

2006

ཆབ་མདོ་ནི་ཡི་གེ་ཆེན་

རིན་ཆེན་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པ།

འཕགས་ལྷུ་ཆབ་མདོ་

ཡི་རྒྱུས་ཚིག་སྒྲིག་ཁང་།

ཡི་རྒྱུས་འདི་ནི་ཐོན་ཕྱང་དེ་བཟོད་ལས།
 མ་ཕྱང་ཕྱང་བར་བཟོད་པའི་རྩོན་ཆོག་མིན།
 མི་ཡི་ཡི་རྒྱུས་མི་དང་བསྐྱུན་པ་ལས།
 ཅ་གསུམ་སྟོང་དག་པའི་གཟིགས་སྒྲུབ་མིན།
 སིད་ཀྱི་བྱ་བ་སིད་དང་བསྐྱུན་པ་ལས།
 གསང་བ་བསམ་མི་ཁྱབ་པའི་རྟོགས་བཟོད་མིན།
 ངི་མེད་ནམ་དཔྱད་རིག་པའི་ཉིན་བྱེད་ལས།
 རྟོང་པའི་མཁའ་ལ་སེམས་ཀྱི་སྟོན་བཏགས་མིན།
 རྣམ་དག་ཁྱུངས་ལྡན་བཟོ་བའི་འདུ་བྱེད་ལས།
 རྟེན་སྒྲུབ་ངོ་མཚར་སྒྲུ་མའི་རྒྱལ་རབས་མིན།

བདེན་པའི་བཞིན་རས་སྒྲུབ་ཡང་འཇུག་པ་ལས།
 རབ་རིབ་གཏམ་གྱི་སེང་རས་གཡོག་པ་མིན།
 དབྱེད་གསུམ་དག་པའི་གསེར་གྱི་དབུ་རྒྱན་ལས།
 ལྷན་པོ་མཁས་འདོད་སྟོབས་པའི་ཐོར་ཅོག་མིན།
 ལྷན་སྟེན་སྟོན་པའི་དབྱེད་པོ་དོན་ལས།
 སྟོན་པའི་དབྱེད་པོ་དོན་ལས་གཏེར་མིན།
 དྲང་བདེན་ཤེལ་དཀར་བཟེགས་པའི་ལྷ་བ་ལས།
 རྟོགས་སྒྲུབ་ལྷན་གྱིས་བདས་པའི་སྟོན་རྒྱ་མིན།
 ལྷང་རིགས་འདབ་བྱེད་སྟོན་པའི་འཕུར་རྩལ་ལས།
 རྣ་མཚོག་གཤོག་སྟོན་ལག་པའི་འདུར་རྒྱ་མིན།
 གནའ་དང་ལེགས་བཤད་སྟོན་གི་འཁུན་སྒྲུབ་ལས།
 འདོ་མེད་ཆོག་འཆལ་སྒྲུབ་པའི་སོབ་སྒྲུབ་མིན།
 གཞུང་ལྷན་གྱི་ཤེས་བད་པའི་མིག་སྒྲུབ་ལས།
 གན་མོས་པགས་སྒྲུབ་དྲུང་པའི་སྟོན་སྒྲུབ་མིན།
 ཕན་བདེའི་སྒྲུབ་ཆང་འབབས་པའི་འབྱུག་སྒྲུབ་ལས།
 དྲུག་སྒྲུབ་ཁྱེད་ལ་རུམས་པའི་གཟིར་སྒྲུབ་མིན།
 འཇིགས་མེད་གདེང་ཐོབ་སེལ་པའི་དར་སྒྲུབ་ལས།
 བྱི་རྒྱན་དབྱུག་པས་དྲུང་པའི་དུ་སྒྲུབ་མིན།

ཚིག་སྒྲིག་པ། རྒྱུ་ཆེན་སྟོན་བཟོད་ཤེས་རབ། (ཆབ་མདོ་ཤེས་རབ)

འདི་ལ་ཁྱོད་བསྟོམས་ལུ་བརྒྱུད་༥ དང་། ལེ་ཚན་དུག་ཅུ་རེ་གཉིས་༤༩ ཤོག་གངས་དུག་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་གོ་བདུན་
 ༤༩༧ ཆོག་བར་གཅིག་པའི་ཡིག་འབྲུ་ཉིས་འབུམ་བརྒྱུད་ཁྱི་དགུ་སྟོང་སུམ་བརྒྱ་བཅུ་གཅིག་༢༥༩,༣༡༡ ཡོད།

དཀར་ཆག

ལེའུ་དང་པོ། ལོ་རྒྱུས་ཚུལ་པའི་སྒྲིབ་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་འགའ།

གཅིག། ཚུལ་སྒྲིག་གསལ་བཤད།	༧
གཉིས། ཐོག་མར་གཏམ་གྱི་སྒྲེང་སྒྲོང་ལུགས།	༡༩
གསུམ། ལོ་རྒྱུས་བཤད་པའི་ཉམས་འགྱུར་འདོན་སྤངས།	༢༥
བཞི། བཤད་བྱའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོ་བོ་དོས་འཛིན་ཚུལ།	༣༣
ལྔ། ལོ་རྒྱུས་ཚུལ་པའི་པན་ཡོན་དང་མ་ཚུལ་པའི་ཉེས་སྒྲིབ།	༤༩

ལེའུ་གཉིས་པ། ཉེན་སྒྲོང་གི་འཇིག་ཉེན་ཆགས་ཚུལ།

གཅིག། འཇིག་ཉེན་ཆགས་ཚུལ་སྒྲིབ་བཤད་པ།	༥༥
གཉིས། དམིགས་བསལ་རི་རབ་སྐོར་དབྱེད་པ།	༩༧
གསུམ། བོད་ཀྱི་མིང་དང་ཡུལ་ལྗང་ཆགས་ཚུལ།	༧༥
བཞི། མདོ་ཁམས་ཀྱི་མིང་དང་ཡུལ་ལྗང་ཆགས་ཚུལ།	༩༩
ལྔ། དམིགས་བསལ་མདོ་ཁམས་ཞེས་པའི་མིང་དོན་ལ་དབྱེད་པ།	༡༧
དྲུག། མདོ་ཁམས་གནས་ཆེན་ཉེར་ལྔ་མདོར་བསྐྱས་ནས་བཤད་པ།	༡༠༩
བདུན། ཆབ་མདོ་ཞེས་པའི་ཡུལ་དང་མིང་བྱང་ཚུལ།	༡༡༥

ལེའུ་གསུམ་པ། བརྟེན་པ་བཅུད་ཀྱི་འགྲོ་བ་བྱུང་ཚུལ།

གཅིག། འགྲོ་བ་བྱུང་ཚུལ་སྤྱི་བཤད་པ།	༡༣༡
གཉིས། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཇི་ལྟར་མཆེད་ཚུལ།	༡༤༤
གསུམ། བོད་སྤྱི་ཡི་མི་རྒྱུད་ཇི་ལྟར་མཆེད་ཚུལ།	༡༥༩
བཞི། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཇི་ལྟར་མཆེད་ཚུལ།	༡༥༩
ལྔ། དབང་མཛད་སྤྱི་མ་རྒྱལ་གྱི་བྱུང་རིམ་སྒྲོར།	༡༩༥
དྲུག། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཐོན་དང་སེལ་མ་རྒྱལ་གྱི་སྒྲོར།	༢༠༤
བདུན། ཆབ་མདོར་མིའི་འགྲོ་བ་དང་རྒྱལ་རྒྱུད་ཇི་ལྟར་མཆེད་ཚུལ།	༢༡༢

ལེའུ་བཞི་པ། བོད་གངས་ཅན་འདྲིར་བྱུང་བའི་རྒྱལ་རབས་འགའ་ཞིག

གཅིག། མཚམས་སྐུར་བའི་གཏམ།	༢༢༠
གཉིས། བོད་བཅའ་པོའི་སྐབས།	༢༢༡
མཐའ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་པ།	༢༢༧
གསུམ། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་བཤད།	༢༣༥
བཞི། དཔལ་ཐོན་ས་སྤྱི་བའི་སྐབས།	༢༤༡
ལྔ། དཔལ་པག་མོ་གྲུ་བའི་སྐབས།	༢༤༤
དྲུག། རྩེ་བ་རིན་སྤངས་པའི་སྐབས།	༢༤༥
བདུན། རྩེ་མིང་གཙང་པའི་སྐབས།	༢༤༤

བརྒྱད། དགའ་ཕྱན་པོ་བྲང་པའི་སྐབས།	༢༧༠
མཐའ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ།	༣༢༤
དགྲ། སྐབས་དེ་དག་རིང་མདོ་ཁམས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངེ་བྱས་རོལ་ཙམ་བཤད་པ།	༣༣༢

ལེའུ་ལྷ་པ། ལྷ་ཁབ་མདོའི་ཚུགས་དེར་བྱང་བའི་རྒྱལ་ཕྱན་འགའ་བཤད་པ།

གཅིག། ལྷ་དུས་ཀྱི་སྐུམ་པ་རྒྱལ་ཁབ།	༣༤༢
གཉིས། ས་པག་སྐབས་ཀྱི་དོམས་པ་རྩ་ཚྭ་དཀར་པོ།	༣༤༣
གསུམ། གཙང་དུས་ཀྱི་བར་ཁམས་བེ་རི་རྒྱལ་པོ།	༣༧༥
བཞི། གཞུང་དགའ་ཕྱན་པོ་བྲང་དབྱ་བརྟེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཁབ་མདོ།	༤༣༧

ལེའུ་རྒྱལ་པ། ཁབ་མདོ་དགོན་གནས་ཀྱི་བྱང་པར་འགའ་ཞིག

དང་པོ། གང་དུ་བཏབ་པའི་གནས་ཀྱི་བྱང་པར།	༤༥༡
གཉིས། གང་ཞིག་བཏབ་པའི་དགོན་དེའི་བྱང་པར།	༤༧༣
གསུམ། གང་ཆེ་བཏབ་པའི་དུས་ཀྱི་བྱང་པར།	༥༡༡
བཞི། གང་གིས་བྱང་བརྟན་པའི་བྱང་བརྟན་ཀྱི་བྱང་པར།	༥༡༧
ལྔ། གང་ཞིག་བཏགས་པའི་མིང་གི་བྱང་པར།	༥༣༠
རྒྱལ། གང་གིས་བྱུག་བཏབ་པའི་གང་ཟག་གི་བྱང་པར།	༥༣༤

བཅུ། ཁང་གིས་ཁྱི་ལོ་ང་བརྒྱད་པར་འཕགས་པ་སྟར་ཕུལ་བའི་ཚོ་ལོ་དང་དངུལ་ཐམ། ༥༤༩

བཅུ་གཅིག ། གོང་མ་ཉང་དེས་འཕགས་པ་སྟར་ཕུལ་བའི་དངུལ་ཐམ་གསེར་ཡིག་ ... ༥༥༡

དབ་འདིའི་ནང་གི་བརྗོད་བྱ་དང་འབྲེལ་ཡོད་སྒར་རྩམ་ཁག་ཅིག

གཅིག ། བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅས་རྩམ་སྒྲུལ་ལ་ཅུང་ཟད་དབྱད་པ། ༥༥༥

གཉིས། བོད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་སྒྲོར་བཤད་པ། ༥༥༠

གསུམ། མདོ་ཁམས་ཆུ་བཞི་སྒང་དུག་ལ་དབྱད་པའི་གཏམ་སྟོང་ཐུན་ཆེན་མོ། ༥༥༥

བཞི། བོད་ནི་མི་རིགས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན་པ། ༥༥༠

དབ་འདིའི་དབྱད་གཞི་ཡིག་ཆ། ༥༥༣

ལེབ་དང་པོ།

ལོ་རྒྱུས་ཚོམ་བའི་སྒྲིག་དྲུ་འགྲོ་དགོས་པ་འགའ།

གཅིག་ཚོམ་སྒྲིག་གསལ་བཤད།

དེ་ཡང་ཆབ་མདོའི་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་འབྲི་འགོ་བཙུམས་ནས་ལོ་གཅིག་སོང་བའི་སྐབས་འདི་
 “ལས་ཅི་བྱས་ཟེར་ན་དེ་བྱས། རྒྱ་ནག་པོར་སོང་བའི་ལག་རྟགས། ཤིང་རྩ་ལའི་ལོ་མ་ཆག་
 གང་”ཟེར་བའི་དཔེ་ལྟར་ད་ལམ་ {ཆབ་མདོའི་ཡིག་ཚང་རིན་ཆེན་སྤངས་པ}དེབ་ཐོང་དང་
 བོ་འདི་བཞིན་པར་སྒྲིག་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བྱི་ལོ་༢༠༠༥ ཟླ་༡ ཚེས་༡ ཉིན་ལས་གཞི་
 དངོས་སུ་འགོ་འཛུགས་བྱས་པ་ནས་ད་བར་ལྷག་བསམ་དཀར་བའི་ཤེས་ཐོན་མི་སྣ་མང་
 བོས་ལམ་སྟོན་བཀའ་སློབ་དང་། དབྱད་གཞི་ཡིག་རིགས་ཐོབ་དཀའ་བ་མང་པོ་ཞིག་མཐོ་
 འདོན་དང་གཡར་པོ་གནང་བྱུང་ལ། ལྷག་པར་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མཐུན་དབང་སྐྱེ་ཞབས་བཀྲ་
 ཤེས་ཆེ་རིང་དང་། ན་ག་སངས་རྒྱས་བཞུན་དར། བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཀྱི་དཔེ་ཆ་དོད་དམ་
 འགན་འཛིན་སློབ་བཟང་ཤུག་བཅས་ནས་ཕྱག་དཔེ་མཐོ་འདོན་གནང་བས་མཚོན་གང་ཅིར་
 རྒྱབ་སྐྱོར་བྱགས་ཆེར་གནང་བྱུང་བ་དང་། བྱད་པར་དུ་ཡང་སྐྱེ་ཞབས་བཀྲ་ཤེས་ཆེ་རིང་
 ཁོང་ལྟ་བུས་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་ལམ་སྟོན་མེད་ན་ལོ་རྒྱུས་འདི་ཡང་མེད་ཅེས་བཤད་ཆོག་པ་ཡིད།
 ད་དུང་ཨ་མདོ་ལྷ་འབྲུག་རྒྱལ་ནས་རིན་མེད་ཐོག་ལོ་རྒྱུས་འདི་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་ཡིག་
 དུམ་པ་ཞིག་ཕབ་སྐྱར་གནང་བ་དང་། བསོད་ནམས་ཆེ་རིང་ནས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཆར་གཞི་
 དང་དཀར་ཆག་ཨིན་སྐྱར་གནང་བ་དང་། རོམས་པ་བཞུན་པ་ཉི་མ་ནས་ལོ་རྒྱུས་འདིའི་
 པར་རྩ་འབྲུག་འབྲུག་གནང་བ་དང་། ཆབ་མདོ་བཞུན་པ་ཡར་འཕེལ་དང་། ཀོ་ལེ་སློ་
 བཟང་བཅས་ནས་བྱ་དག་ཐེངས་མང་གནང་བ་དང་། ན་ག་སངས་རྒྱས་བཞུན་དར་དང་།
 གསེར་རྟ་རྩལ་ཁྲིམས་གཉིས་ནས་མཐའ་མའི་བྱ་དག་གནང་བ་དང་། བསོད་ནམས་ཉི་མ་

ནས་དེབ་ཀྱི་རྒྱལ་ཤ་བཟོ་འགོད་གནང་བ་བཅས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། ད་དུང་གཏོང་
 སྟེང་ཆེ་བའི་འབྲུར་ལྡན་མི་སྣ་མང་པོ་ཞིག་ནས་ཀྱང་ {ཆབ་མདོའི་ཡིག་ཚང་ཕྱགས་སྒྲིག་}
 དེབ་ཐོང་གསུམ་གྱིས་མཚོན་དཔེ་དེབ་མང་པོ་ཞིག་ཚུམ་སྒྲིག་བྱེད་པའི་མཐུན་ཁྱེན་གནང་
 བྱུང་ཞིང་། ཁོང་རྣམས་པའི་དུལ་དངོས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་དེ་འདྲ་མེད་ཆེ་རང་དངོས་ནས་སེམས་
 རྒྱགས་དང་སྐྱག་བསམ་ཇི་ལྟར་ཆེ་ཡང་དཔའ་བོ་ལག་རྩམ་ལྟར་གྲུབ་འབྲས་འདི་འདྲ་ཐོབ་
 མི་སྲིད། དེའི་ཕྱིར་ལོ་རྒྱུས་འདི་དང་འབྲེལ་བའི་གཏམ་བཤད་པའི་ཐོག་མར་ཁོང་རྣམས་པར་
 སྙིང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུའི་འདོད་པ་བྱུང་།

དེ་ཡང་དེབ་ཐོང་འདི་པར་སྐྱུན་མ་བྱས་གོང་གི་མ་ཟེན་ཞིག་རང་གི་ཡིད་ཆེས་གྲུབ་པའི་
 མཁུན་སྐྱུན་ཡངས་པ་འགའ་ཞིག་གི་ནང་ཁྲུལ་བཀའ་མས་ཏེ། ཆེ་ས་ནས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཁ་ཕྱགས་
 ལ་འབྱུར་བ་གཏོང་དགོས་མིན། གཏོང་དགོས་ན་ངེ་ལྟར་གཏོང་དགོས་པ། དེ་འབྲེལ་གྱི་
 གནས་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཡོད་མེད། ཡོད་ན་གང་དུ་ཡོད་པའི་ལམ་སྟོན། དྲངས་པའི་ལུང་
 རྣམས་ཀྱི་འབྲེལ་བཤད་མང་དྲགས་པའམ་ཉུང་དྲགས་པ་དེ་འདྲ་ཡོད་མེད། ལེ་ཆོན་གོང་
 འོག་སྒྲིག་སྟངས། མ་ཆང་བ་དང་མ་འབྲེལ་བ་གང་བྱུང་ཡོད་མེད། ཐ་ན་ཕྱད་ཀྱི་འགོ་སྟངས་
 དང་ཤད་ཀྱི་བཅད་མཚམས་ཚུན་ཐད་ཀར་གསུང་རོགས་ཞེས་སྐར་ཡང་དགོངས་འཆར་
 དང་ལམ་སྟོན་ཁྲུས་པ་ཡིན་ལ། ད་དྲག་དང་འ་མཐའ་ཅི་ཕྱིར་དབྱེད་དགོས་པའི་ཅ་དོན་གཞི་
 བབྱང་བོར་ཡང་པའི་ཆེད་རྫོགས་ཆོག་མཐའ་ཅན་རྣམས་ལ་ཆིག་ཤད་ལས་མ་བྱས་ཤིང་།
 དེང་སང་འབྲེ་སྟོལ་དེ་ཅམ་མེད་ཀྱང་སྟོག་ལྷད་ཀྱིས་མཐའ་སྟོམས་ཆེད་གཞོགས་གཉིས་ནས་
 བཅོར་བའི་ཆེ་སྐབས་འགར་རྐང་པ་གཉིས་བར་དུ་སྟོང་ཆ་མི་སྟོད་པར་སྟེ་གཉིས་ཐུག་འགོ་
 བ་ནི་མི་མཛེས་ཤིང་ནོར་ཉེན་ཆེ་བས་ན། སྟོན་གྱི་ཡིག་ཆ་མང་ཆེ་བའི་ནང་ཆོག་སྐྱག་ག་
 མཐར་ཆིག་ཤད་བྱས་ནས་རྐང་པ་འོག་མའི་མགོར་བཞག་སྟོལ་ཡོད་པ་ལྟར་བྱས་པ་ནི། འདི་
 གའི་ཚུམ་སྒྲིག་ཁང་གི་གཏན་འབེབས་ཡིན་པས་བསྐྱུར་བཅོས་མ་གཏོང་རོགས་ཞེས་ཀྱང་
 འབོད་སྐུལ་ཁྲུས་པ་ཡིན།

ཚུམ་པ་པོའི་ལྟ་ཚུལ་དང་ཚུམ་སྒྲིག་བྱེད་སྟངས་ཀྱི་ཐད་ནས་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། གུས་པས་
 ཆབ་སྲིད་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་ཤེས་པས་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་ནང་པའི་ལྟ་གྲུབ་(འཇིག་རྟེན་འདིར་མི་འདོད་
 པའི་སྐྱག་བསྐུལ་ཕྱ་མོ་ཅམ་ཞིག་ཡན་ཆད་མ་ཤེས་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་བྱུང་ཞིང་། སྐྱག་བསྐུལ་དེ་དག་སེལ་དགོས་ན་ཆོས་རྣམས་
 ཀྱི་གནས་ལུགས་ངེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ངེ་མ་ངེ་བཞིན་ཤེས་དགོས་ཀྱི། རུལ་ཕྱ་མོ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་སྟོང་འདོགས་དང་སྐྱར་འདབས་

གྱི་མཐའ་མ་ཞིགས་ཕྱིན་ཡང་དག་པ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་མི་ཐོབ་པར་འདོད་ལ་ཡུན་རིང་སྤངས་པ་
 བྱས་པའི་ཤུགས་རྒྱུན་ལས་ཡིན་ནམ། གང་ལྟར་ལོ་རྒྱས་འདི་ཚྭ་སྒྲིག་བྱེད་སྐབས་ལྟ་ཚུལ་
 འདི་འདྲ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་ཚྭ་སྒྲིག་བྱས་པ་ལྟེ། ལོ་རྒྱས་སྤྱོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ངེས་པར་ལོ་རྒྱས་
 ཀྱི་ཚ་དོན་གཅིག་ལ་ངོས་འཛིན་བརྟན་པོ་དགོས་པར་སེམས། དེ་ནི་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་དོན་དངོས་
 གང་ཡིན་གཙོ་བོ་གཟུང་བྱེད་པ་ལས་དེའི་མཚུགས་འབྲས་དང་ཕན་གནོད་ཀྱི་ཁ་ཕྱོགས་ལ་མི་
 དཔྱད་ཅིང་། རང་དང་རང་གི་མི་རིགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁེ་ཕན་དེ་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་གཞི་འཛིན་
 ས་མི་བྱེད་པ་དེ་ཡིན། དེ་ཡང་ཐོན་གྱི་དུས་སུ་རྗེ་ལྷ་མོ་བྱུང་བ་ནི་དོན་གྱི་ལོ་རྒྱས་དང་། དེ་
 ཤེས་པའི་ཐབས་སུ་དེ་ལྟ་བུའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་ནི་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་དབུ་ཐེངས་ཡིན་ལ། བདེན་པ་མ་
 ཡིན་པ་དང་ལོ་རྒྱས་གཉིས་ནི་ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་འགལ་ནས་གནས་ཡོད་པས། གལ་ཏེ་རང་གི་
 ཁེ་ཕན་དེ་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་གཞི་འཛིན་ས་བྱས་པ་ཡིན་ན་ལོ་རྒྱས་དེ་ནམ་ཡང་བདེན་པ་ཞིག་ཡོང་
 ཐབས་མེད་ཅིང་། ཚྭ་སྒྲིག་པ་པོ་དེ་ཡང་ལོ་རྒྱས་ལ་གཏོར་བཤིག་གཏོར་མཁན་གྱི་སྲིད་དོན་སྤྱོད་
 བ་ཞིག་ལས་ལོ་རྒྱས་སྤྱོད་པའི་མཚན་ཉིད་བྱུང་ཅམ་ཡང་ཐུན་མེད། གཞན་ཏུ་ང་ཚོས་ལོ་རྒྱས་
 སྤྱོད་པ་དང་སྲིད་དོན་སྤྱོད་པའི་བར་གྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་མི་ཐུབ་པ་འགྱུར་ཏེ། སྲིད་དོན་སྤྱོད་པ་
 ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་དང་རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ལ་གཞིགས་ནས་ལོ་
 རྒྱས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། འོན་ཀྱང་ང་ཚོས་ངེས་པར་ཤེས་དགོས་པའི་ཚ་དོན་ཆེན་པོ་
 གཅིག་ཡོད་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་འདིར་གོད་ཆག་པམ་ཉེས་སོགས་མི་འདོད་པའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་
 གང་ཞིག་བྱུང་བ་ཡང་བདེན་དོན་མ་རྟོགས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་
 ཚུལ་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞིན་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་མི་ཡི་རིགས་ཀྱི་ཉེས་སྦྱོར་སེལ་བའི་ཐབས་ཚུལ་
 གླེན་མེད་པ་དེ་རེད། དེར་བརྟེན་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཡིན་ཕྱིན་སྲོང་པོར་བརྗོད་ན་
 འཁྱོག་པོར་རྒྱ་བའི་རིགས་ལ་གཟན་ཤས་ཆེ་ཡང་། དོན་རྒྱུན་དེས་སྤྱིར་མི་ཡི་རིགས་ཀྱི་
 འགལ་རྒྱུན་སེལ་བའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་ལས་གོད་ཆག་གང་ཡང་བཟོ་མི་སྲིད་པ་ཡིན།

དོན་འདི་ཅུང་ཁ་གསལ་ཏུ་བཏང་ནས་བཤད་ན། དཔེར་ན། འགའ་ཞིག་གིས་སྤར་ནས་བོད་
 དེ་རང་བཙན་དང་ཞི་བདེ་ཅན་ཞིག་ཡིན་པར་སྒྲུབ་རྒྱུའི་དམིགས་ཡུལ་ཁོ་ནའི་ཆེད་ཏུ་བོད་
 ཀྱི་ལོ་རྒྱས་འབྲི་བ་དང་། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་སྤར་ནས་བོད་དེ་རང་བཙན་མ་ཡིན་པ་དང་
 རྗེས་ལུས་གདུག་རྩུབ་ཅན་ཞིག་ཡིན་པར་སྒྲུབ་རྒྱུའི་དམིགས་ཡུལ་ཁོ་ནའི་ཆེད་ཏུ་བོད་ཀྱི་ལོ་
 རྒྱས་འབྲི་བ་དང་། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་ལོ་རྒྱས་རྗེ་ཚམ་རིང་བ་ཡོད་པ་དེ་ཅམ་གཟི་བརྗོད་

ཆེ་བར་མཐོང་ནས་བོད་དེ་ཡ་ཐོག་ཅན་ཞིག་ཡིན་པར་སྐྱབ་སྐྱའི་དམིགས་ཡུལ་ཁོ་ནའི་ཆེད་
 ཏུ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འབྲི་བ་དང་། ཡང་འགའ་ཞིག་ནས་རང་ཉིད་མེས་པོ་དང་བོད་དེ་ནར་མ་
 སོན་པའི་གཞན་བརྟེན་གྱི་ཕུ་གུ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྐྱབ་སྐྱའི་དམིགས་ཡུལ་ཁོ་ནའི་ཆེད་ཏུ་བོད་ཀྱི་
 ལོ་རྒྱུས་འབྲི་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། དང་པོ་ཉིད་ནས་དེ་འདྲའི་ཕྱོགས་སྤྱང་གི་ལྟ་ཚུལ་ཐོག་དམིགས་
 ཡུལ་ངེས་ཅན་ཞིག་བརྒྱུད་བའི་རྒྱུ་གྱིས་ཐོག་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་དང་རྒྱ་མཚན་གང་ཞིག་
 མཐོང་ཡང་། དེ་ལས་གཡོལ་ཐབས་བྱེད་པའམ་ཡང་ན་དེ་ལ་འཁྱོག་བཤད་བྱེད་རྒྱ་ལས་
 ཐབས་གཞན་མེད་ཅིང་། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དེ་འགྲུབ་པའི་ཆེད་ཏུ་ཐ་ན་སྐྱག་རྒྱུན་ཡང་
 བཤད་མིང། དེའི་ཕྱིར་ལོ་རྒྱུས་དེ་རིགས་ནི་དབྱེད་གཞི་ཙམ་ལས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གཞི་འཛིན་ས་
 ཡང་དག་པ་ཞིག་མ་ཡིན། དེ་ལྟར་བཤད་དུས་ངོས་གྱིས་བྲིས་པ་འདི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གཞི་འཛིན་
 ས་བྱེད་འོས་ཟེར་བའི་དོན་གཏན་ནས་མིན། ངོས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འདི་ནི་ལྷང་ཚན་གྱི་བྲག་པ་
 ཞིག་གི་ཡུལ་གོམས་གཤིས་ལྷགས་དང་དེའི་ཁྱད་ཆོས་ཙམ་བསྟན་པ་ལས། རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་
 རིགས་ཀྱི་ཅ་དོན་ལ་ཐུག་པའི་བརྗོད་བྱ་ཟབ་མོ་གང་ཡང་མེད་ལ། རྒྱུས་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་
 དང་སྦྱང་ཐོབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གང་ཡང་མེད་པའི་བདག་ལྟ་བུར་དེ་ལྟར་འབྲི་བའི་སློབས་པ་ག་
 ལ་ཡོད། འོན་ཀྱང་གོང་ཏུ་བཤད་པ་ལྟར་གང་ཞིག་བྲིས་པ་དེ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཅ་དོན་ལ་གཅིགས་
 ཆེན་བྱས་ནས་བྲིས་ཡོད་ལ། ད་དུང་ལོ་རྒྱུས་ལ་འཛིན་པའི་ལྟ་བྱུང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལག་
 ལེན་དངོས་ཀྱི་ནང་སྟབས་བདེའི་རང་བཞིན་ཞིག་ཀྱང་བསྐྱུན་བྱུང་། དེ་ནི་དང་པོ་ནས་ཇི་
 ལྟར་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་བཤད་རྒྱ་ལས་གཞན་པའི་དམིགས་ཡུལ་ངེས་ཅན་གཅིག་ཆེད་ཏུ་
 བརྒྱུད་མེད་སྟབས། ལོ་རྒྱུས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་གང་ཞིག་མཐོང་བ་དེ་
 ག་ཡིན་པ་ཡིན་པ་དང་མིན་པ་མིན་པར་བཤད་པ་ལ་དཀའ་ངལ་གང་ཡང་མེད་པ་རེད།

མི་ཁག་ཅིག་ནས་ལོ་རྒྱུས་བཤད་པ་ལ་ངེས་པར་ཁྱད་ཤིག་དགོས་པར་འདོད་ཅིང་། དེ་
 ཡང་གསར་ཏུ་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་ནང་སྟོན་གྱི་དེབ་ཐེར་འགའ་ནས་ལྷང་ཐ་ཐོར་དྲངས་
 རྒྱ་བྱུང་ན་དེ་ནི་ཁྱད་ཤིག་ལྟར་ཏུ་འདོད་པར་བྱེད། འོན་ཀྱང་གཞུང་ལྷགས་ཆེན་མོར་སྦྱངས་པ་
 བྱས་པ་ནུམས་ཀྱི་བསམ་ངོར་ལྷང་ཙམ་གྱིས་བདེན་དོན་འཆོལ་ཐབས་མེད་པར་མཐར་
 གཏུག་ན་རིགས་པ་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་དགོས་པར་སེམས། སྤྱིར་བདེན་དོན་གང་ཞིག་
 འཆོལ་བའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་དེ་ལ་ལྷང་རིགས་གཉིས་ཡ་མ་བུལ་བ་དགོས་མོད། ལྷང་གིས་
 ཁ་ཕྱོགས་སྟོན་པ་ཙམ་ལས་མཐའ་ཐུག་གི་ཐག་གཅོད་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པས་བྱེད་པ་

ཡིན། དེའི་དཔེ་མཚན་ཞིག་ནི། བོད་ཀྱི་མི་རྒྱུད་འདི་རྒྱ་དཀར་ནག་ནས་མཆེད་ཅིང་དེ་ཡང་
 མི་ལོ་སྐུམ་སྟོང་ལས་བཞུལ་མེད་པར་འདོད་ལ། དེའི་ཁྲུངས་སུ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་བསྟན་དང་
 རྒྱ་ཡི་ཐང་རྒྱུ་གསར་རྟེན་སོགས་དེ་བཅས་སྐད་གྲགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལུང་མང་པོ་དྲངས་
 རྒྱ་ཡོད། འོན་ཀྱང་ལུང་དོན་ལ་བརྟག་སྐབས་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ་རིགས་པའི་གཞོན་བྱེད་
 འབབ་ཅིང་། དེང་ས་འོག་ནས་ཐོན་པའི་རྩ་མ་ཆག་རོ་གཅིག་གིས་སྤར་གྱི་ལུང་མར་ཁྱ་དང་
 མཚུངས་པ་དེ་དག་ཆང་མ་རྒྱལ་བསྐྱར་སོང་། རྩ་མ་ཆག་རོ་དེ་ནི་མི་ལོ་བཞི་སྟོང་ནས་ཁྲི་
 སྟག་སྟོན་དུ་བོད་ལ་མི་ཡི་འགོ་བ་འཆོ་སྟོན་བྱས་ཡོད་པའི་དཔང་རྟགས་ཤིག་ཡིན་ལ།
 དཔང་རྟགས་དང་། རྒྱ་མཚན། རིགས་པ། རྟགས་དང་མཚན་མ་རྣམས་ནི་དོན་གཅིག་མིང་
 གི་རྣམ་གྲངས་ཟེར་བ་དེ་རེད།

གང་ལྟར་ལྟ་ཚུལ་དེ་འདྲའི་ཤུགས་རྒྱུན་འོག་ལོ་རྒྱུས་འདིར་དེ་བཅས་ཀྱི་ལུང་ལས་ཆོས་ཉིད་
 ཀྱི་རིགས་པ་ལ་བསྟེན་ཆེ་བ་བྱུང་ཡོད་པེས་ཡིན། དཔེར་ན། དབང་མཛད་ལྷ་མ་རྣམས་ཀྱི་
 སྐྱེད་བཤད་པ་ན་དང་པོ་གཞོན་སྐྱེན་ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་བཙུག་གཉིས་བར་
 བབྱངས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཤིན་ཏུ་མང་ཡང་། དེ་དག་གི་མིང་དང་མཚན་ཆའི་རྣམ་གྲངས་
 བཤད་པ་ན། དང་ཐོག་མདའ་གཞུང་དང་རྒྱ་གྲི་སོགས་བཟོ་ཤེས་སྟོན་ཤེས་ཡོད་པ་ནས་མཐར་
 དབྱུག་པ་ཀློག་ཅན་ཞིག་ལས་སྟོན་མི་ཤེས་པར་སྤྲོད་གོས་ན་དེ་ནི་མི་ཡི་སྤྱི་ཚོགས་འདི་ཡར་
 རྒྱས་སུ་འགོ་བཞེན་ཡོད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་དང་འགལ་བར་བརྟེན། ལུང་རིགས་
 གཉིས་ལས་རིགས་པ་གཙོ་བོར་བཟུང་ནས་སྤར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་ལས་སྟོན་ཤིང་བཤད་པ་ལྟ་
 བྱུང་། རུས་ཆེན་བཞི་ཡི་སྟོང་གི་དོན་བཤད་པ་ན་སྤར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་པལ་མ་ཆེར་འགུམ་པ་
 སྟོང་དེ་བྱས་པ་ལ་བཤད་འདུག་ཀྱང་། འཛམ་གླིང་འདིར་གནས་པའི་མི་ཡི་རིགས་ཀྱི་གདོང་
 དབྱིབས་ལ་དབྱེད་པ་ན་གང་ཞིག་སྤྲོད་པ་དེ་འགུམ་པ་སྟོང་དེ་ཡོད་པས། དེ་ལ་ནང་
 གསེས་གདོང་དང་སྟོང་གཉིས་སུ་དབྱེ་ནས། ཚན་པ་དེ་གཉིས་ལས་ཆེས་མང་བའི་སྤྲོད་
 པའི་རིགས་འདི་སྤང་མེད་དུ་བསྐྱར་ཐབས་མེད་པ་ནི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་བརྟེན།
 སྟོང་པའི་དོན་ཀྱང་སྤར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་ལས་སྟོན་ཤིང་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ།

གལ་ཏེ་སྤར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་ཞིག་དང་མ་མཐུན་པའི་ལོ་རྒྱུས་གསར་པ་སྤྲོད་པར་སུ་ཞིག་
 ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་ཅེ་ན། རིགས་པ་དང་སྤན་ན་སྤར་གྱི་ཡི་གེ་རྟེན་པ་དང་མ་མཐུན་ཡང་

ཉོན་པ་བཞི་ཡི་གོ་རིམ་མ་ནོར་བའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་དབྱེད་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་
 དེ། ལྷ་པར་འཕགས་བསྟོད་ལས། “བདག་ནི་སངས་རྒྱས་ཕྱགས་མི་འཛིན།། སེར་སྐྱ་སོགས་
 ལ་མི་སྤང་ཡང་།། གང་ཞིག་རིགས་པ་ལྷན་པའི་ཆོག། དེ་ཉིད་སྟོན་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན།།”
 ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། དེ་ལྟར་ན་སྤར་གྱི་གཞུང་ལྷགས་རྣམས་དོན་མེད་དུ་སྐྱར་པ་མ་ཡིན་
 བ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པ་ནི་གཞུང་ལྷགས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བས་གཞུང་ལྷགས་
 བརྩམས་པར་དོན་མེད་མི་འགྱུར་ཞིང་། ཅི་སྟེ་སྐྱར་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་དེ། དཔལ་ལྷན་ཟླ་བས།
 “གལ་ཏེ་དེ་ཉིད་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་ན།། གཞན་གཞུང་འཇིག་པར་སྐྱར་ན་ཉེས་པ་མེད།།”
 ཅེས་བཤད་པ་ལྟར། གལ་ཏེ་ཤེས་བྱ་ཡུལ་གྱི་གནས་ལྷགས་ཇི་སྟེ་བ་བཞིན་རྟོགས་པར་སྐྱར་
 བ། སྤར་བྱས་གཞུང་ལྷགས་རྣམས་ཇི་ཙམ་འཇིག་ཀྱང་ཟླེག་ཉེས་མེད་དེ། གཞུང་ལྷགས་བྱེད་
 པ་ནི་བཙུང་བྱ་དོན་གྱི་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པས་སོ།

དེབ་ཐེར་གྱི་ལུང་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་གཉིས་ལས་སྐྱེ་མ་གཙོ་བོ་སྟོན་མེད་ཡིན་ཀྱང་།
 ང་ཚོར་མི་ལོ་སྤྱི་སྟོང་ཕྱེད་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་གནམ་ཆོས་དགོངས་གཏེར་དུ་འབབ་པ་མི་འོང་
 ཞིང་། གང་ཡང་མ་བསྐྱབ་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པའི་དཔེ་ལྟར་རིགས་པས་ཡུལ་གང་ཞིག་གཏན་
 ལ་འབབས་པར་བྱེད་པ་ལ། སྟོན་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་སའི་ཁོར་ཡུག་ལྟ་བུ་དབྱེད་གཞིའི་གཞུང་
 ལྷགས་ཤིག་དགོས་པ་ནི་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན། དེར་བརྟེན་མ་འོངས་པར་གཞན་ལ་དབྱེད་
 གཞི་ལྟ་བུ་ཕན་ཐོགས་ཆེ་བར་བསམས་ནས་ལོ་རྒྱུས་འདིར་ལུང་མང་པོ་ཞིག་ཐད་ཀར་
 གྲངས་ཡོད་ལ། ལུང་དེ་དག་ཤོག་གྲངས་གང་ན་ཡོད་པ་ཡང་གང་གྲངས་པའི་བསྟན་བཅོས་
 དེའི་མཚན་གྱི་མཇུག་དེ་མ་ཐག་དུ་བཞོད་ཡོད། དཔེ་གཟུགས་རྣམས་ཀྱི་ཤོག་གྲངས་ཀྱང་
 ཟླེབ་གྲངས་མ་ཡིན་པར་ངོས་གྲངས་ཚེས་པ་ཡིན། བསྟན་བཅོས་དེ་དཔེ་གཟུགས་དང་དཔེ་
 གཟུགས་གང་ཡིན་དང་གང་ནས་པར་སྐྱུན་བྱས་ལོ་སོགས་ནི་མཇུག་དུ་ {དབྱེད་གཞི་ཡིག་
 ཆ} ཞེས་པ་ལ་བལྟ་དགོས། ལུང་གང་ཞིག་གྲངས་ཆེ་སྟེ་བཞིན་པ་ཡིན་ན་རྟགས་“”འདིའི་
 བཤང་བཅུག་ཡོད་ལ། སྟེ་བཞིན་པ་མིན་པར་དེའི་སྟོང་པོ་བསྐྱུས་ཏེ་བཤད་པའི་སྐབས་
 རྟགས་དེ་བརྒྱབ་མེད། སྟེ་བཞིན་པ་ཡིན་མིན་ཀྱང་གཅིག་ནས་གལ་ཆེ་ཆུང་དང་། གཉིས་
 བས་མང་ཉུང་དང་། གསུམ་ནས་ལུང་དོན་འཛོར་ཆེ་ཆུང་ལ་སྟོན་པ་ཡིན། ལུང་ཁ་ཤས་ཆ་
 ཚང་བ་ཞིག་གྲང་པ་ལ་ཏ་ཅང་མང་པོར་སྐྱར་པ་དང་། ཁ་ཤས་རྟོག་མ་དེལ་བར་ཁ་འཛོར་
 དུ་གནས་པ་རྣམས་གཞུང་བཞིན་གྲངས་ན་མང་དོགས་སྟོང་པོ་བསྐྱུས་ཏེ་བཞོད་ཡོད།

དངས་པའི་ལུང་རྣམས་ཀྱི་བར་བར་དུ་མཆན་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། མཆན་དེ་ལ་ཡང་མི་
 འདྲ་བ་ཁ་ཤས་ཡོད་པ་སྟེ། དཔེར་ན། “སྟག་ཕུའི་ཁ་མོ་རྩོ་གཅོད་ (གི་སྐད་གྲགས་ཅན་ཞིག) གླངས།”
 ཞེས་དང་། “སྤྱ་ཆབ་སྒྲ་བརྟན་པའི་རྫོང་དུག” (སྤྱ་རིགས་འདིའི་ཆབ་མིང་གི་སྒྲ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་ཐུབ་པའི་རྫོང་
 བཅན་དུག) སྟགས་མང་དུ་བཤད་ཅིང་། “ཞེས་དང་། “རྟོགས་ཁྱོད་ཡོ་ཡག་ལེ་ངེད་ཡོའི་ (ཁྱོད་ཡོ་ངེད་
 ཡོ་ནི་ཁྱོད་ཆོ་ངེད་ཆོ་དང་འདྲ) རྟན” ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མིང་ཆོག་རང་གི་འགྲེལ་བཤད་དུ་མཆན་བྱས་པ་
 དང་། ཡང་“འཇིག་རྟེན་འདི་རྒྱས་འཇིག་ཆོ་ (ཐོག་མར་ཆགས་པའི་ཆོ་ཟེར་བའང་ཡོད) རྟ་མཆོའི་ནང་
 གསེར་གྱི་པར་སྒྲོང་ཕྱག་གཅིག་བྱུང་བ་གནས་གཅོང་མའི་སྤྱ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟགས་པས་
 བསྐལ་པ་འདི་ལ་འདྲེན་པ་སྟོང་འབྱུང་བའི་ལྷས་སུ་ཤེས་” ཞེས་དང་། “སྤྱ་ཤེད་ཆེན་དང་
 ཤན་མ་རྟོགས་ (འབའ་ཉག་ཨ་ཐིང་དཔེ་མཛོད་ཀྱི་གསེར་ཐིང་ཐིས་མར་ཤད་ལ་རྟོགས་ཞེས་འཁོད་འདུག) གཉིས་དུས་
 དེར་བབས་སོ་” ཞེས་དང་། “དེ་རྣམས་གཤོང་གིས་རུས་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ (ས་སྐྱའི་མེས་པོ་ཆོས་གཤོང་
 རུས་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་བརྒྱལ་བར་བཤད་པའི་གཤོང་ནི་ག་གཤོང་འདི་དག་ཡིན་སྟེ།) ཡིན།” ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དཔྱད་
 གཞིའི་ཚུལ་དུ་མཆན་བྱས་པ་དང་། “དེ་ནས་ཀྱང་ [སྤྱང་ཞིག] མི་ངན་གྱི་བསྐྱར་བྱུང་འདྲ་ཡིན་
 པར་དགོངས་” ཞེས་དང་། “[འབྲུག་པའི་བཀའ་ཤོག་ཕྱག་མཇུག་སྟགས་ལྷར་ཡིན་ན་] བེ་རྒྱལ་
 རས་ཀྱས་འདུད་ཐལ་སྐྱར་དང་མཆོད་པའི་ཆོག་གིས་བརྟན་ནས་གཟིགས་སྟོན་ཡོད་ཀྱང་ད་
 རེས་ནི་ཕྱོགས་ལྟ་བུ་ཅམ་ལས་མ་བྱུང་འདུག” ཅེས་པ་ལྟ་བུ་བརྫོང་དོན་གསལ་དུ་གཏོང་
 ཆེད་ཁ་སྐོང་གི་ཚུལ་དུ་མཆན་བྱས་པ་སྟེ། དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་ནི་ཐོག་མ་གཉིས་ཙ་མཆན་
 མཉམ་དུ་སྟོག་རྒྱ་མེད་ཅིང་། དེའི་རྟགས་སུ་མཆན་དེ་དག་གྲག་རྟགས་()འདིའི་ནང་བཅུག་
 ཡོད། མཐའ་མ་ཁ་སྐོང་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཆན་བཏབ་པ་རྣམས་ནི་ཙ་མཆན་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་
 སྟོག་དགོས་ཤིང་། དེའི་རྟགས་སུ་མཆན་དེ་དག་རྟགས་[]འདིའི་ནང་བཅུག་ཡོད། དེ་ཡང་
 གྲག་རྟགས་ནང་ཐོག་མར་“མ”ཞིག་བྲིས་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་མ་ཡིག་རང་ན་ཡོད་པའི་མ་
 མཆན་དང་། དེ་མེད་པ་རྣམས་སུ་མཆན་ནམ་ཚུམ་པ་པོས་བྱས་པའི་མཆན་ཡིན།

དཔྱད་གཞི་ཡིག་ཆ་ཡང་། དཔེར་ན། {རྒྱ་བོད་ཡིག་ཆང་} རྒྱ་བོད་ཡིག་ཆང་ཆེན་མོ་མཁས་
 པ་དགའ་སྟེད། དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོ། སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། ༡༩༩༥། ཞེས་པ་ལྟ་
 བུར་མཆོན་ན། ཆན་པ་དང་པོ་ནི་ལོ་རྒྱས་འདིར་སྟབས་བདེར་པོས་པའི་མིང་དང་། གཉིས་
 པ་ནི་ལོ་རྒྱས་དེའི་མིང་ཆ་ཆང་དང་། གསུམ་པ་ནི་ལོ་རྒྱས་དེའི་ཚུམ་པ་པོའི་མཆོན་དང་།
 བཞི་པ་ནི་དེབ་ཐེར་དེ་གང་ནས་ག་དུས་པར་སྟུན་བྱས་པའི་ལོ་རྟགས་བཅས་ཡིན། འོན་

ཀྱང་བྲིས་མ་འགའ་ཞིག་ནི་ཚུམ་པ་པོའི་བྲིས་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་རྒྱུ་ལས། སུ་བྲིས་དང་
 གང་དུ་ག་དུས་བྲིས་པར་ཤེས་ཐབས་མེད་པ་དེ་འདྲ་ཡང་ཡོད་པ་རེད། གལ་ཏེ་དབྱུང་གཞི་
 དེ་དཔེ་གཟུགས་ཡིན་ཆེ་དཔེ་གཟུགས་ཞེས་དང་བྲིས་མ་ཡིན་ན་དཔེ་གཟུགས་བྲིས་མ་ཞེས་
 བཀོད་ཡོད་ཀྱང་དེ་བ་གཟུགས་ཡིན་ཆེ་དམིགས་བསལ་གང་ཡང་བརྗོད་མེད། རྒྱལ་རབས་
 གསེར་ཤེང་༢༥ལས། ཞེས་དྲངས་པའི་ཤོག་གངས་༢༥དེ་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེ་བ་ཐེར་ཁག་ལྔ་
 ཞེས་པའི་དེ་བ་ཐེར་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཤོག་གངས་ཚིས་པ་ལས་རྒྱལ་རབས་གསེར་ཤེང་སྟེར་གྱི་
 ཤོག་གངས་མིན་པ་དེ་བ་གཟུགས་གཞན་ལ་ཡང་རིགས་བསྟེན་དགོས་ཤིང་། དེ་མཚན་ཆེད་
 {རྒྱལ་རབས་གསེར་ཤེང་} བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་གསེར་གྱི་ཤེང་བར་གྲགས་པ་ལས་མངའ་རིས་
 ལྟོད་མར་ཡུལ་བདག་པོའི་དེ་བ་ཐེར།+ ཀ་ཐོག་རིག་འཛིན་ཆེ་དབང་ལོ་རྒྱུས་བཤུས། བོད་
 ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེ་བ་ཐེར་ཁག་ལྔ། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་དཔེ་སྤྱན་ཁང་༡༧༩༠” ཞེས་
 བ་ལྟར་ཏྲགས་+འདི་བཏབ་ཡོད།

ཡང་། བཟླན་བཅོས་རིན་ཆེན་ཤེང་བ།+ ལྷུ་ཆོས་འབྱུང་། ཞེས་དང་། ཏེ་རབས།+ རང་ཆེན་
 རྒྱལ་རབས་ཡ་རབ་ན་རྒྱ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ནི། ལྷུ་ཆོས་འབྱུང་དང་རང་ཆེན་རྒྱལ་རབས་
 རང་དུ་དྲངས་པའི་རིན་ཆེན་ཤེང་བ་དང་ཏེ་རབས་གཉིས་ཡིན་གྱི། དེ་གཉིས་ཀྱི་བཟླན་
 བཅོས་རང་མཚན་པ་ཞིག་རག་མེད། དེ་བཞིན་དུ། རྩེ་བཙུན་ཆེན་པོ་ཆོས་སྤེང་བའི་རྣམ་
 ཐར།+ བཀའ་བརྒྱད་ཡིད་བཞིན་ལོ་རྒྱུས་ཤེང་བའི་དབྱུང་ཕྱོགས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡང་། དེའི་
 རང་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་ཕྱོགས་སྟོག་བྱས་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་ཤོག་གངས་དཀྱུས་གཅིག་དུ་བརྒྱབ་
 ཡོད་པ་ལས་ནང་གསེས་རེ་རེ་བཞིན་ཤོག་གངས་ལོགས་སུ་བཀོད་མེད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་།
 བཀའ་བརྒྱད་ཡིད་བཞིན་ལོ་རྒྱུས་ཤེང་བའི་དབྱུང་ཕྱོགས་ལས། ཞེས་ལུང་དྲངས་ཆོག་གོ་སྟུམ་
 བ། རྒྱལ་བའི་བཀའ་འབྱུང་རོ་ཅོག་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་བསྟོགས་གནང་ཡོད་ཀྱང་། བཀའ་
 འབྱུང་ལས་ཞེས་དྲངས་སྟོལ་མེད་པ་ལྟར། རི་ཅོམ་གྱི་རང་དུ་འཇུལ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་དེ་ཅོམ་
 གྱི་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། འགར་གྱི་རྩས་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བའི་
 ལུང་དྲངས་སྐབས་བཀའ་བརྒྱད་ཡིད་བཞིན་ལོ་རྒྱུས་ཤེང་བའི་དབྱུང་ཕྱོགས་ལས་ཞེས་
 དྲངས་པ་དང་། འགར་ཆོས་སྤེང་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཞེས་དྲངས་པ་གཉིས་ཉན་པ་པོའི་
 སེམས་ངོར་བྱུང་པར་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་སྟུམ།

གཤམ་གྱི་{དབྱད་གཞི་ཡིག་ཆ}ཞེས་པའི་ནང་། དཔེ་མིང་དང་པར་སྐྱོན་བྱས་པའི་ལོ་ཚྭ་གས་
 གྱི་གཤམ་དུ་ཨིན་ཅི་ཨང་གངས་རེ་ཡོད་པ་ནི་ལོ་རྒྱུས་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཤོག་གངས་ཡིན་ལ། དེ་
 ཡང་དེབ་ཐེར་མིག་གི་མཐོང་ཚད་ལོ་རྒྱུས་འདིའི་དབྱད་གཞིར་བགངས་པ་ཞིག་མ་ཡིན་
 པར་དེབ་ཐེར་དེ་ལས་དོན་གནད་གང་ཞིག་ལོ་རྒྱུས་འདིའི་ནང་སྒྲངས་ཡོད་པར་ཤེས་པའི་
 ཆེད་དུ་ཡིན། དེབ་ཐེར་གཅིག་ནས་དབྱད་གཞི་ཙམ་བཟུང་བའམ་ལུང་མང་པོ་བྲངས་
 པའང་ཡོད་ཀྱང་། ཐམས་ཅད་བཀོད་མ་དགོས་པར། དེབ་ཐེར་དེ་དག་ལས་ལོ་རྒྱུས་འདིར་
 ཐོག་མར་གང་ཞིག་སྒྲངས་ཡོད་པ་དེ་ཙམ་རེ་བཀོད་ནས་འཇུག་པར་བྱས་ཡོད།

ཀྱང་ཁུན་ཐེན་གྱི་ཀྱང་གོའི་མཐའ་མཚམས་མི་རིགས་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས་དང་།
 ལྷན་ཐིན་ལན་གྱི་ཀྱང་གོའི་རྒྱལ་རབས་མདོར་བསྟུས་དེབ་ཐེར་གཉིས་པའི་ལེ་ཚན་གསུམ་
 པའི་ས་བཅད་བཞི་པ་ཐུའུ་ལྷན་བོད་རྒྱལ་ཁབ། སུང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཚྭ་པ་པོ་ལུ་ཞང་གི་
 ཐང་རྩུ་རྟིང་པའི་ལེ་ཚན་བརྒྱ་དང་ཞེ་དུག་པ། སུང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཚྭ་པ་པོ་སུང་ཆའི་ཡི་
 ཐང་རྩུ་གསར་པའི་ལེ་ཚན་བརྒྱ་དང་ཞེ་གཅིག་པ། རྒྱ་ནག་སུང་གི་རྒྱལ་རབས་དེབ་ཐེར་
 ལེ་ཚན་བརྒྱ་དང་ང་གཉིས་པའི་ནང་གསལ་བཞི་བརྒྱ་གོ་དགུ་པ་ཕྱི་རྒྱལ་ཁག་གི་ལེ་ཚན་
 བརྒྱད་པ་བོད་ཀྱི་སྒྲོར། རྒྱའི་དེབ་ཐེར་ཐང་རྩུ་གསར་རྟིང་དང་ཐང་ཅེན་བཅས་སུ་འཁོད་
 པའི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ཞེས་པའི་ནང་ལྷ་རབས་ཀྱི་བོད་དང་བོད་ནང་ཁུལ་གྱི་རྒྱལ་ཕྱན་
 ཁག་དང་བོད་དང་འབྲེལ་བ་བྱུང་བའི་མཐའི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་འབྲེལ་བཤད་
 མདོར་བསྟུས་ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཤོག་གངས་ནི་ལྷག་ལྷའི་འཇུར་རྒྱའི་ཡིག་ཚང་གསལ་བའི་
 མེ་ལོང་གི་ཤོག་གངས་ཡིན། ཐང་ཡིག་གསར་མའི་ལེ་ཚན་༢༢༡པ་དང་། ཐང་རྩུ་ལུ་བརྒྱ་
 དང་ཞེ་གཉིས་པ། སུའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཡིག་ཚང་བཅས་ནས་བྲངས་པའི་དུམ་པ་དེ་དག་ནི་
 ལྷ་འབྲུག་གིས་སྤལ་སེལ་བསྐྱར་བ་ཞིག་ཡིན་པས་དམིགས་བསལ་ཤོག་གངས་བཀོད་རྒྱ་མེད་
 ཅིང་། ཐང་ཀར་དེར་ལྷ་འབྲུག་གི་འཇུར་ཞེས་མཚན་བཏབ་ཡོད། ཐང་རྩུ་རྟིང་པའི་ལེ་
 ཚན་བརྒྱ་དང་ཞེ་གཉིས་པའི་འཇུར་དེ་ཡང་རྫོང་གསར་བཤད་གྲའི་དེབ་ཐེར་དཀར་པོ་
 པར་སྐྱོག་ཕྱོགས་སྒྲིག་ནང་འདུག་པས་དགོ་ཚས་འཇུར་ཞེས་མཚན་བཏབ་པ་ཡིན། དགོ་ཚས་
 དང་ལྷ་འབྲུག་གཉིས་ལ་མཚན་བཏབ་དགོས་དོན་ནི། འདིར་རྒྱའི་ཡིག་ཚང་གི་ལུང་བྲངས་
 པ་པལ་ཆེ་བ་ནི་ལྷག་ལྷའི་འཇུར་ཡིན་ལྷབས་དེ་གཉིས་ཀྱང་ལྷག་ལྷའི་ཡིན་ནམ་ལྷམ་པ་
 འབྲུང་བྱིད་པས་ན། གངས་ཁུང་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་ཐོབ་ཐང་སྤང་བ་ཞིག་ཡིན།

གཞན་ཡང་འདི་འབྲེལ་སྐྱར་ཚུལ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡང་སྐབས་འབྲེལ་གཤམ་མཐུད་བྱས་
 ཡོད་ལ། དེ་དག་གི་ཚུལ་གཤིས་དཀྱིས་དང་མི་འདྲ་ཞིང་། དེ་ཙམ་གྱི་ཞིབ་ཚགས་པོ་ཞིག་
 མེད་ན་ཡང་དཔྱད་གཞི་ཙམ་དུ་པན་རེས་བཞོད་ཡོད་པ་བཅས། མཁུན་ལྡན་རྣམས་ནས་
 འདི་འབྲེལ་སྐྱོན་དང་ནོར་འབྱུལ་རིགས་གང་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་འཛུལ་ཐོན་མེད་པ་དགོངས་
 འཆར་སྟུག་པོར་ཡོད་བུ།

བྱི་ལོ་༢༠༠༥ ཟླ་༠༡ ཚེས་༡༥ ཉིན་ཚུལ་སྒྲིག་པས།

སྐར་ཡང་གསལ་བཤད་དང་འབྲེལ་སྟུང་ལྟར།

སྐར་ {ཆབ་མདོའི་ཡིག་ཆ་རིན་ཆེན་སྤྱངས་པ་} དེབ་ཐོང་གཉིས་བྱི་ལོ་༢༠༠༥ ལོར་པར་
 སྐྱོན་འབྲེལ་སྐྱེལ་བྱས་ཀྱང་། ཆར་གྲངས་ཉུང་བའི་དབང་གིས་ད་ཆ་ཡོངས་སུ་རྒྱ་རྒྱུ་གས་ཐོན་
 བས་(ང་རང་ལ་ཡང་ཆར་གཅིག་ལས་མེད)དེའི་སྐོར་བཀའ་འདྲི་གནང་མཁན་མང་པོ་བྱུང་ཞིང་།
 ལྷག་པར་བོད་ནས་དོན་གཉེར་ཅན་མང་པོས་འཕྱུལ་དེབ་བཅོ་ལྔ་པ་ན་ཡག་པོ་ཡོད་ལྷགས་
 དང་བཅོ་དགོས་པའི་སྐུལ་མ་ཡང་ཡང་གནང་བར་བརྟེན། འདི་ནས་གྲགས་པོ་འགའ་རེས་
 པར་ཐོངས་གཉིས་པ་པར་སྐྱོན་བྱས་ན་ཡག་པོ་ཡོད་པ་ལས། འཕྱུལ་དེབ་བཅོས་ཏེ་རིན་མེད་
 དུ་བཀའ་ཆེ་དེབ་དང་ཚུལ་པ་པོའི་མཐོང་བསྐྱེད་འགྲོ་ཚུལ་གསུངས་མིན་ལ་མ་སྟོས་པར།
 གཙོ་བོར་སྟོག་པ་པོ་དང་སྟོག་འདོད་ཡོད་མཁན་གྱི་དགོས་མཁོ་ལ་དམིགས། པར་སྐྱོན་བྱེད་
 པའི་ཆ་རྒྱུན་དང་དོན་གཉེར་ཅན་ལ་འཕྲོད་ཐུབ་མིན་ལ་གཞིགས། ད་ལས་འཕྱུལ་སེལ་དུས་
 རབས་དང་མཐུན་པའི་སྐབས་བདེའི་ཡིག་ཆ་བཅོ་སྤྱངས་(PDF) ལྷར་བཅོས་ཤིང་། དེ་ཡང་
 སྐར་གྱི་དེབ་གཉིས་སྟུགས་གཅིག་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་། ལེའུ་དང་ལེ་ཆན་འགའ་རེ་གོང་འོག་
 བརྒྱུས་པ། སྟོག་སྟེང་མཁན་ཆོས་ཆོག་དོན་གོ་དཀའ་ཞིང་ཁ་མི་གསལ་བའི་དགོངས་འཆར་
 གནང་བ་ལག་ཅིག་ཅུང་ཁ་གསལ་དུ་བཏང་བའི་ཁུལ་བྱས་ཡོད།

འོན་ཀྱང་ཡིག་གཟུགས་སྟོན་རྒྱུ་བརྒྱུར་དགོས་པའི་དབང་གིས་བ་ཡིག་དང་མ་ཡིག་
 སྟོགས་ཡི་གེ་འགའ་ཞིག་དང་། ལུང་འདྲན་བྱས་པའི་རྟགས་“”དང་(བོད་པས་འདི་ལ་ཅི་ཅི་སྟུག་
 པ་ཟེར)གྲུག་རྟགས་()སྟོགས་རྟགས་མང་པོ་ཞིག་འགྱུར་འདུག་པ་ལས་གང་མཐོང་མཐོང་རེ་

བསྐྱར་བཅས་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། གཅིག་ནས་ཁོར་ལུག་གི་ཤུགས་རྒྱན་ལས་བྲེལ་བའི་དབང་
 གིས་ཡང་ཡང་ལྷ་ལོང་མ་བྱུང་བ་དང་། གཉིས་ནས་ཡི་གེ་བྱུང་ག་ནི་བྱེ་ཐང་ལ་གད་བརྒྱབ་
 བ་ལྟར་གཅིག་ཤུགས་ན་གཅིག་ལངས་ཏེ་རྒྱུགས་ཡ་མེད་པ་བཅས་ལས། ད་དུང་མགོ་བོ་
 འབྲུགས་གཞིའི་ནོར་འབྲུལ་མང་པོ་བྱུང་ཡོད་ངེས་ལ་དགོངས་སེལ་བྱ་རྒྱུ་དང་། ལྷག་པར་
 མཆན་བརྒྱུག་སའི་གྲུག་རྟགས་()འདི་མེད་པར་གྱུར་སྟབས་སྤྲོད་མིག་གིས་མ་ཟིན་པར་
 མཆན་མང་པོ་ཞིག་དཀྱུས་ལ་ཤོར་ཡོད་སྲིད་པས་དེ་ལྷགས་ཤུགས་ལ་བཞག་པའི་ཐོག་ནས།
 ཆོག་མ་དག་པ་དང་། དོན་ལོག་པར་བརྗོད་པ། གོ་མ་བདེ་བ། གོ་མི་ཐུབ་པ། འགལ་བ། རྫོས་
 པ། མ་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུན་དང་ནོར་འབྲུལ་གང་ན་ཅི་ཡོད་པ་རྣམས། རྒྱ་ངལ་དང་འོ་
 བརྒྱལ་ཆེ་ཡང་གཞན་ལ་པན་འདོགས་ཀྱི་བརྟེན་བས་གཟིགས་ནས་བཀའ་སློབ་ལམ་སྟོན་མང་
 ཅོམ་གནང་རོགས་བྱ་རྒྱུ་ཡིན།

གལ་སྲིད་ཁྱེད་རྣམ་པས་དེ་ལྟར་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་ཆོ་འདི་ནས་ལམ་སང་བཅས་སྤྲིག་གིས་
 ཡང་བསྐྱར་འགྲེམ་སྤེལ་བྱ་ཆོག་པ་དང་། དེ་ནི་འགོ་བ་རྫོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་མ་རིག་པའི་ལིང་
 ཏོག་བསལ་ཏེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་སྦྱོར་པའི་གཞན་པན་གྱི་བྱ་བ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ལ།
 རྫོས་སུ་བོད་ཀྱི་སྐད་དང་ཡི་གེ་ལ་གཅིས་སྤྲོས་དང་ཞབས་འདེགས་སྤྲོད་མེད་པ་ཞིག་ཀྱང་
 ཡིན་པས་དེ་ལྷགས་ཤུགས་ལ་བཞག་པའི་ཐོག་ནས་ཕྱག་ལེན་དུ་འདེབས་པ་ཅི་ནས་ཀྱང་
 བཀའ་ངོན་བསྐྱར་བར་བྱ། བྱ། མཁྱེན། མཁྱེན། ལགས།

གཉིས། ཐོག་མར་གངས་ཀྱི་སྒྲིང་སྒྲོང་ལྟགས།

སྒྲིང་མ་དང་རྗེ་བཙུན་མགོན་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་དབྱེར་མ་མཆིས་པའི་ཞབས་ལ་གྲས་པ་
 ཆེན་པོས་ཕྱག་འཆའ་ཞིང་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། བཙེ་བ་ཆེན་པོས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རྗེས་སུ་
 གཟུང་ཞིང་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་དུ་གསོལ། དེ་ཡང་སྒྲོན་གྱི་ཡི་གེ་རྟིང་པ་རྣམས་སུ་“གངས་ཀྱི་
 འགོ་མཐའ་བར་གསུམ་གང་ལ་ཡང་། ལས་རྒྱ་འབྲས་ལ་ལྟགས་གང་། དམ་པའི་ཆོས་ལ་
 དཔང་པོ་བཞག་པ་གངས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ཡིན”ཞེས་པ་ལྟར། གངས་དང་ལོ་རྒྱུས་གང་ཞིག་
 བཤད་ཀྱང་ལས་རྒྱ་འབྲས་དང་དམ་པའི་ཆོས་ལ་དཔང་པོར་བཞག་པར་བྱའོ་སྒྲིང་པའི་ཀྱན་
 སྒྲོང་བཟང་པོ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྒྲོན་ནས་རང་གི་རྒྱུད་དག་པར་བྱས་ཏེ། བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་
 པའི་རྒྱ་རྣམ་དཀར་གྱི་དགེ་གསོག་པའི་དོན་དུ་རང་གི་སྒྲིང་མ་དང་སྟག་པའི་སྟ་ཆོགས་ལ་
 ཕྱག་དང་མཆོད་པའི་བསྟོད་ཆོག་མཛེས་པར་བསྒྲིགས་པས་ངག་གི་སྒྲོ་ཡངས་པོར་བྱེ་སྟེ་སྒྲིང་
 བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྒྲོན་བོད་གནའ་མི་རྒན་པོ་རྣམས་ལ་གངས་ཀྱི་སྒྲིང་བསྐྱངས་
 ལྟགས་དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཁོག་ཕྱབ་ལྟགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། དང་པོ་གངས་
 ཤོད་པའི་ཤོད་ལྟགས་རྣམ་པ་བཙེ་བརྒྱད་ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་ཐོག་
 གདུང་རབས་༤༧ལས། “སྐབས་སུ་བབ་པའི་སྒྲིང་ལྟགས་ཀྱང་། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་
 བཞི་རྟོང་གི་རྟོང་ནས་སངས་རྒྱུས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་བདུད་དང་སྟ་
 རྟེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཆར་བཅད། འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་ཚུལ་ལ་དཔེར་བྱས་
 རྣམ་བཤད་པ་ནི། རྣམ་མཐའ་ནས་ཉི་མ་ཤར་བས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐུན་པ་སེལ་བའི་སྒྲིང་
 ལྟགས་ཡིན། འཁོར་འདས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིང་ནས་མཐས་བྱུང་སྟེས་ཆེན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 འཆད་ཚོད་ཚོམ་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་ནས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བཟླན་པ་ལ་བྱ་བ་བྱས་ཚུལ་དཔེར་བྱས་
 རྣམ་བཤད་པ་ནི། དབྱར་གྱི་སྤང་ཆར་སྒྲོན་མོས་ལོ་ཐོག་ཅི་ཤིང་རྒྱས་པའི་སྒྲིང་ལྟགས་ཡིན།
 སྒྲིང་བཞི་ལྷ་གནས་དང་བཅས་པའི་སྒྲིང་ནས་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་
 དགེ་བ་བརྩའི་ཁྲིམས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་བདེ་ལ་བཀོད་པ་ལ་དཔེར་བྱས་ནས་
 བཤད་པ་ནི། རི་དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སེལྟེས་གཅན་གཟན་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་
 སྒྲིང་ལྟགས་ཡིན། འཛིག་རྟེན་མི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིང་ནས་སྤང་བྱང་གདོང་གསུམ་འཛོམས་པའི་

སྟག་ཤར་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱ་འདུལ་གཉེན་སྦྱོང་གི་བྱ་བ་ལ་དཔེར་བྱས་ནས་བཤད་པ་ནི།
མདུང་རིང་ནམ་མཁའ་ལ་བསྐྱོར་བ་ཐོགས་རྒྱལ་མེད་པའི་སྤང་ལྷགས་སོགས་ཡིན་
ཅིང་། ཞེས་ཐོག་མར་གཏམ་གྱིས་སྤང་བསྐྱངས་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ཏེ། གོང་གི་ལུང་འདི་ཞེ་
བྱང་ཟེ་དགའི་རྒྱལ་རབས་ལས་སྤངས་པ་འདྲ།

དེ་ཡང་སྟོན་གྱི་ཡིག་རྙིང་འགའ་དང་ཁམས་ཁུལ་གྱི་ཡུལ་བཤད་རྣམས་སུ་དེ་འདྲའི་གཏམ་
གྱིས་སྤང་བསྐྱངས་པའི་སྟོལ་མང་དུ་འདུག་པ་ལས་ཁག་ཅིག་འདིར་གོ་བདེ་བར་དྲངས་ན།
“སྟོར་གཏམ་ལ་སྤང་ལྷགས་དང་སྟོས་ལྷགས་གཉིས་དང་། གཏམ་མི་སྟོན་པའི་སྟོན་གསུམ།
གཏམ་གྱི་འཆོལ་ས་གསུམ། གཏམ་གྱི་མཆོང་ལ། གཏམ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་མི་རུང་བ་བརྟེན་
གཅིག་སོགས་བཤད་ཅིང་། སྟོན་བསམ་ཡས་མི་འགྱུར་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་
བཞེངས་པའི་དགའ་སྟོན་སྐབས་རྒྱལ་སྟོན་འབངས་དང་བཅས་པས་སྟུ་མང་པོ་ཞིག་སྤངས་
པར་བཀའ་ཐང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དང་། དེ་དག་གི་ནང་ནས་སྟོན་པོ་རིག་པ་ཅན་བཞི་
ཕྱོགས་གཅིག་དུ་འཆོགས་ནས་གཏམ་སྤང་ལྷགས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་གསུམ་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ།
སྟོན་པོ་ཆེན་པོ་འགོས་ཁྲི་བཟང་ཡབ་ལྷག་གི་ཞལ་ནས། མཐོ་མཁས་ཏེ་གནམ་ལྟ་སྤང་བ་
དང་གཅིག་ཁབ་མཁས་ཏེ་ཆར་ལྟ་སྤང་བ་དང་གཉིས། འཁོར་མཁས་ཏེ་སྟོན་ལྟ་སྤང་
སྤང་བ་དང་གསུམ། སྟོན་པོ་ཆེན་པོ་འབས་རྩི་རྩེའི་ཞལ་ནས། གྱི་དང་འདྲ་སྟེ་ཡུ་བ་ནས་
བཟུང་ནས་སྤང་བ་དང་གཅིག་མདུང་དང་འདྲ་སྟེ་རྟེན་པ་ནས་བཟུང་ནས་སྤང་བ་དང་
གཉིས། ཉ་དང་འདྲ་སྟེ་མགོ་པོ་ནས་བཟུང་ནས་སྤང་བ་དང་གསུམ། སྟོན་པོ་ཆེན་པོ་ངན་
ལམ་རྟ་ར་སྟུ་གོང་གི་ཞལ་ནས། གཟའ་ཆེན་བརྒྱད་ལ་དཔེ་སྤངས་ཏེ་སྟོལ་ལ་རགས་ནས་
སྤང་བ་དང་གཅིག་རྒྱ་སྐར་ཉི་ཤུ་ཙུ་བརྒྱད་ལ་དཔེ་སྤངས་ཏེ་གངས་མང་ནས་སྤང་བ་དང་
གཉིས། ཉི་ཟླ་བྱང་འཇུག་ལ་དཔེ་སྤངས་ཏེ་ཉུང་ལ་འདུས་ནས་སྤང་བ་དང་གསུམ། སྟོན་པོ་
ཆེན་པོ་སྟེང་ཁུང་གི་ཞལ་ནས། ཕྱི་སྟོང་ནང་བརྒྱད་སྤང་ལྷགས་དང་གཅིག་སྦྱིད་ཆོགས་སྟུག་
ཆོགས་སྤང་ལྷགས་དང་གཉིས། སྟོས་དང་ཁ་མཚུའི་སྤང་ལྷགས་དང་གསུམ་མོ།

སྟོན་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཏམ་ལ། སྟོན་པའི་གཏམ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གཏམ། བཟོད་
པའི་གཏམ། བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་གཏམ། བསམ་གཏན་གྱི་གཏམ། ཤེས་རབ་ཀྱི་གཏམ་ལ་སོགས་
པ་མང་དུ་སྤང་། སྟོབ་དཔོན་སྟུ་རྒྱབ་ལ་སོགས་པ་བཟླན་བཅོས་མཁན་རྣམས་ཀྱི་གཏམ་ལ།

རྒྱལ་པོ་ལ་སྤྱོད་བཅོམ་ཡི་སྤངས་པ། རྫོན་པོ་ལ་སྤྱོད་བཅོམ་པ་ཤེལ་གྱི་སྤྱོན་མེ། དམངས་ལ་
 སྤྱོད་བཅོམ་ཏིག་གི་སྤངས་པ། ཕྱིར་ལོ་ལྔ་པ་རྣམས་ཀྱི་གཏམ་ལ། རྗེ་རྒྱལ་པོ་ལ་མངའ་རིས་དབང་
 བང་གི་གཏམ། ཡོན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་སྤྱང་བ་ཡོན་ཏན་གྱི་གཏམ། གཞན་སྤོན་མང་
 ལ་ཡི་གེ་ཆེ་ཆང་གི་གཏམ། ས་ཆོང་པའི་བྱ་ལ་ཆོང་ཁེ་སྤོགས་ཀྱི་གཏམ། ལྷག་ཤར་གཞོན་པ་
 རྣམས་ལ་གཞོན་མགྲོགས་དཔའ་ཙམ་གྱི་གཏམ། སྤོན་བྱ་མོ་རྣམས་ལ་རྒྱན་དང་ཁ་དོག་གི་
 གཏམ། མར་འཁོར་གཡོག་རྣམས་ལ་ལས་དང་ཁྱར་གྱི་གཏམ། བཀྲ་ཤིས་ཆོས་བྱེད་ལ་ཆོགས་
 པའི་དུས། སྤྱིག་གཏམ་སྤྱིས་ན་གཏམ་གྱི་མཆང་། དགའ་བའི་ལྷ་གསོལ་ལ་ཆོགས་པའི་དུས།
 སྤྱིག་གཏམ་སྤྱིས་ན་གཏམ་གྱི་མཆང་། སྤྱིང་བྱིས་ཕུབ་ལ་ཆོགས་པའི་དུས། འཁོན་གཏམ་སྤྱིས་
 ར་གཏམ་གྱི་མཆང་། སྤྱོད་ཤགས་འདེབས་ལ་ཆོགས་པའི་དུས། བྱམས་གཏམ་སྤྱིས་ན་གཏམ་གྱི་
 མཆང་། གཤེན་དུར་སྒོ་ལ་ཆོགས་པའི་དུས། སྤྱིང་གཏམ་སྤྱིས་ན་གཏམ་གྱི་མཆང་། བཀྲ་ཤིས་
 ཆོས་ལ་ཆོགས་པའི་དུས། དད་པ་དང་དགེ་སྦྱོར་ནས་སྤངས་དགོས་པ་ཡིན། དགའ་བ་ལྷ་
 གསོལ་ལ་ཆོགས་པའི་དུས། བཀྲ་ཤིས་པ་དང་སྤྱིང་གཏམ་སྤངས་དགོས་པ་ཡིན། སྤྱིང་བྱིས་ཕུབ་
 ལ་ཆོགས་པའི་དུས། སྤྱིང་པ་གཉེན་འདེབས་ནས་སྤངས་དགོས་པ་ཡིན། སྤྱིས་ཤགས་འདེབས་
 ལ་ཆོགས་པའི་དུས། ཞོ་ཤ་དང་དཔུང་སྟོབས་ནས་སྤངས་དགོས་པ་ཡིན། གཤེན་དུར་སྒོ་ལ་
 ཆོགས་པའི་དུས། གནས་སྐབས་དང་བསྐྱུན་ནས་སྤངས་ལུགས་ཤིས་དགོས་པ་ཡིན་ལོ།

ད་མཁས་པའི་གཏམ་ལ་ཁོག་འབྱུགས་ཡོད། འདུན་གཏམ་ལ་ཁྲ་བོ་ཡོད། ཉེ་གཏམ་ལ་ཁི་
 དལ་ཡོད། འདུན་གཏམ་ལ་ཁྲ་བོ་གཏམ་ན། རས་སྤོན་མོ་རྒྱུང་ལ་ཕྱར་འདྲ་གཏམ། ཉེ་གཏམ་
 ལ་ཁི་དལ་གཏམ་ན། དགྲང་ལ་ཉེ་སྤྱོད་ཤར་འདྲ་གཏམ། འོ་རྗེ་སྤྱོད་མང་པོ་ཆོགས་ཉེན་མོ།
 དྲིལ་བྱ་ཆེ་ནས་བཟུང་འདྲ་གཏམ། ལྷགས་པ་མང་པོ་འདུས་ཉེན་མོ། རྗེ་རྗེ་སྤྱོད་ནས་བཟུང་
 འདྲ་གཏམ། བན་བོན་མང་པོ་འདུས་ཉེན་མོ། གཡུང་རྒྱུང་གདན་ལ་བྲིས་འདྲ་གཏམ། དཀར་
 པོ་དགེ་ལས་གཏམ་ཉེན་མོ། ཁང་ཐོག་ལྷ་ཐོ་བཅེགས་འདྲ་གཏམ། སྤྱིང་བྱིས་འབྱུགས་ལ་
 གཏམ་ཉེན་མོ། ས་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་བཞེངས་འདྲ་གཏམ། རྒྱལ་སྤྱིང་བྱས་ལ་གཏམ་ཉེན་མོ།
 ཆར་རྒྱན་མ་ཆད་འབབ་འདྲ་གཏམ། གཏམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་པ་ན། དགྲང་སྤོན་དེ་ལ་དཔེ་
 གྲངས་ཏེ། མཐོ་ལ་ཡངས་པའི་གཏམ་གཅིག་བཤད། གཡུ་འབྱུག་དེ་ལ་དཔེ་གྲངས་ཏེ། རྗེ་ས་
 བདག་རྒྱལ་པོས་གཏམ་གཅིག་བཤད། ཆར་རྒྱན་དེ་ལ་དཔེ་གྲངས་ཏེ། སྤྱིང་འཛིན་སྤོན་གྱིས་
 གཏམ་གཅིག་བཤད། ས་གཞི་དེ་ལ་དཔེ་གྲངས་ཏེ། མི་ཆེན་ཞང་སྤོན་གཏམ་གཅིག་བཤད།

སྤང་དགྲིལ་མདུང་རིང་བཅུགས་འདྲ་དེ། ས་ཁུ་ཆན་རབས་རྣམས་ཀྱི་གཏམ། རགས་ཀྱི་སྟག་
མོ་ངར་འདྲ་དེ། གཞོན་ལུ་སྟག་ཤར་རྣམས་ཀྱི་གཏམ། མཚོ་ལ་ཉ་སྐམ་རྒྱག་འདྲ་དེ། མ་སྤ་
ཆན་རབས་རྣམས་ཀྱི་གཏམ། ད་དགྲུང་སྟོན་དགྲིལ་དུ་དར་ཕྱར་དགའ། སྟོན་པ་གཤེན་རབ་
དགའ་རྒྱ་མེད། བྲག་དམར་དགྲིལ་ན་རྟ་རྒྱག་དགའ། བདུད་བྲབ་པ་ལག་རིང་དགའ་རྒྱ་མེད།
དོག་མོ་དགྲིལ་ན་ས་བཟུང་དགའ། རྒྱལ་བྱ་འཐང་གོ་དགའ་རྒྱ་མེད། རྒྱ་མཚོའི་དགྲིལ་ན་མེ་
འབུད་དགའ། ལྷ་གཙུག་ན་རིན་ཆེན་དགའ་རྒྱ་མེད། མི་མང་པོའི་སྤུན་ན་གཏམ་བཤད་
དགའ། ཆོས་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ན་དགའ་རྒྱ་མེད།

གཏམ་ལེགས་པའི་དཔེ་ནི། དང་པོ་སྟོན་པོ་ནམ་འཕང་གཅོད་པ་དང་འདྲ་སྟེ། ཐམས་ཅད་
གནམ་འོག་དུ་ཚུད་པ། བར་དུ་རྒྱ་བྲ་ཟས་ལ་ཅུམ་པ་དང་འདྲ་སྟེ། དགོས་དོན་ལ་ཐོགས་
རྒྱགས་མེད་པ། ཐ་མ་ཡུར་པོ་ཁ་རྩབ་ལ་ཚུ་བྲངས་པ་དང་འདྲ་སྟེ། དོན་ཉིལ་གྱིས་དྲིལ་བ་
ཅིག་དགོས་སོ། གཏམ་གྱི་ཉེས་པའི་སྟོན་གསུམ་སྟེ། དང་པོ་སྤང་ཁའི་རྒྱང་དང་འདྲ་སྟེ། ཡར་
མར་འཆོས་ཆེ་བ་སྟོན། བར་དུ་བྱ་ཆོགས་ཤ་བྱིས་དེད་པ་དང་འདྲ་སྟེ། གང་སར་འཁོར་ཆེ་བ་
སྟོན། ཐ་མ་པོང་བྱ་ལག་ཐག་བྱས་པ་དང་འདྲ་སྟེ། ཡང་ཡང་འཁོར་ཆེ་བ་སྟོན་ནོ། ཡང་
གཏམ་གཞུང་འཆོ་ལྷགས་མདའ་སྟུག་དང་འདྲ་སྟེ། གཞུང་བྲང་པར་སྤྲོ་བ་དང་གཅིག་ཁྲག་
འཇམ་པ་མདའ་ལ་ཅེ་བྱང་བ་ལྟར་སྤྲོ་བ་དང་གཉིས། ཁོག་ཡངས་པ་མདའ་སྟུག་གི་སྤྲོ་བ་
ལྟར་སྤྲོ་བ་དང་གསུམ། འགག་དམ་པ་མདའ་སྟུག་གི་ཆོགས་ལྟར་སྤྲོ་བ་དང་བཞི། བྲེ་བྲག་
བྱེད་པ་མདའ་ཡི་སྟོང་ཁ་ལྟར་སྤྲོ་བ་དང་ལྔ། མ་འཁྱོག་པར་མཁྱོགས་སྤྱང་བ་མདའ་ཡི་སྟོ་
ལྟར་སྤྲོ་བ་དང་དྲུག་། དོན་འདུས་པ་གཞུ་ཡི་འཆང་བཟུང་ལྟར་སྤྲོ་བ་དང་བདུན། འཇམ་ལ་
མཉེན་པ་གཞུ་ཡི་རྒྱད་སྟེང་ལྟར་སྤྲོ་བ་དང་བརྒྱད། ས་རོལ་ཚོད་ཤགས་འདེབས་སྐབས་ནོ་ལ་
ཕྱིགས་པ་མདའ་མའི་ཅེ་ལྟར་སྤྲོ་བ་དང་དགུའོ།

མདོར་ན། དང་པོ་གཞུང་སྟོང་ལ་ངག་འཇམ་པ། བར་དུ་ཁོག་ཡངས་ལ་འགག་དམ་པ། ཐ་མ་
དོན་གསལ་ལ་བྲེ་བྲག་བྱེད་པ་དགོས་པ་ཡིན། རྒྱན་དམ་པ་སྟོ་ཆོས་ཀྱི་བྱང་ཚུལ་བཤད་དུས།
དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ལྟར་དུ་སྤྲོང་བ་ཡིན། ཡལ་ག་དང་ལོ་མ་གང་ལས་སྤྲོས་པའི་སྤྲོང་པོ་
དང་ཚ་བ་བཤད་དགོས། གཞི་སྤྱོད་པོ་མེ་ཆོས་ཀྱི་བྱང་ཚུལ་བཤད་དུས། མེ་ཏོག་གི་སྤྲོང་བ་ལྟར་
དུ་སྤྲོང་བ་ཡིན། སྤྱོད་རྒྱུད་དང་ལོ་ཆོགས་རྣམས་སྤྲོང་བ་དར་ལ་བརྒྱས་པ་ལྟར་བཤད་དགོས།

འོན་ཀྱང་གཏམ་ཐག་ཐུང་ན་སྒྲོ་འོག་ཐག་ཐུང་ན་བཀྲག་བདེ། མཐོ་རིས་ཐོབ་ན་ལུས་
 བདེ། བུ་ལོ་འཛུལ་ན་སེམས་བདེ། ཞེས་བགྱི་བ་གདའ་བས་ལོ་རྒྱུས་བསྐྱུས་ཏེ་བྱ་ན།
 གནམ་མཐོ་ལ་ཡངས་པ་དགྲང་སྒྲོན་ལ་དཔེ་སྒྲངས་ཏེ་སྒྲིང་བའམ། འཁོར་བ་མཛེས་པ་ཁྲི་
 གདུགས་ཉི་མ་ལ་དཔེ་སྒྲངས་ཏེ་སྒྲིང་བ་དང་། རྩོམ་གྲགས་པ་གཡུ་འབྲུག་སྒྲོན་མོ་ལ་དཔེ་
 སྒྲངས་ཏེ་སྒྲིང་བ། མང་དུ་འབྲུག་པ་(དབྱར་དུས་ལྷ་མེར་བ་དང་དྲག་ཆར་འབབ་སྐབས་ནས་རྒྱན་ཤང་ཤང་དང་
 ཏང་ཏང་གི་སྐད་འབྱིན་པའི་ཆུ་ཕན་ནམས་སྒོ་བྱར་དུ་རྒྱུས་ནས་འབྲུག་གི་སྒྲ་དང་མཚུངས་པ་སྤེར་སྤེར་དང་ལྷར་ལྷར་གྱི་སྒྲ་སྒྲོག་
 པས་ན་ཆུ་ལོ་འབྲུག་པ་ཟེར། ལ་སྐད་འདི་དང་འབྲུག་གི་ཐ་སྐད་འབྲུང་ཁྱད་ས་བར་དབྱེད་རྒྱ་འགའ་རེ་ཡོད་ཆུ་ལོ་ཆེན་ལོ་ལ་
 དཔེ་སྒྲངས་ཏེ་སྒྲིང་བ། ལྷང་ལ་འདུས་པ་གསོ་བྱེད་སྒྲན་ལ་དཔེ་སྒྲངས་ཏེ་སྒྲིང་བ་སོགས་
 མང་དུ་ཡོད་ཅིང་། ཀྱང་ལག་མེད་ཀྱང་རྒྱལ་ཁམས་འགྲིམས་པ་དེ་གཏམ་ཡིན། ར་ཆིག་པ་
 མེད་ཀྱང་འཕྲ་རྒྱུད་བྱེད་པ་དེ་གཏམ་ཡིན། གཏམ་བཤད་ན་མགོ་སྔོང་ན་བས་ཉོན་ལོ་ལེས་
 (ལོ་ལེས་ནི་རིན་ཐང་ཅན) སེམས་གངས་དཀར་རྒྱུད་ལ་བཞག་ལོ་ལེས་ཤིག་དགོས་པ་ཡིན།

སོ་མཁས་པས་གཏམ་བཤད་བྱེད་ཉིན་མོ། གཏམ་ལ་ཆེན་གྱིས་གྱུར་ཕྱབ། ལ་འབྲིང་གིས་
 གཞུང་བཟུང་། དོན་གཏམ་གྱིས་མཐའ་བསྐྱུས། དཔེ་གཏམ་གྱིས་བྱར་བརྒྱན་དགོས། གཏམ་
 ལ་ཆེན་གྱིས་གྱུར་ཕྱབ་ན། བྱ་ཁྱུང་ཆེན་གྱིས་ནམ་འཕང་བཅད་འདྲ། གཤོག་ཅེ་བྲག་ལ་མི་
 ཐོགས། བྱ་གྲིབ་ས་ལ་མི་ཕོགས། ལ་འབྲིང་གིས་གཞུང་བཟུང་ན། ལྷང་ཕན་ནང་ནས་ཆུ་ཆེན་
 འབབ་འདྲ། གསེར་ཉ་གས་ལ་མི་འཕེན། སྤལ་པ་འདམ་ལ་མི་བྱུགས། དོན་གཏམ་གྱིས་
 མཐའ་བསྐྱུས་ན། བྱིས་ཅོག་རྒྱུང་ཁ་མོས་རྒྱུ་བྱ་འབྲུ་འདྲ། ཡ་ཁ་ལ་ལྷུ་མ་བྱ་མི་ཐོགས། མ་ཁ་
 ལ་ས་རྒྱལ་མི་འབྱར། དཔེ་གཏམ་གྱིས་བྱར་བརྒྱན་ན། གསེར་བྱམ་ལ་སྒྲོ་མདོངས་བཅུགས་
 འདྲ། ཡར་ཕྱར་ན་ཉི་མ་མི་སྒྲིབ། མར་ཕྱར་ན་ཐལ་འཚུབ་མི་ལངས། དོན་དམ་པ་འགག་ཕ་
 རྒྱ་ནང་ལ་ཚུར་བསྐྱུས་དུས། ཆེ་གཏམ་རི་རྒྱལ་ལྷན་པོ། རིང་གཏམ་གཙང་ཆབ་སྒྲོན་མོ།
 བཅོན་གཏམ་རི་གཟར་ཐབ་དོ། རྫོང་གཏམ་གཡུ་འབྲུག་སྒྲ་བརྒྱ། སྒྲན་གཏམ་ཁྱུ་བྲུག་དུག་
 འཁྱུར་ཟེར་སྒྲོས་དང་བཤད་སྒྲོས་ཡོད་ལེ་རེད་དུས། སོ་རང་གིས་འཛིགས་པ་སྒྲག་མོ་ཅི་ཤོད་
 མི་ཤེས་ཏེ། ཤར་ནས་ཁྲི་གདུགས་མ་ཤར་ན། ལུབ་ནས་ཏྲང་པོའི་གངས་མི་བྲུ་བྱང་ནས་སྒྲི་
 བསེར་མ་འབྱུང་ན། རྩོ་ནས་ཅུན་ནགས་མི་འགྲུལ། དགྲང་ནས་གཡུ་འབྲུག་མ་གྲག་ན།
 དབྱར་དགྲན་གཉིས་ཀྱི་མཚམས་མི་ཤེས། གཏམ་ལ་ཆོག་གསུམ་མ་སྒྲས་ན། པ་བྱའི་བར་ལ་
 བརྒྱ་མི་འཕྲོད། གོམ་གསུམ་གྱི་གོམ་པ་མ་སྒྲོས་ན། རྩོ་ཐེམ་པ་དམའ་ཡང་ལ་མི་ཕོག་ཟེར་བའི་

དཔེ། ད་རེས་མི་རེས་གང་མ་རེ་བཤད་ན་ཉན་པར་འཚལ། ལར་གཅིག་འཕུར་ན་ཀུན་ཀྱང་
འཕུར་ལེ་དེ། ནམ་མཁའ་འི་བྱ་ཡི་ཚོས་ཉིད་ཡིན། གཅིག་ཟུག་ན་ཀུན་ཀྱང་ཟུག་ལེ་དེ། ཤོང་
གསེང་གྱི་ཡི་ཚོས་ཉིད་ཡིན། གཅིག་རྒྱག་ན་ཀུན་ཀྱང་རྒྱག་ལེ་དེ། འདྲོ་བ་རྟ་ཡི་ཚོས་ཉིད་
ཡིན། གཅིག་བཤད་ན་ཀུན་གྱིས་ཉན་ལེ་དེ། མགོ་ནག་མི་ཡི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་ཟེར་སྟོན་ཡོད།

གནའ་མི་བོད་ཀྱི་གང་མ་དཔེ་ལ། སྐབས་སུ་བབ་པའི་གང་མ་མེད་ན། བཟང་ངན་བར་གྱི་དོན་
མི་ཤེས། དུས་སུ་འབབ་པའི་ཆར་མེད་ན། དབྱར་དགུན་ནམ་ལྗེའི་ཤན་མི་འབྱེད། ཆད་དུ་
སློན་པའི་ལོ་ཐོག་མེད་ན། དབུ་ནག་འཁོར་བའི་ཟས་མི་འབྱུང་ཟེར་བའི་དཔེ། ཁ་མཚར་
གང་མ་གྱིས་གཤམ་མཛོས། མེ་རྟོག་ཁྲ་ཆུང་གིས་སྤང་མཛོས། རིན་ཆེན་རྒྱན་ཆས་ལྷས་མཛོས།
རྒྱང་མ་མགོ་མཐོ་ན་བྱ་མགོ་མཐོ། དྲིང་མ་ཤེད་རྒྱས་ན་བྱ་ཤེད་རྒྱས། རོགས་ཁྱོད་ཡོ་ཡག་ལེ་
ངེད་ཡོའི་(ཁྱོད་ཡོ་ངེད་ཡོ་ནི་ཁྱོད་ཆོ་ངེད་ཆོ་དང་འདྲ)རྒྱན། རྩ་ཀྱ་ཤ་ཡག་ལེ་བུམ་པའི་རྒྱན་ཟེར་ཡོང་
དུས། པ་ཡུལ་གྱི་པ་བཤད་མ་ཤེས་ན། པ་ཡི་བྱ་མིན། གཉེན་ཡུལ་གྱི་གཉེན་གང་མ་མ་ཤེས་ན།
གཉེན་གྱི་འབྲེལ་མེད་ཟེར་བའི་དཔེ། ཆོས་གསུམ་ལྷ་བའི་བྱར། སློན་དུག་ཁྲ་མོའི་མགུལ་ཅམ་
རེ་བཤད་ན། གང་མ་ཆེ་བ་རི་རྒྱལ་ལྷན་པོ། འབྲིང་གང་མ་སེང་གེའི་ཡོ་ཐོད། དཔའ་གང་མ་
སྟག་མོའི་ངར་སྒྲ། གཉེན་གང་མ་མར་ཁུའི་མཚོ་མོ། པ་ཁུ་བོའི་གནའ་གང་མ། ཐོ་མཁས་པའི་
ལོ་རྒྱས། རྟ་བྱང་མའི་རྒྱག་ལྷགས། ཤིང་བྱ་གུའི་སྟེ་གནས། བཤད་ཁོག་ཨ་སྟོན་བས་ཡངས་པ།
བཤད་ལམ་འཇའ་ཆོན་བས་མཛོས་པ། ཆོག་དོན་ཉི་ལྷ་བས་གསལ་པ། ལོ་རྒྱས་སྐར་ཆོགས་
བས་མང་པ། བཤད་ན་རྒྱ་བོ་བས་རིང་པ། བཤད་འགྲོས་ཁུ་བྱག་བས་སྟན་ལེ་མང་བོ་བཤད་
རྒྱ་ཡོད་རྒྱ་རེད་དེ། མདོར་བསྟུས་ཅམ་རེ་བཤད་ན་ཞེས་སོགས་ཐོག་མར་གང་མ་ཤོད་པའི་
ཤོད་ལྷགས་ནམ་པ་བཅོ་བརྒྱད་བཤད་པའི་སྟངས་བསྟངས་ནས་གཞི་ལོ་རྒྱས་དངོས་ལ་
འབྲུག་པ་ལྟར་རོ།

དེ་ལྟར་གང་མ་གྱིས་སྟངས་བསྟངས་པ་ཡང་སྟན་དང་མི་སྟན་གནད་ལ་འབྲེག་མིན་སོགས་ནི་
པལ་ཆེར་རང་རང་གི་གཤེས་དང་ནམ་དུའོད་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་གནའ་མི་གན་
པོའི་ངག་རྒྱན་ལྟར་ན། བརྗོད་པའི་ངག་གང་ཞིག་སྟན་ཞིང་ན་བར་འཇེབ་པ་དང་། མཛོས་
ཤིང་ཡིད་དང་མཐུན་པ་བཟང་ཞིང་སྟོན་བ་བསྟེད་པ་དེ་ནི་ཆོངས་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཡན་ལག་
ཡིན་པས་ངག་གི་སྟོན་པ་སྟངས་པ་ལ་འབྱུང་། བརྗོད་ལ་ནོན་དང་ལྷན་པ། མཚར་ལ་བཞད་

གད་འབྱེན་པ། བདེན་ལ་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་པ་དེ། མི་ཚོས་ཀྱི་ཕུ་ཐག་ཚད་པ་ལ་འབྱུང་།
 མཚར་ལ་དད་པ་སྐྱེ་བ། ལྷན་ལ་མཆེ་མ་འཚར་བ། སེམས་ལ་ངེས་ཤེས་སྐྱེ་བ་དེ། ལྷ་ཚོས་ཀྱི་ཕུ་
 ཐག་ཚད་པ་ལ་འབྱུང་། མང་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པ། དཔེ་དང་དོན་གཉིས་འགལ་བ། དཔེ་མང་
 ལྷར་དུ་སོང་བ་དེ། མི་མཁས་ང་རྒྱལ་ཆེ་བ་ལ་འབྱུང་། རྩོམ་ལ་ཟད་དུས་མེད་པ། ལྷས་མེད་
 ཡན་ལག་མང་བ། འབྲེལ་མེད་གཏམ་གཞུང་རིང་བ་དེ། ཆན་པོ་ཟུ་ཚུག་ཅན་ལ་འབྱུང་། ད་
 དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་ལ་གཤེས་ཀྱིས་ཡོད་པ་དང་། འཕྲལ་བྱང་གོམས་པས་སྐྱེས་པ་
 རྟེ་གཉིས་ལས་ལྷ་མ་གཙོ་ཆེ། རང་ལ་གཤེས་ཀྱིས་མེད་ན་འཕྲལ་དུ་བཟོ་བཅོས་བྱས་པ་གཏམ་
 ཀྱི་གོལ་ས་སྤང་ཉེན་ཆེ་སྟེ། དཔེ་བལྟས་ཡིག་འདོན་གྱི་གོལ་ས་ལྷ་ཚོས་ཀྱི་གཏམ་ལ་འབྱུང་།
 ལང་མོ་འབྲེལ་མེད་གྱི་གོལ་ས་མི་ཚོས་ཀྱི་གཏམ་ལ་འབྱུང་། ཚེག་ངན་ཅར་ཕྱག་གི་གོལ་ས་
 བཞད་གད་ཀྱི་གཏམ་ལ་འབྱུང་། མཐོ་དམན་ཕྱོགས་སྤང་གི་གོལ་ས་ནམ་དུ་ཡང་འབྱུང་བ་
 ཡིན་པས་གཟབ་དགོས། ལྷ་ཚོས་ལ་ཤེས་གཤེས་ཆེ། མི་ཚོས་ལ་གོམས་གཤེས་ཆེ། ལོ་རྒྱུས་ལ་ཞིབ་
 གཤེས་ཆེ། ཚེག་ངན་ལ་ཉོན་གཤེས་ཆེ། བཞད་གད་ལ་འཇམ་གཤེས་ཆེ་བས། ཐོས་པའི་མཐའ་རྒྱ་མ་
 བཅད་ན། ཚོས་བཤད་ཁོལ་བྱས་ས་མི་ཚོད་དེ་སྤྲར་དྲིས་ན་ལན་མི་འབྱུང་། གོམས་པའི་
 གཏམ་གཞུང་མི་ཤེས་ན་ཟུ་ཚུག་ཚེག་གིས་དོན་མི་འགྲུབ་སྟེ། བཤད་རྒྱ་ཆེ་ཡང་ནམ་ལྟགས་
 པམ་ངེས། ཞིབ་ཆ་མེད་ན་ཕྱོགས་མཐོང་ཅམ་གྱིས་དག་མི་ཐོན་ཏེ། ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན་ལྟགས་
 སྟག་ཁོན་ཆ་དོན་གྱི་མེད་མེད་ན་ནམ་འགྱུར་རྩལ་མོས་པ་རོལ་མི་བྱུང་སྟེ། ལྷ་ཁ་དག་འབོད་
 མི་ཡིས་འབྲུ། འཇམ་ལ་མཚར་བའི་ཉམས་མེད་ན། གཞན་མཚང་སྒོས་པ་བཞད་གད་མིན་ཏེ།
 རྩོད་མོ་བྱས་པ་རྩོད་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་པས་གཤེས་བཟང་པོ་རང་ལ་ཡོད་པ་དང་། ཤེས་
 གོམས་ལུན་དུ་སོང་བ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན།

དེ་ལྟར་གཏམ་ཤོད་པའི་སྐབས་གཟབ་དགོས་པའི་དོན་གནད་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡང་། རྒྱ་
 དཔལ་སྤུལ་གྱི་འབེལ་གཏམ་༣༡༠ལས། “དེ་ཡང་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ལ་མཁས་པ་ཟེར་
 གྱི་ཕྱོགས་མཐོང་ཅམ་ལ་བསྐྱེད་སྤྱོད་པས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་དག་ཐོན་པ་ཞེས་པོ་རྩལ་སྤྲ་
 དགའི་ཡང་རྩེར་བཤད་པ་བཞིན་དོན་འདི་དག་སེམས་ལ་ངེས་པར་བྱས་ཏེ་གནད་ཟབ་མོ་
 མཁས་པའི་དག་ལས་ཀྱང་བསྐྱབས་ནས། དོན་བཤད་པ་རང་ལུལ་གྱི་གཏམ་དང་རྒྱར་ནས་
 ལྷན་ལ་གོ་བདེ་བ། འབྲེལ་ལ་གཙོད་མཚམས་ལེགས་པ། རང་སྒོས་འཕྲལ་དུ་བྱས་པ་ལྟ་བུ་
 ཞིག་མ་བྱུང་ན། ལྷན་པོས་གོ་དཀའ་སྟེ། ལྷ་མས་ལུང་འདོན་པ་དང་འདྲ། མཁས་པས་ལྟགས་

ཁྲེལ་ཏེ་བྱིས་པས་ལང་མོ་སྒྲོས་པ་དང་འདྲ་བས། གཏམ་གྱི་གོལ་ས་མེད་པ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་
 ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ཞེས་དང་། ༣༢༡ “སྤྱིར་གཏམ་གང་ལ་ཡང་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་སྒོལ་དང་
 མཐུན་པ་བསྟོན་དགོས་དང་སྤྲོད་དགོས་མ་ཞོར་བ། དགོས་དོན་གྱི་ས་བཅད་མ་ཤོར་བ། སྤ་
 ཆོག་དང་བྱ་ཆོག་མི་འགལ་བ། བྲེལ་ཉམས་ཀྱིས་སྒྲོས་སྤྱོད་མ་ཤོར་བ། དལ་ཉམས་ཀྱིས་བར་
 སྟོང་མ་ལུས་བ། དལ་ལ་རྒྱན་རིང་བ། སྤ་དག་ལ་ཆོག་གསལ་བ། བར་གྱི་གཅོད་མཚམས་
 ལེགས་པ་ཞིག་མ་བྱུང་ན། སྤ་དྲུག་གཤངས་འདོན་ཚུལ་དང་དབྱུགས་ཀྱི་མཚམས་ལེན་
 ཚུལ་ཙམ་ལའང་མང་པོའི་དབྱུག་ན་བྱུང་བར་ཆེ་བ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ཞེས་པ་ལྟར་རོ།

གསུམ་ལོ་རྒྱུས་བཤད་པའི་ཉམས་འགྱུར་འདོན་སྤངས།

སྤྱིར་མི་རིགས་རེ་ལ་གཤིས་ཀ་རེ་དང་ལུང་པ་རེ་ལ་གོམས་སྒོལ་རེ་ཡོད་པ་ལྟར་ཁམས་པའི་
 ལོ་རྒྱུས་བཤད་པའི་ཉམས་འགྱུར་རམ་གཤིས་ཀ་ནི་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་དེ། སྤྱིང་སྤྱང་སྟག་
 གཟིག་ཞོར་འབྱེད་ལས། “དག་འགོ་ཡར་ཁམས་བྱང་ལ་གཏད། སོ་བདུད་སྤྱ་བཅན་ཐོད་
 མདའ་བརྒྱབ། བདུད་སྤྱེ་དཀར་ནག་ཆོས་ལ་བསྐྱར། སེང་སྟོན་ག་མ་གཡོག་ལ་བཀོལ། མེ་
 བཟའ་མ་བཞག་སྤྱིང་ལ་ཁྲིད། དག་སྤྱེད་སེར་པོ་ཉོར་ལ་གཏད། གུར་དཀར་བདུད་ལ་
 གཉའ་སྤྱ་སྤྱང། ཉོར་ཡུལ་མི་མེད་ལུང་སྟོང་བྱས། ཤན་པ་དམར་པོ་བཅོན་ལ་བཟུང་། ཐང་
 ཅེ་གཡུ་འབྱུག་སྟོན་ལ་ཉར། དག་མཐའ་སྤྱག་པོ་འཇང་ལ་གཏད། ས་ཐམ་བདུད་ཀྱི་སྤྱིང་ཅ་
 བཅད། བདུད་སྤྱག་བརྒྱད་ཅུ་ཤུལ་མེད་བྱས། གུར་སྤྱ་དཔོན་པོ་མཚོ་ལ་བསྐྱར། གཡུ་སྤྱ་ཐོག་
 འགྱུར་སྟོན་ལ་ཉར། དེ་ནས་སྟོ་མོན་རྩོད་ལ་སོང་། ཤིང་ཁྲི་རྒྱལ་པོའི་དམུ་སྤྱས་བཅད། སྤྱ་
 སྤྱ་མ་ཤི་གསོན་པགས་བཤུས། ཨ་གཤགས་བྱག་ཅུ་ཡུ་མེད་བྱས། དཀར་མོ་འབྲས་ཀྱི་གཏོར་ལ་
 སྤྱངས། དེ་ནས་སྤྱག་གཟིག་ཡུལ་ལ་སོང་། བཅོན་སྤྱ་འབར་བ་མདའ་ལ་དྲངས། བྱུད་མི་
 ཆོག་བརྒྱ་ཐང་ལ་བདུབས། སྤྱག་གཟིག་ཡུལ་གྱི་ཞོར་རྫོང་ཕབ། སྤྱང་པ་བོད་ལ་ཞོར་འབྱེད་
 བྱས།” ཞེས་པ་དང་འདྲ་བ་ང་ཆེ་ང་བཅོན་མང་ཙམ་ཤོད་སྒོལ་ཡོད་དེ་དཔེ་མཚོན་ཙམ་
 ཞིག་གཤམ་དུ་གཟིགས་པར་འཚལ་ལོ།

སྤར་རིང་གིར་ཉོར་གྱི་གདུང་རྒྱུད་གཅིག་དེང་གི་ནག་ཚུའི་ཁོངས་སྤྱ་ཆེན་ཁུལ་དེར་ཆད་
 བས་དབང་བསྐྱར་བས་ན་ཡུལ་སྤྱེའི་མིང་ལ་ཉོར་ཞེས་འབོད་པ་བྱུང་ཞིང་། དེའི་ལོ་རྒྱུས་

བཤད་པ་ནི་རྟོག་རབས་ཡིན་ལ། རྟོག་རབས་བསྐྱེད་པ་ཀུན་ལས། “རྒྱལ་པོ་དམར་པོ་ཡབ་
 ཟུམ་གྱི་ཁྲི་ལ་བཞགས་སོ། རྟོག་རིང་གིར་རྒྱལ་པོ་ཀུན་ལ་རྒྱལ་གྱི་མི་རབས་ལ་དགུང་ལོ་བརྒྱ་
 དང་སྐུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་ཐུབ་ཅིང་། སྐྱ་ཆོབ་གསུམ་གྱིས་སྟོང་འབྲི་གུང་རྩོམ་འདབས་ཕྱིན་ཆད། སྤང་
 ཆོ་བ་ཁབ་སོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་བར་ཤོད་ངང་མའི་ཉིན་ལམ་བཅོ་བརྒྱད། གཤོག་འཁྱུར་གཅིག་
 དང་བཅུ་དགུ། ཡང་འཁྱུར་གཅིག་དང་ཉི་ཤུ་ཡི་ས་བསྐྱོར། རིང་གིར་རྟོག་གི་མངའ་ཞབས་
 ལུ་བཅུ་དུ་མ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་གྱུར། ...རྟོག་དམག་ནང་ཆེན་ལ་སོང་བའི་དུས་སྟེ། དམག་
 དཔོན་ལ་དཔོན་མིང་ཐོགས་པའི་མི་བརྒྱད། སྐུ་ཐུལ་ཅན་གྱི་མི་བརྒྱད། རྟག་ཐུལ་ཅན་གྱི་
 མི་བརྒྱད། དྲིད་ཐུལ་ཅན་གྱི་མི་བརྒྱད། བྱ་གི་ཅན་གྱི་མི་བརྒྱད། ཡོབ་ཐུན་ཅན་གྱི་མི་བརྒྱད།
 གསེར་ཤོ་ཅན་གྱི་མི་བརྒྱད། མདུང་དར་ཅན་གྱི་མི་བརྒྱད། བརྒྱད་བརྒྱད་དུག་ཅུ་རེ་བཞི་སྐྱ་
 ཡི་འཁོར། བདུན་གྱི་དར་འཛིན་བརྒྱད་ཅུ། གཡས་སུ་དམག་ལ་སྟོང་ཕྱག་གཅིག་ གཡོན་དུ་
 དམག་ལ་སྟོང་ཕྱག་གཅིག་ གཤུལ་སྐར་དམག་ལ་སྟོང་ཕྱག་གཅིག་ སྟོང་ཕྱག་གསུམ་གྱི་
 ཞབས་ནས་འདེགས་ཤིང་ཡོད་པ་ལ། དམག་དཔོན་བརྒྱད་ནང་ཆེན་ལ་རྒྱག་པ་ལ། དམག་
 སྐར་དེ་གཡེར་ཆེན་རྒྱས་ལ་ (རྩམས་རྒྱས་ལ) བརྒྱབ། རང་ཆེན་ཁོམ་གྱི་བྱ་དུག་དེ། ཀི་རེ་བཏབ་
 བས་ལྷེ་རེ་འཐོར། མདུང་རེ་འཕངས་ནས་མི་རེ་བསད། གསང་རྩོད་གི་རྒྱུ་གཞུང་མདུང་
 སྐྱས་བཀའ་། ཆོས་རྒྱལ་བཟང་པོའི་ཡབ་ནས་ཆོས་གོས་བཤུས། ཀམ་རབ་བརྟན་རྒྱབ་ནས་
 སྟོང་སྟོན་བཤུས། རྩོད་མོ་ནས་མདོ་ན་ནས་འབྱེད་བརྒྱབ། དདུལ་ཆེན་མདོ་ལ་རྩ་འབྱེད་
 བརྒྱབ། སྤེལ་དམ་དོ་ལ་གནང་འབྱེད་བྱས། སྤེལ་འའི་ར་པོ་ཐོད་དཀར་ལ། རང་ཆེན་མའི་
 སང་མང་པོ་དེ། སྤེལ་ལུ་མང་པོའི་ལུས་སུ་སྤངས། ཟེར་བ་བྱུང་ནས་རང་ཆེན་མངའ་འོག་དུ་
 བཅུག་ཅིས་དང་། ༡༥ “ཡང་དེ་རྩིས་ཆང་སར་ལྷེ་ལ་རྒྱགས་ནས། ཆང་སར་དཔལ་འདྲེན་
 གནང་ལ་འབྱེད། ཆང་སར་གྱིས་འཐེན་པ་བྱས་པ་འོག་དུ་བཅུག ཡང་དེ་རྩིས་རག་ཤུས་ལ་
 བརྒྱགས། འབ་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་བརྒྱབ་ནས་བསྐྱེད། ལྷ་དགེ་སྐྱབས་ཆེན་རྟོག་གིས་བསད། ཏྲ་
 བང་གསུམ་པབ་ནས་ཏྲ་ཁལ་རྟོག་ལ་འཇལ། ཡང་དེ་རྩིས་རི་བོ་ཆེ་ལ་བརྒྱགས། མ་རིན་པོ་
 ཆའི་ཆོས་གོས་ཕྱག་ལ་བཞག། ཏྲ་སོ་ར་ལ་ལྷེས་མཚོ་ལ། ལྷེ་པས་འབ་སྟོན་མོ་མདུང་ཐུབ་
 བཀའ་ནས་འཐེན་པ་བྱས། ལྷ་རབ་གྱི་དམ་ཆོག་ལན་གསུམ་བྱས། དཔོན་ཆེ་བྱ་གཉིས་གྱིས་ཏྲ་
 བརྒྱུ་ཐུལ། དེ་རྩིས་རྒྱལ་སྟོན་ས་ལ་བརྒྱགས། རྒྱལ་སྟོན་དུང་པས་ཏྲ་བརྒྱུ་ཐུལ། བཀ་སྟོན་
 གཉིས་གྱིས་མཛོ་བརྒྱུ་ཐུལ། བྱང་ཏྲ་སྐྱ་སྟོང་ལ་དམག་སྐར་བརྒྱབ། རྒྱལ་ལྷམ་གཉིས་ལ་འདུན་

མ་བྱས། ལྷམ་མདའ་ཚོས་རྗེས་འཐེན་པ་བྱས། རས་ཁལ་བརྒྱད་ཅུ་ཕྱག་གཉིས་བྲེས། ཡང་དེ་
 རྗེས་ནག་ཤོད་ས་ལ་བརྒྱགས། ཐེ་སྤྱ་དག་གཉིས་ཀྱིས་འཐེན་པ་བྱས། ཀླང་ཁྱིམ་གཞུང་ལ་
 དམག་སྐར་བརྒྱབ། འགོམ་སེ་ཚ་གཉིས་ཀྱིས་དར་བརྒྱ་འཐེན། ལྷག་ཕུའི་བྲ་མོ་རྩོ་གཙོད་ཀྱི་
 ཀླང་གཤམ་ཅན་(ཞིག)སྤངས། འབི་རྩོ་ལེབ་ཀྱིས་ནས་ཁལ་བརྒྱད་ཅུ་ཕྱག་འབི་རུའི་(ནགས་ཤོད་འབྲི་
 རུ)བྲ་མོ་འཇིག་འཇིག་(མེ་མདའ་ཞིག)སྤངས། ཤུག་ཕུམ་སྐང་ལ་བདེ་ཆེ་(ཡུལ་གཉིས་བདེ་ཐབས་ཀྱི་ཆེངས་
 ཡིག)བཞག། །ཕ་ཁྱི་ཐང་ལ་གནང་བཤོས་བྱས། རག་ཤོད་ཚོ་དྲུག་གིས་མགོ་བཏགས་ཁྱུས། ཡང་
 དེ་རྗེས་ཨར་རྩ་ལྷ་རི་ལ་བརྒྱགས། མི་ཐེ་གཞུང་ལ་དམག་སྐར་བརྒྱབ། རྩག་ནེ་ག་མ་ལ་ལུག་
 རག་བརྒྱགས། རྩག་ནེ་རི་དམར་ལན་གསུམ་བཅོས། རྩག་བྱ་འཕོ་གསུམ་སྤྲིས་ཐག་བཅད།
 སྤང་མ་ཁག་གསུམ་གྱིས་མགོ་བཏགས་ཁྱུས། བྱ་ཨ་ཤག་གཉིས་ལ་བདེ་ཆེ་བཞག། དེ་རྗེས་
 དཀར་ནག་གསེར་གསུམ་ལ་བརྒྱགས། བྱ་ཟེའི་ལྷག་སྒོ་རྩོར་གྱིས་བྲེས། ཁྱུང་སྐར་བྱ་དགུ་དེ་
 བཅོན་ལ་བཟུང་། བེར་ཞིག་གི་སྤང་ཆེན་ཀོ་སྒོན་(ཐུབ་ཅིག)སྤངས། སོག་པོའི་བྲབ་ནག་རྩོར་
 ཀྱིས་སྤངས། རོང་པོའི་བྱང་ལུག་དཀར་མོ་སྤངས། བདེ་ཆེ་ལ་མགར་བ་རྩོག་གིས་བཞག། ཁྱུང་
 གཉིས་བར་ལ་དམག་སྐར་བརྒྱབ། །ར་རྩ་མགོན་གསུམ་འཐེན་པ་བྱས། རྩོང་རྩོད་ལྷག་གན་
 གཡུ་ཕྱིས་བཞག། །པ་ལོ་ཆེ་མགོན་རྩོར་གྱིས་བསད། བཅོན་པོ་རི་ལུང་རྩོར་གྱིས་བསད། མགོན་
 དགུ་ཆོས་སྐབས་རྩོར་གྱིས་བསད། རྩལ་པོ་འབྲུག་སྐབས་རྩོར་གྱིས་བསད། རས་ཁལ་རྩོང་
 དང་ཉིས་བརྒྱ་བྲེས། གནང་ཕུང་དུང་ཆེན་གསུམ་གྱིས་བྱས། སྐང་དཀར་ནག་གཉིས་ཀྱིས་
 མགོ་བཏགས་ཁྱུས། ཞི་སེར་བོན་གསུམ་གནང་ལ་བྱེར། སྐང་དཀར་ནག་གཉིས་ཀྱི་བྲལ་ནག་
 འཇལ། རས་ཁལ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུ་བྲེས། ཚ་པོང་ཁ་ལ་རྩོང་གཞི་བཞག། རྩོང་དཔོན་རྗེ་ལ་
 འབུམ་གྱིས་བྱས། རྩོང་མ་སེར་ཆེན་རྩོར་གྱིས་སྤངས། ཡང་བར་དུ་འབྲུག་ལ་སོང་སྐབས། བྲི་
 རྩོ་སྒོན་ཀན་གྱིས་སྒོ་གཅིག་བསྐྱེད། ལྷག་དམར་ལུག་གསུམ་མདའ་གཅིག་འཕངས། འབྲུག་པའི་
 གསེར་འབྲུ་མདའ་ཡིས་གཏོར། “དེའི་དུས་སུ་གཏམ་དཔེ་ལ། རྩལ་པོ་སེ་ཆེན་རྩལ་པོ་ལ།
 སྒོན་པོ་བ་ཡན་ནང་ཆེན་ཡོད། འབྲུག་རོང་པོ་གཉིས་ལ་གཉའ་སྐྱབས་བཏགས། སྐང་ནག་རྩོར་
 གཉིས་ལ་བྲེ་བརྒྱ་བཅིངས། ཀོང་རྩོ་མོ་རྩོང་ལ་མདའ་བྲལ་བཞག། རྩོང་མ་སེ་ཆེན་རྩོར་གྱིས་
 སྤངས།། ཟེར་བ་བྱུང་”ཞེས་དང་།

གོ་འཛོའི་གཞུང་བཤད་པ་ལས། “གོ་ཀན་སྤྱོད་མ་སྐབས་དེ་ཆགས་པེབས། གོ་ནས་ཡོང་ནས་
 འབྲོ་ལ་སྤྲེབས། མིང་ནི་གོ་འབྲོ་དེ་ནས་བཏགས། སྐྱ་ཤ་གོ་རག་རྩོ་ནས་ས་དཔུང་མཛད། མོད་

སེའི་ཐོང་འཕོམ་ལ་ཁ་ནས་ས་བགོས་མཛད། ལུ་ཆེ་བ་མོད་པོ་གཞུང་ལ་བཞག། མོད་པོ་ཨ་
 མཛོད་རྟ་རྒྱལ་ལྷ། ལུ་འབྲིང་བ་ཨ་ནག་དོམ་ཚ་བཞག། ཨ་དཀར་ས་ཡི་ལྷེ་བ་ལ། ལས་དབང་
 ཐང་ཆེ་ལེའི་བྱ་གཅིག་བཞག། ཁྲིན་རྒྱུང་འབྲོང་གི་ར་ཆེ་ལ། འབྲོང་ར་དར་འདྲ་ལེའི་བྱ་
 གཅིག་བཞག། གཡུ་རྩ་གསེར་མཚོ་ཕྱུག་མོ་ལ། གསེར་ཉ་འདྲ་ལེའི་བྱ་གཅིག་བཞག། དཔའ་ལ་
 རྟག་ཚང་བླ་མོ་ལ། རྟག་ཕྱུག་འདྲ་ལེའི་བྱ་གཅིག་བཞག། མདོ་དྲུག་ཨ་ཆེན་སྟོན་ཐང་ལ། ལས་
 སྟོན་ལམ་ཐོབ་ལེའི་བྱ་གཅིག་བཞག། གོ་ཆན་སྒྲ་མ་སྐྱབས་དང་བྱང་གསུམ་རྒྱ་དགའ་བརྩེ་
 གཉིས། ཡན་མན་ས་དཔལ་ཡིད་ལ་ཁ་བྱས། གནམ་བགོས་ལ་རེ་མོ་བྱས། ས་བགོས་ལ་ཐིག་ལེ་
 བྱས། དཔལ་ཡིད་ལུ་རྩོ་སུམ་རྒྱུག་བཞག། ཉམས་སྐྱུག་བྲུ་དཀར་ལོག་ལ། ལྱས་ཕྱིང་དཔའ་
 མ་བྱ་བདུན་བཞག། ལྷ་ཤ་བ་གཤིས་ལ་ཤ་བ་བྲིས། གསེར་ཕུར་བ་ཐང་ལ་གསེར་གྱི་གཡུང་
 བྱང་བྲིས། དར་རྒྱ་ཐོན་མོ་རབས་ཁ་བྲིས། གོ་ཐེ་གཉིས་ཀྱི་ས་མཚམས་ལུ་གོ་ལ་ཁར་བྱས།
 བད་ལུ་གོ་གཉིས་དེ་ཐེ་དགེར་བཏང་། གོ་ཆབ་གཉིས་ཀྱི་ས་མཚམས་རམས་གོ་ཚང་ལ་ཁར་
 བཟུང་། བྱོད་ཁ་མཆུ་གཉིས་དེ་ཆབ་མདོར་བཏང་། གོ་བྲག་གཉིས་ཀྱི་ས་མཚམས་མདུན་བྱི་
 ཤི་འགག་ལ་བཟུང་། ལྷག་ཐིག་བ་བྲག་གཡལ་ཡུལ་དུ་བཏང་། ས་མེས་ཀྱི་ལས་ཀ་ས་བགོས་
 རེད། ས་མི་འགྱུར་ས་མལ་རྩོ་བཅུགས་རེད། འགྱུར་ན་ས་རོ་རྩོ་རེད། གས་བ་གནམ་གྱི་སྟ་
 རེ། བ་བ་ས་ཡི་སོག་ལེ། སྟོན་མོ་རྒྱ་ཡི་འགྱུར་དེད། ང་སྤར་ཤོད་བཟུང་བའི་གོ་འགྱུ་ཟེར། རྟོད་
 རྟོར་སོག་གཉིས་ལ་ཁལ་མ་འཇལ། སྤང་རྒྱ་འཇང་གཉིས་ལ་ལམ་མ་གཡུར། བར་གོ་བཅོན་
 ཁག་ལ་མགོ་མ་སྤར། ཐེ་དགོ་རྒྱལ་པོའི་ཁྲིམས་མ་ཁུར། བྲག་གཡལ་སྤ་མའི་ཆོས་མ་ཁུར། རེ་
 ཁེ་སྟོན་ནག་འདྲ་དེའི་ངོ་མ་བྱས། ཐེ་དགོ་སྤང་ཆན་འདྲ་དེ་ཚ་རྒྱ་སྤང། ཆབ་མདོ་སྤྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་
 པོའི་རྩོད་འདྲ་དེ་ཁ་ལེབ་བྱས། བྲག་གཡལ་ཀུར་ནག་(ཁོང་བྱ་ནག་པོ)འདྲ་དེ་ཐག་མཐུར་བཀོན།
 སྤྱིར་གོ་ཆེན་རྒྱལ་མོ་ཆོ་དྲུག་དེར། དུད་རྟོང་འཁོར་གཅིག་དང་དགྲ་བརྒྱ་ཆགས། མིང་མི་
 འདྲ་བཏགས་ལུགས་འདྲ་གསུམ་ཡོད། ས་ནག་རྩོ་ཁྲི་དེ་དང་གཅིག་ཁ་ཡག་འཕྲང་ངོ་དེ་
 དང་གཉིས། ས་དག་གོ་འགྱུ་དེ་དང་གསུམ། སྤར་ཤོད་གོ་འགྱུ་རྒྱ་གསུམ་རེད་ཅེས་དང་།

བྲག་གཡལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོར་བྱ་ཉེག་འདུག་པ་ལས། “བྲག་གཡལ་རིང་འོག་ལ་སྐྱབ་པ་བྱེད།
 ཡུལ་འདི་ལ་བྲག་གཡལ་མིང་དུ་ཆགས། ཕུ་དཔོན་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས། ཕུ་ཐེ་ཉི་ཁྲི་དགྲ་
 འབུམ་དང་། རང་གི་བྱ་རྟ་འབངས་འཁོར་བཅས། [བཀའ་བརྒྱ་གསུམ་པ་རྒྱ་མཚོར་]ཕུལ་ནས་འགོ་
 དོན་རྒྱུ་སྤྱོད་། སྤྱོད་རྒྱུ་ཉི་མ་སྤུན་གྲུབ་ནས། སྤྱོད་ཐེ་དྲུག་མཚོ་འཁོལ་མ་དང་། རང་གི་

བྱ་རྟ་འབངས་འཁོར་བཅས། དད་པས་ཕུལ་ནས་བདག་པོ་བྱས། དེ་ནས་སྐྱ་ཐེང་གཉིས་པ་
 [དག་དབང་བསོད་ནམས་སྐྱ་བྱ་བ།]ལ། མཚོ་ཕྱོན་རྒྱལ་ཆེན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། ཉག་རེ་ཁྲི་སྟོར་བཅུ་
 གསུམ་ཕུལ། ཉེ་མ་དེ་ཡི་ཚུན་ཆོད་ནས། རོབ་ཀྱི་པ་བོང་ལྷག་འདྲ་ཚུན། རམས་ཆེན་ཆུ་
 མདུན་མན་ཆད་དང་། སྒྲེམ་གྱི་ལྷགས་ཐག་ཐང་གི་ཕྱིན། བྲ་ལོག་ཐང་མདུད་ཕྱིན་གྱི་ས།
 རོང་པ་བོང་སྤལ་འདྲ་ཕྱིན་གྱི་ས། འབའ་ལྷགས་རོང་ཆུ་མདུད་ཡན་གྱི་ས། ཆ་བ་ར་མ་ལ་ཁྲི་
 ཚུན། ཆ་སྟོད་ཚྭ་མོ་ཞལ་དཀར་ཚུན། ཉག་རེ་བྲག་གཡབ་ལྷང་པའི་ས།” ཞེས་དང་།

རྒྱལ་ཁན་ཐེ་དགོ་རྒྱལ་རབས་ལས། “བོད་ཆེན་ཕྱོངས་ཀྱི་འགྲོ་བ་འདི་དག་ཀྱན། སྒོ་འབྲུག་
 སྤྱ་གདོང་བཞི་ལས་ཆད་མེད་ཀྱང་། དེ་དག་ཀྱན་གྱི་ཞང་པོར་འོས་པ་ཡི། ཆོ་རིང་གནམ་གྱི་
 མཐོངས་ནས་འོད་གསལ་ལྷ། བསམ་བཞིན་མི་ཡི་རྩེ་བོར་ཐེབས་པ་ཡི། ཞང་པོ་ལྷ་ཐེ་དཀར་
 པོ་སྒོ་རིགས་ལས། ཆད་དེ་སྟོད་སྤང་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་ནང་ནས། རྩ་ཆེན་རྒྱལ་མོ་ཆོ་ཆེན་བཙུ་
 བརྒྱད་ལས།” ཞེས་དང་། ༡“བོད་ཕྱོངས་འགྲོ་འདི་ཆགས་ནས་རིང་ཞིག་ནས། འཆི་མེད་
 ལམ་ནས་འོད་གསལ་ལྷ་ཡི་བྱ། ཤར་ཕྱོགས་བཞག་ར་ལྷ་ཆེའི་ཆེ་མོར་བབས། དེ་དུས་མི་
 རྣམས་ཀྱིས་ནི་ནམ་མཁའ་ལས། བབས་དེའི་རྒྱ་མཚན་བྱས་ཏེ་དེ་ཉིད་ལ། མཚན་འགར་
 གནམ་ཆོ་འབྲུག་ཅེས་བྱ་བར་གྲགས།” ཞེས་དང་། ༡༥“སྟོབས་དང་ལྷན་ན་གོང་གི་ལེགས་
 ཆོགས་ཀྱན། འབྲུག་པར་རུས་པའི་དགོས་པ་དེ་གཟིགས་ནས། ཐབས་ལྷན་སྟེང་རྩེ་ཁྲོས་པའི་
 བརྒྱལ་ཁྱགས་ཀྱིས། དཔུང་ཆོགས་ཡན་ལག་བཞི་ལྷན་གཡལ་བཤམས་ཏེ། མ་རུངས་ང་རྒྱལ་
 གནམ་རྩ་ཤིན་ཏུ་གྱོང་། ཆེ་སྒྲོམ་གཞན་གྱིས་དགྲུག་ཏུ་མ་བཟུབ་རྣམས། ཆོགས་གཉིས་མཐུ་
 རྩེགས་སྟོབས་ཤུགས་རུས་རྩལ་གྱིས། དྲག་ཤུལ་ལས་ཀྱི་བརྒྱད་པ་གིམ་པོ་ཡིས། དཀའ་བ་
 མེད་པར་སྐད་ཅིག་དབང་དུ་བསྐྱུས། ཞི་བས་འདུལ་དུ་མི་འོས་གདུག་པ་ཅན། བདུད་སྤུལ་
 བདུད་གྱི་ལས་ལ་བཙོན་པ་དག། བསད་བཅད་བསྐྱལ་བས་ངན་སོང་སྐྱེ་སྒོ་བཅད། ཕྱོགས་
 ལས་རྣམ་རྒྱལ་འགར་བལ་སྟོབས་རྩལ་གྱི། ལྷན་པས་བོད་ཆེན་སྐྱེ་བོ་པལ་མོ་ཆེ། རང་དབང་
 མེད་པར་སྤྱ་བཀོང་གུས་བྱག་བཅས། ཞབས་ཀྱི་པརྟོར་གཙུག་བདུད་སྐྱབས་སུ་བབྱང་།
 བཀའ་གནང་ཐོད་བཅིངས་ཁམས་གསུམ་དབང་དུ་བསྐྱུས། དཔུང་དང་སྟོབས་ཀྱི་སྟེམས་
 ལྷན་ས་ཡི་བདག། ལྷ་ཤིའ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་། ལྷ་ཆེན་འདི་ལ་གུས་བདུད་
 དཔུང་གཉེན་བཙུལ།” ཞེས་དང་།

ཏེ་རབས་ཞེས་པ་ནང་ཆེན་རྒྱལ་རབས་ཡ་རབ་ན་རྒྱན་དུ་༢༢༥ངས་པ་ལས། “འབྲུ་རྩེ་ཉི་མ་
 གྲི་མེད་ལས། རྒྱལ་རབས་དགུ་བརྒྱ་གོ་བརྒྱད་འཕེལ། བྱེད་དེ་སྣ་ཡི་གདུང་རྒྱུད་ཡིན།” ཞེས་
 དང་། ༡༢“འབྲུ་ཏེ་ཏྲ་རྣམ་གི་བྱ་རོག་དང་། མཛེས་པ་བྱེ་ཡི་རི་མོ་དང་། མོན་པ་མཆེ་སྤེར་
 ཡ་མེད་དང་། བརྩན་པ་ཏེ་ཏྲ་རྣམ་དམར་བཞི། གནས་མཚལ་མཐེལ་དུ་འཛོམས་པ་ཡིན།
 རྒྱལ་པོས་དུས་ཀྱི་ལས་ཀ་ལ། ཡུལ་ཆེན་སྦྱང་བའི་བདག་པོ་ཡིན། རྟོན་པོ་བཏུལ་བའི་གཤེད་
 མ་ཡིན། ཉམ་རྒྱུང་སྦྱང་བའི་ས་མ་ཡིན། གནས་སྣ་ཆོས་དཀར་པོའི་གཞུང་ཤིང་ཡིན། ཏེ་
 ཉིན་ལ་མི་ཡི་ཆོགས་ས་ཡོད། སྤེལ་ལ་ནོར་གྱི་གཏེར་མཛོད་ཡོད། ས་མདོ་མཁར་གྱི་ཁ་བད་
 ཡོད། སྤུལ་འབྲོག་ཏུ་འཛོམས་ས་ཡོད། རྟོན་ལ་འབྲུ་དུག་སྤྲིན་ས་ཡོད། ཏེ་རབས་ཁ་བྲིམས་
 ཀྱིས་གཙོད་ས་ཡིན། གནས་མཚལ་ཆོང་འདུས་སྤུད་ས་ཡིན། རྟོན་རིགས་མི་གཅིག་སྣ་དགུ་
 ཆོགས། ཏེ་རབས་ཁ་བྲིམས་ཀྱི་གནས་གཞི་ལ། ལས་ཀ་ཐོབ་པའི་མི་གསུམ་ཡོད། ཏེ་ཏྲ་
 ཐང་ཆེན་ཨ་འབན་དེ། བྲིམས་ར་བརྒྱ་ཡི་འགོ་གཞོན་ཡིན། བྲི་དཔོན་ཉི་མ་དཀར་ལེབ་དེ།
 ཏུ་བཞི་དམག་གི་དཔུང་གཞོན་ཡིན། སྤྱི་ཕུད་འཁོར་ལོ་བཟང་པོ་དེ། གནས་བསྐྱོས་ཆེན་
 པོའི་ནང་སློན་ཡིན།” ཞེས་དང་།

ལྷ་ཐོག་གདུང་རབས་༡༢ལས། “གྲགས་སང་རེའུ་ཐོགས། དགུང་ལོ་བརྒྱ་གསུམ་སྟེང་ནས་
 འབྲོང་གི་ཏུ་བྱར་ས་ལ་བསྐྱེལ། སྤྱི་ལོ་རྟོན་ཐོ་ཞལ་དཀར་གྱི་མདུན་ནས་མི་ལམ་བསྐྱེལ་གྱི་
 མདོ་ཁམས་སྤྱད་དུ་ཆས། ...སྤྱར་ཁམས་ཀེ་རེའི་སྤང་ལ་ཁ་བཏད་ནས། དཔོན་སློབ་ཡུལ་
 འཁོར་མངའ་འབངས་བཅས་པ་འཛོམས་འབྲིལ་ལེར་བྱོན་པའི་ཆོ། བྲག་གཡལ་དུག་མཆོ་
 ཁོལ་མའི་སྤྱང་མི་བྲི་ཏྲ་འབུམ། གོ་འགྲོ་ཤོག་ཆེན་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ཨ་ར་ཕུག་ས། རོང་རེ་ཁེ་
 གཤིས་དུག་གི་ཤར་དབྱེས་བྲི་སོགས་ངོ་ལ་གཞོང་དང་ཞུ་ལ་བསྐྱར་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་མ་
 ཆགས་པར་སོ་སོ་རང་རང་གི་གནས་ལ་བྱོས་ནས་བབ་སྤངས། རོང་མེད་བསམ་ཤེས་ཀུན་
 ཀྱིས་ཕུག་དང་ཞེ་ས་ཕུལ་ནས་མགོ་བཏགས་ཞུས། སྤེལ་ཡུལ་གྱི་གུའི་གུམ་མཁར་སྤེལ་ལ་ཕུག་
 ཐེབས་ནས་སྤར་པལ། བསྐལ་པའི་མིང་རྩོད་བཞག་ནས་སྤྱི་ཆེན་ཕུབ་ལྷོ་སྤྱི་པའི་ཏྲེན་མཁར་
 རྒྱགས་པ་བྱས་”ཞེས་དང་། ༡༠༣“སོག་པོ་ཏྲ་ཐབ་ཅན་དམག་དཔུང་ཁམས་སྤྱི་སྤྱགས་དུས།
 དཔོན་བྲམས་པ་དགུང་ལོ་ཉི་ཤེས་བཞི་ཡིན་ཅིང་ང་ཐོག་འབུར་ན་དག་མཁར་བརྒྱད་སྤྱང་
 ག་བེ་ཤོག་བརྒྱད་ན་ནོར་ཇག་བརྒྱགས་ནས་རང་སྤེལ་ཁ་གསོས། སོག་དམག་གང་དུག་བཅོ་
 བརྒྱད་མགོ་སྤེལ་ཁ་བསྐྱེས། དཔལ་འགྲགས་སྤྲིན་སྤྲི་མིར་བ་བཞིན་དུ་གྱུར། བྱུང་པོ་མེ་ཏུ་

དང་། རྣམས་པ་བྲག་དམར་ཆབ་མདོའི་ཁ་འོག་ཏུ་མ་ཚུངས་ཏུ་གོང་རྩེ་འདི་ལ་སྐབས་
འཚོལ་ནས་དབྱང་ཤེད་བསྐྱལ་བ་ན། ལྷག་པའི་སྟོང་དཔོན་དང་། བྲག་དམར་ཨ་རུ་བཀུམ།
མཛོ་མོ་སྟོང་དང་ཚོད་མ་བརྒྱ་གནང་ལ་ལྷངས་ཏེ་བཞན་དུ་བཀོལ་ཞེས་དང་།

རྣམས་པ་སྟོང་ཚང་གི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་ལས། “རྒྱ་གར་དོ་རྩེ་གདན་གྱི་བྱང་ཕྱོགས། ཐུགས་རྩེ་ཆེན་
པོ་རྒྱན་རས་གཟིགས་གྱི་ཁེང་ཁམས། བོད་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ཡུལ། མདོ་ཁམས་སྤིང་བྱི་བར་མ།
མདོ་ཁམས་སྤང་དུག་གི་ནང་ནས་ས་བཟང་བ། ཡུལ་ལ་མ་གཡང་ཆགས་བ། རྣམས་སྟོན་མོ་
ནས་ཐུག་གི་ཡུལ། དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གསུང་གི་གནས་འོག་མིན་ཀྱི་སྟོང་ཕྱོགས།
འདོད་དགུ་འབྱུང་བའི་ཚོང་དུས་ཀྱི་ཉེ་ལོག་ཡོན་ཏན་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་སྟེ། དྲུང་ཆེན་
སྐམ་པོ་པའི་ཞལ་ནས། ཡུལ་བཟང་པོ་སོ་སོ་ཀུན་ལ་ཡོད། ཡོན་ཏན་དུ་མ་དང་ཐུན་པས།
འདི་ཡི་སྟོན་རྣམས་ཅད་མི་དགོས། གཞན་ལ་རྣམས་སུ་རུང་བས་རྣམས། ཞེས་སོགས་རྒྱ་
ཆེར་གསུངས་པ་དང་། སྤར་གྱི་དག་རྒྱན་ལས་འབྱུང་བ་གོ་བདེ་བར་བཀོད་ན་འདི་སྐད་བྱ་
སྟེ། རྣམས་ཞེས་ཟེར་བའི་གཏན་ཆོགས་ནི། ཐུན་རྒྱལ་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད། ཡུལ་སྤྱ་བཟང་
པོ་རྣམས་དུ་རུང་། ལྷ་གཞན་ལ་མི་སྟོན་སྤྱ་ཡིས་རྣམས། མདའ་ན་མདའ་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་
ཡོད། གནས་གཞི་བཟང་པོ་རྣམས་དུ་རུང་། ཡུལ་གཞན་ལ་མི་སྟོན་ཡུལ་གྱིས་རྣམས། ཐུན་རྒྱ་
ཁ་བཟང་པོ་ཡོད། འབྲོག་པ་བཟང་པོ་རྣམས་དུ་རུང་། ཐུགས་བིས་ལྷག་རྣམས་ཀྱང་སྤྱ་ཡིས་
རྣམས། མདའ་ན་རྒྱ་མ་བཟང་པོ་ཡོད། ཁེང་ས་བཟང་པོ་རྣམས་དུ་རུང་། ཆོང་བ་རྣམས་ཀྱང་
ནས་གྱིས་རྣམས། བར་ནས་ས་འགག་བཅན་པོ་ཡོད། མཐའ་དམག་བྱང་དུས་རྣམས་དུ་རུང་།
ལྷར་ཞོག་པ་ཆོ་རྒྱུད་གིས་རྣམས། དེའི་ཕྱིར་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན།” ཞེས་དང་། ༡༡-སྟོང་
སྟོན་པའི་བུ་ལ་གྲགས་ནག་བྱང་། དེ་འདྲ་བྱང་ན་རེ་རེས་ཆོག། ཟེར་ཏེ་མཆོན་གྲགས་པ་
རྒྱལ་མཆོན་ཡིན་ཏེ། ས་སྤྱ་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་དྲུང་སྟོར་མཛད་ནས་རྒྱ་ནག་དུ་བྱོན། རྒྱ་
ནག་རྒྱལ་པོའི་ཐུགས་ལ་ཤིན་ཏུ་འཕྲོད་པ་བྱུང་ནས་བཀའ་བྲོས་དྲི་ས་མཛད་པ་བྱུང་སྟེ།
བོད་དབུས་གཙང་ཁམས་སུ་རྒྱ་ནག་(ཨོག་པོ)གིས་དབང་བསྐྱུར་དུས་ཡིན་པས། དབུས་གཙང་
གི་བོད་ཤིང་སྟོ་ཅན་སྤྱི་སྟོར་བཅུ་གསུམ་ས་སྤྱ་བ་ཆོས་འཕགས་རྒྱལ་པོར་དབང་ཡོན་དུ་ལུལ།
དེ་དུས་མདོ་ཁམས་སྤང་དུག་གི་སྤྱི་དཔོན་ལ་གོ་འབྲུ་བསྐོས། དབུས་གཙང་ཅུ་བཞིའི་སྤྱི་
དཔོན་ལ་སྟེ་གདོང་གོང་མ་ཆེན་པོ་བསྐོས། སྤྱིར་བཅུ་ལ་བཅུ་དཔོན། བརྒྱ་ལ་བརྒྱ་དཔོན།
སྟོང་ལ་སྟོང་དཔོན། བྱི་ལ་བྱི་དཔོན་བསྐོས་ཏེ། དེ་དུས་སྟོང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་ལ་རྒྱ་ནག་

གི་རྒྱལ་པོས། དུ་ཕན་ཞལ་གྱི་ལས་ཀ་གནང་། ལས་ཆེན་ཤེལ་གྱི་ཐམ་ཁ། ལས་གོས་གོས་ཆེན་
ནག་པོ་འདུང་མ་དགུ་ཅེག་གནང་བས། རྩེད་གྲགས་ནག་དུ་མིང་ཐོགས། རྩེ་གདོང་གོང་མ་
ཆེན་པོའི་དཔོན་ཆེན་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཆོན་དང་། དཔོན་ཆེན་བེ་རི་ཅ་འབུམ་ནུམས་གྱི་ནང་
སོ་ཕྱག་མཛོད་པ་གྲགས་ནག་གིས་མཛོད། ཁམས་སུ་གོ་འགྱོ་དཔོན་ཆེན་གྱི་སློན་ཆེན་གྲགས་
ནག་གིས་མཛོད། སློ་ངོམས་ཐམས་ཅད་དང་། ཚ་བ་སྤང་། སྤེལ་ཟ་སོགས་མདོ་ཁམས་སྤང་གི་
སྤྱི་དཔོན་དུ་རྒྱ་ནག་(སྐུ་པོ)རྒྱལ་པོས་བསྐྱོས་པ་ཡིན་ཏེ། མཆོག་གྱུར་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་
ཞེས། དཔལ་ཐུན་སྤྲུལ་མའི་ཆོས་ཞལ་བཟུན། མི་དབང་རྒྱལ་པོའི་གསེར་ཞལ་མཛོད་། ཡིད་
ཆགས་བག་པེབས་མཛོད་པོ་ལྟར། ལེགས་ཉེས་གཞིགས་པའི་དྲི་བ་མཛོད། མདོ་ཁམས་མི་
དཔོན་བསྐྱོ་པལ་ལ། དབང་བྱས་དེ་ནི་རྒྱལ་པོ་བཞིན།” ཞེས་པ་ལྟ་བུས་མཆོན་འོ།

སྤྱིར་ཐུར་ནས་ཤོད་སྒོལ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ན་ཡང་ཆོག་སྟེ། རྒྱལ་པོ་བཀའ་ཡི་ཐང་ཡིག་
༡༡༧ལས། “སློབ་དཔོན་མཆོན་གསོལ་ཐུ་ཏིག་བཅན་པོ་ཞེས། ཡབ་ཀྱིས་མཆོན་གསོལ་བྲི་ཐེ་
སྤང་བཅན་ཞེས། ནང་སློན་མཆོན་གསོལ་མཛོད་ཡོན་སང་ན་ལེགས། རྒྱ་ཡིས་མཆོན་གསོལ་
ཐུ་རི་བཅན་པོ་ཞེས། འཛམ་གླིང་གསུམ་གཉིས་དབང་དུ་བསྐྱུས་ནས་ནི། ...རྒྱལ་པོའི་
མངའ་ཐང་དག་ནི་དགུང་བས་མཐོ། འབངས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཆུ་བོའི་གཞུང་བས་རིང་། དང་
པོ་ཆབ་སྲིད་བཞེས་མ་ཁད་དུ་ནི། མཐའ་བཞི་ཕྱོགས་བརྒྱད་བཀའ་བཅན་ཆབ་སྲིད་ལ།
ཕྱོགས་བཞིར་རྒྱལ་པོ་སྤེལ་བཞི་གནས་པ་ཡང་། བར་དུ་བཀའ་འཁོན་བྱུང་ནས་དག་ཅུ་བདོ།
སྤེལ་པོ་གདོང་དམར་བོད་ཀྱི་དམག་དབུང་གཡོས། ཆབ་སྲིད་བོད་དམག་བྲི་ཆོ་བརྒྱ་ཆས་
ཏེ། དམག་དཔོན་རྒྱལ་པོ་འདུལ་བའི་དུས་སུ་ནི། སྤོན་གྱི་བཤུལ་སེལ་གྱུད་མི་ཏྲ་ཞོན་བརྒྱ།
གཡས་གྱི་ཅུ་འདྲེན་དཔའ་བོ་ལྟག་ཆས་བརྒྱ། གཡོན་གྱི་ཅུ་འདྲེན་ཐུགས་མཁན་ཕུར་ཐོགས་
བརྒྱ། སྤང་གྱི་རྩིས་ལྷུལ་ཞུབ་ཆེན་མདུང་ཐོགས་བརྒྱ། རྒྱ་ཡུལ་གཤོག་པའི་ཕྱོགས་སུ་དམག་
གིས་ཕུལ། གྱུད་ཀྱི་དཔའ་བོ་དམག་གི་སྤེལ་བསྐྱོས། པ་རོལ་དབུང་འཛམས་མཆོན་ཆའི་
འཁོར་ལོ་བསྐྱོར། ཆབ་སྲིད་མངའ་ཐང་དོ་རྩུ་མེད་པར་བྱས། སྤོ་ཕྱོགས་རྒྱ་གར་རྒྱལ་པོ་
བཞུགས་པ་ཡང་། རྩ་ཇ་རྩ་ཇ་དཔལ་དང་དབུ་དབུང་གཉིས། དམག་སློ་གཙོད་པར་བཀའ་
ཡིས་ས་བསྐྱགས་ནས། རྒྱ་གར་རྒྱལ་སྲིད་བོད་ཀྱི་བཅན་དུ་བྱས། རྒྱ་གར་ཡུལ་གྱི་འོར་རྩལ་
རིན་པོ་ཆེ། ཁ་ཟས་བཟང་དགུ་དུས་ལས་མ་འདས་ཕུལ། རྒྱ་གར་སྟོད་སྤང་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་
གཉིས། རང་ལ་མཉན་ཞིང་བཀའ་ལ་གཅིས་སྤྲས་བྱེད། ལུབ་ཕྱོགས་ཏྲ་བྱིག་རྒྱལ་པོ་བཞུགས་

བ་ཡང་། རྒྱལ་པོ་ལ་མེར་སྲུང་དང་ཉལ་གདལ་གྱིས། བོད་ཀྱི་བཀའ་ལ་གཅེས་པར་བཟུང་ནས་
 རི། རིན་ཆེན་ནོར་དང་སྤུངས་ཀྱི་ལྷ་དོས་དང་། ཁ་ཟས་གཅེས་པ་དུས་ལས་མ་ཡོལ་ལུ།
 བོད་ཀྱི་མངའ་འོག་ཆབ་སྲིད་དམ་པར་མཛད། རང་གི་བཀའ་བསྩལ་གང་ཡིན་གྱིས་པས་
 ཉན། བྱང་ཕྱོགས་གེ་སར་གྲུ་གྲུ་བཞུགས་པ་ཡང་། བར་དུ་བཀའ་འཁོན་བྱང་ནས་བདོ་བ་
 ལ། སྤུངས་པོ་གདོང་དམར་བོད་ཀྱི་དམག་གཡོས་ནས། གྲུ་གྲུ་ཡུལ་གྱི་ཨོང་དུ་མན་ཆོད་དུ།
 བོད་ཀྱི་དམག་དབུང་སྤྱོད་ནས་པལ་ནས་རི། ཡུལ་བསྐྱུག་མི་རྣམས་མོན་གྱི་ས་ལ་བསྐྱུལ། བྱིས་
 མཁར་མོན་གྱི་ས་ལ་བཏོད་ནས་ཀྱང་། ཡུལ་དུ་མི་ངན་བསྐྱེད་པ་སྤྱོད་ཀྱང་སྤྱོད། སྤྱོད་པོ་
 དེད་དཔོན་ཡུལ་མཁར་འཛོ་བར་བཞག། གྲུ་གྲུ་གེ་སར་བོད་ཀྱི་བཅན་དུ་བྱས། བོད་ཀྱི་དམག་
 དབུང་ལི་ཡི་ཡུལ་དུ་པལ། ལི་ཡུལ་ལྷང་ར་སྤྱོད་པོ་བཅན་དུ་སྤྱོད། བོད་དམག་ཤར་ཕྱོགས་རྒྱ་
 རག་ཡུལ་དུ་པལ། རྒྱ་རག་བེ་ཆུའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཡིས། རང་གི་ཆབ་སྲིད་མངའ་ཐང་བོད་
 ལ་ལུ། དར་ཟབ་ལྷ་དོས་རིན་ཆེན་མང་པོ་དང་། ཁ་ཟས་གཅེས་པ་དུས་ལས་མ་འདས་
 ལུ། འཛམ་གླིང་སྤྱོད་གཉིས་ཆབ་སྲིད་མངའ་རུ་བསྐྱུས།” ཞེས་བཤད་པ་འདི་དང་ལྷན་དུ་
 དག་ཆ་མཚུངས་པའི་བྱིར་རོ།

བཞི། བཤད་བྱའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོ་བོ་ངོས་འཛིན་ཚུལ།

ཐོག་མར་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྱོད་བཤད་ན། ལོ་རྒྱུས་ལ་རྫོང་བྱེད་སྤྱོད་ལོ་རྒྱུས་དང་བརྗོད་བྱའི་དོན་
 རེ་བརྗོད་བྱ་ཡུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་གཉིས་སུ་བྱེད་གོས་མིན་སོགས་དབུང་རྒྱ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་།
 འདིར་ཡོངས་གྲགས་ལྷན་མཐོང་དབང་དུ་བྱས་ན། འདས་ཟེན་པའི་ལོ་རྒྱུས་བྱང་བ་ལག་བྱེ་
 རབས་རྣམས་ལ་གོ་བྱེད་དུ་གྱིང་དང་གྱིང་གྱུན་ཤོག་བྱ་གོ་ལྷགས་སོགས་ཀྱི་དོགས་སུ་བྱིས་ཏེ་
 སྤྱོད་མཐའ་སྤྱོད་པར་བསྐྱར་ལ་བརྒྱུས་ནས་ཉར་ཆོགས་བྱས་པའི་ཡུང་པོ་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཟེར།
 ཡང་ན་ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་འདས་ཁོད་ཀྱི་གལ་འགངས་ཆེ་བའི་དོན་གནད་རྣམས་ཆ་ཡོད་རྒྱུས་ཡོད་
 ཀྱི་མིས་བྱིས་གྱིང་བརྗོད་པས་ན་ལོ་རྒྱུས་ཟེར། ཡང་ན་ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་འདས་ཁོད་ཀྱི་གལ་འགངས་
 ཆེ་བའི་དོན་གནད་རྣམས་བྱིས་པ་ལས་མི་རྣམས་ལ་ཆ་ཡོད་རྒྱུས་ཡོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཆོར་སྤྱོད་པས་
 ལོ་རྒྱུས་ཟེར། ཡང་ན་ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་འདས་ཁོད་ཀྱི་བྱང་བ་ལག་སྤྱོད་བསྐྱར་ལ་བརྒྱུས་པ་ལྟར་
 རིམ་པ་བཞིན་བྱིས་པའི་སྤྱོད་པས་ལོ་རྒྱུས་ཟེར་ཏེ། དང་པོ་ནི་བྱེད་ལས་ཆ་ནས་བཏགས་

པ་དང་། གཉིས་པ་རྒྱ་མིང་འབྲས་ལ་བཏགས་པ། གསུམ་པ་ནི་འབྲས་མིང་རྒྱ་ལ་བཏགས་པ།
གསུམ་པ་ནི་དཔེར་བྱས་པ་ཆོས་ཅན་གྱི་མིང་དུ་གྱུར་པ་རེད།

དེབ་ཐེར་ནི་སོག་སྐད་ཡིན་ཟེར་མཐན་ཡོད་ཀྱང་དབྱད་དགོས་ཏེ། ཁོ་བོས་བསམ་ཆོད་བྱས་
ན། བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཆོག་ཐེབ་ཅེས་པའི་དོན་གྱིས་གང་ཐེབ་པའི་དངོས་པོ་ལ་དེབ་ཅེས་
འབོད་པ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། ཐེར་སྐྱེ་འགྱུར་བ་ལས་ཉེར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཆོག་སྟེ། དེ་
ཉེར་ན་བརྗོད་བྱ་རྣམས་མང་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེབས་པ་ལས་མི་རྣམས་
ལ་ཤེས་བྱ་རྣམས་མང་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཉེར་བས་ན་ཐེབ་ཉེར་རམ་དེབ་ཐེར་ཟེར། དཔེར་ན་
རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོར་དགོས་འདོད་ནོར་བུའི་རིགས་མང་དུ་གནས་པ་ལས་འཇིག་རྟེན་འདིར་
དབུལ་བ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཉེར་རེད། ཡང་ན་དེབ་རྩོན་དུ་དེབ་གཏེར་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་བས་
བརྗོད་བྱ་རྣམས་མང་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་རྩོགས་མཐའ་མེད་པ་གཏེར་དང་འདྲ་བ་སྟོགས་
གཅིག་ཏུ་བསྐྱེབས་པའི་དོན་གྱིས་དེབ་གཏེར་ཟེར། གཞན་ཡང་ཐེབ་པ་འདི་བརྗོད་བྱ་རང་
ལ་གོ་མི་དགོས་པར་བརྗོད་བྱ་དེ་དག་བཞོད་པའམ་བྲིས་པའི་ཤོག་བུ་མང་པོ་སྟོགས་གཅིག་
ཏུ་བཅེམས་ནས་ཐེབ་པ་ལའང་གོ་ཆོག་ལ། ཐེར་འདི་མངོན་གསལ་དོད་པོ་དང་སྤྲིག་གཡོག་
དང་བུལ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན། ཤོག་བུ་མང་པོ་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེབས་
པའི་དོས་སུ་གང་བྲིས་པ་རྣམས་ནི་ཏ་ཅང་གསལ་གསལ་ཐིང་ཐིང་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་དེབ་
ཐེར་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་ཆོག སྐྱབ་བཤད་འབྲུག་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྱི་
བཞི་སྟོང་པོ་ཐམས་ཅད་དེར་གཏོགས་ན་ཡང་། ད་པན་དེབ་ཐེར་གྱི་མིང་བཏགས་པ་ཕལ་
མོ་ཆེ་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་འདུག་པས་སྒོས་བྱུང་ཉེ་སྤྱོད་ཀྱང་ཆོག་པ་ཡིན།

གསུང་རབ་ལས་ལོ་རྒྱུས་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་ཟེར་བ་ཡང་། སྤར་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་
དེ་ལྟ་བུའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པའི་ཐེ་ཆོན་ཞིག་སྟེ་བརྗོད་བྱའི་ཆ་ནས་བཏགས་པ་རེད། བཱེ་
པ་རྩེ་ཏས་འདི་ལ་སྟོན་བྱུང་གི་གཏམ་ཞེས་ཀྱང་བཤད་ཡོད། ཡིག་ཆང་ནི་ཡིག་རིགས་ལྷ་
ཆོགས་གནས་སའི་གཞིའམ་ཆང་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རྟེན་བརྟེན་པའི་མིང་སྟེ་ཡུལ་མིང་རུས་རྒྱད་
ལ་ཐོགས་པ་བཞིན་དང་། ཡིག་ཆོགས་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་དེ་ཡིག་རིགས་ལྷ་ཆོགས་ཉར་ཆོགས་
བྱེད་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་གོང་བཞིན་རྟེན་བརྟེན་པའི་མིང་རེད། ཐང་ཡིག་ནི་ཐང་
རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཡིག་ཆང་ཞེས་པའི་བསྐྱེས་མིང་ཡིན་ནམ། དེ་དང་འདྲ་བའི་སྤྲིགས་བམ་རྒྱ་ཆེ་
གངས་མང་ཡོད་པའི་དོན་ལས་འདྲ་འབྲེལ་གྱི་མིང་ཐོགས་པ་ཡིན་ནམ། བརྗོད་བྱ་ཕུན་སུམ་
ཆོགས་པ་འཛད་མེད་ཐང་མར་གདལ་བའི་ཡིག་ཆང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་རི་
ཐང་མཆོམས་གསུམ་ལས་ཐང་དང་འདྲ་བ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་དོས་གསལ་བའི་ཡིག་ཆང་ཞེས་པའི་
དོན་ཡིན་ནམ། དེ་ལ་སོགས་པ་ལོ་རྒྱུས་ལ་མིང་གིས་སྟོད་པ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡང་རྣམས་པ་

གཅིག་ཏུ་བྱུང་མེད་ལྟ་བུར་མི་སེམས་པར་གོ་དོན་མི་འདྲ་བ་དང་བྱུང་ཆེ་ཆུང་གི་བྱུང་པར་
ཡོད་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ།

ལོ་རྒྱུས་ལ་ཡང་རྒྱལ་རབས་དང་ཆོས་འབྱུང་དེ་མ་ཡིན་པ་བཅས་གསུམ་དུ་དབྱེ་ཆོག་སྟེ།
ཡུལ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གི་རྒྱལ་པོ་དང་རྒྱལ་ཕྱན་རིམ་བྱོན་གྱི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་ལ་རྒྱལ་
རབས་དང་། རྒྱལ་པོ་མེད་ཀྱང་དེང་གི་ཨ་རིའི་རྒྱལ་ཁབ་ལྟ་བུའི་ཆབ་སྲིད་སྐོར་བཤད་པ་
ཡང་རིགས་གཅིག་པས་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྒྲེར་གཏོགས། ཡུལ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་ཆོས་
ལུགས་གང་ཞིག་རི་ལྟར་བྱུང་བ་དང་དེའི་འབྱུང་ཁུངས་བསྟན་པ་ལ་ཆོས་འབྱུང་དང་། དེ་
གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྒྱུར་བཏང་གི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་ལ་གཏམ་རྒྱུད་ཅིས་སྒྲིམ་ཀྱང་
ཆོག་པ་ཡིན། གཏམ་རྒྱུད་དང་གཏམ་བརྗོད་ནོར་མི་ཉེན་ཏེ། གཏམ་བརྗོད་ནི་སྤར་གྱི་བྱུང་
བ་ལ་ལད་སྒྲོས་དང་རྗེས་ཡོང་སྒྲོན་དྲན་བྱེད་པར་ལུས་ངག་གཉིས་ཀའི་རྣམ་འགྱུར་ལས་
བརྒྱུད་པ་ཞིག་སྟེ་སྒྲོས་གར་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ལས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་མི་གཏོགས།
འོན་ཀྱང་གཏམ་བརྗོད་དང་སྒྲོས་གར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་ཡང་མི་འགལ་བ་ནི། བསྟན་བཅོས་
སམ་དེབ་གང་ཞིག་འབྲི་སྤངས་ཀྱི་ཆ་ནས་དང་བརྗོད་བྱ་གཙོ་པོའི་བྱུང་པར་ལས། རིག་
པའི་གནས་ལྟ་དང་ལོ་རྒྱུས་སོགས་གང་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་མིན་གྱི་བྱུང་པར་འབྱེད་
དགོས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན།

གཞན་ཡང་སངས་རྒྱུས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་རིམ་བྱོན་གྱི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་ལ་སྐྱེས་རབས་དང་།
སྐྱེ་མ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་བྱོན་གྱི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་ལ་འབྱུངས་རབས་(སྐྱེ་མ་དེའི་འབྱུངས་རབས་
དང་སྐྱེ་མ་དེའི་སྐྱེ་བྱེད་གཉིས་གཅིག་པར་ཅིས་ན་ནོར་བ་རེད)དང་། སྐྱེ་མ་དང་དཔོན་པོ་གང་ཞིག་གི་གདུང་
རྒྱུད་རིམ་བྱོན་གྱི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་ལ་གདུང་རབས་དང་། མི་དཀྲུག་མ་ཞིག་གི་རྒྱུད་པ་རིམ་
བྱུང་བརྗོད་པ་མི་རབས་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། ཚུམ་པ་པོའི་བརྗོད་འདོད་ལས་དེ་དག་ལ་ལ་རྒྱལ་
རབས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་དང་། ལ་ལ་ཆོས་འབྱུང་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་དང་། ལག་
ཅིག་ནི་སྐྱེས་བུའི་འདོད་པའི་དབང་གིས་གང་དུ་ཡང་འབྲེལ་ཆོག་པ་མ་ཟད། སྐྱེ་མའི་རྣམ་
ཐར་དུ་གྲགས་པ་པལ་ནི་ཆོས་འབྱུང་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཤིང་། རྣམ་ཐར་དེ་དག་ནི་དེང་
གི་ཆར་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གྲུབ་ཆ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད། འོན་ཀྱང་ལོ་རྒྱུས་ལ་སྐྱེས་
རབས་དང་འབྱུངས་རབས། གདུང་རབས་དང་ཁྲི་རབས། རྒྱལ་རབས་དང་ཆོས་འབྱུང་།
རྣམ་ཐར་དང་མི་རབས་བཅས་སུ་གྲངས་དེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་སྤྱིང་གི་ཤུག་པ་དང་
དགའ་ཕྱན་གྱི་འཁན་པ། གཙུག་ལག་ཁང་མདུན་གྱི་རྩོ་བོའི་དབུ་སྐྱ་དང་རྩོ་རྩོ་གདན་གྱི་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་ལ་སོགས་པ་ཤིང་སྤྱིང་རྒྱང་གཅིག་ལ་ཡང་ལོ་རྒྱུས་རིང་པོ་བཤད་རྒྱ་ཡོད་

ཅིང་། ཆེ་ས་ནས་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སོགས་སྒྲ་ཡང་བའི་དབང་དུ་བཏང་ན་ལོ་རྒྱུས་
མཐའ་དང་མཉམ་པ་ཡིན།

སྒྱུར་ལོ་རྒྱུས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ག་དུས་བྱུང་མིན་མི་ཤེས་ཀྱང་ཁྱིམ་གྱི་སྐབས་ནས་
འབོད་ཀྱི་ཡོད་པ་ནི། གཞུང་གི་བཞུགས་པ་ཞིག་གིས་བཞུགས་པ་ཞིག་གི་ལོ་རྒྱུས་དང་རྒྱ་དམ་པ་ལྟ་བུ་
ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སོགས་མང་དུ་འཁོད་པ་ལས་ཤེས་ཐུག། དེས་ན་རྒྱ་གར་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྐད་དོད་
ཡིད་ཀྱིས་ཞེས་པ་ལོ་ལྟ་ཆོས་དེ་ལྟ་བུའི་བྱུང་བ་བཟོད་པའི་ཐེ་ཞེས་དོན་འགྱུར་མཛད་ཀྱང་།
བོད་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་བྱུང་བ་བཟོད་པ་ལོ་ལོ་རྒྱུས་ཞེས་སྐར་ནས་གྲགས་པས་ན། འགྱུར་ཐོབ་ཀྱི་
ཐ་སྙད་དེ་ནི་གསུང་རབ་ཀྱི་བད་ཆད་ཅམ་དུ་གྱུར་ནས་ནམ་དུ་ཡང་བཀའ་བཟུན་གྱི་གསེབ་
དུ་བཞུགས་སམ་སྟེ།

དེ་ཡང་སྒྲ་དུས་སུ་བོད་ན་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ནང་ནས་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་རྒྱལ་རབས་འགའ་ཡིན་ཏེ།
ཆོས་འབྱུང་དུ་གྲགས་པ་ནི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པ་ཅམ་ནས་འབོད་འགོ་བཙུགས་སམ་
སྟེ། དེ་ལ་ཡོ་ག་ལྟ་བུས་ཅན་དང་། ཟངས་མ་གཞུག་རལ་ཅན། རྒྱལ་རབས་རྒྱུང་པ། རྒྱལ་
རབས་ཁྱུག་པ། རྟེན་མ་དགུ་ཅེག་ཅན། ཟིང་པོ་མགོ་སྒྲན་ཅན། གསང་བ་ཕྱག་རྒྱ་ཅན།
གསང་བ་ཡང་རྒྱུང་། གཤམ་པ་མངོན་ལྱུང་། ལུ་སྟོན་གྱི་ལོ་ག་ཞོན་ཆེན་མོ། དབུ་ནག་མིའུ་འདྲ་
ཆགས་རྣམས་ཡིན་ལ། ད་ཆ་དེ་དག་ལས་ནི་ང་ཆོར་དུས་ཀྱི་བསྐལ་དོན་དུ་གྱུར་ནས་མཐོང་
བའི་ཡུལ་ལས་འདས་ཟིན་ན་ཡང་། བཟུན་བཅོས་དེ་དག་ལ་མིང་འདོགས་སྟངས་དང་ལོ་
རྒྱུས་གཞན་དུ་བྱངས་པའི་ལུང་ཆོག་དུམ་པ་རྣམས་དབྱེད་གཞིར་སྒྲངས་ཏེ། ལོ་རྒྱུས་དེ་དག་
གི་ངེས་ཆོག་དང་དོ་བོ་དང་བྱེད་ལས་སོགས་ལ་བྱི་བཞུས་ཤིག་བྱས་པ་ཡིན་ན།

ཡོ་ག་ལྟ་བུས་ཅན་ནི། བཅན་པོ་མིའི་རབས་རྣམས་ཅི་ཡང་མི་སྟོན་པར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རྒྱུད་ལྟ་
ལས་གོལ་བའི་ཁྱེད་ཅམ་སྟོན་པ་ཞིག་སྟེ། འདི་ལ་ཡི་གེ་ལྟ་བུས་ཅན་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ལ། དེ་
ལྟར་ན་ཡི་གེ་སྟེ་ཡིག་ཆ་དང་གང་ཞིག་གཉེན་ཁྱིམ་གྱི་བཅན་པོ་དེ་ཉིད་རང་གི་ཡབ་མེས་སོགས་
སྟེང་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྟ་ལས་བྱས་ནས་རྒྱུ་ལྟར་མི་ཡུལ་དུ་བབས་ཏེ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བྱས་ཚུལ་
བཤད་པས་ན་ཡི་གེ་ལྟ་བུས་ཅན་ཞེས་ཟེར། དེ་ཡང་ལྟ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མེས་པོ་ནི་སྟོན་པའི་ལྟ་
རྒྱུ་ཁ་དང་སྟོན་པའི་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྟོན་པའི་ལྟ་རབས་མཆོད་བཞི་
སོགས་གནས་གྱི་ཆར་འབྱུང་དང་རི་རབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང་གྲངས་མང་བའི་ལྟ་ཆོགས་
མཆོད་ཅིང་། ལྟ་རབས་དང་པོ་ཡབ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་པོ་སྟེ་བཟུང་བྱུང་བ་ལས། བཟུན་པའི་

ལྷན་གཉེན་གྱི་བཅན་པོ་མི་ཡིས་དུ་བབས་པ་ལས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རྒྱུད་བྱང་ཚུལ་སྟོན་པ་སྟེ།
འདི་ཐེངས་འབྱུང་རྒྱས་པར་དངས་ཡོད་པ་ནི་པལ་ཆེར་ཆ་ཆང་ཡིན་འདྲོ།

ཟངས་མ་གཞུག་རལ་ཅན་ནི། གཉེན་གྱི་བཅན་པོ་སོགས་ལྟ་ཆེན་རྣམས་གནས་གང་ན་
བཞུགས་པར་སྟོན་པ་ཞིག་སྟེ་འདི་ལ་ཟ་གཞུག་རྒྱ་རབས་ཅན་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ལ། སྟེགས་
བཅ་ཟངས་མའི་མདོག་ལྟར་དམར་པོ་གང་ཞིག་རྒྱིང་སོང་གིས་གཞུག་ནས་ཅུང་རལ་བ་ཅན་
ཞིག་ཡོད་པས་ན་ཟངས་མ་གཞུག་རལ་ཅན་ཞེས་ཟེར། ཡང་ན་བཅན་པོའི་སྐབས་སུ་ཡིག་
ཆང་ལ་གསེར་དུལ་ཟངས་ལྷགས་རྣམས་ཡོད་པས་ཟངས་ལས་བྱས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ།
དེང་འབྲས་སྤངས་དཔེ་རྒྱིང་ཁྲོད་མཆོལ་ཤོག་ལ་བྲིས་པའི་སྟེགས་བཅ་བྱུང་བ་ལྟར་ཤོག་བྱ་
དམར་པོའི་དོས་སུ་བྲིས་པ་ཞིག་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་བྲིས་པའི་ཡི་གེ་རྣམས་ལ་རྒྱལ་པོས་ཕྱག་
རྒྱས་བཏབ་སྟེ་སྟོན་བྱ་སྟེ་ཆོགས་སུ་བཅུག་སྟེ་ཡོད་པས་ཟངས་ཀྱི་སྟོན་བྱར་བཅུག་པ་ཞིག་
ཀྱང་ཡིན་ན་ཆོག་ལ། གང་ལྟར་ཡབ་འབངས་རུས་དྲུག་གིས་བཅུམས་ཤིང་བཟོད་བྱ་ནི་སྟོད་
ལྟ་རབས་ཏེ་ཡི་གེ་ལྟ་སྟེས་ཅན་དང་པལ་ཆེར་མཆོངས་ཤིང་། གཉེན་གྱི་བཅན་པོ་ལྟ་ཡུལ་
ནས་མ་བབས་སྟོན་གྱི་སྐབས་ཏེ། མཁའ་དབྱིངས་ཀྱི་ཁྲ་ན་གཉེན་གྱི་བཅན་པོ་བཞུགས་པ་
དང་། གནམ་ཕུབ་གྱི་ཁྲ་ན་གནམ་ལྟ་དཀར་གསུམ་དང་། སྟོན་ཕུབ་གྱི་ཁྲ་ན་སྐར་མ་ཡོར་ཐེ་
དང་། ས་མེར་གྱི་འོག་ན་མེ་ལྟ་དང་། ས་ལྷགས་ཀྱི་འོག་ན་ས་ཡི་ལྟ་མོ་བཞུགས་པ་སོགས་མཐུ་
ཆེ་བའི་ལྟ་བདུད་བཅན་གསུམ་ཁྲ་འོག་ན་བཞུགས་པ་བཅོ་བརྒྱད་སོགས་བཤད་ཅིང་། འདི་
ལ་ཡང་ཉུང་ཅུ་ཞིག་ལས་ཡོད་ཆོད་མི་འདུག་གོ།

རྒྱལ་རབས་རྒྱུད་པ་ནི། བོད་ཀྱི་བཅན་པོ་རིམ་བྱོན་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་གྱི་རྒྱུང་གངས་ཅམ་
བཟན་པ་སྟེ། བོད་ཀྱི་རྩེ་ལ་ཐུབ་གཉེན་གྱི་བཅན་པོ། དེའི་ལྷན་ལྟ་གྱི་བཅན་པོ། དེའི་ལྷན་
དིང་གྱི་བཅན་པོ། དེའི་ལྷན་སོ་གྱི་བཅན་པོ། དེའི་ལྷན་མེ་གྱི་བཅན་པོ། དེའི་ལྷན་གདགས་གྱི་
བཅན་པོ། དེའི་ལྷན་སྟོན་གྱི་བཅན་པོ་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་བཅན་པོ་རིམ་བརྒྱུད་ཁོ་ན་ལས་ཐ་ན་དེ་
དག་གི་ཡུལ་དང་སྤྱན་མཆོད་སོགས་ཀྱང་མི་སྟོན་ཅིང་། ཆོས་སྤྱིད་ཀྱི་ཕྱག་རིས་སོགས་ཀྱང་
མི་སྟོན་པར་བྲི་ལ་འཁོད་སྟོངས་པའི་རྒྱལ་པོའི་གདུང་རབས་ཁོ་ན་ཆོག་རྒྱུད་བཟངས་
པས་ན་དེ་ལ་རྒྱལ་རབས་རྒྱུད་པ་ཞེས་ཟེར། དེ་ནི་གསང་ཐུགས་ཀྱི་ཉེ་སྤྱང་ལྟར་བོད་བཅན་
པོའི་རྒྱལ་རབས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་བསྐྱས་པའི་ནང་ནས་ཆོས་བསྐྱས་པ་ཞིག་སྟེ། ཤོག་

གངས་འགའ་ལས་ཡོད་ཚེ་མི་འདུག་ཀྱང་མཚན་རྟེན་གྱི་སྒྲིག་གིང་ལྟར་བཅན་པོའི་རྒྱལ་
 རབས་བཤད་པའི་ཡན་ལག་ཕྱོགས་བརྒྱུ་འཕྲོ་སའི་སྤྱོད་པོ་ལྟ་བུ་གནས་སོ། ཉང་རལ་ཆོས་
 འབྱུང་ལྟར་ན་རྒྱལ་རབས་ཆེག་རྒྱུ་བཤད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཟ་གཞུག་ཞན་རབས་ཅན་དང་།
 རྒྱལ་རབས་ཁྱུག་པ་བཤད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་འདབ་མ་དགུ་ཅེག་ཅན་ཞེས་འབོད་པ་ལས། རྒྱལ་
 རབས་རྒྱུང་ཁྱུག་ཟེར་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཟུར་པ་རེ་མེད་པར་བཤད་དེ་བདེན་ཤས་ཆེ་ཡང་འདིར་
 དེས་ཆོག་ཅམ་བཤད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ།

རྒྱལ་རབས་ཁྱུག་པ་ནི། བོད་བཅན་པོའི་གདུང་རབས་ལ་ཆེག་རྒྱུ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པར་མཛད་
 རྒྱུ་ཆེ་བའི་བཅན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་ཅམ་བཤད་པ་ཞིག་སྟེ། བཅན་པོ་རྣམས་ཀྱི་
 ཁྲོད་ནས་པལ་པ་རྣམས་མུ་བོའི་རྒྱུག་ཕྱོགས་ལྟར་རྒྱལ་རབས་རྒྱུང་པའི་འཕྲོས་ཀྱིས་བཤད་
 ཅིང་། ཆོས་རྒྱལ་མས་དཔོན་རྣམ་གསུམ་སོགས་ཆོས་སྤྱི་ལ་ཕྱག་རིས་མཐོ་བའི་རྒྱལ་རབས་
 རྣམས་ཀྱི་སྐོར་མུ་ཁྱུག་འབྱེལ་བ་ལྟར་རྒྱ་ཆེ་ཅམ་སྒྲོས་ནས་བཤད་པས་ན་རྒྱལ་རབས་ཁྱུག་པ་
 ཞེས་ཟེར། དཔེར་ན། བཅན་པོ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་སྐོར་ཉུང་ཅམ་བཤད་ནས་སྤྱོད་བཅན་དང་
 ཁྲི་སྤྱོད་གི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་མ་ཆེ་བཀའ་འབུམ་དང་སྤྱོད་བཞེད་ལྟ་བུ་ཡིན་ནམ་
 ལྟམ། གང་ལྟར་རྒྱལ་རབས་རྒྱུང་པ་ལས་ཅུང་ཟད་རྒྱས་ཅམ་བཤད་པ་ཞིག་སྟེ། མུ་བོ་ཆེན་
 པོའི་འཕྲོས་ལྟར་རྒྱུག་ས་ནས་རྒྱུག་ཅིང་འབྱེལ་ས་ལ་འབྱེལ་བཞིན་འཕྲོ་བའོ། སྤྱིར་ཟ་གཞུག་
 ཞན་རབས་ཅན་དང་ཟངས་མ་གཞུག་རལ་ཅན། འདབ་མ་དགུ་ཅེག་ཅན་དང་ཞེབ་མ་དགུ་
 ཅེག་ཅན་རེ་རེ་ནས་དོན་གཅིག་ཡིན་མིན་ཡང་དབྱེད་དགོས་ཏེ། ཟངས་མ་གཞུག་རལ་ཅན་
 གྱི་ལུང་ཐེུ་ཆོས་འབྱུང་དུ་དངས་པ་ལྟར་ན་དེའི་བརྗོད་བྱ་ནི་སྟོད་ལྟ་རབས་དང་འབྲེ་བ་
 ལས་བཅན་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཆེག་རྒྱུ་དུ་བཤད་པའི་བཅོ་ལྷ་གང་ཡང་མེད་དོ།

ཞེབ་མ་དགུ་ཅེག་ཅན་ནི། ལྟར་གྱི་རྒྱལ་རབས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་ཅུང་ཕུན་སུམ་ཆོགས་
 པ་ཞིག་སྟེ་འདི་ལ་འདབ་མ་དགུ་ཅེག་ཅན་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ལ། བོད་ཀྱི་བཅན་པོ་རྣམས་སོ་
 བྲང་གང་དུ་འབྱུངས་པ་དང་གཅིག་ཡལ་ཡུམ་གང་ཡིན་པ་དང་གཉིས། ཆབ་སྤྱི་ལོ་དུ་
 བརྒྱུད་པ་དང་གསུམ། འབ་ཏུ་བཅུན་མོ་གང་བཞེས་པ་དང་བཞི། རིགས་སྤྱི་ལོ་དུ་ཡོད་པ་
 དང་ལྔ། མཛད་རྒྱུ་ཆེ་བ་གང་བྱས་པ་དང་དུག་སྐྱེ་ཆེ་ལོ་དུ་བྱུང་པ་དང་བདུན། སོ་བྲང་
 ངམ་ས་ཕྱོགས་གང་དུ་འདས་པ་དང་བརྒྱུ། སྟོན་གྱི་གཙོ་བོ་སུ་ཡིན་པ་དང་དགུ་བཅས་

བརྗོད་བྱ་རྣམས་གོས་ལ་ཉེ་བ་མ་བྱས་པ་ལྟར་དོན་དགུ་ལ་དྲིལ་བའམ་བརྟེན་ནས་བསྟན་
 པས་ན་ཉེ་བ་མ་དགུ་རྟེན་ཅན་ཞེས་ཟེར། འདིས་ནི་པོད་བཙན་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཁ་གསལ་
 ཞིང་རྟོག་འདིལ་བ་གོ་རིམ་དང་ལྡན་པ་བཤད་ཡོད་པར་མངོན་ཏེ། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྟོང་
 བོ་སྤང་ཅི་བརྟུང་༤༩༧ལས། “དགུ་རྟེན་ཅན་ན་ལྡེ་བརྟུང་ཟེར།” ཞེས་དང་། “དགུ་རྟེན་
 ཅན་ན་སྤྲས་བཞི་འདོད།” ཅེས་པ་ལྟར་ན། གནམ་གྱི་ཁྲི་བདུན་དང་རྩ་ལ་ལྡེ་བརྟུང་སོགས་
 གྱི་ཐ་སྟོང་འདི་དག་ཉེ་བ་མ་དགུ་རྟེན་ཅན་ན་མང་པོ་འབྱུང་གི་ཡོད་པ་དང་། ཁྲི་སྟོང་ལྡེ་
 བཙན་ལ་སྤྲས་གསུམ་དང་བཞི་འདོད་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་ལས་དགུ་རྟེན་ཅན་གྱིས་བཞི་ཡོད་
 པར་བཞེད་དོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུས་མཚན་ནོ།

ཟིང་པོ་མགོ་སྟོན་ཅན་ནི། བཙན་པོའི་གདུང་རབས་དང་དུས་རབས་སྤྱི་གོ་རིམ་ཅི་ཡང་
 མེད་པར་ཟིང་པོ་སྟེ་ལོ་རྒྱས་ཟིང་ཟིང་སྤྱོད་ཆོགས་སྟོན་ཅིང་། སྤྱོད་ཆོགས་བམ་མགོ་ཕྱོགས་གྱི་ཁ་
 དོག་[སྐར་རྒྱུད་རྩི་རྩེ་དབྱིངས་གྱི་རྩ་ཁང་གི་རྩི་རིང་ལས་ཁྲི་སྟོང་ལྡེ་བཙན་སྤྱི་རིང་ལ་ཤོག་བྱ་མཐིང་ག་ལ་གསེར་གྱི་ཡི་གེ་བྲིས་ཏེ།
 ཞེས་པ་ལྟར། སྟོན་པོ་ཅན་ཞིག་ཡོད་པས་ན་ཟིང་པོ་མགོ་སྟོན་ཅན་ཞེས་ཟེར། འདི་ལ་ཟིང་པོ་སྤྱོད་
 ཆོགས་ཅན་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་ཏེ། ཉང་རལ་ཆོས་འབྱུང་༤༩༧ལས། “ཡུན་པོ་རྒྱས་བཤད་བྱེད་པ་
 ལ། ཟིང་པོ་སྤྱོད་ཆོགས་ཅན་དུ་གྲགས།” ཞེས་པ་ལྟར་ཞང་ཁྱུང་དང་སུམ་པ། མེ་ཉག་དང་འ་
 འ་སོགས་རྒྱལ་སྤྱན་དང་སེལ་མ་རྣམས་ཀྱི་སྟོར་དང་། བྱུང་པོ་བྱུང་སང་ཟུར་ཅོ་དང་མགར་
 སྟོང་བཙན་ཡུལ་བཟུང་སོགས་གྱིས་སྟོན་བགྱིས་པའི་རབས་དང་། བོན་དང་ཆོས་དང་སྤྱན་
 ཅིས་ལ་སོགས་པ་རིག་གནས་དར་བའི་སྟོར་དང་། བན་བོན་དང་རྒྱལ་སྟོན་བར་གྱི་འགལ་བ་
 དང་། སྟོན་པོ་པན་ཚུན་བར་ཤགས་འདེབས་པའི་སྤྱུ་ལ་སོགས་པ་གཙོ་བོ་དག་རྒྱན་སྤྱོད་ཆོགས་
 གོ་རིམ་དང་ངེས་གཏན་ཅི་ཡང་མེད་པར་མཚར་ལ་ཡུན་རིང་བར་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།

གསང་བ་ཕྱག་རྒྱ་ཅན་ནི། བཙན་པོའི་གདུང་རབས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་བཀྲ་མ་ཤིས་པར་
 བྱུང་བ་རྣམས་རྩལ་དུ་བཏོན་པ་ཞིག་སྟེ། དེ་རྣམས་ཡོངས་གྲགས་སུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པར་
 གསང་ཞིང་སྤྱོད་པར་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་ཡི་ཕྱག་རྒྱ་ཅན་ཡིན་པས་ན་གསང་བ་ཕྱག་རྒྱ་
 ཅན་ཞེས་ཟེར། བཙན་པོའི་རབས་ཀྱི་ནང་ནས་དཔུས་ལོང་དུ་བྱོན་པ་གཅིག་ནི་སྟག་རི་
 གཉན་གཟིགས་དང་། སྟུང་གྱིས་ཟིན་ནས་གསོན་པོར་བང་སོར་གཤེགས་པ་གཅིག་ནི་འབྲོང་
 གཉན་ལྡེ་བྱ་དང་། དུག་མཚན་གྱིས་བཀོངས་པ་བརྟུ་ནི་གི་གུམ་བཙན་པོ་ནས་མངའ་བདག་

དཔལ་འཁོར་བཅན་བར་དེ། དེ་དག་རེ་རེ་བཞིན་རི་ལྷོ་བཞུངས་པ་དང་བཞུང་དགོས་
པའི་རྒྱ་མཚན་རི་ཡིན་སོགས་གསལ་བར་སྟོན་པའོ།

གསང་བ་ཡང་ཆུང་ནི། བཅན་པོའི་དུར་དང་བང་སོ་ལེགས་ཉེས་བཤད་པ་ལས་དེ་དག་གི་
མཛད་སྟོན་མཚན་པར་བྱེད་པ་ཞིག་སྟེ། ཏ་ཅང་སྟོག་པར་མ་འོས་ཀྱང་གསང་བ་ཕྱག་རྒྱ་
ཅན་ལྷོ་ཤིན་ཏུ་གསང་བ་བྱེད་དགོས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་གསང་ཆུང་བ་སྟེ་གསང་བ་ཡང་
ཆུང་ཞེས་ཟེར། དེ་ཡང་རྒྱལ་སྤེལ་ཆུལ་བཞིན་བཞེས་པའི་བཅན་པོ་རྣམས་དང་། རྒྱལ་སྤེལ་
མ་གཏང་པར་ཐང་མཚམས་སུ་ཕབ་པ་རྣམས་དང་། རྒྱལ་སྤེལ་གཏང་ཀྱང་མ་ཟེན་པའི་
བཅན་པོ་རྣམས་དང་། བཅན་པོ་མ་གྲོངས་སྟོན་ནས་བཅེགས་པའི་བང་སོ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་
པར་དང་། མ་བཅེགས་པར་ས་འོག་དུར་དུ་སྤྲོས་པ་དུ་ཡོད་པ་དང་། ས་སྟངས་བང་སོར་
བཏབ་པ་ཡང་ཡུལ་གང་དུ་བཏབ་པ་དང་། གཤམ་དང་མིང་ཅི་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། མ་འདྲ་
བའི་ཁྱད་པར་དེ་དག་གིས་ཅི་ཞིག་མཚན་གྱི་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་སྤྱིར་བཏང་གི་བཅུན་
མོ་དང་། དམག་དཔོན་བྱས་སྟེང་པའི་བཅུན་མོ་བར་བང་སོ་ལ་རྟགས་མི་འདྲ་བ་གང་
བཏབ་ཡོད་པ་སོགས་གསལ་བར་བཤད་པའོ།

གཤམ་པ་མངོན་ཕྱང་། ལྷོ་བཀའ་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་གང་ཞིག་ལས་འདའ་བར་མ་ལུས་པར་
གཤམ་ནས་སྟོན་པ་རྣམས་ཕྱིས་ཆ་རྟེན་གང་ཞིག་གིས་གསལ་བར་སྟོན་པ་གཤམ་པ་མངོན་ཕྱང་
སྟེ། “ཆོས་ཉིད་དོན་གྱི་ཐུགས་རྗེ་དེ། རྒྱལ་བའི་ཐུགས་ལ་མི་གཤམ་པར། གཤམ་པ་མངོན་དུ་
ཕྱང་ནས་ནི། རང་སྤང་ཡུལ་མེད་བཟུན་དུ་གསོལ།” ཞེས་པ་ལྷོ་གཙུག་པོ་སྤྲོས་དམན་ལོག་
ལྷ་ཅན་ལ་བཟུན་པར་མི་འོས་པའི་ཆོས་གསང་བའི་གནད་རྣམས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྤང་
བཅན་སྤུངས་པོས་བཅེ་བའི་དབང་གིས་གཤམ་པ་མངོན་དུ་ཕྱང་ནས་བཟུན་པ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་།
བཟུན་བཅོས་དེའི་ནང་མ་འོངས་རྒྱལ་པོ་དུང་འགྲོའི་མིང་ཅན་གྱིས་བཟུན་པ་བསྐྱབས་པ་
དང་། བཟུན་པའི་མེ་རོ་མདོ་ཁམས་སྤང་ནས་གསོ་བ་སོགས་ལོ་རྒྱུས་དང་འབྲེལ་བའི་ལུང་
བཟུན་ཡང་མང་པོ་ཡོད་པར་སྤྲང་།

ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ནི། བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་ཁྱེད་ཀྱི་འབྲོམ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཁྱེད་
སྟོན་བཅོན་འགྲུས་གཡུང་དུང་གིས་མཛད་ཅིང་མིང་གཞན་ལོག་ནོན་ཆེན་མོ་ཡང་ཟེར། དེ་
ནི་གོང་དུ་བཤད་པའི་ལོ་རྒྱུས་པལ་ཆེ་བ་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ནས་རྒྱུས་པར་བཤད་པས་

ན་ཆེན་མོ་སྒྲེ། ལོ་རྒྱུས་འདིས་འབངས་ཁེང་ལོག་པ་ནི་ན་པའམ་ཞོད་འཇགས་སུ་འགོ་བའི་
 རྒྱགས་རྒྱུན་ཆེན་པོ་ཐེབས་ཐུབ་པ་བྱུང་བས་ན་ལོག་ནི་ན་ཆེན་མོ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར། འདིས་བོད་
 བཅོན་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཅན་དུ་མ་ཟད། སྤྱ་རྒྱལ་གོང་གི་གཞོན་སྤྱིན་དང་སྤྱིན་པོ་ལ་སོགས་
 མངའ་མཛད་བཅུ་གངས་དང་། བོད་སིལ་བུའི་གནས་སྐབས་ཏེ་ཆོས་སྒྲོན་བཟུང་ཀ་དཔལ་
 ཡོན་གཞོན་སྤྱིན་མཐུ་བོ་ཆེར་སྤྱིས་ནས་བཅོན་པོའི་རྒྱལ་རྒྱུད་སོ་ཁ་མང་པོར་བཏང་ལྷགས་
 བཅས་མཛར་ལ་རིང་བ་རྒྱས་པར་བཤད་ཅིང་། རྩེའུ་ཆོས་འབྱུང་སོགས་སུ་བཞུན་བཅོས་
 རིན་ཆེན་སྤངས་པ་ལས་ཞེས་མང་དུ་བྱུང་བ་ཡང་འདི་ཉིད་ཡིན་ནམ་སྟམ་མོ།

དབུ་ནག་མིའུ་འདྲ་ཆགས་ནི། ཆོས་རིང་བའི་བསྐལ་པ་ཡ་ཐོག་གི་བོད་མིའི་ཤོད་སྲོལ་གདེང་
 འཛིག་འོས་པ་ཞིག་སྒྲེ། དབུ་ནག་ནག་ཅན་གྱི་མིའུ་སྟེ་མི་རིགས་འདི་རྒྱ་རྒྱུན་གང་ལས་འདྲ་
 མ་ཇི་ལྟར་ཆགས་ཚུལ་དང་སྤྱིད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་བཅས་བཤད་པས་ན་དབུ་
 ནག་མིའུ་འདྲ་ཆགས་ཞེས་ཟེར། འདྲ་མ་ནི་རྒྱ་མཚན་གྱི་དོན་ཏེ། སྤྱིང་སྤྱིང་ཁག་ཏུ་དེ་ལྟར་
 ཡིན་པའི་དཔེ་དང་རྒྱ་མཚན་བཤད་པ་ན། “དཔེ་དང་འདྲ་མ་འདི་འདྲ་ཡོད།། ...དེ་ཆོ་ཡིན་
 ལྷགས་འདྲ་མ་རེད།།” ཅས་བཅོད་པ་ལྟར་རོ། ཡིག་ཆ་ལ་ལར་མིའུ་གམ་ཆགས་ཞེས་ཀྱང་
 འབྱུང་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྤྱིད་པའི་སྒྲོང་གཅིག་ལས་འགོ་བ་རིགས་དུག་གོལ་བ་སྟེ་གམས་ཤིང་།
 སྤྱིད་པ་རྒྱལ་བུ་འཐེང་གི་ལས་བོད་འཛོམས་ལ་ཁྲོམ་དང་། དེ་སྤྱིས་བོད་ཁྱི་དོ་ཆེན་པོ་ལས་
 བོད་མིའུ་གདུང་དུག་བྱུང་ཞིང་། དེ་དག་གི་རྒྱུད་པ་བོད་ཡུལ་སྟོད་སྤང་གང་སར་གམས་
 ནས་མི་སྟེ་ཆགས་ཚུལ་བཤད་པས་ན་མིའུ་གམ་ཆགས་ཞེས་ཟེར། འདི་མཛད་པ་པོ་ནི་ཆེ་
 དགུ་རིང་བཅུ་བྱ་བ་ཁྱི་སྤྱིང་སྤྱིང་བཅོན་རྒྱལ་སྒྲོན་རྣམས་ཡིན་ཅིང་། ཁུངས་ནི་ལྟ་རྒྱུད་དང་
 འདྲེ་རྒྱུད་གཉིས་དང་དོན་ལྡན་གྱི་སྤྱིས་བུའི་དག་རྒྱུན་རྣམས་ལ་གདུག་པར་བཞུན་བཅོས་
 རང་ལས་བཤད་དོ། མིའུ་འདྲ་ཆགས་ཀྱི་ལུང་ལྟ་ཐོག་གདུང་རབས་དང་། རྩོང་ཆང་གི་ལོ་
 རྒྱས། རིག་འཛོན་དཔལ་ལྡན་བཟླ་ཤིས་ཀྱི་རང་རྣམ་སོགས་སུ་དྲངས་པ་ཁག་ཅིག་ངོས་ཀྱིས་
 མཐོང་བའི་མིའུ་འདྲ་ཆགས་རྒྱས་བཟུས་གཉིས་ནང་མི་སྤྱིང་ཞིང་། མཁས་གྲུབ་དེ་རྣམས་
 ཀྱིས་རྒྱུན་བཤད་དོན་ཡང་མེད་པས་ན། སྤྱ་དུས་སུ་མིའུ་འདྲ་ཆགས་འདི་ལ་རིགས་མ་འདྲ་
 བ་འགའ་ཞིག་ཡོད་དམ་སྟམ་མོ།

དེ་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་པའི་ལོ་རྒྱུས་དེ་དག་ལ་མིང་འདོགས་ལུགས་མི་འདྲ་བ་མང་ཞིག་བྱང་
 ཡང་གཙོ་བོ་མཁས་པ་ལྷེ་ལྷུ་མཛད་པའི་རྒྱ་བོད་ཆོས་འབྱུང་རྒྱས་པ་དང་།
 མངའ་བདག་ཉང་(༡༡༢༤-༡༡༩༢)གི་ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྟོང་པོ། བྱེ་ལོ་༡༢༥༥ ལོར་
 གཏེར་ནས་བཏོན་པའི་བཀའ་ཐང་ལྷེ་ལྷ་དང་༡༣༡༠ ལོར་བཅམས་པའི་ཡར་ལྷང་རྩ་བའི་
 ཆོས་འབྱུང་། དབའ་བོ་གཙུག་ཤེང་(༡༥༠༤-༡༥༥༥) གི་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་
 སྟོན་སོགས་གཞིར་བྱས། དེ་དག་ནས་དྲངས་པའི་ལུང་དང་འབྲེལ་བཤད་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་ནས་
 དོན་གྱི་གོ་བས་ཆོག་གི་དག་སྟེར་བའི་ཁྲུལ་གྱིས་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དེ་མིན་བཀའ་ཆེས་ཀ་
 ལོལ་མ་དང་། མ་ཁེ་བཀའ་འབུམ། སྤྱ་བཞེད། དབའ་བཞེད། ལྷེ་ལྷ་ཆོས་འབྱུང་། ཆོལ་འགོས་
 ཉང་གསུམ་སོགས་ནི་ཀུན་གྱི་མཐོང་ལམ་དུ་ཡོད་པས་རྟ་པོའི་ཐོན་ལ་རྟ་བཤད་དང་མཛོ་
 པོའི་ཐོན་ལ་གྲུས་གངས་བཤད་པའི་ངལ་བ་མ་བྱས། ལྷ་དན་འདས་ཆུང་ནི་མ་ཁེ་བཀའ་
 འབུམ་ནང་བཞུགས་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནམ་སྟེ་མ་ཆོས་ལས། ལོ་རྒྱུས་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་
 རྟ་བཞག་ངོ་ཐག་ཆོད་པའི་ལུང་འདྲེན་བྱས་པ་གསལ་བོ་ཞིག་ཀྱང་མཐོང་ཁྱོད་མེད་པས།
 དེ་དག་གི་སྤྱོད་བཤད་དང་བཛྲོད་བྱའི་དོན་ལ་འོལ་ཆོད་ཀྱིས་བཤད་པ་མི་སྟོབས་སོ།

སྤྱིར་ལྟར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དེ་དག་གི་བཛྲོད་བྱེད་ལ་དུས་རབས་གསུམ་དུ་དབྱེ་ཡོད་པའི་བརྟེན་
 སོར་བཞག་པ་ནི། རྟོད་ལྷ་རབས་དང་། བར་མངའ་དར། སྤྱད་སེལ་ཆད་གསུམ་ཡིན་ཅིང་།
 འདི་ལ་རྟོད་ལྷ་ཡི་དུས་རབས། བར་བཅན་པོའི་དུས་རབས། སྤྱད་སེལ་བྱའི་དུས་རབས་ཞེས་
 སྤྱིར་ཀྱང་ཆོག་སྟེ། འོན་ཀྱང་ཆོག་གི་གོ་བ་རྩི་བཞིན་ནི་མ་བྱུང་སྟེ། བརྟེན་ཆད་དང་པོའི་བར་
 མངའ་དར་ཞེས་པས་བར་བཅན་པོའི་དུས་རབས་དེ་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་མངའ་ཐང་
 དར་རྒྱས་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པར་གོ་བ་དང་། སྤྱད་སེལ་ཆད་ཅེས་པས་བཅན་པོའི་དུས་རབས་སྤྱད་
 ཅོམ་ནས་རྒྱལ་ཁབ་སེལ་བྱས་འཕྲོད་ཞིང་རྒྱལ་རྒྱུད་ཁག་དུ་མར་ཆད་པའི་གོ་དོན་གསལ་
 བས་སོ། དེ་ཡང་རྟོད་ལྷ་རབས་ནི་སྤྱི་དུས་སྤྱོད་སེལ་ལས་རྒྱ་རྒྱུད་མཆེད་པའི་རབས་ལས་གཉའ་
 ཁྲིལ་ཐུག་པའི་བར་དང་། བར་མངའ་དར་ནི་གཉའ་ཁྲིལ་བཅན་པོ་ནས་སྤྱད་དར་མའི་བར་
 དང་། སྤྱད་སེལ་ཆད་ནི་འོད་སྤང་ལུམ་བརྟན་ནས་བཟུང་འབངས་ཁེང་ལོག་བྱུང་བ་བརྟེན་
 བཅན་པོའི་རྒྱལ་རྒྱུད་སོ་ཁ་དུ་མར་སེལ་བྱས་མཆེད་པའི་སྤྱོད་རྣམས་ཡིན་ཅིང་། ཡོ་ག་ལྷ་
 གྲེས་ཅན་དང་ཟངས་མ་གཞུག་རལ་ཅན་གཉིས་ཀྱིས་གཙོ་བོར་རྟོད་ལྷ་རབས་བརྟན་པ་
 དང་། རྒྱལ་རབས་རྒྱུད་ཁྲུག་གཉིས་དང་། གསང་བ་ཐུག་རྒྱ་ཅན། གསང་བ་ཡང་ཆུང་། ཞེབ་

མ་དགུ་ཅེག་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་གཙོ་བོར་བར་མངའ་དར་བཟུན་པ་དང་། ཟིང་པོ་མགོ་ཚུན་
 ཅན་གྱིས་བར་མངའ་དར་ཅན་དུ་མ་ཟད། བཅན་པོའི་ཚུན་གྱི་མངའ་མཛད་བཅུ་ལ་སོགས་
 པ་ཡང་བཟུན་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ། གཞན་དུ་ཁྱེད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཁྱད་པར་གང་
 ཡིན་ཤེས་དཀའ་ཞིང་། སྤྱིར་བྱི་སྤྱོད་སྐབས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟ་རྒྱུ་དང་འདྲེ་རྒྱུ་ཟེར་
 བ་ཡོད་འདུག་པ་ཁྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཀྱང་དེ་དག་ཡིན་ཆོག་ཀྱང་། ལྟ་འདྲེའི་རྒྱུ་གཉིས་
 ཁྱད་པར་སྤྱི་བཟུས་ནས་བཤད་པ་ནི་མིའུ་འདྲ་ཆགས་ཡིན་མོད་མངའ་མཛད་བཅུ་ཡི་སྒྲིབ་ཟུར་
 ཅན་ཡང་མི་གསལ་བ་འདིས་དཔྱད་པའི་གནས་སུ་འཕངས་སོ།

ཐེངས་འབྱུང་རྒྱས་པ་ལྟར་ན། དེང་སྐབས་ང་ཚོས་མཐོང་ཡུལ་ལས་འདས་ཟིན་པའི་ལོ་
 རྒྱུས་ལྟེན་མ་དགུ་ཅེག་ཅན་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་ནང་། བོད་རྒྱུ་ཐོག་མ་གཉའ་བྱི་བཅན་པོ་
 རས་མངའ་བདག་དཔལ་འཁོར་བཅན་བར་གྱི་བྱང་བ་འཁོད་པར་བཤད་ཀྱང་། དེ་ནི་ཕྱིས་
 ལ་སྒྲིབ་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ལས། དེ་དག་པལ་ཆེ་བ་ནི་བྱི་སྤྱོད་ལྟེ་བཅན་གྱི་སྐབས་བྱང་བ་
 ཀྱན་མཁུན་ཉང་རལ་པས་བཤད་དེ། ཚོས་འབྱུང་མེ་ཏྲོག་སྤྱོད་པོ་༤༩༥ལས། “བཅན་པོས་
 བོད་འབངས་སྐྱབས་བཅུན་ཡོ་(ཡངས་)བསྐྱས་ནས་རབ་དུ་བྱང་བའི་མཐའ་བཟོད། ཚོས་བྱེད་པར་
 འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོ་གནང་། ཞང་སྒོན་རྣམས་ལ་ཕྱག་དང་། སྤྱང་
 མེད་བཏབ་མ་དགུ་ཅེག་ཅན་དང་། ཟིང་པོ་སྤྱོད་ཚོགས་ཅན་ལ་སོགས་རིགས་མི་འདྲ་བ་སྤྱོད་
 ཚོགས་གནང་། མི་ཚོས་དང་ལྟ་ཚོས་གཉིས་ཀ་གཏན་ལ་པབ་”ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་བསྐྱས་པ་
 ནི་གཞན་རྣམས་ཡིན་ལ། དེའི་ཁྱད་པར་ཀྱང་སྤྱི་གསལ་སྤྱང་གི་རྒྱུ་སྤྱོད་པོ་འབྱུངས་པ་ཡིན་ནམ་
 སྟེ། སྤྱི་བཟུས་པོ་ཉི་ཤུ་ལས། “དུས་དེར་སྤྱོད་པོ་འགོས་ཀྱི་མཆིད་ནས། ཚོས་ནི་རྒྱས་པར་
 མཛད་ལགས་ཏེ། ད་སྐྱེ་བོ་མི་ཚོས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བྱ་བ་ཅི་གནང་། ཞེས་ཞུས་པས། རྒྱུ་ལྟེ་གཏུང་
 རབས་དང་། འབངས་ཀྱིས་བཅད་དང་། དཀོན་མཆོག་ལ་ཕྱག་མཆིད་དང་། ཡ་རབས་ལ་ཞེ་
 ས། གཏམ་དང་ལོ་རྒྱུས། བཟང་པོའི་ལས་ཐབས་དང་། ལག་རྒྱུས་དང་། བ་མེས་ཀྱི་དགོ་དང་
 ཡིག་ཆ་གི་ལྷགས་རྒྱས་པར་བྱ་བར་གནང་རོ་”ཞེས་བཤད་པས་སོ། ཚུན་གྱི་ཡིག་རྒྱུ་དུ་
 གྲགས་པ་སྤྱོད་བཤད་པོ་ཏི་ཤུ་མོ་༧༥ལས། “འཇམ་དཔལ་གྱི་སྤྱུལ་པ་ཚོས་རྒྱལ་བྱི་སྤྱོད་ཐེངས་
 བཅན་དེ་དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལོན་པའི་དུས་སུ། སྤྱོད་བཞི་རི་རབ་ལ་དཔེ་སྤངས་ཏེ་མི་
 འབྱུར་སྤྱོད་གྱིས་བྱུ་བའི་བྲག་དམར་དཔལ་གྱི་བསམ་ཡས་བཞེངས་པའི་དུས་སུ། རང་སྤྱོད་
 བཅུ་གཉིས་བཀའ་གྲོས་མཛད་ནས། མི་ཚོས་ཐམས་ཅད་གཏམ་རྒྱུ་དུ་བསྐྱས་ནས། དེ་

ནམས་ལ་བཀའ་མཆིད་ཀྱི་བྱང་ཚུལ་ལགས། མི་འགྱུར་སྤྱོད་གྱིས་བྱུང་བའི་བསམ་ཡས་
 བཞེངས་ནས་བྱོན་པའི་དུས་སུ། མངའ་གསོལ་ཆེན་པོ་བྱས་ཅན་ན། རམ་མཁའ་དར་གྱིས་
 ཁེངས། ས་གཞི་གྱི་ལིང་རྟ་ཡིས་ཁེངས། སློན་པོ་བཅུ་གསུམ་འཛོམས་ནས། བཀའ་མཆིད་ཀྱི་
 གཏམ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན། སློན་པོ་འགོས་གྱིས་གཏམ་གཞུང་ཆེན་པོ་བཅུ་མས་ཞེས་སོགས་
 ལས་ཁྲི་སྤྲོད་གི་སྐབས་དེར་མི་ཆོས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་ཞིག་བྱས་ཡོད་པར་ཤེས་སོ།

དེ་ལྟར་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྤྲོད་ལྗེས་བཅན་གྱི་སྐུ་རིང་ལ་སྤིང་དར་ཏེ་རྒྱ་ནག་ཐང་གི་པོ་བྱང་ལ་
 ཡང་དབང་། ཆོས་དར་ཏེ་རྒྱ་གར་ལྷ་རྒྱུན་སོགས་ན་དམ་ཆོས་བཞུགས་སོ་ཅོག་གི་སྐྱབས་བསྐྱར།
 སད་མི་བདུན་ལ་སོགས་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་ཕྱེ་ཡང་དར་ཞིང་རྒྱས་སོ། དེར་འགོས་ལ་སོགས་
 པའི་སློན་པོ་ཆེན་རབས་རྣམས་ཀྱིས་“ཆབ་སྤྱིད་ནི་མཐོ། ལྷ་ཆོས་ནི་དར་ན། འཛིག་རྟེན་མི་
 ཆོས་ལ་མཁོ་བ་རྣམས་ཀྱང་གཏན་ལ་དབབ་པར་ཅི་གནང་”ཞེས་གསོལ་བ་ན། བཅན་པོའི་
 ཞལ་ནས་ཞང་སློན་ཆེ་དགུ་རིང་བཅུ་སོགས་མྱོངས་ཅན་རྒྱས་ཡོད་ཀྱི་མི་སྤྱི་རྣམས་དང་།
 མཛེངས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་མཐོ་བའི་མཁས་པ་ཅན་རྣམས་ལ་ལོ་རྒྱུས་འདི་དག་ཡིག་ཆ་དང་གི་
 ལུགས་སུ་རྒྱས་པར་བྱ་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་བ་ཡིན་ཅིང་། ཏུན་ཏྲོང་གི་ཡིག་རྒྱུང་རྣམས་
 ལ་བཟུང་བ་ཡིན་ན་ཡང་། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་རྣམས་ནི་ཁྲི་སྤྲོད་གི་སྐབས་ཙམ་
 རམ་བྱིས་པར་ཤེས་ཐུབ་ཅིང་། བཀའ་འབུམ་དང་བཀའ་ཆེམས་འདི་དག་གི་མ་ཕྱི་ངོ་མ་
 ཞིག་ང་ཆོར་མ་ཐོབ་ཀྱང་། སྤྲོད་བཅན་སྐབས་བྱིས་པར་འདོད་མཁན་དང་བོད་སིལ་བུའི་
 སྐབས་བྱིས་པར་འདོད་མཁན་གཉིས་ཡོད་པ་གང་ཡང་མིན་པར་ཁྲི་སྤྲོད་གི་སྐབས་ཙམ་བྱིས་
 སོ་ཞེས་བརྗོད་ན་རིགས་པ་དང་མཐུན་ཅིང་། ལྗེས་ཆོས་འབྱུང་རྒྱས་པ་༡༩༤༧ལས། “དེ་ནས་
 གཏའ་ཁྲི་བཅན་པོ་བྱོན་པ་ལ། སྤྲོད་ལུགས་མ་མཐུན་གསང་བསྐྱགས་ཡང་གསང་ཟེར། གང་
 ལྟར་འཐེན་ཡང་གཏའ་ཁྲིར་མཐུན་པ་སྟེ། ཡང་གསང་ཟེ་བྱང་ལས་ཆད་པར་འདོད་མཁན་
 གྱིས་ཀྱང་གཏའ་ཁྲིར་བཏགས་སྐད།” ཅེས་པའི་ཡང་གསང་ཡང་བསྐྱགས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱང་ཁྲི་
 སྤྲོད་དུས་ཡིན་པར་འོག་ཏུ་བཅན་པོའི་རྒྱལ་རྒྱུད་བྱང་ཚུལ་སྐབས་སུ་འཆད་དོ།

ལོ་རྒྱུས་དེ་དག་གིས་དོན་འཆད་ལུགས་ནི་པལ་ཆེ་བས་མགུར་སྤྱིའི་རྣམ་པའི་ཐོག་ནས་དྲི་བ་
 དྲི་ལན་གྱི་ཚུལ་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ། གསང་བ་ཡང་ཆུང་གི་ལུང་ལྗེས་ཆོས་འབྱུང་
 ༡༩༤༨་དུ་བྲངས་པ་ལས། “དུར་ས་གནམ་ལ་བཏབ་པའི་རྒྱལ་པོ་དུ། རྩ་དང་གཡའ་ཐང་

མཚམས་སུ་བཏབ་པ་དུ། དུར་ས་ཆུ་ལ་བཏབ་པའི་རྒྱལ་པོ་དུ། མ་གྲོངས་ཉིད་ཀྱིས་བཅིགས་
 པའི་བང་སོགང་། ཆབ་སྲིད་མ་ཟིན་རྒྱལ་པོ་ཁྱེན་ནམས། དུར་དུ་བཅུག་གམ་འོན་ཏེ་
 གཞན་དུ་སྤྱོད།” ཞེས་དང་པོ་དྲི་བ་བཀོད་ནས་དེའི་ལན་དུ་“དེ་ཡང་ཁྱི་བདུན་བང་སོ་
 གཞན་ལ་བཏབ། ལྷ་ཡི་ལྷས་ལ་རོ་མེད་འཇའ་ལྷར་ཡལ། རྟེན་གཉིས་དུར་བཏབ་རྩ་དང་
 གཡའ་ལ་བཏབ།” ཅེས་སོགས་རེ་རེ་ནས་དྲི་བའི་ལན་བཏབ་པ་དང་། མིའུ་འདྲ་ཆགས་
 ལྷལས། “དང་པོ་སྦྱོར་པའི་གཏན་ཆོག་དང་གཅིག། བར་དུ་རིགས་རྒྱག་གི་འདུག་ལྷགས་
 དང་གཉིས། ཐ་མར་འོག་མེན་གྱི་གནས་ལྷགས་དང་གསུམ། འདི་ལྷར་ཅིག་ཡོད་དམ་སོ་
 སོར་ཡོད།” ཅེས་དྲི་བའི་ཚུལ་དུ་སྦྱོང་བསྐྱངས་ནས་གསོད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། “ད་
 རྟེན་ཕྱི་སྦྱོང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆགས་ལྷགས་དང་གཅིག། རང་བཅུད་སེམས་ཅན་གྱི་སྒོལ་
 ཐབས་དང་གཉིས། རྟེན་འཛོམས་བ་བོད་ཀྱི་འདུག་ལྷགས་དང་གསུམ། བོད་མིན་པ་ནམས་ཀྱི་
 ཆེ་ཆེས་དང་བཞི། ས་བྱེ་མ་གསེར་གྱི་འགོས་འབོད་དང་ལ། དབུ་ནག་མིའུ་འདྲ་ཆགས་རྒྱག།
 སྤྱི་དེ་རྒྱག་ཤོད་དང་མཁས་པ་ཡིན།” ཞེས་ཕྱི་སྦྱོང་འཇིག་རྟེན་ཆགས་ལྷགས་སོགས་བཤད་
 པ་ལ་སྤྱི་སྐྱངས་པའམ་ཤོད་པ་ཞེས་བཤད་པས་སོ། ད་དུང་སྐབས་དེར་ལོ་རྒྱུས་ཅམ་མ་ཡིན་
 པར་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་ཏེ། སྤྱི་བཤད་པོ་ཏི་པ་མོ་༥༥ལས། “མེ་ཆུ་ས་རྒྱང་འབྱུང་
 བ་ལ། ཐོག་མར་རིམ་གྱིས་ཆགས་པ་སྟེ། རྒྱ་དང་རྒྱུན་ནི་ཅི་ལས་འབྱུང་། དུས་དང་གནས་
 སྐབས་གང་ལ་ཆགས། རྟེན་པའི་རྟེན་ལས་ཆགས་ཟེར་ན། རྟེན་པ་ད་ལྟའི་དུས་ན་ཡོད།
 སྤར་དུས་འབྱུང་ལ་མ་ཡིན་པའི། གསལ་དུ་འབྱུང་ལ་ཆགས་པར་རིགས། དེ་ལྟར་མི་ཡོང་ངེ་
 ལྟར་ལགས།” ཞེས་པ་ལྟར་སྤྱི་བཤད་པ་དེན་གཉིས་ལས་ལྷ་སོགས་ཡོངས་སུ་རྒྱ་ལྷགས་པར་སྤྱི་
 དང་དྲི་བ་དྲི་ལན་གྱི་ནམ་པའི་ཐོག་ནས་བྱས་པ་དུ་མ་ཞིག་སྤྱི་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཞན་ཡང་མགོ་རྒྱུ་དཔེ་ཆ་ལྷང་ལ་དྲགས་རྒྱལ་རབས་དྲངས་པ་ལྟར་ན། ལོ་རྒྱུས་དེ་དག་
 གི་དོན་འཆད་ལྷགས་མ་འདྲ་བ་བཞི་ལ་བྱས་ཡོད་པ་ནི། ཟིང་པོ་མགོ་སྒྲོན་ཅན་དང་ཞེ་མ་
 དགུ་ཅིག་ཅན་ལ་སོགས་པས་ཡུན་པོ་རྒྱས་བཤད་བྱེད་པ་སྟེ་ཤ་བ་བྱིས་འདེད་པ་ལྟར་བཤད་
 པ། རྒྱལ་རབས་ཁྱེད་པ་སོགས་ཀྱིས་སྤྱང་མོས་བྱ་རྟེན་པ་ལྟར་བཤད་པ། རྒྱལ་རབས་རྒྱང་པ་
 སོགས་ཀྱིས་མགོན་པོ་ལས་དུ་ཞུགས་པ་ལྟར་བཤད་པ། དུན་དོང་ཡིག་རྟེན་ལས། “ཟུང་རོ་འི་
 བྱེད་ཀར་ན། རྩེ་རྩེ་རྩེ་འི་ཐོད་ཀར། རྩོན་པོ་སུ་དུ་དང་གནང་གཉིས། ཡུལ་གནུབས་གྱི་སྤྱིང་

དགུའ་ན་རྩེ་གཞུགས་རྩེ་འོ་སྤྱིས་པ། སྒོན་པོ་མེ་འུ་དང་གོ་གཉིས་ཞེས་པ་ལྟར་རྒྱལ་གཅིག་
སྒོན་གཉིས་གསེར་མིག་གཡུ་ཡིས་སྤྱིས་པ་ལྟར་བཤད་པ་བཅས་སོ།

ལྷ་ལོ་རྒྱས་ཚུམ་པའི་དགོས་པ་དང་མ་ཚུམ་པའི་ཉེས་སྒྲོན།

དེ་ཡང་པརྟེ་ཏ་ལྷ་བ་མངོན་དགས། “བསྟན་བཅོས་དག་ནི་ཐམས་ཅད་དང་། ལས་ནི་ཅི་
ཡང་རུང་བ་ཡི། ཇི་སྤྱིད་དགོས་པ་མ་སྒོས་པར། དེ་སྤྱིད་དུ་ནི་སྤྱི་ཞིག་འཛིན།” ཞེས་པ་ལྟར་
བསྟན་བཅོས་ཚུམ་པ་ལ་སོགས་པ་བྱ་བ་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་དེའི་དགོས་པ་སྒོས་པ་གལ་ཆེ་
ཞིང་། བྱ་བ་དེ་ཚུམ་པའི་དགོས་པ་སྒོས་ན་དེ་མ་ཚུམ་པའི་ཉེས་དམིགས་ཀྱང་ཤུགས་ཀྱི་གོ་
ཐུབ་པ་ཡིན། རྩེ་བྱག་ལོ་རྒྱས་ཚུམ་པའི་དགོས་པ་ནི། ལྷངས་དཔལ་གྱི་སྤྱི་ཞིག་ཞེས་ཞུས་
“ལར་སྤྱིས་པའི་མིས་རང་གི་སྤྱི་རྒྱུད་མ་ཤེས་ན་ནགས་ཁུང་གི་སྤྱི་འུ་དང་འདྲ། མི་རང་གི་ཆོ་
འབྲང་(སོ་ཏི་བསེ་རུ་ལས་མཛངས་པ་སྒོ་རྒྱ་ཅན་ནི་མི་ཆོས་ཀྱི་ཆོ་འབྲང་ཡིན་ཟེར)མ་ཤེས་ན་གཡུ་འབྲུག་ཐོལ་མ་
དང་འདྲ། ཡབ་མེས་ཀྱི་ཆེ་དགོ་ཡིག་ཆང་མ་ཤེས་ན་མོན་སྤྱག་ཡལ་བོར་དང་འདྲ་”ཞེས་པ་
ལྟར། རང་གི་སྤྱི་རྒྱུད་མ་ཤེས་ན་ནགས་ཁོད་ཀྱི་སྤྱི་འུ་ལྟར་གཞན་གྱིས་མཐོང་མེད་པ་དང་། ཆོ་
འབྲང་མ་ཤེས་ན་སྤྱི་རྒྱུད་དང་བལ་བའི་གཡུ་འབྲུག་ལྟར་རང་ལ་འཁོར་མེད་པ་དང་། ཡབ་
མེས་ཀྱི་ལོ་རྒྱས་མ་ཤེས་ན་ཡུལ་གྱི་མོན་སྤྱག་ལྟར་སྤྱི་འུ་ཡིད་ཆེས་མེད་པར་འབྱུར་
བར་འདོད་ཅིང་། ལོ་རྒྱས་ཚུམ་པའི་དགོས་པ་ནི་སྒྲོན་དེ་དག་དང་བལ་ནས་སྤྱི་འུ་ཤུགས་ཀྱི་
ཡོན་ཏན་ནམས་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་སྤྱི་ ཨ་སྤྱིས་བྱང་རྒྱུ་འདྲེ་བཀོལ་གྱི་ཞུས་ཞུས་
པའི་མི་ལ་གྲགས་པའི་གཏམ་དགོས། བྱས་པའི་ཆོས་ལ་གྲུབ་པའི་མཐའ་དགོས། ཆེ་བའི་མི་
ལ་མཐོ་བའི་རྟགས་དགོས། སྤྱི་བའི་མཐུ་ལ་གྲུབ་པའི་རྟགས་དགོས། འཐབ་པའི་མི་ལ་
དཔལ་བའི་རྟགས་དགོས་ཞེས་པ་ལྟར། རིགས་དང་རྒྱས་ཀྱིས་ཆེ་བ། ལྷང་དང་ལས་ཀས་མཐོ་
བ། ཆོས་དང་གྲུབ་མཐའ་ལ་མཐུ་ལ། སྤྱི་བའི་མཐུ་སྤྱི་བའི་མཐའ་བ། དཔལ་བའི་རྟགས་དེ་མ་
ཆོད་པ་སོགས་གྲགས་སྟན་གྱི་བ་དན་སྤྱི་ན་མཐོ་བ་ནམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་གྲགས་པའི་
གཏམ་རྒྱུད་དེ་ས་སྤྱི་འདྲེ་འཛིན་པའི་ཆེད་དུ་ལོ་རྒྱས་འབྲི་བ་ཡིན་པར་བཤད།

དེས་ན་ལོ་རྒྱས་ཚུམ་པ་ནི་ཆོ་འདི་སྤྱི་ལ་ཞེན་པའི་འཛིན་རྟེན་ཆོས་བརྒྱུད་ལོ་ནའི་དབང་
གིས་བྱང་བ་ཡིན་འདུག་ན་ཆོས་རྣལ་མ་བྱེད་མཐུན་རྣམས་ཀྱིས་དུག་ལྟར་སྤྱི་བའི་བྱ་བ་

ཡིན་ནོ་སྐུམ་ན། དགོས་པ་དེ་ནི་སྐྱེ་བོ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱགས་རེ་ཙམ་ཡིན་གྱི་མཐའ་
 དག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མཁས་བྱུང་ཀམ་ཆགས་མེད་པས་བཤད་པ་ལྟར། ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལོ་
 རྒྱུས་ཚུལ་པའི་དགོས་པ་གཙོ་བོ་གཅིག་ནི་དེ་དག་གི་རིགས་སུ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་
 རང་གི་སྐྱེ་རྒྱུད་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཅིང་། རང་གི་སྐྱེ་རྒྱུད་དེ་རྒྱལ་རིགས་ལ་སོགས་པ་ཡ་
 རབས་དྲ་མའི་རིགས་སུ་གནས་པར་ཤེས་པ་ན། རྒྱ་མཚན་དེས་སྐྱེ་བོ་རང་ཉིད་བག་དང་ཐུན་
 པར་གྱུར་ནས་ཚུལ་མིན་གྱི་བྱ་བ་ངན་པ་འགོག་ཐུབ་པ་མ་ཟད། སྐྱེ་བོ་དམངས་ཀྱིས་མིག་
 དཔེ་ཡར་ལྟ་བུར་པར་འབྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་ལ། གང་ན་བག་དང་ཐུན་ཞིང་ཡ་
 རབ་དམ་པའི་རྗེས་སུ་སྤྱགས་པའི་སྐྱེ་བོའི་ཆོགས་ཀྱིས་གང་བའི་གནས་དེ་ནི་ཆོས་འབྱོར་
 བདེ་དགའི་དཔལ་ལ་སྦྱོད་པ་ཞེས་པ་དེ་འབྱུང་བར་འདོད། ལྷུ་ཆོས་འབྱུང་ལས་མཁྱག་གི་
 རོན་བསྟན་པ་ན། “རང་གིས་བརྗེད་ཀྱི་དོགས་པ་དང་། ཕྱི་རབས་ཀྱི་གང་ཟག་ལ་ཕན་
 འདོགས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་བཅུམས་སོ”ཞེས་སྦྱོད་འཇུག་གི་ཚུལ་པ་དམ་བཅའ་དང་སྤྱར་
 བས་ཚུལ་པའི་དགོས་པ་གཉིས་བཤད་པ་དང་། སྟོན་གྱི་གཏམ་མེ་ཏྲག་བྲིང་བ་ལས་ཚུལ་པ་
 དམ་བཅའ་བའི་སྐབས་སུ་“བོད་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཤེས་ཤིང་གཞན་དག་ལ་རྗེས་སུ་
 བསྟན་ན་ཆོགས་རྒྱུས་ཤིང་ཐེ་ཆོས་སེལ་ལ། སྟོན་བྱུང་གི་གཏམ་ལ་མི་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་
 འདིར་བརྗེད་པར་བྱའོ”ཞེས་བཤད་པ་རྣམས་སྤེལ་སྦྱོར་གྱི་བྱུང་པར་ཙམ་ལས་དོན་གཅིག་
 པར་སྤང་ངོ་།

ཤེས་རབ་བརྒྱ་པ་ལས། “མི་ཡི་ཆོས་ལུགས་ལེགས་སྤྱད་ན། ལྷ་ཡུལ་བགྲོད་པར་ཐག་མི་རིང་། །
 ལྷ་དང་མི་ཡི་ཐེམ་སྐྱས་ལ། འཛིག་ན་ཐར་པ་གམ་ན་འདུག།” ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱལ་པོ་
 ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་སུ་ཡང་རྒྱལ་སྲིད་ཆོས་བཞིན་བསྐྱུངས་པའི་ཕན་ཡོན་མཐའ་
 ཡས་པར་བཤད་ཅིང་། སར་གནས་ཀྱི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་
 རོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་ལ་རྒྱལ་པོའི་ཚུལ་བཟུང་བ་མཆོག་དུ་བསྟགས་པ་དང་། མདོ་སྡེ་
 རྣམས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་པ་དེད་དཔོན་དང་བྱིམ་བདག་གི་རིགས་སུ་སྐྱེས་ནས་གཞན་དོན་
 བྱེད་ཚུལ་སོགས་ལན་མང་དུ་འབྱུང་བ་དེ་དག་ཀྱང་དོན་མེད་དུ་གསུངས་པ་ཞིག་ག་ལ་ཡིན།
 དེ་བཞིན་རྒྱལ་རབས་མཁས་པ་ཀུའོག་རིག་འཛིན་ཆེ་དབང་ལོ་རྒྱུས་(༡༩༧༢-༡༩༧༩)
 བོད་རྗེ་ལྷ་བཙན་པོའི་གདུང་རབས་བྱི་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་པ་ན། རྒྱལ་རབས་དེའི་
 མཁྱག་དུ་“དམ་པའི་རིགས་དང་ཆོས་བཞིན་སྦྱོད་པར་བསྟགས་པའི་གནས་དང་སྤང་དོར་

གྱི་འཇུག་སྒོ་ཡང་མ་ཞོར་གསལ་བའི་ཆེད་དུ་འབད་ཅེས་བེས་འདུག་པ་དང་། ལགོང་ས་ལྷ་
 པ་ཆེན་པོས་ཀྱང་། “ཡ་རབ་དམ་པའི་སྦྱོང་ཚུལ་པད་དཀར་ཚལ།། ཆེས་ཆེར་བདོ་བ་སྟེགས་
 མའི་བསེལ་བེར་གྱིས།། ཟུམ་པའི་དུས་འདིར་དེབ་ཐེར་གཏམ་རྒྱུད་སོགས།། བརྗོད་པ་རང་
 ཉིད་ངལ་བའི་རྒྱ་ཏུ་བད།།” ཅེས་སྟེགས་ལཱའི་དུས་འདིར་སྦྱོང་བྱུང་གི་ཡ་རབ་དམ་པའི་སྦྱོང་
 ཚུལ་ལ་མི་མོས་ཤིང་། དེ་དག་གི་ཚུལ་ལས་བརྒྱུམས་པའི་ཡིག་ཚང་ནམས་ལྷ་སྟོག་བྱེད་
 མཁན་དགོན་པས། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དེབ་ཐེར་དང་གཏམ་རྒྱུད་སོགས་བྱེད་པ་ནི་རང་ཉིད་ངལ་
 བའི་རྒྱ་ཚམ་ལས་སྟོང་པོ་མེད་དོ་ཞེས་སྟོག་སྟེགས་ནས་བཤད་དེ། སྤྱབ་སྟེགས་ནས་རང་ཉིད་
 ཀྱིས་དེབ་ཐེར་དབྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོ་ཚོམ་པ་ནི་སྦྱོར་བྱོན་ཡ་རབ་དམ་པའི་སྦྱོང་ཚུལ་ལ་བསྐྱབ་
 པའི་ཆེད་ཡིན་པར་དོན་གྱིས་བཟླ་ན་འདུག།

ཤོད་སྤངས་གཞན་ཞིག་ནས་བཤད་ན། ལོ་རྒྱུས་ཚོམ་པ་ནི་འགོ་བ་མི་ལ་ཡོད་པའི་ལྷན་སྟེས་
 ཀྱི་གཤིས་ཀ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཆེ་མཐོང་། མི་རིགས་གཅིག་གི་ཡུལ་
 ལུགས་གོམས་སྒོལ་སོགས་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཚུལ་སྤྱོད་མེད་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། མི་
 རིགས་དེའི་ལོ་རྒྱུས་ཡང་དག་པ་ཞིག་མ་ཤེས་ཆེ་མི་རིགས་དེའི་སེམས་ཁམས་ལ་ཕོག་ཐུག་
 གཏོང་བ་དང་ཡུལ་ལུང་དེའི་མཛེས་རྒྱན་ལ་ནག་འོག་བཟོ་སྤྱོད། དཔེར་ན། དེང་ཆབ་མདོར་
 ཡར་རྒྱས་བཏང་བའི་མཚོན་རྟགས་སམ་ཡུལ་ལུང་གི་མཚོན་རྟགས་སུ་རྒྱ་གཉིས་འདུས་པའི་
 མདོ་དེར་བྱ་སྟག་གི་གཟུགས་བརྒྱན་ཞིག་གསེར་གྱིས་བཟོས་ཤིང་། ད་དུང་རྒྱ་ནག་ཏུ་བྱ་ཁྲུང་
 ཞིག་བཟོ་རྒྱ་མངགས་པར་བཟོ་པས་བྱ་ཁྲུང་དོས་མ་ཟེན་པར་བྱ་སྟག་དེ་བཟོས་པ་རེད་ཟེར།
 སྤྱིར་སྟོབས་ཆེན་ཨ་རི་སོགས་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་མང་པོས་བྱ་སྟག་ནི་བཟླ་ཤིས་པའི་
 མཚན་མ་ཞིག་ཏུ་བརྟེན་པོ་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་པར་བོད་མདོ་ཁམས་པའི་ལུགས་སྒོལ་ལ་ཁ་
 སྟག་སྤྱང་གསུམ་ནི་ཆེ་བསོད་དབང་སྤྱང་རྒྱས་པའི་རྟགས་དང་རྟེན་འབྲེལ་དུ་བརྟེན་པོ་
 ཡོད་མོད། འདིར་སྟབས་མ་ཁེལ་བ་ཞིག་ལ་ཆབ་མདོ་དར་མདོ་སྟེ་མདོ་གསུམ་ནི་བོད་གངས་
 ཅན་ན་རྒྱ་སྟོབས་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་ཡུལ་གྱུར་གྲགས་ཤིང་། ཆབ་མདོ་ཞོར་བུའི་ས་ཆ་ཞེས་དེ་ལྟར་རྒྱ་
 ཞོར་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། རྫོང་ནག་མཚོར་གནས་པའི་ལྷ་རྒྱལ་དེའི་
 འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་ཡིན་པར་ཆབ་མདོའི་མི་ཡི་ངག་རྒྱན་ན་རྒྱང་ལྟར་གྲགས་ཤིང་ཐུར་གྱི་ལོ་
 རྒྱས་དུ་མར་གསལ་བས་ན། རྫོང་ནག་མཚོར་ཁ་གཏད་དེ་བྱ་སྟག་གི་གཟུགས་བརྒྱན་བཟོས་
 པ་ནི་བོད་པའི་ཡུལ་གོམས་གཤིས་ལུགས་དང་ཡོངས་སུ་འགལ་ཆུ་བཟོས་པ་སྟེ། བོད་མིའི་

སེམས་ཁམས་ན་གཤོག་ཐོགས་མཁའ་མིང་གི་རིགས་ནི་ལྷོ་འབྲེ་སྤྱི་ཡི་རིགས་ཀྱི་ཁ་གཞོན་དུ་
ངོས་འཛིན་བྱེད་པས་ཡིན།

སྤང་ཐུན་ཆ་གང་མེ་ཆུ་སོགས་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་རང་བྱུང་གིས་པན་ཚུན་དག་གཤེད་ཐུར་
པའི་འབྱུང་བ་རྣམས་དང་། བྱ་རོག་དང་འུག་པ་ཞི་མི་དང་ཅི་ཅི་སོགས་སྐྱེས་ཅམ་ཉིད་ནས་
པན་ཚུན་ལས་ཀྱིས་དག་གཤེད་ཐུར་པའི་སྒོག་ཆགས་རྣམས་དང་། གཞན་ཡང་མེ་ནི་ཤིང་གི་
དག་ཡིན་ཀྱང་ཤིང་གིས་མའི་སྒོགས་བྱེད་པ་སོགས་འཛིག་རྟེན་འདིར་རྟེན་འབྲེལ་ལྷོས་སྤྱོད་
ལས་དག་གཤེད་དང་མ་བུ་དག་གོགས་ཅི་སྒོལ་ནི་བོན་དང་སངས་རྒྱས་པའི་ཤུགས་རྒྱུན་
ཅམ་མ་ཡིན་པར་གཙོ་བོ་རྒྱ་ནག་ནས་དར་བའི་ནག་ཅིས་ལས་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཉིད་མོངས་
དད་ཅམ་ཞིག་ཡིན་དབང་དུ་བཏང་ཡང་བོད་མའི་སེམས་ཁམས་ན་དེའི་བག་ཆགས་མཐུག་
པོར་གནས་ཡོད་པས། གཏོ་བཅོས་རིམ་གྲོ་ལས་གཞོད་རྫོགས་གཡང་འགྲུག་སྤྱོད་པའི་ལྷ་ཚུལ་
དེ་མ་རྫོགས་བར་འདིའི་ཤུགས་རྒྱུན་ཡང་རྫོགས་མི་མིན།

ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་༢༡༥ལས། “བོད་ཡུལ་སྤོན་མོ་གན་རྒྱལ་འབྲེལ་བ་འདྲ།
དེ་ཡི་ཆོགས་ཆེན་བརྒྱད་དང་མཐེལ་བཞི་བོ། གཞོན་པའི་ལྷ་ཁང་རེ་རེ་དང་པོར་ཐོབ། འོ་
ཐང་མཆོ་འདི་སྤོན་མོའི་སྤྱིང་གི་ཁྲག། ངན་སོང་སྒོ་ཡིན་བསུབས་ལ་ལྷ་ཁང་ཅིགས། ས་དག་
བརྒྱད་ལ་རང་རང་གཉེན་པོས་གཞོན།” ཞེས་པ་ལྟར། འབྱུང་བ་བཞིའི་ས་དག་ཤར་བུམ་པ་
རི་ཆུ་སྤོན་འདྲ་བ་ལ་དུང་དཀར་བཟུན། བྱང་མུང་བཟན་དོག་ཕྱེ་སྤང་ཆེན་འདྲ་བ་ལ་སེའྲི་
བཟུན། ལུབ་ཤུན་གྱི་བྲག་བདུད་ནག་བྱ་ར་བྱེད་པ་འདྲ་བ་ལ་རྩྭ་རྩེའི་མཆོད་རྟེན་བཟུན། ལྷོ་
ཡུག་མ་རི་ཐིག་ནག་འདྲ་བ་ལ་བྱ་ཁྲུང་བཟུན། ཤར་ལྷོ་སེ་ཤུག་སྤོན་མོའི་འདོམས་བཟེད་པ་
འདྲ་བ་ལ་དབང་ཤུག་ཆེན་པོ་བཟུན་པ་སོགས་བཤད་ཅིང་། ལྷུ་ཆོས་འབྱུང་༢༡༥ལས།
“སྟོའི་རུས་སྤུལ་ལ་བྱ་ཁྲུང་གི་རྟེན་བཅུགས་”ཞེས་ཅུང་མི་མཐུན་པ་བྱུང་ཡང་ཁྲུང་སྤྱོད་ཁ་
སོགས་མཁའ་མིང་གི་རིགས་ནི་ཉ་སྤུལ་ཐིག་སྤུལ་སོགས་རྒྱར་གནས་སྒོག་ཆགས་ཀྱི་རིགས་
ཡོངས་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་འདོད་པ་ཡིན། རི་བོ་ཆུ་སྤོན་འདྲ་བ་ལ་དུང་དཀར་བཟུན་པ་
སོགས་ནི་ས་དག་དེ་དག་གིས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་གོང་འཕེལ་འགོ་བ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་ཀྱིན་
ཡོད་པས་ཡིན་ལ། ཆབ་མདོའི་རྫོང་ནག་གི་སྤྱ་རྒྱལ་ལ་བྱ་སྤྱོད་གི་མགོ་བོ་བཟུན་པ་ནི་ར་ལན་
རྒྱ་འཇམ་ཟེར་བ་དེ་མིན་ནས། བོད་པའི་སེམས་ཁམས་ལ་ཕོག་སྤུག་གཏོང་བའི་བྱ་བ་དེ་

རིགས་ཀྱི་འབྱུང་ཆ་ནི། བོད་ཀྱི་ཚོས་རིག་དང་འབྲེལ་བའི་ཡུལ་གོམས་གཤིས་ལྷགས་ལ་ངོས་
འཛིན་བརྟན་པོ་ཞིག་མ་བྱུང་བའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱ་རྒྱུན་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་
ཤེས་རྟོགས་ཡང་དག་པ་ཞིག་མ་བྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ལ་བྱག་ཡོད།

གོང་གི་རྒྱ་མཚན་དང་དྲུང་དཀར། སྤང་ཆེན་དང་སེའུ། སྤལ་སྤིག་དང་བྱ་བྱུང་སོགས་ནི་ཕན་
ཚུན་དག་གཤེད་ཡིན་པར་སྒྲོས་མ་དགོས་ཀྱང་། འདིར་དབང་བྱུག་ནི་པོ་མཚན་ལོ་རྒྱུས་ལ་གོ་
དགོས་པས་ན་བྱ་མོའི་འདོམས་བཟེད་པ་འདྲ་བ་ལ་དབང་བྱུག་བསྟན་པ་ནི་དགོས་རྒྱུ་
སྤགས་ལ་སྤགས་ཁུ་དང་ར་བྱུར་པ་མིན་ནམ་ཡང་སྟམ། ཀྱ་རེ་གཞན་པ་ཞིག་ཁྱས་ན། ཆེས་
མཛོམས་སྤྱག་ལྷན་པའི་སྟེ་སའི་འོ་ཐང་གི་མཚོ་བསུབས་པ་དང་། རྒྱལ་རྒྱུད་ཆད་པའི་བྱིར་
རྒྱལ་པོའི་སྤྱ་རི་སང་གི་གནམ་མཚོང་འདྲ་བའི་ཆེ་བཅད་པ། སྒོན་རིག་པ་ཅན་མི་འབྱུང་
ཆེད་སྒོན་པོའི་སྤྱ་རི་སོག་པོ་ཁྲོས་པ་འདྲ་བའི་སྟེ་བཅད་པ། བོད་ནང་འཕུག་ཡོང་ཆེད་སྟག་
སང་མཚུག་མ་འབྲེལ་བ་འདྲ་བའི་རི་རྒྱུད་བཅད་པ། ཟུ་གི་འབྱུང་ཆེད་འབྲས་ཀྱི་ལྗང་པ་
འདྲ་བའི་རིའི་རྩ་བ་བཅད་པ། ནད་ཡམས་འབྱུང་ཆེད་མོན་མཐར་གྱི་རི་བྱུང་ཆེན་འདྲ་བའི་
མཚུ་བཅད་པ་སོགས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བོད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་ལ་གཏོར་བཤིག་གཏོར་མཐན་
དང་པོ་ནི་རྒྱ་བཟའ་གོང་ཚོ་ལྷ་ཕྱི་གཉིས་པོ་རེད་ཅེས་བཤད་ཀྱང་ཚིག་པར་སྟམ།

གཞན་ཡང་རབ་བྱུང་རྒྱུ་རྒྱུ་སྤྱོད་སའི་གནས་ལ་དགོན་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དགོན་པ་ཞེས་པའི་
ཐ་སྙད་འདི་ནི་གནས་དབེན་པའི་དོན་དུ་གོ་དགོས་པ་མ་ཟད། ལོ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་
དགོན་པ་དང་བསམ་གཏན་ཁང་ཞེས་པ་མིང་གི་རྒྱུ་གངས་སུ་བསྒྱུར་ཡོད། དེ་ལྟར་རབ་
བྱུང་རྒྱུ་རྒྱུ་གནས་དབེན་པར་སྤྱོད་དགོས་དོན་ནི། རབ་བྱུང་བའི་བྱ་བ་ལ་སྟོག་པ་ཐོས་
བསམ་དང་སྤྱོད་པ་བསམ་གཏན་གཉིས་ལས་དོན་ཁུང་བ་བྱ་བ་ཁུང་བ་ཡིན་ཅིང་། ནད་དུ་
ཡང་དག་པར་འཛོག་པ་ལས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་
པ་ཡིན་སྟེ། དེའི་བྱིར་སེམས་བྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་འཕྲོ་བ་འགོག་པའི་དོན་དུ་ཅ་ཅོ་དང་འདྲ་
འཛི་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱུ་གཡེང་མི་འབྱུང་བའི་ཆེད་གནས་དབེན་པར་བསྟེན་པ་ཡིན་མོད།
བྱི་ལོ་༡༧༩༠ ལོ་ཙམ་ནས་ཆབ་མདོ་དགོན་པའི་འབྲིས་སུ་ལྷགས་ཀྱི་ཀ་བ་རིང་པོ་ཞིག་གི་
ཅེར་རྒྱུང་སྟོག་ཁ་པར་བཙུགས་ནས། གང་ཞིག་བཤད་ཀྱི་ཡོད་པ་མི་ཤེས་ཀྱང་རྒྱ་སྟེན་ཐོག་
ཉིན་གང་སྟེན་ཅོར་བརྒྱབ་སྟེ་ཐ་ན་སྟེ་ཇ་དང་མང་ཇའི་སྐབས་དབུ་མཛད་ཀྱིས་འདོན་པ་

གང་ཞིག་དབུ་འཇུག་གི་ཡོད་པ་ཡང་གོ་མི་ཐུབ་པར་གྱུར་ཡོད། སྐབས་དེར་ང་རང་ནས་
 རྒྱལ་གཅིས་ཆོས་གཅིས་དང་རང་སྤྱོད་གི་བཅའ་ཁྲིམས་སློབ་ཁྲིད་བྱེད་མཁན་གི་དབུ་ཁྲིད་
 རྣམ་པ་བརྒྱད་ནས་དེ་དོན་བསམ་འཆར་ཡང་ཡང་བཤད་ཀྱང་དོན་འབྲས་གང་ཡང་མ་
 བྱུང་། མི་རིགས་གི་གོམས་སློབ་དང་ཆོས་ལུགས་གི་སྒྲིག་སློབ་ལ་བཙེ་བཀྱར་མེད་པའི་བྱ་
 ངན་དེ་རིགས་ཀྱང་། ཆབ་མདོའི་ལས་བྱེད་པས་ཆོས་ལུགས་གི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཤེས་རྟོགས་མ་
 བྱས་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། རིམ་པ་གོང་མའི་འགོ་ཁྲིད་དང་ཀྱང་དབྱང་ནས་
 བསམ་བཞིན་གཏན་འབེབས་གིས་བྱུང་གསོད་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་མི་སྲིད།

ཀུན་གཟིགས་པཌ་ཆེན་བརྒྱུ་པའི་སྲིད་ཕྱོགས་གི་མཛད་འཕྲིན་གཙོ་བོར་བརྟེན་པ་བདེན་
 པའི་རང་མདངས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་༡༩༠༧ལས། “ཕྱི་ལོ་༡༩༥༧ ཟླ་༩ ཆོས་༡༩ ཉིན་ཀུན་
 གཟིགས་མཆོག་ཁམས་ཆབ་མདོར་གཟིགས་ཞིབ་གནང་བར་ཕེབས་ཏེ། དེ་ལྟལ་གི་ལས་བྱེད་
 པ་དང་མང་ཆོགས། ཆོས་ལུགས་བཅས་ལ་རྒྱུས་ལོན་གནང་རྒྱུ་རྒྱ་དམར་ལས་བྱེད་ཁག་
 གིས་མང་ཆོགས་སྟེང་གང་བྱུང་གི་སྲིད་རྒྱུས་སྟེལ་བཞིན་པ་དང་། མང་ཆོགས་ལ་ཆབ་སྲིད་
 ཤེས་ཡོན་གི་གོ་རྟོགས་དམའ་ཞིང་། དཔལ་འབྱོར་གི་རྣམ་པ་རྒྱུས་ཡིན་པར་གཟིགས་
 འཕྲལ་ཐུགས་ཕམ་གི་ངང་བྱ་ཁམས་ལྟལ་གི་མི་ཤེས་པ་གསུམ་བུ་ཞེས་པ་ཞིག་རྒྱུ་སྤྱོད་ཀུན་
 གཟིགས་མཆོག་ནས་གསུངས་སྟེང་ཞིང་”ཞེས་དང་། ཁམས་ལྟལ་གི་མི་ཤེས་པ་གསུམ་པོ་གང་
 དང་གང་ཡིན་པའི་སྐོར་ནི། ཨིན་ལན་བོད་གནས་ལྟལ་སྟེལ་ཁང་ནས་བཏོན་པའི་The
 Secret Report of the 10th Panchen Lama ཞེས་པའི་ཤོག་གྲངས་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་
 བཞི་ནས་ལྷུང་བྲངས་ཏེ། “ལས་བྱེད་པས་སྲིད་རྒྱུས་མི་ཤེས་པ་དང་། བཟོ་པས་ལག་རྩལ་མི་
 ཤེས་པ། ཟླ་མ་དང་ཟླ་པས་གསུང་རབ་ལྟོག་སྐྱོར་མི་ཤེས་པ་དེ་རེད། འདི་ནི་གནད་དོན་
 ཚབས་ཆེན་ཞིག་ཡིན། མི་སྣ་དེ་ཆོས་རང་ཉིད་ཀྱི་ལས་འགན་ངེ་ལྟར་བསྐྱབ་ཐུབ་བམ”ཞེས་
 གསུངས་པ་རེད་ཟེར།

པཌ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་ཕྱི་ལོ་༡༩༥༧ ལོའི་རྒྱུ་སྤྱོད་ཀྱི་ལྟེ་མེད་མི་ཤེས་ཤིང་།
 ཁམས་ལྟལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དེའི་ནང་ནས་ཆབ་མདོ་དང་སྤྱར་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་བས་ཀྱང་
 མི་ཤེས་མོད། ཆབ་མདོ་དང་སྤྱར་ན་ཡང་བདེན་པའི་ཆ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་བསྟོན་བྱ་
 མོད། ཆོས་ལུགས་གི་སྐོར། ཟླ་མ་དང་ཟླ་པས་གསུང་རབ་ལྟོག་སྐྱོར་མི་ཤེས་པ་ཟེར་བ་འདི་

ཆབ་མདོ་དང་ཐུར་ན་དངོས་ཡོད་ཅིག་གཏན་ནས་མིན། ཚང་མས་ཤེས་གསལ་ལྟར། གསུང་
རབ་ལྷོག་སྐྱོར་བྱེད་པ་ལ་ཆབ་མདོ་དང་བྲག་གཡལ་གྱི་ཟླ་པར་འབྲུན་ཟླ་བ་མཐུན་སུ་ཡང་
མེད་པར་བོད་དབུས་ཕྱོགས་སུ་ཐུར་ནས་ཡོངས་གྲགས་གྱུར་ཡོད། དེང་འཕགས་ཡུལ་གྱི་
གདན་ས་ཁག་ནང་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་ཟླ་པ་ཁྲི་ཕྲག་ཡོད་པ་ནས་གསུང་རབ་ལྷོག་སྐྱོར་
བྱེད་པར་ཆབ་བྲག་གཉིས་གྱི་ཟླ་པ་ནང་བཞིན་སུ་ཡང་མེད་ཅིང་། ཆོས་ལུགས་གཞན་དང་
དགོན་ཁག་གཞན་རྣམས་སུ་དྲིས་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་རེད་ཟེར། གསུང་རབ་ལྷོག་སྐྱོར་དགོས་
ན་སྟོ་པ་དང་ཉག་རེ་(གཙོ་བོ་ཆབ་མདོ་དང་བྲག་གཡལ་ལ་གོ)གཉིས་སྐད་གཏོང་བེར་བའི་ཁ་རྒྱན་ཐུར་
བོད་ནས་ཀྱང་ཡོད་སྐད། དེའི་རྒྱ་མཚན་གཙོ་བོ་གཅིག་ནི་ཐུངས་ཆབ་མདོར་དགོན་ཐེ་
གཞན་ལ་མེད་པའི་དམིགས་བསལ་ཨ་མཚན་གྱི་ཚང་བེར་བ་ཡོད་པ་དང་། ཟླ་ཚང་དེའི་
བྱེད་སྒོ་འཕ་སྒོ་བ་གཉེར་གཙོ་བོ་ནི་གསུང་རབ་ལྷོག་སྐད་ས་ཁོ་ན་སྐད་རྒྱ་དེ་ཡིན་འདུག་ཅིང་།
དེའི་ཤུགས་རྒྱན་ལས་ཀྱང་ཆབ་མདོ་དང་དེ་འབྲེལ་རྣམས་ལ་གསུང་རབ་ལྷོག་སྐད་ས་ཐད་
མིག་སྟོས་བཟང་པོ་ཡོད་འདུག།

ལག་ཚལ་གྱི་སྐོར། ཆབ་མདོར་ཐུར་ནས་ད་བར་ལྷ་སྐྱ་བཞེངས་ལུགས་འབྲི་གསུམ་དང་གསེར་
དབུལ་ལྷགས་གསུམ་གྱི་བཟོ་མགར་ལག་ཚལ་ནི་སྐད་གྲགས་ཆེན་པོ་ཡོད་འདུག་ཀྱང་། བཟོ་
པས་ལག་ཚལ་མི་ཤེས་ཟེར་བའི་བཟོ་པ་དེ་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་མིན་ཤེས་གྱི་མེད།
དེང་གི་གཞུང་གཉེར་བཟོ་གྲའི་བཟོ་པའི་ལག་ཚལ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ན་བདེན་ཤས་ཆེ་ཞེ། ངོས་
ཀྱིས་ཤེས་པ་ལོ་རབས་བརྒྱད་ཅུ་པའི་ནང་དུ་ཆབ་མདོར་བཟོ་བྱ་གཉིས་རང་ལས་མེད།
གཅིག་ནི་ཨར་འདམ་བཟོ་བྱ་དང་གཞན་དེ་ནི་ཀོ་ལྷམ་བཟོ་བྱ་རེད། ཨར་འདམ་བཟོ་བྱས་
ཨར་འདམ་ཇི་ཙམ་ཐོན་སྐྱེད་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མེད་དང་། དེའི་ཁེ་ཕན་དེ་སུ་ལ་ཐོབ་ཀྱི་
ཡོད་མེད་མི་ཤེས་ཀྱང་། བཟོ་བྱ་དེས་ཐོན་སྐྱེད་བྱས་པའི་དུ་བ་ཁམ་ནག་དེ་ནི་ཉིན་མཚན་
མེད་པར་ཆབ་མདོའི་མཐའ་དབྱིངས་སུ་འཁྲིགས་ནས་ཡོད། དེ་བཞིན་ཀོ་ལྷམ་བཟོ་བྱས་
བཟོས་པའི་ཀོ་ལྷམ་དེ་ཡང་ངོ་ཤེས་ལག་པོ་མེད་ན་ཉི་མེ་ཐུབ་ཟེར། རྒྱ་མཚན་དེར་གཞིགས་
ན་བཟོ་བྱ་དེས་ཀྱང་ཀོ་ལྷམ་མང་པོ་བཟོ་ཐུབ་ཀྱིན་མེད་པ་ཤེས་ཐུབ། ད་དུང་འགྲུ་རྩེའི་ཉེ་
འཁྲིས་སུ་བཟོ་བྱ་བྲངས་མ་འཁྱོལ་ནས་རྩ་སྟོང་སོང་བའི་ཁང་གོག་མང་པོ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད།
དེས་ན་ཆབ་མདོའི་བཟོ་པས་དེང་རབས་ཀྱི་ལག་ཚལ་མི་ཤེས་ཟེར་ན་བདེན་པ་རེད།

མིང་རྒྱས་ཀྱི་སྐོར། དེང་ཡུལ་སྐོར་བ་དང་བོད་སྐྱོར་རོགས་རམ་ཆེད་པེབས་མཁན་ཕྱི་རྒྱལ་བ་
 རྣམས་ཀྱིས་བཤད་པ། “སི་ཁྲོན་དང་ཆིང་ཉིའི་བོད་རིགས་གནས་སའི་ཁུལ་གྱི་ལས་བྱེད་
 རྣམས་ཀྱིས་རྩ་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིང་རྒྱས་དང་ཡངས་ཕྱོགས་ཏེ་གོ་བར་བྱས་ནས་ལས་ཀའི་
 ཐོག་བསམ་པོད་པ་བཤད་པོད་པ་སྐྱབ་པོད་པ་དེ་འདྲ་འདུག །ཁུལ་དེ་དག་ཏུ་ང་ཚོས་ཡུལ་
 སྐོར་དང་ཆིང་ལས་ཐད་རོགས་སྐྱོར་དང་མཉམ་ལས་བྱེད་ཐུབ་པ་མ་ཟད། བོད་གསེབ་སྐྱོ་པོ་
 དེ་ཚོར་སློབ་གྲ་དང་སྒྲན་ཁང་སོགས་མང་ཚུལ་བརྒྱབ་ཐུབ་པ་བྱུང་། ཆབ་མདོ་ཁུལ་གྱི་ལས་
 བྱེད་རྣམས་ནི་སྐྱབ་མི་པོད་ལ་བཤད་ཀྱང་མི་པོད་པ། རང་ལས་གཞན་ཆང་མར་དོགས་ཚོན་
 དང་སྒྲག་སྒྲུང་བྱེད་དགོས་པ། དེ་ཚོས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིང་རྒྱས་ཡག་པོ་ཞིག་ཤེས་ཀྱི་ཨེ་ཡོད་ན་
 སྐྱམ་པ་རྒྱང་རྒྱང་འདུག །དེ་འདྲར་སོང་། ཁུལ་དེར་ང་ཚོས་རོགས་སྐྱོར་གང་ཡང་བྱེད་
 ཐབས་མི་འདུག”ཟེར། རྒྱ་མཚན་དེ་དང་གོང་དུ་བཤད་པའི་དཔེ་མཚན་དེ་དག་གི་ཐོག་
 རས་ཆབ་མདོའི་ལས་བྱེད་པས་ཏང་གི་མི་རིགས་ཀྱི་མིང་རྒྱས་དང་། ཚོས་ལྷགས་ཀྱི་མིང་རྒྱས།
 དཔལ་འབྱོར་གྱི་མིང་རྒྱས་བཅས་ཡང་དག་པ་ཞིག་མི་ཤེས་པར་མཚན་ཐུབ་པས། ཆབ་
 མདོའི་ལས་བྱེད་པས་མིང་རྒྱས་མི་ཤེས་ཞེས་པ་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཁས་མ་
 ལེན་ཀ་མེད་རེད།

མདོར་བསྟུས་ཏེ་བཤད་ན། ལོ་རྒྱུས་ཚྭ་པའི་དགོས་པ་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ།
 ལོ་རྒྱུས་ཤེས་པའི་དགོས་པ་ནི་འདས་དོན་ལས་ཉམས་སྤོང་དང་ལེགས་ཆ་སྤངས་ནས་མ་
 འོངས་པའི་ཁ་ཕྱོགས་ཡང་དག་པ་ཞིག་བཅའ་ཏེ་འགྲོ་བ་མི་ཡི་རིགས་འདི་བདེ་སྦྱིད་ཀྱི་ཁོར་
 ཡུག་ཅིག་ཏུ་འཛོག་ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན། ལོ་རྒྱུས་ཚྭ་པ་ནི་ཆེ་ས་ནས་བཤད་ན་འགྲོ་བ་
 མི་ཡི་རིགས་སྤྱི་དང་། རང་དང་རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཀྱང་
 ཚོག་མོད། རང་དང་རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཁེ་ཕན་ཡོད་མེད་དེ་ལོ་རྒྱུས་གང་ཞིག་ཡང་དག་
 པ་ཡིན་མིན་དང་། དྲང་བདེན་ཡིན་མིན་གྱི་གཞི་འཛིན་ས་ནས་ཡང་བྱ་རྒྱ་མེད། ལྷག་པར་
 རང་ཕྱོགས་ལ་ཁེ་ཕན་དང་པ་རོལ་པོར་གཞོད་པ་འདུག་སྐྱམ་པ་རྣམས་རྩལ་དུ་བཏོན་ཅིང་།
 པ་རོལ་པོར་ཁེ་ཕན་དང་རང་ཕྱོགས་ལ་གཞོད་པ་འདུག་སྐྱམ་པ་རྣམས་སྤྲས་གང་ཐུབ་བྱེད་
 པ་དང་འབྱོག་བཤད་བྱེད་པ། ཐ་ན་རྩ་མེད་བཏང་བ་སོགས་རང་རྒྱལ་གཞན་པམ་གྱིས་ཀྱང་
 རས་བསྤངས་ཏེ་ལོ་རྒྱུས་ཚྭ་པ་ནི་ཚོས་དང་འཛོག་རྟེན་གང་དང་ཡང་མི་མཐུན་པར་མ་
 ཟད། དེས་སུ་ལ་ཡང་ཕན་རྒྱུའི་ཚབ་ཏུ་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་གོད་ཆག་དང་པམ་ཉེས་ཀྱི་

ལམ་ལོག་པར་བྱིང་བ་ཡིན་ཏེ། མིའི་རིགས་འདི་བདེ་སྲིད་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་སུ་བགྲོད་པ་ལ་
 དངོས་ཐོག་བདེན་འཆོལ་གྱི་ལམ་ཁོ་ན་བརྒྱུད་དགོས་པ་ལས་གཡོ་སྤྱོད་སྤྱི་བྱེད་སོགས་ཀྱིས་
 ཐོང་ཀླུ་བྱེད་ས་གཏན་ནས་མེད་པས་སོ། དེས་ན་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་
 ལྟམས། “རྒྱ་མཚོའི་ཆུ་བོ་སྟོན་ནས་མང་བཅུས་ཀྱང་། ད་དུང་སུ་ཡིས་སྒྲངས་ཀྱང་མི་ཟད་
 ལྟར། འདི་ཆུ་ལ་སྟོན་རབས་དམ་པས་མང་སྒྱར་མོད། ད་དུང་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་སྤྱི་
 འོར་ཡིན།” ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། ལོ་རྒྱུས་ནི་ཆོས་སྲིད་དཔལ་འབྱོར་རིག་གནས་དམག་དོན་
 དུལ་གོམས་གཤེས་ལུགས་སོགས་བྱི་ནང་སྟོང་བཅུད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བཟུ་
 ཟུབ་པའི་སྤྱད་ཀྱང་རྫོགས་མཐའ་མེད་པའི་ཤེས་བྱའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། དེར་བརྟེན་
 ད་ལན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དང་འདྲ་བའི་ཆབ་མདོའི་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ཚུམ་སྒྲིག་བྱེད་པ་ནི་རང་
 དུལ་དུ་ཆབ་དཔལ་རིག་གསུམ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བའི་ཐད་ལ་ཡང་དགོས་ངེས་ཀྱི་སློབ་
 གསའི་སྟོང་ཆ་ཞིག་བསྐྱོང་ཟུབ་པའི་རེ་བ་ཞིག་ཀྱང་བཅངས་ཡོད།

དེ་ལྟར་ལོ་རྒྱུས་ཚུམ་པའི་ཕན་ཡོན་ནམ་དགོས་པ་དང་མ་ཚུམ་པའི་ཉེས་དམིགས་སམ་
 མཇུག་འབྲས་ངན་པ་ག་རེ་ཡོང་བ་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། ལོ་རྒྱུས་ཚུམ་ན་རི་ལྟར་ཚུམ་དགོས་པ་
 ཡིན་སྟུམ་ན། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ལོ་རྒྱུས་ཟེར་བ་འདི་ལ་རྒྱ་ཆེ་བྱ་གཏོང་ན་ཤེས་བྱའི་
 གནས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཤོང་ཟུབ་པ་དང་། རྒྱ་ཆུང་དུ་གཏོང་ན་ལྷང་ཆུང་ནང་གི་མི་ཆུང་
 ཞིག་གིས་ཁང་ཆུང་ནང་ལ་ཐབ་ཆུང་བརྒྱབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཅམ་བྲིས་ཀྱང་ལོ་རྒྱུས་མ་རེད་
 བརྗོད་ཤེས་ཐབས་མེད་པ་རེད། དེར་བརྟེན་རང་རང་གི་སློ་དང་བྱས་པ་ལ་དཔག་ནས་ཚུམ་
 རྒྱ་ལས་མ་འདས་ཤིང་། ཚུམ་གྱི་གོ་དོན་དང་རྣམ་གྲངས་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་འགའ་ཞིག་
 དེ་སྟོན་ {བོད་ཀྱི་བཟུན་བཅོས་ཚུམ་སྟོལ་ལ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་པ} ཞེས་པར་ཅུང་ཟད་བཤད་
 ཡོད་པས་གཟིགས་ཅམ་བྲིས་ན་ཐུགས་ཕན་སོས་སྲིད་སྟུམ།

ཡེ་ཤུ་གཉིས་པ།

རྟེན་སྣོད་ཀྱི་འཛིན་གཉིས་ཆ་གསུམ་ཚུལ།

གཅིག་ཁྲིམས་རྟེན་ཆགས་ཚུལ་གྱི་བཤད་པ།

བོད་གནའ་རབས་པའི་ལུགས་ལྟར་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཁོག་དབུབ་པའི་དོན་དུ་རྟེན་སྣོད་ཀྱི་འཛིན་
 རྟེན་ཆགས་ཚུལ་སོགས་ས་བཅད་མ་སྟོང་ཅམ་བཤད་པ་ནི། རྟེན་པ་ཡང་དག་པ་རྫོགས་པའི་
 སངས་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱིས། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་མོས་དང་ལས་ཀྱི་སྣང་བ་མི་འདྲ་བ་བཞིན་དུ་
 འཛིན་རྟེན་གདགས་པའི་མདོ་དང་། མདོ་སྡེ་དཔུན་པ་ཉིད་བཞག་སངས་རྒྱུ་པལ་པོ་ཆེ་ཡི་
 མདོ། རྒྱུད་མཁའ་འགོ་རྒྱ་མཚོ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སོགས་མདོ་རྒྱུད་བཞུན་བཅས་མང་
 པོ་ཞིག་དུ་འཛིན་རྟེན་གྱི་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་ཀྱང་། བཤད་ཚུལ་དེ་དག་
 བསྐྱུས་ན་པལ་ཆེར་མདོན་པ་གོང་འོག་གཉིས་སུ་འདུ་ཞིང་། མདོན་པ་གོང་མ་ནི་གསང་བ་
 བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་བཤད་པ་གཙོ་ཆེ་ལ། མདོན་པ་འོག་མ་ནི་རང་རེ་ལས་དང་པོ་བ་
 རྣམས་ཀྱི་སེམས་རྩེ་འཕྲོད་ཆེ་བར་བཤད། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་གཙོ་བོ་ནི། མདོན་པ་
 འོག་མ་ལྟར་ན་སེམས་ཅན་གྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ནམ་མཁའ་སྟོང་པར་རྒྱུད་འབྱུང་བ་ནས་
 འཛིན་རྟེན་ཆགས་པའི་འགོ་བཅུགས་པ་དང་། གོང་མ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱུ་ག་གེ་མོའི་ཐུགས་
 ཀའམ་སྐྱའི་ཆ་གང་ཞིག་ལས་འོད་ཟེར་གྱི་རྣམ་པར་སྤྲོས་པར་བཤད། དེ་ཡང་མཚོག་གི་སྤྱལ་
 སྐྱ་རྣམས་ནི་སྤྱལ་གཞི་ལོངས་སྐྱ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གིས་སྤྱལ་བ་བཞིན་མཚོག་གི་སྤྱལ་སྐྱ་
 དེ་དག་གི་གདུལ་ཞིང་གྱུར་པའི་ཞིང་ཁམས་སམ་འཛིན་རྟེན་དེ་དག་གྱང་སྤྱལ་གཞི་ལོངས་
 སྐྱ་དེས་སྤྱལ་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྲོས་པར་འདོད་ལ། དེ་བཞིན་མདོན་པ་གོང་མའི་ལུགས་ལ་སྟོང་
 གསུམ་དང་སྤྱལ་སྐྱའི་ཞིང་རྣམས་ཀྱང་མདོན་པ་འོག་མས་བཤད་པ་ལས་ཐུབ་བརྒྱ་འབྱུར་
 གྱི་ཆེ་བ་བཤད་དེ། ལ་ལས་མཐའ་དང་མཉམ་པ་ཡང་བཤད་དོ།

དེ་ཡང་སྟོན་པ་ཡང་དག་པ་སངས་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཚུལ་གསུངས་པའི་སྐྱེད་
 གཞི་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། མཛོད་དང་འཇིག་རྟེན་བཞག་པའི་མདོ་རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང་ཆེན་
 མོར་༥༡༩་དངས་པ་ལས། “དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། འདི་སྐད་བདག་གིས་
 ཐོས་པ་དུས་ཅིག་ན། བཙུག་ལྷན་འདས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་དུང་ན་བཞུགས་དུས། བདུད་ནག་
 ལོ། ལྷའི་བྱའི་བདུད་ཐམས་ཅད་དང་། སྤྱི་པོའི་རྒྱལ་པོ་མགྲིན་བཅུ་དང་། སྤྱི་པོའི་རིགས་
 ཐམས་ཅད་དང་། མི་པམ་སྐྱའི་ལྷ་བ་ཅན་ལ་སོགས། ལུ་སྟེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། བཙུག་ལྷན་
 འདས་ལ་སྐྱེལ་བ། གོའུ་ཏ་མ་ཁྱོད་ཀྱིས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་གཞི་འདི་རི་
 ལྟར་གནས། སེམས་ཅན་རི་ལྟར་སྟེ་ཞིང་འཁོར། ལུས་དང་། ཆེད་ཆོད་རི་ཅམ་ཡོད། བསྐྱལ་
 བའི་གྲངས་དང་། དེས་ཆོག་གང་ཡིན། འཁོར་བའི་རྒྱ་གང་ཡིན། ལས་གང་བྱས་པས་འཁོར།
 ལྷ་དང་ལས་འདས་བྱ་བ་རི་ལྟར་འགྱུར། ཐར་པའི་ལམ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྐྱོ་བ། ཞེས་སྒྲུས་པ་
 དང་། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྒྲུལ་བ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ལས་
 ལས་བྱང་སྟེ་”ཞེས་ཕྱི་སྟོན་འཇིག་རྟེན་ཆགས་འཇིག་ནས་ནང་བཅུད་སེམས་ཅན་གྲོལ་ཚུལ།
 ཁམས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་དང་བསྐྱལ་པའི་གྲངས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རྒྱུ་པར་བཟུང་ཅིང་།
 དེ་ལྟར་ཡང་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལས། “ནམ་མཁའི་ཁམས་ལ་མཐའ་མེད་པས། འཇིག་
 རྟེན་ཁམས་ཀྱང་མཐའ་དང་བྲལ།” ཞེས་རི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ནི་
 མཐའ་དང་ལྷ་མེད་ཅིང་། འཕགས་པ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་པ་ལས། “རབ་འབྱོར། དས་ཀྱང་སངས་
 རྒྱུ་ཀྱི་སྤྱན་རྒྱུ་རྣམ་པར་དག་པ་མི་ལས་འདས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ལ་རྣམ་
 པར་གཟིགས་ན” ཞེས་འབྲམས་སུ་བཞག་པའི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་ཆགས་ཚུལ་དང་གནས་
 ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ནི་སྟོན་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་ཉིད་ཅིག་མ་གཏོགས་སུས་
 ཀྱང་ཤེས་པར་མི་རུས་པར་གསུངས་སོ།

ཆོས་མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ལུགས་ལ། དང་པོ་གང་གི་སྟེ་བའི་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་སྟོན་དུ་
 བཤད་ཅིང་། དེའི་རྗེས་སུ་སེམས་ཅན་དེ་དག་གང་དུ་སྟེ་བའི་སྟོན་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གཞི་ནས་
 བཤད་པ་ཡིན་མོད། འདིར་བོད་གནའ་རབས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཏམ་བཤད་པའི་ལུགས་དང་
 མཐུན་པར། དང་པོ་སྟོན་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཆགས་འཇིག་བཤད་པ་ནས་འགོ་བཙུགས་པར་
 འདོད་ལ། དང་པོ་འཇིག་རྟེན་ཞེས་པའི་ཐ་སྟངས་ཀྱི་དོན་ནི། བཤད་མཛོད་ཡིད་བཞིན་ནོར་
 ལུ་ལས། “འཇིག་རྟེན་མཆོན་ཉིད་མི་རྟག་སྟེ་མ་ཡིན། འཇིག་རྟེན་དེས་ཆོག་འཇིག་པས་

འཇིག་རྟེན་ཟེར།” ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ངེ་ལྟར་ཡུན་རིང་དུ་གནས་ཀྱང་མཐར་འཇིག་པའི་
 ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་ན་སྟོང་གི་ཁམས་ཆེན་པོ་འདི་ལ་འཇིག་རྟེན་ཞེས་བྱ་ཞིང་། གང་ཟག་ལ་
 འཇིག་རྟེན་ཞེས་བརྗོད་པའི་དོན་ཡང་། “འཇིག་པ་མུང་པོ་ལ་བརྟེན་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་ཞེས་
 བྱ་གང་ཟག་འདོད།” ཅེས་བཤད་པ་ལྟར་རང་ཉིད་འཇིག་པའམ་ཤི་བ་མུང་པོ་ལ་བརྟེན་
 པས་ན་བཅུད་གི་འགོ་བ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ།

མཛོད་གི་གནས་གསུམ་པར་བཤད་པ་ལྟར་ན། དང་པོ་ནམ་མཁའ་སྟོང་པར་འཇིག་རྟེན་
 ཆགས་པའི་སྤྲ་ལྟས་སུ་སྤྱི་མཐུན་ལས་དབང་གིས་རྒྱང་འཇམ་པོ་ཡུན་རིང་དུ་འབྲིགས་པ་
 ལས། འོག་གཞི་རྒྱང་གི་དགྱིལ་འཁོར་དཔངས་སུ་དཔག་ཚད་ས་ཡ་གཅིག་དང་དྲུག་འབུམ་
 དང་། ཞིང་ལ་དཔག་ཚད་གངས་མེད་གཅིག་དང་། དེའི་སྟོང་དུ་ཚུ་ཡི་དགྱིལ་འཁོར་དང་།
 དེ་ལས་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ཆགས་པར་བཤད། འདིར་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ཟེར་བ་ནི་མདོག་སེར་
 པོ་ཡིན་པའི་དོན་ལས་གསེར་རང་མཚན་པའི་དོན་མིན་ཅིང་། བྱད་གཞི་ལ་བྱད་ཆོས་གི་
 མིང་ནས་པོས་པ་གཞན་ཡང་མང་དུ་ཡོད་དེ་འོག་དུ་བཤད་དོ། ལྷ་རྒྱས་རྣམས་གི་ནང་ནས་
 འཇིག་རྟེན་སྟོར་རུང་ཁ་གསལ་ཤོས་ནི་མ་ཉི་བཀའ་འབུམ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་པལས། “དང་པོ་
 ཞིང་ཁམས་ཆགས་ལྷགས་ནི། པདྨའི་ཟེ་འབྲུ་སྟོང་པ་ནས་རྒྱང་ལངས་ནས། རྒྱང་གི་དགྱིལ་
 འཁོར་ལྷ་གས་ཚན་པོ་ཆེ་སྟེ་མེད་གི་བྱའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་ཤིགས་པ་ཆགས། དེའི་སྟོང་དུ་
 སྤྱིན་ཚུའི་སྟོང་པོ་ཅན་གི་སྤྱིན་འདུས་པ་ལས་ཆར་གཉའ་ཤིང་གི་རྒྱན་ཅམ་བབས་པས། ཚུའི་
 དགྱིལ་འཁོར་རྒྱུ་པོ་དཀར་པོ་ཞིག་ཆགས། དེ་རྒྱང་གིས་བསྐབས་པ་ལས་རྒྱ་གསེར་གི་སྟོང་
 པོ་ཅན་ལས། གསེར་གྱི་ས་གཞི་བྱ་བཞིར་ཆགས། དེའི་སྟོང་དུ་ཁམས་སྤྲ་ཆོགས་གི་སྤྱིན་ཆགས།
 ཆར་ཡང་སྤང་པོ་ཆེའི་པོ་མཚན་ཅམ་བབས་པས་བྱའི་རྒྱ་མཚོ་ཆགས། དེ་སྟེང་པའི་རྒྱང་གིས་
 བསྐབས་པ་ལས་རི་པོ་མཚོག་རབ། གསེར་གི་རི་བདུན། བར་གི་རོལ་མཚོ་བདུན། སྤྱིང་བཞི།
 སྤྱིང་ཕན་བཅུ་གཉིས། བྱའི་ལྷགས་རི་དང་བཅས་པ་ཆགས། དེ་ལྟར་བྱ་སྟོང་གི་འཇིག་རྟེན་
 མས་ཀྱིས་ཆགས། ནང་བཅུད་གི་སེམས་ཅན་འདོད་ལྟ་རིགས་དྲུག་དང་། གཟུགས་ཁམས་གི་
 ལྟ་བུ་བདུན་ཆགས། སྤྱིང་བཞིར་འོད་གསལ་ལྟ་ལས་ལྟ་གཉིས་ཆད་པས། དེ་ལས་སྤྱིང་
 བཞིར་མི་ཆགས་སོ” ཞེས་བཤད། མཛོད་ལས་རྒྱང་པདྨའི་ཟེ་འབྲུ་སྟོང་པ་ལས་བྱང་བར་མ་
 བཤད་པ་ནི་མདོན་པ་གོང་འོག་གི་བྱད་ཡིན་ཅིང་། དེ་འདྲའི་འཇིག་རྟེན་ཆེན་པོ་འདི་གང་
 ལས་འབྱུང་བའི་པདྨའི་ཟེ་འབྲུ་སྟོང་པ་དེ་གང་ན་ཡོད་སྟེ་ན། བཀའ་ཆེན་ཀུ་ཁོལ་མ་

༡༡ལས། “འཛམ་བུའི་སྤྱིང་འདྲིའི་དབང་དུ་བྱས་ན་འོག་མིན་གྱི་གནས་ནས་རྣམ་པར་སྤྲང་
མཛད་འོད་གྱི་རྒྱལ་པོའི་ཕྱགས་ཀ་ནས་པར་འཛུའི་ཟུལ་འབྱུང་སྟོང་པའི་ནང་ནས་ཕྱོགས་ཐམས་
ཅད་ནས་རྒྱང་ལངས་པས། རྒྱང་གི་དགྱིལ་འཁོར་མཐིང་ནག་ཟུག་གམ་ཚན་པོ་ཆེའི་སྟོབས་
ཀྱིས་ཀྱང་མི་ཤིགས་པ་གཅིག་ཆགས་”ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། གངས་ཅན་རྣམ་པར་སྤྲང་མཛད་
འོད་གྱི་རྒྱལ་པོའི་ཕྱགས་ཀར་གནས་པའི་པར་འཛུའི་ཟུལ་འབྱུང་གངས་མེད་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་
ནང་ནས་སྟོང་ཐམ་པ་དེའོ།

བཤད་སྟོལ་རྒྱང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ནི། དབུ་ནག་མིའུ་འདྲ་ཆགས་པ་ལས། “ད་སྟོང་ཕྱི་སྟོང་
འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆགས་ལྷགས་དེ། མཁའ་ལ་རྒྱང་གི་དགྱིལ་འཁོར་བརྟེན། རྒྱང་དེ་དོ་རྩེ་རྒྱ་
གམ་གྱི་ཚུལ་དུ་གནས། རྒྱང་དེ་ལ་དཔུལ་བའི་སྡེ་ཚོགས་བརྟེན། རྒྱང་དེའི་གང་ངར་སྒྲུལ་པ་
ལས། ཚ་གསལ་མེ་ཡི་དགྱིལ་འཁོར་ཆགས། མེ་ཡི་དབྱིབས་ནི་པད་མ་འདབ་བརྒྱད་འདྲ།
མེ་ལ་ཡི་དྲགས་གྱི་སྡེ་ཚོགས་བརྟེན། མེ་དེའི་དྲོད་ངར་སྒྲུལ་པ་ལས། གསོ་བྱེད་རྒྱ་ཡི་དགྱིལ་
འཁོར་ཆགས། རྒྱ་དེ་འཁོར་ལོ་ལྷ་བསྐྱོར་གྱི་ཚུལ་དུ་གསལ། དེ་ལ་བྱོལ་སོང་གི་སྡེ་ཚོགས་
བརྟེན། རྒྱ་དེ་ལ་སྤྱིས་མ་ཆགས་པ་ལས། རིན་ཆེན་གསེར་གྱི་ས་གཞི་སྤྱོད། རིན་ཆེན་འབར་
བའི་ཚུལ་དུ་གནས། ས་དེ་ལ་མེའི་སྡེ་ཚོགས་བརྟེན།” ཞེས་འཇིག་རྟེན་ཐོག་མ་རྒྱང་ནས་
འགོ་བཙུགས་ཤིང་། རྒྱང་དེ་སྤྱི་མཐུན་ལས་ལས་བྱུང་བའི་གསལ་ཁ་ཞིག་མེད་མོད། སྤྱིར་
བཤད་སྟངས་དེ་ནི་མངོན་པ་མཛོད་ལས་བཤད་པ་དང་མཐུན་ཤས་ཆེའོ། མཛོད་ལས་ས་རྒྱ་
རྒྱང་གསུམ་ལས་མེ་ཡི་དགྱིལ་འཁོར་མ་བཤད་ཅིང་། འདྲིར་མེ་ཡི་དགྱིལ་འཁོར་པར་འདབ་
བརྒྱད་པའི་དབྱིབས་ཅན་བཤད་པ་ནི་གཞན་ལས་བྱུང་བྱགས་པའི་དོན་དེ་ཡིན་ལ། རྒྱང་
སྡེའི་ནང་ལུས་དགྱིལ་དང་མཚོན་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་སྐབས་རྣམས་སུ་ཡོ་ལས་རྒྱང་གི་
དགྱིལ་འཁོར། རི་ལས་མེ་ཡི་དགྱིལ་འཁོར། ལོ་ལས་ས་ཡི་དགྱིལ་འཁོར། ཞེས་བཤད་པའི་
ཁུངས་ཀྱང་དབྱེད་དགོས་པར་སྤྲང་ངོ་།

རྒྱང་མོ་མདའ་བྱིར་གྱི་རྒྱད་ཀྱལ་ས། “སྟོན་དུ་ཡང་སྤྱོད་པའི་ཆགས་འཇིག་ནི་མང་དུ་བྱུང་ངོ་།
རེས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ནས་མཁའ་སྟོང་པའི་བག་ལ་གནས་ཅན་ན། ཡེ་ཤེས་ལྟ་ཡི་ཕྱགས་རྩེ་
དང་། སེམས་ཅན་སྤྱི་མཐུན་ལས་དབང་གིས། རྣམ་མཁའ་སྟོང་ལྷན་ཕྱོགས་གསུམ་ལས་རྒྱང་
སྒྲུལ་པའི་འཁོར་ལོ་བྱུང་ངོ་། དལ་པོ་བསྐྱོད་ཅིང་བསྐྱོར་བ་ལས་འབྱུང་བ་བཞི་ཁད་དང་རིམ་

གྱིས་ཆགས་སོ་ཞེས་བཤད། འདི་བོན་གྱི་བཟླན་བཅོས་སུ་འདོད་པར་སྒྲུང་ཡང་། བོན་ལྷགས་
 གྱི་བཤད་སྟོལ་གཞན་ཞིག་ཡིན་ནམ་གང་ལྟར་ནང་པའི་བཤད་པ་དང་མཐུན་ཤས་ཆེན། དེ་
 ལས་བོན་གཞུང་རུང་མི་འདྲ་བར། ཡོ་ག་ལྷ་གྱིས་ཅན་༡༥༡ལས་བཤད་པ་ལྟར་ན། དང་པོ་ཅི་
 ཡང་མེད་པར་སྟོང་པའི་ངང་དུ་གནས་པ་ལས་སྤིང་པ་ལྷ་ཡིས་བསྐྱོས་པའི་ལྷ་ཡེ་མཁུན་ཆེན་
 བོ་བྱ་བ་ཞིག་བྱུང་། དེ་ལས་ཁོ་མ་འགྲོ་ཆེ་ཞེས་པ་ཞལ་ན་དབྱུགས་དང་དབྱུ་ལ་སྐྱ་ཡོད་པ་
 ཞིག་བྱུང་། དེས་སྤྱ་བཏབ་པ་ལས་གནས་ས་ཁ་བྱེ་སྟེ་གནས་རིམ་པ་བཅུ་གསུམ་ནི་ཡས་སུ་
 ཆགས། ས་རིམ་པ་བཅུ་གསུམ་ནི་མས་སུ་གནས་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་དེ། བཤད་སྟོལ་དེ་ནི་རྒྱ་
 རག་གིས་འཇིག་རྟེན་ཆགས་ཚུལ་བཤད་ལྷགས་དང་མཐུན་ནོ།

ལྷ་ཡེ་སྤྱ་བྱུང་སྤྱིའི་མཐར་ཐུག་ཡལས། “གནའ་ལྷ་སྤིང་པ་དང་པོ་ལ། ཞེ་སྤྱ་བསྐྱལ་པའི་ཐོག་
 མ་ལ། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟོང་པ་ལ། ཅི་ཡང་མཁུན་པའི་འོད་གཅིག་བྱུང་། འོད་དེ་རབ་དུ་
 རྒྱས་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཡེ་ཐུགས་རྩེ་དང་། སྤྱི་མཐུན་སེམས་ཅན་བསོད་ནམས་ལ། སྤྱི་ནང་
 སྟོང་བཅུད་འཇིག་རྟེན་ཆགས། རྣམ་མཁའ་སྟོང་པའི་དབྱིངས་ཉིད་ལ། རྒྱང་མེ་ཁུ་ས་རི་
 མཚོ་སྤྱིང་། སྤྱིང་བཞི་སྤྱིང་སྤུན་བརྒྱད་དུ་ཆགས།” ཞེས་པ་འདི་ཡང་ཕལ་ཆེར་སྤྱ་མ་དང་
 མཐུན་ཞིང་། མི་འདྲ་བ་ནི། དང་པོ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟོང་སང་ལས་འོད་ཅིག་བྱུང་བར་
 བཤད་པ་དེ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་བོན་ལྷགས་གྱི་བཤད་སྟོལ་སྤྱ་ན་མེད་པ་ཞིག་སྟེ། འོད་དེ་གང་
 ལས་བྱུང་ན་སྟོན་པ་ཁྱི་རྒྱལ་ཁྱུག་པའི་ལྷགས་ལས་བྱུང་བ་ཤར་རྩ་བཏུ་ཤིས་རྒྱལ་མཚན་
 (༡༥༥-༡༥༩)གྱིས་ལེགས་བཤད་མཛོད་ལལས་བཤད་དོ། དེ་ནི་ཚན་རིག་པས་སྤྱང་ཞེས་
 པའི་སྤྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་བ་ལས་འཇིག་རྟེན་ཆགས་པའི་འགོ་བཅུགས་པར་ཚོད་དཔག་བྱས་
 པ་དང་ཚུལ་མཐུན་ཞིང་། བཤད་ཚུལ་འདི་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་རྒྱ་མཚན་ཆེན་པོ་ཞིག་ལྷན་
 ཡོད་པར་གོར་མ་ཆག །འཇིག་རྟེན་འདི་རྣམ་པར་སྤྱང་མཛོད་འོད་གྱི་རྒྱལ་པོའི་ཐུགས་ཀའི་
 པར་ལྷའི་ཟུང་འབྲུ་སྟོང་པ་ལས་སྤྱིགས་ཐམས་ཅད་ནས་རྒྱང་གཡོས་ཏེ་བྱུང་བར་བཤད་པ་ལྟར།
 མི་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་གནས་སའི་འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་སམ་ལྷ་སྤྱ་མཐུ་བོ་ཆེ་
 ཞིག་གིས་བྱས་པར་སེམས་བཞིན་ཡོད་ལ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མཛོད་པ་གང་ཞིག་གི་ཐོག་
 མར་སྟོན་དུ་སྤྱི་ཡོ་ཆ་གང་ཡང་རུང་བ་ནས་འོད་ཟེར་བཏེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དོད་དུ་རྩིས་
 འཇུག་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱ་བའི་ཐོག་མར་བསངས་སྤྱང་དང་བཞུགས་སྤྱད་བྱིན་འབེབས་
 སྟོགས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། འོད་གཅིག་ལས་འཇིག་རྟེན་ཆགས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་

ཆགས་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། མཛོད་ཀྱི་བཤད་སྟུང་དེ་འདྲ་ནི་མཉམ་དུ་ཆགས་ཤིང་འཇིག་
 པའི་སྟོང་གསུམ་རེ་རེའི་ཆགས་ཚུལ་བཤད་པ་ཡིན་པར་བྱས་ཀྱི་ཐོན་གཞུང་འགས་བཤད།
 དེ་འདྲའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེའི་དབྱིབས་དང་བཙོ་ལྷ་རི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་དམ་སྟུམ་ན།
 སྦྱར་འཇིག་རྟེན་ལ་མཐའ་དང་དབྱུས་མེད་པའི་དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཛོད་པར་མི་རུས་
 ཀྱང་། འཛམ་གླིང་གྲེ་བ་ཕྱག་བརྒྱའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྟོང་གསུམ་མི་མཛེད་འདི་ལྟ་ཡི་
 མིག་གིས་མཐོང་བ་ལྟར་ན། མདོ་སྡེ་སངས་རྒྱས་པལ་པོ་ཆེའི་ལུང་ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྟོང་
 པོར་ཀྱེད་སངས་པ་ལས། “འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གསུམ་སྟེ། སྟོང་སྦྱི་ཕུད་དང་། སྟོང་གཉིས་པ་
 བར་མ་དང་། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོ་ལོ། འོག་མིན་སྒྲུག་པོ་བཀོད་པའི་ཁིང་དེ་ན། འཇིག་
 རྟེན་གྱི་ཁམས་རྒྱ་མཚོ་ལ་སོགས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ཡོད་དོ། གྲེ་བྱག་ཏུ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་དེའི་སྦྱའི་བ་སྦྱའི་བྱ་ག་ཐམས་ཅད་ན། ཁིང་ཁམས་མི་འདྲ་
 བ་ན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་དོ། དེའི་བ་སྦྱའི་བྱ་ག་གྱེན་དུ་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་འཇིག་རྟེན་
 གྱི་ཁམས་མཉམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སངས་རྒྱས་བྱོན་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་དེ། ཡས་
 མར་བལྟས་པས་རྒྱ་དེབ་བརྟེན་པ་ལྟ་བུའོ། བ་སྦྱའི་བྱ་ག་བལྟས་པ་འཕྲེད་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་ནི།
 མི་ངས་བྱུལ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་བྱོན་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
 མཛད་དོ། ཕན་ཚུན་བལྟས་ན་ཟ་འོག་གི་གྱུར་ཁང་ལྟ་བུའོ། བ་སྦྱའི་བྱ་ག་སྦྱར་ལ་བལྟས་པ་
 བྱི། གན་ལོག་གི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་རང་རང་ལུས་དང་མཉམ་
 པར་སྦྱུལ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་དོ་”ཞེས་པ་ལྟར་ཏེ། དེའི་དོན་འབྲེལ་བ་ཁ་གསལ་
 ཤོས་ནི་མེའུ་འདྲ་ཆགས་དང་བཤད་མཛོད་གཉིས་ཡིན་ལ། མེའུ་འདྲ་ཆགས་ཀྱའལས།
 “འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཡར་མར་དོང་ཆེ་བརྟེན་པ་འདྲ། ཕན་ཚུན་ཟ་འོག་བཀོད་པ་འདྲ།
 ཉི་ཟླ་ཆ་ལང་གཏོར་བ་འདྲ། རི་རབ་མདུང་མོ་བཞེབ་པ་འདྲ། དེ་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོའི་
 གཤུལ་ཁིང་ཡིན། འཇིག་རྟེན་སྦྱི་ཡི་ཆགས་ལྷགས་ཡིན།” ཞེས་དང་། བཤད་མཛོད་ཡོད་
 བཞིན་ནོར་བུ་ལས། “སྟོང་གསུམ་ཉི་ཤུ་ཅུ་ཕྱ་བརྟེན་པ་འདི། ཡས་མས་བལྟས་ན་རྒྱ་
 ཐེམ་བརྟེན་པ་འདྲ། ཕན་ཚུན་བལྟས་ན་ཟ་འོག་དེང་བྱིས་འདྲ། རི་རབ་བལྟས་ན་ཁིང་
 པའི་ཐོང་བཤོལ་འདྲ། ཉི་ཟླ་བལྟས་ན་སྒྲུག་ཆོལ་པོ་བ་འདྲ།” ཞེས་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཇིག་
 རྟེན་ཆེན་པོ་དེ་དག་འོག་ནས་ཡར་དང་སྟེང་ནས་མར་བལྟས་པ་ཡིན་ན། གསེར་དབྱལ་གྱི་
 དོང་ཆེ་བརྟེན་པ་འཕམ་ཁང་པའི་སྒྲས་འཇོག་གི་དབྱིབས་ལྟར་གནས་པ་དང་། གཡས་

གཡོན་ནས་སྤྱོད་དུ་པན་ཚུན་བཟུངས་པ་ཡིན་ན། འཇའ་སྤྱོད་རིས་ལྡན་གྱི་ཟ་འོག་ལས་བྱས་
 པའི་དང་སང་གི་སྤྱོད་དང་གྲུར་བྱིས་གྱི་བཀོད་པ་ལྟར་གནས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་དེ་དག་གི་
 རི་རབ་ལ་བཟུངས་པ་ཡིན་ན། ཞིང་པའི་ཐོང་བཤོལ་མང་པོ་གནས་དུ་བསྐྱངས་བའམ་དམག་
 གི་མདུང་མོ་མང་པོ་ཅེ་མོ་གྱེན་དུ་བཤེབ་པ་ལྟར་གནས་པ་དང་། རི་རབ་དེ་དག་ལ་འཁོར་
 བའི་ཉི་ཟླ་ནམས་ལ་བཟུངས་པ་ཡིན་ན། སྤྲུགས་པའི་ཆ་ལང་མང་པོ་གང་སར་གཏོར་བའམ་
 སྤྲུག་པ་དང་ཆོ་ལེས་གང་བའི་ཕོར་པ་མང་པོས་ས་སྤྱོགས་བཟུར་བ་ལྟར་གནས་པའོ།

འཇིག་རྟེན་ཆགས་འཇིག་བཤད་པའི་འཇིག་རྟེན་དེའི་ཆེ་ཆུང་གི་ཆོད་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་
 སྟུང་ན། སྤྱིར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ལ་མཐའ་དབུས་མེད་པའི་ཆེ་ཆུང་གི་ཆོད་
 མེད་ཀྱང་། མཉམ་དུ་ཆགས་ཤིང་མཉམ་དུ་འཇིག་པའི་སྟོང་གསུམ་རེར་ཆོད་ཡོད་པ་མ་ཟད།
 མཛོད་ལས་བྱུང་བ་ནི་རྒྱལ་རབས་ཆོས་འབྱུང་པལ་མོ་ཆེར་འབྱུང་བས་འདིར་མི་བཤད་ལ།
 དེ་དག་དང་ཐ་སྟད་བཟང་ཚུལ་རྒྱུང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ནི། མིའུ་འདྲ་ཆགས་༡༡ལས། “དབུས་
 གྱི་རི་རྒྱལ་སྤྱན་པོ་ལ། སྤྱིང་བཞི་སྤྱིང་ཕན་བཅུ་དྲུག་གིས་བསྐྱོར། ཉི་ཟླ་བྱང་གཅིག་བསྐྱོར་བ་
 བྱེད། མཐའ་ལ་ཟངས་རི་ལྷགས་རིས་བསྐྱོར། མཚན་ནི་མི་མཛེད་འཇིག་རྟེན་ཁམས། ཆང་
 རྒྱུད་ཉེར་ལྗེ་དབུ་མ་ཡིན། སངས་རྒྱལ་སྟོང་གི་འབྱོན་ས་ཡིན། དེ་གཅིག་དུ་བཙེ་བ་དེ་
 འདྲ་སྟོང་གིས་བསྐྱོར་བ་དེ། སྟོང་གཅིག་པ་སྤྱི་ཕུད་གྱི་འཇིག་རྟེན་ཡིན། དེ་གཅིག་དུ་བཙེ་
 བ་དེ་འདྲ་སྟོང་གིས་བསྐྱོར་བ་དེ། སྟོང་གཉིས་པ་བར་མའི་འཇིག་རྟེན་ཡིན། དེ་གཅིག་དུ་
 བཙེ་བ་དེ་འདྲ་སྟོང་གིས་བསྐྱོར་བ་དེ། སྟོང་གསུམ་པ་མཐར་སྤྲུག་གི་འཇིག་རྟེན་ཡིན། དེ་
 གཅིག་དུ་བཙེ་བ་དེ་འདྲ་སྟོང་གིས་བསྐྱོར་བ་དེ། སྤྱ་བྱུད་བར་མའི་འཇིག་རྟེན་ཡིན། དེ་
 གཅིག་དུ་བཙེ་བ་དེ་འདྲ་སྟོང་གིས་བསྐྱོར་བ་དེ། སྤྱ་བྱུད་མཐར་སྤྲུག་གི་འཇིག་རྟེན་ཡིན།
 དེ་གཅིག་དུ་བཙེ་བ་དེ་འདྲ་སྟོང་གིས་བསྐྱོར་བ་དེ། བཀོད་པ་དང་པོའི་འཇིག་རྟེན་ཡིན།
 དེ་གཅིག་དུ་བཙེ་བ་དེ་འདྲ་སྟོང་གིས་བསྐྱོར་བ་དེ། བཀོད་པ་བར་མའི་འཇིག་རྟེན་ཡིན།
 དེ་གཅིག་དུ་བཙེ་བ་དེ་འདྲ་སྟོང་གིས་བསྐྱོར་བ་དེ། བཀོད་པ་མཐར་སྤྲུག་གི་འཇིག་རྟེན་
 ཡིན། དེ་གཅིག་དུ་བཙེ་བ་དེ་འདྲ་སྟོང་གིས་བསྐྱོར་བ་དེ། འོག་བདལ་བ་དང་པོའི་འཇིག་
 རྟེན་ཡིན། དེ་གཅིག་དུ་བཙེ་བ་དེ་འདྲ་སྟོང་གིས་བསྐྱོར་བ་དེ། འོག་བདལ་བ་བར་མའི་
 འཇིག་རྟེན་ཡིན། དེ་གཅིག་དུ་བཙེ་བ་དེ་འདྲ་སྟོང་གིས་བསྐྱོར་བ་དེ། འོག་བདལ་བ་མཐར་
 སྤྲུག་གི་འཇིག་རྟེན་ཡིན། འཇིག་རྟེན་བྱེ་བ་ཕྱག་བཟུ་ཡོད། མི་གཅིག་ལ་མིག་ན་བ་སྤྲ་ཅི་

ཡོད་པ། མི་ཀུན་ལ་ཡོད་པ་དང་འདྲ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ཀུན་ལ་དེ་རྣམས་ཡོད།” ཅེས་བཤད་
 པ་ལྟར་ཏེ་ཆེ་ཆུང་གི་ཆོད་ལ་མངོན་པ་གོང་འོག་གི་བྱད་ཡོད་པ་ནི་ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་རོ།
 དེ་འདྲའི་དབྱིབས་བྱད་པར་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་དེ་ཆགས་འཇིག་བྱེད་པའི་ཡུན་ལ་ཇི་ཙམ་
 འགོར་སྟམ་ན། བཤད་མཛོད་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་༤ལས། “འཇིག་རྟེན་ཆགས་པ་རྒྱུད་ལ་
 བརྟེན་ནས་ཆགས། འཇིག་རྟེན་འཇིག་པ་དཔྱལ་བའི་ཡུལ་ནས་འཇིག། འཇིག་རྟེན་དཔེ་ལོ་
 སྟོན་གྱི་རྒྱུ་མ་འདྲ། འཇིག་རྟེན་ཆགས་པའི་ཡུན་ལ་བསྐལ་ཕྱན་ཉི་ཤུ་འགོར། གནས་པའི་
 ཡུན་ལ་བསྐལ་ཕྱན་ཉི་ཤུ་འགོར། འཇིག་པའི་ཡུན་ལ་སྐལ་ཕྱན་ཉི་ཤུ་འགོར།” ཞེས་བཤད་
 པ་ལྟར་རོ། འཇིག་རྟེན་ཆགས་འཇིག་གནས་གསུམ་བྱེད་པར་བསྐལ་ཕྱན་ནམ་བར་བསྐལ་ཉི་
 ཤུ་རེ་འགོར་བར་བཤད་པའི་བར་བསྐལ་རེ་ཡི་ཡུན་ཆོད་དེ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་དམ་སྟམ་ན།
 མདོ་ཁག་ཅིག་ལས་བཤད་པ་ནི། བར་གྱི་བསྐལ་པ་གཅིག་ལ་ལོ་ཡིས་ཚེས་ན་གྲངས་མེད་
 པར་གསུངས་ཏེ། རྟེན་འོག་དཔག་ཆོད་ལྟ་བུ་ཙམ་བྱུང་བའི་ལྷགས་བྱ་བཞི་པ་ཞིག་ལ་ཀ་
 ཤི་ཀའི་རས་འཇམ་པོས་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱར་སོང་བ་ན་རེ་རེ་བྱིས་པས། ལྷགས་དེ་ཡོངས་སུ་ཟད་
 ཀྱང་ད་དུང་བར་གྱི་བསྐལ་པ་གཅིག་མི་རྒྱུགས་པར་གསུངས་སོ། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ལས་
 བྱི་འཇིག་རྟེན་ཆེ་ཆུང་གི་ཆོད་བསྟན་པའི་དོན་དུ་གཟུགས་ཕྱ་བའི་མཐར་ཐུག་པ་རྩལ་ཕྱ་
 རབ་ནས་ཆེ་རིམ་བཞིན་ཆོད་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ཆགས་འཇིག་གི་
 བསྐལ་པའི་ཆོད་བསྟན་པའི་དོན་དུ་དུས་མཐའ་སྐད་ཅིག་མ་ནས་རིང་རིམ་བཞིན་དུས་གྱི་
 རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་ཆེ་ཆུང་ལ་སོགས་པའི་བོངས་ཆོད་
 དང་ཇི་ཙམ་གནས་མེན་ལ་སོགས་པའི་ཡུན་ཆོད་རྣམས་རྟོགས་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལས་
 གཟུགས་སྐྱ་ལ་སོགས་པ་བྱེ་རོལ་གྱི་དོན་དུ་བྱུང་མ་བྱུང་དང་། ཕྱ་བའི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་
 པ་ཡང་དག་པའི་ལམ་གྱི་གཞི་གཏན་འབེབས་པར་བྱེད་དོ།

འཇིག་རྟེན་ཆེན་ཆོན་པོ་དེ་ཇི་ལྟར་འཇིག་པ་ཡང་། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་༢༤ལས།
 “དེ་ཆོ་ཉི་མའི་གཞལ་མེད་ཁང་སྟོང་པ། གཉིས་པ་ཤར་བས་རྒྱ་མིག་སྟེང་ཁ་སྐྱེས། གསུམ་
 པས་རྒྱ་ཕྱན་མ་ལུས་སྐྱེས་པར་བྱེད། བཞི་པས་རྒྱ་པོ་ཆེ་རྣམས་སྐྱེས་པར་འགྱུར། ལྟ་བུས་རྒྱ་
 མཚོ་ཆེན་པོ་དཔག་ཆོད་སོགས། རིམ་པས་སྐྱེས་ཞིང་མི་འགྲེང་བདུན་ནས་ནི། མི་འགྲེང་
 གང་དང་བ་ལང་མིག་རྗེས་ཙམ། ཐ་མར་བེལ་པ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་སྐྱེས། རྒྱག་པ་ཤར་

བས་ས་ཀྱན་དུ་བར་འབྱུང་།། བདུན་པས་རི་རབ་ཁོར་ཡུག་བཅས་པའི་བར།། གཅིག་དུ་
འབར་ཏེ་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་མན།། མེ་ལྷེ་གཅིག་དུ་གྱུར་པས་སྒྲིག་པར་བྱེད།། མེ་དེ་རང་
ཞི་ཐལ་པའང་མ་ལུས་པ།། དེ་ཆོ་འཇིག་པའི་བསྐལ་པའི་མཐར་ཐུག་ཅེས།། ཉི་མ་བདུན་ལུང་
བསྟན་པའི་མདོ་དྲངས་ནས།། འཇིག་རྟེན་བཞག་པར་མྱོད་ལ་བྱ་ཡིས་བཤད།། ལྷོང་བསྐལ་
བར་བསྐལ་ཉི་ཤུ་འདས་པ་ནས།། སྤར་ཡར་ཆགས་པའི་བསྐལ་པ་ལྷོན་བཞིན་འབྱུང་།།” ཞེས་
བཤད་པ་ལྟར་ཏེ། དེ་ནི་བསྐལ་པ་མེ་ཡིས་འཇིག་པའི་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་ཆུ་དང་རླང་
གིས་འཇིག་ཚུལ་དང་། འབྱུང་བ་དེ་དག་སྟོབས་ཆེ་རྒྱུ་ལས་འཇིག་པའི་གྲངས་དང་ཁྱབ་
ཚད་ལ་ཡང་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་སོགས་མཛོད་ལས་བཤད་དོ།

ད་ལྟའི་བསྐལ་པ་འདི་བཟང་པོ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་སྟེ་ན། ལུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་
༣༥གིས་མདོ་སྒྲེ་བསྐལ་པ་བཟང་པོའི་དོན་འཆད་པ་ལྟར་ན། བསྐལ་པ་བཟང་པོ་འདི་ལ་
སངས་རྒྱས་སྟོང་དང་ལྷ་འབྱུང་བ་འདི་རྣམས་པའི་འོག་དུ་སངས་རྒྱས་མེད་པའི་ཐུན་པའི་
བསྐལ་པ་དུག་ཅུ་འབྱུང་ལ། (དཔེ་ཁ་ཤས་སུ་འཚམས་འདིར། དེ་ནས་བསྐལ་པ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཐུག་འབྱུང་
འབྱུང་ངོ་། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་བདུན་འབྱུང་ངོ་། དེའི་འོག་དུ་བསྐལ་པ་དུག་ཅུར་སངས་རྒྱས་མི་འབྱུང་ངོ་། ཞེས་འཁོད་འདུག)
དེའི་འོག་དུ་བསྐལ་པ་སྟན་པ་ཆེན་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་ཁྲི་འབྱུང་། དེའི་འོག་དུ་སངས་རྒྱས་
མེད་པའི་བསྐལ་པ་བརྒྱད་ཁྲི་འབྱུང་ཞིང་། དེའི་འོག་དུ་དཔེ་སྐར་མ་ལྷ་བྱ་ལ་སངས་རྒྱས་
བརྒྱད་ཁྲི་ དེའི་འོག་དུ་བསྐལ་པ་སུམ་བརྒྱར་སངས་རྒྱས་མི་འབྱུང་ཞིང་། དེའི་འོག་དུ་
བསྐལ་པ་ཡོན་ཏན་བཀོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སངས་རྒྱས་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་འབྱུང་བར་གསུངས་
པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་བྱོན་པའི་བསྐལ་པ་ཆེས་ཉུང་ཞིང་མེད་པའི་བསྐལ་པ་ནི་ཤིན་དུ་མང་
བས། ད་ལྟའི་བསྐལ་པ་འདི་ལ་སངས་རྒྱས་སྟོང་ཅུ་གཉིས་འབྱུང་བས་ན་བསྐལ་པ་བཟང་པོ་
ཞེས་སམ། འཇིག་རྟེན་འདི་རྒྱས་འཇིག་ཆོ་ (ཐོག་མར་ཆགས་པའི་ཆོ་བཟུང་བའང་ཡོད་ལ་དེ་དག་པ་འདྲ) རྒྱ་
མཚོའི་ནང་གསེར་གྱི་པ་སྒྲ་སྟོང་ཐུག་གཅིག་བྱུང་བ་གནས་གཙང་མའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་
བརྟགས་པས་བསྐལ་པ་འདི་ལ་འདྲན་པ་སྟོང་འབྱུང་བའི་ལྷས་སུ་ཤེས་ནས་ཞེ་མ་ཏྱ་བསྐལ་
པ་འདི་ནི་བཟང་པོའོ་ཞེས་ཆེད་དུ་བརྗོད་པས་དེ་སྐད་དུ་གྲགས་པར་སྟོང་རྗེ་པད་དཀར་
ལས་བྱུང་ཞིང་། ཡེ་ཤེས་རྒྱས་པའི་མདོ་ལས་བསྐལ་པ་འདིའི་མིང་ལ་པ་སྒྲ་སྟོང་མཐོང་ཞེས་
འབོད་པར་ལུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་༣༥ལས་བཤད། མི་མཐེད་ཅེས་བརྗོད་པའི་དོན་ཡང་མི་
འཇིགས་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། ཞིང་འདིའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་ལ་མི་

འཇིགས་པར་བཟོད་ཐུབ་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། བོན་ལྷགས་ལྟར་ན་འདུལ་དཀའ་བས་
ན་མི་མཛེད་ཅེས་བཤད་དོ།

འཇིག་རྟེན་དེ་དག་གང་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ་སྟམ་ན། བཞེད་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་གནད་
དོན་འདི་ནི་ཁྱ་ནས་ད་བར་དོགས་འདྲི་བྱ་ཡུལ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཅིང་། སངས་རྒྱས་བཙུང་
འདས་ཀྱིས། ལས་ལས་འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་སྟེས། ཞེས་འཇིག་རྟེན་ལ་ཐོག་མ་མེད་ཀྱང་
གང་ལས་བྱུང་ན་ལས་ལས་བྱུང་ཞེས་ལན་བཏབ་པ་དང་། མཛོད་ཀྱི་གནས་གསུམ་པར་གང་
གིས་སྟེ་བ་སེམས་ཅན་དང་གང་དུ་སྟེ་བའི་འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་པ་བཤད་ནས། དེ་དག་
གང་ལས་བྱུང་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། “དེ་ནི་སེམས་པ་དང་དེས་བྱས།
སེམས་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ཏེ། དེས་སྟོང་ལྷན་དང་ངག་གི་ལས། དེ་དག་རྣམ་རིག་རྣམ་
རིག་མིན།” ཞེས་མཛོད་ཀྱི་གནས་བཞི་པར་ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བཤད་དོ། ཟ་མ་
རྟོག་བཀོད་པའི་མདོ་མ་ཉི་བཀའ་འབུམ་དུ་བཞུགས་པ་ལས་སྟོང་བཅུད་ཐམས་ཅད་སྟུན་
རས་གཟིགས་ལས་བྱུང་བ་ལྟར་བཤད་དེ། དེ་ཉིད་༼༡༠༽ལས། “དེ་ནས་བཙུང་ལྷན་འདས་ལ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟོབ་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སེལ་བས་འདི་སྐད་ཅེས་གསལ་རྟོ།
བཙུང་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྟུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་
དབང་པོའི་ཡོན་ཏན་བཟོད་པ་ཇི་སྐད་དུ་གསལ། བཙུང་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྟུལ་པ།
མིག་ལས་ནི་ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་བྱུང་། དཔལ་བ་ལས་ནི་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ། དཔལ་བ་ལས་ནི་
ཆངས་པ། སྟང་ལས་ནི་མཐུ་བོ་ཆེ། མཆེ་བ་གཉིས་ལས་ནི་ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མ། ལ་ལས་ནི་
རྒྱང་རྣམས་བྱུང་། ཀྱང་པ་ལས་ནི་ས། རྟེ་བ་ལས་ནི་ཆུའི་ལྷ་བྱུང་སྟེ། གང་གི་ཆོ་སྟུན་རས་
གཟིགས་ཀྱི་དབང་པོའི་ལྷན་ལས་ལྷ་དེ་དག་བྱུང་བ་དེའི་ཆོ་བཙུང་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ལྷའི་བྱ་
དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་ཏེ། དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་ཁྱོད་དུས་ངན་པའི་ཆོ་
སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་མ་རུངས་པ་དག་བྱུང་བ་ན་ཁྱོད་ཐོག་མར་བྱེད་པ་པོ་དང་གཏོང་བ་
པོའི་ལྷར་གཤམས་པར་འགྱུར་རོ” ཞེས་འཇིག་རྟེན་སྟོང་བཅུད་དག་ཐོག་མར་བྱེད་པ་པོ་ནི་
སྟུན་རས་གཟིགས་ཡིན་ཡང་དུས་ངན་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མ་ཤེས་པར་ལྷ་དབང་
ཕྱག་ཆེན་པོས་བྱས་པར་སྟེ་བར་གསུངས་སོ། ཉི་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས། འཇིག་རྟེན་ནི་དབང་ཕྱག་
སོགས་ལྷ་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་སྟོབ་འཆར་གཞི་ལྟར་བཟོས་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར། གཡུང་དུང་
པ་རྣམས་ཀྱིས། འཇིག་རྟེན་ནི་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟོང་པ་ལས་གང་ཡང་མཐུན་པའི་འོད་

གཅིག་ལས་བྱུང་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཚན་རིག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཚད་དཔག་བྱས་པ་ལྟར་ན།
 འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐོག་མ་ནི་སྤྱུལ་ཤུགས་ཆེ་བའི་སྤང་ཞེས་པའི་སྤྱེ་སྟེ། (འདི་ནི་འབྲུ་མཚན་དུ་བྱས་པ་
 པའི་སྤྱེ་བཤད་ཙམ་ལས་དོན་ལ་སྐབས་དེར་སྤྱེ་མེད་ཟེར་)སྤང་ཆེན་(Big bang) ལས་བྱུང་བར་བཤད་དོ།
 Big bang ཞེས་པ་ཐད་བསྐྱར་བྱས་ན་ཆེན་པོ་སྤང་ངམ་སྤང་ཆེན་ཞེས་འབྱུང་ཡང་།
 འདིར་བོད་སྐད་ཀྱི་འགྲོས་ལྟར་བརྗོད་བདེ་བྱས་ནས་སྤང་ཆེན་ཞེས་འབྲི་དགོས་སྟུགས།

དེ་ཡང་གསལ་ཙམ་བརྗོད་ན། ཚན་རིག་པས་སྤང་ཆེན་གྱི་རྣམ་གཞག་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་
 ཁམས་ཆེན་པོ་སྤྱི་ཡོངས་འདིའི་ཆགས་སྒྲངས་དང་འབྲེལ་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ལ། མཛོད་
 སྟགས་ནང་ཆོས་ནས་བཤད་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཆགས་སྒྲངས་མ་ཡིན་པར། བྱེ་
 བྲག་ཆགས་འཇིག་དུས་མཉམ་དུ་བྱེད་པའི་སྤྱོད་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་ཆེན་པོ་གཅིག་གས། འབྱུང་
 བ་བཞི་དང་སྤྱིང་བཞིའི་བདག་ཉིད་དམ། ཁམས་དུག་དང་འགྲོ་བ་རིགས་དུག་གི་གནས་
 ཚང་བའི་གོ་ལ་གཅིག་གི་ཆགས་འཇིག་བཤད་པ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་མ་འབྲུགས་པ་གལ་ཆེ་
 གྱེ། ནང་པས་འདོད་པ་ལྟར་ན། འཇིག་རྟེན་ལ་ལ་འཇིག་པ་དང་ལ་ལ་ཆགས་པ་དུས་མཉམ་
 པ་སྟགས་གཅིག་གྱུར་མེད་ཅིང་། ལྷག་པར་འཇིག་རྟེན་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དུས་ཀྱི་ཐོག་
 མཐའ་མེད་ཅིང་རྒྱང་ཐག་གི་མཐའ་དབུས་ཀྱང་དེ་བས་མེད་པས་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཆགས་
 འཇིག་དང་ཆེ་ཆུང་གང་ཡང་བཤད་དུ་མེད་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཚན་རིག་པ་ཚོས་འཇིག་རྟེན་
 སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཐོག་མ་བཙལ་ནས་སྤང་ཆེན་བར་གཏུགས་པ་དང་དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ཆེ་རུ་
 འགྲོ་བཞིན་པ་འདོད་ལ། དེའི་ཚྲོན་ན་གང་ཞིག་ཡོད་སྤྱོད་པ་ཙམ་ལས་ཇི་ཞིག་ཇི་ལྟར་དུ་
 ཡོད་པ་སྤྱི་མི་རྣམས་པ་དང་། ལྷག་པར་དེའི་ཚྲོན་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཞན་ཡོད་པར་
 ཁས་མི་ལེན་ཅིང་། ཐ་ན་དུས་དང་བར་སྤང་ཡང་མེད་པར་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། བྱེ་བྲག་ད་
 ལྟའི་འཛམ་བུ་སྤྱིང་འདིའི་བཀོད་པ་ཆགས་སྒྲངས་བཤད་སྐབས་མཛོད་ནས་བཤད་པ་དང་
 ཏ་ཅང་མཐུན་པར་སྤང་སྟེ། ཞིབ་དུ་དངོས་ཁམས་ཚན་རིག་གི་དེབ་དང་སློབ་དཔོན་རྣམས་
 ལས་ཤེས་ཤིང་། མགོ་བོ་འབྲུགས་གཞི་གཅིག་ནི་བོད་པ་དང་ཚན་རིག་པ་གཉིས་པོ་འཇིག་
 རྟེན་འདོད་ལུགས་མི་འདྲ་བ་འདི་ཡིན་ནམ་ཡང་སྟུམ་སྟེ། ཨིན་སྐད་Universe ཞེས་པ་
 འཇིག་རྟེན་དུ་བསྐྱར་བ་ལས། བོད་པའི་ལུགས་ལ་གོ་ལ་རེ་རེ་བཞིན་འཇིག་རྟེན་ཡིན་ཆོག་
 ཀྱང་ཚན་རིག་པའི་ལུགས་ལ་Universe (འཇིག་རྟེན་ཤིལ་པོ་ཞེས་བསྐྱར་ན་བདེ་)ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 གོང་བུ་གཅིག་ལུ་དེ་ལ་བརྗོད་པ་ལས་གོ་ལ་རེ་རེ་བལ་མི་བརྗོད་པས་སོ།

མཐར་གཏུག་ན་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ས་བོན་ལ་གཉིས་སྤང་འབྲུལ་བའི་བག་ཆགས་
 ཀྱིས་གསོས་བཏབ་པ་ལས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་བྱེ་རྩལ་དུ་སྤང་བ་ཡིན་ཞིང་། ཇི་སྲིད་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་དགོངས་པ་རོ་གཅིག་དུ་མ་གྱུར་བར་དེ་སྲིད་དུ་རང་
 རང་གི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་སོ་སོར་སྤང་བ་ཡིན་པས། གཅིག་ལས་གཉིས་མི་སྲིད་སྐྱམ་
 རྟེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཐའ་འཛོལ་བ་ནི་ངལ་བའི་རྒྱུ་ལས་མ་འདས་ཏེ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་
 བཟང་པོའི་སྤྱད་པའི་དགའ་འབྲེལ་༡༥ལས། “ཇ་སྤྱི་ཤིང་གནས་པས་ཉེ་བར་མཚོན་པ་རྒྱ་
 མཚོ་ཆེན་པོའི་རྒྱའི་ནང་ན་གནས་པའི་ངོས་ཀྱི་ཆ་སོག་ཀའི་ངོས་གསུམ་ལ་ནི་སྤྱོད་ཕྱག་
 གཉིས་གཉིས། གཅིག་ལ་དཔག་ཚད་བྱེད་དང་བཞི་དང་བཅས་པ་ནི་རྒྱ་ཞིང་གི་ཚད་དེ། དེ་
 ཐམས་ཅད་ནི་ཆོས་མངོན་པ་གཅིག་ལས་བསྟན་ཏེ། མངོན་པ་གཞན་དང་གཞན་ལས་ནི་
 གཞན་ཏེ་ཚད་མི་མཐུན་པར་བསྟན་ཏོ། འཇམ་བུའི་སྤྱིང་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་གཞག་པ་ཐེག་
 པ་ཆེན་པོའི་མདོ་རྣམས་ལས་རྣམ་པར་གཞག་པའི་ཚད་ཤིན་དུ་མི་འདྲ་སྟེ་འདྲིས་ཞེས་བྱ་
 བའི་དོན་ཏོ། དེ་ལྟར་ན་ཇི་ལྟར་གཞན་དང་མི་འགལ་ཞེ་ན། སྤྱུས་པ། གང་གི་ཕྱིར་ཕྱིར་
 དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་པས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སོ་སོར་སྤང་བ་ལ་སྤྱིང་རྣམ་པར་བཞག་སྟེ། ཇི་
 ལྟ་ཇི་ལྟར་སོ་སོར་སྤང་བ་དེ་ལྟར་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་བཞག་པས་འགལ་བ་མེད་དོ”ཞེས་དང་།
 ཆོས་འབྱུང་མཐས་པའི་དགའ་སྟོན་༥ལས། “ཆོས་ཀུན་རང་བཞིན་གཞོད་ནས་རྣམ་དག་
 ཉིད། འགག་པ་མེད་པའི་རང་རྩལ་མཐའ་ཡས་ནི། གནས་སྐབས་དག་དང་མ་དག་སྤྱི་
 ཆོགས་པའི། རྟེན་འབྲེལ་སྤང་བ་སྐྱུ་མ་ཅམ་དུ་འཆར། ཇི་ལྟར་མེ་ལོང་ངོས་ལ་བཞིན་སྤང་
 ལྟར། འཇིག་རྟེན་ཞེས་བྱ་བྱིན་ཡོད་མིན་ཡང་། བྱིས་རྣམས་ཇི་ལྟར་སྤང་བ་དེ་ཅམ་ལ།
 བདེན་པར་ཞེན་ཏེ་སོ་སོར་ཨ་ཐང་ཆད།” ཅས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

སྤྱིང་བཞི་དང་སྤྱིང་ཕན་བརྒྱད་རྣམས་ཀྱི་མིང་དང་གྲངས་སོགས་མདོ་རྒྱུད་ནས་བཤད་སྟོལ་
 མི་འདྲ་བ་རྣམས་དང་། གཞུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་བདུན། གཞུགས་མེད་ཁམས་བཞི།
 དཔྱལ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཆགས་ཚུལ་དང་དེ་དག་གི་ཆོ་ཚད་སོགས་བཤད་ན་མཐའ་ཡས་
 པ་ཞིག་བཤད་རྒྱ་ཡོད་ཅིང་། དེང་གོ་ལ་སྤྱིལ་པོར་འཇམ་བུ་སྤྱིང་ཞེས་བརྗོད་སྟོལ་ཆགས་པ་
 ཡང་ལྟར་འཇམ་བུ་སྤྱིང་ནི་སྤྱིང་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་དུ་བགྲངས་པ་དང་། སྤྱིང་བཞི་དེ་དག་
 ངོས་འཛིན་ལུགས་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་ཡོད་པ་སོགས་དབྱེད་རྒྱ་མང་ཡང་། ཆབ་མདོའི་ལོ་
 རྒྱུས་བཤད་པ་ལ་སྐབས་དོན་སྤྱིབ་བྱེད་ལྟ་བུ་ལས་དེ་ཅམ་དགོས་པ་ཆེ་བ་མ་མཐོང་བས་

བཞག་ལ། དེང་གི་སྤྱིང་དང་སྤྱིན་ཕན་ཆགས་སྒྲངས་སོགས་ནི་ས་བྲ་ལས་ལམ་སང་ཤེས་ཐུབ་
མོད། ཅི་ཏེ་ཡི་གེར་བྲིས་པ་ཞིག་ཡོད་དགོས་ན་དཔལ་ཚུལ་བསྟན་འབྱུང་ནང་དེ་དག་གི་
ནུས་གཞག་ཆོག་ཏུ་ཁ་གསལ་དུ་བྲིས་འདུག་པར་སྟོན་ཤིག།

འཇམ་བུ་སྤྱིང་གི་སྤྱོད་ནི། འདན་མ་ཁྱེའོ་ཆེན་གྱི་རང་ནུས་པ་ལས། “བརྟེན་པ་འཇམ་བུ་
དབྱར་སྤྱིས་སྤྱོད་པའི་མིང་གིས་རྟེན་ལ་སྤྱད་པར་བྱས་པས་སམ། རྟོ་སྤྱགས་ཀྱི་སྤྱིང་འདིའི་
བྱང་སྤྱགས་ཀྱི་མཆོ་མ་དྲོས་པའི་འགམ་ན་ཇ་སྤྱ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱོད་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་འབྲས་
བུ་སྤྱིན་པ་ཚུའི་ནང་དུ་སྤྱང་བ་ནུས་ཇ་སྤྱ་ཆུ་བོའི་གསེར་དུ་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡོད་པས་དེ་
སྐད་དུ་གྲགས་ཏེ། དེའང་ལེགས་སྤྱར་སྐད་དུ་ཇ་སྤྱ་དེ་པ་ཞེས་བ་སྟེ། ཇ་ན་སྤྱེ་བའི་བྱིངས་ལ་
ནལ་ཨ་རྒྱུས་འབྲེལ། དེ་ལ་གྱིང་ཆུན་ལུག་བྱིན། ཀ་ནི། ཀ་ལ་ཡན་བཞིན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོས་
བྲིས། རྩེ་པ་ལ་དེའི་རྩེ་པའི་མཐས་ན་མར་བསྐྱར་ནས། སི་བྱིན་པ་མི་ཟད་པ་ལས་འཇིག་པས་
ཐུབ་པ་སྟེ། འཇམ་བུ་སྤྱིང་ཞེས་པ་སྤྱིང་གཞན་གསུམ་གྱི་གཙུག་གི་འོར་བུ་ལྟར་སངས་རྒྱས་
ནུས་ཀྱི་བྱིན་སྒྲབས་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་གྱིས་ལན་བརྒྱར་བསྐྱོང་པར་བྱས་པ་སྤྱིང་གི་རྟོག་དུ་
གྱུར་པ་”ཞེས་པ་ལྟར་རོ།

གཉིས། དམིགས་བསལ་རི་རབ་སྐྱོར་དབྱེད་པ།

མི་ཁ་ཅིག་ནས་ནང་པའི་གཞུང་ལས་རི་རབ་ཆགས་ཚུལ་བཤད་པ་དེ་ཆོན་རིག་དང་མཐུན་
གྱི་མེད་པར་བསམས་ནས་དེའི་སྐྱོར་བསྐྱར་སྐྱོར་ཡང་སྐྱོར་གྱིས་དྲི་བ་འདོན། ནང་པ་ཁག་
ཅིག་ནས་ཀྱང་ཆོན་རིག་དང་མཐུན་གྱི་མེད་པར་དོན་ལ་ཁས་སྒྲངས་ནས། དེ་ནི་སྐབས་དེར་
སྤྱོད་ཆོགས་ཁོད་དར་བྱབ་ཆེ་བའི་བཤད་སྟེལ་ཞིག་བསྐྱར་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི། ནང་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིང་
པོ་ནི་བདེན་བཞི་ལམ་ལྷ་སོགས་ཡིན་ཞེས་དྲི་བ་དེ་ལས་གཡོལ་ཐབས་བྱེད། དེ་གཉིས་ཀས་
ཀྱང་ཆོན་རིག་དང་ནང་ཆོས་དབྱིས་བྱིན་པ་ཞིག་མ་ཤེས་པའི་རྟོགས་བསྟན་བྱུང་། ཆོན་
རིག་གིས་རྒྱས་སྤྱོར་གྱི་རིགས་འགའ་ཞིག་ལ་ལག་ལེན་གྱི་ཐོག་ནས་དངོས་བདེན་ལྟར་སྟོན་
ཐུབ་ཀྱང་། ད་དུང་རྒྱས་སྤྱོར་གྱི་ནང་དོན་རྩལ་ཕན་གྱི་སྐྱོར་ནུས་འགྲེལ་བཤད་མཐར་ཐུག་
པ་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མེད། སེམས་ཁམས་ཀྱི་སྐྱོར་ནི་ཁོང་ཆོ་བྱིས་པ་གོམ་འགྲོས་རྒྱག་མ་ཐག་
པ་ལྟར་ཡིན་པ་མ་ཟད། དངོས་ཁམས་ཀྱི་སྐྱོར་ལའང་འཇིག་རྟེན་གྱི་འགོ་སྤྱིང་ཆེན་ནས་

བཅུགས་པ་ཟེར་བ་དང་། རི་རབ་ཟེར་བ་ཞིག་མེད་པར་བཤད་པ་སོགས་ནི་ང་ཚོས་ཁོང་ཚོ་
 དཔང་རྟགས་བྱེད་ཚོག་མོད། ཁོང་ཚོར་རང་རང་གི་འཆར་སྣང་ཙམ་ལས་དཔང་རྟགས་གང་
 ཡང་སྟོན་སྟུ་མེད། དེ་རིང་དཔང་རྟགས་གཅིག་སྟོན་ནས་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་པ་སང་ཉིན་
 དཔང་རྟགས་གཞན་ཞིག་གིས་རྩུན་དུ་སྟུབ་པ་ནི་ཚན་རིག་གི་རང་བཞིན་ཡིན། ཚན་རིག་
 གིས་མིའི་རིགས་ལ་སྟབས་བདེ་བསྐྱུན་པའི་འཕྲུལ་རིགས་ཀྱི་ཐོན་དངོས་ནི་ངེས་པར་ཁས་
 ལེན་དགོས་ཀྱང་། ཚན་རིག་ཡིན་ན་ཡང་དག་པས་བྱུབ་པ་དང་དེ་དང་མ་མཐུན་ན་བྱུངས་
 མི་འཁྱོལ་བར་འདྲོད་པ་ནི་ཚན་རིག་གི་ཤེས་བྱ་ལ་ངོས་འཛིན་ཡང་དག་པ་ཞིག་མེད་པས་
 ལན་པ་རེད། ལྷག་པར་རི་རབ་ཟེར་བ་ཞིག་གཏན་ནས་མེད་པར་བཤད་པ་ལ། དང་པོ་རི་
 རབ་ཟེར་བ་དེ་གཞུང་གང་ནས་བཤད་ཡོད་པ་དང་། ཚུལ་རི་ལྟར་བཤད་ཡོད་པ། དེའི་ངོ་བོ་
 ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པ། རི་རབ་ཁས་ལེན་མཁན་ཚོས་གང་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་གྱི་ཡོད་པ་
 སོགས་ཡག་པོ་མ་ཤེས་ན། བྱང་ཐང་འབྲོག་པ་ཞིག་གིས་འདྲེ་ཤིག་ཞི་མི་ལ་ངོས་འཛིན་ནས་
 འབྲུ་དམར་པོ་དེས་རབ་ཟོས་པ་མ་གཏོགས་འདྲེ་ཤིག་གཅིག་ཀྱང་མ་བྱུང་བའི་དཔེ་
 ལྟར་འབྱུང་གི་རེད།

སྤྱིར་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ནི་སྤྱི་རིམ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡོད་ནའང་དེ་ལ་དགོངས་གཞི་
 དང་དགོས་པ་བྱུང་པར་བ་རེ་ཡོད་པས་བྱུབ་ཅིང་། “པ་དང་མ་ནི་གསལ་བྱ་ཞིང་།” ཞེས་པ་
 ལྟ་བུ་འཁོར་བར་སྟེ་བ་ལེན་པར་པ་མ་དང་ཚོས་མཚུངས་པའི་ལས་ཉིན་གཉིས་གསལ་བྱ་
 ཡིན་ཞེས་སྟོན་དག་གི་གཟུགས་རྒྱན་དང་འདྲ་བར་གསུངས་པ་དང་། ཚུལ་བྲིམས་ལ་དགའ་
 ཞིང་ཤེས་རབ་ལ་མི་མོས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོར་ཤེས་རབ་ལ་བསྟོད་ཅིང་ཚུལ་བྲིམས་ལ་སྤྲད་པར་
 མཛོད་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཁོ་ན་ལས་ཚུལ་བྲིམས་མི་དགོས་པ་འདྲོད་པ་རྣམས་ལ་ཚུལ་
 བྲིམས་ལ་བསྟོད་ཅིང་ཤེས་རབ་ལ་སྤྲད་པར་མཛོད་པ་ལྟ་བུ་པ་མས་བྱ་རྒྱུད་གཅུན་པའི་ངང་
 ཚུལ་ལྟར་གསུངས་པ་དང་། ཚོས་འདུལ་བའི་བཅས་བྲིམས་ཞེས་གྲགས་པ་ཡང་སྐབས་དེར་
 འཛིག་རྟེན་ན་སྤྲད་ཅིང་ཉེས་པའི་ལས་བྱུང་བ་གཞི་ལ་བཞག་ནས་གསུངས་པ་ལས་མ་
 འོངས་མངོན་གཟིགས་ཀྱིས་མ་གསུང་པ་དང་། བདག་མེད་ན་ལས་འབྲས་སོགས་གང་ཡང་
 མེད་པར་བལྟས་ནས་ཐྲིག་པ་མི་དགེ་བ་འབའ་ཞིག་བྱེད་ངེས་པ་རྣམས་ལ་གང་ཟག་གི་
 བདག་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་། བྱིས་ལས་འབྲས་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་རྟེན་མཚམས་སྤར་
 བདག་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་། སྤྱི་བ་སྟེད་པའི་དོན་དུ་རྒྱའི་ནུས་པའམ་བག་ཆགས་

འབྱུང་བ་ཙམ་ལ་དགོངས་ནས་དེར་དང་དེར་བྱས་པས་སྒྲ་གནས་སུ་སྒྲེ་ཞིང་འཛང་རྒྱ་བ་
 གསུངས་པ་དང་། གང་ཞིག་གསུང་ཡང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ངན་ཚབས་ཆེན་
 གསོག་པར་འདུག་ན་གང་ཡང་མི་གསུང་པར་བཞུགས་པ་དང་། འཛམ་ཞིང་དུས་ལ་བབས་
 པ་ན་གནས་མི་འདྲ་བ་གངས་མེད་པར་ཆོས་མི་འདྲ་བ་དེ་སྟེད་དུས་གཅིག་ཏུ་གསུང་པ་
 སོགས་གསུང་སྒྲངས་མི་འདྲ་བ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ལས། འདིར་རི་རབ་ཀྱི་སྒྲོར་
 གསུང་པ་ནི་དགོངས་གཞི་དང་དགོས་པའི་སྒྲོ་ནས་བཙལ་མི་དགོས་པར་སྒྲ་རི་བཞིན་དུ་
 ཁས་སྒྲངས་ཐུབ་པའི་དོན་དངོས་ཤིག་རེད། འོན་ཀྱང་ཁ་ཅིག་ནི་དང་པོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 གསུང་ལ་ཡིད་ཆེས་མེད་ཅིང་རི་རབ་ཀྱི་སྒྲོར་བཤད་པ་ན་དབྱེད་པ་ཙམ་ཡང་མི་བྱེད་པར་
 དེ་བས་མགོ་བོ་རིང་དུ་གཡུག་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་དད་པའི་དབང་གིས་རང་
 གི་སྒྲོ་དོར་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལས་བཞུལ་བའི་ཡུལ་ལ་ཏ་ཅང་སྒྲོ་བཏགས་ནས་ཕྱིས་འཛམ་
 སྐྱིང་བསྒྲོར་བ་བསྒྲོན་སྐབས་ད་གཞོད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ནི་སྒྲོ་གཟུ་བོས་དབྱེད་
 པའི་ལུགས་སུ་བྱས་ཀྱང་བརྟུ་དག་ཐ་སྟོད་ཀྱི་སྒྲོག་མ་གྲོལ་བར་འབའ་ཀོང་བལ་ནང་སོང་
 བའི་དཔེ་ལྟར་གྱུར་པ་སོགས་ལས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རི་རབ་མེད་པར་འདོད་པ་དང་། མེད་
 པའི་སྒྲོགས་བཟུང་བ་དང་། ཅང་མི་སྒྲོ་བ་དག་བྱུང་བ་ཡིན། དེ་དག་ནི་རང་རང་གི་སྒྲོ་ལ་
 སྟང་ཞུགས་པ་དང་སྒྲོ་བཏགས་པ་དང་རྒྱས་པས་མ་འདེང་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། ང་ཆོས་
 སྒྲོན་དེ་དག་དང་བལ་བའི་སྒྲོས་བཏག་ཅིང་དབྱེད་ན་ང་ཆོའི་རི་རབ་ནི་ང་ཆོའི་གས་ན་
 ཡོད་པར་མཐོང་ཐུབ།

སྒྲོན་དེ་དག་གི་ནང་ནས་རང་ཅག་གངས་ཅན་པ་ནམས་ལ་འབྱུང་ཉེ་ཤོས་ནི་དད་པའི་
 དབང་གིས་སྒྲོ་འདོགས་ཐལ་ཆེ་བ་དེ་ཡིན། ངས་ཉེ་ཆར་གྱི་དཔེ་ཞིག་བཤད་ན། ལ་བ་ཆུ་ནང་
 ན་ཡག་ཁྱ་མོ་མ་སྒྲོན་ན་ཡག་ཁྱ་མ་ཐེབས་ཤུལ་ན་ཡག་ཁྱེར་བ་ལྟར་ཨ་མ་འདོད་གེ་འདུན་
 ཆོས་འཕེལ་བོད་ནས་ཁ་བལ་ཉེ་རྒྱ་གར་སོགས་ཕྱིའི་ཡུལ་གྱི་ཁག་ཏུ་ཐེབས་བཞུགས་རིང་
 བོད་ནང་ཁོང་གི་མཚན་སྟན་རི་ཆེར་གྱུར། དེར་བཏེན་བཀའ་སྒྲོན་ཀ་ཤོད་པས་དགེ་ཆོས་
 བོད་ནང་ཚུར་ཐེབས་ནས་སྒྲོབ་མ་སྒྲོང་གནང་མཛད་ན་རྒྱལ་བསྟན་སྒྱེ་དང་བོད་ཀྱི་ཆོས་
 སྟེང་གང་ལ་ཡང་སྟེབས་ཆེ་བ་དང་། མཐུན་འབྱོར་ཞབས་ཕྱི་གང་དགོས་སྟོད་མེད་ནར་ཞུ་
 བྱེད་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཞབས་སྒྲུལ་འཕྲིན་ཡིག་ལན་མང་ཤུལ། དགེ་ཆོས་བོད་ནང་ཐེབས་རྗེས་ཀ་
 ཤོད་པའི་མདུན་དུ་བཅར་སྐབས་སྒྲོ་དོ་ཡིད་མ་ཆེས་པར་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་བེར་བ་དེ་

ཁྱོད་རང་ཡིན་པས། ཁྱོད་ནི་མཚོ་སྒྲ་བའི་སྲུང་པན་འཚོང་མཁན་འདྲ་པོ་ཞིག་འདུག་ཅེས་
 གསུངས་ནས་གདན་ཁྱུ་ཡི་གེའི་སྒྲོས་ཅིམ་ཡང་མེད་ཅིང་ཡ་ལན་གང་ཡང་མ་བྱས་པ་རེད་
 ཟེར། དེའི་རྒྱ་རྒྱུན་ནི། དགོ་ཚེས་རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཐེབས་ནས་གནས་ཡིག་དང་ལམ་
 ཡིག་། བསྐྱར་ཡིག་སོགས་བཀའ་ཚུམ་འཕྲིན་ཡིག་སྟན་ངག་མང་པོ་ཞིག་བོད་ནང་བསྐྱར་གྱི་
 ཡོད་ལ། ཚུམ་ཡིག་དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཁོང་ནི་སློབ་དང་ཨིན་ཡིག་ལའང་བྱང་ཚུབ་པའི་
 ལོ་རྒྱའི་པར་ཆེད་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་ལྟར་མངོན་པ་དང་། ཚུམ་ཡིག་དེ་དག་གི་བརྗོད་བྱ་དང་
 རྗོད་བྱེད་གང་ལའང་ཆང་མས་བཟུགས་བརྗོད་ཆེན་པོ་བྱེད་གྱི་ཡོད་པར་བརྟེན། བཀའ་
 སློན་ཀ་ཤོད་པས་ཀྱང་དགོ་ཚེས་ལ་གདེང་འཛིན་ཆེན་པོ་བྱས་པ་དང་། ལྷག་པར་དགོ་ཚེས་
 གྱི་སྟན་ངག་དེ་ཆོ་མཐོང་དུས་འདི་འདྲ་ཞིག་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་འབྲི་ཐུབ་ཨི་ཡོད་ན་
 བསམས་ནས། སྤར་མཐོང་ཚྱུངས་མེད་པའི་དགོ་ཚེས་དེ་རང་གི་སློབ་དཔུ་ལ་གཙུག་ཏྲར་
 དང་ཞབས་ལ་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱི་མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་སངས་རྒྱས་རྒྱུང་ཚུང་ཞིག་ཏུ་
 སློབ་བཀྲགས་ཤིང་། གཞོད་དངོས་སུ་མཐོང་སྐབས་མིག་སྤྲི་དགོ་ཚེས་དེ་ནི་མཚོ་སྒྲ་བའི་སྲུང་
 པན་འཚོང་མཁན་འདྲ་པོ་ཞིག་ཡོད་ལྟེན་སྤར་རང་གི་སློབ་དཔུ་ཡོད་པའི་དགོ་ཚེས་གཉིས་
 བར་ཁྱད་པར་གནམ་ས་ལྟར་བྱང་བས་རེ་ཞིག་ཏོན་འཛོར་བ་དང་། དེ་ནས་རང་གི་རང་
 ལའང་ཡིད་ཆེས་མེད་པ་ལྟ་བུས་དགོ་ཚེས་ལ་འཛིན་པའི་ལྷ་ཚུལ་ཡང་ཐད་དེ་འགྱུར་ཐོག་
 ཐེབས་པ་རེད། དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཡར་སློབ་བཀྲགས་པ་དང་མར་སྐྱར་བ་མ་བཀྲགས་
 པར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་གསུངས་ན་ཡང་། ང་ཆོས་སངས་རྒྱས་ལ་
 དད་པའི་དབང་གིས་རང་གི་སློབ་དཔུ་རང་གི་སློབ་ཡིས་སློབ་བཀྲགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
 གསུང་པའི་དོན་ལས་བརྒྱ་འགྱུར་གྱི་རྒྱུ་པ་ཞིག་ངོས་འཛིན་པ་དང་། གཞོད་དངོས་པོའི་
 གནས་ལུགས་ཀྱི་འགྲམ་དུ་སྤེལ་ཆོས་སྤར་རང་གི་སློབ་འཆར་བའི་དོན་དང་ཁྱད་པར་
 ཆེན་པོ་མཐོང་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུང་པ་དེ་ཉག་ཉག་ཅིག་མེད་པའི་ཆོར་སྤང་ཡོང་
 བས་སངས་རྒྱས་ལ་འཛིན་པའི་ལྷ་ཚུལ་འགྱུར་ཐོག་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

འོ་ན་ང་ཆོས་འདོད་པའི་རི་རབ་དེ་གང་ཡིན་ཟེར་ན། ང་ཆོས་འདོད་པའི་རི་རབ་ནི་གངས་
 ཏི་ཤེ་འདི་ཁོ་ནའོ་ཞེས་སྒྲ་བར་སྤོབས་ཏེ། རྒྱ་མཚན་ནི་མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་གནའ་མའི་
 ངག་རྒྱུན་ཚུན་ཆད་དུ་གྲགས་པའི་རི་རབ་ཀྱི་དོན་ཐམས་ཅད་འདི་ལ་ཆང་ཡོད་པས་རེད།
 ཇི་ལྟར་ཆང་ན། སྤྱིར་རབ་ཀྱི་སྒྲ་ནི་མཚོག་དང་ཐུལ་དུ་བྱང་བ་ལ་འཇུག་པ་མང་ཞིང་། ཕྱི་

ནང་གཉིས་ཀའི་གནས་མཆོག་དུ་བཅེ་ཞིང་བཀྱར་བའི་རི་བོ་འདིའི་སྟེན་གྱུ་གས་ལ་འབྲུན་
 བཅོད་པ་ཞིག་འཛམ་གླིང་འདིར་གཏན་ནས་མེད། དེས་ན་རི་ཡི་རབ་དང་མཆོག་དང་ཡུལ་
 དུ་བྱུང་བ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ནི་རི་བོ་འདི་ལ་ཡོངས་སུ་འབྱོར་བ་ཡིན། ཡིག་ཆ་མང་ཆེ་བར་རི་བོ་
 མཆོག་རབ་ཅེས་ཀྱང་འབོད་ཡོད་ལ། དེ་ནི་འཛམ་གླིང་འདིར་རི་བོ་མཆོས་སོ་ཙག་རྣམས་ཀྱི་
 ནང་ནས་མཆོག་དང་རབ་ཡིན་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ཅིང་། ཡང་རི་ཡི་རྒྱལ་པོ་དང་རི་དབང་
 རྒྱལ་པོ་ཞེས་འབོད་པ་ནི། མིའི་རྒྱལ་པོ་ལ་མི་མཆོག་དང་མི་དབང་ཞེས་འབོད་པ་ལྟར་རྒྱལ་
 དང་མཆོག་རྣམས་དོན་གཅིག་པར་བཅོད་པ་ཡིན། དབུས་ཀྱི་རི་རྒྱལ་རྒྱུན་པོ་ཞེས་བཅོད་པ་
 ནི་འཛམ་གླིང་ས་ཆེན་པོ་འདིའི་དབུས་དགྲིལ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པ་ལ་གོ་དགོས་ལ། རྒྱུན་པོ་ནི་
 བརྟན་པ་དང་མི་འབྱུར་བ་དང་བརྩེད་ཆགས་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་དོན་རེད། བོངས་ཆོད་ཆེན་
 པོ་ལ་རབ་ཀྱི་སྒྲ་འབྲུག་པ་མི་མང་ཡང་སྐབས་འདིར་འབྲུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་འདི་ནི་
 ཉི་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་རི་བོ་འདིའི་བོངས་ཆོད་ལ་འབྲུན་བྱབ་པའི་རི་བོ་
 གཞན་ཞིག་ཀྱང་འཛམ་གླིང་ན་མེད་པ་རེད། དེ་ཕྱིར་རི་བོ་འདི་ལ་རི་རབ་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་ཀྱང་
 ཡོངས་སུ་ཆང་ཡོད།

གལ་ཏེ་རི་བོ་འདི་ནི་འཛམ་གླིང་གི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཇི་ལྟར་དབུས་
 དགྲིལ་དུ་ཡོད་པ་འཐད་སྟེན་ན་སྟོན་མེད་དེ། མིག་སྤར་འཛམ་གླིང་གི་གོ་ལར་འབྲེད་ཐིག་
 དང་གཞུང་ཐིག་བཏབ་ནས་ཤར་སྟོ་ལུབ་བྱང་ཁྱོན་ཡོངས་ནས་ཤེས་རྟོགས་སྒྲ་བའི་ལེགས་
 རྒྱུས་བསྐྱུན་ཡོད་པ་ནི་དགའ་འོས་པ་ཞིག་ཡིན་མོད། དེང་སང་ཡང་ཆོན་རིག་པའི་ཁང་ཆེན་
 དང་ཟམ་ཆེན་སྐུན་པའི་འཆར་འགོད་རི་མོ་ནོར་འབྲུལ་ཅན་མང་པོ་ཡོད་གིན་ཡོད་པས་
 འཛམ་གླིང་གི་ས་ཁྲ་དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་མིག་བཅུ་པ་ལྟར་ཆོད་ལྟན་དུ་ཁས་ལེན་མི་ཐུབ།
 འོན་ཀྱང་མིའི་ཤེས་རྟོགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་གོང་མཐོར་བྱོན་ནས་དེ་ལས་ཞིབ་པའི་ས་ཁྲ་ཞིག་མ་
 བྱུང་བར་ང་ཚོས་ཁས་ལེན་མ་བྱས་ཐབས་མེད་རེད། དེ་ལྟར་ན་ཡང་ང་ཚོས་དབུས་དགྲིལ་
 བཤད་པ་ནི་སྤྱིར་བཏང་འཛམ་གླིང་ཆེན་པོ་འདི་ལ་རགས་ཅིས་བྱས་པ་ཡིན་པས་མི་འགལ་
 ལ། སྒྲིལ་སུ་འཛམ་གླིང་སྟོ་ངོས་ཀྱི་རྒྱ་ཁྱོན་ཆེ་ཤོས་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཡིན་པས་སྐམ་ས་ཁོ་ནར་བྲེད་
 ཐིག་བཏབ་པ་ཡིན་ཆོ་འདི་ཉིད་དབུས་དགྲིལ་དུ་ཁེལ་བ་ཐེ་ཆོས་མེད། གཞུང་ལས་ཀྱང་
 འཛམ་གླིང་ས་ཆེན་པོའི་དབུས་དགྲིལ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ལས་གོ་ལ་ཉིལ་པོའི་དབུས་
 དགྲིལ་ཡིན་པ་བཤད་མེད། སྤྱིར་གཞུང་ཐིག་ནི་གང་ནས་བྱས་ཀྱང་ཆོག་པས་ཨིན་ཡུལ་ནས་

ཤར་ལུ་འབྱེད་པའི་གཞུང་ཐིག་བྱས་པ་ནི་རང་འདོད་ཅམ་ལས་རྒྱ་མཚན་གང་ཡང་མེད།
 དེ་བས་འཇམ་སྒྲིང་ཤར་ལུ་ཀྱི་མཚམས་འཛིན་དགྱེལ་རྟགས་ནི་རི་བོ་འདི་ལས་ཐད་དྲང་
 ན་རྒྱ་མཚན་དང་ལྷན་སྟམ། གང་ཡིན་ཟེར་ན། གནའ་བོའི་མི་རྒྱལ་གྱིས་ཕྱགས་སྟོན་
 མཚམས་རྟགས་ནི་གཙོ་བོ་རི་དང་ཆུ་ལ་བྱས་ཤིང་། དེ་ལས་རི་བོ་ནི་རྒྱང་རིང་བོ་ནས་མཐོང་
 ཐབ་སྟབས་མི་རྒྱལ་ལ་ཁ་ཕྱགས་སྟོན་ཅིང་སའི་མཚམས་རྟགས་འབྱེད་ཆོས་སྟོན་མེད་པ་
 ཞིག་ཏུ་གྱུར། རི་བོའི་ནང་ནས་ཀྱང་གང་ཞིག་ལྷ་ཤོས་སུ་གྱུར་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱགས་
 བསྐྱེད་པའི་མགོ་བོ་གྲངས་མེད་ཅིག་བདེ་བཤོད་བྱུང་ཡོད་པ་ནི་བཤད་མ་དགོས། དེས་ན་
 རི་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་རབ་དང་མཚན་ཏུ་གྱུར་ཅིང་མི་ཡི་རིགས་ལ་སྤྱི་བྱེད་པའི་
 སྤྱི་དཔེ་གངས་རི་ཆེན་པོ་འདི་ནི་ཤར་རྩེ་ལུ་བྱང་འབྱེད་པའི་མཚམས་རྟགས་སུ་ཅི་ནས་
 འོས་པ་ཡིན།

གངས་ཏི་མའི་ཤར་ངོས་སུ་ཉི་མ་ལ་ཡི་རི་རྒྱུད་རིང་བོ་ཐུར་དུ་ནར་ནས་ཡོད་པ་དྲངས་
 གཙང་ཤེལ་གྱི་ངོས་ལྟར་ཡོད་པ་དང་། རྩེ་ངོས་སུ་རྒྱ་གར་རྒྱ་མཚོ་དང་སྟོན་ཤིང་གཡུ་ལའི་
 ཆང་ཆིང་རབ་ཏུ་བཀྲ་བ་བུཌུཌའི་མདོག་ལྟར་ཡོད་པ་དང་། ལུ་བ་ངོས་སུ་ཨ་རབ་ལུལ་གྱི་ཐུ་
 མཐའ་མེད་པའི་བྱེ་ཐང་དམར་པོ་བདེ་མ་རྩ་གའི་མདོག་ལྟར་ཡོད་པ་དང་། བྱང་ངོས་སུ་
 བོད་དང་སོག་པོ་ཉ་སག་སོགས་མཐའ་ཡས་པའི་རྩ་ཐང་གི་མདོག་ནི་གསེར་ལྟར་སེར་བོ་
 ཡོད་པ་རེད། དེས་ན་རི་རབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ན། ཤར་ཤེལ་རྩེ་བུཌུཌ་ལུ་བ་བདེ་མ་
 རྩ་ག་བྱང་གསེར་ལས་གྲུབ་པ་ཟེར་བའི་བརྗོད་དོན་ཡང་རི་བོ་འདི་ལ་ཡོངས་སུ་ཆང་ཡོད།
 མི་ལག་ཅིག་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་རིན་པོ་ཆེ་རང་མཚན་པ་ཞིག་ཡིན་པར་བསམས་ནས་
 ཁྲེལ་དགོད་དང་མགོ་སྟུག་བྱེད་པ་ནི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་དང་གོམས་སྟོལ་ལ་རྒྱས་མངའ་རྩ་
 ནས་མེད་པས་བྱས་པ་རེད། བཀའ་གདམས་སྟེགས་བཅའ་ལས། “དབྱར་བཀྲ་བ་གཡུ་ཡི་མེ་
 ཏོག་ཡོད།། རྩེ་བཀྲ་བ་གསེར་གྱི་མེ་ཏོག་ཡོད།།” ཅས་པའང་གཡུ་དང་གསེར་རང་མཚན་
 པའི་མེ་ཏོག་མིན་པར་བོད་དུ་དབྱར་རྩེ་སྐབས་མེ་ཏོག་སྟོན་པོ་དང་སེར་བོ་རྩམ་པར་བཀྲ་
 བའི་དོན་ཡིན་པ་དང་། སྒྲིང་སྒྲིང་སྟུག་གཟིག་ནོར་འབྱེད་ལས། “ཁམ་པ་དདུལ་གྱི་ར་ཙ་
 ཅན།། དདུལ་ར་དདུལ་ན་ཐུང་སེ་ཐུང་།། དདུལ་གྱི་ཁ་ཆུ་ཉི་ལེ་ལེ།། དདུལ་གྱི་ར་མ་ཤང་སེ་
 ཤང་།། དེ་འཁོར་ལྷ་ཁྲི་ལྷ་སྟོང་དེ།། ཆ་ཞང་འདན་མའི་ནོར་སྐལ་ཡིན།།” ཞེས་པའང་འབྲི་
 གཡག་དེ་དག་གི་ར་ན་ཟེལ་གཞོག་རྩམས་དདུལ་རང་མཚན་པ་ཡིན་པའི་དོན་མིན་པར་

ལུས་པོ་ཁམ་མདོག་དང་ར་དང་ར་མ་དབུལ་མདོག་ཅན་གྱི་འབྲི་གཡག་ཁྲི་ལྔ་ཙམ་སྤྱིང་
 འདན་མ་ལ་ཐོབ་པའི་དོན་ཡིན་པ་དང་། མཁའ་དབྱིངས་ཀྱི་དྲུང་ཟླ་དང་ཚུ་ནང་གི་གསེར་
 ཉ་ཞེས་ཡོངས་གྲགས་སུ་བརྗོད་པ་ཡང་ཟླ་བ་དེ་དྲུང་ལྟར་དཀར་པོ་ཡིན་པ་དང་ཉ་མོ་དེའི་
 མདོག་གསེར་ལྟར་སེར་པོ་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་པས། ཟླ་བ་དེ་དྲུང་རང་མཚན་པ་དང་ཉ་
 མོ་དེ་གསེར་རང་མཚན་པ་ཡིན་པར་གོ་ན་མི་འགྲིགས་པ་དང་། རྩལ་ཚེན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་
 སྐབས་སུ་འང་མཚལ་སྤང་ལི་མཐིང་ཞེས་བརྗོད་པ་ལས་དམར་པོ་ལྗང་ཁུ་སེར་པོ་སྟོན་པོ་
 ཞེས་བརྗོད་སྟོལ་མེད་པ་ལྟ་བུ་རེད། རྩུ་ལ་འབྲས་བུའི་མིང་ནས་འབོད་པ་དང་། འབྲས་བུ་ལ་
 རྩུའི་མིང་ནས་འབོད་པ་དང་། བྱུང་གཞི་ལ་བྱུང་ཚས་ཀྱི་མིང་ནས་འབོད་པ་དང་། བྱུང་ཚས་
 ལ་བྱུང་གཞིའི་མིང་ནས་འབོད་པ་ནི་གནའ་ནས་ད་བར་ང་ཚོས་སྟོད་བཞིན་ཡོད་ལ། གོང་
 དུ་བཤད་པ་དེ་དག་ནི་བྱུང་ཚས་ལ་བྱུང་གཞིའི་མིང་ནས་བོས་པ་ཤ་སྟག་རེད།

དི་རྩུ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལྟ་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་ནི་རི་རབ་ཀྱི་ཁོངས་གསེང་ན་བཞུགས་པར་
 བཤད་པ་ཡང་མཚུབ་མོ་འཇུགས་ས་གངས་ཏི་སེ་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ཁོང་ཚོས་གངས་ཏི་སེ་
 ལྟ་དབང་ཕྱག་གི་ཞིང་ཁམས་སུ་བཤད་པའི་ཁྱད་པར་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་རི་རབ་ཀྱི་
 ཁོངས་གསེང་ན་བསམ་གཏན་ལ་བཞུགས་པར་བཤད་པ་འདི་ལས་གཞན་གང་ཡང་མེད།
 ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་འཆང་དེ་ཉིད་རི་རབ་ཀྱི་ཆེ་མོར་དཔལ་
 འཁོར་ལོ་བདེ་མཚོག་གི་སྐྱར་བཞེངས་ནས་ལྟ་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་ཞབས་འོག་ཏུ་མཇན་པར་
 བཤད་པའི་རི་རབ་ཀྱི་ཆེ་མོ་ཡང་མཚུབ་མོ་འཇུགས་ས་གངས་ཏི་སེ་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ང་
 ཚོས་གངས་ཏི་སེ་བདེ་མཚོག་གི་གནས་སུ་བཤད་པ་ཡང་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་འཆང་དེ་ཉིད་རི་
 རབ་ཀྱི་ཆེ་མོར་འཁོར་ལོ་བདེ་མཚོག་ལྟ་བུ་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་བྲ་ལྟམ་མེར་སྤྲུལ་
 རྣམས་མ་བསྐྱས་པར་ཡོད་པས་ངེ་ཙམ་སྟོགས་མ་ལྟ་བུ་དོ་བདེ་ཙམ་གྱིས་བྱིན་རྒྱབས་ཆེ་བར་
 བཤད་པ་འདི་ལས་གཞན་པའི་ཁྱད་པར་གང་ཡང་མེད། རི་རབ་ཀྱི་བྱང་ཕྱོགས་སྟོང་བའི་རྒྱལ་
 པོ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཐོས་སྤྲུལ་འཁོར་རྟ་བདག་བརྒྱད་དང་བཅས་པ་ཡང་བོད་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པ་
 མདོ་རྒྱུད་དག་རྒྱན་ཚུན་ཆད་དུ་གསལ་ཞིང་དེང་སང་རི་བོའི་གཟུགས་སུ་གྱུར་ནས་གང་ལ།
 ལྷང་ལོ་ཅན་གྱི་གནས་ནི་ཆབ་མདོ་དང་ཨ་མདོ་སོག་ཡུལ་རྣམས་སུ་ཡིན་པའི་བཤད་རྒྱུན་
 ཅི་རིགས་པ་མཆིས། བྱང་ཕྱོགས་སྟོང་བའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཐོས་སྤྲུལ་གྱི་པོ་བྲང་ལྷང་ལོ་ཅན་གང་

ན་ཡོད་པའི་ས་ཚྭགས་དེ་ནི་རི་རབ་ཀྱི་བྱང་ཚྭགས་ཡིན་པ་ལས་སྟོ་ཚྭགས་མིན་པར་གསལ་
སྟོན་བྱེད་པ་རེད།

གལ་ཏེ་ཉི་མ་ལ་ཡི་རི་རྒྱུད་འདི་ས་གནི་ཆེན་པོ་གཉིས་གདོང་ལྷག་བྱང་པ་ལས་འབྱར་དུ་
དོན་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཟེར་ན། ང་ཚོས་རི་རབ་ནི་རྒྱ་མཚོ་རྒྱང་གིས་དཀྱགས་པ་དང་ས་རྩོེ་
བྲག་རྣམས་དྲངས་སྟེགས་ཕྱེ་བ་ལྟ་བུ་འཕོ་འབྱུར་མང་པོ་ཞིག་བྱས་པ་ལས་བྱང་བར་འདོད་
པས་ཁྱོད་ཀྱིས་བཤད་པ་དེ་སྐབས་ཕྱེད་ལས་གཞོད་བྱེད་དུ་མི་འབྱུར་བ་ཡིན། སླིང་ཕན་དེ་
དག་ཏུག་བཏུན་ཐེར་བྲག་ཅིག་མ་ཡིན་སྟབས་ས་ཁམས་ཆེན་པོའི་བང་རིམ་ནི་ས་གཤིས་མི་
འདྲ་བ་ལས་བྱུ་བ་པས་འདྲེད་རྩིབ་རྒྱར་འགྲོས་བྱེད་སྲིད་པ་ནི། བྲག་རི་འགའ་ཤས་ཀྱི་སླིང་
པར་གསལ་བྱུ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་ཆེ་ཆུ་ཕོག་པའི་རྒྱུ་ལས་ཚྭགས་གཞན་དུ་རྒྱར་ཡོང་བ་ལྟར་རེད།
འོན་ཀྱང་ཞིབ་དུ་བསམ་ན་སླིང་ཕན་ཆེན་པོ་དེ་དག་ནི་རང་རང་གི་རྩ་བ་དབང་ཆེན་
གསེར་གྱི་ས་གནི་བར་ཐུར་དུ་བྲགས་ནས་ཡོད་པ་ལས་རྒྱ་མཚོའི་སྟེང་གི་བྲག་གཟིངས་ལྟར་རྒྱ་
ཁར་དབྱིངས་རྒྱར་བྱེད་པ་ཞིག་མ་ཡིན་པས། ཤར་གྱི་སླིང་ཕན་རྒྱབ་ཀྱི་སླིང་ཕན་དང་གདོང་
ལྷག་བརྒྱབ་པ་དང་། རྩོེ་ཡི་སླིང་ཕན་བྱང་གི་སླིང་ཕན་དང་གདོང་ལྷག་བརྒྱབ་པ་ལས་སླ་པོ་
ཞིག་ནི་མ་ཡིན་ནོ། འོན་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཆ་དྲོད་ཆེ་བའི་ས་སྟོང་གི་རྩོེ་ལྷན་ཁོལ་མའི་ཤུགས་
ཀྱིས་ས་འོག་གི་རྩོེ་གཡམ་ཆེན་པོ་དག་འགལ་སྟོན་བྱས་པ་རེད་ཅེ་ན། ཅུང་ཟད་བསམ་
དགོས་པ་ཡོད་སྲིད་ཅིང་། མཐར་གཏུག་ན་སླིང་ཕན་དེ་དག་ནི་རྒྱ་མཚོའི་གཤོང་ས་ལས་
བྱེན་དུ་འཕགས་པའི་རི་བོ་ཆེན་པོའི་རྩོེ་མོ་རེ་རེ་ཡིན་ལ། ས་ཁམས་ཆེན་པོའི་བང་རིམ་གང་
རྩིབ་བྱང་བ་སོགས་ལས་རྒྱ་མཚོ་ཡོ་འབྱོམ་ཤོར་ནས་མཚམས་རེར་སླིང་ཕན་པན་ཚུན་
གཅིག་ལ་གཅིག་འབྲེལ་ཏེ་སླིང་ཆེན་གྱི་ངོ་བོར་བྱུར་པ་དང་། མཚམས་རེར་གཤོང་ས་རྣམས་
རྒྱ་མཚོར་རྒྱབ་ནས་སླིང་ཕན་གྱི་ངོ་བོར་སོ་སོར་གནས་པ་སོགས་ནི་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བའི་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་འབྱུར་འགྲོས་ཤིག་རེད།

སྦྱར་བཏང་བཤད་ན། རྩོེ་དང་བྲག་རི་རྩོེ་དང་བྱར་རྩོེ་ཞིང་ངོས་གཟར་བ་དེ་དག་ནི་ན་
གཞོན་ཤ་རྒྱས་ཁྲག་དར་ཞིག་ཡིན་པའི་ཏུགས་ཡིན་ལ། ལྷམ་གཟུགས་ཅན་དེ་དག་ནི་བྱངས་
ཁམས་ཀྱི་རྒྱས་པ་གཞན་གྱིས་བཅོམ་པའི་རྣམས་ཁོག་ཅིག་ཡིན་པའི་ཏུགས་སུ་ངེས། དེའི་རྒྱ་
མཚན་ནི། ཆར་རྒྱང་དང་ཉི་འོད་ཀྱིས་བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་མང་པོར་འབྱུལ་རྩར་བྱས་པ་བརྒྱད་

བྱར་གདོང་ནམས་ཟད་ཇོགས་ཀྱིས་ད་གཞོད་དེ་དག་ལྷུ་གཟུགས་སུ་གྱུར་པ་རེད། དཔེར་ན།
 ལྷ་པོའི་གཞུང་གི་དོ་བ་ནམས་ཇི་ཙམ་གྱིས་ལྷུ་གཟུགས་པ་དང་ཇི་ཙམ་གྱིས་འཇམ་ཤ་དོད་པ་དེ་
 ཙམ་གྱིས་དོ་བ་དེ་ལྷ་ནང་དུས་ཡུན་རིང་པོ་གནས་ཡོད་པ་དང་། ལྷ་པོ་ཡང་དེ་ནས་བཞུར་
 ཏེ་དུས་ཡུན་ཇི་ཙམ་སོང་ཡོད་པ་དཔོག་ཐུབ་པ་དང་འདྲ་པོ་རེད། ནམ་ཞིག་ཚན་རིག་ཡར་
 རྒྱས་ཕྱིན་པ་དང་བསྐྱེད་ལྷུ་གཟུགས་ཅན་གྱི་གངས་ཏི་སེ་ནི་འཛམ་གླིང་ཐོག་གི་རི་བོ་ལྷ་
 ཤོས་ཤིག་ཡིན་པར་ཁྱེད་སྐྱེལ་བྱེད་པར་གདོན་མི་ཟ། ང་ཚོས་མིག་སྤར་མཐོང་བ་ཡང་རི་
 པོ་འདི་ནི་ཇོ་མོ་གླང་མ་སོགས་ཏི་ལྷ་ལ་ཡའི་རི་ཅེ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་ཁྱེད་པར་ཆེན་པོ་
 ལྷ་ང་འོ།།

གསུམ་ བོད་ཀྱི་མིང་དང་ཡུལ་ལྗང་ཆགས་ཚུལ།

དེབ་དཀར་མཁན་པོས་བོད་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་ལ་དབྱེད་པ་བྱས་པ་ནས་བཟུང་བོད་ཀྱི་ཐ་
 སྙད་ལ་དབྱེད་མཁན་སྤང་ལ་ཤ་མོང་དོལ་བ་ལྟར་བྱུང་(བོན་དང་། བོད་མ་འབྲོག་ཁོང་གི་གཡལ་གྲུག་ཁོས།
 བྱད། བྱར་རྒྱལ་གྱི་བྱར། དེ་བཞིན་ཨ་རབ་དང་གྲུ་གུའི་སྐད་ལས་བྱུང་བ་འདྲོད་པ་སོགས་སོ)ཞིང་། མཐའ་མའི་གྲུབ་དོན་
 དུ་གཉའ་ཁྲི་བཅན་པོ་བོད་ཁ་གཡལ་གྲུག་གི་རྗེར་གཤེགས་པ་ནས་དེའི་ཆབ་སྲིད་ཇི་ཙམ་རྒྱ་
 བསྐྱེད་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཁྱབ་ཁོངས་ལ་བོད་ཅེས་འབོད་པ་པལ་ཆེར་ཞལ་མཐུན། འོན་ཀྱང་
 བོད་ཁ་གཡལ་གྲུག་ཅེས་པའི་བོད་ནི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡང་མེད་པར་འདྲོད་རྒྱལ་ཙམ་དུ་
 འདྲོད་པ་འདྲའོ། སྤྱིར་བོད་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་འདུལ་བ་ལྗང་ནམ་འབྱེད་དང་དུས་
 འཁོར་སོགས་ན་ཡང་འབྱུང་བ་(སྤྱོད་ན་གང་གི་འཇུར་ཡིན་པ་ཤེས་གཤམ།)དེབ་སྡོན་༤༠ལས་བཤད་ཅིང་།
 མིའུ་འདྲ་ཆགས་ནམས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་ན་བོད་ཅེས་པ་ནི་སྲིད་པ་ས་ལ་ཆགས་(རྟ་ནམ་མཁའ་
 ནས་ས་ལ་བབས་ཏེ་མི་རྒྱུད་སྤེལ་བའི་སྐབས)ནས་ཡོད་འདྲ་བ་ཞིག་བཤད་དེ་དཀྲུག་སུ་འཆད་དོ། དེས་ན་
 ད་ལན་བོད་ཅེས་འབོད་པའི་དོན་ཡིན་སྲིད་པའི་དབྱེད་གཞི་འགའ་ཞིག་སྟོན་ན། དང་པོ་ནི།
 མིའུ་འདྲ་ཆགས་ལྟ་སུ་བཤད་པ་ཡ་མཚན་པ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་དེ། སྲིད་པ་རྒྱལ་བྱ་འཐེང་
 གོ། (ཡབ་ཀྱིས་དགུང་ནས་མི་རྒྱུད་སྤེལ་ཆེད་བཏང་བར་སྤྱེད་འགྲས་ནས་རྒྱང་བ་ཞ་འཐེང་གྱུར་པས་འཐེང་གོ་ཐོགས་པ་བོན་
 གཞུང་འགའ་ན་བཤད་ལ་སྤྱིར་བོད་འཛམ་ལ་སྟོན་དང་། རྒྱ་ཁྲི་བཞེར། ཏྲ་ཁྲི་ཕུག་ཞེ་ཆེ་བ་གསུམ་
 དང་། བོད་དང་འཇང་དང་མོན་ཏེ་འབྲིང་བ་གསུམ་དང་། སྤེལ་དང་གུམ་པ་འབྲི་བ་དྲེད་

མིང་སྟེ་ཆུང་བ་མི་འདྲ་སྟུན་བཞི་བཅས་བྱུང་ཞིང་། ཆེ་བ་བོད་འཛོམ་ལ་སྟོམ་ལ་སྟུམ་བོད་ཁྱི་
 རྟོ་ཆེན་པོ་བྱ་བ་བྱུང་། དེ་ལ་སྟུམ་བོད་མིའུ་གཏུང་དྲུག་ཅེས་པ་བྱུང་ཞིང་ཆེ་བའི་མིང་ལ་
 རྟོང་དང་། འབྲིང་བ་སྟུ་ཆུང་བ་སྟུ་ དེ་འོག་འབྲུ་ ཅུ་བོ་དབའ་ལྷ་གཉིས་དང་དྲུག་ཡིན་པར་
 བཤད། དེ་ལས་ང་ཚོས་མཐོང་སྟབས་པ་ནི། “སྟོད་ལས་རུས་སུ་སོང་བ་ཡང་ཡོད་དོ། མིང་རུས་
 སུ་སོང་བ་ཡང་ཡོད་དོ། ཡུལ་རུས་སུ་སོང་བ་ཡང་ཡོད་དོ”ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་བོད་འཛོམ་ལ་
 སྟོམ་གྱི་མིང་སྟེ་འེ་བོད་ཅེས་པ་རུས་མིང་དུ་གྱུར་ཅིང་། དེའི་བྱ་ལ་ཡང་བོད་ཁྱི་དོ་ཆེན་པོ་
 ཞེས་རུས་མིང་ལས་དྲངས་ཏེ་བྱུང་བ་དང་། དེའི་བྱ་རྣམས་ལ་ཡང་བོད་མིའུ་གཏུང་དྲུག་
 ཅེས་རུས་མིང་ལས་དྲངས་ཏེ་སྟོས་ཤིང་། དེས་ན་བོད་གྱི་ཡུལ་འདི་ནི་བོད་མིའུ་གཏུང་དྲུག་
 གི་རྒྱུད་པས་བཟུང་བའི་ཡུལ་ཡིན་པས་རུས་མིང་ཡུལ་ལ་ཐོགས་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ།

མིང་གང་ཞིག་རུས་སུ་འགྱུར་བ་ལ་གཞན་ལས་བྱུང་བྱུགས་པའི་ཚོས་འགའ་ཚང་དགོས་པ་
 ཡང་འདི་ལ་ཚང་སྟེ། བོད་འཛོམ་ལ་སྟོམ་དང་། རྒྱ་ཁྱི་བཞེར། རྟོར་ཁྱི་སྟུག་སྟེ་ཆེ་བ་གསུམ་པོ་
 པ་ཡི་ཕུར་བཞོ་བ་ན་བོད་འཛོམ་ལ་སྟོམ་དབང་ཆེ་བས་དང་པོ་ཁོང་སྟོད་ལ་མགོ་བཞག་པ་
 བདམ་པ་དང་། དེ་རྗེས་རྒྱ་དབང་པོ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་དང་འཐབ་སྟེ་པ་ཡི་སྟོང་བརྒྱས་ནས་
 ཡོང་བས་བོད་ཤེས་རིག་བཟླ་བ་བྱུང་བ་སོགས་གཏམ་རྒྱུད་མཚར་ལ་རིང་བ་ཡོད་པ་ལ་
 དཔག་ན། བོད་འཛོམ་ལ་སྟོམ་ནི་སྐད་གསལ་ཆེ་བའི་མི་ཞིག་ཡིན་པར་ཤེས་ཤིང་། མི་སྐད་
 གསལ་ཅན་རྣམས་གྱི་མིང་རུས་སུ་འགྱུར་གྱི་ཡོད་པ་ནི་མིའུ་གཏུང་དྲུག་བཞིན་ནོ། དེས་ན་
 སྟུན་འབྲིང་བ་བོད་འཇང་མོན་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་བོད་ནི་བོད་ཀ་གཡག་དྲུག་
 པ་རྣམས་ཡིན་པར་འདྲ་སྟེ། བྱ་ཆེ་བ་བོད་འཛོམ་ལ་སྟོམ་ལས་བོད་མིའུ་གཏུང་དྲུག་ཏུ་
 འཕེལ་ནས་བོད་ཅེས་པའི་མིང་དང་ཡུལ་བྱུང་བ་དང་། རྒྱ་ཁྱི་བཞེར་ལས་རྒྱ་དང་། རྟོར་ཁྱི་
 སྟུག་ལས་རྟོར་རམ་སོག་པོ་རུ་གསལ་པ་བྱུང་ལ། བོད་དང་མོན་དང་འཇང་སོགས་བོད་སྟོ་
 སྟོགས་པ་རྣམས་སྟུམ་འབྲིང་བ་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་དུ་བཤད་འདོད་པར་བཞག་ན་ཤེས་ཤིང་།
 དེའི་ཕྱིར་བོད་ཀ་གཡག་དྲུག་གི་བོད་དེ་བོད་མིའུ་གཏུང་དྲུག་གི་བོད་དང་མི་ཞོར་ཆེད་སྟུ་
 རྒྱལ་བོད་ཅེས་སྟོས་སམ་ཡང་སྟུ་མོ། སྟུ་དེ་གུང་རྒྱལ་ཞེས་པ་བྱ་དེ་གུན་ལས་རྒྱལ་ཞེས་པའི་
 དོན་ཡིན་པར་འགེལ་ཞིང་། ཡི་གེ་འཕེལ་རིམ་གྱི་ཚོས་ཉིད་ལ་བཞག་ན་སྟུ་བྱ་དང་གུན་གུང་
 ལ་འགྱུར་མི་ཚོག་རྒྱ་ཅི་མེད་མོད། ཏཱ་ལའི་ལྷ་མ་ཞེས་བོད་སོག་སྟུན་སྟེ་བྱེད་པ་ལྟར་རྒྱ་བོད་
 མིང་ཚོག་བསྟེས་པ་ཡང་ཡིན་མི་སྟོད་པ་མིན་ཅིང་། ཡིག་ཆ་ལ་ལར་ཕུར་རྒྱལ་ཞེས་ཀྱང་

འབྱུང་བས་ཀྱི་གར་གྱི་སྐད་དུ་བྱུང་ཞེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གོ་བས་གུང་མེད་ཀྱང་ཀུན་ལས་
རྒྱལ་བར་གོ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་མང་པོར་ཤུག་རིགས་རྒྱུད་བཤད་པ་ན། གནའ་ཟླ་
མོའི་དུས་ན་རྒྱལ་པོ་བྱ་རམ་ཤིང་པའི་སྤྱི་ཆུང་བ་ལ་ཞང་པོས་གཞོན་ཤུགས་འོག་རྒྱལ་སར་
བསྐོས་ཏེ་སྤྱི་ཆུང་པ་རྣམས་ཡུལ་སྤུགས། དེ་དག་གིས་ཀྱང་རང་རང་གི་སྤིང་མོ་སྤིང་ནས་
རི་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ངོས་སུ་ཕྱིན་ཏེ། ལོ་མའི་སྤྱི་ཆུང་པ་རྣམས་རི་དྲགས་བསང་དེ་འཆོ་ཐབས་
བྱས་ཤིང་། ལང་ཆོ་བརྟས་པ་དང་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཉན་ནས་ཤ་མདོག་སེང་སེང་པོར་གྱུར་
པ་ན། དང་སྤོང་ཞིག་གིས་རྒྱལ་རིགས་རྒྱལ་སྤིང་སྤོང་ལ་ཁད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤིང་མོར་སྤྱད་
པར་རུང་ངོ་ཞེས་སྤྱི་ཆུང་པ་ལ་བརྟེན་མིང་སྤིང་སྤོང་ཅིག་ཏུ་སྤྱད་པས་རིགས་རྒྱུད་མང་དུ་
འཕེལ་ཞིང་། གཞན་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཤོད་པ་ལ་ཟེར་ནས་སྤོང་བས་ན་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཤོད་
པ་སྟེ་རྒྱ་སྐད་དུ་ཤུག་ཞེས་ཐོགས་པར་བཤད་པ་འདི་ཡིན། ཤོད་ཀྱི་ཡིག་ཆང་མང་པོར་
གཉའ་ཁྲིའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ནི་ཤུག་རིགས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་ལས་ཡུལ་བྱང་གི་
བསྟོད་འབྲེལ་ལས་ནི་ཤོད་དམངས་ཀྱང་ཤུག་རི་རྒྱུད་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤོད་པ་ནི་
ཤོད་པ་དང་སྤྱི་ཆུང་ཞིང་དོན་ཡང་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དང་། མིང་དེའི་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱང་རྒྱ་
གར་བྱང་ཕྱོགས་རི་བོ་གངས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ནས་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཤོད་ཅེས་པ་ནི་
ཤུག་རི་སྐད་དོད་ཤོད་པ་ཞེས་པ་ལས་བྱང་བར་བཤད་ན་རྒྱ་མཚན་དང་ཐུན་ནོ། གནའ་ཁྲིའི་
རྒྱལ་རྒྱུད་ཤུག་ལས་བྱང་བར་བཤད་པ་སོགས་ནི་གྲགས་ཆེ་བས་བསྐྱར་སྒྲིམ་མ་དགོས་ཤིང་།
ཤོད་ཤོད་གཉིས་སྤྱི་ཆུང་དོན་གཅིག་ཡིན་པ་ཡང་། ཤོད་ཅེས་པ་ལ་དགག་སྤྱི་མ་མི་གཉིས་ཀ་
སྤྱར་དུ་བཟུབ་པའི་ཕྱིར་ཐ་དད་པའི་བྱ་ཆོག་ཡིན་པར་ཤེས་ཤིང་། དེས་ན་སྐབས་འགར་བྱ་
བ་གང་ཞིག་བྱེད་ནུས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་ཤོད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ།
ཡོན་ཏན་དེ་དང་ཐུན་པའི་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པ་ལ་ཤོད་ཅེས་སྤྱི་ཆུང་པ་ནས་ཞན་པར་འདོན་
པ་ཡིན་ཏེ། ཐེབ་ཅེས་པ་སིལ་བྱར་གནས་པ་ལས་ཐོག་སྟེ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་གནས་པའམ་
སྤངས་པའི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་སྒྲིམ་ཤིང་། གང་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ཐེབ་པའི་ཁྱད་ཆོས་དང་
ཐུན་པའི་དངོས་པོ་དེ་ལ་དེབ་ཅེས་ཐེབ་ལས་སྤྱི་ཆུང་པར་སོང་བ་དང་། བཀས་པའི་དངོས་
པོ་ལ་གས་པོ། གཏུམ་པའི་དངོས་པོ་ལ་བྱམ་པོ། བཞོས་པའི་ཤུལ་ལ་ཀོང་དོང་། བཅིབ་བྱའི་
རྟ་ལ་ཆེབས་པ་སོགས་མཐའ་ཡས་སོ། ལར་མིང་གཞི་པ་དང་བ་བརྗོད་པ་མང་དུ་ཡོད་དེ།

མིང་ཚིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྐུ་ལ་བྱས་པ། བྱ་ཚིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་བྱི་བ་ལ་
འབྱིད་པ་ལྟ་བུ་ལོ།

དེ་ལས་རྒྱ་མཚན་གཙོ་བོ་གཅིག་ནི། ལྷུ་ཚོས་འབྱུང་༢༡༥དུ་མདོ་དྲངས་པ་ལས། “དེ་
རྣམས་རང་རང་གི་སྤང་མ་བྲིད་ནས་རི་བོ་གངས་རིའི་ངོས། རྒྱ་བོ་སྐལ་ལྷན་ཤིང་རྟའི་
འགལ། དྲང་སྤང་སེར་སྒྲིའི་གནས་དང་ཏ་ཅང་མི་རིང་བ་ཞིག་ན། པ་སྒྲུབ་མོ་རྣམས་དང་
ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྤྱད་དེ་ཡང་བྱ་ཚུ་ཡང་མང་པོ་བཅས་སོ་བཟེར་སྤྲོས་པས། རྒྱལ་པོའི་ཞལ་ནས་དེ་
ལྷན་པོ་དང་ཞལ་ཞེས་སྤྲོས་པས། སྤོན་པོ་རྣམས་ན་རེ་ལྷ་རྩོམ་གསལ་གསལ་སོ་ཞེས་བརྗོད་པས་
རྒྱལ་པོས་ཆེད་དུ་བརྗོད་པ། གྲེ་མ་གཞོན་ཏུ་རྣམས་ཀྱིས་པོ་ད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སྤྲོས་སོ་ཞེས་
པ་ལྷན་གྱི་ཤུག་པོ་དང་པ་ཞེས་པའི་མིང་དེ་རི་བོ་གངས་ཅན་གྱི་ངོས་ནས་བྱུང་བ་བཤད་པ་
དེ་ཡིན་ལ། རི་བོ་གངས་ཅན་གྱི་ངོས་ནི་བོད་ལ་ངོས་བབྱང་དགོས་ཏེ། ལྷ་ལས་ལྷལ་བྱུང་གི་
བརྗོད་འབྲེལ་༢༤ལས། “ཇི་ཅམ་ན་གཞུ་རྩོམ་གསལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དེར་འདའ་བར་བྱའོ་
སྤྲོས་ནས་དེགས་པ་དང་བཅས་པར་རི་ཁ་བ་ཅན་ལྷག་སྟེ། དེའི་སྤུལ་ནས་བདེ་བར་འབབ་
པར་གྱུར་ཏོ” ཞེས་རྒྱ་མོ་གཞུ་བོད་ནས་འབབ་པ་ལ་རི་ཁ་བ་ཅན་གྱི་སྤུལ་ནས་འབབ་པར་
བཤད་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་༡༤༢ལས། “སྤྱིད་སྒྲུབ་གྱི་ཁ་ལོ་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་ཏེ།
གཡུལ་བཀྱི་བས་འཐབ་དཀའི་རིགས་དཔུང་གི་ཚྭ་སྤྲོད་དང་བཅས་པ་བཞག་
པར་གྱུར་ཏོ། ཅུ་པ་ཏི་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱལ་པོའི་དཔུང་གི་ཚྭ་སྤྲོད་དང་བཅས་པ་གཡུལ་
འབྱེད་པའི་ཚོ། བྱུང་མེད་ཀྱི་ཆ་ལྷགས་སུ་བྱས་ཏེ་བྲོས་ནས་རི་ཁ་བ་ཅན་གྱི་རི་ཁྲོད་དུ་ལྷགས་
ཏེ། གནས་པའི་རིགས་ལས་དེང་སང་ན་ཡང་བོད་ཅེས་བྱ་བར་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ” ཞེས་རི་ཁ་
བ་ཅན་གྱི་རི་ཁྲོད་ནི་བོད་ལ་ངོས་འཛིན་འདུག་ཅིང་། ལྷག་པར། “དེང་སང་ན་ཡང་བོད་
ཅེས་བྱ་བར་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ” ཞེས་པའི་ཡང་སྤྱིའི་ཚྭ་སྤྲོད་ཀྱི་རྣམས་པ་འདོན་སྤངས་ལ་བལྟས་
ན་གྲགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པ་ཞིག་སྟེ། དེང་སང་ན་ཡང་བོད་ཅེས་བྱ་བར་
གྲགས་པ་དེ། ཅུ་པ་ཏི་དཔུང་གི་ཚྭ་སྤྲོད་དང་བཅས་པ་གཡུལ་པམ་ནས་རི་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ཁྲོད་
དུ་བྲོས་ཏེ་གནས་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་སྤྲོས་ཤིང་། ཅུ་པ་ཏི་དཔུང་གི་ཚྭ་སྤྲོད་རྣམས་ཚོས་ཅན། རི་
ཁ་བ་ཅན་གྱི་ཁྲོད་དུ་བྲོས་ནས་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རིགས་ལ་དེང་སང་ཡང་བོད་ཅེས་བྱ་
བར་གྲགས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་སྟེ། བོད་ནི་པོ་དང་གྱི་དོན་ཏེ་ཤུག་པོ་སྤྲོད་དོད་ཡིན་ལ། རྒྱལ་པོ་ཅུ་
པ་ཏི་ཉིད་ཤུག་པོ་རིགས་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྷན་གྲགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། སྤོབ་དཔོན་ཤེས་རབ་

གོ་ཆའི་བསམ་དོན་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་འདྲ་སྟེ་ཡང་ཁོ་བོས་སྐྱེ་ཡིག་ཏུ་མ་མཐོང་བས་ནོང་ལ།
 འོན་ཀྱང་ལུང་དེའི་དོན་བློས་དང་བྱད་ལས་བོད་འབྲེལ་ཐབས་བྱེད་པ་ནི་ཆོག་གི་རུས་པ་
 འདོན་སྤངས་དང་གོ་སྐྱེ་མེད་པའི་རྟགས་སུ་ངས་སོ། རྒྱ་ནི་ཕོད་པ་ཞེས་པའི་དོན་དང་
 ཕོད་པ་ནི་རྒྱ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཅིང་། རྒྱ་ཞེས་པའི་རུས་མིང་སྐྱེ་གར་ན་ཡོང་ཆོག་པ་ལ་
 ཕོད་པ་ཞེས་པའི་རུས་མིང་བོད་ན་ཡོང་མི་ཆོག་པའི་སྐྱེ་མཆན་ཅི་ཡང་མེད་དོ།

འདིར་གསལ་བཤད་དགོས་པ་ཞིག་ལ། ཅུ་པ་ཏི་འདི་ཤུག་ཏི་རྒྱུད་ཡིན་འདྲ་བ་ཞིག་སྤར་
མཐོང་མྱོང་ཡང་ད་སྐབས་རྟེན་མ་བྱལ། རྒྱ་གར་བའི་ཤོད་སྟོལ་ལ་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ན་མང་
བཟུར་གཏུང་རྒྱུད་ཡིན་དགོས་པ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པས་འདི་མང་བཟུར་བའི་རྒྱུད་དུ་བཤད་
པར་སྟོབས་མོད། གལ་ཏེ་ཤུག་ཏི་རྒྱལ་རྒྱུད་མིན་པའི་གསལ་ཁ་མཐོང་ཆོ་གོང་དུ་བཀོད་པའི་
རྒྱལ་བྱེད་དེ་ནམས་མི་འཐད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། འོན་ཀྱང་དཔའ་བོ་གཙུག་ཕྱིང་གིས་ཀྱང་
འདི་ཤུག་ཏི་རྒྱུད་འོས་མེད་དུ་ཁས་སྦངས་འདུག་སྟེ། དེ་ལྟར་མིན་ན། བོད་སྐྱེ་ཡི་མི་རྒྱུད་ཅུ་པ་
ཏི་ལས་མཆོད་པ་དང་། གཉའ་ཁྲིའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཀོ་ས་ལའི་རྒྱལ་པོ་འཇུག་ཅན་སྟེང་པའི་
སྤུང་ཕྱོགས་ཡིན་པར་བཤད་པའི་བྱ་སྟོན་གྱི་ལུགས་དེ་བཀག་པ་ན། མཁས་པའི་དགའ་
སྟོན་༡༥༤ལས། “ཅུ་པ་ཏི་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོར་བྱེད་ན་དེའི་གོང་དུ་མི་མང་དུ་ཡོད་པར་
གཤགས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། མིན་ན་ཡང་བོད་ལུལ་ན་ཤུག་ཏི་རྒྱུད་གཞན་ཡོད་པར་
ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ”ཞེས་པའི་ཤུག་ཏི་རྒྱལ་རྒྱུད་གཞན་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་འཇུག་དོན་
མེད་པས་སོ།

ལ་ལ་དག་ན་ཤེ། ཞིན་རྒྱུད་དུ་བོད་ལ་ཏེ་སྟེ་ཏེ་ཟེར་བ་དེ་ཡང་རྒྱ་ནག་གིས་སྤྱོད་ཅེས་སྟོང་
 གྱི་སྟོན་ལ་སྤྱུ་འབྱུང་ཁིང་། སྤྱི་དེང་སང་ཉར་གྱུར་པ་སྟེ་དོན་ལ་བོད་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་དང་།
 རྒྱ་གར་གྱི་རྩོ་ཏ་ཞེས་རྩོ་ཡི་རྩེས་སུ་ཏ་འབྱུང་ཡང་དོན་གོང་དང་མཚུངས་ཤིང་། བརྗོད་སྟོལ་
 དེ་གཞིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་ན་སྤྱོད་ཏེ་འཇ་ཏེ་སྟེ་ཏེ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། གང་ལྟར་དེ་དག་གི་
 འབྱུང་ཁུངས་ནི་བོད་ཅེས་པ་དེ་ལས་པར་ཟུར་ཆག་པར་འདོད་པ་ཤས་ཆེའོ། དེ་ཡང་ཡིན་
 ཤས་ཆེ་སྟེ། གཙང་ཞེས་པའི་བྱང་གཞི་བརྗོད་པ་ལ་ཤིན་ཞེས་པའི་བྱང་ཆོས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་
 སྟོན་དུ་གྱུར་ནས་ཤིན་གཙང་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་ཚུལ་མཚུངས་པས་སོ། ཡང་ཁ་ཅིག་ཁེགས་
 གྱུར་རྒྱུད་དུ་ཉ་ཡུལ་ལ་ཏི་མི་བྱ་བ་ཞེས་ཟེར་བ་བོད་རྒྱུད་དུ་སུམ་ཆེན་ཞེས་པར་བསྒྱུར། ཏི་མི་

བོད་ཅེས་ཐོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། ཐོག་མའི་བོད་ཡུལ་གྱི་གནས་སྤངས་དེ་རྒྱ་
 འདྲ་ཞིག་ཡིན་སྟུང་ན། འཇམ་དཔལ་ཙྰ་རྒྱུད་ལས་“ཁ་བ་ཅན་གྱི་མཚོ་བྱི་ནས། ས་ལའི་
 བྱགས་ནི་འབྱུང་བར་འབྱུང།” ཞེས་པའི་ལུང་འདི་(ལུང་འདི་འཇམ་དཔལ་ཙྰ་རྒྱུད་ནང་མེད་ལ་བརྟེན་
 བྱས་བོད་ཡུལ་འདི་དང་པོ་རྒྱ་ཡིས་གང་བའི་མཚོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། རྟོན་པ་བྱོན་
 ཟེན་པའི་འོག་ཙམ་དུ་མཚོ་དེ་རིམ་གྱིས་བྱི་ནས་ཤིང་ས་ལ་སོགས་པའི་བྱགས་ཚལ་སྐྱེས་ཞེས་
 ཁ་ཅིག་འདོད་ཅིང་། དམ་པ་སངས་རྒྱས་བོད་དུ་ལན་བདུན་པེབས་པ་དང་པོའི་སྐབས་བོད་
 ཡུལ་རྒྱས་གང་། གཉིས་པའི་སྐབས་རྒྱ་བྱི་ནས་བྱགས་ཚལ་སྐྱེས། གསུམ་པའི་སྐབས་ཤ་རྒྱུང་
 སོགས་རི་དྲགས་ཐོ་རེ་བ་ཡོད་ཟེར་བ་སོགས་དུས་གྱི་ཆ་ནས་སྤྱིས་དྲགས་པས་འགྲིག་ཐབས་
 མེད་ཀྱང་། ཁོར་ཡུག་གི་འབྱུང་རིམ་དེ་འདྲ་ཞིག་བརྒྱུད་ནས་བོད་ཁམས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་
 གསལ་བོ་དོད་པ་ནི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། སྐབས་དེར་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ནི། མ་ཁི་བཀའ་འབྲུམ་
 ཡུལ་ས། “དུས་དེ་ཙམ་ན་བོད་ཁམས་སྤྱིང་དགུ་བྱ་བ་ན། རིན་པོ་ཆེ་འོད་གྱི་སྤྱིང་སྐད་པ།
 རྟོད་ཁམས་གསུམ་གཡའ་དང་གངས་གྱི་བར་ན་སྤྱང་པོ་ཆེ་དང་། རི་དྲགས་གྱིས་དབང་བྱས།
 རུ་བཞི་སོག་པའི་སྤྱིང་སྐད་པ། བར་ཁམས་གསུམ་བྲག་དང་སྤང་གི་ཤོད་ན། བྲག་སྤིན་དང་
 སྤྱེུལ་དབང་བྱས། མ་བྱ་འོག་སྤྱིང་སྐད་པ། སྤང་ཁམས་གསུམ་ནགས་དང་སྤྱིངས་ན་བྱ་དང་
 སྤིན་པོས་དབང་བྱས། སེམས་ཅན་མི་བྱ་བའི་མིང་ཡང་མེད་”ཅེས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པར་ཁ་
 ཅིག་འདོད། བཀའ་ཆེམས་ཀ་ཁོལ་མ་ལེ་ལས་བཤད་པ་ཡང་འདི་དང་ཕྱོགས་མཐུན་ཞིང་།
 རུང་མི་འདྲ་བ་ནི། རྟོད་ཁམས་གསུམ་ན་སེལ་དང་། སྤང་ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱང་པོ་ཆེ་དང་རྒྱ་
 ཏ་རྒྱ་སྤང་ལ་སོགས་པ་དུད་འགྲོའི་རིགས་ཡོད་པར་བཤད་དོ། ལོ་རྒྱུས་གཞན་གྱིས་རྟོད་དུ་
 རིན་ཆེན་འོད་གྱི་སྤྱིང་། བར་དུ་རུ་བཞི་སོག་པའི་སྤྱིང་། སྤང་དུ་མ་བྱ་འོག་གི་སྤྱིང་ཞེས་
 བརྗོད་པའི་ཁྱད་པ་ཡང་འདི་ཉིད་ཡིན་འདུག་ཅིང་། རྒྱ་ལྟར་ལུང་ཐང་པའི་རྣམ་ཐར་
 ལེལ་ས། “རྟོད་མངའ་རིས་དཔའ་བོ་ལྟག་གི་གོང་སྐོར་འདྲ་བ། བར་དབྱས་གཙང་རིན་ཆེན་
 གསེར་གྱི་སྐ་རགས་འདྲ་བ། སྤང་མདོ་ཁམས་དར་ཟབ་རྒྱུན་འཕྱང་ཤམ་བུའི་རྣམ་པ་ཆོས་
 ལྷན་གྱི་སྐྱེ་བོས་ཉེ་བར་གང་བ། མཁས་པ་དང་བཙུན་པ་བཟང་པོའི་དཔལ་ཡོན་གྱིས་མདོན་
 པར་མཐོ་བ་”ཞེས་འབྱུང་།

གང་ནས་དྲངས་པ་དང་ཁྱད་པ་ཅི་ཙམ་ཡོད་མེད་མ་ཤེས་ཀྱང་། འཛོམ་གྱིས་བོད་གྱི་རྟོད་
 བརྒྱད་གྱི་བཀོད་པ་བཤད་པ་སྤྱིང་རྟོལ་གསུང་འབྲུམ་ཁ་པར་ལེལ་དྲངས་པ་ནི། “ཨོ་སྤྱི་ལྷོ།

མཐོ་མེད་གསེར་གྱི་ལྷ་ཁང་དུ། རྒྱལ་པོ་ས་ཡི་སང་ག་ཡིས། འབྲོམ་སྟོན་རྒྱལ་བའི་འབྲུང་
 གནས་ལ། བོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་འདི་ལྷས་སོ། བོད་ཀྱི་སྐྱབས་གནས་ས་ཡི་བདག། ཐོགས་མེད་
 ལུན་པའི་སློབ་ཁྲིམ་ཅན། འབྲོམ་རྩེ་དམ་པ་རྩེར་གསོན་དང་། རྒྱལ་པོ་ས་ཡི་སང་ག་ང་། རྒྱ་
 གར་རི་ཐང་ཡངས་པོ་ནས། བོད་ཡུལ་རི་སྐུལ་ཆེན་པོ་འདིར། ཨ་ཏི་ཤ་ཡི་རྩེས་འབྲངས་
 ནས། བདག་གི་ཡུལ་ལ་མཁས་ན་ཡང་། རྒྱས་མེད་ཡུལ་འདིར་མགོ་བོ་འཐོམ། དེ་ཕྱིར་བོད་
 ཀྱི་ཡུལ་འདི་ན། ཡུལ་གྱི་ས་དབྱུང་དུ་ཅ་སྟི། དེ་ལ་འབྲོམ་གྱིས་ལན་གསུངས་པ། ས་བདག་
 རྒྱལ་པོ་ང་ལ་ཉོན། སྤྱི་མེད་ཁ་བ་ཅན་སྟོངས་ན། སྟོས་མེད་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་ཟེར།
 དྲགས་ཀོང་ལོང་པོ་ཉང་དང་བཞི། མཐའ་འཁོབ་བྱང་ཐང་འབྲོག་དང་ལ། ཡུལ་གྱི་ས་
 དབྱུང་བརྒྱད་དུ་གནས། མངའ་རིས་ལ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ། གཙང་ལ་གཡས་ཅུ་གཡོན་ཅུ་
 གཉིས། ཟད་དང་འབྲི་ཆལ་སྟོ་མོན་གསུམ། སྟད་དང་ཅུ་མཚམས་ཏུ་ཡུག་ཤངས། ལ་ཕུན་
 ལྷང་ཕུན་ཉིས་བརྒྱ་གསུམ། དབུས་ན་དབུ་ཅུ་གཡུ་ཅུ་གཉིས། དབུ་ཅུ་ལ་ཡང་སྟོ་བྱང་གཉིས།
 སྟོ་ན་འཕན་ཡུལ་སྟོད་ལྷང་གཉིས། བྱང་ན་ཞོ་དང་མལ་གོ་གཉིས། ལྷང་ཕུན་ཆེན་པོ་ཉིས་
 བརྒྱ་གསུམ། སྟོད་སྟང་ཆ་ལ་སྟོད་ཕག་བཞི། ཁམས་ཀྱི་ཆ་ལ་ཉིས་བརྒྱ་བཅུ། མདོར་ན་
 གངས་རིའི་ཁོད་འདི་ན། ལྷང་ཆེན་སྟོད་དང་ལྷ་བརྒྱ་ཡོད། ལྷང་སྐུལ་ཁྲི་དང་ཉིས་སྟོད་
 ཡོད། རི་བོ་ཁྲི་ཕག་བཅུ་བཞི་ཡོད། རི་ཕུན་འབུམ་ཆོ་ཉི་ཤུ་ལ། ཐང་ཆེན་སྟོད་དང་དྲུག་ཅུ་
 བདུན། ཐང་ཕུན་འབུམ་ཕག་བཅུ་བདུན་ཡོད། རྒྱ་བོ་ཆེན་པོ་བཞི་ཅུ་གནས། རྒྱ་ཕུན་འབུམ་
 ཆོ་སུམ་ཅུ་ལ། རྒྱ་མིག་འབུམ་ཕག་བཞི་བཅུ་དྲུག། ཕག་རི་ཁྲི་ཕག་དགུ་ཅུ་གནས། ལམ་
 འཕང་ཁྲི་ཕག་བཅུ་དགུ་སྟེ། བོད་ཡུལ་ཁྲོན་ནི་དེ་ཙམ་ཞིག། ས་ཡི་སང་ག་ཆེས་མཚར་ནས།
 འབྲོམ་ལ་སྐར་ཡང་འདི་ལྷས་པ། བོད་ལ་ཤིང་སྟོ་དུ་ཞིག་ཡོད། འབྲོག་ན་སྐྱ་ཁྲིམ་དུ་ཞིག་
 གནས། རྩེ་དགོན་ལྷ་ཁང་གངས་ལ་དུ། མིག་ཅན་ཁྲོད་ཀྱིས་བརྟན་དུ་གསོལ། འབྲོམ་རྩེས་
 དེ་ལ་ལན་གསུངས་པ། ཤིང་སྟོ་འབུམ་ཆོ་ལྷ་སྟོད་ཡོད། སྐྱ་ཁྲིམ་འབུམ་ཕག་ཉི་ཤུ་བཞི། རྩེ་
 དགོན་ལྷ་བཅུ་ཅུ་ལྷ་ཡོད། ས་ཡི་སང་ག་ཡ་མཚན་ནས། སྐར་ཡང་ཞིབ་དུ་འདི་ལྷས་སོ།
 བོད་ལ་མི་ལ་སྐྱེས་པ་དུ། ཟ་མ་བྱད་མེད་རི་ཙམ་ཞིག། དེ་དག་ཀུན་ལ་ཆོས་མཛད་དུ། ཆོས་
 བྱེད་ཀུན་ལ་ཡར་འགོ་དུ། འབྲོམ་རྩེས་དེ་ལ་ལན་གསུངས་པ། བོད་ན་སྐྱེས་པ་བྱེ་བ་གསུམ།
 ཟ་མ་བྱད་མེད་བྱེ་བ་བཞི། ཆོས་ལ་སྐྱོད་པ་ཁྲི་ཕག་བཞི། ཡར་འགོ་རི་ཆོས་པ་བཞི་བརྒྱ་སྟེ།
 ས་ཡི་བདག་པོ་རྩེར་གསོན་དང་། རོ་བོའི་ལས་ཀྱི་མེ་ལོང་ལ། ལས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་ལྷ་

ཚོགས་འཆར། འབྲུལ་བ་མངའ་བ་རྗེ་ལ་བཤགས། ས་བདག་ཐུགས་དགོངས་རྗེས་པར་
མཛོད།” ཅེས་དང་།

ཡང་གསུང་འབྲུལ་དེ་ཉིད་༤༡༧ལས། “ད་ལྟ་བོད་དང་བོད་ཆེན་པོ་ཟེར་ཞིང་། བོད་ཆེན་པོ་
ལ་མདོ་སྟོང་མདོ་སྟོང་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་མདོ་སྟོང་ནི་བར་ཁམས་པ་རྣམས་དང་། མདོ་སྟོང་
ནི་ཨ་མདོའི་ཡུལ་ལ་བྱེད་དོ། བོད་ནི་དབུས་གཙང་ཅུ་བཞི་ལ་ཟེར་རོ། དབུས་ཀྱི་ཅུ་གཉིས་ནི་
དབུ་ཅུ་སྟེང་ཤོད་ཕྱོགས་དང་། གཡོ་ཅུ་ངམ་ཤོད་སྟོ་ཁའི་ཕྱོགས་ལ་བྱེད་དོ། གཙང་གི་ཅུ་
གཉིས་ནི་ཅུ་ལག་ཤབ་འབྱེད་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་། གཡས་ཅུ་ཉང་ཆུ་གཞུང་ལ་ཟེར་རོ། ཡང་སྟོང་
མངའ་རིས་སྒྲོར་གསུམ། བར་དབུས་གཙང་ཅུ་བཞི། སྟོང་མདོ་ཁམས་སྒྲང་རྒྱལ་དང་ཡང་ན་
གསུམ་ཟེར་ཞིང་། དེ་ནི་མ་ཆུ། གཙང་ཆུ། ཉང་ཆུ། འབྲི་ཆུ། རོམས་ཆུ། གཙང་དབུས་གཉིས་ཀྱི་
ཆུ་འདྲེས་པ་ལོ་ཉི་ཉའམ་ཆུ་བོ་སེའ་ཏུ་ཡང་ཟེར་བའི་གཙང་ཆུ་སྟེ། ཆུ་རེ་ཡི་བར་ལ་སྒྲང་རེ་
ཟེར་རོ། མདོ་ཁམས་ལ་སྒྲར་ཁམས་བཏགས་པ་ཁམས་གཅིག་མདོ་སྟོང་ལ་གཡར་མོ་ཐང་དུ་
བཏགས་པ་ཁམས་གཅིག་ཚོང་ཁ་ལ་ཀྱི་ཐང་བཏགས་པ་ཁམས་གཅིག་སྟེ་སྟོང་མདོ་ཁམས་
སྒྲང་གསུམ་ཟེར་རོ། ཡང་དབུས་གཙང་ཅུ་བཞི་ལ་བྲི་སྒྲོར་བཅུ་གསུམ་ནི། གཙང་གི་ཕྱོགས་ལ།
ལ་སྟོང་སྟོ་པའི་དུད་ཀྱི་གངས་། སྟོང་དང་དགུ་བརྒྱ་དགུ་བརྒྱ་ཡིན། ལ་སྟོང་བྱང་པ་ཉིས་
སྟོང་དང་། ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་ཐམ་པའོ། ཆུ་མིག་བྲི་སྒྲོར་ཉི་དུད་གངས་། སུམ་སྟོང་ཉག་
གསུམ་བྱེད་པ་ཡོད། ཞ་ལྷ་བྲི་སྒྲོར་སུམ་སྟོང་དང་། བརྒྱད་བརྒྱ་དགུ་བརྒྱ་ཙ་གཉིས་ཡོད།
བྱང་འཕྱོག་བྲི་སྒྲོར་བྱང་ཆོས་དང་། ཡར་འཕྱོག་བྲི་སྒྲོར་བྱང་ཆོས་ལ། ལན་ནི་བཅུ་རྒྱལ་
ཟེར་བ་ཡོད། ཉི་དུད་བྱེད་དང་བརྒྱད་བརྒྱ་འོ། དབུས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ། འབྲི་དང་བོད་འཕྱོག་
གཉིས་པོ་ལ། སུམ་སྟོང་སུམ་བརྒྱ་རྒྱུ་ཙ་ཡོད། ཚལ་པར་སུམ་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་ཡིན། ཕག་
མོ་གྲུ་པར་ཉིས་སྟོང་དང་། བཞི་བརྒྱ་སུམ་ཙ་ཙ་བརྒྱད་དོ། གཡའ་བཟང་བ་ལ་སུམ་སྟོང་
དང་། རྒྱ་མ་བ་དང་བྱ་ཡུལ་བ། ལྔ་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་བྱེད་བྱེད་ཡིན། རྒྱལ་ལྷང་པ་ལ་ལྔ་བརྒྱ་
དང་། དེ་ཉིང་ལྷ་འབྲུག་ལ་སོགས་པའི། ཁ་ཐོར་སྟོང་དང་བཞི་བརྒྱ་ཡོད།” ཅེས་འབྱུང་།

སྒྱུར་རང་རེའི་ཡུལ་གྱི་འདི་ལ་བོད་དང་བོད་ཆེན་པོ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་བྱུང་ཞིང་། བོད་ནི་
དབུས་གཙང་དང་བོད་ཆེན་པོ་ནི་མདོ་ཁམས་ཡིན་པར་གྲགས་ཆེ། འོན་ཀྱང་དེ་བ་དཀའ་
མཁན་པོས་༡༧༥༥བོད་ཆེན་པོ་ན་བསམ་ཡས་བཞུགས་སོགས་ལྷངས་བྱངས་ནས་བོད་ནི་

མངའ་རིས་དང་བོད་ཆེན་པོ་ནི་དབུས་གཙང་གཙོ་བའི་དེ་མིན་གྱི་བོད་ཀྱི་ས་ཁྱོན་ལ་གོ་
 བར་འདོད། བཅན་པོ་ནོ་མོན་ཉན་གྱིས་ས་ཡི་གོ་ལའི་ཁ་བྱང་ནས་བཤད་པ་ཁྱུངས་སུ་བྱས་
 ཏེ་མངའ་རིས་བོད་ཆུང་བྱ་དང་དབུས་གཙང་བོད་ཆེན་པོར་བཤད་ཅིང་། འཕགས་པ་དོན་
 ཡོད་ལྷགས་ཀྱས་བོད་དང་བོད་རབ་དང་བོད་བྱང་པོ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ཡང་། བོད་ནི་
 མངའ་རིས་དང་བོད་རབ་ནི་དབུས་གཙང་དང་བོད་བྱང་པོ་ནི་མདོ་ཁམས་ཡིན་འདྲ་བ་
 ཞིག་འཛམ་གླིང་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་ལུས་བཤད་དོ། འོན་ཀྱང་སུམ་པ་ཆོས་འབྱུང་ལྟེན་ལས་
 དབུས་གཙང་བོད་ཆུང་བྱ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་བཤད་ཅིང་། ཆོས་འབྱུང་མཁས་
 པའི་དགའ་སྟོན་ཀྱི་ཉམས་ཀྱི་ཁམས་པ་ཀྱན་དགའ་བསྟན་འཛིན་གྱི་རྣམ་ཐར་ཀྱི་ལོ་གསལ་
 ལས་ཀྱང་དབུས་གཙང་བོད་ཆུང་བྱ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། དེས་ན་ནོ་མོན་ཉན་གྱིས་“མདོ་
 ཁམས་བོད་ཆེན་པོ་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་དབུས་གཙང་བོད་ཆུང་བྱ་ཡིན་མི་དགོས་ལ”ཞེས་པ་
 ནི་དཔའ་བོ་གཙུག་མེད་དང་སུམ་པ་གཉིས་ལ་ཐིག་པ་ཡིན་ནམ་སྟུམ། བོད་ཆེན་པོ་ཞེས་
 བཅོད་དོན་ནི། སྐབ་དབང་བདེ་ཆེན་རྡོ་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ལྟེན་ལས། “ས་ཡི་ཁྱོན་དང་སྟོབས་
 འབྱོར་གྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པ། བོད་ཆེན་པོའི་སྡེངས་ལ”ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ནམ་སྟུམ་
 ཞིང་། ཕྱིས་རྒྱ་དང་ཨིན་ཟིའི་ཡིག་ཆ་རྣམས་སུ་དབུས་གཙང་གཙོ་བའི་ཁམས་ལྱབ་རྒྱུད་
 ལ་བོད་ཕྱི་མ་དང་ཁམས་ཤར་ཁུལ་ལ་བོད་ནང་མ་ཞེས་འབོད་པ་ཡང་བྱུང་། དེ་ལ་སོགས་པ་
 བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ། མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ། མཆོ་བོད། ཁམས་བོད་སོགས་ཇི་ལྟར་དབྱེ་
 ཡང་དེ་ཐམས་ཅད་གངས་ཅན་བོད་ཅེས་པའི་ཆོག་གསུམ་པོ་འདིའི་ནང་དུ་འདུས་པར་
 རྩོད་མེད་ཡིན།

ད་དུང་བོད་ཡུལ་གྱི་མིང་ལ། དབང་མཛད་རེ་རེའི་སྐབས་སུ་བཟང་ཡུལ་རྒྱན་མེད་ཟེར་བ་
 ལྟ་བུ་མིང་མི་འདྲ་བ་རེ་རེ་ཡོད་རབས་བཤད་འདུག་མོད། དེ་དག་མང་ཆེ་བ་ཞིག་ནི་དབང་
 མཛད་རང་རང་གི་རྒྱལ་ས་ལྟེ་བའི་མིང་ཡིན་འདྲ་བ་དང་། རྟོང་སྡེ་བཅོ་བརྒྱད་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་
 ནི་སྤྱི་འཛིན་ས་ཁུལ་གྱི་གངས་ཡིན་གྱི་ཡུལ་སྤྱི་ཡི་མིང་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ཉ་དང་ཉུང་མ་
 འདྲེས་པ་མང་དུ་ཡོད་ཅིང་། བོན་གཞུང་རྣམས་སུ་བོད་ལ་ཡུལ་གཞན་གྱི་མིས་བཏགས་པའི་
 མིང་མི་འདྲ་བ་བརྒྱ་གངས་ཤིག་ཡོད་པར་བཤད་འདུག།

གོང་གི་འཇམ་དཔལ་ཙ་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་དོན་དེ་ལྟར་འཆད་པ་ནི་ཡོངས་སུ་གྲགས་མོད། དེང་
 སང་ས་འོག་ནས་ཐོན་པའི་གནའ་ཤུལ་གྱི་རིགས་པས་གཞོད་པས་ན། དེ་ནི་བོད་སྤྱི་ཡོངས་
 ལ་གོ་རྒྱུ་མིན་པར་ལྟ་ས་ལྟ་བུ་བོད་ཀྱི་ལུང་པ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཟེར། འོན་
 །ཀྱང་འདྲིར་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་ན། རྟོན་པས་ཚུ་མིག་སྐམ་ཆད་དང་ཅི་ཤིང་སྐྱེས་ཆད་ནམས་ཀྱི་
 ལུང་བཟན་རྒྱག་ཆོད་མེད་ཅིང་དགོས་པ་ཡང་མེད་ལ། རྒྱ་གར་མཁས་པའི་ལུགས་ལ་རྒྱ་མཚོ་
 ནི་མཐའ་མེད་པ་དང་སྟོན་དང་ཡོན་ཏན་སོགས་ལ་སྒྱུར་སྟོལ་ཡོད་ཅིང་། སྤྱི་སྤྱོད་ཞེས་པ་
 འཁོར་བ་དང་ཐྱིག་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་སོགས་ལ་སྒྱུར་བ་བཞིན་དུ་འབྲེལ་ན། ཆེས་སྒྲིགས་
 ཆོ་མུང་གི་འགོ་བ་རྣམ་པར་འདྲེན་པའི་མཐུ་གྲུབ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
 གང་ཉིད་དང་། བྱང་པར་དུ་ཡང་ཡུལ་འདྲིའི་འགོ་བ་རྣམས་ཀྱི་མེ་ཏྲོག་གང་ལ་ཕོག་པའི་སྤྱི་
 སྐལ་འཕགས་མཆོག་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིན་དང་སྟོན་ལམ་གྱི་མཐུ་ལས། ཁ་བ་
 ཅན་དུ་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་གྱི་དབང་གིས་སྟོག་གཅོད་ནད་མང་གི་བྲ་ཆབས་དུག་ཏུ་
 འཁྲུགས་པའི་ཐྱིག་པ་མི་དགེ་བའི་མཚོ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་བྱི་ནས། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཐར་
 པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་ས་བོན་ལས་ལམ་བསྐབ་པ་གསུམ་དང་ལུང་ཐེ་སྟོན་གསུམ་གྱི་ཡང་
 དག་པའི་དགེ་བའི་ཆས་ཀྱི་ཐུ་གུ་འབྱས་ཏེ། ལྟ་བུ་དང་སྟོན་པ་དང་སྟོན་པ་རྣམ་པར་དག་
 པའི་ཁོ་ལག་ཆེས་ཆེར་རྫོགས་པའི་སྟོང་པོ་རབ་ཏུ་བརྟན་པ་ལས། མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་
 དེས་པར་ལེགས་པ་དང་སྤྲོ་ན་མེད་པའི་འབྲས་བུས་མཛོས་པར་དུད་པའི་ས་ལའི་ནགས་
 ཆེན་པོ་ཀུན་ནས་འབྱུང་བར་འབྱུར་རོ། ཞེས་བྱང་སྟོགས་ཁ་བ་ཅན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཟན་
 པ་རིན་པོ་ཆེ་དར་བའི་ལུང་བཟན་དུ་ཁྲུམས་སོ་ཞེས་སྟོན་བར་འདོད་དེ། སྤང་སྟོན་གཟིམ་ཆུང་
 ཟུག་དཔེ་རྟེང་པའི་བོད་ག་བ་ནང་“ཐུགས་རྗེ་ཉི་མས་སྟོན་པའི་མཚོ་ཆེན་སྐམ་པར་བྱེད་
 པའི་མངའ་བདག་འཕགས་པ་སྐུན་རས་གཟིགས་”ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་། འོན་ཀྱང་ཐེ་དགེ་པར་
 མའི་འཇམ་དཔལ་ཙ་རྒྱུད་༥༥༡ལས། “ང་ནི་ས་སྟོང་ཐུང་ན་འདས། ཁ་བ་ཅན་གྱི་ནང་དག་
 ཏུ། སྤྱི་ལའི་ནགས་ནི་ཡང་དག་འབྱུང་།” ཞེས་པ་ཞིག་ལས་མཚོ་བྱི་བའི་སྐད་ཅ་མི་སྤང་ངོ་།

བོད་བཅན་པོའི་གནས་སྐབས་སུ་བོད་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་གཏམ་མང་ཡང་། མ་
 ཉི་བཀའ་འབུམ་༢༠༢ལས། “བོད་ཅེས་བྱ་བ་བྱད་པར་འཕགས་པའི་ཡུལ། རི་མཐོ་ས་གཙང་
 གངས་རི་གཉན་གྱི་མགུལ། བསེལ་ལ་གང་པ་ལྟ་གནས་གཞལ་ཡས་ཁང་། རྒྱ་བོ་བཞི་འབབ་
 རྒྱ་མཚོ་བཞི་ནི་འཛོམས། འབྲུ་སྤྱ་སྤྱ་ཆོགས་རིན་ཆེན་སྤྱ་ཆོགས་འབྱུང་། ཀྱང་འགྲོས་དགུ་

སྒྱིད་ཐོག་མར་རྟ་ལ་སྒྱིད། འབངས་ནི་མི་ཡིན་རྗེ་ནི་ལྟ་ཡིས་བྱས།” ཞེས་སོགས་བཀའ་
 ཆེས་དང་བཀའ་གདམས་སྒྲིགས་བཅས་སོགས་ལས་བོད་ཡུལ་ལ་བསྟོད་པ་བྱས་པ་ཤིན་ཏུ་
 མང་ཞིང་། ཅུང་ཟད་སྤང་པ་ལྟ་བུར་བརྗོད་པ་ཡང་། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་
 ༡༡ལས། “ཁ་བ་ཆགས་པ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས་ནི། སིན་མོ་གན་རྒྱལ་འབྲེལ་འདྲ་ངམ་གྲོག་ཆེ།
 འདྲེ་སིན་གདུག་པ་མང་ཞིང་རི་ནག་རྩུབ། ལུན་པའི་སྤག་རུམ་ལྟ་བུར་གནས་པ་ཡིན།”
 ཞེས་པ་ལྟར་དང་། འདྲིར་བསམ་དགོས་པ་ཞིག་ནི། ཁ་འབབ་རྒྱ་བོ་བཞི་པོར་ཆེས་ཆེར་
 བསྟོད་པ་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་ཤན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། རྟ་མཆོག་ཁ་འབབ་ལས་གཞན་གསུམ་གྱི་
 འཕྲིན་ལས་བོད་ན་རྒྱས་མི་ཆེ་ཞིང་། དེ་ལས་མདོ་ཁམས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེན་བཞི་སྟེ་མ་འབྲི་རྩ་གསུམ་
 དངུལ་རྒྱ་རྣམས་བོད་ལ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་སྟེ། བོད་ཀྱི་མི་འབོར་སྲུང་ཆ་གཉིས་ཀྱི་བྱངས་ཁྲག་
 ནི་རྒྱ་བོ་ཆེན་པོ་དེ་དག་གིས་བྱིན་པའི་རྒྱན་གཤེར་ལས་བྱུང་བས་སོ། དེའི་ཕྱིར་དེང་སང་
 གཞས་པ་འགས་དེ་དག་ལ་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ཡུམ་ཆེན་རྣམ་བཞི་ཞེས་འབོད་པ་ནི་ཆོས་
 གསོན་ཉམས་ལྡན་པའི་མིང་ཞིག་ཏུ་གྱུར་འདུག།

བཞི། མདོ་ཁམས་ཀྱི་མིང་དང་ཡུལ་ལྗང་ཆགས་རྩུལ།

མདོ་ཞེས་པའི་མིང་ཆོག་འདི་འདོད་རྒྱལ་ཅམ་མིན་པར་རྒྱ་མཆོན་ངེས་ཅན་ཞིག་ལ་སྟོས་
 པའི་རྗེས་གྲུབ་ཀྱི་མ་སྟོད་ཅིག་ཡིན་ཅིང་། རོང་འབྲོག་གམ་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཆོང་ཐོག་འདུ་བའི་
 ཁྲོམ་དང་མཐེལ་རྩ་ཡོད་ཅིང་མི་ཆོགས་མང་པོ་འདུ་བའི་ས་ལ་ས་མདོ་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་
 ལྟར། མདོ་ཁམས་ཀྱི་མདོ་ནི་མི་ཆོགས་དང་ཆོང་ཐོག་མང་པོ་འདུ་བའི་མདོ་དེ་ཡིན་པར་
 བེམས། ཁམས་ཞེས་པ་ནི་གནས་ཀྱི་དོན་ཏེ། རྣམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་རྟེན་སྟོད་ཀྱི་འཇིག་
 རྟེན་ཆེན་པོ་འདི་ལ་ཁམས་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་བྱས་ཤིང་། དེའི་འོག་ཏུ་གནས་ཆེ་ཤོས་ལ་ཞིང་
 དང་སྟོང་དང་སྤྲིང་དང་ཡུལ་དང་ལྗང་པ་སོགས་སུ་འབོད་ཅིང་། བྱང་པར་དུ་འཕགས་པའི་
 མིང་ཞིག་རང་རང་གི་སྟོས་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོར་འདོགས་པ་ལ་དགའ་བ་ནི་བོད་ཀྱི་སྟོལ་དུ་
 ཆགས་པ་ལྟར། ཁང་པ་དང་ལྷུ་ར་ཅམ་ལ་ཡང་སྤྲིང་གི་མིང་བཏགས་ཤིང་། དེ་བཞིན་
 ཁམས་དང་ཞིང་ཆེན་ཞེས་པའང་ཆེ་བ་ནས་རྒྱང་རྒྱར་གྱུར་པ་ཤིས་པར་བྱའོ། མདོར་ན་མདོ་
 ནི་འདུ་བའི་དོན་དང་ཁམས་ནི་རྒྱ་ཆེ་བའི་དོན་ཡིན་ཅིང་། དེས་ན་མདོ་ཁམས་ཞེས་དེ་

གཉིས་གཅིག་ཏུ་སྒྲེབ་པ་ནི། དམ་པའི་ཚོས་དང་སྲིད་ཀྱི་དཔལ་ཕྱན་སྲུང་ཚོགས་པ་མ་ཚང་
 བ་མེད་པ་འདྲ་བའི་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡུལ་གྱི་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། སྤྱིར་བོད་ཆེན་པོའི་
 ཤར་ཕྱོགས་སུ་གནས་པའི་ཡུལ་གྱི་དེ་ལ་མདོ་ཁམས་གསུམ་དང་། མདོ་ཁམས་སྐང་གསུམ།
 མདོ་ཁམས་སྤྱ་གསུམ། མདོ་ཁམས་ཚུ་བྱག་སྐང་ལ། མདོ་ཁམས་ཚུ་བཞི་སྐང་བྱག་མདོ་
 ཁམས་ཀྱི་མདོ་གསུམ། མདོ་ཁམས་ཀྱི་རུ་གསུམ། མདོ་ཁམས་ཀྱི་མདུད་བཞི། མདོ་ཁམས་ཀྱི་
 ཕྱག་བྱག་མདོ་ཁམས་ཀྱི་རོང་དགུ། མདོ་ཁམས་ཀྱི་ཤོད་ཆེན་བཙོ་བརྒྱད་རྣམས་སུ་བཤད་
 ཅིང་། དང་པོ་མདོ་ཁམས་གསུམ་ནི། གྲོང་རྫོང་གསུང་འབྲུམ་དང་མདོ་སྐད་ཚོས་འབྲུང་
 རེ་སོགས་སུ་བྲངས་པ། “མདོ་སྐད་ལ་གཡེར་མོ་ཐང་བཏགས་པ་ཁམས་གཅིག་ཅོང་ཁ་ལ་གྱི་
 ཐང་བཏགས་པ་ཁམས་གཅིག་མདོ་ཁམས་ལ་སྤར་ཁམས་བཏགས་པ་ཁམས་གཅིག་ཅེས་
 དང་། དེ་དང་ཕྱོགས་མཐུན་པར། མིའུ་འབྲ་ཆགས་༡༧ལས། “སྐད་ཀྱི་མདོ་གམ་ཤོག་གསུམ་
 དེ། ཁམས་ལ་དབྱར་མོ་བཏགས་དང་གཅིག། མདོ་གམ་ལ་ཟལ་མོ་བཏགས་དང་གཉིས། ཙ་
 ཀ་ལ་ལིང་ཀ་བཏགས་དང་གསུམ།” ཞེས་བཅན་པོའི་དུས་རབས་སྐབས་བོད་ཤར་ཕྱོགས་སུ་
 སྲིད་འཛིན་ཁམས་ཆེན་པོ་གསུམ་བཅུགས་ཤིང་། མདོ་སྐད་གཅིག་པོས་ཁམས་གཅིག་གི་
 ཚད་མ་ལང་བས་དེ་ལ་གཡེར་མོ་ཐང་གི་མི་སྡེ་རྣམས་སྡོན་ཏེ་ཁམས་གཅིག་བཟོས་པ་དང་།
 དེ་བཞིན་མདོ་ཁམས་ལ་སྤར་ཁམས་དང་ཟལ་མོ་སྐང་སོགས་སྡོན་པའི་ཁམས་གཅིག་དང་།
 ཅོང་ཁ་ལ་གྱི་ཐང་དང་ལིང་ཀ་སོགས་སྡོན་པའི་ཁམས་གཅིག་སྟེ་ཁམས་ཆེན་པོ་གསུམ་བྱུང་
 བ་ཡིན་ནོ། ཙ་བའི་ལུང་ལྷ་ཕྱི་གཉིས་དགོངས་དོན་གཅིག་ཀྱང་ལིང་ཀ་དང་གྱི་ཐང་གཉིས་
 དོན་གཅིག་མི་དགོས་ཏེ། མདོ་སྐད་ལ་གཡེར་མོ་ཐང་གཅིག་ཕུ་སྡོན་པ་མིན་པར་ལུང་ཆོན་
 གཞན་ཡང་མང་པོ་སྡོན་སྲིད་པས་དེ་ཕྱོགས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ཤས་ཆེ་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་
 ལིང་ཀ་ནི་ལན་ཀྱུ་ཕྱོགས་དེར་ཡིན་ནམ་ཡང་སྟུང་མོ། ཀྱི་ཚང་ཚོས་འབྲུང་དང་ཁམས་སྤྱུལ་
 རྣམ་ཐར་ཁག་ལ་བཟླས་པ་ཡིན་ན། མདོ་གམ་དང་གྱིང་ཐང་ཟེར་བའི་ས་གནད་ཆེ་བ་
 འགའ་ཆབ་མདོའི་རྩ་རྒྱུད་ཕྱོགས་སུ་ད་ལྟའི་བར་ཡོད་འདུག་ཅིང་། ཁམས་ཆེན་པོ་གསུམ་
 རང་གི་ཡུལ་མིང་དེ་དག་དངོས་སམ་དེ་ལས་མཆེད་པའི་སྡེ་ཆོན་འབྲུ་ཡིན་སྲིད་པས་དེ་དག་
 ལ་ཡང་ཞིབ་དཔྱད་རེ་བྱེད་པར་སྐུལ་ལོ།

གཉིས་པ་མདོ་ཁམས་སྐང་གསུམ་ནི། མིའུ་འབྲ་ཆགས་ལྟ་ཤོག་གདུང་རབས་(༡༩སྐད་བྲངས་པ་
 ལས། “སྐད་ཀྱི་མདོ་ཁམས་སྐང་གསུམ་དེ། བྱང་གི་ལ་དགུ་སྐང་དང་གཅིག། རྩ་སྟེ་བ་ཤིང་གི་

སྒྲིང་དང་གཉིས། ལུ་པ་མོན་པ་ལྷགས་ཀྱི་སྒྲིང་གསུམ་ཡིན།” ཞེས་ཟེར། འདི་ངོས་ཀྱིས་རྟེན་
 པའི་མེའུ་འདྲ་ཆགས་རྒྱས་བསྐྱུས་གཉིས་ནང་མི་སྒྲིང་། མདོ་ཁམས་སྒྲིང་གསུམ་པོ་དེ་དང་
 བཙེ་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་ཞིག་ནི། བཤད་མཛོད་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་༤༥༥། “སྒྲིང་གི་མདོ་
 ཁམས་སྒྲིང་གསུམ་ནི། ཆ་བ་སྒྲིང་དང་མར་གང་ཤུན་པོ་སྒྲིང་།” ཞེས་བཤད། ལྷོ་སྐྱེ་བ་ཤིང་
 གི་སྒྲིང་དང་ལུ་པ་མོན་པ་ལྷགས་ཀྱི་སྒྲིང་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ནི་དཀའ་བ་ཞིག་མ་ཡིན་
 ཡང་། བྱང་གི་ལ་དགུ་སྒྲིང་དེ་གང་དུ་ངོས་འཛིན་དགོས་མིན་ཏན་ཏན་ཞིག་ཤེས་མི་ཐུབ།
 འོན་ཀྱང་ངོས་ཀྱི་པ་ཡུལ་དུ་བྱང་གི་ལ་དགུ་ལ་ཟེར་བའི་ལ་ཆེན་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། ས་སྒྲིང་ཨ་
 ཙ་ཆོས་དེ་འདྲའི་ཆབ་མདོའི་ཤར་ལུ་པ་ཀྱི་ལ་དགུ་ལ་དང་ལ་དུག་ལ་སོགས་ལ་ཁ་བཤད་སྒྲིང་
 ཆོགས་བྱེད་རབས་ཤོད་རྒྱན་འདུག བྱི་མའི་སྒྲིང་གསུམ་ཀྱི་ཚེ་ཚུལ་ནི་གཞན་ཞིག་སྟེ། མདོ་
 ཁམས་སྒྲིང་དུག་ལ་སྟོང་སྒྲིང་གཉིས་སུ་བྱེས་པའི་སྒྲིང་གི་སྒྲིང་གསུམ་ཡིན་ཅིང་། རྟོད་དུལ་
 རྩ་སྒྲིང་གི་སྒྲིང་ཆ་བ་སྒྲིང་དང་། རྟོད་འབྲི་རྩ་སྒྲིང་གི་སྒྲིང་སྒྲིང་ཁམས་སྒྲིང་དང་། རྟོད་མ་རྩ་
 སྒྲིང་གི་སྒྲིང་སྟོམ་འཕོར་སྒྲིང་བཅས་གསུམ་ཡིན་ནོ། དགེ་བཤེས་སྟབས་ཀ་བས་བཟུང་བའི་
 སྒྲིང་གསུམ་ནི། འོད་འཛོམས་ཀྱི་སྒྲིང་། ཁ་ཕུ་ལོངས་སྟོང་གི་སྒྲིང་། སྟབས་ཀ་གྲ་པའི་སྒྲིང་
 དང་གསུམ་ཡིན་པ་བཀའ་གདམས་གསར་རྟེན་གི་ཆོས་འབྱུང་༡༩༥༥་བཤད། འོན་ཀྱང་
 འདི་དག་ནི་དབུས་སུ་ཡོད་པ་ལས་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་མེད།

འདིར་ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་ལ། རྟོད་སྒྲིང་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་བོད་ཆོས་ཁ་གསུམ་ལ་རྟོད་
 སྒྲིང་བྱེ་བ་ལྷན་ཡིན་པར་གཟུང་རྒྱ་མེད་དེ། རྟོད་མངའ་རིས་ནས་སྒྲིང་ཨ་མདོ་བར་ཟེར་བ་
 ནི་ལུ་པ་ནས་ཤར་དུ་ཆིས་པ་དང་། བྱང་ཡུལ་ལ་རྟོད་སྒྲིང་གཉིས་སུ་བྱེས་པ་ནི་ཤར་ནས་ལུ་པ་
 ཏུ་ཆིས་པ་ཡིན་ལ། དང་པོ་ནི་བོད་སྐྱེ་ཡོངས་ཀྱི་ས་གཤེས་ལ་གཞིགས་པའི་རྟོད་སྒྲིང་འབྱེད་
 སྟངས་དང་། གཉིས་པ་ནི་བྱང་ཡུལ་རང་ལ་གཞིགས་པའི་རྟོད་སྒྲིང་ཆིས་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་
 འདིར་སྒྲིང་དུག་ལ་རྟོད་སྒྲིང་བྱེ་བ་ནི་མདོ་ཁམས་ཁོ་ནས་ས་གཤེས་ལ་རྟོས་པ་ཡིན་པས་
 བྱང་ནས་རྩ་རྩ་བཙེ་དགོས་ལ། དེ་བཞིན་སྒྲིང་བྱི་གོང་འོག་བར་གསུམ་ཡང་དུལ་རྩ་འབྲི་
 གསུམ་གྱི་རྒྱུད་ལ་རྟོད་སྒྲིང་བར་གསུམ་འབྱེད་པ་ལ་བཙེ་དགོས་ཤིང་། རྒྱ་བོ་དེ་དག་ནི་བྱང་
 ནས་རྩ་རྩ་རྒྱག་པས་རྟོད་སྒྲིང་གྱི་རིམ་པ་ཡང་བྱང་ནས་རྩ་རྩ་ངོས་སུ་མས་རིམ་གྱིས་བཙེ་
 དགོས་པར་གྲུབ་པོ།

གསུམ་པ་མདོ་ཁམས་ཀྱི་སྣ་གསུམ་ནི། མིའུ་འབྲ་ཆགས་ཀྱི་ལས། “དེ་ཤོག་གསུམ་ཁ་ལ་སྣ་
 གསུམ་ཡོད།། ལྷོ་ཆ་བ་ཤིང་ཐོག་གི་སྣ་དང་གཅིག། སྤར་བྱར་སོ་དཀར་མོའི་དུལ་སྣ་དང་
 གཉིས།། རབ་སྤང་ཡུ་མར་ཇ་སྣ་དང་གསུམ།།” ཞེས་ལྷོ་ཆ་བ་རོང་ནི་ས་གཤིས་དྲོད་བཤེར་
 འཛོམས་པས་ན་ཤིང་ཐོག་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དང་། སྤར་ཁམས་སྤང་
 ཁོངས་བྱར་སོ་ནས་(ཆ་བ་སྤང་དུལ་ཆུའི་ཆུད་ནས་དུལ་གཏིར་དོན་པར་ཐོང་ཆང་ལོ་ཆུས་སུ་བཤད་)དུལ་
 གཏིར་ཐོན་པས་ན་དཀར་སོ་དུལ་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་དང་། སྤང་མི་ཉག་ར་བ་སྤང་ནི་ནག་
 སོ་ཆུ་དང་ས་མཆོམས་ཁེལ་བས་ན་ཡུ་མར་ཇ་ཡི་འབྱུང་ཁུངས་ལྟ་བུ་གྱུར། ལྷོ་ཆ་བ་ཤིང་ཐོག་
 གི་སྣ་འདི་སྤོར་བྱང་བྱང་ཤེས་དགོས་པ་ནི། ཆ་བ་རོང་དང་ཤིང་ཐོག་སོགས་སྤྲས་པ་ཉིད་
 ཀྱིས་དེ་ནི་དང་ཆབ་མདོ་ཁུལ་གྱི་ཆ་བ་མཛོ་སྤང་ཆུད་ཡིན་པར་བར་ཁམས་ཁུལ་གྱི་བྱིས་
 པའི་སློ་ངོར་ཆུན་ལ་དོགས་གང་ཡང་མེད་པར་འཆར་འོང་སྟེ། ས་ཁུལ་དེ་དག་ལ་ཆ་བ་རོང་
 དང་མི་ལ་ཆ་བ་རོང་པ་ཟེར་ཞིང་། ཁོང་ཆོའི་སྤང་ལ་ཡང་ཆ་སྤང་ཟེར། ཁོང་ཆོས་ཆབ་
 མདོའི་མཐེལ་རུ་(གོང་ཁྱེད་ཀྱི་མཐེལ་དུ་རུ་སྤོར་བྱས་ནས་ཆོང་རུ་བྱེད་སྒྲུབ་ཡོད་པ་ལ་ཟེར)སོགས་ཁྲོམ་གཞུང་ཆེ་
 ས་ནམས་སུ་ཆ་བའི་རྒྱན་ལྷག་ཅེས་སྤང་གྲགས་ཡོད་པའི་ཤིང་འབྲས་སྤྲས་སྤོན་སྣ་ཆོགས་
 ཆོང་འགེམས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པར་རྟག་པར་མཐོང་བྱ་ཡོད་པས་རེད། འོན་ཀྱང་ཨ་མདོའི་
 རྩོགས་ཀྱི་མི་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་པལ་ཆེར་ཆ་བ་རོང་ཞེས་བརྗོད་སྐབས་དེ་ནི་ཆུལ་རོང་ཁུལ་ཡིན་
 པར་ཤུགས་མ་ཐུབ་ཀྱིས་སློ་ཡུལ་དུ་འཆར་གྱི་ཡོད་འདུག་ཅིང་། རྒྱ་མཚན་དེས་ཆ་བ་རོང་ལ་
 ངོས་འཛིན་བྱེད་སྤངས་མ་འདྲ་བ་བྱུང་བ་ལས། བེ་རོ་རྒྱང་འབྲུད་གཏོང་སའི་ཆ་བ་རོང་དེ་
 ལ་ཡང་ངོས་འཛིན་བྱེད་སྤངས་ཁག་གཉིས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ།

བཞི་པ་མདོ་ཁམས་ཆུ་བྱག་སྤང་ལྔ་ནི། མིའུ་འབྲ་ཆགས་ཀྱི་ལས། “ད་ཆུ་བྱག་བར་གྱི་སྤང་ལྔ་
 དེ།། སྤོབ་ཆུ་ནག་མོ་ཆུར་བཅད་དང་།། དུལ་ཆུ་དལ་འབྲམས་པན་ཆད་དེ།། ས་དེར་སྤང་
 གཅིག་ཡོད་པ་དེ།། ཨ་སྤྱི་སྣོ་འུར་གྱི་སྤང་ཁུལ་ཡིན།། དུལ་ཆུ་དལ་འབྲམས་ཆུར་བཅད་དེ།།
 རྩ་ཆུ་ཁམ་པ་པར་བཅད་དེ།། སྤར་ཁམས་ཀེ་རུའི་སྤང་ཁུལ་ཡིན།། ཆ་བ་རྩ་སྤང་རིང་མོ་
 བཅད།། རྩ་ཆུ་བཅད་པ་ཡན་ཆད་དང་།། འབྲི་ཆུ་མེར་མོ་པར་བཅད་དེ།། ཤར་ལྷ་བཅད་པ་
 ཆུན་ཆད་དེ།། ལུ་འཕོར་གྱི་སྤྲག་སྤང་རིང་མོ་ཡིན།། ཤར་ལྷ་བཅད་པ་པན་ཆད་དེ།། མ་ཆུ་ལེ་
 མ་ཆུན་ཆད་དེ།། མ་ལྷ་ཉི་མའི་སྤང་ཁུལ་ཡིན།།” ཞེས་ཟེར། འདི་ཆོགས་བཅད་ཆད་ལྟག་ཤོར་
 བའམ་གོང་འོག་འབྲུགས་པ་འདྲ་ཞིག་གིས་གསལ་པོ་ཞིག་མེད་ན་ཡང་། ཚུམ་པ་པོའི་བརྗོད་

འདྲིང་གང་ཡིན་ཤུགས་ལས་རྟོགས་བྱུང་བ་ནི་ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་དྲུག་གི་བར་གྱི་ཡུལ་ལྔ་ལྔ་
 བཤད་འདྲིང་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལྟར་ན་སྤྱི་བ་ཆུ་ནག་མོ་དང་དངུལ་ཆུ་ཁམ་པ་གཉིས་བར་
 ལ་སྤང་གཅིག་དང་། དངུལ་ཆུ་ཁམ་པ་དང་རྩ་ཆུ་སེལ་མ་གཉིས་བར་ལ་སྤང་གཅིག་། རྩ་ཆུ་
 སེལ་མ་དང་འབྲི་ཆུ་སེར་བོ་གཉིས་བར་ལ་སྤང་གཅིག་། འབྲི་ཆུ་སེར་བོ་དང་ཉག་ཆུ་སྤོན་མོ་
 གཉིས་བར་ལ་སྤང་གཅིག་། ཉག་ཆུ་སྤོན་མོ་དང་མ་ཆུ་ལེབ་མོ་གཉིས་བར་ལ་སྤང་གཅིག་གྱི་
 རྩ་བོ་དེ་རྣམས་ཡིན་པར་དོན་གྱིས་ཤེས་སོ།

ལྔ་པ་མདོ་ཁམས་ཆུ་བཞི་སྤང་དྲུག་ནི། འདི་ལ་བཤད་སྟངས་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་མཆིས་ཏེ།
 སེལ་ཆེ་བ་ནི་ཡུལ་གྱི་བསྐལ་དོན་དུ་གྱུར་པར་བརྟེན་ཆུ་ཆེན་བཞི་དང་སྤང་ཆེན་དྲུག་པོ་སོ་
 སོར་མདོ་ཁམས་ཀྱི་ཤར་སྟོ་རུབ་བྱང་གང་དུ་ཁེལ་གྱི་ཡོད་པ་དང་། གང་གི་མཚམས་སུ་གང་
 ཞིག་གནས་ཀྱི་ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱི་གོ་རིམ་ཙམ་ཡང་མི་ཤེས་པར་གང་བྱང་དུ་སྤྱོད་ཏེ།
 དཔེར་ན་དོན་དམ་སྤྱོད་པའི་སེལ་ཆེ་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་མོད། མདོ་
 ཁམས་དང་རྒྱང་ཐག་རིང་བའི་དབུས་གཙང་ཕྱོགས་སུ་སྟོ་སྤྱོད་ཤར་བཙན་པོའི་གདུང་རྒྱུད་
 ལ་འབྱུངས་པའི་སྟབས་ཀྱིས་མདོ་ཁམས་ཀྱི་གནས་བཤད་བྱེད་སྐབས། ཙོང་ཁ་དང་སྤྱིང་ཁ་
 གླི་ག་གསུམ་ནི། ཆ་བ་སྤང་དང་སྤང་ཁམས་སྤང་དང་སྟོ་འབོར་སྤང་གསུམ་དུ་གནས་པར་
 བཤད་པ་དང་། དགེ་ལུན་པའི་ཆོས་འབྱུང་ལྔ་ཤོས་གསུམ་མཁར་ནག་ཆོས་འབྱུང་ལས་ཀྱང་།
 རྒྱལ་མོ་དངུལ་ཆུ་དང་དོམས་ཆུ་དང་ཟླ་ཆུ་གསུམ་པོ་ཆུ་མོ་གཅིག་གི་རྒྱན་དུ་འབྱུལ་ནས་
 བཤད་པ་ཡང་། ལོ་རྩེ་བ་ཁོང་ཉིད་དབུས་ཁུལ་སྟོད་ལྔ་དུ་འབྱུངས་ཤིང་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་
 འགོ་སྟོད་མ་ཕྱིང་བས་མེན་ན་ཅི་ཡིན། དེས་ན་མི་ཐོག་མང་པོའི་རིང་ནས་མདོ་ཁམས་རང་
 ན་ས་སྤྱོད་དོ་སྤྱོད་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཡང་ཕྱོགས་རེ་བ་མེན་པར་སྤང་དྲུག་ཀྱི་ཁོངས་ནས་ཆ་
 ཡོད་རྒྱུས་ཡོད་ཀྱི་རྟོག་རབས་ཕྱིང་བ་ཅན་མང་པོ་ཐེངས་མང་བསྟོ་བའི་དོན་གཏན་ལ་ཕབ་
 པ་ནི་ཆུ་སྤང་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེང་དང་པོར་འཁོད་པ་དེ་ཡིན་ལ། གང་ཞིག་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་
 དོན་དེ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡང་གང་འཚམས་མཆིས་ན་འདིར་ཡིག་ཚོགས་ལ་མ་བཟུས་པར་སྤྱིང་
 བཟུས་ཤིག་འགོད་པར་བྱོ།

ཆུ་སྤང་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེང་དང་པོ་༤༡ལས་བཤད་པ་ནི། སྤང་མདོ་ཁམས་ཆུ་བཞི་སྤང་དྲུག་
 ཅས་གསུམ་པ་དེའི་དོས་འཛིན་རི་ལྟར་ཞེ་ན། ཆུ་ཆེན་དང་པོ། དངུལ་ཆུ་ཁམ་པ་འམ་རྒྱ་མོ་

དདུལ་མུ་ཞེས་གྲགས་པ་ནི། སོག་ལ་སྐྱུ་བོའི་སྐྱུ་ནག་མཚོ་ཞེས་པའི་མཚོ་འདབས་ཀྱི་མུ་དེ་ལ་
 ནག་མུ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། མུ་བོ་དེ་ནག་མུ་ཁ་དང་བསམ་གཏན་གངས་བཟང་གཡོན་ཕྱོགས་
 ན་འབབ་པ་དང་། སོག་ལ་སྐྱུ་བོའི་མདུན་ཕྱོགས་ཏྲར་སྟག་ཕྱག་ཟླེ་པའི་གཞུང་ནས་ཤག་མུ་
 ཞེས་པ་འབབ་པ་ནག་ཤག་སུམ་མདོར་འདྲེས། ཡང་སོག་ཞེ་དམར་ལ་དམར་དང་། སོག་རྩེ་
 རྒྱལ་བའི་ཐོད་དཀར། སོག་གི་བ་རུ་ར་རུ། སོག་གི་བསྟན་མ་བཅུ་གཉིས་སུ་གྲགས་པ་དེ་དག་
 ནས་འབབ་པའི་མུ་ལ་སོག་མུ་ཟེར་ཞིང་ནག་སོག་སུམ་མདོ་ནས་ནག་མུ་དང་འདྲེས། དེ་
 ནས་དདུལ་མོ་རྩོང་ནས་འབབ་པས་དདུལ་མུ་ཞེས་གྲགས་ཤིང་། དཀར་དདུལ་སུམ་མདོ་
 དང་། རེ་དདུལ་སུམ་མདོ་སོགས་ཟླེ་བརྒྱད་ཀྱི་རྒྱ་ལམ་དང་འདུ་ས་ལྟ་བུ་མ་ནས་འབབ་
 ཅིང་། འབར་མའི་ཕྱོགས་ནས་འབབ་པར་སེལ་ཕྱན་གཙང་པོ་ཟེར་ཞིང་དེ་ནས་རྒྱ་མཚོར་
 འདྲེས། མུ་རྒྱུད་འདི་ནི་ཤིང་ཐོག་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་སུ་གྲགས།

མུ་ཆེན་གཉིས་པ། རྩ་རྒྱུའམ་རྒྱ་མུ་ཞེས་པ་ནི་མུ་རྟོད་དགེ་རྒྱས་རྩ་དཀར་པོ་ནས་འབབ་ཅིང་།
 མུ་མགོ་ལ་ལྷགོང་ས་ལྗེ་པ་ཆེན་པོས་ལྟ་བསང་བཀྲ་ཤིས་འབྱེལ་མ་གསུངས་པས་ཕྱིས་སུ་བཀྲ་
 ཤིས་འབྱེལ་མུ་ཞེས་མིང་དུ་ཆགས་པ་དང་། ཡང་རྩ་དམར་པོའི་མཐར་སྐང་ལ་ནས་འབབ་
 པའི་མུ་ལ་རྩ་སྤིབ་ཀྱི་མུ་དང་། རྩ་ནག་ཏྲར་པོ་འབྱུག་ཟླེར་ནས་འབབ་པའི་མུ་ལ་རྩ་ནག་མུ་
 ཞེས་རྩ་དཀར་དམར་ནག་གསུམ་གྱི་སུམ་མདོར་འདུས་པའི་མུ་ཡིན་པས་ན་རྩ་མུ་ཞེས་
 གྲགས་པའོ། རྩ་ཡི་རྒྱལ་པོ་གོ་བོ་ཁྱུང་ཕྱག་རི་རྒྱུད་ཀྱི་མུ་ཡིན་པས་ན་རྩ་མུ་ཞེས་ཟེར། ཡང་
 འདམ་རྟོད་ཕྱག་གི་རྩ་རི་ནས་མུ་ཤར་དུ་འབབ་པའི་མུ་ལ་ཕྱག་མུ་དང་། ཟླེ་རྒྱ་རྩེ་མུ་སོགས་
 ཟེར་ཞིང་། མཐར་ངོམས་གཞུང་ནས་ངོམས་མུ་ཞེས་ཆབ་མདོའི་གཡས་ནས་འབབ་པ་རྩ་
 རྒྱར་འདྲེས། མཐར་རྒྱ་ནག་གི་ཡུ་ནན་དང་། ཐའེ་ལན་ཏ། ལའོ་སི། ཀམ་པོ་ཏེ་ཡ། ཐེ་ཏེ་ནམ་
 སོགས་ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ལྗེ་ཙམ་བརྒྱུད་ནས་འབབ་པར་མུ་བོ་མེ་གོང་གཙང་པོ་ཞེས་གྲགས་
 ཤིང་མཐར་རྒྱ་མཚོར་འདྲེས། མུ་ཆེན་འདི་ཡིས་གཡས་གཡོན་ནས་མུ་རྒྱའི་གཏོར་ཁ་འབྱེར་
 ནས་འགོ་བར་གྲགས།

མུ་ཆེན་གསུམ་པ། འབྲི་མུ་སེ་བོ་ཟེར་ཞིང་གསེར་ལྗན་གྱི་མུ་བོ་ཞེས་ཀྱང་གྲགས་པ་འདི་ནི་
 གདང་ལའི་བྱང་ཤར་འབྲིའི་བྱར་མགོ་ལ་ཞེས་པའི་རི་བོ་འབྲི་འདྲ་བ་དེའི་སྒྲ་ཁྱུང་གཡས་
 གཡོན་ནས་མུ་རེ་འབབ་པ་དེ་གཉིས་འདུས་པས་ན་འབྲི་མུ་ཞེས་མིང་དུ་གྲགས། གཞན་ཡང་

བྱང་ཐང་དཀར་དམར་གུམ་གསུམ་ཞེས་པ་བྱང་ཐང་མི་མེད་ཀྱི་ལྷང་པ། རྡོ་གཡའ་མས་རང་
སྐད་འདོན་ས། མུ་ཅི་ཤིང་གིས་ཤར་སྤྱུ་ལེན་ས། བྱང་རྒྱང་འབྲོང་གཉིས་ཀྱི་པ་ཡུལ། དེ་ཡན་
གྱི་ས་ལ་ས་མིང་མེད། དེ་ཡན་གྱི་ཕྱེ་ལ་ཕྱེ་མིང་མེད། ཟེར་བའི་ས་ཁུལ་ནས་འབབ་པའི་ཆུ་
ཆེན་མང་པོ་འབྲི་ཆུར་འདྲེས། མཐར་ས་ཐམ་སོགས་བརྒྱད་ནས་རྒྱ་ནག་སྟོན་ནས་ཤར་དུ་
འབབ་པར་ཡང་ཅི་གཙང་པོ་ཞེས་གྲགས་ཤིང་དེ་ནས་མཐའ་ཡས་རྒྱ་མཚོར་འདྲེས་སོ།

ཆུ་ཆེན་བཞི་པ། མ་ཆུ་ལེབ་མོ་ཞེས་པ་ནི། མ་ཡུལ་ཡིད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར། མ་སྟོད་ཟས་ཀྱི་འགོ་
ས། མ་ཟད་ཟད་ཡག་དང་ཡུག་ནས་ཟད། ཟེར་བ་ལྟར། ཡག་སྟོན་ཆེད་ཆུ། ཡག་གི་ཆུ། བ་
རིས་ཆུ་གསུམ་དང་། མ་སྟོད་མཚོ་སྡོ་རེངས་ཀྱི་ཆུ་འདབས་མཚོ་སྡོ་རེངས་ལ་འདྲེས་ཏེ་མ་
ཁོག་ནས་འབབ་པས་མ་ཆུར་གྲགས་ཤིང་། ཤར་སྟོད་མ་རྒྱལ་སྟོན་རའི་རི་རྒྱད་དང་། མདོ་
ལའི་རི་རྒྱད་ཀྱི་ཆུ་བོ་ནམས་བསྐྱས་ཏེ་རྒྱ་ནག་ལན་གཏུ་བརྒྱད་འབབ་པར་ཉོང་དུ་གཙང་པོ་
ཟེར་ཞིང་མཐར་རྒྱ་ནག་དྲང་དྲང་སྟོགས་ནས་རྒྱ་མཚོར་འདྲེས། འབྲི་ཆུ་དང་མ་ཆུ་བར་གྱི་
རྩ་ཆུའམ་ཉག་ཆུ་ཡང་ཆུ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་མོད་མཐར་འབྲི་ཆུར་འདྲེས་ནས་རྒྱ་མཚོར་སོང་བ་
ལས་རང་འབབ་ཀྱིས་རྒྱ་མཚོར་མི་འགོ་བས་ཆུ་ཆེན་དུ་མ་བགངས་སོ།

སྐང་དྲུག་གི་དང་པོ་སྟོ་བོ་སྐང་ནི། རང་ཅག་གི་རྒྱལ་ས་ལྷ་ས་ནས་ཆེས་པའི་བྱང་ནས་ཤར་
གྱི་སྟོགས་སུ་སྐང་དང་པོ་སྟོ་བོ་སྐང་ཞེས་གྲགས་པ་ཡོད་ཅིང་། ཞེས་རྒྱ་མོ་དངུལ་ཆུ་དང་གོང་
ཡུལ་གྱི་སྟོ་བོ་རི་རྒྱད་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་ངོས་འཛིན་པ་དང་། སྐང་གཉིས་པ་དངུལ་རྩ་སྐང་ནི།
རྒྱལ་མོ་དངུལ་ཆུ་དང་རྩ་ཆུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དང་། སྐང་གསུམ་པ་འབྲི་རྩ་སྐང་ནི། རྩ་ཆུ་དང་
འབྲི་ཆུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དང་། སྐང་བཞི་པ་མ་ཆུ་སྐང་ནི། འབྲི་ཆུ་དང་མ་ཆུ་གཉིས་ཀྱི་བར་
དང་། སྐང་ལྔ་པ་མེ་ཉག་རབ་སྐང་ནི། སྟོན་ནས་བྱང་དུ་སྟོག་པའི་མ་ཆུའི་ཁུག་སོ་ཆེན་པོ་ནས་
རྒྱ་བོད་ས་མཚམས་བར་དང་། སྐང་དྲུག་པ་ཤར་ཆུ་སྐང་ནི། མ་ཆུ་པན་གྱི་ཨ་མདོའི་ས་ཆ་
པལ་ཆེ་བ་ཤར་ཆུ་སྐང་དུ་ངོས་འཛིན་པ་བཅས་ཡིན། འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་པར་ལོ་རྒྱུས་
ཀྱི་ཁྲུངས་ཡོད་མེད་དང་། རྡོ་ལ་གནས་མེན་དཔྱད་པར་འདོད་ན་ཁོ་བོས་སྟུར་ནས་བྲིས་
ཤིང་དུས་དེབ་ཁག་ནང་བཀོད་པ་ {མདོ་ཁམས་ཆུ་བཞི་སྐང་དྲུག་ལ་དཔྱད་པའི་གཏམ་སྟོང་
ཐུན་ཆེན་མོ་སོགས་གཤམ་དུ་བཀོད་རྒྱུ་ཡིན་ན་གཟིགས་པར་འཇོག།

དུག་པ་མདོ་ཁམས་ཀྱི་མདོ་གསུམ་ནི། སྤང་མདོ་ཁམས་ཀྱི་མདོ་གསུམ་དེ་ཨ་མདོ་ཆུ་མདོ་
ཆབ་མདོ་གསུམ་ལ་སྤུམ་པ་ཆོས་འབྱུང་༥༥ལམ་བཤད་ཀྱང་། དེང་སང་ཁམས་ཀྱི་མདོ་
ཆེན་གསུམ་ནི་ཆབ་མདོ། སྤུམ་མདོ། དར་མདོ་གསུམ་དུ་ཅི་སྤོལ་དར་བ་ནི་སྐབས་བབ་ཀྱི་དོན་
ཡིན་སྟེ། མདོ་དེ་དག་གི་གོ་དོན་ཅུང་ཟད་ཅིག་འོག་ཏུ་འཆད་དོ།

བདུན་པ་མདོ་ཁམས་ཀྱི་ཐུ་ཆེན་གསུམ་ནི། ཐུ་བཀའ་བྱུང་མཐའ་༣༣༡ལམ། “སྤང་དུག་
རྩེ་དགུ་ཤོད་བཅུ་ཅུ་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་ཁམས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་”ཅེས་འབྱུང་ཞིང་། དེ་
ལ་ཐུ་གསུམ་ནི་ཁམས་སྟོད་གྲང་ཅུ། ཁམས་སྟོད་གཡས་ཅུ། ཁམས་སྤང་གཡོན་ཐུ་གསུམ་ཡིན་
པར་སྤུམ་པ་ཆོས་འབྱུང་༥༥ལམ་བཤད། ཁམས་སྟོད་གྲང་ཅུ་ནི་དེང་ཤོ་སྟར་སྟོ་གསུམ་དུ་
འབོད་པའི་ཁྱུ་དང་། ཁམས་སྤང་གཡོན་ཐུ་ནི་ལེ་ཐང་གཡོན་ཐུ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ཞིང་།
ཁམས་སྟོད་གཡས་ཅུ་གང་དུ་དོས་བཟུང་དགོས་མིན་མ་ཤེས།

བརྒྱད་པ་མདོ་ཁམས་ཀྱི་མདུད་བཞི་ནི། སྟོ་བོ་གངས་ཀྱི་མདུད་པ། ས་ངན་ས་ཡི་མདུད་པ།
མགོ་ལོག་རྒྱུད་གི་མདུད་པ། ཉག་རྩེ་ལྷགས་ཀྱི་མདུད་པ་དང་བཞི་ཡིན་ལ། འགའ་ཞིག་
ནས་སྟོ་བོ་ཤིང་གི་མདུད་པ་ཡང་ཟེར། མདུད་བཞི་ནི་ས་བབ་བཅན་པས་ཁྱུ་དེ་དག་ཏུ་
གནས་པའི་མི་སྡེ་རྣམས་ལ་ལས་སྤྲོ་བོར་བརྒྱས་བཅས་བྱེད་མི་སྤྱོད་པའི་དོན་ཏེ། སྟོ་བོ་ཁྱུ་
ཀྱི་བཅན་པོའི་གདུང་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་ལྷན་སྟེ་པས་སྟོ་ཆུ་ལུང་དུག་སྟེར་བདག་གིས་དུས་རབས་
མང་པོའི་རིང་རང་བཅན་ལྟ་བུར་གནས་པ་དང་། གོ་འཛོ་ས་ངན་ཁྱུ་ཀྱི་མི་རྣམས་ཀྱིས་
འགོ་ལ་དཔོན་མེད། འོག་ལ་གཡོག་མེད། རྒྱ་ལ་ཤོག་ཟེར་ན་ཡ་ཟེར་དགོས། ཞེས་བརྗོད་
སྟེ་ཡོད་པ་ལྟར། ཐུ་ཤོག་བྱམས་མ་ཅན་དཔུང་སྟེ་དུས་རབས་བྱེད་ཅི་རིང་རྒྱ་བོད་བར་
ཀྱི་འགྲིམ་འབྲུལ་བཅད་ནས་རང་བཅན་ལྟ་བུར་གནས་པ་དང་། མགོ་ལོག་ཁྱུ་ཀྱི་ཨ་སྟོང་
ཆང་སོགས་དཔོན་ཁག་རྣམས་ཀྱིས་ཟི་ལིང་ལྷ་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་ལྷན་ནན་པོ་སྤྲོད་དེ་ཡུན་
རིང་རང་བཅན་ལྟ་བུར་གནས་པ་དང་། ཉག་རྩེ་ཁྱུ་ཀྱི་མགོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཅན་གྱིས་རྒྱ་
བོད་གཉིས་ལ་ཡ་བོར་བཟུང་ནས་ཉག་ཁྱི་སྟེ་བརྒྱུད་སྟེ་རང་བཅན་བྱས་ནས་བཟུང་
པ་སོགས། ས་ཁྱུ་དེ་དག་ཏུ་ལས་སྤྲོ་བོ་གཞན་གྱིས་དབང་བསྐྱར་བྱེད་མི་སྤྱོད་པས་ན་མདོ་
ཁམས་ཁྱུ་ཀྱི་བཤེག་པར་དཀའ་བའི་དོ་རྩེའི་མདུད་བཞི་ཞེས་མིང་ཐོགས། འོན་ཀྱང་ཕྱིས་
བོད་གཞུང་གིས་དཔག་དཔུང་བཏང་ནས་ས་ཁྱུ་དེ་དག་དབང་བསྐྱར་བྱས་པས་ན། ས་ཡི་

མདུད་པ་གྲོལ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ས་ཤོར་བ་ཡིན་ཚུལ་སྒྲ་ཆེན་འགའ་
རེས་གསུངས་པ་ཐོས་སོ།

དགུ་པ་མདོ་ཁམས་ཀྱི་ཕྱག་དྲུག་ནི། མིའུ་འབྲ་ཆགས་༡༧ལས། “ད་མདོ་གམ་གྱི་ལྷང་པ་ཕྱག་
དྲུག་དེ། སྒྲིང་ཀ་སྒར་མོ་རྟ་ཡིས་ཕྱག། དམག་རྒྱལ་དྲག་པོ་གཡག་གིས་ཕྱག། འབྲི་རྒྱལ་དམ་
པ་ཆོས་ཀྱིས་ཕྱག། རྩོ་ཟླ་ཐོན་མོ་ནས་ཀྱིས་ཕྱག། རྩ་རྒྱལ་གཡང་མོ་ལྷག་གིས་ཕྱག། ཉིབ་ཆུ་
ནག་མོ་ཤིང་གིས་ཕྱག། དེ་མདོ་གམ་གྱི་ཕྱག་ལྷགས་དྲུག་ཡིན།” ཞེས་མདོ་ཁམས་ལ་ཕྱག་
དྲུག་ཅི་བ་ནི། སྒྲིང་ཀ་འདི་མདོ་སྒྲིང་གི་ཡུལ་ཞིག་གི་མིང་སྟེ་ཁྱི་ཁྱི་ཀ་དང་ཉེ་ས་ཞིག་ཏུ་ཡོད་
འབྲ་བ་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་རྒྱུ་ལ་རྟ་མང་པོ་ཡོད་པས་རྟ་རྟ་ཡིས་ཕྱག་
པ་དང་རྟ་ཡི་ཆོལ་ཁ་ཟེར། མ་རྒྱལ་སྒོམ་རའི་རི་རྒྱུད་ཀྱི་མ་རྩོད་མཐོན་པོ་དགུ་སྒྲིལ་སོགས་མ་
རྒྱུ་སྟོད་ལུལ་དུ་འབྲི་གཡག་མང་དུ་གནས་པ་དང་། འབྲི་རྒྱུ་རྒྱུ་དུ་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་མ་
ཁང་དང་དགོན་ཆེ་མང་དུ་ཆགས་པ་དང་། རྩ་རྒྱུ་དང་རྩོམས་རྒྱུ་རྒྱུ་དུ་གོ་ནས་སོགས་
འབྲུ་རིགས་མང་དུ་འབྱུང་བ་དང་། ཆ་བ་སྒྲིང་སོགས་རྒྱལ་མོ་དངུལ་རྒྱུ་རྒྱུ་དུ་ལྷག་མང་
དུ་འབྱུང་བ་དང་། ཉིབ་ཆུ་སྟེ་མི་ཉི་ཆུ་ནག་ནས་འབབ་པའི་ཀོང་རོང་གཙང་པོའི་རྒྱུད་དུ་
ཤིང་ནགས་མང་དུ་སྒྲིམ་པའོ།

བརྩ་པ་མདོ་ཁམས་ཀྱི་རོང་ཆེན་དགུ་ནི། སྤྱིར་བོད་གངས་ཅན་ལ་རོང་ཆེན་བཞི་ཡོད་པ་
ཡང་། དུམ་དགེའི་གསུང་འབུམ་བོད་གསུམ་པ་༣༣༡ལས། ཤར་རྒྱལ་མོ་རོང་། རྩོ་ཆ་བ་རོང་།
རྩབ་ཀོང་པོ་རོང་། བྱང་ཨ་ལྷག་རོང་བཅས་བཞི་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། གཙང་རོང་ཆེན་
དང་རོང་རྒྱུང་འདི་ནམས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་མིང་གྲགས་ཆེན་པོར་སྤང་ཡང་བོད་གངས་
ཅན་གྱི་རོང་ཆེན་ནང་མི་བགང་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡང་བཤད་པར་མི་སྤང་། བྱེ་བྲག་མདོ་
སྒྲིང་གྱི་རོང་ཆེན་བཞི་ནི་རོང་པོ་རེབ་གོང་དང་རྒྱལ་རོང་ཐེ་རོང་དགུ་རོང་བཞི་ཡིན་པར་
ཡང་དེ་ཉིད་ལས་བཤད་དོ། བཙན་པོ་ནོ་མོན་ཏན་གྱི་འཇམ་སྒྲིང་རྒྱས་བཤད་༥༤༤ལས།
“ཆ་བ་རོང་ས་ངན་རོང་ཉག་རོང་རྒྱལ་མོ་རོང་སྟེ་རོང་ཆེན་བཞི་དང་” ཞེས་སྤང་མདོ་
ཁམས་ཀྱི་རོང་ཆེན་བཞི་ཅུ་བཤད་པ་དང་། ཉག་རོང་གཏམ་ཤན་མ་པ་༥༣ལས། “སྟོ་པོ་རོང་
ཆ་བ་རོང་ཉག་ཨ་འཛི་རོང་རྒྱལ་མོ་རོང་བཅས་སྤྲས་གནས་རོང་ཆེན་ཁག་བཞི་” ཞེས་སྤྲས་
གནས་ལ་སྤྱིར་བའི་རོང་ཆེན་བཞི་བཤད་པ་དང་། གུ་བགྲས་ཆོས་འབྱུང་༥༩༩ནང་སྟོན་པོ་

བཀའ་ཐང་གི་ལུང་བྲངས་ནས། “གཙང་རྩལ་ཉག་རྩལ་སྟོ་རྩལ་དང་། ཀོང་པོ་རྩལ་ལས་
སྟོ་བཞི།” ཞེས་ཞི་རྒྱས་དབང་བྲག་གི་ལས་ཀྱི་སྟོ་བཞི་ལ་སྦྱར་བ་དང་། ལུས་པ་ཚས་འབྱུང་
༥༥༥ལས། “སྒང་བྲུག་ལ་བར་དུ་རྩལ་ལྡང་། ཤར་རྒྱལ་མོ་རྩལ་། རྩལ་(མ། རྩལ་) ལ་ལ་རྩལ་
ཆ་བ་རྩལ་སྒང་བ་རྩལ་ལྡང་།” ཞེས་སྒང་བྲུག་བར་གྱི་རྩལ་ལྡང་ཡི་མིང་མ་རྟེན་པ་འབྲུ་བ་
ཞིག་ལྟུང་། དེས་ན་རང་རང་གི་ཞེན་འདོད་ཙམ་ལས་མཐའ་ཆོད་པ་ཞིག་མེད་ན་ཡང་། གོང་
གི་ལོ་རྒྱུས་དེ་དག་ཏུ་མ་འཁོད་པའི་ཁམས་སྦྱོགས་སུ་གྲགས་ཆེ་བའི་རྩལ་མིང་ཅན་འགའ་
རེ་སྟོས་ན། ལྡང་རྩལ་། དེང་དཀར་མཛེས་ཁོངས། རྩལ་རྩལ་། དེང་ཆབ་མདོའི་ཁོངས། ལྡང་རྩལ་།
དེང་ཆབ་མདོའི་ཁོངས། ལྡང་རྩལ་ལྡང་ཁོངས། ལྡང་རྩལ་རྩལ་། འདི་སྦྱར་ཆབ་མདོའི་སྦྱི་
ཡི་རྩལ་ཁག་བྲུག་གི་ཡ་གྲུལ་སྟོག་གཟིག་དེ་ཡིན་འབྲུ་བ་ཞིག་སྦྱེ་དགའི་རྒྱལ་རབས་ཁག་ལས་
བཤད་ཅིང་། དེ་ཡིན་ན་དེང་ཆབ་མདོའི་ཁོངས་སུ་ཡོད།

བཅུ་གཅིག་པ་མདོ་ཁམས་ཤོད་ཆེན་བཙུ་བ་རྒྱུད་ནི། ལུས་པ་ཚས་འབྱུང་༥༥༥ལས། “རྒྱས་
ཤོད་ས་ཤོད་རྟ་ཤོད་སྟགས་ཤོད་སྟོ་ཤོད་ནག་ཤོད་གེ་ཤོད་ཆེ་ཤོད་རྒྱང་ཤོད་དོམ་ཤོད་དེ་
ཤོད་བཅུ་དང་” ཞེས་བཤད་ཀྱང་བགྲང་ན་བཅུ་གཅིག་འབྱུང་ཞིང་། དེའི་སྟེང་ཁྱངས་གང་
ཡིན་མི་གསལ་ཡང་འབྲོང་པའི་དེབ་སྟུག་༥༥ལས། “གྱིམ་ཤོད། རྩལ་ཤོད། དཀར་ཤོད། ངམ་
ཤོད། ལྡང་ཤོད། རྩལ་ཤོད། ལྡང་ཤོད། གཡང་ཤོད་” ཅེས་བགྲངས་འདུག །དེ་ལ་རྒྱས་ཤོད་དམ་
རྒྱ་ཤོད། དེང་དཔལ་འབར་རྩལ་ཁོངས། ས་ཤོད། དེང་དཔལ་འབར་རྩལ་ཁོངས། རྟ་ཤོད།
དེང་སྟེང་ཆེན་རྩལ་ཁོངས། དཔལ་ཤོད། དེང་དཔལ་ཤོད་རྩལ་ཁོངས། ལྡང་ཤོད་དམ་རྩལ་ཤོད།
དེང་མཛོ་སྒང་རྩལ་ཁོངས། རྟགས་ཤོད། དེང་འབྲི་རྩལ་ཁོངས། རྟེ་ཤོད། དེང་དཀར་
མཛེས་རྩལ་ཁོངས། ཆེ་ཤོད། དེང་སྦྱེ་དགའི་རྩལ་ཁོངས། རྒྱང་ཤོད། དེང་སྟེང་ཆེན་རྩལ་ཁོངས།
དོམ་ཤོད། འདི་གང་ཡིན་མ་ཤེས། དེ་ཤོད། དེང་ཉིང་ཁྱི་རྩལ་ཁོངས། གྱིམ་ཤོད། དེང་སྟེང་
ཆེན་རྩལ་ཁོངས། རྩལ་ཤོད། འདི་གང་ཡིན་མ་ཤེས། དཀར་ཤོད། དེང་སྟོག་རྩལ་ཁོངས།
དོམས་ཤོད། དེང་ཆབ་མདོ་རྩལ་ཁོངས། ལྡང་ཤོད། དེང་ཆབ་མདོ་རྩལ་ཁོངས། ལོ་རྒྱུས་འགར་
སྦྱར་ཁམས་ཆ་ལ་སྟོའི་སྦྱོགས་དེར་ལྡང་ཤོད་ཅེས་བརྗོད་པའང་སྟེང་། དུལ་ཤོད། དེང་སྟོ་རྩལ་
རྩལ་ཁོངས། ལྡང་ཤོད། དེང་གོ་འཛོ་རྩལ་ཁོངས། གཡང་ཤོད། དེང་རི་བོ་ཆེ་རྩལ་ཁོངས། ལྡང་
ཤོད། དེང་སྟེང་ཆེན་རྩལ་ཁོངས། ངམ་ཤོད་ཅེས་པ་ཡང་མདོ་ཁམས་ཀྱི་ཤོད་ཆེན་ཆེ་བའི་

སྐབས་ཡིན་པ་ལས། སྤྱིར་བོད་སྟོ་ཁའི་ག་ཕྱི་ནང་གི་ལུང་པ་འདི་ལ་ངམ་ཤོད་ཅེས་བོད་ཀྱི་ལོ་
རྒྱུས་ཡིག་ཆ་མང་པོར་གསལ་འདུག།

མདོ་ཁམས་ཀྱི་ས་ཆར་དགེ་མཚན་དང་བཀོད་དབྱིབས་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་སྟེ་ན། རྩ་
དཔལ་སྤྱལ་(༡༥༠༥-༡༥༥༧)འབེལ་གཏམ་ལྟེ་ལས། “སྤང་མདོ་ཁམས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་ཁྱེ་
ཐམས་ཅད་བསེལ་ལ་དྲངས། ཤིང་ཐམས་ཅད་དྲང་ལ་ཐེམ། སྤང་ཐམས་ཅད་སྤྱུམ་ལ་བཀྲ།
ཞིང་ཐམས་ཅད་ཕྱག་ལ་གཤིན། རྩོད་ཐེ་དང་འབྲོག་ཐེ་འབེལ། བཟའ་བཏུང་གི་ཚེལ་སྤྱབ་སྤྱ།
ཡར་ཇག་གི་རྒྱ་འགྲུལ་ཉུང་། ས་གཞི་ཁ་རྒྱ་ཆེ། ལུང་པ་ཕུ་ཐག་རིང་། ས་དབྱུང་བཟང་དགུ་
འཛོམས། ལྷ་ཆོས་གཙུག་ལག་གི་དབྱུང་འཛོམས་པས་དགེ་འདུན་གྱི་སྤེ་ཀུན་དར་རྒྱས་ཆེ། མི་
ཆོས་པོ་བྱང་གི་ལེགས་དགུ་འཛོམས་པས་རྒྱལ་རབས་སྤིང་རྒྱས་བརྟན་ཞིང་མངའ་ཐང་དང་
ལོངས་སྤྱོད་རྒྱས། སལ་པ་དུར་མཆོར་འདེབས་ས་ལེགས་པས་མི་ཕྱགས་ཡར་ལྗན་དུ་འབེལ།
གང་ཡང་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པས་ཡུལ་ལ་དགེ་བཅུ་ཆང་བ་སྟེ་” ཞེས་དང་། མདོ་སྤང་ཆོས་
འབྱུང་ལྟེ་ལས། “བྱང་གི་འབྲི་རྒྱ་རྒྱན་གར་གྱི་བྲག་འབྲི་མགོ་འདྲ་བ་ལས་འབབ་པའི་
གསུང་རྒྱན་ཐོས་ལ། རུབ་ནས་ཤར་དུ་གྲ་སྟོང་། ལྗན་གཞུང་། ཐེ་དགོ། ས་ངན། འབའ། ཐོས་ཅེ་
རག་བཅས་བརྒྱད་ཡུལ་ནན་གྱི་ས་ཆ་རྒྱ་ཡུལ་དུ་འགྲོ་ཞིང་། ཕྱི་མ་འདིར་དགའ་ལྗན་སུམ་
ཅེན་སྤིང་ཁམས་ཆོན་བརྒྱད་ལ་དགེ་འདུན་ཉིས་སྟོང་དུ་ཉེ་བ་བཞུགས་པ་དང་། རྒྱལ་ཐང་
རིགས་ལྷ་སྟེ་ཁང་། ཡུལ་འདིར་ཀུན་རྒྱ་འཐབ་ཚོད་ཁྲལ་སྤིམས་སོགས་ཀྱིས་མནར་གཅོད་
མེད་པར། མི་རྣམས་དད་པ་ཆེ་བ་སོགས་སྤྱོད་བཅུད་བཀྲ་ཤིས་པ་ཐོས་སོ་” ཞེས་དང་།
ལྟེ་ལས། “མདོ་ཁམས་ཀྱི་ངོས་འདི་དཔོན་ཆེ་ཆུང་ཅི་རིགས་ཀྱི་མངའ་ཞབས་རྩོད་འབྲོག་གི་སྤེ་
རྒྱ་ཆེ་ཞིང་། སྤྱབ་མཐའ་སྤྱ་ཆོགས་པའི་ཆོས་བརྒྱད་འཛོན་པའི་དགོན་སྤེ་དང་། སྤྱིས་ཆེན་
དམ་པ་བསྐྱང་ལས་འདས་པ་བྱོན་པས་བརྟན་པའི་འབྱུང་ཁུངས་དབྱུས་གཙང་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་
སར་འགྲན་རྒྱས་པ་ལྟ་བུར་སྤང་” ཞེས་དང་། མཐུ་འདྲ་ཆགས་ལྟེ་ལས། “མདོ་གམ་གདུགས་
ཆེན་བརྒྱད་པ་འདྲ། སྤང་ཆེན་པག་མོ་ཉལ་བ་འདྲ། སྤང་ཐུན་པོ་གུས་བསྐྱར་བ་འདྲ། རི་བོ་
སྤི་གདུགས་བརྒྱད་པ་འདྲ། རི་མགོ་ཆོག་པོར་སྤོར་བ་འདྲ། རི་ཅེ་མདུང་མོ་གཤིབ་པ་འདྲ།
ཐང་ནི་དར་དཀར་བདས་བ་འདྲ། དེ་མདོ་གམ་ས་ཡི་འདྲ་ལུགས་ཡིན།” ཞེས་པ་ལྟར་རོ།

ལྷ། དམིགས་བསལ་མདོ་ཁམས་ཞེས་པའི་མིང་དོན་ལ་དབྱུང་པ།

རི་ཅམ་བརྟགས་ཤིང་དབྱུང་ཀྱང་མདོ་ཁམས་ནི་མདོ་ཁམས་རང་རེད། མདོ་ཞེས་པའི་མིང་
 ཀྱང་འདི་རང་ཉིད་གང་ལ་འཇུག་པ་ན་སྐྱེས་བྱས་འདོད་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཅམ་
 མེན་པར་འབྲེལ་བ་དང་རྒྱ་མཚན་ངེས་ཅན་ཞིག་ལ་ལྟོས་པའི་རྗེས་སུ་གྲུབ་པ་ལས་བརྗོད་པ་
 དང་འཇུག་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་མདོ་ཞེས་པ་འདི་འདྲུ་ཞེས་པའི་བྱ་ཚིག་དེ་
 ཉིད་མིང་ཚིག་ཏུ་བཞག་པའི་གདངས་ཀྱི་གནས་སྐབས་འགྱུར་བ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་
 ཡང་ཡིན་ཏེ་རྒྱ་བོ་གཉིས་དང་གསུམ་ལ་སོགས་པ་འདྲུ་བའི་ས་ལ་རྒྱ་མདོ་དང་། ཁབ་མདོ་
 སོགས་ཟེར་བ་ལས་རྒྱ་བོ་གཅིག་གི་གཞུང་རྒྱུད་གང་དུ་འང་དེ་ལྟར་མི་ཟེར། དེ་བཞིན་ལམ་
 ཁ་གཉིས་དང་གསུམ་སོགས་འདྲུ་བའི་ས་ལ་ལམ་གྱི་མདུད་མདོ་དང་ལམ་གྱི་སུམ་མདོ་བཞི་
 མདོ་སོགས་སུ་འབོད་པ་ལས་རྒྱ་གཅིག་པའི་ལམ་གྱི་དབུས་སྡེ་གང་དུ་འང་དེ་ལྟར་འབོད་
 སྟོན་མེད། མི་ཚོགས་མང་པོ་འདྲུ་བའི་ས་ལ་སྐྱ་སྐྱེ་དགུ་མདོ་ཞེས་ཐོགས་པ་དང་། དར་དང་
 ཅེ་དྲུག་སོགས་ཚོང་ཟོག་མང་པོ་འདྲུ་བའི་ས་ལ་དར་ཅེ་མདོ། ཚོང་ཟོག་སྐྱེལ་འདྲེན་བྱེད་
 མཁན་གྱི་དྲེལ་པ་ལ་ཤོ་པ་དང་སྟོན་ལ་འགོ་མཁན་གྱི་དྲེལ་ལ་ཤོ་དྲེལ་ཟེར་ཞིང་ཤོ་པ་དྲེལ་པ་
 མང་པོ་འདྲུ་བའི་ས་ལ་ཤོ་པ་མདོ་ཟེར། ཁང་པ་མདོ་སྐྱུག་ཅེས་པའང་ཁང་པ་ནང་མ་ལ་སྐྱུག་
 མ་ཟེར་ཞིང་དེ་ནི་ཁང་བདག་གི་མཛོད་ཁང་ངམ་གཟེན་ཆུང་སོགས་གནད་ཡོད་ཀྱི་ཁང་པ་
 ཞིག་ཡིན་པས་གང་བྱུང་འགོ་ས་མེད། ཁང་པ་མདོ་མ་སྟེ་ཕྱི་མ་ནི་མགོན་པོ་སྟེ་ལེན་བྱེད་ས་
 དང་། ནང་མི་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱན་གྱི་ལས་ཀ་དང་ཁ་ལག་གཡོས་བྱ་བྱེད་ས་ཐ་ན་བྱི་དང་ཞི་མི་
 ཡན་ཆད་རྒྱ་ཞིང་འདྲུ་ས་ཞིག་ཡིན་པས་ན་ཁང་པ་མདོ་མ་ཞེས་ཟེར། ལྷང་པའི་མདའ་ལ་
 མདོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ལྷང་པའི་སྐྱུག་གམ་ཕུ་ལ་ལྟོས་ཏེ་རྒྱ་བོ་དང་རི་སྐྱ་མང་པོ་འདྲུ་ཞིང་།
 བར་འགོ་རྩུར་འོང་བྱེད་མཁན་མང་པོ་འདྲུ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མདོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། དེ་
 དག་གི་ནང་ནས་མདོ་ཁམས་ཀྱི་མདོ་ནི་རྒྱ་དང་ལམ་དང་ལྷང་པའི་སྟོད་སྦྱང་གྱི་ཁྱད་པར་
 ཅམ་མ་ཡིན་པར་རོང་འབྲོག་གམ་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཚོང་ཟོག་འདྲུ་བའི་ཁྲོམ་དང་མཐེལ་རྩ་ཡོད་
 ཅིང་མི་ཚོགས་མང་པོ་འདྲུ་བའི་ས་ལ་ས་མདོ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་མདོ་དེ་ཡིན་པར་སེམས།
 སྤིང་སྦྱང་ཤན་འདན་ནང་འཁྱུག་ཏུ་འང་། ས་མདོ་མི་འདྲ་དུ་མ་ནས། རྗོང་ཆེན་མི་འདྲ་དུ་

མ་པག། ཅེས་པ་ལྟར་རྫོང་དང་པོ་བྱང་ཡོད་སའི་ཁྱལ་དུ་ཉལ་ཆོང་དང་སྐྱེ་གྱུར་ཡོ་ལང་
འབྱུགས་པོ་ཡོད་པས་ན་ས་མདོ་པ་ཞེས་ཟེར། ས་མདོ་པའི་མི་ནམས་སྤྱང་གྲུང་འཛམས་པོ་
དང་མགོ་བདེ་པོ་ཡོད་པས་འབྲོག་པ་ཆོར་ཉལ་ཆོང་སྐབས་རྟག་པར་གྱོང་རག་གི་ཡོད་སྟབས།
ས་མདོ་པའི་མི་ལ་ཡིད་རྟོན་མེད། ལྷན་བྱ་མའི་ཁ་ལ་ཡིད་རྟོན་མེད། རྟ་གོང་མའི་བང་ལ་
ཡིད་རྟོན་མེད། ཅེས་ཤོད་སྟོལ་དར།

དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་ན་རེ། “ཨ་མདོ་བྱ་བ་ནི་མདོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་འདྲིའི་སྟོན་འཇུག་
དག་པར་སྟོག་པའི་དབང་གིས་ཨ་སྐྱ་ཞིག་སྟོན་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱང་བ་ཅམ་ཡིན”ཞེས་
ཟེར། ལྷག་ཆད་ནོར་གསུམ་གང་ཡིན་ཀྱང་སྟོག་མ་དག་པར་འདོན་པའི་ཉེས་པ་ཡིན་པས་
དག་པར་སྟོག་པའི་དབང་གིས་ལྷག་མ་ཞིག་བྱང་ཞེས་སྐྱ་བ་ལས་མ་དག་པར་འདོན་པའི་
དབང་གིས་འཐོལ་བ་འདི་བྱང་ཞེས་སྐྱས་ན་འཐད་པ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དང་ལྷན་སྟམ།
གཞན་དུ་ན་མགོ་དང་མཛོ་སོགས་ལ་འང་ཨ་མགོ་དང་ཨ་མཛོ་ཞེས་ཨ་སྐྱ་རེ་འབྱུང་རིགས་
པ་དང་། ཡང་ན་ནི་དེ་དག་གི་སྟོན་འཇུག་དག་པར་སྟོག་མཁན་སྟེ་ཡང་མེད་པ་དང་ཐོན་
མེས་ཀྱང་སྟོག་མི་ཤེས་པར་སྐྱ་དགོས་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྟོན་འཇུག་མ་ཡིག་གཅིག་ལུ་དག་
པར་སྟོག་ན་ཨ་སྐྱ་འབྱུང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཅི་ཡང་མེད་པས་བྱེ་བྲག་མེད་པར་མིང་ཆོག་
རེ་རེའི་གོང་ན་ཨ་སྐྱ་རེ་འབྱུང་དགོས་པ་སོགས་ཏེ་ཅང་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་གང་།

མདོ་སྤང་ཆོས་འབྱུང་ལས། “ཨ་ཆེན་གངས་རྒྱབ་ཀྱི་རི་དང་མདོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་མིང་བསྟོམས་
པས་དེ་མན་ཆད་ལ་ཨ་མདོ་ཟེར”ཞེས་གསུངས། ལེགས་པར་བརྟགས་ན་འདི་ལ་ཆོག་སྟོན་
ཡང་མཆིས་ཏེ། དེ་མན་ཆད་ལ་ཨ་མདོ་ཟེར། ཞེས་པའི་དེ་སྐྱ་འཇུག་ཡུལ་ནི་བཀོད་ཆོད་ལྟར་
ན་ཨ་ཆེན་གངས་རི་དང་། མདོ་ལ་གཉིས་སམ་དེ་གཉིས་བསྟོམས་པ་ལ་འཇུག་ཅིང་། དེ་
གཉིས་མན་ཆད་ནི་རྒྱ་སོག་གི་ཡུལ་ཡིན་པ་ལས་ཨ་མདོའི་ས་ཆ་ཞིག་ཆད་མས་མ་དམིགས་
སོ། རྟག་རྟག་ནང་ལ་ན་གཅིག་ཡོད་ཅེས་པ་ལྟར་དེའི་དགོངས་ཆོད་སྤངས་ཏེ་ཁ་ཅིག་ཨ་
ཆེན་གངས་རི་དང་མདོ་ལ་རིང་མོ་གཉིས་ཀྱི་བར་གྱི་ཡུལ་ལྱང་དེ་ལ་ཨ་མདོ་ཟེར་ཞེས་
བཤད་མོད། བོད་ཀྱི་ཡ་མཐའི་ས་མཆོམས་རྒྱ་གར་དང་། མ་མཐའི་ས་མཆོམས་རྒྱ་ནག་ཡིན་
པས་བོད་ཀྱི་མིང་ལ་རྒྱ་དཀར་ནག་ཅེས་བརྟགས་ན་ཤིན་ཏུ་མི་འཆོམས་པ་ལྟར། ཡ་མཐའ་
དང་མ་མཐའི་ས་ཆོགས་ལས་བར་གྱི་ལྱང་པའི་མིང་འདོགས་སྟོལ་བོད་ན་ཤིན་ཏུ་དཀོན་

ཞིང་། ཐ་སྙད་འདི་ནི་བོད་ཀྱིས་བྱས་པས་བོད་ཀྱི་ཐ་སྙད་འདྲགས་ཚུལ་དང་མཐུན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། འོ་ན་མདོ་སྙད་ཀྱི་ཕྱོགས་འདིར་ཨ་མདོ་ཞེས་པའི་མིང་དེ་རྗེ་ལྟར་ཐོགས་པ་
 ཡིན་སྟེ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་ལ་མཐའ་གཅིག་དུ་འདི་རེད་ཟེར་བའི་ངེས་ཤེས་འདྲན་པའི་དབྱེད་
 པ་འཇུག་པའི་སྒོ་གོས་ཤིག་མི་ལྟན་ནའང་། དབྱེད་པའི་ལག་རྒྱུ་ཚུལ་དུ་དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་
 བཤད་སྟེལ་རྒྱབ་ལ་ཁད་པ་འགའ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱའོ།

༡. ཨ་མདོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདིའི་མཆེད་ཁྲུངས་ནི་ད་ལྟའི་མགོ་ལོག་ཟེར་བ་དེར་ཐུག་
 ཅིང་། དེ་ཡང་བོད་སྐད་ལྱའི་འགོ་སྟོད་ཚུལ་དུ་བྱུང་ཡོད་ཆོད་ལ། ཨ་ཁྱེས་མ་ཆེན་གྱི་ཞལ་
 ལས་མདོར་གནས་པའི་གྲོང་སྡེ་ཞིག་ལ་ཨ་མདོ་ཟེར་ཞིང་། གཞི་བདག་ཆེན་པོའི་ཁ་འཛིན་
 འོག་འབྱོར་པ་ཆེ་ཞིང་ཨ་ཁྱེས་མ་ཆེན་སྟོན་རིམ་མཆོད་བསྟོད་བྱེད་མཁན་མང་པོས་རྒྱ་ལས་
 གནས་གཡར་བྱེད་ས་ཞིག་ཡིན་པས་གྲགས་ཆོད་ཀྱང་ཆེ་ཞིང་སྟོ་ངོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་
 བྱང་གི་ཡུལ་གྱ་ཆེན་པོའི་མིང་རྣམས་རྗེ་བཞིན་མ་ཤེས་སྟབས་ཐམས་ཅད་ལ་ཨ་མདོ་བ་ཞེས་
 པོས་ནས་རྒྱབས་ཀྱིས་བདས་པའི་རྒྱ་མཆོའི་གཉེར་མ་བཞིན་དུ་རིམ་པས་རྒྱ་སྟེད་དེ་མདོ་
 སྙད་ཀྱི་ཡུལ་གྱ་པལ་ཆེར་བྱུང་བར་གྱུར་དོ། སྤྱིང་སྤྱང་ལས། “ཆུ་མ་ཆུ་འདི་ལ་ཁྱག་སོ་གསུམ།
 སུམ་གཉིས་སེར་པོ་རྟོར་གྱིས་བདག།” ཅེས་བཤད་པ་ལྟར་སྐབས་དེ་ཤད་དུ་ཨ་མདོའི་ཡུལ་
 གྱ་པལ་ཆེར་རྟོར་གྱིས་བཟུང་ཞིང་། སྤྱིང་དཀར་སྟོད་པ་རྣམས་ཀྱང་མ་ཁོག་དུ་སྟོན་ནས་རྟོར་
 ལ་མགོ་བཏགས་ཀྱིས་ཁྲུང་འཇལ་བྲིམས་ཁྲུང་བྱེད་ཐུར། དཔའ་རྒྱ་ཆ་སྟེ་ན་སོན་ནས་ཁྲུང་
 རིགས་སྟོད་འཇལ་མ་བྱས་ཤིང་མཐར་སྤྱིང་དཀར་པོས་རྟོར་སེར་དབང་དུ་བསྐྱས་པས་ན་
 མགོ་བཏགས་མགོ་ལ་ཤོར་བས་མགོ་ལོག་ཐོགས་ཞེས་མ་ཁོག་གི་ཡུལ་གྱ་འདི་ལ་མགོ་ལོག་
 ཅེས་ཐ་སྙད་བྱུར་དུ་བྱས་པ་ད་ལྟའི་བར་གནས་ཤིང་། ད་ལྟའི་བེ་ལིང་གོང་གྱིར་ནི་སྐབས་
 དེར་རྟོར་གྱི་རྒྱལ་ས་ཐང་དམར་པོ་བཞི་ལིང་གོང་བ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་པས་བཞི་ལིང་བེ་ལིང་
 དུ་གྱུར་ཞེས་ཟེར་བ་ཞིག་དང་། སྤྱིང་གི་སར་གྱིས་རྟོར་སེར་ཡུ་མེད་ཅ་བཞག་དུ་བཏང་བའི་
 མཁར་ཤུལ་གྱང་རོ་བེ་ལིང་དགུ་ལིང་དུ་ཡོད་པས་བེ་ལིང་ཞེས་ཐོགས་པར་ཡུལ་དེའི་མི་
 འགའ་ཤས་ཀྱི་ངག་ལས་བྱུང་། དེ་ལྟར་ན་ཨ་མདོ་ཞེས་པའི་ཨ་ནི་ཨ་ཁྱེས་མ་ཆེན་གྱི་མིང་
 ལྟའི་ཨ་དེ་ཡིན།

༡. ཡ་མདོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟངས་འདི་ནི་དབུས་ཕྱོགས་ནས་བོས་པ་ཞིག་སྟེ་ལྷ་སའི་བྱང་ཕྱོགས་ནས་ཚང་ནས་ནས་ཆུ་བར་གྱི་འབྲོག་པ་རྣམས་ལ་དབུས་པས་ཡ་ཕོ་རྟོར་ཟེར་ཞིང་། མདོ་སྟངས་ཕྱོགས་ནས་ཡོང་མཁན་རྣམས་ཀྱང་ཤ་མར་འབེལ་ཞིང་ཆ་ལྷགས་ཀྱང་ཡ་ཕོ་རྟོར་དང་ཕལ་ཆེར་འདྲ་བས་ན། ཡ་ཕོ་རྟོར་ནས་མར་ཕྱིན་པའི་ཁད་ཉེའི་ལུང་མདོར་གནས་ཀྱི་ཡོད་པར་བསམ་ནས་མདོ་སྟངས་པ་རྣམས་ལ་ཡ་ཕོ་རྟོར་མདོ་མའམ་བསྐྱུས་ཏེ་ཡ་མདོ་ཞེས་བོས་པ་དང་། མདོ་སྟོང་པ་རྣམས་ལ་མདོ་སྟངས་ཅེས་བོས་པ་ནི་བར་སྐབས་ཤིག་ནས་ད་ལྟའི་བར་བྱང་ངོ་། ཡ་ཕོ་རྟོར་ཟེར་བའི་ཐ་སྟངས་དེའི་མཆེད་ཁྱད་པ་དེ་ན་ཆེས་སྡུ་ནས་ཡོད་པར་མདོན་ཏེ། དབུ་ནས་མིའུ་འདྲ་ཆགས་ལས་ཆུ་བོ་སྤྱི་འབབ་ཡུལ་དུ་རུས་མིང་ཟུ་ག་དང་ཟུ་བ་ཟེར་བའི་རྟོར་གྱི་སྡེ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དེ་ལས་བྱང་ངམ་སྟམ། དེ་ལྟར་ན་ཡ་མདོ་ཞེས་པའི་ཡ་ནི་ཡ་ཕོ་རྟོར་གྱི་ཡ་དེ་ཡིན།

༢. གདངས་ལའི་བྱང་ངོས་ཚ་འདམ་གཤོངས་ཀྱི་ཁུལ་དུ་ཡ་ཆེན་རྟོར་ཡུལ་སྟོང་པ་ཟེར་བ་ཆགས་ཤིང་དེའི་སྟངས་དམ་མདོ་ལ་ཡ་ཆེན་སྟངས་དམ་མདོ་རུ་ཐོགས་པ་བསྐྱུས་ཏེ་ཡ་མདོ་ཞེས་ཐོགས་པ་དང་། ཡ་ཆེན་ཟེར་བ་ནི་ཉ་ཅང་གི་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་དོན་ཏེ། ཡུལ་སྡེ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ལས་དམག་གངས་མང་བས་ན་ཡ་ཆེན་རྟོར་ཡུལ་སྟོང་པ་ཞེས་གྲགས་ཤིང་། རྒྱ་ཁྱོན་ཆེ་བའི་ཐང་ལ་ཡ་ཆེན་ཐང་ཞེས་ད་ལྟའི་བར་ཁམས་ཕྱོགས་ན་འབོད་སྒོལ་ཡོད། དེ་འདྲའི་ཡ་ཆེན་རྟོར་ཟེར་བ་དེ་ནི་སྤར་སྒོང་བཅན་སྐམ་པོས་བྱ་བྱ་དབང་དུ་བསྐྱུས་པའི་སྐབས་བྱ་བྱའི་ཆོ་པ་གཅིག་མཆོ་སྟོན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་ས་སྟོས་ནས་བོས་ཡིབས་བྱས་པ་དེ་རྣམས་ཡིན་ལ། རྒྱ་མཚན་དེས་ཁོ་ཆོ་བོད་དང་ནང་པའི་ཆོས་ལ་ཉ་ཅང་སྤང་པོ་ཡོད་པས་མཐར་སླིང་གིས་ཁོང་ཆོ་ཡུ་མེད་ལུང་སྟོང་དུ་བཟོས་པའི་ཤོད་སྒོལ་ཡང་ཡོད། ཁ་ཅིག་སོག་པོ་རྒྱལ་རྒྱུད་ཁག་དུ་མར་གྱེས་ནས་ཁག་གཅིག་དེ་ཕྱོགས་སུ་ཡོང་ནས་གཞིས་ཆགས་ཤིང་། རང་གསེས་གུར་དཀར་པོ་དང་སེར་པོ་སོགས་ཆོ་པ་འགོ་དཔོན་སོ་སོར་ཡོད་ལ། ཁོང་ཆོའི་རྒྱལ་ཐོག་ནས་ཡར་བཅིས་ན་རྒྱལ་རབས་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་གངས་སོང་ཡོད་པ་སོག་པོའི་ལོ་རྒྱུས་ཁག་ནང་གསལ་བས། སླིང་སྤྱང་གི་ནང་དུ་རྟོར་དཀར་གུར་སེར་སོགས་བཤད་པ་དང་། གུར་དཀར་རྒྱལ་པོས། “རྟོར་ཐོག་ཐོག་རལ་ཆེན་རྒྱལ་རྒྱུད་ཡིན།། རྒྱལ་རབས་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་དགྲ་ཡིན།།” ཞེས་བཤད་པ་དང་མཐུན་ཞེས་ཟེར། ཁ་ཅིག་སྐབས་དེའི་རྟོར་ཞེས་པ་ནི་ལྷ་ཉ་རྟོར་རམ་མེ་ཉག་དུ་འབོད་པ་འདི་ཡིན་ལ་མདོ་སྟངས་ཕལ་ཆེར་དབང་དུ་བསྐྱུས་ནས་མཐར་སླིང་དང་འགྲན། སྤར་བོད་

བཅན་པོས་ལྷ་ཏ་ཏྲ་གྱི་སྒྲོམ་གྱི་བཅོམ་སྐབས་བཅའ་དངོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་རྒྱལ་པོ་པེ་
 ཏྲ་རམ་པེ་ཏྲ་དུ་གྲགས་པ་འདི་ཡང་ཏྲ་ལྷ་གནམ་ཐེལ་དཀར་པོ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པའི་
 བཤད་སྒྲོམ་ཤིག་ཀྱང་དབང་ལུང་མན་ངག་གི་ཞོར་དུ་ཁྱུངས་ལུང་དེ་ཙམ་མེད་པའི་སྐྱུང་
 གཏམ་འདྲ་མིན་ཤོད་ལ་དགའ་བའི་སྒྲ་མ་དགེ་བཤེས་ཚའི་ངག་ལ་སྤང་། དེ་ལྟར་ན་ཨ་མདོ་
 ཞེས་པའི་ཨ་ནི་ཏ་ཅང་གི་རྒྱ་ཆེ་བའི་དོན་ཡིན།

༤. མདོ་སྤྱད་ལ་ཨ་མདོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྤྱད་འདིའི་མཆེད་ཁྱུངས་ནི་ད་ལྟའི་ནག་ཁྱུའི་ཁོངས་
 ཨ་མདོ་རྫོང་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཡང་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཐ་སྤྱད་འདི་ཐོག་མར་
 དབྱས་གཙང་ཕྱོགས་ནས་བྱུང་ལ། ལྷ་སའི་བྱང་ཕྱོགས་ཨ་པོ་ཏྲ་པ་རྣམས་ཀྱི་མདོར་གནས་
 པས་སམ་ཡང་ན་ཨ་ཆེན་གངས་རིའི་སྒྲོ་ངོས་ཀྱི་མདོར་གནས་པ་བསྐྱས་ཏེ་ཨ་མདོ་ཞེས་བོས་
 ཤིང་། དེ་པན་གྱི་ཡུལ་གྱི་རྣམས་ཀྱི་མིང་ཇི་བཞིན་མ་ཤེས་སྐབས་ཐམས་ཅད་ལ་ཨ་མདོ་ཞེས་
 བོས་ཏེ་མིང་དེ་ཁྱུའི་གཉེར་མ་བཞིན་དུ་བྱང་ནས་བྱང་དུ་མཆེད་པར་གྱུར། ཕྱིས་དེ་ལ་ཨ་
 མདོ་སྤྱད་མ་དང་ཏྲ་ཨ་མདོ་སོགས་ཀྱང་ཟེར་ལ། ཨ་མདོ་སྤྱད་མའི་མི་རྒྱུད་སྤྱད་ནས་ཡར་
 མཆེད་པའི་བཤད་སྒྲོམ་ཡོད་ཀྱང་། ཨ་མདོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྤྱད་སྤྱད་ནས་མར་མཆེད་པ་ལ་
 འགལ་བ་མེད་དོ། དེ་ལྟར་ན་ཨ་མདོ་ཞེས་པའི་ཨ་ནི་ད་ལྟའི་ནག་ཁྱུའི་ཁོངས་ཨ་མདོ་རྫོང་
 གི་ཨ་དེ་ཡིན་ནོ།

༥. ཤར་མ་ཁུ་འབབ་པའི་ཁྱགས་སོ་ཞིག་ན་ཨ་ཡིག་རང་བྱོན་གསལ་བར་ཡོད་ལ། དེ་མཐོང་
 བའི་སྤེལ་པ་ལ་ཨ་རིག་བ་ཟེར་བ་དང་། དེའི་མདོ་སྤེལ་ལ་གནས་པའི་ཡུལ་ལུང་སྤེལ་དང་
 བཅས་པ་ལ་ཨ་མདོ་ཟེར་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་ཨ་མདོ་ཞེས་པའི་ཨ་ནི་ཨ་རིག་སྤེལ་པའི་ཨ་དེ་ཡིན་
 ལ། ཨ་རིག་སྤེལ་པའི་ཨ་ནི་ཨ་ཡིག་རང་བྱོན་དེ་ཡིན་ནོ།

༦. ལོ་རྒྱུས་རྣམ་ཐར་མང་པོར་འབུལ་ཆོན་གྱི་ཁོངས་སུ་དེལ་ཨ་མདོ་ཞེས་འབྱུང་བ་དང་།
 ཁམས་ཕྱོགས་ནས་དེལ་རུང་ཆེ་བའི་རིགས་ལ་དེལ་ཨ་མདོ་ཞེས་ཟེར་སྟོལ་ཡོད། དེ་ནི་འབྱུང་
 ཁྱུངས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཨ་མདོ་ཞེས་པའི་ཡུལ་གྱི་མིང་དེའུ་ལ་ཐོགས་པ་ཡིན་སྲིད་ཀྱང་། གནའ་
 བོའི་བོད་བྱང་ཐང་གི་སྤྱུ་ལ། “བྱང་ཨ་ཆེན་ཐང་གི་ཐང་འདབས་ནས། རྒྱང་ཨ་མདོ་ཞིག་
 གིས་མཐུར་ཐག་དུང།” ཅས་རྒྱང་དང་ཏྲ་ལ་ཡང་ཨ་མདོ་ཟེར་སྟོལ་བྱུང་འདུག་པ་དང་། ཏྲ་
 ལ་འདོ་བ་དང་མདོ་བ་གཉིས་ཀ་བྲིས་སྟོལ་བྱུང་ཞིང་། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་ལྟར་ན་ཏྲ་ལ་

མདོ་བ་ཞེས་བརྗོད་སྐབས་སྒྲིག་དག་པའི་དབང་གིས་སྟོན་ལ་ཨ་སྒྲ་ཞིག་སྟེབས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་
ན་རྟ་མིང་ཡུལ་ལ་ཐོགས་ནས་ཡུལ་མིང་མི་ལ་ཐོགས་པ་སྟེ། ཨ་མདོ་ཞེས་པ་ནི་འདོ་བ་རྟ་
ཡིས་ཕྱག་པའི་ཡུལ་དང་མི་ལ་གོ་བ་ཡིན་ནོ།

མདོ་དང་རྩང་ཞེས་པ་ཡུལ་གྱི་སྟོང་སྟངས་ལ་གོ་བ་ནི། སྟངས་བཅན་གྱི་སྒྲ་སྒྲངས་པ་ལས། “ཡར་
མོ་ནི་མཆུ་ཐུང་གི། མདོ་ནས་ནི་རྩང་དུ་སྤིང་། ཡར་མོ་ནི་ཞེང་རྩང་གི། རྟོ་ནས་ནི་བྱང་དུ་
བསྐྱེད།” ཅེས་པ་ལྟར་ཐུང་ལ་ཡུལ་ཡར་མོ་སྟེ་ཡར་སྤྱང་ཙམ་ལས་མེད་པ་ལ། རྩང་ཡིས་ནི་
འབངས་མ་བཏང་། འབངས་ཀྱིས་ནི་རྩང་མ་བཏང་བར་རྒྱལ་སྟོན་འབངས་གསུམ་དམ་ཆོག་
རྟོག་ཅ་ཆོག་སྟེ། བོད་ཆེན་པོའི་མངའ་ཐང་རྩང་དུ་སྤིང་བ་ནི་སྟོང་གྱི་ཞེང་ཞུང་
ཡང་བཏུལ་ནས་ཨ་རབ་བར་བསྤངས་པ་དང་། མདོ་རྩང་སྤིང་བ་ནི་སྟོང་ནས་སུམ་གླ་དང་
འཇང་ལ་ཐོགས་པ་དབང་དུ་བསྐྱུས་ནས་རྒྱ་ནག་ལ་ཕྱག་གི་བར་བསྤངས་པ་དང་། རྟོར་སྐྱེད་
པ་ནི། བལ་མོན་ནས་རྒྱ་བོ་གསུམ་འགྲམ་བར་བསྐྱེད་པ་དང་། བྱང་དུ་སྐྱེད་པ་ནི་གྲུ་གྲུ་ཡང་
དབང་དུ་བསྐྱུས་ནས་ཨ་རབ་བར་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། སྐབས་དེའི་རྩང་ཞེས་པ་ནི་གཙོ་བོ་
ཞེང་ཞུང་གི་ཡུལ་དེར་གོ་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་མངའ་རིས་སུ་གྲགས་པ་ཕྱིས་བྱང་བར་བཤད་།
འོན་ཀྱང་བཀའ་ཐང་སྟེ་ཐུར་སྟོང་མངའ་རིས་སྟོར་གསུམ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟངས་ཡོད་པས་དཔྱད།
སྐབས་འདིའི་མདོ་ཞེས་པ་མདོ་སྟངས་དང་མདོ་ཁམས་ཀྱི་མདོ་ལ་གོ་བར་མི་བྱ་བར་སུམ་པ་
དང་འཇང་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་མཐའ་དག་ཡིན་ཏེ། སྐབས་དེའི་མདོ་སྟངས་དང་མདོ་
ཁམས་ཞེས་པ་ནི་དེ་དག་གི་ཆ་ཤས་རྩང་དུ་ཙམ་རེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཁམས་ཞེས་པ་གནས་ཀྱི་དོན་ཏེ། རམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་རྟེན་སྟོང་གྱི་འཇིག་རྟེན་ཆེན་
པོ་འདི་ལ། བརྟེན་པ་གང་ཟག་གི་བྱང་བར་ལས་གཟུགས་དང་། གཟུགས་མེད་དང་། འདོད་
པ་སྟེ་ཁམས་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་བྱས་ཤིང་། དེའི་འོག་ཏུ་གནས་ཆེ་ཤོས་ལ་ཞིང་ཞེས་འབོད་དེ།
འཇོམ་སྤིང་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་མི་མཇེད་འཇིག་རྟེན་འདི་ཡང་ཞིང་
གཅིག་གི་ཆ་ཤས་རྩལ་ཕན་ཙམ་དུ་བཤད། དེའི་འོག་ཏུ་སྟོང་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྟོང་གཅིག་ལ་
འཇོམ་སྤིང་བྱེ་བ་ཕྱག་དུ་མའི་རྒྱ་ཁྱོན་ཡོད་པར་བཤད། དེའི་འོག་ཏུ་སྤིང་ཞེས་བྱ་སྟེ། ང་ཆོ་
འཆོ་སྟོང་བྱ་སའི་འཇོམ་སྤིང་འདི་ཡིས་མཆོན་གོ་ལ་ཉིལ་པོ་རེ་རེ་ནི་སྤིང་ཞེས་བྱ་ལ་ནང་
གསེས་རྒྱ་བོ་དང་རྒྱ་མཆོས་ཆོད་པའི་བར་གྱི་སྐམ་ས་རྣམས་ལ་སྤིང་ཕན་ཞེས་བྱའོ། དེའི་

འོག་ཏུ་ཡུལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྐད་དང་ཆ་ལུགས་གོམས་སྟོལ་སོགས་ཡོངས་སུ་གཅིག་པའི་མི་
 རིགས་སམ་ཚེ་པ་གཅིག་གིས་དབང་བའི་རྒྱ་བྱོན་ནི་ཡུལ་གཅིག་གི་ཚད་ཡིན། དེའི་འོག་ཏུ་
 ལུང་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཚུ་བོ་གཅིག་གི་འབབ་རྒྱ་དུ་གཏོགས་པའི་ཡུལ་གྱི་ཚན་པ་ངེས་ཅན་རེ་
 ལ་ལུང་པ་ཞེས་བྱེད། བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་མིང་ཞིག་རང་རང་གི་ལྷོས་བཅས་ཀྱི་དངོས་
 བོར་འདྲོགས་པར་དགའ་བ་ནི་བོད་ཀྱི་སྟོལ་དུ་ཆགས་པ་ལྟར། ཁང་པ་དང་ལྷུ་ར་ཅོམ་ལ་
 ཡང་སྤང་གི་མིང་བཏགས་ཤིང་། དེ་ཡང་རིམ་པས་བདག་པོའི་མིང་དུ་གྱུར་པ་ཀུན་བདེ་
 སྤང་དང་ཚོ་སྟོན་སྤང་སོགས་ཡིན། དེ་བཞིན་ཁམས་དང་ཁིང་ཆེན་ཞེས་པའང་ཆེ་བ་ནས་
 རྒྱུ་རྒྱུར་གྱུར་པ་ཤེས་པར་བྱའོ།

ཡང་མདོ་སྤྲད་པ་དགེ་འདུན་ཚོས་འཕེལ་ན་རེ། “ཁམས་དང་ཨ་མདོ་བསྟོམས་པའི་ཤར་
 རྩོགས་ཀྱི་ཡུལ་བྱིངས་ལ་ཁམས་ཞེས་གྲགས་ཤིང་། ཁམས་ནི་ས་མཐའ་ལ་བྱས་པ་སྟེ། མཐའི་
 རྒྱལ་ཕྱན་ལ་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྱན་དུ་འབོད་པ་ལྟ་བུའོ”ཞེས་བྱེད། འདི་ནི་མ་བཏགས་བྱ་ཚམ་
 དུ་སྤྲས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྟེ། ཁམས་དང་ཨ་མདོ་བསྟོམས་པའི་ཤར་རྩོགས་ཀྱི་ཡུལ་བྱིངས་ལ་
 ཁམས་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་ཁམས་ཞེས་པ་ས་མཐའ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ཟེར་ན།
 འོ་ན་བོད་ཀྱི་ས་མཐའ་ལ་ཤར་རྩོགས་གཅིག་ལས་རྩོགས་གཞན་མེད་པ་ག་ནས་ཡིན་ཏེ།
 རྩོ་མཐའ་མོན་འབྲུག་ས་མཚམས་དང་། རུབ་མཐའ་མངའ་རིས་སོགས་སུ་འང་ཁམས་མ་
 འབོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི། མཐའི་རྒྱལ་ཕྱན་ལ་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྱན་དུ་འབོད་ཟེར་བའང་མི་
 འཐད་དེ། ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྱན་ཞེས་པ་ནི། རྒྱལ་ཕྱན་དུ་མ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ལ་
 རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འཕམ་གོང་མ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་ཁིང་། དེ་འདྲའི་རྒྱལ་པོ་དེའི་རྒྱལ་ཁམས་སུ་
 གཏོགས་པའི་རྒྱལ་ཕྱན་ནམས་ལ་བར་གྱི་ཆོག་བསྟུས་ཏེ་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྱན་ཞེས་བོས་པ་
 སྟེས་རབས་དང་འདུལ་བའི་གཞུང་ན་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཁིང་། གོང་མའི་རྒྱལ་ཕྱན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་
 ཡིན་ན་ས་མཐའ་ལ་ཡོད་དགོས་པའི་ངེས་པ་གང་ཡང་མེད་དེ། དཔེར་ན། ཨ་རིའི་རྒྱལ་ས་
 ལ་ཤིང་ཁོན་ཨ་རིའི་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་ཤར་མཐར་ཡོད་ཅིང་། ཨ་རིའི་རྒྱལ་ཕྱན་གོ་ལོ་རེ་ཁོར་
 ལྟ་བུ་ཨ་རིའི་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་དབྱུག་དཀྱིལ་དུ་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། གལ་ཏེ་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྱན་
 ཞེས་པ་དེའང་རང་དབང་ཕྱན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་རང་མཚན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་གང་ལ་ལྷོས་ནས་
 ས་མཐར་འགྱུར་ཏེ། རང་རང་ལ་ལྷོས་ཏེ་རང་ཉིད་དབྱུག་དང་གཞན་ནམས་མཐའ་ཡིན་
 པས་བྱེ་བྲག་མེད་པར་ཐམས་ཅད་ཁམས་སུ་འགྱུར་ཁིང་། འཛམ་གླིང་གླིང་ས་མཐར་གོ་བར་

བྱས་ཀྱང་མི་འོང་ཟླ། རྒྱ་ནག་གོང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་འཛམ་གླིང་ཤར་མཐར་གནས་པ་ནས་ཟླ་
 ཅུ་ཟུ་གོང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་འཛམ་གླིང་བྱང་ཕྱེར་གནས་པ་སོགས་ཡིན་ན་དེ་དག་ལ་ཁམས་
 ཞེས་འབོད་པ་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
 གཉིས་དོན་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩོན་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་དུ་རྒྱལ་པོ་དང་རྒྱལ་ཕྱན་ཞེས་
 ལོགས་སུ་འབྱེད་པ་དང་། ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྱན་ཞེས་ཁམས་ཞེས་པ་རྒྱལ་ཕྱན་ཁོ་ན་དང་སྐྱར་
 བ་ལས་ཀྱང་ཤེས་ནུས་པའི་ཕྱིར་དོ། དེས་ན་ཡུལ་གྱི་མིང་དང་རྒྱལ་སྒོན་གྱི་ཐ་སྙད་བཏགས་
 རྒྱལ་ལ་དབྱེད་པ་དེ་ནི་རྩོམ་པས་འོལ་ཆོད་སྤྲོས་པའི་སྤོབས་པ་ཅམ་དུ་མ་གྱུར་གང་།

མདོ་སྐད་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོས་“མདོ་སྐད་ལ་གཡེར་མོ་ཐང་བཏགས་པ་ཁམས་
 གཅིག”ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན་མདོ་སྐད་ལ་གཡེར་མོ་ཐང་ཞེས་མིང་བཏགས་པའི་དོན་དུ་
 འབྲེལ་བ་ཡང་འཐད་པར་མ་མཐོང་ཟླ། དེ་དག་གི་དོན་ནི། རྣམས་དེར་བོད་ཆེན་པོའི་
 མངའ་ཐང་རྩང་ནས་མདོ་རྒྱ་བསྐྱེད་དེ་རྒྱ་དང་ས་མཚམས་རྣམས་སུ་དམག་དོན་གྱི་དྲིན་
 གཞི་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་སྲིད་འཛིན་ས་ཁུལ་གསུམ་བཅུགས་པ་ཡིན་ཞིང་། མིང་ལ་ཁམས་ཞེས་
 འབོད་དེ་ད་ལྟའི་མངའ་སྡེའམ་ཞིང་ཆེན་རེ་དང་འདྲ་བོ་ཡོད། ཁམས་རེ་ལ་དྲག་པོའི་དམག་
 མི་ཕྱད་པའི་ཁྲི་སྡེ་ལྟ་ནས་དྲག་བར་ཡོད་ལ། མདོ་སྐད་གཅིག་ཕྱས་ཁམས་གཅིག་མ་ལོང་
 བས་དེ་ལ་གཡེར་མོ་ཐང་བཏགས་པ་སྟེ་འབྱུང་པའམ་སྒོན་ཏེ་ཁམས་ཆེན་པོ་གཅིག་བཅོས་
 པ་དང་། དེ་བཞིན་ཙོང་ཁ་ལ་གྱི་ཐང་དང་། མདོ་ཁམས་ལ་སྤར་ཁམས་སྒོན་ཏེ་ཁམས་ཆེན་
 པོ་གསུམ་བཅོས་ཤིང་། དེ་རྗེས་རྒྱ་ཡི་ལོང་ཤན་ལ་རྒྱུད་ཡན་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་དེ་ལ་ཁམས་
 ཆེན་པོ་གཅིག་གསར་དུ་བཅུགས་པས་ཁམས་གསུམ་ཟེར་བ་ནི་བོད་ས་རང་ལ་གོ་དགོས། དེ་
 མིན་རྒྱའི་ཞིང་ཆེན་མང་པོ་དབང་སྐྱར་བྱས་པས་ཁམས་ཆེན་པོ་གཞན་དང་གཞན་བཅུགས་
 པ་སྲིད་མོད་ད་ལྟའི་ཆར་དེ་འདྲའི་ཡིག་རིགས་མ་མཐོང་བས་བཞག་ལ། དང་པོ་སྲོང་བཙན་
 གྱི་རྣམས་སུ་བོད་ཀྱི་ཁྲོན་འདིར་ཡུལ་གྱི་དབང་རིས་བཙོ་བརྒྱད་དུ་བཅད་ནས་ཆབ་སྲིད་
 བསྐྱངས་པ་ཡིན་ལ། དམག་དཔོན་གྱི་ལས་སུ་ཕྱིའི་དག་བཏུལ། ཡུལ་དཔོན་གྱི་ལས་སུ་ཡུལ་
 རྩུང་ཁམས་ཀྱིས་འཛོམས་ཞེས་བཤད་པས་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པའི་རྣམས་རྒྱ་སོག་གི་ཡུལ་ལ་
 ཞིང་གཅིག་དང་གཉིས་ཞེས་བཅིས་པ་ལྟར་རྣམས་དེར་ཡུལ་གཅིག་དང་གཉིས་ཞེས་བཅིས་
 པའི་མངའ་སྡེ་བཙོ་བརྒྱད་དུ་བྱས་སམ་ཡང་སྟམ་ལ། ཕྱིས་ཁྲི་སྲོང་གི་རྣམས་ཡས་མས་སུ་སྤྱད་
 རྒྱུགས་ལ་ཁམས་ཆེན་པོ་གསུམ་བཅུགས་པ་དང་། དེར་མ་གཏོགས་པའི་བོད་ཀྱི་ཡུལ་འདིར་

སྤྱིང་དགུ་ཅུ་ཕྱེས་ནས་ཆབ་སྤྱིད་བཟུམས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་དེར་སློབ་དཔོན་གྱིས་བོད་
 འབངས་ཁམས་གསུམ་སྤྱིང་དགུ་ལེ་ཁྲོན་ནས་ཞལ་འདེབས་བཟུས་ཏེ་ཚོགས་འཁོར་རྒྱ་ཆེན་
 བོ་བྱས་པ་བཤད་པ་ལས་ཀྱང་ཤེས་ལ། མངའ་རིས་ཆ་བཤོས་བྱ་སྤྱུ་གཞོན་གྱིས་ཆབ་སྤྱིད་
 བཟུངས་པ་ལས་ཡུལ་འཁོར་ཆེན་བོ་ཞིག་ལ་རྒྱལ་བོ་གཅིག་གིས་ཐད་ཀར་གཞོན་ཕྱིན་བྱེད་
 པ་མི་འོང་བས་ཕྱོན་དུས་ནས་ད་ལྟའི་བར་མིང་འདྲོགས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་སྤྱིད་འཛིན་ས་ཁུལ་
 དུ་མ་དབྱེ་བ་བྱས་པ། དཔེར་ན། སྤྱིང་ཕྱེ་བཅོ་བརྒྱད། ལ་རག་མགོ་དགུ། བོད་ཁམས་སྤྱིང་
 དགུ། ཉག་པ་ལུ་དགུ། སྤྱི་ལ་ཆེ་བརྒྱད། ཁམས་གསུམ་སྤྱིང་དགུ། ཁྱི་སྒྲོར་བཅུ་གསུམ། ཆོལ་ལ་
 གསུམ་སོགས་ཡིན་ཅིང་། བར་དབུས་གཙང་ཅུ་བཞི་ཞེས་བར་དང་སྤྱེལ་བའི་ཐ་སྟད་འདི་ནི་
 བོད་སིལ་བུའི་དུས་སྐབས་སུ་སྤྱིད་མངའ་རིས་སྒྲོར་གསུམ། སྤྱིད་མདོ་ཁམས་སྤྱིང་དུག་ཅེས་
 པའི་ཆེ་ལ་བྱང་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། སྤྱིང་བཅོན་གྱི་སྐབས་སུ་གཡས་ཅུ་གཡོན་ཅུ། དབུས་དང་ཅུ་
 ལག། སུམ་པའི་ཅུ་དང་བཅས་ཅུ་ཆེན་ལྷན་ཕྱེས་པ་ནི་གཙོ་བོ་གཡུལ་དུ་ཞུགས་པའི་ཚུལ་
 དང་མཐུན་པར་དང་བོ་དམག་ཁོ་ན་ལ་དབྱེ་བ་བྱས་པ་ཞིག་ཏུ་སྤྱང་ཡང་རྩིས་སུ་རིམ་བས་
 ཡུལ་གྱི་མིང་དུ་ཆགས་པར་མངོན།

ད་ནི་མདོར་བཟུས་ཏེ་བཤད་ན། ཨ་མདོའི་ཕྱོགས་འདྲིར་ཁམས་ཞེས་འབོད་པ་ནི་“མདོ་
 སྤྱིད་ལ་གཡེར་མོ་ཐང་བཏགས་པ་ཁམས་གཅིག་ཁྱོད་ལ་ལྷོ་ཐང་བཏགས་པ་ཁམས་
 གཅིག་ཁྱོད་ཁམས་ལ་སྤྱར་ཁམས་བཏགས་པ་ཁམས་གཅིག”ཅེས་སྤྱིད་འཛིན་ཁམས་ཆེན་པོ་
 གསུམ་བཅུགས་པ་ནས་འགོ་བཅུགས་ལ། དེའི་ཕྱོན་ནས་མདོ་ཁམས་དང་སྤྱིར་ཁམས་ཞེས་
 པའི་ཐ་སྟད་ཡུལ་དང་བཅས་པ་ཡོད་པ་ནི་དངས་མ་ཐག་པའི་རྒྱལ་རབས་དུམ་བུ་དེ་ཉིད་
 ལས་གསལ་ཞིང་། རྒྱངས་ཀྱི་པོ་རི་བསེ་ཅུ་༡༥༥ལས་ཀྱང་“མདོ་ཁམས་དང་མདོ་སྤྱིད་”ཅེས་
 སོ་སོར་བཤད་ཡོད། དེ་དག་གི་ངོས་འཛིན་ནི། མདོ་སྤྱིད་ཅེས་པ་སྐབས་དེར་བོད་ཆེན་པོའི་
 ཆབ་སྤྱིད་མདོ་ཅུ་སྟེད་ཆོ་ཐོག་མའི་དམག་གི་རྟེན་གཞི་བཅུགས་ས་ཞིག་སྟེ། མཚོ་ཕྱོན་པོ་
 དང་ཉེ་བའི་མདོ་ལའི་རི་རྒྱུད་སྤྱིད་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཞིག་ཡིན་ཆོད་ལ། གཡེར་མོ་ཐང་ནི་
 མཚོ་ཕྱོན་པོའི་ཕྱོགས་དེར་ཡིན་ཏེ། ལྷ་འདྲེ་བཀའི་ཐང་ཡིག་ལས། “བོད་ཀྱི་ཁྱི་ཤོར་རྒྱལ་མའི་
 མཚོ་ཆེན་(ལྷག་ལུང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསང་གསོལ་རྒྱས་པའི་ནང་བཞུགས་སློབ་དཔོན་བརྒྱུས་མཛད་པའི་རྒྱགས་རྩན་ལས།
 བོད་ཀྱི་མཚོ་སྤྱིད་རྒྱལ་མོ་མཆོད་བདུན་བཤད་པ་ན། ཁྱི་ཤོར་རྒྱལ་མོ་དང་ཙོང་ཀའི་མཚོ་ཕྱོན་ཞེས་ལོགས་ཀྱི་དངས་འདུག་པར་
 དབྱད་དེཅུ་བྱང་ཕྱོགས་ཁམས་ཀྱི་གཡེར་མོ་ཐང་ན་ཡོད་ཅེ” ཅེས་གསལ་བར་གསུངས་པས་

འཁྱུལ་པའི་གནས་མེད་དོ། ཙྴ་ཁ་ནི་ད་ལྟའི་ཙྴ་ཁ་འི་ཕྱོགས་འདིར་ཡིན་པར་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་
 བ་པལ་ཆེར་མཐུན་ལ། གྱི་ཐང་ནི་ཙྴ་ཁ་དང་མཆོ་སྒྲོན་པོའི་སྟོང་ས་ཀྱི་ཡུལ་ཞིག་ཡིན་ནམ་
 ལྷམ་སྟེ། རྒྱ་མིས་གྱིན་ཐང་ཞེས་འབོད་པ་མཆོ་སྒྲོན་པོའི་ཕྱོགས་འདིར་ངོས་འཛིན་པར་
 འདུག་ཅིང་། གྱིན་ཐང་ནི་བོད་སྐད་ཀྱི་གྱི་ཐང་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ཆོད་ལ་འདི་ལ་སྤྱི་སྒྲུབ་ཆེན་
 ཐང་བྱིས་པའང་སྤྲང་། ཁམས་ཆེན་པོ་འདི་གཉིས་ནི་མཆོ་སྒྲོན་པོའི་ཕྱོགས་འདིར་ཁོ་ན་ངོས་
 པས་དེ་དག་གི་རྒྱ་ཁྱོན་ནི་རྒྱུ་དུ་རེ་ལས་མ་བྱུང་བ་འདྲ་སྟམ་དུ་སེམས་པར་མི་བྱ་སྟེ། སྤྱིར་
 མཆོ་སྒྲོན་པོའི་ཕྱོགས་འདིར་སྟོབས་ཆེན་རྒྱལ་ཁབ་དུ་གྲགས་པའི་ཡོ་རོབ་རྒྱལ་ཁབ་ཆེ་ལག་
 གི་སའི་རྒྱ་ཁྱོན་ལས་ཆེ་བ་ཡོད་ཅིང་། ཙྴ་ཁ་འི་སྟོང་ས་རེབ་གོང་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ནའང་། སྤྱི་
 རོག་རོག་ཅན་གྱི་ཁྲི་སྟེ། གྲུར་དཀར་པོ་ཅན་གྱི་ཁྲི་སྟེ། ཁང་སྒྱུ་ལེབ་ཅན་གྱི་ཁྲི་སྟེ། སྤང་རྒྱ་ནས་
 འོང་པའི་སྟོང་སྟེ། བྱང་རྟོར་ནས་ཆད་པའི་སྟོང་སྟེ། གཙང་ལ་སྟོད་ནས་ཆད་པའི་སྟོང་སྟེ།
 སོགས་ཡོད་པར་གྲགས་ཤིང་། སྐབས་དེར་ཁམས་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་བྱས་པ་ནི་ཡུལ་གྱི་རྒྱ་
 ཁྱོན་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་སྟེ། ཁ་གངས་མང་རྒྱུང་ལས་ཡིན་པ་ནི། དུན་རྟོང་གི་ཡིག་རྟིང་
 དུ། “ཁོང་ཤན་ལ་རྒྱུད་ཡན་ཆད་བྱག་དུ་བཞེས་ནས་མཐོང་བྱབ་ཁྲི་སྟེ། རྩ་བཅུགས་ཏེ། བདེ་
 སྟོན་ཁམས་ཆེན་པོ་གཅིག་གསར་དུ་བསྐྱེད་དོ”ཞེས་པ་ལས་ཤེས་ནུས་ལ། རྒྱའི་ཁིང་ཆེན་
 དང་ཀུན་དང་ཤན་ཟེར་བ་རྣམས་ཀྱང་འདི་དག་གི་རྒྱ་ཁྱོན་ལས་ཏ་ཅང་རྒྱུང་བ་ཡིན་ནོ།

མདོ་ཁམས་ཀྱི་མཆོད་ཁྲུངས་ནི་ད་ལྟའི་ཆབ་མདོའི་ཁྱུལ་འདི་ཡིན་པར་མཁས་པ་དུ་མས་
 ཆོད་དཔག་བྱས་ཤིང་། ཆབ་མདོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མདོ་ཁམས་སྤྱིང་ཁྲི་བར་མ་ཟེར་བ་དེ་
 ཡིན་པའི་བཤད་སྟོན་སྤྱིང་། ཆབ་མདོ་དང་རྒྱ་མདོ། ཤོ་པ་མདོ་རེ་དཔུལ་མདོ་དཀར་དཔུལ་
 མདོ། རྒྱ་ཤོད་སོག་ཤོད་རྟ་ཤོད་སོགས་མདོ་དང་ཤོད་མང་པོ་ཡོད་པའི་ཁམས་ཁྱུལ་དེར་མདོ་
 ཁམས་ཞེས་འབོད་པར་འབྲེལ་ཡང་ཆེ་ལ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ལ་ད་ལྟའི་སྤྱིར་ཁམས་ཀེ་རེ་སྤང་
 འདི་སྟོན་ནས་ཁམས་ཆེན་པོ་གཅིག་བཞེས་པའམ། ཡང་ན་ཁམས་དང་པོ་གཉིས་བཅུགས་
 སའི་ཡུལ་ཕྱོགས་དང་བསྐྱུན་ན་འདི་ཡང་སྤང་ཕྱོགས་རྒྱ་ཡི་ས་མཆོམས་ཁེལ་ཡུལ་ཞིག་དུ་
 ཡིན་ནམ་སྟམ་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་ལྟ་འདྲེ་བཀའི་ཐང་ཡིག་ལས། སྤང་དུ་མདོ་ཁམས་བཙོ་
 བརྒྱད་དམག་གིས་བཀའ་ཅེ་ཞེས་པ་ལྟར་སྐབས་དེའི་མདོ་ཁམས་ནི་རྒྱལ་རོང་ནས་རྒྱལ་ཐང་
 བར་བོད་བཙན་པོའི་ས་སྤྱང་དཔུང་དམག་ལྷགས་ཟམ་ཆོ་བ་བཙོ་བརྒྱད་ཟེར་བ་ཡོད་པའི་
 ཁྱུལ་དེར་འདྲ་ཞིང་། མ་ཁམས་སམ་སྤར་ཁམས་ནི་ཡུལ་བཤད་དང་སྤྱིང་སྤྱང་ལག་དུ་ད་

ལྟའི་མགོ་ལོག་ཁྲུལ་གྱི་མ་ཚུའི་གཞུང་རྒྱུད་འདི་ལ་མར་ཁམས་དང་མདོ་ཁམས་ཞེས་མང་དུ་
 འབྱུང་བས་དེ་ཤད་ཅིག་ཏུ་ཡིན་ན་ཆོག་གོ། ཡང་ན་ཆོད་དཔག་འདི་ལྟར་བྱེད་ན་ཆོག་སྟེ།
 སྐབས་དེར་མདོ་ཁམས་དང་སྤར་ཁམས་ཞེས་པ་དེ་ལྟའི་ཆབ་མདོའི་ཁྲུལ་འདི་ཡིན་པའི་
 དབང་དུ་བཏང་ན། སྤར་སྤུལ་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ས་སྤེ་རྣམས་ཁམས་ཆེན་པོ་
 གསུམ་དུ་བྱས་པ་དང་། སྤར་འཇང་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་རྣམས་གོང་དུ་བཤད་པའི་
 དཔོན་འགོ་བཙུག་གི་ཁོངས་སུ་ཆ་བགོས་བྱས་སམ་སྟུམ་མོ། གང་ལྟར་སྤྲད་གྱི་ཁམས་
 ཆེན་པོ་གསུམ་བཅུགས་པ་གཙོ་བོ་དམག་གི་རྟེན་གཞི་དང་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད་ལ།
 སྐབས་དེར་བོད་གྱི་དམག་དབུང་ནི་བད་དེ་རྟ་དམག་ཞེ་གཅིག་ཡིན་པས་དམག་རྟ་མང་པོ་
 ཡོད་པ་དང་། འགལ་རྒྱུ་མཛོ་གཡག་ཀྱང་མང་པོ་ཡོད་སྟབས་སྤྲ་ཆུ་བཟང་ཞིང་རྩོད་བྱིས་
 འཛིན་པ། ཁད་ཡངས་ཤིང་བད་དེ་གཡུལ་ས་མདུན་མ་མ་ཡིན་པའི་ས་བབ་བཟང་ས་
 རྣམས་སུ་སྤྲད་འཛིན་ཁམས་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་རྟེན་གཞི་བཅུགས་ཡོད་པར་མདོན་ནོ། སྐབས་
 དེར་མདོ་སྤྲད་ཚྭ་གསུམ་སུ་ཡོད་པའི་བོད་གྱི་ས་སྤྲང་དམག་དབུང་གིས་དམག་རྟ་མང་པོ་གསོ་
 ཆོགས་བདག་གཉེར་བྱས་པ་ལས་མདོ་སྤྲད་ཁྲུལ་དེ་རྟ་ཡི་འབྱུང་ཁུངས་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ཡིན་
 འདྲ་སྟེ། བལ་ཡུལ་དུ་བཅའ་སྡོད་བོད་དམག་གིས་ཀྱང་དམག་རྟ་མང་པོ་བདག་གཉེར་བྱས་
 པའི་ཁྲུལ་དེར་རྟ་མང་ཞེས་མིང་ཐོགས་པ་ལྟར་རོ།

དེ་ལྟར་བསྐྱར་བཤད་ཉོག་བཤད་བྱས་པའི་མཐའ་མའི་གྲུབ་དོན་ནི། སྤྲུམ་མདོ་ཞེས་པ་མང་
 པོ་ལ་འཇུག་ཀྱང་ཐམས་ཅད་བྱ་ཆོག་འདུ་ཞེས་པའི་གོ་དོན་ལྡན་ཡོད་པ། བྱེ་བྲག་མདོ་
 ཁམས་ཞེས་པའི་མདོ་དེ་ས་མདོ་པའི་མདོ་དང་། མདོ་སྤྲད་ཅེས་པ་བོད་ཆེན་པོའི་མངའ་
 ཐང་རྩང་ནས་མདོ་རུ་བསྐྱངས་པའི་སྐབས་ཁྲི་སྤེ་ལྔ་མ་ལོན་པའི་ཡུལ་ཞིག་ཡིན་པ་ནས་ས་
 སྤྲུམ་སྐབས་སུ་ཨ་མདོའི་སྤྱི་མིང་ལྟ་བུ་མ་ཆུ་ཁྲག་པའི་བར་རྒྱ་སྦྱིད་བྱུང་བ། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་
 པའི་བོད་མ་ཤོར་གོང་དུ་ཆབ་མདོའི་ཁྲུལ་དུ་མདོ་སྤྲད་ས་དབང་ཟེར་བའི་སྤྲད་འཛིན་ལས་
 ཁུངས་བཅུགས་ནས་མདོ་སྤྲད་ཅེས་པའི་ཐ་སྤྲད་དེ་གོང་པོའི་བར་རྒྱ་སྦྱིད་བྱུང་བ། ཁམས་
 ཞེས་པར་གོ་དོན་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་འདིར་གནས་སམ་ཡུལ་གྱི་དོན་ཡིན་པ། ཁམས་ཆེན་
 པོ་གསུམ་ཞེས་པའི་ཁམས་དེ་དེ་ལྟའི་མངའ་སྤེ་རེའི་ཆོད་ལྟར་དབང་རིས་བཅད་པའི་སྤྲད་
 འཛིན་ས་ཁྲུལ་རེ་ཡིན་པ། དེ་ཡང་ས་མཐའི་དོན་མ་ཡིན་པར་ཁམས་དང་ཞིང་དང་སྤྱིང་
 སོགས་ནི་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་གནས་གྱི་མིང་དུ་བོད་གནའ་རབས་པ་རྣམས་གྱིས་འབོད་པ་

བཞིན། གང་ལ་མིང་དེ་དག་འབོད་པའི་ཡུལ་གྱི་དེ་ཡང་ཉ་ཅང་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པར་
མཚོན་ཐབས་བྱས་པ། ཨ་མདོའི་ཚྭ་གས་འདྲིའི་ཁམས་ཞེས་འབོད་པ་ནི་ཁམས་ཆེན་པོ་གསུམ་
བཅུགས་པ་ནས་བྱུང་བ། མདོ་ཁམས་དང་སྤར་ཁམས་ཞེས་པའི་ཐ་སྟད་ནི་དེའི་ཐུ་རྩལ་ནས་
ཡོད་པ། མདོ་ཁམས་ཞེས་པ་དང་པོ་ཁྱི་སྒྲེ་ཐུ་མ་ལོན་པ་ནས་ཁམས་ཚྭ་གས་ཀྱི་སྤྱི་མིང་ལྟ་བུར་
རྒྱ་སྟེང་བྱུང་བ། ཐ་སྟད་དེ་དག་རིག་བྱེད་ཀྱི་དག་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པས་དང་པོ་མེད་པ་ནས་
ཡོད་པ་དང་། ཆེན་པོ་ནས་ཆུང་བུ། ཆུང་བུ་ནས་ཆེན་པོ། གཞི་མཐུན་ནས་འགལ་བ། འགལ་
བ་ནས་གཞི་མཐུན་དུ་གྱུར་ཡོད་པ་དང་འགྱུར་ཆོག་པ་སོགས་སོ།

དུག་མདོ་ཁམས་གནས་ཆེན་ཉེར་ལྔ་མདོར་བསྟུས་བཤད་པ།

སྤྱིར་གནས་ཞེས་པ་ནི་བྱ་བའི་མིང་ཡུལ་ལ་ཐོགས་པ་ཞིག་སྟེ། དེ་ཡང་ཉ་མོ་ཆུ་ལ་གནས།
ཐེང་རང་བྲག་ལ་གནས། སྤར་བ་ནགས་ན་གནས་ཞེས་བརྗོད་པའི་གནས་ནི་ཐ་མི་དད་པའི་
བྱ་ཆོག་ཡིན་ལ། ཉ་ལ་སོགས་པ་དེར་བརྟེན་པའམ་གནས་པས་ན་ཆུ་ལ་སོགས་པ་ནི་དེ་དག་
གི་རྟེན་ནས་གནས་ཡིན་པར་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་ཏེ། མདུང་ལ་སོགས་པ་བཅུགས་ན་
གཟུགས་སུ་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་ལ་གཟུགས་ཞེས་བྱ་ཆོག་གཟུགས་ཞེས་པ་ཡུལ་དངོས་པོའི་
མིང་དུ་གྱུར་པ་བཞིན་ནོ། དེ་བཞིན་མདོ་ཁམས་གནས་ཆེན་ཉེར་ལྔ་ཟེར་བ་སོགས་ཀྱང་བདེ་
གཤེགས་སེམས་དཔའ་ཁྲོ་བོ་ཁྲོ་མོ་རྣམས་དེ་དང་དེར་གནས་པའི་དོན་ཡིན་ཀྱང་། ཡུལ་ཉེར་
བཞིའི་ནང་གི་གནས་བཞི་ནི་ལྷའི་སྐད་ཡིན་པ་ལས་དེ་འདྲའི་རྟེན་གནས་ཀྱི་གོ་དོན་མེད་
ཅིང་། གནས་སུམ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་སམ་ཙུ་བདུན་ཟེར་བ་ཡང་ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད་ཅན་ཡིན་
པས་བོད་ལྷར་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་རྒྱ་མེད་སྟུང་སྟེ། བརྒྱ་སྟེང་པའི་སྐབས་རྣམ་དབྱེ་གཉིས་
བཞི་བདུན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱད་མཇུག་མ་ལ་སྤྱི་ཡིན་པས་མཐའ་མའི་གསལ་བྱེད་ལས་ཐམས་
ཅད་ལ་ལ་དོན་ཞེས་འབོད་པ་བཞིན་ནོ།

སྤྱིར་ས་འོག་ས་ཁྱེང་ས་སྤར་གསུམ་དུ་ཡུལ་ཉེར་བཞི། གནས་སུམ་ཅུ་ཙུ་གཉིས། དུར་ཁྲོད་ཆེན་
པོ་བརྒྱད། དཔལ་གྱི་རི་བརྒྱད། རང་བྱུང་གི་མཚོད་རྟེན་བརྒྱ་ཅུ། མཁའ་འགྲོ་དེས་པར་འདུ་
བའི་གནས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གསུམ། མཁའ་འགྲོ་གསང་བའི་ཕྱག་ཆེན་བརྒྱད་ཅུ། མངའ་རིས་
སྐར་གསུམ་དུ་གངས་བྲག་ཉི་ཤུ། དབུས་གཙང་དུ་སྐྱབ་གནས་ཉེར་གཅིག་མདོ་ཁམས་

གནས་ཆེན་ཉེར་ལྔ་སྟོང་སྤང་བར་གསུམ་གྱི་སྤུང་ཡུལ་རྒྱལ་པོ་གསུམ་ལྔ་ལྔ་སྤངས་གསུམ་སྤང་གཅིག་སྟགས་བཤད་རྒྱུ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། ཡོངས་གྲགས་གནས་ཉེར་བཞི་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་གནས་ཆེན་བརྒྱད། སྤུངས་འབྲེལ་མདོ་ཁམས་གནས་ཆེན་ཉེར་ལྔ་བཅས་ཤང་གྲངས་ཅན་སྟོས་ན། དེ་ཡང་གཙོ་བོར་འདན་མ་ཁྱེ་ཆེན་གྱི་གསུང་འབུམ་ནང་བཞུགས་གསང་ཆེན་རྒྱུད་གྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ནས་བཟུན་པའི་གནས་ཡུལ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ཤེས་བྱའི་ཉེད་མོ་ངོམ་པའི་མེ་ལོང་དང་། གཏེར་ཆེན་མཆོག་གྱུར་བདེ་ཆེན་སྤང་པའི་ཟབ་གཏེར་ཆོས་སྐྱོར་ཞེ་པའི་ནང་བཞུགས་ཨོ་རྒྱལ་པ་སྤྱེ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་མཛད་པའི་བོད་ཀྱི་གནས་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་མདོ་བྱང་དཀར་ཆག་དང་། ཀོང་སྤུལ་པ་སྤྱེ་གར་དབང་སྟོ་གྲོས་མཐའ་ཡས་ཀྱི་མདོ་ཁམས་གནས་ཆེན་ཉེར་ལྔ་ཡན་ལག་དང་བཅས་པའི་མདོ་བྱང་གི་གསལ་བྱེད་ཟེན་བྱང་ཉུང་བྱུང་། དེའི་ཁ་སྐོང་ཀམ་འི་མཐུན་ཆེན་རིན་ཆེན་དར་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་པ། གཞན་ཡང་འབྲི་བྱང་འཛིག་ཉེན་མགོན་པོ་ཀམ་རང་བྱུང་རྩི་རྩེ། སྟོང་རྩི་ཐུབ་པའི་དབང་ཐུག་སྟགས་ཀྱི་གསུང་འབུམ་ནང་བཞུགས་གནས་ཆེན་དེ་དག་དང་འབྲེལ་ཡོད་ལག་ཅིག་གིས་བྱར་བརྒྱན་ཏེ་འཆད་པར་བྱའོ།

གསང་ཆེན་རྒྱུད་གྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཤོད་སྟོལ་ནི། ཚོད་དུས་ཀྱི་འགོ་བཙུགས་པ་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་གཅིག་གིས་གཅིག་གསོད་པའི་ལས་བྱེད་པ་བྱུང་། བསང་པའི་རོ་རྣམས་ཕྱོགས་མཚམས་བརྒྱུད་དུ་བསྐྱལ་བས་དུར་ཁྲོད་བརྒྱུད་བྱུང་། རོ་ཡི་ཁྲག་གི་རྒྱངས་པ་མཐའ་ལ་འཁྲིགས་པ་ལས་སྤྲིན་བརྒྱུད་དང་། སྤྲིན་ལས་ཆར་གྱི་རྒྱན་བབས་པ་ལས་ཁུ་བརྒྱུད། ཁུ་གཤེར་གྱི་རྒྱན་ལས་སྤྲིན་པའི་ཤིང་བརྒྱུད། ཤིང་བརྒྱུད་ལ་ཕྱོགས་སྟོང་བརྒྱུད་དང་། ཁུ་བརྒྱུད་ལ་སྤྱུ་བརྒྱུད། དེ་དག་གི་བྱེ་རོལ་ཕྱོགས་མཚམས་རྣམས་སུ་གནས་ཏེ་བྱ་རྩ་བཞི་དང་། ཡུལ་སུམ་རུ་སོ་གཉིས་རྣམས་ཀྱང་རིམ་གྱིས་ཆགས་སྐྱེད། དུར་ཁྲོད་བརྒྱུད་དང་ཁུ་ཤིང་ཕྱོགས་སྟོང་ཞིང་སྟོང་སྤུ་ལ་སྟགས་པ་དེ་དག་ནི། གསང་འདུས་ཐུང་པའི་སྤྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་སྤེ་པལ་ཆེ་བའི་ནང་འབྱུང་བ་བདག་སྤྱིད་ནང་དུ་འང་གསལ་བར་འཁོད་ཡོད་ཅིང་། དེང་མི་རིགས་གཞན་པའི་དཔལ་འབྱོར་ཁྲོམ་ར་ཅན་དུ་གྱུར་པ་དང་ལྷན། བོད་མི་རིགས་འདི་ཡང་གསང་སྟགས་ཀྱི་དབང་མོ་ཆེ་ཁྲོམ་ར་ཅན་དུ་གྱུར་ནས། བདག་སྤྱིད་དེ་ཆོ་རྒྱན་དུ་ཁ་འདོན་བྱེད་བཞིན་པ་ལ་འདིར་རེ་རེ་བཞིན་བགྲངས་མ་དགོས།

དེ་ལ་ཐོག་མར་གནས་ཉེར་བཞི་ནི། གྱི་རྩོམ་ཆེ་འུ་ལས། “གནས་དང་ཉེ་བའི་གནས་དང་
 མི། ཞིང་དང་ཉེ་བའི་ཞིང་དང་མི། ཆུ་ཉེ་བའི་ཆུ་དང་། དེ་བཞིན་འདུ་བ་ཉེ་འདུ་དང་།
 འཁུང་སྒྱུད་ཉེ་བའི་འཁུང་སྒྱུད་དང་། དུར་ཁོང་ཉེ་བའི་དུར་ཁོང་ཉིད།” ཅེས་བཤད་ཅིང་།
 འཁུང་སྒྱུད་ལུང་པའི་བཞི་ཚན་དུག་ཡོད་པ་དུག་བཞི་ཉི་ཤུ་ཙམ་བཞི་ཡིན་ཏེ། ༡༡ཤར་ཕུལ་ར་
 མ་ལ་ཡ། བྱང་རྩ་ལན་རྩ་ར། ལུབ་ལྷོ་རྩ་ར། ལྷོ་ལུང་བཞི་ལ་ལྷ་ཡི་རྩ་ར་དུ་གནས་ཞེས་བཞོད་
 ཅིང་ལྷ་ཡིས་བཟུང་ངོ་། ༡༢ཤར་ལྷོ་གོ་དུ་མ་རི། ལྷོ་ལུབ་ར་མེ་ཤ་ར། ལུབ་བྱང་དེ་ལྷོ་གོ་ཏ།
 བྱང་ཤར་མ་ལ་མ་བཞི་ལ་རྩི་ཟེེ་རྩ་ར་དུ་ཉེ་བའི་གནས་ཞེས་བཞོད་ཅིང་རྩི་ཟས་བཟུང་ངོ་།
 ༡༣ཤར་ཕྱགས་ཀྱ་མ་རྩ་པ། བྱང་ཕྱགས་ཨོ་རྩི། ལུབ་རྩི་ཤ་ཀྱ་ནི། ལྷོ་གོ་ས་ལ་བཞི་ལ་གནོད་
 སྒྱིན་གྱི་རྩ་ར་དུ་ལྷ་མ་གཉིས་ལ་ཞིང་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་ཉེ་བའི་ཞིང་ཞེས་བཞོད་ཅིང་
 གནོད་སྒྱིན་གྱིས་བཟུང་ངོ་། ཞིང་ནི་གཙོ་བོའི་གནས་དང་ཉེ་བའི་ཞིང་ནི་དེའི་འཁོར་གྱི་
 གནས་ཉེ་འོག་མ་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། ༡༤ཤར་ལྷོ་ཀ་ལི་རྩ། ལྷོ་ལུབ་ལམ་ལྷ་ཀ། ལུབ་
 བྱང་ཀུན་ཅོ། བྱང་ཤར་རྩི་མ་ལ་ཡ་བཞི་ལ་སྒྱིན་བོའི་རྩ་ར་དུ་ལྷ་མ་གཉིས་ལ་ཆུ་ཉེ་དང་ཕྱི་
 མ་གཉིས་ལ་ཉེ་བའི་ཆུ་ཉེ་ཞེས་བཞོད་ཅིང་སྒྱིན་བོས་བཟུང་ངོ་། ༡༥ཤར་ཕྱགས་ཐེ་ཏ་ལུ་རི།
 བྱང་ཕྱགས་གྱི་ཏ་དེ་ལ། ལུབ་སྒྲོ་ལྷ་ཏ་དང་། ལྷོ་ཕྱགས་སུ་ལྷ་ཏ་དེ་ལ་བཞི་ལ་སྒྱུ་ཡི་རྩ་ར་དུ་ལྷ་
 མ་གཉིས་ལ་འདུ་བ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་ཉེ་བའི་འདུ་བ་ཞེས་བཞོད་ཅིང་སྒྱུ་ཡིས་བཟུང་ངོ་།
 ༡༦ཤར་ལྷོ་རྩ་ག་ར། ལྷོ་ལུབ་སེན་རྩ། ལུབ་བྱང་མ་རུའམ་མ་རོ། བྱང་ཤར་ཀྱ་ལུ་ཏ་བཞི་ལ་ལྷ་
 མ་ཡིན་གྱི་རྩ་ར་དུ་ལྷ་མ་གཉིས་ལ་དུར་ཁོང་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་ཉེ་བའི་དུར་ཁོང་ཅེས་
 བཞོད་ཅིང་ལྷ་མ་ཡིན་གྱིས་བཟུང་ངོ་།

དེ་ལྟར་བཞི་ཚན་དུག་པོ་བརྒྱད་ཚན་གསུམ་དུ་འདུ་ཞིང་། བརྒྱད་ཚན་དང་པོ་ལྷ་བཞི་དང་
 རྩི་ཟ་བཞི་ལ་མཁའ་བསྐྱེད་གྱི་འཛིགས་བྱེད་ཆེན་པོ་བརྒྱད་དང་། བརྒྱད་ཚན་གཉིས་པ་
 གནོད་སྒྱིན་བཞི་དང་སྒྱིན་བོ་བཞི་ལ་ས་སྒྱུད་གྱི་འཛིགས་བྱེད་ཆེན་པོ་བརྒྱད་དང་། བརྒྱད་
 ཚན་གསུམ་པ་སྒྱུ་བཞི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་བཞི་ལ་ས་འོག་བསྐྱེད་པའི་འཛིགས་བྱེད་ཆེན་པོ་
 བརྒྱད་ཅེས་གྲགས་སོ། དེ་དག་ནི་རི་རབ་གྱི་ཐོམ་ན་བཅུགས་པའི་དུག་པོ་དབང་ཕྱག་ཆེན་
 པོའི་སྐུ་གསུང་ཕྱགས་གྱི་སྐུ་ལ་པར་བཤད་ཨོང་། རོན་ལ་འཛིགས་བྱེད་ཆེན་པོ་དེ་དག་གིས་
 དུག་པོ་དབང་ཕྱག་ལ་འགྲན་ཀྱང་སྐགས་མ་ཁེལ་ནས་འཁོར་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། དེའི་མཚོན་
 རྟགས་ལ་རང་རང་གི་གནས་སུ་དབང་ཕྱག་གི་ཉིན་དོའི་ལི་རྩ་རེ་བསྐྱངས་ཡོད་པར་གྲགས་

ཤིང་། བོད་ཀྱི་སླ་མ་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་ནས་གནས་དེ་དག་ངོས་འཛིན་བྱེད་མཁན་སྐད་
 གཤམ་ཅུང་ཆེ་བ་སྔོན་ཆང་བ་མགོན་པོ་དོ་ཇེ་(༡༡༥༧-༡༢༥༥) གྲུབ་ཐོབ་ལྷ་རྒྱན་པ་རིན་
 ཆེན་དཔལ་(༡༢༣༠-༡༣༠༧) ལྷག་ལུང་པ་སླ་མ་ཡེ་ཤེས་(༡༢༡༧-༡༣༡༢) སླ་མ་རིན་ཆེན་
 མགོན་(༡༤༡༥-༡༥༥༧) ཟངས་མཁར་འབྲུལ་ཞིག་ངག་དབང་ཆེ་རིང་(༡༡༡༡-༡༡༧༥)
 སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་གཙོ་བོར་དབང་ལྷག་གི་རྟེན་དོའི་ལིང་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་ཡོད་མེད་བལྟས་
 བས་གནས་དེ་དག་ངོས་འཛིན་བྱས་འདུག

དེ་ལྟར་དུག་པོ་དབང་ལྷག་འཁོར་དང་བཅས་པས་འཇམ་སྒྲིང་གི་ཡུལ་ཆེན་དེ་དག་ལ་
 དབང་བསྐྱར་ནས་སྒྲེ་འགོ་ཡོངས་ལ་གཞི་དེ་ཅིང་འཆོ་བས་ན། ཆོས་སྐུ་དག་པའི་པོ་བྲང་ནས་
 འོངས་སྐུ་དོ་ཇེ་འཆང་དེ་ཉིད་གཟུགས་སྐུ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་རྣམ་པ་སྤྱུལ་ནས། དབང་
 དུ་བྱེད་པ། འོངས་སྐུ་སྦྱོད་པ། རྟེན་དུ་སྒྲིམ་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་དུག་པོ་འཇིགས་བྱེད་ཆུང་མ་
 དང་བཅས་པ་ཆར་བཅད་ཅིང་། དེ་དག་གི་རྣམ་ཤེས་འོད་གསལ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངང་དུ་
 དྲངས་ནས། སྤར་གྱི་འཇིགས་བྱེད་ཆེན་པོ་དེ་རྣམས་དང་གཟུགས་དབྱེབས་མཚུངས་པའི་
 སྤྱུལ་པ་བཀྲས་ཏེ། ཡུལ་དེ་རྣམས་བདག་གིར་མཛད་པའི་ཤོད་རྒྱན་ལས་དེང་ཡུལ་དེ་དག་
 རང་པ་སངས་རྒྱས་པས་ཀྱང་ལྷག་དང་སྒྲོར་བ་བྱེད་སའི་གནས་སུ་ཁས་སྦངས་པ་རེད། འོན་
 ཀྱང་བོད་བརྒྱུད་ནང་བཟན་ཙམ་ལས་གཞན་འབར་མ། ཐའེ་ལན་༣། བྱི་རི་ལྷ། ཐའེ་ཏི་
 བམ་སོགས་ནང་པ་དར་བྱུང་ཆེ་བའི་ཡུལ་སུ་གཞན་ཆོས་དེ་འདྲའི་རྣམ་གཞག་ཁས་ལེན་གྱི་
 མེད་ཆོད། གནད་དོན་དེ་ནི་ཆོས་ལུགས་བསྐྱར་བའི་ཐབས་ལམ་སྟོད་མངོན་གསལ་མེད་
 པའི་རྣམ་ཤུགས་ཅན་ཞིག་སྟེ། ཐད་ཀར་ཁྲིམས་ལུགས་དང་བཀའ་བཅད་ཀྱིས་མི་ལ་བཅན་
 དབང་བྱེད་མི་དགོས་ཤིང་། ལུང་རིགས་ལ་སྦྱངས་ཏེ་ཚོད་ནས་སུན་འབྲེན་པའི་ངལ་བ་ཡང་
 བཟེན་མི་དགོས་པར། བསམ་སྟོའི་ཁ་ཕྱོགས་ཐད་ཀར་བསྐྱར་བྱུང་བའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་སྟེ།
 བོད་དུ་ཡང་སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྲུང་གནས་ཀྱིས་ཐབས་ལམ་འདི་སྦྱད་ནས། བོད་སྦྱོང་བཟན་
 མ་བཅུ་གཉིས་དང་ཇེའི་མགྱར་ལྷ་བཅུ་གསུམ་སོགས་དམ་ལ་བཏགས་ཏེ་ནང་པར་བཅོས་
 པའི་ཤོད་སྟོལ་ལས། དེ་དག་ལ་གསོལ་མཆོད་བྱེད་མཁན་དེ་ཡང་ནང་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆོར་
 རྒྱང་སྤྱོད་སུ་བཅུག་ཡོད། མདོར་ན་བྱིའི་ཆ་ལུགས་དང་ནང་གི་བསམ་སྟོ་བསྐྱར་བ་མ་ཟད་
 ཁོར་ལུག་གི་རི་བོ་དང་མཆོ་མོ་རྣམས་ཀྱང་ནང་པའི་གནས་སུ་བསྐྱར་ཡོད་པ་རེད།

གནས་ལུ་མ་ཅུ་ཅ་གཉིས་ནི། འདན་མ་ཁྱེ་ཆེན་གྱིས་རྒྱུད་དངས་པ་༢༢༡ལས། “གནས་ནི་རྩ་
 ལན་རྩ་རར་བཤད། དེ་བཞིན་དུ་ནི་ཨོ་རྒྱུན་པ་དང་། གནས་ནི་ཀོ་ལྷ་གི་རི་ཉིད། དེ་བཞིན་དུ་
 ཡང་ཀུམ་ཅུ་ཉིད། ཉེ་གནས་ལྷ་ལ་བ་ཞེས་བྱ། སེ་རྒྱུ་ན་ག་ར་ཉིད་དོ། ཞིང་ནི་ལུ་མ་བྱ་ནིར་
 བཤད་དེ། ཞིང་ནི་བྱེ་བའི་བྱང་ཉིད་དོ། དེ་སྤྱི་ཀོ་ཏ་དེ་བཞིན་ཉིད། ཞིང་ནི་ལྷ་གས་པའི་
 བྱང་ཉིད་དོ། ཉེ་ཞིང་ཀུ་ལུ་ཏ་ཞེས་བཟོད། དེ་བཞིན་ཨ་བྱུ་ཏ་ཉིད་དོ། བ་ཡི་མཆོག་གྱི་ལ་
 བའི་རི། ཉེ་བའི་ཞིང་ནི་མདོར་བསྐྱས་པའོ། ཆེན་ཏ་རི་ཀེ་ལ་དང་། ལན་ཆུ་རྒྱ་མཆོའི་ནང་
 རྒྱེས་དང་། ལམ་བ་ཀ་དང་ཀུ་ལུ་ཅུ་ཉིད། དེ་བཞིན་སྤྱི་ལྷ་ཏ་ཉིད་དོ། ཉེ་བའི་ཆེན་ཀ་ལི་རྒྱ།
 གསེར་དང་ལུ་མ་པའི་སྤྱིང་དང་ནི། ཀོ་རྒྱ་ན་ཡང་ཉེ་ཆེན། མདོར་བསྐྱས་པས་ནི་བཟོད་པར་
 བྱ། འཕྱང་སྤྱིད་གོང་ཁྱེ་གྱི་དང་ཡང་། འཕྱང་སྤྱིད་གོང་གི་མཐར་གནས་པ། ལྷ་རི་ཏ་དང་
 ཀོ་ས་ལ། བེ་རྒྱ་གཞོན་ལུ་ཁྱེ་གོང་ཁྱེ་རི། རྩ་རྒྱེ་སྤྱིང་པོ་སྤྱིང་རྩེ་ཆེ། ཉེ་བའི་འཕྱང་སྤྱིད་དེ་ཉེ་
 བའོ། དུར་ཁྱོད་རབ་སོན་དགོ་འདུན་དང་། དུར་ཁྱོད་རྒྱ་མཆོའི་འགྲམ་ཉིད་དོ། རྒྱུད་ཆལ་
 ར་བའི་རྩེང་བུའི་འགྲམ། ཉེ་བའི་དུར་ཁྱོད་བཟོད་པར་བྱ།” ཞེས་པས་དངོས་ལུ་ལུ་མ་ཅུ་ཅ་
 གཉིས་བསྐྱར་པ་ནི་རྟོགས་པར་སྤྲོ་བ་ཉིད་དོ། ཞེས་པ་འགྲེལ་བཤད་གང་ཡང་བསྐྱོན་མི་
 འདུག རྒྱས་པར་ཤེས་འདོད་ན་བྱ་སྟོན་དང་པོ་དོང་སོགས་ཀྱི་བདེ་མཆོག་གྱི་རྩ་མ་ཁག་ཏུ་
 གཟིགས་དགོས་སྐད།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནས་ཆེན་བརྒྱུད་ནི། ༡༥༥ བཏུམས་པའི་གནས་ལུ་མ་བའི་ཆལ། ༢༥༥ དུག་
 དཀའ་བ་སྤྱད་པའི་གནས་རྒྱ་བོ་ནི་ར་ལྷ་ན། ༣༥༥ སངས་རྒྱས་པའི་མཛད་པ་བཏུན་པའི་
 གནས་རྩ་རྩེ་གདན། ༤༥༥ འཁོར་འཁོར་དང་པོ་བསྐྱོར་བའི་གནས་སྤྱི་རྩ་ཏ་སེལ། ༥༥༥ འཁོར་
 བར་པ་བསྐྱོར་བའི་གནས་བྱ་མོད་ལུང་པའི་རི། ༦༥༥ འཁོར་འཁོར་མཐའ་མ་བསྐྱོར་བའི་གནས་
 ཡངས་པ་ཅན། ༧༥༥ ལྷ་གས་པ་དང་ཆོ་འཕྱུལ་འགྲམ་པའི་གནས་མཉན་ཡོད། ༨༥༥ ངན་
 ལས་འདས་པའི་གནས་རྒྱ་མཆོག་གོང་བཅས་སོ། རྒྱ་བོད་ཡིག་ཆ་ཆེན་མོ་ལས་བལ་པའི་
 རྒྱལ་རབས་བཤད་པའི་སྐབས། རྟོན་པ་ཤུག་ལུ་པ་འགོ་བའི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ནས་
 བཞུགས་པའི་པོ་བྱང་ཉེ་ལུ་ཅ་གཉིས་ཟེར་བ་ཡོད་ལུགས་བཤད་ཀྱང་གང་ཡིན་མ་ཤེས།

མདོ་ཁམས་གནས་ཆེན་ཉེར་ལྔ་ནི། རྒྱའི་གནས་གཙོ་སྤྱི་བྱག་སེལ་རྩེ་རྩེ་དང་། དུང་སེང་གནས་དུ་
 མཆོང་པ་འདྲ་བའི་དབྱིབས་ཅན། གནས་ཆོས་མི་འགྱུར་རྩེ་རྩེས་གནས་སྤྱི་བྱེས། ༡༥༥ རྒྱའི་སྤྱི་ཡི་

གནས་སྡིག་མཉམ་ཉི་ཟླ་ཕྱག་ལྷ་བདུད་ནག་པོའི་ཕོ་བྲང་སྤེང་དུ་ཡོད་སྟེ། ཤུལ་འཁྱུང་གི་གནས་སྡིག་ཕྱ་ཀམ། ཀ་ཡིག་རང་བྱོན་ཡོད་པའི་བྲག་རི་ཟླ་གམ་འདྲ་བའི་དབྱིབས་ཅན། ཀམ་པ་དུས་གསུམ་མཁུན་པས་གནས་སྟོན་ཕྱེས། ཆགས་མེད་རིན་པོ་ཆེའི་གནས་ཡིག་ཀྱང་ཡོད། འདི་གསུམ་ཀ་ཆབ་མདོའི་རྩ་ཆུ་རྒྱུད་དུ་ཡོད། ཤུལ་འཁྱུང་གི་གནས་འབྲི་ཆུ་རྒྱུད་ཀྱི་གཉན་པར་བྲག་རི་སྤྲུལ་ཅིག་ལྷག་ཕྱག་ཆོས་འབྱུང་བྱུང་དབྱིབས་ཅན། ཤུལ་འཁྱུང་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་རྩ་ཆུ་ཁ་ལ་རོང་སྟོ། དཔལ་ཆེན་ཉེ་རུ་ཀའི་དབྱིབས་ཅན། གཏེར་ཆེན་མཆོག་གྱུར་སྤྲོང་པས་གནས་སྟོན་ཕྱེས། ཤུལ་འཁྱུང་གི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་གནས་འབྲི་ཆུ་རྒྱུད་ཉེ་ཡི་བྲག་རི་དོ་རྩེ་གནས་དུ་བསྐངས་པ་འདྲ་བའི་དབྱིབས་ཅན།

གསུང་གི་གནས་གཙོ་སྟོན་བོ་དགའ་བ་ལུང་། ལུང་པ་ཨ་ཡིག་གི་དབྱིབས་ཅན། གཏེར་ཆེན་སྤྲུལ་ཤམ་དོ་རྩེས་གནས་སྟོན་ཕྱེས། ཀྱག་སྤྲུང་གི་གསུང་གི་གནས་ཆུ་བོ་ལོ་ཉི་ཏའི་མདོར་ཡོད་པ་པར་ཤེལ་རི། གནས་སྟོན་དུང་མ་བྱེ་ཟེར། ཤུལ་འཁྱུང་གི་སྤྲུལ་གནས་རོང་བཅན་ཁ་བ་དཀར་པོ། ཀམ་པ་ཤིས་གནས་སྟོན་ཕྱེས། ཤུལ་འཁྱུང་གི་ཕྱགས་ཀྱི་གནས་རྩ་ཆུ་ཆམ་གཤིས་ན་བུན་རྩོང་། བྲག་རི་དུག་སྤྲུལ་འདྲ་བའི་དབྱིབས་ཅན། བདུད་འདུལ་དོ་རྩེས་གནས་སྟོན་ཕྱེས་ཤིང་གནས་ཡིག་ཀྱང་མཛད། ཤུལ་འཁྱུང་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་ཁམས་ཀྱི་སྤྲོ་བ་རྒྱུ་གཅིག་གམ་ནམ་མཁའ་མཛོད། བྲག་རི་བྲ་བོ་གཡུ་འབྲུག་གནས་ལ་ལངས་འདྲའི་དབྱིབས་ཅན། ཆགས་མེད་རིན་པོ་ཆེས་གནས་ཡིག་ཀྱང་མཛད། ཤུལ་འཁྱུང་གི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་གནས་ཉེ་ཤོད་ལྷགས་མདུད་ཁ་བ་ལུང་རི། དུང་དཀར་གཡས་སུ་འབྱེལ་བའི་དབྱིབས་ཅན། གྲུབ་ཆེན་གསལ་སྟོང་ཤོ་སྟོམ་པས་གནས་ཡིག་ཀྱང་མཛད།

ཕྱགས་ཀྱི་གནས་གཙོ་སྟོན་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་བཞུགས་གནས་དན་ཉིག་ཤེལ་གྱི་བྲག་ར། འགའ་ཞིག་གིས་དྲི་མེད་ཀུན་ལྡན་སྤྲུགས་པའི་གནས་བདུད་རི་བྱ་རོག་སྤྲོ་ཅན་ཡིན་ཟེར། ལུང་པ་པར་འདབ་བརྒྱུད་འདྲ་བ་ལ་དབུས་སུ་བྲག་རི་ཙོ་ཉའི་དབྱིབས་ཅན། ཀྱུགས་ཀྱི་ཕྱགས་ཀྱི་གནས་མ་སྤང་དོ་རྩེའི་བྲག་ལྷག་རི་རྩ་བ་དོ་རྩེ་བརྒྱུད་གནས་ལ་བསྐངས་པ་འདྲ་བ་ལ་ཞེ་བ་པར་ཁ་འབྱེད་པ་འདྲ་བའི་དབྱིབས་ཅན། ཤུལ་འཁྱུང་གི་སྤྲུལ་གནས་མེ་ཉག་བཞག་ར་ལྟ་ཅི། དུང་སེང་གནས་ལ་མཆོངས་པ་འདྲ་བ་ལ་ཤར་སྟོར་བྲག་རི་རིན་ཆེན་སྤྲངས་པའི་དབྱིབས་ཅན། འབྲི་གྲུང་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་གནས་ཡིག་ཀྱང་མཛད། ཤུལ་འཁྱུང་གི་

གསུང་གི་གནས་མཐུན་ཏེ་བྲག་རི། རྩོན་ཤིང་ཐང་ལ་སྐྱེས་པ་འདྲ་བའི་དབྱིབས་ཅན།
 རྒྱལ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་རྩ་རྒྱུད་མཐུན་འགྲོ་འབྲུམ་རྩོད་། བྲག་རི་སྤང་བ་མཐུན་
 ཡས་གྱི་དབྱིབས་ཅན། རྒྱུང་མ་སེ་སྒོ་ཤོས་རིན་ཆེན་གྱིས་གནས་སྒོ་ཕྱེས། གནས་ཆོས་དང་
 ཆགས་མེད་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་ནས་གནས་ཡིག་ཀྱང་མཛད། རྒྱལ་གྱི་འཕྲིན་ལས་གྱི་
 གནས་སྒོ་མ་མེད་བྲག་དཀར། ཤེལ་གྱི་གུར་ཕུབ་པ་ལྟ་བུའི་དབྱིབས་ཅན།

ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་གཙོ་འབྲི་ཆུ་རྒྱུད་ཅུ་དམ་གངས་གྱི་ར་བ་ཁྲོམ་རི་རྩོད་རྩེ་ལ་ཁྲོམ། ལྷང་བ་
 པར་ལ་ཕྱེ་བ་འདྲ་བ་ལ་དབྲུས་རི་སེང་ཆེན་བརྒྱུད་བསྐྱེད་ཀྱི་དབྱིབས་ཅན། གཏེར་ཆེན་
 མཆོག་གྱུར་སྤྱིང་པས་གནས་ཡིག་ཀྱང་མཛད། གཏེར་ཆེན་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་རྩོད་ཤོད་
 བདེ་གཤེགས་འདུས་པའི་པོ་བྲང་། གཏེར་ཆེན་མཆོག་གྱུར་སྤྱིང་པས་གནས་སྒོ་ཕྱེས། གཏེར་
 ཏན་གྱི་སྤྱི་གནས་ཐེ་དགོ་ལྷན་གྱུ་བྱེད་གི་མདུན་རོས་འབྲི་གཏན་ལྷངས། བྲག་རི་གཡུ་
 འབྲུག་གནས་དུ་འགྲོ་བ་འདྲ་བའི་དབྱིབས་ཅན། བདུད་འདུལ་རྩོད་རྩེས་གནས་སྒོ་ཕྱེས།
 གནས་ཆོས་མེ་འགྱུར་རྩོད་རྩེས་གནས་ཡིག་ཀྱང་མཛད། གཏེར་ཆེན་གྱི་གསུང་གི་གནས་འབྲི་
 ཆུ་རྒྱུད་མེ་ཤོད་པར་ཤེལ་ཕུག མཆོག་སྤྱིང་ཡབ་སྐུ་ནས་གནས་སྒོ་ཕྱེས། རྒྱལ་གྱི་
 རྒྱལ་གྱི་གནས་དཔལ་སྤྱངས་རྒྱུ་རི་དང་འདབས་འབྲེལ་བའི་རྩོད་རྩེ་ཆེན་བྲག་ཁྲིང་
 ཆེན་འགྲིངས་པ་འདྲ་བའི་དབྱིབས་ཅན། རྒྱལ་གྱི་འཕྲིན་ལས་གྱི་གནས་འབྲི་ཆུ་རྒྱུད་
 སེལ་ལོ་ཟ་འགྲམ་ནས་མཐུན་བྲག་ཁྲིང་འདུལ་སྤྱིང་པས་གནས་སྒོ་ཕྱེས་ཤིང་གནས་ཡིག་
 ཀྱང་མཛད།

འཕྲིན་ལས་གྱི་གནས་གཙོ་ཀུན་ལོ་རྩོད་རྩེ་གདན། རི་པོ་སེང་ཆེན་འགྲིང་བའི་དབྱིབས་ཅན།
 ཀུན་ལོ་ཟ་བདེ་གཤེགས་ཀྱིས་གནས་སྒོ་ཕྱེས། གཏེར་ཆེན་ལས་འཕྲིན་ལས་གྱི་གནས་བྲག་རི་རྩོད་
 རྩེ་སྤྱངས་པ། རྒྱུ་ཕུག་ཆོས་འབྱུང་གི་དབྱིབས་ཅན། གཏེར་ཆེན་ལས་གྱི་གསུང་གི་གནས་ཆ་བ་
 སྤྱིང་སྤྱིང་གཙང་གཤིས་རྩོད་རྩེ་ཤོ་ལོད། བྲག་རི་རྩོད་རྩེ་འདྲ་བའི་དབྱིབས་ཅན། ལྷན་ཤམ་
 བསམ་གཏན་སྤྱིང་པས་གནས་ཡིག་ཀྱང་མཛད། གཏེར་ཆེན་ལས་གྱི་སྤྱི་གནས་རྩོད་ལེ་ཕྱ་རག་
 བྲག་བྲག་རི་རིན་ཆེན་སྤྱངས་པའི་དབྱིབས་ཅན། རྒྱལ་གྱི་ཕྱགས་གྱི་གནས་སྒོ་
 འབྲི་སྤྱིང་བྲག་ཤིས་རི། བྲག་རི་མེ་ལྷེ་འབར་བའི་དབྱིབས་ཅན། འདི་ཀོང་སྤུལ་ཡོན་ཏན་
 རྒྱ་མཆོས་ཀྱི་པོ་གངས་ར་ཡིན་ནམ་ཟེར། ལྷ་དམར་ཆོས་གྱི་དབང་ཕུག་གིས་གནས་ཡིག་ཀྱང་

མཛད། ཡ།འཕྱིན་ལས་ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་ཟལ་མོ་སྒྲུང་གི་ཕྱལ་གྱི་བྲག་ཁྱུང་དཀར་པོ་
གནས་དུ་འཕུར་བ་འདྲ་བའི་དབྱིབས་ཅན།

ཁྱུང་པར་ཅན་གྱི་གནས་བཞི་ནི། ༡༼སྐྱུ་ཡི་གནས་ཐམས་ཅད་འདུས་པ་གཟེ་ཡི་མ་ཡོ་གངས་
ར། རོམས་རྒྱལ་ཆེན་བཙེ་བརྒྱད་གྱི་གྲས་ཡིན། ཁམས་པ་ཀུན་དགའ་བསྟན་འཛིན་གྱིས་
གནས་སྒོ་ཕྱིས། ༢༼གསུང་གི་གནས་ཐམས་ཅད་འདུས་པ་འཛི་ཆེན་པོར་གྱི་སྒོ་ནི་བྲག་བྲག་
འདི་ལ་ཨ་ཡིག་རང་བྱོན་ཡོད་ཟེར། སངས་རྒྱས་དཔོན་གྱིས་གནས་སྒོ་ཕྱིས། ༣༼ཐུགས་གྱི་
གནས་ཐམས་ཅད་འདུས་པ་སྒོ་ནི་ཤེལ་མདུང་། རྩོ་རྩེ་འདྲ་བའི་བྲག་ལ་ཕྱག་རྩོར་གྱི་སྐྱུ་རང་
བྱོན་ཡོད་སྟེ། ༤༼ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་ཐམས་ཅད་འདུས་པ་ཅི་ཆེན་པོར་གྱི་སྟབས་རྒྱལ་རང་
པ་སངས་སངས་། བྲག་རི་དམར་གཏོར་འདྲ་བའི་དབྱིབས་ཅན། དེའི་ཤར་སྒོམ་བྲག་ལ་རྩོར་
སེམས། རྩོ་ཏ་དཀར་བྲག་ལ་བདུད་ཅི་འབྱེལ། ལུབ་སྟེ་ཡི་བྲག་ལ་ཏ་མཐིན། བྱང་ཏ་ཡི་བྲག་
ལ་སྒོལ་མ་རང་བྱོན་བཅས་ཡོད་སྟེ།

དགྲ། ཆབ་མདོ་ཞེས་པའི་ཡུལ་དང་མིང་བྱུང་ཚུལ་བཤད་པ།

ཆབ་མདོ་ཞེས་པའི་ས་ཆ་དང་ཡུལ་ལྗང་དེ་ནི། བཀའ་ཆེམས་དང་བཀའ་འཁུམས་སོགས་སུ་
བཤད་པ་ལྟར་བོད་ཀྱི་ཡུལ་འདིར་ཡུན་རིང་འཁོར་ཞིང་འབྱེལ་བའི་རང་བྱུང་གི་མཚོ་ཆེན་
པོ་ཞིག་ཡོད་པ་རིམ་གྱིས་བྲི་ནས། མི་ཡི་འགོ་བ་གནས་སའི་ཡུལ་དུ་རྩེ་བའི་ད་ལྟའི་སྟོང་གྱི་
བཀོད་པ་འདི་ཐོག་མར་ཆགས་པའི་སྐབས་སྟོང་ཁམས་གསུམ་དང་། བར་ཁམས་གསུམ།
སྐད་ཁམས་གསུམ་ཞེས་བཤད་པའི་ནང་གི་སྐད་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཁོངས་གཏོགས་དང་།
རྒྱལ་ཕན་བརྒྱ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་བཤད་པའི་སྐབས་སུམ་པའི་རྒྱལ་ཁམས། བོད་བཙན་པོའི་
སྐབས་དཔའ་ལྷེ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་ནང་ནས་བར་གྱི་དཔའ་ལྷེ། བོད་སེལ་བའི་སྐབས་སྟོང་
མངའ་རིས་སྒྲོར་གསུམ། བར་དབུས་གཙང་རུ་བཞུ། སྐད་མདོ་ཁམས་སྐད་གསུམ་དང་ཡང་
ན་དུག་དུ་ཕྱེ་བའི་ནང་ནས་སྐད་མདོ་ཁམས་སྐད་དུག་ཁ་སྐྱའི་སྐབས་དབུས་གཙང་དམ་པ་
ཆོས་གྱི་ཆོལ་ཁ། མདོ་སྟོང་མགོ་ནག་མི་ཡི་ཆོལ་ཁ། མདོ་སྐད་གྱི་ཡིང་ཏ་ཡི་ཆོལ་ཁ་གསུམ་དུ་
ཕྱེ་བའི་ནང་ནས་མདོ་སྟོང་མགོ་ནག་མི་ཡི་ཆོལ་ཁ། གཞུང་དགའ་ལྡན་པོ་བྲང་སྐབས་བོད་
མཐའ་ཁུལ་པལ་མོ་ཆེ་སྤྱི་བྱུང་བརྒྱུ་ཡི་ཁོངས་སུ་ཆ་བཤོས་བྱས་པ་སྟེ། མངའ་རིས་སྐར་དཔོན་

ནམ་སྤྱི་བྱུང་། ལ་སྤྱོད་སྤྱི་བྱུང་། གྲོ་སྤྱི་ ལྟོ་སྤྱི་ དུགས་ཀོང་སྤྱི་བྱུང་། བྱང་སྤྱི་ ཉོར་སྤྱི་ མདོ་སྤྱི་ སྤྱི་བྱུང་། སྤྱི་བྱུང་། ཉག་རོང་སྤྱི་བྱུང་། བཅས་རིམ་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་ནས་མདོ་སྤྱི་ བྱུང་། ཁོངས་སུ་གཏོགས།

ཆབ་མདོ་ཞེས་པའི་མིང་དེ་ནི་ཆུ་བོ་སྤྱི་ཐ་དང་ཨ་སེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཆགས་པའི་ཡུལ་ ལ་སྤྱི་ཐ་སྤྱི་ཞེས་ཐོགས་པ་དང་འདྲ་བོ་ཡོད་ལ། སྤྱི་ཐ་ཆབ་མདོའི་ཡུལ་དེར་མིང་རྒྱུ་ འབོད་ཀྱི་ཡོད་མེད་ཞིབ་ཐུ་ཞིག་མི་ཤེས་ཀྱང་། ཆབ་མདོ་དགོན་ཆེན་མ་ཆགས་པའི་སྤྱི་ཐ་ ཉུང་མཐར་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་༢༠༠ ཅམ་ནས་ཡུལ་དེར་ཆབ་མདོ་ཞེས་འབོད་ཀྱི་ཡོད་པ་ཁྱེད་ས་ སྤྱི་ཐ་བྱུང་ཀྱི་ཡོད། དེ་ཡང་ཆབ་མདོའི་ཡུལ་དེར་སྤྱི་ཐ་མིང་གང་ཞིག་ཡིན་པར་ཤེས་པ་ལ། ཐོག་མར་ཐ་སྤྱི་ཐ་འཕོ་འགྱུར་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་འདི་ཤེས་པར་གལ་ཆེ་བས་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། ཡུལ་དངོས་པོ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་དེ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་ལ་སྤྱི་ཐ་གང་ ཟག་གསུམ་དུ་ངེས་ཤིང་། དང་པོ་འདས་ཟེན་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱིས་ཡུལ་གང་ཡང་ཅུང་ བ་ཞིག་ལ་མིང་འདིའོ་ཞེས་ཐ་སྤྱི་ཐ་སྤྱི་ཐ་པ་དང་། ཐ་སྤྱི་ཐ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ད་ལྟོ་མི་ རྣམས་ཀྱིས་ཡུལ་འདི་ནི་འདིའོ་སྤྱི་ཐ་པའི་སྤྱི་ཐ་ཞིང་། སྤྱི་ཐ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་དེ་དག་གིས་ ཡུལ་དེ་ངོས་ཟེན་པའམ་ཤེས་སྤྱི་ཐ་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བྱུང་། དེ་ཡང་ཐོག་མའི་སྤྱི་ཐ་གང་ ཞིག་བཏགས་པའི་མིང་གི་ཐ་སྤྱི་ཐ་དེ་དང་གདགས་གཞི་ཡུལ་དངོས་པོ་གཉིས་པོ་བྱུང་ཆེ་ ཅུང་མེད་པར་ཆུ་དང་འོ་མ་འབྲེས་པ་ལྟར་གནས་ཀྱང་། དེ་གཉིས་མེད་ཆ་བ་བཞིན་ འབྲེས་མེད་དང་ཐེར་ཟུག་ཅན་ཞིག་མ་ཡིན་སྤྱི་ཐ་ དུས་རབས་དང་སྤྱི་ཐ་ཆོགས་ཀྱི་འཕོ་ འགྱུར་མང་པོའི་ནང་སྤྱི་ཐ་རེ་མེ་ལོང་ལ་ཉ་བཏབ་པ་ལྟར་ཐ་སྤྱི་ཐ་དེའི་བྱུང་ཁོངས་དཀྱིལ་ རྣམས་མཐའ་ལ་ཆུ་ཆེ་ཅུ་འགོ་བ་དང་། སྤྱི་ཐ་རེ་ཉི་ཟེར་གྱིས་བ་མོ་གཞོམ་པ་བཞིན་ཐ་སྤྱི་ཐ་ དེའི་བྱུང་ཁོངས་མཐའ་ནས་དབྱུག་སུ་རིམ་བཞིན་རྒྱུ་དུ་འགོ་བ་ཡིན། ཅུང་དུ་འགོ་བའི་ བརྒྱུད་རིམ་ནང་སྤྱི་ཐ་རེ་མིང་གི་སྤྱི་ཐ་ཅམ་ཞིག་སྤྱོད་པ་དང་། སྤྱི་ཐ་རེ་སྤྱི་ཐ་མ་ཅམ་ ཡང་མ་ལུས་པར་ཐོག་ལེན་དུ་ལ་ཐོག་ནས་དེ་ཡང་སྤྱོད་པའི་ངང་དུ་ཡུལ་འགོ་བ་དང་། ཡང་སྤྱི་ཐ་རེ་སྤྱོད་པའི་ངང་དུ་ཡུལ་ལ་ཁད་པའི་ན་དུ་ལས་གསོན་ཤུགས་རྒྱས་ཏེ་ཉི་མ་ ཤར་རེ་ནས་མདོན་པ་ལྟར་སྤྱི་ཐ་ཡང་བྱུང་རྒྱུ་ཆེ་ཆེར་འགོ་བའང་ཡོད་པས། ཐ་སྤྱི་ཐ་གང་ཞིག་ ཡུལ་ལ་འབྱུག་པའི་སྤྱི་ཐ་ལོང་བས་སྤྱི་ཐ་མཐུག་ཟེན་པ་ལྟར་ནས་ཡང་འབྱུག་ནས་མི་སྤྱོད་ པ་འདི་ཤེས་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

དེ་ལས་གལ་ཆེ་བ་ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་ནི། ད་པན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཁག་ནང་རྗེ་ཉིད་ཆབ་
 མདོར་འབྲུངས། ཁོང་ཉིད་འདན་དུ་འབྲུངས། ཡང་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེ་ཏེ་བོར་འབྲུངས་སོགས་
 མདོ་ཁམས་ཁྲུལ་གྱི་ནང་གསེས་བྱུང་ཁོངས་སོ་སོ་ལྟར་བཀོད་པ་པལ་ཆེ་བ་ནི། དེང་གི་
 དབང་དུ་བྱས་པའི་ས་ཁྲུལ་དེ་དག་གི་རྒྱ་ཁྲིན་དང་གཅིག་མཚུངས་གཏན་ནས་མིན་པར།
 རྒྱབས་དེ་དག་དུ་བོད་དབྱས་ཕྱོགས་སུ་དར་བའི་ཤོད་སྟོལ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ལ། དུས་རབས་
 གང་ཞིག་ནང་ཡུལ་གང་ན་མི་རྒྱུད་གྲགས་ཙན་དང་གནས་རྒྱུད་གྲགས་ཙན་དེ་འདྲ་ཡོད་ན།
 དུས་རབས་དེའི་ནང་ཉེ་འཁོར་གྱི་མིང་གྲགས་དེ་ཙམ་མེད་པའི་ཡུལ་རྒྱམས་ཟེལ་གྱི་མནན་
 ནས་དེའི་མིང་མི་མངོན་པར་གྱུར་པ་སྟེ། དེ་ནི་གཙོ་བོས་པལ་པ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྟེན་
 འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཅིག་རེད། མགོན་པོ་འབྲི་གུང་པ་དང་སྤྱན་པ་གྲགས་པ་འབྲུང་གནས་
 སོགས་དགེ་འདུན་ཁྲི་ཆོ་བཙུན་བཅུ་དགུ་ཙམ་ཆོགས་པའི་སྤྱོད་ཆེན་དེ་ཆོའི་པ་ཡུལ་
 འདན་ལ་གཏུག་ཅིང་། སི་དུ་རབ་བརྟན་གྱུན་བཟང་འཕགས་སོགས་དཔལ་སྤྱན་རྒྱལ་མཁར་
 རྩེ་པ་འདི་ཡང་ཤིན་དུ་རྒྱུད་གྲགས་ཆེ་བ་ཡོད་འདུག་ལ། དེ་དག་གི་པ་ཡུལ་ཡང་མདོ་ཁམས་
 འདན་གྱི་ཡུལ་ལ་གཏུག་པ་བཅས་ལས། རྒྱབས་དེ་དག་དུ་འདན་ཁོག་དང་ཁང་ཉེ་བ་པལ་
 ཆེ་བས་དབྱས་སུ་སྒྲིབས་རྒྱབས་པ་ཡུལ་འདན་ནས་ཡིན་པར་སྤྱོད་པའི་དུས་རབས་
 མཁར་རྩེ་པ་རྒྱམས་ཀྱི་པ་ཡུལ་ལམ་མེས་པོ་འདན་ལ་གཏུག་དགོས་དོན་ཡང་། སྤར་བོད་
 བཙན་པོའི་རྒྱབས་ལོ་རྒྱུ་བ་འདན་མ་རྩེ་མང་སོགས་མི་རྒྱུད་གྲགས་ཙན་མང་པོ་ཡོད་པའི་རྒྱ་
 མཚན་གྱིས་ཡིན་པ་ལས། ཁོང་རྒྱུ་པའི་མཆེད་ཁྲུངས་ཀྱི་འདན་མ་དེ་དང་གི་དབང་དུ་བྱས་
 པའི་འདན་ཁོག་རང་ན་ཡིན་པའི་ངས་པ་གཏན་ནས་མེད།

ཆོས་ཐམས་ཅད་དཔེའི་སྒོ་ནས་ཤེས་དགོས་པས་སྤར་ཡང་གཅིག་བཤད་ན། སྤར་དུས་རབས་
 བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་ཀམ་པ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ་མདོ་ཁམས་ཏེ་ཤོད་དུ་འབྲུངས་ནས་
 དེའི་རྒྱན་གྲགས་དབྱས་གཙང་དུ་ཆེར་རྒྱས་ཏེ། ཏེ་བོ་ཞེས་པའི་མིང་འདི་དབྱས་པ་རྒྱམས་ལ་
 གོ་ཁྲོད་ཐོས་ཁྲོད་ཙན་གྱི་ཐ་སྙད་ཅིག་དུ་གྱུར་པས་ན། མདོ་ཁམས་པ་མང་པོ་ཞིག་ནས་
 དབྱས་སུ་སྒྲིབས་རྒྱབས་རང་ཉིད་ཏེ་བོ་ནས་ཡིན་པར་སྤྱོད་ཤིང་། ཀམ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ་
 དང་ཏེ་བོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་སོགས་མ་འབྲུངས་སྟོན་དུ་མདོ་ཁམས་རང་ན་ཏེ་ཤོད་ཟེར་
 བའི་ལུང་པ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་གའི་མི་ཞིག་དབྱས་སུ་བྱིན་ནས་ད་ཏེ་བོ་ཡིན་ཞེས་སྤྱོད་ཀྱང་ཏེ་
 བོ་ཏ་གོ་མཁན་དགོན་པས། སྤར་ཡང་ཏེ་བོ་དེ་མི་ཡིན་ནམ་ཡུལ་ཡིན། དེ་གང་ན་ཡོད་

སོགས་དྲི་བར་འབྲེལ་བཤད་མང་པོ་རྒྱག་དགོས་སྟབས། དེ་ལས་རང་གི་སྤྱི་ལུ་ལྟ་སྟེ་མ་མེན་
 ཀྱང་དེ་དང་ཁད་ཉིད་ཀྱགས་ཆེ་བའི་ལུང་པ་ཞིག་ནས་ཡིན་ཞེས་བཟོད་ན། རྟོན་མེད་གྱི་
 ལན་འདེབས་མང་པོའི་ངལ་བ་བསྟེན་མི་དགོས་པ་འགྱུར། ལྷན་མདོ་ཁམས་དང་ཁད་རིང་
 བའི་དབུས་སྤྱོགས་སུ་འབོད་སྟོལ་དེ་འདྲ་ཞིག་བྱུང་བ་དོ་མཚན་རྒྱ་ཅི་མེད་དེ། དེང་བོད་དུ་
 ལུ་ལྟ་སྟེ་སྐོར་བ་མང་པོ་ཡོད་པ་ནས་དུས་ཚོད་མང་པོ་གཏོང་འདོད་མེད་པ་དང་བོད་པས་སྤྱི་
 རྒྱལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་སྟངས་ཤེས་མཁན་གྱི་མོར་མེ་དང་སྤྱད་ཁན་སོགས་ནས་ཡོང་བའི་
 མགོ་མེར་པོ་ཚོས་ཀྱང་། ང་ཨིན་ཇི་ཡིན་ཞེས་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་དང་། དེར་བརྟེན་བོད་དུ་ལུ་
 ལྟ་སྟེ་ཡོང་མཁན་སྤྱི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ལས་ཨིན་ཇི་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ལས་མི་བརྒྱ་ལ་མོད། བོད་པས་
 བརྒྱ་ཆ་དགུ་བརྒྱ་ཅམ་ཨིན་ཇི་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་ལྟར་རེད།

ལུ་ལྟ་སྟེ་ཞིག་ཐག་རིང་བར་གནས་པ་དང་ཉེ་བར་གནས་པའི་ཁྱད་པར་ལས་མིང་གི་ཁྱབ་
 ཁོངས་ལ་ཆེ་ཆུང་འགྲོ་སྟེ། ཐག་རིང་ལྟ་སྟེ་སོགས་སུ་སྟེབས་ཆེ་ཆུང་མདོ་གྲོང་བྱུང་དང་ཉ་
 ལམ་ཉིན་བརྒྱ་བཙུ་པཅོ་ལྷན་ཚོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་“ང་རང་ཆབ་མདོ་ནས་ཡིན”ཞེས་ཟེར་
 ཞིང་། གྲོང་བྱུང་དང་ལེ་དབར་གཉིས་ཅམ་ལས་མེད་པའི་ཐང་སྐྱ་གྲོང་དུ་སྟེབས་ན་“ང་རང་
 ཆབ་མདོ་ལ་འགྲོ་གི་ཡིན” དང་“ཁོང་ཆབ་མདོ་ནས་ཡོང་བ་རེད”སོགས་ཆབ་མདོ་ནི་རྒྱ་
 གཉིས་གྱི་མདོར་གི་ལོ་མེ་ཁྲར་གྱི་བཞི་མ་གཅིག་ཡང་མ་ཟིན་པའི་ས་ཆ་ཆུང་དུ་ཞིག་ལ་ངོས་
 བབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་མོའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ན་ཡང་། སི་དུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་
 གྱི་བཀའ་ཆེམས་སུ་ལྷ་རིགས་རྒྱུངས་ཀྱི་པ་ལུ་སྤྱིར་བཏང་བཤད་དུས་མདོ་ཁམས་འདན་གྱི་
 ལུ་ལྟ་སྟེ་ལ་གཏུགས་ཡོད་ཀྱང་། ཁོང་དང་འབྲེལ་གྲུང་སྟོམ་པ་ཀུན་རིན་གཉིས་གྲོང་བཤད་སྟབས་
 ཁྱོད་འདན་མ་དང་ང་གནས་དུག་པ་གཉིས་ཞེས་ཁམས་ཀྱི་ལུང་ཚན་བྱེ་བྲག་དུ་བབས་ནས་
 བཤད་པ་ལྟར་རེད།

ད་དུང་ཤེས་དགོས་པ་མང་དུ་ཡོད་དེ། ལུ་ལྟ་སྟེ་དེར་གནས་པའི་ཐུས་རྒྱུད་ཚོ་པ་དེ་དག་གནས་
 སྟོན་བའི་སྟབས་ལུ་ལྟ་སྟེ་མིང་ཡང་གནས་སྟོན་བ་ཡོད་དེ། བཀའ་སྤྱད་དེའུ་དམར་གྱིས་ཁྱུང་པོ་
 ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་ལ་ལུང་བསྟན་གནང་བ་འདི་ལྟར། “དབང་དཀར་ཁྱུང་པོའི་རྒྱུད་འཛིན་
 པ། མདོ་ཁམས་སྤྱད་དུ་ཕེབས་པར་གྱིས། བསྟན་པ་ཉི་ལྷ་འཆར་རུབ་དེ། རོ་དགོང་འབྲིབ་
 ཀྱང་སང་ཉིན་ཤར། སུམ་སྤང་གིམ་ཤོད་རྒྱལ་རྫོང་གནས། ཁྱུང་འཕགས་ཤེལ་ལེ་རྫོང་དུག་

མདུན། གསེར་ཉ་མཚོར་འབྱེལ་སྟེང་ཆེན་ལ། བྱུང་པོ་ཆགས་པའི་གདན་ས་ཡོད། ས་ཕྱོགས་
 དེ་ཅུ་ཕེབས་པར་གྱིས།” ཞེས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར། སྤར་མངའ་རིས་ཕྱོགས་སུ་བྱུང་པོ་ཞེས་
 པའི་ཡུལ་དང་མི་སྡེ་མང་པོ་ཡོད་པ་ལ། དེ་དག་འགའ་ཞིག་དང་སྟེང་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་
 གནས་སྡོས་པ་ལས་ཡུལ་ལ་ཡང་བྱུང་པོ་ཞེས་པའི་མིང་ཐོགས་ཤིང་། དེང་བྱུང་པོ་ཞེས་
 བརྗོད་ན་པལ་ཆེར་ཆབ་མདོ་ཡུལ་སྟེང་ཆེན་རྫོང་ལ་གོ་བ་ཡིན་ལ། མངའ་རིས་ཕྱོགས་སུ་
 བྱུང་ལུང་རྩལ་མཁར་ཞེས་པའི་མཁར་རྫོང་གི་ཤུལ་ཅན་ལས་བྱུང་པོ་ཞེས་པའི་ཡུལ་ཞིག་
 རྟག་མེད་པ་རེད། དེས་ན་ནམ་དུས་གྱིས་རྒྱན་པས་འབྲོག་པ་ཅུ་སྟོ་བ་ལྟར་རྟེན་བརྟེན་པའི་
 འབྲེལ་བ་ལས་ཡུལ་དང་ལུང་པའི་མིང་ཡང་ཕར་ཚུར་སྟོ་འགྲོ་བ་ཤེས་དགོས། གཞན་ཡང་རྟ་
 དང་གད་པ་རིས་མཐོ་རིས་དམའ་བཞིན་ཡུལ་གྱི་གཙོ་པལ་ཡང་ཕན་ཚུན་བརྗོད་མོ་བརྒྱབ་གྱི་
 ཡོད་དེ། དཔེར་ན། དུས་རབས་བརྒྱ་བཞི་བཅོ་ལྔའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྗེ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་
 མཚོའི་འབྲུངས་ཡུལ་ནི་ཙོང་ཁའི་ལྷོ་བའམ་ངོ་མ་དེ་ཡིན་ལ། རྗེ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པ་འབྲུངས་
 ཡུལ་ནི་ཙོང་ཁའི་ཡན་ལག་ནང་གི་ཉིང་ལག་ལྷ་བྱ་ཞིག་ཡིན་འདུག་ཀྱང་། “གངས་ཅན་
 མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱན་ཙོང་ཁ་བ།” ཞེས་སྐད་གྲགས་ཏེ་ཅང་ཆེན་པོ་གྱུར་སྟབས་ད་སྐབས་
 མི་ཚོས་རྗེ་རེན་པོ་ཆེ་འབྲུངས་ས་དེ་ཙོང་ཁའི་ལྷོ་བར་ངོས་འཛིན་བྱས་ཤིང་། རྒྱ་མཚན་དེས་
 རྗེ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་འབྲུངས་ས་ནི་ཙོང་ཁའི་ཡན་ལག་ལྷ་བྱ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་རེད།

ཡང་གཅིག་བཤད་ན། ཡུལ་གྱི་མིང་དེ་ལ་བཏགས་ལྷགས་མ་འདྲ་བ་མང་དུ་ཡོད་པ་ལས།
 རུས་རྒྱུད་དང་མ་འདྲེས་པའི་འབྲེལ་བཤད་རྒྱག་ཏུ་ཡོད་པའི་རྗེས་སྐབས་གྱི་མིང་དཔུལ་རྩ་
 སྐད་། འབྲི་རྩ་སྐད་། ཉག་རོང་། རྒྱལ་རོང་། དཔུལ་ཤོད། ལྷ་ཤོད། ཆབ་མདོ། རྩ་མདོ་ལྷ་བྱ་ནི་
 རི་རྩའི་བཀོད་པ་དང་རང་བྱུང་གི་ས་བཟ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་སྟབས།
 ཡུལ་མིང་སྟོ་བ་ལྷུང་བ་ནས་ཏེ་ལམ་མེད་ཅེས་བཤད་ཆོག་ཀྱང་སྐབས་འགར་མིང་དེའི་བྱབ་
 ཁོངས་ལ་ཆེ་ཆུང་འགྲོ་བྱིད། རུས་མིང་ཡུལ་ལ་ཐོགས་པའམ་ཡུལ་མིང་རུས་ལ་ཐོགས་པ་གང་
 ལྟར་ཡང་། ཡུལ་མིང་དང་རུས་མིང་གཅིག་པ་ཅན་ཡིན་ཕྱིན་འདོད་རྒྱལ་རྗེས་སྐབས་གང་ཞིག་
 ཡིན་མིན་ལ་མ་སྟོས་པར། གོང་དུ་བྱུང་པའི་དཔེ་བཤད་པ་བཞིན་རུས་རྒྱུད་ཚོ་བ་གང་ཞིག་
 གནས་སྟོ་བའི་སྐབས་ཡུལ་གྱི་མིང་ཡང་སྟོ་ཤུལ་དུ་མི་སྟོད་པར་སྟོ་འགྲོ་བའི་དཔེ་མཚན་མང་
 པོ་ཡོད། བོད་བཅན་པའི་སྐབས་ཅུ་དང་སྟོང་སྟེའི་ས་མཚམས་བཤད་སྐབས། གཡས་རུའི་
 བྱང་མཚམས་དང་སུམ་པའི་སྟོ་མཚམས་གཉིས་ཀ་སྟེ་རྟ་རྒྱ་ལ་བྱས་པས་ཡུལ་དེ་གཉིས་

གླིང་རྩ་རྩོམས་ཀྱི་ཚུ་གཉིས་པོ་ནི་མིའུ་འདྲ་ཆགས་ལས་མདོ་ཁམས་ཀྱི་ས་བཅད་བཤད་པའི་
 སྐབས་དང་། རུས་མཛོད་ནམས་ལས་སྔོང་དང་འགྲུ་ཡི་ས་བཟུང་བཤད་པའི་སྐབས་ནམས་
 ལུ་ཡང་ཡང་འབྱུང་ཁིང་། གྲུབ་ཆེན་ཉག་སེའི་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་པ་ལས། “དཔལ་གྱི་ལོ་རྒྱུ་
 རྩོམས་མཚམས་མདོ་རྩུ། སྔོང་གི་མི་ལ་སྦྱོར་བ་ཡིན།” ཞེས་སོགས་སྒྲ་རྩོམས་ཞེས་ལན་མང་དུ་
 འབྱུང་ཁིང་། ཉག་སེའི་ལུང་བསྟན་མི་བསྟོད་དོ་རྩེའི་ནམ་ཐར་ནམ་ཐོས་རི་བོ་མར་
 འཕྱུངས་པ་ལས། “བདག་གི་སྦྱོར་ལུ་རྩོམས་སྟོགས་དེར་ནི། ཀམ་པ་ཡི་བསྟན་པ་དར་
 འབྱུར་གསུངས།” ཞེས་འཁོད་པ་དང་། རྒྱངས་ཀྱི་པོ་ཏི་བསེ་རུ་ལས། “རྒྱངས་སྟོང་སྐས་ཀྱི་
 རྒྱུད་ཀྱིས་གནས་དུག་སྒྲ་རྩོམས་ཀྱི་ས་ལུ་ལྟ་ཁང་བསྟན་བཅོས་ནམས་སྤུལ་ནས་ཁོང་
 ཡང་མཉེས” ཞེས་རྒྱངས་སྟོང་སྐས་ཀྱི་མི་རྒྱུད་ནས་ཨ་ཁྱེས་བྱང་ཆུབ་འདྲེ་བཀོལ་ལ་གནས་
 དུག་ཉེ་དང་ནང་ཆེན་སྟོགས་དང་། རྒྲ་རྩོམས་རྩོམས་ཏེ་དང་ཆབ་མདོ་སྟོགས་ཀྱི་སྤྱ་ཁང་
 ས་ལུ་དང་བཅས་པ་ནམས་སྤུལ་བར་བཤད་ཡོད། དེས་ན་གོང་དུ་བྲངས་པ་ལྟར་ལྷ་མོ་
 ཞེས་ནས་ལུ་དེར་མི་ནམས་ཀྱིས་ཚུ་མདོ་དང་སྒྲ་རྩོམས་འདུས་མདོ་སོགས་སུ་འབོད་ཀྱིན་
 ཡོད་པ་ཡང་ཤེས་སོ།

བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ཆབ་མདོ་དགོན་ཐོག་མར་འདེབས་སྐབས་ཚུ་དབར་སྟོང་
 དཔོན་སྡེ་པའི་རུ་ས་ཡིན་པར་གྲགས་ལ། ཚུ་དབར་ཞེས་པ་ནི་ཚུ་གཉིས་ཀྱི་བར་ཏེ་ཏ་ལམ་
 ཆབ་མདོ་ཞེས་པ་དང་འདྲ་ཁིང་། ཚུ་དབར་ཞེས་པ་ནི་སྐབས་དེའི་ལུ་ཀྱི་མིང་དུ་ཤེས་སྤྱབ་
 པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཆབ་མདོ་དགོན་པ་འདེབས་ས་དེ་ཚུ་དབར་སྟོང་དཔོན་ཆང་གི་རུ་ས་
 ཡིན་པ་ལས་སྟོང་དཔོན་ཆང་གི་གནས་གཞི་ཉེ་བ་ནི་དང་སང་ཡང་ཚུ་དབར་ཞེས་གྲགས་པ་
 དགོན་པ་དང་ཐག་མི་རིང་བའི་རྩོམས་ཚུའི་རྒྱུད་དུ་ཡོད་པ་དེར་ཡིན་ནམ་སྟེ།

གཞན་ཡང་ཆབ་མདོ་ཞེས་མིང་དངོས་སུ་སྟོས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཁག་ཅིག་ནི། ལྷ་རྩོང་ཆོས་འབྱུང་
 ༡༥༤ལས། “ཆབ་མདོ་བ་འབེ་ཁྲོ་རྒྱལ་གྱི་མཚོད་གྲོག་བྱས” ཞེས་འབྱུང་ཁིང་། ལྷ་རྩོང་ཆོས་
 འབྱུང་འདི་ནི་སེ་ར་རྩེ་བཅུན་པའི་སྐྱ་སྦྱེ་ལྷ་མར་གྲགས་པ་བར་ཁམས་སྡེ་པ་འབྲིང་ཆང་པའི་
 ཞལ་ངོ་རྟ་ཆག་ཆོད་བང་རྒྱལ་གྱིས་བྱི་ལོ་༡༤༤༥ ལོར་བཅུམས་པ་ཡིན། དེ་ལས་ཀྱང་ལྷ་བ་
 གར་ཆོས་ལྗེ་པའི་ནམ་ཐར་༥༧ལས། “རིན་པོ་ཆེ་བ་སྒྲ་རྩོམས་ཆབ་མདོར་བྱོན་ཟེར་བ་
 ཐོས་པས། དགོན་མཚོག་འདུམ་གྱིས་རྟ་ལྷ་ཁྱེར་ནས་བསྟོར་བ་ཁྱེ་བྱིན་པས” ཞེས་ནམ་ཐར་དེར་

དངོས་སུ་ཆབ་མདོ་ཞེས་འཁོད་ཡོད་ཅིང་། མགར་ཚོས་མྱིང་པ་འབྲུངས་ནས་ད་ལྟའི་ཡན་ལོ་
 ༡༩༥ སོང་བ་དང་། རྣམ་ཐར་དེ་ཕྱོགས་སྒྲིག་བྱེད་མཁན་གྲུབ་ཐོབ་ཟུ་རྒྱན་པ་འབྲུངས་ནས་
 ལོ་༡༩༥ སོང་བས་བྱང་སེམས་པའི་ཆབ་མདོ་དགོན་བཏབ་པ་ལས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་གིས་
 རྩ་བ་ཡིན། དེ་བཞིན་སླ་མ་རྩོག་སོལ་བའི་རྣམ་ཐར་ནང་། “དཔོན་ཆེན་ཆབ་མདོ་བས་ཆབ་
 མདོར་སྐྱེན་བྱངས་ནས། ཡོན་བདག་ཏུ་ཁས་སྦྲངས་ནས་མ་ཤི་ཆོ། ལོ་རེ་དབང་རེ་བྱ་བའི་
 དམ་བཅས་“ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་རྩོད་ཚོས་འབྱུང་ལས་གསུངས་ཤིང་། སླ་མ་རྩོག་སོལ་བ་
 དང་གྲུབ་ཐོབ་ཙེ་ཏ་པ་རྣམས་ནི་འབྲུག་པ་རྒྱ་རས་ཡེ་ཤེས་རྩོམ་མེད་(༡༩༥༧-༡༩༧༧) སློབ་
 མར་བཤད་པས། གནས་ཚུལ་དེ་དག་ཀྱང་ཆབ་མདོ་དགོན་དང་བསྐྱར་ན་ཆེས་རྩ་བའི་ལོ་
 རྒྱས་སུ་ཤེས་སོ། གང་ལྟར་སླ་མ་རྩོག་སོལ་བའི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་དང་། གྲུབ་ཐོབ་ཙེ་ཏ་
 པའི་རྣམ་ཐར་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པས་མཛད་པ། གྲུབ་ཐོབ་དཔལ་ཁང་བའི་རྣམ་ཐར་དངོས་
 སློབ་རིན་མཆོག་གིས་མཛད་པ་བཅས་ཡོད་འདུག་ཅིང་། རྣམ་ཐར་དེ་དག་རྟེན་པ་ཡིན་ན་
 རྒྱབས་དེའི་ཆབ་མདོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་ཤེས་ཐུབ་པ་ཡོད་འདུག།

ལོ་རྒྱས་ཉམས་ཞིབ་པ་ལ་ལས་ལོ་རྒྱས་ཆེ་ལག་རྣམས་སུ་སློབ་ཚུ་དབར་སོགས་སྦྱིར་
 བཏང་ཅམ་ལས་དམིགས་བསལ་དང་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཆབ་མདོ་ཞེས་དེ་ཅམ་འཁོད་མེད་
 ཅིང་། དེ་ནི་སྦྱིར་སྐྱར་ནས་ཆབ་མདོའི་མི་སྡེ་པལ་ཆེར་ནི་རྩ་རྒྱ་དང་དོམས་ཀྱི་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུད་
 ཏུ་གནས་པ་ཡིན་ཀྱང་། རྒྱ་གཉིས་འདུས་པའི་མདོ་རང་ན་འགོ་རྒྱབས་དཀའ་ཞིང་རྩོད་
 དཔོན་སྡེ་པའི་རུ་ས་ཅམ་ལས་གོང་བྱིས་མེད་པའམ་མང་པོ་དེ་ཅམ་མེད་རྒྱབས་ཆབ་མདོ་
 ཞེས་ཡོངས་གྲགས་སུ་མ་ཐོགས་པའི་བསམ་ཚུལ་བཏོན་ཡོད། འོན་ཀྱང་དབྱུང་དགོས་པ་
 མང་ཏུ་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་པས་དགོན་བཏབ་རྒྱབས་རྩ་རྒྱར་ཟམ་ཤུལ་རྟེན་པ་ཡོད་ལྷགས་
 གསལ་བ་དང་། སྤྱ་རྒྱན་ཚོས་ཤོད་པར་དགོན་སྟེང་ནས་ས་འོག་ཁྱུ་བཅུ་གངས་ས་ནས་སོལ་
 བ་དང་རྩ་ཆག་ཐོན་རྒྱ་ཡོད་ལྷགས་དང་། རྒྱུད་གྲགས་ཆེ་བའི་ཆབ་མདོའི་མཁའ་རོའི་གནའ་
 ཤུལ་ཡང་རྒྱ་གཉིས་འདུས་མདོ་ནས་ལེ་དབར་ཁ་ཤས་ལས་མེད་པ་དང་། རྒྱར་ཐང་མར་སྤྱ་
 མོའི་ཤར་ཕྱོགས་བུད་མེད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྩེས་ཤུལ་མཆོན་པའི་རྩོམ་པ་དངོས་འདྲ་མིན་ཡོད་
 ལྷགས་དང་། གོང་ཏུ་བཤད་པ་རྒྱར་སྦྲངས་རྩོམ་གསུམ་དང་འབེ་རྒྱལ་རི་ཐོ་གཉིས་དམག་
 འབྲུག་བརྒྱབ་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཡང་རྒྱ་གཉིས་འདུས་ས་འདི་ཡིན་པ་ལས་
 འོས་མེད་ཅིང་། བཤད་མ་ཐག་པ་འབྲུག་པ་རྩོག་སོལ་སླ་མའི་རྣམ་ཐར་ནང་། “སློབ་ཚུ་དབར་

གཉིས་ན་འབྲུལ་བ་མ་བྱས་པ་དང་། ཚས་མ་ཁྱུས་པ་དང་། གསོལ་བ་མི་འདེབས་པ་སྟེ་ཡང་
མེད་དོ། དེ་ནས་འགོ་ཚང་སེལ་པ། འབར་ཚང་། ཐོག་ཏི་བ། སེལ་ཐོག་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སོ་
སོར་གདན་དྲངས་ནས་ཚས་ཁྱུ་བ་དང་འབྲུལ་བ་མང་པོ་བྱས་པས། སྒྲ་མ་སྦྱི་ལ་ཡོད་པ་ལ།
མོས་གྲས་ཅན་གྱིས་སྒོས་སྟེ་བྱེད།” ཞེས་པའི་མགྱུར་ཡང་མཛད་པར་བཤད་ཅིང་། དེས་ན་
སེལ་པ། ཐོག་ཏི། སེལ་ཐོག་རྣམས་ནི་དང་གི་ཆབ་མདོ་གོང་བྱེད་ཆགས་ཡུལ་རང་དུ་ངེས་
པས་ཐུར་ནས་དེར་མི་སྡེ་ཡོད་པ་ཤེས་སོ།

སྦྱིར་ཆབ་མདོ་ཞེས་པའི་མིང་ཐུར་ཡོད་པ་ལ་བྱི་ལོ་༡༤༣༧ ལོར་ཆུ་དབར་སྟོང་དཔོན་སྡེ་
པས་དགོན་ས་ཡུལ་ཏེ་བྱང་སེམས་ཤེར་བཟང་པས་དགོན་ཆེན་བྱམས་པ་སྤྱིང་ཕྱག་བཏབ་
ཅིང་། དེ་ཡང་རྩ་རྒྱུ་ལས་ཀྱི་ཆུ་གཉིས་འདུས་པའི་མདོར་རང་ན་ཁེལ་གྱི་ཡོད་པ་བརྟེན་དེ་
ནས་བཟུང་དགོན་གྱི་བསྐྱུས་མིང་ཆབ་མདོ་དགོན་ཆེན་ཞེས་འབོད་པ་བྱུང་ཞིང་། རིམ་པས་
དགེ་འདུན་མང་དུ་འདུས་པའི་དགོན་སྡེ་རི་བོའི་གཏོས་ལ་འགྲན་པ་ལྟར་འཕེལ་རྒྱས་གྱུར་
པ་དང་། བར་ཁམས་བསྟན་པའི་སྒོན་མེ་འཕགས་ཆེན་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཙོས་སྦྱེས་ཆེན་དམ་པ་
མང་དུ་བཞུགས་པའི་ཚས་སྤྱིང་གཉིས་ཀྱི་སྡེ་གནས་སྟེ་གྱུར་པ་ན། བདག་པོ་མཛེས་བྱུར་རྟ་ལ་
རྒྱན་འདྲེགས་པ་ལྟར་དེ་དག་ལ་གྲས་པའི་དོན་དུ་ཡུལ་ལ་ཞེས་བྱས་ནས་དཔལ་ལྷན་ཆབ་
མདོ་བ་ཞེས་གྲགས་པ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཡང་ཉིན་མོའི་སྤང་བ་ཉི་མའི་ཟེར་དང་འགྲོགས་པ་
བཞིན་དེ་དག་གི་འཕྲིན་ལས་དང་སྟན་གྲགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཆབ་མདོའི་དགོན་དང་། ཆབ་
མདོའི་ཡུལ། ཆབ་མདོའི་སྡེ་སོགས་གྲགས་ཆེ་བར་འབོད་པ་བྱུང་སྟེ། ཆབ་མདོའི་གདན་
རབས་ནལ་ས། “མདོ་ཁམས་ཡུལ་སྤྱོད་མཛེས་པའི་གྲ་གཅིག་ན། ཡུགས་གཉིས་དཔལ་གྱི་
གཟི་འོད་རབ་འབར་ཞིང་། རྩོན་བྱོན་སྦྱེས་མཚོག་དམ་པའི་བྱིན་ཆབས་སྤྱིན། ལྟ་ལམ་དོག་
པོར་འགོངས་པའི་དགེ་མཚན་དཔལ། ལེགས་བྱས་པོ་ཉས་མགོན་དུ་བོས་པ་བཞིན། བཟ་
བས་མི་རྒྱུ་དགེ་ལེན་བྱམས་པ་སྤྱིང་། སྐབས་གསུམ་གྲོང་ན་ཡོངས་འདུས་སྤྱོན་པ་བཞིན།
ལྷམ་མེར་གསལ་ཞིང་སྤང་ངེར་གྲགས་པ་ཡོད།” ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། གང་ན་ཇ་སྤྱི་ཤིང་
གིས་མཛེས་པར་བྱས་པའི་གཏམ་སྟན་འཛིན་མའི་མཐའ་ལས་བཀལ་ཏེ་ལྟ་ཡུལ་རྣམས་སྟེ་
གྲགས་པ་ན་ཡུལ་གྱི་དེ་ལ་ཡང་འཛམ་བུ་སྤྱིང་ཞེས་མིང་ཐོགས་པ་བཞིན། གང་ན་དགོན་པ་
བཏབ་པ་ཆབ་དགོན་བྱམས་པ་སྤྱིང་ཞེས་དོན་དང་ལེན་པའི་གྲགས་པ་བྱོགས་ཀྱི་བྱ་མའི་
ལན་བྱ་ལས་རིང་དུ་སོང་བ་ན། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཆབ་མདོ་ཞེས་པའི་མིང་དེ་ཡང་རྟ་

བདུན་དབང་པོ་ཤར་རིའི་ཕྱག་ནས་མངོན་པ་ལྟར་འཛིན་མའི་ཁྱོད་འདིར་རིམ་གྱིས་བྱུང་བར་གྱུར་རྟོ།

དེ་ལྟར་ཡིན་པ་གང་གིས་ཤེས་ན། ལ་རྒྱལ་མཆོག་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་༥༧ལས།
 “གངས་ཅན་གྱི་རྫོངས་འདིར་བཞུན་པ་ལྷ་ཕྱིར་དུ་དར་བའི་ནང་ནས་རྒྱལ་མཆོག་གྱི་རྟོག་
 ལྟར་མངོན་པར་འཕགས་པ་འཇམ་མགོན་མའི་ཟོལ་ཅན་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙཱ་
 ཁ་པ་ཆེན་པོའི་རིང་ལུགས་ལྟ་ལྟར་གྱི་ཙཱ་པན་འཆང་བའི་བཞུན་པ་རིན་པོ་ཆེ་མདོ་ཁམས་
 ཀྱི་རྫོངས་སུ་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པའི་གཞི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ཆབ་མདོ་བྱམས་པ་སྤྱིང་ཞེས་ཡོངས་
 སུ་གྲགས་པ།” ཞེས་དང་། མི་དབང་པོ་ལྷ་བའི་གཏན་ཆོག་ས་༥༧ལས། “མདོ་ཁམས་སྤང་
 གྱུག་དུ་གྲགས་པའི་བོད་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ཁམས་སུ་ལྟ་ལྟར་ཙཱ་པན་འཆང་བའི་དགོན་སྡེ་རྩ་
 རྟེན་པའི་ཕྱི་མོའམ་གཞི་རྟེན་ལྟ་བུ་ནི་རྩ་བ་དག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ཐུགས་སྙེད་བཞུན་པའི་དར་
 ཆེན་དུག་གི་ནང་ཆོན་བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་བཟང་པོས་ཕྱག་བཏབ་པའི་
 དཔལ་ལྷན་ཆབ་མདོ་བྱམས་པ་སྤྱིང་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་འདི་ཉིད་ད་ལྟའི་བར་མི་ལོ་
 བཞི་བརྒྱ་ཉེ་བར་བཤད་སྐབས་བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཉམས་གུང་མེད་པར་འཕེལ་རྒྱས་ཁོ་
 བས་བཞུན་པའི་མཛེས་རྒྱན་དུ་གྱུར།” ཞེས་དང་། ལ་གོང་ས་བཙུ་གསུམ་པའི་གསུང་
 ༥༧༥ལས། “བོད་དང་བོད་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ཁམས་སུ་གཏོགས་པའི་ནང་ཆོན་མདོ་ཁམས་
 ཆབ་མདོའི་ཡུལ་དུ་ལྟ་ལྟར་རིང་ལུགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་གཞི་འཛིན་བྱམས་པ་སྤྱིང་ཞེས་
 ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ལྷ་སར་འཇམ་མགོན་སྤྱི་མ་ཙཱ་ཁ་པ་ཆེན་
 པོ་གནས་འདིར་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་སྐབས་མགོན་པོ་ཕྱག་དུག་པ་དང་། གནས་བཏུན་བཙུ་
 གྱུག་གིས་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་། མ་འོངས་པ་ན་འཕགས་པ་བ་ཀྱུ་ལས་བདག་དུ་བཟུང་བའི་
 བཤད་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་ཞིག་འབྱུང་བར་ལུང་བཞུན་པ།” ཞེས་དང་། ཏྲ་ཆོག་སྤུལ་སྤྱི་
 ཡེ་ཤེས་སློ་བཟང་བཞུན་པའི་མགོན་པོའི་གསུང་༡༡ལས། “བོད་དང་བོད་ཆེན་པོ་གཉིས་སུ་
 དབྱེ་བའི་བོད་ཆེན་པོ་དེ་ལ་མདོ་སྟོང་སྤྱད་གཉིས་ལས། མདོ་སྟོང་གྱི་ཆར་སྡོམ་གྱི་དུས་སུ་
 བྱུང་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་ཆེན་དུ་མ་བྱོན་པའི་གནས་ཆབ་མདོ་ཞེས་ཡུལ་ལ་དགོ་བཙུ་
 ཆང་བ། མི་རྒྱལ་ཀྱང་འཛིན་རྟེན་པའི་ཚུལ་ལུགས་ལ་བྱང་ཞིང་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱང་བ་
 ཆེས་ཆེར་འབར་བས་བཞུན་པ་ལ་གྲུས་པ། རབ་དུ་བྱུང་བ་གཟུགས་བརྟན་ཅུམ་ལ་ཡང་
 བཀྱར་བཞོས་ཤིན་དུ་ཆེ་བ། བཞུན་པ་སྤྱི་དང་བྱུང་བར་རྩི་ཙཱ་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བཞུན་པ་ལ་

ལྷག་པར་མོས་པ། འཕགས་མཆོག་ཕྱག་ན་པར་སྒྲོ་སྟགས་རིགས་གསུམ་སྤུལ་པའི་སྒྲོས་གར་བྲིད་
པའི་རོལ་བར་བཟུང་བ་རྒྱལ་བ་འཕགས་པ་ལྷ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་སྤྲེལ་པའི་ཕྱིང་བ་རིམ་པས་སླ་
དཔོན་བྱང་དུ་འཇུག་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་བྲིད་ཀྱི་ཁ་ལོ་བསྐྱར་བས་འཁོར་འདས་ཀྱི་དཔལ་
ལ་ལོངས་སུ་སྤྱོད་པ་དེ་ཉ་བུའི་གནས་ཁེས་སྟགས་མིང་ཆོག་དེ་གཉིས་སྤེལ་ནས་འབྱུང་བ་
ལས་ཤེས་བྱུང།

གཞན་ཡང་ཡུལ་གྱི་ས་བཀྲ་སྟགས་གནས་ཀྱི་བྱང་པར་དམིགས་བསལ་བ་ནམས་ནི་ལེའུ་
རྩེས་མ་ཆབ་མདོ་དགོན་པ་དེ་ཉིད་“གང་དུ་བཏབ་པའི་གནས་ཀྱི་བྱང་པར”བཤད་པའི་
སྐབས་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། འདིར་དང་གི་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་གྱི་རྒྱ་ཁྱོན་དང་གནས་སྤངས་
སྟགས་ཉེ་ཆར་བོད་ནས་བཏོན་པའི་ {ཆབ་མདོ་དོ་སྤྱོད} ཅེས་པའི་དེབ་ཚུང་ཞིག་འདུག་པ་
ལས་སྤྱིང་བསྐྱས་ཤིག་བཀོད་ན། ཆབ་མདོ་ནི་ས་ཡི་གོ་ལའི་ཤར་གྱི་གཞུང་ཐིག་༡༩.༥ ནས་
༡༧.༩ བར་དང་། བྱང་གི་འཕྲེད་ཐིག་༢༤.༥ ནས་༣༢.༥ བར་བྱབ་པ་སྟེ། ཤར་ངོས་དཀར་
མཛེས། ཤར་སྟོ་བདེ་ཆེན། སྟོ་རུབ་ཉིང་ཁྲི། རུབ་བྱང་ནག་མུ། བྱང་ངོས་ཡུལ་ཤུལ་བཅས་དང་
ས་འབྲེལ་ཡིན། ས་ཁུལ་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱ་ཁྱོན་ལ་སྤྱི་ལེ་བྲུ་བཞི་མ་ཁྲི་༡༡ ཡོད་པ་དེས་རང་སྤྱོད་
སྤྱིངས་ཀྱི་ས་ཁྱོན་གྱི་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱད་དང་ཆོག་དགུ་བེན་ཅིང་། ཆབ་མདོའི་མངའ་ཁོངས་སུ་
ད་ལྟ་རྫོང་ཁག་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད་པ་ནི། ཆབ་མདོ་རྫོང་དང་། འཛོ་མདའ་རྫོང་། གོ་འཛོ་རྫོང་།
རི་བོ་ཆེ་རྫོང་། སྤྱིང་ཆེན་རྫོང་། རྩ་ཡུལ་རྫོང་། བྲག་གཡལ་རྫོང་། དཔའ་ཤོད་རྫོང་། མཛོ་སྐང་
རྫོང་། སྤར་ཁམས་རྫོང་། སྟོ་རོང་རྫོང་། དཔལ་འབར་རྫོང་བཅས་ཡིན། དེ་དག་གི་འོག་དུ་
ཤར་(ཞེས)བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་རེ་བརྒྱད། བྲིད་འཛིན་གྲོང་ཆོ་གཅིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ཉེ་ཤུ་ཅ་
གཉིས་བཅས་ཡོད། བོད་རིགས་དང་། རྒྱ་རིགས། ཁ་ཆེའི་རིགས་སྟགས་མི་རིགས་མང་པོ་འཆོ་
བཞིན་པ་དང་། མི་འབོར་ཁྱོན་སྟོམ་ཁྲི་ལྔ་བརྒྱ་དང་ལྔ་ལྷག་ཙམ་ཡོད།

ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་ནི་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ནས་མཐོ་ཆད་ཆ་སྟོམས་པེ་ཏེ་སུམ་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ཡན་དུ་
གནས་པ་དང་། ས་ཆའི་གནས་སྤངས་ནི་རུབ་བྱང་མཐོ་ཞིང་ཤར་སྟོ་དམའ་ལ་བྱང་ངོས་
ནས་སྟོ་ངོས་སུ་གྲོག་རོང་རེ་དོག་དུ་འགོ། རུབ་བྱང་ངོས་སུ་རི་ཆོགས་ཉུང་ལ་རྒྱག་ཆུ་གམས་
ཆེ་བ་དང་། སྟོ་ངོས་སུ་རི་ཆོགས་མང་ལ་གཡང་གཟར་གྲོག་རོང་དོག་ལ་ཆུ་ཕན་མང་།
དབྱར་དུས་ཀྱང་རི་བོ་མང་པོ་ཁ་བས་གཡོགས་པ་དུང་གི་མཚོད་ཉེན་ལྷར་ནས་མཁའི་

མཐོངས་སུ་འགྲོང་ངེས་གནས། རྒྱལ་མོ་དངུལ་ཚུ་དང་རྩ་ཚུ་འབྲི་ཚུ་སྟེ་གཙང་པོ་གསུམ་པོ་
གཡུ་འབྲུག་སྤྱན་གསུམ་མཚོ་ལ་བབས་པ་ལྟར་སྟོ་ཕྱོགས་སུ་མངོས་པར་རྒྱ། ཚུ་བོ་དེ་དག་ལོ་
རེར་སྤྱི་ཡི་འབབ་ཚད་སྟེ་གྲུ་བཞི་ལྷམ་པ་དུང་ཕུར་༣༥༠ ཅམ་ཟེན་གྱི་ཡོད་ཁར་ཚུ་ཕན་
གཞན་པ་བསྐྱན་ན་ལོ་རེའི་འབབ་ཚད་སྟེ་གྲུ་བཞི་ལྷམ་པ་དུང་ཕུར་༤༠༠ ཡན་ཟེན་གྱི་ཡོད་
པས་ཚུ་རྒྱས་སྟོང་མ་ཁྲི་༤༠༠༠ ཅམ་སྟོན་ཐུབ། ལོ་རེར་ཉི་མ་འཆར་ཡུན་ཚུ་ཚོད་༢༡༠༠
ནས་༢༧༠༠ བར་ཡིན་ཅིང་། ཉིན་ཞག་༣༤ ནས་༡༤༢ བར་སང་མི་རྒྱག་པ་ཡིན། ས་གཤིས་
དང་ས་དབྱིབས་མི་འདྲ་བ་སྤྲ་ཚོགས་ལྡན་ལ་ཆེ་ཤིང་སྟེ་རིམ་ཕུན་སུམ་ཚོགས། རྩ་ཚུ་བཟང་
ལ་ཞིང་ས་གཤིན་པ་དང་། ཤིང་ནགས་འབེལ་བ། གཏེར་རིགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། རྩ་སྤྲ་
འབེལ་བ། རི་དྲགས་སྤྲ་ཁ་མང་བ་བཅས་ཨི་ཤ་ཡའི་ས་ཁུལ་གྱི་མངོས་སྟོངས་འགན་ཁྲི་བལ་
བ་ཞིག་ཡིན། དེ་མིན་གཙན་གཟན་དང་། བྱ་རིགས། ཉ་རིགས་སོགས་ཀྱང་མང་པོ་ཡོད།

རྒྱལ་སྤྱི་རིགས་གཅིག་མཁས་པས་“ཆབ་མདོའི་འཕྲེད་རྒྱག་རི་རྒྱུད་ནི་འཛམ་གླིང་གི་ཆེ་ཤིང་
དང་རི་དྲགས་གནས་ཁུལ་སྟེ་བའི་གས་ཡིན”ཞེས་བཤད། ད་ཡོད་ཆབ་མདོའི་ཁུལ་དུ་ཆེ་
ཤིང་ལེགས་གས་སྤྲ་ཁ་༡༠༠༠ ལྷག་ཅམ་ཡོད་པ་དང་། ནགས་ཚལ་ཁེབས་ཁྱོན་སྤྱི་ཆིང་ཁྲི་
༢༤༠ ཅམ་ཟེན་ཅིང་། དཔལ་འབྱོར་གྱི་རིན་ཐང་ཆེ་ཅམ་ལྡན་པའི་ཤིང་རིགས་གསེམ་ཤིང་
དང་། ཤིང་ག་བྱར། གསེམ་དམར། རྒྱག་པ། ལྷག་མ། བེ་དོ། བློ་ག་སོགས་ཤིང་སྤྲ་༢༠ ལྷག་ཅམ་
ཡོད་པ་དེ་དག་གཙོ་བོར་རྒྱལ་མོ་དངུལ་ཚུ་རྟོད་རྒྱུད་དུ་མཆིས། ནགས་ཚལ་ཁུལ་ཁྱོན་བརྒྱ་
ཆ་ཉི་ཤུ་ཆ་གསུམ་དང་ཚག་དགུ་ཟེན་ཡོད། སྤན་རྩ་སྤྲ་ག་༡༢༠༠ ཡོད་པ་ལས་བེད་སྟོན་ཐུབ་
པ་༧༥༠ ལྷག་ཅམ་ཟེན་པ་དེ་དག་གཙོ་བོ་ནི་དབྱར་རྩ་དགུན་འབྱ་དང་། སྟེ་བ། ལྷུ་མ་ཆ།
ཐུང་ཆེ་སྤྲ། ཐུང་སྟོས། སྟེ་ལོ་དམར་པོ། ལྷ་བ། ཨ་མི་ཤ། ཐུང་ཆེན་ཆེག་ཐུབ་སོགས་ཡིན། རི་
དྲགས་ལས་ཐུང་བའི་རྩ་མི་སྤྲ་ཆེ་དང་། ཤ་བའི་ཁྲག་རྒྱ། གི་ལང་། གངས་སྤལ་སོགས་
གངས་ངེས་ཅན་ཡོད། ལྷག་པར་ཆབ་མདོའི་དབྱར་རྩ་དགུན་འབྱ་ནི། རྟོག་ཆེ་ལ་སེར་ཤས་
ཆེ་བ་དང་ནང་དཀར་བས་གང་སར་ཟེན་པོ་ཡོད། དེ་དག་ལས་བཟོས་པའི་བོད་སྤན་གསུམ་
ཅན་མུ་ཉིག་བདུན་ཅུ་དང་། རིན་ཆེན་གང་སྟོར་སོགས་ཁམས་ཀྱི་ཁུལ་ཅམ་མ་ཟད་རྒྱལ་
ཁབ་སྤྱི་ནང་ཀུན་དུ་གསུམ་པ་ཆེ།

ཆབ་མདོར་ནད་བཅས་ལ་ཕན་པའི་རང་བྱུང་གི་ཚུ་ཚན་ཡང་སྤྲོ་ཚོགས་ཡོད་དེ། རི་བོ་ཆེའི་
གཡས་རུའི་ཚུ་ཚན་དང་། ཆབ་མདོ་རྫོང་མ་མེ་ཁའི་ཚུ་ཚན། འཛོ་མདའི་ཚུ་གཉིས་མདོའི་ཚུ་
ཚན། རྟེང་ཆེན་སྤུ་ཐོག་ཁའི་ཚུ་ཚན། མཛོ་སྐང་སྐད་ཡུལ་གྱི་ཚུ་ཚན་སོགས་ཚུ་ཚན་དེ་དག་
ཆང་མ་ནད་བཅས་ལ་ཕན་པའི་ཚུ་ཚན་ཤ་ལྟག་ཡིན། ཆབ་མདོའི་ཁོངས་སུ་སྤྱང་རིམ་དང་
པོའི་རི་དྲགས་སྤྱ་ཁ་༡༧ དང་། སྤྱང་རིམ་གཉིས་པའི་རི་དྲགས་སྤྱ་ཁ་༥༤ དང་། དེ་མིན་
རྒྱན་དུ་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་པ་སྤྱ་ཁ་༤༠༠ ལྟག་སྐྱར་ཁམས་ཀྱི་སྤྲུ་སྤྱ་སེར་སྤྱང་ཁུལ་དུ་སྤྲུ་སྤྱ་
སེར་༥༠༠ ལྟག་ཅམ་ཡོད་པ་དེས་འཛམ་སྐྱང་གི་སྤྲུ་སྤྱ་སེར་གྱི་བརྒྱ་ཆ་༥༠ ཅམ་ཟེན་ཡོད།
རི་བོ་ཆེ་ཡི་ཤ་བ་སྤྱ་རིང་སྤྱང་ཁུལ་དུ་བསྤྱང་བུའི་རི་དྲགས་དང་གཅན་གཟན་རིགས་
༩༠ཅམ་ཡོད་པ་དང་། ཤ་བ་སྤྱ་རིང་༡༠༠༡ལྟག་ཅམ་ཡོད།

ཆབ་མདོའི་ས་གཤིས་དམིགས་བསལ་ཡིན་གཤིས་མདོག་ཅན་ལྷགས་རིགས་ཀྱི་གཏེར་ཁ་
ལུན་སྤྲོ་ཚོགས་པོ་ཆགས་ཡོད། ས་གཤིས་ཐེ་ཚན་གྱིས་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་པའི་གཏེར་ཁའི་
ཐོན་ཁུངས་གས་སུ་གསེར་དང་། དངུལ། ཟངས། ལྷགས། ཀལ། ཚུ་ཤེལ་རྩོ། གཡུ། པ་ལམ་སོགས་
གཏེར་དངོས་སྤྱ་ཁ་༧༠ ཅམ་ཡོད། འཛོ་མདའ་རྫོང་གི་ཡར་ལྷང་གི་ཟངས་གཏེར་གསོག་
འབོར་ཏུན་ཁྲི་༥༥༠ ཟེན་པ་གསོག་འབོར་མང་ལ་སྤྲོས་ཀ་དག་པ་དང་། གསེར་དངུལ་དང་
ལྷགས་རིགས་སོགས་ཀྱང་འདྲེས་ཡོད་པ་དེ་ནི་བོད་རང་སྐྱོང་རྫོངས་ཁོངས་ཀྱི་ཟངས་གཏེར་
མང་ཤོས་ཁུལ་ཡིན། མ་ཆ་ལའི་རྩོ་སོལ་གཏེར་ཁར་ཉེ་དུས་རྩོ་སོལ་གསོག་ཆད་ཏུན་ཁྲི་༡༧༠
མཛོ་སྐང་ཁོངས་སུ་ཆ་གཏེར་གསོག་འབོར་ཏུན་དུང་ཕྱུར་༤ ཆབ་མདོ་འགྲུ་རོའི་སེན་
གཏེར་གསོག་འབོར་ཏུན་ཁྲི་༢༩ སྐྱར་ཁམས་སུ་རར་ཡང་གསེར་གསོག་ཆད་མང་ཅམ་ཡོད་
པ་རེད། ལྷགས་རིགས་ལ་མཆོན་ན། ཁུལ་ཡོངས་ལ་ལྷགས་རིགས་ཁྲི་༩༥༩ ལོ་རེར་བཤའ་
གངས་ཁྲི་༤༥ ལྷགས་པ་ཁྲི་༤༠ ཤ་སྤྱི་རྒྱ་ཁྲི་༢༥༠༠ མར་སྤྱི་རྒྱ་ཁྲི་༢༥༠ སྤྱ་དང་བལ་ཏུན་
༡༠༠ ལྟག་ཅམ་བཅས་ཡོང་བྱབ་གྱི་ཡོད།

ཆབ་མདོ་ནི་ཡུལ་སྐྱར་གྱི་གནས་མཆོག་ཅིག་ཡིན་ཏེ། ཆབ་མདོའི་ཐོན་ཕྱོན་པ་ཚོས་གཏོད་
པའི་ལོ་ངོ་བཞི་སྟོང་ནས་ལྔ་སྟོང་ཐོན་གྱི་ཆབ་མདོའི་མཁར་རོ་ནི་བོད་ཁོངས་སུ་རྟེན་པའི་
རྩོ་ཆས་གསར་པའི་དུས་རབས་ཀྱི་གནའ་ཤུལ་སྐད་གསལ་ཅན་ཞིག་ཡིན། མཁར་རོ་ནས་
རྒྱང་ཐག་སྤྱི་ལེ་༢༠ ཅམ་གྱི་སར་མཆིས་པའི་དངུལ་མདའི་གནའ་ཤུལ་མཁར་རོ་ལས་སྤྱི་བ་

ཡོད་ཀྱང་ད་བར་ལོ་ངོ་༡༧༠༠ ལྷག་གི་ལོ་རྒྱུས་ལྡན། རང་དོན་ཕུན་སུམ་ཚུགས་ཤིང་རྒྱ་
 དཀྱོལ་ལྷ་བས་བདེ་བའི་ཐོག་ནས་གནའ་དུས་ཀྱི་རི་དྲགས་རྩོན་ཚུལ་དང་གཡུལ་འཐབ་ཚུལ་
 གསལ་བའི་དཔའ་ཤོད་ཀྱི་བྲག་བརྒྱུས་དང་། ལོ་༡༡༠༠ གོང་སྟེ་ཁམས་ཁུལ་དུ་བཅན་པོའི་
 དུས་ཀྱི་བྲག་བརྒྱུས་ལྷ་ཤོས་དང་ཆ་ཚང་ཤོས་ཡིན་པ་བྲག་གཡལ་རི་མདའི་བྲག་བརྒྱུས་རི་མོ་
 བཅས་ལ་སྐྱུ་ཅལ་གྱི་ནང་དོན་ཕུན་སུམ་ཚུགས། ད་བར་ལོ་ངོ་༡༢༠༠ འདས་པའི་གོ་འཛིན་
 ཀོ་བདུམ་དུར་ཁང་ནི་བོད་ཤར་ཁུལ་གྱི་གནའ་ཤུལ་གཡལ་ཆེན་ཡིན། སྤར་ཁམས་བྱིས་གྲོངས་
 ཀྱི་བྲམས་སྐྱ་ཆེན་མོར་གནའ་བོའི་བཅན་པོའི་དུས་ཀྱི་ཉམས་འགྱུར་ཅི་ཡང་མཛོན། ལོ་ལྔ་བ་
 གྲགས་ཅན་བེ་རོ་ཅ་ན་བོད་རྒྱལ་ཁྲི་སྤྱང་ལྷེ་བཅན་གྱིས་རྒྱལ་མོ་ཆ་བ་རོང་དུ་སྐྱུགས་རྗེས་བེ་
 རོ་ཅ་ནའི་བྲག་རྗེས་སོགས་གང་སར་བྱལ། ཆབ་མདོ་ནས་བར་ཐག་སྟེ་ལེ་༤༠ ཆོད་པའི་
 འབྲུག་རྒྱལ་རི་བོར་འཇར་མན་གྱི་རིགས་གཅིག་མཁས་པས་གནའ་བོའི་ཤུག་སྤྱང་མང་པོ་
 མཐོང་། ཁོང་ཚོས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་མཐར་ཤུག་སྤྱང་དེ་དག་སྟེས་ནས་ལོ་ངོ་༡༢༠༠ ལྷག་
 ཅམ་འདས་པའི་ངོས་འཛིན་གནང་ཞིང་། སྐབས་དེའི་གནམ་གཤིས་ཀྱི་འགྱུར་བ་དང་སྟེ་
 ཁམས་དར་ལུགས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པར་རིན་ཐང་ཆེན་པོ་ལྡན་པར་བཤད། ཕྱི་ལོ་༡༩༧༤
 ལོར་ཆབ་མདོ་རྫོང་རྟ་གཡེར་ཤང་དུ་འབྲུག་གི་འགྱུར་རྟོ་ཁག་༥ རྟེན་པ་དེས་གནའ་བོའི་ས་
 གཤིས་དང་གནམ་གཤིས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་དབྱུང་གཞི་རིན་ཐང་བལ་བ་ཞིག་ཡིན།

གཞན་ཡང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཁམས་ཀྱི་གནས་ཆེན་ཉེར་ལྔར་གྲགས་པ་དེ་དག་མང་ཆེ་བ་
 ཆབ་མདོ་ཁུལ་དུ་ཡོད་ཅིང་། གཞན་ཡང་ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་བྲག་རི་གྲགས་ཅན་བཙོ་བརྒྱད་
 ཅམ་ཡོད། གནས་རི་ཅམ་མ་ཟད་སྤྱ་མཚོ་ཡང་མང་པོ་ཡོད་དེ། ཡིད་དུ་འོང་བའི་རུབ་ཕྱོགས་
 བདེ་ལྡན་གྱི་མཚོ་ཞེས་འབོད་པའི་ར་འོག་མཚོ་དང་། ཡུལ་སྤྱོད་ཤིན་ཏུ་མཛེས་ཁར་མཚོའི་
 རང་དུ་ཆུ་བྱ་དང་ཉ་རིགས་མང་བའི་དཔའ་ཤོད་ཁོངས་ཀྱི་རེའུ་མཚོ། ཤིན་ཏུ་དྲངས་ལ་
 མཐའ་བཞི་སྤང་ཐང་གིས་བརྒྱན་པའི་སྤར་ཁམས་ཤར་སྟོང་རྒྱ་ཀྱི་འབྲུམ་མཚོ་བེར་བ་ཡོད་
 ཅིང་། མཚོ་དའི་དཀྱིལ་དུ་སྤྱང་ཕན་གཉིས་ཡོད་པར་ཆུ་བྱ་དཀོན་རིགས་སྤྱ་ཚུགས་གནས།
 ལྷ་སྤྱང་གི་བཤད་རྒྱུན་མང་པོ་རྣ་བར་འཛེབས་ཤིང་ཡིད་དབང་རབ་དུ་འཕྱོག་པའི་དཔལ་
 འབར་གྱི་མཚོ་དཀར་ནག་སེར་གསུམ་དང་། མཁའ་དབྱིངས་ཀྱི་རྒྱ་སྐར་གམ་པ་བཞིན་དུ་ངོ་
 མཚར་ཆེ་བའི་སྟོ་རོང་ཁོངས་ཀྱི་སྟོལ་མ་ཉེར་གཅིག་གི་སྤྱ་མཚོ་སོགས་ཡོད།

ཆབ་མདོ་ཁྲུལ་ནི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་མང་བའི་ལུལ་གྱི་ཞིག་ཡིན། གདོད་མའི་བོན་གྱི་
 ཆོས་ལུགས་ནས་བོད་བརྒྱུད་ནང་བཟུན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ལག་གི་དགོན་པ་ཉི་ལམ་མ་འདུས་
 པ་མེད། གྲུབ་མཐའ་དབྱེ་ན་བོན་པོ་དང་། རྟིང་མ། བཀའ་བརྒྱུད། ས་སྐྱ། དགེ་ལུགས། ཡི་གྲ།
 ལ་ཆེ་སོགས་ཡོད། བོད་བཙན་པོའི་སྐབས་སུ་བཞེངས་པའི་མཐའ་འདུལ་ཡང་འདུལ་དང་
 རུ་མཐོན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་མང་པོ་དང་། ལོ་ངོ་ཉིས་ལྔ་སྟེང་གི་གོང་ནས་བྱུང་བར་
 གྲགས་ཤིང་ཁམས་ཁྲུལ་གྱི་བོན་དགོན་ཆེ་ཤོས་དང་བོན་ལུགས་ཆ་ཆང་ཤོས་བཅས་ཡིན་པ་
 ཅི་དྲག་དགོན། ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་མ་དགོན་ཀམ་དགོན། ལྷག་ལུང་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་
 མ་དགོན་ལྷག་ལུང་དགོན་པ་དང་དེའི་ཡང་དགོན་རི་བོ་ཆེ་དགོན། སྤར་ཆང་བཀའ་བརྒྱུད་
 པའི་མ་དགོན་མེ་སེ་དགོན། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པས་བྱག་བཏབ་པའི་ཐང་སྐྱ་དགོན། སྤར་
 དགོན་པ་སོགས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཐད་གོ་བབ་གལ་ཆེན་བཟུང་ཡོད།
 ད་དུང་བོད་ཀྱི་གནམ་བདག་མཆོད་ཁང་གཅིག་ཕུ་ཚུ་ལ་སྤོའི་གནམ་བདག་མཆོད་ཁང་
 དང་། ཆབ་མདོ་གོང་བྱེད་དུ་རྒྱུ་གི་སར་སྤྱ་ཁང་དང་བྱ་སྤྱ་ཁང་། དེ་བཞིན་ལ་ཆེའི་སྤྱ་ཁང་
 སོགས་མང་པོ་ཡོད། ༡༤༣༧ ལོར་བཞེངས་པའི་ཁམས་ཁྲུལ་གྱི་དགེ་ལུགས་དགོན་པ་ཆེ་ཤོས་
 ཆབ་མདོ་བྱམས་པ་སྤྱིང་དུ་སྤྱ་སྤྱལ་རིམ་པ་ལྔ་དང་། གྲ་ཆང་བཙུག་ཉིས་ཡོད། ཕྱི་ལོ་༡༤༧༣
 ལོར་བཞེངས་པ་ཀུན་བདེ་སྤྱིང་གི་ཁོངས་གཏོགས་དཔའ་ཤོད་དགོན་པ་དང་། དགོན་པ་
 དང་རྒྱང་ཐག་མི་རིང་བའི་སར་མཆོད་རྟེན་གྱི་བཞེ་མ་ཕི་ཏེ་༢༥ ལྷག་ཙམ་བེན་པ་ཞིག་
 ཡོད་པ་དེ་ཁམས་ཁྲུལ་གྱི་གནའ་བོའི་མཆོད་རྟེན་ཆེ་ཤོས་གས་ཡིན།

ཆབ་མདོ་ནི་ཁམས་ཁྲུལ་གྱི་རིག་གནས་དང་ལག་ཤེས་སྒྱུ་རྩལ་བཅས་ཀྱི་ལྷོ་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་
 གྲགས་ཆེ་བའི་སྤྱིང་ཆེན་གྱི་རས་པ་དང་། ཆབ་མདོའི་ཞབས་བྲོ། སྤར་ཁམས་ཀྱི་སྒོར་གཞས་
 སོགས་བྲོ་གཞས་སྒྲ་ཆོགས་ཡོད་ཅིང་། ཆབ་མདོའི་ཞིང་འབྲོག་ཆོའི་རྒྱན་གོས་ཀྱང་ཁམས་
 ལུགས་མ་ཉམས་པར་ལྷག་གཟིག་སྤུ་ཐགས་ཀྱི་མཐའ་རྒྱན་བཏང་བའི་ཆར་རྩག་དང་།
 གཟི་བྱར་གསེར་དུལ་གྱི་རྒྱན་ཆ། སྤར་ཁྲ་དང་ཆོ་རིང་སྤྱིན་ཁེབས་སོགས་ནི་ཆབ་མདོའི་མི་
 དམངས་ཀྱི་རྒྱན་གོས་དང་རྒྱན་རྒྱུ་དུ་བྱུར་ཡོད། རི་མོའི་སྒྱུ་རྩལ་ལ་ཆ་མཆོན་ན། བོད་ཁྲུལ་
 དུ་གྲགས་ཆེ་བའི་ཐང་ག་བཞེངས་སྒོལ་ལག་གསུམ་ལས་སྤྱིང་ཆེན་དང་བྲག་གཡལ། གོ་འཛོ་
 ཁྲུལ་གྱི་ལྷན་རྟིང་ལུགས་དང་། ཆབ་མདོ་རྫོང་ཁོངས་ཆེ་དབེད་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷན་གསར་ལུགས།
 ཆབ་མདོ་ཀམ་རྒྱུད་ཀྱི་ཀམ་སྤར་ལུགས་བཅས་ཡོད། གཞན་ཡང་བོད་ཁྲུལ་ཡོངས་སུ་དར་

ཁྱབ་ཆེ་བའི་མར་རྒྱ་དང་། འཆམ། གར་སོགས་དེ་དག་ཚང་མ་སྐྱེ་བོ་ཀུན་གྱི་མིག་གི་དགའ་
སྟོན་དུ་གྱུར། ལོ་རྒྱུས་སྟོན་དག་དུ་དངས་པའི་གོ་སར་གྱི་སྤྱང་བྱང་ཡུལ་དང་ཁྱབ་ཡུལ་གཙོ་
བོ་ཡང་ཡིན། ཆབ་མདོ་ཁྱལ་དཔལ་འབར་རྫོང་གི་སྤྱང་པ་བགྲས་པོ་གྲགས་པ་དང་། རི་བོ་ཆེ་
ལ་ཆེ་བྲ་པ་དག་དབང་སློ་བཟང་སོགས་ནི་སྤྱང་གྲགས་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་སྤྱང་པ་ཡིན།

ཆབ་མདོའི་ལག་རྩལ་བཟོ་ལས་ནི་ཕུལ་བྱང་ཆེར་སོན་གྱི་བྱང་ཆོས་ལྡན་ཁིང་ཁམས་ཁྱལ་དུ་
དར་ཁྱབ་ཆེ། ལྷག་པར་རྩ་རྒྱུ་སྟོན་རྒྱུ་དང་ཆབ་མདོ་རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་ལག་ཤེས་
བཟོ་ལས་ནི་ཁམས་ཁྱལ་དུ་གྲགས་པ་ཆེ་བས་ཆབ་མདོའི་ལག་ཤེས་བཟོ་ལས་གོང་དུ་འཕེལ་
བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཉེ་གནས་སུ་གྱུར་ཡོད། གནའ་དུས་སུ་དབར་བྲི་དང་། སླ་ཁྲི་ཆེད་ཐོག་བེ་རི་
བཅས་པ་ཀྱི་ཁྱལ་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས། ཀྱི་ཁྱལ་གྱི་རི་མོའི་སྒྲོར་ལ་མ་མཐར་ཡང་ལོ་
བདུན་བརྒྱ་བརྒྱད་བརྒྱ་ལྷག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད། དུས་རབས་བརྒྱ་དྲུག་པའི་དུས་དཀྱིལ་དུ་བཟ་
ཤིས་རྒྱུ་གསུམ་བྱང་བ་ཁོང་རྒྱུ་པས་སྟོན་མའི་སྟོན་ལུགས་དང་། སྟོན་གསར་ལུགས་ཀྱི་
རྒྱང་གཞིའི་ཐོག་རྒྱ་ནག་གི་ཞིབ་བྲིས་རི་མོ་གསར་བསྟན་མཛད་དེ་སྤར་བྲིས་ཀྱི་ལུགས་
གསར་དུ་གཏོང་བས་ཀྱི་སྤར་བྲིས་བྱ་བ་བྱུང་སྟེ་བོད་ཀྱི་ཐང་ག་འབྲི་ལུགས་གལ་ཆེན་ཞིག་
དུ་གྱུར། སྤར་ལུགས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་གཙོ་བོ་ནི་ལྷ་སྐྱེ་ཁམས་གཙང་ཁིང་འབྲི་རྒྱུ་སྟོན་པ་
ཆོན་མདངས་རྒྱུ་པར་བཟ་བས། ན་བཟའི་སྐལ་བུལ་ཡང་གསལ་པོར་མདོན་བྲལ། གཞན་
ཡང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དབྱུང་ཡིག་དུ་འཁོད་གསལ་ལྟར་ན། ཀྱི་སྐྱེ་བྲེང་གཉིས་པས་རྒྱ་གར་དང་།
བལ་ཡུལ། འབྲུག་ཡུལ། ལྷ་ས་སོགས་དང་རྒྱ་ནག་ནས་རིམ་པར་བཟོ་བོ་མང་པོ་བསྐྱུས་ནས་
ཀྱི་ཁྱལ་དུ་བཟོ་རིག་དར་རྒྱས་བྱང་། བོད་དང་། རྒྱ་སོག་པོ། འཛུང་པ། བལ་པོ། རྒྱ་གར་
བཅས་པའི་བཟོ་བོའི་སྟོན་ལོ་བཞེན་ནས་ཆབ་མདོ་གྲ་རྒྱས་སུ་བྱང་ཁིང་། ཆོས་ལུགས་
དང་ཐོན་སྐྱེད་ལ་ཞབས་འདེགས་ཞུ་བའི་མི་རིགས་ཀྱི་ལག་ཤེས་བཟོ་རྩལ་ཐོན་རྩལ་ཀྱི་རྩོར་
མཛད་དུ་གྱུར་ཏེ་རིམ་བཞིན་ཆབ་མདོ་ཁྱལ་གྱི་ལག་ཤེས་བཟོ་ལས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་མི་རིགས་
ཀྱི་བྱང་ཆོས་དམིགས་བསལ་ལྡན་པར་གྱུར་ཡོད། དེང་སྐབས་ཀྱི་ཁྱལ་དུ་མགར་བཟོ་བཞོ་
དྲེལ་མཁན་གྱི་བཟོ་བོ་མང་ཙམ་ཡོད་པ་ཁོང་རྒྱུ་པས་རང་གི་སྟོན་ལོ་དང་ལག་གཉིས་ལ་
བཞེན་ནས་བོད་རིགས་ཀྱི་འཆོ་བ་ཤ་རྒྱས་པོར་གྱུར་བཞིན་ཡོད། ཁོང་ཆོའི་ལག་རྩལ་དེ་དག་
ཆབ་མདོ་ཁྱལ་ཙམ་མ་ཟད་མཆོ་སྟོན་དང་། དཀར་མཛེས། རྩ་བ། ཡུན་ནན་བདེ་ཆེན་བཅས་
པའི་ཁྱལ་དུ་འང་ཁྱབ་ནས་ཡོད།

ཡི་བྱ་གསུམ་པ།

བརྟེན་པ་བཅུད་ཀྱི་འགྲོ་བ་བྱུང་ཚུལ།

གཅིག་ཁྲོ་བ་བྱུང་ཚུལ་སྤྱི་བཤད་པ།

སྤྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིར་མི་ཡི་གོལ་ཕྱགས་ལ་བཤད་སྟོལ་ཆེན་པོ་བཞི་ཡོད་པར་
 གྲགས་པ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་ཁོག་པའི་ལྷགས་དང་། མགོ་རྒྱུ་དཔེ་ཆ་དང་གྱི་ལྷགས་དང་། མི་
 རབས་ཤིང་ཆའི་ལྷགས་དང་། སྟོང་ལྷེ་མི་ཡི་འབྱུང་གི་དང་གྱི་ལྷགས་དང་བཞི་ཡིན་ཅིང་། དེ་
 ཡང་བསྐྱུས་ན་ཡོངས་གྲགས་མཛོད་ནས་བཤད་སྟངས་དང་། དབུ་ནག་མིའུ་འབྲ་ཆགས་
 ལས་བཤད་སྟངས། དེ་ལས་གཞན་པའི་བཤད་སྟངས་གསུམ་དུ་བསྐྱེད་ཆོག་སྟེ། ཐོག་མར་མི་
 ཞེས་པའི་ཐ་སྟངས་ལ་གཞིགས་ན། འདི་ལ་བཤད་ཚུལ་མི་འབྲ་བ་མང་ཚུལ་སྟངས་ཡང་ཅུང་
 རྒྱས་ཤོས་ནི་བཤད་མཛོད་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ན་རང་ཅག་
 ཀྱང་གཉིས་པ་རྣམས་ལ་མིང་མི་འབྲ་བ་ལྷ་ཅམ་བརྒྱད་གཞོད་གཞི་ནས་མི་ཞེས་ཐོགས་པ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་༥༥ལས། “བསྐྱུས་པ་དང་པོའི་མི་རྣམས་ལ། ཟས་བཞི་མིང་དུག་ཐ་དད་
 གསུམ།” ཞེས་བཤད་ནས་དེའི་དོན་འཆད་པ་ལྟར་ན། བསྐྱུས་པ་དང་པོའི་མི་རྣམས་ལས་
 འོད་དང་བཅས་ཏེ་ཏིང་འཛིན་ཟས་ཀྱིས་འཛོལ་བའི་རྒྱ་འཕྱུལ་སོགས་སེམས་ཀྱིས་གང་
 འདོད་ལྟར་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སེམས་ཅན་ཞེས་བཏགས་པ་དང་། ཏིང་འཛིན་ཉམས་
 བས་སའི་ཞག་སོགས་རོ་བརྒྱ་དང་ལྷན་པའི་ཟས་ཀྱིས་འཛོལ་བའི་དེ་རྟེན་ཆོ་ལྷ་བོ་རྣམས་
 རྒྱར་ཤོག་ཅེས་བོས་པས་རྒྱར་ཤོག་ཅེས་བཏགས་པ་དང་། བས་ཞིག་ཁ་དོག་བཟང་ངན་བྱུང་
 རྟེ་བཟང་བ་རྣམས་ང་རྒྱལ་སྤྱོད་པས་རོ་དེ་དག་ལུ་ནས་སྤྱུག་བཟུལ་གྱི་སྤྱོད་པ་འདོན་པས་
 བས་སྤྱོད་ཅན་ཞེས་བཏགས་པ་དང་། དེའི་རྒྱུ་ལྟར་ལའི་རྒྱུ་དང་ཞེས་པའི་ཟས་ལུ་ན་རིང་
 དུ་ཐོས་པས་ན་ལའི་རྒྱུ་དང་ཞེས་བཏགས་པ་དང་། ཟས་དེ་ཡང་ལུ་ནས་འདམ་བུའི་
 ཆལ་ཞེས་པའི་ཟས་རྟེན་ཅིང་དེ་དང་ཉེ་བར་གནས་པ་རྣམས་ལ་ཉོན་མོངས་པ་སྤྱིན་ཅམ་

ཡོད་ཟེར་བས་ན་སྤྱིན་འདྲིན་ཞེས་བཏགས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཆེས་སྐྱེས་པའི་དབང་
གིས་ཟས་དེ་ཡང་མེད་པར་གྱུར་ཅིང་མ་ཚོས་མ་བཏབ་པའི་འབྲས་ས་ལུ་རྟེན་ནས་བཟས་
པས་རི་ལས་སྐྱེས་ཞེས་བཏགས་པ་དང་། མང་བཀྱར་བའི་སྐབས་སུ་གཞི་ནས་མི་ཞེས་ཐོགས་
པར་བཤད། འོན་ཀྱང་སྐབས་དེར་མི་ཞེས་ཐོགས་པའི་རྩ་མཚན་མི་གསལ་ཡང་གོང་
མཚུངས་ཀྱིས་རིགས་བསྐྱེན། མ་བྱིན་པ་ལེན་པ་སོགས་མི་མཐུན་འཁྲུག་ཚོད་བྱང་བ་ལས་
མང་པོས་བཀྱར་བའི་རྩ་བྱང་ཞིང་། རྩ་དེས་འདི་ཡང་མི་བྱའོ། དེ་ཡང་མི་བྱའོ། ཞེས་དགག་
ཆོག་ཅན་གྱི་ཁྲིམས་མང་པོ་སྒྲོགས་པས་ན་རང་ཅག་རྒྱུ་གཉིས་པའི་མིང་ལ་མི་ཞེས་དགག་
སྒྲུ་ཅན་འདི་བྱང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པར་འདོད་ལ། རྩ་བའི་བཤད་མཛོད་འདི་ཡི་ཁྲུངས་
ནི་ལྷུ་ཆོས་འབྱུང་རྒྱས་པ་ཡིན་འདྲ་ཡང་རྩ་བ་ལྟར་མི་མཐུན་པའང་ཡོད་པས་དེ་ཉིད་དུ་
གཞིགས་པ་འཚལ་ལོ།

མི་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འབྱུང་སྐྱེས་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། འོ་ན་མི་ཞེས་པའི་འགྲོ་བ་འདི་རི་ལྟར་
བྱང་བ་ཡིན་སྟུང་ན། བྱང་བ་སངས་རྒྱས་པའི་ཤོད་སྟོལ་དེའི་སྐྱེད་གཞི་ནི། ལྷུ་ཆོས་འབྱུང་
༡༩༧༥མདོ་དྲངས་པ་ལས། “སྤྱིན་གྱི་དུས་ན་བཅོམ་ལྷན་འདས་གོང་ཁྱེད་སེར་སྐྱའི་གནས་
ན་བཞུགས་པ་ལ་ཤུག་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱོད་པ། བཅོམ་ལྷན་འདས་བདག་ཤུག་རྣམས་ཀྱི་རིགས་
འདི་དང་པོ་གང་ནས་སྐྱེས། ཐོག་མ་རྩ་ཅི་ཞིག་རིགས་ནི་གང་ཡིན་ཞེས་ཁྱེད་པས། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཞལ་ནས་ངས་སྤྱིན་གྱི་རིགས་རྒྱུད་སྐྱེད་ན། ལྷུ་ཆོས་པ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རང་
ལ་བསྟོད་ཟེར་དུ་འོངས་པས། མཐུ་འགལ་གྱི་བྱ་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་ཅག་གི་རིགས་རྒྱུད་ཤོད་
ཅིག་ཅེས་གསུངས་པས། ཆོ་དང་ལྷན་པ་མཐུ་འགལ་གྱི་བྱས་སྤྱོད་པ། དང་པོ་འཇིག་རྟེན་
འདི་ཆགས་ནས་ཆུའི་སྤྱོད་མ་ལ་སའི་བཅུད་ཁ་དོག་དང་དྲི་ལྷན་པ་བྱང་ངོ་། དེ་ནས་འོད་
གསལ་ལྷ་གཉིས་གཉིས་སྐྱེད་བཞིན་བྱོན་ཏེ་ཞེས་སོགས་སྐྱེད་བཞིན་མི་རྒྱུད་གྲོལ་ཚུལ་བཤད་
པར་གྲགས་ལ། གྲོལ་ཚུལ་རྒྱས་པར་ཤེས་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མདོན་པའི་ལྷ་སྤྱོད་རྣམས་སུ་
བལྟ་དགོས་ཤིང་། ལྷག་པར་རི་ལྟར་སྤྱོད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་ཞིབ་ཕྲ་ཤེས་འདོད་ན་དགའ་
པོ་མངལ་འཇུག་དང་སྤྱོད་པ་འཕོ་བའི་མདོ་སོགས་སུ་གཞིགས་པར་འཚལ་ལོ།

སྤྱིར་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གི་རྩ་བའི་འབྱུང་ཁྲུངས་གང་ལ་སྤྱག་པ་ནི། དབུ་ནག་མིའུ་འདྲ་
ཆགས་༢༤ལས། “དང་པོ་ཡེ་མེད་སྟོང་བ་ལ། དེ་ལ་ཡེ་ཡོད་རྩ་བ་ཅན་སྤྱི། དེ་ལ་འོད་དང་

ཟེར་དུ་སྤྲིད། འོད་ནི་པ་ལ་ཟེར་ནི་མ། དེ་ལ་སྒྲག་དང་སྒྲིག་ཏུ་སྤྲིད། དེ་ལ་སེར་བྱ་དང་ཅམ་
 སྤྲིད། དེ་ལ་བ་མོ་སྒྱ་ཅམ་སྤྲིད། དེ་ལ་ཟེལ་པ་ཁྲོམ་ཅམ་སྤྲིད། བ་མོ་དང་ཟེལ་པ་བསྐྱེབས་པ་
 ལ། མཚོ་མེ་ལོང་ཅམ་ཞིག་དེ་ལ་སྤྲིད། དེ་ལ་ཞགས་སུ་ཆགས། སྒོང་དུ་འདྲིལ། སྒོང་རྡོལ་
 བའི་ནང་ཤེད་ན། བྱ་སྒྲག་དཀར་ནག་གཉིས་སྤྲིད་པ་ལ། སྒྲང་བ་འོད་ལྗན་དང་། ལུན་པ་
 ཟེར་ལྗན་གཉིས་སྤྲིད། སྒྲང་ལུན་གཉིས་པོ་བསྐྱེབས་པ་ལ། སྒོང་དཀར་ནག་ཁྲ་གསུམ་སྤྲིད།”
 ཅེས་དེ་འདྲའི་སྒོང་དཀར་པོ་ལས་སྟ་དང་། ལྷག་པོ་ལས་འདྲེ། ཁྲ་པོ་ལས་སྤྲིད་པ་ཡེ་སྟོན་
 རྒྱལ་པོ་དང་། དེ་ལས་སྒྲ་ལ་སྐྱུ་ལ་གཙུག་རྒྱུད་དང་། མི་ལ་སྐྱུ་ལ་ལྷ་རྒྱུད་དང་། ལྷགས་
 ལ་སྐྱུ་ལ་གཙུག་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་གྲོལ་བར་བཤད་ཅིང་། མིང་སྤྲིང་སྟ་འདོགས་ན་འཁོས་
 པའི་བསྟན་བཅོས་ལས། “བསྐྱེལ་པ་དུས་ཀྱི་དང་པོ་ལ། ཡེ་ཡོད་ནམ་མཁའི་གཞི་ཞིག་སྤྲིད།
 དུས་ཀྱི་སྤྲིད་པ་བར་མ་ལ། འོད་དང་ཟེར་གྱི་ནམ་མཁའ་སྤྲིད། དུས་ཀྱི་སྤྲིད་པ་མཐའ་མ་ལ།
 ཟེལ་ཅམ་ཁྲོམ་ཅམ་ཞིག་ཏུ་སྤྲིད། དེ་ལ་ཡབ་ཀྱི་བྲག་རི་སྤྲིད། དེ་ལ་ཡུམ་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་སྤྲིད།
 བྲག་དང་མཚོ་གཉིས་བཤོས་པ་ལས། ཡ་མཚན་སྒྲ་བ་སྒྲུན་དགུ་སྤྲིད། སྒྲ་བ་དེ་ནམས་སྒོང་
 དུ་འདྲིལ། དུང་སྒོང་དཀར་པོ་རྡོལ་བ་ལས། ཡབ་ཅིག་སངས་པོ་འབུམ་ཁྲི་སྤྲིད། གཡུ་སྒོང་
 སྟོན་པོ་རྡོལ་བ་ལས། ཡུམ་ཅིག་ཆུ་ལྷུ་རྒྱལ་མོ་སྤྲིད། སྤྲིད་པ་དེ་གཉིས་ཚྭ་གས་པ་ལས། སྤྲིད་
 པ་པོ་དགུ་མོ་དགུ་ (ནམ་མཁའི་ནོར་བུའི་སྒྲང་སྤུ་པོན་གསུམ་གྱི་གཏམ་ཨེ་མ་ཏོ་ན་འཕེལ་འབྱུང་བ། སྟོ་ཀྱི་སྤྲིད་ཇི་འབྱང་
 དཀར། འཕྲོས་ཇི་བྱང་དཀར། འཕྲུ་ཇི་རིང་དཀར། འཕྲ་རབས་གཉན་ཅམ་ཇི། འཕྲུམ་ཐུམ་ནལ་མེད་ཇི། འཕྲུམ་དང་དར་གྱི་ཇི།
 གྲུ་མཁུ་འབྲུལ་གྱི་ཇི། འཕྲུ་མཁུ་འབྲུལ་ཇི། འཕྲུམ་ཐུག་འཁོར་བ་ཇི། མོ་ཀྱེན་མཁུ་ཐུག་རྒྱལ། འཕྲུམ་ཐུག་དཀར་མོ།
 འཕྲུམ་ཐུག་མཁའ་མོ། འཕྲུ་མཁུ་ཐུག་མོ། འཕྲུམ་ཐུག་མོ། འཕྲུམ་ཐུག་མོ། འཕྲུམ་ཐུག་མོ། འཕྲུམ་ཐུག་མོ། འཕྲུམ་ཐུག་མོ།
 མོ་བཅས་མོ་སྤྲིད།” ཅེས་སྐྱུ་ལ་དེ་ལྟར་དུ་འགྲོ་བ་གྲོལ་བར་བཤད། འདི་གཉིས་ཡན་ལག་ཅམ་
 ལས་གཞུང་གི་ཁོག་གཅིག་པར་སྒྲང་ལ། ཚྭ་གྲི་སྤྲིད་སྒྲུར་ལ་བསྐྱེལ་ན་མིའུ་འདྲ་ཆགས་འདི་
 སྟོན་དུ་བྱུང་བ་ལྟར་མངོན། འདི་དག་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་མི་ཡི་རིགས་ཅམ་མ་ཡིན་
 པར་སྟ་སྒྲ་གཉན་གསུམ་དུང་འགྲོ་འབུ་སྤྲིད་ཡན་གྱི་གྲོལ་སྐྱུ་ལས་འབྱུང་འབྱུང་དང་རི་
 ལྟར་བྱུང་ཚུལ་བཤད་པ་ཡིན་ལ། རྒྱངས་ཀྱི་པོ་ཏི་བསེ་རུ་དང་རུས་མཛོད་ཁག་ལས་མི་ཡི་
 གྲོལ་སྐྱུ་ལ་བཤད་པའི་འབྱུངས་ཀྱང་འདི་དག་ཡིན་མོ། པོ་ཏི་བསེ་རུས་མིའུ་འདྲ་ཆགས་འདི་
 རི་བཞིན་མ་དངས་པ་བསྐྱེལ་འབྲེལ་གྱི་སྐྱུ་ལས་སྐྱུ་ལ་བསྐྱེལ་མེས་པའི་སྟོན་བྱུང་བ་
 ཡིན་ནམ། རྒྱང་པར་ཤོར་བ་ཆེ་ཤོས་ནི། པོ་ཏི་བསེ་རུ་ལས་དུང་སྒོང་དཀར་པོ་ལས་ཡེ་སྟོན་
 རྒྱལ་པོ་བྱུང་ཞིང་དེ་ལས་འགྲོ་བ་གྲོལ་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། མིའུ་འདྲ་ཆགས་འདིར་སྒོང་ཁྲ་

པོ་ལས་ཡེ་སྒོན་རྒྱལ་པོ་བྱང་ཞིང་དེ་ལས་འགོ་བ་གྲོལ་ཚུལ་བཤད་པ་དེ་གཉིས་ཡིན་ནོ། ཐ་
སྟངས་མང་པོ་ཞིག་གི་དག་ཆ་སྟོགས་ཅན་ཡང་མི་མཚུངས་པ་ནི་སྐབས་དེར་མིའུ་འདྲ་ཆགས་
འདི་བཞིན་ཀྱན་གྱི་ཚད་བཟུང་བྱེད་སའི་སྒྲེགས་བཅ་ཞིག་མེད་འདུག་པས་ཡིན་ལས་ཆེའོ།

ཆངས་ཀྱི་པོ་ཏི་བསེ་རུ་ལས་བཤད་པ་ནི། བྱི་ཡི་སྒྲོང་ཤུན་ལས་ལྷ་བྲག་དཀར་པོ་ཆགས་ཞེས་
པ་ལྟར་གཙོ་བོ་སྒྲོང་གྱི་འཇིག་རྟེན་ཆགས་ཚུལ་བཤད་པ་སྟེ། དེང་ཚན་རིག་པས་གཟུང་སྐར་
གངས་མེད་ཅན་གྱི་ད་ལྟའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཆེན་པོ་འདི་ནི་གོ་ལ་ཆེན་པོ་ཞིག་གས་
འཛོམས་བྱང་བ་ལས་བྱུང་བར་བཤད་པ་དང་མཚུངས་པར། ཐོག་མའི་གོ་ལ་ཆེན་པོ་ཞིག་གས་
དབྱིབས་ཀྱི་ཆ་ནས་སྒྲོང་དང་། རྒྱ་རྒྱུན་ལྷ་མ་འདེད་ཡུལ་མེད་པ་སྒྲོང་པའི་སྒྲོང་ལས་བྱང་
ཞིང་། དེ་འདྲ་རེ་ཅན་སྤྱིད་པས་ན་མིང་ལ་ཡང་སྤྱིད་པའི་སྒྲོང་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན་ལ།
མིའུ་འདྲ་ཆགས་དང་མིང་སྤྱིད་ལྷ་འདོགས་སོགས་ཀྱིས་གཙོ་བོ་བཅུད་ཀྱི་རིགས་དྲུག་གོལ་
ཚུལ་བཤད་པ་སྟེ། ཚན་རིག་པས་རྒྱ་མཚོའི་གསེལ་(Cell)ལས་སྒོག་ཆགས་བྱང་ཚུལ་བཤད་
པ་དང་མཚུངས་པར། སྒྲོང་གྱི་འཇིག་རྟེན་ཆགས་པའི་འོག་ཏུ་ཡུམ་ཁུ་ལྷམ་རྒྱལ་མོ་སྟེ་རྒྱ་
མཚོ་ལས་གསེལ་ལམ་སྤྱ་བྱང་བྱང་ཞིང་། འདི་ལ་ཡང་དབྱིབས་ཀྱི་ཆ་ནས་སྒྲོང་འབོད་པ་སྟེ་
བར་སྐབས་ཀྱི་སྤྱིད་པའི་སྒྲོང་དེ་ཡིན་ཞེས་བཤད་ན། དེང་ཆོས་ལུགས་མང་པོས་རང་གི་ལྷ་
བྱུང་ཚན་རིག་དང་མི་འགྲིག་བཞིན་དུ་ཡུ་ཚུགས་ཀྱིས་སྐར་ཅི་བྱུང་བྱེད་པ་ལྟར་མ་ཡིན་པར།
བཤད་ཚུལ་འདི་དག་ལ་ཚན་རིག་དང་མཚུངས་པའི་ཆ་ཆེས་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པར་མཐོང་
ཐུབ། ཡབ་སངས་པོ་འབྱུང་ཁྱིེ་དང་ཡུམ་ཁུ་ལྷམ་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ལས་སྤྱིད་པ་རྗེ་ལྟར་གྲོལ་
ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་བོན་གཞུང་སྤྱི་ཆེན་དྲན་པའི་སྤྱི་འགྲེལ་དེ་ཡིན་པར་བཤད་དོ།

བྱེ་བྲག་སྤྱིང་བཞིའི་མི་ཡི་གྲོལ་ཕུགས་ནི། མིའུ་འདྲ་ཆགས་ལམས་བཤད་པ་ལྟར་ན། ཤར་
ལུས་འཕགས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་དང་པོ་མི་ཞིག་དྲོད་གཤེར་ཆུན་ལས་སྐྱེས་པ་ནས་བྱང་བ་དང་།
བྱང་སྤྱི་མི་སྟན་དུ་ཐོག་མར་ཤིང་གཅིག་གི་རྩར་མི་ཞིག་བརྟུས་ཏེ་སྐྱེས་པ་ལས་དང་། རུབ་བ་
སྤང་སྟོད་ཐོག་མར་མི་ཞིག་བ་སྤང་དང་ལྟན་དུ་སྐྱེས་པ་ལས་དང་། སྟོ་འཛམ་བྱ་སྤྱིང་དུ་ཐོག་
མར་མི་ཞིག་ས་ལས་སྐྱེས་པ་ལས་འཛམ་བྱ་སྤྱིང་གི་མི་རྒྱུད་གྲོལ་བར་བཤད་ཅིང་། སྤྱིང་བཞི་
པོ་དེ་དག་གི་གཟུགས་དང་ཆོ་ཚད། ཆོས་དང་བོན། དག་དང་གཉེན། ལྷན་དང་མོ། བཟོ་
མགར་སོགས་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། བཤད་ཚུལ་འདི་ཡི་ཁྱད་ཆོས་

མི། འཛམ་བུ་སྤྱིང་པའི་མི་རྣམས་ཐོག་མར་ས་ལས་སྐྱེས་པར་བཤད་པ་དེ་ཡིན་ལ། ཡེ་ཤུ་པས་
མི་ནི་ཐོག་མར་འཛམ་པ་ལས་བྱུང་བར་བཤད་པ་དང་འདྲ་བ་ཞིག་གསལ། དེང་ཚན་རིག་
པས་ཐོག་མར་སྐྱེ་མཆོ་ནང་གི་གསལ་(Cell)ཞེས་པའི་རྩལ་ལྷ་མོ་འདུས་པ་ལས་ཉ་རིགས་
བྱུང་ཞིང་། དེ་ལས་རིམ་པར་དུད་འགྲོའི་གཟུགས་དབྱིབས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་བརྒྱུད་
གཞོན་མི་རིགས་བྱུང་བར་བཤད་པ་དང་མཐུན་ནོ།

མདོ་དེ་དག་གི་དོན་བསྟན་ཤིང་ཅུང་ཁ་གསལ་བ་ནི་བཤད་མཛོད་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཡིན་
ལ། དེ་ཉིད་ལྟེན་ལས། “མི་ཡི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་ཅན། མི་བྱུང་སྟེ་ཡི་ཡུལ་ནས་བྱུང་། མི་རྣམས་
སྟེ་ལས་ཆད་པ་ཡིན། ཤར་ལུས་འཕགས་པའི་མི། དགའ་དང་དགའ་གྲོགས་ལས་ཆད། མྱོ་
འཛམ་བུ་སྤྱིང་གི་མི། ཤེས་ཅན་ཤེས་གྲོགས་ལས་ཆད། ལུབ་བ་སྤང་སྟོང་གི་མི། སྟོམ་བུ་སྟོམ་
ལའི་གྲོགས་ལས་ཆད། བྱང་སྟོགས་སྒྲ་མི་སྟན་གི་མི། ལུན་བུ་ལུན་པ་གྲོགས་ལས་ཆད། ལྷ་བུ་
ཡ་བརྒྱུད་ཟེར་བ་ཡིན།” ཞེས་སྤྱིང་བཞི་ཀའི་མི་རྣམས་སྟེ་ལས་མཆད་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་
དང་ཅུང་མི་མཐུན་པ་ཞིག་ནི་རྒྱལ་རབས་གསེར་ཕྱང་། ༡༥༤ལས། “དེ་ཡང་འོད་གསལ་གྱི་སྟེ་
ཆོ་དང་དབང་ཐང་དམན་པ་སྟེ་རྣམ་ཀྱུང་རྒྱལ་པོ་ཡེ་མཁུན་ཆེན་པོ་ལགས་སྟེ། དེའི་བུ་སྟེ་
སྤིང་བེར་ཆེན་པོ། དེའི་བུ་སྟེ་ནམ་བེར་ཆེན་པོ། དེའི་བུ་སྟེ་འོད་གསལ། དེའི་བུ་སྟེ་མཐར་
གསལ། དེའི་བུ་སྟེ་འཆར་བྱེད་པ། དེའི་བུ་སྟེ་གསལ་བྱེད། དེའི་བུ་སྟེ་བདུན་ཆོགས། དེའི་བུ་
སྟེ་རྒྱལ་སྤིང་བུ་བ་ལ། བུ་བརྒྱུད་སྐྱེས་པའི་ནང་གི་བུ་ཕུ་བོ་སྟེ་སྐར་ཆེན་དང་། དཀར་ལ་འོད་
གཉིས་ཤར་ལུས་འཕགས་པོར་བབས། དེའི་འོག་ལ་འོད་ཆེན་དང་འོད་མ་རོགས་གཉིས་བྱང་
སྒྲ་མི་སྟན་དུ་བབས། དེའི་འོག་མ་སྟན་བུ་དང་སྟན་ལ་རོགས་གཉིས་ལུབ་བ་སྤང་སྟོང་དུ་
བབས། དེའི་ནང་ནས་རི་རབ་གྱི་སྟེ་སྟོགས་བེའུ་ཕྱོག་པོའི་འོད་གྱིས་བྱུང་བ་སྟོང་འཁོར་
ལོས་སྐྱར་བའི་ལེ་ཆོ་ཐར་ལམ་བཤོད་པའི་སྤྱིང་རྩོ་རྩོ་གདན་བྱང་ཆུབ་གྱི་སྤིང་པོ་ཅན་སྤྱིང་
ཤིང་ཉིད་དབྱིབས་སུ་སྤྱང་བའི་སྤིང་པོ་དུས་གསུམ་བདེ་བར་གཤེགས་པ་འབྱུང་བའི་གནས་
འདི་ཤིན་ཏུ་ཉམས་དགའ་བར་རྟོགས་ཏེ། ལྷ་ཤིང་ཆེན་དང་ཤན་མ་རོགས་(འབང་ཉག་ཨ་ཐིང་
དཔེ་མཛོད་གྱི་གསེར་ཕྱང་གིས་མར་ཤད་ལ་རོགས་ཞེས་འཁོད་འདུག)གཉིས་དུས་དེར་བབས་སོ་ཞེས་བཤད་དོ།

དེ་ལས་བྱེ་བྲག་སྟེ་འཛམ་བུ་སྤྱིང་གི་མི་རྣམས་ཤིང་ཅན་དང་ཤིང་གྲོགས་ལས་རྩི་ལྷར་མཆད་
པ་ཡང་། དགའ་ཆེམས་ཀ་ཁོལ་མ་༥༡ལས། “དེ་ནི་དང་པོ་འོད་གསལ་གྱི་སྟེ་ཡེ་ཤུ་ཤིང་ཅན་

དང་ཤེད་ལ་གྲོགས་གཉིས་སྤྱི་ཆོ་དང་བསོད་ནམས་ཟད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡར་མར་རིམ་
 གྱིས་འཚུགས་ཏེ། འཛམ་བུ་སྤྱིང་དུ་སྤྱང་ནས་དེ་གཉིས་པོའི་བཅུད་མེ་ཏྲོག་གི་ལྷུ་བུ་འདྲ་
 བ་གཉིས་ལ་རྩུས་སྤྱིས་སུ་བྱུང་སྟེ། འདྲ་བ་ལྟ་འདྲ་སྟེ་སྤྱིས་པ་མེའི་ལུས་སུ་སྤྱིས་པ་ཡིན་
 རོ་ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་དང་། འདྲིར་དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་སྤྱིས་པ་འདྲ་ཞིག་བཤད་
 གྲང་། དང་པོ་ལྟ་ཤེད་ཅན་གཅིག་ཕྱར་བྱུང་བ་ནམ་ཞིག་སྐྱོ་བ་སྤྱིས་པས་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་ལྟ་
 གཞན་ཞིག་དེའི་གྲོགས་སུ་བཏང་བ་ལ་ཤེད་ལ་གྲོགས་ཞེས་འབོད་པར་བཤད་པ་ཡང་ཡོད་
 ལ། གང་ལྟར་དེ་གཉིས་ལས་སྟོ་འཛམ་བུ་སྤྱིང་གི་མི་རྣམས་གྲོལ་བ་ནི་མངོན་པ་མཛོད་དང་
 ཡང་མཐུན་ནོ། “ལྟ་རབས་སྤྱིད་པའི་ཐ་མ་དེ། མི་རབས་སྤྱིད་པའི་འགོ་མ་ཡིན།” ཞེས་པ་
 ལྟར་གྱི་མེས་པོ་ལྟ་ཆེན་དེ་གཉིས་ཀྱི་མིང་ལ་ཤེད་ཅན་དང་ཤེས་ཅན་གཤེད་ཅན་སོགས་དག་
 ཆ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བཞི་སྤྱང་ཡང་འཛམ་བུ་སྤྱིང་གི་མེས་པོ་རུ་དོན་གཅིག་གོ།

སྤྱིར་ནང་པའི་གསུང་རབ་རྣམས་སུ་མི་ཡི་གཟུགས་ཕུང་གི་ཉེར་ལེན་ཆངས་ཆེན་གྱི་ལྟ་ལ་
 ཐུག་པ་དང་འོད་གསལ་གྱི་ལྟ་ལ་ཐུག་པ་བཅས་བཤད་སྟོལ་གཉིས་བྱུང་ཞིང་། ཆངས་ཆེན་
 ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ལྟ་དང་འོད་གསལ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ལྟ་ཡིན་པས། དེ་
 གཉིས་གང་ཞིག་ལས་མི་རྒྱུད་མཆེད་པ་ནི་སྟོན་གྱི་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་དེ་འབྱུང་བཞི་གང་གིས་
 འཇིག་པ་ལ་རག་ལས་སམ་སྟུམ། བསམ་གཏན་དང་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་ཡི་ལུས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དེ་
 ཡང་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་སོགས་ཡས་འདེད་བྱེད་པའམ། ལྟ་དེ་དག་ནི་
 བརྩམ་ཏེ་སྤྱིས་པས་རིགས་རྒྱུད་འདེད་ཡུལ་གྱི་མེས་པོ་སུ་ཡང་མི་དགོས་པ་འདོད་པའམ།
 བརྩམ་སྤྱིས་ཡིན་ཀྱང་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་ཉེ་རྒྱ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་དགོས་ན་དེ་ནི་མེ་ཏྲོག་
 པདྨའི་ནང་གི་རྩལ་རྒྱལ་འདྲ་ཡིན་སྤྱིང་ཅིས་སྤྱོད་བར་ངས་ཏེ། དངོས་པོ་གང་ཞིག་ལ་སྟོན་
 དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་ཡོད་མེད་བཤད་པའི་སྐབས་འདུམ་བདེ་པོ་ཞིག་གིས་མཐུག་བསྐྱེད་འགོ་
 བ་ནི་ནང་པའི་གཤེས་ལུགས་ལྟ་བུར་གྱུར་ཡོད། འོན་ཀྱང་དོན་དེ་བོད་གནའ་མི་རྒན་པོ་
 རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་ལ་འཕྲོད་པོ་རང་ཞིག་མ་བྱུང་བ་འདྲ། གང་ལྟར་སྟོན་ཆོག་ལས་སྤྱོད་
 པོ་དེས་བོད་རྒན་རྣམས་མ་ཆོམ་པར་ཁམས་གསུམ་འགོ་བ་རིགས་དུག་ཀའི་ཐོག་མའི་
 མཆེད་ཁྱུངས་གང་ཡིན་ཞེས་ཏུ་དཔྱད་ནས་དབུ་ནག་མིའུ་འདྲ་ཆགས་སོགས་སྟོན་གྱི་བསྟན་
 བཅོས་རྣམས་སུ་མང་དུ་བཤད་དེ། མདོར་བསྡུས་ན། སོག་ལྟན་རྣམས་ཀྱི་རིགས་རྩལ་ཉེ་རྒྱ་
 གྱེན་འདེད་བྱས་པས་མཐར་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟོང་པ་ལ་ཐུག་ཅིང་། དེ་ལས་རིགས་རྩལ་གྱི་

ཐོག་མར་ཅི་ཞིག་རི་ལྷོ་བྱང་ན། རིགས་རྩལ་གྱི་ཐོག་མར་བྱང་བའི་དངོས་པོ་ནི་སྒྲིང་དང་
 འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་འོས་མེད་པར་བསམས་ཏེ། མིང་ལ་སྲིད་པའི་སྒྲིང་ཞེས་ཟེར་ཞིང་།
 དེ་ནི་སྒྲིག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བའི་མཐར་ཐུག་པའི་འབྱུང་ཁུངས་སུ་འདོད་དོ། སྲིད་
 པའི་དོན་ནི་ཕལ་ཆེར་དམིགས་བསལ་ཟེར་བ་དང་འདྲ་བ་ཞི། དངོས་པོ་ཕལ་ནི་རང་དང་
 རིགས་མཚུངས་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་སྒྲོན་དུ་སོང་བ་ལས་འབྱུང་དགོས་མོད། འཛིག་རྟེན་འདིར་
 དངོས་པོ་རེ་ཅུ་ཞིག་དེ་འདྲའི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་མི་སྟོན་པར་འབྱུང་གི་ཡོད་པ་ལ་སྲིད་པ་ཞེས་
 ཟེར་ཏེ། དཔེར་ན། སྒྲིང་པལ་ནི་བྱ་དེ་སྒྲིགས་སྒྲིག་ཆགས་གང་རུང་ཞིག་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་
 ཀྱང་། འདིར་དེ་འདྲའི་རྒྱ་རྒྱུན་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བར་མཚོ་ཡི་ངོས་སུ་ཐོལ་བྱུང་དུ་སྒྲིང་ཞིག་
 བྱང་བ་སྟེ་དེ་འདྲ་རེ་ཅུ་སྲིད་པས་ན་མིང་ལ་ཡང་སྲིད་པའི་སྒྲིང་ཞེས་བརྗོད་དོ། ཚུལ་དེ་
 དག་ལ་ཞིབ་དུ་དཔྱད་པ་ཡིན་ན། དེང་ཚན་རིག་པས་རིགས་རྩལ་གྱི་ཐོག་མ་རྒྱ་མཚོ་ནང་གི་
 གསལ་(Cell)ལས་ཕྱ་ཕྱང་ལ་ཐུག་པར་བཤད་པ་དང་འདྲ་བོ་ཡོད་ཅིང་། འདིས་གནའ་
 བོའི་མི་རྒྱལ་གྱིས་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་འཕོ་འགྱུར་ལ་འཛིན་པའི་ལྟ་ཚུལ་
 མང་པོ་ཞིག་ཤེས་ཐུབ་པ་དང་། ཆེས་ཐོག་མའི་མི་ཡི་སེམས་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། འཛིག་
 རྟེན་ཐོག་གི་རྣམ་གཞག་མང་པོ་ཞིག་གི་བརྒྱུད་རིམ་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ།

གྲགས་ཆེ་བའི་ཤོད་སྟོལ་གཞན་ཞིག་ནི། དེང་ཚན་རིག་པས་མི་ཡི་རིགས་འདི་སྤྱ་སྟོལ་ལས་
 བྱང་བར་བཤད་པ་དེ་ཡིན། དེ་ནི་སྤྱིར་འཛིག་རྟེན་འདིར་མི་ཡི་འགོ་བ་བྱང་ཚུལ་དང་སྤྱིར་
 དགོས་མོད། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་པལ་ཆེ་བས་བོད་རང་གི་མི་རྒྱུད་མཆེད་ཚུལ་དང་སྤྱིར་ནས་
 བཤད་འདུག་པས་དེ་དང་བསྟུན། དེའི་ཚུལ་རྒྱས་ཅུ་ཞིག་གཤམ་དུ་བོད་ཀྱི་མི་རྒྱུད་མཆེད་
 ཚུལ་སྐབས་སུ་འཆད་མོད། འོན་ཀྱང་འདིར་དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་གླན་ཀ་ལ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་
 བ། གལ་ཏེ་མི་ཡི་རིགས་འདི་སྤྱ་སྟོལ་དག་གི་གཞུགས་དབྱིབས་ཀྱི་རྣམ་པ་འགྱུར་བ་ལས་
 བྱང་བ་ཡིན་ན། དེང་སྤྱ་སྟོལ་རྣམས་ཀྱང་རིམ་པས་མི་ལ་འགྱུར་དགོས་པ་ལ་དེ་མ་དམིགས་
 པའི་སྤྱིར་ལྷགས་དེ་འཐད་དཀའོ། སྲིད་པའི་སྒྲིང་ལས་གྲོལ་བའི་ཚུགས་ལ་སྒྲོན་དེ་མི་
 འབྱུང་སྟེ། ས་བོན་གྱིས་སྤྱ་གུ་ལན་གཅིག་བསྐྱེད་ཟེན་པའི་འོག་དུ་སྤྱིར་ཡང་བསྐྱེད་པ་ལ་
 དགོས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཟེར་ན། སྤྱིར་དང་གི་སྤྱ་སྟོལ་རྣམས་མི་ལ་འགྱུར་བཞིན་ཡོད་དཔང་
 དུ་བཏང་ཡང་ད་ལྟའི་སྐབས་སུ་ང་ཚོས་མཐོང་མི་དགོས་ཏེ། ང་ཚོ་ཉིན་རེ་བཞིན་ཀས་
 བཞིན་ཡོད་ཀྱང་དུས་ནམ་ཞིག་གི་ཆོ་མ་གཏོགས་ཉིན་ལྟར་ཀས་འགྲོ་བ་མི་མཐོང་བ་བཞིན་

རོ། དེ་མ་ཟད་ད་ལྟའི་མི་ཡི་གཟུགས་དབྱིབས་ཀྱང་ངེས་པར་འགྱུར་བཞིན་ཡོད་པར་སེམས་
 ཏེ། མི་རྣམས་ལོ་ས་ཡ་འགའ་ཤས་སོང་སྐབས་ད་ལྟའི་གཟུགས་དབྱིབས་དང་གཅིག་མཚུངས་
 ཡིན་མི་སྲིད་ལ། རྩོམ་སྒྲིང་མའི་མཐོ་ཚད་དང་། འཛམ་གླིང་གི་ས་ཆེན་པོ་འདིའི་འབྲུར་
 གཤོང་། གླིང་དང་གླིང་ཕན་གྱི་བཀོད་དབྱིབས་ཀྱང་ད་ལྟ་དང་གཅིག་པ་ཡིན་མི་སྲིད་སྟེ།
 ས་བོན་གྱི་དབེ་དེ་ཡང་འབྱོར་བ་རང་ཞིག་མ་བྱུང་སྟེ། ས་བོན་གྱིས་སྐྱ་གུ་ལན་གཅིག་ལས་མི་
 བསྐྱེད་པ་ནི་སྐྱ་གུ་སྐྱེས་པ་ན་ས་བོན་ཉིད་འགག་འགོ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ལ། གལ་ཏེ་ས་
 བོན་མ་འགག་པར་ཡོད་ན་སྐྱ་གུ་བསྐྱེད་རིགས་པ་བཞིན། འབྱུང་བཞི་འདུས་པ་ལས་སྲིད་པ་
 སྐྱོང་གི་སྐྱོང་འབྲུངས་པ་ཡིན་ན། འབྱུང་བ་བཞི་ནི་ད་དུང་ཡང་གནས་པས་སྤྲར་ཡང་མིག་
 སྤར་སྲིད་པའི་སྐྱོང་ཆེན་པོ་ཞིག་འབྲུངས་རིགས་པ་ལ་དེ་ལྟར་མ་ཡོང་བ་ཅི་ཡིན་ནམ་ཞེས་
 སྤར་འདྲི་སྲིད་དེ། སྤྱི་བཤད་པོ་ཏི་ཕ་མོ་༥༥ལས། “མི་ཆུ་ས་རྒྱུང་འབྱུང་བ་ལ། ཐོག་མར་
 རིམ་གྱིས་ཆགས་པ་སྟེ། རྒྱ་དང་རྒྱུན་ནི་ཅི་ལས་འབྱུང་། ཏུས་དང་གནས་སྐབས་གང་ལ་
 ཆགས། སྐྱོང་པའི་སྐྱོང་ལས་ཆགས་ཟེར་ན། སྐྱོང་པ་ད་ལྟའི་ཏུས་ན་ཡོད། སྤར་ཏུས་འབྱུང་
 རྩ་མ་ཡིན་པའི། གསར་ཏུ་འབྱུང་ལྷ་ཆགས་པར་རིགས། དེ་ལྟར་མི་ཡོང་རི་ལྟར་ལགས།”
 ཞེས་པ་ལྟར་རོ།

གལ་ཏེ་མི་ལོ་ས་ཡ་གཉིས་ཡས་མས་ཀྱི་སྤྱེལ་རྒྱུད་རྣམས་ད་སྐབས་མི་ལ་གྱུར་ཟེན་ཡོད་ན།
 དུལ་གཞན་དང་ཏུས་གཞན་གྱི་སྤྱི་སྤྱེལ་མི་ལ་འགྱུར་མི་ཆོག་པའི་རྒྱ་མཚན་མེད་པས། མི་ལོ་
 ས་ཡ་གཅིག་ཡས་མས་ཀྱི་སྤྱེལ་རྒྱུད་འགའ་ཞིག་ད་སྐབས་མི་མིན་སྤྱི་མིན་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་
 ཡོད་དགོས་པ་ལས་དེ་མ་དམིགས་པའི་བྱུར་ཟེར་ན། རིགས་པ་འདི་ཤིན་ཏུ་རྩ་བས། དེའི་
 རྩོགས་སྤྱི་བཟུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ལན་འདེབས་འདི་འདྲ་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་དམ་སྟེ།
 བཀའ་མང་སྡེ་ལྷ་༡༡ལས། “ཁྱ་ཡི་གདོང་ཅན་འཛམ་གླིང་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི། ཤུད་བུའི་ཡུལ་
 ཁམས་མངར་བསྐྱས་བན་དུ་བཀོལ། རྩོ་ཕྱོགས་བོང་རྒྱུ་གུལ་བུམ་ཆོ་སྤོང་ཡུལ། ཀུན་ཀྱང་
 མངར་བསྐྱས་བན་དང་གཡོག་ཏུ་བཀོལ། རུབ་ཕྱོགས་གཙང་མི་བྱེ་ལའི་མཇུག་མ་ཅན།
 སྤལ་གཞོན་ཡུལ་ཁམས་མངར་བསྐྱས་བན་དུ་བཀོལ། བྱང་ཕྱོགས་སྤྱི་ནམ་རི་བོང་རྩ་བ་ཅན།
 བན་དུ་བྱས་ཏེ་མངར་བསྐྱས་ལས་ལ་བཀོལ།” ཞེས་དང་། སྐྱོང་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་༢༠༥ལས།
 “འཛམ་བུའི་གླིང་ན་རྒྱལ་ཁམས་ཆེན་པོ་བཙུ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཞོག་བན་མིག་གཅིག་པའི་
 རྒྱལ་ཁམས། ཀེ་ཀེ་མེ་ཤ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁམས། རྒྱུང་གཅིག་ཨ་ཁི་རའི་རྒྱལ་ཁམས། སོག་པོ་སྤྱེལ་

ལག་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁམས། རྒྱལ་མོ་བྱི་བྱི་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁམས། རྒྱ་བོ་ཆེ་བོང་བྱའི་རྒྱལ་ཁམས།
 ཆོ་ཆོ་རའི་རྒྱལ་ཁམས། ཅེར་ཅེར་རྟ་མགོ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁམས། དེ་རྒྱམས་ཐེན་པོ་ཡིན་སྐད། དེ་
 རྒྱས་མི་ལ་རྒྱལ་ཁམས་ཆེན་པོ་ལྷ། རྒྱ་དཀར་པོའི་རྒྱལ་ཁམས། རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཁམས། ལྷག་
 གཟིག་ཀོར་གྱི་རྒྱལ་ཁམས། ཁྲོམ་གེ་སར་དམག་གི་རྒྱལ་ཁམས། བོད་ཁ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་
 ཁམས་དང་མུ་ལྷོ་ཞེས་བོད་ཀྱི་ཕྱོགས་བཞིར་བྲ་ཡི་གདོང་པ་ཅན་དང་། བོང་བྱའི་རྒྱལ་པ་
 ཅན། བྱི་ལའི་མུག་མ་ཅན། རི་བོང་རྒྱ་བ་ཅན། མིག་གཅིག་པ་ཅན། མདོག་ནག་པོ་ཅན།
 རྒྱལ་གཅིག་པ་ཅན། སྤུ་ཡི་ལག་པ་ཅན། བྱི་ཡི་བྱི་ག་ཅན། བོང་བྱའི་རྒྱ་བ་ཅན། ར་ཡི་སྐད་
 གདངས་ཅན། རྒྱུན་པ་རྟ་མགོ་ཅན་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་ཁམས་མང་དུ་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་།
 རྒྱ་བོད་ཡིག་ཆ་ཆེན་མོ་༢༠༤ལས། ལུ་ཤང་དོའི་ལྷ་ཁང་གི་ཆེག་མལ་ནས་ཨོག་བྲན་མིག་
 གཅིག་པ་ཅན་དང་། ལུ་རྟ་རྒྱལ་གཅིག་པ་ཅན་གྱི་རུས་སྒྲོམ་མང་དུ་ཐོན་པར་བཤད་པ་
 བཅས་ལ་གཞིགས་ན། གཞུགས་དབྱིབས་མ་འདྲ་བའི་མི་རིགས་མང་པོ་ཞིག་འཛུལ་སྤོང་
 འདྲིར་བྱུང་ཡོད་པར་ངེས་ལ། དེ་ལྟར་འབྱུང་དགོས་དོན་ཡང་རང་ཉིད་དུང་འགོ་གང་ལས་
 མཆེད་པའི་བྱུང་པར་དང་། དེ་ལྟར་གཞུགས་དབྱིབས་འབྱུར་བའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་དུས་ལུག་
 རི་ཅམ་ཐལ་བེན་པའི་བྱུང་པར་ལས་ཡིན་ཞེས་སྤྲོ་ཆོག་གམ་སྟུམ།

ཆོན་རིག་གིས་མི་ཡི་འགོ་བ་བྱུང་སྐད་པའི་སྐབས་སུ་ང་ཆོས་མཉམ་འཛོག་དགོས་
 ས་ཞིག་ནི། སྤྱི་སྤྱེལ་མི་ལ་འབྱུར་བ་བེར་བ་ནི་བོད་ཀྱི་མི་རྒྱུད་འདི་པ་སྤུལ་བྱུང་ལུ་སེམས་
 པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤོད་སྒོལ་གོམས་འདྲིས་ལ་བརྟེན་ནས་བརྗོད་བདེ་དང་རགས་བཤད་བྱས་
 པ་ཞིག་ལས། ད་ལྟའི་སྤྱི་སྤྱེལ་འདི་དག་དང་གཅིག་མཚུངས་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱེལ་ཞིག་མི་ལ་འབྱུར་
 བའི་དོན་མ་ཡིན་པར། ད་ལྟའི་སྤྱི་སྤྱེལ་འདི་དག་དང་མི་ཡི་རིགས་འདི་གཉིས་ཀ་མེས་པོ་
 གཅིག་ལས་བྱུང་བའི་དོན་ཏེ། དེ་འདྲའི་མེས་པོ་དེ་ལ་སྤྱི་སྤྱེལ་གྱི་མིང་གིས་བརྗོད་པ་ལས་ད་
 ལྟའི་སྤྱི་སྤྱེལ་ནང་བཞིན་ཡིན་པ་བཤད་ཀྱིན་མེད། དེ་ཡང་ཆོན་རིག་པས་ཐོག་མར་སྤྱོད་
 དངོས་ཆང་མ་ཉེར་བསྒྲགས་རིགས་གཅིག་ལས་བྱུང་བ་དང་། གང་འཆོམས་ནས་སེམས་ལྡན་
 སྒོག་ཆགས་ཀྱི་རིགས་གཅིག་དང་སེམས་མེད་ཅི་ཤིང་གི་རིགས་ཆེན་པོ་གཉིས་སུ་ཁ་བྱས་
 ཤིང་། སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་ཆང་མ་ཡང་ཐོག་མའི་མེས་པོ་སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་གཅིག་ལས་
 བྱུང་ཡང་དེ་ལས་མང་པོ་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་ཕན་ཚུན་གཅིག་ལས་གཅིག་མི་འབྱུང་བ་ནི།
 ཤིང་གི་ཡལ་ག་རྒྱམས་སྤོང་པོ་གཅིག་ལས་བྱས་ཀྱང་གང་བྱས་བེན་པའི་ཡལ་ག་ཕན་ཚུན་

གཅིག་ལས་གཅིག་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། དེས་ན་མི་ལོ་ས་ཡ་དང་ས་ཡ་མཚམས་སུ་རིགས་
 མི་འདྲ་བ་རེ་ཁ་གྲུས་བཞིན་ཡོང་བ་ནས། གང་འཚམས་ཞིག་གི་བར་མི་དང་སྤྱ་སྤྱེལ་གཉིས་
 གྱི་མེས་པོ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་། ཏུས་ནམ་ཞིག་ན་དེ་གཉིས་ཀྱང་སོར་སོར་ཁ་གྲུས་ནས་ཆེ་མོ་
 གཉིས་སུ་གྱུར་བ་ཡིན། འདི་བོད་ཀྱི་རུས་རྒྱུད་མཆེད་ཚུལ་ལ་སྦྱར་ན་གོམས་པའི་དབང་གིས་
 རྟོགས་སྒྲ་ཤས་ཆེ་སྟེ། མིའུ་གདུང་དུག་གི་མེས་པོ་པ་ཆུན་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལས་རིམ་པས་
 དུག་མཆེད་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་དུག་པོ་པན་ཚུན་སོ་སོར་ངེས་པ་ལས་ཐོང་གི་རྒྱུད་ལ་སྒྲ་དང་
 འབྲུ་མི་འབྱུང་ཞིང་། དུག་པོ་པན་ཚུན་གཅིག་གི་མེས་པོ་གཅིག་མ་ཡིན་ཀྱང་དེ་ཚང་མའི་
 མེས་པོ་གཅིག་ཡིན་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ།

ཡང་བསྐྱར་ཞིབ་ཅུམ་བཤད་ན། མི་ཡི་རིགས་ཀྱི་མེས་པོ་དང་བྱ་ཡི་རིགས་ཀྱི་མེས་པོ་ལྟ་བུ་
 ཐོག་མའི་གནས་སྐབས་སུ་སེམས་ཅན་རིགས་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་ཆེས་སྤྱ་ས་ནས་རིགས་སོ་སོར་
 ཁ་གྲུས་ཟིན་པ་དང་། དེ་ནས་མི་ཡི་རིགས་ཀྱི་མེས་པོ་དེ་ལས་ཀྱང་རྟ་ལ་སོགས་པ་རིགས་
 མང་པོ་ཞིག་ཁ་གྲུས་ཤིང་། ད་དུང་གཞན་དང་གཞན་དག་མང་པོ་ཞིག་རིམ་བཞིན་ཁ་གྲུས་
 པ་ལས། བྱས་སུ་དེ་འདྲའི་རིགས་གཅིག་སྤར་ཡང་གཉིས་སུ་ཁ་གྲུས་པ་ནི། མི་ཁྱོད་ཀྱི་རིགས་
 གཅིག་དང་སྤྱེའུ་ཡི་རིགས་གཅིག་སྟེ་གཉིས་ཡིན་ལ། མི་ཁྱོད་ཀྱི་རིགས་དེ་ལས་མི་དང་མི་
 ཁྱོད་གཉིས་སུ་ཁ་གྲུས་པ་སྟེ། མི་དང་ཁ་གྲུས་པའི་སྤྱན་མཆེད་གསར་ཤོས་དང་ཐག་ཉེ་ཤོས་
 བྱི་མི་ཁྱོད་ཅིམ་པན་ཇོ་(Chimpanzee) ཟེར་བ་འདི་ཡིན་ལ། འདི་གཉིས་པ་མ་གཅིག་
 ལས་མཆེད་པའི་སྤྱན་མཆེད་ལྟར་ཡིན་པ་དང་། མི་དང་མི་ཁྱོད་ཀྱི་རིགས་གཉིས་སུ་ཁ་མ་
 གྲུས་སྒྲོན་ནས་དེ་གཉིས་ཀྱི་མེས་པོ་ལས་སྤྱ་སྤྱེལ་རྣམས་ཁ་གྲུས་ཟིན་པས། རིགས་རྒྱུད་བྱང་
 འཕེལ་རིག་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན། ད་ལྟའི་ཆར་མི་དང་མི་ཁྱོད་ཅིམ་པ་ཇོ་གཉིས་སྤྱན་
 མཆེད་དང་། མི་ཁྱོད་སྟོ་རི་ལ་(Gorilla) ང་ཚོའི་ཨ་ཁུ་དང་། སྤྱ་དང་སྤྱེའུ་རིགས་འདི་དག་
 བྱི་ང་ཚོ་དང་པ་མེས་ཡང་མེས་གཅིག་པ་ཡིན་པ་ཅུམ་ལས། ང་ཚོའི་པ་མེས་ཡང་མེས་ཁོང་
 ཚོ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཤར་རུབ་ཀྱི་ཡལ་ག་གཉིས་པོ་མེས་པོ་སྤྱང་པོ་གཅིག་ལས་བྱུང་བ་
 ཡིན་ཀྱང་། དེ་གཉིས་ནང་པན་ཚུན་གཅིག་གི་མེས་པོ་གཅིག་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ།

མི་དང་མི་ཁྱོད་གཉིས་པོ་ཁ་གྲུས་ནས་རིགས་སོ་སོར་ངེས་ཟིན་པའི་རྗེས་ཀྱི་མི་ཡི་མེས་པོ་
 རིམ་པ་ཞིག་བྱུང་བ་དེ་དག་ལ་བོད་སྐད་དུ་འགའ་ཞིག་གིས་མི་མིན་སྤྱ་མིན་དང་རྟོ་ཆས་

དུས་རབས་ཀྱི་མི་དང་སྒྲགས་ཆས་དུས་རབས་ཀྱི་མི་སོགས་དུས་རབས་དང་སྐྱར་ནས་བསྐྱར་
 བ་དང་། འགའ་ཞིག་གིས་འཛོན་མི་དང་བཟོ་མི་དང་འབྲེང་མི་སོགས་བསྐྱར་འདུག་ལ།
 སྐྱར་མཁས་པ་སོ་སོས་མི་ཡི་མཚན་ཉིད་འཛོག་སྟངས་མི་མཐུན་པ་ལས་དེ་དག་མི་ལ་ག་
 དུས་འགྱུར་མིན་ཐད་གཅིག་མཐུན་ཞིག་མེད་པ་འདྲ་ཡང་། ཉུང་མཐར་ཡང་རྩོམས་ཁ་ཤས་
 སྟོང་ཅིང་ལངས་ཏེ་འགོ་ཤེས་པ་ནས་མི་སྐད་སྒྲ་ཤེས་པའི་བར་དུ་ལོ་ས་ཡ་གསུམ་ཡས་མས་
 འགོར་ཡོད་པ་དང་། རགས་བཤད་བྱས་ན། དེང་སང་གི་མི་ལྟར་བྱུང་ནས་ལོ་འབུམ་ཕྱག་
 གཅིག་ཡས་མས་དང་། ས་ཁྲིང་འདེབས་ལས་སོགས་སྤྱི་ཚོགས་དཔལ་ཡོན་དར་ནས་ལོ་ཁྲི་
 གཅིག་ཡས་མས། དབྱངས་གསལ་གྱི་ཡི་གེ་ཡོད་པའི་མི་ཡི་འགོ་བ་བྱུང་ནས་ལོ་ལྔ་ལྟོང་ཡས་
 མས་ལས་སོང་མེད་པར་འདོད་དོ།

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འདི་དག་གིས་བཤད་སྟངས་ལྟར་ན། བོད་ཀྱི་མི་རིགས་གཙུག་པོ་ནི་སྤྱེལ་
 ལས་བྱུང་བ་དང་། ལྷ་སྤྱུ་གནོད་སྦྱིན་སོགས་ལས་བྱུང་བ་ཡང་ཡོད་མོད། ད་དུང་བྱ་བྱུང་ལས་
 བྱུང་བའི་མི་དང་། རི་བོང་ལས་བྱུང་བའི་མི། སྤལ་པ་ལས་བྱུང་བའི་མི། མ་ཉེ་ལས་བྱུང་བའི་
 མི། ཤ་བ་ལས་བྱུང་བའི་མི། སྤ་བ་ལས་བྱུང་བའི་མི། ཅི་ཅི་ལས་བྱུང་བའི་མི། ཏྲ་ལས་བྱུང་
 བའི་མི། མཛོ་མོ་ལས་བྱུང་བའི་མི། བསེ་རུ་ལས་བྱུང་བའི་མི། དེ་བཞིན་ཤིང་ལས་བྱུང་བ་
 དང་འོད་ཟེར་ལས་བྱུང་བའི་མི་སོགས་ཡོད་པར་འདོད་དམ་སྟེ། དཀྱུས་སུ་མི་ཡི་མཆེད་
 བྱངས་བཤད་པ་ལས་རྟོགས་པར་བྱའོ།

སྐབས་དེ་དག་ཏུ་མི་རིགས་དེ་རྣམས་དེང་གི་རྒྱལ་ཁབ་པན་ཚུན་ལྟར་པར་ཚུར་འགོ་འོང་གི་
 འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཡང་། དཔལ་ཚུལ་བསྟན་འབྱུང་ལྟུང་ལས། “དེ་ལྟར་ཁ་བ་ཅན་གྱི་བོད་
 ཁམས་འདི། སྲིད་པ་དང་པོ་ནམ་མཁའི་སྤྱི་བཟངས་ཏེ། ...དེ་དུས་སྤྱི་དང་མི་གཉིས་
 གཅིག་ཏུ་གནས། ...རྩ་རི་སྤང་སྤྱོད་ཤིང་ལ་གནས་བཅས་ནས། འགོ་བ་མི་དང་གཉན་
 བསྐྱེབས་དེ་པན་བྱེད། མི་དང་གཉན་དག་འཛའ་བཤེས་ཚུལ་དུ་གནས། མི་དག་གཉན་གྱི་
 གནས་སུ་འགོ་བ་དང་། གཉན་ཡང་མི་ཡི་བྱིས་འོང་གཏམ་སྤྱོད་བྱེད། དེ་དུས་མི་ཡིས་དུང་
 འགོ་གསོད་པ་བྱུང་། ...ཡུལ་སྤྱི་མཆོད་པས་མི་དང་གཏམ་ཡང་སྤྱོད། ...མི་དང་སྲིན་འབྲེལ་
 སྲིན་གྱི་ཚ་བོ་མང་། ...བདུད་སྲིན་མི་དང་སྲིད་བསྐྱེབས་དམག་དཔུང་བྱངས། ...འདི་ཡན་
 ལྷ་སྲིན་མི་དང་མ་བྱེད་དུས། བསྐལ་པའི་དུས་རབས་ཆེན་པོ་དུག་ཅུང་བྱུང་། མི་ལོ་དུ་མའི་

བར་དུ་དེ་ལྟར་གནས། མི་ཡི་བྱིས་ཡང་ས་ཁུང་བྲག་ཕྱག་དང་། རྫོ་ཡི་ཁུང་བྱ་བ་ཆེགས་
འབྲུབ་བྱེད་པ་ལས། ཤིང་གཙོད་ཐག་ཆོམས་སོགས་ཀྱི་ལས་མི་ཤེས། ཟས་ནི་སར་སྐྱེས་ལྷུ་
དང་ཤ་བ་ལས། ཞིང་ལས་བཟའ་ཤིང་འཇུགས་པའི་རིག་པ་མེད།” ཅེས་དེ་རྣམས་པན་ཚུན་
འདྲེས་ནས་བསྐལ་པའི་དུས་རབས་ཆེན་པོ་དྲུག་ཙམ་བར་གནས་པར་བཤད་པ་ལྟར་རོ།
དཔལ་ཚུལ་གྱི་ཁུངས་གང་ཞིག་ཡིན་མིན་མི་ཤེས་ཀྱང་ཆོན་རིག་དང་མཐུན་པའི་ལྷ་ཚུལ་
ཡང་དག་པ་ཞིག་ཡིན་པར་སེམས་ཤིང་། འཁོན་དང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏུང་རྒྱུད་ཚུལ་སོགས་
བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེ་དག་ལྟར་ན་ཡང་། ལྷ་སྤྱོད་མི་གསུམ་འདྲེ་སྤྱོད་བྱུར་གསུམ་སོགས་འདྲེས་
ནས་ཡོད་པ་ཁས་མི་ལེན་ཀ་མེད་ཡིན་པས་སོ།

འོ་ན་དེང་དེ་དག་མི་སྤང་བ་ཅི་ཡིན་སྟེ་ན། དྲངས་མ་ཐག་པའི་ལུང་དེའི་མཁུག་ཏུ། “དེ་
འོག་བསྐལ་པར་ཁང་ཁྱེད་བོད་དང་ཁམས། སོ་སོར་རིམ་བྱེ་མི་རྣམས་ལས་རིམ་ཤེས། ལྷ་
སྤྱོད་སྤྱེ་རྣམས་རི་བྲག་རྒྱ་སོགས་ལ། གནས་ཤིང་དངོས་སུ་མི་ཅུ་བརྒྱས་ཏེ་སྐྱེས། གདོས་
བཅས་ལུས་མིན་མི་ལས་སྐྱོག་བྱུར་ཏེ། མི་དང་ལྷ་འདྲེ་འབྲེལ་བ་རྩེ་ཁྱེད་སོང་། པན་ཚུན་མི་
མཐོང་གནས་དང་རང་བཞིན་བསྐལ།” ཞེས་དང་། “བདུད་སྤྱོད་མི་དང་སྤྱོད་བསྐལ་
དམག་དཔུང་དྲངས། རྩོན་པ་བྱོན་དུས་ཐམས་ཅད་དབང་དུ་བསྐྱུས། ལྷ་སྤྱོད་སྤྱེ་བརྒྱུད་
བཀའ་བཀོས་དམ་ལ་བཞག།” ཅེས་པ་འདིས་གསལ་བཤད་བྱས་འདུག་པ་སྟེ། མི་ལ་འགྱུར་
པའི་བརྒྱུད་རིམ་རྒྱུད་རྩིས་ལུས་ཡིན་པ་རྣམས་ལ་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་བྱེད་ལས་སོགས་ཀྱི་
ཁྱེད་པར་ལས་བདུད་སྤྱོད་གཉན་སོགས་རུས་མིང་ལྟར་འབོད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། དང་ཐོག་མི་
དང་བདུད་སྤྱོད་དེ་དག་ཕྱོགས་གཅིག་བྱས་ནས་གཞན་ལ་རྒྱལ་བའི་དུས་ཀྱང་བྱུང་ཕྱིང་
མོད། རྣམ་ཞིག་མི་དང་བདུད་སྤྱོད་དེ་དག་བར་དབྲག་གཤེད་ལྷ་བྱའི་འཁོན་གཞི་ཆགས་ཏེ་སུ་
ཁེ་སུ་པམ་གྱི་འཐབ་འཁྲུག་ཡུན་རིང་བརྒྱུད་པ་ལས། རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་རྩལ་དང་ཐུན་པའི་མི་
ཡི་རིགས་འདིས། དེ་ལྷ་བྱའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་རྩལ་རྒྱུས་ལོང་མ་བྱུང་ཞིང་། ལག་པ་སྤྱེའུ་ལྟར་
སྤྱོད་ཡིས་གང་ཞིང་མཁུག་མའི་ལྷག་མ་རུང་བདུས་པའི་ལུ་བོ་དེ་དག་ལ་འདྲེ་སྤྱོད་བྱུར་
གསུམ་གྱི་ལྷ་མོ་གཡོགས་ནས་རིགས་རྒྱུད་དང་བཅས་པ་རྩ་རྩོད་བྱས་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ་མོ།
སྤྱིར་བཀའ་ཐང་གི་ལུང་དེ་ཁྱི་སྤོང་གི་མཛད་པ་བཤད་པའི་སྐབས་ཡིན་ཀྱང་། སྐབས་དེར་
མིག་གཅིག་རྒྱུད་གཅིག་དང་བྱེ་ལའི་མཁུག་མ་ཅན་གྱི་མི་ཞིག་ཡོད་དཀའ་བས་ཐ་སྙད་དེ་
དག་ཆོས་གནའ་བོའི་དག་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ངེས་ཤིང་། རྒྱུག་རྒྱུར་གྱི་ཆོ་ག་རྣམས་སུ་

འགོང་པོ་སྤྱན་དབྱེ་ཆ་བྱད་བཤད་པའི་སྐབས་དང་། བརྗེད་བྱེད་བྱི་ལའི་མགོ་ཅན་དང་།
གཤེན་རྗེ་སྤང་གི་མགོ་ཅན་སོགས་གདོན་བགེགས་ཀྱི་རིགས་ནམས་བཤད་པ་དང་ཡང་འདྲ་
པོ་ཡོད། གང་ལྟར་འདི་དག་ལ་དབྱད་པར་བྱ་བ་མང་དུ་སྤང་ཡང་རེ་ཞིག་དེ་ཅི་མ་མོ།

མི་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་པོ་བཞིའམ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁྱད་སྤངས་ཆེན་པོ་བཞིར་གྲགས་པ་ཡང་
འདིར་བཤད་ན། དང་པོ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁོག་པའི་ལྷགས་ནི། ལ་དྲགས་རྒྱལ་རབས་འཆི་མེད་
གཏེར་ནལས་བཤད་པ་ལྟར་ན། ཁམས་གསུམ། སྤྱི་གནས་བཞི། འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་སྟེ་ཆ་བའི་
དབྱེ་བ་གསུམ་བཤད་པ་ལས། དེ་ལ་ཁམས་དང་སྤྱི་བ་དང་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་ནི་སྤྱི་ལྟར་ལ།
རིགས་དྲུག་གི་ནང་ནས་མི་ལ་མཆེད་ཁྱད་སྤངས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་དུ་བཤད་དེ། དེ་ཉིད་ལས།
“མི་ནམས་ཁྱད་སྤངས་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་འདྲས་སྐད་དེ། ལྷ་ལས་ཆད་པའི་སྤྱི་དང་། ལྷ་ལས་ཆད་
པའི་སྤྱི་ ལྷགས་ཁྱད་སྤངས་ཆེན་པོ་ལས་ཆད་པའི་སྤྱི་དང་གསུམ་མོ་”ཞེས་བཤད་ཅིང་། བོད་
དང་སྤྱིད་ལྟ་དང་འགྲོ་ཆ་དང་རྒྱལ་ཡས་བཞི་ནི་ལྷ་ལས་ཆད་པ་དང་། གནས་སྤྱོད་དང་
འདྲང་མཁན་དང་སྐ་རྗེ་དང་སྤྱབས་ལ་སོགས་པ་ལྷ་ལས་ཆད་པ་དང་། ལྷག་གཟིག་དང་བལ་
པོ་དང་ཉོར་དང་རྒྱ་དཀར་ནག་སོགས་ནི་ལྷགས་ཁྱད་སྤངས་ཆེན་པོར་བཤད་དོ།
འོན་ཀྱང་འཆི་བདག་འཁོར་ལོར་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་པོ་གཤེན་རྗེའི་ཁ་དང་ཁོག་པར་བྱིས་
པ་འདི་ཡི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ན་ལས་བཤད་ཚུལ་དེ་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁོག་པ་ཞེས་
བརྗེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡང་མཐོང་རྒྱ་མེད་ཅིང་། བཤད་ཚུལ་ལ་ལར། བྱ་ཡི་ཁོག་པ་ལས་
འཇིག་རྟེན་དང་། སང་གའི་ཁོག་པ་ལས་བོད་དང་། ལྷག་གི་ཁོག་པ་ལས་སྤྱི་ཡུལ་མཐོང་བ་
ཀྱན་སྤྱོད་གྲོལ་ཚུལ་བཤད་པ་ནམས་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁོག་པའི་ལྷགས་ཞེས་བཤད་པ་ནི་
དོན་ལ་གནས་མོད། འོན་ཀྱང་བཤད་ཚུལ་དེ་དག་སྤྱོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཆགས་ཚུལ་དང་སྤྱར་
བ་ལས་བརྟུན་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྲོལ་ཚུལ་དང་སྤྱར་བ་སྤར་མ་མཐོང་དོ།

གཉིས་པ་མགོ་རྒྱུམ་དས་ཆད་ཀྱི་ལྷགས་ནི། ལ་དྲགས་རྒྱལ་རབས་ལས། “མི་ལ་རིགས་ལྷ་རུ་
འདོད་དེ། སྤང་བཞི་རྒྱན་གྱི་མི་དང་། འཁོར་ལོས་དབང་སྤྱར་གྱི་མི་དང་། གཡུང་རྒྱུང་ཁྱིམ་
བདུན་གྱི་མི་དང་། མེ་ཏྲོག་བརྟུན་འཐུང་གི་མི་དང་། བྱམ་ཤིང་བརྟུགས་གནས་གྱི་མི་དང་
ལྷོ། འོ་སྐྱལ་སྤང་བཞི་རྒྱན་གྱི་མི་ལགས་སོ་”ཞེས་མི་ལ་རིགས་ཆེན་པོ་ལྷ་རུ་བཤད་ཅིང་། བྱེ་
བྱག་སྟོ་འཇོམ་བྱ་སྤང་པའི་མི་ཡི་གྲོལ་ལྷགས་བཤད་པ་ན། དེ་ཉིད་ལས། “དེ་ལ་སྟོ་འཇོམ་

བྱ་སྒྲིབ་པ་འེ་མེ། རིགས་མི་མཐུན་པ་ཁྱི་རྩལ་སྒྲོང་ཡོད་པ་ལས། རིགས་བཞི་ཡོད་དེ། དེ་ལ་
 གནམ་འབབ་བཞི་དང་། ས་སྒྲོང་གྱི་མི་བཞི་དང་བརྒྱད་དུ་གྲུས་སོ་ཞེས་བཤད་ལ། གནམ་
 འབབ་དང་ས་སྒྲོང་གྱི་མི་ནི་བོད་ཁོ་ན་དང་འབྲེལ་བས་བོད་སྤྱི་ཡི་མི་རྒྱུད་མཆེད་ཚུལ་
 སྐབས་སུ་བཤད་ཅིང་། སྒྲིབ་བཞི་རྒྱན་གྱི་མི་སོགས་ལྟ་ནི་འདྲིའི་རིགས་མི་འདྲ་བ་ལྟ་རུ་
 བཤད་འདུག་ཀྱང་། སྒྲིབ་བཞིའི་མི་ལས་གཞན་པའི་མི་རིགས་ཤིག་འཛོལ་བར་འཇིག་རྟེན་
 གཞན་ཞིག་ཏུ་སོང་ན་མ་གཏོགས་མི་རྟེན་པས། མི་ཡི་སྤྱི་ཚོགས་འདི་དུས་རབས་གཅིག་ནས་
 གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་ནས་འོང་བའི་འཕེལ་རིམ་མི་འདྲ་བ་ལྟ་ལ་སྤྱར་ན་འགྱུར་ཆེན་ཆེན་ལ་
 ཅིག་འཁོར་ཡོད་པར་བསྒྱུར་རྒྱལ་རིགས་དང་། གཡུང་རྒྱུད་ཁྱིམ་བདུན་རྗེ་རིགས། མེ་རྟོག་
 བརྒྱད་འཐུང་བམ་ཟེ། སྤུལ་ཤིང་བཅུགས་གནས་དམངས་རིགས་སམ་གདོལ་པ་ལ་བྱེད་ཟེར་
 རོ། བོན་གྱི་བཟུན་བཅོས་འགའ་ཞིག་ལས། དེ་བཞི་ནི་ཁང་ཁུང་གི་རྒྱལ་པོ་འཐུམ་རྗེ་འོད་གྱི་
 སྤུལ་བཞི་པོའི་མིང་ཡིན་འདྲ་བ་ཞིག་བཤད་དོ། རྒྱལ་རབས་གསེར་བློང་༡༥༦ལས། “ལྷ་མི་
 གོང་བདུན་གྱི་མི་ནི། རི་ཕུ་ཁུང་འཛིན་གྱི་ཆེ་ལོག་ལ་གནས། བདུད་ཆེ་བ་ཞིང་བརྒྱད་ལ་སྦྱོར།
 མེ་རྟོག་སྤུལ་གནས་གྱི་མི་ནི་དཔག་བསམ་གྱི་མེ་རྟོག་ལ་སྦྱེས་ནས་ཤིང་ཐོག་ལ་སྦྱོད།
 བདུད་ཆེ་བརྒྱད་འཐུངས་གྱི་མི་ནི། ཤིང་འཛམ་བུ་བློ་བྲའི་ཡལ་ག་ལ་སྦྱེས་ཏེ་འཛམ་བུ་བློ་
 བྲའི་ཁུ་བ་ལ་སྦྱོད”ཅས་པ་ནི་ཐ་སྟངས་ཅམ་ལས་འདི་དག་བཤད་གཞི་གཅིག་ཡིན་ནམ་སྟམ།
 གསུམ་པ་མི་རབས་ཤིང་ཆའི་ལུགས་ནི། ལ་དྲགས་རྒྱལ་རབས་ལས། “མི་རིགས་ལྟ་སྟེ། གམ་
 ཤང་རྒྱ་ནག་གི་མི་རིགས་དང་གཅིག་གྱིས་ཤང་རྟོར་གྱི་མི་རིགས་དང་གཉིས། ལྷག་གཟིག་
 རོར་གྱི་མི་རིགས་དང་གསུམ། རྒྱ་གར་ཆོས་གྱི་མི་རིགས་དང་བཞི། སྤུ་རྒྱལ་བོད་གྱི་མི་རིགས་
 དང་ལྟོ་ཞེས་བཤད་ནས་ཤར་ཕྱོགས་འཕགས་པ་འཛམ་དཔལ་གྱི་བཞུགས་གནས་རི་བོ་ཆེ་
 ལྟའི་རྩ་བ་རྒྱ་བོ་པ་ལྟའི་འགྲམ། གམ་ཤང་རྒྱ་ནག་གི་མི་རིགས་ནི་སྤུ་ག་ཐེན་ཆའི་རྒྱུད་ལས་
 ཆད་པ་དང་། ལྷོ་ཕྱོགས་སངས་རྒྱས་སྒྲོང་རྩ་གཉིས་གྱི་བཞུགས་གནས་བྱ་གོང་ལུང་པོ་རི་ཡི་
 རྩ་བ་རྒྱ་བོ་གཞུང་འགྲམ། རྒྱ་གར་ཆོས་གྱི་མི་རིགས་ནི་འདོད་ཁམས་གྱི་ལྷ་ལས་ཆད་པ་དང་།
 ལུབ་ཕྱོགས་འཕགས་པ་སྤུན་རས་གཟིགས་གྱི་བཞུགས་གནས་རི་བོ་པོ་ཏ་ལའི་རྩ་བ་རྒྱ་བོ་
 སེའ་ཏུའི་འགྲམ། ལྷག་གཟིག་རོར་གྱི་མི་རིགས་ནི་གཞོན་སྤུན་གདོང་དམར་གྱི་རིགས་ལས་
 ཆད་པ་དང་། བྱང་ཕྱོགས་ཕྱག་ན་རྩོམ་ཆེའི་བཞུགས་གནས་རི་བོ་འབྲེགས་བྱེད་གྱི་རྩ་བ་རྒྱ་བོ་
 སེརྩུའི་འགྲམ། རྟོར་གེ་སར་དམག་གི་མི་རིགས་ནི་ལྷ་མ་ཡིན་ཐག་བཟང་རིས་ལས་ཆད་པ་

དང་། དེ་དག་གི་དབུས་དག་བཅོམ་པ་ལྟ་བུར་བཞུགས་གནས་གངས་ཏི་མེའི་དུང་། མཚོ་
 མ་པམ་གྱི་འགྲམ། རྩ་བོ་བཞི་འདུས་ཀྱི་མགོ་བོ། བ་ཟལ་མའི་སྤལ་པ་འདྲ་བ་འདི་ན། སྤྱ་རྒྱལ་
 བོད་ཀྱི་མི་རིགས་ནི་གཞོན་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྤལ་གདོང་ཅན་དང་སྤྱོད་མའི་རྒྱལ་མོ་གདོང་
 དམར་གཉིས་ཚོགས་པའི་བྱ། གཞོན་སྤྱོད་གང་བ་བཟང་པོ་ཤ་ཟན་གདོང་དམར་གྱི་རིགས་
 ལས་སེ་སྤྱ་གདོང་སྟོང་བཞི་ཞང་པོ་སྟོ་དང་ལྟ་ཆད་པར་བཤད་ཅིང་། གདོང་ལ་རུས་ཆེན་
 བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་ཕྱགས་ཡར་འདེད་ན་ཅོག་རོ་ལ་ཐུག་པ་དང་། སེ་ལ་བྱ་བཞི་
 དང་། སྟོང་ལ་རྩེ་བཞི་ཁོལ་བརྒྱད་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་ཕྱགས་འབྲོམ་ལ་ཐུག་པ་དང་། སྤྱ་ནི་
 ཞང་ཞུང་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱགས་ཞུང་པོ་ལ་ཐུག་པར་བཤད་དོ། འདིར་བོད་རུས་ཆེན་བཞི་ཞང་
 པོ་སྟོ་དང་ལྟ་པོ་གཞོན་སྤྱོད་དང་། རྒྱ་གར་སྟོ་དང་། རྒྱ་ནག་སྟོ་དང་། ཏོར་སྟོ་མ་ཡིན་ལས་
 ཆད་པར་བཤད་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་ཁོག་པའི་ཕྱགས་ལ་བོད་སྟོ་དང་། རྒྱ་དཀར་ནག་
 དང་ཏོར་རྒྱམས་གཞོན་སྤྱོད་ལས་ཆད་པར་བཤད་པ་ནི་དེ་གཉིས་བར་གྱི་ཞུང་པར་རོ།

བཞི་པ་སྟོང་སྟེ་མའི་འབྲུང་སྤྱིད་ཀྱི་ཕྱགས་ནི། ལ་དྲགས་རྒྱལ་རབས་༡༣ལས་བཤད་པ་ལྟར་
 ན། སྤྱ་ཡི་མེའུ་རིགས་བཞི། བར་གྱི་མེའུ་རིགས་བཞི། རང་གི་མེའུ་རིགས་བཞི་སྟེ་དེ་ལྟར་བཅུ་
 གཉིས་ཡོད་ལ། སྤྱ་ཡི་མེའུ་རིགས་བཞི་ནི། རྒྱལ་རིགས་དང་རྩེའུ་རིགས་དང་བཟའ་ཟེའི་རིགས་
 དང་དམངས་རིགས་བཞི་ལ་ཆེ་བ་དང་། གམ་ཤང་རྒྱ། གྱིམ་ཤང་ཏོར། ཏ་ལེ་མོན། སྤྱ་རྒྱལ་
 བོད་བཅས་བཞི་ལ་ཆེ་བ་དང་། བོད་ལ་ཡང་སྤྱ་དང་ཞང་ཞུང་གཅིག་ཏུ་བགངས། གདོང་
 དང་མེ་ཉག་གཅིག་ཏུ་བགངས། སེ་དང་འ་ཞ་གཅིག་ཏུ་བགངས། སྟོང་དང་སུམ་པ་གཅིག་
 ཏུ་བགངས་ནས་དེ་ལ་ཡང་སྤྱ་ཡི་མེའུ་རིགས་བཞིར་བཤད་དོ། རང་གི་མེའུ་རིགས་བཞི་ནི།
 སྤྱ་དང་ཞང་ཞུང་ལས་ལྷག་དང་ལ་མི་སྤྱ་སོགས་གསུམ་ཏུ་གྲེས་པ་དང་། གདོང་དང་མེ་ཉག་
 ལས་ཐོག་རྒྱུད་གདོང་དང་། གནམ་གདོང་། ཡ་ཆོ་གདོང་གསུམ་ཏུ་གྲེས་ཤིང་། ཐོག་གདོང་
 ལས་རུས་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་དང་། གནམ་གདོང་ལས་བྱ་དགུ། ཡ་ཆོ་གདོང་མེ་ཉག་གི་ཞང་པོ་
 ལས་མགོ་ཚོག་མགོ་ལེབ། རྩ་དང་། ཡ་ཟེ་ལ་སོགས་པ་གྲེས་པ་དང་། སེ་དང་འ་ཞ་ལས་སེ་ལ་
 བྱ་བཞི་སྟེ་ཕུ་བོ་ལམ་རྩེ་དང་། རྩེད་བཅུ་མང་རྩེད་རྩེ། འགོ་རྒྱ་ཉེར་པ་དང་བཞི་རྩ་གྲེས་
 ཤིང་། དེ་ལས་གྲེས་པའི་བྱ་དགུ་དང་། སེ་ཐན་བརྒྱད་ཅུ་ཆ་གཅིག་ཏུ་གྲེས་པ་དང་། སྟོང་དང་
 སུམ་པ་ལས་རྩེ་བཞི་ཁོལ་དང་བརྒྱད་ཏུ་གྲེས་པར་བཤད་ལ། རུས་ཆེན་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་ཕྱགས་ནི་སྟོ་རྩ་པ་ཏི་ལ་ཐུག་པར་བཤད་དོ། སྟོ་རྩ་པ་ཏི་འདི་སྟོ་ཡིན་ཆོ་བོད་ཀྱི་མི་རིགས་

ལྷ་ལས་ཆད་པ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁོག་པའི་ལྷགས་དང་མཐུན། མི་ཡིན་ཆོ་རྒྱ་གར་བ་འདྲ་དགོས་པས་བོད་རིགས་རྒྱ་གར་ལས་ཆད་པར་འདྲ་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་ནོ། ཕྱི་ཡི་མིའུ་རིགས་བཞི་ལ་ཆེ་སྤངས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བཞི་ཙམ་ཡོད་པ་དང་། བར་གྱི་མིའུ་རིགས་བཞི་ནི་སུ་ཡིན་མི་གསལ་ཞིང་། རྒྱ་གི་མིའུ་རིགས་བཞི་ཞེས་པ་ནི། འདིར་ཕྱི་ཡི་མིའུ་རིགས་བཞི་ལ་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། བཀའ་ཆེན་མེས་ཀྱི་ཁོལ་མ་དང་མ་ཁེ་བཀའ་འབྲུམ་ལས་ནི་བོད་ཀྱི་རྩ་ས་ཆེན་བཞི་པོ་དེ་ལ་ནང་གི་མིའུ་རིགས་བཞི་ཞེས་བཤད་དོ།

ཡོངས་གྲགས་ལྟར་ན་ཕྱི་ཡི་མིའུ་རིགས་བཞི་ནི། རྒྱ་ལ་རིགས་དང་རྒྱུ་རིགས་དང་བྲམ་ཟེའི་རིགས་དང་དམངས་རིགས་བཞི་ལ་ཆེ་བ་དང་། བར་གྱི་མིའུ་རིགས་བཞི་ནི། གམ་ཤང་རྒྱ། གྱིམ་ཤང་རྟོར། ཉ་ལེ་མོན། སྤུ་རྒྱལ་བོད་བཅས་བཞི་ལ་ཆེ་བ་དང་། རྒྱ་གི་མིའུ་རིགས་བཞི་ནི། སེ་སྤྱུ་གདོང་སྟོང་བཞི་ལ་ཆེ་དགོས་ཏེ། རྒྱ་བོད་ཡིག་ཆ་དང་ཆེན་མོ་ཀླུ་ལས། “ཞིབ་པར་བྱ་ན། འཛམ་བུ་སྤྱིང་བ་ལ། མི་རིགས་མི་འདྲ་བ་སུམ་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ། རྒྱ་རིགས་མི་གཅིག་པ་བདུན་བརྒྱ་དང་ཉེ་ཤུ། ལུས་ཀྱི་རྒྱས་འཁྱར་མི་འདྲ་བ་བརྒྱ་བདུན། རྩས་པ་ལྷེས་འཁྱར་ཆད་གཅིག་མིང་ཁ་ནས་ཐོན་ཆད་གཅིག་(མིང་ཁ་ནས་ཐོན་ཆད་དང་རྩས་པ་ལྷེས་འཁྱར་ཆད་ཅས་པ་ནི་བཤད་ཀྱང་རྫོགས་མཐའ་མེད་པའི་དོན་ཡོད་པར་བཤད་ནའང་། རྩས་ཀྱི་ཕྱི་མོ་བརྒྱ་གཉིས་ཅི་ལ་བསྐྱེད། དེ་ལ་རྒྱལ་རིགས་རྒྱམས་ཆེ་བ། རྒྱུ་རིགས་རྒྱམས་བཅུན་བ། བྲམ་ཟེའི་རིགས་རྒྱམས་གཙང་བ། དམངས་རིགས་རྒྱམས་མང་བ་དང་བཞི་ལ། ཕྱིའི་རིགས་བཞི་ཟེར་ཏེ། འཛམ་བུ་སྤྱིང་པའི་མི་རིགས་ཐམས་ཅད་འདི་ཁོག་ཏུ་འདུས་སོ། བར་གྱི་རིགས་བཞི་ནི། རྒྱ་གར་བ་ལྷ་ལས་ཆད་པ། སྤྱི་ཉ་ལྷའི་རྒྱ་དུ་སྤྱ། རྒྱ་ནག་པ་ལྷ་ལས་ཆད་པས། རྒྱ་ག་ཏི་ར་ལྷའི་རྒྱ་དུ་སྤྱ། རྟོར་ལྷ་མ་ཡིན་ལས་ཆད་པས། ཨ་སུ་ཏི་ཉ་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་རྒྱ་དུ་སྤྱ། བོད་སྤེའུ་དང་བྲག་སེན་མོ་ལས་ཆད་པས། ཨ་མ་བྲག་ཏི་ཉ། འདྲའི་རྒྱ་དུ་སྤྱ་བ་དང་བཞི་ལོ། རྒྱ་གི་རིགས་བཞི་ནི། སྟོང་དང་། གདོང་དང་། སེ་དང་། རྒྱ་རྒྱམས་ཏེ། འདི་བཞི་པོ་ལ་བོད་མི་པལ་ཆེ་བ་གྲུས་པར་བཤད་པས། འདི་རྒྱམས་རྩས་ཀྱི་ཕྱི་མོ་བརྒྱ་གཉིས་ཞེས་པའོ། ཡང་ལྷགས་གཅིག་ལ། ཕྱིའི་མིའུ་རིགས་བཞི་ནི། སྤང་ལུག་གི་འཕྱི་བ་དང་། ཀོ་སྟོང་གི་སྤལ་བ་དང་། སྤྱ་དང་། སྤེའུ་བཞི་ལོ། རྒྱ་གི་མིའུ་རིགས་བཞི་ནི། གི་ཤང་རྒྱ་དང་། གྱིམ་ཞང་རྟོར། ཁ་ལེ་མོན་དང་། སྤུ་རྒྱལ་བོད་བཞི་ལོ། དེའི་ནང་ནས། རྒྱ་ལ་གོ་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་གྲུས་པ་ནི། རྒྱ་རྩས་དང་། ཀེ་ལའོ།

ཉོར་ཡང་གཉིས་སུ་གྱེས་པ་ནི། སྤྱི་ཚེ་དང་། ལྷ་ཚོ། མོན་པ་རིགས་གསུམ་བྱུང་བ་ནི། མོན་
རང་རྒྱུད་པ་དང་། རྒྱ་བོད་མཚམས་ཀྱི་མེ་ཉག་ཤོང་པོ་དང་གསུམ་མོ་ཞེས་པ་ལྟར་རོ།

ཡེ་ཤུ་མ་ཤི་ཀའི་ལུགས་ལ་མི་ནི་ཡ་ལྷེད་(Yah weh)ཟེར་བའི་དགོན་མཚོག་གམ་ལྷ་ཆེན་
དེས་བཅོས་པར་བཤད་དེ། དམ་པའི་གསུང་རབ་ཁ་ཅིག་ལས་མི་ནི་སྲོག་ཆགས་ཡོངས་
རྫོགས་ཀྱི་ནང་ནས་ཐོག་མར་བཅོས་པ་རེད་ཟེར་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ལས་སྲོག་ཆགས་གཞན་
རྣམས་སྟོན་ལ་བཅོས་ནས་མི་ནི་མཚུག་ཤོས་སུ་བཅོས་པ་རེད་ཟེར། གང་ལྟར་ཡོངས་གྲགས་
སུ་དགོན་མཚོག་གིས་ཉེན་དྲུག་གི་རིང་ཕྱི་སྟོང་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ནམ་འཇམ་སྤྱིང་བཅོས་
གནང་བ་དང་། ཉེན་བདུན་པ་དེར་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་བཅོས་ཏེ་མི་ནི་འདམ་ལས་
བཅོས་པ་དང་། མི་དེའི་རྩེ་མ་གཅིག་བཏོན་ནས་བྱུང་མེད་གཅིག་བཅོས་ཤིང་། དེ་གཉིས་
ཀྱི་རྒྱུད་ལས་ད་ལྟའི་འཇམ་སྤྱིང་གི་མི་རིགས་དང་ཚོགས་སྡེ་ཁག་མང་འདི་དག་བྱུང་བར་
འདྲོད་ཀྱིན་ཡོད་འདུག །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་རིང་ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་འདྲའི་རྣམ་
གཞག་ཅིག་ཁས་མི་ལེན་ན་ཡང་། འཇམ་སྤྱིང་འདིར་སྲོག་ཆགས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཐོག་
མར་སུ་ཞིག་བྱུང་བ་ནི། རྩུ་ཚོས་འབྱུང་དུ་མདོ་དྲངས་པ་༢༠༡ལས། “གསུམ་གྱི་རིང་ལ་
འགོ་བ་རིགས་དྲུག་རྫོགས་སྐད་པ། མང་པོས་བཀྱར་བ་ཤི་ནས་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་དུ་
སྐྱེས་སོ། ཀྱས་པའི་དུས་སུ་གཞན་ལ་ཡོད་པས་ཕྱག་དོག་སྐྱེས་པ་ལ་རྒྱས་པས་རྒྱན་པོ་བསང་
བ་དེ་ལྷ་མ་ཡིན་དུ་སྐྱེས་སོ། རྒྱན་མ་སྦྱགས་པོས་བཟུང་བུང་མ་རྟེན་དེ་བཀྱེས་ཤིང་སྐོར་
པས་ཡི་དྲུགས་སུ་སྐྱེས་སོ། རྒྱལ་པོ་འོད་མཛེས་ཀྱི་ཕྱག་པ་གཡས་པར་པོ་ལ་འཇམ་པོ་བྱུང་བ་
རྟོལ་བ་ལས། བྱིས་པ་གཟུགས་མཛེས་པ་གཅིག་བྱུང་སྟེ། བྱིམ་བདག་ཚངས་བྱིན་ལ་བཞུན་
པས་དེ་ནི་དགོའམ་ཟེར། མཚན་ཡང་དགོ་བར་བཏགས་སོ། དེ་རྒྱལ་པོར་གྱུར་པའི་ཆེ་བྱིམ་
བདག་ཚངས་བྱིན་དང་རྒྱལ་པོ་དགོ་བ་གཉིས་མཚོ་མ་རྟོས་པ་ལ་ཁྱུས་བྱས་པས། རྒྱ་ཡི་རིག་
པ་མ་ཐུབ་སྟེ་ཁྱུ་བ་ཐིགས་པ་ཤོར་བ་ལས་རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་རྒྱ་རྒྱང་དམར་པོར་སྟོང་། རྒྱལ་
སོང་གི་རིགས་བཞི་དེ་ལས་སྟོང་དོ། དགོ་བའི་ཕྱག་པ་གཡོན་པ་ལས་པོ་ལ་མིག་གཅིག་བྱུང་
སྟེ་རྟོལ་བ་ལས། བྱིས་པ་མཛེས་པ་གཅིག་བྱུང་སྟེ། བྱིམ་བདག་ལ་བཞུན་པས་འདི་མཚོག་ཟེར་
ནས། མིང་ལ་དགོ་མཚོག་ཏུ་བཏགས་སོ། དེ་རྒྱལ་པོར་གྱུར་པའི་ཆེ་དུག་ལྷ་ཀ་ཚང་བ་སྦྱད་
ཅིང་ཞེ་སྤང་གཙོ་ཆེར་བྱས་པས་དཔྱལ་བར་སྐྱེས་སོ་”ཞེས་འཇིག་རྟེན་འདིར་ཐོག་མར་བྱུང་
བ་ནི་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་ལྷ་དེ་མིར་གྱུར་པས་ན་གཉིས་པ་ནི་མི་དང་།

དེ་ནས་འདོད་ལྟ་དང་། ལྷ་མ་ཡིན། ཡི་དྲགས། དེ་ནས་དུད་འགྲོའི་རིགས་བཞི་ལ་སོགས་རིམ་
 པས་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་ཀ་ཚང་བ་བྱང་བར་བཤད། འོན་ཀྱང་བོད་ཀྱི་འགའ་ཞིག་ནས་
 དང་པོ་དུད་འགྲོའི་རིགས་ནམས་སྟོན་དུ་བྱང་སྟེ། དེ་དག་གི་ནང་ནས་སྤྲེལ་ཟེར་བའི་དུད་
 འགྲོའི་རིགས་འདི་ལས་མི་ཡི་རིགས་རྒྱུད་འདི་མཆོད་པར་བཤད་དོ།

གཉིས། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཇི་ལྟར་མཆོད་ཚུལ།

སྤྱིར་རང་དང་རིགས་མཐུན་པ་ནམས་ཀྱི་ནང་ནས་བྱང་ཆོས་གང་ཡང་བྱང་བ་ཞིག་གི་སྟོ་
 ནས་བྱང་པར་འཕགས་པ་ཞིག་ལ་རྗེའམ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བརྗོད་སྟེ་མཆོད་པའི་ཤིང་། རྒྱ་མཚན་
 དེས་འཇིག་རྟེན་འདིར་སྦྱེད་དོས་སོག་ཆགས་པལ་ཆེ་བ་རང་རང་ལ་རྒྱལ་པོ་རེ་ཡོད་པར་
 བཤད། རྒྱས་པར་དབྱེ་ན་རྒྱལ་པོ་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བ་སྤྱུ་བ་རྒྱུ་ཅུ་དང་བཟུས་ན་དག་
 པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་མ་དག་པ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། སངས་
 རྒྱས་ལ་ཆོས་འོངས་སྤྲེལ་གསུམ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་ཡང་ཆོངས་པ་དང་། བརྒྱ་བྱིན། རིགས་
 དྲུག་གི་རྒྱལ་པོ། རྟོགས་སྟོང་གི་རྒྱལ་པོ། འཁོར་སྐྱར་གྱི་རྒྱལ་པོ་སྟེ་ལྷ་ནང་འདྲུ་བར་སྟོང་ཆེན་
 ཆོས་འབྱུང་༢༡༥ལས་བཤད་དོ། རིན་ཆེན་སྤངས་པའི་ལུང་ལྷེའུ་ཆོས་འབྱུང་རྒྱས་པར་
 དྲངས་པ་༡༩༥ལས། “བེམ་པོའི་རྒྱལ་པོ་དྲུག་བཟུན་ཏེ། རི་ཡི་རྒྱལ་པོ་རེ་རབ་ལགས་སུ་སྐད།
 འོགས་བཞི་ཅུ་ནི་རིན་ཆེན་བཞི་ལས་བྱུ་བ། སྟོང་ན་རིན་ཆེན་མིག་མང་རིས་སུ་ཡོད། འཁོར་
 དང་འབངས་སུ་གསེར་གྱི་རི་བདུན་ཡོད། སྟོང་ཆེན་བཞི་དང་སྟོང་ཕན་བརྒྱད་དུ་བཅས།
 རྟོགས་རི་ནག་པོ་སུ་འཁྱུང་འཛིན་གྱིས་བསྐྱོར། གཏན་ཆོགས་དེའི་ཕྱིར་རི་ཡི་རྒྱལ་པོ་ཡིན།
 ཤིང་གི་རྒྱལ་པོ་ཡོངས་འདྲུ་ས་བརྟོལ་ཡིན། ཅུ་བ་དཔག་ཆོད་ལྷ་བཅུ་ཐུར་དུ་བྱུག། ཡར་ལ་
 སྟེས་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཡོད། ཡལ་ག་ནམས་ནི་རྟོགས་བཞིར་གྱེས་པ་ལ། ས་གཞི་དཔག་
 ཆོད་ལྷ་བཅུ་ཆུན་ཆོད་བྱུ་བ། ཐ་མ་བསྐྱོར་བའི་དཔག་ཆོད་སྤྱུ་བརྒྱ་ཡོད། ལྷ་ཡི་འོངས་སྟོང་
 ཀུན་ཀྱང་དེ་ལས་བྱུང་། གཏན་ཆོགས་དེའི་ཕྱིར་ཤིང་གི་རྒྱལ་པོ་ཡིན། རྩ་ཡི་རྒྱལ་པོ་ཨ་མ་
 ལེ་ཀ་ཡིན། ཆེ་ཆུང་མཐའ་སྐྱོར་དཔག་ཆོད་ཉིས་བརྒྱ་ཡོད། བཟ་ཤིས་ཡིད་འོང་ཉམས་སུ་
 དགའ་བ་དང་། དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་ཉེ་དབང་སྤྱུ་ཅུ་དང་། སྤྱུ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་འཁོར་དང་
 བཅས་པ་ཡི། འོངས་སྟོང་ཆོགས་པ་གདན་ཁྲི་ཡོད་པ་ཡིན། གཏན་ཆོགས་དེའི་ཕྱིར་རྩ་ཡི་

རྒྱལ་པོ་ཡིན། རྒྱ་ཡི་རྒྱལ་པོ་ཕྱི་ཡི་རྒྱ་མཚོ་ཡིན། རྒྱ་ཕན་འབྲམ་དང་དྲུག་ཁྲི་ལ་སོགས་པ།
 བབས་ཀྱང་མི་མཐོ་ཆད་ཀྱང་མི་དམའ་བ། སྤང་བཞི་སྤང་ཕན་བརྒྱད་ཀྱང་དེ་ཡི་དྲགས།
 རྒྱ་ལྷ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་ཡོད། མཚན་ཉིད་བརྒྱད་ཕན་རྒྱ་ཡི་རྒྱལ་པོ་ཡིན། མཚོ་
 ཡི་རྒྱལ་པོ་མ་དྲོས་པ་ཞེས་བྱ། ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོ་མ་དྲོས་པ་གནས་པའི། འཛམ་སྤང་ཆར་པ་ཀུན་
 ཀྱང་དེ་ལས་བྱུང་། རྒྱ་བོ་བཞི་ཡང་བདུན་བདུན་བསྐྱར་བ་བྱེད། དེ་ནས་ཕྱི་ཡི་རྒྱ་མཚོར་
 འབབ་པར་གསུངས། ལྷས་བྱས་སྤྱི་བ་པ་རྣམ་གསུམ་དེ་ཡིས་དག། གཏན་ཆོགས་དེའི་ཕྱིར་
 མཚོ་ཡི་རྒྱལ་པོ་ཡིན། གངས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཉི་མེ་ཞེས་བྱ་བ། རྒྱ་བོ་བཞི་ཡང་དེ་ཡི་སྤང་ནས་
 འབབ། ལྷན་གྱིས་བྱབ་པ་མཚོད་ཉེན་གཟུགས་སུ་གནས། ལན་གསུམ་བསྐྱར་བས་མཚམས་
 མེད་ལྷ་ཡང་འདག། དན་སོང་གསུམ་དུ་མི་སྤྱེ་མཐོ་རིས་ཐོབ། གཏན་ཆོགས་དེའི་ཕྱིར་
 གངས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཡིན། ༥ [དན་སོང་གི་རྒྱལ་པོ་བཅུ་བཞུད་ཉེ།] དཔྱལ་བའི་རྒྱལ་པོ་རྟ་སྤང་མགོ་
 ཅན། བྱད་པར་དགོ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་ཞལ་སྤེ་གཙོད། ཡི་དྲགས་རྒྱལ་པོ་ལ་དབྱེ་རྣམ་པ་
 གཉིས། བྱིངས་ན་གནས་དང་མཐའ་ལ་རྒྱ་བ་གཉིས། བྱིངས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་ལ་མེ་འབར་མ།
 བྱད་པར་ལ་ཡི་ནང་ནས་མེ་སྤེ་འབར། མཐའ་ལ་རྒྱ་བའི་ཡི་དྲགས་རྒྱལ་པོ་བརྒྱད། གཟའ་
 ཡི་རྒྱལ་པོ་བྱབ་འཇུག་ཆེན་པོ་ཡིན། བྱད་པར་ཉི་མ་ལྷ་བ་ལྷོ་ཅ་བ། འཁོར་དུ་སྤྱ་སྤེ་སྤེ་
 བརྒྱད་བན་དུ་འཁོར། བདུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བྱེ་བ་གྲུང་རིང་ཡིན། བྱད་པར་སྤིང་པ་གསུམ་གྱི་
 སྤྱི་ལ་དབང་། སྤེན་པའི་རྒྱལ་པོ་གཉའ་རིང་ཕྱག་མེད་ཡིན། བྱད་པར་ཕྱག་པའི་ལ་ན་
 མིག་རེ་ཡོད། བཅོན་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཡམ་ཤུད་དམར་པོ་ཡིན། བྱད་པར་བཅོན་ཕན་མང་པོ་
 འཁོར་དུ་བསྐྱས། ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོ་ཆར་འབབས་ཆེན་པོ་ཡིན། བྱད་པར་སྤྱི་གཙུག་དཔུང་པ་
 གཡས་གཡོན་དང་། ཐུགས་ཀྱི་དགྱེལ་འཁོར་སྤེ་བའི་དགྱེལ་དང་ལ། རོར་བུ་རིན་ཆེན་ལྷ་ཡི་
 རྒྱན་ཆ་ཡོད། གཉན་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་ཅང་རྒྱལ་བ་ཡིན། བྱད་པར་གཉན་དང་མི་ཡི་ཤགས་
 འབྱེད་ཡིན། རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་པོ་ལི་བྱིན་ཏ་ར་ཡིན། བྱད་པར་འཛམ་བུ་སྤང་ལ་དབང་བྱེད་
 ཡིན། ཐེ་རང་རྒྱལ་པོ་རྩོ་རྩེ་ལེགས་པ་ཡིན། བྱད་པར་གནམ་ཐེ་བར་ཐེ་ས་ཐེ་གསུམ།
 འབངས་སུ་བསྐྱས་ནས་བན་དང་གཡོག་ཏུ་བཀོལ། ༥ ད་ནི་དུད་འགྲོའི་རྒྱལ་པོ་བཅུ་བཞུད་
 ཉེ། སྤང་ཆེན་རྒྱལ་པོ་རབ་ཏུ་བརྟན་པ་ཡིན། བྱད་པར་སྤེང་དུ་དམག་དཔུང་མང་པོ་ཐེག།
 རལ་གྱི་སྤྱ་ལ་བཏགས་པས་དམག་དཔུང་འཛམས། གཅན་གཟན་རྒྱལ་པོ་སེང་གེ་ཞེས་བྱ་བ།
 བྱད་པར་སྤྱ་སྤྱད་བསྐྱགས་པ་ཅམ་གྱིས་ནི། སྤེར་ཆགས་ཐམས་ཅད་འདར་ཞིང་སྤེལ་གྱིས་

གཞོན། ཉི་ཡི་རྒྱལ་པོ་ངང་པ་གསེར་ལྷན་ཡིན། བྱང་པར་རྗེས་བཞི་ས་ལ་མི་རེག་སྐད། རི་
 དྲགས་རྒྱལ་པོ་སེམས་ཅན་ཅུ་ཅུ་ཡིན། བྱང་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོང་པ་ཡོད། ལུས་
 གྱི་ཤ་ཁག་སྟེན་པ་གཏོང་བར་བྱས། སྟོན་ཡི་རྒྱལ་པོ་ཉ་བྱ་མན་ཐ་ཡིན། བྱང་པར་པ་རོལ་ཅི་
 སེམས་མངོན་དུ་ཤེས། ཉི་ཡི་རྒྱལ་པོ་ཉ་ཆེན་ཡོར་མོ་ཡིན། བྱང་པར་ལུས་ལ་དཔག་ཚད་
 བཞི་བྲི་ཡོད། བྱི་ཡི་རྒྱལ་པོ་ཀུ་ཀུ་ར་ཇ་ཡིན། བྱང་པར་རིགས་ལས་འབྲལ་པ་བཞི་ལ་
 དབང་། འདབ་ཆགས་བྱ་ལ་རྒྱལ་པོ་གསུམ་དུ་བྱང་། ཤ་ཟན་རྒྱལ་པོ་བྱ་བྱང་ག་ཅུ་ཏུ། བྱང་
 པར་ཟས་སྐལ་ནག་པོ་སྤུ་ལ་བྱེད། མིག་གིས་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཅུ་ཆུན་ཆད་མཐོང་། འདམ་
 ཟན་རྒྱལ་པོ་ངང་པ་གསེར་གྱི་བྱ། བྱང་པར་ཆུ་དང་འོ་མ་འབྱེད་པ་ཤེས། རྒྱལ་འཐུའི་རྒྱལ་
 པོ་ཀ་ལན་ཉ་ཀ་ཡིན། བྱང་པར་སེམས་ཅན་ཤ་ཡི་ཚྲོམ་པ་སྤྱང་། དེས་ནི་ངན་སོང་གི་རྒྱལ་
 པོ་བཤད་ཅིས་སོ། རྟེན་མཐོ་རིས་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་བཅུ་ལྟེ། ལྷ་མེན་རྒྱལ་པོ་ཐགས་བཟང་རི་བཀྲ་
 ཡིན། བྱང་པར་མཚོན་གྱི་རི་མོ་རང་ཆས་ཡོད། ལྷ་ཡི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱེན་གཉེན་ཟླ་ཡིན།
 ལྷན་པོའི་ཕྱོགས་བཞི་ས་འཛིན་རྒྱལ་པོ་བཞི། ཤར་ཕྱོགས་རྒྱལ་པོ་ཡུལ་འཁོར་སྤང་ཞེས་བྱ།
 སྟོན་པོའི་ཚུལ་དུ་བྱར་ཕྱང་ལྷ་པ་བསྐྱོས། རྩི་བ་རྣམས་ལ་དབང་བསྐྱར་རྗེ་དང་འབངས། ལྷ་
 ཕྱོགས་རྒྱལ་པོ་འཕགས་སྟེས་པོ་ཞེས་བྱ། སྟོན་པོའི་ཚུལ་དུ་སྟོན་པ་ཉ་མགོ་ཅན། གཤེན་རྗེའི་
 འཁོར་ལ་དབང་བསྐྱར་རྗེ་དང་འབངས། ལུབ་ཕྱོགས་རྒྱལ་པོ་སྤྱན་མི་བཟང་ཞེས་བྱ། སྟོན་
 པོའི་ཚུལ་དུ་གཙུག་ན་རིན་ཆེན་བསྐྱོས། ལྷའི་འཁོར་ལ་དབང་བསྐྱར་རྗེ་དང་འབངས། བྱང་
 ཕྱོགས་རྒྱལ་པོ་རྣམ་ཐོས་སྤྲུལ་ཞེས་བྱ། སྟོན་པོའི་ཚུལ་དུ་ལག་ན་རྩི་རྗེ་བསྐྱོས། གཞོད་སྟེན་
 འཁོར་ལ་དབང་བསྐྱར་རྗེ་དང་འབངས། ལུས་ཅུ་ཙ་གསུམ་རྒྱལ་པོ་བརྒྱ་བྱེན་ཡིན། འཁོར་
 དུ་ཉི་དབང་ལུས་བཅུ་ཙ་གཉིས་ཡོད། རི་རབ་ལྷན་པོའི་སྟེང་ཡང་དབང་བ་ཡིན། འཇིག་
 ཉེན་མེས་པོ་ཚངས་པ་ལགས་སོ་སྐད། འཁོར་དུ་ཚངས་རིས་ཚངས་པ་མདུན་ན་འདོན།
 བཅོམ་པ་དང་ལྷན་འཇིག་ཉེན་འདི་ཡི་བདག། དེ་ནི་རྒྱལ་པོ་སྟེ་ཡི་མཚན་ཉིད་བཤད་ཟེན་
 ཏོ། ། ཞེས་བསྟན་བཅོས་རིན་ཆེན་སྤངས་པའི་ལྷང་དྲངས་ནས་བཤད་པ་བཞིན་ཏེ། ཆོས་
 འབྱུང་མེ་ཏོག་སྟེང་པོ་༤༧༧ལས། “མདོར་ན་ལྷ་གནས་མན་ཆད་ནས། ཡི་དྲགས་དཔྱལ་བ་
 ཡན་ཆད་དུ། དབང་བྱེད་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་པོ་ཡིན།” ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ།

བྱེ་བྲག་བོད་གྱི་རྒྱལ་པོ་བཤད་པ་ན། བོད་ཅིས་བརྗོད་པའི་དོན་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟེན་ལ།
 རྒྱལ་པོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟོང་ནི་བོད་གྱི་རྒྱལ་རབས་པལ་མོ་ཆེ་ལྟར་ན། ཐོག་མར་གྱི་གུམ་བཅན་

པོའི་སྐུ་བྱ་བྱིས་པ་ཡི་ཤ་གཉེར་ནས་དག་ཀྱན་ཆམ་ལ་པབ་པ་ན། འབངས་མི་ཚོས་བྱ་དེ་
 ཀྱན་ལས་རྒྱལ་ཏོ་ཞེས་བརྗོད་པ་སྐྱ་ཟུར་ཉམས་ནས་བྱ་དེ་བྱང་རྒྱལ་དུ་གྲགས་པ་དང་། དེ་
 ནས་བཟུང་རྒྱལ་པོ་ཞེས་འབོད་པ་ལས་དེ་ཡན་རྗེ་ལ་བཅན་པོ་ཞེས་འབོད་པ་ཡིན་ཟེར། འདི་
 བྱི་བོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་སྤྱིར་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་མང་བཀྲར་བའི་དུས་
 ལུ་བྱང་སྟེ། རྩེའུ་ཚོས་འབྱུང་རྒྱས་པ་༢༠༠ལས་བཤད་པ་ལྟར་ན། ནམ་ཞིག་མི་རྣམས་ཟས་ཀྱི་
 རོན་དུ་འཐབ་མོ་འབྱེད་པ་ན། མི་ངང་རྒྱུད་རིང་བ་ཞིག་གིས་བྱིད་རྣམས་མ་འཐབ་
 ཅིག །ངས་ཟས་རྣམས་སྟོམས་པར་བཤོའོ། ཞེས་བཤོས་པས་རང་ཉིད་སྐལ་བ་ཆད་པ་ལ་དེར་
 ཚོགས་པའི་མི་ཀྱན་གྱིས་རང་སྐལ་ནས་བསྐྱུས་ཏེ་བྱིན་པས། གཞན་ལས་རྒྱལ་བར་བྱང་བས་
 ན་མི་དེའི་མིང་ལ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་ཐོགས་པར་བཤད་དོ།

ཡོ་ག་ལྷ་གྲུས་ཅན་༢༩༢ལས་གཉའ་བྲི་ཐོགས་ལུགས་གཞན་ཞིག་བཤད་པ་ནི། “སྐུ་དེས་
 ཡུམ་གྱི་མངལ་ནས་ན་རེ། ཡར་ནས་ཡོང་ན་ནི་ཡུམ་གྲོངས། མར་ནས་ཡོང་ན་ནི་ང་རང་
 མཐོལ། སྐལ་པའི་སྒོ་བྱེ་ཤིག་ཟེར་ནས་ཡུམ་གྱི་སོག་ཕྱག་ནས་གཉའ་བར་བྱོན་པས་ན་མཚན་
 ལ་གཉའ་བྲི་བཅན་པོ་བཏགས་སོ”ཞེས་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་བཤད་སྟོལ་གཞན་ཞིག་ནི། རྒྱུ་
 པོ་བཀའ་ཐང་༤༣༥ལས། “གཉའ་བྲི་བཅན་པོ་ལྷ་བ་ཉ་ལ་སྟེ། ཉ་བྲི་བཅན་པོ་ཞེས་ཀྱང་
 བྱ།” ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། གཉའ་བར་བྲི་བཅས་ནས་གདན་འདྲེན་མཁན་གྱི་ཁོངས་སུ་
 ཤེས་པ་ཅན་མི་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པར་གྲགས་ཆེ་ཡང་། བཅུ་གཉིས་ངོས་འཛིན་བྱེད་ལུགས་མི་
 གཅིག་སྟེ། མཁས་དགའ་༡༥ལྟར་ན་ཡབ་འབངས་རུས་དུག་(བཅན་པོ་རྩྭ་དང་གཉགས། བཅན་པ་ལྷང་
 དང་རྩུབས། གཉན་པ་སེ་དང་སྟོ་དང་དེ་དག་གི་དབུ་སྒྲ་བོན་དུག་(རྩྭ་བོན། སེ་བོན། མ་བོན། ཅག་ལ་བོན། ཞང་ལྷང་
 བོན། ཚོ་མི་བོན།)ཉེ་བཅུ་གཉིས་ཡིན་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་ལ། རྩེའུ་ཚོས་འབྱུང་༢༤༢ལས་ནི་ཡབ་
 འབངས་རུས་དུག་དང་ཤེས་པ་ཅན་བཅུ་གཉིས་པོ་སོ་སོར་བཤད་ཅིང་། འགའ་ཞིག་གིས་དེ་
 དག་ལྷ་ཐུབ་བཅ་གཞུང་ལུགས་དང་སྤྱིར་བ་ཡང་ཡོད།

དེ་ལ་ཐོག་མར་བོད་ཀྱི་བཅན་པོའི་རྒྱལ་རྒྱུད་བྱང་ཚུལ་བཤད་ན། གཉའ་བྲི་བཅན་པོ་ཞེས་
 པའི་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ཤོད་སྟོལ་ནི། བོན་རིའི་དཀར་ཆག་ཡོད་བཞིན་ལྗོན་ཐོང་༡༥༡ལས།
 “དེ་ཆོ་ལྷ་རི་བྱང་ཐོག་ཡང་ཆེ་ལ། བོད་དང་ཀོང་པོའི་མི་རྣམས་ལྷ་གསལ་ཞིང་། སྤྱིད་
 དབང་གཉིས་ཀྱི་གསས་ཀྱི་ལྷ་བདར་ཆོ། བར་སྤང་ཁམས་ནས་འོད་ཀྱི་མི་པོ་གཅིག། སྤྱི་དང་

བཅས་ཏེ་ལྷ་མོ་ལྟེ་ལ་བབས། གཏེ་བོན་བོད་མི་བཅས་ཀྱིས་ངོ་མཚར་སྐྱེས། འདི་ནི་དགྲ་
ནས་དོག་ལ་ཕེབས་པ་ཡི། གནམ་གྱིས་བསྐྱོས་པའི་ལྷ་ཡིན་མི་ཡི་རྗེ། ཟེར་ཞིང་ཀུན་གྱིས་
གཏེ་ཡི་བྲི་ལ་ཁུར། མཚན་ཡང་གནམ་བསྐྱོས་གཏེ་བྲི་བཅན་པོ་གསོལ།” ཞེས་པ་ལྟར་
དང་། ཐོག་མར་བཅན་པོ་ཞེས་དེ་དག་ཅན་དུ་བྲིས་ཤིང་། དེ་ནས་རེས་དེ་དག་བསྐྱེས་ནས་
བཅན་པོ་དང་རེས་རྗེས་འབྲུག་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཅན་པོ་སོགས་སུ་བྲིས་པ་ཡིན་ནམ་
སྐྱེས་ལ། བཅན་པོའི་གོ་དོན་ནི། ཤིའི་འཇང་དེབ་ཐེར་༢༤༠ལས། “བཅན་པོ་ཞེས་པ་ནི་ཁྱེད་ག་
དཔའ་ཚུལ་དང་ཐུན་པའི་དོན་རེད། གཏེ་བྲི་བཅན་པོར་དེ་ལྟར་བསྐྱོད་བསྐྱེས་བྱེད་པ་
ནི། ཁོང་གིས་ཆོ་ལག་དུག་གི་འགོ་བྲིད་གཅིག་འཐུས་བྱས་པས་བཅན་པོ་ཞེས་པའི་མིང་བྱང་
”ཞེས་བཤད་འདུག སྤྱིར་བཅན་པོ་ཞེས་པའི་ཆོག་འདི་གཞན་གྱིས་འགྲན་གྲོལ་བྱེད་དུ་མེད་
པ་ཞིག་ལ་གོ་སྟེ། བཀའ་བཅན་པོ་རི་གཟར་ཐབ་རྩོ་ལྷ་བྱ་དང་། བྲིས་པ་བཅན་པོ་གནམ་
ལྷགས་ཐང་ལ་ལྷང་བ་འདྲ་བ་དང་། གོ་བཅན་པོ་ཁྱེད་ཀྱི་པ་བོང་འདྲ་བ་དང་། རྩོང་བཅན་
པོ་རྩོ་རྩེའི་རུ་གོར་འདྲ་བ་ཞེས་བཤད་སྟོལ་ཡོད་པ་ལྟར་རོ།

དེ་ལྟར་གཏེ་བྲི་བཅན་པོའི་རྒྱལ་རྒྱུད་འདི་གང་ལས་མཆེད་པའི་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་
ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དག་བསྐྱེས་ན། གནམ་གྱི་ལྷ་ལས་མཆེད་པ་བསྐྱེས་པ་བོན་ལྷགས་དང་། རྒྱ་
གར་ཤུག་འུའི་རིགས་ལས་མཆེད་པ་གསང་བ་ཆོས་ལྷགས་དང་། སྤྱི་བོའི་ལྷལ་གྱི་ཐེ་བྲང་ལས་
མཆེད་པ་ཡང་གསང་དམངས་གྱི་ལྷགས་སམ་ཆ་ཞང་སྟོན་བརྩོད་གྱི་ལྷགས་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་
སྟེ་སྟོན་གྱི་དུས་ན་གཤམ་ཆེ་བ་གསུམ་བྱང་ལ། དེང་མི་རྣམས་དངོས་གཙོ་སྤྱི་བོའི་ལྷགས་
སྟོན་འོག་ཐེ་བྲང་སོགས་ལྷ་འདྲེ་གདོན་བཞེགས་ལ་འཛིན་པའི་ལྷ་ཚུལ་ལ་འབྱུར་ཐོག་བྱང་
བར་བརྟེན། ད་སྐབས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། བཅན་པོའི་གདུང་རྒྱུད་འདི་མི་ལས་མཆེད་པ་
དང་ལྷ་ལས་མཆེད་པའི་སྟོགས་གཉིས་སུ་འདུས་སམ་སྐྱེས་སྟེ། ལྷ་ལས་མཆེད་པ་ནི་གོང་དུ་
བཤད་པ་ལྟར་བསྐྱེས་པ་བོན་ལྷགས་ཞེས་མང་དུ་འབྱུང་བ་འོག་དུ་འཆད་ཅིང་། མི་ལས་
མཆེད་པའི་སྟོགས་ལ་ཡང་རྒྱ་གར་དང་རྒྱ་ནག་བོད་རང་ལས་མཆེད་པར་འདོད་པའི་
ལྷགས་དང་གསུམ་བྱང་རོ། རྒྱ་གར་ལས་མཆེད་པར་འདོད་པས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་གང་གི་གདུང་
རྒྱུད་ལས་མཆེད་པ་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ཚུལ་ཤེས་པར་འདོད་ན་བྱ་སྟོན་
ཆོས་འབྱུང་དང་ཆོས་འབྱུང་མཐས་པའི་དགའ་སྟོན་༡༥༥སོགས་སུ་དབྱེད་པ་མང་དུ་བྱས་
འདུག་པས་གཞིགས་པར་འཛལ། ཚུད་གཞི་དེ་ཡང་ཤུག་འུའི་གདུང་རྒྱུད་ནང་གསེས་གྱི་གནད་

དོན་ཡིན་གྱི་གང་ལྟར་མང་བཀུར་གསུང་རྒྱུ་དུ་འདོད་པ་གཅིག་ཅིང་། བཤད་སྒྲོལ་དེ་ལ་
གསང་བ་ཚོས་ལྷགས་ཞེས་ཟེར་ཏེ་སྒྲོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་པལ་ཆེར་ནང་བཤད་ཡོད་པས་མི་སྒྲོལ་སྟེ།
འོན་ཀྱང་སྤར་ཐང་པ་རིག་རལ་གྱིས་ཤྲུ་རི་བྲག་པ་རྒྱ་སེང་གི་སྤས་ལྷ་ཚོགས་ཡིན་པར་
བཤད་པ་ལ་ཁྱུངས་གང་ཡང་མེད་པར་ནེུ་བརྩེ་ཏས་སྒྲོན་གྱི་གཏམ་མེ་ཏོག་སྤེང་བ་ལལས་
བཤད་དོ།

རྒྱ་ནག་ལས་མཆེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཡིད་བརྟན་རུང་བ་ཞིག་མི་སྤང་སྟེ། ཆེན་
རྒྱལ་རབས་སྐབས་རྒྱན་ཉི་འཁོར་བཅས་བོད་དུ་བློས་པ་ལས་གཞི་ནས་བོད་ཀྱི་འགོ་བ་བྱུང་
བ་དང་། དེ་དག་གིས་རུས་སྤྱ་རྒྱལ་དུ་བརྒྱུར་ནས་རྒྱལ་ཁབ་བཙུགས་པ་ལས་བཅན་པོའི་
གསུང་རྒྱུད་བྱུང་བར་སྤྱ་འདོད་ན་ཡང་། དེང་ས་འོག་ནས་ཐོན་པའི་གནའ་ཤུལ་གྱི་རིགས་
པས་བོད་མི་རྣམས་ཐོག་མར་རྒྱ་དཀར་ནག་སོགས་ནས་མཆེད་པར་བཤད་པ་ལོ་ཚོགས་ཀྱི་
ཆ་ནས་ཐལ་བའི་རྒྱལ་དུ་བརྒྱགས་ཟེན་པས། སྤྱི་ཁོག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བྱེ་བྲག་རྣམས་ཀྱང་
རང་བཞིན་གྱིས་ཁོག་པ་ཡིན་ནོ།

སྤྱིར་རྒྱ་ཡི་ཐང་རྒྱུ་རྟིང་པའི་ལེ་ཚན་བརྒྱ་དང་ཞེ་དུག་པ་ཉལས། བོད་བཅན་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་
འདི་རྒྱན་ཉི་འཁོར་བཅས་མ་རྒྱུའི་རུབ་ཕྱོགས་སུ་བློས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤོད་སྒྲོལ་དེ་རྒྱལ་
རབས་མཁས་པ་ཁ་ཤས་ལ་ཁ་འཕངས་ཤིང་། ཚུམ་པ་པོ་ལེུ་ཞང་རང་ཉིད་ནས། “མི་
རིགས་དེ་དག་གི་འབྱུང་ཁུངས་སྤྱི་ཀྱང་བརྗོད་མི་ཐུབ་”ཅེས་བཤད་པ་དང་། གཏུ་ཁུན་
ཐེན་གྱི་མཐའ་མཚམས་མི་རིགས་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་༢༤ཉལས། “ཐང་གི་གོང་དུ་རྒྱ་ནག་ནང་
ཁུལ་ནས་སྤྱི་ཀྱང་བོད་ཅེས་པའི་ས་ཆ་དེ་མི་ཤེས་”ཞེས་དང་། ཐང་རྒྱུའི་གསར་མའི་ལེ་ཚན་
བརྒྱ་དང་ཞེ་གཅིག་པ་༤༥ཉལས་ཀྱང་བཤད་སྒྲོལ་དེ་འགའ་ཞིག་ལ་ཁ་འཕངས་བྱས་ནས་
བཤད་འདུག དེ་དག་གིས་རྒྱན་མོང་དུ་ཁས་ལེན་པ་ནི་གནའ་བོའི་འཇང་རིགས་ཚོ་པ་མང་
པོ་མཉམ་འདུས་ཀྱིས་བཅན་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་དེ་བྱུང་བར་འདོད་པ་དེ་ཡིན། ཐང་རྒྱུ་གསར་
རྟིང་གཉིས་ཀྱིས་ཁ་འཕངས་བྱེད་པའི་རྒྱལ་རབས་སྤྱ་བ་འགའ་ཞིག་དེ་ཏན་ཕྱི་མའི་དེབ་
ཐེར་ཁག་ཡིན་ནམ་སྟེ་ཡང་། དེབ་ཐེར་དེ་རྣམས་སྟོག་སྟེངས་མཁན་ནས་ཟེར་ན་དེ་དག་
གིས་རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀའི་མེས་པོ་འཇང་རིགས་ཡིན་འདྲ་བ་ཞིག་ལས་བོད་འདི་ཐང་ཀར་རྒྱ་
ལས་མཆེད་པ་བཤད་མི་འདུག་ཟེར། དེས་ན་ཐོག་མར་དེ་ལྟར་ཤོད་མཁན་སུ་ཡིན་དུ་ལན་

ཤེས་ཚར་མ་བྱུང་། འོན་ཀྱང་སྤྲོན་མེན་ལན་གྱི་ཀྱང་གོའི་རྒྱལ་རབས་མདོར་བསྐྱས་
 ༡༧༡ལས། “ཀྱང་གོའི་རྒྱལ་ཕྱོགས་སུ་གནས་པའི་འཇང་མི་རིགས་ནམས་གནའ་དུས་སུ་
 གནས་སྤོའི་འབྲོག་རིགས་ཤིག་ཡིན། དེ་དང་རྒྱ་ཡི་མི་རིགས་དབར་སྤྲ་དུས་ནས་འབྲེལ་བ་
 ཡོད་ལྷགས་བྱང་གི་རྒྱལ་རབས་” (མ། ཕྱི་ལོ་མ་དར་སྤོན་གྱི་ལོ་ ༡༩༠༠-༡༩༢༤) སྐབས་ཀྱི་དེབ་ཐེར་ཁག་ནང་
 འཁོད་པ་མ་ཟད། གྲུ་རྒྱལ་རབས་” (མ། ཕྱི་ལོ་མ་དར་སྤོན་གྱི་ལོ་ ༡༩༢༧-༡༩༤༥) སྐབས་ཀྱི་དེབ་ཐེར་ཁག་གི་
 བུ་ཡང་གསལ་པོ་བཀོད་འདུག་ཅེས་ཟེར།

ད་ནི་ཡང་གསང་དམངས་ཀྱི་ལྷགས་ཏེ་བོད་རང་ལས་མཆེད་པར་འདོད་པ་ནམས་ཀྱི་
 བྱངས་དང་བཅས་བཤད་ན། མཁས་པ་ལྷུས་མཛད་པའི་རྒྱ་བོད་ཆོས་འབྱུང་རྒྱས་པ་
 ༡༩༩ལས། “དེ་ནས་གཉའ་ཁྲི་བཅན་པོ་བྱོན་པ་ལ། སྤང་ལྷགས་མ་མཐུན་གསང་བསྐྱགས་
 ཡང་གསང་ཟེར། གང་ལྟར་འཐེན་ཡང་གཉའ་ཁྲིར་མཐུན་པ་སྟེ། ཡང་གསང་ཐེ་བྱང་ལས་
 ཆད་གཉའ་ཁྲིར་བཏགས་སྐད། དུལ་སྤྱོད་པོའི་དུལ་ནས་སྤྱོད་ཡི་མི་མོ་མོ་བཅུན་བྱ་བའི་རུམ་
 བས་ཐེ་བྱང་སྤྲོན་དགུ་སྟེས་པའི་ཆུང་དག་ཐེ་བྱང་མ་སྟ་ལྟ་བེ་ར་བྱ་བ། ལྷེས་གདོད་གི་དཀྱིལ་
 འཁོར་ཁེབས་པ། ཕྱག་སོར་བྱ་བར་འབྲེལ་བ། ཤིན་ཏུ་གདུག་རྩུབ་དང་རྒྱས་མཐུ་ཆེ་བ་གཅིག་
 བྱང་བས། འདི་བྱ་བྱ་བ། བཤུག་དགོས་ཟེར་ནས། སྤྱོད་པོའི་དུལ་གྱི་བན་བོན་ (འདི་ནི་ཕྱིས་ཀྱི་ཐ་སྟང་
 དཀྱིས་ལ་ཤོར་བ་ལས་སྐབས་དེར་བརྗེ་ཟེར་བ་མེད་སྟེ།) རྒྱས་མཐུ་ཅན་ནམས་ཀྱིས་ཐེ་བྱང་སྟེས་འདེབས་
 བྱས་ནས་བོད་དུ་བཤུག་པ་ལ། དེར་བོད་ཀྱི་མི་རྒྱུ་འཛོལ་བ་དང་ཕྱད་ནས་ཁྱོད་ཅི་འདྲ་ཞིག་
 ཡིན་བྱས་པས། ང་སྤྱོད་པོའི་དུལ་གྱི་མི་གཅིག་ཡིན་ཟེར་བས། འོ་ན་ཕྱག་སོར་དང་ལྷེ་ངོ་མཆར་
 ཆེ་བ་གཅིག་འདུག་པ། ཁྱོད་ལ་རྒྱས་མཐུ་འདྲ་བ་ཅི་ཡོད་བྱས་པས། ཁོ་ན་རེ། རྒྱས་མཐུ་དང་
 རྒྱ་འབྱུལ་ཆེ་བྱ་བས་བཤུག་པ་ཡིན་ཟེར། འོ་དེད་ཀྱི་རྒྱུ་འཛོལ་ལྟ་བུ་ནས། གཉའ་བའི་ཁྲི་
 ལ་སྤངས་ནས། འདི་རྒྱུ་གཉའ་ཁྲི་བཅན་པོ་ཡིན་བྱས་ནས་རྒྱུ་འཛོལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་གདའ་སྟེ།
 དེ་ནི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་མཆང་ལགས་སོ་ཞེས་བཤད་པ་ནི་དངོས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤང་ཁོང་། ཡང་དེ་
 ཉིད་༡༩༩ལས། “རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་མཆང་སྤང་བ། ཡང་གསང་ཐེ་བྱང་ལས་ཆད་པའི་ལྷགས་
 རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་མཆང་ལགས་པས། འོ་སྟོན་དམངས་པལ་བ་ནམས་ཀྱིས་སྤང་ལ་མི་འཐད་པ་
 ལགས་སྤང་དོ་ཞེས་པ་ལྟར་རྒྱུ་རྒྱུ་མཆན་ལ་ཐེ་བྱང་ཞེས་བཙོད་པ་ག་ནས་འཐད་དེ་མི་
 འཐད་པ་སྟོན་མ་དགོས་སོ།

ཡོ་ག་ལྷ་གྲུས་ཅན་ནི་རྒྱལ་རྒྱུད་ལྷ་ལས་མཆེད་པར་བཤད་པའི་གཞུང་རྒྱས་ཤོས་ཤིག་ཡིན་ལ།
 བསྐྱུགས་པ་པོན་ལྷགས་ཀྱི་བཤད་སྒྲོས་དེའི་ཁྲམས་ཀྱང་ཡིན་པར་སྤངས་། དེ་ཉིད་འཕྲུལ་ལས་
 བཤད་པ་ལྟར་ན། དང་པོ་བསྐྱལ་པ་སྤྱི་ཙམ་ནས་ཕྱ་ཡེ་མཁུན་ཆེན་པོ་བྱ་བ་སྤྱི་པ་ཕྱ་ཡིས་
 བསྐྱོས་པ་ལས་བྱུང་། དེས་གནམ་ས་ཁ་བྱས་པ་ལས་གནམ་གྱི་འོད་དཀར་པོ་དང་། ས་ཡི་
 འོད་ནག་པོ་གཉིས་འཕྲོ་འདྲུ་བྱས་པ་ལས་གསེར་དང་དངུལ་གྱི་མེ་ཏྲོག་གཉིས་བྱུང་། དེ་
 གཉིས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ཚུལ་དུ་སྤྱི་པའི་ལྷ་རྗེ་ཁ་དང་སྦྱེལ་མེད་གཉིས་བྱུང་། དེ་དག་ནས་
 བརྒྱུད་པའི་གནམ་མུམ་སྐར་མ་ཡོལ་ལྗེ་བྱ་བ་བྱུང་། འདི་ཆེབས་ཀྱི་ལྷ་སྐར་མ་ཡོལ་ལྗེ་དང་མི་
 འདྲ། གནམ་མུམ་སྐར་མ་ཡོལ་ལྗེ་ལ་སྐྱེས་བཞི་བྱུང་བ་སྤྱིང་བཞིའི་ལྷར་གཤེགས། སྐྱེས་གསུམ་
 པ་ལྷ་ཁྲི་ཤེལ་དཀར་གྱི་རྒྱུད་པ་རིང་ཞིག་སོང་བ་ན་ལྷག་ཆ་འལ་འོལ་བྱ་བ་བྱུང་། དེ་ལས་
 སྤྱི་པའི་ལྷ་རབས་མཆེད་བཞི་སོགས་བྱུང་ཞིང་། དེ་དག་ལས་ནི་གནམ་གྱི་ཆར་འབྲུ་དང་
 རི་རབ་ཀྱི་རྒྱལ་ཐུན་ལས་ཀྱང་གྲངས་མང་བའི་ལྷ་ཚོགས་མཆེད་དོ། ལྷ་རབས་དང་པོ་ཡབ་
 ལྷ་བདལ་དུག་(འདི་དང་ལྷ་རྗེ་ཡབ་ལྷ་བདལ་དུག་གཉིས་ལྷ་གཅིག་ཡིན་མིན་བཏགས་)དང་ཡུམ་དམུ་བཙུན་གྱི་
 སྦྲན་བཤོས་པ་ལས་ཡར་གྱི་གཅེན་གསུམ་དང་། མར་གྱི་གཅུང་གསུམ། ཐ་ཆུང་གཉིས་དང་
 བརྒྱུད་བྱུང་བ་ལས། སྐྱེས་བདུན་པ་དེ་ནི་ཡར་ཡབ་དང་གཅེན་ལ་གཞོད་པ་དང་། མར་ཡུམ་
 དང་གཅུང་ལ་གཞོད་པ་ཞིག་ཡོད་པས་ཞང་ཁྱུང་དུ་སྦྱུགས་ཀྱང་འགྲོ་མ་ཉན་ནས་གནམ་
 རིམ་པ་བརྩ་གསུམ་གྱི་སྤྱིང་དུ་གཤེགས་ནས་བཞུགས་ཤིང་། དེ་དང་དམུ་ཡུལ་ཐང་ཐང་གི་
 སྐྱེས་མོ་གཉིས་བཤོས་པ་ལས་སྐྱེས་གཅིག་བྱུང་བ་དེས་ཡུམ་གྱི་མངལ་ནས་ན་རེ། ཡར་ནས་
 ཡོང་ན་ནི་ཡུམ་གྲོངས། མར་ནས་ཡོང་ན་ནི་ང་རང་མཐོལ། སྐལ་པའི་སྒོ་བྱེ་ཤིག་ཟེར་ནས་
 ཡུམ་གྱི་སོག་ཐུག་ནས་གཉའ་བར་བྱོན་པས་ན་མཚན་ལ་གཉའ་སྤྱི་བཙན་པོ་བཏགས་སོ།
 རང་གི་གཅུང་པོ་ཆེབས་ཀྱི་ལྷ་སྐར་མ་ཡོལ་ལྗེས་བོད་ཀྱི་རྗེར་བྱོན་པར་བསྐྱལ་བས་ན། གནམ་
 རིམ་པ་བརྩ་གསུམ་གྱི་མཐོངས་བྱས། སྤྱིན་རིམ་པ་མང་པོའི་ཡོལ་བ་བསལ་ནས་འོག་གི་ས་
 དོག་མོ་ལ་གཟིགས་པས། རི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་ལྷ་རི་གྲང་ཏོ་མཐོ་ཞིང་བཙན་ལ་
 བརྒྱུད་ཆགས། ཡུལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་ཀོང་ཡུལ་སེ་མོ་བྱ་བཞི་ཡངས་ཤིང་གཤིན་ལ་
 བཤམས་ལེགས། ད་དུང་ཡར་འབྲོག་གི་འབྲོག་ས་དང་ཡར་ཆབ་གཙང་པོའི་མཛོས་སྤྱུག་
 སོགས་མཐོང་ནས་འབྲིང་མགོ་ནག་གི་རྗེ་དང་དུད་རྩོག་ཆགས་ཀྱི་བདག་པོར་གཤེགས་པ་
 ན། དང་པོ་གནམ་ནས་བབས་པ་གཡུ་ཡུལ་གཡམ་ཁང་དུ་གཤེགས། དེ་ནས་གཡུ་ཡུལ་དང་

མར་གཤེགས་པ་ནས་གཤེགས་རབས་ཉི་ཤུ་ཙུག་པ་བཅན་ཐང་སྒོ་བཞིར་གཤེགས། དེ་
ནས་ཙུག་པ་(ཐུ་ཚས་འབྱུང་རྒྱས་པ་འཕམ་ལས་འབྱུང་བ། གཤམ་ཡུལ་གཡམ་ཁང་། འགཡུལ་བྱང་བ། འགཡུལ་
བར་དོ། རུམ་ཕྱགས་ལ་དོ། ཡུམ་ཐོག་ཐོག་ཡངས། རྒྱ་འབྱུང་གྱང་མདོ། ལྷན་མ་མ་བྱ་ཚང་ཅན། རྒྱེད་མེ་མེ་གྲུ་ཤིང་གི་
སྒྲ་ཤི་ཡུལ་གྱི་འཐོང་། གཤམ་ཚོ་དང་ཀོའི་འབྲམ། གྲུག་དམར་པོ། གྲུ་མ་དངས་མ་འཐོང་བཅུ། གྲུ་མོ་དོག་ཉན།
གྲུ་ཉན་ཉི་ལྷུ་དམར། གྲུ་དམར་ཡིན་མཁར། གྲུ་ལ་གཡལ་མ་གོང་། གྲུ་དམར་ཡུལ་ཤིང་ནག་གྲུ་ལ་སྒོ་དུག་གྲུ་ཤིང་ལ་
འཐོང་བྱང་། འཕྲེ་དང་བམ་སྒྲ། འཕྲེ་ལུང་སྒྲག་བ། འཕྲེ་མོ་སྒྲུང་བ། འཕྲེ་མོ་སྒྲུང་བ། འཕྲེ་མོ་སྒྲུང་བ། འཕྲེ་མོ་སྒྲུང་བ།
གསུམ། འཕྲེ་བཅན་ཐང་སྒོ་བཞི། འཕྲེ་འཕར་པོ་ཐོ་འབྱུང་བཅས་སོ།)འཕར་པོ་ཐོ་བྱང་དུ་གཤེགས་ནས་སྒྲུ་མཁར་
ཡུལ་བྱ་བཟ་སྒྲང་བཅིགས། ལུམ་པ་ཤངས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བྱུལ་ཏེ་རྒྱལ་ཕན་བཅུ་གཉིས་ལ་
མངའ་མཛད་དོ།

འདིར་གཙོ་བོ་ལྷ་རྒྱུད་ཐོལ་ཚུལ་བཤད་པ་ནི་གཉའ་ཁྲི་བཅན་པོ་ལྷ་རྒྱུད་ཡིན་པའི་གཏམ་གྱི་
ཕུགས་དང་ཁྲུངས་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ང་ཚོས་གཉའ་ཁྲི་བཅན་པོ་སྤོང་ལྷ་ཡུལ་ནས་
བབས་པའི་ཤོད་སྒོལ་དེའི་ཕུགས་རྟོགས་སྒྲུབ་པ་གྱུར། ད་དུང་ང་ཚོས་ཚན་རིག་དང་མཐུན་
པར་འདི་དག་ལ་བརྟག་དབྱེད་བྱས་པ་ཡིན་ན་ངོ་མཚར་བའི་གནད་དོན་འདི་ཆེད་སྒྲུབ་སྟེ།
རྒྱལ་པོ་གནམ་ནས་བབས་པའི་ཤོད་སྒོལ་འདི་ནི་པལ་ཆེར་སྤོང་གྱི་སྤོང་གཉིས་ལས་མས་སུ་
བྱུང་བ་ལྟར་མཛོན་ལ། གནམ་གྱི་ཁྲི་བྱུན་པོ་དེ་དག་རྒྱ་རྒྱུན་རི་ཡིན་མི་ཤེས་པར་ཆུང་དུའི་
སྐབས་ནས་གདུང་ཡང་མཐོང་རྒྱ་མེད་པར་གྲོངས་ཤིང་། གདུང་མཐོང་རྒྱ་མེད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ནི་སྒྲུ་ཐག་ལ་འབྱས་ནས་ནམ་མཁར་གཤེགས་པ་རེད་ཟེར། དེ་ཡིད་ཆེས་པར་དཀའ་
བས་དེའི་རྒྱབ་སྒྲོར་དུ་དང་པོ་འོང་དུས་ཀྱང་གནམ་ནས་བབས་པ་རེད་ཅེས་བཤད་པའམ།
རང་གི་ཆོས་ལུགས་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཁེ་ཕན་གང་ཞིག་གི་ཆེད་གཉའ་ཁྲི་བཅན་པོ་ནི་མི་
ལས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་སྒྲུ་ཞིག་དུ་སྒྲུབ་འདོད་ཅིང་། སྒྲུ་ཞིག་མི་ཡུལ་འདིར་རི་ལྷོ་འོང་
བ་ཡང་བཤད་དགོས་པས་དེ་ནི་གནམ་ནས་བབས་པ་ལས་འོས་མེད་སྐབས་དེ་ལྟར་དུ་སྒྲུས་
པ་དང་། འོན་ཀྱང་དེ་སྐབས་གཉའ་ཁྲི་བཅན་པོ་ནི་ཤར་སྒོ་གོང་གི་ཡུལ་ནས་འོང་བ་
དམངས་ཁྲོད་དུ་ཡོངས་བསྐོས་ཡིན་པར་བརྟེན། བྲགས་པ་དེ་བརྟོལ་མ་སྒྲུབ་པར་གནམ་
ནས་ཡུལ་ཡར་སྒྲུང་དུ་ཐད་ཀར་མ་བབས་པར་ཐོག་མར་གོང་པོའི་སྒྲུ་རི་གྱང་ཐོར་བབས་
པར་བཤད་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ་མོ།

དེ་ཡང་ཡིན་སྲིད་དེ། བཀའ་ཆེམས་ཀ་ཁོལ་མ་ལུ་ལས་ཀྱང་ཁེ་ཕན་གང་ཞིག་ཆེད་གཉའ་
ཁྲི་བཅན་པོ་ཤུག་རི་རྒྱལ་རྒྱུད་དུ་སྒྲུབ་པར་འདོད་མོད། དེ་སྐབས་གནམ་ནས་བབས་པ་

ཡོངས་གྲགས་སུ་ཁྱུང་ཟེན་པར་བརྟེན་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ནི་ཆེས་སྟོབས་དང་ལྡན་པས་
 དེ་ལས་བཞུལ་བར་མ་ནུས་ནས། འདི་དང་པོ་ཤྲུག་རི་བྲག་པའི་རྒྱུད་ལས་རྒྱལ་པོ་དམག་
 བརྒྱ་བའི་སྤྱི་ཡིན་ཀྱང་མཆོན་ལྷས་ངན་ནས་རྒྱལ་པོས་ཡུལ་སྤྱུགས་པ་ལ། རྣམ་མཁའི་ལྷས་
 ཁོའི་སྐྱ་ཐག་ལ་རྒྱ་ཐག་བཏགས་ནས་ཡར་འཐེན་ཏེ་གནམ་རིམ་པ་བརྩ་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་
 བཞུགས་ཤིང་མིང་ལ་སྟོང་པ་མགོན་བཙུན་ཕྱ་ཡི་ལྷ་ཞེས་བཏགས་པ་དང་། རྣམ་བའི་མཐུ་
 ལས་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཐོབ་ནས་བཞུས་པ་ན། རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་སྤྱུལ་པའི་གདུལ་
 ཞིང་བོད་ཡུལ་སྟོང་དགུ་བྱ་བ་གངས་རི་ཤེལ་གྱི་མཆོད་རྟེན་འདྲ་ཞིང་བསེལ་དྲོད་སྟོམས་ལ།
 སྟོན་ཡི་རྒྱལ་པོ་ཏ་རུ་མན་ད་དང་བྲག་སྟོན་མོ་འདུས་པའི་རྒྱུད་བོད་མིའུ་རིགས་བཞི་འདུ་
 བའི་རྗེ་ཅུ་བྱོན་པར་དགོངས་ནས་གནམ་རིམ་པ་བརྩ་གསུམ་གྱི་སྟེང་ནས་སྤར་བབས་པར་
 བཤད་པ་བཞིན་ནོ། དེས་ན་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་སྟོན་པོར་འབྲུངས་པར་བཤད་པ་ནི་ཤོད་སྟོལ་
 རྩ་ཤོས་དང་དངོས་དོན་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་བོན་པོ་དང་བན་རྟེ་སོ་སོས་རང་
 འདོད་ཀྱི་གཞུང་འཆོས་ཤིང་ཚོམ་པ་ལ་རི་རྩར་སྤྱང་གྲུང་འཛོམས་ཡོད་པའི་མཐུན་དཔེ་
 ཆེས་ཁ་གསལ་བ་ཞིག་གོ། འོན་ཀྱང་འདིར་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ནི། ད་པན་བོད་ཀྱི་མི་རྒྱུད་མཆོད་
 རྒྱལ་དང་བཙན་པོའི་རབས་སོགས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་པལ་ཆེ་བས་ཁྲུངས་དང་གཞི་འཛིན་ས་
 ནི་བཀའ་ཆེམས་དང་བཀའ་འབུམ་འདི་དག་བྱས་འདུག་ཅིང་། འདི་དག་གི་མ་ཕྱི་ལ་མི་
 འདྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པར་ཆོག་ཟེན་ཡང་མི་འདྲ་བ་ཡོད་འདུག་པས། ཅིས་ཀྱང་གཤེབ་
 བསྐྱར་ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་བ་རྣམས་ལ་གལ་ཆེ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ།

བཙན་པོའི་གདུང་རྒྱུད་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་མཆོད་རྒྱལ་ནི་འོག་ཏུ་བཤད་པར་འདོད་ཅིང་།
 གསང་བསྐྱགས་ཡང་གསང་གི་དོན་རྩུང་ཟད་བཤད་ན་སྐབས་དེའི་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཤས་ཞོར་
 ལ་ཤེས་ཐུབ་སྟུག། ཤོད་དུ་བྲངས་པ་ལྟར། “དེ་ནས་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་བྱོན་པ་ལ། སྟོང་
 ལྷགས་མ་མཐུན་གསང་བསྐྱགས་ཡང་གསང་བཟུང་། གང་ལྟར་འཐེན་ཡང་གཉའ་ཁྲིར་མཐུན་
 པ་སྟེ། ཡང་གསང་ཐེ་བྲང་ལས་ཆད་གཉའ་ཁྲིར་བཏགས་སྟེ།” འདི་འབྲུ་འབྲེལ་བྱེད་རྒྱལ་
 གཉིས་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི། བོད་ཡུལ་གངས་རི་སྟོང་དགུའི་རྩྭ་དཔེ་མི་ཡི་འགོ་བ་གནས་
 སའི་ཡུལ་དུ་བྱང་བར་ཁྱུང་པ་ནས་བཟུང་། གཞོད་སྟོན་ལ་སོགས་བརྒྱད་དང་རྒྱལ་ཕན་བརྩ་
 གཉིས་དང་སེལ་མ་བཞི་བརྩས་པུ་རྟེན་ལྷ་སྟེང་བྱས་ཤིང་། དེ་ནས་རྗེ་ལ་པུ་བ་གཉའ་ཁྲི་
 བཙན་པོ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་བྱོན་པ་ལ། རྣམ་མཁའི་རྒྱ་ཐག་ལ་འབྲས་ནས་ཐུགས་རྟེན་ས་

རྟེན་གཤེགས་ནས་རྒྱལ་པོ་མཛད་པ་བོན་ལུགས་དང་། རྒྱ་གར་གྲུའི་རིགས་ལས་བོད་ལུལ་
 རྟེན་དགའི་རྗེར་གཤེགས་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ལུགས་བཅས་དམངས་ཁྲོད་དུ་སྟེང་ལུགས་མ་
 མཐུན་པ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། བཅོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྐབས་འགར་བོན་སྟོན་པས་ན་སྐབས་
 དེར་བོན་ལུགས་ཀྱི་ཤོད་སྟོལ་དེ་བྱལ་བསྐྱགས་བྱེད་པ་ལས་བཅོམ་ཐུན་འདས་ཀྱི་རིང་ལུགས་
 པའི་ཤོད་སྟོལ་དེ་གསང་ནས་བསྐྱགས་མི་ཆོག་པ་དང་། སྐབས་འགར་བཅོན་པོས་ཆོས་ལ་
 སྟོན་ཅིང་བོན་དགག་པས་ན་སྐབས་དེར་སངས་རྒྱས་པའི་ཤོད་སྟོལ་དེ་བྱལ་བསྐྱགས་ཅི་ཐུབ་
 བྱེད་པ་ལས་བོན་ལུགས་ཀྱི་ཤོད་སྟོལ་དེ། ཡང་གསང་བ་དོ་དམ་པོ་བྱེད་པ་རེད་ཟེ། གང་
 ལྟར་སྟེང་ལུགས་གཉིས་པོ་རྗེ་ལྟར་ཕྱོགས་འཐེན་ཆེན་ཡང་དོན་གྱི་བབ་ས་ནི་མི་གཅིག་དང་
 མཆོན་ཡང་གཉའ་བྲི་བཅོན་པོ་ཡིན་པར་མཐུན་པ་སྟེ། དར་མ་ཟད། རེས་གསང་རེས་
 བསྐྱགས་ལྟ་བུར་མིན་པར་དུས་དང་རྣམ་པ་ཀུན་དུ་ཡང་ཡང་གསང་བ་དམ་པོར་བྱེད་
 དགོས་པའི་ཤོད་སྟོལ་ཐེ་བྲང་ལས་ཆད་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་རྗེ་ལ་ཐུ་བ་གཉའ་བྲི་བཅོན་པོ་
 ཞེས་གཅིག་མཐུན་དུ་བཏགས་ནས་འབོད་སྐད་དོ་ཞེས་སོ། རྒྱ་མཆོན་དེས་ལོ་རྒྱུས་འགར་
 བསྐྱགས་པ་བོན་ལུགས་དང་གསང་བ་ཆོས་ལུགས་ཞེས་སྒྲས་ནས་ཡང་སྐབས་འགར་
 བསྐྱགས་པ་ཆོས་ལུགས་དང་གསང་བ་བོན་ལུགས་ཞེས་ཕྱོག་སྟེ་འབྱུང་བའི་གནད་ཀྱི་ཡང་
 ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། དེང་སང་ཐེ་བྲང་དང་གཞོད་སྦྱོན་འདྲེ་སྦྱོན་སོགས་ནི་གནའ་བོའི་མི་ཡི་
 སྤྱི་ཆོགས་ཤིག་དུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ལས། ལྟར་ཤིན་དུ་གསང་བ་དམ་པོར་
 བྱེད་པའི་ཡང་གསང་ཐེ་བྲང་ལས་མཆེད་པའི་ལུགས་ཀྱང་དེང་ཆེས་ཆེར་ཡང་བསྐྱགས་བྱེད་
 པའི་ལོ་རྒྱུས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ།

འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་པ་ནི། ཕྱོགས་བཞི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བོད་ལ་ཕྱོལ་ནས་འཆོ་བའི་དུས་དེ་
 ཅོམ་ནས་གཉའ་བྲི་བཅོན་པོ་བོད་ཀྱི་རྗེར་བྱོན་པ་ལ། རྟེན་ལུགས་མ་མཐུན་པ་གསུམ་ཡོད་
 པར་གྲགས་པ་ནི། གསང་བ་ཆོས་ལུགས་དང་བསྐྱགས་པ་བོན་ལུགས་དང་ཡང་གསང་ཐེ་
 བྲང་ལུགས་དང་བཅས་གསུམ་ལ་ཟེར་ཞིང་། གང་ལྟར་ལུགས་གསུམ་པོ་རྗེ་ལྟར་ཕྱོགས་
 འཐེན་ཆེན་ཡང་རྗེ་ལ་ཐུ་བ་གཉའ་བྲི་བཅོན་པོ་ཡིན་པར་མཐུན་པ་སྟེ། ཡང་གསང་ཐེ་བྲང་
 ལས་ཆད་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་རྗེ་ལ་ཐུ་བ་གཉའ་བྲི་བཅོན་པོ་ཞེས་བཏགས་ཤིང་བཟོད་སྐད་
 ར། གཞན་གཉིས་ནི་རྟ་ཅི་སྒྲོས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་སོ། འགྲེལ་ཚུལ་འདི་གཉིས་ལས་ཐུ་མ་ནི་
 དོན་དང་རྒྱ་མཆོན་འགྲེལ་བའི་ཆ་ནས་ཡིན་ལ། བྱི་མ་ནི་ཐུ་མའི་བྱུང་རིམ་དང་རྒྱ་མཆོན་

ཤེས་ནས་སྤྱིང་པོ་སྤངས་ཏེ་སྤྲོམ་ཆོག་ཏུ་བཀོད་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། འདིར་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་
 བཤད་དགོས་པའི་དམིགས་ཡུལ་ནི། རྣམ་གཞག་གང་ཞིག་གི་ཐ་སྙད་དང་སྤྲོམ་ཆོག་བཀོད་
 པར་སྤོན་དུ་བྱུང་རིམ་ངེས་ཅན་ཞིག་བརྒྱུད་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་
 དཀའ་ལྷོག་ཅན་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་ངེས་ཅོ་ཞིག་གི་མཐར་བཀོད་པའི་སྤོམ་ཆོག་ནི་ཆེས་གསོན་
 ཉམས་ལྡན་པ་བོད་གནའ་མི་རྒན་པོའི་གཏམ་དཔེ་བཞིན་ཏེ། ཚུལ་འདིས་ཀྱང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་
 བྱུང་རིམ་ལྷུ་སྤྱོ་སོགས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པར་ཕན་ཐོགས་རེ་འབྱུང་ངམ་སྟམ་སོ།

གསུམ་ བོད་སྤྱི་ཡི་མི་རྒྱུད་ཇི་ལྟར་མཆེད་ཚུལ།

བོད་ཀྱི་རིགས་འདི་གང་ལས་མཆེད་པར་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པ་ནས། ལྟ་དང་
 གནོད་སྦྱོར་ལས་མཆེད་པ་ནི་གོང་དུ་ལྟགས་ཆེན་པོ་བཞིའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་དང་།
 ལྟ་རབས་དང་པོ་སྤྱི་དུ་ཡལ་ལྟ་བུའི་དུག་ལས་བོད་མིའི་གཏུང་དུག་བྱུང་ཁིང་། དེ་དག་
 ལས་བོད་ཀྱི་མི་རྒྱུད་མཆེད་ཚུལ་ནི་འོག་ཏུ་བོད་ཀྱི་རུས་རྒྱུད་མཆེད་ཚུལ་སྐབས་སུ་འཆད་དོ།
 རྒྱ་ནག་ནས་མཆེད་པར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞི་འཛིན་ས་གང་ཡིན་གོང་དུ་ཡང་བཤད་ཟེར་
 ཅིང་། ཀྱུ་ཁུ་ཐེན་གྱི་ཀྱང་གོའི་མཐའ་མཆོམས་མི་རིགས་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་
 ༡༩༥༥ལས། “སུ་ཡིའི་ཁྲི་རབས་དང་། ཐང་གི་ཁྲི་རབས་སྤོན་ལ་ལུ་བུ་ཕྱོགས་སུ་གནས་པའི་
 འཇང་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་བརྟགས་ན། འཇང་རིགས་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་མའི་ཆགས་ཡུལ་ནི།
 ཀན་སུའུ་ཏུང་ཏང་ས་ཁུལ་དང་། མཚོ་སྤོན། མ་ཆེན་སྤོན་ར། ཤིན་ཅང་ཅ་ཅུ་བཟང་བའི་ས་
 གནས་ཁག་ལ་སྤོད་ཀྱི་ཡོད་འདུག ཁ་ཁུལ་གཅིག་ཏུ་གཏན་སྤོད་མི་བྱེད། སྤོན་འབྲས་ཐོན་
 འབབ་ཉུང་ཁིང་། འཚོ་རྟེན་གཙོ་བོ་འབྲོག་ལས། དུད་ཚང་སོ་སོར་རུས་མིང་ཡང་ཏན་ཏན་
 མི་འདུག ཁ་ལའར་པ་མའི་མིང་འདོགས། རིགས་རྒྱུད་འཕེལ་རྒྱས་ཆེ། རྒྱལ་སྤོན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་
 མེད། སུ་ཞིག་དཔུང་སྟོབས་བཟང་བ་དེས་འགོ་དཔོན་བྱེད། ཉམ་ཆུང་སྟོབས་ཤུགས་དམན་
 པ་རྣམས་རང་བཞིན་གཞན་གྱི་དབང་འོག་སྤོད་དགོས། དེ་ནས་ལོ་མང་པོ་སོང་བའི་རྗེས་སུ་
 ཆོག་སྤྱིལ་བྱུང་སྟེ་སྟོབས་ཤུགས་རྒྱས་པས་མཚོ་སྤོན་ས་ཁུལ་དུ་རྒྱ་བསྐྱེད་ཀྱིས་བོད་མི་རིགས་
 ཞེས་གྲགས་པ་བྱུང་”ཞེས་དང་། སྤོན་མིན་ལན་གྱི་ཀྱང་གོའི་རྒྱལ་རབས་མདོར་བསྡུས་དེབ་
 ཐེར་གཉིས་པའི་ལོ་ཚན་གསུམ་པའི་ས་བཅད་བཞི་པ་༡༩༥༥ལས། ཐང་ཏུ་གསར་པའི་བོད་

སྒྲོ་དེ་བ་ཐེར་ནང་བཀོད་གསལ། “ཕྱན་དང་། སྤྲ་གཉིས་ཆོག་གི་སྤྲ་འབྲ་བོ་འདུག །སྤྲ་
འཇང་ཆོ་ཁག་དེ་བོད་རིགས་ཀྱི་མེས་པོ་ཡིན་འདུག །ཐུ་ཕྱན་ལི་ཉུ་ཆོ་ཁག་དང་། སྤྲ་
འཇང་། ཐང་མོ་ཆོ་ཁག་བཅས་ལ་དབང་བསྐྱར་བྱས། འཇང་རིགས་ཆོ་ཁག་དེ་རྣམས་བོད་
དབྱུས་གཙང་དུ་སྤེལ་བའི་ཆོ་ཁག་དང་པོ་ཡིན”ཞེས་སྤྲི་ཡིག་ཚང་རྟིང་པ་འགར་རུ་བ་
ཕྱོགས་ཀྱི་འཇང་རིགས་བཤད་པ་རྣམས་ཁྱུངས་སུ་བྱས་ནས་བོད་ཀྱི་མི་སྤྲད་མཆེད་ཚུལ་
བཤད་པ་ལྟར་རོ།

དོན་གྲུབ་སྤྲུལ་གྱི་གསུང་འབུམ་དྲུག་པ་༡༥༥ལས། “ཐང་ཡིག་གསར་རྟིང་རྣམས་སུ་བོད་
ཁྱུངས་འཇང་ལ་ཐུག་ཅིང་། འཇང་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་བཤད་པ་ན་ཡང་། སྤྲ་རིགས་དང་འཇང་
རིགས་རིགས་སྤྲད་གཅིག་པར་བཤད་དེ་ཐད་ཀར་མི་རིགས་ཆེན་པོའི་རིང་ལུགས་ལ་ཞབས་
འདེགས་ཞུས་པ་དང་། མི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་མི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཆེད་དུ་བསལ་ནས།
མི་རིགས་གནས་པ་དང་འཕེལ་སྤྲུལ་འགྲོ་བ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ལོག་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྲོད་ཚུལ་ལ་
ཞབས་འདེགས་ཞུས་པ་དང་། ཆབ་སྤྲོད་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཤུགས་སྤྲོད་པ་བཅོས་པ་རེད”ཅེས་
དང་། “བོད་རིགས་ཀྱི་ནང་དུ་འཇང་རིགས་ཁ་ཤས་འདུས་ཡོད་པ་དང་། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དབང་
གིས་ཤུགས་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ལས་ཀྱིས་པའང་ཁག་ཅིག་འབྱུང་སྤྲོད། ཡིན་ན་ཡང་། དེ་ཆོ་ནི་མི་
རིགས་འདིའི་གྲུབ་ཆའི་ནང་གི་ཡང་ཆ་གཅིག་དང་ཡན་ལག་གི་སོར་མོ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ལས།
མི་རིགས་འདིའི་གྲུབ་ཆ་གཙོ་བོ་དང་ཆུ་བ་ག་ལ་ཡིན”ཞེས་དགག་པ་བསྟོན་པ་ལྟར་སྤྲུལ་ལས་
བོད་མཆེད་པ་དང་བོད་ལས་སྤྲུལ་མཆེད་པའི་ཁྱུངས་ལུང་ཞིག་པལ་ཆེར་རྟེན་མི་སྤྲོད་ཀྱང་།
གོང་དུ་ལན་དུ་མར་བཤད་པ་ལྟར། སྤྲ་བོད་ཉོར་གསུམ་པ་གཅིག་གི་སྤྲད་ལས་མཆེད་པའི་
ངག་སྤྲོད་ནི་བོད་འདིར་གནའ་ལྷ་མོ་ཞིག་ནས་ཡོད་འདུག་ཅིང་། མི་རིགས་ཀྱི་མཆེད་ཁྱུངས་
ཤོད་མཁན་པལ་ཆེ་བས། མི་རིགས་ཆེན་པོ་དང་མང་པོ་གང་ཡིན་ཡང་ཐོག་མའི་མཆེད་
ཁྱུངས་ཡར་འདེད་ཀྱི་མཐར་གཏུགས་ན་གཅིག་ལ་ཐུག་འགྲོ་བར་འདོད་པ་ལྟར་ན། ངག་
སྤྲོད་འདི་ལ་ཡང་སྤྲུལ་མཆེད་མེད་པ་ཞིག་མིན་སྟུག། མེད་འབྲ་ཆགས་སུ་འཁོད་པའི་ངག་སྤྲོད་
འདི་དག་ནང་བོད་ནི་སྤྲི་ཕུ་བོ་ཡིན་པར་བཤད་པས་སྤྲ་ནག་པའི་རྣ་བར་འཐད་དཀའ་ལྟེ།
སྤྲ་ནག་ནི་ག་དུས་ཀྱང་མི་རིགས་ལྷ་བཅུ་ང་ལྷ་ཡི་མེས་པོ་རུ་འབོད་དགོས་པ་འདི་ལོ་རྒྱུས་
ཤིག་མ་ཡིན་པར་དེ་ལས་གལ་ཆེ་བའི་ཆུ་དོན་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་པས་སོ། དེས་ན་ད་ལྟའི་ཆར་
མི་རིགས་གང་ཞིག་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་དེ་གནའ་དུས་ནས་དེ་ལྟར་ཐེར་ཐུག་དུ་གནས་པར་

བཤད་པ་ནི། དོན་གྲུབ་རྒྱལ་གྱིས་བཤད་པའི་“མི་རིགས་གནས་པ་དང་འཕེལ་རྒྱས་འགོ་
བའི་ཚས་ཉིད་ཁས་མི་ལེན་པ”ཞེས་པ་དེ་ཡིན། ལྷོ་བྲག་ཕྱག་རྡོར་བའི་གདུང་རབས་
༥༥༠ལས། “སྤྱི་དང་བྲག་སྤོན་མོ་ལས་འཕེལ་བ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་འབྲུག་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་མི་སྤྱོད་བྱུང་མེད་ཀྱི་ཆས་སུ་བྱས་ཏེ་གངས་ཅན་དུ་སྒྲོམ་པ་དང་། ཏྲོ་ཡུལ་
ནས་མི་གཅིག་འབྲུམས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་དར་བར་གྱུར་ཅིང་”ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དེ་
སྤོན་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལས་དོན་ལ་དཔྱད་ཆེ་ཞིང་། གོང་གི་དོན་འབྲུབ་རྒྱལ་གྱིས་
གསུང་སྤྱངས་དང་ཡང་མཐུན་ནོ།

རྒྱ་གར་ནས་མཆེད་པར་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་ལྷ་ལས་སྤུལ་བྱུང་གི་བརྟེན་འབྲེལ་
ཡིན་ལ། དེའི་སྒྲོམ་ཅུང་རྒྱས་ཅིང་ཤོད་མཁན་གཅིག་ནི་མངའ་བདག་ཉང་རལ་ཡིན་ཏེ། ཚས་
འབྱུང་མེ་ཏྲོག་སྤྱིང་པོ་༡༥༠ལས། “བོད་ཡུལ་གངས་རིའི་ཁྲོད་འདིར་འགོ་བ་མིས་རི་རྩར་
བབྱང་བའི་ལྷགས་ནི། སྤོན་སངས་རྒྱས་ཤྲུག་ཐུབ་པ་འཇིག་རྟེན་དུ་མ་བྱོན་པའི་གོང་དུ། རྒྱ་
གར་གྱི་ཡུལ་དུ་རྒྱལ་པོ་དང་སྤྱོད་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། (མ། རྒྱ་ཡུལ་འཁོར་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་པ་གཉིས་བྱུང་བ་
ལ)ཡུལ་འཁོར་སྤྱོད་ལ་བྱ་སྤྱོད་དན་དང་། འཐབ་དགའ་དང་། རྒྱ་བ་ཅན་ལ་སོགས་པ་བརྒྱ་ཐམ་
པ་བྱུང་བ་ལ། རྒྱ་སངས་ལ་བྱ་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་། གཡུལ་རྡོར་བརྟེན་པ་དང་། (མ། རྒྱ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་ཁ་ལོ་བ་
རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་ཏེ། གཡུལ་བཞེ་བས་འཐབ་དགའི་རིགས་དཔྱད་གི་རིགས་བཅོ་བརྒྱད་དང་བཅས་པ་བཞག་པར་གྱུར་ཏོ། ཅུ་པ་
ཏེ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱལ་པོ་དཔྱད་གི་ཚོགས་ཤིག་དང་བཅས་པར་གཡུལ་འབྲེད་པའི་ཚོ། བྱུང་མེད་ཀྱི་ཆ་ལྷགས་བྱས་ནས་སྒྲོམ་ཏེ། རི་ཁ་
བ་ཅན་གྱི་རི་ཁྲོད་དུ་ལྷགས་ཏེ། གནས་པའི་རིགས་དེ་བོད་ཅེས་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ། སྤོན་དཔོན་ཤེས་རབ་གོ་ཆས་གསུངས་སོ།)
འཇིགས་སྤེ་དང་། རིས་མེད་དང་། ལྷར་བཅས་དང་ལྷ་བྱུང་ངོ་། ཡང་མཆེད་པོ་དེ་དག་མ་
འཆམས་ཏེ་འབྲུག་པ་ཆེན་པོ་བྱས་སོ། དེའི་ཆེ་ལྷ་བྱུང་འབྲུག་ཆེན་པོས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་རོགས་
བྱས་ཏེ། དབྱང་དན་དཔྱད་ཚོགས་བཅོ་བརྒྱད་དང་བཅས་པ་བཞགས་པར་བྱས་སོ། དམག་
བརྒྱ་བའི་བྱ་ཆུང་ཤོས་ཅུ་པ་ཏེ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱལ་པོ་འཁོར་དང་བཅས་པ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་དམག་
གིས་འཇིགས་ཏེ། བྱུང་མེད་ཀྱི་ཆས་སུ་ལྷགས་ཏེ། རང་གི་རྩོ་པོ་བསད་པའི་འཁོར་མི་བྱའོ།
ཞེས་བརྗོད་ནས་རི་གངས་ཅན་གྱི་ཁྲོད་དུ་སྒྲོམ་ནས་འདུག་པས། དེའི་རིགས་འཕེལ་བ་དང་།
བོད་ཡུལ་ཁ་བ་ཅན་གྱི་མི་ཞེས་བྱ་བར་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ལྷ་ལས་སྤུལ་བྱུང་བའི་
འབྲེལ་པ་སྤོན་དཔོན་བདེ་སྤྱོད་བཟང་པོས་མཛད་པ་དང་སྤོན་དཔོན་ཤེས་རབ་གོ་ཆས་
མཛད་པ་ལས་བཤད་དོ”ཞེས་སོ།

སྒྲོབ་དཔོན་ཤེས་རབ་གོ་ཆའི་སྒྲ་ལས་ཕུལ་བྱུང་གི་བརྟེན་འབྲེལ་༡༤༤རང་དུ་ནི་འདི་ལྟར།
 “དེ་ཡང་བྱུང་འབྲེལ་(རྒྱ་གཞུང་ན་གྱི་ཤེས་འབྱུང་པ་ཐད་ཀར་བྱུང་འབྲེལ་ལ་བསྒྲུར་ན་འགྲིག་མིན་དཔུང་)གིས་
 འཐབ་དཀའ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་རྒྱུད་བསྐྱུག་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་
 བྱུང་འབྲེལ་གིས་འཐབ་དཀའ་ལ་དྲིས་པ། དཔུང་གི་ཚོགས་བཅོ་བརྒྱད་ཁྱེད་རམ། འོན་ཏེ་
 འོར་སྒྲ་གཅིག་ཕུ་ཁྱེད་ཞེས་དྲིས་པ་དང་། དེས་དཔུང་གི་ཚོགས་རྣམས་ཁྱེད་རོ་ཞེས་སྒྲས་པ་
 དང་། དེས་ཞེ་འབྲས་པར་གྱུར་ནས། བྱུང་འབྲེལ་གིས་སྒྱུ་མེད་གི་ཕྱོགས་བྱས་ཏེ། གཡུལ་ངོར་
 ཆས་པ་ན། མིང་སྒྱུབ་ཀྱིས་ཀུན་དུ་བཏུས་ཏེ་སྒྲས་པ། ཁོ་བོས་ནི་ཉེ་དུའི་ཚོགས་གསོད་པར་མི་
 ལུས་ཏེ། གང་གི་དོན་དུ་རྒྱལ་མིང་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་ཉེ་དུའི་ཚོགས་དེ་ཇི་ལྟར་གསང་
 པར་བྱ་ཞེས་སྒྲ་སྟེ། མིང་སྒྱུབ་འཐབ་པ་ལས་ཐོག་པར་གྱུར་པ་དང་། བྱུང་འབྲེལ་གིས་སྒྲས་པ།
 ཁྱེད་ནི་རྒྱན་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གིས་མི་ནི་བསང་པ་དང་། གང་ཞིག་གསོད་པར་བྱེད་པ་དག།
 དེ་དག་གཉིས་ཀ་མི་དམིགས་ཏེ། བསང་དང་གསོད་པ་པོ་ཡོད་མིན། རིགས་དང་འདུལ་བ་
 ཕུན་སུམ་ཚོགས། བྲམ་ཟེ་བ་ལང་སྒྲང་པོ་དང་། བྱི་དང་སྟེ་ཤ་ཅན་དག་དང་། མཁས་པ་
 རྣམས་ནི་མཉམ་པར་བསྟ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་ལྟ་བུའི་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་
 མང་པོ་བཏུན་ཅིང་། ལྷ་ཚོགས་པའི་གཟུགས་བཏུན་པས་བསྐྱུས་ནས། མིང་སྒྱུབ་ཀྱི་ཁ་ལོ་པ་
 རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་ཏེ། གཡུལ་འབྱེད་པས་འཐབ་དཀའ་རིགས་དཔུང་གི་ཚོགས་བཅོ་བརྒྱད་
 དང་བཅས་པ་བསྐྱུག་པར་གྱུར་ཏོ། ཅུ་བ་ཏེ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱལ་པོའི་དཔུང་གི་ཚོགས་གཅིག་
 དང་བཅས་པ་གཡུལ་འབྱེད་པའི་ཚོ། བྱུང་མེད་ཀྱི་ཆ་ལུགས་སུ་བྱས་ཏེ་གྲོས་ནས་རི་ཁ་བ་
 ཅན་གྱི་རི་ཁྲོད་དུ་ལྷགས་ཏེ། གནས་པའི་རིགས་ལས་དེང་སང་ན་ཡང་བོད་ཅེས་བྱ་བར་
 གྲགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱུང་།

འདིར་གྲགས་ཆེ་བའི་སྟེན་ལས་བྱུང་བའི་ཤོད་སྟོལ་དེ་རུང་ཁ་གསལ་དུ་བཏང་ན། དེའི་
 བྱུངས་ནི་མ་ཆི་བཀའ་འབུམ་དང་བཀའ་ཆེན་ཀ་ཁོལ་མ་གཉིས་ཡིན་པར་ངེས་ལ། དེ་
 གཉིས་པོ་ཡང་པལ་ཆེར་གཅིག་མཚུངས་སུ་བཤད་མོད་རུང་མི་འདྲ་བ་རྣམས་ཁ་གསལ་སྟེ་
 འཆད་ན། མ་ཆི་བཀའ་འབུམ་༤༡ལས། “དེ་ནས་སྟེན་བྱང་རྒྱུ་མེས་དཔལ་དེས་བྲག་སྟོན་
 མོ་(སྟོག་སྟངས་བྲག་སྟོན་མོ་མ་ཡིན་པར་བྲག་སྟོན་མོ་མ་ཡིན་འོས)ཤི་ཡི་དོགས་ནས། རྒྱ་འབྲུལ་གྱིས་གྱུར་བར་
 ཁ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་ལྔར་གྱི་སར་བྱིན་ནས། བྲག་སྟོན་མོ་དང་བཟའ་ཆོ་བྱས་པ་དང་། ལྷ་
 བ་དགུ་དང་ངོ་བརྒྱ་ནས་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་ལས་ཆེ་འཕོས་པའི་བྱ་དྲུག་བྱུང་སྟེ། ས་སྟེན་

ཡིན་པས་ལུས་སྤྱོད་ཁོངས་པ། མ་བྲག་སྤྱོད་མོ་ཡིན་པས་མཚུག་མ་མེད་པ། གདོང་དམར་པ།
 བཞིན་མི་སྤྱོད་པ། གཅིག་སྤྱོད་ལས་ཆོ་འཕོས་པས་དལ་ལ་གཞུངས་པ་དང་རྒྱུད་རིང་བ་གཅིག་
 བྱུང་། གཅིག་སྤྱོད་མ་ཡིན་ལས་ཆོ་འཕོས་པས་ཁོང་ཁྲོ་བ་རྩལ་བ་འཐབ་འདོད་པ་གཅིག་བྱུང་།
 གཅིག་མི་ལས་ཆོ་འཕོས་པས་འདོད་ཆགས་ཆེ་བ་མིའི་འོར་ཁྲུང་ལ་དགའ་བ་གཅིག་བྱུང་།
 གཅིག་དཔྱལ་བ་ལས་ཆོ་འཕོས་པས་ཞེ་སྤང་ཁྲོ་གཏུམ་ཅན་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆེ་བ་གཅིག་བྱུང་།
 གཅིག་ཡི་དྲགས་ལས་ཆོ་འཕོས་པས་ལུས་བྱུང་དན་ལ་སྤྱོད་ལ་དན་པ་སེར་སྤྱོད་ཆེ་བ་གཅིག་
 བྱུང་། གཅིག་བྱོལ་སོང་ལས་ཆོ་འཕོས་པས་ལེགས་མ་ལེགས་ཆ་མི་ཆོད་པ་གོ་བ་དང་ཤེས་
 རིག་མེད་པ་གཅིག་བྱུང་། དེ་རྣམས་ཀྱང་གདོང་དམར་པ་ཤ་དང་ཁྲག་ལ་དགའ་བ་སྤྱོད་
 པ་ལུས་ལ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་ཤེས་པ་སྤྱོད་སོ་ཞེས་བཤད། ཀའོལ་མ་༥༠ལས་ཐོག་མའི་སྤྱོད་སྤྱོད་
 གཅིག་ལས་མ་བཤད་མོད། འདིར་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་བཤད་པ་ནི་བོད་མིའི་གདུང་སྤྱོད་གི་ཐོག་
 མའི་རུས་ཡིན་པར་བཤད་འདོད་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་གཞི་བཟུང་ནས་ཕྱིས་འབྲི་བྱུང་གདན་
 རབས་གསེར་སྤང་ལས་དངོས་སྤྱོད་བཤད་པ་ཡང་བྱུང་ཞིང་། དེ་ལ་དྲག་འབྱུང་དགོས་པ་ཡང་
 འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིར་འགོ་བ་ལ་རིགས་དྲག་ཡོད་པ་ལས་རེ་རེ་ཆོ་འཕོས་པ་སོགས་རེ་
 རེ་རེ་རྒྱབ་རྟེན་དུ་རེ་རེ་རྟེན་དུ་བཤད་དོ། དེ་རྣམས་ཀྱང་གདོང་པ་དམར་པ་ཞེས་པ་ནི་
 སྤྱོད་དང་། ཤ་དང་ཁྲག་ལ་དགའ་བ་ཞེས་པ་ནི་སྤྱོད་མོ་དང་། སྤྱོད་པ་ཞེས་པ་ཡང་སྤྱོད་
 མོ་དང་། ལུས་ལ་སྤྱོད་པ་ཞེས་པ་ནི་སྤྱོད་ཡི་རིགས་སྤྱོད་བསམ་པ་ཡིན་ཏེ། མ་ཆི་བཀའ་
 འབུམ་༡༥༥ལས། “བྱ་དེ་རྣམས་ཀྱང་སྤྱོད་ཡིན་པས་ལུས་སྤྱོད་གང་པ། གདོང་དམར་པ།
 མ་བྲག་སྤྱོད་མོ་ཡིན་པས་མཚུག་མ་མེད་པ་ཤ་ཁྲག་ལ་དགའ་བ། སྤྱོད་པ་སྤྱོད་ཤེས་
 པའོ”ཞེས་པ་ལྟར་རོ། པ་རྒྱུད་བྱ་ལ་མ་རིགས་ན། རི་བོང་གོ་རྟོག་ནས་འབྱུང་། ཞེས་པ་
 ལྟར་པ་རྒྱུད་བྱ་འདེད་གྱི་རིགས་པ་འདི་ལ་བོད་ཀྱི་རྣམས་མཐས་པར་ཡོད་སྟེ་མས་པ་ནི་
 བདེན་པ་འདྲའོ།

བོད་རུས་ཆེན་བཞི་ཡི་མེས་པོ་སྤྱོད་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་སྟེ་མ་ན། འདི་ལ་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུས་
 རྣམས་སྤྱོད་སྤྱོད་བྱུང་རྒྱུ་སེམས་པ་དང་། མེས་པོ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་བྱུང་། ༡༥ལས་ཐ་
 སོགས་མིང་འགའ་ཞིག་ཡོད་ལ། བཀའ་ཆེམས་ཀའོལ་མ་༥༥ལས། “དེའི་ཆོ་སྤྱོད་ཡུལ་ལང་
 ཀའོལ་རི་ན། སྤྱོད་པོ་ལང་ཀའོལ་སྤྱོད་བཟུང་། ལྟེ་རྒྱལ་པོ་ར་མ་ཆ་གཉིས་སྤྱོད་མོ་གཟི་ལུན་མ་
 (ར་མ་ཆའི་རྟོགས་བརྟོག་རྣམས་སྤྱོད་པོ་ལྟེ་མ་སོགས་མིང་གི་རྣམས་གངས་འགའ་རེ་འབྱུང་)ལ་མ་འཆམས་ནས་

གཤམ་ཆེ་བའི་ཤོད་སྒོལ་གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། མིའུ་འདྲ་ཆགས་པ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཏེ།
 དང་པོ་ཡེ་མེད་སྟོང་པར་འོད་དང་ཟེར་ལས་མཚོ་མེ་ལོང་ཅམ་ཞིག་བྱང་ལ། མཚོ་དེར་
 ཆགས་པའི་ཞགས་སྒྲིས་མ་ལྟ་བུ་བྱང་བ་དེ་སྒྲོང་ཆེན་པོ་གཅིག་ཏུ་འདྲིལ། སྒྲོང་རྩོལ་བའི་
 རང་ནས་བྱ་སྒྲག་དཀར་ནག་གཉིས་བྱང་བ་ལ་སྒྲང་བ་འོད་ལྡན་དང་སྒྲན་པ་ཟེར་ལྡན་ཞེས་
 ཟེར། དེ་གཉིས་པོ་བསྐྱབས་པ་ལས་སྒྲོང་དཀར་ནག་ཁྲ་གསུམ་བྱང་ཞིང་། སྒྲོང་དཀར་པོ་
 ལས་ལྟ་རིགས། རྒྱ་པོ་ལས་འདྲེ་རིགས། ཁྲ་པོ་ལས་སྒྲོན་མི་ལམ་ལམ་ལུམ་ལུམ་དང་སྲིད་པ་
 སངས་པོ་འབུམ་ཁྲི་དང་སྲིད་པ་ཡེ་སྒྲོན་རྒྱལ་པོ་སོགས་མི་གཅིག་ལ་མེད་གསུམ་ཐོགས་པ་
 ཞིག་བྱང་། སྒྲོང་ཁྲ་པོའི་བྱ་སྲིད་པ་ཡེ་སྒྲོན་རྒྱལ་པོ་ལས་སྒྲུ་ལ་སོགས་པ་གཙུག་རྒྱུད་དང་། མི་
 ལ་སོགས་པ་ཕྱུ་རྒྱུད་དང་། བོན་ལ་སོགས་པའི་དུ་རྒྱུད་དང་། ཕྱགས་ལ་སོགས་པ་གཙུག་
 རྒྱུད་ཐམས་ཅད་གྲོལ། སྲིད་པ་ཡེ་སྒྲོན་རྒྱལ་པོ་ལས་ཆད་པའི་ཕྱུ་རྒྱུད་མི་ཡི་རིགས་རིང་དུ་
 སོང་བ་ན་ཕྱུ་རབས་སྟག་ཚ་འལ་འོལ་བྱང་། དེ་ལས་ཕྱུ་རབས་མཆེད་བཞི་བྱང་བའི་གསུམ་
 པ་ཕྱུ་རྩེ་ཡབ་ལྟ་བདལ་དུག་(འདི་བོན་རྣམས་ཀྱིས་ལྟ་དབང་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་མིང་ཡིན་ཟེར)ལ་སྲས་སུམ་རུ་
 རྩ་གཅིག་ཡོད་པའི་རྒྱུད་པ་ནི་སྲིད་པ་སྟེ་སྟོམ་ལ་ཁྲ་ཡིན། ཡབ་ཀྱིས་དགྲུང་ནས་མི་རྒྱུད་སྟེལ་
 བར་བཏང་བས་སྲས་འཐེང་པོ་འཐེང་མིག་འཐེང་གེ་གསུམ་བྱང་བར་ཆེ་བ་གཉིས་རུ་གྱི་
 དང་མི་གྲིས་ཤི། ཐ་རྒྱུད་སྲིད་པ་རྒྱལ་བྱ་འཐེང་གེ་ལ་སྲས་བོད་འཛོམ་ལ་སྟོམ་དང་། རྒྱ་ཁྲི་
 བཞེར། ཉོར་ཁྲི་ཕྱག་སྟེ་ཆེ་བ་གསུམ་དང་། བོད་དང་འཇང་དང་མོན་ཏེ་འབྲིང་བ་གསུམ་
 དང་། སྟེལ་དང་སྲུམ་པ་འབྲི་བ་དྲེད་མོང་སྟེ་རྒྱུད་པ་མི་འདྲ་སྒྲན་བཞི་བཅས་བྱང་ཞིང་། ཆེ་
 བ་བོད་འཛོམ་ལ་སྟོམ་ལ་སྲས་བོད་ཁྲི་དོ་ཆེན་པོ་བྱ་བ་བྱང་། དེ་ལ་སྲས་དུག་བྱང་ཞིང་ཆེ་བ་
 རྩོང་། དེ་འོག་སྟེ། འབྲིང་བ་སྟེ། རྒྱུད་པ་འབྲུ། ལུ་བོ་དབའ་ལྷ་གཉིས་དང་དུག་སྟེ་བོད་གྱི་མི་
 རྒྱུད་ནི་འདི་ལྟར་དུ་གྲོལ་བར་བཤད་དེ། དེ་ནི་སྟེ་འབྲུ་རྩོང་གསུམ་སྟེ་དང་བཞི་ལུ་བོ་དབའ་
 ལྷ་གཉིས་ཏེ་བོད་མིའུ་གདུང་དུག་གི་མི་རྒྱུད་གྲོལ་ཚུལ་ལོ།

གཞོན་སྒྱུན་དང་སྟེའུ་གཉིས་ཀའི་རུས་རྒྱུད་ལས་མཆེད་པར་བཤད་པ་ཡང་བྱང་སྟེ། རྒྱལ་
 རབས་གསེར་སྟེང་། ༡༥༤ལས། “དེ་དུས་ཤེད་པོའི་སྒྱི་བོར་ལྷ་བ་ཞིག་སྒྲིས་ཏེ་བརྟོལ་ནས་མི་
 དཀར་པོ་ཞིག་བྱང་བས་རྒྱལ་རིགས་སུ་བྱས། ཚུལ་དེས་སྟོག་མ་ནས་མི་དམར་པོ་ཞིག་བྱང་བ་
 བྲམ་ཟེ། རྟིང་ཁ་ནས་མི་སེར་པོ་ཞིག་བྱང་བ་རྩུ། པོལ་གོང་ནས་མི་ནག་པོ་ཞིག་བྱང་བ་
 དམངས་རིགས་སུ་གྱུར་ཏེ། དེ་རྣམས་ལས་རྒྱ་གར་གྱི་མི་རིགས་བྱང་། ལུ་བོ་ཤེད་ལ་རོགས་

ལས་མཆེད་པ་ནི་གྱིང་གི་སྲིད་དང་། གནོད་སྦྱིན་གདོང་དམར་བ་གཉིས། གྱིང་གི་སྲིད་ལ་བྱ་
 བྱ་པོ་རྒྱུད་རྩེ་བམ་པ་དང་། ལུ་པོ་བྲག་སྲིན་གཉིས། རྒྱུད་རྩེ་བམ་པ་འེ་བྱ་རྒྱུད་ནི། ཨོ་རྒྱུན། ཟ་
 རྟོར། ལ་ཆེ། བལ་པོ། ལྷག་གཟིག། ཁྲོམ་གེ་གར། ལུན་མ། ལྷ་ནམ། ཐོན་མེ། བྱ་བྱ། ར་སྤེ་ལ་
 སོགས་པ་ཀའི་རིགས་མིའུ་རིགས་བཞིའི་ཁང་ཡིན་ནོ། ལུ་པོ་བྲག་སྲིན་ལ་བྱ་བྱ་པོ་ཐང་རྩེ་
 ཐོན་པ་དང་། ལུ་པོ་སྤུ་བྱ་རྟིང་གཉིས་སོ། སྤུ་བྱ་རྟིང་ལ་འབྲོག་ཆོལ་གྱི་སྤེ་བཙུ་བརྟུད། དེ་
 ལས་མཆེད་པ་མཐའ་འཁོབ་དགུ་བཅུ་ཅུ་གཉིས་སུ་ཆད་དོ། ལུ་པོ་ཐང་རྩེ་ཐོན་པ་ལ་བྱ་
 གཉིས། ལུ་པོ་བྲག་མི་སྦྱིན་པ་དང་། ལུ་པོ་འབང་རྩེ་དེད་གཉིས། ལུ་པོ་ལས་མཆེད་པ་ཡང་
 འཁོབ་དྲུག་ཅུའི་མི་ལགས་སྐད། ལུ་པོ་བྲག་མི་སྦྱིན་པ་ལ་བྱ་བཞི་ཡི་ནང་གི་ལུ་པོ་སྤྲེ་ཁང་
 རྒྱང་གི་མེས་པོ་སྦྱོན་པ་ཐང་རྩེ། དེའི་འོག་མ་སེ་ཁའི་མེས་པོ་སྤྲིང་ཤེར་ཐང་རྩེ། དེའི་འོག་མ་
 སྤྲིང་སུམ་པའི་མེས་པོ་གཏིང་རྩེ་དང་། ཐ་རྒྱུད་ལྗང་མེ་ཉག་གི་མེས་པོ་སྤྲེ་རྩུག་པ་དང་
 བཞིའོ། བཞི་པོ་དེ་ལས་མི་རིགས་པལ་ཆེར་གྲེས་སོ། སྤྲེ་རྩུག་པ་ལ་སྤྲེས་བཞི་སྤེ། སྤྲེ་གཟུགས་
 ཐོག་ཏ་དང་། དམངས་མ་རྩེ་དང་། ལུར་བྱ་ཅི་དང་། ལབ་རྩེ་དང་བཞི་སྤེ། སྤྲེ་གཟུགས་ཐོག་
 ཏ་ལ་བྱ་གསུམ། ཅེ་མ་དང་། རྩེ་དང་། རྩེ་མི་དང་གསུམ། དམངས་མ་རྩེ་ལ་བྱ་ལ། ལྷ་མོ་དང་།
 རྩེ་གས་མི་དང་། དྲག་རྩེ་དང་། ཟས་རྩེ་དང་། ཁང་རྩེ་བཙན་དང་ལ། ལུར་བྱ་ཅི་ལ་བྱ་ལ་སྤེ།
 ཡང་རྩེ་དང་། རིང་རྩེ་དང་། རྩེ་རྩེ་དང་། ཡངས་དང་། རྩེ་དཀར་རྩེ་དང་ལ། རྩེ་ལ་རིགས་
 ཡིན། རྩེ་རིགས་ལ། རྩེ་པོ་ཆེ་ཡོངས་རྩེ་དང་། ཡ་ཆེན་དང་རྩེ་དང་། རྩེ་ཆེན་རྩེ་དང་།
 ཐོག་རྩེ་དང་དང་བཞིའོ། རྩེ་རིགས་ལ་ཐོག་རྩེ་དང་ལ་རྩེ་མ་དྲུག་སྤངས་པས་བྱ་བཙུ་
 བརྟུད་སྤེ། དེ་ལ་རྩེ་དང་རྩེ་ཆེན་བཙུ་དང་། རྩེ་རྩེ་ལ་སོགས་པ་མི་རིགས་བསམ་
 གྲིས་མི་ཁྱབ་པ་ཞིག་མཆེད་དོ། དེ་ཡང་སྤྲིར་འཛམ་བྱ་སྤྲིང་ན། ལུ་ལ་ཆེན་པོ་ལ། མཐའ་འཁོབ་
 དྲུག་ཅུ་ཅུ་གཉིས། ཡང་འཁོབ་བཅུ་དྲུག་འབྲོག་ཆོལ་གྱི་མི་སྤེ་ཆེན་པོ་བཙུ་དང་། རྩེ་པོ་
 ལྷ་མོ་ཉེ་བྱ་ཅུ་བཞི་འོ་སྤེ་ལ་གྱི་འཛམ་བྱ་སྤྲིང་ན་མཆོས་སོ་ཞེས་པ་ལྷར་རོ།

ད་དུང་ངོ་མཚར་བའི་ཤོད་སྤོལ་གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་མགོ་རྒྱུ་དམ་ཆད་གྱི་ལྷགས་ཏེ། ལ་
 དྲུགས་རྩེ་ལ་རབས་ལལས། “དེ་ལ་རྩེ་འཛམ་བྱ་སྤྲིང་པའི་མི་ནི། རིགས་མི་མཐུན་པ་ཁྱི་དྲུག་
 རྩེ་ཡོད་པ་ལས། རིགས་བཞི་ཡོད་དེ། གནམ་འབབ་བཞི་དང་། ས་རྩེ་དང་གྱི་མི་བཞི་དང་
 བརྟུད་དུ་གྲེས་སོ། དེའི་སྲིད་ལྷགས་ནི། དང་པོ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་རྩེ་དང་ལས། རྩེ་དང་པའི་མཆོ་
 མོ་མེ་ལོང་དང་འདྲ་བ་གཅིག་རྩེ་དོ། མཆོ་མོ་དེའི་ནང་དུ་ལྷགས་གྱི་རྩེ་པོ་ཡལ་ག་བཞི་རུ་

གྲེས་པ་ཞིག་སྒྲེས་སོ། དེའི་རྒྱལ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡལ་གཤི་སྟེང་དུ་གསེར་གྱི་བྱ་ཁྲུང་གཡུའི་གཤོག་
 པ་ཅན་གཅིག་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་མཆུ་སྟེར་ཅན་ཞིག་བྱང་སྟེ། དེ་ལས་མགར་དང་། ཁྲུང་པོ་
 དང་། མང་བེར་དང་སྒྱི་ནམ་ལ་སོགས་པ་ཞང་ཁྲུང་རྒྱལ་རིགས་དང་། རྩེ་རིགས་དང་།
 དམངས་རིགས་དང་གསུམ་ནི་གནམ་ལས་བབས་སོ། རྒྱལ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྟོང་བུའི་ཙ་བ་རུ་
 བསེའི་བོང་བ་རི་ཕྱིད་ཙམ་ཞིག་བྱང་སྟེ། དེ་ལས་སྤྲེལ་ཡི་བྱ་དགུ་བྱང་སྟེ། སྤྲེལ་ནི་ས་ལ་གནས་
 པའི་སྤེལ་ཚན་ཡིན་ནོ། རྩེ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡལ་གཤི་ལས་དབུལ་གྱི་བྱ་ཁྲུང་དུང་གི་གཤོག་པ་ཅན་
 གཅིག་ལ་གཡུའི་མཆུ་སྟེར་ཅན་ཞིག་སྟེང་། དེ་ལ་སེའུ་མི་བཞི་སྟེང་པ་ལགས་སོ། སོ་དང་
 འབྲི་དང་རྒྱལ་དང་རྩེ། འགྲོ་ཀན་གཉེར་བ་ས། འོ་མ་སྟེ། སྟོང་དང་། ལུམ། བསེའོ་ཁྱོད་བཅན།
 ལུམ་སེ་བཞི་ནི་བཅུ་ལའི་བྱ་བཞིའོ། དེ་ལས་བསེའུ་བྱ་དགུ་བྱང་། བསེ་ཕན་བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པ་
 གནམ་ལས་བབས་སོ། རྩེ་ཕྱོགས་སྟོང་པའི་ཙ་རུ་འ་ཞ་མཚོང་གི་སྤྲེལ་བ་སྤྲུག་ཆུང་ཙམ་ཞིག་
 སྟེང་། འ་ཞའི་སྤེལ་རིགས་ལུམ་རུ་ལ་སོགས་པ་ས་ལ་སྟོང་པའི་སྤེལ་ཚན་ལགས། ཤར་ཕྱོགས་
 སྟོང་པའི་ཡལ་གཤི་ལས་གསེར་གྱི་ཤ་བ་རུ་དཀར་གཅིག་སྟེང་། གནམ་གདོང་གི་བྱ་དགུ། ས་
 གདོང་གི་བྱ་གསུམ། ཐོག་རྒྱད་གདོང་ལ་བྱ་བཙོ་བརྒྱད། ཆད་གདོང་བརྒྱད། ཉེས་གདོང་བཞི་
 ལ་སོགས་པ་གནམ་ལས་བབས་པའི་སྤེལ་ཚན་ལགས། ཤར་ཕྱོགས་སྟོང་པའི་ཙ་བ་ན་མེ་ཉག་ནི་
 གསེར་གྱི་སྤེལ་པ་རི་ཕྱིད་ཙམ་ཞིག་ལས་ཆད་དེ། མེ་ཉག་གི་རིགས་ས་ལ་སྟོང་པའི་སྤེལ་ཚན་
 ལགས་སྟེ། བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡལ་གཤི་ལས་སྟོང་ན་གསེར་གྱི་སྤེལ་བ་དབུལ་གྱི་མཆུ་བ་ཅན་ཞིག་
 སྟེང་། དེ་ལ་རྩེ་བཞི་ཞོལ་བརྒྱད་སོགས་པ་གནམ་ནས་ཆད་དོ། བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྟོང་པའི་ཙ་
 བ་ན་ལྷགས་ཀྱི་མཚོ་མོ་གཡུ་ཡི་རུ་ཙོ་ཅན་ཅིག་བྱང་། དེ་ལ་ལུམ་པའི་སྤེལ་ཚན་དང་སྤེལ་རིགས་
 བཅུ་གསུམ་ས་ལ་སྟོང་པའོ། སྤྱིར་ཆ་མེད་གངས་མེད་ཀྱི་རུས་ཀྱང་མང་དུ་ཡོད། གནམ་གྱི་རུ་
 བཞི་ངན། སའི་ནང་བཞི་ངན་ནོ། བར་ན་གཡུང་པོ་མི་བཞི་ངན་ནོ། ཞེས་བཤད་ཅིང་། འདི་
 ནི་བོད་ཀྱི་མི་རྒྱུད་ནམས་བྱ་ཁྲུང་སེར་པོ་དང་དཀར་པོ་གཉིས་དང་། མཚོ་མོ་སྟོན་མོ་དང་ཤ་
 བ་རུ་དཀར། ཆེ་ཆུང་དེའུ་ཙམ་གྱི་སྤྲེལ་བ་སྤྲུག་པོ་དང་སེར་པོ། དེའུ་ཙམ་གྱི་སྤེལ་པ་སེར་པོ་
 དང་སྤྲེལ་མ་ཁྲ་བོ་བཅས་དུང་འགྲོའི་རིགས་བརྒྱད་ལས་བོད་ཀྱི་མི་རྒྱུད་གྲོལ་བར་བཤད་དོ།
 འགོས་ཀན་གྱི་ཡིན་པར་གྲགས་པའི་ཡིག་རྟེང་ཞིག་ལས། “བལ་པོའི་མི་ནི་དུད་འགྲོ་མ་ཉི་
 ལས་ཆད། བལ་པོ་ཚས་ལ་ནག་པ་དེ་རྩུགས་ཡིན། བོད་ཀྱི་མི་ནི་སྟེང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་

ལས་ཆད། བོད་ཤེས་པ་ཡང་ཞིང་རིག་པ་ཙམ་རྒྱུ་བ་སེར་སྣ་ཆེ་བ་ཚས་ལ་དཀར་བ་དེ་
རྒྱགས་ཡིན་ཞེས་བཤད་དོ།

བཤད་ཚུལ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་སྤྱེལ་རྒྱུ་ལས་མཆེད་པར་བཤད་པ་ནི་དང་སང་ཚན་རིག་
དང་མཐུན་ཞེས་གྲགས་ཆེ་ཞིང་། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་དང་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྤྱུལ་པ་
དང་སྤྱེལ་ཏུ་བྱ་མན་ད་སོགས་བཤད་པ་ནི་ནང་ཚས་དང་རྒྱ་གར་གྱི་ཤན་ཁྱུགས་པ་སྟེ། སྤྱེལ་
མི་ལ་གྱུར་པའི་ཆེས་གནའ་བོའི་ཤོད་སྤྱོད་དམར་རྩེན་མ་ཞིག་ལ། སྤྱིས་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་
སྤྱུལ་པ་དང་གུད་ཏུ་བྱ་མན་ད་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་ཞིག་གཡོགས་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ། སྤྱི་མ་འདི་
དག་ནི་ནང་ཚས་མ་དར་གོང་གི་བོད་གནའ་བོའི་ཤོད་སྤྱོད་ཞིག་ཡིན་པར་ངས་ཏེ། ནང་
ཚས་དར་བའི་འོག་ཏུ་ཕལ་ཆེར་དེ་འདྲ་ཞིག་ཤོད་མི་ཐུབ་པ་དང་མི་སྤྱོད་པ་ལྟར་མངོན་
ཞིང་། གལ་ཏེ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཤོད་སྤྱོད་པ་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་བཏང་ཡང་དེ་འདྲའི་བྱུང་རྒྱུ་དཔལ་དུ་
འགྲོ་བ་ཤིན་ཏུ་དཀའོ། འོན་ཀྱང་ང་ཚས་ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་ནི། ང་ཚོར་རྟེན་པའི་མིའུ་འདྲ་
ཆགས་འདིའི་བརྗོད་བྱ་ཕལ་ཆེར་བོད་གནའ་བོའི་ཤོད་སྤྱོད་ཡིན་པར་ངས་ཀྱང་སྤྱིས་ཀྱི་
བརྗོད་བྱ་ཡང་འདྲེས་ཏེ། ཐུབ་པའི་སྤྱོད་དང་རྩེ་བཅུན་མར་པ་ལོ་རྩ་བཞིན་ནོ། དེ་བཞིན་
བཀའ་ཆེམས་འདི་དག་དེ་ལས་སྤྱིས་བྱུང་བ་ངས་ཀྱང་ཆེས་གནའ་བོའི་ཤོད་སྤྱོད་ཡང་ཡོད་
དེ། སྤྱེལ་མི་ལ་འགྱུར་བ་དང་རྩས་ཆེན་བཞི་གྲུས་པ་ལྟ་བུའོ། སྤྱེལ་མི་ལ་གྱུར་པའི་ཤོད་སྤྱོད་
དེ་ཆེས་གནའ་བོའི་ཡིན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གཅིག་ནི། སྤྱིར་སྤྱེལ་མི་ལ་གྱུར་པའི་རིམ་པ་
དང་རྩ་བའི་རྩས་ཆེན་བཞི་གྲུས་པའི་བཤད་སྟངས་འདི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་མཐུན་
པའི་ཤོད་སྤྱོད་འོ་མཚར་བ་ཞིག་ཏུ་སྤྱང་ཞིང་། སྤྱེལ་མི་ལ་གྱུར་ནས་རིང་པོར་མ་སོང་བའི་
སྐབས་ཙམ་ན་དེ་འདྲའི་ཤོད་སྤྱོད་ཞིག་ཡོད་པར་ཡ་མཚན་རྒྱ་མེད་ཅིང་། དེ་ནས་པ་རྒྱུད་བྱ་
འདེད་ཀྱིས་ངག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་མ་ཡིན་ན། སྤྱེལ་མི་ལ་གྱུར་ནས་ལོ་ངོ་འབྲུམ་ཕྱག་
བཞུལ་ཞིང་། ཚན་རིག་དར་བར་ལོ་ངོ་སྟོང་ཕྱག་བསྐྱུག་དགོས་པའི་བར་སྐབས་སུ་དེ་ལྟར་
བཤད་ཐུབ་པ་ནི་ཡ་མཚན་པ་ཞིག་གོ། གང་ལྟར་བོད་ཀྱི་རྩས་རྒྱུད་ཅི་བའི་ལམ་ལུགས་ནི་
ནང་ཚས་མ་དར་གོང་ན་ལྟག་པར་དར་བས། རྒྱ་མཚན་དེས་བོད་མིའུ་གདུང་དུག་གི་རྩས་
རྒྱུད་བཤད་པ་ན་མིའུ་འདྲ་ཆགས་འདི་ཉིད་གཙོ་ཆེ་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། བོད་མིའུ་གདུང་དུག་
གི་ཆེ་བཤད་དང་མདོ་ཁམས་སྤང་གསུམ་གྱི་ཡུལ་བཤད་སོགས་ཀྱི་རྩ་བའི་བྱུང་ས་ནི་ཤོད་
སྤྱོད་འདི་རང་ཡིན་ངས་པས་སོ།

ཁྱེ་གར་ལས་མཆེད་པར་འདོད་པ་འདི་ལ་དབྱད་རྒྱུ་མང་དུ་སྤངས་ཡང་། ཁྱེ་ནག་ལས་མཆེད་
པར་འདོད་པ་ནི་ཁྱེ་མཚན་གང་ཡང་མེད་དེ། རྩན་མིན་ལན་གྱི་ཀྱང་གོའི་རྒྱལ་རབས་མདོར་
བསྐྱས་དེ་བ་ཐེར་གཉིས་པའི་ལེ་ཚན་གསུམ་པའི་ས་བཅད་བཞི་པ་༢༥༧ལས། “ལི་ལུ་
འཇང་ཚོ་ཁག་དུག་པོ་བོད་ལ་བསྐྱོད་མཚམས་དུས་རབས་ཤེས་ཀྱི་མི་འདུག”ཅེས་བཤད་པ་
ལྟར། ཁྱེ་རིགས་མང་པོ་ཞིག་ནས་ཁྱེ་མཚན་གང་ཡང་མེད་པར་བོད་ཀྱི་མིས་པོ་དེ་ག་དུས་
འོངས་མིན་ཅི་མ་ཡང་མི་ཤེས་ཀྱང་ངས་པར་ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་འོངས་དགོས་པ་གཞི་
བཞག་ལས། ས་སྐྱེས་དོ་སྐྱེས་ཀྱི་ཡུལ་དེའི་གཞུག་མའི་མི་རིགས་ཞིག་ཡིན་མི་རུང་བ་ལྟ་བུ་
བཤད་ཀྱིན་སྤང་བས། གུས་པས་ {བོད་ནི་མི་རིགས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན}ཟེར་བའི་དབྱད་
ཚུམ་ཞིག་བྲིས་ཡོད་པ་གཤམ་དུ་བཀོད་རྒྱུ་ཡིན་ན་གཞིགས་ཆོ་བསམ་སྒོ་གཏོང་ཕྱོགས་ཐད་
ཁྱེད་པར་ཏོག་ཅི་མ་ཡོད་སྤྲོད་སྟུང་མོ།

ཞུ་བོད་ཀྱི་རུས་རྒྱུད་ཇི་ལྟར་མཆེད་ཚུལ།

རྩ་བའི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རུས་རྒྱུད་མཆེད་ཚུལ་ལུགས་ཆེན་པོ་གཉིས་ཡོད་པ་ནི། སྤྱི་
རྒྱལ་པོའི་སྤྱ་གྲ་རྣམས་མང་དུ་བྱིན་པ་ལས་ཆོན་པ་བཞི་ཅུ་གྲེས་ཏེ་མཆེད་ཚུལ་དང་། བོད་ཁྱི་
དོ་ཆེན་པོའི་སྤྱ་གྲ་ལ་བོད་མིའི་གདུང་དུག་ཅེས་བྱ་བ་ལས་རྒྱུད་པ་སོ་སོར་གྲེས་ཏེ་
མཆེད་ཚུལ་གཉིས་ཡིན་ཅིང་། དང་པོའི་ཁུངས་སམ་ཐོག་མར་ཤོད་པ་ནི་བཀའ་ཆེན་མང་
མ་ཏེ་བཀའ་འབུམ་གཉིས་ཡིན་ལ། བྱི་མའི་ཤོད་སྟོལ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཁུངས་ནི་དབྱ་ནག་
མིའི་འབྲུ་ཆགས་འདི་ཡིན་པར་སྤང་། སྤམ་པོའི་ཁྱི་གདུང་རབས་བེ་རྒྱུའི་ཐོང་བ་༢ལས།
“སྤྱིར་བོད་གངས་ཅན་གྱི་རྫོངས་འདིར་སྤྱི་བྱང་རྒྱུ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ལས་བརྒྱད་པ་དང་།
མིའི་གདོང་དུག་ནས་བརྒྱད་པ་དང་། རྩ་གཉེད་ཁྱི་བཅད་པོ་ནས་བརྒྱད་པ་སོགས་རིགས་
རྒྱུད་མི་གཅིག་པ་མང་དུ་བྱུང་”ཞེས་གཉེད་ཁྱི་བཅད་པོ་ནས་བརྒྱད་པའི་རིགས་རྒྱུད་བཤད་
པ་ནི་རིགས་བྲེ་བྲག་པ་ཞིག་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། བོད་ཀྱི་མི་རྒྱུད་ཐོལ་ཚུལ་བཤད་པའི་ལུགས་
གཞན་ཞིག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་ས་སྤྱ་དང་གཉགས་དང་རིན་སྤངས་སོགས་ཀྱི་
གདུང་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱང་མཚུངས་པས་ན་གངས་གསུམ་དང་བཞི་ཡི་ནང་དུ་བསྐྱེད་ཐབས་
མེད་དོ།

མིའུ་འདྲ་ཆགས་ནམས་སུ་མི་རྒྱུད་ལྟ་ལས་གྲོལ་བས་ལྟ་སྐྱུ་བྱ་འཐེང་གེ་དང་། དེའི་
 སྐས་བོད་འཛོམ་ལ་ཁྲིམ། དེའི་སྐས་བོད་ཁྲི་དོ་ཆེན་པོའི་སྐས་དྲུག་གི་གདུང་རྒྱུད་དུ་བོད་ཀྱི་
 མི་རྒྱུད་མཆེད་ཚུལ་ལས། སྤྱི་དང་ཕུས་ཆེན་བཞི་ཡི་ཟུར་ཙམ་ཡང་མ་བཤད་ཅིང་། དེ་
 བཞིན་བཀའ་འབུམ་སོགས་སུ་ཡང་སྤྱེལ་རྒྱུ་ནམས་དབུས་གཙང་རུ་བཞིན་གྱིས་ཏེ་ཕུས་
 ཆེན་བཞི་ཡི་རྒྱུད་པ་མཆེད་ཚུལ་བཤད་པ་ལས། བོད་ཁྲི་དོ་ཆེན་པོ་དང་མིའུ་གདུང་དྲུག་གི་
 སྐོར་རུང་ཟད་ཀྱང་མི་གསལ་ལོ། དེས་ན་ལྷགས་ཆེན་པོ་དེ་གཉིས་མ་འདྲེས་མ་འཁྲུགས་པ་
 དགོས་ཏེ། དེང་སང་པལ་ཆེ་བས་ནི་བཤད་སྒོལ་དེ་གཉིས་སུ་ཞིག་ལྷ་བ་དང་། དེ་རེ་རེས་
 གཞི་གང་ལ་བྱས་ནས་བཤད་པ་སོགས་ལ་རུང་ཟད་ཀྱང་མི་དཔྱད་པར། ཚུར་ཕྱོགས་ནས་
 ཕུས་རྒྱུད་བཟང་བ་རེ་ལེན་ཞིང་པར་ཕྱོགས་ཀྱི་ལེགས་པ་ནམས་ཀྱང་སྒྲུག་གང་ཐུབ་བྱས་པ་
 ལས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས། སྤྱི་བོ་བལ་པ་རྩ་བཞིན་དུ། རྩམ་པ་ཀུན་ཏུ་འཛིངས་པར་བྱེད། ཅེས་
 པ་ལྟར་བཤད་སྒོལ་དེ་དག་གི་དབྱེ་མ་འབྱེད་པར་ཏྲོགས་ལྷན་གྱི་སྤྱི་རལ་པ་ལྟར་འཛིངས་
 བས་སྤང་ཞིང་། བར་སྐབས་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕུས་གང་ཡིན་པ་དང་གང་ལ་ཞེན་ཆེ་བ་ཕུས་
 ཆེན་དུ་བགྱངས་ནས་ཕུས་ཆེན་བཞི་པོ་ངེས་གཏན་ཅི་ཡང་མེད་པར་གྱུར་སོང་ངོ་། དཔེར་
 བ། འབྲི་གུང་གདན་རབས་རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལྟམས། “འབྲུ་ཉི་མ་ཁྲ་བོའི་རྒྱུད་ལ་བྱ་གཉིས་
 བྱང་བ་ལས། རྒྱང་བའི་རིགས་ལ་སྤྱིས་པ་འཁོན་ཞེས་བྱང་། ས་སྤྱིའི་སྒྲ་བྱང་ཁྲི་སྐོར་འཁོན་
 ཀྱིས་བཟུང་། འཁོན་རྗེ་དཀར་པོར་བྲགས་པ་འབྲུ་གཅིག་ཡིན། ས་སྤྱིའི་སྒྲ་བྱང་མི་འབྲུར་བ་
 ཡི་གནས།” ཞེས་ས་སྤྱི་འཁོན་གྱི་གདུང་དེ་ཕུས་པ་འབྲུ་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་། རྗེང་གི་
 ཕུས་མཛོད་ཀྱི་ལྟམས། “ས་རྗེང་གོ་མའི་གདུང་རྒྱུད་དེ། ས་སྤྱི་པ་ཁ་ཆེན་གདུང་རྒྱུད་རེད།”
 ཅེས་ས་སྤྱིའི་ཕུས་རྗེང་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་། ས་སྤྱིའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད་
 ལྟམས། “དཔལ་ལྷན་ས་སྤྱི་བའི་ཕུས་ནི་བོད་ཀྱི་ཕུས་ཆེན་བཞི་དང་། མིའུ་རིགས་དྲུག་ཏུ་
 བྲགས་པ་སོགས་ལས་མཆེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། གདུང་ཕུས་གཙང་མ་ལྟ་ལས་བབས་པ་ཡིན་
 ཏེ་ཞེས་ས་སྤྱི་བའི་ཕུས་ནི་བོད་ཕུས་ཆེན་བཞི་དང་མིའུ་གདུང་དྲུག་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་
 གདུང་ཕུས་གཙང་མ་འོད་གསལ་ལྟ་ཡི་གདུང་ཡིན་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུས་མཚོན་ན།

འདིར་ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་ལ། རྩ་བའི་ཕུས་ཆེན་བཞི་ཡི་མིང་ནི་སྤྱི་བཤད་དུ་ཡོད་པའི་རྗེས་
 བྱུང་གི་ཐ་སྙད་ཡིན་ལ། མིའུ་གདུང་དྲུག་ནི་འདོད་རྒྱལ་དུ་བརྒྱུས་པ་ཕུས་མིང་དུ་གྱུར་པ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་ཚུལ་འོག་ནས་དཀྱུས་སུ་འཆད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱེད་དོ། དོན་གྱི་གནད་

འགག་དེ་བཀོལ་མ་བྱུང་བའི་དབང་གིས་ཚིག་གི་དག་ཆ་ཡང་གཏང་སོ་ཅི་ཡང་མེད་པར་
གང་བྱང་དུ་བྲིས་ནས་སྒྲུབ་ཏེ། གདུང་རྒྱུད་བཤད་པའི་སྐབས་དེ་བ་ཐེར་གཅིག་གི་ནང་དུ་
ཡང་མགོ་སྐབ་གཉིས་དག་མི་གཅིག་པ་མང་དུ་བྱུང་བ་བལྟས་ན་ཤེས་སོ། དེས་ན་རྩས་ཆེན་
བཞི་ནི་སེ་སྟུ་གདོང་སྟོང་བཞི་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། སྐ་འགྲུ་སྟོང་གསུམ་སྟུ་དང་བཞི་ལ་རྩས་ཆེན་
བཞི་ཟེར་བ་ནི་མིའུ་གདུང་དུག་ལ་ནང་ཚན་དུ་དབྱེ་བའི་མིང་ཡིན་ཏེ། སྤ་བོ་ཆེ་བ་བཞི་ཡི་
གདུང་རྒྱུད་ལ་རྩས་ཆེན་དང་རྩ་བོ་དབའ་ཆེ་གཉིས་ཀྱི་གདུང་རྒྱུད་ལ་རྒྱུད་བ་བཤད་པ་ཙམ་
ཡིན་ནོ། ད་ནི་ཁོ་བོས་གཏན་འབེབས་བྱེད་པ་ནི་འདི་ལྟར། རྩས་ཆེན་བཞིའི་ནང་གི་གདོང་
ནི་ག་གདོང་དང་། མིའུ་གདུང་དུག་ནང་གི་སྟོང་ནི་ལ་སྟོང་བྱས་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མ་
འབྲུགས་པའི་ཁྱད་ཡོད་ཅིང་། དེ་བཞིན་རྩས་བཞི་སྟོང་དུག་སོ་སོའི་དག་ཆ་ཡང་རྩས་ཆེན་
བཞི་ནི་སེ་སྟུ་གདོང་སྟོང་དང་། མིའུ་གདུང་དུག་གི་དག་ཆ་ནི་སྐ་འགྲུ་སྟོང་སྟུ་དབའ་ཆེ་ཞེས་
འབྲི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ།

རྩས་མཛོད་ཁག་དང་གདུང་རབས་མང་པོ་ཞིག་གི་བཤད་པའི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན།
རྩས་ཆེན་བཞི་པོ་ནི་སྟེའུ་མི་ལ་འགྱུར་རིམ་ཁྲོད་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་གི་ཆ་ནས་རིགས་མི་
འདྲ་བ་བཞི་བྱང་བ་དབྱས་གཙང་རྩ་བཞིར་གྲུས་པ་ལས་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་ཞིང་། དེ་དག་གི་
མཆེད་ཁྱད་ས་ཐོག་མར་ཡར་སྐྱུང་གཙང་པོའི་སྟོ་ངོས་ནས་ཡིན་པ་དང་། མིའུ་གདུང་དུག་ནི་
དེ་ལས་ཀྱང་ཆེས་སྤྲ་བར་བོད་ཁྱི་དོ་ཆེན་པོ་བྱ་བའི་བྱ་དུག་གི་རྒྱུད་པ་འཕེལ་བ་ལས་བྱུང་
ཞིང་། བོད་སྟོ་ངོས་ནས་སྐྱུ་མཚོའི་མཐིལ་ལ་བྱིངས་ཏེ་སྟོང་པའི་སྐབས་ནས་འདི་དག་གི་
རྒྱུད་པ་ཡར་སྐྱུང་གཙང་པོའི་བྱང་ངོས་ཏེ་དང་གི་མངའ་རིས་ནས་མདོ་སྤྱད་པར་བོད་བྱང་
ཕྱོགས་ཡོངས་ལ་བྱུང་ནས་ཡོད་པ་ལྟར་མངོན་ནོ། འཆར་སྤང་དེ་འདྲ་ཞིག་གཞུང་དེ་དག་གི་
ངོས་ནས་ཚུར་སྤང་དུ་མངོན་འོང་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། བོན་གཞུང་ནས་སྤྱི་ལོ་བཟོན་པ་གཤེན་
རབ་མི་ལོ་བྲི་ཕྱག་གོང་ནས་བྱོན་ཞིང་དེ་སྐབས་ནས་བོད་ཀྱི་འགོ་བ་ཡོད་པར་བཤད་པ་
དང་། སངས་རྒྱས་པ་རྩོམས་པ་ལ་ལས་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་འདས་རྗེས་ཁ་བ་ཅན་གྱི་མཚོ་
བྱི་ནས་བོད་ཀྱི་འགོ་བ་གཞི་ནས་བྱུང་བར་བཤད་པའི་ཤུགས་རྒྱུན་འོག་མཐུན་འབྲུག་ཁོ་
ནས་བཤད་པ་ལས་ཡིན་པར་གོར་མ་ཆག་སྟུ། དོན་དངོས་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་ལ་གཞིགས་པ་
ཡིན་ན་རྩས་ཆེན་བཞི་ནི་སྟོན་དུ་བྱུང་ཞིང་དེས་འཛུལ་གླིང་གི་མི་རིགས་ཡོངས་ལ་བྱུང་བ་
དང་། དེའི་ནང་ནས་སྟུ་པ་སྟོང་གི་རིགས་ལས་བོད་མིའུ་གདུང་དུག་གྲུས་པ་ནི་ཁོ་བོའི་ལྟ་

ཚུལ་ཡིན་ལ། གཟིགས་མཁན་རྣམས་ནས་ཚུལ་པ་པོའི་ལྷ་ཚུལ་ཤེས་ན་སྟོག་པའི་སྐབས་མ་
འབྲུགས་ཤིང་དབྱེ་གསེས་བྱེད་སླ་བར་བསམས་ནས་འདྲི་དམ་བཅའ་ཅམ་ཞིག་སྟོས་ནས།
དོན་དངོས་ཀྱི་གནས་སྟངས་དེ་ཤེས་པ་ལ་སྟོན་དུ་གཞུང་དེ་དག་གི་ངོ་གདོང་ལས་ཐོན་པའི་
གོ་བ་ལེན་ལྷགས་ཤེས་པ་གལ་ཆེ་བས་ཐོག་མར་དེ་བཞིན་བཤད་པར་བྱའོ།

དེ་ཡང་ལ་དྲགས་རྒྱལ་རབས་འཆི་མེད་གཏེར་ལས། “སྟོན་ལམ་རུས་སུ་སོང་བ་ཡང་ཡོད་
དོ། མིང་རུས་སུ་སོང་བ་ཡང་ཡོད་དོ། ཡུལ་རུས་སུ་སོང་བ་ཡང་ཡོད་དོ།” ཞེས་བཤད་པ་
ལྟར་བྱེ་ཡི་མེད་རིགས་བཞེའམ་རྒྱ་གར་དུ་དར་བའི་རིགས་ནི་སྟོན་ལམ་ལས་ཡིན་ཏེ། ལ་
དྲགས་རྒྱལ་རབས་༡༠ཟུ་མདོ་དྲངས་པ་ལས། “རང་འདོད་ཆུང་བ། ཆུད་དྲང་བ། དྲང་པོར་
སླ་བ། དྲང་རིང་བ། གཞན་ལ་ཕན་སེམས་ཆེ་བ། བཀོས་སྐལ་གྱི་ཕམ་ཁ་སྒྲངས་པ་དེ་ལ་རྒྱལ་
རིགས་ཞེས་བྱའོ། གཙང་སྤྱ་ཆེ་བ། གུད་དུ་སྟོན་པ། མནའ་ལ་འཛོམས་པ། གཞན་གྱི་དཔང་དུ་
འཇུགས་པ་དེ་ལ་བྲམ་ཟེར་བཏགས་སོ། སྟོན་ལམ་ཆེ་བ། དཔག་དོག་དང་གཏེར་ཁ་ཆེ་བ་དེའི་
རིགས་ལ་རྗེའུ་རིགས་བཏགས་སོ། སྟོན་ལམ་ངན་པ། ས་ལུ་རྒྱ་བ། ངོ་ཆ་ཆུང་བ་དེའི་རིགས་
ལ་དམངས་རིགས་ཞེས་བཏགས་སོ། ཞེས་དང་། གཞན་དུ་སོ་སོའི་འཆོ་ཐབས་སུ་ལས་གང་
བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་ལས་ཀྱང་བཤད་དེ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་༡༩ལས།
“ལངས་སྟོན་ཉམས་ཤིང་གསོད་པའི་བར་བྱང་བས། སྟོ་སྟེ་ནགས་སུ་གནས་པས་བསམ་
གཏན་ཐོབ། མངོན་ཤེས་ལྡན་ལ་དྲང་སྟོང་ཞེས་བྱར་གྲགས། བསམ་གཏན་མ་ཐོབ་སྟོ་བས་
གྲོང་དུ་འོངས། སྟན་ངག་སོགས་ཀྱིས་འཆོ་ལ་བྲམ་ཟེར་ཐོགས། དབྱ་བྲལ་གྱིས་འཆོ་རྒྱལ་
རིགས་ཞེས་སུ་གྲགས། ཆོང་དཔོན་སོགས་བྱེད་དེ་རྣམས་རྗེའུ་ཡི་རིགས། ཞིང་གི་ལས་ཀྱིས་
འཆོ་བ་དམངས་རིགས་ཏེ། གསོད་སོགས་ངན་ལས་ཀྱིས་འཆོ་གདོལ་པའི་རིགས། མདོར་ན་
བྱེད་ལས་སོ་སོ་ཐ་དད་ལས། རྒྱལ་རིགས་ལ་སོགས་བཟང་ངན་རིགས་ལྟར་བཞག། འདི་ཡན་
རིགས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་མ་ཡིན།” ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། དེ་ལྟར་རྒྱ་གར་དུ་དར་བའི་
རིགས་ནི་ཐོག་མའི་ཆ་ནས་སྟོན་ལམ་དང་འཆོ་ཐབས་ལས་ཡིན་ཅིང་། དེ་དག་སོ་སོ་མི་སྲུ་
རྒྱད་བཅས་ཀྱིས་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་དགོས་པའི་གོམས་གཤེས་སུ་གྱུར་པས་ན་བཟང་ངན་གྱི་
དབྱེ་བ་བྱང་བ་དངོས་ཡོད་ཡིན་ཏེ། “ཡ་རབ་མ་རབ་སྟོན་པས་ཤེས།” ཞེས་པ་ལྟར་སྟོན་
ལམ་ལས་ཡ་རབ་དང་མ་རབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་ཅིང་། གཞན་ཕན་དགོ་བའི་ལས་བྱེད་
མཁན་ལ་བཟང་པོ་དང་། རྒྱ་འཕྲོག་མི་དགོ་བའི་ལས་བྱེད་མཁན་ལ་ངན་པ་ཞེས་བརྗོད་

དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་རིགས་དང་རྗེའུ་རིགས་བྲམ་ཟེ་དང་གདོལ་བ་ཞེས་སོགས་མིང་
ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་མཐོ་དམན་དང་བཟང་ངན་གྱི་དབྱེ་བ་གོ་རྣམ་པས་སོ།

ཁ་ཅིག་རྒྱ་གར་མ་བཞིན་དུ་བོད་ཀྱི་རྩས་ཆེན་བཞི་དང་། བོད་མིའུ་གཏུང་དྲུག་ལ་ཡང་ནང་
གསེས་བཟང་ངན་དང་མཐོ་དམན་གྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་པ་ནི་ཞུ་དཔེ་ལྷན་ལ་བཀའ་བ་ལྟར་ཏེ།
བོད་ཀྱི་རྩས་རྣམས་ནི་ཐོག་མའི་ཆ་ནས། ལ་ལ་དབྱིབས་དང་། ལ་ལ་ཁ་དྲོག་དང་། སལ་ཆེ་བ་
འདྲོད་རྒྱལ་དུ་བརྟུགས་པའི་སྐྱེ་བོ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་མིང་རྩས་སུ་ལྟར་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་
གྱི་སྟོང་ལས་བཟང་ངན་དང་ལས་ཀ་ཡག་ལྷག་གང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་མེད་ཀྱིས་འབྱེད་པ་མ་
ཡིན་ཞིང་། “ལུང་པ་ལུ་རྒྱས་རེ་རེ་ན། གཙང་པོ་ཆུ་རྒྱས་རེ་རེ་འབབ། རྩས་ཆེན་ཆོ་རྒྱས་རེ་
རེ་གནས། གནག་ལྷག་ལྷ་རྒྱས་རེ་རེ་སྐྱོང་། ཆོས་ཁ་ཁ་ཅིས་ན་སོ་སོར་ཆེ། དུས་པ་རྟིང་མ་སོ་
སོར་ཡོད།” ཅས་པ་ལྟར་ཆོས་ཁ་ཁ་ཅིས་ན་སོ་སོ་ཆེ་བ་ལས་སྤྱིའི་ཆ་ནས་འདྲ་མཉམ་དུ་
གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱང་གི་རྩས་མཛོད་༡༠ལས། “མདུང་མོ་གཅིག་ལ་དཔེ་བླངས་ན།
མདུང་ཅེ་མོན་པོ་ཨ་ལྷགས་འབྲུ། མདུང་ཡུ་རིང་པོ་ལྷག་པོ་རྒྱང་། བ་དན་རིང་པོ་སེང་ཁུང་
སྤྱ། མདུང་རྟིང་འཇམ་པོ་སུ་ཆ་སྤྱ། ལས་ཀྱིས་གོང་བ་རྒྱང་གིས་ཐོབ། བོད་ཆེ་དྲུག་མཉམ་པ་
ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་ཡོད། ཆེ་བཅུན་སྤེལ་མ་བཞི་བཅུ་ཅ་བཅུད་ཡོད། གཅིག་གིས་མི་མཐོ་དགུང་
སྟོན་གནས་གྱི་འོག། གཅིག་གིས་མི་དམའ་དྲོག་མོ་ས་ཡི་སྟེང་།” ཞེས་པ་ལྟར་རོ།

ཅ་བའི་རྒྱལ་རིགས་དང་རྗེའུ་རིགས་སོགས་ནི་ལས་རིགས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བཤད་པ་ཡིན་ལ།
འདི་ནི་རྩས་རྒྱུད་བཤད་པ་ཡིན་པས་ནམ་ཡང་མཚུངས་པའི་སྐབས་མེད་དེ། རིགས་ནི་ལས་
གང་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་འཛོག་པ་གོང་དུ་བྲངས་པའི་མདོ་དང་ཆོས་འབྱུང་མཐས་པའི་
དགའ་སྟོན་ལས་ཤེས་ཤིང་། བརྒྱ་བ་ལས་ཀྱང་། “འཆོ་བའི་ཐབས་དངོས་ཅིག་ལ་ཡང་།
འཇིག་རྟེན་ན་ནི་རིགས་ཞེས་བསྟན།” ཅས་བཤད་པ་དང་། དང་པོ་རིགས་གཞན་ཡིན་ཡང་
ཕྱིས་བསོད་ནམས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱལ་རིགས་སུ་འབྱུར་བ་ཀྱན་མཁྱེན་འཇམ་བཞད་ཀྱི་ཕྱིན་
ཡིག་རྣམ་གཞག་༡༩ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཏེ། ཞིང་པ་དམངས་རིགས་དང་ཆོང་དཔོན་རྗེ་
རིགས་ཤིག་རྒྱལ་པོར་ལྟར་བ་ཡིན་ན་དེའི་རིགས་རྒྱུད་རྣམས་ནི་རྒྱལ་རིགས་སུ་འབྱུར་བ་
དང་། ཡང་དག་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་བླངས་པ་ལས་བྲམ་ཟེར་འབྱུར་བ་དང་། གལ་ཏེ་རྒྱལ་
རིགས་ཤིག་གིས་རྒྱལ་སྤྱི་དོར་ནས་ཞིང་ལས་དང་ཉ་ལས་བྱས་པ་ཡིན་ན་དེའི་རིགས་ནི་

དམངས་རིགས་དང་གདོལ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། རུས་རྒྱུད་ནི་པ་རྒྱུད་བྱ་འདེད་བྱེད་པ་
 ལས་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་དེ། དུང་བྱ་བལ་བས་“ང་ཡི་རུས་རྒྱུད་ནི་གསེར་
 དང་འབྲ། གཏུམ་ས་དར་དང་རེ་བ་གང་ཡིན་ཀྱང་གསེར་ལ་འགྱུར་དུ་མེད”ཅེས་དང་།
 ལ་རྒྱལ་དབང་ཕྱེ་བའི་རང་རྣམ་པ་ལས་ཀྱང་“རུས་ནི་རིགས་མ་ཉམས་པའི་པ་དེའི་རྒྱུད་
 ལས་བྱུང་བ་”ཞེས་དང་། འུ་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན་གྱི་རང་རྣམ་པ་ལས་༣༠༩ལས། “སྦྱིར་རིགས་
 ནི་མཁས་པ་དང་། མཛེངས་པ་དང་། དཔལ་ཁིང་རྒྱལ་པོད་པ། ཆོག་བཙན་ཁིང་དཀྲུལ་ཆེ་བ།
 གཞུང་བཟང་ཁིང་འགྲོགས་ན་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡ་རབས་ཀྱི་སྦྱོད་ཚུལ་ཅི་རིགས་པ་དང་
 ལུན་པའོ། རུས་ནི་རིགས་ཉམས་པ་མིན་པའི་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་བྱ་རྒྱུད་ལས་བྱུང་བའོ། ཆོ་
 ནི་ཁང་པོའི་རིགས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་དང་ལུན་པའོ། འབྲང་པ་ནི་བཤད་མ་ཐག་པ་གསུམ་པོ་
 དང་ལུན་པ་ཡ་རབས་ཀྱི་སྦྱོད་པའི་འབྲངས་འཛིན་པའོ”ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ཏེ། བོད་འདིར་
 རུས་རྒྱུད་ཀྱི་གོ་དོན་རི་བཞིན་འཆད་པ་ནི་ལ་ཁོང་རྣམ་པ་གསུམ་ཅམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུས་ཀྱང་
 ཐལ་མི་ཆེ་སྟམ་ཁིང་། ལར་ནས་བཙམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་“རིགས་མི་གཙོ། རུས་མི་
 གཙོ”ཞེས་རིགས་རུས་གཉིས་ལོགས་སུ་གསལ་བས་ཀྱང་རིགས་དང་རུས་གཉིས་ནམ་ཡང་
 གཅིག་པར་འཛིན་པར་མི་བྱེད་དོ། ལར་ནས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་ཞིག་ནང་རྒྱལ་རིགས་
 ལ་སོགས་པའི་རིགས་བཞི་ནི་ལྷ་ཤེད་ཅན་ལས་མཆེད་པ་དང་། བོད་དང་ཨོར་སོགས་མི་
 རིགས་གཞན་རྣམས་ནི་ཤེད་ལ་རོགས་ལས་མཆེད་པར་བཤད་པས་སོ།

སྦྱིར་རྒྱ་གར་དུ་ཅི་བའི་རྒྱལ་རིགས་ལ་ཡང་གསེར་དབུལ་ཟངས་ལྷགས་སོགས་མང་དུ་ཡོད་
 པར་བཤད་པ་ནི་ལས་རིགས་ཁོ་ནས་འབྱེད་པ་ཡིན་ཅིང་། རུས་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལྷ་
 སྲིད་མེད་ཀྱི་བྱ་ལས་མཆེད་པའི་ར་སྒྱུ་པོ་ཤི་དང་། མང་བཀྱར་ལས་མཆེད་པའི་ཉི་མའི་
 གཉེན་གྱི་རིགས། ཅན་པོ་ཤི་སྟེ་ཆེ་བའི་རིགས། བམ་ཟེ་ནག་པོའི་དུས་སུ་ལྷགས་རྩེ་རྒྱལ་པོར་
 བྱུར་པ་རྩ་ཏེ་པོ་ཤིའི་རིགས་སོགས་མང་པོ་ཡོད། བམ་ཟེ་ལ་ཡང་ལས་རིགས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་
 ཆོས་ལྷགས་སྒྱུབ་མཐའ་བགྲང་བར་དཀའ་བ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། རུས་རྒྱུད་ཀྱིས་དབྱེ་བ་དྲང་
 སྟངས་རྒྱ་ར་རྒྱ་རྩ་ལས་མཆེད་པ་དང་། གོ་ཏ་མ་ལས་མཆེད་པ། ཤུལ་ལས་མཆེད་པ། འོད་
 སྒྲང་ལས་མཆེད་པ་སོགས་མང་པོ་དང་། རྩེ་རིགས་ལ་རུས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་རྒྱལ་རིགས་དང་
 བམ་ཟེའི་རིགས་ཉམས་པ་ལས་བྱུང་བ་སོགས་མང་དུ་ཡོད་ཅིང་། ལས་རིགས་ཀྱིས་དབྱེ་བ་
 ཆོང་དཔོན་གྱི་རིགས་དང་། བྱིས་བདག་གི་རིགས། དེད་དཔོན་གྱི་རིགས། ཡིག་མཁན་གྱི་

རིགས་སོགས་མང་པོ་དང་། དམངས་རིགས་ལ་ཡང་རུས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་རྒྱལ་རིགས་ཉམས་
 པ་ལས་བྱུང་བ་སོགས་མང་དུ་ཡོད་ཅིང་། ལས་རིགས་ཀྱིས་དབྱེ་བ་དྲི་ཆབ་མཐན་དང་། སྤེང་
 བ་དང་སྤྲོས་མཐན་དང་། ཆོས་མཐན། རྒྱུ་མཐན། བཙོ་ལག་མཐན་སོགས་མང་པོ་དང་།
 གདོལ་པའི་རུས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ལ་གོང་བཞིན་རྒྱལ་པོ་སོགས་རིགས་གཞན་ཉམས་པ་ལས་
 བྱུང་བ་སྤྲོས་མཐན་པ་ཡོད་ཅིང་། ལས་རིགས་ཀྱིས་དབྱེ་བ་ཚོན་པ་དང་། ཤན་པ། མགོ་རྒྱུང་།
 གཡུང་པོ་སྟེ། རིགས་རུས་གང་ཡིན་མིན་ལ་མ་སྟོས་པར་ཡུགས་བཟུང་མ་དང་། ས་ངེས་
 བཟུང་མེད་པའི་བྱ། སྤང་ཆོང་མ། རར་མ་ལོན་པ་ལས་སྟེས་པའི་བྱ་དང་བྱ་མོ་སོགས་མང་དུ་
 ཡོད་པར་བཅན་པོ་ནོ་མོན་ཏན་གྱི་འཛམ་སྤྱིང་རྒྱས་བཤད་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ།

མིང་རུས་སུ་སོང་བ་ནི་བོད་མིའི་གདུང་རྒྱལ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་འོག་ཏུ་འཆད་ཅིང་། དེ་བཞིན་
 དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་གི་ཆ་ནས་རུས་སུ་སོང་བ་ཡང་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་བོད་ཀྱི་རུས་ཆེན་
 བཞི་ལྟ་བུའོ། བཀའ་ཆེམས་ཀ་ཁོལ་མ་པུལ་ས། “དེ་ནས་སྟེལ་ཕུག་རྣམས་འཛིངས་འཐབས་
 རས་མ་འཆམ་སྟེ། གཅིག་ལ་གཅིག་མི་འཇིགས་ཏེ་ཆོན་པ་བཞིར་ཆད་དེ་གྲེས་སོ། དེར་མས་
 པོ་སྟེལ་སྟོམ་གྱིས་བྱ་ཆ་བོ་ཡང་ཆ་རྣམས་ལ་བརྟག་གཞི་བྱས་པས། ཆོན་པ་གཅིག་ནི་སྤྲ་
 གདོང་དེ་བྱས་པ་ཞིག་བྱུང་ནས། མིང་རུས་གདོང་བྱ་བར་བཏགས་ཏེ། གདོང་ལ་རུས་ཆེན་པོ་
 བཙོ་བརྒྱད་བྱ་བ་བྱུང་ངོ། དེའི་འོག་མ་ནི་འབྲམ་ཤ་སྟོང་དེ་བྱས་པ་ཞིག་བྱུང་ནས། མིང་
 རུས་སྟོང་བྱ་བར་བཏགས་ཏེ། སྟོང་ལ་རྩེ་བཞི་ཁོལ་བརྒྱད་བྱ་བ་བྱུང་ངོ། དེའི་འོག་མ་ནི་
 མགོ་སེ་ཡང་དེ་བྱས་པ་ཞིག་བྱུང་ནས། མིང་རུས་སེ་བྱ་བར་བཏགས་ཏེ། སེ་ལ་འབྲུག་ལེ་སྟུན་
 དགུ་བྱ་བ་བྱུང་ངོ། དེའི་འོག་མ་ནི་འཕྲུལ་བ་སྟུག་སྟོ་རེ་བྱས་པ་ཅིག་བྱུང་ནས། མིང་རུས་སྟུ་
 བྱ་བར་བཏགས་ཏེ། སྟུ་ལ་གོ་ལའི་འཕྲ་བརྒྱད་བྱ་བ་བྱུང་ངོ། གདོང་དང་སྟོང་གཉིས། སེ་
 དང་སྟུ་གཉིས་ཏེ་ནང་གི་མིའི་རིགས་བཞི་བྱ་བར་གྲགས་ཏེ། བོད་ཡུལ་ཁ་བ་ཅན་གྱི་མི་ལ་སྤ་
 བ་ཡང་དེ་རྣམས་ཡིན་ནོ་”ཞེས་པ་ལྟར་དང་པོ་ཟས་ཀྱི་དོན་དུ་པན་ཚུན་འཐབ་ཅིང་རྒྱན་
 མར་རྩོད་པ་ལས་ཆོན་པ་བཞི་རུ་གྲེས་པ་དང་། རྣམ་ཞིག་ཆོན་པ་དེ་རྣམས་གནས་པའི་ཁོར་
 ཡུག་དང་སྟོད་པའི་ཁ་ཟས་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་གི་ཆ་ནས་མི་འདྲ་
 བ་བཞི་རུ་གྲུར་པ་ནི། སེ་དང་སྟུ་གཉིས་ཁ་དོག་གི་ཆ་ནས་དང་། གདོང་དང་སྟོང་གཉིས་
 དབྱིབས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཡིན་ཏེ། སེ་ནི་དཀར་ཤས་ཆེ་བའི་ཁ་དོག་ཞིག་སྟེ་མགོ་དཀར་པོ་ལ་མགོ་
 སེ་བཟོད་པ་ལྟར་དང་། དེའི་སྟོག་ཕྱགས་ནག་པོ་ལ་སྟུག་པོར་བཟོད་པ་སྟེ་ཏ་ནག་པོ་ལ་ཏ་

སྐྱ་གྲུ་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། གདོང་ནི་གཟེངས་མཐོ་བའི་དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཞིག་སྟེ་རི་
འབྱར་པོ་ལ་རི་གདོང་བརྗོད་པ་ལྟར་དང་། དེའི་ཚྭ་གྲུགས་ཉག་པ་ལ་སྟོང་ཞེས་བརྗོད་པ་
སྟེ་མདའ་མོ་གཞུ་ཡི་རྒྱད་སྐྱད་དང་སྐྱར་སའི་ཉག་ཁ་ལ་སྟོང་ཁ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ།
ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྟོང་པོ་༡༥༥ལས། “རིགས་གཅིག་མགོ་བོ་སེར་པོར་བྱུང་ངོ་། རིགས་
གཅིག་ནང་རིག་པ་བཟ་བ་མུ་ཟེ་བ་བྱུང་། རིགས་གཅིག་སྐྱ་བཟང་བ་བྱུང་བཞིན་མཚར་བ་
བྱུང་། རིགས་གཅིག་སྟོ་ཡངས་ལ་བཟའ་བཏུང་ལ་དགའ་བ་བྱུང་། དེ་ཡང་རིགས་བཞི་ནི། སེ་
ཆོ་རིང་བ། སྐྱ་ལོར་བྱུགས། གདོང་མགོ་དྲག་སྟོང་ཡིད་སྐྱམ་པར་བྱུང་སྟེ་དེ་དག་ནི་ཡོན་ཏན་
ནོ”ཞེས་སྟོང་དང་སྐྱ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བཀའ་ཆེམས་དང་མི་འདྲ་བ་འདི་བྱུང་ངོ་།

རྩས་ཆེན་བཞི་པོ་རི་ལྟར་ས་བགོས་བྱས་ཚུལ་ཡང་། བཀའ་ཆེམས་ཀ་ཁོལ་མ་ཡུལ་ས། “དེ་
ནས་ཡང་སྟེལ་སྒོམ་གྱིས་བྱ་ཆ་བོ་བཞི་བརྒྱ་པོ་དེ་ཆོན་པ་བཞིར་གྱེས་ཏེ་འཐབས་པ་དང་།
མེས་པོ་སྟེལ་སྒོམ་གྱིས་བར་མི་བྱས་ནས་ས་ཆ་བཞིར་བགོས་པ་ནི་དབུས་གཙང་རྩ་བཞི་ཡིན་
ནོ། དབུས་གཙང་རྩ་བཞི་འདི་ལྟ་སྟེ། གཡུ་རྩ་དང་དབུ་རྩ་གཉིས། གཙང་གཡས་རྩ་དང་
གཡོན་རྩ་སྟེ་བཞིའོ། མིང་རྩས་ཆོན་པ་བཞིར་གྱེས་པ་ནི། གདོང་དང་སྟོང་གཉིས། སེ་དང་སྐྱ་
གཉིས་ཏེ་བཞིའོ། གདོང་ལ་གཡུ་རྩ་བྱིན། སྟོང་ནི་གཙང་གཡས་རྩར་བསྐྱོས། སེ་ལ་གཙང་
གཡོན་རྩ་བྱིན། སྐྱ་ནི་དབུ་རྩར་བསྐྱོས་སོ། སྐྱོས་ལྷགས་གཞན་ནི་དུས་བྱིས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་
གྱིས་མཇུག་དོ་ཞེས་ལུང་བཟྱན་ནོ། ད་རྩང་གར་མ་གཏོགས་ཀྱི་རྩས་ངན་ཁེངས་པོ་བདུན་བྱ་
བ་བྱུང་སྟེ་འདི་རྣམས་ཡིན་ནོ། གར་ལོག་ཀྱུངས་སྐད་ཅན་དང་གཅིག་ཀྱི་ལེ་མི་ཤ་ཅན་དང་
གཉིས། སོག་པོ་སྟེ་སྐག་ཅན་དང་གསུམ། རྒྱལ་མོ་བྱི་བྱི་ཅན་དང་བཞི། སྐྱ་བྱ་མིག་དམར་ཅན་
དང་ལྔ། རྩ་རྒྱང་ཚོན་ཅན་དང་དྲུག་མོན་བྱ་སྟེ་འདུམ་ཅན་དང་བདུན་(སྟོང་རྩ་གསུང་འབུམ་
ལས་བཤད་པ་ལྟར་ན་འདི་རྣམས་ཆོས་མེད་པའི་མཐའ་ཁོབ་ཀྱི་མི་རིགས་རྣམས་ཡིན)ནོ། ད་རྩང་པ་སྟེ་བྱུང་དང་མ་བྱག་
སིན་མོ་གཉིས་ལ་བྱ་ཆ་རིགས་རྒྱད་དུ་གྱུར་པ་དཔའ་པོ་མི་རྒྱུད་མི་གསུམ་བྱ་བ་བྱུང་བ་ལ།
ལྟ་བུ་མིག་རྩོད་དང་། ཉན་པ་རྩ་གསང་དང་། སྟོབ་པ་ལག་རིང་དང་གསུམ་ཡིན་ཏེ་མ་སངས་
འདི་རྣམས་ཡིན་ནོ”ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། “མེས་པོ་སྟེལ་སྒོམ་གྱིས་བར་མི་བྱས་ནས་ས་ཆ་
བཞིར་བགོས་པ་ནི་དབུས་གཙང་རྩ་བཞི་ཡིན་ནོ”ཞེས་བཤད་པའི་དབུས་གཙང་རྩ་བཞི་
ཞེས་པའི་ཐ་སྟོང་ནི་སྟོང་བཙན་ཡར་ཚོན་དུ་ཡོད་པར་མི་སེམས་མོད། ཤོད་རྒྱན་དེ་ཡིག་
ཐོག་ཕབ་སྐབས་བྱིས་ཀྱི་བརྗོད་སྟེལ་ལྟར་ཡུལ་མིང་བྱིས་པ་ཡིན་སྟེ་ཅིང་། ལྷ་ཤུལ་དུ་ལམ་

བཤང་བདེ་བའི་དཔེ་ལྟར་ས་བཅད་ཡུལ་བགོས་བྱེད་པར་ལྷ་ཤུལ་ཞིག་ལ་བརྟེན་སྒོལ་ཡོད་
 པ་བཞིན། ཕྱིས་དབུས་དང་གཙང་གི་ཐ་སྙད་བྱང་ཞིང་ལྷ་ར་རུས་ཆེན་བཞི་པོ་སོ་སོས་བཟུང་
 བའི་ཤུལ་དུ་དམག་གི་རུ་ཆེན་པོ་བཞི་བཅུགས་པ་ལ་དབུས་གཙང་རུ་བཞི་ཞེས་བོས་སམ་
 ཡང་སྐམ་མོ། གར་ལོག་ཀྱང་སྐད་ཅན་ལ་སོགས་པ་བདུན་ནི་བོད་ཀྱི་མཐའ་འཁོར་དུ་གནས་
 པའི་མི་རིགས་བདུན་དུ་ངེས་ལ། མ་སངས་ནི་རྩ་འབྲུལ་ཅན་དུ་འདོད་མཁན་འདུག་ཀྱང་
 འདྲིར་བཤད་པར་གཞིགས་ན་མི་སྟོད་ཀྱི་རིགས་ཤིག་ཡིན་པ་ལྟར་མངོན་ནོ།

རུས་ཆེན་བཞི་པོའི་བྱི་རྒྱུད་བོད་ཡུལ་འདྲིར་རི་ལྟར་མཆེད་ཚུལ་ཡང་། གདོང་ལ་རུས་ཆེན་
 བཅོ་བརྒྱུད་དང་། རྟོང་ལ་རྩེ་བཞི་ཁོལ་བརྒྱུད། སེ་ལ་འཇུག་ལེ་སྐྱུན་དགུ། སྐྱུ་ལ་གོ་ལེ་ཤ་
 བརྒྱུད་བྱ་བ་བྱང་ལ། དེ་དག་ལས་ཀྱང་གཅིག་ལས་དུ་མ་མཆེད་པའི་མཐར་དབུས་གཙང་
 གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བོད་ཡུལ་ཡོངས་སུ་བྱུང་བ་ཡིན་ཅིང་། དེ་དག་གི་སྐོར་བཤད་པ་མང་
 ཤོས་ད་པན་བདག་གིས་མཐོང་བ་ནི་བཤད་མཛོད་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་
 ༡༧༩༥ལས། “གདོང་རུས་ཆེན་བཅོ་བརྒྱུད་ཟེར་ཅ་ན། ཡབ་གདོང་ཆེན་པོ་སྟོང་ཡིན། དེ་ལ་
 རུས་རིགས་བཅོ་བརྒྱུད་བྱང་། ཅོག་དང་ཅོག་ཅེ་ཅོག་རོ་གསུམ། སྐད་ཀྱི་ཁ་དང་འདྲ་བའི་
 བྱ་གསུམ་ཡིན། འབྲོང་དང་བྱང་པོ་ལྷ་བ་གསུམ། དཔལ་བའི་མིག་དང་འདྲ་བའི་བྱ་གསུམ་
 ཡིན། འབྲིང་དང་ལྷ་ལྷང་ལྷ་ཅེ་གསུམ། ལག་པ་གཡས་དང་འདྲ་བའི་བྱ་གསུམ་ཡིན། བང་
 ད་གོས་པ་བྱ་ན་གསུམ། ལག་པ་གཡོན་དང་འདྲ་བའི་བྱ་གསུམ་ཡིན། ཉ་དང་ཆོ་བོང་ལྷ་
 བྱ་གསུམ། ལུས་ཁོག་པ་དང་འདྲ་བའི་བྱ་གསུམ་ཡིན། སྟེ་དང་པོ་གོང་ཐག་བཟང་གསུམ།
 ཁོག་པའི་སྟེང་དང་འདྲ་བའི་བྱ་གསུམ་ཡིན། དེ་ནམས་གདོང་གི་རུས་ཆེན་བཅོ་བརྒྱུད་
 ཡིན། ས་སྐྱའི་མེས་པོ་ཆོས་གདོང་རུས་ཆེན་བཅོ་བརྒྱུད་བདུལ་བར་བཤད་པའི་གདོང་རུས་ཆེན་བཅོ་བརྒྱུད་ནི་ག་གདོང་འདི་
 དག་ཡིན་སྟེ། སྐྱུ་ལ་གོ་ལེའི་ཤ་བརྒྱུད་ཟེར་ཅ་ན། ཡུལ་ཅིག་ལྷ་ཡུལ་གྱང་ཐང་ན། ལྷ་ཆེན་ཁྲི་
 ཤེལ་དཀར་པོ་ཡི། ཐུགས་ལས་སྐྱུལ་བའི་བྱེའུ་གཅིག། ལྷའི་ཡུལ་དུ་གོ་ལེ་ཆགས། དེས་སྐྱུ་ཡི་
 རྩེ་མཛོད་པས། མཚན་ནི་སྐྱུ་རྩེ་གོལ་པོར་བཏགས། སྐྱུ་རྩེ་གོལ་པོ་དེ། མི་ཡི་ཡུལ་དུ་བྱོན་
 བས་སུ། དེ་དང་རྩེ་མོ་ཁྱུག་ཆོས་སྐྱུན། སྐྱུར་མོ་གསེལ་དང་གཤོས་པའི་སྐས། སྐྱུ་ལ་གོ་ལེ་ཤ་
 བརྒྱུད་བྱང་། ངམ་དང་སྐྱུ་བས་དང་གཞུང་དང་གསུམ། འགར་དང་དཀར་དང་སྟོན་དང་
 གསུམ། རྟོས་དང་ངན་ལམ་གཉིས་ཏེ་བརྒྱུད། སྐྱུ་ལ་གོ་ལེ་ཤ་བརྒྱུད་ཟེར་བ་ཡིན། རྟོང་རྩེ་
 བཞི་ཁོལ་བརྒྱུད་ཟེར་ཅ་ན། རྟོང་དང་གནས་སྐྱུན་རྒྱལ་མོ་གཤོས་པའི་སྐས། རྩེ་ཅིག་ཅིག་ལ་

རམ་པ་ཇེ། འབངས་ནི་དམར་དང་དམར་མ་ཡིན། ཇེ་ཅིག་ཏེ་ཙམ་སྟལ་པོ་ཇེ། འབངས་ནི་
 སྟལ་དང་སྟལ་དབྱེན་ཡིན། ཇེ་ཅིག་གཙང་ཇེ་ཐོད་དཀར་ཇེ། འབངས་ནི་སྟོག་དང་ཁྲོག་
 གཉིས་ཡིན། ཇེ་ཅིག་སྟགས་ཇེ་ཐོག་སྟོམ་ཇེ། འབངས་ནི་རྟོག་དང་སྟགས་གཉིས་ཡིན། རྟོང་
 ཇེ་བཞི་ཁོལ་བརྒྱད་ཟེར་བ་ཡིན། སེ་བྱ་ལེགས་ཀྱི་བྱ་བཞི་ནི། སེ་གོང་རྒྱལ་ནང་སེ་དང་ཅིག།
 འགྲོ་གང་ཉེར་བ་སེ་དང་གཉིས། འོག་གོག་ཙན་གཉིས་སེ་དང་གསུམ། འོག་མ་བདེ་སྟོང་སེ་
 དང་བཞི། སེ་བྱ་ལེགས་ཀྱི་བྱ་བཞི་ཡིན། རུས་ཆེན་བཞི་འཛེད་ཚུལ་བཤད་པའི་སྐབས་ཏེ་
 སོ་དགུ་པ་འོ་ཞེས་པ་ལྟར་ཏེ། འདི་དག་རེ་རེ་བཞིན་ངོས་གཟུང་བ་རྩོམ་ཐོགས་ཀྱང་། གང་
 ལྟར་འདིར་བཤད་པའི་རུས་རྒྱུད་འདི་རྣམས་དང་མིའུ་གཏུང་དྲུག་གི་རུས་རྒྱུད་རྣམས་ནམ་
 ཡང་མ་འདྲིས་པར་དགོས་ཤིང་། ལྷག་པར་གདོང་རུས་ཆེན་བཙེ་བརྒྱད་དང་ཐོང་རུས་ཆེན་
 བཙེ་བརྒྱད་པོ་པན་ཚུན་མ་འཁྲུགས་པ་དགོས་ཏེ། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གདོང་རུས་ཆེན་
 བཙེ་བརྒྱད་ནི་རུས་ཆེན་བཞི་ཡི་ནང་ནས་སྟོག་གདོང་རིགས་ཏེ་སྟེལ་རྒྱུད་དང་། ཐོང་རུས་
 ཆེན་བཙེ་བརྒྱད་དང་ཆ་ཆེན་བཙེ་བརྒྱད་ཟེར་བ་རྣམས་ནི་མིའུ་གཏུང་དྲུག་ནང་ནས་ཨ་པོ་
 ཐོང་རིགས་ཏེ་ལྷ་རྒྱུད་ཡིན་པས་སོ།

གདོང་རུས་ཆེན་བཙེ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་དུ། ཅོག་པོ། འབྲོ། ཁྱུང་པོ། འགོས། ཆོ་སྟོང་། འབྲིང་། པ་
 གོར། རྟེ་རྣམས་དང་། སྟུ་གོ་ལེ་སྟེ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་དུ། སྟུ་བས། མགར། རྟོས། ངན་ལམ། སྟོན་
 རྣམས་དང་། རྟོང་ཇེ་བཞི་ཁོལ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་དུ། རམ་པ། སྟལ། རྟོག། སྟགས། སྟགས་སོགས་
 བོད་བཙན་པོའི་སྐབས་ཀྱི་སྟོན་ཆེན་མང་པོ་ཞིག་གི་རུས་མིང་འཁོད་འདུག་ཀྱང་། བཙན་
 པོའི་སྐབས་ཀྱི་རུས་མིང་གི་ནང་དུ་མིའུ་གཏུང་དྲུག་གི་རྒྱུད་པའི་རུས་མིང་འཁོད་པ་ཏེ་ལམ་
 མེད་ཅེས་བཤད་ཆོག་པར་སྟོང་། དེས་ན་སྐབས་དེ་ཤད་དུ་བོད་དབུས་ཕྱོགས་སུ་མིའུ་གཏུང་
 དྲུག་གི་རྒྱུད་པ་གྲགས་མི་ཆེ་བར་ཤེས་རུས་ཤིང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་བོད་བཙན་པོའི་པོ་བླང་
 དུ་བཀའ་ཆེམས་དང་བཀའ་འཁུམ་འདི་དག་བྱང་བ་ནས། རུས་ཆེན་བཞི་ཡི་ཕུགས་ནི་སྟེལ་
 བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དང་འཕགས་པ་སྟུན་རས་གཟིགས་རྣམས་ལ་ཐུག་ཡོང་གི་ཡོད་པ་
 དང་། ལྷར་མི་རྣམས་དགའ་མོས་བྱེད་ས་ཐོང་ཆེ་གཉན་ཅན་དང་འགྲུ་དཔའ་གཡེར་ཅན་
 རྣམས་ཀྱི་ཕུགས་ནི་བོན་ལྷགས་ལ་ཐུག་ཡོང་གི་ཡོད་སྟབས། བོད་དབུས་ཁྲལ་གྱི་མི་རྣམས་
 ཀྱིས་ལྷ་མ་དང་དུ་ལྷངས་ཤིང་བྱི་མ་འདི་འགོ་བའི་ནད་བཞིན་སྟངས་ཅི་ཐུབ་བྱས་པ་ལས་
 ཡིན་ནམ་ཡང་སྟམ་ཞིང་། ཅུ་བའི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རུས་ཆེན་བཞི་པོ་འདི་ནི་སྟེལ་ཁྲལ་

ཡར་ལྷུང་ཚྭ་གས་ནས་དབུས་གཙང་རུ་བཞི་བར་བྱལ་བ་དང་། མེའུ་གདུང་དུག་གི་རྒྱུད་པ་
འདི་ནི་སྟོང་མངའ་རིས་ནས་སྤང་རྒྱལ་རྩེ་བར་བོད་བྱང་ཚྭ་གས་ནས་གོར་གྱིས་བྱལ་བ་
འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་དོ།

མིང་རྩས་སུ་སོང་བ་ནི་བོད་མེའུ་གདུང་དུག་སྟེ། སྦྱིར་སྤིང་བ་རྒྱལ་བྱ་འཐེང་གཏེ་སྤྲས་བོད་
འཛོམ་ལ་ཁྲོམ་གྱི་མིང་སྟེའི་བོད་ཅེས་པ་རྩས་མིང་དུ་གྱུར་ཅིང་། དེའི་སྤྲས་ལ་བོད་ཁྱི་དོ་ཆེན་
པོ་ཞེས་པ་ཡི་རྩས་མིང་ལས་དྲངས་པའི་མིང་བྱུང་བ་དང་། དེ་ལ་སྤྲས་དུག་བྱུང་བ་ཡང་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩས་མིང་བོད་དང་རང་མིང་ལ་ཆེ་རིམ་བཞིན་ཨ་པོ་ཚྱང་། ཨ་ལྷགས་འགྲུ། སེ་
བྱུང་སྟེ། སྦྱ་ཆ་སྟེ། རུ་བོ་དབའ་དང་ཟླ་བཅས་ལ་བོད་མེའུ་གདུང་དུག་དང་། ཚྱང་འགྲུ་སྟེ།
གསུམ་གྱི་མ་གཉན་བཟའ་དང་། སྦྱ་བཟའ་ལས་སྦྱ་ཆ་སྟེ། སྤིན་བཟའ་ལས་དབའ་ཟླ་
གཉིས་འཁྲུངས་པས་བོད་མ་གསུམ་བྱ་དུག་ཀྱང་ཟེར་ལ། ཕྱིས་རང་མིང་དེ་དག་ཀྱང་རྩས་
མིང་དུ་གྱུར་ནས་དེ་དག་གི་རྒྱུད་པ་ལ་བོད་མེའུ་གདུང་དུག་ཅེས་ཟེར། བོད་མེའུ་གདུང་
དུག་ཅེས་བརྗོད་ཆེ་ཨ་པོ་ཚྱང་ལ་སོགས་པའི་སྤྲས་དུག་ཅེས་ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྦྱང་
ཆོག་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། བོད་མེའུ་གདུང་དུག་ཅེས་བརྗོད་ཆེ་སྤྲས་དུག་པོ་སོ་སོའི་རྒྱུད་པ་རི་
ཅོམ་ཡོད་པ་ལ་བྱལ་པའི་སྦྱང་ཆོག་བརྗོད་པ་ཡིན། དོན་བསྟུས་ན། ཚྱང་དུག་ནི་བོད་ཁྱི་དོ་
ཆེན་པོའི་སྤྲས་དུག་སྟེ་གང་ཟག་རེ་རེ་བ་དུག་ཡིན་ལ། གདུང་དུག་ནི་དེ་དག་སོ་སོའི་གདུང་
རྒྱུད་ལས་མཆེད་པའི་རྩས་ཆོན་ཆེན་པོ་དུག་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་གོ་ཞེས་སྦྱ་བར་
མི་བྱའོ། ས་སྦྱ་འཁོན་གྱི་གདུང་། འབྲི་གུང་སྦྱ་རའི་གདུང་། ལྷག་ལུང་ག་ཟེའི་གདུང་། ཆོས་
རྒྱལ་གནམ་གྱི་གདུང་། བྱུང་པོ་བྱའི་གདུང་། སྟེ་གདོང་སྟེའི་གདུང་དུག་ལ་བོད་མེའུ་གདུང་
དུག་ཅེས་འབོད་པ་ནི་མ་དག་སྟེ། དེ་དག་ནི་ཟླ་དཔོན་གཅིག་སྟོན་པའི་གདུང་རྒྱུད་
ཆེ་ལག་དུག་ཡིན་གྱི། བོད་ཀྱི་མི་རིགས་འདིའི་མཆེད་ཁྲུངས་དང་གོལ་ལྷག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། དེས་ན་དེ་དག་ལ་བོད་ཀྱི་གདུང་རྒྱུད་ཅན་དུག་གས། ཡང་ན་གདུང་རབས་འདེད་པའི་
དཔོན་རྒྱུད་དུག་ཅེས་བརྗོད་པ་ལས་བོད་མེའུ་གདུང་དུག་ཅེས་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ།

ཁྱི་དོ་ཆེན་ན་གདུང་རྒྱུད་གཅིག་ལ་རྩས་འགྱུར་བ་དང་རྩས་གཉིས་ཐོབ་པ་སོགས་མི་སྤིང་
པར་སྦྱ་དགོས་ན། བོད་ཅེས་པའི་རྩས་ལས་ཚྱང་ལ་སོགས་པ་བྱུང་ཞིང་སྦྱིང་གེ་སར་ལྟ་བུའི་
རྩས་ཚྱང་ཡང་ཡིན་ལ་བོད་ཀྱང་ཡིན་པ་རི་ལྷར་མི་འགལ་ཟེར་ན། དེ་ནི་ཆུ་བོ་གཅིག་ལ་སྦྱག་

ཆེ་མྱོང་། བོད་ངམ་ཤོད་ཀྱི་ཡུལ་དེར་ཐོག་ཐོག་མྱོང་། ཤར་གང་སྐྱུའི་ཞོལ་དེར་སྐྱུག་པོ་
 གདོང་། དེ་ས་བཟུང་ཅན་གྱི་མྱོང་གསུམ་ཡིན།” ཞེས་དང་། ༥༣ “ད་མྱོང་ལ་ང་ཆེ་བཙོ་
 བརྒྱད་ཡོད། དབུས་ལ་རིང་མོ་ཕྱིན་ཆད་དང་། ཆ་བ་དེལ་དཀར་ཡན་ཆད་ལ། ཆེ་བཙོན་ལྷ་
 གཡག་ངར་བ་འདྲ།” ཞེས་པ་ལྟར་ཏེ། དེ་ཡང་ཨ་པོ་མྱོང་གི་པ་ཁྲི་དོ་ཆེན་པོ་ནས་ཡས་
 འདེད་ཀྱིས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟོང་པ་ལས་མེ་ལོང་འདྲ་བའི་མཚོ་ཡི་ཞག་སྟོང་དུ་འདྲིལ་བ་
 ལ་ཐུག་གི་བར་ནི། གོང་དུ་སྐྱུར་མི་རྒྱུད་གོལ་ཚུལ་དང་བྱེ་བྲག་བོད་ཀྱི་མི་རིགས་བྱང་ཚུལ་
 ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། མས་འདེད་ཀྱི་ཨ་པོ་མྱོང་གི་སྐས་གངས་ཆེན་ཐུག་དུག་དང་། དེའི་
 སྐས་སྐྱུག་པོ་དེ་ཅི། དེའི་སྐས་གནས་མཐོང་མྱོང་། དེའི་སྐས་སྟོན་གོ་རོ། དེའི་སྐས་ལྷ་ཆེན་
 ཐེས་པོ། དེ་ལ་སྐས་ང་ཆེ་མྱོང་དང་ཐོག་ཐོག་མྱོང་དང་སྐྱུག་པོ་མྱོང་དང་གསུམ་བྱང་ཞིང་།
 བྱང་ཆེ་ཤོད་ཀྱི་ཡུལ་ཏེ་ཆབ་མདོའི་རྩ་ཆུའི་རྒྱུད་དང་། བོད་ངམ་ཤོད་ཀྱི་ཡུལ་ཏེ་ཆབ་མདོའི་
 རོམས་ཆུའི་རྒྱུད་དང་། ཤར་གང་སྐྱུའི་ཞོལ་ཏེ་རྒྱལ་མོ་དངུལ་ཆུའི་རྒྱུད་གསུམ་ནི་ང་ཆེ་མྱོང་
 དང་ཐོག་ཐོག་མྱོང་དང་སྐྱུག་པོ་མྱོང་དང་གསུམ་གྱི་གནས་གཞི་ཡིན་ཅིང་། མདོར་ན་དབུས་
 ལ་རིང་མོ་མན་ཆད་ནས་ཆ་བའི་རྩ་རྩེ་དེལ་དཀར་ཡན་དུ་ཆད་པའི་བར་ཁམས་ཀྱི་ཁུལ་
 དེར་རུས་མྱོང་ཅན་གྱིས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ། དཀར་པོ་མྱོང་གི་རྒྱལ་བཞི་དང་། ཁ་པོ་མྱོང་གི་
 བཙོན་བཞི། རག་པོ་མྱོང་གི་དཔའ་བཞི། མྱོང་མིང་ཐོག་པའི་མི་བཞི། མྱོང་མི་འགྱུར་ཐར་
 པའི་གནས་བརྒྱད། ཨ་པོ་མྱོང་གི་ཆེ་དུག །ཆེ་དུག་པག་གི་བཙོན་བརྒྱད་སོགས་བཤད་པ་ནི།
 རུས་མཛོད་མེ་ཏོག་སྦྱེད་ཆོལ་ལལས། “རུས་པ་གཙང་མ་མ་ཤེས་ན། དེ་ཡང་མྱོང་ལ་བསྐྱེ་
 ཞེས་བྲ།” ཞེས་དངས་པ་ལྟར་དེ་ནམས་པལ་ཆེ་བ་ནི་མྱོང་ལ་བསྐྱེས་པའི་མྱོང་བཏགས་པ་བ་
 ཡིན་གྱི། ཨ་པོ་མྱོང་གི་རྒྱུད་པའི་མྱོང་དངོས་གནས་པ་ནི་མིན་ཏེ། དཀར་པོ་མྱོང་གི་རྒྱལ་
 བཞི་བཤད་པ་ན་ཉོར་དང་རྒྱ་དཀར་ནག་གི་རྒྱལ་པོ་སོགས་ཀྱང་བགངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 མྱོང་གི་རུས་མཛོད་ཀྱི་ལས། “ཉི་མོང་སེར་པོའི་གདུང་རྒྱུད་དེ། ཤྱུ་ཐུབ་པའི་གདུང་རྒྱུད་
 ཡིན། ཆེ་མྱོང་དཀར་པོའི་གདུང་རྒྱུད་དེ། སྟོན་པ་གཤེན་རབ་གདུང་རྒྱུད་རེད། གནམ་མྱོང་
 སྟོན་པོའི་གདུང་རྒྱུད་དེ། ཇིང་ཁྲེ་སི་ཁང་གདུང་རྒྱུད་རེད། ས་མྱོང་གོ་མོའི་གདུང་རྒྱུད་དེ།
 ས་སྐྱུ་པའི་ཆེན་གདུང་རྒྱུད་རེད། སྐར་མྱོང་ཁ་བོའི་གདུང་རྒྱུད་དེ། སྐྱུག་པོ་མྱོང་གི་གདུང་
 རྒྱུད་ཡིན།” ཞེས་གདུང་རྒྱུད་སྐད་གཤམ་ཅན་ཐམས་ཅད་མྱོང་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་། ད་
 དུང་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལས། “མྱོང་ས་ན་མ་ཤོད་གནམ་ན་ཡོད། ཐོག་འབྱུག་སྟོག་གསུམ་དགུང་ན་

ཡོད། ཉི་ཟླ་སྐར་གསུམ་དགུང་ན་ཡོད།” ཅེས་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་ཆེ་བ་ཡོད་དོ་ཅོག་
 ཐམས་ཅད་ཚྲོང་ཡིན་པར་བཤད་པ་ལྟར་ཏེ། ཚྲོང་ལ་དངོས་བཏགས་གཉིས་ཡོད་པ་མཆིན་
 གལ་ཆེད། གནའ་སྤྱང་ལས། “རི་ཅི་མོ་གསུམ་དེ་ཚྲོང་ལ་ཐོབ། ཚྲོང་ནྟ་མགོ་མཐོ་བ་དེ་ཡིས་
 རེད།” ཅེས་པ་འདི་ནི་ཚྲོང་ལ་དཔེ་ཐོབ་ཀྱི་སྤྱི་ཡིན་ཏེ། རི་ཡི་ཅི་མོ་ལྟར་གཏན་དུ་དབྱ་
 འཕང་མཐོ་བའི་དོན་ནོ།

སེ་བྱུང་སྤྱི་ཡི་རྒྱུད་པ་ཇི་ལྟར་མཆོད་ཚུལ་ཡང་། མིའུ་འབྲ་ཆགས་༥༤ལས། “སྟོད་ན་སྤྱི་
 དཀར་ཆོ་དགུ་ཡོད། ཆོ་དགུ་བས་ཀྱང་བརྩ་གཉིས་ཡོད། བར་ན་ཁ་བོ་བྱ་དགུ་ཡོད། བྱ་དགུ་
 བས་ཀྱང་བརྩ་གཉིས་ཡོད། སྤང་ན་སྤྱི་ནག་ཆོ་དགུ་ཡོད། ཆོ་དགུ་བས་ཀྱང་བརྩ་གཉིས་
 ཡོད།” ཞེས་དང་། ༥༥“སྤང་གག་པ་གར་སྒྲོང་ཡན་ཆད་ལ། སྤྱི་བཙུན་རི་རྒྱལ་རྩུན་པོ་འདྲ།
 བཀྲག་ནས་སྤྱི་མོ་ཉལ་བ་འདྲ། མང་ནས་ཅི་ཤིང་ནགས་ཆལ་འདྲ།” ཞེས་པ་ལྟར་གོང་པོ་
 བས་ཁང་བྱང་བར་སྟོད་ན་སྤྱི་དཀར་ཆོ་དགུ་དང་། ཉག་རོང་ཉེ་བར་བྱས་པའི་བར་ན་སྤྱི་ཁ་
 བྱ་དགུ་དང་། རྒྱལ་རོང་ཉེ་བར་བྱས་པའི་སྤང་ན་སྤྱི་ནག་ཆོ་དགུ་སོགས་སྤྱི་རིགས་འདི་མང་
 བས་ཅི་ཤིང་ནགས་ཆལ་འདྲ་བ་ཡོད་ཅིང་། གཞན་ཡང་གོང་དུ་ཚྲོང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་
 ལྟར་སེ་བྱུང་སྤྱི་ཡི་ཆེ་དུག་དང་། སྤྱི་བཀའ་འདྲིན་ཅན་གྱི་མི་བཞི། དགུ་འབུམ་སྤྱི་ཡི་ཕྱག་ལྔ་
 སོགས་འགའ་ཞིག་ནི་སྤྱི་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཏེ། དགུ་འབུམ་སྤྱི་ཡི་ཕྱག་ལྔ་བཤད་པ་ན་རྒྱ་
 བལ་སོགས་ཀྱང་བགངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ད་དུང་བོད་མི་ལ་མེད་པའི་ཞོར་བཞི་དང་། སྤྱི་ཆབ་
 སྤྱི་བཏན་པའི་རྫོང་དུག་(ཆབ་མིང་གི་སྤྱི་ལྟན་རིང་དུ་གནས་ལུབ་པའི་རྫོང་བཙན་དུག)སོགས་མང་དུ་བཤད་
 ཅིང་། བོད་མི་ལ་མེད་པའི་ཞོར་བཞི་ནི་ཞོར་བྱ་གནམ་ཆག་པའི་དུམ་བྱ་དང་། བསྐལ་པ་
 དང་པོའི་ནས་འབྱུ་འབྱུག་གི་སྤྱི་པ། བྱུང་གི་མཆུ་སྤེར་དང་བཞི་ཡིན་པར་བཤད། དུས་
 རབས་བཙོ་ལྔ་པའི་ནང་ཞོར་བྱ་གནམ་ཆག་པའི་དུམ་བྱ་ཟེར་བ་ཞིག་སྤྱི་སྤེ་པའི་ཞོར་
 སྤེའི་གལ་ན་ཡོད་འདུག་པ་དང་། སྤྱི་གཉིས་བགོས་བརྒྱབ་སྐབས་སྤྱི་སྤེ་རྒྱལ་ལ་ཐོབ་པར་
 ཚྲོང་ཆང་ལོ་རྒྱུས་སུ་བཤད་ཅིང་། བསྐལ་པ་དང་པོའི་ནས་འབྱུ་བྱ་གོ་བོའི་སྤྱི་ང་ཅམ་ཞིག་
 ཆང་གསར་ལ་ཡོད་པ་ཕྱིས་ནང་ཆེན་རྒྱལ་པོ་ལ་ཐོབ་ཟེར་སྟོལ་ཡང་སྤང་། གནའ་སྤྱང་ལས།
 “འགག་དོག་མོ་གསུམ་དེ་སྤྱི་ལ་ཐོབ། སྤྱི་དཔའ་རྩལ་ཆེ་བ་དེ་ཡིས་རེད།” ཅེས་པ་འདི་སྤྱི་ལ་
 དོན་ཐོབ་ཀྱི་སྤྱི་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་རིགས་འདི་གཙོ་བོར་བོད་ཀྱི་རོང་ཆེན་ནམས་སུ་གནས་པས་
 བྲག་རི་གཡང་གཟར་ནམས་སུ་བཤོད་པར་ལུས་རྩལ་བདེ་ལྷག་འབྱུག་པ་ཡོད་པའི་དོན་ནོ།

སྤྱི་ཚེ་སྤྱི་ཡི་རྒྱུད་པ་ཇི་ལྟར་མཆེད་ཚུལ་ཡང་། མེད་འདྲ་ཆགས་༥༢ལས། “དམུ་ཚེ་སྤྱི་ལ་བྱ་
 དགུ་ཡོད། དམུ་ཚེ་སྤྱི་ལ་བྱ་དགུ་དེ། སྤྱི་དང་སྤྱི་དང་ཆེ་ཁྲོམ་གསུམ། གྲོ་རྩོ་དེ་རྩོ་ནག་
 བར་དྲུག། སྤྱི་བོ་སྤྱི་ཡག་ཅག་སྤྱི་དགུ་དེ་སྤྱི་ཚེ་སྤྱི་ལ་བྱ་དགུ་ཡིན།” ཞེས་དང་། ༥༤ “སྤྱི་
 གསེར་རྩོད་གཡུ་ཆེ་ཕྱིན་ཆད་དང་། སྤྱི་སྤྱི་བྱ་གཡུ་ཆེ་ཡན་ཆད་ལ། སྤྱི་བཅུན་ནི་སེང་གེ་
 འགྱིང་བ་འདྲ། ཆེ་ནས་རི་བོ་བཅེགས་པ་འདྲ། མང་ནས་གནམ་ནང་སྤར་མ་འདྲ། འཕེལ་
 བས་ཆེ་ཤིང་ནགས་ཚལ་འདྲ། དེ་སྤྱི་ཚེ་སྤྱི་ལ་མཆོར་གཏམ་ཡིན།” ཞེས་པ་ལྟར་པོ་རྩལ་སྤྱི་
 དགུ་དང་གཙོ་བོར་བྱིས་ཡིག་རྩིས་གསུམ་ལ་མཁས་པར་གྲགས་པའི་སྤྱི་ཡིག་ཆང་ཅན་གྱི་
 རིགས་རྒྱུད་འདི་སྤྱི་གསེར་རྩོད་གཡུ་ཆེ་མན་ཆད་དང་། སྤྱི་སྤྱི་བྱ་གཡུ་ཆེ་ཡན་ཆད་དུ་
 རི་བོ་ལྟར་བྱེད་བསྐྱེགས་ནས་སྤར་མ་ལྟར་གྲངས་ཀྱིས་མི་ཆོད་པར་གནས་ཤིང་། མེད་འདྲ་
 ཆགས་ལྟར་ན། འབྲི་རྒྱ་སེར་བོའི་ཁྱུག་སོ་ཞིག་ན་ཕྱེ་དུད་འབྲུམ་ཆོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས་ཅམ་
 གནས་པར་བཤད་དོ། སྤྱི་གསེར་རྩོད་གཡུ་ཆེ་ནས་སྤྱི་སྤྱི་བྱ་གཡུ་ཆེ་བར་བེར་བ་ཡང་
 གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་བྱང་ནས་སྤྱི་རྒྱ་རྩིས་པ་ཡིན་ཅིང་། རུས་སྤྱི་ཅན་འདི་ལ་ཐོབ་པའི་ས་
 ཡུལ་ནམས་བཤད་པ་ན། སྤྱི་སྤྱི་བྱ་གཡུ་ཆེ་ནི་ཐོ་བྱ་བྱའི་སྤྱི་བྱ་དཀར་པོ་དང་ཅོག་རོ་
 གཡུ་ཆེ་གཉིས་ཡིན་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་དོ། གནའ་རྒྱུད་ལས། “ཐང་ཡངས་པ་གསུམ་དེ་སྤྱི་ལ་
 ཐོབ། སྤྱི་བེད་ལུག་མང་བ་དེ་ཡིས་རེད།” ཅས་པ་འདི་སྤྱི་ལ་དོན་ཐོབ་ཀྱི་སྤྱི་ཡིན་ཏེ། ལམས་
 ཀྱི་གཡམ་མོ་ཐང་དང་། བྱང་གི་དཀར་མོ་ཐང་། ཅོང་ཁའི་གྱིན་ཐང་གསུམ་གཙོ་བོར་གྱུར་
 པའི་ཐང་ཆེན་ནམས་སྤྱི་ཚེ་སྤྱི་ལ་རིགས་ཀྱིས་བདག་ཏུ་བཟུང་བས་གཏན་དུ་ཐུགས་ནོར་
 འཕེལ་བའི་དོན་ནོ།

ཨ་ལྷགས་འབྲུ་ཡི་རྒྱུད་པ་ཇི་ལྟར་མཆེད་ཚུལ་ཡང་། མེད་འདྲ་ཆགས་༥༣ལས། “འབྲུ་རྩེ་སྤྱི་
 དབང་ཐོད་དཀར་ལ། བྱ་དགུ་ཡོད་པ་རྒྱ་ཏལ་གྱི། མནའ་མ་ཕྱ་ཟབ་རུས་བཞེས་པ་ལ།
 གནམ་ཐེལ་དཀར་པོ་དང་། ས་ཐེལ་ཁྲ་བོ་གཉིས་མིད། ད་ཁྲི་བེ་འབྲུ་ཡི་གཏུང་རྒྱུད་ལ། ཨ་
 ཅག་འབྲུ་ལ་ཆེ་དྲུག་ཡོད། ཆེ་དྲུག་པག་ན་བཅུན་དྲུག་ཡོད། འབྲུ་རུ་ཙོ་ཅན་ལ་བཙོ་བརྒྱད་
 ཡོད།” ཅས་དང་། ༥༣ “གཙང་ལ་པོ་ཁྲོམ་མན་ཆད་དང་། ཀམ་པའི་མ་སྤང་ཡན་ཆད་ལ།
 ད་འབྲུ་ཆེ་ནས་རི་བོ་བཅེགས་པ་འདྲ། བཅུན་ནས་ཟ་འོག་རྒྱུད་པ་འདྲ། མང་ནི་གནམ་གྱི་
 སྤར་མ་འདྲ། འབྲུ་སྤྱི་བཅུན་དབྱ་ནག་གི་སྤྱི་རྩེ་བྱེད། བར་མ་སྤྱི་སྤྱི་དགུང་དང་མཉམ།
 སྤྱི་བཅུན་ས་མཐའ་སྤྱི་གསུམ་སུ་བཅུག། ས་སོ་ལ་བཟུང་ནས་འབྲུ་རྒྱུད་དཔའ། དེ་དཔའ་ནས་

སོ་ཁ་བཟུང་བ་མིན།” ཞེས་པ་ལྟར་རོ། དེ་ཡང་“དཔའ་རྩལ་འགྲུ་ལ་ཡོད་”ཅེས་དང་། “འགྲུ་
 ཤིང་ཐུང་ཅན་དེ་འཐབ་ན་མཛེས་”ཞེས་དང་། “འགྲུ་དཔའ་གཡེར་ཅན་དེ་དག་ལ་ཁོད་”
 ཅེས་སོགས་དཔའ་རྩལ་དག་འཐབ་ལ་མཁས་པའི་ཨ་ལྷགས་འགྲུ་ཡི་གདུང་རྒྱུད་ཅེས་གྲགས་
 གཡེར་ཆེ་དོན་ནི། མིའུ་འདྲ་ཆགས་ན་མས་སུ་བཤད་པ། གནའ་ལྷ་མོ་བསྐལ་པ་ཡར་ཐོད་ལ་
 ཨ་ལྷགས་ཆང་ལྟ་རི་ཞོལ་པའི་མཐིལ་ན་འདུག་པའི་སྐབས་བདུད་ཀྱི་རྒྱུ་པ་བྱུང་ནས་མཛོ་མོ་
 ཐམས་ཅད་ལོ་ལ་བཅད་པར། པ་ཁྱི་དོ་ཆེན་པོ་ར་མདར་འགོ་བའི་ལམ་དུ་གཉན་གྱི་དུག་
 མདའ་པོག་ནས་གོངས། དེས་ན་ཨ་པོ་ཐོང་ལ་སོགས་པ་སྐས་དུག་པོས་བདུད་ལ་ཤ་ལན་
 དང་གཉན་ལ་སྟོང་ལེན་བྱེད་པར་གྲོས་བྱས་ཤིང་། དང་པོ་བྱ་ཆེ་བ་ཨ་པོ་ཐོང་ཤ་ལན་ལེན་
 པར་སོང་ཡང་བདུད་ཀྱི་རི་མགོ་མཐོང་སར་སྐྱབས་པ་ན་འགོ་མ་རྩས་ནས་ལོག་པ་དང་། སྐྱ་
 བདུད་ཀྱི་ཁྱི་སྐད་གོ་མཚམས་ནས་དང་། སྐྱ་བདུད་ཀྱི་རུ་བ་མཐོང་བ་ནས་འགོ་མ་རྩས་པར་
 སྐར་ལོག་བྱུང་སྐད།

དེ་ནས་“འགྲུ་དཔའ་གཡེར་ཅན་དེས་ཉོར་གྱི་དེའུ་ག་པ་ཞིག་ཉོས་ནས་ཞོན། གཉན་གྱི་བེ་ཀ་
 སྐལ་མགོ་དང་། གསེར་གྱི་བེང་ཆེན་ཕྱག་ན་བསྐྱམས་ནས་བདུད་ཡུལ་བྱོན། བདུད་ཀྱི་མི་
 རྒྱལ་གསུམ་ཆེན་བསད། བདུད་མཁར་མུ་ར་ཕྱེ་རྒྱུ་པར། བདུད་རྩེ་ལག་རིང་བཅོན་དུ་
 བཟུང་། བདུད་སྐྱག་ཐམས་ཅད་བྲག་ལ་བདེབས། བདུད་ཆང་འཐུང་བས་ཆོ་སྒྲག་འཕེལ།
 བདུད་ཆི་ཟེར་བ་དེ་ནས་སྐྱོང་། བདུད་ཀྱི་དར་ནག་དཔའ་དར་བྱས། དཔའ་དར་ཟེར་བ་དེ་
 རས་དར། བདུད་སྐྱག་བསད་པའི་པགས་པ་དེ། ཕུ་བོ་ཐོང་ལ་ལོ་མ་ཕུད་བྱས། ལོ་མ་ཕུད་
 ཟེར་བ་དེ་ནས་དར་ཟེར།” དེ་ལྟར་འགྲུ་རྩེ་ལྟ་དབང་ཐོད་དཀར་གྱིས་བདུད་ལ་པ་ཤ་སྐྱངས་
 པ་ནས་འགྲུ་དཔའ་གཡེར་ཆེ་བ་དང་། དག་ལ་ཁོད་པ་དང་། འཐབ་ན་མཛེས་པ་སོགས་ཀྱི་
 བཤད་སྟོལ་དར་ཞིང་། ཨ་ལྷགས་འགྲུ་ཡི་ཆེ་དུག་དང་། ཆེ་དུག་པག་ན་བཅུན་དུག་འགྲུ་ར་
 ཙོ་ཅན་ལ་བཙོ་བརྒྱད། བཙོ་བརྒྱད་སྐྱ་མཁར་བཙོ་བརྒྱད། འགྲུ་མི་འགྱུར་ཐར་པའི་གནས་
 བརྒྱད་སོགས་གཙང་ས་སྐྱ་མན་ཆད་མ་སྟོམ་ར་ཡན་ཆད་དུ་འགྲུ་ཆེ་བ་རི་བོ་འདྲ་བ་དང་།
 མང་བ་གནམ་གྱི་སྐར་མ་འདྲ་བར་གནས་སོ། འགྲུ་ར་ཙོ་ཅན་ལ་བཙོ་བརྒྱད་དང་བཙོ་
 བརྒྱད་སྐྱ་མཁར་བཙོ་བརྒྱད་ཟེར་བ་ན་མས་ནི་ཆབ་མདོ་བེ་ཁྲོའི་ཕྱོགས་ན་ཡོད་འདྲ་བ་ཞིག་
 མཁས་གྲུབ་ཆགས་མེད་པས་བཤད་དོ། གནའ་སྐྱང་ལས། “རི་རྩ་བ་གསུམ་དེ་འགྲུ་ལ་ཐོབ།

འགྲུ་རྒྱལ་ས་ལོན་པ་དེ་ཡིས་རེད།” ཅེས་པ་འདི་འགྲུ་ལ་དཔེ་ཐོབ་ཀྱི་སྒྲུ་ཡིན་ཏེ། རི་ཆེན་
པོའི་རྩ་བ་ལྟར་བརྗོད་ཅིང་བརྗོད་ཆགས་པས་གཏན་དུ་རྒྱལ་ས་ལོན་པའི་དོན་ནོ།

དབང་ལྷ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུད་པ་ཇི་ལྟར་མཆོད་ཚུལ་ཡང་། མིའུ་འདྲ་ཆགས་ལུ་ལས། “རུ་བོ་
དབང་ལྷ་གཉིས་ལ་ས་སྐལ་མ་སྤྲད་པས་ཡི་ཆད་བྱས་ནས་འབྲམས་སུ་སོང་། འབྲམས་སུ་
སོང་བས་མཆོམས་སུ་བྱེན། མཆོམས་ཀྱི་མདའ་ར་གོང་མ་(ཁ་ཅིག་དར་ཅེ་མདྲ་ཡིན་ཟེར)བཟུང་། ལྷ་
ག་ཉར་ལ་མདའ་ཁྲལ་འཇལ། རྒྱ་པོ་རྒྱ་ཡི་ཁ་གཞོན་བྱེད། སྐུ་རྒྱལ་བོད་ལ་ཁ་དྲིན་ཅི།
ཁས་ནི་ངས་བསུ་ངས་བསུ་ཟེར། ད་ནི་བསུས་པ་སུས་ཐབས་མེད། སུས་ཀྱང་ཤོང་བའི་ས་ཆ་
མེད། རི་རྩ་མོང་འདྲ་བའི་སྐང་སྤྲེད་དེ། དུད་འབུམ་ཆོ་བཞི་བརྩེ་ཞེ་དགྲུ་འགྲིགས། ས་ཁུ་བོ་
དགྲུང་གི་ཉི་ལྷ་འདྲ། མ་སྐུ་མོ་མཆོ་མོ་དལ་ཆེན་འདྲ། ལྷགས་པ་སེང་ཁུ་འཁྲོལ་བ་འདྲ། མི་
གཞོན་དེ་ལྷག་གཡག་འགྱིང་བ་འདྲ། ལུ་མོ་དེ་དར་ལོ་ལྷང་ཕྱན་འདྲ། བག་མ་རྩ་བྱ་ལྷེས་པ་
འདྲ། ཤར་གངས་གཤོག་རིང་གི་ཞོལ་ན་འདུག། ཤར་མི་ཅིས་བྱེད་ཅིང་མའི་རྟེན་ལ་
བཏགས། དེ་དབང་ལྷ་གཉིས་ཀྱི་འདྲ་ལྷགས་ཡིན།” ཞེས་པ་ལྟར་རུ་བོ་དབང་ལྷ་གཉིས་པོས་
རྒྱ་བོད་མཆོམས་ཀྱི་མདའ་ར་གོང་མར་ས་བཟུང་སྟེ། སེར་པོ་ཉར་དང་གོགས་བསྐྱེགས་ནས་
རྒྱ་པོ་རྒྱ་ཡི་ཁ་གཞོན་བྱེད་ཅིང་། ལུ་བོ་རྩམས་ཀྱིས་ས་སྐལ་མ་སྤྲད་པ་ལ་ཡང་ཁ་དྲིན་ཅི་
བཞིན་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་གནས་པ་ན། དེ་སྐབས་རུ་བོ་གཉིས་པོའི་རྒྱུད་རྩམས་ཡར་བསུ་
ཞེས་ཟེར་མོད། ད་ནི་དེ་རྩམས་ཡར་བསུ་ཐུབ་ཐབས་མེད་ལ་ཐུབ་ཀྱང་ཤོང་བའི་ས་ཆ་ཞིག་
མེད་དེ། སྐབས་དེར་དབང་ལྷ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུད་པ་ཤིན་ཏུ་འཕེལ་ནས་རི་རྩ་མོང་འདྲ་བའི་
ཞོལ་དུ་སྤྲེད་ཏུ་འབུམ་ཆོ་བཞི་བརྩེ་ཞེ་དགྲུ་ཅམ་གནས་པས་སོ། གནའ་སྤྱང་ལས། “མཆོམས་
སོ་ཁ་དབང་ལྷ་གཉིས་ལ་ཐོབ། དཔའ་རྩལ་དུག་སྦྱོན་པ་དེ་ཡིས་རེད།” ཅེས་པ་འདི་དབང་
ལྷ་གཉིས་ལ་དོན་ཐོབ་ཀྱི་སྒྲུ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀྱི་ས་མཆོམས་སུ་གནས་པས་རྒྱན་དུ་
གཡལ་འགྱེད་དགོས་བྱུང་བར་བརྟེན་དམག་འཐབ་དང་མདའ་རྩལ་ལ་མཁས་པར་གྱུར་
པའི་དོན་ནོ།

དེ་དག་གི་ཆེ་བཤད་ཀྱང་། མིའུ་འདྲ་ཆགས་ལུ་ལས། “ལས་ཆེ་རྒྱུད་ཀྱི་གོང་བ་མ་ཤོར་བ།
མི་རྩེ་ལྷས་མཛད་སྤྱག་པོ་ཐོང་། མཐུ་རྩ་ཤང་གི་སྤྲ་སྤྲེད་མ་ཆད་བ། མི་མཆོག་སྤྱེས་བུ་སེ་
ཁྱུང་དབ། དཔའ་རྩལ་གི་མཆེ་སྤེར་མ་འདུལ་བ། ཉིང་མ་ཡ་མེད་ཨ་ལྷག་འགྲུ། ལྷག་

དཀོར་མཛོད་ཀྱི་བང་བ་མ་སྟོང་པ། ཡིག་ཚང་ཅན་གྱི་རྩ་ཆ་སྟེ། བཅུན་དར་དཀར་ལ་ངི་
 མས་མ་གོས་པ། ཆེ་བཅུན་གཉན་པོ་ཁང་པོ་སྟོ།” ཞེས་པ་ལྟར་ང་ཆེ་ང་བཅུན་སོ་སོར་
 བཤད་རྒྱུ་ཡོད་མོད། དེ་ཉིད་༤༥ལས། “ད་ཆེ་བྱུག་ཞིང་མཉམ་ཉི་ཤུ་ཅ་ལ། ཆོས་ཁ་ཁ་
 ཅིས་ན་སོ་སོར་ཆེ། གཅིག་ཀྱང་མི་མཐོ་དགུང་སྟོན་གྱི་ཞབས། གཅིག་ཀྱང་མི་དམའ་དོག་
 མའི་སྟེང་། རྒྱ་སྟོང་མ་ཅིས་ན་སོ་སོར་ཡོད། ལྷང་པའི་ཕུ་རྒྱས་རེ་རེ་ན། གཙང་པོ་རྒྱ་རྒྱས་རེ་
 རེ་འབབ། ས་ཆེན་ཅེ་རྒྱས་རེ་རེ་འདུག། ཡོར་མ་ཁུ་རྒྱས་རེ་རེ་སྟོང་། བྱས་པ་སྟོང་མ་རེ་རེ་
 ཡོད།” ཅས་པ་ལྟར་རོ། “ལས་ཆེ་རྒྱུད་ཀྱི་གོང་བ་མ་ཤོར་བ་”ཞེས་པའི་དོན་ནི། བོད་ཁྱི་དོ་
 ཆེན་པོའི་བྱ་བྱུག་གི་ནང་ནས་ཆེ་ཤོས་སྟོང་ཡིན་པས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གོང་དུ་བཀྱར་
 ཞིང་། དེ་ནས་བཟུང་མི་རབས་ཇི་ཅམ་སོང་ཡང་སྟོང་རིགས་འདི་གཞན་ནམས་ཀྱིས་གྲལ་གྱི་
 གོང་ན་འཛོག་སྟོལ་མ་ཉམས་པར་གནས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། དེ་བཞིན་སྤྱི་ཡོད་རིགས་ལ་སྤངས་
 བྱང་རྒྱུ་འདྲེ་བཀོལ་སོགས་གྲུབ་ཐོབ་མང་དུ་བྱོན་པས་ན་“མཐུ་རྩ་ཤང་གི་སྤྱོད་མ་ཆད་
 པའི་མི་མཆོག་སྟེས་བྱ་”ཞེས་འབོད་པ་དང་། འགྲུ་ཡི་རིགས་ལ་འགྲུ་རྩེ་རྒྱལ་བའི་ཐོད་དཀར་
 སོགས་བདུད་ཡུལ་ཆམ་ལ་ཕབ་པའི་དཔའ་བོ་མང་པོ་བྱང་བས་ན་“དཔའ་རྒྱ་སྟག་གི་མཆེ་
 རྩེར་མ་འདུལ་བའི་རྟིང་མ་ཡ་མེད་”ཅས་དང་། སྤྱི་ཡོད་རིགས་འདི་བྱང་གི་ཐང་ཡངས་པ་
 གསུམ་ན་གནས་པས་བྱུགས་མང་ཞིང་གཏམ་རྒྱུད་འདྲ་མིན་བཤད་པ་ལ་དགའ་བས་ན་
 “བྱུག་(གནའ་དུས་སུ་བྱུགས་མང་པོའི་བདག་པོ་ལ་བྱུགས་པོ་ཟེར་བ་ཕྱིས་དག་ཆ་འབྱུར་རམ་སྟེ།)དཀོར་མཛོད་ཀྱི་
 བང་བ་མ་སྟོང་པའི་ཡིག་ཚང་ཅན་”ཞེས་དང་། སྤྱི་རིགས་ལ་མགར་སྟོང་བཅུན་སོགས་སྟོན་
 པོ་མང་ཞིང་བྱ་བ་ཀྱན་ལ་སྟག་བསམ་དཀར་བས་ན་“བཅུན་དར་དཀར་ལ་ངི་མས་མ་གོས་
 པའི་ཆེ་བཅུན་གཉན་པོ་”ཞེས་འབོད་པ་བྱུང་། དེ་ཡང་མིའུ་གདུང་བྱུག་གི་ནང་ནས་དང་པོ་
 བདུད་ལ་པ་ཤ་སྤངས་པ་སོགས་གྲགས་གཡེར་ཆེ་བ་ནི་འགྲུ་ཡིན་ཅིང་། དུས་རབས་བདུན་
 པ་ཅམ་ན་མགར་གྱི་མི་རྒྱུད་འདི་གྲགས་ཆེ་བས་ཁང་པོ་སྟོ་དང་། སྤིང་གི་སར་སྤབས་ཅམ་
 བས་སྟུག་པོ་སྟོང་དང་། ཕག་གྲུའི་དུས་ནས་སེ་བྱང་སྤུ་སྟེ་དུས་སྤབས་སོ་སོར་རུས་རྒྱུད་སོ་
 སོར་གྲགས་པ་སོ་སོར་བྱང་བ་དང་། དེ་བཞིན་སྟོང་མངའ་རིས་ཁུལ་དུ་བྱང་པའི་རུས་གྲགས་
 ཆེ་བ་དང་། ཨ་མདོ་དང་ཁམས་ཀྱི་བྱང་བྱུགས་ནམས་སུ་སྤྱོད་དང་། རྒྱལ་འོང་བྱུགས་སུ་སྤྱོད་
 བར་ཁམས་འདིར་འགྲུ་དང་སྟོང་གྲགས་ཆེ་བ་སོགས་ཡུལ་གྱི་སོ་སོར་རུས་རྒྱུད་སོ་སོར་
 གྲགས་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་བྱང་པར་ཡོད་དོ།

བོད་མིའུ་གཏུང་དྲུག་པོ་སོ་སོར་རུས་རྒྱུད་ཀྱི་དག་ལྟ་རེ་དང་སྒྲ་བོག་རེ་ཡོད་ཅིང་། དག་ལྟ་
 དེ་དག་ནི་པ་ཁྲི་དོ་ཆེན་པོ་བསད་པའི་སྟོང་ལ་གཉན་ཆེན་རྟེ་བས་སྤྲད་པ་ཡིན་སྐད་དེ། སྟོང་
 ཆེ་རྒྱུད་ཅན་གྱིས་མཐོ་མེ་མངོན་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ན་འདུག་པའི་གཡུ་འབྲུག་ཟངས་ཀྱི་
 ཟེ་བ་ཅན་དང་། སྤྲ་བཀའ་དྲིན་ཅན་གྱིས་མཐོ་ནམ་མཁའ་འགྲེམས་ཤིང་གངས་རིར་ཉལ་
 བའི་བྱ་ཁྲུང་ལྷགས་ཀྱི་མཆུ་སྟེར་ཅན་དང་། འབྲུ་དཔའ་གཡེར་ཅན་གྱིས་འབྲི་ལ་ཉལ་ཁིང་
 རྩ་རིར་འགྲེམས་པའི་ལྷ་གཡག་དབལ་གྱི་རྩ་ཙེ་ཅན་དང་། སྤྲ་ཡིག་ཆང་ཅན་གྱིས་ཁམས་
 གསུམ་འགྲེམས་ཤིང་སྤྲ་ལ་ཉལ་བའི་རྒྱ་ལྷག་མཆོལ་གྱི་རི་མོ་ཅན་(གཟུ་པ་རང་བྱུང་དོ་རྩེའི་བྱི་བསང་
 ལས་རྒྱ་ལྷག་མཆོལ་གྱི་རི་མོ་ཅན་ནི་དབའ་ཟླ་གཉིས་ཀྱི་དག་ལྟ་ལྟ་པར་བཤད)དང་། དབའ་ཁང་པོ་གཡང་ཕྱག་
 ཅན་གྱིས་དབའ་ལ་ཉལ་ཁིང་བྲག་ལ་བཤོད་པའི་ར་སྤྲེས་ཁམ་པ་དང་། ཟླ་ཆ་པོ་འཕེལ་ཁ་
 ཅན་གྱིས་གོང་ལ་ཉལ་ཁིང་རྩེ་གསང་བྱབ་པའི་བྱི་མོ་དཀར་མོ་རྣམས་ལ་དག་ལྟ་བྱེད་ཅིང་།
 དེ་དག་ལ་མིང་སྟོང་ལྟ་མ་སྟོམ་དང་། སྤྲ་མོ་སྤྲ་བཀྲ། འབྲི་མོ་སྟོམ་སྟོམ། སྤྲ་མ་ལེགས་པོ།
 དབའ་ལྟ་ཁམ་པ། ཟླ་མ་དཀར་མོ་སོགས་ཟེར་སྐད་དོ། སྤྲ་བོག་ནི་སྟོང་གི་ཤ་བ། འབྲུ་ཡི་
 གཡག་སྤྲ་ཡི་རྒྱུད་། སྤྲ་ཡི་ལྷག་སྤྲ་ཡི་ར་ཡིན་པར་མགོ་ལོག་རུས་མཛོད་ཅུ་ལས་བཤད་ཅིང་།
 དབའ་ཟླ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲ་བོག་སྟོར་བཤད་པ་མི་སྤྲང་། འོན་ཀྱང་རུས་མཛོད་དེར་མིའུ་གཏུང་
 དྲུག་པོ་རྒྱ་ནག་གི་ཆིས་གཞུང་དང་སྤྲར་ནས་འབྱུང་བ་ལྟ་དང་ལོ་སྟོར་བཅུ་གཉིས་ལ་འགྲེལ་
 བཤད་བྱེད་པ་ནི་པག་མགོ་ལ་གཡག་རྩ་བསྐར་བ་དང་གཉིས་སུ་མ་མཆིས། སྤྲར་མིའུ་གཏུང་
 དྲུག་པོ་འབྱུང་བ་དང་སྤྲར་བའི་སྟོལ་ཞིག་སྤྲ་ནས་ཡོད་འདྲ་སྟེ། བེ་དཀར་དང་དཔལ་ལྷག་
 ལྷང་པའི་ཆོས་སྤྱིད་བྱུང་རྩལ་ཀུན་གསལ་མེ་ལོང་སོགས་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་བཤད་འདུག

མིའུ་གཏུང་དྲུག་ལ་ཡོད་པ་ལྟར་རྩ་བའི་རུས་ཆེན་བཞི་པོ་སོ་སོ་ལ་ཡང་དག་ལྟ་སྤྲ་བུན་མོང་མ་
 ཡིན་པ་རེ་ཡོད་དེ། རུས་ཆེན་སེ་ཡིས་ཡེ་སངས་དཀར་པོ་གནམ་གྱི་འཇུ་ཐག་ཅན་དང་། སྤྲ་
 ཡིས་ཡེ་སྟོན་ནག་པོ་སྟོ་རྒྱའི་པ་འོང་འདྲ་བ་དང་། གདོང་གིས་སྤྲང་ཁྲིག་ཡེ་ཤེས་ལྟ་ཡི་སྟོན་
 མེ་ཅན་དང་། སྟོང་གིས་མོན་རྩ་ནག་པོ་བྱི་ཡི་རྩ་ལྷང་ཅན་རྣམས་ལ་དག་ལྟ་བྱེད་སྐད་དོ། ཁ་
 ཅིག་འདི་དག་ནི་སེ་སྤྲ་གདོང་སྟོང་རྣམས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཤིག་སྟེ་རུས་ཆེན་བཞི་ཡི་
 མིང་དུ་འདོད་པ་དང་། རུས་ཟུར་པ་ཞིག་གི་མིང་ཡིན་པ་འདོད་མཐའ་ཡང་ཡོད་པར་སྤྲང་
 ལ། ཁ་ཅིག་རུས་ཆེན་བཞི་ཡི་བྱུང་ཆོས་ཡིན་པར་བཤད་པ་སོགས་སྤྲ་ཆོགས་པ་ཞིག་འདུག་
 མོད། སྟོན་གྱི་ཡིག་རྟིང་རྣམས་སུ་དེ་རྣམས་རུས་ཆེན་བཞི་ཡི་ཁམས་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་།

དེང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཁམས་ནི་རང་བཞིན་ནམ་ཁྱད་ཆོས་དང་ངོ་བོ་ལྟ་བུར་གོ་ཆོག་
 པས། དེ་ནམས་རྩས་ཆེན་བཞི་ལ་འདྲ་འབྲེལ་གྱི་སྒོ་ནས་བཏགས་པའི་མིང་ཡིན་པར་འདོད་
 ན་རྒྱ་མཚན་ཡོད་ཀྱང་། གནའ་བོའི་དུས་སུ་ཁམས་ནི་ལྟ་དང་ཡང་འབྲེལ་བ་ཡོད་དེ། འབྲུང་
 ཅིས་ནི་གནའ་བོའི་མི་ཡིས་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ལས་
 བྱུང་ཞིང་། མི་དེ་ཡི་ཁམས་ནི་ཤིང་དང་རྩ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ཆེ་ཤིང་དང་རྩ་ནི་མི་དེ་ཡི་སྤྱར་
 བྱུང་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་གསོལ་མཆོད་བྱེད་སྒོལ་བྱུང་བས་ཀྱང་མཚན་ནོ།

ས་སྐྱུ་འཁོན་གྱི་གདུང་རྒྱུད་ནི་རྩས་ཆེན་བཞི་དང་མིའུ་གདུང་དུག་གང་དུ་ཡང་མི་ཐེ་སྟམ་
 གྱེ། དེ་ནི་ལྟ་བུ་བྱེད་བྱ་པ་ཞིག་གནམ་ནས་ས་ལ་བབས་པའི་རྒྱུད་པར་གྲགས་ཤིང་། སྒྲེལ་རྒྱུད་
 མ་ཡིན་སྟབས་རྩས་ཆེན་བཞི་པོ་འོང་དོན་མེད་ལ། སྤྱིར་མིའུ་གདུང་དུག་གི་མས་པོ་ལྟ་ལས་
 གོལ་བས་དེ་ཐམས་ཅད་སྤྱིད་པའི་སྒོ་ང་ལས་བྱུང་བ་མཐུན་དགོས་མོད། བོད་ཁྱི་དོ་ཆེན་
 པོའི་རྩས་རྒྱུད་མ་ཡིན་པས་མིའུ་གདུང་དུག་གི་ནང་དུ་ཡང་མི་ཐེའོ། དེ་བཞིན་གཏགས་རྒྱ་
 ན་ཀྱུ་སྤྱར་དང་གཏགས་ལ་ཡོན་ཏན་སྤོང་པོ་ནས་ཞིང་ཤག་པ་ཆེ་བཏན་དོ་རྩེ་དང་ཀམ་
 བསྟན་སྒོང་དབང་པོ་སོགས་གཙང་སྟོད་རྒྱལ་པོའི་གདུང་རབས་ནམས་ཀྱང་རྩས་བཞི་
 གདུང་དུག་གང་ཡང་མིན་ཏེ། གཏགས་ཀྱི་རྩས་རྒྱུད་འདི་ལྟ་བུ་བྱེད་བྱ་པ་གསུམ་ཡར་ཁྲུང་ཤེལ་
 བྲག་གི་རི་ཡི་གཏའ་བར་བབས་པ་ལས་གཏགས་(ཆབ་མདོའི་ཁྱལ་དུ་དེང་སང་ཡང་ལྷག་འོག་གི་ལྷག་ལ་
 གཏག་ཅེས་འབོད)ཞེས་སྒྲ་ཆག་པ་ཉང་རལ་ཆོས་འབྱུང་། ༡༥༧ལས་བཤད་དོ། ཕྱི་སྤྱིར་ནང་སྤྱིར་
 བྱུང་ཐོབ་སྤྱིར་སོགས་སྤྱིར་རིན་སྤྱངས་པའི་གདུང་རྒྱུད་ནམས་ཀྱང་གཏའ་ཁྱིའི་དུས་སུ་ལྟ་
 ཞིག་ས་ལ་བབས་པ་བཙན་པོ་སྤྱིར་གྱིས་ཁྱེར་བའི་རྒྱུད་ལ་སྤྱིར་ཞེས་ཐོགས་པར་ཡར་ཁྲུང་ཨ་
 འབུམ་གྱི་རིན་སྤྱངས་གདུང་རབས་༡༥༥ན་བཤད་ཅིང་། དཔལ་ལྷན་ཤར་ཁ་བའི་གདུང་
 རྒྱུད་ནམས་ཀྱང་ལྟ་ཆེན་ཆོགས་བདག་གི་རིགས་སྤྱས་ཡིན་པར་ཤར་ཁའི་གདུང་རབས་རྒྱན་
 གྱི་སྤོང་བར་༥༢བཤད་དོ། མཉམ་མེད་སྤྱིར་པོ་བ་སོགས་རྒྱ་བོད་གཡུ་གསུམ་གྱི་རྟེ་བའི་
 གདུང་རྒྱུད་ནམས་ཀྱང་ལྟ་བུ་བྱེད་བྱ་པ་ཞིག་གི་རྒྱུད་དུ་སྤྱིར་བོའི་ཁྱི་གདུང་འཛིན་པའི་དམ་པ་
 རྩས་ཀྱི་གཏམ་ལྟེན་པར་བཤད་ཅིང་། བྱ་པ་ཁྱི་དཔོན་གྱི་གདུང་རྒྱུད་འདི་ཡང་བྱ་ཡི་
 རྒྱལ་པོ་འདབ་བཟང་དང་གཤོག་བཟང་གི་རྒྱུད་ལས་མཆོད་པ་དང་། ཁྱུང་པོ་དཀར་ནག་
 སེར་གསུམ་ཡང་བྱ་ཁྱུང་གི་རྒྱུད་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་། ཟ་ཉོར་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིར་སྤྱིར་པོ་བཙན་
 (འདི་ལྟ་བུ་ཆེན་པོ་སྤྱིར་ན་རྒྱ་གར་ཟ་ཉོར་ནས་སོག་ཡུལ་དུ་ཆོས་སྤེལ་བར་བྱོན་པར་སྤོན་ཆེན་པོ་སྤྱིར་སྤྱིར་ཉོར་གྱི་སྤོན་གྱ་བཙན་

སྐབས་བོད་དུ་གདན་དྲངས་པ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་སྤུངས་པ་མཐའ་བོ་དང་སོག་སྒྲིག་པ་རྣམས་ལྟར་ན་སོག་ཏྱར་ཡིན་ཞེས་
 དཔལ་གྱི་དོ་རྩེ་དང་ཏྱར་གཞོན་ལྟ་བུ་ལ་པོ་ནས་ཏྱར་བདུད་འདུལ་རབ་བརྟན་སོགས་ལ་ལྟ་
 པ་ཆེན་པོའི་གདུང་རིགས་རྣམས་ཀྱི་གར་མ་དང་། གུང་ཆེན་ལྟ་དགའ་ནས་ཨ་སྦྱིད་ནས་
 མཐའ་སངས་ཞལ་དང་གྲགས་པ་སེལ་སོགས་ལྟ་ཐོག་རྒྱལ་པོའི་གདུང་རབས་རྣམས་ཀྱི་ནག་
 རྣམ་དང་། རྒྱལ་པོ་དམར་པོའི་རྒྱུད་ལས་ཏྱར་སྤྱི་ཁྱབ་རྒྱལ་པོའི་གདུང་རྒྱུད་རྣམས་ཏྱར་རམ་
 སོག་ཡུལ་ནས་གུར་བ་ཡིན་པས། བོད་ཀྱི་ཡུལ་ན་གནས་པའི་སྤྱི་བོ་ཐམས་ཅད་རྩས་ཆེན་
 བཞི་དང་མིའུ་གདུང་རྩག་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་དོ།

འགའ་ཞིག་ནས་རྒྱ་སངས་ཤི་དང་སྤྱ་གསལ་སྤང་དང་རྒྱ་བཙོན་སངས་དང་གཙང་པ་རྒྱ་རས་
 རྣམས་རྩས་གཅིག་ཅིང་། དེ་ཡང་རྩས་པ་རྒྱ་ནག་ཡིན་པར་བཤད་མོད། རྩས་མིང་ངོ་མ་ནི་
 སྤངས་དབང་ཡིན་ནམ་སྤྱམ་སྤྱེ། དེ་དག་ལ་རྒྱ་ཞེས་འབོད་པ་ནི་སངས་ཤི་རྒྱ་བོད་བར་གྱི་ལོ་རྒྱུ་
 སྤྱད་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཡིན་པས་རྒྱ་སངས་ཤི་ཞེས་བོས་སམ་སྤྱམ་མོ།

སྤྱེ་དགེ་རྒྱལ་རབས་སོགས་སུ་མགར་གྱི་རྩས་རྒྱུད་ནི་ཁང་པོ་སྒོ་ཡི་རིགས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ལྟ་
 བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་རྒྱུད་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྲགས་ཆེ་མོད། སྒོ་སྒོན་དར་མ་འབུམ་གྱི་རྣམ་ཐར་
 ༥༩༩དང་། མགར་ཆོས་སྤྱིངས་པའི་རྣམ་ཐར་༤༡༥སོགས་སུ་མགར་གྱི་རྩས་རྒྱུད་ནི་སྤྱ་
 དཀར་ནག་ཁྲ་གསུམ་ལས་སྤྱ་དཀར་གྱི་དྲངས་མ་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། སྤྱ་དཀར་གྱི་དྲངས་
 མ་ལ་ཡང་ཆོས་རྒྱུད། འཕྱལ་རྒྱུད། དཔའ་རྒྱུད། ཀལ་རྒྱུད་བཅས་བཞི་ཡོད་པ་ལས་མགར་
 རྒྱུད་བཙོན་ཡུལ་བཟུང་འདི་ནི་འཕྱལ་རྒྱུད་ཡིན་པར་བཤད། ཆོས་རྒྱུད་ནི་ལྟ་རྩེ་བྱམས་པའི་
 རྒྱུད་འདི་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་སྤྱེ་དགེའི་རྒྱུད་ཀྱང་དེ་ལས་མཆེད་པ་ལྟར་ཡོད་དོ། མགར་གྱི་
 རྩས་པ་ཁང་པོ་སྒོ་དང་སྤྱ་དཀར་གྱི་དྲངས་མ་གང་ཡིན་ངེས་གཏན་མི་ཤེས་ཀྱང་། དེ་གཉིས་
 ཀ་ཡིན་ཆོག་པའི་མཐུན་འཇུག་ནི་ཡོང་ཐབས་མེད་དེ། སེ་ཁྱུང་སྤྱ་ནི་བོད་ཁྱི་དོ་ཆེན་པོའི་
 རྒྱུད་མིའུ་གདུང་རྩག་གི་ནང་ཆོན་ཡིན་ལ། ཁང་པོ་སྒོ་ནི་དེ་རྩེས་ཅམ་དེར་ལྟ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་
 མེ་ཉག་བཞག་ར་ལྟ་ཅེར་བབས་པ་དེའི་རྒྱུད་ཡིན་པར་བཤད་པས་སོ།

བོད་ཀྱི་བཙོན་པོའི་ཁང་སྒོན་རྣམས་ཁང་པོ་སྒོ་རིགས་ཡིན་ཟེར་བ་ནི་མ་ངེས་ཏེ། ཁང་སྒོན་
 ནི་བཙོན་པོའི་མ་རྒྱུད་དམ་བཙོན་མོའི་ཉེ་འབྲེལ་གྱི་སྒོན་པོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ཆོ་སྤྱང་
 བཟུང་དང་ཅོག་རོ་བཟུང་ནི་རྩས་ཆོན་གདོང་ཡིན་པར་བཤད་པས་ཁང་སྒོན་དེ་དག་ཀྱང་

གདོང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། མགར་སྟོང་བཅན་འདི་ཞང་པོ་སྟོ་རིགས་ཡིན་པར་གྲགས་ཀྱང་འདིའི་རྒྱུ་པ་མི་ཐོག་ཁ་ཤས་ནས་སྟོན་ཆེན་གྱི་གོ་གནས་ཟེན་མོད་ཞང་སྟོན་གྱི་མིང་མ་ཐོབ་པས་སོ། མིའུ་གདུང་དྲུག་གི་དག་ལྟ་ནི་གཅན་གཟན་སོགས་སྟོག་ཆགས་ཀྱི་རིགས་མང་ཞིང་། ཞང་པོ་སྟོ་ཡི་དག་ལྟ་ནི་དུང་གི་མི་དཀར་རྟ་དཀར་དུ་བཤད་པས་ཀྱང་ཁྱད་པར་བྱུང་ངོ་།

འདིར་བསྐྱར་སྟོན་ལྟར་གྱུར་སྲིད་མོད་གལ་ཆེ་ཕྱིར་ཡང་གཅིག་བཤད་ན། རུས་ཆེན་བཞེའམ་ནང་གི་མིའུ་རིགས་བཞི་དང་། བོད་མིའུ་གདུང་དྲུག་གམ་སྟོང་དྲུག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས་པན་ཚུན་མ་འབྲུགས་པ་དགོས་ཏེ། བོད་ཀྱི་རུས་ཆེན་བཞི་ནི་པ་སྟེའུ་ལས་བྱུང་བའི་ཆེས་གནའ་བོའི་ཤོད་སྟོལ་ཞིག་ཡིན་ལ། བཀའ་ཆེམས་དང་བཀའ་འབྲུམ་སོགས་ལས་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བཤད་དུ་གྱུར་ཅིང་། ཤོད་སྟོལ་དེ་ནི་འཛམ་གླིང་འདིར་སྐྱར་མིའི་འགོ་བ་བྱུང་སྟངས་དང་མཐུན་པ་ཞིག་གོ། བོད་མིའུ་གདུང་དྲུག་ནི་བོད་ཁྱི་དོ་ཆེན་པོ་ལས་བྱུང་བའི་ཆེས་གནའ་བོའི་ཤོད་སྟོལ་ཞིག་ཡིན་ལ། མིའུ་འདྲ་ཆགས་དང་བོན་གཞུང་རྣམས་ལས་བཤད་པ་ལས་དམངས་ཁྲོད་དུ་བྱུང་བར་གྱུར་ཅིང་། ཤོད་སྟོལ་དེ་ནི་བོད་ཁོ་ན་དང་སྐྱར་ནས་འཆད་ན་སྟོ་བ་དང་ཐུན་པ་ཞིག་གོ། འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་གཙོ་བོ་ནི། ཤོད་སྟོལ་དང་པོ་སྟེའུ་རྒྱུ་ལས་མི་ཡི་འགོ་བ་གོལ་བའི་ཕྱོགས་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་སྲིད་པའི་སྟོ་ང་ལས་མི་རྒྱུད་གོལ་བའི་ཕྱོགས་ཡིན་ཅིང་། མདོར་ན་བཤད་སྟོལ་དང་པོ་ནི་ད་ལྟའི་མི་ཡི་འགོ་བ་འདི་དུད་འགྲོའི་རིགས་ལས་ཡར་མཆེད་པའི་ཕྱོགས་དང་། ཕྱི་མ་ནི་འོད་གསལ་ལྟ་ཡི་རིགས་ལས་མར་མཆེད་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་གཅིག་པ་ནམ་ཡང་ཡོང་མི་སྲིད་དོ། གལ་ཏེ་རུས་ཆེན་བཞི་བོའི་བྱངས་ནི་བཀའ་ཆེམས་སོགས་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལས་བོད་ཁོ་ན་ལ་སྐྱར་བ་ལས་འཛམ་གླིང་སྐྱིལ་བྱུང་བར་མ་བཤད་དོ་སྟུམ་ན། དེ་ལ་ཐོག་མར་གནད་འགག་འདི་ཤེས་དགོས་ཏེ། འོ་རྒྱས་མང་པོ་ཞིག་དུས་རབས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་མི་རབས་མང་ཞིག་སོང་མཆོམས་གཞོད་ཡི་གེར་བཏབ་པ་ཡིན་ལ། རུས་ཆེན་བཞི་དང་མིའུ་གདུང་དྲུག་གཉིས་པ་ནི་སྟོང་བཅན་གྱི་སྐབས་སུ་གསར་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་མ་ཡིན་པར་ཆེས་ཟུ་བའི་ལོ་ཁྱི་ཕྱག་བསྐྱར་བའི་དག་རྒྱན་ཞིག་ཡིག་ཐོག་བཀོད་པ་ཡིན་པས་ཟུར་ཙམ་མི་འབྲུགས་པ་ཅི་ལ་སྲིད་དེ། ཆེས་ཉེ་བའི་ཡིག་ཐོག་གི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཞིབ་དུ་མ་བརྟགས་པར་ཡུལ་དུས་འབྲུགས་པ་དུ་མ་ཡོད་པས་སོ།

ད་ནི་སྐར་ཡང་གལ་པོ་ཆེ་ལ་ནན་བཤད་ཀྱི་དཔེ་ལྟར་དོན་བསྟུས་ཏེ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ནི།
 གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་དག་ནི་གཞུང་དེ་དག་གི་ངོ་གདོང་ལས་བྱུང་བའི་གོ་བ་ལེན་སྟངས་
 ཡིན་ལ། དངོས་པོའི་གནས་ཚུན་ལ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་འོས་མེད་སྟུང་སྟེ། གོང་དུ་
 བཤད་པ་ལྟར་སྤྱི་རིགས་མི་ལ་འགྱུར་རིམ་ལས་སེ་སྤྱི་གདོང་སྟོང་བཅས་བཞི་བྱུང་བ་འཇམ་
 སྐྱང་མི་རིགས་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་སྤེལ་བས་ན་རྩས་ཆེན་ཞེས་བརྗོད་པ་དོན་ལ་གནས་ཤིང་།
 འཇམ་སྐྱང་འདིར་མི་རིགས་རྗེ་སྟེད་ཅིག་ཡོད་ཀྱང་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་ཆ་ནས་རིགས་
 བཞི་རུ་འདུས་པ་ནི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེས་བཟང་ངན་དང་མཐོ་དམན་གྱི་
 ཁྱད་པར་གང་ཡང་སྟོན་གྱི་མེད་པས་དེ་འདྲའི་རིགས་ཀྱི་མིང་དོན་ནི་ཅིས་ཀྱང་ལེགས་པ་
 ཡིན་ནོ། དེ་མེན་རྩས་ཆེན་བཞི་པོ་བོད་ཁོ་ན་དང་སྤྱར་བ་ནི་ཁམས་གསུམ་ཁ་ནང་བཅུག་
 ཀྱང་མ་ཆུད་པའི་རྣམ་ཐར་ཡིན་ཏེ། རྩས་ཆེན་བཞི་པོ་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་གིས་ཆ་ནས་
 འཇོག་པ་བཀའ་ཆེམས་དང་བཀའ་འབྱུང་སོགས་ལས་བཤད་ཅིང་། བོད་ལ་མགོ་སེ་ཡང་ངེ་
 བའི་ཆོན་པ་ཞིག་མེད་པ་ནི་དབྱ་ནག་བོད་ཅེས་པས་ཁྱུངས་སྟེལ་བྱེད་ངེས་ལ། དེ་བཞིན་
 མཚུར་བ་ནག་གོ་རེ་བྱས་པ་དང་། ལྷ་གདོང་ངེར་འདྲོངས་པ་སོགས་ཀྱི་རིགས་ཀྱང་བོད་
 འདིར་མེད་པས་སོ། གལ་ཏེ་ནད་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་རེ་ཅམ་མགོ་སེ་བ་དང་། ལྷས་
 ནག་པ་དང་། ལྷ་གདོང་སྐྱང་པ་སོགས་དོད་ཅམ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་ཤོ་ཁར་སྤྱག་
 སོགས་ཀྱི་རྩས་ཆེན་རེ་ཡང་འོང་ཆོག་པས་བཞི་རུ་གྲངས་བྱས་པ་ཉུང་བར་གྱུར་ཅིང་། རྩས་
 ཆེན་བཞི་འདི་ང་ཚོར་ཁྲལ་འགེལ་བྱུང་བ་ཞིག་མ་ཡིན་སྟབས་སྤྱད་རྫོང་བྱེད་པ་ལྟར་དོད་
 ཅམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་ནས་སྟོད་དགོས་དོན་མེད་ལ། སེ་དང་སྤྱི་རང་མཚན་པ་བོད་ལ་ཡོད་ན་
 སྤྱི་ལ་སེ་ཁྱུང་དང་སྤྱི་ལ་སྤྱི་ཆ་ཞེས་བརྗོད་པའི་དོན་མི་རྟེན་དེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།

དེས་ན་དགེ་ཆོས་སྦྱོན་པས། “སྤྱི་སེར་སྤེལ་རིགས་ལ་དོགས་ཐོན་གྱིས།” ཟེར་བའི་རྩས་ཆེན་
 སེ་རྣམས་ཀྱི་གནས་གཞི་ལྟེ་བ་ནི་ཡོ་རོབ་ཁྲལ་དུ་ཡིན་ཅིང་། དེང་འཇམ་སྐྱང་གང་སར་ཁྱབ་
 པ་ནི་ལོ་བརྒྱ་ལྷག་ཁ་ཤས་སྟོན་ཅམ་ན་ཡིན་ནོ། དེ་བཞིན་རྩས་ཆེན་སྤྱི་ལ་གནས་གཞི་གཙོ་བོ་
 ནི་ཨ་ཕི་རི་ཀའི་སྤྱིང་ཆེན་དང་། རྩས་ཆེན་གདོང་གི་གནས་གཞི་གཙོ་བོ་ནི་རྒྱ་གར་དང་ཨ་
 རབ། རྩས་ཆེན་སྟོང་གི་གནས་གཞི་གཙོ་བོ་ནི་ཡ་སྤྱིང་ཤར་མའི་ཁྲལ་འདི་ཡིན་ནོ།

ཅུས་ཆེན་བཞི་ཡི་ཡ་གྲུལ་སྐྱུ་པ་སྟོང་གི་རིགས་ལས་ཡ་སྟོང་ཤར་མའི་མི་རིགས་འདི་རྩེ་
 ལྟར་བྱང་ཚུལ་ཡང་། གོང་དུ་སྟོང་པ་རྒྱལ་བྱ་འཐེང་གེ་ལས་བོད་རྒྱ་ཉོར་གསུམ་ག་གོལ་ཚུལ་
 བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ན་ཆོག་ཅིང་། ལ་དྲགས་རྒྱལ་རབས་དང་ཅུས་མཛོད་མང་པོར་སྟོང་དང་
 སྐྱུ་པ་གཅིག་ཏུ་བབས་པ་ཡིན་ལ། ཅུས་མཛོད་མེ་ཉོག་སྟེད་ཆོལ་ལས། “སྐྱུ་ལྟ་འབྲི་ཡི་
 རྒྱལ་པོ་ཡང་། རྒྱལ་ཕྱན་བཅུ་གཉིས་རྒྱུད་དུ་གྲོལ།” ཞེས་པ་ལ་དབག་ན། ལྟར་བོད་ཀྱི་སྐྱུ་
 རྒྱལ་བཅུ་ན་པོའི་རིགས་མ་བྱོན་གོང་གི་རྒྱལ་ཕྱན་བཅུ་གཉིས་ཟེར་བ་དེ་ཆོ་སྐྱུ་ལྟའི་ཅུས་
 རྒྱུད་ལས་བྱུང་བ་འདྲ་ཞིང་། འདིར་དྲངས་པའི་གཏོ་ཕྱག་གི་ལུང་འདི་ནི་ཅུས་རྒྱུད་གཏན་
 ལ་དབབ་པར་ཆེས་རིན་ཐང་ཕྱན་པ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་སྟེ། དེ་མིན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཅུས་
 རྒྱུད་དེ་དག་དོད་ཅིང་གྲིས་ཆོག་ཤེས་པར་སྟོང་ན་ལས་རིགས་པའི་ལམ་ནས་འབྲེལ་བཤད་
 རྒྱུ་ཡང་བྱེད་ཐུབ་ཐབས་མེད་དོ།

དེས་ན་བསྐལ་པ་འདི་ཆགས་ནས་རིང་ཞིག་ལོན་པ་ན་རྒྱ་མཚོའི་ནང་གི་སྐ་ཕུང་ལ་སྟོག་
 རྟོགས་ཏེ་ཆུ་གནས་སྟོག་ཆགས་སྐ་མོ་བྱུང་བ་ནས། དེ་དག་ཀྱང་མང་དུ་འཕེལ་ཏེ་རང་རང་
 གི་ཁ་ཟས་དང་ཁོར་ཡུག་སྟོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་ལས་ཆུ་གནས་སྟོག་ཆགས་རིགས་མ་འདྲ་བ་དུ་
 མར་གྲུས་ཤིང་། དེ་དག་ལས་ཁག་གཅིག་སྐྱུ་པ་སར་གནས་ཐུབ་པ་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོ་
 སྐྱུ་ལྟའི་ཞེས་ཤེས་རིག་བཟླ་ཤོས་ལ་སྐྱུ་སྟེལ་ (མའི་མེས་པོ་འཇམ་འབྱུང་ཁྱེད་ཀྱི་སྟོག་ཆགས་མི་ཆོད་དང་སྟེ་
 འདྲ་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་མིང་དམིགས་བསལ་མེད་པས་སྐྱུ་སྟེལ་ཞེས་འབོད་པ་ལས་ད་ལྟའི་སྐབས་ཀྱི་སྐྱུ་སྟེལ་འདི་ཆོ་ལ་གོ་བ་
 མིན་ཟེར་བ་དག་བྱུང་ངོ་། དེ་དག་ལས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་སེ་སྐྱུ་གདོང་སྟོང་སྟེ་ཅུས་ཆེན་
 བཞི་ཅུ་གྲུས་ཏེ་འཛིན་སྟོང་གི་ས་ཆེན་པོ་འདི་བྱུ་བ་དང་། དེའི་ནང་ནས་སྐྱུ་པ་སྟོང་གི་
 རིགས་ལས་སྟོང་པ་རྒྱལ་བྱ་འཐེང་གེའི་རྒྱུད་ལ་གམ་ཤང་རྒྱ། གྲིས་ཤང་ཉོར། ཏ་ལེ་མོན། སྐྱུ་
 རྒྱལ་བོད་དང་བཅས་པ་གོལ་ཞིང་། སྟོང་པ་རྒྱལ་བྱ་འཐེང་གེའི་སྐྱུ་པ་བོད་འཛིན་ལ་ཁྱོས་
 དང་། དེའི་སྐྱུ་པ་བོད་ཁྱི་དོ་ཆེན་པོ་ལས་བོད་མིའུ་གདུང་དུག་ཅེས་པ་བྱ་དུག་བྱུང་སྟེ། དེ་
 རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱུད་པས་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ཐ་གྲུ་མ་ལུས་པར་བྱུ་བར་བྱས་སོ་ཞེས་སྐྱུ་བར་
 འདོད་དོ།

རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང་ཆེན་མོ་༡༩༥༥ལས། “འབྲུལ་མ་མ་འཆམ་པར་ཆོ་བཞིར་བགོ་བས། སེ་དང་།
 རྒྱ་དང་། སྟོང་དང་། སྟོང་དང་བཞི་ལ་མི་བྱ་ཅུས་བཞི་ཟེར། བོད་མི་སལ་ཆེ་བ། ཅུས་ཆེན་
 བཞི་པོ་འདི་ལས་གྲུས་པར་བྱེད་དོ། སོན་ཁམས་པ་ལ་སྟོགས། བོད་ཡུལ་དུ། ཅུས་ཆེན་ལ་སྐྱུ་བ།

དབ་འགྲུ་སྒྲོང་གསུམ་སྒྲོང་དང་བཞི། ལུ་བོ་དབས་བཅའ་གཉིས་དང་དུག། བོད་ཀྱི་མེའུ་ཅུས་
 དུག་ཡིན། ཟེར་བ་འདུག་ནའང་། བོད་འདིར། འཕགས་པའི་ཐུགས་རྗེས་བསྐྱལ་ནས་སྤེའུ་
 དང་བྲག་སྤོན་མོ་མ་འགྲོགས་གོང་དུ། མེའི་འགོ་བ་མ་བྱང་འདུག་པ་དང་། མེའུ་ཅུས་དུག་
 བོའང་། གོང་གི་ཅུས་ཆེན་བཞི་ལས་ཆད་པ་ཡིན་པའི་དོན། སེ་བྱང་དབ་བྱ་བ་དང་། ལུ་ཆ་
 སྒྲའི་བྱ་རྒྱུད་ཟེར་བ་ལ་སོགས་བཤད་འདུག་པས་མཚན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡང་གཏམ་རྒྱུད་
 གཅིག་ན། སྤོན་རྒྱ་གར་དུ། ལྷལ་པོ་ཡུལ་འཁོར་སྤྱོད་གི་བྱ། དབ་དན་བྱ་བ་སྤོན་བརྒྱ་དཔུང་
 ཆོགས་དང་བཅས་པ། ལྷལ་པོ་སྤྱུ་སེང་གི་བྱ་གཡུལ་ངོར་བརྟན་པ་སྤོན་གྱིས་ཕལ་ཆེ་བ་བསད།
 གཡུལ་ཤིན་ཏུ་ཕམ་པར་གྱུར་པའི་དུས་སྤུ། དབ་དན་གྱི་འཁོར་དཔུང་ཆོགས་གཅིག་ན་རེ།
 རང་གི་རྩོ་བོ་གསོད་མཁན་གྱི་འབངས་བྱེད་པ་ལས་ཤི་བ་ཡང་དུག། ཁྲིང་རང་རྣམས་གང་
 དུག་ཏུ་འདེངས་སེ་ཟེར་ནས་བློས་པས། བོད་ཡུལ་དུ་སྤྱོད་པ་དེ་རྣམས་མེའི་སྤྱོད་ཡིན་
 ཅིང་། དེ་རྣམས་དེ་ལས་ཆད་པས། ཕྱི་ཐག་རིང་ཞིང་། གཞུང་བཟང་བའི་རྒྱ་མཚན་དེ་སྤྲད་
 དུ་ཟེར་བ་འདུག་ནའང་། སྤོན་ལ་བོད་ཀྱི་ས་ཆ་གར་ཆགས། རིགས་རྒྱུད་མི་རྒྱུད་འདི་ཡིན་གྱི་
 གསལ་ཆ་མི་འདུག་པས། བོད་མི་དང་། ཅུས་མིང་ལ་སྤྱོད་པ། གོང་གི་ཅུས་ཆེན་བཞི་པོ་ཁོ་ནར་
 ཡིན་པར་ངེས་སོ་ཞེས་བཤད་པ་ནི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་གཏམ་ན་
 བར་བཞག་འོས་པ་ཉིད་དོ།

བོད་ཡུལ་འདིར་ཅུས་ཆེན་བཞི་ལས་སུམ་པ་སྤྱོད་གི་རིགས་མ་གཏོགས་མེད་མོད། སྤྱོད་པའི་
 འདྲ་བ་ཅུམ་རེ་ཡོད་པར་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཞེས་ཟེར། འདྲ་བ་ལ་ཆ་བོའི་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་དུ་
 མ་ཡོད་དེ། རྒྱ་རྒྱུད་དང་འདྲ་བ་ལ་རྒྱུད་ཆ་དང་། བྱི་དོམ་དང་འདྲ་བ་ལ་དོམ་ཆ། དཔལ་
 རྒྱུད་འདན་མ་དང་འདྲ་བ་ལ་འདན་ཆ་དང་། དེ་བཞིན་གྱུར་གྱིས་ཐང་དང་ཏ་ལམ་འདྲ་
 ཞིང་དེ་དང་ཐག་ཉེར་གནས་པའི་ཐང་ལ་གྱུར་ཆ་དང་། གསེར་རིས་སུམ་མདོ་ལས་གསེར་
 ཆོ། རྒྱ་བ་ཐང་ལས་རྒྱ་ཆ་ཐང་སོགས་སོ། དེ་ཡང་སྤྱོད་ནི་མདོག་ནག་པོའི་དོན་ཡིན་པར་བཤད་
 ཟེན་ལ། ཅུས་མཚོད་རྣམས་སུ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཞེས་བྱང་བ་ཡང་། གནའ་སྤྱོད་ལས་བྱང་གི་ཐང་
 ཡངས་པ་གསུམ་དེ་སྤྱོད་ལ་ཐོབ་པར་བཤད་པ་ལྟར་མདོ་ལས་བྱང་ལུལ་དུ་ཅུས་སྤྱོད་ཅན་འདི་
 མང་ལ། དེ་ཆོ་འབྲོག་ཤས་ཆེ་ཞིང་ཤ་མར་སྤྱོད་ཆེ་བ་དང་གནམ་གཤེས་གྱིས་རྒྱུན་པས་བོད་
 རིགས་གཞན་ལས་ཤ་མདོག་ནག་ཞུ་ཆེ་བ་ཕལ་ཆེར་སྤྱོད་དང་འདྲ་པོ་ཡོད་པས་ན་སྤྱོད་སྤྱོད་
 ཟེར། ལ་དུགས་རྒྱལ་རབས་སོགས་སུ་སྤྱོད་ཞང་ཞུང་ཞེས་མང་དུ་འབྱུང་བ་ཡང་རྒྱ་མཚན་

དེ་ལས་མ་འདས། དེ་བཞིན་སེ་བྱུང་སྤྱེ་ཞེས་བྱང་བ་ཡང་། འགག་དོག་མོ་གསུམ་དེ་སྤྱེ་ལ་
 མོབ་པར་བཤད་པ་ལྟར་བོད་ཀྱི་རིང་ཆེན་རྣམས་སུ་སྤྱེ་རིགས་འདི་མང་ལ། “ས་རིང་བྱ་མོ་
 སེ་གོང་མ།། སྤང་སེ་ཡུ་རིག་དུས་ལྷན་ཡུར་འཁོར།། དཀར་འོ་མ་རིག་དུས་ཞེན་པ་ལོག། འབྲི་
 ཡ་ཟེ་རིག་དུས་ཉིང་ཙ་འདར།།” ཞེས་འབྲོག་པས་སྤྱེ་ལེན་པ་ལྟར་ཁ་ཟས་དང་གནམ་གཤིས་
 ཀྱི་བྱུང་པར་ལས་རིང་པ་རྣམས་བོད་རིགས་གཞན་ལས་བྱུང་སེར་ཞེས་ཆེ་བ་པལ་ཆེར་སེ་
 དང་འབྲུ་བས་ན་སེ་བྱུང་སྤྱེ་ཟེར་ཞིང་། འདིར་སེ་བྱུང་ནི་སེ་ཆུང་གི་དོན་ཡིན་ལ་རུས་རྒྱུད་
 ཀྱི་རྣམ་རྟོག་ལས་གཡོལ་ཆེད་སེ་བྱུང་ཞེས་སྒྲིམ་པར་ཟད་དེ། ཡིག་རྟེན་རྣམས་སུ་སེའུ་ཞེས་
 ཀྱང་འབྱུང་ལ་འུ་ནི་ཆུང་བའི་དོན་དུ་སྤྱད་པ་རྟ་དང་རྟེའུ་བྱ་དང་བྱེའུ་རྩ་བས་མཚོན་ན།
 དེས་ན་སྤྱེ་རིགས་བཟང་བ་ལ་སེ་བྱུང་སྤྱེ་དང་། སྤྱེ་རིགས་བཟང་བ་ལ་སྤྱེ་ཆ་སྤྱེ་ཞེས་འབོད་
 ཟེར་བ་ནི་སྤྱེ་དོན་གང་གི་ཆ་ནས་ཀྱང་འབྲེལ་བྱུང་ཟད་ཀྱང་མ་བྱུང་ངོ་། གྱར་གྱེམ་ཐང་ནི་
 གྱར་དཀར་ཐང་ལ་བགམ་པ་ལྟ་བུའི་ཐང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། འདོགས་ཅན་ར་དང་ཡ་
 གཉིས་ཇི་ལྟར་འགྱུར་བ་བྱིན་པ་དང་། སྤྱེ་ཞེན་པར་འདོན་པའི་དོན་དུ་དབྱངས་གསུམ་པ་
 རྒྱགས་པའི་ཚུལ་སོགས་ནི་འོག་དུ་ཆབ་མདོའི་རིག་གནས་ཀྱི་ལེའུ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

མཐའ་དོན་དུ་བརྗོད་དགོས་པ་ཞིག་ནི། འདིར་མི་རིགས་དང་རུས་རྒྱུད་བཤད་པ་ནི་མི་ཡི་
 སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁ་ཕྱོགས་ལ་འཕོ་འགྱུར་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་དང་། ཆོས་ལྷགས་དང་རིག་གནས་ཀྱི་
 འཕེལ་རིམ་བཅས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་དགོས་མཁོར་དམིགས་པ་ཞིག་ལས་རིགས་རུས་
 ལ་ཞེན་ཆེས་པས་ནི་མིན་ཏེ། སངས་རྒྱུ་ཤུག་ཐུབ་པ་དང་རིགས་རུས་གདུང་རྒྱུད་གཅིག་པ་
 ལ་བདུད་ལྟས་བྱིན་དང་ལེགས་སྐར་ཟེར་བ་བྱུང་གདའ་བ་དང་། ཆོས་རྒྱལ་རལ་པ་ཅན་དང་
 བདུད་རྒྱལ་སྤང་དར་མ་གཉིས་རིགས་རུས་གདུང་རྒྱུད་གཅིག་པ་མ་ཟད་པ་གཅིག་མ་
 གཅིག་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་ལ་གནག་ཅིང་ཆོས་རྒྱལ་བཀོང་མཐན་སྤྲས་སྟག་ན་ཅན་གྱི་རྒྱུད་
 དུ་རི་བོ་དགོ་ལྷན་པའི་རྩེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཆབ་དར་མ་རིན་ཆེན་
 ཞེས་ས་གསུམ་ན་གྲགས་པའི་སྤྱེས་ཆེན་དམ་པ་དེ་འབྱུངས་པ་དང་། རྒྱལ་རིགས་སྤང་ལ་
 གྱར་བ་དང་སྤང་བོ་རྒྱལ་ཁྲིར་འཁོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཆེས་མང་བ་སོགས་ལས་རིགས་མི་གཙོ་
 རུས་མི་གཙོ་བར་ཡོན་ཏན་དང་སེམས་པ་གཙོ་བོར་ཡིན་པ་གསལ་ཤེས་ཐུབ་པས་སོ།

མདོ་ལས་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་ནི། འུ་ཆེན་ཚུལ་རིན་གྱི་རང་རྣམ་ལྟ་ལས། “གཉིས་པ་གང་
 ལས་སྐྱེས་པའི་རིགས་རྩས་ནི། མདོ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་རིགས་
 དམའ་བ་གངོལ་པའི་རིགས་སམ། སྐྱིག་མ་མཐན་གྱི་རིགས་སམ། ཤིང་རྟ་མཐན་གྱི་རིགས་
 སམ། གཡུང་རིགས་སུ་མི་སྐྱེའི་ཞེས་དང་། ཤེར་ཕྱིན་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་པ་ལས། “རིགས་ཕུན་
 སུམ་ཚོགས་པ་གང་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རིགས་ཆེན་པོར་སྐྱེ་
 བ་སྟེ། འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རིགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའོ། དེ་
 ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་གང་ཞེ་ན། བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་རིགས་ཆེ་ཞིང་མཐོ་བའམ། བྲམ་ཟེའི་རིགས་ཆེ་
 ཞིང་མཐོ་བར་སྐྱེ་བ་སྟེ། འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཕུན་
 སུམ་ཚོགས་པའོ། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་རྩས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་
 པ་གང་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གང་གི་རིགས་སུ་
 སྟོན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་བྱང་བར་གྱུར་པ་དེའི་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་སྟེ། འདི་ནི་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་རྩས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའོ་ཞེས་པ་ལྟར་རོ།

མདོར་བསྟུན་ན། སྐྱེར་རིགས་ནི་ལས་གང་བྱེད་པའི་བྱུང་པར་ལས་ཡིན་ལ། ཆོ་ནི་མ་དང་
 ཞང་པོའི་ཁྲག་རྒྱུད་ལ་ཟེར། རྒྱལ་རིགས་སོགས་རིགས་བཞི་དང་སེ་སྐྱ་སོགས་རྩས་གང་ཡིན་
 མེན་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྟོབས་འགྱུར་མངའ་ཐང་ཕྱན་པ་ནི་རིགས་དང་ཆོ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་
 ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱ་ཁོར་དེ་ཅུ་མེད་པའི་ཡུལ་གྱི་དཔོན་པོ་རྒྱལ་རིགས་སུ་གཏོགས་པ་གཅིག་
 དང་། རྒྱ་ཁོར་ལ་འཛད་པ་མེད་པའི་བྱིམ་བདག་རྗེའུ་རིགས་སུ་གཏོགས་པ་གཅིག་སྟེ་གཉིས་
 ལས། སྤྲ་མ་ནི་རིགས་ཀྱིས་ཆེ་བ་ཡིན་ཀྱང་རིགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་དེ་
 ལ་མཐོ་དགུའི་ཡོ་བྱད་ཆང་བར་མེད་པས་སོ། ཕྱི་མ་ནི་རིགས་ཀྱི་ཆ་ནས་དམན་པ་ཡིན་ཀྱང་
 རིགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་གང་ཞིག་རྒྱ་ཁོར་ལོངས་སྟོང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་
 དང་ཕྱན་པས་སོ། རྩས་ཞེས་པ་ནི་ཤ་ཁྲག་རྩས་གསུམ་གྱི་རྩས་པ་ཡིན་ལ། བསྐལ་པ་དང་པོའི་
 མི་རྣམས་ཕུད་པས་སུ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་པ་མ་གཉིས་ཚོགས་པ་ལས་འབྱུང་དགོས་ཤིང་། པ་
 ལས་ཐོབ་པ་ནི་ཁྲད་པ་དང་རྩས་པ། མ་ལས་ཐོབ་པ་ནི་ཤ་དང་ཁྲག་ཁྲོད་ལ་བརྟེན་ནས་
 སྟོག་དང་། རྒྱང་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་བར་གྲགས། དེས་ན་པ་ལས་ཐོབ་པ་ནི་རྩས་
 པ་ཡིན་པས་པ་ཡི་རྒྱུད་ལ་རྩས་རྒྱུད་ཟེར། དེ་ཡང་རིགས་རྩས་གང་ཡིན་མེན་ལ་མ་ལྟོས་པར་

སྒྲིམ་བྱ་དམ་པ་མང་དུ་འབྱུངས་པའི་རྒྱུད་ལ་རུས་ཕུན་སུམ་ཚྭ་གས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤྱབ་ཆེན་
 ལྷ་བ་རི་པ་དང་ཏེ་ལོ་པ་སོགས་རིགས་ཀྱི་ཆ་ནས་གདོལ་པ་ཡིན་ཀྱང་རུས་ཕུན་སུམ་ཚྭ་གས་
 པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་རུས་རྒྱུད་ལ་སྒྲིམ་བྱ་དམ་པ་དུ་མ་ཞིག་འབྱུངས་པས་སོ། རིགས་རུས་
 ཚོ་འབྲང་ཞེས་པའི་འབྲང་ནི་བྲང་ས་སྟེ་ཕོ་བྲང་དང་གནས་ཡུལ་གྱི་མིང་སྟེ། མདོར་བཟུས་
 ན་རིགས་ཏེ་ལས་ཐབས་བཟང་པོས་འཚོ་བས་ན་རིགས་ཕུན་སུམ་ཚྭ་གས་པ། རུས་ཏེ་པ་སྒྲིམ་
 བཟང་པོའི་རྒྱུད་ཡིན་པས་ན་རུས་ཕུན་སུམ་ཚྭ་གས་པ། ཚོ་སྟེ་ཞང་པོ་བཟང་པོའི་རྒྱུད་ཡིན་
 པས་ན་ཚོ་ཕུན་སུམ་ཚྭ་གས་པ། འབྲང་སྟེ་གནས་ཡུལ་བཟང་པོ་དང་ཐུན་པས་ན་འབྲང་ས་
 ཕུན་སུམ་ཚྭ་གས་པ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། དེ་དག་ནི་འགྲོ་བ་མི་ཞིག་འཚོ་བ་ལ་ཕུན་སུམ་ཚྭ་གས་
 པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

དུག་དབང་མཛད་ལྷ་མ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་རིམ་སྒྲིབ།

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་སུ་དེ་དག་ལ་དབང་མཛད་ཅེས་པའི་མིང་གིས་བསྟན་ནས་རྒྱལ་
 རབས་ལྟར་སྤྲོ་མོད། སྤྱིར་གཞོད་སྤྱིན་དང་སྤྱིན་པོ་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་ཞིག་ནི་སྐབས་དེར་
 བོད་མི་བྱངས་ཀྱི་མིང་ཡིན་པས། བོད་སྤྱི་ཡི་མི་རྒྱུད་མཆེད་ཚུལ་བཤད་པའི་འོག་འདྲིར་
 འཆད་པ་ལས་འོས་མེད་དོ། དབང་མཛད་བཅུ་དང་རྒྱལ་ཕན་སེལ་མ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་ལྟེ་
 ཚོས་འབྱུང་དང་མཐས་པའི་དགའ་སྟོན་སོགས་ཀྱིས་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ཁྱུངས་སུ་བྱངས་ནས་
 བཤད་ཅིང་། རྩེ་གཙུག་གཉིས་ཀས་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་གཟིགས་སྤྱོད་པ་ཡོད་འདུག་ཀྱང་བྱངས་
 པའི་ཆོག་རིམ་མི་མཚུངས་ལ་དོན་གྱི་དབང་མཛད་མང་ཁྱུང་ལ་ཡང་གཅིག་མཚུངས་མ་
 བྱུང་། བར་སྐབས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་འཕེལ་རིམ་གསལ་པའི་ཁྲོད་མ་ཡིག་རང་སོར་མ་
 བཞག་པར་ཐེབ་སྒྱུར་ལེགས་སུ་བཏང་བ་ལས་ཐེབ་སྒྱུར་གྱི་ཆ་ནས་མཐས་དགའ་ལེགས་ཀྱང་
 དོན་དངོས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཐེབ་འདི་ཁྱུངས་བཅན་པ་ལྟར་མཐོང་བས་དེ་ཉིད་ལས་བྱངས་ཏེ་
 འཆད་རྒྱ་ཡིན་ཅིང་། རྒྱལ་པོ་བཀའ་ཐང་ལས་དབང་མཛད་དུག་ཏུ་བཤད་པ་ནི་བདུད་དང་
 སྤྱིན་པོ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་ཅིས་པ་དང་སྤྱི་དང་བཅན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་ཅིས་པ་སོགས་ཡིན་ལ།
 མཚོན་ཆའི་གོ་རིམ་ཡང་གཞན་དུ་བཤད་དེ་ལྷགས་དེ་ལ་འགྲིག་ཅམ་བྱུང་མོད། སྐབས་
 འདྲིར་མཐས་པའི་དགའ་སྟོན་ལས་མཚོན་ཆའི་གོ་རིམ་ནི་ཡར་ཅི་མར་འདེད་གང་བྱས་

ཀྱང་འགྲིག་ཐབས་མེད་དེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། གཞུང་དེ་དག་བར་གྱི་གལ་གནད་ཆེ་བ་
འགའ་ཞིག་ཕན་ཚུན་ཁ་གསལ་གྱིས་ཐད་ཀར་གྲག་རྟགས་སུ་བཅུག་ནས་འཆད་ཅིང་། དེ་
ཡང་བཀའ་ཐང་ལ་ཀ་དང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལ་ཁ་དང་ཐེང་ཚོས་འབྱུང་ལ་ད་ཡི་
རྟགས་འདེབས་སྐྱེ་ཡིན།

ཐེང་ཚོས་འབྱུང་སྐྱེ་བ་༡༩༥༧ལས། “དེ་ནས་སློབ་རྒྱལ་པོའི་བྱོན་ལྷགས་ནི། མཚན་ནི་
གཉིས་པ་རེ་ཐེ་མགོ་གཡག་བདུད་ཀྱིས་བྱས། ཡུལ་གྱི་མིང་ཡང་བདུད་ཡུལ་སྤིང་དགུ་ཟེར།
པར་བྱང་བས་བྱོགས་བཞིའི་དག་མ་བྱལ། རྒྱུད་པ། དང་པོ་གཞོད་སྤྱོན་ནག་པོ་ཞེས་བྱ་བ་
བྱང་སྤེ། ཡུལ་གྱི་མིང་ཡང་བཟང་ཡུལ་རྒྱན་མེད་བྱ་བར་བཏགས། ལག་ཆར་མདའ་གཞུ་
འཕེན་བ་དེ་ནས་བྱང་།” (ཀ། རྩ་རྟགས་གཉིས་པོ་བཅོན་བ་དེ་ནས་བྱང་)

གཉིས་པ་རེ་ཐེ་མགོ་གཡག་བདུད་ཀྱིས་བྱས། ཡུལ་གྱི་མིང་ཡང་བདུད་ཡུལ་སྤིང་དགུ་ཟེར།
སྟ་རེ་དག་སྟ་རྒྱས་དེར་ལག་ཆར་བྱང་། (ཀ། རྩ་རྟགས་གཉིས་པོ་བཅོན་བ་དེ་ནས་བྱང་)

གསུམ་པ་གཉའ་རིང་ཐུག་མེད་མིན་གྱིས་བྱས། ཡུལ་གྱི་མིང་ཡང་ནག་པོ་དགུ་རྒྱལ་ཟེར།
ལག་ཆར་མིན་མོ་རྒྱུད་དང་སྤྱོགས་གཉིས་བྱང་། (ཀ། རྩ་རྟགས་གཉིས་པོ་བཅོན་བ་དེ་ནས་བྱང་)

བཞི་པ་དམར་འཇམ་ཞེས་བྱ་སྟེ་ཡིས་བྱས། ཡུལ་གྱི་མིང་ནི་ལྷ་ཡུལ་གྲུང་ཐང་ཟེར། ལག་
ཆར་ཁ་ཏྲ་ཅེ་གསུམ་དེ་ནས་བྱང་།

ལྷ་པ་ལྷུས་(ལ། ལྷ་རྒྱལ་ལོ་རྒྱུས་)དབང་བྱས་ངམ་བྱང་ཅང་བྱང་ཟེར། ལག་ཆར་མདའ་ལ་བྱེད་བ་དེ་
ནས་བྱང་།

རྒྱག་པ་(ལ། རྒྱག་ལོ་རྒྱུས་)འདྲེས་དབང་བྱས་ལང་ཏང་མིང་ཏང་ཟེར། ལག་ཆར་རྒྱག་པ་ཀྱོག་ཅན་
དེ་ནས་བྱང་།

བདུན་པ་མ་སངས་རྒྱ་དགུས་དབང་བྱས་ཏེ། ཡུལ་གྱི་མིང་ནི་བོད་ཁམས་གཡང་རྒྱག་ཟེར།
ལག་ཆར་དོང་རལ་ཕུབ་ཆུང་དེ་ནས་བྱང་། (ཀ། རྩ་རྟགས་མདའ་མདུང་མཚན་ཆ་དེ་ནས་བྱང་)

བརྒྱད་པ་ལྷུས་དབང་བྱས་བོད་ཁམས་སྤིང་དགུར་བཏགས། (ཀ། རྩ་རྟགས་དཀར་ཅེ་ལྷ་ལྷོད་པ་བྱང་)

དགུ་པ་མི་མ་ཡིན་གྱིས་(༧། རྩ་པོ་)དབང་བྱས་ཏེ། ཡུལ་གྱི་མིང་ནི་ངམ་ཡུལ་ནག་པོར་
བཏགས།

བཅུ་པ་ཟ་རིད་སྤྱན་རླག་(༨། འགོང་པོ་སྤྱན་རླག་)དག་གིས་དབང་བྱས་ཏེ། ཡུལ་གྱི་མིང་ལ་སྟོང་སྟེ་
བཅོ་བརྒྱད་ཟེར། (༡༡། རྩ་པོ་ལྷག་ཏུ་ཞོན་ན་ཆ་འདོགས་པ་བྱུང་)

བཅུ་གཅིག་རྒྱལ་ཕྱན་བཅུ་གཉིས་དབང་བྱས་སྟེ། (༡༢། རྩ་པོ་ལྷག་ཏུ་ཞོན་ན་ཆ་འདོགས་པ་བྱུང་) ཀུན་གྱི་
ཐ་མར་སེལ་མ་བཞི་བཅུ་བྱས། ཡུལ་གྱི་མིང་ནི་བཟང་ཡུལ་གྱུད་དུ་བཏགས།” ཞེས་བཤད།

མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་དུ་དབང་མཛད་བཅུ་ལས་མ་བཤད་པ་ནི། མ་སངས་ཅུ་དགུ་དང་
འགོང་པོ་སྤྱན་རླག་(༩། ཟ་རིད་སྤྱན་རླག་)ནམས་ཀྱི་སྲིད་དབང་ནི་གཅིག་སྤྱད་གྱིས་རང་བཞིན་
ཡིན་པས་འདིར་དབང་མཛད་དུ་བགྱངས་མོད། རྒྱལ་ཕྱན་བཅུ་གཉིས་དང་སེལ་མ་བཞི་
བཅུ་པོ་ནམས་ནི་ལྷང་ཆན་སོ་སོར་སྲིད་དབང་སོ་སོ་ཡིན་པས་བོད་སྤྱི་ཡི་དབང་མཛད་གྱི་
གྲལ་དུ་མ་བགྱང་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ། ད་དུང་དབང་མཛད་དགུ་པ་འདི་ལ་དབྱེད་དགོས་པ་
ཡང་ཡོད་དེ། གཞོད་སྤྱན་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མི་མ་ཡིན་དུ་འདོད་དགོས་ཤིང་
རྒྱལ་པོ་ཡང་དོན་གྱིས་ཁས་ལེན་དགོས་པས། དགུ་པ་རྒྱལ་པོས་དབང་བྱས་ཞེས་དང་མི་མ་
ཡིན་གྱིས་དབང་བྱས་ཞེས་པ་ནི་སྤྱི་བྱེ་མཉམ་བཅས་བྱས་པའི་སྟོན་འབབ་ཅིང་། གལ་ཏེ་རྒྱལ་
པོ་ནི་སྟེ་བརྒྱད་ནང་ཆན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་བྱེད་ཟེར་ན་ཡང་ལྷན་གྱི་སྟོན་སོ་ན་གནས་སོ། དེ་
ལྟར་ཅིས་པའི་དབང་མཛད་དངོས་ནི་གངས་དགུ་ཅུ་ངེས་པར་བྱ་ལ། དེ་ཡང་དབང་མཛད་
དགུ་ཡི་གོ་རིམ་དེ་རྒྱལ་ཕྱན་བཅུ་གཉིས་བྱུང་བ་ནས་ཡས་འདེད་གྱིས་ཅིས་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ།
སྟེ། དཔེར་ན། རྒྱལ་རབས་སོ་གཉིས་པ་སྟོང་བཅུན་སྟེ་པོ་ནས་ཡས་འདེད་གྱིས་ཅིས་ན་
གཉིས་པ་གནམ་རི་སྟོང་བཅུན་གྱིས་དབང་བྱས་པ་དང་། གསུམ་པ་འབྲོང་གཉན་སྟེ་ཅུ་ནས་
སོ་གཉིས་པ་གཉའ་ཁྲི་བཅུན་པོས་དབང་བྱས་པ་ལ་ཐུག་པ་ལྟར་པོ། དེ་ལྟར་ཅི་དགོས་པ་ཅི་
ཡིན་སྟེ་ན། དབང་མཛད་སོ་སོའི་མིང་དང་མཚན་ཆའི་ནམ་གངས་རིགས་མ་འདྲ་བ་སོ་
སོར་བཤད་པ་འདི་ལས་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཆའི་བྱུང་པར་དེ་དག་ནི་མི་ཡི་ནམ་དཔྱད་གྱི་རྒྱས་
པ་འཕེལ་རིམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་དང་མཐུན་དགོས་ཤིང་། དང་ཐོག་ནས་མདའ་གཞུང་དོ་
སྟོགས་ཆུ་གྱི་སོགས་བཟོ་ཤེས་ལ་སྟོད་ཤེས་པ་ནས། མཐར་ཆུག་པ་ཀྲིག་ཅན་ཞིག་ལས་སྟོད་མི་

ཤེས་པར་འགྱུར་དོན་མེད་ཅིང་། སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རིམ་གྱི་ཚོས་ཉིད་དང་ཡང་འགལ་བས་ན་
དེ་ལ་འགྲེལ་བཤད་ནས་ཡང་རྒྱག་ཐབས་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ།

དེས་ན་བོད་འདི་འགྲོ་བ་གནས་སའི་ཡུལ་དུ་རྩེ་བར་གྱུར་ནས་དབང་མཛད་དང་པོ་ནི་སྤྱི་
ཡིན་པར་མངོན་ཏེ། རྒྱ་གར་རྒྱུ་དུ་སྤྱི་ལ་རྒྱ་ག་ཞེས་ཟེར་ཞིང་རྒྱ་ག་ནི་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་
གནས་སློག་ཆགས་རྣམས་ལ་གོ་བས། བོད་འདིར་མཚོ་ཡི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་གནས་པ་རིམ་གྱིས་
འབྲི་བའི་སྐབས་ཅིམ་ནས་དུག་སྤྱི་ལ་སོགས་རྒྱ་གནས་སློག་ཆགས་རིགས་ཀྱིས་རི་ལྷང་ཡོངས་
སུ་གང་ནས་དབང་བྱས་པས་ན། བརྒྱད་པ་སྤྱི་བྱས་བོད་ཁམས་སྤྱི་བྱས་བཅུ་གསུམ་ཀྱི་ཞེས་
བཤད་པ་ནི་རིགས་པ་དང་མཐུན་ཞིང་། བོད་ཀྱི་ས་ཁམས་ཆགས་རིམ་དང་མི་རྒྱུད་མཆེད་
ཚུལ་སོགས་དང་ཡང་ཡོངས་སུ་མཐུན་པ་མ་ཟད། ལོ་རྒྱུས་ཆེན་པོ་སོགས་སུ་སྤྱི་ཡིས་དབང་
བྱས་སྐབས་མཚོན་ཆའི་རིགས་གང་ཡང་མ་སློབ་པ་ལ་ཡང་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་ཐུབ་པ་ཡིན།
དེ་མིན་དགའ་བོ་དང་དུང་སྤྱོད་སོགས་སྤྱི་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་དབང་བྱས་ལྷགས་དང་། དེ་དག་
གནས་སའི་ཤུལ་ཡོད་ལྷགས། རྒྱ་མཚན་དེས་ལོངས་སྤྱོད་འབྱོར་པ་རྒྱས་ལྷགས་སོགས་བཤད་
ན་བོད་རྣམས་དགའ་ཆེས་མོད། དེ་ལྟ་བུའི་བྱུང་བ་དངོས་བཟོད་དགོས་ན་དེ་ནི་གོང་དུ་
བཤད་པ་ལས་མི་འདའ་སྟམ་མོ། དཔལ་ཚུལ་བསྟན་འབྱུང་ལྟུང་ལས། དབང་བྱེད་དང་པོ་ལྟ་
ཡིན་པར་བཤད་པ་ནི་བོན་ལྷགས་ཀྱི་ཅ་དོན་ཞིག་ཡིན་མོད། མ་སངས་དང་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་
འོག་ཏུ་གཞི་ནས་གཞོད་སྤྱི་བྱས་དབང་བྱས་པར་བཤད་པ་ནི་ཆེས་ལེགས་ཤིང་། དེ་བ་
དམར་ལྟུང་སྤྱི་བྱས་ཆགས་མཐུན་དང་། དེ་ནས་རྒྱ་བདུད་སྤྱི་བྱས་སྤྱི་དང་བཞིས་
དབང་བྱས། དེ་ནས་སྤྱི་བྱས་སེམས་རྒྱུད། དེ་ལས་མ་སངས་སྤྱི་བྱས་དགུ། རྒྱལ་ཕན་དང་སེལ་
མ་རྣམས་བྱུང་། ཞེས་བཤད་དོ།

དབང་མཛད་གཉིས་པ་ནི། མ་སངས་རྒྱ་བརྒྱད་དམ་དགུ་པོ་(༡)གཉན་མ་སངས་གཡའ་སྤངས་སྤྱི་གཞིག
༢།གར་མ་སངས་གཞོ་གར་སྤྱི་གཞིག་ནམ་མཁུ་ ༣།སྤྱི་མ་སངས་དན་ལམ་རྩེ་སྤྱི་གཞིག། ༤།རྒྱ་མ་སངས་ཐོ་གར་སྤྱི་གཞིག། ༥།ཤེ་མ་སངས་
ཐོད་དཀར་ནམ་མཁུ་ ༦།མེ་མ་སངས་པད་མ་སྤྱི་གཞིག་ནམ་མཁུ་ ༧།མེ་མ་སངས་རྒྱ་མཚོ་སྤྱི་གཞིག་དུ་ང་འགྱུར། ༨།ཐོད་མ་སངས་
སྤྱི་གཞིག་ནམ་མཁུ་ ༩།ལགཡའ་གུམ་སེལ་མ།)རྣམས་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་མ་སངས་ཀྱི་དོན་རྒྱ་འཕུལ་ཅན་དུ་འདོད་
མཐུན་བྱུང་སྤངས་ཡང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་སྤྱི་གཞིག་སར་དེ་རྒྱ་འཕུལ་ཅན་དུ་བཤད་པ་དང་
དེའི་མཚན་ལ་མ་སངས་སྤྱི་བྱས་བྱ་དོན་འགྲུབ་ཅེས་འབོད་པས་སོ་སྟམ་པ་ལས་གཞན་མེད་
སྟམ། དེས་ན་མ་སངས་ནི་མ་སྤྱི་བྱས་ཀྱི་དོན་ཏེ། བཀའ་ཆེན་ཀུའོ་མ་ཡུལ་ས། “དཔའ་བོ་

མི་ཤོད་མི་གསུམ་བྱ་བ་བྱང་བ་ལ། ལྷ་བ་མིག་རྫོང་དང་། ཉན་པ་རྩ་གསང་དང་། ལྷོ་བ་པ་ལག་
 རིང་དང་གསུམ་ཡིན་ཏེ་མ་སངས་འདི་རྩམས་ཡིན་ཅོ་ཞེས་མ་སྦྱངས་པ་ཡང་རང་རང་ལ་
 ཟུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་བྱང་པར་བ་རེ་ཡོད་པ་ལ་མ་སངས་ཞེས་འབོད་པར་བཤད་
 པས་སོ། རྒྱ་མཚན་དེ་དང་། ལྷུ་ཚོས་འབྱུང་༢༢༥ལས། “དེ་ལ་མ་སངས་ཅུ་དགུ་བེར་ཡང་།
 མ་སངས་ཅུ་བརྒྱད། གཡའ་འབྱུམ་སི་ལེ་མ་དང་དགུའོ”ཞེས་མ་སངས་དེ་དག་རེ་རེ་བཞིན་
 མིང་འདོགས་བྱས་པ་ལས་ཀྱང་ཤེས་ཐུབ་པ་ནི། ཀཾ་ཁོ་ལ་མ་༤༡ལས། “དེ་ནས་ཡང་བོད་
 ཡུལ་ཁ་བ་ཅན་དེའི་སྟོང་ཁམས་གསུམ་ན་གངས་རི་དང་། བྲག་རི་དང་། གཡའ་རིའི་ར་བ་
 ན་སེལ་དང་ལྷེ་སྦྱང་ལ་སོགས་པའི་གཅན་གཟན་སྣ་ཚོགས་དང་། ཤ་ཤོ་སྟན་ལ་སོགས་པ་རི་
 དྲགས་སྣ་ཚོགས་གནས་པ། བར་ཁམས་གསུམ་ན་བྲག་དང་སྤང་དང་ནགས་ཀྱི་ར་བ་ན་བྲག་
 སིན་མོ་དང་སྤུ་དང་། དོམ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཅན་དུད་འགོ་སྣ་ཚོགས་པས་དབང་
 བྱས། སྤང་ཁམས་གསུམ་ན་ནགས་ཀྱི་སྤྲོངས་དང་། མཚོ་དང་མཚོའུ་དང་ནེའུ་སིང་གི་ར་བ་
 ན་འདབ་ཆགས་ཀྱི་བྱ་སྣ་ཚོགས་དང་། སྤང་པོ་ཆེ་དང་ཚུ་རྩ་ཚུ་སྤང་ལ་སོགས་པ་དུད་འགོའི་
 རིགས་སུ་གྱུར་པ་སྣ་ཚོགས་པ་གནས་ཏེ་”ཞེས་པ་ལྷར་མ་སྦྱངས་ཀྱང་སྟོབས་རྩལ་བྱད་དུ་
 འཕགས་པའི་གཅན་གཟན་རི་དྲགས་མང་པོས་ཡོངས་སུ་གང་ནས་དབང་བྱས་པའི་དོན་
 ཡིན་ནམ་སྟེ། འོན་ཀྱང་མ་སངས་ཐམས་ཅད་གཅན་གཟན་མིན་ལ་ཐེའུ་རང་ཡང་མིན་ཏེ།
 མ་སངས་ཅུ་དགུའི་ནང་དུ་མི་མ་སངས་ཀྱང་ཡོད་པས་སོ། མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལས་མ་
 སངས་བཤད་པ་ནི་ལྷུ་ལས་བསྐྱུས་ཏེ་སྤངས་པ་ལྷར་ཡོད་ཀྱང་། ལྷུ་ནང་མེད་པའི་གསང་
 གོ་འཕྲུལ་པོ་ཆེ་ཞེས་པའི་མ་སངས་དེ་གང་གི་མ་སངས་ཡིན་ཤེས་མི་ཐུབ་ཅིང་། མ་སངས་
 གསུམ་པ་འདི་ལ་གཙུག་སྤང་ནས་སྤེད་ནམ་མཁའི་འོར་བུས་རྩབ་དང་ལྷུ་རང་ན་ཏུ་བ་
 མ་སངས་ཞེས་བྲིས་འདུག

དོན་གྲུབ་རྒྱལ་གྱི་གསུང་འབྱུམ་དྲུག་པ་༡༩༤ལས།“ གཞོད་སྦྱིན་དང་བདུད་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་
 ཐ་སྦྱད་ནི་གནའ་དུས་གཅན་གཟན་ནམ་སོག་ཆགས་གདུམ་པོ་དག་གི་མིང་ཡིན་ཀྱང་
 སྦྱིད་ཅེས་བཤད་ཀྱང་། གཞོད་སྦྱིན་དང་བདུད་སྦྱིན་རྩམས་གཅན་གཟན་ཡིན་པར་བརྗོད་
 དཀའ་ཡང་། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྷར་མ་སངས་དེ་དག་ནི་གནའ་དུས་གཅན་གཟན་གདུམ་པོ་
 དག་གི་མིང་ཡིན་ཅོ་ཞེས་སྦྱས་ན་རྒྱ་མཚན་འདུག་སྟེ། མ་སངས་དེ་དག་ལ་མཚོན་ཆ་ཡང་
 གཞོང་རལ་ཐུབ་ཆུང་ཚམ་ལས་མེད་པར་བཤད་ཅིང་། གཞོང་རལ་ཐུབ་ཆུང་ནི་གཞན་གྱིས་

དོ་སྒྲུབ་གཞུང་པ་འགོག་བྱེད་ཅམ་ཡིན་ལ། དེས་ན་སྐབས་དེར་རང་སྤྱང་ཅམ་ལས་པར་
 མོལ་གྱི་མཚན་ཆའི་རིགས་བཟོ་བེད་མི་ཐུབ་པར་ཤེས་ལ། རང་སྤྱང་ཅམ་ནི་དེད་གི་དུད་
 འགོ་སྤྱོད་ཞེས་ཞི་མི་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་ཏེ་དོ་བ་སྒྲུབ་གཞུང་ན་ཤིང་ལ་སྒྲུབ་པའི་ཕག་
 ཏུ་གབ་ཤེས་པས་སོ།

དབང་མཛད་གསུམ་པ་ནི། ཟ་རིད་སྤྱན་དྲུག་གམ་འགོང་པོ་སྤྱན་དགུ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་བ་དེ་
 ཡིན། ཟ་རིད་ནི་ཟ་བཞིན་ཟ་བཞིན་ཇེ་སྐམ་དུ་འགོ་བའི་དོན་དང་། འགོང་པོ་ནི་དངོས་སུ་
 གདོང་གཏུག་མི་ནུས་པར་རྒྱབ་ནས་སྒྲོག་ཏུ་གཞོད་པ་བྱེད་མཁན་ཞིག་སྟེ། འགོང་པོ་སྤྱན་
 དགུ་པོ་གང་ཡིན་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ན་མི་གསལ་ཡང་། མཁས་བཙུན་བཟང་པོའི་བོད་
 གྱི་རྒྱལ་རབས་ན་བའི་བདུད་ཅི་ཡལ་ས། གཤམ་གསུམ་བྱེད་གྱི་འགོང་པོ་སྤྱང་མགོ་ཅན། གཤམ་
 ཉེས་གཏོང་བའི་འགོང་པོ་བྱ་བའི་མགོ་ཅན། གཤམ་ནད་གཏོང་བའི་འགོང་པོ་མི་མགོ་ཅན།
 གཤམ་ནད་གཏོང་བའི་འགོང་པོ་བྱ་མགོ་ཅན། གཤམ་སྒྲོག་གཏོང་བའི་འགོང་པོ་བྱེད་བའི་
 མགོ་ཅན། གཤམ་རྒྱུ་གཏོང་བའི་འགོང་པོ་རྒྱ་མགོ་ཅན། གཤམ་ཉམས་གཏོང་བའི་
 འགོང་པོ་བྱེད་པའི་མགོ་ཅན། གཤམ་སྤྱོད་གཏོང་བའི་འགོང་པོ་སྤྱོད་པའི་མགོ་ཅན། གཤམ་རྒྱ་
 གཏོང་བའི་འགོང་པོ་རི་བོང་མགོ་ཅན་རྣམས་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་དེ་དག་གི་གཞུགས་
 བརྟན་ཡང་བྱིས་འདུག ཁོང་གིས་བྱིས་པའི་གཞུགས་བརྟན་དེ་དག་ལ་བཞུགས་པ་ཡིན་ན།
 བཀའ་ཐང་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཐུགས་སྤྱོད་ལྟ་ཞེས་པ་དང་མཚན་ཆ་འདོགས་པའི་བཟོ་
 རྒྱ་གང་ཡང་མེད་དོ། གང་ལྟར་ཡ་མ་བྱུང་གི་གཞུགས་དབྱིབས་དེ་དག་ལ་གཞིགས་ན། མ་
 སྤྱང་སྤྱང་སྤྱོད་ལྟར་ལྟར་དུ་འཕགས་པའི་མ་སངས་དེ་དག་རིམ་པས་མེད་མ་གཞུགས་
 དབྱིབས་གཞན་དུ་འཇུག་གྱི་ཡོད་པར་ཚོད་དཔག་བྱེད་ཆོག་སྟེ། འདི་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་
 གནད་འགའ་ཞིག་འོག་ཏུ་འཆད་པར་བྱེད་དོ།

དབང་མཛད་བཞི་པ་ནི། ཀློག་ཀློག་འདྲེ་ཡི་རིགས་རྣམས་ཡིན་ཏེ། ཀློག་ཀློག་ནི་ཀེར་གྱིས་
 ལངས་པའི་དོན་དང་འདྲེ་ནི་ཁ་དོག་གི་ཁྱད་པར་ཞིག་སྟེ་མདོག་གེ་པོ་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་
 ལ། དབང་མཛད་དང་པོའི་སྐབས་ཆུར་གནས་སྒོག་ཆགས་རྣམས་སྟོབས་འབྱེད་ནས་འགོ་བ་
 དང་། དབང་མཛད་གཉིས་པའི་སྐབས་བཤེར་ནས་སྐམ་ལ་དོན་ཏེ་སྤྱོད་བཞིས་རྒྱར་ནས་
 འགོ་བ་དང་། དབང་མཛད་གསུམ་པའི་སྐབས་གོག་མ་ལངས་ཀྱིས་འགོ་བ་དང་། དབང་

མཛད་བཞི་པའི་སྐབས་འདིར་རྒྱ་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀེར་གྱིས་ལངས་ནས་འགོ་ཞིང་།
མགོ་ཡི་སྐྱ་རྣམས་གཡག་བྲེ་བའི་ར་མ་ལྟར་གནམ་ལ་གཟེངས་ནས། ལག་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱག་པ་
ཀྱིག་ཅན་བཟུང་ནས་གཅན་སྦྱང་པག་མོད་སོགས་གཞན་ལ་ཕར་ཕྱོད་པའི་སྒོ་སྟོབས་
སྐྱེས་པར་གྱུར། སྐབས་དེ་ནི་ཚན་རིག་པས་མི་མིན་སྒྲ་མིན་ཟེར་བ་ལྟར་གྱི་དུས་མཚམས་ལ་
སྐབས་པར་བརྗོད་ཆོག་ཅིང་། མཚོན་ཆ་ཡང་རྒྱག་པ་ཀྱིག་ཅན་ཞེས་པའི་ཚོག་གི་རྒྱས་པས་
ད་དུང་ཡང་རྒྱག་པ་བསྐྱོད་མི་ཐུབ་ཅིང་སོ་ཡང་བཏོད་མི་ཤེས་པར་རྟོགས་ཐུབ། འདྲེ་ཕྱིན་
བྱུར་གསུམ་ཟེར་བ་ནི། ལྷ་ལ་འགྲན་ཅིང་སྒོལ་བར་བྱེད་པ་ལ་འདྲེ། མི་ལ་འགྲན་ཅིང་གཞོད་
པར་བྱེད་པ་ལ་ཕྱིན། འདྲེ་ཕྱིན་དེ་དག་གིས་བྱས་པའི་བྲག་མ་ཤིས་པའི་མཚན་མ་ལ་བྱུར་
ཞེས་ཟེར། ལྷ་འདྲེ་མི་གསུམ་ཟེར་བ་ནི། མི་ལ་སྟོས་ནས་གཞན་གཉིས་བཞག་སྟེ། མི་ལ་སྦྱང་
ཞིང་སྦྱོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་སྟེ། མི་ལ་གཞོད་ཅིང་འཆོ་བར་བྱེད་པ་ལ་འདྲེ་ཞེས་ཟེར།

དབང་མཛད་ལྔ་པ་ནི། རྒྱ་རྒྱལ་ཁོ་རྗེ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ནི་ཁ་དོག་གི་བྲེ་བྲག་ཞིག་སྟེ་མདོག་སྦྱག་
པའི་དོན་ཡིན་ལ། རིགས་ནི་རྒྱ་བདུད་བཅན་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ་སལ་ཆེར་འདྲེ་དང་འདྲ་བ་
ཞིག་གོ། གཞན་ལ་གཞོད་པ་བསྐྱལ་བའི་དོན་དུ་ཉི་ཤར་ལ་ཉུལ་བ་བཅན་དང་། སྟོད་ལ་ཉུལ་
བ་བདུད། གྲང་ལ་ཉུལ་བ་རྒྱ་ཡིན་ཟེར། དེ་ལྟར་ན་སོག་ཆགས་གཞན་དག་གསོད་པའི་དོན་
དུ་ཉིན་མཚན་མེད་པར་ཐབས་ཤེས་སྒྲ་ཚོགས་འཐེན་ཅིང་། མཚོན་ཆ་ལ་ཡང་མདུང་ཐོགས་
པར་བཤད་པས། དེ་ནི་དབང་མཛད་གསུམ་པའི་སྐབས་དང་མི་འདྲ་བར་རྒྱག་པའི་རྩོམ་ལ་
རྣམས་ལྟར་ནས་འཇུགས་ཤེས་པའི་རིགས་པ་རྟེན་པ་ཤེས་ཐུབ། འོན་ཀྱང་ཞིང་ལས་དང་
གསོག་འཛོག་མི་ཤེས་པར་ཉ་ལམ་གཅན་གཟན་དང་འདྲ་བ་ཤ་ཁྲག་གིས་འཆོ་ཐབས་བྱེད་
པའི་དུས་མཚམས་ལས་བཀལ་མེད་ཅེས་བརྗོད་ཆོག་ཅིང་། འདྲེ་ཡི་མདོག་བྲེ་བོ་དང་འདིར་
སྦྱག་པོར་བརྗོད་པ་ནི། སྐྱ་རྣམས་ཐལ་བ་ལྟར་བཞིན་གྱེན་དུ་གཟེངས་པ་ན་གཡག་བྲེ་བའི་
མདོག་ལྟར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལ་སྦྱུང་ཆོལ་སོགས་བྱུགས་ནས་ཤད་པ་ན་པོ་རོག་གི་མདོག་
ལྟར་སྦྱག་པོར་འགྱུར་གྱི་ཡོད་པས། དེ་སྐབས་ཞིག་ཆོལ་གྱིས་སྐྱ་བཀྱུད་བྱེད་སྟོལ་དར་རམ་
སྟམ་མོ། ཆོག་ལ་ལར་ཁ་དོག་གི་ཆ་ནས་དཀར་པོ་སྟེ། སེར་པོ་གཉན། དམར་པོ་བཅན། སྟོན་
པོ་སྟེ། རྒྱག་པོ་བདུད། ལྷང་ཁུ་རྒྱུའམ་དུ་ཡིན་ཟེར།

དབང་མཛད་ཐུག་པ་ནི། དམར་འཇམ་ལྷ་ཡི་རིགས་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དམར་འཇམ་ནི་ཁ་དོག་
 དང་དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རེ་ཡིན་ལ། ལྷ་ནི་སྒྲ་ཡི་དོན་དང་སྒྲ་ནི་མཐོ་བ་དང་ཆེ་མོ་སྟགས་
 ལ་གོ་ཞིང་། འདིར་ཆོག་གི་ངོ་གདོང་ལ་བལྟས་ན་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་རྒྱ་གར་རྒྱལ་པོ་ཞེས་
 བཙུག་པ་ལྟར། དམར་འཇམ་ནི་ཡུལ་གྱི་མིང་དང་ལྷ་ནི་བདག་པོའི་མིང་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ།
 ཞང་ཁྱུང་སྤར་གྱི་ཡུལ་འདིར་སྤུལ་ཅེན་ལྷ་ཡི་ཡུལ་ཡིན་འདྲ་བ་མང་དུ་འབྱུང་བ་ནི། དཔེར་
 བ། རུ་བོ་གཞུང་གི་བྱང་བ་བཤད་པ་ན་སྤྱི་དཔེ་ལྷ་ཆེན་རྣམས་རི་བོ་གངས་ཅན་གྱི་ངོས་སུ་
 བཞགས་པར་བཤད་པ་དང་། སྤུལ་ཅུ་ཅ་གསུམ་གྱི་བཀོད་པ་བཤད་པ་ན་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་
 བཞོན་པ་སྤང་པོ་ཆེ་ས་ལ་རབ་བརྟན་སྟགས་གནས་སའི་བྲག་གསེར་གྱི་བྱ་སྤྱིབས་དང་། ཤིང་
 འཇམ་བུའི་གྲིབ་བསེལ་སྟགས་བོད་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་བཤད་པ་དང་། “མིང་ཡང་ལྷ་
 སྤུལ་གཉིས་ཡུལ་དུ་བཏགས། ཡུལ་གྱི་མིང་ལ་ལྷ་ཡུལ་གྲུང་ཐང་བེར།” ཞེས་པ་ལྷ་བུ་བོད་
 ཡུལ་འདི་ལ་ལྷ་ཡུལ་ཞེས་འབོད་པའི་དུས་བྱང་སྤྱིངས་བར་ལོ་རྒྱུས་མང་པོར་གསལ་བས་སོ།
 དེས་ན་ཞང་ཁྱུང་སྤར་གྱི་ཡུལ་དུ་ངོས་འཇམ་ལ་མཐའ་ཡངས་པའི་ལྷ་བ་དཀར་པོའི་དོ་ལེབ་
 གྱི་སྟེང་། ཀྱན་གྱིས་སྒྲ་ན་བཀྱར་བའི་ལྷ་ཞེས་འབོད་པར་བཞགས་པ་དེས་དབང་བྱས་པའི་
 དོན་ཡིན་ནམ་སྟམ་ཞིང་། མཆོན་ཆའམ་ཕྱག་མཆོན་ནི་ཁ་ཏྲི་ཆེ་གསུམ་ཡིན་པར་བཤད་པ་
 ལྷ་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་སྟགས་ཀྱི་ཕྱག་མཆོན་དང་ཡང་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། བཟུང་བཅོས་
 རྣམས་སུ་ལྷ་ཡི་གནས་དང་བཀོད་པ་བཤད་པའི་སྐབས་དོ་ཡི་ཡོན་ཏན་དང་ཁྱད་ཆོས་སྒྲར་
 མང་དུ་འབྱུང་བས། ལྷ་ཡིས་དབང་བྱེད་པའི་སྐབས་ཅམ་ནས་འཛིག་ཏེན་དོ་ཆས་དུས་
 རབས་ཀྱི་འགོ་བཙུགས་པ་ཡིན་ནམ་ཡང་སྟམ་ཞིང་། དབང་མཛད་གསུམ་པའི་སྐབས་རྒྱག་
 པ་ཀྱོག་ཅན་ཏེ་བཙོ་སྤང་མ་བྱས་པའི་རྒྱག་པ་རང་ག་བ་ཅམ་སྟོད་ཤེས་པ་ནས། དབང་
 མཛད་བཞི་པའི་སྐབས་རྒྱག་པ་ལ་བཙོ་སྤང་གིས་རྫོ་སྤངས་ཤེས་པ་དང་། དབང་མཛད་ལྷ་
 པའི་སྐབས་འདིར་དེ་ལས་ཀྱང་རིག་པ་སྟེན་དུ་བྱིན་ནས་རྒྱག་པའི་སྤྱིང་པོ་དང་གཡས་
 གཡོན་གྱི་ཡལ་ག་གཉིས་བཅས་ཆེ་གསུམ་ལ་རྫོ་སྤངས་ཏེ་སྟོད་པ་ཡིན་ནོ། ཁ་ཏྲི་ཆེ་གསུམ་
 བཙུག་དུས་ཆེ་མོར་ལྷགས་སྟོ་སི་ལེ་བ་ཞིག་ངོས་འཛིན་རྒྱ་མེད་དེ། དུས་མཚམས་དེ་ནི་དོ་
 ཆས་དུས་རབས་སྟོན་གྱི་གནས་སྐབས་ཏེ་ཤིང་ཆས་ཁོ་ནར་སྟོད་པའི་དུས་རབས་ཞེས་
 བཏགས་ཆོག་སྟམ་མོ།

སོགས་ཡོད་པ་སྒྲིམ་མེད་ཐོག་། ཀླུང་དུང་སོགས་རུས་པ་ལ་རྗེ་ཕུངས་ནས་མཐུང་ཅིར་བསྐྱར་
བ་དང་རེ་དུགས་འཛིན་བྱེད་རྒྱ་རྩེ་ཡང་བཀྲམ་ཤེས་སྐད། འོན་ཀྱང་སྐྱེས་རབས་སོགས་
བསྟན་བཅོས་རྣམས་སུ་སློན་པོའི་སྐོར་བཤད་པ་ན་མང་ཆེ་བར་བྲག་ལྷག་ཏུ་གནས་པར་
བཤད་པས། དབང་མཛད་སློན་པོའི་སྐབས་ཀྱང་ཁང་བྱིས་དབུབ་ཐུབ་ཀྱི་མེད་པར་ཤེས་སོ།

དབང་མཛད་བརྒྱད་པ་ནི། བདུད་པོ་རེ་ཏི་མགོ་ཡག་ཡིན་ཏེ། བདུད་ནི་གདུག་རྩལ་ཅན་
དང་ཡང་ན་གཞན་གྱི་ལྷ་ཆོ་སྟོག་དབུགས་སུད་པས་ན་བདུད་ཟེར་ཞིང་། ལྷས་ལ་རེ་ལྗེའི་
གོས་གྱོན་ཞིང་ལག་ན་དག་ལྟ་སོགས་ནས་གཞན་གྱི་ཆོ་སྟོག་སུད་པར་བེལ། འདིར་ཤེས་
དགོས་པ་ཞིག་ལ། རེ་ལྗེའི་གོས་གྱོན་ཀྱང་དེ་སྐབས་འབྲི་གཡག་གཡུང་ནས་སྒོ་ཐོག་བྱས་ཟིན་
པར་དཔོག་མི་ཐུབ་སྟེ། དེང་སྐབས་གཙོད་གཡུང་མེད་ཀྱང་དེའི་སྤྱུ་ལས་ཐགས་པའི་གོས་
གྱོན་པ་བཞིན་འོ། འོན་ཀྱང་དེ་སྐབས་ཤིང་ལོ་གྱོན་ནས་སྒྲོད་མི་དགོས་པར་ཐགས་ལས་ཀྱི་
ལག་རྩལ་གང་འཆམས་ཡོད་པར་ཤེས་ཐུབ་ཅིང་། དེ་བཞིན་ལྟ་རེ་ལ་ཡང་ཤིང་དང་རུས་པ་
ལས་བཅོས་པའི་སྤྱུ་རེ་ཞིག་མི་སྤྱིད་པས་རྩོ་སྤྱགས་གང་རུང་ཡིན་པེས་སྤྱབས། དབང་མཛད་
བདུད་ཀྱི་སྐབས་དེ་ནི་ཤིང་ཆས་དུས་རབས་ནས་རྩོ་ཆས་དུས་རབས་སུ་བར་བཞུག་བྱེད་
པའི་དུས་མཚམས་སུ་སྤྱེབས་པར་རྟོགས་ནུས་སོ།

དབང་མཛད་དགུ་པ་ནི། གཙོད་སྤྱིན་ནག་པོ་ཡིན་ཏེ། གཙོད་སྤྱིན་ནི་གནག་གམ་གཙོག་སྤྱིན་
ཞེས་པའི་དོན་དང་། གནག་གམ་གཙོག་ནི་འབྲི་གཡག་བ་སྐྱང་སོགས་ཀྱི་མིང་ཡིན་ཅིང་།
གཙོད་སྤྱིན་ནི་ཞོར་ལྟ་ཡིན་པས་མཚོད་ཅིང་བསྟེན་ན་གནག་དང་གཙོག་གམ་ཞོར་གྱི་
དངོས་གྲུབ་སྤྱིན་པ་ལྟེ་སྤྱུ་བས་ན་གཙོད་སྤྱིན་ཟེར། མཚོན་ཆ་ཡང་མདའ་གཞུ་སྒྲོད་ཤེས་
པས་དབང་མཛད་སྤྱུ་མ་རྣམས་དང་བསྐྱར་ན་འགྲན་ཆུ་བལ་བ་ཞིག་སྟེ། ཐག་རིང་ནས་དག་
པོ་པམ་པར་བཅོ་ཐུབ་པའི་ཐབས་རྒྱས་གསར་པ་ཞིག་རྟེན་པ་ཡིན་ལ། སྤྱུ་རྟགས་གཉེན་པོ་
བཅན་པ་ལྟེ་གཉེན་ཆོན་དང་རུས་རྒྱུད་ཅི་བའི་སྒོལ་ཡང་དར་བས་ན་དུས་སྐབས་དེ་ནི་
བཀའ་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་འགོ་འཇུགས་ལ་ཉེ་བར་ཤེས་ཐུབ། འབྲི་གཡག་ར་ལྷག་གཡུང་
ནས་སྒོ་ཐོག་བྱེད་པ་དང་། ཏྲ་ཆོད་གཡུང་ནས་བཞོན་ཏྲ་བྱེད་པ། མདའ་གཞུ་བཀྲག་ནས་
དག་ལ་རྟོལ་བ་སོགས་དཔལ་འབྱོར་དང་། འབྲི་མ་འབྲུལ། དམག་དོན་བཅས་སྤར་བྱུང་བྱུང་
མེད་པའི་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཅེ་མོར་སོན་ཞིང་། ལྷག་པར་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་འཆོ་བ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་

པ་ཀུན་གྱིས་སྒྲོན་དགོས་པ་ཞིག་བྱང་ཡོད་ཚད་དང་། འོན་ཀྱང་སྒྲིམ་པའི་མཐའ་མ་འཆི་བ་
 དང་དར་བའི་མཐའ་མ་རྒྱད་པ་ནི་སྒྲིག་ཏུ་མེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཚས་ཉིད་དུ་བྱུང་བའི་
 པར་བརྟེན། བདེ་སྦྱིད་ལྟ་དང་མཉམ་ཞིང་འབྱོར་པ་ལྷུ་དང་མཚུངས་པའི་གཞོན་སྦྱིན་ནག་
 པོའི་རྒྱལ་རབས་དེ་ཡང་བསིལ་བྱར་འཐོར་ནས་རྒྱལ་ཕྱན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རིས་སུ་ཆད་པ་
 དང་། “དེ་ནས་སིལ་མ་བཞི་བཅུར་གྱུར་པ་ནི། བཅུ་གཅིག་རྒྱལ་ཕྱན་བཅུ་གཉིས་དབང་བྱས་
 ཤིང་། ཀུན་གྱི་ཐ་མར་སིལ་མ་བཞི་བཅུས་བྱས།” ཞེས་པ་ལྟར་རོ།

འདིར་གཞོན་སྦྱིན་ནག་པོ་བོད་ཀྱི་དབང་མཛད་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གཞོན་སྦྱིན་ནི་བོད་ཁོ་ན་
 ཡིན་ཏེ། རྒྱ་གར་བས་གཞོན་སྦྱིན་ལ་ཡུལ་ཟེར་ཞིང་། རྒྱ་གར་ནས་ཅིས་པའི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་
 ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་། མངོན་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཞོན་སྦྱིན་ཕྱོགས་ནི་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་
 རོན་ཀྱང་ཡིན་པ་རེད། ད་དུང་རྒྱ་གར་བས་གཞོན་སྦྱིན་ནི་འོར་བདག་ཡིན་པར་ལན་དུ་
 མར་བཤད་པས། འོར་ནི་འབྲི་གཡག་སོགས་སྒྲོ་བྱུགས་ཀྱི་རོན་ཡིན་ཅིང་། ཡུལ་ཞེས་པ་ཡང་
 གཡག་འཛོ་བའི་ལྷ་རིགས་ཞེས་པའི་རོན་ཏེ་རེ་འགའ་འོར་སྒྲོང་ཞེས་ཀྱང་བསྒྱུར་ལ། རྒྱ་ཡི་
 ཡིག་ཚང་དུ་གནའ་བོའི་རྒྱ་ནག་ཅུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་མི་རྣམས་ལ་ལྷང་རིགས་ཞེས་འབོད་པ་དང་
 རོན་གཅིག་གམ་སྟམ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀས་ཐ་སྟངས་དེ་ནི་ར་ལྷག་དང་འབྲི་གཡག་སྒྲོང་མཁན་
 གྱི་རོན་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་། ར་ལྷག་འབྲི་གཡག་དེ་དག་ལ་བསྐྱས་པའི་སྦྱི་མིང་དུ་འོར་
 ཞེས་བརྗོད་ཆོག་ཅིང་། ཞེས་བྱས་ན་འོར་བདག་དང་། ཐད་ཀར་བརྗོད་ན་འོར་སྒྲོང་། དན་
 དམོད་བྱས་ན་རྩེ་བོ། བོད་རང་གི་འབྲོག་པ་སྟེ་མདོར་ན་གཞོན་སྦྱིན་དང་ལྷང་དང་ཡུལ་
 རྣམས་སྐྱ་རོན་ཚས་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཆེས་མཐུན་པས་སོ། གཅིག་བྱས་ན་འབྲོག་པ་ཞེས་པ་སྟེ་
 ཁར་འབྱུར་པ་ཡིན་ཤས་ཆེ་སྟེ། གནའ་བོའི་ལྷོ་ག་སྟངས་མ་མཉམ་པར་བྲགས་པ་ལ་དྲགས་
 སོགས་ཀྱིས་སྦྱིན་ཕྱིན་པ་ལ་སི་པི་རིན་པི་ཡིན་པ་ཟེར་བ་ལྟར་འབྲོག་པ་ལ་འ་བོ་རོག་དང་
 འཁྱོ་ར་དང་སྟོ་ར་སོགས་རིམ་པས་སྐྱ་འབྱུར་སྟེང་པས་སོ། དེས་ན་རྒྱ་དཀར་ནག་གཉིས་ཀྱི་
 ཡུལ་དང་ལྷང་རིགས་ཞེས་འབོད་པ་ནི་བོད་གཞོན་སྦྱིན་གྱི་སྐབས་སུ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་
 ལ། རྒྱ་མཚན་དེ་དག་གིས་ལྷང་ལས་བོད་འདི་པར་ཆད་པ་ཞིག་མིན་པར་ལྷང་ཁྱངས་བོད་
 ལ་ལྟར་བྱག་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ།

གླིང་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོའི་མིང་ལ་རང་གིས་བཏགས་པ་དང་གཞན་གྱིས་གཞན་དུ་བཏགས་པ་
 དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པ་བཞིན་གཞོན་སྤྱོད་ནི་བོད་རང་གི་སྐད་དང་། ཡལ་དང་ལྷང་སོགས་ནི་རྒྱ་
 སྐད་ཡིན་ཅིང་། རྒྱ་ནག་གི་ལྷང་ཞེས་པ་རྒྱ་གར་གྱི་ལྷ་ལ་ཕར་བྱར་ཆག་པའམ་ཡང་ན་ཚུར་
 བྱར་ཆག་པ་སོགས་ནི་བརྗོད་པར་དཀའ་ཡང་། བོད་ཡིག་དུ་བསྐྱར་བ་ལྷ་ཤོས་ནི་ཡལ་ཡིན་
 པས་རྒྱ་ནག་གི་ཡིག་ཚང་སྤྱོད་བསྐྱར་སྐབས་ལྷང་དང་སྤྱང་ལས་ལྷ་དང་ཡང་ན་གདངས་ཀྱི་
 དབང་གིས་ལྷང་ཞེས་བསྐྱར་ན་ཡང་ཆོག་ཅིང་། ཡང་ན་བོད་རང་སྐད་དུ་གྱུར་ཟིན་པ་
 འཇང་ཞེས་བྲིས་ན་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མཐུད་ཐུབ་པའི་དགོ་མཚན་ཡོད་སྟུག། གལ་ཏེ་
 འཇང་ཞེས་བྲིས་ན་ཁོང་ཚོས་འདོད་པའི་ལྷང་ལ་ཁྱབ་མི་ཐུབ་པོ་སྟུག་ན། དེ་ལ་ཐ་སྐད་འཕོ་
 འགྱུར་གྱི་གནས་ལུགས་བཤད་ཆོག་པ་སྟེ། དུས་རབས་དང་ཆབ་སྲིད་ནི་གཅིག་དུ་མི་གནས་
 པས་མི་རིགས་དང་ཚོ་པ་རྒྱལ་ཁབ་སུ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་མངའ་ཁོངས་འཕོ་འགྱུར་གྱི་
 གནད་དོན་ནི་གཡོལ་ཐབས་མེད་ཅིང་། དེ་དང་མཉམ་དུ་སྤྱར་གྱི་ཐ་སྐད་མང་པོ་ཞིག་གི་
 ཁྱབ་ཁོངས་ཆེ་བ་ནས་རྒྱུད་རྒྱུར་གྱུར་པ་དང་། རྒྱུད་བ་ནས་ཆེ་བར་གྱུར་པ། རྒྱུད་འབྱུང་
 བཏང་བ། གཏན་མེད་བཅས་བཟོ་བ་མ་ཟད། སྤར་མཐར་སྒྲོད་བཏང་ཟིན་པའི་ཐ་སྐད་
 འགའ་ཞིག་བསྐྱར་ལོག་ཀྱང་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་བོད་ཅེས་པའི་ཐ་སྐད་
 འདིས་གཞོན་སྤྱོད་གྱི་ཐ་སྐད་མི་ཡུལ་ནས་བཏོན་ཏེ་མི་མ་ཡིན་གྱི་ཡུལ་དུ་བསྐྱར་ཅིང་། ད་
 དུང་གཞོན་སྤྱོད་ནི་གདུག་འདྲའི་རིགས་སུ་གཏོགས་པའི་འབྲེལ་བཤད་མང་པོ་བརྒྱབ་པ་
 དང་། རྒྱ་རྒྱལ་བོད་ནི་སྤྱོད་ལས་ཆད་པའམ་རྒྱ་གར་མང་བཀྱར་ཤུགས་རིགས་ཡིན་པ་སོགས་
 མང་དུ་བཤད་ཀྱང་། བོད་ཤར་མཐའི་ས་ཁུལ་ཁ་ཤས་སུ་བོད་ཅེས་པའི་ཐ་སྐད་དེ་དྲངས་
 ལེན་བྱེད་འདོད་མེད་པའམ་གང་ལྟར་དེས་ཁྱབ་མ་ཐུབ་པ་དང་། རྒྱ་མིང་གཞོན་སྤྱོད་ཡང་
 གདུག་འདྲའི་རིགས་སུ་གཏོགས་པས་རྒྱ་མིང་དེ་ལ་ཡང་དགའ་སྤྱང་མ་སྤྱོད་ཤིང་། འདྲ་
 འབྲེལ་གང་ཡང་མེད་པར་རྒྱ་མིང་བསྐྱར་བ་ཡང་ལས་སྤྱོད་པོ་ཞིག་མིན་སྟབས། སྤར་ནས་
 གཞན་གྱིས་རང་ལ་འབོད་པའི་རྒྱང་ཞེས་པ་སྤངས་ནས་རྒྱ་མིང་དུ་སྤྱོད་ཅིང་། མིང་དེ་
 ཡུན་རིང་རྒྱན་འཛིན་བྱས་པ་ལས་ནམ་ཞིག་འཇང་ཞེས་རང་སྐད་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་འདྲ་སྟེ།
 དཔེར་ན། ས་གཞི་རྩིས་པོ་འདི་ལ་ལེགས་སྤྱར་སྐད་དུ་ཇ་སྤྱོད་ཞེས་འབོད་པ་བོད་ཀྱིས་རྒྱན་
 འཛིན་བྱས་པ་ལས་འཇམ་བུ་སྤྱོད་ཞེས་རང་སྐད་དུ་གྱུར་པ་བཞིན་ནོ།

རྒྱུ་ཡི་ཉན་དང་ཐང་གི་རྩལ་ཕྱོགས་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་རྣམས་སུ་འཇང་རིགས་ལ་ནང་གསེས་
 ཚོ་པ་བརྒྱ་དང་ཕྱ་བརྒྱ་ལྟ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་། རྒྱལ་བའི་བཀའ་བསྟན་རྣམས་ཀྱི་
 སློང་གཞི་སྐབས་གཞོན་སྤྱོད་ཀྱི་སྤེལ་པོ་ཉུང་ན་བཅོ་བརྒྱད་དང་མང་དུས་བརྒྱ་
 ཡས་མས་བབྲང་བ་ཡང་བྱུང་ཞིང་། སྤྱི་པའི་ཅང་གན་བསྟན་བཅོས་ཡོངས་ཀྱང་། “རྒྱ་
 བོད་རྟོར་དང་གསུམ། བལ་པོ་འཇང་དང་བཞི། ལུན་གེ་ལེ་གཉིས་དང་དུག་མི་དེ་དུག་ས་
 ལ་གནས་ལུགས་དེ། བོད་མཐའ་རྒྱ་ཡིས་བསྐྱར་ནས་ཡོད། རྒྱ་མཐའ་རྟོར་གྱིས་བསྐྱར་ནས་
 ཡོད། རྟོར་མཐའ་འཇང་གིས་བསྐྱར་ནས་ཡོད། འཇང་མཐའ་སྤྱུག་གིས་བསྐྱར་ནས་ཡོད།
 སྤྱུག་མཐའ་བྲག་གིས་བསྐྱར་ནས་ཡོད། བྲག་མཐའ་རྒྱ་ཡིས་བསྐྱར་ནས་ཡོད། ད་གེ་སེར་
 འཇང་གི་འདུག་ལུགས་ལ། འཇང་དཀར་གསུམ་རི་ཡི་ཆེན་གནས། འཇང་སེར་གསུམ་རི་
 ཡི་སློང་ན་གནས། འཇང་ནག་གསུམ་རི་ཡི་རྩ་བར་གནས། དེ་གེ་སེར་འཇང་གི་འདུག་
 ལུགས་ཡིན།” ཞེས་དང་། རྩོང་གི་རུས་མཛོད་ལས། “འཇང་དཀར་པོ་གསུམ་རིའི་ཆེན་
 ཡོད། འཇང་སེར་པོ་གསུམ་རིའི་སློང་ན་ཡོད། འཇང་ནག་པོ་གསུམ་རིའི་ཞོལ་ན་ཡོད།”
 ཅས་ཟེར། བསྟན་བཅོས་འདི་དག་སྤྱི་བཞིན་ཁས་ལེན་ཐབས་མེད་ཀྱང་འདི་ལས་དོན་
 གནད་གཅིག་ཤེས་ཐུབ་པ་ནི། འཇང་ཞེས་པ་ད་ལྟའི་འཇང་ཡུལ་གཅིག་ཕུར་གོ་རྒྱུ་མེད་པར་
 གནའ་བོའི་དུས་སུ་འཇང་གི་རྒྱ་ཁྱོན་ནི་ཉ་ཅང་གིས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

བདུན། རྒྱལ་ཕྱན་དང་བསེལ་མ་རྣམས་ཀྱི་སྐོར།

ལོ་རྒྱུས་བྱང་རིམ་གྱི་དབང་གིས་མཆོམས་འདིར་རྒྱལ་ཕྱན་དང་བསེལ་མ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་
 བྲངས་ཅམ་ཞིག་སྒོས་ན། གཞོན་སྤྱོད་ནག་པོའི་རྒྱལ་རབས་སེལ་བྱུང་འཛོར་ནས་ཕྱ་རྗེས་སུ་
 རྒྱལ་ཕྱན་བརྒྱ་གཉིས་དང་སེལ་མ་བཞི་བརྒྱས་དབང་བྱས་པར་བཤད་ཅིང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
 རྣམས་སུ་རྒྱལ་ཕྱན་དེ་དག་བབྲང་སྐབས་མིང་ཆོག་གི་དག་ཆ་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་འབྱུང་
 བ་ནི། སྤྱིར་སྐབས་དེར་ཐ་སྙད་གཅིག་གྱུར་ཡོང་ཐབས་ཀྱི་ཆོག་མཛོད་སྐོར་གང་ཡང་མེད་
 པ་དང་། གཙོ་བོ་གཅིག་ནི་མ་ཡིག་ལས་པབ་བཟུ་བྱེད་སྐབས་གོ་དོན་དང་ཡིག་གཟུགས་རི་
 བཞིན་མ་ཞོན་པས་བྱུང་བར་མངོན། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་བར་གྱི་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཆེ་
 ཅམ་དང་དབྱེད་རྒྱུ་མང་ཅམ་སྤང་ཞིང་། བོད་ཡུལ་གང་སར་འགྲོ་ཐུབ་པའི་ཆ་རྒྱུན་ཞིག་

ཡོད་ན་རྒྱལ་ཕྱན་དང་སེལ་མ་འདི་དག་ངོས་བཟུང་བ་མི་དགའ་ཡང་། འདིར་དེ་དག་མེད་
པས་ལོ་རྒྱུས་དེ་དག་པན་ཚུན་གཤེབ་སྤུར་ཅམ་ཞིག་བྱེད་རྒྱུ་ལས་མེད་དོ།

རྒྱལ་ཕྱན་བརྩ་གཉིས་ལྗེ་ཆོས་འབྱུང་༢༢༥ལྟར་བཀོད་ན། ༡།“ཡུལ་འཆིམས་ཡུལ་ནག་པོ་
དགུ་ལྟལ་ན། རྒྱལ་པོ་འཆིམས་རྩེ་ནི་གྲ། རྫོན་པོ་དང་དང་དིང་། ༢།ཡུལ་ཁང་ཁུང་ན། རྒྱལ་པོ་
ཁང་ཁུང་དར་གྱི་རྩེ་ལི་ག་ཤུར་བཞུགས། རྫོན་པོ་སྤར་སངས་རྩེ། ༣།ཡུལ་ཁྱུང་རོ་མཆད་
དགར་ན། རྒྱལ་པོ་ཆང་རྩེ་ཐོད་དགར། རྫོན་པོ་བན། ༤།ཡུལ་སྤུབས་ཡུལ་སྤིང་དགུ་ན། རྒྱལ་
པོ་སྤུབས་རྩེ་སྤིང་པ། རྫོན་པོ་མེའུ་དང་འགྲོ། ༥།ཡུལ་ཉང་རོ་ཤམ་པོ་ན། རྒྱལ་པོ་གྱི་རྩེ་མངས་
པོ། རྫོན་པོ་ངས་མི་དང་འགྲོ། ༦།ཡུལ་གྱི་ར་ཚྭ་ངས་ཚྭ་ན། རྒྱལ་པོ་གྱི་རྩེ་མངས་པོ། རྫོན་པོ་
ངས་མི་དང་འགྲོ། ༧།ཡུལ་ངས་པོ་བྲ་སྤར་ན། རྒྱལ་པོ་གྲུང་བྲི་བེངས་པོ་རྩེ་བྲི་འབངས་གསུམ།
རྫོན་པོ་འགར་དང་སྤར། ༨།ཡུལ་འོལ་ཕུ་སྤང་མཁར་ན། རྒྱལ་པོ་བེན་འབང་རྩེ། རྫོན་པོ་གོ་
དང་སྤར། ༩།ཡུལ་གྱིས་སྤར་རོལ་མོ་གོང་ན། རྒྱལ་པོ་བྲང་རྩེ་གོང་ནམ་བཞུགས། རྫོན་པོ་སྤང་
དང་བྲ། ༡༠།ཡུལ་ཉང་ཡུལ་རྣམ་གསུམ་ན། རྒྱལ་པོ་ཉང་བཅུན་སྤང་རྒྱབ་བཞུགས། རྫོན་དེ་
ཅ་སྤུན་གཉིས་བཞུགས། ༡༡།ཡུལ་དྲགས་ཡུལ་སེལ་གྲུ་བཞི་ན། རྒྱལ་པོ་དྲགས་རྩེ་སྤེ་མང་
བཞུགས། རྫོན་པོ་སྤང་དང་ཀམ་མོ། ༡༢།ཡུལ་འབྲོག་མོ་རྣམ་གསུམ་ན། རྒྱལ་པོ་སེར་བྲི། རྫོན་པོ་
རྒྱང་རེ་ནག་པོ་ཞེས་དེ་ལྟར་བརྩ་གཉིས་སུ་བབྲངས་པ་དང་།

སེལ་མ་བཞི་བརྩ་ཙ་གཉིས་ཀྱང་། “ཡུལ་དབྱེ་མོ་དྲག་ན། རྒྱལ་པོ་དབྱེ་རྩེ་མཁར་པ། རྫོན་པོ་
སྤང་དང་རྩེ་ག་ཡུལ་སྤེག་(རྩེ་ག་ཡུལ་སེལ་གྲུ་བཞི་ན། རྒྱལ་པོ་རྩེ་ག་རྩེ་ཆེའུ་སྤེ་འབང་། ཡུལ་སྤུམ་
རོ་ཡ་སུམ་ན། རྒྱལ་པོ་ནམ་ས་རྩེ་ཏི་ལ་སྤེགས་པ་བཞི་བརྩ་ཙ་གཉིས་ཀྱིས་དབང་བྱས་”ཞེས་
སེལ་མ་བཞི་བརྩ་ཙ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གསུམ་ལས་མ་བབྲངས་ལ། མཁས་པའི་དགའ་ལྟོན་
ལས་ཀྱང་དེ་དག་གི་མིང་རྩང་མ་འདྲ་བ་ཅམ་ལས་དེ་ལས་མང་བ་བབྲང་རྒྱུ་མ་བྱུང་ངོ་།
དུན་ཉིང་ཡིག་རྒྱུང་༤༧ནང་སེལ་མའི་སྐད་ཅ་མེད་པར་རྒྱལ་ཕྱན་བརྩ་བདུན་བབྲངས་ནས་
དེ་དག་པན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་བསྐྱུག་པ་ལས་མཐའ་མའི་རྒྱལ་ཁ་འོ་དེ་སྤུ་རྒྱལ་ལ་ཐོབ་
པར་བཤད་ཅིང་། “རྒྱལ་ཕྱན་བརྩ་གཉིས་ན། སེ་རེ་བྲི་དང་བརྩ་གསུམ། རྫོན་པོ་ཉི་ཤུ་ཙ་བཞི་
ན། རྒྱང་རེ་གནག་དང་ཉི་ཤུ་ཙ་ལ། མཁར་བརྩ་གཉིས་ན། དབྱེ་རྩེ་དམ་པ་དང་བརྩ་གསུམ།
ཡུལ་བརྩ་གཉིས་ན། བྲང་ཀ་སྤུམ་བརྒྱད་དང་བརྩ་གསུམ་”ཞེས་རྒྱལ་ཕྱན་བརྩ་གཉིས་ལ་རྒྱལ་

པོ་བརྩ་གཉིས། མཁར་བརྩ་གཉིས། ཡུལ་བརྩ་གཉིས། གློན་པོ་གཉིས་རེ་ཅེས་ཉི་ཤུ་ཙུ་བཞི་
 ཡོད་པ་དང་། རྗེ་སེ་རེ་བྲི་དང་། མཁར་དབུ་ཞེས་དམ་པ། ཡུལ་འབྲོག་མོ་སྒྲུལ་གསུམ་མམ་
 བྱང་ཀ་སྒྲུལ་ཡུལ་བཅས་ཅེས་ནས་རྒྱལ་པོ་བརྩ་གསུམ་དུ་བྱས་ཀྱང་ཆོག་མོད། རྗེ་སེ་རེ་བྲི་
 ལ་གློན་རྒྱུང་རེ་གནག་གཅིག་ཤུ་ལས་མེད་པས་གློན་ཉི་ཤུ་ཙུ་ལས་མ་བྱུང་བར་གལ་ཆེ་ཆེ་
 ལྟར་བཤད་འདུག།

དེ་ཡང་རྒྱ་ཉོང་ཡིག་རྙིང་ལས་བཤད་པ། “རྒྱལ་པོ་ཡུལ་ཡུལ་ན། མཁར་བྱ་རེ་རེ་ན་
 གནས་ཤི། རྒྱལ་པོ་བཞུད་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་གྱི་གློན་པོ་བཞུད་པ་འི་རབ་ལ། ༡༩ ཞང་ཞུང་
 དར་པ་འི་རྗེ་པོ་ཡིག་སྟེ་ཤུར། གློན་པོ་ཞུང་པོ་ར་སངས་རྗེ་དང་། རྟོང་ལོ་མ་མ་ཙེ་གཉིས། ༢༩
 ལྷང་རོ་འི་བྱེད་ཀར་ན། རྗེ་ཅང་རྗེ་འི་ཐོད་ཀར། གློན་པོ་སྤུ་དུ་དང་གནང་གཉིས། ༣༩ ཡུལ་
 གནུབས་གྱི་སྒྲིང་དགའ་ན་རྗེ་གནུབས་རྗེ་འི་ལྷོ་པ། གློན་པོ་མེ་འུ་དང་གོ་གཉིས། ༤༩ ཡུལ་
 ལྷང་རོ་འི་ཤམ་པོ་ན། རྗེ་ལོ་ངམ་བྱི་བོ་མ་ཆ། གློན་པོ་ངབ་བྱི་དང་འབྲེ་གཉིས། ༥༩ ཡུལ་སྒྱུ་རོ་
 འི་ལྷང་ཐོན་ན། རྗེ་སྒྱུ་རྗེ་འི་མང་པོ། གློན་པོ་ཤེ་འུ་དང་སྤུག་གཉིས། ༦༩ ཡུལ་ངས་པོ་འི་ཁ་
 སུམ་ན། རྗེ་དགུག་གྱི་བེང་པོ་རྗེ། གློན་པོ་མགར་དང་མཉན་གཉིས། ༧༩ ཡུལ་དབྱེ་མོ་ཡུལ་
 བཞི་ན། རྗེ་དབྱེ་རྗེ་འི་མཁར་པ། གློན་པོ་དཔོ་དང་རྩྭ་གཉིས། ༨༩ ཡུལ་འོ་ཡུལ་གྱི་སྤང་
 ཀར་ན། རྗེ་འོ་ལ་རྗེ་འི་བེན་བྲང་ཆ། གློན་པོ་རྩོ་དང་དབའས་གཉིས། ༩༩ ཡུལ་རྩེགས་ཡུལ་གྱི་
 སྤུ་བཞི་ན། རྗེ་རྩེགས་རྗེ་འི་ལ་བྲང་། གློན་པོ་སས་པ་དང་ལྷང་ནད་གཉིས། ༡༠༩ ཡུལ་སྒྲུམ་
 རོ་འི་ལ་སུམ་ན། རྗེ་ནམ་པ་འི་བྱ་གསང་ཏི། གློན་པོ་ལྷང་དང་སྤང་གཉིས། ༡༡༩ ཡུལ་ཐིབས་
 ཡུལ་གྱི་རལ་མོ་གོང་ན། རྗེ་དྲང་རྗེ་འི་རྩོ་ལ་ནམ། གློན་པོ་ཁྱུ་ཆོམས་དང་དབང་གཉིས།
 ༡༢༩ ཡུལ་ཀོང་ལ་བྲེ་སྒྲར་ན། རྗེ་ཀོང་རྗེ་འི་དཀར་པོ། གློན་པོ་མཁར་པ་དང་པ་དྲུག་གཉིས།
 ༡༣༩ ཡུལ་ལྷང་ཡུལ་གྱི་རྩ་གསུམ་ན། རྗེ་ལྷང་ཚུན་སྤང་རྒྱལ། གློན་པོ་འོ་ཅུ་དང་སྤུགས་
 གཉིས། ༡༤༩ ཡུལ་དྲགས་གྱི་སྤུ་བཞི་ན། རྗེ་དྲགས་རྒྱལ་གྱི་སྤོག་བེན། གློན་པོ་པོ་གྲུ་དང་པོག་
 རོ་ལ་གཉིས། ༡༥༩ ཡུལ་མཆོམས་ཡུལ་གྱི་དགའ་ཡུལ་ན། རྗེ་མཆོམས་རྗེ་འི་ནེ་འུ། གློན་པོ་
 དང་དང་དིང་དེ་གཉིས། ༡༦༩ ཡུལ་སུམ་ཡུལ་གྱི་ཡ་སུམ་ན། རྗེ་འབལ་ཞི་མང་ཅུ་ཏི། གློན་
 པོ་སྤང་དང་ཀམ་གཉིས། ༡༧༩ ཡུལ་འབྲོག་མོ་སྒྲུལ་གསུམ་ན། རྗེ་སེ་རེ་བྲི། གློན་པོ་རྒྱུང་རེ་
 གནག་རྒྱལ་པོ་བརྩ་གཉིས་ན། སེ་རེ་བྲི་དང་བརྩ་གསུམ། གློན་པོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་བཞི་ན། རྒྱུང་རེ་
 གནག་དང་ཉི་ཤུ་ཙུ་ལ། མཁར་བརྩ་གཉིས་ན། དབུ་ཞེ་དམ་པ་དང་བརྩ་གསུམ། ཡུལ་བརྩ་

གཉིས་ན། བྱང་ཀ་སྒྲུ་བརྒྱད་དང་བཅུ་གསུམ། རྒྱལ་དགུའ་ཚྭ་བཅུ་སྟོན་དགུའ་མཆིམས་
བཅུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡན་ཆད་ཡ་ལྟགས་ནི། གདོད་བྱིན་རུམ་གྱི་ནི་སྟོན་ཞེས་བྱ་སྟེ། གནའ་
ཡུལ་ཡུལ་ན་རྒྱལ་ཕན་དང་། སྟོན་པོ་འདི་ལྟར་བབ་སྟེ། ཟྱེ་མང་གི་རྩེ། ཡུལ་ཆེ་འི་བདག་བྱེད་
བྱེད་པ་ལས། རྒྱལ་པོ་བཙན་པ་དང་། སྟོན་པོ་འཛངས་པ་དགུའ་བོ་ཆེ་རྣམས་ཀྱིས། གཆིག་
གིས་གཆིག་བརྒྱག་སྟེ། འབངས་སུ་བཀུག་ན། མཐའ་མ་འོ་ཟླ་སྟེ་རྒྱལ་གྱི་དབྱུ་ཚོགས་མ་ཐུབ་
སྟེ་ཞེས་འབྱུང་།

དེ་ལྟར་བཅུ་བདུན་གྱི་ནང་ནས་ཟླུ་ཚོས་འབྱུང་གིས་རྒྱལ་ཕན་བབྱངས་པའི་ནང་དུ་མེད་
པ་ལྟ་ནི། བདུན་པ་ཡུལ་དབྱེ་མོ་གྲུ་བཞི་དང་། དགུ་པ་རྩེགས་ཡུལ་གྲུ་བཞི། བཅུ་པ་སྒྲུ་མ་རོའི་
ཡ་གསུམ། བཅུ་གཉིས་པ་ཀོང་ཡུལ་བྲེ་སྟེ། བཅུ་དྲུག་པ་སུམ་ཡུལ་ཡ་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་
ཡིན། དང་པོ་གསུམ་ནི་ཟླུ་ཚོས་འབྱུང་གིས་སེལ་མ་བཞི་བཅུའི་གས་སུ་བཤད་པ་གསུམ་དེ་
ཡིན་ལ། གཞན་གཉིས་ནི་ཚོས་འབྱུང་དེར་མི་སྤང་། འོན་ཀྱང་ཚོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་
སྟོན་༡༥༥ནང་ཀོང་རྩེ་འདི་རྒྱལ་ཕན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་བབྱངས་པ་དང་། ཟླུ་ཚོས་
འབྱུང་ནང་གི་རྒྱལ་ཕན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་མ་ཡུལ་འབྲོག་མོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་པོ་སེ་
མེར་བྲི་དེ་སེལ་མ་བཞི་བཅུའི་གས་སུ་བཞག་འདུག་ཅིང་། སེལ་མ་བཞི་བཅུའི་ནང་ནས་
གསུམ་དངས་པའི་མཐའ་མ་“སེ་མོ་གྲུ་བཞི་ན་གཉགས་རྩེ་གྲུ་འཕྲང་སེ་དང་ཉང་གཉིས་
སྟོན་”ཞེས་པ་འདི་ཏུན་ཉོང་གི་“ཡུལ་རྩེགས་ཡུལ་གྱི་གྲུ་བཞི་ན། རྩེ་རྩེགས་རྩེ་འི་ལ་བྲང་།
སྟོན་པོ་སས་པ་དང་ཐུང་ནད་གཉིས་”ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག་ཅིང་། རྩེགས་འདི་ཏུན་ཉོང་
ཡིག་རྩིང་དུ་དག་ཆ་དེ་ག་ཡང་ཡང་འབྱུང་བས་པལ་ཆེར་འདི་དག་པ་འདྲ།

ཟྱེར་རྒྱལ་ཕན་བཅུ་གཉིས་ནི་གཉའ་བྲི་མ་བྱོང་གོང་ནས་ཡོད་འདུག་ཅིང་། ཀོང་རྩེ་དཀར་
པོ་འདི་ནི་གྱི་གུམ་བཙན་པོའི་སྲས་ཉ་བྲིའི་རྒྱུད་ཡིན་པར་དཔའ་བོ་གཙུག་ཕྱེང་དང་སྟོང་
ཆེན་པ་སོགས་བཞེད་ལ། བྲི་སྟོང་ཟླེ་བཙན་ཡབ་སྲས་ཀྱི་སྐུ་རིང་ལ་བཙུགས་པའི་རྩི་རིང་ངོས་
སུ་གྱི་གུམ་བཙན་པོའི་སྲས་“གཅེན་ཉ་བྲི་དང་། གཙུང་ཤ་བྲི་གཉིས་ལ། གཙུང་ཤ་བྲི་ནི་ལྟ་
བཙན་པོ། གཅེན་ཉ་བྲི་ནི་ཀོང་དཀར་པོ་རྩེ་”ཞེས་པ་དང་མཐུན་མོ་ཞེས་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་གྱི་
གསུང་འབུམ་པོད་དྲུག་པ་༡༥༥ལས་བཤད་ཅིང་། རྩི་རིང་གི་ཡི་གེ་དེ་ནི་ཀོང་པོ་དེ་མའི་རྩི་
བརྒྱུ་ཡིག་ཕྱེང་ལྟ་པ་ན་ཡོད་པར་བོད་ཀྱི་ཡིག་རྩིང་ཞིབ་འཇུག་༡༥ན་བཤད། དེས་ན་

རྒྱལ་ཕན་ཅི་ལྟངས་དེ་ལ་དུས་རབས་ཀྱི་ཆ་ནས་ལྷ་ཕྱི་གཉིས་ཡོད་དམ་སྟུང་སྟེ། དུན་དྲོང་
 ཡིག་རྩིང་གིས་རྒྱལ་ཕན་བཤད་པ་དེ་གཙུང་ཤ་བྱིའི་སྐབས་ཡིན་པ་ནི་རྒྱལ་ཕན་དེ་དག་
 “གཞིག་གིས་གཞིག་བསྐྱུ་སྟེ། འབངས་སུ་བཀུག་ན། མཐའ་མ་འོ་ལྷ་སྐྱུ་རྒྱལ་གྱི་དབུ་མོག་མ་
 ཐུབ་སྟེ”ཞེས་པ་ལས་ཤེས་ནུས་ཏེ། འོ་དེ་སྐྱུ་རྒྱལ་ནི་གཙུང་ཤ་བྱི་དེ་ཉིད་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁྲི་
 འཁོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་མིང་ཡིན་པ་ཡོངས་གྲགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཁས་པ་ལྷུ་ས་
 བཤད་པ་ནི་གི་གུམ་བཙན་བོའི་སྟོན་གྱི་ཅི་ལྟངས་ཤིག་ཡིན་ནམ་ཡང་སྟུང་མོ། འོན་ཀྱང་
 ཀོང་དཀར་པོ་ལྷ་མ་ནས་ཡོད་པ་ཕབ་སྟེ་གཙུང་ཤ་བྱི་དེའི་ཤུལ་འཛིན་པ་ཡང་ཡིན་སྟེ། དེ།
 ཟླ་བཟང་དག་འདུལ་ལ་ཆ་རོང་གི་མིང་ནས་འབོད་པ་བཞིན་ནོ།

བརྒྱད། ཆབ་མདོའི་མིའི་འགོ་བ་དང་ཅུས་རྒྱུད་རི་ལྟར་མཆོད་ཚུལ།

ཆབ་མདོའི་ཕྱོགས་དེར་མི་ཡི་འགོ་བ་ག་དུས་དར་ཡོད་པ་ངས་གཏན་ཞིག་ཤེས་དཀའ་ཡང་།
 མཁར་རོའི་གནའ་ཤུལ་ལས་ཉུང་མཐར་ལོ་སྟོང་ཕྱག་བཞི་ཡི་སྟོན་དུ་མི་ཡི་རིགས་སྟོན་གྱི་
 ཡོད་པའི་དཔང་ཉུགས་རྟེན་པ་དང་། ད་དུང་མོ་ཏའི་གཞུང་ལམ་ལས་སྐབས་བྲག་བསྐྱེལ་
 བའི་ངོས་སུ་མི་ཡི་རྒྱ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ལོ་ས་ཡ་སྟོན་གྱི་རེད་ཟེར་བ་ཡང་ཐོས་ཞིང་། ཕྱི་ལོ་
 ༡༩༩༧ ལོར་བྱང་སེམས་པས་དགོན་པ་བཏབ་སྐབས་རྩ་ཆུར་ཟུང་ཤུལ་རྟེན་པ་ཡོད་ལྟགས་
 དང་། དགོན་པ་ཡོད་ས་ནས་ས་འོག་ཁྱུ་བཅུ་གྲངས་ས་ནས་སོལ་བ་དང་རྩ་ཆུ་ཐོན་རྒྱུ་ཡོད་
 ལྟགས་དང་། རྩ་ཆུ་ཐོན་པའི་ལྟགས་དང་ཞིབ་འཇུག་པ་རེན་ནི་ཆང་གིས་འདོད་པ་ལྟར་ན་
 གནའ་བོའི་ཤར་ཕྱོགས་བྱང་མེད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཡང་ཆབ་མདོའི་ཕྱོགས་དེར་ཡིན་པ་དང་།
 རྒྱར་ཐང་མར་ལྷ་མོའི་ཤར་ཕྱོགས་བྱང་མེད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྩེས་ཤུལ་མཆོན་པའི་དྲོ་ཡི་བཙའ་
 དངོས་འདྲ་མིན་ཡོད་ལྟགས་སོགས་བཤད་ཅིང་། དུན་དྲོང་ཡིག་རྩིང་སོགས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
 རྩིང་པ་ཁག་གྲང་བསྐྱེགས་ན་ཆབ་མདོ་ནི་ལྷ་ས་སུ་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཀྱི་ཡོད་པར་
 ཤེས་ཐུབ་པས། ལུལ་དེར་གནས་པའི་སྟེ་བོ་ནུམས་ནི་ཅུས་ཆོད་བཞི་ཡི་ནང་ནས་སུམ་པ་
 རྩིང་གི་རིགས་དང་། མིའུ་གཏུང་དུག་གི་ནང་ནས་ཨ་ལྷགས་འབྲུ་ཡི་རིགས་སུ་གནས་པས་
 ཐོ་དཔའ་ཞིང་ཏྲ་མགྲོགས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་ཡང་དོན་ལ་གནས་སམ་སྟུང་། ད་དུང་ཆབ་མདོ་
 ནི་གནས་བཏན་བ་ཀྱི་ལའི་གནས་ཡིན་པར་བཤད་པས། དེ་ལྟར་ན་སྟོན་པ་མུང་ངན་ལས་

འདས་པ་ན་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་པའི་བཀའ་བཞེན་གནས་སོ་སོར་
བཞུགས་ནས་བསྟན་པ་སྤེལ་བར་བཤད་པ་དང་སྒྱུར་ཆོ། ལས་དག་པའི་སྒྲུང་ངོར་གཉའ་ཁྲི་
བཅན་པོའི་ཡར་སྟོན་ནས་ཡུལ་དེར་རྒྱ་གར་གྱི་གནས་བརྟན་ཆན་པོ་ཞིག་ཀྱང་བཞུགས་
ཡོད་པ་འདོད་དགོས་པ་འདྲའོ།

ཆབ་མདོའི་ཕྱོགས་དེར་ལོ་བཞི་སྟོང་སྟོན་ནས་མི་ཡི་འགྲོ་བ་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་གི་རྩས་རྒྱད་
དང་མཆེད་ཁྲུངས་གསལ་པོ་ཞིག་བཤད་རྒྱ་མེད་མོད། གལ་སྲིད་སྐུམ་པ་ཡིན་ཆོ་སྐུམ་པའི་
རྩས་ཞེས་བཤད་ཀྱང་ཆོག་ལ། ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ནང་སྐུམ་པ་ནི་རྩས་ཆེན་བཞི་ལས་སྟོང་
གི་རིགས་སུ་བཤད་པ་དང་། འགའ་ཞིག་གིས་སྐུམ་པ་འབྱུ་ཡི་རིགས་སུ་བཤད་པ་གཉིས་
སྒྲུང་ཞིང་། སྐུམ་པའི་སྐོར་དེ་ཤར་ཕྱོགས་བྱང་མེད་རྒྱལ་ཁབ་དང་སྒྱུར་ནས་ལེ་ཆོན་བྱར་དུ་
བསྒྲིགས་པ་དང་། བོད་མིའུ་གཏུང་དྲུག་གི་ནང་ནས་བེ་རི་རྩ་སྟོང་དཀར་པོའི་རྩས་རྒྱད་
དང་། བོད་བཅན་པོའི་རྩས་རྒྱད་ལས་ངོམས་རྩ་སྟོང་དཀར་པོ་སོགས་ཆབ་མདོའི་ཕྱོགས་ན་
གྲགས་ཆེ་བའི་རྩས་རྒྱད་དེ་གསུམ་ལེ་ཆོན་བྱར་དུ་སོ་སོར་རྒྱས་པར་བཤད་ཡོད་པས་དེར་
བལྟ་བར་བྱ་ལ། ཆབ་མདོའི་ཕྱོགས་སུ་འཁྲུངས་པའི་ཞལ་སྤྲ་ཡས་སྤྲས་ཀྱི་རིགས་རྩས་ནི་སོ་
སོའི་རྣམ་ཐར་གྱི་སྐབས་སུ་དང་། གཞན་ཡང་གཤམ་པ་མི་སྟོད་དོ་རྩེ་དང་ཆགས་མེད་ར་ག་ཨ་
སུ་སོགས་སྤྲ་མ་སྤྲུལ་པའི་སྐྱ་རྣམས་དང་། སྤར་སྟོག་དག་དབང་བྱམས་པ་དང་སྟོང་དོལ་སྤྲ་
མ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་དང་། ཟླ་པ་དང་དབོན་ཁག་ཁགས་པོ་
དང་ཨ་རུ་སོགས་གྲགས་ཆེན་མི་སྤྱ་སོ་སོའི་རྩས་རྒྱད་རྣམས་ཀྱང་སྐབས་དེ་དང་དེར་བཤད་
པར་བྱ་ཞིང་། འདི་ས་བཅད་མ་སྟོང་ཅུ་འབྱུ་ཡི་ནང་གསེས་རི་ཐོ་སོགས་ཆབ་མདོའི་
རྩས་རྒྱད་འགའ་རེ་བཤད་ཅིང་བྱས་ན།

དེ་ཡང་དབུ་ནག་མིའུ་འདྲ་ཆགས་༥༡ལས། “ཟླ་ངོམས་འདུས་མདོ་རི་ཐོས་བཟུང་།། རི་ཐོ་
དཀར་པོ་འབྱུ་གཅིག་ཡིན།། ཟླ་ངོམས་མི་འབྱུར་གནས་ས་ཡིན།།” ཞེས་ཟླ་ངོམས་འདུས་པའི་
ཡུལ་དེ་ནི་བོད་མིའུ་གཏུང་དྲུག་གི་ནང་ནས་ཨ་རྩུགས་འབྱུ་ཡི་རིགས་ཀྱི་གནས་གཞི་གཙོ་
པོ་འབྱུ་མི་འབྱུར་ཐར་པའི་གནས་བརྟན་ཡོད་པའི་ནང་ནས་རི་ཐོ་དཀར་པོའི་གནས་ཡུལ་
ཡིན་པར་བཤད། དེང་གི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ལར་རི་ཐོ་ནི་བལ་བོད་མཚན་སུ་ཡོད་ཅེས་ཟེར་ཡང་།
སྤྱིར་རི་ཐོ་ཟེར་བའི་ས་མིང་དེ་འདྲ་གང་ན་ཡང་ཡོད་ཆོག་མོད། བོད་མིའུ་གཏུང་དྲུག་ནང་

གི་“དཔལ་རྒྱ་ལྷག་གི་མཆེར་ཕྱེར་མ་འདུལ་བ། ཉིང་མ་ཡ་མེད་ཨ་ལྷགས་འགྲུ།” ཞེས་
 གྲགས་པའི་འགྲུ་ཡི་གཏུང་རྒྱུད་ལག་མང་གྲེས་པའི་ནང་ཚན་གྱི་རིམ་ཐོག་བལ་བོད་མཚམས་
 ལུ་མེད་པར་ཤེས་ཏེ། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་འདི་དག་གི་མཆེད་ཁྱད་སྤངས་དང་རྟེན་གཞི་བཤད་
 པའི་ཁྱད་སྤངས་ནི་དབུ་ནག་མིའུ་འདྲ་ཆགས་འདི་ཡིན་ལ། མིའུ་འདྲ་ཆགས་ལས། “ལྷ་ངོམས་
 འདུས་མདོ་རིམ་བཟུང་།” ཞེས་ལྷ་ངོམས་ཀྱི་མདོར་ཡོད་པར་གསལ་བར་བཤད་པའི་
 ཕྱིར་དང་། མིའུ་འདྲ་ཆགས་རྒྱས་བསྟུས་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་དག་གིས་མི་རྒྱུད་གོལ་ཚུལ་
 བཤད་པ་ན། གནམ་རིམ་པ་བཅུ་གསུམ་གྱི་ཡང་སྟེང་ནས་ཕྱ་རྩེ་ཡབ་ལྷ་བདལ་དུག་དེས་
 སྤུང་བ་མེད་པ་སྟེ་ཕྱོམ་ལ་ཁ་ཟེར་བ་མི་རྒྱུད་སྟེལ་བར་འོག་གི་ས་དོག་མོའི་སྟེང་དུ་
 བཏང་ཞིང་། དེ་ལ་སྤུང་འཐེང་པོ་འཐེང་མིག་འཐེང་གི་གསུམ་བྱུང་བའི་ཐ་རྒྱུད་སྟེང་པ་
 རྒྱལ་བྱ་འཐེང་གི་ལ་སྤུང་བོད་འཛོམ་ལ་ཕྱོམ་དང་། རྒྱ་ཁྲི་བཞེར། རྟོར་ཁྲི་ཕྱག་སྟེ་ཆེ་བ་
 གསུམ་དང་། བོད་དང་འཇང་དང་མོན་ཏེ་འབྲིང་བ་གསུམ་དང་། སྟེལ་དང་བྲུམ་པ་འབྲེ་བ་
 དྲིད་མོང་སྟེ་རྒྱུང་བ་མི་འདྲ་སྟུན་བཞི་བཅས་བྱུང་ཞིང་། སྤུང་ཆེ་བའི་རྒྱུད་ལ་བོད་མིའུ་
 གཏུང་དུག་ཟེར་བ་བྱུང་བ་དེ་དག་གི་རྒྱུད་པས་བོད་སྟོན་ཕྱོགས་འདི་བཟུང་བ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། གང་ལྟར་
 མིའུ་གཏུང་དུག་གི་ས་བཟུང་དང་ཆེ་བཤད་གང་དུ་ཡང་བོད་སྟོན་ཕྱོགས་འདི་གཏན་མི་
 འབྱུང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ།

རིམ་ཐོག་ཞེས་པའི་རིམ་ནི་རིམ་བོད་ཐོག་བལ་བོད་རྟགས་མཚན་བྱེད་ཞིག་སྟེ་ལྷ་མའི་མཚམས་ཐོག་ལྷ་
 བྱའོ། དེ་གཉིས་གཅིག་དུ་བསྟུས་པའི་མིང་ཚིག་རིམ་ཐོག་ཞེས་པ་ནི་རིམ་བོད་རྒྱུད་འདི་དོན་ཏེ། འདྲ་
 བ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་བཏགས་པའི་མིང་ཚིག་ཅིག་ཡིན་པ་ནི། དུལ་སྐད་དུ་བྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་
 ལ་བྱ་ཐོབ་ཆོད་པ་བཞིན་ནོ། དེ་ཡང་ཆབ་མདོའི་གདན་རབས་ལས་ཕྱོགས་བཞིའི་སྤང་བཞི་
 བཤད་པའི་སྐབས་“བྱང་ན་བྲག་འཁུར་རགས་ཏྲོ་རུས་སྤུང་གུན་དུ་ལངས་པ་ལྷ་བྱ་ནི་བྱང་
 སྤང་རུས་སྤུང་མེར་པོ་སྟེ་ས་ཡི་སྤང་བ་རྣམས་བཞི་འཇིག་རྟེན་བྱེད་པོས་ཆེད་དུ་བཟོས་པ་ལྷ་
 བྱ་ཡོད་”ཅེས་པ་ལྟར་རིམ་ཐོག་ཞེས་པ་ནི་བྱང་སྤང་རགས་ཏྲོ་རུས་སྤུང་མེར་པོ་འདྲ་བ་དེ་ཡིན།
 རྒྱུན་རིམ་ཐོག་ཞེས་བཞོད་པ་ལུ་རྩུ་རྩུ་རྒྱ་དམག་གིས་དག་རྫོང་བཞེགས་ནས་འཛིང་རགས་
 བཟོས་རྩེས་རགས་ཏྲོ་ཞེས་བོས་པ་ཆན་རབས་རྣམས་ཀྱིས་ཤོད་བཞིན་པ་དང་། ད་སྐབས་
 ཀྱང་མི་ཚོས་རགས་ཏྲོ་རིམ་ཐོག་གཉིས་ཀ་རྫོང་བཞིན་པ་འདི་རེད། རིམ་ཐོག་ནི་སྐད་གྲགས་ཏྲོ་

ཅང་ཆེ་ལྷོ། རྒྱ་མི་ས་དབྱུང་མཁས་པ་ཆོས་དམག་དོན་གྱི་ཐད་ནས་བཤད་ན་དམག་འབུམ་
 གཅིག་ལས་རི་ཐོ་འདི་དགའ་ཆེ་བེར་སྒྲུལ་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་བྱི་དམག་འབུག་སྐབས་རི་ཐོ་
 འདི་རྒྱ་དམག་གིས་ཟེན་པ་མཐར་སྐྱོད་གཏོང་ཆེད་བོད་མི་དཔལ་བོ་གྲངས་ལས་འདས་པ་
 ཞིག་རང་སློག་ཤོར་ཡོད་འདུག །དམག་འབུག་དེའི་ནང་གཞུང་དམག་དང་ཆབ་མདོའི་ཡུལ་
 དམག་ཐོག་མཁན་ཆེན་ཟླ་བ་(དཔལ་ཤོད་བ)ཅན་སྐུ་མའི་དམག་ཡོད་པ་དང་། དེང་བྲག་གཡལ་
 དང་ཐེ་དགེ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བྲིས་པ་མང་པོའི་ནང་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ན། ཁོང་ཆོའི་ཡལ་
 མེས་ཀྱང་རྒྱ་བྱི་དམག་འབུགས་ནང་ཞུགས་ནས་ཆབ་མདོར་རགས་ཏིའི་རྒྱ་དམག་དང་
 འཐབ་འབུག་བྲས་པའི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་ཡོད་འདུག་ཅིང་། གང་ལྟར་ཆབ་མདོའི་མི་རྒྱུས་ཀྱི་
 ལ་རྒྱུན་ལ་གཞིགས་ན། དེང་རྒྱལ་ཅེ་ཨིན་འགོག་དམག་འབུག་ཅེས་སྐད་གསུངས་ཆེན་པོ་བྱེད་
 བཞིན་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ལས་ལྷན་བརྒྱ་འབྱུང་གིས་རགས་ཏིའི་རྒྱ་དམག་མཐར་སྐྱོད་ཀྱི་དམག་
 འབུག་འདི་ཇ་དྲག་དང་སྤངས་སྐྱག་ཆེ་ཞིང་ཤི་གོད་མང་བ་བྱུང་ཡོད་འདུག །དེའི་སྐོར་རྒྱས་
 ཅིམ་ཞིག་ནི་ཆབ་མདོའི་བཅན་སྒོལ་དམག་འབུག་གི་ལེའུ་ལས་རགས་ཏིའི་དམག་འབུག་
 ཅེས་པའི་ལེ་ཆོན་བྱར་དུ་སླིག་བཞིན་ཡོད་པ་དེར་གཞིགས་ཤིག

འོ་ན་རི་ཐོ་ཞེས་པ་འདི་རྩས་མིང་དུ་ངེ་ལྟར་གྱུར་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ན། བོད་ཀྱི་རྩས་མཛོད་
 རྒྱུ་ལྟ་འཁོད་པ། “གཙང་ལ་པོ་ཁྲོམ་མན་ཆད་དང་། ཀམ་པའི་མ་སྐང་ཡན་ཆད་ལ།
 འབྲུ་ཆེན་ནི་རི་བོ་བཅེགས་པ་འདྲ། བཅུན་ནི་ཟ་འོག་རྒྱང་པ་འདྲ། མང་ནི་གནམ་གྱི་སྐར་མ་
 འདྲ།” ཞེས་པ་ལྟར་ཨ་ལྷགས་འབྲུ་ཡི་རྒྱུད་པ་འདི་ཆེ་བ་རི་བོ་དང་མང་བ་གནམ་གྱི་སྐར་མ་
 ལྟར་དུ་འཕེལ་བ་ན། ང་ཡི་རྩས་པ་འབྲུ་ཡིན་ཞེས་པ་ཅིམ་གྱིས་ས་ཕྱོགས་གང་གི་འབྲུ་ཡིན་པ་
 སོགས་དེའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཤེས་ཐབས་བྲལ་བར་བརྟེན་འབྲུ་ལ་ནང་
 གསེས་རྩས་མིང་མང་དུ་དབྱེ་དགོས་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན། ང་ཆོ་ཆང་མ་འགོ་བ་མི་ཡིན་པ་
 གཅིག་པ་ཡིན་ཀྱང་། ང་མི་ཡིན་ཞེས་པས་འགྲིག་ཐབས་མེད་པར་མི་རེ་ལ་མིང་རེ་བཏགས་
 དགོས་བྱུང་བ་བཞིན་ནོ། དེ་ལྟར་འབྲུ་ལ་ནང་གསེས་ཀྱི་རྩས་མིང་མང་དུ་བྱུང་བ་ན་“མིང་
 རྩས་སུ་སོང་བ་ཡང་ཡོད་དོ། ཡུལ་རྩས་སུ་སོང་བ་ཡང་ཡོད་དོ”ཞེས་པ་ལྟར་འདི་ནི་ཡུལ་
 མིང་རྩས་ལ་ཐོགས་པ་ཞིག་སྟེ། ཆེས་གནའ་པོའི་བོད་མིའི་གནས་སྤངས་བཤད་པ་ན་“རྒྱལ་
 བུ་དེ་རྒྱུས་འཐབ་ཅོད་སོག་གཅོད་དགའ། ཐང་ལ་མི་ཆགས་བྲག་རི་བཅན་པོ་འཛིན།”
 ཞེས་པ་ལྟར་གནའ་མེ་མོའི་དུས་སུ་ཨ་ལྷགས་འབྲུ་ཡི་ནང་གསེས་ཆོ་བ་ཞིག་བྲག་རྩས་སྐལ་

གྱུན་དུ་ལངས་པ་འདྲ་བའི་རི་ཐོ་འདི་ལ་བཅན་རྫོང་བཟུང་ནས་སྔོན་པ་ལས་ཡུལ་མིང་རུས་
ལ་ཐོགས་ནས་རི་ཐོ་དང་། སྤྱིར་འབྲུ་ལ་དཀར་ནག་ཁྲ་གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་དཀར་
པོའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པས་ན་རི་ཐོ་དཀར་པོ་ཞེས་ཟེར།

རྒྱངས་ཀྱི་པོ་ཏི་བསེ་རུ་འཕྲལ་ས། “རྒྱངས་རྗེ་ཁྲི་གསུམ་གྱིས་ལྷ་རུ་རྒྱལ་གྱི་ཕྱིང་ཏེ་དེ་མཆོད་
ནས། འབེ་རྒྱལ་རི་ཐོ་ལ་དམག་དྲངས་པས། དམས་ཀྱི་ཚུ་མཁར་དེ་པབ། དེའི་དཔའ་རྟགས་
སུ་འབེ་ཁབ་གསེར་གཞུང་དེ་ཐོབ། མོག་ཐོར་སུམ་བརྒྱ་དེ་བྲེགས། འབེ་ཁབ་སུམ་བརྒྱ་དེ་
བཤུས། འབེ་མོད་སུམ་བརྒྱའི་མིག་ཕྱུང་། འབེ་མོ་སུམ་བརྒྱའི་ཁ་དབྲལ། འབེ་ཕུག་སུམ་བརྒྱ་
གནངས་སུ་བྱུར་བས། འབེ་རྒྱལ་རི་ཐོ་ཆམ་ལ་པབ་མི་ཡང་ལྷ་རིགས་རྒྱངས་ཡིན”ཞེས་
འབྱུང་། དེ་ཡང་ཡུལ་ལྷ་རྒྱལ་གྱི་ཕྱིང་ཏེ་དང་དམས་ཀྱི་ཚུ་མཁར་སོགས་ལ་གཞིགས་ན་འབེ་
རྒྱལ་རི་ཐོ་ཡང་བཤད་མ་ཐག་པའི་རི་ཐོ་དཀར་པོ་འདི་ཡིན་པར་ངས་ཤིང་། འབེ་རྒྱལ་ཞེས་
བརྗོད་པ་ནི་འོག་དུ་འབེ་མོད་སུམ་བརྒྱའི་མིག་ཕྱུང་ཞེས་པ་ལ་དཔག་ན། རུས་རྒྱུད་རི་ཐོ་
དཀར་པོའི་རྒྱལ་ཁམས་སུ་གདོང་ལེན་དམག་དཔོན་སུམ་བརྒྱ་ཡོད་པའི་དཔོན་མིང་ཡིན་
ནས་སྟམ་སྟེ། རྒྱལ་ཕུན་སེལ་བུའི་སྐབས་ཏོར་གྱི་དམག་དཔོན་དགུ་བརྒྱ་ཡོད་པ་ལ་བྲ་ཐུལ་
དགུ་བརྒྱ་དང་། འཇང་གི་དམག་དཔོན་བརྒྱད་ཅུ་ལ་དུག་མི་བརྒྱད་ཅུ། མོན་གྱི་དམག་
དཔོན་དུག་ཅུ་ལ་ཨ་གཤམ་དུག་ཅུ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན། རི་ཐོའི་དམག་དཔོན་སུམ་བརྒྱ་ལ་
འབེ་མོད་སུམ་བརྒྱ་ཞེས་བརྗོད་མིང་པས་སོ། གང་ལྟར་འབེ་རྒྱལ་འདི་ཡང་ཆབ་མདོའི་
ཚྭ་གས་དེར་ཡོད་པ་ནི། ཀུན་ཐོག་སི་ཏུའི་དབུས་གཙང་གནས་ཡིག་དུ་“རྗེ་ཉིན་འབེ་རྒྱལ་ལམ་
ཁམས་སྐར་ཉེ་བར་དཀྱིགས་རྒྱལ”ཞེས་འབེ་རྒྱལ་དང་དཀྱིགས་རྒྱལ་གཉིས་དོན་གཅིག་བྱས་
ནས་ངོམས་རྒྱལ་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་གྲལ་དུ་བབྲངས་པ་དང་། རྒྱ་བོད་ཡིག་ཆ་དུ་དྲངས་
པའི་མིའུ་འདྲ་ཆགས་ཀྱིས་འབྲུ་ཡི་ས་བཟུང་བཤད་པའི་སྐབས་“སྟོན་སྟེ་དང་རི་ཐོ་གཉིས།”
ཞེས་འབྱུང་བ་ཡང་འདི་དང་དོན་གཅིག་པར་སྟངས་སྟེ། འདིའི་སྟོན་མི་མ་འབྲི་རྗེ་གསུམ་གྱི་
སྟོན་རྒྱུད་ནས་ཕྱིས་པས་སོ། མིའུ་འདྲ་ཆགས་སུ་“རི་ཐོ་དཀར་པོ་”ཞེས་དང་། ཆབ་མདོའི་
བསང་ཡིག་རྣམས་སུ་“དཀྱིགས་རྒྱལ་མི་རྟ་དཀར་པོ་”ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། སྐར་མི་སྐད་གསལ་
ཅན་རྣམས་དང་ཡུལ་ལྷ་རྒྱར་ཆེ་སོལ་ཡོད་པ་མ་ཟད། དེ་ཉིད་གང་དུ་གནས་པའི་ཡུལ་ཡང་
རྗེ་རྒྱའི་ཉིན་ཚྭ་གས་སུ་ཡོད་པ་བཅས་གང་ལ་གཞིགས་ཀྱང་འདི་དག་གུང་བསྒྲིགས་ན་
འབྲིག་རྒྱ་ཡོད་པ་ཞིག་གོ།

གཞན་ཡང་སྟོ་རྩོད་ཆོས་འབྱུང་༥༥༥ལས། “སྒྲ་མ་སྒྲར་པ་དང་དུས་མཉམ་པའི་ཉག་རྩོད་
 རས་པ་ཤེས་རབ་དཔལ་གྱི་རྣམ་ཐར་བཤད་པའི་སྐབས། དེ་ནས་ཁམས་སུ་ཕ་ཤོད་དགོན་
 པས་ཤང་ལེན་བྱས། ཀམ་ན་སངས་རྒྱས་རས་ཆེན་ལ་ཕྱག་འཆའ་དུ་བྱོན། ཚུར་ལམ་ངོམས་
 འགོ་ཕུ་རེལ་མདའ་ན་ལོ་གཅིག་བཞུགས། ...རྒྱལ་ནི་ཡེ་སོགས་རི་ཁྲོད་ཀྱང་དུ་མ་བསྟེན།
 གཙང་སྟོན། སྟོན་ཆང་། སྟོན་། གསེར། འཛིང་། མོ་ངམ། རི་རྟོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སྒྲའི་མཆོད་གནས་
 སུ་བཀྱར་ཏེ། དདུལ་སྒྲ་གོང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟེན་བཀྱར་བའི་གནས་དམ་པ་མཛོད་དོ་”
 ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་༥༥༥ལས། “རྗེ་འབྱུག་པའི་སྟོན་མ་གཞན་པན་རྣམ་པ་བརྒྱ་ཕྱག་
 གཅིག་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཁམས་སུ་འཕྱེན་ལས་རྒྱས་ཤོས་ངོམས་པ་རིན་ཆེན་སེའྲེའམ་
 མཆོད་གཞན་སྒྲ་མ་རྩོད་གསོལ་བ་ཡིན་ལ། དེའི་སྟོན་མ་རྟོགས་ལྡན་གྱི་སྟེས་བྲ་མང་དུ་བྱུང་
 བའི་ནང་ནས་གཙོ་བོ་ཙཱ་ཏེ་པ་(གྲུ་གུ་ཙཱ་ཏེ་ལ་སྒྱུབ་པ་མཛོད་ནས་བཞུགས་པས་ཙཱ་ཏེ་པ་ར་གྲགས)བྱང་ཚུབ་
 གཞོན་ལུ་དེ་ཉིད། ཡོན་བདག་རི་རྟོ་སྟོན་པ་གྲགས་ཀྱིས་ཁྱེ་སྒྲ་བྱས་ནས་བན་གཙོམ་སྟོ་མོ་
 སྒྱབས་ཀྱི་སྒྲ་མཆོད་ལ་རིན་པོ་ཆེ་པས་རྩོད་(རྩོད་ནི་ཆབ་མདོའི་བརྒྱ་འོག་བཙོ་བརྒྱད་ནང་གི་གཅིག་ཡིན)དུ་
 བརྒྱུངས་”ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། གོང་གི་ས་མིང་དེ་དག་ཆང་མ་དང་ཆབ་མདོའི་ཁོངས་སུ་
 གཏོགས་པས་རི་ཐོ་གཅིག་ཕུ་གཞན་དུ་ཡོད་དོན་མེད་པ་དང་། སྟེ་དཔོན་སྟོན་པ་གྲགས་ཀྱི་
 གནས་གཞི་ལྟེ་བ་ནི་ལ་གོང་དང་ངོམས་སུ་ཡིན་པར་སྒྲ་མ་རྩོད་གསོལ་བའི་རྣམ་ཐར་ན་
 གསལ་བ་ཆོས་འབྱུང་དེ་ཉིད་ལས་འབྱུང་བ་དང་། ལ་གོང་ནི་ཆབ་མདོའི་བརྒྱ་འོག་བཙོ་
 བརྒྱད་ནང་གི་གཅིག་ཡིན་ཅིང་། ངོམས་སྟོན་སྟོན་བར་གསུམ་ལ་བརྒྱ་འོག་གསུམ་ཡོད་པར་
 ཡོངས་གྲགས་ཡིན་པས། གང་ལྟར་རི་ཐོ་ནི་ཆབ་མདོ་ལས་གཞན་དུ་ཡོད་པར་མ་སེམས་ཤིག།

ཆབ་མདོར་རི་ཐོ་མ་ཡིན་པའི་འགྲུ་ཡི་རུས་རྒྱུད་གཞན་ཡང་ཡོད་པ་ནི། ཆབ་མདོ་དགོན་
 འདེབས་པའི་ས་ཆ་ཕུལ་མཁན་ཚུ་དབར་སྟོང་དཔོན་ལྷེ་པ་འདིའི་རུས་རྒྱས་ཀྱང་འགྲུ་ཡི་
 རང་ཆོན་ངོ་སྟོ་དཀར་པོ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་ཆང་ལོ་རྒྱས་༥༥ལས། ངོམས་བོ་སྟོ་བའི་
 མཆོད་ཁྱུངས་བཤད་པའི་སྐབས། དུལ་ཤེལ་ཁོག་ན་གནས་པའི་ངོ་སྟོ་དམ་ཅན་དམར་པོ་
 ཟེར་བའི་མི་སྐད་གྲགས་ཅན་ཞིག་བྱང་བའི་རྒྱུད་ལ་སྒྱུན་གསུམ་བྱུང་བ། ཆེ་བ་དེས་སྟེ་པོ་
 བཟོ་ཤས་པ་འཆོང་བཞིན་འོང་ནས་བོ་རུབ་དུ་ས་བབྱང་བས་རུས་པ་ངོ་སྟོ་ཡིན་པ་བོ་སྟོ་
 ཐོགས། དེ་རྗེས་རུ་བོ་གཅིག་རྒྱབ་ནས་འོང་བ་དེས་བོ་ཤིང་ཐུས་ནས་མེ་ཤིང་བྱས་པས་བོ་ཐུ་
 བ་ཐོགས། དེ་རྗེས་རུ་བོ་གཅིག་རྒྱབ་ན་འོང་བ་ངོམས་ལ་མ་ཕྱིན་པར་ཚུ་དབར་ཁོག་ན་

བཟུང་པའི་རྒྱུད་ལ་ཆུ་དབར་སྟོང་དཔོན་ཚང་བྱུང་བར་བཤད་ཅིང་། དེས་ན། “ཤེལ་ཁོག་
ལུང་དམར་ངོ་ཁྲོས་བཟུང་།། རོ་ཁྲོ་དཀར་པོ་འགྲུ་གཅིག་ཡིན།། ཤེལ་ཁོག་མི་འགྲུར་གནས་
གཅིག་ཡིན།།” ཞེས་ཤེལ་ཁོག་དེ་འགྲུ་མི་འགྲུར་ཐར་པའི་གནས་བཟུང་ནང་ནས་གཅིག་
ཡིན་པ་དང་། རོ་ཁྲོ་དེ་ཡང་འགྲུ་ཡི་ནང་གསེས་ཤིག་ཡིན་པར་བཤད་པས་སོ། ཤེལ་ཁོག་
ལུང་དམར་དེ་གང་དུ་ཡོད་པ་མི་ཤེས་ཀྱང་སྟོང་དཔོན་ཚང་གི་ཡབ་མེས་བོན་པོ་ཡིན་པར་
བཤད་པ་དང་། བོན་གྱི་བཟུན་བཅོས་འགར་“སྐམ་རྒྱལ་མཚན་གསུམ་གྱི་སྐྱ་རིང་ལ།། ཁམས་
བེ་རི་རྒྱལ་པོའི་མངའ་ཞབས་སུ།། བོན་གཡུང་དུང་གི་བཟུན་པ་མེ་ལྷར་འབར།།” ཞེས་དང་།
བྱང་བདག་རིག་འཛིན་ཆེན་མོ་དག་གི་དབང་པོ་ཁམས་ཀུ་ཐོག་དུ་ཕེབས་སྐབས་ཤེལ་ཁོག་
ནས་བེ་རིའི་ཇག་པ་ཐུག་ཚུལ་བྱུང་བ་རྣམས་གྲུང་བསྒྲིག་ན། ཕལ་ཆེར་ཤེལ་ཁོག་ནི་སྤར་
ཁམས་སྤང་གི་སྤར་བེ་རིའི་ས་ཡུལ་ཞིག་དུ་ཡིན་ནམ་སྤར་ཞིང་། སྟོང་དཔོན་ཚང་འདི་ཡི་མི་
རྒྱུད་ཕྱི་མ་ནི་བྱུལ་ཚ་བ་ཡིན་འདྲ་བ་ཞིག་ཆགས་མེད་པས་གསུངས་སོ།

ཆབ་མདོའི་ཕྱོགས་དེར་སྟོང་གི་རུས་རྒྱུད་དར་ཡོད་པ་ཡང་གྲུབ་ཆེན་ཉག་སའི་མ་འོངས་
ལུང་བཟུན་པལས། “དཔལ་རྒྱ་ལོ་སྒྲ་ངོམས་མཚན་མདོ་རུ།། སྟོང་གི་མི་ལ་སྐྱེ་བ་ཡིན།།”
ཞེས་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལོ་ལྷ་བ་ཆེན་པོ་རྒྱ་ལོ་དམ་པའི་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་རྣམས་སྒྲ་ངོམས་གྱི་
ཆབ་གཉིས་ཀྱི་མདོ་རུ་སྟོང་གི་རུས་རྒྱུད་དུ་འཁྱུངས་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་ལ་ཀམ་པ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་དང་། ཆེ་ཆང་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས། རཏྲ་སྤྱིང་པ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱ་ལོའི་ཡང་
སྲིད་སྒྲ་ངོམས་མདོར་འཁྱུངས་པ་ནི་དུང་མཁའ་སྟོན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་ལ་ངོས་འཛིན་
མཛད་པ་ལ། དུང་མཁའ་སྟོན་པ་ནི་བོད་བཅོན་པོའི་གདུང་རྒྱུད་ཡིན་པས་ལུང་བཟུན་དུ་
སྟོང་གི་མི་ལ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཞེས་པ་དང་འགལ་བའི་ཚུད་པ་བྱུང་ཞིང་། དེའི་ཚུད་སྟོང་མདོར་
བཟུས་ཤིག་མཁས་གྲུབ་ཆགས་མེད་པས་མཛད་ཡོད།

སྤངས་ཀྱི་པོ་ཏི་བསེ་རུ་ལས། “སྤངས་སྟོང་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་གནས་དུག་སྒྲ་ངོ་རྣམས་ཀྱི་ས་
ཡུལ་སྤྱ་ཁང་བཟུན་བཅོས་རྣམས་སྤུལ་ནས་ཁོང་ཡང་མཉེས་”ཞེས་གནས་དུག་སྤྱེ་དེང་ནང་
ཆེན་ཕྱོགས་དང་། སྒྲ་ངོམས་རྒྱ་ངོམས་ཏི་དེང་ཆབ་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱ་ཁང་ས་ཡུལ་དང་
བཅས་པ་རྣམས་སྤུལ་བར་བཤད་པས། ཡུལ་དེ་དག་དུ་སྤྱ་མོ་ཞིག་ནས་སྤངས་ཀྱི་རུས་རྒྱུས་
ཀྱིས་དབང་སྐྱར་ཡོད་པ་ཡང་ཤེས་ཐུབ།

མགར་ཚས་མེད་བའི་རྣམ་ཐར་པ་ལྟེ་ལས། “སྟོ་ངོས་ན་མར་བྱོན། མོ་མདར་བྱོན་ནས་
 བཞུགས་པ་ལ། སྟོབ་དཔོན་བྲག་དགོན་པ་ཡོན་མཚོད། མགར་དཔོན་མི་སྡེ་དང་བཅས་པ།
 དཔོན་རོག་དང་བཅས་པ་ཀུན་གྱིས། འབུལ་གསོལ་ཞབས་ཏྲོག་བཟང་པོ་མཛད་ཅིང་
 བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ། འདྲོམ་དུ་སྟོབ་དཔོན་སྟོམ་སྟོན་ནི་བྱོངས། སྐུ་རྣམས་དང་ཡོན་
 བདག་རྣམས་ཀྱིས་འདྲུ་འགྱུད་བཟང་པོ་ནི་ཚར་ཞེས་དང་། “དེ་ནས་འགོ་ཚང་སིལ་པ།
 འབར་ཚང་། ཐོག་ཏི་བ། སེལ་ཐོག་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སོ་སོར་གདན་དྲངས་ནས་ཚས་ཁུ་བ་
 དང་འབུལ་བ་མང་པོ་བྱས་པས། ལྷ་མ་སྤྱི་ལ་ཡོད་པ་ལ། མོས་གུས་ཅན་གྱིས་སྟོས་སུ་བྱིར།
 ཞེས་པའི་མགུར་ཡང་མཛད་པར་བཤད་ཅིང་། ཉག་རོང་རས་པ་ཤེས་རབ་དཔལ་གྱི་རྣམ་
 ཐར་ལས། གཙང་སྟོན། སྟོམ་ཚང་། རྩོང་། གསེར། འཛིང་། མོ་ངམ། རི་ཏོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སྟེང་
 མཚོད་གནས་སུ་བཀྱར་ཏེ། དུལ་ལྷ་གོང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟེན་བཀྱར་བའི་གནས་དམ་པ་
 མཛད་དོ་ཞེས་སོགས་ལས་བྲག་དགོན་པ་དང་། མགར། དཔོན་རོགས། སིལ་པ། ཐོག་ཏི།
 སེལ་ཐོག། སྟོམ། རྩོང་། གསེར། འཛིང་། མོ་ངམ། རི་ཏོ་སོགས་མང་པོ་ཞིག་ནི་དང་གི་ཆབ་
 མདོ་བྱོང་བྱིར་ཉེ་འཁོར་གྱི་ཡུལ་སྡེ་ཁག་གི་མིང་སྟེ། དེ་ཚོའི་ནང་དུ་ཡང་རུས་མིང་ཡུལ་ལ་
 ཐོགས་པ་མང་པོ་ཡོད་སྟེ་ཅིང་། ཞིབ་པ་རྩོད་དང་ལུང་པ་སོ་སོའི་སྡེ་པ་དང་ཨ་རུ་དཔོན་
 ཚང་སོགས་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་གང་ཤེས་གང་རྟེན་རེ་བཤད་པར་བྱའོ།

ལེའུ་བཞི་ལ།

བོད་གངས་ཅན་འདིར་བྱང་བའི་རྒྱལ་རབས་འགའ་ཞིག

གཅིག་མཆོམས་སྐར་བའི་གཏམ།

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཁོག་དབུབ་པའི་དོན་དུ་ཕྱི་སྤྱོད་འཛིག་རྟེན་ཆགས་སྐྱངས་དང་ནང་བཅུད་སེམས་
 ཅན་བྱང་སྐྱངས་སོགས་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ནས། ད་ལམ་གཙོ་བོར་ཆབ་མདོའི་ཡུལ་དེར་
 འཕགས་པ་ལྟའི་སྤྱི་དབང་བྱང་ཚུལ་བཤད་པར་འདོད་པས། དེའི་སྡོན་དུ་བོད་བཅན་པོའི་
 སྐབས་དང་། བོད་སྐལ་བུའི་སྐབས། དེ་བཞིན་ས་ཕག་རིན་གཙང་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་དབང་བྱང་
 ཚུལ་ཏེ། འདིར་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་འདེད་པའི་ས་བཅད་མ་སྤྱོད་ཅམ་དུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་
 རབས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་བགང་བྱང་བ་འགའ་ཞིག་སྤོས་ཅམ་རེ་བྱས་ཏེ། སྐབས་སུ་བབ་པ་ཆབ་
 མདོ་འཕགས་པ་ལྟ་ཡི་སྤྱི་དབང་བྱང་ཚུལ་སྤྱོད་བར་བྱའོ། སྤྱིར་འཕགས་པ་ལྟ་སོགས་ཆབ་
 མདོའི་སྤྱི་སྤྱུལ་གདན་རབས་ཁག་གི་རྣམ་ཐར་དང་། ཆབ་མདོ་དགོན་པའི་ཆོས་ཚུགས་ཀྱི་བྱ་
 བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དག་ནི་དེབ་ཐོང་རྩེས་མ་རྣམས་སུ་རིམ་བཞིན་འཆད་པར་འདོད་ཀྱང་།
 འཁོན་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་པོས་ས་སྐྱ་དགོན་པ་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་སྐྱའི་སྤྱི་དབང་
 བྱང་བ་དང་། ཁམས་པ་རྩོལ་རྒྱལ་པོས་གདན་ས་ཐེལ་གྱི་དགོན་པ་བཏབ་པ་ཕག་སྤྱའི་སྤྱི་
 དབང་བྱང་བའི་རྒྱུ་བྱས་པ་བཞིན། ཆབ་མདོ་ཞེས་མིང་གིས་བརྗོད་པའི་ཆོས་སྤྱི་གཉིས་
 ཀའི་ལྷོ་གནས་དང་འབྱུང་ཁུངས་ནི། བྱང་སེམས་ཤེས་རབ་བཟང་པོས་ཕྱི་ལོ་༡༩༣༧ ལོར་
 དགོན་ཆེན་བྱམས་པ་སྤྱིང་ཕྱག་བཏབ་པ་ལས་བྱང་བས། དགོན་དེ་ནི་ཆབ་མདོའི་ཆོས་སྤྱི་
 ཐུན་མོང་བའི་རྟེན་གཞིར་གྱུར་པར་བརྟེན། ཆབ་མདོའི་སྤྱི་དབང་ཤོད་པའི་སྐབས་འདིར་
 དེས་པ་སྤྱིར་བའི་ཕྱིར་དགོན་དེའི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ཀྱང་འདིར་འཆད་པར་བྱའོ་ཞེས་
 ལེའུ་ཐུ་ཕྱི་མཆོམས་སྐར་ནས་དེ་དག་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འཆད་པ་ལ།

གཉིས། བོད་བཙན་པོའི་སྐབས།

སྤྱི་ཕྱི་བཙན་པོའི་གདུང་རབས་དང་པོ་ནི་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ཡིན་པར་ཡོངས་གྲགས་ལ།
 དེའི་ཚུལ་ཅུང་རྒྱས་ཙམ་ཞིག་དེ་བཤེད་དང་པོར་བཤད་ཟིན་མོད། ལོ་རྒྱུས་བྱུང་རིམ་གྱི་ས་
 བཅད་མ་སྟོང་བའི་ཆེད་འདིར་ཡང་བཙན་པོའི་གདུང་རབས་རྣམས་བསྟུས་པའི་ནང་གི་
 བསྟུས་པ་དང་། སྟོང་པོའི་ནང་གི་ཡང་སྟོང་གི་ཚུལ་དུ་རྒྱལ་རབས་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་ཀྱིས་
 ཅུང་ཟད་བཤད་པར་བྱའོ། དེ་ལ་གནམ་གྱི་ཁྲི་བདུན་གྲགས་པ་ནི། ༡༡གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ།
 ཡབ་ཐེ་རང་སྟ་ལྷ་ལེ་ར་དང་ཡུམ་མི་མོ་བཙུན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འབྱུངས། རྒྱ་གཤེན་ཡ་
 ངལ་ཆོ་གསུམ་གྱིས་བྱས། མཁར་གྱི་ཐོག་མ་ཡུམ་བུ་བཟླ་སྒྲུང་བཅིགས། ༢༡ལྷ་ཁྲི་བཙན་པོ།
 ཡབ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་དང་ཡུམ་སྟ་ཆོ་བཟའ་གནམ་ཐུག་ཐུག་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འབྱུངས།
 རྒྱ་གཤེན་ཚུ་ལན་ཆས་བྱས། གསལ་མཁར་ཁོ་མ་ནེ་ཅུང་བཞེངས། ༣༡དིང་ཁྲི་བཙན་པོ།
 ཡབ་སྟ་ཁྲི་དང་ཡུམ་ས་དིང་དིང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འབྱུངས། རྒྱ་གཤེན་ཚུ་སྟོན་དཀར་
 ཀྱིས་བྱས། གསལ་མཁར་ཁོ་མ་ཡོངས་ཅེ་བཞེངས། ༤༡སོ་ཁྲི་བཙན་པོ། ཡབ་དིང་ཁྲི་དང་ཡུམ་
 སོ་ཐམ་ཐམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འབྱུངས། རྒྱ་གཤེན་ཚུ་འོད་དཀར་གྱིས་བྱས། གསལ་མཁར་
 དགུ་ར་དགུ་འབྱུང་བཞེངས། ༥༡མེར་ཁྲི་བཙན་པོ། ཡབ་སོ་ཁྲི་བཙན་པོ་དང་ཡུམ་མེར་བཟའ་
 སྟན་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འབྱུངས། རྒྱ་གཤེན་ཚུ་ཤངས་དཀར་གྱིས་བྱས། གསལ་མཁར་ཟོ་
 བོ་ཁྲུང་ལག་བཞེངས། ༦༡གདགས་ཁྲི་བཙན་པོ། ཡབ་མེར་ཁྲི་དང་ཡུམ་གདགས་བཟའ་མའི་
 སྲས་སུ་འབྱུངས། རྒྱ་གཤེན་ཚུ་ན་མི་ཆེན་གྱིས་བྱས། གསལ་མཁར་གཡུང་དྲུང་སྟ་ཅེ་བཞེངས།
 ༧༡སྟོང་ཁྲི་བཙན་པོ། ཡབ་གདགས་ཁྲི་བཙན་པོ་དང་ཡུམ་སྟོང་གྱི་སྟ་མོ་དཀར་མའི་སྲས་སུ་
 འབྱུངས། རྒྱ་གཤེན་ཚུ་ཞལ་དཀར་གྱིས་བྱས། གསལ་མཁར་ཁོ་མ་རུ་རིང་བཞེངས།

སྟོད་ཀྱི་སྟོངས་གཉིས་གྲགས་པ་ནི། ༡༡གྲི་གུམ་བཙན་པོ། ཡབ་སྟོང་ཁྲི་བཙན་པོ་དང་ཡུམ་
 སྟན་ཁྲི་ལྷག་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འབྱུངས། རྒྱ་གཤེན་ཚུ་ཆོམས་དཀར་གྱིས་བྱས། གསལ་
 མཁར་ས་ལེ་བྱེལ་ཆང་བཞེངས། ༢༡སྟ་དེ་གུང་རྒྱལ། ཡབ་གྲི་གུམ་བཙན་པོ་དང་དབལ་བཟའ་
 ཁྲི་བཙུན་གྱི་སྲས་སུ་འབྱུངས། རྒྱ་གཤེན་ཁྲུང་པོ་སྟག་སྟུང་གཙུག་གིས་བྱས། གསལ་མཁར་
 ཁྲི་ཅེ་དགུ་ཅིག་བཞེངས།

བར་གྱི་ལེགས་དྲུག་གཤམ་པ་ནི། ཀཞི་ཤོ་ལེགས། ཡབ་སྤུ་དེ་གུང་རྒྱལ་དང་ཡུམ་བུམ་ཐང་
 སྒྲན་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྤས་སུ་འབྱུངས། སྤྱ་གཤེན་ཨ་ལ་དྲུང་གཙུག་གིས་བྱས། གསས་མཁར་
 འཛིང་བ་ཅེ་དྲུག་བཞེངས། འདི་ནས་རྒྱལ་སྤས་ཐང་མཚམས་སུ་པབ་པའི་སྤོལ་དར། ི།དེ་ཤོ་
 ལེགས། ཡབ་ཨི་ཤོ་ལེགས་དང་ཡུམ་སྤུ་ལྷམ་དྲ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤས་སུ་འབྱུངས། དཔོན་གསས་
 ལི་ཤོ་སྤྱག་རིང་བཞེན། སྤྱ་གཤེན་ལྷ་བོན་ཙོ་ཉག་ཞེར་ཐོད་དཀར་གྱིས་བྱས། གསས་མཁར་
 སྤྱག་ཅེ་བཞེངས། ི།ཐེ་ཤོ་ལེགས། ཡབ་དེ་ཤོ་ལེགས་དང་ཡུམ་སྤུ་སྒྲན་མེར་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤས་
 སུ་བཞུམས། དཔོན་གསས་ཕུ་ལུ་གུ་འཛིན་བཞེན། ལྷ་བོན་སེག་གཤེན་བདུད་འདུལ་གྱིས་
 བྱས། གསས་མཁར་ཚོད་ཅེ་བཞེངས། ༄།གུ་རུ་ལེགས། ཡབ་ཐེ་ཤོ་ལེགས་བཙན་པོ་དང་ཡུམ་
 བཙན་མོ་གུང་སྒྲན་གཉིས་ཀྱི་སྤས་སུ་འབྱུངས། དཔོན་གསས་འབེ་ཤོ་ཀམ་བཞེན། ལྷ་བོན་
 བཙོ་པན་གཤམ་གྱིས་བྱས། གསས་མཁར་ཡང་ཅེ་བཞེངས། ༄།འབྱོང་ཞེར་ལེགས། ཡབ་གུ་རུ་
 ལེགས་བཙན་པོ་དང་ཡུམ་མཚོ་སྒྲན་འབྱོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤས་སུ་འབྱུངས། དཔོན་གསས་གུ་
 རུབ་བཙན་དོ་མི་སེར་བཞེན། ལྷ་བོན་ཙོ་སྤྱན་རིང་གིས་བྱས། གསས་མཁར་ཁྲི་ཅེ་བཞེངས།
 ཅ།ཞི་ཤོ་ལེགས། ཡབ་འབྱོང་ཞེར་ལེགས་དང་བཙན་པོ་དང་ཡུམ་གནམ་སྒྲན་བུ་མོ་གཉིས་ཀྱི་
 སྤས་སུ་འབྱུངས། དཔོན་གསས་ལུན་སྤངས་བཞེན། ལྷ་བོན་ཙོ་སྤྱག་སྤྱ་གསས་གྱིས་བྱས།
 གསས་མཁར་ཅེ་མོ་ཁུང་རྒྱལ་བཞེངས།

རྒྱལ་ལྷེ་བརྒྱད་གཤམ་པ་ནི། ཀཟ་ནམ་ཟེན་ལྷེ། ཡབ་ཨི་ཤོ་ལེགས་བཙན་པོ་དང་ཡུམ་དཔུ་
 ལྷམ་མང་མ་ལེགས་གཉིས་ཀྱི་སྤས་སུ་འབྱུངས། ཞང་ཞུང་གཡུང་དྲུང་རྒྱལ་པོས་སྤྱ་བོན་བྱས།
 ི།ལྷེ་འཕུལ་ནམ་ཞུང་བཙན། ཡབ་ཟ་ནམ་ཟེན་ལྷེ་དང་ཡུམ་མཚོ་སྒྲན་ཁྲི་དཀར་གཉིས་ཀྱི་
 སྤས་སུ་འབྱུངས། ཞང་ཞུང་མཚོ་མི་ཀུན་སྤང་གིས་སྤྱ་བོན་བྱས། ི།སེ་སྤོལ་ནམ་ལྷེ། ཡབ་ལྷེ་
 འཕུལ་ནམ་གཞུང་བཙན་དང་ཡུམ་ས་གཉན་མེར་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྤས་སུ་འབྱུངས། ༄།སེ་སྤོལ་
 པོ་ལྷེ། ཡབ་ལྷེ་འཕུལ་ནམ་ཞུང་བཙན་དང་ཡུམ་སྤུ་ཐང་མེར་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྤས་སུ་བཞུམས།
 ཞང་ཞུང་ཨ་སོ་གཙུག་ཕུད་གྱིས་སྤྱ་བོན་བྱས། ༄།ལྷེ་སྤོལ་ནམ། ཡབ་སེ་སྤོལ་པོ་ལྷེ་དང་ཡུམ་
 འོ་བཟའ་ཉི་མོ་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྤས་སུ་འབྱུངས། ཞང་ཞུང་ཨ་ལ་དན་ཅིས་སྤྱ་བོན་བྱས། ཅ།ལྷེ་
 སྤོལ་པོ། ཡབ་ལྷེ་སྤོལ་ནམ་དང་ཡུམ་ཁྲི་སྒྲན་ཇེ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྤས་སུ་འབྱུངས། ཞང་ཞུང་དར་
 མ་ཏ་རིས་སྤྱ་བོན་བྱས། ཀ།ལྷེ་རྒྱལ་པོ། ཡབ་ལྷེ་སྤོལ་པོ་དང་ཡུམ་ས་བཙན་གཉན་ཇེ་གཉིས་
 ཀྱི་སྤས་སུ་བཞུམས། ཞང་ཞུང་ད་ལ་ཏ་རིས་སྤྱ་བོན་བྱས། ི།ལྷེ་སྤིན་བཙན། ཡབ་ལྷེ་རྒྱལ་པོ་

དང་ཡུམ་སྐྱེན་བཅུན་ལྷག་སྒྲོང་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་ལྟུངས། འདྲ་ཁྱད་ལྟ་ལ་མ་ཉོས་སྐྱེ་བོན་
བྱས།

ཆོགས་ཀྱི་བཅུན་ལྷག་གཉིས་པ་ནི། གུ་རྒྱལ་ཏྲོ་རེ་ལོངས་བཅུན། ཡབ་ལྷེ་སྐྱེན་བཅུན་དང་ཡུམ་
གཉན་བཅུན་མང་མོ་རྗེ་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་ལྟུངས། འདྲ་ཁྱད་ཏྲ་ར་ལ་ཏྲ་རེས་སྐྱེ་བོན་བྱས།
ཤེས་བཅུན་ནམ། ཡབ་རྒྱལ་ཏྲོ་རེ་ལོངས་བཅུན་དང་ཡུམ་འོ་མ་ལྷེ་བཟའ་ཁྱི་བཅུན་གཉིས་
ཀྱི་སྐུ་ལྟུངས། འདྲ་ཁྱད་ལྟ་ཏྲ་ལ་རྒྱལ་གྱིས་སྐྱེ་བོན་བྱས། ཤེས་སྐྱེས་སྐྱུངས་བཅུན། ཡབ་ཁྱི་
བཅུན་ནམ་དང་ཡུམ་སྐྱེན་ས་ཁྱི་དཀར་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་ལྟུངས། འདྲ་ཁྱད་ལྟ་ཏྲ་ལ་རྒྱལ་
གྱིས་སྐྱེ་བོན་བྱས། ཤེས་ཐོག་རྗེ་བཅུན། ཡབ་ཁྱི་སྐྱེས་སྐྱུངས་བཅུན་དང་ཡུམ་སྐྱེན་བཟའ་སྐྱེ་
སྐྱུངས་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་ལྟུངས། འདྲ་ཁྱད་ལྟ་ཏྲ་ལ་རྒྱལ་གྱིས་གདུང་རབས་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་
བོན་བྱས། ཡུ་སྐྱོ་ཐོ་ཐོ་རེ་གཉན་བཅུན། ཡབ་ཁྱི་ཐོག་རྗེ་བཅུན་དང་ཡུམ་རྩ་ཡོང་བཟའ་སྐྱོང་
རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་ལྟུངས། འབྲི་ཡི་བོན་པོ་ཤོད་རྩི་གསུམ་གྱིས་སྐྱེ་བོན་བྱས་སོ།

ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་བོན་རྒྱལ་བཞེར་གཉིས་པ་ནི། གུ་ཁྱི་གཉན་གཟུགས་བཅུན། ཡབ་སྐྱོ་ཐོ་
ཐོ་རེ་གཉན་བཅུན་དང་ཡུམ་གཞོ་བཟའ་མང་མོ་རྗེ་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་ལྟུངས། ཁྱེད་བོན་པོ་
མང་སྐྱེ་ལེགས་པས་སྐྱེ་བོན་བྱས། ཤེས་ཐོང་གཉན་ལྷེ་རྩ། ཡབ་ཁྱི་གཉན་གཟུགས་བཅུན་དང་
ཡུམ་འཕྲོ་བཟའ་དུང་ཕྱག་བཞེར་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་ལྟུངས། ཁྱེད་བོན་པོ་མང་རྗེ་ཡོད་པོས་
སྐྱེ་བོན་བྱས། ཤེས་ཐོང་རེ་གཉན་གཟུགས། ཡབ་འཕྲོང་གཉན་ལྷེ་རྩ་དང་ཡུམ་མཆིམས་བཟའ་
སྐྱེ་རྒྱལ་ངན་མོ་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་ལྟུངས། ར་སངས་ཁྱི་ནེ་ཁོད་གྱིས་སྐྱེ་བོན་བྱས།
ཤེས་ཐོང་རེ་སྐྱོང་བཅུན། ཡབ་སྐྱོང་རེ་གཉན་གཟུགས་དང་ཡུམ་འོ་མ་ཤོད་བཟའ་སྐྱོང་རྩན་
འཕྲོ་ག་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་ལྟུངས། གཞོ་བོན་པོ་ཁྱི་ཁྱུང་གཉིས་པས་སྐྱེ་བོན་བྱས། འདི་བཞི་
ལ་ནམ་མཁའི་འོ་ར་བྱས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་བོན་རྒྱལ་བཞི་ཞེས་བརྗོད་པ་བཟང་བདེ་བའི་
ཁྱད་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་བྱས་པ་ལས། བར་པ་འདི་གཉིས་ལ་བར་གྱི་སྐྱེངས་གཉིས་ཞེས་ཡོངས་
གཉིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོར་བཤད་ཡོད།

ཤིན་ཏུ་སྐྱིད་པའི་གདུང་རབས་བརྒྱད་དམ་དགུར་གཉིས་པ་ནི། གུ་བཅུན་པོ་སྐྱོང་བཅུན་སྐྱེས་
པོ། ཡབ་གཞན་རེ་སྐྱོང་བཅུན་དང་ཡུམ་ཆོ་སྐྱོང་བཟའ་འབྲི་མ་ཐོད་དཀར་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་ལྟུངས།
ཤེས་ཐོང་སྐྱོང་གུང་བཅུན། ཡབ་བཅུན་པོ་སྐྱོང་བཅུན་སྐྱེས་པོ་དང་ཡུམ་མོང་བཟའ་

བྱི་ལྷ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྤྱུ་འབྱུངས། ལྷ་མང་སྤོང་མང་བཅན། ཡབ་གྲུང་སྤོང་གྲུང་བཅན་དང་
 ཡུམ་འ་ཁ་བཟའ་མང་མོ་རྗེ་བྱི་དཀར་གཉིས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྤྱུ་འབྱུངས། ཡེ་འདུས་སྤོང་མང་རྗེ་
 རྒྱང་ནག་འཕྱལ་གྱི་རྒྱལ་པོ། ཡབ་བཅན་པོ་མང་སྤོང་མང་བཅན་དང་ཡུམ་འབྲོ་བཟའ་བྱི་མ་
 ལོད་གཉིས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྤྱུ་འབྱུངས། ཡུ་བྱི་ལྷེ་གཙུག་བརྟན་མེས་ཨག་ཚོམ། ཡབ་བཅན་པོ་འདུས་
 སྤོང་མང་པོ་རྗེ་དང་ཡུམ་མཆིམས་བཟའ་བཅན་མེ་ཏྲོག་གཉིས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྤྱུ་འབྱུངས། ཡུ་བྱི་
 སྤོང་ལྷེ་བཅན། ཡབ་བྱི་ལྷེ་གཙུག་བརྟན་དང་ཡུམ་སྤྲ་ནམ་བཟའ་མང་མོ་རྗེ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲུལ་
 སྤྱུ་འབྱུངས། ཡུ་སྤྲ་སྤྲུལ་སྤྱུ་ལྷེ་བཅན་པོ། ཡབ་བཅན་པོ་བྱི་སྤོང་ལྷེ་བཅན་དང་བཅུན་མོ་ཆོ་
 སྤོང་བཟའ་མེ་ཏྲོག་སྤོང་གཉིས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྤྱུ་འབྱུངས། ཡུ་བྱི་ལྷེ་སྤོང་བཅན་སང་ན་ལེགས།
 ཡབ་བཅན་པོ་བྱི་སྤོང་ལྷེ་བཅན་དང་ཡུམ་ཆོ་སྤོང་བཟའ་མེ་ཏྲོག་སྤོང་གཉིས་ལ་སྤྲུལ་བཞི་
 རྒྱང་བའི་ཐ་ཆུང་དེ་ལགས། ཡུ་བྱི་གཙུག་ལྷེ་བཅན་རལ་པ་ཅན། ཡབ་བྱི་ལྷེ་སྤོང་བཅན་དང་
 ཡུམ་འབྲོ་བཟའ་སྤྲ་རྒྱལ་མ་གཉིས་ལ་སྤྲུལ་ལྷ་བྱང་བའི་ཐ་ཆུང་དུ་གྲགས།

སྤྲ་གྱི་སྤོངས་གཅིག་གྲགས་པ་ནི། གྲགས་དར་མ་འུ་དུམ་བཅན། ཡབ་བྱི་ལྷེ་སྤོང་བཅན་
 སང་ན་ལེགས་དང་ཡུམ་འབྲོ་བཟའ་སྤྲ་རྒྱལ་མ་གཉིས་ལ་སྤྲུལ་རལ་པ་ཅན་དང་། ལྷ་རྗེ་སྤྲ་
 རྒྱབ། གཙང་མ། དར་མ་བཅས་ལྷ་བྱང་བའི་ནང་གི་ཐ་ཆུང་དེ་ལགས། འགའ་ཞིག་ནས་སྤོང་
 པ་སྤོང་གི་སྤོང་ནས་གཉའ་བྱི་ཐུག་གི་བར་ནི་སྤོང་སྤྲ་རབས་དང་། གཉའ་བྱི་ནས་མངའ་
 བདག་དཔལ་འཁོར་བཅན་བར་དུ་བར་མངའ་དར་དུ་ཅི་སྤོང་འདུག་ཀྱང་། སྤོང་དར་མ་
 བཏོངས་པ་ནས་མངའ་ཐང་དར་རྒྱུ་མ་བྱང་བས། དེ་མན་སྤོང་སེལ་ཆད་དུ་བྱས་ན་དོན་
 དངོས་དང་མཐུན་ལྷོམ།

གནའ་རབས་ཁང་ཁྱུང་གི་བྱ་ཅུ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་རབས་བཅོ་བརྒྱད་ནི། གྲིང་པའི་རྒྱལ་པོ་བྱི་
 ལེར་ལ་རྗེ་གྲུ་ལང་གསེར་གྱི་བྱ་ཅུ་ཅན། གྲུ་ལང་ཟེལ་གཞོན་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་ཆེན་ཁྱུང་གི་
 བྱ་ཅུ་ཅན། ལྷ་ཏྲི་དོ་ཤེར་སྤྲུངས་རྒྱལ་པོ་ཀང་ཀ་ཤེལ་གྱི་བྱ་ཅུ་ཅན། འདི་གསུམ་ནི་གངས་རིན་
 པོ་ཆེའི་མདུན་རྒྱངས་རི་གཡུ་ལོ་སྤོང་པའི་རྫོང་མཐར་དུ་ཆགས་སོ། ཡུ་སྤྲུལ་གྲུ་གའི་རྒྱལ་
 པོ་རིན་ཆེན་འོད་གྱི་བྱ་ཅུ་ཅན། ཡུ་གཡུང་ཡར་ཐུ་འོད་རྒྱལ་པོ་གཞུང་ཆོན་འོད་གྱི་བྱ་ཅུ་ཅན།
 ཡུ་གྱི་ལེ་གྲུ་གའི་རྒྱལ་པོ་ལྷན་ཆེན་དུང་གི་བྱ་ཅུ་ཅན། འདི་གསུམ་ནི་ཁྱུང་ལྷང་རྒྱལ་བ་མཉེས་
 ཡུལ་དུ་རྫོང་མཐར་ཆགས་སོ། ཡུ་སྤྲུངས་རྒྱང་ཤེར་གྱི་རྒྱལ་པོ་བྱ་ཅུ་འོད་གྱི་བྱ་ཅུ་ཅན། ཡུ་ཉེ་

ལ་མེར་ཡ་རྒྱལ་པོ་ཕྱ་མེན་འོད་ཀྱི་བྱ་རུ་ཅན། འདི་གཉིས་ནི་ཁང་ཁྱུང་བྱ་མར་རྟིང་གི་ཡུལ་
 དུ་རྫོང་མཁར་ཆགས་སོ། ལྷན་པ་གཞི་བཞེད་རྒྱལ་པོ་ཐོམ་ཤང་ལྷགས་ཀྱི་བྱ་རུ་ཅན། ༡༠༩
 དམར་ཐིམ་ཕྱངས་རྒྱལ་པོ་མེ་དཔུང་འོད་ཀྱི་བྱ་རུ་ཅན། འདི་གཉིས་ནི་ཁང་ཁྱུང་ཙེ་ནའི་
 ཡུལ་དུ་རྫོང་མཁར་ཆགས་སོ། ༡༡༠ བདུད་འདུལ་དབལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཉི་ཤེལ་འོད་ཀྱི་བྱ་རུ་ཅན།
 ༡༡༡ ལི་མེར་གྱུར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཟླ་ཤེལ་འོད་ཀྱི་བྱ་རུ་ཅན། འདི་གཉིས་ནི་ཁང་ཁྱུང་ཏ་རོག་ཡུལ་
 དུ་རྫོང་མཁར་ཆགས་སོ། ༡༡༢ ཤེལ་རྒྱུང་རྟི་དོ་རྒྱལ་པོ་རྩོ་དམར་འོད་ཀྱི་བྱ་རུ་ཅན། ༡༡༣ ལིག་
 ལུར་ནམ་མཁའི་རྒྱལ་པོ་བེཊུ་འོད་ཀྱི་བྱ་རུ་ཅན། འདི་གཉིས་ནི་ཁང་ཁྱུང་ཧྲ་སྒོའི་ཡུལ་དུ་
 རྫོང་མཁར་ཆགས་སོ། ༡༡༤ ལྷ་མེར་ལོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ག་ལྷང་འོད་ཀྱི་བྱ་རུ་ཅན། ༡༡༥ ལང་རྟི་
 གྱུར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཡུད་པལ་འོད་ཀྱི་བྱ་རུ་ཅན། ༡༡༦ ཉི་ལོ་མེར་ཡ་རྒྱལ་པོ་གནམ་ལྷགས་དབལ་
 ཀྱི་བྱ་རུ་ཅན། ༡༡༧ ལུ་མར་ཐོག་གོད་རྒྱལ་པོ་ཨ་ན་འོད་ཀྱི་བྱ་རུ་ཅན། འདི་བཞི་ནི་ཁང་ཁྱུང་
 ལ་ཡུག་ཡུལ་དུ་རྫོང་མཁར་ཆགས་སོ། རྒྱལ་པོ་དེ་དག་གི་རིང་ཁང་ཁྱུང་ཁྱི་ཐེ་བཙེ་བཙུང་
 གྲགས་པ་མངའ་ཐང་ཆེན་པོ་ཡོད་སྐད།

རྒྱལ་ཕུན་བཙུ་གཉིས་ནི་དེབ་དང་པོར་བཤད་ཟེན་ལ། དེ་མིན་བོད་བཙན་པོའི་སྐབས་སྐྱེས་
 དང་དབྱ་བསྐྱེས་ནས་འབྲལ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཞི་གྲགས་པ་ནི། ༡༡༨ ལ་ལྷགས་རྒྱལ་
 གཞི་མེན་ཅེ་རྒྱལ། ༡༡༩ ལ་ལོ་ལོ་རྒྱལ། ༡༢༠ ལ་ལོ་ལོ་རྒྱལ་དང་བཞི་ལོ་ནམ་ལོ་རྒྱལ་འདི་ལ་
 ལས་ལམས་སྟོ་ཕྱོགས་དང་། ལ་ལས་སྟོད་མངའ་རིས་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་ཟེར།

རྩེ་དགུ་ནི་ཐེང་ཆོས་འབྱུང་ལྟར་བཀོད་པ། ༡༢༡ ལས་རྩེ་ཐེང་པ། ༡༢༢ ལས་རྩེ་
 ཐེང་པ། ༡༢༣ ལས་རྩེ་ཐེང་པ། ༡༢༤ ལས་རྩེ་ཐེང་པ། ༡༢༥ ལས་རྩེ་ཐེང་པ། ༡༢༦ ལས་རྩེ་ཐེང་པ།
 ལ། ༡༢༧ ལས་རྩེ་ཐེང་པ། ༡༢༨ ལས་རྩེ་ཐེང་པ།

རྩེ་བདུན་ནི། ༡༢༩ ལས་རྩེ་ཐེང་པ། ༡༣༠ ལས་རྩེ་ཐེང་པ། ༡༣༡ ལས་རྩེ་ཐེང་པ། ༡༣༢ ལས་རྩེ་ཐེང་པ།
 ༡༣༣ ལས་རྩེ་ཐེང་པ། ༡༣༤ ལས་རྩེ་ཐེང་པ། ༡༣༥ ལས་རྩེ་ཐེང་པ།

མཁན་དུག་ནི། ༡༣༦ ལས་རྩེ་ཐེང་པ། ༡༣༧ ལས་རྩེ་ཐེང་པ། ༡༣༨ ལས་རྩེ་ཐེང་པ། ༡༣༩ ལས་རྩེ་ཐེང་པ།
 ༡༤༠ ལས་རྩེ་ཐེང་པ། ༡༤༡ ལས་རྩེ་ཐེང་པ། ༡༤༢ ལས་རྩེ་ཐེང་པ།

ཡོ་རྒྱལ། ཤེལ་མ་བྱུང་སྟེང་པའི་སར་རྩ་རྒྱལ། སྤྲེལ་ཚ་ཁར་མདོ་ཁམས་སྤྱི་རྒྱལ། ལྷ་ཁྲི་ཆེར་
 སྤྱི་ལྷ་གཏམ་རྒྱལ། ༡༠༥༥༥་དམར་དབྱེང་མདར་མ་རྒྱལ་དཀར་ཏི། ༡༡༥༥་སྤྱབ་སྤྱི་ཐོག་སྤྱི་
 རྒྱལ་སྤོ་ཐོ། ༡༢༥༥་སྤྱང་ཐོ་པའི་ཕུར་ཐོ་རྒྱལ། ༡༣༥༥་ཏྲ་ནར་གཟེ་རྒྱལ་ག་པ། ༡༤༥༥་
 ཕུར་ཡོ་རྒྱལ་ནམ་མཁའ་མཛོད། ༡༥༥༥་གནས་མདོར་སོ་རྒྱལ་ལམ་ངོམས་རྒྱལ་ཕྱག་མཛོད།
 ༡༦༥༥་ཁྲི་ཆེར་ཕྱག་རྩི་རྒྱལ། ༡༧༥༥་སྤྱི་ལྷ་ཀོ་རྒྱལ། ༡༨༥༥་ཉིན་འབེ་རྒྱལ་ལམ་དགྱིགས་རྒྱལ་
 བཅས་སོ། འདི་དག་ལ་ངོམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཞེས་བཅོད་སྟོལ་ཡོད་པ་ལྟར་ཕལ་ཆེ་བ་ནི་
 ཆབ་མདོའི་ཕྱོགས་སྤྱི་མཆིས་ཤིང་། དེང་གཞི་བདག་ལྷ་བྱུར་བཅི་བཞིན་པ་ཡང་ལྷ་དུས་སྤྱི་
 སྤྱི་དྲགས་ཆེ་བའི་མི་རང་མཚན་པའི་རྒྱལ་པོ་འགའ་ཞིག་ཡིན་ཆོད།

མཐའ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་པ།

དང་པོ། དེང་སང་གི་གུམ་བཙན་པོ་གནམ་གྱི་ཁྲི་བདུན་ནང་ཚན་ཡིན་ཟེར་བར་ཅུང་ཟད་
 དབྱེད་ན། ས་ཆེན་རྒྱལ་རབས་ནང་སོ་ཁྲི་དང་། ཉང་གིས་གདགས་ཁྲི་དང་། རེ་ལྷ་པརྟེ་ཏམ་
 མེར་ཁྲི་དང་། དུན་ཏྲང་གིས་སྤྱི་བཅས་ཀྱི་ཆབ་དུ་གི་གུམ་བཙན་ནས་ཁྲི་བདུན་བཙོས་
 པར་ཞིབ་དུ་བལྟས་ན་ཤེས་ཤིང་། རྒྱ་མཚན་དེས་ཁོང་ནམ་པ་གཅིག་རྩིས་གཅིག་འབྲང་བྱས་
 པ་ཞིག་མིན་ཀྱང་ཕུན་མོང་གིས་ཁས་ལེན་ཐུབ་པའི་ཁྲུངས་ལྷང་གཅིག་ཀྱང་མེད་པར་ཤེས་
 ཐུབ། སྤྱིར་རང་ཉིད་སྤྱང་བར་འགོ་མིན་ལས་རྒྱལ་རབས་དང་མཁན་རབས་དཔོན་རབས་
 སོགས་ཀྱི་གལ་ནས་ཁ་ཤས་དབྱུང་སྤིད་པ་ནི་ཉེ་རིང་ཆགས་སྤང་མ་སྤངས་པའི་མི་ལ་ཡོང་
 ཉེ་ཡང་། ལྷ་ལོ་རྒྱལ་གནམ་གཏམ་གང་ནའང་མ་གྲགས་པའི་རྒྱལ་པོ་གསར་པ་ཞིག་སྤྱི་
 བྱུར་འཛོག་ཤེས་ཐབས་མེད་ལ། དེ་ལྟར་འཛོག་པར་རྩིས་པ་པོ་ལ་དགོས་པ་ཁེ་ཕན་ཅི་ཡང་
 མེད་ན་དེ་འདྲའི་ངལ་བ་བྱ་བར་རྒྱ་མཚན་གང་ཡང་མེད། དུན་ཏྲང་ཡིག་རྟེན་ནི་གདེང་
 འཛོག་འོས་པ་ཞིག་ཡིན་མོད་མཐའ་གཅིག་དུ་བྱེ་བྲག་པས་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་འདོད་པ་ལྟར་
 ལྷག་ཆད་ཡིག་ཞོར་ཀུན་དང་བལ་བར་ངོས་འཛིན་བྱེད་མི་རུང་སྟེ། དུན་ཏྲང་ཡིག་རྟེན་ནང་
 ཆད་པ་ཡར་སྤྱང་ཆོས་འབྱུང་ལས་ཁ་སྤོང་བྱས་པར་གི་གུམ་གནམ་གྱི་ཁྲི་བདུན་ནང་དྲངས་
 མཁན་གྱི་ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་ཆོས་ཀྱང་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།

དུན་རྟེན་ཡིག་རྒྱུ་མེད་ཀྱི་སྐབས་དེར་ཨན་ཞི་ལྷེ་བཞིར་བཅའ་སྡོད་བོད་དམག་གི་དཔོན་པོ་
 ཞིག་གིས་ཟིན་བྱས་བཏབ་པའམ་བཅན་པོའི་ཡིག་ཚང་ནས་ཕབ་བཤུ་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ།
 དུན་རྟེན་གི་མ་ཡིག་མང་པོ་ཞིག་ལ་བལྟས་པ་ཡིན་ན། རྒྱལ་ངོས་སུ་རྒྱ་ཡིག་བྲིས་པ་མཐོང་རྒྱ་
 འདུག་ཟེར། དེ་ནི་རྒྱ་མིས་ཟིན་བྱས་བཏབ་པའི་ཤོག་སྟགས་ཐོག་བྲིས་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཁོང་།
 དཀར་ཚུང་ལྷ་ཁང་གི་དོ་རིང་ཡི་གེར་“ཁྱི་སྤོང་ལྷེ་བཅན་སྐུ་རིང་ལ་ཤོག་བྱ་མཐོང་ག་ལ་
 གསེར་གྱི་ཡི་གེ་བྲིས་ཏེ”ཞེས་པ་ལྟར། སོ་བུ་ནང་གི་མཛེངས་པའི་ཡིག་ཚང་དང་། བཅན་
 པོའི་བཀའ་ཆེམས་ཀྱི་ཁྱེ་ལ་བཞག་པའི་ཡི་གེ་རྣམས་ནི་གསེར་དབུལ་སྤྲ་མེན་སོགས་རིན་
 ཆེན་རིགས་ཀྱིས་བྲིས་པ་ཤ་སྟག་ལས། རྒྱ་མིས་གཡུག་བཞག་པའི་ཤོག་ཇར་ཞིག་ལ་སྟག་བྲིས་
 མི་འབྲི་བ་སྟས་ཀྱང་ཤེས་ཐུབ་ཅིང་། གལ་ཏེ་བོད་ཀྱིས་ཟིན་བྱས་བཏབ་པའི་ཤོག་ཇར་ཐོག་
 རྒྱ་མིས་མ་ཡིག་བཏབ་པ་ཡིན་ཏུ་གྱུར་ན། དེ་ལས་ཀྱང་ཡིད་རྟོན་མི་རུང་བར་ཤེས་སོ། དུན་
 རྟེན་ཡི་གེ་དང་མཚུངས་པའི་ཡིག་རིགས་དག་ལ་མ་དག་མང་པོ་ཞིག་ནི་དམག་དཔོན་
 གཞན་དང་ས་ཕྱོགས་གང་ལའང་ཡོད་ཆོག་ཅིང་། གྲགས་རྒྱན་སྡོན་གྱི་མཁས་པ་དེ་དག་གིས་
 ཀྱང་ཡི་གེ་དེ་རིགས་མཐོང་སྡོང་བ་མ་ཟད། དེ་རྗེས་དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་སྤེང་བས་ཀྱང་ཡི་
 གེ་དེ་རིགས་མཐོང་སྡོང་བ་ནི་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་དུ་བལྟས་ན་ཤིས། འོན་
 ཀྱང་ཁོང་རྣམ་པས་གི་གུམ་བཅན་པོ་གནམ་གྱི་ཁྲི་བདུན་ནང་དུ་བྲངས་མེད།

གཞན་ཡང་གི་གུམ་བཅན་པོ་གནམ་གྱི་ཁྲི་བདུན་ནང་བྲངས་པ་ལ་རིགས་པས་ཀྱང་གཞོད་
 དེ། གནམ་གྱི་ཁྲི་བདུན་ཟེར་བ་ནི། སྤོངས་ཆེ་བང་སོ་གནམ་ལ་བཏབ་ཅིང་མཚན་གྱི་བྱར་ལ་
 ཁྲིའི་སྐྱ་ཡོད་པའི་བཅན་པོ་བདུན་བྱུང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། གི་གུམ་བཅན་པོའི་མཚན་
 བྱར་དུ་ཁྲིའི་སྐྱ་མེད་ཅིང་བང་སོ་ཡང་ས་ལ་སྐས་པས་གནམ་གྱི་ཁྲི་བདུན་གྱི་སྟོག་ཕྱོགས་
 ལས་དེའི་ནང་ཆོན་གཏན་ནས་ཡིན་མི་སྲིད། དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་ལྷེ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་ལྷེ་
 སྐྱ་དང་ལེགས་དུག་གི་ནང་ཆོན་དུ་ལེགས་སྐྱ་མེད་པ་དུ་མ་ཞིག་བསྐངས་པ་ཡང་མི་འཐད་
 པར་ཤེས་ཐུབ། གི་གུམ་བཅན་པོ་ཁྲི་བདུན་ནང་ཆོན་དུ་བྲངས་ནས་སྐྱ་དེ་གྲང་རྒྱལ་ལ་སྟོད་
 ཀྱི་སྟེངས་གཅིག་ཅས་བཤད་པར་རིགས་པའི་གཞོད་བྱེད་དེ་ལས་ཆེ་སྟེ། སྟེངས་ནི་ཉམ་ཉེས་
 པ་དང་། བཀྲ་མི་ཤིས་པ། སྤྲ་དུ་རུང་བ། དམོད་པ་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་ལ། སྐྱ་དེ་གྲང་རྒྱལ་
 ཚུང་ནས་ཡུལ་སྐྱགས་པ་ཅོམ་གྱིས་སྟེངས་སུ་འགྱུར་ན་གི་གུམ་བཅན་པོ་སྟོན་པའི་ལག་འོག་
 དུ་འཆི་དགོས་བྱུང་བ་སྟེངས་སུ་འགྱུར་བ་དེ་བས་སྟོས་མ་དགོས་ཤིང་། ཐ་སྙད་འདི་དག་

བོན་པོས་བྱས་པ་ཡིན་ཆེ་བོན་རྣམས་གི་གུམ་ལ་སྤང་བ་དང་སྤྱ་ལྟེ་ལ་གཅིས་པ་ཡིན་པས་
 རྟེན་གྱི་མིང་ཤས་དེ་སྤྱ་ལྟེ་གྲང་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་གི་གུམ་ལ་འདོགས་ངེས་ཡིན། བཅན་པོ་
 འབྲོང་གཉན་ལྟེ་རུ་གསོན་པོར་དུར་དུ་བཞུགས་དགོས་བྱུང་བ་དང་། རྟག་རི་གཉན་
 གཟིགས་ཀྱང་དང་པོ་དཔུས་ལོང་དུ་སྟེས་པས་བཅན་པོ་འདི་གཉིས་ལ་བར་གྱི་རྟེན་གཉིས་
 ཞེས་བརྗོད་པའི་དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ཅིང་། སྤང་དར་སྐབས་ཡུལ་ལ་ལོ་ཉེས་སོགས་བཀྲ་མི་
 ཤེས་པ་དུ་མ་བྱུང་བ་དང་མཐར་རང་ཉིད་ཀྱང་འབངས་གྱིས་བསང་པས་སྤང་གྱི་རྟེན་
 གཅིག་ཟེར་བའང་དེ་ཡིན། འོ་ན་མངའ་བདག་ཁྱི་རལ་པ་ཅན་ཡང་སྟོན་པོས་བསང་པ་མ་
 ཡིན་ནམ་ཟེར་ན་བདེན་མོད། རྟེན་ཞེས་པ་ནི་སྤང་ཅིང་དམོད་པའི་དོན་དང་འབྲེས་ནས་
 ཡོད་པས་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་རྣམ་གསུམ་ལ་སུ་ཞིག་གིས་དམོད་པར་རུས་ཏེ་ད་པན་མ་
 རུས་པ་ཡིན་ནོ།

ཐོག་མར་གནད་འགག་འདི་ཤེས་ན་བཅན་པོའི་རྒྱལ་རབས་འབྲེན་རྟེན་ལ་ངེས་པ་རྟེན་
 ཐུབ་པས་དེ་བཤད་ན། དང་པོ་བཅན་པོ་སོ་སོའི་རང་མིང་ཅམ་ལས་དེ་འདྲའི་ཆོན་པ་བྱས་
 རས་སྟོན་ཆོག་བྱས་པ་མེད་ལ། བྱིས་བཅན་པོ་མང་པོའི་མཆོན་རྣམས་སྟོར་ངེས་བདེ་བའི་
 ཆེད་ཆོན་པ་བསྐྱེགས་ནས་ཆེས་ངོ་མཆར་བའི་བཅན་པོའི་གདུང་རབས་འབྲེན་རྟེན་ལ་འདི་
 བྱུང་ཞིང་། འདི་ལ་ཐབས་ལམ་གཉིས་བཅད་སྟོད་བྱས་ཡོད་པ་ནི། གལ་སྲིད་བཅན་པོ་སོ་སོའི་
 མཆོན་གྱི་ཟུར་མཚུངས་པ་ཡིན་ན་དེ་དང་། གཙོ་བོ་ནི་གྲོངས་ཆེ་བང་སོ་གང་དུ་བཏབ་པའི་
 ཡུལ་གྱི་ཆ་ནས་ཆོན་པ་བཟོས་ཏེ་ངེས་སྟོན་ཞིང་ཁ་ནས་ཆུ་ལྟར་རྒྱག་ཐུབ་པ་འདི་བྱུང་བ་ཡིན།
 གྲོངས་ཆེ་བང་སོ་གནམ་ལ་བཏབ་པར་གྲགས་པ་མཚུངས་ཤིང་མཆོན་ཟུར་ཁྱི་སྟོན་གཅིག་
 མཚུངས་སུ་ཡོད་པའི་བཅན་པོ་བདུན་ལ་གནམ་གྱི་ཁྱི་བདུན་ཟེར། གི་གུམ་བཅན་པོ་དང་སྤྱ་
 དེ་གྲང་རྒྱལ་གཉིས་མཆོན་གྱི་ཟུར་མི་གཅིག་ཀྱང་གྲོངས་ཆེ་བང་སོ་རི་བོའི་སྟོད་དུ་བཏབ་པ་
 མཚུངས་ཤིང་། གི་གུམ་ནི་སྟོན་པོས་བསང་ཅིང་སྤྱ་དེ་གྲང་རྒྱལ་ཡང་ཆུང་དུས་ཡུལ་སྤྱུགས་
 པ་སོགས་བཀྲ་མི་ཤེས་པའི་བྱ་བ་དུ་མ་གཅིག་མཚུངས་ལྟར་བྱུང་བས་གཉིས་ཀ་ལ་རྟེན་
 ཞེས་བརྗོད་དེ་སྟོད་གྱི་རྟེན་གཉིས་ཟེར། གྲོངས་ཆེ་བང་སོ་ཆུ་བོའི་གཞུང་ལ་བཏབ་པ་
 མཚུངས་ཤིང་མཆོན་ཟུར་ལྟེ་སྟོན་གཅིག་མཚུངས་སུ་ཡོད་པའི་བཅན་པོ་བརྒྱད་ལ་ཆུ་ལ་ལྟེ་
 བརྒྱད་ཟེར། གྲོངས་ཆེ་བང་སོ་སྟོད་གྱི་རྟེན་གཉིས་ལྟར་རི་བོའི་སྟོད་དུ་འང་མ་ཡིན་ཅིང་།
 ཆུ་ལ་ལྟེ་བརྒྱད་ལྟར་སྤང་གྱི་ཆུ་བོའི་གཞུང་དུ་འང་མ་ཡིན་པར་དེ་གཉིས་བར་གྱི་རི་སྟོད་དུ་

གལ་སྟར་ཡོད་པ་མཚུངས་ཤིང་མཚན་བྱུང་ལེགས་སྒྲ་གཅིག་མཚུངས་སུ་ཡོད་པའི་བཅན་པོ་
 རྒྱལ་ལ་བར་གྱི་ལེགས་རྒྱལ་ཟེར། དེའི་ཕྱིར་ས་ལ་སྤེལ་བརྒྱུད་ཟེར་བ་ནི་མ་དག་སྟེ། གནམ་གྱི་
 ཁྲི་བདུན་ཞེས་གནམ་བཟོད་པའི་རྩ་ལ་ས་ཡའང་བཟོད་འོས་པར་བསམས་པ་ལས་རྩ་མཚན་
 གཞན་མེད་པས་སོ། སྤྱིར་བཙན་པོ་དེ་དག་གི་མིང་གི་དག་ཆ་འདྲ་མིན་དང་། མཐས་པ་མང་
 པོ་ཞིག་གི་སོ་སོའི་འདོད་ཚུལ་མ་འདྲ་བ་ཇི་ཡོད་སོགས་ནི་སྤྱལ་སྒྲ་ནམ་མཐའི་ནོར་བུའི་
 ཞང་བོད་ལོ་རྒྱུས་ཏི་སེའི་འོད་གྱི་རེའུ་མིག་ནང་རྒྱས་ཅམ་འདུག་པ་དེར་གཟིགས་ཤིག།

མདོར་ན། གོང་དུ་བཤད་པའི་ཡུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་གཞལ་སྐབས་དུང་རྟོང་ཡིག་རྟིང་
 རང་སྤྱི་བཟུང་བ་ནི། སལ་ཆེར་སྐབས་དེ་དུས་ཡི་གེ་པས་ཆད་སྟོན་ཤོར་བ་ཡིན་ནམ་
 སྟམ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་ས་ཆེན་གྱི་ཁྲུངས་བཙོལ་སའི་ལོ་རྒྱུས་དེ་དག་པ་ཡིན་ན་སོ་སྤྱི་ཟེར་བ་
 མེད་དགོས་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉང་གི་གདགས་ཁྲི་དང་། རེའུ་བརྩེ་ཏའི་མེར་ཁྲི་དང་། དུང་
 རྟོང་འདི་དག་པ་ཡིན་ན་སྤྱི་བཟུང་བ་མེད་དགོས་པས། དེ་དག་གི་ཁྲུངས་བཙོལ་སའི་ལོ་
 རྒྱུས་དེ་ཐམས་ཅད་དག་པ་ཡིན་ན། སོ་སྤྱི་གདགས་ཁྲི་མེར་ཁྲི་སྤྱི་བཟུང་བཞི་ཀ་མེད་
 པར་འགྱུར་བས་གནམ་གྱི་ཁྲི་གསུམ་ལས་མི་ལྷག་པར་འགྱུར། གལ་ཏེ་གཅིག་ཁོ་ན་དག་པ་
 ཡིན་ན་གཞན་རྣམས་མ་དག་པར་འགྱུར་བས་དེ་བཞི་ལས་གང་ཞིག་དག་པར་ཇི་ལྟར་ཤེས་
 ལུག་ཡང་ན་དེ་བཞིའི་མིང་བྱང་གསེར་བུམ་དཀྲུགས་ནས་སུ་ཐོན་པ་དེ་དག་པར་བྱེད་
 རྒྱུའམ། གཞན་དུ་མོ་བཏབ་ནས་ཐག་གཅོད་རྒྱུ་ལས་མ་འདས་སོ།

བཙན་པོའི་མིང་གི་དག་ཆ་མ་འདྲ་བ་དེ་དག་ལ་ཞིབ་དུ་གཟིགས་ན། ཁྲི་སྤེལ་བཙན་པོ་དང་ཁྲི་
 ཡེར་བཙན་པོ། ཡེ་ཁྲི་བཙན་པོ་དང་མེ་ཁྲི་བཙན་པོ་ལྟ་བུ་ནི་དབུ་མེད་ཀྱི་ཡ་ཡིག་སར་པ་
 བཏགས་དང་མ་ཡིག་དུ་ནོར་ཉེན་ཆེ་བ་ལྟར་དང་། དེ་ཤོ་ལེགས་དང་དོ་ཤོ་ལེགས། ཏོ་རེ་
 ལོངས་བཙན་དང་ཏོ་རོ་ལོང་བཙན་ལྟ་བུ་ཡང་དབུ་མེད་ཀྱི་ན་རོ་དང་འབྲེང་བུ་ནོར་སོ་ཆེ་
 བ་ལྟར་དང་། ཇི་གུམ་བཙན་པོ་དང་གི་གུམ་བཙན་པོ། སྤྱུ་དེ་གུང་རྒྱལ་དང་བུ་དེ་གུང་རྒྱལ་
 ལྟ་བུ་ནི་སྐབས་དེར་དག་ཆ་གཅིག་གྱུར་ཞིག་མེད་སྟབས་སྒྲ་འདྲ་བ་གཙོར་འདོན་བྱས་པ་
 དང་། གོ་བུ་ལེགས་དང་གུ་བུ་ལེགས། འབྲོང་ཞེར་ལེགས་དང་འབྲང་ཞེར་ལེགས་ལྟ་བུ་ནི་
 ཡུལ་གྱི་ཁ་སྐད་མ་འདྲ་བ་ལས་བྱུང་བར་ཤེས་ལུག་ཅིང་། འགའ་ཞིག་ནི་བན་བོན་སོ་སོས་
 འབྲེལ་བཤད་རྒྱལ་བདེའི་ཆེད་བྱུང་གིས་བཙོས་པ་ཡང་ཡོད་སྟེ་མོད། དེ་ནི་བུ་རྩེ་རྩེ་སྒྲ་

ནམས་ལ་འབྱས་ད་དར་མ་སངས་ག་ཞེས་བྲིས་ནས། དང་པོ་འབྱས་པའི་འབྱས་ད་ཡ། བར་
 དུ་དར་བའི་དར་མ་ཡ། མཐའ་མ་སངས་པའི་སངས་ག་ཡ། ཞེས་འགྲེལ་བཤད་བརྒྱབ་པ་
 ལྟར་འབྱར་ཉེན་ཆེའོ། གཞན་ཡང་བོད་བྱ་བྲིས་དང་ཉེ་ན་སྐྱག་ཁང་དུ་འདུར་འགྲོ་བ་བཞིན་
 རྒྱན་སྦྱོང་གི་ཐ་སྟངས་ཅིག་དང་སྒྲ་ཉེ་བ་ན་རང་དབང་མེད་པར་དེ་ཕྱོགས་སུ་ཤོར་འགྲོ་བ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ཐང་གིས་བྱབ་པས་པས་ཆེར་སྐྱག་གཟིག་གཅིག་ཀྱང་མེད་ཤས་ཆེ་ཡང་ཨ་རབ་
 དུ་ལྷ་གི་ཏ་བྲིས་ལ་སྐྱག་གཟིག་གི་ཡུལ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། ཏྲ་རྒྱལ་ར་ཇ་པལ་ལ་ར་བྲི་
 པག་དང་རྒྱ་རྒྱལ་དྲ་ཆེན་གྱི་ལ་བྱ་ཤེས་བྲི་སྒྲ་ཞེས་བརྗོད་པར་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་གྱི་ཐང་
 མར་བཤད་པ་ལྟར་དང་། ཕྱིས་ར་བྲི་པག་ལ་ཡང་རིན་ཆེན་འཕགས་ཞེས་བྲིས་པ་དང་། དུས་
 རབས་བརྒྱ་བདུན་པའི་ཡིག་ཆ་ལ་ལར་མོང་སྟོལ་ཏུན་ལ་ཚོག་མགོ་ཅན་ཞེས་བྲིས་པ་ལྟར་རོ།

བཅན་པོ་དེ་དག་གི་བྱང་རབས་གོང་འོག་གི་རིམ་པ་ནི་ལོ་རྒྱུས་གྲགས་ཆེ་བ་གཅིག་གཞི་
 བརྒྱུད་བྱ་རྒྱལ་ས། འཛམ་གླིང་གི་ཆེ་ཤིང་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པའི་ཐལ་བ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་
 སྤངས་ཀྱང་འདི་ནི་ཡུལ་ཕྱོགས་འདིའི་ཤིང་གི་ཐལ་བའོ། ཤིང་དེའི་མིང་ནི་འདི་སྟངས་ཅས་
 བྱའོ། སྤང་པོའི་ཆད་ནི་འདི་ཙམ་མོ། ཡལ་གའི་གངས་ནི་དེ་སྟངས་དོ་ཞེས་རེ་རེ་ནས་བཟང་
 བར་རུས་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཤིག་ཡོད་ན་ལས། འོན་ཏེ་དངོས་འདི་
 ཡིན་ཞེས་སུས་ཀྱང་མ་འཁྱེད་མི་རུས་སྟམ་སྟེ། ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་ཡན་གྱི་ཆོན་པ་
 བྱས་པའི་རྒྱལ་རབས་དེ་དག་གི་རིམ་པ་ནི་མས་རིམ་བཞིན། གནམ་དང་། རི་ཡི་སྟོང་དང་།
 རི་ཡི་བར་རམ་དཀྱིལ་སྟེང་དང་། རྒྱ་བོའི་གཞུང་དུ་བཏབ་པའི་བང་སོའི་རིམ་པ་ལྟར་སྤྲས་
 པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞིང་། དེ་དག་ནང་གསེས་གྱི་རིམ་པ་ཡང་ཡུལ་ལ་སྟོས་པའི་བང་སོ་དེ་དག་
 གི་གྲལ་གྱི་གོ་རིམ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་སྟེ། དེ། བར་གྱི་ལེགས་དྲུག་ཅས་པའི་ཐ་སྟངས་འདི་
 ལེགས་དྲུག་འཛོལ་བཞུགས་སྐབས་ཡོད་ཤེས་ཐབས་མེད་ལ། བང་སོ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་
 འོས་འཛིན་བྱས་འདུག་པར་གཞིགས་ན་དེ་དག་འདས་ནས་ཀྱང་རིང་ཞིག་སོང་བར་མངོན།
 རྒྱ་ལ་ཐེ་བརྒྱུད་སོགས་གྱི་ཐ་སྟངས་འདི་རྒྱལ་རབས་ལྟེན་མ་དགུ་ཅིག་ཅན་གྱིས་བྱས་པ་བདེན་
 དུ་མཆིས་ཆོ། དགུ་ཅིག་ཅན་ནང་སྟངས་བཅན་ལ་སྤྲས་བཞི་ཡོད་ལུགས་བཤད་པ་མངའ་
 བདག་ཉང་གིས་གསུངས་པས། དེ་ལྟར་ན་ལོ་རྒྱུས་དེ་ནི་སྟངས་བཅན་གྱི་རྗེས་སུ་ཡིན་པར་
 ཤེས་ཐུབ། ཡུལ་མི་བགྲོས་སོང་སྤྲ་ར་དུང་ལྟར་དཀར་བ་ཞིག་གི་ཕྱག་གི་སྤྲ་འཁར་གྱི་ཆེ་མོ་
 ནས་མཐོང་བའི་བང་སོ་ལ་ལྟ་བཞིན། དཔའ་བའི་རྒྱུན་ལ་སྐྱག་སྐྱག་གིས་བསྐྱབས་པའི་

དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་མང་པོས་ཕྱོགས་ཕྱོགས་ནས་བསྐྱོར་བའི་དབུས། མཛངས་པོའི་རྒྱུན་ལ་
ཡིག་ཚང་གི་བསྟོད་པའི་འཕྲུལ་སྟོན་ཞིག་གི་ཕྱག་གི་པར་སྐྱུག་གི་ཅེ་མོ་ཤོག་མེར་གྱི་ངོས་སུ་
སྟོད་བཞིན་པའི་སྣང་བརྟན་ཞིག་ཀྱང་སྟོ་ཡུལ་དུ་ཤར་ཡོང་།

ཆོགས་གྱི་བཅན་ལྔ་ཟེར་བ་ནི་དམིགས་བསལ་གྱི་ཆོན་པ་སྒྲིག་སྤངས་ཤིག་དང་། ཡས་མས་
གྱི་མཚམས་བབྱང་ནས་བར་གྱི་ཁོག་གཞལ་བའི་ཐ་སྟངས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏེ། དཔེར་ན་སྐྱུག་
མའི་ཆོགས་བཞིན་ནོ། དེ་ཡང་ཡས་གྱི་རྒྱལ་རྟ་རེ་ལོངས་བཅན་ནི། སྤྱིར་བཙུན་མོར་སྟ་སྤྱིར་
བུ་མོ་རྒྱང་སྤངས་པའི་ལྷགས་དང་བྱེ་བྲག་ལྗེ་བཅན་པོའི་རྒྱལ་རབས་རྫོགས་ཤིང་། མི་ཡི་བུ་
མོ་བཙུན་མོ་ལེན་པའི་འགོ་བཙུགས་པའི་མཐུད་མཚམས་གྱི་ཆོགས་ཤིག་ཆགས་ཡོད་པ་
དང་། མས་གྱི་སྟ་ཐོ་ཐོ་རེ་གཉན་བཅན་ནི་བཅན་པོ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་དགུང་ལོ་བརྒྱ་
ལྷག་བཞུགས་ཤིང་། སྤར་མེད་པའི་དམ་པ་ཆོས་གྱི་དབུ་ཡང་བརྟེས་པས་འདི་ནི་མ་བཤད་
ན་ཡང་སྐྱུག་མའི་ཆོགས་སྤར་འབྱར་དུ་དོད་པའི་བཅན་པོ་ཞིག་ཡིན་ནོ། དེས་ན་སྟ་རིག་
པའི་ཏ་སའི་ཡི་གེ་བཞིན་དེ་དག་ལ་ཆོགས་གྱི་བཅན་ལྔ་ཟེར་ཏེ། སྟ་ཐོ་ཐོ་རེའི་སྤྲས་ཁྲི་གཉན་
གཟུངས་བཅན་གྱི་མཚན་བྱར་བཅན་གྱི་སྟ་ཡོད་མོད་ཆོགས་གྱི་བཅན་དུག་ཅེས་མི་བགྲང་
བའི་གནད་ཀྱང་དེ་ཡིན་ལ། རྒྱ་མཚན་གཙོ་བོ་ནི་ཡུལ་གྱི་བང་སོ་བཏབ་ཡུལ་མི་གཅིག་པའི་
དབང་གིས་ཆོན་པ་གཅིག་དུ་མ་བགྲངས་པ་ཡིན་སྟེ།

དེང་ལོ་རྒྱུས་སྟུ་བ་ཁ་ཅིག་གིས་ཏ་རྟེ་ལོ་ངམ་བོད་བཅན་པོའི་རྒྱལ་ཐོག་དགུ་པར་འཛོག་
རིགས་ཟེར། དེ་ཡང་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བལྟས་ན་མི་བདེན་རྒྱ་མེད་དེ། ལོ་ངམ་གྱིས་བོད་
བཅན་པོའི་རྒྱལ་ཐོག་བརྒྱད་པ་གི་གུམ་བཅན་པོ་བཀོངས་རྗེས་སྤྲས་ན་མས་ཀོང་ཡུལ་ཕྱོགས་
སུ་སྐྱུགས་ཏེ། བཅན་པོའི་བཙུན་མོ་ཏ་རྟེ་ལོ་བཏང་བ་སོགས་སྐབས་དེའི་བོད་ཀྱི་དབང་ཆ་
ཡོངས་རྫོགས་ལོ་ངམ་གྱིས་བབྱང་བ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་མོད། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བལྟས་ན་ལོ་
ངམ་གྱིས་བཅན་པོ་བཀོངས་རྗེས་རང་ཡུལ་ཐུང་རོ་ཤམ་བོར་བྱིར་ལོག་ནས་བསྐད་པ་ལས།
གི་གུམ་བཅན་པོའི་ཁྲི་ལ་བསྐད་ནས་རང་ཉིད་བཅན་པོ་ཡིན་པར་རང་གིས་ཁས་སྤངས་པ་
དང་གཞན་ལ་དྲིལ་བསྐྱགས་པ་སོགས་བྱས་རབས་མ་བྱུང་ཞིང་། ལོ་ངམ་གྱིས་བཅན་པོ་
བཀོངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་བཅན་པོའི་བཀའ་མ་རྫོག་པར་རང་སྤྱང་གི་ཚོལ་ལན་ཅན་ལས་
རང་ཉིད་རྒྱལ་པོ་བྱེད་རྒྱུའི་འདོད་རྩམ་ཅན་ཞིག་ཡིན་བཟོ་མ་མཛོན། གང་ལྟར་དེ་རྗེས་གྱི་

ཆོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་རྣམ་གསུམ་སོགས་བཅན་པོ་ཚང་མ་གྱི་གུམ་གྱི་གདུང་རྒྱུད་རྒྱུད་ཡིན་
 པས། གྱི་གུམ་གསོད་མཁན་གྱི་ལོ་ངམ་བོད་བཅན་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གལ་དུ་མ་བཟང་བ་
 ནི་བཤད་མ་དགོས། ད་དུང་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པ་ནི་འབངས་སོ་སོའི་འབབ་ཡོང་གི་བརྒྱ་ཆ་རེ་
 ལས་ཉུང་བའི་དབྱ་ཁལ་བསྐྱས་ཀྱང་། མཐར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་མང་ཤོས་ཐོབ་སྟེ་གུན་
 ལས་རྒྱལ་བས་ན་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པའི་སློབ་ཤད་དང་སྒྱུར་ནས་དབྱུང་རྒྱུ་འགའ་རེ་ཡོད།

གསས་མཁར་ཞེས་པ་ནི། བཅན་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་གསས་མཁར་བརྒྱ་ཅུ་སོགས་བཞེངས་
 པར་བཤད་ལུགས་ལ་བརྟམས་ན། དེ་ནི་བོན་གྱི་ལྷ་རྟེན་ནམ་དང་གི་ལྷ་ཐོའམ་མཆོད་རྟེན་
 དང་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་སྲིད་པ་ལས་རྒྱལ་པོའི་པོ་བྱང་དང་མཁར་རྫོང་ལྷ་བྱ་ནི་ཡིན་བཟོ་
 མེད་ཅིང་། གཏམ་རྒྱུད་གསེར་ཐང་དུ་བོན་གྱི་དམུ་མཁར་བྱ་བ་བང་རིམ་ཅན་གྱི་ཅེ་མོར་
 གཡག་རུ་གཉིས་དང་དེའི་བར་དུ་རྩོད་ཀར་གོང་བཞག་པ་ཞིག་ཡོད་རབས་བཤད་པ་དེ་
 འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང་སྟམ། དེ་ཡང་ཁྱི་བདུན་ནས་ལེགས་དུག་བར་རྒྱལ་རབས་བཅོ་ལྔ་ཙམ་
 ལས་ཐེ་བརྒྱུད་ཀྱི་འགོ་བཅུགས་པ་ནས་གསས་མཁར་བཞེངས་རབས་དེ་ཙམ་བཤད་རྒྱ་མེད་
 ལ། སུན་སུམ་ཆོགས་པའི་བོན་རྒྱལ་བཞི་ཞེས་བཤད་པའི་རིང་ལ་ཡང་གསས་མཁར་བཞེངས་
 རབས་བཤད་རྒྱ་མ་བྱུང་། དེས་ན་བཅན་པོ་ལྷེ་ཡི་རབས་འགོ་བཅུགས་པ་ནས་སྐྱ་གཤེན་གྱི་
 བོན་ཡོད་ཀྱང་གསས་མཁར་མ་བྱུང་བའི་རྒྱ་མཆོན་དང་། དགོ་ཆོས་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྷར་ན་
 དེང་བོད་ལུལ་ན་དར་བྱུང་ཆེ་བའི་མཆོད་རྟེན་གྱི་གཟུགས་དབྱིབས་འདི་འདྲ་བ་ནི། སྤར་རྒྱ་
 གར་དུ་ཡེ་ནས་མ་བྱུང་བ་ཡིན་འདུག་པས་འདི་དག་གང་གི་ལུགས་སྒོལ་ཡིན་པ་སོགས་
 དབྱུང་རྒྱུ་འགའ་རེ་ཡོད།

ཐང་མཆོམས་སུ་ཕབ་པའི་དོན་ནི། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཐང་མཆོམས་སུ་ཕབ་པའི་འགོ་ནི་
 ལེགས་དུག་གི་དང་པོ་ཨི་ཤོ་ལེགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བྱུང་བར་བཤད། དེ་ཡང་ཨི་ཤོ་ལེགས་སྐྱ་
 མཆོད་གཉིས་རྒྱལ་པོ་འདྲ་མཉམ་དང་ཁྱི་འདྲ་མཉམ་ཡིན་པ་ལ། སྟོན་རིག་པ་ཅན་ནས་རྒྱལ་
 པོ་མང་ན་རྒྱལ་སྲིད་འཛར་ཉེན་ཆེ་ཞེས་ཁྲུས་པས། སྟོན་པོ་རྣམས་བཀའ་བསྐོས་ནས་ཨི་ཤོ་
 ལེགས་གཅིག་ཕུར་རྒྱལ་པོ་བྱེད་རྒྱ་བྱས་ཤིང་། དེའི་མཆོན་རྟགས་སུ་གཅིག་ཤོས་ཀྱི་ཁྱི་དམའ་
 བར་བྱས་ནས་ཐང་མཆོམས་རྟེ་ས་ཡི་མཆོམས་བར་མར་ཕབ་པས་ན་དེ་ལ་ཐང་མཆོམས་སུ་
 ཕབ་པ་ཞེས་ཟེར་རྟེ། དེ་ནས་བརྒྱུད་བཅན་པོ་མང་པོ་ཞིག་གི་རིང་ལ་ལུགས་དེ་རྒྱན་འཛིན་

བྱས་ནས་སྤང་། རྒྱལ་པོ་མང་ན་རྒྱལ་མིང་འཛོར་བ་བདེན་མཆིས་ཀྱང་། རྒྱལ་མས་སུ་ཞིག་
ཐང་མཚམས་སུ་ཕབ་པའི་བརྒྱད་རིམ་དེའི་ནང་ཡུམ་མས་སློན་འབངས་ཕྱོགས་གཏོགས་
ཕན་ཚུན་བར་འབྲུགས་སྐྱོན་ཆེན་པོ་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཡང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཁར་ལས་ཤེས་ཐུབ།

གཞན་ཡང་བོད་ཀྱི་མཛངས་སློན་མི་བདུན་ཟེར་བ་བྱུང་སྟེ། ཀྲུ་ཁུམ་བཙན་པོའི་སློན་པོ་རུ་
ལས་སྟེ། ༡༥འོ་ལེགས་ཀྱི་སློན་པོ་ལྷ་བྱ་མགོ་དཀར། ༢༥ལྷག་རི་གཏན་གཟིགས་ཀྱི་སློན་པོ་
ཁྱི་དོར་སྤང་བཅུན། ༤མཛོད་བཙན་ཀྱི་སློན་པོ་ཐོན་མི་སྐ་རྟོ་ཏ། ༥མཛོད་བཙན་ཀྱི་སློན་པོ་ཁྱི་
བཟང་ཡང་སྟོན། ༦ཁྱི་སྤོང་གི་སློན་པོ་ཁྱི་བཟང་ཡབ་ལྷག་ ༧ཁྱི་ལྷེ་སྤོང་བཙན་ཀྱི་སློན་པོ་
ལྷག་བཙན་གཏོང་གཟིགས་རྣམས་ཏེ། ཁ་ཅིག་བཞི་པར་ཐོན་མི་བགང་མི་རིགས་པར་སྤྲོ་བ་
ནི། བཞི་པ་འདི་གང་གི་གོ་རིམ་ཡིན་མ་ཤེས་པས་ནོངས་ཏེ། མཛངས་སློན་བདུན་ཀྱི་གོ་རིམ་
འདི་བཀའ་དྲིན་དང་བྱས་རྗེས་རྗེ་ཆུང་གིས་འབྱེད་པ་ཞིག་མ་ཡིན་པར། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བྱོན་
པུ་ཕྱིས་གོ་རིམ་ལས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་དག་མཛངས་པོའི་ཚུལ་ནི་གཤམ་དུ་
བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

སྤོང་བཙན་སྐམ་པོའི་སྐབས་འཕྱལ་སློན་ཆེན་པོ་བཅུ་དྲུག་ཅས་བྱ་བ་ཡོད་དེ། དང་པོ་མེད་
ཐབས་མེད་པའི་སློན་པོ་བཞི་ནི། ༡འགར་སྟོང་བཙན་ཡུལ་བཟུང་། ༢འཕྱི་བསེ་རུ་གུང་
སྟོན། ༣ཏན་ཁྱི་བཟང་ཡང་སྟོན། ༤ཐོན་མི་སྐ་རྟོ་ཏ་བཙན་བཞི་དང་། ༥ཕྱི་སློན་ཆེན་པོ་
དྲུག་ནི། ༡ཁུང་པོ་སྤངས་སད་ཟུར་ཅོ། ༢ལམ་ཁྱི་བདེ་ལྷག་ཁྱི་བཙན། ༣ལུ་ཁྱི་དོ་རྗེ་རྣམ་
བཙན། ༤ཐིང་བྱང་ཆུབ་མཆོག་བཙན། ༥ཐར་བ་སྤྲུ་ཡི་རྒྱལ་མཚན། ༦འོང་པོ་འཕྱལ་གྱི་ལྷེ་
བཙན་བཙན་དྲུག་དང་། ནང་སློན་ཆེན་པོ་དྲུག་ནི། ༡འཕྱལ་གྱི་གནའ་ཆེན་རིགས་བཟང་།
༢ཁང་པོ་རྒྱལ་གྱི་ཁྱོམ་བཟང་། ༣ཅོག་རོ་རིག་པའི་ཀོང་བཟང་། ༤ལྷག་ཟིགས་ཤོག་པོ་
བཏྲན་བཟང་། ༥ཀྲ་ལྷག་སྟོན་འཕེལ་བཟང་། ༦ལྷས་དཔལ་གྱི་ལེགས་བཟང་བཙན་དྲུག་སྟེ་
བཅུ་དྲུག་གོ།

འདུས་སྤོང་གི་སྐབས་སུ་ཆལ་པོ་ཆེའི་མི་བདུན་ཟེར་བ་བྱུང་སྟེ། ཀའྲིག་རིང་ལ་ནག་པོས་
ནགས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཆེ་ཐེག་ ༡འྲིག་སྤོང་ཁམས་ཀྱིས་བྱང་གི་གཡག་གྲུས་པོ་ཆེ་ཐེག་ ༢འཕྱོགས་
གཡག་ཆུང་གིས་ཤ་བའི་སྤྱད་བྱ་བྱེ་མས་བཀའ་ནས་སྤང་ལ་བསྟོར། ༤གཞོན་རྒྱལ་མཚན་
གྱིས་མདའ་སྟེ་ཁ་མས་གནམ་མཐོངས་ནས་བྱ་ཁྲའི་རྟེན་པ་གཙོད། ༥ལྷས་རྟོད་གཏོང་ཅན་

གཞན་ཡང་སྐབས་དེར་བོད་ལ་རབ་བྱུང་གི་ཕྱི་ཚུགས་ཐུབ་མེན་ཉམས་སད་དམ་ཚོད་ལྟའི་
 ཚུལ་དུ་ཐོག་མར་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟེ་ལྷགས་བཞིན་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སད་མི་བདུན་ཞེས་
 བྱ་བ་བྱུང་སྟེ། ༡༩མ་གསལ་སྤང་དང་། ༢༩མ་རྩུ། ༣༥མ་གོར་བེ་རོ་ཅ་ན། ༤༥མ་ལམ་རྒྱལ་བ་
 མཆོག་དབྱངས། ༥༩མ་ལྷང་རབ་འབྱོར་དབྱངས། ༦༩མ་རིན་ཆེན་མཆོག་ ༧༩མ་གསུམ་བྱང་
 རྒྱལ་རྒྱལ་བ་སྟེ་བདུན་ཏེ། སད་མི་བདུན་གྱི་མཆོན་མི་འདྲ་བ་དང་དག་ཆ་མི་འདྲ་བ་མང་
 བོར་སྤང་ངོ།

གསུམ། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་བསྟུན།

(ཁྱོད་ངེས་སྟེ་ཆེད་ཉེ་ཐོན་ཟེན་གྱིས་སྤྱོད་བྱེད་ཅིང་བརྒྱ་ཆ་དུག་ཅུ་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་གྱི་སྤྱོད་བཞག་བྱས་ཡོད།)

བོད་ཡུལ་ཆགས་ཚུལ།

རྒྱ་གར་དོ་རྩེ་གདན་གྱི་བྱང་གི་ཕྱོགས།

སྤྱི་རྒྱལ་བོད་ཅེས་བྱ་བའི་རྒྱལ་ཁམས་ཡོད།

དབང་ཕྱོན་ལྷན་མ་ས་ལ་འབྱེལ་བ་ལྟར།

དང་པོ་བོད་ཡུལ་མཐེལ་ཀུན་ཚུ་ཡིས་གང་།

བེ་ཏུ་ཕྱི་ས་གཞིར་དུང་ཕྱེང་འཛོར་བ་ལྟར།

མཆོ་དཀྱིལ་རི་བོ་རྣམས་ནི་གངས་ཀྱིས་བརྒྱན།

དེ་ལྟར་ལོ་ནི་མང་ཞིག་སོང་བས་ན།

ཤར་སྟོང་ཕྱོགས་ནས་མཆོ་མོ་ཁ་རལ་ཏེ།

ཚུ་ཤུལ་ས་རྣམས་ཀོང་དུ་སོང་བ་ཡིས།

ཀོང་པོ་ཞེས་བྱ་དྲོ་བའི་ཡུལ་ཞིག་ཆགས།

རྟོད་ཀྱི་སྐོར་གསུམ་ཤ་རྒྱུ་རི་དྲགས་སྒྲིང་།
 བར་ཀྱི་རུ་བཞི་ལྷག་གཟིག་གཅན་གཟན་སྒྲིང་།
 སྒྲིང་ཀྱི་སྒྲིང་དྲུག་འདབ་ཆགས་བྱ་ཡི་སྒྲིང་།
 མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་ཚུ་འབྱེལ་རྒྱུང་གི་དབྱིབས།
 དབྱས་གཅང་རུ་བཞི་ཚུ་འདྲེན་ཡུར་བའི་དབྱིབས།
 མདོ་ཁམས་སྒྲིང་དྲུག་ཚུ་མ་ཞིང་གི་དབྱིབས།
 བོད་སྤྱི་སྤྱི་མོ་གན་རྒྱལ་ཉལ་འདྲའི་དབྱིབས།
 དེ་ལྟར་བཀོད་དབྱིབས་ས་བཀྲ་ལུན་ཚོགས་ཤིང་།
 ཚུ་ཚུ་བཟང་འཛོམས་སྤྲུལ་འའི་ནགས་སྤྱོས་ནས།
 བོད་ཁམས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་གསལ་པོར་དོད།

དབང་མཛད་བཅུའི་སྐབས།

དེ་ལྟར་ཡུལ་དུ་རུང་བ་ཁྱུར་ནས་ཀྱང་།
 ཚུ་གནས་ཐེག་སྤྱུལ་ཉ་རིགས་འདྲ་མེན་སོགས།
 རྟོ་འགོ་འབྱུག་འགོ་མང་པོས་དབང་བྱས་པས།
 དང་པོ་སྤྱི་ཡིས་དབང་བའི་དུས་རབས་བྱུང་།
 རིས་པར་གཤེར་ནས་སྐམ་ལ་ཐོན་པ་ཡི།
 ལྷག་གཟིག་དོམ་དྲེད་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་སོགས།
 མ་སྤྱངས་སྟོབས་ཚལ་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་ཡི།

ཀླང་བཞི་ཀླང་གཉིས་མང་པོས་དབང་བྱས་པས།
 གཉིས་པ་མ་སངས་སྤྱན་དབྱེད་དུས་རབས་བྱུང་།
 གཟུགས་དབྱིབས་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་རིམ་པ་ལས།
 མི་ལུས་སྟག་གཟིག་དོམ་དང་སྤྲེལ་མགོ་ཅན།
 གོག་མ་ལངས་དང་ཡ་མ་གཟུགས་ཅན་གྱིས།
 རི་ལུང་ཡོངས་སུ་གང་ནས་དབང་བྱས་པས།
 གསུམ་པ་འགོང་པོ་སྤྱན་དབྱེད་དུས་རབས་བྱུང་།
 དེ་ལས་ཁག་ཅིག་གྲོང་ངར་ལངས་གྱུར་ནས།
 ལག་ན་དབྱུག་པ་གྲོག་ཅན་ཐོགས་ནས་སུ།
 ཕན་ཚུན་འཐབ་ཅིང་གཞན་ལ་གློལ་བ་ཡི།
 བཞི་པ་འདྲེ་ཡིས་དབང་བའི་དུས་རབས་བྱུང་།
 དབྱུག་པ་བསྐྱོངས་ནས་མདུང་དུ་སྒྱུད་པ་དང་།
 ལུས་ལ་ཤིང་ལོ་གྱུན་ནས་འགོ་བ་ཡི།
 རྩ་པ་སྤྲེལ་ཡིས་དབང་བའི་དུས་རབས་བྱུང་།
 མདུང་མོ་གཅིག་ལ་ཆེ་གསུམ་བསྐྱར་བྱས་ནས།
 སྤྲེལ་སྤྲེལ་ཉ་དང་བྲ་བ་ཅི་གྲུ་འདུལ།
 སྤྲེལ་སྤྲེལ་ཐོད་ལ་ཅོག་པོར་མདུང་བ་ཡི།
 དབྱུག་པ་སྤྲེལ་ཡིས་དབང་བའི་དུས་རབས་བྱུང་།

ག་ཁྲག་སྒྱུད་པས་ངོ་གདོང་དམར་མདངས་རྒྱས།
 ཕན་ཚུན་བརྟེན་གཏོང་འབོད་རྒྱང་འབྲུག་ལྷར་སྒྲོག།
 རྩོད་འགྲོག་རྒྱ་རྩིས་རི་དྲུགས་བདལ་བ་ཡི།
 བདུན་པ་མིན་པོས་དབང་བའི་དུས་རབས་བྱུང་།
 ལུས་ལ་རེ་ལྡེ་ལག་ན་དག་ལྷ་ཐོགས།
 ལ་བཅས་ལྷང་སྒྲོང་འཕྲང་ལ་བསྐྱགས་བྱས་ནས།
 གཞན་གྱི་སྒྲ་ཆོ་སྒྲོག་དབྱགས་སྤུད་པ་ཡི།
 བརྒྱད་པ་བདུད་ཀྱིས་དབང་བའི་དུས་རབས་བྱུང་།
 གནག་ལྷག་བཀོལ་ནས་སྒྲོ་ཁར་བསྐྱེལ་བ་དང་།
 ཏྲ་སྒོད་གཡུང་ནས་འོག་ལ་བཞོན་པ་དང་།
 མདའ་གཞུ་ཐོགས་ནས་དག་པོ་ཕབ་པ་ཡི།
 དགུ་པ་གཞོད་སྤྱིན་དབང་བའི་དུས་རབས་བྱུང་།
 བྲག་རི་བཅན་རྫོང་མཁར་ལ་གནས་འཆའ་བའི།
 ལྷང་ཕན་རེ་ནང་རྒྱལ་ཕན་སེལ་མ་རེ།
 དམག་དང་སྒྱུར་ངན་མཚོན་གྱི་བ་རྒྱབས་ཁོད།
 འགྲོ་ནམས་ཟད་མེད་དུམས་མནར་བ་ཡི།
 བརྒྱ་པ་མི་ཡི་དབང་བའི་དུས་རབས་བྱུང་།

སྒྱུར་མི་ཡི་འགྲོ་བ་བྱུང་ཚུལ།

དེ་ཡང་མི་ཡི་འབྱུང་ཁུངས་བཤད་པ་ན།

མཚའ་བྲི་ས་འབྱུང་བོད་ཀྱི་ཡུལ་བྱུང་ནས།

དབྱིབས་དང་བོངས་ཚོད་གཤེས་སྦྱོད་མ་ངེས་པའི།

གནམ་ལ་འཕྱར་དགུ་ས་ལ་འཛུལ་བཅུ་དང་།

བར་ལ་འཕྱོར་དགུ་མ་ཚང་མེད་པའི་ཁྲོད།

མེས་པོ་སྤྱི་རིགས་ཚན་པ་གཉིས་ཙམ་བྱུང་།

ནགས་གནས་ཤིང་ཐོག་སྦྱོད་ལ་སྤྱུང་དང་།

བྲག་གནས་ཤིང་ཁྲག་སྦྱོད་ལ་སྤོང་མོ་འབོད།

དེ་དག་འདུས་ལས་རྒྱུད་པ་མང་དུ་འཕེལ།

རིགས་དྲུག་རྗེས་མཐུན་ཚན་པ་དྲུག་ཙམ་བྱུང་།

མདོག་ནག་སྤྱག་སྤྱག་ཆེ་རྒྱུས་བའི་རིགས།

ཟས་སྤེད་སེར་སྤྱ་ཆེ་རྒྱུས་ཡི་དྲུགས་རིགས།

སྤོང་སྤྱག་བྱུང་བཞིན་ངན་རྒྱུས་དུད་འགྲོའི་རིགས།

མཐུ་སྤྱོད་སྤྱག་དོག་ཆེ་རྒྱུས་ལྷ་མེན་རིགས།

སེམས་རྒྱུང་ཤེས་རབ་རྒྱས་རྒྱུས་མི་ཡི་རིགས།

རྒྱུད་འཇམ་ཁ་དོག་བཟང་རྒྱུས་ལྷ་ཡི་རིགས།

ཕ་རིགས་དད་བཙོན་བཙེ་ལྷན་གཏོང་པོད་ཆེ།

ཟུང་འངམ་ཚིག་བཅུན་སྒྲ་མཁན་ངང་ཚུལ་བཟང་།

འོན་ཀྱང་སྒྲིང་ཚུང་ལུས་སེམས་ཡང་བ་ཡིན།

མ་རིག་ཉོན་མོངས་འགུན་སེམས་ཕྲག་དྲིག་རྒྱས།

ཟས་ཚོར་ལ་ཆགས་ཁྲོ་གདུམ་གཞན་ལ་སྤང་།

འོན་ཀྱང་ལུས་ཤིང་སྒྲིང་སྟོབས་ཆེ་བ་ཡིན།

དེ་དག་ནགས་མ་བྱ་ཚོགས་ཅན་དུ་གནས།

ནམ་ཞིག་མི་མེན་སྒྲ་མེན་མང་དུ་འཕེལ།

མ་ཚོས་འབྱ་བ་གོས་སུ་ཤིང་ལོ་གྱོན།

གྱིག་ཅན་ཤིང་དང་རྩ་ཡི་མཚན་ཐོགས་ཅིང་།

ནགས་ན་རི་དྲགས་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཡི།

དང་གི་སྒྲོ་པ་ལྷ་བྱས་བོད་ཡུལ་གང་།

བཟའ་བྱའི་ཤིང་ཐོག་ནམས་ནི་བད་གྱུར་ཅིང་།

བརྩོན་བྱའི་རི་དྲགས་ནམས་ཀྱང་ཉུང་གྱུར་ནས།

ཟས་ཀྱི་དོན་དུ་ཕན་ཚུན་འཐབ་ཅིང་ཚོད།

ཁ་ཅིག་བཀྲེས་པས་མ་བཟོད་གང་སར་ཉུལ།

ལ་ལ་གཉོམ་ཚུང་བཅན་པོས་བྱ་ནས་ཕྱད།

རིགས་མཐུན་ཁག་ཅིག་ཚོ་དང་ཚོ་བྱས་ནས།

ཟས་ཀྱི་དོན་དུ་ཤར་རྒྱབ་གང་སར་བཟོད།

ལ་ཆེན་བཀྲ་ལ་ཞིང་ཆུ་ཆེན་བཤོད་པ་དང་།
 བྲག་རི་གཡང་གཟར་ཅན་ལ་རྐང་ལམ་འཐེན།
 གཏུམ་དྲག་གཅན་གཟན་རྣམས་ཀྱང་ཐབས་ཀྱིས་བདུལ།
 སྤིང་དང་སྤིང་ཕྱན་མ་ལུས་ཉུལ་བྱས་ནས།
 གང་དུ་ཟས་རྟེན་དེ་ཅུ་གནས་སུ་འཆའ།
 བྱིས་ནི་བྲག་ཕྱག་རྩོ་ཡི་ར་གོར་ཅམ།
 ཁང་འབྲུབ་འཐག་ཆོམ་སོགས་ཀྱི་ལས་མི་ཤེས།
 ཟས་ནི་ཤིང་ཐོག་སྤྱུམ་དང་ཤ་རྩེན་ལས།
 ཞིང་ཕྱུགས་གཉེར་གསོག་ཤེས་པའི་རིག་པ་མེད།
 དེ་ལྟར་ལོ་ནི་མང་ཞིག་སོང་བ་ན།
 ཟས་དང་ཡུལ་གྱི་གནམ་གཤིས་བྱད་པར་ལས།
 གཟུགས་དབྱིབས་མི་འདྲ་ཆོན་པ་བཞི་ཅམ་གྱུར།
 དེ་ལ་བོད་མིས་རུས་ཆེན་བཞི་ཞེས་འབོད།
 དབྱིབས་ཀྱི་ཆ་ནས་གདོང་དང་སྟོང་གཉིས་དང་།
 མདོག་གི་ཆ་ནས་སེ་དང་སྦྱག་གཉིས་བྱང་།
 རི་ཡི་སྒྲོམ་ལ་གདོང་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན།
 ལྷ་གདོང་བ་ལ་གདོང་ཞེས་འབོད་པ་སྟེ།
 དེ་ལས་རྒྱ་གར་ཨ་རབ་མི་རྣམས་བྱང་།

མདའ་མའི་ཉག་ལ་སྟོང་ཁ་བརྗོད་པ་བཞིན།

གདོང་ཉག་པ་ལ་སྟོང་ཞེས་འབོད་པ་སྟེ།

དེ་ལས་བོད་སོག་རྒྱ་ཡི་རིགས་རྣམས་བྱང་།

གན་ཁོག་སྐྱ་དཀར་ཅན་ལ་མགོ་སེ་བཞིན།

མགོ་སྐྱ་དཀར་ལ་སེ་ཞེས་འབོད་པ་སྟེ།

དེ་ལས་ཡོ་རོབ་དབྱིན་ལན་པ་རྣམས་བྱང་།

ནག་པོ་རྟ་ལ་སྐྱ་གུ་བརྗོད་པ་བཞིན།

ཁ་དོག་ནག་ལ་སྐྱ་ག་ཅེས་འབོད་པ་སྟེ།

དེ་ལས་ཨ་ཕི་རི་ཁའི་མི་རྣམས་བྱང་།

འཛམ་གླིང་འདི་ན་མི་རིགས་མང་མོད་ཀྱང་།

བསྐྱུས་ན་དེ་ལྟར་མི་རིགས་བཞི་ལ་འདྲ།

ཁྱེ་བླ་ག་བོད་མི་བྱང་ཚུལ།

མེས་པོའི་པ་ཡུལ་ནགས་ཚལ་དེ་ཉིད་དུ།

སྤྱི་མི་གཙོ་བོ་འགའ་ཞིག་བསྐྱད་པ་ལས།

བོད་ཀྱི་ཡུལ་དེར་གནའ་མི་ཚན་གཅིག་ཆགས།

རུས་ཆེན་བཞི་ལས་སྟོང་གི་རིགས་སུ་གཏོགས།

སྟོང་ལས་གྲེས་པ་མིའི་གདུང་དུ་གྱུང་།

གདུང་དུ་གྱུང་བས་བོད་ཡུལ་མ་ལུས་བྱབ།

རྩ་རྩམས་དངུལ་ཕྱེ་རྒྱུ་རྩམས་སྤྱོད་གིས་བཟུང་།

ཨ་པོ་སྤྱོད་ལ་དཀར་ནག་ཁ་གསུམ་ཡོད།

དཀར་པོ་དེ་ཆེ་སྤྱོད་ལ་རྒྱལ་བཞི་ཡོད།

ནག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྤྱོད་ལ་དབའ་བཞི་ཡོད།

ཁ་པོ་ཐོག་ཐོག་སྤྱོད་ལ་བཅུན་བཞི་ཡོད།

མ་འབྲི་རྩ་གསུམ་ཡུལ་རྩམས་འགྲུ་ཡིས་བཟུང་།

བྲེ་སེ་འགྲུ་ལ་དཀར་ནག་ཁ་གསུམ་ཡོད།

ས་ཐེལ་བར་ཐེལ་གནམ་ཐེལ་ཞེས་ཀྱང་བྲེ།

འགྲུ་རྒྱལ་ར་ཙ་ཅན་ལ་བཙོ་བརྒྱུད་ཡོད།

བྱང་གི་ཨ་ཆེན་ཐང་དེ་སྒྲ་ཡིས་བཟུང་།

སྐྱ་ཆ་སྒྲ་ལ་ཨ་གོ་ཨ་ཁྲོ་དང་།

ཨ་འབྲུག་ཨ་རིག་ཨ་ཤིང་གོ་བོ་དང་།

སྐྱ་ལོ་སྤྱོད་ལོ་གོ་ལོ་དགུ་བྱ་འཕེལ།

སྟོད་སྟོད་བར་གསུམ་སེ་བྱང་སྤྱ་ཡིས་བཟུང་།

སེ་བྱང་སྤྱ་ལ་དཀར་ནག་ཁ་གསུམ་ཡོད།

རེ་རེ་ལས་ཀྱང་བཅུ་གཉིས་བཅུ་གཉིས་མཆེད།

རྒྱ་བོད་ས་མཚམས་དབའ་རྩ་གཉིས་ཀྱིས་བཟུང་།

སྤྱེ་དུད་འབུམ་ཆོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ་ཡོད།

བོད་ཀྱི་རུས་རྒྱུད་ཚོ་པ་བྱང་ལུགས་ཡིན།

རྒྱལ་པོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས།

རུས་རྒྱུད་པན་ཚུན་འཐབ་ཅིང་ཚོད་པ་ལས།

ཆབ་སྲིད་ལས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་བཅུ་གཉིས་བྱང་།

༡།མཆིམས་རྩེ་ནི་གུས་མཆིམས་ཡུལ་གྱི་ཡུལ་བཟུང་།

༢།རྒྱལ་པོ་ལིག་རྟག་ཤར་གྱིས་ཁང་ཁྱུང་བཟུང་།

༣།གཙང་རྩེ་ཐོད་ཀར་ཉང་རོ་ཤམ་པོ་བཟུང་།

༤།གཞུབས་རྩེ་དམིག་པས་གཞུབས་ཡུལ་སྤིང་དགུ་བཟུང་།

༥།ལོ་ངམ་རྩེ་འབྲོམ་ཉང་རོ་གཤམ་པོ་བཟུང་།

༦།སྤྱིད་རྩེ་མང་པོས་སྤྱི་རི་ལྷོན་ལྷོན་བཟུང་།

༧།ཁྲི་འབངས་གསུམ་པས་ངམ་ཐོད་ཁྲག་སྒྲ་བཟུང་།

༨།ཁྲི་རྩེ་ཐོད་ཐྱིང་འོལ་ཡུལ་སྤང་མཁར་བཟུང་།

༩།ཁང་རྩེ་གོང་ནམ་གྱི་ན་རོལ་མོ་བཟུང་།

༡༠།གོང་རྩེ་དཀར་པོས་གོང་ཡུལ་བྲེ་སྒྲ་བཟུང་།

༡༡།ཉང་ཡ་སྤང་རྒྱལ་ཉང་ཡུལ་རྣམ་གསུམ་བཟུང་།

༡༢།སྤྱི་རྩེ་མང་པོས་ཤས་ཡུལ་གྱི་བཞི་བཟུང་།

ནང་ཁུལ་རྒྱལ་པོ་དེ་དག་འཐབ་ཚོད་མང་།

ཐང་ལ་མི་ཆགས་བྲག་རི་བཙན་པོ་འཛིན།

བཟའ་བདུང་མི་རྟེན་བཀའ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་བཟུལ་ཆོ།

ཕྱི་ནས་མཐའ་བཞི་རྒྱལ་པོས་རྟག་དྲུག་ཅོར།

རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོ་ཤིང་ལ་སྒྲུལ་ལྟར་འབྲིལ།

རྒྱ་གར་རྒྱལ་པོ་ལྷག་ལ་སྒྲུང་ལྟར་འཇབ།

རྟག་གཟིག་རྒྱལ་པོ་བྱེའུ་བྱུར་ཁ་ལྟར་ཕྱིང་།

གེ་སར་རྒྱལ་པོ་ཞིང་ནང་རྟ་ལྟར་འཇུལ།

འཐབ་དྲུ་མི་བདུབ་བོད་རྒྱལ་ཁ་འཛོར་གནས།

བོས་སུ་མི་བདུབ་རྒྱལ་ཕན་པ་ལྟོན་བཀག།

གནམ་གྱི་ཁྱི་བདུན་རྩེ་བཅུ་གཉིད་

བོད་ཡུལ་མི་རྒྱལ་རབ་དྲུ་སྒྲིལ་བཟུལ་ཆོ།

གཉའ་ཁྱི་བཅུ་པོ་བོད་ཀྱི་རྩེ་རྩེ་གཤེགས་ནས།

བོད་རྒྱལ་བདེ་ཞིང་སྦྱིད་པའི་འགོ་མོ་ལྟོགས།

བསྒྲགས་པ་བོན་ལྷགས་གནམ་རིམ་བཅུ་གསུམ་ནས།

ཐུགས་རྩེས་ས་སྟངས་གཤེགས་ནས་མི་རྩེ་མཛད།

འཇམ་དཔལ་རྩ་བའི་རྒྱུད་དྲུ་ལུང་བསྟན་པ།

མང་བཀྱར་གདུང་རྒྱུད་ཤུགས་རིགས་སུ་གསལ།

རྒྱ་ནག་པ་རྒྱལ་འཕན་མིའི་རྒྱུད་པར་བཤད།

བོད་ཀྱན་འགའ་རེས་སྤོ་བའི་མི་རུ་འབོད།

ལྷ་རི་གྲང་མཐོ་ཡར་སྐྱང་གཙང་པོ་སོགས།
 རི་ཆུ་མང་བཞུལ་རྩེ་ཐང་སྒོ་བཞིར་བྱོན།
 བཙན་པོ་ལྷོ་རྩེགས་བཙན་པ་བྱང་དང་གཞུབས།
 གཉན་པ་སེ་སྤོ་ཡབ་འབངས་རུས་བྱག་དང་།
 ལྷ་བོན་སེ་བོན་མ་བོན་ཙག་ལ་བོན།
 ཞང་བོན་ཆེ་མི་བོན་སོགས་ཡུམ་འབངས་བྱག།
 ཆོ་ཆེན་བཙུ་གཉིས་སྤྱི་ཡིས་རྩེ་བོར་བཀྱར།
 གཉའ་བར་ཁྲི་བྱས་བཙན་པོར་མངའ་གསོལ་བས།
 མིང་ཡང་བོད་རྩེ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ཐོགས།
 བཞུགས་ཡུལ་ལྷོ་བ་བོད་ཀ་གཡག་བྱག་མཛད།
 མཁར་གྱི་ཐོག་མ་ཡུམ་བྱ་བཏུ་སྐང་བཞེངས།
 ལུས་སྒྲིའི་བོན་པོ་ཨོ་གཡུང་རྒྱལ་བ་བརྟུལ།
 གཞུབས་རྩེ་སྤིད་པ་རྒྱལ་ཐུན་དབང་དུ་བསྐྱུས།
 རྒྱལ་རྒྱུད་ནམས་ཀྲིས་རི་ཙམ་རྒྱ་སྦྱིད་པ།
 དེ་ཡི་ཁྲོན་ལ་བོད་ཅེས་འབོད་པ་བྱུང་།
 རྒྱལ་པོ་དེ་སྤྲས་སྤྲ་ཁྲི་བཙན་པོ་འབོད།
 དང་ཁྲི་སོ་ཁྲི་མེར་ཁྲི་གདགས་ཁྲི་དང་།
 སྤོབ་ཁྲི་བཙས་ལ་གནམ་གྱི་ཁྲི་བདུན་ཟེར།

རི་བྲག་མི་ཐོགས་མཁའ་ལ་གཤེགས་བཅུད་བྱེད།

ཉིན་མོ་སར་བྱོན་མཚན་མོར་མཁའ་ལ་གཤེགས།

སྲས་ཀྱིས་ཆེབས་ཁ་ཐུབ་ཅམ་གྱུར་པ་ན།

ཐུ་ཐག་ལ་འཇུས་ནམ་མཁར་གཤེགས་པས་ན།

ཁྱི་བདུན་བང་སོ་གནམ་ལ་བཏབ་ཅེས་གྲགས།

དེ་ཕྱིར་མཚན་ལ་གནམ་གྱི་ཁྱི་བདུན་ཐོགས།

སྟོད་ཀྱི་སྤྲངས་གཉིས་སྐབས།

སྤྲང་ཁྱིའི་སྲས་པོ་གི་གུམ་བཙན་པོའི་རིང་།

སྟག་གཟིག་གུན་མ་ཤེའི་ཡུལ་ཁམས་ནས།

ཐུ་སྟགས་བོན་པོ་འ་ཞེས་པ་བྱུང་།

གནམ་ལ་འཕུར་ཞིང་ཁ་ནས་མངོན་ཤེས་སྟེ།

ཤིང་གི་བྲང་བཙོ་རྩོལ་ཐུ་གཟུགས་འབྲ།

ཏྲག་ཏུ་ཤ་ཆང་གིས་ནི་ལྟ་འདྲེ་མཚོད།

དེ་ལ་བཙན་པོས་བཀུར་སྟེ་ཐལ་ཆེས་པས།

ཐ་མ་རྒྱལ་གཤེན་བར་དུ་སེལ་བྱུང་ནས།

རྒྱལ་པོས་བོན་བསྐྱབས་བོན་གྱིས་རྒྱལ་པོ་བསྐྱས།

གི་ཡིས་མ་གཏོགས་མདའ་ཡིས་མི་གུམ་པས།

མདའ་སྐྱོན་ལོ་ངམ་རྩལ་ལ་འགྲན་ནུས་ན།

རྒྱལ་པོའི་སྟན་གྲགས་འབྲུག་ལ་འབྲན་ནི་ཟེར།
 དེ་ལྟར་འབྲན་པས་རྒྱལ་པོ་མདའ་ཡིས་བཀུམ།
 གས་གསུམ་སྒྲང་ལ་བསྐྱོན་ནས་ཀོང་ཡུལ་སྒྲུགས།
 གཅེན་པོ་ཤ་ཁྲི་ཀོང་པོའི་རྩེ་བོ་མཛད།
 ཀོང་རྩེ་དཀར་པོ་ཞེས་བྱའི་རྒྱལ་ཕན་བྱང་།
 རྒྱུང་བ་ཉ་ཁྲི་ཉང་པོའི་རྩེ་མཛད་ཅིང་།
 དེ་ནས་སོག་པོ་རིང་གིར་ཡུལ་དུ་གཤེགས།
 འབྲིང་པོ་བྱ་ཁྲི་སྟོ་བོའི་རྩེ་མཛད་ཆོ།
 ཡུམ་དང་རུ་ལས་སྦྲེས་ཀྱིས་ཐབས་མཁས་ཀྱིས།
 ལོ་ངམ་བརྟལ་ནས་ཡབ་ཀྱི་རྒྱལ་སར་གཏད།
 རྒྱལ་པོའི་སྐུ་མཁར་བྱིང་བ་ལྟག་ཅི་བཅིགས།
 སྟོ་བོའི་རྩེ་དེ་དག་ཀུན་ལས་རྒྱལ་བས།
 མཚན་ཡང་སྦྱ་དེ་བྱང་རྒྱལ་ཞེས་སུ་བཏགས།
 རྩེ་ལ་རྒྱལ་པོ་བཟོད་པ་འདི་ནས་བྱང་།
 དེ་ཡན་རྩེ་ལ་བཅན་པོ་ཞེས་སུ་འབོད།
 རྒྱལ་པོ་ཡབ་གས་འདི་གཉིས་སྐུ་རིང་ལ།
 རང་ཁུལ་ཁེང་ལོག་འཁུག་ཚོད་གི་ཆད་མང་།
 དེ་ཕྱིར་སྟོད་ཀྱི་སྟངས་གཉིས་ཞེས་སུ་གྲགས།

སྟོང་ནི་བང་སོ་སྟོང་དུ་བཏབ་པ་དང་།

སྟེངས་ནི་སྒྲུང་རུང་བཟུ་མི་ཤིས་པའི་དོན།

སྟེངས་གཉིས་བང་སོ་རྩ་དང་གཡའ་ལ་བཏབ།

སྟོན་གྱི་བཙན་པོ་གནམ་དུ་གཤེགས་པ་ཡང་།

སྤྱར་ལ་བང་སོ་བཅེགས་པ་འདི་ནས་དར།

སྤྱ་དེ་གུང་རྒྱལ་སྟོན་པོ་རུ་ལས་སྟེས།

མཛངས་པའི་ལས་སྤྱ་ཤིང་སྟེག་སོལ་བ་ལྷུངས།

དེ་ཡིས་རྩོམ་ཁྱེས་གསེར་དུལ་ཟངས་སྟགས་ལྟེས།

བཀྲལ་བས་མི་ཐར་ཆུ་ལ་ཟམ་པ་བཙུགས།

ཤིང་ལ་མིག་ལྷག་གཤོལ་དང་གཉའ་ཤིང་བྱས།

སྟོན་པ་དོར་ཐེབ་སྤང་ཐང་ཞིང་དུ་སྟོས།

སྟོས་པའི་ལོ་རྟོག་ཐོག་མ་འདི་ནས་བྱང་།

འཕྱལ་སྟོན་མཛངས་མི་བདུན་གྱི་དང་པོ་ཡིན།

བར་གྱི་ལེགས་དྲུག་སྐབས།

སྤྱ་དེ་གུང་རྒྱལ་སྤྱུ་པོ་ཨི་ཤོ་ལེགས།

དེ་ཤོ་ཐེ་ཤོ་གུང་རུ་འཁྱོང་བཞེར་ལེགས།

ཤོ་ལེགས་བཅས་ལ་བར་གྱི་ལེགས་དྲུག་ཟེར།

ལེགས་དྲུག་བང་སོ་གཡའ་སྤང་མཚམས་སྤྱ་བཏབ།

སྤང་ལ་འཇའ་ཚོན་ཤར་བ་འདྲའོ་སྐད།

ཨི་ཤོ་ལེགས་སྟོན་ལྷ་བྱ་མགོ་དཀར་གྱིས།

མཛངས་པའི་ལས་སྤྱིང་ལ་དོར་ཁ་ཚིས།

འབྲོག་ལ་བྱལ་ཚིས་ཕུ་ཚུ་ཡུར་བུར་བྲངས།

མདའ་བུ་ཚུ་མ་ཚོ་བ་འདི་ནས་དར།

འཕྱལ་སྟོན་མཛངས་མི་བདུན་གྱི་གཉིས་པ་ཡིན།

ལེགས་དུག་ཐོག་མ་ཨི་ཤོ་ལེགས་གྱི་རིང་།

རྒྱལ་པོ་མང་ན་རྒྱལ་སྤྱི་འཛུར་ཉེན་པས།

རྒྱལ་པོ་གཅིག་ལ་རྒྱལ་སྤྱི་མང་བྱུང་ཆོ།

སྟོན་ཚོགས་རིག་པ་ཅན་རྣམས་གྲོས་བསྐྱར་ནས།

ལ་ལར་རྒྱལ་སྤྱི་མ་གཏད་ཐང་མཚམས་པབ།

རྒྱལ་སྤྱི་ཐང་མཚམས་པབ་པ་འདི་ནས་དར།

རྒྱལ་ལྷེ་བརྒྱད་སྐབས།

ཨི་ཤོ་ལེགས་སྤྱི་བ་ནམ་ཟེན་ལྷེ་དང་།

སེ་སྣལ་ནམ་ལྷེ་འཕྱལ་ནམ་གཞུང་བཅན་ལྷེ།

སེ་སྣལ་པོ་ལྷེ་དང་ནི་ལྷེ་སྣལ་ནམ།

ལྷེ་སྣལ་པོ་དང་ལྷེ་རྒྱལ་ལྷེ་སྤྱི་བཅན།

འདི་རྣམས་རྒྱལ་ལྷེ་བརྒྱད་ཅས་སྤྱི་བྲགས།

ས་ལ་ཐེ་བརྒྱད་ཟེར་བ་མ་དག་གོ།

ཐེ་བརྒྱད་བང་སོ་ཚུ་བོའི་གཞུང་ལ་བཏབ།

མཚོ་ལ་ཁ་བ་བབས་པ་འདྲའོ་སྐད།

འདི་ཡན་ཡུམ་རྣམས་ལྟ་སྤྱིའི་བྱ་མོ་ཡིན།

གྲོངས་ཚོ་སྤྱར་མེད་འཇའ་ལྟར་ཡལ་བར་གྲགས།

རྒྱལ་པོ་གནམ་གྱི་ཁྲི་བདུན་སྐྱ་རིང་ལ།

ཐུགས་དང་འདུལ་བ་འབྱུང་ཕྱིར་བོན་གཞུང་དར།

སྟོད་ཀྱི་སྤྲངས་གཉིས་བར་གྱི་ལེགས་བྲུག་རིང་།

མདོ་ཐེ་འབྱུང་བའི་ལྟས་སུ་སྤྱང་རྣམས་དར།

ཚུ་ལ་ཐེ་བརྒྱད་སྐྱ་རིང་ཐེའུ་དར།

དེ་ཡིས་བོད་རྣམས་སློ་ཁ་ཅུང་ཟད་ཕྱིས།

ཚིགས་ཀྱི་བཅན་ལྗེའི་སྐབས།

སྤྱིན་བཅན་སྲས་པོ་རྟ་རེ་ལོང་བཅན་ཡིན།

ཁྲི་བཅན་ནམ་དང་ཁྲི་སྐྱ་དཔུང་བཅན་དང་།

ཁྲི་ཐོག་རྗེ་བཅན་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཅན།

འདི་རྣམས་ཚིགས་ཀྱི་བཅན་ལྗེ་ཞེས་སུ་འབོད།

བཅན་ལྗེ་བང་སོ་འབྱིང་ཡུལ་ཕུ་རུ་བཏབ།

སྟོན་གྱི་སྤྱ་ཕུང་བཟླ་བ་འདྲའོ་སྐད།

ཁྱི་ཐོག་རྗེ་བཙན་རྡོ་མོ་སྤྱིང་བྱ་དར།

ཐོ་རི་གཉན་བཙན་དམ་ཚེས་དབྱ་བརྟེས་པ།

པང་ཀོང་ཕྱག་རྒྱ་མདོ་སྤེ་ཟ་མ་ཏོག།

ཅི་རྟ་མ་ཉི་ལྷོས་པོར་རྣམ་དྲུག་བྱང་།

མདོ་ལ་སྤྲ་བ་ཟ་མ་བཀོད་པ་དང་།

གཟུངས་ལ་སྤྲ་བ་ཅི་རྟ་མ་ཉི་གྲགས།

དེ་རྣམས་གསེར་སྤྱེམས་གཡུ་ཐོན་གྱིས་མཚོད་པས།

རྒྱལ་པོ་དབྱང་ལོ་བརྒྱ་དང་ཅ་གཅིག་བཞུགས།

རྒྱལ་པོའི་ནང་ནས་སྤྱི་ཆེ་རིང་ཤོས་ཡིན།

ཁྱི་གཉན་གཟུངས་བཙན་སྐབས།

ཐོ་ཐོ་རི་གྲས་ཁྱི་གཉན་གཟུངས་བཙན་གྱིས།

ཡུམ་གྱི་མིང་པོ་རྣེ་ལ་ཞང་དུ་བོས།

ཞང་དུ་རྩོལ་ཕུས་ལ་དེ་མིང་ཆགས།

དེ་ཡན་ཞང་ལ་ཐོ་བོ་ཞེས་འབོད་སྐད།

ཁྱི་གཉན་བང་སོ་དོན་མཁར་མདའ་ཕུ་བཅིགས།

ཕུལ་མེད་ས་ཕུང་བདལ་བ་འདྲའོ་སྐད།

ཡུལ་གྱི་བང་སོ་བཏབ་ཡུལ་མི་གཅིག་པས།

ཆོགས་གྱི་བཙན་ལྷའི་ཟླ་མ་བཞག་སྐད།

བར་གྱི་སྒྲིངས་གཉིས་སྐབས།

ཁྱི་གཉན་སྐས་པོ་འབྲོང་གཉན་ཐེ་རྩ་ཡི།

སྐྱ་ལ་སྐྱན་མཛོ་བྱང་ནས་གསོན་དུར་གཤེགས།

བང་སེའི་མིང་ཡང་གསོན་ཆད་རྒྱུ་པོར་བྲགས།

འབྲོང་གཉན་སྐས་པོ་དཔྱས་ལོང་དཀོན་བག་སྒྲེ།

འ་ཞའི་སྐྱན་པ་བཀྲག་ནས་སྐྱན་ཕྱིས་པས།

སྐྱག་མེའི་རི་ལ་གཉན་བྱ་བཤར་བ་གཟེགས།

མཚན་ཡང་སྐྱག་རི་གཉན་གཟེགས་བཙན་དུ་བཏགས།

རྒྱལ་སྐྱན་མང་བདུལ་ཉང་སྐས་གཞོན་གསུམ་བཀྲག།

བང་སེ་ཁྱི་གཉན་བང་སེའི་གཡོན་ན་བཙྰགས།

དེ་ཡང་ཕུལ་མེད་ས་ཕུང་བདལ་བ་འདྲ།

གསོན་དུར་གཤེགས་དང་དཔྱས་ལོང་སྐྱིས་པས་ན།

ཡབ་སྐས་གཉིས་ལ་བར་གྱི་སྒྲིངས་གཉིས་ཟེར།

སྒོན་པོ་ཁྱི་དོར་སྤང་བཙྰན་མོང་གི་བྱ།

བེ་ཕུལ་སྐང་བཙན་འབྲུ་མར་ཆད་ཀྱིས་གཞལ།

དགའ་གཉིས་ཆོང་བྱས་མཐུན་གཉིས་ལ་ཕྱང་ཐེབ།

དེ་གོང་བོད་ན་ཆོང་དང་བེ་སྐང་མེད།

དེ་ཕྱིར་མཛངས་མི་བདུན་གྱི་གསུམ་པ་ཡིན།

གནམ་རི་སྤང་བཅན་སྐབས།

ཡབ་ཆེན་གནམ་རི་སྤང་བཅན་སྐྱུ་རིང་ལ།
 སྐྱུ་མཁར་ཁྲི་ཅེ་འབྲུམ་གདུགས་བྱ་བ་བཅིགས།
 བྲག་གསུམ་མཆོ་ནས་ཅང་ཤེས་ཏྲ་མཆོག་རྟེན།
 འབྲོང་ཤ་སར་ལྷངས་ཚྭ་ཡི་བོ་བ་ཚར།
 ཟིང་རྩེ་ཁྲི་འབངས་གསུམ་དང་སྟག་སྐྱུ་བོ།
 གཙང་རྩེ་མར་ཐུར་ཏུག་སོགས་ཆམ་ལ་ཕབ།
 མཆིལ་པའི་སྒྲེ་ལ་སྒྲུ་མེ་བཏགས་པ་ཡིས།
 བྱུ་བུའི་མཁར་རྫོང་མང་པོ་ཐལ་བར་བསྐྱེགས།
 དམག་བྱགས་ལུག་ཤ་བཅིགས་ཏེ་འོབ་བརྒྱངས་ནས།
 བྱུ་མཁར་ལྷགས་རི་རིང་མོ་ཅེ་ནས་ཕབ།
 བང་སོ་ཁྲི་གཉན་བང་སོའི་གཡས་ན་ཡོད།
 བང་སོའི་དབྱིབས་ནི་བྱུ་བཞི་སོག་ཀའི་རིས།
 བང་སོ་བྱུ་བཞི་བཅིགས་པ་འདི་ནས་དར།

སྤང་བཅན་སྐམ་པོའི་སྐབས།

ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྤང་བཅན་སྐམ་པོ་ཡིས།
 ལྷ་ས་དམར་པོ་རི་ལ་པོ་བྲང་བཅིགས།
 བྱུ་བལ་སྐས་མོ་ནམ་གཉིས་གཙོར་བྱས་པའི།

བཅུན་མོ་ལྔ་བཞེས་སྤུལ་ནི་གཅིག་ཙམ་འབྱུངས།
 རྒྱལ་བཏབ་ར་མོ་ཆེ་དང་འཕྲུལ་སྤྲང་གི།
 གཅུག་ལག་ཁང་བཞེངས་ཇོ་ཤྲག་རྣམ་གཉིས་གཞུགས།
 བཀའ་ཡི་སྒོན་པོ་ཆེན་པོ་སུམ་བརྒྱ་དང་།
 ཀྱན་གྱི་གཙུག་པོ་འཕྲུལ་སྒོན་བཅུ་དྲུག་གིས།
 རྒྱལ་པོའི་བཀའ་བསྐྱབས་རྒྱལ་ཁབ་བདེ་བར་བསྐྱུངས།
 རྒྱ་ཡི་ཡུལ་ནས་བཟོ་དང་རྩིས་རྣམས་བསྐྱབས།
 རྒྱ་གར་ཡུལ་ནས་ཆོས་དང་ཡི་གེ་བསྐྱུར།
 རྟག་གཟིག་ཡུལ་ནས་ཟས་རྩིས་ལོངས་སྤྱོད་དང་།
 རྟོར་ནས་བྲིམས་དང་ལས་ཀྱི་དཔེ་ཡང་སྤྲངས།
 རྩོགས་བཞིར་འབྲེལ་བརྒྱུད་མཐའ་བཞིར་རྒྱ་བསྐྱེད་དེ།
 འཇོམ་སྤངས་སུམ་གཉིས་དབང་དུ་བསྐྱུས་ཞེས་གྲགས།
 དེ་ཡི་བང་སོ་ཡར་སྤྱང་འཕྱོངས་པོར་བཅེགས།
 ཕྱི་རྒྱ་དཔག་ཚད་ནང་དུ་ལྷ་ཁང་ལ།
 མིང་ནི་སྤྲུག་རི་སྤྲུག་པོ་ཟེར་རོ་སྤྲང།
 ལོ་ལྔའི་ཐོག་མ་མཁན་པོ་སམ་སྟོ་ཏེས།
 རྒྱ་ཡིག་ལྔ་བཅུ་བོད་ཡིག་སུམ་ཅུར་བསྐྱུས།
 རྩིས་འདོགས་འཕྲུལ་དང་མཐའ་རྟེན་རྣམ་དབྱེ་ཆོག།

ཟུར་མེད་གསར་གཏོད་བདེ་སྤྱོད་གཞུང་ལུགས་བཅུ་མས།

དེ་ཕྱིར་བོད་སློན་མཛེངས་མི་བཞི་པར་བཞག།

གཞན་ཡང་ཁྲི་བཟང་ཡང་སློན་སྟགས་ཀྱི་བྱས།

མཛེངས་པའི་ལས་སུ་རི་བྱིས་སྤངས་སུ་ཕབ།

སློ་མཐོ་མཁར་དུ་བཅུགས་ནས་གོང་བྱིར་བཅས།

འདི་ཡན་བོད་ཀྱི་ཁང་བྱིས་རི་ལ་ཡོད།

དེའི་ཕྱིར་བོད་ཀྱི་མཛེངས་མི་ལྔ་པ་ཡིན།

ཁོས་བཤམ་པའི་སྐབས།

དེ་ནས་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱོད་བཅོན་སྐམ་པོ་ཡིས།

ཆབ་སྲིད་འཛིན་པའི་ཐོག་མར་ཁོས་ཆེན་བཤམ།

བོད་ཀྱི་ཁོས་དཔོན་སྤྱོད་བཅོན་ཡུལ་སྤང་དང་།

ཞང་ཞུང་ཁོས་དཔོན་ཁྱུང་པོ་བྱུར་ཅེ་དང་།

སུམ་པའི་ཁོས་དཔོན་ཉོར་བྱ་བྱ་རིང་མོ།

ཆེབས་ཀྱི་ཁོས་དཔོན་དབས་བཅོན་བཟང་དཔལ་ལྷགས།

མཐོང་བྱུང་ཁོས་དཔོན་ཅོག་རོ་རྒྱལ་མཆོན་བསྐྱོས།

ཁོས་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་ཡུལ་གྱི་བཅད་མཆོམས་དང་།

སྐོས་ཀྱི་ལས་འགན་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ནི།

༡༥མག་ཟླ་མཐའ་དག་རྩ་ཆེན་ལྔ་པ་བྱས།

༡༥། མི་དཔོན་ཡུལ་རྣམས་དབང་རིས་བཙོ་བརྒྱད་བཅད།

༡༦། རྒྱུ་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཐུག་ཅུ་ཅ་གཅིག་ཕྱིས།

༡༧། གཡུང་གི་མི་ཐུང་ཁེང་དང་ཡང་ཁེང་འབྱེད།

༡༨། ཞང་གསུམ་སློན་བཞིས་དབུས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་འཛིན།

༡༩། དཔའ་ཐུང་གསུམ་གྱིས་མཐའ་ཡི་སོ་ཁ་བསྐྱངས།

༢༠། འདི་རྣམས་བོད་ཀྱི་ཁོས་ཆེན་ཐུག་ཏུ་གྲགས།

༡༣་ཆེན་ལྷ།

༢༡། རུ་ཆེན་ལྷ་ནི་དབུས་ལ་དབུ་རུ་དང་།

གཡོ་རུ་གཙང་ལ་གཡས་རུ་རུ་ལག་གཉིས།

ཡན་ལག་གསུམ་བ་སུམ་པའི་རུ་ཐུང་བཅས།

དབུ་རུའི་ཉེ་བ་ལྷ་སའི་རག་མོ་ཆེ།

གཡོ་རུའི་ཉེ་བ་ཡར་ལྷང་ཁ་འབྱུག་ཡིན།

གཡས་རུའི་ཉེ་བ་གངས་ཀྱི་གཞོང་བ་ཆའ།

རུ་ལག་ཉེ་བ་བྱད་ཀྱི་དུར་བ་སྒ།

སུམ་པའི་ཉེ་བ་རྒྱ་ཤོད་ལྷག་བ་ཆའ།

ཞང་ཁྱང་ཉེ་བ་ཁྱང་ལྷང་དབུལ་མཁར་ཡིན།

དབུ་རུ་མི་དཀར་རྟ་དཀར་རུ་མཆོན་དཀར།

གངས་ལ་ཁ་བ་འབབ་བ་འདྲའོ་སྐད།

གཡོ་ཅུ་རྟ་དང་ཅུ་དར་གོ་ཁབ་སྟོ།

མཚོ་ལ་སྤང་ཆར་འབབ་པ་འདྲའོ་སྐད།

གཡས་ཅུ་རྟ་དང་ཅུ་དར་གོ་ཁབ་དམར།

ནགས་ལ་མེ་ཁྱེ་མཆེད་པ་འདྲའོ་སྐད།

ཅུ་ལག་རྟ་དང་ཅུ་དར་གོ་ཁབ་སེར།

སྤང་ལ་སེར་བ་འབབ་པ་འདྲའོ་སྐད།

ཁུམ་པ་རྟ་དང་ཅུ་དར་གོ་ཁབ་ནག།

རྩ་ལ་ཆར་སྤྲོན་འཁྲིགས་པ་འདྲའོ་སྐད།

ཤདབང་རིས་བཅོ་བརྒྱད།

ཡུལ་གྱི་དབང་རིས་ནམ་པ་བཅོ་བརྒྱད་ནི།

དབུ་ཅུ་ཤོད་ཆེན་བཅན་པོ་མངའ་བདག་ཡུལ།

པོ་བྲང་སྤྲེ་ཆེ་བཅན་པོ་རྒྱལ་འབངས་ཡུལ།

ཡར་རྒྱང་སོག་ཀ་ཁུ་དང་གཉགས་གྱི་ཡུལ།

ཡར་འབྲོག་གངས་ཁྲིམ་ཀྱ་རིང་སྤེ་ལྗེ་ཡུལ།

འཆིང་ང་འཆིང་ཡུལ་འགོས་དང་སྤྱབས་གྱི་ཡུལ།

བྱ་ཁྲག་ས་ཆོགས་དྲང་རྩེ་པ་ལྗེ་ཡུལ།

བད་དང་གཞོང་པ་སྤྲ་ནམ་ཡུལ་དུ་བཅད།

བག་ཅུམ་སྟོད་སྤྲ་ཆེ་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱས།

གཙང་སྟོང་གཙང་སྟོང་འབྲོ་དང་བྱང་པོའི་ཡུལ།

ལྷང་ཤོད་ནམ་པོ་འབྲུ་དང་ལྷགས་མཚམས་ཡུལ།

འཕན་ཡུལ་སྟོང་ཕྱེ་སྟོང་མ་ཡི་ཡུལ།

ལྷང་རོ་གྲོམ་པ་འབྲེ་དང་ཕྱེ་ཡི་ཡུལ།

ཤངས་དང་སྟེ་ཕྱི་རི་དང་སྟེ་ཡི་ཡུལ།

ཡུང་བ་ཆེ་ཆུང་བཙན་ཀའི་ཡུལ་དུ་བཅད།

ཞ་གད་ཕྱེ་གསུམ་སྟོན་པོ་སྤུང་གི་ཡུལ།

ནམ་ར་ཆག་གོང་འབྲིང་དང་ཆག་གི་ཡུལ།

འདམ་ཤོད་དཀར་མོ་ལྷ་དང་རུ་ཡི་ཡུལ།

མདོ་ཁམས་མདོ་ཆེན་གྲོང་སྟོང་ཕྱེ་བརྒྱད་ཡུལ།

ཕ་ཁོད་ཀྱི་སྟོང་ཕྱེ

གྲོང་ཀྱི་སྟོང་ཕྱེ་དུག་ཅུ་ཅ་གཅིག་ནི།

དོར་ཕྱེ་ཅོམ་པ་ཕྱེ་མཚམས་འབྲི་མཚམས་དང་།

ཡེལ་རབ་སྟོང་བྱ་ཆུང་དང་ལྷགས་མཚམས་དང་།

འབྲང་མཚམས་སྟེང་སྟོང་སྟེང་སྟོང་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི།

སྟེ་སྟེང་ཕྱེ་བཅས་དབུ་ཅུ་སྟོང་ཕྱེ་བཅུ།

ཡར་ལུང་འཆིང་ཡུལ་དྲགས་པོ་ཉག་ཉི་དང་།

རོ་ལ་སྟོང་བྱ་ཆུང་དང་དཔྱལ་གྱི་ཡུལ།

སྟོ་བྲག་ཡར་མཚམས་གཡུ་འབངས་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི།

སྐྱ་སྤང་ཐེ་བཅས་གཡོ་ཅུ་སྟོང་ཐེ་བཅུ།

སྟོང་ཆེན་ཤངས་ཆེན་ལང་མི་པོད་དཀར་དང་།

ཤངས་ཀྱི་སྟོང་བྱ་ཆུང་དང་ཉེན་ཀར་ཡུལ།

འབྲང་མཚམས་ཡེལ་རབ་གཞོང་ཐེ་ལྷུ་ཕྱོགས་ཀྱི།

སྐྱ་སྤང་ཐེ་བཅས་གཡལ་ཅུ་སྟོང་ཐེ་བཅུ།

མང་དཀར་ཁྲི་འབོམ་གྲོམ་པ་ལྷ་ཆེ་དང་།

མཚོ་ངོས་སྟོང་བྱ་ཆུང་དང་ལྷང་རོ་ཤམ།

ཁྲི་ཐང་ཁང་སར་གད་ཁམ་སྟོ་ཕྱོགས་ཀྱི།

སྐྱ་སྤང་ཐེ་བཅས་ཅུ་ལག་སྟོང་ཐེ་བཅུ།

འོ་ཙ་མང་ཡུལ་གཉེ་མོ་ཙ་མོ་དང་།

བ་ག་སྟོང་བྱ་ཆུང་དང་གུ་གོ་དང་།

ཙ་ག་ལ་སྤྱི་གཙང་ཡར་གཙང་ཅི་དེ་སྟོང་།

བྱ་ཆུང་བཅས་པ་ཁང་ཁྱང་སྟོང་ཐེ་བཅུ།

ཅེ་མཐོན་པོ་མཐོན་ཁྲོད་ཆང་སྟོད་མཐོད་དང་།

འཛོང་སྟོད་འཛོང་མཐོད་ཉེ་སྟོད་ཉེ་མཐོད་དང་།

ཁ་རོ་ཁ་ཟངས་ནགས་ཤོད་སྟོང་བྱ་ཆུང་།

སྟོང་བྲབ་བརྒྱ་ལྷན་སྤུམ་པའི་ཅུ་བཅུ་གཅིག།

ཡེའང་གི་མི་སྒྲེ།

ནམ་པ་ཐེ་རྒྱལ་ལ་སོགས་རྒྱལ་བཞི་དང་།

སྤྱབས་རྗེ་སྤེད་པ་ལ་སོགས་རྗེ་དགུ་དང་།

ལོ་ངམ་ཏྟ་རྗེ་ལ་སོགས་རྗེ་བོ་བདུན་།

ག་རོག་སྒྲ་མཁན་ལ་སོགས་བཟོ་མཁས་དྲུག་།

རྒྱ་ཇ་ཆོང་པ་ལ་སོགས་ཆོང་པ་ལྔ་།

གདགས་སྒྲ་འཛིན་གསུམ་ལ་སོགས་གཡུང་གི་སྒྲེ།

ནང་གསེས་ཁེང་དང་ཡང་ཁེང་ཉིང་ཁེང་འབྲེད།

ཡུད་ལྷན་གྱི་མདུན་འཛིན།

ཞང་པོ་འབྲོ་དང་མཆིམས་དང་སྒྲ་ནམ་གསུམ་།

སྒྲོན་པོ་སྤྲས་དང་ཁུ་དང་འགོས་དང་མགར་།

སྒྲོན་ཆེན་བདུན་གྱིས་རྒྱལ་པོའི་མདུན་བྲོས་བྱེད།

གུང་སྒྲོན་ནང་སྒྲོན་ཡོ་གལ་འཆོས་པའི་སྒྲོན།

ཆེ་འབྲིང་བྱེ་བས་སྒྲོན་པོ་ཆེ་དགུ་ཡོད།

སྒྲོན་པོ་ཆེ་དགུ་བཅན་པོ་རིང་དང་བཅུ།

བོད་ཀྱི་ཆབ་སྤྱིད་སྒྲིང་བའི་གཙོ་བོ་ཡིན།

གུང་སྒྲོན་གསུམ་གྱིས་བྱེ་རྒྱ་ཆབས་གྱིས་གཙོད།

ནང་སྒྲོན་གསུམ་གྱིས་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་བྱེད།

ཡོ་གལ་འཆོས་པས་ལེགས་ཉེས་ཤན་རྣམས་འབྱེད།

ཡུལ་དཔོན་ལས་སུ་ཡུལ་ལྷང་བྲིམས་ཀྱིས་འཛོ།

དམག་དཔོན་ལས་སུ་ཕྱི་ཡི་དབྱ་རྣམས་བརྟལ།

ཆེབས་དཔོན་ལས་སུ་གཤེགས་པའི་ཤུལ་རྣམས་འཛོ།

རན་དཔོན་ལས་སུ་འབྱུང་དང་གསེར་དངུལ་སྤྱད།

ཕུ་དཔོན་ལས་སུ་འབྲི་མཛོ་ཕུ་མ་གཉེར།

བྲང་དཔོན་ལས་སུ་ལེགས་ཉེས་ཞལ་སྤེ་གཙོད།

༡༥༥ དཔལ་ལྷན་གསུམ།

སྟོང་གི་དཔལ་ལྷན་བྱང་ཐང་སྐྱོ་མོ་བྱ།

རྩོ་ཡང་འཕྲིགས་པའི་མདའ་སྐྱེན་གྱུ་གྱུ་བརྟལ།

བར་གི་དཔལ་ལྷན་སྟོ་རྩོ་ནགས་ཁོད་བྱ།

ཐག་མདུང་འཕྲིན་ལ་མཁས་པའི་འཇང་པ་བརྟལ།

སྤང་གི་དཔལ་ལྷན་སོ་མཁར་དགུ་སྐྱེལ་ནང་།

སྟ་རེ་ལེབ་ཆེན་ཐོགས་པའི་རྒྱ་རྣམས་བརྟལ།

༡༥༦ ཁོད་སོ་བྱུག་གི་སྐབས།

བྲིམས་དང་བཀའ་བྱོས་ཡིག་ཚང་ཕྱག་རྒྱ་རྒྱེན།

དཔལ་མཚན་རྣམས་ལ་གསུམ་གསུམ་བྱེ་བ་ཡི།

བྱུག་བྱུག་སུམ་རྩ་སོ་བྱུག་ཁོད་གི་གངས།

ཀའགའ་ཁྲིམས་བྱུག

དང་པོ་ཁྲི་ཙེ་འབྲུམ་བཞེར་འབྲུམ་གསེར་ཐོག།
 ཤ་བ་ཅན་དང་རྒྱལ་ཁམས་དཔེ་སྤངས་དང་།།
 མདོ་ལོན་བྱ་བཅད་དབང་ཆེན་བཅད་ཀྱི་ཁྲིམས།།
 ཁབ་སོ་ནང་པའི་ཁྲིམས་བཅས་ཁྲིམས་ཆེན་བྱུག།

ཤའགའ་གྲོས་བྱུག

སྒོད་ཀྱི་གཉའ་མནན་ཡང་ཁེང་སྒྲབ་བརྟན་ཅིང་།།
 ཁེང་སྒོད་མི་གཏོང་མོ་བཙུན་ཁར་མི་ཉན།།
 མཚམས་སྤྱང་འབངས་ཀྱི་ཚལ་ཞིང་རྟས་མི་གཙོད།།
 བྱི་ཡི་དག་འདུལ་ནང་གི་ཆབ་འབངས་སྤྱོད་།།
 དགེ་སྦྱབ་མི་དགེ་བཅུ་སྤོང་བཀའ་གྲོས་བྱུག།

ཤཡིག་ཚང་བྱུག

རབ་ལ་གཡུ་གསེར་འབྲིང་ལ་དབྱལ་ཕྱ་མེན།།
 ཐ་མ་ལྷགས་དང་ཟངས་ཀྱི་ཡིག་ཚང་བྱུག།

ཤལག་རྒྱ་བྱུག

རྒྱལ་པོའི་བཀའ་རྟགས་ལྷག་རྒྱ་སྒྲོམ་བྱ་དང་།།
 དམག་རྟགས་རྩ་མཆོན་ཡུལ་རྟགས་སྐྱ་མཁར་དང་།།
 ཆོས་རྟགས་ལྷ་ཁང་དཔའ་རྟགས་སྟག་སྟག་དང་།།

མཛངས་རྟགས་ཡིག་ཚང་དང་བཅས་ཕྱག་རྒྱ་དུག།

ཡུའི་མཚན་དུག

དཔའ་ལ་གུང་སྟག་སྒར་མ་ལ་ཁྱ་འདྲིགས།

ཡ་རབ་ལྷ་ཚོས་གཡུང་པོར་ཐག་བོན་བསྐྱོ།

མཛངས་ལ་ཡིག་ཚང་ངན་ལ་རྒྱ་མ་སྟེ།

སྐྱོ་སྐྱོ་བྱུང་པར་འབྱེད་བྱེད་མཚན་མ་དུག།

༥།དཔའ་མཚན་དུག

སྟག་སྟོད་སྟག་སྟོད་ཟར་ཆེན་ཟར་ཆུང་དང་།

གོང་རལ་སྟག་སྟག་དང་བཅས་དཔའ་མཚན་དུག།

རྒྱལ་ཁྲིམས་བཅོ་ལྔ།

མཛད་གསུམ་བརྟོད་གསུམ་སྟོད་གསུམ་མི་མནར་གསུམ།

མི་མཛད་གསུམ་སོགས་ལྔ་གསུམ་བཅོ་ལྔ་ཡིན།

༦།མཛད་པ་གསུམ།

བྱི་ཡི་དག་བརྟལ་རྒྱལ་ཁམས་བདེ་བར་མཛད།

ནང་གི་ཆོས་མཛད་ཆབ་འབངས་བྱ་ལྟར་སྦྱོང་།

ཆེ་རབས་གཏན་དུ་ཕན་ཕྱིར་དམ་ཆོས་བྱེད།

༧།མི་མཛད་པ་གསུམ།

སྟོད་མིན་ང་རྒྱལ་ཅན་ལ་ཆོས་མ་བཤད།

གསང་ཕྱགས་ཟབ་མོ་ནོར་དང་ཚོང་མ་རྒྱག།

སྤྱི་བོ་ངན་པ་རང་གི་རྩེར་མ་བསྐོ།

༣༥བསྟོད་པ་གསུམ།

དཔའ་བོ་རྣམས་ལ་སྤྱག་གིས་མ་བསྟོད་ན།

རང་སྟོག་དོར་ནས་དག་ལ་སྤྱ་ཞིག་མཚོང་།

མཛོངས་པ་རྣམས་ལ་ཡིག་ཚང་མ་བསྟོད་ན།

དམངས་ཀྱིས་མཛོངས་སྟོངས་གཏམ་གཉིས་ཤན་མི་བྱེད།

ལེགས་པ་ཅན་ལ་བྱ་དགས་མ་བསྟོད་ན།

སྤན་ཆད་སྤྱ་ཞིག་ལེགས་པ་བྱེད་པར་སྟོ།

༣༦སྟོད་པ་གསུམ།

སྤར་མ་རྣམས་ལ་སྤྱ་ཞུས་མ་དམད་ན།

དཔའ་དང་སྤར་མ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེར་མི་ཚོད།

ངན་ལ་བསྐྱབ་བྱ་ནན་ཏུར་མ་བྱས་ན།

ངན་པ་ནམ་ཡང་བཟང་པོར་འགྱུར་མི་སྲིད།

ཉེས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆད་པས་མ་བཅད་ན།

བྱི་ནས་ཉེས་བྱེད་རྒྱན་ཆད་མེད་པ་འབྱུང་།

༣༧མི་མནར་པ་གསུམ།

དྲིན་ཅན་པ་མ་སྤྱག་གིས་མནར་བརྟག་ན།

མི་དེ་འཕྲལ་ཕྱགས་གཉིས་ཀར་བཀྲ་མི་ཤིས།

མཆན་གྱི་བྱ་རྒྱུད་སྤྲུག་གིས་མནར་བརྩག་ན།

ནམ་ཞིག་པ་བྱ་དག་ལྷར་འགལ་བར་འགྱུར།

བརྩེ་བའི་བཟའ་གྲོགས་སྤྲུག་གིས་མནར་བརྩག་ན།

བྱིས་ཚང་གང་ཞིག་སྤྱར་དུ་ཉམ་གུད་འགོ།

ལྷ་ཚོས་དགེ་བ་བསྟུ།

སྒོག་སྒྱུབ་སྤྱིན་པ་གཏོང་དང་སྒྲོམ་པ་སྤྱད་།

བདེན་སྤྱོད་འཁོན་སྤྱིམ་ཚོག་འཇམ་ཚོས་གཏམ་སྤྱ།

ཚོག་ཤིས་བྱམས་བརྩེས་སྒྱུར་དང་རྒྱ་འབྲས་ཞིབ།

མི་ཚོས་གཙང་མ་བརྩུ་བྱག

དཀོན་མཆོག་ལ་དད་ཚོས་དང་ཡི་གེ་སྒྲོབ།

པ་མ་ལ་གུས་ཡོན་ཏན་ཅན་ནམས་བཀྱར།

གན་ལ་ཞེས་གྲོགས་ལ་བྱི་ཐག་བསྐྱིང་།

ཡ་རབས་མིག་བཟླ་རྒྱ་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས།

གཞན་གཞོད་མི་བྱེད་རང་སེམས་གཞུང་བྱང་གནས།

སྤྱིན་པ་བྱན་འཇལ་བྲེ་སྤང་གཡོ་ཐོལ་སྤངས།

འོར་ལ་ཚོག་ཤིས་ངོ་ཚ་སྤེལ་ཡོད་ལྷན།

ཁོག་ཡངས་དོན་མེད་འཆལ་གཏམ་མི་ཤོད་པའོ།

དེ་ལྟར་བྲིམས་བཅས་ཕྱི་ཡི་སོ་བསྐྱངས་བས།
 བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དབྱར་གྱི་མཚོ་ལྟར་འཕེལ།
 སོ་དཔའ་རྟ་མགྲོགས་ལོངས་སྤྱོད་ལྟ་དང་མཉམ།
 སློ་གཏད་ཚོས་ལ་བྱེད་པས་འདི་ཕྱི་དགོ།
 ཐམས་ཅད་པ་མར་ཤེས་པས་འཐབ་ཚྱོད་མེད།
 འབྲི་སློག་དར་བས་མི་ཀྱན་རིག་གནས་སྤྱངས།
 རྒྱལ་ཁམས་བདེ་ཞིང་ཁྲལ་དང་འབྲུ་ལག་མེད།
 ཆར་ཚུ་དུས་འབབ་ཅི་བཅུད་འབྲུ་ཚོགས་འཕེལ།
 སྤྱོན་ཤིང་ཐམས་ཅད་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་རྒྱས།
 ཅུ་ནམས་བག་ཕེབས་སྟན་པའི་སྐྱ་དབྱངས་འབྲིན།
 མི་ནམས་དགའ་བའི་བོ་དང་སྦྱིད་པའི་སྤྱ།
 འབག་དང་སེལ་ལྟག་གཞིག་གཡག་ལ་སོགས།
 སྐྱ་ཡི་སྦྱོ་བསང་སྒྲོས་གར་བལྟར་མི་ལང་།
 གསེར་གྱི་རྩ་ཆེན་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ནས་ལྗིང་།
 བི་མང་སྤིང་བུ་སྤང་སྤྱོད་མཐའ་དབུས་བྱབ།
 སྤོང་གི་ཁོར་ཡུག་བདུག་སྤོས་སྤྱིན་ལྟར་འབྲིགས།
 སོ་བྱང་འཁོར་དུ་གདུགས་དང་རྒྱལ་མཚན་དང་།
 ལྷ་བ་ལྷ་བ་བ་དན་ཚོགས་ཀྱིས་ནམ་མཁར་གང་།

གུང་རི་གུང་བཅན་གྱི་སྐབས།

སྲོང་བཅན་སྤྲུལ་པོ་གུང་རི་གུང་བཅན་གྱིས།

བཅུན་མོ་གཅིག་བཞེས་སྤྲུལ་ཡང་གཅིག་ཅམ་འབྱུངས།

ཆབ་སྲིད་ལོ་ལྔ་མཛད་ནས་དགུང་དུ་གཤེགས།

གུང་བཅན་བང་སོ་དོན་མཁར་མདའ་རྩ་བཅིགས།

གཤམ་ནི་གནམ་རྩ་སྲོང་བཅན་གཡོན་ན་ཡོད།

མིང་ནི་གུང་ཆེན་གུང་རི་ལགས་སོ་སྐད།

སྤྲུལ་ཡང་ཡབ་ཀྱིས་རྒྱལ་སྲིད་མཛད་པ་དང་།

གཅུག་ལག་ཁང་དུ་སྤྲོ་ཆོགས་གཏེར་མང་སྤྲུལ།

ཀ་བ་ཤིང་ལོ་ཅན་ལ་གསེར་དབྱལ་སྤྲུལ།

སྤྲུལ་མགོ་ཅན་ལ་དྲག་སྤྲུལ་མཐུ་གཏེར་སྤྲུལ།

སེང་མགོ་ཅན་ལ་སྤྲུལ་གྱི་གཡང་ཡིག་སྤྲུལ།

རྒྱ་དེ་མ་ཇམ་སྤྲི་འོག་དུ་སྤྲུལ།

སྤྲུལ་ཤ་དེ་མ་སྤྲུལ་ཁང་ནང་དུ་སྤྲུལ།

བེ་རྒྱུ་རྒྱུང་བཟེད་གཞོད་སྤྲིན་ཁང་དུ་སྤྲུལ།

གཅུག་ལག་ཁང་འདི་མ་འོངས་ཞིག་གསེའི་ཆེད།

ཟངས་ཀྱི་སྤྲོད་ཆེན་གསེར་དབྱལ་པ་ལམ་སོགས།

རིན་ཆེན་གྱིས་བཀའ་དགྱིལ་འཁོར་འོག་དུ་སྤྲུལ།

བཅན་པོའི་མཛད་པ་ཐོན་མིས་ཡིག་བཀོད་དེ།

ཀ་བ་བུམ་པ་ཅན་ནང་གཏིར་དུ་སྤྲས།

མང་སྤྱང་མང་བཅན་སྐབས།

གུང་བཅན་སྤྲས་པོ་མང་སྤྱང་མང་བཅན་ཏེ།

བཅུན་མོ་གཅིག་བཞེས་སྤྲས་ཀྱང་གཅིག་ཉིད་འབྱུངས།

ལོ་ནི་བཅོ་ལྔ་རྒྱལ་སྤྱི་ཆོས་བཞེན་བསྐྱུངས།

ཉིར་བདུན་གཙང་གི་བར་སྤྱང་སྤྱང་དུ་གཤེགས།

དེ་ཡི་བང་སོ་གུང་བཅན་གཡོན་དུ་བཅེགས།

རིན་ཆེན་ལོ་ར་བཀའ་སྡོ་ཞེར་རྩིལ་པོ་གྲགས།

སྐབས་དེར་རྒྱ་དམག་ལྷ་སའི་བར་ལྷགས་པ།

ཁོ་རྒྱལ་སྤེ་བཅེགས་ཐུགས་ཀ་ཕྱེ་བ་ཡིས།

སྤྱལ་པའི་དམག་ཆོགས་བཀྱེ་བས་བསྐྱོག་པར་མཛད།

འདུས་སྤྱང་མང་བཅན་སྐབས།

མང་སྤྱང་སྤྲས་པོ་འདུས་སྤྱང་མང་པོ་རྗེ།

རྒྱང་ནག་འཕྱལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་ཀྱང་གྲགས།

བཅུན་མོ་གཅིག་བཞེས་སྤྲས་ཀྱང་གཅིག་ཉིད་འབྱུངས།

དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅུ་དགུར་ཐིད་བསྐྱུངས་ཏེ།

དབང་ཐང་ལྷ་འདྲ་མཐུ་རྩལ་པ་མཐའ་ཡས།

བྱང་ཕྱོགས་སྐར་མ་སྒྲིན་བདུན་འཆར་བའི་འོག།
 རྟོར་སོག་བདུལ་ནས་ཤབ་ཉབ་བར་དུ་དབང་།།
 མཐའ་མ་འངང་གི་ཡུལ་དུ་དམག་སར་གཤེགས།།
 དེ་ཡི་བང་སོ་ལྷགས་རིས་བསྐྱར་བ་ཡི།།
 ལྷ་རི་ཅན་ཞེས་གྲགས་པ་རྟོར་གྱིས་བརྟེགས།།
 གྲལ་ནི་མང་སྤང་བང་སོའི་གཡོན་དུ་ཡོད།།
 འདུས་སྤང་སྒྲོན་པོ་རྩལ་ཆེན་མི་བདུན་བྱང་།།
 (རྟོག་རིང་ལ་ནག་པོས་ནགས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཆེ་ཐེག
 རྟོག་སྤང་ཁམས་ཀྱིས་བྱང་གི་གཡག་གྲུས་པོ་ཆེ་ཐེག
 འགོས་གཡག་ཆུང་གིས་ཤ་བའི་རྒྱད་བྱ་བྱེ་མས་བཀའ་ནས་སྤང་ལ་བསྐྱོར།
 གཞོན་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མདའ་སྟེ་ཁ་མས་གནམ་མཐོངས་ནས་བྱ་ཁྲའི་རྟེན་པ་གཙོད།
 ལྷས་རྟོན་གདོང་ཅན་གྱིས་མདའ་ཡིས་མིག་རྒྱང་གསུམ་མཆོམས་ཀྱི་འབེན་ལ་ཕོག
 ཅག་རོ་འབྲོང་བཞེར་གྱིས་འབྲོང་ཐུར་དུ་རྒྱག་པ་གྱེན་ལ་འཐེན།
 གཞོན་ཁྲི་བདུན་གཡུ་བྱེན་གྱིས་རྟ་གཡང་ལ་མཆོང་པ་གྱེན་ལ་འཐེན་སྐད།)
 བཅོན་པོ་རང་ཉིད་སྟོབས་རྩལ་ཆེ་བ་དང་།།
 རྩལ་ཆེན་སྒྲོན་པོ་བདུན་གྱི་གཞོགས་འདེགས་འོག།
 རྒྱལ་རབས་གསུམ་རིང་བོད་ལ་བྱིན་ཆེ་བའི།།
 དབང་ཆེན་མགར་གྱི་མི་རྒྱད་པལ་ཆེར་བཀུམ།།
 ཁག་ཅིག་བློས་ནས་ཐང་ལ་མགོ་འཇུལ་བས།།

ཐང་གི་དམག་དཔོན་ཆེན་མོར་བསྐོས་ཞེས་གྲགས།

ཁྱི་ལྷ་གཙུག་བརྟན་སྐབས།

འདུས་སྤངས་པོ་ཁྱི་ལྷ་གཙུག་བརྟན་ཉིད།

ལྷན་དཀར་ལ་འབྱུངས་པོ་བྱང་འཕང་ཐང་བཅིགས།

བརྟན་མོ་གཅིག་བཞེས་སྤངས་ཀྱང་གཅིག་ཅམ་འབྱུངས།

ཆུང་ནས་བགྲེས་ཉམས་སྤྲོ་ར་བཟང་བས་ན།

ཁོང་གི་མཚན་ལ་མེས་པོ་ཨག་ཆོམས་ཟེར།

སྤྱ་ཁང་ལྷ་བཞེངས་མདོ་ལྷ་སྤན་དབྱེད་བརྒྱུར།

དེ་ཡི་བང་སོ་ཟུ་ར་རི་ལ་བཅིགས།

གལ་ནི་འབྲུལ་གྱི་རྒྱལ་པོའི་གཡོན་ན་ཡོད།

མིང་ནི་སྤྱ་རི་གཙུག་ནམ་བྱ་བ་ལགས།

ཁྱི་སྤངས་ལྷ་བཅན་སྐབས།

ཁྱི་ལྷ་སྤངས་པོ་ཁྱི་སྤངས་ལྷ་བཅན་གྱིས།

བརྟན་མོ་ལྷ་བཞེས་སྤངས་ནི་བཞི་ཅམ་འབྱུངས།

ཤར་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོའི་བར་དུ་དབང་མཛད་དེ།

རྒྱ་རྗེ་གསར་བསྐོས་ཁྱི་ལོ་འཇའ་ས་བསྐྱགས།

སྤྱ་ཕྱོགས་རྒྱ་བོ་གཞུང་འགྲམ་ལ་ཐུག།

འཛམ་གླིང་སྤངས་གཉིས་ས་ལ་དབང་བྱས་ཤིང་།

རང་རྒྱུད་ཤར་གསུམ་མཁན་པོ་སྤྱན་དྲངས་ནས།
 རབ་བྱུང་ཟླ་བཅུགས་དམ་ཚེས་དཔག་མེད་བསྐྱར།
 གཅུག་ལག་དང་པོ་དཔལ་གྱི་བསམ་ཡས་བཞེངས།
 ཚེས་མི་བཞིག་པའི་བཀའ་གཅིགས་ལན་གཉིས་བཅས།
 རྩེ་ཡི་གདུང་རབས་འབངས་ཀྱི་ས་བཅད་སོགས།
 གཏམ་དང་ལོ་རྒྱུས་པོ་ཏི་མང་པོ་མཛད།
 སྐྱ་ཡི་བང་སོ་ཟུ་ར་རི་ལ་བཅིགས།
 རང་དུ་དཀོར་ནོར་རིན་ཆེན་མང་པོས་བཀའ།
 གལ་ནི་ཡབ་ཀྱི་རྒྱབ་ངོས་གཡས་ན་ཡོད།
 མིང་ནི་འབྲུལ་རི་གཅུག་སྤང་བྱ་བ་ལགས།
 མ་གྲོངས་ཉིད་ཀྱིས་བཅིགས་པའི་བང་སོ་ཡིན།
 དེ་ཡི་འབྲམ་ན་དོ་རིང་བཅུགས་སོ་སྤྲད།
 འགོས་ཀྱི་སློན་ཆེན་ཁྲི་བཟང་ཡབ་ལྷ་བ་ཀྱིས།
 མཛེངས་པའི་ལས་སུ་མི་གསོད་སྟོང་འཇལ་དང་།
 བཟའ་ཚང་བྱེ་བའི་ཁྲིམས་སོགས་གཏན་པབ་ནས།
 ཕྱི་རབས་སློན་པོ་གཡར་ཁལ་ཆུང་བ་བྱས།
 དེ་ཕྱིར་མཛེངས་མི་བདུན་གྱི་དུག་པ་ཡིན།
 ལྷག་བཅན་གདོང་གཟིགས་སློན་པོ་གཉེར་གྱི་བྱས།

མཛངས་པའི་ལས་སུ་དབྱར་རྩ་དགུན་དུ་བསྐྱམས།

དམངས་ལ་ཕྱགས་རིགས་གསོ་བའི་ཐབས་ལམ་བསྟན།

དེ་ཕྱིར་མཛངས་མི་བདུན་གྱི་མཐའ་མར་གྲགས།

ཕུ་ནི་བཅན་པའི་སྐབས།

ཁྱི་སྒོང་སྐས་པོ་ཕུ་ནི་བཅན་པོ་ཡིས།

བོད་ཁམས་ཡོངས་ལ་དབུལ་ཕྱག་ལན་གསུམ་སྟོམས།

ལོ་གཅིག་ཟླ་དགུ་བཅུ་མཛད་ཡུམ་གྱིས་བཀོངས།

དེ་ཡི་བང་སོ་ཁྱི་ལྷའི་གཡས་སུ་བཅུགས།

མིང་ནི་ལྷ་རི་ལྷེམ་པོ་ཟེར་རོ་སྟེ།

ཕུ་རུག་བཅན་པོས་ཉེས་མེད་མི་བསང་བས།

བྱང་དུ་སྐྱགས་ནས་རྒྱལ་བུ་མ་ཐོབ་སྟེ།

དེ་ཡི་བང་སོ་དོན་མཁར་མདའ་རུ་བཅུགས།

མིང་ནི་ཀྱ་རི་ཀྱང་ལྷེམ་ལགས་སོ་སྟེ།

བཅན་པོ་སངས་ལགས་ཀྱི་སྐབས།

ཁྱི་སྒོང་སྐས་པོ་ཁྱི་ལྷེ་སྒོང་བཅན་ནམ།

མཛིང་ཡོན་སངས་ལགས་ཞེས་འབོད་བ་དེས།

བཅུན་མོ་གཉིས་བཞེས་སྐས་ནི་ལྷ་ཅམ་འབྱུངས།

སྐར་ཆུང་དོ་རྩེ་དབྱིངས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་བཞེངས།

ཆོས་མི་བཞིག་པའི་དབུ་སྒྲུང་བཀའ་བཅད་དེ།

དམ་ཆོས་འགྱུར་རོ་ཅོག་གི་དཀར་ཆག་པལ།

ཁམས་ཀྱི་ལྷན་མའི་བྲག་ལ་གསུང་རབ་བརྟོན།

ལོ་གྲངས་སུམ་ཅུ་ཙ་གཉིས་སྲིད་བསྐྱེད་ཏེ།

དགྲུང་ལོ་ང་བཞི་པ་ལ་སྒྲགས་ཕྱར་འདས།

དེ་ཡི་བང་སོ་འཕྲུལ་རྒྱལ་མདུན་ན་ཡོད།

རིན་ཆེན་ལོ་ར་བཀའ་རྒྱལ་ཆེན་འཕྲུལ་རིང་གྲགས།

ཁྱི་རལ་པ་ཅན་གྱི་སྐབས།

སད་ན་ལེགས་སྤྲས་ཆོས་རྒྱལ་རལ་པ་ཅན།

དངོས་ཀྱི་མཚན་ནི་ཁྱི་གཙུག་ལྷེ་བཅན་ཡིན།

བཙུན་མོ་ལྷ་ཅམ་བཞེས་ཀྱང་སྤྲས་མ་བྱུང་།

དཔེ་མེད་ཏུ་ཞང་དོ་ཡི་ལྷ་ཁང་བཞེངས།

བོད་དང་རྒྱ་གཉིས་ལྷར་འཁོན་རྒྱབ་བསྐྱར་ནས།

ཕྱི་རབས་མཛེའ་གཙུགས་ཆུ་ལྟར་རིང་བའི་སྤང།

པན་ཚུན་དུམ་སྤྱིག་ཆེངས་དོན་དོ་རིང་བཙུགས།

བོད་རྒྱའི་ས་མཚམས་གྲང་གྲུ་མི་རུར་བྱས།

ཕྱིན་ཆད་བོད་རྒྱ་རང་རང་ཡུལ་ན་སྤྱིད།

པན་ཚུན་དམག་འབྲུག་མི་བྱེད་མནའ་གཅོགས་བཅས།

དགུང་གངས་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཅིག་མིང་བསྐྱངས་ཏེ།

མཐའ་མ་སློན་པོ་སྤྲུལ་གྱིས་བཀོངས་ཞེས་གྲགས།

དེ་ཡི་བང་སོ་དོན་མཁར་མདའ་རུ་བརྟེགས།

མིང་དུ་བྲི་སྟངས་མང་རི་ལགས་པ་སྟེ།

བང་སོར་ནོར་མེད་རྩོད་ཅིང་ཡི་གེ་མེད།

སྤང་དར་འུ་དུམ་བཙན་གྱི་སྐབས།

སད་ན་ལེགས་གྱི་སྤྲུལ་ལཱེ་ཆུང་བ་སྟེ།

བདུད་རྒྱལ་སྤང་དར་རུ་ཙུ་ཅན་ཞེས་བྲེ།

དངོས་གྱི་མཚན་ནི་དར་མ་འུ་དུམ་བཙན།

བཙུན་མོ་གཉིས་བཞེས་འོད་སྤང་ཡུམ་བཙན་འཁྱུངས།

སྐབས་དེར་བཙུན་ལཱེ་ཆུང་འདས་གྱི་རིང་ལུགས་པས།

བོད་འབངས་པལ་ཆེར་ཆོས་གྱི་བྲན་དུ་བཞག།

དམག་གི་ལས་སྤངས་མཐའ་ཡི་སོ་ལ་སློད།

ཞང་གསུམ་སློན་བཙན་ཆོགས་ལས་དབང་ཆེན་ས།

བོད་གྱི་མིང་དབང་ཆོས་ལ་ཤོར་བའི་དུས།

རྒྱལ་པོས་ཆོས་བསྐྱབས་སློན་གྱིས་རྒྱལ་པོ་བཀུས།

དེ་ཡི་བང་སོ་འཕྲུལ་དང་རྒྱལ་ཆེན་བར།

བང་རིམ་འཁོར་ལོ་ཅན་བརྟེགས་འཕྲོ་ཅན་ལུས།

དེ་ནས་བོད་འབངས་ཡོངས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ནི།

ཟླ་བ་མར་ངོ་བཞིན་དུ་འགྲིབ་པར་གྱུར།

རྒྱལ་ཁྲིམས་སོག་རྩལ་ཕོན་ཐག་བཞིན་དུ་ཞིག།

སོ་སྤང་དམག་ནམས་སྟོན་ཀའི་སྤྲིན་ལྗར་བྱེ།

བོད་ཀྱི་མངའ་ཐང་དགུན་ཁའི་ཚུ་བཞིན་བྲི།

འགྲོ་བའི་ཕན་བདེ་ནམ་མཁའི་འཇའ་ལྗར་ཡལ།

གནམ་ཐེ་འོད་སྤང་སྐབས།

སྤང་དར་སྤུང་པོ་གནམ་ཐེ་འོད་སྤང་ཞེ།

སོ་བྲང་ཡུམ་བྱ་བཟླ་སྤང་བཅུད་དུ་འབྱུངས།

བཅུན་མོ་གཉིས་བཞེས་སྤུང་ནི་གཅིག་ཙམ་སྤྲེས།

ཚུན་མའི་སྤུང་པོ་སྤྲི་ཐེ་ཡུམ་བཟླ་དང་།

སྤྲན་གཉིས་མ་འཆམ་དབང་རིས་དུམ་བྱར་ཆད།

མཐའ་མ་སོ་བྲང་འཕང་ཐང་མ་རུ་གཤེགས།

དེ་ཡི་བང་སོ་འཕུལ་རྒྱལ་རྒྱབ་ན་ཡོད།

མིང་ནི་སྤྲེས་བྱ་ལྟ་བུ་བཞེན་བྱ་བ་ལགས།

བཙན་པོའི་བང་སོ་བཅེགས་པ་དེ་ནས་རྒྱབ།

བོད་སིལ་བྱར་འཕྲོར་ཚུལ།

དེ་ཡང་བོད་ཁམས་སིལ་བྱར་འཕྲོར་ཚུལ་ནི།

འོད་སྤང་ཡུམ་བརྟན་མ་འཆམ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱིས།
 དབྱས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་དབྱ་རྩ་གཡོ་རྩ་འབྱགས།
 སོ་བྲང་ནང་དུ་ཆེན་མ་རྒྱན་མ་འབྱགས།
 མཐའ་མཚམས་ཁུལ་དུ་སོ་སྤང་པན་ཚུན་འབྱགས།
 འབངས་རྣམས་ཤ་ཟན་རྩམ་ཟན་བྱེ་ནས་འབྱགས།
 འབྱགས་ཀྱང་བཅན་པོའི་ཆབ་སྲིད་མ་འཇིག་ཅམ།
 མངའ་བདག་འོད་སྤང་ཕྱོགས་ཀྱིས་ཟིན་གྱུར་ཀྱང་།
 མཐའ་མ་འོད་སྤང་གས་པོ་དཔལ་འཁོར་བཅན།
 སློན་པོ་སྟག་རྩེ་གཉགས་ཀྱིས་བཀོངས་པ་ནས།
 བཅན་པོའི་ཆབ་སྲིད་ཀ་བ་མང་ནས་འབྱེལ།
 རྒྱལ་ཁམས་འཛོར་ནས་སོ་ཁ་བརྒྱད་དུ་ཆགས།
 འབྲོ་ཅོག་གཉིས་ཀྱིས་གཙོ་བོར་བྱས་པ་ཡི།
 གོམ་པ་སྟ་རྩེར་བཅན་པོའི་མཁར་བརྩིགས་ནས།
 གཙང་སྟོད་ཕྱོགས་སུ་རྩེ་དཔོན་ཆན་གཅིག་ཆགས།
 རྒྱང་དང་སྤང་གིས་གཙོ་བོར་བྱས་པ་ཡི།
 འབྲང་མཁར་བྱེ་ཅན་བཅན་པོའི་མཁར་བརྩིགས་ནས།
 རྩ་མཚམས་གཞུ་སྟེར་རྩེ་དཔོན་ཆན་གཅིག་ཆགས།
 སྟོ་དང་མ་ཡིས་གཙོ་བོར་བྱས་པ་ཡི།

ཟླ་ཡུལ་དོམ་པར་བཅན་པོའི་མཁར་བརྩིགས་ནས།
 འཕན་ཡུལ་ཟ་གང་རྗེ་དཔོན་ཚན་གཅིག་ཆགས།
 མཆིམས་གཉགས་གཉིས་ཀྱིས་གཙོ་བོར་བྱས་པ་ཡི།
 ལྷ་མོ་ཡར་མར་བཅན་པོའི་མཁར་བརྩིགས་ནས།
 ཡར་སྤང་སྟོད་དུ་རྗེ་དཔོན་ཚན་གཅིག་ཆགས།
 ལྷ་བ་ཤུད་པུ་གཉིས་ཀྱིས་གཙོ་བྱས་པའི།
 བྱ་ཚང་སྤང་སྤར་བཅན་པོའི་མཁར་བརྩིགས་ནས།
 ལྷོ་བྲག་གཏམ་ཤུལ་རྗེ་དཔོན་ཚན་གཅིག་ཆགས།
 ལུ་དང་གཉགས་ཀྱིས་གཙོ་བོར་བྱས་པ་ཡི།
 སུ་གུད་ཙེ་མཁར་བཅན་པོའི་མཁར་བརྩིགས་ནས།
 འཕྱོངས་རྒྱས་ཕྱོགས་སུ་རྗེ་དཔོན་ཚན་གཅིག་ཆགས།
 གསས་སྒྲེ་གཡུ་སྒྲེ་གཉིས་ཀྱིས་གཙོ་བྱས་པའི།
 ལྷ་རི་བྲེས་སྤར་བཅན་པོའི་མཁར་བརྩིགས་ནས།
 ཀོང་པོའི་ཕྱོགས་སུ་རྗེ་དཔོན་ཚན་གཅིག་ཆགས།
 རྗེ་དཔོན་དེ་དག་དབང་བཅན་ཁྲལ་ཕྱེ་བས།
 མཐའ་མ་ཁེང་ནམས་རྗེ་ལ་ངོ་ལྷག་བྱས།
 རྗེ་མོ་འབེ་བཟས་འོད་འབར་ཁེང་ལྷག་བྱས།
 དབའས་ཀྱིས་བྱ་རུབ་དཔེ་སྤངས་ཁེང་ལྷག་བྱས།

གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་འབངས་ཀྱན་ཁེང་ལོག་ནས།

སུ་ལའང་ཁྲལ་དང་ཁྱ་ལག་བབས་མ་སྤྲད།

དེ་ཆེ་རྗེ་ཆེན་པལ་གྱིས་བང་སོ་བྱས།

གཉགས་གྱིས་གྲང་རི་གྲང་བཅན་བང་སོ་བྱས།

ཤུད་བྱས་ཁྱི་སྒྲོང་རྗེ་བཅན་བང་སོ་བྱས།

སྟྭ་བས་མང་སྒྲོང་མང་བཅན་བང་སོ་བྱས།

ཁྱ་ཡིས་འདུས་སྒྲོང་མང་རྗེའི་བང་སོ་བྱས།

བང་སོ་ཐོབ་པ་རྣམས་གྱིས་ཉན་མོ་བྱས།

མ་ཐོབ་རྣམས་ཀྱང་མཆན་མོ་སྐྱོག་ཏུ་བྱས།

སྒྲོན་ཆེ་མངའ་ཐང་དགྲང་ལ་རེག་པ་ཡི།

བཅན་པོའི་རྒྱལ་རབས་མི་ལམ་བཞིན་དུ་ཡལ།

མཐའ་ཡི་སོ་ཁ་པལ་ཆེར་རྒྱ་ལ་ཤོར།

ནང་དུ་ཁེང་ལོག་པ་མེས་དུར་ས་བསྔགས།

ལས་ངན་འདི་འདྲར་གདོན་གྱིས་བཏབ་པ་འམ།

ཀྱི་མ་སྒྲོན་བསགས་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན།

གསང་བ་ཕྱ་རྒྱ་ཅན།

གྲི་གུམ་བཅན་པོ་ལོ་ངམ་མདའ་ཡིས་བཏོངས།

གནམ་རི་སྒྲོང་བཅན་སྒྲོན་པོའི་དུག་གིས་བཏོངས།

ལྷ་ཆ་ལྷ་དཔོན་ཁྱི་བཟང་སྟོན་གྱིས་བཀྲོངས།
 ཁྱི་སྟང་ལྷ་བཙན་རྟ་ཡིས་བརྟུགས་ཏེ་བཀྲོངས།
 ལྷ་ལྷ་བཙན་པོ་རང་གི་ཡུམ་གྱིས་བཀྲོངས།
 ཁྱི་ལྷ་སྟང་བཙན་སྟག་གི་མདའ་ཡིས་བཀྲོངས།
 ལྷ་རྟག་བཙན་པོ་སྟ་ནམ་པ་ཡིས་བཀྲོངས།
 ཆོས་རྒྱལ་ཁྱི་རལ་སྟོན་པོ་སྟག་གྱིས་བཀྲོངས།
 རྒྱལ་པོ་སྟང་དར་ལྷ་ལྷ་དཔལ་རྟོས་བཀྲོངས།
 གནམ་རི་འོད་སྟེང་ཅེ་རེའི་དྲག་གིས་བཀྲོངས།
 མངའ་བདག་དཔལ་འཁོར་སྟག་ཅེ་གཉགས་གྱིས་བཀྲོངས།

བཞི། དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱ་བའི་སྐབས།

ས་སྐྱ་ཞེས་པ་ནི་ཐོག་མར་ཡུལ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་མིང་ཡིན་ཅིང་། ཡུལ་དེར་འཁོན་རིགས་
 གྱིས་དབང་བྱས་པ་ནས་ས་སྐྱ་ཞེས་པའི་མིང་དེ་ཡུལ་དང་། སྤིང་དབང་། ཆོས་ལུགས་བཅས་
 ལག་མང་པོར་གོ་དགོས་པར་གྱུར། དེ་ཡང་དང་པོ་འོད་གསལ་གྱི་གནས་(བསམ་གཏན་གཉིས་
 པའི་གནས་ཤིག་སྟེ་དེར་གནས་པའི་སྟེ་འོད་གྱིས་གནས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་གསལ་བར་བྱེད་པས་ན་འོད་གསལ་
 ཞེས་ཟེར)ནས་ལྷ་སྐྱ་རིང་དང་། གཡུ་རིང་། གཡུ་སེ་གསུམ་མི་ཡུལ་དུ་བབས་པའི་རྒྱུད་དུ་
 བཤད་ཅིང་། དང་ཐོག་རྒྱུད་བ་གཡུ་སེས་མི་རྗེ་མཛད་ཅིང་དེ་ལ་སྟག་བཞི་བྱང་བར་བཤད་
 ཀྱང་དང་གི་ས་སྐྱའི་གདུང་ནི་བར་པ་གཡུ་རིང་གི་རྒྱུད་དུ་འདོད། དེས་ན་རྒྱུད་བ་གཡུ་སེ་
 དང་ཆེ་བ་སྐྱ་རིང་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུད་ཆད་པའོ། དེ་དག་གི་རྒྱུད་པ་ཡུལ་གང་དུ་མཆེད་པ་དང་
 མཛད་རྗེས་གང་ཞིག་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནི་ད་པན་མ་མཛོང་། གང་ལྟར་གནམ་ལྷ་
 མཆེད་གསུམ་ནས་མ་སངས་གཡལ་སྟངས་སྐྱེས་བར་ཁོང་རྣམ་པའི་གདུང་རྒྱུད་ལ་འོད་གསལ་
 ལྷ་ཡི་གདུང་ཟེར། མ་སངས་གཡལ་སྟངས་སྐྱེས་གྱིས་སྟོན་པོ་གཉའ་རིངས་སྟག་མེད་བསད་

ནས་དེའི་ཆུང་མ་འཕྲོག་པ་ལ་སྤྲུལ་གཅིག་བྱུང་བར་སྟོང་དང་སྟོན་པོ་འཁོན་པའི་བར་དུ་བྱུང་
 བས་མིང་ཡང་འཁོན་བར་སྐྱེས་ཞེས་བཏགས། གཡའ་ཕུག་འཁོན་བར་སྐྱེས་ནས་འཁོན་
 དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོའི་བར་ཁོང་རྣམ་པའི་གདུང་རྒྱུད་རྣམས་ལ་ངེ་མེད་འཁོན་གྱི་གདུང་
 ཟེར། འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོས་གཙང་དཔོན་པོ་རིའི་ཞོལ་དུ་དཀོན་པ་
 བཏབ་(༡༠༧༩)པ་དང་། ཡུལ་གྱི་ཁ་དོག་དང་བསྐྱུན་དེ་ནས་བཟུང་ད་ལྟའི་བར་ཁོང་རྣམ་
 པའི་གདུང་རྒྱུད་དང་ཆོས་ལུགས་བྱུང་མཐའ་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱེ་བ་
 ཞེས་ཟེར་ཞིང་། དང་པོ་འོད་གསལ་སྟོན་པའི་གདུང་། བར་དུ་ངེ་མེད་འཁོན་གྱི་གདུང་། མཐའ་
 མ་དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱེའི་གདུང་སྟེ་མཆོན་མཆོག་གསུམ་ལྷན་གྱི་གདུང་རྒྱུད་པོད་གངས་ཅན་
 ར་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཐད་ནས་མཛད་རྗེས་ཆེ་བར་བྲགས་སོ།

དེ་ཡང་དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱེ་བའི་སྲིད་དབང་ནི་པོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ལ་བྱུང་བ་ཞིག་སྟེ། འཛིན་
 རྒྱུད་གི་སྟེ་ཆོན་དེ་ལ་བྲི་རབས་དང་དཔོན་རབས་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་། བྲི་རབས་ལ་ངེས་
 པར་གདུང་རྒྱུད་དང་ཆོས་བརྒྱུད་གཉིས་ཀ་ས་སྐྱེ་ཡིན་དགོས་མོད། ས་སྐྱེའི་དཔོན་རབས་ལ་
 གདུང་རྒྱུད་དང་ཆོས་ལུགས་ས་སྐྱེ་ཡིན་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད། ལམ་ལུགས་དེ་ནི་དེང་གི་
 བྲིས་མཆོས་བལ་ཡུལ་ལ་མཆོན་ན། བྲི་རབས་ནི་རྒྱལ་པོའི་གདུང་རྒྱུད་དང་དཔོན་རབས་ནི་
 སྲིད་སྟོན་དང་འབྲུ་པོ་ཡོད། དེ་ཡང་བྲི་རབས་དང་པོ་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ནས་
 དང་། དཔོན་རབས་དང་པོ་སྟོན་ཅེ་བ་ཤུག་བཟང་པོ་ནས་ཅི་སྟོལ་བྱུང་མོད། འཕགས་པ་རྒྱ་
 རྟེན་དུ་ཡང་ཡང་ཕེབས་དགོས་པ་དང་ཆོས་སྟོན་འཆད་རྩོམ་ལ་བྲེལ་སྟབས་ཀྱིས་གཙུང་
 འགྲོ་མགོན་ཕྱག་ན་ལ་ས་སྐྱེའི་ཆོས་སྲིད་རྒྱུད་བའི་འགན་དབང་ཡོངས་རྫོགས་སྤྱད་ཀྱང་།
 ཕྱག་ན་རིང་མིན་འདས་གོངས་གྱུར་པར་བརྟེན་ཤུག་བཟང་པོ་དེའི་ཆབ་མཆོན་ལྟ་བུ་དཔོན་
 ཆེན་དུ་བསྐྱོས་པ་ཡིན་པས། འཕགས་པ་དང་ཕྱག་ན་གཉིས་ནི་བྲི་རབས་དང་དཔོན་རབས་
 གཉིས་ཀ་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཀྱང་རིགས་པས་མི་གཞོད་ཅིང་། ཁོང་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་ཟུར་
 ར་འགྲོ་མགོན་ཞེས་འབོད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཅི་ཡིན་སོགས་དབྱུང་རྒྱུ་འགའ་རེ་ཡོད།

དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱེ་བས་(༡༢༥༩-༡༣༥༩)མེ་ལོ་གོ་དགུ་རིང་པོད་ལ་དབང་བསྐྱུར་བ་དང་།
 སྐབས་དེར་པོད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ནི་ས་སྐྱེ་རང་ན་ཡིན་ཅིང་། དེའི་སྲིད་རྒྱུད་བྲི་རབས་རྟེན་གངས་
 ཅོམ་སྟོས་ན། ས་སྐྱེའི་སྲིད་རྒྱུད་བྲི་རབས་དང་པོ་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ནས་ཏུ་

དབེན་སྒོ་གོས་རྒྱལ་མཚན་བར་དེ། ཏཱ་དབེན་སྒོ་གོས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རིང་ས་སྐྱའི་སྤྱི་དབང་
 ཕག་སྐྱའི་ལག་ཏུ་ཤོར་ཡོད། ཁྱི་རབས་འདི་ནི་དཔལ་ས་སྐྱ་བས་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ལ་
 དབང་བསྐྱར་བའི་སྤྱི་དབང་དབུས་བརྟེས་པ་ནས་ཅིས་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་ས་སྐྱའི་ཁྱི་རབས་
 འདི་འཁོན་དགོན་མཚན་རྒྱལ་པོ་ནས་ཅི་དགོས་པས། དེ་ལྟར་ཅིས་ཆེ་འགོ་མགོན་འཕགས་
 བ་དཔལ་ས་སྐྱའི་ཁྱི་རབས་བདུན་པ་ཡིན་པར་ཤེས་དགོས།

ཁྱི་རབས་གྱི་འབྲུངས་འདས།

༡༡འགོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ། ༡༢༣༥-༡༢༥༠

༢༡བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་ལ་རྒྱུ་ཏ། ༡༢༥༤-༡༢༥༧

༣༡ཤར་པ་འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན། ༡༢༥༧-༡༣༠༤

༤༡བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་བཟང་པོ་དཔལ། ༡༢༥༨-༡༣༢༢

༥༡མཁས་བཙུན་ནམ་མཁའ་ལེགས་པ། ༡༣༠༥-༡༣༤༣

༦༡ལྷ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན། ༡༣༤༣-༡༣༧༥

༧༡ཏཱ་དབེན་སྒོ་གོས་རྒྱལ་མཚན། ༡༣༧༥-༡༣༩༤

གཉིས་པ་ས་སྐྱའི་དཔོན་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་རབས་རྒྱུང་གངས་ཅམ་སྒོས་ན། ༡༡དཔོན་ཆེན་དང་
 པོ་ཤུག་བཟང་པོ། ༢༡ནང་གཉེར་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ། ༣༡ཁང་བཙུན། ༤༡ལ་སྟོད་སྒང་
 དཀར་བ་རིན་ཆེན་དཔལ། ༥༡ཤངས་མཁར་པོ་ཆེ་བ་བྱང་རིན། ༦༡ལུ་མ་བ་རྒྱས་དཀར་བ་
 ཀུན་དགའ་གཞོན་ནུ། ༧༡འཕན་ཡུལ་བ་གཞོན་ནུ་དབང་ཕྱག་ ༨༡བྱང་རྩོད། ༩༡མག་སྟེན།
 ༡༠༡ཤེས་ཕྱག་གཞོན་ནུ་དབང་ཕྱག་ ༡༡དེ་དང་འཕན་ཡུལ་བ་གཞོན་ནུ་དབང་ཕྱག་གཉིས་མི་
 འདྲ་སྟུང་། ༡༢༡ལེགས་པ་དཔལ། ༡༣༡མེད་དཔལ། ༡༤༡འོད་ཟེར་མེད། ༡༥༡འཕན་ཡུལ་བ་
 གཞོན་དབང་གི་བྱ་ཡིན། ༡༦༡ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན། ༡༧༡དོན་ཡོད་དཔལ་བཟང་། ༡༨༡རྒྱ་
 བག་ཏུ་གཤེགས། ༡༩༡ཡོན་བཙུན། ༢༠༡ཡང་འོད་ཟེར་མེད། ༢༡རྒྱལ་བ་བཟང་པོ།
 ༢༢༡དབང་ཕྱག་དཔལ། ༢༣༡བསོད་ནམས་དཔལ། ༢༤༡ཡང་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ། ༢༥༡དབང་

ཕྱག་བཙུག་འགྲུས་རྣམས་སོ། དེ་བ་དམར་སོགས་སུ་དབང་བཙུག་གི་གཤམ་དུ་དཔོན་ཆེན་དུ་
མ་ཞིག་བགྲངས་ཀྱང་། རྒྱལ་བཟང་དང་དབང་བཙུག་གཉིས་མ་འཆམ་པར་ནང་འབྲུག་པའི་
གོ་སྐབས་དང་བསྐྱེད་ནས་ས་སྐྱའི་སྤྱི་དབང་ཕག་གྲུའི་དབང་གིས་འཕྲོགས་པའོ། འོན་ཀྱང་
ལ་ལ་པ་ཆེན་པོའི་དེབ་ཐེར་དང་ཞུ་སྐབ་པའི་དེབ་ཐེར་སོགས་སུ་ས་སྐྱའི་སྤྱི་དབང་ཤོར་
བའི་རྒྱ་རྒྱུན་བཤད་པའི་སྐབས་སི་དུའི་བཀའ་ཆེམས་ཀྱི་ལྷང་བྲངས་ནས། “དཔོན་ཆེན་ནམ་
མཁའ་བརྟན་པ་འདི། ར་སོ་གཞོན་པས་ལན་པ་དང་།” ཞེས་ཡང་ཡང་འབྱུང་ཞིང་། སུམ་
པ་ཆོས་འབྱུང་ལས་ནི་ནམ་མཁའ་བརྟན་པའི་པ་རྩི་རྩེ་མགོན་པོས་ཀྱང་ས་སྐྱའི་དཔོན་ཆེན་
བྱས་པར་བཤད་འདུག།

ལར་ནས་ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་ངོ་མཚར་བང་མཛོད་དང་། དེའི་ཁ་སྐོང་རྣམས་སུ་སྐབས་
བབ་གིས་གདུང་རབས་ཁོ་ན་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་བཤད་པ་ལས། དཔོན་ཆེན་འདི་རྣམས་ཀྱི་
བྱང་རབས་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་ཞོར་དུ་འོང་བ་ཡང་ཚོན་བྱས་པ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པས། འདི་
དག་གི་འབྱུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཆོགས་སོགས་ཞིབ་པར་ཤེས་པར་དགའ་ཡང་། སུམ་པ་ཆོས་
འབྱུང་སོགས་སུ་དཔོན་རབས་འདི་དག་ལ་བོད་སྤྱིའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བཤད་ཅིང་། ས་སྐྱའི་
གདུང་རབས་ནི་ས་སྐྱའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་སློག་ཤིང་ཡིན་པ་སྤྱོད་མེད་ཁར། བོད་སྤྱི་ལའང་ཆོས་
དང་རིག་གནས་གང་ཅིར་བཀའ་དྲིན་ལྷག་པར་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། ཕྱིས་སུ་རྒྱ་རྒྱུ་གི་
འཇའ་ས་ཕུལ་ཕུལ་ཞིག་དང་བོད་མིས་བྱིན་ཆེབས་ཞུ་ཕུལ་འདྲ་ཞིག་ལས། རྟོན་ངོ་མའི་བོད་
ནང་ཁུལ་གྱི་སྤྱི་དབང་ནི་དཔོན་རབས་འདི་དག་གི་ལག་པར་ཡོད་ཆོད།

ལྷ་དཔལ་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་སྐབས།

སྤྱིར་ཕག་མོ་གྲུ་པ་ཞེས་པ་འདི་ས་མིང་དང་དགོན་མིང་དུ་འདོད་མཁན་ཡོད་པས། རྩི་རིན་
པོ་ཆེ་ལ་ཚོང་ཁ་པ་ཞེས་པ་དང་འདྲ་བར་ས་མིང་མི་ལ་ཐོགས་པའམ། གང་ལྟར་ཕག་མོ་གྲུ་
པ་ནི་ཁམས་པ་རྩི་རྩེ་རྒྱལ་པོའི་མཚན་ཡིན་ལ། ཁོང་གིས་བོད་སྤྱི་ཁུལ་བྱང་རྒྱུ་ཤིང་གི་
ནགས་ཁྲོད་དུ་གདན་ས་ཐེལ་གྱི་དགོན་པ་བཅུ་པ་ནས་དགོན་པ་དང་ཆོས་བརྒྱུད་བཅས་
ལ་ཡང་ཁོང་གི་མཚན་ནས་བྲས་ཏེ་དཔལ་ཕག་མོ་གྲུ་པའམ་ཕག་གྲུ་ཞེས་འབོད། ཁོང་འདས་
ནས་བཀའ་བརྒྱུད་བསྟན་པའི་ཆུ་མགོ་དཔལ་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་གདན་ས་ཉམ་དམན་དུ་གྱུར་

པ་ན། འབྲི་གུང་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོས་རང་གི་སྒོ་བ་མ་རྒྱུ་མ་གྱི་རྒྱུད་པ་སྤྱན་པ་ཐུགས་པ་
འབྱུང་གནས་ཕག་གྱུ་འཇིག་པ་ཐེལ་ལ་བཏང་ནས་“ང་ཡི་སྒྲ་མའི་གདན་ས་བརྒྱ་འགྲུ་
དང་སྒྲོང་འགྲུ་གཏོང་དགོས་”གསུངས། དེ་རྗེས་སྤྱན་པ་དང་པ་སྤྱན་གྱི་རྒྱལ་སྤྱོད་ཐོག་རྒྱག་
པས་ཁོང་གི་ཆོས་བྱས་ཤིང་། རྒྱལ་སྤྱོད་ཐོག་རྒྱག་པའི་སྤྱོད་མཆོད་དོན་རྗེ་དཔལ་ཕག་གྱུ་འཇིག་
དཔོན་ལ་བསྐོས་པ་དང་། དེའི་གདུང་རྒྱུད་རིང་ཞིག་སོང་བ་སི་ཏུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཆོན་
རྒྱལ་སྤྱོད་ཐོག་རྒྱག་པ་དང་མགོ་རྟེན་བསྐོས་ཏེ་བོད་ཆོས་ཁ་གསུམ་ལ་ལུང་བསྐྱར་བས་ན།
དཔལ་ཕག་མོ་གྱུ་པ་ཞེས་པའི་མིང་དེ་ཆོས་བརྒྱུད་ལས་ཀྱང་སྤྱི་ཕྱོགས་སུ་སྤྱི་བར་གྱུར།

དེ་ཡང་ལགོང་ས་པ་ཆེན་པོས། “མདོ་ཁམས་ལུལ་གྱི་རྒྱ་བའི་མ་མ་ལས། ལྷ་གཟིགས་
གདུང་གི་མདོན་མཐོའི་བསེལ་ཟེར་ཅན། གངས་ཅན་ལེགས་བྲིས་ལམ་དུ་འཕགས་པའི་ཆོ།
རྒྱལ་བཟང་སྤྱི་དགའི་ས་སྒོས་འདོད་པ་འདོ།” ཞེས་པ་ལྟར། དཔལ་ཕག་མོ་གྱུ་པའི་སྤྱི་
དབང་བཟུང་མཁན་ནི་བཤད་མ་ཐག་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གདུང་རྒྱུད་འདི་ཡིན་ལ། རྒྱུད་ཀྱི་
གདུང་རྒྱུད་ནི་ཆོས་པ་མའི་དུས་དེར་མང་ཕྱོགས་སྤྱོད་བཅོན་བྱ་བའི་པོ་མོད་པོ་ཞིག་བྱང་བ་
དེའི་རྒྱུད་ཡིན། མང་ཕྱོགས་སྤྱོད་བཅོན་ནི་བོད་མིའི་གདུང་རྒྱག་གི་ནང་ནས་སྤྱི་ཕྱོགས་དང་།
སྤྱི་ལ་དཀར་ནག་ཁ་གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་སྤྱི་དཀར་གྱི་དྲངས་མ་ཡིན་སྟེ། ཁོང་གིས་
སྤྱི་བྱ་མོ་སྤྱོད་བཅོན་མ་བྱ་བ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པར་སྤྱོད་གཅིག་བྱང་ཡང་རང་གི་སྤྱོད་ཡིན་
མིན་དོགས་པ་སྤྱོད་པར་བཞེན་“མང་ཕྱོགས་གྱི་སྤྱོད་ཡིན་ན་གསོན་ནས་རིགས་རྒྱུད་འཕེལ་བ་
དང་། མིན་ན་བྱ་དང་གཅན་གཟན་གྱིས་ཟ་བར་གྱུར་ཅིག”ཅེས་དམོང་བོར་ནས་རི་རྩེར་
བསྐྱར། ཕྱི་ཉིན་བཟླ་བར་འགྲོ་རྒྱལ་སྤྱོད་ཐོག་རྒྱག་པས་རྒྱུད་པ་དུང་ལྷར་དཀར་བ་
འབྲུལ་བཞིན་ཡོད་པས་མཆོན་ཡང་རྒྱུད་པ་ཞེས་ཐོགས་ཤིང་། དེའི་རྒྱུད་ལ་ལྷ་གཟིགས་རྒྱུད་
ཀྱི་གདུང་རྒྱུད་ཅེས་གསུངས་པ་བྱང་སྤྱི་ བོད་བཅོན་པོའི་རྒྱལ་སྤྱོད་ཐོག་རྒྱག་པ་ཁམས་པ་གོ་ཆ་དང་
རྒྱུད་པ་འོ་ཅ་ན། རྒྱུད་པ་དཔལ་གྱི་སྤྱོད་ཐོག་རྒྱག་པོན་ནས་རྒྱ་གར་ཆོས་རྣམས་བོད་དུ་བསྐྱར།
རྒྱུད་པ་ཤེས་དོན་རྗེས་ཉི་མ་ལྟོང་ལ་མནན། ཡེ་ཤེས་སེང་གེས་དཔལ་ཐང་དུ་ཐག་པ་བཏུལ།
དཔལ་གྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ལྷ་འདྲེ་དམ་ལ་བཏགས། དར་མ་སེང་གེས་དུར་ཁོད་བསེལ་བ་
ཆོས་དུ་བྱོན། དཔལ་གྱི་དོན་རྗེས་ཉི་ཟེར་ལ་ཆོས་གོས་བཀལ། བོད་སེལ་བུའི་རྒྱལ་སྤྱོད་ཐོག་
ཡ་ཞེས་བྱང་ཆུབ་འདྲེ་བཀོལ་གྱིས་སྤྱི་གི་ཡོན་བདག་བྱས་པ་དང་། སྤྱན་པ་ཐུགས་པ་

འབྲུང་གནས་དང་རྒྱལ་མས་ཐོག་རྒྱལ་མོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དགེ་འདུན་ཁྱིམ་ཚོ་བཙོ་བརྒྱད་བཅུ་
དགུ་འཛོགས་པ་སོགས་སྤངས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པར་པོ་ཏི་བསེ་རུར་གསལ།

དཔལ་ཕག་མོ་གྲུ་པས་(༡༩༤༩-༡༩༥༠)མི་ལོ་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུ་ལྷག་རིང་བོད་ལ་དབང་
བསྐྱར་བ་དང་། སྐབས་དེར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ནི་མོ་ཁ་ལྷོ་གདོང་ཅེ་ན་ཡིན་ཅིང་། དེའི་སྲིད་
སྱོང་ཁྲི་རབས་དང་པོ་སེ་རུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་ནས་དཔལ་དག་གི་དབང་བོའི་བར་ཏེ།
དག་དབང་བཟླ་ཤེས་གྲགས་པའི་སྐབས་ཙམ་ནས་རིན་སྤངས་མཚོ་སྐྱེས་རྩོ་རྩེས་དཔོན་ཚབ་
ཐེལ་གཏོང་བྱས་ནས་ཕག་གྲུའི་སྲིད་དབང་དོན་ལ་རིན་སྤངས་པས་བཟུང་ངོ་།

ཁྲི་རབས་ཀྱི་འཁྲུངས་འདས།

༡༩༥༠ལོ་རུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན། ༡༩༠༩-༡༩༥༤

ཨ་གུ་བྱིའ་ཤྲུ་རྒྱལ་མཚན། ༡༩༤༠-༡༩༧༩

ཕ་སྐྱུན་ལྷ་གྲགས་པ་བྱང་ཆུབ། ༡༩༥༤-༡༩༥༦

༤།སྐྱུན་ལྷ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ། ༡༩༥༦-༡༩༥༩

༥།གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། ༡༩༥༩-༡༩༦༢

༦།སྐྱུན་ལྷ་གྲགས་པ་འབྲུང་གནས། ༡༩༦༢-༡༩༦༥

༧།གཙུང་ཀུན་དགའ་ལེགས་པ། ༡༩༦༥-༡༩༦༩

༨།དཔལ་དག་གི་དབང་བོའམ་སྐྱུན་ལྷ་ཚོས་གྲགས། ༡༩༦༩-༡༩༧༧

རྒྱལ་ཁྲི་པ་རིན་སྤངས་པའི་སྐབས།

རིན་སྤངས་ཞེས་པ་ནི་དང་ཐོག་ཡུལ་གྱི་མིང་ཡིན་ལ། ཡུལ་དེ་ལ་དབང་བའི་སྐར་གྱི་གདུང་
རྒྱུད་ནམས་ལ་ཡུལ་མིང་རུས་དང་སྐར་ནས་སྐར་རིན་སྤངས་པ་ཞེས་ཟེར། དེ་ཡང་དཔལ་
ལ་རྒྱལ་བ་ཀམ་པ་མི་བསྐྱོད་རྩོ་རྩེས། “དཀར་ནག་ལས་འབྲས་རྩོགས་པའི་མཁུན་པ་དང་།

མངའ་འབངས་བདེ་བར་སྐྱོད་བའི་བཅེ་བ་དང་། མི་སྲུང་འབངས་སུ་བཀོལ་བའི་ནུས་པ་
 ཅན། རིན་ཆེན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་རིན་མུངས་པ།” ཞེས་བསྟགས་པ་ལྟར། བྱ་སྒྲེར་ནང་སྒྲེར་
 གྲུབ་ཐོབ་སྒྲེར་སོགས་སྒྲེར་རིན་མུངས་པའི་གདུང་རྒྱུད་ནི་གཉའ་ཁྲིའི་དུས་སུ་ལྷ་ཞིག་ས་ལ་
 བབས་པ་བཙན་པོ་སྒྲེར་གྱིས་བྱེད་བས་སྒྲེར་ཞེས་ཐོགས་པ་ཡར་སྐྱུང་ཨ་འབུམ་གྱི་རིན་
 མུངས་གདུང་རབས་ན་བཤད་ཅིང་། དཀར་ཤག་པའི་རིན་མུངས་གདུང་རབས་ན་བོད་རྗེ་
 ཤ་ཁྲིའི་དུས་སུ་ཞེས་དུས་དང་བྱུང་ཚུལ་ཅུང་མི་མཐུན་པ་ཡོད་འདུག ཁག་ལྟར་སྒྲེར་རལ་
 པ་ཅན་གྱིས་སྲོང་བཙན་སྐམ་པོའི་སྒོན་པོ་བྱས་པ་དང་། སྒྲེར་རྩེ་བ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་ཁྲི་སྲོང་
 རྗེའུ་བཙན་གྱི་སྒོན་པོ་བྱས་རབས་སོགས་བཤད་རྒྱུ་ཡོད། བྱ་ལ་༡༤༠༥ ལོར་སྒྲེ་གདོང་གོང་
 མ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་སྒྲེར་ཤུག་འབུམ་གྱི་སྲས་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆོན་རིན་མུངས་
 གྱི་རྫོང་དཔོན་བསྐོས་པ་ནས་དེའི་མི་རྒྱུད་ལ་སྒྲེར་རིན་མུངས་པ་འཕམ་སྟེ་པ་རིན་མུངས་པ་
 ཞེས་འབོད་པ་བྱུང་།

ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆོན་དང་དེའི་སྲས་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་པོ་གཉིས་ནི་སྟེ་གདོང་གོང་མའི་
 འོག་གི་རིན་མུངས་རྫོང་དཔོན་ཅམ་ཡིན་ལ། རམ་མཁའ་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ནོར་བུ་བཟང་པོ་ལ་
 སྲས་ཨ་པ་སི་ཀ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ། འོན་ཀྱང་དོན་ཤུབ་དོན་རྗེ། མཆོ་སྐྱེས་དོན་རྗེ། ཤུག་རྒྱལ་མཆོན་བཙུན་
 རྩ་བྱུང་ཞིང་། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོས་རིན་མུངས་ཀྱི་རྫོང་དཔོན་དང་། འོན་ཀྱང་དོན་རྗེས་གཞིས་
 ཀ་བསམ་གྲུབ་ཅིའི་རྫོང་དཔོན་དང་། མཆོ་སྐྱེས་དོན་རྗེས་ཡར་སྐྱུང་མཁའ་ཐོག་གི་རྫོང་དཔོན་
 དང་། རྒྱུང་བ་ཤུག་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་ཉང་ཁོག་གི་རྫོང་བཟུང་ཞིང་། ནོར་བཟང་པ་རང་ཉིད་
 ཀྱང་ཉག་པར་སྟེ་གདོང་གོང་མའི་ཕོ་བྲང་ནང་བསྐྱུད་ནས་དོན་ལ་ཕག་གྲུའི་སྟེང་དབང་
 ཡོངས་རྫོགས་རིན་མུངས་པས་བཟུང་། ཀུན་བཟང་པ་ལ་སྲས་དོན་རྗེ་ཆོ་བཏན་དང་། འོན་
 ཡོད་དོན་རྗེ་གཉིས་བྱུང་བ་ལས། འོན་ཡོད་དོན་རྗེས་རྫོང་ཆེན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཀ་བཟུང་བ་
 དང་། མཆོ་སྐྱེས་དོན་རྗེས་སྲས་དག་དབང་ནམ་རྒྱལ། དེའི་སྲས་པ་རྒྱ་དཀར་པོ། འོན་གྲུབ་ཆོ་
 བཏན་དོན་རྗེ། དག་དབང་འཛིག་ཉེན་གྲགས་པ་བཙུན་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། འོན་གྲུབ་ཆོ་
 བཏན་དོན་རྗེས་ཡབ་མེས་ཀྱི་ལས་ཀ་སྤངས། འདི་སྐབས་ནས་རིན་མུངས་པའི་སྟེང་དབང་སྟེ་
 པ་གཙང་པའི་ལག་ཏུ་ཤོར།

ཐེ་མེད་རིན་ལྷན་པས་(༡༩༥༠-༡༩༥༩)མི་ལོ་དྲུག་ཅུ་ལྷག་རིང་བོད་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་
དང་། སྐབས་དེར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ནི་གཙང་རོང་གི་རིན་ལྷན་ན་ཡིན་ཅིང་། ཡག་གྱུ་འེ་མེད་
དབང་གི་ཚབ་མཆོན་པའི་རིན་ལྷན་མེད་སྐྱོད་ཁྲི་རབས་དང་པོ་ཞོར་བུ་བཟང་པོ་ནས་
རིན་ལྷན་དག་དབང་འཛིགས་གྲགས་བར་ཏེ། གཙང་དག་དབང་འཛིགས་གྲགས་སྐབས་
ནས་རིན་ལྷན་པའི་མེད་དབང་ཐེ་མེད་གཙང་པའི་དབང་གིས་འཕྲོགས་སོ།

ཁྲི་རབས་ཀྱི་འབྲུངས་འདས།

༡༩༥༠་བཟང་པོའི་སྐབས་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ། ༡༩༥༣-?

༢༩༥༣་བཟང་པོའི་སྐབས་མཆོ་སྐྱེས་ཅོ་ཅེ། ༡༩༥༣-༡༩༧༠

༣༩༧༠་བཟང་པོའི་སྐབས་དོན་ཡོད་ཅོ་ཅེ། ༡༩༥༣-༡༩༧༢

༤༩༧༢་མཆོ་སྐྱེས་ཅོ་ཅེའི་སྐབས་དག་དབང་རྣམ་རྒྱལ། ༡༩༥༣-?

༥༩༧༢་གཙང་དག་དབང་འཛིག་རྟེན་གྲགས་པ། ༡༩༥༣-?

བདུན་ཐེ་མེད་གཙང་པའི་སྐབས།

དེ་ཡང་གཙང་ཁྲི་རབས་ཞལ་ལྗེ་བཅུ་དྲུག་གི་སྐབས་གཞིའི་སྐབས། “མགོ་ནག་མི་ལ་སྐམ་བུ་ལྷ།
གཉའ་རིངས་དག་ལ་གཤེན་ཅེ་འདྲ། ཆོས་མེད་སྐྱོད་ལ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས། མངའ་
འབངས་རྣམས་ལ་ཡིན་བཞིན་ཞོར། མཆོན་སྐྱོད་གཙང་སྐྱོད་རྒྱལ་པོ་ཡིན།” ཞེས་བཤད་པ་
ལྟར་ཏེ། གཙང་ཞེས་པ་ནི་ཡུལ་གྱི་བྱེ་བྲག་གི་ཁྱད་པར་བཟོད་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ལྷང་པའི་
སྐྱོད་སྐྱོད་ལ་སྐྱོད་ནས་ཕུ་ལ་གཙང་དང་མདའ་ལ་མདོ་ཞེས་བཟོད་པ་སྟེ། ཏུན་ཏོང་ཡིག་
རྟེང་ནང་ཡར་ལྷང་གཙང་པོའི་སྐྱོད་སྐྱོགས་དེར་གཙང་ཅེ་དང་གཙང་བོད་སོགས་མང་དུ་
འབྱུང་བ་དེ་ཡིན། དེ་ཡང་ཡུལ་གྱི་མིང་བདག་པོ་དང་མེད་དབང་ལ་འཇུག་པ་ཞིག་སྟེ། ཐེ་
མེད་གཙང་པའི་གདུང་རྒྱུད་ནི་གཉགས་ཀྱི་ཅུས་རྒྱུད་ཡིན་ལ། གཉགས་ཀྱི་ཅུས་རྒྱུད་འདི་མ་
བྱེ་བྲག་པ་གསུམ་ཡར་ལྷང་ཤེལ་བྲག་གི་རིའི་གཉགས་ལ་བབས་པའི་རྒྱུད་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་

ཐོགས་པ་ཉང་རལ་ཚོས་འབྱུང་ལས་བཤད་ཅིང་། ཅུས་རྒྱུད་འདི་ལ་གཉགས་རྩོམ་གྱི་མ་ར་
 དང་གཉགས་ལོ་ཡོན་ཏན་སྟོང་པོ་སོགས་མཁས་གྲུབ་མང་དུ་བྱུང་བར་གྲགས། རྣམ་ཞིག་
 ཅུས་རྒྱུད་དེར་ནང་སོ་ཉོར་ཤག་པ་ཞེས་པའི་མི་དཔོན་འབྲིང་དགུས་གཅིག་བྱུང་བར་གཙང་
 རྩོན་ཏེ་ཅུ་ཀས་དེའི་མི་རྒྱུད་ལ་བོད་སྤྱིའི་བདག་པོ་བྱེད་པའི་སྐལ་བ་ཡོད་པར་ལུང་བཟུན་པ་
 ལྟར། ཞིང་ཤག་པ་ཆོ་བརྟན་རྡོ་རྗེ་བྱ་བ་བྱུང་ནས་ཕྱེ་སྲིད་གཙང་པའི་སྲིད་དབང་ཁ་འབྲས།
 འགའ་ཞིག་ནས་ཁོང་ལ་འཆོ་རྟེན་ཞིང་གཅིག་དང་སྟོད་སའི་ཤག་གཅིག་ལས་མེད་པས་དེ་
 ལྟར་གྲགས་ཞེས་དང་། འགའ་ཞིག་ནས་ཞིང་ཤག་ཞེས་པ་ཁོང་གི་འབྲུངས་ཡུལ་ལུང་པ་རྒྱུང་
 རྒྱུད་དེའི་མིང་རེད་ཟེར། གང་ལྟར་ཞིང་ཤག་པ་ལ་ཁྲི་སྟོང་དང་གེ་སར་དང་བེར་ནག་ཅན་
 གྱི་སྤྱལ་པར་གྲགས་པའི་སྲས་དགུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་གི་སྟོབས་ཤུགས་ལ་སྲས་ཀྱང་ཡ་མ་
 ཟེན་པར་རྒྱལ་ཁབ་རིན་སྲུངས་པའི་སྲིད་དབང་ཉམས་དམན་དུ་བཏང་བས་ན། འཁོན་སྟོན་
 རྣམ་ཐར་ལས་བདུད་མི་སྤྱན་དགུས་པག་ཚང་དགུགས་ཞེས་བཤད་པར་ཟད།

ཕྱེ་སྲིད་གཙང་པས་(༡༥༥༩-༡༩༩༩)མི་ལོ་བདུན་ཅུ་ལྷག་རིང་བོད་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་
 དང་། སྐབས་དེར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ནི་གཞིས་ཀ་བསམ་གྲུབ་ཆེ་ཡིན་ཅིང་། རིན་སྲུངས་པའི་
 སྲིད་དབང་གི་ཚབ་མཆོན་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་གཙང་པའི་སྲིད་སྟོང་ཕྱེ་སྲིད་དང་པོ་ཞིང་
 ཤག་པ་ཆོ་བརྟན་རྡོ་རྗེ་ནས་ཀམ་བཟུན་སྟོང་དབང་པོའི་བར་ཏེ། བཟུན་སྟོང་དབང་པོའི་
 སྐབས་ཕྱེ་སྲིད་གཙང་པའི་སྲིད་དབང་དགའ་ལྡན་པོ་བྱང་པས་འཕྲོགས་སོ།

ཁྲི་རབས་ཀྱི་འབྲུངས་འདས།

༡། ཞིང་ཤག་པ་ཆོ་བརྟན་རྡོ་རྗེ་༡༥༠-༡༥༩༠

༢། ཀུན་སྣང་ལྷ་དབང་རྡོ་རྗེ་༡༥༩༥-༡༦༠༠

༣། ཀམ་བཟུན་སྟོང་དབང་པོ་༡༥༩༧-༡༦༡༠

༤། ཀམ་ལྷ་དབང་རྡོ་རྗེ་༡༥༩༠-༡༦༡༥

༥། ཀམ་ཕུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་༡༥༥༠-༡༦༢༠

༦། ཀམ་བཟུན་སྟོང་དབང་པོ་༡༦༠༦-༡༦༩༩

བརྒྱད། དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་པའི་སྐབས།

གཞུང་དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་ཞེས་པའི་མིང་འདི་ནི་འབྲས་སྤྱངས་སྒྲ་བྲང་དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་གི་མིང་ལས་བྱུང་བ་དང་། སྒྲ་བྲང་དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་ནི་ཕག་གྲུའི་རྫོགས་ཚོན་མོར་གྲགས་པ་སྦྱིད་ཤོད་དགའ་ལྷན་པས་སྦྱིན་བདག་བྱས་ནས་རྣམ་རྒྱལ་ལྟའི་པོ་བྲང་ལྟ་བུ་སྦྱིད་འཛུགས་སྦྱོར་བྱང་བ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཟླ་པ་སྦྱིད་ཤོད་དགའ་ལྷན་པ་ནི་དགེ་ལྷན་པའི་སྟེ་གནས་ལྟ་ལྷན་སྦྱིད་ཤོད་དུ་གནས་ཤིང་། དགེ་ལྷན་རིང་ལུགས་འཛིན་པ་ཁོ་ནར་མོས་པ་དང་བཀུར་སྟེ་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ཟླ་པ་དགའ་ལྷན་པ་ཞེས་མིང་སྟགས་པ་དང་། དཔལ་མཉམས་མེད་རི་པོ་དགའ་ལྷན་པ་ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་དེང་སྟག་ཅེ་རྫོང་ཁོངས་འབྲོག་རི་པོ་ཆེར་ལྷ་གནས་དགའ་ལྷན་དང་མཚུངས་པའི་དགོན་བྱང་བ་ཉེན་འབྲེལ་དང་འདྲ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་མིང་དེ་བྱང་གས་པར་སྟམ། དེ་ཡང་ཟླ་མ་ནི་རིགས་འདྲའི་རྒྱུན་ལས་མིང་མ་ཉམས་པར་གནས་པ་སྟེ། ལྷ་ཁ་མཐོ་སྟོབ་ཀྱི་ངེས་སྟོན་པ་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་བཀའ་ཁྲིར་འཁོད་ཀྱང་མིང་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་རང་དུ་གནས་པ་ལྟར་དང་། གཉིས་པ་ནི་རྒྱ་མིང་འབྲས་ལ་བྱང་གས་པ་སྟེ། སྦྱ་ཁབས་ནོ་སྟེལ་གྱིས་མ་རྩ་བྱང་ནས་བཅོས་པའི་གཟེངས་རྟགས་ལ་ནོ་སྟེལ་གཟེངས་རྟགས་ཞེས་པ་ལྟར་དང་། གསུམ་པ་ནི་གཙོ་བོས་པལ་པ་ལ་དབང་སྦྱར་བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཞིག་སྟེ། རིས་མེད་ཀྱི་སྦྱིས་ཆེན་དུ་མ་ཞིག་ཀྱང་གཙོ་བོར་རང་རང་གང་ལ་མོས་པའི་བྱད་པར་ལས་ཁོང་ས་སྦྱ་པ་དང་། ཁོང་བཀའ་བརྒྱད་པ། ཁོང་དགའ་ལྷན་པ་ཞེས་སྟགས་བརྗོད་པ་ལྟར་དང་། བཞི་པ་ནི་འདྲ་བ་དང་ཉེན་འབྲེལ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པ་ཞིག་སྟེ། ཟླ་མིང་སངས་རྒྱལ་པའི་ལྷ་ལྷམ་གཉིས་ཀྱི་བྱིས་ཚང་ལ་བདེ་སྦྱིད་ཁང་གསར་དང་འཆི་མེད་དགའ་ཚལ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ།

གནམ་བསྐོས་དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་པས་(༡༩༥༢-?)མི་ལོ་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་བོད་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་དང་། སྟོན་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ནི་ལྷ་ས་ཡིན་པ་དང་དགུ་ལོ་བཅའ་བྱོལ་དུ་འབྱོར་ནས་དེང་རྒྱ་གར་རྒྱ་རམ་ས་ལ་ཡོད། དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་པའི་མིང་སྦྱོང་དང་པོ་ལ་རྒྱལ་མཚན་ཟླ་པ་ཆེན་པོ་དག་དབང་སྟོབ་བཟང་རྒྱ་མཚན་ནས་ལ་རྒྱལ་མཚན་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་དག་དབང་སྟོབ་བཟང་བཞུན་འཛིན་རྒྱ་མཚན་བར་ཏེ། ལ་རྒྱལ་མཚན་བཅུ་བཞི་པའི་སྐབས་གཉུག་མའི་

མིང་གཞུང་དེ་བཅན་གྱིས་མིང་གཞུང་དུ་གྱུར། མིར་མིང་གཞུང་དེའི་འཛིན་སྐྱོང་གི་རིམ་པ་
 དེ་ལ་རྒྱལ་པོ། རྒྱལ་ཚབ། རྩེ་མིང། བཀའ་སློན་བཅས་རིམ་པ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་
 བོད་ཆོས་མིང་གཉིས་ཀྱི་གསེར་ཁྲི་མངའ་གསོལ་བའི་ལ་རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཕྱེད་རིམ་བྱོན་ནི།

ལ་རྒྱལ་མཆོག་ན་རིམ་གྱི་འབྲུངས་འདས།

༡།རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་པ་ངག་དབང་སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། ༡༦༡༧-༡༦༥༢

༢།རྒྱལ་མཆོག་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། ༡༧༠༤-༡༧༥༧

༣།རྒྱལ་མཆོག་བརྒྱད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ། ༡༧༥༤-༡༨༠༤

༤།རྒྱལ་མཆོག་བརྒྱ་གཅིག་པ་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། ༡༨༡༤-༡༨༥༥

༥།རྒྱལ་མཆོག་བརྒྱ་གཉིས་པ་འབྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ། ༡༨༥༥-༡༨༧༥

༦།རྒྱལ་མཆོག་བརྒྱ་གསུམ་པ་ཐུབ་བཟླན་རྒྱ་མཚོ། ༡༨༧༥-༡༩༡༣

༧།རྒྱལ་མཆོག་བརྒྱ་བཞི་པ་བཟླན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ། ༡༩༡༥-

རྒྱལ་ཚབ་རིམ་བྱོན་གྱི་ཁྲི་ལོ།

༡།ཁོང་སྤང་པ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ། ༡༦༧༩-༡༧༠༣

༢།དེ་མོ་ངག་དབང་འཇམ་དཔལ་བདེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ། ༡༧༥༧-༡༧༧༧

༣།ཆོ་སྤང་སྐུ་ཕྱེད་དང་པོ་ངག་དབང་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་བྱིས་སྤྱི་ལོ་༡༧༨༡(1781)?

༤།ཀུན་སྤང་རྟ་ཚག་ཡེ་ཤེས་སྟོ་བཟང་བཟླན་པའི་མགོན་པོ། ༡༧༩༧-༡༨༡༠(1810)?

༥།དེ་མོ་ངག་དབང་སྟོ་བཟང་ཐུབ་བཟླན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ། ༡༨༡༡-༡༨༡༩(1819)?

༦།ཆོ་སྤང་ངག་དབང་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་བྱིས་སྤྱི་ལོ་༡༨༤༤-༡༨༤༥

༧།པཎ་ཆེན་བཞི་པ་བཟླན་པའི་ཉི་མ། ༡༨༤༥-༡༨༤༧(1845)?

༤༢་མེད་དག་དབང་ཡེ་ཤེས་ཚུལ་བྱིས་སྐུ་མཚན། ༡༨༤༥(1845)?-༡༨༥༥

༤༣་མེད་དག་དབང་ཡེ་ཤེས་ཡང་སྐར། ༡༨༥༥-(1856)?-༡༨༥༩

༡༠༩་ཐུག་མཁུན་རབ་དབང་ཐུག། ༡༨༥༩-༡༨༧༣(1872)?

༡༡༡་ཚག་དག་དབང་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས། ༡༨༥༥-༡༨༥༩

༡༢༤་མོ་དག་དབང་སྒོ་བཟང་འཕྱན་ལས་རབ་ཀྱས། ༡༨༥༩-༡༨༥༩

༡༣༤་གའ་ལྷན་ཁྲི་པ་སྒོ་བཟང་ཀྱུ་མཚན། ༡༩༠༩-༡༩༡༩

༡༤༥་ཆོ་སྒྲིན་མེད་དག་དབང་སྒོ་བཟང་བཟུན་པའི་ཀྱུ་མཚན། ༡༩༡༠-༡༩༡༩

༡༥༢་མེད་ཐུབ་བཟུན་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱུ་མཚན། ༡༩༣༩-༡༩༤༩

༡༦༨་ཐུག་བྲག་དག་དབང་གསུང་རབ་མཐུ་ཐོབ། ༡༩༤༩-༡༩༥༩(1950)?

ཐེ་ཐིང་དང་ཐིང་སྒོན་རིམ་པའི་ཁྲི་ལོ།

༡༩་ཐེ་ཐིང་བསོད་ནམས་རབ་བརྟན། ༡༩༤༩-༡༩༥༩

༢༠་ཁོང་སྒྲིན་པ་འཕྱན་ལས་ཀྱུ་མཚན། ༡༩༥༠-༡༩༥༩

༣༩་ཐེ་ཐིང་སྒོ་བཟང་མཐུ་སྟོབས། ༡༩༥༩-༡༩༧༤

༤༩་ཐེ་ཐིང་སྒོ་བཟང་སྐྱུན་པ། ༡༩༧༤-༡༩༧༩

༥༩་ཐེ་ཐིང་སངས་ཀྱས་ཀྱུ་མཚན། ༡༩༧༩-༡༩༨༩

༦༩་ཐེ་ཐིང་དག་དབང་རིན་ཆེན། ༡༩༨༩-༡༩༩༩

༧༩་ཐོག་པོ་སྒོ་བཟང་སྐྱུ་དཔལ། ༡༩༩༩-༢༠༠༩

༨༩་དབང་ལྷན་ཅེ་བ་སྐྱུ་རབ་བརྟན། ༢༠༠༩-༢༠༡༩

ལམ་མཁོ་དབང་དེའི་ཆེང་སྐུ་རྩུ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ། ༡༧༢༡-༡༧༢༧

༡༠། བྱུང་ལྷན་པ་བཟླ་ཤིས་རྒྱལ་པོ། ༡༧༥༧-༡༧༥༩

༡༡།པའི་མི་ང་ཕོད་པ་དོན་རྗེ་རྒྱལ་བོ།༡༧༢༧-༡༧༢༩

ཀླུ་ར་བ་སྒྲོལ་ཀླུ་པོ། ༡༧༢༧-༡༧༢༨

༡༣༦། དབང་པོ་ལྷ་བ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ། ༡༧༢༤-༡༧༤༧

༡༤༥༧༧ འགྱུར་མེད་ནཱ་ཁྱེལ་༡༧༤༧-༡༧༥༠

༡༥།བཤད་སྒྲིང་བང་ཕྱག་རྒྱལ་པོ།༡༥༢-༡༥༤

༡༩༩༩-༡༩༩༩-༡༩༩༩

༡༧། ལྷོན་ཆེན་བཤད་སྒྲ་དཔལ་འབྱོར་དོ་རྩེ། ༡༩༠༩-༡༩༠༩

༡༥ ལྷོན་ཆེན་ཆང་བྱིམ་མཁུན་རབ་དཔལ་བཟང་༡༩༠༤-༡༩༠༩

༡༩༧ྩམ་ཆེན་ཞོལ་ཁང་དོན་གྲུབ་ཕུན་ཚོགས། ༡༩༠༩-༡༩༠༩

༢༠༥༥ རྒྱུ་ལྷན་གྲོས་འདུན་གྱི་དགའ་དབང་ཕྱག་ལེ་༢༤-༡༩༩༥

༢༡།སྲིད་ཆབ་མཁན་ཆེ་སྟོ་བཟང་བཟ་ཤིས། ༡༩༥༠-༡༩༥༣

༡༢༥ སྤུང་ཆབ་རྩིས་དཔོན་གྱི་ཁང་བ་ཆོ་དབང་རབ་བརྟན། ༡༧༥༠-༡༧༥༣

བཀའ་སློན་རིམ་པའི་བྲི་ལ།

གཤམ་ཆུང་ཆེ་བརྟན། ༡༩༤༣-?

ཨ་ཁྱེ་གཞོང་པ།?

ཕྱི་ཁང་གནས་པ། ༡༩༥༠-?

༢༢།གཡུ་ཐོག་འབྱམ་ཐང་བགྱིས་དོན་གྲུབ། ༡༧-༡༨-༡༩

༢༣།རྟོར་ཁང་བསོད་ནམས་བགྱིས། ༡༧-༡༩-༡༩

༢༤།རྩ་མེད་དོན་གྲུབ་ཆོ་དབང་། ༡༧-༡༩-༢༠

༢༥།པ་ལྷ་བསྟན་འཛིན་རྣམ་རྒྱལ། ༡༧-༡༩-༢༡»

༢༦།བྱམས་པ་སྟོབས་ལྷན། ༡༧-༡༩-༢༢

༢༧།བཤད་སྒྲིག་དགའ་དཔལ་འབྱོར། ༡༧-༡༩-༢༣

༢༨།ཁྱི་རྩོད་དོན་ཆོ་རིང་། ༡༨-༡-༡

༢༩།བྱུར་ཁང་གི་གཙོ་ཆོ་བརྟན། ༡༨-༡-༢

༣༠།དགའ་བཞི་མི་འབྱུར་བསོད་ནམས་དཔལ་འབྱོར། ༡༨-༡-༣

༣༡།བཤད་སྒྲིག་དོན་གྲུབ་དོན་ཆེ། ༡༨-༡-༤

༣༢།པ་ལྷ་(བཟླ་ཤིས་དར་རྒྱས་?) ༡༨-༡-༥

༣༣།ཐོན་པ་བསྟན་འཛིན་ཆོ་དབང་། ༡༨-༡-༦

༣༤།བྱུར་ཁང་ཆོ་བརྟན་དོན་ཆེ། ༡༨-༡-༧

༣༥།པ་ལྷ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་བོ། ༡༨-༡-༨

༣༦།མདོ་མཁར་འབྱུར་མེད་ཆོ་དབང་དཔལ་འབྱོར། ༡༨-༡-༩

༣༧།བཤད་སྒྲིག་དབང་ལྷན་རྒྱལ་བོ། ༡༨-༡-༡༠

༣༨།སྤྱི་ཚུགས་དོན་གྲུབ་སྟོབས་རྒྱས། ༡༨-༡-༡༡

༣༩།གསར་བྱུང་གཞི་སྤྱི་ཚུགས་ཆོགས། ༡༨-༡-༡༢

༤༠།དཔལ་ལྷན།༡༥༧-༡༥༥

༤༡།བསམ་གྱི་པོ་བྱང་ཀྱུ་མཆན་དངོས་གྱི།༡༥༥-༡༥༦

༤༢།(ཐའེ་ཇེ?)བྱས་ཁང་ཆོ་བརྟན།༡༥༥-༡༥༦

༤༣།སྒྱིད་སྟོད་པ།༡༥༥-༡༥༧

༤༤།ཕྱང་ཀྱི་ལྷ་དབང་མགོན་པོ།༡༥༥-༡༥༧

༤༥།དགའ་བཞི་ཉི་མ་ལྷན་གྱི།༡༥༥-༡༥༨

༤༦།མདོ་མཁར་བ་(རྟ་མགོན་ཆོ་བརྟན?)༡༥༧-༡༥༩

༤༧།པ་ལྷ་བསྐྱེད་ཀྱི་པོ།༡༥༨-༡༥༩

༤༨།སྟོན་སྟོན་བཟང་དར་གྱི།༡༥༨-?

༤༩།རང་བྱོན་དོ་ཇེ་དོན་གྱི།༡༥༩-༡༦༠

༥༠།ཕྱ་ལྷ་ཕྱན་ཆོག་ཆོ་དབང་།༡༦༠-༡༦༡

༥༡།གསར་བྱང་ཆོ་དབང་དཔལ་འབར།(འབྱོར?) ༡༦༡-?

༥༢།མཆོ་སྟོ་མེག་དམར་ཆོ་རིང་།༡༦༡-༡༦༢

༥༣།བཤད་སྒྲི་ཆོ་རིང་དབང་ཕྱག་༡༦༢-༡༦༣

༥༤།ཐུམ་བ་རྣམ་ཀྱུ་དོ་ཇེ།༡༦༣-?

༥༥།མདོ་མཁར་ཆོ་དབང་ཞོར་བྱ།༡༦༣»མ་༡༦༤

༥༦།(མདོ་མཁར?)ཆོ་དབང་དཔལ་འབྱོར།?-༡༦༤

༥༧།གཡུ་ཐོག་(ལྷ་དབང་དོ་ཇེ?)༡༦༤-༡༦༥

[illegible]

༧༥། རྒྱུ་ལྟེན་དཔོན་ང་པོ་དང་ལག་དབང་འཇིགས་མེད། ༡༧༥༠-༡༧༥༧

༧༦། བཀའ་ཚབ་མཁན་རབ་དབང་ཕུག་༡༧༥༡-༡༧༥༦

༧༧། བསམ་གྲུབ་པོ་བྲང་ཆོ་དབང་རིག་འཇིག་༡༧༥༢-༡༧༥༧

༧༨། བཀའ་ཚབ་ཤན་ཁ་འབྱུར་མེད་བསོད་ནམས་ཇོ་ཇེ། ༡༧༥༠-༡༧༥༡

(ཕྱི་ལོ་༡༧༥༢ ནས་བཀའ་སློན་དངོས)

༧༩། བཀའ་ཚབ་མཁན་ཆུང་ཐུབ་བསྟན་རབས་ཡངས། ༡༧༥༠-?

༨༠། བཀའ་ཚབ་མཁན་ཆེན་བཀྲིས་སྤང་པ་མཁན་རབ་དབང་ཕུག་༡༧༥༡-?

༨༡། བཀའ་ཚབ་ཇོ་སག་ལྷེ་ཤར་ཐུབ་བསྟན་ཐར་པ། ༡༧༥༥-༡༧༥༠

༨༢། བཀའ་ཚབ་དགའ་བྲང་སློ་བཟང་རིག་འཇིག་༡༧༥༧-༡༧༥༠

(ཕྱི་ལོ་༡༧༥༩ ནས་བཀའ་སློན་དངོས)

༨༣། བཀའ་ཚབ་གཡུ་ཐོག་བཀྲིས་དོན་གྲུབ། ༡༧༥༥-༡༧༥༠

བཙན་བྱུང་བཀའ་ཤག་སྐབས་དང་པོ། ༡༧༥༧-༡༧༥༠?

༨༤། བཀའ་སློན་ཁྲི་པ་བྱུར་ཁང་དབང་ཆེན་དགེ་ལེགས།

༨༥། ཆོས་དོན་བཀའ་སློན་ཤན་ཁ་འབྱུར་མེད་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ།

༨༦། ཕྱི་སྤྱི་དང་ཨ་རི་དོན་གཅོད་གཅིག་ཕྱོགས་ལྷེ་ཤར་ཐུབ་བསྟན་ཐར་པ།

༨༧། ཕུག་སྤྱིལ་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་སློན་དགའ་བྲང་སློ་བཟང་རིག་འཇིག།

༨༨། དཔལ་འབྱོར་བཀའ་སློན་གཡུ་ཐོག་བཀྲིས་དོན་གྲུབ།

བཀའ་ཤག་སྐབས་གཉིས་པ། ༡༩༥༠-༡༩༥༤?

༡༥ བཀའ་ཁྲི་ཤན་ཁ་འགྱུར་མེད་བསོད་ནམས་སྟོབས་ཀྱིས།

༢༥ ཕྱི་མིང་བཀའ་སྟོན་ལྷོ་ཤར་ཐུབ་བསྟན་ཐར་པ།

༣༥ རང་མིང་བཀའ་སྟོན་པ་ལྷོ་ཐུབ་བསྟན་འོད་ལྡན།

༤༥ ཆོས་དོན་བཀའ་སྟོན་སྟོན་སྟེང་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བཟང་།

༥༥ དཔལ་འབྱོར་བཀའ་སྟོན་དགའ་བྲང་སྟོ་བཟང་རིག་འཛིན།

༦༥ ཤེས་རིག་བཀའ་སྟོན་ཀུན་སྒྲིང་འོད་ཟེར་ཀྱིས་མཛན།

བཀའ་ཤག་སྐབས་གསུམ་པ། ༡༩༥༤-༡༩༥༥?

༡༥ བཀའ་ཁྲི་དགའ་བྲང་སྟོ་བཟང་རིག་འཛིན།

༢༥ ཆོས་དོན་བཀའ་སྟོན་ཀུན་སྒྲིང་འོད་ཟེར་ཀྱིས་མཛན།

༣༥ རང་མིང་བཀའ་སྟོན་དབང་འདུད་དོ་རྩེ།

༤༥ ཤེས་རིག་བཀའ་སྟོན་ལྡང་ཆ་ཆོས་མཛད་ཆེ་རིང་མགོན་པོ།

བཀའ་ཤག་སྐབས་བཞི་པ། ༡༩༥༥-༡༩༥༩?

༡༥ བཀའ་སྟོན་ཁྲི་པ་ཀུན་སྒྲིང་འོད་ཟེར་ཀྱིས་མཛན།

༢༥ རང་མིང་བཀའ་སྟོན་དབང་འདུད་དོ་རྩེ།

༣༥ ཤེས་རིག་བཀའ་སྟོན་ཐེང་རིང་འཛིགས་མེད་སུམ་ཅེན་དབང་པོ།

༤༥ བདེ་སྤང་བཀའ་སྟོན་བྱེ་གཞོངས་ཆེ་དབང་ཏྲ་མགྲིན།

བཀའ་ཤག་སྐབས་ལྔ་པ། ༧༩-༧༩༥?

༡༥ བཀའ་སློན་ཁྲི་པ་དབང་འདུས་དོ་ཞེ།

༢༥ དཔལ་འབྱོར་བཀའ་སློན་བྱེ་གཞོངས་ཆེ་དབང་ཏྲ་མགིན།

༣༥ ཤེས་རིག་བཀའ་སློན་དཔལ་ཆོས་སྤྱབ་བསྟན་ཉིན་བྱེད།

༤༥ བདེ་སྤྱང་བཀའ་སློན་སྟག་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་བགྱིས།

༥༥ གྲིལ་བསྐྱགས་བཀའ་སློན་འཇུ་ཆེན་སྤྱབ་བསྟན་ནམ་རྒྱལ།

༦༥ ལྷ་དོན་བཀའ་སློན་ས་འདུ་རིན་ཆེན་དོན་སྤྱབ།

བཀའ་ཤག་སྐབས་དྲུག་པ། ༧༩༥-༧༩༩?

༡༥ བཀའ་སློན་ཁྲི་པ་འཇུ་ཆེན་སྤྱབ་བསྟན་ནམ་རྒྱལ།

༢༥ ཤེས་རིག་བཀའ་སློན་བཀྱས་མཐོང་བསྟན་འཛིན་དགེ་བྱེད།

༣༥ དཔལ་འབྱོར་བཀའ་སློན་ཕུན་རབ་སྒོ་བཟང་དར་རྒྱས།

༤༥ བདེ་སྤྱང་བཀའ་སློན་བགྱིས་དབང་འདུད།

བཀའ་ཤག་སྐབས་བདུན་པ། ༧༩༩-༧༩༩?

༡༥ བཀའ་སློན་ཁྲི་པ་འཇུ་ཆེན་སྤྱབ་བསྟན་ནམ་རྒྱལ།

༢༥ སྐུ་བཅར་བཀའ་སློན་བཀྱས་མཐོང་བསྟན་འཛིན་དགེ་བྱེད།

༣༥ དཔལ་འབྱོར་བཀའ་སློན་ཕུན་རབ་སྒོ་བཟང་དར་རྒྱས།

༤༥ བདེ་གྲིལ་བཀའ་སློན་བགྱིས་དབང་འདུད།

༥༥ རྒྱན་བཅུགས་བཀའ་སློན་ཞེ་པོ་སྒོ་བཟང་དར་རྒྱས།

༡༢༥ དབྱངས་སྒྱིད་བསམ་མཁར། ༡༩༩༥༥-༠༡༩༩༩ འཕྲོད་བསྟེན་བཀའ་སློན།

བཀའ་ཤག་སྐབས་བཅུ་གཉིས་པ། ༢༠༠༡༩-༢༠༠༥༩༩

༡༥ བཀའ་ཁྲི་ཟུང་གདོང་སྒོ་བཟང་བསྟན་འཛིན། ༢༠༠༡༩-༠༥༩༩༩ ཡུལ་བདེ་སྤང་དང་ཕྱི་
དྲིལ། ༢༠༠༥༩-༠༥༩༩༩ ཡུལ་བདེ་སྤང་དང་ནང་སྤྱོད་བཀའ་སློན།

༢༥ སྒོ་བཟང་ཉི་མ། ༢༠༠༡༩-༠༥༩༩༩ ཡུལ་བདེ་སྤང་། ༢༠༠༥༩-༠༥༩༩༩ ཡུལ་བདེ་སྤང་གི་འཕྲོད་བསྟེན་བཀའ་སློན།

༣༥ ཆ་ཕྱིང་སྒོ་བཟང་སྟན་ཐུགས། ༢༠༠༡༩-༠༥༩༩༩ ཡུལ་བདེ་སྤང་། ༢༠༠༥༩-
༠༥༩༩༩ ཡུལ་བདེ་སྤང་གི་འཕྲོད་བསྟེན་བཀའ་སློན།

༤༥ ཐུབ་བསྟན་ལུང་རིགས། ༢༠༠༡༩-༠༥༩༩༩ ཡུལ་བདེ་སྤང་། ༢༠༠༥༩-
༠༥༩༩༩ ཡུལ་བདེ་སྤང་གི་འཕྲོད་བསྟེན་བཀའ་སློན།

བཀའ་ཤག་སྐབས་བཅུ་གསུམ་པ། ༢༠༠༥༩-༢༠༠༩༩

༡༥ བཀའ་ཁྲི་ཟུང་གདོང་སྒོ་བཟང་བསྟན་འཛིན།

༢༥ གོ་འཛོམས་རིང་ལུག་ཆོགས།

༣༥ བསྟན་པ་ཆོ་རིང་།

༤༥ ཐུབ་བསྟན་ལུང་རིགས།

༥༥ ལྷག་ལྷ་སྐལ་བཟང་དབྱངས་སྒྱིད།

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྐབས་དང་པོ། ༡༩༩༠༩-༡༩༩༤༩༩

༡༥ དགོ་ལྷགས་སྤྱི་འཐུས་མིང་སྤྱི་སྒོ་བཟང་ནུམ་ཁྱུལ།

༢༥ རྒྱུ་མེད་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་ཐུབ་བསྟན།

ཕྱི་བཀའ་བརྒྱུད་སྤྱི་འཐུས་ཨ་ཁོ་སྤྱི་ལྟོ་ཀླ་གཞན་པན་ཆོས་ཀྱི་ཟླ་བ།

༤༥ ས་སྤྱི་འཐུས་ཁྱེ་གཞོངས་ཆོ་དབང་རྟ་མགོན།

༥༥ དབུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་ཚུ་ཤར་བསམ་མཁར་ཆོ་རིང་དབང་འདུས།

༦༥ དབུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་གི་གུ་གཞིས་འོག་གཏམ་ཤུལ་བདེ་གོང་དབང་འདུས་དོ་རྗེ།

༧༥ དབུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་འཕྱོངས་རྒྱས་ག་བཞི་བརྒྱ་དཔོན་སྤྱི་བཟང་དག་འདུལ།

༨༥ མདོ་རྩོད་སྤྱི་འཐུས་སྒྲ་བཏུ་དཔོན་རིན་ཆེན་ཆོ་རིང་།

༩༥ མདོ་རྩོད་སྤྱི་འཐུས་ལི་ཐང་ལྡང་ཆ་ཆང་ཆོ་རིང་མགོན་པོ།

༡༠༥ མདོ་རྩོད་སྤྱི་འཐུས་ཏེ་ཏོར་ས་འདུ་སྒོ་བཟང་སྟན་གཤམ།

༡༡༥ མདོ་སྤྱི་འཐུས་རེབ་གོང་དཔོན་ཆེན་ཨ་ལག་ཁྲི་གན། (དགོངས་པ་ལྷན་ཆབ་རྩོད་འཁོར་སྤྱི་ལ་
སྤྱི་སྒོ་བཟང་བྱང་ཚུབ)

༡༢༥ ཟླ་བང་བགྱིས་འབྲེལ་ཁོངས་གྲང་ཐང་ཚུལ་ཁྲིམས།

༡༣༥ ཟླ་བང་རྒྱལ་རིང་ཁྲི་བཅུ་དོ་རྗེ་དཔལ་བཟང་བཅས་ལ་བསྐོ་བཞག་སྤྱལ།

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྐབས་གཉིས་པ། ༡༩༥༤/༡༩༥༥-༡༩༥༦/༡༩༥༧

༡༥ ཆོགས་གཙོ་བློ་བཟོས་པ་ས་སྤྱི་འཐུས་ཁྱེ་གཞོངས་ཆོ་དབང་རྟ་མགོན།

༢༥ ཆོགས་གཞོན་དབུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་བསམ་མཁར་ཆོ་རིང་དབང་འདུས།

༣༥ ར་རྩོད་ཚུ་དབར་སྤྱི་ལྟོ་དག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས། ལགོང་ས་མཆོག་ནས་བསྐོ་བཞག་སྤྱལ།

༤༥ དགེ་ལུགས་སྤྱི་འཐུས་སྒོ་སྤྱི་ཆ་ཕུག་སྒོ་བཟང་མཁྱེན་རབ།

༥༥ རྒྱུང་མའི་སྤྱི་འཐུས་སྤྱི་དགེ་དཔལ་ལུལ་རྩོད་སྤྱི་ལྟོ་འཇམ་དཔལ་སྒོ་གོས།

༦༥ བཀའ་བརྒྱུད་སྤྱི་འཐུས་སྒོ་གོས་ཆོས་ལྷན།

ལྷོ་དབུས་གཙང་ཁྱེ་འཐུས་ངག་དབང་ཚས་བཟང་།

ཤོ་དབུས་གཙང་ཁྱེ་འཐུས་འཕྱོངས་རྒྱས་གྲ་བཞི་བརྒྱ་དཔོན་སྐལ་བཟང་དག་འདུལ།

ལྷོ་དབུས་གཙང་ཁྱེ་འཐུས་བྲེང་རིང་རིན་ཆེན་སྒྲོལ་མ།

༡༠༥ མདོ་སྟོང་ཁྱེ་འཐུས་ཐེ་དགེ་བྱ་ཚོད་ཚང་ནམ་རྒྱལ་དོ་རྩེ།

༡༡༥ མདོ་སྟོང་ཁྱེ་འཐུས་ཆབ་མདོ་ཡབ་ཚང་བདེ་ཆེན་སྒྲོལ་མ།

༡༢༥ མདོ་སྟོང་ཁྱེ་འཐུས་ཏེ་ཏོར་ས་འདུ་ཚང་སྒོ་བཟང་སྟན་གཤམ།

༡༣༥ མདོ་སྟོང་ཁྱེ་འཐུས་ལི་ཐང་ལྡང་ཆ་ཚས་མཛད་ཆེ་རིང་མགོན་པོ།

༡༤༥ མདོ་སྟོང་ཁྱེ་འཐུས་ཀི་རྟི་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས།

༡༥༥ མདོ་སྟོང་ཁྱེ་འཐུས་ཨ་ལག་སྟོང་འཁོར་སྐུ་སྒོ་བཟང་བྱང་ཁུབ།

༡༦༥ མདོ་སྟོང་ཁྱེ་འཐུས་ཡབ་གཞིས་ཆེ་རིང་སྒྲོལ་མ།

༡༧༥ མདོ་སྟོང་ཁྱེ་འཐུས་ཀོང་ཆ་བྱམས་པ་ཚས་གཤམ་བཅས་ལ་བསྐོ་བཞག་བསྐུལ།

བོད་མི་མང་ཁྱེ་འཐུས་སྐབས་གསུམ་པ། ༡༩༥༥/༩/༢-༡༩༥༩/༡༡/༢༤

༡༩ ཚེགས་གཙུག་སྐུ་ཁྱེ་འཐུས་བྱེ་གཞོངས་ཆེ་དབང་རྟ་མགོན།

༢༩ ཚེགས་གཞོན་འཕྱོངས་རྒྱས་གྲ་བཞི་བརྒྱ་དཔོན་སྐལ་བཟང་དག་འདུལ།

༣༩ ས་སྐུ་མདའ་གྲ་མོ་ཆེ་ལེ་མཁན་པོ་ལྷགོང་ས་མཆོག་ནས་བསྐོ་བཞག་སྐུལ།

༤༩ དགེ་ལུགས་ཁྱེ་འཐུས་སྒོ་སྒྲིང་ཆ་ཕྱག་སྒོ་བཟང་མཁུན་རབ།

༥༩ རྟིང་མའི་ཁྱེ་འཐུས་ཀུ་ཐོག་དཔོན་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ། (དགོངས་པ་ཁྱས་ཚབ་སྟག་ལྷང་ཉི་མ་བཟང་པོ།)

༦༩ བཀའ་བརྒྱུད་ཁྱེ་འཐུས་སྒོ་གོས་མཐར་ཕྱིན།

ལྟོ་དབུས་གཙང་ཁྱེ་འབུས་ཐུ་ཤར་བསམ་མཁར་ཆེ་རིང་དབང་འདུད།

དྲེ་དབུས་གཙང་ཁྱེ་འབུས་རྒྱལ་ཅེ་རི་ཞིང་ཅ་ཕུ་ཆེ་དབང་རིན་ཆེན།

ལྟོ་དབུས་གཙང་ཁྱེ་འབུས་བྲེང་རིང་རིན་ཆེན་སྒྲོལ་མ།

༡༠༩ མདོ་སྟོད་ཁྱེ་འབུས་ཐེ་དགེ་བྱ་ཚོད་ཆང་ནམ་རྒྱལ་དོ་རྩེ།

༡༡༠ མདོ་སྟོད་ཁྱེ་འབུས་ཏེ་ཉོར་ས་འདུ་ཆང་སྒོ་བཟང་སྟན་གྲགས།

༡༡༡ མདོ་སྟོད་ཁྱེ་འབུས་ཆབ་མདོ་ཡབ་ཆང་བདེ་ཆེན་སྒྲོལ་མ།

༡༡༢ སྐ་བ་བཟུ་དཔོན་རིན་ཆེན་ཆེ་རིང་།

༡༡༣ མདོ་སྟོད་ཁྱེ་འབུས་རེབ་ཀོང་ཨ་ལགས་འཇིགས་མེད་སྟུན་གྲུབ།

༡༡༤ མདོ་སྟོད་ཁྱེ་འབུས་ཀེ་རྟེ་སེང་གེ

༡༡༥ མདོ་སྟོད་ཁྱེ་འབུས་ཨ་ལག་སྟོང་འཁོར་སྒྲུལ་སྒྲོ་བཟང་བྱང་ཐུབ།

༡༡༦ སྟག་འཆར་དགའ་བ་དབྱངས་སྒྲོལ་བཅས་འོས་ཐོན་ཉར་བསྐོ་བཞག་སྟུལ།

བོད་མི་མང་ཁྱེ་འབུས་སྐབས་བཞི་བ། ༡༧༥༧༡༧༡༨-༡༧༦༢༡༧༦༣

༡༧ ཆོགས་གཙོ་སྟག་ལུང་ཉི་མ་བཟང་པོ། (རྟིང་མའི་ཁྱངས་ཡིན་ནམ་སྟམ)

༡༨ ཆོགས་གཞོན་ཏེ་ཉོར་ཆེ་དབང་འབྲིན་ལས།

༡༩ དགེ་ལྷགས་ཁྱེ་འབུས་སྒོ་བཟང་དཔལ་འབྱོར།

༢༠ ས་སྒྲུའི་ཁྱེ་འབུས་སྒྲུ་ཐིང་ཞབས་བྱང་འཇིགས་མེད་རྒྱལ་མཚན།

༢༡ བཀའ་བརྒྱད་ཁྱེ་འབུས་འབྲུག་ཆེན་ཐུགས་སྤུས་དག་དབང་བདེ་ཆེན།

༢༢ དབུས་གཙང་ཁྱེ་འབུས་ག་ཕྱི་ཕུན་རབ་བ་སྒོ་བཟང་དར་རྒྱས།

ལྟོད་བུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་ས་སྤྱི་རྩི་བཅུན་འཆི་མེད།

དྲེད་བུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་རྒྱལ་ཅེ་རི་ཞིང་ཅ་ཕུ་ཆོ་དབང་རིན་ཆེན།

ལྟོད་བུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་སྤྱི་དགོང་མོར་བུ་ཆོ་རིང་།

༡༠༩ མདོ་སྟོད་སྤྱི་འཐུས་སྤྱི་དགོང་ཕུ་མ་རིན་ལྷ་མ།

༡༡༠ མདོ་སྟོད་སྤྱི་འཐུས་ལི་ཐང་ཨ་འབྲུག་ཆང་རྟ་མགིན་ཆོས་སྤྱི།

༡༡༡ མདོ་སྟོད་སྤྱི་འཐུས་རྒྱལ་ཐང་མཁར་ཆེན་ཕུག་མཛོད་ཐུབ་བསྟན་དགོང་ལེགས།

༡༡༢ མདོ་སྟོད་སྤྱི་འཐུས་རེབ་གོང་ཨ་ལགས་འཇིགས་མེད་ལྷན་གྲུབ།

༡༡༣ མདོ་སྟོད་སྤྱི་འཐུས་ཅོ་ནེ་ཕག་བ་ཆོ་རིང་།

༡༡༤ མདོ་སྟོད་སྤྱི་འཐུས་ལྷག་འཆོར་དགའ་བ་དབྱངས་སྒྲོལ།

༡༡༥ མདོ་སྟོད་སྤྱི་འཐུས་མགོན་པོ་བཀྲིས་བཅས་ལ་བསྐོ་བཞག་སྒྲུལ།

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྐབས་ལྔ་པ། ༡༩༥༢།༡༩༥༣-༡༩༥༤།༡༩༥༥

༡༦ ཆོགས་གཙོ་ཏེ་རྟོར་ཆོ་དབང་འཕྲིན་ལས།

དྲེད་ཆོགས་གཙོ་རེབ་གོང་ཨ་ལགས་འཇིགས་མེད་ལྷན་གྲུབ།

༡༧ དགོང་ལེགས་སྤྱི་འཐུས་རྒྱལ་འོང་བྲག་སྟེང་དགའ་བྱང་སྒོ་བཟང་ཆོས་ལྷན།

༡༨ རྟོང་མའི་སྤྱི་འཐུས་རི་སྤུལ་རིག་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ།

༡༩ བཀའ་བརྒྱུད་སྤྱི་འཐུས་སྒོ་གྲོས་མཐར་ཕྱིན།

༢༠ ས་སྤྱི་འཐུས་ཅེ་གདོང་ངག་དབང་སྒོ་བཟང་།

ལྟོད་བུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་གཞིས་ཅེ་རི་ཁ་སྒོ་བཟང་བསྟན་འཛིན།

༤༩ དབུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་འབྲི་ཁུང་དགེ་བསྟན་ཚས་སྒྲོན

༥༠ རྟེན་ཐུག་གཙང་སྤྱི་འཐུས་གྲ་ཁྱིམ་ཕུན་རབ་པ་སྒོ་བཟང་དར་རྒྱས།

༥༡ རྟེན་ཐུག་གཙང་སྤྱི་འཐུས་ས་སྤྱོད་མགོན་པོ་དོ་རྩེ།

༥༢ མདོ་སྟོང་སྤྱི་འཐུས་འབའ་ལ་ཁ་སྤྲུལ་སྤྱོད་ཐུབ་བསྟན་དོ་རྩེ།

༥༣ མདོ་སྟོང་སྤྱི་འཐུས་ཐེ་དགེ་འབྲུ་ཆེན་ཐུབ་བསྟན་ནམ་རྒྱལ། (ཆོ་དབང་འཕྱིན་ལས་གཤེགས་རྗེས་
ཚོགས་གཙོ་བྱས་)

༥༤ མདོ་སྟོང་སྤྱི་འཐུས་ནང་ཆེན་སྒྲོམ་པ་ཆོ་རིང་ཚས་སྒྲོན།

༥༥ མདོ་སྟོང་སྤྱི་འཐུས་ལྷ་བྲང་འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ།

༥༦ མདོ་སྟོང་སྤྱི་འཐུས་ར་པ་བདུད་འདུལ་སྤྲུལ་སྤྱོད་བཟང་ཐུབ་བསྟན།

༥༧ མདོ་སྟོང་སྤྱི་འཐུས་རྒྱལ་རྩེ་འབར་ཁམས་བཀྲིས་སྤྱིད་བཅས་ལ་བསྐྱོ་བཞག་སྤྲུལ།

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྐབས་དྲུག་པ། ༡༩༥༦-༡༩༩༩-༡༩༩༩

༡ ཚོགས་གཙོ་པོ་ཀོང་ཨ་ལགས་འཛིགས་མེད་ཕྱན་གྲུབ།

༢ ཚོགས་གཞོན་གྲ་ཁྱིམ་ཕུན་རབ་པ་སྒོ་བཟང་དར་རྒྱས།

༣ དགེ་ལྷགས་སྤྱི་འཐུས་རྒྱལ་རྩེ་དགའ་བྲང་སྒོ་བཟང་ཚས་ལྷན།

༤ རྟོན་མེ་སྤྱི་འཐུས་ཆོ་རིང་རྒྱལ་མཚན།

༥ བཀའ་བརྒྱུད་སྤྱི་འཐུས་སྐ་ཨ་ལྷ་འབྲུག་སྤྲུལ།

༦ ས་སྤྱོད་སྤྱི་འཐུས་ཅེ་གདོང་དག་དབང་བཟང་པོ།

༧ གཡུང་རྒྱུད་བོན་གྱི་སྤྱི་འཐུས་ཐེ་དགེ་གཡུང་རྒྱུད་ནམ་རྒྱལ།

༨ དབུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་ཀ་ལ་དགོན་ཤར་དོ་རྩེ་དབང་འདུལ།

༧༩ དབུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་རྟ་ནག་ཀྱན་བཟང་དཔལ་འབྱོར།

༧༩༥ དབུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་འབྲི་གུང་དགེ་བཤེན་ཆོས་སྒྲོན།

༧༩༦ མདོ་སྟོད་སྤྱི་འཐུས་བཟུ་དཔོན་རིན་ཆེན་ཆོ་རིང་།

༧༩༧ མདོ་སྟོད་སྤྱི་འཐུས་ཇོན་ཆུ་མཆོ་སྤང་དགེ་ལུགས་བཤེན་འབྱུང་གནས།

༧༩༨ མདོ་སྟོད་སྤྱི་འཐུས་འབའ་ལ་ཁ་སྤྲུལ་སྤྱི་ལུགས་བཤེན་དོ་རྩེ།

༧༩༩ མདོ་སྟོད་སྤྱི་འཐུས་ནང་ཆེན་ཕྱོགས་པ་ཆོ་རིང་ཆོས་སྒྲོན།

༨༠༠ མདོ་སྟོད་སྤྱི་འཐུས་ཉུང་གཙང་སྤྱི་བཟང་བཤེན་འཛིན།

༨༠༡ མདོ་སྟོད་སྤྱི་འཐུས་བདེ་སྤྱི་སྤྱི་ལ་དཀར།

༨༠༢ མདོ་སྟོད་སྤྱི་འཐུས་ཆབ་ཆ་སྤྲུལ་ཐུན་བཅས་ལ་བསྐྱོ་བཞག་བསྐྱུལ།

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྐབས་བདུན་པ། ༡༩༩༧/༡༡/༢-༡༩༩༩/༡༡

༨༠༣ ཆོགས་གཙོ་ཉག་རྩི་རྒྱ་རི་སྤྲུལ་སྤྱི་སྤྱི་གོས་རྒྱལ་མཆན།

༨༠༤ ཆོགས་གཙོ་ཉག་ཀ་ལ་དགོན་ཤར་དོ་རྩེ་དགེ་འདུལ།

༨༠༥ དགེ་ལུགས་སྤྱི་འཐུས་ཉག་རི་བསམ་གཞུང་སྤྲུལ་བཟང་ཡེ་ཤེས།

༨༠༦ རྒྱུང་མའི་སྤྱི་འཐུས་ཆོ་རིང་རྒྱལ་མཆན།

༨༠༧ བཀའ་བརྒྱུད་སྤྱི་འཐུས་བྱར་གསང་སྤྱི་ཆོ་དབང་རྣམ་རྒྱལ།

༨༠༨ ས་སྤྱི་སྤྱི་འཐུས་ཅེ་གདོང་དག་དབང་བཟང་པོ།

༨༠༩ བོན་པོའི་སྤྱི་འཐུས་ཐེ་དགེ་གཡུང་བྱང་རྣམ་རྒྱལ།

༨༡༠ དབུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་རྟ་ནག་ཀྱན་བཟང་དཔལ་འབྱོར།

༧༩ དབུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུ་ལ་ཆོས་གཤམ་སྤྱི་མཆོ།

༧༩༩ དབུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་སྤྱི་གྲོང་དངོས་བྱུ་ཆོ་རིང་།

༧༩༩ མདོ་སྤྱི་འཐུས་ལི་ཐང་ཨ་ཐར་མོར་བྱ།

༧༩༩ མདོ་སྤྱི་འཐུས་ཆ་ཐོང་ངག་དབང་།

༧༩༩ མདོ་སྤྱི་འཐུས་སྤྱི་ཁྱི་འདུ་དཔོན་འཆི་མེད་རྣམ་རྒྱལ།

༧༩༩ མདོ་སྤྱི་འཐུས་ཆས་པ་སྤོ་བཟང་འཇམ་དཔལ།

༧༩༩ མདོ་སྤྱི་འཐུས་ཆབ་ཆ་སྤོ་ལྷན།

༧༩༩ མདོ་སྤྱི་འཐུས་སྤྱི་ར་རིག་འཛིན།

༧༩༩ མདོ་སྤྱི་འཐུས་བདེ་སྤྱི་སྤོ་དཀར་བཅས་ལ་བསྐོ་བཞག་སྤྱི།

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྤྱི་བཟང་བྱ། ༡༩༩༩/༡༩-༡༩༩༩/༡༩

༧༩ ཆོག་གཙང་གཙོ་སྤྱི་ལྷན་ཁྲི་མ་བཟང་པོ།

༧༩ ཆོག་གཙང་གཙོ་སྤྱི་རོང་བྱུ་སྤྱི་དཀར་བྱང་སྤོ་བཟང་ཆོས་ལྷན།

༧༩ ལྷ་རྒྱ་རི་ཁྱི་ཆོན་རྣམ་རྒྱལ་རྒྱ་མཆོ། ལྷ་ཁོང་ས་མཆོག་ནས་བསྐོ་བཞག་སྤྱི།

༧༩ བཀའ་བཟང་སྤྱི་འཐུས་ཆོས་དབྱིངས་རྒྱལ་མཆོན། (གཤམ་ཆབ་བྱར་གསང་སྤོ་ཆོ་དབང་རྣམ་རྒྱལ་)

༧༩ ས་སྤྱི་འཐུས་འབྲི་ཐ་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱི།

༧༩ བོན་པོ་སྤྱི་འཐུས་བྱ་དུར་བསོད་ནམས་བཟང་པོ།

༧༩ དབུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་ཀོང་པོ་ཉང་རྒྱ་སྤོ་བཟང་རབ་རྒྱལ།

༧༩ དབུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་སྤྱི་མང་འ་རིས་གཤམ་པ་རྣམ་རྒྱལ།

ལེམདོ་སྟོང་སྤྱི་འཐུས་ཟླ་དགེ་བྱ་ཚོད་ཚང་དོན་ཡོད།

༡༥ མདོ་སྟོང་སྤྱི་འཐུས་འབའ་པ་རྒྱང་ཁར་ངག་དབང་བཀྲིས།

༡༦ མདོ་སྟོང་སྤྱི་འཐུས་འབའ་མང་ར་བཟུན་པ།

༡༧ མདོ་སྟོང་སྤྱི་འཐུས་སྒྲ་བྲང་སྒོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་བཅས་ལ་བསྐྱོ་བཞག་སྟུལ།

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྐབས་དགུ་པ། ༡༩༥༧།༡༩-༡༩༥༩།༡༩

༡ ཚོགས་གཙོ་དགེ་ལུགས་སྤྱི་འཐུས་བྲག་སྟོང་དགའ་བྱང་སྒོ་བཟང་ཚོས་ལྟ།

༢ ཚོགས་གཞོན་སྟོང་འཐུས་ལུ་པ་ཚོས་གྲགས་ཀྱི་མཚོ།

༣ བཀའ་བརྒྱད་སྤྱི་འཐུས་སྒོ་གོས་མཐར་ཕྱིན།

༤ ས་སྤྱི་འཐུས་འཇམ་དབྱངས་བཟོད་པ།

༥ གཡུང་བྱང་བོན་གྱི་སྤྱི་འཐུས་བྱ་དུར་བཟང་པོ།

༦ ལྷ་ཀྱི་རི་ཁྱི་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་ཀྱི་མཚོ།

༧ དབུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་ཀོང་པོ་ཉང་ཀྱི་སྒོ་བཟང་རབ་རྒྱས།

༨ དབུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་བརྒྱ་བྱར་དགོན་ཤར་བཀྲས་དབང་།

༩ མདོ་སྟོང་སྤྱི་འཐུས་སྐ་པ་མདའ་བྱར་ཉི་བཟང་།

༡༠ མདོ་སྟོང་སྤྱི་འཐུས་ཟླ་དགེ་བྱ་ཚོད་ཚང་དོན་ཡོད།

༡༡ མདོ་སྟོང་སྤྱི་འཐུས་འབའ་མང་ར་བཟུན་པ།

༡༢ མདོ་སྟོང་སྤྱི་འཐུས་སྒྲ་བྲང་བཟོད་པ་ཀྱི་མཚོ་བཅས་ལ་བསྐྱོ་བཞག་སྟུལ།

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྐབས་བརྒྱ་པ། ༡༩༥༥།༡༢-༡༩༥༧།༥།༡༡

༡༥ ཚེགས་གཙུག་རྒྱུ་འཐུས་ལྷན་པ་ཚོས་གྲགས་ཀྱི་མཚོ།

༢༥ ཚེགས་གཙུག་མདོ་རྩོད་སྤྱི་འཐུས་ཁྲི་འདུ་དཔོན་འཆི་མེད་རྣམས་ཀྱིས།

༣༥ ལྷ་ཀྱི་རི་ཁྲི་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱི་མཚོ་ལ་གོང་ས་མཚོག་ནས་བསྐོ་བཞག་སྤྱལ།

༤༥ དགེ་ལུགས་སྤྱི་འཐུས་འབའ་མང་ར་སྐོ་མང་བཟླ་ན་པ།

༥༥ བཀའ་བརྒྱུད་སྤྱི་འཐུས་སྒོ་གྲོས་མཐར་ཕྱིན།

༦༥ ས་སྤྱི་འཐུས་ཅུ་ཐོག་བྱང་རྩོད་བརྒྱ་འབྱུང་གནས།

༧༥ གཡུང་རྒྱུད་ཐོན་གྱི་སྤྱི་འཐུས་བྱ་རྒྱུ་བསོད་ནམས་བཟང་པོ།

༨༥ དབུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་དག་དབང་དགེ་ལེགས།

༩༥ དབུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་ཆེ་རིང་དོན་གྲུབ།

༡༠༥ མདོ་རྩོད་སྤྱི་འཐུས་མདོ་གཉན་གསེར་དགའ།

༡༡༥ མདོ་སྤྱི་འཐུས་ཆབ་ཆ་སྐལ་ལྷན།

༡༢༥ མདོ་སྤྱི་འཐུས་སྒྲ་བང་བཟོད་པ་ཀྱི་མཚོ་བཅས་བསྐོ་བཞག་སྤྱལ།

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྐབས་བརྒྱ་གཅིག་པ། ༡༩༥༧།༥།༢༩-༡༩༥༩།༥།༢༩

༡༥ ཚེགས་གཙུག་ཐད་བསྐོས་སྤྱི་འཐུས་ཟམ་གདོང་སྤྱལ་སྤྱི་སྒོ་བཟང་བཟླ་ན་འཛིན།

༢༥ ཚེགས་གཙུག་གཡུང་རྒྱུད་ཐོན་གྱི་སྤྱི་འཐུས་བྱ་རྒྱུ་བསོད་ནམས་བཟང་པོ།

༣༥ དགེ་ལུགས་སྤྱི་འཐུས་དགའ་ཤར་ཕུ་ཁང་དགེ་བཤེས་སྒོ་བཟང་དབང་ཀྱལ།

༤༥ དགེ་ལུགས་སྤྱི་འཐུས་སྒོ་སྤང་ཉག་རེ་ཡོན་ཏན་ཕུན་ཚོགས།

ལེ་རྒྱུ་མའི་སྤྱི་འབྲས་སྤྱི་ཚང་བསྟན་སྤྱབས། (དགོངས་ཁྱུ་ཚབ་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ)

ལེ་རྒྱུ་མའི་སྤྱི་འབྲས་གོ་འཛོ་ཆེ་རིང་ཕུན་ཚོགས།

ལེ་ས་སྤྱི་འབྲས་ཅུ་ཐོག་བྱང་སྟོང་པར་འབྱུང་གནས།

ལེ་ས་སྤྱི་འབྲས་ཐེ་དགོ་འཇམ་དབྱངས་བཟོད་པ།

ལེ་བཀའ་བརྒྱུད་སྤྱི་འབྲས་མཚུར་ཕུ་སྟོ་གོས་མཐར་ཕྱིན།

༡༠༥ བཀའ་བརྒྱུད་སྤྱི་འབྲས་སྟོང་དགོ་རྒྱས་ཀུན་དགའ་ཆེ་རིང་།

༡༡༥ གཡུང་བྱང་བོན་གྱི་སྤྱི་འབྲས་གོ་མོ་དགོ་བཤེས་རྣམ་རྒྱལ་ཉི་མ།

༡༢༥ དབྱས་གཙང་སྤྱི་འབྲས་བྱམ་པ་ཤར་སྤྱིང་པར་བདེ་ཆེན།

༡༣༥ དབྱས་གཙང་སྤྱི་འབྲས་རྒྱལ་ཅེ་རྣམ་རྒྱལ་དབང་འདུད།

༡༤༥ དབྱས་གཙང་སྤྱི་འབྲས་དིང་རི་ར་རྒྱ་ཆེ་རིང་ལྷ་མོ། (གཤེགས་ཚབ་འབྲི་གུང་དགོ་བསྟན་ཚས་སྟོན)

༡༥༥ དབྱས་གཙང་སྤྱི་འབྲས་མངའ་རིས་གསུམ་དཀྱིལ་ཀམ་རྒྱ་མཚོ།

༡༦༥ དབྱས་གཙང་སྤྱི་འབྲས་སྟོང་སྒྲ་བདུན་ཀམ་ཚས་འཕེལ།

༡༧༥ དབྱས་གཙང་སྤྱི་འབྲས་རྩང་རྒྱང་ནམ་མཁའ་བསྟན་འཛིན།

༡༨༥ དབྱས་གཙང་སྤྱི་འབྲས་མངའ་རིས་མཐོ་ལྗང་ནོར་བུ་དར་རྒྱས།

༡༩༥ དབྱས་གཙང་སྤྱི་འབྲས་འཕན་པོ་ངག་དབང་དགོ་ལེགས། (གཤེགས་ཚབ་དགོན་ཤར་བཀྲིས་དབང་འདུས)

༢༠༥ དབྱས་གཙང་སྤྱི་འབྲས་སྤྱིང་སྟོང་ཉི་མ་དོན་གྲུབ།

༢༡༥ དབྱས་གཙང་སྤྱི་འབྲས་བྲག་རྩེ་རྩོང་དགའ་པར་ཆེ་དབང་།

༢༢༥ མདོ་སྟོང་སྤྱི་འབྲས་ལི་ཐང་ཨ་འབྲུག་རྟ་མགིན་ཚས་སྤྱིད།

འཕྲུལ་མཐོང་སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲས་སྐྱེ་བའི་འདུ་འཛི་མེད་ནུམ་ཀྱུལ། (དགོངས་ཁྱུ་ཚབ་སྐྱུ་ལྟ་ནང་ཆེན་ཨོ་ཀྱན་
སྒྲིབས་ཀྱུལ།)

འཕྲུལ་མཐོང་སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲས་ནང་ཆེན་ཕྱོམ་པ་ཆོ་རིང་ཆོས་སྒྲོན། (དགོངས་ཁྱུ་ཚབ་དཀར་མཛེས་པ་རྒྱ་ཆོས་
འབྱོར།)

འཕྲུལ་མཐོང་སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲས་ཟླ་དགེ་སྤྱིང་ཚང་པ་རྒྱ་བདེ་ལེགས། (དགོངས་པ་ཁྱུ་ཀྱང་། བར་མའི་འོས་བསྐྱེ་
ཕྱིར་འཐེན།)

འཕྲུལ་མཐོང་སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲས་དཀར་མཛེས་གསེར་དགའ།

འཕྲུལ་མཐོང་སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲས་ཟླ་དགེ་འཛི་མེད་དོ་རྩེ།

འཕྲུལ་མཐོང་སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲས་སྐྱེ་བའི་འཕྲས་བསོད་ནུམ་སྒྲིབས་ཀྱུལ།

འཕྲུལ་མཐོང་སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲས་ལེ་ཐང་ནག་ཁུང་དོ་རྩེ།

འཕྲུལ་མཐོང་སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲས་ཟླ་དགེ་ཉ་ཆོ་ཀུན་དགའ་ཡོན་ཏན།

འཕྲུལ་མཐོང་སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲས་ཉག་རིང་ཀྱ་རི་སྒྲོལ་མ།

འཕྲུལ་མཐོང་སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲས་སྐྱེ་བའི་འཕྲས་བསོད་ནུམ་སྒྲིབས་ཀྱུལ།

འཕྲུལ་མཐོང་སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲས་ཤར་པ་ཆོ་རིང་དོན་གྲུབ། (དགོངས་ཁྱུ་ཚབ་ཆོ་རིང་དཔལ་སྒྲོན།)

འཕྲུལ་མཐོང་སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲས་མངའ་རིས་རིན་པོ་ཆེ་བསྐྱེ་བའི་ཆོས་ཀྱུལ།

འཕྲུལ་མཐོང་སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲས་ཀའི་སྒྲོལ་དཀར་ཉ་མོ།

འཕྲུལ་མཐོང་སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲས་རེབ་ཀོང་གཏུགས་དཀར་ཆོ་རིང་།

འཕྲུལ་མཐོང་སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲས་ཟླ་བུང་མགོན་པོ་དོན་གྲུབ།

འཕྲུལ་མཐོང་སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲས་འབའ་མང་ར་སྒོ་མང་བསྐྱེ་བའི་ཀྱུལ།

འཕྲུལ་མཐོང་སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲས་ཟླ་མཐོང་ཕྱབ་བསྐྱེ་བའི་ཀྱུལ།

༤༠༥ མདོ་མཐོང་སྤྱི་འཐུས་སྒྲ་བྲང་བཟོད་པ་རྒྱ་མཚོ།

༤༡༥ མདོ་མཐོང་སྤྱི་འཐུས་ཐེ་པོ་གཉི་བཀྲིས་དོན་གྲུབ།

༤༢༥ ཡོ་རོབ་སྤྱི་འཐུས་ཕུན་ཚོགས་དབང་རྒྱལ།

༤༣༥ ཡོ་རོབ་སྤྱི་འཐུས་གསང་སྤྲུགས་ཚོས་སྤྱིང་ཆོ་རིང་དོ་རྩེ།

༤༤༥ བྱང་ཨ་རིའི་སྤྱི་འཐུས་སྤར་ཁམས་ཐུབ་བསྟན་བསམ་གྲུབ།

༤༥༥ ཐང་བསྐོས་སྤྱི་འཐུས་མཁས་བཙུན་བཟང་པོ།

༤༦༥ ཐང་བསྐོས་སྤྱི་འཐུས་མེའུ་མགོན་པོ་མཚོ།

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྐབས་བཅུ་གཉིས་པ། ༡༩༩༥༡༥༣༧-༢༠༠༧༡༥༢༤

༡༥ ཚོགས་གཙོ་ཐང་བསྐོས་སྤྱི་འཐུས་ཟམ་གདོང་སྤུལ་སྤྱོ་སྒོ་བཟང་བསྟན་འཛིན།

༢༥ ཚོགས་གཞོན་ཐང་བསྐོས་སྤྱི་འཐུས་ཐུབ་བསྟན་ལྷང་རིགས།

༣༥ ཐང་བསྐོས་སྤྱི་འཐུས་ཡེ་ཤེས་ཆོ་བརྟན།

༤༥ ཐང་བསྐོས་སྤྱི་འཐུས་ཀོང་པོ་ལྷང་ར་ཐར་ལམ་སྒྲོལ་མ། (དགོངས་ཀྱིས་ཚབ་དག་དབང་བྱམས་པ)

༥༥ དགེ་ལུགས་སྤྱི་འཐུས་ཉག་རེ་ཡོན་ཏན་ཕུན་ཚོགས།

༦༥ དགེ་ལུགས་སྤྱི་འཐུས་དགའ་བྱང་བཀྲིས་རྒྱལ་མཚན།

༧༥ རྟིང་མའི་སྤྱི་འཐུས་གོ་འཛོ་ཆོ་རིང་ཕུན་ཚོགས།

༨༥ རྟིང་མའི་སྤྱི་འཐུས་ཉག་རོང་རྒྱ་རི་བྱ་ཕུག

༩༥ བཀའ་བརྒྱུད་སྤྱི་འཐུས་མཚུར་ཕུ་སྒོ་གོས་མཐར་ཕྱིན།

༡༠༥ བཀའ་བརྒྱུད་སྤྱི་འཐུས་མཚུར་ཕུ་ཀམ་ཤེས་རབ་མཐར་ཕྱིན།

༡༡ ས་སྐྱའི་སྤྱི་འཐུས་ཅུ་ཐོག་བྱང་སྟོང་བསྐྱེད་འབྱུང་གནས།

༡༢ ས་སྐྱའི་སྤྱི་འཐུས་མངའ་རིས་གྲུ་ཅུ་རྒྱལ་མཆོན།

༡༣ གཡུང་བྱང་བོན་གྱི་སྤྱི་འཐུས་བྱ་བྱར་བསོད་ནམས་བཟང་པོ།

༡༤ གཡུང་བྱང་བོན་གྱི་སྤྱི་འཐུས་སྒྲན་པ་ཁྱུང་ལུང་ཐོགས་མེད།

༡༥ དབུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་དིང་རི་དག་དབང་ལྷ་མོ།

༡༦ དབུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་ལྷ་ས་ཆེ་རིང་ལོ་ར་འཛོམས།

༡༧ དབུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་རྒྱལ་ཅེ་ནམ་རྒྱལ་དབང་འདུད།

༡༨ དབུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་དིང་རི་ར་ཅུ་ཟླ་བ་ཆེ་རིང་། (དགོངས་ཁྱུས་ཆབ་སྟོང་རིང་གན་ཆེན་སྒོ་བཟང་
ཆོས་འཕེལ་སྒོ་ཆོས་དགོངས་ཁྱུས་ཆབ་དགོན་ཤར་བཀྲིས་དབང་འདུས)

༡༩ དབུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་ཀོང་པོ་དག་དབང་བཟླན་པ།

༢༠ དབུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་སྟོང་སྐྱ་བདུན་ཀམ་ཆོས་འཕེལ།

༢༡ དབུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་མངའ་རིས་མཐོ་ལྗང་ལོ་ར་བྱ་དར་རྒྱས།

༢༢ དབུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་བྲག་ལྷོ་རྩོད་དགའ་བསྐྱེད་ཆེ་དབང་།

༢༣ དབུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་དིང་རི་དང་ཤར་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོ།

༢༤ དབུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་ཅུ་ཐོག་སྒོ་བཟང་ཤུལ།

༢༥ མདོ་སྟོང་སྤྱི་འཐུས་སྤར་ཁམས་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ།

༢༦ མདོ་སྟོང་སྤྱི་འཐུས་དཀར་མཛོས་ཚུལ་བྲིམས་བཟླན་འཛོན།

༢༧ མདོ་སྟོང་སྤྱི་འཐུས་ལི་ཐང་ཨ་འབྲུག་ཏུ་མགྲོན་ཆོས་སྦྱིད།

༢༨ མདོ་སྟོང་སྤྱི་འཐུས་ཉག་རིང་རྒྱ་རི་སྒྲོལ་མ།

༡༧ མདོ་སྟོང་སྤྱི་འབྲས་ཆ་ཐང་སྟོ་བཟང་སྟན་གཤམ།

༡༨ མདོ་སྟོང་སྤྱི་འབྲས་མདའ་བྱར་སྒྲ་པ་ཉི་བཟང་།

༡༩ མདོ་སྟོང་སྤྱི་འབྲས་དཀར་མཛེས་པ་སྒྲ་ཆོས་འབྱོར། (དགོངས་ཁྱེས་ཆ་སྒྲ་པ་འབྲས་སྟོ་མོ)

༢༠ མདོ་སྟོང་སྤྱི་འབྲས་རི་བོ་ཆེ་འཆི་མེད་གཡུ་སྟོན།

༢༡ མདོ་སྟོང་སྤྱི་འབྲས་སྤང་ཆང་ཆེ་དོར།

༢༢ མདོ་སྟོང་སྤྱི་འབྲས་སྟག་འཆར་བསྟན་འཛིན་ཆོས་སྟོན། (དགོངས་ཁྱེས་ཆ་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན)

༢༣ མདོ་སྟོང་སྤྱི་འབྲས་སྒྲ་བྲང་བཟོད་པ་བྱ་མཚོ། (དགོངས་ཁྱེས་ཆ་ལེ་གོང་གཏུགས་དཀར་ཆེ་མེད)

༢༤ མདོ་སྟོང་སྤྱི་འབྲས་སྟག་འཆར་བསྟན་འཛིན་མཁས་བྱུང།

༢༥ མདོ་སྟོང་སྤྱི་འབྲས་གཉི་སྟོལ་དཀར་སྟོ་མོ།

༢༦ མདོ་སྟོང་སྤྱི་འབྲས་སྤང་ར་སྟེན་པ་ཆེ་མེད།

༢༧ མདོ་སྟོང་སྤྱི་འབྲས་ཉོར་གཙང་འཛིགས་མེད།

༢༨ མདོ་སྟོང་སྤྱི་འབྲས་ཐིས་མདོ་བྱུང་བསྟན་འོད་ཟེར།

༢༩ མདོ་སྟོང་སྤྱི་འབྲས་ཆེ་མེད་སྟོལ་མ་ཉིང་ཁ།

༣༠ མདོ་སྟོང་སྤྱི་འབྲས་ཆ་ཆ་སྟོལ་ལྗན། (འདས་ཆ་བསྟན་འཛིན་མགོན་པོ)

༣༡ མདོ་སྟོང་སྤྱི་འབྲས་མེད་མགོན་པོ་མཚོ།

༣༢ ཡོ་རོབ་སྤྱི་འབྲས་རྩ་སྟུལ་དག་དབང་རིག་འཛིན། (དགོངས་ཁྱེས་ཆ་གངས་གཞོན་ཆང་དག་དབང་སྟུལ་མཚན)

༣༣ ཡོ་རོབ་སྤྱི་འབྲས་བདེ་བ་ཆང་འཕྲིན་ལས་ཆོས་སྟོན།

༤༥། བྱང་ཨ་རིའི་སྤྱི་འཐུས་དབང་ཕྱུག་དོ་མེ།

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྐབས་བཅུ་གསུམ་པ། ༢༠༠༧།༥༧-༢༠༠༩

༡༥། ཚོགས་གཙོ་ས་སྤྱིའི་སྤྱི་འཐུས་ཅུ་ཐོག་བྱང་ལྷོད་པ་སྒྲ་འབྱུང་གནས།

༢༥། ཚོགས་གཞོན་མདོ་ལྷོད་སྤྱི་འཐུས་ཉག་རོང་རྒྱ་རི་སྒྲོལ་མ།

༣༥། ཐད་བསྐོས་སྤྱི་འཐུས་ཆ་ཐེང་སྒོ་བཟང་སྟན་གྲགས།

༤༥། ཐད་བསྐོས་སྤྱི་འཐུས་ལི་ཐང་དབང་རྒྱལ།

༥༥། ཐད་བསྐོས་སྤྱི་འཐུས་ལྷ་བ་ཆེ་རིང་།

༦༥། རྟིང་མའི་སྤྱི་འཐུས་གོ་འཛོམས་རིང་ལུན་ཚོགས།

༧༥། རྟིང་མའི་སྤྱི་འཐུས་ཉག་རོང་རྒྱ་རི་བྱ་ཕུག།

༨༥། བཀའ་བརྒྱུད་སྤྱི་འཐུས་བསོད་ནམས་དག་འདུལ།

༩༥། བཀའ་བརྒྱུད་སྤྱི་འཐུས་ཚས་རྒྱལ་བསྟན་འཛིན།

༡༠༥། ས་སྤྱིའི་སྤྱི་འཐུས་ཁ་རིགས་འཇམ་དབྱངས་འཕྲིན་ལས།

༡༡༥། དགེ་ལུགས་སྤྱི་འཐུས་དཀར་མཛེས་བསྟན་འཛིན་ཤེས་རབ། (ཚབ་གསར་བེ་རི་འཛིགས་མེད་
དབང་རྒྱལ)

༡༢༥། དགེ་ལུགས་སྤྱི་འཐུས་སེར་བྱེས་ལྷ་བ་དཔའ་ཤོད་ཐུབ་བསྟན་འཕེལ་རྒྱས།

༡༣༥། བོན་པོའི་སྤྱི་འཐུས་ཁྱུང་ལུང་སྟན་པ་ཐོགས་མེད།

༡༤༥། བོན་པོའི་སྤྱི་འཐུས་ཁྱུང་པོ་དགེ་བཤེས་གཡུང་རྒྱུད་རྒྱལ་མཚན།

བྱ་རྒྱུ་བསོད་ནམས་བཟང་པོ་དགོངས་ལུས་ཚབ་ཚོགས་གཞོན་

༡༥༥། དབུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་ཐོན་ལུང་ཆེ་རིང་ལོ་རྒྱུ་འཛོམས། (ཚབ་གསར་ཀླ་ཡེ་ཤེས)

༡༩༥ དབུས་གཙང་ཕྱི་འབྲས་དིང་རི་ངག་དབང་ལྷ་མོ།

༡༩༦ དབུས་གཙང་ཕྱི་འབྲས་ཀོང་པོ་ངག་དབང་བཟུན་པ།

༡༩༧ དབུས་གཙང་ཕྱི་འབྲས་གམ་པ་ལྷ་བ་ཕུན་སྦྱིད།

༡༩༨ དབུས་གཙང་ཕྱི་འབྲས་བྲག་ཕྱེ་སྒྲོལ་མ་ཆེ་རིང་།

༡༩༩ དབུས་གཙང་ཕྱི་འབྲས་སྟོང་སྒྲ་བདུན་ཀམ་ཆོས་འཕེལ། (༢༠༠༡/༤-༢༠༠༢/༣ བར་ཆོགས་གཙུག་ཅིན་པ།)

༢༠༠ དབུས་གཙང་ཕྱི་འབྲས་གཙང་མདོ་ཆེན་ཨོ་ཁྱུན་བཟུན་འཛིན།

༢༠༡ དབུས་གཙང་ཕྱི་འབྲས་ཅུ་ཐོག་སྒྲ་བཟང་ལྷ་སྦྱི།

༢༠༢ དབུས་གཙང་ཕྱི་འབྲས་ཐོང་དགའ་གཙང་ཆེ་རིང་སྒྲོལ་མ།

༢༠༣ དབུས་གཙང་ཕྱི་འབྲས་རྒྱལ་ཅེ་རྣམ་རྒྱལ་དབང་འདུས།

༢༠༤ མདོ་སྟོང་ཕྱི་འབྲས་སྐར་ཁམས་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ།

༢༠༥ མདོ་སྟོང་ཕྱི་འབྲས་སྒྲུལ་སྒྲུ་ཨོ་ཁྱུན་སྟོབས་རྒྱལ།

༢༠༦ མདོ་སྟོང་ཕྱི་འབྲས་འཇུ་ཆེན་དགོན་མཆོག་ཆོས་སྦྱོན།

༢༠༧ མདོ་སྟོང་ཕྱི་འབྲས་དཀར་མཛེས་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟུན་འཛིན།

༢༠༨ མདོ་སྟོང་ཕྱི་འབྲས་སྤང་ཆང་ཆེ་རིང་དོ་རྩེ།

༢༠༩ མདོ་སྟོང་ཕྱི་འབྲས་ཕྱེ་དགེ་འཆི་མེད་དོ་རྩེ།

༢༡༠ མདོ་སྟོང་ཕྱི་འབྲས་བུའ་ཆེ་བཟུན།

༢༡༡ མདོ་སྟོང་ཕྱི་འབྲས་ཁེ་ཆ་ཨོ་དགའ།

༢༡༢ མདོ་སྟོང་ཕྱི་འབྲས་ཕྱེ་དགེ་དགོན་མཆོག་ལོ་རྒྱུ།

༡༤༥ མདོ་མདྲ་སྤྱི་འཐུས་སྒྲག་འཆར་བསྟན་འཛིན་མཁས་གྲུབ། (དགོངས་ཁྲུས་ཚབ་གསར་ཆབ་བླ་མ་
མོ་སྤྱབས)

༡༥༥ མདོ་མདྲ་སྤྱི་འཐུས་ཉོར་གཙང་འཛིགས་མེད།

༡༥༦ མདོ་མདྲ་སྤྱི་འཐུས་རེབ་གོང་གཏུགས་དཀར་ཆེ་རིང་། (དགོངས་ཁྲུས་ཚབ་གསར་བསྟན་འཛིན་
མགོན་པོ)

༡༥༧ མདོ་མདྲ་སྤྱི་འཐུས་གཉི་སྒྲོལ་དཀར་མྱ་མོ།

༡༥༨ མདོ་མདྲ་སྤྱི་འཐུས་སྒྲོལ་མ་མཚོ།

༡༥༩ མདོ་མདྲ་སྤྱི་འཐུས་སྤང་ར་ཐེན་བ་ཆེ་རིང་།

༡༦༠ མདོ་མདྲ་སྤྱི་འཐུས་རེབ་གོང་ཆེ་རིང་མཚོ་མོ།

༡༦༡ མདོ་མདྲ་སྤྱི་འཐུས་རྒྱལ་རོང་རྒྱ་བ་ཆེ་རིང་།

༡༦༢ མདོ་མདྲ་སྤྱི་འཐུས་དོ་སྤུང་དགེ་འདུན་སྤྱིན་པ།

༡༦༣ མདོ་མདྲ་སྤྱི་འཐུས་ཕུར་བྱ་སྒྲོལ་མ། (ཐུབ་བསྟན་ལྷང་རིགས་དགོངས་ཁྲུས་ཚབ། ༢༠༠༧/༥-༩ བར་ཚལ་གས་
གཙོ)

༡༦༤ ཡོ་རོབ་སྤྱི་འཐུས་བསོད་ནམས་ཆེ་རིང་པར་ས།

༡༦༥ ཡོ་རོབ་སྤྱི་འཐུས་གསང་སྤང་ཆེ་རིང་དོ་རྩ།

༡༦༦ བྱང་ཨ་རིའི་སྤྱི་འཐུས་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ལུན།

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྐབས་བཅུ་བཞི་པ། ༢༠༠༤-

༡ ཆོགས་གཙོ་སྟོད་མངའ་རིས་སྤྱི་བདུན་ཀླུ་ཆོས་འཕེལ།

༢ ཆོགས་གཞོན་ཉག་རོང་རྒྱ་རི་སྒྲོལ་མ།

༣ རྒྱུང་མའི་སྤྱི་འཐུས་ཉག་རོང་རྒྱ་རི་བྱ་ཕུག

ཡེ་རྟིང་མའི་སྤྱི་འཐུས་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ།
 ༥༥ བཀའ་བརྒྱད་སྤྱི་འཐུས་མཚུར་སུ་ཀམ་ཤེས་རབ་མཐར་ཕྱིན།
 ༥༦ བཀའ་བརྒྱད་སྤྱི་འཐུས་འཁོར་ཆ་བསོད་ནམས་དག་འདུལ།
 ༥༧ ས་སྤྱི་འཐུས་ཅ་ཐོག་བྱང་སྟོད་པར་འབྱུང་གནས།
 ༥༨ ས་སྤྱི་འཐུས་གོ་འཛོག་ཟེ་དག་བཤེས་ཆོ་རིང་པོ།
 ༥༩ དག་ལྷགས་སྤྱི་འཐུས་སེར་བྱེས་ལྷ་བ་དཔའ་ཤོད་དག་བཤེས་སྐབ་བསྟན་འཕེལ་རྒྱས།
 ༦༠ དག་ལྷགས་སྤྱི་འཐུས་བེ་རི་འཇིགས་མེད་དབང་རྒྱལ།
 ༦༡ བོན་པོའི་སྤྱི་འཐུས་བྱང་པོ་དག་བཤེས་སྟོན་ལམ་མཐར་ཕྱིན།
 ༦༢ བོན་པོའི་སྤྱི་འཐུས་བྱང་པོ་དག་བཤེས་གཡུང་བྱང་རྒྱལ་མཚན།
 ༦༣ དབུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་འབྲོང་མཐུད་ཆོ་བརྟན་ནོར་བུ།
 ༦༤ དབུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་བྲག་ལྷེ་སྟོལ་མ་ཆོ་རིང་།
 ༦༥ དབུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་དིང་རི་བར་ཆོ་དག་དབང་ལྷ་མོ།
 ༦༦ དབུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་ས་སྤྱི་ཀམ་ཡེ་ཤེས།
 ༦༧ དབུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་དིང་རི་ར་ཁུ་ལྷ་བ་ཆོ་རིང་།
 ༦༨ དབུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་རྒྱལ་ནོར་ཆོ་དབང་།
 ༦༩ དབུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་མངའ་རིས་ར་བང་ཡེ་ཤེས་སུན་ཚོགས།
 ༧༠ དབུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་རྫོང་དགའ་གཙང་ཆོ་རིང་སྟོལ་མ།
 ༧༡ དབུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་གཙང་གམ་པ་ལྷ་བ་སུན་སྤྱིད།

༡༢༥ མདོ་སྟོང་ཕྱི་འབྲས་སྡེ་དག་འདྲ་ཆེན་དགོན་མཆོག་ཆོས་སྒྲོན།

༡༢༦ མདོ་སྟོང་ཕྱི་འབྲས་གསེར་རྟ་ཚུལ་བྲིམས།

༡༢༧ མདོ་སྟོང་ཕྱི་འབྲས་སྤལ་སྒྲུ་ཨོ་བྱན་སྟོབས་བྱལ།

༡༢༨ མདོ་སྟོང་ཕྱི་འབྲས་སྤར་ཁམས་བསོད་ནམས་སྟོབས་བྱལ།

༡༢༩ མདོ་སྟོང་ཕྱི་འབྲས་ལི་ཐང་བདེ་བ་ཆང་རྩི་རྩེ་དབང་འདུས།

༡༣༠ མདོ་སྟོང་ཕྱི་འབྲས་ཆབ་མདོ་གཡུ་སྒྲོན་དབྱ་དཀར་ཆང་།

༡༣༡ མདོ་སྟོང་ཕྱི་འབྲས་སྒྲ་བ་ཆོས་སྒྲོང་དབང་བྱལ།

༡༣༢ མདོ་སྟོང་ཕྱི་འབྲས་འབའ་བ་སྤལ་བཟང་བྱལ་མཆོན།

༡༣༣ མདོ་སྟོང་ཕྱི་འབྲས་དཀར་མཛོས་ཚུལ་བྲིམས་བཟླན་འཛིན།

༡༣༤ མདོ་སྟོང་ཕྱི་འབྲས་སྤར་ར་སྡེན་བ་ཆོ་རིང་།

༡༣༥ མདོ་སྟོང་ཕྱི་འབྲས་བྱལ་རོང་ཁྱ་བ་ཆོ་རིང་།

༡༣༦ མདོ་སྟོང་ཕྱི་འབྲས་ཆབ་བྲག་ལྷ་ཨོ་སྒྱབས།

༡༣༧ མདོ་སྟོང་ཕྱི་འབྲས་ལྷག་འཆར་བཟླན་འཛིན་མཁས་བྲུབ།

༡༣༨ མདོ་སྟོང་ཕྱི་འབྲས་བཟླན་འཛིན་མགོན་པོ།

༡༣༩ མདོ་སྟོང་ཕྱི་འབྲས་ཀི་རྟི་སྒྲོལ་དཀར་ལྷ་ཨོ།

༡༤༠ མདོ་སྟོང་ཕྱི་འབྲས་བྱ་ཁྱུང་འཕེལ་བྱས་སྒྲོལ་མ་མཆོ་ཨོ།

༡༤༡ མདོ་སྟོང་ཕྱི་འབྲས་ཅོ་ནེ་ཆོ་རིང་གཡུ་སྒྲོན།

༡༤༢ མདོ་སྟོང་ཕྱི་འབྲས་གསེར་རྟ་ཚུལ་བྲིམས་འོད་ཟེར།

༤༠༥ མདོ་སྨད་སྤྱི་འཐུས་ཏྲ་གཙང་ཡེ་ཤེས་སྒྲོལ་མ།

༤༡༥ ཡོ་རོབ་སྤྱི་འཐུས་བསོད་ནམས་ཆེ་རིང་པར་ས།

༤༢༥ ཡོ་རོབ་སྤྱི་འཐུས་སྒྲོན་མཁར་བསོད་ནམས་ལུན་ཚམས།

༤༣༥ བྱང་ཨ་རིའི་སྤྱི་འཐུས་བཟུན་འཛིན་ཚས་ལུན།

ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་།

ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་བྱ་བྱི་ལུན་རབ་སྒོ་བཟང་དར་རྒྱས། ༡༩༩༢༡༣༡༠-༢༠༠༢༡༣༡༩

སྒྲོང་བྱ་ཆང་མདོ་ཐུགས་བཟུན་འཛིན། ༡༩༩༢༡༣༡༩-༢༠༠༢༡༣༡༢

ཞེ་བོ་སྒོ་བཟང་དར་རྒྱས། ༡༩༩༢༡༣༡༩-༡༩༩༣༡༣༡༢

ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་བྱ་བྱི་རབ་སྒོ་བཟང་པོ། ༢༠༠༢༡༣༡༡-༢༠༠༤༡༣༢༤

གྲེས་མའི་ནང་པ་རྣམས་རྒྱལ་ཆེ་རིང་། ༢༠༠༢༡༣༢༠-

སྒྲོང་རེ་ཆང་སྒོ་བཟང་མཁས་གྲུབ། ༢༠༠༢༡༣༡༡-༢༠༠༤༡༣༡༢

ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་གྲེས་མའི་ནང་པ་རྣམས་རྒྱལ་ཆེ་རིང་། ༢༠༠༤༡༣༡༡-༢༠༠༤༡༣༡༢

ཨ་ཁྱེ་ཆང་ཐུབ་བཟུན་བཟླ་ཤེས། ༢༠༠༤༡༣༡༡-༢༠༠༤༡༣༡༢

གན་ཆེན་དག་དབང་འཕེལ་རྒྱས། ༢༠༠༤༡༣༡༡-༢༠༠༤༡༣༡༢

མཐའ་ཅད་ཐད་དུ་བྱུང་བ།

དཔལ་ལྷན་སྤྱི་འཐུས་བསོད་ནམས་དབང་བཟུར་ལོ་ནི་བྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ དང་ ༡༩༩༥ ལ་འདོད་
མཁན་གཉིས་བྱང་ཞིང་། དང་པོས་ནི་མོང་སྒོལ་ཏན་གྱིས་ཁྲི་སྒོར་བཅུ་གསུམ་འགྲོ་མགོན་
འཕགས་པར་ལུས་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པ་དང་། གཉིས་པས་ནི་སེར་ཆེན་རྒྱལ་པོས་བོད་ཆོས་

ཁ་གསུམ་ཕུལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཁྲུངས་སུ་བྱས་པ་མངོན། འོན་ཀྱང་ས་སྐྱུས་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་ཁྱོན་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་ལོ་ནི་༡༩༥༠ ལོར་ཡིན་དབང་དུ་བཏང་ཡང་། སྤྱིར་བོད་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་རབས་བཅུགས་པར་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ལ་ཁྱབ་མི་དགོས་པ་ནི། སྤང་བཅན་ཡར་ཕྱོན་གྱི་བཅན་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཁག་དང་། ཕག་གྲུ་དང་རིན་སྤངས། གཙང་པ། དགའ་ལྗན་པོ་བྲང་བྲིད་དབང་གིས་སྐབས་རེར་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ལ་མ་ཁྱབ་པས་ཀྱང་མཚོན་ཅུས། དེས་ན་དཔལ་ལྗན་ས་སྐྱུ་བའི་བྲིད་དབང་དབྱ་བརྟེས་པའི་ལོ་ནི་༡༩༥༩ ལོར་བྱས་ན་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རིགས་པ་དང་ལྗན་ཞིང་། ད་དུང་ཞིབ་དུ་དབྱད་ན་ས་པཎ་གྱིས་ལང་གྲུ་ནས་དབྱུས་གཙང་མངའ་རིས་དང་བཅས་པའི་ཕྱེ་པ་ཆེ་བཅན་རྣམས་ལ་སྤྱིངས་པའི་བཀའ་ཡིག་ནང་“དེ་ནས་དཔོན་གྱི་མིང་། མི་ཕྱེའི་གྲངས། འདབ་མོར་གྱི་ཆད་ཡི་གེ་ལེགས་པོ་གསུམ་གྱིས་ལ། གཅིག་དེད་ལ་བསྐྱར། གཅིག་ས་སྐྱར་ཞོགས། གཅིག་རང་རང་དཔོན་གྱིས་བཟུང་། ...ས་སྐྱུ་པའི་གསེར་ཡིག་པས་ཡུལ་གང་ཡིན་པའི་དཔོན་དང་གྲོས་གྱིས། ...ཡུལ་དཔོན་གྱིས་ས་སྐྱུ་པའི་གསེར་ཡིག་པ་དང་གྲོས་མ་བྱས་པར་རང་ཆོད་མ་བྱེད་”ཅེས་གསལ་ཞིང་། བཀའ་ཤོག་དགོངས་དོན་ལག་བསྟར་བྱེད་པའི་ཉིན་མོ་ནས་བཟུང་། མི་ལོ་སྐུམ་བརྒྱ་ལྷག་གི་བོད་སྐལ་བུའི་གནས་སྤངས་མཚུག་བསྒྲིལ་ནས་ཐམས་ཅད་ས་སྐྱུའི་དབང་དང་ཤེད་མོང་གི་འོག་དུ་གཅིག་གྱུར་ཆགས་པ་སྟེ། དོན་ལ་བོད་ཀྱི་བྲིད་དབང་དེ་དུས་ནས་ས་སྐྱུའི་ལག་དུ་ཟེན་པ་རེད།

དཔལ་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་བྲིད་དབང་ནི་བྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་དབྱ་བརྟེས་པར་ཡོངས་གྲགས་ལ། དེས་ས་སྐྱུའི་བྲིད་དབང་ཡང་ལོ་རྗེ་ཙམ་སོང་བ་ཤེས་ཐུབ་ཅིང་། དེ་བཞིན་དགའ་ལྗན་པོ་བྲང་པའི་བྲིད་དབང་ཡང་བྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་བྱུང་བ་ཡོངས་གྲགས་ལ་ད་བར་མི་ལོ་༩༥༠ ལྷག་སོང་བ་འདི་རེད། འོན་ཀྱང་ཕག་གྲུའི་བྲིད་དབང་རིན་སྤངས་པས་ག་དུས་བཟུང་བ་དང་། རིན་སྤངས་པའི་བྲིད་དབང་གཙང་པས་ག་དུས་འཕྲོག་པ་སོགས་ནི་རབ་རིབ་དང་མག་མོག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། ཁ་ཅིག་གིས་རིན་གཙང་གཉིས་པོ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ནང་གཏན་ནས་ཁས་ལེན་གྱིན་མེད་པས་རེད། བྲིད་དོན་རྒྱལ་རབས་༩༥༩ལས། “དགའ་ལྗན་པོ་བྲང་པས་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ལ་དབང་མ་བསྐྱར་བ་དེ་བྲིད་དུ་བོད་ཕྱོངས་ཡོངས་ལ་ཕྱེ་བྲིད་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་བྲིབ་མ་ཙམ་གྱི་ཡུང་གིས་ཁྱབ་ཅིང་། རིན་སྤངས་གཉེན་བཤེས་བྱས་ཏེ་གཙང་རོང་སོགས་ལ་བྲིམས་ཡུང་སྒྲེར་སྐྱར་བྱས་པ་དང་། དེ་རྗེས་གཙང་པ་ཕྱེ་བྲིད་པས་རིན་

སྤངས་པར་འབངས་གྱེན་ལོག་བྱས་ཏེ་གཙང་སྟོང་དབང་འཛིན་བྱས་ཞེས་རིན་གཙང་
 གཉིས་ཀྱི་སྲིད་དབང་ནི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་མཚན་ཉིད་པ་མི་འདོད་ཅིང་། ཚོ་ཉུང་སྒྲེར་
 བཅན་བྱས་པའི་གྱེན་ལོག་ཚོ་ཁག་འདྲ་བ་ཞིག་ཏུ་བཤད་ཅིང་། དེའི་སྤངས་གཏུག་ས་གཅིག་
 ནི་ལ་རྒྱལ་མཚོག་ལྷ་པའི་སྐབས་གཞུང་དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་པའི་གདན་ཐོབ་བཅའ་ཡིག་ཅིག་
 གཏན་ལ་ཕབ་ཡོད་པ་དེའི་ནང་། ས་ཕག་གཉིས་རྒྱལ་རབས་གོང་མར་བཅུས་ནས་བཀུར་
 བཅོས་ཚད་མེད་གནང་འདུག་ཀྱང་། རིན་གཙང་གཉིས་པོར་གདན་ཐོབ་གང་ཡང་སྤྲད་
 མེད་པ་དང་། རིན་སྤངས་པ་མངའ་ཐང་དར་བའི་སྐབས་སུ་བཞུགས་བཞིན་པའི་པཎ་ཆེན་
 བསོད་ནམས་གྲགས་པས་མཛད་པའི་དེབ་དམར་གསར་མ་ལས་ཀྱང་དེ་མཚུངས་བཤད་པ་
 བཅས་ཡིན་པར་སྟུག་གང་ལྟར་དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་པའི་མི་སྣ་ནམས་ཀྱིས་རིན་གཙང་
 གཉིས་ཀྱི་སྲིད་དབང་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ནང་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡིན་འདུག་ཀྱང་། དེ་ནི་རིན་
 གཙང་གཉིས་ཀྱིས་དགོ་ལྷགས་པར་ཐུང་པོ་བྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ན་ལས། ལོ་རྒྱུས་
 རིག་པས་ཆ་རྒྱུན་ཅི་ཞིག་འོག་རྒྱལ་རབས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཚུ་དོན་གཞིར་བཟུང་
 བས་བཤད་ན། ས་ཕག་གཉིས་རྒྱལ་རབས་གོང་མ་བཅུས་ཚོག་པ་ལ་རིན་གཙང་གཉིས་མི་
 ཚོག་རྒྱ་གང་ཡང་མ་མཐོང་།

གལ་ཏེ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གྲལ་ཏུ་བགྲང་པར་རྒྱལ་རབས་གོང་མར་དབང་བའི་ས་ཁུལ་ཡོངས་
 ལ་ཁྱབ་བ་ཞིག་དགོས་ན། ས་ཕག་གཉིས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ནང་བགྲང་མི་རིགས་པར་
 འཇུར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་བོད་བཅན་པོའི་སྐབས་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཡོངས་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་།
 དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་གི་སྲིད་དབང་ཡང་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ནང་བགྲང་མི་རིགས་ཏེ། དེས་ས་
 ཕག་སྐབས་དབང་བའི་ས་ཁུལ་ཡོངས་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ཇོ་ལོག་གྱེན་ལོག་བྱས་པ་ཟེར་
 བས་ཀྱང་མི་ཕན་ཏེ། དཔེར་ན། རྒྱ་ཡི་རྒྱལ་རབས་སུ་ཏིག་དར་ལ་བརྒྱས་པ་འདྲ་བ་དེ་དག་
 ཀྱང་གོང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་སྟོན་འབངས་གྱེན་ལོག་བྱས་ནས་བྱུང་བ་ཤ་སྟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། དོན་ལ་ཟེ་བ་གཞུང་གི་སྲིད་དབང་ཡང་དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་པས་གཙང་པའི་ཁྲིམས་
 འོག་ངོ་ལོག་བརྒྱབ་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཡིན་པར་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་རང་ཉིད་
 ཀྱིས་ཀྱང་བཞེད་དེ་དུ་ཁྱེད་ལའི་གོས་བཟང་དེབ་དང་པོའི་ཤོག་གངས་༢༠༤ནང་བཞུགས་ན་
 ཤེས་ནུས། དེ་དང་དེའི་སྲིད་དབང་དབྱ་བཞེས་པར་ཆ་རྒྱུན་གང་ཞིག་འོག་བསམ་སྟོན་བྱེད་
 སོ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱལ་ཁབ་དེའི་སྲིད་དབང་དར་རྒྱས་ཀྱི་ཅེ་མོར་སོན་ཆོ་གཞི་ནས་

ཀྱལ་ཁབ་དེ་དབུ་བརྟེན་པར་འཛིག་དགོས་ན། བོད་ཀྱལ་ལོ་ཉིས་ལྗོང་བརྒྱ་དང་ལྷག་ཉིས་
ཞེས་བཅན་པོའི་ཀྱལ་རབས་གཉེན་ཁྲི་ནས་འགོ་བཙུགས་པ་མི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ།

རང་ལྷགས་རིན་གཙང་གཉིས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་ཀྱལ་རབས་ནང་བབྱང་བར་འདོད་ཅིང་། དེ་
ཡང་ཕྱི་ལོ་༡༤༧༣ ལོར་རིན་སྤངས་མཚོ་སྤྱོད་རྩེ་ལག་གྲུའི་སྤྱི་ཚབ་བྱས་པ་ནས་ལག་
གྲུའི་སྤྱི་དབང་རིན་སྤངས་པར་ཐོབ་པ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ལས་ལྷ་བར་ཕྱི་ལོ་༡༤༩༠
ལོར་རིན་སྤངས་དོན་ཡོད་རྩེ་ལག་གྲུའི་ཀྱལ་ས་ཉེ་བ་ལྷེ་གདོང་རྫོང་ལ་དམག་དྲངས་པ་
ནས། དོན་ལ་རིན་སྤངས་པ་ནི་ལག་གྲུའི་སྤྱི་དབང་ལས་ཟུར་དུ་བྱས་ཤིང་དེ་ལ་སྐོལ་བའི་
སྤྱི་དབང་ཞིག་འགོ་བཙུགས་ཡོད་པར་མཚོན་བྱས། རྒྱ་མཚན་དེས་དག་དབང་བཟ་ཤིས་
གྲགས་པ་(༡༤༩༢-༡༥༦༧)འདི་ལག་གྲུའི་བྲི་རབས་སུ་བབྱང་མི་འོས་སྟེ། གོང་དུ་རིན་
སྤངས་ཚེ་བརྟན་རྩེ་རྩེ་དང་དག་དབང་འཛིག་གྲགས་གཉིས་དག་དབང་རྣམ་ཀྱལ་གྱི་སྤྱི་
སྤྱོད་པ་ནི་ཡོངས་གྲགས་ལྟར་ལས་ཞིབ་རྒྱ་མ་བྱུང་ཞིང་། སྤྱིར་ཀྱལ་ཁབ་རིན་སྤངས་པའི་
ལྷེ་སྤྱི་དབང་རྣམས་ཀྱི་འཕྱངས་འདས་ངོས་གཙང་བ་ཞིག་མ་རྟོལ་ཀྱང་། རོབ་ཅམ་གྱང་སྤྱིག་
སྐབས་དེ་གསུམ་ནི་ཕལ་ཆེར་ལོ་གཅིག་གཉིས་ཅམ་ལས་ལྷ་རྩེ་མེད་པ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་དེ་
དབྱུང་བར་འཆོལ།

གཙང་ཁྲིམས་ཁལ་ལྷེ་བཙུ་དུག་གི་སྤྱི་དབང་གཞིའི་ནང་། “གནམ་སྤྱོད་མེད་དབང་པོ་ཞིང་ཤག་
ཚོ་བརྟན་རྩེ་རྩེ་དེ་ཉིད་ལ། ཀྱལ་བ་ཀམ་པ་མི་བསྐྱོད་རྩེ་རྩེ་དང་། རྩེ་བཙུན་དམ་པ་ཀུན་
དགའ་གྲོལ་མཚོག་གིས་དབུས་གཙང་མངའ་བསྐྱུར་བར་ལུང་བརྟན་ནས་མཚན་དོན་གྱི་
དབུ་བརྟེན་”ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། གཙང་པའི་སྤྱི་དབང་ཡང་ཞིང་ཤག་པ་ནས་འགོ་
བཙུགས་དགོས་མོད། ཕྱི་ལོ་༡༥༤༩ ལོར་ཞིང་ཤག་པར་བསམ་གྲུབ་ཅེ་རྫོང་དཔོན་གྱི་གོ་ས་
ཐོབ་པ་དང་སྤྱིར་ན་ཅུང་ལྷ་དྲགས་ཏེ། སྤྱི་མདུན་ཞིང་གི་སྤྱོད་པས་ཤུགས་ནི་བྱ་དགུ་པོ་དཔའ་
རྩལ་དག་འཐབ་ལ་མཁས་པས་ཡིན་ལ། དེ་དུས་ཀྱི་ཞིང་ཤག་པ་ནི་བྱ་རྣམས་ནར་མ་སོན་
པའི་སྐབས་ཏེ་རིན་སྤངས་པའི་འོག་གི་བསམ་འགྲུབ་ཅེའི་རྫོང་དཔོན་ཅམ་ཞིག་རེད། ཞིང་
ཤག་པས་ཕྱི་ལོ་༡༥༥༧ ལོར་ཤངས་དོན་རབ་པའི་ས་སྤྱིའི་སྤྱོད་རིན་སྤངས་བྱང་ཕྱོགས་སུ་
དམག་དྲངས་འདུག་པ་ནི། སྤྱི་མདུན་ཞིང་གི་སྤྱི་དབང་དེ་རིན་སྤངས་པའི་སྤྱི་དབང་
ལས་ཐ་དད་གྱུར་ཟིན་པར་ཤེས་ཀྱས་ཤིང་། དེ་རྩེ་ཕྱི་ལོ་༡༥༦༥ ལོར་སྤྱི་དབང་དཀར་པོ་

བཀྲོངས་པ་དང་། དཔུང་ཆེན་རིན་ལྗངས་སྟོ་ཕྱོགས་སུ་བྲངས་ཏེ་པ་སྐྱམ་རྫོང་བབྱང་བ་ནས་
ཐེ་མིད་གཙང་པའི་མིད་དབང་དཔུ་བརྟེས་པར་འཛིག་ཆོག་སྟེ།

གཞུང་དགའ་ལྡན་པོ་བྲང་ཞེས་པའི་མིང་གི་བརྒྱུད་རིམ་ནི་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་སྟེ།
དགའ་ལྡན་ཞེས་པ་ནི་མདོ་དང་བརྟན་བཙུག་ལས་བྱུང་བའི་ལྷ་གནས་ཤིག་གི་མིང་ཡིན་ལ།
ཀུན་གྱིས་ཡིད་སྟོན་བྱེད་སའི་དགའ་པའི་ཞིང་ཞེས་གྲགས་པའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་རེད། བསྐལ་
བཟང་སངས་རྒྱས་སྟོང་ཙུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་གནས་འདི་ནས་བྱོན་པ་དང་། མ་འོངས་
འབྲོན་འགྱུར་གྱི་སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་ཡང་གནས་འདིར་ཆོས་གསུང་བཞུགས་བཞུགས་ཡོད་
པར་བཤད། རྩོན་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཐོགས་མེད་དགའ་ལྡན་དུ་བྱོན་ཏེ་རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་བྱུང་
ནས་ཆོས་ཁྱེས་པའི་པོ་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང་། བྱིས་དེའི་ལད་མོ་ལྷ་བྱུར་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་མང་
པོ་ཞིག་གསུལ་བྱའི་དོན་གྲུབ་པ་ན་རྟ་གཞུང་འཛིན་ཅན་རྣམས་ཆོས་ལ་བསྐལ་བྱིར་བྱ་ངན་ལས་
འདས་པའི་རྒྱལ་བ་སྟན་ནས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་དགའ་ལྡན་བྱམས་པའི་བྱུང་དུ་ཕེབས་ཀྱི་
ཡོད་པར་བཤད། རྟེང་མ་པར་ལྷ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་དང་རྫོང་པར་ཤམ་གླ་ལ་གྲགས་ཆེ་བ་
བཞེན་དགེ་ལུགས་པའི་ཁྲོད་དུ་ལྷ་གནས་དགའ་ལྡན་འདི་ལ་རྩིས་མཐོང་ཏེ་ཅང་ཆེ།

དེང་གི་སྟག་རྩེ་རྫོང་ཁོངས་འབྲོག་རི་བོ་ཆེ་ལ་དགའ་ལྡན་ཞེས་གྲང་བེར་ལ། དེར་དགོན་པ་
བཏབ་པར་གནས་མིང་དགོན་དང་ཆོས་བརྒྱུད་ལ་ཐོགས་ནས་དགའ་ལྡན་པའམ་དགེ་ལྡན་
པར་གྱུར་པར་བཤད་གྲང་། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ་མ་བྱོན་སྟོན་དུ་གནས་དེར་དགའ་ལྡན་ཞེས་
འབོད་ཀྱི་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོས་ཡིན་ཏེ། དགའ་ལྡན་ཞེས་པའི་མིང་འདི་དེས་ཆོག་ཅན་ཡིན་པས་
འདོད་རྒྱལ་དུ་བཏགས་པ་ཡིན་མི་སྲིད་ལ། དགོན་པ་དེ་བཞེན་རིའི་རྩེ་མོར་ཆགས་ཤིང་།
དེའི་མཐའ་སྐོར་ཞིང་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པར་ས་མིང་སྟེ་མིང་སོ་སོར་ཡོད་ཅིང་། རི་དེ་གཅིག་ལུ་
ལ་དགའ་ལྡན་ཞེས་མིང་བརྒྱུད་པོ་དེ་འདྲ་ཞིག་བཏགས་དགོས་དོན་གཏན་ནས་མེད། འོ་
རྒྱས་དང་ངག་རྒྱན་ལ་གཞིགས་ན། རི་དེའི་ཐོག་མའི་མིང་ནི་འང་གུ་རི་སྟེ། བྱ་ལྷག་རོན་མང་
པོ་གནས་སའི་གཞི་ཡིན་པས་ན་ཡུལ་སྐད་ལྟར་དང་། གཉིས་པ་འབྲོག་རི་སྟེ། གཤམ་གྱི་ཞིང་
པའི་ལྷགས་རིགས་འཆོ་སའི་འབྲོག་ས་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་དང་། གསུམ་པ་ནི་འགོག་པ་རི་སྟེ།
དགའ་ལྡན་ལྷག་བཏབ་སྐབས་ཉན་ཐོས་འགོག་པ་མང་པོ་ཞིག་བྲག་བསྐལ་བའི་གསེབ་ན་
ཡོད་སྐད་དོ། འོན་ཀྱང་འང་གུ་རི་ལ་དབང་སྐར་རི་ཞེས་དགོན་པའི་རྒྱབ་རི་ལ་ངོས་འཛིན་

པ་དང་། འགོག་པ་རི་དགོན་པའི་གནས་མལ་རང་ན་ངོས་འཛིན་པ་སོགས་ནི་ཐ་སྟད་འཕོ་
འགྱུར་གྱི་ཚུལ་ཉིད་དང་བསྟུན་ན་ཡོང་མིན་པ་ཞིག་རེད།

གནས་མིང་དགོན་ལ་ཐོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གཙོ་བོ་གཅིག་ནི། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་
དགོན་པ་གང་དུ་གདབ་པའི་ཡུལ་དང་། གང་ཞིག་བཏབ་པའི་དགོན་པའི་མིང་བཅས་རང་
གི་སྐྱེ་མ་གྲུབ་ཆེན་ལས་ཀྱི་དོ་རྗེ་ལ་ཐུགས་དམ་ཞུས་པ་དང་། ལས་ཀྱི་དོ་རྗེས་གསང་བའི་
བདག་པོ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས། “དབང་བསྐྱར་རི་ཡི་ལྷེབས་དག་ཏུ།། བཅུན་པོ་སྤྲིངས་ཀྱི་
སྟོ་ཕྱོགས་སུ།། དགོ་འདུན་དཔག་མེད་འདུ་བར་འགྱུར།། རི་ནི་གང་ཡིན་འཇམ་དཔལ་
འཆད།། དབྱས་གཙང་མདོ་ཁམས་རྒྱ་ཡུལ་གྱི།། མཚོད་གནས་དམ་པ་ཚོགས་གསོག་རྟེན།།
མངའ་རིས་བྱང་ཁམས་ཀྱི་སྐྱབས།། ཕྱོགས་བཅུར་སྤེ་དགོན་རྒྱས་པར་འབྱུང་།།” ཞེས་
དགོན་གནས་ལྷང་བསྟན་པ་དང་། དགོན་མིང་ཡང་ལས་ཀྱི་དོ་རྗེས་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ལ།
“ཕྱོགས་ཅན་གྱི་སྤེ་མ་ཡིན་པར་སྤྱི་མཚོད་ཀྱི་སྤེ་ཞིག་འཇུགས་པར་འཚལ། དགོན་པའི་མིང་
ལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐྱོ་དོན་ཡོད་པས། ཁྱེད་རང་འདི་ནས་དགའ་ལྡན་དུ་བྱམས་པའི་བྱང་དུ་
འབྱོན་ཞིང་དེར་བཞུགས་པས། དགོན་པའི་མིང་ཡང་དགའ་ལྡན་ལས་དྲས་པ་བཏགས་ན་
ཁྱེད་རང་བཞུགས་པ་དང་འདྲ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་”ཅེས་གསུངས་པར་ལས་ཀྱི་དོ་རྗེའི་
གསང་བའི་རྣམ་ཐར་༡༤༥ན་འབྱུང་ཞིང་། ལྷང་བསྟན་ཡིན་ན་ལོ་རྒྱུས་མ་ཡིན་པར་སྤྱི་བ་
ཡོད་ཀྱང་། སྐབས་དེར་“དབང་བསྐྱར་རི་ཡི་ལྷེབས་དག་ཏུ”ཞེས་གསུངས་པ་ལས་“དགའ་
ལྡན་རི་ཡི་ལྷེབས་དག་ཏུ”ཞེས་མ་བྱུང་ཞིང་། ལས་ཀྱི་དོ་རྗེས་ཀྱང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབང་གི་
དགོན་བཏབ་རྗེས་དགའ་ལྡན་ལས་དྲས་པའི་མིང་ཞིག་འདོགས་དགོས་པར་གསུངས་པས་
ཀྱང་། དགའ་ལྡན་ཞེས་པ་གནས་མིང་དགོན་ལ་ཐོགས་པ་ཞིག་མ་ཡིན་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་
ཞིང་། དོན་ལ་དགོན་པ་ཆགས་ས་ནི་དབང་སྐྱར་རིའི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡིན་པ་དང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་
བས་རི་དེའི་མགུལ་དུ་དགོན་པ་དགའ་ལྡན་ཚོས་ཀྱི་མདུན་ས་ལྷ་བྱ་ཞིག་བཏབ་ཅིང་།
དགོན་དེར་ཞུགས་ན་ལྷ་གནས་དགའ་ལྡན་དུ་སྤྱི་བར་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་དང་
རྟེན་འབྲེལ་དུ་མ་ལ་གཞིགས་ནས་དགའ་ལྡན་ཞེས་བཏགས་པར་ངེས།

དེ་བཞིན་ཉང་བཅན་གྱི་སྤེ་པ་ཞིག་ལ་དགའ་ལྡན་པ་ཞེས་རང་དགའ་བཙོད་དོན་དེ་བས་མེད་
པས། སྤེ་པ་སྤྱིད་ཤོད་པ་ཁུ་དཔོན་ནས་དགའ་ལྡན་པའི་སྤྱིན་བདག་མཐེལ་ལེན་བྱས་པ་ལས་

གྲུབ་མཐའ་གཞན་པས་སྦྱིད་ཤོད་དགའ་ལྡན་པ་ཞེས་བོས་པ་ཡིན་ཤས་ཆེ་ཤིང་། གྲེ་པ་སྦྱིད་
 ཤོད་པ་འདིས་དགའ་ལྡན་རིང་ལུགས་པ་ཁོ་ནའི་བསྟན་པ་གཙུག་ཏུ་བཀྱར་བ་ཡིན་འདུག་
 ཅིང་། གྲེ་པ་སྦྱེལ་པས་སྟ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཆོས་བརྒྱད་གཞན་གྱི་དགོ་འདུན་གྱི་གྲེ་
 འཇུགས་པར་དགོ་ལྡན་བསྟན་ལ་གཞོན་དོགས་ཀྱིས་འགོག་སྦྱོར་བྱས་པར་བཤད་པ་ཡང་།
 དོན་ལ་གྲེ་པ་སྦྱིད་ཤོད་པའི་ཁ་དབང་འོག་སོང་བའི་དོན་ཡིན་འདྲ་ཤིང་། དེ་ཡང་རྒྱའི་སི་ཏུ་
 བྱང་རྒྱལ་བས་ས་སྐྱར་དབྱང་འཇུག་མ་བྱས་པའི་ལོ་ཤས་སྟོན་ནས་གཙང་གི་རྩོམ་མཁའ་
 རེག་བར་སྐྱངས་ཏེ་དེ་ནས་བཟུང་རྩོམ་མཁའ་རེག་འདི་དབྱས་གཙང་གཉིས་ཀྱི་ས་མཚམས་
 ལུ་ཅིས་སྐད་དོན་ལ་དབྱས་ལུ་ཡོངས་རྫོགས་དབང་བྱས་པ་ཡིན་ལ། སྤར་གཡའ་པག་
 གཏུག་བཤེར་སྐབས་ཚལ་པས་གཡའ་བཟང་བར་སྦྱུང་ཅ་རྩོམ་གཞོན་བྱས་ངན་ལན་སྟོན་དུ་
 སྐབས་དེར་ཐོག་མར་ཚལ་པ་ཁྲི་དཔོན་གྱི་སྤྱོད་དབང་མེད་པར་བྱས་ཏེ། དེའི་ཚབ་མཚོན་གྲེ་
 པ་སྦྱེལ་པའི་སྤྱོད་དབང་གཙུགས་ཤིང་། སྦྱིད་ཤོད་སྟོན་སྤྱད་བར་གསུམ་གྱི་གཙོ་བོར་བྱས་
 པའི་སྤར་ཚལ་པར་དབང་བའི་ས་ལུ་པལ་ཆེར་གྲེ་པ་སྦྱེལ་པར་ཐོབ་པ་ཡིན་ཀྱང་། ལྷ་སའི་
 བཀའ་དགོའི་དོན་སྦྱོར་སྐབས་དོན་ལ་གྲེ་པ་སྦྱེལ་པའི་དབང་ཤུགས་པལ་ཆེར་སྦྱིད་ཤོད་པའི་
 ལག་ཏུ་ཡོད་པ་མ་ཟད། ལྷག་པར་ལྷ་སའི་ཕྱགས་དེར་གྲེ་པ་སྦྱིད་ཤོད་པ་ལས་དབང་ཆེ་བ་ལུ་
 ཡང་མེད་པ་ཡིན་འདུག་པས། དོན་དེར་གྲེ་པ་སྦྱེལ་པ་ཁ་འཕངས་པ་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བརྒྱད་
 རིམ་འདྲེད་པ་ཙམ་ལས་ཞིབ་རྒྱ་མ་བྱུང་བས་རེད། ཀླ་ཆང་ཆོས་འབྱུང་ལས་“གཞིས་ཀ་སྦྱེལ་
 པ་ཁོ་རང་ཆགས་པ་ནས་བཟུང་རྒྱལ་བ་ཀམ་པ་ན་རིམ་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བདག་ཡིན་ཅུང་
 གཞན་དབང་གིས་བཀའ་མ་སྦྱབ་”ཅེས་སྦྱེལ་པ་ནི་སྐབས་དེར་གཞན་དབང་འོག་ཡོད་པར་
 གསལ་བོར་བསྟན་འདུག། དེས་ན་གྲེ་པ་སྦྱིད་ཤོད་པ་ལུ་དཔོན་ནས་དགའ་ལྡན་པར་གཞན་
 དང་མ་འདྲ་བའི་བདག་སྦྱོར་མཛད་པ་ལས་སྦྱིད་ཤོད་དགའ་ལྡན་པ་ཞེས་བོས་པར་ངས་ཏེ།
 རིན་སྤངས་དོན་ཡོད་དོ་རྗེས་ཆོས་སྟེ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤངས་གཏོར་ལ་ཉེར་སྐབས་
 ལྷ་དམར་ཆོས་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པ་ལ། ཆོས་ལུགས་གཞན་གྱི་སྒྲ་ཆེན་མང་པོས་
 ཁོང་ལ་རི་བོ་དགའ་ལྡན་པ་ཞེས་ཟུར་བ་མཛད་པར་ཉང་སྟོན་ཁྲ་ཆང་པའི་རྟོགས་བརྙེན་
 ལས་བཤད་པ་ལྟར་རོ།

ལ་རྒྱལ་མཚོག་སྐྱེ་བྱེད་གཉིས་པ་རྗེ་དགོ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་ལ་གོང་མ་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་
 གྲགས་པས་འབྲས་སྤངས་པག་གྱའི་རྩོམ་སྟོན་མོར་གྲགས་པ་ལུ་བར་མིང་དགའ་ལྡན་པོ་

བྱང་བྱུགས་ཞེས་པའང་དབྱང་དགོས་པ་སྤང་སྟེ། སྤྱིར་ཕག་གྲུ་མངའ་ཐང་དར་བའི་སྐབས་
 ལུང་ལྟ་ལྟོན་ཕྱོགས་འདི་ཐང་ཀར་དབང་བསྐྱར་མ་བྱས་པར་ཕྱེ་བ་སྒྲེལ་བའི་འོག་ཏུ་
 གནས་ཤིང་། ལྷག་པར་ལ་རྒྱལ་མཆོག་གཉིས་པར་འབྲས་སྤྱངས་རྟོ་ཁང་སྟོན་མོ་ལུང་བའི་ལོ་
 བོ་ཕྱི་ལོ་༡༥༡༩ ལོར་ཡིན་པས། གོང་མ་དག་དབང་བྱུ་ཤིས་གྲགས་པས་ལུང་བར་བཤད་
 པ་ནི་ཁང་པའི་མིང་ལ་ཕག་གྲུའི་རྟོ་ཁང་སྟོན་པོ་ཞེས་པ་ལ་བསམས་ནས། སྐབས་དེར་ཕག་
 གྲུའི་བྲི་རབས་འདེད་པས་དག་དབང་བྱུ་ཤིས་གྲགས་པར་ཁེལ་བར་ཟད་གྱི། དོན་དངོས་
 ཐོག་དག་དབང་བྱུ་ཤིས་གྲགས་པ་ནི་རྒྱ་ཏྲར་གྱི་མིང་དང་ཆོ་ལོ་ཅམ་ལས་ཆོས་སྤྱིད་གྱི་
 དབང་ཆ་ཡོངས་རྫོགས་རིན་སྤྱངས་པས་སྤར་ནས་བཟུང་བེན་པ་དང་། ལྷག་པར་ཕྱི་ལོ་
 ༡༤༩༥ ལོར་རིན་སྤྱངས་པས་སྒྲེལ་བ་བཅོམ་ནས་(༡༤༩༥-༡༥༡༩)མི་ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་གཉིས་
 ལ་ཉེ་བར་སེར་འབྲས་རྣམས་ལྟ་སའི་སྟོན་ལམ་ལ་ཞུགས་མི་ཆོག་པར་བཞོས་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་
 ༡༥༡༩ ལོར་རིན་སྤྱངས་པའི་དབང་འཁུགས་ལྟ་ས་ནས་མཐར་སྟོན་བྱང་ཐུབ་ཀྱང་། དེ་ནས་
 བཟུང་ཕྱི་ལོ་༡༥༡༧ ལོར་ཕྱེ་བ་གཙང་པས་དབྱས་སུ་དབྱང་འབྱུག་མ་བྱས་བར་ལྟ་ས་གཙོ་
 བོར་བྱས་པའི་སྤྱིད་ཤོད་སྟོད་སྤྱད་ཡོངས་རྫོགས་ཕྱེ་བ་སྤྱིད་ཤོད་པའམ་ཕྱེ་བ་དགའ་ལྡན་པ་
 ལ་བདག་པ་རེད། རྒྱ་མཆོན་དེས་ལ་རྒྱལ་མཆོག་གཉིས་པར་ཕག་གྲུའི་རྟོ་ཁང་སྟོན་པོ་འབྲུལ་
 མཐན་ནི་ཕྱེ་བ་དགའ་ལྡན་པ་ཡིན་པར་འབྲེལ་ཆེ་ཞིང་། ཕྱིས་ཞིག་གསོ་རྒྱ་སྤྱིད་བྱེད་མཐན་
 ཡང་དགའ་ལྡན་པ་ཨ་ཁུ་བྱུ་ཤིས་རབ་བརྟན་ཡིན་པས། དེས་ན་ཕྱེ་བ་དགའ་ལྡན་པས་
 ལུང་ཞིང་རྒྱ་བསྐྱེད་པའི་པོ་བྱང་ལ་བར་གྱི་ཆོག་བསྐྱས་ནས་དགའ་ལྡན་པོ་བྱང་ཞེས་བོས་
 སམ་སྐྱམ་ཞིང་། ཞིབ་ཏུ་བཟྭས་ན་དགའ་ལྡན་པ་ཨ་ཁུ་བྱུ་ཤིས་རབ་བརྟན་གྱིས་ཞིག་གསོ་མ་
 བྱས་གོང་ཕག་གྲུའི་རྟོ་ཁང་སྟོན་པོ་དང་། ཞིག་གསོ་རྒྱ་སྤྱིད་ཆེས་ཆེར་བྱང་བའི་རྩེས་ནས་
 དགའ་ལྡན་པོ་བྱང་ཞེས་བོས་པ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་དོ།

ཕྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོའི་ཕན་ཆད་གྱི་བཀའ་སྟོན་དེ་དག་ནི་གཙོ་བོ་སྤྱི་ཞབས་པེ་ཏེ་ཀ(Prof.
 Luciano Petech)གིས་བསྒྲིགས་པ་ལྟར་བྲིས་ཤིང་། དེ་ལ་ལོ་རྒྱུས་གཞན་དག་ནས་ཀྱང་ཁ་
 སྐོང་བྱས་ཡོད། ཕྱི་རྒྱལ་བ་སྤྱི་ཞབས་པེ་ཏེ་ཀ་གིས་བཀའ་སྟོན་དེ་དག་ཕྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་འགོ་
 བཅུགས་ཏེ་བཟངས་འདུག་ཡོད། ཕྱི་སྤྱིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོའི་(༡༩༥༣-༡༩༩༥)ཁྲིམས་
 ཡིག་དྲངས་ཤེལ་མེ་ལོང་ལས་“བཀའ་སྟོན་ཤག་གི་ལས་ཆོན་པས་གཞུང་ལས་འགངས་ཆེན་
 རྣམས་ལ་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཆེན་པོའི་བཟྭན་སྤྱིད་གྱི་ཞབས་འདེགས་དང་།

མཆོད་གཞིས་སྐྱེ་ཆས་བསམས་པའི་སྦྱོན་པ་ལག་ལེན་གྱི་ཁྱད་ཟེར་བའི་རྩ་ཆོག་དང་མི་
མཐུན་པའི་སྐྱུ་འཁྲུལ་གྱི་རིགས་མི་བྱེད་ཅེས་འབྱུང་བས་དེ་སྐབས་ནས་བཀའ་སློན་དང་
བཀའ་སློན་ལས་ཁྲུངས་ཡོད་པ་ཤེས་པས་དེ་ཕྱོགས་དང་བསྐྱུན་ཅིང་། མཐུག་གི་བཀའ་སློན་
དང་བཀའ་ཚབ་འགའ་ཞིག་གི་མིང་དང་ལོ་ཆོགས་རྣམས་ནི་བཀའ་སློན་ཟུར་ཁང་གི་བེན་
བྲིས་དང་བསྐྱུན་ཡོད། སྦྱར་བོད་བཅན་པོའི་སྐབས་ནས་བཀའ་ཡི་གུང་སློན་དང་། བཀའ་ཡི་
བྲིས་སློན། བཀའ་ཡི་གལ་འཆོས་པའི་སློན་སོགས་བཀའ་སློན་མང་དུ་ཡོད་པ་ཡིག་རྙིང་
རྣམས་སུ་གསལ། དེ་ལ་སོགས་པ་ཆབ་མདོའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་པའི་སྐབས་འདྲིར་བྱུང་རིམ་གྱི་
ས་བཅད་མ་སྟོང་ཅུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ཡོངས་གྲགས་རྣམས་དང་། ཡོངས་སུ་མ་གྲགས་
ཀྱང་དོན་དུ་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ལ་དབང་བའི་རིན་གཙང་གཉིས་ཀྱི་གདུང་རབས་རྟེན་གྲུབ་
ཅུ་ཞིག་བཅོད་པར་བྱེད་ཀྱི། མཐའ་དག་པ་དང་རྒྱས་པ་ནི་བོད་སྦྱི་དང་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་
ལོ་རྒྱུས་བྱེད་པོ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲི་བར་ངས་སོ།

དགྲ། སྐབས་དེ་དག་རིང་མདོ་ཁམས་པས་བསྐྱུན་སྤྱི་ལ་བྱ་བ་ཇི་བྱས་རིམ་ཅུ་བཤད་པ།

ཤར་ཀུམ་ཐོག་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྣམ་ཐར་ལྟམ། “སློན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་
བོད་ཡུལ་མདོ་ཁམས་སུ་འབྱུངས་ཀྱང་། གདུལ་བྱའི་ཞིང་དབུས་གཙང་སྟོ་མོན་དུ་བྱོན་ཏེ།
བསྐྱུན་པ་འཛིན་སྟོང་སྤེལ་གསུམ་གྱིས་དར་རྒྱས་སུ་མཛོད་པ་”ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་སྦྱར་
འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་ལ་གཞིགས་པ་ཡིན་ན། གནའ་ནས་ད་ལྟའི་བར་བོད་མདོ་ཁམས་
པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་སྤྱི་ཀྱི་ཕྱག་རིས་མཐོ་བར་བྱེད་ས་ནི་ཉི་མ་དབུས་ཕྱོགས་སུ་ཡིན་པ་འདྲ་
ཞིག་ཡོད་དེ། སློན་སུམ་པའི་སློན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རམ་འདེགས་འོག་ཕྱ་སྟོད་བཅན་པོའི་རྒྱལ་
རབས་འདི་དར་རྒྱས་བྱུང་བར་རྒྱ་ཡི་ཡིག་ཆ་དང་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོས་ཀྱང་བཞེད་
ཅིང་། བཅན་པོ་རང་གི་གདུང་རྒྱུད་ཀྱང་བར་ཁམས་སྟོ་བོའི་ཡུལ་ནས་མཆོད་པར་དེང་གི་
ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་བའི་མཁས་པ་རྣམས་ཞལ་མཐུན་པར་འདུག། ཆོས་ཕྱོགས་ནས་བྱས་ན། བོད་
བཅན་པོའི་དུས་སྐབས་སུ་ཆངས་ལྟ་གཞིགས་དང་འདན་མ་རྩེ་མང་སོགས་མདོ་ཁམས་ཀྱི་
མཁས་པ་སྐད་གཉིས་སྤྱི་བ་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་། ཉང་རལ་ཆོས་འབྱུང་༤༥ལྟམ། དགོངས་
འདུས་དང་ལུང་གི་མདོ་ལྟའི་རྒྱུད་ཁྲུངས་བཤད་པའི་སྐབས་“བོད་དུ་ལོ་ལྔ་བ་ཆེ་བཅན་

སྐྱེས་ཀྱིས་མདོ་ཁམས་ཁམས་པ་བཞི་ལ་གཏུགས་ནས་བསྐྱར་རོ་ཞེས་སྐབས་དེར་མདོ་ཁམས་
 ཀྱི་ཁམས་པ་བཞི་ཟེར་བ་མདོ་རྒྱད་བསྐྱར་བ་ལ་ཁྲུངས་བྱེད་ཆོག་པ་ཡོད་འདུག

བོད་ཆེན་པོའི་ཆབ་སྲིད་སེལ་བྱུང་འཕྲོ་ནས་བསྐྱར་བ་ཕྱི་དར་གྱི་བེལ་ཟེང་དེའི་ནང་དུ་
 ཡང་། པརྟེ་ཏ་སློ་ཏིས་མདོ་ཁམས་སུ་མངོན་པའི་བཤད་བྲུ་བཅུགས་པ་ནས་དབྱུས་གཙང་
 རྩོགས་ནས་ཁམས་པར་བསྐྱབ་པར་ཁམས་སུ་བྱོན་དགོས་པ་བྱུང་། ཁྱེད་ཀྱི་འབྲེམ་གསུམ་དུ་
 གྲགས་པ་ཡང་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་ལྷན་ནས་ཐོན་པ་དང་། དེ་དག་གི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་རྩོ་
 བོ་སེ་བཅུན་བྱང་ཆུབ་གཞོན་རུ་ཡིན་ལ། ཁྱེད་ཀྱི་འབྲེམ་གསུམ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ཡང་
 ཁམས་ཀྱི་རྩོ་བོ་སེ་བཅུན་གྱི་ཆོས་ལྷན་ནས་ཐོགས་པར་གྲགས། དེ་བསྐྱོན་༤༠༢ལས། “ལོ་རྒྱུ་
 བའི་སློབ་མའི་མཆོག་ཆེ་བ་འབྲེ་ཤེས་རབ་འབར་གྱིས་...ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་
 མདོ་དང་བསྐྱར་བཅོས་གཉིས་ཀ་ལ་བཤད་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། ཆོས་བཤད་པའི་དུས་སུ་ལྷ་
 རྣམས་ཆོས་ཉན་དུ་འོང་བར་ཡང་གྲགས། ཁོང་གི་བཤད་པ་དེ་ནི་བསྐྱར་བ་ལྷ་དར་གྱི་པ་
 རོལ་དུ་བྱིན་པའི་བཤད་རྒྱུ་ཁམས་སུ་འཕྲོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན”ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ན།
 དེ་སྐབས་ཁམས་སུ་ཆོས་མངོན་པའི་འཆད་ཉན་ཙམ་མ་ཡིན་པར། པར་བྱིན་དང་དབྱུ་མ་
 སོགས་གཞུང་ཆེན་པོ་གཞན་དང་གཞན་གྱི་འཆད་ཉན་ཡང་དར་རྒྱས་ཆེ་བར་ཡོད་པར་
 ཤེས་ཤིང་། ཀུན་མཁྱེན་གྱོ་ལུང་པ་ཆེན་པོ་ཡང་སློབ་གཉེར་ལ་ཁམས་སུ་བྱོན་པ་པཎ་ཆེན་
 བསོད་གྲགས་ཀྱི་བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་ལས་བཤད། སྐབས་དེར་སེ་བཅུན་གྱི་ཆོས་ལྷན་
 སོགས་འབྲི་ཆུའི་རྒྱུད་དུ་ཆོས་ལྷན་ཆེན་པོ་མང་དུ་བྱུང་བས་འབྲི་ལྷང་དམ་པ་ཆོས་ལྷན་གི་
 ཡུལ་ཞེས་འབོད་པ་བྱུང་། སློ་ཏིས་མདོ་ཁམས་སེ་བཅུན་གྱི་ཆོས་ལྷན་གཞིགས་མཐོང་ཆེན་པོ་
 གནང་དོན་ནི། གཙང་རྟ་ནག་དུ་འབྱུགས་པའི་སློ་ཏི་པརྟེ་ཏར་ཤེས་ནས་ཡོན་གྱིས་ལྷས་ཏི་
 སྐན་ལུང་དུ་གདན་དྲངས་མཁན་སེ་ཆ་ལོ་རྒྱུ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་ནི་རྩོ་བོ་སེ་བཅུན་
 དང་ཅུས་གཅིག་པས་ཀྱང་ཡིན་ཟེར་སྟུག། སྤྱིར་བོད་བཅོན་པོས་ཆོས་ཀྱི་ཁོད་བཤམས་པའི་
 སྐབས། དཔལ་ན་ལེ་རྩུ་ལ་དཔེར་སྒྲངས་པའི་བསྐྱབ་པའི་བྲུ་བཅུ་གཉིས། སློ་སྤྱོད་གི་བྲུ་བཅུ་
 གཉིས། སློམ་ས་བརྒྱད། སློམ་བྲུ་ཆེན་པོ་བཞི། ལྷ་ཁང་ཆེན་པོ་དུག་སོགས་བཤད་པ་པལ་མོ་ཆེ་
 མདོ་ཁམས་ན་ཡོད།

བོད་སྐད་ལྟར་སྐབས་དེ་ནས་བཟུང་ད་ལྟའི་བར་ས་དགེ་བཀའ་རྟེན་བོན་དང་བཅས་པའི་
 སླ་ཆེན་མཁས་གྲུབ་བྱུང་ཅིང་ནང་མདོ་ཁམས་པས་གངས་འབོར་མང་ཤོས་བཟུང་འདུག་པ་
 ཟླེ་གསང་ཐུགས་རྟེན་མའི་ནང་ནས་ཀུན་དམ་པ་བདེ་གཤེགས། ཟུར་ཤུག་འབྱུང་གནས།
 རྫོགས་ཆེན་པར་རིག་འཛིན། རིག་འཛིན་ཀྱན་བཟང་ཤེས་རབ། འཇུ་མི་པམ་རྣམ་རྒྱལ་རྒྱལ་
 མཆོ་སོགས་ལྷ་ཕྱིའི་མཁས་པ་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་། རྫོགས་ཆེན་ཁམས་ལྷགས་སུ་གྲགས་པ་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱང་ཡོད་སྟེ། བཟུན་པ་བྱི་དར་གྱི་འགོ་མོའམ་ས་བོན་ལྟ་བུ་
 རྩོ་བོ་བཀའ་གདམས་པ་ལ་མཆོན་ན། རྩོ་ཙོང་ཁ་པས། “རྣལ་འབྱོར་དབང་ཐུག་དཔལ་ལྷན་
 དགོན་པ་བ།” ཞེས་བཀའ་གདམས་ལམ་རིམ་པའི་སྔོན་འབྱེད་དུ་ཆོས་ཆེར་བཟུགས་ཤིང་།
 རྩོ་བོས་ཀྱང་ངས་རྐང་མཁོ་གས་སྐྱབ་ཟླེ་འཛམ་གླིང་ལན་གསུམ་བསྐྱོར་ཡང་ཁྱོད་འདྲ་བ་
 ཞིག་རྟེན་མི་ཐུབ་ཅེས་བཟུགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་རིན་ཆེན་སོགས་ཁམས་
 པ་སྐྱ་མཆེད་བཞི་ལ་སོགས་པ་དང་། བཟུན་པ་བྱི་དར་གྱི་གཞུང་ཤིང་ངམ་སྔོང་པོ་ལྟ་བུ་
 དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱ་པ་ལ་མཆོན་ན་ཡང་། སྐྱ་ཨ་གཉན་དམ་པ། གོ་རམ་བསོད་ནམས་སེལ།
 རོང་ལྟོན་སྐྱ་བའི་སེལ་སོགས་དང་། བཟུན་པ་བྱི་དར་གྱི་ཡལ་གཏམ་མེ་དྲོག་ལྟ་བུ་བཀའ་
 བརྒྱད་པ་ལ་མཆོན་ན་ཡང་། དཔལ་པག་མོ་གྲུ་པ་དོ་རྩེ་རྒྱལ་པོ་དང་། ཀམ་དུས་གསུམ་
 མཁུན་པ། འབྲི་བྱང་སྐྱོབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་མགོན། ལྷག་ལུང་ཐང་པ་བཀྲ་
 ཤེས་དཔལ་ལྷན། སྐར་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས། ཡེལ་པ་ཡེ་ཤེས་བཅེགས་སོགས་དང་། བཟུན་པ་
 བྱི་དར་གྱི་འབྲས་བུའམ་ཟེའུ་འབྲུ་ལྟ་བུ་དཔལ་མཉམ་མེད་རི་བོ་དགའ་ལྷན་པ་ལ་མཆོན་ན་
 ཡང་། རྩོ་ཙོང་ཁ་པ་བྱོན་ནས་ད་ལྟའི་བར་དགའ་ལྷན་བྲི་བ་བརྒྱ་ལྷག་ཅིག་ཐེབས་པ་ནས་
 ཁམས་པས་གངས་འབོར་མང་ཤོས་ཟེན་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཀལྱང་དུང་བོན་གྱི་མཉམ་མེད་ཤེས་
 རབ་རྒྱལ་མཆོན། སྤུལ་སྐྱ་སྒོ་ལྷན་སྟེང་པོ། སྐམ་རྒྱལ་མཆོན་གཞི་ལ་སོགས་པ་མདོར་ན་མདོ་
 ཁམས་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་མང་པོ་དབུས་གཙང་དུ་བྱོན་ནས་ས་དགེ་བཀའ་རྟེན་བོན་དང་བཅས་
 པའི་བཟུན་པ་གངས་རིའི་སྔོངས་དེར་སྐག་ལ་སྐྱོན་མི་བཏེགས་པ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད་
 ཅིང་། གཞན་ཡང་མདོ་ཁམས་སུ་འཁྱུངས་པའི་ཀམ་པ་སྐྱ་ཐོང་འགའ་ཞིག་ནས་ཉོར་དང་།
 འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱ་ཐོང་འགའ་ཞིག་ནས་འཇང་དང་། ས་སྐང་ལྷེ་པའི་དུང་གོང་མ་གཉིས་
 ཀྱང་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོའི་དབུ་སྐྱ་བྱས་ལྷགས་གསལ་བ་དང་། ཆབ་མདོའི་དགོན་སའི་བདག་པོ་
 བོན་པོ་ཆུ་དབར་ལྷེ་པས་ཀྱང་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོའི་སྐྱ་སྐན་པར་བྱས་ལྷགས་ལོ་རྒྱུས་རྟེན་པར་

གསལ། དེ་དང་དེ་འདྲ་བ་རྒྱ་འཇང་རྟོག་སོགས་ཀྱི་དབུའི་མཆོད་གནས་སུ་ཕེབས་པའི་མདོ་
ཁམས་ཀྱི་མཁས་པ་མང་དུ་བྱུང་བ་མཐའ་དག་པ་ནི་བརྗོད་པ་ག་ལ་རུས།

དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱ་བས་སྲིད་ཀྱི་མེ་རོ་གཙང་ནས་གསོས་པ་ནས་བོད་ཁྱི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་བྱ་བ་
བྱུང་ཞིང་། དབུས་ལ་ཁྱི་སྐོར་དུག་ཡོད་པ་ནས་འབྲི་ཕག་ཆལ་གསུམ་ནི་ཆེ་ཤོས་དང་། གཞན་
གསུམ་ནི་དེ་རྒྱུ་མས་རེ་རེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྲོད་ཀྱིན་ཡོད་པར་རག་ར་རྒྱལ་རབས་ལས་བཤད་
ལ། དེ་ཡང་མི་བདེན་རྒྱ་མེད་དེ། འབྲི་ཕག་ཆལ་གསུམ་ལ་རྟོག་གི་རྒྱལ་བྱ་གསུམ་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་
ཡོད་ཅིང་། གང་ལ་རྟོག་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་པ་དེ་ནི་སྟོབས་དང་ལྷན་པར་འབྱུར་བ་ནི་སྐབས་
དེའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དུ་བྱུང་བས་སོ། གང་ལྟར་འབྲི་བྱུང་དང་ཕག་བྱུའི་གདུང་རབས་
ནི་ཁམས་ནས་མཆོད་པ་འབྲི་བྱུང་གདན་རབས་གསེར་སྤོང་དང་རྒྱངས་ཀྱི་པོ་ཉི་བསེ་རུ་
སོགས་ལས་བཤད་ཅིང་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དང་། དེབ་དམར་ཚོམ་མཁན་ཆལ་བ་ཀུན་
དགའ་རྩོམ་ཡང་ཁམས་སྤེལ་དགོས་རྒྱལ་བོ་དང་གདུང་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་འདྲ་བ་སྤེལ་དགོས་རྒྱལ་
རབས་དང་། རུས་མཛོད་མེ་ཉོག་སྤྱེད་ཆལ། སྤོ་བོའི་ལོ་རྒྱུས་སོགས་ལས་བཤད་དོ། དེ་བཞིན་
གཙང་ལ་ཁྱི་སྐོར་དུག་ཡོད་པ་ལས་ཞུ་ལུ་མ་གཏོགས་ཁྱི་སྐོར་རང་ཚུགས་ཕེར་བ་ཆེར་མེད་
ལ། དེ་ཕལ་ཆེར་ལ་དབང་བྱེད་པ་ནི་དཔལ་ལྷན་རྒྱལ་མཁར་ཅེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཁོངས་སུ་
དེང་གི་རྒྱལ་ཅེ་དང་གཞིས་ཅེ་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་གམ་པ་དང་། ཡར་འབྲོག་གི་ལྷ་དཀར་ཅེ་
དང་། ལྷོ་བྲག་ཤར་རྒྱུད་ཚུན་ལ་དབང་བསྐྱར་བར་བོ་དོང་འཛིགས་མེད་གྲགས་པའི་ཆོས་
རྒྱལ་རབ་བརྟན་ཀུན་བཟང་འཕགས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དང་། ཀུན་མཁྱེན་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་མཛོད་
(དཔྱད་དགོས)པའི་མུང་ཆོས་འབྱུང་སོགས་ལས་བཤད་ཅིང་། དེ་དག་གི་མི་རྒྱུད་ཀྱང་ཁམས་
ནས་མཆོད་པར་རྣམ་ཐར་དང་ཆོས་འབྱུང་དེ་དག་ལས་བཤད་དོ། དེ་དང་དེ་འདྲ་བ་མང་
དུ་འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་འདིར་སྐབས་སུ་མ་བབ་ཅིང་ཡི་གེས་ཀྱང་འཛིགས་པས་མ་བྲིས་སོ།

ས་སྐྱའི་སྐབས་དེར་ཁམས་པའི་ལས་ཚན་བཞི་དང་། ཁམས་ཀྱི་དམག་དཔོན་རྒྱལ་མཚན་
ཐོགས་པའི་མི་བཞི་ཟེར་བ་སོགས་བྱུང་ཞིང་། ཁམས་པའི་ལས་ཚན་བཞི་ནི་ཤར་ཁ་དང་། གོ་
འཛོ། འདན་མ། སྤྱིང་ཚང་བཅས་བཞི་དང་། རྒྱལ་མཚན་ཐོགས་པའི་མི་བཞི་ནི་ཨ་ཡག་ཤུག་
རྒྱལ་མཚན། འབྲུ་ཐར་པ་རྒྱལ་མཚན། གོ་འཛོ་སྒྲ་མ་རྒྱལ་མཚན། སྤྱིང་བསོད་ནམས་རྒྱལ་
མཚན་བཅས་བཞི་ལ་ཟེར། ཁམས་པའི་ལས་ཚན་བཞི་ཡི་གོ་འཛོ་དང་འདན་མ་སྤྱིང་ཚང་

གསུམ་ནི་ཁམས་ཀྱི་ས་ཁུལ་རེ་ཡི་མིང་ཡིན་པ་ལུང། ཤར་ཁ་ནི་ས་སྐྱའི་སྟོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་ཁུལ་
 ཞིག་སྟེ་མིང་རྒྱས་པ་ནི་གོང་གསུམ་ཤར་ཁའི་མདོ་ཟེར། ཁམས་པ་དག་འདུན་རྒྱལ་མཆོན་སྟོ་
 དུང་གི་ཁ་གཞོན་དུ་ས་དེར་དམག་སྤར་བཏབ་ནས་ཡུན་རིང་བཞུགས་པས་ན་ཁོང་ལ་
 དཔལ་ལྷན་ཤར་ཁ་བ་ཞེས་ཐོགས། ཁམས་པ་དག་འདུན་རྒྱལ་མཆོན་འདས་ཚབ་ལ་ཐོན་
 མདོ་ཁམས་སྟོད་དུ་ཁྲིམ་གེ་སར་ཚང་གི་མག་པ་དག་ཞོད་སྟོང་བཅན་བྱ་བ་སྟག་ཐགས་
 བརྒྱའི་ཐུལ་བ་གྱོན་ཞིང་། དེད་ལ་སྤར་འཛིང་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་གདུང་རྒྱུད་ས་
 སྐྱར་བྱུང་བ་འཕགས་པ་དཔལ་ཟེར་བ་ཤར་ཁའི་དཔོན་ལ་བསྐོས། དེ་རྗེས་གཙུང་འཕགས་
 པ་རིན་ཆེན་ཤར་ཁའི་དཔོན་བྱས་ནས་སྟོ་བྲག་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྟོ་དུང་རྒྱལ་ས་བདུལ་ཏེ་རྒྱལ་
 ཁམས་སྟོད་ལ་བབས་པས་དབུས་གཙང་ལ་བཀའ་དྲིན་ཤིན་དུ་ཆེ་བ་ཡིན་ཞེས་པོ་དོང་པས་
 བཤད། རྒྱ་མཆོན་དེ་ལས་ང་ཚོས་ཤེས་ཐུབ་པ་ནི། ཁམས་པའི་ལས་ཆོན་བཞི་ནི་སྟོ་དུང་
 སོགས་ཀྱི་ཁ་གཞོན་དུ་ས་སྐྱར་རང་ན་སྟོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་དམག་དབུང་ཁག་བཞི་ཡི་ལས་
 ཁུངས་སམ་གཙུང་འཛིན་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། མིང་དེ་དག་ཀྱང་ལས་ཆོན་དེར་ཐོག་མའི་དཔོན་གང་
 འཁོད་པ་དེའི་ས་ཡུལ་ལས་སྟོད་གནས་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་དེ་ལྟར་ཐོགས་པ་ལས། ཕྱིས་
 ལས་ཆོན་ཤར་ཁའི་དཔོན་ཡིན་ན་རོང་པོ་ཡིན་མི་དགོས་པ་བཞིན་ལས་ཆོན་གོ་འཛིན་
 དཔོན་ཡིན་ན་གོ་འཛིན་མི་དགོས་པ་སོགས་རིགས་བསྐྱེ་ཆོག་སྟེ།

ཁམས་པའི་ལས་ཆོན་བཞི་པོ་ས་སྐྱར་རང་ན་སྟོད་ཀྱི་ཡོད་པ་ཡང་། ཆོས་རྒྱལ་རབ་བརྟན་ཀུན་
 བཟང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཐར་༡༧ལས། “འཕགས་རིན་དུ་དབེན་ཤ་བ་དགུང་ལོ་ལྔ་བརྒྱུ་དང་
 གསུམ་པ། རྒྱ་པོ་བྱེ་བའི་ལོ་ལ་དཔོན་ཀུན་དགའ་འཕགས་པ་དང་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་སྤྲོ་མའི་
 གདན་ས་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱར་འབྲུལ་ཆེན་མཛད། བདག་ཆེན་བཞི་ཐོག་པ་ཀུན་
 དགའ་རིན་ཆེན་པས་ཐོག་དངས་གདུང་རྒྱུད་རྒྱལ་ས་དང་། སྤྲ་བྲང་སོ་སོ་བརྒྱ་ཆོ་དཔོན།
 [ཁམས་པའི་ལས་ཆོན་ཁ་བཞི་རྒྱལ་ས་དང་། དག་འདུན་འདུས་པ་རྒྱ་མཆོན་ཆོགས་དང་བཅས་
 པ་ལ་བསྟན་ཅིང་བཀའ་བ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་བསྐྱབས་”ཞེས་ས་སྐྱར་བསྟན་བཀའ་དང་
 འབྲུལ་ཞབས་ཐུལ་ཡུལ་དུ་ཁམས་པའི་ལས་ཆོན་བཞི་ཡང་ཡོད་འདུག་པས་དེ་བཞི་ནི་རྒྱན་
 དུ་ནས་ས་སྐྱར་སྟོད་ཀྱི་ཡོད་པར་ཤེས་ཐུབ་ཅིང་། དེང་གདན་ས་ཁག་དུ་ཁམས་ཆོན་ཟེར་བ་
 ཡང་ས་སྐྱའི་ཁམས་པའི་ལས་ཆོན་བཞི་ཟེར་བ་འདི་ལས་མིང་དེ་མཆེད་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ།
 བྱང་ཆོས་འབྱུང་༥༧ལས། “དཔོན་ཡིག་འདི་ཉིད་ས་སྐྱར་བ་བཞི་ཐོག་སྤྲོ་བྲང་ནས་བདག་ཆེན་

དོན་ཡོད་ཀྱི་མཚན་བཞགས་པ་དེའི་བཀའ་གནང་ནས་སྟོ་དྲུང་ཁ་གནོན་ལ་བསྐྱོས་པ་
 ལྟར་དྲུང་རེངས་ནམས་དབང་དུ་འདུས། གདན་སའི་ཁམས་པའི་ལས་ཚན་བཞིའི་ནང་ནས་
 ཤར་ཁ་ལས་ཚན་བསྐྱོས་པས་དཔལ་ལྷན་ཤར་ཁ་པ་གྲགས་”ཞེས་“གདན་སའི་ཁམས་པའི་
 ལས་ཚན་”ཞེས་དང་“ཤར་ཁའི་ལས་ཚན་ལ་བསྐྱོས་པས་དཔལ་ལྷན་ཤར་ཁ་པ་གྲགས་”ཞེས་
 པའི་ཚིག་གི་རྣམས་པས་ཀྱང་ཁམས་པའི་ལས་ཚན་བཞི་པོ་གང་དུ་ཡོད་པ་དང་། ཁམས་ཚན་
 ཞེས་པའི་མིང་འདི་ཁམས་པའི་ལས་ཚན་ལས་བྱུང་བ་དང་། དཔོན་ཡིག་འཕགས་པ་དཔལ་
 གྱི་མི་རྒྱུད་ལ་ཤར་ཁའི་མིང་ཐོགས་སྟངས་སོགས་ཤེས་ཀྱང་ཐུབ་སྟུང་། དེ་མིན་སྐབས་དེར་
 ཚལ་ཁ་རང་རང་གི་ཡུལ་ན་དཔོན་ཆེན་རེ་ཡོད་པ་ནི་དབུས་གཙང་གི་དཔོན་ཆེན་གྲོམ་པ་
 ལྷ་ཅེ་^[ཤྱུ་བཟང་པོ]དང་། མདོ་སྟོད་ཀྱི་དཔོན་ཆེན་གོ་འབྲོ། མདོ་སྟོད་ཀྱི་དཔོན་ཆེན་སྤིང་ཚང་
 ཡིན་པར་རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང་ཆེན་མོ་ལས་བཤད་ཅིང་། དབུས་གཙང་གི་དཔོན་ཆེན་ཤྱུ་
 བཟང་པོ་འདས་ཚབ་དཔོན་ཆེན་གཉིས་པ་ནང་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོས་བྱས་པ་ལྟར།
 མདོ་ཁམས་རང་ན་སྤོང་པའི་ཁམས་ཀྱི་དཔོན་ཆེན་དང་པོ་ནི་གོ་འབྲོ་ཡིན་ཅིང་། ཕྱིས་གོ་
 འབྲོ་འདས་ཚབ་ས་སྤང་ལྷེ་པའི་སྤོང་གྲགས་ནག་གིས་དཔོན་ཆེན་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ་འོག་དུ་
 འཆད་དོ།

ཁམས་པའི་ལས་ཚན་བཞི་པོ་ཐོག་མར་ས་སྐྱར་གནས་སྤོང་བྱས་ཀྱང་ཉོར་སེ་ཆེན་གྱི་སྤིང་
 དབང་ཏུ་མིང་རྒྱལ་པོར་ཤོར་ཞིང་། ས་སྐྱའི་སྤིང་དབང་ཡང་ཕག་གྲུར་ཤོར་བ་ན་དབུས་སུ་
 ཁམས་པའི་ལས་ཚན་བཞི་ཡི་མིང་ཅམ་ཡང་གོ་ཐོས་མེད་པར་གྱུར། ཕྱི་ལོ་༡༤༠༠ ནང་དེར་
 ཁམས་པའི་ལས་ཚན་བཞི་པོ་དེ་མདོ་ཁམས་སུ་ཕྱི་ལོག་བྱས་པ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་དེ། ཚས་
 འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་༡༠༠༠ལས། ཀམ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་“བྱ་ལོའི་ལྷ་བ་དང་
 པོ་ལ་ཀམ་པ་ཕེབས། སྐྱེ་འགྲོ་མཐའ་ཡས་པ་ཚས་ཀྱིས་བདུལ། རྟེན་གསུམ་པ་དང་། རྟེན་ཉན་
 པ། ཤར་ཁའི་དཔོན་ཆེན་ཁྲོ་བོ་རྒྱལ། ཁྲི་དཔོན་ད་ར་ཁ་ཆེ། གོ་འབྲོ་དཔོན་ཆེན་ནམ་མཁའ་
 འོད་ཟེར་སོགས་ལྷ་ལྷེ་མི་ལྷའི་གཙོ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐུན་བྲངས། མི་ལྷེད་པའི་དད་པ་
 ཐོབ་”ཅེས་པ་ལྟར་གྱི་ཚང་ཚས་འབྱུང་སོགས་ལོ་རྒྱུས་མང་ཆེ་བར་དེ་དང་གཅིག་མཚུངས་
 གསལ་འདུག་ཅིང་། ཉོབ་དེ་བལྟས་ན་ཤར་ཁ་དང་གོ་འཛོ་སོགས་སྟར་ས་སྐྱར་སྤོང་པའི་
 ཁམས་པའི་ལས་ཚན་དེ་དག་ཡིན་ནམ་སྟུང་པ་འབྱུང་ཡང་། ས་སྐྱའི་སྤིང་དབང་འཛོར་ཞིག་
 དུ་སོང་ཆེས་ཁམས་པའི་ལས་ཚན་བཞི་པོ་རང་ཡལ་དུ་སོང་བ་ལས་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱི་ལོག་

བྱེད་མི་མིང། གོང་དུ་གསལ་བ་དེ་དག་ནི་ལྔ་ལྔ་ནས་གོ་འགྲོ་དང་སྤྱིང་ཚང་སོགས་ཁམས་
 ལུལ་དུ་གྲ་མ་ཉམས་གྲུ་མ་ཞིག་པར་གནས་བཞིན་པ་རྣམས་ཡིན་ཅིང་། ཤར་ཁའི་དཔོན་
 ཆེན་ཟེར་བ་ནི་སྐབས་འདིར་སྤྱིང་ཚང་ལ་གོ་དགོས་སྟུང་། མདོ་ཁམས་ལ་དཔོན་ཆེན་
 གཉིས་ལས་མེད་ལ་དེ་ནི་གོ་འཛོ་དང་སྤྱིང་ཚང་གཉིས་སུ་ངེས་པས་སོ། འདི་ལ་འབྲུལ་གཞི་
 བྱས་ནས་དཔལ་ལྷན་ཤར་ཁ་བ་སྟེ་རྒྱལ་མཁར་ཅེ་པའི་གདུང་རྒྱུད་འདན་ནས་ཡིན་སྟབས།
 ཁམས་ལུལ་དུ་ཤར་ཁ་ཞེས་འབོད་ཚད་འདན་མ་ལ་ངོས་འཛིན་པ་སོགས་བྱུང་ངོ་། སྤྱིར་
 ཤར་ཁ་ཞེས་པའི་མིང་འདི་དང་ཐོག་དབྱས་གཙང་ནས་བྱུང་བ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དང་།
 ཁམས་ཀྱི་ཤར་ཁ་ནི་ཏེ་ལྷགས་རྩེ་གསུམ་ལ་གོ་བ་འདྲ་ཞིག་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་
 རྟོན་ལས་བཤད་དེ་རྒྱ་མཚན་དང་ལྷན་ནོ།

ཁམས་པའི་ལས་ཚན་བཞི་ཡི་བྱུང་རིམ་ནི། ཕྱི་ལོ་༡༢༥༡ ལོར་དཔོན་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་
 བོས་སྤྱི་མ་འཕགས་པར་ལོག་དད་བྱས་པའི་གཏམ་གོ་ནས་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོའི་ལུང་གིས་མི་
 ཆེན་སང་རྣམས་ཏྲར་དམག་ཁྲི་བདུན་དང་མདོ་ཁམས་ཀྱི་དམག་ཁྲི་གསུམ་སྟེ་འབུམ་དམག་
 གཅིག་གི་རྩ་དངས་ནས་བྱ་རོག་རྫོང་ཕབ་ཅིང་། དཔོན་ཆེན་བསྐལ་ནས་བྱིར་ལོག་སྐབས་
 ཏྲར་དམག་འགའ་ཞིག་རྣམས་པ་ལའི་སྐུ་སྤྱང་དུ་བཞག་པ་དང་། འགའ་ཞིག་སྟོད་ཏྲར་གྱི་སོ་
 ཁ་སྤྱང་མིར་བྱང་གནས་མཚོའི་རྒྱུད་དུ་བཞག་པ་དང་། མདོ་ཁམས་ཀྱི་དམག་དེ་དག་ཁག་
 བཞི་ལ་བགོས་ཏེ་དུང་རེངས་ཀྱི་ཁ་གནོན་ལ་བཞག་པ་ཁམས་པའི་ལས་ཚན་ཁག་བཞི་ཟེར་
 བ་དེ་ཡིན་འདྲ་བ་ཞིག་རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང་ཆེན་མོ་ལས་བཤད་ངོ། དཔོན་ཆེན་སང་རྣེ་འདི་
 བོད་རིགས་ཡིན་པ་ལ་ཏྲར་སྐད་ཤེས་པས་དང་ཐོག་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པའི་སྐད་སྒྲུར་དུ་
 ཉར། རྒྱལ་པོའི་ཆད་པ་ལས་ཐེངས་མང་བསྐབས་པས་སྤྱི་མ་འཕགས་པ་ནི་ཁོ་པར་བཀའ་
 དྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་གྱུར། སྐབས་དེར་སེ་ཆེན་ཏན་གྱིས་སྐད་དམག་དཔོན་ཆེན་མོར་བསྐོས་
 བ་ནས་དཔོན་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་བོར་རྩད་བྱེད་པར་ཆེད་མངག་བཏང་ཞིང་། ཁོས་བཏྲག་
 དབྱང་ཅམ་ཡང་མེད་པར་སྤྱི་མར་མ་དད་པ་བྱས་པ་རེད་ཟེར་ཆད་དང་གོ་ཆད་བསད་པར་
 གྲགས། དེ་རྗེས་ཁོ་པས་རྒྱ་སོག་གི་ཡུལ་དུ་མ་ནས་སེ་ཆེན་ལ་ངོ་ལོག་པ་རྣམས་བཅོམ་པའི་
 བྱས་རྗེས་གཅིག་མཐུག་གཉིས་མཐུད་དུ་བཞག་པར་བརྟེན། སེ་ཆེན་གྱི་ཐུགས་ལ་ཤིན་ཏུ་
 འདོགས་པ་བྱུང་ནས་ཁོ་ཡི་དབང་ཤུགས་རྗེ་ཆེར་སོང་བར་སོག་སྟོན་ཆེན་པོ་མཐའ་དག་
 ཕྱོགས་གཅིག་བྱས་ནས་ཁོ་པ་མེད་པ་བཟོ་ཐབས་བྱས། མཐར་ཁོ་པ་རྩ་མེད་མ་བཟོས་ཆོ་

གཤམ་ལོག་གི་སྒྲོན་ཆེན་མཐའ་དག་ངོ་ལོག་རྒྱུ་ཉེན་ཁ་མཐོང་ནས་སེ་ཆེན་ཉན་གྱིས་རང་
ཉིད་ལ་གྲུས་བཀུར་མི་བྱེད་པའི་ཉེས་པ་བགྲངས་ནས་བསད་པར་གྲགས་སོ།

ཆོས་འབྱུང་མཁས་དགའ་དང་མེ་ཉག་འཇམ་གྲགས་ཀྱི་རྣམ་ཐར། ཞལ་ཟླ་ཆོས་འབྱུང་དང་
ཐོང་ཆང་ལོ་རྒྱུ། འབའ་རོམ་གསེར་བྲེང་དང་ཀློང་ཆོས་འབྱུང་། རང་ཆེན་རྒྱལ་རབས་
སོགས་ལ་གཞིགས་ན། སྐབས་དེར་མདོ་ཁམས་སུ་བྱི་དཔོན་གྱི་མིང་ཐོགས་པ་ཁ་ཤས་བྱུང་སྟེ།
གོ་འཁྱོད་དང་སྤྱིང་ཆང་གཉིས་པོ་མདོ་ཁམས་ཀྱི་དཔོན་ཆེན་ཡིན་པ་ལུང། དེ་ལོག་འདན་མ་
བྱི་དཔོན། སྐབས་དེའི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་སུ་འདན་མ་བྱི་དཔོན་དང་འདན་མ་བྲིམས་དཔོན་
ཟེར་བ་གཉིས་ལས་འདན་མ་དཔོན་ཆེན་ཟེར་བ་མ་མཐོང་ཞིང་། བྱུང་ཐོབ་མཉན་པ་རིན་པོ་
ཆེ་ནི་འདན་མ་བྱི་དཔོན་གྱི་གདུང་རྒྱུད་ཡིན་པར་བཤད། སྤྱིང་བྱི་དཔོན། རོམས་རྩེ་རྒྱལ་
པོའམ་ས་སྤང་སྟེ་པ་ཐོང་གྲགས་ནག་གི་བྱི་སྒྲོན་ལ་སྤྱིང་བྱི་དཔོན་ཟེར་བ་ཡོད་པ་འདི་ཡིན་
ནམ་སྟམ་སྟེ། སྤྱིང་ཆང་གཞན་ཞིག་ནི་བྱི་དཔོན་ལས་ཆེ་བ་སྟེ་མདོ་སྤང་གྱི་དཔོན་ཆེན་ཡིན་
པར་བཤད་པས་ས་སྤང་སྟེ་པའི་བྱི་སྒྲོན་ཡོང་ཤེས་ཐབས་མེད་སྟམ། འོན་ཀྱང་སྤྱིང་ཆང་འདི་
མདོ་སྤང་དཔོན་ཆེན་དུ་བཤད་པར་ཡང་དབྱུང་དགོས་པའི་དོན་གནད་མང་པོར་སྤང་།
ཁྲོམ་བྱི་དཔོན། མགོ་ལོག་ཁུལ་དུ་ཡོད་འདྲ་བ་ཞིག་ལས་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པར་མ་མཐོང་། བེ་རི་
བྱི་དཔོན་ཁག་གསུམ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་ཆབ་མདོ་བེ་རི་དང་། དགེ་རྒྱལ་བེ་རི། བེ་རི་རྒྱ་སྤྱིང་
དང་གསུམ་ཡིན་ནམ་སྟམ་ཡང་། མེ་ཉག་འཇམ་གྲགས་དང་ཆགས་མེད་རང་རྣམ་ལྟར་ན།
བྱི་དཔོན་སང་གི་རྒྱལ་ཟེར་བ་ཞིག་དང་། ལྷག་རོང་ཆོའི་བྱི་དཔོན། ཨ་གྲོ་བྱི་དཔོན། བསམ་
འབྱུང་བྱི་དཔོན་ཟེར་བ་སོགས་བྱི་དཔོན་འགའ་ཞིག་འབྲི་རྒྱ་དང་ཀླུ་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་
བར་དེར་ཡོད་འདུག་ཅིང་། སྐབས་དེར་བེ་རི་སང་གི་མེ་ལོག་ཟེར་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་
འདུག རང་ཆེན་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་གནས་དུག་བྱི་དཔོན་དང་། ཨ་མདོའི་ཕྱོགས་དེར་ཡོད་
འདྲ་བའི་ཡུལ་སྤྱིང་བྱི་སྒྲོན། འགྲུ་ཐོམ་དུ་བྱི་དཔོན་ཨ་འཕེལ་ཟེར་བ་ཞིག་ཀྱང་འབྱུང་ལ། དེ་
ལ་སོགས་པ་རང་གིས་བཏགས་པའམ་གཞན་གྱིས་བོས་པ་གང་ལྟར་བྱི་དཔོན་མང་པོར་ཡོད་
པར་སྤང་ཞིང་། མདོ་ཁམས་ཀྱི་བྱི་སྒྲོན་དེ་དག་ནི་ས་སྤྱིང་སྐབས་དབུས་གཙང་ལ་བྱི་སྒྲོན་
བཅུ་གསུམ་བཅུ་གསུམ་པ་ལ་དཔེ་བྱས་ནས་བྱུང་འདྲ་སྟེ། དབུས་གཙང་གི་དཔོན་པོ་རྣམས་
ལྟར་དེ་དག་དང་འབྲེལ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་རྟོར་གྱི་གོ་མིང་ལེན་པ་ཡང་འགའ་རེ་བྱུང་
སྤང་། འོན་ཀྱང་བེ་རི་འདི་དང་ཐོག་ས་པཏ་གྱིས་རྟོར་ལ་ངོ་བཟླ་བཅུག་པ་ནས་དེ་རྩིས་

དབུས་གཙང་དང་ཡང་འབྲེལ་དེ་ཙམ་བྱང་མི་འདུག་ལ། རྒྱ་རྟོར་ནས་གོ་མིང་དེ་འདྲ་སྒྲངས་
པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡང་ཤོད་རྒྱ་མེད་དོ།

ཁམས་པ་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཚན་འདི་དྲུང་རེངས་འདུལ་བའི་ཁམས་གཙང་གི་དྲུང་སྐྱོར་
དཔའ་སྐྱེན་འཛོམས་པ་བདུན་གྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོ་དེ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང་ཆེན་མོ་
ལྔ་ལྟུང་ལས། “དེ་དུས་ས་སྐྱ་པས་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་ཐམས་ཅད་མངའ་ཞབས་སུ་
བཅུག་ནས། རྩོམ་གྱི་ས་ཆ་རྣམས་ཇི་བཞིན་རང་མ་ཆུག་ཤར་དྲུང་། རྩོམ་དྲུང་གྲགས་
པའི་དྲུང་རེངས་མང་པོས། འོ་ཡུག་གོས་སྡོན་དང་། ཤངས་སྡོང་པོ་ཐང་ཚུན། རྩོམ་རྒྱུད་པལ་ཆེ་
བའི་ཡུལ་པ་རྣམས་བཅོམ། རྟོར་བོད་ཀྱི་གསེར་ཡིག་ཁྲིམས་འདུལ་བ་ལ་འབྱོན་ལམ་དོག་པོ་
རང་བྱུང་བས་སྒྲ་མས་ཞལ་ཏུས། ཁམས་པ་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་འགོ་བྱས། ཁམས་
གཙང་གི་དྲུང་སྐྱོར་དཔའ་སྐྱེན་འཛོམས་པ་བདུན། དྲུང་རེངས་ཀྱི་ཁ་གཞོན་ལ། ཉང་སྟོང་དྲུ་
སོང་བས་”ཞེས་དང་། ལྔ་ལྟུང་“ཁམས་པ་ཁྲགས་རིང་ལའང་། དྲུང་རེངས་ཀྱི་ཁ་གཞོན་རབ་ཏུ་
བྱུང་། མགོ་ཡུལ་སྟོང་གསུམ། འབྲི་མཚམས་གང་སང་དཀར་པོ། ཕག་སྒྲང་ཆོ་དུག་རྣམས་
ཀྱིས། མི་ཆེ་དུད་བགང་པ་དང་། ཁྲིམས་འཆའ་བ་ལ་བྱོན་”ཞེས་ཤར་དྲུང་དང་སྟོང་དྲུག་གསུམ་
པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐབས་དེར་བོད་རྩོམ་རྒྱུད་པལ་ཆེར་ལ་དབང་བྱས་ཤིང་། འོ་ཡུག་དང་ཤངས་
རྣམ་སྡིང་ཚུན་ལ་དམག་དྲངས་ནས་རྟོར་བོད་བར་གྱི་གསེར་ལམ་བཅད་པ་བྱུང་བ་ན།
ཁམས་དང་གཙང་པའི་དམག་གིས་དྲུང་རེངས་ལ་ཕར་སྐོལ་བྱས་ཤིང་། “ཁམས་པ་དགེ་
འདུན་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་འགོ་བྱས་”ཞེས་དང་“ཁམས་པ་བཞུགས་རིང་ལའང་དྲུང་རེངས་ཀྱི་
ཁ་གཞོན་རབ་ཏུ་བྱུང་”ཞེས་ས་སྐྱས་དྲུང་རེངས་དྲག་འདུལ་བྱེད་པའི་དམག་དཔོན་གཙོ་བོ་ནི་
ཁམས་པ་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཚན་ཡིན་པར་བཤད་འདུག། སྐབས་དེར་ས་སྐྱའི་དམག་དཔོན་
ལ་ཁམས་གཙང་གི་དྲུང་སྐྱོར་དཔའ་སྐྱེན་འཛོམས་པ་བདུན་ཞེས་གྲགས་པའི་ནང་ནས་བཞི་
ཁམས་པ་དང་གསུམ་གཙང་པ་ཡིན་འདྲ་བ་ཞིག་ཆོས་འབྱུང་དེ་དག་གི་དཔྱུས་ན་ཡོད་དོ།

ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ཐོགས་པའི་མི་བཞི་ནི་ས་འབྲི་འཕྲག་སྐབས་ཀྱི་ས་སྐྱའི་དམག་དཔོན་
ཆེ་ཤོས་རྣམས་ཡིན་ཏེ། འབྲི་གྲང་གདན་རབས་༡༢༣ལས། “ག་མ་རྩོ་སེ་སོགས་ཀྱིས་བོད་ཤིང་
སྟོ་ཅན་ཤག་རིན་ཤེས་ཟེར་ནས་མངའ་འབངས་སུ་འཇུག་བཞེད་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་སྟོམ་པ་གསུམ་
ཀྱི་རིང་ས་སྐྱའི་དཔོན་ཆེན་རིམ་པ་དང་མ་མཐུན་པའི་རྒྱས། མདའ་ལྷས་སྟོང་ལ་ཟེན་པའི་

མི་ངན་འགའ་ཞིག་གིས་གོང་མ་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོའི་སྟོན་དུ་སྤྲོས་པ་བཅུག་པ་ལ་བརྟེན། གོང་
 མའི་བཀའ་བསྐུལ་ཏེ། རྒྱ་ནག་དང་། བར་ཁམས་སོགས་ཀྱི་དམག་མི་ཤིན་དུ་མང་བ། དམག་
 དཔོན་ཨ་ཡེ་ཤྲུ་རྒྱལ་མཚན། འབྲུ་ཐར་པ་རྒྱལ་མཚན། གོ་འགྲོ་སྤྲོ་མ་རྒྱལ་མཚན། སྤྱིང་
 བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ཏེ་བཞིས་མགོ་བྱས་དཔུང་ཆེ་བར་སྟགས་ཏེ། སྤྱིང་རིན་པོ་ཆེ་རྩེ་
 སྟོབས་པས་བཞེངས་པ་བཟླ་ཤིས་སྟོ་མང་། དཔོན་དང་སྤྱན་ཐུན་ཐུགས་འབྱུང་གིས་བཞེངས་
 པ་སྟོ་མང་དང་རྟེན་གསུམ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ། གོང་སྟོས་གཙུང་རིན་པོ་ཆེས་བཞེངས་
 པའི་སྟ་ཁང་ཆེན་མོ་སྟ་ཆེན་བཙོ་བརྒྱད། སྟོ་མང་བདུན་སོགས་རྟེན་གྲངས་ལས་འདས་པ་
 རྣམས་མེ་ལྷའི་དགའ་སྟོན་དུ་བྱས། དགོ་འདུན་མང་པོ་མཐར་བུད་ཀྱི་སྟོ་བར་བཅུག་པ་ན།
 ས་བཅུའི་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོའི་རིགས་དང་། གནས་ལྷགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་
 དགོ་འདུན་ཁྱི་སྟག་སྟག་ཙམ་ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་འདབ་མ་བརྒྱངས་པ་ལྟར། རྒྱ་འཕེན་གྱི་རི་
 རྩེར་འཕུར་ཏེ་མཁའ་སྟོན་དུ་གཤེགས་སོ་ཞེས་པ་ལས་ཀྱང་འབྲི་གྲང་གཏོར་པམ་གཏོར་
 མཁན་གྱི་དམག་དཔུང་ལུལ་གང་ནས་ཡིན་པ་དང་། དམག་དཔོན་སུ་ཞིག་ཡིན་པར་ཤེས་
 ཐུབ་པ་འདུག་ཅིང་། གཅིག་བྱས་ན་རྒྱལ་མཚན་ཐོགས་པའི་མི་བཞི་ནི་སྐབས་དེའི་ཁམས་
 པའི་ལས་ཆན་ཁག་བཞིའི་དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་བཞི་ཡི་མིང་ཡིན་ན་ཆོག་གོ། ལོ་རྒྱུས་ལ་
 ལར་ས་སྐྱས་ཁྱི་སྟོར་བཅུ་གསུམ་གྱི་དམག་བསྐྱུས་ནས་འབྲི་གྲང་བ་བཙོམ་པར་བཤད་པ་ནི་
 མི་བདེན་པ་འདྲ་སྟེ། དྲངས་མ་ཐག་པ་“རྒྱ་ནག་(སྟག་པོ)དང་བར་ཁམས་སོགས་ཀྱི་དམག་མི་
 ཤིན་དུ་མང་བ། ...རྒྱལ་མཚན་བཞིས་མགོ་བྱས་དཔུང་ཆེ་བར་སྟགས་ཏེ། ...གྲངས་ལས་
 འདས་པ་རྣམས་མེ་ལྷའི་དགའ་སྟོན་དུ་བྱས་”ཞེས་དང་། ལྟོ་རོང་ཆོས་འབྱུང་༥༤༧ལས། ལྟག་
 ལུང་བཟླ་ཤིས་སྟོ་མའི་རྣམ་ཐར་བཤད་པའི་སྐབས་“རྣམ་པ་ལ་ས་སྐྱ་ནས་གོང་དུ་འཕྱོན་པ་”
 མདོ་ཁམས་པའི་དམག་སྡེ་དང་བཅས་པས་འབྲི་གྲང་པ་ལ་བརྒྱབ་ནས་”ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། ཁྱི་
 སྟོར་བཅུ་གསུམ་གྱི་ནང་འབྲི་གྲང་རང་ཡང་ཐེ་བས་སོ། དེ་ལ་སོགས་པ་འདིར་དུས་རབས་
 བརྒྱད་པའི་ས་བཅད་མ་སྟོང་ཙམ་དང་། དོ་སྤང་དང་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་རྣམས་ལ་སྟོ་ཙམ་
 ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་དང་དེ་འདྲ་བ་མཐའ་དག་པ་ནི་འདིར་བཤད་པར་མི་རུས་ཤིང་
 སྐབས་དོན་ཡང་སྤྱི་བའི་འགྲོ་བས་ལོངས་བྱུང་ན་གཞན་དུ་བཤད་པར་བྱའོ།

ཡི་ཤུ་ལྷ་པ།

སྒྲུབ་ཆབ་མདོའི་ཕྱོགས་དེར་བྱུང་བའི་རྒྱལ་ཕྱན་འགའ་བཤད་པ།

གཅིག་ཁྱེད་ཀྱི་སྐུ་པ་རྒྱལ་ཁབ།

བོད་བཙན་པོའི་གནས་སྐབས་སུ་རྩ་མོའི་ཁྱེད་ཀྱི་ཆབ་གཉིས་འདུས་པའི་ཡུལ་དེར་ཆབ་མདོ་
ཞེས་པའི་ཐ་སྐད་ཐོགས་ཡོད་མེད་ཀྱང་རིམ་བཞིན་མི་ཤེས་ཤིང་། ཐོགས་སྤོང་པ་ཙམ་ཡིན་
ཀྱང་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་གང་དུ་ཡང་དེ་ལྟར་འཁོད་པ་མ་མཐོང་བས་སྐབས་དེའི་ཆབ་མདོའི་
གནས་སྐབས་རྒྱ་ཁྱོན་རིམ་བཞིན་བཤད་མི་ཤེས་ན་ཡང་། སྤྱི་ཚོགས་དང་དུས་རབས་ཀྱི་འཕོ་
འགྱུར་ལས་ད་ལྟའི་ཆབ་མདོའི་མངའ་ཁུལ་འདི་ནི་སྐབས་དེར་སྐུ་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་
པ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། སྐུ་པ་ཡུལ་གྱི་དབྱུང་དཀྱིལ་དུ་འཁེལ་གྱི་ཡོད་སྐབས་དེའི་མངའ་
ཁོངས་དང་གནས་སྐབས་སྐོར་བཤད་པ་ལས་ཐབས་གཞན་མེད་དོ།

བོད་བཙན་པོའི་ཡ་ཐོན་ཏེ་འཛིག་ཏེན་རྩོམས་དུས་རབས་སྐབས་ནས་ཆབ་མདོའི་ཁུལ་དེར་
མི་ཡི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་གནས་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་མཁར་རོའི་གནའ་ཤུལ་ནས་རྟོགས་ཐུབ་
མོད། འོན་ཀྱང་དེ་དག་ཅུས་རྒྱུད་སུ་ཞིག་དང་རྒྱལ་ཁབ་གང་ཞིག་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་སོགས་ནི་
སྐོག་ཏུ་ཐུར་ཏེ། ད་པན་མཐོང་ཚུངས་བའི་བོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་གང་ལ་ཡང་དེའི་སྐོར་མི་
གསལ་ཞིང་། དེར་གི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་བ་ཚོས་ཀྱང་གནའ་ཤུལ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོད་ཚིས་བྱས་
པའི་ལོ་གྲངས་ཙམ་དང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་བཟོ་ལས་ལག་ཤེས་ཙམ་ཞིག་ལས་གཞན་གསལ་
བཤད་ཅི་ཡང་བྱེད་ཐུབ་མེད། དེ་མིན་ཅུང་ཟུ་བའི་ཤོད་སྟོལ་ཞིག་དང་སང་ཆབ་མདོའི་ལོ་
རྒྱུས་ཐོག་གསལ་དུ་ཁ་སྟོན་བྱེད་བཞིན་པ་ནི། གནའ་དུས་ཤར་ཕྱོགས་བྱང་མེད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་
རྒྱལ་ས་ནི་དང་ཆབ་མདོ་ཁྱོད་ཀྱི་ཆགས་ཡུལ་དེར་ཡིན་ཅིང་། སྐབས་དེར་རྒྱལ་སའི་ནམ་

པ་ནི་སྤྱིར་བཏང་མི་མེར་གྱི་ཁང་པ་རྣམས་ཐོག་ཅིག་དྲུག་ཅན་དང་རྒྱལ་མོའི་ཕོ་བྲང་ནི་
ཐོག་ཅིག་དགུ་ཅན་ཡིན་ཞེས་ཟེར།

ཤོད་སྟོལ་དེའི་འབྲུང་ཁུངས་ནི། ཐང་རྒྱུ་ལེའུ་བརྒྱ་དང་ཞེ་གཉིས་པ་༡༡༥ (དགེ་ཆོས་
འབྱུར་)ལས། “ཤར་དང་རྩབ་ཏུ་བྱད་མེད་ཀྱིས་སྤྱོད་བའི་རྒྱལ་ཁམས་གཉིས་ཡོད། ཤར་གྱི་
ཡུལ་དེ་ལ་སྤྱུ་སྤྱུ་ལ་ན་ཅི་ཇི་ལོ་ཟེར། (མ། འདི་སྤབ་རྩ་གོ་ཏེ་སྤྱེ་གཞེས་གྱི་རྒྱུད་བའི་ལེགས་སྤྱར་བྱར་ཆག་ཅས་
ཟེར།) ཡུལ་དེ་སྤོན་འཇང་རིགས་གྱི་སྤེ་ཆན་ཡིན། རྒྱལ་ཁམས་དེའི་ཤར་དུ་ཏུ་པན། ཏང་ཤང་།
མོ་ཙའི་ཡུལ་ལ་ཐུག་ཀྱུབ་ཏུ་གཙང་པོ་ཏོ་དང་། བྱང་དུ་ལི་ཡུལ། ཤར་སྟོར་པ་ཇོ་ (མ། ཟི་
ཁྱོད་དང་། ལོ་ན་མན་ཚུ་དང་། སེ་ལང་གི་སྤྱེ་གྲོའི་ཡུལ་དང་འདབས་འབྱར་བར་ཡོད། ཤར་
ནས་རྩབ་ཏུ་ཡུལ་གྱུ་དགུ་དང་། བྱང་ནས་སྟོར་ཉི་ཤུ་ཡོད། རྒྱལ་ཁམས་སུ་གོང་ཁྱེར་བརྒྱད་ཅུ་
ཙམ་དང་། མི་ཁྱིམ་སྤྱི་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད། རྒྱལ་པོ་བྱད་མེད་ཀྱིས་བྱེད། མོའི་ཕོ་བྲང་ཐོག་ཆད་
དགུ་པ་ཁང་ཡན་བྱ་བའི་རིའི་ལུང་དུ་ཡོད། ལུང་པ་དེ་འཇུ་བའི་རྒྱ་པོ་སྟོ་སྟོགས་སུ་འབབ།
ལུང་པ་དེར་མི་ཆང་སྤྱི་བཞེ་ཙམ་ཡོད། རྒྱལ་མོའི་མིང་ལ་པིན་ཇིན་ཟེར། རིགས་གྱི་མིང་ལ་སུ་
པི་བྱ་བར་གྲགས། མོའི་སྤྱོ་པོ་ཆེན་རྩ་བུ་པ་ཡོད་ཀྱང་དབང་ཆ་གང་ཡང་མེད། སྟོན་རྣམས་ལ་
གོ་པ་ལ་ཟེར། སྟོན་རྒྱུང་རྣམས་ལ་མིང་ངོ་གོན་ཏེ་བྱད་མེད་ཀྱི་ཆབ་ཅས་ཟེར། སྟོན་རྣམས་རྒྱལ་
པོའི་བཀའ་བཞེན་བྱེད། རྒྱལ་མོའི་འཁོར་བྱད་མེད་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད། ཉིན་ལྔ་རེ་ན་རྒྱལ་སྤྱོད་
གྱི་ཆོགས་འདུ་བྱེད་ཅས་དང་། “ཡུལ་གང་བས་ནས་གཅིག་ཕུ་སྤྱིན། ཏེ་འགྲོས་མ་དང་
གཡག་ལྷག་ཏེ་ཁ་ཚུ་དང་སྤྱེ་ཅི་རྣམས་དང་། ཟངས་དང་གསེར་ཐོན། དེ་རྣམས་རྒྱ་གར་པར་
ཁྱེར་ཏེ་ཁེ་བཟང་ཆེ། ལྷགས་རྒྱ་གར་དང་འདྲ། རྒྱལ་ཁམས་དེ་ཙོང་ལིན་རི་པོ་ (མ། ས་མེར་དང་ཀུན་
ལིན་ཟེར།) བྱ་བའི་སྟོ་ངོས་སུ་ཡོད། རྒྱལ་ཁམས་གྱི་པོ་རྣམས་དམག་དང་སོ་ནམ་གྱི་ལས་བྱེད།
རྒྱལ་ས་དེ་རི་གཅིག་གི་ཅེར་ཡོད་ཅིང་གོང་གི་རྒྱ་ལ་ལེ་དབར་ལྔ་དྲུག་ཙམ་ཡོད། རྒྱལ་ཁམས་
སུ་མི་གངས་སྤྱི་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད། རྒྱལ་མོ་གཞོན་པའི་མིང་ལ་ཟའོ་རུ་མང་ཟེར་”ཞེས་འབྲུང་།

ཐང་ཡིག་རྟོང་མ་ (རྩ་འབྲུག་གི་འབྱུར་)ལས། “ཤར་སྟོགས་བྱད་མེད་རྒྱལ་ཁབ་རྩབ་གྱི་རྒྱུང་རིགས་
ལས་མཆེད། རྩབ་ཆོའི་དཀྱིལ་རྒྱུད་དུ་བྱད་མེད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཡོད་པ་ལ་ཤར་སྟོགས་བྱད་མེད་
རྒྱལ་ཁབ་ཅས་སུ་གྲགས། ལྷགས་སྟོལ་དུ་བྱད་མེད་ཀྱིས་རྒྱལ་སྤྱོད་འཇོན། ཤར་དུ་མའོ་ཀྱག་
དང་ཏང་ཤིང་ལ་ས་འབྲེལ། ཤར་སྟོར་ཡ་ཀྱག་དང་འབྲེལ། དེའི་མངའ་ཁོངས་ཡོངས་སུ་ཤར་

རྒྱལ་ཏུ་ཉིན་དགུ་རིང་འབྲུལ་བཞུད་བྱེད་དགོས་ལ། ལྷོ་བྱང་ཏུ་ཉིན་ཉི་ཤུར་བསྐྱོད་དགོས།
 མཁར་གྲོང་ཆེ་ཆུང་བསྐྱོམས་པས་བརྒྱད་ཅུ་ལྟག་ཡོད་ཅིང་། རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཡོན་ཁོར་
 ཏུ་ཡོད། དཀྱིལ་ནས་རྒྱལ་ཁྱེ་ལྷོ་ཅུ་བཞུད། ཀོ་ཟུར་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་ཁྱེ་བརྒྱལ་”ཞེས་དང་།
 སུའེ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཡིག་ཚང་རྒྱལ་ཕྱོགས་ལོ་རྒྱུས་(ཨ་འབྲུག་གི་འབྲུར)ལས། “བྱང་མེད་ཀྱིས་རྒྱལ་
 ཁབ་འདིའི་དབང་ཆ་འཛིན་ཅིང་། རྒྱལ་མོའི་རྩས་ལ་སུམ་པ་དང་། མིང་ལ་མའོ་ཅད་ཟེར།
 རྒྱལ་མོ་དང་རྒྱལ་མོ་ཆུང་བ་གཉིས་ཀྱིས་མཉམ་དུ་སྲིད་དབང་སྐྱོང་། རྒྱལ་མོས་ཉིན་ལྔ་རེར་
 སྲིད་དོན་གསན་བཞེས་ཐེངས་རེར་གནང་བ་དང་། རྒྱལ་མོ་ཆུང་བས་རོགས་འདེགས་དོ་
 དམ་མཛད། རྒྱལ་ས་རྒྱལ་མོས་སྐྱོ་ཆོ་གང་པོར་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་ཅིང་། རྒྱལ་མོ་གྲོངས་རྩེས།
 རྒྱལ་ཁབ་ཡོངས་ནས་རྒྱ་ཁོར་གསེར་དབྱལ་ཞལ་འདེབས་བསྐྱས་ནས། རྒྱལ་མོའི་རོགས་རྒྱུད་
 ཀྱི་ཁོད་ནས་སྐྱོན་ཡོན་གཉིས་ལྔ་ཀྱི་མཛངས་མ་གཉིས་བདམས་ནས་གཅིག་རྒྱལ་མོ་དང་།
 གཞན་དེ་རྒྱལ་མོ་ཆུང་བར་བསྐོ་བཞག་གིས་མཉམ་དུ་རྒྱལ་སྲིད་སྐྱོང་བ་རེད། གལ་སྲིད་རྒྱལ་
 མོ་ཆེ་བ་གྲོངས་ཆོ། རྒྱལ་མོ་ཆུང་བས་རྒྱལ་རྒྱུད་འཛིན་པ་བྱེད། རྒྱལ་མོའི་ཁྱོ་གཤི་མཚན་ལ་
 ཅེན་ཅུས་འཛོད་ཅིང་སྲིད་དོན་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་”ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཡི་ཡིག་ཚང་དུ་འཛོད་པ་དེ་
 དག་ཡིན་ལྟོ།

དེ་ཡང་ཤར་ཕྱོགས་བྱང་མེད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་དེ་གང་ཏུ་ཡོད་མེད་ཐད་བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་
 འགའ་ཞེག་བྱུང་ཡང་། ཉེ་ཆར་སྐྱེ་ཞབས་རེན་ནི་ཆང་གིས་ཚན་རིག་དང་མཐུན་པའི་བརྟག་
 དབྱང་བྱས་པ་བརྒྱད་སྐབས་དེའི་བྱང་མེད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ནི་དེང་གི་ཆབ་མདོའི་
 ཕྱོགས་དེར་ཡོན་པར་བཤད་ཅིང་། དེས་ན་མི་མང་པོས་དེང་གི་ཆབ་མདོ་གྲོང་ཁྱེར་ཆགས་
 ཡུལ་འདི་ཡིན་པར་ཆོད་དཔག་བྱས་པ་སྟེ། དེང་གི་ཆབ་མདོ་གྲོང་ཁྱེར་ཆགས་ཡུལ་ནི་ཐང་
 སེར་དུམ་བུ་མང་པོ་ལས་བྱུང་ལ། དེ་དག་གི་དཀྱིལ་ནས་རྩ་རོམས་ཀྱི་ཁྱེ་གཉིས་ལྷོ་ཅུ་བཞུད་
 ཅིང་། སར་ཚུར་ཅུང་ཟད་བསྐོད་པ་ཡང་རྒྱལ་ཁྱེ་དེ་དག་བརྒྱལ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ཤར་
 ཕྱོགས་བྱང་མེད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཡོན་ཁོར་གྱི་བཀོད་པ་བཤད་པ་ན། “རྒྱལ་མོའི་
 རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཡོན་ཁོར་ཏུ་ཡོད། དཀྱིལ་ནས་རྒྱལ་ཁྱེ་ལྷོ་ཅུ་བཞུད། ཀོ་ཟུར་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་
 ཁྱེ་བརྒྱལ་” ཞེས་པ་གཉིས་ཅིས་ཀྱང་སྐབས་འགྲིག་བྱུང་བར་བརྟེན། སྐྱེ་ཞབས་རེན་ནི་ཆང་
 གིས་(ཨ་འབྲུག་གི་འབྲུར)ཀྱང་། “གོང་དུ་བཀོད་པའི་ཁྲང་ཡོན་ཁོར་ནི་ད་ལྟོ་ཆབ་མདོའི་ཕྱོགས་
 ཡོན། རྒྱལ་ཁྱེ་དེ་ནི་ད་ལྟོ་རྩ་རྩེད། མཁར་གྲོང་ཆེ་ཆུང་བརྒྱད་ཅུ་ལྟག་ཡོད་ཅིས་པ་ནི་

ཤར་ཕྱོགས་བྱང་མེད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁྱེད་ཡོངས་སུ་རྫོང་ཁག་བརྒྱད་ཅུ་ལྷག་ཡོད་པ་དེ་རྒྱམས་
ཡིན་ཅིང་གཙོ་བོར་ཁོང་ལས་འདེབས་འཇུགས་བྱེད། རོབ་ཙམ་བསྐྱས་ནས་བཤད་ན། ཤར་
ཕྱོགས་བྱང་མེད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་ཆབ་མདོ་དང་། བྲག་གཡལ། རི་བོ་ཆེ། དཔའ་
ཤོད། ཆ་ཁ་སྟོ། མིན་ཁོན། སེན་ཐེ། བྱང་དུ་ནང་ཆེན། ལུབ་དུ་དྲང་མདའ་ལ་རི་བོ་བར་གྱི་ས་
ཆ་ཆང་མ་འདུས་ཞེས་བཤད་པ་སྟེ་ད་སྐབས་ཀྱི་ཤོད་སྟེལ་དེའི་བྱང་རིམ་ཡིན་ནོ།

ཤར་ཕྱོགས་བྱང་མེད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་དང་གོམས་གཤིས་བཤད་པ་ན། ཐང་རྩུ་
ལེའུ་བརྒྱ་དང་ཞེ་གཉིས་པ་༡༡༤(དགེ་ཆོས་འཕུར)ལས། “བཙུན་མོ་གོངས་ཆེ་ལྷན་དུ་མི་མང་པོ་
དུར་དུ་འཇུག། འབངས་རྒྱམས་ཀྱིས་གསེར་གྱི་དོང་ཅེ་ལུལ་ཏེ་བཙུན་མོའི་རིགས་ཀྱི་བྱང་
མེད་རིག་པ་ཅན་གཉིས་རྒྱལ་མོ་ཆེ་ཆུང་དུ་བསྐོ། དེས་མོའི་རིགས་མི་ཆད་ཅིང་འབངས་ཀྱི་
གྲུན་ལོག་མི་འོངས། འབངས་རྒྱམས་ཁང་བྱིས་ཐོག་སོ་དྲུག་པར་སྟོད། རྒྱལ་མོས་སྤང་ལ་ཤམ་
ཐབས་ནག་པོ་དང་། སྟོད་བྱང་སྟོན་ག་ཅེ་རིགས་པ་ལ་ཕུ་བྱང་གི་ཁ་ས་ལ་རེག་ཙམ་དུ་རིང་
བ་གྱོན། དགུན་དུས་ལྷག་ལྷགས་ཀྱི་གོས་བྱེ་ལ་འཛེམ་དུབ་ཀྱི་རི་མོ་མང་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་གྱོན།
སྐྱ་ལ་ལྷས་མ་ཆུང་དུ་མང་དུ་བྱས། རྒྱ་བ་ལ་ཨ་ལུང་བཏགས། རྒྱ་སྐད་དུ་ཐོ་ཡི་ཟེར་བའི་ལྷ་
དེ་གྱོན། བྱང་མེད་རྒྱམས་ཁྱོ་ལ་གྲུས་པ་མི་བྱེད། བྱང་མེད་ལྷག་པོ་རྒྱམས་ལ་གཡོག་ཁྱོ་བོ་མང་
པོ་ཡོད། དེ་རྒྱམས་མོའི་སྐྱ་ལ་ལྷས་མ་བྱེད་པ་དང་གདོང་ལ་ཆོན་ནག་བྱུགས་པའི་ཞབས་ཁྱེ་
བྱེད། བྱ་རྒྱམས་ལ་རང་གི་མའི་མིང་ནས་གས་པའི་མིང་འདོགས་ཞེས་དང་། “ཕོ་མོ་གཉིས་
ཀྱིས་གདོང་ལ་ཉིན་རེ་བཞིན་ཆོན་སྒྲ་ཆོགས་གསར་དུ་བྱུགས། ལྷས་མི་བྱེད་ཅིང་གོས་མི་བརྟེ།
ཕོ་རྒྱམས་སྐྱ་སྐྱེ་བོར་བསྐྱེལ། ཁྱིམ་དུ་ཀོ་ལྷམ་གྱོན། ལྷལ་གོ་རིམ་མེད་པར་བསྐྱེ། རྩོན་མང་དུ་
བྱེད། ཁོང་རྒྱམས་ཏང་བྱང་གི་རིགས་”(མ། ཨ་མདོ་བ་པལ་ཆེར་གྱི་སྟོན་གྱི་རིགས་ཡིན་པར་གྲགས)དང་འཐབ་
མོ་ལན་ཁ་གར་བྱས། མི་ལྷག་པོ་ཤི་ན་ཤ་ལྷགས་སོ་སོར་བལ་ཏེ་ཤ་རུས་རྒྱམས་གསེར་བྱེད་དང་
བསེས་ནས་སྟོད་དུ་སྐྱུགས་ཏེ་ས་ལ་སྤ། དགས་པ་ཡང་ལོ་གཅིག་གི་རྗེས་ལ་ལྷགས་སྟོད་དུ་
བརྟུག་ནས་སྤ། ལོ་གསུམ་ཙམ་ཟུང་ན་བྱེད། ཁོང་རྒྱམས་རྒྱན་དུ་ལྷ་འདྲེ་མང་པོ་མཆོད། ལྷ་བ་
བརྟེ་པའི་ནང་ལ་རི་རྩེ་ལ་མོ་འདེབས་སུ་འགྲོ། དེ་ཡང་མོ་མས་འབྲུ་ཟན་གཏོར་ནས་བྱ་
རྒྱམས་འཕོད། དེ་ནས་བྱ་ཟེར་མོ་ལྷ་བྱ་ཞིག་མོ་པའི་ལག་པར་བཟུང་བ་དང་བསད་ནས་ལོག་
པ་བྱས་ཏེ་བསྐྱེ། བྱའི་ལོག་དུ་འབྲུ་སོགས་བྱང་ན་ལོ་རྗེས་མར་སྟོན་ཐོག་བཟང་བ་སོགས་ཀྱི་
ལྷས་ཡིན། བྱེ་མ་དང་ལྷེའུ་སོགས་བྱང་ན་བར་ཆད་ཆེ་བེར། དེ་ལ་བྱའི་མོ་བེར། རྒྱ་ནག་གི་ལྷ་

བ་བཅུ་གཅིག་པ་དེ་ཁོང་ཚོའི་ཁྱེད་པ་དང་པོ་ཡིན། དེའི་དུས་མི་དང་སྤྱུ་སྟགས་དམར་
མཚོད་བྱེད། སུའི་མང་གི་ལོ་དྲུག་པ་ (མ། སངས་རྒྱལ་འདས་རྗེས་ཀྱི་ལོ་ ༡༡༣༠) ལ་རྒྱལ་ཁམས་དེ་ནས་
རྒྱའི་གོང་མ་ལ་སྐྱེས་ལུལ་ཡང་སྤར་ལྷགས་དེ་མ་བསྐྱེད་པར་ཆད་ཅེས་འཁོད།

“དར་ཟབ་ཀྱི་ཕྱུར་བ་དང་ཕུ་ཐུང་ས་ལ་འབྱུང་”སྟགས་བཤད་པ་དང་། བོད་ཀྱི་ཡིག་ཚང་
ལས་རྒྱ་ཡི་ཡིག་ཚང་རྣམས་སུ་འདིའི་སྐོར་མང་བ་འཁོད་པ་ལ་དཔག་ན། སྐབས་དེར་བྱད་
མེད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་འདི་རྒྱུ་ཕྱགས་བོད་ལས་ཤར་ཕྱགས་རྒྱ་དང་འབྲེལ་ཆེ་བ་ཡོད་པར་ཤེས་
ཐུབ་ཅིང་། “ཕུ་སྟོད་ཀྱི་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཀོ་བའི་སྟོད་ནང་ཟས་ཟ། ཆང་ཁྱོར་པའི་ནང་
འཐུང་”ཞེས་པ་ལ་གཞིགས་ན། སྐབས་དེར་བར་ཁམས་ཁུལ་ནི་བོད་དབུས་ཕྱགས་ལས་ཀྱང་
བཟོ་ལས་དར་རྒྱས་ཆེ་བར་ཡིན་ནམ་སྟེ།

སུའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཡིག་ཚང་(རྩ་འབྲུག་གི་འབྱུར་)ལས། “བྱད་མེད་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁབ་འདིའི་དབང་
ཆ་འཛིན་ཅིང་། རྒྱལ་མོའི་རུས་ལ་སུམ་པ་ཟེར་”ཞེས་དང་། ཐང་ཡིག་གསར་མའི་རྒྱུ་ཕྱགས་
ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་(རྩ་འབྲུག་གི་འབྱུར་)ལས། “སུམ་པ་ནི་རྒྱུ་རྒྱུ་གི་རིགས་སོ”ཞེས་ཤར་ཕྱགས་བྱད་
མེད་རྒྱལ་ཁབ་ནི་སུམ་པའི་རུས་རྒྱུད་ཡིན་པ་དང་། སུམ་པའི་རུས་རྒྱུད་ནི་རྒྱུ་རིགས་ལས་
ཆད་པར་བཤད། འདི་ནི་རྒྱ་ཡི་ཡིག་ཚང་གི་ཤོད་སྟོལ་ཞིག་ཡིན་ལ་ཁོ་བོས་རྒྱ་ཡིག་མི་ཤེས་
སྐབས་དེ་དག་གི་སྐོར་ཞིབ་པར་དབྱད་པ་མི་སྟོབས་ན་ཡང་། སུམ་པའི་རུས་རྒྱུད་བྱད་མེད་
ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་ཡོད་པ་དངོས་བདེན་ཡིན་ཏེ། རྒྱའི་ཡིག་ཚང་ལ་བྱད་མེད་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་
ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱད་པར་མེད་པས་རྒྱུན་བཤད་དོན་མེད་པས་སོ། འོན་ཀྱང་ཐང་ཡིག་འདི་དག་
ཏུ་སུམ་པའི་རྒྱལ་ཐུན་སྟག་སྐྱོ་བོ་དང་། ཟིང་པོ་རྗེ་ཁྱི་པངས་སུམ་སྟགས་ཀྱང་རྒྱལ་མོ་ཡིན་
ལྷགས་བཤད་པ་ནི་དབྱད་དགོས་པར་སྤང་སྟེ། སྟག་སྐྱོ་བོ་སྟགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནི་ཐང་ཡིག་ལས་
བོད་ཀྱི་ཡིག་ཚང་རྣམས་སུ་རྒྱས་པ་ཡོད་ལ། དེ་དག་གང་གིས་ཀྱང་སྟག་སྐྱོ་བོ་དང་ཟིང་པོ་རྗེ་
གཉིས་ནི་རྒྱལ་པོ་ལས་རྒྱལ་མོ་ཡིན་པར་མ་བཤད་ཅིང་། ཕྱགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བོད་
རང་གིས་བཤད་པ་ཉིད་བདེན་དོན་ཆེ་སྟེ། རྗེ་དམུ་དགེ་བསམ་གཏན་པས། “རྒྱའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་
རྒྱ་ཡིག་གཙོ་ཞིང་ཁྱེད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་བོད་ཡིག་གཙོ་ཞིང་ཁྱེད་ཀྱི་དག་པ་
ཡིན་”ཞེས་རྩ་བ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་མདོར་བསྐྱུས་ལ་ཅུང་ཟད་དབྱད་
པ་ཞེས་པ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་རོ།

ཐང་ཡིག་རྒྱམས་སུ་འདི་ལ་ཤར་ཕྱོགས་བྱད་མེད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅེས་བྲིས་ཡོད་པ་ལ་གཞིགས་
 བ་ཐ་སྟངས་དེ་ནི་བོད་ཕྱོགས་ནས་འོངས་པ་ལྟར་མངོན་ཅིང་། གོང་དུ་བྲངས་པ་ལྟར་ཀ་ཁོལ་
 མ་ལས། རུས་ཆེན་བཞི་ཡི་ནང་མ་གཏོགས་པའི་རུས་ངན་ཁེངས་པོ་བདུན་བཤད་པ་ན།
 “གར་ལོག་ཀྱང་སྐད་ཅན་དང་གཅིག་ཀེ་ལེ་མི་ཤ་ཅན་དང་གཉིས། སོག་པོ་སྤྱེ་སྤྱེ་ཅན་དང་
 གསུམ། རྒྱལ་མོ་བྱི་བྱི་ཅན་དང་བཞི། སློ་བུ་མིག་དམར་ཅན་དང་ལྔ། རྩ་ཀྱང་སྤྱོད་ཅན་
 དང་དྲུག་ཁོན་བུ་སྤྱི་འདུམ་ཅན་དང་བདུན་ཞེས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་གསལ་ཁ་ཞིག་
 མེད་ཀྱང་རྒྱལ་མོ་བྱི་བྱི་ཅན་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་རབས་འདུག་པ་དེ་ཡིན་ན་ཆོག་སྟེ། དུལ་གྱི་
 སྤྱིང་དབང་ཚང་མ་རྒྱལ་མོས་བབྱང་ནས་རྒྱལ་མོའི་བྱི་ག་ལ་བྱི་ཡི་མཐོང་ལས་མེད་པས་ན།
 བོད་དབུས་ཕྱོགས་པ་ཆོས་འཕུ་སྤོང་ལྟ་བུ་ཤར་གྱི་རྒྱལ་མོ་བྱི་བྱི་ཅན་ཞེས་བརྗོད་པར་ཡིན་
 ཤས་ཆེ་ཞིང་། སྤྱིར་གནམ་གྱི་ཁྲི་བདུན་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ཅན་དེར་བོད་དབུས་ཕྱོགས་སུ་ཡང་
 མ་རྒྱུད་གཙོ་བོར་བྱེད་སྒོལ་བྱུང་བ་ནི། བཙན་པོ་དེ་དག་ལ་མ་ཡི་རུས་རྒྱུད་ལས་བྲེས་པའི་
 མིང་འདྲགས་པ་ལས་ཀྱང་ཤེས་སོ། གློང་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་༢༠༥ལས་འཇམ་བུའི་སྤྱིང་ན་རྒྱལ་
 ཁམས་ཆེན་པོ་བཙུ་གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་རྒྱལ་མོ་བྱི་བྱི་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་ནི་སྤྱིན་པའི་
 རྒྱལ་ཁམས་གཅིག་ཡིན་པར་བཤད། དེ་ལས་ཁ་གསལ་བ་ཞིག་ནི་བཤད་མཛོད་༡༢༡ལས།
 “ཤར་ན་རྒྱལ་མོ་བྱི་བྱི་མ། རྩོ་ན་ཀོ་ལེ་དུག་ཟླ་ཅན། རུབ་ན་གར་ལོག་ཀྱང་སྐད་ཅན། བྱང་
 བ་སོག་པོ་སྤྱེ་སྤྱེ་ཅན། རུས་བྱལ་བ་བཞི་པོ་ཟེར་བ་ཡིན།” ཞེས་ཤར་ན་རྒྱལ་མོ་བྱི་བྱི་མ་
 ཞེས་ཕྱོགས་དང་བཅས་གསལ་བར་བཤད་དོ། འདི་དག་གི་ཁྲུངས་གང་ཡིན་བཙལ་ན་
 གནའ་ནས་བོད་ཀྱི་དག་རྒྱུན་དུ་ཤར་ན་རྒྱལ་མོ་བྱི་བྱི་མ་ཟེར་བ་ཞིག་ཤོད་ཀྱིན་ཡོད་པར་
 ཤེས་ཐུབ་ཅིང་། རྒྱ་ཡི་ཐ་སྟངས་དེའི་ཁྲུངས་ཀྱང་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནམ་སྟེ། དེ་མིན་རྒྱ་ཡི་
 རུབ་ཕྱོགས་སུ་གནས་པའི་བྱད་མེད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ལ་ཤར་གྱི་བྱད་མེད་རྒྱལ་ཁབ་ཅེས་སྟེ་
 དོན་མེད་པས་སོ།

བོད་བཙན་པོའི་སྐབས་དེར་སུམ་པའི་རྒྱ་བྱོན་རུབ་ཕྱོགས་སུ་རི་ཅན་བྱུབ་ཡོད་པ་ཡང་།
 དུན་རྒྱུ་ཡིག་རྒྱུང་༤༠ལས། “མཁར་བྱིང་བ་སྟག་ཅེ་ན་ནི་རྒྱལ་སྟག་བུ་སྟ་གཟིགས་
 བཞུགས། ཉིང་ཀར་རྒྱུང་བ་ནི་ཟིང་པོ་རྩེ་སྟག་སྟེ་པོ་མཆིས། སྤར་བ་འི་ཡུ་སྟ་ན་ནི། ཟིང་པོ་
 རྩེ་བྱི་པངས་སུམ་མཆིས་” ཞེས་སྟོ་ཁའི་འཕྱོངས་རྒྱས་བྱིང་བ་སྟག་ཅེར་བོད་རྒྱལ་སྟག་རི་
 གཉན་གཟིགས་བཞུགས་ཤིང་། ཉིང་ཀར་རྒྱུང་བ་ན་སུམ་པའི་རྒྱལ་ཕྱན་ཞིག་གི་རྩེ་པོ་མིང་

ལ་སྟག་སྟུ་བོ་ཞེས་པ་ལེགས་ཉེས་མི་དཔྱད་པ་ཞིག་ཡོད་པར་བཤད། ཉེང་ཀར་རྟེང་བ་ཞེས་
 པ་དེང་གང་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་པ་ཏན་ཏན་ཞིག་མི་ཤེས་ཀྱང་། རྒྱུ་ཡིག་ཚང་གསལ་
 བའི་མེ་ལོང་༢༥༥ལས། “ཉེང་ཀར་རྟེང་བ་ནི་དེང་རྒྱལ་ཅེ་ཁུལ་དང་། སྤུར་བའི་ཡུལ་སྤྱི་ནི་
 དེང་ལྷ་ས་ཁུལ་ཡིན”ཞེས་བཤད། ཉེང་ཀར་ཞེས་པ་རྒྱལ་ཅེར་འདོད་དགོས་དོན་ནི། ཉེང་
 དང་མུང་དོན་གཅིག་པར་བསམས་པར་འདྲ་ཡང་། གཤམ་དུ་དྲང་འབྱུར་ལྟར་བེད་པོ་རྩེ་ཁྲི་
 པངས་གསུམ་གྱིས་སྟག་སྟུ་བོའི་ཡུལ་གྱི་སྤངས་བེན་པའི་འོག་ཏུ་ཡང་དེའི་རྒྱ་ཁྱོན་ཤར་གོང་
 ཡུལ་གྲེ་སྤྱི་ནས་ལུ་པ་པག་གི་ཡུང་བ་སྤྱི་བར་ཡིན་པར་བཤད་པས། མུང་ཡུལ་གྱི་བཞི་ནི་ད་
 དྲང་དེ་ལས་ལུ་པ་པག་སྟུ་ཚད་པའི་ཕྱིར་ན། ཏུན་ཉོང་ཡིག་རྟེང་༥༥ལས། “སྤུར་བ་ནི་ཆབ་
 དང་ཉེ། སྤུར་སྤམ་ནི་ཕྱོ་ལ་ལའ། ཉེན་ཀར་ནི་དོག་དང་ཉེ། འབྲས་དྲུག་ནི་སེ་ལི་ལེ། མལ་
 འོ་ནི་སྤམ་དང་ཉེ། སྤྱི་བསེར་ནི་སྤྱ་ཅུ་ཅུ།” ཞེས་སྤོང་བཅན་གྱི་སྤང་མོ་སང་མ་ཀར་གྱིས་སྤྱི་
 སྤངས་ཤིང་། འདི་ནི་སྤུར་བཏང་བཙོད་དོན་གཤམ་ནས་བསྟན་པའི་དཔེ་གཟུགས་འདྲེས་མའི་
 རྒྱན་ཅམ་ཞིག་ཡིན་མོད། སྤྱི་དེ་ལས་ང་ཚོས་གནད་དོན་གཞན་ཞིག་ཤེས་ཐུབ་པ་ནི། ཟིང་པོ་
 རྩེ་ཁྲི་པངས་སྤམ་པའི་པོ་བང་སྤུར་བའི་ཡུལ་སྤྱི་ནི་ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་འགམ་དུ་ཡོད་པ་
 དང་། ཟིང་པོ་རྩེ་སྟག་སྟུ་བོའི་པོ་བང་ཉེང་ཀར་རྟེང་བ་ནི་ས་གཤམ་བཟང་ལ་འབྱུ་རིགས་
 སུན་སྤམ་ཚོགས་པ་སྤྱི་སའི་ཡུལ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པ་དང་། སྤམ་ཡ་གསུམ་ནི་མལ་གོ་དང་ཐག་
 མི་རིང་བ་རྒྱང་ཁ་སྤྱིན་ས་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པར་ཤེས་ཐུབ། གང་ལྟར་ཉེང་ཀར་རྟེང་བ་དེ་སྤྱི་སའི་
 སྤྱིད་ཆུའི་རྒྱུད་དམ་དེ་དང་ཐག་མི་རིང་བ་ཞིག་ན་ཡོད་པ་ནི། དེ་ཉིད་༤༡ལས། “ཁྱུང་ནས་
 འཛི་བྱང་མ་རངས་སྟེ། ཟིང་པོ་རྩེ་ཁྲི་པངས་སྤམ་ལ་བལྟས་ནས། བཤམ་པོ་འབྲས་ཏེ་སྤྱི་བོ་
 བསང་། དེ་ཁྱུ་རྒྱལ་ཏེ་བསེའ་སྤྱི་བཆག་གོ། སྟག་སྟུ་བོ་འི་ཡུལ། ཡུལ་ཡེལ་རབ་སྤེ་བཞི་ཇུ། སྤམ་
 ཡ་གསུམ། ཟིང་པོ་རྩེ་ཁྲི་པངས་སྤམ་གྱིས་འདུས་སོའ”ཞེས་སྤུར་སྟག་སྟུ་བོའི་མངའ་ཁོངས་སྤྱི་
 ཡུལ་ཡེལ་རབ་སྤེ་བཞི་དང་སྤམ་ཡ་གསུམ་སོགས་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་། སྤམ་ཡ་གསུམ་ནི་
 སྤུང་ཤོད་སྟོད་སྤྱད་བར་གསུམ་སྟེ་སྤྱི་སའི་ཕྱོགས་དེ་སྤུང་ཤོད་ཡིན་པར་ཡོངས་གྲགས་སོ།
 སྟོན་པོ་བཀའ་ཐང་༤༥ལས། “སྟོད་ཡོངས་ཤངས་སྟེང་ཁྱུང་པའི་སྟོང་སྤེ་ཡིན། ལངས་མི་
 སོད་དཀར་པ་ཚབ་སྟོང་སྤེ་ཡིན། དྲང་མཚམས་གཉན་དཀར་ལངས་པའི་སྟོང་སྤེ་ཡིན།
 ཡེལ་རབ་ཟོམ་སྟེང་འགོས་ཀྱི་སྟོང་སྤེ་ཡིན།” ཞེས་ལངས་གྲོའི་སྟོང་སྤེ་དང་དྲང་མཚམས་ཀྱི་
 གཤམ་དུ་གཉན་དཀར་བེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་འདི་དང་ཡང་དོན་གཅིག་གམ་སྟམ་སོ།

འགེལ་དུ་མཁར་སྤར་བས་བཆད་དེ། ལྷུ་ཡ་སུམ་གྱི་སྤང། མཉན་འཛི་བྱང་གི་བྲན་དུ་
 དངར་རྟོ། བྲན་གྱི་ས་རིས་གྱི་ནང་དུ། ལྷང་ནམ་རྟོ་རེ་བྱ་བྱ་དང། སྤོན་རྟོ་རེ་ཅོང་སྤྱ་སྤང་
 ཀྱང། འཛི་བྱང་གི་བྲན་དུ་བཆད་དོ་ཞེས་མཉན་འཛི་བྱང་གིས་བེད་པོ་རྩེ་བྲི་པངས་སུམ་ལ་
 རོ་བཏུས་ནས་སྤྱག་སྤྱ་བོ་འི་ཡུལ་ཡེལ་རབ་སྤེ་བཞི་དང་ལྷུ་ཡ་གསུམ་བཅས་བེད་པོ་རྩེ་བྲི་
 པངས་སུམ་གྱི་ལག་རྒྱ་སོན་པས་ན། མཁར་སྤར་བས་བཅད་དེ་ལྷང་སྤོན་གཉིས་གྱི་གཞིས་ཀ་
 གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ལྷུ་ཡ་གསུམ་གྱི་སྤང་ནམས་འཛི་བྱང་གི་བྱ་དགར་སྤུལ་བར་བཤད་ལ།
 སྤོན་པོའི་མཛད་རྩེས་རི་ལྷར་ཆེ་ཡང་རྒྱལ་པོའི་པོ་བྱང་གིས་བཅད་དེ་བྱ་དགའ་སྤུལ་བ་མི་
 སྤིད་ཅིང། “མཁར་སྤར་བས་བཆད་དེ། ལྷུ་ཡ་སུམ་གྱི་སྤང། མཉན་འཛི་བྱང་གི་བྲན་དུ་
 དངར་རྟོ་ཞེས་པ་ལས་ཀྱང་དེ་འདྲའི་མཁར་སྤར་བ་དེ་ནི་ལྷུ་ཡ་གསུམ་ཞེས་པའི་ཡུལ་གྱི་
 དགྲིལ་སྐད་ཅིག་ན་ཡོད་པར་ཤེས་སོ། དེས་ན་ཞིབ་རྒྱ་དབྱེད་ན་འཛི་བྱང་ལ་བྱ་དགར་
 གནང་བའི་མཁར་སྤར་བའི་མིང་གཞི་ད་དང། གཅིག་ཤོད་གྱི་མིང་གཞི་ང་ཡིན་པ་འདྲ་
 ཞིག་ཀྱང་ཡོད་དེ་ཞིབ་རྒྱ་གཞིགས་ཤིག

མདོར་ན། མིའུ་འདྲ་ཆགས་༧༥ལས། “ས་བཅད་ཡུལ་བཞོས་སྤིད་པས་བྱས། ཡུལ་མཚམས་
 ཐམས་ཅད་ཚུ་ཡིས་བྲེ།” ཞེས་བཤད་པ་ལྷར་སྐབས་དེར་བོད་དང་སུམ་པའི་ས་མཚམས་ནི་
 ཡར་ལྷང་གཙང་པོ་ལ་བྱས་པ་གསལ་ཏེ། ཏུན་རྟོང་ཡིག་རྟིང་༤༧ལས། “བྱང་ནས་ལྷང་
 དབའས་གཉི་ཀ་ཡི་ཆད་དེ། འགྲོགས་སྤེ་དོང་དོ། དབྱི་ཆབ་ནི་སྤ། ཅོང་སྤྱ་ནི་འབྱི་སྤ། བྲིམ་དུ་
 དོང་དོ། ཅོང་སྤྱ་གཞིག་བྱ་བྱི་ན་ཚུར་སྤྱ་སྤ། ཆབ་ཆབ་ནི་པ་རོལ་ན། ཡར་ཆབ་ནི་པ་རོལ་ན།
 ལྷོ་འི་ནི་ལྷོ་བྱ་སྤ། ལྷོ་འི་ནི་སྤས་པོ་བཞུགས། རྩེ་བདེན་ནི་བཞོལ་དུ་དགའ། སྤ་བདེན་གྱིས་
 རི་བཏུད་དུ་དགའ།” ཞེས་སྐབས་དེར་སུམ་པ་ནམས་གྱིས་ཀྱང་བོད་ལ་ཡར་ཆབ་གཙང་
 པོའི་པ་རོལ་ཞེས་སྤོས་ཤིང། ༤༨་གྱི་ན་ནིང་ནི་གཞི་ནིང་སྤ། ཆབ་ཆབ་ནི་པ་རོལ་ན། ཡར་
 ཆབ་ནི་པ་རོལ་ན། དགྲ་གྱི་ནི་བེད་པོ་རྩེ། ༩་ལས་ནི་ཁམ་དུ་བཞོང་། ཁམ་ལས་ནི་ཆེག་དུ་
 བཏུང།” ཞེས་བྲིས་ཁང་སྤང་གིས་ལྷང་པོ་བྱར་ཅོར་ཤགས་འདེབས་སྐབས་ཀྱང་སྤར་བོད་
 གྱིས་སུམ་པའི་རྒྱལ་ཐུན་དག་ལ་དམག་དྲངས་ལྷགས་བཤད་པ་ན། ཡར་ཆབ་གཙང་པོའི་པ་
 རོལ་གྱི་དགྲ་གྱི་བེད་པོ་རྩེ་ཞེས་སྤོས་ཤིག་གཉིས་ཀས་བར་གྱི་མཚམས་རྟགས་ནི་ཡར་ཆབ་
 གཙང་པོ་ལ་བྱས་ཏེ་བརྗོད་པས་སོ། སུམ་པའི་མངའ་ཁོངས་ཡར་ཆབ་གཙང་པོའི་རྒྱལ་རོལ་
 བས་བྱས་ན་ད་དུང་དེ་ལས་བྱང་དུ་ཤངས་ནམ་སྤིང་བར་དུ་ནར་ཞིང། ལྷག་པར་གཉའ་

ཁྱིའི་སྐབས་ཙམ་ན་ཁུལ་དེར་སྐྱམ་པའི་རྒྱལ་ཕྱན་ཞིག་ཀྱང་བྱང་འདྲ་སྟེ། དེང་སང་ཁུལ་དེར་
 ས་འོག་ནས་སྐྱམ་པའི་གནའ་ཤུལ་མང་པོ་ཐོན་པར་བཤད་པ་དང་། རྩུ་ཚོས་འབྱུང་རྒྱས་
 པའམ་ལས། “དེ་ནས་སྐྱམ་མཁར་ཡུན་བྱ་བ་སྐྱང་བཅེགས་ཏེ། སྐྱམ་པ་ཤང་གི་རྒྱལ་པོ་བཏུལ་
 ཏེ་རྩུ་འཕུལ་དང་ཐུན་མོ་”ཞེས་བཤད་ལ། ཡིག་ཆ་ལ་ལར་སྐྱམ་པའི་རྒྱལ་པོ་ཨོ་ཡོང་རྒྱལ་བ་
 བཏུལ་བར་བཤད་པ་ཚོས་འབྱུང་འདིས་ཤངས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་གནས་གཞི་དང་སྟེལ་ནས་
 སྟོས་པར་སྐྱང་བས་སོ། སྐྱམ་པོ་པའི་གཏམ་བཤུགས་ཤིང་བ་ལས། རྟེན་པ་མི་པམ་རྩོམ་ཆེ་བེར་
 བ་བྱང་ནས་གཏའ་ཁྱི་བཙན་པོ་རྩུ་འཕུལ་གྱིས་བཏུལ་ཏེ། དེའི་སྐྱམ་མོ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པ་ལ་
 སྐས་རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་སྐུལ་པར་གྲགས་པའི་རྩོམ་གསུམ་བྱང་བེར། འོན་ཀྱང་
 མི་པམ་རྩོམ་དང་། སངས་རྒྱལ་རྩོམ་ཆེ། ཚོས་ཀྱི་རྩོམ་དེ། དག་འདུན་རྩོམ་སྐྱེས་མིང་འདྲགས་
 སྐངས་ལ་བཞུས་ན་ཁྱུངས་དག་པ་ཞིག་ཨོ་ཡོང་ན་སྐྱམ་སྟེ། དེ་དག་ནི་ནང་ཚོས་ཀྱི་ཤུགས་
 རྒྱན་ཐེབས་པའི་མིང་ཡིན་པ་ལས་གཏའ་ཁྱིའི་སྐབས་ཀྱི་མིང་མིན་པར་གསལ་བཤད་མ་
 དགོས་པས་སོ།

ཏུན་རྟེང་ཡིག་རྟེང་༤༧ལས། “ཐང་ལ་ནི་ཆེ་བཆད་ཆིང་། ཤམ་པོ་ནི་མེད་དུའ་བསྐྱུན། ཡུ་
 སྐལ་ནི་མཁར་པལ་ཆིང་། བྱང་བ་འི་ནི་སྟོན་དུ་བཞུས། སྐལ་ནི་མཐོ་བ་ལ། ད་ཙམ་ནི་
 དགུང་ལ་རེག། ངས་པོ་ནི་སྐང་དྲས་ཤིང་། ཡར་མོ་ནི་ཁོལ་དུ་སྐྱུལ། སྐལ་ནི་ཆེ་བ་ལ། ད་
 ཙམ་ནི་མཐའ་ཡང་ཡས། རྩོམ་རིགས་ནི་འཕན་གྱི་སྟོན། རྩོང་རྟེང་ནི་འཕན་གྱིས་བཏབ། སྐལ་
 ན་ནི་འཕན་པ་ལ། ད་ཙམ་ནི་སྐྱུན་ཡང་ཡས།” ཞེས་དང་། “ཚོས་པོང་ནག་སང་གི་བྱ་
 དགའར། འོན་གྱི་སྟོན་མཁར་ནས། བཅ་བྱིས་སྐྱམ་བརྒྱའ་སྐྱུལ་ཏོ”ཞེས་གཏམ་ཆེན་ཐང་ལ།
 ཡུལ་ངས་པོ། འཕན་ཡུལ། རྩོང་རྟེང་། འོན་གྱི་སྟོན་མཁར་སྐྱེས་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐབས་
 དེའི་དགུ་ཁྱི་བེར་པོ་རྩོམ་རྒྱུན་རྟོགས་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལས་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ནི། “ཕག་
 ཡུང་བ་སྐལ་མན་ཆད། རྟོང་བེ་སྐར་ཡན་ཆད། བཙན་པོ་བྱག་ཏུ་བོན་ཏོ”ཞེས་པ་འདི་ལས་
 ཕག་གི་ཡུང་བ་སྐལ་ནི་ཡུང་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ། ཚོས་འབྱུང་མཁས་པའི་
 དགའ་སྟོན་༡༩༤ལས། “ཡུང་བ་ཆེ་ཆུང་བཅ་ཀའི་ཡུལ་དུ་བཅད།” ཅས་པ་ལྟར་ཚོས་སྟོན་
 བཅ་ཀ་དཔལ་ཡོན་གྱི་མེས་པོ་ཚོས་བདག་བབྱང་བྱས་པའི་ཁུལ་དེ་ཡིན་ལ། དེང་གི་དབང་
 དུ་བྱས་ན་དེའི་ཁུལ་ནི་ཤངས་དང་སྟེ་སྟེ་ནས་སྐྱང་དང་། ཤར་ནི་ནམ་ར་དང་ཆག་གོང་སྟེ་
 བག་ཆུ་དང་འཕན་ཡུལ་རྒྱུ། རྟོན་ནི་ཁ་གད་སྟེ་གསུམ་སྟེ་སྟོན་ཡུང་དང་ལྷ་སའི་སྐྱིད་ཆུའི་

རྒྱུད་ལ་ཐུག་པའི་འདམ་གཞུང་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་ཚྭ་གས་འདི་ཡིན་པར་སྙམ། དེས་ན་དེང་གི་
 ཤངས་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར་ནས་གོང་ཡུལ་གྱི་སྤེལ་བར་གྱི་ཡར་རྒྱུང་གཙང་པོའི་བྱང་
 ཚྭ་གས་ནི་སྐབས་དེར་དགུ་ཁྲི་བེང་པོ་རྗེ་ཡི་རྒྱ་ཁྱོན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། འདིས་དང་ཐོག་ཆབ་
 འབངས་ཁྲི་གསུམ་ལ་དབང་བས་ན་བེང་པོ་རྗེ་ཁྲི་པངས་གསུམ་ཞེས་བེར་ཞིང་། རྟག་སྐྱུ་བོའི་
 ཡུལ་ཡེལ་རབ་སྤེལ་བཞི་འོག་དུ་བཅུག་པ་ནས་ཆབ་འབངས་ཁྲི་དགུ་ལ་དབང་བས་ན་མིང་
 ཡང་འགྱུར་ཏེ་དགུ་གྱི་བེང་པོ་རྗེ་ཞེས་བེར།

འདིར་ཤེས་དགོས་པ་གཞན་ཞིག་ལ་སྐབས་དེར་བེང་པོ་རྗེ་ཁྲི་པངས་སུམ་དང་། བེང་པོ་རྗེ་
 རྟག་སྐྱུ་བོ་དང་། སུམ་པ་ཤངས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་བོད་བཙན་པོའི་མངའ་འོག་དུ་ཚུད་བེན་
 ཡང་། སུམ་པའི་རྒྱལ་ཁམས་ཨ་མ་ལྷ་བུ་བར་ཁམས་ཁུལ་འདི་ནི་སྤང་བཙན་གྱི་སྐབས་སུ་
 གཞི་ནས་བོད་བཙན་པོའི་འབངས་རྣལ་མར་གྱུར་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། འོ་ན་གོང་དུ་བཤད་
 པ་དེ་དག་ནི་སུམ་པའི་རྒྱལ་ཕན་རྟག་སྐྱུ་བོ་དང་ཁྲི་པངས་སུམ་པའི་རྒྱ་ཁྱོན་ཅམ་ཡིན་ན་
 སྤྱིར་སུམ་པའི་རྒྱ་ཁྱོན་དེ་ལ་རི་ཅམ་ཡོད་དམ་སྙམ་ན། གཤམ་གྱི་སུམ་པའི་སྐོར་གྱི་ལུང་
 དངས་པ་རྣམས་ལས་རོབ་ཅམ་ཤེས་པར་བྱེད་དོ།

སྤྱིར་མདོ་རྒྱུད་སོགས་སྤོན་གྱི་ཡིག་ཆར་སུམ་པའི་སྐོར་འཁོད་པ་འགའ་ཞིག་དངས་ན། སྤང་
 རུའི་ལུང་བསྟན་པའི་མདོ་༢༩༥ལས། “མ་འོངས་པ་རྩོད་པའི་དུས་ན་ཡུལ་འདི་གཞོན་པའི་
 བྱིར། སུམ་པའི་དམག་པལ་མ་ཆེ་དང་། དུ་གུ་རུས་སྤྲ་ཆོགས་དང་། ཉོར་དང་། གཞན་ཡང་
 དད་པ་མེད་པ་དག་འོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཆོ་ཡུལ་གཞན་དང་གཞན་དག་ནས་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་གཟུགས་བརྟན་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་དག་ཡུལ་འདིར་གཤེགས་ནས་ཡུལ་གྱི་
 མཚམས་སྤང་བར་མཇོང་དེ། བསོད་ནམས་ཀྱི་སྟོབས་དེས་ན། ཡུལ་འདི་གཏན་ལྷག་པར་མི་
 འགྱུར་རོ”ཞེས་དང་། ༢༩༩“ཡང་དེའི་ཆོ་སྤྲ་རྣམས་ཐོས་ཀྱི་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། མི་པམ་པ་ཞེས་
 བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཙོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་དོ། བཙོམ་
 ལྡན་འདས་ད་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་འདི་སྤང་
 བའི་སྤང་དུ་མཐུ་བཏང་བ་དང་། བཙོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་དང་མཐུས་
 བདག་ཅག་གིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་དང་། བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་ཡུལ་
 འདི་ཀུན་བསྤང་ཞིང་ཡལ་བར་མི་གཏང་བར་བཞི་བའི་སྤང་དུ། བཙོན་འགྱུས་ཆེན་པོའི་

རྒྱལ་ཁྲིམ་འབད་པར་འཛམ་ལོ། གལ་ཏེ་ཡུལ་འདིར་དུ་གྲུ་ལ་སོགས་པ་གཏུམ་པོ་དང་པ་
 མ་མཆིས་པ་རྣམས་དང་། ཏྲ་དང་སུམ་པའི་དམག་དག་མཆིས་པར་འགྱུར་ན། དེ་དག་
 ཕན་ཚུན་ནང་འབྲུག་འབྱུང་བ་དང་། དེ་དག་གི་འཁོར་ནང་མི་མཐུན་པར་འགྱུར་བ་དང་།
 འབྲུམ་པར་འགྱུར་བ་བགྱེད་ཞེས་དང་། ལྷ་མོ་དྲི་མ་མེད་པས་ཁྲུས་པའི་མདོ་༢༢༤ལས།
 “གང་ཆོ་ཡུལ་གྱི་དང་པོ་འདིར། སུམ་པ་མང་པོ་འོང་བ་དང་། གང་ཆོ་ཡུལ་འདིར་རྒྱ་དང་
 བི། འ་ཞ་དང་ནི་སུམ་པ་རྣམས། འཕགས་སྐྱེས་པོ་ཡི་དམག་བཞིན་དུ། ཡུལ་དེར་འོང་བར་
 གྱུར་པ་ན། དེ་ཆོ་ཡུལ་འདིར་སྐྱེ་བོའི་ཕྱིར། བདག་གིས་སྐྱེ་བ་སྤང་བར་བགྱེད། བདག་གིས་སྐྱེ་
 བ་དེར་སྤངས་པས། སུམ་པ་ལ་སོགས་བསྐྱོག་གྱུར་ཅིག།” ཅས་དང་། ཏུན་ཏྲོང་ཡིག་རྩིང་
 ༤༥ལས། “ཡུལ་སུམ་ཡུལ་གྱི་ཡ་སུམ་ནལ། རྩེ་འབལ་སྤྲེ་མང་ཅུ་ཏི། རྫོན་པོ་སྤང་དང་ཀམ་
 གཉིས་”ཞེས་རྒྱལ་ཕན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་ཅིང་། གཏོ་ཅོའི་ལུང་རུས་མཛོད་མེ་
 ཏྲོག་སྐྱེད་ཆལ་ལྟ་བུ་དངས་པ་ལས། “སུམ་པ་འབྲི་ཡི་རྒྱལ་པོ་ཡང་། རྒྱལ་ཕན་བཅུ་གཉིས་
 རྒྱད་དུ་གྲོལ།” ཞེས་སྡོན་གྱི་སྤྱུ་རྒྱལ་བཅན་པོའི་གོང་གི་རྒྱལ་ཕན་བཅུ་གཉིས་དང་སིལ་མ་
 བཞི་བཅུ་བེར་བ་དེ་རྣམས་སུམ་གླའི་རུས་ལས་མཆེད་པ་སོགས་མང་དུ་འབྱུང་ངོ་། (ལྷན་སྐྱེའི་
 བཀའ་འབུམ་ཁ་པར་རྒྱ་མ་སངས་རྒྱས་རེན་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་༤༥འནང་ནགས་ཤོད་དེ་སུམ་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ལུང་མང་པོ་འདུག་
 པ་བཅུག་དགོས།)

བྱེ་བྲག་བར་ཁམས་ཁུལ་དེ་སུམ་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཁྲུངས་ལུང་རྩ་བུ་འགའ་ཞིག་སྒྲོས་ན།
 སྤྱབ་བརྒྱད་ཀམ་ཀམ་ཆང་བརྒྱད་པ་རེན་པོ་ཆེའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རབ་འབྱམས་ཅོར་བུའི་
 ཟླ་བ་ཆུ་ཤེལ་གྱི་ཤེང་བ་༤༧༤ལས། ཀམ་པ་རོལ་པའི་རྩོམ་ཆེའི་འབྲུངས་ཡུལ་བཤད་པ་ན་
 “སུམ་པའི་ཡུལ་སྟོ་ལུང་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་དང་མི་རིང་བ་རྩོད་ཨ་ལ་རོང་དུ་ཨ་ལ་སྤང་
 དཀར་ཞེས་བྱ་བ་རུས་ཆེན་ལྗོང་། བྱེ་བྲག་ཀྱ་ཅོར་གྱི་རིགས་ལས་ཡབ་ལྷ་ལྗོང་བསོད་ནམས་
 དོན་གྲུབ་དང་། ཡུམ་མཛའ་ཟ་བཙོན་འབྲུས་རྒྱན་”ཞེས་སྟོ་ལུང་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ནི་སུམ་
 པའི་ཡུལ་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། སྟོ་ལུང་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ནི་བར་ཁམས་འདི་ལ་སྟོ་བྱང་
 གཉིས་སུ་འབྱེད་པའི་སྟོད་ན་བྱང་རིགས་སྤེ་བཞི་བེར་བ་གནས་ཤིང་སྤང་ན་སྟོ་ལུང་ཆེན་
 བཅོ་བརྒྱད་བེར་བ་ཆགས་པ་དེ་ཡིན། དེ་གཉིས་ཀྱི་ས་མཆོམས་ནི་ཆབ་མདོ་ནས་ལྷ་སར་
 འགོ་བའི་ཇ་འདྲན་རྟ་ལམ་ལ་སྟོས་ནས་སྟོ་བྱང་འབྱེད་པ་ཡིན་ཅིང་། ཁམས་སྤྱི་ཡོངས་ལ་སྟོ་
 བྱང་གཉིས་སུ་བྱེ་ཆོ་ཆབ་མདོ་མན་རྣམས་སྟོ་དང་དེ་ཡན་བྱང་དུ་ངོས་འཛིན་དགོས་པ་འདྲ་

ཞིག་སྐྱུ་པའི་འཛམ་གླིང་གྱི་བཤད་ལས་༢༥འབྱུང་ངོ་། “སྟོ་ལྷང་ཆེན་བཙེ་བརྒྱད་དང་མི་
 རིང་བ་རྒྱུད་ཨ་ལ་རིང་”ཞེས་བཤད་པ་ནི་ཆོག་གི་ཉམས་སྟོན་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི། དཔལ་
 འབར་རྒྱུང་ཁོངས་རྒྱུད་ཨ་ལ་རིང་དེ་ཡང་སྟོ་ལྷང་ཆེན་བཙེ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ཡིན་པས་སྐྱུ་
 པའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་༡༢༣༥ལས། ཀམ་པ་མི་སྦྱོང་དྲེ་རྩ་
 བོ་ཆེ་ཆ་བ་སྤང་བརྒྱད་ནས་ལ་བར་དགོན་དུ་ཕེབས། དུམས་ཆེན་ལ་ཕྱག་ནས་མཛད་པས་
 ནས་བྲེ་གསུམ་འཐོར་བ་ཕྱིས་བཟུས་པར་བྲེ་བདུན་བྱུང་སྤྱད། སྐྱུ་པ་གྲུ། མགོ་ཟླ་དགོན་
 སོགས་ནས་གོན་གྱི་ལ་རྩེ་དུས་གསུམ་མཁུན་པའི་སྦྱབ་གནས་འདུ་ཡོང་དགོན་དུ་
 ཕེབས་”ཞེས་དང་། ཞལ་ལྷ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་འབྱུང་༡༠༢ལས།
 འཕགས་པ་ལྷ་སྦྱ་ཕྱིང་གཉིས་པ་འཕགས་སངས་རྒྱས་འཇང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་པའི་སྐབས་
 “འབོམ་ལ་ཕེབས་པས་དྲེ་རྩེ་སྦྱ་རྣམ་པ་སྤང་མཛད་ལས་བདུད་ཅི་བབས། ཕྱོགས་མཐའ་
 དག་ནས་སྦྱ་སེར་འདུ་ཆོགས་ཆེ་ཞིང་འབྲུལ་ཞབས་མཐའ་ཡས་པ་བྱུང་། སྐྱུ་པ་གྲུ་ཁའི་
 ཟམ་པ་ཞིག་གསོས་མཛད། ལི་ཐང་ནང་འཁྲུག་ཆེན་པོ་འདུག་པ་ལ་སྟོན་པའི་གསེར་སྦྱ་མི་
 ཚད་མ་གཅིག་བཞེངས་ནས། མི་ཤི་བདག་པོ་ལ་ཚབ་གནང་། འཁྲུག་པ་ཞི་འཇགས་
 མཛད་”ཅས་དང་། སྤང་མཁན་ཆེན་རྣམ་ཐར་༥༧ལས། བཙོན་འགྲུས་འོད་ཟེར་བྱ་བ་
 ཞིག་“ཁོ་སྐྱུ་ལྷ་གྲུ་ཁ་བར་དུ་བསྐྱལ་”ཞེས་སོགས་ཡིག་རྒྱུང་མང་པོར་ད་ལྟའི་སྤྱི་ལོ་
 ཕྱོགས་ཀྱི་བསམ་པ་གྲུ་ཁ་ཞེས་འབོད་པ་དེར་སྐྱུ་པ་གྲུ་ཁ་ཞེས་བྲིས་པ་མང་ཞིང་། དེས་ན་
 སྐབས་དེར་སྐྱུ་པ་དང་འཇང་གི་ས་མཚམས་ནི་གྲུ་ཁ་དེར་བྱས་པ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་ལ། གྲུ་ཁ་
 དེའི་ཤོ་ཁལ་གྱི་བདག་དབང་དེ་ཡང་སྐྱུ་པ་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཡོད་དམ་སྟུམ་མོ།

མ་ཉི་བཀའ་འབྲུམ་༢༡༥ལས། “ལྷ་གཅིག་ཀོང་རྩོས་ཁམས་སུ་ཕེབས་ནས་སྤོར་ཐང་བདེ་
 མོར་བཞུགས་ཏེ། སྟོན་པོ་མགར་འཕྲུལ་ཆེ་བས་སྤེལ་དུ་རེ་བསྐྱགས་པས་མ་བྱུང་། དེ་ནས་
 ཁམས་ཀྱི་ཞབས་ཞིང་དུ་བྱོན་ཏེ་ཤ་བ་བཟུང་ནས་ཞིང་རྩོས་འབྲུ་བཏབ་དེར་ཡང་སྟོན་པོ་མ་
 བྱུང་ནས། རྩན་མ་བྲག་ཙར་བྲག་ལ་རྒྱས་པའི་དབུ་དུམ་བཞོས་མར་བཞེངས། སྐྱུ་པ་ནགས་
 སུ་བྱོན་ནས་རྒྱ་མོ་འཕྲེད་ལམ་བཏོན། བོད་ཀྱི་ཡུལ་བཟང་པོ་ཡང་གཟིགས་སོ་”ཞེས་དང་། གྲུ་
 བཀའི་ཆོས་འབྱུང་༤༡༤ལས། སྐྱུ་པ་བྱང་རྒྱལ་སྟོ་གོས་ཀྱི་འཁྲུངས་ཡུལ་བཤད་པ་ན།
 “མདོ་ཁམས་སྤང་རྒྱུད་རྣམ་གསུམ་ལས་སྤང་ཁམས་སྟོ་རྒྱུད་སྐྱུ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་སྦྱ་
 འཁྲུངས་པས་ཡུལ་ལ་བཏགས་པས་སྐྱུ་པ་དང་”ཞེས་དང་། ཆོས་འབྱུང་ངོ་མཚར་རྒྱ་

མཆོའི་ཁ་སྐོང་། ༡༤༥༥ལས། རྗེ་དྲུང་གྲགས་པ་ལེགས་བྲུབ་ཀྱི་སྤྱུལ་སྤྱོ་རིན་ཆེན་ཤེས་རབ་ཀྱི་
 འབྲུངས་ཡུལ་བཤད་པ་ན་“མདོ་ཁམས་སྐང་དྲུག་ལས་རྩ་རྩེ་བལ་མོའི་སྐང་གི་སའི་ཆར་
 གཏོགས་པ་ཤོད་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཆོན་གྱིས་ཤོད་སུམ་པ་སྐང་གི་རྩོང་ཞེས་པ་སུམ་པའི་
 ཡུལ། གཡུང་དྲུང་བོན་གྱི་གནས་རི་ཤེ་ལེ་རྩ་དཀར་དང་ཏ་ཅང་མི་རིང་བ་བྱུང་ནག་མི་རྗེས་
 སྐྱོང་བའི་ཕྱོགས་བཅུའི་ཡུལ་ཆོན་གྲོང་ས་རྩ་”ཞེས་དང་། འགོས་ལོའི་དེབ་ཐོན་༡༡༥ལས།
 རྟག་ཡུང་ཐང་པ་“རིན་པོ་ཆེ་བས་ཏ་གཅིག་ལ་སྒྲོ་བ་གཉིས་བཀའ་ནས་མཆོན་ལ་བྱོན་པས་
 ཁ་བ་བབ་པས་བྲང་བ་དང་སྒྲོམ་པར་བྱུང་། བབ་ཤི་སུམ་པའི་བྲུ་མུར་དུ་སྒྲེབ་པ་དང་ར་
 མདའ་བྱས་སྒྲེབ་ནས་ཡང་ལོག་དགོས་པར་བྱུང་”ཞེས་དང་། བབ་ཤི་སུམ་པའི་བྲུ་མུ་ནི་ཆབ་
 མདོ་དང་མི་རིང་བའི་རྫོ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་འདྲ་བ་ཞིག་བཀའ་བཅུ་གྲགས་རྒྱུ་པའི་རྣམ་ཐར་
 དད་པ་རྒྱ་མཚོར་༡༥གསལ་ཞིང་། དེ་ཡང་གདོང་ཀོམ་སྤྱུལ་སྤྱུའི་འཛིན་དབང་འོག་ཡོད་
 པར་བྲག་གཡམ་སྤྱབས་མགོན་སྤྱོ་བྱེད་བརྒྱད་པའི་བཀའ་གཏན་ནང་གསལ་ཡོད།

བཤད་མཛོད་༡༢༤ལས། “སྟོད་ཁམས་གསུམ་ན་རུས་རིགས་གསུམ། རྒྱ་དང་གྲ་གེ་ཙ་གེ་
 གསུམ། རྗེ་ཡི་སྤྱོ་ལ་འཚོ་བ་ཡིན། སྐང་ཁམས་གསུམ་ན་རུས་རིགས་གསུམ། ལུན་མ་བྲེ་བོ་
 སུམ་པ་གསུམ། བར་ཁམས་གསུམ་ན་རུས་རིགས་དྲུག། བཅོན་པར་བྱེད་པ་སེ་དང་རྒྱ།
 བཅན་པར་བྱེད་པ་བྲུ་དང་སྟགས། སྟན་པར་བྱེད་པ་ཐོང་དང་སྟོང་། ཡུལ་གྱི་ཁད་ནི་སྟོམ་
 པ་ཡིན།” ཞེས་དང་། རྒྱངས་ཀྱི་པོ་ཏི་བསེ་རྩ་༡༥ལས། “རྒྱངས་ཀྱི་བྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་རྒྱ་རག་
 ཤ་རིས་སུམ་པ་ཆ་བ་སྤྱང་སྐང་རིང་མོར་རྩོམ་བྲུ་ལ་བྱོན་པའི་དུས་སུ་ རོང་བཅན་ཁ་བ་
 དཀར་པོའི་ཞོལ་དུ་བྱོན་པ་ལ། བཅན་དེ་ཡིས་མི་དམར་ཏ་དམར་གྱི་སྤྱེས་ཤུལ་བཀག་པ་ལ།
 ཁོང་རང་གིས་བྲག་ན་རྩོ་རྗེར་སྤྱུལ་ནས། ལྷགས་ཀྱི་རྩོ་རྩེ་ཅེ་ལུ་པ་ལན་གསུམ་གནས་དུ་
 གསོར་ནས། ཁ་བ་དཀར་པོའི་བྲག་ལ་བརྒྱབ་ཅེས་གནས་མཆོག་ཁ་བ་དཀར་པོ་ལ་བྲག་པའི་
 ཆ་བ་སྤྱང་སྐང་རིང་མོ་དེ་ཡང་སུམ་པའི་ཁོངས་གཏོགས་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་། མཁས་
 པའི་དགའ་སྟོན་༣༡ལ་ནང་རྒྱངས་རིགས་འདི་སུམ་པ་ཡིན་སྟོར་མང་དུ་འཁོད་པ་ལྟར་ན།
 རྒྱངས་ཀྱི་མཆེད་ཁྲངས་ཀྱང་དེང་ནང་ཆེན་གནས་དྲུག་པ་ཡིན་པ་སོགས་གང་ལྟར་གོང་དུ་
 བྲངས་པའི་ལུང་དེ་དག་གིས་བར་ཁམས་ཀྱི་མངའ་ཁུལ་ཡོངས་རྫོགས་སུམ་པའི་ཡུལ་ཡིན་
 པ་གསལ་བར་བྱས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ཅིས་པས་སྤྱབས་དེར་སུམ་པའི་རྒྱ་བྱོན་ཤར་སྐད་འབྲི་ཆུ་
 ལ་མཆོམས་བྱས་པ་ནས། རུབ་སྐད་ཡར་སྤྱང་གཙང་པོ་ལ་མཆོམས་བྱས་ཏེ་ཤངས་རྣམ་སྤྱིང་

ནས་གཡས་སྐྱོར་གྱིས་བྱང་དུ་ཕྱོགས་པའི་མ་ཚུལ་ཐུག་གི་བར་ནི་སུམ་པའི་མངའ་ཁོངས་སུ་
གཏོགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།

ད་དུང་རྒྱུ་ཡིག་ཚང་ལས་ཀྱང་དེ་དག་དང་མཐུན་པར་བྱང་སྟེ། ཐང་རྩུ་གསར་རྟེང་དང་
བྱང་ཅེན་དུ་འཁོད་པའི་བོད་འབྲེལ་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ཀྱི་འབྲེལ་བཤད་༤༤ལས། “སུམ་
པའི་ཞེས་པ་སུམ་པའི་ཐ་སྟངས་དེ་རྒྱ་ནག་པ་ཚོས་སྤྱར་ཆག་པར་སྤང་། དེ་ནི་གནའ་དུས་
ཀྱི་འཇང་རིགས་(མ། བོད་རིགས)རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། དེ་སྐབས་སུམ་པའི་ཡུལ་གྱི་རྒྱ་ཁྱོན་
ནི། ཤར་མཚམས་མདོ་སྤང་དང་། ལྷོ་མཚམས་བོད། རུབ་མཚམས་རྒྱ་གར། བྱང་མཚམས་ལི་
ཡུལ་བར་གྱི་ཡུལ་གྲུ་རྒྱ་ཆེ་རྣམས་ཡིན་ཅིང་། སྐབས་དེར་སུམ་པའི་གྲོང་སྡེ་གཙོ་བོ་ནི་འབྲི་
རྒྱུ་རྒྱ་འགོའི་ས་ཁུལ་དུ་གནས་ཡོད་”ཅས་དང་། རྩན་ཕིན་ལན་གྱི་ཀྱང་གོའི་རྒྱལ་རབས་
མདོར་བསྡུས་དེབ་ཐེར་གཉིས་པའི་ལེ་ཆོན་གསུམ་པའི་ས་བཅད་བཞི་པ་༢༧ལས། “སུམ་
པའི་(མ། སུམ་རྩ་)ཞེས་པ་འཇང་རིགས་ཚོ་ཁག་ཅིག་རེད། གནའ་དུས་མ་རྒྱུ་འགོར་གནས་ཡོད།
དེ་བོད་དབུས་གཙང་ཕྱོགས་སུ་གནས་སྡོད་ཏེ་གནས་ཡུལ་གཙོ་བོ་སྤྱ་ས་བྱས་འདུག་ས་ཁྱོན་
ཆེན་པོ་ཡོད་”ཅས་བཤད།

ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་༡༤ལས། “ཅེ་མཐོན་པོ་མཐོན་གཉིས། རྟོད་ཆང་སྟོད་
སྤང་གཉིས། འཛོང་སྟོད་འཛོང་སྤང་གཉིས། དེ་སྟོད་དེ་སྤང་གཉིས། ཁ་རོ་ཁ་ཟངས་གཉིས།
ནགས་ཤོད་སྟོང་བྱ་ཆུང་སྟེ་སུམ་པའི་རུ་སྟོང་ཁྱབ་བརྒྱ་ལན་གྱི་སྟོང་སྡེ་བཅུ་གཅིག་གོ”ཞེས་
པའི་དོན་ཡང་། དུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་༢༠༤ལས། “སུམ་པའི་ཡུལ་འདི་ས་གནས་གང་དུ་
ཡོད་མེད་སྐོར་ལ་བར་སྐབས་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་བའི་མཁས་པ་ཆོའི་གསུང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་སྤྱི་ཆོགས་
འདུག་ཀྱང་། ཀོང་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོས་མཛོད་པའི་གཏེར་སྟོན་བརྒྱ་ཅའི་རྣམ་
ཐར་ནང་སྤར་ཁམས་ཀྱི་ཡུལ་འདི་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་དེ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་
སྟོན་ནང་དུ་གསལ་བའི་རྟོད་ཆང་སྟོད་སྤང་གཉིས་དང་། ནགས་ཤོད་བཅས་དེང་སང་གི་ས་
མིང་དཀར་ཆག་ནང་བར་ཁམས་རྒྱུད་ཀྱི་ས་ཆའི་གས་སུ་གསལ་པོར་འཁོད་པ་རྣམས་
ཡོངས་སུ་མཐུན་པར་འདུག་པས་མདོ་སྟོད་ཀྱི་ས་གནས་རྣམས་སུམ་པའི་ཡུལ་ལ་ངོས་
འཛིན་བྱེད་ཆོག་པ་འདུག་སྟེ།”ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། དུང་དཀར་རིན་པོ་ཆེས་སུམ་པ་ནི་
སྤར་ཁམས་ཀྱི་ཡུལ་དེར་ཀོང་སྤུལ་གྱིས་གསུངས་པར་བཤད་པ་ནི། ཀོང་སྤུལ་གྱི་གཏེར་སྟོན་

བརྒྱ་ཅིའི་རྣམ་ཐར་༡༥༧ལས། “སུམ་པ་བྱང་ཚུབ་སྒོ་གྲོས་ནི་མདོ་ཁམས་སྐང་བརྒྱད་རྣམ་
གསུམ་ལས་སྤར་ཁམས་སྒོ་རྒྱད་སུམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པས་ཡུལ་ལ་
བཏགས་པས་སུམ་པ་དང་”ཞེས་བཤད་པ་འདི་ཡིན་ནམ་སྟེ།

ཁ་ཅིག་སྐང་རྩ་ཡུང་བསྟན་གྱི་དོན་དང་མཐུན་པར་སུམ་པ་ནི་དང་ཐོག་ལི་ཡུལ་དུ་གནས་
པ་ཞིག་སྟེ་རིམ་པས་ཡུལ་གཞན་དུ་བྱུང་བོ་ཟེར་བ་ནི་ཡུང་དོན་མ་གྲོལ་བས་འོངས་ཏེ། ཡུང་
བསྟན་དེ་དག་གིས་སུམ་པའི་དམག་ལི་ཡུལ་དུ་འོང་བར་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སུམ་པ་ནི་ཡུལ་
དེར་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་མི་རིགས་ཤིག་མིན་པ་གསལ་བར་བྱས་ཤིང་། ལི་ཡུལ་ས་
འོག་ནས་ཐོན་པའི་ཁྲམ་ཤིང་ནང་དུ་སུམ་པའི་སྟོང་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་མིང་དང་གཅིག་མཚུངས་
ཐོན་པ་ཡང་། ཡུང་བསྟན་གྱི་དོན་ལྟར་བོད་བཅན་པོའི་མངའ་འབངས་སུ་གྱུར་བའི་
འོག་དུ་ཡང་སུམ་པའི་དམག་ལི་ཡུལ་དུ་སྟགས་ཤིང་། ཁྲམ་ཤིང་དེ་དག་ནི་ཡུལ་དེར་བཅའ་
སྟོད་བྱེད་པའི་སུམ་པའི་སྟོང་སྡེ་རྣམས་དང་། དེ་དག་གི་འགོ་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་གཏོང་ཡོང་
གི་ཅིས་ཁ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་འདྲའོ།

དུན་ཏྲང་ཡིག་རྒྱུང་༥༡ལས། “ཡུང་གི་འོག་དུ་གྱུང་མང་པོ་རྗེ་ཞང་སྤང་གིས། སུམ་པ་མཐའ་
དག་དམག་གདབ་བྱེད་གོས་པར། ཡུག་རྒྱག་གིས་སྐྱེ་ཕབ་སྟེ། ཟླ་འི་ཐོར་ཐོ་ལ་བརྗོད་ནས།
བྱིས་བྲངས་མ་ཤོར་པར་ཡོངས་ཀྱིས་འབངས་རྣལ་མར་བཀྱག་གོ”ཞེས་པ་ལྟར་དུས་རབས་
བདུན་པ་ཙམ་ནས་ཡུང་མང་པོ་རྗེ་ཞང་སྤང་གིས་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་སུམ་པ་ཡོངས་
རྗོགས་བོད་ཀྱི་འབངས་རྣལ་མར་གྱུར་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནས་བཟུང་སུམ་པའི་རྒྱ་ཁྲོན་ནི་མུ་
སྟོད་བཅན་པོའི་འོག་གི་རྒྱལ་ཕན་ཞིག་གི་མངའ་ཁོངས་ཙམ་ཡིན། བོད་མཐོ་སྐང་གི་རྒྱལ་
ཕན་ཚང་མ་གཅིག་གྱུར་གྱི་རང་བཞིན་ལྡན་ལ་ཆེས་སྟན་གྲགས་ཆེ་བའི་མུ་སྟོད་བཅན་པོའི་
རྒྱལ་ཁབ་འཛུགས་མཁན་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྟོང་བཅན་སྐམ་པོ་ཡིན་ཅིང་། ཁོང་གིས་བོད་
ཀྱི་ཁྲོན་དེར་དཔའ་སྡེ་གསུམ་དང་རྩ་མཚམས་ལྟ། གཞན་ཡང་འཁོས་ཆེན་པོ་ལྟ་དང་བཅོ་
བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་དབྱེ་མཚམས་མང་དུ་བྱས་པ་ལས་སུམ་པའི་རྒྱ་ཁྲོན་ནི་བྱུང་བྱུགས་ནས་
རྗེ་འབྲུང་དུ་གྱུར་འདུག་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་༡༥༧ལས། “བོད་ཀྱི་ཁོས་དཔོན་
མགར་སྟོང་བཅན་ཡུལ་བཟུང་། ཞང་ཞུང་གི་ཁོས་དཔོན་ཁྱུང་པོ་བུན་བྱང་ཅོ། སུམ་པའི་ཁོས་
དཔོན་ཏྲར་བྱ་ཞུ་རིང་པོ། ཆིབས་ཀྱི་ཁོས་དཔོན་དབང་བཅན་བཟང་དཔལ་ལེགས། མཐོང་

ཁྱབ་ཀྱི་ཁོས་དཔོན་ཅག་རོ་རྒྱལ་མཚན་གཡང་གོང་ནམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཤོད་ཤོ་མ་ར། ཁྱུང་
ལྷང་རྒྱལ་མཁར། རྣམ་ར་ལ་དོན་གུམ་པ་ཚལ། རི་བོ་གཡའ་དམར་ནམས་སུ་བཅད་
སྐད་ཅེས་པ་འདི་ལས་སྐབས་དེར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས་སུ་ལྷང་ཚན་ནམ་ཡུལ་སྤེ་ཆེ་ཤོས་ནི་
བོད་དབུས་གཙང་དང་། ལང་ཁྱུང་། སུམ་པ། ཆེབས། མཐོང་ཁྱབ་སྤེ་ལྷ་ཡིན་པར་ཤེས་ཤིང་།
དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཀྱང་ཆེ་ཤོས་ནི་སུམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཐང་ཡིག་གསར་མའི་སུམ་པའི་ལོ་རྒྱུས་
སུ་“སུམ་པ་ཐུ་སྟོད་རྒྱལ་ཕན་ཁྱོད་ཏ་ཅང་ཆེ་ཤོས་ཡིན”ཞེས་དང་། སུའེ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དེབ་
ཐེར་རྒྱབ་སྟོན་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ ༡༩༧༧ “སུམ་པར་དུང་ཚང་ཁྱི་ཕྱག་ཡོད”ཅེས་དང་། ཡིག་ཚང་
མ་ཏ་རུས་སྤེལ་ ༡༩༧༧ (རྩ་འགྲེལ་གི་འགྲུལ་ལས། “སྟོབས་ལུན་ཐུ་སྟོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དམག་རྒྱག་པར་
ཏ་རྒྱབ་ཁལ་གསུམ་གྱི་བྱེད་ཀ་སུམ་པ་ནས་མཁོ་སྤྱབ་བྱེད་བཞིན་ཡོད”ཅེས་དང་། བོད་ཀྱི་
ཡིག་ཚང་ནམས་སུ་ཡང་སུམ་པའི་རུ་ནི་མཐོང་ཁྱབ་བརྒྱ་ལུན་དུ་བཤད་པ་བཅས་ལས།
སྐབས་དེར་ཐུ་སྟོད་བཅན་པོའི་འོག་གི་རྒྱལ་ཕན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་ཆེ་ཤོས་ནི་སུམ་པ་
ཡིན་པར་ཤེས་ཀྱས་སོ།

དེ་ཡང་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཡུལ་ཆེན་ལྷ་ལ་ཁོས་དཔོན་རེ་བསྐྱོས་ནས་ཡུལ་གྱི་ཁོས་གཤམ་
པར་བཤད་པས། སྐབས་དེའི་སུམ་པའི་རྒྱ་ཁྱོན་ཞིབ་པར་ཤེས་པ་ལ་ཏྲར་བྱ་ལྷ་རིང་མོས་སུམ་
ཡུལ་གྱི་ཁོས་ཇི་ལྟར་གཤམ་པའི་ཚུལ་འདི་དེས་པར་བཅའ་རྟེན་ཐུབ་དགོས་པར་མཐོང་
མོད། འོན་ཀྱང་དེང་ང་ཚོར་ཐོབ་པ་ནི་མགར་སྟོང་བཅན་ཡུལ་བཟུང་གིས་བོད་དབུས་སུམ་
ལ་ཁོས་གཤམ་བྱས་པའི་སྟོར་ཅམ་ཞིག་ལས་གཞན་བཞིས་ཁོས་གཤམ་པའི་སྟོར་ཏ་ལམ་ཆོག་
གཅིག་ཀྱང་རྟེན་མེད། དེས་ན་རུ་སྤེ་དང་དཔའ་སྤེ་ཅམ་གྱི་དབྱེ་མཚམས་འབྱེད་ལྷགས་ལ་
བལྟས་ནས་སྐབས་དེའི་སུམ་པའི་རྒྱ་ཁྱོན་འཛོལ་ཐབས་མ་བྱས་རང་བྱས་རེད། རུ་མཚམས་
དང་དཔའ་སྤེ་འབྱེད་ཚུལ་རྒྱས་ཤོས་ནི་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ཡིན་མོད། དེའི་
ཁྱུངས་པལ་ཆར་ནི་ལྷུ་ཆོས་འབྱུང་རྒྱས་པ་འདི་ཡིན་འདྲ་བས་དེ་བཞིན་དུ་དྲངས་ནས་
བཤད་པར་བྱའོ།

མཁས་པ་ལྷུངས་མཐོང་པའི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་རྒྱས་པ་ ༢༧༢ ལས། “རུ་བཞིའི་མཚམས་
དབྱེ་བ་ནི། དབུ་རུའི་རུ་མཚམས་ནི། ཤར་འོལ་ཀ་ཤུག་པ་སྤུན་བདུན་ལ་གཏུགས། རུབ་སྤེ་མོ་
གཞུ་ལ་གཏུགས། བྱང་སྤག་གི་སྤང་མ་གུར་ཕུབ་ལ་གཏུགས། ལྷོ་དམའ་ལ་ལ་རྒྱུད་ལ་

གཏུགས། དབུས་ནི་ལྷ་ས་ར་མོ་ཆེའོ། གཡུ་རུ་འུ་མཆོམས་ནི། ཤར་གོང་ཡུལ་བེ་ལྷ། རུབ་ལ་
རག་སྤྱི་སྤྱད། བྱང་དམའ་ལ་ལ་རྒྱད། རྩོ་ཤ་འུག་ལྷག་སྒོ། དབུས་ཡར་ལུང་ཁ་འབྲུག་གོ།
གཡས་རུ་འུ་མཆོམས་ནི། ཤར་ཕྱོགས་སྒྲག་གི་སྤང་མ་གྱར་ཕུབ། རུབ་བྱེ་མ་ལ་དག། བྱང་མི་
སྤྱི་ཆུ་ནག རྩོ་སྤྱི་ནམ་གཡག་པོ་སྤ། དབུས་ཤངས་ཀྱི་ཞོང་ཆལ་ལོ། རུ་ལག་གི་རུ་མཆོམས་ནི།
ཤར་ནི་ན་བག། རུབ་ཁེན་མག་མིག་བྱང་བྱེ་མ་ལ་སྤྱོན། རྩོ་བལ་པོ་སྤང་དགུར། དབུས་སྤང་
ཀྱི་རུར་པ་སྤྱོད། ལུས་པའི་རུ་མཆོམས་ནི། ཤར་གཉེ་ཡུལ་བེ་ནག རུབ་སྤེལ་ཞབས་སྤྱང་པོ་ཆེ།
བྱང་ནགས་པ་ཤོད་གཟི་འཕང་། རྩོ་མི་སྤྱི་ཆུ་ནག རུབ་ཤོད་ལྷག་པ་ཆལ་ལོ། དེས་ནི་
པོད་རུ་བཞེ་ལུས་པའི་རུ་ལག་དང་ཕྱའི་རུ་མཆོམས་བསྟན་པའོ་ཞེས་རུ་སྤྱི་ཕྱི་ཕྱི་
དང་དབྱེ་མཆོམས་བཤད་ཅིང་། ལུས་པའི་རུ་ཕྱོན་ནི་ཤར་ནས་བྱས་ན་གཉེ་ཡུལ་བེ་ནག་
ནས་རུབ་ཡེལ་ཞབས་སྤྱངས་པོ་ཆེའི་བར་དང་། རྩོ་ནས་བྱས་ན་མི་སྤྱི་ཆུ་ནག་ནས་བྱང་
ནགས་ཤོད་གཟི་འཕང་བར་ཡོད་ལ། སྤྱིང་འཛིན་ཉེ་བ་ནི་རུ་ཤོད་ལྷག་པ་ཆལ་དུ་བྱས་པ་
ཡིན་ཟེར།

ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་༡༥༦ལས། “ཤར་གཉེ་ཡུལ་བྱམ་ནག་རྩོ་སྤྱི་ཏི་ཆུ་ནག་
རུབ་ཡེལ་ཞབས་སྤྱངས་པོ་ཆེ་བྱང་ནགས་ཤོད་གཟི་འཕང་དབུས་ཆོད་རུ་ཤོད་ལྷག་པ་ཆལ་
ལ་བྱས་པའི་ལུས་པའི་རུ་སྤྱི་ཞེས་པ་སྤྱི་དང་སྤྱི་ལོག་མཐུན་ཡང་ཤར་རུབ་ཀྱི་ས་མིང་
གཉིས་མི་མཐུན་པ་འདི་བྱང་། ལོ་པོའི་ཆོངས་སྒོར་གཉེ་ཡུལ་བྱམ་ནག་ལས་བེ་ནག་དག་
པར་མཐོང་སྟེ། ར་བཏགས་གསལ་པོ་མེད་པར་ཞབས་ཀྱི་རུ་འབྲུལ་བ་སྤྱི་ཞིང་། དེས་འགྲོང་
པོ་ཡང་མ་ལོག་ང་རོ་ལྷར་བཞག་སྟོལ་ཡོད་པ་ལ་བསམས་ནས་སྤྱང་གོར་དུ་འབྲུལ་བ་ཡིན་
ནས་སྟུམ། གཉེ་ནི་ཉག་དང་སྤྱི་ཉེ་བའི་བྱིར་དང་། བེ་ཞེས་པའི་ཆོག་འདི་ལ་བསམས་ན་ཤར་
གཉེ་ཡུལ་བེ་ནག་ནི་ཉག་གཤིས་སྟོད་སྤྱང་དམ་ཉག་བེའི་ཡུལ་འདི་ཡིན་ནམ་སྟུམ་སྟེ། ལུས་
པའི་སྤྱི་བ་རུ་ཤོད་ལྷག་པ་ཆལ་དུ་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་རུབ་དུ་ཇི་ཅམ་ནར་བ་དེའི་ཆོད་
ཅམ་ཞིག་ཤར་དུ་ཡང་ནར་འོས་པའི་བྱིར་རོ། རུབ་སྤེལ་ཞབས་སྤྱངས་པོ་ལས་ཡེལ་ཞབས་
སྤྱངས་པོ་དག་པར་མཐོང་སྟེ། དབུ་མེད་ཀྱི་སྤྱི་དང་ཡ་གཉིས་ནོར་སོ་ཆེ་བས་པར་སྤྱི་ལྷ་
དག་པས་འབྲུལ་བར་ཤེས་སྤྱི་ཞིང་། ཡེལ་ཞབས་སྤྱངས་པོ་ནི། རྩོ་པོ་བཀའ་ཐང་༤༣༥ལས།
“སྟོད་ཡོངས་ཤངས་སྤྱིང་ཁུང་པོའི་སྟོང་སྤྱི་ཡིན། ལངས་མི་པོད་དཀར་པ་ཆོབ་སྟོང་སྤྱི་ཡིན།
དྲང་མཆོམས་གཉན་དཀར་ལངས་པའི་སྟོང་སྤྱི་ཡིན། ཡེལ་རབ་ཐོམ་སྤྱིང་འགོས་ཀྱི་སྟོང་སྤྱི་

དང་བཅས་ནས། དཔལ་བོ་ཡི་མདུང་ཁ་བྱེད་པས་ན་དཔལ་བའོ། གཏན་དུ་དག་ལུ་བ་ནི་
སྤང་སྤྱོད་གཉིས་སོ། ཟུ་དང་སེས་མི་རབས་རེ་རེ་ལས་མ་ཐུབ་སྐད་དོ་ཞེས་ཟེར།

འདྲིར་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ནང་མ་དངས་པའི་དོན་གནད་གཉིས་ཡོད་པ་ནི།
བར་གྱི་དཔལ་སྡེ་ནི་འཇང་དམག་ཐག་མདུང་ཅན་དང་དཔལ་བོའི་རལ་ཁ་བྱས་པས་ན་
དཔལ་བ་དང་། སྤང་གྱི་དཔལ་སྡེ་ནི་རྒྱ་དམག་དག་སྟ་ལེབ་ཆེན་ཐོགས་པ་དང་མདུང་ཁ་
འབྱེད་པས་ན་དཔལ་བའོ། དེས་ན་སྤང་གྱི་དཔལ་སྡེ་ནི་དུ་གུ་གསེར་མིག་ཅན་དང་མདུང་
ཁ་འབྱེད་པས་ན་དཔལ་བར་བཞག་དགོས་པ་འདྲོ། བར་གྱི་དཔལ་སྡེས་རལ་ཁ་བྱས་པར་
བཤད་པ་དེས་ཅི་ཏྲོ་སྟུང་ན། དབུ་ནག་མིའུ་འབྲ་ཆགས་ལྟེལས། “སོག་གཡག་ལ་སེ་བོ་མར་
བཅད་དང་། དཔལ་དར་ལོ་འབྱུ་མོ་ཡར་བཅད་དེ། ས་དེ་ལ་ཅི་མིང་མ་ཤེས་ན། མདོ་གམ་
གྱི་སྤྱིང་ཁྱི་གོང་མ་ཡིན། འབྲས་བུ་ས་ལ་བཀོད་པ་དང་གཅིག། ས་ཤིང་རང་ཐོག་དག་འབོད་
དང་གཉིས། ཟུ་འོར་རང་སྐལ་བཅད་པ་དང་གསུམ། གཡུ་མཆོ་རོ་རིན་ཉོས་བྱེད་པ་དང་
བཞི། དཔལ་ཁྱི་ཁྱར་སྟག་འཐབ་བྱེད་པ་དང་ལྔ། རྒྱུང་མ་ཆེ་རིན་ཉོས་བྱེད་པ་དང་དྲུག།”
ཅེས་དཔལ་གྱི་ཁྱར་སྟག་འཐབ་བྱེད་པ་དེ་མདོ་ཁམས་སྤྱིང་ཁྱི་གོང་མའི་གཤིས་ལྷགས་སུ་
བཤད་པས། མཁས་པའི་སྡུངས་“དཔལ་བོའི་རལ་ཁ་བྱས་པས་ན་དཔལ་བའོ་”ཞེས་པ་དེ་ནི་
བར་གྱི་དཔལ་སྡེ་དོས་བཟུང་བ་ལ་མཁོ་བའི་ཆོག་གཅིག་བཞག་འདུག་སྟུང་།

ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ཏེ་ལྟེལས། “བར་གྱི་དཔལ་སྡེ་ནི་རི་བོ་ནམ་ལུང་ཡན་
ཆད་ཆ་སྐྱོར་དར་བས་མན་ཆད་ལུལ་དེ་ན་སྤྱོད་བྱེད་བཅུ་གཉིས་གནས་པས་ནགས་ཤོད་གྱི་
དཔོན་བྱས་ཏེ་ལྗང་མོ་ཐག་མདུང་གི་ཅེ་མོ་བཅུ་གས་ནས་དམག་གསེབ་ཏུ་རྒྱག་པ་ལ་སྐོལ་
བའི་ཆོ་དཔལ་མཆན་དུ་རལ་གྱི་ལ་རི་མོ་བྱིས་དུར་རྒྱགས་སྟོར་བོས་ཆོ་སྟོག་རྒྱབ་ཏུ་གོན་སྟེ་
མི་སྟག་པའི་ཆས་སུ་བྱས་ན་སྐོལ་པས་ལྗང་བཏུལ་ལོ་”ཞེས་བར་གྱི་དཔལ་སྡེའི་ཡས་མས་གྱི་
ས་མཆོམས་རི་བོ་ནམ་ལུང་དང་ཆ་སྐྱོར་དར་བ་ཞེས་སྡུང་ཆོས་འབྱུང་དང་མི་མཐུན་པ་
བྱུང་། འོན་ཀྱང་ཆོས་འབྱུང་འདིས་མས་གྱི་ས་མཆོམས་གྱི་མིང་ལ་ཆོགས་ཐུང་གཅིག་སྟེ་བྱི་
འབྲུགས་པས་སམ་གང་ལྟར་སྡུང་དག་པར་སྟུང་ལ། ཡས་གྱི་ས་མཆོམས་ཆགས་སྐྱོར་དང་བ་
ལ་ཆ་སྐྱོར་དར་བ་ཞེས་དག་པར་འཆོས་པའི་ཁུལ་གྱི་དོན་གཅིག་པར་བཞེད་དམ་སྟུང་། གང་
ལྟར་ཆོས་འབྱུང་འདིའི་ཞེ་འདོད་ནི། བར་གྱི་དཔལ་སྡེ་ནི་“རི་བོ་ནམ་ལུང་ཡན་ཆད་ཆ་སྐྱོར་

ཤོམ་བྱས་པའི་ཟས་རྣམས་ཟ། ཆ་ལེབ་རྒྱབ་དུ་གོན། རྒྱལ་ཁ་མ་ཐོབ་ན་སྤར་མི་ཚྲོག་པའི་དམ་
བཅའ་དང་བཅས་དཔའ་གི་ཁྱར་སྟག་འཐབ་བྱེད་སྒོལ་ཡོད་པ་སོགས་ནི་དུས་རབས་དེ་དག་
རིང་གི་ཆབ་མདོའི་ཁྱལ་གྱི་གནས་སྟངས་རགས་ཅམ་མོ།

གཉིས། ས་ཕག་སྐབས་ཀྱི་ངོམས་པ་ལྟ་ཚུང་དཀར་པོ།

བོད་བསེལ་བྱའི་གནས་སྐབས་སུ་ཆབ་མདོའི་གནས་སྟངས་ནི་སྤིང་སྤྱང་ནང་བཞིན་འཛམ་
སྤིང་དབང་དུ་བསྐྱས་རབས་ལྟ་བུ་བཤད་ན་མ་གཏོགས་དབྱད་གཞི་དཀོན་སྐབས་ཇི་བཞིན་
ཤེས་པར་དཀའ་བར་སྟམ། འོན་ཀྱང་སྤང་སེལ་ཆད་ལ་དང་པོ་གདུང་རྒྱད་གཉིས་སམ་དབྱ་
གཡོར་གྱི་ཤོག་ཁ་གཉིས་སུ་གྱེས་པ་ནས་མཐར་ལུང་རྒྱང་རེ་ནང་སྡེ་པ་དཔོན་རྒྱང་རེའི་
དབང་རིས་ཅམ་ལས་བོད་སྤྱི་ལྟ་བུ་ལུག་དེའི་ཁྱོན་ཅམ་ཡང་ཆེག་སྤྱིལ་མེད་
པར་བསེལ་བྱར་འཐོར་ཞིང་། ཕྱོགས་མཚུངས་སྐབས་དེར་ཆབ་མདོའི་ཕྱོགས་སུ་ཡང་སྡེ་པ་
དཔོན་ལག་རྣམས་ཀྱིས་བཅད་བཟུང་བྱས་པའི་དབང་རིས་དུམ་བུ་མང་དུ་གནས་ཡོད་པ་ནི་
རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་ལག་གི་སྤྱི་ཁོག་ལས་ཤེས་བྱུང་། དཔལ་ལྷན་ས་སྤྱི་བས་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་
ལ་དབང་བསྐྱར་བ་ནས་སྡེ་པ་དང་དཔོན་ལག་རྒྱང་ཅག་རྣམས་ཆེག་སྤྱིལ་གྱིས་བྱེ་ལོའི་དུས་
རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དཀྱིལ་ཅམ་ནས་བོད་དབུས་ཕྱོགས་སུ་ཁྲི་སྟོར་བཅུགས་པའི་སྒོལ་
བཏོད་ཅིང་། དེ་ནས་བཟུང་ཁྲི་སྟོར་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་མངའ་ཁོངས་རྒྱ་ཁྱོན་ཐད་
འགུན་ཚོད་ཟམ་མ་ཆད་པ་བྱུང་། སྐབས་དེ་དག་དུ་སྤྱི་མའི་རྣམ་ཐར་དང་ཆོས་བརྒྱད་
མཆེད་ཚུལ་ལྟ་བུ་ལས་ཆབ་སྤིང་གྱི་གནད་དོན་གང་ཞིག་བཤད་ཀྱང་ཁྲི་སྟོར་བར་གྱི་འགལ་
བ་དང་། དེ་དག་གི་དབང་རིས་བདག་ཐོབ་ཐད་འགུན་ཚོད་བྱས་པའི་བརྒྱད་རིམ་ལས་སུ་
ཁེ་སྤྱི་ཕམ་གྱི་གནད་དོན་དེ་རང་ཡིན། དེའི་ཤུགས་རྒྱུན་གྱིས་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་ཡང་རྒྱབ་རྟེན་
ཡོད་མཁན་ཆོས་སྡེ་པ་དཔོན་ལག་རྒྱང་ཅག་ཆེག་སྤྱིལ་གྱིས་མངའ་ཁོངས་རྒྱ་ཁྱོན་ཆེ་བར་
འབད་ཅིང་། ངོམས་ས་སྤང་སྡེ་པ་ནི་དཔེ་མཚོན་ཞིག་ལྟ་བུ་སྐབས་དེར་རྒྱང་སྤྱི་གསལ་ཆེ་
ལ་མངའ་ཁོངས་རྒྱ་ཁྱོན་ཡང་ཆེན་པོ་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་འདུག

སྤྱི་ཆོགས་ཀྱིས་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ཁྱུགས་སོ་རེར་ཆབ་སྤིང་མི་འདྲ་བ་རེས་ཡུལ་གྱི་
མངའ་ཁོངས་རྒྱ་ཁྱོན་དང་མིང་བརྒྱ་ཚུན་ཆད་ལ་མི་འདྲ་བའི་འཕྲོ་འགྱུར་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་པ་

ནི་བཤད་མ་དགོས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དངོས་སྒྲོབ་བསྟན་པ་སྤྱགས་མཐར་སྒྲེལ་བའི་དར་ཆེན་
 རྒྱལ་གི་ནང་ཆོན་སྤང་བྱང་སེམས་ཤེས་རབ་བཟང་པོས་སྤྱོ་ལོ་༡༩༣༧ ལོར་རྫོང་མས་ཀྱི་
 ཆབ་གཉིས་འདུས་པའི་མདོར་ཆབ་དགོན་བྱམས་པ་སྤྱིང་ཕྱག་མ་བཏབ་བར་གྱི་ས་ཕག་དུས་
 རབས་སྟོང་མའི་སྐབས་སུ་ཆབ་མདོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟངས་ཡོད་པ་ཙམ་སྤྱིང་མོད་དེ་ཙམ་མིང་
 གྲགས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཆོད་མི་འདུག་ཅིང་། ད་ལྟའི་ཆབ་མདོ་གོང་ཁྱེར་ཆགས་ས་འདི་ནི་
 སྐབས་དེར་ཚུ་དབར་སྟོང་དཔོན་སྤེལ་བའི་རུ་ས་ཡིན་པར་གྲགས་ལ། རྫོང་དཀར་པོ་འབྲུ་ཡི་
 གཤུང་རྒྱུད་དུ་གྲགས་པའི་ཚུ་དབར་སྟོང་དཔོན་སྤེལ་བ་ནི་རྫོང་ས་སྤང་སྤེལ་བའི་མངའ་འོག་
 སྟོང་དཔོན་བཅུ་གངས་ཤིག་ཡོད་པའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་ཡིན་སྟབས། སྐབས་དེའི་ཆབ་མདོའི་
 མངའ་ཁོངས་རྒྱ་ཁྱོན་བཤད་པ་ལ་རྫོང་ས་སྤང་སྤེལ་བའི་མངའ་ཐང་བཤད་པ་ནས་འགོ་
 བཅུགས་པ་ལས་འོས་མེད་དོ།

དེ་ཡང་རྒྱལ་རབས་མཁས་པ་དབག་ཤོད་རག་ར་སྤྱུལ་སྤྱོ་ནི་བར་ཁམས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་
 པའི་ཕུལ་དུ་གྱུར་ཅིང་། ལྷག་པར་ཆབ་མདོར་ཐག་ཉེ་འབྲེལ་མཚུངས་དང་ཆོས་བརྒྱུད་གང་
 ཅི་ཕྱགས་རྒྱས་ཆེ་ཙམ་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཏུ་སྤང་བས་ཐོག་མར་དེ་ལས་བྱངས་ན། རྒྱལ་རབས་
 ཆོས་འབྱུང་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང་མཁས་པའི་མགྲུལ་རྒྱུན་༢༢༡ལས། “དེའང་ཕག་གྲུ་སོགས་ནི་
 བོད་[དབྱུས་གཙང་]ཁོ་ནའི་དཔོན་རབས་ཡིན་ཞིང་བར་ཁམས་འདིར་དབང་བསྐྱར་བ་པོ་ཇི་
 ལྟར་བྱང་སྟམ་ན། གུར་དཔལ་ལྷན་ས་སྤྱིའི་དུས་གདོང་སྤྱིན་པ་དཔལ་ཞེས་པས་འགོ་མགོན་
 འཕགས་པའི་ཕྱག་སྤྱིར་བསྐྱར་བ་བྱང་བས་མདོ་ཁམས་ཀྱི་སྤྱི་དཔོན་དུ་བསྐྱོས་ནས་ཉོར་གྱི་
 རུན་མང་གི་ལུང་ཐོབ་པས་རྫོང་ས་ཤིང་ཁོ་སྤྱི་དམར་བར་གྲགས་པ་ད་ལྟ་[ཆབ་མདོའི་མངའ་ཁོངས་]ས་
 སྤང་སྤེལ་པ་ཆང་ཡིན་འདྲ་བ་ཆགས་མེད་ཀྱི་ཨ་རུའི་ལོ་རྒྱུས་ལས་བཤད་ཅིང་”ཞེས་རྫོང་ས་ས་
 སྤང་སྤེལ་བའི་མི་རྫོང་སྤྱིན་པ་དཔལ་དེ་ཉིད་འགོ་མགོན་འཕགས་པས་མདོ་ཁམས་སྤྱིའི་
 དཔོན་དུ་བསྐྱོས་པ་དང་། ཉོར་གྱི་རུན་མང་གི་ལུང་ཡང་ཐོབ་པས་ན་རྫོང་ས་ཤིང་ཁོ་སྤྱི་དམར་བ་
 ཞེས་གྲགས་པར་བཤད་ཅིང་། སྐབས་དེར་ས་སྤྱི་བས་མདོ་ཁམས་སོགས་སུ་དཔོན་པོ་བསྐྱོ་
 སྒྲོལ་ཡོད་པ་ནི་བྱུང་བར་ས་སྤྱིའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་མཁས་པ་ལྷག་ཆང་རྫོང་པས་བཤད་དེ། རྒྱ་བོད་
 ཡིག་ཆང་ཆེན་མོ་༢༡༥ལས། “དབང་ཡོན་བར་མ་ལ། ཆོལ་ཁ་གསུམ་ཕུལ་བའི་རྩ་ལུལ་
 མངའ་རིས་གྲང་ཐང་མན་སོག་ལ་སྤྱོ་བོ་ཡན། དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་ཆོལ་ཁ། སོག་ལ་སྤྱོ་བོ་མན། མ་
 རྒྱ་ཁྱུག་པ་ཡན། མགོ་ནག་མའི་ཆོལ་ཁ། མ་རྒྱ་ཁྱུག་པ་མན། རྒྱ་མཆོད་ཉེན་དཀར་པོ་ཡན།

དུང་འགོ་རྟེན་ཆོས་ཁ་དང་གསུམ་པོ་དེ། མི་རྟེན་ཆོས་གསུམ་གྱི་འབྲུལ་བའི་ལུགས་སུ་བྱས་
ནས། ཕུལ་བར་འདུག་ཅིང་། ཆོས་ཁ་རེ་རེ་ལ། དཔོན་ཆེན་རེ་རེ། རྒྱལ་པོ་ཡོན་མཆོད་བཀའ་
གྲོས་སུ་བསྟུན་ནས་བསྐོས་མཛད་འདུག་ཅིས་བཤད་པ་ལྟར་རོ།

བོད་བཅན་པོའི་གདུང་རྒྱུད་དུ་གྲགས་པའི་དོམས་ས་སྐང་སྡེ་པའི་དཔོན་རྒྱུད་བྱང་ཚུལ་ཅུང་
ཟད་བཤད་ན། དུང་གོང་འོག་གསུམ་གྱི་རྣམ་ཐར་བཀའ་འབྲུམ་བོད་སུམ་ཅུ་སྟོ་གངས་ཡོད་
འདུག་ཀྱང་བཅའ་རྟེན་མ་ཐུབ་ཅིང་། དོམས་ཨ་རུའི་ལོ་རྒྱུས་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་སྐད་ཀྱང་
ཆགས་མེད་ཀྱི་གསུང་བོད་དུག་ཅུ་ལྷག་མཐོང་ཡང་ཨ་རུའི་ལོ་རྒྱུས་ཟེར་བ་ཞིག་མ་མཐོང་
བས་འདིར་དབྱེད་གཞི་འཛོམས་མི་ཆེན་འང་། དོམས་པ་ཐོང་ཆང་གི་ལོ་རྒྱུས་དང་ལྷ་ཐོང་
དཀར་པོའི་རྒྱུད་དུ་འབྲུངས་པའི་སླ་སྤྱུལ་ཁག་གི་རྣམ་ཐར་སོགས་འབྲེལ་ཡོད་འགའ་ལས་
ཉུང་བསྟུས་ཀྱིས་འགོད་པ་ལ། ཐོག་མར་ས་སྐང་སྡེ་པ་འདི་བཅན་པོའི་གདུང་རྒྱུད་ཡིན་
ལུགས་བཤད་པ་ན། དོམས་པ་ཐོང་ཆང་གི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས་དུལ་དཀར་མེ་ལོང་
པ་ལས། “དེ་ནས་ཆོས་བསྟུབས་པའི་ཉེས་པ་དང་སློན་པོས་སློན་ལམ་ལོག་པར་བཏབ་པའི་
རྒྱས་པས་རྒྱལ་པོའི་གདན་ས་འབྲུག་ནས་རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་འོད་སྤྱང་དང་། རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་མེན་
ཀྱང་བཅུན་མོ་དབང་ཆེ་བས་སྤྱི་ཡིན་པར་བྱས་པའི་ཡུམ་བཟན་ཟེར་བའི་སྤྱི་གཅིག་བྱང་
སྟེ་མ་འཆམས། འོད་སྤྱང་གིས་མངའ་རི་སྐོར་གསུམ་དབང་། ཡུམ་བཟན་གྱིས་དབྱུས་གཙང་
ཅུ་བཞི་དབང་བར་བྱང་། དེའི་རྒྱུད་ཁམས་དབྱུས་ཀྱན་དུ་འཕེལ་ཏེ་རུས་མིང་རྩེ་བོ་ཟེར་རོ།
འོད་སྤྱང་གི་གདུང་རྒྱུད་མངའ་རིས་དང་། ལ་སྟོད། བྱང་འཕན་ཡུལ་དུ་ཆད། འདིའི་སྐབས་
སུ་རྒྱལ་རྒྱུད་ཁག་བཞིར་གྱེས་ཏེ། དེ་ཡང་སློན་བཟན་ཀ་དཔལ་ཡོན་བྱ་བ་གནོད་སྦྱིན་ཅུ་སྟེས་
ནས་བོད་ཀྱི་ལྷ་འདྲེ་ཐམས་ཅད་བསྟུས་ཏེ། ང་བོད་རྒྱལ་ཁྲི་རལ་གྱིས་དོན་མེད་པ་ལ་རུ་
གསོད་བྱས་པ་ཡིན་པས། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱུད་འདི་མེད་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཟེར། དེར་བོད་
ཀྱི་ལྷ་བཞིས་ཁྱ་བ་བྱས་ནས་རྒྱལ་རྒྱུད་ཆོན་བཞི་ལུས་པ་སྟེ། ‘གངས་དཀར་ཏི་སེ་ལྷ་ཡིས་ཁྱ་
བ་བྱས།། རྟོད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་རྒྱལ་སློན་ཆོན་གཅིག་ཆགས།།’ ཞེས་པ་ནི་མངའ་རིས་གྲུ་གེ་རྒྱལ་
པོ་དང་དེ་ལས་འཕྲོས་པ་སླ་མ་ལྷ་བཅུན་ཆང་ཡིན་ནོ། ‘རྟོད་བཅུན་དེ་མོ་ལྷ་ཡིས་ཁྱ་བ་བྱས།།
རྟོད་པོའི་ཕྱོགས་སུ་རྒྱལ་སློན་ཆོན་གཅིག་ཆགས།།’ ཞེས་པ་ནི་རྟོད་པོ་སྟོང་ཤོད་རྒྱལ་པོ་སྟེན་
པ་ཨ་བོ་ཆང་སྟེ། འདི་ཆང་ལ་ལྷ་དམར་དཀོན་མཆོག་ལན་ལག་ཀྱང་འབྲུངས་སོ། ‘ཡར་ལྷ་
ཤམ་པོ་ལྷ་ཡིས་ཁྱ་བ་བྱས།། དབྱུས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་རྒྱལ་སློན་ཆོན་གཅིག་ཆགས།།’ ཞེས་པ་ནི།

བསམ་ཡས་རྒྱལ་རྒྱུད་དང་དེ་ལས་འཕྲོས་པ་ཡར་ལུང་ཆོས་རྒྱལ་སོ་བྲང་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ།
 བསམ་ཡས་རྒྱལ་རྒྱུད་ནི་མངའ་རིས་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་དང་འགྲམ་ནས། གཏོར་མ་
 འཕངས་པས་རྒྱལ་རྒྱུད་ཆད། ‘ཐང་ལྷ་ཡར་བཞུང་ལྷ་ཡིས་ཁྱེ་བ་བྱས།། བྱང་གི་ཕྱོགས་སུ་རྒྱལ་
 གློན་ཆོན་གཅིག་ཆགས།།’ ཟེར་བ་འདི་ལས་འཕྲོས་པ། ངོས་པ་སྤྱང་ཆང་། ལ་སྟོང་བྱང་པ།
 གླེ་པ་ལྷ་ཕུ་བ། རྒྱ་མཚོ་བ་རྣམས་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་།

བྱེ་བྲག་ངོམས་ཀྱི་ཡུལ་དེར་བཅན་པོའི་གདུང་རྒྱུད་མཆེད་ཚུལ་བཤད་པ་ཡང་། འ་དེ་ནས་
 བྱང་འཕན་ཡུལ་ཕྱོགས་སུ་བཞུགས་པའི་རྒྱལ་རྒྱུད་དེའི་ཞལ་ངོ་གཉིས་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་བྱོན་
 པ། གཅིག་ཙུང་ཁ་དང་གཅིག་སྟོ་དང་ངོམས་སྤང་ནས་བཟུང་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཙུང་ཁའི་
 རྒྱལ་པོ་དང་ཚྭ་སྟོ་ར་བྱང་སྟེ། དེ་ཡང་གདུང་རབས་ཅིས་ན་ཁྲི་རལ། སྤང་དར། འོད་
 སྤང་། དཔལ་འཁོར་བཅན། བཀྲ་ཤིས་བརྟེན་པ། འོད་སྟེ། འོད་སྟེའི་ཆ་བོའི་སྲས་ལ་སྤྲུག་
 བཅན་འཁྲུངས་ཏེ་ཚྭ་རིགས་ཀྱི་སོ་ལྷ་ཡིན་ནོ། འོད་སྟེ་སྲས་བཞིའི་ནང་ནས་ཁྲི་སྟེ། ཁྲི་སྟེ་ལ་
 སྲས་གསུམ་ཀྱི་གཅིག་དབུས་ན་བཞུགས་པ་སྤྲུན་པ་དོན་ཆེན་པ་ཞེས་བྱའོ། གཅིག་ཤར་ཙུང་
 ཁ་ན་བྱོན་པ་ཙུང་ཁ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ་རྒྱལ་རྒྱུད་བྱང་ངོ་། གཅིག་སྟོ་དང་ངོམས་སྤང་ན་
 བཞུགས་པ་ངོམས་ལྷ་ཚྭ་དཀར་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་བཀའ་འབྲུམ་ལས། ‘དཔལ་ཅུལ་
 སྟོབས་དང་ཐུན་པ་སྟེ། སྟོ་ཅུ་རྒྱང་སྤང་རི་མོ་ན།། ཚྭ་པ་ལ་བྱ་སྟེ་སྟོ་རའི་ཚྭ་།།’ ཞེས་
 ཟེར་བ་བྱང་། དེ་ནས་མི་རབས་ཡང་གཅིག་སོང་ནས་བན་ཁྲོམ་ཚྭ་དང་། དཔལ་མོ་ལྷུ་ཟེར་བ་
 དཔལ་མོ་ལྷུ་མཆང་ཞེས་བྱ་བར་ཡོངས་གྲགས་སོ། བན་ཁྲོམ་ཚྭ་གི་སྲས་དཀོན་མཆོག་
 འབར། དེའི་སྲས་དཔོན་ཀན་དཀོན་མཆོག་འབུམ་སྟེ། དེ་ཡན་ངོམས་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་
 བ་ནི་མེན་ཀྱང་དཔོན་རྒྱུད་མ་ཆད་ཅིང་མངའ་ཐང་ལོངས་སྟོང་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ཐུན་པ་ཡིན་
 ནོ། དེའི་སྲས་དཔོན་ཀན་སྟོན་པ་ཡིན་(རག་ར་ཆོས་འབྱུང་ལྟར་ན། འདི་ཉིད་འགོ་མགོན་འཕགས་པའི་ཞབས་ཕྱི་
 བྱས་པ་ལས་མདོ་ཁམས་ཀྱི་བྱི་དཔོན་དུ་བསྐོས་ནས་ཏྲ་ཀྱི་རྩན་མང་གི་ལུང་ཐོབ་པས་ངོམས་རྩེ་ཁྲི་དམར་བ་ཞེས་གྲགས་པ་དེ་
 ཡིན་ཏེ། དབུལ་སོངས་རྣམས་ལ་སྟོན་པ་བཏང་བ་དང་། རྒྱས་འབྲིང་རྣམ་གསུམ་བཞེངས་པ་
 སོགས་བྱས་པ་ཆོས་ལ་བྱས་པས། ཚྭ་སྟོན་པ་ཆོས་ཀྱི་བླ་དུར་ཟེར་བ་བྱང་། བྱིས་[ཀུ་པ་སྟེ་ཐང་
 གསུམ་པ]རང་བྱང་དོ་རྩེ་ལ་བསྟེན་པར་རྩོགས་ནས་མཚན་ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་སུ་བཏགས།
 དེ་ལ་སྲས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཆུང་བ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུད་དབུས་ན་ཡོད་དེ། ལ་བྱི་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་
 མཚན་ཟེར་བའི་བྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཀྱང་བྱང་ངོ་། མངའ་རིས་རྒྱལ་པོ་དང་སྟོང་ཏྲ་

ཀྱུལ་པོ་གཉིས་ཀའི་ལས་ཀ་བཟུང་བའི་དུ་མན་ཞལ་དཀོན་མཆོག་བཟང་པོ་ཟེར་བ་གཅིག་
ཀྱང་བྱང་སྟེ་རྩོ་བོ་ལ་གསེར་རྒྱང་བཅུགས་ཞེས་དང་།

ཁྱད་པར་ལྷ་ཁྲིང་དཀར་པོ་དང་ས་སྐང་སྟེ་པ་ཞེས་སྐད་གསུངས་ཆེ་བར་བྱང་བ་ནི་ཁྲིང་གསུངས་
ནག་གསུངས་པ་ཀྱུལ་མཆོན་གྱི་སྐབས་ནས་འགོ་བཅུགས་པ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་ལ། དེའི་ཚུལ་ཡང་
༡༡“ཁྲིང་སྟེན་པའི་བྱ་ལ་གསུངས་ནག་བྱང་། དེ་འདྲ་བྱང་ན་རེ་རེས་ཆོག། ཟེར་ཏེ་མཆོན་
གསུངས་པ་ཀྱུལ་མཆོན་ཡིན་ཏེ། ས་སྐྱ་ཆོས་ཀྱུལ་འཕགས་པའི་དྲུང་སྐྱོར་མཛད་ནས་ཀྱ་ནག་ཏུ་
བྱོན། ཀྱ་ནག་ཀྱུལ་པོའི་ཕྱགས་ལ་ཤིན་ཏུ་འཕྲོད་པ་བྱུང་ནས་བཀའ་བྲོས་ཀྱི་ས་མཛད་པ་
བྱང་སྟེ། བོད་དབྱུས་གཙང་ཁམས་སུ་ཀྱ་ནག་(སྐྱ་ཕྱི་གིས་དབང་བསྐྱར་དུས་ཡིན་པས། དབྱུས་
གཙང་གི་བོད་ཤིང་སྟོ་ཅན་ཁྱི་སྐྱོར་བཅུ་ས་སྐྱ་བ་ཆོས་འཕགས་ཀྱུལ་པོར་དབང་ཡོན་དུ་ཕྱལ།
དེ་དུས་མདོ་ཁམས་སྐང་དུག་གི་སྟེ་དཔོན་ལ་གོ་འགྱུ་བསྐྱོས། དབྱུས་གཙང་ཏུ་བཞིའི་སྟེ་
དཔོན་ལ་སྟེ་གདོང་གོང་མ་ཆེན་པོ་བསྐྱོས། སྟེར་བཅུ་ལ་བཅུ་དཔོན། བཅུ་ལ་བཅུ་དཔོན།
སྟོང་ལ་སྟོང་དཔོན། ཁྱི་ལ་ཁྱི་དཔོན་བསྐྱོས་ཏེ། དེ་དུས་ཁྲིང་གསུངས་པ་ཀྱུལ་མཆོན་ལ་ཀྱ་ནག་
གི་ཀྱུལ་པོས། དུ་མན་ཞལ་གྱིས་ལས་ཀ་གནང་། ལས་ཆེན་ཤེལ་གྱི་ཐམ་ཁ། ལས་གོས་གོས་
ཆེན་ནག་པོ་འདྲང་མ་དགུ་ཅིག་གནང་བས། ཁྲིང་གསུངས་ནག་ཏུ་མིང་ཐོགས། སྟེ་གདོང་གོང་
མ་ཆེན་པོའི་དཔོན་ཆེན་བྱང་ཚུབ་ཀྱུལ་མཆོན་དང་། དཔོན་ཆེན་བེ་རི་ཅ་འབྱུང་ནམས་གྱི་
ནང་སོ་ཕྱག་མཛད་པ་གསུངས་ནག་གིས་མཛད། ཁམས་སུ་གོ་འགྱུ་དཔོན་ཆེན་གྱི་སྟོན་ཆེན་
གསུངས་ནག་གིས་མཛད། སྟོ་རྩོམས་ཐམས་ཅད་དང་། ཆ་བ་སྐང་། སྟེས་ཟ་སོགས་མདོ་ཁམས་
སྐང་གི་སྟེ་དཔོན་དུ་ཀྱ་ནག་ཀྱུལ་པོས་(སྐྱ་ཕྱི་བསྐྱོས་པ་ཡིན་ཏེ། ‘མཆོག་གྱུར་གསུངས་པ་ཀྱུལ་
མཆོན་ཞེས། དཔལ་ལྷན་ལྷ་མའི་ཆོས་ཞལ་བསྟན། མི་དབང་ཀྱུལ་པོའི་གསེར་ཞལ་མཛོང་།
ཡིད་ཆགས་བག་ཐེབས་མཛོང་བོ་ལྟར། ལེགས་ཉེས་གཞིགས་པའི་དྱི་བ་མཛོང་། མདོ་ཁམས་
མི་དཔོན་བསྐྱོ་པབ་ལ། དབང་བྱས་དེ་ནི་ཀྱུལ་པོ་བཞིན།’ ཞེས་གསུངས་སོ། གསུངས་ནག་
གིས་གན་ཤོག་ལ་གསེར་རྒྱང་པའི་བཀའ་འགྱུར་རོ་ཆལ་བཞེངས་པའི་བྱེད་ཅན་སྟེང་ལུལ་
དུ་འདན་ན་ཡོད། བྱེད་ཅན་རི་བོ་ཆེའི་ལྷ་ཁང་ན་བཞུགས་སོ། རྩོ་བོ་ལ་གསེར་རྒྱང་བཅུགས་
སོ། གསུངས་ནག་བྱ་དགུ་པ་དང་བཅུ། ཟེར་ནས། སྟེས་པོ་གྱང་ལྷ་དང་བསུས་བྱ་སོགས་དགུ་
ཅན་ཡོད་པ་ལ། སོ་སོར་ས་བགོས་བྱས། འགའ་རེ་དབྱུས་དང་གོ་འགྱུ་སོགས་སུ་ཡོད་ཅིང་།
བྱ་ཚུང་གཅིག་གི་རྒྱད་ལ་བྲག་དམར་ཤོག་ལྷར་གསུངས་པ་དང་དེ་ལས་འཕྲོས་པ་སྐྱ་ལྷ་ཨ་ལུ།

དབག་ཤོ་ཨ་རུ། འབག་ར་ཨ་རུ་སོགས་བྱང་སྟེ། འདིའི་སྐབས་སུ་ངོམས་པའི་དཔོན་མོ་ཚྲང་
བཟའ་སངས་རྒྱས་འབྱམ་མེ་བྱ་བ། རི་བོ་ཆེ་པས་བསྐྱུས་པ་ལ། རྗེ་རཏྭ་ཀ་ར་འབྱུངས་པས།
ངོམས་པ་དང་ཞང་དཔོན་འོང་བ་དེ་ལྟར་ཡིན་ནོ་”ཞེས་དང་།

ཚྲང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐས་དཔའ་བཤིད་བསྐྱེད་གསུམ་འཛོམས་པ་ནི་རྒྱལ་བ་བཟང་
པོ་ཡིན་ཅིང་། དེའི་ཚུལ་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལས། “གྲགས་ནག་གི་གདན་ས་ནི་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་
བསྐྱོད་ཏེ། རྒྱང་སོ་མཛད་པས། རྒྱང་སོ་རྒྱལ་བ་བཟང་གྲགས་ཤིང་། ‘ལྷ་རྣམས་དབྱུས་ན་བརྒྱ་
ཕྱིན་བཞིན། ཀུན་གྱིས་འགྲན་ཆེ་དང་བྲལ་བ། རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་ཀུན་དུ་གྲགས།’ ཞེས་
གསུངས་སོ། རྒྱང་སོ་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་མངའ་ཐང་ཆེ་ཞིང་ཕྱག་དྲགས་པས། གཞི་ཚྲང་སོགས་
ཕྱི་དག་མང་པོ་སྤངས་ཏེ་དམག་བརྒྱབ་ནས་བཅོམ་པ་ལ། སྤར་རྒྱལ་བ་བཟང་པོས་དག་ཐམས་
ཅད་དབྱལ་ནས་མིང་མི་གྲག་པར་བྱས་ཏེ། སྐམ་པོ་པས། ‘བསྐྱུས་དམ་བཅུགས་ལྷ་འདྲེ་
བཞིན། མ་ལུས་དག་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ཞིང་། བསྟན་བྱས་གང་ལ་རབ་བཟང་བས། ལྷ་རྣམས་
ཀུན་གྱིས་དེ་ཡི་མིང་། འོན་མཐུན་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་ཞེས།’ ཞེས་གསུངས། རྒྱལ་བ་བཟང་
པོས་གསེར་རྒྱང་པའི་རྒྱས་འབྱེད་རྣམ་གསུམ་ཚར་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་གསེར་དབྱལ་གྱི་
བཀའ་འཇུག་པོ་ཏེ་བརྒྱ་བཞིངས། རྩོ་བོ་ལ་གསེར་རྒྱང་བཅུགས་”ཞེས་དང་།

རྒྱང་སོ་རྒྱལ་བ་བཟང་པོའི་སྐས་དྲུང་མཐའ་སྟོད་ནས་མཐའ་རྒྱལ་མཚན་དང་། དེའི་སྐས་
དྲུང་སྐམ་པོ་བ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། དེའི་སྐས་དྲུང་བྱ་བྲལ་བ་སངས་རྒྱས་བགྱིས་ཏེ་དྲུང་
གོང་འོག་གསུམ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ཡང་། གནམ་ཆོས་མི་འཇུག་དོ་རྗེའི་རྣམ་ཐར་
༤༡ལས། “སྐས་ཀྱི་མཚོག་གྱུར་ངོམས་པ་རྒྱལ་བ་བཟང་། དེ་ཡི་སྐས་ལ་དྲུང་ཆེན་མཐའ་སྟོད་
པ། དཔལ་ཆེན་རྒྱ་ལོའི་སྐལ་པའི་སྐལ་ཡིན་ཏེ། ཨོ་རྒྱན་རྗེ་ཡིས་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ལས། སྐེ་
མཐའི་བྱང་སེམས་འོད་གསལ་དོན་ལ་འབྱོངས། ངོམས་པ་བྱ་བྲལ་ངོམས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་
འབྱུང་། ཞེས་སོགས་གཏེར་ཁ་འགའ་ནས་ལུང་བསྟན་ཅིང་། སྐུ་ཆེན་ཆེ་ཆང་སངས་རྒྱས་
ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། ཨོ་རྒྱན་ཕྱགས་སྐལ་མེན་རེ་དབྱུ་བསྐྱེད་བཞིན། ལོ་དྲུག་ལོན་ནས་ལས་མགོན་
ཆེ་རོགས་བྱས། ཡིག་གེ་ལ་སོགས་མ་བསྐྱབ་པ་རུ་ཤེས། དམ་པ་ལ་བསྟོན་རྒྱུ་ཕྱི་དཀྱིལ་
འཁོར་ལྷ། མང་དུ་ཞལ་གཟེགས་རེ་ཞིག་རྒྱལ་སྤིད་བསྐྱེད་སྐྱེད་སྐྱེད་སྐྱེད་རེ་ལ་རུ་
བྱང་བར་མཛད། མཐའ་སྐུ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུའི་གདམས་པ་གསན། སྐེ་བ་ཉི་ཤུ་ཅུ་གསལ་

བར་དྲན། རཏྲ་སྒྲིང་ལས་སྒྲིང་གསལ་སྒྲིང་ཐིག་གསན། [ཀམ་པ]དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཀ་
 མའི་སྒྲུལ་སྒྲུར་གསུང་ས། ཡི་དམ་ཆོས་སྒྲིང་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གཟིགས། བྱང་པར་ཡི་ཤེས་
 མགོན་པོ་ཕྱག་བཞི་པས། ཁྱོད་ཀྱི་མི་རབས་རྒྱུད་པ་བཅུ་གསུམ་དུ། གཏོར་མ་ཐེབ་ཅེ་གཅིག་
 ཅོམ་མ་བྱིན་ཡང། བཟླན་པ་བསྐྱང་ཞེས་ཞལ་བཞེས་དམ་བཅའ་དང་། རྩོམ་ཆེ་ལེགས་པས་
 གཏོར་མ་བྱིན་པ་ན། མི་རབས་རྒྱུད་པ་བཅུ་གསུམ་བར་དུ་ནི། བཟླན་པ་བསྐྱང་བར་ཞལ་
 བཞེས་དམ་བཅའ་ལུལ། སྒྲུབ་གནས་སོ་སོར་སྒྲུབ་པ་ཡུན་རིང་མཛད། ཤིག་སོགས་སེམས་
 ཅན་འགའ་རེའི་སྐད་གོ་ཞིང་། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཐོབ། སྤན་རྟོག་
 ཤངས་སུ་རྩལས་ནས་སོར་ཅེར་དེད། སོར་མའི་རྒྱུད་གིས་ཐལ་བ་བྱན་བྱན་གཏོར། འོག་
 རྒྱང་ཆུ་རྩལ་ཁོག་པའི་ནད་བཤལ་དང་། རྩོམ་ཆུ་འོ་བྱེ་ཞིང་ཞལ་ནས་འཕོ། ཐབ་སྒྲོག་
 སྒྲོག་བཟུང་རྩོམ་གཏོར་མ་ཟུག། ར་དང་རྩོམ་རྩིལ་བྱ་ནམ་མཁར་བཞག། རམ་མཁར་
 འཕྱར་དང་གར་མཛད་སྒྲིལ་ཀྱང་བཞུགས། མི་སྤང་བ་དང་མེ་ཆུ་སྒྲུར་སྒྲུལ། ཕྱག་ཞབས་
 རེས་ནི་ལན་མང་རྩོམ་བཀོད། ཆོས་ལུང་མཛད་ཆོ་འཇའ་གྱར་མེ་རྟོག་ཆར། རེ་ཞིག་སྒྲུ་ཡི་
 སྒྲུལ་པ་ནམ་བཞིར་བཟླན། རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོས་དབང་ཞུས་སྒྲུ་མར་བཀྱར། བཅུན་མོའི་འདས་
 མཆོད་རྒྱལ་བྱ་ཁྲི་འདོན་མཛད། ལས་ཀ་ལུལ་ཀྱང་ཁོ་པོ་བྱ་བཏང་ལ། ལས་ཀ་དགོས་མེད་
 གསུངས་ནས་མ་བཞེས་སོ། སྤང་ཆེན་འབྲིང་རིའི་ཅེ་ནས་འཇའ་ལུས་ཐོབ། སྒྲུ་ལུས་མ་
 སྤངས་བདེ་བ་ཅན་དུ་བྱོན། དེ་ཆོ་མེ་རྟོག་ཅོམ་པ་ཀ་ཡི་ཆར། ཁ་བ་ས་སྒྲུ་ཅོམ་གཅིག་བབས་
 པར་གྱུར།” ཞེས་དང་།

“མཁའ་སྒྲོད་པ་ཡི་སྤྲས་གཉིས་ཆེ་བ་ནི། སྒྲུབ་ཆེན་ཀམ་པ་ཡི་མཆོད་དང་གདུང་། སྤྲན་ཕྱ་
 རྟག་ཤོད་པ་ཡི་སྒྲེ་བ་སྒྲེ། ཨོ་རྒྱན་རྩོམ་མ་འོངས་ལུང་བཟླན་ལས། ལམས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་རྒྱལ་
 མཆོན་མཐའ་ཅན་དང་། རྒྱལ་ཕྱན་ཆོས་དང་མཐུན་པ་དུ་མ་འབྱུང་། སངས་རྒྱུས་བཟླན་ལ་
 ཕན་པ་དུ་མ་འབྱུང་། གསུང་པ་ལྟར་དུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་པ། འབུམ་ཆ་བཙོ་བརྒྱད་
 གསེར་དུལ་ཁོ་ནས་བཞེངས། སྤྲས་གཅིག་ཡོད་སྟེང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡི། གསར་རྟིང་མདོ་
 རྟགས་ཀྱན་ལ་མཁས་མཐར་བྱིན། མཆོ་དཀར་ལ་སོགས་དབེན་གནས་ཐམས་ཅད་དུ། ལོ་
 གངས་བཞི་བཅུ་ཅོམ་ལ་སྒྲོམ་སྒྲུབ་མཛད། དྲགས་སྟ་སྒྲུམ་པོའི་མཁན་པོ་ལོ་མང་མཛད། དེ་
 ཕྱིར་མཆོན་ལ་སྒྲུམ་པོ་པ་ཞེས་འཇགས། ཕྱག་དྲུག་པ་སོགས་ཞལ་གཟིགས་མང་པོ་དང་།
 རྩིལ་བུའི་ཅེ་ལ་རྩོམ་པ་དང་། རྒྱ་རས་མཛད་སོགས་སྒྲུབ་པའི་དངོས་རྟགས་མང་།

དགའ་བདེ་སྒྱུ་བྱ་བ་ཅེས་བྱ་དགོན་པ་བཏབ། རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོས་ལས་ལྷ་ལྷ་ནག་དང་།
 ལས་གོས་བྱ་བ་ནག་པོའི་ཐུལ་པ་དང་། གསེར་གྱི་ཐམ་ཁ་ལོར་བྱ་ལིང་ཅེ་བརྒྱད། བཀའ་
 འབྱུང་སྤར་མ་གོས་ཤུབ་སྒྲུལ་བཅས་པ། གདན་དམར་སྒྲིབ་ཆ་ལ་སོགས་ལས་ཀ་གནང་།
 འདས་ཆོ་འཇའ་གྲུ་མེ་ཏྲོག་ཆར་པ་དང་། རིང་བསྐལ་ཁ་དོག་རྣམ་ལྷ་སྒྲིབ་ཆོད་བྱོན།
 བཀའ་འབུམ་བཅུ་མས་ཆོས་པོ་ཏི་བཅུ་གསུམ་བཞུགས།” ཞེས་དང་།

“དེ་ཡི་སྤྱོད་པོ་དྲུང་པ་བྱ་བལ་བ། མཚན་དངོས་ཀྱི་དགའ་བཟླ་ཤིས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཨོ་རྒྱན་
 རྩེ་ཡི་མ་འོངས་ལུང་བཟུན་ལས། བསྐྱའི་གོ་ལ་བྱ་གཞི་ཆོད་སྒྲིབ་བྱ་བྱོད། ཀྱན་དགའི་མིང་ཅན་
 རོམས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་འབྱུང་། ཞེས་གསུངས་ཨོ་རྒྱལ་གསོལ་དཔོན་སྒྲིབ་བྱ་སྟེ། འོངས་སྤྱོད་
 འབྱོར་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡིས། ས་ཆ་ལ་ཡང་དེང་སང་རྟ་ཁང་དང་། མཛེ་ར་ལུག་ར་ལ་
 སོགས་མིང་དུ་འཇགས། སྐུ་མཁར་གཉིས་བཅིགས་མདོས་དང་རྟ་གཡག་བཅན། སྐུ་རིམ་
 སྐྱབ་པ་མར་ཐང་རི་བོ་ཆེར། རི་བོ་ཆེ་པའི་ཁྲི་རྩར་གཡས་པར་བྲགས། ལྷ་ཁང་མཐོ་བའི་ང་
 རྒྱལ་གཙོག་པའི་ཕྱིར། ཞལ་ཐང་གཅིག་གིས་ལྷ་ཁང་བྱབ་པར་བཞག། རོ་གཅིག་མདོན་གྱར་
 ཡི་དམ་དཔག་མེད་གཟིགས། བྱད་པར་སྒྲིབ་བྱ་མི་བཞིན་དངོས་སུ་ཁོལ།” ཞེས་སོ།

དྲུང་མཁའ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་དང་དྲུང་པ་བྱ་བལ་བ་ཀྱན་དགའ་བཟླ་ཤིས་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་རྒྱུད་
 རབ་ཏུ་མ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྤྱོད་བཞེས་པའི་ཚུལ་ཡང་། དྲུང་མཁའ་སྤྱོད་པ་༤༩“དེ་
 ལ་སྤྱོད་གཉིས་ཡོད་པའི་རྒྱུད་པ་[ཐུ་པ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་]ནི། གཞི་བདག་བཞག་ར་ལྷ་ཅའི་སྤྱོད་
 པ་སྟེ། དག་ཤུལ་སྟོབས་ལྡན་དག་འདྲེ་ཟེལ་གྱིས་ཞོན། དེ་ཡི་རྒྱུད་པ་རོམས་རྩེ་རྒྱལ་པོ་ཞེས།
 དེང་སང་བར་དུ་སྤྱོད་དམག་བདག་པོར་གནས། རིམ་པར་ཆོས་འབྲི་ལྷ་བཞེངས་དག་
 ཕྱོགས་དང་། ཡབ་ལྷུས་རྒྱུད་པའི་སོལ་བཞིན་སྤྱགས་དམ་མཛད། རུས་ཆེ་ལུང་དང་ལས་ཀ་
 ཡོད་པ་དེས། ཁྲིའང་གདན་དམར་སྒྲིབ་ཆ་ཐེལ་དམར་སོགས། གཞན་གྱི་ཁྲི་སྒྲོར་དཔོན་
 ལས་སྤེ་ཚུགས་ཆེ།” ཞེས་དང་། བྱ་བལ་ཀྱན་དགའ་བཟླ་ཤིས་༤༩“དེ་ལ་སྤྱོད་གཉིས་ཡོད་
 པའི་ཆེ་བ་ནི། ལྷ་མོད་རྒྱལ་ཡིན་རྒྱུད་པ་མགོན་པོ་རྒྱལ། སྐུ་མཆོད་གཉིས་ཀྱིས་ཉིན་གཅིག་
 རྫོང་དུག་གི། མིང་བཞག་དམག་ཇག་ལ་སོགས་དག་གཏུམ་ཆེ། ལྷ་ཁང་གསུམ་དང་རྒྱུད་
 ཐུའི་གསེར་སྐུ་དང་། རྒྱས་འབྲིང་ཆ་གཉིས་གསེར་དུལ་བཞེངས་པ་དང་། ཆོས་གསུམ་རྒྱ་
 མཚོ་གདན་དྲངས་ཟམ་ཡང་བཅུགས། ལྷ་མོད་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་པ་གནས་མདོ་བ། རུས་ལྡན་

ལྷགས་པ་ད་བར་རྒྱན་མར་ཏེ། རྒྱ་མེར་སྤྱ་འདས་མེ་ལ་བསྐྱེད་པ་ལ། ལྷགས་ལྷགས་རིང་
བསྐྱེད་ཡིག་འབྲུ་རྒྱ་གཞུགས་སམ། ཤ་རི་རམ་སྐྱེས་སྤྱ་རི་འབྲུང་བར་སྤྱ། གལ་ཏེ་མ་བྱུང་
གདུང་རྒྱུད་འཆུག་ཞེས་འདོད། མགོན་པོ་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་ནི་ངོམས་སྟོང་པ། མི་རྒྱུད་མང་གྲེས་
མངའ་འབངས་ཆེར་མེད་ཀྱང་། གདུང་རིགས་མཐོ་ཞིང་ལྷང་དང་ལས་ཀའི་ཕྱིར། ཐ་མལ་
སྤྱི་བོ་གཞན་དང་མི་མཉམ་པར། ཀུན་གྱི་ཆེ་བཀུར་བཅི་འཛོག་བྱེད་པ་ཡིན།” ཞེས་སོ།

འདིར་བསམ་དགོས་པ་ཞིག་ནི། “དེ་ཡི་རྒྱུད་པ་ངོམས་རྗེ་རྒྱལ་པོ་ཞེས། དེང་སང་བར་དུ་
སྟོང་དམག་བདག་པོར་གནས།” ཞེས་པ་ནི་སྤྱིར་ངོམས་རྗེ་རྒྱལ་པོའི་མངའ་འོག་ཏུ་སྤྱི་བོ་
མང་པོ་ཡོད་པ་ལས་སྤྱི་བོ་པོ་ཡིས་སྟོང་དམག་རེའི་ཁ་གྲངས་བསྐྱིག་དགོས་ཤིང་། ས་སྐང་
ཡང་སྤྱི་བོ་གཅིག་ཏུ་བགྲངས་སྟོང་ཡོད་ལ་རྒྱལ་པོའི་གནས་གཞི་ཉེ་བ་ནི་ས་སྐང་ཡིན་པས་དེ་
ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་ངོམས་པ་སྟོང་ཆང་གི་ལོ་རྒྱུས་སུ་སྤྱི་བོ་
དཔོན་ཟེར་བ་ཡང་ངོམས་རྗེའི་སྟོན་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་། ཆ་བ་སྐང་གི་ལྷག་ལུང་དང་
སྤྱི་བོ་ཟེར་བ་ཡི་ཆ་ལྷང་ལ་དབང་བར་བཤད་པ་མ་ཟད། རྟོང་པོ་དང་ཁྱུང་པོ་རི་བོ་ཆེ་བ་བཅས་
མངའ་འོག་ཏུ་བསྐྱེད་ཚུལ་ལན་དུ་མར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རྟོང་ཆང་ལོ་རྒྱུས་ལས། “མདོ་སྤྱི་
རྒྱལ་ལས་རྒྱལ་རིགས་ཆེ་ཞིང་མཐོ་བ་ཤིང་ས་ལ་ཆེན་པོ་ལྷ་སྤྱི་ཞེས་པ་ནི་གདུང་རིགས་
འདི་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་གར་རྒྱལ་པོ་དང་བོད་རྒྱལ་པོ་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ཡིན་པའི་སྟོང་དུ། ལྷགས་
ནག་གིས་རྒྱ་ཏྱར་དུས་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོའི་ལས་ཀ་སྐངས། སྐམ་པོ་པས་རྒྱ་ནག་ཏུ་མིང་རྒྱལ་
པོའི་ལས་ཀ་སྐངས་བའོ” ཞེས་པའི་དོན་ཡང་། མི་འབྱུར་རྩི་རྩི་རྩི་རྩི་ཐར་༤༠ལས། “ལྷགས་
ནག་ཞེས་བྱ་དག་ཤུལ་སྟོང་སྟོང་པས་ཅན། ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་དཔོན་ཆེན་དུང་སྟོར་བྱས།
རྒྱ་ནག་ཡུལ་ཕྱོན་རྒྱལ་པོས་ལྷགས་ལ་བཏགས། སྤྱི་རྒྱུས་ལ་སྐྱེས་སྟོང་ཡི་འདྲི་ས་མཛད། ལས་
གོས་འདུང་མ་ནག་པོ་དག་ཅིག་དང་། ལས་ཆེན་ཤེལ་གྱི་ཐམ་ཁ་ལིང་དག་སྐྱེས། དུ་མན་
ཞལ་གྱི་ལས་ཀ་གནང་བར་མཛད། དུས་སུ་སྤྱི་བོ་གོང་མའི་མ་རྒྱན་དང་། ལམས་སུ་
གོ་འཁྱོ་རྒྱལ་པོའི་སྟོན་ཅན་དང་། དམག་དཔོན་མཛད་ཅིང་རྒྱལ་པོ་འདས་དུས་ཡང་།
རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་ཆ་བ་སྤྱི་མས་སྤྱི་བོ་མཛད།” ཅེས་ལྷགས་ནག་གི་དང་ཐོག་ཆོས་རྒྱལ་
འཕགས་པའི་དཔོན་ཆེན་དུང་སྟོར་བྱས་ཤིང་། དེ་ནས་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོ་ལས་དུ་མན་ཞལ་གྱི་
ལས་ཀ་སྐངས་ཤིང་རྒྱལ་པོའི་ལྷགས་ལ་བཏགས་པ་བྱུང་ནས་རྒྱལ་སྤྱི་བོ་ཐོག་ཐོག་སྟོང་སྟོང་
འདྲི་བྱེད་ཡུལ་དུ་ཁྱུར་པ་དང་། ས་སྐྱར་བཞུགས་རིང་སྤྱི་བོ་གོང་མའི་ཕག་གྱི་

དཔོན་གྱི་སྲིད་དབང་ལ་ལྷག་པར་བརྩེ་བའི་མ་ལྟར་གཅེས་པར་བསྐྱབས་པ་དང་། ཁམས་སུ་
 སེབས་ནས་གོ་འཛོལ་བྱུང་བའི་སློན་ཆེན་དམག་དཔོན་མཛད་ཅིང་། གོ་འཛོལ་བྱུང་བའི་དངས་པ་
 ན་དེའི་སྐྱོལ་ཆབ་བྱས་ནས་མདོ་ཁམས་ཁྲིམས་སྲིད་ཀྱི་བདག་པོར་གྱུར་པར་བཤད་པ་དང་།
 “མཆོག་གྱུར་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས། དཔལ་ལྷན་སྤྱོད་མའི་ཆོས་ཞལ་བཟུང་། མི་དབང་
 རྒྱལ་པོའི་གསེར་ཞལ་མཐོང་། ཡིད་ཆགས་བག་སེབས་མཛའ་བོ་ལྟར། ལེགས་ཉེས་གཞིགས་
 པའི་དྲི་བ་མཛད། མདོ་ཁམས་མི་དཔོན་བསྐོས་པ་ལ། དབང་བྱས་དེ་ནི་རྒྱལ་པོ་བཞིན།”
 ཞེས་མདོ་ཁམས་ཡུལ་གྱི་མི་དཔོན་ཡར་བསྐོས་མར་པབ་གང་བྱས་རྒྱལ་པོ་བཞིན་དུ་བྱེད་
 བཅུ་བ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ལུང་འདི་མཁས་གྲུབ་ཆགས་མེད་པས་སྐམ་པོ་བའི་བཀའ་
 འབུམ་ནང་ཡོད་པ་ལྟར་གསུངས་ཤིང་། གཤམ་སྲིད་ལུང་དོན་ལྟར་ཡིན་དུ་མཆིས་ཆོ། “མདོ་
 ཁམས་མི་དཔོན་བསྐོས་པ་ལ། དབང་བྱས་དེ་ནི་རྒྱལ་པོ་བཞིན།” ཞེས་པ་ལ་དཔག་ན་
 སྐབས་དེར་སྤྱོད་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ནི་མདོ་ཁམས་ཆེ་བཅོན་སྤྱུས་ཀྱང་འབྲན་ཟླ་མི་རྩས་
 པ་ཞིག་ཡིན་པར་ངེས་སོ།

ངོམས་ཇི་རྒྱལ་པོའི་སློན་གྱི་རབས་དང་འབངས་ཀྱི་ཆེ་ཆུགས་བཤད་པ་ན། སྤྱོད་ཆང་ལོ་རྒྱུས་
 ལྟེན་ལས། “ངོམས་པ་ནི་རྒྱལ་རིགས་ཆེ་ཞིང་མཐོ་བ་ཤིང་ས་ལ་ལྷ་བྱུ་ཡིན་པས་སྤྱུས་ཀྱང་
 འབྲན་ཟླ་མེད་ལ། དེ་མཆན་ནས་ས་སྤྱོད་ཀྱི་ངོམས་འདིར་ཆེ་བ་ནི་མཐའ་ནི་མཐའ་རོང་སྤྱོད་
 གསུམ་དང་སྤྱོད་ཆང་རྣམས་ཡིན་ཏེ། བོན་པོ་མཐུ་རྩས་དང་ལྷན་པ་རྟུང་པ་ཞ་བོ་གཅིག་
 ཡོད་པས་བོང་བྱ་རྩ་ལ་མེད་པ་གཅིག་ཞོན་ནས་རྒྱ་ནག་དུ་བྱོན་ནས། རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོའི་མཛོ་
 རྟེན་བསལ་བས་ལུང་ལས་ཀ་གནང་ནས་སྤྱོད་དཔོན་དུ་བསྐོས། དེའི་མི་རྒྱུད་ཀྱིས་བྱམས་
 སེམས་པའི་སྦྱོན་བདག་བྱས། དགོན་ས་ལུལ་ནས་ཆབ་མདོའི་དགོན་བཅུ་བ་པས། ཆབ་མདོའི་
 དགོན་བདག་སྡེ་དགོན་གྱི་ཐོབ་ཆ་ཡོད་ཅིང་། ངོམས་པའི་སློན་པོ་ནི་མིན་ཏེ། སྤར་ནས་
 བཟུང་དུས་ཕྱིས་དཔོན་མོ་མཁན་ཟ་གཉིས་ཡར་བསྐྱུས་པ་དང་། པོ་ཐོག་དཔོན་མོ་ཕྱིར་བྱིན་
 པའི་པི་གྱི་ཤོར་དཔོན་(གཉེན་ཆེན་གྱི་འབྲེལ་བ)ཡིན་ནོ།

དེ་ནས་སྤྱོད་ཆང་ཆེ་སྟེ་ངོམས་པ་ལ་གཏེ་ལུལ་མི་དགོས་ཀྱང་གྲགས་ནག་གི་ཕྱི་སློན་ཡིན།
 སྤྱོད་ཆེན་དཔོན་གྱི་ལས་ཀ་ཐམ་ཁ་ཐེལ་དམར་པོ་ཡོད་པས་སྡེ་བ་ཐམ་ཁ་བ་ཟེར། འདི་ཡི་ཞལ་

ངོ་གཅིག་མཁའ་སྐྱོད་པའི་ཉེ་གནས་མཛད་པས་སྤྱིང་སྤྱིང་མ་ཟེར། ཕྱིས་སྤྱིང་ཚང་བུ་སྤྱོན་གསུམ་གྱི་ཟས་ཁོག་གཉིས་རིམ་ཆེའི་ཞབས་སུ་སོང་། མི་རྒྱུད་དྲག་དབྱིག་ཨ་བུ་ཡིན་ནོ།

དེ་ནས་སྤྱིང་ཚང་ཆེ་སྟེ། ས་བབུང་ལ་ལྷ་བ་སྐྱོད་སྤྱིང་གསུམ་ཟེར་དེ། འདི་གསུམ་ལྷ་ནས་ས་བབུང་ལྷ་ཞིང་། ‘སྤྱོད་པོ་སྤྱིང་དང་ཡི་གེ་ཨ།། མ་བསྟོད་གོང་ནས་ཆེ་ལེ་ཡིན།།’ ཟེར་དེ་དུས་ཡང་ཆེ་སྤྱིང་མི་བོ་ཆེ། སྤྱིང་མ་རིན་པོ་ཆེ་སངས་རྒྱས་དཔོན་ལ། རིམ་རིམ་པོ་ཆེ་དང་། གནས་སྤྱིང་ཐང་པོ་ཆེ་དང་། འབུལ་བ་རྟ་པོ་ཆེ་ཡུལ་ནས། རིམ་རིམ་པོ་ཆེའི་དགོན་བཏབ་པའི་བདག་ཡིན་པས་ཐོབ་ཆེ་ཞིང་། སྤྱིང་ཚང་འདི་ངོམས་པའི་སྟོན་གསེར་ཡོབ་ཅན་ཡིན་ཟེར། འདི་ཡི་མི་རྒྱུད་སྤྱིང་དུ་ཡོད་པ་སྤྱིང་མ་འདྲ་བ་ཡིན་དེ་དུས་མི་གཅིག་གོ།

དེ་མཆན་ནས་རྩོད་པོ་ཆེ་སྟེ། ‘རྩོད་པོ་དཀར་པོ་འབྱུག་གཅིག་ཡིན།།’ ཟེར་ནས་དུས་ཡང་ཆེ་ཟེར་དེ། དང་པོ་ཚུ་བ་སྤྱང་ནས་འབྱུར་བ་པོ་སྤྱིང་ཚང་པའི་རྩོད་ཆེ་གཡུ་སྟོན་མ་ཡིན་དེ། དུས་ཕྱིས་བར་དུ་གསོལ་མཆོད་ཡང་བྱེད་དར། རྩོད་པོ་ཚུར་ལོ་རྩོད་ཆེན་དཔོན་ངོས་འདི་ཡིན་ནོ། མཁའ་སྐྱོད་པའི་སྟོན་གསེར་ཡོབ་ཅན། རྩོད་པོ་ཨ་སྤྱིང་གི་རྒྱུད་ཡིན་ཟེར། རྩོད་པོ་ཕར་ལོ་མ་གོ་ཆེ་བ་ཆང་ནི་ངོམས་པའི་སྟོན་པོ་མིན་དེ། གྲུབ་ཐོབ་རྩོད་པོ་ཉི་ལ་ཟེར་བ་སངས་སྤྱིང་གི་སྤྱིང་བ་ཆེན་པོ་ལག་པས་མི་ཐོན་པ་ལྷན་ན་བཏགས་དེ་བསྐྱངས། དབུ་སྤྱིང་རལ་པའི་ཐོར་ཅོག་དང་ན་བཟའ་དཀར་པོ་ཅན་གཅིག་བཞུགས་པ། རྩོད་པོ་ཉི་ན་ཤིང་གི་བང་བ་བྱས་ན་ཡུན་རིང་སྤྱིང་བ་མཛད་པས་ཡི་དམ་སྟོན་མ་སྤྱིང་རྒྱན་མ་བྱས་པ་དང་མི་དང་མི་གཏམ་པ་ལྷ་བུ་ཡོད་པས། དེ་བུ་སྟོན་མས་ཆོས་གང་གསུང་ཐམས་ཅད་ཕྱི་ནང་ཁྲོམ་ལ་བཤད་ཆོག་པ་ཡོད་ཅིང་། ཆོས་སྤྱིང་བྲག་ལྷ་མགོན་པོ་བྲན་དུ་ཁོལ་བ་གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་གཅིག་བྱང་། དེའི་སྤྱིང་རབས་ཁོང་འདྲ་བ་ལྷ་ཅན་བྱང་སྟེ། འདི་ཚང་གིས་དཔོན་མོ་རྩོད་ཟུང་ལྷ་མ་གྲོད་རྒྱལ་གྱིས་བསུས་པས་མི་དབང་ཕྱག་རྒྱལ་མཆན་འབྱུངས་བ་དང་། དེ་སྟོན་ལ་མཁའ་སྐྱོད་པས་འདི་ཚང་གི་དཔོན་མོ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་བསུས་པའི་ཆུང་བ་ལ། སྤྱིང་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆན་འབྱུངས་ནས་བབུང་སྟེ། ད་ལྟ་དཔའི་པ་དཔོན་མོ་བྱིན་པའི་བར་གྱི་ཞང་དཔོན་གྱི་ཐོབ་ཡོད་ཟེར།

དེ་མཆན་ནས་གསེར་ཡིག་པ་ཆེ་སྟེ། ཨོ་རྒྱན་ལྷང་བསྟན་ལས། ‘རྟོར་གྱི་ཁྲིམས་དར་རབས་ལྷང་བསྟན་སྐབས་སུ། གསེར་ཡིག་དབུལ་ཡིག་ཁ་བྱང་བཏབ་ནས་འགྲོ།།’ ཞེས་པ་ལྟར། རྒྱ་ནག་རྟོར་དུས་སྐབས་སུ་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་ས་རྟོར་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོས་བབུང་དུས། དབུས་

ན་སྟེ་གདོང་གོང་མ། ཁམས་ན་གོ་འགྲོ་དཔོན་ཆེན་གྱིས་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོ་ལ་ཡར་ཁྱུ་ཡིག་ཁྱིར་
བཀའ་ཤོག་ནམས་ཡར་སྐྱེལ་མར་སྐྱེལ་བྱེད་པ་ལ། གསེར་ཡིག་པ་དངུལ་ཡིག་པ་ཟེར་བ་བྱང་
སྟེ་འདི་ཚོ་ལ་ཡང་ལས་ཀ་རྒྱུ་དུ་རེ་ཡོད་ཟེར། དེའི་རྒྱུ་དཔོན་འབྲོག་ཁིང་བ་ཡིན་ཏེ། སྐམ་
པོ་པའི་སྟོན་པོ་ཡིན་ཀྱང་ས་དེར་ཁོ་རང་དབང་ཆེ་བས་དྲུང་ཟླ་བ་གྲགས་པས་ཡོན་བདག་
བྱས་ནས་ཉུ་ཁམ་དགོན་བཏབ། སྐམ་པོ་པ་དེར་ཕེབས་ནས་རས་མདུད་བཀོལ་ནས་ཕྱག་
ཕུལ་བས་འབྲོག་ཁིང་པའི་བྱད་མེད་ཚོས། ཨ་ཟད། ལུ་གུའི་དཔོན་གྱིས་ཕྱག་ཕུལ་དགོས་པ་
ཡང་ཡོད་ལེ་རེད་ཟེར་བ་བྱང་།

དེ་ནས་ཕྱལ་ཚ་ཆེ་སྟེ་ངོམས་སྤྲད་ཕྱོགས་ལ་བབྱང་སྟེ། མིའུ་འདྲ་ཆགས་ནས། ‘ཟླ་ངོམས་
འདུས་མདོ་རི་ཐོས་བབྱང་།། རི་ཐོ་དཀར་པོ་འགྲུ་གཅིག་ཡིན།། ཟླ་ངོམས་མི་འགྲུར་གནས་ས་
ཡིན།།’ ཞེས་ཟེར་བ་ཡོད་ཅིང་འདི་ལ་ངོམས་པའི་ཕྱི་སྟོན་གྱི་ཐོབ་ཡོད་ཀྱང་རེས་འགའ་སྟོན་
པོ་བྱས་རེས་འགའ་དག་ཡ་བྱས་ཟེར་ཏེ། སྐམ་ངོམས་ཕྱག་དུས་ཡང་སྟེ་པ་སྐྱ་སྐྱབས་གྱི་ཆེབས་
ཁ་ལ་ཕྱལ་ཚ་ཡོད་པས། སྟོན་དུས་ཕྱལ་ངོམས་ཕྱག་པའི་ཞེ་བཞག་བྱས་ནས། སྟེ་པ་དབང་
རྩོར་ནང་ཆེན་པའི་དམག་ནང་དུ་རྟ་ཁ་ཁྲིད་ནས་ནང་བཙོང་ཟེར་བ་བྱང་གདའ།

དེ་ནས་བོ་ཁྲོ་ཆེ་སྟེ་རུས་པ་འགྲུ་ཡིན་པས་འགྲུ་རུ་ཚ་ཅན་ལ་བཙོ་བརྒྱད་བྱས་པས་བཙོ་
བརྒྱད་སྐྱ་མཁར་བཙོ་བརྒྱད་ཡོད། བདུད་ལ་པ་ཤ་སྤངས་པ་སོགས་དཔའ་རྒྱུད་ཡོད་པར་
བཤད་ལ། འགྲུ་མི་འགྲུར་ཐར་པའི་གནས་བརྒྱད་ལས། ‘ཤེས་ཁོག་ལུང་དམར་ངོ་ཁྲོས་
བབྱང་།། ངོ་ཁྲོ་དཀར་པོ་འགྲུ་གཅིག་ཡིན།། ཤེས་ཁོག་མི་འགྲུར་གནས་གཅིག་ཡིན།།’ ཞེས་
གསུངས་ལ། ངོ་ཁྲོ་དམ་ཅན་དམར་པོ་ཟེར་བའི་བྱས་པ་རྟིང་མ་ཅན་ཡང་བྱང་ཟེར། ཡང་
ཤེས་ཁོག་ནས་ཤ་བ་དེད་ནས་འོང་ཟེར་བ་ནི་མི་བདེན་ཏེ། ཟླ་གཅིག་ཙམ་གྱི་ལམ་དུ་ཤ་བ་
འདེད་པ་ཡང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་ངོ་ཁྲོའི་མི་རིགས་སྤྱན་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱ་མེད་
པ་གཅིག་ཤེས་ཁོག་ལུང་དམར་ནས་འབྱར་ཏེ་སེས་པོ་(སྐུ་པོ)བཙོ་ཤེས་པ་འཚོང་བཞིན་འོང་
བ་བེ་རུབ་དུ་ས་བབྱང་། བེ་རོང་ནང་དུ་ཤིང་བེ་གཅིག་སྐྱེས་ནི་གདའ་བས་རུས་པ་ངོ་ཁྲོ་
ཡིན་པ་བོ་ཁྲོ་ཐོགས། དེ་རྗེས་རུ་བོ་གཅིག་རྒྱབ་ནས་འོང་བ་དེས་པེ་ཤིང་དེ་ཕྱིས་ནས་མེ་ཤིང་བྱས་
པས། བེ་ཐུ་བ་ཐོགས། དེ་རྗེས་རུ་བོ་གཅིག་རྒྱབ་ན་འོང་བ་ངོམས་ལ་མ་ཕྱིན་པར་སྟོང་དཔོན་
རྒྱ་དབར་ཁོག་ན་ལུས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་ས་སྟེ་གཅིག་རང་ནི་ཡོད་ཟེར། དེ་ནས་མི་རབས་

མང་པོ་གཅིག་སོང་ནས་གདན་ས་པའི་དུས་ཙམ་ལ་བེ་ཁོ་བྲག་གིས་གྲགས་ཟེར་བའི་མི་དྲག་
 པོ་གཅིག་ཨར་ནས། སློན་གསེར་ཡོབ་ཅན་གཅིག་ཡིན་ཏེ། འདི་རྒྱུད་ལ་འཕེལ་སྟོབས་ཆེན་པོ་
 བྱུང་། བེ་ཁོ་འདི་ཡང་དོམས་པ་བས་ནི་ས་བཟུང་ལྷ་སྟེ། མཁའ་སྟོན་པ་བྱ་བ་ཏང་མཛད་ནས་
 བྱིས་ཇིས་ནས་བྱོན་དུས་བེ་རུབ་ཏུ་འབྱོན་མ་བཅུག་པས་དེ་ནས་བེ་རོང་ནང་དུ་བྱོན་ནས་
 བཞུགས་དུས། དབྱི་ཤུན་ཤ་ལག་དར་ཁ་ཕུལ་བས། དར་པོ་འོང་བར་ལུང་བཞུན་ཏེ། ཤ་ལག་
 གིས་མངའ་ཞབས་སུ་རྒྱུད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བྱུང་ཟེར་ཏེ། མཁའ་སྟོན་པ་ཡན་ལ་སློན་ཆེན་
 ཆོ་ཡང་མགོ་བསྐྱལ་ཙམ་ལས་ཉེ་ནས་ཁོས་ནག་མི་དགོས་པ་ལས། མཁའ་སྟོན་པའི་ཞལ་ཆེས་
 ལུང་བཞུན་ལས། རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ལ་པ་ལྷེ་རྩུང་བའི་ཐོ་བ་གསུངས་པ་དང་། གདན་ས་
 པ་ལ་བྱི་འཇམ་ནང་རྩུབ་གསུངས་པ་དང་། བྱ་བུལ་བ་ལ་སྤྱན་གྱི་འཇུར་ཚྭ་ཕྱག་གིས་རྣམ་
 འཇུར་སྐད་གཅིག་ཀྱང་བརྟག་སྟོ་མེད་གསུངས་པ་དང་། སྐུ་རྩུན་ཁོལ་གསུམ་མཐོ་ནས་མ་
 རུས་པའི་སེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་སྟེ་སྤྲུག་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་མཁོང་བ་གཅིག་ཡོད་པ་སྤྱིང་སྤྲུག་
 མགོ་བྱས་གཉོམ་རྒྱུད་རྣམས་ལ་བྱིན། གསུངས་པའི་ལུང་བཞུན་དུས་ལ་བབ་སྟེ། རིན་ཆེན་
 རྒྱལ་མཚན་གྱི་མི་ཆོ་དམག་ལ་བསྐྱལ་ཞིང་གདན་ས་བས་ཀྱང་ཉེ་ནས་ཁོས་ནག་དང་བསྐྱུས་
 པ་བཅོ་བརྒྱད་གསར་དུ་བཅུགས་པ་དང་། མཚམས་བརྩུང་བ་ཞིང་ལྷ་ཁྱེད་པ་དང་། བྱ་
 བུལ་བ་ཡབ་སྲས་ཆོས་ཀྱང་རྫོང་བརྒྱད་བརྩུངས་པ་(བྱང་བརྩུངས་པའི་རྫོང་འདྲ)ཟམ་བཅུགས་
 དམག་ཇག་མང་པོ་བྱས་པ་དང་། སྤྱིང་ཆོང་བྱ་སྤྱན་གསུམ་ཡང་དམག་ཇག་ནང་འཐབ་བྱས་
 ཏེ། དོམས་ཀྱི་ས་ཆའི་ལྷེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེ་ཁུལ་དམག་ཁུལ་རུ་གར་སོང་འོ་བརྒྱལ་ཆེན་པོ་
 བསྐྱར་ནས། གདུང་རྒྱུད་ཆོ་ལ་དྲིན་པོ་བཞག་ནི་གདའ་བས་པ་ལྟེས་དེ་ཆོ་ལ་བཞགས་རྫོགས་
 རེ་དྲན་དགོས་པར་གདའ་ལགས་སོ།

དེ་སྐོར་བེ་ཁོ་སྟོན་ཐ་སྟོ་ལ་བས་ལྷ་གོད་རྒྱལ་གྱི་ནང་སློན་དང་། སྤང་ཐས་གདན་ས་པའི་
 རང་སློན་བྱས། འདིའི་མི་རྒྱུད་ལ་རིན་ཆེན་ནམ་མཁའ་དང་པར་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱིས་བཀའ་
 འཇུར་གཉིས་བཞེངས་པ་དང་། མཁས་བཅུན་འཛོམས་པའི་སྤྲུལ་མ་ཡང་བྱུང་ངམ་རིང་དུ་གྲ་
 སྐོར་མཛད་མཁན་མ་བྱུང་སོགས་སྤྲུལ་མ་མང་པོ་དང་། ཏྲ་མགིན་ཀ་ལ་མེ་དཔུང་དངོས་སུ་
 འཇུབ་པ་དང་། གཤེན་རྗེ་ཆོ་བདག་ལ་དུང་ཐོན་པ་སོགས་རུས་པ་ཅན་དང་། གནས་ཆེན་
 ལག་ལ་ལྷ་བྱི་རྟེན་བཞེངས་རི་བཤུ་སོགས་བཞུན་པའི་ཞབས་རྟོག་བྱེད་པ་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་།
 ད་ལྟ་ཡང་སློན་རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་དར་རྒྱས་མངའ་ཐང་ཆེ་ཤོས་ལ་ཡོད་དོ།

ངོམས་ཀྱི་སྤྱང་རྒྱལ་ཞིག་རྟ་ལ་བཏགས་ནས་ཆུ་བརྒྱབ་ནས་སྤེབས་ཡང་ཟེར། རྒྱལ་ཤེས་ཟེར་
 ཏེ་མཁའ་སྤྱོད་པའི་ཆགས་ཕྱིར་སྤེབས་ཡང་ཟེར། ངོམས་སྤྱོད་ཐ་དྲོ་པ་ཨ་ཆུང་ནི། ངོམས་
 སྤྱང་ཐའི་མཁའ་སྤྱོད་པའི་ནང་སྒོན་བྱས་ཏེ། ས་སྤང་ན་རི་བོ་ཆེ་པའི་དམག་བྱང་དུས།
 མཁའ་སྤྱོད་པ་ཆུ་ལ་འཕྱར་བར་གྲགས་ཤིང་། གཞན་སུ་ཡང་ཆགས་ཕྱི་ལ་མ་སྤེབས་པ་ལ་
 འདི་ངོམས་སྤྱོད་སྤང་གཉིས་ཀའི་སྤྱི་སྒོན་ཡིན། དེའི་རྒྱུ་དོ་སྤྱོད་སྤང་གསུམ་དུ་གྲེས་པས།
 དོ་བར་དོ་རྗེའི་བྲག་སྤྱོད་གི་རྩལ་བསྐྱར་ནས་གནས་རྗེད་བྱེད་ལྷག་བརྒྱད་དཔོན་ཆང་ཡིན་
 ཟེར། མགོན་ཁང་བ་ནི་སྤྱོད་ཡུལ་ཕྱོགས་ནས་མར་འབྱར་བྱས་ཏེ་ང་ཡིན། རྒྱགས་པ་ཤིན་དུ་
 རུས་ལྷན་བྱང་ནས་མཁའ་སྤྱོད་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་སྐུ་རིམ་བསྐྱང་གསོ་སྤྱང་ཁ་མཐུ་གཏོར་
 བཞེས་པ་ལ་བསྐྱོས་པ་ཡིན་ཏེ། མཁའ་སྤྱོད་པའི་ཞལ་ཆེན་ལས། དར་རྒྱལ་སྤུན་འདི་བྱེད་
 གདན་ས་བ་ལ་མཁོ་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མི་རབས་མང་པོའི་བར་དུ་རྒྱགས་པ་རུས་
 བ་ཅན་བྱང་ནས་སྤེ་པའི་སྐུ་བྱང་མགོན་ཁང་བ་མཛད་པས་མགོན་ཁང་བ་ཟེར་རོ།

གཞན་ནང་ལྷག་ཆ་ཐར་པ་སྤྲས། རག་ཤི་དུང་དཀར་སྤྱ་བྱ། དཔོན་དབྱེས་རང་ནང་བ། སྤང་
 རུ་གོས་ཁྱར་བ། མཆོལ་བ་བ། ཆེ་བྱ་དབས་འགར་མདོའོ་ཆོས་སོང་། མདོའོ་ལ་པར་མདོ་ཚུར་
 མདོ་གཉིས། དེ་ལ་སོགས་པ་མཁའ་སྤྱོད་པའི་སྒོན་གསེར་ཡོབ་ཅན་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ད་
 ལྟ་ནི་པལ་ཆར་གཅིག་གི་རྒྱུ་མི་གདའོ། དེ་ཡང་འགའ་རེས་དབུས་ཀྱི་དཔོན་ཆོ་ལ་དར་
 བའི་གསེར་གྱི་སྐུ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཟེར། གསེར་གྱི་ཡོབ་ཅན་ཡིན་ཡང་ཟེར། གསེར་གྱི་རྟ་སྐུ་
 ཤན་པ་ཡིན་ཟེར་ཏེ་དེ་ཆོ་མིན། དེ་དུས་ལས་ཀའི་ཐོབ་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ཡོབ་གདན་
 འཕེན་དབང་མེད་པས། སྒོན་པོའི་ཐོབ་ལ་ཡོབ་གདན་གསེར་མ་འཕེན་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཡིན་
 ཟེར་རོ། སྒོན་པོ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བྱ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྐུ་བ་སྐྱེ་ཐང་ཐ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་(༡༣༥༤-
 ༡༤༡༥)ལ་སྤུལ་རབས་རྣམས་ཐར་དུ་གསལ་ཡོ། ཞལ་ཆེན་ལས། རྒྱག་མཛོང་གི་མཛོ་མོ་དུམ་
 ཞིག་ཡོད་པ་སྤྱོད་ཆང་གི་དཔོན་རྣམས་ལ་སྤུལ་གསུངས་པ་ནི་ངོམས་པའི་དཔོན་ཐམས་
 ཅད་པར་དོ་ཚུར་སྤེ་བྱེད་པའི་ལྱང་བལྟན་ཡིན་ཟེར་རོ། ‘ལྱང་པ་སྤུ་རྒྱས་རེ་རེ་ན། ཨ་མའི་བྱ་
 རྒྱས་རེ་རེ་ཡོད། ཡོ་མའི་བྱ་རྒྱས་རེ་རེ་སྤྱོད། བྱས་པ་རྟིང་མ་རེ་རེ་ཡོད། རྒྱས་ཁར་ཁར་རྩིས་
 ན་སོ་སོ་ཆེ།’ ཟེར་བ་ལྟར་གཞན་ནང་ངོམས་པའི་སྒོན་པོ་ཐུ་བྱེ་བར་གསུམ་དུ་མང་པོ་
 བྱང་བ་ནི་བྱིར་ཡོང་ལ། དེ་ལས་ཆུང་བ་རྣམས་ནི་ཆོང་གི་རིག་སྤེ་ཡི་གོས་མི་ལང་དོ། དེ་ཡང་
 རྟ་དཔོན་རྒྱུད་ལ་རྟ་བ་ཆང་། གཞན་ཡང་སྤྱོ་ཆང་། སྤྱོང་ཆང་། ལྷག་པོ་བྱར་ལྷགས། ཉེ་

རིང་དུ་སོང་ན་ངོམས་ནས་ཡིན་ཆད་ལ་དམ་ཅན་འབྲི་བེར་ནས་གསོལ་ཁ་དང་མཚྭགས་
སོང་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ཟེར་རོ།

ཡུལ་ལྷ་བཟང་པོ་ངོམས་སུ་རུང་བ་ནི། སྤུ་ན་རྒྱལ་ཆེན་བཙུན་ཡོད་པའི་ནང་ནས།
སྟོབས་དང་ལྷན་པའི་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་ཡོད་དེ། ངོམས་རྒྱལ་མཆོ་བཟླ་དང་། ལྷ་རྒྱལ་པོ་རྟོ། ལྷ་
རྒྱལ་གཙུག་ན་རིན་ཆེན། རྩོ་རྒྱལ་རི་ཏི་དང་བཞིའོ། དེ་ཡང་ངོམས་རྒྱལ་ནི་རྣམ་སྲས་དམར་
པོའི་དགྲེལ་འཁོར་སྟོ་རྒྱབ་ཀྱི་གར་བཞུགས་པའི་གཞོན་སྤྱོན་གྱི་རྒྱལ་པོ་རྣ་པོ་ཆེ་དང་། བེར་
ཚེའི་འཁོར་སྟོ་སྟོགས་ཀྱི་ཤན་པ་གི་ཐོག་དང་། གཞོན་སྤྱོན་ཤན་པ་དམར་ནག་གི་འཁོར་སྟོ་
སྟོགས་ཀྱི་གཤིན་རྩེ་གཟིག་མགོ་ཅན། བལ་བོད་མཆོམས་སུ་གནས་གཞི་གཅིག་ཡོད་པས་ཨོ་
རྒྱན་དང་པོ་ཕེབས་དུས་དམ་ལ་བཏགས་མེ་ཏྲོག་ཆག་གང་སྤུལ་ནས་སེམས་བསྐྱེད། སྟོག་
སྟེང་སྤུལ་ཏེ་བསྟན་པ་བསྐྱེད་བར་ཁས་སྦངས་ཏེ་མིང་དགེ་བསྟེན་དོ་རྩེའི་མཆོན་ཅན་དུ་
བཏགས་པ་དང་། དབུས་སེ་རིའི་རྒྱབ་རི་ལ་གནས་གཞི་གཅིག་ཡོད་པས་མིང་དགེ་བསྟེན་དོ་
རྩེ་དཔའ་བསྟན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ངོམས་སུ་བཞུགས་དུས་ངོམས་རྒྱལ་མཆོ་བཟླ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
ཨོ་རྒྱན་གྱི་གཏེར་སྟོ་གསལ་བར་ཡོད། ལྷ་ཡི་དགེ་བསྟེན་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུའི་གྲ་ཆར་གྱི་གཅིག་
ཡིན་པས་སྟོབས་དང་ལྷན་ལ་ངོམས་སུ་རུང་བའོ། ལྷ་རྒྱལ་སྟོ་རྟོ་ནི་ཨོ་རྒྱན་རིན་པོ་ཆེ་དང་
སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་སོགས་ཀྱིས་དམ་ལ་བཏགས་ཏེ། རྒྱབ་ཐབས་ཀྱང་ཡོད་པར་གྲགས་ཤིང་།
ལྷ་སྤུ་ན་ཨོ་རྒྱན་གྱིས་གཏེར་སྟོས་གཏེར་གྱི་སྤྱང་མར་བསྟོས་ཏེ། དམ་ཅན་དངོས་ཡིན་ཟེར་
བ་འདུག་ཀྱང་མཆེད་ལྷ་སྤུལ་བརྒྱ་དུག་ཅུའི་གཅིག་ཡིན་པར་མངོན་པས་སྟོབས་དང་ལྷན་
ཅིང་ངོམས་སུ་རུང་བའོ། དེའི་མདུན་གྱི་ཆུ་མིག་ན་ལྷ་རྒྱལ་གཙུག་ན་རིན་ཆེན་གནས་པར་
གསུངས་ཏེ། འདི་ནི་བྱ་བྱང་གི་རྒྱལ་པོ་སྤྱ་རུ་ཏས་ཀྱང་མ་སྤུབ་ནས་ཤོར་བའི་སྤྱའི་རྒྱལ་པོ་
ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ལྷན་ཡིན་པས། ཡུལ་མ་གཡང་ཆགས་ཤིང་འོངས་སྟོན་ལྷག་སྟེ། འདི་ནི་སྤྱའི་
རྒྱལ་པོ་ཞོར་དང་སྟེལ་མཛད་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། རྩོ་རྒྱལ་རི་ཏི་ནི་མ་
རྒྱལ་སྟོམ་རའི་སྲས་ཡིན་པར་གྲགས་ཤིང་། བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་བཀའ་སྤྱང་དྲེགས་པའི་སྟེ་
དཔོན་སྤུལ་ཅུའི་ནང་ནས། མ་སངས་གཡའ་སྤང་སྟེས་གཅིག་ཡིན་པར་མངོན་ཏེ། ཉང་
ལྷགས་ཀྱི་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་སྟེ་དཔོན་སྤུལ་ཅུའི་གསོལ་ཁ་ཆེན་པོ་ནས་བཤད་པའི་སྤྱའི་ཆ་
ལྷགས་དང་། སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྩོ་རྒྱལ་ཞལ་གཟིགས་དུས་ཀྱི་སྤྱ་དང་ཆ་ལྷགས་མཐུན་
པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ཡང་བརྒྱ་བཀའ་ཐང་ནས། ‘དེ་ནས་ཁམས་ཀྱི་སང་གོ་བྲག་ཏུ་བྱོན།’ ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པ་ནི། ལྷ་མ་མགར་དམ་པས། ‘བྲག་དམར་ཕུའི་བྲག་སང་གོ་སྤྱན་གསུམ་འདི་ཡིན་
 པ་འདྲ་’ གསུངས་ཟེར་ཏེ། འདི་ཡིན་ཤས་ཚུང་སྟེ་ཡར་ནས་ཡིན་ཟེར་བ་མ་ཐོས་ལ། ས་སྟོང་
 པ་ནམས་ཀྱིས་རྩ་སྟོང་སྤྱི་བྱམས་ན་ཨོ་རྒྱན་གྱི་གནས་ཡོད། དེའི་གཡས་ན་བྲག་སང་གོ་
 གནས་ཏུ་མཆོང་འདྲ་ལ་གཏེར་ཁ་ཡོད་པས་དེ་ཡིན་པར་བྱེད། དེད་རང་ས་སྤང་པ་ཆོས་ནི་
 ལྷ་དོམས་ཀྱི་ཆུ་འདུས་ཤིན་ཏུ་གཉན་པ་ཆབ་མདོའི་སང་གོ་རྫོང་འདི་ཡིན་ཟེར་ཏེ། དཔེར་
 ན་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་དང་བོད་གཉིས་ཀ་ལ་སྣ་རེ་རེ་ཡོད་པ་དང་། གོ་བོ་ཕྱག་ཀྱང་ཆེ་ཆུང་
 གཉིས་གདའ་བ་ལྟར་གཉིས་ག་མིན་པའི་ངེས་པ་མེད་དོ། དེ་ཡང་ཨོ་རྒྱན་རིན་པོ་ཆེ་བོད་ཏུ་
 མ་ཕེབས་པའི་སྟོན་ཅམ་ཏུ་ཁམས་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་འདྲེ་ཐམས་ཅད་དམ་ལ་བཏགས་པར་
 དགོངས་ནས། རྒྱ་གར་ནས་རྩུ་འཕུལ་གྱིས་ཆབ་མདོའི་སང་གོ་རྫོང་ཏུ་བྱོན་པས། མ་སངས་
 གཡའ་སྤང་སྟེས་རྩི་རྒྱལ་རེ་ཏི་འདི་ཉིད། མི་རྒན་མགོ་ལ་སྤྱུ་ལྷ་གྱོན་པ་འཇིགས་སུ་རུང་བར་
 སྤྱུལ་ནས། ལག་པ་གཉིས་གངས་ཏི་སེ་དང་མཆོ་མ་པམ་ལ་བཞུན། རྒྱ་བ་ཁམས་ཀྱི་དབྱེར་
 མོ་ཐང་ཏུ་བརྒྱུངས་ཏེ། ཁམས་ཕྱོགས་ལྷ་འདྲེ་མི་མ་ཡིན་བྱེ་བ་དུང་ཕྱུར་མང་པོ་དམག་ཏུ་
 བསྐྱས་ནས་སྟོབ་དཔོན་ལ་མཆོན་ཆའི་ཆར་ཆེན་པོ་པབ་བོ། དེར་སྟོབ་དཔོན་ཐུགས་འབྲེས་
 ཏེ། བྱ་རུ་དག་པོ་རིགས་ཡར་སྐྱུ་བཞེངས་ཏེ་ཁམས་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་འདྲེ་ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་
 ཏུ་དམ་ལ་བཏགས། སང་གོ་རྫོང་ཏུ་གཏེར་ཁ་མང་ཏུ་སྤྱས་སོ། དེའི་ཕྱིར་རྩི་རྒྱལ་འདི་ནི་ཨོ་
 རྒྱན་གྱི་གཏེར་སྤང་ཡིན་པས། འདི་ནི་ཡུལ་ལྷ་བཟང་པོ་དོམས་སུ་རུང་བའོ།

མདའ་ན་མདའ་ཆེན་བཙེ་བརྒྱད་ལ་ལྷ་མཆོ་རེ་རེ་ཡོད་པའི་ནང་ནས། ལྷའི་དགོ་བསྟེན་ཆེན་
 པོ་ལྷམ་རལ་གྱི་ཕོ་བྲང་གསུམ་སྟེ། ལྷའི་གནས་གཞི་སྟེ་བཟེ་མཆོ་དམར་ནག་། གསུང་གི་གནས་
 གཞི་དབྱེལ་དོ་མཆོ་ནག་། ཐུགས་ཀྱི་གནས་གཞི་གཡོ་རྫོང་མཆོ་ནག་དང་གསུམ་ཡིན་ཟེར། དེ་
 ཡང་བྱབ་ཆེན་ཀམ་བཞུས་(༡༢༥༠-༡༢༥༩)ཞལ་ནས། ‘དགོ་བསྟེན་ཆེན་པོ་འདི་ལྷའི་རྒྱལ་
 པོ་དུང་རྫོང་གི་བྱ་ཡིན་པར་འདུག། དདུས་གཙང་ཁམས་སུ་ཁོ་ཡི་འཁོར་དང་སྤྱུལ་པས་ཁྱབ་
 པར་འདུག། གསུངས་པ་ལྟར་ཁམས་ཕྱོགས་རྒྱ་ཆེན་བཙེ་བརྒྱད་ལ་དབང་ཞིང་སྤྱུལ་པ་ཉ་བོ་
 ཆེར་སྟོན་པས་ནག་མདོང་ཟེར། དདུས་གཙང་ན་གནས་གཞི་བརྒྱལ་མིང་བརྒྱ་སྟེ། སྤྱིད་ཤོད་
 ཏུ་གཏེར་མཁར་ནག་། བྱང་ཏུ་གཉན་ཆེན་ཐང་སྟེ། རྩི་བྲག་ཏུ་དགོ་བསྟེན་བསྟོ་ལ། བེ་རེང་
 སང་གོའི་རྫོང་གསུམ་ཏུ་བདུད་བྱ་རྩ་སྟེས། རྫོང་འགྲུལ་སྟོ་རྒྱས་སུ་བདུད་མོ་ལྷ་བའི་གདོང་

ཅན། མོན་ཁ་རིང་མོར་བདུད་པོ་སྤྲུག་མེད། སོ་མོ་རྫོང་རིང་ཕྱོགས་སུ་སྤྲུག་བདུད་མགོ་དགྲ། ལྷོ་
 ལྷོད་དབུ་རིར་སྤྲུ་ལྷ་མཁར་ནག། མཚུར་བུ་དང་སོག་ཟམ་དུ་རྩོུ་རྩོུ་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དུལ་
 འདིའི་དགོ་བསྟེན་ཡང་དེའི་སྤྲུལ་པ་ཡིན་ཅིང་། འདི་ནི་གྲུ་ཅུ་དག་པོ་དང་རྟ་མགིན་གསང་
 འདུས་སོགས་ཀྱི་བཀའ་སྤྱང་ཨོ་རྒྱན་ཆེན་པོའི་ལས་མཁན་ཡིན་པས། ལྷ་བཟང་པོ་དོམས་སུ་
 རུང་བ་ཡིན་ནོ། དུམ་མཚོ་སྤན་འདི་ནི། རྩོུ་རྩོུ་པོ་དང་པའི་བཀའ་སྤྱང་བསེའི་ལྷ། ལྷ་མོ་མཆེད་
 བཞིའི་བཀའ་ཉན་ཆ་བའི་མ་མོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས། སྤྲུ་མོ་སྤྲུལ་གྱི་མགོ་ཅན་ཡིན་ཏེ།
 ཨོ་རྒྱན་རིན་པོ་ཆེས་མཇེད་པ་རྩོུ་རྩོུ་པའི་དབལ་མདོས་ལས། ‘གནས་ནི་དོམས་ཀྱི་མཚོ་
 ལ་གནས། མོ་ཡི་ལུས་ལ་སྤྲུལ་གྱི་མགོ།’ ཞེས་སོགས་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། འདི་ནི་མཚོ་མི་
 རུབ་རྟ་རུབ་སྤན་བདུན་གྱི་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཟེར་རོ། དེ་ལྟར་འདི་བསེའི་ལྷ་མོ་མེའི་གཡང་མོ་
 ཡིན་པས་ཅེ་ཆེ་(སོག་ལྷག་འཕྲོ་སྤྲུ་བ)ཞིང་ལོངས་སྤྱོད་སྟེལ་བའི་དངོས་བྱུང་གཏེར་ནུས་ཏེ། ལྷ་
 བཟང་པོ་དོམས་སུ་རུང་བ་ཡིན། དེ་ལྟར་ན་དམ་ཅན་དོམས་རྒྱལ་སྤྲུ་རྒྱལ་གཙུག་ན་རིན་
 ཆེན། རི་ཏེ། དགོ་བསྟེན་ལྷ་མ་རལ་དང་བདུན་པོ་འདི་ནི་དོམས་པ་སྤྱིའི་ཚོག་དོར་ཡིན་ཀྱང་།
 འཇམ་སྤྱིང་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་སྟོབས་པོ་ཆེ་ཡིན་པས། ལྷ་བཟང་པོ་དོམས་སུ་
 རུང་བ་ཡིན་ནོ”ཞེས་དང་།

རུང་ཆེན་མཁའ་སྤྱོད་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གདན་ས་དོམས་ནམ་རྒྱལ་སྤྱང་སྤྱིར་གྱི་
 བཀའ་སྤྱང་གཉིས་ཀྱི་ཨོ་རྒྱན་ཀྱང་། ༥༥ “མཁའ་སྤྱོད་པས་ཟམ་བཅུགས་པ་སོགས་མཇེད་
 དུས། འགྲུ་ཞབས་དང་ཟམ་སེའི་བྲག་དང་མཚོ་ལ་གནས་པའི་སྤྲུ་དེ། བྱིས་པ་མཇོས་ཤིང་
 ཡིད་དུ་འོང་བ་གཅིག་ཏུ་སྤྲུལ་ནས་ཆོས་ཁྱུས། དགོ་བསྟེན་སྤྲུབས་གསུམ་འཛིན་པའི་སྟོམ་པ་
 སྤངས་པས་སྤྲུ་བྱིས་པའི་གཟུགས་ཅན་ཡང་ཟེར། ཨོ་ཡི་སྤྲུལ་པ་བྱིས་པ་སྤྲུལ་གྱི་མཚུག་མ་ཅན་
 དུ་འབྱུང་བས་སྤྲུ་བྱི་བའི་གཟུགས་ཅན་ཡང་ཟེར། སྤྲུ་ཨོ་རྒྱན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། བྱིས་སྤྲུལ་སྤྲུ་
 དོན་ལྡན་དང་། མཁའ་སྤྱོད་པས་དམ་ལ་བཏགས་པའི་དགོ་བསྟེན་ཡིན་པས། དགོ་བསྟེན་
 ཆེན་པོ་ཡང་ཟེར། གསང་མཚན་གནས་པོ་འགའ་ཡ་རྫོ་ར་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ།
 འདི་ནི་གདན་སའི་སྤྱང་མ་ཡིན་ཅིང་མཁའ་སྤྱོད་པའི་དམ་ཆོག་ལ་ཤིན་ཏུ་གནས་པས། ལྷར་
 ནང་སོས་གཟིམ་ཁང་ནས་མཚོད་རྟེན་གཅིག་སྟོ་དགོངས་ནས་བཞུགས་པས་སྤྲུལ་ནག་གཅིག་
 དངོས་སུ་བྱུང་ནས་ལས་མི་རྣམས་བྱོས་དགོས་པ་བྱུང་བ་དང་། དེ་རྩིས་ཆོས་རྩི་ཞིག་གིས་
 སྤྲུ་གྱི་ཕྱག་ནས་ཡོད་པའི་ཞ་ལ་གཞན་གྱིས་ཕྱག་མ་པོད་པ་ལ་རང་གིས་སྤྲུ་རེ་བརྒྱབ་པས་

དེ་མ་ཐག་གི་པ་མོ་ནས་འདས་པ་དང་། སྤུལ་སྤྱོད་མོ་པ་མེད་པ་དུས་ཡང་སྤྱི་པ་དང་ན་སྤུལ་
 དངོས་སུ་བྱུང་བའི་གཟིགས་སྣང་བྱུང་ཞིང་། མཁའ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཁང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤང་
 མཁའ་ཡང་གཉན་ཅིང་བཤུ་འགོ་བཤེག་སྒྲིག་ནས་བྱས་ཤིང་པ་བསྐྱུང་བ་སོགས་བྱུང་བ་སྤྱི་
 ཅེ་སྤྱོད་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར། རྣམ་རྒྱལ་སྤང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྤྱང་མ་ས་ག་རྒྱལ་པོ་ནི་
 སྤམ་པོ་པས་རྒྱུ་སྤེན་དང་ལས་ཐོག་ཁྱེད་པའི་རྒྱུ་ནས་འོང་བ་ཡིན་ཟེར་བ་ནི་མི་བདེན་ཏེ།
 སྤམ་པོ་པས་རྒྱུ་ལས་ཀ་སྤངས་དུས་ན་མཁའ་སྤྱོད་པ་མི་བཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། འདི་ནི་
 མཁའ་སྤྱོད་པ་རྒྱ་ནག་ན་ཐོན་མ་བྱོན་དུས་རྒྱལ་པོས་གནང་བའི་ཐུབ་པའི་སྤྱོད་རྒྱ་ནག་མ་
 བྱིན་ཐུབ་པ་ཅན་སྤྱོད་ཆོད་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་གཅིག་གདན་དྲངས་བས། ལྷ་དེའི་དཀོར་བདག་ས་
 ག་རྒྱལ་པོ་ཟེར་བའི་རྒྱ་འདྲེ་བཙུན་གཟུགས་ཏེ་དེའི་ཐོག་པ་གཅིག་རྒྱུ་འབྲངས་ཏེ། ས་
 སྤང་ན་ལྷ་བཙོ་གཅིག་གིས་ཐུབ་པའི་འདག་སྤྱོད་གཅིག་བཞེངས་བཞིན་ཡོད་པ་ལ་བར་ཆད་
 བྱས་ནས་ལྷ་བཙོ་ཤི་སྤེ་ས་གདན་བཙོ་ལོང་མ་བྱུང་བ་ཐུབ་པ་ཏེ་རྒྱ་མར་གྲགས། དེ་ནས་
 གསེར་སྤྱོད་མཛོ་ཐུབ་མདའི་བྲག་དམར་དེ་ལ་གཏེར་དུ་སྤེས་པས། བྲག་དེ་ཡང་གཉན་པས་
 བྱིས་རི་དྲགས་བྱེད་མཁན་མང་པོ་ཤི་ཟེར། ད་རུང་ཡང་ཐུབ་པ་ཏེ་རྒྱ་མ་ལ་འཁོར་ནས་
 མཛོང་སྤང་མང་པོ་བྱུང་བས། མཁའ་སྤྱོད་པ་ལ་རྒྱ་འདྲེ་འདི་ཡོད་དགོས་ཞུས་པས། འདི་
 ཡོད་ན་དོས་ཀྱིས་ཡོད་ཐུབ་སྤེ་འདི་བཞག་ན་མཐར་དགོན་འདི་ཡི་བཀའ་སྤྱང་གཅིག་ཡོང་
 བ་གདའ་གསུངས་ནས་དམ་ལ་བཏགས་ཏེ་ལྷ་ཁང་གི་སྤྱང་མར་བསྐྱོད་པས། དུས་ཕྱིས་ཡང་
 ལྷ་ཁང་ནས་ཏེ་དེའི་ཕྱི་སྤྱོད་བསྐྱུགས་པ་དང་། ལྷ་ཁང་ནས་ཏེན་ཆ་པར་ལེན་ཚུར་ལེན་བྱས་ན་
 ཡང་ཅེ་སྤྱོད་པའི་དང་། རྣམ་པ་སོགས་ལ་ཡང་ས་སྤང་ནས་འོང་བ་འགྲུལ་སྤྱོད་པའི་འདི་
 དོན་ཡིན་ཟེར་ཏེ། ལྷ་སྤྱོད་འདི་གཉིས་ནི་ས་སྤང་ཁོ་ནའི་སྤྱང་མ་ཡིན་ཏེ། ཏ་ཅང་སྤྱོད་ཆེན་
 མིན་ཡང་ཅེ་སྤྱོད་པའི་ཞེས་སོ།

རོམས་ལྷ་ཐོང་དཀར་པོའི་གདུང་རྒྱུད་འདི་ལ་ཐེ་ཚོམ་བསལ་བ་ཡང་། ༤༢“བསྐྱོད་མི་ཤེས་
 ཀྱིས་བསྐྱོད་འདོད་བྱེད་པ་འགའ་ཞིག་ན་རེ། རོམས་པ་འདི་དང་པོ་རྒྱ་ནག་ནས་ཡར་བྱོན་
 པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོའི་སྤྱོད་པོའི་བྱ་རྒྱུད་རྒྱུད་གཅིག་ལ་ལས་ཀ་གནང་ནས་མདོ་
 ལམས་ཀྱི་དཔོན་དུ་བསྐྱོད་ནས་བྱོན་ཏེ། རྒྱ་ནག་སྤང་ལ་བྱ་རྒྱུད་རྒྱུད་ལ་ཨ་ཁུ་ཟེར་བ་ཡིན་
 པས་དེའི་མིང་འཇགས་པ་ཡིན་ཟེར། དེ་ནི་མི་བདེན་ཏེ། རྒྱ་ནག་ན་པ་སྤྱོད་ཡོད་པས་མི་
 གདའ་ལ། དབུས་ན་པ་སྤྱོད་ཡོད་པ་ནི། མཁའ་སྤྱོད་པ་བྱོན་དུས་པ་སྤྱོད་རྣམས་ལ་འབྲེལ་

བྱས་རབས་དང་། སྐམ་པོ་པས་ཀྱང་ཁང་པོ་བྱུང་ཐོབ་ལ་བྱི་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་ཟེར་བ་
 དབྱས་ན་བཞུགས་པ་ལ་ཁྲིད་ཞུས། དྲགས་ལྟ་སྐམ་པོ་ན་གཟེམ་ཁང་གཅིག་མཛད་ནས་ལོ་
 དྲག་མཚམས་ལ་བཞུགས་རབས་རྣམ་ཐར་ནང་ན་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཡང་སྤྲད་མི་ཤེས་
 པས་སྤྲད་པ་བྱེད་པ་འགའ་ཤེས་ངོམས་པ་ལྟ་སྤྲོད་དཀར་པོ་མིན། ཡས་སྤྲོད་ཁ་ནག་ཡིན་ཏེ།
 དབྱས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྤེ་གདོང་གོང་མ་ཆེན་པོ་ལ་མོ་ངན་པ་གཅིག་བྱུང་ནས། རྒྱལ་པོའི་སྲས་པོ་
 གཅིག་སྤྲད་ལ་འཕང་ན་པན། དེ་མིན་ན་རྒྱལ་པོ་འདས་ཟེར། རྒྱལ་པོའི་བྱ་སྤྲན་པོ་རྒྱལ་ས་ནི་
 མ་ལོན་པ་རྩིས་རྒྱུང་བ་གཅིག་ཡོད་པ་ལ། ཡབ་རྒྱལ་པོའི་ལྷ་གོས་ལྷམ་གསུམ་བཀོན། ཏྲ་བྲེལ་
 དང་རྒྱ་མང་པོ་བྱིན་ནས་ཡས་ལ་བརྒྱུངས་ནས་ཁམས་སུ་སྤྲུགས་པའི་རྒྱུད་ལ་སྤྲོད་སྟོན་ར་
 བྱུང་ཟེར་རོ། དེ་ནི་མི་བདེན་པའི་རྒྱ་མཚན་གསུམ་ཡོད་དེ། རུས་མི་གཅིག་པ་དང་། རུས་མི་
 མཚུངས་པ་དང་། སྤྲད་རྒྱུར་མི་ལེན་པ་དང་གསུམ་མོ། དང་པོ་ནི། སྤེ་གདོང་གོང་མ་ཆེན་པོ་
 ནི་འོད་གསལ་སྤེའི་གདུང་རྒྱུད་ཡིན་ཀྱང་། བོད་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གདུང་རྒྱུད་མིན་ཏེ། མོ་རྒྱན་གྱི་
 སྟོབ་མ་རྒྱུངས་ཆེན་དཔལ་གྱི་སང་གའི་གདུང་རྒྱུད་ཡིན་ནོ། རུས་མི་གཅིག་རུས་རྒྱུངས་ཡིན་
 ཏེ། མོ་རྒྱན་རུས་ནས་རྒྱུངས་དཔལ་གྱི་སང་གས། ལྟ་སྤྲོད་ཐམས་ཅད་བྲན་དུ་ཁོལ་ནས་དམ་
 ལ་བཏགས་ཏེ། སྤེན་པོའི་བྱ་མོ་གཅིག་རྒྱུང་མར་རྒྱུངས་པ་ལས་སྲས་རྒྱུངས་སྤེན་ཆ་འདྲེ་ཁོལ་
 བྱ་བ་འབྱུངས་ཏེ་སྤེན་པོའི་ཆ་བོ་ཡིན། ལྟ་འདྲེ་ཐམས་ཅད་བྲན་དུ་ཁོལ་བ་བྱུང་། དེ་ནས་
 བཟུང་སྟེ་སྤེན་རྒྱུད་དང་ཐུགས་རྒྱུད་མ་ཆད་པར་བྱུང་བ་ལས། དེའི་གདུང་རིགས་འབྲི་གུང་
 འཇིག་རྟེན་གསུམ་མགོན་གྱི་གདན་ས་མཛད་པའི་སྤྲན་ཐུགས་ཐུགས་འབྱུང་བ་ཟེར་བ་བྱུང་སྟེ།
 དེ་ལ་སྟོབ་མ་དགེ་འདུན་པ་ཁྲི་ཆོ་བཙུན་པའི་འཛོགས་པ་བྱུང་། སྤེན་མ་དེས་མགོན་པོ་ཕྱག་
 བཞི་པ་བྱུང་ནས། དེའི་སྟོན་ནས་དབང་སྤྲད་མཛད་པའི་རུས་པས། ཁོང་གི་དཔོན་པོ་དེས་ས་
 རྒྱ་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་གཉེར་བ་བྱུང་བ་ལ་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོས་ལས་ཀ་འཁོར་མོ་གནང་
 བས། བོད་ཤིང་སྟོན་ཅན་གྱི་དཔོན་དུ་བསྟོན་པ་ཡིན་ལ། ངོམས་པ་སྤྲོད་ཆང་ན་ཐུགས་ནག་
 ཡན་གྱི་མི་རབས་མང་པོར་ངོམས་ནས་ས་བཟུང་བའི་ཕྱིར་རུས་མི་མཚུངས་སོ། སྤྲོད་ཐུགས་
 ནག་གིས་སྤེ་གདོང་གོང་མ་ཆེན་པོའི་གཉེར་ཆེན་མཛད་པས། སྤྲད་འཕངས་པ་དེ་གཉེར་བ་
 བྱེད་བཅུག་མི་སྤྲོད་པ་དང་། མཁའ་སྤྱོད་པ་ཡང་སྤེ་གདོང་གོང་མས་གདན་དྲངས་འབུལ་བ་
 འབས་ཏྲོག་བྱས། མཚན་གྱོ་ཆོས་རྗེ་གསོལ་ནས་སྤེ་མར་ཁུར་བའི་ལོ་རྒྱུས་རྣམ་ཐར་ན་གསལ་
 བས། སྤེ་གདོང་གོང་མ་ཆེན་པོ་ལ་སྤེ་མས་ཐབས་མི་ཆག་པ་ལ་སྤྲད་ལ་འཕངས་པ་ཡིན་ན་སྤེ་

མར་ཁུར་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཡང་གྲགས་ནག་གིས་འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ཀྱི་སྐར་པའི་
 ལྷག་འགྲུ་གུར་ནས་དྲེག་པ་འགོས་པས་དྲེག་ནག་ཡིན་ཟེར་བ་མི་བདེན་ཏེ། གྲགས་ནག་གི་
 ཡབ་དང་སྤུན་རྒྱལ་མཛད་དབྱས་ཁམས་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་མི་ཆེན་པོ་ཞི་ཅིག་ཡིན་ཀྱུ་
 རྒྱུད་ཡིན་པས་དེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།

འོ་ན་བོད་ཆོས་ཀྱུ་གི་གདུང་རྒྱུད་གཅིག་འདི་ན་འབྱར་བའི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡང་
 སྤྱིར་མང་བཀུར་ཀྱུ་པའི་ཀྱུ་རྒྱུད་གཅིག་འཛམ་བུ་སྤྱིང་གི་ཆོས་ཀྱུ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་
 བའི་ས་བོན་དང་འབྲ་སྟེ། རྒྱ་གར་ཤར་ལུ་ཕོ་བྲང་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་ཀྱུ་བྲི་ཕྱག་མང་པོ་
 འབྱུང་བ་དང་། ཤམ་སྟ་ལར་འབྱར་བ་ཤམ་སྟ་ལའི་ཆོས་ཀྱུ་རྣམས། བོད་དུ་འབྱར་བ་ལ་
 བོད་ཆོས་ཀྱུ་དེ་ནས་ཉང་རྒྱུ་དུ་འབྱར་བས་དེའི་ཀྱུ་པོ་རྣམས་བྱུང་གདའ་བས་ཁམས་
 ལུ་འབྱར་མི་ལོ་བའི་དོན་ཅི་ཡོད། དེ་འབྱར་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི་སྟོན་ཀྱུ་པོ་བྲི་སྤྱོད་ལྡེ་
 བཅན་གྱིས་མཁན་པོ་བོ་རྟེ་ས་ཏུ་གདན་དྲངས་ནས་མཇལ་འཕྲད་བྱས་དུས། ཀྱུ་པོས་སྐྱ་
 ཆིངས་མ་བཅིང་བར་མཇལ་བས། མཁན་པོའི་ཞལ་ནས། ‘ཀྱུ་པོ་སྤྱོད་གྱིས་དབུ་ལ་ལ་ཐོད་
 གདའ་བས་སྟོད་དུ་ཀྱུ་བྲིམས་ལྷ་ཙམ་གཅིག་ཆགས། ཞབས་ལྷམ་མནའམ་ནི་གདའ་བས།
 སྤྱད་དུ་ཀྱུ་བྲིམས་ལྷམ་ཙམ་གཅིག་ཆགས། སྤྱད་པ་ལ་སྐྱ་ཆིངས་མི་གདའ་བས་བར་འདི་
 ལས་ཀྱུ་བྲིམས་སྤྱར་དུ་ཞིག་པར་འདུག’ གསུངས་པ་དང་། ཨོ་རྒྱན་ལུང་བསྟན་ལས་ཀྱང་།
 ‘ལོ་བརྒྱའི་བར་དུ་ཆོས་བྲིམས་ཀྱུ་བྲིམས་མེད།། རྗེ་མེད་འབངས་མེད་བོད་ཁམས་མཚོ་ལྷར་
 འཁྱུགས།། ཀྱུ་བྲིམས་དར་གྱི་གཞི་སྟོན་མ་ཆགས་པས།། (འདི་ནས་ཆོག་ཁ་ཤས་ཆད་དམ་སྟུག) རང་སྟོ་
 སེལ་བུར་འགོ། མང་ཆོན་ཉུང་ཆོན་སྟོགས་སྲིད་ཕྱག་སྲིད་ཞེས།། སྤྱེ་ཆོན་བཞིར་གྱེས་ཉེན་
 མཚན་གསོད་ཅིག་གཅོད།། ཅེས་ལུང་བསྟན་པའི་ཐོག་ཏུ་བབ་སྟེ། སྟོད་དུ་ཀྱུ་བྲིམས་ལྷ་
 ཙམ་ཆགས་པ་མངའ་རིས་གྲུ་གི་ཀྱུ་པོ། སྤྱད་དུ་ཀྱུ་བྲིམས་ལྷམ་ཙམ་ཆགས་པ་རྒྱུ་པོ་
 སྟོད་ཤོད་ཀྱུ་པོ་བྱུང་། བར་དབྱས་གཙང་རུ་བཞིན་ལོ་བརྒྱའི་བར་དུ་དཔོན་མེད་གཡོག་
 མེད་བྱུང་སྟེ། སྟོགས་སྲིད་ཟེར་ནི་དབུ་པོ་ཆོ་རྒྱས་གཅིག་བྱས། ཕྱག་སྲིད་ཟེར་ནི་ཕྱག་པོ་ཆོ་
 རྒྱས་གཅིག་བྱས། མང་སྲིད་ཟེར་ནི་མི་ངོ་མང་བ་རྒྱས་གཅིག་བྱས། ཉུང་སྲིད་ཟེར་ནི་མི་ངོ་
 ཉུང་བ་ཆོ་རྒྱས་གཅིག་བྱས་ཏེ། གསོད་གཙོད་རྒྱ་འཕྲོག་དམག་ཇག་བྱེད་རིས་དར་ནས་
 དབྱས་གཙང་ན་ཀྱུ་རྒྱུད་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་བྲིམས་ནོན་ནས་བཞུགས་པོ་མ་བསོད་དེ།
 དབྱས་རུ་བྱང་གི་ཀྱུ་རྒྱུད་གཅིག་ཁམས་སུ་བྱོན་ནས་གཅིག་ཤར་ཙོང་ཁ་ན་བྱོན་པས་ཙོང་

ཁ་རྒྱལ་པོ་བྱང་། གཅིག་ངོམས་སྤང་སྟོ་གཉིས་ནས་བཟུང་བའི་རྒྱུད་ལ་ཐོང་སྒྲུབ་ར་བྱང་བར་
མངོན་ཏེ། གྲགས་ནག་དང་མཁའ་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱི་པ་སྤྱན་ཆོ་ཡང་དབུས་ཅུ་བྱང་གི་འདམ་
སྟོག་ཅེ་ལ་ཕྱི་ནང་ན་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་གདའ་བ་དང་། དབུས་དང་ངོམས་གཉིས་ཀ་གནས་
གཉིས་མཛད་པ་ཡིན་པས། ཐོང་སྤྱན་པའི་བྱ་ལ་སངས་རྒྱུ་དཔལ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་དབུས་ན་
བཞུགས་རབས་རྣམ་ཐར་ན་གསལ་ཞིང་། སངས་རྒྱུད་གི་སྤྱི་ལ་ཕྱི་ནས་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་
འབྱུངས། སངས་ཆེན་གྱི་སྤྱི་དཀོན་མཆོག་བཟང་པོས་སྟོན་ཏོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་དང་མངའ་རིས་
གྲུ་གི་རྒྱལ་པོ་དང་གཉིས་ཀའི་སྟོན་ཆེན་བྱས་ནས། དུ་མན་ཞལ་གྱི་ལས་ཀ་སྤངས། རྒྱལ་བ་
བཟང་པོ་ཡན་ཆད་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་ན་གྲགས་སོ། ཞེས་རྣམ་ཐར་ནང་ན་གསལ་ལོ།
དེ་ལྟར་ངོམས་སྟོན་སྤང་བར་གསུམ་གྱི་ཨ་ཁུ་ཞལ་ངོ་རྣམས་པ་ཅུས་ལ་བྱུང་མེད་ལྟ་སྟོང་
དཀར་པོ་ཡིན། འདྲ་གསལ་ལྟ་ཡི་གཏུང་རྒྱུད་ཡིན། རྒྱ་གར་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཡིན། བོད་
རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཡིན། མཁའ་སྟོན་པའི་གཏུང་རྒྱུད་ཡིན་པ་ལ་འདྲ་ཞེས་སོ།

ངོམས་པ་སྟོང་ཆང་འདི་བཅན་པོའི་གཏུང་རྒྱུད་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་པ་ཡང་། ༣༧
“འོ་ན་བོད་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་ཡིན་ཟེར་བ་རྣམ་ཐར་ན་ནི་མི་གསལ་བ་འདི་གང་ལས་ཐོས་
ཤེ་ན། འདི་ནི་སྤར་ནས་གཏུང་རྒྱུད་སྤང་མེད་ཡིན་པར་འདུག་པ་བདག་གིས་ཐོས་ལྟགས་ནི།
ཨ་ཁུ་སྤགས་འཆང་བསྐྱེད་བང་གྲགས་དེས་ཡོན་བདག་རྣམས་ཀྱི་ས་ན། བཅན་རྟོན་རོལ་པ་
རྒྱ་བདུན་གྱིས་གསོལ་ཁ་དེ་ཆར་རེ་འདོན་སྟོལ་གདའ་བས། ང་རྒྱུད་དུས་ཡིན་པས། བཅན་
རྟོན་རོལ་པ་རྒྱ་བདུན་ནི་གྲུ་ཅུ་ཞི་དྲག་གིས་བཀའ་སྤྱང་འདྲ་ནི་མ་རེད། གཏེར་ཁ་ཡང་མི་
གཅིག །འདིའི་རྒྱུ་ཐབས་ཀྱང་གང་ན་ཡང་མི་གདའ་བས་འདོན་ནས་ཅི་བྱེད་ཞུས་པས།
འདི་ཨོ་རྒྱུན་པར་རྒྱས་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྟོང་ལྷུ་བཅན་གྱི་གཏུང་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དག་ལྟ་ལ་
བསྐྱོས་པ་ཡིན། དུ་གྲུ་ཁྱི་སྟོང་ལྷུ་བཅན་གྱི་གཏུང་རྒྱུད་ཡིན། བཅན་གསོལ་འདིའི་ནང་ན།
‘ཁྱི་སྟོང་ལྷུ་བཅན་ཐེ་རིགས་དང་། རྣལ་འབྱོར་དམ་ཅན་རྒྱུད་པར་བཅས། དམ་ཆོག་
གཅིག་ཏུ་སྤྱོད་པ་ལ། རྒྱུ་ལ་བདོ་བའི་རིགས་རྒྱུད་ཆོད། ལོག་པའི་ཐེ་དབུང་ཆམ་ལ་སོབ།’
ཟེར་བ་གདའ་ལེ་ཁར་གསུངས་ཤིང་། ལྷུ་བདུན་མ་འདོན་དུས་ཡང་། ‘ཆོས་རྒྱལ་གཏུང་
རྒྱུད་མཐའ་ཅུ་མ་གཏོང་བར། ཡིད་གཉིས་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་གསོལ་བ་འདེབས། ང་ཡི་
ཐུགས་རྗེས་འཕོ་འགྱུར་མེད་པར་གཟིགས།’ ཟེར་བའི་སྐབས་སུ་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གཏུང་རྒྱུད་
ཡིན་བསམ་པའི་ཡུས་ཀྱིས་མངོན་མངོན་ནས་སྤྱན་ཆབ་འདོན་ཅིང་བྱས་ཏེ་འདོན་པ་ལན་

མང་དུ་མཐོང་ངོ་། འོ་ན་བོད་རྒྱལ་པོའི་གདུང་རིགས་ཡིན་པས་ཅི་ཡན་ན། རིགས་གསུམ་
མགོན་པོའི་གདུང་རྒྱུད་ཡིན་པས་བྱིན་རྒྱལ་སྐབས་ཆེ། ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཐུགས་རྗེས་རྒྱན་དུ་གཟིགས།
བོད་ཀྱི་མགྱུར་ལྷ་བཙུ་གསུམ་དང་བོད་ཁམས་བཟུན་མ་བཙུ་གཉིས་ཀྱིས་ཐོང་གྲོགས་བྱེད་པ་
ཡིན་ནོ།

འོ་ན་རྒྱ་གར་རྒྱལ་པོའི་རྒྱུད་ཡིན་ན་བོད་ཀྱི་མི་ལ་མི་ཐེ། བོད་མིའི་རྩ་རྒྱུག་དུ་མི་ཐེ་བས་
ཐོང་ཡང་མིན། མིའི་འདྲ་ཆགས་དང་མི་མཐུན་ཟེར་ན། རྒྱུན་མེད་དེ། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དེ་བོད་
ལ་མི་ཐེ་ན་སུ་ལ་ཐེ། ལྷས་ཀྱི་གཙོ་བོ་མགོ་བོ་ཡིན། མིའི་འདྲ་ཆགས་ནས་རྒྱ་དཀར་ནག་གི་
རྒྱལ་པོ་དང་བོད་རྒྱལ་པོ་གསུམ་ག་ཐོང་ཡིན་པར་བཤད་དེ། ‘དཀར་པོ་ཐོང་ལ་རྒྱལ་བཞི་
ཡོད།། དཀར་པོ་ཐོང་གི་རྒྱལ་བཞི་དེ། རྒྱ་གར་རྒྱལ་པོ་ཐོང་གཅིག་ཡིན།། རྒྱ་གར་ཆོས་ཀྱི་
འབྲུང་གནས་དེ། ཐོང་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་བཟུང་།། རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོ་ཐོང་གཅིག་
ཡིན།། རྒྱ་ནག་ཏི་ཤའི་བྲིམས་ར་དེ། ཐོང་ཡེ་ན་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོས་བཟུང་།། དབུས་རྩོ་བོའི་
གསེར་ཁང་གོང་མ་དེ། ཐོང་ཟེན་ན་རྩོ་རྩེ་རྒྱལ་མཆོན་བཟུང་།། ལྷ་ཁྱུང་མགོ་དགུང་དང་
མཉམ་མི་དེ། ཐོང་ཟེན་ན་རྩོ་རྩེ་རྒྱལ་མཆོན་ཡིན།།’ ཞེས་གསུངས་པ་དང་དོན་མཐུན་ཏེ། རྒྱ་
གར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། རྒྱ་ནག་བྲིམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། ཏིར་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོ་དང་། གེ་
སར་དམག་གི་རྒྱལ་པོ། མོན་གིང་རི་རྒྱལ་པོ། ཤམ་རྩ་ལ་རིགས་ལྗན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཐམས་ཅད་
ཐོང་ཡིན་པས། དཀར་པོ་ཐོང་ལ་རྒྱལ་རྒྱུད་ཡོད་ཟེར་བ་དེའི་དོན་དེ་ཡིན་ནོ་’ཞེས་སོ།

དེ་ལྟ་བུའི་སྟོབས་འབྱོར་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པའི་ས་སྐང་སྡེ་པའི་མངའ་ཐང་རི་ལྟར་ཉམས་པ་
ཡང་། རག་ར་རྒྱལ་རབས་༢༥༧ལས། ས་སྐང་སྡེ་པ་མདོ་ཁམས་ཀྱི་སྤྱི་དཔོན་དུ་བསྐྱོས་པར་
བཤད་པའི་མཚུག་དུ་“ས་ཏྲོར་གྱི་བཟུན་པ་རིང་དུ་མ་གནས་ཤིང་བར་སྐབས་དྲག་བཙན་ཅི་
འདྲ་བྱུང་མ་ཤེས་ཀྱང་ཏ་ཅང་གཡེར་ཆེན་དུ་མ་བྱུང་ངེས་ལ། སྤོ་བོ་ཀམ་གནས་པ་ནི་བོད་ཀྱི་
བཙན་པོ་གྱི་གུམ་བཙན་པོའི་སྐུ་བྱེད་ནས་བརྒྱུད་པར་བཤད་པ་དོན་ལ་གནས་མིན་གང་
ལྟར་ཆོས་ལྷ་མོ་ཞིག་ནས་བྱུང་ཞིང་ལྷར་སྤོ་བོ་ཆང་མའི་བདག་པོ་ཡིན་ཀྱང་། ལྷར་གཞུང་
ནས་འབྱུངས་པ་ཤོ་དྲུག་ཆུ་མདོ་སོགས་སྡེ་སྤྱིད་བསོད་ནམས་རབ་བརྟན་དུས་དབྱང་ཤིང་
ཀྱིས་བཞེས་ཤོར་བ་ཡིན། རྒྱུང་པོ་རྣམས་ནི་དབུས་ཀྱི་ས་སྡེར་གཏོགས་མོད། ཕག་གྲུའི་དུས་སུ་
ཐོག་ཀ་ནང་སོ་ཞེས་འབྲི་གུང་པའི་སྐུ་ཉར་གཏོགས་པའི་སྡེར་བཙན་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད་ཆོད་

དང་། གཙང་དུས་སུ་ཆེ་ལ་སྒྲུང་བ་དང་། ཞོ་ཁ་ནང་སོ་སོགས་རྗེ་ཀམ་པའི་ཞབས་གས་
 རྣམས་ཀྱིས་བཟུང་བའི་ཀར་མེད་པ་ཞེས་སྟོབས་ཆེན་བྱང་ཞིང་དོན་ཀམ་པའི་ཕྱག་སྟེ་དང་།
 བར་ཁམས་སྟོ་རྒྱུད་དུ་སྟེ་ཕྱན་རིགས་ནི་དཔལ་འབར་ནང་སོ། རྒྱལ་སྟོན་དུང་ཀམ་བཟུན་
 སྟུང་སོགས་སྟོ་སྟོད་པ་རྣམས་དང་། གཞེས་ཞོགས་སུ་སྟེ་པ་རྣམ་རྒྱལ་བཟུ་ཤིས། སྟོ་རོང་རྩོང་
 དུ་རྗེ་མེ་དཀར་བཟུང་མས་བཟུང་ཞིང་། དཔལ་ཤོད། སྟོ་ནག་སྟོགས། འགྲུ་བཟུར་ཐེམ་གསུམ་
 ནི་དེ་མོ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་དང་། ལྷ་དབང་བཟུན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་སོགས་བྱང་ཞིང་།
 ཆབ་མདོར་ཡང་ཞལ་ལྷ་མཚོང་བ་དོན་ཐུན་གྱིས་གདན་ས་མཛད་པ་ནས་བཟུང་དེ་སྐབས་
 སྟུ་ཐོག་བཞེ་བ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཞུགས་སྐབས་དང་། རི་ཆེར་ཡང་ལྷར་ཡང་དགོན་པ་ལས་
 མེད་ཅིང་གདུང་རྒྱུད་ལ་བེར་བཟུང་སྟེ་མཆོ་བསུས་པ་ཉི་ལོག་པའི་སྟེན་གྱིས་དགོན་བེར་
 དམག་ནས་བཅོམ་པའི་སྐབས་དང་། བྲག་གཡབ་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ་འང་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་
 སྐབས་ཀྱི་དུས་སུ་མདོན་ཞིང་། གཙང་རྒྱལ་རྣམས་དང་དུས་མཚུངས་སུ་ཁམས་ལ་བེ་རི་ཤེད་
 རྒྱས་ཤིང་དོན་ཡོད་རྒྱལ་དུས་སྟོད་དགོ་རྒྱས་རྩ་དཀར་ནག་ནས་སྦད་མེ་ཉག་ལ་ཐུག་པའི་
 བར་ལ་མདོ་ཁམས་སུ་མ་གཉིས་དབང་དུ་བཟུས་པས་དྲག་བཅོན་པལ་ཆེར་ཀྱང་འདི་པའི་
 དབང་ཡིན་པ་ཤས་ཆེ་ལ་ཞེས་ས་སྒྲུང་སྟེ་པ་མདོ་ཁམས་ཀྱི་སྟེ་དཔོན་དུ་བསྐོས་ཀྱང་ས་ཏྱར་
 གྱི་བཟུན་པ་ཡུན་རིང་དུ་མ་གནས་པས་ས་སྒྲུང་སྟེ་པའི་བཟུན་པ་ཡང་ཉམས་འགོ་ཚུགས་ཏེ་
 སྟོ་བོ་ཀུན་མ་སྟེ་པ་སོགས་དྲག་བཅོན་གཡེར་ཆེན་དུ་མས་བར་ཁམས་དེ་རིས་སུ་བཅད་པར་
 བཤད་དོ། རྒྱ་མཆོན་དེས་ས་སྒྲུང་སྟེ་པའི་མངའ་ཐང་ནི་ས་ཏྱར་གཉིས་ལ་བརྟེན་གྱི་ཡོད་
 པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ།

ད་ནི་ངོམས་པ་ལྗང་ཆང་འདི་བོད་བཅོན་པའི་གདུང་རྒྱུད་ཡིན་དང་མིན་གྱི་གནད་དོན་ནི་
 སྐབས་དོན་གཙོ་བོའི་ནང་གི་གཙོ་བོ་དེ་ཡིན་ལ། ཆབ་མདོའི་ཕྱོགས་དེར་ལྗང་ཆང་ངམ་
 ངོམས་ས་སྒྲུང་སྟེ་པ་འདི་ནི་བོད་བཅོན་པའི་གདུང་རྒྱུད་ཡིན་པར་གནའ་ནས་ད་བར་གླེང་
 བཞིན་པ་ཡིན་ཅིང་། གྲགས་པའི་ངག་རྒྱན་དེ་ཉིད་ཡིག་ཐོག་ཏུ་འཁོད་ནས་མི་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་
 ལྷག་ཙམ་སོང་བར་ཁས་སྒྲུངས་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་མོད། ད་སྐབས་ང་ཆོས་དངོས་སུ་མཛོང་
 བ་ནི་མི་ལོ་བཞི་བརྒྱ་མ་ཟེན་ཙམ་ལས་སོང་མེད་པའི་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ཡིན། ཡིག་ཆ་དེ་
 དག་ནང་གི་བཅོན་པའི་གདུང་རྒྱུད་ཡིན་པར་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱང་མདོར་
 ཚུར་བཟུས་ན། ལྗང་ཆང་གི་མི་ངོ་ཆོས་“བཅོན་མོད་རོལ་པ་སྟུ་བདུན་འདི་ཨོ་རྒྱན་པ་རྩ་

འབྱུང་གནས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྒྲོང་ཕྱེའུ་བཅན་གདུང་རྒྱུད་ནམས་ཀྱི་དབང་ལྷ་ལ་བསྐྱོས་པ་
 ཡིན་ཅིང་། རང་རེ་ཆོས་རྒྱལ་ཁྱི་སྒྲོང་ཕྱེའུ་བཅན་གྱི་གདུང་རྒྱུད་ཡིན་པས་བཅན་ཚོད་རོལ་
 པ་སྐྱུ་བདུན་གྱི་གསོལ་ཁ་མ་ཆད་པར་འདོན་དགོས་ཞེས་བཤད་སྟེ་ཡོད་པ་དང་། གསོལ་
 ཁ་འདོན་སྐབས། “ཁྱི་སྒྲོང་ཕྱེའུ་བཅན་རྗེ་རིགས་དང་། རྣལ་འབྱོར་དམ་ཕྱན་རྒྱུད་པར་
 བཅས། དམ་ཚིག་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་པ་ལ། སྐྱུ་ལ་བདོ་བའི་རིགས་རྒྱུད་ཆོད། ལོག་པའི་ཕྱེ་
 དཔུང་ཆམ་ལ་ཕོབ།” ཅས་པའི་སྐབས་སུ་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གདུང་རྒྱུད་ཡིན་སྟེ་མ་པའི་སྒྲོབས་པ་
 བྱེད་པ་དང་། “ཆོས་རྒྱལ་གདུང་རྒྱུད་མཐའ་རུ་མ་གཏོང་བར། ཡིད་གཉིས་ཐེ་ཆོམ་མེད་
 པར་གསོལ་བ་འདེབས། ང་ཡི་ཐུགས་རྗེས་འཕོ་འགྱུར་མེད་པར་གཟིགས།” ཞེས་པའི་
 སྐབས་སུ་སྐྱུ་ཆབ་འབྲུལ་ཞིང་ཅུ་སྐད་འདོན་པ་སོགས་འབྱུང་གི་ཡོད་པ་བཅས་ཡིན། ཉེ་བ་
 གྱེ་བཟུམ་ན་རྒྱ་མཚན་དེ་ནི་ཆབ་མདོ་བའི་ཁ་དཔེ་“ཁྱི་པོ་རང་བསྟོད་”དང་“མ་བཤད་
 མཁས་ན་བྱ་སྐུ་སྐྱུ་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་མཐོང་སྲིད་མོད། ཞིབ་ཏུ་བསམས་ན་མདོ་རྒྱུད་གཏིར་
 ཡིག་སོགས་ནས་ལུང་བསྟན་པ་དང་། མོ་དང་ཕྱིས་ལ་བབས་པ་དང་། སྐྱེ་བ་མང་པོ་དྲན་པ་
 དང་། ལྷ་ཡི་ལུང་དང་དག་སྤང་སོགས་ལས་བྱུང་བར་གྲགས་པ་དག་ལས་རིགས་པ་འདི་
 རྣམས་གཞི་བསྐྱེད་ཞིང་རིན་ཆེ་སྟེ། སྤྱིར་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་པལ་མོ་ཆེ་ནི་བརྗོད་བྱའི་ཆོས་
 ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་སྐྱེ་གནས་འཇིག་གསུམ་ལས་ཕྱི་མ་གྲུབ་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་བྱུང་བ་ཤ་
 སྟག་ཡིན་ལ། མི་ལོ་བརྒྱ་ལྷོད་ཁྱི་ཕྱག་ནས་ཐ་ན་འབྲུམ་ཕྱག་མང་པོའི་རིང་དག་རྒྱུན་དུ་ཉར་
 བ་གཟོད་ཡི་གེར་བཏབ་པ་ལས་ད་ལྟའི་འཛམ་གླིང་མི་རིགས་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་འདི་གྲུབ་པར་
 བསྟོན་དུ་མེད་ཅིང་། དེ་བཞིན་ནང་གི་རིགས་རུས་ཡོན་ཏན་སོགས་ཀྱང་ཕྱི་ལུས་དག་གི་
 ཏྲགས་དང་མཚན་མ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་སུ་དཔོག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། “ཆུ་སྐྱུར་ལས་ནི་ཆུ་
 ཤེས་དང་། དུ་བ་ལས་ནི་མེ་ཤེས་བཞིན། བྱང་རྒྱལ་སེམས་པ་སྟོ་ལྷན་གྱི། རིགས་ནི་མཚན་
 མ་དག་ལས་ཤེས།” ཞེས་པ་ལྟར་རོ། དེས་ན་ཆོད་མ་རིག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་ཚུལ་
 གསུམ་པའི་གྲགས་ཏྲགས་དང་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་གཉིས་ཀྱི་སྟོ་ནས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་མ་
 འབྲུལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་བཀོད་པའི་རིགས་པ་འདི་དག་ནི་སྟོ་ལྷན་རྣམས་ཀྱིས་
 བཅོ་མའི་གསེར་དང་འདྲ་བར་རིག་པར་བྱའོ།

རོམས་པ་རྩོང་ཆང་འདི་མངའ་བདག་གི་གདུང་རྒྱུད་ཡིན་པ་ནི། བོད་བཅན་པོའི་རྒྱལ་
 རབས་བཤད་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་མཁས་པ་ཀུའོག་རིག་འཛིན་ཆོ་དབང་ལོ་རྒྱུས་(༡༩༨༤-

༡༧༥༥)ཀྱང་བཞེད་དེ། ལྷ་བཙུང་པོའི་གདུང་རབས་དོན་གསལ་མེ་མོང་༡༩༥༥། “བར་
 ཁམས་ངོམས་ཤོད་རྣམས་སུ་ཨ་རུ་ཞེས་མང་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་མངའ་བདག་གི་རིགས་སུ་
 གནས་མོད། དགེ་སྤྱོད་ཀྱི་ཆགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཡུལ་ཕྱོགས་དེའི་ཡིག་ཚང་ངམ་
 ངག་རྒྱན་གཉིས་ལ་བརྟག་འོས་”ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་ཁོང་གིས་དེ་རྣམས་སྤྱི་
 རྒྱུད་དུ་འདོད་པའི་ངེས་པ་ནི་མེད་དེ། ཁོང་གིས་ཡུམ་བརྟན་གྱི་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱང་
 བཙུན་པོ་རིགས་སུ་འདོད་པས་སོ། གུ་བཀྱའི་ཆོས་འབྱུང་༩༩༥ལས་ཀྱང་། “ཚྲོན་ཆོས་རྒྱལ་
 གྱི་གདུང་རྒྱུད་འོད་སྤང་གི་རྒྱུད་སྤྱི་བཀྱ་ཤིས་བརྟེགས་གྱི་སྤྱོད་གཉིས་ཁམས་སུ་བྱོན་པའི་
 གཅིག་བཙུང་ཁའི་རྒྱལ་པོ་དང་གཅིག་ངོམས་པ་ཚྲོད་སྟེ་”ཞེས་དང་། གནམ་ཆོས་མི་འགྱུར་
 རྩོམ་འབྲུངས་ཡུལ་བཤད་པ་ན་༩༩༤ “མདོ་ཁམས་ཟལ་མོ་སྤང་གི་ཆ་ལས་བར་ཁམས་
 གདན་ས་ཆེན་པོ་དཔལ་རི་བོ་ཆེ་དང་། ཆབ་མདོ་གཉིས་གྱི་སྤྱི་མཆོམས་ངོམས་ཞེས་བྱ་བའི་
 ཡུལ་དུ་ངོམས་པོམ་ར་ཚྲོད་སྟེ་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གདུང་རྒྱུད་དུ་འབྲུངས་”ཞེས་བཤད་དོ། ཡུམ་
 བརྟན་གྱི་རྒྱུད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་མདོ་ཁམས་སུ་ཤིན་དུ་མང་བ་འདྲ་སྟེ། ཆོས་པའི་དེབ་
 དམར་༤༠ལས། “གཅེན་ཡུམ་བརྟན་གྱི་སྤྱོད་སྤྱི་མཆོམས་གཉེན། དེའི་སྤྱོད་སྤྱི་མཆོམས་པ་
 མགོན། ཉི་མ་མགོན། གཙུང་པོའི་སྤྱོད་སྤྱི་མཆོམས་ཉི་འོད་དཔལ་མགོན། དེའི་རྒྱུད་པ་སྤྱང་ཤོད། འཕན་
 ཡུལ། མདོ་ཁམས་ན་མང་ངོ་”ཞེས་དང་། རྒྱལ་རབས་གསལ་མེ་༩༩༥ལས། “ཡུམ་བརྟན་གྱི་
 སྤྱོད་སྤྱི་མཆོམས་སྤྱོད་སྤྱི་མཆོམས་ཉི་འོད་དཔལ་མགོན། དེའི་སྤྱོད་སྤྱི་མཆོམས་པ་མགོན། ཆུང་བ་ཉི་
 མ་མགོན། ཉི་མ་མགོན་གྱི་སྤྱོད་སྤྱི་མཆོམས་ཉི་འོད་དཔལ་མགོན། དེའི་རྒྱུད་པ་སྤྱང་ཤོད། འཕན་ཡུལ།
 མདོ་ཁམས་ན་མང་ངོ་”ཞེས་དང་། ཡར་སྤྱང་རྩོམ་པོའི་ཆོས་འབྱུང་༩༩༥ལས། “གཅེན་ཡུམ་
 བརྟན་གྱི་སྤྱོད་སྤྱི་མཆོམས་སྤྱོད་སྤྱི་མཆོམས་ཉི་འོད་དཔལ་མགོན། ཉི་མ་མགོན། གཙུང་པོའི་
 སྤྱོད་སྤྱི་མཆོམས་ཉི་འོད་དཔལ་མགོན། དེའི་རྒྱུད་པ་སྤྱང་ཤོད་དང་འཕན་ཡུལ། མདོ་ཁམས་ན་མང་
 ངོ་”ཞེས་ཆོག་རིས་ཅན་ལས་ལོ་རྒྱུས་པལ་ཆེ་བར་གཅིག་མཚུངས་སུ་འབྱུང་ངོ་།

དེ་ཡང་སྤྱད་སེལ་ཆད་གྱི་སྤྱོད་སྤྱི་མཆོམས་སུ་བཙུན་པོའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཁག་མང་གྲུས་ཉི་ཤོད་མདོ་དབྱུས་
 ཁམས་གསུམ་དུ་བྱབ་ནས་ཡོད་པས་བཙུན་པོའི་གདུང་རྒྱུད་ཅིག་ངོམས་ཕྱོགས་འདིར་ཡོད་
 པར་ངོ་མཚར་རྒྱ་ཅི་མེད་མོད། ངོམས་པ་ཚྲོད་ཆང་འདི་ནི་རྒྱལ་རྒྱུད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་
 གནམ་སྤྱི་འོད་སྤང་ལས་མཆེད་པའི་སྤྱི་མཆོམས་གདུང་རྒྱུད་དང་། སོ་ཁ་བརྒྱུད་དམ་རྩེ་ཆོན་
 བརྒྱུད་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་“ཐང་ལྷ་ཡར་བཞུད་ལྷ་ཡིས་ཁུ་བ་བྱས། བྱང་གི་ཕྱོགས་སུ་

རྒྱལ་སྒོན་ཚན་གཅིག་ཆགས།། ཟེར་བ་ལྷར་བྱང་གི་རྩེ་ཚན་གྱི་སོ་ཁ་ཆེན་པོ་འདི་ལས་
 འཕྲོས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་འདི་རྩུང་ཟད་ཁ་གསལ་དུ་གཏོང་དགོས་ཏེ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་
 དགའ་སྟོན་༤༩༤ལས། “གཉིས་པ་ཁྲི་ལྗེ་མདོ་ཁམས་བྱོན་ཏེ་ཙོང་ཁ་ཡུལ་ཆེན་བཙེ་བརྒྱད་
 སོགས་མདོ་སྤང་པལ་ཆེར་ལ་མངའ་མཛད་པས་སྤང་དུ་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལྷན་ཅན་ཆགས་ཞེས་
 གྲགས་ཤིང་། སྤུན་ཕྱ་དོན་ཆེན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱལ་རྒྱུད་བྱང་”ཞེས་པ་ལྷར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་
 རབས་ལོ་རྒྱུས་པལ་མོ་ཆེར་གཅིག་མཚུངས་སུ་བཤད་པ་ལས་ཁྲི་ལྗེའི་རྒྱུད་བར་ཁམས་འདིར་
 ཡོད་པའི་སྒྲོས་ཅན་ཡང་མ་བྱུང་ངོ་། འོན་ཀྱང་གོང་དུ་བྲངས་པ་བཞིན་ཐོང་ཆང་ལོ་རྒྱུས་
 ལས་ངོམས་རྩེའི་བྱང་རབས་བཤད་པ་མདོར་ཚུར་བསྟུས་ན། ལྷ་སྤྲུལ་དར་མ་འུ་དུམ་བཙན་
 གྱི་སྤྲུལ་གནམ་ལྗེ་འོད་སྤང་དང་། འོད་སྤང་དང་ཅོག་རོ་བཟའ་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲུལ་
 མངའ་བདག་དཔལ་འཁོར་བཙན། དཔལ་འཁོར་བཙན་ལ་བཙུན་མོ་མཆིམས་བཟའ་བཙུན་
 བེ་དང་སྤྲ་ནམ་བཟའ་ལེགས་བཙུན་གཉིས་ལས། སྤྲ་མ་ལ་ཁྲི་བཀྲ་ཤིས་བཅེགས་པ་དང་བྱི་མ་
 ལ་སྦྱིད་ལྗེ་ཉི་མ་མགོན་འཕྲུངས། ཁྲི་བཀྲ་སྤྲུལ་བཟེགས་པ་དང་ཅོག་རོ་བཟའ་མགོན་གཉིས་ལ་
 དཔལ་ལྗེ་དང་། འོད་ལྗེ་སྦྱིད་ལྗེ་སྤྲུལ་གྱི་ལྗེ་གསུམ་དུ་གྲགས་པ་བྱུང་། འབྲིང་བ་འོད་ལྗེ་ལ་
 བ་བ་དེ་མེ་དང་། ཁྲི་ལྗེ་ཉག་ལྗེ་ཁྲི་ཆུང་བཅས་བཞི་བྱུང་ཞིང་། གཉིས་པ་ཁྲི་ལྗེ་ལ་ཡང་ལྷ་
 རྒྱལ་བ་དང་། ཐོང་སྒོམ་ར། སྤུན་ཕྱ་དོན་ཆེན་པ་དང་གསུམ་བྱང་བ་ཡིན་ལ། ཆེ་བ་ལྷ་རྒྱལ་
 བའི་རྒྱུད་ནི་བྱང་སྟོད་གོང་བུ་སྤྲ་ཡི་རྒྱལ་པོ་དང་། འབྲིང་བ་ཐོང་སྒོམ་རའི་རྒྱུད་ནི་བར་
 ཁམས་ངོམས་རྩེ་རྒྱལ་པོ་དང་། ཆུང་བ་སྤུན་ཕྱ་དོན་ཆེན་པའི་རྒྱུད་ལས་ཙོང་ཁའི་རྒྱལ་རྒྱུད་
 རྣམས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ།

ད་ནི་དེ་དག་གི་གནད་འགག་ཡོད་ཆད་ནི་སྤང་གྱི་ལྗེ་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་འབྲིང་བ་འོད་
 ལྗེའི་སྤྲུལ་གཉིས་པ་ཁྲི་ལྗེ་ལ་སྤྲུལ་དུ་ཡོད་པ་དང་། དེའི་གདུང་རྒྱུད་ལ་ཙོང་ཁའི་རྒྱལ་པོ་ཁོ་
 བས་བྱུང་མ་བྱུང་ལ་ཐུག་འདུག་པས་དེ་བཤད་ན། “ཁྲི་ལྗེའི་རྒྱུད་ཤར་ཙོང་ཁའི་རྒྱལ་པོ་སྤུན་
 ཕྱ་དོན་ཆེན་ལ་སོགས་པ་མདོ་སྤང་གྱི་རྒྱལ་རྒྱུད་བྱང་”ཞེས་པ་ནི་ཁྲི་ལྗེ་ལ་སྤྲུལ་སྤུན་ཕྱ་དོན་
 ཆེན་པ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པར་སྟོན་པ་ལས་དེ་མིན་ནམ་གཅོད་ཡོངས་གཅོད་གང་ཡང་མེད་
 པའི་ཆོག་སྦྱི་ཅན་དུ་གནས། རྩེ་ཆོས་འབྱུང་རྒྱས་པ་༩༥ལས། “ཁྲི་ལྗེ་འོད་ཀྱི་སྤྲུལ་ལྷ་རྒྱལ་
 བ། དེའི་སྤྲུལ་དར་ལྗེ། དེའི་སྤྲུལ་དར་མ་ལྗེ་སྤྲུལ་སྟོད་གོང་བུ་སྤྲའི་རྒྱལ་པོ་འོ་”ཞེས་བཤད་
 ཅིང་། ཆོས་འབྱུང་འདི་ནི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུང་ཤོས་དང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་སོགས་ཕྱིས་ཀྱི་རྒྱལ་

རབས་ཚོས་འབྱུང་པལ་གྱིས་ཚད་མར་བཟུས་ནས་གཞི་འཛིན་ས་བྱས་འདུག་པས། དེས་ན་
 བློ་མེ་ལ་སྤྲོད་ཐུག་པ་དོན་ཆེན་པ་གཅིག་ཕྱར་མེན་པར་དེ་ལ་སྤྲོད་པ་ལྟར་བ་ཟེར་བ་ཞིག་
 ཡོད་པ་དང་དེའི་སྤྲོད་པ་ལྟར་སྤྲོད་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པར་མ་འདོད་ན་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་
 པར་འགྱུར་ཞིང་། རྒྱ་མཚན་དེས་ཐོང་ཚད་གི་ལོ་རྒྱུས་ལ་གཡོ་མེད་གསེར་གྱི་ལྷན་པོ་དང་
 མཚུངས་པའི་གཞི་འཛིན་ས་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། བློ་མེ་ལ་སྤྲོད་པ་རང་ལས་མེད་
 པར་རྒྱལ་རབས་ཚོས་འབྱུང་གང་དུ་ཡང་མ་བཤད་པ་མ་ཟད། རྒྱུ་ཚོས་འབྱུང་དང་ཐོང་
 ཚད་ལོ་རྒྱུས་སོགས་ལས་དུ་མར་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་ཡོད་ཀྱང་ཚོགས་པས་ན། ཙོང་ཁའི་རྒྱལ་
 རྒྱུད་ཀྱི་ཁྱེད་པ་འདེད་ཡུལ་མེད་པའི་སེམས་ཁྲུལ་དེ་འདྲ་དགོས་དོན་མེད་དེ། དཔེར་ན། རྒྱུད་
 མངའ་རིས་སྒྲོར་གསུམ་ནས་མང་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་རྒྱུད་སྤྱི་ལོ་ཉི་མ་མགོན་ལ་ཐུག་ཀྱང་། དེས་
 ཞང་ཞུང་ཡ་ཅེའི་རྒྱལ་རྒྱུད་དང་། ཟངས་དཀར་སྒོ་གསུམ་དང་། སུ་རངས་རྒྱལ་རྒྱུད་སོགས་
 ཀྱི་ཁྱེད་པ་འདེད་ཡུལ་མེད་པར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ།

རྒྱ་ཡི་ཡིག་ཚང་ནམས་སུ་དང་པོ་བློ་མེའི་རྒྱུད་པ་བྱོན་ཚུལ་ནས་མཚན་ཐོག་དོན་དང་། བར་
 དུ་མདོ་སྨད་དུ་དེའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཚུལ་ནས་མཐར་ཐུང་གིས་པམ་པར་བྱས་ནས་མཐུག་
 བསྐྱེད་བའི་བར་བཀོད་ཡོད་འདུག་ལ། དེའི་སྒྲོར་ཞིག་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་ལོ་བའི་གཏམ་
 ༡༡༧༥ བྱུངས་པ་ལྟར་ན། ཕྱི་ལོ་༡༠༡༥ ལོར་མདོ་སྨད་ཀྱི་ཚོང་པ་ཞིག་གིས་བོད་བྱང་ཕྱོགས་
 ནས་བྱི་གནམ་མེ་བོ་བྱ་བའི་བྱ་ཆུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་བྱས་པ་ཞིག་བྲིང་འོང་སྟེ་བཙན་པོར་
 བཀུར་ནས་ཙོང་ཁའི་རྒྱལ་རབས་བཙུགས་པར་བཤད། དེ་ལྟར་དུ་ཚེས་ཆོ་དོན་དངོས་ཀྱི་ལོ་
 རྒྱུས་འདི་འདྲ་ཞིག་རྟེན་ཐུབ་སྟེ། འོད་སྤང་འབྱུངས་ལོ་ནི་མཁས་པ་མང་ཆེ་བས་ཕྱི་ལོ་༥༤༠
 ནང་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་། རྒྱ་ཡི་ཡིག་ཚང་ལས་ཙོང་ཁ་རྒྱལ་པོ་དེ་ཕྱི་ལོ་༡༠༠༣ ལོར་
 རྟེན་པར་བཤད་པས་ན། དེ་ལྟར་མི་ལོ་༡༤༠ ཅམ་གྱི་རིང་འོད་སྤང་ནས་བློ་མེའི་བར་མི་
 ཐོག་བཞི་བྱུང་ལ། ཆ་སྟོམས་ཡབ་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུའི་སྐབས་སུ་སྤྲོད་པ་རྒྱུན་པར་ཆ་
 བཞག་ན། བློ་མེ་རྟེན་པོ་ཕྱི་ལོ་༡༤༠ ནང་ཡིན་དགོས་ཤིང་། དེ་ནས་ཚེས་པའི་མི་ལོ་ལྔ་
 བཅུ་མ་ཟེན་ཅམ་གྱི་རྟེན་པོ་ཕྱི་ལོ་༡༠༠༣ ལོར་རྟེན་པའི་ཙོང་ཁའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ནི་བློ་མེ་མེན་
 པར་བློ་མེའི་སྤྲོད་པ་ལྟར་ཐོན་ཆེན་པ་ཡིན་པར་སྤྲོད་པར་འདོད་དོ།

དེ་ཡང་བོད་བསེལ་བུའི་སྐབས་ཀྱི་བཅན་པོའི་གདུང་རབས་ཅི་མཁན་ལུ་དུ་བྱུང་བ་
 ཀུན་ཐོག་རིག་འཛིན་ཆོད་བང་ནོར་བུ་ཡིན་པར་གྲགས་ཤིང་། ཁོང་གི་བཅན་པོའི་གདུང་
 རབས་ཆོག་ཉུང་དོན་གསལ་ཡིད་ཀྱི་མེ་ལོང་༥༧ལྟར་ན། འོད་སྤང་འབྲུངས་ལོ་༡༩༩༢ ལོར་
 ཡིན་པ་དང་། དེའི་སྐབས་དཔལ་འཁོར་བཅན་འབྲུངས་ལོ་༡༩༩༥ ལོར་ཡིན་པར་བཞེད་པས་
 ཡབ་དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་ལ་སྐས་བསྐྱུན་པར་བྱུང་བའི་མཁས་པའི་དགའ་ལྷོན་ལྟར་ན་
 དཔལ་འཁོར་བཅན་དགུང་ལོ་༣༡ ཐོག་ལྷག་ཅི་གཉགས་ཀྱིས་བཀོངས་པར་བཤད་པས།
 ཁོང་གི་སྐས་གཉིས་པོ་ཡང་དེ་ཡི་ལྷ་རོལ་ནས་འབྲུངས་ཟེན་པར་ངེས་ལ། དེ་བཞིན་ཅིས་པས་
 ཡབ་རྣམས་ཆ་སྒྲིམས་དགུང་ལོ་ལྷུ་མ་ཅུ་ནས་སྐྱུན་པར་བྱས་པ་འདི་རིང་མ་དྲགས་ན་
 བྱང་དྲགས་མེད་པར་ཤེས་བྱུང་བས། སྐར་ཡང་གོང་གི་ངོམས་པ་ལྗོངས་ཆང་གི་རྩ་བའི་དམ་
 བཅའ་ལ་ངེས་པ་རྩེ་བརྟན་དུ་བྱས་སོ།

རྩ་བའི་བོད་བསེལ་བུའི་སྐབས་དེར་བཅན་པོའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ལ་སོ་ལ་བརྒྱད་དང་བཞི་སོགས་
 ཅི་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་བྱུང་བ་དང་། བརྒྱད་འདོད་མཁན་ལ་ཡང་བརྒྱད་པོ་གང་ཡིན་བཟང་
 ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་བྱུང་བ་ཡང་གཞན་དུ་བཤད་ཅིང་། ངོམས་པ་ལྗོངས་ཆང་གི་གདུང་རྒྱུད་
 ལ་ཡང་འདོད་ཚུལ་བཞི་དང་ནང་གསེས་ཕྱེ་བའི་བརྒྱད་ཅུ་ལྟར་སྤང་སྤེ། ལྷ་བཅན་པོའི་
 གདུང་རྒྱུད་དང་། རྒྱུང་སྤྱོད་གཟིགས་ཀྱི་གདུང་རྒྱུད། ས་སྐྱའི་དཔོན་ཆེན་རྒྱལ་བ་བཟང་པོའི་
 གདུང་རྒྱུད། རྒྱ་ནག་གི་བྱ་རྒྱུད་ལུས་བདེ་པོ་ཞིག་གི་རྒྱུད་ཡིན་པར་འདོད་པ་བཅས་ལྷགས་
 མི་འདྲ་བ་བཞི་བྱུང་འདུག་ཅིང་། བཅན་པོའི་གདུང་རྒྱུད་དུ་འདོད་མཁན་འགའ་ཞིག་ནས་
 མངའ་རིས་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཅིག་ཡས་ལ་བརྒྱུད་པའི་རྒྱུད་ཡིན་ཟེར། དེ་ལྟར་ན་ཁྱི་
 ལྷའི་རྒྱུད་མིན་པར་ཁྱི་བཀྱིས་བཞེགས་པའི་གཙུང་པོ་སྐྱེད་ལྷེ་ཉི་མ་མགོན་གྱི་རྒྱུད་དུ་འདོད་
 དགོས་སོ། རྒྱུང་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་འདོད་མཁན་ལ་ཡང་སྤེ་གདོང་གོང་མའི་སྤྱང་དུ་བརྒྱུད་པའི་
 རྒྱུད་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། འགའ་ཞིག་ནས་རྒྱ་ནག་གི་བྱ་རྒྱུད་གཅིག་གི་རྒྱུད་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་སྤང་
 དུ་བྱ་རྒྱུད་ལ་ཨ་ལུ་ཞེས་འབོད་པས་སོ་བཟེར་བ་སོགས་འདོད་ཚུལ་སྤྱོད་ཆོགས་ཡོད་པར་ལྗོངས་
 ཆང་ལོ་རྒྱུས་དང་། མཁས་བྱུང་ཆགས་མེད་པའི་རང་རྣམ། གནམ་ཆོས་མི་འགྱུར་དོན་རྩེའི་
 རྣམ་ཐར་བཅས་སུ་དེ་དག་ཕྱོགས་ལྷེ་མར་བྱས་ནས་བཀག་པ་ལས་ཤེས་སོ།

ཀྱི་ཚང་ཚོས་འབྱུང་ལས། “ངོམས་བྱ་བུལ་བ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་ནི། མདོ་ཁམས་ངོམས་
 གྱི་ཡུལ་དུ་སྟོན་པའི་རྒྱུད་ལས། དཔོན་ཆེན་རྒྱལ་བཟང་སོགས། ས་སྐྱ་པའི་ཕྱིན་
 ལས་འཛིན་ཞིང་། དུ་དབེན་ཤའི་ལས་ཀ་རིམ་པར་བཟུང་བའི་རྒྱུད་ནང་པ་རྒྱལ་བཟང་ཞེས་
 གྲགས་པའི་སྐས་ཏེ”ཞེས་གསུངས། འདི་ལ་གོ་བ་ལེན་ཕྱོགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་དེ།
 ངོམས་སྟོན་པའི་རྒྱུད་ལས་ས་སྐྱ་པའི་འཕྲིན་ལས་འཛིན་པའི་དཔོན་ཆེན་རྒྱལ་བ་
 བཟང་པོ་ནི། ཡང་ན་ས་སྐྱའི་དཔོན་ཆེན་ཉེར་གཅིག་ནང་ཐེངས་གཉིས་བཞུགས་ནས་བྱས་
 པའི་དབུས་གཙང་གི་དཔོན་ཆེན་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། ཡང་ན་སྟོན་པའི་གྲགས་
 ནག་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མདོ་སྟོན་པའི་དཔོན་ཆེན་བྱས་ཚུལ་སྟོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལས་
 གསལ་བ་ལྟར་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་ནི་དེའི་མིང་ཡིན་དགོས་ཏེ། སྐབས་དེར་བོད་ཆོས་ཁ་གསུམ་
 ལ་དཔོན་ཆེན་གསུམ་ལས་མེད་པས་སོ། ས་སྐྱའི་དཔོན་ཆེན་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་ནི་དགེ་བཤེས་
 རིན་ཆེན་བཙུན་གྱི་རྒྱུད་པ་ཡིན་པར་སྒྲངས་ཀྱི་པོ་ཏི་བས་རྩ་༢༡༢ལས་བཤད་ཅིང་། ས་སྐྱའི་
 ཡུས་པོ་ཆེའི་མི་གསུམ་གྲགས་པའི་ནང་ཆོན་དགེ་བཤེས་ཆེན་པོ་ནི་མདོ་སྟོན་ཅིང་ཁའི་ཡུལ་
 ན་སྐད་གསར་པ་དང་། བྱག་རོང་པ། རུ་ཀུ་མེར་བྱ་བའི་ཡུལ་ཁམས་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་བདག་
 པོ་ཡིན་པར་རྒྱ་བོད་ཡིག་ཆ་དང་༢༠༠ལས་བཤད་དོ། ཕྱི་མ་ལྟར་ན་ས་སྐྱ་པའི་འཕྲིན་ལས་
 འཛིན་པ་ཞེས་པའི་དོན་ནི། རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་མདོ་ཁམས་ཀྱི་དཔོན་ཆེན་དུ་ས་སྐྱ་པས་བསྐྱོས་
 པའི་དོན་ཏེ། ས་སྐྱ་པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་འཛིན་པ་ལ་གོ་དགོས་ཀྱི་ས་སྐྱའི་ཆོས་
 ལུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་འཛིན་པའི་དོན་མིན་སྟེ། འདི་ནི་གོང་དུ་བྲངས་པའི་སྟོན་པའི་ལོ་
 རྒྱུས་ལས་“མདོ་ཁམས་སྐང་གི་སྤྱི་དཔོན་དུ་རྒྱ་ནག་(ཨག་པོ)རྒྱལ་པོས་བསྐྱོས་པ་ཡིན”ཞེས་པ་
 དང་དོན་འདྲ་སྟེ། སྐབས་དེ་ནི་རྒྱ་ནག་སོག་པོས་དབང་བསྐྱར་དུས་ཡིན་པས་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་
 པོས་བསྐྱོས་པ་དང་ས་སྐྱས་བསྐྱོས་པ་མི་འགལ་བ་ནི། རྒྱ་བོད་ཡིག་ཆ་དང་ཆེན་མོ་ལས་“ཆོས་
 ཁ་རེ་རེ་ལ། དཔོན་ཆེན་རེ་རེ། རྒྱལ་པོ་ཡིན་མཚན་བཀའ་གྲོས་སུ་བསྐྱུན་ནས་བསྐྱོས་མཛད་
 འདུག”ཅེས་བཤད་པ་ལྟར་ན།

ད་དུང་གོང་དུ་བྲངས་པ་ལྟར་སྟོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལས་སྟོན་པའི་སྐས་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཀྱི་
 རྒྱུད་དབུས་ན་ཡོད་ཅིང་། ལ་ཕྱི་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་ཟེར་བའི་གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་གཅིག་
 དང་། མངའ་རིས་རྒྱལ་པོ་དང་སྟོན་པའི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་ཀའི་ལས་ཀ་བཟུང་བའི་དུ་ཕན་
 ཞལ་དགོན་མཚོག་བཟང་པོ་ཟེར་བ་གཅིག་ཀྱང་བྱུང་ལུགས་བཤད། དུ་ཕན་ཞལ་དགོན་

མཆོག་བཟང་པོའི་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་དཔལ་མ་མཐོང་ཡང་གུ་གེ་དང་ཡ་ཙེའི་རྒྱལ་རབས་ཁག་
 ནང་གསལ་ཡོད་དམ་སྟུམ། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ལ་ཕྱི་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆོན་ནི། འབྲི་གུང་
 གདན་རབས་གསེར་ཤིང་། ༡༣ ལས་བཤད་པ་ལྟར་ན། ལ་ཕྱི་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆོན་ནི་རྩེ་
 ཙོང་ཁ་པ་དང་གདན་གཅིག་པའི་མགོན་པོ་འབྲི་གུང་པའི་སློབ་མ་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་།
 འབྲུངས་ལུལ་ནི་མདོ་སྤང་རྒྱ་ནག་དང་ཉེ་བའི་སར། སྤོའི་ཤར་རོང་ཁང་གསར་བྱ་བ་ན།
 སྤྱག་པོ་གདོང་གི་རུས་སུ་རྒྱ་བྱི་ལ་འབྲུངས་པ་དང་། ཡབ་མེས་བོན་པོར་སོང་བས་དགུང་ལོ་
 བརྒྱད་དགུ་བར་བོན་ལྷགས་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད། དགུང་ལོ་བརྒྱ་དགུ་ཙམ་ལ་ཁུ་བོ་དུ་ཕན་
 ཤའི་ཞབས་ཕྱི་བྱས་ནས་དབུས་སུ་བྱོན། དུ་ཕན་ཤ་དང་འབྲི་གུང་པ་ཁ་མཆུ་ཤོར་སྟབས་སྤར་
 འདུམ་སྒྲིག་ཆེད་བྱ་གཏའ་ལ་འབྲི་གུང་དུ་བཞུད། སློམ་པའི་ཐུགས་ལ་བཏགས་པས་གཟིམ་
 དཔོན་དང་ལོ་གསུམ་ཙམ་འབྲི་གུང་གི་དཔོན་སྐུ་ཡང་མཛད། ཀུན་གྱིས་བཀུར་ཞིང་མི་ཆོས་
 ཕུན་སུམ་ཆོགས་ཀྱང་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་རབ་དུ་འབྱུང་བར་བཞེད་ནས། འཇིག་རྟེན་
 གྱི་ལྷགས་སྦྱོང་བ་ཀུན་གྱིས་བཤོལ་ཀྱང་མ་ཉན་པར་དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་རབ་དུ་བྱུང་ནས་
 བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་མཆོན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆོན་དུ་གསོལ། འབྲི་གུང་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་
 མཆེད་དང་། ཀུམ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ། ས་སྐུ་པ་ཆེན་པོ། ཐེག་ཆེན་ཆོས་རྩེ་སོགས་ཡོངས་
 འཛིན་བརྒྱ་ཕྱག་ཙམ་ལས་བྱུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་དབང་ཆོས་མ་ལུས་པ་གསན་ནས། ལ་ཕྱི་
 དཔལ་གྱི་རྒྱ་དབར་དུ་ལོ་སུམ་རྒྱ་ཙམ་གཅིག་དང་། སྤམ་པོར་ལོ་བརྒྱད་བཞུགས་ནས་རིམ་
 གཉིས་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་དུས་འདྲའ་བར་མཛད། མཆོན་ཡང་བྱུབ་ཐོབ་ལ་ཕྱི་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་
 གྲགས། མཐར་སློམ་དུ་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་དབང་ཐོབ་ཅིང་དགུང་ལོ་དུག་རྒྱ་རེ་དུག་གི་
 བར་བཞུགས་པར་བཤད་དོ།

འབྲི་གུང་གདན་རབས་ལས་ལ་ཕྱི་བ་འདི་ཤར་ཕྱོགས་རྒྱ་དང་ཉེ་བའི་སར་སྤྱག་པོ་ཐོང་རྒྱད་
 ཀྱི་བོན་དུ་བཤད་པ་དང་། ཐོང་ཆང་ལོ་རྒྱུས་ལས་ཆབ་མདོའི་དགོན་གྱི་བདག་པོ་རྒྱ་དབར་
 སྤོང་དཔོན་ལྷེ་པ་བཤད་པ་ན། བོན་པོ་མཐུ་རུས་དང་ཕན་པ་རྟུང་པ་ཞེས་པོ་གཅིག་ཡོད་པས་
 བོང་བྱ་རྣ་ཡ་མེད་པ་གཅིག་ཞོན་ཏེ་རྒྱ་ནག་དུ་བྱོན་ནས། རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོའི་མཛེན་དཔལ་
 བས་ལུང་ལས་ཀ་གནང་ནས་སྤོང་དཔོན་དུ་བསྐོས། དེའི་མི་རྒྱུད་གྱིས་བྱམས་སེམས་པའི་
 སྤྱིན་བདག་བྱས། དགོན་པ་ལུས་ནས་ཆབ་མདོའི་དགོན་བཏབ་པས། ཆབ་མདོའི་དགོན་
 བདག་ལྷེ་དགོན་གྱི་ཐོབ་ཆ་ཡོད་པ་དང་། ལྷེ་པ་དེ་དང་ལྷ་མོ་ཞིག་ནས་ངོམས་པ་ཐོང་ཆང་

དང་གཉེན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་ལྟགས་བཤད་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཀྱང་མེད་དམ་སྟེ། དེ་ལ་
 སོགས་པ་ནི་འདིར་དབྱེད་གཞིའི་ས་བོན་ཚུལ་དུ་བཀོད་པ་ཡིན་ལ། རྩལ་གོང་འོག་གི་རྣམ་
 ཐར་ཁག་ལས་དྲངས་པའི་ལུང་དེ་དག་ལ་བཞུགས་ན། དམ་པ་དེ་རྣམས་དང་ཚྱོད་ཚང་གཉིས་
 བར་གཉེན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཏན་ཏན་ཡོད་འདྲ་ཡང་ཤ་དང་རུས་པ་གང་གི་འབྲེལ་ཡིན་
 མིན་སོགས་དབྱེད་རྒྱ་མང་དུ་འདུག་ཅིང་། གོང་དྲངས་ཚྱོད་ཚང་ལོ་རྒྱུས་ལས་“དབྱུས་ན་པ་
 སྤྱན་ཡོད་པ་ནི། མཁའ་སྤྱོད་པ་བྱོན་དུས་པ་སྤྱན་རྣམས་ལ་འབྲེལ་བྱས་རབས་དང་། སྐམ་པོ་
 པས་ཀྱང་ཁང་པོ་གྲུབ་ཐོབ་ལ་སྤྱི་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆོན་ཟེར་བ་དབྱུས་ན་བཞུགས་པ་ལ་
 བྲིད་ཞུས། དུགས་ལ་སྐམ་པོ་ན་གཟེམ་ཁང་གཅིག་མཛད་ནས་ལོ་དུག་མཆོམས་ལ་བཞུགས་
 རབས་རྣམ་ཐར་ནང་ན་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ”ཞེས་པ་ལ་དཔག་ན་གལ་སྲིད་རྣམ་ཐར་དེ་
 དག་ཐོབ་པ་ཡིན་ན་ལ་སྤྱི་བ་དང་རྒྱལ་བཟང་བ་དང་ལམ་ཤ་དགོན་མཆོག་བཟང་པོ་སོགས་
 དང་ཚྱོད་ཚང་གི་འབྲེལ་བ་དེ་གསལ་པོ་ཆགས་སྤུབ་པ་འདུག་གོ།

ངོམས་པ་ཚྱོད་ཚང་འདིའི་གདུང་རྒྱུད་ལ་བཤད་སྟེ་མང་ཞིག་འདུག་ཀྱང་། ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 བཤད་སྟེལ་མཐུན་པ་གཅིག་ནི་ངོམས་པ་ཚྱོད་ཚང་འདི་མདོ་ཁམས་ཀྱི་དཔོན་ཆེན་བྱས་
 ལྟགས་དང་། ས་སྐྱ་དང་ཡོན་དང་མིང་སོགས་ལས་གོ་མིང་དང་ཆེ་བསྟོད་མང་པོ་ཐོབ་
 ལྟགས་དང་། ངོམས་རྗེ་ཁྱི་དམར་མ་ཞེས་གྲགས་པ་སྟོབས་འབྱོར་མངའ་ཐང་རྒྱས་ལྟགས་
 བཤད་པ་ནི་གཅིག་མཐུན་ཉུར་སྤང་། རྩལ་གོང་འོག་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ཁག་མ་ཐོབ་ཀྱང་།
 གོང་དྲངས་ཚྱོད་ཚང་ལོ་རྒྱུས་ལས་“འོ་ན་བོད་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་ཡིན་ཟེར་བ་རྣམ་ཐར་ན་ནི་
 མི་གསལ་བ་འདི་གང་ལས་ཐོས་ཤེ་ན། འདི་ནི་ཐུར་ནས་གདུང་རྒྱུད་སྤང་མེད་ཡིན་པར་
 འདུག་པ་བདག་གིས་ཐོས་ལྟགས་ནི། ཨ་རུ་ཐུགས་འཆང་པ་སྒྲ་དབང་གྲགས་དེས་་་་ལུ་གུ་ཁྱི་
 སྲོང་ཐེང་བཅོན་གྱི་གདུང་རྒྱུད་ཡིན་”ཞེས་པ་ལས་རྣམ་ཐར་དེ་དག་ནང་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གདུང་
 རྒྱུད་ཡིན་ལྟགས་འཁོད་མེད་པར་ཤེས་སྤྱབ། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཐང་ལོ་རྒྱུས་མཁས་པ་བཀྲ་ཤིས་
 ཆོ་རིང་ལགས་ནས། མདོ་ཁམས་སུ་བཅོན་པོའི་གདུང་རབས་རྗེ་ཉུར་མཆེད་ཚུལ་བཤད་པའི་
 སྐབས། དེ་ནི་མངའ་རིས་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གདུང་རྒྱུད་གཅིག་སྤྱད་དུ་བརྒྱུད་པའི་རྒྱུད་ཡིན་
 པའི་ཤོད་སྟེལ་ལ་བརྟེན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གདུང་རྒྱུད་འཕེལ་རིམ་ནང་ཡོངས་གྲགས་སུ་མ་
 འཁོད་པ་ཡིན་པའི་དགོངས་ཚུལ་སྟོན་འདུག།

མདོར་ན་སྐབས་དེ་དག་ཏུ་ཆབ་མདོའི་ཡུལ་གྱི་ཕལ་མོ་ཆེ་ས་སྐང་ཕྱེ་པའམ་ངོམས་པ་ཕྱོང་
 ཚང་གིས་དབང་བསྐྱར་ཞིང་། ཕྱོང་སྦྱོན་པ་དང་གྲགས་ནས་གི་སྐབས་སུ་ས་རྟོར་གཉིས་ནས་
 ལས་ཀ་སྒྲངས་ཏེ་མདོ་ཁམས་ཀྱི་དཔོན་ཆེན་བྱས་པ་དང་། རྩུང་གོང་འོག་གི་སྐབས་སུ་རྩུ་
 རྟོར་གྱི་དབུ་སྒྲར་ཕེབས་ནས་ཐོབ་དང་ཐམ་ཁ་སྒྲངས་པ་དང་། ཕྱེ་པ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་
 དང་ལྷ་མོད་རྒྱལ་དང་མགོན་པོ་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དམག་ཇག་གི་ལས་ལ་ཆར་བཙོན་
 པ་དང་། ལ་རྒྱལ་དབང་ཀམ་པ་དང་ཏཱ་འི་སི་ཏུ་དང་མཁས་བྱུང་ཆགས་མེད་པ་སོགས་སྦྱོས་
 ཆེན་མང་པོ་ཞིག་གི་སྐྱེ་སྤང་མང་པོ་ཞིག་གཏུང་རྒྱུད་འདི་ལ་ཕེབས་པ་དང་། སྐབས་དེ་དག་
 ཏུ་དགོན་འདེབས་རྟེན་བཞེངས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་གཙུག་པོ་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་ལ་གཞོལ་ཆེ་བ་
 བྱུང་འདུག་པ་བཅས་དུས་རབས་དེའི་ཆབ་མདོའི་རྒྱ་ཁྱོན་དང་གནས་སྤངས་རེ་ཞིག་དེ་ཙམ་
 གྱིས་རྫོགས་པར་བྱས་སོ།

གསུམ་གཙང་དུས་ཀྱི་བར་ཁམས་བེ་རི་རྒྱལ་པོ།

གཙང་རྟོད་རྒྱལ་པོའི་དུས་སྐབས་སུ་ཆབ་མདོའི་གནས་སྤངས་བཤད་པ་ལ་ཐོག་མར་གནད་
 འདི་ཤེས་དགོས་ཏེ། སྐབས་དེར་ཆབ་མདོ་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ་ནས་མི་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ་
 སོང་ཟེན་ཅིང་། ཆབ་མདོའི་འདུ་ར་སྒྲ་ལུ་ཁོངས་སུ་ཕྱེ་དུད་མི་ཉུང་བ་ཞིག་མ་ཐོས་རང་
 འདུས་ཀྱིས་ཡོད་མོད། དེ་གཅིག་ཕུས་སྐབས་དེའི་ཆབ་མདོའི་གནས་སྤངས་དང་མངའ་
 ཁོངས་རྒྱ་ཁྱོན་རྣམས་མཚོན་མི་བྱུང་སྐྱམ། རྒྱ་མཚན་ནི་སྐབས་དེར་བེ་རི་རྒྱལ་པོས་མདོ་
 ཁམས་ཕལ་ཆར་ལ་དབང་བསྐྱར་ཞིང་། ཆབ་མདོ་དང་རི་ཆེ་གཉིས་ནི་བེ་རིའི་དམག་གི་
 རྟོགས་ཤུགས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ལྟ་བུར་གནས་ལ། དེ་ནས་མི་ལོ་སུམ་བརྒྱ་བཟུལ་བའི་དུས་
 ཡུན་རིང་བེ་རི་ནི་ཆབ་མདོའི་མངའ་ཁོངས་ཀྱི་ཡུང་པ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ཏུ་སྦྱར་པས་ན། བེ་
 རིའི་ལོ་རྒྱུས་ནི་ཆབ་མདོའི་སྐབས་འདིར་མ་བཤད་ན་གཞན་གང་དུ་བཤད་དེ་ངེས་པར་
 སྐབས་སུ་བབ་པ་མ་ཟད། དེ་འདྲའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟེན་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་བ་དེས་བེ་
 རིའི་མངའ་ཁོངས་འཕོ་འགྱུར་གྱི་གནད་དོན་ནི་ཆབ་མདོའི་གནས་སྤངས་འཕོ་འགྱུར་གྱི་
 དུས་མཚམས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་ཁས་མི་ལེན་ཐབས་མེད་རེད། སྦྱར་བེ་རི་ལ་རྟོད་སྦྱང་བར་
 གསུམ་དང་བེ་རི་སྤྱོད་གསུམ་སོགས་རུས་ལ་བེ་རི་བྱས་པ་དང་། ཡུལ་ལ་བེ་རི་བྱས་པ། ཕྱེ་

ལ་བེ་རི་བྱས་པ་ཅི་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་བེ་རི་མིང་ཐོབ་པ་ནི་བོད་མདོ་དབྱས་ཁམས་གསུམ་
 དུ་གནས་གྱི་སྐར་མ་ལྟར་བྱུང་ནས་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་བཤད་པའི་བེ་རི་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
 ཐོག་བེ་རི་རྒྱལ་པོ་དོན་ཡོད་ཅེས་གྲགས་པ་དེའི་གདུང་རྒྱུད་ལྷ་ཕྱི་རྣམས་ཡིན། དེ་ནི་བེ་རི་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་ཆེས་སྟོབས་འབྱོར་དང་གདུམ་དྲག་ཆེ་ལ་མངའ་ཁོངས་ཀྱང་ཆེ་
 ཞིང་། བཟང་གྲགས་ངན་གྲགས་རི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་རུང་གང་ལྟར་མིང་གྲགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་
 ཞིག་ཡིན་ནོ།

ལར་ནས་ཆབ་མདོའི་མི་རྣམས་པལ་ཆེར་ནི་བེ་རི་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་དོགས་པ་ཙམ་ཡང་
 མེད་པས་རྟོགས་དཀའ་བའི་གནད་ཅིག་ཏུ་མི་ཆོར་རུང་། བེ་རི་དང་རྒྱུད་ཐག་རིང་བའི་
 དབྱས་གཙང་དང་ཨ་མདོའི་མི་རྣམས་ལ་ཡུལ་གྱི་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བས་བཤད་སྟོལ་འདྲ་
 མིན་བྱུང་སྤང་སྟེ། ཞུ་སྐབ་པའི་བཟོ་བཅས་མ་བྱས་སྟོན་གྱི་སྤྱི་དོན་རྒྱལ་རབས་སུ་དེ་འདྲའི་
 བེ་རི་ནི་རྟེ་རྟེར་བེ་རི་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་། དེ་རྗེས་ཁྱི་བྱང་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱས་སྟོན་བྱས་
 པ་ལས་འདན་མ་ཁྱུ་ཆེན་གྱི་གསུང་ལས་ངེས་པ་རྟེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་མདོ་སྟོད་ལྗན་ཆོས་
 འཁོར་བེ་རི་དཔོན་དོན་ཡོད་ཅེས་བཤད་པ་དང་། དེང་སང་བོད་ནང་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་བར་ཅུང་
 སྐད་གྲགས་ཡོད་པ་རྒྱལ་མོ་འབྲུག་པས་ཀྱང་དེ་འདྲའི་བེ་རི་ནི་དེང་དཀར་མཛེས་རྫོང་
 ཁོངས་སྡེ་དགེ་དང་འབྲེས་མཚམས་ཉག་རྒྱུད་རྒྱུད་ཡོད་པར་བཤད་པ་ཡང་། འོག་ཏུ་སྤྱི་
 དོན་རྒྱལ་རབས་ལུང་འབྲེན་ལྷགས་ལ་བལྟས་ན་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ས་ཁྲ་གཞི་བཟུང་
 བཤད་པར་ཤེས་ཐུབ་ཅིང་། རྒྱ་མི་ཡ་ཉན་ཀྱང་གིས་ཀྱང་ཞུ་སྐབ་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་
 ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་རྣམ་ཐར་ལོ་ནང་དེ་མཚུངས་བཤད་པ་བཅས། འོ་མཚད་ཀྱི་བཤད་པ་དེ་
 དང་དེ་འདྲ་བ་དག་གིས་ལོ་རྒྱུས་དངོས་ལ་མག་མོག་དང་རབ་རིབ་བཟོས་པར་བརྟེན་དེ་
 བས་ཀྱང་ངེས་པར་བེ་རིའི་སྒོར་དེ་བཤད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པར་སྟམ།

དང་པོ་སྐབས་དེར་བེ་རྒྱལ་དོན་ཡོད་ཀྱི་མངའ་ཐང་རྒྱ་ཁྱོན་ཐང་ནས་བཤད་ན། དཔལ་ཤོད་
 རག་ར་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱལ་རབས་༢༥༧ལས། “གཙང་རྒྱལ་རྣམས་དང་དུས་མཚུངས་སུ་ཁམས་
 ལ་བེ་རི་ཤེད་རྒྱས་ཤིང་དོན་ཡོད་རྒྱལ་དུས་སྟོད་དགེ་རྒྱས་རྩ་དཀར་ནག་ནས་སྤང་མེ་ཉག་
 ལ་ཐུག་པའི་བར་ལ་མདོ་ཁམས་སུ་མ་གཉིས་དབང་དུ་བཟུས་པས་དྲག་བཙན་པལ་ཆེར་ཀྱང་
 འདི་པའི་དབང་ཡིན་པ་ཤས་ཆེ་ལ”ཞེས་དང་། “གོང་ས་ལྷ་པ་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཙམ་བཞེས་

སྐབས་སོག་པོ་གཞུང་དུ་གནང་ཞིག་བྱུང་དུས། དེ་ནས་བོས་པ་རྣམས་ཁལ་ཁའི་ཁྲོད་སོང་བ་
 གྲེ་པན་ཚུན་ཚྩོད་པའི་སྐྱོན་གྱིས་ཚོགས་ཐུ་དཔུང་བཅས་སྒྱུགས་པས་མཚོ་ཁར་འོང་ནས། ཐུ་
 མེད་དཔོན་སློན་གྱི་ལས་སྐལ་རྫོགས་པ་དང་བཅས་བྱ་རྩོད་ལམ་ཕྱད་ཏུ་བྱས་མིང་གི་ལྷག་མར་
 བཏང་སྟེ་མཚོ་ཁའི་འབངས་རྣམས་ཀར་སོག་ཏུ་བྱ་ཅན་གྱིས་བདག་བྱས། དེ་ཞིག་མངའ་
 ཐང་ཆེ་བར་བྱུང་། ཤིང་ཕག་ལོར་བོད་དུ་འང་གཡུལ་བཤམས་ཤིང་དགེ་བསྟན་ལ་ཉམ་ཆག་
 འབྱུང་ཉེ་ལ་ཕྱ་བ་ཆེན་པོས་དབང་སྲུང་སོགས་རིམ་གྱོ་མཛད་དེ་བསྐྱོག་སྟེ་ཆོབས་སུ་མ་གྱུར།
 མར་ལམ་ཁམས་ནས་འཕྲོག་བཅོམ་བྱེད་བཞིན་བྱིན་པས་ཏུ་བྱ་ཅན་པོ་ཟེར་བ་དེ་དུས་ཡིན།
 དེ་སྐབས་བེ་རི་ཡང་དག་རྒྱ་རྒྱ་པས་འཛོམས་མ་ཐུབ་པར་ཚོགས་ཐུའི་བྱ་ཨར་ས་ལང་
 དམག་དཔོན་དུ་ཡོད་པ་དཔོན་སློན་ནང་ཞིག་གིས་གསོད་རེས་བྱས་ཞེས་སྐབས་དེར་བེ་
 རིས་སྟོད་དགེ་རྒྱས་རྩ་དཀར་ནག་ནས་སྤང་མེ་ཉག་ལ་ཐུག་གི་བར་དབང་བསྐྱར་བ་དང་།
 བོད་དབུས་གཙང་རུ་བཞི་སྐག་ནས་ས་འདར་རྩོད་འདར་བྱེད་པའི་སོག་པོ་ཚོགས་ཐུ་བྱ་ཨར་ས་
 ལང་གི་དམག་ཏུ་བྱ་ཅན་ལའང་ཡ་བོ་བཟུང་མཁན་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། ཆོས་འབྱུང་
 རོ་མཚར་རྒྱ་མཚོའི་ཁ་སྐོང་༡༤༡༡ལས། “འདི་དག་གི་སྐབས་ཚོར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས་ཆེན་
 པོ་སྤྱིར་དུ་འང་མི་བདེ་བའི་མགོ་ཟེང་བའི་སྐབས་ཏེ། ཡར་གཙང་གི་དཔུང་འཇུག་འབྲི་ཕག་
 དང་རྒྱ་མ་བའི་བདེ་གཟུར། དགེ་གཙང་སྤིང་ལོག་གཙང་སྐར་དུས་ཟེང་། སོག་པོའི་རྒྱལ་
 ཁག་ནང་འཇུག་སོག་གཙང་དམག་ཁྲེར་སོགས་དུས་འགྱུར་རིམ་པར་བྱང་ཞིང་ལྷག་པར་
 མདོ་ཁམས་འདིར་ཡང་སློབ་པར་བསོད་ནམས་སྟོབས་ཤུགས་དྲག་ལ་ཐུར་བའི་བེ་རི་བྱ་རྒྱལ་
 རོན་ཡོད་ཅེས་སྐབས་སོག་སྟོབས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བའི་དབང་དང་། ལྷན་པོའི་རྒྱལ་པོའི་
 དཔལ་ངར་ལ་འགན་པ་དེས་ལས་དབང་ཆེན་ཤུགས་ཆེན་པོས་སྤར་ཁམས་ལྡང་རྒྱལ་པོའི་
 རྒྱལ་ཁམས་ཡན་ལ་རིམ་པར་དབང་བསྐྱར་ཞིང་། འཇང་སོག་པོ་སོགས་ལའང་དམག་འཁྲེར་
 སོགས་ཁམས་ཕྱོགས་འདིར་སྤང་ཆེན་སྟོན་པའམ་སང་གི་སྤྱབ་མེད་འཕྱོ་བ་ཏུ་བྱའི་ཆུ་དྲག་
 སྤང་ཐར་འཁོད་པའི་ལུས་ཅན་མཐའ་དག་བྱ་རྒྱལ་གྱི་བྲིམས་ལས་ནམ་ཡང་འདའ་བར་མི་
 སྟོད་ཅིང་། དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་གྱི་རྒྱ་པ་(རྒྱ་ནག་ཏུ་འགྲོ་བའི་ཚོང་པ)སོགས་ཚོང་རིགས་
 ཕྱོགས་འགྲོས་རྣམས་ཀྱང་སྤར་ཁམས་བརྒྱད་འགྲོ་བ་གཤིན་རྗེའི་གོང་ཁྲེར་བཞོད་པ་ཏུ་བྱའི་
 བག་ཟོན་དགོས་པའི་སྐབས་ཞེས་དང་། ལྷ་ཐོག་གཤུང་རབས་༧༥ལས། “དཔལ་རྩལ་སྟོབས་
 ཀྱིས་ཆེ་བ་དེ་སེར་བྱ་སྤྱིད་དང་། རེབ་ཡབ་སྐས་ཀྱི་སྐུ་རིང་ལ་སྤང་རིན་ཆོག་པ་བྱང་ནས་

འབྲི་རྩ་སྤང་འདི་བཟུང་བ་ཡིན་ཅོ། དེ་སྐབས་ཤིག་ན་སྟོབས་ཆེན་བེ་རི་རྒྱལ་པོ་ཆོས་འབྲུམ་
གྱིས་འགོ་འཛུགས་ནས། བེ་རི་མི་བརྒྱ་ཉི་ལྔ་བརྒྱུ་གནས་གྱི་སྤར་མ་འབྲུ་དྲུག་མེན་པ་ཁ་ལ་
བཏབ་ཀྱང་། ལྷ་ཐོག་གི་སྤེལ་ལ་གཡས་སུ་བཞག་ནས་མཐུན་འབྲུག་བསྐྱབ་ཕྱིར་བེར་ལྷ་
གཉིས་པོ་ཉེ་བྱས་ཞེས་པ་སོགས་ལས་ཀྱང་སྐབས་དེར་བེ་རི་སྟོབས་འབྱོར་དང་མངའ་
ཐང་བཅན་དྲག་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པར་ཤེས་ཐུབ་པ་འདུག

ཁམས་ལ་བེ་རི་ཤེད་རྒྱས་ནས་སྟོད་དགེ་རྒྱས་རྩ་དཀར་ནག་དབང་དུ་བསྐྱས་པའི་ལོ་ནི་བྱི་
ལོ་༡༩༡༩ལོ་ཡིན་པ་དང་། ལྷ་ཁྲི་རྒྱལ་པོའི་དཔའ་ངར་ལ་འབྲན་པའི་དམག་གི་ཆོན་ཤུགས་
ཆེན་པོས་སྤང་འཇང་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་ཁམས་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་ལོ་ནི་བྱི་ལོ་༡༩༣༡ལོ་ཡིན་
པར་འོག་དུ་གསལ།

སྐབས་དེར་བེ་རི་རྒྱལ་པོ་ཕར་ཚུར་ཕེབས་སྐབས་སྤར་གྱི་བཀོད་པ་དང་འཁོར་ཆོགས་ཇི་
ལྟར་ཡིན་པ་ཡང་། རག་ར་རྒྱལ་རབས་༢༥༡ལས། “པ་དུས་སུ་འཕགས་པ་ལྷ་ཞལ་ལྷ་མཐོང་
བ་དོན་ལྡན་ལ་ཆ་སྤང་སྐྱེ་ལྷའི་ཞོལ་དུ་འབྱལ་ཆེན་ཕུལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཞལ་ལྷ་ཆོས་འབྱུང་དུ་
ཡོད་པ་ལྟར་ལྟར་དུས་ཕྱིན་བདག་རྟིང་ཁུངས་ཡིན་ཀྱང་”ཞེས་པ་ལྟར་དོན་ཡོད་རྒྱལ་གྱི་པ་
དུས་ཉེ་བྱི་ལོ་༡༩༠༣ ལོར་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱེ་བྱེད་གསུམ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་ལ་ཆ་བ་སྤང་
གི་གནས་རི་གྲགས་ཅན་སྐྱེ་ལྷ་ངང་ཡག་གི་ཞོལ་དུ་འབྱལ་ཆེན་ཕུལ་ཞིང་། སྐབས་དེར་བེ་རི་
མངའ་ཐང་དར་དུས་ཡིན་པས་འབྱལ་ཆེན་གྱི་ག་སྒྲིག་གང་གཟབ་བྱས་ཡོད་པ་སྟོས་མེད་
ཀྱང་། ཞལ་ལྷ་ཆོས་འབྱུང་༡༩༡༤ལས། “བེ་རི་རྒྱལ་པོས་ཆ་བ་སྟོད་སྐྱེ་ལྷ་ངང་ཡག་གི་འདབ་
ཞོལ་དུ་གདན་དྲངས། རྒྱལ་པོ། རྒྱལ་མོ། སྤར་དོན་ཡོད་རྒྱལ། ཆོས་སྤར་བ། རྒྱལ་རིགས་དཔོན་
རིགས་སོ་སོ་དང་། ཟླ་ཤོག་སོ་སོ་ནས་ཉིན་རེ་བཞིན་བརྒྱ་འབྲུལ་འབྲན་ནས་ཕུལ་”ཞེས་པ་
ཅུ་ལས་མི་གསལ་བས་ཕངས་མོད། དེ་ཅུ་ཞིག་ཡོད་པས་ཀྱང་གང་འཆམས་ཤེས་རྟོགས་
ཐུབ་པ་ནི། ཆོས་སྤར་བ་དང་། རྒྱལ་རིགས་དཔོན་རིགས་སོ་སོ་དང་། ཟླ་ཤོག་སོ་སོ། ཞེས་
དབྱས་སུ་རྒྱལ་པོ་དང་རྒྱལ་མོ་སྤར་པོ་རྣམས་གྱི་སྤར་ཐུབ་ཅིང་། རྒྱལ་པོའི་འཁོར་དུ་སྐྱེ་ཡི་
རིམ་གྱི་པ་སོགས་མཁས་བྱུ་བ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གསེར་རིའི་བློང་བ་ལྟར་
ཆོགས་པའི་ཆོས་སྤར་ཡོད་པ་དང་། དེའི་གཤམ་དུ་མདོ་ཁམས་སྤང་དྲུག་གི་ཁྱོན་དུ་གནས་
པའི་ཤིང་སྤེལ་ལྷ་བྱུའི་རྒྱལ་རིགས་ཆེ་ཞིང་མཐོ་བ་རྣམས་གྱི་སྤར་དང་། དེའི་གཤམ་དུ་ལྷང་

དང་ལས་ཀས་མངོན་པར་མཐོ་བའི་དཔོན་རིགས་ལག་གི་སྐར་དང་། དེའི་གཤམ་དུ་སྡོད་པ་སོ་སོའི་མི་འབྲས་སོགས་སྡེ་པ་དཔོན་རིགས་གཞན་ནམས་ཀྱི་སྐར་དང་། དེའི་མཐའ་སྐོར་དུ་དཔུང་གི་ཚོགས་ཡན་ལག་བཞི་པའི་དམག་གི་སྐར་བཅས་ལྟ་བུ་མིག་གིས་མི་བཟོད། བསམ་པ་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལང་བ་ཞིག་ཡོད་པར་ངས། དེ་ཡང་རྒྱལ་པོ་དང་རྒྱལ་མོ་སྐུ་དོན་ཡོད་བཅས་རེ་རེ་ནས་བརྒྱ་འབྲུལ་རེ་རེ་བྱས་པས་ཉིན་གསུམ་དང་། ཚས་སྐར་བ་དང་རྒྱལ་རིགས་དང་དཔོན་རིགས་སོ་སོ་དང་། སྡོད་པ་སོ་སོ་ནས་ཉིན་རེ་བཞིན་བརྒྱ་འབྲུལ་འབྲུན་ནས་སྤུལ་བས་ཏ་ལམ་ལྷ་བ་གཅིག་ཙམ་བར་བརྒྱ་འབྲུལ་གྱིས་བྲེལ་བར་གྱུར་ཏམ་སྟུང་།

བེ་རི་རྒྱལ་པོས་ཞལ་སྤྲ་རིན་པོ་ཆེར་བསུ་སྐྱེལ་དངོས་འབྲུལ་གྱི་རིམ་པ་ཅི་འདྲ་ཞིག་བྱས་ཡོད་མེད་མི་ཤེས་ཀྱང་། དེའི་རྗེས་ཙམ་དེར་སྡེ་པ་གཙང་པས་ཀམ་པ་ཚས་དབྱིངས་དོ་རྗེ་(༡༩༠༥-༡༩༡༥)དབུ་བྱས་བཞུགས་ནས་གཙང་ཐུང་སྟོད་རྒྱལ་ཆེར་འབྲུལ་ཆེན་ཕུལ་ཞིང་། སྐབས་དེར་བོད་གངས་ཅན་འདིར་སྟོད་ན་གཙང་པ་དང་སྤྲད་ན་བེ་རི་གཉིས་སྟོབས་ཤུགས་མངའ་ཐང་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པས། གཙང་པས་ཀྱང་བེ་རིས་ཞལ་སྤྲ་རིན་པོ་ཆེ་དབུ་བྱས་བཞུགས་ནས་འབྲུལ་ཆེན་ཕུལ་བའི་གྲབས་ལ་འབྲན་པ་ཞིག་ནི་བྱས་ཡོད་ངེས་ལ། གཙང་པས་འབྲུལ་ཆེན་ཕུལ་བའི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་འདི་ཤུགས་ལ་དཔོག་པའི་ཐབས་ལས་གཞན་མེད་པས། སྐབས་དེར་གཙང་པའི་འབྲུལ་ཆེན་ཕུལ་ཚུལ་དངོས་སུ་མིག་གིས་མཐོང་ནས་ཡི་གེར་བཀོད་པ་ནི། ཆགས་མེད་རང་རྒྱུ་བོད་དང་པོ་༡༠༥ལས། “དེ་ནས་གཙང་གི་ཐུངས་སྟོད་སྟོབས་སྟོབས་པས། སྡེ་སྟོད་ཆེན་པོས་ཐབ་བསུ་སྟོན་ལ་སྟོབས། དེ་ནས་ཉིན་ལམ་ཙམ་གྱི་བར་དག་ཏུ། སྤྲ་མི་ངོ་མཚར་རྒྱན་ཆ་དཔག་མེད་ཅན། སྟོང་ཕྱག་ཨེ་ཡོད་ཙམ་དང་ཉོར་སོག་གི་ཆ་ལུགས་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་གཡས་ནས་གཤམ། ཀྱང་ལུགས་འདྲ་བ་ལྟ་བུ་གཡོན་ནས་གཤམ། སེར་མོ་བྲི་ཕྱག་ཙམ་གྱིས་སེར་བྲིང་དང་། འཆམ་དང་ཆེད་སྤྲ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སོགས། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་མངའ་ཐང་གིས། བསུས་ཏེ་གཙང་སྟོད་ཤེལ་དཀར་རྒྱང་ཆེར་ཕེབས། ས་སྟོང་མི་ཡི་དབང་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། དཀར་དྲོ་ཚོགས་འཁོར་ཚབ་ར་མང་ཆ་དང་། དབུལ་འབྱེད་དར་འབྱེད་རས་འབྱེད་ལ་སོགས་བྱང་། ཡབ་སྐུ་བྲི་ལ་ཕེབས་ནས་དབུ་ལྷ་བཞེས། བྲི་འབྲུལ་སྟོང་འབྲུལ་བརྗོད་པར་དཀའ་བ་སྟེ། སྤྲ་སྟོའི་ལམ་ཙམ་སྐོར་མོར་འབྲུལ་བས་འཁོར། ད་རུང་རྗོང་ནས་འབྲུལ་བ་མ་རྗོགས་ཟེར།” ཞེས་པའི་ཚུལ་འདི་དང་བེ་རི་རྒྱལ་པོས་ཞལ་སྤྲ་རིན་པོ་ཆེར་འཕགས་པ་ལྟ་བུ་འདྲིན་དང་འབྲུལ་བ་ཕུལ་ཚུལ་

མཚུངས་སམ་སྒྲུབ་ཞིང་། དེ་རྗེས་བོ་ཀྱུ་ལྟོན་ཡོད་ནས་བྱུ་དབང་ཀམ་བཟན་འཕེལ་
 (༡༥༩༩-༡༩༣༧)ལ་འབྱུང་ཆེན་འགའ་ལུལ་འདུག་པ་ཡང་། དཔལ་ལྷན་སྒྲུ་མ་དམ་པ་ཀམ་
 བཟན་འཕེལ་གྱི་ནུས་པར་ཐར་པ་བྱུ་པའི་རོལ་ཅིང་༡༩༩༥ལ་། “བཟང་གཤིས་སུ་བྱ་བྱུ་
 ནས་རིན་པོ་ཆེ་སྒྱུན་འདྲེན་བྱུང་དུས་ཕེབས། དབང་རྗེས་གནང་སྐུ་ཆེའི་རྟེན་འབྲེལ་
 བསྐྱེད་པ། བོ་རི་ལྷེ་གཡེར་ནས་ཐོན་པའི་ཆེབས་ལ། ཆེབས་ཆས་བསྐྱེད་པ་མ་གསར་སྒྱུ་
 མཛད་པས་བརྒྱན་པ། གསེར་དབྱུལ་ཇ་དར་གོས་གསུམ་གནག་རྟ་ལུག་ནས་སྐྱེས་བསམ་
 ལས་འདས་པ་བྱུང་”ཞེས་སྒྲུ་མའི་ཆེབས་ཆས་སྐྱེས་ཀྱང་རིན་ཆེན་སྒྲུ་ཆོགས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་
 བོད་གངས་ཅན་ན་ལྷ་མེད་གསར་སྒྱུ་བྱས་ལུགས་འཁོད་པར་གཞིགས་ན། སྐབས་དེར་བོ་
 རི་ལྷེ་གཡེར་ཆེ་བའི་བབ་ཀྱིས་ཀྱོག་ཀྱོག་ཆ་ཆ་ཡོད་འདུག་པས་ཕེབས་སྒྱེལ་དང་དངོས་
 འབྱུང་གྱི་རིམ་པ་གང་གཟབ་གང་རྗེས་བྱས་ཡོད་པར་ཤེས་ཐུག།

བོ་རི་ཀྱུ་ལོས་ཞལ་ལྷ་འཕགས་པ་སྒྲུ་འབྱུང་ཆེན་ལུལ་ས་ཆ་བ་སྒྲུང་གི་གནས་རི་སྒྲུ་ལྷ་
 ངང་ཡག་ཅེས་པ་ནི། བདེ་ཆེན་རྫོང་རྗེས་མཛད་པའི་སྒྲུ་ལྷ་བྲག་དང་སྒྲོལ་མ་གནས་ཀྱི་གནས་
 ཡིག་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང་མཛོང་བ་ཀུན་གྲོལ་༣༠༥ལས། “མགོན་དེའི་བྱིན་ཆུབས་མདོ་ཁམས་
 ས་ཡི་ཆར། ཆ་བ་སྒྲུང་ཞེས་ཡོངས་གྲགས་དེ་ཡི་སྟོང་། སྒྲུ་ཡི་གནས་མཆོག་སྒྲུ་ལྷ་བྲག་དང་ནི།
 གསུང་གི་གནས་མཆོག་སྒྲོལ་མ་གནས་སུ་གྲགས། སྐུགས་ཀྱི་གནས་མཆོག་རྫོང་རྗེ་དེའི་དཀར་
 ཡིན། དེ་ཡང་སྒྲུ་ལྷ་གནས་ཆེན་གྲགས་པ་ལས། དབྱུས་སུ་རང་བྱུང་སྒྲུ་ཡི་ཁང་བཟང་གི། མི་
 བྲངས་སྟོང་ཕྱག་ཤོད་བའི་སྒྱུ་ལུག་ཡོད། ལུག་ཆེན་བརྒྱ་དང་ལུག་ཆུང་ཉི་ཤུ་ལྷ། ལུག་ཕན་
 བརྒྱ་ཕྱག་གཅིག་དང་བརྒྱ་གསུམ་ཡོད། ཞི་དང་ཁོ་པོ་རྒྱུད་ལྷེ་བྱི་ནང་སྒྲུ། བསམ་གྱིས་མི་
 ལྱབ་བྲངས་མེད་བརྗོད་འདས་ཡོད། ཆོས་གཏེར་གསུམ་དང་འོར་གཏེར་བརྒྱ་ཙམ་བཞུགས།
 དེ་ཡི་བྱང་ཕྱོགས་སྒྲོལ་མ་གནས་མཆོག་ན། རྫོང་རྗེ་ཕག་གཏོང་སྒྲུ་ཡི་བཀོད་པ་དང་། ཨོ་རྒྱན་
 གཙོ་འཁོར་སྒྱུ་ལྷེ་བཀའ་བརྒྱད་སྒྲུ། རང་བྱུན་འཆི་མེད་མགོན་པོ་ཆོ་དཔག་མེད། ལྷ་ལྷ་
 བྱུ་ཆེན་བཀའ་བརྒྱད་སྒྲུ་ཆོགས་དང་། སྒྲོལ་མ་དཀར་སྟོན་ནུས་སྟོན་གྱི་སྒྲུ། འཛམ་
 དཀར་སེར་དང་ནག་པོ་ལ་སྐྱེས་བཞུགས། འཆི་མེད་རིག་འཛིན་བྱུ་པའི་ལུག་པ་ལྷ།
 ལྱང་པར་ཨོ་རྒྱན་གསང་བ་ཡོངས་རྫོགས་དང་། འོར་གཏེར་གསུམ་དང་ཆོས་གཏེར་བཞི་
 དང་ནི། ཀྱུ་ཆེན་ལྷེ་བཞི་དཔའ་པོ་མཁའ་འགྲོ་དང་། བཀའ་རྫོང་དམ་ཅན་བྲངས་ནི་མེད་
 པ་ཡོད།” ཅས་སྐྱེས་ཆས་ཆོས་འཛུགས་པའི་གནས་དེའི་སྒྲོལ་ཆ་དེ་ནི་དཔལ་གྱི་བསམ་ཡས་

དང་མཚུངས་ལ། སྐོར་བ་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་གསུམ་བྱས་ན་མ་ཉི་དང་བཟོ་དུང་རེ་འདོན་པ་
 དང་དགེ་བ་མཉམ་ཞིང་། ཉ་སྟོང་ཆོས་བརྒྱ་ལག་ལ་སྐོར་བ་བརྒྱ་གསུམ་ལ་དུང་རེ་ཡོད་པར་
 བཤད་དོ། དེ་ཡང་རྒྱལ་བ་འཕགས་པ་ལྷན་མདོད་ཚུ་བྱམས་པའི་ལྷ་ཁང་བཞེངས་རྒྱུ་
 གནས་སྒོ་ཕྱིས་པ་ལྷར་གསུངས་ཤིང་། དེའི་ཚུལ་རྒྱས་པ་ནི་གནས་ཡིག་དེ་ཉིད་དུ་གསལ་ཡོ།
 སྐབས་དེར་བོ་རི་རྒྱལ་པོའི་གནས་གཞི་ལྷོ་བ་ནི་སྤར་ཁམས་སྤང་དུ་ཡིན་མོད་ཆ་སྤང་སྐྱེ་ལྷ་
 ངང་ཡག་འབྱུང་ཆེན་ལུལ་བའི་གནས་སུ་གདམ་དགོས་དོན་ནི། གནས་རི་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
 ཀྱང་གདུལ་བྱ་མང་དུ་འདུ་བྱུང་བའི་བྱུང་པར་ཡོད་སྟབས་ཡིན་ནམ་སྟམ་མོ།

བོ་རི་རྒྱལ་པོའི་མི་གཤིས་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡང་། ཁམས་འབྱུག་རྣམ་ཐར་༡༩༤༥ལས།
 “འདྲིའི་སྐབས་ཚར་བོ་རི་འདི་ལ་མ་བཅོས་པའི་ཉམས་ཆེ། རོག་ཆར་མེད་ཀྱང་བ་སྤང་རྒྱུ་
 སྐོག་ཐུབ་པས། རྒྱལ་པོའི་རྣམ་ཐར་ལ་ཁྲལ་རིགས་གནང་ཚུན་ཆད་འབབ་སྒོ་གང་ཡོད་ཆ་
 ཤས་ནས་ཐུད་ཀྱིས་དགོན་མཆོག་མཆོད་པའི་སྒོལ་འདུག་པ་དང་། སྐྱེ་རིམ་ཆོགས་སོགས་ཀྱི་
 རིགས་སྒྲེལ་དུ་བཏང་བར་གསེར་དུལ་ལ་ཞོ་གངས་སྤང་གངས་མི་བྱེད་པར་ཐུམ་པོ་དང་
 དུལ་ལིངས་འདི་ཡོད་བྱ་བ་ལས་དར་ཁ་ཡན་མ་གཏོགས་ཡུག་ལོང་གིས་རིགས་ལ་བཅད་
 ཁ་ཡོད་ཀྱང་འདི་ཅམ་ཡོད་བྱ་བ་དང་། ལྷན་ཐུག་གི་རིགས་ལ་འདོམ་གངས་འདི་ཡོད་བྱ་བ་
 དང་། ཕྱི་བྱམ་བྱས་ནས་རྟག་ཐེལ་རྒྱགས་པ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱན་བྱེད་མི་དར་འདུག །སྐྱེ་མཚམས་
 བཞུགས་དུས། ཆོགས་སོགས་ལན་མང་བསྐྱལ་ཡང་འཕྲལ་དུ་འཕྲོད་ལན་མི་དགོས་པར་
 ཆོགས་སོགས་ལྷ་རྟེན་རྣམས་འཕྲོད་ཟེར་ཅམ་བྱས་ན་འང་ཆོག་ལ་མ་བྱས་ཀྱང་མི་འདི་ལ་
 འདི་བསྐྱར་ཡོད་པས་འཕྲོད་ཨེ་བྱུང་སོགས་ཀྱིས་སྤང་མ་བྱེད་པའི་སྒོལ་མི་འདུག །དགེ་བའི་
 རྟོགས་ཀྱི་ཡིག་རྒྱུག་འདྲ་ཡང་འདྲེན་སྒོལ་དེ་ཅམ་མེད་རིགས་སུ་འདུག་པས། ཐེང་བ་ཡོད་
 མཐའ་ཀྱང་ཆར་མི་འདུག །གཤིན་པོ་ལ་རྫོངས་འདེབས་སྒོལ་ཆད་མི་འདུག་ཀྱང་། ཤ་ཁྲག་
 གཙོར་འདོན་གྱི་མཆོད་ཐུན་བྱེད་པ་ལས་ཐུག་ལ་འཛུམ་སྒོལ་ཡང་མི་འདུག”ཅས་དང་།
 ༡༩༥༣“བྱས་པ་ཆེ་ལ་བྱས་ཡུས་རྒྱུང་བས་ཁོང་རང་གི་ཆོགས་གསོག་ཐམས་ཅད་དོན་ལྡན་དུ་
 འགྲོ། སྐྱོང་ཁྱེད་ཀྱི་གཏོང་ཡང་རི་དྲགས་པ་འདྲ་སུ་ལ་གནང་ཆ་མི་འདུག་པས། ཤན་བྱིས་
 མ་གཏོགས་བེད་ཡོད་མ་གཏོང་། གལ་སྲིད་སྐྱོང་ཁྱེད་ཀྱི་ཁྲབ་བཏང་ཡང་འཕྲལ་མ་ནས་
 དྲིན་ཡར་ལྡན་རེ་གནང་བ་མ་གཏོགས་འཛུགས་སྒོལ་མི་འདུག །འབྱུང་ཐེབས་རེ་རེར་ཡང་ཇ་
 སྒོལ་ཅེ་བརྒྱ་ལྷག་རེ་ཅམ་དང་། མིག་བརྒྱ་རེ་ཅམ་ལ་འགོ་གཏད་རྟ་དེལ་བཅོ་ལྷ་ཉི་ཤུ་ཅ་ལྷ་

རྒྱལ་ཡན་དང་། གསེར་དངུལ། གོས་དར། གོ་ཁབ། བརྒྱ་ནས་སོགས་ཀྱིས་བརྒྱ་འབུལ་གསུམ་
 བཞི། རྩ་རྒྱལ། བརྒྱ་ཁ་སོགས་གང་འབུལ་སྟོན་རེར་བྱས་ཀྱང་། བསྟོ་སྟོན་ཐོན་ནས་ཡུལ་མེད་
 ལ། ཏྲ་ཏྲེལ་གོ་ཁབ་རྩ་སྟོན་ཅེ་ལྟ་རྒྱལ་བརྒྱ་ཁ། བརྒྱ་ནས་གསུམ་བཞི་ལྟ་རྩ་རྒྱལ་རྩ་ལན་
 ཆད་དུས་མེད་དུ་འོང་ཡང་བྱས་ཡུལ་མེད་པས། ཁོང་རང་ལ་དགོས་གཤམ་གྱིས་སྒྲ་མཆོད་མཁོ་
 ཡང་། འདི་འདྲ་ཞིག་དགོས་ཡོད་གསུངས་ནས་སྟོན་བ་དྲི་བ་མ་གཏོགས། ད་རེས་ཡོད་ན་དང་
 མེད་ན་གསུང་པའི་སྟོན་མི་འདུག་པས་སྤར་པ་འགྲོགས་བདེ་བར་བྱུང་བས་བཟང་ལན་དུ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐྱུ་རིམ་སྟོན་འདུན་ལ་སེམས་ཁུར་བྱེད་པ་ལས་རེ་འཁང་མེད་པ་འདི་
 མཆོད་ཡོན་གྱི་ནམ་ཐར་ལེགས་སོ་སྟམ་མོ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ཏེ། བེ་རི་རྒྱལ་པོ་དེ་ནི་ཁྲལ་
 རིགས་སོགས་འབབ་སྟོན་གང་ཡོད་ནས་སྤྱད་ཀྱིས་དཀོན་མཆོག་མཆོད་ཀྱང་གཤེན་པོའི་རྩེས་
 ཆོག་སྐབས་ཤ། ཁྲག་གི་མཆོད་སྦྱིན་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་འདུག་ཅིང་། རྒྱ་དངོས་ལ་ཞིབ་
 ཆགས་དེ་ཙམ་མེད་ཅིང་འཁོར་གཡོག་དང་བང་ཆེན་སོགས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཆེན་པོ་བྱེད་
 མཁན་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད་དོ། འོན་ཀྱང་གསེར་དངུལ་དང་སྒྲམ་སྤྱག་ལ་བ་སོགས་ལ་སྤུས་
 པོ་དང་དོ་པོ་འདི་ཡོད་ཟེར་བ་ལས་སྤང་གངས་དང་འདོམ་གངས་མི་བྱེད་པ་ནི། ཕལ་སྐད་
 ལ་ཁམས་པའི་ཏྲར་ཡ་བྱེད་པ་ཟེར་ཏེ་དོན་ལ་རྩིག་ཉམས་སྟོན་པ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། རྒྱ་མཆོན་
 དེས་ཀྱང་བེ་རི་རྒྱལ་པོའི་མི་གཤེས་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པར་ཤེས་ཐུབ།

“ཁམས་ལ་བེ་རི་ཤེད་རྒྱས་ཤིང་དོན་ཡོད་རྒྱལ་དུས་སྟོན་དགེ་རྒྱས་རྩ་དཀར་ནག་ནས་སྤྱད་
 མེ་ཉག་ལ་སྤྱག་པའི་བར་ལ་མདོ་ཁམས་སུམ་གཉིས་དབང་དུ་བསྐྱུས་པས་དྲག་བཙན་པལ་
 ཆེར་ཀྱང་འདི་པའི་དབང་ཡིན་པ་ཤས་ཆེ་ལ”ཞེས་དང་། “ཁམས་ཕྱོགས་འདིར་སྤང་ཆེན་
 སྟོན་པའམ་སང་གི་སྤྱབ་མེད་འཕྱོ་བ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་དྲག་སྤང་སྤར་འཁོད་པའི་ལྷས་ཅན་མཐའ་
 དག་བྱ་རྒྱལ་གྱི་ཁྲིམས་ལས་ནམ་ཡང་འདའ་བར་མི་སྟོན་ཅིང་”ཞེས་པ་ལྟར་མདོ་ཁམས་
 སུམ་གཉིས་བེ་རི་རྒྱལ་པོས་མངའ་འོག་དུ་བསྐྱུས་པ་ཡོངས་གྲགས་ལ། མདོ་ཁམས་ཀྱི་ཆེ་
 བཙན་དེ་དག་རེ་རེ་བཞིན་རི་ལྟར་དབང་དུ་བསྐྱུས་ཚུལ་བཤད་མི་ཐུབ་ན་ཡང་། རང་གར་
 རྒྱ་མཆོན་མེད་པར་རྒྱ་ཞོར་ཁོ་ནར་རྩམས་ནས་རྩག་རྒྱགས་བྱེད་པ་ལྟུ་ཅུན་རྒྱ་དམག་ལྟ་བུ་
 ཞིག་ནི་ཡིན་ཟོ་མི་འདུག་སྟེ། དཔེར་མཆོན་ཙམ་ཞིག་དུ་བེ་རི་དང་རི་པོ་ཆེ་པའི་རྩོས་གཞི་
 རྟོར་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། དེ་ཡང་རག་ར་རྒྱལ་རབས་༢༢༡ལས། “རི་ཆེར་ཡང་སྤར་ཡང་
 དགོན་པ་ལས་མེད་ཅིང་གདུང་རྒྱུད་ལ་བེར་བཟའ་ལྟ་མཆོ་བསུས་པ་ཉེ་ལོག་པའི་རྟེན་གྱིས་

དགོན་པའི་དམག་ནས་བཙོན་པའི་སྐབས་དང་། ཞེས་པའི་རིས་རི་བོ་ཆེ་ལ་དམག་དངས་
 དགོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་བེ་བཟའ་ལྷ་མཚོ་གོ་ལོག་པ་ལ་ཐུག་པར་བཤད་ཅིང་། སྤྱིར་མནའ་
 མ་དང་མག་པ་གོ་ལོག་པ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲུག་འཛིང་ནི་ཁམས་ཁུལ་གྱི་འབྲུག་འཛིང་གི་
 བརྒྱ་ཆ་ལྔ་བརྒྱ་ལྷག་ཟིན་ཡོད་པས། རི་ཆེས་བེ་བཟའ་གོ་བསྐྱོགས་པ་ལས་བེ་རིས་རི་ཆེར་
 དམག་དངས་པ་ནི་ཉང་སང་དགོས་དོན་མེད་ལ། དེས་བེ་རི་དེ་ཆོས་ལ་གནག་པ་དང་
 བསམ་ཤེས་མི་ཐུབ་མཁན་ཞིག་ཏུ་དེ་བས་ཀྱང་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་མི་ཐུབ་པོ།

དོན་དེ་རྒྱས་ཅིམ་བཤད་ན། ཆོས་འབྱུང་ངོ་མཚར་རྒྱ་མཚོ་ཁ་སྐོང་གི་སྐབས་༡༤༡༡ལས། “ཕྱི་
 འདྲིའི་བསོད་ནམས་དམར་ཕྱོགས་ལ་སྤྱིར་བའི་ལྷ་བའམ་སྤྱི་ཟད་ཀྱི་མར་མེ་ལྷར་སྤྱིར་བའི་
 མཐུས་དཔོན་ཆང་ཁྲོ་བོ་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས་པའི་ལྷ་མ་བེར་མོ་ཡུག་ཏུ་ལྷས་པ་རིན་ཆེན་
 རྒྱལ་མཚན་དང་འདྲོད་མ་གཅིག་པའི་ངན་སྦྱོད་སྤྱོད་ཆོགས་དང་བཅས་རང་ཡུལ་དུ་བྱེར་བ།
 རྒྱལ་གྱི་ཞེ་ལ་གནག་པའི་རི་ཆེའི་རྩ་བ་བསྐྱུ་ལེན་བྱས་པ། འབྲུག་ཀླུ་བསྟན་འཕེལ་བེ་
 རིའི་དབུ་ལྷར་སྤྱིར་གཤེགས་མཚམས་བཟུང་གིས་བདེ་བར་ཐར། ལྷག་ལུང་ཡར་ཐང་དང་བྱ་
 རྒྱལ་ཡོན་མཚོད་སྤར་ནས་ཡིག་འབྲེལ་ཡོད་བཞིན་མཚམས་སྦྱོར་བེ་རིར་ཁྱེས་ཀྱང་། ལྷལ་
 པའི་སྤྱི་གསལ་དགོངས་ཅི་བཞིན་མ་གནང་བ་སོགས་གཤེགས་དབང་དུ་ལྷས་གྱོད་རྩ་ནན་
 ཟད་མཐར་ཐུག་དང་། རྒྱལ་ཉིད་འདི་ཁའི་བསྟན་པར་ཐོན་ནས་སྦོན་ལམ་ལོག་པར་
 ཐེབས་པ་མཐུ་དབང་བསྐྱོག་མེད་ཀྱིས་ཁྱེས་བྱ་(༡༤༡༣)ལྷ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་དུག་ལ་བེ་རིའི་
 དབུང་ཆེན་ལྷགས་ཏེ་མཁར་འབེབ་མདོའི་དུས་འཁྱུར་དེ་བྱུང་ཞིང་། ལྷ་ཆང་ཁང་མོ་ཆེའི་
 དབུས་རྫོང་ཁག་ནམས་གཏོར་ཞིང་མེར་བསྐྱེད་ཀྱི་དུས་དགོན་རང་ནས་རྟེན་གསུམ་ནང་
 རོག་འགའ་ཞིག་བྱེར་བ་ལས་དགོན་པར་རང་ལ་ཆེར་མ་དག་ཞིང་དགོན་དུ་མི་སྤྱི་དང་པོན་
 པའི་དགོན་སྤང་བཅས་བཞག །འདི་སྐབས་འབྲུག་པ་སྤྱིར་དབང་ཀླུ་བསྟན་འཕེལ་ནས་བྱ་
 རྒྱལ་ལ་རི་ཆེར་དམག་རྒྱག་མི་ལགས་ནན་ཏན་ཆེན་པོའི་བཀའ་སྤྱུལ་བ་གཞན་འགོག་ཏུ་མ་
 ཐུབ་ཀྱང་། རྒྱལ་པོ་རང་མི་འགོ་བ་དང་། དགོན་ལྷ་ཁང་ལ་མི་གཞོད་པར་ཁྱེས་པའི་འདི་
 སྐབས་དགོན་པ་མགོ་ཐོན་པ་ནི་ཐུབ་མཚན་འདིའི་སྤྱི་དྲིན་ཡིན་ཞེས་བེ་བཟའ་རང་ཡུལ་དུ་
 སྤྱོད་ཀྱང་ད་དུང་ལྷག་ལུང་ཡར་ཐང་དང་བྱ་རྒྱལ་ཡོན་མཚོད་སྤར་ནས་ཡིག་འབྲེལ་ཡོད་
 ལྷགས་བེ་རི་དང་རི་ཆེའི་བར་ནང་འགྲིག་མཚམས་སྦྱོར་ཁྱེས་ཀྱང་། རི་ཆེའི་ཕྱོགས་ནས་སྤྱི་
 པའི་སྤྱི་གསལ་དགོངས་ཅི་བཞིན་མ་གནང་བ་སོགས་གཤེགས་དབང་དུ་ལྷས་གྱོད་རྩ་ནན་

ཟད་མཐར་གཞི་ནས་བེ་དམག་བྲངས་ཤིང་། ད་དུང་བེ་དམག་གིས་སྤྱུལ་པའི་སྐྱ་གྲགས་པ་
ནམ་བཟང་གིས་བརྟེན་པའི་མཁར་འབབ་མདོའི་ལྷ་ཁང་ཙམ་ལས་རི་ཆེའི་དགོན་པ་ཨ་
མར་གཞོན་སྦྱོན་བཏང་མི་འདུག།

དེའི་ཚུལ་ཡང་ཁམས་འབྲུག་ནམ་ཐར་༢༠༥ལས། “བེ་རིའི་མི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐུབ་དང་རྩ་
ཐུབ་གང་འདུག་ལེན་སྟོལ་ཡོད་པ་ཟེར་ནས་རྩ་ཐུབ་གནང་རེ་བྱེད་ཀྱིན་འདུག་པས། ཆོ་
དབང་གི་དོན་དུ་ཕེབས་ཀྱིན་ཡོད་པའི་དགོང་མ་ཞིག་ཅིང་ཁྱས་ལ་བསྟར་པའི་དོ་དགོང་གི་
དབང་ཡོན་ལ། རི་བོ་ཆེ་པའི་ཐུབ་བདུན་ཅུ་ཙམ་ཞིག་ལས་ནི་ཡོད་རིགས་སུ་མི་འདུག་པས་
དེ་འབྲུལ་དགོས་གསུངས་པར། ལགས། དེ་ཀས་ཆོག་ཏེ་མ་ཟད་ཁ་སང་རི་བོ་ཆེ་པའི་སྐར་
པ་གཏོར་དུ་མ་བཅུག་པར་ངེད་རང་གི་མི་རིགས་ཆོས། བྱེད་ལའང་སྐར་ཁྱས་བྱེད་ཀྱིན། ང་
ལའང་ལེ་བརྟེན་བར་འདུག་ཀྱང་ང་ནི་རི་བོ་ཆེ་པའི་མི་བསད། རྟོར་འཕྲོག་བྱས་པ་ལས་ནི་ད་
ལྟ་གཏམ་རྒྱ་ཡོད་པ་འདི་དགའ་བསམ་བྱ་ཡིན་འདུག་པར། ལགས་སོ་གསུངས། སང་ནས་
དབང་ཁྱ་བར་ཕེབས་མ་བྱུང་། ལྷ་མ་འདི་ཆོས་གཏོར་མ་རེ་མགོ་ཐོག་དུ་བཞག་ནས་ཁས་
ལེན་བྱ་དགོས་ཡེ་དགོས་གསུངས་པ་འདི་ཞེ་སུན་པར་འདུག་གསུངས་ཟེར་ཀྱང་། ད་རེས་ཀྱི་
གོ་ཆའི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་མ་ལྷོངས། རི་བོ་ཆེ་པ་དང་ཁ་མཆུ་འགྲིགས་མནའ་ཡིག་ཐེལ་
གསུམ་བྱས་སོང་”ཞེས་མི་བསད་ནོར་འཕྲོག་བྱེད་པ་ལས་ཞི་མོལ་གཏམ་རྒྱ་ཡོད་པ་དགའ་
བར་བརྟེན་མཁན་ཞིག་ཡིན་པར་གསལ་འདུག་ཅིང་། འོག་དུ་བྲང་འཁྱུར་ལྟར་སྐབས་དེར་བེ་
རི་རྒྱལ་པོས་ཐུབ་དབང་ཀུ་བསྟན་འཕེལ་གྱི་བྲང་དུ་བྱ་ཡིག་ཅིག་ཐུལ་འདུག་པ་དེའི་ནང་།
རི་ཆེ་སྤྱུལ་པའི་སྐྱས་འདུམ་སྒྲིག་ལ་གསན་དགོངས་མ་མཛད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་བྱ་བ་ཐབས་
རྒྱགས་འདི་འབྲ་ཞིག་དུ་སོང་ཀྱང་ད་དུང་རི་བོ་ཆེའི་དགོན་ཆེན་རང་ལ་སྦྱོན་ཆེར་མ་བྱུང་
འདུག་པས། ཡང་དགོན་གྱི་རྟེན་གསུམ་དང་ལྷ་ཁང་དགོན་པ་སོགས་བསྐྱང་བར་རྟོགས་
ལྡན་སུམ་ཅུ་བཞི་བཅུ་ཙམ་ཞིག་འབྱོན་དགོས་ཚུལ་འཁོད་ཡོད་འདུག་པ་འདིས་ཀྱང་། བེ་རི་
རྒྱལ་པོ་དེས་དམག་འབྲུག་གི་གཏོར་བཙོན་ཁོང་དུ་དགོན་པ་དང་རྟེན་གསུམ་ལ་ཅི་ཙམ་
ཐུགས་སྦྱང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ཡང་ཤེས་ཐུབ།

དེ་རྗེས་ཕྱི་ལོ་༡༩༣༧ ལོར་བེ་རི་དང་སོག་རྟ་ཁྲ་ཅན་ཐུག་སྐབས་ཐོག་མར་བེ་རི་པམ་པ་ན་
སྐབས་དེ་དང་བསྟུན་རི་ཆེས་བེ་དམག་ལ་འཁོན་ལན་བསྐྱོགས་ནས་དེ་ཕྱོགས་ས་སྤང་བེ་

དམག་འགའ་ཤས་བསད་པར་བྲེལ་སོང་། རྒྱ་མཚན་དེས་མཐར་སོག་དམག་པམ་ནས་རང་
 ཡུལ་དུ་ལོག་པ་ན་སྤར་བའི་དམག་ཡོང་ནས་རི་ཆེ་ཡང་དགོན་དང་བཅས་པར་སྤར་ན་མ་
 གྲགས་པའི་གཏོར་བཅོམ་ཉམ་ཆག་ཆེན་པོ་དེ་བྱུང་འདུག་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་ངོ་མཚར་རྒྱ་
 མཚོའི་ཁ་སྐོང་༡༩༢༡ལས། “འདི་ལོར་(༡༩༣༧)མདོ་ཁམས་སུ་ཁལ་ཁ་ཏོང་ཐའི་རི་དཔོན་
 སྟོན་གྱི་དམག་གིས་སྤར་ཁམས་སུ་བའི་རི་ལས་ཕྱགས་ལམ་འགྲོ་ཕྱོན་ཆད་གང་དུ་འང་པམ་མ་
 ཟུང་བའི་དཔལ་ངར་ཆག་པར་བྱས། ཁམས་ཕྱགས་སྟེ་དཔོན་ཀུན་ཀྱང་འདི་སྐབས་ཕྱགས་
 དམ་སད་པ་ལྟ་བུའི་བའི་རི་རྩེ་ལོན་སྟེག་པའི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་ལ་ཞུགས་ཀྱང་ཅུང་ཟད་
 སྤར་ཤོར། རི་བོ་ཆེར་ཡང་སྟེ་པ་ནི་ཕྱགས་གཞན་དུ་བཞུགས་ཤིང་མི་ངན་རེ་གཉིས་ཀྱིས་བའི་
 རི་རྩེ་བྱང་པ་ཁོང་དུ་མ་ཤོང་བའི་ལན་ཡིན་པའི་ཆེས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་མི་སྤྱི་འགའ་ཞིག་རྒྱན་
 ལམ་དུ་བཏང་། བོན་པོ་ཞུ་ཆོང་ལ་དག་བརྒྱབ་པ་སོགས་ཕྱགས་བསྐོང་མེད་པའི་འཕྲལ་ཟིང་
 གི་བྱ་བ་དཔལ་ཐལ་འགའ་ཞིག་ཤོར་བས་བྱ་རྒྱལ་དོན་ཡོད་སྟག་པར་ཁྲོས་ནས་དམག་འོང་
 སྟེ། ཡང་དགོན་སྐྱུ་འབུམ་སྤང་སོགས་ལ་གཞོད་པ་ཆེ་བ་བྱས་ཤིང་། ཕྱི་ནང་འདྲེས་པའི་སྐྱུ་
 གསུང་ཕྱགས་ཉེན་ནང་ཐོག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདི་དུས་འཐོར་ཁིང་དགོན་པར་ཉམ་ཆག་ཆེ་
 བ་འདི་སྐབས་ཡིན། སྟེ་པའི་དུང་ནས་ཉེན་རྒྱ་ཆེ་རོལ་པའི་དབུས་ནང་ཉེན་ཁ་ཤས་ཐབས་
 སྟོ་སྟོ་ཆོགས་ཀྱི་སྤར་མ་ནས་གཞུང་མགོན་བརྒྱུད་སྟག་ལུང་དུ་བསྐྱར་བྱུང་པ་མ་གཏོགས་འདི་
 དུས་བཞུགས་ན་ཏུ་གོ། སྤྱིར་སྟེ་པ་རང་འདི་སྐབས་ཐབས་མཁས་ཀྱི་ཉེ་བཅར་རིང་བཅར་
 དང་ངག་དབང་ཐུབ་བཞུན་ལྟ་ཁང་གི་རྒྱན་སྲུང་མཚོན་འབུལ་རང་སོག་སྟོས་བཏང་ནས་
 བཅར་བཞུགས་མཛོད་པའི་ཕྱག་ཕྱི་གོལ་མཚོག་ལྟན་པོ་ཉག་བརྒྱུད་དཔོན་བྱ་པ་གནས་ཀླན་
 རག་ཤི་དཔོན་ཀླན་ཅམ་ལས་གཞན་ཐམས་ཅད་དག་ཟུན་འདྲེས་པས་སྟོ་སེམས་ཐུབ་པ་མེད་
 པ་ཞིག་བྱུང་ཆོད་འདུག ཁོག་པོ་དཔོན་སྟོན་གྱི་སྤུལ་པ་ཡང་ཞིག་ནས་སྤར་བའི་རི་རྒྱལ་པོ་རོ་
 ལང་མངོན་སྟོན་དག་པོའི་སྤྱི་འབུལ་ལ་ཞུགས་ནས་མདོ་ཁམས་ཐམས་ཅད་ལྟ་མ་ཡིན་གྱི་
 སྟག་བསྐལ་སྟོན་པ་དེ་བྱུང་བའི་སྐབས་དང་། ཨོ་རོད་གྲུ་ཤི་རྒྱལ་པོས་མཚོ་ཁ་ཆོག་ཐུ་དཔོན་
 པོ་བཅོམ་ནས་ཤར་ཕྱགས་རྒྱ་མཚོའི་མཐའ་ཚུན་དབང་བསྐྱར་པ་ཡང་ལོ་འདི་ཡིན་ཞེས་
 སོགས་ལས་ཤེས་ཐུབ་པ་ནི་བའི་རི་རྒྱལ་པོ་དེ་བཏུང་ན་ཞི་ཞིང་གཏུག་ན་ཁོ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་
 ལས་གཅན་ཟན་གཏུམ་པོ་ནང་བཞིན་ཤ་གཟུག་མཐོང་ཆད་ཟ་རྒྱུད་མཁན་ཞིག་ནི་མེན་
 འདྲ་སྟམ་མོ།

གོང་གི་ཆོས་འབྱུང་ངོ་མཆར་རྒྱ་མཚོའི་ལུང་དོན་འགའ་ཞིག་ལྟན་ཐེབས་སུ་བསྐྱོལ་ན། “ཅུ་
 བྱ་ཆེན་པ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་དྲུག་ལ་བེ་རིའི་དབྱང་ཆེན་ལྷགས་ཏེ་མཁར་འབེབ་མདོའི་དུས་
 འཁྱུར་དེ་བྱུང་ཞིང་། ...དེ་དུས་དགོན་རང་ནས་རྟེན་གསུམ་ནང་ཟོག་འགའ་ཞིག་བྱིར་བ་
 ལས་དགོན་པ་རང་ལ་ཆེར་མ་དག་ཞིང་དགོན་དུ་མི་སྣ་དང་བོན་པོའི་དགོན་སྤང་བཅས་
 བཞག་ཅེས་དང་། “རི་བོ་ཆེར་ཡང་ཟེ་བ་ནི་ཚྭ་གས་གཞན་དུ་བཞུགས་ཤིང་མི་ངན་རེ་
 གཉིས་ཀྱིས་བེ་རིའི་བྱེད་པ་ཁོང་དུ་མ་ཤོང་བའི་ལན་ཡིན་པའི་ཚེས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་མི་སྣ་
 འགའ་ཞིག་རྒྱུན་ལས་དུ་བཏང་། བོན་པོ་ཞུ་ཆང་ལ་དག་བརྒྱབ་པ་སོགས་སྤྲུགས་བརྒྱུད་མེད་
 པའི་འཕྲལ་ཟེང་གི་བྱ་བ་དཔལ་ཐལ་འགའ་ཞིག་ཤོར་བ་”ཞེས་བོན་པོའི་མི་སྣ་དགོན་སྤང་
 བཞག་པ་དང་ཕྱིས་དེ་དག་བསང་བ་ཟེར་བ་ནི་རྒྱལ་པོས་བོན་ཆོས་བྱེད་ཀྱིས་ཡོད་པས་ངན་
 སྤོང་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་ལས། སྐབས་དེར་དགོན་སྤང་དུ་བཞག་པ་ནི་འབྲུག་པའི་རྟོགས་ལྡན་
 རྣམས་ཡིན་ཏེ། ཁམས་འབྲུག་རྣམ་ཐར་༢༡༠ལས། “རི་བོ་ཆེའི་མཁར་འབེབ་མདོར་
 (༡༤༣༣)དུས་ལོག་ཆེན་པོ་བྱུང་ནས་མི་ཤི་ཤོར་མཁར་ཕབ་པ་དང་། ལྷག་པར་ཁུ་དཔོན་
 གཉིས་པོ་གསོལ་བ་ན་བཟས་དཔེན་པའི་འོ་བརྒྱལ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཚུལ་གསན་པས་སྤྲུགས་མ་
 བདེ་བའི་རྣམ་འཁྱུར་ཆེན་པོ་མཛད་ཀྱང་གཞན་བྱ་ཐབས་དཔེན། ཁུ་དཔོན་གཉིས་པོ་ཆབ་
 མདོར་ཐེབས་ཡོད་འདུག་པར། ཨ་བརྟན་མཆེད་གྲོགས་ལ་སྐྱ་གཟན་སོགས་ཀྱིས་འབུལ་བ་
 གཟབ་ཁོག་ནས་སྤུལ། ཡོན་བདག་ཆེན་མོས་རི་བོ་ཆེ་པའི་སྐྱ་སྐྱེས་ཁ་མཚུ་ལ་གསན་དགོངས་
 མ་མཛད་པའི་སྐབས་ཀྱིས་བྱ་བ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཏུ་སོང་ཀྱང་དུང་དགོན་ཆེན་རང་ལ་སྐྱོན་
 ཆེར་མ་བྱུང་འདུག་པས། ཡང་དགོན་གྱི་རྟེན་གསུམ་དང་ལྷ་ཁང་དགོན་པ་སོགས་བསྤུང་
 བར་རྟོགས་ལྡན་སུམ་ཅུ་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་ཞིག་འབྱོན་དགོས་ཚུལ་གྱི་ཞུ་ཡིག་སྤུལ་བ་ལྟར་
 དཔོན་པོ་བསོད་ནམས་རེན་ཆེན་དཔོན་སློབ་ལྷ་སྤྲུག་གསུམ་ཙམ་བརྒྱུད་པ་ལྟར་
 མཛད་ཅེས་པ་ལྟར་རོ།

“འདི་སྐབས་འབྲུག་པ་ཁྱུ་བ་དབང་ཀམ་བཞུན་འཕེལ་ནས་བྱ་རྒྱལ་ལ་རི་ཆེར་དམག་རྒྱག་མི་
 ལེགས་ནན་ཏན་ཆེན་པོའི་བཀའ་སྩལ་བ་གཞན་འགོག་ཏུ་མ་སྤྱོད་ཀྱང་། རྒྱལ་པོ་རང་མི་
 འགྲོ་བ་དང་། དགོན་ལྷ་ཁང་ལ་མི་གཞོད་པར་ཞུས་པའི་འདི་སྐབས་དགོན་པ་མགོ་ཐོན་པ་
 ནི་ཁྱུ་བ་མཚོག་འདིའི་སྐྱ་དྲིན་ཡིན་” ཞེས་པ་ལྟར་རྒྱལ་པོ་ངོ་མ་ཐེབས་བཀག་སྤྱོད་པ་མ་ཟད་
 ཤིན་ཏུ་གཏུམ་དྲག་ཆེ་བའི་བེ་རི་སྐུ་བཙན་རྒྱལ་ཡང་བཤོལ་སྤྱོད་འདུག་སྟེ། ཁམས་འབྲུག་

ཚོང་དཔོན་སོགས་མི་སྣ་རྣམས་སྐར་དུ་བསྐྱེད། ར་འགོ་ཕྱན་བྱ་ལས་མ་སྒྲངས་ཆབ་མདོ་བར་
 དུ་ངེད་རང་གི་མིས་བསྐྱུལ་ཏེ་ལམ་བར་ཉེས་མེད་ཀྱི་བརྒྱུ་བསྟར་མཛད་ཅེས་དང་།
 ༢༥༡“ཀོང་པོ་ར་ལེན་རྣམས་ཀྱང་(༡༩༣༡)སློབས། རྩ་བུ་དགོན་པའི་འབུལ་སྐྱེལ་སྟོན་ཆེན་
 འདུག་པའི་བྲལ་ཡང་སོགས་ཀྱི་སྐུ་ངོ་ལྷན་ནས་ངག་དབང་བསྟན་པ་ཆ་ཡོད་ལ་བཏང་བས་
 བཟང་དོས་རྣམས་སྐྱུངས་བར་ཆས་ཚོ་བྲལ་ལེན་པས་མཐོང་ནས་སྒྲངས་བྱུང་བ་སྐར་དུ་
 བཞག་ནས་ལྷ་ནན་ཕུལ་བས་དོས་གཉིས་ལས་མ་སྒྲངས་པའི་གཅིག་དང་གཅིག་གི་བྱེད་དྲག་
 ཅམ་ཞིག་བྱུང་བའང་དར་ཁ་གང་གི་འབྱར་གྱུ་མེད་པར་རྩ་བུ་དགོན་ཀྱི་འབུལ་སྐྱེལ་བའི་
 འགོ་མགོན་པ་ལ་ཅིས་སྟོན་གནང་བས་ཁོང་རྣམས་ཤིན་ཏུ་དགའ་སྟེ། ད་ལམ་གྱི་བཟང་དོས་
 འདི་རྣམས་བྱེད་རང་དཔོན་སྟོན་གྱིས་ཕུལ་བ་ཡིན་ཞེས་བསྟགས་པ་བཟོད། གཞན་མགོན་
 པའི་ནང་དུ་བཀའ་བཀྱོན་པོག་པའི་སྐུ་ངོ་ལྷ་མཁན་ཤིན་ཏུ་མང་བར་འདུག་པ་རྣམས་ལ་
 རིས་མེད་ཀྱི་ཕན་ཐོགས་མཛད་ཅེས་པ་ལས་ཤེས་སྟབ་བོ།

སྟག་ལུང་ཆོས་འབྱུང་ཁ་སྐོང་༡༩༡༢ལས། “རི་བོ་ཆེའི་ནང་རྟེན་རྣམས་གྲུབ་མཆོག་གི་ཕྱག་
 ལྷན་ཤིང་མཆོད་འབུལ་ཞབས་ཏྲིག་དང་། ཕྱིས་རྩལ་ཅམ་མ་འཐོར་བར་སྟག་ལུང་ཞབས་
 བྱུང་གི་ཕྱག་དུ་རིམ་འབུལ་གྲུབ་པའི་ད་ལྟ་གདན་ས་ཡར་བྱིན་ལ་བཞུགས་པ་འདི་
 ཡིན”ཞེས་པའི་ཚུལ་ཡང་ཁམས་འབྱུག་རྣམ་ཐར་༢༧༥ལས། “དེ་སྐབས་(༡༩༣༤)རི་བོ་
 ཆེའི་རྟེན་གསུམ་སོགས་ཀྱི་སྐམ་དང་གོ་བྲལ་རྣམས་བྱ་ཆང་ནས་བཀའ་བྱུང་བར། ཆོས་སྟོང་
 དགོར་བདག་གིས་རྗེས་འབྲང་འོང་གིན་འདུག”ཅེས་དང་། ༢༧༥“བེ་རི་དཔོན་པོས་སྟན་
 འདེན་བྱུང་བས་ར་ལ་བཞེ་མདོར་ཕེབས། རི་བོ་ཆེའི་འབྲལ་མེད་ཀྱི་རྟེན་ཁྱད་འཕགས་
 རྣམས་ཕུལ། རྩུང་ཅམ་བཞུགས་ནས་ཅ་སྐར་སྟབས་སུ་གསོ་ཕྱག་དུ་ཕེབས། ཞག་ཤས་
 བཞུགས་པར་སྐྱ་ཁམས་རྩུང་ཞིག་མ་བདེ་བས་རི་ཁྲོད་དུ་ཕེབས་ཅིས་ཀྱིས་ཆུ་བཟང་བརྒྱད།
 དགོན་དཀར་ཕུར་ཕེབས། བཀའ་ལས། རི་བོ་ཆེའི་འབྲལ་མེད་ཀྱི་རྟེན་འདི་རྣམས་ཁྱད་དུ་
 འཕགས་པ་ཡིན་ཀྱང་། ད་ལམ་འོ་བརྒྱལ་ཆེན་པོ་བྱུང་འདུག་པས། སྐྱ་ཁམས་དང་གསེར་
 གསོལ་སོགས་ཞབས་ཏྲིག་ལེགས་པར་བསྐྱབ་དགོས་ཆུ་ཡིན་གསུང་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་
 ཟངས་ཐང་མ། རྗེ་ཐང་པའི་སྐྱ། དདུལ་སྐྱ་ཆུ་ཐེགས་མ་སོགས་ཀྱི་གཙོས་པའི་བྱུང་འཕགས་
 བཞུགས་འདུག་པ་རྣམས་ལ་སྐྱ་ཁམས་དང་། ཞལ་གསེར། དབུ་མཐིང་སོགས་ཕུལ་བས་རྟེན་
 ཁྱད་འཕགས་འདི་འདྲ་ལ་ཞབས་ཏྲིག་སྐྱབ་ཆུ་བྱུང་བ་འདི་བྱེད་རང་རྣམས་ཆོགས་བསགས་

བ་ཡིན་གསུངས། གཞན་ཡང་རིང་བསེལ་བྲ་ལོག་མ་དང་། སངས་རྒྱུ་གྱི་འཕེལ་གདུང་། རྗེ་
 སངས་རྒྱུ་དཔོན་གྱི་ཐུགས་པ་ཕྱ་ར་ག་སོགས་གྱི་གཙོས་པའི་རིང་བསེལ། ཆོམས་དྲུང་སྐྱ་
 བརྟན། ཡིག་འབྲུ་སོགས་སྟག་ལྷང་བཀའ་བརྒྱད་གྱི་རྟེན་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་བྲུས་
 གསོལ། རབ་གནས་མཛད་ནས་མི་ཤིགས་རྩོམ་རྩོམ་དུ་ཕེབས། གཞིར་བཞུགས་གྱི་མཚམས་
 གྲུ་སོགས་ལ་རྟེན་མཇལ་གནང་ནས། རྩོམ་གདན་ཚུང་མ་དང་། ཐུགས་པ་ཕྱ་ར་ག་གཙོས་པ་
 རྣམས་སྟག་ལྷང་ཞབས་དྲུང་རྟེན་བདག་ཡིན་པས་དེའི་ཐུག་ཏུ་འབྱལ་བྱ་ཡིན་གསུངས།
 འདྲིའི་སྐབས་སྟག་ལྷང་ཆོས་རྗེ་དཔོན་སྟོབ་རྣམས་སྦྱིར་སངས་རྒྱུ་གྱི་བརྟན་པ་དང་།
 སེམས་ཅན་གྱི་བདེ་སྦྱིད། སྟོན་ལམ་སྟག་ལྷང་མར་ཐང་གི་བརྟན་པ་ལ་ཕན་ཐོགས་གྱི་ཐུགས་
 དགོངས་ཆེན་པོས་ཆེབས་གྱི་ཁ་ལོ་མདོ་ཁམས་ཕྱོགས་ལ་བསྐྱར་ཞིང་། རིམ་གྱིས་སྦྱར་ཁམས་
 སྤང་དུ་ཕེབས་ཅིས་ཡིན་འདུག་པའི་བཀའ་ཤོག་རྣམས་བེ་རི་རྒྱལ་པོའི་ཐུག་ཏུ་ཐུལ་ཀྱང་བྱ་
 ཐབས་ཀྱིས་དབེན་ཞིང་། རྗེ་སྦྱ་མ་མཇལ་འདོད་པ་ལ་ཚད་མེད་ཀྱང་འགྲིམ་འབྲུལ་ཅན་ལས་
 འོས་མ་བྱུང་བས། རྟེན་རྩོམ་གདན་ཚུང་མས་གཙོས་པའི་རྟེན་མཆོག་ཁྱད་འཕགས་རྣམས་
 དང་། ར་བཟའ། གསོལ་ཇ་ནག་སྟེ་ཆེབས་གོ་བྲབ། གོས་དར་རྣམས་ཀྱིས་འབྱལ་བ་གཏོས་
 ཆེན་དང་། མཆེད་གོགས་འགའ་བརྒྱུད་བསྟར་མཛད་ཅེས་པ་ལྟར་རོ།

བེ་རིའི་དམག་གིས་གཡུལ་རྩོད་པ་ལོ་པོར་རི་ལྷར་སྦྱང་རྗེ་དང་ཡང་ན་བཙེ་བྲལ་གྱི་བྱ་
 སྦྱོད་སྟེལ་གྱི་ཡོད་པ་ཡང་། ཁམས་འབྲུག་རྣམ་ཐར་༡༧ལས། “དེ་ནས་ཟད་པ་ཞེས་པ་མེ་པོ་
 སྟག་གི་(༡༩༥༩)པོའི་ནང་དུ་འབའ་པའི་རྟེང་ཆག་ལ་བྱ་ཚད་ནས་གདན་ཁུས་བྱུང་བས་བྱ་
 མོ་གཏོང་དུ་ཕེབས། གཞི་བྱས་གྱི་འདུས་པ་རྣམས་ལ་ཐུག་ཆེན། ཆོས་དྲུག་ཁོ་སྟོམས་སྤང་
 དྲིལ། རྗེ་མི་ལའི་རྣམ་མགུར་སོགས་གནང་། ཆོས་གྲོལ་དུས་མཚམས་གཞུང་དུ་ཕེབས་ཀྱང་།
 སྐ་སྟོད་མགོན་པོའི་སྤར་དམག་འོང་གིན་ཡོད་ཟེར་ནས་འབྲོག་དམག་རྣམས་མཚམས་
 གཞུང་དུ་ཆས་སོང་ནས་ཕན་ཚུན་འཐབ་སོང་བར་མི་མང་པོ་ཆོ་ཐར་དུ་བཏང་བ་དང་།
 བཙོན་ཆོ་ལ་སྟུག་པོ་མི་གཏོང་བའི་བྱ་འབྱལ་བྱས་པ་གསན་པས་བདེ་བ་ལ་བགོད། ...ཇུ་
 སོར་ལེ་དཀར་དམར་དུ་གལ་སྤིང་དམག་ཐུག་འདྲ་བྱུང་ན། མགོན་པོའི་ནང་དུ་སེར་མོ་བ་
 མང་པོ་ཡོད་འདུག་པས། དེ་ཆོ་ལ་གཞོད་སྟེལ་མི་ཉན་གསུངས་འདུག་པར་ང་རང་ཡང་དེ་
 ལ་འཇོངས། གལ་སྤིང་ཐུག་ནས་ང་ཐོག་ཏུ་ཐོན་པ་བྱུང་ན། བྱེད་རང་གིས་གྲུ་པ་དྲག་པ་
 རྣམས་ཐོངས་དང་། སེར་མོ་བ་འཁོར་མཐན་བྱུང་ན་མི་ཐོག་ཐམས་ཅད་བྱེད་རང་ལ་འབྱལ་

གསུངས་པའི་ཞལ་བཞེས་ཡོད་ཀྱང་། གཡུལ་ཐུག་ཉིན་སེར་མོ་བ་འགའ་རེས་དམག་གི་རྩ་བ་
བྱས་ཟེར་བ་ཞིག་བྱུང་སྐད་བའི་གཤིས་ཀྱིས་ལམ་ཆས་ལ་བརྟེན་པའི་དགའ་རབ་ལས་མ་
བྱུང་། གཡུལ་ཐུག་ནས་སྐྱ་སེར་ཟས་གོས་དང་བྲལ་བ་མང་ལ། ཆར་ཆུ་ཆེ་བས་སྤྱང་རྩེ་རང་
ཐུགས་ཀྱིས་མི་སྐྱེ་དབང་མི་འདུག་ཀྱང་། སྐར་ཆས་ནི་མ་བཟུང་བས་ཆར་པའི་ནང་དུ་བསྐྱད་
བ་ལས་ཐབས་མ་བྱུང་། མང་དྲགས་པས་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་ཐོགས་པའང་དགའ་
འདུག །ལམ་བར་དུ་རྒྱས་མ་རྒྱས་ཡོད་སར་ཐེབས་པས། ལ་ལ་ཉལ། ལ་ལ་ལངས། ལ་ལ་
དབྱགས་བརྟེགས་ཀྱིན་འདུག་པས། ལྷ་མ་ཡིན་འཐབ་ཚྱོད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཡང་འདི་ལས་
གཞན་པ་གར་ཡོད། ད་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་དཔྱལ་མེས་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་ལས་འོས་མི་འདུག་ཅེས་
འབའ་བ་དང་གྲོད་རྟིང་མ་ཆོད་གོང་དེར་ལེ་དགར་དམར་དུ་སྐྱ་སྤྱོད་པའི་དམག་དང་
གཡུལ་བཀྲེས་ཤིང་། དེར་འབྱུག་པ་རིན་པོ་ཆེས་ལམ་བར་གྱི་ཕ་རོལ་པོ་རྒྱས་མ་རྒྱས་
གཟིགས་སྐབས་ལ་ལ་ན་བྲུག་མ་བཟོད་པར་ས་ལ་འབྲེ་ཐོག་གིན་ཉལ། ལ་ལ་ཉལ་བས་ཨར་
མ་བརྟེན་པར་གོག་མ་བཅུགས་ཀྱིས་ལངས། ལ་ལ་མནར་གཅོད་དྲག་པོས་དབྱགས་བརྟེགས་
ཀྱིན་འོ་དོད་འབོད་པ་སོགས་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་ལས་ཀྱང་ཆེས་ཆེ་བར་དཔྱལ་བའི་མི་
ཡིས་སྤྱག་པ་ལྟ་བུ་བཟོད་སྤྱག་བྲལ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་དཔེ་མཚོན་ཅི་མ་མོ།

ཁ་ཅིག་བེ་རི་ནི་མི་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱ་ཟེར་བས་ཇག་ལམ་ཉལ་ཏེ་སྤྱང་རྩེ་ཆག་པའི་སྤེ་དང་ལམ་
མགོན་སུ་ཐུག་བཅོམ་ནས་འགོ་མཁན་གྱི་ཆོ་ཉུང་ཇག་ཆོགས་ཤིག་ཡིན་ནམ་སྐྱམ་པ་བྲིད་
མོད། “ས་སྤྱག་གི་དབྱར་བེ་རིའི་དམག་གིས་ཆོན་པ་ལྷ་བྱས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཞུན་པ་རིན་
པོ་ཆེར་སྤྱག་བསྐྱལ་པའི་ཆོ་ན་ཆོན་གཅིག་དགོན་གནས་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་རྫོང་དུ་གསང་ཐབས་
ཀྱིས་བྱིན་པར། རྩེ་འདི་གཙོས་རག་བསྐྱེད་ཀྱི་ནི་སྤྱན་གྱུ་བྱེད་དུ་བཞུགས་སྐབས་ཡིན་ཀྱང་
སྤྱོན་མ་བྱུང་བར་ཆོས་སྤྱོད་དྲགས་པའི་རྒྱས་པས་ནག་པོའི་རྩ་ལག་སྤེ་དང་བཅས་པ་ཕམ་
པར་གྱུར་པས། རང་ཕྱོགས་བཞུན་པའི་རྩ་བ་ཚུགས་”ཞེས་བྲག་གཡལ་ལོ་རྒྱས་སུ་དྲངས་པ་
ལྟར་ན། བེ་རིས་དམག་རྒྱག་སྐབས་ཀྱང་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ཇག་རྒྱག་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་མ་
ཡིན་པར་འཆར་གཞི་དང་ཐུན་པའི་སྤྱོད་ནས་དབྱར་འབྱུག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ཡང་ཤེས་ཐུབ་
ཅིང་། བེ་རིའི་དབང་འོག་ཏུ་ཡོངས་སུ་ཚུད་ཟིན་པ་ན་བཟོད་མི་ཐུབ་པའི་གདུག་རྩུབ་ཅིག་
མིན་པར་གྱུ་ཡངས་དང་ཞི་བདེ་ཡིན་པའི་ཆོར་སྤང་ཞིག་ཀྱང་ལྟེར་ཏེ། ཁམས་འབྱུག་རྒྱུ་
ཐར་ཀྱང་ལས། “ལྷགས་སྤེལ་(༡༩༥༠)མེ་རྒྱ་དྲུང་པ། གསེར་མདོག་པ། སོ་སོའི་གྲ་ཡོན་གྱིས་

ཁ་སྤྱོད་ཆེ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤར་ཁམས་སྤང་གི་ཡུལ་དགོན་རྣམས་བཞིག་རལ་མེར་བསྟེན་
 མི་ཤི་རྟོར་ཤོར་མང་བས་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་གནས་ལྷ་བུའི་དུས་འབྲུག་དང་བསང་བྱིང་བྱིན་
 འདུག་པ་རྣམས། སྤ་རྒྱལ་ལ་ཁྱུ་བ་ནན་ཆེན་གྱི་ངོས་ནས་ཐམས་ཅད་བདེ་བར་འདུག་ཆོག་
 པའི་འདུན་མཐུན་མཛད། དེ་ཕྱིས་ནས་ནང་འཁོན་ཆད་པས་ཁྲིམས་འོག་ཏུ་བདེ་སྦྱིད་གྱི་
 འགོ་ཚུགས་ཞེས་སྤར་ཁམས་སྤང་དེར་བེ་རིའི་བཀའ་ཁྲིམས་གསེར་གྱི་གཉའ་ཤིང་གི་འོག་
 ཏུ་མེ་རྒྱ་བྱུང་བ་དང་། གསེར་མདོག་པ་སོགས་ཆེ་བཅན་པན་ཚུན་ལྔར་འཁོན་ད་འགྲན་
 ཐམས་ཅད་རྒྱན་ཆད་དེ་བདེ་སྦྱིད་གྱི་འགོ་ཚུགས་པར་བཤད་ཅིང་། ཡང་དེ་ཉིད་༡༩༥༥ལས།
 “བེ་རིར་དབང་བའི་ས་ཁུལ་གང་འོས་སུ་དགོན་གནས་འཛིན་དགོས་ཚུལ་ཡང་ཡང་དུ་ནན་
 ཆེ་འདྲ་། ཆབ་འོག་སྤང་བ་གང་བདེར་རེ་ཞིག་འགྲོ་ཆོག་པར་བྱས་”ཞེས་པ་ལ་དཔག་ན་ཕྱི་ལོ་
 ༡༩༥༥འཛམ་ནས་བེ་རིར་དབང་བའི་ས་ཁུལ་ཁག་ཏུ་འགྲོ་སྦྱོང་བྱེད་པར་ཐོན་མཆན་ལག་
 བྱེད་འདྲ་པོ་ཞིག་ཀྱང་དགོས་གྱི་ཡོད་དམ་སྟེ་ཁོང་། སློ་སྟོན་ཉི་མ་བཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་
 ཐར་༤༩༡ལྟར་ན་བེ་རི་རྒྱལ་པོས་སྤྲོ་ཆེན་ཁག་ལ་དགོན་པ་སྡེ་ཤོག་འཇགས་པའི་ཤེ་བམ་
 ཡང་གནང་སྟེ་ཡོད་འདུག།

རི་ཆེ་དང་བེ་རི་དང་པོ་ཐུག་སློ་བྱུང་དུས་ནི་ཕྱི་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ལོ་བཅུའི་
 ཡང་ཐོན་དུ་ཆབ་མདོ་དང་བེ་རི་རྒྱལ་པོའི་བར་ཁ་མཆུ་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་འདུག་སྟེ། ཁམས་
 འབྲུག་རྣམ་ཐར་༡༩༥༥ལས། “བེར་ཆབ་མཆོད་ཡོན་(༡༩༥༠)ཐུགས་ཁ་འབྱུང་སོང་བའི་
 ལྷབས་ཀྱིས་ཆབ་མདོ་བ་དཔོན་སྟོབ་གྱི་མདོས་སྐྱབ་གཏོར་རྒྱགས་སོགས་ལ་ཐུགས་རུས་
 མཛད་སོང་བས་ཆེད་གཉེར་དུ་བྱད་སྟོག་གིས་བསྐྱང་ཁ་མ་བཟུང་ཡང་། དགོས་ཆ་རྣམས་སུ་
 ཆང་ནས་འོང་བས་ལན་ནམ་བུ་དྲགས་ཇེ་ཆེ་ལ་སོང་། འཐད་བཀོད་ཀྱིས་ཁྱེད་འབུལ་པན་
 ཚུན་ལ་མཛད་ཀྱང་གཅིག་གིས་སྟོད་དུས་གཅིག་སྤྲོ་བས་ཐོན་སོགས་མེད་ནས་སྤང་སྟོག་ཕྲན་
 བྱུང་བས་”ཞེས་དང་། “བེ་རིའི་འབྲུལ་པ་ངོ་མས་(༡༩༥༥)ཆབ་མདོ་བའི་སྟེང་དུ་དམག་
 བྱེད་པར་ཐག་བཅད་ཚུལ་གསལ་པོ་འདུག་པས། དགོངས་པར་ལྷ་ས་དང་སེར་འབྲས་གྱི་
 དུས་འབྲུགས་འདྲ་[བ་སྟེ། འཇིགས་བྱེད་ཆོས་འབྱུང་༥༡༥ལས། དེ་ནས་དེ་དུས་གཙང་པས་ལྷ་ས་པོ་ཏུ་ལ་སོགས་ཀྱི་བཟུང་
 རས་སེར་འབྲས་གཉིས་ལ་འོ་བརྒྱལ་སྤྲོ་ཆོགས་བྱས་པ་འདྲ་པོ་ཞིག་བྱུང་དོགས། ཅི་བྱ་གཏོལ་དང་བལ་རུང་བེ་
 རི་དང་ཐག་འབྱུང་བས་འདི་བྱེད་མ་བྱུང་། ཆབ་མདོར་མི་འགྲིམ་ལྷ་རྟོག་ལ་བཏང་བར་
 བྱེད་དཔོན་སྟོབ་གྱི་ཁྱེད་གསལ་འདྲའི་ཐུག་ཕྱིར་དེད་འོང་ན་ཐུགས་ཀ་ལ་ཨེ་པན་བྱས་སོང་

བར་འབོད་མཁན་དང་བཅས་ཚུར་འཁོར་བྱུང་བ་དང་། ཚལ་ལྷ་འཛུགས་དཔོན་པོ་དགོན་
 མཚོག་རིན་ཆེན་དཔོན་སློབ་རྣམས་ཆོ་མར་དང་བཅས་པོ་སྤྱང་དུ་བྱོན། ་་་དཔོན་སློབ་ཁྱུང་
 ཤས་ཀྱིས་ཕེབས་པར། གྲུ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ད་ལམ་འདིར་འབྱོན་རྒྱ་མིན། བྱེད་རང་ལ་མངོན་
 ཤེས་འདྲ་ཡོད་ན་མ་གཏོགས། སྤྱིངས་ཡོང་ཐག་ཆོད། རང་ས་ཡངས་སར་ཡོད་པ་དོག་སར་
 འཛང་དོན་མེད། ཆོས་ར་སར་ཕེབས་པ་དགའ་རྒྱ་ཡིན་ཟེར་ལེ་རེད་ཞུས་པར། བཀའ་ལས།
 མངོན་ཤེས་མེད་ཀྱང་རང་འདོད་སྤྱི་ཅེ་ཅམ་ཡང་མེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་།
 སེམས་ཅན་གྱི་བདེ་སྤྱིད་ཁོ་ན་ལ་བསམ་པས་ཁ་སྤྱིངས་བྱུང་ནའང་འགྲོད་པ་མེད་གསུངས།
 འོ་ན་ད་རེས་པོ་ཆོད་སྤྱིལ་བ་ཐག་ཆོད་ཞུ་རུང་ལན་མེད། འཕོ་ངོས་བརྒྱུད་ཆབ་མདོར་
 ཕེབས་པས། ཆོས་རྗེ་ཁག་གིས་གཙོས་པའི་སྤྱི་སྤྱིར་ཐམས་ཅད་གྱི་གཞི་ལེན་ཐུགས་འདོགས་
 བདག་རྒྱུན་ཆོད་མེད་མཛད། ་་་ཞལ་ལྷ་རིན་པོ་ཆེས་གཙོས་པའི་ཆབ་མདོ་བ་དཔོན་སློབ་སྤྱི་
 སྤྱིར་ཆོང་མ། གྲུ་གྱའི་ལྷ་ལྷང་དུ་འདུན་ས་བཟུང་། སྤྱི་ཆོང་ཡང་ཕེབས་བྱུང་བ་གཞི་ལེན་
 གཟབ་མ་གནང་། སང་ནས་དཔོན་བསམ་གྲུབ་སོགས་སྤོན་གྱི་བར་མའི་སྤྱིང་དུ་རེད་རང་
 གིས་མི་སྤྱི་ཅམ་བསྐྱེད་ནས་གཏམ། ་་་ཞག་འགའ་ནས་ངན་འཁྱོལ་མེད་པར་སྤྱི་ཆོང་ཕེབས་
 གྲུབས་འདུག་པར་སང་བར་ཐུགས་འཐེན་དགོས་ཚུལ་ཞུས་སོང་བར་གསན་ཀྱང་སང་ཡང་
 ལན་མེད། ཆོས་ར་མཛད་ཀྱིན་བཞུགས་ཆོ། སྤྱི་ཆོང་རྟ་པལ། གྲུར་བསྐྱེད་སོང་བས། ཆབ་མདོ་
 བས་ཞུ་འབུལ་རྒྱ་མེད་ཀྱང་རྩ་ཐོག་ཏུ་ཕེབས། མཆོད་ཡོན་མཛལ་བསྟན་རྗེ་ཡི་བཀའ་ལས།
 ད་བྱེད་རང་གི་ཐུགས་དགོངས་ཤིག་མ་སྤོང་ན་ཆབ་མདོ་བ་ལ་ལྷ་མ་ལས་སྤྱིད་འདོན་རྒྱ་མི་
 འདུག་པས། ད་རེས་ངས་ཞུས་པ་གསན་དགོངས་མཛད་དང་། ད་ཕྱིས་ནས་ངའི་ཆོས་ཀྱི་པན་
 ཐོགས་འོས་པ་ལ་ལྷར་ཡང་འདི་ཐོག་མ་བྱུང་བས། ད་ཡང་ཆོས་ལ་བེད་ཆོད་པ་ཞིག་ཨེ་འོང་
 མི་ཤེས་ཀྱང་གཞན་དགོས་ཆེ་དུས། བྱེད་རང་གི་མི་བཟང་བ་ཞིག་གི་གོ་ཆོད་པར་བྱེད་
 གསུངས་པར། ཕྱིས་བཀའ་ལས། དེ་ཉིན་གྱི་ཚོག་དེས་རྟེན་འབྲེལ་ཨན་ཅམ་འཆུག་འདུག་
 གསུངས་པ་ལྟར། དེ་ཕྱིས་ནས་ཁ་མཆུའི་དཔང་པོ་ཁོ་ནར་བཞུགས་དགོས་བྱུང་། དེར་
 བཞུགས་ནས་མནའི་ཚོགས་དཔོན་ཀྱང་རང་ཐུགས་ཀྱིས་ཡོང་འདུག །འདི་དུས་པན་ལ་རེད་
 རང་ཐེ་སར་དམག་ཁྲལ་དགོས་ཞུ་བར་གདོས་བདག་གིས་བྱེད་འདུག་ཀྱང་སེམས་ཅན་ལ་
 པན་གང་ཐོགས་མིན་པ། བྱེད་ཀྱི་དམག་ཁྲལ་བསྐྱུ་རོགས་ཀྱིས་དོ་དམ་མི་འོང་གསུངས་ནས་
 ཆབ་མདོ་བས་དམག་ལ་མཉམ་འགྲོ་བྱེད་པའི་ལས་ལྷ་མ་ནས་སྤྱིངས་ཆོར་ཡོད་འདུག་ཀྱང་།

ཡོན་བདག་དཔོན་པོར་བཀའ་ནན་མཛད་པས་ཁྱབ་སྐུ་ཆབ་མདོ་བ་ལའང་ལེ་དེད་བྱེད་
 ཚོགས་པ་བྱུང་གསུངས། དེའི་ཉིན་གྲང་དྲག་པ་བྱུང་ཡང་ནན་གྱིས་བཞུགས་ཆོ། བར་མི་དང་
 སྤྱི་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཁྱེན་ཁྱེན་བྱུང་བར་བྱས་བྱུང་བཅས་མང་བར་གསུངས་བས་ཁ་མཆུ་
 དུམ་པའི་གསུང་གསལ་ལོན། རྡོ་དགོང་མ་དུམ་ན་སང་ཉིན་ཆེན་པོ་ཡོང་རྒྱུར་འདུག་ཀྱང་།
 དགོན་མཆོག་གི་སྤྲུགས་རྒྱུ་མ་བསྐྱུས་གསུངས། དེ་ཕྱིས་ནས་བེར་ཆབ་མཆོད་ཡོན་སྤྲུགས་
 ཡིད་འདྲེས་པ་བྱུང་”ཞེས་བེ་ཆབ་མཆོད་ཡོན་བར་དང་པོ་སྤྲུགས་ཁ་འབྱུང་ཞིང་འགལ་བའི་
 རྒྱུད་རིམ་ནས་མཐར་མཆོད་ཡོན་སྤྲུགས་ཡིད་གཅིག་འདྲེས་གྱུར་པའི་བར་གསལ་བར་
 བཀོད་འདུག་ཅིང་། དེའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་གཅིག་ནི་ཆབ་མདོ་དགོན་པའི་མཆོད་གཞིས་
 རྣམས་ལ་དམག་ཁུལ་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་ཐེག་མིན་གྱི་དོན་རྒྱུན་ལས་ཡོན་པར་ཤེས་སྤྱབ་པ་
 འདུག་ཅིང་། སྤྱིར་བེ་དམག་གི་སྤྱབ་ཆ་ནི་རི་ཆབ་གཉིས་ཀྱི་དམག་དཔུང་གཙོ་བོ་ཡོན་འདྲ་
 བ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་དེ་འོག་རྒྱ་བཤད་དོ།

འབྲུག་པ་ཀམ་བཟླ་ན་འཕེལ་ནི་སྐབས་དེར་བེ་རྒྱལ་གྱི་དབུ་སྒྲ་ཡོན་ལ། མདོ་དབུས་ཁམས་
 གསུམ་ནས་བེ་རི་ལ་ངོ་ཆེན་ཁྱེད་དགོས་ཆད་གྱིས་ཁོང་ཉིད་བརྒྱུད་ཁྱེད་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་འདུག་
 ཅིང་། དེའི་ཚུལ་ཡང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་༢༢༠ལས། “དཔོན་བསམ་འབྲུབ་དང་། རང་ཆེན་
 པའི་གཙོ་མི་སྤྱོད་བྱུང་བས་ཁ་མཆུའི་རྟིང་ཚགས་མཛད་(༡༤༢༧)འདི་པན་ལོ་བདུན་
 བརྒྱད་ཅུ་ཞིག་ལ་ཁ་མཆུའི་དོ་དམ་ཁོ་ན་མཛད་དགོས་པ་ཞིག་བྱུང་སོང་ཡང་། སངས་
 རྒྱུས་ཀྱི་བཟླ་ན་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་བདེ་སྦྱིད་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་དགོངས་པ་མ་གཏོགས།
 རང་འདོད་ཆོ་འདིའི་འཁྲི་བས་གོས་སོ་སྐྱུ་པ་མི་འདུག་ །སྟོ་གོས་གཏམ་གསུམ་གྱི་ཕྱིར་རྩབ་
 རྩབ་བྱས་པ་མིན། ཡོན་བདག་ཆེན་པོས་ཀྱང་དང་པོ་ནས་ཁྱོད་ཤོག་ལ་ཁ་མཆུ་གཏམ་རོགས་
 གྱིས་གསུངས་པའང་མེད་ཀྱང་། སལ་ཆེར་ནི་རང་རང་ཆོར་རྒྱལ་པོ་ཆད་པས་འཇིགས་པའི་
 རིགས་རྣམས་སྐྱོ་ངོ་ཁྱེད་རོགས་གྱིས་རེ་སྟོས་བྱས་ནས་འོང་། ལ་ལ་སྤར་ཤོར་བའི་མནང་རྩྭ་གས་
 ལོན་རེའི་འོང་། ལ་ལ་ཁུལ་སྤེ་སྤེན་བྱ་འཇལ་ནས་འཕལ་གྱི་གསོལ་རས་གནང་བྱིན། སྤྲུགས་
 ཀྱི་འདུག་བདེ་བའི་ཐབས་ལ་འོང་། ལ་ལར་པན་ཚུན་ལ་ཁ་ཉན་གྱི་སྒྲོན་ཡོན་མཐོང་བས་
 བརྟེ་སེམས་གྱིས་མ་བཟོད་པར་དྲང་ལངས་བྱས་ནས། དང་པོར་སྐྱོ་ངོ་རེ་ཞུས། ཕྱིས་ནས་པན་
 ཚུན་ཐོག་འཇོག་བྱུང་མ་བྱུང་གི་བར་དུ་ཚུད་པས་སྐྱུར་མ་སྤྱབ་པ་ཁོ་ན་འབྱམས་ཤོར་ཡང་།
 སྐབས་ཀྱི་སྦྱིན་པའི་དོན་ལ་བསམ་པ་མ་གཏོགས་སྦྱིན་བདག་རྒྱལ་འདོད་ཀྱི་གཞན་ལ་གྱིང་།

བསྐྱར་བྱས་བསམ་པ་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་ལས་ཁ་མཆུ་རིགས་མ་འདྲ་བ་དང་དེ་དག་གི་ངོ་
བོ་དང་དམིགས་ཡུལ་ནམས་ཤེས་ཏོགས་ཐུབ་པོ།

འོ་ན་མཐར་བེ་རིའི་ཆུས་ཤོར་དགོས་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་གང་ཡིན་སྟེ་ན། རག་ར་རྒྱལ་རབས་
༡༩༡༧ལས། “དོན་རྒྱལ་ཁྲིའི་འཁོད་ནས་སྟོབས་ཤུགས་ཁས་དྲག་ཤིན་ཏུ་ཆེ་མོད་སྤང་ཞིག་
སོགས་བོན་པོ་སླ་མཆོད་དུ་བསྟེན་ཅིང་། སྤུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་སླ་མ་དུ་མ་ཁྲིམས་ལ་སྦྱར་
བས་བན་དེ་སྦྱི་ཡི་གཤེད་དུ་སྦྱར་ཅིང་ཁོ་རང་གི་ཡང་རྩས་རྩ་མི་ཚུགས་པའི་རྩ་རྒྱུན་དུ་
སྦྱར་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་བོན་པོ་ལས་གཞན་པའི་སྤུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་སླ་སྦྱལ་མང་པོ་
ཞིག་བཙོན་བཅུག་ཁྲིམས་གཙོད་བྱས་པ་ལས་བྱིས་སོག་དམག་འབྱོར་སྐབས་སླ་སྦྱལ་དེ་དག་
ལ་དད་མོས་ཡོད་མཁན་ཆང་མས་མཉམ་དུ་བྱེན་ལོག་བྱས་ཤིང་། སྐབས་དེར་བོད་ཁམས་
གསུམ་གྱི་སྦྱོ་བོ་བརྒྱ་ཆ་དགུ་བརྒྱ་ནི་བོན་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ལ་དད་པ་བྱེད་མཁན་ཡིན་
སྟབས་མདོ་ཁམས་ཁུལ་ལ་འབྲུག་ལྷར་གྲགས་ཤིང་སེང་ལྷར་འཕྱོ་བའི་དབང་བྱས་བེ་རི་རྒྱལ་
པོའི་ཆབ་སྲིད་དེ་ཡང་ཡུན་ཅུ་ཞིག་གིས་རྩ་འཛུལ་དུ་སྦྱར་འདུག་ཆོས་འབྱུང་ངོ་མཆར་རྒྱ་
མཆོའི་ཁ་སྐོང་༡༩༤༠ལས། ཀམ་གྲགས་པ་ནམ་རྒྱལ་བཟང་པོ་“སྦྱ་ཉིད་ཀྱང་བེ་རིའི་དམག་
གི་གདན་དྲངས་ནས་ཆབ་མདོ་སྤར་ཁམས་སྟོགས་སུ་ཕེབས་དགོས་ཤར་ཏེ་ཐུགས་སུན་
བཟོད་པར་དཀའ་བའི་ངང་ལས་སྦྱ་ཐེམ། བཤད་སྟོལ་ལྷར་ན། ཆབ་མདོ་འཕོ་ཁང་དུ་བེ་རིས་
བཙོན་འཇུག་ཞུས་ནས་གཤེགས་པར་ཤངས་ཁྲག་གིས་ཁྲི་ཐུན་འདྲིར་བྱ་རྒྱལ་དོན་ཡོད་འཆི་
བའི་སྟོན་ལམ་ཐུག་བྲིས་མཛད་ནས་སྦྱ་གཤེགས་པའི་བདེན་ཆོག་གི་མཐུས་སྤར་ཨོ་རོད་
རྒྱལ་པོས་དོན་ཡོད་བསད་ཟེར་ཀྱང་ངེས་ལ་ཆར་མ་མཐོང་”ཞེས་སྟག་ལུང་མར་ཐང་གཡི་
ཤོད་རི་བོ་ཆེ་བའི་གདན་ས་པ་ཆེན་པོ་ཇི་ལྷར་བཙོན་དུ་བཅུག་པ་བཞིན་ཡོངས་གྲགས་ལྷར་
ན་སྐབས་དེར་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་སླ་སྦྱལ་བྱུང་འཕགས་བཞི་བརྒྱ་སྟོར་ཆབ་མདོར་བཙོན་
བཅུག་བྱས་པ་རེད་ཟེར།

ཡོངས་གྲགས་ལ་སྤང་ཞིག་བོན་པོ་སླ་མཆོད་དུ་བསྟེན་པ་ལས་རྒྱལ་པོ་སྟོ་ལོག་སྟེ་ས་དགེ་
བཀའ་རྟེན་གི་སྤུབ་མཐའ་སྦྱི་ཡི་གཤེད་དུ་སྦྱར་པར་གྲགས། དཔལ་གཤེན་བསྟན་སྟེན་རིའི་
མཁན་པོ་སྟོ་སྟོན་ཉི་མ་བསྟན་འཛིན་དབང་གི་རྒྱལ་པོའི་ནམ་ཐར་ལེགས་བཤད་ཉི་མ་
འབུམ་གྱི་འོད་ཅན་འགོ་ཀུན་སྟོ་ཐུན་སེལ་བའི་སྟོན་མེ་༥༠༠ལས་བཤད་པ་ལྷར་ན། དོན་

ཡོད་ཀྱི་སྐྱོ་ཆེ་འཕྲུལ་མདོ་ཁམས་ཁུལ་དུ་བོན་གྱི་སྒྲ་ཆེན་ཞིག་པོ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་
 གྲགས་པའི་ནང་གི་སྤང་ཞིག་སྒྲ་མ་རྒྱལ་བ་སྒོ་བྲོས་ཞེས་བྱ་བ་དབུ་ལ་ཤ་ཡི་གཙུག་ཏྲར་
 འབྱར་བ། གྲུབ་རྟགས་དང་མདོན་ཤེས་སྒྲ་ཆོགས་ཡོད་པ་དེ་དོན་ཡོད་ཀྱིས་གདན་
 བླངས་ནས་གེ་སྟོང་རྒྱ་ཆེན་པོ་བླང་གི་དབུ་ཅེ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཏེ་དོན་ཡོད་ཀྱིས་རང་གི་
 དབུ་སྒར་བསྟེན། སྤར་གྱི་དབུ་སྒྲ་སྐམ་ཞིག་ལྷ་སྒྲ་ཁྲོ་བོ་རྒྱལ་མཆོན་ནི་སྤར་སྟོབས་རྒྱལ་གྱི་
 དབུ་སྒྲ་བྱས་ལྷགས་བཤད་ཅིང་། བེ་རི་རྒྱལ་ཐོག་མང་པོའི་རིང་གི་དབུ་སྒྲ་ལ་སྐམ་ཞིག་ཁོ་ན་
 བསྟེན་གྱི་ཡོད་པ་དོན་ཡོད་རྒྱལ་དུས་སྐམ་ཞིག་གི་གྲལ་གྱི་གོང་ན་སྤང་ཞིག་བཞག་པ་དེར་
 བོན་པོ་ནང་ཆག་འདོད་མ་གཅིག་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཞིག་ཀྱང་རྣམ་ཐར་དེའི་ཁོག་ན་གནས་
 འདུག །གང་ལྟར་ལོ་རྒྱུས་མང་པོར་སྤང་ཞིག་བོན་པོ་ཟེར་བ་དེ་སྒྲ་མ་རྒྱལ་བ་སྒོ་བྲོས་ལ་ངོས་
 འཛིན་དགོས་སམ་སྟུག། སྤྱིར་བེ་རི་འདི་ལྷ་མོའི་དུས་ན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཅིག་ཡིན་ནམ་
 སྟུག་སྟེ། སྒོ་སྟོན་ཉི་མ་བསྟན་འཛིན་གྱི་རྣམ་ཐར་༤༧༥ལས། “སྐམ་རྒྱལ་མཆོན་གསུམ་གྱི་སྐྱོ་
 ཐོག་ལ། ཁམས་བེ་རི་རྒྱལ་པོའི་མངའ་རིས་སུ། བོན་གཡུང་དུང་གི་བསྟན་པ་མེ་ལྟར་
 འབར།” ཞེས་དོན་ཡོད་ཀྱིས་པ་ལྟེས་ཡང་ལྟེས་གྱི་དུས་ནས་བོན་བྱེད་གྱི་ཡོད་ལྷགས་
 བཤད་པ་དང་། གོང་དུ་བླངས་པ་ལྟར་ཞལ་སྒྲ་ཆོས་འབྱུང་དང་འདན་མ་ཁྱེ་ཆེན་སོགས་
 གྱིས་ནང་ཆོས་བྱེད་གྱི་ཡོད་ལྷགས་བཤད་པས་སོ།

ཨ་མདོ་རྩ་བའི་ཡུལ་ནས་ཡིན་པའི་སྤང་ཞིག་བོན་པོ་སྒྲ་མཆོད་བསྟེན་པ་བདེན་མཆིས་ཀྱང་
 དེས་རྒྱལ་པོའི་སྒོ་སྒྲ་རི་ལྟར་བསྟར་བ་མི་ཤེས་མོད། གང་ལྟར་བྱི་ལོ་༡༩༣༥ཙམ་ནས་རྒྱལ་
 པོའི་ཐུགས་སྤར་དང་མ་འདྲ་བ་ཞིག་ཏན་ཏན་བྱུང་འདུག་པ་སྟེ། ཁམས་འབྲུག་རྣམ་ཐར་
 ༢༡༧ལས། “དེ་དུས་(༡༩༣༥)སོག་འགོ་མཐོ་བའི་སྤང་ཆ་གསན་འཕལ་བྱམས་མདུན་དུ་
 གསེར་གསོལ་དང་སྟན་དར་རྒྱལ་མཆོན་སོགས་ཕུལ་ནས་རི་ཁྲོད་དུ་ཕེབས། བཞུགས་ཡུལ་ཉི་
 འོད་ཆོས་འཕེལ་རྒྱུ་དུ་མཇོད། སོག་པོའི་རྒྱལ་པོ་བྱམས་པ་མཇུག་པར་འོང་རྒྱུའི་ཉི་ཆར་ལྷེ་
 པ་སྦྱིད་ཤོད་པ་སོགས་བྱུང་བར། བྱམས་མདུན་ཕྱོགས་ལ་འབྱོན་ཅིས་ཡིན་རུང་འཕང་དོག་
 པ་སོགས་རེ་ཞིག་བྱམས་མཇུག་མི་འགབ་པའི་བཀའ་བྲུབ་གནང་ལྟར་འཕལ་དུ་པར་
 ལོག །རྟོ་བྲབ་གྱིས་གཙོས་པའི་རྩ་འདྲན་དང་བཅས་བང་ཆེན་རྣམས་བརྒྱུད་པས་ལེ་གཞུང་
 ཉག་བྲེ་ཚུན་ལ་ཉེས་སྦྱོན་མ་བྱུང་། [རྩམས་བཟའི་བྲན་ཆེན་ཀམ་རབ་བཟན་དཔོན་གཡོག་
 རྣམས་] གྲུ་ཕྱིས་བེ་རིའི་གནས་སྤངས་ལྷུ་བར་བཏང་བ་ལྟར་ཕེབས་བྱུང་བར་མཇུག་ཁ་གནང་། བེ་རི་

དཔོན་པོ་དབུ་ཨེ་ཐོན་ལྷ་ཕྱིར་རྟོགས་ལྡན་འགའ་བཏང་བར། བྱིད་བན་སེར་མོ་བ་རྣམས་
 གྱིས་མི་འོས་པའི་བྱ་བ་འདི་ལྟར་དང་། གོ་ལོག་གི་གསུང་རིགས་སྣ་ཚོགས་པ་དང་བཅས་
 བང་ཆེན་རྣམས་བརྟུངས་བཏགས་དང་གོས་བཟུ་ལྷན་ལུང་སོགས་བྱས་འདུག །ཁོང་རྣམས་
 རྒྱ་མཚན་ཁྱེད་ལ་མ་རྟེན་ནས་ས་མཐའ་བསྐྱོར་ཏེ་རི་ཁོང་དུ་འབྱོར། དེ་ནས་ཀྱང་མི་ངན་
 གྱི་བསྐྱར་ཁྱད་འདྲ་ཡིན་པར་དགོངས་ཆེ་ཡིས་བཀའ་ཤོག་ཕྱག་མཐུད། གཞན་ཡང་ཇ་དར་
 གོ་ཁྲབ། ཏྲ་བེལ་སོགས་གྱི་གནང་ཆ་དང་བཅས་རྟོགས་ལྡན་འགའ་བརྒྱུད་ཀྱང་ཟབ་དུ་མ་
 སོང་། །འབྲུག་པའི་བཀའ་ཤོག་ཕྱག་མཐུད་སོགས་ལྟར་ཡིན་ན་ཁོ་རྒྱལ་ནས་ལྷན་འདུད་ཐལ་ལྷུར་
 དང་མཚན་པའི་ཆོག་གིས་བརྒྱན་ནས་གཟེགས་སྒོལ་ཡོད་ཀྱང་ད་རེས་ནས་ཕྱོགས་ལྷ་བ་ཅན་
 ལས་མ་བྱུང་འདུག །གསུང་གིས་རིགས་ལའང་འོས་མི་འོས་སྣ་ཚོགས་པ་དང་། ལྷ་མ་དག་
 བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེ་ཕན་གྱིས་གཙོས་པའི་དགོ་འདུན་གྱི་སྡེ་དང་། སྡེ་དཔོན་རིགས་ལ་
 སོགས་པ་རྣམས་ལའང་བཀའ་བཀྲོན་དང་གནས་དབྱུང་སོག་འཕྲོག་པ་སོགས་སྤྱི་
 རྒྱལ་པོའི་རྣམ་ཐར་ལས་མི་འདུག་པས་ཕྱོགས་དེར་བསྐྱོན་པའི་རེ་གོ་ཟད་པས་བང་ཆེན་
 རྣམས་ཀྱང་ཚུར་ལོག་ཅེས་ལྟར་རྒྱལ་པོའི་དབུ་ལྷུར་བཀྱར་ཞིང་རང་གིས་དབང་ལུང་མན་
 ངག་ཁྱེད་ལ་ཆ་བའི་ལྷ་མ་ལ་ཡང་མ་འདོད་པའི་རྣམ་འགྱུར་དང་། ལྷ་མ་དགོན་སྡེ་ཅན་མེན་
 པར་སྡེ་དཔོན་ཆེ་ཕྱི་རིགས་ལའང་ཆུང་ས་ནས་བཀའ་བཀྲོན་དང་གནས་དབྱུང་བ་དང་།
 ཆེ་ས་ནས་སོག་འཕྲོག་པ་ལའང་ངེ་མི་སྣམ་པར་སྤྱི་ལྷུང་རྒྱལ་པོའི་རྣམ་ཐར་ལས་མི་འདུང་
 བར་བསོད་ནམས་ཟད་ཁར་བསམ་ངན་གྱི་དཔེ་ལྟར་གྱུར་ཡོད་འདུག

མདོ་ཁམས་ཁྱལ་གྱི་རྒྱལ་ཕན་ལྷ་དགོན་སྡེ་པ་ཆེ་བཅན་ཁག་ནས་བེ་རིར་ངོ་ལོག་ངེ་ལྟར་
 བྱས་པ་ཡང་། ལྷ་ཐོག་གཏུང་རབས་༡༠༦ལས། “ཆུ་ཏྲ་ལོར་(ལོ་ཁམས་ཕྱིས་དགས་)སོག་པོ་ཨོ་རོད་
 ཆོ་བཞིའི་དཔོན་གྱི་སྡེ་བཙན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་ཆེབས་སྒྲ་ལྷུར་ཁམས་སུ་བསྐྱར་བའི་ཆོ། ལྷ་
 ཐོག་ལྷ་མ་དང་འབྲོང་པ་ཆེ་ཆེན་རྒྱ་མཚོ་བྱང་ལྷུར་ཤོད་ཏེ་རི་ལྷུར་ཆེབས་བསུ་ལ་བྱོན། དྲིན་
 ཅན་མི་བཞིའི་གྲལ་དབུར་རྒྱལ་ལྷ་བཀོད་པའི་བཞུ་ལྷུངས་དང་བཅས། སྡེ་ཆད་ཡབ་མེས་
 གོང་མའི་ས་ཡུལ་གར་ཡོད་དང་། ཇ་ལུང་དམར་ཁོག་པའི་སྡེ་མོ་དུད་རྟོང་དང་ཇ་བརྒྱའི་སྡེ་
 དཔོན་ལ་བསྐོས། དེ་དུས་ང་ཐོག་འབུར་མོ་ཚུན་ཆོད་གྱི་ས་ཆ་ལྷ་ཐོག་མ་གཏོགས་གཞན་གྱི་
 ཚོད་བསྐྱངས་བདག་བབྱང་བྱར་མི་ཆོག་པའི་ཤེ་བམ་གནང་། དའི་ཆེད་བ་དུར་དུང་ཐའི་
 ངེས་ལྷ་ཐོག་དཔོན་སྡོན་བདུན་ལ་ཐའི་ངེ་ཆོ་ལོ་བྱིན་ནས་མཚན་ཡོན་གྱི་དམག་རབ་བརྟན་

རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་དབང་ལྟ་བུ་ཆས་པའི་དབང་རྒྱུ་ལ་བྱོན། དག་ཁམས་རྒྱལ་དུ་བསྐྱུགས་པའི་གཏང་
 རག་དུ་རྒྱལ་པོའི་ཕྱག་དམ་གྱི་དབང་ལ་ཐེལ། ཅུན་གྱི་ཚོ་བོ། ཆོ་དཔག་མེད་པའི་གསེར་སྒྱུ། གི་
 ལ་པོ་ཤེལ་དཀར། ཁང་སར་སྒྲ་མའི་མེ་མདའ་རྒྱལ་ཡ་མ། སྒྱལ་སྤྱིའི་ཕྱག་ཤན་དམ་འབྱར་
 རྣམས་བྱས་དོན་འབྱུང་པའི་དཔོན་གཡོག་བདུན་ལ་སྤྱད་དོ། ཞེས་གྲུ་བྲི་བཟུན་འཛིན་ཆོས་
 རྒྱལ་ཆེབས་སྒྲ་སྒྲར་ཁམས་སུ་བསྐྱུར་བའི་ཆོ། ལྟ་ཐོག་སྒྲ་མ་དང་འབྲང་པ་ཆེ་ཆེན་རྒྱ་མཚོ་
 གཉིས་སྒྲར་ཤོད་ཏེ་རི་སྒྲར་ཆེབས་བསུ་ལ་བྱོན་པར་བཤད། ལྟ་ཐོག་ནི་བར་ཁམས་སྤྱིར་
 མཚུངས་སྐབས་དེར་བེ་རིའི་དབང་འོག་དུ་ཡོད་པ་བཤད་མ་དགོས་མོད། བེ་བཟའ་ལྟ་ཐོག་
 ཆང་སར་ཡོད་པའི་སྒྲ་བས་ཀྱིས་འབྲིས་སུ་བཞག་སྟེ་ནང་ཕྱི་ལྟ་བུར་བཅི་བ་དང་། ལྟ་ཐོག་སྒྲ་
 མ་འབྱུག་པ་ཀམ་བཟུན་འཕེལ་བེ་རི་རྒྱལ་པོའི་དབང་སྒྲ་ཡིན་པ་སོགས་པན་ཚུན་སྤྱགས་ནང་
 གཤིན་པར་ཡོད་མོད། དེ་དག་གིས་ཀྱང་གྲུ་བྲི་ལ་ཐན་གཏུང་གི་སྒྲུ་གུས་སྤང་ཆར་བསྐྱུག་པ་
 ལྟར་བྱས་ན་གཞན་གྱིས་ནི་སྒྲོས་མ་དགོས་སོ། འོན་ཀྱང་དེ་དག་གི་རེ་འདོད་ནི། “དྲིན་ཅན་
 མི་བཞིའི་གལ་དབྱར་རྒྱལ་སྒྲ་བཀོད་པའི་བཞི་སྒྲ་བས་དང་བཅས། རྒྱུ་ཆད་ཡབ་མེས་གོང་
 མའི་ས་ཡུལ་གར་ཡོད་དང་། རྒྱ་ཡུང་དམར་ཁོག་པའི་ཕྱི་མོ་དུད་སྟོང་དང་ལྷ་བརྒྱའི་སྤྱི་
 དཔོན་ལ་བསྐོས་”ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱུ་ཡབ་མེས་ཀྱི་ས་ཡུལ་བེ་རི་འོག་ནས་ཕྱིར་ཐོབ་
 ཐབས་ཡིན་པར་གསལ་ཞིང་། འོན་ཀྱང་དེ་རྒྱུ་ཀྱི་ཁལ་རིགས་བསྐྱུབ་འཇལ་དགོས་ཁག་ནི་
 སྒྲར་བེ་རི་ལ་འབྱུང་དགོས་པའི་ཁལ་རིགས་ལས་ཆུང་བ་རང་ཞིག་བྱུང་ཡོད་ཆོད་མི་འདུག་
 གོ།

ཆུང་ཆང་སྒྲུ་ཕྱིར་དང་པོ་སངས་རྒྱས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་མེ་ཏོག་ཕྱིར་བ་བྲག་གཡལ་སྒྲ་
 དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་༡༥༧༧་བྱངས་པ་ལས། “དེ་ནས་མི་རིང་བར་གྲུ་བྲི་བཟུན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་
 རྒྱལ་པོ་དབྱར་དང་བཅས་པ་བར་ཁམས་སུ་ཆེབས་ཀྱི་ཁ་ལོ་བསྐྱོད་པ་ན། སྒྲ་མ་[བཀའ་བརྒྱ་གསལ་
 བ་རྒྱ་མཚོ]དམ་པའི་ཞལ་ཆེམས་དྲན་པས་བསྐྱུལ་ཏེ་ཆོས་ཆོས་མེད་པར་སོག་ཁྲིད་དུ་མཇལ་
 བྱོན་པས་སྤྱགས་མཚོག་དུ་རྒྱས་པར་བྱུང་། ཕྱི་ཕྱ་སྟོང་གཉིས་ནས་དམག་གི་ཞབས་བྲི་ཡང་ལ་
 ཡང་འབྲིད་པ་གནང་ལ། རིམ་གྱིས་བཟུན་པའི་དག་པོ་འབངས་དང་བཅས་པ་རང་དབང་
 བལ་ནས་གདོང་སྤྱད་པར་གྱུར་ཅིང་མཐར་ཁྲིམས་ཀྱི་དོ་རར་བཅུག་སྟེ་ཆབ་མདོར་ཕེབས་
 སྐབས་རྒྱལ་པོ་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་ཀྱི་ན་བཟའ་བཞེས་འཕྲོ་སོགས་གནང་སྤྱིན་གྱ་ལོམས་པ་
 དང་བཅས་”ཞེས་སྤྱགས་རྒྱུད་བྱམས་དང་སྤྱི་རྒྱུ་ཆེས་འབྱོངས་པའི་བྲག་གཡལ་ཆུང་ཆང་སྒྲུལ་

སྐྱེ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་ཐེ་ཕུ་སྐྱོང་གཉིས་ཀྱི་དམག་དང་བཅས་ཀྱི་ཕྱི་དཔུང་རོགས་སུ་བེ་རི་
 བཅོམ་པར་ཤེབས་འདུག་ན་སྐྱེ་བོ་པལ་པ་ཉེ་རིང་ཆགས་སྤང་གིས་ཀྱན་ནས་དགྲིས་པ་
 རྣམས་ནི་བཤད་ཅི་ལ་དགོས། རྩོང་འབྲོང་པའི་ལོ་རྒྱུས་དེའི་ཐེར་སྒྲུག་པོ་༡༤༥ལས། དགོ་
 རྒྱལ་དཔོན་ཀམ་གཡུལ་རྒྱལ་“བཟླན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་མདོ་ཁམས་སུ་སྐྱུན་འདྲེན་པའི་མི་
 བཞི་ལ་མ་གསོས་བྱ་བཞི་དང་། བོད་ཀྱི་དྲིན་ཅན་མི་བཞིར་གྲགས་པའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་ཡིན་
 པར་འདུག”ཅེས་པན་ཚུན་པ་རུས་གཅིག་པའི་རྩོང་ཉ་མཆོ་བེ་རི་དགོ་རྒྱལ་གྱིས་ཀྱང་བེ་རི་
 དོན་ཡོད་རྒྱལ་པོར་དམག་འདྲེན་པའི་སྤྱ་ཤན་བྱས་འདུག་ན་པ་རུས་གཉིན་ཆོན་མེན་པའི་
 རྩོག་ཁྲ་ལངས་པ་ནི་དེ་བས་བརྗོད་མ་དགོས་སོ། འོན་ཀྱང་ཁམས་འབྲུག་རྣམ་ཐར་༡༥༥ལྟར་
 ར། ས་རྟ་སྟེ་ཕྱི་ལོ་༡༥༡༥ཙམ་དེར་རྒྱ་མཚན་ཇི་ཡིན་ཞིབ་ཕྲ་ཞིག་མི་ཤེས་ཀྱང་བེ་རི་སྟོད་
 སྤང་གཉིས་པ་རུས་གཅིག་པའི་གནང་སྒོ་མ་དོད་ནས་དོན་ཡོད་རྒྱལ་གྱིས་དམག་དྲངས་ཏེ་
 རྩོང་ཉ་མཆོ་བེ་རི་དགོ་རྒྱལ་ཞེས་གྲགས་པ་དབང་དུ་བསྐྱུས་ཡོད་འདུག་པས་དེའི་གནག་
 ཡིན་ཤས་ཆེ་ཞིང་། རུས་མཛོད་མེ་རྟོག་སྐྱེས་ཆལ་ལྟར་ན་བེ་རི་འདི་གཉིས་རུས་ཐ་དད་ཡིན་
 འདྲ་སྟེ་འོག་ཏུ་འཆད་དོ།

བོད་དབྱུས་ཁུལ་ནས་ཐེ་པ་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་དང་དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་པས་ཀྱང་བེ་
 རི་ལ་ལྷ་སྐྱངས་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་ཡང་། དུ་ཀུ་ལའི་གོས་བཟང་༡༧༤ལས། “དེ་ལྟུང་གྲར་གྱི་
 བང་དུ་དེད་ཀྱི་ཅར་ཞལ་ངོས་མི་སྤར་འགྲོ་མི་བཀའ་བཅུ་དགོ་བསྟེན་དོན་འགྲུབ་ལ་བསྐྱབ་
 རྟོན་དུ་བེ་རི་འདི་ཅ་བ་ཆོད་པ་ཅེས་ཀྱང་མཛོད། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་རང་མཆོ་ཁར་ལོག་
 ཤེབས”ཞེས་དང་། ༡༧༥“ས་ཡོས་(༡༥༥)དགྲུ་གཏོར་སྤར་པར་ལྷ་རི་ལ་དར་ལྷོག་འཇུགས་
 རྒྱ་བསྐྱར་ཡོད་སོག་པའི་ཁག་ཐེག་ཀྱང་མ་བྱུང་བས་ལོ་དྲིང་མར་དེད་དཔུང་བཅས་དབྱུས་
 གཙང་དུ་ཡོང་། ཇོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་ཟེར་བའི་བྲངས་ལྷ་དེས་དམག་སྤྱ་འདྲེན་གྱི་འདུག་པས་
 རུར་བསྐྱར། སེར་འབྲས་དགོ་གསུམ་བཤེག་ནས་མཆོད་རྟེན་རེ་བཅུགས། གཙང་པ་དང་ཁོ་
 རང་གཉིས་གཉིན་བསྐོས་ཞིང་དབྱུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་གྱི་བན་བོན་བསྟེན་བཀྱར་འོས་
 པ་ལ་བྱེད་ཟེར་བའི་ལན་ཆོང་དཔོན་དག་ལྷ་ཅན་ལ་བྱས་པའི་གྲགས་པ་བྱུང་བ་གཙང་པ་
 དཔོན་སྟོན་མ་རུས་ཇོ་བཟང་ལ་ཐུག་པས་བཟང་ངན་གང་ཡང་མི་ཡོང་རུང་བེ་རི་འདི་ཞིང་
 བཅུ་ཆོང་ངེས་པས་ལས་སྐྱོར་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པར་མངོན”ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་དང་། འཇིགས་
 བྱེད་ཆོས་འབྱུང་༥༡༧ལས། རབ་འབྲུམས་པ་བསོད་ནམས་གྲགས་པས་“ཨར་ས་ལང་སོགས་

གྱི་སྐབས་ལེ་ཤིང་དང་ཀམ་པ་སོགས་ལ་ལྷགས་མཁར་ཡང་ཡང་འཕངས་ཞེས་དང་། “ཡང་
 ཐངས་ཤིག་ལེ་ཤིས་བཟུན་པར་གཞོད་ཚུལ་གསན་པས་བྱཡང་བཟུན་དག་ཞིག་བྱང་བྱེར་
 ནས་ཡར་ངོ་གཅིག་ལ་དེ་མ་ཐག་དྲུག་ཅུ་པའི་ལྷགས་མཁར་མཛད་པས། ཟེལ་ཆེ་ཞིང་། ཆོས་
 གླེག་གླེ་ཆེ་དགས་པས་སྒྲག་ན་མ་ཚོད་གསུངས་ནས་འདུག་མི་ཐུབ་པ་ལྟ་བུ་བྱང་། སྐབས་
 ཤིག་སྒྲོ་ན་ཅི་རིང་རིང་བྱེད་པའི་སྐད་ངན་བྱང་བར། བྱག་བརྩ་མཛད་ནས་ཁྱེར་ཤོག་
 གསུངས་པ། མཚན་མོ་ཟླ་འོད་ལ་བལྟས་པས། སྤྲིག་པ་གཅིག་གིས་ཅི་འདེབས་པ་བསད་ནས་
 ཁྱེར་འོངས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་ཉོབ་ཁུང་དུ་བཅུག་སྟེ་གཏོར་མ་འཕངས། བཙོ་རྒྱལ་པ་སོགས་
 བྱང་། དེ་ལྟར་གཙང་དབུས་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་ལུགས་པའི་བཟུན་དག་མ་ལུས་པ་ཆམ་ལ་
 སབ་ཅེས་པ་ལྟར་ནང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་དེ་དག་དང་། ཕྱི་རྒྱུན་དུ་གྲུ་ཤིང་ཁང་(༡༥༥༢-
 ༡༦༥༥)དམག་གིས་བཙམ་པ་ཡོངས་གྲགས་ལྟར་ཏེ། ཆོས་འབྱུང་ངོ་མཚར་རྒྱ་མཚོའི་ཁ་སྐོང་
 ༡༤༥༥ལས། “སྟག་ལོ་(༡༦༥༥)ནང་ཨོ་རྩོད་གྲུ་ཤི་བཟུན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པའི་དབུང་
 ཆེན་སྟོབས་ལྡན་གང་གིས་ཀྱང་བསྐྱོག་དུ་མེད་པ་རབ་བཏུན་སྐང་པོ་ལྟ་བུ་དེ་སྐར་ཁམས་སུ་
 ཐེབས་ནས་ཉོར་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆོས་ཉེར་ལྡེལ་སྤྲིག་སྟོད་བུ་རྒྱལ་ལེ་ཤི་དོན་ཡོད་ཁྲིམས་
 ཀྱི་དོ་རར་རྒྱུད་ནས་ལས་ཀྱི་མཐའ་མིང་གི་ལྷག་མ་ཙམ་དུ་བཏང་”ཞེས་པ་ལྟར་རོ།

དེ་འདྲའི་ལེ་ཤི་དེ་གང་དུ་ཡོད་པ་ཡང་། ལྷ་སྐབ་པའི་སྤྱི་དོན་རྒྱལ་རབས་སྟོན་མ་དང་། ཡ་
 ཉན་ཀྱང་གི་ཏུ་ལའི་སྒྲ་མའི་རྣམ་ཐར། རྒྱལ་མོ་འབྲུག་གི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྐོང་བའི་གཏམ་
 བཅས་གཅིག་རྗེས་གཅིག་འབངས་ཀྱིས་དེ་འདྲའི་ལེ་ཤི་ནི་དང་དཀར་མཛོས་ཁུལ་གྱི་ཉག་
 རྒྱུ་རྒྱུད་དུ་ཡོད་ཟེར། མཛད་པ་པོ་མ་དེས་པའི་མདོ་ཁམས་ཏེ་ཉོར་རྩོད་པ་ཆའི་ལོ་རྒྱུས་སུ་
 དེས་རྒྱལ་མོ་འབྲུག་གི་རྗེས་སུ་འབངས་པ་ལྟར་དང་། དེས་དང་ཐོག་ལེ་ཤི་རྒྱལ་ས་ནི་ཆབ་
 མདོའི་ཁུལ་དེར་ཡོད་པ་མི་འགལ་ཟེར། འོན་ཀྱང་ལེ་རྒྱལ་དོན་ཡོད་དང་མི་ཐོག་གཅིག་པའི་
 མཁས་གྲུབ་ཆགས་མེད་པའི་རང་རྣམ་དང་། ལེ་ཤིས་སྟག་ལུང་མར་ཐང་གཏོར་ནས་ཐལ་
 འཛུབ་མ་ཡལ་གོང་བྲིས་པའི་སྟག་ལུང་ཆོས་འབྱུང་ངོ་མཚར་རྒྱ་མཚོའི་ཁ་སྐོང་། ལེ་རྒྱལ་
 དོན་ཡོད་ཀྱི་དབུ་སྒྲ་འབྲུག་ཁམས་པ་ཀམ་བཟུན་འཕེལ་གྱི་རྣམ་ཐར་སྐབས་དེར་རང་བྲིས་
 པ་དང་དེ་མེན་སྟེ་ཐང་ན་རིམ་གྱི་རྣམ་ཐར་ཁག་སྐབས་དེ་རང་བྲིས་པའི་དོན་ཡོད་རྒྱལ་གྱི་
 པ་དུས་ཀྱི་དབུ་སྒྲ་ཞལ་ལྡེལ་འཕགས་པ་ལྟ་ཡི་རྣམ་ཐར་གཙོ་བོར་བྱས་པ་ཞལ་ལྡེལ་ཆོས་འབྱུང་།
 དོན་ཡོད་རྒྱལ་དང་ལན་མང་ཐུག་འཕྲད་སྟེང་བའི་བྲག་གཡབ་བཀའ་བཅུ་གྲགས་པ་རྒྱ་

མཚོ་དང་ཚུང་ཚང་སངས་རྒྱལ་བཟུ་ཤིས་ཀྱི་མཛད་རྣམ་ཁག་ཁེ་རི་རྒྱལ་པོ་དང་གཉེན་གྱི་
 འབྲེལ་བའི་སྟེ་ཐོག་དཔོན་གྱི་བྱང་བ་བཟོད་པ་སྟེ་ཐོག་རྒྱལ་རབས་དང་ཐེ་དགེ་རྒྱལ་རབས་
 ཁག་ཁེ་བཞིན་ལ་རྒྱལ་བ་ཕྱ་པའི་རང་རྣམ་དུ་ཀླུ་ལ་སོགས་སུ་དེ་འདྲའི་བེ་རི་ནི་དེང་གི་ཆབ་
 མཛོད་པེ་རི་སྟེ་མཛོད་ཁམས་སྤང་དུག་ནང་ནས་སྤར་ཁམས་སྤང་རང་དུ་ཡོད་པར་བཤད། དེས་
 བ་ལྷགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གང་ཞིག་གི་རྩིས་སུ་འབྲང་ན་ཁྱེད་ས་བཅུན་པ་ཡིན་སྟེ་མ་ན།
 དེ་ནི་སྐབས་དེ་རང་གི་ཚོས་འབྱུང་རྣམ་ཐར་ཁག་ལ་བཞུས་ན་འཕྱག་མེད་དུ་རྟོགས་ཐུབ་
 པའི་དགེ་མཚན་ཆེ་བ་ནི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱོད་པར་གསལ་བཤད་མ་དགོས་སོ།

བེ་རྒྱལ་དོན་ཡོད་དང་མི་ཐོག་གཅིག་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆགས་མེད་པའི་རང་རྣམ་པོད་
 གཉིས་པ་ལྟེ་ལས། གྲུ་ཤིས་བེ་རི་གཏོར་པམ་བཏང་ཟེན་ནས་བེ་རིའི་ས་ཐོག་རང་ན་
 བཞུགས་པའི་སྐབས་བར་ཁམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཆེན་མི་དཔོན་མང་པོ་ཞིག་དེར་བཀྲུག་པས་ཆགས་
 མེད་ཀྱང་ཐེབས་དགོས་བྱུང་འདུག་ཅིང་། སྐབས་དེར་ཁོང་གིས་འདི་འདྲ་ཞིག་གསུངས་
 འདུག་པ་ནི། “དེ་ཅུ་གོ་འབྱོར་སྤྱོད་མ་འགས། གཙོས་བྱས་ཁོམ་ཆོགས་ཤིན་དུ་ཆེ། དབང་ལྱང་
 ཁྱིད་སོགས་འབྱོར་དོན་འཕེལ། གྲུ་མང་རྣམས་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི། ཆོས་སྒྲོར་འགའ་ཡི་
 དབང་ལྱང་གྲུབ། བསམ་འབྲུབ་རྒྱལ་མོ་བྱི་སྒྲོར་གྱི། ཐེ་རྣམས་འཛོར་བའི་ཅིག་ར་དང་། བེ་
 རི་རྒྱལ་པོའི་ཐབ་ཀ་མཐོང་། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་ཅིང་། སྤྱོད་པོ་མེད་པའི་ངོ་
 སྤྱོད་བྱུང་། སྤྱོད་བ་སྤྱོད་པའི་མགྱར་ཡང་བྱས། ཕྱིར་ལམ་རམ་ཆེན་གཞུང་དུ་ཞག། མི་ལམ་
 འཁྱུལ་པའི་སྤང་བ་ལ། བེ་རི་རྒྱལ་པོ་དོན་ཡོད་རྒྱལ། ཁོ་པོའི་དུང་དུ་བྱུང་ནས་ནི། ཐག་
 འདིར་བསེན་མཁར་བསྟོད་རོགས་ཟེར། དེ་བས་ཁོ་པོའི་སྤྱོད་དེ་ནི། ཐག་དཀར་དེ་ལ་འཁོར་
 རམ་སྟེ། བསེན་མཁར་བསྟོད་པ་མ་གྲུབ་པས། ཕྱི་ཉིན་ཁལ་མ་གཉིས་ཅམ་གོད།” ཅེས་
 དང་། ༡༥ “དེ་ནས་འཇོ་རྒྱལ་སྤྱོད་ཞེས། བེ་རི་རྒྱལ་པོའི་སྤྱོད་རི་ནི། མཐོང་བའི་ས་རྩ་སྤྱོད་
 པ་དང་། གནམ་རྩུབ་སྤྱོད་བྱུང་སེར་ཐུན་བྱུང་། བན་བོན་སྟེ་རྩ་ཡིན་པར་གོ། དེ་ནས་ཐག་
 དཀར་མཛོད་རྩ་སྤྱོད་ཞེས།” ཞེས་བེ་རྒྱལ་དོན་ཡོད་ཀྱི་ཐབ་ཤུལ་དངོས་སུ་མཐོང་མྱོང་མཁན་
 ཆགས་མེད་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་སྐབས་དེའི་བེ་རི་ནི་ད་ལྟའི་ཆབ་མཛོད་ཁྱེད་ཀྱི་བེ་རི་རང་ལ་
 བཤད་འདུག་ཅིང་། ལྷག་པར་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོའི་སྤྱོད་རི་རྒྱ་གར་ན་ཡོད་པའི་སྤྱོད་མེད་སྐབས་
 བེ་རི་རྒྱལ་པོའི་སྤྱོད་རི་ཡང་རྒྱལ་པོ་གང་ན་ཡོད་པ་དེའི་ཉེ་འཁོར་ཞིག་དུ་ཡོད་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་རོ།

ཆོས་འབྱུང་ངོ་མཚར་རྒྱ་མཚོའི་ཁ་སྐོང་༡༤༠༡ལས། ཆབ་མདོ་རྟ་ཤོད་དུ་འབྱུངས་པ་ཅེ་སྤྱུལ་
 དགེ་བའི་དབང་པོ་བསྟན་འཛིན་རྣམ་རྒྱལ་“ཁྱིལ་ཕེབས་ནས་བཟུང་སྐྱབས་མཚོག་ཀླུ་པ་
 ཆེན་པོ། རྒྱལ་བ་གར་གྱི་དབང་པོ། རྒྱལ་ཚབ་དུང་། རྟག་ལུང་རིན་པོ་ཆེ་ཁུ་དཔོན། འབྲི་ཕག་
 ཞབས་དུང་། འབྲུག་པ། འབྲས་སྤྱངས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ། སའི་དབང་ཕྱུག་གཙང་ལྷེ་སྤྲིད།
 ལྷེ་པ་སྐྱེ་ཤོད་པ། ཆབ་མདོ་བེ་རི་སོགས་སྤྱོད་མ་མི་དཔོན་ལྷེ་བདག་རྣམས་ལ་ཆབ་ཤོག་སྤྱུལ་
 ཞིང་དེ་དག་གིས་ཀྱང་གྲུས་པའི་མཚོད་ཅེས་ཐོག་མར་སྤྱོད་རྣམས་སྤོས་ནས་དེ་འོག་
 གཙང་ནས་སའི་དབང་ཕྱུག་ལྷེ་སྤྲིད་གཙང་པ་དང་། དབྱས་ནས་ལྷེ་པ་སྐྱེད་ཤོད་པ། ལམས་
 རྣམ་ཆབ་མདོ་བེ་རི་བཅས་གསུམ་ནི་སྐབས་དེར་མི་དཔོན་ལྷེ་བདག་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོར་
 ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། ཆབ་མདོ་བེ་རི་ཞེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། ཡང་དེ་ཉིད་
 ༡༣༠༥ལས། “སྐྱེ་ཉིད་ཀྱང་བེ་རིའི་དམག་གི་གདན་དྲངས་ནས་ཆབ་མདོ་སྤྱར་ལམས་ཕྱོགས་
 སུ་ཕེབས་དགོས་ཤར་ཏེ་ཐུགས་སུན་བཟོད་པར་དཀའ་བའི་ངང་ལས་སྐྱེ་ཐིམ་”ཞེས་སོགས་
 རེས་ཆབ་མདོ་བེ་རི་དང་རེས་ཆབ་མདོ་སྤྱར་ལམས་ཞེས་གང་ལྟར་ཆབ་མདོ་རང་དུ་ངོས་
 འཛིན་མཛད་འདུག་ཅིང་། ཆབ་མདོ་སྤྱར་ལམས་ཞེས་པ་ནི་ཆབ་མདོའི་མི་ལྷེ་མང་པོ་ཞིག་
 སྤྱར་ལམས་སྤང་དུ་ཆགས་པ་དང་། བེ་རི་ཡང་སྤྱར་ལམས་སྤང་དུ་ཆགས་ཡོད་པས་དེ་སྤྲིད་
 སྤོས་པ་ཟད་ཀྱི། སྐྱེ་ཉིད་ཆབ་མདོ་གོང་ཁྱེར་རང་དུ་བཅོན་བཅུག་བྱས་པ་ལས་རྩ་ཆུ་བཟུལ་
 ཏེ་ཁྱིད་མེད་པ་ནི་ཆོས་འབྱུང་གི་འཕྲོས་རང་ན་གསལ་ལོ།

དེས་ན་སྐབས་དེར་བེ་རིས་མདོ་ལམས་པལ་ཆེར་དབང་བསྐྱར་ཞིང་རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་
 འབྲོག་ལྷེ་ཡིན་པས་ས་གང་སྤྲིད་དུ་སྤོ་སྤྲིད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་འདུག་ཀྱང་། གནས་གཞི་ངོ་མ་ནི་
 དེང་ཆབ་མདོ་ཁུལ་གྱི་བེ་རིའི་ས་མལ་འདི་ལྷེ་བ་བྱས་པའི་ས་མཚམས་གོ་འཛོ་དང་བྲག་
 གཡལ་དང་ཚ་བ་སྤང་གི་འབྲོག་ས་ཁག་ལའང་སྐབས་སྐབས་སུ་སྤོད་ཀྱི་ཡོད་པར་ཤེས་ཏེ།
 ལྷ་ཐོག་གདུང་རབས་༩༦ལས། “བེ་རི་ལྷ་བསོད་ར་དུས་ཀྱང་ལྷ་ཐོག་ས་ཆར་མ་བཟུང་། བྱང་
 སྤྲིང་ཐང་དང་། གོ་འགྲོའི་མུ་ལེ་གཞུང་། ལ་ཤ་བ་ཐང་། མདོར་འོ་མཚོ་ཐང་། འཛི་ཡི་སུ་རུ་
 གངས་འགག་སོགས་ལ་བྱོལ་”ཞེས་དང་། བཀའ་བཅུ་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་དད་པ་
 རྒྱ་མཚོ་༣༩ལས། “བེ་རི་རྒྱལ་པོས་གདན་འདྲེན་བྱས། གོ་འགྲོ་ཡི་ཕྱོགས་སུ་བྱོན། བེ་རི་རྒྱལ་
 པོ་དང་ཁྱེ་མཇལ་མཛད། ར་དར་གོས་གསུམ་རྟ་དྲེུ་སེམས་ཅན་ལ་སོགས་འབུལ་བ་དེའི་
 འཁོར་ནས་འབུལ། ཞབས་ཏོག་བསྟན་བཀུར་མང་པོ་བྱས། ཨ་མཚོ་སྤར་པས་(ཨ་མཚོ་ཟེར་བའི་

ཅུས་རྒྱས་འདི་མདོ་དབྱས་ཁམས་གསུམ་ན་ཡོད་འདུག། གྲྭ་དེ་ལྟ་བུ་ཅུས་བྱས་ནས་འབྲུལ་བ་མང་པོ་བྱས་ཞེས་
 དང་། ཞལ་སྤྱོད་ཆོས་འབྱུང་། ༡༥༠ལས། འཕགས་པ་སྣ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་“དེ་ནས་སྤང་ཆེན་
 སྤར་ཕེབས། བེ་རི་གཙོད་པ་རྒྱལ་དང་འཕན་ཕྱག་རྒྱལ་ཇ་འབྲེན་ལ་སླེབས། དེ་ནས་གངས་
 དཀར་བདེ་ཆེན་ལ་ཕེབས། བེ་རི་རྒྱལ་པོ་ཡང་ཕྱག་འབྲུལ་དེར་སླེབས་”ཞེས་དང་། ༡༥༡“བེ་
 རི་རྒྱལ་པོས་ཆ་བ་སྟོད་སྐྱེ་ལྷ་ངང་ཡག་གི་འདབ་ཞོལ་དུ་གདན་དྲངས་”ཞེས་དང་། ཁམས་
 འབྲུག་རྣམ་ཐར་༡༥༥ལས། “ཕྱགས་སླེལ་(༡༩༥༠)དཔོན་པོ་འཕྱིན་ལས་ལྷན་གྲུབ་ཚོ་རི་ཐེ་
 དང་། གཞན་ཡང་སྤྱད་ཐེ་དང་། རྒྱལ་ཁམས་ལ་འབྱོན་འོས་རྣམས་ཀྱང་བརྒྱུད་པར་མཛད་
 རྒྱུ་མཚམས་ལྷགས་ཀྱིས་བཞུགས་པར་དཔོན་མགོན་པོ་བསམ་འབྲུབ་བྱོན་ནས་བརྒྱ་འབྲུལ་
 མཁན་ཀྱང་ཡོད་པས་སྤེལ་ནང་དུ་ཕེབས་དགོས་ཚུལ་དང་། ལུ་ཚང་དུ་འང་གདན་ཞུས་བྱུང་བ་
 ལྟར་སྤར་ཐོག་དུ་(ཐོ་བའི་ཁོངས་)ཕེབས་”ཞེས་སོགས་ས་མིང་ཡུལ་མིང་དེ་དག་དང་། གོང་དུ་
 ཆགས་མེད་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་བེ་རི་རྒྱལ་པོའི་སྤྱོད་པོ་འཛི་ཡི་ས་ཆར་ཡོད་ལྷགས་དང་། རྒྱལ་པོ་
 ཤི་བའི་འོག་དུ་རྣམ་ཤེས་རྒྱུ་ཆེན་བྲག་དཀར་ལ་གནས་པར་བཤད་པ་དང་། ལྷག་ལུང་
 ཆོས་འབྱུང་ལས་“ཆབ་མདོ་བེ་རི་”ཞེས་སོགས་ལས་སྐབས་དེའི་བེ་རི་ནི་དང་ཆབ་མདོའི་
 ལུལ་དེ་ལས་བརྒྱལ་མེད་པའི་དེས་ཤེས་ཇི་བརྟན་བྱས་ཤིང་། དེ་ཡང་ས་ཆ་དེ་དག་གོ་འཛོ་
 དང་བྲག་གཡབ་དང་ཆ་སྤང་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཞི་གནའ་པོའི་བརྗོད་སྟོན་ལྟར་ལས་སྤྱིད་
 འཛིན་ཁོངས་གཏོགས་ཡིན་མིན་གྱི་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་མེད་དེ། སྐབས་དེར་སྤར་ཁམས་
 ཞེས་བརྗོད་པའི་ས་ལུལ་རྣམས་དེང་གི་སྤར་ཁམས་རྗོང་ཁོངས་ཡིན་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ།

ཞི་བྱུང་སྤེལ་དགེ་རྒྱལ་རབས་༥༥ལས། “གྲུ་ཤི་བརྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་སྤྱོད་ཆེན་འདི་ཉིད་
 ལ་བཀའ་ཤོག་རྟེན་བཅས་མཛད་ནས། བེ་རི་འདིས་བརྟན་འཛོ་ཡོངས་ལ་གཞོད་འདུག་
 པས་དེད་གྱི་དམག་དཔུང་བྱེད་ཅིས་ཡིན་པས། བྱོད་ནས་དབྱ་ཐབས་གྱི་དཔུང་གོགས་གྱིས་
 དང་། དེད་རང་རྒྱལ་བའི་ཆོ་བར་སྤེལ་ཐོག་པ་སྤྱོད་ཐག་འཐེན་ཚད་ངས་བྱེད། ལུལ་སྤེལ་ཤིང་སྤོ་
 བཅུགས་ཚད་བྱོད་ལ་དཔའ་རྟགས་སུ་བྱིན་ཟེར་བ་བྱུང་དུས། ...སོག་པོའི་དཔུང་རོགས་བྱས་
 ཏེ། བེ་རི་ཐལ་བར་བརྒྱགས་པའི་དཔའ་རྟགས་ལ་འབྲི་ཆུ་པ་རིའི་བེར་སྤེལ་རྣམས་འོག་དུ་
 འདུས་པ་ཡིན་”ཞེས་དང་། ༥༥སྤེལ་དགེའི་གཉེར་པ་ཆེ་རིང་ཐར་“འདི་གྲུ་ཤི་བརྟན་འཛིན་
 ཆོས་རྒྱལ་གྱི་མདུན་ལ་བེ་རི་ཐལ་བར་བརྒྱགས་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་བྱ་འབྲུལ་སོང་དུས། རྒྱལ་པོ་
 ཐུགས་མཉེས་ནས་ལྷན་ཇའི་སང་གི་ཆོ་ལོ་གནང་བས་སྟོན་ཆེན་འདིས་དེད་མཐའ་འཁོབ་

གྱི་ས་ཆ་ཡིན་པས་རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་ལོ་ལྷན་གྱི་གསོལ་རས་ཅི་གནང་བེད་བ་མ་གཏོགས། ཆོ་ལོ་ཅི་
བཏགས་ཟེར་སྒོལ་མེད་པས། དེད་གྱི་རང་ཡུལ་ན་ངོམ་རྒྱུའི་བདག་ཤྱེན་མི་འདུག་ཞུས་པས།
དེ་བདེན་གསུངས་ནས་བེད་སྤྱི་ལོ་རྩ་བ་བརྒྱ་ལྷེད་ཇ་འོ་རྟེན་གྱིས་གསུངས་ནས་ཡིད་
ལྷང་ཕྱོགས་སུ་ཆགས་ཤིང་། ཕྱིས་སུ་སྤྱི་ལོ་ལྷན་རྒྱ་བདུན་རྒྱ་གཞུང་གསུངས་པས་ཡིད་
ལྷང་གི་ས་བབུང་བས་སྤྱི་ལོ་ལྷན་གཉིས་སུ་གཞུང་པ་འདི་ཡིན་ཞིང་། ཞེས་དང་། རྒྱལ་ཤན་
སྤྱི་ལོ་རྒྱལ་རབས་༡༩༥༥། “མཁར་མདོ་པ་རི་ནི་བེ་རིའི་སྤྱི་ཡིན་པ་སོག་པོས་ལུལ། ...

དཔོན་རྟོད་ཚུ་རི་ནི། ལྷ་མ་ཞིག་གི་སྤྱི་ཡིན་པ་དབུང་གིས་སྤྱི་ལོ་རྩ་བ་ལྷན་སུ་བྱས། པ་
རི་ནི་བེར་སྤྱི་ཡིན་པ་ལ་སོག་རྒྱལ་གྱིས་ལྷ་ཆེན་ལ་ལུལ། ...ཡིད་ལྷང་བ་ནི། བེ་རིའི་འབྲོག་སྤྱི་
ལ་གྱུ་ཤིང་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་སྤྱི་ལོ་ལྷན་གཉིས་གསོལ་ལུལ། ལྷ་རྩ་དཔོན་ནི་འདི་
ཕྱོགས་ནས་རྒྱ་མི་བདུན་པར་སོང་སྤྱི་ལྷང་རྒྱ་ཆགས་པ་ལས་རིམ་གྱིས་མགོ་པར་བསྐྱོས་
པའི་རྒྱུད་དང་། དེ་དག་ལས་འབེལ་བའི་མི་རྒྱུད་ནམས་ལ་ལྷ་སྟག་གཉིས་གཞུང་པ་
ཡིན་ཞེས་སོགས་ལས་བེ་རི་དང་སྤྱི་ལོ་གཉིས་པར་དང་ཚུར་གྱི་ནམ་དབྱེ་འབྱེད་ལུགས་
དང་། ལྷག་པར་“བེ་རི་ཐལ་བར་བསྐྱབས་པའི་དཔལ་ཏྟགས་ལ་འབྲི་རྒྱ་པ་རིའི་བེར་སྤྱི་
ནམས་འོག་རྒྱ་འདུས་པ་ཡིན་ཞེས་པ་འདི་གཅིག་ལུས་སྐབས་དེར་སོག་གྱུ་ཤིས་བཏུལ་བའི་
བེ་རི་ནི་སྤྱི་ལོ་འབྲི་རྒྱུའི་རྒྱ་ཕྱོགས་ལས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་མེད་པར་གསལ་བར་བྱས་སོ།

ད་དུང་རྒྱ་མཆན་གཞན་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་དེ། དུ་ཁྱུ་ལའི་གོས་བབུང་དེབ་དང་པོ་༡༩༥༥།
“དེ་ཡང་གཙང་དུས་ཤྱིར་བཏོན་མ་ཞེས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ལྷག་ལྷང་དང་ཡངས་པ་ཅན་དུ་
བསྐྱེད་པས་དེལ་གྱིས་ཆོ་ལོ་ན་པར་བྱེན་པ་བདེ་བར་འཁོར་བ་དང་དག་ལག་རྒྱ་ཤོར་བ་སྤྱི་
ཆོགས་པས་དགུ་གཏོར་སྐར་པ་ (ཀམ་པའི་སྐར་ཆེན་ཡིན་ནམ་ཡང་ན་དུ་ཁྱུ་ལར་དཔོན་མཁའ་འགོ་ལ་ཡང་དགུ་
གཏོར་ཞེས་ཡང་ཡང་འབྱུང་བས་དབྱེད།) རི་ཆབ་ནམས་དབུང་བསྐྱེད་པའི་བེར་སྤྱི་དང་པོ་ལྷག་
སྐབས་ཆབ་མདོར་ལྷ་བ་ཉེར་གཅིག་གི་བར་འཁར་བའི་དབུས་གཙང་དུ་གསེར་ཞོ་རེར་སྤྱི་
ཇ་སྤྱིར་དུག་རེ་བྱེད་པའི་ཇ་སོགས་འདོད་ཡོན་ཐང་རྟོད་མི་མཉམ་པ་དེང་སང་མངའ་རིས་
རྒྱ་དར་ཅེ་མདོའི་བར་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་ཤན་མོ་གསེར་ཁུར་ལྷ་བུའི་ཞོད་འཇགས་པ་སྤྱི་ལོ་
བསོད་ནམས་རབ་བཏུན་དང་། བསྟན་འཛིན་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་བུང་དུ་འབེལ་བའི་མཛད་པ་
བབུང་པོར་སྤྱང་བ་ཁོང་མཆོད་ཡོན་གཉིས་ལ་ནམ་ཐར་མི་འདུག་གཤིས་དེད་གྱི་འདིར་ལྷ་
ཆེན་སྤྱི་མཐུན་ལྷར་བྱིས་པ་ཡིན་ཞེས་སྐབས་དེར་ཀམ་པའི་སྐར་ཆེན་འཛིན་སྤྱི་གཡས་

བཞག་ཆབ་མདོར་ལོ་གཅིག་ལྷག་བཀག་སྒྲིལ་བྱེད་མཁན་ཡང་རི་ཆབ་དབྱང་བསྒྲིལ་བའི་
 བེར་སྤྲད་པ་སྟེ་ཆབ་མདོ་བའི་རིའི་དམག་དབྱང་ཡིན་ཚུལ་གསལ་བ་དང་། “རི་ཆབ་དབྱང་
 བསྒྲིལ་བའི་བེར་སྤྲད་པ་”ཞེས་པའི་ཆོག་གི་རྣམ་པ་འདོན་སྤངས་ལ་གཞིགས་ན་སྐབས་དེར་
 བེ་དམག་གི་གཙོ་བོ་ནི་རི་བོ་ཆེ་དང་ཆབ་མདོའི་ཡུལ་དམག་ཡིན་པར་ཤེས་སྟབས་ཅིང་། རྒྱ་
 མཚན་དེས་ཀྱང་བའི་རི་ནི་སྐབས་དེར་ཆབ་མདོའི་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པ་དོན་གྱིས་གྲུབ་པོ། ཞི་
 བྱེད་རས་པའི་མི་ལའི་(༡༠༥༠-༡༡༢༣)ན་མ་ཐར་ནང་ཁོང་གི་རྩས་བའི་རི་ཡིན་པར་བཤད་པ་
 བདན་དབང་དུ་བཏང་ཡང་། དེ་ནི་རྩས་བའི་རི་ཡིན་པ་ཙམ་ལས་ཡུལ་ལ་སྟོན་གྱང་ཐང་སྟེང་
 རྩ་དེ་བའི་རིའི་ཡུལ་ཡིན་པར་མཚན་མི་སྟབས་ཅིང་། གྲུབ་ཐོབ་ལྷ་རྒྱན་པའི་ན་མ་ཐར་ནང་
 ཤངས་དང་སྟོན་ཕྱོགས་སུ་བའི་ཟེར་བའི་འཕྲོག་དུད་མང་པོ་ཡོད་རབས་བཤད་པ་ཡང་
 རྩས་བའི་རི་འདི་ཡིན་ནམ་སྟམ།

གལ་ཏེ་སྐབས་དེར་བའི་རྒྱལ་པོའི་སྟོན་ཡུལ་ཉག་ཚུའི་རྒྱུད་དུ་ཡིན་ན། གྲུ་བྱིས་བའི་གདུལ་
 ཕྱིར་སོག་དམག་སྤར་ཁམས་སྤར་དུ་པལ་བ་ཡང་འདྲེ་ཤར་སྟོན་དང་སྤྲད་རྩབ་སྟོའི་དཔེ་ལྟར་
 སོང་བ་དང་། ལྷག་ཕྱང་ཆོས་འབྱུང་ཁ་སྟོང་ལས་བཤད་པ་ལྟར་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་
 གྱི་ར་པ་ཆོང་རིགས་ན་མས་སྤར་ཁམས་བརྒྱུད་འགོ་བ་གཤེན་རྗེའི་གྲོང་ཁྱེར་བཟོད་པ་ལྟ་
 བའི་འཛིགས་སྒྲག་སྟེ་དགོས་དོན་མེད་པ་དང་། ལྟ་ཐོག་གདུང་རབས་ལས་བཤད་པ་ལྟར་བའི་
 ལྟ་གཉིས་པོ་ཉེ་བྱས་ནས་ལྟ་ཐོག་གི་སྟེ་ཡུལ་གཡས་སུ་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་རིང་དུ་བཞག་
 པར་ཐལ་བ་དང་། བའི་རྒྱལ་པོས་སྤྲ་ཆེན་མི་དཔོན་སུ་ཞིག་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཀྱང་འབྲི་ཚུ་
 པན་དུ་ཐུག་འཕྲད་བྱས་རབས་མི་གདའ་བ་ཅི་ཞིག་གིས་འོངས་པ་དང་། ས་དགེ་བཀའ་
 རྟེན་གི་སྤྲ་ཆེན་མང་པོ་དེ་ཙམ་བཙོན་དུ་བཅུག་པ་ཡང་ཉག་ཚུར་མ་བཅུག་པར་ཆབ་མདོར་
 འཕོ་རོ་བའི་སྤྱི་ཁང་ནང་བཅུག་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ལ་སྟག་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་མ་ཤི་གོང་
 གི་སྤྲ་རི་འཛི་ཚུའི་རྒྱུད་དུ་གནས་ཤིང་ཤི་བའི་འོག་དུ་ན་མ་ཤེས་རམས་ཆེན་བྲག་དཀར་ལ་
 གནས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞིག་ཡིན་པ་སྤྲ་དགོས་ཤིང་། བའི་རྒྱལ་པོ་དོན་ཡོད་དེ་མཐོ་བའི་
 ལྟ་བྲག་དཀར་པོ་ཁམས་ཀྱི་བྱ་ཐུལ་ཅན་ནམ་ལྟ་ཡེ་གཤེན་གྱི་རྒྱ་བྱ་ཞེས་གྲགས་པ་ཡང་འདྲ་
 འབྲེལ་གང་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་རོ།

གཞན་ཡང་ལྷ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་སྤྱི་མ་ལ་ཡང་ཁྱབ་པ་མེད་དེ། དེ་དང་དེར་བཀྱར་སྟེ་དང་
 ལྷ་ཁང་བཞེངས་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་དང་དེའི་གནས་གཞི་དང་པ་ཡུལ་འགྱུར་གྱི་ཡོད་ན། ལྷ་
 སར་རྒྱ་ཡིས་གེ་སར་ལྷ་ཁང་དང་ཁ་ཆེས་ལྷ་ཁང་བཞེངས་པས་རྒྱ་དང་ཁ་ཆེའི་གནས་གཞི་
 དང་པ་ཡུལ་ལྷ་སར་ཐལ་བ་དང་། བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཆེན་པལ་མོ་ཆེས་རྒྱ་ནག་རི་བོ་ཅེ་ལྷར་བཀྱར་
 སྟེ་དང་ལྷ་ཁང་བཞེངས་པ་སོགས་བྱས་པས་བོད་པའི་གནས་གཞི་རྒྱ་ནག་ཐལ་བ་དང་།
 ཀམ་ལྷ་དམར་ནག་གཉིས་དང་གྲུབ་དབང་ཤུག་གིས་སོགས་ཀྱིས་བལ་ཡུལ་མཚོད་རྟེན་
 རྣམས་སུ་བཀྱར་སྟེ་དང་ཞིག་གསོས་རྒྱ་ཆེར་བྱས་རབས་གདའ་བས་དེ་དག་གི་པ་ཡུལ་ཡང་
 བལ་ཡུལ་དུ་ཐལ་བ་དང་། ས་སྒྲུབ་སྤྱི་པ་ཐོང་གྲགས་ནག་གིས་རི་བོ་ཆེ་དང་འདན་ཡུལ་དུ་
 བསྟེན་བཀྱར་རྟེན་བཞེངས་བྱས་ལྷགས་གསལ་བས་ས་སྒྲུབ་སྤྱི་པའི་གནས་གཞི་དེ་དག་དུ་
 ཐལ་བ་དང་། འབྲུག་ཀམ་བཞུན་འཕེལ་གྱིས་བྲག་གཡའ་བྱམས་མདུན་སོགས་སུ་གསེར་
 གསོལ་ཞིག་གསོས་བྱས་རབས་གདའ་བས་དེའི་པ་ཡུལ་བྲག་གཡའ་ཐལ་བ་སོགས་མཐའ་
 ཡས་སོ། འོན་ཀྱང་ཅད་དེ་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འདན་ཆོས་འཁོར་དགོན་
 སོགས་འབྲི་ཆུའི་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྐབས་དེར་བེ་སྤེལ་པར་གོང་དུ་བྲངས་
 པའི་སྤེལ་དགེ་རྒྱལ་རབས་ལས་གསལ་ཞིང་། དེ་ཡང་“འབྲི་ཆུ་པར་རི་ནི་བེ་སྤེལ་ཡིན་”ཞེས་པ་ནི་
 བེ་སྤེལ་ནང་མ་ཡིན་པ་ལ་གོ་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་བེ་རིའི་མངའ་ཁོངས་ཡིན་པ་ཙམ་ནི་སྐབས་
 དེར་མདོ་ཁམས་ཆུ་བྲག་སྒྲུབ་ལཱའི་ཡུལ་གྱི་མ་ལུས་པར་བེ་རིས་དབང་བྱས་པ་གོང་དུ་བྲངས་
 པའི་ཆོས་འབྱུང་ངོ་མཚར་རྒྱ་མཚོའི་ཁ་སྐོང་སོགས་ལས་ཤེས་རུས་ཤིང་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་
 ཕྱིར་རོ།

དེ་བཞིན་ཡ་ཏན་ཀྱང་གི་དྲ་ལའི་སྤྱི་མའི་རྣམ་ཐར་ལྟོན་དེ། གྲུ་གི་ཏན་གྱིས་ཡང་བའི་
 དམག་དཔུང་བྲིད་ནས་དཀར་མཛེས་“བེ་རི་སྤེལ་ཏན་ཡོད་རྟེན་ཆར་བཅད་བྱས་”ཞེས་
 བཤད་པའི་ཁྱད་སྤངས་གང་ལ་བརྟེན་པ་མི་གསལ་ཡང་། དེ་འདྲ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་དབང་དུ་བཏང་
 ཡང་དེ་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལུ་གཞན་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། སྐབས་དེར་གྲུ་གིས་བཏུལ་བའི་སྟོབས་
 ཆེན་བེ་རི་རྒྱལ་པོ་དོན་ཡོད་ཅེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ནི་སྤྱིར་ཁམས་སྒྲུབ་དུ་ཡོད་པར་
 གོང་དུ་ལན་མང་བཤད་པ་ལྟར་རོ། ལར་ནས་ས་པཌ་གྱིས་བེ་རི་བྲིད་ནས་སོག་པོར་ངོ་ལྷ་
 བཅུག་པའི་བེ་རི་དེ་མདོ་སྒྲིང་གང་ཡིན་ངེས་གཏན་ཞིག་མི་ཤེས་ཀྱང་། བེ་རྒྱལ་དོན་ཡོད་པ་
 ཟེས་ཀྱི་དུས་ནས་བཟུང་རྒྱ་ཏྱར་བོད་གསུམ་སུའི་ཐད་ནས་གོ་མིང་སོགས་སྤངས་རབས་ད་

ཡོད་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གང་ན་ཡང་མི་གསལ། དེའི་ཕྱིར་བེ་རི་བུ་སི་དོན་ཡོད་རྩི་རྩི་ཟེར་བ་ནི་
ངེས་པར་བེ་རི་དོན་ཡོད་རྩི་རྩི་གཞན་ཞིག་ཡིན་ན་ལས། རྒྱལ་པོའི་མིང་སྟགས་པའི་བེ་རི་
འདི་མ་ཡིན་པར་ཆོག་ཐག་བཅད་ནས་བཤད་ཐུབ་སྟུང་།

སྤྱིར་བེ་རི་འདི་ལ་རྒྱལ་རབས་རྒྱུ་ཁྲུག་གཉིས་ལས་སྤྲ་མ་ཆ་ཆང་བ་ཞིག་བཤད་པར་གིན་
ཏུ་དཀའ་མོད། ས་སྟོན་གང་དུ་ཡོད་པ་ཙམ་ཞིག་ནི་“རྩ་མ་ནང་གི་རྒྱུས་སྤྲལ་དེ། བསྟུན་པ་
ཙམ་གྱིས་འཛིན་པར་རུས་”ཞེས་པ་སྤྲ་རྟོགས་དཀའ་བ་ཞིག་གཏན་ནས་མིན་ཀྱང་། འོ་ལ་
ཆོད་དེ་སྤྲ་བཤད་པ་ནི་རྒྱལ་རབས་སྤྲ་བ་ལ་གཅིག་ཏུ་ཐབས་རྟུགས་པའི་རྩ་རྟོག་ཅིག་
མིན་ན་ཅི་ཡིན། དེ་དག་གི་འབྲུལ་གཞི་བསལ་དགོས་ན། དེང་གི་དཀའ་མཛེས་ཁྲུལ་དུ་བེ་རི་
ཡོད་པ་དངོས་བདེན་ཡིན་པ་དང་། དེ་སྟོན་སྤྲ་བེ་རིའི་རྒྱལ་ས་དང་མཁར་རྫོང་སྟགས་
ཀྱང་ཡོད་དུ་སྤྱིད་ཅིང་། དེ་འདྲའི་བེ་རི་དང་ཁང་གསར་བར་དང་། བེ་རི་དང་དར་དགོན་
བར་རྫོང་རྟོག་འབྲུག་ཟེང་ཡང་སེ་བྱུང་བ་ལས་ཉེ་ཆར་གྱི་རྒྱ་བོད་ཡིག་རིགས་དུ་མར་དཀར་
མཛེས་བེ་རིའི་སྐར་དེ་མང་ཞིག་འཁོད་པར་གྱུར། དེ་ཉིད་འབྲུལ་གཞི་བྱས་ནས་དུས་རབས་
སྤྱི་བྱེད་བེ་རི་སྤྱི་བྱེད་མ་བྱེད་པའི་མོངས་པ་དེ་བྱུང་བར་སྟུང་། ང་ཆོས་འདིར་བཤད་
པའི་བེ་རི་ནི་གཞུང་དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་པའི་ཡར་སྤོན་ཏེ། བོད་ཆེན་པོའི་རྫོངས་དེར་སྤང་
ཆེན་སྟོན་པའམ་སེལ་སྤྱོད་དགུང་ལ་འཕྱོ་བ་ལྟ་བུའི་བེ་རི་རྒྱལ་པོ་དོན་ཡོད་ཅེས་སྤྲད་
མདོ་ཁམས་སྤང་དུག་དབང་དུ་བསྐྱས་ནས་སྟག་རྟ་ཁྲ་ཅན་ལ་ཡ་བོར་བཟུང་མཁན་དེ་ཡིན་
པ་ལས། སྟག་གུ་བྱིས་བེ་གཙང་བདུལ་ནས་གཞུང་དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་དུ་བརྟེན་པའི་རྩིས་
ཀྱི་བེ་སྤེལ་འཛོར་བའི་ཡ་གུལ་ཞིག་བཤད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་འདི་ཤེས་དགོས་སོ།

བེ་རིའི་མཁར་རྫོང་ཞིག་ཤུལ་ཡོད་ཟེར་བས་ཀྱང་དབང་རྟུགས་སྤྲ་མི་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་
སྤྱིང་སྤྱིང་ནང་། སྟག་གཞིག་འོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་རྒྱ་དཀར་ནག་གཉིས་ལ་ཁ་གཏད་གཙོག་
མཁན་དེ་ལ་ཡང་“གཡུ་སྤྲ་མཐིང་གཤོག་གོང་དགུ”ཟེར་བ་ཞིག་ལས་བརྟེན་པའི་མཁར་
རྫོང་ཡོད་རབས་མི་གང་ལ། འཛམ་སྤྱིང་ན་སྤྲད་གཤམ་ཆེ་བའི་སྟག་པོ་རྩིང་གིར་སེ་ཁང་
ལ་ཡང་བཞེངས་པའི་མཁར་རྫོང་བཙན་པོ་ཡོད་རབས་མི་འདུག་ཅིང་། དེ་བཞིན་བེ་རྒྱལ་
དོན་ཡོད་ཅེས་སྟོབས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་དབང་དང་ལྟའི་བདག་པོའི་དཔལ་དང་
ཆ་ངར་ལ་འགྲན་པ་དེ་ཡང་འབྲོག་སྤེལ་ནས་“བྱ་ཆང་གི་སྤྲ་རྟན”ཟེར་བ་ཞིག་ལས་

མཁར་རྫོང་བཅན་པོ་བྱས་རབས་མི་འདུག་སྟེ། འོག་ཏུ་བྲངས་འབྱུང་ལྟར་འབྱུག་ཀླུ་བསྟན་
འཕེལ་ཉིད་ལྷ་ནས་བྱ་བལ་བྱིམ་སྤངས་ཡིན་པས། བེ་རྒྱལ་གྱིས་གདན་འདྲེན་ནས་བྱང་ལ་བྱ་
ཆང་གི་སྤྱ་ཆན་འབྲིས་སུ་མཆོད་ཡོན་མཇུག་འཕྲད་མཛད་ལྷགས་བཤད་པ་དང་། དཔོན་
བསོད་ལུ་སོགས་རྒྱལ་པོའི་འོག་གི་སྟོན་ཆེན་པལ་ཡང་སྤྱ་ལ་བརྟེན་གྱི་ཡོད་པར་བཤད་པ་
ལས། མཁར་རྫོང་བསྟན་ནས་སྟོད་རབས་གང་དུ་ཡང་མི་གསལ་ཞིང་། ཟླ་བེ་རི་ཤོག་ཀ་
དགུ་ནི་དང་སང་བར་བྱིམ་ཆང་དགོན་པ་དང་བཅས་པ་སྤྱ་གུར་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོད་བྱེད་
བཞིན་ཡོད་དོ། དོན་ཡོད་རྒྱལ་གྱི་དབུ་སྒྲ་སྤང་ཞིག་བོན་པོ་བཞུགས་གནས་ཀྱི་སྟོད་རྒྱལ་ཆེན་
པོ་བྲང་ཞེས་གྲགས་པ་ཡང་རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་སྐབས་རེ་ཅུ་བཞུགས་གྱི་ཡོད་ན་ལས་ཅ་
བའི་དགོན་པའི་རྣམ་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག་ཅིང་། དེ་ཡང་དང་ཆབ་མདོའི་ཁོངས་གྱི་སྤར་
ཁམས་ཀྱི་རི་སྤང་དུ་ཡོད་པ་ལས་ཉག་ཚུའི་རྒྱུད་དུ་མེད་པར་ཤེས་དགོས་སོ།

དེས་ན་སྐབས་དེར་བེ་རིའི་གནས་གཞི་ཉེ་བ་ནི། བོད་ལ་བོད་དང་བོད་ཆེན་པོ་གཉིས་སུ་བྱེ་
བའི་ནང་ནས་བོད་ཆེན་པོ། བོད་ཆེན་པོའི་ས་ལ་མདོ་ཁམས་སྤང་དུག་དུ་བྱེ་བའི་ནང་ནས་
སྤར་ཁམས་སྤང་། དེ་ལ་སྤིང་བློ་གོང་འོག་བར་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་ནང་ནས་མདོ་ཁམས་སྤིང་
བློ་འོག་མ། དང་གི་ཆབ་མདོ་དང་དཀར་མཛེས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཆབ་མདོའི་ཁོངས་སུ་
གཏོགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།

བེ་རིའི་བྱེ་སྟོད་ཀྱི་བཀོད་པ་དང་ནང་བཅུད་ཀྱི་གནས་སྤངས་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་དམ་སྟུ་
ན། དེའི་སྐོར་ནི་བེ་རི་དང་ཐག་ཉེ་ཡིན་པའི་ཁམས་སྤུལ་ལྷ་པའི་གསུང་། ༡༩༥༥ ལས། “རྣམ་
དག་སྐལ་བཟང་ལྷན་གྲུབ་ཞིང་། བད་མ་ཉེར་ལྷ་བཅེགས་པའི་དབུས། མི་མཛེད་འཇིག་
རྟེན་ལས་རབ་རྫོགས། བདེ་གཤེགས་སྟོང་རྣམས་སངས་རྒྱལ་པ། རྩོགས་བཅུའི་ཞིང་ཁམས་
བྱེ་སྟོད་ཀྱི། ཡོན་ཏན་ཕུང་པོས་མི་བསྐྱུན་པའི། རྩོ་རྩོགས་འཛུལ་སྤིང་དོ་རྩེ་གདན། བྱང་
པར་འཕགས་མཆོག་མིག་མི་འཇུག། དངོས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་པོ་ཏ་ལ། དག་པས་རྟེན་པ་སྤུར་
རྒྱལ་བོད། ཆོས་ཆོགས་ཀྱིས་བཅིས་ཡུལ་གྱི་དབུས། དང་སང་མདོ་སྤང་ས་ཡི་གནད། རྩ་
དུག་སྤང་ལྷའི་གཙོ་བོ་འདི། མདོ་ཁམས་སྤོན་མོ་གན་རྒྱལ་གྱི། རྟེན་གནད་ཡན་ལག་གདུག་
པའི་གནད། རིག་འཛིན་རྒྱལ་པོ་པད་འབྱུང་གིས། བདུལ་ཞིང་གནད་ལ་གཟེར་བའི་གནས།
ཆོས་རྟོག་རྟེན་གྱི་གཏེར་གནས་བརྒྱ། མདོན་བྱང་བྱིན་རྒྱབས་ཟལ་མོ་སྤང་། རྩ་བོ་ཡན་ལག་

བརྒྱད་ལྔ་མེད། ཁྱབ་གདལ་རོ་གཅིག་འདུ་བའི་གཞི། རྩོགས་དུས་གནས་སྐབས་ལས་རྒྱལ་
 བའི། [ཆབ་མདོ་དགའ་ལྔ་མེད་བྱམས་སྤྱིང་ཆོས་ལྷེ་ཆེད།] དབང་ཕྱག་རྒྱལ་བ་སྤྱིང་ཆེད་
 བདག་(འཕགས་པ་སྟེ།) འཇམ་དབྱངས་མི་ཡི་བྱར་ཕྱད་ཅན་(ཞི་བ་སྟེ།) གསང་བདག་དོ་རྩེ་འཛིན་
 པའི་འཕྱལ་(ལྷགས་ར་རྒྱལ་སྟེ།) འཕགས་པ་རིགས་གསུམ་བསྟེ་བ་ཡི། འཕྲིན་ལས་འཁོར་ལོ་
 མཁའ་ཁྱབ་ཅན། གཙུག་རྒྱ་བཀྱར་བའི་[ཁོ་རིམ་ལྷུ་ལ་སྤྱོད་ས་འདིར།] [མདོ་ཁམས་སྤང་རྒྱག་གི་ནང་
ནས།] སྤྱིང་ཆེད་འཁོར་ལོ་འཁོར་ལོ་རིས་སུ་བྱིས། ས་གཞི་འདབ་
 བརྒྱད་པ་དམ་བཅུ་ལ། འོགས་རྣམས་བཀྱ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད་དང་། རྒྱལ་སྤྱིང་བདུན་གྱི་
 གཟུགས་མཚར་ཚང་། ལྷུ་ལ་ལ་དགེ་བཅུ་དང་གིས་ཚང་། མི་རྣམས་སྟེ་དང་སྐལ་བ་མཉམ།
 སུ་ཡི་[སྒྲ་ཀུ་ལྷ་བྱག་དང་རྣམས་ཆེན་བྱག་དཀར་སོགས་] རིམ་མཐོན་པའི་དབྱས། འཆི་མེད་སྒྲུབ་པ་མང་
 པོས་གང་། [རྒྱ་མིག་དཀར་མོ་དང་གཡུ་རྒྱ་སོགས་] རྒྱ་བོ་ལོ་ལྷུ་འདི་དོ་ཤལ་ཅན། རྒྱ་དབང་མང་པོས་
 རྒྱས་ཀྱིས་ཅེན། བར་གྱི་[ཀ་འགའ་སྟེ་མ་གསུམ་སོགས་] སྤྱིང་ཆེད་གསར་པའི་གཞིར། བྱ་གཅན་རི་
 དྲགས་བག་ལེབས་རྒྱ། གཡུ་སྤྱི་རིན་ཆེན་མཐིང་འོད་འབར། རྩོགས་བཅུར་སྤྱེལ་བའི་ཞགས་
 པས་བབྱང་། དུང་གི་རྒྱགས་ཤིང་མང་པོས་མཛེས། བྱང་དུ་ལྷ་སྤྱི་མི་རྣམས་ཀྱིས། འབྱོར་པ་
 འོངས་སྤྱོད་ཕྱང་པོར་སྤྱངས། འཇམ་མགོན་བཟུན་པའི་རིང་ལྷགས་མཚོགས། གསང་ཆེན་དོ་
 རྩེ་ཐེག་པའི་ཆོས། འཆད་ཉན་སྟོན་སྤྱབ་སྤེལ་བ་ཡི། ལྷ་བརྒྱ་གྲ་ཚང་སོགས་ལེགས་བཤད་སྟོ་
 གསལ་གྲ་ཡིས་གང་། འབྲེན་བྱེད་གཡོ་མེད་འཆིངས་རྣམས་པའི། མི་བདག་དྲེགས་པའི་
 བརྒྱད་ལྔ་དང་། དབང་ཞིང་རྒྱལ་པོད་སྤྱེས་བྱའི་ཆོགས། བཞིན་མཚར་སྟེ་གསལ་བྱུང་མེད་
 ཁྲོམ། མཐའ་བཞི་ཚོལ་བ་གཞོན་པ་ལ། ཚར་དུ་དངར་བའི་གོ་མཚོན་ཆོགས། འདོག་པར་
 རིང་བའི་རྒྱན་མཚར་དང་། བགོ་བར་གྱུར་པའི་གོས་ཀྱི་རིགས། མཁོ་དགའི་ཡོ་བྱད་ཆར་དུ་
 བསྟེལ། རི་སྤྱང་སྤྱོད་ཆལ་འགོང་བ་ཡི། ཀྱང་བཞི་བྱུ་ཆོགས་བྱེ་སྤྱོད་ནི། གཞོད་སྤྱོན་དབང་
 པའི་མདུན་ས་བཞིན། གང་བསམ་ཐོག་མེད་སྤྱང་ཤུགས་ཀྱིས། བསྟོར་ནས་འདོད་དགུ་ལེན་
 རྣམ་ཅན། ཅང་ཤེས་འབྱམས་ཕྱག་མདུན་དུ་བདར། དགའ་བའི་རིན་ཆེན་འབྱུང་བའི་མཚོ།
 སྤྱོད་པའི་ལྷ་གྲ་སྤྱོད་པའི་ས། བདེ་བའི་དཔལ་ཕུན་འདུ་བའི་ཞིང་། སྤིན་ན་མཆོས་པའི་
 ལེགས་བྱས་ཀྱན། གཅིག་རྒྱ་ཆོགས་པའི་ལྷུ་སྤྱོད་ཆེད་འདིར། ལྷ་ཡི་སྤྱོད་བ་ཡེ་གཤེན་གྱི།
 འཕྱལ་བདག་མི་བོ་དཔལ་ཅན་མཐུས། དབང་བྱས་བེ་རི་ཞེས་གྲགས་པའི། མིང་གི་སྟན་པ་
 སྤྱོན་བྱུང་ཞིག། བྱེད་པོས་བཏགས་པ་རིམ་བཞིན་དུ། ད་ལྟོ་ཁྱབ་པར་གྲགས་པ་འདི།”

ཞེས་བེ་རི་ཕྱི་ནང་སྡོད་བཅུད་ཀྱི་བཀོད་པ་དང་། སོ་དཔའ་རྟ་མགྲོགས་ལོངས་སྡོད་ལྷ་
མཉམ་གྱི་སྤང་བརྟན་མིག་ལྔར་གསལ་ལེར་བཀྲམས་འདུག་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

དེ་འདྲའི་བེ་རི་དེའི་མཆེད་ཁྱད་ས་རི་ལྷ་ཡིན་སྟེ་ན། རུས་མཛོད་ཁག་དང་རྒྱལ་རབས་ལོ་
རྒྱུས་རྣམས་ཀྱང་བསྐྱེགས་ནས་བལྟས་པ་ཡིན་ན་སྤྱིར་བེ་རི་ལ་མདོ་སྤྱིང་གཉིས་སུ་བྱས་ནས།
སྤྱིང་པ་ནི་ཨ་མདོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་བེ་རི་རྣམས་དང་། མདོ་པ་ནི་བར་ཁམས་ཁྲལ་གྱི་བེ་རི་རྣམས་
ཡིན་པ་འདྲ་ཞིང་། མདོ་སྤྱིང་ཕྱོགས་ལ་བེ་རི་ཡོད་པ་ཡང་། མེ་འཕྲ་ཆགས་ན་ལས། “བེ་རི་
མདོ་རི་སྤོ་ཀྱ་གསུམ། ཙུང་ཁ་ཀ་བཟུང་བའི་མི་གསུམ་ཡིན།” ཞེས་དང་། སྤྱིང་དྲུག་བཟུང་
བའི་བཅུ་དྲུག་བཤད་པའི་སྐབས། “སྤྱིང་དང་འཕྲ་མི་འཕྲ་མི་ལེན་གསུམ། ཙུང་ཀ་བཟུང་བའི་བེ་
རི་བཞི།” ཞེས་བཤད་པ་དང་། ཀུ་ཚང་ཆོས་འབྱུང་༤༦༡ལས། “དེ་ནས་(མ། ཀུ་མ་པ་རྒྱལ་པའི་རྩ་རྩ་
མདོ་སྤྱིང་བྱང་ལོས་སྤྱིང་པའི་ཐེ་བྱ་གཞི་ཞེས་པ་བོད་སྤྱིང་དུ་མར་ཁྱའི་གཞིང་པར་གྲགས་པའི)ཡུལ་སྤྱིང་བྱི་སྤོར་དང་བེ་
རི་རྒྱ་སྤྱིང་གིས་གདན་དྲངས་ཏེ། དཔེལ་མདོ་དང་། སོ་འཇམ་ཁ་གསུམ་དང་བྱི་ཁར་
བྱོན་ཞེས་དང་། ༤༦༢“དེ་དུས་དབང་རྒྱལ་དཔེན་བཤེས་དམག་བྱི་ཕྱག་གསུམ་ཅམ་འབྱོར་
ནས་ཡུལ་སྤྱིང་བྱི་སྤོར་བེ་རི་རྒྱ་སྤྱིང་འདེབས་སུ་བྱུང་བ་ལ་ཞལ་ནས་བསྐྱོད་གོ”ཞེས་པའི་བེ་
རི་རྒྱ་སྤྱིང་འདི་ལ་མཐའ་མས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་བེ་རི་སྤྱིང་པ་ཞེས་བཙུག་དམ་སྟེ་མོ།

བེ་རི་མདོ་པ་ལ་ཡང་སྡོད་གྱི་ཡིག་ཆ་པལ་མ་ཆེར་བེ་རི་སྤོད་སྤྱིང་གཉིས་སུ་བྱས་འདུག་ཅིང་།
བེ་རི་སྤོད་པ་ལ་ཡང་ནང་གསེས་ཨ་གྲག་དང་དགེ་རྒྱལ་སོགས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་སྤྱིང་ཉ་
མཚོ་དགེ་རྒྱལ་བེ་རི་ནི། ཁམས་སྤྱིང་བཞི་པའི་རང་རྣམ་པ་ལས། “ཆེ་རྒྱུད་སྤྱིང་ལ་ཡོད། མང་
སྤྱིང་ལ་ཡོད། དཔའ་རྟ་ལ་འདྲུལ་ཡོད་པར་གྲགས་པའི་ནང་ནས་བདག་གི་རུས་ནི་ཆེ་
རྒྱུད་སྤྱིང་པོ་སྤྱིང་། རིགས་ནི་མདོ་ཁམས་བྱང་འབྲོག་གི་རྒྱལ་ཕྱན་རིགས་དྲག་པ་ཞིག་ཤི། དེ་
ཡང་མ་ཡུལ་གྱི་ས་ཡི་ཆ། བེ་རི་དམར་དུ་གྲགས་པར་སྤོད་གནས་ཆགས་པས་བེ་རི་
དང་”ཞེས་དང་། ༥“དཔའ་རྟ་ཆོད་ཆེ་བས་དམག་གི་ལས་ཀ་མང་པོ་བྱས་ཏེ་རྟོར་སྤྱིང་ཁྲུང་པོ་
གསེར་ཆ་སོགས་མང་པོ་དང་འབྲུག་ཀྱང་ཀུན་ལས་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པ་དང་། ལྷ་ཆོས་བཞེངས་
པའི་བཀྲ་ཤིས་པའི་དགེ་མཚན་དུ་མ་བྱུང་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་གྱིས་དགེ་རྒྱལ་དུ་
བཀྲགས་པས་སྤྱིང་བེ་རི་ཉ་མཚོ་དགེ་རྒྱལ་དུ་གྲགས་ཞེས་དང་། ༦“དེ་སྐབས་སོག་པའི་རྒྱལ་
ཕྱན་ཨར་ས་ལང་གི་དམག་རྟ་ཁྲ་ཅན་དང་ཕྱག་ནས་ཉིན་གསུམ་དུ་འཐབ་པས་ཁུ་བོ་ཐུབ་

བ་འབྱམ་གྱིས་གཙོར་བྱས་པའི་དཔོན་གཡོག་བཅུ་གཅིག་བསད། སོག་དམག་ནས་བ་ཁེན་
 ཨར་ཁེ་ཐའི་ཇི་དང་ཨོར་ཕྱེད་བ་ཐུར་ཁོ་ཤོས་ཆེ་དང། གསོལ་དཔོན་ཤི་དར་ཐའི་སང་
 གསུམ་གྱིས་གཙོར་བྱས་པའི་དྲུག་ཅུ་ཙམ་བསད་པས་དམག་གིས་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་ནས་སོག་
 དམག་པར་ལོག་དེ་ནས་ད་ལྟའི་སྤྱོད་གནས་སྟོ་ཟླ་ངང་མའི་ཆུ་རྒྱུད་བཟུང་ཞིང་ཡུལ་འདྲིར་
 ལྷ་ཐོག་དང་ཆང་གསར་སོགས་མང་པོས་ས་བཟུང་ནས་དེ་དག་ཡུལ་གཞན་དུ་འབྱུར་བའི་
 མཐར་ལྷ་འདྲེའི་འཕྱལ་བུར་གྲགས་པར་སྤྱོད་བེ་རི་ཉ་མཆོ་དགོ་རྒྱལ་གྱིས་བཟུང་བས།
 གཏེར་མ་འགའ་ཞིག་ལས། ས་དགུ་ཤོར་གྱི་རྟིང་མ་ལྷ་འདྲེས་བཟུང་། ཞེས་འབྱུང་བའི་ཐོག་
 དུ་ཁེལ་བར་གྲགས་ཞེས་གདོང་ཉ་མཆོ་བེ་རི་དགོ་རྒྱལ་གྱི་ཐོག་མའི་མཆེད་ཁྱད་ས་ནི་མ་
 ཡུལ་གྱི་ས་ཆ་བེ་རི་དམར་དུ་གྲགས་པར་སྤྱོད་པས་ན་ཡུལ་མིང་རུས་ལ་ཐོགས་པ་ལྟར་
 གསུངས་ལ། དེ་ནས་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་མ་ཤེས་ཀྱང་རིམ་པས་འབྲི་ཆུའི་སྤྱོད་རྒྱུད་དུ་ས་
 སྟོན་ཤིང་རྟོར་སྤྱོད་ཁྱད་པོ་གསེར་ཆ་སོགས་མང་པོ་དང་འབྲུག་ཀྱང་ཀུན་ལས་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་
 པ་དང་། ལྷ་ཆོས་བཞེངས་པའི་བཀྲ་ཤིས་པའི་དགོ་མཚན་དུ་མ་བྱུང་བ་བཅས་ལ་བརྟེན་
 ཀུན་གྱིས་དགོ་རྒྱལ་དུ་བཏགས་པས་སྤྱོད་བེ་རི་ཉ་མཆོ་དགོ་རྒྱལ་དུ་གྲགས་པ་དང་། དེ་རྗེས་
 སོག་པོའི་རྒྱལ་ཐུན་ཨར་ས་ལང་གི་དམག་ཏུ་ཁ་ཅན་དང་འཐབ་པས་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པ་དང་།
 དེ་ནས་ད་ལྟའི་སྤྱོད་གནས་རྩ་ཆུའམ་ཟླ་ཆུའི་རྒྱུད་འདི་བཟུང་བར་བཤད།

བེ་རི་སྤྱོད་མ་ལ་ཡང་ཆབ་མདོ་བེ་རི་དང་རྟོར་བེ་རི་སོགས་ཡོད་པ་ལས། མཁས་པའི་
 དགའ་སྟོན་དང་ཀློང་ཆོས་འབྱུང་སོགས་སུ་རྟོ་པོའི་ཡུལ་དེར་ལྷ་ནས་བེ་རི་ཡོད་འདྲ་བ་
 ཞིག་འབྱུང་ཡང་། ད་ལྟའི་རྟོར་བེ་རི་འདི་ནི་ཆབ་མདོ་བེ་རི་ནས་མཆེད་པར་གྲགས་ཤིང་།
 ཆབ་མདོ་བེ་རི་འམ་བེ་རི་ལྷ་སྤྱོད་དཀར་པོ་ཞེས་ཀྱང་གྲགས་པ་ནི། དབུ་ནག་མིའུ་འདྲ་
 ཆགས་ལྟེལས། “བེ་རི་རོང་པོ་ཁྱད་པོ་གསུམ། གྲགས་པ་ཅན་གྱི་མི་གསུམ་ཡིན།” ཞེས་ལྷ་
 ཡེ་གཤེན་གྱི་རྩ་བུར་གྲགས་པ་བེ་རི་ཞེས་མིང་གིས་སྟན་པ་བྱེད་པོས་བཏགས་པ་ཇི་བཞིན་
 གནའ་ནས་ད་བར་ཁྱབ་པར་གྲགས་པ་འདི་ཉིད་ནི། རུས་མཛོད་མེ་རྟོག་སྒྲིམ་ཆལ་ལྟེལས།
 “སྤྱོད་ཁམས་བེ་རི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པ་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེའི་གདུང་རིགས་ནི། ལྷ་སྤྱོད་
 དཀར་པོའི་རྒྱུད་པ་དངོས་དེ་ཡིན་ལ། ...བར་ཁམས་ངོམ་ཤོད་དུ་སྤྱོད་དཀར་པོའི་མི་རྒྱུད་
 འདི་ཡོད་ལ། ལྷར་ཀར་དབང་ལྷ་དམར་བ་རིན་ཆེན་གསུམ་པ་སྤྱལ་སྒྲིམ་ཆོས་དཔལ་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱི་སྒོལ་མ་ངོམས་པ་བྱ་བལ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་པ། ལུས་མ་སྤངས་པར་མཁའ་སྤྱོད་

དུ་མངོན་སུམ་དུ་བྱོན་པ་དེ་ཉིད་འབྲུངས་པའི་རིགས་དེ་ཡིན་ལ། རྗེས་ནས་འདི་ཡི་རིགས་
 དེ་རྗེ་ཀམ་ཆགས་མེད་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱོད་ཅད་དུ་གྱུར་པའི་རིགས་དེ་ད་ལྟོ་འདྲ་ཡོད་དོ”ཞེས་
 ངོམས་སྟུང་སྟོང་དཀར་པོ་དང་རྩས་གཅིག་པར་བཤད་པས་དེ་ལྟར་ན་བོ་རི་སྟུང་དཀར་པོ་
 འདི་བོད་བཅོན་པའི་གདུང་རྒྱུད་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། འོན་ཀྱང་མིའདྲ་ཆགས་ཀྱང་ལས།
 སྤྱག་པོ་སྟོང་གི་ཆེ་བྱུག་བཤད་པ་ན། “སྟོང་ན་ཆ་བ་འབྲི་གཡག་གཉིས། དབྱ་ནག་བོད་ཀྱི་
 འགོ་འཛིན་བྱེད། བར་ན་ཁ་བོ་བོ་རི་གཉིས། དབྱ་ནག་བོད་ཀྱི་གཞུང་འཛིན་བྱེད། སྤང་ན་
 མི་ཉག་བྱི་ཐན་གཉིས། ཁམས་ཀྱི་མགོ་ལ་རྩྭ་པས་མནན།” ཞེས་བར་ཁམས་ཀྱི་བོ་རི་སྟུ་
 སྟོང་དཀར་པོ་འདི་ནི་དབྱ་ནག་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ལ་གྱུར་གྱི་གཞུང་ཤིང་ལྟར་འགངས་ཆེ་
 བའི་སྤྱག་པོ་སྟོང་རིགས་ཡིན་པར་བཤད་དོ།

ས་སྤྱིའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད་ཀྱི་ལྔ་པ་སྤྱི་པ་ཁྱེ་ཏས་(ཀྱ་ལྔ་
 ྱ་ལྔ་པ་)“ངས་བོ་རི་བྲིད་ནས་ངོ་བལྟས། འདིར་ཤིན་ཏུ་ངོ་སྟོང་ལེགས་པས། སྟོང་མངའ་རིས།
 དབྱས་གཅོང་བ་རྣམས་ནས་ངོ་བལྟས། བོ་རི་ཐ་ཐད་ཆོ་ཡང་ངོ་བལྟ་བར་ཡོད་བྱས་པས་ད་
 བར་ལ་དམག་མ་སོང་བ་དེས་པན་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་ཀྱི་མི་རྣམས་དེ་ཆོ་མི་ཤེས་ཏེ་
 མཆིས་”ཞེས་པའི་བོ་རི་དང་། ཉང་རལ་ཆོས་འབྱུང་༤༤ཀྱལ་ས། དམར་གཡོ་གཅོང་གསུམ་
 “སྤང་ཆས་སུ་བྱགས་ནས་བྲོས་ཏེ། ཆོས་འདུལ་བ་དེལ་ཁལ་གཅིག་བཀལ་ནས་མངའ་རིས་
 སྟོང་(ལོ་རྒྱུས་ལ་ཤས་ནང་ག་ལོག་དང་ཁ་ཤས་ནང་ངམ་ཤོད་ཅེས་བཀོད་འདུག)ནས་ལམ་བྱུང་། རྒྱལ་བྲིམས་མི་
 གཅིག་པའི་ས་ཆ་ནས་བསྟན་པ་དར་བར་བྱ་བས་མས་ནས། གང་དུ་ཡང་མ་རྒྱས་ནས། ཉིན་
 མོ་གཤམ་ཅིང་རྒྱལ་མོ་བྱོན། དགོ་བསྟེན་ཤེས་རབ་གོ་ཆ་བྱ་བ་གཅིག་ལ་མིང་ཤུག་ཤེས་རབ་ཏུ་
 བཏགས། དེ་གཡོག་ལ་བྲིད་ནས་མདོ་སྤང་སྟོང་ངོས་བོ་རིའི་ས་ཆ། དེའུ་ཆ་མཆོ་ནས་ལམ་བྱས།
 མ་ལུང་རྩོམ་ཐག་ར་ཨ་ཆུང་གནས་ཀྱི་ཡང་རྩོད་གཞུག་ལག་ཁང་རྒྱ་ཕིབས་ཡོད་པ་དང་།
 དན་ཏིག་ཤེལ་གྱི་ཡང་གོང་དུ་བྱོན་”ཞེས་སོགས་ཀྱི་བོ་རི་ཡང་མདོ་པའི་རིགས་ཀྱི་བོ་རི་ཞིག་
 ཡིན་འདྲ་སྟེ། མཁས་པ་མང་པོས་དོན་ཡོད་རྒྱལ་གྱི་ཡབ་མེས་ཡིན་པར་སེམས་ལ། སྐབས་
 དེར་ས་པའ་བྱོན་པའི་ས་ཚུགས་ལ་བལྟས་ན་ཡང་པལ་ཆེར་བདེན་ཤས་ཆེ་ཞིང་། མདོ་སྤང་
 སྟོང་ངོས་ཟེར་བ་ཉེ་རྒྱུད་གང་ལ་འགྲེལ་ཆོག་ཅིང་དེའུ་ཆ་མཆོ་ནི་བོད་ཀྱི་མཆོ་སྟན་རྒྱལ་མོ་
 མཆེད་བདུན་ནང་གི་གཅིག་ཡིན་ལ། ད་ལྟོ་སྤང་ཁམས་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད་སྤང་ཐོས་པས།
 དེ་འདྲའི་བོ་རི་ཡང་ཆབ་མདོ་བོ་རི་འདི་ཡིན་ནམ་སྟུམ་མོ།

མདོ་ཁམས་ཀྱི་ཚྲངས་འདིར་ཤིང་སྤུ་ལ་ལྷར་མཐོ་བའི་སྟོབས་ཆེན་བེ་རི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་གྲགས་
 པའི་རིགས་ནི། བཅན་པོའི་གདུང་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷ་ཚྲང་དཀར་པོ་དང་། མེའུ་གདུང་དྲུག་ལས་
 ལྷག་པོ་ཚྲང་རིགས་གང་ཡིན་ཁ་ཆོན་གཙང་མི་ལྔ་བར། ཞལ་ལྔ་ཆོས་འབྱུང་དང་། བཀའ་
 བཅུ་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་ཁག །ཁམས་འབྲུག་སྤུལ་རྣམ་ཐར་ཁག །ལྷ་ཐོག་གདུང་
 རབས་སོགས་ཀྱི་ནང་འདི་དག་ལ་ཆེ་བཟོད་བྱེད་སྒྲངས་སོགས་གོང་འོག་གྲུང་བསྐྱེགས་ནས་
 དེའི་གདུང་རྒྱུད་དང་མི་སྣ་འགའ་ཞིག་སློང་ཅས་བྱས་ན། སྤྱིར་སྐབས་དེའི་བེ་རིའི་རྒྱལ་པོ་
 བེ་དོན་ཡོད་རྒྱལ་ཡིན་པར་ཡོངས་གྲགས་ཡིན་ཅིང་། ད་ལྟའི་བེ་རིའི་མི་ཡི་ཁ་རྒྱན་ལ་བེ་རི་
 དུང་དུང་རྒྱལ་པོ་ཞེས་ཟེར་སྟེ་ཡོད། དེའི་པ་ནི་བེ་རི་ཨ་འཕེན་རྒྱལ་ཡིན་པ་འདྲ་སྟེ། འདན་
 མ་བྱ་ཆེན་གྱི་གསུང་སྤྱིད་དོན་རྒྱལ་རབས་༤༡༥་ཤུ་དྲུངས་པ་ལས། “བེ་རི་དཔོན་ལྷ་བཅན་
 དང་ཨ་འཕེན་རྒྱལ་བྱ་བ་བྱུང་ནས། ལུན་ཆོས་འཁོར་སོགས་སུ་བཀྱར་སྟེ་བཀྱིས། ཕྱི་མའི་བྱ་
 དོན་ཡོད་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་བས་ཆོས་འཁོར་དགོན་དུ་ལྷ་ཁང་བཞེངས་པ་སོགས་བྱས་ཀྱང་། རྗེས་
 སུ་བེ་རིའི་དཔོན་རྒན་དེ་སྤང་ཞིག་བོན་པོ་བྱ་བའི་བོན་པོ་ཞིག་གིས་བསྐྱུས་ཏེ་ལོག་པའི་
 ལམ་དུ་ཞུགས། ཆོས་མིན་བྱ་བ་མང་པོར་བྱས་མཐར་ཁོ་རང་ཆབ་མདོར་བྲིམས་འོག་དུ་ལས་
 ངན་གསོག་པའི་ལུས་ཏེན་གྱི་འཆོ་བའི་འདུ་བྱེད་བཏང་བར་གྲགས་”ཞེས་དོན་ཡོད་རྒྱལ་ནི་
 དཔོན་ལྷ་བཅན་དང་ཨ་འཕེན་རྒྱལ་གཉིས་ལས་ཕྱི་མའི་བྱ་ཡིན་པར་གསལ་བར་བཤད་དོ།
 རོ་མཚར་རྒྱ་མཚོའི་ཁ་སྐོང་༡༡༡༢ལས། “བེ་རི་རྒྱལ་པོ་འདས་པའི་འཕུལ་སྐྱེལ་དང་། གནམ་
 རུ་ཨ་མགོན་འདས་པའི་འདྲེན་དོན་སོགས་འགོ་ལ་སྐལ་བཟང་ལུལ་དུ་བྱུང་”ཞེས་ཕྱི་ལོ་
 ༡༦༡༡ལོར་བེ་རི་རྒྱལ་པོ་འདས་པར་བཤད་པ་ནི་ཨ་འཕེན་རྒྱལ་ཡིན་འདྲ་སྟེ། དེ་རྗེས་ཨ་
 འཕེན་རྒྱལ་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་ཅི་ཡང་འཁོད་མི་འདུག

ལྷ་ཐོག་གདུང་རབས་༡༥ལས། “དེ་སྐབས་ཤིག་ན་སྟོབས་ཆེན་བེ་རི་རྒྱལ་པོ་ཆོས་འབྱུང་གིས་
 འགོ་འཆོས་ནས། བེ་རི་མི་བརྒྱ་ཏྲ་བརྒྱས་” (དང་གི་ཁ་རྒྱན་དཀྱུས་སུ་ཤོར་བ་ཞིག་ལས་བེ་རི་མི་བརྒྱ་ཏྲ་བརྒྱ་ཟེར་བ་
 ནི་སོག་གུ་ཕྱིས་བེ་རི་གཏོར་རྗེས་ཀྱི་གང་སར་འཕྱོག་བཅོམ་བྱེད་པའི་བེ་རིའི་དམག་དུམ་ཞིག་ཡིན་ནམ་སྟེ།)གནམ་གྱི་སྐར་
 མ་འབྲུ་དྲུག་མིན་པ་ཁ་ལ་བཏབ་ཀྱང་། ལྷ་ཐོག་གི་སྤེལ་ལུས་སུ་བཞག་ནས་མཐུན་
 འཇུག་བསྐྱབ་ཕྱིར་བེར་ལྷ་གཉིས་པོ་ཉེ་བྱས་”ཞེས་པ་ལྷར་བེ་རི་ཨ་འཕེན་རྒྱལ་གྱི་ཡབ་ནི་
 སྟོབས་ཆེན་བེ་རི་རྒྱལ་པོ་ཆོས་འབྱུང་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་ནམ་སྟེ། རྒྱང་ཆང་ལོ་རྒྱུས་སུ་
 ཕག་གྱུ་སྐབས་ཁམས་ལ་གོ་འཛོ་རྒྱལ་པོ་དང་བེ་རི་རྒྱལ་པོ་རྩ་འབྱུང་ཟེར་བའི་གྲགས་ཅན་

གཉིས་ཡོད་རབས་བཤད་ལ། བེ་རི་ཙཱ་འབྲམ་འདི་དོན་ཡོད་རྒྱལ་གྱི་མེས་པོ་ཡིན་འདུག་ཀྱང་
 དེ་དག་བར་མི་ཚུགས་ཇི་སྲིད་དང་། དེ་ཡན་གྱི་བར་ཁམས་བེ་རི་རྒྱལ་པོའི་མེས་པོ་སུ་འདྲ་
 ཞིག་ཡིན་པར་བཤད་རྒྱུ་མེད། སྤུང་རིའི་མཁན་པོ་སྒྲོན་ཉི་མ་བསྟན་འཛིན་གྱི་རྣམ་ཐར་
 ༤༡༡ལས་བཤད་པ་ལྟར་ན། སྐམ་ནང་སོ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དུས་སུ་བེ་རི་རྒྱལ་པོ་
 གཡུང་དྲུང་སྟོབས་རྒྱལ་བྱ་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་འདུག་ཅིང་། ཆོས་འབྲུང་མཁས་པའི་དགའ་
 སྟོན་༥༥ལས། ཀམ་པ་ལྷའི་སྐབས་བེ་རིས་མཚུར་ཕུ་དགོན་སྤིང་ཉམས་པར་བྱས་པ་སྤར་
 ཞིག་གསོ་བྱེད་པར་ལོ་དྲུག་འགོར་བར་བཤད་ཀྱང་། བེ་རི་གང་ཡིན་དང་རུས་རྒྱུད་མི་མིང་
 སོགས་གང་ཡང་མི་གསལ།

ངོམས་པ་ཚྱང་ཚང་དང་རུས་གཅིག་འདྲོད་ན་ཁྲི་ལྷའི་རྒྱུད་ཡིན་པས་དེའི་གཏུང་རྒྱུད་ལྷ་ཕྱི་
 རྣམས་ས་སྤང་སྡེ་པ་དང་མཚུངས་པར་བཅིཾ་ཆོག་ཅིང་། སྤྱག་པོ་ཚྱང་རིགས་ཡིན་པར་འདྲོད་
 ན་གོང་དུ་ཚྱང་གི་མཆེད་རྒྱལ་བཤད་པ་དང་། སྤྱག་པར་ཚྱང་གི་རུས་མཛོད་ལས་བེ་རི་
 མཆེད་རྒྱལ་རྒྱས་པར་བཤད་འདུག་པ་དང་ཡང་སྤྱར་ཆོག་གོ།

རྒྱལ་པོའི་སྒོར་ཡིག་ཆ་མང་པོར་བེ་རི་དོན་ཡོད་རྒྱལ་དང་། བེ་རི་དོན་ཡོད་དོན་ཇེ། བེ་རི་དོན་
 གྲུབ་དོན་ཇེ། བེ་རི་དོན་གྲུབ་ནོར་བྱ་སོགས་མིང་གི་དག་ཆ་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་སྤྱས་ཤིང་། ཁ་
 ཅིག་དེ་དག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཙམ་དུ་འདྲོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་དེ་དག་ནི་གནམ་གྱི་ཁྲི་
 བདུན་དང་བར་གྱི་ལེགས་དྲུག་ལྟར་བེ་རིའི་རྒྱལ་རབས་བསྟར་ལ་བརྒྱས་པ་ཁག་ཡིན་པར་
 འདྲོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་ཤོས་ནི་བེ་རི་དོན་ཡོད་དོན་ཇེ་ཡིན་ལ་ཁང་ནི་བེ་རི་
 དོན་ཡོད་རྒྱལ་གྱི་སྤྱས་ཡིན་ཟེར་བ་སོགས་སྤྱི་བར་བྱེད་དོ། དེ་དག་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་
 གྲངས་ཡིན་དབང་བྱང་ཡང་གཞན་རྣམས་གང་ཟག་སོ་སོས་འདྲོད་ཆོས་ཙམ་ལས་མིང་ངོ་
 མ་དོན་ཡོད་རྒྱལ་ཡིན་དགོས་པ་ནི། གོང་དུ་ལན་མང་དྲངས་པའི་ཐག་ཉི་འབྲེལ་ཟབ་གྱི་སྒྲ་
 མའི་རྣམ་ཐར་ཁག་ལས་ཤེས་རྒྱས་ཤིང་། ལྷ་ཚྱང་དཀར་པོའི་རིགས་ཀྱི་མིང་འདོགས་སྒྲོལ་
 དང་ཡང་མཚུངས་ཏེ། ངོམས་སྤྱ་ཚྱང་དཀར་པོའི་སྤྱ་ཚོད་རྒྱལ། མགོན་པོ་རྒྱལ། བྱ་ལྷ་རྒྱལ།
 ཆོས་སྦྱོང་རྒྱལ། གསེར་འོད་རྒྱལ་སོགས་དང་། བེ་རི་སྤྱ་ཚྱང་དཀར་པོའི་ཨ་འཕེན་རྒྱལ། ལྷ་
 བཅན་རྒྱལ། དོན་ཡོད་རྒྱལ། གཙོད་པ་རྒྱལ། འཕེན་ཕྱག་རྒྱལ་སོགས་“མིང་ཆོག་གསུམ་རྒྱལ་
 གྱི་མཐའ་ཅན་”དེ་སྤྱ་ཚྱང་དཀར་པོའི་རིགས་འདི་ལ་མང་བ་ཡིན་ནོ། དོན་ཡོད་རྒྱལ་ཞེས་པ་

ནི་དོན་ཡོད་ཀྱིས་པོ་ཞེས་པའི་བསྐྱུས་མིང་ཡིན་མིན་སྟོན་ན་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཞལ་ལྷ་ཚོས་
འབྱུང་ལས་དོན་ཡོད་ཀྱིས་གྱེ་པས་འཕགས་པ་ལྟར་འབྱུང་ཆེན་ལུས་སྐབས་“ཀྱིས་པོ། ཀྱིས་མོ།
སྐས་དོན་ཡོད་ཀྱིས། ཚོས་སྐར་བ། ཀྱིས་རིགས་དཔོན་རིགས་སོ་སོ་དང་། སྤེ་ཤོག་སོ་སོ་”ཞེས་
པ་ལས་དོན་ཡོད་ཀྱིས་ནི་རང་མིང་ཡིན་པར་ཏ་ཅང་གསལ་ཏེ། འདི་ནི་སྐབས་དེར་ཡོད་
པའི་འཕགས་ལྟའི་སློབ་མ་དངོས་ཀྱིས་བྲིས་པས་དབྱུང་གཞི་ཚམ་མ་ཡིན་པར་གཞི་འཛིན་ས་
བྱེད་ཆོག་པས་སོ།

སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་ཤོས་ནི་བེ་རི་དོན་ཡོད་དྭ་ཇེ་ཡིན་ལ་ཁོང་ནི་བེ་རི་དོན་ཡོད་ཀྱིས་གྱེ་སྐས་
ཡིན་ཟེར་བ་ནི་མི་བདེན་ཏེ། བེ་རི་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་བ་ནི་དོན་ཡོད་ཀྱིས་དུས་ཡིན་པར་གོང་
དུ་ལན་མང་དངས་པའི་ལུང་རྣམས་ལས་ཤེས་ཤིང་། བྱ་བྲིས་དམག་གིས་དོན་ཡོད་ཀྱིས་
བསད་ནས་མགོ་བོ་ཆབ་མདོའི་རྩ་བའི་ལ་དབྱུངས་པ་ནས་བཟུང་བེ་རིའི་སྟོབས་ཤུགས་རྩ་
འཛིན་དུ་སོང་བ་ཡིན་པས། དོན་ཡོད་ཀྱིས་གྱེ་བྱ་དོན་ཡོད་དྭ་ཇེ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་དབང་དུ་
བཏང་ཡང་སྟོབས་ཆེ་བྱ་མེད་པར་ཤེས་ཤིང་། དོན་ཡོད་ཀྱིས་གྱེ་སྐས་གཅིག་ཡོད་པ་སྟོབས་
ཀྱིས་ཡིན་ལ་བྱ་བྲིས་བེ་རི་གཏོར་སྐབས་སྐས་སྟོབས་ཀྱིས་དང་བེ་རི་མི་བརྒྱ་ཏྲ་བརྒྱ་ལེ་ཐང་
བརྒྱད་བྲོས་བྱོལ་དུ་སོང་བར་སྤོན་རིའི་མཐུན་པོ་སྟོན་ཉི་མ་བཟུན་འཛིན་གྱི་རྣམ་ཐར་
༥༠༡ལས་བཤད་དོ། དོན་ཡོད་ཀྱིས་ལ་སྐས་མོ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་རབས་ངག་རྒྱན་འདུག་པ་ལྟར་
ན། སྐས་མོ་དེ་དང་ཤར་རྩ་ཆང་གཉིས་གཉེན་བསྐྱེད་ནས་མི་རབས་རྒྱུད་བཅས་བེ་རིའི་
དཔོན་དུ་བསྐྱོས་ཤིང་། བེ་རི་རྫོང་དཔོན་ནི་ལོ་གངས་རྒྱས་བཅད་ཆབ་མདོ་ཆང་གིས་བསྐྱོ་
གཏོང་བྱེད་དགོས་པ་དང་། དེ་དང་ཤར་རྩ་ཆང་གཉིས་བྱུང་འབྲེལ་གྱིས་བེ་རིའི་སྤེ་འགོ་
འཛོམས་ཤིང་། དེ་ནས་བཟུང་བེ་རིའི་དཔོན་ལ་ཀྱིས་པོའི་མིང་མེད་པར་ཤར་རྫོང་གཉིས་ཞེས་
འབོད་སྟེ་དར། དོན་ལ་མི་ལོ་གསུམ་བརྒྱ་ལྷག་རིང་ཤར་རྫོང་བྱུང་འབྲེལ་གྱིས་བེ་རིའི་སྤེད་
དབང་འཛིན་སྟོང་གནང་འདུག།

བེ་རི་ལྷ་བཅོན་ཀྱིས་འདི་ཀྱིས་སྟོན་གང་ཡིན་གསལ་ཁ་ཞིག་མ་རྟེན་ཀྱང་། དངས་མ་ཐག་
པའི་འདན་མ་ཁྱེ་ཆེན་གྱི་གསུང་ལས། “བེ་རི་དཔོན་ལྷ་བཅོན་དང་ཨ་འཕེན་ཀྱིས་བྱ་བ་བྱུང་
ནས། ལྷ་ཚོས་འཁོར་སོགས་སུ་བཀྱར་སྟེ་བཀྱིས། བྱི་མའི་བྱ་དོན་ཡོད་ཀྱིས་ཞེས་བས་ཚས་
འཁོར་དགོན་དུ་ལྷ་ཁང་བཞེངས་པ་སོགས་བྱས་”ཞེས་པ་འདི་ལ་གཞིགས་ན་དཔོན་ལྷ་

བཅན་འདི་དོན་ཡོད་ཀྱི་ཨ་ཁུ་འདྲ་ཞིང་། བཤད་པའི་རིམ་པ་ལ་བསྟུན་ན་སྐབས་དེར་
 ཡབ་ཨ་འཕེན་ཀྱི་ལས་དཔོན་སྟུ་བཅན་འདི་དབང་ཆེ་བ་ལྟར་མངོན་གྱང་། དཔོན་འདི་ལ་
 རྒྱུད་མ་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ་གང་ལྟར་ཕྱིས་ཨ་འཕེན་ཀྱི་བྱ་དོན་ཡོད་ཀྱི་ལེ་རིེ་སྤྲིད་གྱི་
 བདག་པོ་གྱུར་འདུག །དོན་ཡོད་ཀྱི་ཁྲིར་འཁོད་རྩེས་སུ་བེ་རིེ་སྟུ་བཅན་ཀྱི་འདི་དང་
 དཔོན་བསམ་འབྲུབ་གཉིས་ནི་ཀྱི་པོ་འོག་གི་མི་སྣ་དབང་ཤུགས་ཆེ་ཤོས་གཉིས་ཡིན་
 འདུག་ཅིང་། དཔོན་བསམ་འབྲུབ་ནི་སྟོང་སྟོང་གང་སར་ཁ་མཚུ་འདུམ་སྤྲིག་བྱེད་སྐབས་
 ཀྱི་པོ་འོག་སྟུ་ཆབ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། སྟུ་བཅན་ཀྱི་འདི་ནི་ལྷ་ཕྱི་ཐམས་ཅད་དུ་བེ་
 རིེ་དམག་གི་ལས་བྱེད་པོ་འོག་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་འདུག །ད་དུང་དཔོན་བསོད་ལུ་ཟེར་བ་ཞིག་
 གྱང་ཡོད་པ་དཔོན་བསམ་འབྲུབ་གྱི་མིང་གཞན་ཡིན་ནམ་གང་ལྟར་ཀྱི་པོ་དང་འདྲ་བའི་
 དབང་ཆེད་ཡོད་འདུག་ཅིང་། བེ་རིེ་གཙོད་པ་ཀྱི་དང་འཕན་ཕྱག་ཀྱི་སྐྱེས་ནི་དེ་ཆོའི་
 གཤམ་འོག་གི་ལས་བྱེད་ཅམ་ཡིན་འདྲ་ཞིང་། སྟུ་བཀྲས་ཆོས་འབྱུང་གི་བྱང་བདག་རིག་
 འཛིན་ཆེན་མོའི་སྐབས་ཤེལ་ཁོག་ན་བེ་རིེ་མང་དགེ་པག་མོ་ཟེར་བའི་མི་གྲགས་ཅན་ཞིག་
 ཡོད་ལུགས་གསལ་བ་ཀྱི་པོ་འོག་གི་སྟོན་པོ་ཅམ་ཡིན་ཆོད།

ཁམས་འབྲུག་རྣམ་ཐར་༢༣༥ལས། “བེར་འཇང་ལྷགས་ཟམ་ལ་རྩོད་པའི་སྐབས་(༡༩༣༡)
 ཡིན་པས། བེ་རིེ་དམག་རྣམས་བཀྲགས་སོང་བར་གཞི་བཤོལ་རང་མ་བྱུང་གྱང་། བར་
 མཆམས་ལེགས་སྤེལ་གྱི་བཀའ་ནན་མཛད་པར་སྦྱོན་བདག་ཆེན་པོས་(དོན་ཡོད་ཀྱི་ལས་ན་
 དགོངས་མཛད་པའི་རྩིས་ནས། སྟུ་བཅན་དཔོན་གཡོག་རྣམས་ཀྱིས་ལྷགས་བཅད་པས་
 མགོན་པོ་རྣམས་ཉེས་ཆེ་བའི་རྒྱུ་པོ་འོག་པ་རྣམས་ལ་སྟུ་ངོ་མཛད་ཅེས་བེ་རིེ་དང་
 འཇང་གཉིས་ཀྱི་ཐང་ཕྱགས་གྱི་འབྲི་རྒྱུ་ལྷགས་ཟམ་ལ་རྩོད་པའི་སྐབས་རྩེ་འབྲུག་པས་ལེ་
 འབྲིག་བཀའ་མོལ་གནང་བར་ཀྱི་པོ་འོག་གསན་དགོངས་མཛད་རྩིས་ལ། དེའི་བར་དུ་སྟུ་
 བཅན་གྱིས་བེ་དམག་འཇང་ལ་དྲངས་ནས་ལྷགས་ཟམ་བཅད་པ་དང་། བཟུང་དམག་མང་
 པོ་སྤྲིད་ཡོང་ནས་མནར་གཙོད་རྩུབ་ཆེ་བ་བཏང་བར་བྱགས་ཀྱིས་མ་བཟོད་པར་དེ་རྣམས་
 སྟོང་གྲོལ་ཡོང་ཐབས་གྱི་ངོ་ཆེན་ཞུ་དགོས་ཆགས་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུས་མཆོན་དཔོན་སྟུ་
 བཅན་འདི་ནི་མི་གསོད་མེ་རྒྱག་ལ་དགའ་མཐན་ཞིག་ཡིན་པར་ཁག་མང་པོ་ནས་ཤེས་བྱབ་
 པ་འདུག །འོན་ཀྱང་ཆོས་ཁས་མི་ལེན་མཐན་ཞིག་གྱང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་༢༤༥ལས། “སྦྱོན་
 བདག་དང་འབྱོར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ནོར་ཅན་བྱ་སྟུ་བཅན་གྱིས་གཞི་སྒྲངས་ནས། དགེ་འདུན་

པ་བརྒྱུ་ཐག་ལྔ་ཡར་ཐུན་ཅམ་གྱིས་འདྲུ་ཁང་ཆེན་པོར་ཡི་གེ་དྲུག་པའི་སྐྱབ་ཐབས་ལ་བརྟེན་
ནས་མ་ཉི་བསྐྱངས། ཐུན་མཚམས་སུ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་དམར་བྲིད། ཆོ་བྲིད་སྟགས་ཟབ་
བྲིད་འགའ་ཡང་གནང་། དེ་ནས་སྦྱིན་བདག་ཆེན་མོས་འགྲོག་སྒྲེའི་ནང་དུ་གདན་འདྲེན་
བྱུང་དུས་(༡༩༣༡)ལོ་འཛོའི་སྐར་ལག་དུ་ཕེབས་ཅིས་ཀྱིས་ར་ལར་ཚུགས་མལ་གྱི་སྐར་ས་
བཅག་པར་སྦྱོན་དུ་ཕེབས་ཞེས་དང་། འདན་མ་ཞུ་ཆེན་གྱིས་ཀྱང་“བེ་རི་དཔོན་སྐུ་བཅན་
དང་ཨ་འཕེན་རྒྱལ་བྱ་བ་བྱུང་ནས། ཐུན་ཆོས་འཁོར་སྟགས་སུ་བཀྱར་སྟེ་བགྱིས་ཞེས་བཤད་
པས་སོ།

༡༩༣༧་མིག་དམར་ཞེས་པ་ཤིང་མོ་བྱི་བ་(༡༩༣༩)ལ། བསམ་འགྲུབ་དཔོན་རྗེ་འང་ཕེབས་
བྱུང་བས་བྱི་ལོག་དུ་ཉེ་སྐོར་ལ་བྲིད་ཆོས་གནང་། དེ་ཚུན་ནས་བསམ་འགྲུབ་ཀྱིས་སྒོམ་ཆེན་
པའི་ཁུར་གྱིས་ཐུགས་པན་སེམས་རྗེ་ཆེར་སོང་བས། བེར་ཆབ་མཚོད་ཡོན་གྱིས་མཚམས་སྦྱོར་
ལ་ཡིད་ཆེས། ལར་དཔོན་རྗེ་འདི་གཉིས་དང་། དང་པོ་མཇལ་ནས་བརྒྱུད་ལོ་རེ་རྒྱ་རེ་བཞིན་
དད་འདུན་རྗེ་ཆེར་སོང་བས། རོ་བསྐྱང་མི་དགོས་འབྲུལ་ཞབས་བྱས་ཅུང་ཡུས་མེད་པས་
ནམ་འགྱུར་སྐད་ཅིག་ཅམ་ཡང་སྟོན་མ་སྦྱོང་བས་འགྲོགས་བདེ། གཞན་དཔོན་བསམ་འགྲུབ་
རང་རྒྱལ་རང་སྦྱོར་བྱུང་། མི་གཞི་ཁྲོལ་པའི་རིགས་ཞིག་ཡིན་ཆོད་དུ་འདུག་ཀྱང་འགྲོགས་པའི་
མི་གཅིག་ལ་བཟང་བར་བྱུང་གསུངས་ཞེས་དཔོན་བསམ་འགྲུབ་ཀྱི་མི་གཤིས་ནི་ཁྲོལ་ཤས་
ཆེ་ཡང་འགྲོགས་ན་རྗེ་བཟང་ལ་འགོ་མཁན་ཞིག་དང་བེ་ཆབ་བར་གྱི་ཁ་མཚུ་ཐག་གཅོད་
བྱེད་མཁན་ཡིན་པར་བསྟན་འདུག་ཅིང་། བེ་ཆབ་ནང་བཞིན་རི་པོ་ཆེ་དང་། ནང་ཆེ། ཐག་
གཡལ། འབའ་པ། འཇང་ལ་སྟགས་པ་བེ་རི་དང་ཚོད་གཞི་ཡོད་ཆོད་ཀྱི་ཁ་མཚུའི་བྲིམས་
ཐག་པལ་ཆེར་འདིས་ཐག་གཅོད་བྱས་པར་ནམ་ཐར་གྱི་དཀྱུས་ན་གསལ།

༥༣་“དཔལ་གདོང་ཞེས་པ་རྒྱ་མོ་བྱ་(༡༩༣༣)ལོར་གཞིས་རྒྱུད་ཉི་འོད་ཆོས་འཕེལ་རྫོང་དུ་
མཚམས་ལུགས་ཀྱིས་བཞུགས་སྐབས་བྱ་བསོད་ལུ་བསྐྱེན་གཞི་ཆེ་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་བཅས། ཏྲ་
མདའ་གཞུ་སྟགས་ཀྱི་སྐུ་རིམ་སྦྱེལ་བ་དང་། གདན་འདྲེན་བྱུང་མཚམས་ཡོང་མཛད་་་་། ཡར་
ལམ་བུ་ཚང་གི་སྐུ་མན་འབྲིས་སུ་ཆེབས་གཞིལ་དང་མཚོད་ཡོན་མཇལ་དུས། བསོད་ལུའི་སྐུ་
ཡི་ཉེ་སྐོར་དུ་སྐར་ཕེབས། སྐུ་རིམ་ལ་དམིགས་པའི་འབྲུལ་བ་གཏོས་ཆེན་དུ་འདུག་པ་ལམ་
བར་དུ་བྱས། མཇལ་བར་བརྩམ་ཆོ་ནད་པ་བྱི་ལོགས་སུ་འོང་མི་བྱབ་འདུག་ཀྱང་། སྐར་བྱ་

བལ་དུས་ནས་འཇིག་རྟེན་པའི་བྱིས་དུ་མི་ཐེབས་པའི་ཐེམ་སྤངས་ཡིན་འདུག་པས་སྤྱི་ཡོད་
 གོང་སྤེན་ནས་ཞག་བདུན་གྱི་རིང་ཉིན་རེ་བཞིན་དབང་རྩེས་གནང་དགེ་སྦྱོར་གྱི་གསུང་གླེང་
 སོགས་དང་ཕྱན་རང་གིས་སྒོ་ཁ་རྩོགས་པར་མཛད། སྤྱིན་བདག་ཆེན་པོས་ཁྱེད་པར་ད་རུང་
 བད་འདི་ལ་བསྐྱུང་རིམ་རྒྱ་གཏོར་བྱས་ན་རིམ་ལྔར་འགབ་ཁྱེད་ཞིག་འདུག་པར། རྩེད་བཀའ་
 ལས། ད་ལོ་འོ་སྒོ་ལ་གྱི་རྒྱུན་འདི་རྒྱ་ཆེ་གཏོང་བྱས་པ་ཞིག་ཡོད་རིགས་སུ་འདུག་རྒྱ་གཏོར་
 སྤངས་དག་བྱས་ཀྱང་རྒྱ་གོན་ཆེ་བ་ལས་པན་ཐོགས་པ་རང་ཞིག་མི་འོང་བ་འདྲ་གསུངས་
 ཀྱང་། སྤྱིན་བདག་གིས་རྒྱ་གཏོར་གྱིས་མི་ཆོག་ཀྱང་འདི་ལ་པན་པའི་ཐབས་ཤིག་འདུག་ཆོ་
 སྤྱབ་པས། ད་དུང་བཀའ་གསལ་གནང་དགོས་ཞེས་ནན་ཆེ་བར་མཛད་འདུག་པས། འཕྲལ་
 དུ་ལྟའི་འཁུ་ཐོག་ལ་བཤགས་བསྐྱང་རྟེན་འབྱུང་སོགས་ཀྱི་ཁྱེད་པོ་དང་རང་གིས་བྱས་པས་
 ཆོག་ཀྱང་། སྤྱགས་ཡབ་ཀྱི་རིང་ནས་ལྷ་སྤེལ་མང་པོ་དང་འགྲས་ཆེ་བར་བྱུང་འདུག་པ་དང་།
 ཏྲག་རུའང་བྱེད་རང་དཔོན་གཡོག་གིས་ས་ཀར་རྟིང་གསུམ། ལྷ་དམར་སེར་གྱི་གྲུབ་མཐའ་
 འཛིན་པའི་ལྷ་སྤེལ་མི་སྤེལ་མང་པོ་དང་འགྲས་བཅའ་ཞིང་། གྲུབ་མཐའི་བསྐྱར་བཀོད་མང་པོ་
 མཛད་སོང་བས་ཐོག་མར་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སོ་སོའི་ལྷར་ལྷགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་གང་
 འདུག་བསྐྱངས་སུ་འཛུང་བ་དང་། ཆོས་དུས་མཆོད་ཐེབས་ཀྱི་མཆོད་གཞིས་རང་རང་ལ་
 གང་འདུག་རྣམས་སོ་སོར་འབྱུང་ཞིང་དགོན་སྤེལ་རྣམས་ལ་ཁལ་ཁྱེད་ལག་མི་བཀོལ་བ་སོགས་
 རིས་མེད་ཀྱིས་ཞབས་ཏྲག་རུ་གང་འགྱུར་མཛད་ན་ནད་པ་འདི་ལ་འཕྲལ་དུ་པན་ཐོགས་
 ཀྱང་སྤིང་ལ། དེ་མིན་ཀྱང་བྱེད་རང་སྤྱི་མཆོད་ཡབ་སྤྱས་དཔོན་སྒོན་མངའ་འབངས་བྱ་ཆ་
 རྒྱུད་དང་བཅས་པའི་སྤྱི་རིམ་ལ་འགྱུར་ཆེ་ཞིང་། སྤྱི་བ་གཏན་གྱི་སོ་ནམ་ལ་བཟང་བ་ཞིག་
 འོང་བར་འདུག་ཀྱང་། རིམ་ལྔར་འགྲུབ་བམ་གསུངས་པར། སྤྱིན་བདག་ཆེན་མོས་དེ་ནི་དཀའ་
 ཡང་ད་ལྟ་འཕྲལ་དུ་བཀའ་སྤྱབ་གསུངས་ནས། ལྷ་སྤེལ་མི་སྤེལ་སོ་སོར་བང་ཆེན་བརྒྱུད་སྤྱལ་
 དགོན་དེ་དང་དེའི་གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་གསུམ་རྣམས་ལ་དཀར་མེ་སྟན་དར་ཕྱལ། དགོན་
 སྤེལ་རྟིང་པ་གསོ་ཞིང་ཞིང་ས་ཕྱོགས་འདི་དང་འདིར་གསར་བ་རྒྱག་ཅེས་བསྐྱགས་ཞེས་
 དཔོན་བསོད་ལུ་ནི་དགོན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་གསུམ་གསར་བཞེངས་དང་དགོན་རྟིང་
 ཞིག་གསོས་མཆོན་པའི་ལུལ་དགོན་སོ་སོར་དབང་དང་ལུང་གིས་དྲིལ་བསྐྱགས་བྱེད་ཐུབ་
 མཁན་ཞིག་ཡིན་པར་མཐོང་ཐུབ།

དགེ་འདུན་ཚོས་འཕེལ་གྱི་རྣམ་ཐར་བྲི་མཐའ་མི་རྒན་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་འཕ་ཡོངས་གྲགས་
 གོ་འཛོམས་པོ་སྤྲུལ་བྱེད་ཀྱི་གསུང་ཐོར་ཕྱོགས་བསྐྱུས་༢༣༤ལས། “འབྲུག་པ་གཉེར་སྟོང་མའི་
 བྱུང་བ”ཞེས་བེ་རིའི་སྒོན་ཆེན་འབྲུག་པ་གཉེར་སྟོང་མ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་ལྷགས་བཤད་
 འདུག་མོད། “དེ་ཉིད་བན་ལ་ཤིན་ཏུ་དད་དེ་མདོ་ཁམས་གཉིས་པ་ཀུན་དགའ་བསྟན་
 འཕེལ་ལ་ཤིན་ཏུ་གུས་བཀུར་བྱ། ཁོང་དཔོན་(བེ་རི་རྒྱལ་པོ་དང་)སྒོན་(གཉེར་སྟོང་མ)གཉིས་སྒོ་བྱང་
 ཟད་མི་མཐུན་པས་དཔོན་ཆེན་ཕྱགས་བྱང་ཟད་ལོག་”ཅེས་དང་། “……བོད་དུ་བྱོས། སྐབས་
 དེར་སྦྱིད་ཤོད་ཟླ་པ་བསོད་ནམས་ཚོས་འཕེལ་གྱིས་གློ་བྱིའ་བསྐྱེལ་ཏེ་གཙང་པ་ཟླ་བྱིད་
 བཅོམ་ནས་ཡོད་སྐབས་དེ་ལ་མགོ་བཏགས་ཁྱས་ཏེ་སོག་དམག་གོ་འཛོམས་གས་མདོ་སྦྱང་དུ་
 སེལ་”ཅེས་སོགས་ཤོད་སྟངས་ལ་གཞིགས་ན། དེ་ནི་དམངས་ཁོང་གི་དག་རྒྱན་ཅམ་ལས་གཞི་
 འཛིན་ས་ཞིག་ཨི་ཡོད་དམ་སྟེ་སྦྱར་འབྲུག་པ་གཉེར་སྟོང་མ་འདི་ཁམས་པ་ཀུན་དགའ་
 བསྟན་འཕེལ་ལ་དད་གུས་ཆེན་པོ་ཡོད་མཐའ་ཞིག་ཡིན་ཆོད་ཀྱང་། མདོ་ཁམས་དང་པོ་ཀུ་
 བསྟན་འཕེལ་བྱེ་ལོ་༡༩༣༧ ལོར་འདས་ཤིང་། བེ་རི་རྒྱལ་པོ་ཡང་༡༩༣༩ ལོར་གཏོར་པམ་
 བཏང་ཟེན་པས། དེའི་བར་དུ་མདོ་ཁམས་གཉིས་པ་འབྲུངས་པའི་དབང་དུ་བཏང་ཡང་སྒོན་
 པོ་དེ་ལ་གུས་ཞིང་རྒྱལ་པོ་བོན་ལ་དད་ནས་འཁོར་གཞི་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་འབྱུང་དཀའ་བ་
 དང་། བྱེ་ལོ་དང་བོད་ལོ་ཆེ་སྟངས་ལས་བྱུང་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ་ལོ་རྒྱས་ལ་ལར་བྱེ་ལོ་༡༩༣༩
 དང་། འགའ་ཞིག་ནང་༡༩༤༠ ཟེར་བ་ཡོད་ཀྱང་། གང་ལྟར་གྱུ་བྱིའས་ཐོག་མར་བེ་རི་
 གཏོར་ཏེ་གཞི་ནས་གཙང་དུ་དཔུང་འབྲུག་བྱས་པ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱས་སེལ་མོ་ཆེ་མཐུན་པས་ན།
 གྱུ་བྱིའས་གཙང་པ་ཟླ་བྱིད་བཅོམ་ནས་ཡོད་སྐབས་མགོ་བཏགས་ནས་སོག་དམག་བེ་རི་ལ་
 དྲངས་པ་དེ་བས་མི་འཐད། དེ་བཞིན་བེ་རི་རྒྱལ་པོའི་མིང་ཡང་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་གོང་
 སྒོས་ཡོངས་གྲགས་ལོ་རྒྱས་དེ་དག་དང་མི་མཐུན་ཞིང་། སྦྱིད་ཤོད་ཟླ་པའི་མེས་པོ་ནི་ཆལ་པ་
 ཁྱི་དཔོན་དགའ་བདེ་དཔལ་གྱི་དུས་ནས་དབུས་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་འདུག་ཅིང་། ཟླ་པ་བསོད་
 ནམས་ཚོས་འཕེལ་ནི་རུས་པ་རྒྱ་ནག་ཡིན་པ་ལ་མདོ་ཁམས་འདན་ཁོག་སུ་ཡོད་པ་རྩེ་ཅོང་
 ཁའི་བསྟན་པ་ལ་བསམ་ནས་དབུས་ཕྱོགས་སུ་ཡོང་བར་བཤད་པས། སྦྱིད་ཤོད་ཟླ་པ་བསོད་
 ནམས་ཚོས་འཕེལ་གྱིས་གློ་བྱིའ་བསྐྱེལ་ཏེ་ཞེས་པ་ཡང་ལོ་རྒྱས་དང་འགལ་བ་ཁོ་ནའོ།

བཞི། གཞུང་དགའ་ཕྱན་པོ་བྱང་དཔུ་བརྟེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཆབ་མདོའི་འཕོ་འཕྱར།

(ཕྱི་ལོ་༢༠༠༩ ལོར་འཇར་མན་དུ་རྒྱལ་སྤྱི་བོད་རིག་པའི་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་བཅུ་གཅིག་པའི་ཐོག་སློགས་སྤྱང་བྱས།)

སྤྱིར་ཆབ་མདོ་ནི་བོད་ཆེན་པོའི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་གནས་པའི་ཡུལ་གྱི་དུ་མའི་ནང་ནས་ཅུང་
 སྐད་གྲགས་ཆེ་བའི་ས་ཁུལ་ཞིག་རེད། བོད་བཅན་པོའི་ཡར་ཐོན་དུ་ཆབ་མདོའི་ཕྱོགས་དེ་
 སུམ་གླའི་ཁོངས་གཏོགས་ཡིན་ཅིང་སུམ་གླའི་མིང་གྲགས་རྩི་ཙམ་ཡོད་པ་ནི་རྒྱལ་བའི་
 བཀའ་བསྟན་དང་། དུན་ཏྲོང་ཡིག་རྟེང་། རྒྱའི་དེབ་ཐེར་ཐང་དུ་གསར་རྟེང་རྣམས་སུ་ཡང་
 ཡང་འབྱུང་བས་མཚོན་ལ། ཆོས་རྒྱལ་སྤོང་བཅན་སྐམ་པོས་འཇམ་སྤིང་ཡང་ཚེར་གཅིག་
 གྱུར་གྱི་བོད་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་བཙུགས་ནས་མཐའ་བཞིའི་རྒྱལ་ཁམས་དབང་དུ་བསྐྱུ་བའི་
 སྐབས་སུ་སུམ་གླའི་སྤོང་བྱུང་བཅུ་ཕྱན་གྱི་སྤོང་ཐེངས་དང་བར་གྱི་དཔའ་ཐེངས་ཁོངས་སུ་
 གཏོགས། བོད་སྐལ་བུའི་གནས་སྐབས་སུ་སྤིང་གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་མངའ་འབངས་མདོ་ཁམས་
 སྤིང་ཁྱི་བར་མའི་ཆར་གཏོགས་པ་དང་། ས་ཕག་གནས་སྐབས་སུ་ཐུར་བཅན་པོའི་གདུང་
 རྒྱུང་མང་པོ་ཞིག་མདོ་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་དེར་མཆེད་པ་ནས་ངོམས་སྤྱོད་དཀར་པོས་
 མངའ་དབང་བསྐྱར་ཁོང་། དེ་ཉིད་ས་སྤྱིའི་ལུང་གིས་མདོ་ཁམས་ཀྱི་སྤྱི་དཔོན་དུ་བསྐོས་པར་
 “དཔུལ་དཀར་མེ་ལོང་”སོགས་ལོ་རྒྱུས་དུ་མར་འཁོད་ཡོད། ཐེ་སྤྱིད་གཙང་པའི་གནས་
 སྐབས་སུ་སྤོང་དགེ་རྒྱལ་(ཁམས་ཀྱི་དགེ་རྒྱལ་)རྩི་དཀར་ནག་ནས་སྤྱད་འཇང་རྒྱལ་ཁམས་བར་
 དབང་བསྐྱར་པའི་བར་ཁམས་བེ་རི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་གྲགས་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཤིང་། བེ་
 རིའི་དམག་གི་སྤོང་བས་ཤུགས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ལྟེ་བ་ཡིན་པར་“དུ་ཁྱུ་ལ”སོགས་ལོ་རྒྱུས་དུ་
 མར་གསལ། ཆབ་མདོ་དགོན་ཆེན་བྱམས་པ་སྤིང་ནི་མདོ་ཁམས་ཀྱི་སྤོངས་དེར་དགེ་ཕྱན་
 རིང་ལུགས་འཛིན་པའི་འདུས་སྡེ་ཡོངས་ཀྱི་ཕྱི་མོ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་དང་། གཞུང་དགའ་ཕྱན་
 པོ་བྱང་དཔུ་བརྟེས་ནས་འཕགས་པ་ལྟ་ན་རིམ་གྱི་མཇུག་འཕྲིན་ལས་ཆོས་སྤྱིད་གང་ཅིའི་ཆ་
 རས་དཔལ་ཕྱན་ཆབ་མདོ་བ་ཞེས་རྒྱ་བོད་ཏྲོར་གསུམ་དུ་གྲགས་སྟན་ཆེ་ཁོང་། མདོ་སྤྱིའི་
 ལས་ཁུངས་ཆབ་མདོར་བཙུགས་པ་ནས་རྒྱ་དུས་བོད་དུས་གང་ལའང་ཆབ་མདོ་ནི་ལོ་རྒྱུས་
 དང་ཆབ་སྤྱིད་ཐོག་གལ་གནད་ཆེ་བའི་ས་ཁུལ་ཞིག་དུ་གྱུར་ཡོད།

འོན་ཀྱང་ཆེས་ཕངས་པ་ཞིག་ལ། ད་པན་ཆབ་མདོའི་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆ་ཚང་སྒྲིག་པ་
གཅིག་ཀྱང་མ་མཐོང་ཞིང་། བོད་སྤྱི་ཡི་ལོ་རྒྱུས་འབྲི་བའི་ལུགས་སུ་བྱས་པ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་
ཆབ་མདོའི་སྐོར་དེ་ཉུང་ཅམ་ལས་མ་འཁོད་པའམ་ཁ་ཤས་ནང་ཙུ་ཆད་ཀྱང་ཡོད། དེར་
བརྟེན་གོ་སྐབས་འདི་སྤངས་ཏེ་གཞན་ལ་སྐུལ་མ་ལྟ་བུས་ཆབ་མདོའི་སྐོར་ནས་སྤང་བར་
འདོད་དོ། འོན་ཀྱང་ཐམས་ཅད་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་བཟོད་པ་མི་ནུས་པས་ངང་པས་ཚུ་ལས་འོ་
མ་ལྟར་ཐེངས་འདིར་ཆབ་མདོའི་མངའ་ཁོངས་ཀྱི་ཁྱོན་གྱི་འཕེལ་འགྱུར་སྐོར་ཙུ་འདྲ་བཏོན་
ནས་འཆད་ཅིང་། དེ་ཡང་སྤྱི་ཚུགས་དང་དུས་རབས་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་ལས་འཕེལ་འགྱུར་
གྱི་དུས་མཚམས་ཀྱང་མི་འདྲ་བ་བདུན་ཅམ་དབྱེ་དགོས་བྱུང་སྟེ། ༡༧འོད་བཙན་པོའི་ཡར་
ཚོན་གྱི་ཆབ་མདོའི་མངའ་ཁོངས་ཀྱི་ཁྱོན། ༢༧འོད་བཙན་པོའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆབ་མདོའི་
མངའ་ཁོངས་ཀྱི་ཁྱོན། ༣༧འོད་སེལ་བུའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆབ་མདོའི་མངའ་ཁོངས་ཀྱི་ཁྱོན།
༤༧མ་ལྟར་དང་ཕག་གུའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆབ་མདོའི་མངའ་ཁོངས་ཀྱི་ཁྱོན། ༥༧གཞུང་དགའ་
ལྷན་པོ་བྱང་དབུ་བརྟེན་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཆབ་མདོའི་མངའ་ཁོངས་ཀྱི་ཁྱོན། ༦༧མདོ་སྤྱི་
བཙུགས་པའི་རིང་གི་ཆབ་མདོའི་མངའ་ཁོངས་ཀྱི་ཁྱོན། ༧༧མདོ་སྤྱིའི་ལས་ཁུངས་བྱིར་བཏུ་
བྱས་པ་ནས་ད་བར་གྱི་ཆབ་མདོའི་མངའ་ཁོངས་ཀྱི་ཁྱོན་བཅས་ཡིན། དེ་ཐམས་ཅད་ལས་ད་
ལན་གྱི་བཟོད་བྱ་ལྟེ་བ་ནི། གཞུང་དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་དབུ་བརྟེན་ནས་མདོ་སྤྱི་མ་བཙུགས་
བར་གྱི་ཆབ་མདོའི་མངའ་ཁོངས་ཀྱི་ཁྱོན་གྱི་འཕེལ་འགྱུར་དེ་ཡིན་ལ། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་
གཞུང་དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་དབུ་བརྟེན་པའི་ལྷ་ཆེས་ཀྱི་(༡༩༥༠-༡༩༥༩)ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་
གསུམ་རིང་གི་ཆབ་མདོའི་མངའ་ཁོངས་ཀྱི་འཕེལ་འགྱུར་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཡོ་འབྱེད་ཇི་ལྟར་
བྱུང་བ་དེ་ཡིན།

གཞུང་དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་དབུ་བརྟེན་ནས་མི་ལོ་ཉེར་གསུམ་རིང་གི་ཆབ་མདོའི་མངའ་
ཁོངས་ཀྱི་ཁྱོན་གྱི་འཕེལ་འགྱུར་ནི་ཆོས་རྒྱལ་དྲུའི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་ཡིན། རག་ར་རྒྱལ་
རབས་༢༧ལས། “ཕྱག་མཛོད་ལྷེ་སྲིད་ནས་རྒྱུ་ཆོད་ཆང་མ་ཆབ་མདོ་ཞི་བཟང་པའི་སྐུ་
མཆེད་པན་བདེ་སྐུལ་སྐུར་དེ་སྐབས་གནང་བ་ཡིན་ཀྱང་། བསོད་ནམས་རབ་བརྟན་གཤེགས་
བརྟན་དཔོན་བྱང་སྐུ་མཆེད་ཅུང་ཟད་སྟབས་མ་ལེགས་པས་གཞུང་སའི་ཐུགས་ཀའི་རྩྭ་ལས་
འོད་འཕྲོས་སྐར་ཡེ་ཤེས་པ་བརྗོད་པ་དམ་ཚིག་པ་གཞུང་སྐྱོངས་སུ་གྱུར་”ཞེས་སོགས་འགོ་སློབ་
ནས་མཚུགས་ཤིང་མ་པོད་པར་བསྐྱུམ་འགྲོ་བ་དང་། མཚུགས་ཡོད་ལ་འགོ་སློབ་མ་བདེ་བའི་

དོན་གནད་འདི་ནམས་ཀྱི་མདུད་པ་བཀོལ་སྒྱུ་ནི་སྐབས་དེའི་ཆབ་མདོའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་པ་
ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། བོད་སྤྱི་ཡི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཡང་དགོས་ངེས་ཀྱི་ཁ་
གསབ་ཅིག་ཀྱང་ཡིན། ད་པན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་པལ་ཆེ་ནང་གཙང་བྱིད་དང་། ཀར་བྱིད། བེ་བྱིད།
འབྲུག་བྱིད་སོགས་ཀྱི་ཁྲག་ཁྲག་མཐོ་གང་འདོམ་འཇལ་གྱི་དཔེ་ལྟར་བཤད་མོད། དོན་
གནས་འདི་པལ་ཆེར་བསྐྱམ་གང་ཐུབ་བྱས་པ་དེས་སྐབས་དེའི་བོད་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆ་
མ་ཆང་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་འདུག་སྟེ།

ཐོག་མར་སྐབས་དེར་ཆབ་མདོའི་མངའ་སྡེ་སྤངས་སྒྱུ་ཁྱོན་གྱི་འཕོ་འགྱུར་བཤད་པ་ལ། “ཕྱག་
མཛོད་ལྗེ་བློ་བྱེད་ནས་ཀོང་བློ་བྱེད་ཆང་མ་ཆབ་མདོ་ནི་བཟང་པའི་སྐྱེ་མཆེད་པན་བདེ་སྤུལ་སྐྱར་
དེ་སྐབས་གནང་བ་ཡིན་ཀྱང་”ཞེས་པ་ནས་འགོ་བཙུགས་ན། དེ་སྐབས་ནི་གཞུང་དགའ་
ལྷན་པོ་བྱང་དབུ་བརྟེན་པའི་སྐབས་དེ་ཡིན་ཅིང་། པན་བདེ་སྤུལ་སྐྱེ་ནི་ཆབ་མདོའི་ལྷ་ཕྱག་
ལྷའི་ནང་གི་རྩེ་དཔོན་དཀོན་རྩྱུ་ཕྱེད་དང་པོ་མཁས་གྲུབ་ཤུག་ལྷ་དབང་པོ་དང་། ཀོང་བློ་
བྱེད་ཀོང་པོ་ཆེ་ལྷ་སྐྱང་དུ་ཉེན་གཞི་བྱས་པའི་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་བློ་བྱེད་དབང་སྟེ། ལོ་རྒྱུས་
ལ་ལར་ཀོང་པོའི་ཀར་བྱིད་ཅེས་འབོད་པ་བར་གྱི་ཆོག་བསྐྱུས་ནས་ཀོང་བློ་བྱེད་ཅེས་ཟེར། སྐྱར་
ཀར་བྱིད་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་ནི་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་སྒྱུ་རྩྱུ་འཇང་དང་བཅས་པར་བྱབ་ནས་
ཡོད་ཀྱང་། ཀོང་པོར་གནས་པའི་ཀམ་པའི་བློ་བྱེད་དབང་ནི་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་བློ་བྱེད་ཀྱི་
སྟོབས་ཤུགས་གཅིག་སྟེང་བྱེད་སའི་ལྷ་གནས་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཡིན་འདུག་སྟེ། བརྒྱུད་པའི་རང་
རྒྱུ་ལེགས་སྟེང་མའི་དོན་འབྲེལ་༡༩༩༩ལས། “དམ་པ་འདི་སྤྱི་ཀོང་ཅམ་དུ་བཀའ་བརྒྱུད་
པའི་ཕྱོགས་སྟོང་ཞིང་གཞན་ཕྱོགས་ཆེག་ནས་གཞོམ་པའི་ཚུད་པ་ལྟར་བྱེད་པ་ཡིན་ན། ལོ་
གཅིག་གི་ནང་དུ་ཡང་དེ་ལྟར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ་གོགས་སུ་འགྱུར་བ་སུ་ཞིག་ཡོད།
ཐམས་ཅད་ལ་མདོན་དུ་གྱུར་པ་འདི་ཡིན་”ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཆོད། དེ་ཡང་ཕྱི་ལོ་
༡༩༩༩ ལྷ་༩ ཆོས་༢༥ ཉིན་གཞུང་དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་དབུ་བརྟེན་པར་བྱབ་བསྐྱགས་བྱས་
པ་དང་། ལོ་དེའི་ལྷ་༩ པར་གཙང་བྱིད་དང་ཀོང་བློ་བྱེད་བྱང་འབྲེལ་གྱིས་ངོ་མོག་བརྒྱབ་པར་
བརྟེན། བོད་སོག་གི་དམག་ཀོང་པོར་བྱངས་ནས་ཁྱོན་སྤྱི་ཀོང་བློ་བྱེད་ཀྱི་དམག་ཆེག་ཁྲི་བཞི་
སྟོང་ཅམ་བཅོམ་ནས་ཀོང་བློ་བྱེད་ཚུར་སྟོགས་པ་སྟེ། བློ་བྱེད་དོན་རྒྱལ་རབས་སོགས་ལོ་རྒྱུས་པལ་
མ་ཆེས་སྐབས་དེར་ཞོ་ཁ་བྱུང་དུ་དམག་ལྷ་སྟོང་ཅམ་བྱ་སྤྱི་མེ་ལ་སྟོག་པ་ལྟར་དང་། ཆེ་ལྷ་
སྐང་རང་དུ་དམག་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱུད་ཅམ་ཁ་སྤུབ་པ་བཤད་ཅིང་། དུ་གྲུ་ལར་དེ་སྟོན་ཀར་

སྲིད་དམག་གིས་རང་ས་བབུང་ན་གོང་རོང་ས་བཅན་པས་དུ་རྒྱུའི་དམག་གིས་མི་ཐུབ་པ་
 ཡིན་འདུག་ཀྱང་། སྲིད་དམག་གཞོན་དུ་ཨེ་དང་འོལ་ཁ་འོངས་ནས་ཐལ་བ་རྒྱང་བྱེད་དུ་
 སོང་བ་ནི། ཆོས་སྤྱང་ནམས་ཀྱིས་སྒོ་ཁ་བསྐྱར་ནས་བཀའ་ཆད་བཅད་པ་ཞིག་ཡིན་པར་
 བཤད་པ་ལྟར་སྐབས་དེ་དུས་ཀྱང་དེ་འདྲ་ཞིག་བྱུང་འདུག། གང་ལྟར་དེ་དུས་གོང་པོར་
 དམག་སར་གུ་ཤི་དང་ལྷེ་སྲིད་བསོད་ནམས་རབ་བརྟན་གཉིས་ཀ་ཕེབས་འདུག་པ་དང་།
 དམག་ཐག་ཆོད་མ་ཐག་རྒྱལ་པོ་ལྷ་སར་ལོག་ནས་འཕྲོས་ཀྱི་བྱ་བ་རྣམས་ལྷེ་སྲིད་ཀྱིས་བྱེད་
 རྒྱ་བྱས་ཀྱང་། ལྷ་ཤས་ནས་ལྷེ་སྲིད་གོང་པོར་ས་ཆུ་མ་འཕྲོད་པར་སྤྲ་བྲག་མང་དུ་ཐོན་ནས་
 སྒོ་བྱར་ལྷ་སར་ཡོང་དགོས་བྱུང་འདུག་ཅིང་། ལྷེ་སྲིད་ནས་གོང་སྲིད་ཡོངས་རྫོགས་པན་བདེ་
 སྤུལ་སྤུལ་གནང་བའི་སྐབས་ཀྱང་དེ་དུས་ཡིན་པར་ཆོག་ཐག་བཅད་ཆོག

གོང་པོ་ཅེ་ལྷ་སྤང་དུ་ཀར་སྲིད་བཅུགས་པའི་དམིགས་ཡུལ་དང་ག་དུས་བཅུགས་པ་སོགས་
 རི། བྱང་པ་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་དག་གི་དབང་པོའི་རྣམ་ཐར་༡༤༤ལས། “གཏེར་གསར་གྱི་
 ཤོག་སེར་རྣམས་གོང་པོ་རྒྱ་ལར་འབེབས་པ་གནང་བ་དང་། རྒྱ་ལ་རང་ནས་ཀྱང་བོད་
 ཁམས་སྤྱི་ལ་པན་པའི་མཐའ་དམག་སྒྲིག་ཐབས་ཀྱི་ལས་ཆོགས་ཀྱི་གཏེར་བཞེས་རྒྱ་ཡོད་པ་
 རས་གོང་པོར་ཕེབས། དེའི་དུས་ཅེ་ལྷ་སྤང་དུ་ཀམ་པ་དབང་ཕྱུག་དོ་རྩེ་བཞུགས་པའི་ཀར་
 སྲིད་བྱ་འགྲིག་ཅིང་དབང་ཆེ། བྱབ་མཐའ་མི་གཅིག་པའི་རིགས་མཐའ་དག་ལ་འཇམ་རྩལ་
 ལྷ་ཆོགས་པའི་སྒོ་ནས་འདུལ་ཐབས་རྩར་མཇོད་པའི་སྐབས་ཡིན་འདུག”ཅས་དང་།
 ༡༠༩“དེ་ཡང་ཐུར་ས་སྤྱ་པས་རྒྱ་ཏྲར་གྱི་དམག་སྲིད་ནས་འབྲི་བྱང་པས་གཙོས་ཡུལ་ཁམས་
 མང་དུ་བཅོམ། འབྲི་བྱང་པས་སྟོད་ཏྲར་གྱི་དམག་འབུམ་ཅམ་ས་སྤྱ་པའི་ཐོག་དུ་བྱངས།
 ཀམ་པས་དགེ་ལྷགས་པ་གཙོ་བོར་བྱུར་པའི་བྱབ་མཐའ་མི་གཅིག་པ་ཆོ་གཞོན་པར་འདོད་
 རས་བོད་ནང་འབྲུག་གི་ཆེད་དུ་གོང་པོར་ཀར་སྲིད་བསྐྱེགས། བསམ་སྦྱོར་ངན་པ་དེ་དག་གི་
 ལན་དུ་དགེ་ལྷགས་ཀྱིས་ཏྲར་དམག་བོད་དུ་བྱངས་པ་སོགས་ཤིན་དུ་མང་”ཞེས་པ་ལྟར་
 ཡིན་ནམ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཀར་སྲིད་དངོས་སུ་འགོ་འཇུགས་པ་ནི་དགྲ་པ་དབང་ཕྱུག་དོ་རྩེ་
 སྐབས་ཡིན་འདུག་པ་ལས། སྤར་པའི་ལས་བྱེད་པའི་ཁྲོད་དེ་འདྲའི་འཆར་གཞི་ཞིག་བརྒྱུད་
 པ་མི་བསྐྱོད་དོ་རྩེ་སྐབས་ནས་ཡོད་འདུག་སྟེ། ཀམ་པའི་ཕྱོགས་འཛིན་བསམ་མཐོ་ཆེ་ཆེ་མོ་
 དག་གིས་རང་རེའི་རྩེ་གོང་མ་རྣམས་ནི་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོའི་དབུ་ལྷ་ཡིན་ཅིང་། དེང་སང་ཡང་
 རྒྱ་འཇམ་ཡན། མངའ་རིས་མན་རང་རེའི་ལྷ་མ་ལས་མཐོང་ཆེ་བ་སུ་ཡང་མེད་པས། ས་སྤྱ་བ་

ལྷར་དབུས་གཙང་ཁམས་ཀོང་གི་ཤུ་སྟོབ་ཡོན་བདག་ཕྱེ་རིས་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་དབང་
 དང་ཤེད་མོང་བསྐྱེགས་ནས་རང་ཕྱོགས་སྟོང་དགོས་ཞེས་ཞུས་པར། རྗེ་མི་བསྟོན་པས། ལྷར་
 སྤུལ་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱིས་ས་རྟོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་དང་བཅུན་མོ། སྤྲ་མ་དང་པརྟེ་ཏའི་ཚུལ་
 བཟུང་ནས་གཞན་དོན་མཛད་པ་ཡིན་པ་ལ། རང་རིས་དུ་ཚོད་རྣམས་བསྐྱེད་ནས་གཞན་
 ཕྱོགས་བསྐྱེད་ཅིང་རང་ཕྱོགས་སྟོང་ན། འབྲེལ་ཚད་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་ལ་སྦྱར་བར་
 འགྱུར་བ་ལས་འོས་མེད། ཅེས་གསུངས་ནས་དགག་ཆ་བྱས་པར་བརྟུན་པའི་རང་རྣམ་ལེགས་
 སྦྱང་མའི་དོན་འབྲེལ་༢༠༥ལས་བཤད་པ་ལྷར་རོ།

སྦྱར་ཀོང་པོ་ཞེས་པའི་ཡུལ་འདི་ནི། ཏུན་རྟོང་ཡིག་ཆ་དང་ཆེས་ཐུ་བའི་བན་བོན་གཉིས་
 ཀའི་ཡིག་ཆ་ནང་ཀོང་དང་ཀོང་སོགས་མིང་གི་དག་ཆ་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་འབྱུང་། རྒྱལ་ཕྱན་
 བཅུ་གཉིས་སྐབས་ཕྱོགས་དེར་ཀོང་དཀར་པོ་དང་ཉང་བཅུན་སྤང་རྒྱལ་ཏེ་རྒྱལ་ཕྱན་གཉིས་
 ཅམ་གནས་ཤིང་། བཅུན་པོའི་སྐབས་སུ་ཀོང་ཕྱོགས་འདི་ཁྲིམས་སྒོ་རང་བཅུན་ལྷར་གནས་
 པ་ཡིན་ཏེ། དབུས་གཙང་ཅུ་བཞི་དང་ཚོད་ཀྱི་སྟོང་ཕྱེ་དུག་ཅུ་ཙ་གཅིག་སོགས་ན་མི་འབྱུང་
 བ་དང་། བཅུན་པོས་ཀོང་དཀར་པོ་ལ་མི་འགྱུར་བའི་བཀའ་ཆོགས་རྩི་རིང་དུ་གནང་པ་
 ལས་ཤེས་བྱུང་། དེ་རྗེས་རྟོར་གྱི་རྒྱལ་བྱ་གསུམ་གྱིས་རྒྱབ་སྦྱོར་འོག་ས་འབྲི་ཆལ་གསུམ་གྱི་
 མངའ་ཁོངས་རྒྱ་སྐྱོང་སྐབས་ཀོང་པོ་པལ་ཆེར་བྱི་གུང་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་དང་། ས་
 སྦྱའི་དཔོན་ཆེན་ཨག་སྟེན་གྱིས་ཁམས་སོག་གི་དམག་གཏོས་ཆེ་བ་དངས་ནས་འབྲི་གུང་
 སྦྱའི་འོག་ཟེར་བ་བྱུང་སྟེ། དུགས་ཀོང་སོགས་ལྷར་འབྲི་གུང་པའི་ས་ཡུལ་མང་པོ་ཐད་ཀར་ས་
 སྦྱའི་འོག་ཏུ་བཅུག་ཀྱང་ཁལ་བསྐྱེད་ཁོན་ཚུལ་བཞིན་མ་བྱུང་བ་ནས་རིམ་པས་ས་སྦྱ་
 དང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ལྷར་གྱུར། ཀམ་པ་བདེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀོང་པོ་རྒྱ་མདར་འབྲུངས་
 པ་དང་། འཕགས་པ་ལྷ་བྱུང་བདག་བདེ་ཆེན་རྩི་རྗེ་ཀོང་སྟོང་རི་བོ་སྦྱ་འཛིན་དུ་འབྲུངས་པ་
 ནས། ཀོང་ཕྱོགས་སུ་སྟོབས་བྱུགས་ཆེ་ཤོས་ལ་ཀམ་བཀའ་བརྟུན་དང་ཞལ་ཐུ་བཀའ་བརྟུན་
 གཉིས་བྱུང་ཞིང་། ཞལ་ཐུ་བཀའ་བརྟུན་ཅེས་པ་ནི་ཙ་བའི་བྱུང་མཐའ་དགེ་ལུགས་སུ་
 གཏོགས་པ་ལས་བཀའ་བརྟུན་མིན། གཞུང་དགའ་ཕྱན་པོ་བྱང་དབུ་བརྟེན་སྐབས་ཀོང་པོའི་
 ཀར་སྤྱོད་མེད་པ་བྱས་ནས་དེང་ཉིང་ཁྲི་ས་ཁལ་པལ་ཆེ་བ་ཚུད་པའི་ཀོང་སྤྱོད་ཡོངས་རྫོགས་
 ཞལ་ཐུ་བཀའ་བརྟུན་གྱི་སྤྲ་མ་དགོན་རྩི་སྦྱེང་དང་པོ་མཁས་བྱུང་ཤུ་ལྷ་དབང་ལ་
 གནང་བ་རེད། ཁམས་ཀོང་ཆེག་སྦྱེལ་ཟེར་བའི་དོན་རྒྱུང་རྗེས་ཀོང་སྤྱོད་ཕྱིར་བསྐྱེད་

གནང་བ་ནས་དྲགས་ཀྱི་ཁྱེ་བྱུ་མ་བཅུགས་པར་རྫོང་ཁག་སོ་སོར་ཆ་བགོས་ཀྱིས་རྫོང་
 དཔོན་གཞུང་ནས་ཐད་གཏོང་བྱེད་པ་ལས་ཀྱི་པོ་གཅིག་གྱུར་གྱིས་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་པ་མ་
 བྱུང་བ་འདྲ། སྐབས་དེ་དག་རིང་གསང་ཐུགས་རྟིང་མའི་བྱུ་ཐོབ་དང་གཏེར་བཏོན་མང་
 པོ་ཡུལ་དེར་ཕེབས་དང་བཞུགས་པ་གནང་འདུག་ཅིང་། སྤྱིར་ཀོང་པོའི་མི་ནི་ཆོས་ལུགས་ལ་
 མི་དཔྱོད་པར་ཆོངས་དད་བྱེད་མཁན་གྱི་དཔེ་ལྟ་བུ་བཞག་སྒོལ་སྤང་སྟེ། ཟླ་བ་སྤང་ཅེ་བའི་
 དམ་རྩལ་ལ་རིན་སྤངས་ཞབས་བྱུང་དག་དབང་འཛིགས་གྲགས་ཀྱིས། “བག་བྱེ་བཅག་གིས་
 ཟེལ་བའི་རིལ་བྱ་དང་། ཨ་རུ་གསེར་མདོག་བརྒྱུད་པའི་བྱེ་མ་གཉིས། ས་ཕྱོགས་འདི་ན་
 བེན་སྟོ་མི་འདུག་པས། མོན་དང་ཀོང་པོའི་ཡུལ་ལ་གཤེགས་པར་བྱ།” ཞེས་གསུངས་སྤང་།

ཀོང་སྤྱི་ཕན་བདེ་སྤྱུལ་སྤྱུ་ལ་གནང་བ་ནི། བོད་ཀྱི་ཟླ་སྤྱི་ཅིག་གིས་ཡུལ་གྱི་ས་རིས་བཅད་
 དེ་ཆབ་མདོའི་ཞལ་ཐུ་ནས་ཀྱི་སྤྱི་བརྒྱུད་ཀྱི་སྤྱི་མ་ཞིག་ལ་གནང་བ་ཐོག་མ་ཡིན་ཅིང་། ཟླ་
 སྤྱི་ནས་ཀྱང་བྱོད་བྱིས་འཛིན་པ་ལ་འབྲུ་སྤྱི་འབེལ་བའི་ཀོང་པོའི་སྤྱི་དབང་ཡོངས་རྫོགས་
 རང་དགར་གནང་བ་མི་སྤྱི་པས། དེ་ལྟར་ཀོང་སྤྱི་ཡོངས་རྫོགས་པན་བདེ་སྤྱུལ་སྤྱུར་
 གནང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གཙོ་བོ་གཅིག་ནི། དུ་ཁྱུ་ལའི་གོས་བཟང་༢༥༣ལས། “ཀོང་པོ་
 ཕན་བདེ་སྤྱུལ་སྤྱུ་སོགས་རབ་བྱུང་བསྟེན་རྫོགས་བརྒྱ་ལྟར་བསྐྱབས། དེས་བསྐྱལ་བས་གསོལ་
 འདེབས་བྱིས། ཕན་བདེ་སྤྱུ་སྤྱུ་དེ་ཤེས་རབ་ཆེ་ཞིང་ཆོས་ལ་བཙོན་མདོག་ཁ་བ་ཞིག་
 འདུག”ཅེས་དང་། ༣༢༣“བཙོ་ལ་རུ་ཐོག་བརྒྱུད་བཟུ་ཤིས་སུ་མདོར་སྟེབས་ཐོག་ཕན་
 བདེ་ཆོས་རྗེ་ཤུག་ལྟ་དབང་འབྱོར་བའི་སྤྱི་ཕྱག་མང་མར་གཙོད་ཀྱིས་མཚན་པའི་ཡུལ་
 ལུགས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྒྱ་ཆེར་བསྟར། ཆོས་རྗེ་འདི་བསྟན་པ་ལ་ཞེན་རུས་ཆེ་ཞིང་ལུགས་གཉི་
 ག་ནས་སྤྱི་ཐིངས་པས་ཁོང་རང་ཡོད་རིང་ཕན་བདེ་བ་ཡར་རྒྱས་སུ་སོང་”ཞེས་ཕན་བདེ་
 སྤྱུལ་སྤྱུ་དག་དབང་རྒྱ་མཚན་ཤེས་རབ་ཆེ་ཞིང་ཆོས་ལ་བཙོན་མདོག་ཁ་བ་ཞིག་ཏུ་གཟིགས་པ་
 དང་། ཕན་བདེ་ཆོས་རྗེ་ཤུག་ལྟ་དབང་བསྟན་པ་ལ་ཞེན་རུས་ཆེ་ཞིང་ལུགས་གཉི་ག་ནས་
 སྤྱི་ཐིངས་པ་ཞིག་ཏུ་གཟིགས་པར་གསུངས་པ་དང་། སྤྱིར་གནས་ཚུལ་དེ་གཉིས་ནི་ཀོང་
 སྤྱི་ཕན་བདེ་སྤྱུལ་སྤྱུར་གནང་ཆར་བའི་རྗེས་ཀྱི་སྐད་ཅ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། གང་ལྟར་ཀོང་པོ་
 ཕན་བདེ་བར་དགའ་ཐུན་པོ་བྱང་པའི་མི་སྤྱི་དགའ་མས་དང་ཡོད་ཆེས་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱིན་
 ཡོད་པར་ཤེས་ཤིང་། དེ་ནི་རྩ་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཅིག་རེད། འོན་ཀྱང་ལ་ཐུ་པ་ཆེན་པོས་ཀོང་
 སྤྱི་གཞུང་གིས་ཐད་ཀར་འཛིན་སྐྱོང་འོག་འཛིན་འདོད་པ་ལ། ཟླ་སྤྱི་ནས་ཀར་སྤྱི་དཔེ་

ལ་བཞག་ཉེ་པན་བདེ་བའི་མེར་སྲིད་ཀྱིས་ཀོང་སྲིད་འཛིན་ན་འཐུས་པ་ལས། གཞུང་འཛིན་
 མི་སྲུང་རྒྱ་ཤོན་ལས་མེད་ཚུལ་གྱིས་ཐག་གཅོད་བྱས་པར་དུ་ཁྱུ་ལར་༡༩༩༧ལོར་བཤད་པ་ལྟར་ཏེ།
 མདོར་ན། ཀོང་སྲིད་ཀྱི་དམག་ཤྱགས་ཙམ་རེ་ཞིག་ཙམ་གཏོར་བཏང་བེན་ཀྱང་ད་དུང་རྒྱ་རྒྱུན་
 གཞན་པའི་ཤྱགས་རྒྱུན་མང་པོ་ལྷག་ཡོད་པ་དང་། གཞུང་སྐོར་དམག་ཀོང་པོར་ས་ཆ་འཕྲོད་
 མིན་གྱིས་ཡུན་དུ་སྲོད་ཐབས་བྲལ་བས། ཀོང་པོ་ཡུན་དུ་སྤོང་འཇགས་བྱེད་པར་ཡུལ་དེར་
 རྟོབས་ཤྱགས་དང་བག་ཆགས་ཆེན་པོ་ཡོད་མཁན་དང་། གཞུང་ངོས་ནས་ཀྱང་སྒྲོས་འགལ་
 ཆོག་པའི་པན་བདེ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཀོང་པོ་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་བཅུག་པ་ནི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོག་
 རས་ཀྱང་དགོས་ངེས་རེད། གང་ལྟར་རྒྱ་རྒྱུན་དེ་དག་ལས་སྤེ་སྲིད་ནས་ཀོང་སྲིད་ཡོངས་
 རྫོགས་པན་བདེ་སྤྱུལ་སྐྱར་གནང་བ་ངེས། ཅེ་ལེ་སྤྱ་ཆོགས་རང་གོལ་གྱི་རྣམ་ཐར་༡༩༩༩ལྟར་
 བ། ཕྱི་ལོ་༡༩༩༧ ཙམ་དེར་སྤྱི་ཡུལ་ཀོང་སྤྱང་ཕྱོགས་སུ་བཀའ་དགོ་སྐོག་གསུམ་འབྲུགས་
 རས་དགོན་གནས་མང་པོ་འཐོར་བ་མ་ཟད། ཡུལ་མི་ཚང་མ་བྱིས་བསྐྱར་ནས་རི་ལ་བྲོས་པ་
 དང་ལམ་གྱི་འདུས་མདོ་དང་། བྱོང་གི་སྤང་ལམ་རྣམས་སུ་མི་རོ་བམ་པོ་ལྟར་གྲམས་ནས་
 ཡོད་འདུག་ཅིང་། སྐབས་དེར་བཀའ་དགོ་སྐོག་གསུམ་ནང་གི་དགོ་ལུགས་ནི་པལ་ཆེར་ཀོང་
 པོ་པན་བདེ་བ་ཡིན་རྒྱ་རེད། དུང་དཀར་རིན་པོ་ཆེའི་ཆོས་སྲིད་བྱང་འབྲེལ་ནང་ཀོང་པོ་
 ལུལ་གྱི་པན་བདེ་དགོན་པ་སྐོག་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་དགོན་དང་སྤེ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་
 དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་ལ་ངོ་ཆོལ་གྱི་བེང་འབྲུག་བསྐྱངས་ཞེས་བཤད་པ་ནི་ཀོང་པོར་སྐྱེས་པའི་
 ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་བ་ཞིག་གིས་ཀོང་པོའི་ལོ་རྒྱུས་རགས་པ་ཞིག་ལ་ཤྱགས་རྒྱས་མ་བྱུང་བ་ནི་ཡ་ཆདོ།

མདོར་ན་སྤེ་སྲིད་ནས་ཀོང་སྲིད་ཡོངས་རྫོགས་ཆབ་མདོ་དགོན་རྒྱུ་བྲང་དང་པོ་པན་
 བདེ་སྤྱུལ་སྐྱར་ཤྱུ་ལྟ་བུ་དབང་ལ་གནང་བ་ནས་༡༩༩༩-༡༩༩༩ མི་ལོ་བཅུ་གསུམ་རིང་པན་
 བདེ་སྤྱུལ་སྐྱར་ཀོང་སྲིད་ཀྱི་འགན་བཞེས་པ་དང་། པན་བདེ་སྤྱུལ་སྐྱར་གཤེགས་རྩིས་དཔོན་
 དུང་ཞི་བ་བཟང་པོས་༡༩༩༩-༡༩༩༩ མི་ལོ་དྲུག་རིང་ཆབ་མདོའི་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་འགན་
 དབང་དང་ཀོང་སྲིད་ཀྱི་འགན་དབང་གཅིག་ཕྱོགས་བཞེས་ནས། ཁྱོན་སྤོམ་པན་བདེ་སྤྱུ་སྤྱེ་
 སྤྱན་གཉིས་ཀྱིས་༡༩༩༩-༡༩༩༩ མི་ལོ་ཉི་ཤུ་བར་ཀོང་སྲིད་ཀྱི་འགན་བཞེས་པ་རེད། མ་
 གཞི་མཁས་སྤྱབ་ཤྱུ་ལྟ་བུ་དབང་ནས་༡༩༩༩-༡༩༩༩ མི་ལོ་སོ་བདུན་རིང་ཀོང་པོ་པན་བདེ་
 བའི་ཆོས་རྩིས་པ་དང་། ཞི་བ་བཟང་པོས་༡༩༩༩-༡༩༩༩ མི་ལོ་བཅུ་རིང་ཆབ་མདོའི་
 ཆོས་རྩིས་དང་༡༩༩༩-༡༩༩༩ ཞི་ཆབ་ལོ་བཅུ་ལྟ་བུ་མི་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་ཆབ་མདོའི་ཞི་ལ་

བཞུགས་འདུག ཁོ་ངོ་དེ་དག་རིང་ཁོང་སྤྱན་གཉིས་ཀྱི་ཤུགས་རྒྱན་ལས་ཆབ་མདོའི་གནས་
སྤངས་དེ་ཁམས་ཀོང་ཆེག་སྒྲིལ་བྱེད་པའི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོད་དེ་གཞུང་དགའ་ལྡན་པོ་བྱང་
པའང་དངངས་འཆབ་སྐྱེད་གོས་པར་གྱུར་པ་དང་། མཐར་ཁམས་ཀོང་ཆེ་བསྐྱན་ནས་ཁམས་
ཀོང་ཆེག་སྒྲིལ་གྱི་དོན་རྒྱུ་ཟེར་བ་བྱུང་འདུག་ཅིང་། དེ་ནི་གཞུང་དགའ་ལྡན་པོ་བྱང་དགུ་
བརྟེན་པའི་ཐོག་མའི་སྐབས་ཀྱི་ཆབ་མདོའི་མངའ་ཁོངས་འཕོ་འགྱུར་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་རེད།

གཞན་ཡང་རྒྱ་སྤྱུལ་གོང་མའི་ཆབ་མདོའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟེ་ལས། “གུ་ཤྱི་བསྐྱན་འཛིན་ཆས་ཀྱི་
རྒྱལ་པོས་ས་ཡོས་(༡༩༣༧)ཉོར་ཁྲ་ལྷ་པའི་ནང་དུ་བེ་རིའི་ཐོག་ཏུ་དཔུང་ཆོགས་བཏེགས།
ལྷགས་འབྱུག་(༡༩༤༠)ཁྲ་བ་བརྩུ་གཅིག་པའི་ཉེར་ལྷ་ལ་མི་བདེ་བའི་ཅ་རྒྱུན་མཐའ་དག་
གནས་ནས་དཔུངས། དུས་དེར་བེ་རིའི་ས་ཡུལ་མངའ་འབངས་དང་བཅས་པ་འཕགས་པ་
ལྷར་ལུལ། ཆེ་དགུ་ཐམས་ཅད་སྒྲ་བྱང་གི་དོན་གཅུལ་ཆེན་པོར་འཆོགས་པ་ལ། སོག་གུ་ཤྱི་ཁྲ་
མས་(འདི་རྒྱ་བོད་རྒྱུ་གསུམ་གྱི་སྐད་ཤེས་མཁན་གུ་ཤྱིའི་ལོ་རྒྱུ་ཞིག་སྟེ་ཁྲ་མ་ཟེར་བ་ནི་༡༩༤༢ ལོར་གུ་བ་བྱས་པ་ལས་བྱང་
འདུག)མདོ་སྐྱད་ཡོངས་ནས་འཕགས་པ་ལྷའི་ཡུང་ཉན་དགོས་པའི་དྲིལ་བསྐྱགས་”ཞེས་དང་།
ཆབ་མདོའི་གདན་རབས་༢༥ལས། “འཇང་རྒྱལ་པོའི་བར་གྱི་མདོ་ཁམས་སྐྱོད་སྐྱད་ཀྱི་ཁྲ་
དཔོན་ཆེ་དགུ་མཐའ་དག་དོན་བཅུལ་ཐོག་བསྐྱས་ཏེ། གུ་ཤྱི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་བར་ཁམས་ཆང་
མས་ལར་རྒྱ་འཕགས་པ་ལྷའི་བཀའ་ལ་ཉན་དགོས་པའི་ཡུང་བྱས་”དེ་དོན་སོག་བོད་ཡི་གེ་
ཤན་རྒྱར་བཀའ་ཤོག་ཀྱང་འཛིན་གནང་མཛད་”ཅེས་དང་། བོད་རང་སྲོད་ལྗོངས་སྲིད་གྲོས་
ཀྱིས་ཚུམ་སྒྲིག་བྱས་པ་རྒྱ་ཆ་བདམས་བསྒྲིགས་དགུ་པ་༤༣ལས། “དེ་ནས་གུ་ཤྱི་རྒྱལ་པོ་ཆབ་
མདོར་སྐྱོད་ཅིང་། བར་ཁམས་ཀྱི་ཁྲ་དཔོན་ཆང་མས་འཕགས་པ་ལྷའི་བཀའ་ཡུང་ཉན་
དགོས་པའི་སྐོར་སོགས་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་བཀོད་གུ་ཤྱི་ཁྲ་མས་དོན་བཅུལ་ཁར་དཔོན་གཡོག་
ཆང་མ་བསྐྱས་ནས་བསྐྱར་”ཞེས་སྐར་བེ་རི་ལ་དབང་བའི་ས་ཁུལ་ཡོངས་ཆོགས་སྐབས་དེར་
ཆབ་མདོ་འཕགས་པ་ལྷ་ལ་ལུལ་བར་བཤད་པ་དང་། རྒྱལ་རྒན་གྱི་ལྷེ་དགོ་རྒྱལ་རབས་
༡༩ལས། “བེ་རི་དོན་ཡོད་ཀྱི་ལྷེ་དེ་རྒྱུས་ཉེས་ནས་བསྐྱན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་ལྷེ་དགོ་ལ་
སྤུལ་ཟེར་སྒོལ་ཡང་མཆིས་”ཞེས་དང་། ལྗོང་འབྲོང་པའི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་སྤྱད་པོ་༡༠ལས།
ནང་ཆེན་རྒྱལ་པོ་ལ་“བྱང་ཕྱོགས་དབང་བསྐྱར་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པའི་ཆོ་ལོ་འཇའ་ས་བསྐྱགས་
ཤིང་། མདོ་སྐྱོད་ཤིང་སྐོ་ཅན་གྱི་ལྷ་ལྷེ་མི་ལྷེ་མཐའ་དག་གི་རྩེ་བོར་མངའ་གསོལ་”ཞེས་སོགས་
དེ་དང་དེ་འདྲ་བ་སྐབས་དེར་མདོ་ཁམས་ཀྱི་ཁྲ་དཔོན་ཆེ་ཁག་པལ་ཆེ་བས་བེ་རི་ཆམ་ལ་

པལ་ཚུལ་དང་། ལུ་ཤྱི་རྒྱལ་པོས་གཞན་ལས་རང་ལ་གཟེགས་པ་བདག་ཀྱི་ཆེ་ཚུལ་གྱི་སྒྲོབ་
 རྒྱུ་བཤད་འདུག་མོད། སྐབས་དེར་བེ་རིའི་རྒྱ་ཁྱོན་ནི་སྟོང་དགེ་རྒྱལ་རྩ་དཀར་ནག་ནས་
 སྤང་འཇང་རྒྱལ་ཁམས་བར་ཡོད་ཅིང་། རྩེ་མོར་བཤད་ན་སྒོ་སྟོན་ཉི་མ་བཟུན་འཛིན་གྱི་
 རྣམ་ཐར་༥༠༠ལས། བེར་ལྷེ་རྣམས་“སོག་པོའི་མི་དབང་བཟུན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས།
 ཁམས་གྱི་ལྷེ་དགོ་སྒྲ་ཐོག་རི་བོ་ཆེ། ཆབ་མདོ་སོགས་ལ་ས་བགོས་བྱས་ནས། ལྷེ་བགོས་བྱས་
 རས་”ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་སྐབས་དེར་བེར་ལྷེ་ཡོངས་རྫོགས་སུ་ཞིག་ལ་ཡང་སྒྲེར་བདག་ཏུ་
 སྤང་པ་ཞིག་མིན་པར་ཤ་ཞོག་གཅིག་ལ་སྐལ་ཏུ་བཏུབ་པ་ལྟར། ཆབ་མདོ་དང་ནང་ཆེན་སྒྲ་
 ཐོག་ལྷེ་དགོ་བྲག་གཡལ་ད་ཏུང་དགོན་པ་ཆེ་ཆུང་མང་པོ་ཞིག་གི་མཆོད་གཞིས་སུ་ཆ་བགོས་
 བྱས་འདུག།

ཞེ་ཆེན་ཏུང་ཡིག་གི་ལྷེ་དགོ་རྒྱལ་རབས་༧འལས། “དགོ་ལུགས་གྱི་རྒྱབ་གཉེར་སོག་པོས་བྱས་
 ཏེ། ལུ་ཤྱི་བཟུན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་སྤྲ་ཆེན་འདི་ཉིད་ལ་བཀའ་ཤོག་ཉེན་བཅས་མཛད་
 རས། བེ་རི་འདིས་བཟུན་འགྲོ་ཡོངས་ལ་གཞོད་འདུག་པས་དེད་གྱི་དམག་དཔུང་བྱེད་ཅིས་
 ཡིན་པས། ཁྱེད་ནས་དག་ཐབས་གྱི་དཔུང་གྲོགས་གྱིས་དང་། དེད་རང་རྒྱལ་བའི་ཆེ་བེར་ལྷེ་
 འབྲོག་པ་སྤྲ་ཐག་འཐེན་ཆད་ངས་བྱེད། དུལ་ལྷེ་ཤིང་སྒོ་བཙུགས་ཆད་ཁྱེད་ལ་དཔལ་ཉུགས་
 སུ་སྒྱུན་ཟེར་བ་བྱུང་དུས། “སོག་པོའི་དཔུང་རོགས་བྱས་ཏེ། བེ་རི་ཐལ་བར་བརྒྱགས་པའི་
 དཔལ་ཉུགས་ལ་འབྲི་རྒྱ་པ་རིའི་བེར་ལྷེ་རྣམས་འོག་ཏུ་འདུས་པ་ཡིན་”ཞེས་ཟེར། འདི་ལུ་
 ཤྱིས་བོད་དབུས་གཙང་ཕྱོགས་ནས་ཡུལ་པ་དང་བོད་འབྲོག་ཤིང་སྒོ་བཙུགས་ཆད་གཞུང་ལྷེ་
 དང་། རྣམ་ཆང་འདམ་གཞུང་སོགས་བྱང་འབྲོག་སྤྲ་ཐག་འཐེན་ཆད་རྒྱལ་པོ་དེད་གྱི་སྒྲེར་ལྷེ་
 བྱེད་ཟེར་བའི་ཤོད་རྒྱུན་དང་འགྲིག་འགྲིག་ལྟར་སྤྲས་པ་ཡིན་ཤས་ཆེ་ཡང་། ཤོད་སྒོལ་སྤྲ་མ་
 རྣམས་དང་བཟུར་ན་སྒྲོབ་རྒྱུ་ཞིང་ཅུང་དོན་དངོས་དང་ཉི་བ་ཡིན་ནོ། འོན་ཀྱང་ལུ་ཤྱིས་
 ཁམས་གྱི་འབྲོག་པ་སྤྲ་ཐག་འཐེན་ཆད་མཉམ་ཏུ་བྲིད་འགོ་རྒྱ་ཅི་མེད་པས། བེ་རི་ཞེས་རྩ་
 བའི་མིང་བཏགས་ས་དེ་དང་ལྷག་གཟིག་སོགས་ཤར་གྱི་རྫོང་ཁག་གཉིས་དང་། ཆ་བ་སྟོང་
 སྤང་སོགས་སྟོ་ཕྱོགས་གྱི་རྫོང་གཉིས་བཅས་དེ་སྐབས་འཕགས་པ་ལྷ་ལ་ཕུལ་བ་ཡིན་འདུག་
 ཅིང་། ཏུང་དགོན་དོར་གྱི་ཆབ་མདོའི་ལོ་རྒྱུས་༡༥༧ལྷག་གཟིག་འདི་ལྷེ་དགོ་རྒྱལ་པོས་
 འཕགས་པ་ལྷར་དབང་ཡོན་ཏུ་ཕུལ་ཚུལ་བཤད་འདུག་ཀྱང་། ལྷེ་དགོ་རྒྱལ་རབས་གང་ན་
 ཡང་དེ་སྐོར་མཐོང་རྒྱ་མ་བྱུང་། དེས་ན་པལ་ཆེར་ལུ་ཤྱིས་བེར་ལྷེ་བསལ་བགོས་བྱེད་སྐབས་

ཐོབ་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་ཞིང་། བན་ཚང་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་གྱི་མེ་ཅུའི་ལོ་རྒྱུས་༡༡ནང་
 བྱུང་པོ་མེ་ཅུ་ཤོག་བཞི་པོ་འཕགས་པ་སྟུ་ཐོང་གཉིས་པའི་སྐབས་ཆབ་མདོར་དབང་བ་འདྲ་
 ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། འཕགས་པ་སྟུ་“སེ་ར་ཐེག་ཆེན་སྤྱིང་དུ་ཆོས་ཁྱུགས་སྟོ་ལམ་བརྒྱད་པེབས་
 སྐབས་”ཞེས་དང་། “སྟུ་སའི་བཀའ་ཤག་གིས་”མེ་ཅུ་ཤོག་གསུམ་ཆབ་མདོ་ཚང་གི་འོག་ཟེ་
 དགོས་པ་བཀའ་ཡིས་བཅད་”ཞེས་སོགས་བཤད་སྟངས་ལ་ཞིབ་དུ་བལྟས་ན་པལ་ཆེར་
 འཕགས་པ་སྟུ་ཐོང་བཞི་ལྔ་གང་ཅུང་ཞིག་གི་སྐབས་དེ་ཤད་ཅིག་དུ་ཡིན་པར་སྟམ།

སྐབས་དེར་གྱུ་ཤྱིས་བེར་ཟེ་ཆ་བགོས་བྱས་ནས་མདོ་ཁམས་ཀྱི་སྤྱོད་པོན་མང་པོ་ཞིག་ལ་
 གཟིགས་གསོས་གནང་ཞིང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་གཟིགས་པ་བདག་རྒྱུན་ཆེ་
 ཤོས་ནི་འཕགས་པ་སྟུ་ཡིན་པར་ངས་ཏེ། རྒྱ་མཚན་ནི། སྐབས་དེར་གྱུ་ཤྱིའི་དམིགས་ལུལ་
 གཙོ་བོ་དགེ་ལུགས་པ་དབྱུང་འཕང་དགྲུང་ལ་བསྟོད་དགོས་པ་དང་གཅིག །འཕགས་པ་སྟུ་ནི་
 གྱུ་ཤྱི་རང་གི་རྩ་བའི་སྤྱོད་པོན་ལ་བཀུར་བཙོས་ཏེ་ཅང་ཆེན་པོ་བྱེད་བཞིན་པ་དང་གཉིས་
 ཀྱིས་ཤེས་བྱལ། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཆབ་མདོའི་གདན་རབས་༢༡ལས། བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་
 “རྒྱལ་པོས་རྗེ་འདི་ལས་སྟུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་དབང་སོགས་འདོད་ཆོས་མང་དུ་བྱས་ཏེ་དད་
 གུས་ཆེན་པོས་སྤྱོད་པོར་བཀུར་”ཞེས་འཕགས་པ་སྟུ་ནི་གྱུ་ཤྱིས་དབང་ལྱང་མན་ངག་ཁྱུ་སའི་རྩ་
 བའི་སྤྱོད་པོན་ལ་བཤད་པ་དང་། བེ་སེར་༢༤ལས། “དེའི་སྤྱོད་པོ་འཕགས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
 པོ་ནི་”བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་གོང་དུ་བཀུར་ཞིང་འཕྲིན་ལས་ཆེ་བའི་མུས་
 རས་གཤེགས་”ཞེས་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་གོང་དུ་བཀུར་ན་གཞན་དག་ལྟ་ཅི་
 སྟོས་པར་བཤད་པ་དང་། རག་ར་རྒྱལ་རབས་༣༥ལས། “བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
 དཔུང་དང་བཅས་པས་བྱིར་སྒོ་ལྟག་མེད་དུ་ཆོར་བཅད། མདོ་ཁམས་དབང་དུ་བསྟུས་ནས་
 འཕགས་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་མངའ་གསོལ་”ཞེས་འདི་ལ་ལ་རྒྱལ་དབང་ཡོན་
 ཏན་རྒྱ་མཚོས་འཕགས་པ་སྟུ་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་ནམ་པར་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་ཟེ་ཞེས་
 མཚན་གསོལ་ཀྱང་། གྱུ་ཤྱིས་མདོ་ཁམས་དབང་དུ་བསྟུས་ནས་རྗེ་འདི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་
 པོར་མངའ་གསོལ་བས་ན། དེ་ནས་བརྒྱུང་འཕགས་པ་སྟུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་འབོད་སྟེ་
 དར་བ་བཤད་པ་བཅས་ལས་གྱུ་ཤྱིས་འཕགས་པ་སྟུ་དད་གུས་རྗེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པར་
 ཤེས་བྱས། ལྟག་པར་ཞལ་ལྷ་ཆོས་འབྱུང་གི་འཕྲོ་མཐུད་༤༣ལས། “གནམ་སའི་དབང་ཕྱག་
 བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རག་ཀ་ཤན་བར་པེབས་བསུར་པེབས་པར། རྩོན་གནས་རྗེས་

དམ་གྱི་གསུང་གིས་སྤྲུགས་ཡིད་གཅིག་དུ་རང་པར་མཛད་ཅེས་གྲུ་བྱི་ཉིད་འཕགས་པ་སྟེ་
 ཡང་སྤྲོད་རིན་པོ་ཆེའི་ཕེབས་བསྐྱེད་ལ་དགའ་ལྡན་ཁང་གསར་ནས་རག་ཁ་ཤན་བར་ཕེབས་
 པ་ཡང་སྐྱ་གོང་མར་དང་འདུན་ཆེ་དགས་པས་ཡིན་ལ། དེ་མིན་བོད་ཀྱི་སྐྱ་ཆེན་མི་དཔོན་སྐྱ་
 འབྲ་ཞིག་གིས་ཀྱང་གྲུ་བྱི་ཕེབས་བསྐྱེད་འོང་རེ་བྱེད་པ་ནི་ཕལ་ཆེར་སྟོང་བསམ་རང་ཡིན་སྐྱ་
 རེད། རྒྱ་རྟ་ལོར་ལ་ཕྱ་པ་ཆེན་པོ་བོད་ཆོས་སྤྲོད་གཉིས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་མངའ་གསོལ་བར་ཕོ་
 བང་བསམ་གྲུབ་ཅེར་གདན་དྲངས་པ་དང་། དེ་སྐབས་རྒྱལ་པོ་མཆོད་ཡོན་ཏེ་གྲུ་བྱི་དང་ཕྱི་
 སྤྲོད་གཉིས་ཆར་བསམ་འབྲུབ་ཅེར་བཟུང་ཡོད་པས་ངེས་པར་ཕེབས་བསྐྱེད་བཅར་འོས་
 ཀྱང་། ཇི་ནོང་མེ་ཆེན་དུང་ཐའི་ཇི་མངགས་པ་ལས་གྲུ་བྱི་རང་ཉིད་ཕེབས་བསྐྱེད་ཕྱིན་རབས་
 ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མི་འདུག། དེས་ན་སྤྲོད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་བཟུན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་
 ཀྱང་གོང་དུ་བཀུར་ན་གཞན་དག་ལྟ་ཅི་སྟོས་པར་བཤད་པ་ནི་སྤྲུགས་མད་དོ།

དེ་འདྲའི་གྲུ་བྱིས་འཕགས་པ་སྐྱ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་མངའ་གསོལ་ནས་དང་གསུམ་ཆེན་པོ་བྱས་
 པའི་རྒྱ་མཆོན་ལས། གྲུ་བྱི་ཆབ་མདོ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་མ་ཐག་ནང་ཆེན་སྟོ་གོས་རྒྱལ་པོ་
 འཕགས་པ་སྐྱར་མཇལ་ཁྱེད་དང་འབྲལ་ཆོན་འབྲལ་བར་འོང་འདུག་ཅིང་། སྐབས་དེར་མདོ་
 ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྱན་ཁྲོད་ནང་ཆེན་རྒྱལ་པོ་ནི་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་གྲལ་ཞིག་ཡིན་པ་འདྲ། བོད་དབུས་
 རྩོགས་གདན་ས་ཁག་ནས་ཀྱང་དེ་མཚུངས་ཆེ་བསྟོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ནི། ལུ་ལི་ཆོས་འབྱུང་
 ༡༥༥ལས། “འབྲས་སྤྲངས་སུ་...རྒྱལ་བ་འཕགས་པ་སྐྱས་དབུས་པའི་སྤྱལ་པའི་སྐྱ་ལྟན་ཐོབ་ཆེ་
 རྒྱུད་ཡོད་མེད་དུ་མ་ཞིག་འཆོགས་འདུག་པར་རྒྱལ་དབང་འཕགས་པ་སྐྱ་དང་རང་རེའི་
 སྤྱལ་སྐྱ་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་དཀོན་མཆོག་གོང་ལུང་...ཆབ་མདོ་རྒྱལ་དབང་འཕགས་པ་སྐྱ་ལ་
 བཞུགས་ཁྱི་དང་བཅས་འབྲས་སྤྲངས་ཆོགས་ཆེན་གདོང་གྲལ་གྱི་དབུ་ལ་བཞུགས་པ་དང་།
 རང་རེའི་སྤྱལ་སྐྱ་རིན་པོ་ཆེར་བཞུགས་འབོལ་གསུམ་བཅེགས་བཅས་བྱང་འདྲེན་གྲལ་གྱི་
 དབུར་བཞུགས་བཅུག་པ་སོགས་ལྷན་ན་མ་གྲགས་པའི་བཀུར་བཅོས་ཁྱེད་དུ་འཕགས་པ་
 མཛད་ཅེས་བཤད་པ་ལྟར་དང་། འཕགས་པ་སྐྱ་ཡི་དུས་གསུམ་གའི་རྣམ་ཐར་ལྷ་རྒྱུན་ཆེན་
 པོའི་ལུང་གིས་ཟིན་པ་རྣམ་ཐར་ཉི་མའི་སྟིང་པོ་ཤད་སོགས་ལས་བཤད་པ་དང་། གཞན་ཡང་
 ལ་རྒྱལ་མཆོག་བདུན་པའི་ཤེ་བམ་དང་། པོ་སྐྱ་བའི་རྩ་ཆོགས་སོགས་སུ་ཆེས་ཆེ་བའི་མཆོན་
 བསྟོད་མང་དུ་འབྱུང་བས་ཀྱང་མཆོན་ཞིང་། དེ་ལས་ཁ་གསལ་བ་ཞིག་ནི། གཞུང་དགའ་
 ལྡན་པོ་བང་དབུ་བརྟེན་པའི་སྐབས་བོད་ཀྱི་སྐྱ་དཔོན་ཁག་གི་ཆེ་མཐོང་དང་མཚུངས་པའི་

བློ་ཐོབ་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་དུ་ཁྱེལ་དེབ་གཉིས་པར་༢༡༡གསལ་བ་ནི། ལ་རྒྱལ་མཆོག་
 ལྷ་པ་ཆེན་པོ་གོང་ལུང། དེ་འོག་རིམ་པ་མང་པོ་ཞིག་ཕྱིས་ཡོད་པ་ནས་རིམ་པ་དང་པོའི་ནང་
 ས་སྐྱ་གོང་མ་དང་ཆེ་གདོང་བདག་ཆེན་གཉིས། རིམ་པ་གཉིས་པའི་ནང་སྟག་ལུང་དང་ཀམ་
 ལུ་དམར་ནག་གཉིས། རིམ་པ་གསུམ་པའི་ནང་ལྷ་དཔོན་བརྩ་ཡོད་པ་ནས་དགེ་ལུགས་པ་
 གསུམ་ཁོ་ན་ཡོད་པ་ནི་དགའ་ལྡན་བློ་པ། བཤེན་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ། ཆབ་མདོ་འཕགས་པ་ལྷ་
 བཅས་གསུམ་རེད། ཀྱི་ཆང་ཆོས་འབྱུང་༥༩༡ལས། “གཞིམ་ཆུང་ཁམས་གསུམ་དུ་བྱམས་པའི་
 སྐྱེ་ཞབས། འཕགས་པ་ལྷ། བླག་གཡལ་སྐྱ་སྐྱེ། མི་དབང་ཡབ་ལྷ་སྐྱ་རྣམས་དང་གསོལ་ཆོགས་
 ལྷན་ཅིག་གནང་”ཞེས་སི་དུ་ཆོས་འབྱུང་གི་སྐབས་སུ་ཡང་འཕགས་པ་ལྷ་ནི་མི་དབང་ཡབ་
 སྐྱེས་ཀྱི་གཡལ་གོང་ན་བཞུགས་སོལ་ཡོད་འདུག་ཅིང་། འཕགས་པ་ལྷའི་གོང་ན་ཕུར་ཕྱོག་
 བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་པ་ནི་འཕགས་ལྷའི་ཡོངས་འཛིན་ལྷ་མ་ཡིན་པ་དང་བསྐྱབ་
 པའི་གོ་རིམ་སོགས་དེ་ནི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་འགྲོ་སྤངས་གཞན་ཞིག་རེད། དེས་ན་ཞལ་ལྷ་བཀའ་
 བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་༢༠༤ལས། “དེང་སང་ནི་ཨོ་རོད་གུ་ཤི་རྒྱལ་པོས་སོག་པོའི་དབྱང་
 ཐོག་དུ་སྤྱན་དྲངས་ནས་ཞབས་སྐྱེ་བོར་བླངས་དྲེ། ལུགས་གཉིས་ཀ་ནས་གངས་ཅན་པ་སྐྱེ་ལ་
 བཀའ་དྲིན་སྦྱང་བའི་སྐབས་ལགས་སོ”ཞེས་པ་ལྷར་གུ་ཤིས་ཞབས་སྐྱེ་བོར་བླངས་ནས་ས་
 རིམ་མང་པོ་ཕྱལ་བ་ལས་ཆོས་སྤྱད་གཉིས་ཀའི་ཆ་ནས་འཕགས་པ་ལྷའི་ཤུགས་སྐྱེན་ནི་
 སྐབས་དེར་བོད་གངས་ཅན་སྐྱེ་ལ་བྱལ་བ་ཞིག་བྱུང་འདུག་པ་སྟེ། དེ་ནི་གཞུང་དགའ་ལྡན་
 སོ་བུ་དབྱུ་བརྟེས་པའི་ཐོག་མའི་སྐབས་ཀྱི་ཆབ་མདོ་མངའ་སྡེ་འཕགས་ཀྱི་ཕྱོགས་
 གཞན་པ་ཞིག་རེད།

མདོར་བསྟུས་ནས་སྤོམ་བརྒྱབ་ན། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དངོས་སློབ་བཟུན་པ་ཕྱོགས་མཐར་སྟེལ་
 པའི་དར་ཆེན་དུག་གི་ཡ་གྲུལ་བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ཕྱི་ལོ་༡༤༣༧ ལོར་ཆབ་
 མདོ་དགོན་ཆེན་བྱམས་པ་སྤྱིང་ཕུག་བཏབ་ཅིང་། བོད་སིལ་བུའི་སྐབས་ནས་སྤེར་བཅན་
 བྱས་པའི་སྤེ་པ་དང་དཔོན་ཁག་མང་པོ་ཞིག་དང་མཆོད་ཡོན་སྐྱེན་བདག་ནས་མཐར་དེ་
 དག་མཆོད་གཞིས་སུ་གྱུར་པ་དང་། བར་སྐབས་ཞལ་ལྷ་ཡབ་ལྷ་སྐྱ་རྣམས་ཀྱི་སྐར་པ་བསྟུས་
 ནས་ཆབ་མདོར་གཞིས་པལ་པ་ནས་ཉང་ལོང་གོང་གསུམ་དང་ཤོ་སྟར་སྟོ་གསུམ་ཁུལ་ཡོད་
 ཁོང་རྣམ་པའི་སྤེ་དགོན་མང་པོ་ཞིག་དང་། དེའི་སྤེང་ལུགས་འབྱུག་༡༩༤༠ ལོར་གུ་ཤི་རྒྱལ་
 པོས་ཤར་ཕྱོགས་དང་སྟོ་ཕྱོགས་ནས་བེར་སྤེ་འབོར་ཆེན་ཞིག་འཕགས་པ་ལྷར་ཕྱལ་བ་དང་།

མུ་རྟ་༡༩༥༢ ལོར་སྤེལ་བཤིང་ནམས་རབ་བརྟན་པས་བྱུང་བྱུང་ནས་ཀོང་སྤེང་ཡོངས་
 རྫོགས་པན་བདེ་ཆོས་རྩེ་ལ་གནང་བ་བཅས་ནི། སྐབས་འདིའི་བརྗོད་བྱ་༡༩༥༠-༡༩༥༣ མི་
 ལོ་ཉེར་གསུམ་རིང་གི་ཆབ་མདོའི་མངའ་ཁོངས་འཕོ་འགྱུར་བཤད་པའི་ནང་གི་ཐོག་མའི་
 གནས་སྐབས་ཏེ། ཆབ་མདོ་བ་རྒྱུད་རྟ་རྒྱུ་ལྷན་རྒྱགས་ནས་མངའ་ཐང་དགུང་དང་མཉམ་
 བེང་སྟན་གསལ་ཕྱོགས་བཅུར་བྱུང་བའི་ཚུལ་དེ་རེད།

དེ་ལྟར་ན་ཡང་སྤྱི་པའི་མཐའ་མ་འཆི་བ། འདུས་པའི་མཐའ་མ་བྲལ་བ། འབྱོར་པའི་
 མཐའ་མ་རྒྱུད་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་ལས་ཐར་ཐབས་ག་ལ་ཡོད། དེར་
 བརྟེན་བཤིང་ནམས་རབ་བརྟན་གསལ་གསལ་(༡༩༥༤)བསྟན་དཔོན་བྱང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཙོ་སྤྱོད་
 པའི་ཆབ་མདོའི་ཕྱོགས་ལ་སྐབས་མ་ལེགས་པའི་འགོ་བཙུགས་འདུག་པ་སྟེ། དུ་ཀླུ་ལའི་གོས་
 བཟང་༥༠༠༠ལས། “ཆབ་མདོའི་དཔོན་བྱང་ཞི་བ་བཟང་པོས་སྤེལ་བ་དེ་ཉིད་མ་བཟུགས་པའི་
 སྐབས་ས་ཟིན་པ་ཞིག་ཡོང་ཤས་མི་ཁ་བས་དེ་རིགས་མཆིས་ཆོ་ཁམས་ཀོང་ཅེ་བསྟན་གྱིས་རྒྱ་
 ཆེ་དཔངས་མཐོ་བ་བྱེད་འདུན་གྱིས་ངོ་བོ་ས་ཉལ་མ་ལ་རྣམ་པ་འབྱུལ་པར་བརྟུན་ནས་
 [༡༩༥༢]ལོར་གྱི་ཁང་འགྲུལ་པར་བརྟུན་ནས་བོད་དབུས་གཙང་གི་གནས་ཚུལ་ཉལ་ཞིབ་བྱེད་པར་སྟེ་སར་འོང་བ་ནང་
 བཞིན།འབྱོར་བ་ཡིན་འདུག་རྒྱུ་གནས་ཚུལ་མ་ཐོས། ཁོང་པ་དག་བསྟན་ལ་རྒྱ་དང་སྒོས་སུ་
 དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་པར་ཞེན་ཆེ་ཆེ་འདུའི་རྒྱ་མཆོན་མང་དུ་བེར་བ་རྩིས་སུ་བྱས་ཆོ་ལུ་
 མའི་རྒྱ་དོང་ཁོ་ན་གདའ་”ཞེས་དང་། ༥༡༡“ཆབ་མདོ་དཔོན་བྱང་ཞི་བ་བཟང་པོ་དང་
 གཉེར་པ་རྣམས་སྤེལ་གཉིས་ཀྱིས་གོས་ཐོག་ནས་(༡༩༥༧)དེ་མོ་བར་དམག་བཏང་བས་འབྲུག་
 ཡོང་ཆོན་ཆེར་བསྐང་བའི་བྲིམས་འགལ་གྱི་བག་ཡངས་བྱས་པར་མི་སྣ་འཕྱོངས་རྒྱས་རབ་
 འབྱམས་པ་ཀུན་དགའ་བསྟན་འཛིན་དང་གང་ཆང་ནས་གཉིས་རྫོང་བདའ་མཛད་”ཅེས་པ་
 ལྟར་དཔོན་བྱང་ནས་སྤེལ་བཤིང་ནམས་རབ་བརྟན་མ་བཟུགས་ཕྱིན་གཞུང་དགའ་ལྷན་
 པོ་བྱང་པས་ས་མི་ཟིན་སྟམ་པའི་ཆོད་ཅིས་བྱེད་པ་དང་། གལ་སྤེལ་དེ་ལྟར་བྱང་ཆོ་ཁམས་
 ཀོང་ཅེ་བསྟན་གྱིས་རྒྱ་ཆེ་དཔངས་མཐོ་བ་བྱེད་འདུན་གྱིས་སྒོ་ཀུན་ནས་བྲེལ་བྱེད་པ་
 དང་། ཆབ་མདོ་སྤྱི་མཛོད་རྣམས་དང་གོས་མོལ་གྱིས་དེ་མོ་བར་དམག་བཏང་བ་སོགས་
 ནི་རག་ར་རྒྱལ་རབས་ལས་“དཔོན་བྱང་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱུ་མཆེད་རྒྱུ་མཆེད་སྐབས་མ་ལེགས་པ་”ཞེས་པའི་
 གོ་དོན་མིན་ནམ་སྟམ་ཞིང་། རྒྱ་རྒྱུན་དེ་དག་ལས་ལོ་རྒྱུས་དེ་རི་ལྟར་འགལ་བའི་མཐར་ཐུག་
 པར་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་ཚུལ་མཆོན་འདུག།

རྩེ་སྤྱི་བསོད་ནམས་རབ་བརྟན་མ་བཞུགས་ཕྱིན་གཞུང་དགའ་ཕྱན་པོ་བྲང་པས་ཚོ་མི་ཟེན་
 ལྷམ་པའི་ཚོད་ཅིས་བྱེད་མཁན་མང་ཞིག་ཡོད་འདྲ་ཡང་། དུ་ཁྱུ་ལའི་གོས་བཟང་༥༥༥ལས།
 “སྤེ་སེར་གྲུབ་ཆེན་དང་ཀུན་ལྷ་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲོག་དུ་གཞིས་ཅེར་གྲོས་ལ་བྱིན། ་་་ཁོང་ཁང་
 ཚན་གཉིས་ལ་འགངས་མི་ཡོད་ཡང་འདི་འདྲས་གཟེབ་བསྐྱང་བའི་རྒྱ་ཆེན་དུ་ཅི་འགྱུར་མི་
 ཤེས་པས་ལབ་གནང་དགོས་ཚུལ་གྱི་ཡི་གེ་བྱུང་བར་ལྷགས་སྒྲུལ་བདེ་གཟར་བཤོལ་བྱུབ་ན་
 བྱ་བ་འདི་འདྲ་མི་ལམ་ཚམ་དུ་འང་བྱ་དགོས་མེད་རུང་ད་ཆ་རང་དབང་འདུས་པ་ཞིག་མ་
 བྱུང་། འོན་ཀྱང་ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་ལྷགས་འཆང་ཆེན་པོ་དང་འབྲུག་པ་བསྐྱེད་ཀྱང་པོ་གཉིས་
 ཀྱིས་བདེ་གཟར་ཡང་ཡང་བསྐྱངས་པས་ཁོང་གཉིས་བེ་རོ་དང་རྒྱ་རོའི་སྒྲུལ་པར་གྲགས་པ་
 ལ་བསྐྱད་རོ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁམས་སྤང་འཇུག་པ་འདུག་ཟེར་བའི་སྐབས་བྱུང་སྤང་
 བས་ལྷ་ཆེན་གྱི་ལྷ་བོ་མང་གཤིས་མཆོར་མ་དགོས། མངའ་རིས་བལ་མོན་ཆོ་ནི་བོད་པ་ཕར་
 འོང་དོགས་པ་ལས་ཚུར་ཡོང་བའི་རེ་བའང་མེད་ཅིང་བྱུང་ན་ཁྱི་ཁར་ཟན་བསྐྱར་ཡིན། ཀམ་
 བ་ཡབ་སྐས་ལྷང་ཕྱོགས་སུ་བཞུགས་ཀྱང་ཤར་རྒྱལ་པོ་མི་འགྱུར་བའི་གདེངས་ཚད་ཡོད་པས་
 རེ་དོགས་མ་དགོས་གཤིས་བདེ་གཟར་བཤོལ་བའི་གལ་ལ་མ་བྱག་འདུག་ཚུལ་གྱི་ཡིག་ལན་
 བསྐྱར་ཞེས་ལ་རྒྱལ་བ་ལྷ་པའི་ངོས་ནས་བཤད་ན་མངའ་རིས་བལ་མོན་འཇང་བཅས་སུ་
 འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་“ར་འདྲོག་ནས་ཀ་བ་བསྐྱོག་མི་བྱུབ”པའི་གདེང་ཚོད་ཅིག་དེ་སྐབས་
 ནས་ཡོད་པར་སྤང་ངོ་།

ཀོང་སྒོས་རྒྱ་མཆན་དེ་དག་གིས་གཞུང་སའི་ཕྱགས་ཀའི་རྒྱུ་ལས་འོད་འཕྲོས་པ་ནི། དུ་ཁྱུ་
 ལའི་གོ་བཟང་༥༥༥ལས། “ཕན་བདེ་སྐྱ་སྐྱེ་སྐྱན་ཁམས་ཀོང་ཅེ་བསྐྱུན་ (ཡིག་ཆ་མང་ཆེ་བར་ཁམས་
 ཀོང་ཆེག་སྐྱེལ་ཞེས་འཁོད་འདུག)གྱི་བྱེད་ངན་རྩད་མ་ཆོད་པའི་རང་ཕྱོགས་ནང་ཁུལ་དུ་དཔུང་
 འཇུག་གནང་བ་མི་འགའ་ཞུ་མཁན་ཡང་མང་ཞིང་། ཕལ་ཆེར་ནི་ཚགས་པ་རྩི་རྩེ་རྣམ་རྒྱལ་
 གྱིས་སྤེལ་གདོང་ཅེར་འོག་གཞི་རྒྱ་དཀྱིལ་གྱི་དཔེ་ཁོ་ནའི་ཁེ་ཉན་མང་བར་བརྟེན་སྤེ་པའང་
 ཐེ་ཚོམ་དུ་གྱུར་པ་དཔྱད་ཀ་(༡༩༩༩)ངེད་ལ་བརྟག་པ་དགོས་ཚུལ་བྱུང་བ། རང་ལ་ཕྱགས་
 དམ་མེད་པའི་བརྟག་པ་དེ་བྱེད་ཁུལ་བྱས་ཀྱང་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་བསྐྱེད་པ་ལས་མི་འདུག་
 པས། དབྱངས་འཆར་གྱི་མོ་ཆེན་བརྒྱབ་པས་ད་ལོ་དཔུང་འཇུག་བཏང་ན་བཏང་རྒྱལ་ཡིན།
 ལོ་བྱི་མ་ཆོར་འགྱུངས་ན་མོན་འདྲ་རུང་བ་[མོན་འབྲུག་ལ་གཞུང་དམག་གིས་གཤོག་ཆེ་བ་མ་ཐོན་པར་རྒྱུད་ཐོས་
 ཕྱགས་ཆེར་བྱུང་བ་རྩ་བུ་ཞིག་ཡོང་བའི་དཔྱད་དང་། མོ་བྱུར་དགོན་པ་དང་ལྷ་མའི་རིགས་ལ་ནང་

ཞིག་ཡོང་བ་སོགས་ནམ་གངས་ཁ་ཡར་ཤར་བའང་རྗེས་སུ་མངོན་ཤིང་འདྲ་བའི་ངེས་པ་
 རྟེན་པ་བྱུང་། ལོ་ལྔ་མ་མགོན་གཉིས་དྲུང་པ་གནས་ཚུང་སྟོག་ཏུ་བཏང་སྐབས་ཤིག་ཆོས་
 སྦྱོང་ཆེན་པོས་བསྐྱབ་སྟོན་མང་དུ་གནང་བའི་ཟུར་ཞིག་ལ་ཀོང་པོ་ཕྱོགས་ལ་བཤེར་ཅམ་
 བྱེད་དགོས་ཡོང་གསུངས་པ་ཞིབ་ཏུ་དབྱུང་ན་ད་ལམ་གྱི་འདི་ལ་དགོངས་པར་སྤང་། བདེ་
 གཟར་གྱི་སྒོ་དོད་སོང་བའི་སྐབས་ཀྱིས་གྲ་ཚང་གིས་གཤིན་རྗེ་དམར་པོའི་ལས་སྦྱོར། རྫོང་
 གཞིས་ཁ་ཤས་ནས་བཀའ་འགྱུར་ཆར་ལྷ་བཅུ། ཤེར་སྟོང་འབྲམ་ཐེར་ཉི་ཤུ། རྩོམ་ཐུག་
 དཔལ་རི་བ་ཅན་གྱིས་ཁོ་རྩོམ་འཆར་ཀའི་གཏོར་མདོས་བཏང་། དེད་རང་ནས་པ་རོལ་གྱི་
 བསོད་ནམས་དབང་རྒྱུད་བསྐྱབ་པའི་ལས་སྦྱོར་སྟེ་པ་ཡུག་སྐྱགས་འཆང་གི་རལ་གྱི་ཕྱུང་
 བརྟེན་དེའང་བྱས། ཉེར་དགུ་ལ་སྟེ་པ་དཔལ་འབྱོར་ལྷན་པོར་དམག་གི་སྐར་འཛིན་ལ་བྱོན།
 ཉོར་ཆུ་བདུན་པའི་ཆོས་གཅིག་གི་ཉིན་སྟེ་པ་དཔོན་གཡོག་ལྷ་ས་ནས་བཏོགས། རྒྱལ་པོར་
 བཀའ་བསྐོས་དང་དམག་དཔོན། ཅུ་དཔོན། ལས་པ་ཆོར་བསྐྱབ་སྟོན་གོ་བཅི་མཛད་པ་
 རྣམས་སྐྱགས་ཏེ་གཟི་ཆེན་ཐང་བར་བྱོན་ཞེས་དང་། ༤༥༧ “རྒྱལ་པོ་ཀོང་པོར་དབྱུང་ཐོག་ཏུ་
 བཞུགས་པའི་སྐབས་གོང་གི་བཀའ་ཤོག་གནང་བྱིན་སྟེ་ལ་བར་མི་སྤྲ་གཞོན་པ་ཨེར་ཁེ་
 དཀའ་བཅུ་བས་ཀོང་པོར་བྱིན། ཆོས་བཞི་ནས་དུས་ཀྱི་དག་པོ་མེ་ཡི་སྤུ་གྱིའི་སྤྱབ་པ་བཅུགས།
 ཁྱི་འབེབས་གཤིན་རྗེའི་ལས་སྦྱོར་ཀྱང་བྱས། ཆབ་མདོ་བ་རོད་ལྗེད་པའི་(གནས་ལྷགས་དང་རྒྱ་མཚན་
 དཀའ་རབ་ཡོད་པའི་དོན)སྐབས་ཀྱིས་དཀའ་གཡོང་སོགས་ཁ་མཚུ་ཡོ་གལ་བྱས་པ་འགབ་མི་འགབ་
 རབ་འབྲམས་པ་ཅན་གྱིས་སྟོ་ཐག་མ་ཆོད་པར་དྲི་བྱ་བར་སྟོན་ཀ་བཏང་འདུག་པ་སྟེང་གཞི་
 མང་དུ་བྱུང་སོང་ཅུང་དོན་བར་ཁམས་ཀྱི་སྤྱིམས་བདག་མཛད་མི་མཛད་ལ་རག་ལུས་
 འདུག་པས་དཀའ་ས་ནག་ཁུང་གང་ཡིན་དུ་སྟེ་ལ་བ་འགབ་ཚུལ་མོལ་བ་ལྟར་ཐག་གཅོད་ཀྱི་
 བསྐྱབ་སྟོན་མཛད་སོང་བ་ལྟར་དཔོན་མཁའ་འགོ་དགུ་གཏོར་དང་བཅས་ཆོགས་ཐོག་
 དཔོན་དྲུང་ཞི་བ་བཟང་པོས་[ཐུར་གྱི་བྱི་ཁང་ནས་བར་ཁམས་ཡོངས་རྫོགས་འཕགས་པ་ལྟར་ཕུལ་བ་དང་། རྗེ་སྟོང་
 བསོད་ནམས་རབ་བཏན་ནས་ཀོང་སྟོང་ཆང་མ་པན་བདེ་སྤུལ་སྤྱར་གནང་བ་སོགས་ཀྱིས་ཁམས་ཀོང་གི་སྤྱིམས་བདག་བྱེད་པའི་
 ཐོབ་དབང་ཡོད་པའི་ཁུངས་བསྟེལ་གྱི་རྩོམ་འོན་པར་བཏོན་ཁོ་རང་[བཟང་བཅོན་དུ་སྟོར་ཏེ་[དེ་དང་]ལག་
 སྟེལ་[ཡོད་པའི་སྟོང་[དོན]ཆོ་[བ]མཐའ་དག་གདོང་དམར་བས་མདོ་ཁམས་དར་འཇམ་ཡུག་
 གཅིག་ལ་སོང་བའི་གནས་ཚུལ་འབྱོར་……”ཞེས་པ་ནི་ལོ་རྒྱུས་དེའི་ནང་གི་འགལ་བ་ཆེན་པོ་
 དེ་རི་ལྟར་ཐག་གཅོད་བྱས་པའི་ཐབས་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བསྟན་ཏོ།

ཡེ་ཤེས་པ་བརྩ་སྒྲི་དམ་ཆོག་པ་གཞུང་སྒྲིངས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དུ་ཁྱུ་ལའི་གོས་བཟང་
 ༤༤༥ལས། “ཀོང་པོ་ནས་འོར་སྐར་གཉིས་འཁོར་བའི་མདའ་དཔོན་འོར་པས་པན་བདེ་
 བའི་རྟེན་གཤམ་གྱི་ཟངས་ཐང་མ་ཞིག་རྫོང་དུ་བྱེར་ཡོང་བའི་རྒྱུན་གྱིས་སེར་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་
 སྒྲོ་བྱར་དུ་བབས་”ཞེས་དང་། ༤༤༤“ཀོང་པོ་པན་བདེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཉེས་ཀྱི་བྱེད་པར་
 བབ་འབྲེལ་མི་འདུག་རུང་དགེ་ལྷགས་ཀྱི་གསུ་སྤང་བས་འོར་ཤོང་ཚུ་སྒྲོར་གཞིས་ཀ་། ཐེམ་
 འཛིན་དུག་ཅུ་སྒྲོར། ལག་ཡོང་སྟོང་ཕྱག་བྱེད་གཉིས་”ཞེས་དང་། དུ་ཁྱུ་ལ་དེ་བ་གཉིས་པ་
 ༥༥ལས། “དཔོན་རྒྱུང་ཞི་བ་བཟང་པོའི་དཔོན་པོ་གཡོག་ལྔ་བཅས་ལ་ཕོགས་ཐེབས་ཁལ་
 སུམ་བརྒྱ་སུམ་བརྒྱ་རེ་”ཞེས་དང་། ༥༥“བར་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་རང་བཞུན་སང་གའི་ཁོག་
 པ་འབྲས་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་བདེ་བའི་ཙ་རྒྱུན་རྒྱུང་ནས་ཕྱུང་བའི་སྒྲོན་འགྲེའི་བྱ་དགའ་
 མདོང་གསོལ་སྒྲེལ་བར་དར་རྒྱས་བཀྲ་ཤིས་རྫོང་བདའ་བྱས། རྒྱས་ཡག་གི་གཏང་རག་ལ་
 ཆོས་སྒྲིང་སྒྱུ་དང་དམག་ཐོར་མར་འཕར་མ་དང་བཅས་ཉིན་བཞིར་གཟབ་རྒྱས་གྲ་ཆང་གིས་
 གཏོང་སྐབས་གོ་མཆོན་སྒྱུན་གཞིགས་རྒྱ་ཆར་ཕུལ་”ཞེས་འགལ་བ་དེའི་ཁྲོད་རྒྱལ་ཁ་ཡོངས་
 སུ་ཐོབ་སྐབས་བྱ་དགའ་མདོང་གསོལ་སྒྲེལ་བ་དང་། ཆོས་སྒྲིང་རྣམས་ལ་རྒྱས་ཡག་གི་གཏང་
 རག་འཕར་མ་བཏང་བ་དང་། ཀོང་པོར་དམག་ཐོག་དུ་བྱེན་པའི་མདའ་དཔོན་འོར་སྐར་
 གཉིས་ནས་པན་བདེ་བའི་རྟེན་གཤམ་གྱི་ཟངས་ཐང་ཡན་ལྷ་སར་དཔོར་འབྲེན་བྱས་པ་དང་།
 མཐར་དཔོན་རྒྱུང་ཉིད་དགུང་ན་མཐོ་བ་དང་ཆབ་མདོ་ཆང་ནས་ནན་བྱུ་ལ་བརྟེན་གསོལ་
 སྐལ་ཕན་བྱ་གནང་སྟེ་འཛིག་པ་དང་། པན་བདེ་བ་རྣམས་རང་ཉེས་ལ་དཔག་ན་བབ་འབྲེལ་
 མེད་རུང་དགེ་ལྷགས་ཀྱི་གསུ་སྤང་གཞིས་ལག་ཡོང་གཞིས་ཀ་། ཕན་བྱ་གནང་སྟེ་ལོ་རྒྱས་
 དེའི་མཚུག་རི་ལྷར་བསྐྱས་པའི་ཚུལ་མཆོན་འདུག “གཞུང་སའི་ཐུགས་ཀའི་རྩྭ་ལས་འོད་
 འཕྲོས་”ཞེས་པའི་གོ་དོན་ཡང་དང་པོ་ཀོང་སྤྱི་ཆང་མ་མར་གནང་བ་ལ་འདོད་ཅིང་། ཡེ་
 ཤེས་པ་བརྩ་སྒྲི། ཞེས་མར་གནང་བ་དེ་སྐར་ཡར་བསྐྱས་པའི་དོན་དང་། ཡང་དཔོན་རྒྱུང་སྒྲི་
 མཆེད་ཀྱི་གནང་སྐངས་དེ་གཞུང་སའི་ཐུགས་ཀའི་རྩྭ་ལ་ཕོག་ནས་དམག་བཀྲེས་པའི་དོན་
 ཡིན་པ་བཅས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་འདུག

སྐྱུར་སྐབས་དེར་ལྗེལ་བ་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་ངོས་ནས་བཤད་ན། གཙང་པ་དང་། མངའ་རིས།
 བལ་མོན། འཇང་ཕྱོགས་སུ་བཞུགས་པའི་རྒྱལ་དབང་ཀམ་པ་བཅས་ལ་ཚུར་སྐོལ་བྱེད་རྒྱུའི་
 ལུས་པ་མེད་པའི་གཏོང་ཆོད་ཅིག་ཡོད་འདུག་ཀྱང་། “ཆབ་མདོའི་དཔོན་རྒྱུང་ཞི་བ་བཟང་

བོ་མ་ཁམས་ཀྱི་ཆེ་བལྟན་གྱིས་རྒྱ་ཆེ་དཔངས་མཐོ་བ་བྱེད་འདུན་གྱིས་ངོ་བོ་ས་ཉལ་མ་ལ་
 རྣམ་པ་འབྱུལ་པར་བརྟུན་ནས་འབྱོར་བ་ཡིན་འདུག་རུང་གནས་ཚུལ་མ་ཐོས་ཞེས་དང་།
 “ཕན་བདེ་སྐྱ་སྐྱེ་སྐྱེན་ཁམས་ཀྱི་ཆེ་བལྟན་གྱི་བྱེད་ངན་ཅད་མ་ཆོད་པའི་རང་ཕྱོགས་ནང་
 ཁུལ་དུ་དཔུང་འབྱུག་གནང་བ་མི་འགབ་ཁྱུ་མཁན་ཡང་མང་ཞིང་”ཞེས་དང་། “སྒྲེ་བའང་
 ཐེ་ཆོམ་དུ་གྱུར་བ་དཔྱིད་ཀ་ངེད་ལ་བརྟག་པ་དགོས་ཚུལ་བྱུང་བ་”དཔུངས་འཆར་གྱི་མོ་
 ཆེན་བརྒྱབ་པས་ད་ལོ་དཔུང་འབྱུག་བཏང་ན་བཏང་རྒྱལ་ཡིན། འོ་ཕྱི་མ་ཆོར་འབྱུངས་ན་
 མོན་འདྲ་རུང་བ་ཞིག་ཡོང་བའི་དཔུང་དང་མོ་ཟུར་དགོན་པ་དང་སྐྱ་མའི་རིགས་ལ་ནང་
 ཞིག་ཡོང་བ་སོགས་རྣམ་གྲངས་ཁ་ཡར་ཤར་བའང་རྗེས་སུ་མངོན་ཤེས་འདྲ་བའི་ངེས་པ་
 ཉེད་པ་བྱུང་” ཞེས་སོགས་གསུང་སྟངས་ལ་གཞིགས་ན་ཁམས་ཀྱི་ཆེ་བལྟན་གྱི་དོན་རྒྱུ་
 འདི་ནི་དངངས་ཆོབས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་གཟིགས་འདུག་པ་དང་། བོ་མེར་༤༠༩ལས། “ཕན་
 བདེ་བ་ལ་མཆོད་ཡོན་གོང་མས་དགོན་གནས་ཆོས་གཞིས་སོགས་བདག་རྒྱུན་བསམ་གྱིས་མི་
 ཁུབ་པ་གནང་སྟེ་དར་རྒྱས་སུ་ཡོད་པར། འཕགས་པ་དགོན་ཅོག་བཅེགས་པའི་འོད་སྤངས་
 གྱི་ལེའུར། བྱི་དྲགས་གྱི་རྒྱལ་པོ་སེང་གེ་ནི་སྟོན་དང་བྲལ་ཡང་གཅན་གཟན་སྤྲོ་མོ་གཞན་
 དག་གིས་ལྟ་བར་ཡང་མི་བཟོད་ན་ཟ་བ་ལྟ་ག་ལ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཉིད་གྱི་ཁོག་པའི་ནང་གི་
 འབྲས་ཟ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཟླན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་སུ་སྟེགས་པ་
 སོགས་ནས་འཛིག་མི་རུས་ཀྱི་ནང་ཁོ་ན་ནས་འཛིག་བྱུང་བ་གསུངས་ལ། ས་པ་ཆ་གྱིས། ཆེན་པོ་
 རྣམས་ལ་དགྲ་བས་ཀྱང་། རང་གི་འཁོར་གྱིས་གཞོད་པ་མང་། སེང་གེ་ལུས་ཀྱི་འབྲས་མིན་པ།
 སྟོན་ཆགས་གཞན་གྱིས་ག་ལ་ཟ། ཞེས་པ་དང་། ལྷག་པར། གཞུང་ངན་གཞན་གྱི་བཀའ་དྲིན་
 ལས། བྱུང་བ་རང་གི་ཆེ་བར་བསྐྱུར། ལྷ་ཡིས་འབད་ནས་ཕབ་པའི་ཆར། ཞིང་པ་རང་གི་
 དཔལ་དུ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཀའ་དྲིན་ལ་བྱགས་རྗེར་མི་འཛིན་པར་ཕན་བདེ་སྐྱུལ་
 སྐྱེ་དང་། ཆབ་མདོ་དཔོན་བྱུང་ཞི་བ་བཟང་པོ་གྲོས་གཅིག་ཏུ་ཁམས་ཀྱི་ཆེ་བལྟན་ངོས་རི་ལ་
 སྐྱེ་བོས་བརྟུང་བའི་བརྟུལ་ཁྱགས་བཟུང་བ། བཟླན་འཛིན་ད་ཡན་རྒྱལ་པོ་དཔུང་བཅས་
 ཐེབས་པ་ཅོམ་གྱིས་རི་ལྟར་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ཤར་བ་ན་མེ་ཁྱེར་སྟོན་བྱའི་སྤང་བ་རང་ལལ་
 དུ་འགྲོ་བ་ཆོས་ཉིད་བཞིན་ད་རྒྱལ་བའི་གདོང་པ་ས་ལ་ཕབ། ཞེ་སྤང་གི་སེམས་ཡི་ལྷག་གི་
 མལ་དུ་གནས་འཆར་བཞིན་དུ་དགོན་གནས་ལ་འཕོ་འཕྱུག་ཤར་བ་”ཞེས་བེ་གཙང་ལས་

ཀྱང་གནག་པའི་བཀའ་བཀྱོན་གནང་ལུགས་ལ་བཞུགས་ན་སྐབས་དེར་ཚབས་ཆེན་ཞིག་ནི་
བྱང་འདྲའོ།

“བཀའ་དྲིན་ལ་ཐུགས་རྗེར་མི་འཛིན་པར་ཕན་བདེ་སྤུལ་སྤྱོད་དང་། ཆབ་མདོ་དཔོན་བྱང་ཞི་
བ་བཟང་པོ་གོས་གཅིག་ཏུ་ཁམས་ཀོང་ཅེ་སྤུལ་ངོས་རི་ལ་སྤྱི་བོས་བརྟུང་བའི་བརྟུལ་ཞུགས་
བཟུང་བ”ཞེས་པ་ནི་ཐེ་མིང་ཉིད་ཐུགས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སྤྱོན་ཡིན་ན་ལས། ཕན་
བདེ་སྤུལ་སྤྱོད་ནི་བྱེ་ལོ་༡༥༥༩ ལོར་འབྲུངས་པ་དང་༡༩༥༥ ལོར་གསེགས་ཟེན་ཅིང་། དེའི་
ཡང་མིང་ཀྱང་༡༩༥༧ ལོར་འབྲུངས་མེད། ཁམས་ཀོང་ཅེ་བཞུན་གྱི་དོན་ཀྱི་མི་ཐེ་མིང་
བསོད་ནམས་རབ་བརྟན་འདས་བཞུན་བྱང་བར་བཤད་པས། ཐེ་མིང་གསེགས་ལོ་ནི་༡༩༥༥
ལོར་ཡིན་པ་དང་། ཞི་བ་བཟང་པོ་དང་སྤྱི་མཛོད་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཀོང་པོར་དམག་
བྱངས་པ་ནི་༡༩༥༡ ལོར་ཡིན་ལ། ལ་ལ་པ་ཆེན་པོས་བྱེ་ལོ་༡༩༥༢ ལྷ་༩ པར་ཁམས་ཀོང་ཅེ་
བཞུན་གྱི་དོན་ཀྱི་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཐབས་སྐོར་དབྱངས་འཆར་གྱི་མོ་ཆེན་བརྟུབ་པས་གང་
མགྲོགས་གཡུལ་འབྱེད་རྒྱ་བཟང་བབས་བྱང་ཞིང་། ལོ་དེའི་ལྷ་༧ པར་བཞུན་འཛིན་ད་ཡན་
རྒྱལ་པོ་དམག་དབྱང་བཅས་གཡུལ་དུ་ཐོན་པ་དང་། ལྷ་བ་༩ པར་བོད་དབྱས་གཙང་ཅུ་
བཞིའི་རྒྱུ་དགོན་དང་དགོན་དགོན་རྣམས་སུ་རྩས་འགོ་བའི་རིམ་གྱི་རྒྱ་ཆེན་བྱས་པ་བརྒྱད་
རྒྱལ་པོ་ལོར། པར་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་རང་བཞུན་སེང་གའི་ཁོག་པ་འབྲས་བོས་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་
བདེ་བའི་ཅུ་རྒྱུན་བྱང་ནས་བྱང་བའི་ཐོན་འགོའི་བྱ་དགའ་མདོད་གསོལ་སྤེལ་བར་དར་རྒྱས་
བཟུ་ཤིས་རྫོང་བདའ་བྱས་པ་དང་། རྩས་ཡག་གི་གཏང་རག་ལ་ཆོས་སྤྱོད་སྤྱི་དང་དམག་
ཐོར་མ་འཕར་མ་དང་བཅས་གཟབ་རྒྱས་ངང་ཆོགས་པ་ཡིན་ལོ། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། “ཉོར་ལྷ་
བདུན་པའི་ཆོས་གཅིག་གི་ཉིན་ཐེ་པ་དཔོན་གཡོག་ལྷ་ས་ནས་བཏེགས། རྒྱལ་པོར་བཀའ་
བཀྱོས་དང་དམག་དཔོན། ཅུ་དཔོན། ལས་པ་ཆོར་བསྐབ་སྟོན་གོ་བཅི་མཛད་པ་རྣམས་
སྤྲུགས་ཏེ་གཟི་ཆེན་ཐང་བར་བྱོན་”ཞེས་པའི་ཉོར་ལྷ་བདུན་པ་ནི་བྱེ་ལོ་༡༩༥༢ ལྷ་ལྷག་ཉོར་
ལྷ་བདུན་པ་ཡིན་ལ། “བརྟུ་བཞི་ལ་ཀོང་པོ་ཕན་བདེ་བས་བབ་ཁ་ཐུལ་བའི་གནས་ཚུལ་
འབྱོར་”ཞེས་པའི་བརྟུ་བཞི་ནི་བྱེ་ལོ་༡༩༥༣ ལྷ་ལོས་ཉོར་ལྷ་དང་པོའི་ཆོས་བརྟུ་བཞི་ཡིན་
པར་དུ་ཀྱུ་ལར་ཞིབ་ཏུ་བཞུགས་ན་ཤིས་ཐུབ། དེ་ཡང་བཞུན་འཛིན་ད་ཡན་རྒྱལ་པོ་དང་སོག་
དམག་རྣམས་བྱེ་ལོ་༡༩༥༣ ལྷ་ལོས་ཉོར་ལྷ་གཉིས་པའི་ཆོས་བརྟུ་ཉིན་རྒྱལ་ཁའི་ངང་ལྷ་སར་

ཕྱིར་འཁོར་བ་དང་། མདའ་དཔོན་འོར་ལྷར་གཉིས་དང་བོད་དམག་རྣམས་ཉོར་ཆེ་བའི་
པའི་ཆོས་བཅུ་དྲུག་ལ་གཞི་ནས་སྟོང་མར་འབྱོར་འདུག

འདྲིར་འབྱུལ་གཞི་ཞིག་ཡོད་པ་བསལ་ན། ཏུ་ཀླ་ལའི་གོས་བཟང་༥༤༡ལས། “སྐར་ཡང་ཆུ་
ཡོས་ཉོར་ཆེ་བའི་པ་”སོགས་བཤད་པ་ནི་ཉི་ཤུ་བཅུ་མཁས་སྐྱུག་ཉི་ཤུ་ཙམ་གྱིས་ཀུན་དགའ་ར་
བའི་ཐེབས་བྱིས་ལྷ་ལོ་ཆུ་ལྟག་ནས་ཆར་ཀྱང་། དེའི་དགའ་སྟོན་དང་རབ་གནས་བྱེད་པ་བྱི་
ལོ་ཆུ་ཡོས་རྒྱལ་ཡུར་འབྲུབ་སྒྱུར་བར་སྐྱུག་པའི་དོན་ཡིན་ཅིང་། ཤོག་གངས་༥༥༣ནང་“ཆུ་
ཡོས་གནས་ལོ་ཆོས་པའི་འདོད་ཁམས་དབང་ཕྱག་མའི་མཆོད་གཏོར་དང་དགའ་སྟོན་ལྷར་
འབྲུག་བཞིན་བྱས་”ཞེས་པའི་ཆུ་ཡོས་ནི་བང་རིམ་འདེད་པའི་ཆུ་ཡོས་ངོ་མ་དེ་ཡིན། དེས་ན་
སྐུལ་སྐྱེ་བའི་གཞོན་དབང་རྒྱལ་རྩོམ་རྩེའི་རྣམ་ཐར་༡༧ལས་ཀོང་པོར་དམག་དྲངས་པ་ནི་བྱི་ལོ་
༡༥༥༠ ཐམ་པའི་ལོར་ཡིན་འདྲ་བ་ནི་མ་དག་སྟེ། རབ་གསལ་གསེར་གྱི་སྟེ་མ་༥༡༧ལས།
“དུ་ཡན་རྒྱལ་པོ་ལྷ་ཐོག་བཞུན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་བཞུན་དག་རྣམས་རིམ་པར་ཆར་
བཅད་པའི་ཞབས་ཕྱིར་ཡོད་པ་གཞིར་བཅས་སྟེང་། རྒྱལ་སར་འཁོད་ཀྱང་ས་ཕག་གཞིས་ཅེ་
དང་ས་སྐྱག་ཀོང་པོ་སྟེ་དམག་ལན་གཉིས་དང་། རྒྱ་ནག་ཏུ་ཆོག་རྩལ་མང་པོ་གནང་དགོས་
སོགས་བཞུན་དོན་ཏུ་འོ་བརྒྱལ་བྱུང་བའི་བསམ་ཕྱོགས་དང་”ཞེས་དང་། ཉང་སྟོན་ཁྲ་ཆང་
བའི་རྟོགས་བརྗོད་༣༤༡ལས། “ཆུ་སྐྱག་ལོ་ཀོང་པོ་ཕན་བདེ་བས་ཆབ་མདོ་དཔོན་དྲུང་
སོགས་དང་ལག་སྐྱེལ་བའི་ཁ་འཇམ་གཏིང་རྩལ་གྱི་བྱེད་ངན་ཐོག་དཔུང་ཆེན་བཏེག་པའི་
རྒྱས་རིམ་ལ་འཆར་ཀ་སང་ཞོན་མའི་མདོས་གཏོར་གནང་བའི་དུས་སྟོན་གྱི་ཐུན་གཏོར་
འབུལ་བའི་ཆོ་ཤུར་སྐྱུའི་སྐྱ་ཆེན་པོ་ཀུན་གྱིས་ཆོར་བ་སྐྱབ་པ་པོ་རྣམས་ལ་སྐྱུན་ལྷས་ངོ་མཆར་
བ་མདོས་གཏོར་ཉིན་རྒྱང་ཚུབ་འོད་འཕྲོ་སྐད་ཅིག་ལ་ཤར་ཕྱོགས་སུ་མེ་ལྷའི་ཆོགས་དུམ་
བྱར་ཆད་པའི་རྣམ་ཏྲགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བྱུང་”ཞེས་འབྲུང་བའི་ཆུ་སྐྱག་ནི་བྱི་ལོ་༡༥༥༢ ལོ་
ཡིན་པ་ཏུ་ཀླ་ལ་དང་མཐུན་ནོ། མ་གཞི་བེལ་གཞོན་རྣམ་ཐར་དེར་སྐབས་དེར་གཞུང་དམག་
ཀོང་པོར་དྲངས་པ་དང་། ཐེ་སྟོན་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཆོའི་བཀའ་ལྷན་སྐུལ་པའི་སྐྱེ་ཉིད་དམག་
མི་བདེ་བཟོད་ཆེད་ཀོང་བར་ལར་ཁ་བ་འགོག་པར་སོང་ཚུལ་སོགས་ལོ་རྒྱུས་གཞན་དང་
བསྟུར་ན་དེའི་སྐོར་རྒྱས་ཙམ་འཁོད་འདུག །འཇམ་བཞད་བཞུན་ཅིས་༣༤ལས། “ཆུ་སྐྱག་
(༡༥༥༢)ཞི་བ་བཟང་པོ་ཀོང་ནས་ཡར་ཕེབས་”ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཞི་བ་བཟང་པོ་གཞུང་

དམག་གོང་པོར་བབས་ཏེ་ལག་མ་ཐུག་གོང་གི་ཤོས་ཐོག་རང་ནས་འཛིན་བཟུང་གིས་ལྷ་
སར་གདན་དྲངས་ལྷགས་ཤོད་རྒྱན་འདུག་པ་ལྷར་ཡིན་ནམ་སྟེ།

དམ་ཚིག་པ་གཞུང་སྐྱོངས་སུ་གྱུར་པའི་གོ་སྐབས་དེ་དང་བསྟུན་སྲར་འཕགས་པ་ལྷའི་ལྷ་ལྷེ་
མངའ་རིས་ཇི་ཙམ་ཞིག་སྒྲ་བྲང་གཞན་གྱི་ཁ་དབང་འོག་ཚུད་ཡོད་པ་ཡང་། སྤྱིར་མངའ་
ཁོངས་དང་བདག་དབང་ཟེར་བ་ནི་ཆེ་བ་རྒྱལ་མཚམས་ནས་རྒྱུ་བ་ཞིང་གི་ལྷ་མཚམས་
ཡན་ཀན་གོག་གིས་པགས་པ་མཉེད་པ་ལྷར། དེས་ཀན་མའི་པང་ཁར་སྤེབས་ཤིང་དེས་ཀན་
པོའི་པང་དུ་འཐེན་འགྲོ་བ་བཞིན་ངེས་བརྟན་ཅི་ཡང་མེད་པ་ནི་འདུ་བལ་འཁོར་བའི་ཆོས་
ཉིད་ལས་མ་འདས། ལྷ་ཐོག་གདུང་རབས་༡༠༡ལས། “བར་སྐབས་སུ་ཀམ་བསྟན་འཛིན་
དང་། བེ་རི་རྒྱལ་པོ་ཆ་ཞང་མ་འབྲིག་པར། བེ་རུའི་མོ་དུད་ལྷ་བརྒྱ་ཙམ་ཞིག་བྲིད་ནས་མདོ་
ཁམས་སྟོད་ལ་ཆས་པས་བེ་རུས་མ་ཐུབ་ཟེར་བ་དང་། སྤྲད་དུ་ཆོ་གཅིག་ཆད་པར་སྤར་བྲག་
ས་མཚམས་ཀྱི་ཡི་གེ་འབྲུ་དུག་གཞུང་དུ་ཉེན་ཆགས་པར་ད་ལྷ་བྲིམ་འཛིན་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་
འདུག་པ་གོས་མ་ལ་འབྱར་བའི་ཕུ་དུང་ལྷ་བུ་ཡིན་འདུག་ཕྱིར། ལྷ་མོ་ཡར་བསུ་རོགས་ཁྱས་
དུས་ཤི་ཐུགས་ཀྱི་དོ་རྩའི་མཁུན་པས་ཆོད་བཞིན་ཅ་བ་མ་མཛད་པས་གོ་འགྱུར་སྤྱར་
སོང་”ཞེས་དང་། རོམས་པ་ཐོང་ཆང་གི་ལོ་རྒྱུས་༧༥ལས། “དེ་ནས་སྤང་ཆང་ཆེ་སྟེ་རོམས་པ་
ལ་ལྷེ་ཕུལ་མི་དགོས་ཀྱང་གྲགས་ནག་གི་ཕྱི་སྟོན་ཡིན། སྤང་བྲི་དཔོན་གྱི་ལས་ཀ་ཐམ་ཁ་ཐེལ་
དམར་པོ་ཡོད་པས་ལྷེ་པ་ཐམ་ཁ་ཐེལ་འདི་ཡི་ཞལ་དོ་གཅིག་མཁའ་སྟོད་པའི་ཉེ་གནས་
མཛད་པས་སྤང་བྲི་མ་ཟེར། ཕྱིས་སྤང་ཆང་བུ་སྟུན་གསུམ་གྱི་ཟས་ཁོག་གཉིས་རི་བོ་ཆེའི་
ཞབས་སུ་སོང་། མི་རྒྱུད་དྲག་དབྱིག་ཨ་རུ་ཡིན་ནོ”ཞེས་རོམས་པ་གྲགས་ནག་གི་ཕྱི་སྟོན་སྤང་
བྲི་དཔོན་ཞེས་གྲགས་པའི་མངའ་ཁོངས་སུ་མ་ཆ་གཉིས་ཕྱིས་རི་བོ་ཆེའི་འོག་དུ་སོང་བར་
བཤད་པ་ལྷ་བུ་སྟེ། སྤར་ཞལ་ལྷ་འཕགས་པ་ལྷ་ཡབ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་དགོན་གནས་མི་སྟེ་པལ་
ཆེ་བ་ནི་སྤོ་གོང་ཉང་གསུམ་དང་། ཤོ་སྤར་སྟོ་གསུམ་ཁུལ་དུ་ཡོད་པ་ནས་སྐབས་དེར་བརྒྱ་ཆ་
དགུ་བརྒྱ་ཙམ་གཞུང་བཞེས་དང་ཕྱི་བསྐྱུ་བྱས་འདུག་ཅིང་། ཐ་ན་པན་བདེ་སྤུལ་སྤུལ་རང་
གི་དགོན་པ་བདག་སྐྱོང་བྱེད་པའི་ཐོབ་ཐང་མེད་པར་བཟོས་པ་མ་ཟད། དགོན་པ་དེ་ཡང་
བཞིག་སྟེ་གཞན་དུ་སྟོས་ནས་རྩོ་རྩོང་དགོན་ཞེས་མིང་བསྐྱར་བྱས་པར་སུམ་པ་ཆོས་འབྱུང་
༥༥༥ལས་བཤད་དོ།

མདོར་ན་སྐབས་དེར་ཤར་འཇང་རྒྱལ་ཁམས་ནས་བྱུང་ཡེར་པ་ལྷ་རི་སྤྱིང་པོའི་བར་གྱི་ལྷ་ར་
 ཞལ་ལྷ་ནས་ཡབ་སྐུ་གྱིས་བདག་པའི་ཐེ་དགོན་མང་པོ་ཞིག་གཞུང་བཞེས་དང་། ལྷ་བྱང་
 དགོན་པ་གཞན་དག་ལ་མཆོད་གཞིས་སུ་སྦྱོར་འཇགས་བྱས་འདུག་པ་རེ་རེ་བཞིན་བཤད་
 པས་མི་ལངས་མོད། དཔའ་ཤོད་དགོན་པ་དེ་བཞིན་ལྷ་ར་སོར་འཕགས་པ་ལྷ་རི་ཡིན་པ་ལ་
 སྐབས་དེར་རྟ་ཚག་རིན་པོ་ཆེར་རི་ལྷ་ར་ཐོབ་ཚུལ་དཔའ་ཤོད་རང་གི་མིས་བྲིས་པ་གཅིག་
 ཡོད་པ་དཔེ་ལ་བྲངས་ན་གཞན་ཡང་དཔོག་ཐུབ། རག་ར་རྒྱལ་རབས་༣༤༧ལས། “གདན་ས་
 འདི་ཉིད་རི་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན། ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བསྟན་པ་སྦྱོགས་
 མཐར་སྒེལ་བའི་དར་ཆེན་དུག་གི་ནང་ཆོན་སྟོ་བ་རྒྱལ་མཆོན་སེང་གེས་འབྱུག་དགོན་
 བཏབ། དེའི་དཔོན་པོ་དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོས་ད་ལྟའི་གནས་འདིར་སྦྱོས་པས་དགའ་ལྷན་
 བསམ་གྲུབ་སྤྱིང་ངམ་བསམ་གྲུབ་བདེ་ཆེན་སྤྱིང་ཞེས་གྲགས་པ་འདིའི་ལྷ་ར་བས་ནི། བཟ་
 ཤེས་དཔལ་ལྷན། “ལ་ཁ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོན་དང་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་རྣམས་སྟོབ་དཔོན་
 རིས་བྱང་། མཁན་པོའམ་ལར་རྒྱའི་ཁ་འཛིན་ལྷ་ཆར་འཕགས་པ་ལྷ་ས་མཛད། དེ་མོ་སྦྱོགས་
 ལས་རྣམ་རྒྱལ་ལྷ་ཆབ་ཏུ་འཛིག་པར་མཛད། དེ་རྗེས་དེ་སྤྱིལ་ལྷ་དབང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་
 མཆོན་གྱི་སྐུ་དུས་དེ་ཆབ་ཙོང་གཞི་བྱང་བར་བརྟེན་ལོ་ཤས་གཞུང་བཞེས་མཛད་མཐར་སྐུ་
 ཞབས་རིན་པོ་ཆེས་འདི་པར་གནང་”ཞེས་དང་། དུ་ཀྱུ་ལ་དེབ་གསུམ་པ་༣༠ལས། “རྟ་ཚག་
 སྤྱིལ་པའི་སྐུ་རེ་ཞིག་སྐྱེས་ལྷན་སྐྱེས་ཐ་སྦྱད་རིག་པའི་གསན་བསམ་མཛད་པར་སྐོར་ཅིག་
 བཞུགས་འདོད་འདུག་ནའང་ཁམས་ནས་གཉེར་པ་མགོ་སྐྱེས་ལྷ་བའི་ཙོང་པཎ་འཆིང་བ་
 ཞིག་འོངས་ཏེ་ད་ལམ་མ་འབྱོན་ན་དགོན་གཞིས་ས་རིས་རྣམས་གཞུང་དུ་ཕྱལ་ངེད་གྲ་
 རིགས་ཆོ་འཕོར་ཟེར་བའི་ཁམས་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་འགྱུར་ཐོག་མ་བྱང་བའི་གཤིས་ལྷ་བ་
 ཡར་འཕེལ་གྱི་ཕྱགས་བཞེད་ལ་དམར་ཆའི་སྤྱིང་བཛོད་ཕྱགས་ཀྱི་ཆོར་མ་གྱུར་ཅིང་མགྱོགས་
 འཁོར་གྱི་ཉེར་བཞུགས་པེབས་རྫོངས་སུ་པཎ་ཞུས་ཐོག་བྲངས་ན་བཟའ་ཆ་ཆོང་། ལྷ་ཆས་ཆ་
 འབྲིག་གོས་དར་སྐུ་ཕྱག་ཆོས་གཞིས་དགོས་ཚུལ་བྱང་བར་བརྟེན་དཔའ་ཤོད་བསམ་གྲུབ་
 དགོན་གཞིས་ཀ་མ་ལག་རྟེན་གསུམ་མཆོད་རྩིས་ཆེ་ཕྱ་རང་འཇགས་མི་སེར་བོད་འབྲོག་
 དུད་འཛིན་བརྟུང་བརྟུང་བཙོ་ལྷ་ར་ལག་ཡོང་འབྲུ་རྒྱང་ཐོག་སྤྱིལ་ཆར་གོང་རྒྱབ་བཅས་པ་ལ་
 ཉིས་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་བརྒྱལ་བར་སྦྱོར་འཇགས་བཞིས་”ཞེས་གསལ་བ་ལྷ་ར་དཔའ་
 ཤོད་ཐེ་དགོན་ལྷ་བྱ་མཆོན་ན་ལྷ་ར་ནས་ལར་རྒྱའི་ཁ་འཛིན་ཏེ་དེའི་བདག་དབང་དང་

འཛིན་སྐྱོང་གི་ཕྱགས་འགན་ཡོངས་རྫོགས་འཕགས་པ་ལྟར་ཡོད་པ་ལ། ཁོང་གིས་དེ་མོ་
 ཕྱོགས་ལས་རྣམ་ཐུལ་སྒྲ་ཚབ་དུ་འཛིན་པར་མཛད་ཅིང་། དེ་སྤྱིལ་ལྟ་དབང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་
 མཚན་གྱི་སྐུ་དུས་སུ་དཔའ་ཤོད་སྡེ་དགོན་གཉིས་ཀྱི་བདག་དབང་ཐད་དེ་མོ་དང་ཆབ་
 མདོའི་བར་ཚྩོད་གཞི་བྱུང་བར་བརྟེན་ལོ་ཤས་གཞུང་བཞེས་མཛད་ནས། མཐར་ཏྟ་ཚག་རིན་
 བོ་ཆེ་ཁམས་ལ་ཕེབས་བསྟན་མཛད་གཞིས་དགོས་ཚུལ་ཁྱེས་པ་དང་སྐབས་ཁེལ་བར་བརྟེན།
 སྐུ་ཞབས་ལ་རྒྱལ་བ་ལྷ་པ་རིན་པོ་མཚན་ནས་དཔའ་ཤོད་སྡེ་དགོན་གཉིས་པོ་ཏྟ་ཚག་རིན་པོ་
 ཆེ་འདི་པར་གནང་བར་བཤད་པས་མཚན་ལོ།

གོང་གསལ་དེ་དག་གི་རྒྱུ་ཅ་གཙོ་བོ་གཅིག་ནི་དེ་ཆབ་བར་གྱི་སྒྲོས་གཞི་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་
 པར་མདོན་ལ་དེའི་བྱུང་རིམ་དང་འབྱུང་རྒྱུ་གང་ཡིན་བཤད་ན། དེ་མོ་ཞེས་པ་ནི་ཐོག་
 མའི་ཆར་གོང་ཡུལ་གྱི་སྤུང་རི་རྒྱུད་དུ་གནས་པའི་སྤྱོད་མོ་ཞིག་གི་མཚན་ཡིན་ལ། བོད་གནའ་
 བོའི་ཤོད་སྡེལ་ལས་བོན་ལྷགས་ཀྱི་ཤོད་སྡེལ་ལ་ལར་ཁོང་ནི་བོད་ཀྱི་མི་རྒྱུད་གང་ལས་གོལ་
 བའི་མ་ཡུམ་ཆེན་མོ་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད། ཕྱིས་མི་ཚས་སྤྱོད་མོ་དེ་ལ་ཡུལ་མིང་དང་སྦྱར་ནས་
 གོང་བཅུན་དེ་མོ་འཇ། ཆབ་མདོ་ཆོས་སྐྱོང་གི་གསེར་སྐྱེམས་ནང་། “མཁའ་འགོ་རྒྱ་མཚོའི་
 གཙོ་མོ་གོང་བཅུན་མ།” ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། བྱེ་བྲག་ལྟ་དེ་གང་དུ་གནས་པའི་རི་རྒྱུད་ལ་དེ་
 མོ་ལ་ཞེས་སྤྱོད་མིང་གནས་ལ་ཐོགས་པ་དང་། གནས་དེར་དགོན་པ་བཏབ་པ་ནས་དེ་ལ་ཡང་
 དེ་མོ་དགོན་དང་། དགོན་དེར་བཞུགས་པའི་སྤྱོད་མོ་ལ་ཡང་དེ་མོ་སྤྱིལ་སྐུ་དང་། ཡུལ་དེའི་
 མི་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་མོ་བ་ཞེས་དེ་མོ་དེ་རུས་མིང་ལྟར་དུ་གྱུར་མོང་། དེ་དག་གི་ནང་ནས་དེ་
 མོ་སྐུ་ཕྱིང་བཞི་པ་ལྟ་དབང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐུ་དུས་སུ་དེ་མོ་དང་ཆབ་མདོའི་
 བར་ཚྩོད་གཞི་ཆེ་ཅན་བྱུང་ཞིང་། དེ་མོ་སྐུ་ཕྱིང་བཞི་པ་ལ་ལྟ་དབང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་
 ཞེས་མཚན་འདོགས་མཁན་ནི་གོང་དུ་ལན་མང་བཤད་པའི་དགོན་དོར་སྐུ་ཕྱིང་དང་པོ་སྡེ་
 [གཤམ་པ་དང་བསྟན་དགོས་པ་ལས་སྤྱིལ་སྐུ་གཞན་གྱི་སྐུ་ཕྱིང་ཅི་སྤངས་ལྟར་བྱས་ན་སྐུ་ཕྱིང་གསུམ་པ]པན་བདེ་སྤྱིལ་སྐུ་
 རྒྱུ་ལྟ་དབང་རེད།

སྦྱར་དེ་མོ་སྐུ་ཕྱིང་བཞི་པ་ཡན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ནི་ལེའུ་གཞན་དུ་འཆད་པ་ལས་ཤེས་མོད། འདིར་
 གཏམ་གྱི་ཕྱགས་བཤད་པའི་དོན་དུ་རྟེན་གྲུབ་ཅན་སྒྲོས་ན། ཐོག་མར་དེ་མོ་ལའི་དགོན་པ་
 སྒྲོགས་ལ་སྤིང་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ཞལ་སྤྱོད་འཕགས་པ་ལྟ་སྐུ་ཕྱིང་དང་པོ་ཁྱབ་བདག་བདེ་ཆེན་

དོ་རྩེས་ཕྱག་བཏབ་པ་ཞལ་ལྷ་ཚོས་འབྱུང་ཀླུ་ལས་བཤད་ཅིང་། བར་དུ་དར་རྒྱས་མཛད་
 ཚུལ་ཡང་། དེ་ཉིད་ནད་ལས། “དེ་སྐབས་ཞལ་ལྷ་ཚོ་པོ་ཆེ་འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་དགྲུང་ལོ་
 བཅུ་དགུ་ནས་ཉེར་གཉིས་བར་དེ་མོ་ལའི་ཁྱི་ལ་བཞུགས། ཉེར་གསུམ་ཐོག་དུ་བཀའ་བཅུ་པ་
 ལྷ་མ་འཕེལ་སྒྲོབ་ཚུང་བཀོད། ལྷ་མར་ཚོས་རྩེ་དགའ་ལ་གདོང་པར་གདན་འདྲེན་ལ་བཏང་།
 སྐར་པ་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས། དེ་མའི་ཚོས་ཐུའི་ཐེབས་ལ་རྟ་སུམ་ཅུ་ཟངས་བཅུ་བཞི་
 དྲེལ་དང་རྟེན་མཆོད་ཆ་མང་རབས་གནང་”ཞེས་པ་ལྟ་བུས་མཆོད་ནོ།

དེ་མོ་སྐྱུ་ཐོང་དང་པོ་སྟོད་ཀྱི་དགོན་མཆོག་འབྱུང་གནས། རྒྱལ་བ་འཕགས་པ་སྣ་དང་གདུང་
 རུས་གཅིག་པའི་དཔོན་པོ་གཏམ་རྟོག་རྒྱལ་པོའི་སྲས་སུ་འབྱུངས། ཚུང་དུས་སུ་ཞལ་ལྷ་ཚོ་
 པོ་ཆེ་དང་མཇལ་བས་ཡབ་ཡུམ་གང་གིས་ཀྱང་བསྐྱོད་དུ་མ་བཏུབ་པར་ཕྱག་རྩེས་འབྲངས་
 ནས་རབ་དུ་བྱུང་། དབུས་སུ་བྱོན་ནས་འབྲས་སྤངས་སུ་མདོ་སྐགས་གཉིས་ཀ་ལ་སྤྱངས་པས་
 མཁས་པར་གྱུར་ཏེ། སྐར་ཞལ་ལྷ་ཚོ་པོ་ཆེ་ལ་བཀའ་ལུང་མན་ངག་ཐམས་ཅད་རྒྱུགས་པར་
 ཐོབ་པས་མཁས་གྲུབ་གཉིས་འཛོམས་སུ་གྱུར། ཞལ་ལྷ་ཚོ་པོ་ཆེ་སྐར་པ་གཞན་དུ་ཕེབས་
 སྐབས་རྩེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ་དུ་དབང་བསྐྱར་ཞིང་། ཤེས་བརྗོད་རྒྱས་པར་མཛད་པས། རྒྱལ་
 ཚབ་དགོན་མཆོག་འབྱུང་གནས་དང་། ཚོས་རྩེ་དགོན་མཆོག་འབྱུང་གནས་ཞེས་ཕྱོགས་
 ཐམས་ཅད་དུ་ཡབ་སྲས་ཁྱད་མེད་གུས་པས་བཀུར་བའི་ས་སྤེང་གི་ཚོས་རྩེ་ཆེན་པོར་གྱུར།
 སྐབས་དེར་ཞལ་ལྷ་ཚོ་ནས་ཡབ་སྲས་ཞེས་པ་ཡང་ཁོང་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་གོ་ཞིང་། “གནམ་ལ་
 ཉི་མ་རྒྱ་བ། ས་ལ་ཞལ་ལྷ་ཡབ་སྲས་”ཞེས་གྲགས་པས་བྱུང། བཀྲ་ཤིས་ཚོས་ལུང་དང་ཚོས་ལུང་
 ཡང་དཔེན་གྱི་དགོན་པ་གཉིས་བཏབ་ཅིང་། འཕགས་པ་སྣའི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོ་དང་གསུང་
 འབུམ་བསྐྱེགས་པ། གསོལ་འདེབས་འཕྲིན་ལས་ཆུ་རྒྱུ། ལྷ་ཅུ་མི་ཉི། ར་མཆོད་རང་ལུས་སྒྲ་
 མ་སོགས་བརྩམས་ཚོས་མང་བ་ཞིག་ལེགས་པའི་ཚད་དུ་རང་གཞན་གཟུ་བོར་གནས་པ་ཀུན་
 གྱིས་འཛིན། མཐར་དེ་མོ་ལ་ཁར་འཆད་ཉན་མཛད་དེ་ཞལ་ལྷ་ཚོ་འཕགས་པ་སྣའི་མཛད་
 འཕྲིན་སྤེལ་བཞིན་པར་སྐྱུ་གཤེགས།

སྐྱུ་ཐོང་གཉིས་པ་སྐྱུ་ལྷ་ལྷ་དཔལ་འབྱོར་བཀྲ་ཤིས། འཕྲང་ཁ་གདོང་བཅུན་མ་གཅིག་ལ་སྐྱུ་
 འབྱུངས། ཞལ་ལྷ་ཚོ་འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བདག་སྐྱེན་མཛད་ནས་དབུས་སུ་གསན་སྦྱོང་
 ལ་བརྒྱངས། འཆད་ཉན་ཕེར་བའི་དགོ་བཤེས་སུ་གྱུར་ནས་སྐར་ཞལ་ལྷ་ཚོ་པོ་ཆེའི་སྐྱུ་

གཞིགས་སུ་བྱོན། བཀའ་ཚན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པར་གནང་ནས། ཞལ་ལྷན་ནས་
 གྱིས་སྐྱོང་མ་ནང་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ་སྤྱི་ལྷན་བཀོད་ཅིང་ལ། སྐྱོང་མ་དེ་མོར་
 འཆད་ཉན་སྤར་བ་བྱུང་བ་བརྟེན་དེ་མོ་བས་འདོད་ལྷན་བྱས་པ་ལྟར། སྐྱེའང་གཉིས་པ་
 དཔལ་འབྱོར་བཟུང་ཤིང་དེ་བཞིན་དེ་མོ་དགོན་པའི་སྤྱི་ལྷན་བསྐྱོས། ཁོང་གིས་དེ་མོ་དགོན་དུ་
 རྟེན་གཙོ་བྱས་དབང་གི་གསེར་སྐུ་ཆེན་མོ་དང་། ཞལ་ལྷན་འཕགས་པ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྐུ་མི་
 ཚད་མ་བཞེངས། ལྷགས་གཉིས་ཀ་ནས་དེ་མོ་དགོན་པ་འཕེལ་རྒྱས་སུ་གྱུར། དེ་ནས་བཟུང་སྐྱེ་
 བྱེད་ན་རིམ་གྱི་མཚན་ལ་སྤྱལ་སྐྱེ་དེ་མོ་བའམ་དེ་མོ་སྤྱལ་སྐྱེ་བེད།

སྐྱེའང་གསུམ་པ་སྤྱལ་སྐྱེ་ལྟ་དབང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ། དུལ་གཉའ་ཁྲི་བྱ་བར་ཡབ་ཆེ་
 རིང་དང་། དུམ་པན་བདེ་སྤྱལ་སྐྱེའི་ཡབ་ཚང་གི་ཆ་མོ་ཞིག་ལ་འབྱུངས། ཉང་པོ་སློབ་དཔོན་
 གྱིས་དེ་མོ་ལ་ཁར་གདན་དྲངས། ཞལ་ལྷན་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་དང་དཔོན་དུང་རིན་པོ་ཆའི་
 སྐྱེ་གཞིགས་སུ་རབ་དུ་བྱུང་ནས། དབང་བཀའ་རྗེས་གནང་ལུང་མན་དག་ཐམས་ཅད་རྒྱུགས་
 པར་གནང་། ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་དགོངས་རྒྱུགས་གསེར་གདུང་བཞེངས་པའི་འབུལ་
 སྤྱད་ཆེད་ཆབ་མདོའི་མངའ་རིས་ཞིང་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱོན་པས་དང་འདུན་ཤིན་དུ་
 ཆེ་བ་བྱུང་། ཞལ་ལྷན་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་ནས་སློབ་པ། ལུས་རྒྱུང་། ཆོས་རྒྱུང་། ལྷགས་རྟ་མདའ་
 ཞིང་། ར་དག་དགོན། འབྲུ་དག་ཚུན་གྱི་སྤྱི་ལྷན་བསྐྱོས། དེ་ནས་རྗེ་དུང་ལྟ་དབང་ཆོས་ཀྱི་
 རྒྱལ་མཚན་པས་མཁན་པོ། སྤྱལ་སྐྱེ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱིས་སློབ་དཔོན་མཛད་ནས་བསྟེན་
 པར་རྒྱུགས། སོག་པོ་རྒྱལ་པོ་ཐམས་ཅད་གྱིས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་བྱུང་མེད་ཀྱི་འབུལ་
 བ་སྤྱངས་ཆེ་བར་ཕུལ། གཙང་སོག་འབྲུག་ཆེན་དའི་སྐབས་བྱ་བྲིབ་ཤིང་སོག་ལྟ་བུ་ར་སྤྱོད་པ་
 རྣམས་ཆགས་འཛིག་ལ་ཕྱག་པའི་སྐབས་སུ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱས་གང་ཡོད་གཙང་པར་
 ཕུལ་ནས། ར་སྤྱོད་གི་དགོན་གནས་དགེ་འདུན་དང་བཅས་གནོད་འཆོ་མེད་པའི་ཕན་
 ཐོགས་ཆེ་བར་མཛད། མཐར་བྱ་ཕྱག་གི་ཚུ་ཅི་རུ་སྐྱེ་གཤེགས།

སྐྱེའང་བཞི་པ་སྤྱལ་སྐྱེ་ལྟ་དབང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན། སྤྱིས་བདག་ཅེས་པ་ལྷགས་མོ་ལྷག་
 གི་(༡༩༣༡)ལོར་བྲག་ལྷེ་ཡུལ་སྤྱད་དུ་ཡབ་གཡུང་དྲུང་དང་ཡུམ་ཚོ་རྒྱན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་
 འབྱུངས། གོང་མའི་འདས་རྟགས་ལ་ཕྱགས་ལྷ་བྱོན་འདུག་པ་དའི་རྟེན་འབྲེལ་ལས། གང་
 ལྟར་སྐྱེ་སྐྱེ་བ་གཅིག་ལས་གཅིག་གསལ་ལྷ་ཙམ་བྱུང་བ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆའི་ཕྱགས་དམ་

བརྟག་པ་དང་བསྟན་ནས། ཡོངས་སུ་གྲགས་པར་དེ་ཉིད་དེ་མོ་ལའི་ཚས་ལྷེ་ཆེན་པོའི་ཁྱི་
 རོག་སྟུན་དངས། སན་བདེ་སྟུལ་སྐྱེ་བུ་ལྟ་སྟེ་དབང་ལ་མཚན་འདྲེན་དང་ཞབས་བརྟན་ཚུམ་
 སྟུལ་ཁྱུས་པས་སྟེ་དབང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་གསོལ་ཞིང་། བརྟན་བཞུགས་བཅུམས་
 པ་ནི། ལྟ་བཅས་འགྲོ་བ་ཀྱན་གྱི་མཚན་པའི་ཞིང་། བསམ་འཕེལ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་ཡིད་
 བཞིན་ནོར། ལྷ་རྟོགས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཛིན་པའི་དཔལ། མཚོག་སྟུལ་དམ་པའི་
 ཞབས་པད་བརྟན་བཞུགས་གསོལ། ཞེས་སོགས་ལུལ་བ་དེ་མོ་བས་ཚོགས་འདྲོན་མཛད། དེ་
 བས་དབྱུག་སུ་ཕེབས་ཏེ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་རྒྱལ་ཡང་། དུ་ཁྱེ་ལའི་གོས་བཟང་༢༥༥ལས།
 “དེ་མོ་སྟུལ་སྐྱེ་བསྟེན་རྫོགས་དགོས་རྒྱུ་བྱང་བར་གསང་སྟོན་སྟུལ་མཛད་དྲིས་པར་ནམ་
 རྒྱལ་སྟོབ་དཔོན་ཤར་ཁང་པས་ཡོང་གསུངས་པ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་རྗེས་སུ་ཁོང་ཞལ་ལྷ་ནས་
 སངས་རྒྱལ་རིན་ཅེན་གྱི་སྐྱེ་ལོན་འདུག་པ་སྟེ་དཔོན་མའི་ལྷང་བསྟན་ན་བདུད་སྟུལ་དུ་
 བཤད་པས་མ་ལོ་ཞེས་འགྲོད་ཐལ་མཛད་ཀྱང་བྱི་ལ་ཤོར་བའི་སྐར་ཁུང་དུ་སོང་ངོ་”ཞེས་
 བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་གསང་སྟོན་པ་བདུད་སྟུལ་ཡིན་པ་ལ་འགྲོད་ཐལ་མཛད་འདུག་མོད། སྟུལ་
 སྐྱེ་རང་ངོས་ནས་མཚན་ན་དེ་ནས་བཟུང་མངའ་ཐང་བྱ་སྟོབ་རྗེ་རྒྱལ་སུ་འགྲོ་བའི་འགོ་
 རྒྱུགས་འདུག

དེ་ཆབ་སྟོན་གཞི་ཟེར་བའི་འབྱུང་རྒྱུན་ཐད་ཀྱི་བཤད་སྟོལ་གཅིག་ནི། དུ་ཁྱེ་ལའི་གོས་བཟང་
 ༤༢༥ལས། ལྟུལ་བ་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་རྒྱ་ནག་ནས་ཕྱིར་ཕེབས་ས་གནས་ཨ་ལག་ཤར་སྟེབས་
 སྐབས་“དེ་མོ་སྟུལ་སྐྱེར་གྱི་ཤིའི་ལྷང་ལས་ཀྱི་ཐམ་ཀ་འཇའ་ས་ལེགས་སྟེས་ཀྱི་བདོག་པ་ཚན་
 གངས་དང་བཅས་བྱིན། སྟུན་ལྷ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཀམ་པ་ཚས་གྲགས་རྒྱ་མཚོའི་ལོ་རྒྱུས་བཞིན་
 གཞན་འབྱོར་ཕུན་ཚོགས་ལ་ཕྱག་དོག་པའི་རྒྱས་འཕགས་པ་སྟེ་དང་དཔོན་སྟོབ་བར་གྱི་
 འབྱེད་པར་སོང་བ་འདྲ་ཞིག་བྱུང་”ཞེས་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་དེ་མོ་སྟུལ་སྐྱེ་ལ་གྱི་ཤིའི་ལྷང་ལས་
 ཀྱི་ཐམ་ཀ་དང་འཇའ་ས་གནང་ཞིང་། རྒྱ་མཚན་དེས་འཕགས་པ་སྟེས་ཕྱག་དོག་ལྷ་བྱས་
 ཁོང་སྟོབ་སྟོབ་བར་དམ་སེལ་བྱུང་བ་འདྲ་ཞིག་གསུངས་འདུག་པ་ཡང་། ཞོང་དུ་བཤད་པ་
 ལྟར་དེ་མོ་སྐྱེ་བའི་ན་རིམ་བཞིན་ཞལ་ལྷ་འཕགས་པ་སྟེ་དང་སྟོབ་ཀྱི་འབེལ་བའི་སྟུལ་གྱི་
 བྱ་པོ་དང་སྟུན་མཆེད་ཀྱི་འབེལ་བའི་དཔོན་རྒྱུད་ཡིན་པས། སྟེ་མས་རང་གི་སྟོབ་མ་དང་
 དཔོན་རྒྱུད་ལེགས་པའི་ཕྱོགས་ལ་སྟོབ་བརྟན་པ་ལས་ཕྱག་དོག་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་
 མེད་ཅིང་། དེ་སྐབས་འཕགས་པ་སྟེ་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ལས་སོན་མེད་པས་དེ་འདྲིའི་སྟུན་ལྷ་

རིན་པོ་ཆེ་དང་ཀམ་ཚེས་གྲགས་ཀྱི་མཚོའི་ལོ་རྒྱུས་བཞིན་གཞན་འབྱོར་ལ་ཕྱག་དོག་དང་
 འགུན་སེམས་ཞིག་བྱང་ཡོད་མེད་མི་ཤེས་ན་ཡང་། དེ་མོ་སྤྱལ་པའི་སྐུ་རང་ཉིད་ལ་ལ་ལ་པ་
 ཆེན་པོས་བདག་ཀྱི་གཞིགས་པ་མཐོ་ཞིང་གུ་ཤིའི་ལྷང་ལས་ཀྱི་ཐམ་ཀ་དང་འཇའ་ས་
 གནང་བ་བཅས་ཀྱིས་སྤྲུགས་ཁེངས་པ་ལྟ་བུས་སྤར་ཞལ་ལྷན་སྒྲོབ་བརྒྱུད་ཀྱིས་འཕགས་པ་
 ལྟ་གོང་ན་བཀུར་བའི་ལྷགས་ལ་སྤྲུགས་སྤང་ཆུང་བ་དང་། བྱུང་པར་ལྟ་དབང་ཕྱོགས་ལས་
 རྣམ་རྒྱལ་སོགས་དེ་སྤྱལ་གོང་མ་རྣམས་སྤྲོ་མར་བསྐྱོས་པའི་འཕགས་པ་ལྟའི་སྤེལ་གོན་མང་
 པོ་ཞིག་གི་བདག་དབང་ཐད་འགུན་ཚྩོད་བྱུང་བ་བཅས་ལས་དེ་ཆབ་པན་ཚུན་ཕྱག་དོག་
 འགུན་སེམས་བྱུང་བ་མ་ཟད་མཐར་དམག་འཁྲུག་ཀྱང་བྱུང་ཞིང་། ཞལ་ལྷན་ནས་ཀྱི་སྒྲོབ་བརྒྱུད་
 གཞན་པས་ཀྱང་དེ་མོ་བར་སྤར་གྱི་རྒྱལ་ཆབ་ཚོས་རྩེ་དང་ཞལ་ལྷན་ནས་ཡབ་སྐུ་ཞེས་པའི་
 དགའ་ཞེན་དེ་མེད་པར་གྱུར་ཏམ་སྟམ།

དང་ཐོག་དེ་མོ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་ནག་མར་ཕེབས་སྐབས་ཆབ་མདོར་འཕགས་པ་ལྟར་གྱེས་
 མཇལ་བྱ་བར་ཕེབས་ཤིང་འཕགས་པ་ལྟས་ཀྱང་ཕེབས་རྫོང་རྒྱ་ཆེན་གནང་འདུག་ཅིང་།
 ཆབ་མདོར་ཉིན་ཤས་འགྲུང་སྟབས་སྤར་ཏོར་སྤྱིང་སྐབས་ཏོར་དམག་གིས་ལྷང་པ་གང་བའི་
 ཨ་ཕྱི་དུག་ཐང་ཟེར་བའི་བར་ལ་གོང་ས་མཚོག་ཕེབས་རྩེས་སྟེགས་བྱབ་མེད་པར་དུ་ཁྱུ་ལར་
 ༡༩༥༥ལོ་དེ་སྐབས་འཕགས་པ་ལྟ་དགུང་ལོ་བདུན་ལས་སོན་མེད་པས་འདི་བྱས་ཀྱི་
 བཀའ་སྒྲོབ་སོགས་ཡོང་རེ་མེད་ཀྱང་། དེ་ནི་སྐབས་དེར་དེ་མོ་རིན་པོ་ཆེས་སྤར་ཞལ་ལྷན་ནས་
 ཚོས་བརྒྱུད་ཀྱིས་འཕགས་པ་ལྟ་གཞུག་ན་བཀུར་བའི་སྤྱལ་ལྷགས་ལ་གུས་བརྩེ་བྱས་པ་ཞིག་
 རེད། གང་ལྟར་དེ་སྐབས་ཡབ་སྐུ་སྤྲུགས་སྤང་གཤེན་བཞིན་ཡོན་ཡང་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་ནག་
 རྣམ་ཡར་ཕེབས་ལམ་ལ་གོང་ས་མཚོག་གི་མདུན་ནས་ལྷང་ལས་འཇའ་ས་སོགས་གཞིགས་
 བཅོས་སྤྲོ་མེད་ཐོབ་ཅིང་། མདོ་སྤྱད་ཨ་ལག་ཤ་ནས་གྱེས་མཇལ་བྱས་ཏེ་བར་ཁམས་སུ་ཕེབས་
 འདུག་ཀྱང་དེ་སྐབས་འཕགས་པ་ལྟ་དང་སྤྲུག་འཕྲད་མཛད་པའི་ལོ་རྒྱུས་མི་སྤང་ལ། དེ་ནས་
 བཟུང་དཔའ་ཤོད་དང་སུམ་རྫོང་། ཚོས་རྫོང་། ལྷགས་རྟ་མདའ་ཞིང་། ར་ངག་དགོན། ཞུ་
 དག །འཛི་ཐོ་སོགས་ཀྱི་བདག་དབང་ཐད་འཕགས་པ་ལྟ་དང་འགུན་ཚྩོད་བྱུང་ནས་དེ་ཆབ་
 སྒྲོས་གཞི་ཟེར་བ་དེ་བྱུང་འདུག་དོན་ཀྱི་དེའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་སྤར་
 རྣམ་ཞལ་ལྷན་འཕགས་པ་ལྟས་བདག་མཛད་པའི་སྤེལ་གོན་མང་པོ་ཞིག་དང་། བར་སྐབས་གུ་
 ཤི་ཁང་ནས་གསར་ལུས་སྒྱུར་འཇགས་བྱས་པ་མང་པོ་ཞིག་བཅད་བྱས་ཀྱིས་གཞུང་བཞེས་

དང་། སྒྲ་བྲང་གཞན་དང་སྒྲེ་ལག་གཞན་གྱི་མཆོད་གཞིས་མངའ་འབངས་སུ་སྦྱར་འབྱར་
གུར་འདུག

དུ་ཀུ་ལ་དེབ་གསུམ་པ་༤༥ལས། “དེ་མོ་བར་མཆོད་ཡོན་རིམ་པ་བཞིན་ནས་ས་རིགས་
བདག་རྒྱུན་ཆེ་ངེས་ཡོད་ཅུང་བར་ཁམས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་མ་རྣམས་ཕྱོགས་ལྗང་གི་ཀུན་རྟོག་
བྱལས་པས་རྟ་ཆག་སྤྱལ་པའི་སྐྱར་དཔའ་ཤོད་སྐྱར་བའི་རྒྱུན་གྱིས་དོན་ལས་ཀྱང་གཏམ་གཙུ་
ཆེ་བའི་པོན་པོ་དང་འཐེན་འཁྱེར་ཆེ་བ་འདི་ལོ་ནས་རྩ་འཇགས་ཐོག་གསར་དུ་སྟོ་རྩོད་རྩོད་
འོག་སྐར་སྟོད་པ་དང་ཤོག་སྤ། ཁང་གཡུལ་སྟེ་འབུམ། ཞེད་ཆེའི་འོག་ནས་སེ་དམར་བ། རྒྱ་
དཀར་སྟོད་ཤོང་སྤ། རི་ཁྲོད་པ། བྲག་ཤར། ཉི་ལུང་། སྒྲ་ཤར། ཤོང་གསུམ། གནམ་གྲང་སྟོན་
ས་མར་དགོན་པ་སྟོངས་ཤུལ། གུར་སེར་རྣམས་ཀྱི་དུད་འཛིན་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུར་ལག་
འབབ་དྲུག་བརྒྱ་སྟོར། སྤྱུ་སྤང་གསེར་ཁང་པར་སྦྱར་ལུང་སྤྱིལ་པོའི་ས་ཆབ་དུ་འདུལ་བ་སྒྲ་
མས་འཛིན་ཤུལ་གང་སྐྱ་རྣམས་སྦྱར་འཇགས་བགྱིས་”ཞེས་དེ་མོ་བར་མཆོད་ཡོན་རིམ་པ་
བཞིན་ནས་ས་རིགས་བདག་རྒྱུན་ཆེ་ངེས་ཡོད་ཅུང་དཔའ་ཤོད་རྟ་ཆག་རིན་པོ་ཆེར་བསྐྱལ་
བའི་རྒྱུན་གྱིས་དེ་མོ་སྤྱལ་པའི་སྐྱ་ཕྱོགས་ལྗང་གི་ཀུན་རྟོག་བྱལས་པས་དོན་ལས་ཀྱང་གཏམ་
གཙུ་ཆེ་བར་འཛིན་པར་བརྟེན་གསར་དུ་སྟོ་རྩོད་རྩོད་ནས་ས་སྒྲེ་མང་ཅམ་ཞིག་སྦྱར་
འཇགས་བགྱིས་དགོས་བྱུང་བར་གསུངས་འདུག

སྐབས་དེར་དེ་མོ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་འཕགས་པ་ལྟར་འགྲན་བསྐྱར་གྱི་རྣམ་པ་ཞིག་ཏན་ཏན་
ཡོད་པ་སྟེ། དུ་ཀུ་ལ་དེབ་གསུམ་པ་༥༥ལས། བྱེ་ལོ་༡༩༩༤ ལོའི་“རྟོར་ལྷ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་
གཉིས་ཀྱི་འབྲུབ་སྦྱར་ཐོག་འཕགས་པ་ལྟར་ཆོགས་ཆས་སྟེར་ཆ་དང་། འབྲེད་བྱ་ལོ་པའི་
སྤྱན་བདག་མཛད་དེ་སྤྱ་ཆང་གིས་འཆི་མེད་འོད་སྤང་གི་ཆེ་མཆོག་བཏང་”ཞེས་དང་། དུ་ཀུ་
ལོའི་གོས་བཟང་༡༠༥ལས། “འཕགས་པ་ལྟར་སྤྱལ་པའི་སྐྱར་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་
འབུམ་ནས་ལམ་རིམ་རྒྱུད་པ། འདུས་པ་དང་བཅུ་གསུམ་མ་གསུམ་གྱི་དགྱིལ་
མཆོག་། འཇིགས་བྱེད་ཟ་མ་རྟོག་སྤྱིན་སྟེག་དངོས་བྱུང་བ་སྐྱོ་བདེ་མཆོག་ལུས་དགྱིལ།
མཆོད་སྤེང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོའི་གསུང་འབུམ་ནས་སྒྲ་མའི་རྣམ་
འབྱོར་དང་མཆོད་པ། སྟོང་པོ་དོན་གསུམ། ཆོས་བྱ་དམར་བྲིད་དང་ལྷ་བྲིད་ཆོགས་བཅད།
མཁའ་སྦྱོད་དཀར་མོ་དང་མགོན་པོ་སྟོང་ཞུགས་ཀྱི་འཕོ་བ། འདུས་པའི་དཀའ་གནད། བྱང་

རྒྱལ་གྱི་སེམས་སྒྲོལ་ཚུལ་ནམས་དང་བདག་ཆེན་དོན་རྒྱུ་འཆང་གིས་མཛད་པའི་དྲུག་ཅུ་པའི་
 ལུང་། རྒྱུར་སྐང་ལུགས་ཀྱི་ཕུགས་རྒྱུ་ཆེན་པོ་གཙོ་འཁོར་གསུམ་པ། བ་རེ་ལུགས་ཀྱི་སྒྲོལ་
 དཀར། རྒྱལ་ཐབས་རྒྱ་མཚོ་ནང་གི་སེང་གེ་སྤྱོད་དང་ཤེར་ཕྱིན་དཀར་མོ། རྒྱར་ཐང་བརྒྱ་ཚའི་
 བཅུ་གཅིག་ཞལ་ནམས་ཀྱི་རྒྱུ་གནང་ལུལ་ཞེས་དང་། ལོ་དེའི་ཟླ་བ་དགུ་པར་དེ་མོ་རིན་པོ་
 ཆེ་བར་ཁམས་ནས་ཡར་ཕེབས་བྱུང་བའི་དུ་ཀླ་ལའི་གོས་བཟང་༡༠༥ལས། “དེ་མོ་དཔོན་
 སྒྲོལ་གྱིས་ཚོགས་འཁོར་སྤེར་ཆ་འགྲུང་བཅས་གཟུངས་བསྟོད་པའི་བྱིན་བདག་མཛད་ནས་
 བྲ་ཚང་གིས་འཆི་མེད་འོད་སྤང་གི་ཆོ་མཚོག་རྒྱས་པར་གསུངས་”ཞེས་དང་། “དེ་མོ་སྤུལ་
 པའི་རྒྱར་བཀའ་གདམས་ཐེག་ལེ་བཅུ་དྲུག་དོན་རྒྱུ་པོ་ཚུལ་གྱི་བྱིན་ལྷུངས་ཕུགས་རྒྱུ་
 དབང་། གཏེར་ཁ་གོང་མའི་དྲག་དམར་གྱི་ཆོས་སྒྲོར་ཡོངས་རྒྱུགས་ཀྱི་ལུང་། གཤེན་རྒྱུ་ལ་
 རྒྱས་འདེབས་ཀྱི་ཕུག་ལེན་དང་བཅས་པ། རྒྱལ་པོ་བྱེས་ཆས་ཀྱི་ལུང་ཕུག་ཁྲིད་ནམས་ཞིབ་
 རྒྱས་སུ་ལུལ་”ཞེས་སོགས་འབྱུང་ཞབས་དང་དབང་ལུང་འོད་ཚུལ་ཡན་ལ་འགྲན་བསྐྱར་གྱི་
 རྒྱལ་པ་ཞིག་ཕུགས་མ་བྱུང་གིས་མངོན་བྱུང་།

དུས་སྐབས་དེ་ནི་ཆབ་མདོ་བ་ལ་མཚོན་ན་ཁམས་གོང་ཆེ་བསྐྱར་དོན་གྱི་པམ་ཉེས་ནང་
 མགོ་བོ་འདེགས་རེ་བྲལ་བ་ལྟར་གནས་ཤིང་། རྒྱབས་དེར་འཕགས་པ་ལྷ་དབྱུས་ཕེབས་
 གནང་བའི་དོན་ཡང་། གཅིག་ནས་ལགོང་ས་མཚོག་གི་མདུན་བསྟེན་རྒྱུ་ཆེད་དང་།
 གཉིས་ནས་ཞིབ་བཟང་པོ་ཆབ་མདོའི་ཆོས་རྒྱུ་ཆེད་ཆེད་མཛད་བཞིན་པར་ལྷ་སར་བཀག་
 རྒྱུ་ལྱུས་པ་སྟོད་གྲོལ་བྱུང་ཐབས་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོས་དམིགས་གཙོ་བོ་ནི་
 ལགོང་ཞབས་ཀྱན་ལ་ཆོས་འབྱུང་དང་འབྱུང་ཆོན་བསྐྱར་ནས་ཆབ་མདོའི་གནས་སྤངས་ཡ་
 ང་བ་དེ་ལས་སྒྲོལ་ཐབས་བྱེད་རྒྱ་དེ་རེད། དེ་མོ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མཚོན་ན་ཡང་དེ་ལས་མི་
 དམན་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་ནི་ཅི་ནས་རྒྱབས་སུ་བབ་ཅིང་། ཐེངས་དེར་འབྱུང་ཆོན་གྱི་ཆ་
 རྒྱས་འཕགས་ལྷས་དེ་མོ་བའི་ཁ་གཏད་འཇལ་བྱུང་མེད་པར་དུ་ཀླ་ལར་བལྟས་ན་མཐོང་
 བྱུང་། དེར་བརྟེན་བྱི་ལོ་༡༩༥༧ ལོར་སྤངས་ཡང་འཕགས་པ་ལྷ་དབྱུས་ཕེབས་ཀྱིས་ལགོང་ས་
 མཚོག་ལ་བརྒྱ་འབྱུང་དང་སྟོང་འབྱུང་རིམ་པར་བསྐྱར་ནས་འགྲན་བསྐྱར་བ་ཀྱན་གདོང་
 སྤང་པའི་གནས་སུ་བཀོད་འདུག་ལ། དེའི་བྱི་ལོར་དེ་མོ་རིན་པོ་ཆེ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་
 སུ་ཐེམ་འདུག །འཇམ་བཞད་བསྟན་ཅིས་སུ་འཕགས་པ་ལྷ་ཤིང་འབྱུག་(༡༩༥༥)མེ་ལུག་
 (༡༩༥༧)ས་ལུག་(༡༩༥༨)བཅས་དབྱུས་སུ་ཕེབས་པ་རེ་རེ་བཞིན་བྲིས་གནང་བ་ལའང་གོ་

རྒྱ་ཞིག་མེད་དམ་སྟེ། སྐབས་དེ་དག་ཏུ་འབྲུལ་ཞབས་རིེ་བྱས་ཀྱི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་སྒྲོས་ན། དུ་
 ཀྱུ་ལ་དེབ་གཉིས་པ་ ༡༠ལས། “འཕགས་པ་ལྟ་སྤྱུལ་པའི་སྐྱབས་ལམས་ནས་ཕེབས་པའི་
 (༡༩༩༡)ཏྲ་རྒྱ་དགུ་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་མཇུག། ར་ཁོར་དུག་མ་སུམ་བརྒྱ། ཏྲ་ཏྲེལ་མཛོ་
 གཡག་ཁྲབ་སོགས་སྟེར་ཆ་དངོས་ཆེ་བ་མཛད་”ཅིས་དང་། དུ་ཀྱུ་ལ་དེབ་གསུམ་པ་ ༢༡ལས།
 “འཕགས་པ་ལྟ་སྤྱུལ་སྒོའ་དཔོན་ཚུགས་སྒྲུང་གི་ཐུགས་དམ་རྟེན་གྱི་མི་གཡོ་བའི་སྐྱུ་ལི་སེར།
 གསེར་ཞོ་བརྒྱ། དདུལ་སྒང་ང་ལྟ། གོས་སྟེ་ཆ་ཆང་། དར་ཆོས་འདྲེས་པ་ཡུག་བཙུ་བརྒྱད།
 གོས་ཡུག་དང་ཁྲབ་བཅུ་རེ། གྱི་བཞི། རྩལ་མ་ལྟ་སོགས་ལྟགས་དབྱེད་ཞེ་ལྟ། རྟག་པོ་འཁོར་
 དུག་གསུམ། ཡ་རྩ་ཟུ་འདྲེས་པ་ཁོར་དུག་ཉིས་བརྒྱ། རྒྱན་ལྟང་བཅུ་གསུམ། བ་སྒྲ་དོས་
 གཅིག །ར་མ་ལྟག་གི་སྒྲ། ཏྲ་ཆེག་བརྒྱ་བཅུ་གཅིག །དེུ་བཙུ་བརྒྱད། མཛོ་ལྟ་བུ། གཡག་
 བརྒྱ། རྟག་གཟིག་གི་པགས་པ་སོགས་བཏྲགས་”ཞེས་པ་ལྟ་བུས་མཛོན་ནོ།

དེ་མོ་བའི་སྒྲོར་ལ་ཆབ་མདོའི་ཁ་རྒྱན་གྱི་ཤོད་སྒོལ་ཞིག་ཡོད་པ་འདིར་བཀོད་ན། སྐབས་
 དེར་དེ་མོ་རེན་པོ་ཆེ་ནས་“སྤྲད་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོ་དང་བར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཀུན་ནི་དེད་ཀྱི་
 རྩོགས་སུ་ཡོད་སྟབས་འཕགས་པ་ལྟ་སྤྱུལ་འབྲུན་མི་ལུས། ད་ནི་བྱས་མེད་ན་མི་ལ་མགོན་མི་
 མེད་བྱེད་བ་ལྟར་ཞལ་སྤྲ་ནས་ཀྱི་སྒྲུང་མ་ཞང་པ་ཏ་ནས་ཆབ་མདོ་ཆོས་སྒྲོང་འདི་མེད་པ་
 ཞིག་བྱེད་ཐུབ་ན་དེ་ནས་ཅི་བསམ་གང་བྱས་རང་ལག་ཡོད་”ཟེར་ནས་དུག་པོ་མེ་ཡི་སྦྱོན་
 ཐོག་མཛད་པར་བཅུམ་པ་ན། ཚུལ་དེ་ཆབ་མདོ་ཆོས་སྒྲོང་ནས་ཡེ་ཤེས་སྦྱོན་གྱིས་གཟིགས་ཏེ་
 འཕགས་པ་ལྟར་“སང་ཉིན་དེ་མོ་བས་ང་སྦྱོན་སྟེ་ཏུ་སྤྱུག་རྒྱུའི་ཅིས་བྱེད་ཀྱིན་འདུག་པས་
 སྒྲོབ་ཐབས་གནང་རོགས་”ཞུས་པར་ཅང་མ་གསུང་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཞལ་བཞེས་གནང་། དེ་མོ་
 རེན་པོ་ཆོས་སྦྱོན་སྟེ་ཏུ་ལྟག་པ་དང་འཕགས་པ་ལྟ་སྤྱུལ་གཡོང་པའི་སྐབས་ཞེས་བས་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་བདེན་ཆོག་གི་མཐུས་ཆོས་སྒྲོང་ཉིད་རང་དབང་མེད་པར་བཀུག་ཅིང་། འཁོར་བྱེ་བ་
 འབྲུམ་ཐེར་ཡོད་པ་ལས་དགུ་ཙམ་མ་གཏོགས་མེ་ལྟའི་ཞལ་དུ་བཏབ་ཅིས་ཟེར། ཆོས་སྒྲོང་
 ཉིད་ནས་དང་ཐོག་སྤྱུལ་པའི་སྐྱུ་ཏིང་འཛིན་འཁྲུགས་སུ་རེ་ནས་སྤྱུལ་ནག་འཛིགས་སུ་རུང་
 བའི་རྣམ་པ་བཟུན་ཏེ་མདུན་རི་ཆེན་པོ་དེ་ལ་གཙུག་གསུམ་བརྒྱབ་སྟེ་བྱུང་ཡང་། དེ་མོ་བའི་
 ཏིང་འཛིན་ལ་གཡོ་བ་མེད་པར་མཐུད་སྤྱུགས་པ་སྤྱུལ་ནག་གི་ཤངས་ཆེར་མེ་ཡིས་རིག་པ་
 ར་འཕགས་པ་ལྟའི་མདུན་གྱི་ཐང་ཁའི་ཤངས་ཆེ་ནས་ཀྱང་མེ་ལྟེ་འབར་བར་བྱགས། དེ་
 སྐབས་འཕགས་པ་ལྟ་གཞི་ནས་དགོངས་པ་འཁོར་ཏེ་“ཁ་སང་དམ་ཉམས་དེས་གཅིག་ལབ་

སོང་ང་”གསུང་བཞིན་གསོལ་ཕྱིར་གྱི་ནང་ནས་སྤྲུག་གི་འཆང་བྱ་ཞིག་ཞལ་ཐང་གི་སྒྲིང་དུ་
བརྒྱབ་པས། དེ་དང་དུས་མཚུངས་སུ་དེ་མོ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱན་ལ་མེ་སྟག་པོ་ག་སྟེ་དམིགས་པ་
ཤོར་ཞིང་ཉིང་འཛིན་འབྲུགས། དེའི་བར་ནས་ཆོས་སྐྱོང་འཁོར་དགུ་དང་བཅས་པ་བློས་སུ་
ཤོར་ནས་“གདུག་འདྲེ་མེ་ཁ་ནས་ཐར་བ་འདྲ་བ”ཞེས་དེ་ནས་བཟུང་སྤྲུག་ཀྱང་ཡ་བོར་མེད་
པ་སྤར་ནས་སྤྱན་སྟེག་ཏུ་ཡང་ཐེབས་རྒྱ་མེད་པར་གྲགས། ཆོས་སྐྱོང་ཉིད་མེ་ཁ་ནས་ཐར་བ་
དང་སྐད་ཅིག་གིས་འཕགས་པ་ལྟེ་དུང་དུ་སྒྲིབས་ནས་“ཁ་སང་ཁྱེས་པ་ཡིན་ཀྱང་ཐུགས་
རྗེ་རྒྱུང་ནས་འཁོར་དེ་ཙམ་བསྟེགས་པ་མ་ཟད་དོས་ཀྱི་སྤྱ་ཡང་བསྟེགས་བྱུང་”ཞེས་ཡུས་ཀྱིས་
བཤད་པས། ལྷ་མའི་ཞལ་ནས་“མི་སྐྱོན་མི་སྐྱོན་”གསུངས་ནས་སྤྲུག་གིས་མེ་ཏྲོག་པར་ཞིག་
བཟོས་ནས་ཤངས་འཛིགས་པའི་ཤུལ་དུ་སྤྱར་བས་དེ་ནས་བཟུང་“ཆོས་སྐྱོང་ཤངས་ཀྱི་པད་
འདབ་”ཅེས་གྲགས་པར་བཤད།

བཤད་སྟོལ་དེ་ནི་སྐབས་དེའི་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་གནས་སྟངས་དང་བོད་མིའི་གོམས་སྟོལ་སོགས་ལ་
གཞིགས་ན་མི་བདེན་རྒྱ་མི་འདུག་ཅིང་། སྤྱལ་པའི་སྤྱ་ཉིད་ཀྱང་དག་ལས་གནང་བར་མཉེས་
ཆོར་གནང་མཁན་ཞིག་ཡིན་འདྲ་སྟེ། དུ་ཁྱུ་ལའི་གོས་བཟང་༤༠༠ལས། “དེ་མོ་སྤྱལ་སྤྱུས་
ལས་གཤེན་གྱི་གཏོར་བརྒྱུག་ཅིག་མཛད་པ་ཐུག་ལེན་འདི་ཡིན་རང་མི་འདུག་ཀྱང་གསུང་
བསྟེན་མང་དུ་སོང་བའི་ཉམས་ཀྱིས་མཚན་ལྟས་ལེགས་རབ་སྤྲང་”ཞེས་ཐུག་ལེན་ལ་ཁྱུངས་
ལུང་འདི་ཡིན་ཟེར་བ་ཞིག་མེད་ན་ཡང་བསྟེན་པ་མང་དུ་སོང་བས་ཕན་ཐོགས་པའི་རུས་པ་
དགའ་རབ་ཡོད་འདུག་ཅིང་། ༤༡“དེ་མོ་བ་དཔོན་སྟོབ་ཀྱིས་གདུགས་དཀར་གྱི་མདོས་
ཡིན་ཁུལ་ལ་གཏོར་མ་ཙམ་ལ་བརྟེན་པའི་འོལ་ཚོད་ཀྱི་ཆོ་ག་ཞིག་མཛད་པ་གོ་ཚོད་པོ་མི་
འདུག་རུང་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱེད་མཁན་མ་རྟེན་པས་ནམ་རྟོག་སོད་སོད་ལ་གོ་ཉུང་
མས་བཅད་”ཅེས་རྒྱ་ནག་སོགས་བོད་ཀྱི་ཆོ་ག་ལ་རྒྱས་མེད་པའི་ལུང་པར་སྒྲིབས་ན་འོལ་
ཚོད་ཀྱིས་མདོས་གཏོར་ཅི་ཡང་གནང་མཁན་ཞིག་ཡིན་འདུག་པ་དང་། ད་དུང་དུ་ཁྱུ་ལར་
དེ་མོ་སྤྱལ་སྤྱུས་བར་ཁམས་ཀྱི་ས་གནད་འཛོམས་པ་ལེགས་བྱུང་ཚུལ་བཤད་པ་ལྟར་ན།
རིན་པོ་ཆེ་འདི་པ་ནི་ས་དག་མནན་ཞིང་ཤིང་དག་གཙོད་དེ་ཁྱུ་འདུལ་གཉན་བཏུལ་བྱེད་
མཁན་གྱི་དག་པོ་རྟ་མཆོག་རོལ་པའི་རྣམ་སྤྱལ་ཞིག་ཏུ་ངས་སོ། སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་ནི་
དགའ་ལྷན་ཁྲི་ཐོག་ཉེར་བདུན་པ་དང་ལ་རྒྱལ་བ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་རབ་བྱུང་མཁན་པོ་
ཡང་ཡིན་པ་ལ། ལྷ་ཅེ་བའི་ཨ་མ་ཞིག་(གུང་ཅུ་མཁའ་འགོ་མའི་སྐར་ལོ་རྒྱས་མཁས་པ་བཀྲ་ཤིས་ཆོ་རིང་གིས་བྲིས་

པ་ཞིག་གཡུ་མཚོ་དུས་དེའི་གཉིས་པར་གསལ། གིས་བདུད་རླུལ་ཡིན་པར་ལུང་བསྟན་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱེད་
 པ་འདིས་ཀྱང་རིན་པོ་ཆའི་ཕྱགས་གཤིས་དེ་ག་འདྲ་ཡིན་པ་མཚོན་འདུག་ཅིང་། ཟུར་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པ་ཆོས་དབྱིངས་རང་གོལ་གྱི་རྣམ་ཐར་༡༩༥༥ལས། དཔེ་རྒྱན་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པའི་
 “རྒྱན་རྒྱལ་རྒྱན་མས་བྱས་པའི་ཞལ་གྱི་བེའུ་བྱམ་ནག་པོ”དེ་ཡང་དེ་མོ་རིན་པོ་ཆའི་ཕྱག་ན་
 ཡོད་པ་བཤད་ལ། དེ་ཡང་དྲག་ལས་བསྐལ་ཆོག་གི་སྒྲོར་ཡིན་ནམ་སྟེ། མ་གཞི་སྒྲུ་གོང་མ་
 ཡང་མངོན་སྟོན་ལ་དགའ་པོ་གནང་མཁན་ཞིག་ཡིན་འདུག་སྟེ། རོམས་པ་སྤྱོད་ཆང་གི་ལོ་
 རྒྱས་༥༥ལས། དེ་མོ་ལྟ་དབང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་བྱང་བདག་པོའི་ལུང་བསྟན་ཡིན་
 ཚུལ་གྱིས་སྟེ་བརྒྱད་བན་དུ་འཁོལ་བའི་ས་སྤང་སྟེ་པའི་ཐུགས་འཆང་ཆེན་པོ་ཨ་ཁུ་བཀྲ་ཤིས་
 དབང་ཕྱག་ལ་དར་ཡུག་གཉིས་ཕུལ་ནས་སྒྲོག་ཏུ་སྤྱོད་ཀྱང་མ་ཚོར་བར་ལྟ་ཆེན་དབང་ཕྱག་
 ཆེན་པོའི་དབྱེ་མནན་སྒྲོར་གྱི་དབང་ལུང་མན་ངག་རྣམས་ཁྱུས་པར་བཤད་པ་ལྟར་རོ།

གོང་གི་དག་རྒྱན་གྱི་འཕྲོ་བསྐྱང་ན། ཆོས་སྤྱོད་ཤངས་གྱི་པད་འདབ་དེ་ཉིད་གྱིས་དེ་མོ་པའི་
 བན་མ་ཁྱོག་པར་ཤ་ལན་ལེན་འདོད་སྟེས་ཀྱང་། རླུལ་སྤྱོད་སྤྱང་མ་གོང་བཅུན་དེ་མོ་དེ་ཉིད་
 རང་གི་གསང་ཡུམ་ཡིན་པས་དམ་སེལ་མི་ཡོང་ཆེད་ཐབས་ཤིས་གཞན་ཞིག་བཀོད་པ་སྟེ།
 “རྟ་ནག་བཞག་ནས་སྤང་ནག་ཆེབས། འུ་ནག་བཞག་ནས་གསེར་ཐེབ་གསོལ། འཁོར་དགུ་
 བཞག་ནས་མ་བྱན་བྲིད་”ཟེར་བ་ལྟར་བརྟུན་སྟབས་གྱིས་སྤང་ལ་བཞོན་ནས་ཆབ་མདོའི་
 ཐབ་ཆེན་ཇ་མ་ཟེར་བ་པོ་འདྲེར་ཐུགས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་བྲིད་ནས་སོང་། ཐབ་ཆེན་ཇ་མས་
 བཤད་པ་ལྟར་ན། སྟབས་དེར་དེ་མོ་རིན་པོ་ཆེ་བཞགས་སའི་གུར་དང་མི་རིང་བར་སྟེབས་པ་
 དང་ཆོས་སྤྱོད་ནས་“ཁྱོད་རང་སྟེ་མོ་འདི་ཁ་བཟེད་ལ་སྤྱོད་ནས་སྤྱོད་ཅིག”ཟེར་ཏེ་གུར་ནང་
 དུ་འཇུག། ཅང་མ་འགོར་བར་མི་ཡི་སྟོང་ཆ་པོ་ཞིག་ཁྱུར་བྱང་ནས་སྟེ་མོར་ཐུགས་རྟེན་
 མཐུད་པ་དགུ་ཡིས་ཁ་ཆིངས་ཏེ་སྤང་ལ་འཆིབ་སྤྱངས་བྱས་ནས་སྒྲོག་འབྲུག་པ་ལྟར་འོང་།
 གང་འཆམས་ནས་གོང་བཅུན་དེ་མོས་“ངའི་སྒྲ་མའི་སྒྲ་སྟོག་ཚུར་ཁྱུར་ཤོག”ཅེས་འབོད་
 བཞིན་རྟེན་འདེད་དྲག་པོ་བཏང་ཞིང་། འབོད་ཐེངས་རེར་མཐུད་རེ་གོལ་བས་ཆབ་མདོར་
 སྟེབས་སྟབས་མཐུད་པ་གཅིག་ལས་མ་ལྷག་ཟེར། རྟ་ནི་མཁྱོགས་སྤང་ནི་དལ་བས་རྟེན་ཟེན་
 ལ་ཁད་པ་བྱང་བ་ན་ཐབ་ཆེན་ཇ་མས་སྤང་སྟེང་ནས་ཁ་བྱེར་སྟོག་སྟེ་པོ་མཚན་འདོམ་བྱེད་
 ལྷག་ཡོད་པ་དེ་བསྐྱེངས་ནས་བསྟན་པ་ན། གོང་བཅུན་ངོ་ཆ་ནས་གོང་རྟ་ངང་དཀར་ཁ་
 བཀག་སྟེ་སྤྱོད་པ་ལས་མཐུན་དུ་མི་འོང་སྟེ། “སྟུར་ཐང་མ་བར་བསྐྱར་ཡིན་ཏེ། ཤོར་པོ་

ཐང་ནས་ཤོར་ཐལ་ཟེར་ནས་གོང་བཅུན་དེ་མོ་ཕྱིར་ལོག་བྱས་པ་གྲགས་ཤིང་། ད་སྐབས་
 ཀྱང་ས་མིང་ལ་སྐར་ཐང་མ་དང་ཤོར་པོ་ཐང་ཞེས་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཐོགས། ཆབ་མདོའི་ཡུལ་
 སྐད་དུ་རྗེས་འདིད་བྱེད་པ་ལ་“བསྐར་”ཞེས་ཟེར་སྟོལ་ཡོད། ཕྱི་ཉིན་ཆོགས་ཆེན་ལ་མང་ཇ་
 དུས་ཐོག་དུ་དངས་རྒྱ་མ་བྱུང་བས། ཆོགས་ཆེན་ཞལ་ངོས་དགེ་གཡོག་བརྒྱད་དང་ཇ་ཁང་
 ནང་པ་བརྒྱད་བཏང་ནས་ཐབ་ཆེན་ཇ་མ་འཇུ་བཟུང་གི་འབྲིད་ཡོང་དགོས་པའི་བཀའ་པལ།
 ཁོ་པ་གདོང་གལ་དུ་སྐབ་ནས་རྒྱག་པ་གཞུ་ཅིས་ཀྱིས་དྲི་བ་ལེན་སྐབས་“ང་རང་ཆབ་མདོ་
 ཆོས་སྦྱང་གིས་ནམ་སྟོད་ལ་དེ་མོ་བ་བསྐལ་བའི་རོགས་ལ་བྲིད་བྱུང་བས་ནམ་སྦྱད་གཉིད་ལ་
 ཤོར་འདུག”ཅེས་བཤད་པར་ཞལ་ངོ་རབ་དུ་ཁྲོས་ནས་“ཁོས་ད་དུང་གཉིད་མ་སང་བར་
 གཉིད་ལ་བ་བརྒྱབ་པོད་ཀྱི་འདུག་པས་ཤུགས་ཀྱིས་གཞུས་ཤིག”ཅེས་བཤད་པར་ཁོ་པས་
 “བྲིད་རྣམས་ཡིད་མ་ཆེས་ན་དེ་མོ་བའི་སྦྱང་བཅན་ཁང་གི་དཀྱིལ་ཀ་ལ་གཟེར་ཡོད་པས་
 གཟིགས་རོགས”ཞེས་བཤད། ནམ་རྒྱན་ནས་ཁོ་པ་པོ་འདྲེ་ཡིན་པའི་ཤོད་སྟོལ་ཡོད་ལྟ་བུ་
 ཞལ་ངོ་ཡང་ཐེ་ཆོམ་དུ་གྱུར་ནས་དགེ་གཡོག་རྣམས་དང་བཅས་ཁོ་པ་བྲིད་ནས་བཟུ་རུ་
 སོང་། སྐབས་དེར་དངོས་གནས་ཁོ་པས་བཤད་པ་ལྟར་མི་ཡི་སྦྱང་ཆ་པོ་ཞིག་བཅན་ཁང་གི་
 དཀྱིལ་ཀ་ལ་གཟེར་ནས་ཡོད་ཅིང་ད་དུང་འགྲུལ་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། མིས་ལག་པ་འཁང་
 བ་དང་སྦྱང་དེ་འགྲུལ་མཆམས་ཆད་པ་ཀུན་གྱིས་མཐོང་ཞིང་། དེ་ནས་རིང་མིན་དེ་མོ་རིན་
 པོ་ཆེ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས་ཤིང་སྐྱེ་བྱེད་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱང་བཀྲ་ཤིས་པ་ཞིག་མ་བྱུང་བ་
 རེད་ཟེར།

བཤད་སྟོལ་དེ་ནི་གཉིད་ལམ་ནང་ལྟ་ཡུལ་གྱི་ཞིང་ཁམས་སྟུལ་བྱུང་བའི་བྱུང་ཐོབ་ཁོ་ནའི་སྤྱི་
 ཆོགས་ཁྲོད་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཞིག་དུ་མཐོང་བྲིད་མོད། ད་སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་བ་
 རྣམས་ཀྱིས་དབྱུང་བརྗོད་བྱེད་སྤངས་ལྟར་ན། ཐོགས་གཞན་ཞིག་ནས་ལྟ་སྦྱང་དང་གྱུར་ནས་
 དེ་མོ་བ་ཆམ་ལ་པལ་བར་བཤད་པ་དེས་དངོས་ཡོད་ཀྱི་ཆ་ནས་དེ་ཆབ་དོན་རྒྱན་ནང་ཆབ་
 མདོ་བ་པམ་ཉེས་བྱུང་བའི་དཔང་རྟགས་སུ་གྱུར་ཅིང་། དེ་ཆབ་དོན་རྒྱན་ནང་ཆབ་མདོ་
 བར་པམ་ཉེས་ཆབས་ཆེན་བྱུང་ནས་ཅི་བྱ་གཏོལ་བལ་གྱུར་པར་བརྟེན་བཤད་སྟོལ་དེ་ཙམ་
 ཞིག་གིས་སེམས་གསོ་དང་སྦྱང་ཆོམ་ཐབས་བྱས་པར་གསལ་པོར་མདོན་འདུག །དེ་མོ་སྐྱེ་སྤྱི་
 ཕྱི་མ་རྣམས་ལ་མཆོན་ནའང་ཁོང་གི་ཡང་བྲིད་དེ་སྟུལ་དཀོན་མཆོག་བསོད་ནམས་དབང་
 ལྷག་འདི་ལ་ནམ་མཁའ་འཇམ་དབྱངས་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་ཞིང་ལ་རྒྱལ་བ་ཆངས་དབྱངས་རྒྱ་

མཚོའི་མཉམ་དུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་འདོད་ཡོན་མ་ཚང་བ་མེད་པར་ཟག་མེད་གྱི་ངོ་བོར་ཡོངས་
 ལུ་སྒྱུད་པའི་སྐལ་བཟང་བྱུང་བ་དང་། དེ་མོ་ངག་དབང་འཇམ་དཔལ་བདེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ་
 དང་། དེ་མོ་ངག་དབང་སྒོ་བཟང་ཐུབ་བཟུན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་དང་། དེ་མོ་ངག་དབང་
 སྒོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་རྣམས་ནི་བོད་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་གསེར་གྱི་ཁྲི་ལ་འབྱེངས་
 པ་ཤ་སྟག་ཡིན་ནོ། འོན་ཀྱང་རྗེ་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་དེ་སྤྱུལ་དགོན་མཚོག་བསོད་
 རམས་ཆང་གིས་སྐུ་ར་སྦྱང་ནས་བཞེངས་མི་ཐུབ་པར་གྱུར་པ་ཟེར་བ་དང་། འཇམ་དབྱངས་
 བཞད་པས་ཁོང་ལ་སྤྱན་འབུར་ཚུགས་སུ་གཟེགས་ནས་གཞན་གྱིས་འདི་ལྟར་གནང་ཡང་།
 བྱོད་ཀྱིས་ཆངས་པར་སྒྱུད་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་འདོར་ཤོད་དམ་ཞེས་བཀའ་བཏུན་གནང་བ་
 ཟེར་བ་དང་། མཐར་བཟུན་རྒྱས་སྤང་ལ་བཀའ་ཉེས་ཕྱོག་ནས་སྒོ་རྒྱག་ཐེལ་ནོན་གྱིས་དེ་སྤྱུལ་
 རོས་འཛིན་ལྷ་ལམ་ལྟར་མི་ཚོག་པ་བཅོས་པ་བཅས་ནི་ཆབ་མདོ་ཆོས་སྐྱོང་གི་འཕྱལ་ཡིན་
 ཞིང་། ཆོས་སྤང་འདི་དང་འཁོན་ན་མི་ཐོག་དགུ་ཚུན་ཆད་འདེད་ནས་ནམ་ཞིག་ཏག་ཏག་
 བྱེད་གྱི་རེད་ཟེར།

ཆབ་མདོ་ཆོས་སྐྱོང་དང་དེ་མོ་བར་འཁོན་ཆགས་པའི་བཤད་སྲོལ་གཞན་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པ་
 ཟླེ། གཅིག་བྱས་ན་འདི་ལ་ཆབ་སྲིད་གྱི་དོན་སྤྱིང་ཡང་ཡོད་སྲིད་ཅིང་། ད་སྐབས་ལོ་རྒྱུས་མང་
 བོ་མཐོང་དུས་ཚྭ་གསལ་གཅིག་ནས་དེ་ལ་བདེན་ཁ་སྟེར་ཐུབ་པ་དང་གཞན་ཞིག་ནས་དོགས་
 པ་ཡང་སྤྱེས་བྱུང་། འཕགས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ཡང་སྲིད་ནི་འཕགས་པ་ལྷ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ་
 ཡིན་ལ། ཐོག་མར་ཡང་སྲིད་ངོ་འདྲ་གཉིས་བར་ཚྭ་གསལ་འཐེན་གྱི་རྒྱུན་པས་ཡང་སྲིད་དངོས་
 ལ་སྐུ་ངལ་ཆེན་པོ་འཕྲད་སྐད། རྒྱ་མཚན་དེས་ལ་རྒྱལ་མཚོག་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་མདུན་ནས་ཡང་
 སྲིད་གྱི་ཕྱག་ཏུགས་རག་ཐབས་སུ་ལྷ་སར་གོམ་བཤོད་བྱས་ཤིང་། གང་བའི་སྐབས་སུ་ཆབ་
 མདོ་ཆོས་སྐྱོང་ནས་ཤིང་ལོ་དང་ཤིང་ཤུན་སྐམ་པོས་ནང་བརྟུམ་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་གང་བའི་
 སྐབས་སུ་ཆོས་སྐྱོང་འཁོར་དགུ་པོ་བྱ་རྒྱུ་ལ་སྤྱུལ་ནས་གཤོག་པས་རུམ་པ་དང་། བགྲོས་པའི་
 སྐབས་སུ་ཤ་མོང་དང་ཤིང་ཐོག་སྤྱི་ཆོགས་དངས་ནས་ཕེབས་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ཟེར། ལྷ་སར་
 སྤོངས་ནས་ཡུན་རིང་གོང་འོག་མང་པོར་སྐབས་རྟེན་ཕུལ་ཏེ་མགོ་འདྲེན་བཅའ་བ་བརྒྱད་
 མཇལ་ཁ་ཐོབ་པའི་ཆོས་ཆ་གཏན་ཁེལ་ཞིང་། ཆོས་སྐྱོང་ནས་འཕགས་པ་ལྷ་ར་“སང་རྟེན་
 མཇལ་ཁ་གཏོང་སར་ས་དོང་དུས་ཏེ་དོང་ཁར་ཁྱོད་ལ་བཞུགས་ཁྲི་དཔངས་མཐོ་བ་ཞིག་
 བརྒྱབ་འདུག་ལ། ཁྲི་དེར་སྒྲོད་པ་དང་དོང་ནང་སྤྱང་འགོ་བ་འདུག་པས་ཡིད་གཟབ་

འཆལ་ཞེས་ཞུས་པར་སྒྲ་མས་“ང་ལ་བྱེད་རྒྱ་གང་ཡང་མེད། སང་ཉིན་ནི་འགག་ཅིའི་དུས་
 ཡིན་པས་དམ་ཉམས་ཁྱོད་རང་གིས་ཐབས་ཤེས་གྱིས་”ཞེས་གསུངས། ཆོས་སྐྱོང་ནས་“སང་
 ཉིན་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཕེབས་རྒྱུར་སང་གནས་རྒྱུ་གིས་སྒྲོ་བཀག་ནས་སྔོན་པར་ཐག་
 ཆོད་པས་ང་ལ་ཡང་བྱེད་ཐབས་མེད་”ཅེས་ཞུས་པར་སྒྲ་མའི་ཞལ་ནས་“དེ་མི་སྐྱོན། སང་
 ཉིན་ཁྱོད་རང་སྤང་མར་སྐྱུལ་ནས་ངའི་ཆོས་གོས་ཀྱི་ལེའུའི་བར་དུ་གཤམ་ནས་སྔོན་པར་
 ཆོག་”ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱས་པས་འགག་སྒྲོ་ལས་གྲོལ། པོ་ཏུ་ལའི་ཆོམས་ཆེན་ནང་ལ་རྒྱལ་
 བ་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་དུ་སྐྱེ་བྱུག་གསུམ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་མཆོལ་དང་ལེགས་འབུལ་ཁག་
 བཟར་བྱུབ་རྗེས་ཁྲི་ལ་བཞུགས་དགོས་པའི་བད་མུར། སྐབས་དེར་ཆོས་སྐྱོང་ནས་སྤྱེའུ་ཆེན་
 པོ་བཞི་ཅུ་སྐྱུལ་ཏེ་ཁྲི་ཡི་ཟུར་བཞི་ནས་བརྟན་པོར་འདེགས་བཞིན་སྔོན་པར་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་
 པོ་ཆེ་ནས་གཟིགས་ཤལ་ཐུགས་རུང་ཟད་འབྲུགས་པའི་ཚུལ་མཛད་དེ་“ཁྱོད་རང་འཕགས་
 པ་ལྷ་དངོས་ཡིན་འདྲ་ཡང་འདྲིར་གདགས་ལི་ཁྲིད་གནང་མཛད་མ་དགོས་”ཞེས་གསུངས་
 བ་མཆོད་བཤམས་ཀྱི་གཏོར་མ་ལ་འཆང་བུ་བཅོས་ཏེ་མཐུ་བོར་དུ་དམིགས་ནས་སྤྱེའུ་བཞི་
 པོའི་ཐོག་དུ་འཕངས། སྤྱེའུ་བཞི་པོ་ནི་འཕགས་པ་ལྷ་ལས་གཞན་སུ་ལ་ཡང་མི་བཅི་ཁོང་མི་
 འཇིགས་པ་ཡིན་པས་ཁ་གདངས་མཆེ་གཅིགས་ཀྱིས་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲ་ཆོ་སྒྲག་
 གསུམ་འཆང་བུའི་སྤྱིང་དུ་བཀྱག་ནས་བཟའ་བར་བཅུམ་པ་ན། སྐབས་དེར་འཕགས་པ་ལྷས་
 “གདགས་ལི། ཁ་ཁ་སྔོན་”ཅེས་སྒྱུན་འབྱར་ཚུགས་སུ་གཟིགས་པས་སྤྱེའུ་བཞི་པོས་ཟ་མ་རུས་
 པ་རེད་ཟེར། དེ་ནས་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་མཉེས་ནས་འཕགས་པ་ལྷ་འབྲུལ་མེད་ཡིན་
 པའི་བཀའ་ཐམ་ཐུག་རྟགས་གནང་ཁོང་། “ཆབ་མདོ་ཆོས་སྐྱོང་དེ་ཉིན་དུ་གཏུམ་དྲག་ཆེ་བ་
 ཞིག་འདུག་པས་ང་ལ་ཞོག གནས་རྒྱུང་འདི་ཐུགས་བརྟན་པོ་ཡོད་པས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁྲིད། ད་
 སྐབས་ང་ལ་སྤང་མ་གཏུམ་དྲག་ཅན་ཞིག་མཐོ་བའི་སྤང་ཡིན་”ཞེས་གསུངས་པས་ཡར་ཞུ་མ་
 རུས་ཤིང་། ཆོས་སྐྱོང་གཉེས་ཀས་ཀྱང་གནས་གཞི་མི་ངོ་བཅེ་འདྲོད་མེད་ཀྱང་རང་རང་གི་
 སྒྲ་མའི་བཀའ་བཅག་མ་རུས་པར་བྲགས། གནས་རྒྱུང་ཆབ་མདོར་སྤེབས་རྗེས་ཆོས་སྐྱོང་གི་
 ཕོ་བྲང་བཅོན་ཁང་དམར་པོར་བྲགས་པ་དེར་སྔོན་འདྲོད་མ་བྱས་ཀྱིན་བྲག་ཕོ་ཞིག་གི་སྤང་
 བྱ་བཀྲས་ཁང་ཟེར་བའི་ལྷ་ཁང་བཞེངས་ཤིང་། ཕྱིས་གནས་རྒྱུང་བྲག་སྤང་དུ་འབོད་པའི་
 བཅོན་ཁང་འདིའི་བྱང་རིམ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་ཟེར།

ཆབ་མདོ་ཚས་སྐྱོང་ལྷ་སར་སྡོད་མེད་ཀྱང་རང་དགར་མར་འོང་ན་སྤྲོ་མའི་བཀའ་
 བརྒྱུན་པོག་པར་སྒྲག་ནས་རང་ཉིད་ལྷ་ས་ནས་ཕྱིར་འབུད་ཡོང་བའི་ཐབས་ཤེས་གདུག་རྩལ་
 ཅན་ཞིག་འཐེན་པ་སྟེ། ལྷ་ལྷན་ཅུ་བཞིར་འབྱུང་ནག་གི་ན་ཆ་སྤར་ན་མ་གྲགས་པ་ཞིག་
 བཀྲེས་ནས་མི་ཕྱིད་དོང་དུ་སྤྲས་དགོས་པ་ཞིག་བཟོས་པས། གཞུང་དགོན་མང་པོས་ཞབས་
 རིམ་རིམ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་འབྱུང་ནད་ཚད་མ་ཐུབ། ལྷ་པ་མོ་པ་ཀུན་གྱི་ཁ་ནས་ད་སྐབས་ཀྱི་ནད་
 ཡམས་འདི་ནི་ཤར་ཕྱོགས་ཏྲ་ནག་ཅན་གྱི་ཆོ་འཕུལ་རེད་ཅེས་མཐུན་པར་སྟེང་ཞིང་། རིག་
 དཀར་(མི་འགའ་ཞིག་གི་མིག་གིས་ལྷ་འདྲེ་གཞི་བདག་མི་མ་ཡིན་ནམས་མཐོང་སྐད་)དུ་གྲགས་པ་རྣམས་ནས་ཀྱང་
 འབྱུང་ནད་ཚད་གཤམ་བྱེད་པ་ན་མི་ནག་ཏྲ་ནག་ཅིག་གིས་མཆོན་མོར་ལྷ་སའི་སྟེང་ལ་སྤན་
 ནག་སྤར་མོས་གཏོར་བཞིན་སྟོར་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་སྟེ། དེ་མོ་སྤྲུལ་
 པའི་སྤྲུ་ནས་དོན་དེ་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་སྟན་གསན་ཞུས་ཤིང་དུག་པོ་མེ་ཡི་ལས་སྦྱོར་བྱ་
 དགོས་པའི་རེ་བ་བཏོན། བཀའ་ཁྲོལ་ཐོབ་རྗེས་དེ་མོ་སྤྲུལ་པའི་སྤྲུ་ནས་སྟོན་པའི་ལས་སྦྱོར་
 བྱས་ཀྱང་མེ་ཡིས་མ་ཚུགས་པའི་ཚུལ་དང་། དེའི་ལན་དུ་གང་བྱས་མིན་གྱི་གནས་ཚུལ་
 རྣམས་ནི་གོང་སྟོས་དང་གཅིག་མཚུངས་ཏྲ་བྱ་སྟེང་བར་སྤང་།

དེ་ཡང་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བཤད་ན་བདེན་ཤས་ཆེ་སྟེ། དག་རྒྱན་སྡོན་མའི་སྐབས་སུ་བཤད་
 པ་ལྟར་དེ་མོ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཆབ་མདོའི་སྤྱང་གཉིས་མེད་པར་གནང་འདོད་མཆིས་ཆོ།
 གནས་ཚུལ་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་ཁག་འདོགས་ཀྱི་སྟེང་ཕྱོགས་བཟོ་བ་ནི་སྤྱད་དོན་མཁན་གྱི་རྒྱུ་
 གཏན་གྱི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཆབ་མདོ་ཚས་སྐྱོང་ལ་མི་རྣམས་གཉིད་ལམ་དུ་ཡང་
 དངངས་སྒྲག་སྟེ་དགོས་པའི་སྟེང་ཕྱོགས་བཟོ་བྱལ་པ་ཡིན་ན། དུག་སྤྲུལ་འབྲིལ་པའི་སྡོན་
 ཤིང་བཞིན་ཆབ་མདོ་འཕགས་པ་ལྷ་ལ་ཡང་མི་རྣམས་གཡོལ་ཏེ་འགྲོ་བ་ནི་འགྲེལ་བཤད་
 གཞན་པ་རྒྱག་མི་དགོས་པའི་སྤྲུལ་བདེའི་ཐབས་རྩས་ཞིག་རེད། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་
 བཤད་སྟེལ་དེ་ལ་བདེན་པ་དེ་ཅི་ཨེ་ཡོད་དམ་ཡང་སྟུམ་སྟེ། འཕགས་ཆེན་དུག་པ་འཛིགས་
 མེད་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཆོ་ངོས་འཛིན་སྐབས་ཁ་གཏད་ཀྱི་སྤྲུལ་སྤྲུ་གཞན་པ་ཞིག་ཀྱང་དོན་
 ནས་ཚིད་རྟོག་བྱུང་ཕྱགས་གསལ་ཡང་། འཕགས་ཆེན་ལྷ་པ་འདི་པར་དེ་འདྲ་བྱུང་རབས་ཀྱི་
 ཁུངས་ལྷན་ཡིག་ཆ་བྱས་པ་ད་པན་མ་མཐོང་ངོ་། འཕགས་ཆེན་དུག་པ་ནི་ཞི་བ་བཟང་པོས་
 ངོས་འཛིན་མཛད་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག་པས་ལྷ་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་དེ་འདྲའི་ཉམས་སད་ཏྲ་བྱ་

བྱེད་མིང་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་སྐབས་དེ་སྤྱུལ་བཞི་བ་གཤེགས་ནས་ཡང་མིང་འབྲུངས་ཟིན་པ་
མ་ཟད་ལ་ཐུ་བ་ཆེན་པོ་ཡང་གཞན་དུ་གཤེགས་ཟིན་པས་ལོ་ཆོགས་དང་མི་མཐུན་འོ།

དེ་དག་གི་སྐྱེན་ཅ་གཉིས་པ་ནི་ཀོང་མིང་ཚང་མ་པན་བདེ་སྐྱ་སྐྱེ་ལ་གནང་བ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་
པར་འདུག་ཅིང་དེའི་འབྲུང་སྐྱེན་བཤད་ན། ཞལ་ཐུ་ཆོས་འབྲུང་། ༡༩༤༥ལས། “པན་བདེའི་
དགོན་པ་འདིར། དང་པོ་བེ་ནགས་ཤིན་དུ་མཐུག་པར་ཡོད་འདུག་པས། ཕུ་ན་མི་བ་རི་
བདུད་བཅན་འདི་རྩལ་པས་སྟ་འདྲའི་འཛིགས་སྒྲག་ཆེ་ཞིང་། ནགས་གསེབ་དམ་པ་དང་
གཙང་པོ་ཐག་ཉེ། མི་ངན་ནམས་ཀྱིས་འཕྱོག་དུང་བྱེད་པ་གཅིག་ཡོད་འདུག་པས། ...ཞལ་ཐུ་
རིན་པོ་ཆེ་འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་རྒྱུང་དུ་འདྲེན་པ་བྱ་གིས་ཆོས་ལུང་ལ་བློས་བྱོན་དུས། ཐུར་
བྱི་བཞུགས་ཁྱི་དེར་སྐྱེད་པ་བསྟན་ནས་གཟིམ་ཡོལ་ཆོག་པའི་མནལ་ལམ་དུ་དགོན་པའི་
ལུང་བསྟན་བྱུང་ཚུལ་ཡབ་རྗེའི་སྟན་དུ་ཕུལ་བ་དང་། ཐུར་ཁམས་ཕྱོགས་ནས་བཀའ་ཤོག་
གནང་བས། ཡབ་རྗེས་དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་ཞལ་ཐུ་རིན་པོ་ཆེ་ཉེར་ཐུ་བཞེས་པའི་ལྷགས་ཡོས་
དེ་ལ། ཐོག་མར་གཟིམ་ཁང་ཆེ་རྒྱུང་འཆོམས་པ་གཅིག་བཞེགས། ...དགོན་བཏབ་སྟེ་ལོ་བཅུ་
གསུམ་པ་རྒྱ་ཡོས་ལ་ཞལ་ཐུ་རིན་པོ་ཆེ་འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་ཕེབས། དེ་ནས་ཞིང་ཁམས་སུ་
མ་བྱོན་གྱི་བར་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅ་གསུམ་ལ། ལོ་གསུམ་ཆབ་མདོ་བར་དུ་བྱོན་པ་དང་། ཉི་ཟླའི་
དགོན་བཏབ་པ་སོགས་དགོས་སྐབས་ཀྱི་ཐོག་ཤས་རེ་མ་གཏོགས། གཙོ་ཆེར་པན་བདེ་རང་
དུ་ཐུགས་པ་བ་ནས་བཞུགས་ཤིང་”ཞེས་པ་ལྟར་པན་བདེའི་དགོན་པ་ཐོག་མར་ཐུག་
འདེབས་པ་པོ་ནི་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱ་བློང་གཉིས་པ་འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པ་
ལྟར་གང་གི་ཡབ་སངས་རྒྱས་བྱ་གིས་ཡིན་ཅིང་། ཐུ་སོར་དགོན་དེ་ཁོང་གིས་ཉང་རི་
བཀའ་བཅུ་པའི་སྐྱ་སྐྱེ་རྗེ་སྟན་རབ་འབྲུམས་པ་ཤུག་རྒྱལ་མཚན་ནམ་མཚན་གཞན་ལྟ་དབང་
ལེགས་པའི་སྒོ་གྲོས་བྱ་བ་པན་བདེ་དགོན་པའི་མཁན་པོར་བསྐོས། རྒྱ་མཚན་དེས་ཁོང་གི་སྐྱ་
སྐྱེ་མཁས་གྲུབ་ཤུག་ལྟ་དབང་ལ་ཡང་པན་བདེའི་སྐྱ་སྐྱེ་ཞེས་འབོད་པ་དང་། ཞི་སྤྱུལ་སྐྱ་བློང་
གསུམ་པ་དཔོན་དུང་ཞི་བ་བཟང་པོ་འམ་མཚན་གཞན་འཕགས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ནི་
ཁོང་གི་སྐྱ་མཆེད་ཡིན་ལྟར་ལ། ལ་རྒྱལ་བ་ཐུ་བ་མཚན་ནས་པན་བདེ་སྐྱ་སྐྱེ་སྟན་ཞེས་སོགས་
བརྗོད་དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ཅིང་། སྐྱ་སྐྱེ་དེ་དག་གི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་ནི་ལེའུ་གཞན་དུ་བཤད་པ་
ལས་ཤིས་པར་བྱའོ།

འགལ་བ་དེ་དག་གི་བརྒྱུད་རིམ་ནི་ཆེས་རྒྱུ་དྲ་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་སྟེ། རྩོན་གྱི་ཡིག་ཀར་
 ཁམས་ཀྱི་ཆེ་བསྟན་གྱི་དོན་རྒྱུ་དང་དེ་ཆབ་བར་གྱི་རྣམས་གཞི་ཟེར་བ་རེས་འགའ་གཅིག་
 བ་ལྟ་བུ་ལ་རེས་འགའ་ཐ་དད་ལྟ་བུ་བཤད་ཅིང་། མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཚུད་རྒྱུ་དེ་གཉིས་
 དོན་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་དབྱེ་བ་མ་ཆོད་ཅིང་དོན་རྒྱུ་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཡང་གང་ཞིག་
 ཡིན་པར་གསལ་པོར་ཤེས་ཀྱི་མེད་པ་རེད། དོན་རྒྱུ་དེ་བྱུང་ནས་མི་ལོ་སྤྱུ་བརྒྱ་ཙམ་
 བརྒྱལ་བའི་ཅིང་དེ་དག་གི་སྐོར་སྤྲོས་གང་ཐུབ་བྱས་པ་ལས་དབྱུང་གཞི་ཐོབ་དཀའ་བས་ཇི་
 བཞིན་མི་ཤེས་ན་ཡང་། སྐབས་དེའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞི་ཁག་ལས་ལོ་ཆོགས་རྣམས་གྲུང་
 བསྒྲིགས་ནས་བཏུས་པ་ཡིན་ན་ཟུར་ཙམ་ཞིག་ནི་ཤེས་ཐུབ་སྟུམ། དེས་ན་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་ཆ་
 རས་བྱས་ན་ཁམས་ཀྱི་ཆེ་བསྟན་གྱི་དོན་རྒྱུ་འདིའི་ས་བོན་རྩོན་དུ་བཏབ་འདུག་ཅིང་།
 དོན་རྒྱུ་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་ཆབ་ཀྱི་རྣམས་གཞི་ཟེར་བ་སྤར་མངོན་དུ་
 གྱུར་ནས་དེའི་ཤུགས་རྒྱུ་ལས་ཁམས་ཀྱི་ཆེ་བསྟན་གྱི་དོན་རྒྱུ་དེ་བསྐངས་འདུག་ཏེ་
 ཡང་ཡིན་ཏེ། ཁམས་ཀྱི་ཆེ་བསྟན་ཟེར་བའི་ལག་འཁུ་ས་ནི་གྲུ་ཤིས་བེ་རི་ཆམ་ལ་པལ་ནས་
 སྤར་དེ་ཡི་ས་ཡུལ་མི་སྡེ་རྣམས་ཀྱིས་འཕགས་པ་ལྟ་ཡི་བཀའ་ལུང་ཉན་དགོས་པའི་དྲིལ་
 བསྒྲགས་ཤིང་འཇའ་ས་ཡུལ་བ་དང་། ཀོང་སྤིང་ཆང་མ་སྡེ་སྤིང་བསོད་ནམས་རབ་བརྟན་
 རས་པན་བདེ་སྐྱ་སྐྱེ་ཤུག་ལྟ་དབང་ལ་གནང་བ་ཟེར་བ་དེ་གཉིས་ཡིན་ཅིང་། དེ་གཉིས་ནི་བྱི་
 ལོ་༡༩༥༠ལོ་དང་༡༩༥༡ལོ་སྟེ་གཞུང་དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་གི་སྤིང་དབང་དུ་བརྟེན་པའི་
 ཡས་མས་དེ་རང་ཡིན། བྱི་ལོ་༡༩༥༣ལོར་འཕགས་པ་ལྟ་སྐྱེ་བཞི་བ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
 འདས་ནས་ལོ་དེར་དཔོན་དྲུང་ཞི་བ་བཟང་པོ་ཆབ་མདོའི་བྲིས་ཕེབས་པ་དང་། བྱི་ལོ་
 ༡༩༥༥ལོར་པན་བདེ་སྐྱེ་སྐྱེ་ཡང་གཤེགས་པས་ན་ཞི་བ་བཟང་པོས་ཆབ་མདོའི་ཆོས་རྩེ་
 དང་རང་གི་གཅེན་པོ་པན་བདེ་སྐྱེ་སྐྱེ་ལ་གནང་བའི་ཀོང་སྤིང་གཉིས་ཀའི་ཐུགས་འགན་
 བཞིས་དགོས་ཆགས་པས། དེ་ལ་པ་རོལ་པོས་ཁམས་ཀྱི་ཆེ་བསྟན་ནས་ཁམས་ཀྱི་ཆོག་
 སྤེལ་ཟེར་བའི་གཞི་འཛིན་ས་བྱས་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ། མ་གཞི་བྱི་ལོ་༡༩༥༢ལོར་འཕགས་
 ཆེན་ལྷ་པ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ་ཆབ་མདོའི་བྲིས་ཕེབས་ཀྱང་དགྲུང་ན་བརྒྱུད་ལས་སོན་མེད་པས་
 ཆོས་སྤིང་གྱི་ཐུགས་འགན་ཡོངས་རྫོགས་སྤར་སྤྲོས་བཞིན་དཔོན་དྲུང་ཞི་བ་བཟང་པོས་
 བསྐྱུངས་གནང་མཛད་པ་ཡིན། འཕགས་པ་ལྟ་བྲུ་བྲིས་ཕེབས་པའི་ལོ་དེར་རང་ལ་དེ་མོ་རིན་པོ་
 ཆེ་རྒྱ་ནག་ནས་བྱིར་འཁོར་ཞིང་ལགོང་ས་མཆོག་ནས་གྲུ་ཤིའི་ལུང་ལས་ཀྱི་འཇའ་ས་དང་

ཐམ་ཁས་གཟེངས་བསྟོད་པ་དང་། དེའི་ཕྱི་ལོ་ནས་དེ་ཆབ་བར་གྱི་ཚྱོད་གཞི་ལངས་ནས་
 མཐར་འཁོར་ལོ་མཆོད་པའི་དམག་དངོས་སུ་དེ་མོར་དྲངས་ནས་དེ་མོ་བ་དབང་དུ་
 བསྐྱུལ། དེ་མོ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ལ་གོང་ས་ཆེན་པོའི་སྤྱན་གསལ་ཡིན་པས་དོན་རྒྱུན་དེ་ལ་ཁམས་
 ཀོང་ཆེག་སྒྲིལ་གྱི་སྤྱན་ཕྱ་བཅུག་པར་བརྟེན་གཞུང་ས་མཆོག་གི་ཐུགས་ཀའི་དྲླི་ལ་ཕོག་ཞེ་
 ༡༩༥༢ ལོར་དའི་ལའི་དྲུང་ཐའི་ཇི་གཙོས་པའི་སོག་དམག་དང་། མདའ་དཔོན་འོར་ལྷར་
 གཉིས་གཙོས་པའི་གཞུང་དམག་མང་པོ་གོང་པོར་བཏང་ནས་དུག་འདུལ་བྱས། ཕྱི་ལོ་
 ༡༩༥༣ ལོར་དོན་རྒྱུན་དེ་ཐག་ཚད་ནས་ཞི་བ་བཟང་པོ་ལྷ་སར་བཟང་བཅོན་དུ་བཅུག་ཞེ་
 མདོ་ཁམས་དར་འཇམ་ཡུག་གཅིག་ཟེར་བ་བཏང་འདུག །ཕན་བདེ་བ་ཕལ་སྐྱལ་བྱེད་མཁན་
 གཙོ་བོ་ནི་དེ་མོ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱོགས་ཡིན་པར་སྒྲོས་མེད་ཐོག་སྒྲོམ་མདའ་མཁན་ཆེན་མཐུ་
 སྟོབས་དཔལ་འབྱོར་ནས་ཀྱང་ཡར་མར་སྲིད་སྒྲིལ་མང་ཚུལ་བྱས་ཡོད་པ་དུ་ཀླུ་ལམ་གསལ།

སྐབས་དེར་དམག་འཁྲུག་ཇི་ཙམ་བྱུང་ཡོད་པ་ཡང་། དཔོན་དྲུང་དང་རྣམ་སྲས་གཉིས་ཀྱིས་
 གྲོས་ཐོག་ནས་གོང་པོར་དམག་བཏང་ནས་ཁྲིམས་འགལ་གྱི་བག་ཡངས་ཆབས་ཆེན་བྱས་
 ལུགས་བཤད་པ་དང་། དེ་ལ་བོད་སོག་གཉིས་ཀའི་དམག་ལྟོས་ཆེ་བར་གོང་པོར་བཏང་
 ལུགས་བཤད་པ་དང་། གཞུང་ས་ནས་དམག་རྒྱག་གི་ཞབས་རིམ་ལྟོས་ཆེ་བ་སྐྱབ་ལུགས་
 གསལ་བ་དང་། བེ་སེར་ལས་ཕན་བདེ་དགོན་པ་འཕོ་འཁྲུག་ཤར་བ་བཤད་པ་དང་། ལྷག་
 པར་དབྱངས་འཆར་གྱི་མོ་ཆེན་བརྒྱབ་པར་སྐྱུར་དུ་གཡུལ་འབྱེད་རྒྱ་བབས་པ་རྩེས་སུ་མདོན་
 ཤེས་འདྲ་བའི་ངེས་པ་རྟེན་ལུགས་གསུངས་པ་དང་། སྤྱི་ལོ་གནས་ཚུངས་ལྷོག་ནས་ཀྱང་གོང་
 ཕྱོགས་སུ་བཤེར་ཙམ་བྱེད་དགོས་འོང་ཞེས་ལུང་བསྟན་ལུགས་གསལ་བ་དང་། མདའ་དཔོན་
 འོར་ལྷར་གཉིས་ནས་དགོར་བདག་གིས་ཆོ་འཕྲུལ་བྱུང་མེན་ལ་མ་སྟོས་པར་ཕན་བདེ་བའི་
 བར་རྟེན་ཡན་ལྷ་སར་དཔོར་འདྲེན་བྱས་ལུགས་གསལ་བ་བཅས་ལས་སྐབས་དེར་དམག་
 འཁྲུག་ཆེ་ཙམ་ཞིག་བྱུང་ངེས་འདྲ་ཞིང་། ཀོང་མོང་དུ་ཆ་དྲོད་ཆེ་རྒྱུན་དམག་འཁྲུག་དེ་ཡང་
 སྟོན་ཀ་ནས་འགོ་འཇུགས་ཀྱིས་དམག་ཆེན་ཞེ་བ་དེ་དགུན་དུས་སུ་བརྒྱབ་པ་ཡིན་འདུག དེ་
 དག་གི་ཚུལ་རྣམས་ཕལ་ཆེར་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ལ། དམག་རྒྱག་ཆེད་ཞབས་རིམ་ཇི་བྱས་
 མཆོན་ཙམ་སྟོས་ན། དུ་ཀླུ་ལའི་གོས་བཟང་༥༤ལས། “དབྱང་འཇུག་གི་རུས་རིམ་དང་
 བཅས་རྫོང་གཞིས་ཁག་བཅུ་གསུམ་བསྟོམས་པར་བཀའ་འགྱུར་ཆར་དུག་ཅུ། ...གོང་དཀར་
 དུ་དགོན་གཉིས་གྲ་ཆང་གི་གདུགས་དཀར་མདོས་ཆེན། ཆོས་སྤེལ་གྱུར་གྱི་དམར་ཆེན་

མོད་སྒོལ་དེ་ཡང་མི་བདེན་རྒྱ་མི་འདུག་སྟེ། བེ་དམག་གོང་པོར་བྲངས་པ་ལྟ་སྟོན་གསུང་
 རབས་ན་གསལ་ཞིང་། དཔོན་བྲུང་བཙོན་དུ་བསྐྱོར་བ་དུ་ཁྱུ་ལ་དང་ཆབ་མདོའི་གདན་
 རབས་སོགས་ན་འཁོད་འདུག། འོན་ཀྱང་ལྟ་སྟོན་གསུང་རབས་སུ་བེ་དམག་གོང་པོར་བྲངས་
 པའི་དུས་ཚོད་ནི་གཞུང་དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་པའི་ཡར་སྡོན་དུ་ཡིན་འདྲ་བ་ཞིག་ལས་ངེས་
 གཏན་མི་འདུག་མོད། གལ་སྲིད་དེའི་ཡར་སྡོན་དུ་ཡིན་ན་འབྲུག་གྲུབ་དབང་ཀམ་བཞུན་
 འཕེལ་གྱི་རྣམ་ཐར་དང་། བྲག་གཡལ་སྐྱ་སྐྱེ་ཆེ་རྒྱུད་གི་རྣམ་ཐར། དེ་བཞིན་ཞལ་ལྷ་ཆོས་
 འབྱུང་དང་ལྷག་ལུང་ཆོས་འབྱུང་སོགས་སུ་དེའི་སྐོར་འབྱུང་འོས་པ་ཞིག་ལ་བྱུར་ཅན་ཡང་
 མི་སྤང་ངོ་། དེས་ན་ཆབ་མདོ་བའི་ཁ་རྒྱན་དང་བཞུན་ན་བདེན་ཆ་ཞིག་མེད་དམ་སྟུམ། སྤྱི་
 མཛོད་རྣམ་སྲས་ལ་དུ་ཁྱུ་ལར་གཉེར་བ་རྣམ་སྲས་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་ཤིང་གང་ལྟར་སྒོ་བྱར་
 དུ་གྲོངས་པ་ཡིན་འདྲ་སྟེ། དེ་མིན་དཔོན་བྲུང་དང་འདི་གཉིས་གྲོས་གཅིག་ཡིན་པར་དུ་ཁྱུ་
 ལར་ལན་དུ་མར་བཤད་པས་ཏན་ཏན་ཉེས་པ་ཕོག་འོས་ཀྱང་ཕོག་པའི་ལོ་རྒྱུས་མི་གདའ་ལ།
 དུ་ཁྱུ་ལ་དེབ་གཉིས་པ་༡༩༣༥ལ། “ཆོས་གཉིས་ལ་ལྷག་ཅེ་ཐའི་ཇི་ནས་ཆོས་ཆེན་དུ་
 བཞུགས་གྲལ་བཤམས་ཐོག་དའི་ཆེན་གྱི་སྲས་ཐར་པས་བརྒྱ་འབུལ། ཆབ་མདོ་ཕྱག་མཛོད།
 དེ་མོ་བ་དང་བྲག་གཡལ་པའི་མི་སྤྱེ། ལྟ་རི་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ང་ལྟུ། ཏྲ་བྲེུ་གཙོས་པའི་
 ཡུལ་ལྷགས་ཀྱི་དངོས་པོ་བཞུགས་”ཞེས་བྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་ལ་གོང་ས་མཆོག་གི་མདུན་དུ་
 ཆབ་མདོ་སྤྱི་མཛོད་ཅིག་འབུལ་ཞབས་སུ་བཅར་འདུག་ཅིང་། གོང་དུ་རྣམ་སྲས་ལ་གཉེར་བ་
 དང་འདི་ལ་ཕྱག་མཛོད་ཅེས་གསུང་སྤངས་ལ་བཞུན་ན་འདི་ནི་ཆབ་མདོ་སྤྱི་མཛོད་གཉིས་
 པ་རྗེ་དཔོན་ཕུན་ཆོགས་དབང་འཛིན་ཡིན་ནམ་སྟུམ་སྟེ། གལ་སྲིད་སྐབས་དེར་རྣམ་སྲས་
 གོན་གྲུབ་གྲོངས་མེད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ཡང་དེ་འདྲའི་ཆབ་མདོ་སྤྱི་མཛོད་བྱེད་པ་དང་།
 ལ་གོང་ས་མཆོག་གི་མདུན་དུ་འགོ་སྐབས་བདེ་པོ་ཞིག་མེད་ངེས་སྟུམ་མོ། དེས་ན་རྗེ་དཔོན་
 ཕུན་ཆོགས་དབང་འཛིན་ཡིན་པ་འབྲེལ་ཆེ་སྟེ། གཅིག་ནས་སྤྱི་མཛོད་གསར་བསྐྱོས་ཀྱི་མཇལ་
 བྱས་དང་། གཉིས་ནས་མཆོད་དཔོན་སྒོ་བཟང་མཐུ་སྟོབས་ལྡན་སྲིད་གསར་བསྐྱོས་ལ་ལེགས་
 འབུལ་བཞུར་ཆད་ཡིན་འདྲ་བ་ཞིག་དུ་ཁྱུ་ལའི་དཀྱུས་ན་གསལ། འོན་ཀྱང་ལ་ལྷ་བ་ཆེན་པོའི་
 དགོངས་རྒྱུ་གསེར་གསུང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་གྲགས་པ་བཞེངས་སྐབས་གསེར་
 སྤང་སོ་དགུ་དང་ཞོ་དོ་ཕུལ་མཁན་ཆབ་མདོའི་ཕྱག་མཛོད་བྱུར་པ་ཚངས་དབྱངས་བསམ་

གྲུབ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པར་དཀར་ཆག་༥༥༠ ནང་གསལ་ཡང་། ད་པན་མཛོང་བའི་ཆབ་
 མདོའི་ལོ་རྒྱུས་པལ་མོ་ཆེས་སྤྱི་མཛོད་བསྐྱེད་སྐབས་དེའི་མིང་མ་བྱུང་བས་དཔྱད་དགོས།
 རྩོད་རྒྱུ་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཡང་། གོང་དུ་བྱངས་པ་ལྟར་“སྤྱིང་གཞི་མང་དུ་བྱུང་སྤང་བྱང་
 རྩོན་ལ་བར་ཁམས་ཀྱི་བྲིམས་བདག་མཛོད་མི་མཛོད་ལ་རག་ལྷུས་འདུག་པས་དཀར་ས་
 རག་ཁྱུང་གང་ཡིན་དུ་སྐྱེལ་བ་འགབ་ཚུལ་མོལ་”ཞེས་དང་། རྒྱུ་ལྷུ་ཆབ་མདོ་ལོ་རྒྱུས་
 ༡༡ལས། “དེ་ལྟར་འཕགས་ཆེན་སྐུ་ན་རིམ་གྱིས་ཆོས་སྤྱི་ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ནང་སྤྱི་
 ལ་གཞན་གྱིས་ཐེ་བྱས་མེད་པ་བསྐྱེད་དང་སྐྱོང་བཞིན་པ་དང་། ཕྱི་སྤྱི་ལ་རྒྱའི་ཁ་འཛིན་
 རི་ལ་གོང་ས་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་སྐུ་དུས་ནས་བཟུང་བོད་གཞུང་གི་གཙང་སྐྱོང་ཡིན་པ་ནི།
 འདྲིའི་སྐབས་དཔལ་ཤོད་ཀྱི་སྒོར་དེ་ཆབ་འཕྲུག་པ་དང་། དེ་རྗེས་སྐུ་སྤྱིང་བརྒྱད་པ་དང་།
 དགུ་པའི་སྐབས་བྲག་གཡབ་ཆེ་ཆུང་འཕྲུག་སྐབས་དང་། སྤྱི་ཞང་དང་ཆབ་མདོའི་འཕྲུག་པ་
 དང་། ཆབ་མདོ་རང་དུ་ནང་རྫོས་བྱུང་སྐབས་སོགས་ཀྱི་ཆོད་ཁ། འུ་ཁ་སོ་སོ་ནས་ར་འཕྲོད་པ་
 ཡོད་”ཅེས་པ་ནས་“དོན་ལ་བར་ཁམས་ཀྱི་བྲིམས་བདག་མཛོད་མི་མཛོད་ལ་རག་ལྷུས་
 འདུག་པས་”ཞེས་དང་། “ཕྱི་སྤྱི་ལ་རྒྱའི་ཁ་འཛིན་རི་ལ་གོང་ས་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་སྐུ་དུས་ནས་
 བཟུང་བོད་གཞུང་གི་གཙང་སྐྱོང་ཡིན་པ་”ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོག་གི་ནུས་པ་འདོན་ལྷངས་ལ་
 གཞིགས་ན། ཆབ་མདོ་བའི་ངོས་ནས་ཁམས་ཀོང་ཅེ་བསྟན་ཟེར་བའི་དོན་རྒྱུ་དེའི་ནང་གི་
 དམག་འཕྲུག་གི་ངོ་བོ་ནི། ལྷ་པ་ཆེན་པོ་དང་གཞུང་དགའ་ལྷན་སོ་བྱང་པར་ངོ་ལོག་རྒྱབ་
 གཏོད་བྱེད་པ་ཞིག་མ་ཡིན་པར། ལྷ་པ་ཞལ་ལྷ་ནས་ཡབ་སྐུ་ཀྱིས་བདག་པའི་དགོན་ལྷེ་
 གཞིས་ཀ་དང་། གསར་དུ་གྲུ་ཤི་དང་ལྷེ་སྤྱི་བསྐྱེད་ནམས་རབ་བརྟན་སོགས་ཀྱིས་གནང་
 བའི་ཁམས་ཀོང་གི་ས་ཁོངས་དེ་དག་ཐོག་ཕྱི་སྤྱི་ལ་རྒྱའི་ཁ་འཛིན་བོད་གཞུང་གིས་གཙང་
 སྐྱོང་ཡིན་པ་སྒོས་མེད་ཀྱང་། ནང་སྤྱི་ལ་གཞན་གྱིས་ཐེ་བྱས་མེད་པར་བྲིམས་སྒོ་རང་བཙན་
 ལྷ་བྱ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཡིན་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ། དུ་ཀྱུ་ལའི་གོས་བཟང་༥༥༡ལས། “ཆབ་
 མདོའི་དཔོན་བྱུང་...རྫོང་བ་གང་ལེགས་བྱས། ལོ་ལྷ་མའི་ནང་དུ་ཤེ་ལྷག་གཉིས་པན་བདེ་བ་
 དང་འབྲུ་ལ་བའི་རྫོས་མཚམས་ལ་བཏང་བར་པན་བདེ་བས་ཉན་འཛིག་ཆེ་བ་མ་བྱས་
 འདུག་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་མར་ལམ་བསྐྱབ་བྱ་བྱེད་དགོས་ཚུལ་ལབ་པ་”ཞེས་པ་ལྟར་ན། སྤྱིར་དེ་
 རྩོན་ཙམ་ནས་ཀོང་པོ་པན་བདེ་བས་ལྷེ་པ་གཞུང་གི་བཀའ་ལ་གུས་བཙེ་བྱ་རྒྱུ་ཞིག་ནི་
 མིན་འདྲའོ།

དེ་ཆབ་འཁྲུག་པའི་ངོ་བོ་ཡང་སྤར་ནས་འཕགས་པ་ལྟར་བདག་པའི་དགོན་སྡེ་མང་པོ་ཞིག་
 ལ། བར་སྐབས་འཕགས་པ་ལྟས་དེ་སྤྱུལ་གོང་མ་རྣམས་སྤྲོ་མར་བསྐྱོས་པ་ལས་དེ་དག་གི་
 བདག་དབང་ཐད་ཚྱོད་གཞི་བྱང་བ་ཅུ་མ་ཞིག་ཡིན་མོད། རྩོགས་གཞན་ཞིག་ནས་གསར་དུ་
 བཅུགས་མ་ཐག་པའི་དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་པའི་སྲིད་དབང་ལ་འབྲན་བསྐྱར་གྱི་དམག་འཁྲུག་
 ཅིག་ཡིན་པར་ལྟ་མཁན་དང་དོགས་མཁན་ཡང་བྱང་ཡོད་པར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དང་།
 རྒྱ་སྤྱུལ་གོང་མའི་ཆབ་མདོའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་“དེ་ཆབ་འཁྲུག་པ”དང་“སྤྱུ་ཁང་དང་ཆབ་
 མདོའི་འཁྲུག་པ”ཟེར་བ་ཞིག་ཀྱང་འདུག་པར། ཕྱི་མ་འདི་ཁམས་གོང་ཅེ་བསྐྱར་གྱི་དོན་
 རྒྱུ་ལ་གོ་དགོས་སམ། ཡང་ན་ཆབ་མདོ་རུ་ཆ་མཁན་ཁྱེད་དང་སྤྱོད་ཀུན་མཁྱེ་པའི་བར་གྱི་
 ཚྱོད་རྒྱུ་གི་དོན་རྒྱུ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནམ། དེ་མིན་གྱི་ཚྱོད་རྒྱུ་གཞན་ཞིག་བྱང་བ་
 གང་ཡིན་ཆ་མ་འཚལ་ཞིང་། གཞན་དུ་དེ་འབྲེལ་གྱི་ཡིག་ཆ་དང་དག་རྒྱུ་གང་ཡང་མཐོང་
 ཐོས་མ་བྱུང་བས་དཔྱད་ལྡན་རྣམས་ནས་གང་ཡིན་སྤྱི་མཐུན་དཔྱད་པར་འཚལ།

དེ་ལྟར་དཔོན་དྲུང་བཟང་བཅོན་དུ་བསྐྱོར་ཞིང་སྤྱི་མཐོང་སྤྱོད་ཀྱི་འབྲེལ་པར་བཏེན་ཆབ་
 མདོའི་ཆོས་སྲིད་གྱི་འགན་འཁུལ་ཡོངས་རྒྱུགས་འཕགས་པ་ལྟའི་ཕྱག་དུ་བབས། འོན་ཀྱང་
 སྐབས་དེར་ཁོང་དགུང་ན་བཙོ་བརྒྱད་ལ་ཕེབས་ནས་ན་ཆོད་ཡོངས་སུ་སྤྲོན་ཞིང་མཁུན་སྤྱོན་
 རབ་དུ་ཡངས་པར་གྱུར་ཟེན་ལ། འཕགས་ཆེན་འདི་པ་ནི་ཁམས་གོང་ཅེ་བསྐྱར་གྱི་དོན་རྒྱུ་
 དང་དེ་ཆབ་བར་གྱི་དོན་རྒྱུ་ནང་བྱང་བའི་ཕམ་ཉེས་ལ་ཞེ་བཞག་འཁོན་འཛིན་མེད་པར་
 ཡར་ལགོང་ས་མཆོག་དང་གཞུང་དོན་ལ་ལྷག་བསམ་རྣམ་པར་དག་ཅིང་། དེང་སང་གི་ཆེན་
 པོ་རྣམས་གྱི་ལྷགས་ལྟར་རང་ཉིད་མཐོ་ཐབས་སུ་ངན་ཁག་གཞན་དགྱི་བྱེད་པར་སྤྲོས་བ་
 དང་གོགས་པའི་འདུ་ཤེས་གང་ལ་ཡང་ཇི་མི་སྤྲོས་པར་གས་སྤྱོད་ཕྱི་ལ་འདེབས་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་
 མ་ཡིན་པར། དཔོན་དྲུང་ཞི་བ་བཟང་པོ་ལྟ་སར་བཟང་བཅོན་དུ་བསྐྱོར་བ་སྤྱོད་གོལ་ཐུབ་
 པའི་ཐབས་ཤེས་གང་ཡོང་མཐོང་པ་སོགས་རྗེ་ཆག་ལྷ་སྤྲིག་གིས་མ་སོས་པས་མ་ཆད་མ་ཤུལ་
 ཡང་སང་པའི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་མཐོང་རྒྱུ་ནི་མཐོང་ན་མི་མཐུན་པར་མེད་པའི་རྒྱལ་སྤྱི་
 སྤྱོད་སྤྲོས་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར་ཁོ་ན་འཆང་བ་ཞིག་སྟེ། བོད་སྤྱི་དང་སྤྱོད་ཆབ་མདོ་པའི་ཆོས་
 སྲིད་གང་ཅིར་སྤྲོན་པའི་མཐོང་རྒྱུ་སྤྲོས་ཆེན་ཞིག་དུ་མཐོང་ཞིང་། མཆོན་ལ་ཡང་
 འཕགས་པ་ལྟ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་པ་ནི་དོན་དང་ལྡན་པ་ཞིག་སྟེ་སྤྱི་བཅས་རྒྱལ་བ་རྒྱ་
 མཚོ་མཉེས་པའི་མཐོང་སྤྲིན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྤྱོད་པ་གོར་མ་ཆག།

ཡི་བྱ་བྱ་ག་པ།

ཆབ་མདོ་དགོན་གནས་ཀྱི་བྱ་བྱ་པར་འགའ་ཞིག

གཅིག་ཁང་དུ་བཏབ་པའི་གནས་ཀྱི་བྱ་བྱ་པར།

ད་ནི་ཆབ་མདོ་དགོན་དང་གོང་ཁྱེར་ཆགས་སའི་ཡུལ་གྱི་བྱ་བྱ་ཆོས་རྒྱུ་ཟད་བཤད་པར་བྱ་
ཞིང་། དེ་ཡང་ཆབ་མདོ་དགོན་པའི་སྐོར་ལམ་ནས་བལྟས་པའི་མེག་གིས་ཟེན་ཚུན་གྱི་ས་
དབྱིབས་ཆགས་ཚུལ་དང་། དེ་དང་ཆོས་ཉེ་བའི་རི་རྒྱ་ཐང་གསུམ་གྱིས་མཚོན་པའི་རང་བྱུང་
གི་བཀོད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། ཆབ་མདོ་ཁྱོན་ཡོངས་ཀྱི་ས་དབྱིབས་དང་བྱ་བྱ་ཆོས་གང་ཞིག་ཡོད་
པ་མཐའ་དག་པ་ནི་འཕགས་པའི་ཡུལ་འདྲིར་བརྗོད་པའི་ཆ་རྒྱུན་གང་ཡང་མེད་པར་ཤེས་
པར་བྱའོ།

སྤར་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་རྩོ་བོད་རྒྱལ་སྤོང་བཙན་སྐྱམ་པའི་མནའ་མར་འོང་བ་དང་། དེས་བོད་
ཁམས་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ལྷ་སའི་ཕྱོགས་དེར་ས་བཀྲ་བཟང་ངན་གང་ཡོད་ཅིས་ལ་ཕབ་ཅིང་།
ས་བཀྲ་བཟང་བ་རྣམས་གསོས་པ་དང་ངན་པ་རྣམས་མནན་ཏེ། གཏོ་མདོས་གཞོད་སྒྲིག་གི་
ཆོ་ག་མང་པོ་ཞིག་བྱས་པ་ཡོངས་གྲགས་ལ། སྤོན་གནའ་མི་རྒན་པའི་ས་དབྱུང་༢༤༥ལས།
“ཡུལ་དང་ས་ཕྱོགས་པོ་བྱང་གོང་ཁྱེར་དང་། དགོན་པའི་འདུག་གནས་ཆོང་འདུས་ལ་
སོགས་པ། དགེ་མཚན་རི་ལྷར་འབྱུང་བྱིར་ས་དབྱུང་བལྟན། ལུང་པ་དབྱུག་པའི་གཟུགས་
འདྲ་བ་སྤང་འཛིན་ས། སྤུལ་ལྷར་འཁྱོག་ན་འབྱུ་ཆོགས་མི་རྣམས་འཕེལ། གཞུ་ཡི་དབྱིབས་
མཚུངས་དེས་ནི་གཞོད་འཛིན་ས། རྒྱུང་གཡཔ་འདྲ་ན་མི་རྣམས་དབུལ་པོར་འགྱུར། ལུང་
པ་བྱར་གསུམ་དེ་ནི་ཆོ་ཐུང་ངོ་། དབྱིབས་ནི་པད་འདབ་འདྲ་བའི་ས་གཞི་ལ། རི་རྣམས་
རིན་ཆེན་སྤངས་འདྲ་རི་གཉའ་དུང་། དུང་དང་ནོར་བུ་གཉའ་གས་དང་དཔལ་བུ་སོགས།

བཏྲ་ཤིས་མཚན་མ་རིལ་འབྱར་དོད་སྤང་། འཁོར་ལོ་འདྲ་བ་དེ་ན་སྤྱ་གནས་པ། བཏྲ་ཤིས་
 ཚེ་རིང་རིག་པ་ནོར་འཕེལ་ཞིང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་འཚོ་བདེ་སྦྱིད་འབྱུང་བ་དང་། ཚོས་
 ལྷན་དུ་མ་གནས་དེར་འོང་བར་བཤད། ད་ནི་ཕོ་བྲང་གདབ་པའི་གནས་བཞུན་པར། བད་
 འདབ་འདྲ་བའི་ཡུལ་གྱི་ཉྱེ་བ་འཕུ། རི་བོ་སྤང་ཆེན་ཉལ་འདྲའི་མཁལ་གཞུང་དང་། སྤང་
 བོ་ཟན་ལ་འབྱུག་འདྲའི་སྤྲ་གོང་དང་། སང་གོ་གནས་ལ་འཕྱོ་འདྲའི་སྦྱི་བོ་དང་། སྤྲ་མོ་
 བཀས་ལ་རྒྱུག་འདྲའི་ནང་འཛོམ་དང་། རྒྱུང་ཆེན་གནས་ལ་ལྷིང་འདྲའི་སྤྲ་གོང་གདབ།
 མདོར་ན་གཞན་གྱིས་བརྗེ་བར་མི་རྒྱས་པའི། སྤྲ་ཆགས་འདྲ་བ་དེ་ཡི་མིག་མཚམས་དང་།
 ནང་འཛོམ་ཉྱེ་བ་འཛོམ་སྤེར་ནམས་སྤྱ་གདབ། ཡང་ན་རིན་ཆེན་སྤྱངས་འདྲའི་འདབས་
 སུལ། དེ་ན་ཀུན་གྱིས་འདྲད་ཅིང་བཀྱར་བ་དང་། གཞན་གྱིས་བརྒྱས་པར་མི་རྒྱས་འབྱུ་ནོར་
 འཕེལ། རིགས་དང་བཅས་གཡོག་དཔལ་ཡོན་རྒྱས་པར་འབྱུར། གཞན་ཡང་གོང་དང་གོང་
 ཁྱེར་གདབ་པ་ཡི། ས་བཞི་ཁོད་སྟོམས་རྒྱབ་རི་རྒྱུམ་ཞིང་ཁེངས། རུབ་མཐོ་བྱང་སྦྱོར་ཤར་
 གཞོན་སྟོ་དུད་ཅིང་། རི་ཡི་སྟོལ་མཚམས་འབྱིང་འདྲ་དེར་བཏབ་ན། ལོངས་སྦྱོད་འབྱུ་རྒྱས་
 བྱ་མོ་གཟུགས་བྱད་ལེགས། རིགས་དང་ཡོན་ཏན་ལྷན་པའི་སྦྱེ་བོས་གང་། རིང་དུ་གནས་
 འབྱུར་ཤིན་དུ་བཏྲ་ཤིས་ཤིང་། རུབ་ཕྱོགས་དམའ་ན་གཞན་གྱི་དབང་དུ་འབྱུར། ད་ནི་ཁང་
 པའི་ས་དབྱུད་བྱེ་བྲག་བཞུན། སྟོ་ནི་བསྟོལ་འབྱོག་སྟོ་ཕྱོགས་སྦྱིབས་ངོས་དང་། རྒྱ་ཆེན་
 གདོང་དང་རི་སྤྲ་ལེགས་འཛུགས་པ། མདོར་ན་དབྱུད་ལེགས་ཕྱོགས་སྤྲ་སྟོ་བཞུན་དགོས།
 ཤར་དུ་ལམ་དང་བྱང་སྟོ་ཕྱོགས་རྒྱ་བསྟོར། རུབ་ཕྱོགས་སྦྱིད་ཚལ་བྱང་ཕྱོགས་མཚོད་རྟེན་
 བཅིགས། མི་དང་ནོར་གྱིས་ཁེངས་བྱུར་འཐབ་ཚོད་མེད།” ཅས་སོ།

གོང་དུ་དངས་པ་དེ་དག་སྤྱི་ཇི་བཞིན་པ་ལ་འབྱུལ་བ་མེད་པའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཤིག་
 ཡིན་པར་བརྗོད་དཀའ་ཡང་། ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ཁྱེལ་སོ་ན་བསགས་པའི་
 ཉམས་སྦྱོང་རྒན་པོའི་སྟོམ་ཚིག་ཡིན་པས། གངས་ཡོད་ན་རྒྱ་འབྱུང་བ་དང་རྒྱ་ཡོད་ན་ཉ་
 འཁོར་བ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་པ་བཞིན། བྱི་རང་བྱུང་གི་བཀོད་པ་ཆགས་སྤངས་
 ལས་ནང་བཅུད་གྱི་མི་ནོར་ཟས་གསུམ་གྱིས་མཚོན། སྦྱི་དངོས་ཐོན་ཁུངས་སོགས་ལ་བྱུང་
 པར་འབྱུང་བ་མདོན་སུམ་ཡིན་པས་ན། དངས་མ་ཐག་པའི་ཉམས་སྦྱོང་རྒན་པོའི་སྟོམ་ཚིག་
 དེ་དག་ལ་བདེན་པ་རྒྱུང་ཟད་རེ་ཡང་ཡོད་སྟེད་སྟུམ། འོ་ན་ཆབ་མདོར་ལུང་དེ་དག་ལས་
 བཤད་པའི་བྱུང་ཚོས་གང་དང་གང་ཚང་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། “དབྱིབས་ནི་པད་འདབ་འདྲ་

བའི་ས་གཞི་ལ། རི་རྒྱུ་མ་རིན་ཆེན་སྤངས་འདྲ་རི་གཉའ་དུང། དུང་དང་ཞོར་བྱ་གདུགས་
 དང་དཔལ་བེའུ་སོགས། བཀྲ་ཤིས་མཚན་མ་རི་ལ་འབྱར་དོད་སྤང་། ་་་འཁོར་ལོ་འདྲ་བ་དེ་
 ན་སུ་གནས་པ། བཀྲ་ཤིས་ཆེ་རིང་རིག་པ་ཞོར་འཕེལ་ཞིང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་འཆོ་བདེ་
 སྦྱིད་འབྱུང་བ་དང་། ཆོས་ལུན་དུ་མ་གནས་དེར་འོང་བར་བཤད། ད་ནི་ཕོ་བྲང་གདབ་
 པའི་གནས་བཞུག་པར། བད་འདབ་འདྲ་བའི་ཡུལ་གྱི་ཉེ་བ་འཇམ། ་་་བྱང་ཆེན་གནས་ལ་
 རྩིང་འདྲའི་སྒྲ་གོང་དང་། ་་་ཡང་ན་རིན་ཆེན་སྤངས་འདྲའི་འདབས་སུའོ། ་་་ས་བཞི་ཁོད་
 རྟོམས་རྒྱལ་རི་རྒྱུ་ཞིང་ཞིངས། རུབ་མཐོ་བྱང་སྐྱོར་ཤར་གཞོན་སྟོ་དུང་ཅིང་། རི་ཡི་སྒྲིལ་
 མཚམས་འགྱུང་འདྲ་དེར་བཏབ་ན། ལོངས་སྦྱོད་འབྱུ་རྒྱས་བྱ་མོ་གཟུགས་བྱང་ལེགས།
 རིགས་དང་ཡོན་ཏན་ལུན་པའི་སྦྱེ་བོས་གང་། རིང་དུ་གནས་ཤིང་རྟག་དུ་བཀྲ་ཤིས་
 འབྱར། ་་་ཞེས་པའི་བྱང་ཆོས་རྒྱུ་མ་ཚང་བར་ཡོད་དེ། དེ་དག་གི་ཚུལ་ཆབ་མདོའི་མཐུན་
 རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་གདན་རབས་ལས་གནས་ཀྱི་བྱང་པར་བཅོད་པ་ཞེས་པར་གཟིགས་
 ན་ཤིས་ཐུབ།

ཆབ་མདོའི་ཉེ་འཁོར་གྱི་གནས་ཀྱི་བྱང་པར་འགའ་ཆབ་མདོའི་གདན་རབས་ལྟར་སྒྲིམ་ན།
 བཀའ་གདམས་སྒྲིགས་བཅུ་ལས། “ཤར་དོ་རྗེ་གདན་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་ན། གནས་སུ་རྒྱལ་བོད་
 ཅེས་བྱ་བ་ཡོད།” ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱལ་འདྲེན་བཞི་བ་ཤུག་སེལ་གང་ཉིད་བདུད་
 བུལ་ཞིང་སངས་རྒྱས་པའི་གནས་བྱང་པར་ཅན་རྒྱ་གར་དོ་རྗེ་གདན་ནས་ཅིས་པའི་བྱང་
 ཕྱོགས་སུ། འཛམ་གླིང་སྤྱུ་གཉིས་དབང་དུ་བྱས་སྦྱོང་བའི་སྐུ་རྒྱལ་བོད་ཅེས་བྱ་བའི་རྒྱལ་
 ཁབ་ཆེན་པོ་གནས་ཤིང་། རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་དེའི་ཁོར་ཡུག་གི་རྒྱ་ཁྱོན་ནི་འཛམ་གླིང་རྒྱལ་
 ཁབ་གཞན་དག་དང་འདྲ་བར་ཆབ་སྤྱིད་ཀྱི་འཕེལ་འབྱེལ་དང་དུས་ཀྱི་འགྱུར་འགྲོས་ལས་
 འཕོ་འགྱུར་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་། ཆོས་ལུ་མོའི་དུས་ནས་བོད་མི་རིགས་འཆོ་གནས་
 བྱེད་སའི་ས་ཡི་རྒྱ་ཁྱོན་སྦྱི་ཡོངས་ནས་རགས་ཅིས་བྱས་ན་སྦྱི་ལེ་བྲུ་བཞི་མ་ས་ཡ་གསུམ་ལྷག་
 ཅུ་ཡོད་ལ། ཆ་རྟོམས་བྱས་ན་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ལས་མཐོ་ཚད་མི་ཏར་བཞི་སྟོང་ཡན་འཕགས་
 པས་འཛམ་གླིང་གི་ཡང་ཅེར་ཞེས་ཀྱང་འབོད། ས་ཐིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྟོང་དབྱེབས་
 ཡིན་ཅིང་། འབྱར་གཤོང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྦྱི་རོལ་ནས་གངས་རིས་བསྐོར་བའི་ནང་ངོས་
 ནི་མཚོ་འབྲུལ་སའི་གཤོང་ས་ལྷ་བྱ་ཞིག་ཉེ་དུང་གི་བྱས་གཞོང་མཐེལ་དུ་གཡུ་ཡི་ཕྱ་བཏབ་
 པ་ལྷ་བྱ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། སྐྱར་ཐང་ལུགས་ཀྱི་ས་བཀྲའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྤྱི་མོ་གན་རྒྱལ་

དུ་ཉལ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད། དེ་ལ་བྱེ་བྲག་སྟོང་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་དེ་ཆུ་
འབྱུལ་སའི་རྩིང་གི་དབྱིབས་སུ་ཡོད་པ་དང་། བར་དབུས་གཙང་རུ་བཞི་དེ་ཆུ་འགོ་སའི་
ཡུར་བའི་དབྱིབས་སུ་ཡོད་པ་དང་། སྤང་མདོ་ཁམས་སྤང་བྲག་དེ་ཞིང་ཆུ་མའི་རེའུ་མིག་གི་
དབྱིབས་སུ་ཡོད་པར་གྲགས་ཤིང་། དེ་མིན་རི་ཐང་ཆུ་བོ་ཀུན་ལ་གཟུགས་དབྱིབས་འདྲ་
མཚུངས་རེ་འདྲེན་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་བརྗོད་པས་ག་ལ་ལང་།

དེ་ལ་སྤང་མདོ་ཁམས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་དམ་པ་ཆབ་མདོ་ཙོར་བུའི་ས་
ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་གནས་ཀྱི་བཀོད་པ་ནི། བཀའ་གདམས་སྒྲིགས་བཅ་༡༥༦ལས།
“གངས་དཀར་པོ་ཤེལ་གྱི་མཚོད་རྟེན་ཡོད།། མཚོ་དམའ་མོ་གཡུ་ཡི་མཚུལ་ཡོད།། སྤང་སེར་
པོ་གསེར་གྱི་རྩུན་པོ་ཡོད།།” ཅས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་རེའི་མེ་རྟོག་གང་ལ་ཕོག་པའི་རྩ་
སྐལ་ལ་འཕགས་ཆེན་ཕྱག་ན་པརྟོ་མཚོག་གི་ཕྱགས་རྩེའི་འོད་ཀྱི་གྱུར་ཁང་ཕྱབ་པའི་
འོག །འཆི་མེད་བྱུང་པའི་གནས་ཀྱི་བྱེད་པར་མདོ་ཁམས་ཙོར་འཛིན་གྱི་མཐེལ་དུ་སྤངས་པ་
ལྟ་བུའི་སྟོང་བཅུད་ཀྱི་བཀོད་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཡུལ་སྤྲོངས་འདི་ཡི་སྟོང་རྣམས་སུ་
སྤོང་པའི་གངས་རི་དང་རྩ་རི་རྣམས་ནི་ནམ་མཁའི་མཐོངས་སུ་དྲུང་གི་ཀ་བ་ལྟར་དཀར་
ཞིང་ཤེལ་གྱི་མཚོད་རྟེན་ལྟར་གསལ་བ། མཚོ་དང་མཚོའུ། རྟེང་ཀ་དང་ཆུ་མིག་རྣམས་ནི་
དངས་གཙང་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྗན་ཞིང་མདོག་གཡུ་ལྟར་སྟོང་བ། སྤང་རི་དང་སྤང་
གཤོད་རྣམས་ནི་གསེག་མ་དང་གྲོ་མོ་སོགས་མེད་པར་རྩ་འཇམ་པོས་ཡོངས་སུ་ཁེབས་ནས་
དབྱར་དུས་ལྗང་ཞིང་སྟོན་དུས་སོགས་སུ་གསེར་ལྟར་སེར་པོར་སྤང་བ། སྤལ་དང་ཤུག་པ།
སྟག་མ་དང་སྟར་དཀར་སོགས་ཅི་ཤིང་ནགས་ཚལ་རྣམས་ནི་མ་བུའི་སྤྱུ་སྤྱུག་ལྟར་ཡིད་དུ་
འོང་ཞིང་ནི་ཅིའི་འདབ་གཤོག་ལྟར་སྤང་བ། མ་བཅེགས་རྩུན་གྱིས་བྱུང་པའི་བྲག་རི་དང་
གཡའ་རི་རྣམས་ནི་སྤྱུ་མེན་གྱི་མདོག་ལྟར་སྤྱུག་ཅིང་དབུལ་དཀར་གྱི་ཕྱེ་ལྟར་འཛེར་བ། སྤང་
གཞུང་དང་རི་སྤལ་ཀུན་ཏུ་མེ་རྟོག་ཁ་དོག་སྤྱུ་ཚོགས་པ་ཚོད་པ་དང་འཇུམ་པའི་ཉམས་ཀྱིས་
འཇའ་ཚོན་ལྟར་མཛེས་ཤིང་བུ་འོག་གི་རིས་ལྟར་རྣམ་པར་བཀྲ་བ་སོགས་བཟོ་བོ་མཁས་
པས་ཆེད་དུ་བཟོས་པ་བཞིན་ལྟ་བས་ཚོག་མི་ཤེས་པའི་མཛེས་སྤྱུག་ལྡན། རྩ་ཆུ་དང་གཡུ་ཆུ།
རོམས་ཆུ་དང་གསེར་ཆུ། རྒྱལ་མོ་དབུལ་ཆུ་སོགས་མ་གྲངས་སྟོན་པོ་ལ་སྤྱུ་རྟོག་གི་སྤྱུ་ཚོམ་
བཀོད་པ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཐོང་མཁའ་ལ་འཕྱོ་བཞིན་དཀར་ཕྱོགས་ལ་དགའ་བའི་སྤྱུ་ཚོན་
རྣམས་དམ་པའི་ཚོས་སྤྱུང་པ་ལ་གུས་པ་དང་དགའ་བའི་མཇུམ་མདངས་སྤྱུ་ཐོང་དཀར་པོའི་

ཟོལ་གྱིས་དགོད་པའི་ཚུལ་དང་གྲས་པའི་ཉམས་གྱིས་གཡས་སུ་བསྐྱར་ཏེ་དལ་གྱིས་འབབ།
 སོམ་ཤིང་དང་ཐང་ཤིང་། སྒྲོན་ཤིང་དང་བེ་ཤིང་། རྒྱག་པ་དང་སྟག་མ་སོགས་གདོད་མའི་
 རྒྱགས་ཚལ་རྣམས་ཀྱི་མཐུག་ཚད་དེའང་འཇམ་སྒྲིང་གི་མདུན་གྲལ་དུ་སྒྲེབས་པས་དགའ་
 བའི་ཡལ་འདབ་རྣམས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་འབྱུང། རྣམ་དང་གྲོ། འབྲས་དང་སྲན་མ། ཏིལ་
 དང་སོ་བ་སོགས་འབྲུ་སྲན་རྣམས་ཀྱི་རོ་བཅུད་དེའང་འཇམ་སྒྲིང་གི་ཕྱི་ཤོས་སུ་བྲུབ་པས་མ་
 ཐེག་པའི་ཟོལ་གྱིས་མགོ་བོ་ཐུར་དུ་དུད། གསེར་དདུལ་ཟངས་སྟགས་པ་ལམ་སོགས་རིན་
 ཆེན་གཏེར་དངོས་ཀྱི་རིགས་རྣམས་ཀྱང་འཇམ་སྒྲིང་གི་ཕུལ་དུ་གནས་པས་ས་འོག་ཏུ་མ་
 ཤོང་པར་རི་བོའི་གཟུགས་ཀྱི་འབྲུར་དུ་དོན། གྲུར་གྲུམ་དང་ཡུལ་ལ། ཟེ་ར་དང་བོང་དཀར།
 སྤང་རྒྱན་དང་སྤང་སྟོན། གཞན་ཡང་རང་བྱུང་གི་ཚུ་ཚན་དང་རྩས་པ་ཆེ་བའི་བཟང་དུག་
 སྲན་གྱི་རིགས་རྣམས་གྱིས་རི་ཡོང་ཡོངས་སུ་གང་བས་བོད་སྤ་ལའི་སྲན་སྒྲོངས་ཞེས་བསྟགས་
 པ་དོན་ལ་གནས་ཤིང་དྲང་སྟོང་སྲན་ལྟའི་ཞིང་ཁམས་དང་ཡང་གཉིས་སུ་མེད།

དེ་ལྟར་ས་བཅུད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སོགས་མདོར་ན། “ཁང་ས་ཞིང་ས་ས་ཡི་དགོ། འཕྱང་
 རྒྱ་ཡུར་རྒྱ་ཡི་དགོ། གས་འབྲོག་རྒྱང་འབྲོག་(རྫོང་རྩལ་གསུང་འབྲུམ་ནང་། ཁང་པའི་ཉེ་སྐོར་དུང་འགོ་འཇོག་
 ཐུབ་ས་གས་འབྲོག་དང་། ཐག་རིང་ཏེ་ཕྱགས་མང་བོ་བཞག་ཐུབ་ས་རྒྱང་འབྲོག་ཏུ་གསུངས་ཤིང་། དགོ་བཅུ་ཚང་པའི་ཡལ་དུ་ཕུན་
 ཚོགས་ལྷེ་བཞི་སྟེ་ཚོས་ནོར་འདོད་ཐར་བཞི་བོ་ཡོངས་སུ་ཚང་བར་གསུངས་སོ)ཙམ་ཡི་དགོ། ཁང་ཤིང་བུད་ཤིང་ཤིང་
 གི་དགོ། ཁང་རྩོ་ཐབ་རྩོ་རྩོ་ཡི་དགོ།” ཞེས་པ་ལྟར་ཡལ་ལ་དགོ་བཅུ་ཚང་བར་འཇོམས་ཤིང་།
 པཌ་ཆེན་སྟོ་བཟང་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱག་གི་རྣམ་ཐར་༥༩དུ། “སྟེ་ལྷེ་མེ་ལྷེ་འཇོམས་པ་
 ཡལ་གྱི་དགོ། སྟེ་ཤིང་བཅུགས་ཤིང་འཇོམས་པ་ཡལ་གྱི་དགོ། གཙང་རྒྱ་ཡུར་དུ་འདྲོངས་པ་
 ཡལ་གྱི་དགོ། རྒྱགས་རི་སྤང་གསུམ་འཇོམས་པ་ཡལ་གྱི་དགོ། བཟོ་རིགས་སྤུམ་སྤུ་འཇོམས་པ་
 ཡལ་གྱི་དགོ། སུ་འབྲོག་མདའ་ཞིང་འཇོམས་པ་ཡལ་གྱི་དགོ། ཞིང་ས་ཁང་ས་ཉན་པ་ཡལ་གྱི་
 དགོ། འབྲུ་སྲན་ཤིང་སྲན་འཇོམས་པ་ཡལ་གྱི་དགོ། སྟོ་བྱེ་ལམ་བྱེ་འཇོམས་པ་ཡལ་གྱི་དགོ། ལྷོ་
 ཟོག་བྱང་ཟོག་འཇོམས་པ་ཡལ་གྱི་དགོ། རྒྱ་ཐག་སེར་གསུམ་འཇོམས་པ་ཡལ་གྱི་དགོ། སུ་
 རྒྱས་རྒྱ་སྐྱར་འཁོར་བ་ཡལ་གྱི་དགོ། ས་བྲུ་གནམ་བྲུ་བཟང་བ་ཡལ་གྱི་དགོ། ཡལ་གྱི་དགོ་
 བ་བཅུ་ཞེས་ཡོངས་གྲགས་ཀྱང་། མཁས་པའི་བཞུས་ཆོད་གོ་བ་བཅུ་གསུམ་ཡོད།” ཅེས་
 དང་། ཤེལ་དཀར་ཆོས་འབྱུང་༡༠ལས། “ཁང་ས་ཞིང་ས་ས་ཡི་དགོ་བ་ནི། ཁང་ས་རྩོ་འདག་
 ས་ཡི་དགོ་བ་ཅན། ཁང་རྩོ་ཐབ་རྩོ་ཡི་དགོ་བ་ནི། ཤ་རྩོ་བྲག་རྩོ་རྩོ་གསུམ་གྱི་དགོ། འཕྱང་

མུ་ཞིང་མུ་མུ་ཡི་དགོ་བ་ནི། གཡའ་མུ་རྩ་མུ་ལུ་མུ་འི་དགོ་བ་ཡིན། ཁང་ཤིང་བུང་ཤིང་ཤིང་
 གི་དགོ་བ་ནི། རྒྱལ་མ་ཆེ་ཡི་སྤྱ་ལའི་ཤིང་སྒྲོན་གྱིས། ཁང་ཤིང་བུང་ཤིང་རབ་ཏུ་དགོ་ཞིང་
 ཤིས། གམ་འབྲོག་རྒྱུང་འབྲོག་སྤྱ་ཡི་དགོ་བ་ནི། རྒྱལ་ཤུ་(ལུང་པ་ཐེ་བླག་པ་ཞིག)གམ་འབྲོག་བར་
 འབྲོག་བརྒྱུང་འབྲོག་གི།” ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟར་བརྟུང་ལ་ཡང་ཡུལ་འདི་ཡི་སྟོང་སྟངས་བར་
 གསུམ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བས་མཛོས་པའི་དགོན་སྡེ་ཆེ་ཆུང་མང་པོ་དང་། སྡེ་བཞིའི་
 རྩོད་གྱིས་ཕྱག་པའི་རོང་འབྲོག་བར་གསུམ་གྱི་མི་རྣམས་ཀྱང་དམ་པའི་ཆོས་ལ་དད་གུས་ཆེ་
 བ། དགོ་ལ་དགའ་ཞིང་སྤྲིན་ལ་འཛོམ་བ། མི་ཆོས་གཙང་མ་བརྟུང་གི་བྲིམས་ལ་གནས་བ།
 འཇིག་རྟེན་ལྷགས་གྱི་གཏམ་ལ་མཁས་ཤིང་བྲངས་བརྟུན་པའི་རིགས་རྩས་བཟང་བ། སྤྱི་བ་
 མེད་པའི་རྩོད་ལོངས་སྟོང་རྒྱས་པ་བཅས་དེ་ལྟར་རྒྱ་བ་དང་མི་རྒྱ་བའི་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་
 དངོས་པོ་ཡོད་དགུ་ལྟར་གྱིས་བྱུང་བའི་ཡུལ་སྡེ་དང་འདི་ཡི་དབུས་སུ་རྒྱབ་རི་མཐོ་བ། ཤར་
 རི་ཕྱོད་བ། མདུན་རི་སྤངས་བ། བྱང་རི་ཡོལ་བ་བྲེས་བ་འདྲ་བ། ཁོར་ཡུག་གི་རི་ལ་བཀྲ་ཤིས་
 རྟགས་བརྒྱུད་ཆོང་བ། གནམ་འཁོར་ལོ་རྩེབས་བརྒྱུད་གདུགས་ལྟར་ཕྱབ་པའི་མར་འོག་ཁ་
 པར་འདབ་བརྒྱུད་གདན་ལྟར་བཏིང་པའི་ཁར། ཆོས་སྤྱི་ལྷགས་གཉིས་བྱང་དུ་འབྱུག་པའི་
 བརྟར་ཆབ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པའི་མདོ། གཡས་གཡོན་གྱི་ཐང་གཉིས་གཤོག་པ་རྒྱུང་
 འདྲ། བྱ་བྱང་གན་རྒྱལ་དུ་བསྐྱེལ་བའི་མཚུག་མའི་སྟེང་དུ་གནམ་གྱི་རྒྱ་སྐར་ས་ལ་འཕྱོས་པ་
 འདྲ་བའི་རྣམ་དཀར་ལེགས་བྱས་གྱིས་མགོན་དུ་བོས་པའི་གོང་ཁྲིར་མི་བྱིས་མང་པོ་ཆགས་
 ཤིང་། བྱ་བྱང་གི་སྟོ་བ་འདྲ་བའི་ས་གཞི་མཐོ་བ་གདན་བྲི་བྱ་བཞི་ཆེད་དུ་བཅོས་པ་ལྟ་བུའི་
 རྟེང་དུ་གོང་ལས་དགོན་པའི་ཚུལ་དུ་ཆོས་སྡེ་འདི་ཉིད་རྒྱ་སྐར་དབུས་ན་བདུད་རྩིའི་འོད་
 ཅན་ལྟ་བུ་གསེར་རིའི་དབུས་ན་སྤྱན་པོ་ལྟ་བུ་སྐབས་གསུམ་གོང་ན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་
 བཟང་བཞིན་དུ་ལྷམ་མེ་ལྷན་ནི། ལྷང་ངར་ལྷན་ཆགས་པར་མཆིས་སོ།

དགོན་དང་གོང་ཁྲིར་ཆགས་ཡུལ་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་དཔའ་བོ་རྒྱལ་རྒྱལ་སྟེ། བཅོན་
 དར་མ་སོ་ལ་བུང་འདྲ། མེ་མཚམས་སུ་སྒྲོམ་བྲག་རྩོད་བུ་ལྟ་སྟེ། ལྷ་ཕྱག་མི་ཡུལ་འབབ་འདྲ།
 ལྷོར་དཔའ་བོ་དྲོ་རྩེ་ཁོ་འབར། ཁོ་བོ་བགེགས་ལ་ཤོར་འདྲ། བདེན་བལ་དུ་རྩོ་བོ་ཡོམ་ཤེ་
 དཀར་པོ། ལྷ་རྩོ་བོ་དར་གྱིས་བརྟན་འདྲ། ལུབ་ཏུ་གཙོ་རྒྱལ་རྩོ་རྩེ་དབང་བྲགས། རྒྱལ་པོ་
 གདན་ལ་བཞུགས་འདྲ། རྒྱང་མཚམས་སུ་སྐྱེས་བུ་ངོམས་རྒྱལ་མཚོ་བཀྲ། ལྷག་དམར་ཡག་
 གྱེན་ལ་མཚོང་འདྲ། བྱང་ཕྱོགས་སུ་ལྷ་ཡི་དགོ་བསྟེན་བྱང་བྲགས། བན་སེར་པོས་ཆོས་གོས་

བསྐྱམས་འདྲ། དབང་ལྡན་དུ་གོ་བྱུང་ག་མ་མཆེད་དག། སྤོན་སྤྱན་དགུ་གྲོས་ལ་འཆོགས་འདྲ།
 དེ་ལ་སོགས་པ་དཀར་ཕྱོགས་སྤྱོད་པའི་གཞི་བདག་རྣམས་ཕྱོགས་སྤྱོད་གི་ཚུལ་དུ་རི་ཆེན་
 རྣམས་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཀུན་ནས་མཐོ་བ་དྲེགས་པའི་ཉམས་ཀྱི་འབྱེང་ཚུལ་དང་ལྡན་པ། མདུན་གྱི་
 གཡས་སུ་བྱུང་རི་དང་། གཡོན་དུ་སེང་གེ་ཆེ་ལྷ་ཞེས་པ་ཞིང་ཆེ་ལ་དབངས་མཐོ་བའི་རི་ཆེན་
 གཉིས་མ་རུངས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་ས་ལ་གཅན་གཟན་ལྟར་རྒྱ་ཞིང་
 གནས་ལ་འདབ་ཆགས་ལྟར་རྒྱ་བའི་དགུ་དང་གདོན་བགོགས་བར་ཆད་རྣམས་ནང་དུ་
 འབྱུག་པ་བཀག་ཅིང་སྤྱང་བའི་སྒོ་སྤྱང་གི་ཚུལ་དུ་འབྱེང་བའི་ཐོལ་གྱིས་གནས་པ། ས་དབྱེད་
 སྒྲོར་ཐང་གི་གཙུག་ལག་ལྟར་ན་ཡང་གོང་དུ་སྒྲོས་པའི་ཤར་གྱི་ས་འཛོན་མཐོན་པོའི་སྒོ་ངོས་
 སུ་ལྷག་མོ་གཟན་ལ་རུས་པ་འདྲ་བའི་རང་བྱུང་གསལ་བར་ཡོད་པ་ནི་ཤར་སྤྱང་ལྷག་སྒྱུ་བོ།
 དེ་ནས་དེའི་འཁོར་གྱི་གྲོང་སྤེ་རྣམས་ལ་ལྷག་རོང་དང་ལྷག་ཕུ་ཞེས་མིང་བཏགས་པ་བྱུང་
 ངོ། སྒོ་ན་གཡས་གཡོན་གྱི་ཆུ་གཉིས་གཉེན་དུ་སྤེབས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འདྲེས་པ་མདུན་དུ་
 ཡོན་ཆབ་བཤམས་པ་འདྲ་བ་ནི་སྒོ་སྤྱང་གཡུ་འབྲུག་སྒོན་མོ། ལུབ་དུ་ལྷག་སྤྱང་གི་རི་ཆེའི་
 བྲག་དམར་བྱ་བྱུང་དམར་པོ་ཆང་ལ་བབས་པ་ལྟ་བུ་ནི་ལུབ་སྤྱང་བྱ་དམར་མོ། བྱང་ན་བྲག་
 འབྱར་རག་ཏོ་རུས་སྤལ་གྱེན་དུ་ལངས་པ་ལྟ་བུ་ནི་བྱང་སྤྱང་རུས་སྤལ་སེར་པོ་སྤྲེ། ས་ཡི་སྤྱང་
 བ་རྣམ་བཞི་འཛིག་རྟེན་བྱེད་པོས་ཆེད་དུ་བཟོས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད།

ལུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གནས་ཀྱི་ཆེ་བ་ཡང་། སྤྱིར་གངས་ཅན་གྱི་སྤྱོདས་དང་། ལྷག་པར་མདོ་
 ཁམས་ཀྱི་སྤྱོདས་འདྲིར་འཕགས་མཆོག་ཕྱག་ན་བསྐྱོའི་སྒྱུ་ཡི་ཐེང་བ་ཟམ་མི་ཆད་པར་འབྱོན་
 པའི་བདར། གོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཞེས་པ། བྲག་གི་ངོས་ལ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཕྱག་སྤྱོད་སྤྱན་
 སྤྱོད་། ཕྱག་མཐེལ་གྱི་སྤྱན་ཚུན་ཆད། ལྷ་བྱིས་མཁས་པས་བྱིས་པ་ལྟར་རང་བྱོན་དུ་ཕེབས་པ་
 དབངས་སུ་ཐོག་ཆད་གཉིས་ཅམ་ཡོད་པ་དང་། དེའི་ཁོར་ཡུག་ཏུ། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་
 མང་པོའི་སྒྱུ་དང་། ཡིག་རྒྱག་སོགས་རང་བྱོན་དུ་མས་བསྐྱོར་བ། མཇལ་བ་ཅམ་གྱིས་ཀུན་ངོ་
 མཆར་ཞིང་དད་པ་དབང་མེད་དུ་འདྲེན་པའི་སྤྱོད་ལུང་བྱུང་པར་ཅན་སོགས་གནས་ཆེན་
 མང་པོས་བསྐྱོར་བ། འཕགས་མཆོག་ཕྱགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་མཐུ་ལས་བྱུང་བའི་
 སྤྱན་རྒྱུ་ངོ་མཆར་ཅན་མང་པོ་དང་། ཡུལ་ཉེར་བཞིའི་ནང་ཆོན་དེ་སྤེ་གོ་ཏེ་གཉིས་པར་
 གྲགས་པའི་རྗེ་རྒྱལ་གོ་བོ་བྱུང་ཕྱག་དང་། སྤོམ་སྤེ་བྲག་དཀར། འདམ་རྒྱལ་བྲག་དཀར་
 སོགས་དཔའ་བོ་མཁའ་འགོ་སྤྱིན་ལྟར་འདྲུ་ཞིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་གནས་དེ་དག་དུ་

སྒོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོའི་སྐུ་བ་ཕྱག་དང་། ཡི་དམ་སངས་རྒྱུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐུ་དང་། གསང་
སྤྲུག་ཡིག་དྲུག་སྤྲུག་ཡི་གེའི་རང་བྱོན་ངོ་མཚར་བའི་བྱང་ཆོས་མང་པོ་ནམ་པར་བཟླ་
བའི་གནས་བྱང་པར་ཅན་མང་དུ་ཡོད།

བརྟན་པའི་དབྱ་འཕང་དགྲང་ལས་མཐོ་བའི་བདར། རྒྱུ་རིམ་འབྲུག་རིམ་ཐོན་མོ་ཞེས་རིམ་རྒྱུད་
རིང་ཞིང་དཔངས་མཐོ་བ་གཡུ་འབྲུག་གནས་ལ་འཕྱོ་བ་ལྟ་བུ། ཆོས་སྤྱིད་ཀྱི་མངའ་ཐང་ཀུན་
ནས་རྒྱས་ཤིང་རབ་དུ་བརྟན་པའི་བདར། གཡོན་རིམ་ཁོད་ཅེས་པ་ཁྲ་དང་ཁོད་པོ་ས་ལ་
བབས་པ་འདྲ་བ། ལྷགས་གཉིས་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འབྲུག་པ་རྒྱུན་མི་ཆད་པའི་བདར། རྩ་ངོས་
ཀྱི་རྒྱ་གཉིས་གཅིག་དུ་འབྲེས་པ་ཤེལ་ལྟར་དངས་ཤིང་གཡུ་ལྟར་སྒོ་བ་སྤྱི་ཏིག་གི་ཐབས་སྤྱིང་
གཡོ་བཞིན་སྒོ་ཕྱོགས་སུ་དལ་བྱས་བསྐྱོད་པ། རྒྱ་སྤྱིན་རྒྱལ་མཚན་ཅན་ཀྱི་རྩེས་སུ་འབྲུག་པའི་
པས་ཆོལ་ཀྱི་གཞོད་པ་སྤྱང་བའི་བདར། གཡས་རིམ་ཤུ་གུ་སྤྱང་ཞེས་པ་བཙན་དར་མ་སོ་ལ་
ཆས་པ་འདྲ་བ། རྩ་ལོངས་སྤྱོད་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་གཡང་དུ་འབྱེལ་བའི་བདར། རྒྱུ་རིམ་
གཡས་ངོས་སུ་རྩ་བ་སྤྱུ་ལྟ་བུ་བཙོ་བོ་མཁས་པས་ཆེད་དུ་བཙོས་པ་ལྟ་བུ་གསལ་བར་
འབྱར་དུ་དོད་པ། རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྩལ་འབྱོར་ལ་མངའ་བཞེས་པའི་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱག་
ཟམ་མི་ཆད་པར་འབྱོར་བའི་བདར། ཤར་རུབ་ཀྱི་རིམ་ཨེ་བོ་ཁ་སྤྱོད་ཡིག་མཁན་གྱིས་བྲིས་
པ་ལྟ་བུ་ཀུན་གྱི་མིག་ལམ་དུ་བཟླ་བ། རྩེ་སྤྱོད་འཛིན་པ་སྤྱོད་ཕྱག་མང་པོ་འདྲུ་བའི་བདར།
ཤར་གྱི་རིམ་སྤྱེལ་གསུགས་འཛིན། མེ་ལྷའི་རིམ་ཆོགས་པ་ཡར་བྱོན་དང་། ཆོགས་བརྒྱ་
མཁར་རྩ་རང་བྱོན། ཆོགས་དུང་གཡས་འབྱེལ་རང་བྱོན་བཙས་ཀུན་ལ་གྲགས་ཤིང་གྲུབ་པ་
ལྟན་སྤྱིས་ཀྱི་ས་བཟླ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ། ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་མཐོ་དགུ་ཡོ་བྱང་ཕུན་སུམ་ཆོགས་
པ་འབད་མེད་དུ་འབྱུང་བའི་བདར། ཤར་རིམ་ངོས་ནས་དགོན་ཕྱོགས་སུ་ལམ་ཆེན་ལྟ་ཡི་
དར་འབྱུང་འདྲ་བ་ནི་ཤར་གྱི་ཕྱོགས་ལམ་དང་། མེ་རྩ་ལོངས་སྤྱོད་རང་དབང་མེད་པར་
གཡང་དུ་སྤྱད་པའི་བདར། རྩེ་ཕྱོགས་ནས་ལམ་ཆེན་གཡང་དར་དཀར་པོ་སྤྱོད་དུ་བརྒྱུངས་
པར་འདྲ་བ་ནི་སྤྱོད་ཡི་གཡང་ལམ་བཙས་ཡིན།

དེ་ཡང་མཐོངས་ཡངས་ཤིང་ཡིད་སྤྱོད་ལ་བག་པེབས་པ། ཉེན་མོར་བྱེད་པ་འཆར་ཟུམ་ཤིང་རུབ་
འབྱེལ། དུས་བཞིའི་འབྱུང་ཁམས་སྟོམས་པ་སྤྲུག་པ་ཐོས་བསམ་དང་། སྤྱོད་བ་བསམ་
གཏན་ལ་འོས་པའི་གནས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངང་གིས་རྫོགས་པས་དགོན་མཆོག་གི་

དབྱ་འཕང་མཐོ་ཞིང་། བསྟན་འཛིན་གྱི་སྒྲིམ་བུ་བར་མི་ཆད་པར་བྱོན་པ། བཤད་སྒྲུབ་གྱི་
 བསྟན་པ་རྒྱས་ཤིང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་བོའི་རྒྱན་ལྷན་རིང་བ། འདོད་དགུ་ལོངས་སྤྱོད་འཛོམས་
 ཤིང་། ལྷན་གྲགས་ས་སྤྱིང་བྱུང་པ་སོགས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་མ་བསྒྲིགས་རང་བྱུང་དུ་འགྲིག་པའི་
 བཟ་ཤིས་ཤིང་ཉམས་དགའ་བའི་དགེ་མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་
 བཀའ་གདམས་སྒྲེགས་བམ་གྱི་ལུང་བསྟན་ཐུབ་དུངས་པའི་འཕྲོ་ལས། “གྲེ་གངས་རིའི་
 མགོན་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས།། རི་བརྒྱ་སྟོང་ལྷན་དབྱིབས་ལེགས་པ།། ཏུས་དགུན་གསུམ་
 དཀར་པོ་ཤེལ་གྱི་མདོག། ཏུས་དབྱར་གསུམ་སྟོན་པོ་གཡུ་ཡི་མདོག། ཏུས་སྟོན་གསུམ་སེར་པོ་
 གསེར་གྱི་མདོག། ཏུས་དབྱིད་གསུམ་ཁྲ་པོ་གཟི་ཡི་མདོག། མདོག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རི་པོ་
 ལ།། ལྷས་བྱུང་པར་འཕགས་པའི་མཚན་མ་ཡོད།། ཏུང་དཀར་པོ་གཡལ་སུ་འབྱེལ་བ་ལ།།
 དར་དམར་པོ་རྩ་གའི་ཅོད་པན་ཡོད།། མི་ཁྱོད་གྱི་ལྷན་པ་སྤྱོགས་བརྩུར་འཕེལ།། དཔལ་
 བེལ་རི་སྐད་བརྒྱན་པ་ལ།། རྒྱས་བཟ་ཤིས་ཡལ་འདབ་རྒྱས་པ་ཡོད།། མི་ཁྱོད་གྱི་བུ་སྟོབ་
 སྤྱོགས་བརྩུར་འཕེལ།། རི་བོགས་ཆད་གཡུ་ཡི་བུམ་པ་ལ།། རྒྱ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྷན་རྒྱ་མིག་
 འབབ།། མི་ཁྱོད་གྱི་ཐུགས་རྗེས་བསེལ་བར་བྱེད།། གནམ་སྟོན་མོ་གཡུ་བྱའི་གདུགས་སུ་ཕུབ།།
 ལས་ཉོན་མོངས་ཆད་པ་ཞི་བར་བྱེད།། མི་ཁྱོད་གྱི་དགེ་བཤེས་འཕེལ་བའི་རྟགས།། རི་ཟུར་
 གསུམ་བྲག་གཞུང་གནམ་དུ་མཐོ།། དེད་མཁའ་འགོ་རྒྱལ་མཚན་བསྐྱེད་བ་འདྲ།། གྲེ་འཁོར་
 ལོ་ཆེབས་བརྒྱད་ཕུབ་པ་འདྲ།། མི་ཁྱོད་གྱི་མི་མཐུན་གཅོད་པའི་རྟགས།། ཐང་ཆེན་པོའི་
 དཀྱིལ་ན་རི་རྒྱུང་ཉལ།། མཚོ་ཆེན་པོའི་ནང་གི་ཉ་རྒྱུང་འདྲ།། མི་ཁྱོད་གྱི་སྤྱན་ལྷ་འཕེལ་བའི་
 རྟགས།། གྲེ་གངས་རིའི་མགོན་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས།། མི་ཁྱོད་གྱི་ཞིང་ཁམས་དེ་ན་ཡོད།།
 ཞིང་དེ་ན་ཁྱོད་གྱི་གདུལ་བྱ་ཡོད།། འབྲུ་ལྷ་ཚོགས་སྟོན་པའི་ཞིང་ས་ཅན།། འབྲུ་བང་མཛོད་
 རྒྱས་པའི་རྟགས་སུ་བཟང་།། ཤིང་ལྷ་ཚོགས་རྒྱས་པ་རྟགས་གྱི་ཁྲོད།། གནས་ཁང་བཟང་
 འཕེལ་བའི་རྟགས་སུ་བཟང་།། རྒྱ་མི་ཆེ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་མེད།། རྒྱ་མི་རྒྱུ་རྒྱ་པོ་དཔག་མེད་
 འབབ།། རྒྱ་སྟོམས་པས་ཡུལ་གྱི་རྟག་དུ་བདེ།། གྲེ་གངས་རིའི་མགོན་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས།།
 གནས་དེ་ན་ཁྱོད་གྱི་ཞིང་ཁམས་ཡོད།། ཞིང་དེ་ན་ཁྱོད་གྱི་གདུལ་བྱ་ཡོད།། ཤར་རྩུན་པོའི་ཆེ་
 རས་ཉི་མ་འཆར།། སྤྱོགས་གཞན་གསུམ་མི་ལོར་ཤུགས་ལ་ཤེས།། འཆར་མི་ལྷ་ལྷ་ཏུས་བསམ་
 གཏན་འཕེལ།། འཆར་མི་འཕྲི་ཉི་འོད་སྟོན་པ་ལ།། ལུས་བག་ཕེབས་བདེ་བར་སྦྱོར་བར་བྱེད།།
 སྐས་མི་ལྷ་པོ་རབ་འདུན་སྟངས་འཕེལ།། སྐས་མི་བྱི་མཛངས་མའི་ལས་རྣམས་འབྲུབ།། གྲེ་

གངས་རིའི་མགོན་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས། དུལ་བཟ་ཤེས་འབྱུང་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཞིང་། ཞིང་དེ་ན་
ཁྱོད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ཡོད།” ཅེས་གསུངས་པ་སྟར་འཕགས་མཆོག་ཕྱག་ན་པརྣོས་ཕྱག་མཆོན་
དུ་བཞེས་པའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཐུ་ལས་བྱུང་བ་ཤ་སྟག་ཏུ་སྒྲུང་ངོ་།

དགེ་བཤེས་ཡེ་ཤེས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཆབ་མདོའི་ལོ་རྒྱུས་༢༡ལས། “རྒྱལ་རི་གཡུ་འབྲུག་འབྲུག་
པའི་འདབས་རོལ་ན། གཡས་འབབ་ངོམས་ཆུ་ཞི་བའི་དལ་བཤོད་ཅན། གཡོན་འབབ་རྩ་
ཆུ་དྲག་སྐད་ཤ་ར་ར། དཔྱིད་ཐིག་བྱ་རྒྱལ་ཁྱུང་གི་སྤྱིང་དབུས་སུ། ... གཤོག་གཡས་སེའུ་
འབྲུ་ཐང་ཆེན་དང་། གཤོག་གཡོན་སྐྱ་ཐོང་ཐང་ཡང་ཟེར། ཁྱུང་ཆེན་མཇུག་མ་བཟང་
འདྲའི་སྤྱིང་། ཆུ་གཉིས་འདུས་པའི་མདོ་ཞིག་ན། ཐོང་དང་ཐོང་ཁྱུར་གནས་ཆགས་པར།
ཆབ་མདོ་ཞེས་བྱའི་མིང་ཆེན་གྲགས། རི་རྒྱུད་གངས་རི་ཤེལ་བྱེད་དབུ་འཕང་མཐོ། འཇའ་
འོད་གདུགས་ཀྱི་ངོ་མཚར་རབ་ཏུ་འཕྱོ། རྩ་བྲག་གཡའ་གསུམ་བརྩེད་པའི་ཉམས་ལྗན་པ།
ཞི་དྲག་ལས་སུ་བསྐྱོས་པའི་མཆོན་རྟགས་མཚར། ངོ་མཚར་མཆོ་དང་མཆོའུ་སྟོང་ལྗན་པ།
དངས་བསེལ་ཡང་འཇམ་རོ་བཅུད་བདུད་ཅིའི་ཆབ། སྐབས་གནས་དཀོན་མཆོག་དགེས་
པའི་མཆོད་སྤྱིན་བཟར། རིན་ཆེན་སྤྱག་གི་མདངས་མཚུངས་སྤང་གཤོང་དབུས། མ་བཅོས་
རང་བཞིན་མེ་ཏྲོག་ཆོས་བྱ་བཟ། ལྷ་དང་ལྷ་མོ་མཉེས་པའི་མཆོད་སྤྱིན་ཡིན། ཀླང་འཐུང་
སྟོན་པའི་རིགས་ཀྱི་བྲི་བཟང་འབྱུལ། ལྷ་སྐྱ་གཞི་བདག་དགེས་པའི་རྩལ་སུ་དངར། དེ་ལ་
གནས་འཆའ་སྐྱ་རིས་མདངས་མཛེས་ཤིང་། མཆེ་སྤེར་ངོམ་བཞིན་ངར་སྐད་སྟོག་པ་དང་།
ཤ་དང་ཁྲག་ལ་བག་མེད་སྟོད་བྱེད་པའི། ཤིན་ཏུ་གདུམ་པའི་སྟག་གཟིག་དོམ་བྱེད་ཁྱུ། འཆོ་
མེད་རང་འདོད་རྩ་རྒྱུར་ཡོངས་སྟོད་པའི། ཤུ་སྐྱ་དགོ་གསུམ་གཅོས་པའི་རི་དྲགས་རྣམས།
ཕན་ཚུན་འཐབ་ཚྭ་མེད་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས། རང་རང་བང་རྩལ་འགན་ཅིང་བདེ་བར་
གནས། གཉིས་སྐྱེས་སྐྱ་ཆོགས་རིགས་ཀྱིས་གཤོག་རྩལ་ངོམ། མགིན་སྐྱ་སྐྱ་དབྱངས་པི་མང་སྐྱ་
དང་མཚུངས། ཀླང་དྲུག་ཆོགས་ཀྱིས་སྐྱ་དབྱངས་ལྷེ་རི་རི། ཀླང་གཉིས་ཡོངས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་
དབང་པོ་འཕྱོག།” ཞེས་དང་།

“དགོན་གཡས་ཤར་རིའི་ངོས་ཤིག་ན། སྤང་རི་མཛེས་པའི་དཀྱིལ་ཞིག་ནས། བརྩ་ཡི་གསང་
ཡིག་ཨེ་ཞེས་དང་། གཡོན་ངོས་རི་ཡི་ལྷེབས་ཤིག་ཏུ། གསང་བའི་བོ་ཡིག་ཁ་སྟོད་ནི། ཤིན་
ཏུ་ངོ་མཚར་ཆེ་བ་གསལ། དགོན་ཆེན་དེ་ཡི་འདབས་རོལ་ནས། རྩ་རྩེ་མཐེ་བོང་ཙམ་ཞིག་

ལ། དུང་དཀར་རིས་ཅན་སོན་པ་མང་། ཤར་རི་དབུ་འཕང་མཐོ་བ་དེ། བེ་རི་གྲུ་གུའི་ལྷ་
 བྲག་གམ། ཁམས་ཀྱི་ཡེ་རྩུ་ཞེས་ཀྱང་གྲགས། རི་མཐོ་བཟིང་རམས་ཆེ་བ་དང་། ཅེ་མོར་སྤིང་
 པའི་གངས་ཀླན་མཛེས། ཏེ་ཅུ་ཀ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། སྒོ་བ་དཔོན་པདྨའི་སྐྱབ་གནས་ལ།
 རོ་མཚར་ཆེ་བའི་རང་བྱོན་མང་། ལྷ་བྲག་མི་དཀར་རྟ་དཀར་དེ། གཞི་བདག་མཐུ་ལྷན་
 གནས་པར་གྲགས། ཞེས་དང་། “དགོན་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་མ་རྒྱལ་སྒྲོམ་རའི་སྐུ་སྐྱགས་
 པ་ཁྲ་ཤོད་འབར་བ་གནས་པའི་སྤང་རི་མཛེས་པ། དངོས་མཐོང་ཐང་ལྡེབས་སུ་བོད་ཟླ་ལྔ་
 པའི་ནང་སྐབས་རེར་ཁྲ་ཤོད་གྲུར་སྟོན་ཞེས་པའི་གྲུར་སྐར་ཁྲ་ཆེན་ཆེན་ཐུབ་པ་རྒྱུ་རེང་
 བས་མི་མང་པོས་དངོས་སུ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་རོ་མཚར་ཅན་དང་། ལུབ་ཕྱོགས་སུ་གཞི་
 བདག་ཤུ་གུ་སྤང་ཞེས་པར་བཅན་ཤོད་གཏུམ་དྲག་ངན་པས་རྟགས་མཚན་འཕྲལ་འཕྲལ་དུ་
 སྟོན་པའི་རི་ཅེ་སྤང་དང་། རྟེན་པ་ནགས་ཀྱིས་ལྷག་པ། ལྷ་ཕྱོགས་དགོན་ནི་གཞི་བདག་ལོག་
 ཏུ་བརྒྱུམས་པ་ཆ་ལྷགས་སྤྲ་ཆོགས་ཀྱན་གྱིས་མཐོང་བའི་མཐུ་ལྷན། བྱང་ཕྱོགས་དགོན་གྱི་
 རྒྱབ་རི་འབྲུག་རི་སྐྱུ་བཅན། ཤར་སྟོར་སྒྲོམ་བྲག་ནོར་བུ་ལྷ་ཅེ་རྩ་དཀར། ལྷ་ལུབ་ཏུ་ལྷར་རོ་
 བོ་བྱོན་སྐབས་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་རོ་མོལ་བ་རྩ་རི་དཀར་པོ། ལུབ་ཕྱོགས་སུ་སྐྱུ་རྒྱལ་
 གནས་པའི་སྐྱུ་རི་རྩོ་རྩེ་གཏུམ་དྲག་ཟེར་བ་བྲག་དཀར་གྱི་ཕྱོགས་སོ་སོར་རྒྱ་ཕན་དང་རྒྱ་མིག་
 ཡོད་པ། མཚོང་རྩོ་སྐུ་དག་སོན་པ། ཏོར་བུའི་བརྒྱ་ཤོག་ཐོ་ནི་མགོར་རི་ཅེ་བྲག་དཀར་ལ་
 ནགས་ཆལ་གྱིས་ལྷག་པར་ཆོ་དཔག་མེད་ཀྱི་པོ་བྲང་དུ་གྲགས་པ་དེར་སྐོར་སྐྱོད་བྱས་ཆོ་ནད་
 སེལ་ཆོ་རིང་ཁྱད་ཆོས་གསུངས་པ་ལྷར་མི་མང་པོས་སྐོར་སྐྱོད་བྱེད་ཅེས་འབྲུང་།

ཆབ་དུང་དགོན་རྩོར་གྱི་ཆབ་མདོའི་ལོ་རྒྱུས་༡༧༥༥ལས། “མདོ་ཁམས་ས་ཡི་ཐིག་ལེ་ཆབ་མདོ་
 དགེ་ལྷན་བྱམས་པ་སྤྱིང་ནི་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ས་སྤྱ་ས་ནས་ཤར་ཕྱོགས་ས་ཆོགས་
 སུམ་ཅུའི་སར་ཡོད་ཅིང་། མཐོ་ཆད་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ལས་མི་ཏར་༣༩༠༠ ཡོད་པ་རེད། ཆབ་
 མདོའི་ཁོར་ཁོར་ཡུག་ཏུ་རྩ་སྤང་ནགས་སོགས་ཀྱི་རི་བོ་མཐོ་ཞིང་རམ་བཟིང་ལྷན་པ། རི་
 རྟེན་དུ་སྤང་སྤྱོདས་གཡུ་འོད་འཚར་ཞིང་། ཆོས་མདངས་བཀྲ་བའི་མེ་ཏོག་སྤྲ་ཆོགས་བཞད་
 པ། རྒྱང་གཤོངས་རིས་འགར་སྤྲ་ཤིང་ཤུག་པ་སོགས་ཤིང་སྤྲས་ལྷག་པ། འཚོ་བལ་རི་དྲགས་
 ཆོགས་ནམས་རྩ་རྒྱར་ཅི་དགར་སྐྱོད་ཅིང་། བག་ཕེབས་ཅིང་འཛོའི་སྒྲོས་གར་ལང་ལིང་དུ་
 བརྒྱར་བ། སྐྱུ་སྐྱག་སྐྱོ་མདངས་ལྷན་པའི་འཛོལ་མོ་སོགས་བྱ་རིགས་སྤྲ་ཆོགས་ཀྱིས་སྒྲིག་
 འགྲོས་དང་། འཕྱར་ལྷིང་ཅི་རིགས་པའི་ངང་གསུང་སྟན་སྐྱུ་དབྱངས་དར་དེར་བར་མེད་

སྒྲིག་པ། གཤོངས་གཞི་བདེ་ཐང་འབྲས་དྲུག་གིས་ཕུར་བུར་བཏུམས་པ། རྩོམ་མཁུ་ཐང་ཐོག་
གནག་ཕྱགས་སྐར་ཚོགས་ལྟར་གྲམ་པ། ལུང་གཤོངས་ནམས་སུ་རྩོམ་པའི་སོགས་ནས་གྲང་ཞིང་
བསིལ་བའི་ཆུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་དུ་འབབ་པ། མཚོ་དང་མཚོའུ་ཆུ་རྩོམ་སུ་འདབ་ཆགས་
ལུས་དཀར་ངང་བའི་ཚོགས་དང་ཉ་སྐུ་སོགས་ཆུར་གནས་སོག་ཆགས་ནམས་འཆོ་བལ་སྒྲོ་
དགའི་སྒྲུ་ཅལ་ངོམ་པ། མངའ་འབངས་སྒྲེ་དགུ་ནམས་ཀྱང་ཆོས་ལ་དད་སེམས་ཆེ་ཞིང་དག་
བཅུའི་ཁྲིམས་ལ་གནས་པ། གཤིས་རྒྱུད་འཇམ་ཞིང་གཉོམ་རྒྱུད་པ། གཞན་མོར་ལ་བརྟག་
སེམས་རྒྱུད་པ། ཐུང་བའི་དག་བོར་མགོ་སྐྱར་མི་བྱེད་ཅིང་། རྒྱུད་བའི་དཔུང་གལ་དུ་མཉམ་
སྒྲིད་བྱེད་པའི་དཔལ་འཛུངས་ལྡན་པ་བཅས་ཡིན་ཅིང་། ཆབ་མདོ་ཞེས་གྲགས་པ་ནི་གཡས་
ནས་ངོམས་ཆུ་དང་། གཡོན་ནས་རྩོམ་ཆུ་འབབ་པ་གཉིས་གཅིག་དུ་འདུས་པའི་སྒྲིང་གི་ཐང་
ཡས་མས་གཉིས་དབར་གྱི་རི་མ་ཐང་སྒྲིང་དུ་བྱམས་པ་སྒྲིང་དགོན་པ་ཆགས་པས་ན་ཞེས་འདི་
མིང་གིས་དེ་ལྟར་གྲགས་ཤིང་། ལ་ལས་ཆམ་མདོ་ཞེས་འབོད་པ་མ་དག་པ་ཡིན།

ངོམས་རྒྱུད་ཆུ་ཕྱགས་ནི་རྟར་ཚོ་པའི་ས་ཆ་སྐྱང་ཅུ་བྱང་མཐའི་གསང་གཞུང་དང་། གསེར་
ཆ་བྱ་ཟེའི་ཁོངས་དམུ་གཞུང་གི་ཆུ་གཉིས་འདྲེས་ཏེ་ཕྱི་ལྷགས་ཟམ་བརྒྱུད་ནས་འབབ་པ་
ཞིག་ཡིན་ཅིང་། རྩོམ་ཆུའི་འབྱུང་ཁུངས་ནང་ཆེན་དགེ་རྒྱས་རྩོམ་དཀར་ནག་ཁྲ་གསུམ་གྱི་ཆུ་
ནམས་གཅིག་དུ་འདྲེས་ནས་འབབ་པར་ཟླ་ཆུའམ། རྩོམ་ཆུར་གྲགས་པ་ཆུ་བཞིའི་ནང་ཆོན་
གཅིག་ཡིན། སྐྱང་དྲུག་གི་ནང་ཆོན་དདུལ་རྩོམ་ཟེ་སྐྱང་གི་སྐྱང་སྒྲིང་གཉོགས་གྱི་ཡོད། ས་
གནས་འདི་ནི་ཕྱི་ནང་མི་རིགས་དུ་མའི་རྒྱུ་ལམ་བཞི་མདོ་འགག་གནད་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པར་
བརྟེན་འཇམ་སྒྲིང་ས་ཁྲའི་ནང་དུ་འང་གསལ་ཡོད། དུལ་འདིར་ཆེས་ལྷ་མོ་ཞིག་ནས་གྲོང་སྒྲེ་
ཆགས་སྒྲོང་ཡོད་པ་སྟེ། ཆབ་དགོན་ནས་སྒྲོ་ཕྱགས་མི་ལི་བཅུ་གྲངས་ཡོད་པའི་མཁར་རོ་ས་
འོག་ནས་དང་སྐབས་མི་ལོ་སྒྲོང་ཕྱག་བཞིའི་གོང་དུ་ཡུལ་སྒྲེ་ཆགས་པའི་ཕྱི་ལྷག་ཡུལ་དང་། རྩོ་
ལས་བཅོས་པའི་སྒྲོད་སྒྲུད་རྒྱུ་ཆ་སོགས་ཐོན་གྱི་ཡོད་པ་དང་། ཡང་གཡས་གཡོན་ཆུ་གཉིས་
སོ་སོའི་ཐོག་ཡུལ་བཅོས་ཟམ་ཆེན་རེ་ཡོད་པར་རྩོམ་དང་ངོམས་ཟམ་འབོད། རྩོམ་ཐོག་
མར་འཇུགས་སྐབས་ས་ཆ་དེ་རང་ནས་ཐུར་གྱི་ཟམ་ཤིང་ཅུལ་སྒྲོན་ཅན་མང་པོ་ཐོན་ཚུལ་
བྱང་སེམས་ཤེར་བཟང་གི་རྣམ་ཐར་དུ་གསལ་བ་བཅས་ལ་གཞིགས་ན་གནའ་བོའི་དུས་ནས་
ཡུལ་སྒྲེ་ཆགས་ཆོད་འདུག།

མ་དུས་ནས་ཡུལ་གྱི་དགེ་མཚན་དུ་བརྟེན་པའི་དགོན་པའི་ཤར་གྱི་རི་ཕྱེབས་སུ་གསང་ཆེན་ཡི་གེ་“ཨི”དང་། རུབ་བྱང་གི་རི་ཕྱེབས་སུ་“པོ”གི་ཡིག་གཟུགས་ཞལ་སྒྲིབ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་རང་བྱོན་ཡོད་ཅིང་། དགོན་འདུགས་རི་ཕྱེབས་ནས་དུང་དཀར་དབྱིབས་ཅན་གྱི་དོ་མཐེ་བོང་ཅམ་དུ་མ་རྟེན་རྒྱ་ཡོད་པས་སྟན་གསལ་ཆེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་མཚན་པར་ཤོད་རྒྱན་ཡོད། དེ་བཞིན་མདོ་ཁམས་ས་གནས་གཞན་ལས་ཟས་སྡེ་འཛོམས་ཆེ་ཞིང་། མཐོ་དགོས་འདོད་ཡོན་འབེལ་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཡང་ཡུལ་གྱི་གནས་བདག་གཙོ་བོ་དེ་རྩ་རྒྱུ་མཚོ་འཁོར་ཞིག་ཡོད་པར་སྤང་དཀར་ཞེས་ཡབ་དང་། རྩ་རྩམས་འདྲེས་མཚམས་གྱི་མཚོ་འཁོར་ལ་རྩོང་ནག་བཅས་ཡུམ་དུ་བརྟེན་པའི་གནས་བདག་གདེང་ཅན་དབང་པོ་གཉིས་གྱི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་ཚུལ་ཟེར་སྒྲིབ་ཡོད་ཅེས་འབྱུང་།

གཉིས་གང་ཞིག་བཏབ་པའི་དགོན་དེའི་བྱང་པར།

བཅན་པོ་ལོ་མོན་ཉན་གྱི་འཛམ་གླིང་རྒྱས་བཤད་༢༠༤ལས། “དེ་ནས་ཤར་དུ་རྩ་རྒྱུ་དང་། རྩམས་རྒྱ་གཉིས་འདུས་སར་ཆབ་མདོ་དགོན་པ་ཡོད་ས་དེར་འཕགས་པ་སྟོ་ཡབ་སྟེས་གསུམ་དང་སྟོ་ཆོགས་ཀྱང་ཉིས་སྟོང་སྟོག་ཅམ་བཞུགས་ཡོད་ཅིང་སྟོ་བ་གཉེར་སོགས་མོད། མི་སྡེ་མང་ཞིང་སྟོ་རྟེན་ཆོས་གསུམ་དང་རྒྱ་སྟོབས་སོགས་ཆེ། དེང་སང་བཀའ་འབྱུང་གྱི་པར་གསར་པ་ཞིག་ཀྱང་བཞེངས་ཡོད། སྐྱེད་བང་བཅན་པ་ཁོང་ནམས་གྱི་ཆོས་སྤང་གི་བྲིན་དང་། རྒྱ་མི་ཆོས་ས་དབྱུང་བཟང་སྟབས་ཡིན་ཟེར་ཞིང་དགོན་པའི་གནས་ཡང་ཡ་མཚན་ཅན་ཞིག་འདུག”ཅེས་འབྱུང་། ཡུང་དེའི་ནང་ཆབ་མདོའི་བྱང་ཆོས་ཁག་བརྩ་བཤད་ཡོད་པ་ནི། ༡།འཕགས་པ་སྟོ་ཡབ་སྟེས་གསུམ་གྱི་གདན་ས་ཡིན་པ། ༢།སྟོ་ཆོགས་ཉིས་སྟོང་སྟོག་ཡོད་པ། ༣།སྟོ་བ་གཉེར་སྟན་སུམ་ཆོགས་པ། ༤།མི་སྡེ་མང་པ། ༥།སྟོ་སྐྱེས་སྟེན་དང་གསུང་རབ་མང་པ། ༦།རྒྱ་སྟོབས་ཆེ་པ། ༧།བཀའ་འབྱུང་གྱི་པར་གསར་པ་ཞིག་ཀྱང་བཞེངས་ཡོད་པ། ༨།སྐྱེད་བང་བཅན་པ། ༩།ས་དབྱུང་བཟང་པ། ༡༠།དགོན་གནས་དེ་ཡང་ཡ་མཚན་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་བཅས་རེད། འདི་ནི་སྤྲོད་སྟོན་ཨ་མདོར་གནས་པའི་གཟུར་གནས་མཁས་པས་ཆབ་མདོའི་སྡེ་དགོན་གཉིས་ལ་གདེང་འཛོག་བྱེད་སྤངས་ཤིག་སྟེ། དེ་ཡང་ཐག་རིང་མགོ་བོའི་གཏམ་བཞིན་བརྗོད་དོན་གསལ་ལ་མི་གསལ་བའི་རབ་རིབ་ཅིག་མིན་པར། དུས་རབས་བརྩ་

དགུ་པའི་ནང་བཅན་པོ་ཁོང་ཉིད་འཇམ་སྒྲིང་གི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་དོན་དུ་གང་
སར་ཕེབས་ནས་དངོས་མཐོང་ལག་ཟེན་བྱུང་བ་རྣམས་ཟེན་བྲིས་སུ་བཏབ་པའི་ཡིག་ཆ་ཞིག་
རེད།

དྲངས་མ་ཐག་པ་ཆབ་མདོ་བ་འདི་སྐྱེད་བང་བཅན་པོ་ཡོད་དོན་ནི། བོད་མིས་ཟེར་ན་སྤང་
མ་ཞང་པའི་འདི་གཏུམ་དྲག་ཆེ་བས་རེད་ཟེར་བ་དང་། རྒྱ་མི་ཆོས་ཟེར་ན་ཆབ་མདོའི་ཡུལ་
འདི་ས་བཅད་དམ་ས་བཀྲ་བཟང་བས་དེ་ལྟར་སྐྱེད་བང་བཅན་པོ་བྱུང་བ་རེད་ཟེར། ཞེས་
ཆབ་མདོ་འདི་ས་བཅད་བཟང་བ་རྒྱ་མིས་བཤད་པ་ཡིན་འདུག་ཅིང་། ཆབ་མདོ་གོང་ཁྱེར་
བྱང་ངོས་ཀྱི་རི་རྟོ་ཟེར་བའི་རི་འབྲུར་ཆུང་དུ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡང་དམག་འབུམ་ཕྱག་གཅིག་
ལས་དགའ་ཚུལ་རྒྱ་མིས་བཤད་པ་རེད་ཟེར་སྟོན་མཆིས། སྤྱིར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་སྤར་རྒྱ་
བཟང་གོང་རྩོ་བོད་ལ་ཕེབས་ནས་བོད་ཁམས་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་ས་བཀྲ་བཟང་ངན་གང་
ཡོད་ཅིས་ལ་ཕབ་ཅིང་། ས་བཀྲ་བཟང་བ་རྣམས་གསོས་པ་དང་ངན་པ་རྣམས་མནན་པའི་ཆོ་
ག་མང་པོ་ཞིག་བྱས་པ་ལས་སྟོན་དེ་བྱུང་བ་འདྲ་ཞིང་། ཡུང་གིང་ཁྲི་ལོ་དང་པོ་བྱེ་ལོ་
༡༧༢༣༡༥ ཉིན་བོད་སྔོན་དམག་དཔུང་བྱེ་འཐེན་བྱེད་རྒྱུའི་སྐོར་ལ་རྒྱལ་མཆོག་བདུན་
པར་ཕུལ་བའི་བཀའ་ཤོག་༤༤འདྲ་། “སྤྱིར་བོད་ཀྱི་ས་ཆ་རྒྱ་ཆུང་ཞིང་གང་ཅིའི་སྐོར་
དཀོན་པས། མི་མང་དྲགས་ན་མཐོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱིས་མི་འདྲང་ཞིང་འབྲས་སོགས་ཁ་ཟས་ཀྱི་
སྐོར་ཉི་འའི་རིན་ཆེ་རུ་སོང་སྟེ། གྲེ་འབངས་རྣམས་ལ་སྤྱུག་པོ་བྱུང་ཆོ་བདག་གི་ཡབ་གོང་མ་
རྒྱལ་པོའི་བརྟེན་བའི་དགོངས་པ་དང་འགལ་བར་བསམས་ནས་ལྷ་སར་བཞག་པའི་དམག་
ཐམས་ཅད་བྱེར་འཐེན་ཅིས་དང་། བར་ཁམས་ཀྱི་སའི་ཆ་ཆབ་མདོ་ཟེར་བའི་ས་ཆ་རྒྱ་བོད་
ཀྱི་ལམ་གྱི་དཀྱིལ་མཆོམས་ཡིན་པ་དང་། ས་རྒྱ་མི་ཆུང་བ་ཙམ་ཡིན་གཤེས་གཞན་མི་བཟང་
ཞིག་དམག་གི་དཔུང་དང་བཅས་བཏང་ནས་བསྐྱང་ཞིང་ཐོན་བྱེད་པར་འདུག་དུ་འཇུག་
ཅིས་ལ”ཞེས་བོད་དབུས་ཕྱོགས་ས་རྒྱ་ཆུང་བ་དང་བར་ཁམས་ཆབ་མདོ་ས་རྒྱ་མི་ཆུང་བ་
ཙམ་ཡོད་ལྷགས་བཤད་འདུག། སྐྱེད་བང་བཅན་པའི་དོན་ནི་ཆོས་འབྱུང་ངོ་མཚར་རྒྱ་མཆོ་
༡༡༧༤ལས། “རི་བོ་ཆེ་ནས་སྤྲེ་པ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་དཔོན་གཡོག་ཁམས་སུ་ཞབས་དྲུང་
རིན་ཆེན་གདན་འདྲེན་དང་། ཆབ་མདོ་ནས་བཀའ་བཀྱོན་རིམ་པར་བྱུང་བའི་ཞལ་ཏུ་ཁྱེ་བ་
འབྱོར་པ་དང་མཇལ་འཕྲད་མཛད་ཅིས་པ་ལྟར་རམ། ཡང་ན་དགོན་གསེབ་དང་གོང་ཁྱེར་
རང་ན་སྤྱིག་ལམ་ཏུ་ཅང་དམ་པོ་ཡོད་འདུག་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་གོ་བ་ཡིན་ནམ་སྟེ།

དཀྱུས་ཀྱི་དོན་གསལ་བཤད་དགོས་པ་ཞིག་ལ། གོང་གི་ལུང་དེའི་པར་གཞི་ལ་ལར་“སྟོབ་
 གཉེར་སོགས་མེད”ཅེས་བྲིས་འདུག་པ་ནི་ཡི་གེ་པས་ནོར་བ་ཟད་ཅིང་། ཁ་ཅིག་དབུ་མེད་ཀྱི་
 ཡ་དང་མ་གཉིས་ནོར་སོ་ཆེ་ཞིང་ན་རོ་དང་འབྲེང་བུ་ཡང་ནོར་ཉེན་ཆེ་བས་སོ་ཟེར་མོད། ཁོ་
 བོའི་བསམ་ཚུངས་ལ། ཡོད་ཅེས་པ་མེད་དུ་ནོར་བ་མ་ཡིན་པར་མོད་ཅེས་པ་མེད་དུ་ནོར་བ་
 ཡིན་ནམ་སྟུམ་སྟེ། གལ་ཏེ་ཡིག་མཐའ་གྲིས་མོད་ཀྱི་དོན་མང་བ་དང་འབེལ་པོ་དང་ལུག་
 ལྷུ་མཆོགས་པའི་དོན་ཡིན་པར་མ་ཤེས་ན། སྐབས་འདི་འདྲར་མོད་ཅེས་པ་མེད་དུ་འབྲི་བྲིད་
 པས་སོ། གང་ལྟར་ནོར་བ་ཡིན་པ་ནི་ཐེ་ཆོམ་མ་དགོས་ཏེ། ཆོག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་“ཟླ་
 ཆོགས་ཉིས་སྟོང་ལྷག་ཙམ་བཞུགས་ཡོད་ཅིང་སྟོབ་གཉེར་སོགས་མེད”ཅེས་པའི་མེད་འདི་
 དག་པ་ཡིན་ན་གོང་གི་ཆོག་ཕྱད་ཀྱང་ལས་ཅིང་མི་ཐོབ་པ་སུམ་རྟགས་གཉིས་ལ་འོལ་བྱུ་
 ཙམ་གྱི་གོ་བ་རྟེན་པ་ཡན་གྲིས་ཤེས་བྱུང་བ་དང་། སོགས་སྤྲི་ནང་ཅི་ཡང་བསྐྱུ་བྱུ་མེད་པས་
 བཅོན་པོ་ཉིད་ཚུམ་པ་ལ་མི་མཐའ་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་
 ཡང་ལྟར་བོད་ལ་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་མ་བྱུང་གོང་། སྟོབ་གཉེར་གནང་ཡུལ་གསང་ཕུ་
 སོགས་དབུས་གཙང་གི་གདན་ས་ཆེན་པོར་གྲགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་། ལ་ལར་ཚད་མ་དང་། ཁ་
 ཅིག་པར་བྱེན། འགའ་ཞིག་དབུ་མ་ལས་མེད་ཅིང་། ཆབ་མདོར་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་
 ལ་སྟོབ་གཉེར་བྱས་པ་ལས་ཟླ་ཚང་ལྔ་བྱུང་བ་བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་ཡིད་ཀྱི་མཛེས་
 བྱེན། མཐར་ནག་ཆོས་འབྱུང་མཐའ་པ་དབྱེས་བྱེད། ལྷ་གའི་ཆོས་འབྱུང་མཐའ་པའི་ཡིད་
 འཕྲོག་། དགེ་ལུན་ཆོས་འབྱུང་བེ་རྩུ་སེར་པོ། ལྷུ་པ་ཆོས་འབྱུང་དབུག་བསམ་སྟོན་པ་
 སོགས་སུ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་དང་། དེའི་སྟེང་གདན་ས་དགོན་ཁག་གཞན་ལ་མཐོང་དགོན་
 པའི་རྒྱུད་ལྗེ་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྟོབ་ཟླ་ཚང་བ་ཡོད་ཅིང་། ལྷུ་པར་ཉེན་དགེ་སྟོང་ཁོ་
 ལས་གསང་བའི་འཛིགས་གསུམ་ལ་བསྟེན་ཆེན་ཆེ་སྟེལ་གནང་བའི་དགེ་སྟོང་ཟླ་ཚང་ཟེར་བ་
 ཡོད་པ་དང་། གསུང་རབ་སྟོར་སྟོག་ཁོ་ན་སྟོབ་གཉེར་གནང་བའི་ཨ་མཚོད་ཟླ་ཚང་ཟེར་བ་
 ཡོད་པ་དང་། གར་འཆམ་གྱུར་གསུམ། འབྱུང་རྩུང་དགོལ་གསུམ། བྲིས་འབྱར་ལྷག་གསུམ།
 ཐིག་རྩལ་ཆོན། མཚོད་བཅའ་བཞེངས། ཐ་ན་ཆབ་མདོར་སྟོབ་ཟླ་བཙུགས་ནས་ཡིག་བྲིས་
 སྤངས་ཤིང་། བྲིས་གཞུགས་ཀྱང་ཆམ་བྲིས་ཞེས་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པ་བཅས་ལས། “ཟླ་
 ཆོགས་ཉིས་སྟོང་ལྷག་ཙམ་བཞུགས་ཡོད་ཅིང་སྟོབ་གཉེར་སོགས་མོད”ཅེས་པ་ནི་བདེན་པའི་
 གཏམ་མོ།

བཅན་པོས་འཇམ་སྒྲིང་རྒྱས་བཤད་ལས་“མི་སྡེ་མང་ཞིང་ལྷ་རྟེན་ཆོས་གསུམ་དང་རྒྱ་ལྷོ་བས་
 སོགས་ཆེ”ཞེས་དང་། གོ་འཛོམས་གཞུང་བཤད་ལས། “སྡེ་དགེ་སྒྲིང་གན་འདྲ་དེར་ཆ་མུ་སྒྲིང་།
 བྲག་གཡལ་ཀྱར་ནག་འདྲ་དེར་ཐག་མཐུར་བཀོན་། ཆབ་མདོ་སྐྱ་རྩིས་འདྲ་དེ་ཁ་ལེབ་བྱས་།”
 ཞེས་འབྱུང་བ་གཉིས་འགལ་བ་ལྟར་སྤང་ཡང་། ཆབ་མདོ་སྐྱ་མིའི་སྟོང་དང་འདྲ་བ་ལས་སྐྱ་
 མི་རང་དང་འདྲ་བར་མ་བཤད་པ་འདི་ལ་དངོས་བཞུན་དང་ཤུགས་བཞུན་གྱི་གོ་བ་རྒྱ་ཆེན་
 བོ་ཞིག་ལེན་རྒྱ་ཡོད་པར་སྤང་སྟེ། ལྷ་ཐོག་གཞུང་རབས་༡༠༧ལས། “བར་སྐབས་སུ་ལྷ་ཆབ་
 གཉིས་ས་དོན་ལ་སྒྲིང་བརྗོད་བྱུང་བ། སོག་པོའི་ཁྲལ་སྤྱད་དཔོན་པོ་བསེར་ཁེ་བློ་ཐའི་རི་སྦྱར་
 རྟོག་མདོར་སྐབས་ནས་གཞིགས་ས་བཏང་བར། སྤྱ་མ་ཉལ་བརྒྱའི་ས་ཆ་གཡལ་རན་བདག་
 འཇུར་རྒྱ་རན་ལས་ཁྱགས་རེད་སོང་བ”ཞེས་དང་། ཁམས་སྤྱལ་བཞི་པའི་རང་རྣམ་༥༥ལས།
 “འདི་དུས་ཅམ་ནས་སྡེ་པ་སྡེ་ལ་གཞིའི་སྐྱ་ཆབས་ཞལ་ངོ་པན་ཐོགས་འབྱོར་ནས་པན་ཚུན་
 ཆིངས་བྱེད་པའི་སྐབས་ཡིན་བ། མཐར་འདུམ་ནས་ཅོར་རྒྱང་སོགས་ཆབ་མདོར་ཆོད་པའི་
 སྐབས་དེ་ཡིན”ཞེས་དང་། ཆོས་འབྱུང་ངོ་མཆར་རྒྱ་མཆོའི་ཁ་སྒྲིང་༡༤༤༥ལས། “གོང་ས་
 མཆོད་ཡོན་ནས་སྡེ་པ་ལ་བཀའ་དྲིན་གཞིགས་བསྐྱང་ཆོད་ལས་འདས་པ་གནང་ཞིང་རི་བོ་
 ཆེ་སྡེ་དུད་ཆབ་མདོར་འབྱར་བའི་ཀུན་ཆབ་ཁྲལ་པའང་ཞལ་བཞེས་གནང་”ཞེས་སོགས་
 ལས་ཤེས་ཐུབ་པ་ནི། སྤྱང་པོའི་སྟོང་ནང་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱན་གྱི་ཟས་སྤྱ་སྤྱད་ཀྱི་ཡོད་པ་ལྟར།
 སྐབས་དེར་ཆབ་མདོའི་མངའ་ཁོངས་སུ་ཡུལ་གྱ་མང་པོ་ཞིག་རིམ་བཞིན་འཇུག་བཞིན་པ་
 གང་ཞིག་ལ། གོ་འཛོམས་ཁོངས་སུ་བཅུག་མ་ཐུབ་པས་ཆབ་མདོ་སྐྱ་རྩིས་འདྲ་དེ་ཁ་ལེབ་
 བྲས་པའི་དོན་ཡང་དེ་ཡིན་སྟེ། གཡལ་རྟེན་རྒྱ་ལྷོ་བས་ཞན་པ་སྐྱ་རྩིས་དང་འདྲ་བར་བཤད་ན་
 བེ་དོན་དངོས་ལས་རྒྱལ་གྱིས་ཕྱོགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆབ་མདོ་སྐྱ་མདོ་དར་མདོ་གསུམ་ནི་ཁམས་
 ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོང་འདུས་ཆེ་ཤོས་སུ་གྲགས་པ་དོན་ལ་གནས་ཤིང་། བཅན་པོས་ཀྱང་“མི་སྡེ་མང་
 ཞིང་ལྷ་རྟེན་ཆོས་གསུམ་དང་རྒྱ་ལྷོ་བས་སོགས་ཆེ། དེང་སང་བཀའ་འཇུར་གྱི་པར་གསར་པ་
 ཞིག་ཀྱང་བཞེངས་ཡོད”ཅས་སྤྱད་དོན་མེད།

ལྟར་པར་“དེང་སང་བཀའ་འཇུར་གྱི་པར་གསར་པ་ཞིག་ཀྱང་བཞེངས་ཡོད”ཅས་པ་འདི་
 གཅིག་ཤུས་ཆབ་མདོའི་རྒྱ་ལྷོ་བས་ལ་གཞན་གྱིས་འགན་ཁུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པར་མཆོན་ཐུབ་
 ཟེ། ལྷ་རྒྱལ་བ་ཆངས་དབྱངས་རྒྱ་མཆོས་བཀའ་འཇུར་སྤར་ཐང་མ་གྲགས་པ་རྟོ་འགོ་
 བཅུགས་ནས་ལོ་བདུན་རིང་པོ་དེར་བརྒྱད་ལས་མ་གྲུབ་ཅིང་། དེ་རྩིས་བོད་ཀྱི་སྤྱད་འཛོན་

རིམ་པ་གསུམ་གྱིས་འཕྲོ་མཐུད་ཀྱང་མཐའ་མ་འཁྱོལ་བ་ཡང་སྐབས་དེ་དག་ཏུ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་
 ཡོ་འཁྱོམས་ཆེན་པོ་མང་དུ་བྱུང་སྤང་བས་ཀྱང་ཡིན་སྲིད་མོད། གཙོ་བོ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་དོན་
 རྒྱུན་ལས་ཡིན་ཏེ། མདོ་མཁར་པའི་མི་དབང་རྟོགས་བརྗེད་ལྟུང་ལས། “ཐམས་ཅད་མཐུན་
 པ་སྒྲོ་བཟང་རིན་ཆེན་ཆངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་སྤེའི་ཐུགས་སྦྱང་གྱི་ཕུལ་ཆེན་པོས་ཤེར་
 ཕྱོགས་གཙོ་བོར་གྱུར་གྱི་ཕུསྟེ་ཀ་ཉི་ཤུ་ཙམ་བརྒྱད་སྟོར་ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་
 མགོན་དུ་ཁྱེད་ཀྱི་ནུགས་ནའང་ལོ་འཁོར་བདུན་རྒྱུ་ལྷན་པའི་བར་དུ་བཟོ་བོ་དང་འབངས་ངལ་བ་དུ་
 མ་ཉམས་སུ་སྦྱང་ཞིང་། གན་མཛོད་ཆེན་པོའི་ཡོ་བྱད་ཀྱང་ཉ་ཅང་འཛད་ཆེས་པས་དབྱིས་
 བྱིན་པར་གྲུབ་པའི་གོ་སྐབས་མ་རྟོག་པས་འཕྲོ་ཅན་དུ་ལུས། དེའི་རྗེས་ཐོག་ཏུ་བོད་རྗེ་ལྷ་
 བཟང་ཁང་དང་། ལྷག་རྣམ་པར་ཅི་བའི་ས་སྤྱོད་དང་། རྟིང་སྟོབས་ཅན་དའི་ཆིང་བླ་མུར་ལ་
 སོགས་པས་ཀྱང་དེ་ཉིད་ཀྱི་འཕྲོ་ལས་ཅི་རུས་པར་བསྐྱབ་བོ་སྟམ་དུ་དམ་བཅའ་བཀོད་པའི་
 ཐུགས་འདུན་ཆེ་ཡང་། ཕུསྟེ་ཀ་གཅིག་ཏུ་ལོངས་པའང་གྲུབ་པར་མ་གྱུར་ལ”ཞེས་བསྟན་
 པའི་སྦྱིན་བདག་གནམ་བསྐྱོས་དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་པས་ཀྱང་རྣམ་སྲས་གན་མཛོད་ཀྱི་ཡོ་
 བྱད་འཛད་ཆེས་ནས་བཀའ་འཁྱུར་པར་སྟོ་ཡུན་རིང་འཕྲོ་ཅན་དུ་ལུས་པར་གྲགས་ན།
 བཀའ་འཁྱུར་གྱི་པར་ཐེངས་གསུམ་ཙམ་སྟོ་ཐུབ་པའི་སྟོབས་འབྱོར་ནི་བརྟན་བཅས་བྱེད་སྒྲུབ་
 བ་ཞིག་གཏན་ནས་མིན་པར་ཤེས་ཐུབ། བྱི་ལོ་༡༧༥༠ ལོར་ཆབ་མདོར་བཀའ་འཁྱུར་ཤིང་
 པར་དུ་བསྐྱོས་པ་ཡོངས་གྲགས་ལ། སྤང་ཐང་པར་མ་ལས་ལོ་༥༠ ཙམ་གྱི་ཡར་སྡོན་ཏེ་བྱི་ལོ་
 ༡༩༥༩ ལོར་ཆབ་མདོར་བཀའ་འཁྱུར་པར་བསྐྱོས་པ་ཀུན་མཐུན་འཇམ་བཞད་ཀྱི་བསྟན་
 ཅིས་དང་ཆོ་ཏན་ཞབས་དུང་གི་བསྟན་ཅིས། དུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་དང་བོད་རྒྱ་ཆོག་
 མཛོད། ཆབ་མདོའི་གདན་རབས་སོགས་ན་བཤད་ཅིང་། བྱི་ལོ་༡༩༠༠ ནང་ཡང་བསྐྱུར་
 བཀའ་འཁྱུར་གྱི་པར་གསར་དུ་བསྐྱོས་པ་བཅའ་པོ་ལོ་མོན་ཏན་གྱི་འཛམ་སྤྱི་རྒྱས་བཤད་
 དང་། འབྲུག་པ་ཀུན་གཟིགས་ཆོས་དབང་གི་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ་པོ་འགོད་པ་ཡང་ལེའུ་
 གཞན་དུ་བཤད་དོ། མདོར་ན་བཀའ་འཁྱུར་གྱི་པར་ཐེངས་གསུམ་ཙམ་སྟོ་མཁན་ཞིག་
 དཔལ་ལྷན་ཆབ་མདོ་བ་ལས་གཞན་ད་པན་བོད་གངས་ཅན་ན་སུ་ཡང་བྱུང་སྤྱོད་མེད།

གཞན་ཡང་སྟོད་མངའ་རིས་ཁུལ་གྱི་གཟུར་གནས་མཁས་པས་ཆབ་མདོ་དགོན་པར་གདེང་
 འཛོག་བྱེད་སྤངས་ཀྱང་། དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་ནང་ཁང་ཁྱུང་བ་བཤེས་གཉེན་དཔལ་
 འབྱོར་བཟང་པོས་མཛོད་པའི་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག་༥༥ལས། “དེ་ནས་དཔལ་

རི་བོ་དགེ་ལུན་བཏབ་ནས་འབྲས་སྤྲུངས་བཏབ་པའི་བར་ལོ་བརྒྱད་སོང་། འབྲས་སྤྲུངས་
 བཏབ་ནས་སེར་བཏབ་པའི་བར་ལོ་བཞི་སོང་། དེ་ནས་ཆབ་མདོ་བཏབ་པའི་བར་ལོ་ཉེར་
 གཅིག་སོང་བའོ། དེ་ཡང་སྤང་ཤེར་བཟང་དུ་གྲགས་པ་དེས་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་
 ལྷགས་ལས་སྤྲུངས། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ཞེས་གྲགས། མེ་སྒྲུལ་ལ་ཆབ་མདོ་བྱམས་པ་སྤིང་
 བཏབ། བཟུན་པ་སྟེལ། དེའི་སྒྲ་རབས་ནི་ཆོས་དབང་གྲགས་པ་དེ་ཆབ་མདོའི་རྗེའི་རྒྱལ་ཆབ་
 ཏུ་བསྐྱོས། ཞང་ཞུང་པ་འདིས་རྗེ་ཡབ་སྲས་རྣམས་ལ་བཞེན། མཁས་པ་དང་གྲུབ་པ་བརྟེས།
 དུས་འཁོར་འཇིགས་བྱེད་སོགས་ཀྱི་བསྐྱེད་རྒྱུས་དང་། འདུས་པའི་མཆོད་ཐེང་གི་རྣམ་
 བཤད། ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ། ར་མ་ཤ། རྟོན་པའི་སྐྱེས་རབས་སོགས་བཅུ་མས་པ་མཛད་
 རོ། དེ་ནས་ཚུར་རྟོན་རྣམ་མཁའ་དཔལ། བྱང་སེམས་དཔོན། ཀུན་དཔལ་བ། ཨ་ནུ་བ། གུ་
 གོ་ཆོས་བཏུན་རྒྱལ་པོ་འདི་མཐུ་སྟོབས་ཀྱི་མངའ་བདག་ཆེན་པོར་གྲགས་སོ། འདི་མཁས་
 གྲུབ་ཆེན་པོར་གྱུར། རྗེ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་དབུས་གཙང་མངའ་རིས་ཀྱི་མཁས་པ་
 རྣམས་ཞལ་སྟོབ་ཏུ་འཁོར། ཆབ་མདོ་རྗེར་གྲགས་སོ། དེ་ནས་དགེ་འདུན་བཟླ་ཤིས་ཀྱི་བར་
 རྩོན་ནོ། དགེ་འདུན་བཟླ་ཤིས་འདི་ལ་རྗེ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་སྟོབ་མ་མང་དུ་རྩོན་
 རོ། “སྟོབ་བཟང་མཁུན་པའི་གཏེར་གྱི་རྣམ་དཀར་གྱི། འཕྲིན་ལས་སྟོང་མཁས་འཇམ་
 དབྱངས་གྲུང་བྱ་རྗེ། ཤེར་བཟང་ལ་སོགས་དམ་པའི་མཛད་སྟོལ་མཆོག། ལེགས་པར་བརྗོད་
 འདི་ཁོ་བོའི་སྟོབས་པ་ལགས་”ཞེས་འབྱུང་།

དྲངས་མ་ཐག་པའི་ལུང་དེས་བོད་གངས་ཅན་གྱི་རྫོངས་དང་ཆེན་པོ་རྒྱ་ཉར་གྱི་ཡུལ་གྱི་དང་
 བཅས་པར། དཔལ་རི་བོ་དགའ་ལུན་པའི་དགོན་སྡེ་གནམ་གྱི་སྐར་མ་ལྟར་གྲངས་གྱིས་མི་
 ལང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ནས། ཐོག་མར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་རང་གིས་བཏབ་པའི་དགའ་ལུན་རྣམ་
 པར་རྒྱལ་བའི་སྤིང་དང་། དེ་འོག་དཔལ་ལུན་འབྲས་དཀར་སྤྲུངས་པ། དེ་འོག་སེར་ཐེག་
 ཆེན་སྤིང་། དེ་འོག་ཆབ་དགོན་བྱམས་པ་སྤིང་བཅས་བཞི་པོ་འདི་ཐོག་མར་སྟོས་ཤིང་། ཚུམ་
 པ་པོའི་གོང་དུ་རྩོན་ཟེན་པའི་ཆབ་མདོའི་གདན་རབས་རྣམས་ཀྱང་སྟོས་པ་དང་། ཞུ་སེར་
 རིང་ལྷགས་འཛིན་སྟོང་སྟེལ་གསུམ་བྱེད་པའི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དངོས་དང་ཡང་སྟོབ་ས་ཡི་
 རྒྱལ་དང་འདྲིས་ནས་ཡོད་པ་ནས། འབྲས་སྤྲུངས་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེ། སེར་བྱམས་ཆེན་
 ཆོས་རྗེ། ཆབ་མདོ་བྱང་སེམས་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་གསུམ་ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་བཟུན་པ་དང་
 རྣམ་དཀར་གྱི་འཕྲིན་ལས་སྟེལ་ལ་མཆོག་དང་མཁས་པའི་ལུལ་དུ་བསྒྲགས་པ་བཅས་ནི།

ཆབ་མདོ་དགོན་ཆེན་དང་ཕྱག་འདེབས་པ་པོ་ལ་གདེང་འཛིན་གྱི་སྤངས་ལྷགས་དང་
མཐུན་པ་ཞིག་བྱས་པ་སྟེ། ཁོང་ཉིད་སློ་གཟུ་བོར་གནས་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱོད་ཞིག་ཡིན་པ་འཇམ་
ཡང་ན་ཆབ་མདོ་དང་རྒྱུ་ཐག་རིང་བར་གནས་པས་རང་གི་འཕྲིན་ལས་དང་སྟན་གྲགས་
ལ་གཞོན་གྱི་དོགས་པའི་སེམས་ཁུལ་དང་ཕྱག་དོག་དགོས་དོན་མེད་པས་ཀྱང་ཡིན་སྟེ།

དེ་བཞིན་རྒྱ་ཉར་འཇང་དང་བཅས་པའི་ཡུལ་ནས་ཆབ་མདོར་གདེང་འཛིན་ཇི་ལྟར་གྱི་
ཀྱི་ཡོད་པ་ཡང་། སོག་པོ་དང་འཇང་རྒྱལ་པོ་ཁག་གིས་འཕགས་པ་ལྟར་གདན་འདྲན་ཞུ་
ཡིག་དང་། རྒྱ་ནག་གོང་མས་ཕུལ་བའི་འཇའ་ས་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་འདུག་པར་བཞུས་ན་
ཤེས་ནུས་ཤིང་། ད་དུང་ཆབ་མདོ་དང་ཆེས་རྒྱུ་ཐག་རིང་བར་བཞུགས་པའི་ཀུན་མཁྱེན་
འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ། ལྷ་མ་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་
འབྱོར། ལྷ་སྐྱ་རོལ་པའི་དོ་རྩེ། ལྷ་ལྷ་བཀའ་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ། ཨ་ལག་ཆོ་ཏན་ཞབས་དྲུང་སོགས་
གྱི་བཞུན་ཆེས་དང་དགེ་ལྡན་བཞུན་པ་དར་ཚུལ་བཤད་སྐབས་ཆབ་མདོ་དགོན་དང་།
དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁག་། དགོན་གྱི་སྤྱོད་སྤྱུལ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་ཐ་ན་འབྱུངས་
འདས་གྱི་ལོ་ཆོགས་ཡན་ཞིབ་གསལ་བྲིས་ཡོད་ལ། བཀའ་བཅུ་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་
དང་པ་རྒྱ་མཚོ་༣༥ལས། “གསེར་གདུང་ཁང་དུ་ལོགས་བྲིས་བཞུགས་པ་ནི། རྟོན་པ་སངས་
རྒྱུ་གྱི་སྐུ། སངས་རྒྱུ་སྐུ་དབང་གི་རྒྱལ་པོའི་སྐུ། རྩོ་བོ་རྩེའི་སྐུ། རྩེ་སྐུ་མའི་སྐུ། དཔོན་སྐོབ་
ཉིད་ཀྱི་སྐུ། གཉིས་རྣམ་པར་མདོར་བསྐྱས་དང་། ཞལ་གཟིགས་པའི་ལྷ་མང་པོ་དང་། ལྷགས་
དམ་གྱི་ལྷ་མང་པོ་དང་། ཆབ་མདོའི་བཀོད་པ་དང་། གཞན་ཡང་ལྷ་མང་པོ་བཞུགས་
སོ་ཞེས་བྲག་གཡལ་དགོན་གྱི་གསེར་གདུང་ཁང་གི་ལོགས་བྲིས་སུ་ཆབ་མདོའི་བཀོད་པ་
བཞེངས་པར་བཤད་པ་དང་། ལྷ་ལྷ་དཀར་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་༡༣ལས། “ལམ་ཁར་རྒྱ་
བཟང་རི་བོ་ཆེར་ཐེབས་འབྱོར་སྐབས། ལྷ་ཡི་དགེ་བསྟན་གྱིས་གནས་དེར་དགོན་པ་བཏབ་
ན་ཆབ་མདོ་བྱམས་སྤང་ཅན་རྒྱུ་འབྱུང་གྱི་འཕྲིན་ལས་ཞུ་བའི་ཉེན་འབྲེལ་བཟང་ཡང་
.. ལྷ་ཡི་དགེ་བསྟན་ལ་རྒྱ་བཟང་རི་བོ་ཆེར་དགོན་པ་འདེབས་པའི་ཆབ་ཏུ་མཆོད་གནས་སུ་
སྤྱོད་པའི་རིམ་བྱོན་གྱི་སྐུ་གདུང་ནག་ཆེའི་མཆོད་ཉེན་བཞེངས་པའི་ཆད་མཛད་པས། ལྷུས་
ཀྱང་དེ་ལྟར་བཞེངས་པའི་སྐུ་ཡོད་འདུག་ཅེས་སོགས་བྲིས་ཡོད་ཀྱང་། དེང་ཆབ་མདོའི་
འབྲིས་སུ་བསྐྱེད་ནས་བོད་སྐུ་ཡི་ལོ་རྒྱུས་དང་ཆོས་འབྱུང་སྤྱོད་པ་འགའ་ཞིག་གིས་དགེ་ལྡན་
བཞུན་པ་དར་ཚུལ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་ལྷ་ཞིག་ཐ་ན་དགེ་ལྡན་བཞུན་པ་མདོ་ཁམས་སུ་

དར་ཚུལ་བཤད་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཆབ་མདོ་རྩུ་ཅམ་ཡང་མ་བཤད་པ་ཡ་མཚན་པའི་གནས་
སྟེ། དེས་ན་དེ་འབྲེལ་གྱི་གཟུར་གནས་མཁས་པའི་རྒྱལ་རབས་དང་ཆོས་འབྱུང་འགའ་ཞིག་
བྲངས་ཅམ་རེ་བྱས་ན།

ལ་རྒྱལ་མཚོག་བདུན་པའི་ཤེ་བམ་༡༧ལས། གངས་ཅན་གྱི་ཚྭ་འདྲི་བཟླན་པ་ལྷ་ཕྱིར་
དུ་དར་པའི་ནང་ནས་རྒྱལ་མཚོན་གྱི་ཏྲོག་ལྟར་མདོན་པར་འཕགས་པ་འཇམ་མགོན་མའི་
ཚོལ་ཅན་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙཱ་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་རིང་ལུགས་ལྷ་མེར་གྱི་ཅད་པཏ་
འཆང་བའི་བཟླན་པ་རིན་པོ་ཆེ་མདོ་ཁམས་ཀྱི་ཚྭ་འདྲི་སུ་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པའི་གཞི་རྟེན་དུ་
གྱུར་པ་ཆབ་མདོ་བྱམས་པ་སྤྱིང་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་འདི་ཉིད། ལ་ཀུན་མཁྱེན་ལྷ་པ་ཆེན་
པོས། བྱམས་པའི་བཟླན་པ་དབྱུང་འགྱུར་འཆང་བའི་ཡུལ། ཤར་མེན་དེ་སྤིང་བྱིས་ལྷན་
འདུས་པའི་སྤྱིང་། ལྷ་མེར་འཛིན་པའི་སྤྱང་བ་རབ་གསལ་བ། མདོ་ཁམས་ལྷན་སེལ་སྟོན་མེ་
འབར་གྱུར་ཏེ། ཞེས་སྟུལ་བ་ལྟར་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་དངོས་སྟོབ་བཟླན་པའི་དར་ཆེན་
དུག་གི་ནང་ཚན། བྱང་སེམས་ཤེས་རབ་བཟང་པོས་ཕྱག་བཏབ་པ་ནས་བཟུང་། ཞང་ཞུང་པ་
ཆོས་དབང་གྲགས་པ་སོགས་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པའི་གདན་རབས་རིམ་པར་བྱོན་པ་ལས།
གདན་རབས་བཙུགས་པ་ཕྱག་ན་པར་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་སྤེས་བཟླན་པ་འཛིན་སྤེལ་
བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་མཛད། གདན་རབས་བཙུགས་པའི་པར་འཕགས་པ་ལྷ་མཚོག་གི་སྟུལ་སྟུ་
བསོད་ནམས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་དབང་པོའི་སྤེལ་བཟུང་། སྟུལ་སྟུ་རིམ་བྱོན་རྣམས་ཀྱིས་སྟུ་
དགོན་བཟླན་སྤིང་གཅིག་པའི་འཛིན་སྟོང་སྤེལ་གསུམ་མཛད་པ་དང་། ལ་རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་
ཆེན་པོས། རྒྱལ་ཀུན་འགྲོ་ལ་རྗེས་སུ་རབ་བཙེ་བ། འཕགས་ཆེན་དམ་པའི་སྟེས་རབས་ཕྱིང་
བ་ཅན། ལྟར་བཅས་སྟེ་དགའི་གཉེན་དུ་སྟུལ་པའི་གར། བཟླར་མཛད་རྗེ་བཙུན་སྟུ་མར་
གསོལ་བ་འདེབས། ཞེས་སྟུལ་བ་ལྟར། འཕགས་པ་ལྷ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་བར་བྱོན་ཟིན་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་མཛད་པ་སྟུ་ན་མ་མཆིས་པས། རྒྱལ་བཟླན་སྟེ་དང་བྱེ་བྲག་རི་
བོ་དགེ་ལྷན་པའི་བཟླན་སྤིང་རྩུང་དུ་འཇུག་པའི་མཐུན་འགྱུར་མཛད་འཕྲིན་ཆ་མེད་པ་
དང་། ལྟག་དུ་སྟུལ་པའི་སྟུ་འཕགས་པ་འཇིགས་མེད་བཟླན་པའི་རྒྱ་མཚོ་དགའ་ལོ་ལྷ་ནས་
བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་ཁྲིར་འཁོད་ཅིང་། གནམ་བསྐྱོས་འཇམ་དབྱངས་
གོང་མའི་ལུང་ལས་ཀྱིས་ཀྱང་མདོན་པར་མཐོ་བ་དང་། པཏ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
གཟིགས་ཆེན་པོ་སྟོབ་བཟང་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོ་དང་། ངོས་ལའང་ཟབ་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་

ཟབ་མོས་ཐུགས་རྒྱུད་གཏམས་པར་མཛད་དེ། གདན་ས་འདི་ཉིད་ལེ་ལག་དང་བཅས་པར་
ཡང་རྣམ་དཀར་གྱི་མཛད་པ་སྒྲུབ་ཆེ་ཞིང་བསྟན་འགྲོའི་ཕན་བདེ་ལྷན་བཞེས་གྱི་དགོངས་
གཏད་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་མཆིས།

པོ་ལྷ་བའི་གཏན་ཆོགས་༢༠༥ལས། མདོ་ཁམས་སྒྲུག་ཏུ་གྲགས་པའི་བོད་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་
ཁམས་སུ་ཞུ་སེར་ཙུང་པཎ་འཆང་བའི་དགོན་ལྗེ་རྗེ་སྟེད་པའི་བྱི་མོའམ་གཞི་རྟེན་རྩ་བུ་ནི་
རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ཐུགས་སྒྲུབ་བསྟན་པའི་དར་ཆེན་རྒྱག་གི་ནང་ཆོན་བྱང་སེམས་
བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་བཟང་པོས་ཕྱག་བཏབ་པའི་དཔལ་ལྷན་ཆབ་མདོ་བྱམས་པ་
སྤྱིང་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་འདི་ཉིད་ད་ལྟའི་བར་མི་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ཉེ་བར་བཤད་སྒྲུབ་བྱ་
བ་ལས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཉམས་གུད་མེད་པ་འཕེལ་རྒྱས་ཁོ་ནས་བསྟན་པའི་མཛེས་རྒྱན་དུ་ལྷུང་།

ལ་རྒྱལ་མཆོག་བཙུ་གསུམ་པའི་གོས་བྱེས་བཅའ་ཡིག་ཆེན་མོ་༢༡༦ལས། བོད་དང་བོད་ཆེན་
པོའི་རྒྱལ་ཁམས་སུ་གཏོགས་པའི་ནང་ཆོན་མདོ་ཁམས་ཆབ་མདོའི་ཡུལ་དུ་ཞུ་སེར་རིང་
ལུགས་འཕེལ་རྒྱས་གྱི་གཞི་འཛིན་བྱམས་པ་སྤྱིང་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ཆོས་ལྗེ་ཆེན་པོ་
འདི་ཉིད་ལྷ་སར་འཇམ་མགོན་ལྷ་མ་ཙཱ་ཁ་པ་ཆེན་པོ་གནས་འདྲིར་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་
སྐབས་མགོན་པོ་ཕྱག་རྒྱུག་པ་དང་། གནས་བརྟན་བཙུ་གསུ་གི་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་། མ་འོངས་
པ་ན་འཕགས་པ་བ་ཀྱུ་ལས་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་བཤད་སྒྲུབ་གྱི་ཆོས་ལྗེ་ཆེན་པོ་ཞིག་འབྱུང་
བར་ལུང་བསྟན་པ་བཞིན་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་མོ་སྒྲུལ་གྱི་གནམ་ལོར་རྗེ་བདག་ཉིད་
ཆེན་པོའི་དངོས་སྒྲོབ་བྱང་སེམས་ཤེས་རབ་བཟང་པོས་ཕྱག་འདེབས་པར་མཛད་དེ་རྗེ་སྟེད་
འཛིན་པ་སུམ་སྟོང་ལྷག་ཙམ་འདུས་པར་རྗེ་གོང་མ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོ་སོགས་མཁས་
ཤིང་གྲུབ་པའི་རྣམ་ཐར་ཅན་གྱི་གདན་རབས་རིམ་བྱོན་གྱི་ནང་ཆོན་ཨོ་རྒྱུན་ཆེན་པོའི་
གཏེར་ལུང་ལས། ད་ལྟའི་སྐབས་དཔལ་བཅེགས་འདིུ་ མ་འོངས་དུས་གྱི་ཐ་མ་ལུ་རྣམ་ཞེས་བྱ་
བའི་ས་ཕྱོགས་སུུ་འཕགས་པའི་མིང་ཅན་ལྷག་ལོ་ལུ་འཁོར་ནི་ལྷ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་འབྱུང་
ཁམས་པ་འདུལ་ཞིང་བྱམས་པ་བཞེངས་ུ་ ལྷན་བརྒྱུད་ཆོས་ཀྱི་བདག་པོ་སྟེུ་ ཟབ་དོན་ཆོས་ཀྱི་
སྒོ་ཡང་བྱུུ་ ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱ་བྱེད་རིམ་བྱོན་ལས་སྐྱ་བྱེད་གསུམ་པ་
ནས་བཟུང་ཡབ་སྐུ་བྱེད་རིམ་པར་འཇགས་བརྒྱུདས་ཀྱིས་བཤད་སྒྲུབ་གཞིས་ཕྱོགས་ནས་
དར་རྒྱས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བྱུང་འདུག།

ནམས་ནས་འདུལ་ཁྲིམས་སྤང་ཐོམ་དང་། སློབ་གཉེར་སྤྱི་ཁུར་སྤང་དོར་བྱེད་སྤོའི་སྒྲོར་
ཡུལ་དུས་དང་མཐུན་པའི་ཚུ་འཛིན་བཅའ་ཡིག་དོན་བསྟུས་།

ལས་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་། ༥༡༧ལས། སྤང་ཤེས་རབ་
བཟང་པོས་ནི། དབྱུས་སུ་བྱོན་ནས་རྩེ་ཡབ་སྲས་ལ་གཏུགས་ཏེ་མདོ་ཐུགས་གྱི་ཆོས་མང་དུ་
གསན། དེ་ནས་ཁམས་སུ་བྱོན་ཏེ་ཆབ་མདོའི་དགོན་པ་བཏང་། མཆོན་ཉིད་གྱི་བཤད་གྲ་
བཅུགས་པས་གྲ་པ་སྤྲུལ་སྤྱོད་ཅམ་འདུས། པར་ཚད་དང་ཚུ་འཇུག་གི་ཏེ་འགྲོ་སོགས་ལ་ནག་
འཛིན་དང་བཤད་ཉན་དར་རྒྱས་ཆེ་ཞིང་། འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད། གཤེགས་རྩེས་སུ་
ཞང་ཞུང་བ་ཆོས་དབང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་གདན་ས་བཟུང་སྟེ་འཕྲིན་ལས་བསྐྱངས།

དགའ་ཐུན་ཆོས་འབྱུང་བེ་རྒྱུ་མེར་པོ་༥༡༨ལས། འཇམ་མགོན་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་སྟོ་བཟང་
གྲགས་པའི་དཔལ་གྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་མདོ་ཁམས་སྤྱོད་གྱི་སའི་ཆར་དར་བའི་ཚུལ་
མདོར་བསྟུས་ཤིག་བཤད་ན། ཆབ་མདོ་བྱམས་པ་སྤྱིང་ནི། རྩེ་བཅུན་འཇམ་དཔལ་སྟོང་པོ་
ཉིད་དད་པས་བྱིམ་ནས་བྱིམ་མེད་པར་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱད་དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པའི་གྲོང་མཆོག་ཏུ་བགྲོད་པའི་ཐེམ་སྐས་ལྷ་བྱ་ནི་དབྱུས་གཙང་གི་འདུས་ཐེ་རྣམས་
སུ་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀུན་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་སྤྲུགས་ཐག་ཆོད་དེ་ཙོང་
ཁའི་ཡུལ་ནས་ལེགས་པར་ཆས་ཤིང་། རོམས་རྒྱ་དང་རྩེ་རྒྱ་གཉིས་འཛོམས་པའི་ལུང་པའི་
མདོ་ཞིག་ཏུ་བྱག་ཤེབས་ནས་ཞག་ས་མཛད་པ་ན། སྤྱུ་འཁོར་བ་རྣམས་གྱིས་ས་དབྱུང་ལེགས་
ཤིང་བག་ཤེབས་པར་རིག་ནས་ས་ཆ་འདིར་དགོ་འདུན་འདུས་པའི་ཐེ་ཞིག་ཚུགས་ན་ལེགས་
ཞེས་སྟན་དུ་གསོལ་བར། འཇམ་མགོན་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ལས། གནས་འདི་ནི་
འཕགས་པའི་གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་བ་ཀུ་ལས་བདག་གིར་མཛད་པས་མ་འོངས་པ་ན་བཤད་
སྤྱབ་གྱི་ཐེ་ཆེན་པོ་ཚུགས་ཤིང་འདོད་དགུ་འབད་མེད་དུ་ཆང་བ་འབྱུང་ཞེས་ལུང་བསྟན་པ་
ལྟར། གང་གི་དངོས་སློབ་བྱང་སེམས་ཆོས་རྩེ་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་ཞེས་རི་པོ་ཆེ་ཡོར་གཤིས་སྟེ་
དགོ་སྟོང་དཔོན་གྱི་སྲས་སུ་འབྱུངས་ཤིང་། རྒྱུང་དུས་ཀྱི་པའི་ཆོས་སྒྲོར་ཁྱགས་པ། བྱིས་དམ་
པའི་ཆོས་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་གཅིག་ལྷ་དབྱུས་གཙང་གི་བྱོགས་སུ་བྱོན་ཏེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་
ཤར་ཙོང་ཁ་པ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ། སྲས་གྱི་སྤྱོད་རྒྱལ་ཆབ་དར་མ་རིན་ཆེན།
མཁས་སྤྱབ་དགོ་ལེགས་དཔལ་བཟང་། དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་གཟུགས་དགོ་འདུན་སྤྱབ་པ།

སེ་ར་རྒྱལ་མཁུ་དར་བཟང་སོགས་ཡོངས་འཛིན་དམ་པ་ཆོས་བཞིན་དུ་སྦྱོང་བ་དུ་མའི་
 ཞབས་པད་ཉེ་བར་བསྟེན་ཏེ་མདོ་ལྷགས་རབ་འབྱམས་ལ་མི་འཇིགས་པའི་སྒོ་བས་བ་རྟེན་
 ཅིང་། རྩོམ་མཁན་ཆེན་གཉིད་ལྟ་བུ་བ་བསོད་ནམས་བཟང་པོར་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་
 དེས་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་གི་དང་མེ་སྤྲུལ་གཉིས་ཐེ་ཆོམ་བྱུང་ཡང་གྲགས་ཆེ་བ་ཕྱི་མའི་
 ལོ་ལ་བཏབ། ཆབ་གཉིས་ཀྱི་མདའ་མ་འཛོམས་ཡིན་པ་དང་། བྱམས་ཆེན་གྱི་སྐུ་བཞུགས་
 པས་ཆབ་མདོ་བྱམས་པ་སྤྱིང་ཞེས་གྲགས།

མཁུ་ནག་ལོ་རྩ་བའི་ཆོས་འབྱུང་ལྟེ་ལས། ཁམས་ཆབ་མདོ་བྱམས་པ་སྤྱིང་ནི་རྗེའི་དངོས་
 སྤྱོད་བྱང་སེམས་ཆོས་རྗེ་ཤེས་རབ་བཟང་པོས་མེ་མོ་སྤྲུལ་༡༤༣༢ལོར་བཏབ། དེ་ཡང་རྗེ་རིན་
 པོ་ཆེ་དབུས་ཕྱོགས་སུ་འབྱོན་དུས་ཆབ་མདོར་ཞག་བཞུགས་མཛད་པས་ལམ་འགྲོགས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་འདིར་ཆོས་སྤྲེ་ཆགས་ན་དགོན་ས་ལེགས་ཁྱུས་པས། འདི་འཕགས་པ་བ་ཀྱ་ལས་
 བདག་ཏུ་བཟུང་བས་སྤྱིར་དུ་ཆོས་སྤྲེ་ཆེན་པོ་འོང་གསུངས་པ་བཞིན། དགའ་ལྷན་བཏབ་
 རས་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ་པ་ལ། ཆབ་མདོ་བྱམས་པ་སྤྱིང་གི་རྒྱང་བཏིང་ནས་ལེགས་པར་གྲུབ་པོ།
 དེར་གྲ་ཚང་། ཡར་སྤྱིང་པ། མར་སྤྱིང་པ། རུབ་སྤྱིང་པ། རྩང་ར་ཁ་པ། ལུ་བྱུག་པ་དང་ལྷ་པོའི་
 སྤྱོད་དཔོན་སོ་སོར་བསྐོས་ནས་འཆད་ཉན་བྱེད་དོ། གདན་སའི་ཁྱི་ཐོག་རིམ་པ་ནི། བྱང་
 སེམས་ཆོས་རྗེ་ཤེས་རབ་དཔལ་བཟང་པོ། མཚུར་སྟོན་ནམ་མཁུ་དཔལ། ཞང་ཞུང་པ་ཆོས་
 དབང་གྲགས་པ། དཔོན་ཤེས་རབ་དཔལ་བཅེགས། ཆོས་རྗེ་ཀུན་དགའ་དཔལ་ལྷན། བྱང་
 སེམས་ཀུན་དགའ་དཔལ། རྗེ་ཀུན་དགའ་སྒོ་ཤོས། རྗེ་བྱང་དགའ་འདུན་བྲལ་ཤེས། རྗེ་བྱང་མི་
 གཡོ་སྟོང་པོ། རྗེ་བྱང་ཤེས་རབ་དབང་པོ། ཆོས་རྗེ་འཇམ་དབྱངས་པ། སྤྱིར་རྗེ་བྱང་ཤེས་རབ་
 དབང་པོ། བ་སོ་ཆོས་རྗེ་ལྷ་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། འཕགས་པ་ལྷ་མཐོང་བ་དོན་ལྷན།
 དཔོན་བྱང་སངས་རྒྱལ་འབྱུང་གནས། འཕགས་པ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ་
 སོགས་བྱོན། བ་སོ་ཆོས་རྗེ་ལྷ་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐུ་སྐུ་ལྷ་དབང་ཆོས་ཀྱི་དབང་
 ཕུག་བཞུན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའོ།

སུམ་པ་ཆོས་འབྱུང་༡༥༥ལས། དེ་ལ་ཁམས་སྟོད་གཞུང་གི་ཆབ་མདོ་ཆོས་འཁོར་བྱམས་པ་
 སྤྱིང་ནི། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་ཡར་ལམ་ལུང་བཞུན་པ་ལྟར་དུ་དངོས་སྤྱོད་བྱང་སེམས་ཆོས་རྗེ་
 སྤྱིང་ཤེར་བཟང་བས་བཏབ་ཅིང་འདི་ལ་ཡར་སྤྱིང་མར་སྤྱིང་རུབ་སྤྱིང་ལུགས་ར་ཁ་བ་ལུ་

བྱག་པ་སྟེ་ལྷ་ཚང་ལྷ་སྒྲ་མ་རེ་དང་བཅས་པ་ཡོད་པའི་སྤྱི་སྒྲ་ལ་སྤྲད་ཤེར་བཟང་བའི་རྗེས་སུ་
ཞང་ཞུང་ཚོས་དབང་གྲགས་པ་དང་སྟོད་ལུང་བ་མཚུར་སྟོན་ནམ་མཁའ་དཔལ་སྟགས་(མ།
རེའུ་མིག་ནང་ལྟར)རིམ་པར་བཞུགས་པའོ།

པཎ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕུར་སྟོག་ངག་དབང་བྱམས་པའི་རྣམ་ཐར་༢༥༤ལས། དེ་ལ་
བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་ཡུལ་སྟོགས་གང་དུ་སྤྱི་སྤྱི་བ་བཞེས་པའི་གནས་ནི། མདོ་སྟོད་ཟལ་
མ་སྤང་གི་ཆར་གཏོགས་པ་ཆབ་མདོ་དང་ཉེ་བའི་ཡུལ་ཐམ་ཁ་གོང་སྒོ་རྩ་ཞེས་པར་ཡིན་
ལ། དེ་ཡང་ཚོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྤྱང་ལྷུ་བཅན་གྱི་སྟོན་པོ་སྤངས་ཁམ་པ་གོ་ཆ་ཞེས་པའི་རིགས་
རྒྱུད་རིམ་པར་བྱུང་བ་རྣམས་ལས་སྤྱེའུ་གདོང་པའི་ཞལ་ངོ་གདོང་བྲག་ནག་ཟེར་བ་འགོ་
མགོན་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་ཞབས་ཕྱིར་ཁམས་སྟོགས་སུ་བྱོན་པ་ཡུལ་དེར་ཆགས་པའི་
རིགས་རྒྱུད་ལ། རྒྱ་མཁར་ཨ་རུ། ས་སྤང་ལྷེ་པ། དབྱི་མདའ་ལྷེ་པ། གནས་མདོ་ལྷེ་པ་རྣམས་
བྱུང་ཞིང་། གནས་མདོ་ལྷེ་པ་དང་རུས་གཅིག་པ་ལ། བྲག་དམར་ཨ་རུ། མགོན་པཎ་ལྷ། ལྷ་
མགོན་རྒྱལ། ལྷ་དབང་། ལྷ་དབང་གི་སྤྱི་ལ་ཨ་རུ་འཕགས་པ་དང་ལྷ་འབུམ་གཉིས་བྱུང་
བའི་ཆེ་བ་ཨ་རུ་འཕགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་དུ་མས་རྒྱུད་ལྷུག་ཅིང་། དཔལ་
མཛངས་བརྟུལ་པོད་དང་ལྷན་པ་དེ་ནི་ཡབ་རྗེ་དང་། ཡུམ་ནི་བཟླ་ཤིས་འཚོ་ཞེས་པ་སྟེ།
འདིའང་བྱད་མེད་ཀྱི་སྟོན་ལྷ་དང་བལ་ཞིང་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱུད་དང་ལྷན་པའི་རྣལ་
འབྱོར་མ་ཆེན་མོ་ཞིག་སྟེ། ཡབ་ཡུམ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱི་རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་དེ་ཉིད་བསམ་
བཞིན་དུ་མའི་སྤྱིད་པའི་སྤྱི་འབྱུལ་གྱིས་རྩལ་པར་མཛད་དེ། རྒྱ་པོ་ཁྱི་(༡༩༥༣)ལོར་འདམ་གྱི་
ཁྲོད་ལས་བྱུང་བའི་འདབ་བརྒྱ་པ་འདམ་གྱི་སྟོན་གྱིས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་གོས་པ་བཞིན་དུ་
འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོན་སྤྱབས་དམ་པར་སྤྱི་བལྟམས་པའི་མཛད་པ་ཉེ་བར་བལྟན་
པར་གྱུར་ཏོ།

སྤྱིང་རྟོལ་རང་རྣམ་པ་༢༥༤ལས། བདག་སྤྱིས་ས་པ་ཡུལ་མདོ་ཁམས་ཡིན། གནས་དེ་ཡང་རྒྱ་
གཉིས་ཆབ་ཀྱི་མདོ། རྗེ་འཇམ་དཔལ་སྤྱིང་པོའི་སྟོན་མའི་མཚོག། སྤྲད་ཤེས་རབ་བཟང་པོའི་
གདན་ས་ཆེ། ཐག་མི་རིང་དབེན་སྤྱི་ཞེས་བྱ་ན། པ་སྤྱིས་འཆང་དབང་འབུམ་ཞེས་བྱ་
དང་། མ་འཇང་བཟའ་འབུམ་སྤྱིད་རྣམ་གཉིས་ལ། སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་བཞི་སྤྱི་མོ་བཞི། བདག་
ལྷ་པར་ས་མོ་ཕག་ལ་སྤྱིས།

ཏྲ་ཚག་སྐྱུལ་སྐྱུ་ཡེ་ཤེས་སྒོ་བཟང་བཟན་པའི་མགོན་པོའི་གསུང་། ༡༡ ལས། བོད་དང་བོད་ཆེན་
 པོ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི་བོད་ཆེན་པོ་དེ་ལ་མདོ་སྟོང་སྤང་གཉིས་ལས། མདོ་སྟོང་གི་ཆར་སྟོན་
 གྱི་དུས་སུ་བྱུང་མཐའ་རིས་མེད་གྱི་སྐྱེས་ཆེན་དུ་མ་བྱོན་པའི་གནས་ཆབ་མདོ་ཞེས་ཡུལ་ལ་
 དགོ་བཅུ་ཚང་བ། མི་རྒྱུས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཚུལ་ལྷགས་ལ་བྱང་ཞིང་དམ་པའི་ཆོས་གྱི་
 སྤང་བ་ཆེས་ཆེར་འབར་བས་བཟན་པ་ལ་གྱས་པ། རབ་ཏུ་བྱང་བ་གཟུགས་བརྟན་ཅོམ་ལ་
 ཡང་བཀུར་བཅོས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ། བཟན་པ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་རྗེ་ཙཱ་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བཟན་
 པ་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ། འཕགས་མཆོག་ཕྱག་ན་པརྟོ་སོགས་རིགས་གསུམ་སྐྱུལ་པའི་སྒྲོས་
 གར་སྤྱི་དང་པའི་རོལ་བར་བཟུང་བ་རྒྱལ་བ་འཕགས་པ་ལྷ་ཡབ་ལྷ་སྤྱི་གྱི་སྤྱི་བའི་ཕྱིང་བ་རིམ་
 པས་སྒྲ་དཔོན་བྱང་དུ་འཇུག་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་སྤྱི་དང་གྱི་ཁ་ལོ་བཟླུར་བས་འཁོར་འདས་གྱི་
 དཔལ་ལ་ལོངས་སུ་སྦྱོད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་གནས།

ཁམས་སྐྱུལ་སྐྱུ་ཐོག་དུག་པའི་རྒྱུ་ཐར་༡༣ ལས། སྒྲ་དོམས་འདུས་པའི་ཆབ་མདོའི་དགའ་
 རྒྱུ་བྱམས་པ་སྤྱིང་དུ་ཆེབས་བསྟོད། སྒྲ་ཕྱག་སོ་སོས་མཇལ་དར་བཞེས་འབྲས་ཕུལ། ཕྱི་རྟེན་
 ཞི་བ་ལྟ། ལྷགས་ར་ཆོས་རྗེ། དཀོན་རྟོག་སྐྱུལ་སྐྱུ། ཕྱག་མཛོད་རྒྱུས་དང་མཇལ་འཕྲད་
 མཛོད། སྤྱི་སྤྱིར་སོ་སོས་གསོལ་ཕོགས་འཁོར་སོ་ཕེབས་པ་དྲངས། རྒྱལ་སྤྱི་ཆོས་པ་ལྷ་དུག་
 སྟོར་འདུ་བ་ཁག་གི་དགོ་འདུན་རྒྱུས་འཛོམས་ཆེ་ཞིང་། རྒྱ་བོད་མི་ཆོགས་མང་བ་དང་།
 རྒྱལ་པོ་དགེ་མཛོད་གྱི་འཆམས་གྱི་གཟིགས་མོ་སོགས་ལྷ་ལྷན་གཉིས་པ་ལྷ་བུའི་བཀོད་པ་
 རྒྱུས་སྤྱི་ལམ་དུ་པལ། ...མཆོན་རྟེན་པ་རྒྱུས་ཀྱིས་རྟགས་གསལ་གཏོང་བ་དང་གར་
 འཆམ་ཅིང་མོ་སོགས་འདོད་ཡོན་ལྷའི་མཆོད་པ་དགེ་དགུར་བཞེས། ཆོས་གསུམ་ནས་ཅང་
 རྒྱན་ཕོགས་དཔོན་སོགས་ལ་རྒྱ་ལོ་གསར་དུ་གྲགས་པ་གཏོང་གི་འདུག །ཅི་སྐྱུ་ཞབས་གྲ་ཚང་
 ལ་རྟེན་གསུམ་དུ་གྱུར་དག་གི་གཏོར་སྒྲོག་གཅིད་དང་དབང་བཀའ་བཅས་སྐྱུལ། སྤྱི་མཆོད་
 ཁག་བརྒྱད་སོ་སོའི་སར་གདན་འདྲེན་རྟེན་ཐུབ་རེར་དབང་དང་རབ་གནས་མཛོད། མར་
 ཐང་པར་རྟེན་གཉིས་རིང་བཤེར་བརྟག་རྒྱུས་ཀྱིས་གྲ་སྒྲིག་བཅས་སྤྱི་རིམ་ཁྲོམ་དབང་གིས་
 རྗེས་སུ་བཟུང་། རྒྱ་བོད་བྱིས་བདག་མང་པོར་འདོད་ཆོས་སྐྱུལ། སྒྲ་མ་ཡབ་ལྷ་སྤྱི་ཁྱུང་ཕྱག་
 མཛོད་རྒྱུས་ཀྱི་གཟིམ་སྤྱིལ་སོ་སོར་ལྷན་རྒྱས་རྟེན་ཐུབ་རེ་ཚུགས། ཨ་ར་གཉེར་ཆེན། བྱིང་
 རྗེ་ཤེར་དཔོན་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་བསྟན་འབུལ་གཟབ། ལུ་ཅུ་ཞི་བའི་སྤྱི་བཀའ་འདོད་ཆོས་
 ལྷར་སྐྱུལ། ཁྱོད་སྒྲ་བ་ཕྱིད་གཉིས་བཞུགས་རིང་རྒྱ་བོད་སེར་སྐྱ་མང་པོས་ཆོས་འབྲེལ་སྐྱབས་

ལྷུང་བརྟག་ཞུ་བཞེ་འབྲེལ་བྱིན་ཆེན་མཁན་མང་ཞིང་། དངོས་ནོར་སྣ་ཆོག་མཁན་ལྷུང་པོར་
ལྷུངས་པ་ཆེས་ལས་འདས། ་་་མཆོ་སྤྱེས་ལས་འཁྱུངས་མ་ཁོལ་བཏུལ་བའི་སྤྱེས། ས་གསུམ་
ཐེར་བ་ལྷུང་དེ་མའི་འཕྱུལ། གང་དེའི་ལྷུང་བཞིན་བྱམས་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱིང་། ཞེས་གྲགས་
སུམ་ཆེན་ས་ལ་འཕོས་པ་ལྟའི།

ཁྱེན་ག་རྟོགས་ལྡན་བྱང་ཚུབ་འཕགས་དབང་གི་རྣམ་ཐར་ལྟམས། དེ་ཡང་སྤྱེས་འཁྱུངས་པའི་
ཡུལ་ནི་ཆབ་མདོའི་དམ་ཐང་། ཡབ་རྟ་མགོན། ཡུམ་ཨ་སྤྱིད་ཟེར་བའི་ཤས་སུ་སྤྱེས་འཁྱུངས།
འཕགས་པ་སྟེ་དངོས་སྤོབ་བྱ་བྱ་ཐང་གི་དགེ་བཤེས་དབང་ལྷག་ལ་གཙུག་ལྷན་ལུག་ཡེ་
ཤེས་དཔལ་འབར་ལ་རབ་བྱང་ཞུས། བྱིང་རང་བཟླན་པ་དང་འགོ་བའི་དོན་དུ་ཉི་མ་ཤར་བ་
ལྟར་འོང་གསུངས་ནས་བཟླན་འགོར་ཉི་ཤར་མཆོན་གསོལ། ཞེས་དང་། འཇིག་རྟེན་དབང་
ལྷག་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་གི་སྤྱིང་རྒྱུ་ལ་མེ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་
དཔལ་རྟོགས་ལྡན་འདི་ཉིད་ཀྱི། སྤྱེས་ཐང་དང་པོ་མེ་དུ་རྩ་ཀྱི་དང་། དེ་རྒྱུ་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱིང་
བཅོན་སྤམ་པོའི་ཞབས། བཀའ་གདམས་བཟླན་པའི་བརྒྱུད་འཛིན་འབྲོམ་སྟོན་དང་། དྲགས་
པོ་སྟེ་རྒྱུ་སྤྱོད་པའི་མཆོན། ལུ་སྟོན་ཆོས་རྒྱུ་ཆེན་ཐང་སྤྱིང་རྒྱལ། སྤྱེས་མཆོག་
འབྲུག་པ་བརྒྱ་དཀར་པོ་སྟགས། དུ་མའི་སྤྱེས་བ་རིམ་བཞིན་བརྒྱུད་པའི་མཐར། མདོ་ཁམས་
ཆབ་མདོའི་ཡུལ་དུ་སྤྱེས་འཁྱུངས་ཆོ། རོལ་མའི་སྤྱེས་གྲགས་འཇའ་འོད་གྱུར་བྱིས་ལུག། དྲི་ཞིས་
སྤོས་དང་འཕུལ་བའི་ལྟས་ཀྱང་བྱང་།

འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བཅེ་དབང་པོའི་གསར་རྟེན་གི་གདན་རབས་༤༡༥ལས། མདོ་སྤྱིད་
ཆབ་མདོ་ཆོས་འཁོར་བྱམས་པ་སྤྱིང་ནི། བྱང་སེམས་ཤེས་རབ་བཟང་པོས་བཏབ། བྱིས་སུ་རྒྱེ་
རིན་པོ་ཆེའི་དངོས་སྤོབ་ཀྱ་ཚར་རྟོགས་ལྡན་གྱི་ཤས་འཕགས་པ་སྟེ་རིམ་བྱོན་དང་། དེའི་
ལྷགས་ཤས་ཞི་བ་ལྟ་དང་། ལྷགས་ར་སྤྱེས་སྤྱེས་རིམ་བྱོན་རྣམས་ཀྱིས་གདན་ས་མཛད།

ཁྱེན་ར་སྤྱེས་སྤྱེས་ཆབ་མདོའི་ལོ་རྒྱུས་༢༥ལས། དེ་ཡང་མདོ་ཁམས་སྟོན་སྤྱིད་གཉིས་ཀྱི་ནང་
ནས་མདོ་སྟོན་ས་ཡི་ཐེག་ལེ་ཆབ་མདོ་དགེ་ལྡན་བྱམས་པ་སྤྱིང་ཞེས་གྲགས་པའི་ཆོས་སྤྱེ་ཆེན་
པོ་འདི་ཉིད་ནི། ཉོར་ཆོའི་ཁོངས་སྤང་ཅུ་བྱང་མཐའི་ས་གསང་གཞུང་དང་། གསེར་ཆ་བྱ་
ཟེའི་ཁོངས་དམུ་ཐའི་ས་དམུ་གཞུང་གཉིས་ཀྱི་ཚུ་གསང་ཚུ་དང་། དམུ་ཚུ་གཉིས་འབྲེས་ནས་
འབབ་ལྟེ་སྤྱེས་ལྷགས་ཟམ་བརྒྱུད་འོང་བར་དོམས་ཚུ་ཞེས་གྲགས་པ་གཡས་ནས་འབབ་ཅིང་།

ནང་ཆེན་དགེ་རྒྱུ་རྩ་དཀར། རྩ་ནག། རྩ་ཐེང་གསུམ་གྱི་རྩ་རྩ་དཀར་ནག་སུམ་མདོར་
 འདྲེས་ནས་འབབ་པའི་རྩ་ལ་རྩ་རྩ་ཞེས་རྩ་བཞི་སྤང་དྲུག་གི་རྩ་བཞིའི་ནང་ཚན་རྩ་རྩ་ཞེས་
 གྲགས་པ་གཡོན་ནས་འབབ་པའི་རྩ་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་འདུས་མདོར། རྩོན་འཇམ་མགོན་ཆོས་
 ཀྱི་རྩལ་པོ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྤང་ཨ་མདོའི་ཕྱོགས་ནས་འབྲི་གུང་པའི་འབྲལ་དཔོན་
 དང་བསྐྱེད་ཏེ་དབྱུང་འབྱུང་ཆོས་ལྡན་ཞིང་དུ་གསན་བཞེས་ཀྱི་ཕྱིར་ཆེབས་ཞལ་བསྐྱུར་ཆོ་
 ས་འདིར་འབྲལ་ཚུགས་ཀྱིས་བཅགས་མལ་གནང་སྐབས་འཕགས་པའི་གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་
 བརྟུ་དྲུག་གི་གཙོ་བོ་གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་བ་ཀུ་ལས་མཛད་པ་ཞལ་གཟིགས། ད་ལྟ་མགོན་
 རྒྱུང་བྲག་སྤང་ཞེས་གྲགས་པ་མགོན་ཁང་ཆེན་མོའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ས་འདིར་སྤྱར་
 མཛད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་པའི་གཟིགས་སྤང་བྱུང་བ་བཅས་ལས། མ་འོངས་པ་ན་
 གཞི་འདིར་བཤད་སྐབ་ཀྱི་ཕྱི་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་ལྷང་བསྟན། གནས་འདི་ནི་འཕགས་པའི་
 གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་བ་ཀུ་ལས་བདག་གིར་མཛད་པའི་གནས་ཡིན། ཞེས་གསུངས།

སྤངས་འཕགས་པ་སློ་གསལ་གྱི་ཆབ་མདོའི་དཀར་ཆག་༤༢ལས། དེ་ཡང་མདོ་ཁམས་སྤང་
 དྲུག་གི་ནང་ཚན། མདོ་སྟོང་ཟལ་མོ་སྤང་གི་སྤང་སྟེ། ཆབ་གཉིས་འདུས་པའི་མདོ། ཆབ་མདོ་
 ཞེས་གྲགས་པའི་ཆར། དགོན་ཡུལ་འདི་ཡི་ས་གནས་ནི། སར་རྩ་དབར་སྟེ་པ་ཞེས་པ་ཡུག་
 བདག་ཞིག་གིས་བདག་དུ་བཟུང་བ་ཡིན་པ་ལས་གོང་སྟེ་མང་པོ་མེད་ཀྱང་རྒྱ་བོད་འཇང་
 སོགས་མདོ་དབྱུང་གྱི་འབྲལ་ལམ་གཞི་མདོ་ཡིན་ཅིང་། ཀམ་པ་དུས་གསུམ་མཁུན་པའམ་
 དབྱ་སེ་ཞེས་གྲགས་པ། ཕྱི་ལོ་༡༡༡༠ བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་རྩ་སྤང་ལོར་འབྱུངས་པ་
 བཀའ་གདམས་དང་། བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྒྲ་མ་མང་པོ་བསྟེན་ཅིང་། དབྱུང་མོན་སྟོ་ཁམས་
 ཕྱོགས་མེད་དུ་ཕེབས་ཤིང་སྒོམ་སྐབ་མཛད་པས་གྲུབ་པ་བརྟེས་པ། རྩ་སྒྲ་མས་ལམ་རིམ་དུ་
 ལྷང་འདྲན་གནང་བ་དེ་ཉིད་༡༡༧༧ ལོར་ཆབ་མདོའི་དགོན་ཡུལ་དུ་ཕེབས་སྐབས་བྲག་
 སྤང་དེ་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་པས་ཞལ་བསྟན་ཅིང་། འདི་ནས་བྱང་གི་ཕྱོགས་
 མི་རིང་བར་ཀམ་ལྷ་སྟེང་ཞེས་པའི་སར་དགོན་རྒྱུང་བཏབ་ན་ཆོས་རྒྱུན་ཡུན་གནས་ཡོང་
 བའི་རྟེན་འབྲེལ་འདུག་ཅེས་ལྷང་བསྟན་པར། སྒྲ་མ་དེས་ཞལ་གཟིགས་སྤང་དུ་མགོན་པོའི་
 ལྷ་རྟེན་འཇུགས་དགོས་ཞེས་ལྷ་ཐོ་རྒྱུང་དུ་ཞིག་བརྒྱབ་པར་མགོན་རྒྱུང་བྲག་སྤང་དུ་གྲགས།
 དེའི་རྩེ་སུ་གྲུབ་ཆེན་ཉག་རེ་སེ་བོར་ཞལ་གཟིགས་གནང་བར་མགོན་པོའི་སྐུ་བརྟན་རྒྱུང་
 དུ་ཞིག་གི་རྟེན་བཙུགས་པར་གྲགས། དེ་ནས་ཕྱི་ལོ་༡༡༧༢ རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་རྩ་ཕྱི་ལོར། རྩ་

ཙྰ་ཁ་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྨད་ཙྰ་ཁ་པའི་ཡུལ་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་པར་བར་ཁམས་ཀྱི་འབྲུལ་
ལམ་བརྒྱུད་ཆབ་མདོའི་དགོན་ཡུལ་དུ་ཞག་བཞུགས་སྐབས་བྲག་སྒང་དེ་ནས་མགོན་པོའི་
ཞལ་གཟིགས། གནས་འདིར་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་འབྲུང་བར་གསུངས། འཕགས་པའི་གནས་
བརྟན་བརྩུག་གི་གཟིགས་སྒང་བྱང་བར་རྗེ་ཡི་རྣམ་ཐར་ལས་བཤད།

དགེ་བཤེས་ཡེ་ཤེས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཆབ་མདོའི་ལོ་རྒྱུས་༡༧ལས། རྒྱལ་རི་གཡུ་འབྲུག་འབྲུག་
པའི་འདབས་རོལ་ན། གཡས་འབབ་ངོམས་ཀྱི་ཞི་བའི་དལ་བཤོད་ཅན། གཡོན་འབབ་རྩ་
རྒྱ་བྲག་སྒང་ཤར་ར། དཔྱིད་ཐིག་བྱ་རྒྱལ་བྱང་གི་སྤྱིང་དབུས་སུ། རབ་བྱང་བཞི་པའི་མེ་བྱ་
དང་། ཆིག་སྤྱིང་བརྒྱ་དང་དོན་བདུན་ལོར། མཉམ་མེད་དྲགས་པོ་སྣ་རྗེ་ཡི། དངོས་སློབ་
ཀམ་དུས་གསུམ་མཁྱེན། མདོ་ཁམས་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེར་བྱོན། སྐབས་དེར་བྲག་རྒྱང་སྒང་
ཞིག་ནས། ཡེ་ཤེས་མགོན་པོས་ཞལ་ཡང་གཟིགས། འདི་ནས་བྱང་གི་ཕྱོགས་ཤིག་ན། ཀམ་
སྣ་སྤྱིང་དགོན་གནས་བཏབ། བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་ལུང་ཡང་སྣལ། བྲག་སྒང་སྣ་མོ་རྒྱང་དུ་
ཞིག། བརྟེགས་པའི་དགོན་རྒྱང་བྲག་སྒང་གཤམས། དེ་རྗེས་བྱུང་ཆེན་ཉག་རེ་པར། མགོན་
པོས་ཞལ་གཟིགས་རྟེན་ཡང་བཞེངས། རབ་བྱང་དུག་པའི་རྒྱ་བྱི་ལོར། འཇམ་མགོན་སླ་མ་
ཙྰ་ཁ་པ། མདོ་ནས་དབུས་ཀྱི་ཁིང་ས་རུ། དཀའ་སྤྱད་གཞུང་རིག་རྒྱ་མཚོ་ལ། རྩོམ་བསམ་
སློམ་ལ་ཞབས་བཅགས་སྐབས། དགོན་རྒྱང་འདི་རུ་ཞག་མལ་མཛད། འཕགས་པ་གནས་
བརྟན་བརྩུག་དང་། དཔལ་གྱི་མགོན་པོས་ཞལ་གཟིགས་ཏེ། མ་འོངས་འཕགས་པ་བ་ཀུ་
ལས། བདག་བཟུང་ཆོས་སྡེ་ཆེ་འབྲུང་གསུངས། བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་དངོས་སློབ་དར་ཆེན་
དུག། དེ་ཡི་ཡ་གྲུལ་བྱང་སེམས་ཤེས་རབ་བཟང་། རབ་བྱང་བདུན་པའི་མེ་སྣལ་གསར་
བཞད་ལ། དགོན་ཕྱག་བཏབ་སྟེ་བྱམས་སྤྱིང་མཚན་ཡང་གསོལ།

ཡབ་གཞིས་སྣ་སྤྱིའི་བྱིས་ཚང་གི་ལོ་རྒྱུས་སྟོར་༡༧ལས། ཆབ་མདོ་དགོན་ནི་རྣམ་ཀུན་
འདུལ་བྱིམས་གཙང་ཁིང་། ཆོས་སྤྱོད་རབ་དུ་འཕེལ་བ་ཞིག་ཡིན་ཁར། འཕགས་ཆེན་སྐུ་སྤྱིང་
བརྩུ་པ་མཚན་ནས་དེད་ཀྱི་དགོན་འདིའི་ཆོགས་ཡོངས་ལ་མཚན་ཉིད་ཚྱུང་གྲ་ཞིག་འཇུགས་
དགོས་གསུངས་པ་ལྟར་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚྱུང་གྲ་འཇུགས་པ་གནང་ཁིང་། དེ་རྗེས་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་བྱམས་པ་མཐའ་ཡས་རིན་པོ་ཆེ་གདན་ཞུས་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་སློབ་
དཔོན་བསྐྱེངས་ཏེ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔའི་འཆད་ཉན་དར་རྒྱས་ཤིན་དུ་ཆེན་པོ་བྱང་།

ཐོག་མདོ་ཐུགས་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་སྒོ་ནས་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་འཛིན་སྟོང་སྒྲེལ་གསུམ་མཛད་པ་དང་། འདུལ་བྱིམས་ཀྱན་སྟོང་སྟུང་འདོམས་ཡང་དག་པ་དགོས་སྟེ་རྟག་ཏུ་བཀའ་སློབ་གནང་བར་བརྟེན་དགོ་འདུན་པ་ནམས་སྤར་ལས་ལྷག་པའི་འདུལ་བྱིམས་གཙང་ཁིང་། བཤད་སྒྲུབ་འཆད་ཉན་གང་ཅིར་དར་ཁིང་རྒྱས་པ་ཡོད་།

སྒྲེར་ཉོར་ཁང་གསར་པའི་མི་རབས་ཀྱི་བྱུང་བ་མདོ་ཙམ་བཀོད་པ་༥༧ལས། ལོ་དེའི་བོད་ཟླ་གསུམ་པ་ཙམ་ལ་ངོས་རང་མདོ་སྤྱི་ས་དབང་ལྟ་སྤྱིའི་ལས་བྱར་ཕྱགས་དཔོན་བསྟོན་གཞག་བྱས་དོན་བཞིན་མི་བྱི་ནས་ལྷགས་ལྷག་བར་ལོ་བཞི་པ་དེའི་རིང་ཆབ་མདོར་ཕྱགས་ཁང་གི་ལས་ཀ་བྱས་ཏེ་ཞི་དག་དཔོན་རིགས་ལས་བྱ་དམག་དཀྱུས་དང་བཅས་པའི་ཕྱགས་སྟོང་གྱི་ལམ་ལུགས་དང་། ཆོས་མཆོག་དགོ་འདུན་ལ་ཆོས་ཕྱགས་ཞབས་རིམ་སྤྱོད་ཀྱི་གཏོང་སྟོན་གཏོང་བའི་བྱེད་སྟོན་བྱ་བ་ལུང་སྤྱོད་དེར་ཆབ་མདོར་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་སེར་བྱེས་དགོ་བཤེས་བྱམས་པ་མཐའ་ཡས་ཆབ་མདོ་མཆོན་ཉིད་གྲུ་ཆང་གི་སྟོབ་དཔོན་ལྟ་བུར་བཞུགས་མུས་ལ་ལོ་རེ་བཀའ་ཆོས་ཐེངས་རེ་བྱང་གནང་སྤྱོད་པར་ཡང་བཅར་ཏེ་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་དང་། ཐུགས་རིམ་ཆེན་མོ། གསང་ཐུགས་ཀྱི་སྟོར། འཛིགས་བྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་དང་རྗེས་གནང་སྤྱོད་རིམ་པ་ཐོབ།

ཆབ་མདོ་གདན་རབས་༥༧ལས། ཤེལ་དཀར་ཁུན་མའི་མཆོད་རྟེན་ཟླ་གཞོན་ལན་བརྒྱར་བཞུས་པའི་ཁུ་བས་བྱུགས་པ་ལྟ་བུའི་གངས་རིའི་སྤྱོད་ཀྱིས་ཁོར་མོ་ཡུག་ལྷུ་པོར་བསྟོར་བའི་འཛིག་རྟེན། འཛིན་སྟོང་ལོར་འཛིན་ཡངས་པའི་ཅེ་མོ། འཕགས་མཆོག་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས། དང་པོ་མི་ཡི་འགྲོ་བ་སྒྲེལ་བ་ནས་བཟུང་རྒྱལ་སྟོན་པའི་གྲུབ་སྤྱོད་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་སྤྱུལ་པའི་རོལ་གར་མཐའ་ཡས་པའི་དགོ་ལེགས་ཀྱི་གཟི་བྱན་གཡང་དུ་ཆགས་པའི་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ཡུལ་སྟོངས་འདི་ལ། སྟོང་མངའ་རིས་སྟོར་གསུམ། བར་དབྱས་གཙང་རུ་བཞི། སྤྱད་མདོ་ཁམས་སྤང་དུག་ཏུ་བྱགས་པའི་བྱི་མ་མདོ་ཁམས་སྤང་དུག་གི་ནང་ཆོན་དུལ་རྗེ་ཟམ་མོ་སྤང་གི་ཁོངས་གཏོགས། བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་དུ་བྱགས་པའི་མདོ་སྟོང་མི་ཡི་ཆོལ་ཁའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ། མདོ་ཁམས་ས་ཡི་སྟེ་བ་ཆབ་མདོ་ལོར་བའི་ས་ཞེས་ཡོངས་སུ་བྱགས་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཁིང་། ་་་ཆབ་མདོའི་དགོན་འདི་ཡང་ཆུ་དབར་སྟོང་དཔོན་སྟེ་པའི་རུ་ས་ཡིན་པ་བྱགས་སོ།

གསུམ་གང་ཆོ་བ་ཏུ་བ་པའི་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར།

མདོ་ཁམས་འཛིན་མའི་རྒྱན་གཅིག་ཆབ་མདོ་དགོ་ལྷན་བྱམས་པ་སྤྱི་ཞེས་གྲགས་པའི་ཆོས་
 རྩེ་ཆེན་པོ་འདི་ག་དུས་བཏབ་པར་བཤད་པ་ལ། མཁན་རིན་པོ་ཆའི་ཆབ་མདོའི་གདན་
 རབས་ལས། “རྣམ་ཐར་སོགས་ཡི་གེ་འགའ་ཞིག་ཏུ་འདི་ལས་ལོ་བདུན་ཕྱི་བའི་མིག་དམར་
 ཞེས་པ་ཤིང་ཕོ་བྱི་བའི་ལོར་ཆབ་དགོན་ཆགས་བཏབ་པར་གསུངས་འདུག་ནའང་། རྩེ་ཕྱི་
 གྲུང་བསྐྱེགས་ཆོ་དགའ་ལྷན་ཆོས་འབྱུང་དང་། ལྟུལ་མཆོག་བདུན་པའི་ཤེ་བམ་དང་།
 འཕགས་ཆེན་བརྩ་པའི་ས་ལྷག་ཤེ་བམ་དང་། ལྟུལ་བ་སྐྱ་ཕྱིང་བརྩ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་
 ཆབ་དགོན་བཅའ་ཡིག་ཆེན་མོ་དང་། དཔའ་ཤོད་རག་ར་སྐུལ་སྐྱའི་རྒྱལ་རབས་ཆོས་འབྱུང་
 མཁས་པའི་སྟན་རྒྱན་སོགས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་མེ་སྐུལ་ལོ་ཉིད་ལ་འཐད་དོ་”ཞེས་
 གསུངས།

ཆབ་མདོའི་གདན་རབས་ལས་“རྣམ་ཐར་སོགས་ཡི་གེ་འགའ་ཞིག་ཏུ་འདི་ལས་ལོ་བདུན་ཕྱི་
 བའི་མིག་དམར་ཞེས་པ་ཤིང་ཕོ་བྱི་བའི་༡༤༤༤ ལོར་ཆབ་དགོན་ཆགས་བཏབ་པར་
 གསུངས་འདུག”ཅེས་པའི་རྣམ་ཐར་སོགས་ཡི་གེ་འགའ་ཞིག་ནི། ང་ཆོས་མཐོང་བའི་ནང་
 རས་ལྷ་ཤོས་ནི་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་བཟླ་ཆེས་སུ་འཁོད་པ་དེ་ཡིན་ལ།
 དེ་རྗེས་སྐྱ་ཕྱིང་གཉིས་པ་འཇིགས་མེད་དབང་པོས་དེ་མཚུངས་གསུངས་པ་དང་། དེ་དག་ལ་
 བརྟེན་ནས་དེ་རྗེས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་དང་། ལྷག་པར་བོད་རྒྱ་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ་
 སོགས་དག་ཡིག་ཆོག་མཛོད་པལ་མོ་ཆེས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་བཅས་ལ་གོ་དགོས་སྟུག། ཀུན་
 མཁྱེན་བཟླ་ཆེས་རྣམས་སུ་མདོ་ཁམས་ཁྲལ་ནས་ཆབ་མདོ་འདི་དམིགས་བསལ་གྱིས་
 གདན་རབས་དང་དགོན་དེའི་སྐྱ་སྐུལ་རྣམས་ཀྱི་འབྱུངས་འདས་ཡན་ཞིབ་གསལ་བྲིས་
 གནང་མཛོད་འདུག་པ་ནི། གཅིག་ནས་སྐབས་དེར་ཆབ་མདོ་དེ་ཉིད་སྐད་གྲགས་ཆེན་པོར་
 ཡོད་པ་མཚོན་པ་དང་། གཉིས་ནས་ཁོང་ནི་ཆབ་མདོའི་སྐོར་ལ་ཐུགས་སྦྱང་ཆེན་པོ་གནང་
 མཁན་ཞིག་དང་རྒྱུ་མངའ་ཆེ་ཙམ་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་པར་ཤེས་ཅུས་པས། ཁོང་གིས་
 གསུངས་པའི་ལོ་ཆོགས་དེ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཁོར་བ་བཤད་མི་ཐུབ་ཅིང་། མ་མཐའ་ལ་སྐབས་
 དེར་ཤོད་སྟལ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་ངས་པར་ཤེས་ཐུབ་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་དག་ཡིག་ཆོག་

མཛོད་བྱེད་པོ་རྣམས་ནས་གཟབ་དགོས་པ་ཞིག་ལ། ཤོད་སྟོལ་མང་པོ་ཅན་དང་གོ་དོན་མང་པོ་ཅན་རྣམས་ཚད་མ་གསུམ་གྱིས་ལེགས་པར་དབྱད་ནས་དོན་དག་ངོ་མ་འབྲུལ་མེད་ངེས་ཤེས་རྟེན་པ་ཞིག་གཏན་ལ་ཕབ་སྟབས་ལྟོན་ན་དེར་ཟད་ཀྱི། དེ་མིན་ཤོད་སྟོལ་དང་གོ་དོན་རྣམས་བྲངས་གང་ཡོད་བཞོད་སྟབས་ལྟོན་ན་དབྱད་གཞིར་ཕན་ཐོགས་ཆེ་བ་ལས། ཕྱོགས་གཅིག་གི་རྩིས་སྤྲུལ་འབྲངས་ཏེ་ཆོག་ཐག་བཅད་ནས་སྒྲིམ་ཆོག་བཞོད་པ་འདིས། སྒྲིམ་ཆོག་གི་ཆོག་མཛོད་ཅན་ལས་གཞུང་ལྷན་པས་མང་པོ་ལྟ་སྟོག་མི་སྟབས་པ་རྣམས་ལོག་པའི་ལམ་དུ་ཁྲིད་པ་ལས་མ་འདས།

ངེས་ན་ཆབ་མདོའི་གདན་རབས་ལས་“ཕྱ་ཕྱིའི་གྲང་བསྐྱེགས་ཆོ་དགའ་ལྡན་ཆོས་འབྱུང་དང་། ལ་རྒྱལ་མཆོག་བདུན་པའི་ཤེ་བམ་དང་། འཕགས་ཆེན་བཅུ་པའི་ས་ལྷག་ཤེ་བམ་དང་། ལ་རྒྱལ་བ་སྐྱ་བློང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་ཆབ་དགོན་བཅའ་ཡིག་ཆེན་མོ་དང་། དཔའ་ཤོད་རག་ར་སྤྱལ་སྤྱིའི་རྒྱལ་རབས་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་སྟན་རྒྱན་སོགས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་མེ་སྤྱལ་ལོ་ཉིད་ལ་འཐད་དོ”ཞེས་ཆོས་འབྱུང་དང་ཤེ་བམ་སོགས་ཁག་ཕྱ་ཅན་གྲང་བསྐྱེགས་ནས་བལྟས་ཆོ་དགོན་འདི་བཏབ་པའི་དུས་ནི་མེ་སྤྱལ་༡༤༣༧ ལ་ཡིན་པར་ངེས་ཤེས་རྟེན་སྟབས་གསུངས་འདུག་ཅིང་། ཁོ་བོའི་བསམ་ཚིད་ལྟར་ན་འང་དེ་ཉིད་བདེན་ནམ་སྟམ་སྟེ། འདིར་མ་འཁོད་པའི་རྣམ་ཐར་ཆོས་འབྱུང་མང་པོ་ཞིག་ན་མེ་སྤྱལ་ལ་བཤད་འདུག་པ་དང་། བྱང་སེམས་པ་རང་གི་རྣམ་ཐར་གོང་འོག་གྲང་སྐྱིག་ན་འང་དེ་ལྟར་ཡིན་སྲིད་པའི་ཆ་མང་བ་ཡོད་ཀྱང་། རྣམ་ཐར་ཁག་ཏུ་ལོ་ཆོགས་མི་མཐུན་པ་མང་བས་གཤམ་དུ་བཤད་ཅིང་། འདིར་མེ་སྤྱལ་ལ་བཤད་ཀྱང་ཆབ་མདོའི་གདན་རབས་ནང་ཆ་ཆང་མ་འཁོད་པའི་རྣམ་ཐར་ཆོས་འབྱུང་འགའ་ཞིག་སྒྲིམ་ཅན་བྱས་ན།

ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག་༥༥ལས། “དེ་ནས་དཔལ་རི་བོ་དགེ་ལྡན་བཏབ་ནས་འབྲས་སྤྱངས་བཏབ་པའི་བར་ལོ་བརྒྱད་སོང་། འབྲས་སྤྱངས་བཏབ་ནས་སེ་ར་བཏབ་པའི་བར་ལོ་བཞི་སོང་། དེ་ནས་ཆབ་མདོ་བཏབ་པའི་བར་ལོ་ཉེར་གཅིག་སོང་བའོ། དེ་ཡང་སྤང་ཤེར་བཟང་དུ་གྲགས་པ་ངེས་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ལྷན་པས་སྤྱངས། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ཞེས་གྲགས། མེ་སྤྱལ་ལ་ཆབ་མདོ་བྱམས་པ་སྤིང་བཏབ། བཟན་པ་སྟེལ། དེའི་ལྷ་རབས་ནི་ཆོས་དབང་གྲགས་པ་དེ་ཆབ་མདོའི་རྩིས་ཆབ་ཏུ་བསྐྱོས་”ཞེས་འབྱུང་། དགའ་

ལྷན་འབྲས་སྤངས་སེ་ར་ཆབ་མདོ་རྣམས་བཏབ་པའི་བར་གྱི་ལོ་གངས་དེ་དག་ཏག་ཏག་
 ཅིག་ཡོད་ཚེ་མི་འདུག་ཀྱང་། སྐབས་འདིའི་ཚེད་གཞི་མེ་སྤྱལ་དང་ཤིང་བྱི་གཉིས་ལས་ལྷ་
 མ་མེ་སྤྱལ་ལ་ཡིན་པ་གསལ་པོ་བཤད་ཅིང་། མཁར་ནག་ལོ་ལྷ་བའི་ཆོས་འབྱུང་ལ།
 “ཁམས་ཆབ་མདོ་བྱམས་པ་སླིང་ནི་རྗེའི་དངོས་སློབ་བྱང་སེམས་ཆོས་རྗེཤེས་རབ་བཟང་
 པོས་མེ་མོ་སྤྱལ་ལོར་བཏབ། དེ་ཡང་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་དབུས་ཕྱོགས་སུ་འབྱོན་དུས་ཆབ་མདོར་
 ཞག་བཞུགས་མཛད་པས་ལས་འགྲོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདིར་ཆོས་སྡེ་ཆགས་ན་དགོན་ས་
 ལེགས་ཞུས་པས། འདི་འཕགས་པ་བ་ཀྱ་ལས་བདག་ཏུ་བཟུང་བས་ལྷ་དུ་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་
 འོང་གསུངས་པ་བཞིན། དགའ་ལྷན་བཏབ་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙུང་པ་ལ། ཆབ་མདོ་བྱམས་པ་
 སླིང་གི་རྒྱང་བཏིང་ནས་ལེགས་པར་བྱུང་བོ། དེར་གྲ་ཆང་། ཡར་སླིང་པ། མར་སླིང་པ། ལུབ་
 སླིང་པ། ལྷང་ར་ཁ་པ། ལུ་བྱུག་པ་དང་ལྷ་པོའི་སློབ་དཔོན་སོ་སོར་བསྐོས་ནས་འཆད་ཉན་
 བྱེད་དོ”ཞེས་འབྱུང་། ཆོས་འབྱུང་འདི་གཉིས་ནི་གཞུང་དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་དབུ་མ་བརྟེས་
 པའི་ཐོན་ནས་ཡིན་ཅིང་། ཀུན་མཁྱེན་བཟུན་ཅིས་ལས་ཏ་ལམ་ལོ་བརྒྱ་དང་ཉིས་བརྒྱ་ཅམ་
 གྱི་ལྷ་བ་ཡོད།

ལ་གོང་ས་བརྒྱ་གསུམ་པའི་གོས་བྱིས་བཅའ་ཡིག་ཆེན་མོ་༢༡༤ལས། “བོད་དང་བོད་ཆེན་
 པོའི་རྒྱལ་ཁམས་སུ་གཏོགས་པའི་ནང་ཆོན་མདོ་ཁམས་ཆབ་མདོའི་ཡུལ་དུ་ལྷ་སེར་རིང་
 ལུགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་གཞི་འཛིན་བྱམས་པ་སླིང་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་
 འདི་ཉིད་...རབ་བྱང་བདུན་པའི་མེ་མོ་སྤྱལ་གྱི་གནས་ལོར་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་དངོས་
 སློབ་བྱང་སེམས་ཤེས་རབ་བཟང་པོས་བྱག་འདེབས་པར་མཛད་དེ་སྡེ་སྡོད་འཛིན་པ་སུམ་
 རྟོང་ལྷག་ཅམ་འདུས་པར་རྗེ་གོང་མ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་མཁས་ཤིང་བྱུང་པའི་རྣམ་
 ཐར་ཅན་གྱི་གདན་རབས་རིམ་བྱོན་...”ཞེས་དང་། དགའ་ལྷན་ཆོས་འབྱུང་བེད་ཅུ་སེར་པོ་
 ༢༡༤ལས། “འཇམ་མགོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱི་བཟུན་པ་རིན་པོ་
 ཆེ་མདོ་ཁམས་སྟོད་ཀྱི་སའི་ཆར་དར་བའི་རྒྱལ་མདོར་བཟུས་ཤིག་བཤད་ན། ཆབ་མདོ་
 བྱམས་པ་སླིང་ནི་...བྱང་སེམས་ཆོས་རྗེཤེས་རབ་བཟང་པོ་...དེས་རབ་བྱང་བདུན་པའི་ཤིང་
 བྱི་དང་མེ་སྤྱལ་གཉིས་ཐེ་ཆོམ་བྱང་ཡང་གྲགས་ཆེ་བ་བྱེ་མའི་ལོ་ལ་བཏབ། ཆབ་གཉིས་ཀྱི་
 མདའ་མ་འཛུམས་ཡིན་པ་དང་། བྱམས་ཆེན་གྱི་སྐུ་བཞུགས་པས་ཆབ་མདོ་བྱམས་པ་སླིང་
 ཞེས་གྲགས་”ཞེས་དང་། རྒྱངས་འཕགས་པ་སློ་གསལ་གྱི་ཆབ་མདོའི་དཀར་ཆག་ལས།

“གཉིས་པ་གནས་འདིར་དགོན་ཐེ་རི་ལྷར་བྱང་ཚུལ་ནི། བྱི་ལོ་༡༤༣༧ རབ་བྱང་བདུན་པའི་
མེ་སྐྱལ་ལོར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་དངོས་སློབ་བཟླན་པ་ཚུགས་མཐར་ཐེལ་བའི་དར་ཆེན་
དྲུག་གི་ཡ་གྲུལ་སྤང་བྱང་སེམས་ཤེས་རབ་བཟང་པོས་ཆབ་མདོ་དགེ་ལྷན་བྱམས་པ་སྤྱིང་
ཆོས་ཐེ་བཏབ་པ་དང་། ཚུགས་མཚུངས་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་བ་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱེ་ཐེང་དང་པོ་
འབྱུངས་པ་སལ་ཆེར་མཉམ་པ་བྱུང་། བྱང་སེམས་ཤེས་རབ་བཟང་པོས་ལོ་ཉེར་གཅིག་རིང་
གདན་ས་སྤྱོད་ཞིང་བྱ་སློབ་སྤྲུལ་སྤྱོད་བཀལ་བ་ལ་བཤད་སྤྱོད་འཆད་ཉན་གྱི་རྒྱུན་བསྐྱུངས་
ཤིང་ཞེས་འབྱུང་། དེ་དང་དེ་འདྲ་བ་མང་པོ་བཟང་དུ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱིས་འབྲས་པར་
བྱས་ནས། བྱང་སེམས་པ་རང་གི་རྣམ་ཐར་གྱི་ལོ་ཆོགས་ལ་ཅུང་ཟད་དབྱད་ན།

བྱ་བལ་སངས་རྒྱས་བཟང་པོས་མཛད་པའི་རྗེ་འདིའི་རྣམ་ཐར་དུ་དགྲུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་ཐོག་
དབྱས་ཚུགས་སུ་ཕེབས་པར་གསུངས་ཤིང་། ཉེར་གསུམ་ལ་ཡིན་ན་མེ་བྱ་༡༤༡༧ ལོར་ཡིན་
དགོས་པ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་བཟླན་ཅིས་སུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་རྗེ་རིན་
པོ་ཆེའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་པ་དང་། བྱང་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་དབྱས་སུ་ཕེབས་པ་གཉིས་ཤིང་
ལྷག་༡༤༡༥ ལོར་ཡིན་ཚུལ་འཁོད་པ་བཅས་མེ་མཐུན་པ་བྱུང་བ་དང་། དབྱས་ནས་ཆབ་
མདོར་ཕེབས་ལོ་ནི་མེ་ཏྲ་༡༤༢༥ ལོར་ཡིན་པར་ཐམས་ཅད་ཞལ་མཐུན་པ་འདུག་ཀྱང་།
ཆབ་མདོར་ཕེབས་ནས་དགོན་པ་བཏབ་དུས་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྷར་མེ་སྐྱལ་༡༤༣༧ དང་
ཤིང་བྱི་༡༤༤༤ འདོད་མཁན་གཉིས་ཡོད་པ་ནས། དེ་ལྷར་ཡིན་སྲིད་པ་དང་མི་སྲིད་པའི་
ཆ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་ཆ་གང་ཞིག་མང་བ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་རྒྱ་ལས། ང་ཆོས་
མཐའ་གཅིག་དུ་གང་ཞིག་བདེན་དང་གང་ཞིག་རྩུན་པར་ཁ་ཆོན་གཙོད་དཀའ་སྟེ། ལྷང་
དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་ཤེས་ནི་མེད། རྗེས་དཔག་གིས་རྟོགས་པ་ལ་ལྷང་ལས་
གཞན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ནི་མ་མཐོང་། གསུང་པ་པོ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པས་ལྷང་
ཙམ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་ཀྱང་སྟེ་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ལྷར་བྱས་ཆོ་དབྱས་སུ་ཕེབས་ལོ་ནི་ཤིང་ལྷག་༡༤༡༥ ཡིན་པ་འབྲེལ་ཆེ་ཞིང་ཡིན་སྲིད་
པའི་ཆ་མང་བ་སྟེ། རྩ་མ་ལྷར་ན་རྗེ་འདི་དབྱས་སུ་ལོ་དགུ་ལས་མ་བཞུགས་པར་འགྱུར་ལ།
ཁོང་ཉིད་སྟེ་བོ་སྤྱིར་བཏང་པ་ཞིག་མིན་ཤས་ཆེ་ཡང་། ཐུན་མོང་སྤང་དོར་ལོ་དགུ་ཙམ་ཞིག་
གིས་མདོ་སྤགས་གཞུང་ལྷགས་ཡོངས་ལ་ནང་བྱན་ཆུད་དེ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དངོས་སློབ་ཀྱི་

གངས་ས་ཁའི་རྩལ་ལ་འགྲན་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཇི་ཙམ་ཁ་པའི་ཐུགས་ལྷན་དང་།
 བཟླ་ན་པ་ཚྭ་གས་མཐར་སྒྲིལ་བའི་དར་ཆེན་དྲུག་གི་ནང་ཆོན་དུ་བགངས་ཏེ་སྤང་བྱང་སེམས་
 ཤེས་རབ་བཟང་པོ་ཞེས་མཁས་པ་དང་གྲགས་པའི་མཆོན་ལྷན་དེ་ལྟ་བུ་འབྱུང་དཀའ་བས་
 སྟེ། དེ་བཞིན་དགོན་པ་འདེབས་ལོ་ཡང་མེ་སྒྲུལ་༡༤༣༧ ལ་ཡིན་པ་འབྲེལ་ཆེ་ཞིང་དེ་ལྟར་
 ཡིན་སྲིད་པའི་ཆ་མང་བ་སྟེ། དབྱས་ནས་ཆབ་མདོར་ཕེབས་ལོ་ནི་མེ་རྟ་༡༤༢༥ ལ་ཡིན་པ་
 བཟླ་ན་ཅིས་རྣམ་ཐར་ཀུན་ཞལ་མཐུན་པས་ན། དེ་ནས་མེ་སྒྲུལ་༡༤༣༧ བར་ལོ་བཅུ་གཅིག་
 དང་ཤིང་བྱི་༡༤༤༤ བར་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ཡིན་ཅིང་། ལྷ་ས་ནས་ཆབ་མདོའི་བར་རྟ་ལམ་
 ཉིན་ཞག་སུམ་ཅུ་དང་མཛོ་ཕོའི་ཚུགས་མ་བཞི་བཅུ་ཟེར་སྟོལ་ཡོད་པ་ལྟར་ནའང་། སྤྱིར་
 བཏང་མི་ཞིག་འབྲལ་བཅུད་རི་ལྟར་འགོར་ཡང་ལྷ་ས་ནས་ཆབ་མདོར་སླེབས་པ་ཟླ་བ་
 གཉིས་ལས་འགོར་དོན་མེད། ཇི་ཉིད་ལམ་བར་གདུལ་བྱ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་
 ལོ་སྒོར་བཞིན་ཕེབས་པ་ཆ་བཞག་ན་ཡང་ལོ་གཉིས་ལས་འགོར་དོན་གཏན་ནས་མེད་ལ།
 འགོར་ཡང་མེད་པར་རྣམ་ཐར་ཁག་གུང་བསྒྲིགས་ནས་བཟླ་ན་ཤེས་ཐུབ། དེ་ནས་དགོན་
 གདབ་པའི་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་པར་དངོས་གནས་བྱས་ན་ལོ་ལྔ་ལས་འགོར་དོན་མེད་ཀྱང་བཅུ་
 འགོར་བ་ཆ་བཞག་། དུང་ཤིང་བྱི་ལ་ཡིན་ན་ཇི་ཉིད་ཁམས་ལ་ཕེབས་ནས་དགོན་མ་
 བཏབ་བར་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ཅུ་ཐལ་ཞིང་། དེ་ནི་ཇི་ཉིད་དབྱས་ལ་བཞུགས་ནས་སྟོབ་གཉེར་
 གནང་བའི་ཡུན་ཚད་ལས་ཏ་ལམ་ལྷག་གཉིས་ཅུ་ཟེར་པས། དེ་འདྲའི་དུས་ཡུན་རིང་པོ་
 ཞིག་རྒྱ་མཆོན་གང་ལ་བརྟེན་ཀྱང་འགོར་དོན་མེད་སྟུང་མོ།

དེས་ན་ལྟུལ་དབང་ལྔ་པ་ལྟར་ཅིས་ན་བོད་གངས་ཅན་འདིར་ལྷ་ཁང་གི་ཐོག་མ་(ཡར་ལུང་
 ཆོས་འབྱུང་སོགས་སུ་ལྷ་ཁང་གི་ཐོག་མ་ཁ་ཁྱབ་ལྟུག་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལ་སྟོས་སུ་བཀའ་ཆེན་ཟུར་པ་ཞིག་ཡོད་ཟེར)ར་ས་འབྲུལ་
 སྤང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་ནས་ལོ་བདུན་བརྒྱ་བཞི་རབ་བྱུང་གི་སྤེ་བཞུགས་པའི་
 དགོན་སྤེའི་ཐོག་མ་བསམ་ཡས་མི་འཇུག་ལྟན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་ནས་
 ལོ་དྲུག་བརྒྱ་བཅོ་ལྔ་ ལྷ་སྤེ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཀྱིས་མཐོ་ལྷིང་གསེར་གྱི་ལྷ་ཁང་བཞེངས་ནས་ལོ་
 བཞི་བརྒྱ་ཞེ་གཅིག་། འབྲོམ་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་རྩོ་བོ་བཀའ་གདམས་པའི་གདན་ས་
 དཔལ་གྱི་ར་སྤྱིང་བཏབ་ནས་ལོ་སུམ་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ། འཁོན་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་པོས་ས་སྤྱིའི་
 གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་བཞེངས་པ་དང་རྩོག་སྟོ་ལྷན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གསང་མུ་བཏབ་ནས་
 ལོ་སུམ་བརྒྱ་རེ་བཞི། མཉམ་མེད་དྲགས་པོ་ལྷ་རྩེས་དྲགས་ལྷ་སྤེ་པོའི་དགོན་པ་བཏབ་ནས་

ལོ་ཉིས་བརྒྱ་གོ་བརྒྱད། དཔལ་པག་ལོ་ཟུབ་པའི་གདན་ས་ཐེལ་གྱི་དགོན་པ་བཏབ་ནས་ལོ་
 ཉིས་བརྒྱ་དོན་དགྲ། ཀུངས་པ་བདེ་གཤེགས་ཀྱིས་ཁམས་ཀུངས་དགོན་པ་བཏབ་ནས་ལོ་
 ཉིས་བརྒྱ་དོན་བརྒྱད། རྒྱུ་པ་འཛིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་མགོན་པོས་འབྲི་བྱང་མཐེལ་གྱི་དགོན་
 པ་བཏབ་ནས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད། ལྷག་ལུང་ཐང་པ་བཟ་ཤིས་དཔལ་ལྷན་གྱིས་ལྷག་ལུང་
 ཡར་ཐང་རྩྭ་རྩེ་གདན་བཏབ་ནས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད། ཀམ་པ་དུས་གསུམ་མཁུན་པས་
 ཁམས་ཀམ་ལྷ་སྤེང་གི་དགོན་པ་བཏབ་ནས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་དང་གཉིས། སྤུལ་སྤུ་སྤོ་ལྷན་སྤེང་
 བོས་བྱང་པོ་ཆེ་དུག་དགོན་བཏབ་ནས་ལོ་དང་བཞི། མཉམ་མེད་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་
 གཙང་གི་སྤན་རི་དགོན་ཆེན་བཏབ་ནས་ལོ་སོ་གཉིས། རྩེ་ཙོང་ཁ་པས་རི་བོ་དགའ་ལྷན་
 བཏབ་ནས་ལོ་ཉིས་བརྒྱད། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྩེ་བཟ་ཤིས་དཔལ་ལྷན་གྱིས་འབྲས་སྤངས་
 བཏབ་ནས་ལོ་ཉིས་གཅིག་བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྩེ་ཤུག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་སྤྲིང་བཏབ་
 ལོ་ལོ་བཅོ་བརྒྱད། རྩོམ་པ་ཀུན་དགའ་བཟང་པོས་གཙང་གི་རྩོམ་ཨེ་ཤི་དགོན་པ་བཏབ་
 ལོ་ལོ་བརྒྱད་སོང་བའི་མེ་ལོ་སྤུལ་གྱི་ལོ་རྩེད་བྱང་སེམས་ཤེས་རབ་བཟང་པོས་དགོན་པ་
 འདི་ཉིད་བཏབ་པ་ཡིན་ནོ།

ཆབ་མདོ་དགོན་པ་བཏབ་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་གྲགས་ཆེ་བའི་དགོན་ཕྱེ་འགའ་ཞིག་སྤོས་ཅན་
 བྱས་ན། ཆབ་མདོ་དགོན་པ་བཏབ་ནས་རྗེ་དགེ་འདུན་ཟུབ་ཀྱིས་བཟ་ཤིས་སྤན་པོའི་དགོན་
 པ་བཏབ་བར་ལོ་བརྒྱ་སོང་། པཌ་ཆེན་ཤུག་མཆོག་ལྷན་གྱིས་སྤུལ་བཟན་གསེར་མདོག་ཅན་
 གྱི་དགོན་པ་བཏབ་བར་ལོ་སོ་གཉིས། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པས་རྟ་ནག་ཐུབ་བཟན་རྩམ་རྒྱལ་
 སྤྲིང་བཏབ་བར་ལོ་བཞི་བརྒྱ། འཇམ་དབྱངས་ནམ་མཁའ་བཟ་ཤིས་ཀྱིས་ས་སྤྲིའི་ཆེ་གདོང་
 དགོན་པ་བཏབ་བར་ལོ་ཞེ་གཉིས། ཡབ་རྗེ་སངས་རྒྱས་བཟ་ཤིས་ཀྱིས་ཀོང་པོ་མཆོད་ཁང་
 ཆེའི་དགོན་པ་བཏབ་བར་ལོ་གོ་བཞི། རྩེ་དུང་ཤེས་རབ་དབང་པོས་ཁམས་དབྱལ་ཤོད་དར་
 རྒྱས་དགོན་པ་བཏབ་བར་ལོ་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་གཅིག་། འབྲུག་པ་པརྒྱ་དཀར་པོས་འབྲུག་གསང་
 རྒྱགས་དགོན་པ་བཏབ་བར་ལོ་བརྒྱ་དང་སོ་ལྔ། རྩེ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོས་ཨ་མདོ་སྤྱུ་འབྲུམ་
 བྱམས་པ་སྤྲིང་བཏབ་བར་ལོ་བརྒྱ་དང་བཞི་བརྒྱ། རྩེ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོས་ལེ་ཐང་དགོན་
 ཆེན་བཏབ་བར་ལོ་བརྒྱ་དང་ཞེ་གསུམ། རྩོ་ནང་ཏཱ་ར་ལྷ་ཐས་རྟག་བརྟན་ཐུན་ཆོགས་སྤྲིང་
 བཏབ་བར་ལོ་བརྒྱ་དང་དོན་བརྒྱད། དཀའ་བརྒྱ་གྲགས་པ་རྒྱ་མཆོས་བྲག་གཡབ་དགོན་
 ཆེན་བཏབ་བར་ལོ་བརྒྱ་དང་གྲ་བཞི། ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་པས་སོག་པོ་ཏཱ་ལྷ་རེའི་དགོན་

ཆེན་བཏབ་བར་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་བརྒྱ་བདུན། གཏེར་བདག་སྤིང་པ་འབྱུར་མེད་དོ་རྗེས་ཨོ་རྒྱན་
སྤོན་གྲོལ་སྤིང་གི་དགོན་པ་བཏབ་བར་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་སོ་དགུ། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་
བཞད་པས་སྒྲ་བྲང་བཟླ་ཤིས་འབྱེལ་དགོན་ཆེན་བཏབ་བར་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་དོན་ལྔ་སྤང་བའོ།

བཞི་གང་གིས་ལུང་བསྟན་པའི་ལུང་བསྟན་གྱི་ཁྱད་པར།

ཆབ་མདོ་དགོན་ཆེན་བྱམས་པ་སྤིང་འདི་བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་བྱི་ལོ་༡༤༣༧ མེ་
མོ་སྐུལ་གྱི་ལོར་ཕྱག་བཏབ་པ་ནས་བཟུང་། དེ་རྗེས་ཀྱི་མཐས་པ་མང་པོས་དགོན་འདིའི་ཆེ་
བརྗོད་མཛད་པ་བྲངས་ཀྱིས་མི་ལངས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ནས། གནས་འདིར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་མ་
འོངས་པ་ན་འདོད་དགུ་འབད་མེད་དུ་ཆང་བའི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་ཞིག་འབྱུང་བར་ལུང་
བསྟན་པ་བཟུང་། འཕགས་པ་བ་ཀུ་ལས་བདག་རུ་མཛད་པའི་གནས་ཡིན་ཟེར་བ་
སོགས་དོ་མཚར་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་སྒྲོས་ཅིས་བྱས་ན། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་ལུང་བསྟན་པ་བཟུང་བ་
ནི། དངོས་སྒྲོབ་ཆོས་མཛད་པའི་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ཁག་འགའ་ཞིག་དང་། ཆོས་རྗེ་བྱང་སེམས་
པ་དང་ཆོས་རྗེ་མི་གཡོ་བ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ན་ཡོད་སྟེ་ཀྱང་། མཐར་ནག་ལོ་ལྔ་བའི་
དགའ་ལྷན་ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་སྤོང་པོ་དང་། རྗེ་སྤྱི་སངས་རྒྱལ་པའི་དགའ་ལྷན་
ཆོས་འབྱུང་བེད་ཀྱི་སེར་པོ་སོགས་དགེ་ལྷགས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་རྣམས་ཀྱིས་གཅིག་
མཐུག་གཉིས་མཐུད་ཀྱིས་བཤད་ཅིང་། དེ་ནས་བཟུང་ཆབ་མདོ་བས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་ལུང་
བསྟན་པ་བཟུང་བ་དེ་གཞན་ལ་དོམས་སོ་བྱེད་རྒྱ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་དང་། འགངས་ཆེན་བྱིན་ཆེན་
ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་བསྒྲང་རྒྱ་ཡོད་ན་མེད་ན་དེ་ཆགས་འདུག

ལུང་བསྟན་གྱི་ཆོག་རིས་མི་མཐུན་པ་མང་ཡང་གཙོ་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་བྲངས་ན། ལ་གོང་ས་
བརྒྱ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་“འཇམ་མགོན་ལྷ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་གནས་འདིར་ཞབས་ཀྱིས་
བཅགས་སྐབས་མགོན་པོ་ཕྱག་དུག་པ་དང་། གནས་བརྟན་བརྒྱ་དུག་གི་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་།
མ་འོངས་པ་ན་འཕགས་པ་བ་ཀུ་ལས་བདག་རུ་བཟུང་བའི་བཤད་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་
ཞིག་འབྱུང་བར་ལུང་བསྟན་ཞེས་དང་། བདག་གི་མཐན་རིན་པོ་ཆེས་“འཇམ་མགོན་ཆོས་
ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་དགུང་ལོ་བརྒྱ་དུག་པ་ལ་སྒྲོ་ཤུགས་ཆེན་པོས་དབུས་ཕྱོགས་སུ་
ཐེབས་པའི་ལམ་བར་ཆབ་མདོའི་དགོན་མལ་འདིར་ཞག་བཞུགས་མཛད་དུས། གནས་

བརྟན་བ་ཀྱ་ལས་གཙོ་བོར་མཛད་པའི་གནས་བརྟན་བརྟུ་བྱུག་དང་། མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་
 པའི་ཞལ་གཟིགས་བྱུང་ཞིང་། དེ་སྐབས་སྤྱི་འཁོར་ནམས་ཀྱིས་ས་དབྱུང་ལེགས་ཤིང་སྒྲོ་ལ་
 བག་སེབས་པར་མཐོང་ནས་ས་ཆ་འདྲིར་དགོ་འདུན་གྱི་སྡེ་ཞིག་ཚུགས་ན་ལེགས་ཞེས་སྟན་
 ཏུ་གསོལ་བས། འཇམ་མགོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ལས། གནས་འདྲིར་འཕགས་པའི་
 གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་བ་ཀྱ་ལས་བདག་གིར་མཛད་པས། མ་འོངས་པ་ན་བཤད་སྒྲུབ་གྱི་སྡེ་
 ཆེན་པོ་ཚུགས་ཤིང་འདྲོད་དགུ་འབད་མེད་ཏུ་ཆང་བ་འབྱུང་ཞེས་ལུང་བསྟན་ཞེས་དང་།
 སྡེ་སྡིད་སངས་རྒྱམ་པས་“ཙོང་ཁའི་ཡུལ་ནས་ལེགས་པར་ཆས་ཤིང་། འོས་མཁུ་དང་རྩ་རྩ་
 གཉིས་འཛུམས་པའི་ལུང་པའི་མདོ་ཞིག་ཏུ་ཕྱག་སེབས་ནས་ཞག་ས་མཛད་པ་ན། སྤྱི་འཁོར་
 བ་ནམས་ཀྱིས་ས་དབྱུང་ལེགས་ཤིང་བག་སེབས་པར་རིག་ནས་ས་ཆ་འདྲིར་དགོ་འདུན་
 འདུས་པའི་སྡེ་ཞིག་ཚུགས་ན་ལེགས་ཞེས་སྟན་ཏུ་གསོལ་བས། འཇམ་མགོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
 པོའི་བཀའ་ལས། གནས་འདྲི་ནི་འཕགས་པའི་གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་བ་ཀྱ་ལས་བདག་གིར་
 མཛད་པས་མ་འོངས་པ་ན་བཤད་སྒྲུབ་གྱི་སྡེ་ཆེན་པོ་ཚུགས་ཤིང་འདྲོད་དགུ་འབད་མེད་ཏུ་
 ཆང་བ་འབྱུང་ཞེས་ལུང་བསྟན་ཞེས་དང་། མཁར་ནག་ལོ་རྩ་བས་“རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་དབུས་
 རྩོགས་སུ་འབྱོན་དུས་ཆབ་མདོར་ཞག་བཞུགས་མཛད་པས་ལམ་འགྲོགས་པ་ནམས་ཀྱིས་
 འདྲིར་ཆོས་སྡེ་ཆགས་ན་དགོན་ས་ལེགས་ཞུས་པས། འདྲི་འཕགས་པ་བ་ཀྱ་ལས་བདག་ཏུ་
 བཟུང་བས་སྤྱི་ཏུ་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་འོང་གསུངས་”ཞེས་དང་། རྒྱ་ར་སྤྱུལ་སྤྱུས་“འཇམ་མགོན་
 ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྤང་ཨ་མདོའི་རྩོགས་ནས་འབྲི་གྲུང་པའི་འབྲུལ་
 དཔོན་དང་བཟེབས་ཏེ་དབུས་འབྲུར་ཆོས་ལུན་ཞིང་ཏུ་གསན་བཞེས་གྱི་ཕྱིར་ཆེབས་ཞལ་
 བསྐྱར་ཆོ། ས་འདྲིར་འབྲུལ་ཚུགས་ཀྱིས་བཅགས་མལ་གནང་སྐབས་འཕགས་པའི་གནས་
 བརྟན་ཆེན་པོ་བརྟུ་བྱུག་གི་གཙོ་བོ་གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་བ་ཀྱ་ལའི་མཛད་པ་ཞལ་གཟིགས།
 ད་ལྟ་མགོན་ཚུང་བྲག་སྒང་ཞེས་བྲགས་པ་མགོན་ཁང་ཆེན་མོའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ས་
 འདྲིར་སྤྱིར་མཛད་ཡེ་ཤེས་གྱི་མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་པའི་གཟིགས་སྤང་བྱུང་བ་བཅས་ལས། མ་
 འོངས་པ་ན་གཞི་འདྲིར་བཤད་སྒྲུབ་གྱི་སྡེ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་ལུང་བསྟན་ཞེས་དང་། རྒྱངས་
 འཕགས་པ་སྒོ་གསལ་གྱིས་“ཕྱི་ལོ་༡༩༧༩ རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཚུ་བྱི་ལོར། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་
 པོ་མདོ་སྤང་ཙོང་ཁའི་ཡུལ་ནས་བོད་ཏུ་སེབས་པར་བར་ཁམས་གྱི་འབྲུལ་ལམ་བརྟུད་ཆབ་
 མདོའི་དགོན་ཡུལ་ཏུ་ཞག་བཞུགས་སྐབས་བྲག་སྒང་དེ་ནས་མགོན་པོའི་ཞལ་གཟིགས།

གནས་འདིར་ཆོས་ཟླ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་གསུངས། འཕགས་པའི་གནས་བརྟན་བརྟུང་བྱ་གི་
གཟིགས་སྤང་བྱུང་བར་རྗེ་ཡི་རྣམ་ཐར་ལས་བཤད་ཅེས་སོགས་སོ།

ལུང་བསྟན་གྱི་སྐོར་བཤད་པ་ལ། སྐབས་དེར་རྗེ་ཙྰ་ཁ་པ་བྱང་པོས་ནས་ལྷ་སའི་བར་བོད་
སོག་གི་འབྲུལ་ལམ་ཡོད་བཞིན་པར་མ་ཐེབས་པར་ཆབ་མདོར་ཅིའི་ཕྱིར་ཐེབས་པ་ཡིན་ནམ།
འདི་ནི་ཐོག་མའི་བསམ་གཞིགས་བྱེད་དགོས་པའི་དོན་གནད་ཅིག་རེད། དགོན་པ་དེ་དང་
དེ་ལུང་བསྟན་པར་གནས་དེ་དང་དེར་ཐེབས་དགོས་དོན་མེད་པ་ནི་སྟོན་པས་རྒྱ་བོད་ལི་
རྣམས་ལུང་བསྟན་པས་ཀྱང་ཤེས་རྒྱས་པས། ཡང་སྟོང་རྗེ་ཙྰ་ཁ་པ་གང་གི་ཆེད་དུ་ཆབ་
མདོར་བརྟུན་ནས་ཐེབས་པ་ཡིན་ནམ་ཟེར་ན། སྐབས་དེར་འབྲི་གུང་པའི་འབྲུལ་སྤྱད་པ་
དང་མཉམ་དུ་ཐེབས་པར་གྲགས་ཤིང་། འབྲུལ་སྤྱད་མཁན་ནི་ཡུལ་གྱི་ཐམས་ཅད་ལུལ་
དགོས་ཀྱི་ཡོད་པས་དེ་དང་སྟན་ཅིག་དུ་གང་སར་ཐེབས་པ་ཡིན་ནམ། གཅིག་བྱས་ན་དབྱུས་
གཙང་གི་སྤྱོད་པོ་མང་པོ་ཞིག་རྒྱ་སོག་ཡུལ་གྱི་ཡར་མར་ཐེབས་སྐབས་སྟོང་ཐང་གི་སྟོལ་
མ་དང་། བྱམས་མདུན་བྱམས་པ་རང་བྱོན། ཀོང་ཚོའི་བྱག་བཟོས་གྲགས་པའི་རྣམ་པར་སྤང་
མཛད་སོགས་བར་ཁམས་ཀྱི་གནས་གྲགས་ཅན་དེ་དག་མཇལ་སྟོལ་ཡོད་པ་ལྟར་དེ་དག་གི་
དོན་དུ་ཐེབས་པ་ཡིན་སྲིད་པ་རེད།

བེ་སེར་དུ་རྗེ་ཉིད་ཆབ་མདོར་བཞུགས་མལ་མཛད་སྐབས་“སྐུ་འཁོར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ས་
དབྱུང་ལེགས་ཤིང་བག་ཐེབས་པར་རིག་ནས་ས་ཆ་འདིར་དགེ་འདུན་འདུས་པའི་སྤྱི་ཞིག་
ཚུགས་ན་ལེགས་ཞེས་སྟན་དུ་གསོལ”པའི་ལན་དུ་ལུང་བསྟན་གྱི་ཆོག་དེ་གསུངས་པ་རེད་
ཟེར། དེ་ནི་ཡུལ་དུས་ལ་མ་བཟོས་པའི་ནོང་སྟེ། སྐབས་དེར་ཁོང་ནི་ཨ་མདོ་ཀུན་དགའ་རིན་
ཆེན་ནམ་དགེ་ཚུལ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པ་རང་ཡིན་ཅིང་། གཅིག་བྱས་ན་འབྲི་གུང་འབྲུལ་
དཔོན་འདན་མ་རིན་ཆེན་དཔལ་གྱིས་ཆིབས་ཁ་བྲིད་མཁན་དང་། འབྲུལ་སྤྱད་པ་རྣམས་
སྐར་བབས་སྐབས་ཚུ་ལེན་ཤིང་འབྲུལ་མངག་སྟེ་རྒྱག་མཁན་འཁོར་གྱི་ཡང་འཁོར་ལྟ་བུ་
ཞིག་ཡིན་སྲིད་པ་ལས། སྐབས་དེར་ཁམས་གསུམ་འགྲོ་བའི་སྤྱོད་མ་དང་འཇམ་མགོན་སྤྱོད་མ་
དང་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་པའི་མཚན་སྟན་དེ་སྟེབས་མེད་པ་མ་ཟད། ཙྰ་ཁ་པ་ཞེས་པའི་
མཚན་དེ་ཡང་འབོད་གྱི་མེད་ངེས་ལ། འཁོར་དག་པ་རྣམ་བརྟུན་ཀྱང་དེ་བས་མེད་པས།
ཞབས་ཕྱི་དང་སྐུ་འཁོར་ཟེར་བ་གྲ་རྒྱས་པོ་དེ་འདྲ་ཡོད་མི་སྲིད་ཅིང་། ཡར་དགོན་པ་

འདེབས་པར་གསོལ་བ་དང་མར་གང་གསུང་རྣམས་ལམ་སང་ཟིན་བྱིས་འདེབས་མཁན་
ཞིག་ཀྱང་ཡོད་མི་སྤེན་སྟེ།

ཆབ་མདོའི་དགོན་འདི་ལུང་བསྟན་མཁན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་མ་བྱོན་སྡོན་གྱི་
མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཀམ་པ་དུས་གསུམ་མཁུན་པ་དང་། གྲུབ་ཆེན་ཉག་རེ་སེ་བོ། རྗེ་བཙུན་རི་
མགོ་རིན་འབྱུང་བ། ལྷག་ལུང་སངས་རྒྱས་ཡར་བྱོན་བཅས་ནས་ཀྱང་དེ་མཚུངས་ལུང་བསྟན་
པ་ཡིན་འདུག་སྟེ། ཆབ་མདོའི་དཀར་ཆག་ལས། ཀམ་པ་དུས་གསུམ་མཁུན་པ་གནས་འདིར་
ཕེབས་སྐབས་དགོན་མལ་གྱི་“བྲག་སྒང་དེ་ནས་ཡེ་ཤེས་གྱི་མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་པས་ཞལ་
བསྟན་ཅིང་། འདི་ནས་བྱང་གི་ཕྱོགས་མི་རིང་བར་ཀམ་པ་ལྷ་སྟང་ཞེས་པའི་སར་དགོན་རྒྱུང་
བཟུང་ན་ཆོས་རྒྱུན་ཡུན་གནས་ཡོང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་འདུག་ཅེས་ལུང་བསྟན་པར། སྤྱི་མ་
དེས་ཞལ་གཟིགས་སྒང་དུ་མགོན་པོའི་ལྷ་རྟེན་འཇུགས་དགོས་ཞེས་ལྷ་ཐོ་རྒྱུང་དུ་ཞིག་
བརྒྱབ་པར་མགོན་རྒྱུང་བྲག་སྒང་དུ་གྲགས། དེའི་རྗེས་སུ་གྲུབ་ཆེན་ཉག་རེ་སེ་བོར་ཞལ་
གཟིགས་གནང་བར་མགོན་པོའི་སྐུ་བརྟན་རྒྱུང་དུ་ཞིག་གི་རྟེན་བཙུགས་པར་གྲགས་”ཞེས་
དང་། ཆབ་མདོའི་གདན་རབས་ལས་“རྗེ་བཙུན་རི་མགོ་བའམ་རིན་འབྱུང་བས། མ་འོངས་
པ་ན་རྗེ་དོམས་གྱི་ཆབ་གཉིས་འདུས་པའི་མདོ་དེ་ན། བདག་ཀྱང་ལན་གཅིག་འོང་དགོས་
པར་ཡོད་གསུངས་པར། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ལགས་ཁྱུས་པས། དེད་རང་གི་དཔེ་ཆ་རྣམས་རྒྱུང་
གིས་བྱེད་བ་ལས་ཡི་གེ་དྲུག་པའི་སྤྱི་གྲགས་པ་དང་། ཕྱག་སྟང་རྗེ་རྟེན་དོམས་གསུམ་ལ་
འཁོར་བ་ལས་ལྷ་སེར་ཅན་གྱིས་གང་བ་ཆིས། བདག་གི་ཕྱག་ན་པར་འདི་རྒྱུན་འབྱུང་གསུངས།
ཕྱིས་རྗེ་བྱང་སེམས་པ་འདི་རྒྱུན་ཚུལ་བསྟན་པའི་སྐབས། དཔོན་ཞེ་ཁྲོ་འབུམ་གྱིས་སྤྱི་མའི་
ཕྱག་མཐེལ་ན་པར་འདི་འབྱུང་དོད་ཡོད་པ་རྒྱལ་བའི་ཆོས་རྗེའི་ཕྱག་མཐེལ་གྱི་རི་མོ་དེ་ཅི་
ལགས་ཁྱུས་པར། འདི་ནི་པར་འདི་མཚན་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ”ཞེས་དང་། ལྷུང་པོ་བྱ་
བལ་དགོ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ལས་“རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ལྷག་
ལུང་ཐང་པའི་གདན་ས་པ། སངས་རྒྱས་ཡར་བྱོན་ཤེས་རབ་སྤྱི་མ་དཔོན་སྟོན་རྣམས་ཆབ་
མདོའི་གནས་འདིར་ཞག་མལ་མཛད་པའི་ནང་པར། འདི་ནས་མ་འོངས་པར་དགེ་འདུན་
སྟོང་ལྷག་འདུ་བའི་དགོན་པ་འོང་བ་འདུག་གསུངས་པས། འཁོར་སྟོན་རྣམས་ཀྱིས། འོ་ན་
རང་རེ་དཔོན་སྟོན་ནས་དགོན་པ་འདེབས་དགོས་ཁྱུས་པར། དེད་རང་ལ་འདེབས་དབང་མི་
འོང་། རིང་པོ་མི་ཐོགས་པར་འཕགས་པའི་གནས་བརྟན་བ་ཀྱུ་ལའི་སྤུལ་པ་གཅིག་གིས་

འདེབས་པར་འདུག་ཅེས་གསུངས་ཞེས་དང་། དགོན་བཏབ་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་ཡང་དེ་འདྲ་
 བ་མང་དུ་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན། ལྷོང་འཁོར་སྤུལ་སྤུའི་ནམ་ཐར་༡༤༥ལས། ལྷོང་འཁོར་ཡོན་
 ཏན་རྒྱ་མཚོ་དེ་ཉིད་“ཆབ་མདོ་དགོན་གྱི་ཉེ་འདབས་སུ་བཞུགས་སྐར་བཏབ་པའི་རུབ་མོར་
 མནལ་ལམ་དུ་བཀའ་སྤྱང་ནམས་ཀྱིས་དགའ་བའི་ནམ་འགྱུར་དང་བཅས་ཏེ། ཇི་སྲིད་
 སངས་རྒྱུ་གྱི་བཟླན་པ་གནས་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཆབ་མདོའི་དགོ་འདུན་གྱི་སྤེ་ཡང་འཕེལ་བར་
 འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་ཡུང་བཟླན་གསལ་བར་སྦྲུལ་ཞེས་སོགས་སོ།

གཞན་ཡང་གོང་གི་ཡུང་བཟླན་དེ་དག་པལ་གྱི་ནང་ཆབ་མདོའི་དགོན་མལ་ནས་གནས་
 བཏན་བ་ཀྱུ་ལས་ཞལ་གཟིགས་པ་དང་། དེས་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་གནས་ཡིན་ཟེར་བ་
 གཅིག་མཐུན་ལྟར་བཤད་འདུག་ཅིང་། དེང་བོད་ཀྱིས་གནས་བཏན་བཅུ་དྲུག་ལ་གདོང་
 འཛིག་དང་ངོས་འཛིན་འདི་ལྟར་བྱེད་དོན་སྐོར་ཤེས་འདོད་ཡོད་ལས་ཆེ་བས་རྩང་བཤད་
 བ། ཀམ་འུ་མཁན་ཆེན་རིན་ཆེན་དར་རྒྱས་ནི་མདོ་སྤྲུལ་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་དང་བཅས་ལ་
 མཁས་ཤིང་། ལྷ་རིས་འབྲི་བ་ཡང་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པས་གང་ཅིའི་ཆ་ནས་ཁོང་ཉིད་
 རྒྱུ་མངའ་ཆེ་བར་བསམས་ཏེ། ཁོང་གིས་གནས་བཏན་བཅུ་དྲུག་གི་ཐང་ཁ་བཞེངས་སྐབས་
 མཇོང་པ་“ཐུབ་དབང་གནས་བཏན་བཅུ་དྲུག་གི་ལྷ་བཤད་དང་བཞེངས་ཚུལ་གྱི་ཡི་གེ་ནོར་
 བྱའི་མེ་ལོང་”ལ་བཞུས་ཤིང་། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་གྱི་གསུང་གནས་བཏན་བཅུ་དྲུག་གི་མཚོད་
 བཏྲོད་དང་། ད་དུང་དགོ་ལྷགས་ཚུགས་ཀྱི་གནས་བཏན་ཕྱག་མཚོད་རྒྱས་བསྟུས། འདན་མ་
 ལོ་རྒྱུ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན་གྱིས་མཇོང་པའི་ཞལ་བྱང་། དཀའ་ཆེན་ཡོངས་འཛིན་པའི་རྒྱུ་
 ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ་ནང་གི་གནས་བཏན་བཅུ་དྲུག་གི་སྐོར་སོགས་ལའང་བཞུས་མོད།
 རྩང་ཆ་ཚང་ཤོས་དང་ཁྲུངས་མང་ཤོས་ནི་དྲགས་པོ་སྐོམ་ཆེན་དག་དབང་གྲགས་པའི་
 གསུང་འབུམ་ནང་བཞུགས་“གནས་བཏན་བཅུ་དྲུག་གི་མཚོད་པའི་ཆོག་བྱིན་ལྷབས་གྱི་
 སྤྲིན་ཕུང་”ཞེས་པ་དེ་ཡིན་འདུག་པས་དེ་ལས་སྤྱིང་བསྟུས་ཤིག་དགོད་པར་བྱའོ།

གནས་བཏན་བཅུ་དྲུག་གི་བྱང་རིམ་ནས་བཤད་ན། བོད་དུ་བཟླན་པ་ལྔ་དར་སྐབས་གནས་
 བཏན་བཅུ་དྲུག་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་སྐོར་བྲིས་ཐང་སོགས་པལ་ཆེར་མེད་པ་འདྲ་ཞིང་། དེང་
 ཡོངས་གྲགས་སུ་གྱུར་པའི་གནས་བཅུའི་འདོན་ཆོག་བྲིས་ཐང་འདི་དག་ནི། ལྷ་མེས་འབྲོམ་
 རྩང་གིས་རྒྱ་ནག་ནས་གནས་བཏན་བཅུ་དྲུག་གི་ཐང་ཀ་དང་ཆོས་སྐོར་མང་པོ་ཞིག་གདན་

དངས་པའི་ལུགས་དེ་ཡིན་ལ། དེའི་མཚན་རྟགས་སུ་དང་གནས་བརྩའི་འདྲ་ཆོག་རྣམས་
 སུ་རྒྱ་ནག་གི་བཤད་པ་དང་གཅིག་ཅིང་། ཐང་ཁའི་རི་མོ་ཡང་དར་དང་གོས་ཆེན་སོགས་རྒྱ་
 རྒྱ་ནག་གི་ཆ་ལུགས་སུ་ཡོད་པ་འདི་ཡིན། དཔེར་ན། གནས་བརྩན་རྣམས་ཏ་ལའི་གཞོགས་སུ་
 སྟག་ཅིག་བྲིས་པ་ཡང་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕེབས་ཐེན་པའི་འོག་གི་མཛད་པ་ཞིག་བྲིས་པ་ཡིན་པས།
 གལ་ཏེ་རྒྱ་གར་གྱི་ཐང་བྲིས་ཤིག་ཡོད་ན་དེ་འདྲའི་སྟག་དེ་ཡོད་སྲིད་ཀྱི་མ་རེད། འགའ་ཞིག་
 རས་རྣམས་ཏ་ལ་འདི་ཡེར་པར་ཞལ་གཟིགས་མ་ཡིན་པར་བཤད་ཀྱང་། འབྲོམ་གྱི་ཡིག་ཚང་
 དུ་“.....ཚུན་བྱང་རྒྱ་ནག་ཡིག་ཚང་ཉིད་ལས་ཁོ་བོས་རྟེན། ཀང་གཉིས་གཙོ་བོ་ཤུག་སེང་གེ་
 གཙོ་འཁོར་དང་། གནས་བརྩན་ཆེན་པོ་བརྩ་དུག་འཁོར་དང་བཅས་པ་དང་། རྣམས་ཏ་ལ་
 གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་དུ་ཤང་དང་། རྒྱལ་ཆེན་བཞི་དང་ཐང་རྩ་རྒྱལ་པོ་པོ་བྲང་བཅས་། གནས་
 བརྩན་རྣམས་ཀྱི་རབ་གནས་བཞུགས་པའི་སྐུ་འདྲ་ལས། གཡང་ཅེ་བཞིས་པ་འདི་ནི་ཁོ་བོའི་
 ཡི་དམ་ཡིན།” ཞེས་རྒྱ་ནག་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པར་བདེན་ནམ་སྟམ་སྟེ། གཙོ་བོ་ནི་བྲིས་
 རྟེན་རྒྱ་ནག་རང་ན་བཞུགས་པ་ལ་གཟིགས་ན་གནད་དོན་དེ་ཐག་གཅོད་བྱེད་དཀའ་བ་
 ཞིག་མ་ཡིན། མཉམ་མེད་རྩོམ་ཅི་བོ་རྩོམ་དུ་བྱོན་པའི་གྲོགས་སུ་པར་རྒྱུ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་
 སེམས་ཅམ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་པ་ཅིག་ཡོད་པ་དེས་གནས་བརྩན་བརྩ་དུག་གི་ཆོས་སྐྱོར་
 འགའ་ཞིག་རྩོག་བྱང་རྒྱུ་འབྱུང་གནས་ལ་གསུངས་པ་དང་ཐང་སྐུ་ཡང་བཞེངས་པར་
 གྲགས་ཤིང་། ད་སྐབས་དེ་ལས་བརྒྱད་པ་དབྱ་བཅོམ་ཆས་ཅན་གྱི་བྲིས་སྐུ་རེ་ཅམ་ལས་ཤིན་
 ཏུ་དཀོན་པོ་ཡོད་སྐད་དང་། མཉེས་ཐང་གི་ལྷ་ཁང་ཞིག་ཏུ་དེ་འདྲའི་འབྱར་སྐུ་ཞིག་ཡོད་
 པར་ཡོངས་འཛིན་ཁྱི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་འབུམ་ག་པར་བྲག་གཡུ་བ་ཆེ་ཆང་རིན་པོ་
 ཆེའི་བྲིས་ལན་དུ་གསུངས་འདུག

དེས་ན་ཐོག་མར་རྒྱ་ནག་ཏུ་གནས་བརྩན་ཇི་ལྟར་བྱོན་ཚུལ། ལྷ་མེས་བོད་དུ་ཇི་ལྟར་གདན་
 དངས་ཚུལ། ལྷུར་གནས་བརྩན་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་དང་དགོས་པ་བཅས་གསུམ་དུ་དབྱེ་ནས་
 བཤད་ན། དང་པོ་ནི། རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་ལ་སློན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱོད་ཆོས་རྒྱལ་ཡིན་ན་
 གནས་བརྩན་ཆེན་པོ་བརྩ་དུག་གིས་བཞུན་པ་སྦྱོང་བའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པར་གྲགས་པས།
 དེ་དག་འདིར་དབྱར་གནས་པར་གསོལ་བ་འདེབས་པར་ཅི་གནང་ཞེས་གསོལ་བ་ལྟར། རྒྱལ་
 པོས་ཏ་ཤང་མངགས་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་གནས་བརྩན་རྣམས་བྲེ་ཡུལ་གྱི་ལྷ་བའི་ཆོས་
 བརྩ་གསུམ་ཉིན་རྒྱ་ཡུལ་དུ་བྱོན་ནས་དབྱར་གནས་པར་མཛད། དར་དང་གོས་ཆེན་དང་བྲ་

འོག་ལ་སོགས་པའི་ན་བཟའ་མང་པོ་ཡུལ་བ་རྣམས་ལྟ་བུ་གསོལ་བས་དག་བཅོམ་
 དགོ་སྒྲོང་གི་ཆ་བྱད་ཅན་དུ་མི་འབྱུང་བ་ཡང་དེ་ཡིན། རྒྱལ་པོའི་ཞལ་ནས། ང་ཆོས་རྒྱལ་
 ཡིན་པས་དབྱར་རྒྱུན་དངས་ནས་བཞུགས་པ་ཡིན། བྱེད་རྣམས་ཆོས་རྒྱུང་བའི་སྒོན་པོ་ཡིན་
 ན་སྟོན་ཀ་འདིར་བཞུགས་པར་གསོལ་བ་ཐོབ་ཟེར། སྒོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པས།
 རེད་ཅག་སྤྱིང་གཞན་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་བར་འགོ་དགོས་པས་འདིར་སྤྱོད་པའི་
 སྐབས་མེད། རེད་ཅག་གི་སྐུ་འདྲ་རེ་བཞེངས་ཤིག། ཉེ་ཡིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་འགྱུར་གྱི་
 གསུངས་པ་ལྟར་སྐུ་འདྲ་རེ་བཞེངས་ནས་མཆོད་གནས་སུ་བཞུགས། དེ་ནས་ལོ་ལྔ་ནས་
 སངས་རྒྱས་དགུང་ལོ་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ཆད་དུ་བཞེངས་པའི་སྐུ་དེ་ཡང་བྱོན། རྒྱ་ནག་པོ་
 མངའ་ཐང་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བ་ཡང་གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་འདི་རྣམས་ཞབས་ཀྱིས་
 བཅགས་ཤིང་བཞུགས་པའི་བྱིན་རྒྱལ་ཡིན་ཟེར། དེ་ནས་མེ་ཉག་དུ་དར་བ་འདྲ་སྟེ། མེ་ཉག་
 གི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་བསྐྱུན་པའི་ཆེ་ཐབས་གཞན་གྱིས་མ་པན་པར་གནས་བརྟན་གྱི་ཆོ་ག་མཛད་
 པས་རྒྱལ་པོ་སྐྱུན་ལས་གྲོལ། ཡང་རྟོར་དམག་གིས་མེ་ཉག་སྐྱའི་མཁར་རྫོང་བསྐྱོར་ནས་རྒྱ་
 བཀག་པའི་ཆོ་གནས་བརྟན་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས། བཅུན་པ་སྐུ་ཉལ་ལེ་བ་ཞིག་གིས་རྒྱ་
 འདི་ན་ཡོད་ཟེར་བ་ལྟར་ས་བྱས་པས་རྒྱ་ཐོན་ནས་མཁར་མ་ཤོར་བ་བྱུང་། དེ་ནས་མདོ་སྨད་
 དུ་དར་ནས་པན་ཡོན་ཆེན་པོ་བྱུང་བས་གནས་བཅུའི་གཞོན་ལ་མེད་པའི་གནས་གཞི་མེད་
 པར་གྲགས་ལ། བོད་དབུས་སུ་དར་ཚུལ་ནི་གཤམ་དུ་གསལ།

རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོའི་གནས་བརྟན་རྒྱུན་དངས་པའི་ཕྱིན་ཡིག་སྤྱིངས་པར་གྲགས་པའི་ཡི་གེ་
 ཡང་ཉུང་བསྐྱུས་ཀྱིས་བཀོད་ན། “༤༡། མ་ག་རྟའི་ཡུལ་དུ་བྱོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོ་
 འདུན་བཅུན་པ་གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་རྣམས་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་གི་དད་པ་དང་།
 དང་བ་དང་། འདུན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོག་གིས་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ངག་ཤེལ་དང་ནོར་
 བྱ་དང་། ཁ་བའི་ཕུང་པོ་དང་། ལྷ་བའི་ཟེར། བསྐྱའི་རྩ་བ་ལྟར་ངོ་མ་མེད་པར་བརྫོང་བ། ...
 འཕགས་པའི་དགོ་སྒྲོང་གི་དགོ་འདུན་ཆེན་པོ་ལ་བདག་གསོལ་བ་ནི། བྱིད་པའི་རྒྱ་མཚོར་
 འགོ་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་མོ་རྒྱུན་གྱི་ཁྱུང་མོ་བཞིན་བདག་གི་སེམས་འདི་སྐད་ཅིག་ཀྱང་
 མི་སྤྱོད་པར་འགོ་བས་དུབ་པ་བདག་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྟེགས་བྲ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
 ཀླང་འཕྱང་གི་བྱིབ་བསེལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩི་དང་བཟང་པོ་ལྷང་བ་དག་འཛལ་ཏེ། དེ་དག་གི་
 དོན་དུ་འཕགས་པ་གནས་བརྟན་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ཐང་ཞེས་བྱ་བ་ག་ལ་བར་འབྱོན་པ་

ཅི་གནང་། རྩམ་གཞི་ལྟེན་མཐུན་པའི་ཕྱིར་གཞིལ་བའི་སྤང་དུ་དོན་ལྟ་བུ་གྱི་མཚན་མོ་ཟད་
པར་མཛོད་ལ། གཏུགས་ཀྱི་དང་པོ་ལ་ཅི་བདེར་བར་འདྲིར་འཁོད་པར་མཛོད་ཅིག་འདྲི་
དོན་དུ་ཏུ་ཤང་བསྐྱགས་པ་ཡིན་ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་སྐྱེ་མེས་རྒྱ་ནག་ཡིག་ཚང་ལས་རྟེན་ནས་བོད་དུ་ཇི་ཉར་གདན་བྲངས་ཚུལ་ནི། སྐྱེ་
མེས་རང་གིས་ཆོགས་བཅད་དུ་བཀོད་པ་འདི་ཉར། “འགྲོ་བའི་སྤྱི་མ་ཤུག་སེང་གའི་སྒྲོན་
ལམ་དང་། གནས་བརྟན་རྣམས་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་བྱིན་རྒྱལས་དང་། རྒྱལ་ཆེན་བཞི་
ཡི་ཐུགས་དམ་ཇི་ཉར་བསྐྱེལ་བའི་ཚུལ། རྩོན་བྱུང་རྒྱ་ནག་ཡིག་ཚང་ཉིད་ལས་ཁོ་བོས་རྟེན།
རྒྱང་གཉིས་གཙོ་བོ་ཤུག་སེང་གི་གཙོ་འཁོར་དང་། གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་བཅུ་དྲུག་འཁོར་
དང་བཅས་པ་དང་། རྣམ་ཏུ་ལ་གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་ཏུ་ཤང་དང་། རྒྱལ་ཆེན་བཞི་དང་ཐང་རྩ་
རྒྱལ་པོ་པོ་བྲང་བཅས་། གནས་བརྟན་རྣམས་ཀྱི་རབ་གནས་བཞུགས་པའི་སྐྱེ་འདྲ་ལས།
གཡང་རྩེ་བགྱིས་པ་འདི་ནི་ཁོ་བོའི་ཡི་དམ་ཡིན། ཤུག་ཉི་རྒྱལ་པོ་ཐུང་ན་འདས་པའི་ཆོ།
དག་བཅོམ་ཁྱེད་རྣམས་ཐུང་ན་མ་འདའ་བར། འཁོར་བ་ཇི་སྤྱིད་བར་དུ་བཞུགས་ཤིག་ཅེས།
བཀའ་བཞིན་ཐུབ་པའི་རྒྱལ་ཆེན་ཉིད་དུ་འགྱུར། དེ་རྗེས་སྤར་ཡང་དག་བཅོམ་བཅུ་དྲུག་པོ།
རྒྱལ་ཆེན་སྤྱིད་པའི་པ་རོལ་སོན་ན་ཡང་། ཉན་ཐོས་ཚུལ་དུ་འགྲོ་བའི་དོན་མཛོད་ཅིང་།
ཟངས་སྤང་ལ་སོགས་གནས་རྣམས་ཀྱི་ཏུ་བཞུགས། ཁྱད་པར་དུ་ཡང་འཇམ་སྤང་ཤར་གྱི་
ཆ། འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་གནས། རྒྱ་ནག་བཀྲ་ཤིས་ཁྱི་སྒྲོའི་པོ་
བྲང་དུ། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་རྣམ་འཕྱུལ་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས། སྤྱི་བ་གསུམ་དུ་བཀྲར་ཉིས་
མཉེས་པར་བྱས། ཅན་དན་ཨ་ཀ་རུ་ཡི་བཞུགས་ཁྱི་དང་། དར་ཟབ་ལ་སོགས་ན་བཟའ་སྟེབ་
སྤྱབ་ཕུལ། རྒྱ་ནག་ལོངས་སྤྱིད་མངའ་ཐང་ཆེ་བ་ཡང་། དག་བཅོམ་འདི་དག་མཚོད་པའི་
པན་ཡོན་ཡིན། རྒྱལ་བའི་མཛོད་པ་དུ་མ་བསྐྱབས་ནས་ཀྱང་། སྤར་ཡང་ཞིང་ཁམས་གཞན་
དུ་འཕྱོན་པར་དགོངས། གནས་དེར་ཡུན་རིང་བཞུགས་པར་གསོལ་བའི་ཆོ། འགྲོ་བའི་དོན་
དུ་ཞིང་ཁམས་གཞན་དུ་འགྲོ། བདག་གི་འདྲ་འབག་བདག་དང་ཁྱད་མེད་དུ། བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་ཀྱི་དེ་དག་བཞེངས་ཤིག་གསུངས། དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྤྱུལ་པའི་སྤྱི་བཟོ་ཡིས། ཇི་ཉར་
མཛོད་ཞིང་འཁོར་དང་བཅས་པ་བཞེངས། བཀྲ་ཤིས་ཁྱི་སྒྲོ་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་པོ།
མངོན་སུམ་བཞུགས་ཉར་དང་བ་འདྲེན་པའི་སྐྱེ། ཉར་བཅས་འགྲོ་བའི་མཚོད་པའི་རྟེན་དུ་
བཞུགས། སྤར་ཡང་རྟ་དང་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ། སྤྱི་ཆོགས་ཆེབས་ནས་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་

ལ་བྱོན། དེ་ཡི་སྐྱུ་ཡང་རྒྱ་ནག་ཡུལ་ན་བཞུགས། གཞན་ཡང་གང་ཟག་དབང་པོ་རིམ་པ་
 ཡིས། གཞིགས་པའི་ཚུལ་ནི་དུ་མ་ཉིད་དུ་སྤང་། ཞིང་མཆོག་དམ་པ་གངས་རིའི་ཁྲོད་འདིར་
 ཡང་། བཤེས་གཉེན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་བཟུང་ནས། འགྲོ་རྣམས་པན་བདེའི་ལམ་ལ་
 འགོད་མཛད་པའི། གནས་བརྟན་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་སྤྱུལ་དུ་མ་འབྱུང་། གང་དག་སྤྱབ་པའི་
 བཟླན་པ་འཛིན་པ་དང་། འགྲོ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཐུན་པ་སེལ་འདོད་ན། སྤྱབ་པ་མཆོག་དང་
 གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་གི། གསོལ་འདེབས་དག་ལ་ཀུན་དུ་བཙོན་པར་རིགས། དུག་ལྔ་
 བདུད་བཞི་སྤྱི་བ་པ་གཉིས་དང་ནི། འཇིགས་པ་བརྒྱད་སོགས་ཉེ་བར་འཆོ་བ་རྣམས། མ་
 ལུས་ཞི་བར་འདོད་ན་སྤྱབ་དབང་དང་། དག་བཅོམ་རྣམས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པར་
 རིགས། ཆོ་དང་བསོད་ནམས་དཔལ་དང་འབྱོར་པ་དང་། མཐུན་པའི་རྒྱུན་རྣམས་སྤྱབ་པར་
 འདོད་ན་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་དང་དེ་ཡི་སྤྱུལ་རྣམས་ལ། མཆོད་པའི་སྤྱིན་སྤྲུངས་དུ་
 མས་མཆོད་པར་རིགས། དེ་ལས་བྱུང་བའི་དགོ་བ་རྒྱ་ཆེན་དེས། བདག་དང་མཐའ་ཡས་
 འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། དག་པ་ས་གསུམ་དག་ལ་གནས་ནས་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་ཚུལ་དུ་སྤྱིད་པ་ཇི་
 སྤྱིད་པར། རྣམ་པར་གནས་ནས་བཟླན་པ་སྦྱོང་མཛད་པའི། གནས་བརྟན་རྣམས་ཀྱི་གོ་
 འཕང་ཐོབ་པར་ཤོག།” ཅེས་སོ། འདི་ནི་སྤར་ཐང་གི་ཆོས་གྲར་སྤྱ་མེས་ཀྱི་ཕྱག་དཔེ་དངོས་
 སུ་བཞུགས་པའི་སྤྲོད་ནས་བཤུས་པ་ཡིན་སྟེ།

གང་ཉར་གོང་དུ་བཤད་པ་ཉར་སྤྱ་མེས་འབྲོམ་ཆུང་བས་རྒྱ་ནག་གི་སྐྱུ་ལ་དཔེ་བླངས་ཏེ།
 སངས་རྒྱུ་ཤུག་སྤྱབ་པ་དང་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་རྣམ་ཏེ་ལ་དང་བཅས་པའི་ཐང་སྐྱུ་རེ་
 གྲིས་ནས་སྤྱན་དྲངས་པ་ཡིར་པའི་བ་རང་ཟེར་བ་དེར་བཞུགས་པར་གྲགས། དེ་ནས་དགོ་
 བཤེས་སེ་སྤྱུལ་བས་དཔེ་བྱེར་གཡར་ཏེ་སྐྱུ་རིས་བཏབ་ནས་གྲིས་ཤིང་། ཇོ་བོའི་སྒོ་བ་མས་ཇོག་
 བྱང་ཆུབ་འབྱུང་གནས་ལ་གསུངས་པ་ནས། དེས་དགོ་བཤེས་པོ་རྟོ་བ་ལ་གནང་། དེས་དགོ་
 བཤེས་ཤ་ར། དགོ་བཤེས་འཆད་ཁ་བ། དགོ་བཤེས་དྲེུ་ལྷས་པ། དགོ་བཤེས་རྒྱ་ཤུག་ཅན་པ།
 ཞང་དགུ་ཆོགས་པ། དགོ་བཤེས་གཞུང་པ་རག་ཉོན་ཚུལ་སྤྱིམས་གཞོན་ལུ་སོགས་ལ་བརྒྱད་
 བས་གནང་ཞིང་། ལྷག་པར་པོ་རྟོ་བའི་ཞལ་ནས། “བྱིད་རྣམས་ཀྱིས་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་
 གི་ཐང་སྐྱུ་རེ་བཞེངས་དང་། ཡེ་མ་འཛོམས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་འདམ་ཆོན་རེ་སྤྲོངས་ལས་
 བཞེངས་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱུ་ཆོད་རེ་མི་བཞུགས་པའི་སྤྱ་ཁང་རྣམས་ཀྱིས་གཞུག་ལག་ཁང་
 གི་གོ་རང་མི་ཆོད་པ་ཡིན། འདི་རྣམས་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་དུ་ཡོད་པ་དེ་བསོད་ནམས་

བསགས་པ་ཡིན་པ་གསུངས་པ་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་དེ་ལ་གྱུར་འདུག་ཀྱང་། ལྷ་མེས་ཀྱི་
ནག་ནས་སྐྱེན་བྱངས་པ་ཡིར་པར་བཞུགས་སྐབས་དགེ་བཤེས་སེ་སྦྱུལ་བས་ཡིར་པའི་དགེ་
འདུན་རྣམས་ལ་བསྟེན་བཀུར་ཐེངས་མང་བྱས་ནས་ཐོབ་པ་དང་། ལྷ་མེས་དགེ་བཤེས་རྗེ་
ལྷས་པ་ལ་གནས་བཅུའི་གསོལ་འདེབས་ཅིམ་ཞུ་སྐབས་ཀྱང་། སེར་ལྷ་ཆེ་ནས་ལན་གསུམ་
བཞིར་བཅད་ནས་གནང་བ་དང་། ཞང་དགུ་ཆོགས་པས་ཀྱང་“གཞན་གྱིས་ཀུན་ལ་བགས་
རྒྱས་འདེབས་པ་བྱེད། ངས་ཀྱང་འདི་དགོན་པས་གཞན་ལ་མི་སྟོན་པ་བཀའ་རྒྱ་
འདེབས་”གསུངས་ནས། དཔེ་དམ་དུམ་ལས་སྦྱགས་གཅིག་ཏུ་བཀོད་པ་མ་གནང་བ་བཅས་
ལ་གཞིགས་ན། ལས་སྒྲ་པོ་ཞིག་གིས་བྱུང་བ་དེ་ལ་དུ་བྱིན་པ་ཞིག་ནི་ཡིན་ཆོད་མི་འདུག

སྦྱིར་གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། བྱམས་པ་ལྷང་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་བཤད་
པ་ལྟར་ན། གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་རྣམས་སྤངས་རྟོགས་སྤུན་སྦྱུང་ཆོགས་
པའི་ཡོན་ཏན་སངས་རྒྱས་དང་ཁྱད་མེད་ཀྱང་། སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་དང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་སྤེལ་བའི་སྤང་སྟོན་པའི་ཞབས་དྲུང་དུ་འཁོད་པ་ན།
ཐུབ་པའི་ཞལ་ནས། གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་རི་སྤྱི་མགོན་པོ་བྱམས་པ་རྩི་རྩེ་
གདན་དུ་མདོན་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་དེ་སྤྱི་དུ་སྤྱང་ན་ལས་མི་
འདའ་བར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྦྱོངས་ཤིག་ཅེས་བཀའ་བསྐྱོས་པ་
དང་། གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་བཞིན་ཡང་དག་པའི་མཐའ་
མདོན་སྤུ་མི་མཛད་པར་གནས་དང་འཁོར་ངེས་པར་མཛད་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
གང་ན་སེམས་ཅན་དར་བ་དང་རྒྱད་པ་ལ་གཟིགས་ཤིང་དགོངས་ནས། ཉིན་མཆོན་དུས་
དྲུག་ཏུ་ཉུལ་བར་གསུངས་ཤིང་། དེས་ན་གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་འདི་དག་སྤངས་པ་དང་ཡི་
ཤེས་སྤུན་སྦྱུང་ཆོགས་པས་ངོ་བོ་སངས་རྒྱས་དང་། འཕྲིན་ལས་ནི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་
མདོན་དུ་མི་མཛད་པར་སེམས་ཅན་ལ་རྩིས་སུ་བཅུ་བས་འཁོར་བ་མ་སྦྱོངས་ཀྱི་བར་དུ་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ། རྣམ་པ་ནི་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བརྒྱལ་ཞུགས་འཛིན་པའི་ཉན་
ཐོས། མཛད་པ་ནི་འཕྲིན་ལས་རྣམ་པ་བཞིས་ཡུལ་གྱི་རྩིས་སུ་མཐུན་པར་བསྟན་པ་སྦྱོང་བར་
མཛད་པས་ཆོས་སྦྱོང་བའི་སྤང་མ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གྲགས་སོ།

འཕགས་པ་དགའ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་ལས་བཤད་པ་ནི། རྟོན་པ་མུ་
 ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པའི་ཆོ་ཡུལ་གྱི་བེ་ཀའི་གྲོང་ཁྱིམ་ན་དགེ་སློང་དགའ་བའི་
 བཤེས་གཉེན་ཞེས་བྱ་བ། རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་ལ་བསམ་གཏན་བ། མངོན་པར་ཤེས་པ་
 གྲུག་དང་ལྷན་བ། རྩ་འཁྱལ་དང་མཐུ་ཆེ་བ། དཔག་ཚད་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མ་ན་གནས་པའི་
 སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོང་པ་ཤེས་པ་ཞིག་གནས་ཏེ་མུ་ངན་ལས་འདའ་བའི་དུས་ཀྱི་ཆོ།
 ཡུལ་དའི་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་འདི་སྐད་དུ། རྟོན་ལྷ་བྱ་མུ་ངན་ལས་འདས་ན་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་བརྟན་པ་རྒྱབ་པར་མི་འགྱུར་རམ། ཞེས་སྒྲུས་པ་དང་། དེས་དེ་དག་རྣམས་ལ་སྒྲུས་བ། རྒྱབ་
 པར་མི་འགྱུར་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཡོངས་སུ་མུ་ངན་ལས་འདའ་བའི་དུས་ཀྱི་ཆོ། གནས་
 བརྟན་ཆེན་པོ་བརྒྱ་གྱི་ལག་ཏུ་དམ་པའི་ཆོས་གཏད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་སྐད་ཅེས་སྒྲུས་པ་
 དང་། དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲུས་སོ། བདག་ཅག་གིས་གནས་བརྟན་དེ་དག་
 གི་མཚན་ཡང་མི་འཆའ་ལོ། གནས་བརྟན་གྱིས་སྒྲུས་བ། ཆོ་དང་ལྷན་པ་དག་གནས་བརྟན་
 དང་པོའི་མཚན་ནི་རྩ་ར་རྩ་ཇ་བསོད་སྟོམས་ལེན་ཞེས་བྱའོ། [ཞེས་པ་ནས་ེ་ེ་བཞིན་གྱི་མཚན་སྒྲུས་
 བས། གནས་བརྟན་དེ་དག་ནི་མི་ཤེས་པའམ་མ་མཐོང་བའམ་མ་ཐོས་པའི་མངོན་སུམ་དུ་མ་
 བྱས་པ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། སྤྱན་དྲངས་པའམ། གཙུག་ལག་ཁང་འབུལ་ལམ། རབ་
 གནས་སམ། དེ་དག་ཏུ་གནས་བརྟན་བརྒྱ་གྱི་པོ་དེ་དག་ལ་འཁོར་དུ་མ་དང་བཅས། ཆ་
 ལྷགས་གཞན་དང་གཞན་གྱིས་དེར་གྱོན་ཞིང་གནས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྤྱན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པར་
 བྱེད་དོ། མ་འོངས་པ་ན་མཚན་གྱི་བསྐལ་པ་འདས་ནས་མི་རྣམས་ཆོ་སྤྱོད་འཕེལ་ཏེ་ལོ་
 བརྒྱད་ཅུ་ཐུབ་པ་ན། གནས་བརྟན་དེ་དག་ཀྱང་འཇམ་བུའི་སྤྱིང་དུ་བྱོན་ནས་དམ་པའི་ཆོས་
 ཡང་དག་པར་རྟོན་པར་བྱེད་དོ། ཇི་སྤྱིང་ཆོ་ལོ་དུག་བརྒྱ་པར་འགྱུར་པ་དེ་སྤྱིང་དུ་བཅོམ་
 ལྷན་འདས་ཤྱུག་ཐུབ་པའི་བརྟན་པ་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོ་ལོ་བདུན་བརྒྱ་པར་འགྱུར་བ་
 ན། གནས་བརྟན་དེ་དག་གིས་གང་སའི་སྤྱིང་འདི་ན་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཤྱུག་ཐུབ་པའི་
 བརྟན་པའི་ཆོགས་ཇི་སྤྱིང་པ་དེ་དག་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ནས་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱོད་ཀྱི་མཚན་
 རྟོན་གཅིག་བྱས་ཏེ། ཀུན་ནས་བསྐྱོར་ཞིང་སྤྱིལ་མོ་ཀྱང་བཅས་ཏེ་འདུག་ནས། འདི་སྐད་ཅེས།
 བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དབྱ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་
 རྒྱས་ཤྱུག་ཐུབ་པ་དེ་ལ་འདུད་པས་ཕྱག་འཆའ་ལོ། ཞེས་བརྗོད་དེ་ཕྱག་བྱས་ནས་ཕུང་པོ་
 ལྷག་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་སུ་ཡོངས་སུ་མུ་ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་རོ། རིན་པོ་ཆེ་སྤྱོད་

བདུན་གྱི་མཚན་རྟེན་དེ་ཡང་རྩལ་ནས་འོག་གི་གསེར་གྱི་ས་གཞི་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་གནས་སྟེ། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤྱུ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་རྩལ་པར་འགྱུར་ལ་ཞེས་བཤད་དོ།

མདོར་ན། དེང་གནས་བརྟན་བརྩུག་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོགས་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཁྲུངས་ནི། བྱམས་པ་ལྟངས་བསྟན་པའི་མདོ་དང་། འཕགས་པ་དགའ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ། རྒྱ་ཡུལ་དུ་གནས་བརྟན་སྟུན་འདྲེན་པའི་ཐིན་ཡིག་སོགས་ཡིན་འདུག་ཅིང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་སྤྱི་མེས་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་ཡིག་ཚང་ནས་གདན་དྲངས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་འདུག། དེ་དག་ལ་བསྟན་ན་སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཁར་གནས་བརྟན་དེ་རྣམས་ལ་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་བར་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་བསྒྲིམས་པ་དང་། སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་ཙམ་སོང་རྗེས་ཇི་སྟར་བཀའ་བསྒྲིམས་པ་བཞིན་རྒྱ་གར་དུ་གནས་བརྟན་རྣམས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་དང་སྐད་གྲགས་རྒྱས་འགོ་ཚུགས་ཤིང་། རྣམ་ཞིག་ཁོང་རྣམ་པའི་མཚན་སྟུན་གྱི་བ་དན་རྒྱ་ནག་པོའི་ཡུལ་དུ་ཡང་ལྷབ་ལྷབ་དུ་གཡོས་པ་ན། རྒྱ་རྒྱལ་ཐང་རྩམ་རྩམ་གྱིས་དབྱར་གནས་པར་སྟུན་དྲངས་ནས་མཚན་པའི་བསོད་ནམས་ལས་རྒྱ་ཡུལ་དུ་སྟོབས་འབྱོར་མངའ་ཐང་རྒྱས་པ་དང་། དེ་ནས་སྤྱི་མེས་འབྲོམ་རྒྱུ་གིས་སྤྱི་དངོས་གདན་དྲངས་རྒྱ་མ་བྱུང་ཡང་། དེའི་ཚོས་སྒྲོར་དང་ཐང་བྲིས་གཏམ་རྒྱུད་སོགས་མང་པོ་ཞིག་བོད་དུ་གདན་དྲངས་པ་ལས། གནས་བརྟན་བརྩུག་གི་འཕྲིན་ལས་དེ་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ཡུལ་གྱུ་ཀུན་དུ་ཐུབ་པར་གྱུར་པ་དེའོ།

ད་ནི་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཆབ་མདོའི་ཡུལ་གྱི་འདི་བདག་གིར་མཇོད་པའི་གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་བ་ཀྱུ་ལ་ནི། འཕགས་པའི་གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་བརྩུག་ནང་ནས་གཅིག་ཡིན་ལ། འཁོར་དག་བཅོམ་ཆེན་པོ་དགུ་བརྒྱས་བསྒྲོར་ཞིང་། ཐུག་ན་གཞོད་སྟེན་གྱིས་ཕུལ་བའི་གཉེར་གྱི་ནེའུ་ལེ་ཐོགས་ནས་རི་རབ་ཀྱི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་བཞུགས་པར་གྲགས། དེ་ཡང་སྟོན་པ་མ་བྱོན་པའི་ལོ་བདུན་ཅུའི་སྟོན་དུ་ཡུལ་གཉན་ཡོད་དུ་བཅམ་ཟེའི་རིགས་སུ་འཁྲུངས་ཤིང་། བྱིས་དང་འབྱོར་པ་གང་ལའང་མ་ཆགས་པར་ཡུལ་སློ་མ་ཅན་གྱི་ནགས་ཁོད་དུ་བྱོན་ནས་དྲང་སྟོང་ལྗེ་བརྒྱ་དང་ལྷན་དུ་ཟས་སུ་རྩ་བ་དང་འབྲས་བྲ། གོས་སུ་ཤིང་བ་ཀྱུ་ལའི་ཤུན་པ་དང་ལོ་མ་གྱོན་ནས་བཞུགས་པས་གནས་བརྟན་བ་ཀྱུ་ལ་སྟེ་མཚན་དངོས་ནི་གལ་པོ་ཞེས་ཟེར། “བཅའ་ཟེའི་རིགས་སྟེས་སྟོན་བསགས་བསོད་ནམས་མཐུས། རྟེན་མེད་བདེ་ལྡན་རིག་

བྱེད་པ་རོལ་སོན། ལུབ་པ་མཐོང་འཕུལ་གཏུན་རིའི་ཚེ་ནས་མཚོངས། དད་པས་རབ་བྱུང་
 བ་ཀྱུ་ལ་ལ་འདུང།” ཅེས་པ་ལྟར་བ་ཀྱུ་ལ་ཡུལ་སྒོ་མ་ཅན་དུ་ཤིང་གི་ལོ་མ་དབུ་ཐོག་དུ་
 བཞག་ནས་འགོག་པ་ཡང་དག་པ་ཞི་བའི་མཐའ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ནས་གནས་པར་
 ལྟན་པ་འཁོར་བཅས་གནས་དེར་བྱོན་ནས་འགོག་པ་ལས་བསྐྱངས་པས། དད་ནས་རབ་དུ་
 བྱུང་ཞིང་དག་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ། དེ་ནས་ལྟན་པས་རི་རབ་ཀྱི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་གཞོན་
 བྱོན་རྒྱུ་ལ་ཆོས་གསུང་པར་མངགས་པ་དང་། རོལ་མ་ཆགས་པའི་མཆོག་ནི་བ་ཀྱུ་ལ་
 ཤིང་ལོ་ཅན་ཞེས་ལྟན་པས་ཆེར་བཟུགས་པ་བརྗོད་ཅིང་། གནས་བརྟན་བརྟུ་བྱུག་གི་ནང་
 གན་བསྐྱབ་པ་བཞེས་པའི་མཆོག་བ་ཀྱུ་ལ་དང་། རིགས་མཐོ་བའི་མཆོག་དག་གཅན་འཛིན་
 ཞེས་གྲགས། པཌ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་འཕགས་པ་གནས་བརྟན་བརྟུ་བྱུག་
 གི་རྒྱུ་ཐར་ལས་“འཕགས་པའི་གནས་བརྟན་ཤིང་ཤུན་ཅན་ནམ་བ་ཀྱུ་ལའི་བཞུགས་
 གནས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ནི། ལྟན་བྱང་སྐྱ་མི་སྟན་ན་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་མང་པོ་དང་ལྷན་
 པའི་རི་རྒྱལ་དགའ་རི་ཞེས་འབོད་པ་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་དྲང་སྟོང་གཅིག་གནས་པ་དེས་
 ལུག་པ་བྱས་ནས་བསྐྱོམས་པས་མངོན་ཤེས་ལྷ་ཐོབ་པོ། ལུག་པ་དེའི་དབྱིབས་ནི་སྟོན་རིང་
 བཞེགས་པ་འདྲ་ཞིང་སྟོན་དང་ལྷང་བས་སྟོན་བཞེགས་ཀྱི་ལུག་དུ་གྲགས་སོ། དེ་ལྟ་བུའི་
 གནས་མཆོག་ན་བཞུགས་པའི་འཕགས་པའི་གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་ཤིང་ཤུན་ཅན་ནམ་བ་ཀྱུ་
 ལ་གསོལ་བ་འདེབས་སོ་ཞེས་འབྱུང་། དེའི་ཁུངས་ཀྱང་ཁ་ཆེ་པཌ་ཆེན་གྱིས་“བྱང་གི་དག་
 མི་སྟན་ན་ནི། འཕགས་པ་གནས་བརྟན་བ་ཀྱུ་ལ། དག་བཅོམ་ཆེན་པོ་དག་བརྟུ་བསྐྱར།
 ལུག་གཉིས་ནེའུ་ལེ་འཛིན་ལུག་འཛལ།” ཞེས་པ་འདི་འདྲ་ཡང་བྱང་གི་སྐྱ་མི་སྟན་ན་
 བཞུགས་ཟེར་བ་ནི། རི་རབ་ཀྱི་བྱང་ཕྱོགས་ཡོངས་རྫོགས་སྐྱ་མི་སྟན་དུ་ཚེ་དགོས་པ་ཡིན་ན་
 དེར་ཟད་ཀྱི། དེ་མིན་རི་རབ་ཀྱི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་བཞུགས་པར་བཤད་པ་ལས་གནས་དེ་སྐྱ་མི་
 སྟན་ཡིན་པའི་གསལ་ཁ་དེ་འདྲ་མདོ་རྒྱད་ན་ཨེ་ཡོད་དམ་སྟེ།

གང་ལྟར་བྱང་ཕྱོགས་གཞོན་བྱོན་ཆོས་ནེའུ་ལེ་མང་དུ་ལུལ་བ་རྒྱུས་གཅིག་དུ་བྱོན་གྱིས་
 བསྐྱབས་ཏེ་ལུག་མཚན་དུ་བསྐྱམས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དགོས་པ་ནི་བསྟན་པ་འདི་ལ་རབ་དུ་
 བྱུང་བའི་གདུལ་བྱ་རྒྱུས་སྐྱབ་པ་སྟེང་པོར་བྱེད་པ་ལ་འཚོ་བས་པོངས་པའི་གོགས་མི་
 འབྱུང་བར་གང་བསམ་ཡིད་བཞིན་དུ་འབྱུང་བའི་བདེན་ཆོག་གི་མཐུས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་
 ཏེ་སེམས་ཅན་རྒྱུས་ལ་ཕན་བདེ་སྤྱད་སྟེར་བའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་ཅིང་། རེའུ་ལེ་འདི་གདུལ་

བྱ་གང་གིས་མཐོང་བ་དང་རེག་པས་ཀྱང་བཀྲེས་པ་དང་སྒྲོམ་པ་སོགས་དབུལ་ཞིང་ཕོངས་
 པ་ཐམས་ཅད་ཐུར་དུ་ཞེ་ནས་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡན་པུན་སུམ་ཚོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་།
 དམ་པའི་ཚོས་སྐྱབ་པའི་བྱི་དང་ནང་གི་མཐུན་ཆུན་ཐམས་ཅད་ཚང་བར་འབྱུང་ཞིང་།
 གནས་བརྟན་འདི་ལ་དད་པ་དང་གསོལ་བ་བཏབ་པ་སོགས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་ཡང་། བྱམས་པ་
 དང་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་དང་། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ།
 བད་མེད་པ་དང་། ཆོ་རིང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མ་དང་ལྡན་པར་གསུངས་སོ།

ལྷ་གང་ཞིག་བཏགས་པའི་མིང་གི་ཁྱད་པར།

མདོ་ཁམས་ཡུལ་སྤྱོད་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་དམ་པར་གྱུར་པའི་ཚོས་སྤེ་ཆེན་པོ་འདི་
 ལ་ཆབ་མདོ་དགོ་ལྡན་བྱམས་པ་སྤྱིང་ཞེས་པའི་མཚན་སྟན་པར་གྲགས་ཚུལ་ནི། ཆབ་མདོའི་
 གདན་རབས་ལས། “རྩ་རྩམས་ཀྱི་ཆབ་གཉིས་འདུས་པའི་མདོ་ཡིན་པས་སའི་མིང་ལ་ཆབ་
 མདོ་ཞེས་གྲགས་ཤིང་། དགོན་པ་ལ་སྤར་ཆབ་མདོ་ཚོས་འཁོར་བྱམས་པ་སྤྱིང་ཞེས་འདོགས་
 པར་མཛད་པ་ལ། དུས་བྱིས་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ས་ཕག་(༡༧༡༩)ལོར་གོང་མ་བདེ་
 རྒྱུད་རྒྱལ་པོ་[ཁང་ཞེས]ནས་ལ་འཕགས་ཆེན་ལ་སྤྱི་བྱེད་དུག་པ་ལ་འཇིགས་མེད་བསྟན་པའི་རྒྱ་
 མཚོ་ལ། ཞུ་སེར་བསྟན་པ་ཆེས་ཆེར་གསལ་བར་མཛད་པའི་ཨིར་ཏི་ནི་ནོ་མོན་ཏན་ཞེས་
 པའི་མཚན་གྱིས་གཟུངས་བསྟོད་དང་། ཐམ་ཀ་ཁག་པེ་གཅིག་བཅས་གནང་སྐབས། དགོན་པ་
 ལ་འང་དགོ་ལྡན་བྱམས་པ་སྤྱིང་ཞེས་པའི་མཚན་འདོགས་དང་འབྲེལ་ཅི་བན་གནང་བར་
 བརྟན་དེ་རྩེས་ཆབ་མདོ་དགོ་ལྡན་བྱམས་པ་སྤྱིང་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་སོ”ཞེས་མིང་ངོ་མ་
 སྤར་ཆབ་མདོ་ཚོས་འཁོར་བྱམས་པ་སྤྱིང་ཞེས་པར་བྱིས་ཆབ་མདོ་དགོ་ལྡན་བྱམས་པ་སྤྱིང་
 ཞེས་མིང་འགྱུར་བར་བཤད་ཅིང་། དེ་ཡང་ཡུལ་གྱི་མིང་ལས་དྲས་པའི་ཆབ་མདོ་དང་། ཚོས་
 འཁོར་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཚོས་འཁོར་རིམ་པ་གསུམ་གྱི་དོན་འཆད་
 ཏན་སྒྲོམ་སྐྱབ་བྱེད་སའི་ཉེ་གནས་ཡིན་པས་སམ། ཚོས་གྲ་འདི་ནས་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་
 བའི་མཁས་པ་རྒྱན་མར་འབྱུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་རེ་སྟོན་ལས་ཀྱང་ཡིན་སྤྱིང་ཅིང་།
 བྱམས་པ་ནི་མི་ཚོས་ཀྱི་ཅ་བ། ལྷ་ཚོས་ཀྱི་གཞུང་ཤིང་། ཚོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་སྤྱིང་
 པོ་སྟོན་མེད་པ་སྟེ། གང་ལ་མིང་དེ་འདོགས་པ་དེས་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུ་གལ་ཆེའི་རང་བཞིན་ལྡན་

པར་མཚན་ཐབས་སམ། ཡང་ན་ཚས་ལྗེ་འདིར་ཞུགས་པ་རྣམས་མ་འོངས་ཀྱིས་བ་བྱམས་
 པའི་དྲུང་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ལས། ཡང་ན་རི་སྤྱོད་ཀྱིས་བ་བྱམས་པ་འབྱོན་པར་མ་གྱུར་
 པ་དེ་སྤྱོད་དུ་རྒྱན་གནས་ཐུབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་ཡིན་སྤྱོད། སྤྱིང་ནི་སྤྱིང་དང་སྤྱིང་
 སྤྱན་ཟེར་བ་ལྟར་ཡུལ་དང་ལྷང་བ་སོགས་ལ་སྟོས་ན་ཆེས་རྒྱ་ཁྱོན་ཆེ་བའི་གོ་དོན་ལྟ་ཏེ།
 གང་ལ་མིང་དེ་འདྲོགས་པ་དེ་ཡང་ཏ་ཅང་གི་རྒྱ་ཁྱོན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པར་མཚན་ཐབས་
 བྱེད་པའས། སྤྱིང་དང་སྤྱིང་སྤྱན་བཞིན་གཞི་རྒྱ་རྗེ་ཆེར་འགོ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་ཡིན་
 སྤྱོད་སྟུང་།

ཆེས་དམིགས་སུ་བསལ་དགོས་པ་ཞིག་ནི། སོ་ལྟ་བའི་གཏན་ཆོག་ས། སི་དུ་ཆོས་འབྱུང་གི་
 བཀའ་འབུམ། སྤྱིང་རྣམས་གསུང་འབུམ། གྱུར་བཀའ་ཆོས་འབྱུང་སོགས་སུ་དཔལ་ལྷན་ཆབ་
 མདོ་ཞེས་ཆེད་དུ་བརྗོད་ཅིང་བརྗོད་པ་དེ་ཡིན། སོ་ལྟ་བའི་གཏན་ཆོག་ས་༥༡ལས། “མདོ་
 ཁམས་སྤང་དུག་དུ་གཤམས་པའི་བོད་ཆེན་པོའི་ཀྱིས་ཁམས་སུ་ལྷ་སེར་ཅོད་པཾ་འཆང་བའི་
 དགོན་ལྗེ་རི་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་མོའམ་གཞི་རྟེན་ལྟ་བུ་ནི་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ཐུགས་སྤྱོད་
 བཟླན་པའི་དར་ཆེན་དུག་གི་ནང་ཚན་བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་བཟང་པོས་
 ཐུག་པའོལ་པའི་དཔལ་ལྷན་ཆབ་མདོ་བྱམས་པ་སྤྱིང་ཞེས་ཡོངས་སུ་གཤམས་པ་འདི་ཉིད་ད་
 ལྟའི་བར་མི་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ཉེ་བར་བཤད་སྐབས་བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཉམས་གྲུང་མེད་པར་
 འཕེལ་རྒྱས་ཁོ་ནས་བཟླན་པའི་མཛོས་རྒྱན་དུ་གྱུར་ཞེས་དང་། སི་དུ་ཆོས་འབྱུང་གི་བཀའ་
 འབུམ་ཉ་པ་༥༡ལས། “དཔལ་ལྷན་ཆབ་མདོ་བྱམས་པ་སྤྱིང་ནས་རིག་ཚུལ་དུ་མར་དཔྱད་
 པའི་སྤྱོད་ཀྱིས་ཡངས་པ་སྤྱོད་ཀྱི་ལྟ་ཏེ་ལྟ་ཤས་ཆེད་དུ་བསྐྱེལ་ཞིང་རང་ཉིད་ཀྱང་དམ་པ་(རྗེ་རྒྱུ་
 ཁ་པ་)འདི་རྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་ལ་བསྐྱེལ་པ་སྤྱོད་པ་བཟང་པོར་མཛོང་ནས་དཔལ་ལྷན་ཆེད་གི་
 དབེན་གནས་སུ་ལྷགས་མོ་བྱ་(༡༡༤༧)ལོའི་སྤྱོད་ཆེད་དབང་ཐོགས་གང་བ་གསུམ་པའི་ཆོས་
 ལ་སི་དུ་བ་བཟླན་པའི་རྟེན་བྱེད་ཀྱིས་གྱུས་པ་ཆེན་པོས་སྐྱར་བའོ་ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་
 ཀྱིས་“དཔལ་ལྷན་ཆབ་མདོ་ནས་སྐྱེ་འཁོར་དུག་འགོས་འགས་སྟན་དག་ཚོམ་རྒྱགས་མཛོད་
 པའི་ལན། མཐུན་སྐྱུན་ལྷན་པ་ལའི་འདབ་མ་ལྟར་རབ་དུ་ཡངས་པ་གང་དེར། འབུལ་མཆིད།
 དང་མཛོས་སྐྱེའི་དཔལ་ལོན་གོང་འཕེལ་ངོས། ཀྱིས་བཟླན་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱོད་ལྟའི་ཕྱིར་ཐ་སྐྱོད་
 ཀྱི་རིགས་ལས་རྒྱ་མཚོར་གསན་བསམ་སྟེལ་བ་མེད་པའི་རིང་ནས་ཐུག་བྱས་རྟེན་ལྟ། ཆོག་
 རྒྱན་མེ་ལོང་གི་བཟླན་བཅོས་གཞིར་བཞག་པའི་དབེར་བརྗོད་ཀྱི་སྤྱིང་བ་གསར་དུ་སྐྱར་བ་

བཅས་གནང་འབྱོར་ཡིད་སྤྲིའི་འཇུག་སྒྲུབ་ཅིང་ཡང་ཚོད་པར་གྱུར། འདིར་ཡང་ལེགས་
 གྱུད་དུ་སྒྲུབ་པའི་གཡེང་བས་དུས་འདའ་བཞིན་པར་མཆིས་ལགས། ཆེད་འབུལ། རི་མེབས་
 ལྷར་ལུང་གི་བསྟན་པ་འཆད་ཚུམ་གྱིས་སྤེལ་བར་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་སྤྲོད་ཆོག་གྱུར་དང་བཅས་
 པ་ཞིག་ལ་ཐོག་མར་འཇུག་པ་གལ་ཆེ་བ་དགོངས་པར་བཞུགས་པས་རིགས་ལམ་དེར་ཐུགས་
 བཙུག་གནང་བ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཤིང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་གྱུར་ཅིང་། དཔེར་བཞིན་གྱི་གསུང་
 ཚུམ་དེར་ཡང་དོན་དང་ཆོག་སྒྱུར་ཕུལ་དུ་བྱུང་བས་སྒོ་གོས་རྟིངས་པ་བག་མེད་གྱི་མལ་དུ་
 གཉིད་ཡུར་བ་བདག་ལྟ་བུ་ཡང་རབ་ཏུ་སང་པར་གྱུར་ན། སྒོ་གསལ་གཞན་དང་གཞན་དག་
 དགའ་བས་ཡིད་དངས་ཏེ་པད་རྫིང་ལ་ངང་མོ་བཞིན་དུ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་ཅི་སྒྲོས། སྤང་མར་
 ཡང་མཉེས་གཤིན་པའི་གསུང་གི་བསྟོད་པ་དབྱིད་གྱི་ཕོ་ཉའི་སྒྱུ་དབྱངས་བཞིན་དུས་དུས་
 སུ་སྒྲུབ་བ་ཅི་གནང་། ཉེན་མཚོན་ལྷ་རིག་དངུལ་གྱི་ཀུན་པ་ཏ་བཞི་བཅས་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་ལ་
 དགོ་ཞེས་དང་། གྱུར་བཟའི་ཆོས་འབྱུང་ལྟ་བུ་ལས། “རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་ཉི་མ་གཤགས་པའི་
 གཏེར་ལུང་ལས། ཡོན་ཏན་རིག་འཛིན་བི་མ་ལུང་ཤར་ཕྱོགས་མདོ་ཁམས་ལུལ་ནས་འབྱུང་
 པ་སྤྲེའི་མིང་ཅན་བརྟུལ་ཞུགས་ཅན་ལྟེ་བསྒྲུབ་གཡས་སྤེལ་བ་སྒྱུན་འདྲས་མཚན་ལྟེ་ཞེས་སོགས་
 གཏེར་ཁ་མང་པོ་ནས་ལུང་གིས་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ནལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱག་མཁས་པ་
 དང་གྲུབ་པའི་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བ་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་འབྱུངས་པའི་ཡུལ་ནི། བོད་ཆེན་པོའི་
 རྒྱལ་ཁམས་སྟོ་ཕྱོགས་ནོར་འཛིན་གྱི་ཐིག་ལེ་དངུལ་རྩ་ཟལ་མོ་སྤང་དུ་གཏོགས་པ། ...ཤིང་མོ་
 སྤང་གི་ལོ་ལ་སྒྱུ་འབྱུངས་ཤིང་། སྒྱུ་རྒྱུང་དུའི་ཆོ་ཡབ་ཉིད་རྒྱལ་བ་འཕགས་པ་སྤྲེའི་གདན་ས་
 དཔལ་ཆབ་མདོ་བྱམས་པ་སྤིང་དུ་འཕུལ་ཆེན་མགར་གྱི་རོལ་ཅིང་ལས་ངོ་མཚར་མིག་གི་
 བདུད་ཅིར་བསྒྱུན་པའི་བྱེད་པོར་བགྲང་བྱ་མང་ཅོམ་བཟུང་པར། ཡབ་དང་ལྷན་ཅིག་པར་
 ལྷན་ཆགས་པ་ལ། རྒྱུང་དུའི་དུས་ནས་བསྟན་ལ་མོས་པའི་བག་ཆགས་བཟང་པོས་རབ་བྱུང་
 གི་ཆ་ལུགས་ལས་མ་འདས་ཤིང་དགྲང་ལོ་བཅུ་བཞིས་པ་ནས་ཡིག་སྟོག་ལེགས་པར་
 སྤངས་ཞེས་འབྱུང་།

དེ་ཡང་བོད་གངས་ཅན་ན་མདོ་ཕྱོགས་གྱི་དགོན་སྡེ་ཆེ་ཤོས་ནི་གདན་ས་འབྲས་སྤངས་དང་།
 ཐུགས་ཕྱོགས་ནས་གཤགས་ཆེ་བ་རྒྱུད་གྲ་སྤང་སྟོད་གཉིས་ཡིན་ལ། རྒྱུ་མཚན་དེས་དཔལ་ལྷན་
 འབྲས་སྤངས་དང་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་གྲ་རྣམ་གཉིས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རེ་བྱང་ལས་དགོན་སྡེ་གང་
 ཡིན་ལ་དཔལ་ལྷན་ཞེས་བཞིན་སྟོལ་མེད་ཅིང་། ལྷག་པར་སྤར་གྱི་བོད་གཞུང་གི་སྤྲོད་འཛིན་

མཐོ་ཤོས་ཤིག་ནས་དཔལ་ལྷན་གྱི་ཆེད་བརྗོད་བྱེད་པ་ལས་སྤྱོད་པ་ཞིག་མ་ཡིན། དེ་བཞིན་
 བོད་ཀྱི་ལྷ་ཁང་དགོན་པའི་ལོགས་རིས་ལ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་དཔལ་པོ་མཁའ་འགོ་
 དཔལ་ལྷ་གཞི་བདག་སོགས་ཅི་ཡང་འབྲི་སྒྲིལ་ཡོད་མོད། ཞིང་གི་བཀོད་པ་ལ་བདེ་བ་ཅན་
 དང་དགའ་ལྷན་གྱི་ཞིང་བཀོད། སྤྱིང་པ་འཁོར་ལོ། དེ་མིན་རྒྱུད་སྡེ་ཁག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་
 བྱ་ལས་གང་བྱང་འབྲི་སྒྲིལ་མེད་ཅིང་། ལྷག་པར་པོ་རྟ་ལ་དང་གཙུག་ལག་ཁང་བསམ་ཡས་
 སོགས་གྲགས་ཅན་འགའ་ཟུང་ལས་དགོན་པ་གཞན་གྱི་བཀོད་པ་དགོན་པ་གཞན་ཞིག་ནང་
 བྲིས་པ་པལ་ཆེར་མཐོང་རྒྱ་མེད། དགོན་པ་གང་ཞིག་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་རྒྱས་པའི་དཔེ་ལ་ཡང་
 ཆབ་མདོ་བྱམས་པ་སྤྱིང་བྱེད་སྒྲིལ་ཡོད་འདུག་པར་གཞིགས་ན། འཇིག་རྟེན་ན་“རི་བོ་ལས་
 དཔངས་མཐོ་རྒྱ་མཚོ་ལས་གཏིང་ཟབ”ཅེས་མཐོ་བ་དང་ཟབ་པའི་དཔེ་ལ་རི་བོ་དང་རྒྱ་མཚོ་
 བཞག་པ་ལས་སྤྱོད་ཐོ་དང་རྒྱ་མིག་ཅུ་རེ་བཞག་སྒྲིལ་མེད་པས་ན། དགོན་སྡེ་འདི་ལ་ཀུན་
 གྱིས་བསྐྱུགས་ཤིང་དཔེར་འོས་པའི་དམིགས་བསལ་གྱིས་འབྱར་དུ་ཐོན་པའི་བྱང་ཆོས་མང་
 པོ་ཞིག་ཡོད་དམ་སྙམ་སྟེ། ད་དུང་སྤྱོད་འབྱོར་པའི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་སྟུག་པོ་༢༥༧ལས། ལྷ་
 ཏིང་འཇིན་བཟང་པོ་“རྒྱ་བཟང་རི་བོ་ཆེར་ཕེབས་འབྱོར་སྐབས་སྟེ་ཡི་དགེ་བཞེན་གྱིས་དེར་
 དགོན་པ་ཆགས་བཅུ་བ་ན་དཔལ་ལྷན་ཆབ་མདོ་ལྟར་རྒྱས་པའི་འཕྲིན་ལས་བསྐྱབས་ལྷས་
 པར་”ཞེས་གསུངས་འདུག །དེས་མཚོན་ཏེ་སྤྱིར་ཆབ་མདོའི་མིང་དང་ཡུལ་ལྱང་བྱང་ཚུལ་
 དང་། ལྷག་པར་ཆབ་མདོ་དགོན་པའི་བྱང་པར་ནམས་ཀྱང་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པས་འདིར་
 དེ་ཅིས་གྱིས་ཆོག་པར་བྱའོ།།

དུག་ཁང་གིས་ལྷག་བཅུ་བ་པའི་གང་ཟག་གི་བྱང་པར།

ཆབ་མདོའི་གདན་རབས་ལས། “མདོ་ཁམས་ཡུལ་སྤྱོད་མཛུས་པའི་གྲ་གཅིག་ན། ལྷགས་
 གཉིས་དཔལ་གྱི་གཟེ་འོད་རབ་འབར་ཞིང་། སྤོན་བྱོན་སྟེས་མཚོག་དམ་པའི་བྱིན་རྒྱལས་
 སྤྱིན། ལྷ་ལམ་དོག་པོར་འགོངས་པའི་དགེ་མཚན་དཔལ་། ལེགས་བྱས་པོ་ཉས་མགོན་དུ་བོས་
 པ་བཞིན། བལྷ་བས་མི་ངོམས་དགེ་ལྷན་བྱམས་པ་སྤྱིང་། སྐབས་གསུམ་གྲོང་ན་ཡོངས་
 འདུས་སྤོན་པ་བཞིན། ལྷ་མ་མེར་གསལ་ཞིང་ལྷང་ངེར་གྲགས་པ་ཡོད།” ཅེས་གསུངས་པ་
 ལྟར། ཆོས་སྤྱིང་ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་གཟེ་འོད་རབ་དུ་འབར་ཞིང་མདོ་ཁམས་ཡུལ་གྱི་མཛུས་

པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་དམ་པ་ཆབ་མདོ་ནོར་བུའི་ས་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེར། སྐབས་
 གསུམ་གྲོང་ན་ཡོངས་འདུས་སྡོན་པ་དང་། གསེར་རིའི་དབུས་ན་ལྷན་པོ་ལྟ་བུ་མཛོས་པར་
 འཕགས་པའི་ཆབ་མདོ་དགོན་ཆེན་བྱམས་པ་སྤྱིང་ཞེས་གྲགས་པ་དཀར་པོའི་མེ་ཏྲོག་གི་ཕྱིང་
 བ་ཕྱོགས་ཀྱི་བུ་མོའི་ལན་བུ་ལས་རིང་དུ་སོང་བ་འདི་ཉིད་ཕྱག་འདེབས་པ་པོ་ནི། འཇམ་
 མགོན་ལྷ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བྱགས་སྤྲུལ། བཟན་པ་ཕྱོགས་མཐར་སྒེལ་བའི་དར་ཆེན་
 དུག་གི་ནང་ཚན། སྤང་བྱང་སེམས་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་ཞེས་མཚན་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ཉིད་
 ཡིན་ལ། ཁོང་གིས་མེ་སྒྲུལ་༡༤༣༧ ལ་ཆབ་མདོ་ཆོས་འཁོར་བྱམས་པ་སྤྱིང་འདི་ཕྱག་བཏབ་
 ནས་མེ་སྤྱང་བར་ལོ་ཉེར་གཅིག་རིང་མདོ་སྤྲུལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེན་
 པོ་རྒྱན་མི་ཆད་དུ་བསྐྱར་བ་ལས། གཞུང་ལྷགས་རབ་འབྱམས་སྤྱི་བའི་མཁས་པ། སྤོམ་བཙོན་
 རྩེ་སྤྱད་འཛིན་པའི་བཙུན་པ། མང་ཐོས་སྒྲུབ་ལ་གཞིལ་བའི་བཤེས་གཉེན། བདག་པས་
 གཞན་གཅེས་འབྱོར་པའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ། ཆོ་འདིའི་འཁྲི་བ་བཅད་ནས་སྒྲུབ་པ་སྤྱིང་
 པོ་མཛད་པའི་བྱ་བལ་བ། རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་མངའ་བཞེས་པའི་གྲུབ་ཐོབ་ལ་
 སོགས་པའི་བྱ་སྤྱོད་ནམ་མཁའི་སྐར་ཆོགས་ལྟར་བགྲང་ལས་འདས་པ་བྱོན་ཞིང་། རྩེ་སྤྱད་
 འཛིན་པ་ལྷན་དཀར་ཆེན་བཞི་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་མཛད་པས། སྤྱིང་སྤྱོད། སྤྱིང་སྤྱོད། ལུ་
 བྱག་ལུ་བ་སྤྱིང་། ལུང་ར་བཅས་གྲ་ཚང་ལྷ་བྱང་ཞིང་། དེ་དག་གི་སྤྱོད་མ་དང་ཡང་སྤོབ་
 རྣམས་ལུལ་གྱ་སོ་སོར་མཛད་ནས་མདོ་ཁམས་ཀྱི་ལུལ་གྱ་མཐའ་དག་རྩེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་
 རིང་ལྷགས་དྲི་མ་མེད་པས་ཁྱབ་པ་ནི་དགེ་ལུ་ཆོས་འབྱུང་སོགས་ལས་གསལ་བ་ལྟར་རོ།

དེ་ཡང་བྱང་སེམས་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་འདི་ནི། ཆོས་རྩེ་ཤར་འབྱུང་སློ་གྲོས་པས། “ཐབས་
 དང་ཤེས་རབ་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་ཤིང་། ལྷག་བསམ་བཟང་པོའི་འཕྲིན་ལས་འོད་
 སྤྱིང་གིས། གསུང་རབ་པད་ཚལ་བཞད་པའི་དཔལ་མངའ་བ། ལུབ་བཟན་ཉིན་མོར་བྱེད་ལ་
 གསོལ་བ་འདེབས།” ཞེས་བཞུགས་པའི་མེ་ཏྲོག་འཐོར་བར་མཛད་པ་བཞིན། འཕགས་
 མཚན་ཕྱག་ན་པོ་སྤྱོད་འཕགས་པ་བ་ཀྱ་ལ། སྤྱབ་ཆེན་ཏེ་ལོ་པ། བདེ་གཤེགས་པས་མོ་གྲུ་པ།
 ཆོས་རྩེ་རི་མགོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱ་ཡི་སྤྱེ་བར་ལུང་ཚད་མས་ཟེན་ཅིང་། སྐྱ་སྤྱེ་བ་དེའི་དབང་དུ་
 བྱས་ན། གང་དུ་འབྱུངས་པའི་ལུལ་ནི་རྩེ་འདིའི་དངོས་སྤོབ་བྱ་བལ་སངས་རྒྱས་བཟང་པོས་
 མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྒྲུས་ལས། “ཁམས་ནང་ཆེན་སྤེར་གཤིས་ལ། ཡབ་སྤེ་དགེ་སྤྱོད་
 དཔོན་རི་ལུ་དང་། ལུམ་ཨ་སྤྱིད་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲུལ་སུ་ཞེས་པ་དང་། བེ་སེར་དང་། རྒྱལ་

རབས་མཁས་པའི་སྟན་རྒྱ་སོགས་མང་པོར། “ཁམས་རི་བོ་ཆེའི་ཡོར་གཤིས་སུ་ཡབ་སྲེ་དགེ་
 སྟོང་དཔོན་རི་ལུ་ཡི་སྤས་སུ”ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། ཆབ་མདོའི་གདན་རབས་སུ་དེ་ནི་“ཚུམ་
 དུས་ལྷ་ཕྱིར་གྲོང་སྤེའི་མིང་འགྱུར་བའམ། དེ་ཉིད་ལྷ་དུས་ནང་ཆེན་དང་། ཕྱིས་སུ་རི་བོ་ཆེར་
 དབང་བའི་དུས་ཀྱི་འཕོ་འགྱུར་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ་སྟེ་དབྱུང་པར་བྱའོ”ཞེས་གསུངས་
 གྲང་། སྤེར་གཤིས་དང་ཡོར་གཤིས་གཉིས་དོན་ཐ་དད་མིན་པར་ཡི་གེ་པས་ནོར་བ་ཟད་དེ།
 དབུ་མེད་ཀྱི་ཡ་དང་ས་པ་བཏགས་འབྲུལ་སྒྲ་བ་ཤེས་གསལ་ལྟར་དང་། དབུ་མེད་ཀྱི་འགྲོང་
 བྱ་དང་ན་རོ་དེ་བས་ནོར་སོ་ཆེ་བས་ཡོར་དང་སྤེར་ནོར་ནས་བྲིས་ཞིང་། འོག་ཏུ་ཡབ་ཀྱི་
 མཚན་སྲེ་དགེ་སྟོང་དཔོན་ཞེས་འབྱུང་བ་ལ་བསམས་ནས་སྤེར་དེ་ཡང་སྤེར་བཅས་པ་ཡིན་
 ནམ་སྟེ་སྟོང་དོལ་གསུང་འབྲུམ་ནང་འདི་ལ་སྤེར་གཤིས་ཞེས་གྲང་བྲིས་སྤང་ཞིང་།
 ཁམས་བྲིས་དབུ་མེད་མང་པོ་ཞིག་དབུས་ཕྱོགས་ནས་པར་དུ་བཏབ་ཆེ་ནོར་འབྲུལ་དེ་རིགས་
 མང་དུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། དེང་བྲག་གཡལ་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྒྲ་བ་འགའ་ཞིག་གིས་ཟེར་ན། ཡོར་
 གཤིས་ནི་ཡུག་གཤིས་ཀྱི་དོན་ཏེ་ཆ་བ་སྤང་དང་འདབས་འབྲེལ་བའི་བྲག་གཡལ་དཀྱིལ་
 དམ་ཤང་ཁོངས་ཀྱི་ཡུག་གཤིས་དེ་ཡིན་ཅིང་། སྲེ་དགེ་སྟོང་དཔོན་ནི་བྲག་གཡལ་སྟོང་ཆ་
 བཅུ་གཉིས་ནང་གི་སྟོང་དཔོན་གཅིག་ཡིན་པ་དང་། སྲེ་དགེའི་རུས་རྒྱུད་ད་ལྟ་ཡང་ཡུལ་
 དེར་གནས་ཞེས་ཟེར།

དེས་ན་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ནང་རྒྱུད་དུས་ཀྱི་པའི་ཆོས་སྒྲོར་ཞུགས་ལུགས་དང་། ཕྱིས་
 རང་གི་འབྲུངས་ཡུལ་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་བཞུན་པ་སྤེལ་བར་དགོངས་ནས་སྤེར་མདོ་ཁམས་སུ་
 ཤེབས་ལུགས་གསལ་བ་དང་། ཆན་རབས་དག་གིས་གྲང་ཀྱི་པའི་གདན་ས་སྟེ་སྟོང་དང་ཉི་
 བའི་ས་ཆ་ཡོར་གཤིས་སུ་འབྲུངས་པ་མཐུན་པར་སྤང་བ་བཅས་གཞི་བཞག་སྟེ་སྤང་ན། དེང་
 ཆབ་མདོ་རྫོང་ཡོར་པ་ཤང་ཀྱི་པའི་གདན་ས་སྟེ་སྟོང་དང་ཉི་བའི་ཡོར་གཤིས་སུ་ཡབ་སྲེ་
 དགེ་སྟོང་དཔོན་རི་ལུ་ཞེས་བྱ་བ་དཔའ་ཞིང་མཛེངས་ལ་རང་བཞིན་དྲང་བ། མདུན་མ་ལ་
 མཁས་ཤིང་ཕྱི་ཐག་བསྐང་བ། སྟོང་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་སྤྲིག་ལ་འཛོམ་པ་སོགས་སྟེ་ཆོས་མི་ཆོས་
 གང་ཐད་ནས་བཟུགས་འོས་ཡོན་ཏན་དུ་མའི་རྒྱ་གྲིས་སྤེས་པའི་དཔོན་རིགས་ཤིག་དང་།
 ཡུམ་ཨ་སྤྱིད་ཅེས་པ། རོ་ཆ་ཁྲེལ་ཡོད་ཀྱི་གོས་ཀྱིས་སྤྲེལ་བ་བཞུན་ལ་དད་ཅིང་སེམས་རྒྱུད་
 བཟང་བ། སྟོང་བཅེར་ལྷན་ཞིང་གཏོང་བའི་རྒྱ་གྲིས་མཛེས་པ་སོགས་བྱུང་མེད་པལ་པའི་
 ངང་ཚུལ་ལས་འདས་ཤིང་ལེགས་ཡོན་སྤུན་སུམ་ཚོགས་པའི་མཁའ་འགྲོའི་མཚན་དང་ལྷན་

པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེས་སྐྱེ་བ་དག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ལྷགས་སྤྱེལ་ལ་འབྱུངས་ཤིང་། ལྷགས་འབྱུག་ལ་མྱ་ངན་འདས་ཚུལ་བསྟན་ནས་ལོ་ཉིས་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་དོན་དུག་འདས་ཞིང་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་དགྲུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཙུ་དགྲུ་བཞེས་པ། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་བགྲང་བྱ་དགྲུ་པ་ཤིང་མོ་པག་གི་ལོ་༡༩༥༥ ལ། བྱེའུ་མདོག་དཀར་ཞིང་དྲི་མ་མེད་པ་གཟུགས་མཛེས་ཤིང་ལྷ་ན་སྤྱག་པ། དབྱལ་བའི་དབྱེས་ཆེ་ཞིང་སྤྱིན་མ་ལེགས་པ་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་རྒྱས་ཤིང་དབང་པོ་གསལ་བ་ལྷ་བས་ཆོག་མི་ཤེས་པ་ཞིག་འགྲོ་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཐུ་ལས། རྣམ་པར་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་གཟུགས་ཅན་དུ་རྣམ་པར་རོལ་པ་སྟེ་བོ་ཡོངས་ཀྱི་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ངོ་མཚར་བའི་ལྷས་དུ་མ་དང་བཅས་ཏེ་སྐྱབས་ལྷམས་པར་གྱུར་ཏོ།

དགྲུང་ལོ་བདུན་པའི་ཆོ་ཉེ་དུ་རྣམས་ཀྱིས་གདན་དྲངས་ནས་སྟོན་མང་པོའི་ནང་དུ་ཆོས་རྗེ་ཀམ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཇལ་བར་བྱོན་པ་ན། དམ་པ་འདི་ལ་དྲི་བ་ཞིབ་མོར་མཛད་དེ་དགོ་བསྟེན་གྱི་ཕྱོག་པ་གནང་། མཚན་ལྷར་བཞིན་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་གནང་། འདི་ལ་གཅེས་སྟོང་ལེགས་པོ་གྱིས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་པན་ཐོག་པ་ཞིག་འོང་བ་འདུག་གསུངས་ནས་ཉེ་དུ་རྣམས་ལ་བསྐབ་བྱ་དང་ལུང་བསྟན་གནང་། ལྷ་མ་བྱམས་ཆོས་པས་ཀྱང་། འདིས་མཐའ་འཁོབ་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉི་མ་ལྷར་གསལ་བར་མཛད་པ་འོང་ཞེས་ལུང་བསྟན། དེ་ནས་ཀམ་པའི་ཆོས་སྤེར་སྤེ་སྟོང་འཛིན་པ་དཀའ་བཞི་པ་རིན་ཆེན་དཔལ་བས་མཁན་པོ་དང་། ཆོས་རྗེ་ཆོས་དཔལ་བཟང་པོས་སྟོན་དཔོན་མཛད་ནས་དགོ་ཚུལ་གྱི་ཕྱོག་པ་བཞེས་ཏེ་བསྐབ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་བསྐབ་པས་ཐུགས་ཀྱིས་བཟང་ཡོངས་སུ་གང་བར་གྱུར། ཀམ་པའི་ཆོས་གྲ་ཆེན་པོར། ཆོས་རྗེ་ཆོས་དཔལ་བཟང་པོ། བྱམས་ཆོས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ། དགོ་ལེགས་པ། རིན་ཆེན་རྒྱལ་བ་སོགས་ལ་མདོ་སྤྱགས་ཀྱི་གསན་སྦྱང་མཐའ་ཡས་པ་མཛད། ལྷ་དཔར་དུ་ཡང་སྤྱན་རས་གཟིགས་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ། པག་མོ། ཆོས་སྟོང་བེར་ནག་བཅས་ཀྱི་སྟོར་དང་བརྟག་གཉིས། སྟོང་འཇུག་ཁམ་ཕྱིན་སོགས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་ཤིང་ཕར་ཕྱིན་གྱི་ཁྲིམས་ཀྱང་ཞིག་ཀྱང་བཅུམས། དེ་ནས་སྐྱོ་བོ་ཀམ་པའི་ཆོགས་དཔོན་པས་ཁང་ཞིང་དང་། ལྷ་རྟེན། འཇའ་ས། འཇའ་ཅེ་སོགས་ཀྱི་དཀའ་ཆག་རྣམས་བསྟན་ནས་འདི་དག་གི་བདག་པོ་གྱིས་གསུངས་པས། འདི་ཆོས་ཅི་བྱེད། དེ་བས་རང་དབྱས་སུ་འགྲོ་ནས་ཆོས་ལེགས་པོ་ཞིག་སྟོན་ནས་སྟོང་གི་ཆོས་རྗེ་ཞིག་བྱེད་པ་དགའ་གསུངས་ནས་དབྱས་སུ་བྱོན།

དེ་ལྟར་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་རྩོད་ན་དགེ་འདུན་སྒྲིབ་གི་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་
 པས་མཁན་པོ་དང་། བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཅེད་ཐང་ཤུག་སངས་རྒྱས་པས་ལས་སྒྲོབ། འདུལ་
 འཛིན་རིན་ཆེན་པས་གསང་སྟོན་མཛད་ནས་དགེ་འདུན་གྲངས་ཚང་བའི་སྤྱན་ལྗང་ཁ་ཆེ་
 པའ་ཆེན་ནས་བརྒྱད་པའི་བསྟེན་རྩོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་མཐོན་ཏེ་ལྷར་བཅས་འགྲོ་བའི་བསོད་
 ནམས་ཀྱི་དཔལ་དུ་གྱུར་ཏོ། དེ་ནས་གསང་ཕུ་དང་རི་བོ་དགེ་ལུན་དང་། དཔལ་ལུན་འབྲས་
 སྤངས་སོགས་ཆོས་ཟླ་རྣམས་སུ་ཕེབས་ནས་མཁན་གྲུབ་དུ་མའི་སྤྱན་ལྗང་མདོ་ལྷགས་ཀྱི་
 གཞུང་ལ་གསན་སྤྱད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མཛད། ཁྱད་པར་དུ་འཇམ་མགོན་ཙུང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་
 དང་། རྒྱལ་ཁབ་རིན་པོ་ཆེ། ཆོས་རྒྱལ་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ། ཤར་པ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན།
 རྟོར་སྟོན་ནམ་མཁའ་དཔལ། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཀུན་བཟང་པ། འཇམ་དབྱངས་བཀྲ་ཤིས་
 དཔལ་ལུན། མཁྱེན་རབ་གྲགས་བཟང་པ། རྒྱན་ཚུལ་པ། རབ་མཚོག་པ་སོགས་མཁས་ཤིང་
 གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱག་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཛོད་འཛིན་པ་མང་པོའི་ཞབས་
 ལ་གཏུགས་ཏེ་མདོ་རྒྱུད་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུའི་བྲིད་
 ལུང་མན་ངག་ཐམས་ཅད་དང་། རྒྱུད་ཟླ་རྒྱ་མཚོའི་དབང་དང་། རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཟབ་བྲིད།
 ལུང་མན་ངག་སོགས་ལ་གསན་སྤྱད་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་མདོ་ལྷགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་
 མཐའ་དག་ལ་གཞན་དྲིང་མི་འཛོག་པའི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་ཚལ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པར་གྱུར་
 ཅིང་། རྒྱལ་ཡོད་དངོས་སྒྲོབ་གནས་གྲིས་ས་བཀའ་པ་འདྲ་བའི་ནང་ནས་སྟོད་བྱང་སེམས་ཤེས་
 རབ་བཟང་པོ། སྤྱད་བྱང་སེམས་ཤེས་རབ་བཟང་པོ། གུ་གེ་དག་དབང་གྲགས་པ། རྩོད་པ་རྒྱལ་
 མཚན་སེལ། སྒྲ་མ་དཔལ་ལུན་ཤེས་རབ། འདན་མ་ཡོན་ཏན་དཔལ་བ་དུག་ལ་རྩེའི་བསྟན་
 པ་རྟོགས་མཐར་ཟླལ་བའི་བཀའ་བབས་པ་དང་། ལྷག་པར་རྩོད་དགེ་འདུན་གྲུབ་དང་བྱང་
 སེམས་པ་འདི་གཉིས་རྩོད་སྒྲ་མའི་བསྟན་པ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་ཚད་མའི་འཆད་ཉན་གཙང་
 དང་ཁམས་རྟོགས་སུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་ལུང་བསྟན།

ལྷགས་ཤིག་ན་རྩོད་འདིའི་ལུགས་དགོངས་ལ། རང་གི་འཁྲུངས་ལུལ་ཀུའི་རྟོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ།
 རྒྱལ་བྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་གནས་ནས་ལྷ་སྟོད་གཙང་བའི་རིང་ལུགས་རྣམ་དག་ཅིག་
 ཟླལ་ན་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་ཐོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་ངམ་དགོངས་པ་ཞིག་
 བྱང་བ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་བྱང་ཆུབ་འབུམ་པས་སྒྲིམ་བུ་དང་།
 དབུ་ལྷ་ཞིག་གནང་ནས་སྤུལ་མ་གནང་བ་བཅས་ལས་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་ལོ་བཅུ་གཅིག་

ཅམ་སོང་བ། དགུང་ལོ་སྐུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་བེལ་གནོན་ཞེས་པ་
མེ་པོ་རྟ་ཡི་ལོར་(༡༤༢༥)མདོ་ཁམས་སུ་རིམ་པར་ཕྱག་ལེབས། རི་བོ་ཆེར་ལེབས་པའི་ཕྱ་རུབ་
དུ་རི་བོ་ཆེའི་ཆོས་རྒྱུ་མེ་གཡོ་མགོན་པོའི་ནམ་ལྟོད་གཟིམས་ལམ་དུ། བདེ་གཤེགས་པག་མོ་
གྲུ་པ་འབྱོན་གྱི་ཡོད་ཟེར་ནས་རི་བོ་ཆེའི་སྤྲིང་པ་ཀུན་ཅུར་བ་ལ། དགེ་སྤྲོད་བརྒྱ་རེ་བཞི་
འབྲེལ་བ་དང་དཔོན་སློབ་བདུན་བྱོན་པ་མིས་པ་དང་། ཡང་ཐོ་རངས་ལ་བྱང་སེམས་པ་
འབྱོན་གྱིན་ཡོད་ཟེར་བ་མིས་པས་བྱི་ནང་དཔོན་སློམ་ལ་དེ་རིང་འདིར་བྱ་བལ་དགེ་སྤྲོད་གི་
ཚུལ་གང་བྱུང་ན། པག་མོ་གྲུ་པའི་སྤྱེ་བ་ཡིན་འདུག་པས། ང་རང་གིས་མཇལ་འཕྲད་བྱེད་
དགོས་གསུངས། དེ་ནས་ཉི་དྲོས་ཅམ་ན་བྱང་སེམས་པ་དཔོན་སློབ་བདུན་ལེབས་བྱུང་བར།
མདང་རུབ་གྱི་མི་ལམ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་འདུག་པས་བདེ་གཤེགས་པག་མོ་གྲུ་པ་ཡིན་པར་ཐེ་
ཆོམ་མེད་གསུངས་ནས་བཀུར་བཅོས་ཆེན་པོས་གཟིམ་ཁང་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ། བསྟེན་
བཀུར་བཟང་པོ་དང་བཅས་ཆོས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་འོད་པར་མཛད།

དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ཆབ་མདོའི་ལ་གོང་ཕྱགས་སུ་ལེབས་ཤིང་། དེ་ཡང་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་
འདིའི་ཕྱགས་དགོངས་ལ། མདོ་ལས། “མང་དུ་ཐོས་པ་ནགས་ཀྱི་ནང་དག་དུ། ལང་ཆོ་ཡོལ་
བ་རྣམས་ཀྱིས་གནས་པ་བདེ།” ཞེས་དང་། སྤྱིས་རབས་ལས། “ཐོས་པའི་རྩེས་འཇུག་སྐྱབ་པ་
སྤྲིང་པར་བྱེད། སྤྱེ་བའི་རྩོད་ལས་ཆོགས་རྒྱུང་ཐར་བར་འགྱུར།” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆོས་
རྣལ་མ་ཞིག་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་དང་དགེ་སྤྲོད་གི་ཆོས་བཞི་ལ་
གནས་ནས་འདུ་འཛིའི་དབེན་པའི་གནས་སུ་སྤོམ་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པའི་ངང་ནས་མདོ་
ཐུགས་ཀྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པར་ཉམས་ལེན་ཐུ་བོའི་རྒྱན་ལྟར་བསྐྱུངས་ཏེ་སྐྱབ་པ་སྤྲིང་
པོར་མཛད་དགོས་པ་གོ་བའི་དོན་དུ་གནས་ངེས་མེད་རྣམས་སུ་སྤྱི་སྤྱིལ་བྱ་དང་། བྲག་
ཕྱག་ལ་སོགས་པར་འཆོ་བ་བསོད་སྟོམས་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་དང་
མཚམས་བཅད་ནས་སྐྱབ་པ་ལ་གཞིལ་བར་མཛད། དེ་ཡང་ལ་གོང་དང་། རོབ་སྟོད་སྤྲང་
དང་། བཟེ་ཁ་སོགས་སུ་ཡུན་རིང་བཞུགས་པས་མེ་མེ་ཁ་དང་། ལ་གོང་བཅས་ཀྱི་སྐྱབ་ཕྱག་
འགའ་རེ་ལ་ད་ལྟའང་བྱང་སེམས་ཕྱག་པ་ཞེས་མིང་དུ་ཆགས་ཤིང་། དམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་
མཁས་བརྩན་བཟང་པོའི་གྲགས་སྟན་སྟོ་ཡི་དྲི་བསུང་ཕྱགས་བརྒྱར་འཐུལ་བས། རྒྱུང་ཐག་ཏ་
ཅང་རིང་བའི་གནས་རྣམས་ནས་ཀྱང་། ཆོས་ལ་འདུན་པའི་སྤྱེ་བོ་པོ་མོ་དང་། མཚོད་པའི་
རྩེས་སུ་བསྟེན་བཀུར་བའི་འོར་ལོངས་སྤྱོད་དཔག་དུ་མེད་པ་དབྱར་དུས་ཀྱི་སྤྱིན་བཞིན་དུ་

འདུས་པར་གྱུར་ཅིང་། རྒྱུ་དུ་བཅར་བའི་སྒྲེ་པོ་སེར་སྒྲུ་མཚན་དམན་མཐའ་དག་ལ་སོ་
སོའི་ཁམས་དང་མོས་པ་དབང་པོའི་རིམ་པར་འཚམ་པའི་དམ་པའི་ཚས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་སྒྲུལ་
ཏེ་ཐར་པའི་ས་བོན་བསྐྱུན་པར་མཛད་པས་རྒྱན་དུ་རྩེས་སུ་འབྲང་བའི་བྱ་སྒྲོབ་ཀྱང་རིམ་
བཞིན་འཕེལ་བར་གྱུར་ཏེ་དབྱར་གྱི་རྒྱ་མཚོའི་དཔལ་ལ་འབྲན་པར་གྱུར་ཏོ།

དེ་ལྟར་བྱི་སོ་ཐར་གྱི་བསྐྱབ་ཁྲིམས་མིག་འབྲས་བཞིན་སྤང་ཞིང་འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་ལ་
གནས་པའི་བཀའ་གདམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་གཙང་མར་བདག་གིར་བཞེས། རང་རྒྱལ་སྤྱི་ཀྱི་
སྤྱོད་པ་པར་བྱིན་དུག་དང་བསྐྱུ་བའི་དངོས་པོ་བཞི་ཡི་སྒོ་ནས་གཞན་དོན་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་
པ་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་གཞིལ། གསང་བ་རིམ་གཉིས་བདེ་སྟོང་གི་རྣལ་འབྱོར་ལས་སྤྱགས་སྤང་
ཅིག་ཙམ་གཡོ་བ་མེད་པར་གྱུབ་པའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས། སྒོ་བཟང་རྒྱལ་བ་
གཉིས་པའི་སྐྱབ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱུན་པའི་རྒྱལ་མཚན་མིན་ཅེར་བསྐྱེད་བ་དང་ཆབས་
གཅིག་མཛད་ཁམས་ཀྱི་སྤྱོགས་མང་པོར་ཞབས་སེན་འཁོར་ལོའི་རི་མོ་མཛེས་པར་བཀོད་པས།
སྐལ་ལྷན་གྱི་གདུལ་བྱ་སེར་སྒྲུ་གངས་ལས་འདས་པར་འཛད་པ་མེད་པའི་ཚས་ཀྱི་ཆར་ཆེན་
པོ་ནི་ཕབ། རྣམ་པར་དཀར་པའི་ལེགས་བྱས་ཀྱི་ལོ་རྟོག་སྤྱན་སྒྲུམ་ཚོགས་པ་ནི་བསྐྱུན། ལྷང་
དོར་འབྱེད་པའི་སྒོ་བྱས་ཀྱི་མིག་ནི་བྱེས། ངན་སོང་དུ་འགོ་བའི་སྒོ་ནི་ཡོངས་སུ་བཅད། མཐོ་
རིས་དང་ཐར་པའི་སྒོ་ནི་ཡངས་པོར་བྱེས། ལྷ་ན་མེད་པའི་བྱང་ལྷབ་ཀྱི་ས་བོན་གྱང་པོར་
བསྐྱུན་ཏེ་འགོ་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ནས་ལོ་བཅུ་ཙམ་སོང་བ་ན། སྐུ་འཁོར་གྱི་དགེ་འདུན་
རྣམས་འབྱོན་བཞུད་མང་བས་སྤྱགས་སྤྱན་པར་བརྟེན། དགོན་པ་ཞིག་གཞི་འདིང་བའི་ལྷ་བ་
ལྷར་ནས་སྤུལ་བ་དང་། ལྷར་ཡང་སྤྱེ་སྒྲོད་འཛིན་པ་རྣམས་དང་། མཐའ་བཞིའི་མཁན་པོ་
རྣམས་དང་སྟོང་དཔོན་སྤེལ་སོགས་སྤེལ་དཔོན་སྤྱོན་བདག་རྣམས་ཀྱིས་དགོན་པ་ཞིག་
འདེབས་པའི་གསལ་བ་ནན་ཆེར་བཏབ་པས་རྒྱེན་བྱས། ལྷར་རི་ཁྲོད་དུ་བཞུགས་སྐབས་
དགོན་པ་གཅིག་ཚུལ་པ་བྱས་ན་ལེགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡང་བྱུང་བ་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས།
ལྷས་ཅན་ཡོངས་ཀྱི་ཕན་བདེ་མ་ལྷས་པ་གང་ལས་འབྱུང་བའི་གཞི་རྩ་ནི། རྒྱལ་བའི་ལྷང་
རྟོགས་ཀྱི་བསྐྱུན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་བཤད་སྐབས་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཛིན་
ཅིང་གནས་པ་ནི་དགེ་འདུན་སྤེལ་རག་ལས་པར་དགོངས་ནས། རྩེ་འདི་ཉིད་དགྲུང་ལོ་ཞེ་
གསུམ་བཞེས་ཤིང་། དགའ་ལྷན་བཏབ་ནས་ལོ་ཉེར་དགུ་འདས་པ། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་
དམར་སེར་ཅན་ཞེས་པ། མེ་མོ་སྐུལ་གྱི་ལོ་༡༤༣༧ལ་རྩེ་དང་དོམས་ཀྱི་ཆུ་གཉིས་འདུས་པའི་

མདོར་མདོ་ཁམས་མཛེས་པའི་རྒྱན་གཅིག་ཆབ་མདོ་ཆོས་འཁོར་བྱམས་པ་སྤྱིང་འདི་ཉིད་
ཆགས་བཏབ་པ་ཡིན་ལོ།

དགོན་སྡེ་འདི་ཐོག་མར་ཚུགས་པའི་ཉིན་དང་པོར་སྟོན་པའི་གསེར་སྐྱ་གཅིག་དང་། དེའི་ཕྱི་
ཉིན་གཟଁ་གཅིག་འབྲུལ་བ་བྱུང་བས། ཉིན་འབྲེལ་ཤིན་ཏུ་བཟང་། སྟོན་པའི་སྐྱ་འདི་གཤོམ་ལ།
ཆོས་ཀྱི་གཟଁ་འདི་བརྒྱུད་བྱ་བ་ཡིན་གསུངས། གནམ་གང་ལ་གསོ་སྦྱང་མཛད་ནས། ཆོ་འཕྲུལ་
ཟླ་བའི་ཆོས་གཅིག་ནས་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྩལ་ཆོན་གྱི་དཀྱུལ་འཁོར་དང་འབྲེལ་
བའི་སྐྱབ་མཛད་དང་། སྟོན་ལམ་ཆེན་མོ་རྣམས་བཅུགས། ཆོས་བཅོ་ལྔ་ལ་སེར་ཕྱེད་བསྒྲིགས་
ཏེ་ཕྱོན་པའི་ཐོག་མར་དགེ་འདུན་སེར་སྤྱིང་བ་རྣམས་ལ་གཟིགས་ནས་ཞལ་འཇུག་པ་ཞིག་
མཛད་དེ། སྤར་གྲུ་པས་མ་ཕེར་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡང་ཡོད། དེ་རིང་དེ་འདྲ་མ་བྱེད་གསུངས་པས།
བྱ་བལ་བཀྲ་ཤིས་བཟང་པོས་བྱམ་ཆུ་བསྐྱམས་ནས་སྟོན་ཏུ་ཕེབས་ཅིས་ཡོད་པས། དེ་རིང་
ཉིན་འབྲེལ་ཞིག་མཛད་དགོས་སྟུང་ནས། ཁོང་གིས་བྱམ་ཆུ་བསྐྱམས་ཏེ་ཐག་རིང་པོར་བྲིད་
པས་ད་ལྟ་དགོན་པའི་རྒྱབ་བྱང་གི་མཛོད་ཉིན་ཆེན་པོའི་ས་ཆོད་ཅམ་ཏུ་ཕེབས་པ་ན་ད་
ཤིན་ཏུ་ལེགས། ཐད་ཀར་ཤར་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་གསུངས། དེ་ནི་དགོན་པ་འདི་རྒྱ་ཕྱོན་དེ་ཅམ་
འོང་བའི་ཉིན་འབྲེལ་བསྒྲིགས་པར་མཛད་སྤྱང་། ཇི་སྐད་ཏུ་བཀའ་གདམས་སྒྲིགས་བམ་ལས།
“དང་པོ་བཞི་ལྔ་ནས་བཟུང་སྟེ། མཐའ་མ་སྟོང་ཕྱག་གསུམ་གྱི་བར། བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལྔ་ན་
ཤུག་ཤི་ལས། འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་མགོན་ཏུ་གྱུར།” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐོག་མར་དགེ་འདུན་
བརྒྱ་ཕྱག་གཉིས་སྟོར་ནས། ཇི་འདི་ཡི་སྐྱ་རིང་ལ་དགེ་འདུན་སྟོང་ཕྱག་བཀལ་ཞིང་། དེ་རྗེས་
རིམ་གྱིས་དགེ་འདུན་སུམ་སྟོང་ལྟག་འདུས་པའི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་འདི་བྱུང་ངོ་།

ཇི་སྐད་ཏུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས། “མཛད་པ་ཀུན་ལས་གསུང་གི་ནི། མཛད་པ་མཆོག་ཡིན་
དེ་ཡང་ནི། འདི་ཉིད་ཡིན་ཕྱིར་……” ཞེས་གསུངས་པར་ལྟར། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོའི་མི་
འཇིགས་གདོང་ལྡན་བཏེགས་པའི་གསེར་གྱི་ཁྲི་འཕང་མཐོན་པོར་འཇིགས་པ་དང་བག་ཚ་
བ་མེད་པར་བྱ་མཆོག་རྒྱལ་པོ་ཆེའི་སྐྱབས་ཀྱིས་གཤེགས། འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་མཉེས་
བཤེས་པའི་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཡིད་རང་དབང་མེད་པར་བསྐྱལ་ནས་གསུང་རབ་མཐའ་དག་
གི་དགོངས་དོན་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་སྟོན་ཡངས་པོར་བྱས།
དཔལ་གྱི་མགུལ་ནས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྤྱང་ཆར་བད་མི་ཤེས་པའི་སྤྱིང་ནི་དོལ།

གསུང་གི་དབང་ཕྱག་ལ་མངའ་བཞེས་པའི་ལྷགས་རྣམ་པར་བསྐྱོད་དེ། ཇི་སྐད་དུ་བསྐྱོད་པ་
 བརྒྱད་ཅུ་པ་ལས། “མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགའ་བ་བསྐྱེད།། བར་མ་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་ཡང་སྟེལ།། ཐ་
 མའི་རབ་རིབ་འཛུམས་མཛད་པའི།། གསུང་འདི་སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་སྤྲོ།།” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
 རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་སྐྱེ་ཡི་ཁོག་ལ་ངེས་པ་སྟེར་ཞིང་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པའི་གུང་
 བསྐྱེགས་པས་ལག་ཏུ་སྒྲངས་བདེ་བ། དཀའ་བའི་གནས་གསལ་བར་སྟོན་ཞིང་རྒྱས་བཤད་
 རྒྱབས་དོན་དུ་དྲིལ་བ། ཚིག་ལྷ་ཕྱིའི་འབྲེལ་ཆགས་ཤིང་། རྒྱས་པའི་སྟོན་དང་བལ་བ། ཚིག་ལ་
 མི་འཁྲི་ཞིང་གནད་དོན་ལ་གོ་བ་སྟེར་བ། གདམས་ངག་ལ་ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་
 ཚད་མའི་གཞུང་གི་རྒྱབ་རྟེན། བཤད་དོན་ལ་ཚད་མའི་ངེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་དཔེ་
 དང་གཏན་ཚིགས་ཉམས་ལེན་ལ་སྟུང་བ་འདོན་པའི་ཡན་ལག་དམ་པ་གོང་མའི་མན་ངག་
 གིས་བརྒྱན་ཏེ་གོ་བ་འབྲམས་ལྷན་པ། བརྟན་པའི་ཐ་མ་གང་པན་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་མཁས་
 པ་མགྱ་བ་བསྐྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་མད་དུ་བྱུང་བའི་དམ་པའི་ཆོས་ཆར་དགྲུང་ནས་པཔ་
 རྟེ་ཁམས་དང་མོས་པ་དང་རྩེས་སུ་མཐུན་པའི་མཛད་པ་དུས་ལས་མི་གཡོ་བས་གདུལ་བྱ་
 གངས་མེད་པ་སྟོན་གྲོལ་གྱི་ལམ་བཟང་པོར་བཀོད་པ་དང་ཆབས་ཅིག། ཁབ་དགོན་བྱམས་
 པ་སྤིང་གསར་འདེབས་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་སྤེལ་གསར་དུ་བཅུགས་པ་ནས་སུམ་སྟོང་བཀྲལ་
 བའི་བར་དར་སྟེལ་གནད་སྟེ་གཞི་གསུམ་གྱི་ཕྱག་ལེན་དང་། ཆོས་འདུལ་བའི་བཅའ་བྲིམས།
 བཀའ་པོད་ཀྱི་ཚིན་གྲ། རྒྱུད་སྤེལ་རྒྱ་མཚོའི་འཆད་ཉན་དང་ཐིག་ཚོན་ཆོག་ཕྱག་ལེན་སོགས་
 ཚགས་ཚུད་གནད་བ་བཅས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྒྱལ་བརྟན་ནགས་སྤྱང་སྟུག་པའི་དབུས་ན་དཔག་
 བསམ་ཡོངས་འདུའི་སྟོན་པ་ལྟར་ཆེར་འཕགས་པའི་ཞུ་མེར་ཅོད་པཾ་འཆང་བའི་རིང་
 ལུགས་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་པའི་འཕྲིན་ལས་
 ཀྱི་ཆ་ཤས་རེས་ཀྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐ་གྱུར་འཇམ་པའི་དགེ་མཚན་མཛོན་པར་གསལ་བར་གྱུར་
 ཏོ།

མདོར་ན་ཇི་སྐད་དུ་མཛོད་ལས། “སྟོན་པའི་དམ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། ལུང་དང་རྟོགས་པའི་
 བདག་ཉིད་དོ། དེ་འཛིན་བྱེད་པ་སྤྲེལ་བ། སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ནའོ།” ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར། ལུང་གི་བརྟན་པ་སྤེལ་སྟོང་གསུམ་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་པཔ་སྟེ་གདུལ་བྱ་གཞན་
 ལ་མ་ཞོར་བར་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་འཛིན་པ་དང་། རྟོགས་པའི་བརྟན་པ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་
 སྒོམ་པས་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ཏེ་སྦྱབ་པའི་སྒོ་ནས་འཛིན་པ་ལ་བརྟན་འཛིན་གྱི་སྦྱེས་བྱ་ཞེས་

མཁས་པ་རྣམས་ལ་གྲགས་ཤིང་བྱུང་ལ། རྒྱ་མཚན་དེས་ན། དེ་ཉིད་ལས། “ཚུལ་གནས་ཐོས་
 དང་བསམ་ལྡན་པའི། སྒྲོམ་པ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་སྦྱོར།” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཞི་ཚུལ་ཁྲིམས་
 རྣམ་པར་དག་པ་ལ་གནས་ནས་འདུལ་བ་ཀ་རི་ཀ་ལྔ་བརྒྱ་པ་ནས་བཟུང་རྒྱད་རྒྱལ་གསང་བ་
 འདུས་པའི་བར་གཞུང་ལྷགས་མཐའ་དག་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་ཡ་མ་བྲལ་བར་གཅིག་
 གྲོགས་སུ་གཅིག་འགྲོ་བའི་སྒྲོམ་ནས་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་དབྱར་མཚེ་ལྟར་རྒྱས་
 ཏེ་གཞན་ལ་ལམ་མ་ཞོར་བ་བཞུན་པའི་སྒྲོམ་སྤྱབ་པའི་རིང་ལྷགས་ཉིན་མོ་ལྟར་གསལ་
 བར་མཛད་པ་ནི་སྒྲེས་བྲུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལགས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཐོག་མར་
 རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་དགོངས་འགྲེལ་མཐའ་དག་ལ་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་ཐོས་པ་གལ་ཆེ་
 བར་གཟིགས་ནས་རྗེ་འདིས་འཇམ་མགོན་ཙཱ་ཁ་པ་ཆེན་པོ་སོགས་མཁས་བླ་བ་གཉིས་ལྡན་
 གྱི་བཤེས་གཉེན་དུ་མ་རིགས་ཀྱི་ཙཱ་ཁ་དུ་བཞུན་ནས་པར་ཆད། དབུ་མ། འདུལ་མཛོད་
 མངོན་པ་སོགས་འཕགས་ལྷལ་པཏ་བྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་མདོ་ཕྱོགས་སྒྲིབ་གྱི་གཞུང་
 ལྷགས་རྒྱ་མཚེ་ལྟ་བུ་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་བཞུན་པའི་རྩ་བ་སོ་སོར་ཐར་པའི་
 སྒྲོམ་པ་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ཐོབ་པ་མི་ཉམ་པར་སྦྱང་བ། ཉམས་ན་ཕྱིར་བཙས་པའི་
 ཐབས་སོགས་དགག་སྦྱབ་གནང་གསུམ་གྱི་བཅས་པ་ཕྱ་མོ་ཙམ་ཚུན་ཆད་ཐུགས་སུ་རྒྱད་པར་
 མཛད། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་རྒྱ་འབྲས་དང་བཅས་པ་མཐའ་དག་མཁྱེན་པ་གསུམ་དང་
 སྦྱོར་བ་བཞིའི་ནང་དུ་བསྐྱས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ལ་ཐུགས་ངེས་བརྟན་པོར་འབྱུངས།
 རྒྱད་པར་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དཀའ་བའི་གནད་རྣམས་ལ་ཆོག་
 གྱི་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཆད་མའི་ངེས་པ་རྟེན་ནས་སྒྲོ་འདོགས་ལྷག་མ་མེད་པ་ཆད། རྒྱུད་སྤེ་སོ་
 སོའི་རྩ་བ་ཤད་ཀྱི་རྒྱུད་དང་། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་ལྷགས་མ་ལུས་པ་ལ་གསན་སྦྱངས་
 མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ། རྒྱུད་སྤེ་སོ་སོའི་ཟབ་གནད་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། དུག་ལེན་ཕྱ་མོ་ཚུན་
 ཆད་ཀྱང་མ་འདྲིས་པར་ཐུགས་སུ་རྒྱད། གཞན་ཡང་རྗེ་ཙཱ་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་
 མཛད་པའི་ལེགས་བཤད་དྲི་མ་མེད་པ་རྣམས་དང་། བོད་ཀྱི་སླ་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་
 མཛད་པའི་གཞུང་ལྷགས་རྣམས་ལ་སྦྱངས་པ་དབྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་ཐོས་པ་རྒྱ་མཚོའི་པ་
 རོལ་ཏུ་སོན་པའི་མཁས་པའི་དེད་དཔོན་ཆེན་པོར་གྱུར། དེ་ལྟར་ཐོས་པའི་དོན་རྣམས་བྱང་
 རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་མན་ངག་ལྟར་རང་རྒྱུད་དང་སྦྱར་བའི་ཉམས་ལེན་མཛད། དེས་
 འབྱུང་གི་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པས་ཡིད་བསྐྱལ་ཏེ་སྒྲོམ་པ་གསུམ་གྱི་བཅས་མཚམས་

མཐའ་དག་མིག་གི་འབྲས་བུ་ལྟར་སྤང་བའི་སྒྲོ་ནས་ཉེས་ལྷུང་ཕྱ་མོས་ཀྱང་མ་གོས་པ་ལ་
 འབད་པར་མཛད། རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་དང་། བདག་གཞན་མཉམ་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་
 བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྩེའི་རྩ་བ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བཅོས་མིན་གྱི་སྤྱང་བ་ཐོན་ཏེ་
 དབེན་གནས་ནུམས་སུ་དབྱད་འཛིག་སྤེལ་མར་སྒྲོམ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་གཞིལ་བས་རྟེན་
 འབྲེལ་མཐའ་དག་སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་བའི་ཟབ་མོ་དབྱུ་མའི་ལྟ་
 བ་ཁྱད་པར་ཅན་ཐུགས་ལ་འཁྱུངས། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ལམ་རིམ་པ་ལྟ་དང་།
 འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་པའི་བསྐྱེད་རྫོགས། ལྷ་རྩེ་ཆོས་དྲུག་ཁྱི་གུ་ཆོས་དྲུག་། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་
 ལོའི་རྒྱུར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་སོགས་ཚུལ་བཞིན་ཉམས་སུ་བྱངས་པས་བྲལ་མེད་ནས་བཤད་པ་
 ལྟར་གྱི་བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་འཁྱུངས་ཏེ་གྲུབ་པའི་གོ་
 འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས། རང་གིས་རི་ལྟར་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་ལྟར་སྒྲོད་ལུན་གྱི་གདུལ་བྱ་
 ལ་འཛིགས་པ་མེད་པའི་སེལེའི་ང་རོས་ལེགས་པར་འདོམས་པར་མཛད་དེ་འཆད་རྩྭ་རྩམ་
 གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱུས་འགྱུར་ཆོས་ཀྱི་ཁེངས་རྒྱལ་བའི་བཟླན་པ་འཛིན་སྤེལ་གནང་
 བཞིན་བཞུགས་པའི་སྐབས་ནས་སྤྱི་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་རྒྱུ་ནུམ་པར་དག་པས་རང་ཉིད་ཀྱི་
 རྒྱུན་གྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་དང་རྒྱུན་ལམ་རི་ལྟར་བཏབ་པ་དང་། མདོ་ཁམས་ལུས་ཅན་ཡོངས་ཀྱི་
 རྒྱུ་ནུམ་པར་དཀར་བའི་བསོད་ནམས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་འབྲས་བུ་མཐུ་ཅན་དུ་སྒྲིན་པའི་དུས་
 ལ་བབས་པ་ཕྱག་མཐེལ་གྱི་རི་མོ་བཞིན་དུ་རྒྱམ་པ་རི་ལྟ་བུ་གསལ་བར་མཐུན་ནས་མདོ་
 ཁམས་ནོར་འཛིན་གྱི་ཐེག་ལེར་ཞབས་མཐེལ་འཁོར་ལོའི་རི་མོ་མདོན་པར་བཀོད་པ་ཞིག་གོ།

དེ་ལྟར་ན་ཡང་མདོ་སྤྱང་འདས་ལས། “ང་སྤྱང་ན་ལས་མི་འདའ་བར་ཏུ་ཅང་ཡུན་རིང་
 འདུག་ཅིང་རྒྱན་དུ་མཛོང་ན། སེམས་ཅན་དག་གི་རྩ་བ་མ་བྱས་པ་ལྟ་བུའི་དྲ་བས་ཁེབས་
 པ་རྒྱམས་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་བཙོན་འགྲུས་མི་རྩམ་ཁིང་། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ལ་དཀོན་པའི་འདུ་མི་ཤེས་སོ”ཞེས་དང་། “དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྟེན་པ་དཀའ་
 བར་མཛོང་ན་ངོ་མཆར་དང་། སྤྱང་ན་གྱི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་དོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ལྟ་
 བའི་སྒྲོམ་པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་འཕེལ་ལོ”ཞེས་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ལ་དཀའ་བ་དང་དཀོན་པའི་འདུ་ཤེས་སྐྱེད་པ་དང་། གདུལ་བྱ་རྟག་འཛིན་ཅན་
 རྒྱམས་ཆོས་ལ་སྤྱུལ་བ་དང་། དགོ་བའི་རྩ་བ་སྤྱན་པ་སོགས་དགོས་པ་དུ་མའི་ཕྱིར་གདུལ་བྱ་

ཐུན་མོང་བའི་སྤང་ངོར་མེ་སྤང་(༡༩༥༧)ཟླ་བ་བཅུ་པའི་ཚེས་ཉེར་གསུམ་གྱི་ཐོ་རེངས་ལ་
ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བཞུན་དོ།

དེ་ལྟར་གདུལ་བྱའི་ཞིང་སར་ཚོས་ཆར་འབད་མེད་དུ་འཛོལ་བའི་ཚུ་འཛིན་ནི་མི་མཐུན་པའི་
རྒྱུ་གིས་གཏོར། སན་བདེའི་ལོ་ཏོག་སྤོན་པར་བྱེད་པའི་ཉིན་བྱེད་ནི་དུས་ཀྱི་རུབ་རིའི་སྐག་
ཏུ་གཞོལ། འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་གདུགས་དཀར་དགུང་དུ་
འདེགས་པའི་དབྱང་པ་ནི་ཆག་ཤུབ་བཞུན་ཀྱན་དའི་དགའ་ཚལ་སྦྱོང་བའི་གཉིས་སྟེས་རྒྱལ་
པོ་ནི་དཀར་མེན་ལས་ཀྱི་ཚུ་འཛིན་ནག་པོའི་རྒྱར་རྒྱུད་པས་སྤྲ་དང་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་
ཐམས་ཅད་ནི་ཐུང་ན་གྱི་ཐུན་པའི་ཁང་བྱར་ཞུགས་ཏེ་སྟེ་དག་འདོན། དེར་འདུས་ཀྱི་སྟོན་
ཚོགས་རྣམས་གཤོག་ཆག་གི་བྱ་ཐུན་པའི་ཐང་དུ་སྤྱང་བའོ། ཤེད་མ་བྱེ་བའི་བྱིས་པ་ཐུ་
ངམ་གྱི་ཐང་དུ་འབྱམ་པ་ལྟ་བུའོ། བྱར་ཞུགས་པའི་ཚོང་པ་དེད་དཔོན་གྱི་མགོན་དང་བྲལ་
བ་ལྟ་བུར་ཐུག་བཞུལ་གྱི་ཚོར་བ་དྲག་པོས་ཡིད་གདུངས། རབ་ཏུ་གདུངས། ཀྱན་ཏུ་རབ་ཏུ་
གདུངས་ཤིང་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དུ་གྱུར་ཏེ། མགོན་པོ་མཆོག་གང་དུ་གཤེགས་པའི་དག་པའི་
ཞིང་ཁམས་དེར་ལྷུར་དུ་ཁྲིད་པ་དང་ཆོ་རབས་ཀྱན་ཏུ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་གསོལ་འདེབས་
ཡང་ཡང་བྱས་སོ།

བྱི་ནང་སྤང་བར་ཐམས་ཅད་དུ་བྱི་སྟེར་གྱི་མཚོད་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པས་གང་བར་ལུལ་ཞིང་།
མར་མའི་ཅེ་མོ་རྒྱུད་གིས་བསྟོད་པ་ཅམ་ཡང་མ་བྱུང་བར་འོད་གྱིས་ཉིན་མཚན་དབྱེར་མི་
བྱེད་པ་ལྟ་བུར་བྱུང་། དེ་ནས་དེར་འདུས་སྟོན་ཚོགས་མང་པོའི་རེ་འདུན་ལྟར་སྐྱེ་གདུང་རིན་
པོ་ཆེ་ཞལ་བཞུན་པ་ན་སྟེ་བོ་ལ་ལས་ཞལ་དཀྱིལ་དུང་ལྟར་དཀར་བ་དང་། ཁག་ཅིག་གིས་
གསེར་བཙོ་མ་ལྟ་བུ་དང་། གཞན་དག་གིས་ཁ་དོག་སྤྲ་ཚོགས་པ་མཐོང་ཚུལ་མང་དུ་བྱུང་།
སྐྱེ་གདུང་སྐུལ་སྟོད་བྱས་པ་ན་ནམ་མཁའ་འཇམ་ཚོན་གྱིས་བྱུང་བ་དང་། མེ་ཏོག་གི་ཆར་
བབས་པ་སོགས་ངོ་མཚར་བའི་ལྟས་མང་པོ་བྱུང་། དེ་ནས་ཕྱར་ཁང་ཞལ་བྱེ་བ་ན། གདུང་
ལུས་ལས་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དུང་གི་རྣམ་པ་བྱོན་པ་དང་། རིང་སྟེལ་ཁ་དོག་སྤྲ་ཚོགས་པ་ཆེ་བ་
སན་མ་ཅམ་དང་། རྒྱུད་བ་སྐྱ་ཡི་ཅེ་མོ་ཅམ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱུང་ཞིང་། སྐྱེ་གདུང་ཚང་མ་
རིང་བསྟེལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་དོ། རིང་སྟེལ་མང་ཆེ་བ་ནི་གདུང་རྟེན་གྱི་སྟིང་པོར་བྱིན་
ཚབས་ཀྱི་རྟེན་དུ་བཞུགས་ཤིང་། ཁག་ཅིག་ལྟ་སྟོན་རྣམས་ལ་རྟེན་དུ་བཀྲམ་པར་བྱས་སོ། དེ་

ལྷ་བུའི་བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ཡི་སྐྱེ་བ་གོང་མ་རྣམས་ནི་གོང་དུ་གསལ་བ་
 ལྷར་ལ། མ་འོངས་པ་ན་སངས་རྒྱས་བཙུགས་པ་ལྟར་ལྷ་ལྟེང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྤངས་པའི་
 བཙུགས་ལྟེང་གིས་བྱ་བར་སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་འགྱུར་བར་གྲགས།
 དམ་པ་འདིའི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་ནི་གཤམ་དུ་གདན་རབས་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་འབྱུང་བས་
 འདིར་ཉུང་བསྐྱུས་བྱས་པ་ཡིན།

ཡི་ཏུ་བདུན་པ།

འཕགས་པ་ལྟ་དང་ཆབ་མདོའི་སྲིད་དབང་།

གཅིག་ལ་རྒྱལ་བ་འཕགས་པ་ལྟ་ཆེ་བ་བཟོད་པ།

འཕགས་པ་ལྟ་བུ་བདག་གིར་བཞེས་པའི་ཆབ་མདོའི་སྲིད་དབང་བཤད་པ་ལ། ཐོག་མར་རྒྱལ་བ་འཕགས་པ་ལྟ་ཆེ་བུ་མོང་གི་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་བཟོད་ཅམ་བྱས་ན། དང་པོ་མཚན་གྱི་ཆེ་བ། མཚན་གནས་རྗེས་འབྲེལ་གྱི་ཆེ་བ། ལྷ་རྒྱན་ཆེན་པོའི་ལུང་བཟླན་གྱི་ཆེ་བ། རྩོན་ཤོན་འབྲུངས་རབས་གྱི་ཆེ་བ། དུས་གསུམ་ཀའི་རྣམ་ཐར་གྱི་ཆེ་བ། གཞན་གྱིས་བཀྱར་སྟེ་བྱེད་པའི་ཆེ་བ། གདན་ས་དགོན་གྱི་ཆེ་བ། འཁོར་བྱ་སྟོབ་གྱི་ཆེ་བ། ཐོབ་དང་གོ་སའི་ཆེ་བ་སོགས་མང་པོ་བཤད་རྒྱ་ཡོད་པ་ནས། དང་པོ་མཚན་གྱི་ཆེ་བ་ནི། ཁོང་ལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཐོགས་ཤིང་འབོད་པའི་མིང་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་འཕགས་པ་ལྟ་ཟེར། འཕགས་པ་ལྟ་ནི་ལེགས་སྦྱར་སྐད་དུ་ལྷ་རྒྱ་དེ་བཞེས་པ་དོན་སྦྱར་བྱས་པ་ཞིག་སྟེ། པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་སྟོབ་བཟང་ཡི་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོས། “བསྐལ་བཟང་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་འཁོར་བ་འཛིག། ཡི་རྩ་རྒྱ་ཏི་ལྷ་རྒྱ་དེ་བའི་ཞབས།། འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་དོན་རྒྱལ་པོ་སོགས།། རོ་མཚར་སྦྱིས་རབས་ལྷན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།།” ཞེས་པ་ལྟར་མཉམ་མེད་ཤུག་སེལ་བའི་བཟླན་པ་འདི་ལ་ཐོག་པ་གསུམ་དང་བྱུང་མཐའ་བཞིའི་ནང་ནས་གོང་ན་མེད་པའི་མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་ལྷ་བཞེས་གསུམ་པ་གང་དེ་སྟོལ་འབྱེད་མཁན་ནི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་མགོན་པོ་ལྷ་སྦྱབ་ཡིན་ལ། ལྷ་སྦྱབ་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་མཁས་པ་ཡོངས་ཀྱི་ནང་ནས་སྤྲོད་པའི་ལྷ་སྦྱབ་པོ་ནི་འཕགས་པ་ལྟ་ཡིན་ཏེ། ཁོང་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་གཞུང་བྱི་མོའི་དབུ་མ་པ་ཞེས་བྱིས་ཀྱི་དབུ་མ་ཐལ་རང་གི་མཁས་པ་ཀུན་གྱིས་ཡབ་སྐུ་བྱེད་མེད་དུ་བཀྱར་བར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་གསུངས། དེས་ན་སྤྲོད་སྤྲོད་གཏོར་ཆེན་རིག་འཛིན་འགྱུར་མེད་དོན་རྗེས། “སྐལ་བཟང་རྣམ་འབྲེན་ཤུག་སེལ་ཡི།། མཐའ་

བལ་ཐེག་མཆོག་དབུ་མའི་ཤིང་རྟ་ཆེ། ལྷ་སྦྱབ་ཞབས་ཀྱི་སྤྲུལ་གྱི་བྱ་བོ་པ། འཕགས་པ་ལྷ་
 ཞེས་གྲགས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། དེ་ཉིད་ཐུགས་རྗེའི་སྦྱུ་འཕྲུལ་གྲངས་མེད་པ། གངས་ཅན་
 འགྲོ་འདྲིའི་ཕན་བདེ་ཉེར་འཆོའི་གཞིར། སྦྱུལ་པའི་རྣམ་རྒྱལ་རྒྱུན་མེ་ཆད་སྟོན་པའི། རྩ་
 མཚར་སྦྱེས་རབས་སྤོང་བར་གསོལ་བ་འདེབས།” ཞེས་པ་ལྷར་ལྷ་སྦྱབ་སྤྲུལ་གྱི་བྱ་བོ་
 འཕགས་པ་ལྷ་དེ་ཉིད་ཐུགས་རྗེའི་དབང་གིས་ཞིང་རབ་འབྱམས་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་སུ་བཞུགས་
 དང་གཤེགས་པར་མཛད་པའི་སྦྱུ་འཕྲུལ་བསམ་མི་བྱུང་བའི་གྲངས་མེད་པ་ལས། གངས་ཅན་
 འདྲིར་ཡང་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཕན་བདེ་དང་བདེ་བ་ཉེར་བར་འཆོ་བའི་ཕྱིར་སྦྱུལ་པའི་རྣམ་
 རྒྱལ་རྒྱུན་མེ་ཆད་པ་བྱོན་པ་རྣམས་ལ་ཡང་མཚན་འཕགས་པ་ལྷ་ཞེས་གྲགས་ཏེ། ལྷོང་ས་
 ལྷ་པ་ཆེན་པོས། “རྒྱལ་ཀུན་འགྲོ་ལ་རྗེས་སུ་རབ་བཅེ་བ། འཕགས་ཆེན་དམ་པའི་སྦྱེས་རབས་
 སྤོང་བ་ཅན། ལྷར་བཅས་སྦྱེ་དགའི་གཉེན་དུ་སྦྱུལ་པའི་གར། བསྐྱར་མཛད་རྗེ་བཅུན་སྒྲ་
 མར་གསོལ་བ་འདེབས།” ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་རོ།

གཞན་ཡང་བོད་གངས་ཅན་ན་མཚན་གྱི་ཐོག་མར་རྒྱལ་བ་ཐོགས་པའམ་འབོད་ཆོག་པ་
 གསུམ་ལས་མེད་པ་གཅིག་འཕགས་པ་ལྷ་ཡིན་ཏེ། གངས་ཅན་མཁས་པའི་ཁྲོད་ན་སི་དུ་ཆོས་
 ཀྱི་འབྱུང་གནས་སམ་སི་དུ་པཎ་ཆེན་གཙུག་ལག་ཆོས་ཀྱི་སྤང་བ་ཞེས་མཚན་ཡོངས་སུ་
 གྲགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ལས། “རྣམ་འདྲེན་དམ་པ་རྒྱལ་བ་འཕགས་པ་ལྷའི་སྦྱུལ་པའི་
 སྤང་བརྟན་ཉིན་བྱེད་གཞོན་ལུ་སྒྲུལ་ལྷན་གདུལ་བྱའི་ཆོས་མཁར་གསར་དུ་བཞད་པའི་
 ཞབས་རྟེགས་སུ་ཕྱོགས་བརྩུ་བ་སི་དུའི་མིང་ཅན་གྱིས་ཐོག་མར་མཛོན་དུ་འདུད་པ་མཚན་
 པའི་ཤེས་བརྗོད་ཞབས་བརྟན་གསོལ་འདེབས་སུ་གྱས་པས་ལུལ་བ་སྐྱེ་མ་ཞོར་ར་ཕྱི་པ་རི་
 དུ་ར་ཡརྩུ”ཞེས་དང་། དཔལ་མཉམ་མེད་རི་བོ་དགའ་ལྷན་པའི་བཟུན་འཛིན་ཡོངས་ཀྱི་
 གཙུག་རྒྱུན་གནས་བསྐྱོས་གོང་མ་ཆེན་པོའི་དབུ་ལྷ་ལྷ་རྒྱུ་རྩལ་པའི་རྩོམ་ཆེས་འཕགས་པ་
 ལྷར་སྦྱུལ་པའི་ཞུ་ཡིག་འགོ་བརྗོད་དུ་“རྒྱལ་དབང་འཕགས་པ་ལྷ་ཡེ་ཤེས་བཟུན་པའི་མགོན་
 པོར་སྦྱུལ་པའི་ཞུ་ཡིག་”ཅེས་འཁོད་པ་དང་། གསང་སྤྲུལ་རྟེང་མའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་
 བསྐྱེ་ཀ་ར་དང་མི་གཉིས་པ་སྦྱིན་སྦྱིང་གཏེར་ཆེན་རིག་འཛིན་འགྱུར་མེད་རྩོམ་ཆེས་འཕགས་
 པ་ལྷའི་ཞབས་བརྟན་གྱི་མཛད་བྱུང་དུ་“རྒྱལ་མཚོག་འཕགས་པ་ལྷའི་ཞབས་རིམ་”ཞེས་དང་།
 གུར་བཀྲའི་ཆོས་འབྱུང་(༧༥ལས། “གཞན་ཡང་དགེ་ལུགས་པའི་བཟུན་འཛིན་ཆེན་པོ་རྒྱལ་
 བ་འཕགས་པ་ལྷ་སྦྱུ་སྤོང་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྟེང་མ་མཛད་ཅིང་། རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོས་

སྒྲིལ་སྒྲིལ་མཁན་ཆེན་ལས་རྒྱུ་ལྷན་པས་ཆེར་གསན་ཚུལ་དང་། དེའི་སྒྲིལ་བས་སྒྲིལ་ལུལ་
 པར་བཞུགས་ཀྱི་གནས་སྒྲིལ་འབྱེད་པར་མཛད་པ་ཞེས་དང་། མན་ཆེད་གོང་མ་ཡུང་གི་ལོ་
 གསུམ་པ་བྱེ་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་ལྷ་ཆུལ་མཆོག་བདུན་པར་ལུལ་བའི་ལྷ་ཡིག་༤༧༡ལས།
 “གཞན་ཡང་ཆབ་མདོ་དང་བྲག་གཡབ་གཉིས་ནས་ལྷ་ཆུལ་བ་འཕགས་པ་ལྷ་དང་སྒྲིལ་སྒྲིལ་
 བཟང་ནམས་ཆུལ་གཉིས་སྒྲིལ་རབས་བརྒྱད་མར་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་ལུལ་ཡིན་ཕྱིར་
 བདག་གི་ཡབ་ཆུལ་པོས་ཁོང་གཉིས་ལ་འཇའ་ས་སྒྲིལ་ཏེ་ཐ་མ་བཞིན་བདག་བྱེད་ཏུ་གནང་
 ཚར་བ་དང་”ཞེས་པ་ལྟར། སྒྲིལ་ཆུལ་བ་མྱོད་ཚང་བ་དང་ཆུལ་བ་དབེན་ས་པ་སོགས་འགའ་
 རེ་ཡོད་ཀྱང་། ཆབ་མདོའི་མི་ཡི་ཁ་རྒྱན་ལ། བོད་གངས་ཅན་ན་ཆུལ་བ་ཞེས་ཐོགས་པ་གསུམ་
 རང་ལས་མེད་པ་ནི་ལྷ་ཆུལ་བ་རིན་པོ་ཆེ། ཆུལ་བ་ཀམ་པ། ཆུལ་བ་འཕགས་པ་ལྷ་གསུམ་ཁོ་
 ན་ཡིན་ཅིང་། དེ་མཉན་སུ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་ཆུལ་བ་ཞེས་པའི་མིང་དེ་སྒྱུར་མི་ཆོག་པ་དང་།
 བྱེ་མ་གཉིས་ལ་ཆུལ་བ་དང་ཆུལ་དབང་གང་སྒྱུར་ཀྱང་ཆོག་མོད་ཆུལ་མཆོག་ནི་ལ་གོང་ས་
 ཆེན་པོ་ཁོ་ན་ལས་སྒྱུར་མི་ཆོག་པའི་མོད་སྟོལ་འདུག་ཀྱང་། དྲངས་མ་ཐག་པ་ལྟར་སྒྲིལ་སྒྲིལ་
 གཏེར་ཆེན་གྱིས་“ཆུལ་མཆོག་འཕགས་པ་ལྷ་”ཞེས་བྲིས་གནང་འདུག་པ་གོང་དུ་སྟོས་པ་
 ལྟར་རོ།

གཞན་ཡང་ཆོས་ཀྱི་ཆུལ་པོ་ཞེས་པའི་མཚན་ཀྱང་མངའ་བ་ཡིན་ཏེ། རག་ར་ཆུལ་རབས་ལས།
 “བཟུན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་ཆུལ་པོ་དཔུང་དང་བཅས་པས་བྱིར་སྒྲིལ་ལྷག་མེད་ཏུ་ཆར་བཅད། མདོ་
 ཁམས་དབང་དུ་བསྐྱས་ནས་འཕགས་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་ཆུལ་པོར་མངའ་གསོལ་”ཞེས་
 འདི་ལ་ལྷ་ཆུལ་དབང་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོས་“འཕགས་པ་ལྷ་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་ནམ་པར་
 ཆུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྒྲིལ་ཞེས་མཚན་གསོལ་ཀྱང་། གུ་བྲིས་བར་ཁམས་བེ་རི་ཆུལ་པོ་དབང་དུ་
 བསྐྱས་རྗེས་མདོ་ཁམས་ཡོངས་ནས་འཕགས་པ་ལྷ་ཡི་བཀའ་ལྷང་ཉན་དགོས་པའི་དྲིལ་
 བསྐྱགས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་ཆུལ་པོ་ཆེན་པོར་མངའ་གསོལ་བས་ན། དེ་ནས་བཟུང་འཕགས་པ་ལྷ་སྒྲིལ་
 བྲེང་བཞི་པར་ཆོས་ཀྱི་ཆུལ་པོ་ཞེས་འབོད་སྟོལ་དར། དེ་ཡང་བཅན་པོའི་གདུང་རྒྱུད་མ་ཅིས་
 པའི་བོད་སྐལ་བུར་འཐོར་རྗེས་སུ་ཆོས་ཆུལ་གྱི་མིང་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཐོགས་པ་བཞི་ལས་
 མེད་པ་ནི། ས་སྒྱུའི་ཁྱི་རབས་དང་དཔོན་རབས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་འགྲོ་མགོན་
 འཕགས་པ་ལ་ཆོས་ཆུལ་གྱི་མིང་ཡོད། ཆབ་མདོའི་ཆོས་རྗེ་ན་རིམ་གྱི་ནང་ནས་འཕགས་པ་
 ལྷ་ལ་ཆོས་ཆུལ་གྱི་མིང་ཡོད། བོད་མྱོད་སོག་ཆུལ་མང་པོའི་ནང་ནས་གུ་བྲི་ཁང་ལ་ཆོས་ཆུལ་

གྱི་མིང་ཡོད། ཟླ་དགེའི་རྒྱལ་རབས་རིམ་པའི་ནང་ནས་བཟུན་པ་ཆེ་རིང་ལ་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་
 མིང་ཡོད་ཅེས་ཟེར་སྟེ་འདུག ཟླ་རྩ་མོན་ཉན་ཐོགས་པའི་སྤྱི་ཆེན་འགའ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་
 སོག་སྐད་དུ་རྩ་མོན་ཉན་ཞེས་པ་ཆོས་རྒྱལ་ལ་གོ་བ་ལྟར་ན་ཡང་། དེ་རྣམས་ལ་བོད་པས་
 གྲང་རྩ་མོན་ཉན་ཞེས་འབོད་པ་ལས་ཆོས་རྒྱལ་ཞེས་བརྗོད་ན་སེམས་ལ་མི་འཆོམས་པ་དང་
 མ་བདེ་བའི་ཆོར་སྤང་འབྱུང་གི་ཡོད་པ་རེད།

ད་དུང་གཞན་ལ་མེད་པའི་མཆན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་ཞལ་ལྷ་ནས་རེད། མཁས་གྲུབ་ཤུག་ལྟ་
 དབང་གིས་“ཞལ་ལྷ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་འབྱུང་”བཅུ་མས་ཤིང་། དེ་
 ཡང་ཉང་ལྷགས་དང་། ལུ་ལྷགས། མར་ལྷགས་ཟེར་བ་སྤྱི་མའི་མིང་ཆོས་ལྷགས་ལ་ཐོགས་པ་
 ལྟར། འདི་ཞལ་ལྷ་བཀའ་བརྒྱུད་ཅེས་པའི་ཞལ་ལྷ་ནས་ནི་འཕགས་པ་ལྟའི་མིང་རེད། ཟླ་
 ཐུན་ལྷ་ནས་ཞལ་ལྷ་ནས་སྤྱི་མདུན་ནས་གསུམ་པོ་ཉ་ལམ་འདྲ་པོ་ཡོད་ཀྱང་། མི་འདྲ་ས་
 གཅིག་ནི་ཐུན་ལྷ་ནས་ཞེས་པ་ནི་སྤྱི་མ་དཔོན་པོ་གང་རུང་ཞིག་གིས་མདུན་སྤྱོད་ཞབས་ཕྱི་
 ལ་གོ་བ་དང་། ཞལ་ལྷ་ནས་དང་སྤྱི་མདུན་ནས་གཉིས་ནི་དེ་ལས་ཐོག་སྟེ་སྤྱི་མ་མེད་པའི་
 དོན་དུ་གོ་བ་ཡིན། ཐུན་ལྷ་ཐོགས་པ་མང་དུ་བྱུང་འདུག་པ་ལས་སྐད་གྲགས་ཆེ་ཤོས་ནི་ལྷ་
 རིགས་སྤངས་ཀྱི་ཐུན་ལྷ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་རེད། ཁོང་ནི་དཔལ་པག་མོ་གྲུ་པའི་སྤྱོད་
 དབང་ཞོ་ལྟར་ཆགས་པའི་རུ་མ་ཡིན་ལ། ཁོང་གི་གདན་ས་ཡས་མས་ལ་དགོ་འདུན་བྲི་ཆོ་
 བཅོ་བརྒྱུད་ཅམ་ཆོགས་སྐད། སྤྱི་མདུན་ཐོགས་པ་གསུམ་བྱུང་འདུག་པ་ནི་ལྷ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་
 ཆེ་ལ་སྤྱི་མདུན་ཞེས་འབོད་པ་དང་། གཙང་སྟོད་རྒྱལ་པོ་ཞིང་ཤག་པ་ལ་ཡང་སྤྱི་མདུན་ཞེས་
 འབོད་པ་དང་། བེ་རི་རྒྱལ་པོའི་དབུ་སྤྱོད་སྤངས་མའི་མག་པ་བྱས་སྤྱོད་བ་ཞང་སྟོན་སྐར་བ་
 ཐུན་གྲུབ་ལ་ཡང་སྤྱི་མདུན་ཞེས་འབོད་ཀྱི་ཡོད་སྐད། འདི་ལྷ་རྒྱལ་བ་ལྷ་པའི་མདུན་ནས་
 བཟུན་ཐོགས་བསྐྱབས་པ་མིང་དག་དབང་ཚུལ་བྲིམས་གྲགས་པ་ཞེས་བཏགས་འདུག ཁོན་
 ཀྱང་ཞལ་ལྷ་ནས་ཐོགས་པ་ནི་ཞལ་ལྷ་འཕགས་པ་ལྷ་དང་ཞལ་ལྷ་བདེ་བ་ཅན་པ་གཉིས་
 ལས་མ་བྱུང་བ་འདྲ། ཞལ་ལྷ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ལྷགས་འབྱུང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་དང་
 བྱུང་ཆོས་ནི། ཆོས་འབྱུང་དེ་ཉིད་ལས། “ཆོས་ལྷགས་གྲུབ་མཐའ་གང་ལ་ཞེན་པ་དེ་ཉིད་
 མཆོག་ཏུ་བཟུང་ནས་གཞན་རྣམས་ལ་སྤང་ཞུགས་ངན་སྤྱི་སྤྱི་ཆོགས་པས་ཆོས་སྤྱོད་གི་ལས་
 ཆེ་བར་བསགས་པ་རྣམས་ལ་དགོངས་ནས་རྒྱལ་བ་འཕགས་པ་ལྷ་སྤྱི་འབྱུངས་ཏེ། བཟུན་པ་
 ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་ལམ་དུ་བྱེད་ཞིང་། དག་སྤང་ཕྱོགས་མེད་དུ་བྱེད་པའི་སྟེན་བཙུགས་

པས་ཞལ་ལྷ་བཀའ་བརྒྱུད་ཅེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པར་གྱུར་ལ། འདི་ཡང་ཕྱི་འདུལ་བའི་ཀུན་
སྤྱོད་དང་མཐུན་ཞིང་། རང་ཐེག་ཆེན་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གཙོ་བོར་མཛད་པ། གསང་
བ་ཟབ་མོ་རྩོམ་ཐེག་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་མཐེལ་དུ་བྱེད་པ། མདོར་ན་བོད་གངས་ཅན་གྱི་
སྤྱོད་པ་འདིར་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་དྲི་མ་མེད་པ་ཅི་མཆིས་པ་ཐམས་ཅད་བཀའ་བརྒྱུད་
འདི་ལ་མ་འདུས་པ་མེད་ཅེས་པ་ལས་ཤེས་ཐུབ།

གོང་གི་ཐ་སྙད་ཞལ་ལྷ་ནས་སོགས་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་གནད་ཅིག་བཤད་ན། ཐ་སྙད་དེ་
དག་གི་འབྱུང་ཁུངས་ནི་འདུལ་བ་ཡིན་འདྲ་ཞིང་། འདུལ་གཞུང་ནམས་སུ་བཞུས་པ་ཡིན་ན་
འདི་དག་ནི་མིང་སྲང་སྲང་ནས་འབོད་མི་ཆོག་པའི་སྐྱ་མ་དང་སློབ་དཔོན་ནམས་ཀྱི་མིང་གི་
ཆ་བ་མཆོན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཡ་རབས་ཀྱི་ཞེས་དང་གྲུས་བཀྱར་མཆོན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་
པས་ནས་ཀྱི་སྐྱ་ངེས་པར་སྦྱར་དགོས་པ་འདྲ་ཡང་། དེང་སང་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ལྟ་
མཐུན་ཞེས་བརྗོད་པ་ལས་ནས་ཀྱི་སྐྱ་མི་སྦྱར་བ་ནི་ཆོག་བཞུས་ཏེ་བརྗོད་བདེ་བྱས་པ་ཡིན་
ནམ་སྟེ། ཡང་དེང་སང་སྐྱ་མའི་མཆོན་སློབ་པའི་འགོར་དོན་གྱི་སྐད་དུ་མཆོན་ནས་སློབ་
ན་ཞེས་བརྗོད་པ་ལས་སློབ་ཏེ་ཞེས་བརྗོད་མཁན་མེད་ཅིང་། གཤམ་དུ་སྐྱ་རྒྱ་ཡིན་པས་སློབ་
ན་ཞེས་བརྗོད་བདེ་ཞིང་དུས་གསུམ་དང་སྦྱར་ན་ཡང་བརྗོད་ཀྱི་ལུགས་དང་མཐུན་པ་
དང་། སློབ་ཏེ་ཞེས་སྒྲག་བཅས་ཀྱི་སྐྱ་སྦྱར་ན་བརྗོད་མི་བདེ་ཞིང་སློབ་ཟིན་པ་ལྟར་གོ་བས་
བརྗོད་ཀྱི་ལུགས་དང་འགལ་བར་དོགས་མོད། “གལ་ཏེ་མཆོན་ནས་སློབ་དགོས་པ་བྱུང་ན།
དོན་གྱི་སྐད་དུ་མཆོན་ནས་སློབ་ཏེ་ཞེས་བརྗོད་དགོས་པ་འདུལ་བ་རང་ན་གསུངས་པ་
དང་། འདི་ནི་ཁྱིམ་རང་ཡིན་པས་ཁྱིམ་ལུགས་དེ་འགྱུར་བ་མ་ཐེབས་བར་རི་ལྷར་བརྗོད་
མ་བདེ་ཡང་དེར་བཙུང་བྱེད་དགོས་པ་ནི་ཁྱིམ་གྱི་འགོ་ལུགས་ཡིན་ཅིང་། སངས་པ་
ཞིག་ལ་ཁྱིམ་འཆའ་བ་པོ་བྱ་ངན་ལས་འདས་ཟིན་ལྟ་བུ། ད་སྐབས་ཁྱིམ་དེ་བསྦྱར་
བཅོས་གཏོང་བའི་དབང་ཆ་ཡོད་མཁན་ཞིག་པལ་ཆེར་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད།

པཌ་ཆེན་སློབ་པ་ཟེས་ཀྱིས། “འཇམ་མགོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙཱ་ཁ་པའི། དྲི་མེད་རིང་
ལུགས་བཞུན་པའི་སློན་མེ་ཆེ། མཐའ་འཁོབ་སུན་པའི་སྒྲིང་དུ་སྦྱར་མཛད་པའི། དཔལ་ལྷན་
འཕགས་པ་ལྷ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།” ཞེས་པ་ལྷར་རེས་རྒྱལ་བ་འཕགས་པ་ལྷ་དང་རེས་
དཔལ་ལྷན་འཕགས་པ་ལྷ་ཞེས་བརྗོད་པ་བྱུང་། དེང་སྐྱ་མ་སུ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་མཇུལ་

འབྲུལ་སྐབས་“དཔལ་ལྷན་སྒྲིམ་དམ་པ་ཡོངས་རྫོགས་བཟུན་པའི་མངའ་བདག་”ཟེར་མོད།
 མཚན་རང་གི་མགོར་དཔལ་ལྷན་འཁོད་པ་ནི་མང་པོ་མེད། རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་ན་
 གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་ཅུར་གྲགས་པ་བྱུང་བའི་ནང་ནས་རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་དཔལ་ལྷན་ཆོས་
 གྲགས་དང་། དཔལ་ལྷན་ཆེན་གྲགས་ལྟ་བུ་རེ་གཉིས་དང་། བོད་གངས་ཅན་ན་སྒྲིམ་ཆེན་མི་
 དཔོན་གྲངས་ལས་འདས་པ་ཞིག་བྱུང་བའི་ནང་ནས་དཔལ་ལྷན་མོ་གྲུབ་དང་། དཔལ་སྟག་
 ལུང་ཐང་པ་ལྟ་བུ་ལུང་ཤས་ལས་མེད། ཡིག་སྐྱར་རྣམ་གཞག་རྣམས་སྲུབ་ལྷན་པ་ཡིན་ན།
 འགོ་བརྒྱུད་ལ་དཔལ་ལྷན་ཞེས་སྐྱར་ཆོག་པ་ནི་གཞུང་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་མཐོ་གས་ཀྱི་
 དཔོན་པོ་སྟེ། དེང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་གོས་ཆོགས། བློ་མས་ཁང་། བཀའ་ཤག་སྟེ་ལྷན་ཁང་
 གསུམ་གྱི་དབུ་བྲིད་མཐོ་ཤོས་ལས་གཞན་ལ་དཔལ་ལྷན་གྱི་འགོ་བརྒྱུད་མི་ཐོབ་པ་འདྲ། མང་
 གཙོའི་ལྷགས་ལ་སྐྱབ་བརྒྱུད་རང་དབང་ཞེས་དཔལ་ལྷན་གང་བྱུང་དུ་སྐྱར་ན། རྣམ་ཞིག་
 དཔལ་ལྷན་ཐལ་བ་ལས་མང་བ་གྱུར་ནས་དཔལ་ལྷན་ལ་རིན་ཐང་གང་ཡང་མེད་པར་
 འབྱུར་ཞིང་། སྐབས་དེར་སྐྱོད་ཞིག་གི་མིང་གི་མགོར་དཔལ་ལྷན་གྱི་ཆེ་བརྒྱུད་སྐྱར་བ་ན། དེ་
 བྱི་སྐྱོད་དེའི་མགོ་ལ་ཐལ་བ་བཤོས་པ་དང་ཁྱད་པར་གང་ཡང་མེད་པར་འབྱུར་ངེས་རེད།

ད་དུང་ཁོང་གི་མཚན་ལ་སྲུ་མ་ཏི་པ་ཤི་ལོ་མོན་ཏན་ཞེས་འཁོད་པ་བྱུང་སྟེ། ཁམས་སྤུལ་སྤྱོད་
 ཐོག་དྲུག་པའི་རྣམ་ཐར་༢༣ལས། “དེ་ནས་རིམ་པར་བྱོན་ཏེ་ཆབ་མདོ་སྤོང་སྟོང་གཟིམ་
 ཤག་ཏུ་ཞག་ལྷ་བཞུགས། བྱམས་ཁང་གསར་པ་སོགས་ལྟ་ཁང་རྣམས་ལ་མཚོད་མཇལ་དང་།
 མཁུལ་དགེས་ཁང་དུ་རྒྱལ་གསོལ་རྒྱས་པ་འཕྲིན་བཅོལ་བཅས་མཛད། སྤྱི་ཕྱག་སོ་སོར་མཇལ་
 དར་ཆོན་གྲངས་འོས་བཟུན་ཕུལ། མཛོད་དར་ཏན་ལ་ཆེ་དབང་སྤུལ། དེར་བཞུགས་རིང་
 སྤོང་སྟོང་སྤྲད་མར་ཐང་རྒྱ་བོད་སོ་སོས་ཐུགས་བརྟག་སྐྱབས་སྤྱང་ཞུ་མཁན་དང་འབྲུལ་
 མཚོད་ཆར་སྤྲོན་ལྟར་གཏིབ། ཆོས་རྗེ་གཞུང་ནས་གསོལ་ཐོགས་རྒྱས་པ་ཕུལ། ཁམས་སྤར་
 གཞིར་བཞུགས་ལ་གཞི་བྱས་ཀྱི་སྤྲད་དོན་སྤངས་དགོས་ཆེད་ཀྱི་ཕྱག་བྲིས་སྟོབ་དེ་ཡིག་
 དྲངས་པ་བྲིས་ཏེ་བསྐྱར། ཞེ་སྤུལ་སྤྱོད་བྱང་ནས་ཀྱང་གསོལ་ཐོགས། དར་ཏན་ནས་རྩ་རྒྱལ་
 གཅིག་སོགས་ཕུལ། འདོད་དོན་སྤྲོ་ཆོགས་ཞུས་པ་བཀའ་བཞིན་བསྐྱབས། རྒྱ་དཔོན་ལྷོང་
 ཐོགས་སྤུལ་ནས་དོ་ཁལ་བཞི་བཅུའི་ཏུ་ལག་དགོས་པའི་ལམ་ཡིག་དང་སྟེ་ཤན་ཐང་སི་
 བསོད་དགའ་དཔོན་གཡོག་བཏང་། ཉ་ཐང་ལ་ཐབ་སྤུལ་བཅས་འབྲུ་རིའི་ཟམ་བརྒྱད་ཐང་
 དཀར་སྟོང་གི་མཛོད་པའི་ཤག་ཏུ་གསྐྱིག་གནང་བར་བཞུགས། འཕགས་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྲུ་

བ་སྟ་ལ་ཡང་རྒྱ་སྟོག་ནས་འཇའ་ས་ཚོ་ལོ་མང་པོ་སྤུལ་ཡོད་འདུག་པ་ཡང་། འདྲི་ཆེང་
 རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཁང་ཤེས་ནས་བྱེ་ལོ་༡༧༡༩ ལོར་སྤུལ་བའི་འཇའ་ས་གསེར་ཡིག་
 དང་། ཚོ་ལོ་དང་དདུལ་ཐམ་གསེར་ཡིག་ཟེར་བ་གཉིས་མཐོང་རྒྱུ་འདུག་པའི་ནང་“གནས་
 གྱི་ཤེ་མོང་གིས་ད་ལྟ་ཡོངས་ཀྱི་བདག་པོ་ཉང་དེའི་བཀའ། ...ཁྱོད་ཀྱི་འདུག་གནས་དགོན་
 པར་དགེ་ལྷན་བྱམས་པ་སྤྱིང་ཞེས་པའི་མིང་དང་། ཁྱོད་རང་ལ་ལྷ་སེར་བསྟན་པ་ཆེས་ཆེར་
 གསལ་བར་མཛད་པའི་ཨེར་ཏི་ནི་ལོ་མོན་ཉན་ཞེས་བཀའ་བའི་ཚོ་ལོ་འཇའ་ས་ཐམ་ཀ་སྤྱིན་
 ཡོད། ཁྱོད་རང་སྟ་ལྷེ་མེ་ལྷེ་ངེས་པར་བདག་ཏུ་བབྱུང་བ་སུ་གང་གིས་བསྟན་གཙོར་འཕྲོག་
 བཅོམ་ཚོད་སྤོང་དམོན་པ་སྟགས་བྱ་ཆོག་རྒྱུ་མེན་ཞེས་སྟག་པར་བཅེ་བས་བསྟུངས་པ་
 ཡིན”ཞེས་འབྱུང་ཡང་། བཅེ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ལས་འཕགས་པ་སྟ་ལ་བོད་པས་ཨེར་ཏི་ནི་ཞེས་
 འབོད་པ་ཕལ་ཆེར་མ་བྱུང་བ་འདྲ།

ལུང་བསྟན་གྱི་ཆེ་བ། ཨོ་རྒྱན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོས། “ད་ལྟའི་སྐབས་དཔལ་བཅེགས་འདི་
 མ་འོངས་དུས་ཀྱི་ཐ་མ་ལུང་རྣམས་ཞེས་བྱ་བའི་ས་སྟོགས་སུ་འཕགས་པའི་མིང་ཅན་ལྷག་ལོ་པུ་
 འཁོར་ནི་ལྷ་བརྒྱ་ཆེར་སྟག་ཅིང་མཐའ་འཁོབ་སྟོན་མེར་བྱེད་པར་འབྱུང་སྟན་བརྒྱད་ཆོས་
 ཀྱི་བདག་པོ་སྟེ་ཟབ་དོན་ཆོས་ཀྱི་གཏེར་ཁ་འབྱེད་ལམས་པ་འདུལ་ཁིང་བྱམས་པ་
 བཞེངས་སྟེ་སྤྱན་པའི་སྟོན་ལམ་སྟོགས་མེད་འདེབས་པུ་ཞེས་འབྱུང་ཁིང་། རྒྱུང་པ་འཇམ་
 དབྱངས་གཞོན་ལུས་མཛད་པའི་ཀྱ་ཙོར་བའི་རྣམ་ཐར་ལས། “རིགས་རྒྱུད་བཞག་ན་རིགས་
 གསུམ་སྤུལ་པ་བཞག།” ཅེས་ཁ་པོ་བྱས་པ་ལྟར་རྒྱུང་ཀྱ་ཙོར་བ་ལ་རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་
 སྤུལ་པར་གྲགས་པ་འཕགས་པ་སྟ་དང་། དཀོན་མཆོག་འབྱུང་གནས། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་
 གསུམ་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ལྷ་རྒྱན་ཆེན་པོའི་ལུང་གིས་ཟིན་ཏེ། “སྤྱན་རས་གཟིགས་སྤུལ་
 འཕགས་པའི་མིང་འབྱུང་བའི་རྟགས་སུ་ལྷག་ལོ་ལུ་སྤང་མཇུག་བྲག་ལ་ཡིག་རྒྱག་འབྱོན་པུ་
 ཞེས་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྤུལ་པ་འཕགས་པ་སྟ་དང་། “བློ་འདི་སྤུལ་པ་རྣམས་མིང་འབྱུང་
 བའི་རྟགས་སུ་སྤུལ་ལོ་ལུ་ལྷགས་མཁར་འོག་ཏུ་ཚ་ཆུ་འབྱུང་པུ་” ཞེས་ལྷག་རྟོག་གྱི་སྤུལ་པ་
 ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། “སྤྱི་ཡི་རྒྱལ་མཆོན་མཇུའི་མིང་འབྱུང་བའི་རྟགས་སུ་རྟ་ལོ་ལུ་པ་མང་
 རལ་གཤགས་སྟན་སྟེ་འབྱོན་པུ་” ཞེས་འཇམ་དཔལ་གྱི་སྤུལ་པ་འཇམ་དབྱངས་གཞོན་ལུ་ལུང་
 བསྟན་པ་དང་། ཁོང་རྣམ་པ་འབྱུངས་པ་དང་མཉམ་དུ་ལོང་པོ་སྤང་མཇུག་ཅེས་པའི་བྲག་
 ལ་མ་ཁེ་ཡིག་རྒྱག་རང་བྱོན་དུ་ཤར་བ། ཀོང་པོ་ལྷགས་མཁར་ཞེས་པའི་ལུང་པར་ཆུ་ཆོན་

དོལ་བ། ཉུང་པོ་བྲག་ཉིལ་ནས་རལ་གྱིས་བཤགས་པ་ལྟ་བུའི་ངོས་སུ་སྒྲན་ལྟའི་སྐྱུ་རང་བྱོན་
ཤར་བ་སོགས་མངོན་སུམ་ར་འཕྲོད་པ་བྱུང་སྐད། ལྷུང་བསྟན་དེ་དག་གི་ཁུངས་གང་ལ་
གཏུག་པའི་མ་ཡིག་གཏེར་ཡིག་ངོ་མ་ཞིག་མ་རྟེན་ཀྱང་། ལ་རྒྱལ་མཆོག་བདུན་པའི་ཤེ་བམ་
དང་། ཕོ་ལྷ་བའི་ཅ་ཆོག་སོགས་གཞུང་འབྲེལ་ཡིག་ཆ་མང་པོར་ལྷུང་བསྟན་དེ་དག་དྲངས་
འདུག་ལ། མཁས་སྐྱབ་ཤུག་ལྟ་བུ་དབང་གིས་ཞལ་ལྟ་ཆོས་འབྱུང་དུ་ཡང་དེ་དག་དྲངས་འདུག

ལྷུང་བསྟན་དེ་དག་གི་དོན་སྟན་བརྒྱུད་ཆོས་ཀྱི་བདག་པོ་དང་ཟབ་དོན་ཆོས་ཀྱི་གཏེར་ཁ་
འབྲེད་ལྷགས། ཁམས་པ་འདུལ་ཞིང་བྱམས་པ་བཞེངས་ལྷགས་སོགས་ནི་གཞན་དུ་བཤད་
ཅིང་། འདིར་“འཁོར་ནི་ལྟ་བུ་ཆེར་ལྷག་ཅིང་།” ཞེས་པའི་དོན། རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་
མཆོག་གི་རྣམ་ཐར་བྱིན་རྒྱལས་ཆར་རྒྱན་ལས་རི་སུལ་གྱི་དགོ་ཚུལ་སྤོང་ཆོག་སྤོང་དྲུག་བརྒྱ་
ལྷག་དང་ཆབ་མདོ་དགོན་དུ་བཞུགས་པའི་གྲ་གངས་སུམ་སྤོང་དུ་ཉེ་བ་ཡོད་པར་ཞེས་
བཤད་པ་དང་། བཀའ་བཙུ་གྲགས་པ་རྒྱ་མཆོའི་རྣམ་ཐར་དད་པ་རྒྱ་མཆོ་ལས་སྤྱི་ནང་སེར་
མོ་སྤོང་ཕྲག་དྲུག་ཅམ་དང་སྤོང་ཆེན་ཉིས་སྤོང་དྲུག་བརྒྱ་ཅམ་འདུས་པར་བཤད་པར་བརྟེན།
འཕགས་པ་ལྟའི་བྱ་སྤོང་དང་དགོན་གྱི་གྲ་ཆོགས་གང་ནས་བྱས་ཀྱང་འཁོར་ལྟ་བུ་ཆོས་
ཉུང་བས་མ་འགྲིག་ལྷགས། ཁ་ཅིག་གསོལ་གཟིམ་མཆོད་གསུམ་སོགས་སྤྲ་ཆེན་རྣམས་ལ་བགྱི་
བར་འོས་པའི་ལས་ཀྱི་སྤྲེ་མོར་གཏོགས་པའི་གངས་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། འགའ་ཞིག་ནས་
འཕགས་པའི་གནས་བརྟན་བཙུ་གྲག་ནི་སྤོང་བཞི་སྤོང་ཕྲན་བརྒྱུད་དུ་བྱོན་ནས་སེམས་ཅན་
གྱི་དོན་བྱེད་པས་འཁོར་དང་ཡང་སྤོང་གངས་ཀྱིས་མི་ལང་བ་ཞིག་ཡོད་མོད། འཁོར་དགྲ་
བརྒྱ་དང་སྤོང་དང་ལྟ་བུ་སྤོང་བ་བཤད་པ་སོགས་ནི་དག་བཅོམ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་
བྱས་པ་ལྟར། འདིའི་འཁོར་ལྟ་བུ་ནི་ས་ཐོབ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཟེར། དེ་ཡང་མི་
བདེན་རྒྱ་མེད་ཅིང་ཡིན་སྟེད་པ་འདྲ་སྟེ། དཔེར་ན། ཉིན་གཅིག་ཀྱང་མཁུན་འཇིགས་མེད་
དབང་པོ། སྤོང་དོལ་སྤྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ། གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྤོན་མེ་གསུམ་ཞལ་འཛོམས་སར།
གཅིག་གིས་བསྟན་པ་བྱུང་ནས་བྱུང་དུ་དར་བ་དེ་བཟུང་གིས་འབྱིལ་ཨེ་མ་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པར།
གཅིག་གིས་དེ་འདྲ་ཟེར་གྱི་འདུག་གསུངས། གཅིག་གིས་བཟུང་གིས་འབྱིལ་ལ་དགོ་འདུན་ཁྱི་
ཕྲག་བརྒྱུད་འཆོགས་པའི་ལྷུང་བསྟན་ཡོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིན་ནམ། དུས་གཅིག་
ལ་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པར། གཅིག་གིས་དེ་ལས་ཞུགས་ཁྱི་ཆོ་བརྒྱུད་ཡིན་མོད། ཅེས་གསུངས་པར་
བསྟན་པའི་སྤོན་མེའི་རྣམ་ཐར་ལས་བྱུང་བ་ལྟར་རོ།

ལས་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་། ༥༥༠ལས། “སྤང་ཤེས་རབ་
 བཟང་པོས་་་་ཁམས་སུ་བྱོན་ཏེ་ཆབ་མདོའི་དགོན་པ་བཏབ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་བཤད་ཟླ་
 བཅུགས་པས་ཟླ་པ་སུམ་སྟོང་ཅུ་འདུས། ཕར་ཚད་དང་ཚ་འཇུག་གི་ཤིང་སྒོ་སྒོགས་ལ་ནག་
 འཛིན་དང་བཤད་ཉན་དར་རྒྱས་ཆེ་ཞིང་། འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་ཅེས་འབྱུང་ཞིང་།
 ཆོས་འབྱུང་འདི་ཚུམ་སྐབས་ཆབ་མདོ་དགོན་བཏབ་ནས་ལོ་དྲུག་ཅུ་ལྷག་ལས་ཕྱིན་མེད་
 ཀྱང་ཟླ་ཆོགས་སུམ་སྟོང་ཅུ་ཡོད་འདུག་ན། དངས་མ་ཐག་པའི་རྣམ་ཐར་དད་པ་རྒྱ་མཚོ་
 ལས་གསུངས་པ་ལྟར། འཕགས་པ་ལྷ་མཛོད་བ་དོན་ལྡན་དང་འཕགས་པ་ལྷ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
 རྣམས་ཀྱི་རིང་ལ་ཕྱི་ནང་སེར་མོ་སྟོང་ལྷག་དྲུག་ཅུ་མ་དང་སྒོམ་ཆེན་ཉིས་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ཅུ་མ་
 འདུས་པར་བཤད་པ་བདེན་ནམ་སྟུམ་མོ།

འབྱུངས་རབས་ཀྱི་ཆེ་བ་ནི། གོང་དུ་དངས་མ་ཐག་པ་བཤུ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་
 འབྱུངས་རབས་ལས། “བསྐལ་བཟང་དང་པོ་སངས་རྒྱས་འཁོར་བ་འཇིག། ལྷ་མྱ་ཏི་ལྷ་མྱ་དེ་
 བའི་ཞབས།” ཞེས་སྒྲགས་དང་། ལྷ་རྒྱན་ལུང་བསྟན་ལས། “ད་ལྟའི་སྐབས་དཔལ་བཅེགས་
 འདིུ” ཞེས་སྒྲགས་དང་། གཞན་ཡང་འཕགས་པ་ལྷ་འཛིན་མ་ཐར་ཆེན་མོ་དང་། དུས་གསུམ་
 ཀྱི་རྣམ་ཐར། དཔལ་པག་མོ་གྲུ་པས་མཐའ་བཞི་སྐུ་མ་ལ་གནང་བའི་ལུང་བསྟན། བཀའ་
 བཅུ་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར། སྟོང་དོལ་སྐུ་མ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་འབྱུང་སྒྲགས་སུ་
 འཁོད་པ་ཆབ་མདོའི་གདན་རབས་ནང་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་བཀོད་པ་ནི། “སྤྱི་བ་བྲལ་ཆོས་སྐྱའི་
 དབྱིངས་ལས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱུ། བཅུ་གཉིས་མཛད་པའི་འགྲོས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་ཡི། ཁམས་དང་
 མོས་པའི་ལྷ་ཡི་རྫོང་རིང་ངོས། ཤར་བ་མཚན་དཔའི་ལུས་ཅན་འཁོར་བ་འཇིག། ཐུབ་
 དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་སུ་འབྱུངས། ཉན་མོངས་བདུད་ལྷེ་བཙུག་པ་དབྱ་གཅན་
 འཛིན། རྟོད་ནི་ཐུབ་པའི་འཁོར་ཆོགས་རྒྱ་མཚོའི་དབུས། བསྐལ་ལ་གྲུས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚོག་
 ཏུ་གྱུར། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་ཤིང་། ཀུན་བཟང་སྟོང་པའི་རི་
 དྲགས་མཚན་མས་མཛེས། ཐུབ་བསྟན་ཀུན་སྟོང་པའི་སྐུ་བ་ཁྱོད། དགའ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་མདུན་
 ས་མཛེས་པའི་རྒྱན། རྣམ་བཞི་རྒྱུད་ལྷེ་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་སོན། རིམ་ལུང་ལམ་གྱི་མཛོད་ལ་
 དབང་བསྐྱར་བ། ཐུབ་པ་མཚོག་བརྟེན་ལྷུ་པོ་རྟེ་ཞེས། རྟོད་ནི་རིག་འཛིན་དཔའ་བོའི་
 མཚན་གྱིས་བརྒྱན། ཚད་མེད་ཆོགས་གཉིས་ཆུ་གཏེར་བསྐྱབས་ལས་འབྱུངས། ལྷ་སྐུ་བ་
 ལྷགས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་པའི་གཉེན། ལྷ་མྱ་དེ་བ་གཉིས་སྐྱེས་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད། འཕགས་ལུལ་མཁས་

པའི་བདེ་འབྱུང་གཙུག་ན་མཛོམས། གྲུ་འཛོན་བདག་པོ་ཕྱག་ན་པརྟའི་མཚན། ཆོས་རྒྱལ་
 གྲོང་བཙན་ཞེས་གྲགས་མད་པོ་ཆེ། བྱོད་ནི་འགྲོ་བའི་ལེགས་བྱས་པོ་ཉ་ཡིས། གངས་རྫོངས་
 མངའ་འབངས་བདེ་བའི་མ་མར་བསྐྱུས། མཚོ་སྤྱོད་དྲོ་ཆེའི་ཞལ་བཟང་མ་དྲོས་ལས། འོང་
 བའི་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཉལ་འགྲོའི་རྒྱན། མ་ལུས་གསོལ་བ་སྐྱ་བ་དཔལ་བཅེགས་བྱོད།
 གསང་ཐུགས་ཐུ་འགྱུར་བཞུན་པའི་བདག་པོར་བཞེངས། ལ་ཆེའི་ཡུལ་འབྱུངས་མཁས་པའི་
 བ་རོལ་སོན། མདོ་ཐུགས་བཞུན་ལ་དབང་བསྐྱུར་ཤུག་གི། གངས་རིའི་དོ་ཤལ་མཛོམས་པའི་
 ཡུལ་རྫོངས་འདིར། བྱོད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་སྤང་བས་བྱབ་པར་བྱས། རབ་འབྱམས་རྒྱུད་ཐེ་རྒྱ་
 མཚོར་དབང་བསྐྱུར་ཞིང་། དྲོ་ཆེ་ཐེག་པའི་ལམ་བཟང་རྒྱས་མཛད་པ། གྲུབ་པའི་སར་
 གཤེགས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བྱོད། བཀའ་བརྒྱུད་བཞུན་འཛོན་ཡོངས་ཀྱི་སྒྲ་ན་འཕགས། སྐལ་
 བཟང་དགའ་ལྡན་ལྷ་བྱ་བྱངས་མེད་ལ། བདེན་པའི་སྤང་དོར་གནས་ཀྱན་རབ་གསལ་བའི།
 སྤང་བ་སྤྱོད་མཛད་འོད་ལྡན་རྒྱལ་པོ་བྱོད། རིང་མིན་ཞིང་འདིར་འགྲོ་བའི་དཔལ་དུ་
 འཆར། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་རྒྱལ་སྐལ་རྒྱལ་བཟུང་ནས། རྩ་འཕྱུལ་སྟོབས་ཀྱིས་འགོ་བ་
 འདྲེན་མཛད་པ། རྣལ་འབྱོར་དབང་ཕྱག་མི་ཏུ་རྩོ་གི་དེས། ཆོས་མཚོག་གངས་རྫོངས་འགྲོ་
 ལ་སྤྱོད་སུ་བྱིན།” ཞེས་འབྱུང་། གྲོང་དོལ་རིན་པོ་ཆེས་མཚམས་འདིར་སྤྱིའུ་བྱང་རྒྱབ་སེམས་
 དཔའ་དང་། དྲུང་ཡིག་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་དང་། བྱང་སེམས་བདག་
 ཉིད་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱང་ཅིས་འདུག

ཀླུ་ལ་གཞི་དང་པོ་སངས་རྒྱས་དཔའ་པོ་བདུན་གྱི་ནང་ཆོན་འཁོར་བ་འཛིག་པའདག་ཅག་
 གི་སྟོན་པའི་སྐལ་དགའ་གཙན་འཛོན། ཤེད་གའ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་མདུན་ས་ན་བཞུགས་སེམས་
 དཔའ་བཟང་སྦྱོང་། རེ་འབངས་འཁོར་གཡོག་དང་བཅས་པ་ཆེ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 སར་བཀོད་པའི་རྒྱལ་པོ་ཨུ་བོ་ཞི། ཤེད་འབྱུང་ལྷལ་དུ་མ་ཆེན་པོའི་སྐལ་འབྱེད་མགོན་པོ་ཀླུ་
 སྐབ་ཀྱི་སྐལ་ཀྱི་མཐུ་བོ་ལྷ་ཏུ་དེ་བ། རེ་བོད་བཙན་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་བྱོད་ན་བྱས་པ་ཆེ་བའི་
 ཆོས་རྒྱལ་གྲོང་བཙན་སྐམ་པོ། ཤེད་གངས་ཅན་འགྲོ་བའི་མིག་ཏུ་གྱུར་པ་ལོ་རྩ་བ་སྐྱ་བ་དཔལ་
 བཅེགས། ཤེད་ཐུགས་སྤྱི་དང་འདུལ་བཞུན་སྤེལ་མཛད་ལ་ཆེ་བཅེན་ཤུག་གི། ཤེད་
 ཆེའི་ནགས་ན་གཞན་པན་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོགས་པ་སྤྱིའུ་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ། ཀླུ་ལ་གཞི་
 བརྒྱད་ཆེ་བཞི་རྒྱུད་བརྒྱུད་ཀྱི་ཕྱི་མོར་གྱུར་པ་ཕག་གྱུ་དྲོ་ཆེ་རྒྱལ་པོ། ཀླུ་ལ་གཞི་སུ་བདེན་
 བཞི་ཆོས་འཁོར་སྐར་བའི་ལྷ་ཡི་བྱ་འོད་ལྡན་རྒྱལ་པོ། ཀླུ་ལ་སྤྱོད་ཀྱིས་སྐལ་ལྡན་

ནམས་ལ་ཆེས་ཟབ་ཡང་གསང་གི་གདམས་པ་དུས་སུ་འདོམས་མཛད་དབང་ཕྱག་མི་ཏཱ་ལྷོ་
 ཀེ། ༡༣༥ རྒྱ་མོག་ཆེ་དགའི་རལ་པས་བདུད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་འགོ་མགོན་
 ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་བཅས་སོ། དཔལ་ཕག་མོ་གྲུ་པས་མཐའ་བཞི་མཐན་པོ་ལ་སྟོན་ང་སྟེུ་
 སྟེས་པ་ན། ཁྱོད་ཀྱང་སྟེུ་ལ་སྟེས་ནས། ང་ལ་ཤིང་ཐོག་ཕུལ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་ད་ལན་ལྷ་
 སྟོབ་དུ་འགྱུར་ཚུལ་གསུངས་པ་ལ་གཞིགས་ན། སྟེུ་ཡི་འབྲུངས་རབས་དེ་དཔལ་ཕག་མོ་གྲུ་
 པའི་གོང་དུ་བཞག་དགོས་སྟུག།

དུས་གསུམ་ཀའི་ནམ་ཐར་གྱི་ཆེ་བ་ནི། འདས་པའི་ནམ་ཐར་ནི་བཤད་མ་ཐག་པའི་འབྲུངས་
 རབས་ལས་ཤེས་ཤིང་། ད་ལྟ་བའི་ནམ་ཐར་ནི་འཕགས་པ་ལྷ་བྱབ་བདག་བདེ་ཆེན་རྒྱ་ཆེ་
 བས་ད་ལྟའི་འཕགས་པ་ལྷ་དགེ་ལེགས་ནམ་རྒྱལ་བར་རྒྱས་པར་ལེུ་གཞན་དུ་འཆད་པ་
 ལྟར་དང་། མ་འོངས་པའི་ནམ་ཐར་ནི་ད་ནས་འཕགས་པ་ལྷའི་མཆོན་གྱིས་བརྗོད་པའི་སྐྱེ་
 ཐང་རིམ་པ་ཞིག་འབྱོན་ཞིང་། བཞུགས་ཞིང་འདིར་གང་གི་གདུལ་བྱའི་དོན་ཡོངས་སུ་གྲུབ་
 པ་ན། ཐུན་མོང་གདུལ་བྱའི་སྤང་ངོར་ཤར་ཕྱོགས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སངས་རྒྱས་མི་སྦྱོང་
 རྒྱལ་པོའི་ཞིང་ཁམས་དེར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟོབས་དྲི་མེད་ཅེས་བྱ་བར་གྱུར་ནས།
 ཞིང་དེར་གནས་པའི་སེམས་ཅན་གངས་མེད་པའི་དོན་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོང་པ་རྒྱབས་པོ་
 ཆེ་མང་པོར་སྤུད་ཅིང་། མཐར་ཤར་ཕྱོགས་མེ་རྟོག་བཀྲམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཞིང་ཁམས་ན་
 སངས་རྒྱས་མི་སྦྱོང་རྒྱ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བའི་ངོ་བོར་མངོན་པར་རྟོགས་པ་འཆད་རྒྱ་བ་བ་དང་།
 ཁོང་གི་དུ་གང་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་ཞིང་ཁམས་དེར་ཐེག་པ་དམན་པ་དང་ཐུན་མོང་གི་ཐེག་
 པའི་མིང་ཡང་མེད་པར་ཐེག་ཆེན་གསང་ལྷགས་འབའ་ཞིག་འབྱུང་ལ། ཁོང་ལ་དད་ཅིང་
 གསོལ་བ་བཏབ་ན་ཞིང་དེར་ཐོགས་པ་མེད་པར་སྐྱེ་བའི་ཕྱགས་རྗེ་དང་སྟོན་ལམ་གྱི་མཐུ་
 གྲུབ་པ་དང་། ཞིང་དེར་སྐྱེས་པ་ན་ཆོ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཛོལ་བ་ལས་ཕྱིར་མི་
 སྟོག་པར་དུས་གསུམ་གྱི་ནམ་ཐར་དང་ནམ་ཐར་ཆེན་མོ་སོགས་སུ་བཤད་དོ།

ད་ནི་རྒྱལ་བ་འཕགས་པ་ལྷ་བྱབ་བདག་བདེ་ཆེན་རྒྱ་ཐང་རིམ་པར་བྱོན་པ་ནམས་ནི་
 དེས་པའི་དོན་དུ་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་པའི་སྤྲ་རོལ་ནས་སྐྱེ་བཞི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་མཛད་
 ཟེན་པས། ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ། སྐྱེ་གསུང་ཕྱགས་གསུམ་གྱི་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་ནི་ཕྱོགས་
 བཅུའི་སངས་རྒྱས་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་བརྗོད་པར་མི་རུས་ན་བདག་ལྷ་བྱས་ལ་ཞིག་དེས་

ན་ཐུན་མོང་གི་སྒྲིང་ངོར་དུ་སྐྱབ་པ་གདན་ས་དགོན་གྱི་ཆེ་བ་དང་འཁོར་བུ་སྟོབ་གྱི་ཆེ་བ་
 སོགས་ནི་གང་ཞིག་བཏབ་པའི་དགོན་གྱི་ཁྱད་པར་ལས་ཀྱང་ཤེས་ཐུབ་ཅིང་། ཆབ་མདོའི་
 དགོན་ལག་ཁག་དང་། ལྷག་པར་འཕགས་པ་ལྷས་ཕྱག་བཏབ་པའི་དགོན་ལག་བརྒྱ་དང་
 བརྒྱད་ཅུ་ཞེས་གྲགས་པ་ཡང་ལེའུ་གཞན་དུ་བཤད་པ་ལས་དང་། གང་དུ་འབྱུངས་པའི་
 རིགས་རྩས་གྱི་ཆེ་བ། འབྱུངས་ནས་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྟེན་པའི་ཆེ་བ། རྟོགས་པའི་ཡོན་
 ཏན་རྟེན་ནས་བཟུན་པ་ལ་བྱ་བ་བྱས་པའི་ཆེ་བ། འཇིག་རྟེན་སྲིད་ཚྭ་གས་ནས་དབང་སྟོབས་
 དྲག་ཤུལ་གྱི་ཆེ་བ། ཆེན་པོར་འོས་པའི་ཐོབ་དང་གོ་སའི་ཆེ་བ། ཐོབ་དང་གོ་ས་ལས་བཟུན་
 སྲིད་སྟོང་ཞིང་སྟེལ་བའི་ཆེ་བ་སོགས་ནི་སྐུ་ཐེང་ན་རིམ་གྱི་རྣམ་ཐར་འཆད་འགྱུར་ལས་ཀྱང་
 ཞར་ལ་ཤེས་ཐུབ་པ་དང་། གཞན་གྱི་བཀུར་སྟེ་བྱེད་པའི་ཆེ་བ་མདོར་ཙམ་ཞིག་ནི་གཤམ་གྱི་
 གཞུང་དགའ་ལྡན་པོ་བྱང་དབྱ་བརྟེན་པའི་སྐབས་གྱི་ཆབ་མདོའི་མངའ་ཁོངས་རྒྱ་ཁྱོན་གྱི་
 འཕོ་འགྱུར་ཞེས་པར་བཀོད་ཡོད་པས་མཁྱེན་ཐུབ་ཅིང་། དེ་ལས་མཁས་པ་མཁས་པའི་
 མདུན་ན་མཛེས་པའི་དཔེ་ལྟར། མཁས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་འཕགས་པ་ལྷར་བསྟོད་
 ཅིང་གདེང་འཇོག་བྱེད་སྐྱབས་མཆོན་པའི་བྱ་ཡིག་འགའ་ཞིག་བཀོད་དེ་ལེ་ཆོན་འདི་མཇུག་
 བསྐྱུ་བར་བྱའོ།

༄༅། རྒྱལ་དབང་འཕགས་པ་ལྷ་ཡེ་ཤེས་བཟུན་པའི་མགོན་པོར་ལུས་བའི་བྱ་ཡིག

མད་བྱང་སྤངས་རྟོགས་ཆ་ཤས་ཡོངས་རྫོགས་ཤིང་། རྒྱབས་ཆེན་རྒྱལ་སྐྱོད་བཟང་འོད་
 པོ་ཆེས། སྐྱེ་དགྲའི་པན་བདེ་ཀུ་མུད་གསལ་མཛད་བཤ། སྐབས་གཅིག་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བ་གང་དེའི་
 དྲུང་། དམ་པས་བཟུགས་པར་འོས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས། དཔེན་ཀྱང་རྣམ་གསུམ་ཆོས་བརྒྱད་
 སྟོབས་པོ་ཆེས། ཀུན་ལ་དབང་བསྐྱུར་སྟན་གྲགས་མི་དམན་བཤ། ལྷང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྩ་རྩེས་
 འདི་སྐད་ལྟ། མགོན་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་བཅེ་ཆེན་ཐུགས་རྩེ་ཡིས། ལྷ་སྐྱ་ཀུ་བ་བདག་ལ་ཉེར་
 གཟིགས་ཏེ། རྟོན་ལྡན་སྟན་འཇེབས་ཆེས་ཟབ་བཀའ་ཡི་ཐེང་། སྐར་སྐར་སྟེའི་དབྱངས་ལ་ཙེ་
 འདྲི་བཤ། པེབས་པ་བཀའ་རྩིན་གཞལ་དུ་མ་མཆིས་ལགས། དཔུན་བྱས་རི་ལྷར་གསོལ་བའི་
 སྟན་སྟོན་རྣམས། བསྟེལ་བ་མེད་པར་བཟུན་འགྲོའི་དཔལ་མགོན་དུ། བརྟན་པར་བཞུགས་
 ལ་འཆད་ཚྩད་ཚྩམ་པ་སོགས། རྒྱ་ཆེན་མཛད་བཟང་འོད་སྒྲིང་སྟོབ་པར་མཛོད། བདག་ཀྱང་

འདྲོད་པ་འཛོལ་བཞིན་དུ། རྒྱལ་པོའི་མུ་གུ་འཛོལ་གཞིས་བརྟན་གྱི་ཅིག། ཅེས་རྣམ་འདྲན་
དམ་པ་རྒྱལ་པོ་འཕགས་པ་ལྟའི་སྤྱལ་པོའི་སྤང་བརྟན་ཉིན་བྱེད་གཞོན་ལུ་སྐལ་ལྷན་གཤལ་
བྱའི་ཆོས་མཁར་གསར་དུ་བཞད་པའི་ཞབས་སྟེགས་སུ་ཕྱོགས་བརྩུ་པ་སེ་དུའི་མིང་ཅན་གྱིས་
ཐོག་མར་མངོན་དུ་འདྲད་པ་མཚོན་པའི་ཤིས་བརྗོད་ཞབས་བརྟན་གསོལ་འདེབས་སུ་གྱས་
པས་སྤལ་བ་སྐྱེས་མ་གྱིང་ར་ཐིམ་པ་རི་དུ་ར་ཡུ།

(སེ་དུ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་བརྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་ཀྱི་བཀའ་འབུམ་ཐ་པའི་ནང་བཞགས།)

གཉིས། ཆབ་སྲིད་ཅེས་པའི་ངེས་ཆོག་དང་གོ་དོན།

སྤྱིར་ཆབ་སྲིད་ཅེས་པ་འདི་སྤྱི་བཤད་དུ་ཡོད་པའི་ངེས་ཆོག་ཅན་ཞིག་ཡིན་ནམ། རྒྱ་མཚན་
གང་ཡང་བཤད་དུ་མེད་པའི་འདྲོད་རྒྱལ་ཅམ་ཞིག་ཡིན་མཐའ་གཅིག་དུ་ཤེས་དཀའ་ཞྩ། ཐ་
སྟོང་གང་ཞིག་ཕྱིས་སློ་རྩོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་འགྲེལ་བཤད་ཅི་ལྟར་འབྱོར་པ་ཞིག་བརྒྱབ་ཀྱང་།
ཐོག་མའི་བརྒྱུར་མཐའ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་ངེས་པ་མེད་ཅིང་།
མིང་བརྒྱུད་ཞིག་ཀྱང་དེའི་སྤྱོད་དང་བརྟན་ཚད་ནི་བརྒྱུར་མཐའ་པོ་ཉིད་ཀྱི་བརྗོད་
འདྲོད་ལ་ལྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། བརྒྱུར་མཐའ་པོ་ཞེས་པ་ཡང་མིང་ཆོག་གི་སྤྱི་ཅམ་
ཞིག་ཐོག་མར་སྤྱིས་སྤྱིས་པའི་དོན་མ་ཡིན་པར། མིང་དེ་ཡུལ་དངོས་པོ་དང་སྤྱིར་ནས་དོན་
སྟོན་པའི་རྣམས་པ་ཅན་དུ་སྤྱི་ཞིག་གིས་བྱས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། བཞོ་བཀལ་དོན་དུ་
གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་བ་སྤྱང་ཐོབ་ཆེད་གཞོག་ཤལ་ཅན་ལ་གོ་(གོ་ཞེས་པ་ལེགས་སྤྱིར་སྤྱང་དེ་ཡིན་སྤྱང་
«Cow»དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་མེད་དཔྱད་ཞེས་པའི་ཐ་སྟོང་སྤྱིར་བ་དང་། དེ་རྗེས་རི་དང་མཐོ་རིས་
སོགས་དོན་བརྩུ་ལྟག་ལ་གོ་སྤྱིར་བ་བྱུང་ཞྩ། བ་སྤྱང་དང་མཐོ་རིས་སོགས་དོན་བརྩུ་ལ་གོ་
ཞེས་ཐ་སྟོང་ཐོག་མར་སྤྱིར་བ་པོ་བརྩུ་ཀར་བརྒྱུར་མཐའ་པོ་ཡིན་ཅིང་། པན་ཚུན་གཅིག་
གིས་གཅིག་སྤྱིར་འབྱེན་པར་མི་རྣམས་པ་བཞིན། ཐོག་མར་ཆབ་སྲིད་ཅེས་པ་གཙོ་བོར་རྒྱལ་པོ་
ཞིག་ལ་དབང་པའི་ས་ཡི་རྒྱ་ཁྲོན་ཉིད་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་བརྗོད་འདྲོད་ཀྱིས་བོས་པའི་ཐ་
སྟོང་ཅིག་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བཏང་ཡང་། དེ་རྗེས་གཞན་ཞིག་གིས་ཆབ་སྲིད་ཅེས་པ་གཙོ་
བོར་རྒྱལ་ཁབ་འཛོལ་སྤྱོད་བྱེད་པའི་བསམ་སྟེའི་བྱིར་སོ་ཞིག་བརྗོད་འདྲོད་ཀྱིས་བོས་པ་ཡིན་
ན། དེང་ཆབ་སྲིད་ཅེས་པའི་དོན་ལ་དཔྱད་སྐབས་དེ་གཉིས་བྱུང་རིམ་གྱི་དུས་རབས་དང་

བཟོད་བྱ་ལ་དབྱེ་ཞིབ་ནན་མོ་བྱེད་དགོས་པ་དང་། ཐ་སྙད་གཅིག་དོན་མང་པོ་ལ་འཇུག་པ་
དང་། འཇུག་བྱེད་དོན་གྱི་རང་ཚྭ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་རེས་འགའ་ཁྱབ་ཆེ་ཆུང་འགྲོ་བའི་ཐ་
སྙད་འཕོ་འགྱུར་གྱི་ཆོས་ཉིད་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས།

དེང་རྒྱ་གར་ན་བཞུགས་ཤིང་སྐད་རིགས་དུ་མ་སྤྱོད་བའི་མཁས་པའི་དབང་པོ་སྟོབ་དཔོན་
ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། ཆབ་སྲིད་ཅེས་པའི་ཆོག་འདི་བྱང་སྟངས་ནི།
སྲིད་ཅེས་པའི་སྟོན་དུ་ཞེ་སའི་ཆོག་ཆབ་ཅེས་པ་སྤྱར་ནས་ཆབ་སྲིད་ཅེས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ།
དཔེར་ན། རྒྱལ་པོའི་འབངས་ལ་ཆབ་འབངས་དང་། རྒྱལ་པོ་དེའི་མངའ་འོག་ཏུ་སྡོད་པ་ལ་
ཆབ་འོག་ཏུ་གནས་པ་ཟེར་བ་ལྟར་རོ། དེས་ན་ཆབ་སྲིད་ཅེས་པའི་ཆབ་ནི་ཡུལ་གོང་མ་
མཆོན་ཐབས་ཀྱི་ཞེ་སའི་ཆོག་ཅམ་ལས་སྟག་པའི་དོན་སྟོན་པའི་རྒྱས་པ་མེད་ཅིང་། མིང་ངོ་
མ་ནི་སྲིད་ཅེས་པ་འདི་ཡིན་འདུག་པ་དེ་ལ་ཡང་ངེས་ཆོག་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་ཡོད་མི་ཆོག་རྒྱ་
མེད་ན། སྲིད་ཅེས་པའི་གོ་དོན་དང་བྱང་རིམ་མ་གསུངས་པས་ཆབ་སྲིད་ཅེས་པའི་ཆོག་ཉིལ་
པོ་འདིའི་ངེས་ཆོག་ཤེས་དཀའ་བར་གྱུར། གཞན་ཡང་ཏུན་ཏྲོང་ཡིག་རྩིང་རྣམས་སུ་སྤང་
བཅན་གྱི་སྲིང་མོ་སང་མ་ཀར་“ཞང་ཞུང་ལི་མིག་སྒྱའི་ཆབ་སྲིད་ལ་གཤེགས་སོ”ཞེས་དང་།
“རྒྱ་ལ་ཆབ་སྲིད་མཛད་ན། རྒྱ་ཡི་མཁར་ཀྱ་ཙུ་ལ་སྟོགས་པ་ཕབ་སྟེ”ཞེས་དང་། “ཕྱི་ཡི་ཆབ་
སྲིད་ནི་ཕྱོགས་བཞིར་བསྐྱེད། ནང་གི་ཁབ་སོ་ནི་སྤྱན་རེ་སྤྱག་”ཅེས་སོགས་མང་དུ་འབྱུང་
ཞིང་། སྤྱིར་ཡ་རབས་ལ་ཕྱག་དང་ཞེ་ས་ཞེས་མི་ཆོས་གཙང་མ་བཅུ་དྲུག་ནང་གསལ་བས་
སྐབས་དེར་ཞེ་ས་ཡོད་པར་ཤེས་མོད། དེང་སང་དང་མཐུན་པའི་ཞེ་ས་ཞིག་ཡོད་མེད་ཐེ་
ཆོམ་ཡིན་ཏེ། ཡིག་རྩིང་དེ་དག་ནང་ལགས་དང་ཞབས་སོགས་པལ་ཆེར་མཛོང་རྒྱ་མེད་ཅིང་།
སྤྱི་ལ་དང་མཛོད་སོགས་འགའ་ཞིག་འབྱུང་བ་ཡང་། ཆོག་དེ་དག་ཞེ་སར་ག་དུས་གྱུར་པ་
དང་། སྐབས་དེའི་ཞེ་ས་དང་དེང་གི་ཞེ་ས་གཉིས་འདྲ་མིན་སོགས་དབྱེད་དགོས་པ་འགའ་
རེ་སྤང་། མདོར་ན་གནད་འགག་འདི་ཤེས་པ་ལ་གནའ་པོའི་བོད་མིས་ཡུལ་དངོས་པོའི་རྣམ་
གངས་ལ་ཐ་སྙད་འདོགས་སྟངས་ཤེས་པར་གལ་ཆེ་བས། དེའི་དཔེར་མཆོན་ཁ་ཤས་སྟོན་
ཅམ་རེ་བྱས་ནས་དཀྱུས་སུ་འཆད་ན།

ཨ་སྟོན་གནམ། དོག་མོ་ས། གོར་མོ་རྩོ། དཀར་ཡག་གངས། ཁྲ་ཡག་རྩ། སེར་ཡུ་སྤང་། རྒྱ་རྩོང་
ནགས། སེར་པོ་གསེར། དཀར་པོ་དཔུལ། ཁྲ་བོ་གཟི། དམར་པོ་མེ། བསེར་བྱ་རྩང་། སྟོན་མོ་ཁྱུ།

འདྲོ་བ་ཏྲ། ལ་དཀར་རྒྱུད་། རྒྱུད་དཀར་མཛོ། སྒྲིག་རྒྱུད་དེལ། བེ་སེ་འབྲོང་། ཨ་བེ་འབྲི། ཆོ་ཆོ་
 ར། འདྲོགས་ལི་བྲི། གཡང་དཀར་ལྷག་ལྷ་བྱ་མང་པོ་ཞིག་ནི་ཁྱད་གཞི་ལ་ཁྱད་ཆོས་སྒྱུར་ནས་
 བརྗོད་པའི་མིང་སྟེ། ཁྱད་ཆོས་མིང་ཆོག་གཉིས་ཅན་ཡིན་ན་གཡང་དཀར་ལྷག་དང་ལྷག་
 གཡང་དཀར་ལྷ་བྱ་འགོ་མཇུག་གང་བདེར་བརྗོད་ཆོག་ཅིང་། ཁྱད་མིང་གཅིག་ཅན་ཡིན་ན་
 ཁྱད་གཞིའི་སྟོན་དང་མཇུག་ཏུ་སྒྱུར་བ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། དོམ་བྲ། གཟིག་
 ནག་རྒྱ་གར། རྒྱ་ནག་ལྷ་བྱ་ཁྱད་མིང་མཇུག་ཏུ་སྒྱུར་བ་དང་། གསེར་བྲ། དུལ་བྲ། དུང་
 སྒོང་། གཡུ་ཉ་ལྷ་བྱ་ཁྱད་མིང་སྟོན་ཏུ་སྒྱུར་བ་དང་། དེ་བཞིན་གནས་གཞི་དང་སྟེལ་ནས་
 བརྗོད་པ་སྟོན་ཕྱགས། རི་དྲགས། གངས་སང་། མཆོ་གཟིག་ལྷ་བྱ་དང་། འབྲུང་ཁྱུངས་དང་སྟེལ་
 བ་རྒྱ་བ། བོད་མར། བྱང་མོ། འཛོལ་པོར་ལྷ་བྱ་དང་། རྒྱ་ཡི་རང་བཞིན་དང་སྟེལ་བ་གསེར་
 ལབ། ཟངས་སྒྲིག་། རྩལ་ས་དབྱུག་། ཤིང་སྒྲིམ་ལྷ་བྱ་དང་། གཞན་ཡང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལ་ཉི་
 མ་ལྷ་བྱ་རྒྱ་མིང་འབྲས་ལ་བཏགས་པ་དང་། ཤིང་སྒྲོང་གི་ས་བོན་བཏབ་པ་ལ་ཤིང་སྒྲོང་
 བཏབ་པ་ལྷ་བྱ་འབྲས་མིང་རྒྱ་ལ་བཏགས་པ་ལྷ་བྱ་སྟེ། གནའ་སྤྱོད་མི་རྒྱལ་སྐལ་བཟང་
 ལྷགས་བཟང་ངང་དལ་སྟོད་ཀྱིས་འཆོ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། དེང་སང་ནང་བཞིན་མི་ཞིག་གི་
 མིང་བརྗོད་པར་བསྐྱུ་ཐབས་སྒྱུད་པ་ལས་ལོང་མེད་པའི་བྲེལ་འཁུབ་ཅན་ཞིག་མ་ཡིན་ལྟ་བུས།
 བརྗོད་དོན་དོ་མ་འབྲུལ་མེད་དུ་གོ་ཐུབ་པའི་ཆེད་དོད་ཏན་ཏན་གྱི་ལྷགས་སུ་བྱེད་པ་སྟེ།
 དཔེར་ན། ཁྱད་གཞི་རྒྱ་ལ་ཁྱད་ཆོས་དཀར་ནག་གཉིས་པོ་གང་ཡང་མ་སྒྱུར་ཆོ། བྲིམ་མཆོས་
 ཀྱི་རྒྱ་གཉིས་པོ་གང་ཡིན་ཤེས་དཀའ་ཞིང་། ཁྱད་ཆོས་དཀར་ནག་གཉིས་པོ་གང་ཞིག་སྒྱུར་
 ཆོ། རྒྱ་གཉིས་པོ་གང་ཡིན་ཡང་ལམ་སང་འབྲུལ་མེད་ཤེས་ཐུབ་པ་ལྟར་རོ།

དེ་ལས་གཞན་པའི་ཐ་སྙད་འདྲོགས་སྟོལ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་དཔེའི་མིང་དཔེ་ཅན་གྱི་མིང་དུ་
 བྱུར་པ་སྟེ། སྤར་ཡོད་པ་གང་ཞིག་རྒྱུད་ལ་བསྒྱུར་བ་དང་མེ་ལ་འདེབས་པ་ལྷ་བྱ་མེད་པར་
 བཅོས་པའི་དོན་ལ་སྒྱུར་འདེབས་དང་། སྤར་མེད་པ་གང་ཞིག་མདའ་ལ་སྟོན་འདྲོགས་པ་
 བཞིན་ཡོད་པར་བཅོས་པའི་དོན་ལ་སྟོན་འདྲོགས་ཞེས་པ་ལྷ་བྱ་སྟེ། ད་དུང་བྲི་ལ་སང་ཕྱག་
 དང་ཏྲ་ལ་རྒྱུད་གཤོག་ཅེས་པ་སོགས་དཔེ་མིང་དཔེ་ཅན་ལ་བཏགས་པ་མང་ཐག་པ་ཞིག་
 ཡོད་པ་བཞིན། ཆབ་སྟོད་ཅེས་པ་འདི་དཔེ་མིང་དཔེ་ཅན་གྱི་མིང་དུ་བྱུར་པ་ཡིན་ཤས་ཆེ་སྟེ།
 སྤྱིར་གནའ་ནས་ཆབ་ཅེས་པ་རྒྱ་ལ་གོ་བ་ནི་ཏུན་ཏྲོང་ཡིག་རྟིང་ལས། “ཆབ་ཆབ་ནི་པ་རོལ་
 ར།། ཡར་ཆབ་ནི་པ་རོལ་ར།།” ཞེས་རྒྱ་བོ་ཡར་ལྷུང་གཙང་པོ་ལ་ཆབ་ཆབ་དང་ཡར་ཆབ་

ཅེས་བརྗོད་པ་ལས་ཤེས་ཐུབ། སྤྱིད་ཅེས་པ་ནི་འཁོར་བ་དང་འབྱུང་ཅུང་སོགས་དོན་མང་པོ་
 ཞིག་ལ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་སྒོལ་ཡོད་པ་ནས། སྐབས་འདིའི་སྤྱིད་ནི་ཆུ་ཁེང་གཤམ་པར་བཤད་པའི་
 ཆུ་དང་འདྲ་པོ་ཡོད་ལ། ས་ཡུལ་ཁ་སྐད་དུ་སྣ་དང་སྤེད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྣ་དང་། རྣ་
 གངས་གཞན་གཞུང་དང་དཀྲུག་སོགས་འབོད་པ་དང་འདྲ། མ་གཞི་ནས་འཁོར་བ་ལ་སྤྱིད་
 པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་དོན་ཡང་། འཁོར་བའི་ཐོག་མ་དང་མཐའ་མའི་བར་དུས་ཀྱི་ཆ་ནས་
 སྣ་འམ་དཀྲུག་སུ་སྤྱིད་ན་རིང་བར་གནས་པས་ཀྱང་ཡིན་སྤྱིད་ཅིང་། སྤྱིད་དབང་ཞེས་པའི་ཐ་
 སྟོང་འདི་ཡང་དབང་བསྐྱར་བའི་དུས་ཡུན་སྤྱིད་ན་རིང་བའི་གོ་དོན་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་
 སྤྱིད་དེ། རྒྱ་ནག་པས་ཁྲི་ལ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆབ་དུ་བོད་བཙན་པོས་སྤྱིད་རྟགས་ལ་གཅིག་
 དང་གཉིས་སོགས་རེ་སྟོན་དང་འབྲེལ་ནས་བརྗོད་པ་ལྟར་རོ། དེས་ན་རྒྱལ་པོ་ཞིག་གིས་ཐོག་
 མའི་བཀྱི་བར་བྱ་བ་ནི་མངའ་འོག་གི་ས་སྤྱི་མི་ནོར་རྣམས་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་བརྒྱུད་རིམ་
 དེ་ཆབ་སྟོན་མའི་རྒྱན་བཞེན་སྤྱིད་ན་རིང་བར་གནས་ཐུབ་པ་བྱེད་རྒྱ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་
 དགོས་ངེས་པའི་སྟོབས་ཤུགས་སམ་ཆ་ལག་ཚང་བའི་བརྒྱུད་རིམ་དེ་ལ་དཔེའི་མིང་དཔེ་ཅན་
 ལ་ཐོགས་ཤིང་། དེ་ཡང་བར་གྱི་ཆོག་བསྐྱུས་ནས་ཆབ་སྤྱིད་ཅེས་བོས་སམ་སྟུང་མོ།

གཞན་ཡང་སྟོན་གྱི་ཡིག་རྟེང་རྣམས་སུ་ཆབ་སྤྱིད་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ན། ཆབ་
 སྤྱིད་ཅེས་པའི་སྤྱིད་ནི་གཞུང་ངམ་དཀྲུག་སུ་གོ་བ་ལྷ་མ་ལྟར་ལ། ཆབ་ཅེས་པ་ཁེང་ངམ་སྤེད་
 ལ་གོ་བ་ནི། ཁམས་ཀྱི་ཡུལ་སྐད་དུ་ཁེང་ཁ་ཆེ་ཆུང་ལ་ཆ་ཆེ་ཆུང་ཞེས་འབོད་པ་ཟུར་ཆག་པ་
 རྟེ། ལོ་རྒྱུས་རྟེང་པར་ཆོག་དེ་གཉིས་བེད་སྤྱོད་གཏོང་ཡུལ་ལ་ཞིབ་དུ་བལྟས་ན་ཡང་ཤེས་
 ཐུབ། ལར་ནས་གནའ་བོའི་དུས་སུ་གཙང་ཞེས་པ་སྟོང་གྱི་དོན་ཡིན་པ་ནི། དུན་ཉིང་ཡིག་
 རྟེང་ལས། སྤྱིད་བཙན་སྐམ་པོས་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྤྱིད་སྤྱིད་ནས་སྟོང་དུ་རྒྱ་སྤྱིད་པར་བཤད་པ་ན་
 “མདོ་ནས་ནི་གཙང་དུ་བསྐྱེདས”ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟར་ཏེ། ཆུ་ཚང་མ་ལུང་པའི་གཙང་ངམ་
 སྟོང་ནས་ཡོང་བས་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་ཆ་ནས་གཙང་པོ་ཞེས་འབོད་ཅིང་། དེ་ཡང་ཁ་ཁེང་
 ཆུང་བ་ཡུར་བའི་སྤུབ་ལྟར་སྤྱི་མོར་འབབ་པ་ལ་ཆུ་ཞེས་བེར་ཏེ། དེང་ཁ་སྐད་དུ་ནར་ཁེང་སྤྱི་
 བ་ལ་ཀྱུ་ཀྱུ་བེར་བ་དང་འདྲ་ལ། སྐད་སྤྱི་མོར་འདོན་པ་ལ་གསུང་སྐད་ཀྱི་ཅ་ཅ་ཞེས་དང་། ཆུ་
 སྤྱི་མོར་འབབ་པ་ལ་ཆུ་ཀྱུ་ཅ་ཅ་ཞེས་འབོད་པ་བཞིན་ནོ། འོན་ཀྱང་བཀོལ་ནས་ཁོ་ལ། བཙན་
 རྣམ་ཆད། བལྟས་ནས་མཐོང་སོགས་བྱིང་ངམ་རང་བཞིན་གཅིག་ལས་བྱིང་བའི་ཆོག་མང་པོ་
 ཞིག་སྤྱི་བ་གཅིག་གི་མིང་གཞི་པོ་དང་མ་ནིང་བརྗོད་པ་ལས་རྣམ་འབྱུང་ཐ་དད་པར་བསྐྱར་

བའི་ཚུལ་ལ་གཞིགས་ན། འདི་ལ་ཅུ་ཅུ་ཞེས་བྲིས་ན་དག་པར་སྐྱམ་སྟེ་བསྐྱེད་གཤེར་གང་
 ཞིག་ཅུ་ཅུ་འབབ་པ་ལ་ཚུ་ཞེས་བཟོད་མིང་པས་སོ། ཁ་ཞེང་ཆེན་པོར་འབྱེལ་བཞིན་འབབ་
 པ་ལ་ཆབ་ཅེས་བྲིས་བ་ནི། པར་ཚུར་གྲམས་ནས་རྒྱ་ཁྱོན་ཆེན་པོར་བྱབ་བཞིན་འབབ་པ་རབ་
 ཁ་ལྟ་བུ་དང་། འཛམ་གླིང་གི་སྐྱམ་ཆ་གཉིས་ཙམ་ཚུས་བྱབ་ནས་ཡོད་པ་ལྟར་རོ། དེང་མཚན་
 ཉིད་པས་བྱབ་མ་བྱབ་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་ཡང་ཚུ་བོ་གྲམས་ནས་རིམ་གྱིས་ས་ཕྱོགས་
 གཞན་ནས་གཞན་དུ་བྱབ་འགོ་བ་ལ་དབེ་བྱས་ཏེ་བྱུང་བ་འདྲ་ཞིང་། ཕྱིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མཐན་
 བོ་རྒྱམས་ཀྱིས་ཡུལ་དངོས་པོ་ལ་ཆབ་དང་། བྱ་བ་ལ་བྱབ་ཅེས་བྱད་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནམ་
 སྐྱམ་སྟེ། བྱ་བའི་འགོ་དང་ལུས་ཀྱི་མགོ་ཞེས་ཆེ་མོའམ་ཐོག་མའི་དོན་ཡིན་པར་མཚུངས་པ་
 ལ་བྱ་དངོས་བར་ཆོག་གི་དག་ཆ་སོ་སོར་བྱས་པ་ལྟར་རོ།

དེས་ན་སྐབས་དེར་ཆབ་མིང་ཅེས་པ་གཙོ་བོར་རྒྱལ་པོ་ཞིག་ལ་དབང་བའི་ཡུལ་གྱི་རྒྱ་ཁྱོན་
 ལ་གོ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། མངའ་བ་ནི་ལྷན་པའམ་ཡོད་པའི་དོན་དང་། ཐང་ནི་གནའ་
 བའི་དུས་སྐབས་ཡི་སྟེ་མིང་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ནི། གོང་དུ་ཐང་མཚམས་སྐབས་པའི་དོན་བཤད་པ་
 ལྟར་ཡིན་པས། སྟོབས་མངའ་ཐང་ཆེ་ཆུང་ཞེས་བཟོད་པའི་སྐབས་ཀྱང་། སྟོབས་ནི་དམག་
 ལྷགས་དང་རྒྱ་ཁོར་གྱི་སྟོབས་ལྷགས་དང་། མངའ་ཐང་ནི་རྒྱལ་པོ་དེ་ལ་མཐུའ་བའམ་ཡོད་
 པའི་ཐང་སྟེ་ས་ཁྱོན་ཆེ་ཆུང་ལ་གོ་བ་དང་། དེ་བཞིན་རྒྱལ་ཁབ་ཅེས་པ་ཡང་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་
 ཅེས་པའི་བསྟུས་མིང་སྟེ། རྒྱལ་པོ་ཞིག་ལ་དབང་བའི་བྱབ་སྟེ་ས་ཁོངས་ལ་གོ་བས་སོ། དེ་ཡང་
 ཅེས་ཀྱང་ཡིན་མིང་དེ། བྲི་སྲོང་ལྷེ་བཙན་གྱི་སྐབས་འཛམ་གླིང་སྐྱམ་གཉིས་ལ་དབང་བ་ཞེས་
 བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་རྒྱ་ཁྱོན་ཆེ་ཤོས་སྐབས་པ་ལ་ཏུན་ཏོང་ཡིག་རྒྱུང་དུ་“བཙན་པོ་འདི་
 ལས་ཆབ་མིང་ཆེ་བ་སྟོན་ཆད་གདུང་རབས་ཀྱིས་མཛད་པ་ནི་མ་བྱུང་ངོ་”ཞེས་འབྱུང་བས་
 ཀྱང་ཤེས་ཤིང་། ཡུལ་དེར་གནས་པའི་གཙོ་བོ་བྲེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་མིང་ཡུལ་དེའི་སྟེ་མིང་དུ་
 འབོད་པ་ནི། རྒྱ་མཚོའི་ནང་རྩོལ་སོགས་པ་གཞན་ཡང་མང་དུ་གནས་ཀྱང་གཙོ་ཆེ་བའི་
 ཕྱིར་ཁོར་བུའི་གླིང་དང་། བོད་དུ་རྩོལ་བྲག་གཡའ་གསུམ་སྤང་སྟོངས་དང་བཅས་པ་གནས་
 ཀྱང་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་གངས་སྟོངས་ཞེས་འབོད་པ་བཞིན། “བྲིམས་ནི་རྒྱ་དང་མི་རྒྱ་ས་
 བཞིན་དུ། ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་གཞི་རྟེན་ལགས་པར་གསུངས།” ཞེས་པ་ལྟར་རྒྱལ་པོ་ཞིག་གི་
 རྒྱལ་ཁམས་སྐྱོང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་རིན་ཐང་ཆེ་ཤོས་ནི་ས་ཉིད་ཡིན་པས། དེ་

ལས་དྲས་པའི་མིང་ཞིག་རྒྱལ་ཁབ་དེའི་མཚན་དོན་ནམ་ལས་ཀྱི་སྤྱི་མིང་དུ་ཅིས་ཀྱང་འབོད་
འོས་པར་སྟེ།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ཆབ་སྲིད་ཅིས་པ་ཚུ་བོའི་གཞུང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་བའང་དབྱུང་
དགོས་ཏེ། འཛམ་གླིང་ཚོས་སྲིད་དང་ཤེས་རིག་གི་འབྱུང་ཁུངས་ནི་གཙང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་
དུ་ངེས་པས་འབྱུང་ཁུངས་སམ་རྒྱ་མིང་འབྲས་ཐོགས་ཡིན་སྲིད་མོད། སྐབས་འདིར་ཆབ་སྲིད་
ཅིས་པ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཆབ་སྲིད་མེད་ཚུན་ལྟར་སྲིད་ན་རིང་བ་ལས་མིང་འདི་བྱུང་
བ་ཅིས་ཀྱང་འབྲེལ་ཆེ་སྟེ། དེ་མོ་བྲག་བཞོས་ཡི་གེར་“བདེ་སྦྱིད་ཅིང་། རྒྱ་སྲིད་གཡུང་དུང་
དང་འདྲ་བ་གནང་གིས་ཀྱང་”ཞེས་འབྱུང་ལ། ཡི་གེ་དེར་བཙན་པོ་ལ་སྐུར་བ་ན་ཆབ་སྲིད་
དང་ཀོང་དཀར་པོ་རང་ཉིད་ལ་སྐུར་བ་ན་རྒྱ་སྲིད་ཅིས་འབྱུང་བ་འདྲ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པས།
ཆབ་སྲིད་ཅིས་པའི་ཆབ་འདི་ཞེས་ཡིན་དབང་དུ་བཏང་ཡང་རྒྱུ་ཞེས་ཡིན་པ་ལས་ཞེས་
རང་ག་བ་ཞིག་ནི་མིན་མོད།

འཛམ་གླིང་འདིར་བྱུང་བའི་ཆབ་སྲིད་མ་འདྲ་བ་དང་དེ་དག་གི་བྱུང་རིམ་བཅས་བཤད་པ་
ལ། འཇིག་རྟེན་འདིར་རྒྱལ་པོ་ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་རིམ་པ་དང་སྐུར་ནས་བཤད་དགོས་པ་ལྟར་
མངོན་པས། དེ་ལ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཁག་ནང་ཤོད་སྟོལ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་ལ་སྟོག་ལྷན་
ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་བཅས་པའི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་སུ་བྱས་ཡོད་པ་ནས། རི་ཡི་རྒྱལ་པོ་ལྷན་པོ་དང་ཤིང་
གི་རྒྱལ་པོ་ཡོངས་འདུས་སོགས་བཅས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ནི་སྐབས་འདི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་
ཡིན་ཅིང་། སྟོག་ལྷན་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལའང་དག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་མ་དག་སེམས་
ཅན་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་ཡོད་པ་ནས། དག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱང་འདིར་བརྗོད་
པར་བྱ་བ་མ་ཡིན། མ་དག་སེམས་ཅན་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་རིགས་དྲུག་གི་རྒྱལ་པོ་སོ་སོ་ཡོད་པ་
ནས། ལྷའི་རྒྱལ་པོ་བརྒྱ་བྱེད་དང་དཔལ་བའི་རྒྱལ་པོ་སྦྱང་མགོ་ཅན་ལ་སོགས་ཀྱང་འདིར་མ་
བཤད་པར། མི་ཡི་འགོ་བའོ་ན་ལ་སྟོས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་བྱུང་རྒྱལ་ཁག་ལ་དབྱེ་ཞིབ་ཅུང་བགྱིས་ན།
གཏུང་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། བསྐྱོས་པའི་རྒྱལ་པོ། སློ་བུར་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་གསུམ་དུ་དབྱེ་སྟོལ་བྱུང་
འདུག་ཅིང་། གཏུང་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ནི་མང་པོས་བཀུར་བའི་རྒྱལ་རྒྱུད་རྣམས་དང་། བསྐྱོས་
པའི་རྒྱལ་པོ་ནི་བོད་ཀྱི་ཕྱོགས་བཞིའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་དང་། སློ་བུར་རྒྱལ་པོ་ནི་བོད་བཙན་
པོའི་རྒྱལ་རྒྱུད་འདི་ཡིན་པར་འདོད།

དེ་ནམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཐོག་མར་བྱང་བ་ནི་གདུང་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མང་པོས་བཀྱར་བ་ཟེར་བ་
 བྱང་བ་དང་། མང་བཀྱར་གདུང་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་ཐོག་ལྷ་པ་གསོ་སྦྱང་འཕགས་ཀྱི་སྤུས་ལ་
 གསེར་གྱི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཟེར་བ་བྱང་ཁིང་། དེ་ནས་རིམ་པའི་དདུལ་དང་
 ཟངས་ལྷགས་ཀྱིས་བྱེས་པའི་སྟོང་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ནམས་བྱང་བ་དང་།
 སྐབས་དེ་ནི་ཆེས་ལྷ་བའི་བསྐལ་པ་རྫོགས་ལྷན་ཞེས་ནད་ལུག་གི་མིང་ཅམ་ཡང་མེད་པའི་སྤྱི་
 ཆོགས་ཤིག་ཡིན་པར་འདོད། དེ་ནས་དུས་རབས་གངས་ལས་འདས་པ་བརྒྱུད་ཚད་ལྷན་གྱི་
 དུས་སུ་བསྐྱོས་པའི་རྒྱལ་པོ་བཞི་གྲགས་པ་བྱང་སྟེ། རྒྱ་གར་རྒྱལ་པོ་ནི་སྤང་པོ་ཆེས་མི་ཆོགས་
 དཀྱིལ་ནས་བུམ་པ་སུ་ལ་སྤྱད་པ་དེ་རྒྱལ་པོར་བསྐོ་བ་དང་། རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོ་ནི་ཤེལ་ལྷར་
 ངོས་འཇམ་པའི་ལྷགས་རི་མཐོན་པོར་སུ་ཞིག་འཛིག་ལྷུར་བ་ལ་བསྐོ་བ་དང་། ཁྲིམ་གེ་སར་
 དམག་གི་རྒྱལ་པོ་ནི་མདའ་ཅལ་སུ་ཆེ་བ་ལ་བསྐོ་བ་དང་། ལྷག་གཟིག་ནོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ནི་རྒྱ་
 མཚོ་ནས་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་སུ་ཞིག་གིས་ལོན་པ་ལ་བསྐོ་སྟེ། སྟོ་བུར་རྒྱལ་པོ་ནི་བོད་བཅན་
 པའི་རྒྱལ་པོ་གཉའ་བྲི་བཅན་པོ་ལ་བཤད་ཀྱང་། གཉའ་བྲི་བཅན་པོ་ནི་ཆོ་ཆེན་བཙུ་གཉིས་
 སྤྱི་མོས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོར་བསྐོས་པས་དོན་ལ་མང་པོས་བཀྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་དང་འདྲ།

ཤོད་སྟོལ་དེ་དག་ལ་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་ལྷ་ཚུལ་གྱི་སྟོ་མ་བཏགས་པར།
 གནའ་བོའི་མི་ཡི་གཏམ་ཤོད་སྟངས་དང་དོན་གང་ལ་འབབ་ཀྱི་ཡོད་པའི་ཚུལ་ལ་ཞིབ་དུ་
 དཔྱད་ནས་བལྟས་པ་ཡིན་ན། མང་བཀྱར་རྒྱལ་ཐོག་དང་པོའི་སྐབས་མི་ཆོགས་བརྒྱ་ཕྱག་
 གམ་ཡང་ན་སྟོང་ཕྱག་ཅམ་ལས་ཡོད་མདོག་མ་ཁ་ཁིང་། དེ་ཡང་མི་སུ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་
 གཞན་གྱི་བྱམས་སྟོང་དང་རོགས་རམ་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་དང་། ལྷག་པར་ལྷག་གཟིག་སྤང་
 ཆེན་སོགས་ཀྱི་གཞོད་པར་འགོག་སྟོལ་བྱེད་བདེའི་ཆེད། གནའ་མི་དེ་དག་བྲག་ཕྱག་དང་
 རྒྱས་ཁྲོད་ནམས་སུ་འཐོར་ནས་མ་བཟུང་པར་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་འདུས་པ་ལས་མིའི་སྤྱི་
 ཆོགས་ཐོག་མ་དེ་བྱབ་ཅིང་། འགའ་ཞིག་ནས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་ནམས་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་འདུས་
 པའི་དགོས་འདུན་ལས་ཐོག་པའི་བྱ་ངན་སྤེལ་བར་བརྟེན། གནས་ཚུལ་དེ་རིགས་བཀག་
 འགོག་བྱེད་མཐན་མི་སེམས་བཟང་བ་ཞིག་མང་མོས་ཀྱིས་ཆོ་དཔོན་དུ་བསྐོས་ཤིང་། དེས་མི་
 མང་པོར་ལྷ་རྟོག་བྱེད་དགོས་སྟངས་ཟས་འཆོལ་བར་འགོ་ཁོམ་མ་བྱང་བས། ཟས་རྟེད་པ་
 ཀུན་གྱིས་ཉུང་ཟད་རེ་སྤྱད་པ་མང་ཤོས་སུ་གྱུར་ཏེ་ཀུན་ལས་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་ཐོགས།
 སྐབས་དེ་ནི་དཔོན་གཅིག་དང་དེ་མིན་ཆང་མ་གྲལ་རིམ་གྱི་དབྱེ་བ་མེད་པར་གཅིག་གྱུར་

ཡིན་པ་མ་ཟད། རྒྱལ་ཁབ་དང་མངའ་ཁོངས་བཅད་མཚམས་ཁྲིམས་ལུགས་སོགས་ཀྱང་མེད་
པར། ལུ་ཞིག་གིས་ཟས་ལ་སོགས་པ་རྙེད་པར་བྱུང་ཆོ་གཞན་ཚང་མ་སྐད་བཏང་ནས་མཉམ་
དུ་སྦྱོད་པར་བཤད་ཅིང་། གཞོམ་བྱའི་དགྲ་དང་བསྐྱང་བྱའི་གཉེན་ཡང་མེད་པས་ཆབ་སྲིད་
ཅས་བརྗོད་རུང་བའི་དོན་གང་ཡང་མེད་སྟེ།

གསེར་དངུལ་ཟངས་ལྷགས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་དེ་དག་གི་རིང་ཆབ་སྲིད་དབྱ་
བརྟེས་པ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་དེ་དག་ལ་ལས་དམག་སྤྲེག་པ་ཅིམ་དང་། ལ་ལས་གཡུལ་བཤམ་པ་ཅིམ་
བྱིས་དགྲ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་ཐུབ་པ་དང་། སྤྱིང་གཅིག་དང་གཉིས་ནས་བཞིའི་བར་དབང་
བསྐྱར་བའི་བྱད་པར་བཤད་པས། སྐབས་དེར་གཞོམ་བྱའི་དགྲ་དང་མངའ་ཁོངས་ཆེ་ཆུང་
ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཆབ་སྲིད་ཡོད་པ་ཡང་དོན་གྱིས་གྲུབ་བྱུང་། ད་དུང་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་
རྒྱལ་དེ་དག་གི་དམག་ལ་དཔུང་ཚོགས་ཡན་ལག་བཞི་ལྟ་བུ་བཤད་པས། སྐབས་དེར་རྟ་
དང་སྐང་ཆེན་ཡང་འདུལ་སྦྱོང་བྱས་ཡོད་པར་ཤེས་ཐུབ་ཅིང་། དབྱར་བསེལ་ཞིང་དགུན་དོ་
བའི་རིན་པོ་ཆེའི་ཁང་བཟང་དང་། ལུས་དང་ཁ་ནས་དྲི་ཞིམ་པོ་བྲོ་བའི་བཙུན་མོ་དང་།
རྒྱལ་པོའི་བསམ་པ་མ་སྤྲོས་ཀྱང་ཤེས་ནས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་སྒོན་པོ་རིན་ཆེན་སོགས་ཡོད་
རབས་བཤད་པས། སྐབས་དེར་ཆབ་སྲིད་ཡོད་པ་ཅིམ་དུ་མ་ཟད་བསྐལ་པ་རྫོགས་ལྟ་བུ་ཞེས་
ཆེས་ཐུན་ཐུན་ཚོགས་ཤོས་ཤིག་བྱུང་བར་འདོད། དེ་འདྲའི་རྣམ་གཞག་ཅིག་དེང་རུབ་
ཕྱོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་བ་ཚོས་ཁས་ལེན་ཐབས་བྲལ་ཡང་། དེ་ནི་གཙོ་བོ་ཤར་རུབ་ཀྱི་རིག་
གཞུང་ངམ། རིག་གཞུང་གསར་རྙེད་གི་བར་བྱ་ལས་བྱུང་ཞིང་། སོ་སོའི་ལུགས་ལ་སོ་སོར་
འགལ་མེད་དུ་ཁས་ལེན་ཐུབ་པའི་བྱད་ཆོས་མང་པོ་ཡོད་སྟབས་མཐར་ཐུག་གི་བདེན་པ་ལུ་
ཞིག་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་བོ་ཅག་ལྟ་བུས་ནི་ད་དུང་བརྗོད་པར་མི་རུས་སོ།

འོན་ཀྱང་འདིར་གསལ་བཤད་ཅུང་ཞིག་བྱིས་ན། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་དེ་དག་
ནི་མང་བཀྱར་ནས་ཅེས་པའི་རྒྱལ་ཐོག་དུག་པ་ནས་བྱུང་ཞིང་། མང་བཀྱར་རྒྱལ་ཐོག་དང་
པོའི་སྐབས་གནའ་པོའི་མི་ཡི་རྣམ་པ་རང་དུ་གནས་པ་ལ། འཁོར་བསྐྱར་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་དེ་
འདྲའི་སྟོབས་འབྱོར་མངའ་ཐང་ཅན་ཞིག་ཇི་ལྟར་འབྱུང་ཐུབ་བམ་སྟེ། མང་བཀྱར་རྒྱལ་
ཐོག་དུག་པ་ནས་གསེར་གྱི་འཁོར་བསྐྱར་བྱུང་མོད་དེ་སྐབས་ཆོ་ལོ་དཔག་མེད་དུ་བཤད་
པས། མི་ཡིས་ཆོ་ལོ་དཔག་མེད་ཐུབ་མིན་ཇི་ལྟར་ཡང་དོན་ལ་མི་ལོ་གངས་མེད་ཅིག་སོང་བ་

འོས་མེད་དུ་ཁས་སྒངས་སྟབས་དེ་འདྲའི་ཡར་རྒྱས་འབྱུང་བ་མི་འགལ་བ་ཡིན། གསེར་
 དངུལ་ཟངས་ལྷགས་ཞེས་བཤད་པ་ཡང་། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དཔེའི་མིང་དཔེ་ཅན་ལ་
 ཐོག་པར་གདོན་མི་ཟ་སྟེ། “བེ་རོ་ལྷ་ན་ནམ་མཁའ་དག་དང་མཉམ།། སྐ་ཙག་ཁང་གསུམ་ཉི་
 མ་སྒྲ་བ་དང་།། རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ཐོ་རེངས་སྐར་ཆེན་འདྲ།། ཁོ་བོ་དེ་དུང་སྤྱོད་འབྱུང་མེ་བྱེར་
 བཞིན།།” ཞེས་པ་ལྟར་སྤྱིང་བཞི་ནས་གཅིག་བར་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་རིམ་པ་ཞིག་
 བྱུང་བ་ལ། སྤྱིང་བཞི་ལ་དབང་བའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ལ་གསེར་དང་འདྲ་བའི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་
 བའི་རྒྱལ་པོ་དང་། དེ་ལ་སྟོན་ནས་སྤྱིང་གསུམ་ཅམ་ལ་དབང་བ་དེ་དངུལ་དང་འདྲ་བ་དང་།
 གཉིས་ལ་དབང་བ་ཟངས་དང་། གཅིག་ཅམ་ལ་དབང་བ་ལྷགས་དང་འདྲ་བའི་འཁོར་ལོས་
 བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བཙུང་བ་ལ། ཕྱིས་བསྐྱུ་ཐབས་སྤྱད་ནས་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོས་
 བསྐྱར་རྒྱལ་སོགས་སུ་བཙུང་དམ་སྟུང་སྟེ། དེ་མིན་གསེར་དངུལ་རང་མཆོན་པའི་འཁོར་ལོ་
 ཞིག་ཡིན་ན། གཡུལ་ངོར་གསེར་ལས་ལྷགས་རིགས་བརྟན་ཆེ་ཞིང་སྟོད་སྟོ་ཆེ་བ་སྤྱོད་མ་ཤེས།
 འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་། རྩོན་རྒྱ་གར་དུ་སྤྱོད་བྱ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་
 མཐེལ་དུ་འཁོར་ལོའི་རི་མོ་ཡོད་པའི་ཤོད་སྟོལ་དང་སྐྱར་ན། ཞབས་ཀྱིས་གཅགས་པ་སྟེ་རྒྱལ་
 པོ་ངོ་མ་ཐེབས་ནས་དབང་བསྐྱར་བའི་དོན་ནམ། ཡང་ན་རྟོ་ཞོན་ནས་འགོ་བ་ལ་ཆེབས་
 བསྐྱར་ཟེར་བ་ལྟར་ཤིང་རྟོ་ཞོན་ལོའི་ནང་འགོ་བ་ལ་འཁོར་བསྐྱར་ཏེ། མཐོ་བ་ལ་འཕར་བ་
 དང་དམའ་བ་ལ་འབེབས་པ་ཞེས་གང་ཞིག་དབང་བསྐྱར་བའི་ཡུལ་དེ་བཟང་ངན་མཐོ་
 དམའ་གང་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། རྒྱལ་པོ་རང་ཉིད་དམག་དང་བཅས་ཏེ་ཐེབས་ཀྱིན་ཡོད་པ་ནི།
 འཁོར་བསྐྱར་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྟ་བུར་མདོ་སྟེ་དག་ལས་བཤད་པར་སྤྱང་བའི་ཕྱིར་རོ།

བསྐྱོས་པའི་རྒྱལ་པོ་བྱུང་བའི་ཤོད་སྟོལ་དེ་དག་ལས་ཤེས་བྱུང་བ་གཅིག་ནི། ཐོག་མར་མི་ཡི་
 སྤྱི་ཆོགས་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་གཤམ་རིམ་གྱི་དབྱེ་བ་མེད་པར་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པ་
 དང་། རྒྱལ་པོ་བྱེད་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡང་འདྲ་མཉམ་དུ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། ངོ་མཆོར་བ་ཞིག་ལ་
 ཕྱིས་སྤྱིང་གི་རྒྱལ་པོ་བསྐྱོ་སྐབས་ཀྱང་རྟོ་རྒྱགས་ནས་སུ་ཞིག་མཁྱོགས་པར་རྒྱལ་པོར་བསྐྱོས་
 པ་སྟེ། སྟོད་སྤྱིང་གསེར་པ་ཆེ་བརྒྱད། བར་སྤྱིང་འོམ་བུ་ཆོ་དུག། སྤྱིང་སྤྱིང་སྤྱིང་སྤྱིང་སྤྱིང་སྤྱིང་
 བཟོ་མཐོ་བ་སྤྱི་དཔོན་མན་ཆད། དམའ་བ་སྤྱི་ཅུ་ཡན་ཆད་སུ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་སྤྱིང་གི་
 རྒྱལ་པོ་བྱེད་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲའི་རྒྱལ་པོ་བསྐྱོ་སྐབས་ནི་ཏ་ལམ་མོ་བཏབ་
 བས་སུ་ཞིག་བབས་པ་ལ་རྒྱལ་པོར་བསྐྱོས་པ་དང་འདྲ་བ་སྟེ། སུ་ཞིག་རྒྱལ་པོར་འོས་པར་མ་

ཤེས་སྒྲུབས་ཐབས་ལམ་དེ་འདྲ་ཞིག་མ་སྤྱད་ཐབས་མེད་བྱུང་བར་ངེས། ཤར་ཕྱོགས་པས་
 བཤད་ན་ལམ་ལུགས་དེའི་ནང་སུ་ཞིག་རྒྱལ་པོར་གྱུར་པ་ནི་སོ་སོའི་ལས་དང་བསོད་ནམས་
 ལ་རག་ལས་པ་དང་། རྒྱབ་ཕྱོགས་པའི་བཤད་སྤངས་ལྟར་ན་རྒྱ་རྒྱུན་དམིགས་བསལ་མེད་
 པར་སྟེས་དབང་གིས་རྒྱལ་པོར་གྱུར་པ་རེད། འོན་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན་
 དབང་ཆ་པ་རྒྱད་བྱ་འཛིན་བྱས་པ་དང་། དེ་འོག་སྟོན་ཆེན་པོ་ལ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 ཀྱང་ལས་གནས་དེ་དག་རྒྱད་འཛིན་བྱས་ནས་བཀའ་བཀོད་རྒྱད་འཛིན་གྱི་ལམ་ལུགས་དར་
 བེད་། ལམ་ལུགས་དེའི་ནང་གསུང་རྒྱུད་ཅུང་རྒྱུད་གཞན་ལ་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་བྱེད་པའི་ཐོབ་
 ཐང་དེ་ཡང་རིམ་བཞིན་མེད་པར་གྱུར།

བཀའ་བཀོད་རྒྱད་འཛིན་བྱེད་པའི་ཁྱིམ་བུན་ལམ་ལུགས་ལས་བུན་གཡོག་ལམ་ལུགས་སྟོན་
 ཏུ་དར་བར་ཤོད་མཁན་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱིར་ཁྱིམ་བུན་ལམ་ལུགས་ཟེར་བ་ནི་ཡུལ་བྱེ་བྲག་པའི་
 ཐ་སྙད་ཅིག་ཡིན་ཏེ། བཀའ་བཀོད་རྒྱད་འཛིན་སྐབས་ཀྱི་བུན་གཡོག་ལ་ཁྱིམ་འབྲོག་གཉིས་
 ཀ་ཡོད་པར་སྟོས་མ་དགོས་ཤིང་། བུན་གཡོག་ལམ་ལུགས་དང་ཁྱིམ་བུན་ལམ་ལུགས་ནི་སྤྱི་
 དང་བྱེ་བྲག་གི་བྱུང་པར་ལས་རང་དབང་དང་ཐོབ་ཐང་གི་བྱུང་པར་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་ཞིག་
 བོད་རྒྱུད་ནང་ཐོན་དཀའ་བས། བཀའ་བཀོད་རྒྱད་འཛིན་དང་བུན་གཡོག་ལམ་ལུགས་ཞེས་
 ཁག་གཉིས་སུ་འབྲེན་ན་བདེའོ། དེས་ན་སྤྱི་ཡང་བའི་དབང་ཏུ་བཏང་ན་རྒྱལ་པོ་ཐོག་མར་
 བྱུང་བ་ནས་ད་ལྟའི་བར་བུན་གཡོག་ཡོད་ཡོད། བུན་གཡོག་ལམ་ལུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི།
 བུན་གཡོག་རྣམས་ལ་ཁང་ཁྱིམ་དང་སྟོ་ཚོག་དཔུལ་སོགས་རང་ལ་བདག་པའི་རྒྱ་ལོར་གང་
 ཡང་ཡོད་མི་ཆོག་པ་དང་། སྤྱིན་བདག་གིས་བུན་གཡོག་བསད་པར་ལུགས་མཐུན་ལས་
 བྲིམས་དང་ཉེས་པ་གང་ཡང་མེད་ཅིང་། ཉིན་མོ་ལས་ཀ་བཀོལ་ནས་མཚན་མོ་བྲོས་སུ་
 འོགས་པས་རྒྱང་ལག་ལུགས་ཐག་གི་བཏགས་ནས་འཛོག་སྐད། དེས་ན་དང་པོ་གནའ་བོའི་
 མི་རྣམས་དུད་འགྲོའི་བྱ་རྒྱར་ཆོན་པ་ཆོན་པ་བྱས་ནས་སྟོག་ཆགས་གཞན་ལས་ཐ་དད་པའི་
 འགྲོ་བ་མི་ཡི་སྤྱི་ཆོགས་སམ་བྱུ་ཆོགས་ཞིག་བྱུང་ཁྱིམ་། སྤྱི་ཆོགས་དེར་གནས་པའི་མི་ཆང་མ་
 འདྲ་མཉམ་གྱི་སྟོ་ནས་མང་མོས་སམ་རྒྱན་འཛོག་གི་སྟོ་ནས་ཐོག་མའི་རྒྱལ་པོ་བསྐོས་པ་
 དང་། གང་བསྐོས་པའི་རྒྱལ་པོ་དེ་དག་གིས་པ་ཤུལ་བྱ་འཛིན་བྱས་པ་ལས་བཀའ་བཀོད་རྒྱད་
 འཛིན་བྱེད་པའི་ལམ་ལུགས་བྱུང་ཁྱིམ་། ལམ་ལུགས་དེའི་ནང་མི་ཆོས་དང་བུལ་བའི་འདོད་
 རུང་ཅན་གྱི་རྒྱལ་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་རྒྱལ་པོ་གཞན་དང་འགྲན་བསྡུར་རམ། གཞན་ལས་

བྱང་དུ་འཕགས་པའི་པོ་བྱང་སོགས་འཇུགས་སྒྲན་བྱེད་ཆེད་གདུག་རྩལ་ཆེན་པོས་རང་གི་
ཆབ་འབངས་ལ་བྱན་གཡོག་ལམ་ལུགས་ལག་བསྟར་བྱས་པར་ཤེས་ཐུབ།

བོད་དུ་བཀས་བཀོད་རྒྱུ་འཇོན་བྱེད་པའི་ལམ་ལུགས་ཆེས་གནའ་བོའི་དུས་ནས་དུས་
རབས་ཉི་ཤུ་པའི་བར་གནས་མོད། གལ་རིམ་བར་ཉེ་བལ་ཆེ་ཞིང་གདུག་རྩལ་ཆེ་བའི་བྱན་
གཡོག་ལམ་ལུགས་ཡོ་རོབ་དང་རྒྱ་ནག་དུ་དར་བ་འདྲ་བ་ནི་བོད་དུ་མ་བྱུང་བ་འདྲ་སྟེ། བོད་
བཙན་པོའི་སྐབས་སུ་མ་བྱུང་བ་གང་ཞིག་དེ་རྗེས་སུ་བྱུང་ཡོད་པའི་དཔལ་ཏྲགས་ཀྱང་གང་
ཡང་མཐོང་རྒྱ་མེད་དོ། བོད་བཙན་པོའི་སྐབས་ལ་ཆ་བཞག་ན། བློ་སྤྲོད་ལྟེ་བཙན་གྱི་སྐས་སུ་
རུག་བཙན་པོས་ཞང་གི་བྱ་དབྱ་རིང་བསད་པར། བློ་སྤྲོད་ཆེན་མོ་འགོས་བློ་བཟང་
ཡབ་ལྷག་གིས་བཙད་ཁྲ་བཏང་ནས་ཐག་གཅོད་སྐབས་“རྒྱལ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་བློ་སྤྲོད་མ་བསྐྱང་
ན་འབངས་ལ་བློ་སྤྲོད་མི་འཆགས་པས་ལྷ་སྐས་ལོ་དགུ་བྱང་དུ་སྒྲུགས་ལ་ཞང་ལ་སྤོང་དུ་ཡུལ་
གྱུ་གཅིག་སྒྱུན་”ཞེས་འབྱུང་བ་ལས་ཤེས་ཐུབ་པ་ནི། སྐབས་དེར་བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་རྒྱལ་
པོས་འབངས་བསད་ན་ཉེས་པ་མེད་པ་ལྟ་བཞག་ཉེས་པ་གཞན་ལས་ཆེ་བ་ཡོད་པར་ཤེས་ཏེ།
གཞན་གྱིས་མི་བསད་ན་མི་སྤོང་སྤྲད་པས་འཐུས་པ་ལ། རྒྱལ་པོས་མི་སྤོང་དུ་ཡུལ་གྱུ་ཆེན་པོ་
ཞིག་སྤྲད་པ་དེས་ཀྱང་མ་འཐུས་པར་རྒྱལ་སྐས་ལོ་དགུ་བྱང་དུ་སྒྲུགས་པ་དང་། ལྷག་པར།
འབངས་ཀྱི་ཚལ་ཞིང་ཏྲས་མི་གཅོད། ཅས་འབྱུང་ན་བྱན་གཡོག་ལམ་ལུགས་ཀྱི་འབངས་ལ་
ཁང་ཞིང་སོགས་མེད་པས་སོ།

བོད་སིལ་བུའི་རྗེས་ཀྱི་ས་ཕག་རིན་གཙང་གང་གི་སྐབས་སུ་ཡང་དེ་ལྟར་བྱུང་རབས་ཤོད་རྒྱ་
མ་བྱུང་ཞིང་། བོད་བློ་སྤྲོད་བཙན་གསུམ་གྱི་དུད་གངས་ཅི་སྐབས་“མི་བཟའ་ཚང་གཉིས། བྱ་བྱ་
མོ་གཉིས། བྱན་གཡོག་པོ་མོ་གཉིས། རྒྱགས་རྟ་བོང་ར་ལུག་བ་མཛོ་བཙས་རེ་རེ། ཁང་པ་ཀ་
བ་དུག་གི་ས། ས་ཞིང་ཉོར་སོན་ཁལ་བཙན་གཉིས་བཙས་ཡོད་པར་དུད་རྒྱུང་གཅིག་”ཅས་
འབྱུང་བས་སྐབས་དེར་འབངས་ལ་བདག་པའི་རྒྱ་ཞོར་ཡོད་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ། དགའ་ལྷན་
པོ་བྱང་པའི་སྐུ་དྲག་ཆེན་མོ་ཟུར་ཁང་པ་སོགས་ཀྱིས་བྱན་གཡོག་ཉོ་ཚང་བྱས་ལུགས་དེང་རྒྱ་
མིས་ཤོད་བཞིན་འདུག་ཀྱང་། སྐབས་དེའི་དོན་གྱི་བདག་པོ་ལ་རྒྱལ་མཆོག་ན་རིམ་ནི་རང་གི་
ཆེད་དུ་གཞན་ཚོང་བསྐྱར་བཀོལ་གསུམ་བྱེད་རྒྱ་ལྟ་བཞག་། དམན་ལ་ལྷག་པར་བཅེ་བ་
འབའ་ཞིག་བྱོན་པར་བོད་མི་ཡོངས་ལ་མངོན་སུམ་མཐུན་གྱུ་དུ་ཐུར་པར་བརྟེན། འཕགས་

མཆོག་སྒྲིང་རྒྱུ་རང་གཟུགས་ཞེས་འབོད་པ་ནི་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་གཏམ་ཁོ་ན་ཡིན།
 ཟུར་ཁང་པས་བྲན་གཤམ་ཉི་མོང་བྱས་ལྷགས་བཤད་པ་ཡང་གཟུགས་མེད་གྲིབ་བཟོ་བྱས་པ་
 ཁོ་ན་སྟེ། ཁོང་ཚོས་ཁྲུངས་སུ་དྲངས་པའི་ཡིག་ཆ་དེ་དག་བདེན་དུ་མཆོས་ཆོ། དེ་ནི་བྱ་ལོན་
 གྱི་ཆེད་མི་གཏའ་བཞག་པ་ལས་མ་འདས་ཤིང་། བྱ་ལོན་ལ་མི་གཏའ་ཚྲོད་པ་དང་ངལ་ཚྱལ་
 རྒྱགས་ནས་རིན་པ་སོད་ཐབས་བྱེད་པ་ནི་དེང་སང་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡོ་རོབ་དང་
 ཨ་རིའི་བར་དང་། རྒྱ་ནག་དང་དབྱིན་ལན་པོ་ཅུ་ལྷལ་སོགས་ཀྱི་བར་དུ་བྱ་ལོན་དུ་ས་ཟེ་
 སྟོན་གཡར་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་སྤང་བས་སོ།

དེ་བས་ཉེ་བའི་དུས་རབས་ནང་རྒྱ་ནག་གིས་མི་མང་ཀྱང་ཉེ་བཅུགས་ནས་མི་སྐྱེར་ལ་རྒྱ་
 རྒྱུ་ལ་གང་ཡང་ཡོད་མི་ཆོག་པར་བཟོས་པ་དང་། ཐ་ན་མི་ཚང་སྐྱེར་གྱི་ཐབ་བརྒྱབ་མི་ཆོག་
 ཅིང་མི་ཡང་གཏོང་མི་ཆོག་པར་བཟོས་པ་ནི། ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་གནའ་བོའི་བྲན་གཤམ་
 ལམ་ལྷགས་དང་འདྲ་བ་ལས་ཁྲུང་པར་དེ་ཅུ་མེད་པ་རེད། བྲན་གཤམ་ལམ་ལྷགས་ཀྱི་
 དམངས་ལ་བདག་དབང་དང་ཡོང་འབབ་གང་ཡང་མེད་སྟབས། ངལ་ཚྱལ་གྱི་དུར་བཙོན་
 ཉམས་ནས་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་མ་བྱུང་བ་དང་། བཀས་བཀོད་རྒྱུ་འཛིན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་
 དམངས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་ལ་ཁྲལ་འཇལ་དགོས་ཀྱང་། དེའི་ལྷག་འཕྲོ་རྣམས་རང་ལ་འབབ་པས་
 ངལ་ཚྱལ་ལ་དུར་བཙོན་ཆེ་བར་བརྟེན་ཟེ་མ་ལས་བྱི་མ་ཡར་རྒྱས་ཆེ་བར་མར་ལའི་གསུང་
 ཚོམ་ཁག་ནང་ཤོད་བཞིན་དུ། རྒྱ་ནག་གསར་པས་ལམ་ལྷགས་དེ་འདྲ་ཞིག་ལག་བསྟར་བྱས་
 འདུག་ཅིང་། དེའི་མཚུག་འབྲས་ཀྱང་བྲན་གཤམ་ལམ་ལྷགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་དང་མཚུངས་
 པར་རྒྱལ་ཁབ་ཉམ་གྱུད་དང་། མི་དམངས་ཀྱི་འཚོ་བ་ལ་ཡང་དཀའ་ངལ་ཆབས་ཆེན་འཕྲད་
 རྒྱུ་མི་ས་ཡ་མང་པོ་བཀྲོས་སྟོགས་འོག་ཤི་བ་རེད།

གལ་ཏེ་སྤྱི་ཚོགས་ཁྱེ་མའི་ནང་བྲན་གཤམ་བསད་ན་བྲིམས་མེད་ཅིང་། སྤྱི་ཚོགས་བྱི་མའི་
 རང་བྲིམས་ལྷགས་ཡོད་པས་མི་འདྲ་སྐྱམ་ན། དེ་ནི་སློ་ཅེ་གཏའ་ཕྱོགས་ཅུ་ལས་མི་འདྲ་བ་
 གང་ཡང་མེད་དེ། ཤོད་བཞིན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་འདིའི་ནང་མི་མང་ནང་ཁྲལ་གསོད་རེས་བྱས་
 ན་བྲིམས་ཡོད་ཀྱང་། གྲུང་ཁན་ཏང་གིས་མི་མང་སུ་ཞིག་བསད་པ་ལ་བྲིམས་མེད། དེ་བཞིན་
 སྤྱི་ཚོགས་ཁྱེ་མའི་ནང་དུ་ཡང་སྤྱིན་བདག་གིས་བྲན་གཤམ་བསད་ན་བྲིམས་མེད་ཤས་ཆེ་
 ཡང་། བྲན་གཤམ་ནང་ཁྲལ་གསོད་རེས་བྱས་ན་བྲིམས་ཡོད་པ་ཡིན། གྲུང་ཁན་ཏང་གིས་

གསར་བརྗེ་དོ་ལོག་གི་ཉེས་པ་ཅན་རྣམས་བསད་པས་མི་འདྲ་སྟམ་ན། སྤྱིན་བདག་གིས་བྲན་གཡོག་བསད་པ་ཡང་དོ་ལོག་བརྒྱབ་པའམ། རྒྱན་མ་བརྒྱས་པ། བྲོས་བྱོལ་དུ་འགྲོ་བ་སོགས་སྤྱིན་བདག་ཁོང་ཁྱོད་ལང་དགོས་པ་བཟོས་རྗེས་དེ་དག་གི་ཉེས་པ་བགྲངས་ནས་བསད་པ་ལས། ཉེས་པ་གང་ཡང་ཤོད་རྒྱ་མེད་པར་རང་ལ་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གིས་ཞབས་ཕྱི་རྒྱག་པའི་བྲན་གཡོག་ཞིག་བསད་དོན་མེད་ཅིང་། མའོ་ཡི་འདྲ་པར་དབུ་བའི་ཉེས་མིང་གི་ཐོག་ནས་སོག་ཁྲིམས་ཐོག་གིན་ཡོད་པ་འདྲ་བ་པལ་ཆེར་བྱུང་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད། མི་མང་ཀྱང་རྩེའི་སྐབས་མི་མང་གིས་ངལ་རྩིས་འབྲས་བྱ་ལ་དཔག་པའི་བགོས་ཐོབ་སྤྱད་པས་མི་འདྲ་སྟམ་ན། བྲན་གཡོག་ཆང་མ་ལྷག་ཤི་ཐེབས་པའི་སྟོལ་མེད་སྟབས་བཙོན་པ་ཡིན་ཀྱང་བཙོན་ཁྱོ་བགོ་འགྲེམ་བྱེད་པ་བཞིན། མ་ཐ་ལ་ངལ་རྩིས་རྒྱས་ཤུགས་ལ་བསམས་ནས་སྤྱིན་བདག་ཆོས་བྲན་གཡོག་གི་འཆོ་བའི་ཐད་སེམས་ཁྱར་བྱས་ཡོད་ངེས་རེད། དེས་ན་སྤྱི་ཆོགས་ལྷ་སྤྱི་གཉིས་བར་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་གཅིག་ཡོད་པ་ནི། ལྷ་མའི་སྤྱི་ཆོགས་སྐབས་བཤུ་གཞོག་གཏོང་མཐན་ལ་རྒྱལ་པོ་དང་མངའ་བདག་ཅེས་བརྗེད་ནས་སྤྱི་མའི་སྐབས་རྒྱལ་ཁབ་དང་གྲུང་ཁྱན་ཏང་ཞེས་བརྗེད་པ་དང་། ལྷ་མའི་སྐབས་བཤུ་གཞོག་ཁྱོང་མཐན་ལ་བྲན་གཡོག་དང་ཁེང་བྲན་སོགས་བརྗེད་ནས་སྤྱི་མའི་སྐབས་མི་མང་དང་སྤྱི་འབངས་ཞེས་བརྗེད་པའི་ཁྱད་པར་ཅམ་ལས། མི་མང་ཀྱང་རྩེའི་སྐབས་ཀྱི་ཁེང་པ་པལ་པ་ཞིག་དང་། བྲན་གཡོག་སྤྱི་ཆོགས་སྐབས་ཀྱི་བྲན་གཡོག་པལ་པ་ཞིག་གཉིས་བསྐྱར་ན། སྤྱི་འཆོ་གོས་སོགས་ལུས་ཀྱི་དཀའ་སྤྱུག་གཅིག་པ་ཡིན་དབང་དུ་བཏང་ཡང་། བསམ་སྒྲོ་གཙང་སེལ་དང་ཀུན་སྦྱོང་དག་ཐེར་སོགས་ནང་སེམས་ལ་གཞོན་ཤུགས་དང་སྤྱུག་བཟུལ་མི་མང་ཀྱང་རྩེའི་སྐབས་ཆེ་བ་མེད་ན་རྒྱུང་བ་མེད་པར་ཐག་བཅད་ཆོག

མའོ་ཡིས་བྲན་གཡོག་སྤྱི་ཆོགས་དང་བཀའ་བཏོད་རྒྱུ་འཛིན་སྤྱི་ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། རྒྱལ་པོ་དེ་དངུ་ཁྲལ་བསྐྱུ་མཐན་གྱི་ཁེང་བདག་ཡིན་མིན་ལ་ལྷ་དགོས་པར་བཤད་པ་བདེན་དུ་མཆིས་ཆོ། རྒྱ་ནག་དེ་བཞིན་ད་དུང་བཀའ་བཏོད་རྒྱུ་འཛིན་གྱི་སྤྱི་ཆོགས་ལས་བཟུལ་མེད་དེ། ཁེང་འབྲོག་ཞོར་གསུམ་གྱི་མི་མང་ནས་གཞུང་འབྲུ་དང་གཞུང་མར་སོགས་ཁྲལ་རིགས་མང་པོ་འཇལ་དགོས་པ་གང་ཞིག་ཁྱེན་མ་ས་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་ཁབ་ལ་བདག་པ་ལས་དེ་མིན་སུ་ལ་ཡང་བདག་དབང་མེད་པས་སོ། ཁྱེན་མ་སའི་བདག་པོ་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ཡིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་མིན་པས་སོ་སྟམ་ན། དེ་ནི་བཀའ་བཏོད་རྒྱུ་འཛིན་བྱེད་མཐན་རྒྱལ་པོ་རྣམས་

ཀྱིས་ཞིང་བདག་རྒྱལ་ཁབ་ཡིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་མ་ཡིན་ཞེས་མ་སྤྲོས་པའི་བྱང་པར་ཅན་དུ་ཟུང་
 དེ། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏྲིག་སྟེང་པོ་ལས། “མདོར་ན་ལྷ་གནས་མན་ཆད་དང་། ཡི་དྭགས་དཔུལ་
 བ་ཡན་ཆད་ཀྱི། དབང་བྱེད་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་པོ་ཡིན།” ཞེས་པ་ལྟར་རྒྱལ་ཁབ་གང་ཞིག་གི་
 གཙོ་འཛིན་ནམ་དབང་བྱེད་མཐན་དེ་ཅན་ཞིག་ལ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བརྗོད་དགོས་པ་ལས། དེ་
 མིན་རྒྱལ་པོའི་བཏགས་དོན་བཅས་ན་མི་རྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། གལ་ཏེ་རྒྱལ་ཁབ་ཅས་པ་དེ་
 འདྲིང་རྩམ་ཅན་དང་གཏུག་རྩལ་ཅན་ཞིག་ཡིན་དུ་གྱུར་ན། དངོས་མེད་སྤྱི་མཚན་ཞིག་ཡིན་
 ན་ཡང་འདྲ། གཟུགས་ཅན་གྱི་བཅས་པོ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་འདྲ། ཉ་ཤང་གི་དཔེ་ལྟར་རྟུག་
 མཐན་གྱི་དཀར་ནག་གི་བྱང་པར་ཅན་ལས་དོན་ལ་ན་རྟུག་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ།

ལུ་བ་ཕྱོགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་བ་འགའ་ཞིག་ནས་ཟེར་ན། འཛམ་གླིང་འདྲིའ་དམར་པོའི་ལམ་
 ལུགས་སམ། སྤྱི་ཚྭ་ས་རིང་ལུགས་ཐོག་མ་ནི་བོད་ན་བྱང་སྟེ། སྤྱི་ཏིག་བཅན་པོས་བོད་
 འབངས་ཡོངས་ལ་དབུལ་ཕྱུག་ལན་གསུམ་སྟོམས་ཤིང་། དེ་ནི་གཞི་རྩའི་ཆ་ནས་དེང་གི་སྤྱི་
 ཚྭ་ས་རིང་ལུགས་དང་མཚུངས་པས་སོ་ཞེས་ཟེར། སྤྱི་ཏིག་བཅན་པོས་དབུལ་ཕྱུག་ལན་
 གསུམ་སྟོམས་པར་བཤད་པ་བདེན་མིན་ཆ་མ་འཚལ་ཞིང་། གལ་ཏེ་བདེན་དུ་མཆིས་ཀྱང་དེ་
 བྱི་སྤྱི་ཚྭ་ས་རིང་ལུགས་དང་རྩ་བའི་ཆ་ནས་ཁ་ཕྱོགས་ལོགས་སུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ཏིག་
 བཅན་པོས་དབུལ་ཕྱུག་སྟོམས་པ་དེ་ཉོབ་སྟེ་བལྟས་ན་རྒྱ་ནག་གི་དམངས་གཙོ་བཅོས་སྐྱར་
 དང་འདྲ་བ་ཞིག་བྱུང་ཡང་། རྩ་བའི་ཆ་ནས་རྒྱ་ཁོར་སྐར་ལ་དབང་བའི་ལམ་ལུགས་སམ། མ་
 ཐལ་བཀས་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་བྱེད་པའི་ལམ་ལུགས་ལས་འདས་མེད། འོན་ཀྱང་རྒྱ་ནག་ལྷ་
 བྱས་དམངས་གཙོ་བཅོས་སྐྱར་ཟེར་བའི་དབུལ་ཕྱུག་ཐངས་གཅིག་སྟོམས་པ་ནི་འབྲལ་སེལ་
 ཉ་མོ་ཟན་བྱིད་ཀྱི་སྤྱི་ཐབས་ཅན་ལས་རྩ་བའི་དམིགས་ལུལ་ནི་རྒྱ་ཁོར་ཚང་མ་སྤྱི་ལ་དབང་
 བ་ལས་སྐར་ལ་རྩུང་ཟད་ཅན་ཡང་མི་དབང་བ་དེ་ཡིན་ཅིང་། དེའི་མཚུག་འབྲས་ནི་གོང་དུ་
 བཤད་པ་ལྟར་ཆོས་འབྱུལ་པོངས་དང་རྗེས་ལུས་གཉིས་ཡིན་པ་རེད།

བར་སྐབས་ནས་བོད་ལ་ཆོས་སྤྱིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་བྱུང་སྟེ། དེ་ལ་ཆོས་སྤྱིད་ཟུང་
 འབྲེལ་གྱི་དོན་ནི། ཆོས་ལུགས་གང་ཞིག་གི་ནང་དོན་ཆབ་སྤྱིད་ཀྱི་སྟོམ་གཞི་ནང་སྤྲེལ་པ་
 དཔེར་ན། ཆོས་རྒྱལ་སྤོང་བཅན་སྤྲོས་པོས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་ལྷ་ཆོས་དགེ་བ་
 བཅུ་སོགས་བཅུག་པ་བཞིན་དང་། ཡང་ན་རྒྱལ་ཁབ་གང་ཞིག་གི་ཆོས་དང་སྤྱིད་གཉིས་ཀའི་

དབང་ཆ་མཐོ་ཤོས་དེ་མི་གཅིག་གིས་ཟིན་པའི་དོན་གཉིས་ལས། བྱི་མ་འདི་འཐད་ཆེ་བ་
 དུང་དཀར་རིན་པོ་ཆའི་ཆོས་སྲིད་བྱང་འབྲེལ་གྱི་སྐོར་ཞེས་པའི་དེབ་ནང་བཤད། འོན་ཀྱང་
 ཆོས་སྲིད་བྱང་འབྲེལ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དོ་གཤིང་གི་གོ་དོན་ལྟར་ན། ཆོས་དང་སྲིད་གཉིས་
 བྱང་འབྲེལ་གྱིས་རྒྱལ་ཁབ་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་པའི་དོན་ལས། འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་མཁན་མི་སྐྱེར་
 ཞིག་གིས་ཆོས་དང་སྲིད་གཉིས་ཀ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པའི་དོན་མིན། ཆོས་མི་བྱེད་མཁན་གྱི་སྲིད་
 འཛིན་ཞིག་པལ་ཆེར་དཀོན་པར་སྤངས་ཤི། ཨ་རིའི་སྲིད་འཛིན་བྱ་བུ་ལྟ་བུ་ཡང་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་
 ལ་དད་ཞེན་ཆེན་པོ་ཅན་ཞིག་ཡིན་པར་ཡོངས་གྲགས་ལྟར་རོ། འོན་ཀྱང་རྒྱལ་ཁབ་འཛིན་
 སྐྱོང་གི་ཆེད་ཆབ་སྲིད་དང་དཔལ་འབྱོར་དམག་དཔུང་བཅས་སྤྱོད་པ་ལས། མོ་འདེབས་པ་
 དང་། ལྷ་པོ་བ་པ། མཐུ་གཏད་མནན་གསུམ་སོགས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཞབས་རིམ་གང་དང་ཡང་
 བྱང་འབྲེལ་བྱེད་ཀྱིན་མེད་ཅིང་། བོད་དུ་ས་སྐྱའི་རྗེས་ནས་ལྷ་མ་མ་ཡིན་པས་སྲིད་དབང་
 བཟུང་བའི་སྐབས་མང་པོར་བྱང་ཡང་ཆོས་སྲིད་བྱང་འབྲེལ་ལམ་ལུགས་ལ་འགྱུར་བ་གང་
 ཡང་བྱིན་མེད།

སྤྱིར་བཏགས་མཁན་པོས་བཀས་བཀོད་རྒྱུ་འཛིན་དང་། བཟན་གཡོག་ལམ་ལུགས། རྒྱལ་པོ་
 རིང་ལུགས། མ་ཅུ་རིང་ལུགས། སྤྱི་ཆོགས་རིང་ལུགས། དམངས་གཙོའི་རིང་ལུགས་སོགས་
 སྤོན་དུས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དེ་དག་ཆོད་གཞི་ག་འདྲ་ཞིག་ལ་བཅུད་སྤྱོད་བྱས་ཡོད་པ་ཇི་བཞིན་མི་
 ཤེས་ཤིང་། དེ་དག་བོད་སྐད་ནང་ཨ་སྤྱིར་ཡང་སྤྱིར་བྱས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་གོ་དོན་ལ་
 འགྱུར་བ་ཐེབས་ཡོད་མེད་དེ་བས་མི་ཤེས་མོད། དེང་སྤྱོད་བཞིན་པའི་བོད་སྐད་ཀྱི་ཐ་སྙད་
 འདི་དག་གི་གོ་དོན་གཞིར་བཟུང་ན། ཆོས་སྲིད་བྱང་འབྲེལ་གྱི་དོན་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་
 ལྟར་རྒྱལ་ཁབ་གང་ཞིག་འཛུགས་སྐྱོན་དང་རྒྱན་གནས་གཏན་བཞེད་འཕེལ་རྒྱས་བཅས་ཀྱི་
 ཆེད་ཆོས་དང་སྲིད་གཉིས་བྱང་འབྲེལ་བྱེད་པའི་དོན་དུ་གོ་དགོས། དེས་ན་ཡོན་རྒྱལ་རབས་
 ཀྱི་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོས་སྤོན་ཆའི་རྒྱལ་ཁམས་ལ་དམག་དཔུངས་པའི་སྐབས་འགོ་མགོན་ཆོས་
 འཕགས་ལས་སློབ་སྟོན་མང་པོ་ཞུས་པར་གྲགས་མོད། དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོས་སྲིད་བྱང་འབྲེལ་གྱི་
 དོན་མ་ཆོད་ཡང་། དམག་འཁྲུག་གི་ཞབས་རིམ་མང་པོ་བྱས་པ་དང་། མགོན་པོ་དཀ་ཏུ་ཁྱིམ་
 པའི་སྤྱི་བཞེདས་ཤིང་ཞལ་སྤོན་ཆའི་ཕྱགས་སུ་གཏད་པ་བཅས་ལས། དམག་འཁྲུག་དེ་ནི་
 ཆོས་སྲིད་བྱང་འབྲེལ་བྱས་ནས་བརྒྱབ་པར་ཏ་ཅང་གསལ་པོ་རེད། དེ་བཞིན་མན་ཆེད་གོང་
 མས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་སྤྱི་བརྟན་ཡོང་བ་དང་སོག་པོ་ཁ་འཐོར་ནམས་དབང་སྤྱིར་བྱེད་

པར། སོག་པོའི་རྒྱལ་ཕྱན་རྣམས་ཀྱིས་དང་མོས་བྱེད་པའི་བོད་ཀྱི་ཚོས་ལྷགས་བེད་སྤྱོད་བྱེད་
དགོས་པ་དང་། དེ་ཡང་སྐབས་དེར་བོད་ཀྱི་ཚོས་ལྷགས་ཐོག་སྟན་གྲགས་ཆེ་ཤོས་ལ་རྒྱལ་
མཆོག་ལྷ་པ་ཡིན་པར་བརྟེན། དེ་ཉིད་བེད་སྤྱོད་གཏོང་ཆེད་འཆམས་འབྲིའི་འབྲེལ་བ་བྱས་
པ་དང་རྒྱ་ནག་ཏུ་གདན་དྲངས་པར་བཤད་པ་བདེན་དུ་མཆིས་ཆོ། མན་ཆེད་རྒྱལ་རབས་
ཀྱིས་ཀྱང་རང་གི་དབང་སྐྱར་གནས་པ་དང་རྒྱ་སྐྱེད་བཅས་ཀྱི་ཆེད་ཚོས་སྲིད་ཟུང་དུ་འབྲེལ་
བའི་ཐབས་ཤེས་ཤིག་བྱས་ཡོད་པ་རེད།

མདོ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་དང་། གསེར་འོད་དམ་པའི་མདོ་སོགས་སུ་བྱིས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་
ཀྱིས་མིག་དཔེ་ཡར་ལྷའི་ཆེད། སྟོན་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་སྲིད་ཚོས་བཞིན་སྐྱོང་བའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་
མང་པོ་ཞིག་གི་ཆབ་སྲིད་སྐྱོང་ལྷགས་གསུངས་ཤིང་། དེ་རྗེས་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་སོགས་པཎ་
བྱུང་མང་པོས་སྐྱེ་བོ་གསོ་ཐིག་དང་། ཤེས་རབ་བརྒྱ་པ་སོགས་ལྷགས་ཀྱི་བསྟན་བཅས་མང་
པོར་གསུངས་པ་བསྟན་འགྱུར་ནང་བཞུགས་པ་འདི་དག་ཡིན། འདི་དག་གིས་ཆབ་སྲིད་ལམ་
ལྷགས་དེ་རྒྱལ་པོའི་ལམ་ལྷགས་ལ་དགའ་མོས་ཆེ་བ་ལྟར་བྱས་ནས་གསུངས་འདུག་ཅིང་། དེ་
ནི་རྒྱལ་སྐྱེས་ཞི་བ་ལྷས་རང་གི་རྒྱུ་པར་ཆེར་མ་འགོག་པའི་དོན་དུ་ས་ཆེན་འདི་ཀོ་བས་
གཡོག་དགོས་ན་སྤྱད་ཀྱང་མི་རྣམས་པས། དེ་ལས་རང་གི་ལྷམ་མཐེལ་ཆུང་དུ་འདི་ཀོ་བས་
གཡོག་ན་ས་ཆེན་པོ་འདི་གཡོག་པ་དང་གཉིས་སུ་མ་མཆིས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མགོན་པོ་
ཕྱག་དྲག་ཡིན་ཀྱང་འཛམ་གླིང་འདིར་གནས་པའི་མི་ཐམས་ཅད་རེ་རེ་བཞིན་གཙུག་པར་
མི་རྣམས་པས། དུལ་འཁོར་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་འགའ་ཅམ་ཞིག་ཆོས་
དང་མཐུན་པའི་ལམ་ལ་བཀོད་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་ཡང་། དེ་ནི་ལྷམ་མཐེལ་ཀོ་བའི་དཔེ་དང་
མཚུངས་པ་ཆོགས་ཆུང་ལ་དོན་ཆེ་བར་དགོངས་པ་ཡིན་སྲིད་ཅིང་། ཡང་ན་དགོངས་གཞི་
དང་དགོས་པ་གང་ཡང་མེད་པར་དེ་ལྟ་བུའི་བྱང་བ་བརྗོད་པ་རང་ཡིན་རྒྱུ་རེད།

མདོར་ན་འཇིག་རྟེན་འདིར་ཐོག་མར་གྲོག་མའི་བྱ་ཆོགས་བཞིན་འདྲ་མཉམ་གྱི་མའི་སྤྱི་
ཆོགས་བྱང་ཞིང་། འདྲ་མཉམ་གྱི་སྤྱི་ཆོགས་ནང་བསམ་པ་ངན་ཞིང་གཟུགས་སྟོབས་ཆེ་བ་
ཉུང་ཤས་ནས། ཉམ་ཆུང་ཆོས་རྟེན་པའི་ཁ་ཟས་འཕྲོག་པ་དང་རྒྱ་བ། ཉེས་དྲུང་བཏང་བ། ཐ་
ན་བསད་པ་སོགས་བྱ་ངན་མང་པོ་ཡོང་གིན་ཡོད་པ་དེ་རིགས་འགོག་ཐབས་དགོས་ན། མང་
ཉུང་གི་ཆ་ནས་ཉམ་ཆུང་རྣམས་མང་བ་ཡོད་པས་དེ་དག་ཐུན་མོང་གི་སྟོབས་ཤུགས་གཅིག་

དུ་བསྐྱེལ་དགོས་པར་མཐོང་ཞིང་། དེ་ལྟར་བྱེད་པར་ཐུན་མོང་གི་གཙོ་འཛིན་གཅིག་དགོས་
 པར་མཐོང་ནས་བསྐྱོས་པ་ལ་མང་པོས་བཀྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཞིས་ཟེར། རིམ་པས་མི་སྡེ་གཞན་
 དང་གཞན་གྱིས་ཀྱང་རྒྱལ་འཛིན་རྩལ་འགན་སོགས་ཐབས་ལམ་དུ་མའི་སྒོ་ནས་རྒྱལ་པོ་
 བསྐྱོས་པར་ངེས། ནམ་ཞིག་རྒྱལ་པོ་དེ་དག་གིས་དབང་ཆ་རང་གི་བྱ་རྒྱུད་ལ་སྤྱད་ནས་བཀམས་
 བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་བྱས་པ་དང་། བཀམས་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་བྱེད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་མི་
 ཆོས་དང་བྲལ་བའི་རྒྱལ་པོ་འགའ་ཞིག་ནས་བྲན་གཡོག་ལམ་ལུགས་ཀྱང་སྤེལ་ཞིང་། ཐོག་
 མར་རྒྱལ་པོ་བསྐྱོས་པ་ནི་བརྒྱ་ཆ་དགུ་བརྒྱའི་མི་མང་གི་ཁེ་སན་ཆེད་ཡིན་པ་ནས། མཐར་
 བརྒྱ་ཆ་དགུ་བརྒྱ་གོ་ལྗེའི་མི་མང་ལ་སྤྱུག་སྤྱོད་སྤྱོད་མཁན་ཞིག་དུ་གྱུར་པ་རེད། སྐབས་དེ་
 དག་རིང་རྒྱལ་ཁབ་འགའ་ཞིག་དུ་ཆོས་སྤྱི་དུང་འབྲེལ་བྱེད་པའི་ལམ་ལུགས་ཀྱང་དར་
 ཞིང་། དེ་དག་པལ་ཆེ་བ་ནི་རྒྱལ་པོ་རིང་ལུགས་སམ་ལམ་ལུགས་རྟེན་པའི་ཁོངས་སུ་
 གཏོགས། ལམ་ལུགས་རྟེན་པ་དེས་མི་ཡི་རིགས་ལ་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་བཙོས་པར་བརྟེན།
 ཆབ་སྤྱད་མཁས་ཅན་ཆོས་ཆབ་སྤྱི་རྒྱུད་ལུགས་གསར་གཏོད་བྱས་པ་ནི། མི་སྐྱེར་གྱི་ཐོབ་
 ཐང་གཙོ་བོར་བྱས་པ་མང་གཙོའི་རིང་ལུགས་དང་། དེ་ལས་ཕྱོག་པ་གཅིག་སྤྱད་དམར་པོའི་
 རིངས་ལུགས་གཉིས་བྱང་བ་འདི་རེད། འོན་ཀྱང་ཐེགས་པ་བསགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་བཞིན་རྒྱལ་
 ཁབ་བམ་སྤྱི་ཚོགས་ནི་མི་སྐྱེར་རེ་རེ་བཞིན་འདུས་པ་ལས་བྱང་བས། ཐོབ་ཐང་མེད་ཅིང་རུས་
 པ་མེད་པ་གསོན་ཀྱང་ཤི་བ་དང་འདྲ་བའི་མི་ཚོགས་འདུས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་དེ་ནི། ཕྱི་ཚུལ་
 ནས་རི་ཙམ་རྒྱ་ཆེ་ཡང་རྒྱ་ཆ་ཞན་པ་རྒྱ་གིས་ལས་པའི་ཁང་ཆེན་ཞིག་དང་འདྲ་བ་མི་
 འགྱུར་རམ།

གསུམ། འཕགས་པ་སྤྱི་མཉམ་སྤྱོད་དབང་གི་བྱང་རིམ།

འཕགས་པ་སྤྱི་མཉམ་སྤྱོད་དབང་འཛིན་སྒྱུར་བྱེད་པའི་ལས་ཁུངས་དེ་ལ་ཅེ་ཤོད་གཉིས་ཡོད་པ་
 ནས། སྤྱིར་བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་མེ་སྤྲུལ་བྱི་ལོ་༡༩༣༧ ལོར་ཆབ་དགོན་ཆོས་
 འཁོར་བྱམས་པ་སྤྱིང་ཕྱག་བཏབ་པ་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་ལྔ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་བར་ཆབ་མདོ་
 དགོན་དང་། དགོན་དེ་གང་དུ་བཏབ་པའི་གནས་བདག་རྒྱ་དབར་རྟོག་དཔོན་སྡེ་པ་དང་
 བཅས་པ་ནི། འོས་སྤྱི་རྟོག་དཀར་པོ་འཕེལ་འོས་སྤྱི་ཁྲི་དམར་མའི་མངའ་ཁོངས་སུ་

གཏོགས་ཤིང་། དེ་རྗེས་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༠ ལས་མས་ནས་གཞུང་དགའ་ཕྱན་པོ་བྲང་དབུ་མ་
 བརྟེས་བར་བེ་རི་ལྷ་སྤྱོད་དཀར་པོ་འཕ་བར་ཁམས་བེ་རི་རྒྱལ་པོའི་མངའ་ཁོངས་སུ་གཏོགས་
 པ་ཡིན། སྐབས་དེ་དག་རིང་དགོན་གནས་སྤྱིའི་འཛིན་སྐྱོང་གདན་རབས་རིམ་པས་བྱེད་
 ཅིང་། དགོན་པར་བསྟེན་བཀུར་མཆོད་འབུལ་བྱེད་མཁན་སྡེ་པ་དང་གནས་པོ་ཨ་རུ་དང་
 དཔོན་ཚང་སོགས་རྒྱལ་ཕྱན་དཔོན་ཁག་ཤོག་ཀ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་ལ་ལ་རང་
 མས་ཀྱིས་དགོན་པར་དད་འབུལ་བསྟེན་བཀུར་བྱེད་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ནི་རྒྱལ་ཕྱན་སྡེ་པ་
 བན་ཚུན་ས་སྡེ་འཕྲོག་རེས་ཀྱི་འབྲུག་ཚོད་ནང་། སུ་ཞིག་ལ་དགོན་པས་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས་པ་དེ་
 ལ་རྒྱལ་ཁ་འཕྲོ་བ་རྒྱུ་སྤོང་དགོས་དབང་གིས་བསྟེན་བཀུར་བྱེད་པ་ཞིག་ལས། དགོན་པས་
 དེ་དག་ལ་མཆོད་སྐུལ་འགུལ་ཤག་ཆོག་པའི་བྲིམས་དང་སྤྱིག་གཞི་ཤེ་བམ་གཏན་ཆོགས་
 གང་གིས་ཀྱང་མ་ཆོད་ཅིང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དགོན་པའི་བཀའ་ལ་གུས་བཅི་བྱ་
 རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཞིག་ནི་མ་ཡིན་པར་མངོན།

སྤྱིར་བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཞལ་བཞུགས་དུས་ཙམ་དེར་སྡེ་པ་ཁག་ཅིག་གིས་རང་
 གི་མངའ་ཁོངས་ས་སྡེ་མང་པོ་དགོན་པའི་མཆོད་གཞིས་སུ་སྐྱོར་འབུལ་བྱས་པ་བདག་གིར་
 བཞེས་ཤིང་། དེ་དག་གི་འཛིན་སྐྱོང་འགོ་འདོམས་བྱེད་མཁན་ཆོས་རྗེ་ནང་མ་གཞུང་ཞེས་པའི་
 ལས་ཁུངས་བཙུགས་པ་དང་། ལས་ཁུངས་དེའི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་ནི་དགོན་པར་དབང་
 བའི་སྡེ་དུད་རྣམས་ཀྱི་ཡོང་འབབ་ནས་དགོན་པར་མཆོད་རྒྱན་མ་ཆད་པར་བྱེད་རྒྱ་དང་།
 དེས་མ་འདད་བའི་ལྷག་མ་རྣམས་ཐབས་འཛོལ་བྱེད་རྒྱ་དེ་ཡིན་ཅིང་། ལས་ཁུངས་དེའི་
 འཛིན་སྐྱོང་གཙོ་བོའི་ཐུགས་འགན་ཁྲི་པ་ཆོས་རྗེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཞེས་གནང་མཛད་
 འདུག །དེ་རྗེས་གདན་རབས་གཉིས་པ་ནས་བཟུང་ཆོས་རྗེ་མང་པོ་ཞིག་དབུས་ཕྱོགས་ནས་
 ཐེབས་པས་འཛིན་སྐྱོང་ཐད་ཐུགས་རྒྱས་མེད་པ་དང་། ལོ་ཤས་ནས་འཕོ་འགྱུར་འགོ་བས་
 འཛིན་སྐྱོང་འབུས་ཤོར་གྱི་ཉེན་ཆེ་བར་བརྟེན། ཆོས་རྗེའི་འོག་ཏུ་ཆབ་སྲིད་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་
 པོ་གྲུ་ཚང་ལྔའི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་སྡེ་པ་ཁག་དང་། ཨ་རུ། གནས་
 ཆེན། དཔོན་ཚང་བཅས་ཀྱི་མི་སྣ་ལས་གྲུབ་པའི་འདུ་རྩ་(དང་གི་སྤྱི་འབུས་གོས་ཆོགས་དང་
 ༡༥)བཙུགས་ཤིང་། འདུ་རྩ་དེ་ཡང་སློ་བུར་རྩ་དག་དང་འཕལ་སེལ་གྱིས་ཆོགས་པ་རྣམས་མ་
 ཚེས་པའི་འཆར་ཅན་ལོ་རེར་དབྱར་དགུན་གྱི་འདུ་རྩ་ཐངས་རེ་སྟེ། ལོ་གཅིག་ལ་འདུ་རྩ་
 ཐངས་གཉིས་ཆོགས་སྤྱོད་བྱུང་བ་ནི་བོད་བཙན་པོའི་སྐབས་དབྱར་དགུན་གྱི་འདུ་རྩ་མ་

བཅོམ་ནས་བཟུན་ཅུས་ཀྱི་ཚ་བ་ཚུགས་པར་བཤད། འཕགས་པ་ལྷ་མཐོང་བ་དོན་ལྷན་
 ཐེངས་དང་པོ་ཆབ་མདོར་ཕེབས་པ་ནས་ཁྲི་ལ་མ་ཕེབས་པར་ཀྱི་ལོ་ངོ་བཅུ་བདུན་རིང་རྩེ་
 གྲུང་ཤེས་རབ་དབང་པོ། བ་སོ་ལྷ་དབང་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། ལ་རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་
 མཚོ་བཅས་ཆབ་མདོའི་གདན་རབས་སུ་བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཡོད།

འཕགས་པ་ལྷ་ཆབ་མདོའི་ཚོས་རྩེའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་པའི་སྐབས་དེ་ནི་རྒྱ་ནག་ཏུ་མིང་རྒྱལ་
 རབས་(༡༩༥༤-༡༩༥༥)དབང་ཐང་ཉམས་ནས་འཛོལ་ལ་ཉེ་བའི་སྐབས་ཏེ། ལྷ་པོ་བོད་རྒྱལ་
 ལྷན་བཅུ་གཉིས་སུ་གནས་པའི་སྐབས། “རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོ་ཤིང་ལ་སྦྱལ་ལྷར་འབྲིལ། རྒྱ་གར་
 རྒྱལ་པོ་ཞིང་ནང་ཏྲ་ལྷར་འཛུལ། ལྷག་གཟིག་རྒྱལ་པོ་ལྷག་ལ་སྦྱང་ལྷར་འཇབ། གེ་སར་རྒྱལ་
 པོ་བྱིབ་བྱུར་ཁྲ་ལྷར་ཐིང་།” ཞེས་པ་དང་འདྲ་བར་རྒྱ་ནག་དེ་ཉིད་མཚུངས་སོག་པོ་ཚོ་ཁག་
 མང་པོས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་ཉ་བྱ་སྤུ་གྱིས་གཏོར་བ་ལྷར་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐབས་ཡིན་པས།
 སློམ་རང་མགོ་མ་ཐོན་པ་ལ་གཤིན་པོའི་ཡར་འདྲན་ལྷ་བཞག་ཅེས་པའི་དཔེ་ལྷར། འཕགས་
 པ་ལྷ་མཐོང་བ་དོན་ལྷན་ལ་སློབ་དཔོན་བཟུན་སྲིད་གཅིག་པའི་མེས་རྒྱལ་གོང་མའི་འཇའ་ས་
 མཚན་ལྷང་ཟེར་བ་སྤྱོད་ཐབས་བྲལ་བ་རེད། མིང་རྒྱལ་རབས་དེ་ཉིད་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་
 པའི་མཚུགས་དང་བཅོམ་ལྷ་པའི་འགོ་སྟོད་ཅུམ་དེར་མངའ་ཐང་དར་བའི་ཆེ་མོར་སོན་ཅིང་།
 དེ་སྐབས་ཀམ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་། བྱམས་ཆེན་ཚོས་རྩེ་ཤུག་ཡེ་ཤེས་སོགས་རྒྱ་
 ནག་ཏུ་གདན་དྲངས་པ་དང་། ཕག་གྱའི་གདུང་རྒྱུད་འགའ་ཞིག་དང་སློབ་ཆེན་མི་དཔོན་ཁ་
 ཤས་ལ་འཇའ་ས་སྤྱད་པ་སོགས་བྱང་ཡོད་ཀྱང་། ཕལ་ཆེར་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པ་འགོ་
 བཅུགས་ནས་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་སློབ་ཆེན་རྣམས་ལ་འཇའ་ས་སྤྱལ་བ་རྩེ་ཉུང་དུ་
 བྱུར་ཅིང་། འཕགས་པ་ལྷ་ཆབ་མདོའི་ཚོས་རྩེའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བྱེ་ལོ་༡༩༥༥ ལོ་
 ཅུམ་དེར་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་འཇའ་ས་ཟེར་བ་ཞིག་བོད་ནང་མཐོང་རྒྱ་ཨོ་ཡོད་དམ་སྟུམ།

ལ་རྒྱལ་མཚོག་བདུན་པའི་ཤེ་བམ་ལས། “ཁམས་གསུམ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་
 རིང་ལྷགས་ཞུ་སེར་ཀྱི་ཅོད་པཎ་འཆང་བའི་བཟུན་པ་རིན་པོ་ཆེ་མདོ་ཁམས་ཀྱི་སྤྱངས་སུ་
 འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པའི་གཞི་རྟེན་དུ་བྱུར་བ་ཆབ་མདོ་བྱམས་པ་སྤྱིང་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་
 འདི་ཉིད། ལ་ཀུན་མཁྱེན་ལྷ་པ་ཆེན་པོས། ‘བྱམས་པའི་བཟུན་པ་དཔུས་འགྱུར་འཆང་བའི་
 ལུལ། ཤར་མིན་དེ་སྲིད་བྲིམས་ལྷན་འདུས་པའི་སྤྱིང་། ཞུ་སེར་འཛིན་པའི་སྤྱང་བ་རབ་

གསལ་བ། མདོ་ཁམས་སུན་སེལ་སྒྲོན་མེ་འབར་གྱི་ཏེ། ཞེས་སྒྲུལ་བ་ལྟར་རྗེ་བདག་ཉིད་
 ཆེན་པོའི་དངོས་སྒྲོབ་བཟུན་པའི་དར་ཆེན་དུག་གི་ནང་ཆོན། བྱང་སེམས་ཤེས་རབ་བཟང་
 པོས་ཕྱག་བཏབ་པ་ནས་བཟུང་། ཞང་ཞུང་པ་ཆོས་དབང་གྲགས་པ་སོགས་མཁས་ཤིང་གྲུབ་
 པའི་གདན་རབས་རིམ་པར་བྱོན་པ་ལས། གདན་རབས་བཅུ་གསུམ་པ་ཕྱག་ན་པརློ་བཟོད་
 རྣམས་རྒྱ་མཚོའི་ཕྱེས་བཟུན་པ་འཛིན་ཕྱེས་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་མཛད། གདན་རབས་བཅུ་
 བཞི་པར་འཕགས་པ་ལྷ་མཆོག་གི་སྒྲུལ་སྒྱུ་བཟོད་རྣམས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་དབང་པོའི་ཕྱེ་
 རྣམ་བཟུང་། སྒྲུལ་སྒྱུ་རིམ་བྱོན་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲ་དགོན་བཟུན་སྲིད་གཅིག་པའི་འཛིན་སྒྲིང་
 ཕྱེས་གསུམ་མཛད་པ་དང་། ལྟུལ་དབང་ལྷ་པ་ཆེན་པོས། ‘རྒྱལ་ཀུན་འགོ་ལ་རྗེས་སུ་རབ་
 བཅེ་བ། འཕགས་ཆེན་དམ་པའི་སྒྲིམ་རབས་ཕྱིང་བ་ཅན། ལྟར་བཅས་སྒྲི་དགྲའི་གཉེན་དུ་
 སྒྲུལ་པའི་གར། བཟུར་མཛད་རྗེ་བཅུན་སྒྲ་མར་གསོལ་བ་འདེབས།’ ཞེས་སྒྲུལ་བ་ལྟར།
 འཕགས་པ་ལྷ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་བར་བྱོན་ཟིན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་མཛད་
 པ་སྒྲ་ན་མ་མཆིས་པས། རྒྱལ་བཟུན་སྒྲི་དང་བྱེ་བྲག་རི་བོ་དགེ་ལུན་པའི་བཟུན་སྲིད་བྱང་དུ་
 འབྱུག་པའི་མཐུན་འགྱུར་མཛད་འཕྱིན་མ་མེད་པ་དང་། ལྟག་དུ་སྒྲུལ་པའི་སྒྲི་འཕགས་པ་
 འཇིགས་མེད་བཟུན་པའི་རྒྱ་མཚོ་དགྲའ་ལོ་ལྷ་ནས་བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ཆོས་
 ཀྱི་ཁྲིར་འཁོད་ཅིང་། གནམ་བསྐོས་འཇམ་དབྱངས་གོང་མའི་ལྷང་ལས་ཀྱིས་ཀྱང་མངོན་
 པར་མཐོ་བ་དང་། པཌ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་པོ་སྒྲོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་དཔལ་
 བཟང་པོ་དང་། རོས་ལའང་ཟབ་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཟབ་མོས་སྤྱགས་རྒྱུད་གཏམས་པར་
 མཛད་དེ། གདན་ས་འདི་ཉིད་ལེ་ལག་དང་བཅས་པར་ཡང་རྣམ་དཀར་གྱི་མཛད་པ་རྒྱབས་
 ཆེ་ཞིང་བཟུན་འགྲོའི་ཕན་བདེ་ལྟར་བཞེས་ཀྱི་དགོངས་གཏད་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་
 མཆིས་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ།

སྒྱིར་འཕགས་པ་ལྷ་ལ་ལྟུལ་དབང་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་གནང་བའི་བཀའ་གཏན་དང་། གུ་ཤི་
 ཁང་གིས་ཕྱལ་བའི་གཏན་ཆོགས་སོགས་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པར་ལོ་རྒྱུས་མང་པོར་གསལ་
 ཡང་དེང་མ་རྟེན་པས། ད་སྐབས་ཆབ་མདོ་འཕགས་པ་ལྟའི་སྲིད་དབང་ག་དུས་དབུ་བརྟེས་
 མེན་གྱི་གཞི་འཛིན་ས་ཡོད་ན་མེད་ན་དེ་ལྟུལ་མཆོག་བདུན་པའི་ཤེ་བམ་དང་། སོ་ལྷ་བའི་
 རྩ་ཆོགས་ལས་སྤྱག་པ་ཞིག་གཏན་ནས་མེད། དེས་ན་ལ་བདུན་པའི་ཤེ་བམ་ལས། “གདན་
 རབས་བཅུ་བཞི་པར་འཕགས་པ་ལྷ་མཆོག་གི་སྒྲུལ་སྒྱུ་བཟོད་རྣམས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་དབང་

པའི་ཐེ་ནས་བཟུང་། སྤུལ་སྤུལ་རིམ་བྱོན་ནམས་ཀྱིས་སྒྲ་དགོན་བཟུན་སྲིད་གཅིག་པའི་འཛིན་
 སྒྲིང་སྤེལ་གསུམ་མཛད་པ་དང་”ཞེས་དྲུང་ཡིག་རྒྱལ་མཚན་གྱིས། “འཕགས་པ་ལྷ་སྤྱེང་
 གསུམ་པ་མཛོང་བ་དོན་ལྡན་ནས་བཟུང་སྒྲ་དགོན་བཟུན་སྲིད་གཅིག་པ་”ཞེས་སོགས་བཤད་
 པའི་བདེན་དཔང་ལྟར་མཆིས་ཀྱང་། “ཆབ་མདོའི་ཐེ་དགོན་མེས་རྒྱལ་གོང་མའི་འཇའ་ས་
 མཚན་ལུང་དང་”ཞེས་པ་འདི་མི་བདེན་ཏེ། བདུན་པའི་ཤེ་བམ་ལས་འཕགས་པ་ལྷ་སྤྱེང་
 རྒྱག་པ་འཇིགས་མེད་བཟུན་པ་རྒྱ་མཚོ་ལ་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཁང་ཤིས་ནས་འཇའ་
 ས་ཕུལ་ཚུལ་ལས་སྤྱེང་གསུམ་པར་ཕུལ་བར་མ་བཤད་ཅིང་། འཕགས་པ་ལྷ་སྤྱེང་གསུམ་
 པ་ཞལ་ལྷ་མཛོང་བ་དོན་ལྡན་གྱི་ནམ་ཐར་གཙོ་བོ་བྱས་ནས་བཛྲོད་པ་ཞལ་ལྷ་ཚོས་འབྱུང་
 ལས་ཀྱང་། མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་འཇའ་ས་ཕུལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་གཏན་ནས་མ་བྱུང་ངོ་།
 འཕགས་པ་ལྷ་སྤྱེང་རྒྱག་པར་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་འཇའ་ས་ཕུལ་ཆོག་པ་ལ། སྤྱེང་
 གསུམ་པར་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་འཇའ་ས་ཕུལ་མི་ཆོག་རྒྱ་ཅི་མེད་མོད། དོན་ལ་དེ་ལྟར་
 ཕུལ་བ་གཏན་ནས་བྱུང་མི་འདུག

ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཁང་ཤིས་(༡༩༥༤-༡༩༨༣)བོད་སྐད་བདེ་སྦྱིད་རྒྱལ་པོར་འབོད་
 པས་འཕགས་པ་ལྷ་སྤྱེང་རྒྱག་པར་འཇའ་ས་ཕུལ་བ་ཡང་། དོན་དུ་རྒྱ་བོད་བར་གྱི་ས་
 ཆོགས་འཇལ་མཁན་རྒྱའི་དཔོན་རིགས་ཆོ་ཞིག་ཆབ་མདོ་བརྒྱུད་སྟོད་མངའ་རིས་ཕྱོགས་སུ་
 འགོ་བལ། སྐབས་དེར་འཕགས་པ་ལྷ་ས་འཇིག་རྟེན་མི་ཚོས་དང་མཐུན་པའི་རོགས་རམ་
 གནད་བར་ཐུགས་རྗེ་ལེགས་འབུལ་ཞུས་པ་ཞིག་དང་། ལྷ་ས་འཕགས་པ་ལྷ་ལ་ལྷ་རྒྱལ་མཆོག་
 ལྷ་པ་དང་ལྷ་བདུན་པའི་བཀའ་གཏན་ཤེ་བམ་གྱིས་ཆོད་པའི་ཐེ་དགོན་གཉིས་ཀྱི་བདག་
 དབང་ཡོད་པ་ཁས་སྒྲངས་པ་ཙམ་ཞིག་རེད། མ་གཞི་ནས་ཡོན་མིང་ཆིང་གང་གིས་ཀྱང་བོད་
 ཀྱི་ས་ཕག་གཙང་དགེ་གང་ཞིག་ལ་འཇའ་ས་ཕུལ་བ་ཡང་། དེ་དག་གིས་བོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་
 བཟུང་བེན་པའི་འོག་ཏུ་ཕུལ་བ་རྒྱུད་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ཇོ་ཇི་ལྷ་ཤུ་ཨ་རིའི་སྲིད་འཛིན་འོས་ཐོན་
 བྱུང་རྗེས་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་པས་འཚམས་འདྲིའི་ཤིས་ཆོག་ཕུལ་བ་དང་འདྲ་བ་ཤི། དོན་ལ་ལྷ་
 ཤུ་ཨ་རིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྲིད་འཛིན་ཡིན་པར་ངོས་ལེན་བྱས་པ་ཙམ་ལས། ཤིག་ཆོག་ཕུལ་
 མཁན་རྒྱལ་ཁབ་དེ་དག་གིས་ལྷ་ཤུ་ཨ་རིའི་སྲིད་འཛིན་དུ་བསྐོས་བཞག་བྱས་པ་དང་། ཨ་རི་དེ་
 རྒྱལ་ཁབ་དེ་དག་ལ་བདག་འགོ་བའི་གོ་དོན་གང་ཡང་མེད་པ་དང་གཅིག་མཚུངས་རེད།

རྒྱུ་མེད་ཅིག་གིས་ཉོ་བ་སྟེ་བཟུང་ན་རྒྱ་སོག་གི་འཇའ་ས་མང་པོ་ཞིག་ནང་། གོང་མའི་
 “བཀའ”དང་“སྦྱལ”སོགས་གོང་འོག་གི་རྣམ་པ་ཞིག་མངོན་འདུག་སྟུང་སྟེ་མོད། བོད་
 གཞུང་གི་འཇའ་ས་ཤེ་བཅ་མང་པོའི་ནང་དུའང་“ཉེ་འོག་གི་སྒྲི་རྒྱ་རྣམས་ལ་སྒྲོ་བ”ཞེས་
 དང་། “རྒྱ་ནག་པེ་ཅིང་བཅུ་གསུམ། སོག་པོ་ཆོ་ཆེན་བཞི་བཅུ། ཁལ་ཁ་ཆོ་བ་བདུན། ཨོ་རོད་
 ཆོ་བ་བཞི། མཆོ་བྱི་ཤོར་རྒྱལ་མའི་འགུམ་གནས། རྒྱ་སེར། ཉེ་པ་ལ། རྟག་གཟིག་ཁི་ཡུལ་། ཡ་
 ཆོ། ལྷ་ཏ་ཉོར། ཡེར་ཁིན། ཁ་སག་སྒྲུ་རུད་སོགས་...མདོར་ན་གནམ་ཀ་བ་མེད་པའི་འོག་རོལ་
 དུ་སྒྲིད་ཅིང་། རྣམ་མཁའི་ཤོར་བུའི་སྒྲུང་བས་གསལ་བའི་ལུས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཡོད་དོ་ཅོག་
 མཐའ་དག་ལ་སྤྱིངས་པ”ཞེས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གྱི་གོང་ན་རང་ཉིད་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་བྱས་པ་
 མང་པོ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད། དོན་ལ་རྒྱའི་འཇའ་ས་ནི་རྒྱ་ཡིས་བྲིས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་རྒྱའི་རྒྱལ་པོ་
 ལ་ཆེ་བསྟོད་དང་ཞེས་བྲིས་པ་དང་། བོད་ཀྱི་འཇའ་སའམ་ཤེ་བཅ་ནི་བོད་ཀྱིས་བྲིས་པ་ཞིག་
 ཡིན་པས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་ཆེ་བསྟོད་དང་ཞེས་བྲིས་པ་ཞིག་སྟེ། དེ་ལས་ལྷག་པའི་གོ་དོན་
 གང་ཡང་མེད། དཔེར་ན། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་རྒྱ་སོག་གི་རྒྱལ་པོ་དབང་ཤུགས་དང་གཏུམ་དྲག་ཆེ་
 ཤོས་ནི་མོང་གོལ་ཏན་དང་དུ་བེ་ལི་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོ་གཉིས་ཡིན་པར་ཡོངས་གྲགས་ལྟར་ཡིན་
 ཀྱང་། བོད་ཀྱིས་བྲིས་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་སུ་དེ་དག་གིས་འགོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་
 ལ་བྲི་སྟོར་བཅུ་གསུམ་དང་ཆོལ་ཁ་གསུམ་དང་འཇའ་ས་རྣམས་ལུས་ཞེས་བྲིས་པ་ལས་
 གནང་དང་སྦྱལ་སོགས་བྲིས་པ་ཕལ་ཆེར་མཐོང་རྒྱུ་མེད། རང་རང་སྟེར་ངོས་ནས་བྲིས་པ་
 ཞིག་ཡིན་ན་རྒྱ་རྒྱལ་རྣམས་དང་མི་འདྲ་བ་བོད་རྣམས་ཀྱིས་ཁེངས་སྒྲུང་གི་རྣམ་པའི་ཐོག་
 འབྲི་སྟོལ་ཡོད་དེ། ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་དང་། ལ་རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་བ་ཆེན་པོ་སོགས་ཀྱི་ཆབ་
 ཤོག་ཁག་ལ་གཟིགས་པ་ཡིན་ན། རང་གི་མངའ་འོག་དང་ཐ་ན་རང་གི་སྟོབ་མ་ལ་ཡང་ཞེས་
 དང་གུས་ཆོག་གིས་བྲིས་པ་མང་པོ་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གིས་རྒྱ་སོག་རྒྱལ་པོ་ལ་གུས་ཆོག་
 ཅན་གྱི་ཆེ་བསྟོད་བྲིས་པ་ཡང་རྒྱ་མཆོན་དེ་ལས་མ་འདས།

དེ་བཞིན་གསེར་བུམ་དཀྲུག་པ་བེར་བ་ཡང་། དོན་ལ་སྒྲ་མའི་ཡང་སྟེང་དོ་འདྲ་མང་པོ་ཐོན་
 སྐབས་ཕྱོགས་ཁག་བར་ཚྩོད་རྟོག་མི་འབྱུང་པའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་ཉོན་པ་སྟེ། རྒྱུང་དུས་ང་
 རང་སྤུ་གུ་མང་པོའི་མཉམ་དུ་རྩི་བོར་འགོ་སྐབས་ཉིན་གུང་ཤོར་རྣམས་གམས་ནས་ཡོད་པ་
 ལ། དགོང་མོར་ལྷས་རུར་སྤྱད་སྐབས་རྒྱང་ཐག་རིང་སར་སུ་ཡང་འགོ་འདྲོད་མི་བྱེད། གལ་
 ཏེ་རང་འཆོམས་ཀྱིས་ཁྱོད་རང་ས་ཐག་རིང་སར་སོང་ཞེས་བརྗོད་ན་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཁར་

རྟོག་ཏུ་ཤོད་ངེས་ཡིན། སྐབས་དེར་ང་ཚོས་ཐབས་ཤེས་ཤིག་རྟེན་པ་སྟེ། ཚུ་འཇག་མའི་སྤྱིང་
 པོ་རིང་ཐུང་ལྷ་ཚོགས་དུམ་ཕུར་བཏུབ་རྩེས་ཚ་བ་སྤྲས་ཏེ་ཅེ་མོ་མཉམ་པར་བྱས་པ་ནས་ཕུ་
 གུ་སོ་སོར་གང་འདོད་འཐེན་བཅུག་པ་དང་། གང་ལ་འཇག་མའི་སྤྱིང་པོ་རིང་བ་ཐོབ་པ་དེ་
 རྒྱང་རིང་ས་དེར་འབྲོ་དགོས་པ་དང་། ཐུང་བ་དེ་རྒྱང་ཐག་ཉེ་ས་དེར་འབྲོ་ཚོག་པ་ཡིན་ལ།
 དེ་ནི་སོ་སོའི་སྤྱིང་ཏུ་དང་ལས་དབང་ལ་རག་ལས་པས་སུ་ལ་ཡང་ཁག་དགྱི་རྟེན་འདོགས་
 བྱེད་ས་མེད་སྟབས་རྟོག་ཏུ་གང་ཡང་ལྷགས་ཀྱིན་མེད་པ་དང་འདྲ་པོ་རེད། ཐབས་ལམ་གྱི་
 རྫོགས་དེ་ཡང་དོན་ལ་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ནས་རྟེན་པ་ཞིག་མ་ཡིན་པར། དེ་ནི་ཐུར་ནས་བོད་
 དུ་དར་བའི་ལྷགས་སྟོལ་ཞིག་སྟེ། མོ་འདེབས་པ་དང་ཟན་རིལ་སྒྲིལ་བའི་ཐབས་ལམ་ལ་
 བརྟེན་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་པ་དེ་ཡིན། དེ་ནི་རང་གི་བསམ་ཚུལ་ལ་རང་གིས་ཐག་གཅོད་
 ཐུབ་པའི་སྟོབས་པ་དང་གདེང་ཚིད་མེད་ཆོ། ཐབས་ཤེས་དེ་འདྲ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཐུང་བ་
 ཡིན་གྱི་ཆོས་ལྷགས་དང་ཚིངས་དད་ཀྱི་གོ་དོན་གང་ཡང་མེད་ཅིང་། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གོ་དོན་དེ་
 བས་མེད། དཔེར་ན། མི་འགའ་ཞིག་གིས་ཏེ་ཀ་གནམ་ལ་གཡུག་སྟེ་ངོས་བཟུན་ཕྱོགས་ལས་
 ཐག་གཅོད་བྱེད་པ་དང་། ཡོ་རོབ་ཁུལ་གྱི་མི་མང་པོས་འཕྱལ་ཆས་ཀྱི་མོ་པ་བཞེན་པ་ལྟར་རོ།
 གསེར་བུམ་དེ་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ནས་སྤྱད་པ་ཡིན་ཀྱང་དེ་ནི་པན་ཚུན་འབྱུལ་ཚན་ལུལ་རེས་
 བྱེད་པའི་ནང་མོ་སྤྱད་ཡོ་ཆས་ཞིག་སྤྱད་པ་སྟེ། བོད་བཅོན་པོའི་སྐབས་རྒྱ་ནག་ལ་གཡུལ་དུ་
 སྤྱད་ཆས་གསེར་གྱི་ཁབ་ཅིག་སྤྱད་པ་དང་གཅིག་མཚུངས་རེད།

ཤེ་བམ་དགོངས་དོན་ལྟར་འཕགས་པ་ལྟའི་སྲིད་དབང་གྱི་ལོ་༡༥༥ ལོར་དབུ་བརྟེས་པ་ཆ་
 བཞག་ན། གཞུང་དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་དབུ་བརྟེས་པ་ལས་ལོ་ལྔ་བརྟེན་མ་ཟེན་ཅམ་གྱིས་ལྷ་བ་
 ཡིན། འོན་ཀྱང་ཆབ་མདོ་འཕགས་པ་ལྟའི་སྲིད་དབང་ངོ་མ་ནི་སྤྱི་བྱང་བཞི་པ་འཕགས་པ་
 ལྷ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་སྐབས་ཏེ་གྱི་ལོ་༡༥༤༠ ལོར་དབུ་བརྟེས་པར་འཇོག་དགོས་སམ་སྟམ་སྟེ།
 འཕགས་པ་ལྷ་གསུམ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྷན་ནས་བཤད་པ་ནི། འཕགས་པ་ལྷ་ཆབ་མདོའི་
 གདན་རབས་སུ་ཕེབས་པའི་འགོ་བརྟུགས་པ་ལ་བསམས་པ་ཡིན་གྱི། ཁོང་ཉིད་ཆབ་མདོར་
 ཕེབས་པ་ནི་གདན་རབས་སྤྱི་མཚུངས་ལྟར་ཕེབས་པ་དང་། སྤྱི་གོང་མར་དབང་བའི་ཕྱི་
 དགོན་མང་པོ་ཞིག་ཤར་འཇང་རྒྱལ་ཁམས་ནས་རྒྱལ་ཡེར་པ་ལྷ་རི་སྟེང་པོའི་བར་ཁྱབ་ནས་
 ཡོད་ཅིང་། དེ་སྐབས་འཕགས་པ་ལྷ་ནི་ཞལ་ལྷ་སྐར་པ་ཞེས་གནས་ངེས་མེད་དུ་སྐོར་སྐྱོད་
 བྱེད་མཁན་གྱི་སྐར་ཆེན་ཞིག་ནང་བཞུགས་པ་ལས། དེ་དག་གཅིག་སྤྱད་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་

པའི་ལྷོ་གནས་ངེས་ཅན་ཞིག་ཡོད་ཚད་མི་འདུག་ལ། གཤམ་སྲིད་ཡོད་ན་ཡང་ཀོང་པོ་པན་
 བདེའི་ཁྱལ་དེར་ཡིན་པ་ལས་ཆབ་མདོ་མ་ཡིན་པར་ཁོང་གི་ནུས་ཐར་ལོ་རྒྱས་ཁག་ལས་ཤེས་
 ཐུབ། དེས་ན་གོང་དུ་ལན་མང་དངས་པ་ལྟར་བྱེ་ལོ་༡༥༥༠ ལོར་གྱུ་བྱའི་དམག་གིས་བར་
 ཁམས་བེ་རི་རྒྱལ་པོ་ཆམ་ལ་ཕབ་སྟེ། བེ་རིའི་ས་སྡེ་མི་གསུམ་བར་ཁམས་ཁྱལ་གྱི་སྤྲ་ཆེན་མི་
 དཔོན་སྡེ་དགོན་མང་པོ་ཞིག་ལ་སིལ་བགོས་བྱས་ཤིང་། དེའི་ནང་ནས་དམིགས་བསལ་གྱིས་
 འཕགས་པ་ལྷ་ལ་ས་སྡེ་མང་པོ་ཞིག་ཕྱལ་བ་དང་། དེ་དོན་བོད་སོག་ཤན་སྦྱར་གྱི་འཇའ་ས་
 གཏན་ཆོགས་ཀྱང་ཕྱལ་ཞིང་དེའི་བསྐྱགས་པ་ལས། དེ་ནས་བཟུང་འཕགས་པ་ལྷ་བཞུགས་
 ཡུལ་ལྷོ་བ་ཆབ་མདོ་རང་དུ་མཛད་པ་དང་། འཕགས་པ་ལྷར་བདག་ཅིང་བོད་སོག་གྱ་
 གསུམ་གྱིས་ངོས་ལེན་བྱེད་པའི་དགོན་པ་དང་སྡེ་དུད་གྱི་གངས་དང་། མངའ་ཁོངས་གྱི་རྒྱ་
 ཁྲོན་དང་དེ་དག་གི་ས་མཆོམས་བཅས་ངོས་གཟུང་རྒྱ་བྱང་ཞིང་། རྩིས་སུ་ལ་རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་
 པ་དང་ལ་བདུན་པ་སོགས་གྱིས་གནང་བའི་ཤེ་བམ་རྩ་ཆོགས་ནུམས་ཀྱང་། གྱུ་བྱའི་བཀའ་
 གཏན་གྱི་རྒྱབ་གཞོན་ལྷ་བྱས་འཕགས་པ་ལྷའི་ཐོག་དབང་དང་མངའ་ཁོངས་ས་མཆོམས་
 བཅས་གཏན་ཁུལ་བྱང་བས། ཆབ་མདོ་འཕགས་པ་ལྷའི་སྲིད་དབང་དབུ་བརྟེས་པའི་ལོ་ནི་
 བྱེ་ལོ་༡༥༥༠ ལོ་རང་དུ་ཁས་སྤངས་ན་འཐད་པར་སྦྱབ་པའི་རྒྱ་མཆོན་དང་ལྷན་སྟམ།

སྦྱར་འཕགས་པ་ལྷ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་ནི་ཆབ་མདོའི་གདན་རབས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་
 ཆབ་མདོ་བར་བག་ཆགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་སྤང་སྟེ། ཁོང་གི་ཡང་སྲིད་འཕགས་པ་ཆོས་གྱི་
 རྒྱལ་པོ་དགུང་ལོ་བཙུ་ལྷ་ནས་ཆབ་མདོ་ཆོས་རྩེའི་ཁྲི་ལ་བཀོད་འདུག་ཅིང་། དེ་ནི་སྤར་བོད་
 གངས་ཅན་ན་སྐད་གགས་ཡོད་པའི་མཁས་པ་རྒྱུང་ཆབ་མདོའི་གདན་རབས་སུ་གདན་ཁྱུ་
 བྱེད་པ་དང་མི་འདྲ་བར་དམིགས་བསལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ཞིག་བྱང་བ་སྟེ། བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུས་
 ཐོག་ནས་བཤད་ན་དུས་སྐབས་དེ་ནི་རྒྱལ་ཁབ་རིན་སྤངས་པའི་སྲིད་དབང་རྩ་འཛུལ་གྱི་
 བས་མི་ལོ་བཅུ་ཕྱག་ཁ་ཤས་སོང་བེན་པ་དང་། སྡེ་སྲིད་གཙང་པའི་སྲིད་དབང་ཁ་བྱས་ཀྱང་
 དབུས་ཕྱོགས་སུ་དབང་ཤུགས་ཆེར་མ་སྟེབས་ཤིང་། མ་འོངས་བོད་གྱི་སྲིད་དབང་འཛིན་
 མཁན་སྤྲ་བྱང་དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་གི་ངོས་ནས་བཤད་ན་ལ་རྒྱལ་མཆོག་སྦྱ་བྱེད་བཞི་པ་
 (༡༥༥༤-༡༥༧༥)སོག་ཡུལ་འཁྲུངས་པ་བོད་དུ་གདན་འདྲེན་ཁྱུ་བའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་
 བཞིན་པའི་སྐབས་ཏེ། རྟོད་ན་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་སྤང་ན་བེ་རི་རྒྱལ་པོ་བར་ན་སྡེ་པ་སྦྱིད་
 ཤོད་པ་གསུམ་པོ་དབང་ཤུགས་དོ་མཉམ་འདྲ་བ་གགས་ཆེ་བའི་སྐབས་ཡིན། འཕགས་པ་ལྷ་

སྐྱེ་བྱེད་གསུམ་པར་ཆ་བཞག་ན། གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་དང་ཕྱེ་པ་སྦྱིད་ཤོད་པ་གཉིས་ལ་
 དམིགས་བསལ་གྱི་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡོད་ཚེ་མི་འདུག་ཀྱང་། གང་ལྟར་ལེགས་པའི་ཕྱོགས་
 ལས་མ་མཐུན་པའི་གནས་ཚུལ་གང་ཡང་མེད་ཅིང་། གཙང་པའི་ལག་གཡས་གཡོན་དང་
 འདྲ་བའི་ཕྱེ་པ་ཡར་སྐྱེ་གཉིས་དང་འབྲེལ་ཟབ་པ་དང་། ལྷག་པར་སྤྲད་ཕྱོགས་ན་སྟོབས་
 རྒྱགས་དབང་ཐང་ཆེ་ཤོས་བར་ཁམས་བེ་རི་རྒྱལ་པོའི་དབུ་ཟླ་དང་། ད་དུང་འཇང་རྒྱལ་
 པོའི་དབུ་ཟླ་ཡིན་པ་བཅས་ཀྱི་རྒྱགས་རྒྱུན་ལས། སྐབས་དེར་འཕགས་པ་སྤྱི་སྟོབས་རྒྱགས་
 དང་སྟན་གྲགས་དེ་གཞན་གྱིས་འབྲན་དུ་མེད་པ་ཞིག་ཡོད་པ་སྟེ། དེ་ནི་ཆབ་མདོའི་གདན་
 རབས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་ཁོང་ཉིད་གཅིག་ཤུའི་ཡང་སྤྲོད་ཀྱིས་ཆབ་མདོའི་སྤྲོད་དབང་
 རྒྱན་འཛིན་ཐུབ་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་ཞིག་རེད།

མདོར་ན། ཆབ་མདོའི་ཁྲལ་དེར་སྤྲོད་པ་ཆགས་ནས་མི་ཡི་འགྲོ་བ་བྱུང་བ་ཁས་སྦངས་ཀྱང་
 འགལ་བ་མེད་མོད། ད་ལན་ང་ཚོས་རྟེན་པ་ནི་དོ་ཆས་དུས་རབས་སྐབས་ནས་མི་ཡི་འགྲོ་བ་
 བྱུང་ཡོད་པའི་རྒྱུ་ལྟར་འགའ་ཞིག་ཡིན། བོད་བཙན་པོའི་དུས་རབས་ལས་མས་སུ་སུམ་
 པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་མ་ཟད་དབུས་དཀྱིལ་དུ་ཁེལ་གྱི་ཡོད་པ་དང་། སུམ་པ་ནི་རྒྱ་
 དཀར་ནག་དང་བོད་ཀྱི་ཡིག་ཚང་རྟེན་པ་རྣམས་སུ་མིང་གྲགས་ཏེ་ཅང་ཆེ། ས་ཕག་དུས་
 རབས་སུ་བཙན་པོའི་གདུང་རྒྱུད་དུ་གྲགས་པ་ངོམས་པ་ཕྱོང་ཚང་ངམ་ས་སྤང་ཕྱེ་པ་ཆགས་
 ཡུལ་ཡིན་ཅིང་། ཕྱེ་པ་དེ་ནི་ས་སྤྱིའི་ལུང་གིས་མདོ་ཁམས་ཀྱི་སྤྱི་དཔོན་དུ་བསྐྱོད་པར་ཡིག་ཆ་
 དུ་མར་གསལ། གཙང་དུས་སུ་དབང་བྱས་བེ་རི་རྒྱལ་པོའི་སྟོབས་རྒྱགས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་
 དང་གནས་གཞི་སྟེ་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་ལ། རྒྱལ་པོ་དེས་ནི་སྟོད་དགེ་རྒྱས་རྩ་དཀར་ནག་ནས་
 སྤྲད་མེ་ཉག་ལ་ཐུག་གི་བར་མདོ་ཁམས་སྤང་དུག་གི་ཁྱོན་ལ་དབང་བྱས་པར་བཤད། བྱི་ལོ་
 ༡༤༣༧ ལོར་བྱང་སེམས་ཤེས་རབ་བཟང་པོས་ཆབ་མདོ་དགོན་ཆེན་ཐུག་བཏབ་པ་ནས་
 བཟང་ཕྱོང་ཚང་དང་བེ་རིའི་སྤྲོད་དབང་གི་ཆབ་མཚན་ལྟ་བུ་ཆབ་མདོའི་མིང་གིས་བརྗེད་
 པའི་ཆོས་སྤྲོད་གཉིས་ཀའི་ལྟེ་གནས་ཤིག་འབྱུང་འགོ་བརྩམས་པ་དང་། འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱེ་
 བྱེད་ལྷ་པ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོར་ལྷ་རྒྱལ་མཚོག་ལྷ་པའི་རྩ་ཆོགས་ཤེ་བམ་གནང་བ་དང་། དེ་རྗེས་
 ལྷ་རྒྱལ་མཚོག་བདུན་པ་དང་པོ་ལྷ་བ་བཅས་ནས་རྒྱབ་ཞོན་བཀའ་གཏན་རིམ་པར་གནང་
 བ་བཅས་ལས་གཏན་ཆོགས་ཤེ་བམ་དེ་དག་ནང་འཁོད་ཕྱེ་དགོན་མང་པོ་ཞིག་གཅིག་སྤྲད་

འཛིན་སྐྱོང་གནང་ལམ་བུ་ཞིང་། དེ་ནས་བཟུང་དུས་འགྱུར་མ་བུ་བར་ཁུལ་དེ་རྩ་བའི་
ཆ་ནས་ཆབ་མདོ་འཕགས་པ་ལྷན་འཛིན་སྐྱོང་གནང་བ་ཡིན།

བཞི། ཆབ་མདོ་འཕགས་པ་ལྷན་ཁྲིད་དབང་གི་སྒྲིམ་གཞི།

འཕགས་པ་ལྷན་ཁྲིད་དབང་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་སྒྲུངས་ཀྱི་ཐད་ནས་བཤད་ན། དང་པོ་ཆབ་
མདོའི་ཆོས་ཁྲིད་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པོ་འཕགས་པ་ལྷན་གོང་དུ་བུད། དེ་འོག་ནི་ལྷགས་དགོན་
གསུམ་ཕྱག་མཛོད་(འདི་ལ་སྤྱི་མཛོད་ཅེས་བྲིས་པ་འདུག་ཀྱང་ཆབ་མདོ་བའི་ཁ་སྐད་དང་བསྐྱེན་ཕྱག་མཛོད་ཅེས་འབྲི་རྒྱ་
ཡིན)དང་བཞི་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལྷ་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཆབ་མདོའི་སྒྲིམ་ཕྱག་ལྷེས་ཡོངས་སུ་གྲགས།
དེ་ཡང་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱེ་འཆོ་བཞུགས་མེད་སྐབས་དང་སྐྱེ་ནར་མ་སོན་རིང་ནི་ལྷགས་
དགོན་གསུམ་ནས་འཕགས་པ་ལྷན་ཁྲིད་ཆོས་དང་སྐབས་འགར་ཕྱག་མཛོད་ཀྱི་འགན་ཡང་
འཁུར་བཞེས་གནང་ལམ་ལས། རྩ་བའི་སྤྱི་སྐྱོང་ཕྱག་མཛོད་དར་ཏན་གྱི་ལས་ཐམ་བཀའ་
ཤོག་གཏན་ཆོགས་ལམ་ཡིག་སོགས་ཁྲིད་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་དོན་པལ་ཆེ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་
འདུག་སྤྱིར་ཆབ་མདོ་ཕྱག་མཛོད་ནི་དང་ཐོག་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱེ་སྒྲིམ་གྱི་ཕྱག་མཛོད་ཡིན་
མོད། རྗེས་སུ་ཆབ་མདོ་ཕྱག་མཛོད་ལ་བོད་གཞུང་གི་རྩ་སྒྲིག་གི་གོ་གནས་སྤྱད་པ་དང་།
གཞུང་བསྐྱོས་ཕྱག་ཐམ་གནང་སྟེ་ལྷ་བུ་བཅས་ལས་ཆབ་མདོ་ཕྱག་མཛོད་ཀྱི་དབང་
ཤུགས་རྗེ་ཆེར་སོང་ནས། མཐར་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱེ་ཕྱིར་འགའ་ཞིག་ནས་ཀྱང་ཕྱག་མཛོད་ཀྱི་
གོ་གནས་བཞེས་པ་སོགས་བྱུང་འདུག་

འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱེ་སྒྲིམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་གམ་བཅར་ཡོངས་འཛིན་ཀན་གཞོན་གཉིས།
མཆོན་ཞབས་དགེ་བཤེས་གསུམ། གཟིམ་འགག་གཉིས། གཟིམ་དཔོན་གཅིག་ཞང་པ་ཆ་སྐྱ་
རྟེན་པ་གཅིག་དྲུང་ཡིག་གཉིས། གསོལ་དཔོན་ཆེ་ཆུང་གཉིས། མཆོད་དཔོན་གཅིག་སྒྲིམ་སྐྱ་
པ་གཅིག་མདུན་འཁོར་དཀྱུས་མ་བཞི། ཡོལ་སྐྱོར་པ་གཉིས། བེབས་བྱམ་དཔོན་གཅིག་བྱམ་
པ་མི་བཅུ་དྲུག་ཆོས་དཔོན་གཉིས་བཅས་ཡོད། ལྷགས་སྤྱི་ལྷགས་ཏོ་ཐོག་ཕྱ་སོ་སོར་སྐྱ་
སྐྱེར་ལ་ཡོངས་འཛིན་རེ། སྒྲ་བྲང་ཕྱག་མཛོད་རེ། མགོན་གཉེར་རེ། རྩ་གཉེར་རེ། གསོལ་
དཔོན་རེ། དྲུང་ཡིག་རེ། མདུན་དཀྱུས་གཉིས་རེ། སྒྲ་བྲང་གཉེར་པ་རེ། མཆོད་དཔོན་རེ། ཡོལ་
སྐྱོར་པ་རེ། བེབས་བྱམ་པ་བཅུད་རེ། རྗེ་དཔོན་དགོན་དོར་སྐྱ་སྐྱེར་ལ་ཡོངས་འཛིན་

གཅིག་ཕྱག་མཛོད་གཅིག་ཚོས་སྲིད་ཀྱི་འགན་བཞེས་རིང་མགོན་གཉེར་གཅིག་གསལ་
 དཔོན་གཅིག་རྒྱུ་ཡིག་གཅིག་ལྷ་བྱང་གཉེར་པ་གཅིག་མཛོད་དཔོན་གཅིག་ཡོལ་སྐོར་པ་
 གཅིག་ཤེབས་བྱམ་པ་བརྒྱད། ཆབ་མདོ་ཕྱག་མཛོད་སྐྱ་སྒྲེར་གཟིམ་ཤག་ལ་གསལ་དཔོན་
 གཅིག་མདུན་རྒྱུ་གཅིག་མདུན་འཁོར་གཅིག་གཉེར་པ་གཅིག་ཤེབས་བྱམ་པ་བརྒྱད་
 བཅས་ཡོད།

དེ་ལྟར་ཆབ་མདོ་ལྷ་ཕྱག་ལྷས་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་སྲིད་འཛིན་ལས་ཁྲུངས་ལྷ་བ་དེ་ལ་ཅེ་
 ཤོད་གཉིས་སུ་དབྱེ་ཡོད་ཅིང་། ཅེ་ལས་ཁྲུངས་སུ་ཅེ་གཉེར་གསུམ། ཅེ་མགོན་གཉིས། ཅེ་རྒྱུ་
 གཉིས། རྒྱུ་ཚབ་གཉིས། རྣམ་དཀར་དོ་དམ་པ་གཅིག་མི་གཉེར་ལྷ་ཡོད་པ་བཅས་ཀྱིས་
 གཙོ་བོར་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་དགོན་མ་ལག་གི་འཛིན་སྐྱོང་ཐད་ལྷ་རྟོག་བྱེད་ཅིང་། ལས་ཁྲུངས་
 དེས་ཅེ་ཞེས་འཁོད་པའི་གཞུང་དམ་སྐྱ་སྐྱོར་སྐྱོད་པ་ཡིན། དེའི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་འཕགས་
 པ་ལྷའི་འཕྱུ་སྐྱོན་གཞིར་བཟུང་དགོན་ལྷ་ལག་གི་ཆོས་སྲིད་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ལས་དོན་ཏེ།
 དགོན་མ་ལག་གི་བཅའ་ཁྲིམས། སྒྲིག་ལམ་ཀུན་སྐྱོད། ཆོ་ག་ཆོས་སྐྱོད། མཛོད་རྒྱུན་གཏོང་ཅ།
 རྒྱུ་མཛོད་ལག་གི་ཆོས་ལྷགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་ལག་ཅེ་ཤོད་ལྷ་ལག་དང་དགོན་ལག་གི་ལས་
 བྱེད་བསྐོ་འཐེན། དགོན་ལག་གི་ཆོས་རྒྱ་སྐོར་གཏོང་། དེ་མིན་ཆོས་ལྷགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་འཆར་
 འཕར་རིགས་ལ་བརྟེན་གཏོང་བཀོད་འདོམས་བྱ་རྒྱ། དོན་གནད་གལ་ཆའི་གས་ཅེ་ཤོད། ལྷ་
 ལག་དགོན་པ་བཅས་ཆོགས་འདུ་རྒྱས་འཛོམས་དགོས་སྐབས། གཉེར་ཆེ། ལྷ་ལག་ཕྱག་
 མཛོད། དགོན་པའི་ལྷ་སྤྱི། དཔོན་ལག་གི་གཉེར་པ་སོགས་འབྲེལ་ཡོད་ལ་བརྟེན་གཏོང་གིས་ཅེ་
 ལས་ཁྲུངས་ལ་སྐོང་འཛིན་གྲོས་མོལ་གྱིས་འཕགས་པ་ལྷ་དང་སྤྱི་མཛོད་གང་ལ་ཁྱུ་འོས་དོན་
 གནད་དང་བསྐྱུན་དགོངས་སྐོར་ཆོག་མཆན་ཐོག་ནས་ལག་ལེན་བསྟར་རྒྱ་སོགས་ཡིན། ཅེ་
 ལས་ཁྲུངས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཅེ་གཉེར་དང་ཅེ་མགོན་རྣམས་ཡིན་ཅིང་། ད་དུང་གཙོ་བོ་རིན་ཐང་
 བལ་བའི་གསེར་དུལ་གྱི་མཛོད་རྩིས་བདག་གཉེར་བྱེད་མཁན་རྣམ་དཀར་དོ་དམ་པ་
 དང་། དགོན་སྤྱིའི་ཆོང་ལས་གཉེར་ཕྱོགས་ལ་ལྷ་རྟོག་བྱེད་མཁན་མི་གཉེར་བཅས་ལ་ཡན་
 ལག་ལས་ཁྲུངས་སོ་སོར་ཡོད།

ཤོད་ལས་ཁྲུངས་སུ་གཉེར་ཆེན་གསུམ། གཉེར་ཆུང་གསུམ། བཤེར་དཔང་གཉིས། བརྟག་
 དབྱུང་པ་གཉིས། རྒྱུ་ཡིག་གཉིས། རྒྱུ་ཚབ་གཉིས། ཁང་གཉེར་གཅིག་ཁྲིང་དཔོན་

གཅིག་ཁྱེ་གས་ཉི་ཤུ་ སྔ་ཉ་གྲ་པ་བཞི་བརྒྱ་ཡོད་ཅིང་། ལས་ཁུངས་དེས་ཤོད་ཅེས་འཁོད་
 པའི་གཞུང་དམ་གྱུ་སྒྲོར་སྒྲོད་པ་ཡིན། དེའི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་ནི་ཆབ་མདོ་ཕྱག་མཛོད་ཀྱི་
 འཇུག་སྟོན་འོག་མངའ་ཁོངས་མི་དམངས་ས་ནས་ཁྲལ་འབབ་བསྐྱུ་ལེན། སྲིད་ཁྲིམས་གཞོན་
 གྲེས། ཁ་མཆུ་ཆོད་འདོམས། ལྷ་ཁག་གི་གསོལ་ཕོགས། དགོན་པར་འཆར་འཕར་མཆོད་
 ཕོགས་འབུལ་གཏོང་། ཏྲ་ཁལ་ལམ་ཡིག་དང་ས་ཆོགས་གསེར་ལམ་སྤང་རྒྱ་བྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་
 འབུལ་མགོན་ལ་སྡེ་ལེན་སོགས་གཙོ་བོ་སྲིད་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་དོན་རིགས་བྱེད་རྒྱ་བཅས་ཡིན།
 ཤོད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་གཙོ་སྒྲོར་གཞུང་དམ་གྱུ་སྒྲོར་འཛིན་མཁན་གཉེར་ཆེན་གསུམ་དང་
 གཏོང་ཡོང་འདེགས་གཤོར་དང་ལྷེ་ཕུ་མིག་འཛིན་མཁན་གཉེར་ཆུང་གསུམ་ཡིན་ཅིང་།
 འཛིན་ཆོད་སོགས་ཁ་མཆུ་ཞིབ་འཇུག་དང་། ཏྲ་ཐབ་ལག་གཡོག་ཞོར་ཁྲལ་སྤྱུལ་གཏོང་།
 བརྒྱ་འོག་མི་དམངས་ཐོག་ཏྲ་ཁལ་སྤྱུལ་རྒྱ་བཅས་གཉེར་ཁང་དགོངས་མཐུན་གྱི་ལས་དོན་
 བྱེད་པོ་བཤེར་དཔང་ལས་ཁུངས་དང་། བརྟག་དབྱུང་ལས་ཁུངས་ཟེར་བ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་།
 དེ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཐམ་ལ་བཤེར་དམ་ཟེར། ད་དུང་གཏོ་བཅས་རིམ་གྲོའི་རྩས་སྒྲ་བསྐྱུ་གཏོང་
 རོ་དམ་མྱིང་དཔོན་དང་། གཟིམ་ཁང་ལེ་ལག་བདག་གཉེར་བྱེད་པོ་ཁང་གཉེར། ཅེ་ཤོད་ཀྱི་
 གད་པ་ནང་བྱན་སོགས་མི་སྡེ་འགྲུག་འཛོད་དང་ཡིག་ཁྱེར་སྔ་ཉ་གཏོང་རྒྱའི་གྲ་པ་བཅས་ལ་
 ཡན་ལག་ལས་ཁུངས་སོ་སོར་ཡོད།

གོང་གསལ་མི་སྡེ་དེ་དག་མཛོད་སྒྲོ་དང་འདུ་རྒྱ་སོགས་ཆོགས་པ་ན་གདན་གྲལ་གྱི་རིམ་པ་
 ཡང་གཏན་འབེབས་ཡོད་པ་སྟེ། ཆབ་མདོའི་སྡེ་དགོན་གཉིས་ཀྱི་གཙོ་བདག་འཕགས་པ་སྡེ་
 གོང་དུ་ཕུད། གཡས་གྲལ་དང་པོ་ཞི་བཟང་རིན་པོ་ཆེ། དེ་འོག་དགོན་རྫོང་རིན་པོ་ཆེ། གཡོན་
 གྲལ་དང་པོ་ལྷགས་སྤྱུལ་རིན་པོ་ཆེ། དེ་འོག་ཆབ་མདོ་ཕྱག་མཛོད་བཅས་བཞུགས་དགོས། དེ་
 བྱིངས་སྒྲ་དགོན་ལས་བྱེད་རྣམས་ལ་གྲལ་གནས་རིམ་པ་གསུམ་ཡོད་པ་ནི། དཔོན་གྲལ།
 མགོན་གྲལ། དཀྱུས་གྲལ་བཅས་གསུམ་ཡིན། དང་པོ་དཔོན་གྲལ་ལ། འཕགས་པ་སྡེའི་ཡོངས་
 འཛིན། སྤྱི་ཉེན་ཆོས་རྗེ། མཆོན་ཞབས་དགེ་བཤེས་རྣམས། སྤྱིང་ལྷའི་སློབ་དཔོན་ལ། མཆོན་
 ལྷའི་མཁན་པོ། ཆོགས་ཆེན་ཞལ་དོ། གྲ་ཆང་ཁག་གི་སློབ་དཔོན། དགོན་ལག་ཁག་གི་ཆོས་རྗེ་
 རྣམས། འཕགས་པ་སྡེའི་ཡབ་དང་སྤྱི་མཆོད། འཕགས་སྡེའི་གཉེར་ཆེ། ཅེ་གཉེར། ལྷ་ཁག་
 རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་མཛོད། སྤྱི་བསོ་རྣམས། མཆོན་གྲའི་དབུ་འདོམས་སོགས། གཉིས་པ་མགོན་
 གྲལ་ལ། ཅེ་སྤྱི་མགོན་གཉེར། ཅེ་ཡི་གསོལ་གཟིམ་མཆོད་གསུམ། ཞི་ལྷགས་དགོན་གསུམ་གྱི་

ཡལ་གཞིས། ལྷ་ཁག་གི་མགོན་གཉིད། ཆབ་སླེད་གཉིད་རྒྱུད། གྲྭ་ཚང་ཁག་གི་དབུ་དགོ། ཨ་
མཚན་དཔོན་སོགས། གསུམ་པ་དགྲུས་གྲལ་ལ། ཅེ་གསོལ་དཔོན་རྒྱུད་པ། ཅེ་རྒྱུད་ཡིག་ཅེ་
རྣམ་དཀར་དོ་དམ་པ། གཟིམ་འགག་ཞི་ལྷགས་ཀྱི་ཅེ་གཉིད། ཞི་ལྷགས་ཀྱི་གསོལ་གཟིམ། ཞི་
ལྷགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཡིག་ཆབ་མདོ་ཕྱག་མཛོད་ཀྱི་གསོལ་དཔོན། ཕྱག་མཛོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཡིག་ཁའེར་
བརྟག་པ། གཉིད་ཁང་རྒྱུད་ཡིག་ཤེབས་བྱམ་དཔོན། ཅེ་ཆེབས་དཔོན། ཅེ་གྲས། ཅེ་ཤོད་ཀྱི་
ཁང་གཉིད་བཅས་སོ། ཆབ་མདོ་ལྷ་ཕྱག་ལྷ་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་ལུང།
གོང་གསལ་དཔོན་གྲས་དང་མགོན་གྲལ་རྣམས་ཀྱི་ཞུ་ལ་གསེར་རྟག་དང་རྟ་ལ་ཐོག་དོམ་
འདྲགས། དགྲུས་གྲས་ཀྱི་རྟ་ལ་ཐོག་དོམ་ཡོད་ཀྱང་ཞུ་ལ་གསེར་རྟག་མེད། གཞན་གྱིས་འབུལ་
ཚན་བསྟར་སྐབས་ཐོབ་ཆ་ཡང་གདན་ཐོབ་ཏུ་རིམ་བས་བྱེད་བྱེད་ཇེ་དམའ་ཡིན་ཅིང་།
རང་ཉིད་གྱིས་གོང་དུ་འབྲི་སྐབ་དགོས་རིགས་ཀྱང་མགོན་གྲལ་བས་དཔོན་གྲལ་གྱི་བྱེད་ལས་
སྐབ་མི་དགོས་ལ། དགྲུས་གྲལ་བས་མགོན་གྲལ་གྱི་བྱེད་ལས་སྐབ་མི་དགོས།

གོང་གསལ་ཅེ་ཤོད་གཉིས་ནི་འཕགས་པ་སྟེ་ཚས་སྤྱི་ཀྱི་ལས་ཁུངས་ལྟེ་བ་ཡིན་པས། མ་
དགོན་ཆབ་མདོ་དགོ་ལྷན་བྱམས་པ་སྤྱི་གི་གྲྭ་ཚང་བཅུ་གཉིས་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་དགོན་
ལག་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུར་གྲགས་པ་རྣམས་དང་། བྱི་ཡི་རྫོང་ཁག་ཅེ་རྒྱག་དང་། རྒྱུ་གི་བརྒྱ་
ཤོག་གཙོ་བོར་བརྒྱད་སོགས་ཆབ་མདོ་འཕགས་པ་སྟེ་མངའ་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་དགོན་སྡེ་
དང་། ཆབ་འབངས་ཡོངས་ཀྱི་ལས་དོན་རྣམས་ལས་ཁུངས་དེ་གཉིས་བརྒྱད་དགོས་ཤིང་།
ཞོགས་པ་རྒྱ་ཚོད་བཅུ་པ་ནས་བྱི་རྩེ་རྒྱ་ཚོད་ལྷ་པའི་བར་རྒྱན་གཏན་རང་བཞིན་གྱི་ལས་
ཁུངས་ཚུགས་དགོས། ལ་གོང་ས་རྒྱ་ལའི་སྤྱི་མ་སྤྱི་ཕྱིང་ལྷ་ལྷ་པ་ལ་བདུན་པ་ལ་བརྒྱད་པ་རྣམས་
དང་བོད་ཀྱི་སྤྱི་རྒྱུད་ན་རིམ་ནས་གནང་བའི་ཐམ་ཀ་གྲུ་སྒོར་དང་། འཕགས་པ་སྟེ་སྤྱི་ཕྱིང་
རྒྱག་པར་ཆིང་གོང་མས་ཕུལ་བའི་གསེར་དབུལ་གྱི་ལས་ཐམ་བཅས་ཡོད་པ་ནས། སྤྱིར་
བཏང་གི་བཀའ་གཏན་འགོ་ཐམ་ལ་ཐམ་ཀ་གྲུ་སྒོར་གང་རུང་སྐབས་བསྟར་རྒྱག་པ་དང་།
དགོན་ཁག་གི་སྤྱི་སྤྱི་ལ་ཆེ་ཁག་ལ་གནང་བའི་འཇའ་ས་ཤེ་བམ་དང་། དགོན་པའི་བཅའ་
ཡིག་ཆེན་མོ། དེ་མིན་ཡལ་གཞིས་སོགས་དམིགས་བསལ་བདག་རྒྱུན་གཞིས་ཁ་གཏན་
འཇགས་སུ་སྤྱད་པའི་གོས་བྱིས་ཤེ་བམ་གནང་བ་ལ་ཆིང་གོང་མས་ཕུལ་བའི་གསེར་ཐམ་
འབབས་སྒོལ་ཡོད་འདུག་པ་དང་། ཤེ་བམ་འབྲི་མཐན་རྒྱུད་ཡིག་ལ་ཐམ་གདན་ཞེས་ཇ་
འཁོར་གྲག་ཅེ་སྤྱི་སྤྱི་ཡོད་འདུག་ཅིང་། དེ་ནི་རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཅོམ་མ་བཟང་རྒྱལ་ཁབ་

གཞན་པས་ཀྱང་གུས་ལྷགས་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་སྟོན་པ་སྟེ། མདོ་དོན་འཕགས་པ་ལྟ་རང་ཉིད་
ཀྱི་ཆེ་བ་འདོན་པའི་ཆེད་ཡིན་པ་རེད།

སྤྱིར་ཆབ་མདོ་འཕགས་པ་ལྟའི་སྤྱིད་དབང་འཛིན་སྐྱོང་གི་སྒྲིམ་གཞི་དེ་བོད་གཞུང་དགའ་
ལྷན་པོ་བྱང་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པའི་ཤོད་སྟོལ་ཡོད་ཅིང་། བོད་གཞུང་གི་ཡིག་ཚང་
ལས་ཁུངས་གཙོ་བོ་དེ་ལ་ཅེ་ཤོད་གཉིས་ཡོད་པ་བཞིན། ཆབ་མདོ་འཕགས་པ་ལྟའི་ལས་
ཁུངས་ལ་ཡང་ཅེ་ཤོད་གཉིས་སུ་བྱེས་ནས་མིང་བཏགས་པ་དང་། འཕགས་པ་ལྟ་སྤྱི་སྤྱིར་གྱི་
གསལ་གཞི་མཚོན་གསུམ་སོགས་ཀྱང་ལགོང་ས་མཚོག་དང་ལད་སྒོས་བྱས་པ་ཤིན་ཏུ་
གསལ་ཞིང་། ལགོང་ས་མཚོག་ལ་སྤྱི་བཅར་ནམ་རྒྱལ་གྲུ་ཚང་ཡོད་པ་བཞིན། འཕགས་པ་ལྟ་
རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་དུས་ཆབ་མདོ་ལ་ཡང་སྤྱི་བཅར་ནམ་རྒྱལ་གྲུ་ཚང་ངམ་ནམ་གྲོལ་གྲུ་ཚང་
ཟེར་བ་བཅུགས་ཡོད། འཛིན་སྐྱོང་དེ་ལ་ཡང་དང་མང་གཙོའི་ཀ་བ་གསུམ་ཞེས་པ་དང་འདྲ་
བར་ལྷེ་ཚན་གཙོ་ཆེ་བ་གསུམ་དུ་འདུས་ཡོད། འདུ་ཆེན་ཉེར་ལྔ་ནི་གོས་ཚགས་དང་འདྲ་
ཞིང་། འདུ་ར་སྟ་ལྔ་ནི་གོས་ཚགས་ཀྱི་རྒྱན་ལས་དང་འདྲ། ཆབ་མདོ་ཕྱག་མཛོད་ནི་བཀའ་
སྟོན་ཁྲི་པ་དང་འདྲ་ལ། ཅེ་ཤོད་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་ནི་བཀའ་ཤག་གི་ལྷན་ཁང་ལག་དང་
འདྲ། བློམས་ཁང་ཡོད་ཀྱང་བློམས་དཔོན་ཟུར་དུ་མེད་པར་གཅིག་ཕྱོགས་བྱེད་པ་ནི། སྐབས་
དེར་འཇམ་སྒྲིང་ཀུན་ལ་ཡོད་པའི་བློམས་ལྷགས་དབང་འཛིན་གྱི་ཞན་ཆ་ཞིག་རེད།

ཅེ་ཤོད་གཉིས་ཀྱི་ཅ་བའི་སྤྱིད་སྐྱོང་ཆབ་མདོ་ཕྱག་མཛོད་རིམ་བྱོན་ནི། ཆབ་མདོའི་གདན་
རབས་ལྟར་ན། དང་པོ་ནམ་སྐས་དོན་གྲུབ། གཉིས་པ་རྗེ་དཔོན་སུན་ཚོགས་དབང་འཛིན།
གསུམ་པ་དཔོན་གཟུངས་སྤྱབས། བཞི་པ་འཇམ་དཔལ་དོ་རྟེ། ལྔ་པ་སྤྱི་ཞང་དགེ་སྟོང་སྟོ་
བཟང་བཙོན་འགྲུས། བདུན་པ་དོན་གྲུབ་ཚོ་དབང་། བརྒྱད་པ་ཕྱག་མཛོད་དབང་ཕྱག་། དགུ་
པ་སྟོ་བཟང་དཔལ་ལྷན་དོ་རྟེ། བརྒྱུ་པ་སུན་ཚོགས་དར་རྒྱས། བརྒྱ་གཅིག་པ་སྟོ་བཟང་ཚུལ་
བློམས། བརྒྱ་གཉིས་པ་སྐལ་བཟང་ཚོས་ལྷན། བརྒྱ་གསུམ་པ་ཞི་བཟང་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། བརྒྱ་
བཞི་པ་བསོད་ནམས་དར་རྒྱས། བཙོ་ལྔ་པ་འཕགས་པ་བཟླན་འཛིན། བརྒྱ་དྲུག་པ་འཕགས་
པ་བཟླན་པའི་རྒྱལ་མཚན། བརྒྱ་བདུན་པ་འོར་བུ་ཚོ་དབང་། བཙོ་བརྒྱད་པ་ཇ་སག་སྟ་མ་
སྐལ་བཟང་ཡོན་ཏན། བརྒྱ་དགུ་པ་ཞི་བཟང་བཟླན་འཛིན་འཕྲིན་ལས། ཉི་ཤུ་པ་ལྷགས་སྤུལ་
འཕྲིན་ལས་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། ཉེར་གཅིག་པ་ཞི་བཟང་མཁུན་རབ་བཟླན་འཛིན་འཕྲིན་

ལས། ཉེར་གཉིས་པ་ཡབ་ཚང་སྟོ་བཟང་བདེ་ཆེན། ཉེར་གསུམ་པ་ཡབ་ཚང་སྟོ་བཟང་དགོན་
མཚོག་ ཉེར་བཞི་པ་རིན་ཆེན་དོན་གྲུབ། ཉེར་ལྔ་པ་འཕགས་པ་ལྷ་མི་པམ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་
མཚོག་ ཉེར་དྲུག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་གྲགས་པ། ཉེར་བདུན་པ་ཞི་བཟང་དག་དབང་འཕྲིན་ལས་
བཟུན་འཛིན་མཁྱེན་རབ་བཅས་སོ། འདི་ནི་ཆབ་མདོའི་གདན་རབས་ལྟར་བྲིས་པ་ཡིན་གྱི།
གསེར་གདུང་འཛམ་སྐྱིང་རྒྱན་གཅིག་གི་དཀར་ཆག་ནང་ཆབ་མདོ་ཕྱག་མཛོད་ཟུར་པ་
ཚངས་དབྱངས་བསམ་གྲུབ་ཟེར་བ་བྱུང་བ་སོགས་ཕྱག་མཛོད་དེ་དག་གི་ལོ་རྒྱུས་གང་རྟེན་
རེ་ཡང་། ཆབ་མདོའི་ཕྱོགས་དེར་འབྱུངས་པའི་གྲགས་ཅན་མི་ལྷ་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཞེས་ལེན་
ཟུར་དུ་བསྒྲིག་རྒྱུ་ལས་ཤིས་དགོས།

ལྷ་ཆབ་མདོ་འཕགས་པ་ལྷ་མི་སྤྱི་དབང་གི་བྱུང་ཁོངས།

སྤྱིར་འཕགས་པ་ལྷ་མི་ཕྱག་བཏབ་པའི་དགོན་སྡེ་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ལུབ་ཡེར་པ་ལྷ་རི་
སྤྱིང་པོ་ནས་ཤར་འཇང་རྒྱལ་ཁམས་བར་གནམ་གྱི་སྐར་མ་ལྟར་བྱུང་ནས་ཡོད་པ་དང་།
ཆབ་མདོ་འཕགས་པ་ལྷ་མི་སྤྱི་དབང་དབྱ་བརྟེས་(༡༩༥༠)རྗེས་འཕགས་པ་ལྷ་མི་ལུང་རྒྱག་
པའི་བྱུང་ཁོངས་དེ་ལ། ཤར་རྒྱང་ཐང་ཉིན་ལམ་བཅུ་གསུམ། ལུབ་རྟ་པོའི་ཉིན་ལམ་བཅུ་
བརྒྱད་ཅེས་སྟོན་མའི་ས་ཚུགས་རྟ་ཟམ་ཟེན་མཁན་གྱི་རྒན་པོ་ཚོའི་དག་རྒྱན་དུ་ཡོད་ཅིང་།
གལ་ཏེ་ལམ་འགྲུལ་ཞིག་ལ་ཆབ་མདོའི་ཡིག་ཚང་ཙེ་ཤོད་གང་རུང་ཞིག་ནས་ལམ་ཡིག་ཐོབ་
ཆོ། ཤར་འབྲི་རྒྱ་ནས་ལུབ་ཚོད་རྒྱ་མཚོ་སྤྱིང་བར་ཡུག་གཅིག་གིས་ཆབ་མདོའི་མངའ་ཁོངས་
མ་ཡིན་ན་ཡང་། ས་མཚམས་དེ་དག་བར་དུ་ལམ་ཡིག་གཞིར་བཟུང་རྟ་ཁལ་གནས་མལ་
སོགས་གོ་སྤྱོད་མཁན་ཡོད་འདུག ཁྱེད་པའི་ཆེན་ཆབ་མདོ་ཕྱག་མཛོད་ལ་ལས། ཤར་
གསེར་གྱི་རྒྱ་པོ་དང་ལུབ་དུང་གི་རི་པོ་ཞེས་ལམ་ཡིག་མཛོད་པའི་ཤོད་སྟོལ་ཡོད་ཅིང་།
གསེར་གྱི་རྒྱ་པོ་ནི་འབྲི་རྒྱ་གསེར་ལྷན་གྱི་རྒྱ་པོ་དང་། དུང་གི་རི་པོ་ནི་དེང་དཔལ་འབར་
རྫོང་ཁོངས་ཤར་གངས་ལ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་ཟེར།

དེ་ཡང་ངོམས་རྗེ་རྒྱལ་པོ། རང་ཆེན་རྒྱལ་པོ། ལྷ་ཐོག་རྒྱལ་པོ་ཟེར་བ་ལྟར། ཆབ་མདོ་རྒྱལ་པོ་
དང་། བྲག་གཡབ་རྒྱལ་པོ། ལེ་ཐང་རྒྱལ་པོ་ཟེར་བ་ཞིག་མེད་པ་ནི། བོད་མིས་རྒྱལ་པོ་ལ་ལྷ་
པའི་འདུ་ཤིས་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཆ་ནས་འཛིན་སྟོང་གི་ལམ་ལུགས་སམ་དཔོན་རབས་འབྱུང་

སྒྲུངས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ལས། དེའི་མངའ་ཁོངས་ཆེ་ཆུང་དང་སྟོབས་འབྱོར་ཆེ་ཆུང་གིས་བྱུང་པར་འབྲེལ་བ་ཞིག་གཏན་ནས་མེན་ཏེ། གཞུང་དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་གི་སྒྲན་མེད་པའི་དཔོན་རབས་ལ་གོང་ས་ན་རིམ་ཡང་གསུང་རྒྱུད་དེད་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་མ་ཡིན་སྟབས། དེ་དག་ལ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་འབོད་མཁན་ཏ་ལམ་མེད་པ་ནས་ཆེས་ཉུང་ཉུང་ཡིན་པས་ཀྱང་མཚན་བྲུབ་ཅིང་། འཛམ་གླིང་ནང་སྟོབས་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཨ་རི་ལྷ་བུ་ལ་ཡང་རྒྱལ་པོ་མེད་པས་ཀྱང་ཤེས་བྲུབ་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་ཆབ་མདོར་འཕགས་པ་ལྷ་ན་རིམ་དང་། བྲག་གཡལ་ཏུ་བྲག་གཡལ་སྐྱབས་མགོན་ན་རིམ། ལེ་ཐང་དུ་ལེ་ཐང་སྐྱབས་མགོན་ན་རིམ་(དུས་ཕྱིས་བར་ལེ་ཐང་སྤེལ་པས་འཛིན་སྟོང་བྱེད་སྟོལ་ཡོད་འདུག)ནས་གཙོ་བོར་འཛིན་སྟོང་གནང་བས་ན། དེ་དག་ལ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པའི་མིང་ནས་མི་འབོད་པའི་དོན་ཀྱང་དེ་ཡིན། སྤྱིར་སྒྲན་མེད་པའི་དཔོན་རབས་དེ་གསུང་རྒྱུད་ཀྱིས་བེན་པ་དང་། སྐྱ་སྤེང་གིས་བེན་པ་གཉིས་ཀ་དེང་གི་མང་གཙོའི་ལྷགས་དང་མི་མཐུན་མོད། སྐྱ་སྤེང་གིས་བེན་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་ཐུས་རྒྱུད་གཞན་དང་ས་ཕྱོགས་གང་ནས་ཀྱང་སྐྱ་སྤེང་ལེབས་ཆོག་པས། གསུང་རྒྱུད་གཅིག་ཁོ་ནས་བེན་པ་དང་བསྐྱར་ན་ཆེས་མང་གཙོའི་ལྷགས་དང་ཉེ་ཆེད།

གང་ལྟར་ཡང་དངོས་སུ་མི་ལོ་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་རིང་བོད་སོག་གཉིས་ཀྱི་ཤེ་བམ་གཏན་ཆོགས་ཀྱིས་ཆོད་པའི་ཆབ་མདོའི་སྤྱི་དབང་གི་བྱུང་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་དེ་ལ། ཕྱི་ཡི་རྫོང་ཁག་ཆེ་དུག །ནང་གི་བརྒྱ་འོག་བཅོ་བརྒྱད། བར་གྱི་ཐོ་རྟེན་རྒྱ་(ཐོ་རྟེན་པེ་གསུམ་བེར་བ་མ་དག་སྟེ།) གསུམ། མར་ཐང་མོ་དུད་ལྷ་བརྒྱ། ལྷོ་ཡི་ཆོས་ཁྲི་ངོ་འདུ། འདན་གྱི་གསེར་ར་སྟོད་སྟོད། དག་བཅོན་སྤེལ་པ་ཆེ་བརྒྱ། ལྷ་རྫོང་ཨ་ཁུ་བཅུ་གཅིག་ལྷུག་ཆེན་གནས་པོ་བཅུ་གཉིས། དབང་ཆེན་དཔོན་ཆང་དཔོན་ཆང་། དཔོན་ལ་ཡང་དཔོན་མར་དཔོན་བེར་བ་སོགས་ཀྱི་ཁོངས་གཏོགས་ས་སྤེལ་ཡོད་ཅིང་། ཕྱིས་གཞུང་ས་ནས་གསོལ་སྐྱལ་གནང་བའི་དབུས་ཕྱོགས་འཕན་པོ་ཁུལ་དུ་ཡང་འཕགས་པ་ལྷའི་གཞིས་ཁ་ཡོད་འདུག

ཕྱི་ཡི་རྫོང་ཁག་ཆེ་དུག་ནི། ༡༧འེ་རི། ༢༧ལྷག་གཟིག ༣༧མེ་ཐ། ༤༧ཆ་སྟོད། ༥༧ཆ་སྟོད། ༦༧ལྷགས་ར་བཅས་ཡིན། ཆབ་མདོའི་གདན་རབས་དང་། དུང་ཡིག་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཆབ་མདོའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་ཕྱིའི་རྫོང་ཁག་ལྷ་ལས་མ་བྱུང་བ་ནི་ལྷགས་ར་འདི་རྫོང་གཡལ་དུ་མ་བབས་པ་ཡིན་ལ། རྒྱ་སྐྱལ་གོང་མའི་ཆབ་མདོའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ཆབ་མདོ་དུང་ཡིག་བྲུང་གིས་མཛད་པའི་ཆབ་

མདོའི་ལོ་རྒྱུས་སོགས་འབྲེལ་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་པལ་ཆེ་བའི་ནང་ཕྱི་རིམ་རྒྱུ་ལྷན་ཁག་དྲུག་ཅེས་འཁོད་
 འདུག་ཅིང་། རྒྱ་རྒྱལ་གོང་མ་འདི་ཤོ་ལྷར་སྟོགས་ལུལ་དུ་རྒྱུས་མངའ་ཆེན་པོ་ཡོད་
 མཁན་ཞིག་ཡིན་འདུག་པ་དང་། ཆབ་མདོ་རྒྱུད་ཡིག་སྒྲོ་བཟང་དབང་འདུས་ཀྱང་ཆོས་ཁྲི་
 གཉེར་བ་བྱས་ནས་ལུལ་དེར་ཡུན་རིང་བསྐྱད་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག་པས། ཁོང་ནུས་པས་
 ལྷགས་ར་རྫོང་དཔོན་ཆབ་མདོ་ཆང་ནས་བསྐོས་གཏོང་གནང་ལམ་ཡོད་ཚུལ་གསལ་བ་ཡིད་
 ཏོན་པེར་བ་ཡིན་སྟུང་། རྫོང་མིང་བཏགས་མ་བཏགས་ཇི་ལྟར་ཡང་དོན་ལ་ལྷགས་ར་ལུལ་
 དེར་ཆབ་མདོའི་ལྷེ་དགོན་དུ་མ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

ནང་གི་བརྒྱ་འོག་བཙུ་བརྒྱད་ནི། ༡༣་སྟོང་། ༢༣་སྟོང་། ༣༣་བར། ༤༣་ཉིན། ༥༣་ཉེ་ལོག་
 བཅས་རྩ་ཚུའི་རྒྱུད་ཀྱི་བརྒྱ་འོག་ལྔ་དང་། ༦༥་འམས་སྟོང་། ༧༥་འམས་སྟོང་། ༨༥་འམས་སྟོང་།
 ༩༥་འམས་ཉེ་ལོག་བཅས་རྩ་ཚུའི་རྒྱུད་ཀྱི་བརྒྱ་འོག་བཞི། ༡༠༥་སྟོང་བདེ། ༡༡༥་འམས་གཤིས་
 བཅས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་བརྒྱ་འོག་གཉིས། ༡༢༥་མར་ཡུལ་ཉིན། ༡༣༥་མར་ཡུལ་སྟོང་བཅས་རྩ་
 རྩ་ཚུའི་རྒྱུད་ནས་འབབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བརྒྱ་འོག་གཉིས། ༡༤༥་བར། ༡༥༥་སྟོང་། ༡༦༥་ལོང་།
 ༡༧༥་ཅུ་མ། ༡༨༥་ཤོག་བཞི་བཅས་ཁ་འཐོར་གྱི་བརྒྱ་འོག་ལྔ་བཅས་བཙུ་བརྒྱད་ནུས་ཡིན།

བར་གྱི་ཐོ་རྒྱུས་རྒྱ་གསུམ་ནི། ༡༥་བར། ༢༥་འམས་ལྷ། ༣༥་བྱ་མ་བཅས་གསུམ་ཡིན། ཐོ་ལུང་
 ཆེན་བཙུ་བརྒྱད་དང་། རྒྱུ་ལྷ་ལུང་དྲུག་དང་། རྒྱ་བྱ་འབྲོག་པ་བཅས་ནི་རྫོང་དང་བརྒྱ་
 འོག་དེ་མེན་སྟེ་པ་དཔོན་ཁག་གང་གི་ཁོངས་སུ་མ་གཏོགས་པས་དེ་ལྟར་བརྫོང་པ་ཡིན་ལ།
 བར་གྱི་ཐོ་རྒྱུས་བེ་གསུམ་ཞེས་བརྫོང་མཁན་ཡང་འདུག་མོད། བེ་རི་འདི་ཕྱི་ཡི་རྫོང་ཁག་
 དྲུག་ནང་འདུས་པས། བར་གྱི་ཐོ་རྒྱུས་བེ་གསུམ་ཞེས་པ་ནི་ཁ་རྒྱུན་གྱི་ཐ་སྟོང་རྫོང་པར་
 གཅིགས་སུ་འཛིན་པ་ཞིག་གས། ཕྱིས་བེ་རི་དང་བེ་ཡུལ་ཟེར་བ་གཉིས་ཤོད་རྒྱུ་འདུག་པ་
 དང་ཡང་འབྲེལ་བ་ཡོད་དམ་སྟུང་སྟེ་དབྱུང་དགོས།

མར་ཐང་མོ་དུད་ལྷ་བརྒྱ་ཟེར་བ་ནི། ཆབ་མདོ་དགོན་དང་གོང་ཁྲིར་ཆགས་ཡུལ་དེ་ལ་ཡར་
 ཐང་དང་མར་ཐང་། སྐར་ཐང་དང་སྐུ་ཐང་། སེ་ཏོག་ཐང་དང་ཀྱུ་བ་ཐང་། ཏྲ་བ་ཐང་དང་
 ཏྲ་ཆ་ཐང་། གུར་ལང་ཐང་དང་རག་མོ་ཐང་སོགས་ཐང་མིང་ཐོགས་པ་མང་དུ་ཡོད་པ་ནས།
 དཀྱིལ་གྱི་མཚམས་རྟགས་དགོན་པ་ལ་བྱས་ནས་ཡར་ཐང་མར་ཐང་གཉིས་སུ་བྱེས་པ་དང་།
 མར་ཐང་ནི་ཆབ་མདོ་གོང་ཁྲིར་ཆགས་ཡུལ་ལྷེ་བ་དེ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལ་ནང་གསེས་རྩ་མངའ་

སྒྲིང་། ཞོ་རོང་ལ། གྱིའུ་ཚང་གསེང་། མདའ་ར་ཐང་། ཆོས་ཁྲི་ལ། ལྷང་དཀར། ཡར་གཞོགས་
ལ། ཟམ་ཁ་བ། ས་སྒྲག་སྒྲང་། ལྷག་ཐོ་སྒྲང་། མཐེལ་ར། སྒྲར་ལྷག་སོགས་ས་མེང་ཕྱེ་མིང་སོ་
སོར་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐེམ་དུད་ཁ་གངས་ག་ཚོད་ཡོད་མེད་མི་ཤེས་ཀྱང་། མར་
ཐང་མོ་དུད་ཕྱ་བརྒྱ་བེར་བའི་ཤོད་སྲོལ་ཞིག་ཕྱ་མོ་ནས་ཡོད་འདུག །དེའི་གོ་དོན་ནི་རྟོགས་
དཀའ་བ་ཞིག་མ་ཡིན་ཏེ། ཆབ་མདོ་ནི་གནའ་བོའི་དར་གོས་འགྲིམ་ལམ་གྱི་ས་ཚུགས་ཏུན་
ཉོང་དང་མཚུངས་པར། བར་སྐབས་ནས་རྒྱ་དཀར་ནག་བོད་གསུམ་གྱི་ཆོང་ལམ་གྱི་ཉླེ་བ་
ཁེལ་ཞིང་། ལམས་གྱི་ཆོང་བ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཆོང་འདུས་ཆེ་ས་དར་མདོ་དང་། ཆབ་མདོ།
སྒྱེ་མདོ། ལྷ་ས། རྒྱ་ནག་གི་ཁྲིན་དུ། རྒྱ་གར་གྱི་ཀ་ལིང་ལྷག་སོགས་སུ་ཆུང་མ་ནག་མོ་རེ་རེ་
འཛོག་སྲོལ་ཡོད་དེ། གཅིག་ནས་རང་ཉིད་དེར་ཡོང་སྐབས་ཟ་ཆོག་སྟོང་ཆོག་ཡོང་བ་དང་།
གཉིས་ནས་རང་ཉིད་ས་ཕྱོགས་གཞན་དུ་འགྲོ་སྐབས་ཤུལ་དུ་ནག་མོས་ཆོང་ཁྲོམ་བསྟན་ནས་
ཡོང་འབབ་གསོག་ཐུབ་པའི་དགོ་མཚན་ཡོད་པ་རེད། དེས་ན་ཆབ་མདོ་ལ་དེ་མཚུངས་ཆོང་
བ་རྒྱམས་ཀྱིས་ཆོང་ཁང་ཡོད་པའི་ཁང་བ་རེ་བརྒྱབ་ནས་ནག་མོ་རེ་བཞག་ཡོད་ཅིང་། རང་
ཉིད་ཆོང་ལ་རྒྱ་དཀར་ནག་བསྐྱར་ནས་འགྲོ་བར་སྐབས་དེར་ལོ་འགའ་ཞིག་འགོར་གྱིན་
ཡོད་པས་ནམ་རྒྱུན་ནག་པོ་དེ་དག་ལ་སྟོ་ག་མེད་པ་ལྟར་མདོན་པས་ན། མི་ཆོས་མར་ཐང་མོ་
དུད་ཕྱ་བརྒྱ་ཞེས་བོས་པ་ཡིན་ནམ་ལྷན་སྟེ། གཅིག་བྱས་ན་གནའ་དུས་ཀྱི་ཤར་ཕྱོགས་བུད་
མེད་རྒྱལ་ཁབ་དང་ཡང་འབྲེལ་བ་ཡོད་སྟེད།

སྟོ་ཡི་ཆོས་ཁྲི་ངོ་འདུ་ནི། རྒྱ་ར་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བཏབ་པའི་ངོ་འདུ་དགོན་སྡེ་གཉིས་
དང་། རོང་པོ་ཆུང་ཆང་གིས་འཕགས་པ་ལྷར་ཤུལ་བའི་ཆོས་ཁྲི་གཉིར་པའི་བྱབ་ཁོངས་
རྒྱམས་ཏེ། དེང་ཤོ་ལྷར་སྟོ་གསུམ་ཁུལ་གྱི་སྟོ་རོང་རྫོང་དང་དཔའ་ཤོད་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད་
པ་དེའོ། བཤད་མ་ཐག་པ་ནི་ཁ་རྒྱན་ཅམ་དང་དཔེ་མཚན་ཅམ་ལས་སྟོ་བའི་ཁུལ་དུ་ཆོས་
རྫོང་དང་སུམ་རྫོང་། ཀོང་ཕྱོགས་སུ་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་ལུང་དང་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ར། དེ་བཞིན་
ནང་ཆེན་གྱི་ཀ་མདའ་སོགས་སྡེ་དགོན་དུམ་པ་རེ་ཅམ་ནི་གང་སར་ཡོད་སྟེད།

འདན་གྱི་གསེར་ར་སྟོད་སྟེང་ནི། འབྲི་རྒྱའི་ལུབ་རྒྱུད་འདན་ཁོག་ཏུ་ལ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་ཐེང་
དགུ་པའི་འཁྲུངས་ཁང་འདན་ཆོས་འཁོར་དཔོན་ཆང་གི་དཔོན་མོ་བསོད་ནམས་དབང་མོ་
ནས་སྟོན་འཕགས་པ་ལྷར་དད་འདུལ་བྱས་པ་གསེར་འོག་གསེར་ལ་མན་ཆད་དང་། གསེར་

མཐུན་མོ་དོ་ཡན་ཆད། ད་དུང་གསེར་རུ་མར་གྲགས་པའི་འབྲོག་ཕྱེ་བཅས་ལྷལ་བར་འགོ་
དཔོན་ལ་ཆོས་འཁོར་དཔོན་ཟེར་བ་ཆབ་བླ་ནས་བསྐོ་རྫོང་གནང་སྒོལ་ཡོད་ཅིང་། དེང་འདྲོ་
མདའ་རྫོང་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་དེ་ཡིན།

དག་བཅན་ཞེ་བ་ཆེ་བཅུ་ནི། ཀྱམ་སྒང་ཞེ་བ། ཤག་ནམ་མདོ་ཞེ་བ། ཤམོ་བ་ཞེ་བ། ཤམོ་ཆོ་ཞེ་
བ། ཤམ་བར་ཞེ་བ། ཤམ་ཅན་ཐང་ཞེ་བ། ཤམ་ལྷོད་གྱིང་ཐང་ཞེ་བ། ཤམ་ཉིན་བསམ་མདོ་
ཞེ་བ། ཤམ་ཞེ་བ། ཀྱམ་ཐང་མགོ་ཞེ་བ་བཅས་ཡིན། ལྷུང་པོ་མེ་རུ་དང་ལྷགས་ར་ལྷུང་གི་
ཞེ་བ་རྣམས་བཟངས་མེད།

ལྷ་ཕྱོད་ཨ་རུ་བཅུ་གཅིག་ནི། ཀའོ་འབྲང་ཨ་རུ། གའ་ཟོ་ཨ་རུ། མཁྱེན་དམར་ཨ་རུ། ཤུ་
མཁར་ཨ་རུ། ཤལ་ལྷ་རོ་ཨ་རུ། ཤལ་ལྷ་པ་ཨ་རུ། ཤལ་རྩོད་ཨ་རུ། ཤལ་དབྱིག་ཨ་རུ། ཤལ་ལྷ་
ཨ་རུ། ཀྱའ་དབག་ཤོ་ཨ་རུ། ཀྱའ་དབག་ར་ཨ་རུ་བཅས་ཡིན། ཨ་རུ་བྱི་མ་བཞི་པ་འདི་ཕྱོད་
ཚང་ལོ་རྒྱུ་ན་འབྱུང་ཁིང་། དེང་སང་པལ་ཆེར་ཉམས་པའམ། ཡང་ན་བྱི་མ་ལྷ་པོ་འདི་བྱག་
དམར་ཤོག་ལྷ་ཟེར་བའི་ཨ་རུ་ལྷ་བྱུང་བ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ནང་གསེས་རྣམས་ཡིན་ནམ་
ཡང་ལྷམ། ལྷ་རྩོད་ཨ་རུ་འདི་དོམས་རྒྱུད་དུ་ཡོད་པ་ལས་དེང་གི་ལྷ་རྩོད་ཕྱོད་ཁོངས་སུ་མེད།

[illegible]

དབང་ཆེན་དཔོན་ཆང་དཔོན་ཆང་ནི། ཀའོབ་དགའ་འཛོམས་དཔོན། གཤམ་མེ་དཔོན་ཆང་།
 གཤམ་མེ་དཔོན་ཆང་། གཤམ་དཔོན་ཆང་བཅས་ཡིན།

མདོ་ཁམས་ས་བཅད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། “ས་བཅད་ཡུལ་བཞོས་མིང་པས་བྱས། ཡུལ་
མཚམས་ཐམས་ཅད་ཆུ་ཡིས་སྟེ། ཡུལ་རེ་ཆུ་རེ་མིང་རེ་བཏགས།” ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ཡུལ་
ཀྱི་དབྱེ་མཚམས་ནི་ཆུ་བོ་ཆེན་པོའི་གཞུང་རྒྱ་དང་རི་བོ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་དག་གིས་འབྱེད་

བ་ལས་འོས་མེད་ཅིང་། དེ་ལྟར་བྱས་པའི་དདུལ་རྩ་སྤང་དང་། ཚ་བ་སྤང་། འབྲི་རྩ་སྤང་།
 སྤང་ཁམས་སྤང་སྟེ། སྤང་མདོ་ཁམས་སྤང་དུག་གི་ནང་ནས་སྤང་བཞིའི་ཁོངས་སུ་བྱུང་བ་
 དང་། རྩ་དུག་སྤང་ལྔ་ཅི་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྟོ་སྟེ་བ་ཤིང་གི་སྤང་དུའང་བྱུང་ནས་ཡོད།
 དེང་རྩ་ནག་གཞུང་གིས་རྩོད་ཁག་འབྱེད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན། འཛོ་མདའ་དང་། མཛོ་
 སྤང་། དཔའ་ཤོད། སྟོ་རོང་། དཔལ་འབར། སྤྲ་ཚྭ་ཁོག་རྩོད་ཅོད་ཀྱི་སྤང་ཆེན། རི་ཆེ་ཆབ་མདོ་
 རྩོད་བཅས་རྩོད་ཁག་བརྩ་ཅམ་གྱི་ཁོངས་སུ་བྱུང་ཡོད་ལ། རྩ་དུག་སྤང་ལྔ་བཅི་བའི་དབང་
 དུ་བྱས་ན། མིའུ་འདྲ་ཆགས་༡༥ལས། “སྲིབ་རྩ་སྟོན་མོ་ཚུར་བཅད་དང་། དདུལ་རྩ་དལ་
 འབྱམས་པར་བཅད་དེ། བར་དེར་སྤང་གཅིག་ཡོད་པ་དེ། ཨ་སྦྱིད་སྟོ་འུར་གྱི་ཁལ་སྤང་
 ཡིན།” ཞེས་གོང་པོ་རྩ་མདའ་ནས་སྟོ་རྩ་རྩ་གསུམ་པའི་སྲིབ་རྩ་(དུང་དཀར་རིན་པོ་ཆེ་ལྟར་ན་སྟོ་ཡུལ་སྟོ་
 རྩ་གསུམ་གྱི་རྩ་ཞིག་ཡིན་ནམ་ཡང་སྟོ་མ)ཚུར་བཅད་དང་། རྩ་མོ་དདུལ་རྩ་པར་བཅད་པའི་ཨ་སྦྱིད་སྟོ་
 འུར་སྤང་དུ་ཡང་ཆབ་མདོའི་མི་སྡེ་གནས་ཏེ། སྤང་དེ་ལ་ཆབ་མདོའི་བྱི་ཡི་རྩོད་ཁག་དུག་གི་
 ཡ་གྲུལ་ལྷགས་ར་རྩོད་གི་གཙུག་པའི་དགོན་པ་དང་སྡེ་ཤོག་མང་པོ་གནས་སོ། ཆོས་འབྱུང་
 རོ་མཚར་རྩ་མཚོའི་ཁ་སྤོང་༡༤༥༥ལས། རྩ་དུང་གྲགས་པ་ལེགས་གྲུབ་གྱི་སྦྱུལ་སྦྱུ་རིན་ཆེན་
 ཤེས་རབ་གྱི་འཕྲངས་ཡུལ་བཤད་པའི་སྐབས་“མདོ་ཁམས་སྤང་དུག་ལས་དདུལ་རྩ་ཟལ་
 མའི་སྤང་གི་སའི་ཆར་གཏོགས་པ་ཤོད་ཆེན་བརྒྱད་གྱི་ནང་ཆེན་གྱིས་ཤོད་སུམ་པ་སྤང་གི་
 རྩོད་ཞེས་པ་སུམ་པའི་ཡུལ་གཡུང་དུང་བོན་གྱི་གནས་རི་ཤེ་ལེ་རྩ་དཀར་དང་ཉ་ཅང་མི་
 རིང་བ་བྱུང་ནག་མི་རྩེས་སྦྱོང་བའི་ལྷོགས་བརྩའི་ཡུལ་ཆེན་གྲོང་ས་རྩ་”ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་
 རྩ་མོ་དདུལ་རྩ་པར་བཅད་དང་། སྤང་ཆུང་མ་རྩ་རྩ་ཚུར་བཅད་པའི་དདུལ་རྩ་ཟལ་མོ་སྤང་དུ་
 ཡང་ཆབ་མདོའི་མི་སྡེ་གནས་ཏེ། སྤང་དེ་ལ་ཆབ་མདོའི་བྱི་ཡི་རྩོད་ཁག་དུག་གི་ཡ་གྲུལ་བྱུང་
 པོ་ཆེ་རྩ་རྩོད་གི་གཙུག་པའི་དགོན་པ་དང་སྡེ་ཤོག་མང་པོ་གནས་ཤིང་། ཆབ་མདོའི་ཆོས་
 སྡེ་གྱི་ལྷོ་གནས་ཀྱང་སྤང་དེ་ན་ཡིན། ཚ་བ་སྤང་ཡང་རྩ་བོ་ཆེན་པོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་གནས་
 པའི་སྤང་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ཏེ། གནམ་ཆོས་མི་འགྱུར་དོ་རྩེའི་རྣམ་ཐར་༡༤ལས། “སྟོ་སྤྲ་དང་
 མས་པར་བཅད་དེ། དདུལ་རྩ་དལ་འཇམ་ཚུར་བཅད་དེ། བར་དེར་སྤང་གཅིག་ཡོད་པ་དེ།
 ཚ་བའི་རྩ་སྤང་རིང་མོ་ཡིན། མཁས་པས་བཅིས་ན་སྤང་དུག་ཡོད།” ཅེས་བཤད་པ་ལྟར་
 དདུལ་རྩ་དང་རྩ་རྩ་གཉིས་བར་གྱི་ཡུལ་གྱི་ཆེན་པོ་དེ་ལ་སྤང་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ནི་ཚ་བ་སྤང་
 མདའ་ཡན་དདུལ་རྩ་སྤང་དང་། དེ་མན་ཚ་བའི་རྩ་སྤང་རིང་མོའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཤིང་།

སྒྲུང་གི་པོ་ཏི་བསེ་རུ་ལས་ཚ་བའི་སྒྲུང་སྒྲུང་རིང་མོ་ཞེས་དང་། སྒྲུང་མཁན་ཆེན་གྱི་རྣམ་
ཐར་དུ་སྒྲུག་སྒྱུད་ཚ་བ་སྒྲུང་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་ཏེ་སྒྲུང་ཆེན་དེའི་ཁྱོན་དུ་ཡང་ཆབ་མདོའི་མི་ཕྱེ་
གནས་ཏེ། སྒྲུང་དེ་ལ་ཆབ་མདོའི་ཕྱི་ཡི་རྫོང་ཁག་དྲུག་གི་ཡ་གྲུལ་ཚ་བ་སྟོན་སྒྲུང་གི་རྫོང་
གཉིས་ཀྱི་གཙོས་དགོན་པ་དང་སྟེ་ཤོག་མང་པོ་གནས་སོ།

མིའུ་འབྲ་ཆགས་ལྷ་ཐོག་གཏུང་རབས་སྤྱད་ས་པ་ལས། “ཟླ་ཆུ་སྟོན་མོ་པར་བཅད་དང་།
འབྲི་ཆུ་དལ་འབབ་ཚུར་བཅད་དེ། བར་དེར་སྒྲུང་གཅིག་ཡོད་པ་ནི། སྒྲུར་ཁམས་ཟལ་མོ་
སྒྲུང་ཁྲོམ་ཡིན།” ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རྩ་ཆུ་དང་འབྲི་ཆུ་གཉིས་བར་གྱི་སྒྲུར་ཁམས་ཟལ་མོ་
སྒྲུང་ཁྲོམ་དུ་ཡང་ཆབ་མདོའི་མི་ཕྱེ་གནས་ཏེ། སྒྲུང་དེ་ལ་ཆབ་མདོའི་ཕྱི་ཡི་རྫོང་ཁག་དྲུག་གི་
ཡ་གྲུལ་བེ་རི་རྫོང་དང་སྟག་གཟིག་རྫོང་གཉིས་ཀྱི་གཙོས་དགོན་པ་དང་སྟེ་ཤོག་མང་པོ་
གནས་སོ། འབྲི་རྩ་སྒྲུང་ཡང་ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་གནས་པའི་སྒྲུང་ཆེན་ཞིག་སྟེ།
ཁམས་སྤྱལ་བཞི་པའི་རང་རྣམ་ཉལས། “དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་རུས་དང་ཐུན་པའི་པ་མ་དཔོན་
འབངས་བཅས་གང་དུ་གནས་པའི་ཡུལ་མདོ་ཁམས་སྒྲུང་དྲུག་ལས་འབྲི་རྩ་སྒྲུང་དུ་གཏོགས་
པ་སྟོ་ཟླ་ངང་མ་གཡུ་འབྲུག་གྱེན་དུ་འཕྱོ་བ་ལྟར་མདུན་ནས་དལ་བུར་འབབ་པའི་སྒྲུང་
འབྲས་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རྩ་ཆུ་དང་འབྲི་ཆུ་གཉིས་ཀྱི་བར་གྱི་འབྲི་རྩ་སྒྲུང་དུ་ཡང་ཆབ་
མདོའི་མི་ཕྱེ་གནས་ཤིང་། ཀམ་འི་མཁན་ཆེན་གྱི་རང་རྣམ་ཉལས་སྟོ་ཟླ་ཟལ་མོ་སྒྲུང་དང་།
གྲུབ་དབང་བདེ་ཆེན་རྩ་ཐར་ཉལས་འབྲི་ཟླ་ཟལ་མོ་སྒྲུང་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་ཏེ།
ལ་རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཐོང་དགུ་པའི་འཁྲུངས་ཁང་ཐུན་ཚོས་འཁོར་དཔོན་ཚང་གི་དཔོན་མོ་
བསོད་ནམས་དབང་མོས་འཕགས་པ་ལྟར་དད་འབུལ་བྱས་པ་གསེར་འོག་གསེར་ལ་མན་
ཆད་དང་། གསེར་སྒྲུང་ཨོ་རྩོ་ཡན་ཆད། གསེར་རུ་མར་གྲགས་པའི་འབྲོག་སྟེ་བཅས་དགོན་
པ་དང་སྟེ་ཤོག་མང་པོ་གནས་སོ། ཆབ་མདོའི་རྩ་ཆུ་དང་སྟེ་དགའི་འབྲི་ཆུ་གཉིས་བར་གྱི་
ཡུལ་གྱུ་དེ་ལ་སྒྲུང་གཉིས་སྤྱེ་བའི་ཀེ་རྒྱལ་ལྷག་ར་ནས་བྱང་ངོས་འབྲི་རྩ་སྒྲུང་དང་། དེ་
མན་ཆད་སྒྲུར་ཁམས་སྒྲུང་དུ་རྩི་དགོས་སམ་སྟུམ་སོ།

འདིར་གསལ་བཤད་དགོས་པ་ཞིག་ནི། སྒྲུར་ཁམས་སྒྲུང་ནི་དེང་སང་གི་སྒྲུར་ཁམས་འདི་ཁོ་
ན་ངོས་འཛིན་པ་ཤིན་ཏུ་ནས་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ཐུར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་ཞིག་གི་གནད་
དོན་རི་བཞིན་འབྱེད་མི་བྱུང་བེད་། སྒྲུར་ཁམས་སྒྲུང་འདི་ངོས་འཛིན་གསལ་པོ་ཞིག་མ་བྱུང་

བའི་རྒྱུ་གྱིས་བེ་རིའི་ས་ཡུལ་ལ་ཡང་འབྱུང་གཞི་བྱུང་སྤང་སྟེ་རིམ་པས་འཆད་པར་འགྱུར་
 རོ། ད་ལྟའི་སྤར་ཁམས་ལས་བྱང་དུ་གནས་པའི་བྲག་གཡལ་ཀྱང་སྤར་ཁམས་སྤང་གི་ཁོངས་
 ལུ་གཏོགས་དགོས་ཏེ། བྲལ་ཐོབ་ཆེན་པོ་ཉག་རེ་སེ་བོའི་གསུང་འབུམ་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཆར་བ་
 ཞེས་བྱ་བ་བྲག་གཡལ་སྤང་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་༥༥ལྟ་བུར་སྤངས་པ་ལས། “སྤར་ཁམས་ཉག་བྲའི་
 ཡུལ་ཕྱོགས་སུ། སྟོན་ལས་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆགས་སེམས་ཀྱིས། ལབ་ཕྱ་རེན་ཆེན་མཁའ་འགྲོའི་
 བྲལ་གནས་སུ། མི་ངན་ལྷ་སྦྱིད་བདེ་བ་དང་། ཡུམ་འདན་ཟ་ཨ་ལོད་མ་ཆོགས་ནས། ལབ་
 པའི་མི་རིགས་ཉག་སྟོན་ང་།” ཞེས་བྲག་གཡལ་ཉག་རེ་ཡང་སྤར་ཁམས་སྤང་དུ་ཡོད་པར་
 གསུངས་ཤིང་། ཁམས་སྤུལ་ལྷ་པའི་གསུང་༡༩ལས། “འཇམ་སྤྱིང་ཆོས་ཆོགས་ཀྱིས་བརྩིས་
 ཡུལ་གྱི་དབུས། དང་དུས་མདོ་སྤང་སྟོངས་འདྲིར་གྱུར་བ་ཡི། སྤར་ཁམས་ལྟ་སྤང་རིང་མོས་
 ཡི་མདུད། གནས་ཆེན་སྤར་ཡུལ་དུ་མས་བསྐྱར་བའི་གཞི། རིགས་གསུམ་པར་བྱས་བྱིན་ཐབས་
 དར་བྱང་ཞིང་། རེ་རོང་གནས་ཆེན་དཔལ་གཡང་ནམ་མཁའི་མཛོད། ཟབ་གཏེར་སྟོང་སྟེ་
 ཉེར་ལུས་གཏམས་པ་འདི། ཕྱི་ལྷར་བཀོད་པ་ལྷན་བྲལ་དོ་རྩེའི་བྲག། མཐོར་སྟེག་ལུས་ཅེན་
 སྟོང་དང་པར་ཚུར་བསྟོད།” ཅེས་ད་ལྟའི་སྤར་ཁམས་ནས་བྲག་གཡལ་དང་། གོ་འཛོམས་
 མདོ་བེ་རེ་སོགས་རིམ་པར་བརྒྱུད་པའི་བྱང་ཕྱོགས་ལྟ་ཐོག་གི་རེ་རོང་གནས་ཆེན་ཡང་སྤར་
 ཁམས་སྤང་དུ་ཡོད་པར་གསུངས། དེ་བཞིན་ལྟ་ཐོག་གཏུང་རབས་༧ལས། “སྦྱི་དཔོན་གྱ་ཅ་
 རྒལ་གྱིས་སྦྱིད་བསྐངས་སྤས། བྲགས་སང་རེའུ་ཞེས་པའི་སྦྱ་ཐབས་ཀྱིས། བ་རོལ་དག་སྟེ་
 དཔའ་བཀོད་ཕྱག་རིས་ནི། སྤར་ཁམས་འཛོན་མའི་གཞི་ལ་བྲིས་པ་བཞིན།” ཞེས་ལྟ་ཐོག་ནི་
 སྤར་ཁམས་སྤང་དུ་ཡོད་པར་ལན་གཅིག་མིན་པར་བཤད་དོ།

ད་དུང་སྤར་ཁམས་སྤང་ནི་ལྟ་ཐོག་ལས་ཀྱང་བྱང་ངོས་སུ་ནར་ཏེ། ཁམས་སྤུལ་ལྷ་པའི་
 གསུང་༤༠༠ལས། “ལྟ་བརྒྱུད་གངས་རིས་བསྐྱར་བ་བོད་ཁམས་སྟོངས། བྱང་པར་དོ་རྩེ་ཐོག་
 པའི་ངེས་གསང་ཆོས། མ་ཉམས་དར་བ་མདོ་སྤང་འཛོལ་གཞི། སྤང་དུག་དབྱེ་བའི་གཙོ་བོ་
 ཆོས་གྱི་དཔལ། དགོ་བརྩུ་ཆང་བ་སྤར་ཁམས་སྤང་གི་ཆ།” ཞེས་དང་། ༤༡༥“བོད་ཆེན་
 སྤར་ཁམས་ཀེ་རེའི་སྤང་། དགོ་བརྩུས་བརྒྱན་པ་ཆོས་གྱི་སྟོངས། དཔའ་བྱེད་དག་ལྟ་ཐོག་
 སྟོན་ཞེས། མ་སྤས་འོར་བདག་མཆེད་འཁོར་དང་། ལྟ་ཡི་དམག་དཔོན་སྟེ་བཞི་སོགས།
 རྣམ་སྤུལ་ཅི་ཡང་སྟོན་མཛད་དེ། ཀེ་རྒལ་ལྷག་ར་མཆོན་དུ་བྲགས།” ཞེས་སྤང་འདན་གྱི་
 ས་མཆོམས་སུ་གནས་པ་འཛོལ་ཡུལ་ཁམས་དང་། ཀེ་རྒལ་ལྷག་ར་སོགས་ཀྱང་སྤར་ཁམས་

སྒྲིབ་དུ་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་ཉིད་པུ་ལམ་ལ། “སྒྲིབ་ཤོད་གོ་འཛོལ་བཟུ་ཤིས་སྒྲིབ་། བྱུང་
པར་གསེར་ཁ་སྒྲིབ་བརྒྱུད་ཡུལ་། ས་ལ་བརྒྱུད་སྒྲིབ་དཔལ་གཡང་ཆགས་།” ཞེས་དེང་སྒྲིབ་
ཁམས་རྫོང་གི་བྱང་ཤར་གྱི་གོ་འཛོལ་རྒྱལ་བ་དེར་སྒྲིབ་ཤོད་དུ་བཤད་དོ། ཆོས་འབྱུང་
མཁས་པའི་དགའ་ལྷན་༡༠༧༡ལས། “སྒྲིབ་ཁམས་མདོ་དྲུག་པས་དྲུང་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱི་
ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་རྒྱུ་རྩེ་རྩེ་མཚར་ཅན་གཟིགས་འབྱུང་བར་ཁྱེད་ཉེ་གཟིགས། འབྱུག་ཅོད་རྣམས་
འཇགས་” ཞེས་པའི་སྒྲིབ་ཁམས་མདོ་དྲུག་པ་འདི་ཡང་གོ་འཛོལ་ཉེ་གོ་འཛོལ་དྲུང་ས་པ་
ཉམས་གོ་ཆུང་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཀྱི་བྱ་རྣམས་ལ་ས་བཞོས་བྱེད་སྒྲིབ་སྒྲིབ་“དཔལ་ལ་སྒྲིབ་ཆང་ཁ་མོ་ལ།
སྒྲིབ་སྒྲིབ་འདྲ་ལའི་བྱ་གཟིག་བཞག། མདོ་དྲུག་ཨ་ཆེན་སྒྲིབ་ཐང་ལ། ལས་སྒྲིབ་ལས་ཐོབ་
ལའི་བྱ་གཟིག་བཞག།” ཅེས་པའི་མདོ་དྲུག་དེ་ཡིན་ནོ། དེས་ན་“མདོ་ཁམས་སྒྲིབ་ལ་ཁ་ཉོང་
ཐའི་རི་དཔོན་སྒྲིབ་ཀྱི་དམག་གིས་སྒྲིབ་ཁམས་སྒྲིབ་བེ་རི་ལས་ཤུགས་ལས་འགོ་སྒྲིབ་ཆད་གང་
དྲུང་པམ་མ་མཐོང་བའི་དཔལ་ངར་ཆག་པར་བྱས་” ཞེས་དང་། “གྲུ་བྱིས་བེ་རི་འདུལ་བྱིར་
ཆིབས་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཁམས་སྒྲིབ་དུ་བརྒྱུར་” ཞེས་པའི་སྒྲིབ་ཁམས་རྣམས་ནི་དེང་གི་སྒྲིབ་ཁམས་
རྫོང་མ་ཡིན་པར་ཤིས་པར་བྱའོ།

སྒྲིབ་ཤོད་སྒྲིབ་ཁམས་ཀྱི་ལྷོ་བ་གང་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་པ་ཡང་གྲུ་བྱིས་བེ་རི་འདུལ་བྱིར་
སྒྲིབ་ཁམས་སྒྲིབ་དུ་དམག་ཆས་པར་བཤད་པ་བཞིན་སྒྲིབ་ཤོད་སྒྲིབ་ཁམས་ཀྱི་ལྷོ་བ་ནི་བེ་
རི་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཁམས་སྒྲིབ་ལྷོ་བའི་གསུང་༡༧༢ལས། “ཕྱོགས་དུས་གནས་སྒྲིབ་ལས་རྒྱལ་
བའི། དགའ་ལྷན་བྱམས་སྒྲིབ་ཆོས་སྒྲིབ་ཆེ། དབང་ཕྱག་རྒྱལ་བ་སྒྲིབ་རྒྱུ་ཆེའི་བདག། འཇམ་
དབྱངས་མེ་ཡི་ཟུར་ཕྱད་ཅན། གསང་བདག་རྩོམ་འཛིན་པའི་འཕྱུལ། འཕགས་པ་རིགས་
གསུམ་བཞི་བ་ཡི། འཕྲིན་ལས་འཁོར་ལོ་མཁའ་བྱུང་ཅན། གཙུག་དུ་བཀྱར་བའི་ཁེ་ལྷོ་ཡུལ་
རྫོང་ས་འདིར། སྒྲིབ་ཁམས་སྒྲིབ་རྫོང་རིང་མའི་དབྱུང་། རྣམ་མཁའ་འཁོར་ལོ་རིས་སྒྲིབ་བྱིས། ས་
གཞི་འདབ་བརྒྱུད་པ་དང་མ་བརྒྱུད། ལོགས་རྣམས་བཟུ་ཤིས་ཉམས་བརྒྱུད་དང་། རྒྱལ་སྒྲིབ་
བདུན་གྱི་གཟུགས་མཚར་ཆང་། ཡུལ་ལ་དགོ་བརྒྱུད་དང་གིས་ཆང་། མི་རྣམས་སྒྲིབ་དང་སྒྲིབ་
བ་མཉམ།” ཞེས་རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་སྒྲིབ་པ་ཆབ་མདོ་བྱམས་པ་སྒྲིབ་གི་འཕགས་ཆེན་
ཡབ་སྐུ་གསུམ་གཙུག་ན་བཀྱར་བའི་བེ་རི་ཡུལ་རྫོང་ས་དེ་ནི་སྒྲིབ་ཁམས་སྒྲིབ་རྫོང་རིང་
མའི་དབྱུང་དཀྱིལ་དུ་ཡོད་པར་བཤད་པས་སོ། ཆོས་རྩེ་མཚར་བ་ཞིག་ལ། ལྷོ་བཟུ་གི་འདས་
ལོག་ཀླུ་དབང་འཛིན་གྱི་རྣམ་ཐར་༣༢ལས། དཔལ་ཡུལ་གཤིན་རྒྱུ་ཆེའི་གོང་ཁྱེད་གྱི་མིང་ལ་

སྒྲོང་ཐང་གྲོང་བྱེད་དང་དམར་ཁམས་སྒྲོང་ཞེས་ཟེར་གྱི་ཡོད་ལྷགས་བཤད་དོ། ད་དུང་
དགོན་ལག་གི་སྡེ་དུད་དུམ་པ་རེ་ཅམ་ནི་གང་སར་ཡོད་འདུག་པ་བཅས་འདིར་མཚུབ་མོ་རི་
སྟོན་ཅམ་ལས་རྫོང་དང་། སྡེ་པ། གནས་པོ། བརྒྱ་ཤོག། དཔོན་ཁག་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་
པར་ལེའུ་གཞན་དུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

འདི་དག་ནི་སྤར་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་ཆབ་མདོ་འཕགས་པ་སྟེ་སྤྱི་དབང་གི་བྱུང་ཁོངས་
བཤད་པ་ཡིན་ལ། གཞན་ཡང་ཆབ་མདོར་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་མདོ་སྟེན་བྱུང་ཁོངས་སྒྲོར་
{བྲག་གཡལ་བ་སྒྲ་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་}ལས་སྤྱི་དོན་ཞིག་སྒྲུངས་ན། ཕྱི་ལོ་༡༧༡༥ བོད་ས་རྟ་
ལོར་ཆབ་མདོར་གསར་བཙུགས་ཆབ་མདོ་བཀའ་ཤག་ཀྱང་ཟེར་ལ་མདོ་སྟེན་ལས་བྱུངས་
ཀྱན་བྱུང་བེལ་གཞོན་ཁང་དུ་སྒྲ་ན་མཐོ་བ་མི་རྗེ་ས་དབང་ཆེན་མོ་གོང་བཞུགས་ལུ། དེ་
འོག་མཁན་ཆེན་གཅིག་ཁམཁན་རིམ་གཉིས། བཀའ་མགོན་དུང་གཉིས། བཀའ་འགག་ཤོད་
དུང་གཅིག་ལས་ཆོན་པ་དང་ཆེ་མགོན་དུག་བདུན། ཆེ་ཤོད་དུང་རིགས་བཞི་ལྔ། ཆེ་སྒྲོར་རེ་
བྱུང་། དུང་གཏོགས་ཡིག་བསྐྱར་གཉིས་བཅས་ཡོད། ལས་བྱུངས་དེའི་བྱུང་ཁོངས་སུ་གསོལ་
སོགས་འགན་ཁུར་བ་མཁན་རིམ་གཉིས། འབྲུ་སྤྱི་དོ་དམ་ཆེ་ཤོད་དུང་དཀྱུས་གཉིས། ད་
དུང་གོ་མཛོད་དོ་དམ་སྡེལ་པོ་དུང་རིགས་སེར་སྐྱ་གཉིས། ཤོ་བྲལ་དོ་དམ་པ་མཁན་རིམ་
གཉིས། སྤྱི་དོན་བཟླ་དཔུང་དང་ཉེས་དཔུལ་དོ་དམ་པ་བཀའ་མགོན་དུང་གཉིས། གོང་
གསལ་ལས་བྱུ་ཆེ་ཆུང་བསྐྱེམས་མི་གྲངས་བཅུ་ནས་བཅོ་ལྔ་བར་ཡོད།

མདོ་སྟེན་བྱུང་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་རྫོང་གཞིས་སྒྲ་གཉེར་ནི། སྤར་ཁམས་རྫོང་སྤྱི་དོད་
དུང་། སྡེ་དགེ་སྟེན་བྱུང་ཁོད་དུང་། སྤར་ཁམས་གོ་བོ་སྒྲ་གཉེར་ཆེ་དུང་། ས་ངན་རྫོང་སྤྱི་དོད་
དུང་། གོ་འཛོ་གཞིས་སྤྱི་དོད་ཆེ་དུང་། མཛོ་སྤར་རྫོང་སྤྱི་དོད་ཆེ་དུང་། གསང་ལྷགས་ཆོས་རྫོང་
དུང་སེར་སྐྱ་གཉིས། སྤོ་བོ་ཆོས་རྫོང་ཤོད་དུང་། ཡིད་འོང་རྫོང་ཤོད་དུང་། རྒྱ་མདོ་རྫོང་ཤོད་
དུང་། རི་ཆེ་སྒྲ་གཉེར་ཆེ་དུང་། འཛོ་ཐོ་སྒྲ་གཉེར་ཆེ་དུང་། ཤོ་མདོ་གཞིས་སྤྱི་དོད་ སྤར་རྫོང་
རྫོང་སྤྱི་དོད་དུང་། བྱུང་པོ་སྟེང་ཆེན་རྫོང་སྤྱི་དོད་ སེར་ཆ་རྫོང་སྤྱི་དོད་ རྟོ་ཞེས་ཁྱི་རྩོ་རྫོང་སྤྱི་དོད་
ཨ་རྩ་བེ་སོག་རྫོང་། བྲགས་ཤོད་འབྲི་བྱ་རྫོང་། འདན་མ་མཛོད་པ་ཆེ་དུང་། རྟོ་རྫོང་རྫོང་
སྤྱི་དོད་དུང་། རྫོང་གཞིས་དེ་དག་དང་ད་དུང་། ཏོག་དམག་དཔོན། ག་ཡུལ་ཞལ་ངོ་། སྤོ་
མདའ་ཞལ་ངོ་། སྤར་བྱུང་ཞལ་ངོ་། སྤྱི་ཁ་ཞལ་ངོ་། རྩ་ཡུལ་ཞལ་ངོ་བཅས་དང་། མདོ་སྟེན་

ཁྱུང་ཁོངས་འོག་གི་དམག་སྐར་བཅའ་སྡོད་བྱེད་ཡུལ་ཁག་ནི། གཞུང་དམག་ཀ་ནས་ད་བར་
མདའ་ཁག་བཅུ་གཅིག་ཡོད་པ་ནས་ཀ་ད་གཉིས་ལྟ་སར་སྡོད་པ་ལུང། དེ་བྱིངས་ཁ་དང་
ནས་ཐ་དང་བར་རྣམས་སྟེང་ཆེན་དང་། སེར་ཚ། ལྷ་ཐོག་དཀར་ལེབ། སྡེ་དགོ། གོ་འཛོ། ས་
ངན། སྐར་ཁམས། བྲག་གཡབ། རི་ཆེ་བཅས་ཡིན།

བྲག་ཁབ་མདོར་སྟོད་པའི་བྲིམས་ལྷགས་ཀྱི་སྐོར།

སྟོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་སུ་རྒྱལ་སྤྱི་དབྱིངས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་ཁམས་བདེ་ཞིང་སྦྱིད་པ་
དང་། རྒྱལ་བྲིམས་ཉམས་པས་ཡུལ་ཁམས་སྤྱག་ཅིང་ཕོངས་པར་གྱུར་པའི་ཚུལ་མང་དུ་
འབྱུང་བ་བཞིན། རྒྱལ་ཁམས་གང་ཞིག་ཞི་བདེ་བག་ཕེབས་ཡོད་མེད་དང་། དར་དང་གྲུད་
ཀྱི་འགག་ཅ་ནི་བྲིམས་ལྷགས་ཡག་ལོད་ལ་རག་ལས་པས་ན། ཁབ་མདོར་སྟོད་དབང་ཤོད་
པའི་སྐབས་འདྲིར་བྲིམས་ལྷགས་བཤད་དགོས་པ་ནི་གལ་ཆེན་པོ་རེད། སྤྱིར་བྲིམས་ལ་ཆོས་
བྲིམས་དང་རྒྱལ་བྲིམས་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། ཆོས་བྲིམས་ལ་བྱེ་བྲག་དགོན་པ་སོ་སོར་སྟོན་པའི་
དགོ་འདུན་གྱི་ནང་བྲིམས་མ་འདྲ་བ་ཡོད་པ་བཞིན། རྒྱལ་བྲིམས་ལ་ཡང་བྱེ་བྲག་ཡུལ་ལྱང་
སོ་སོར་སྟོན་པའི་ཡུལ་བྲིམས་མ་འདྲ་བ་ཡོད། དེས་ན་ཁབ་མདོར་འཕགས་པ་སྟེ་ཁབ་
འབངས་སུ་གཏོགས་པའི་ལྱང་ཆེན་འགའ་ཞིག་ཏུ་ངག་ཐོག་ནས་བརྒྱུད་པའི་དམིགས་
བསལ་གྱི་ཡུལ་བྲིམས་ཡོད་པ། དཔེར་ན། བཟའ་ཆང་བཀོས་ཐོག་ཆོ་བ་ཐོབ་བྱ་མོ་མ་ཐོབ་
ཟེར་བ་དང་། ཏྲ་པ་ཐོབ་མཛོ་མོ་མ་ཐོབ། མཚོན་པ་ཐོབ་རྒྱན་ཆ་མ་ཐོབ། ཡས་ཁང་པ་དང་
མས་ཁང་མ། སྤྱ་ཞིང་ཁ་གཉིས་ལ་བྱེད་གཤགས་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་ལུང། སྤྱིའི་ཆ་ནས་གཞུང་
དགའ་ལྷན་སོ་བྲང་པའི་བྲིམས་ཡིག་ཞལ་ལྷེ་བཅུ་གསུམ་གཞི་བཞག་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དེའི་
རྟེན་གྱི་འབྲས་ཅན་སྟོན་ན།

སྤྱིར་བྲིམས་ཞེས་པའི་ཆོག་ལ་གོ་དོན་ཆེན་པོ་ཡོད། རྩོད་བ་དང་འཇམ་པ་མཛེས་པ་གསུམ་
གོས་གཅིག་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན། བྲིམས་དང་སྤྱིམ་དང་གྲིམས་རྣམས་བྱིང་ངམ་རང་བཞིན་
གཅིག་ལས་བྱུང་བའི་ཆོག་ཡིན་ཏེ། ཏུན་ཏོང་ཡིག་རྟིང་དུ་འང་བྲིམས་དང་གྲིམས་གཉིས་
རེས་མོས་སུ་འབྱུང་ཞིང་། སྤྱིམ་ཞེས་པའི་བྱ་ཆོག་འདི་མིང་ཆོག་ཏུ་བཞག་པའི་གནས་སྐབས་
སུ་བྲིམས་དང་ཡང་ན་གྲིམས་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི། དཔེར་ན། སྤང་བཅན་གྱི་སྐབས་ཡུལ་གྱི་

དབང་རིས་དང་དམག་དབང་སོགས་དུམ་བུ་མང་པོར་ཆ་བགོས་བྱས་པ་ལ་ཁོས་ཆེན་པོ་
 རྒྱག་ཅེས་འབྱུང་བ་ཡང་། ཁོས་ཞེས་པ་འདི་གཞི་གཅིག་དུམ་བུར་གཏོང་བ་ལ་དུས་ཀྱི་ཆ་
 རས་བཀས། དགས། འགས་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་རྣམ་འགྱུར་ཐ་དད་པ་ཙམ་ལས་རང་བཞིན་
 གཅིག་པ་ལྟར་རོ། ཞལ་ལྷེ་ནི་གནའ་བོའི་བོད་སྐད་གཤའ་མ་ཞིག་སྟེ་སྐབས་དེ་བཙད་ཁྲ་ལྟ་
 བུ་ལ་གོ་དགོས་པ་འདྲ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པས་དབྱུད་དགོས། ཡོངས་གྲགས་གཏུག་བཤེར་བྱེད་
 པའི་ཁྲིམས་ལ་རྒྱ་གར་སྐད་དུ་རྩེ་ཡའམ་ཀ་རྩལ་དང་། དགེ་བར་སྦྱོད་པའི་ཁྲིམས་ལ་ཤྱི་ལ་
 ཞེས་སྒྲ་དོན་ཐ་དད་པར་ཡོད་ཀྱང་། བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་ཁྲིམས་ནི་དེ་གཉིས་ཀའི་སྦྱི་ལ་བྱབ་པའི་
 མིང་ངོ་མ་དེ་ཡིན་ཅིང་། སྒྲ་མ་ལ་རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་བྱེ་མ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་དེ་གཉིས་ཀྱི་
 བྱད་པར་བྱས་ཡོད། དེས་ན་སྤང་བའི་སེམས་པ་ཁྲིམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མཐས་པ་རྣམས་ལ་
 གྲགས་པ་ལྟར། རིག་པ་ཅེ་གཅིག་དུ་སྒྲིམ་སྟེ་ཐོན་བྱེད་དགོས་པའི་གནས་ལ་ཁྲིམས་ཞེས་བེར་
 ཏེ། རང་གིས་རང་ལ་རིག་པ་སྒྲིམ་སྟེ་རང་ཉིད་ཉེས་པར་སྦྱོད་པའི་གཡང་ས་ལས་སྤང་བ་ནི་
 ཁྲིམས་ཀྱི་ནང་དོན་ངོ་མ་དེ་རེད།

དེ་ཡང་ཐོན་ཀྱི་དུས་ན་དགེ་བ་བརྩེ་ལ་སོགས་པའི་ཁྲིམས་བཅས་པའི་ཚུལ་ནི་མདོ་སྟེ་རྣམས་
 སུ་གཏམ་རྒྱུད་དང་སྤྱར་ནས་ཆེས་རིང་བར་ཡོད་ལ། བོད་གངས་ཅན་འདིར་ཆ་བཞག་ན།
 རྒྱལ་བོའི་ཐོག་མ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་བོའི་དུས་སུ་ལྷ་ཡི་ལྷགས་དང་བསྟན་ནས་“ཆད་རྣམ་
 གཉིས་དང་བཞེད་རྣམ་ལྟས་བོད་ཀྱི་ཁྲིམས་བཅས་”ཞེས་ལུང་རྩོམ་སྐབས་འབྱུང་ནང་འབྱུང་
 བོད་། སྤང་བཙན་སྐབས་བོའི་སྐབས་ཁྲིམས་ཡིག་དུག་དང་། ཁྲིམས་ཆེན་བདུན། རྒྱལ་ཁྲིམས་
 བཙོ་ལྷ། ཁོད་སོ་དུག་གི་ཁྲིམས། ལྷ་ཆོས་དགེ་བ་བརྩེ་ཡི་ཁྲིམས། མི་ཆོས་གཙང་མ་བརྩེ་དུག་
 གི་ཁྲིམས་(འདིའི་བྱང་རིམ་སྐོར་རྒྱས་ཙམ་ཞིག་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་མོ་ཁང་དཀར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལྷ་དར་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་
 འབྲེལ་ཡོད་དང་བཅས་པའི་དུས་རབས་ཀྱི་མཐའ་དཔྱད་འཕུལ་གྱི་མེ་མོང་ཞེས་པར་གསལ།)སོགས་ཁྲིམས་ཀྱི་རྣམ་
 གངས་མང་པོ་བཅས་པ་ཡོངས་གྲགས་ལ། ཏུན་ཏོང་ཡིག་རྒྱུང་ནང་། “དགུམ་པའི་ཁྲིམས་ལ་
 བབ་ན་དང་། ལྷགས་པའི་ཁྲིམས་ལ་བབ་ན། ལུམ་དང་མ་ལུམ་བའི་ཁྲིམས་”སོགས་ཁྲིམས་
 ཡིག་དང་ཁྲིམས་ཀྱི་ཐ་སྐད་མང་དུ་འབྱུང་། བོད་སེལ་བུར་འཛོར་ནས་མི་ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་ལ་
 ཤས་རིང་“རྒྱལ་ཁྲིམས་སོག་རུལ་ཐོན་ཐག་བཞིན་དུ་ཞིག་”ཅེས་པ་ལྟར་བོད་སྦྱི་ལ་བྱབ་པའི་
 ཁྲིམས་མ་བྱང་ཞིང་། ས་སྦྱུའི་སྐབས་བོད་ལ་ཏོར་ཁྲིམས་རྒྱག་ཆེ་བ་ལ་དཔལ་པག་མོ་བྱ་པའི་
 སྐབས་སུ་གནའ་བོའི་བོད་ཆོས་རྒྱལ་ཚོའི་སྟོལ་དང་མཐུན་པར་གཡུ་འབྲུག་སྟོག་པའི་ཞལ་

མེ་བཙུ་ལ་གཏན་ལ་ཕབ། དེ་རྗེས་གཙང་པ་རྒྱལ་པོས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་ཞལ་
 མེ་བཙུ་དྲུག་དང་། དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་གིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་ཞལ་མེ་བཙུ་
 གསུམ། མེ་མིང་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་དྲངས་ཤེས་མེ་ལོང་
 སོགས་ཡོད་ཅིང་། ཞལ་མེ་བཙུ་ལ་བྱེད་སྐབས་སྒྲ་སྒྲོ་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་ཞལ་མེ་དོར་བ་དང་།
 བཙུ་གསུམ་བྱེད་སྐབས་དེའི་སྤྱི་དུ་དཔའ་ལྷན་གཉིས་ཀྱི་ཞལ་མེ་དོར་བའོ།

དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་ཆེན་མོའི་སྤྱི་གཞིའི་སྐབས། “སྔོན་གྱི་ཁྲིམས་ཡིག་རྙིང་
 པ་རྣམས་སུ་བྱི་བྱས་པའི་ཡན་ལག་བཅད་ནས་ཡུལ་གཞན་དུ་སྒྲུགས་པའོ་ཞེས་མིག་སྦྱིད་
 ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་བཅད་ནས་རྒྱང་ཕྱད་དུ་གཏོང་བ་སོགས་ཡོད་འདུག་ནའང་།
 མཆོད་ཡོན་འདི་གསུམ་གྱི་བཀའ་ཁྲིམས་ཀྱི་བྱུང་པར། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱུགས་བསྐྱེད་སྔོན་
 དུ་མཛོད་ནས། ལྷན་སྤྱི་གཞི་ཆོར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་དེ་སྤྱུགས་ཀྱིས་མ་བཟོད་
 པར་ནག་ཆེན་གྱི་ལྷན་ངན་དེ་རྣམས་དེ་མ་ཐག་གནས་སྤར་ནས། གཡང་དང་ཚུ་ལ་གཡུགས་
 ཏེ་རྩམ་ཟེལ་གྱིས་བྱིས་ལམ་ཁེགས་ཤིང་། ལྷན་ངན་དེ་ཁའི་མོད་ལ་གཙང་བས། སྤར་ལོང་བ་
 དང་། ཞ་བ་སོགས་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཉམས་སུ་སྤྱོད་མི་དགོས་པ་དང་། “སྔོན་གྱི་རྒྱལ་རབས་སུའི་
 ཁྲིམས་ལས་ཀྱང་རྩམ་ཟེལ་ཆེ་བ། བཅད་ཁ་གཙང་བ། བརྗེད་ཅོན་ཆེ་བ། རྩོམ་ཚུང་གི་པ་མ་
 ཁྲིམས་བདག་ཅེས་དོན་དང་མཐུན་པ་བཞིན་དུས་བདེ་ས་འཇམ་པའི་བདེ་སྦྱིད་ཀྱི་དཔལ་ལ་
 ལོངས་སྤྱོད་པ་ནི་འདི་ལྟར་རོ”ཞེས་མིག་སྦྱིད་དང་ཡན་ལག་ཉིང་ལག་གཙོད་ཐེག་མི་བྱེད་
 པ་དེ་གཞུང་དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་སྤྱོད་མེན་བྱུང་ཆོས་སུ་བཤད་འདུག་པས།
 ཞབས་པད་ཕྱ་ལྱང་བ་དང་། བཀའ་སྔོན་སྒྲ་མ་བྱམས་པ་བསྟན་དར། ཉོར་སྤྱི་གསལ་པ་རྣམ་
 རྒྱལ་སོགས་ནས་ཁམས་ཁུལ་དུ་མིག་སྦྱིད་དང་ཡན་ལག་ཉིང་ལག་གཙོད་ཐེག་མང་དུ་བྱས་
 པར་བཤད་པ་ཨི་བདེན་ནམ་སྟམ་ཡང་། རྒྱལ་ས་ལྷ་ལྷན་དུ་ཅིས་དཔོན་ལྱང་ཤར་ཁྲིམས་
 ཐོག་རང་ནས་མིག་བཏོན་པ་ནི་ཡོངས་གསལ་སུ་གྱུར་འདུག།

ཏུན་ཉོང་དང་ལེ་ཡུལ་ནས་རྙིང་པའི་བོད་བཙན་པོའི་སྐབས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིག་རྣམས་ལ་
 བསྟན་པ་ཡིན་ན། དོན་གནད་རེ་རེ་བཞིན་ཏེ་ཅང་ཞིབ་ཕྱ་དང་ཁ་གསལ་ཡོད་འདུག་ཅིང་
 ཅ་བའི་ཁྲིམས་དཔོན་ཀྱང་ཟུར་དུ་ཡོད་འདུག། དེར་བརྟེན་གང་ཟག་གི་དབང་སྒྱུར་འོག་མི་
 འགོ་བ་ཁྲིམས་ཁོ་ནའི་དབང་སྒྱུར་འོག་འགོ་བ་སྟེ། བཙན་པོའི་སྤྱི་པོ་ཡང་ཁྲིམས་པོགས་

ནས་བྱང་དུ་སྐྱུགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཁྲུངས་བྱབ་སྤང་ཞིང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་(རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁྲིམས)གསལ་གྱི་
 གཉའ་ཤིང་ཞེས་ཀྱན་གྱིས་དྲང་བདེན་དུ་བཅི་བཀྱར་ཐོབ་པས་ན། ཉམ་ཚུང་དང་དམངས་
 རྒྱལ་མགོ་བོ་གཟེངས་སུ་བཏེགས་ནས་ལས་ལ་བཅོན་པར་སློབ་དང་། མ་རུང་བའི་བསམ་
 པ་དང་ཐུན་པ་རྒྱལ་ཀྱང་ལས་ངན་བྱེད་པར་བག་ཚ་བ་དང་འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་སྟེ་རིམ་
 པས་ཡ་རབས་ཀྱི་ལས་ལ་གོམས་པ་བཅས་ལས། བོད་བཅན་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་དེ་བཞིན་དར་
 རྒྱས་ཐུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞིག་བྱུང་བར་སྐྱམ། འོན་ཀྱང་དེ་རྗེས་ཀྱི་ཕག་བྱ་གཙང་དགའི་
 ཁྲིམས་ཡིག་གང་ཞིག་ཀྱང་སྟེ་སྐམ་ཙམ་ལས་ཆ་མ་ཆང་བ་དང་གསལ་ཁ་མེད་པ་བཅས་ལ་
 བརྟེན། རང་འདོད་ཀྱིས་འབྲེལ་བཤད་ག་རེ་རྒྱག་རྒྱག་དང་། ཁྲིམས་ཐག་ག་རེ་གཙོད་གཙོད་
 ལྟ་བུ་བྱར་ཏེ། བོད་ཀྱི་ཁྲིམས་ལ་དྲང་བདེན་གྱི་འདུ་ཤེས་འཛིན་མཁན་པལ་ཆེར་མེད་པར་
 “ཁྲིམས་དྲང་པོ་རྒྱ་ནག་གི་སྒྲོར་ཡོད”ཟེར་བའི་ཤོད་སློལ་ཡང་བྱུང་འདུག །རྒྱ་མཚན་དེ་དག་
 ལ་བརྟེན་ནས་དམངས་རྒྱལ་ལ་ཚོལ་གྱི་དུར་བཅོན་ཉམས་ཏེ་བོད་འདི་རྗེས་ལྟས་ཀྱི་
 གནས་སུ་སྐྱུང་འདུག་ན། ཁྲིམས་ནི་རྒྱལ་ཁབ་གང་ཞིག་དར་དང་བྱུང་གྱི་འགག་ཚ་བྱག་ས་
 དེ་ཡིན་པས་མཁྱེན་པར་མཛོད་ཅེས་སྐུལ་ལོ། ཁྲིམས་ཡིག་ཞལ་ལྗེ་བཅུ་དྲུག་ནི།

༡༥༥༥༥་བོ་སྐྱག་གི་ཞལ་ལྗེ།

༡༥༥༥༥་མ་ཐ་ཡི་ཞལ་ལྗེ།

༡༥༥༥༥་པོ་མེ་ལོང་གཤོང་གི་ཞལ་ལྗེ་འཕེ་མོ་ལས་འཛིན་གྱི་ཞལ་ལྗེ།

༡༥༥༥༥་བཞེས་བདེན་རྒྱུན་གྱི་ཞལ་ལྗེ།

༡༥༥༥༥་བཀྱིགས་ཁྲིམས་རའི་ཞལ་ལྗེ།

༡༥༥༥༥་ཆེན་ཁྲག་སྐྱུར་གྱི་ཞལ་ལྗེ།

༡༥༥༥༥་འཛིན་ཆད་ལས་ཀྱི་ཞལ་ལྗེ།

༡༥༥༥༥་འདྲ་ཟ་རྒྱང་གི་ཞལ་ལྗེ།

༡༥༥༥༥་པ་སྟོང་གི་ཞལ་ལྗེ།

༡༠།མས་པ་ཁྲག་གི་ལལ་ལྗེ།

༡༡།བསྟོན་ཏམ་མནའ་དག་གི་ལལ་ལྗེ།

༡༢།བརྒྱས་པ་འཇལ་གྱི་ལལ་ལྗེ།

༡༣།ཉེ་འབྲེལ་འགྲས་སྤུམ་གྱི་ལལ་ལྗེ།

༡༤།བྱི་བྱས་བྱི་རིན་གྱི་ལལ་ལྗེ།

༡༥།ནམ་པར་ཚུར་གྱི་ལལ་ལྗེ།

༡༦།ཁྲ་ཁྲོ་མཐའ་འཁོབ་གྱི་ལལ་ལྗེ།

ཡིག་ཆ་བརྒྱུད་པ།

བཀའ་གཏན་གྱི་བཅའ་སྒྲིག་སྒྲིག་པ་ཡིག་ཆ་ཁག་ཅིག་

གཅིག་ཁཛམས་སྤྱད་པ།

ཡིག་ཆ་འདི་དག་ནི་ཆབ་མདོ་འཕགས་པ་སྤྱི་ཁྱིམ་དབང་དང་། སྐབས་དེ་དག་རིང་གི་
 ཆབ་མདོའི་གནས་སྤངས་མཆོན་ཐུབ་པ་ཅན་དུ་མ་ཟད། གཞི་འཛིན་ས་ཡོད་ན་མེད་ན་དེ་
 ཡིན་ཅིང་། དེ་ཡང་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་བ་སོ་སོར་ནམ་དུང་མ་འདྲ་བ་དང་སྒོ་ཅི་གཏད་ཚུགས་མ་
 འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་མིང་པས། འགྲེལ་བཤད་ཁོ་ནར་མ་ཡིན་པར་ཅ་བའི་ཆོག་རིས་རེ་
 རེ་བཞིན་བཟུ་རྒྱུ་ནི་གཤམ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་འདྲི་བའི་ཆོག་པོ་དེ་དག་སྤྱི་བའི་བཞག་གིས་བཀོད་ན་
 ཐུགས་ཕན་སོས་མིང་སྟུག། འདིར་རྟེན་པའི་ལ་བདུན་པའི་ཤེ་བཅུ་དང་། ཐོ་སྤྱི་བའི་གཏན་
 ཆོག་སྤྱི་བའི་ཁཛམས་སྤྱད་པ་ཆོག་པོ་ཆོག་པོ་ཆོག་པོ་ཆོག་པོ་ཆོག་པོ་ཆོག་པོ་ཆོག་པོ་ཆོག་པོ་
 ཐུག་པའི་སྤྱི་བའི་ཁཛམས་སྤྱད་པ་ཆོག་པོ་ཆོག་པོ་ཆོག་པོ་ཆོག་པོ་ཆོག་པོ་ཆོག་པོ་ཆོག་པོ་
 ལ་གོང་ས་བཅུ་གསུམ་པའི་བཅའ་ཡིག་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་འབུམ་ནང་གསལ་བ་དང་།
 ལ་གོང་ས་བཅུ་བཞི་པའི་བཅའ་ཡིག་ནི་ཆབ་མདོ་དུང་ཡིག་སྒོ་བཟང་དབང་འདུས་ནས་
 གནང་བྱུང་བ་དང་། རྒྱལ་ཆབ་སྲུག་བྲག་གི་རྒྱབ་གཞོན་བཅའ་ཡིག་ནི་བོད་སྤྱི་བའི་མི་
 དམངས་དཔེ་སྤྱི་བའི་ཁཛམས་སྤྱད་པ་ཆོག་པོ་ཆོག་པོ་ཆོག་པོ་ཆོག་པོ་ཆོག་པོ་ཆོག་པོ་ཆོག་པོ་
 ཐུགས་སྤྱི་བའི་ཁཛམས་སྤྱད་པ་དང་། གོང་མ་ཁང་ཤེས་ནས་ཐུག་པའི་འཇམ་ས་བཀའ་ཡིག་དེ་
 དག་ནི་ཀྱང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྤྱི་བའི་ཁཛམས་སྤྱད་པ་ཆོག་པོ་ཆོག་པོ་ཆོག་པོ་ཆོག་པོ་
 ཐུགས་སྤྱི་བའི་ཁཛམས་སྤྱད་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་དེ་དག་མང་པོ་ཞིག་གཅིག་ལ་གཉིས་བརྒྱད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་
 ཡིན་པས་མ་དག་པ་དང་མ་ཆང་བ་བྱུང་ཡོད་པེས་ལ། མ་ཡིག་ངོ་མ་ཐོབ་མཁན་ནམས་ནས་
 དག་བཅོས་ཡོང་བ་ལྷན་ཆུང་དང་། ད་དུང་ལ་གོང་ས་ལྷ་པོ་ཆོན་པོ་དང་གུ་ཤི་ཁང་ནས་གནང་

བའི་བཀའ་གཏན་ཡོད་པར་ལོ་རྒྱུས་མང་པོར་གསལ་ཡང་འདྲིར་མ་རྟེན། གལ་ཏེ་སུ་ཞིག་
གིས་ཡིག་ཆ་དེ་རིགས་རྟེན་པར་བྱུང་ཆོ་ཉུང་ཟད་ཅིག་གཅིག་ལས་མེད་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཆབ་
མདོའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་པའི་གཞི་འཛིན་ས་གསེར་དང་མཚུངས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་གཅིས་པར་
འཛིན་རིགས་སོ།།

གཉིས། ལ་བདུན་པའི་ཤེ་བམ་ཆེན་མོ།

གོང་མའི་ལུང་གིས། རུབ་ཕྱོགས་མཆོག་ཏུ་དགོ་བའི་ཞིང་གི་ལ་རྒྱལ་དབང་། ས་རྟེན་གི་རྒྱལ་
བསྟན་ཡོངས་ཀྱི་བདག་པོ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་བཟོ་ན་ར་རྩ་ལའི་སྤྱོད་མར་འབོད་པའི་
གཏམ།

མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བ་སྐྱབ་བཞི་ཡེ་ཤེས་ལའི་བདག་ཉིད་སྟོབས་བཅུ་མི་འཛིགས་བཞིའི་རྩལ་
འཆང་བ་མའི་སང་གི་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་སྟོན་ལམ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཆོས་སྤྱངས་པའི་ཞིང་
ཁམས་དམ་པ་བྱབ་གདལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དབྱིངས། རབ་འབྱམས་གཞི་དང་སྟོང་པོ་མེ་ཏྲོག་
གིས་བརྒྱན་པ་ངེས་པ་ལྷ་ལྷན་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་ཞིང་། མཆོག་གི་སྤུལ་སྤྱའི་ཞིང་། སྟོང་
གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་ཏེ་ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་མཆོམས་ཀྱི་སྤྱིང་བྱེ་བ་ཕྱག་
བརྒྱའི་ཉེ་བ་དུས་གསུམ་གྱི་བདེ་གཤེགས་མ་ལུས་མངོན་པར་འཆང་བྱ་ཞིང་ཡངས་པའི་ས་
ཆེན་པོ་ལ་རང་གར་སྟོང་པའི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བ་རྣམས་ཐོག་མར་འབྱུང་བའི་གནས་མ་གླ་
རྟ་དོ་རྗེའི་གདན་བྱང་ཆུབ་ཤིང་གི་གྲིབ་བསེལ་ཉེ་བར་འབབ་པའི་གནས། བསྟན་པ་རིན་པོ་
ཆའི་འབྱུང་ཁུངས་ཡུལ་གྱི་སྟོང་པོ་མཆོག་ནས། ཤར་ཕྱོགས་མ་ཏ་ཙོ་ན་རྗེ་བཙུན་བརྟན་པའི་
འཁོར་ལོ་དབྱེས་པར་ཅེན་པའི་གནས་རི་བོ་ཅེ་ལ། ལྷོ་ཕྱོགས་ན་གྲི་དུའ་ཀ་ཏ་ཀའི་མཆོད་
རྟེན་ཆེན་པོར་དབལ་མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ།
ཆུ་གཏར་ཆེན་པོའི་སྤྱིང་ན་འཕགས་མཆོག་ལག་ན་བརྟོའི་པོ་བྲང་རི་བོ་བྱུ་འཛིན། རུབ་ཏུ་
ངེས་གསང་དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་རྒྱུད་སྤེལ་མཐའ་དག་གི་གན་མངོད་མ་ཆོགས་ཏེ་གི་སྤྱིན་ཉམ་
གཏིབ་པའི་ཉེ་ཅུ་ཀམ་རང་བྱུང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་། བྱང་དུ་གོང་བྱེད་བྱེ་བ་ཕྱག་དགུ་བཅུ་
རྩ་དུག་གི་ཉེ་བ་ལེགས་པའི་ཆ་ཀུན་བསགས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་ཆེན་པོ་དོ་རྗེའི་རིག་ལྷན་
ཆོགས་ཀྱི་གནས་ཤམ་གླ་ལ། གཞན་ཡང་རིའི་རྒྱལ་པོ་གངས་ཅན། སྤོས་དང་ལྷན། མ་དྲོས་

པའི་མཚོ་ཇ་སྤྱུ་བིཧྱ། གསེར་གྱི་སྒྲེ་མ་གཡུར་དུ་ཟ་བ། ལྷུང་ཕན་ལྔ་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱས་བསྐྱར་བའི་
 རྒྱ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་སྟེག་པའི་ཉམས་ཀྱིས་འབབ་པ། བྲག་གསེར་གྱི་བྱ་སྟེབ་དང་། ཤིང་ས་ལ་
 རབ་བརྟན། རྩིང་བྱ་དལ་འབབ། ཡུལ་ཉི་ཤུ་ཙུ་བཞི། དུར་ཁྲོད་ཆེན་པོ་བརྒྱད། གནས་སུམ་རུ་
 ཙུ་གཉིས། ཡུལ་འཁོར་ལྔ་བརྒྱ། རྩིངས་ཆེན་པོ་བརྒྱ་དྲུག་ཡུལ་ཕན་རྩིང་སྟགས་ཡོན་ཏན་གྱི་
 རྩུང་པར་མད་དུ་བྱུང་བས་སྤ་བའི་སྤྲིང་འདིར་ལོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་སྟེ་རྒྱ་གནས་པ་ཙ། གཡོ་
 བ་རྒྱུད་། བཀོད་པ་བྱང་རྒྱབ་སེམས་གྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྲིང་
 རིགས། འཚོ་བ། རྣམ་འགྱུར། ཆ་ལྷགས་སྟགས་མི་འདྲ་བའི་རྩུང་པར་མཐའ་སྟོང་ཤིང་།
 ལེགས་བྱས་བསོད་ནམས་གྱི་ཡུང་པོ་སྟེ་ཡང་གི་རྩུང་པར་དུ་བྱེ་བའི་མཚོག་དམན་བར་པ་སྟེ་
 དང་། བྱེ་བྲག་རྒྱ་ནག་པེ་ཅིང་བརྒྱ་གསུམ། སྟག་པོ་ཆོ་ཆེན་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་དགྲ། ཁལ་ཁ་ཆོ་པ་
 བདུན། ཨོ་རྩོད་ཆོ་པ་བཞི། མཚོ་ཁྲི་ཤོར་རྒྱལ་མོའི་འབྲམ་གནས། རྒྱ་སེར། བེ་པ་ལ། རྟག་
 གཟིག་ཁི་ཡུལ་། ཡ་ཆོ། ལྷ་ཏ་ཏོར། ཡེར་པིན། ཁ་སག་སྤྱུ་རུང་སྟགས་གྱི་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་རིགས།
 སྤ་མ། ཆོས་རྩེ། དབང་། པའི་ལི། པའི་སེ། བྱང་། ཨམ་པ། རྩོར་གོ། ཐའི་ཇི། དཔོན་རྒྱུད་། ཐ་བྱ་
 བང་། ཇའི་སང་། མི་བཟང་། བཟན་དོན་ལར་རྒྱའི་སྟེ་མོ་བ་སེར་སྟུ། དམག་དཔོན་ལས་བྱེད།
 རྩུང་པར་སྦོད་མངའ་རིས་སྐྱོར་གསུམ། བར་དབྱས་གཙང་ཅུ་བཞི། སྤང་མདོ་ཁམས་སྤང་
 དྲུག་གི་སའི་ཆར་འཁོད་པའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་ཕན། སྤ་མ་ཆོས་རྩེ། སྤ་ཆེན་པོ་ལ་གཏོགས་པའི་
 སྤོན་པོ་འདུན་ན་འདོན། དབང་སྤོན། སྤོན་སྤོན། ཁྲོམ་གྱི་རུ་འཛིན། ཆེན་པོར་འོས་པའི་ལས་
 ཆོན་བརྒྱ་གསུམ་སྟགས་འཕྲིན་ལས་རྣམ་བཞིའི་སྤ་ལ་དབང་བ་རྩིང་སྦོད་གཞིས་སྦོད། ཡང་
 སྐྱོས་བོད་སྦོངས་སྦོད་སྦོད་གྱི་ཆར་གཏོགས་ཀོང་ཉང་། རྩོད། རྒྱ་ལྷར། ཤོ་མདོ། སྦོ་རྩོད་། ལུར་
 མང་། རྩུང་པོ་དཀར་ནག་སེར་གསུམ། བྲགས་ཤོད། བང་ཆེན། རག་ཤུལ། རྩོ་ཤུལ། ཡུལ་ཤུལ།
 འཕྲོང་པ། དགེ་རྒྱས། གསེར་ཁ་སྦོད་སྦོད་བར་གསུམ། ལྷ་ཐོག་སྦོད་སྦོད། གོ་འཛོ། སྟེ་དགོ།
 བྲག་གཡལ། ཉག་གཤིས། འབའ་ལི། ཤར་དར་ཅེ་མདོ། རྒྱལ་ཐང་། འཛོལ། འཇང་ཡུལ། མཛོ་
 སྤང་། གསང་རྩིང་། ཆོ་བ་སྤང་སྦོད་སྦོད་བར་གསུམ། སྟོ་བོ། ཀ་གནས། དཔའ་ཤོད། རི་བོ་ཆེ་
 སྟགས་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ལས་བྱེད། གཉེར་ལས་འཛིན། ཞི་དྲག་གི་སྟེ་མོར་མངག་སྟོབས་སྟེར་
 བཏང་དམིགས་བསལ། རྟན་བརྒྱ་མི་དམངས་སྟགས་མདོར་ན་གནས་ཀ་བ་མེད་པའི་འོག་
 རོལ་དུ་སྦྱོང་ཅིང་། རྣམ་མཁའི་འོར་བུའི་སྤང་བས་གསལ་བའི་ལུས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཡོད་དོ་
 ཅོག་མཐའ་དག་ལ་སྦྱིངས་པ།

འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གི་མ་འདྲིས་པའི་མཛའ་བཤེས་ཆེན་པོ་སྟོན་པ་བྱབ་པའི་དབང་པོ་དེ་
 ཉིད་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་བསམ་པའི་བྱད་པར་དང་། རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་འཁོར་རིམ་པ་
 གསུམ་དུ་བསྐྱོར་བའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བཟུན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཚྭ་གསུམ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱབ་
 པར་གྱུར་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་གངས་ཅན་གྱི་ཚྭ་ངས་འདྲིར་བཟུན་པ་སྡེ་བྱིར་
 དུ་དར་བའི་ནང་ནས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲོག་ལྷར་མངོན་པར་འཕགས་པ་འཇམ་མགོན་མིའི་
 རྩེལ་ཅན་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙཱ་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་རིང་ལུགས་ལྷ་སེར་གྱི་ཙཱ་པ་ཤ་
 འཆང་བའི་བཟུན་པ་རིན་པོ་ཆེ་མདོ་ཁམས་ཀྱི་ཚྭ་ངས་སུ་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པའི་གཞི་རྟེན་དུ་
 གྱུར་པ་ཆབ་མདོ་བྱམས་པ་སྤྱིང་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་འདི་ཉིད། ལྷ་ཀུན་མཁུན་ལྷ་པ་ཆེན་
 པོས། བྱམས་པའི་བཟུན་པ་དབུས་འགྱུར་འཆང་བའི་ཡུལ། ཤར་མེན་དེ་སྤྱང་ཁྲིམས་ལྷན་
 འདུས་པའི་སྤྱིང་། ལྷ་སེར་འཛིན་པའི་སྤྱང་བ་རབ་གསལ་བ། མདོ་ཁམས་ལུན་སེལ་སྟོན་མེ་
 འབར་གྱུར་ཏེ། ཞེས་བསྟུན་པ་ལྷར་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་དངོས་སྟོབ་བཟུན་པའི་དར་
 ཆེན་དྲུག་གི་ནང་ཆོན། བྱང་སེམས་ཤེས་རབ་བཟང་པོས་ཕྱག་བཏབ་པ་ནས་བཟུང་། ཁང་
 རྒྱང་པ་ཆོས་དབང་གྲགས་པ་སོགས་མཁས་ཤིང་བྱབ་པའི་གདན་རབས་རིམ་པར་བྱོན་པ་
 ལས། གདན་རབས་བཅུ་གསུམ་པ་ཕྱག་ན་པར་བསྟོན་པའི་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་ཕྱེས་བཟུན་པ་འཛིན་
 ཕྱེལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་མཛད། གདན་རབས་བཅུ་བཞི་པར་འཕགས་པ་ལྷ་མཚོག་གི་
 སྤུལ་སྤྱུ་བསྟོན་ནམས་རྣམས་པར་རྒྱལ་བ་དབང་པོའི་སྤེལ་ནས་བཟུང་། སྤུལ་སྤྱུ་རིམ་བྱོན་ནམས་
 ཀྱིས་སྤྱུ་དགོན་བཟུན་སྤྱིང་གཅིག་པའི་འཛིན་སྟོང་ཕྱེལ་གསུམ་མཛད་པ་དང་། ལྷ་རྒྱལ་
 དབང་ལྷ་པ་ཆེན་པོས། རྒྱལ་ཀུན་འགྲོ་ལ་རྗེས་སུ་རབ་བཅེ་བ། འཕགས་ཆེན་དམ་པའི་སྤྱེས་
 རབས་ཕྱིང་བ་ཅན། ལྷར་བཅས་སྤྱེ་རྒྱའི་གཉེན་དུ་སྤུལ་པའི་གར། བསྐྱུར་མཛད་རྗེ་བཅུན་
 སྤྱུ་མར་གསོལ་བ་འདེབས། ཞེས་བསྟུན་པ་ལྷར། འཕགས་པ་ལྷ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་བར་བྱོན་
 ཟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་མཛད་པ་སྤྱུ་ན་མ་མཆིས་པས། རྒྱལ་བཟུན་སྤྱི་དང་
 བྱེ་བྲག་རི་བོ་དགེ་ལུན་པའི་བཟུན་སྤྱིང་བྱང་དུ་འཇུག་པའི་མཐུན་འགྱུར་མཛད་འཕྲིན་མ་
 མེད་པ་དང་། ལྷག་དུ་སྤུལ་པའི་སྤྱུ་འཕགས་པ་འཇིགས་མེད་བཟུན་པའི་རྒྱ་མཚོ་དགྲུང་ལོ་
 ལྷ་ནས་བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་ཁྲིར་འཁོད་ཅིང་། གནམ་བསྐྱོས་འཇམ་
 དབྱངས་གོང་མའི་ལུང་ལས་ཀྱིས་ཀྱང་མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་། པ་ཤ་ཆེན་ཐམས་ཅད་
 མཁུན་གཞིགས་ཆེན་པོ་སྟོན་བཟང་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོ་དང་། རྩེལ་ལའང་ཟབ་ཆོས་ཀྱི་

འབྲེལ་པ་ཟབ་མོས་ཐུགས་རྒྱུད་གཏམས་པར་མཛད་དེ། གདན་ས་འདི་ཉིད་ལེ་ལག་དང་
 བཅས་པར་ཡང་ནམ་དཀར་གྱི་མཛད་པ་རྒྱབས་ཆེ་ཞིང་བསྟན་འགྲོའི་ཕན་བདེ་ལྷན་བཞེས་
 གྱི་དགོངས་གཏད་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་མཆིས་ཀྱང་གདུལ་བྱ་བསོད་ནམས་གྱི་སྐལ་བ་
 དམན་པའི་གོགས་དབང་གིས་སྒོ་བྱར་དུ་གཟུགས་སྐྱེ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་བསྐྱུ་བའི་མཛད་
 མཐའ་བསྟན་ཀྱང་། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནམས་གཞན་དོན་ཕུན་ཆོགས་གྱི་རོ་ལ་རྩེས་སུ་
 ཆགས་པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་དམ་བཅའ་ནམ་ཡང་འགོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་མཆོག་གི་སྐུལ་སྐྱེའི་
 རྫོས་གར་གསར་དུ་བསྐྱར་བར་གདོན་མི་ཟ་བ་བཅས་འཕགས་པ་ལྟ་སྐྱེས་ཐེང་རིམ་པར་
 བདག་འཛིན་མཛད་པའི་ལྟ་སྐྱེ་མི་སྐྱེ། བཏང་འགྲོ་བཞག་སྟོང་། བྱིས་ལུང་ཁྲལ་རིགས་
 སོགས་ལྷགས་བྱང་གི་འཕྲིན་ལས་ལ་ལོག་པར་འཁྱུ་བའི་བསམ་སྦྱོར་བྱེད་མི་ཆོག་པ་ཅམ་དུ་
 མ་ཟད། ཞམ་རིང་བཀྱར་བསྐྱེ་ལྷན་ལེན་པའི་གུས་འདུད་མཛོན་བསྟོད་ཡོང་བ་དང་། ནང་
 ཆོག་དམིགས་སུ་བསལ་བར་གྲ་ཆང་ལྷའི་མཆོད་གཞིས་སུ་གཏོགས་པ་དང་། མི་གཏོགས་
 པའི་ལྟ་སྐྱེ་མི་སྐྱེ། ལྟ་སྐྱེ་ཆོས་ཁྲི་ཡུལ་བཞི། རོ་འདུ། ལྷགས་ར་དགོན་གསུམ་ཤོག་གསུམ། ལྟ་
 ཆེ་རྩོད་དགོན་ཁག་གཉིས། ཀོང་པོ་བཀྱ་ཤིས་ཆོས་སྤྱིང་། རི་པོ་བྱ་འཛིན། བཀྱ་ཤིས་དཔལ་
 ར། དུམ་པོ་ཆེ། བཀྱ་ཤིས་འབྲས་སྤངས། ཀྱ་ཙར། སྟོ་པོ་ཆུ་མདོ། སུམ་རྩོང་། རྩོ་རྩོ་རྩོང་། མདའ་
 ཞིང་། ར་ངག་མཐང་དགོན། མིག་དགོན། བྱང་པོ་ཆེ་བྱ་དཀྱིལ་མཐར། བསམ་འབྲུབ་དགོན།
 ཆ་འཕོང་དགོན། གང་འཕེལ། སྐྱེན་འབར་དགོན། ལྷག་གཟིག་མཛོ་ལུང་། རྩོང་ཆ་དགོན། བེ་
 རི་ཤོག་གསུམ། ཉལ་བརྒྱ་གྲ་ཆང་། ཐོ་བྱ་གྲ་བ། ཆ་བ་མཐུ་ཆ། འཕོ་ཆོན་དགོན་མ་ལག་ཁྲེམ་
 གཤིས་སྐྱེ་དགོན་མ་ལག་ཆ་བ་དབྱལ་མདའི་མཆོད་དུད། ཉོར་སྟོང་སྟོང་། རྩོ་སྟོང་དགོན་
 ཆོན། རི་ནི་དགོན། རྩོ་རྩོ་པ། རོ་མར་ཡུལ་བཅས་གྱི་ལྟ་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་ནམས་སུ་གྱུར་པའི་བྱེ་
 བྲག་ས་མཆོམས་སྟོར། རྩོ་སྟོང་འབེ་བྱ་མོ་བྲག་འགག་བྱིན། འོད་གྲང་གེ་སྟོ་གཅིག་འཛི་རྩོ་ལ་
 དགོ་ལ་ཚུན། ལྷག་གཤིས། ལྷིས་ཐོག་གཡུག་གཤིས་སྟོང་སྟོང་། རམ་སྐྱིག་གཉིས། ཤ་བྱ་ནང་།
 ལ་རྩོ་ལམ། རིས་ཁེ་ཨོ་རོང་ཡན་ཚུན། སྐར་ཁམས་རུར་ཡུལ། མགར་གེ་ལ། ངག་སྟོང་ཕུ་
 མདའ། ལ་བཅོལ་ཁེ་བྱ་དང་ལ་བཞི་ཚུན། ཙོར་རྒྱང་མདོ་ཡན་དང་། ཀ་ར་ལ་ཚུན། ཐོ་བྱ་གྲ་
 ཕུ་མདའ། རམ་གདོང་ཉག་གཤིས་ཡན་དང་ཚུན་ཆོད། ང་ཐོག་འབྱར་མའི་རྩོ་ནས་ཐད་
 དངས། རྩོ་རུབ་ཕྱོགས་འབྱར་མོ་ཉག་ཡན་དང་། བྱང་ཕྱོགས་བྲག་རི་རྩོ་ཡན། འགའ་ཡི་ནི་རྩོ་
 སྐལ་དཀར་གཡས་གཡོན་སུམ་མདོ་ནས་མགོན་ཕྱིའི་ལུང་པ་དང་དཀར་སྟོམ་བར་གྱི་རི་

འཇའ་ས་བསྐྱལ་འདུག་པ་དང་། ལ་ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་དང་། འདི་
ག་ནས་སོང་བའི་ཤེ་བམ་དང་ཐམ་ཀ་ལེ་ཆོན་གྱི་ཤེ་བཟླན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་སྤྲས་རྒྱུད་ན་
རིམ། ས་སྦྱོང་སྤྱེ་སྤྱིད་རིམ་འཁོད་བཅས་ནས་གཏན་ཆོག་ཤེ་བམ་སོགས་རིམ་སྤྱེལ་བཅས་
གཏན་ཁྲ་ཡིག་རིགས་དང་འབྲེལ་བ་ད་ལྟ་ཕན་གནས་བཞིན་ཅི་ཡིན་ཐོག་ནས་ལྷགས་ར་སྤྱེ་
དགོན། རྩ་འདུ། ཆོས་ཁྲི། རྩོད་དགོན་ཁག་གཉིས། སྤོ་བོ་དགོན་ཁག་བཞི་བཅས་པའི་སྐོར་ད་
ལམ་དམིགས་བསལ་བཅད་མཆོམས་ཀྱི་འདུམ་ཁྲ་བྱུར་གསལ་དོན་བཞིན་དང་། དེ་ཕྱིན་
རྣམས་ཅི་སྤྱིད་རྒྱལ་བཟླན་རིན་པོ་ཆེ་གནས་ཀྱི་བར་དེ་སྤྱིད་དུ་གནས་འཇགས་བསྐྱར་བཀོད་
མེད་པའི་རྒྱབ་གནོན་འཇའ་ས་ཤེ་བམ་ཆེན་པོའི་བཅད་མཆོམས་བགྱིས་པ་ཡིན་པས། ཁྱོད་
གོང་འཁོད་མཐའ་དག་གིས་ལྷག་པའི་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པས་ཀུན་ནས་སྤངས་ཏེ་
རྟེན་པ་དང་བཀུར་བཞི། རི་མོར་བགྱིད་པ་སོགས་ལྷགས་བྱུང་གི་སྒོ་ནས་ཕན་ཐོགས་མཐུན་
འབྱུང་གི་རིམ་པ་དང་བས་ལྷུར་ལེན་པ་གལ་ཆེ།

ཅི་ལྟར་བསྐྱོ་བ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་པ་རྣམས་ལ་གནས་སྐབས་མཐར་ཐུག་ཀུན་ཏུ་དགེ་བའི་
ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྐྱབས་འཇུག་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡིད་ལ་འགོགས་པ་བྱེད་ཅིང་། གལ་ཏེ་བསྐྱོ་
བ་རྣམ་གཞོན་ཏེ་གོང་དོན་ལས་འགལ་གཡོས་སུ་སྦྱོད་པ་དག་ཤར་ན་རྩི་རྩེའི་སྤང་མ་མཐུ་
དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཕྲིན་ལས་དྲག་པོའི་རོལ་པས་ཆར་དུ་གཙོད་པའི་འཛིགས་པ་ལ་
བག་ཟོན་དང་ལྷན་པའི་སྒོ་ནས་སྤང་དོར་མཐའ་དག་འགལ་མེད་དུ་སྦྱོད་པ་གྱིས། ཞེས་གོ་
བར་བྱ་བའི་ཡི་གེ་འཛིན་བྱེད་ཅེས་པ་མེ་བྱ་(༡༧༩)དཔོ་སྤྱིའི་གལ་ཆོས་(ཨང་གེ་ཞིག་འདུག་པ་མི་
གསལ)དགེ་བར་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་པོ་བྱང་ལྷགས་བརྒྱའི་མདུན་ས་
གྱུ་འཛིན་འཕགས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་ཆེན་པོ་ནས་བྲིས། (ཐུབ་ཕྱོགས་མཆོག་གི་དགེ་བའི་ཞིང་གི་
རྒྱལ་དབང་ས་སྤོང་གི་རྒྱལ་བཟླན་ཡོངས་ཀྱི་བདག་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བཟླ་རྟ་ར་ཏུ་ལའི་སྤྱི་མའི་ཐམ་ཀ།)

གསུམ་པོ་ལྷ་པོའི་གཏུན་ཚིགས།

གནས་བསྐྱོས་འཇམ་དབྱངས་གོང་མ་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་ལུང་གིས། ཡངས་པའི་འོ་འཛིན་གྱི་ཁྱོན་ལ་ཆོས་དང་སྤྲིད་ཀྱི་བྱིས་ལས་ལུང་བཅན་པོས་མངོན་པར་དབང་བསྐྱུར་པའི་ཅད་པན་གྱི་ཅེ་མོ་དུད་མི་ཤེས་ཤིང་། རིས་བྲལ་རྒྱལ་བའི་བཟུན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྲོ་ནས་སྤར་འདེགས་པ་དང་། མཐའ་ཁྲིམས་པའི་ལུས་ཅན་རྣམས་ལ་པན་བདེ་སྤྱིན་པའི་བསོད་ནམས་ཆེན་པོའི་དབྱང་སྟོབས་ལས་ལ་སྦྱོར་པའི་སྒྲུབ་བ་མཆོག་གི་དགེ་མཚན་དར་ལ་དྲག་པ་དཔལ་མི་ཡི་དབང་པོ་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་རྒྱན་དབང་དུ་འབོད་པའི་གཏུམ།

ཕུན་སུམ་ཚིགས་པའི་དཔལ་དང་ལྷན་པ་སྟོང་གསུམ་མི་མཛེད་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྒྱལ་བ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྟོན་མེ་མཆོག་དུ་གསལ་བའི་བཟང་པོའི་བསྐྱལ་པར་གྲགས་པའི་དབྱངས་སྟན་ལེགས་བྲིས་མགྲིན་པའི་ལམ་ནས་ཉེ་བར་བསྐྱགས་ཤིང་། རྩོགས་ལྷན་སྤྱི་རྒྱ་ཆེ་ལོ་དཔག་དུ་མེད་པའི་དུས་སུ་འཁོར་ལོ་བསྐྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་སྤྱི་བོ་སྤྱིས་སོགས་སྟོན་གྱི་འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁབ་དུ་བབྱང་བ་མ་གླ་ན་རྩོད་རྩེའི་གདན་བྱང་ལྷན་གྱི་ཤིང་གི་གྲིབ་བསེལ་ཉེ་བར་འབབ་པའི་གནས། བཟུན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་ཁུངས་ལུ་གྱི་སྟོང་པོ་མཆོག་ནས་ཤར་ཕྱོགས་མ་ཏེ་ཅེ་ནའི་རྒྱལ་ཁམས་རྩེ་བཅུན་བཟུན་པའི་འཁོར་ལོས་རྩེས་ཀྱི་སྟོན་མོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གསུངས་པའི་གནས་རི་པོ་ཅེ་ལྷ་སྟོན་ཕྱོགས་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤྱངས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ། རུབ་ཕྱོགས་ཨོ་རྒྱན་མཁའ་འགྲོའི་གནས་རང་བྱུང་ཉེ་ཅུ་ཀའི་གཙུག་ལག་ཁང་རྒྱད་ལྗེ་རྒྱ་མཆོའི་གསང་མཛོད་ཆེན་པོ། བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཤམ་གླ་ལའི་གོང་ཁྲིར་དགུ་བཅུ་ཅ་དྲུག་རིགས་ལྷན་རྒྱལ་པོའི་པོ་བྲང་ཆ་བསགས་ཀྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་གིས་ཉེ་བར་མཛོས་པ་དང་། དབྱས་འཁྱུར་ལུ་ནས་བྱང་ཕྱོགས་སུ་རི་བོ་གངས་ཅན་དང་། སྤོས་ངད་ལྷན། ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོ་མ་དྲོས་པའི་མཆོ་མ་དྲོས་པ། ཁ་འབབ་ཀྱི་རྒྱ་སྤྱང་ཆེན་པོ་བཞི། རྒྱ་ཕྲན་ལྷ་བརྒྱར་བཅས་པ་དལ་གྱིས་འབབ་ཅིང་། འཇམ་བུ་ཤིང་གསེར་གྱི་འབྲས་བུའི་སྟོང་པོ་ཅན་གྱིས་ཉེ་བར་མཛོས་པའི་གནས་སུ་ལྷ་ཡི་དབང་པོའི་བཞོན་པ་སྤྱང་པོའི་རྒྱལ་པོ་ས་སྤྱང་དབང་པོ་ཉེ་བར་སྦྱོད་པའི་གནས་སོགས་ལྷ་མའི་དཔལ་འབྱོར་དུ་མས་བརྩེད་པའི་ལུ་འཁོར་ཆེན་པོ་ལྷ་བརྒྱ་སྤྱངས་ཆེན་པོ་བཅུ་དྲུག་ལུ་ཕྲན་སྟོང་སོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་པར་ཕུན་སུམ་ཚིགས་པ་བརྩོད་ལས་འདས་

པའི་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་ཇི་སྐད་དུ། འཇམ་དཔལ་ཙྰ་རྒྱུད་ལས། ང་ཡི་དུས་ནས་ལོ་
 བརྒྱ་ན། ཁ་བ་ཅན་དུ་མཆོ་བྱི་ནས། ས་ལའི་ནགས་རི་འབྱུང་བར་འབྱུང། (ལུང་འདི་འཇམ་དཔལ་
 ཙྰ་རྒྱུད་ནང་མེད) ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ས་ལའི་སྤྲོན་སྤྱོད་ས་ཆེན་པོར་ཡོངས་སུ་གྲགས་ཤིང་།
 གངས་རིའི་ཕྱིང་བས་ཉེ་བར་བསྐྱོར་པའི་སྤྱོད་ས་ཆེན་པོ། ལྷ་མོ་དྲི་མ་མེད་པས་ཁྲུས་པའི་མདོ་
 སོགས་ལས། ད་ནི་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ན་གདོང་དམར་ཅན་གྱི་ཡུལ་དུ་དམ་པའི་ཆོས་རྒྱས་པར་
 འབྱུར་རོ། ཞེས་ལུང་དུ་བསྟན་པའི་འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱག་གི་གདུལ་ཞིང་ཆེན་
 པོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་མངའ་རིས་སྐྱོར་གསུམ། བར་དབུས་གཙང་ཅུ་བཞི། སྤང་མདོ་ཁམས་
 སྐང་དུག་དང་། བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་གནས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་སྤྲོ་ལྷན་ཆོས་སྤྱིང་གྱི་
 རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོར་སྤྱི་ལྷ་དང་གུས་པ་སྤྱར་ལེན་ཅིང་ཞབས་འདེགས་ཀྱི་སྤྱིང་སྟོབས་ཆེན་པོ་
 ཉམས་པ་མེད་པས་ཕས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་པར་གཞོན་པའི་དབའ་བརྒྱལ་ཅན། སོག་པོ་ཆོ་ཆེན་བཞི་
 བརྒྱ། ཁལ་ཁ་ཆོ་པ་བདུན། ཨོ་རོད་ཆོ་པ་བཞི། རྒྱ་ནག་པེ་ཅིང་བརྒྱ་གསུམ། རྒྱ་སེར། ནི་བ་ལ།
 རྟག་གཟིག་ཁི་ཡུལ། ཡ་ཆོ། ལྷ་ཏ་ཏོར་གྱི་གནས་ཡེར་ཕིན། ཁ་སྐག་ཁྲུ་ཅུག་སོགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
 རྒྱལ་རིགས་སྤྱ་མ། ཆོས་རྩེ། དབང་། པའི་ལི། པའི་སེ། ཨམ་པ། རྟོར་དགོ། ཐའི་རི། དཔོན་རྒྱུང་།
 ཐ་ཡུ་ནང་། ཐའི་སང་། མི་བཟང་། བསྟན་དོན་ལར་རྒྱའི་སྤྱོ་མོ་བ། དམག་དཔོན་ལས་བྱེད།
 ལུང་པར་བོད་དང་བོད་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་ཕུན། སྤྱ་མ་ཆོས་རྩེ། སྤྱ་ཆེན་པོ་
 ལ་གཏོགས་པའི་སྟོན་པོ། མདུན་ན་འདོན། དབང་སྟོན། སྤོན་སྟོན། ཁྲོས་གྱི་རུ་སྤྱ། ཞི་དག་གི་
 མངགས་སྟེབས། རྩོང་དཔོན། གཞིས་སྟོང་། ཡང་སྟོས་བོད་ཁམས་སྟོང་སྤྱད་ཀྱི་ཆར་གཏོགས།
 ཀོང་ཉང་རྩོད། རྒྱ་སྤྱར། ཤོ་མདོ། སྟོ་རྩོང་། ལུང་མང་། ལུང་པོ་དཀར་ནག་སེར་གསུམ། བུགས་
 ཤོད། རང་ཆེན། རག་ཤུས། རྟོ་ཤུས། ཡུལ་ཤུས། འབྲོང་པ་ཁག་དགོ་རྒྱས། གསེར་ཁ་སྟོང་སྤྱད་
 བར་གསུམ། ལྷ་ཐོག་སྟོང་སྤྱད། གོ་འཛོ། སྤྱོ་དགོ། བྲག་གཡལ། ཉག་གཤིས། འབའ་ལི། ཤར་
 དར་ཆེ་མདོ། རྒྱལ་ཐང་། འཛོལ། འཇང་ཡུལ། མཛོ་སྤྱང་། གསང་རྩོང་། ཆོ་བ་སྤྱང་སྟོང་སྤྱད་
 བར་གསུམ། སྟོ་བོ་ཀ་གནས། དཔའ་ཤོད། རི་ཆེ་སོགས་ཀྱི་སྤྱ་དཔོན་ལས་བྱེད་གཉེར་འཛིན་
 ཞི་དག་གི་སྤྱོ་སྟེབས་སོགས་མདོར་ན་ཀ་བ་མེད་པའི་གནས་འོག་དུ་སྟོང་ཅིང་། རྣམ་མཁའི་
 འོར་བུའི་སྤྱང་བས་གསལ་པའི་ལུས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཡོད་དོ་ཅོག་མཐའ་དག་ལ་སྤྱིངས་པ།

དེ་ཡང་སྟེ་རྒྱ་མ་ལུས་པའི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཕན་བདེའི་གཞི་རྟེན་སྤྱ་ན་མེད་
 པ་ནི་སྤྱབ་པ་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྷན་འདས་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་

ཡིན་པར་དཔལ་གྱི་མགུལ་ནས་བདེན་གསུང་ཚད་མའི་ལྷ་ཡི་རྩ་ཆེན། འཛིགས་མེད་སེང་གའི་ང་རོ་སྤྲོད་ཅེས་པར་དུ་བསྐྱགས་པས་དགེ་སྤྱོད་བྲམ་ཟེ་སུ་ཞིག་གིས་ཀྱང་སྒྲོལ་བའི་ལྷན་ཀའི་གནས་མེད་པར་གསུང་བཞིན་ཡོངས་སུ་གྲགས་ལ་གྲུབ་པ་ཡིན་མོད། དེ་ལྟ་བུའི་བསྐྱེད་པར་སྒྲོག་པ་ཐོས་བསམ་དང་། སྤྱོད་བ་བསམ་གཏན། བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་། འཛིག་རྟེན་ཆེ་རྒྱ་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱེད་བཀྱར་བསྐྱེད་སྤངས་དང་བཅས་པའི་སྒྲོ་ནས་འཕེལ་རྒྱས་ལུན་དུ་གནས་དགོས་པ་ཡིན་པས། མགོན་པོ་ཞི་བ་ལྷས། བསྐྱེད་པ་རྟེན་དང་བཀྱར་བསྐྱེད་དང་།
 བཅས་ཏེ་ལུན་རིང་གནས་གྱུར་ཅིག། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྟོ་དེའི་ཕྱིར་ན་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ས་ལ་སྤྱོད་པའི་རྒྱལ་པོ་སོགས་རྣམ་པར་འཕྱལ་བ་དུ་མས་འཛིག་རྟེན་ངན་སྤྱོད་ཀྱི་དམིགས་སྐྱེན་མཐའ་དག་གཞིལ་ནས། ཡ་རབ་དམ་པའི་ལྷགས་སྒྲོལ་མ་མེད་པར་བསྐྱུངས་ཤིང་། ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་རྒྱུད་ལ་མངའ་བའི་བསྐྱེད་པ་འཛིན་དགེ་འདུན་གྱི་སྤྲེད་དང་བཅས་པ་དབྱ་ཡི་ཐོད་དུ་བཀྱར་ཏེ་བསྐྱེད་པ་རིན་པོ་ཆེ་འཕེལ་རྒྱས་ལུན་དུ་གནས་པར་མཛད་པའི་བཀའ་བློན་སྐྱེན་སྤྱོད་ཀྱི་འགྲོ་མེ་ཡི་ཤ་ཚུགས་ཅན་རྣམས་ལ་ཅི་ཆ་ཡང་། བསམ་ཤེས་དང་ལུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱོད་གསུམ་གསེར་གྱིས་བཀའ་ཡང་གཞིལ་དུ་མེད་པ་མངོན་སུམ་སྤྱོད་ལུལ་དུ་གྱུར་པ་འདི་ཡིན། ལྷ་དང་པོ་དང་ལུལ་གྱི་སྤྱོད་པ་འདིར་ཡང་བསྐྱེད་པ་ལྷ་དང་པོ་ལ་འཛིག་རྟེན་དབང་ལྷག་སྤྱོད་བཅན་སྐྱེས་པོའི་དུས་སུ་དགེ་བ་བརྩུ་དང་། མི་ཆོས་གཙང་མ་བརྩུ་དུག་སོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཀྱིས་གཞི་བབྱང་ནས་བསྐྱེད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲོལ་བརྩུགས་པ། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔོན་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱིས་མས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དར་རྒྱས་མཛད། ཕྱི་དར་ལ་དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱེད་པ་དང་། ཕག་སྐྱེད་སྤྲེད་སོགས་ཆོས་ལུན་གྱི་རྒྱལ་པོ་རིམ་ཅན་གྱིས་ལེགས་བྱས་ཀྱི་དབྱང་ཤུགས་བཅན་པོས་ལུན་དུ་བསྐྱུངས་མཐར་དུས་སྤྲེགས་ཀྱི་དབང་གིས་མཐའ་དབྱས་ཀྱི་ཡོ་འབྱུག་སོགས་མི་བདེ་བའི་མཆོན་མ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ནས། རི་སྐད་དུ་སྤྱི་ལུང་ལས། འབྲི་ཡི་རྩ་ཙོ་ཕག་གི་མཚུག་མ་ཅན། ལྷ་གི་ཆོང་བཅའ་ས་ཡི་ཟས་ཟ་ཤིང་། ཞེས་པ་ནས། འཛམ་གླིང་སུམ་གཉིས་སྐྱེ་ཡི་ཆབ་འོག་འདུ། ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་ལྟར་གངས་རིའི་མགོན་པོ་འཕགས་པ་འཛིག་རྟེན་དབང་ལྷག་ཉིད་ལུང་རྒྱལ་གྱི་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལྷགས་རྗེའི་སྤྱོད་སྤྲོ་བས་ཀྱིས་བདག་གིར་བབྱང་བའི་ལྷགས་བསྐྱེད་དུས་སུ་བདོ་བའི་ཟ་རྟོར་གྱི་རྒྱལ་རིགས་མཆོག་ལས་སྤྱོད་བཅོན་རྒྱལ་པོའི་རྣམ་པར་རོལ་པ་ཡིད་ཅན་ཀྱན་གྱི་མགོན་དུ་ཕེབས་པའི་འབྲིན་ལས་ཀྱི་ཁ་ལོར་ཨོ་རྩོད་གྲུ་བྱེ་རྒྱལ་པོ་

མཚོད་ཡོན་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱར་ནས། སྤང་བཞི་ལྟན་པོར་བཅས་པའི་འཛིན་མའི་དགྲིལ་
འཁོར་སྐྱ་ཡི་ཆབ་འོག་དུ་ངལ་གསོ་བར་གྱུར་པ་ནས། གནམ་བསྐྱོས་དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་ཆེན་
པོ་མཚན་དོན་གསེར་གྱི་རྒྱལ་མཚན་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་དཔལ་ཡོན་སྤྲོད་པའི་
ཅེ་མོར་མཐོ་ཞིང་ཁྲིམས་གཉིས་ཉི་ལྔའི་སྤང་བ་མཚོག་གི་དགའ་སྟོན་ལ་སྦྱེ་རྒྱ་མཚོག་དམན་
བར་པ་བདེ་བར་སྦྱོད་ཅིང་། ཤར་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོའི་མཐར་ཐུག་པ་ནས་བཟུང་། ལུབ་ཕྱོགས་
རྩ་ཉིའི་མེ་ཉོག་བཞད་པའི་ཡུལ་གྱའི་བར་རྒན་མོ་གསེར་ཁུར་གྱི་བགྲོད་གཏམ་ཡོངས་ཀྱི་ཁ་
རྒྱན་དུ་སོན་བ་བཞིན་ལ་མང་དུ་བརྒྱུད་པའི་ངལ་བ་ཅི་ཞིག་དགོས།

དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་སྤྲོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཐབས་ཆེན་པོ་འང་དུས་དབང་བདུད་རིས་ཀྱི་ཉེར་འཛིན་ཅུང་
ཟད་བསྐྱོད་པ་ན་ཡང་ཇི་ལྟར་ཟོ་ཅུན་བསྐྱོད་པའི་ལྷ་གཟུགས་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་གཡོ་བའི་
མི་བདེ་བའི་མཚན་མ་ཚང་མས་ཉམས་སྲུ་སྦྱང་བས་གསལ་མོད། དེ་ལྟ་བུའི་སྐབས་སྲུ་ཁོ་བོ་
ཅག་གིས་བྱིས་པས་རི་བོ་འདེགས་པའི་སྤྲོང་ཁམས་བཞིན་དུ། བཏུན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་འགོ་
བའི་བདེ་སྤྲོད་སྤྲོང་ལ་བརྒྱགས་ཏེ་སྤོ་བཙོན་སྤྲོང་སྟོབས་ཆེན་པོས་པ་རོལ་ནག་ཕྱོགས་ཀྱི་
བདུད་ལྷེ་རྣམ་པར་གཞོན་པའི་དཔལ་རྒྱལ་བྱབ་འཇུག་མི་ཡི་སེང་གའི་རྣམ་ཐར་ལྷམ་པ་
མེད་པར་བཟུང་བར། སྤོན་བསགས་ལེགས་བྱས་གནམ་གྱི་ཤེ་མོང་གི་མཐུ་དཔུང་དར་དྲག་
གི་དགོ་མཚན་ཅན་དུ་མ་ཟད། མཚོག་གསུམ་སྤང་མར་བཅས་པའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྟོབས་
ཤུགས་གང་གིས་ཀྱང་འགོག་པ་མེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་བཟང་པོ་མངོན་དུ་གྱུར་
པས་ནག་ཕྱོགས་རྩ་ལག་དང་བཅས་པ་དུས་མཐའི་མེ་དང་འཕྲད་པའི་རྩ་སྐྱར་བཞིན་དུ་
གྱུར་པ་ནི་མཚོག་དམན་ཚང་མས་མངོན་སུམ་ལྟར། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་བོད་སྦྱང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
པོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་བཀའ་ཁྲིམས་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་གནམ་སྤོན་ཏེ་བབ་བཅེགས་པའི་
ཅེ་མོར་འགོག་མེད་དུ་རྒྱ་བའི་ཁ་ལོ་དབང་དུ་བསྐྱར་ནས་ལེགས་པར་སྦྱོད་པ་ལ་བྱ་དགའ་
དང་། ཉེས་ལ་ཆད་ལས་ཀྱི་དྲང་པོའི་ཐིག་གནམ་གྱི་མཐོང་ནས་འཛིག་རྟེན་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་
བོར་འདེགས་པ་བོར་མས་པོ་ཚངས་པས་བསྐྱོས་ཤིང་། མཐའ་བཞིའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་རིགས་
སྟོབས་དང་དཔུང་ཤུགས་ཀྱིས་བསྐྱེམས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ང་རྒྱལ་གྱི་གདོང་སྤྲོད་དེ་གུས་
པས་སྤྱི་གཙུག་ས་ལ་རིག་པའི་ངལ་བ་སྐྱར་མཛད་པ་ཀྱན་གྱི་མཐོང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་བཞིན་
ཡིན། འོན་ཀྱང་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་འདི་ཡི་ཡུན་ཚོགས་ཐམས་ཅད་སྤོན་བསགས་ལེགས་བྱས་
ཀྱི་འབྲས་བུར་གསུངས་པའི་འཛིག་རྟེན་འདྲེན་པའི་བཀའ་ཚད་མ་ལ་བསྐྱུ་བ་མེད་པའི་ངས་

ཤེས་སྒྲིང་ཐག་པ་ནས་ཡོད་ཅིང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་པན་བདེའི་གཞི་རྟེན་དགོན་མཚན་
 རིན་པོ་ཆེ་དབུ་འཕང་གོང་ནས་གོང་དུ་བསྐྱོད་པའི་ཤི་ཁྱ་ལྷུར་བགྱིས་ཤིང་ཁྱད་པར་བྱ་བ་
 གང་ལ་ཡང་རང་འདོད་གཟུ་ལུས་གྱི་སྦྱོད་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཐུ་ཞིབ་དང་པོའི་སྒོ་གོས་གྱི་
 འཇུག་པས་དབྱུང་ཅིང་། རྩོན་རབས་གནའ་བོའི་ལྷགས་སྒོལ་མ་ཉམས་པ་ལག་ཏུ་བསྟར་ལ་
 སྒོ་དང་ལྷན་པ་ཆང་མས་ངས་པ་ལས་གཞན་དུ་ཅི། དེ་ཡང་ལ་གོང་ས་ལྷ་པ་ཆེན་པོས། མད་
 བྱང་རྣམ་ཐར་གཙང་མའི་བྲིམས་གྱིས་བཅུན། ལྷབས་ཆེན་རྒྱལ་ལྷོ་སྦྱོད་པའི་སྒྲིང་སྒྲོབས་
 ཆེ། བདེ་སྒྲིང་མཚན་གྱིས་རིམ་གཉིས་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་། སྒོ་བཟང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་དང་
 མཇལ་བར་ཤོག། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། འཇམ་མགོན་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཤར་ཙོང་ཁ་པ་སྒོ་
 བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་ཞེས་ཡོངས་རྫོགས་སྤུབ་བསྟན་གྱི་བདག་པོ་སྤིང་བ་གསུམ་ན་
 གྲགས་ཤིང་སྤུབ་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་གྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདུལ་བྲིམས་གྱིས་
 གཞི་བབྱང་། པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། གསང་ཆེན་རྒྱུད་ཤེ་རྒྱ་མཚོར་དབྱུང་གསུམ་དྲི་མ་མེད་
 པའི་རིགས་པས་དགོངས་དོན་གཏན་ལ་དབབ་ཅིང་། དེ་དག་ཆང་ལ་མ་ནོར་བའི་ལམ་གྱི་
 རིམ་པར་དྲིལ་ནས་ཉམས་ལེན་བཅུད་དུ་སྦྱིན་པ་བསྟན་པ་ཕྱོགས་རེ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱལ་བ་
 དབྱེས་པའི་ལམ་སྒོལ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་དགོངས་དོན་ཡོངས་སུ་ལངས་པའི་བྱད་ཆོས་སྒྲ་ན་
 མེད་པ་དང་ལྷན་པ་གསེར་ཁྱུ་ཙོད་པཾ་འཆང་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་གཙོ་
 བོར་གྱུར་པའི་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་འཕེལ་རྒྱས་ལུན་དུ་གནས་པའི་ཐབས་ཚུལ་སྒོ་དུ་མ་ནས་
 སྤུབ་དགོས་པར་གོ། དེ་ནས་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་བདག་པོ་ལྷ་མའི་འདྲེན་མཚན་ལ་རྒྱལ་བ་
 ཡབ་སྐུ་དང་། བཤད་སྤུབ་བསྟན་པའི་འབྱུང་ཁུངས་ལྟ་དང་བཅས་པའི་བསོད་ནམས་གྱི་
 ཞིང་ས་དབུས་འཇུར་གདན་ས་ཆེན་པོ་རྣམས་ནི་བསྟན་པའི་རྩ་བ་ཟེན་པ་དང་རྟེན་བཀྲར་
 གྱིས་གོང་ནས་གོང་དུ་བཀྲར་པའི་ལྷག་བསམ་བགྱིས་པ་དང་བགྱིད་པའི་འདུན་པ་ཙམ་དུ་
 ཟད།

མདོ་ཁམས་སྤང་དུག་ཏུ་གྲགས་པའི་བོད་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ཁམས་སུ་ལྷ་སར་ཙོད་པཾ་འཆང་
 པའི་དགོན་ཤེ་རི་སྒྲིང་པའི་བྱེ་མོའམ་གཞི་རྟེན་ལྷ་བུ་ནི་རྩེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ཐུགས་སྐྱས་
 བསྟན་པའི་དར་ཆེན་དུག་གི་ནང་ཚན་བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་བཟང་པོས་
 ཆགས་བཏབ་པའི་དཔལ་ལྷན་ཆབ་མདོ་བྱམས་པ་སྤྱིང་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་འདི་ཉིད་ད་
 ལྟའི་བར་མི་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ཉེ་བར་བཤད་སྤུབ་བྱ་བ་ལས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཉམས་གྲུད་མེད་པའི་

འཕེལ་རྒྱས་ཁོ་ནས་བཟུན་པའི་མཛེས་རྒྱན་དུ་གྱུར་པ་ནི། ཀུན་མཁྱེན་ལ་ལྟ་བུ་ཆེན་པོས།
 བྱམས་པའི་བཟུན་པ་དབྱས་འགྱུར་འཆང་བའི་ཡུལ། ཤར་མེན་དེ་སྤྱི་དུ་ཁྱེད་ཀྱི་མཛེས་རྒྱན་འདུས་
 པའི་སྒྲིང་། ཞུ་སེར་འཛིན་པའི་སྒྲིང་བ་རབ་རྒྱས་ཤིང་། མདོ་ཁམས་སུན་སེལ་སྒྲོན་མེ་
 འབར་གྱུར་ཅིག། ཅེས་བསྟུན་བ་བཞིན་དང་། བྱད་པར་ཏུ་ལའི་སྒྲ་མ་བཟོ་ན་ར་ཀུན་མཁྱེན་
 ཕྱག་ན་པར་བསྟོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱེ་ཇིང་གིར་གན་གྱི་ཡུལ་ནས་མདོ་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་
 ཞབས་པད་བསྟོད་སྐབས་གདན་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་སང་གའི་བྲིས་ཞབས་སེལ་བཀོད་
 དེ་བཟུན་པ་འཛིན་སྤེལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་གནང་། གདན་རབས་བཅུ་བཞི་པ་འཕགས་
 པ་ལྟ་མཆོག་གི་སྤྱུལ་སྤྱུ་བསྟོད་ནམས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་དབང་པོའི་སྤྱེ་མེའམ་ནས་བཟུང་སྤྱུ་
 སྤེང་རིམ་པར་བཞིན་འཛིགས་མེད་གདོང་ལྡན་བཏེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་གདན་བྲིས་འཁོར་ལོ་
 གསུམ་དང་འབྲེལ་པའི་ཆོས་སྤྱི་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་བཟུན་པ་རིན་པོ་ཆེ་གསལ་བྱེད་དུ་བསྐྱེད་ས་
 བར་མཛད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཁམས་གསུམ་འགྲོ་བའི་སྒྲ་མ་བཟོ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 གཟིགས་སྒྲོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོས། བསྐྱུལ་བཟང་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་འཁོར་བ་
 འཛིག། ཞན་པོ་རྟེ་ལྷུ་དེ་བའི་ཞབས། འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་རྩ་རྒྱལ་པོ་སོགས། རྩ་མཚར་
 རྒྱུས་རབས་ལྡན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། ཞེས་བསྟུན་པ་ལྟར། འདྲེན་མཆོག་འཁོར་བ་འཛིག་
 དང་ཨིན་པོ་རྟེ་སོགས་དངོས་སུ་ཟིན་པ་རྣམས་དང་། གཞན་ཡང་དཔལ་ཨོ་རྒྱན་གྱི་སྒྲོ་བ་
 དཔོན་ཆེན་པོས། ད་ལྟའི་སྐབས་དཔལ་བཅེགས་འདི། མ་འོངས་དུས་ཀྱི་ཐ་མ་ལ། རྩ་ཞེས་བྱ་
 བའི་ས་ཕྱོགས་སུ། འཕགས་པའི་མིང་ཅན་ལྷག་ལོ་བ། འཁོར་ནི་ལྟ་བུ་ཆེན་ལྷག་ཅིང་།
 མཐའ་འཁོར་སྒྲོན་མེར་བྱེད་པར་འགྱུར། སྟན་བརྒྱུད་ཆོས་ཀྱི་བདག་པོ་སྤྱེ། ཟབ་དོན་ཆོས་
 ཀྱི་གཏེར་ཁ་འབྱེད། ཁམས་པ་འདུལ་ཁིང་བྱམས་པ་བཞེངས། སྤྱིན་པའི་སྒྲོན་ལམ་ཕྱོགས་
 མེད་འདེབས། ཞེས་དང་། སྟན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྤྱུལ་པའི་མིང་། འབྱུང་བའི་རྟགས་ལ་ལྷག་
 ལོ་ལ། སྤང་མཚུག་བྲག་ལ་ཡིག་རྒྱག་འཁྱོན། ཞེས་སོགས་གསལ་བར་ལུང་དུ་བཟུན་པ་
 བཞིན། འཛིག་རྟེན་མིག་གྱུར་སྐབས་དཔལ་བཅེགས་དང་། གཞན་ཡང་ས་སྤྱི་བཟུན་བདག་
 འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྩ་ལི་བྲགས་སྤེལ་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་སོགས། ལུང་གིས་ཟིན་པའི་དམ་
 པ་དུ་མ་དང་། བྱད་པར་ལ་གོང་ས་ལྟ་བུ་ཆེན་པོས། རྒྱལ་ཀུན་འགྲོ་ལ་རྩེས་སུ་རབ་བཅེ་བ།
 འཕགས་ཆེན་དམ་པའི་རྒྱུས་རབས་སྤེང་བ་ཅན། ལྷར་བཅས་སྤྱེ་རྒྱའི་གཉེན་དུ་སྤྱུལ་པའི་
 གར། བསྐྱུར་མཛད་རྩི་བཅུན་སྤྱེ་མར་གསོལ་བ་འདེབས། ཞེས་སོགས་བསྟུན་པ་ལྟར་ལས།

སྐྱེད་ཐོག་མ་འཕགས་པ་ལྟ་ཉིད། སྐབ་པའི་དབང་ཕྱག་ཀྱི་ཙ་སངས་རྒྱས་དཔལ་གྱི་སྐུ་སྲུ་
 འཕྱངས། མདོ་སྐགས་གཞུང་ལྷགས་སྐྱེ་དང་། རྗེ་ཉིད་ཀྱི་བཟུན་པ་ལ་སྤྱངས་ཤིང་སྐབ་པའི་
 གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས་པས་སྐབ་མཐའ་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་མངའ་བདག་ཀྱན་གྱི་
 གཞུག་རྒྱན་དུ་གྱུར། མི་དང་མི་མ་ཡིན་སྐགས་འགྲོ་བ་མཐའ་ཡས་པའི་དོན་མཛད། བག་
 ཤིས་ཆོས་སྤྱིང་ཉི་ཟླ་ཐང་སྐགས་བཤད་སྐབ་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཆེ་ཆུང་བཙོ་བརྒྱད། ཡེར་པ་ལྟ་རི་
 སྤྱིང་པོ། འོང་པོ་རི་བོ་ཆོས་འཕེལ་སྐགས་སྐབ་སྡེ་བཅུ་གཅིག། བྱམས་ཆེན་དང་གཞུག་ལག་
 ཁང་མང་བར་བཞེངས་པ་སྐགས་བཟུན་འགྲོའི་དོན་རྒྱབས་པོ་ཆེ་མཛད། སྐྱེད་གཉིས་པ་
 འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིང་འཇང་བོད་འཕྱག་ཆེན་རྒྱུ་ཞིང་། སྐྱེ་འཕྱལ་གྱི་བཀོད་པས་
 རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་ཤིན་ཏུ་དད་པས་ཉིའ་ཤིར་བཀྱར་ཞིང་། ཆེན་པོའི་ལྷང་ལས་ཕུལ། སྐྱེ་
 ཐེང་གསུམ་པ་འཕགས་མཆོག་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་བཅས་ཀྱི་སྐྱེ་རིང་ལ་མདོ་ཁམས་བཟུན་
 འགྲོའི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་པ་དགའ་ལྡན་ཆོས་འབྱུང་བཱེུར་མེར་པོ་སྐགས་སུ་གསལ་
 བཞིན་ཡིན། རྩ་ཕྱི་འདི་དག་གི་སྐྱེ་རིང་། དེ་མོ་གོང་མ། རྒྱལ་ཆབ་དགོན་མཆོག་འབྱུང་གནས།
 ལྟ་དབང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ། བ་སོ་རྗེ་དྲུང་ལྟ་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་སྐྱེ་ཕྱི་རྗེ་དྲུང་
 སྐགས་རམས་པ་དགེ་འདུན་བག་ཤིས། བཀའ་བཅུ་གསལ་པ་རྒྱལ་མཆོན། ཆོས་རྗེ་དག་
 དབང་། དཔོན་སློབ་ཞི་བ་བཟང་པོ་སྐགས་མཁས་ཤིང་སྐབ་པའི་སླ་ཆེན་ཞལ་སློབ་ཀྱི་རིམ་པ་
 ཤིན་ཏུ་མང་བས། རྒྱབ་ཕྱོགས་གོང་ཉང་གི་ཡུལ་སྤྱོདས་ནས་ཤར་ཕྱོགས་འཇང་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་
 བང་བར་ལ་ཞལ་སྡེ་ནས་ཡབ་སྐུ་ཞེས་སྐྱེན་གསལ་གྱི་གོས་དཀར་ཕྱབ་བཟུན་འཛིན་མའི་
 རྒྱན་དུ་གྱུར། སྐྱེད་བཞི་པ་འཕགས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྐབ་པའི་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོར་
 བཞུགས་པས། གྱུ་ཕྱི་བཟུན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་བཟུན་དག་བེ་རི་སྐགས་ནག་ཕྱོགས་
 ཆེག་མེད་དུ་བཙོམ་པའི་གྲོགས་མཛད་ཅིང་། རྒྱལ་པོས་ཕྱགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་དཀྱུལ་འཁོར་གྱི་
 དབང་སྐགས་གསན་ནས་རིགས་ཀྱི་ཙོད་པར་དུ་བཀྱར་ཞིང་ལྷང་ལས་ཀྱི་གཟེངས་བཟོད་
 ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཕུལ། སྐྱེ་ཐེང་ལ་པ་འཕགས་མཆོག་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ་ཆབ་མདོའི་གདན་ཁྱིར་
 ཡུན་རིང་དུ་འཚོ་གཞེས་ཀྱིས་གདན་སའི་འཛིན་སྡེལ་དར་རྒྱས་དང་དབྱུས་སྤྱོདས་བཟུན་པ་
 དེ་འཛིན་གྱི་བཞེན་བཀྱར་སྐགས་རྣམ་དཀར་གྱི་མཛད་རྒྱབས་བཟུན་པའི་མཛོས་རྒྱན་དུ་
 གྱུར་པ་ཀྱན་གྱིས་གསལ་བཞིན། ད་ལྟ་སྐུ་པའི་སྐྱེ་འཕགས་པ་འཇིགས་མེད་བཟུན་པའི་རྒྱ་
 མཚོ་འདི་ཉིད་ཀྱང་དགུང་ལོ་ལྔ་པ་ནས་བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་གདན་

བྱིས་ཞབས་མེན་བཞོད་ཅིང་། མི་རིང་བར་གནམ་བསྐྱེད་འཇམ་དབྱངས་གོང་མ་ཉོང་དེ་
 ཆེན་པོ་ནས་ལྷ་མེར་བསྟན་པ་ཆེས་ཆེར་གསལ་བར་མཛད་པ་ཨེར་ཏི་ནི་ལོ་མན་ཉན་གྱི་
 ལུང་ལས་གསེར་ཡིག་དང་། གདན་ས་ཆེན་པོས་མཚོན་པའི་ངེས་པར་བདག་བཟུང་རིགས་
 ལ་སྤྱུས་ཀྱང་འདྲའ་བར་མི་བྱེད་པའི་ལུང་བཟང་པོ་བཅས་བདག་རྒྱུན་སྒྲ་ལྷག་ཏུ་བསྐྱེད་
 བྱིང་། བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་གི་འཕྲིན་ལས་རྗེས་སྤྱོད་བའི་ཐུགས་བསྐྱེད་
 སྤྱིང་སྟོབས་ཀྱི་གོ་ཆ་ཆེར་བཞེས་ཏེ། དབྱུས་འགྱུར་གདན་ས་ཆེན་པོ་རྣམས་སྤྱུགས་སྤྱངས་
 དང་། བསྟན་པའི་བདག་པོ་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྐུ་མཁས་སྐུ་ཆེན་པོ་དོན་ཡོད་དོན་རྗེ། རྒྱལ་
 བདག་སྒྲ་མ་ངག་དབང་བྱམས་པའི་ཞལ་ལྷན་སོགས་རིགས་ཀྱི་བདག་པོར་བཞེས་ཤིང་།
 གདན་ས་ཉིད་དུ་འང་རྣམ་དཀར་གྱི་མཛད་པ་སྐབས་ཆེ་བེད་། རྒྱལ་བ་ཡབ་སྐུ་ཀྱི་ཞབས་
 འདེགས་དང་། བསྟན་པ་འགྲོའི་པན་བདེ་སྤྱུར་བཞེས་ཀྱི་དགོངས་གཏད་གཞན་དང་མི་འདྲ་
 བར་འཛི་ཞིང་གཞེས་པ་འདི་སྟེ། འདི་ནས་ཀྱང་དངོས་མཇལ་སྐབས་བཅས་ལ་དམ་པའི་
 ཆོས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ལོང་ཅིང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤྱི་ཁྱུ་གུས་འདུད་ནན་ཏན་དུ་བཞུགས་པ་
 བཅས་བསྟན་དང་འགྲོ་བའི་པན་བདེའི་རྩ་ལག་ཏུ་འགྱུར་རམ་སྐྱེས་པ་རང་འདོད་མེད་པའི་
 ལྷག་བསམ་ཁོ་ནས་ཡིན་ལ་ཁྱོད་ཆང་མས་ངེས་པ་གལ་ཆེ། རྒྱུ་པར་ཆབ་མདོ་སྒྲ་དགོན་
 ལས་དགའ་ལྷན་བསྟན་སྤྱི་ཆེད་དུ་ཚོད་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བ་བསྟན་འཛིན་གྱི་
 ཤྱི་རྒྱལ་པོ་ཁམས་ཕྱོགས་སྤྱི་ཆེབས་ཁ་བསྐྱུར་སྐབས་དང་། ཕྱིས་སྤྱི་འཇང་བོད་མཚམས་རྒྱ་གྲ་
 གསེར་མདོག་སོགས་སྤྱི་དཀར་སྤྱི་ཆེད་ཀྱི་ཟེར་སྤྱི་གཞིལ་བར་རྒྱལ་པོ་ཉོང་ཐའི་རི་ཕེབས་སྐབས་
 སོགས་ལྷ་སྤྱི་ཞི་དྲག་གི་ཞབས་འགྱུར་གཞན་དང་མ་འདྲ་བ་མ་ཟད་། ལྷོང་ཞབས་རྒྱལ་
 བའི་དབང་པོ་མདོ་སྤྱད་ནས་ཆེབས་བསྐྱུར་ལྷ་སྤྱིར་གནང་སྐབས་ཞབས་འདེགས་ལེགས་སྤྱིལ་
 གཞན་དང་མ་འདྲ་བ་དང་། ལྷ་སྤྱི་གོང་མའི་དབྱང་ཆེན་ཏུ་མིག་གི་རྒྱལ་གྱིས་མཁའ་ལམ་
 འགོག་པ་ཆོན་པོ་ཆེའི་རྒྱ་འགྲུལ་བསྟར་ཆགས་པ་བཅས་ལ་སྤྱི་ལེན་ཞབས་འགྱུར་སོགས་སྤྱི་
 ཆབ་དཔོན་པོ་མཐའ་དག་གི་སྤྱན་ལམ་དུ་འབབ་ངེས་ཀྱི་ལེགས་ཆར་གྱུར་པ་སོགས་གང་ཅི་
 ལས་བདག་རྒྱུན་གྱི་སྐབས་ཐོབ་ཏུ་སོན་པ་བཅས་དེས་ན་ད་སྐོས་ཀྱང་མཚོག་སྤྱུལ་འདི་ཉིད་
 ཀྱིས་གོང་མ་ན་རིམ་གྱི་རྒྱན་བཞེན་ཆོས་བསྟན་རྣམ་དཀར་གྱི་འཕྲིན་ལས་ཕྱོགས་མེད་དུ་
 སྤྱོད་བ་དང་ཞལ་འཛིན་མཛད་པའི་ལྷ་སྤྱི། མི་སྤྱི། བཏང་འགྲོ་བཞག་སྤྱོད། བྱིས་ལུང་ལུལ་
 རིགས་སོགས་ལུགས་བྱང་གི་ཕྱིན་ལས་ལ་ལོག་པར་འཁུ་བའི་བསམ་སྤྱོར་བྱེད་མི་ཆོག་པ་

ཅམ་དུ་མ་ཟད། ཞམ་རིང་བཀྱར་བསྟེ་སྤྱར་ལེན་པའི་གུས་འདུད་མངོན་བསྟོན་ཡོང་བ་དང་།
 རང་ཚག་དམིགས་སུ་བསལ་བར་གྲ་ཚང་ལཱའི་མཚན་གཞིས་སུ་གཏོགས་པ་དང་། མི་
 གཏོགས་པའི་ལྷ་ལྷེ་མི་ལྷེ་སྟོ་རྒྱུད་ཚས་ཁྲི། དུལ་བཞི། རོ་འདུ། ལྷགས་ར་དགོན་གསུམ་ཤོག་
 གསུམ། ལྷ་ཅེ། རྩོད་དགོན་ཁག་གཉིས། ཀོང་པོ་བཀྱ་ཤིས་ཚས་སྤྱིང་། རི་བོ་བྱ་འཛིན། བཀྱ་
 ཤིས་དཔལ་ར། དུམ་པོ་ཆེ། བཀྱ་ཤིས་འབྲས་སྤྱངས། ཀུ་ཅོར། སྟོ་བོ་རྒྱ་མདོ། སུམ་རྩོང་། རྩོ་རྩོ་
 རྩོང་། མདའ་ཞིང་། ར་ངག། མང་དགོན། མིག་དགོན། ལྷུང་པོ་ཆེ་རུ་དགྲེལ་མཁར། བསམ་
 འབྲུབ་དགོན། ཚ་འཕོང་དགོན། གང་འཕེལ། རྒྱུན་འབར་དགོན། ལྷག་གཟིག་མཛོ་ལུང་།
 རྩོང་རྩ་དགོན། བེ་རི་ཤོག་གསུམ། ཉལ་བརྒྱ་གྲ་ཚང་། ཐོ་བྱ་བྱ་པ། ཚ་བ་མཐུ་ཆ། འཕོ་ཚན་
 དགོན་མ་ལག། ལྷེམ་གཤིས་ལྷེ་དགོན་མ་ལག། ཚ་བ་དདུལ་མདའི་མཚན་དུད། ཉོར་སྟོང་
 སྤང། རྩོ་སྟོང་དགོན་ཚན། རེ་ནི་དགོན། རྩོ་རོམ་ལ་རོབ་མར་ཡུལ་བཅས་ཀྱི་ལྷ་ལྷེ་མི་ལྷེ་
 རྣམས་སུ་གྱུར་པའི་བྱེ་བྲག་ས་མཚམས་སྟོར། རྩོ་སྟོང་འབེ་བྱ་མོ་བྲག་འགག་བྱིན། འོད་གྱང་
 གེ་སྟོ་གཅིག། འཛི་རྩོ་ཁ་དགོ་ལ་རྒྱུན། ལྷག་གཤིས། ལྷིས་ཐོག། གཡུག་གཤིས་སྟོང་སྤང། རམ་
 རྒྱེག་གཉིས། ཤ་རུ་ནང་། ས་ར་རྩེབ་ལམ། ཉིས་ཁེ་ཨོ་རོང་ཡན་རྒྱུན། སྤར་ཁམས་རུར་ཡུལ།
 མགར་གེ་ལ། ངག་སྟོང་ལུ་མདའ། ལ་བཅའ་ཁེ་རུ་དང་ལ་བཞི་རྒྱུན། ཅོར་རྒྱུང་མདོ་ཡན་
 དང་། ཀ་ར་ལ་རྒྱུན། ཐོ་བྱ་བྱ་ལུ་མདའ། རམ་གདོང་ཉག་གཤིས་ཡན་དང་རྒྱུན་ཚོད། ང་ཐོག་
 འབྱར་མའི་རྩེ་ནས་ཐད་དྲངས། རྩོ་རུབ་ཕྱོགས་འབྱར་མོ་ཉག་ཡན་དང་། བྱང་ཕྱོགས་བྲག་
 རི་རྩ་ཡན། འགའ་ཡི་ནེ་ཙྰ་སྤལ་དཀར་གཡས་གཡོན་སུམ་མདོ་ནས་མགོན་བྱིའི་ལུང་པ་དང་
 དཀར་སྟོམ་བར་གྱི་རི་མོན་ར་སྟོ་ཡུ་ནས་ཐད་དྲངས་པའི་སྟོམ་སྤང་རྩོང་ཐང་ཡན། རྒྱ་བྱ་
 རང་ཡན། རས་ནེ་འོལ་ཐད་ཡན། མར་ཡུལ། གཡམ་ལ། ཚ་ཐང་། རྒྱུ་ལུ་མགོ། དབག་ནག།
 བྲག་ཐང་སོ། འཕོ་མེང་ལ། མཛོ་མོ་དཀར་ལེབ། ཞེར་རྩེས་ཐང་ཡན། རྟམ་ལ་ལ། ལྷགས་སྤང་
 ཡན། རོབ་འཕོ་སྤར་རྩོས་གསུམ། ཡེ་རོང་ལུ་མདའ་རྒྱུན་ཚོད། གམ་དང་དུག་ལུང་། གནམ་ཆེ་
 རྒྱུང་ལྷགས་ཁ་དང་དགོ་ལ་རྒྱུན། ལ་སྟོང་ཨ་འཇབ་འཕྲང་མགོ། གཞོག་རེ་ལ། ལྷག་ཤོད།
 མཁར་འབལ་མདོ་གཡུག་ལ་བྱིན། མཚོ་རོག་གསུམ་མདོ། རོམ་ཆིས་ལ། མདའ་རག། དཀར་
 རྩེ་ཕྱགས་གསུམ་ལ་ལ། རྩ་ཚ་བྱི། རིས་འགྲུ་མདོ་བྱིན། རོམས་སྟོང་ཐམ་ཀའི་རྩོ་དཀའ། སེ་ར་
 རག་ཚོག། ར་སྟོག་རྒྱ་ཁ་བྱིན། རེ་ནེ་ནང་། ལྷག་གོ་ནང་། བྲག་དམར་བྱ་ཉལ་མ། མེ་ཉོག་སེར་
 ར། རྩོང་གཤིས་ཡན། དཀར་ཤོད་མདོ་ཁམས་མཚན་རྟེན་མཐོང་གོལ་བྱིན་གྱི་ཤུག་པ་ཚ་ལ།

ཚལ་བྲག་ལ། ཏྲ་འཇེར་སྤྱན་གསུམ། ཡོར་མདའ། ཚ་མ་སྒྲོར་བཅས། ཚ་བ་མཐུང་རྒྱང་འཇལ་
 ས་ཡན་སྒྲེ་འགྲུ་འགོས་བྲག་སྒྲོན་ཕྱིན། ཀུ་ཤི་མདའ་ཚུན། ཡེ་རེ་ལུང་། ཇི་ར་ལ་ཕྱིན། སྤྱ་
 མདའ་རྩོམ་འབྲུམ་དང་ས་སེར་རོས་ཚུན། རྩེ་གཤེས་ཁྲ་ཤོད་ཕྱིན། སྤྱ་སྤྱ་ལ། སྤ་ཤོད་རོ་རེ་ལ་
 ཡན། རྩ་ཚུ་པན། རྩ་མཐར་བྲག་ལོག། འཇོག་ར་ནང་སྒྲོད་སྤྲད་ཕྱིན། རྩ་གཤེས་ཟེ་ཁྲ་མདོ་
 ཕྱིན། འོལ་མདའ་ཡན། གོང་དམར་རྒྱལ་ཚུན། བྲག་དམར་གཡང་འཕྲད་ཕྱིན། སས་མའི་རྩ་
 འགག་ནག་རྩོང་འགག་ཡན་ཚོད། རབ་མདོ་རྩ་མགིན་གྱི་ས་ཞིང་ཁང་། མེ་རུ་ཤོག་གསུམ་གྱི་
 དུམ་ལ། ལ་གཉིས་ཡན། རམ་ལ་པན། གྲོང་སྒྲོན་གྲུང་མཐར་ཡན། ལ་ལུང་ཤོ་སྤྱ་ཚུན་དང་
 བཅས་པའི་རྩ་མཚམས་རྩ་མཚམས་རྩ་ཚུ་ཤིང་གསུམ་གྱི་བདག་ཐོབ་དཀོར་ས་དགེ་ཁོངས།
 བན་ལས་དགེ་རྒྱན། འབབ་ཡོང་། བྲིམས་ལུང་ལར་རྒྱ། མཚལ་སྤྱགས་དངུལ་ཁ་སྟགས་བདག་
 འཇོན་མཛད་རིགས་དང་། གཞན་སྤེལ་ནས་གཏེ་རྒྱ་ནས་འབབ་ཡོང་གི་རིགས། རྩ་ཤིང་རི་
 སྤྱང་གི་བཅོན་རྒྱ་བཀའ་བྲིམས། ཕྱོགས་གྱི་ཚོང་པ་གར་སོང་གི་རྩ་འགོ་སྤྱ་ཟམ་གྱི་ཁལ་ཡང་།
 མཛོད་པ་སྟགས་ལས་བྱེད་གྱི་བསྒྲོམ་འཇའ་ཕྱི་ནང་ཁ་མཚུའི་ཚོད་འདོམ། དམག་བྲུ་ཁལ་དུང་
 འབྲུར་གཞན་གྱི་མགོ་བཏགས་ལོ་བཅུ་སོང་ནས་གཞན་གྱི་ཚོད་མེད། དགུ་གཞུང་གཉིས་
 བས་ཡར་མར་གྱི་ཟམ་ཁལ་སྤྲོད་ལེན། ཆབ་མདོའི་མངའ་ཁལ་གྱི་མདོ་མགོན་རྣམས་ནས་
 ཁལ་རིགས་ཆབ་མདོར་གང་འབྲི་ལས། འབའ་ལི་དགུ་གཞུང་སྟགས་ལ་ཁལ་སྤྲོད་མི་དགོས་
 པ། མདོ་མགོན་དང་མཉམ་སོང་སྤྱར་འབྲང་གིས་རྩ་འགོ་སྤྲོད་རྒྱན་བཅས་མདོར་ན་གོང་
 གསལ་གྱི་དོན་ཚན་ལ། གནས་བསྒྲོས་འཇམ་དབྱངས་གོང་མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་ལླང་གིས་
 གཟེངས་བསྟོད། ལུང་ལས་འཇའ་ས་བསྐྱལ་འདུག་པ་དང་། མདོར་ན་གོང་གསལ་དོན་ཚན་
 ལ་ལྟར་མཁྱེན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ལྷ་པ་ཆེན་པོ། བཟུན་འཇོན་ཆོས་རྒྱལ་ཡབ་སྤྲུལ། གཞན་
 ཡང་མཚོད་ཡོན་གོང་མ་ན་རིམ་དང་། བཀྲ་ཤིས་བ་དུར་ཐའི་རི་སྟགས་རྒྱལ་པོ་ཁུ་དཔོན་མི་
 ཡི་བདག་པོ་ལྷ་བཟང་ཁང་དང་། འདི་ག་ནས་སོང་བའི་ཐམ་ག་ལེ་ཆོན། དོན་གཅོད་དུ་
 མངགས་པའི་རོ་ཆབ་སོ་སོའི་མཚམས་ཁྲ་ཡིག་རིགས་འབྲེལ་བ་ད་ལྟ་པན་གནས་བཞིན་ཅི་
 ཡིན་རྣམས་བསྐལ་བའི་བར་དུ་འཇགས་གནས་བསྐྱར་བཀོད་མེད་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་
 འཇའ་ས་བྱིན་པར། མཚོག་དམན་སྤྱས་ཀྱང་ཚོད་སྤྲོད་སྤྲད་འཚོལ་གཡོ་འཕྲལ་བཅས་པོ་བརྩེ་
 བསྐྱར་གྱི་རིགས་སུ་ཐད་ནས་བྱས་མི་ཆོག་པའི་གཏམ་གྱི་སྤྱད་བྱངས་ཆེན་པོ་ཉེ་བར་
 བསྐྱགས་པ་ཡིན་པས་གོ་བར་གྱིས། དེ་ཡང་མདོ་ལས། གང་ན་རྒྱལ་པོ་ཆོས་སྤྲོད་པ། དེར་ནི་

འཇིག་རྟེན་དར་བར་འགྱུར། དག་སྦྱོང་བྲམ་ཟེ་རྟེན་ལྡན་ཞིང་། དམ་པ་རྣམས་ཀྱང་མཐོ་
 བར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ཆོས་ལྡན་གྱི་བྲིམས་ཀྱིས་ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་བསྐང་
 པའི་སློ་ནས་འཇིག་རྟེན་བདེ་ལེགས་ཀྱི་ལམ་བཟང་པོ་དར་ཞིང་། བཀུར་འོས་དམ་པ་བསོད་
 རྣམས་ཀྱི་ཞིང་རྣམས་དབྱུ་འཕང་མཐོ་བར་འགྱུར་བ་སོགས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ཁོ་ནར་
 བསམ་ནས་མ་པམ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་འཛུམ་བུའི་སྤྱིང་འདྲིར་ཤར་མིན་དེ་སྤྱིད་དུ་སྟན་
 པའི་སྤྱི་དབྱངས་ཉམས་པ་མེད་པའི་གཏན་ཆོགས་གཏམ་དུ་བྱས་པ་འདི་བཞིན་སྤེལ་བ་ཡིན་
 པས། ཤེས་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་བསོད་ནམས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྦྱབ་
 པའི་ཆེད་དུ་སྤང་སྤངས་ཀྱི་ཚུལ་ལས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་གཡོ་བ་མེད་པར་ཉམས་སུ་བསྟར་བ་
 གྱིས་ཤིག་གཤམ་སྤྱིད་གོང་དོན་ལས་འགལ་བའི་བསམ་སྦྱོར་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ལོག་
 པར་སྦྱོད་པ་ཤར་ན་རྒྱལ་བྲིམས་བཅན་འཇིགས་ཀྱི་ཆད་ལས་ཀྱིས་མནར་བར་འགྱུར་བ་ཤེས་
 པར་གྱིས་ལ་མཆོག་དམན་སྦྱེ་འགྲོ་མཐའ་དག་གིས་སྤང་སྤངས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱོས་
 ཤིག་ཁེས་གནམ་ལོའི་རྒྱལ་པོ་ཤིང་མོ་སྤང་ལོ་(༡༧༤༥)ཉོར་གྱི་ཟླ་བའི་ཆོས་དག་བར་
 ཁམས་གསུམ་གྱི་དྲེགས་ལྡན་མ་ལུས་པའི་འོད་འབར་ནོར་བུའི་ཅོད་པཎ་གྱིས་འདར་བཞིན་
 དུ་འདུད་པའི་གནས་གཅིག་ཕུ་ལྟ་ལྟ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཕུན་ཆོགས་སྤྱེ་བཞིའི་སློ་འཕར་གཅིག་
 ཅར་དུ་བྱེ་བ་བྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་པོ་བྲང་ཆེན་པོ་དགའ་ལྡན་ཁང་
 གསར་ནས་བྲིས།

བཞི། ལ་གོང་ས་བཅུ་གསུམ་པའི་གོས་བྲིས་བཅའ་ཡིག

ཨོ་སྤྱི་ལྷོ། ལ་ཞབས་བྲུང་འཁོར་ལོའི་རི་མོ་རྣམ་བཟླ་བ། སྤྱིད་ཞིའི་ཅོད་པཎ་ལ་འཆང་སྟོབས་
 བཅུའི་ཚུལ། ལྷན་གྲུབ་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་གདོང་ལུའི་སྤྱོད་སྤྱོད་མཛུང་ཤྲུག་མེད་གེར་མགོས་
 ཕྱག་འཆོལ། རིང་མོ་ཉིད་ནས་ཆོགས་བྲུང་ཡོན་ཏན་མ་ལ་ཡ་ཡི་དྲི་བསྐྱུང་གིས། ཆོངས་པའི་
 སྤྱོད་འཕྲིམས་པོ་ཀུན་འཛུམས་ཤེས་རབ་ཆེས་ཆེར་རབ་དུ་གསལ། མཛུང་བཟང་ལོ་
 འདབ་སྤྱུག་པོའི་འཁྱུར་ལྡན་གསལ་སྟན་སྤྱིད་པའི་རྣ་བར་མཛུངས། དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཅོང་
 ཁ་པ་ཞེས་ཀུན་གྱིས་རལ་པའི་སྤྱོད་མཆོད། རྒྱལ་བའི་ལྷགས་བཟང་མཆོག་དུ་སྦྱོང་བ་ལ།
 རྣམ་བཞིའི་འཕྲིན་ལས་སྤྱོད་གི་སྤྱོད་གར་ཅན། མ་རུང་སྤྱིང་རྩ་སྤྱོད་མར་འབྲེན་པའི་གཟེ།

བཅོད་པར་དཀའ་བའི་སྤང་མས་རྟག་ཏུ་སྒྲིངས། ཞེས་ཐོག་མར་དགེ་བའི་མཚོད་བཅོད་
 བྲེང་བ་ཅུང་ཟད་སྒྲོས་ནས་སྐབས་དོན་སྤང་བར་བྱ་བ་ནི་བོད་དང་བོད་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་
 ཁམས་སུ་གཏོགས་པའི་ནང་ཆོན་མདོ་ཁམས་ཆབ་མདོའི་ཡུལ་དུ་ཞུ་སེར་རིང་ལུགས་འཕེལ་
 རྒྱས་ཀྱི་གཞི་འཛིན་བྱམས་པ་སྤྲིང་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ཆོས་ལྡན་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ལྷ་
 སོར་འཇམ་མགོན་ལྷ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་གནས་འདིར་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་སྐབས་མགོན་
 པོ་ཕྱག་དུག་པ་དང་། གནས་བརྟན་བཅུ་དུག་གི་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་། མ་འོངས་པ་ན་
 འཕགས་པ་བ་ཀྱི་ལས་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་བཤད་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ལྡན་ཆེན་པོ་ཞིག་འབྱུང་བར་
 ལུང་བཟླན་པ་བཞིན་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་མོ་སྐུལ་གྱི་གནམ་ལོར་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་
 པོའི་དངོས་སྤྱོད་བྱང་སེམས་ཤེས་རབ་བཟང་པོས་ཕྱག་འདེབས་པར་མཛད་དེ་ལྷ་སྤྲོད་
 འཛིན་པ་སུམ་སྤྲོད་ལྷག་ཅམ་འདུས་པར་རྗེ་གོང་མ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་མཁས་
 ཤིང་བྱུབ་པའི་རྣམ་ཐར་ཅན་གྱི་གདན་རབས་རིམ་བྱོན་གྱི་ནང་ཆོན་ཨོ་རྒྱུན་ཆེན་པོའི་
 གཏེར་ལུང་ལས། ད་ལྟའི་སྐབས་དཔལ་བཅེགས་འདིའི་མ་འོངས་དུས་ཀྱི་ཐ་མ་ལུ་རྣམ་ཞེས་བྱ་
 བའི་ས་ཕྱོགས་སུ་འཕགས་པའི་མིང་ཅན་ལུག་ལོ་པའི་འཁོར་ནི་ལྷ་བརྒྱ་ལྷག་ཅམ་འབྱུང་
 ཁམས་པ་འདུལ་ཞིང་བྱམས་པ་བཞེངས་ཤིང་སྟན་བརྒྱུད་ཆོས་ཀྱི་བདག་པོ་ལྟེ་ཟབ་དོན་ཆོས་ཀྱི་
 སྒོ་ཡང་ཕྱེ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱ་ཕྱེང་རིམ་བྱོན་ལས་སྐྱ་ཕྱེང་གསུམ་པ་
 རས་བཟུང་ཡབ་སྐུ་ཕྱེང་རིམ་པར་འཇགས་བསྐྱངས་ཀྱིས་བཤད་སྐྱབ་གཉིས་ཕྱོགས་ནས་
 དར་རྒྱས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བྱུང་འདུག་ཅུང་། ཟུ་བྱེ་ལོར་ལོག་སྟོན་རྒྱ་དམག་གིས་སྐྱ་སྤྲོད་རང་
 རྟགས་ལས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ངན་པས་དགོན་གནས་གོང་བྱིས་སྟོད་བཅུད་རྩ་བ་ཆུག་ཏུ་བཏང་
 བ་གཞུང་དགོན་རྫིང་ཁུངས་ལ་བརྟེན་བཟླན་པ་མཚོད་བྱིན་གྱི་མངའ་བདག་གནམ་བསྐྱོས་
 གཞུང་ས་དགའ་བ་བརྒྱ་ལྷན་པས་བོད་རྫོངས་བཟླན་སྤྱི་ལྟོ་འགོའི་བདེ་ཅེར་ཕྱིག་གོན་
 འཛེམས་མེད་ཀྱིས་ས་རྟ་ལོར་ས་སྤྱི་རང་གཟུགས་རང་བདག་ཐོག་འདི་གའི་བཀོད་འབྲེལ་
 ཆོས་ལྡན་ལྷ་སོར་ཆུད་པ་གསར་བཏབ་དང་འབྲེལ་བར་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚོད་ལྷ་བར་ལམ་
 ཉམས་ལུང་དུ་གྱུར་བའང་ལྷགས་རྟ་ནས་གསར་འཛུགས་བྱེད་བཅུག་པ་བཅས་ཆོས་ལྡན་འདི་
 ཉིད་ཀྱི་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ནས་སྤངས་ཁྲིམས་སུ་བཅའ་བའི་རིམ་པ་ཅུང་ཟད་བཅོད་
 པ་ནི། དེ་ཡང་སྤྲོས་པ་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་སྐབས་ལ། སྤྲོས་པ་འབོག་པ་པོའི་
 མཁན་སྤྱོད་བརྟན་མཁས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྷན་ཞིང་ཁ་སྐོང་གི་ཆོས་དགུ་ལྷན་གྱི་

བྱང་དུ་སྒྲིམ་པ་ནོད་པ་པོ་རང་ཉིད་འགལ་རྒྱུན་བར་ཆད་བཞི་དང་བྲལ་ཞིང་མཐུན་རྒྱུན་
 དེས་པ་ལྔ་ཆང་བའི་སྒྲིམ་ནས་སྒྲིམ་གསུམ་རིམ་གྱིས་ནོད་པ་ལས། དགེ་ཚུལ་སྒྲོང་གང་གི་ཡང་
 སྒྲིམ་པ་མེད་པ་དང་། དགོན་གཞན་ནས་གནས་དབྱུང་བྱས་པ་རྣམས་ཆོས་སྤེལ་འདྲིའི་མི་
 འཕྱག་ཤོབ་པ་མི་ཉམས་པར་སྤྱང་བའི་སྐབས་ལ་རྟག་ཏུ་བྱན་ཤེས་བག་ཡོད་དང་ལྷན་པའི་
 སྒྲིམ་ནས་ཇི་ལྟར་ཁས་སྐྱབས་པའི་སྒྲིམ་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་དེས་པས་བསྐྱབ་བྱའི་རིགས་སྤྱི་དང་བྱེ་
 བག་རྣམས་ལ་སྤང་སྐྱབས་ནན་ཏན་གཅིས་སྤྲས་སུ་བྱ། དེ་ཡང་ཆོགས་སུ་ཕེབས་སྐབས་གཤམ་
 ཏུ་བགས་རིམ་གྱིས་ཕེབས་ནས་བཞུགས་གཤམ་ཏུ་འཁོད་བསྐྱུན་ཞལ་འདོན་གདངས་དབྱངས་
 ལྷག་འདུར་གང་ཡིན་ཡང་དབུ་མཛད་དང་བསྐྱུན་པ་ལས། སྤྲ་བྱེ་གོང་འོག་འཛུལ་བ། གཏམ་
 འཆོལ། བཞད་གད། གྱང་དང་ཀ་བར་བསྐྱས་པ་སོགས་མི་མཛེས་པའི་རིགས་མི་བྱེད། རྣམ་པ་
 ཀུན་ཏུ་སྐྱ་སོར་གང་ལྷག་འཛིག་པ། ཆབ་སྤྱིའི་ལས་ཆན་ལས་དེ་བྱིངས་ནས་གོས་སུ་དུང་མ་
 སོགས་བྱིས་པའི་རྟགས་འཆང་བ། སྤྲ་གར་ཤོ་སྤྲག་སོགས་ཀྱི་ཅེ་འཛོ། ཐ་མི་ཁ་དང་། ཤིག་
 རལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ། སྐབས་མིན་རྩ་རོལ་འབྱུང་དགོལ་སྤྲད་ཅེར་རྒྱང་འབོད་ཀྱིས་
 མཆོན་པའི་བྱིས་པ་སུན་འབྱེན་ཅིང་། དགེ་འདུན་གྱི་ནང་བྱིས་དང་འགལ་བ་དངོས་
 ལྷགས་ནས་མི་བྱེད།

ཆང་འདི་ཉེས་པ་ཀུན་གྱི་རྩ་བ་དང་ཕྱང་དགོལ་ཀུན་གྱི་གཞི་ཡིན་པས། རང་མཆོད། ཆང་
 ཕྱད་ཅམ་ལས། སེར་མོ་བས་རྩ་རྩེའི་ཟེལ་པ་ཅམ་ཡང་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱ་ཉྩ་ཅི། དགོན་ནང་
 འབྱེར་འབྱིམ་མི་ཆོག་ཅིང་། དེ་འབྲེལ་མར་ཐང་དུ་འབྱིམ་འབྲུལ་མང་ན་ནག་ཆང་གི་ཉེས་
 པ་ཡོང་བའི་གཞིར་འདུག་པས་དགོན་འདིའི་སྤྱ་རིགས་རྣམས་ནས་དགེ་བསྐྱོས་ལ་གནང་
 བའི་འཛོན་ཐེལ་ཞུས་ནས་ཐོན་ཏེ་དགེ་བསྐྱོས་ནས་ཀྱང་དགོན་ཐོག་ཉི་མ་མ་བཞུད་ཀྱི་བར་
 དེ་རིང་སོང་བའི་ཐེལ་བསྐྱབ་པ་དང་། སང་འགོ་དགོས་རྣམས་ལ་ཐེལ་སྤྱིན། སྤྲག་བཅད་པའི་
 ཤ་འདི་རང་ཅག་བྱམས་བཅེ་མི་འཆོ་བའི་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བསྐྱུན་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་
 ཀྱིས་བག་མེད་ཅི་དགར་སྤྱོད་པ་མི་མཛེས་པར་འདུག་པས་ཆོགས་སུ་ཆོས་མའི་རྫོང་བསེལ་
 དང་། ཆབ་ཞུགས་ལྟ་བུའི་སྐབས་ལས་ཤ་སྐྱམ་འབྱེམས་སྤྱོད་མངོན་ཆན་ཆེ་བ་མི་བྱ། ཨར་
 ལས་དང་། བྲལ་བྲལ་ལྟ་བུར་ཞལ་ངོར་གནང་བ་ཞུ་བ་ཅམ་ལས། དེ་བྱིངས་ཟམ་ཡར་མར།
 དཀར་ཐང་མ། ར་མོ་ཆེ་ཚུན་བྱིས་པའི་རྟགས་འཆང་བ་འདུག་ཆོ་ཞལ་ངོ་ནས་རྩད་གཅོད་
 ཀྱིས་ཆད་པ་འགོལ། བྱེ་བག་རྣམ་གྲོལ་སྤྱིང་གི་སྤྲ་ཆང་སེར་སྤྲགས་པའམ། གམ་བཅར་པན་

བདེ་ལེགས་བཤད་སྒྲིང་གྲ་ཚང་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་ཕྱགས་གྲ་རང་འཇགས་ལ་དགེ་བསྐྱོས་
 ཟུར་བསྐྱོས་ཀྱིས་ནང་ཁྲལ་སྒྲིག་ལམ་གཞན་ཕྱེས་སྤར་ལམ་ཉམས་མེད་ཆབ་སྒྲེའི་སྒྲིག་ཡིག་
 ཟུར་གསལ་ལྟར་མཚན་གྲུབ་བཞུགས་མོས་སུ་ཡོད་བཀག་མེད་ལས་དཔེ་ཆ་བ་ཆེད་འཇུགས་
 མ་དགོས་ཤིང་། སྐབ་ཁག་བརྒྱད་པོ་སེར་བྱེས་ཕྱོགས་མཚུངས་ཁང་ཚན་རེའི་ཁོངས་ཀྱི་རང་
 རང་མོས་བཙོན་སྒོ་རྒྱས་དང་བསྐྱུན་པས་ཐོས་བསམ་ལྟར་ལེན་ཐོག་དངོས་གཞིའི་དཔེ་ཆའི་
 ཀླང་འཛིན་སྤར་རྒྱུན་དབྱར་གནས་ནང་དོན་སྐབ་ཕྱེ་ཆེ་ཁག་གཉིས་སོ་སོས་གྲ་བཞི་རེ། རྒྱང་
 ཁག་དྲུག་སོ་སོས་གྲ་གཉིས་རེའི་ཚོ་ག་འཛིན་རྒྱགས་རྫོགས་ཤིང་སྒོ་གསལ་ལོ་གཞན་ལོ་ལྟར་
 གཞུག་གཏོང་ལ་མཁན་པོ་མདོ་ཕྱགས་གཉིས་ཀར་མཁས་ངེས་དྲག་སྐྱུག་བསྐྱོ་བཞག་གིས་
 རང་ལྷགས་བཤད་སྐབ་སྒོལ་བཟང་གོང་དུ་འཕེལ་ཐབས་འཁུར་ཆེ་སྟོང་མེད་དགོས་ཤིང་།
 ཕྱེ་འདི་དགུན་ཚོགས་ཡི་དམ་རེའི་བདག་མདུན་དབང་ཚོག་ཡོངས་རྫོགས་ཚོགས་རྒྱུན་སྤར་
 ལམ་ཉམས་མེད་དགོས་པར་བརྟེན་ཚོས་ཐོག་ཚོས་བར། སྒོལ་ཤེར་འདོན་གྲངས་སོགས་ལྷལ་
 དུས་ཀྱི་དབང་ལས་དམིགས་བསལ་དགོས་པ་མ་གཏོགས་དཔེ་ཆ་བ་གསར་བྱ་འཇུག་རིམ།
 བཞུགས་ནས་སྒྲིག་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ། དབྱར་སྟོན་ཚོས་ཐོག་གོང་དུ་འཛིན་རྒྱགས་སྟོང་ལེན་
 སོགས་སེར་བྱེས་གྲ་ཚང་དང་ཕྱོགས་མཐུན་ངོས། གཞུང་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་ཡང་བསྐྱུས་
 གྲ་ནས་མཛོད་བར་རིམ་བཞིན་ཐོས་བསམ་ཉམས་འོག་ཏུ་རྒྱུད་ནས་སྤར་རྒྱུན་རབ་འབྱམས་
 པའི་མིང་བཏགས་ལེན། ཟླ་བ་བརྒྱ་གཅིག་པ་སྟོར་ནས་དགུན་ཚོས་སྐབ་ཁག་སོ་སོའི་ཁོངས་
 སུ་འདོན་ཚོག་མ་ཆག་པ་བྱེད་པས་ཚོགས་བར་དཔེ་བྲིད་བཙེ་བཞག་ཚོགས་གྲོལ་ནས་བཙེ་
 བཞག་བསྐྱར་སྐྱུངས། མཇུག་ཏུ་ཚོད་ཟླ་དང་དམ་བཅའ་ཚུགས།

ལོ་ལྟར་ཆོ་འཕུལ་ཟླ་བའི་ཚོས་གཅིག་ནས་ཚོས་བཙེ་ཕྱ་བར་ལྟ་ལྟན་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོའི་བྱག་
 སྒོལ་བཞིན་མཛོད་པ་སྤར་ཕྱེ་སྟོང་ཚར་འབུལ་གཤོམ་དང་འབྲེལ་མཚན་ཉིད་གྲ་ཚང་དང་
 སྐབ་ཁག་མཉམ་འཛིགས་ཀྱི་ཚོགས་ཐུན་གཉིས་ལ་མང་ཇ་གཉིས་རེ་བཏང་ཐོག་སྒོ་མཛོད་
 བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་མ། གནས་བརྟན་བྱག་མཛོད། ངོས་རིང་འཛོའི་སྟོན་ཆོག་ཁབ་སྟན་
 འབར་མ། གསུང་ཚོས། སྟོན་ལམ། དམ་བཅའ་བཅས་གསར་ཚུགས་རྣམས་ཚུལ་བཞིན་བྱ།
 མདོ་ཕྱོགས་ཐོས་བསམ་སོང་ནས་སྒོ་རྒྱས་དང་བསྐྱུན་ཕྱགས་ལ་འཇུག་པར་རྒྱུད་དོན་གཏན་
 ལ་འབབས་ལྷགས་དང་། ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་སོགས་དཔལ་ལྡན་སྤྲད་རྒྱུད་གྲ་ཚང་དང་
 ཕྱོགས་མཚུངས་བསྐྱེན་རྫོགས་དམངས་ཁོངས་ཕྱགས་ཚོག་སྟོ་འཛིན་རྫོགས་མིན་ལ་མ་ལྟོས་

པར་འཇུག་དེ་བྱིངས་བསྟེན་རྫོགས་དམངས་སུ་གསར་ཞུགས་རྣམས་འཇིགས་བྱེད་བཅུ་
 གསུམ་མའི་བདག་བསྟེན་འཛིན་རྒྱལ་མ་འཕྲོད་པར་མི་འཇུག་ཏྱིང་ལྷ་བཅུ་པའི་ལྷ་མཆོད་
 དང་། ཉི་ཤེས་། དག་ཆུང་། དག་ཆེན་སོགས་ལ་འཇིགས་བྱེད་བཅུ་གསུམ་མའི་མངོན་རྟོགས་།
 རྒྱལ་ལྷ་མའི་ལྷ་གས་མཐར་། ཆོས་སྦྱོང་ཁག་གི་བསྐྱང་ཆོག་རྒྱས་པ་རྣམས་བསྟེན་རྫོགས་
 དམངས་ཆོགས་ཡོངས་དང་། འཇམ་མགོན་ལྷ་མར་མགོན་པོ་ཕྱག་རྒྱལ་པས་ཞལ་གཟིགས་
 པར་གྲགས་པའི་ས་གནས་མགོན་ཁང་དུ། སྟོན་ཡོད་དག་སྦྱོང་ཉི་ཤུ་ཙུ་བརྒྱད་ཐོག་གཞུང་
 གནས་ནས་གྲུ་བཞི་དང་། རྗེས་འཕར་གྲུ་སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ་ནས་ཉིན་རེ་སྐྱབས་སེམས་དང་།
 ལྷང་བཤགས་དགའ་ལྷན་ལྷ་བརྒྱུ་མ། འཇིགས་བྱེད་བཅུ་གསུམ་མའི་བདག་བསྟེན། མགོན་པོ་
 ཕྱག་རྒྱལ་པ་དཀར་ནག་ཞལ་བཞི། ཆོས་རྒྱལ་བྱི་ནང་། དམག་ཐོར་མ། རྣམ་སྲས། ལྷ་མ་སྤང་
 བཅས་ཆོས་སྦྱོང་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱང་ཆོག་རྒྱས་པ་དང་འབྲེལ་བར་བསྐྱང་བཤགས་ཆར་གསུམ་
 རེ་རྣམས་ཉིན་བཞིན་རྒྱན་གཏོང་ཆག་མེད་བྱེད། བསྟེན་རྫོགས་བཅུ་ནས་ལོ་བྱེད་གཉིས་
 རིང་། འཇིགས་བྱེད་བདུད་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་བསྟེན་ཆེན། བསྟེན་རྫོགས་གྲུ་བཅུ་ཐམ་པ་ནས་
 ལོ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབས་འགྲོས་མཆོན་སྟོན་འགྲོ་འབུམ་བཞི་དང་། དམིགས་བརྟེ་མ། འཇིགས་
 བྱེད་བཅུ་གསུམ་མའི་ལས་རུང་རྒྱས་པ། མགོན་པོ་ཕྱག་རྒྱལ་པ། ཆོས་རྒྱལ་བྱི་ནང་སོགས་
 བསྟེན་མཆོམས་བཤོལ་ལྷ་དང་བཅས་པ་རྟག་ཏུ་ཆག་འགྲངས་མེད་པར་གཏོང་དགོས་རྒྱུ་
 མཆོམས་ཁག་གཉིས་ཀར་རྟེན་པས་བསྟེན་མཆོམས་ཐིམ་མཆོམས། གསར་པ་དེ་འབྲལ་
 འཇུག་པ་ཉིན་ལྷ་རྗེས་ལས་མི་འགྲངས་པ་དང་། གྲུ་སྐྱབ་སོ་སོས་རང་རང་ཡི་དམ་གྱི་ལས་
 རུང་ཡང་ལྷར་རྒྱན་བཞིན་ཆོད་ལྷན་བྱེད། བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཐབས་གཞི་གསུམ་
 གྱི་ཕྱག་ལེན་འདུལ་འཛིན་པའི་ཡིག་ཆ་གསལ་བྱེད་ཅེས་པའི་དགོངས་དོན་ཉམས་མེད་སྦྱོང་
 དགོས་པར་ཏྱིང་ལྷ་རྒྱལ་པའི་ཉ་ནས་དབྱར་ལྷ་མ་ལྷ་བ་གསུམ་རིང་རྣམ་གྲོལ་གྲུ་ཆོང་།
 བསྟེན་རྫོགས་དམངས་མ། མཆོན་ཉིད་ཆོས་གྲུ་པ། གཞན་ཡང་མོས་པ་སུ་ཡོད་རྣམས་ནས་
 འགལ་མེད་ཀྱིས་དེའི་རིང་ཙུ་འཇུག་རྒྱན་གསུམ་སོགས་ཆོས་སྦྱོང་རྣམས་རེས་མོས་དང་།
 ཉིན་ལྷར་ལམ་རིམ་བཅས་འཆད་ཉན། རྟགས་གསལ་གཏོང་བ་རྣམས་ཆག་མེད་བྱེད། ལྷ་བ་
 རུང་རོ་ཅོག་གི་ཡར་མར་གྱི་གསོ་སྦྱོང་དང་། བཟྱ་ཤིས་དང་གཞོད་བརྒྱག་གསོ་སྦྱོང་སྐབས་
 བསྟེན་མཆོམས་པ་དང་། ནད་མནར་ལྷས་གསལ་རྣམས་ལས་དེ་བྱིངས་སྟོན་དཔོན་རྣམས་
 ནས་བརྒྱུད་དགོ་ཚུལ་ཡན་ཆོང་མ་ཡོད་། བརྟན་སྤྱིད་ཞབས་རིམ་དང་ཀེག་བཅོས་ལྷ་བུའི་

སྐབས་ལས་རྟེན་པོན་གཏོ་ཐབས་སོགས་གྲུབ་མཐའི་བསྐྱེད་ཡོང་གཞི་མི་ཆོག་ཆོགས་འདུ་
 གྲུབ་ཕྱི་སྐོར་ཟླ་༡༡ ཆོས་༥ རས་མགོན་མགུལ་བསྐྱང་རེས་པས་ཉིན་གསུམ་རྗེ་གཅུལ་གཞུང་
 དུ་སྐབས་འགོ་སློལ་ཤིས་སོགས་གསུང་ཞིང་། དེ་རྗེས་ཆོགས་ཡོངས་བསྐྱེད་ཆོགས་ཀྱིས་ཉིན་
 བདུན་བར་ཁྱུང་འདོན་བྱེད་པའི་ཉིན་དང་པོ་གཉིས་ལ་ཤེར་སྟིང་ཆར་གསུམ་དང་། དེ་རྗེས་
 རས་ཅུ་གདུགས་རེས་མས་ཀྱིས་འདོན། ཆོས་༡༧ རས་ཉིན་བརྒྱད་བར་དགོང་ཇ་ཆོགས་
 དགོས་པར་ཁྱུང་འདོན་དུ་གསང་འདུས་སྐབས་ཉིན་གསང་ཆོག་དང་། ཡི་དམ་སྐབས་སྐྱེས་
 འཇིགས་བྱེད་ཆོག་། དེ་བྱིངས་དགོ་འདུན་རྣམས་རས་ཅུ་གདུགས་དང་། དགོ་སྟོང་རྣམས་
 རས་སྟེན་བསྐྱེད་ཆོས་༢༥ ལ་རྗེ་གཅུལ་གཞུང་དུ་ཐུགས་རྒྱན་ཚུགས་པར་རྒྱུད་སྐྱེ་སོ་སོའི་
 བདག་བསྐྱེད་ལྔ་པས། ཐུགས་རྒྱན་གྲོལ་རས་འདུ་ཁང་དུ་ཉིན་གཉིས་རིང་ཅུ་ཤེ་ཆར་རེ་དང་།
 ཉིན་གསུམ་པར་ཅུ་ཤེ། ཆོས་སྟོང་སོགས་མཆོན་རྒྱན་ཚུགས། ཟླ་༡༢ ཆོས་༡༠ རས་རྗེ་གཅུལ་
 དུ་བསྐྱང་རེས་པ་རས་དགུ་འོག་མའི་ཁྱུང་འདོན་ཉིན་གཉིས་དང་། དེ་རྗེས་ཆོགས་དམངས་
 རས་ཉིན་གཉིས་བར་ཤེར་སྟིང་ཆར་གསུམ་རེ། དེ་མཆོམས་རས་ཆོས་༢༤ བར་ཅུ་གདུགས་
 རེ་མས་ཀྱིས་འདོན། ཆོས་༢༥ རས་ཉིན་གསུམ་བར་རྗེ་གཅུལ་གཞུང་དུ་ཐུགས་རྒྱན་གོང་
 མཆོངས་དང་ཐུགས་རྒྱན་གྲོལ་རས་དབྱར་ཡོད་དགོ་འདུན་རྣམས་འདུ་ཁང་དུ་ཆོགས་པས་
 ཉིན་གསུམ་ཀར་ཅུ་ཤེ་ཆར་རེ། ཟླ་༢ ཆོས་༣ རས་ཆོས་༡༣ བར་ཆོགས་ཡོངས་རས་འདུ་ཁང་
 དུ་དུས་བབ་གི་སྟོན་ལམ་ཆོགས་པའི་སྟོན་ལམ་བཞི་འབྲེལ་འདོན། སྐབས་མཆོད་བརྒྱུད་ཀྱི་
 མཆོད་དཔོན་རྣམས་རས་སྟེན་འདྲེན་ཁུས་གསོལ། ཆོས་༥/༤/༡༠/༡༣ རྣམས་ལ་དབྱར་
 བདག་སྟོབ་དཔོན་གང་ཡིན་རས་བསྟོ་བ་མཐུན་འགྱུར་དང་། ཆོས་བཤད་སོགས་རྒྱས་པ་
 བྱེད། ཆོས་༡༤ ལ་ཆོགས་དམངས་རས་སྟོན་ལམ་འདོན། གུང་ཆོགས་གྲོལ་རས་ཉིན་ཐུ་མ་
 ལྟར་བྱ། ཆོས་༡༥ ཉིན་དགོ་སྟོང་རྣམས་རས་ཕྱོགས་བཞིའི་མཆོད་འབུལ། རྒྱལ་བ་མི་པམ་
 མགོན་པོའི་སྒྲུང་བརྟན་ཤིང་རྟའི་ཐོག་ཏུ་གདན་འདྲེན་པ་སོགས་སྟིང་བསྐྱོར་སེར་བྲིང་དང་།
 གྲོལ་བཞུན་འདུ་ཁང་དུ་གསང་འདུས་ཤིས་བརྗོད་སོགས་ཐུར་ལམ་གྱི་ཕྱག་བཞེས་མ་ཉམས་
 པར་བྱེད། ཟླ་༤ ཆོས་༡༠ རས་ཉིན་གཉིས་བར་བསྐྱང་རེས་པ་གཙོས་དགོན་བཞུགས་ཆོགས་
 ཡོངས་རས་ཆོགས་ཆེན་སྟོ་འཕྱོར་དུ་ཉིན་ལྟར་གདུགས་དཀར་ཆར་རེ་ཁྱུང་འདོན། ཆོས་༡༥
 ཉིན་ཅུ་ཤེ་དང་། དགོང་ཁར་ཆོགས་ཆེན་སྟོ་དུང་རས་དབྱ་འཇུགས་པའི་ཅུ་བསྐྱོར་བྱེད། ཟླ་
 ༥ ཆོས་༡༥ རས་ཟླ་གཅིག་རིང་ཆོགས་ཆེན་སྟོ་འཕྱོར་དུ་ཁྱུང་འདོན། རྗེ་གོང་མ་བསོད་

ནམས་རྒྱ་མཚོའི་གཟིམ་ཁང་ས་ཡུལ་དུ་མདོ་སྨད་སྤྱི་འདོམས་བཀའ་སློན་ལས་འཕར་སྟེན་
 རྟོད་པ་དེ་ཉིད་སྐབས་གཞུང་གནས་ནས། སྤྱི་ལཱའི་མགོན་ཁང་གསར་བཞེངས་དང་འབྲེལ་
 དགོན་གཉེར་གཅིག་དང་། རྒྱན་བསྐྱང་གྲུ་བཞི་ཆེད་འཇུགས་ཐོག་ཡི་དམ་རྟ་མགིན་ཡང་
 གསང་གི་ལས་བྱང་ལྔ་པའི་གསུང་རྩི་རྒྱ་དབྱངས། རྒྱལ་པོ་སྤྱི་ལཱའི་གསོལ་མཚན་རྩི་རྒྱ་
 དབྱངས་བཅས་བཅུགས་པ་རྣམས་དང་། གོང་གསལ་དགུ་གོང་འོག་གི་ཐུགས་རྒྱན་དགོང་ཇ།
 རྒྱན་གྱི་མང་ཇ་དུས་བཟང་སྟེན་ལས། དགུན་ཚྭ་གས་རྣམས་ལ་སྟོབ་བྱུར། སྤྱི་བསོ་ལས་བྱུར།
 གཞུང་བསྐྱོས་གཉེར་ཁག་ལས་ཐོག་རྣམས་ལས། དེ་བྱིངས་ལ་དམིགས་བསལ་དགོངས་པ་
 སྤྱིན་རྟེན་མེད།

ཉམས་ན་བྱིར་བཅོས་པའི་སྐབས་ལ་སྟོམ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉེས་ལྷུང་སྤྱི་བ་རྣམས་གཞུང་
 བཞིན་བཤགས། རྩ་བ་བཞི་དང་། སྟོས་འགྱུར་གྱི་བཏུང་བར་ལོངས་སྟོང་། མི་མང་ཁ་འབྲེལ་
 ཕྱོགས་འཐེན་གྱིས་དགོ་འདུན་རྩིད་འཇུག་སྟོང་བ་འགོ་རྩིས་དང་། ངན་རྒྱབ་བྱེད་གཏེ། ལས་
 རྩེར་ཁ་ལན། ལག་ལན་སྟོག་པ་རྣམས་ཆད་ལས་རི་ལྟར་འོས་པ་དང་འབྲེལ་བར་གནས་ནས་
 དབྱུང་ཐོག་ཤམ་པ་བྱུང་བ་རྣམས་ནས་སོ་སོའི་གྲ་ཚང་ཁོངས་སུ་ཁ་བཏགས། ཉེས་ཆད་རྒྱ་
 དབྱུང་སྤང་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་སྤྱབ་རྩིས་ཐོག་ཐོད་མདོ་སྤྱབ་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་ནས་བསྐྱད། དེ་
 བྱིངས་ལག་འཐབ་སོགས་ལན་རྩ་ཆེ་རིགས་དང་། བྱིས་སུན་འབྲིན་ཅིང་། དགོ་འདུན་གྱི་
 བྱང་བྱིས་དང་འགལ་བ་སོགས་ཀུན་སྟོང་པ་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་ལན་རྩེར་དབག་པའི་
 ཉེས་བཀོད་དང་འབྲེལ་འདོམས་ངེས་གཏོང་དགོས། གཞུང་གི་ལས་ཚན། ཆབ་མདོའི་སྤྱི་
 ཕྱག་ཁྲིམ་གྱི་མཁན་པོ། འདུ་གྲུ་དང་། གཉེར་ཆེན་ཕྱོགས་ཐོན་རྣམས་ལྟ། དེ་བྱིངས་མཐོ་
 དམན་སུ་ཐད་ནས་བསྐྱོར་ལམ་ནང་ཚུན་དུ་རྟ་བཞོན་པ། སྐབས་མིན་གྱི་ཐོག་འབྱེར་བ། མི་
 མདའ་དང་། མདའ་འཕེན་པ། རྩེར་གཅན་རྒྱན་ཉར་བྱེད་པ། དགོན་གྱི་ས་མཚམས་ཀ་བ།
 ཐོག་ཐི། ཀྲོ་བ། ར་མོ་ཆེ་དང་། མདུན་གྱི་གཡས་གཡོན་རི་སྤྱང་རྣམས་ནས་རྩིན་དང་། རྩ་
 ཤིང་བཏུ་བ། དུས་མཚན་དང་། ཨར་ལས་སྐབས་ལྟ་བུ་ལས་དགོན་གསེབ་ཏུ་བྱུང་མེད་འགོ་
 བ་དང་། ཞག་སྟོད་བྱེད་པ་སོགས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མི་ཚོག

དེ་འདྲའི་དགོན་གྱི་བཅའ་བྱིས་ལས་འགལ་བ་ཞི་དྲག་སུའི་ཐད་ནས་བྱུང་ཡང་ཉེས་པ་ཆེ་
 རྒྱང་ལ་དབག་རྟེ་ཞལ་ངོ་དང་། སྤྱི་བསོ་མཉམ་འབྲེལ་དོན་གནད་གལ་ཆེའི་རིགས་འདུ་གྲུ་

ནམས་དང་། མཐན་པོ་བཅས་ནས་རྩ་འཛིན་ཉེ་འགྲངས་ཚྭ་གས་ལྷང་སྤངས་པའི་གཞུང་
བསྐང་འདོམས་ངེས་དང་། དེས་ཀྱང་མ་འཁུན་ན་ཆོས་སྲིད་འཁུར་འཛིན་སོགས་ཆབ་སླ་
རང་ཁྱད་ནས་སྐབས་སྐྱུར་བསྟན་རྒྱུ་ལ་སྤོང་པའི་རྒྱུ་གཉེར་དགོས་རྒྱ།

སྤྱི་བསོས་མཆོན་སྤྱི་སྤེར་མཆོད་གཉེར་ནམས་ནས་མཆོད་ཐེབས་སྤར་ཡོད་དང་། གསར་སྤྱོར་
བྱུང་བ་ནམས་ལ་སྤྱི་ཆགས་གཅེས་སྤྱས་ཐོག་བྱུན་གཏོང་། ཆོང་སྤེལ་སོགས་ཐབས་འཁོས་
གང་ཡོད་ཀྱིས་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་ལས། མཆོད་རྒྱུ་ཆད་འཁུམ། རོམ་འཛོག་བསྟེན་
བཀྲར་ཇི་ཞན་ཇི་ཤར་མ་སོང་བའི་གཏོང་སྒོ་གང་འབྲི་ཆག་ནར་མེད་པར་མཆོད་ཡུལ་གལ་
ཆེར་བསམ་པའི་དུས་གཏོང་དགོས་རྒྱ་དགོན་པའི་ཆོས་གཞིས། སྤྱ་རྒྱུ། མི་རྩ་སོགས་ད་ལྟ་
ཕན་གནས་ཤིང་འཇགས་པའི་དབང་རིགས་གཏན་འཇགས་ལས། གཞུང་སྤེར་མཆོག་དམན་
ལུས་ཀྱང་བསྐྱུར་བཀོད་འགོ་གཞིའི་རིགས་གཏན་ནས་མི་ཆོག་དགོན་པའི་ལར་རྒྱ་བཤད་
སྤྱབ་ཀྱི་བྱ་བ་དང་བཅས་པ་ཇི་མཐོ་ཇི་རྒྱས་སུ་འགོ་བའི་མཐུན་རྒྱུ་གང་འགོ་སྤྱར་ལེན་
དགོས་པ་དང་། མདོར་ན་དགོ་འདུན་པ་ནམས་ནས་སྟག་པ་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་བསྐབ་པ་མིག་
གི་འབྲས་བུ་སྤར་གཞི་བྱས་ལ་མདོ་སྟགས་ཀྱི་དོན་ནམས་ཐོས་བསམ་གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བར་
མཉམ་མེད་ལ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་རིང་ལུགས་དྲི་མ་མེད་པ་བཤད་སྤྱབ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་
རྒྱས་ཤིང་ཐོས་དོན་སྒོམ་བསམ་རང་རྒྱུད་ལ་སྤྱོར་བས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་སོགས་རང་གཞན་
ཀྱི་ཆོགས་གཉིས་བདེ་སྟག་ཏུ་རྒྱུགས་པའི་ཐབས་སླ་ན་མེད་པར་འབད་བརྩོན་སྟོང་མེད་
བགྱིས་པ་ནམས་ལ་ཆོས་མཐུན་ལམ་དུ་སྟོངས་པའི་སྤྱབས་འཇུག་བགྱིད་ཡོད་ཅིང་། ཅི་སྟེ་
བསྒོ་བ་ནར་གཞོན་པར་བཅས་བྲིམས་ལ་ཇི་མི་སྟམ་པས་མཆོན་འདིར་ཆོག་གསལ་འཁོད་
མེན་ལ་མ་བསྟོས་པར་བཤད་སྤྱབ་མཐུན་རྒྱུ་དང་བཅས་པར་གཞོད་འགལ་ལོག་པར་འགོ་
བ་ཤར་ན་ཆོས་སྤང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་ལྷན་ནམས་ཀྱིས་བཀའ་ཆད་དག་པོ་ཐོག་ཏུ་འབབས་པ་
གཞོན་མི་ཟ་ཞིང་། འདི་ནས་ཀྱང་རྗེས་གཞོན་ཉང་བརྩུད་རྒྱུ་གཞོན་ཡན་པོར་མ་སོང་བ་
བགྱིད་རྒྱ་བཅས་དེ་དོན་ཇི་སྲིད་བར་རྩ་འཛིན་ཉམས་ལེན་ཚུལ་བཞིན་ཡོང་བ་འཆོལ།

འདིར་སྤྱས་པ། སྤྱན་ཆོགས་ནམ་པར་དག་པའི་བྱ་རྒྱུ་ལ། བརྟེན་ནས་ཐར་ལམ་ནོར་བུའི་
སྤྱིང་མཆོག་ཏུ། རབ་བསྟོད་དོན་གཉིས་འདོད་རྒྱུའི་དཔལ་འབྱོར་ལ། འགོ་བ་མཐའ་དག་
ལོངས་སུ་སྤྱོད་ཀྱང་ཅིག། ཅས་གོ་བར་བྱ་བའི་ཡི་གེ་ས་སྟོང་ལ་རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་ལ་མངའ་

དབང་བསྐྱར་བ་པད་དཀར་འཆང་བའི་སྐྱེ་ཐང་བཅུ་གསུམ་པ་ཤུའི་དགེ་སྦྱོང་དག་དབང་
སྒོ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་ཏུ་མཆོ་འཇིགས་བྲལ་དབང་ཕྱག་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཕྱེས་
རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ནང་ཚན་ཨ་ཁྲིར་ཞེས་པ་(༡༩༣༢)ཀུ་པོ་སྟེལ་ལའི་ཟླ་ཆོས་དགེ་བར་
ནོར་སྤིང་བདེ་སྦྱིད་ཀྱིན་དགའ་འཁྱིལ་པའི་བསྐྱལ་བཟང་པོ་བྱང་ནས་བྲིས།

ལྷ་རྒྱལ་ཚབ་སྟག་བྲག་གི་རྒྱབ་གནོན་བཅའ་ཡིག

ཨྱོ་བདེ་ལེགས་སུ་གྱུར་ཅིག །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །སྟན་པའི་བ་དན་
འཇིག་རྟེན་གསུམ་དུ་བྲགས། དམ་པའི་ཆོས་སྒྲ་སེང་གའི་སྒྲ་བསྒྲགས་པ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་དཀོན་མཆོག་མཛོད་བརྟེས་པ། ཞབས་ལ་ཆངས་དབང་གཙུག་གི་ནོར་བུས་གདུགས།
སྟག་བསྐལ་རྒྱ་མཆོ་གཏིང་མཐའ་མེད་བཀལ་བ། འགོ་བའི་གཙོ་ལ་སྦྱི་བོས་ཕྱག་འཆའ་ཏེ།
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བསྐྱབ་གཞི་དཀོན་མཆོག་བརྟོད། འཕགས་པའི་ཆོགས་ཀྱི་དབྱུགས་སུ་
དབྱེ་བ་བྱ། དེས་པར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་བྲིམས་སྟག་བསྐལ་སྟོངས། འཇིག་ཆོགས་ལྷ་བ་གདོན་
ཀྱི་རྩ་བ་འཛོམས། དཔལ་འབྱོར་བ་དང་མེ་རྟོག་མདའ་ཅན་འཛོམས། སངས་རྒྱས་ལ་ནི་
མགོས་གདུགས་བཤད་པར་བྱ།

ཞེས་ཤིས་པར་བརྗོད་པ་དང་། ཕྱག་བྱ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་སྟོན་བསུས་ཏེ་འདིར་
དགའ་ཕྱན་བྱམས་པ་ཐེག་ཆེན་སྤིང་གི་དགོན་གནས་ཆེན་བོའི་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ཀྱི་
བཅའ་བྲིམས་ནི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་སྦྱབ་པ་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལས་
འགལ་ན་ཆད་ལས་ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་སྤྱ་འདིར་འཇུག་པའི་དགེ་
འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དམ་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་རིན་པོ་ཆའི་གཞུང་སྟེང་། བྱང་སེམས་
དང་། སྟགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྟགས་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་རྣམས་ལ་ནན་ཏན་དུ་མཛོད་
དགོས། སྤྱ་འདིར་ཐོག་མར་འཇུག་པའི་དུས་སུ་རབ་བྱུང་གི་སྟོན་པ་ཡང་དག་པར་མ་
བསྐྱངས་བར་མི་འཇུག་ཅིང་དགོན་གནས་སུ་ཞལ་འདོན་མཛོད་པའི་མདོ་སྟགས་ཀྱི་ཆོས་
སྦྱོང་གཙོ་བོ་རྣམས་གཙང་སིང་ངེ་བས་འབྱོར་བ་ཞིག་དགོས། སྤྱ་འདིར་ཞུགས་ཟིན་ནས་
ཆོས་སྦྱོང་གི་རིགས་མ་ཆང་བ་མེད་པ་འཛོལ་ལ་ལེ་ལོར་མ་སོང་བ་བྱེད་ཅིང་། ཚུལ་དང་
མཐུན་པའི་དགེ་ཆུང་ལེགས་པར་བརྟེན་ནས། འདོན་པའི་གདངས་དབྱངས་སྟགས་བྱ་བ་

ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་ཚགས་སུ་ཚུད་པར་བྱེད། ཚོགས་འདུའི་སྐབས་དགེ་སྒྲོལ་གྱིས་བརྟེ་
 སྒྱར་བསྟུན་ཚོས་གོས་སོགས་རུང་བ་ཚད་དང་མཐུན་པའི་སྒོ་ནས་བག་ཡོད་པར་འདུ་ཞིང་།
 ཚོགས་སུ་ཡོང་གཏམ་སྒྲུབ་དང་། གཞོགས་སྟེན་གྱི་འདུག་པ་སོགས་བག་མེད་གྱི་སྦྱོད་པ་
 གཏན་ནས་མི་བྱེད། དབུ་མཛད་ནས་བསྐྱལ་བའི་སྐབས་སུ་གང་བབས་གྱི་ཞལ་འདོན་རྣམས་
 སྦྱིན་བདག་སོགས་ལྷས་ཅན་དང་བ་འདྲེན་ངེས་པའི་སྒོ་ནས་མཛད་ཅིང་། ཚོགས་བྱེས་པའི་
 དུས་སུ་ཡང་བག་ཡོད་པ་ཁོ་ན་སྦྱོད། བྲ་འདིར་ཞུགས་བྱིན་དགེ་ཚུལ་སྦོང་སྐབས་སུ་གང་
 བབས་གྱི་ཚོས་གོས། འདིར་སྒྱུར་ཐེང་བ་ཆབ་སྐྱབས་སོགས་རབ་བྱུང་གི་ཉུགས་རྣམས་ཚང་
 བར་འཆང་ཞིང་། མཁན་པོ་དང་སྦོལ་དཔོན་ལ་སོགས་པས་མདོ་སྐྱེས་གྱི་ཚོས་སྦྱོད་བཤད་
 པའི་རིགས་རྣམས་ནན་ཏན་དུ་ཡིད་ལ་ངེས་པར་བྱེད། ཅ་བ་བཞི་ཆང་དང་བཅས་པ་ལ་
 སྒོག་སྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་བསྐྱུང་ཞིང་། དུད་འགྲོའི་སྒོག་གཅོད་པ་སོགས་སྟེན་པའི་སྟེ་རྣམས་གྱིས་
 ཀྱང་མ་གོས་པ་ལ་འབད། བྲ་འདིའི་དགེ་སྒྲོལ་སོགས་ལས་ཚན་བྱེད་དགོས་པ་རྣམས་གྱིས་
 རང་རང་གི་སྐབས་སུ་གང་བབས་དང་བསྟུན་སེམས་ཡན་པོར་མ་སོང་བས་དགེ་འདུན་གྱི་
 ཞབས་འདེགས་སུ་འགྱུར་ངེས་བྱེད་ཅིང་། རྣམ་པར་དག་པས་ཁྲིམས་བཅད་པ་ལ་བྲ་རིགས་
 རས་ཀྱང་མི་འདོད་པའི་གཏམ་དང་ལན་ཕྱོག་པ་སོགས་གཏན་ནས་མི་བྱེད། སྦྱིན་བདག་གི་
 དོན་དུ་འབྱོན་དགོས་པ་རྣམས་ལ་བག་ཡོད་པའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོད་པ་ལ་གནས་པ་ལས་བྱིས་པ་
 མི་དད་པའི་བག་མེད་པའི་སྦྱོད་པ་གཏན་ནས་མི་བྱེད་པ་སོགས་དམ་པའི་ཚོས་འདུལ་བའི་
 གཞུང་བསྟོངས་ཡུལ་དུས་དང་བསྟུན་པའི་གནང་བཀག་གི་གནད་ལེགས་པར་ཤེས་པར་
 བྱས་ནས་ཀུན་སྦྱོད་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་གནས་པ་ཉིད་ལ་ནན་ཏན་མཛད།

དེ་དག་དང་འགལ་ན་ཆད་ལས་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ནི་ཅ་བ་བཞིའི་ཉེས་པ་དང་། མ་ཁྲག་འབྱིན་
 པའི་རྒྱག་རེས་བྱས་པ་སོགས་ནི་གནས་དབྱུང་བྱེད་ཅིང་། དེ་མིན་ནང་ཁྲིམས་གྱི་རིགས་དང་
 འགལ་བ། ཚོགས་སུ་སྦྱོད་ལམ་མི་མཛོས་པ་སོགས་བྱུང་ན་སྤྱི་མ་དང་དགེ་སྒྲོལ་སོགས་རྣམས་
 བབས་བཞུས་གྱིས་ཚོགས་སུ་བརྒྱ་ཕྱག་འཛལ་དུ་འབྱུག་པ། དཀོན་མཆོག་གི་རྟེན་རྣམས་ལ་
 མར་མེ་འབུལ་བ། དགེ་འདུན་སྦྱིར་མང་ཇ་ཞུ་ཏུ་འབྱུག་པ་སོགས་ཡུལ་དུས་དང་བསྟུན་པའི་
 ཆད་པ་འགལ། སྦྱགས་མཚུངས་འདི་གའི་དགོན་གྱི་ཁོངས་གཏོགས་གོ་ཕྱག་དགོན་དང་།
 ལྷག་གཟིག་མཛོ་ལུང་རྫོང་ཅ་དགོན་བཅས་གྱི་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་གྱི་སྦྱིག་ཁྲིམས་ཀུན་
 སྦྱོད་སྒྲིབ་གོང་དོན་ལས་མི་འགལ་བའི་བྱམས་པ་ཐེག་ཆེན་སྤྱིང་གིས་སྤྱི་ལས་རིམ་འབྱོན་

ནས་གཞོན་འབྱུང་འགལ་མེད་ཀྱིས་མདོར་ན་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་ལས་ཐམས་ཅད་རྗེ་རྒྱལ་བ་
 གཉིས་པའི་བཟུན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཡར་རྒྱས་སུ་འབྱུང་བས་ཐབས་ཚུལ་ཁོ་ནར་འགོ་བའི་ཕྱི་
 རང་དྲག་ཞན་ཆེ་ཕྱ་ཆང་མས་མཐུན་རྒྱུ་ལྟར་ལེན་དགོས་པ་ལས་བཤད་སྐབ་ཀྱི་འགལ་
 རྒྱུ་དུ་འགོ་གཞིའི་གཞོན་འགལ་ཕྱ་མོ་ཙམ་ཤར་ཆེ་རྗེ་འི་བཟུན་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་
 ཡི་ཆད་པ་དྲག་པོ་འབྱུང་བ་གདོན་མི་ཟ་བ་མ་ཟད། འདི་ནས་ཀྱང་དན་པ་རྒྱ་ཡན་དུ་མ་
 སོང་བའི་རྒྱལ་གཉེར་བྱ་རྒྱུར་དེ་དོན་སྤངས་སྤངས་དོན་ཆང་ཚུལ་བཞིན་སྤྱོད་པ་གྱིས།
 འདིར་སྐྱས་པ། རྗེ་རྗེ་བཟུན་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་དང་། ལྷན་པར་གང་ལ་གཏད་པའི་སྒྲ། དེ་ཡི་
 རི་ལྟར་བཅོལ་བ་ལས། མ་ལུས་ཐོགས་མེད་སྐབ་ཀྱི་ཅིག། བྱིས་པ་ལྟར་ལྟར་སྐྱུ་མོ་ཆོགས་པའི་
 འདུས་པ་ཞི། བཀའ་དང་བཟུན་བཅས་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ། འཆད་ཚད་ཚོམ་གསུམ་ཡར་
 རོའི་སྒྲ་བ་བཞིན། གོང་ནས་གོང་འཕེལ་སྐབ་བཟུན་རབ་རྒྱས་ཤོག། ཅེས་གོ་བར་བྱ་བའི་ཡི་
 གེ་རྣམ་འབྱུང་ཞེས་པ་འབྱུང་བ་གསུམ་ལྟར་ལྟགས་པོ་སྟག་(༡༧༥༠)འོའི་གྲལ་ཆོས་དགེ་བར་
 རྩེ་པོ་བྲང་ཆེན་པོ་པོ་ཏུ་ལ་ནས་བྲིས།

དུག་ལྷོང་ས་བཟུ་བཞི་པའི་བཅའ་ཡིག

ཨྱིས་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་འགོ་བའི་མིག། གདུང་སེལ་སྒྲ་བ་བདུད་ཅིའི་མཛོད། མི་མཉམ་སྟོན་
 མཆོག་ལྟ་ཡི་སྒྲ། གོ་ཏྲ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ལོ། རྒྱལ་སྐས་ཕྱ་བོ་བྱམས་མགོན་འཇམ་པའི་
 དབྱངས། ཚུལ་གཉིས་སོལ་འབྱེད་སྒྲ་སྐབ་ཐོགས་མེད་སོགས། སྒོ་གསལ་བྱེ་བའི་མིག་འབྱེད་
 འཇམ་སྤང་རྒྱན། མཁས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ལ་གྱུས་ཕྱག་འཆོལ། ཕྱབ་པའི་བཞེད་
 དགོངས་མདོ་ཐུགས་བཟུན་པའི་སོལ། གངས་རིའི་ཁྲོད་དུ་སྐེལ་ཞིང་འཛོན་པ་ཡིས། རིས་
 མེད་རྒྱལ་བཟུན་ཉི་བཞིན་གསལ་མཛོད་པའི། ཕྱོགས་བྲལ་དམ་པའི་སྐྱེས་མཆོག་རྣམས་ལ་
 འདུད། ཟབ་རྒྱས་ལམ་གསལ་མར་མེ་མཛོད་དཔལ་དང་། རྒྱལ་བ་གཉིས་པར་གྲགས་པ་
 དོན་ལྟར་གྱི། ལྟན་པ་ཁམས་གསུམ་ཁོངས་ལས་ཡོངས་བཀལ་བ། འཇམ་མགོན་སྒྲ་མའི་
 ཞབས་པད་སྤྱི་བོས་མཆོད།

ཅེས་ཡུལ་དམ་པར་བསྟོད་ཅིང་བཟུགས་པས་དག་གི་ལམ་དགེ་བར་བྱས་ནས། སྐབས་དོན་
 སྤང་བར་བྱ་བ་ནི། མདོ་ཁམས་ཆབ་མདོའི་ཡུལ་འདིར། ལྷར་འཇམ་མགོན་སྒྲ་མ་ཙོང་ཁ་པ་

ཆེན་པོས་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས། མ་འོངས་པར་བཤད་སྐབ་ཀྱི་ཕྱི་ཆེན་པོ་ཞིག་འབྱུང་བར་
 ལུང་བཟུན་པ་བཞིན། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་སྐུལ་ལོ་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུ་
 རབ་བཟང་པོས་ཆབ་མདོ་བྱམས་པ་སྤྱིང་ཆོས་ཕྱི་འདི་ཉིད་ཕྱག་བཏབ། དགོ་འདུན་སུམ་
 སྟོང་ལྷག་འདུས་ལ་རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་བཅའ་ཡིག་སྐུལ་ཏེ་བཤད་སྐབ་དར་རྒྱས་
 ཆེན་པོ་ཡོད་སུམ་སུ་དེ་སྟོན་ཚུ་བྱི་རྒྱ་དམག་སྐབས་དགོན་གནས་འཕོར་ཞིག་སོང་བ་རྗེ་སྐུ་
 བྱེད་བཅུ་གསུམ་པའི་སྐུ་དུས་དགོན་གནས་གསར་བཞེངས་ཐོག་སྤར་ཡང་བཅའ་ཡིག་ཆེད་
 སྐུལ་བཅས་དེ་ལྟར་ཡང་། ༡༧༥༩ ལོའི་དུས་འགྱུར་རྗེས་སྤར་ཡང་དགོན་གནས་ཚུ་འཕོར་
 སོང་བ་ཉི་དུས་རང་ཁོངས་སེར་སྐུ་ཐུན་མོང་ནས་ཉམས་གསོས་ཐོག་། དེར་སྐབས་དགོ་
 འདུན་ཆེག་སྟོང་ལྷག་ཅམ་འདུས་འཛོམས་ཡོད་སུམ་ནམས་ནས་འདུལ་བྲིམས་སྤང་སྟོན་
 དང་། སྟོན་གཉེར་སྤྱི་ཁུར་ལྷང་དོར་བྱེད་སྟོན་སྟོན་ཡུལ་དུས་དང་མཐུན་པའི་ཚུ་འཛོན་
 བཅའ་ཡིག་དོན་བསྐྱུས་ཤིག་དགོས་ཚུལ་གསལ་བ་བཞིན།

དང་པོ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཐབས་མཁས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་དེས་ལེགས་
 པར་གསུངས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་འདི་ཉིད་ནི། བྱམས་པ་དང་། སྤྱིང་རྗེའི་ཅ་བ་ཅན།
 འགོ་བ་ཀུན་གྱི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་པན་བདེ་སྐབ་པའི་ཐབས་ལམ་ཉག་ཅིག་
 ཡིན་པ་མྱོང་ཆོར་དངོས་ནས་ངེས་པ་རྟེན་ཅིང་། རིགས་པ་ཡང་དག་གི་ལམ་ནས་ངེས་ཤེས་
 བྱང་དུ་ཡོད་པ་ལས། མྱོངས་དད་དང་། སྟོན་རྟེན་རྒྱན་འཛོན་བྱས་པ་ལྟ་བུ་གཏན་ནས་མིན་
 བེད་། དེ་ལྟ་བུའི་བཟུན་པའི་སྟོན་ཞུགས་ནས་ལམ་བཟང་དེ་འཛོན་སྟོང་སྟོན་གསུམ་གྱི་སྟོ་
 བས་དར་རྒྱས་ཡུན་གནས་ཡོང་ཐབས་བྱེད་པ་ནི། བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པའི་སྐྱེས་བུ་སྐལ་
 ལྷན་ནམས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་མད་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན།

གཉིས་པ། བཟུན་པ་དེ་ཡང་བཟུན་གཞི་དགོ་འདུན་གྱི་ཕྱི་ལ་རག་ལུས་ཤིང་། དགོ་འདུན་གྱི་
 འདུས་ཕྱི་ཡང་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར། རང་གཞན་སྐྱེ་རྒྱུའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཁིང་སར་
 འགྱུར་ངེས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་ཞིག་དགོས། དེ་ལ་ད་ལྟའི་སྐབས་འདིར་དགོ་འདུན་
 མང་བ་མི་གཙོ། ལེགས་པ་གཙོ་ཆེར་འཛོན་དགོས་པས་ཐོག་མར་ཆོས་སྟོན་ཞུགས་པའི་
 སྐབས་སུ་སྤང་རྒྱུ་སྤང་སྟོན་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་འོད་པ་པོའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དེ་འདུལ་བ་
 བས་བཤད་པ་ལྟར། སྟོན་པ་འོད་པའི་བར་ཆད་བུལ་བེད་། མཐུན་རྒྱུ་ཆང་མིན་ལེགས་

པར་བརྟགས་ནས། མཚན་ཉིད་དང་ཐུན་པའི་མཁན་སྒྲོབ་དགོ་འདུན་དང་བཅས་པའི་བྱང་
ནས་སྒྲོམ་པ་ཚུལ་བཞིན་འདུག། སྒྲོམ་པ་མི་ཉམས་པར་སྤང་བའི་ཐབས་སྤྱོད་སྒྲོམ་པ་འོད་པའི་
མཐུག་ཏུ། དགོ་ཚུལ་ཡིན་ན་སྤང་འདས་སོ་བྱུག་དང་། དགོ་སྤང་ཡིན་ན་ཁྲིམས་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་
བརྒྱ་ཙམ་གསུམ་རྣམས་ངོ་སྤྱོད་བཤད་ཁྲིད་རེ་ངེས་པར་དུ་བཀྲིས་ཏེ་སོ་སོའི་སྤྱི་དང་། བྱེ་བྱག་
གི་བསྐབ་བྱ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས། ཤེས་པའི་དོན་རྣམས་ལ་རྟག་ཏུ་བྱུང་ཤིང་ཤེས་བཤེས་པ་ཡོད་
བཞེན་ནས་གཅེས་སྤྲོས་སྤང་སྤང་ནན་ཏན་བྱ། རྣམ་ཀུན་ཚང་མས་རབ་དུ་བྱུང་བའི་རྟགས་
ཆ་ལུགས་ཚུལ་མཐུན་འཆང་ཞིང་། གོས་ཕུ་ཕུང་ཅན་སོགས་ཁྲིམ་པའི་ཆས་གོས་གྲོན་པ་
དང་། སྤྱོད་གར་ཤོ་སྤྱག་ཅེ་བ། ཆང་དང་། ཐ་མག་འཕྱང་བ་སོགས་ཁྲིམ་པ་བསུན་འབྲིན་
རིགས་ནམ་ཡང་མི་བྱེད། ཙུ་བཞི་ཆང་དང་བཅས་པར་སྒོག་བསྒྲོམ་བྱ།

གསུམ་པ། རབ་དུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ལས་སུ་བྱ་བ་ནི། སྒྲོག་པ་ཐོས་བསམ་དང་། སྤྱོད་པ་བསམ་
གཏན་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་རྗེ་སྤྱོད་མས། སྤང་དོར་གནས་ལ་ཀུན་ནས་འཛོམས་པའི་ཐུན། ཡང་
དག་ཐོས་པའི་སྒྲོན་མེས་མ་བསལ་ན། ལམ་མི་ཤེས་ན་ཐར་པའི་གྲོང་མཚོག་ཏུ། འཇུག་པར་
འཁྱུར་བ་སྒྲོས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་དགོས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐོག་མར་གང་ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱུའི་
ལམ་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་གལ་ཆེ་ཞིང་། དེ་ཡང་རིགས་པའི་ལམ་ནས་
བསྐྱོང་གིས་བརྒྱུད་ཤིང་བཅད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞུང་གི་དངོས་ཤུགས་དགོངས་དོན་ཕྱིན་
ཅི་མ་ལོག་པར་རྟགས་ཐབས་འཇམ་མགོན་སྤྱོད་མ་ཡབ་སྤྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཚྱུང་གྲུའི་བཞེད་
སྒོལ་བཟང་པོ་ཡོད་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོས་བསམ་སྒྲོབ་གཉེར་བྱ་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་གནད་གལ་
ཆེ་བས། མཚན་ཉིད་ཚྱུང་པའི་སྒྲོབ་གཉེར་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་ཡོང་ཐབས་ལ་མཁན་པོ།
དགོ་བཤེས། ལས་སྤྱོད་དགོ་བསྒྲོས་འདུས་དམངས་ཚང་མས་སེམས་ཁུར་ཆེ་བསྐྱེད་ཐོག་དཔེ་
འབྲིད་དགོ་ཞན་ཆོ་དང་། སྒྲོབ་གཉེར་བ་ཆོར་དམིགས་བསལ་གྱི་ལྷ་རྟོག་མཐུན་འཁྱུར་བྱེད་
གལ་ཆེ།

བཞི་པ། གཞི་གསུམ་གྱི་ཕྱག་ལེན་ཁུངས་དག་རྒྱན་སྒྲོང་དང་འབྲེལ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐབ་པ་
རྣམ་པར་དག་པ་གཞིར་བཟུང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐབ་པར་རིམ་གྱིས་
བསྐབ། དེ་ནས་གསང་བ་དེ་འཛིགས་གསུམ་གྱིས་མཚན་སྤྲུགས་ཀྱི་སྒྲོར་ཁྱགས་པ་ལ། ཐོག་
མར་སྤྲུགས་ཀྱི་འཇུག་སྒྲོ་དབང་རྣམ་དག་ཐོབ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་སྤྱང་རྒྱུང་གཡམ་རྒྱགས་

མི་བྱ་བར་སློབ་དཔོན་དང་། སློབ་མའི་མ་མཐའི་མཚན་ཉིད་ཚང་ངེས་བྱ་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་དོན་གཤམ་ཆེ། དབང་དུས་སུ་ལས་སྒངས་པའི་དམ་ཚིག་དང་ཕྱོགས་པ་རྣམས་ལ་རྒྱན་པར་བྱ་བཤེས་ཤུགས་དྲག་བསྐྱེན་ནས་ཚུལ་བཞིན་བསྟུང་། ལས་རུང་གི་བསྐྱེན་སྒྱབ་ལག་ཁྱུང་ནན་ཏན་བྱ། དཀྱིལ་འཁོར་སྒྱབ་མཚོད་སྐབས་ཡུགས་གྲ་རྣམས་ཁང་ཁྱུངས་བྱར་དུ་ཚུགས་པས་འཕྱས་རྒྱ་ཡང་། ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆ་ནས་གྲ་ཚང་ཐ་དད་གང་ཡང་མེད་པར་དགོ་འདུན་ཐམས་ཅད་ཚོགས་གཞུང་གཅིག་ཏུ་ལྷན་ཚོགས་གནང་ཐུས་དེ་དག་ལེགས་ཚོགས་ཆེ་བས་རེ་ཞིག་ད་ཐུས་མཉམ་ཚོགས་བགྱིས་ན་ལེགས།

ཨ་པ། གསང་ཡུགས་ཨ་འགྱུར་རྟིང་མ་དང་། གསར་མ་ས་སྤྱ། བཀའ་བརྒྱད་རྣམས་ཀྱང་ཁྱུངས་རྒྱ་གར་ལ་ཕྱག་ཅིང་། བོད་དུ་འགྱུར་ཨ་རྟིང་དང་། སླ་མའི་བརྒྱད་རིམ་ཐ་དད་པ་ཅམ་ལས། རྩ་བའི་ཆོས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ཡུགས་དང་བཅས་ཆ་ཚང་བ་གཅིག་གྱུར་ཡིན་པས། རང་ཉིད་དགོ་ཕན་པར་སློམ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཆོས་བརྒྱད་གཞན་དག་གི་དགོན་སྡེ་དེ་འཛིན་དང་བཅས་པར་བརྟན་སྟོང་སྒྱུར་འདེབས་ཆོས་སྟོང་དུ་འགྲོ་གཞིའི་རིགས་གཏན་ནས་མི་བྱ་བར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བཞུད་པའི་ལམ་ཡང་དག་པ་གཅིག་གྱུར་དུ་བལྟས་ནས་དད་གུས་དག་སྒྲུང་གིས་བཀྱར་སྟོང་བྱེད་གཤམ་ཆེ་ཞིང་། དེར་མ་ཟད། བོད་ཨ་རབས་པའི་རིག་གཞུང་གཡུང་རྒྱུད་བོན་དང་། དེ་མིན་ཁ་ཆེ། ཡེ་ཤུ་སོགས་ཆོས་ལུགས་གཞན་རྣམས་ལའང་ཨ་འཛིན་གྱི་བརྟུལ་ཞུགས་དོར་ཏེ་ཕན་གོགས་མཛའ་མཐུན་གྱི་སྟོང་ཚུལ་འཛིན་རྒྱུར་དགོས་པ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པས་འགོགས་འདྲིས་བྱེད་ཐབས་ལེགས་པར་ཤེས་དགོས།

དུག་པ། ཨ་ར་ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་ལག་ནས་ཕྱོགས་སྒྲུར་འཛིན་པའི་བྱ་བ་མཐའི་འདོད་ཚུལ་པལ་མོ་ཆེ་རྩལ་བེན་པས་ད་ཆ་དོན་གཤམ་དེ་ཅམ་མི་ཆེན་ཡང་། དང་སྐབས་རྩལ་ཕྱོགས་པའི་མཚན་ཉིད་རིགས་པ་དང་། བྱ་ནང་གི་དངོས་པོར་འཕྱུལ་ཆས་ཀྱིས་རྟོག་དཔྱད་བྱེད་པའི་ཚན་རིག་གི་བྱེད་ལས་ཁྱབ་གདལ་ཆེ་བས་དེ་དག་གི་གནད་འགག་རགས་རིམ་དང་། བོད་ཡིག་གི་བརྒྱ་དག་སྟན་དག་སོགས་ཐུན་མོང་བའི་རིག་གནས་ལག་གི་འགོ་ལུགས་རགས་རིམ་བཅས་སྤྱིར་བཏང་གཞི་རིམ་གྱི་ཤེས་ཡོན་ལག་རང་རེའི་དཔེ་ཆ་སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་ནས་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་པ་མ་བྱུང་མཐུ་མེད་ལ་བརྟེན། དགོན་པ་རང་ཁོངས་

ནས་སློབ་གཉེར་བ་ན་གཞོན་ཚོར་གཞི་རིམ་ཤེས་བྱ་སློབ་སའི་འཛིན་བྲལ་དགོས་ངེས་ཟུར་
 འཇུགས་ཐུབ་ན་གང་ལེགས་ཡོང་གྱུ། འོན་ཀྱང་། སྤྱིར་བཏང་གཞི་རིམ་གྱི་ཤེས་ཡོན་སློབ་
 སྤྱོད་ཀྱིས་པའི་བྲལ་འབྲས་དག་ལ་རྒྱལ་བཟུན་འཛིན་སྤྱོད་སྤེལ་བའི་མཐུན་པའི་གྲོགས་སུ་
 འགྱུར་བ་ཞིག་དགོས་པ་ལས། འགལ་ཁྲར་སོང་ན་མི་འབྲས་པས་སྤྱིར་བཏང་གཞི་རིམ་སློབ་
 སྤྱོད་བྱེད་མཁན་ཚོར་སློབ་འབྲིང་ལམ་ལྟོན་བྱེད་ཚུགས་ལ་དོ་སྣང་ཡིད་ཟབ་དགོས་གཤམ།

བདུན་པ། ཡེ་ཤུས་མཚོན་པས་ཚས་ལུགས་གཞན་དག་གི་དགོན་སྡེ་དང་། བྲལ་བཅུན་ཚས་སྤྱི་
 ཚོགས་ཞབས་འདེགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་སློབ་བྲལ་དང་། སྤྲོན་ཁང་འཇུགས་པ། སློབ་དགེ་དང་། ཉན་
 གཡོག་དང་སྒྲངས་བྱེད་པའི་མིག་སྟོས་བཟང་པོ་མང་དག་མཆིས་ཤིང་། ཚས་པས་མང་
 ཚོགས་ལ་ཞབས་འདེགས་སྐྱབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། མང་ཚོགས་ནས་ཀྱང་ཚས་པ་སྐེར་དང་།
 ཚས་ལུགས་དེར་དང་གུས་དགའ་ཞེན་བྱེད་པ་དངོས་མཐོང་རྟེན་འབྱུང་གི་གཤིས་ལུགས་ལ་
 བརྟེན། རང་ཅག་སངས་རྒྱས་པའི་ཚས་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་
 དམིགས་ཡུལ་ནི། གཙོ་བོ་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་ཡིན་པས་ན། དེ་བས་ཀྱང་མང་ཚོགས་ལ་
 ཕན་བདེ་སྐྱབ་གྱུ་འོས་བབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས། དགོན་པ་ནས་མང་ཚོགས་ཀྱི་དོན་དུ་སློབ་བྲལ་
 དང་། སྤྲོན་ཁང་། ཆས་གསོ་ཁང་སོགས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་རྩ་པའི་ཆ་ནས་རེ་ཞིག་དངོས་སུ་
 འཇུགས་གཉེར་མ་ཐུབ་ན་ཡང་། ཉམ་ཐག་རིགས་ལ་དགོན་པ་དང་། བྲལ་བ་སྐེར་ནས་དང་
 སྒྲངས་ཀྱིས་རྒྱང་འགོ་ལག་འདོན་གྱི་ཕན་གྲོགས་སྤུབ་ཆོད་རིགས་ཅི་རྩ་སུ་སྐྱབ་པའི་
 གོམས་གཤིས་མིག་སྟོས་གསར་གཏོད་ངེས་པར་དུ་བྱེད་གཤམ།

རེ་ཞིག་བར་འདུས་དམངས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་རགས་བསྐྱས་དོན་ཚན་འགོ་སློབ་གོང་དོན་རྣམས་ལ་
 ཅ་འཛིན་ཐོག་རྒྱུས་སུ་བྱེད་སྒོ་ཞིབ་རྒྱས་རིམ་བཞིན་གཏན་འབེབས་བགྱིད་ན་འབྲས་ཤིང་།
 ཚོགས་ཚས་ཁག་ཚུགས་གོལ་དང་། དུས་ཡུན། དགོན་གནས་འཛིན་སྤྱོད་གི་ལས་དོན། སྤྱིག་
 བྲིམས་གཞོན་འདོམས་བྱེད་སྒོ་འཛིན་སྤྱོད་སོགས་འདིར་བཅོད་གསལ་འཁོད་མིན་རིགས་ད་ལྟའི་
 དངོས་ཡོད་གནས་བབས་དང་བསྟུན། མཁན་པོ་སླ་མ་ལས་སྡེ་དགེ་བསྐྱོས་དང་། དགེ་བཤེས་
 ཆུན་གྲས་ཁག་གོ་བསྐྱར་ཐོག་འོས་ཤིང་འཚམས་པའི་བཀོད་སྤྱིག་གཏན་འབེབས་བགྱིད་ན་
 འབྲས་གྱུ། བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལྟན་དུར་སྤྱིག་འཛིན་པ་ཡི། འདུས་པའི་ཚོགས་ཀྱིས་གནས་འདི་

ཡོངས་གང་ཞིང་། ཏྲ་ག་ཏུ་བཤད་སྐབ་བྱ་བས་སྲིད་མཐའི་བར། ཐུབ་བཞུན་སྟོགས་བཅུར་
རྒྱས་པའི་བཟླ་ཤེས་ཤོག།

རྒྱ་གར་འཕགས་ཡུལ་ནས། ཏཱ་ལའི་སླ་མ་ཤུག་ཏུ་དགེ་སྦྱོང་བཞུན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས། རབ་བྱུང་
བཅུ་བདུན་པའི་ཆུ་སླེལ་ཟླ་༧ ཚེས་༥ ཟྱི་ལོ་༡༩༡༢ ཟླ་༩ ཚེས་༡ བཟང་པོ་ལ།

བདུན། འཕགས་པ་སྒྲིའི་དགོན་པ་ཉམས་གསོའི་རྩ་ཆོགས།

སྒྲིའོ་མར་མངགས་སྒྲིབས་སྦྱི་དང་། ཆབ་འོག་ཏུ་གཏོགས་པའི་སླ་དཔོན་སྦྱི་སྒྲིའི་གྲི་གཉེར་ལས་
འཛིན། སླ་དཔོན་ཁག །མངའ་ཁུལ་དགོན་ཁག །ཤོག་དཔོན། ཆན་སྒྲིའི་དམངས་བཅས་མཐའ་
དག་ནས་ངེས་རྒྱུར། མདོ་ཁམས་འཛིན་མའི་རྒྱན་གཅིག་དཔལ་ལྷན་ཆབ་མདོ་བྱམས་པ་
སྒྲིང་ཞེས་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་དངོས་སློབ་བྱང་སེམས་ཤེས་རབ་བཟང་པོས་རབ་བྱུང་
བདུན་པའི་མེ་སྐྱལ་ལོ་ཆགས་བཏབ་པར་མཛད་ནས་དམ་པའི་ཚུལ་དགུ་དང་ལྷན་པའི་
གདན་རབས་དུ་མས་སྦྱོང་ཞིང་། གདན་རབས་བཅུ་གསུམ་པ་༧རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་བསོད་
ནམས་རྒྱ་མཚོའི་སྒྲིའི་ཆོས་སྒྲིའི་འདི་ཉིད་ཀྱི་གདན་ས་འཛིན་སྒྲིའི་གསུམ་གྱི་དར་རྒྱས་ཆེ་
བ་དང་། རྗེ་གོང་མ་མཐོང་བ་དོན་ལྷན་ནས་རིམ་བཞིན་བདག་གིར་མཛད་པ་རི་སྐད་དུ།
བཀའ་གདམས་སྒྲིགས་བཅ་ལས། དང་པོ་བཞི་བྲ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཐ་མ་སྦྱོང་ཕྱག་གསུམ་གྱི་
བར། བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལྷན་ཤུག་ཏུ་སྦྱོང་། འགོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་མགོན་དུ་འགྱུར། ཞེས་ལུང་
བཞུན་པ་ལྟར་རིག་འཛིན་དགེ་འདུན་གྱི་སྒྲིའི་སྦྱོང་ཕྱག་གསུམ་ལྷན་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཞུ་སེར་
ཅོད་པཎ་འཆང་བའི་རིང་ལུགས་དྲི་མ་མེད་པ་ཁྱབ་གདལ་དུ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་ཡང་། བོད་
སྦྱོངས་བདེ་སྦྱིད་ཀྱི་གཤེད་མ་ལོག་ཅན་ཡུལ་གྱི་ཕུང་འདྲེ་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་གནག་གིས་
ཉམས་ཉེས་བཏང་བུང་། གོང་ས་ལྷ་མའི་རྣམ་འདྲེན་མཆོག་གི་སྐྱགས་རྗེས་ལོག་ཅན་རྣམས་
ཕྱིར་བསྐྱད་སྐབ་ནས་བཞུན་དགོན་འདི་དག་ཉམས་གསོ་སྐབ་རེས་ཁོ་བོ་བོད་ནས་ཕྱིར་
འབྱོར་སྐབས་དགོན་རོ་དང་དགེ་འདུན་འཕྲོས་ལུས་དུག་བརྒྱ་སྒོར་རྣམས་མིག་ལམ་མཐོང་
འཕལ་སྒོ་ཡིད་སྦྱོར་ཤས་བཅས་མེད་དུ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་བའི་སྦྱིང་རྗེའི་གནས་སུ་གྱུར་འདུག་པས།
རྗེ་གོང་མ་ན་རིམ་གྱི་སླ་སློབ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དམ་ཆོག་མདུད་རྒྱ་བཏུན་པོ་འབྲེལ་
བའི་གདུལ་བྱའི་བྱ་སློབ་རྣམས་ཀྱི་མཚོད་རྩ་གཏོང་ཐེབས་པལ་མོ་ཆེ་རྩ་སྦྱོང་སྤར་མ་གྲགས་

པའི་བན་རྒྱལ་ཞི་གཅིག་ལ། རང་ལུགས་ཀྱི་ཆོ་ག་ཆོས་སྦྱོང་མ་ཆག་ཙམ་ཀྱིས་ཡོན་པ་སྟེ་
 གཅིག་མཆོག་གི་ཞབས་བརྟན་དང་། རྒྱལ་བསྟན་ཆབ་སྲིད་དར་རྒྱས་ལ་ཆེད་དམིགས་ཀྱིས་
 འཛོལ་བ་ཉམས་གསོ་ཅི་ཐུབ་ཞིག་གི་རེ་འདུན་ཆེ་གཤིས། སྤར་ཐོབ་གྲ་ལམ་བན་རྒྱན་དང་།
 དཀོར་ས་དགོ་ཁུངས་ཅི་ཡོད་རྣམས་སྒྲིམ་མེད་ཁར། སྤ་ལོ་མདོ་ཁམས་ཞི་དྲག་སྤྱི་ཁྱབ་ས་
 དབང་སྤ་མ་མཆོག་ནས་ཆབ་སྲིད་ལས་བྱེད་ཆེ་སྤར་བཀའ་འདྲི་གོ་བསྐྱར་བསྐྱངས་པའི་སྤྱི་
 ཁུས་བཞིན་སྤྱབ་ཁག་གི་ཆོས་གཞིས་སྤར་ཐོབ་ལེ་ལག་ཅི་ཡོད་ཀྱི་ཞིང་འཛོལ་ཁུལ་རིགས་
 འཁྲི་མེད་ཀྱི་སྦྱོར་འཇགས་གཙང་གས་སུ་མགོ་མཆོག་གསོལ་རས་སྤུལ་བའི་དགོངས་དོན་དེ་
 དག་གཞན་ཚུད་བསྐྱར་བཀོད་མེད་པར་ཅི་སྲིད་བར་གཏན་འཇགས་འགལ་མེད་དགོས་རྒྱ་
 དང་། བར་ལམ་ཅི་གོང་མ་ན་རིམ་ནས་གནས་སྐབས་སྤྱན་རྒྱུང་གིས་མ་དགོན་དུ་བན་བྱ་
 ཁུལ་ཁྱ་སྤུལ་མེད་པའི་ཁྱག་ལུས་སུ་བསྐྱེད་པ་རྒྱུང་ཁག་ལྷགས་ར་ཁྱུང་མེ། ཆོ་བ་སྦོད་སྦྱང་
 བཅས་ཐུད་པའི་དེ་བྱིངས་རྩ་སྦོད་ཡར་ལུས་མ་དང་། བྱིང་དབྱིག་བྲག་གསུམ། རྒྱ་རིང་། འཛི་
 རྩོད་གཤམ་བསྐྱས། རྒྱག་གཞིག་ཁེ་རི་ཤོག་དགུ། ཐོ་རྩེད། ལ་རྩོར་སྦོད་སྦྱང། ཁྲིམ་གྲགས་སྦོད་
 སྦྱང་ཁག་གཉིས། རོམས་སྦོད་ཐམ་བྲག་ཁར་ཐང་པ་སོགས་མངའ་ཁུལ་ཆང་མས་སྤྱི་འགྲེས་
 ད་ལམ་གནས་དུས་ལ་བརྟེན་པའི་སྤར་གྱི་གྲ་ཆོགས་དུག་ཟུར་ཆ་གཅིག་ལས་མ་ལངས་
 གཤིས་མ་དགོན་དུ་སོ་སོའི་འདི་ཕྱིའི་ཆོགས་རྩོགས་དགའ་སྦྱོམ་གྱིས་ཆབ་ཁུལ་མི་སེར་ཆོ་
 རྒྱུང་གངས་ཁུང་ལ་བརྟེན། མ་དགོན་གཙོ་བོར་འདོན་པའི་སྤར་ལམ་བཞིན་བྱ་གཉིས་ཡོད་
 དུད་རེའི་བྱ་རེ་ཆོས་སྦོར་འཇུག་པའི་ཐོབ་ཁོངས་གཏན་འབེབས་ཆ་བགོས་དེབ་འཁོད་རིང་
 མིན་བྱ་རྒྱ་ཡིན་པས་གོ་བ་ལོག་སྤྱབ་ཀྱིས་སྤྱ་སྤུལ། དགོན་ཁག་དགོན་ཁག་ཁྲི་སེར་སོགས་ཆེ་
 ཁྲ་སུས་ཀྱང་བཀའ་ཤེར་སྦོད་པས་མཆོན་བན་རྒྱན་ལ་རྩོད་འཐེན་ཀ་ཀོར་བྱུང་ཆོ་སྤྲིམས་
 ཀྱིས་བདའ་འདེད་བྱ་ངེས་དང་། དེ་སྦོན་ཆོས་མཐའ་མ་འཁྱོལ་བའི་སེར་ཆད་ཅི་གཉེར་ཁང་
 དུ་འབུལ་སྤྱབ་ཁྱ་ལམ་དེ་བཞིན་ཡང་། ལས་བྱེད་རྣམས་ནས་ཅི་བཞིན་བདའ་འདེད་མ་བྱས་
 པའི་སྤྲིམས་ཡང་གི་རྒྱུན་པས་སྦྱོན་ཆེ་ལ། སྤྱད་ཕྱིན་སྤར་སེར་ཉམས་གསོས་ལུགས་སུ་རྩ་བཞི་
 གང་རུང་ལ་འགལ་བའི་སེར་ཆད་སྤྱི་བསོ་ལས་ཁང་ནས་ཡལ་ཡོལ་གྱ་གུས་ངོ་སྤྱད་མེད་པར་
 སྤར་ལམ་ཞིབ་ཆོགས་ཀྱིས་སྤྱབ་ཁག་སོ་སོའི་གཏོང་ཐེབས་ཁ་སྦོན་དེབ་འཁོད་དང་འབྲེལ་
 བའི་རྒྱ་རྒྱུན་སེང་གསལ་མ་ཟད། ཕྱིས་སུ་སྤར་དང་མི་འདྲ་པའི་སེར་སྦྱོན་གཡོར་ཆེ་སོང་
 ཡོད་འདུག་པ་ཞིབ་བརྟག་སྐབས། ཁ་ཤས་ནས་སྤྱི་མཆོད་གཉེར་གྱུད་ཆེ་ཐེག་ཁག་སྤྱན་པོ་

བདེ་འདོད་ཀྱིས་བསམ་བཞིན་སྟོན་ཞུགས་ཐོག་། དང་པོར་སྐྱ་སར་ཐོན་པར་བྲིམས་གྲགས་
 བརྒྱ་དག་ཚར་རྗེས་སྐྱ་རྒྱུང་ཁོ་ན་ཁྱད་མེད་པས་བྱི་མའི་ཉེས་ལྷུང་ལས་འདི་གང་ངོ་ཚ་
 དགོས་པ་མེད་གཤིས་འཛེམས་བྱ་ཆུང་སྟོན་དུ་མངོན་པ་སྐྱབ་པོར་འཁོས་པར་ཕན་གཞོན་མི་
 འབྱུར་རུང་། ངོ་ཚ་དེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བསྐྱེད་ར་འབྱུང་ཁྱད་ལོ་ལྟར་སེར་ཤུད་རེས་དུལ་སྒྲོར་ལྔ་
 རེའི་མལ་འབྱུང་དུལ་སྒྲེ་གང་རིང་དེ་དེ་ཉིད་གོང་ཁོངས་སུ་སྐྱབས་དགོས། རབ་བྱུང་བཙུ་ལྔ་
 པའི་མེ་ལོས་ཚུན་གྱི་ཐ་སྐང་ལེབ་འགྲིགས་གྱུར་པ་དང་། ཁྲལ་ཁོངས་མིན་པའི་སྐང་གོད་ཚྭ་
 འདུལ་དགོ་བདེ་ཡོད་རིགས་སྐྱི་བསོས་མཚན་པའི་མཚན་རྩ་ལ་ཚྭ་བདག་བྱ་འབྱས་དང་།
 བྱིས་སུ་ནང་གཞུང་གིས་སྐྱབ་ཁག་གྲ་རིགས་མར་སྐྱབ་ཁྲལ་འཕར་བཏང་བ་རྣམས་གྱི་དེ་
 ཚྭ་མར་བཅད་རི་ཡོད་སོ་སོས་མགོ་བརྒྱས་གདོང་དག་བྱས་རྗེས་སྐྱད་ནས་སྐར་ལམ་སྟེང་
 པའི་མར་སྐྱབ་བན་ཁོངས་ནས་བཏང་འབྱས་མིན་ཅིང་། མི་བཞི་པར་འབྲི་བའི་ལས་ཀ་དང་།
 གདན་ཅོག་བསྐྱབ་དགོས་རྣམས་དང་། ཟམ་གདན་ཞེས་པའི་དགོ་ཞལ་ནས་ར་མར། འབྱུ་
 རྒྱགས་ཤ་དཀར་ནག་བཅས་སྒྲ་བྲང་ནས་མར་བསྐྱབ་དགོས་རྣམས་སྐྱབ་འཁོས་ཀྱིས་མི་
 རྒྱགས་པ་མངོན་དོད་ལ་བཏེན་སྐྱད་ནས་ཡང་ཆ་དང་། གྲ་སྐྱབ་ཁག་སེར་མའི་རིགས་ནས་
 རྩ་ཤིང་རི་ཡོད་རྣམས་ད་ལམ་འཁྱུར་ལེན་ཟབ་དཀྱིལ་བྱས་རྗེས་སྐྱད་ནས་དགོ་འདུན་
 འདུས་པའི་ཀྱན་དགའ་ར་བ་གསར་བཞེངས་ཡིན་ན་ལས་འདུལ་བའི་བཅས་པ་དང་འགལ་
 བས་དེ་བྱིངས་མཚོག་དམན་སུས་ཀྱང་བསྐྱལ་འདེད་བྱ་འབྱས་མིན་པ་དང་། འདི་གའི་
 བཀོད་མངགས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་གྲ་རིགས་ལ་ལས་བྱེད་སྐྱ་བོ་ཆེ་ཕྱས་ཉེས་བརྒྱུང་མེད་པ་
 དགོས་རྒྱ་བཅས་རང་ཁྲལ་བྲིམས་གཞོན་མཁན་ཆུང་ལ་ལེགས་བསྐྱུར་དང་། ལས་བྱེད་རྣམས་
 ལ་འདྲི་བཅུད་ཞིབ་ནན་གྱིས་ཚོད་འདོམས་བགྱིས་པ་ཡིན་པས་དེ་དོན་རི་མེད་བར་ཆང་
 མས་སྐང་སྒྲངས་འགལ་མེད་ཚུལ་བཞིན་ཡོང་བར་གྱིས། ཆབ་མདོ་བྱམས་སྤིང་བཤད་སྐྱབ་
 འཕེལ་རྒྱས་ཚོས་གྲ་ནས་ས་ལྷག་(༡༧༧༩)ལྟ་༤ པའི་དཀར་ཕྱོགས་རྩོགས་པ་གསུམ་པའི་ཆོས་
 དགོ་བར་བྲིས།

བརྒྱད། ཆབ་མདོ་ཐེ་དགོན་ནས་བཀའ་ཤག་ལ་བདེ་སྤྱད་སྟོན་ཁྱུ་ལུ་ལ་ཞུགས་པ་ཞིག

༄། གངས་ལྗོངས་ཆབ་མེད་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འཛོལ་འཛིན་དཔལ་ལྷན་མི་དབང་བཀའ་ཡི་ནང་
སྟོན་ཆེན་པོ་དང་། ས་དབང་བཀའ་ཡི་གྲང་སྟོན་སྟོན་རྣམས་མཆོག་གི་ཞབས་པད་སྟོན་
མདོན་ཐོའི་ཁྱི་བྱང་དུ།

གུས་པ་ཆབ་མདོ་འཕགས་པ་ལྷ་ཏོ་ཐོག་ལྷ། ཞི་བ་ལྷ་ཏོ་ཐོག་ལྷ། སྟོན་པ་ལས་བྱེད་ཆེ་ལྷ།
དགོན་མ་ལག་གི་སྟོན་ལྷ། མངའ་འབངས་ཀྱི་མི་སེར་སྤྱི་བཅས་ཉམས་དམན་ཁྱུ་ལྷག་མགྱིན་
གཅིག་ནས་གསེར་སྟོན་མི་གཙོ་ཀ་མེད་ལ་རྣམ་མཁུན་འཛོམས་ཁྱེད་མི་ཤོར་བ་མཁུན། ཁྱུ་
སྟོན་། གུས་འབངས་གཞུང་ཐེ་ལྷ་ཏོ་རྫོང་རྫོང་གི་ཁོངས་གཏོགས་ཆབ་མདོའི་མངའ་ཁྱེད་འདིར།
ཆེ་བཅོན་རྒྱལ་ཁག་གཞན་དང་། སྤྱི་པན་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོས་གནས་ས་དབྱེས་ཚུན་བོད་ཆོས་
ཁ་གསུམ་པོ་རང་བཅོན་ཁོངས་སུ་གནས་བཞིན་ལས་ཐུང་བྱེད་གཅིག་གིས་ཁྱེད་རིགས་
གནང་མི་འདུག་ཅིང་། དེ་རྗེས་གྲང་གོའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་འཕགས་པ་ལྷ་མཆོད་ཡོན་དུ་འབྲེལ་
བས་གོང་མ་ཁང་གིས་ནས་འཕགས་པ་ལྷ་རྩེ་མཆོན་འཕར། ཐམ་ཀ་ཁག་མེད་ཡིག་དང་།
འཕགས་ལྷས་བདག་དུ་བཟུང་བའི་ལྷ་མི་སྤྱི་འབངས་ལ་སུ་གང་གིས་གྲང་སྟོན་གཙོ་དམོན་
པ་ཅམ་མི་ཆོག་པེབས་འབྲེལ་ཆབ་མདོ་བས་ལོ་ཤས་མཆོམས་པེ་ཅིང་པོ་བྱང་དུ་སྤྱི་ཡེར་
འབྲེལ་ཆོན་ལུ་བར་དེབ་གསལ་གསལ་རས་སྤྱུལ་ལམ་སོགས་བཀའ་དྲིན་གྱིས་འཛོལ་བཞིན་
གུས་ཆོས་གྲང་གོང་མ་ཆོང་གི་སྟོན་ཆེན་དབྱུས་བོད་པེབས་ལྷ་སེལ་ཆེ་པར་ས་གནས་
ཞབས་ཁྱེད་ཏུ་ཁལ་མི་གསུམ་གང་དགོས་ལ་བཀའ་བཅད་དགོངས་དོན་མི་སེར་ལ་བདའ་
སྟོན་གསལ་རས་ས་བཅད་གནང་སྟོན་ལྷ་རྩེ་ལས་ཐུང་བསྟོན་ཁྱེད་དང་ཁྱེད་ལྷ་སྤྱུལ་ལས།
གོང་མ་གཡུང་ཆེད་ཁྱི་ལོ་གསུམ་སྐབས་ཆབ་མདོ་ནི་འཕགས་པ་ལྷ་སྟོན་རབས་བརྒྱད་མར་
བདག་དུ་བཟུང་བའི་ལྷ་ཡིན་ཕྱིན་ཡབ་རྒྱལ་པོས་འཇའ་ས་སྤྱུལ་བཞིན་བདག་འཛིན་ཆོག་
པ་གནང་ཆོར། ཞེས་སྤྱི་པེབས་ལྷ་རྩེ་ཆོང་ཁག་ལྷའི་གཙོ་རང་འོག་དང་གཞན་འོག་དུ་
འཁོང་བའི་དགོན་ཐེ་ལག་སོགས་མཆོད་གཞིས་སུ་གཏོགས་པ་རྣམས་དང་། འཕགས་པ་ལྷ་
སྟོན་ཐེང་བརྒྱད་མར་བདག་དུ་འཛིན་པའི་ལྷ་མི་དགོན་ཐེ་ཆོང་མས་ཁྱེད་རིགས་འཆར་འཕར་
ཆབ་མདོ་རང་ལ་སྤྱོད་པ་ལས་སུ་གང་ལའང་འཇལ་མི་དགོས་པ་སོགས་ལྷ་སྟོན་ལྷ་བཟང་པོ་

དེ་མཁུ་སྤྱ་གནས་བཞིན་འཕགས་པ་ལྟ་དབུས་ཐུགས་སྤྱོད་ལས་བྱེད་ཡན་ལ་མཚན་འཕར་
 ཐམ་ཀ་ཤོ་མིང་སོགས་རྩེ་མཐོར་གནང་ཐོག་སྦྱི་རྒྱ་མ་ལུས་པའི་སྦྱབས་མགོན་བཟུན་པའི་
 བདག་པོ་བྱེད་ཞིའི་རྣམ་འདྲན་རིམ་ལེགས་ནས་ཀྱང་ཟབ་ཆོས་སྟན་བརྒྱུད་ཐུན་མེན་གྱི་
 ཐུགས་སྤྱོད་ཐུགས་སྦྱོགས་བཟུན་པའི་མགོན་དུ་དབང་བསྐྱུར། གཟེངས་བསྟོན་བཀའ་ཤེར་
 རིམ་སྤུལ་སོགས་བཀའ་དྲིན་ཟབ་མོས་བསྐྱེད་དང་སྦྱོང་བཞིན་གུས་ཚང་འཕགས་པ་ལྟ་
 ཡབ་སྤུལ་ནས་ཀྱང་བཟུན་དོན་ལར་རྒྱའི་སྦྱིད་སྤྱུག་ལེགས་ཉེས་གཅིག་གྱུར་གྱི་ཞབས་ཞུས་ཞུ་
 འོས་གང་ན་ཅི་བྱུང་གཞུང་འབངས་སྦྱི་འགྲོའི་སྤྱུག་བསམ་མི་དམའ་པའི་ཞབས་ཞུས་སྦྱབ་
 བཞིན་པར། ཕྱིས་སྤྱོད་སྦྱོངས་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་སར་བཟུན་འགྲོའི་བདེ་སྦྱིད་ལ་རུམས་པའི་
 གདུག་ཅན་གྲོ་ཨར་ཡུང་དང་། རྗེས་འཇུག་ཕིན་གོན་དའེ་སོགས་ནས་དེ་སྤྱོད་བོད་ཁོངས་
 དགོན་ཁག་མང་པོ་མེར་བསྐྱེད་སྤྱོད་སྦྱོང་དང་དགོ་འདུན་མང་པོ་བཀོངས། ཕལ་ཆེར་ས་
 མཐར་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་ལོ་གྲོ་དང་ཀྱང་སོགས་དཔོན་དམག་འཕོར་ཆེན་སྒོ་བྱུར་དུ་ས་
 གནས་རིམ་འབྱོར་བྱུང་བར། ཏྲ་ཁལ་རྩ་ཤིང་སྤྱིག་ཆ་སོགས་རིག་པས་མི་འདུམ་པའི་ལམ་
 ཁེལ་མི་མེར་ཕལ་ཆེར་སྤེལ་སྦྱོང་འགྲོ་ཉེར་གྱུར་ཞིང་། དེ་རྗེས་རང་བཞིན་གོང་མའི་བཀའ་
 འབྲེལ་ཡིན་ཚུལ་གྱིས་གུས་ཚོར་ཁྲལ་བསྐྱུ་བྱིམས་གཞོན་སོགས་དབང་རིས་བཅན་བཅོམ་
 གྱིས་མི་མེར་སྦྱོས་ཅི། འཕགས་པ་ལྟ་ཡབ་སྤུལ་དགོན་མ་ལག་གི་མཚོད་གཞིས་དང་བཅས་
 པར་རྒྱ་ཁྲལ་འོས་མེད་དང་འབྲེལ་སེམས་ཅན་ར་ལུག་ཡན་ལ་དབུལ་ཁྲལ་རྒྱག་སྟེ་འབྲུ་ཁྲལ་
 རིགས་ཀྱང་སོན་འབྲུ་རྩེ་ཡོད་འཇལ་དགོས་བྱུང་བ་སོགས་ངན་དབང་ཁོ་ནས་ཕིན་གོན་
 དའེ་དཔོན་དམག་གིས་རྩ་ཤིང་ཚོང་འགེལ་བྱུང་རིགས་སྦྱི་དང་། དགོན་པའི་ཚོགས་ཤིང་
 བཅས་ལམ་སྤྱུག་བཅོམ་འཕྲོག་ཁྲལ་པ་ལ་ཤས་བརྒྱུད་བརྗོད་དང་ལྷ་ནས་གོང་མ་མཚོད་ཡོན་
 གྱི་སྦྱ་ཡི་ཆོ་ཐར་སོག་སྦྱབས་བཀྱིས་པའི་དགོན་དང་། དགོན་གྱི་ཉེ་སྒོར་རི་རྒྱུང་ལ་གནས་
 པའི་སོག་ཆགས་བསད་པ། བཀག་ཤིང་བཅད་པ་སོགས་དབང་ཡོད་བྱིམས་མེད་བྱེད་རྒྱུང་
 གིས་དགོན་སྟེ་ཚང་མ་ཆགས་རེ་བྲལ་བའི་སྤང་རྩུབ་བརྒྱུད་བསྐྱེད་མནར་གཅོད་དང་འབྲེལ་
 བའི་རྒྱ་བྱི་ལོ་མགོའི་ནས་སྤྱུག་པར་ཏམ་ཤིང་ཤ་སྤྱུག་ཐོག་རྗེས་སྤྱོད་ཐམ་པར་པན་ཚུན། ཡ་ལ་
 རྗོང་། འབྲུ་རོ་ཟམ་བཅས་སྤྱང་བཀག་མ་ཟད། ཆབ་མདོ་དགོན་པ་འདི་བཞིན་ཁོ་པ་ཆོད་
 ལམ་རྒྱགས་པང་དང་ཡིན་ཞེས་ནས་རྒྱན་དཔའ་གཏམ་བྱེད་དེ། ཡང་སྦྱིང་གུས་ཆོས་ཉམ་
 རྒྱུང་འགྲོ་ཤེས་སྦྱོང་མཁས་བཅས་སྦྱིང་བརྟན་གསུམ་གྱིས་རྒྱ་མིས་ཅི་གསུང་བཀའ་སྦྱབ་བྱས་

ཅུང་། ད་དུང་དེ་ལས་ཇི་སྟག་ལྟ་བུས་དགོན་པ་རང་ལ་རྒྱ་མི་ཁྱགས་ཅིས་ལམ་གསལ་ཅུང་།
 དགོན་པ་ཆོས་མཚམས་གོལ་ཁེལ་གྱིས་གྲ་པ་ཉུང་ཤས་ལས་མེད་སྟབས་རང་བཞིན་སྟོང་མ་
 སྟོབས་པས་དགོན་པ་སྤང་ཆ་སེར་སྦྱ་འགའ་ཤས་འདུག་ཅིས་བྱས་ཀྱང་། པར་ཚུར་མི་གཅིག་
 རྒྱ་མིས་བཏང་རོགས་མ་ཉན་ཁར། ཟླ་༥ ཆོས་༡༥ ཉིན་ཕོགས་ལེན་ཡིན་རྒྱུ་ལྟར་བཤད་པ་
 ཤས་ནས་མེ་མདའ་བྱེད་ཏེ་དགོན་པར་ཡོང་ཞིང་། དེ་ཉིན་འགྲུ་རོ་ཟམ་སྤང་ཆོས་སྒྲུ་ལྷང་
 བས་འཕགས་པ་ལྷ་འཇིགས་ར་ནས་ཏྲ་རྒྱམས་འཕྲོགས་ཏེ་ཁོ་པ་ཆོའི་ཟ་ཉལ་དོས་རིགས་
 རྒྱམས་ཆབ་དགོན་པོ་བྱང་རང་ལ་འགྲུལ་དགོས་ཞེས་དགོན་པར་ཁྱགས་ཅིས་བཤད་ཆོད་ཡོད་
 འདུག་སྟབས། ཆབ་གྲ་ཁ་ཤས་དང་ཕོགས་ལེན་པར་ཚོད་འཛིང་ཐུག་སྟེ་འགྲུ་རོ་ནས་ཕྱིར་
 ཡོང་རྒྱམས་ཀྱང་དགོན་པར་ཁྱགས་དོགས་གདོང་བཀག་བྱས་ཁྲལ་ཡང་། ཡང་ཏིག་དེ་ལུབ་
 བས་ཕྱིད་ཅུ་ལ་རྒྱ་མིས་དགོན་པ་མེར་བསྟེགས་གྱིས་སྦྱ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་རེ་རེའི་ཡོན་
 ཏན་རིན་ཐང་གི་ཆོད་ནི་སྤྱིད་པ་གསུམ་ན་བགྱང་པར་མི་ལུས་པ་གོང་དུ་ལུང་། དེ་བྱིངས་རྒྱ་
 རྒྱས་དངོས་པོ་རིན་ཐང་ཏང་ཆག་སྐབས་རྒྱ་དཔུལ་རྩོམ་ཆོད་འབྱུང་ཕྱག་འགའ་ཞིག་རི་ངེས་
 ཐོག་པོ་བྱང་། གཙུག་ལག་ཁང་། གྲ་ཁང་། ཁྲལ་ཁང་ཡན་ཁང་པ་སྟོང་ཕྱག་གཉིས་ལྷག་མེར་
 བསྟེགས། གཏོར་བྱེད། མི་ངོ་མཁན་སྟོབ་བྱུང་འཕགས་བཅུ་སྟོར། དཔོན་པོ་ཆེ་ཆུང་བཞི། གྲ་
 བཅུན་པོ་མོ་ཕུ་གྲ་ཡན་ཉིས་བཅུ་སྟོར་དམར་བསད། ཟླ་ཁག་མི་སེར་བཅས་གྱི་རྟ་ཁལ་སེམས་
 ཅན་བཅོམ་པ་ཡང་གྲངས་མང་སོང་བ་སོགས་སོ་སོའི་ཤོར་ཐོ་བསྟོན་ཏམ་མིན་པ་གང་ངེས་
 རགས་ཅུ་མཇེས་འབྱུང་ཁྱས་ཆོག་པ་མ་ཟད། གུས་པ་འཕགས་པ་ལྷ་ཡབ་ཕྱས། དར་ཏན།
 ལས་བྱེད། དགེ་འདུན་པ་ཤུལ་ལྷས་བཅས་ས་གནས་ཆགས་རེ་བལ་བ་སོགས་གོང་མ་མཆོད་
 ཡོན་ཉི་ཟླ་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཐུགས་རྩེའི་གྲིབ་བསིལ་ནས་བཞུན་དགྲ་ལོག་ཅན་ཕུན་ཀོན་དཔེ།
 ལུང་། ཅང་སོགས་དཔོན་དམག་རྒྱམས་ནས་ཁྲིམས་མེད་དེ་ལྟར་བྱས་པ་རྒྱ་བོད་ལྷ་མི་སྦྱི་
 གསལ་ལས་གུས་ཆོས་གསལ་འདེབས་བྱུ་མ་དགོས་ཁར་འཕྲོས་ལྷས་མི་སེར་རྒྱམས་ནས་ས་
 ཞིང་། དངོས་ཅོར། རྒྱུད་ཕྱག་སོགས་ལ་ཆགས་ཏེ་ཡུལ་བྱོལ་མ་སྤུབ་པར་སྤང་ལྷག་མཉམ་
 གཤིབ་མ་བསྟེན་ཀ་མེད་བྱང་རིགས་རྒྱམས་ལ་ཡང་རྟ་ཁལ་ཅ་ཤིང་། འབྲུ་ཁྲལ་སོགས་དཔུལ་
 བའི་སེམས་ཅན་གྱི་སྟག་བསྟེན་ལས་ཆེས་ཆེར་སྤང་བའི་སྟག་འཇིགས་བརྟུབ་བསིག་གང་
 མིན་གྱིས་དེ་སྟོན་ཡང་མང་ཆོད་ཤུལ་སྟོང་སོང་ཆོད་ལས། རྩ་ཕན་བཞུན་དགྲ་གཤོ་དར་ནས་
 བབྱང་ད་ཕན་གུས་ཆོས་མང་ནད་ཉུང་ཐེག་བལ་བའི་སྟག་ངོ་འཇིགས་ཟེལ་ཁོ་ནའི་ས་

གནས་གཙང་ཐབས་མ་བྱས་ཀ་མེད་ལས། འདི་བྱིའི་ལེགས་ཚོགས་སྒྲུང་དྲར་མ་ཤེས་པའི་
 རྒྱ་མཚོ་གསལ་བདུད་རིགས་རྒྱ་མི་དེ་རྣམས་ལ་སྒྲོས་སྒྲུངས་མགོ་བཏགས་ལུས་འབུལ་ལྟ་ཞོག་
 མན་ལ་ལམ་དུ་ཡང་མ་ཤར་བ་བྱི་མཐའ་གསལ་ཞིང་། ད་སྐབས་མི་སེར་ཤུལ་ཡོད་ནས་ཀྱང་
 སྲོག་ལ་དམར་ཆེས་ཅི་ཟེར་དྲང་ལེན་མ་བྱས་ཀ་མེད་ཡོང་གི་ཡོད་ཚེད་ལས། ཁ་ཞེ་གཉིས་
 མེད་ཀྱིས་སེམས་འཁྲིས་མགོ་བཏགས་ཁྱས་མེད་པ་ལྟ་དགོངས་རིམ་དྲངས་ཡོང་ཤག་བཅས།
 ད་སྐབས་བྱ་བའི་སྡིང་པོར། བསྟན་དག་པོར། ལུ་ལུ་ ཅང་རྩེས་འཇུག་དང་བཅས་པར་ཉེས་པ་
 མིག་སྒྲོས་ལ་པན་པ་དང་། བསྟན་དགོན་ལྷར་ལྷར་གསར་གཟབ། མི་བསད་ལ་སྒྲོང་། རྒྱ་
 དངོས་ལ་འཇལ་བ་ཤགས་བཅས། བྱེད་པོ་རྣམས་རང་ནས་མགོ་བཀྱས་གདོང་དག་དགོས་པ་
 དང་། དེ་མིན་ཆབ་མདོའི་ཉེ་མཚུངས་ཚོ་བ། དེ་མ་ཆེ། སྤུའི་སེ་ཁག་ནས་ཀྱང་གུས་ཚོར་ཞེ་
 དྲག་མཐུན་རྒྱུན་ལྟ་ཞོག། དངོས་ཆས་ཁེ་ཉོས་བཀྱིས་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་གསུ་ཚོར་ཉམས་
 གསོས་གསོལ་རས་ཡོང་བ་བཅས་འདྲིར་བྱ་རྒྱ་བྱང་མིན་ལ་མ་སྒྲོས་པར་རྒྱལ་བསྟན་སྤྱི་བྱེད་
 མགོན་པོ་གཞུང་ས་མཆོག་ནས་གོང་མ་མཚོད་ཡོན་བཀའ་མོལ་དང་འབྲེལ་བའི་གུས་ཚོ་ལྷ་
 ས་ད་འཇགས་ཉམས་པ་སོར་འཆུད་དུ་ཡོང་བའི་གོང་ས་ལྟ་མའི་རྣམ་འདྲེན་ཆེན་པོར་
 གསེར་སྟན་སྒྲོན་འབུལ་བཅས། པ་མས་བྱ་བསྐྱངས་ལྟ་བུའི་སྐྱབས་འཇུག་ཐུགས་རྩེས་
 གཟིགས་པ་མི་ཆུང་བ་ཅི་ནས་མཁྱེན། མཁྱེན། མཁྱེན། ལྟ་ ཞེས་གསོལ་འདེབས་པ་ལགས།

ཡང་ཆབ་སྐྱོམ་ལུལ་བའི་སྟན་ཁྱུར་ཆུ་བྱི་སྒྲུ་༩ ཚས་༡ སྤེད་ཐམ་འབྱར་མའི་མགོ་མཆན་ཞལ་
 བཤུས་ནང་། “ལ་གོང་ས་ལྟ་མའི་རྣམ་འདྲེན་ཆེན་པོར་སྟན་ཁྱུར་དོན་འབྲེལ། བར་ལམ་རྒྱའི་
 སྒྲོན་རིགས་ལོག་སྒྲོན་འགའ་ཞིག་གིས་ཉེར་ལེན་ལ་བརྟེན་བསྟན་སྤེད་ཡོངས་ལ་གཞོད་
 ཚབས་ཆེ་ཐོག་ཆབ་ཁུལ་དུ་འང་ལས་བྱེད་སྒྲོན་མ་རྣམས་ནས་གནས་དུས་ཚོ་འབྲེལ་གཙོ་
 གཟུང་གིས་རྒྱུན་ལས་ས་གནས་སུ་རྒྱ་དཔོན་དམག་འཁོར་ཆེ་ལྷགས་འཕྱོར་གྱིས་དབང་བྱས་
 འབབ་རིགས་གང་ཅིར་དོ་ཕོག་ཚབས་ཆེ་རི་བྱང་སྒོ་མངགས་ཐོག། འདི་ལོ་རྒྱ་དམག་སྤྱི་
 མཚུངས་བྱིར་ལོགས་དགོས་རྒྱའི་ཞིབ་འཕྲོས་ཐུར་གྲུ་རིགས་འགའ་ཞིག་གི་བྱེད་ལས་ལ་
 བརྟེན་པས་རྒྱ་དན་ནས་དགོན་གྱི་རྟེན་གསུམ་ཁྱོན་ཆེ་དང་། རྒྱ་དངོས་གསེར་དབུལ་སོགས་
 འཕྲོག་འཁྱེར། འཕྲོས་གཙུག་ལག་ཁང་དང་གྲ་ཤག་སོགས་མེར་བསྐྱེགས་ཀྱིས་གནས་ལུགས་
 ཤེན་དུ་དན་པ་བྱུང་འདུག་ཅིང་། ཆབ་མདོ་འདི་བཞིན་སྤྲད་ཕྱོགས་ལྟ་སེར་རིང་ལུགས་
 འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་གཞི་འཛིན་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཞིག་ཡིན་གཤིས་རྒྱལ་ཁབ་ལྟེ་བ་བདེ་འཇགས་

མཚམས་རིམ་བཞིན་ཉམས་པ་སོར་ཚུད་ཡོང་འགོ་ཞིང་། དབྱེན་རིམ་བོད་དོན་སྐྱོར་གྱི་
 ཕྱོགས་སུ་གསུང་མོལ་ཞི་བརྒྱུད་མཛད་དང་མཛད་མུས། ཕིན་གྱིས་མཚོན་གྱི་ཕྱོགས་ནས་ད་
 པན་ཁྲིམས་འགལ་བྱུང་རིགས་བརྒྱ་འདྲིད་འཕྲོས་མོལ་རིམ་བཞིན་བགྱིད་རྒྱུར་མདོ་སྤང་
 གང་ཅིའི་འཚོ་འཛིན་བཀོད་ཁྱབ་བྱེད་པོ་ཆེ་ཁག་ལས་བྱ་དཔུང་དམག་རིམ་བཞུང་བྱ་རྒྱུར་
 ཆབ་མདོའི་རྒྱ་དཔོན་དམག་ཕྱིར་ལོག་དགོས་སྐྱོར་དང་། སྐྱུ་ཉེན་གསེར་དབྱལ་དངོས་རིགས་
 མཉམ་འབྲེལ་མི་ཚོགས་པའི་དོན་གཙོད་ཁག་དང་། སྤེལ་གཏོན་ཆེ་བའི་འགོ་བྱེད་ལ་བཀོད་རྒྱ་
 འཕུས་འདོམས་སོང་ཞིང་།”ཞེས་སོགས་གསལ།

འདི་དག་གི་མ་ཡིག་གསལ་འདྲ་བཤུས་དུང་ཡིག་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་རྟེན་འདུག་ཀྱང་ཆ་ཚང་མ་
 དངས་ཤིན་ཏུ་ཕངས། དུང་ཡིག་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བྲིས་ལོ་རྒྱུས་མ་ཐོན་དེ་ཡང་པར་སྐྱུན་ཆོག་
 མཚན་མ་ཐོབ་སྐད། འདི་ནང་དུམ་བུ་འགའ་དངས་པ་དེ་ཡང་འཐོར་ཉེས་ཆེ་བས་འདིར་
 བཀོད་པ་ཡིན།

དགྲ། ཁང་ཤིས་ཁྲི་ལོང་བརྒྱད་པར་འཕགས་པ་སྐྱར་ལུལ་བའི་འཇའ་ས་གསེར་ཡིག

གནམ་གྱི་ཤེ་མོང་གི་ད་ལྷ་ཡོངས་ཀྱི་བདག་པོ་ཏང་དེའི་བཀའ། ཇེད་ཉི་འོག་གི་བསྟན་སྤྱིང་
 སྤྱི་ཡི་བདག་པོ་ཡིན་གཤིས། བསྟན་འགོ་སྤྱི་ལ་ངེས་པར་པན་པའི་ལྷགས་བཟང་གི་འགོ་
 འདུག་བྱེད་པ་དེ་ལ། ཡིད་བརྩེ་ཞིང་མདོན་འདོད་ཀྱི་མིང་དང་ལས་ཀས་བསྐྱུགས་ཏེ་
 གཟེངས་བསྟོད་སོགས་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་བར་འདོད། འཕགས་པ་སྐྱར་སྐྱེ་བསྟན་པའི་
 ཉི་མ་ཁྱོད་ཆབ་མདོའི་ས་བཅད་མིང་ཅན་གྱི་སྐྱ་མ་ཡིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པར་
 བརྩོན་པས་བཤད་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷགས་བཟང་འབད་ནས་ཡུན་རིང་སོང་བ་མཐའི་ས་བཅད་ཡོད་
 ཀྱང་། འདི་ནས་བརྩེ་བས་བསྐྱུངས་པ་ཞིག་ཨོ་ཡོང་བསམ་པས། ཇེད་ཀྱིས་གངས་ཏི་སེར་ས་
 ཚད་ལེན་པར་བཏང་བའི་མི་སྣ་ཚོ་ལ་ལྷ་ལྷ་བྱ་བྱ་སོགས་མཐུན་རྒྱུན་ཚུལ་ལྡན་བྱས་འདུག་
 པ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཤིང་། ད་ལས་ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་མིང་དང་བདག་ཐོབ་ཀྱི་ས་ཆར་དགོན་ཁག་
 སོགས་ཡི་གེར་བྲིས་ནས་སྤྱི་ལ་བར་ཡོངས་ཏེ། ཆོ་ལོ་སོགས་བཀའ་དྲིན་བསྐྱུངས་ཨོ་ཡོང་ཞེས་
 ངེས་པའི་སེམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཁྱས་པའི་སྟབས་ཀྱིས་ཆེད་གཏད་ཀྱིས་བསྐྱུངས་པའི་ཁྱོད་ཀྱི་
 འདུག་གནས་དགོན་པར་དགེ་ལུན་བྱམས་པ་སྤྲིང་ཞེས་པའི་མིང་དང་། ཁྱོད་རང་ལ་ལྷ་སེར་

བཟུན་པ་ཆེས་ཆེར་གསལ་བར་མཛད་པའི་ཨེར་ཏི་ནི་ནོ་མོན་ཏན་ཞེས་བསྐྱར་བའི་ཆོ་ལོ་
 འཇའ་ས་ཐམ་ཀ་སྒྱེན་ཡོད། ཁྱོད་རང་གི་ལྷ་ལྷེ་མི་ལྷེ་ངེས་པར་བདག་ཏུ་བཟུང་བ་ལ་སྲ་གང་
 གིས་ཀྱང་བསྟེན་གཙུག་འཕྲོག་བཅོམ་ཚོད་སྒྲིང་དམད་པ་སོགས་བྱས་ཆོག་ཏུ་མིན་ཞེས་ལྷག་
 པར་བཅེ་བས་བསྐྱངས་པ་ཡིན་ཞིང་། རེད་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཕན་པ་དང་བཟུན་པ་རྒྱས་པའི་
 བསམ་པ་དང་བཟུན་ནས་བསྐྱབ་སྒྲོམ་ལེགས་པར་སྤང་ཞིང་སྐྱེ་འགྲོ་རྣམས་ཆོས་ལུགས་ཀྱིས་
 འདྲན་ཅིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཟུན་པ་སྐྱེ་དང་བྱུང་པར་ཞུ་སེར་བཟུན་པ་རྒྱས་པ་ལ་ལྷག་
 པར་བཅོན་པ་དང་། འདུས་ལྷེ་རྣམས་ལ་སྒྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་ལུགས་
 སོགས་ལ་མ་ཡེངས་པར་འབད་པ་གལ་ཆེ། བདེ་སྤྱོད་ལོ་ང་བརྒྱད་པའི་རྩ་བ་གསུམ་པའི་ཆོས་
 ༡༩ བཟང་ལ། (༡༧༡༩ ཟླ་༣ ཚེས་༡༩ ཉིན)

བཅུ་ཁང་ཤིས་ཁྲི་ལོ་ང་བརྒྱད་པར་འཕགས་པ་ལྷར་ལུས་བའི་ཆོ་ལོ་དང་དུལ་ཐམ།

གནམ་གྱི་ཤེ་མོང་གི་ད་ལྷ་ཡོངས་ཀྱི་བདག་པོ་ཏང་དེའི་བཀའ། རེད་ཉི་འོག་གི་བཟུན་སྤྱིང་
 སྐྱེ་ཡི་བདག་པོ་ཡིན་གཤིས། བཟུན་འགྲོ་སྐྱེ་ལ་ངེས་པར་ཕན་པའི་ལུགས་བཟང་གི་འགྲོ་
 འདུག་བྱེད་པ་དེ་ལ། ཡིད་བཅེ་ཞིང་མངོན་འདོད་ཀྱི་མིང་དང་ལས་ཀས་བསྟགས་ཏི་
 གཟེངས་བསྟོད་སོགས་གོང་འཕེལ་གཏོང་བར་འདོད། འཕགས་པ་ལྷའི་སྐྱ་སྐྱེ་བཟུན་པའི་ཉི་
 མ་ཁྱོད་ཆབ་མདོའི་ས་ཆར་མིང་ཅན་གྱི་སྒྲ་མ་ཡིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཟུན་པར་
 བཅོན་པས་བཤད་སྐྱབ་ཀྱི་ལུགས་བཟང་འབད་ནས་ལུན་རིང་སོང་བ་མཐའི་ས་ཆར་ཡོད་
 ཀྱང་། འདི་ནས་བཅེ་བས་བསྐྱངས་པ་ཞིག་ཨེ་ཡོང་བསམ་པས། རེད་ཀྱིས་གངས་ཏི་སེར་ས་
 ཆད་ལེན་པར་བཏང་བའི་མི་སྣ་ཆོ་ལོ་ཨུ་ལུ་ཤུ་བུ་སོགས་མཐུན་སྦྲེན་ཚུལ་ལྡན་བྱས་འདུག་
 པ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཤིང་། ད་ལམ་ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་མིང་དང་བདག་ཐོབ་ཀྱི་ས་ཆར་དགོན་ཁག་
 སོགས་ཡི་གེར་བྲིས་ནས་སྐྱེལ་བར་ཡོངས་ཏི། ཆོ་ལོ་སོགས་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས་ཨེ་ཡོང་ཞེས་
 ངེས་སེམས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཞུས་པའི་སྟབས་ཀྱིས་ཆེད་གཏད་ཀྱིས་བསྐྱངས་པའི་ཁྱོད་ཀྱི་འདུག་
 གནས་དགོན་པར་དགེ་ལུན་བྱས་པ་སྤྱིང་ཞེས་པའི་མིང་དང་། ཁྱོད་རང་ལ་ཞུ་སེར་བཟུན་
 པ་ཆེས་ཆེར་གསལ་བར་མཛད་པའི་ཨེར་ཏི་ནི་ནོ་མོན་ཏན་ཞེས་བསྐྱར་བའི་ཆོ་ལོ་ཐམ་ཀ་
 བྱིན་ཡོད། ཁྱོད་རང་གི་ལྷ་ལྷེ་མི་ལྷེ་ངེས་པར་བདག་ཏུ་བཟུང་བ་ལ་སྲ་གང་གིས་ཀྱང་བསྟེན་

དེས་འདིའི་བརྗོད་བྱ་དང་འབྲེལ་ཡོད་སྐར་རྩོམ་ཁག་ཅིག

གཅིག་པོ་བོད་ཀྱི་བརྟན་བཅས་ཚུལ་སྤྲོད་ལ་ཁུང་ཟད་དཔྱད་པ།

(འདི་ནི་སྤྲུལ་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་དུ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ ལོར་“བོད་ཀྱི་ནང་དོན་རིག་པའི་ཚུལ་སྤྲོད་དང་ཐུན་མོང་རིག་གནས་ཀྱི་ཚུལ་སྤྲོད་པར་གྱི་ཁྱད་པར”ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞི་ཐོག་བཤད་རྒྱའི་མ་ཟེན་ཞིག་དགོས་ལུགས་གསུངས་པ་ལྟར་བྲིས་པ་ཡིན་ལ། འདི་ལ་སློང་གཞི་དང་ཟུར་རྒྱན་དཔྱད་ཡིག་སོགས་མང་པོ་ཡོད་པ་རྣམས་འདིར་བཀོད་མེད།)

ཚུལ་གྱི་གོ་དོན། སྤྱིར་ཚུལ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་བོད་ལ་ག་དུས་དར་ཡོད་མེད་ཞེས་འཇུག་དེས་གཏུན་ཞིག་བྱེད་རྒྱུ་མ་བྱུང་ཡང་། དཔྱད་ཚུལ་དང་འབྲེལ་ཚུལ་སྤྲོད་ཚུལ་ཀ་ཚུལ་གསུང་ཚུལ་སོགས་ཡི་གེ་བྲིས་ཚད་ལ་ཚུལ་དང་ཚུལ་ཡིག་ཅེས་བརྗོད་པ་དང་། ལྷག་པར་ཚུལ་རིག་དང་ཚུལ་རིག་རྒྱ་ཚུལ་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་ཚུལ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ས་ཁྱབ་དོ་ཁྱབ་ཏུ་སྦྱོད་པ་ནི་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པ་འདིའི་ནང་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དུས་རབས་བཙུན་བརྟན་དགུ་ཡན་གྱི་བོད་ཀྱི་བརྟན་བཅས་རྣམས་སུ་ཚུལ་པ་དམ་བཅའ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཉུང་ཤས་ལས་དང་སང་ལྟར་མང་པོ་མཐོང་རྒྱུ་མེད་ཅིང་། ལྷག་པར་ཚུལ་ཞེས་པ་འདི་བྱ་ཆོག་ལས་མིང་ཆོག་ལ་བེད་སྤྱོད་བྱས་པ་པལ་ཆེར་མེད་ཅེས་བརྗོད་ཆོག །ཇི་ཙམ་སྤྱི་བའི་བརྟན་བཅས་ཡིན་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཚུལ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་མཐོང་རྒྱ་དཀོན་དུ་འགོ་བ་ཡིན། བོད་ཀྱི་བརྟན་བཅས་རྒྱུང་པ་མང་པོ་ཞིག་གི་མཇུག་ཏུ་ག་གོ་མོས་བྲིས་དང་སྤྲོད་དང་སྤྱོད་ཞེས་འཁོད་པ་ཙམ་ལས། བརྟན་བཅས་དེའི་མགོ་མཇུག་གང་ལ་ཡང་ཚུལ་ཞེས་པའི་ཆོག་གཅིག་ཀྱང་མེད་པ་མང་པོ་ཡོད་ལ། འགའ་ཞིག་ལ་ནི་འབྲི་སྤྲོད་མཐན་སུ་ཡིན་མི་གསལ་བ་མ་ཟད་ཚུལ་པའི་བརྟན་བཅས་ལ་མིང་ཡང་བྲིས་མེད་པ་རེད།

དང་སང་གི་ཚུལ་ཞེས་པའི་མིང་འདི་ནི་ཚུལ་པ་ཞེས་པའི་བྱ་ཆོག་ཉིད་མིང་ཆོག་ཏུ་བཞག་པ་ཞིག་སྟེ། སྒྲིམ་པ་ཞེས་པ་སྒྲིམ་ཞེས་མིང་ཆོག་ཏུ་བཞག་པ་བཞིན་ནོ། ཚུལ་པ་ཞེས་པའི་བྱ་ཆོག་འདི་ལ་བྱ་སྦྱོད་གང་ཡང་བྱུང་བ་ཞིག་སྤྲོད་པ་དང་དངོས་པོ་གང་ཡང་བྱུང་བ་ཞིག་མང་དུ་གསོག་པ་སྟེ་གོ་དོན་ཁག་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་སྐབས་འདིར་མིང་ཆོག་གི་ཕྱིང་བ་མང་

དུ་གསོག་པ་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། བརྩམས་ཟིན་པའི་དངོས་པོ་སྟེ་མིང་ཚིག་གི་སྤང་བ་མང་དུ་
བསགས་(གོང་བྱ་ཞིག་གི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་རྩལ་ཕྱན་ནམས་ལ་ཚྷམ་གཞི་ཟེར་)པའི་ཕྱང་པོ་ལ་ཚྷམ་ཞེས་མིང་གི་
ངོ་བོར་འབོད་པ་ཡིན། དཔེར་ན། ས་དང་རྩོལ་སོགས་པ་སྤངས་པའི་དངོས་པོ་ལ་ས་ཕྱང་རྩོ་
ཕྱང་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་རྗོད་བྱེད་ལེན་ཆོན་མང་པོ་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་
བསྐྱབས་པའི་ཕྱང་པོ་ལ་དེབ་(སོག་སྐད་ཡིན་ནམ་དཔྱད)ཅེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ཏེ། སྤྲུལ་མ་ནི་བྱ་ཚིག་
གི་གནས་སྐབས་དང་བྱི་མ་ནི་མིང་ཚིག་གི་གནས་སྐབས་ཏེ་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པའི་རྣམ་
འགྱུར་ཅན་ལས་རང་བཞིན་གཅིག་པ་ལྟར་རོ།

སྤྲུལ་གྱི་གོ་དོན། སྤྲུལ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་བསལ་དང་སེལ་དང་སྤལ་ཞེས་པའི་བྱ་ཚིག་
ཁག་ལས་བྱུང་བའི་མིང་ཚིག་ཞིག་སྟེ། གཟུགས་པ་དང་འཇུགས་པ་བཅུགས་པ་བྱུག་པ་ཞེས་
པ་ལས་གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་བྱུང་བ་(མདུང་ལ་སོགས་པ་བཅུགས་ན་གཟུགས་སུ་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་ལ་གཟུགས་
ཟེར)བཞིན་ནོ། དེའི་གོ་དོན་ནི་འགོག་ཀྱིན་དཀའ་ངལ་མང་པོ་ཞིག་བསལ་ནས་གང་ཞིག་
བསྐྱུན་པའི་དངོས་པོ་འཇུག་ལམ་ཞིག་སྟེ། དཔེར་ན། རྩ་རྩུག་པའི་འགོག་ཀྱིན་གང་སྟེགས་
སོགས་བཤངས་པ་སྟེ་བསལ་བྱུང་གི་ཡུར་བ་བཞིན་ནོ། རྩ་མོ་ཡུར་བར་རྩུག་པ་ལྟར་འཇིག་
རྟེན་པའི་རྣམ་གཞག་མང་པོ་ཞིག་སྒྲིམ་གཞི་གཅིག་གི་ནང་འགོ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ང་ཚོས་
ལམ་དང་ལྷགས་སྤལ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། རྩ་མོ་སོ་སོ་ཡུར་བ་སོ་སོར་འགོ་བ་བཞིན་འཇིག་
རྟེན་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱ་བཞག་མང་པོ་ཞིག་ལམ་དང་ལྷགས་སྤལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ལ། དེ་དག་
གི་ནང་ནས་བོད་ཀྱི་ནང་དོན་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚྷམ་ལྷགས་དང་ཐུན་མོང་རིག་
གནས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཚྷམ་ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་བར་ལམ་དང་ལྷགས་སྤལ་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་
པར་ག་རེ་ཡོད་པ་ནི་སྐབས་འདིའི་བཤད་གཞི་གཙོ་བོ་དེ་རེད།

རིག་གནས་ཀྱི་གོ་དོན། ཐུན་མོང་རིག་གནས་ཀྱི་ཚྷམ་སྤལ་སྤང་དུས་སྤྱིར་བཏང་གི་རིག་
གནས་ཀྱི་གོ་དོན་ཡང་ཤས་དགོས་པ་ཞིག་རེད། ཚུ་བའི་རིག་གནས་དང་རིག་པའི་གནས་
ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་མདོ་རྒྱུད་ལས་འབྱུང་ལ་སྤང་བཅོན་(༥༡༧-༥༥༠)ཡར་སྟོན་དུ་བོད་
ལ་ཡོད་མེད་མི་ཤེས་ཀྱང་། རིག་གནས་བཅུ་ཡི་ཐ་སྙད་ནི་ས་པཌ་(༡༡༥༢-༡༢༥༧) མ་ཕྱོན་
སྟོན་དུ་བོད་ལ་མེད་པར་(མདོ་རྒྱུད་ནམས་སུ་རིག་གནས་ཟེ་དང་བཅོ་བརྒྱད་དང་དུག་ཅུ་སོགས་མང་དུ་བྱུང་བ་རྣམས་
རིག་གནས་ཆེ་བ་ཟེ་དང་རྒྱུད་བ་ཟེ་སྟེ་བཅུའི་ནང་བསྟུས)གྲགས། སྤྱིར་རིག་པ་ནི་བྱ་ཚིག་སྟེ་ཤེས་པ་རྟོགས་པ་

དེས་པ་རིག་པ་གོ་བ་མཁུན་པ་རྣམས་རྩ་བའི་ཆ་ནས་བྱེད་ལས་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ཅིང་།
 དེའི་གོ་དོན་ནི་ང་ཚོས་འཇིག་རྟེན་བྱ་དངོས་པར་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་རྣམ་གཞག་མང་པོ་ཞིག་
 རིག་པ་སྟེ་ཤེས་བྱ་བ་པ་དེ་རེད། འོན་ཀྱང་ང་ཚོས་དེ་དག་མིང་ཚིག་ཏུ་བསམ་ནས་ཤེས་པ་
 རིག་པ་རྟོགས་པ་ཟེར་བའི་དངོས་པོ་ཡ་མཚན་ཅན་ཞིག་ཡོད་པར་འདོད། ང་ཚོས་ཡུལ་གྱི་
 གནས་ལུགས་ཤེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ང་ཚོའི་རྒྱུད་ལ་ཤེས་པ་ཟེར་བ་གཟུགས་ལས་ཐ་དད་
 པའི་དངོས་པོ་ཡ་མཚན་ཅན་ཞིག་ཡོད་ན། ང་ཚོའི་རྒྱུད་ལ་ཟ་བ། བཏུང་བ། མཐོང་བ། ཉན་
 བ། བརྒྱུང་བ། སྐྱུམ་བ། བཟུང་བ། ལངས་པ་ཟེར་བ་གཟུགས་ལས་ཐ་དད་པའི་དངོས་པོ་ཡ་
 མཚན་ཅན་རེ་ཡོད་དགོས་པར་འགྱུར། སྤྱིར་བྱ་བ་ཟེར་བ་ཡོད་པ་ཅམ་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་
 མོད་དེ་ནི་དུས་ཚོད་དང་འདྲ་བ་དངོས་པོ་གང་ཞིག་འགྲེལ་སྟོན་དང་འཕོ་འགྱུར་འགྲོ་བའི་
 ཆ་ཅམ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། གཟུགས་ལས་ཐ་དད་ཅིང་རང་བཞིན་གྱི་འོད་གསལ་བའི་དངོས་
 པོ་ཡ་མཚན་ཅན་ཞིག་གཏན་ནས་ཡིན་མི་སྲིད་ཟེར་ཏེ་འཕྲོས་བཤད་དུ་ཐལ།

ཤེས་རིག་གཉིས་རྩ་བའི་ཆ་ནས་དོན་གཅིག་ཀྱང་ཤེས་བྱའི་གནས་དང་རིག་པའི་གནས་
 གཉིས་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། ཤེས་བྱའི་གནས་ནི་ང་ཚོས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་གནས་དང་རིག་པའི་
 གནས་ནི་ང་ཚོར་རིག་པར་བྱེད་པའི་གནས་ཡིན། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་ནི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
 གནས་དང་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་གནས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡིན། ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ནས་
 བཤད་པ་ལྟར་ན་དེ་གཉིས་ནི་མེ་དང་དུ་བ་བཞིན་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དུ་གནས་ཡོད་ལ།
 སུམ་རྟགས་ནང་བཤད་པ་ལྟར་ན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་གནས་ནི་བདག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་
 པ་དང་ཤེས་པར་བྱ་བའི་གནས་ནི་གཞན་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན། གལ་ཏེ་ང་ཚོས་
 སྤྱང་རྒྱ་དང་ཤེས་པར་བྱ་རྒྱ་ནི་རིག་གནས་རྣམས་ཡིན་ན་ཇི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་གནས་
 མ་ཡིན་ཞེ་ན། གཅད་བྱ་ནི་ཤིང་ཡིན་ཀྱང་སྔོན་དུ་གཙོད་བྱེད་ཀྱི་སྟེ་རེ་སོགས་ལ་རྩོད་བལ་
 སྤྱང་བ་དང་དེ་སྟོན་སྤངས་ཤེས་པར་བྱེད་རྒྱ་ནི་ཅི་ལས་གལ་ཆེ་བ་བཞིན་དང་། ཤེས་བྱའི་
 ཡུལ་ནི་ཐུན་བྱུང་གི་གསེར་དང་འདྲ་ལ་ཤེས་བྱེད་རིག་གནས་ནི་ཐུན་པ་བསལ་བའི་སྟོན་མེ་
 དང་ཚོས་མཚུངས་པས་ན། ང་ཚོས་སྟོན་མེ་དང་འདྲ་བའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་སྤྱངས་
 པ་ནི་གསེར་དང་འདྲ་བའི་ཤེས་བྱ་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་མ་ཡིན་ན་ཅི་
 ཡིན། སྤྱིར་ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་གཉིས་ཀ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་གནས་ཡིན་མོད། རང་གསེས་གཉིས་
 སུ་འབྲེད་ན་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ནི་ཤེས་བྱ་དང་རིག་གནས་ནི་དེ་ཤེས་བྱེད་དུ་འདོད་པ་

མི་འགལ་བ་ཡིན། མདོར་བསྟུས་ན་རིག་གནས་ནི་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ཤེས་པའི་ཐབས་
 སམ་འགོ་བ་མི་ཡི་རིགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་སྦྱབ་བྱེད་ཀྱི་ལག་ཆ་ཞིག་རེད། ཤེས་བྱ་ཡུལ་གྱི་
 གནས་ལུགས་ཁོ་ན་རིག་གནས་མ་ཡིན་ལ་ཤེས་བྱ་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་བསྟན་པའི་གཞུང་
 ལུགས་དེ་བ་ཐེར་ཁོ་ན་ཡང་རིག་གནས་མ་ཡིན། གཞུང་ལུགས་དེ་བ་ཐེར་ནས་བསྟན་པ་
 བཞིན་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ནུས་དབྱེད་ཀྱི་སློ་གྲོས་དེ་ཡང་རིག་གནས་མ་ཡིན།
 རིག་གནས་ནི་ཤེས་བྱེད་བདག་དང་ཤེས་བྱ་ཡུལ་གཉི་ག་ལ་བྱབ་ཅིང་འཛིག་རྟེན་བྱ་དངོས་
 བར་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་མཚན་རྣམས་པའི་རིགས་སྤྱི་ཙམ་ཞིག་ལ་ངོས་
 འཛིན་བྱེད་དགོས་སྟུགས།

འདྲིར་རིག་གནས་དང་རིག་གནས་ཞེས་མང་དུ་འབོད་པ་ནི་ནང་དོན་རིག་པ་གཙུག་པོ་བྱས་
 པའི་རིག་གནས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་གོ་དགོས་ཀྱི། དེང་སང་རིག་གནས་དང་ཤེས་ཡོན་ཞེས་
 བརྗོད་སྐབས་སྐད་ཡིག་གཙུག་པོ་བྱེད་པའི་ཐུན་མོང་གི་རིག་གནས་ཁོ་ན་ལ་གོ་བ་ལྟར་མ་
 ཡིན། རིག་གནས་དེ་དག་ལས་ནང་དོན་རིག་པ་དང་ཐུན་མོང་རིག་གནས་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་
 པར་ནི། རིག་གནས་ལྗེ་ཡི་ནང་ནས་བཟོ་གསོ་སྦྱ་ཚད་བཞི་ཐུན་མོང་རིག་གནས་དང་། ནང་
 དོན་རིག་པ་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གནས་ཞེས་ཡོངས་གྲགས་སུ་བརྗོད་པ་དེ་ཡིན་
 པར་ཁས་བླངས་པ་ཡིན།

ནང་དོན་རིག་པའི་ནང་གི་གོ་དོན། ནང་དོན་རིག་པ་ཞེས་པའི་ནང་ནི་སྤྱིང་པོ་འཕམ་མཚོག་
 ཏུ་གྱུར་པ་སྦྱ་ན་མེད་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུའི་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་འབྱུ་ཡི་སྤྱིང་པོ་
 རྒྱན་པའི་ནང་ལ་ཡོད་པ་དང་། མི་ལ་གལ་ཆེ་བའི་དོན་སྤྱིང་རྣམས་ཁོག་པའི་ནང་ལ་ཡོད་
 པ་སོགས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཉེར་སྤྱོད་དང་བསྟན་ནས་གལ་འགངས་ཆེ་བའི་དངོས་པོ་ལ་ནང་
 དང་སྤྱིང་པོ་ཞེས་ཟེར། དེའི་གཏན་ཚིགས་ནི། “བྱ་རམ་ཤིང་རྒྱན་སྤྱིང་པོ་ཅི་ཡང་མེད།
 དགའ་བར་བྱ་བའི་རོ་ནི་ནང་ན་འདུག། རྒྱན་པ་ཟོས་པའི་མིས་ནི་བྱ་རམ་རོ། ཞིས་པོ་རྟེན་
 པའི་རྣམ་པ་མ་ཡིན་ནོ།” ཞེས་སོགས་ཡིན། དེ་བཞིན་འདྲ་འབྲེལ་གྱི་སློ་ནས་མིང་བཏགས་
 པ་གཞན་ཡང་མང་དུ་ཡོད་དེ། སྤྱུག་མ་ལ་ལྟར་མེད་པའི་བྱ་ཡི་སློ་བཏགས་ཏེ་མདའ་མོ་
 བཙུག་པ་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པར་བརྗོད་པ་ལ་སློ་བཏགས་དང་། ལྟར་ཡོད་པའི་དོན་ཞིག་
 ལྟ་ལ་བསྐྱར་བ་དང་མེ་ལ་འདེབས་ཏེ་མེད་པ་བཟོ་བ་ལྟར་ཡོད་པ་མེད་པར་བརྗོད་པ་ལ་
 ལྟར་འདེབས་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ།

ནང་དོན་རིག་པའི་ནང་དེ་གྲུབ་མཐའ་ཕྱི་ནང་གི་ནང་དང་གཅིག་པ་ཡིན་ནམ་ཟེར་ན། མེ་
 རྩ་བཞེན་པ་དང་མདུང་ཅེ་གསུམ་ལ་མཆོངས་པ་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྤྱོད་པ་ཆོས་སུ་སྤྱོད་པ་ལ་
 ཕྱི་རོལ་པ་དང་། དུལ་བར་བྱེད་པ་ཞི་བར་བྱེད་པ་རབ་རྒྱ་ཞི་བར་བྱེད་པ་སོགས་ནང་གི་
 སེམས་འདུལ་ཐབས་ཆོས་སུ་སྤྱོད་པ་ལ་ནང་པ་ཞེས་ཟེར་བ་འདྲོད་པའི་ལུགས་ལ་གཅིག་པ་
 ཡིན་ཆོག་ཀྱང་། རྒྱ་སྐད་རང་ན་གྲུབ་མཐའ་དེ་གཉིས་ལ་བློ་དང་ཏྲི་རྒྱུ་ཞེས་པ་ལས་ཕྱི་
 ནང་གི་སྐད་དོད་མེད་པས། གལ་ཏེ་བོད་དུ་ནང་ཆོས་ཐོག་མར་དར་བའི་སྐབས་དེར་རྩི་
 གདན་སོགས་རྒྱ་གར་ཡུལ་དབུས་རྒྱལ་ས་སུ་སྤྱོད་པའི་བསྟན་པ་ལ་མོས་པ་དང་། དེའི་
 མཐའ་འཁོར་རྒྱལ་སུ་སྤྱོད་པའི་ཆོས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་ཡོད་པས་ཡུལ་གྱི་བཅད་མཆོམས་ལ་
 ལྟོས་ནས་ལོ་རྒྱུ་བ་རྒྱལ་ས་ཀྱིས་ཕྱི་ནང་གི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་ན། གྲུབ་མཐའ་ཕྱི་ནང་གི་
 ནང་དང་ནང་དོན་རིག་པའི་ནང་གཉིས་མི་གཅིག་པ་ཡིན།

དེས་ན་སྤྱོད་པ་དང་བཟོ་ཡི་རྒྱལ་གཞག་སྟོན་པ་སོགས་རིག་གནས་གཞན་རྒྱལ་སུ་ཕྱན་ཅིམ་དུ་
 བྱས་ནས། ཐར་པའི་ལམ་སྟོན་པ་ལ་དེ་ལས་ཐོག་སྟེ་ནང་རིག་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་འདྲ་བས།
 ནང་རིག་པ་ཞེས་པའི་ནང་ནི་སྤྱིང་པོའམ་མཆོག་དང་རབ་དང་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ལ་གོ་དགོས་
 པའི་གནད་ཀྱང་དེ་ཡིན། འོན་ཀྱང་། ཕྱི་རོལ་པའི་ཐར་ལམ་སྟོན་པའི་རིག་པའི་གཞུང་
 ལུགས་དང་། ནང་གི་སེམས་འདུལ་ཐབས་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་གཞུང་ལུགས་དེ་ཆོ་ནང་དོན་
 རིག་པ་ཡིན་ནམ་མེན། དེ་དག་རིག་པའི་གནས་རྩ་བོ་གང་ཡང་རྩུབ་པ་ཞིག་གི་ཁོངས་སུ་
 གཏོགས་སམ་མི་གཏོགས། དེ་དག་རིག་པའི་གནས་ཡིན་ནམ་མེན། དེ་ལ་སོགས་པ་དབྱུང་
 དགོས་པ་འགའ་རེ་ཡོད།

ཚུམ་ཚུལ་ཐ་དད་པའི་རྒྱལ་གྲངས་འགའ་ཞིག ཚུམ་སྟོལ་དང་། ཚུམ་ལུགས། ཚུམ་སྤངས།
 ཚུམ་ཚུལ་རྒྱལ་སུ་དོན་གཅིག་མེད་གི་རྒྱལ་གྲངས་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལ་ཡང་སྤྱིར་རྗོད་བྱེད་ཆོག་
 ལ་བརྟེན་པའི་ཚུམ་ལུགས་དང་། བརྗོད་བྱ་དོན་ལ་བརྟེན་པའི་ཚུམ་ལུགས་གཉིས་སུ་དབྱེ་
 དགོས་ཤིང་། དང་པོ་ལ་ཡང་སྤྱིར་སྤྱོད་བྱེད་པའི་སྤྱོད་པ་དང་དུ་བྱས་ན་བཅད་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་
 དང་། ཆོགས་བཅད་ལ་ཡང་བདུན་ཆོག་དང་། དགུ་ཆོག་། བཅད་གཉིས་ཆོག་སོགས་མང་པོ་
 ཡོད། སྟན་པ་དང་མདོན་བརྗོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་བོད་རྒྱ་ལུགས་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། རྒྱ་
 གར་ལ་ཡང་སྟོན་པར་གྱི་ལུགས་སོགས་མང་པོ་ཡོད་པ་མ་ཟད། བོད་ལ་ཡང་སྤྱིར་གྱི་སྟོལ་རྒྱུ་
 ཟེར་བ་དང་དེང་གི་རང་མོས་ཟེར་བ་སོགས་མང་པོ་ཡོད། དེང་སང་སྟོལ་རྒྱུ་ཞེས་བརྗོད་
 པའི་དོན་དེ་ལ་ཡང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་སྟོལ་རྒྱུ་དང་གཞན་ནས་དར་བའི་སྟོལ་

ཐུན་གཅིག་དང་གཉིས་ཡོད། ལུས་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་འཕྲང་དང་རྣམ་དབྱེ་
སྒྱུར་ལུགས་དང་དུས་གསུམ་གྱི་དག་ཆ་བཞག་སྤངས་ཐ་ན་ཆོག་གི་བཅད་མཆོམས་ཚུན་
ཆད་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད།

གཉིས་པ་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། བདེན་དོན་བརྗོད་པའི་བསྟན་བཅས་ཚུམ་
ཚུལ་དང་། རབ་བཏགས་བརྗོད་པའི་བསྟན་བཅས་ཚུམ་ཚུལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་དགོས། དང་པོ་
ལ་ནང་དོན་རིག་པ་སོགས་རིག་གནས་པལ་དང་། ལོ་རྒྱུས། བློ་མཁུ་ཡིག། ཐ་ན་ལ་སྤྱད་པས་ཁྱེ་
དང་དགོངས་ཁྱེ་སོགས་བརྗོད་བྱའི་བྱུང་པར་ལས་འབྲེ་སྤངས་འདྲ་མིན་སྣ་ལ་བཅོ་བརྒྱད་
ཡོད་པ་རེ་རེ་བཞིན་ཞིབ་འབྲེ་མ་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། ལོ་རྒྱུས་གཅིག་ལུ་ཁོངས་སུ་རྒྱལ་
རབས། རྒྱུན་རབས། གཏུང་རབས། མི་རབས། (དཔོན་གཏུང་རབས་དང་གཡོག་མི་རབས་ཟེར་) འབྲུངས་
རབས། རྒྱུས་རབས། བྲི་རབས། གདན་རབས། མཁན་རབས། དཔོན་རབས། ཆོས་འབྱུང་། རྣམ་
ཐར་སོགས་ཚུམ་ཚུལ་མང་པོ་ཡོད་པ་བརྗོད་པས་མི་ལང་། བྱེད་ལས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཀྱང་འགྲེལ་
པ། དབྱུང་ཚུམ། ཟེན་བྲིས། བྲིད་སོགས་ཚུམ་ཚུལ་མང་པོ་ཡོད་ཅིང་། ཟེན་བྲིས་ལ་ཡང་ཟེན་
ཏིག་ཡང་ཏིག་ཤིག་ཟེན་ཏིག་ཟེར་བ་དང་། བྲིད་ལ་ཡང་ལྷུང་བྲིད། དམར་བྲིད།
མཛུབ་བྲིད། ལྷ་བྲིད། ཟབ་བྲིད་སོགས་བྲིད་སྤངས་མང་པོ་ཡོད།

གཉིས་པ་ལ་ཡང་སྤྱང་ཚུམ། རྒྱས་གར། ལྷན་དག་ལྟེ་རང་གི་སྒོ་ངོར་སྒོ་བཏགས་པའི་དོན་སྤྱི་
བརྗོད་བྱ་བཟུང་ནས་ཚུམ་ཚུལ་སོགས་མང་པོ་ཡོད།

དེ་དག་གི་ནང་ནས་ང་ཚོ་བོད་ཀྱི་བྱུན་མོང་དང་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གནས་སྒོར་གྱི་
ཚུམ་པལ་ཆེ་བ་ནི་འགྲེལ་བའི་ཚུལ་གྱི་ཚུམ་པ་ཤ་སྟག་རེད། འགྲེལ་པ་ལ་ཡང་ཆོག་འགྲེལ།
འབྲུ་འགྲེལ། དོན་འགྲེལ། དཀའ་འགྲེལ། སྤྱི་འགྲེལ། བསྐྱས་འགྲེལ། མཆན་འགྲེལ། ཞབས་
གཡོག་པའི་ཚུལ་གྱི་འགྲེལ་པ། ལ་སྒོང་བའི་ཚུལ་གྱི་འགྲེལ་པ། ངང་པའི་འགྲོས་ལྷར་མཆོམས་
སྤྱར་བའི་ཚུལ་གྱི་འགྲེལ་པ། ལྷག་མའི་མཆོང་ལྷར་ཁོག་འཇལ་བའི་ཚུལ་གྱི་འགྲེལ་པ། བྱུང་
ཆེན་ཁྲིང་ལྷར་འོབ་ཏུ་རྒྱུད་པའི་ཚུལ་གྱི་འགྲེལ་པ། རུས་སྤལ་རྒྱར་འགྲོས་ཞིབ་པའི་ཚུལ་གྱི་
འགྲེལ་པ། གཤམ་པ་མངོན་སྤྱད་གི་ཚུལ་གྱི་འགྲེལ་པ་སོགས་འགྲེལ་པ་ཚུམ་ཚུལ་མང་པོ་ཡོད།

སྤྱིར་ཚུམ་རིགས་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་དེའི་རྩ་བའི་གྲུབ་ཆའམ་ཚུམ་གཞི་མཐའ་ལྷག་ནི་
ཡི་གེ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་དབྱངས་གསལ་གཉིས་ལས་དབྱངས་ལ་བཞི་དང་གསལ་བྱེད་ལ་

ལུས་ཅུ་ཡོད། དེ་དག་ཚུམ་གཞི་བྱས་ནས་བྱུང་བ་ནི་མིང་དང་ཆོག་གཉིས་ཡིན་ཅིང་། དེ་རེ་
 རེ་ལ་ཡང་འདྲ་དུ་དང་རྩེས་བྱུང་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པ་སོགས་མང་པོ་ཡོད། མིང་
 ཆོག་མང་པོ་ལྟར་ལ་སྒྲིག་པ་ནི་མིང་དང་ཆོག་གི་བྲེང་བ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་མང་པོ་ཕྱོགས་གཅིག་
 ཏུ་སྤངས་པ་ནི་ཚུམ་གྱི་ལྷས་སམ་ཚུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཀྱང་ཆོག་པ་ཡིན། འདྲིར་
 ཚུམ་གཞིའམ་ཚུམ་གྱི་བྱུང་ཆ་བཤད་པ་དེ་དག་ནི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ཡི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་
 གྱི། སྤྱིར་ཚུམ་པ་པོའི་ལྷག་བསམ་དང་སེམས་ཤུགས་སྤྱང་ལ་བསྐྱོན་པའི་རྩལ་ཁུ་ཡན་ཆད་
 ཚུམ་གྱི་ནང་འདུས་ཡོད་པ་མ་ཟད། གཤམ་པོའི་རྣམ་ཤེས་དང་གསོན་པོའི་སྒྲ་སོག་སོགས་
 མདོར་ན་འཛིག་ཏེན་ཁམས་གྱི་བྱ་དངོས་ཡོངས་རྫོགས་ཚུམ་གྱི་ནང་འདུས་ཡོད་པས་དེ་
 ཐམས་ཅད་ཚུམ་གྱི་བྱུང་ཆ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་ཐལ་མི་དགས་སྟམ།

ཚུམ་སྒྲུལ་ལ་བྱུང་པར་ཡོད་མེད། ནང་དོན་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚུམ་ཚུལ་དང་ཐུན་མོང་
 རིག་གནས་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཚུམ་ཚུལ་ལ་བྱུང་པར་གང་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། རྗོད་བྱེད་ཆོག་གི་
 དབང་དུ་བྱས་ན་ནང་དོན་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་བཅད་ལྷག་སྒྲུལ་གསུམ་ཡོད་པ་བཞིན།
 ཐུན་མོང་རིག་གནས་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཡང་བཅད་ལྷག་སྒྲུལ་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། དེ་བཞིན་
 རྒྱལ་རབས་ཆོས་འབྱུང་སོགས་ལོ་རྒྱུས་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་བཅད་ལྷག་
 སྒྲུལ་གསུམ་ཡོད་པ་མ་ཟད། དེ་དག་གི་ཁོངས་སུ་སྟན་པ་དང་མཁུར་སྤྱིའི་བྱུང་ཆོས་ཐོན་
 པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་བྱུང་མཉམ་དུ་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་རྗོད་བྱེད་ཆོག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་
 ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གནས་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཚུམ་ཚུལ་ལ་རྩ་བའི་ཆ་
 རས་མི་འདྲ་བ་མེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན།

བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་གཉིས་བར་བྱུང་པར་ཡོད་པ་ནི་བཤད་མ་དགོས་
 ཤིང་། ནང་དོན་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཡང་ནང་གསེས་བཀའ་དང་དགོངས་འགྲེལ་
 གཉིས་སུ་དབྱེ་ན། བཀའ་ལ་ཡང་མདོ་རྒྱུད་སོ་སོ་དང་ལྗེ་སྟོད་སོ་སོར་ཚུམ་ཚུལ་སོ་སོ་ཡོད་
 ཅིང་། དགོངས་འགྲེལ་ལ་ཡང་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དོན་འགྲེལ་ཆོག་འགྲེལ་སོགས་འགྲེལ་
 པ་ཚུམ་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད། ཐུན་མོང་རིག་གནས་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཡང་ནང་གསེས་
 བཟོ་གསོ་སྤྱོད་བཞི་པོ་སོ་སོར་ཚུམ་ཚུལ་སོ་སོ་ཡོད་ལ། དེ་དག་གི་འགྲེལ་པ་རྣམས་ཀྱང་
 གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཚུམ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད།

ཚུམ་སྒྲིལ་གྱི་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག སྤྱིར་རྒྱ་གར་མཁས་པས་བསྟན་བཅོས་ཚུམ་ཚུལ་དང་བོད་
 མཁས་པས་བསྟན་བཅོས་ཚུམ་ཚུལ་མི་འདྲ་ཞིང་། དུས་རབས་སོ་སོར་བསྟན་བཅོས་ཚུམ་
 ཚུལ་སོ་སོ་ཡོད་མོད་དེ་དག་ནི་ཚུམ་རིག་འཕེལ་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞི་དང་འབྲེལ་
 བས་འདིར་བཤད་བྱ་མ་ཡིན། འོན་ཀྱང་འདིའི་སྐོར་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་མཐུན་
 པའི་སྒྲུལ་ཚིག་ཅིག་བཟོ་དགོས་པ་ནི་གཤམ་ཆེར་མཐོང་། དེ་ཡང་གཞི་ཚུའི་འཛིག་རྟེན་འདིར་
 ཆོས་ལུགས་བྱུང་མཐའ་སྐད་དང་ཡི་གེ་བཟོ་དང་སྟན་ཚུམ་ཐ་ན་བཅོས་མའི་ཟས་གོས་ཡན་
 ཆད་གང་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་ཐམས་ཅད་འགོ་བ་མི་ཡི་རིགས་ཀྱི་བདེ་སྦྱིད་བསྐྱུད་ཆུའི་ཆེད་དུ་མི་
 ཡིས་བཟོས་པ་ཤ་ལྟག་རེད། རྒྱ་མཚན་དེས་དུས་རབས་མི་འདྲ་བའི་ནང་དེ་དག་གི་ཁ་ཕྱོགས་
 དང་ནུམ་པ་ལ་འཕོ་འགྱུར་ཐེབས་པའི་ཤུལ་ཅམ་གྱིས་འཕེལ་ཕྱོགས་མཚོན་པ་ཞིག་མ་ཡིན་
 པར། དེ་དག་གིས་འགོ་བ་མི་ཡི་རིགས་ལ་བདེ་སྦྱིད་བསྐྱུད་པའི་སྐབས་ཇི་ཅམ་གྱི་ལས་སྒྲ་པོ་
 སྦྱོང་བྱུང་མིན་དེ་རེད། དེས་ན་ཚུམ་དང་སྐད་ཡིག་གིས་འགོ་བ་མི་ཡི་རིགས་ཀྱི་དགོས་མཐོ་
 བསྐྱེད་བ་ན་ཇི་ཅམ་གྱི་སྐབས་བདེའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་མ་གྱུར་ནི་ཚུམ་དང་སྐད་ཡིག་
 འཕེལ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐད་ལ་གཞི་འཛིན་ས་ཉག་ཅིག་དེ་ཡིན།

ད་པན་ང་ཚོ་བོད་ཀྱིས་བཅུམས་པའི་བསྟན་བཅོས་པལ་ཆེ་བ་ལ་གཅིག་མཚུངས་ལྟ་བུའི་
 སྒྲུལ་ལུགས་ཤིག་ཡོད་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་ཚུམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དང་། བཅུམ་བྱ་
 གཞུང་གི་རང་བཞིན། བཅུམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཇུག་དོན་བཅས་རྒྱ་རིམ་པ་གསུམ་གྱི་
 རང་བསྐྱུས་ནས་ཚུམ་སྒྲུལ་ཡོད་པ་དེ་རེད། འདི་ལ་ཁྲད་ཀྱི་དོན། དངོས་ཀྱི་དོན། མཇུག་གི་
 དོན་དང་། ཡང་ན་ཐོག་མར་དགེ་བ་ཁྲད་ཀྱི་དོན། བར་དུ་དགེ་བ་གཞུང་གི་དོན། མཐའ་
 མར་དགེ་བ་མཇུག་གི་དོན་སོགས་མིང་འདོགས་སྒྲ་ཆོགས་ཤིག་ཡོད་ཀྱང་དོན་འདྲ། བསྟན་
 བཅོས་ཚུམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་ནང་དུ་མཚོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། ཚུམ་པ་དམ་
 བཅའ་གཉིས་དང་། བསྟན་བཅོས་དངོས་ཀྱི་ནང་བརྗོད་གཞི་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་ལ་གཞིགས་པའི་ས་
 བཅད་བྱེད་པ་ཡིན་ཅིང་། མཇུག་གི་དོན་ནང་བསྒྲིལ་སོགས་འདུས་ཡོད། གཤམ་ཏེ་རྒྱ་
 གཞུང་ཞིག་ལ་འབྲེལ་བ་ཚུམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། བསྟན་བཅོས་ཚུམ་པའི་ཡན་ལག་ནང་
 དུ་མཚན་གྱི་དོན། འགྱུར་གྱི་ཕྱག་མཚན་པའི་དོན། དམ་བཅའི་དོན་བཅས་བཞི་དང་།
 མཇུག་གི་དོན་ནང་མཛད་བྱང་དང་བསྐྱུར་བྱང་སོགས་བཤད་པ་ཡིན། དེ་ནི་བཤད་བྱ་ཙུ་
 བའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་དོན་བཤད་པ་ན་འབྲེལ་བ་རང་གི་གཞུང་དངོས་འགོ་བཙུགས་

པ་ཡིན་ལ། གཞུང་རྩ་བའི་མཁུག་གི་དོན་འཆད་པ་ན་འགྲེལ་བ་རང་གི་གཞུང་དངོས་རྒྱུ་གས་
མེད་པ་སོགས་རྩ་འགྲེལ་བར་གྱི་ས་བཅད་མ་འབྲུགས་པ་དགོས་སོ། རྩོམ་སྒྲིལ་དེ་ཡང་རིག་
གནས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་སྤྱི་ལ་བྱུང་བ་ལས་སྤྱན་མོང་དང་སྤྱན་མིན་རིག་གནས་ལ་སྟོས་པའི་
བྱུང་བར་གང་ཡང་མ་མཐོང་།

རྩོམ་པ་པོ་སྤྱིར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་མི་རེ་ལ་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྩོམ་གཤིས་རེ་ཡོད་དེ།
སྟོན་གྱི་ཡིག་རྒྱུ་རྣམས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་ན། སྟོན་པོ་ཆེན་པོ་འགོས་ཁྲི་བཟང་ཡབ་ལྷག་གི་
རྩོམ་ལ་མཐོ་བ་གནས་དང་འབབ་པ་ཆར་འཁོར་བ་སྤྱིན་ལྷ་བུའི་ཉམས་ཡོད་པ་དང་། སྟོན་
པོ་ཆེན་པོ་དབའ་དོ་རྩེའི་རྩོམ་ལ་དང་པོ་གྱི་དང་འདྲ་བ་ཡུ་བ་ནས་བཟུང་བ། བར་དུ་མདུང་
དང་འདྲ་བ་ཤིང་པ་ནས་བཟུང་བ། མཐའ་མ་ཉ་དང་འདྲ་བ་མགོ་བོ་ནས་བཟུང་བ་ལྷ་བུའི་
ཉམས་ཡོད་པ་དང་། ད་དུང་རྩོམ་འགའ་ཞིག་ལ་དང་པོ་སྟོན་པོ་ནས་འཕང་གཅོད་པ་ལྟར་
ཐམས་ཅད་གནས་འོག་ཏུ་རྒྱུད་པ། བར་དུ་རྒྱ་ཁྲ་ཟས་ལ་རུམ་པ་ལྟར་དགོས་དོན་ལ་ཐོགས་
རྒྱགས་མེད་པ། ཐ་མ་ཡུར་པོ་ཁ་རུབ་ལ་རྒྱ་དངས་པ་ལྟར་དོན་ཉིལ་གྱིས་དྲིལ་བའི་བྱུང་ཆོས་
ཡོད་པ་དང་། ཡང་འགའ་ཞིག་ལ་དང་པོ་གཞུང་སྟོང་ལ་ངག་འཇམ་པ། བར་དུ་ཁོག་ཡངས་
ལ་གནད་ལ་འཕྱིག་པ། ཐ་མ་དོན་གསལ་ལ་བྱེ་བྲག་བྱེད་སྤྱབ་པའི་བྱུང་ཆོས་ཡོད་པར་
བཤད། ཡང་རྩོམ་འགའ་ཤས་ལ་དང་པོ་སྐར་ཁའི་རྒྱུད་དང་འདྲ་བ་ཡར་མར་སྟོན་ཆེ་བ།
བར་དུ་བྱ་ཆོགས་ཤ་བྱིས་དེད་པ་དང་འདྲ་བ་གང་སར་འཁོར་ཆེ་བ། ཐ་མ་བོང་བྱ་ལག་ཐག་
བྱས་པ་དང་འདྲ་བ་ཡང་ཡང་འཁོར་ཆེ་བའི་སྟོན་དང་ལྷན་པ་སོགས་མང་པོ་ཡོད་པས་
ཐམས་ཅད་བརྗོད་པ་ག་ལ་རུས། འོན་ཀྱང་དེ་དག་ནི་རྩོམ་པ་པོ་རང་རང་གི་རྣམ་དཔྱད་
དང་གཤིས་ཀ་ལ་གཞིགས་པའི་རྩོམ་གཤིས་མ་འདྲ་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། སྤྱན་མོང་དང་སྤྱན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཞིག་མ་ཡིན།

སྟོན་མའི་རྒྱ་གཞུང་རྣམས་སུ་གཞིགས་པ་ཡིན་ན་རྒྱ་གར་མཁས་པས་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་
སྐབས་ས་བཅད་མང་པོ་བཀྲམ་སྒྲིལ་མི་འདུག་ཅིང་། བསྟན་པ་ལྷ་དར་དང་བྱེ་དར་ཐོག་མའི་
སྐབས་ཀྱི་བོད་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་འདྲའི་ས་བཅད་མང་པོ་མི་འདུག། དེས་ན་གཞུང་ཉིལ་
པའི་ཁོག་བཅིངས་སྤྱབ་པའི་ས་བཅད་བཀྲམ་སྒྲིལ་དང་། དེ་དག་དཀར་ཆག་བཟོས་ནས་
སྤྱིགས་བཅ་རང་རང་གི་དབྱར་འཛོག་སྒྲིལ་སོགས་ནི་དེ་ལ་སྟོས་པའི་འགྲོ་བ་མི་ཡི་རིགས་ལ་

སྒྲུབ་པ་དེ་བསྐྱུན་པ་ཞིག་ཡིན་པས། དེ་དག་དུས་རབས་གང་གི་ནང་བྱུང་བའི་དུས་རབས་
 དེ་ནི་ཚུམ་རིག་འཕེལ་ཕྱོགས་ཀྱི་དུས་མཚམས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་དགོས་
 སྟེ། དེ་ཡང་ཚུམ་རིག་འཕེལ་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞི་དང་འབྲེལ་བས་འདྲིར་ཞིབ་
 དཔྱད་མ་བྱས། ཚུམ་སྒོལ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བྱུན་མོང་དང་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གནས་
 བར་བྱུང་པར་མི་དབྱེ་བ་ཡིན།

འདྲིར་བྱུང་པར་བྱུང་ཟེད་ཡོད་པ་ཞིག་ནི། བོད་མ་རྟེན་པ་མང་པོ་ཞིག་གི་ཚུམ་གཤེས་ནི་དེ་
 བ་དེ་ལན་གྱི་ཚུལ་དུ་སྤངས་སྟེ། རྟེན་མ་རྟེན་འབྲུམ་ལས། “ཀྱེ་ཀུན་བྱེད་རྒྱལ་པོ་བྱང་ཆུབ་
 སེམས། བྱོད་ནི་ཡེ་ནས་ཆེན་པོ་ཡིན། རྟོན་པ་དང་ནི་བཟླན་པ་དང་། འཁོར་ལ་སོགས་པའི་
 ཆོས་རྣམས་ཀུན། བྱེད་མཁན་བྱོད་ཀྱིས་བྱས་པས་ན། ཇི་ལྟར་སྤང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀུན།
 བྱེད་མཁན་བྱོད་ཀྱིས་བྱས་པར་སྤང་། རྟོན་པ་གཅིག་གམ་རྣམ་པ་དུ་རྩ་སྤང་། བཟླན་པ་
 གཅིག་གམ་རྣམ་པ་དུ་རྩ་ཡོད། འཁོར་རྣམས་གཅིག་གམ་རྣམ་པ་དུ་རྩ་ཡོད།” ཅས་དེ་བ་
 བཀོད་ནས་དེ་ལན་དུ་“ང་ཡི་རང་བཞིན་རྣམ་གསུམ་སྤང་བ་ལ། རྟོན་པའི་བྱངས་ནི་རྣམ་
 པ་གསུམ་དུ་བྱུང་། ང་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གཅིག་པ་ལས། ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་
 བཞིན་ཉིད། ང་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལས་གཞན་མེད་དོ། ང་ལས་བྱུང་བའི་རྟོན་པ་སྐྱེ་
 གསུམ་གྱིས། འཁོར་ལ་བཟླན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བཟླན། ང་ཡི་ངོ་བོ་གཅིག་དུ་བྱུང་ནས་
 ནི། ང་ཡི་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་བཟླན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བྱེད་ང་ཡི་འཁོར་དུ་ཀུན་ཀྱང་གཅིག།
 ང་ལས་བྱུང་བའི་རྟོན་པ་སྐྱེ་གསུམ་གྱི། འཁོར་གྱི་བྱེད་བྱས་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཡོད།” ཅས་པ་
 ལྟར་སྤང་སྟོང་བདེན་གཉིས་ལས་ཁྱ་སོགས་པལ་ཆེ་བ་སྤྱད་དང་དེ་བ་དེ་ལན་གྱི་རྣམ་པའི་
 ཐོག་ནས་བྱས་པ་དུ་མ་ཞིག་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ།

ལྷག་པར་ལོ་རྒྱུས་རྟེན་པ་མང་པོ་ཞིག་གི་འཆད་ལུགས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཡིན་ནམ་སྟེ།
 གསང་བ་ཡང་རྒྱུད་གི་ལུང་རྒྱུ་ཆོས་འབྱུང་དུ་བྱངས་པ་ལས། “དུར་ས་གནམ་ལ་བཏབ་
 པའི་རྒྱལ་པོ་དུ། རྩ་དང་གཡའ་སྤང་མཚམས་སུ་བཏབ་པ་དུ། དུར་ས་རྒྱལ་བཏབ་པའི་
 རྒྱལ་པོ་དུ། མ་གྲོངས་ཉིད་ཀྱིས་བརྟེན་པའི་བང་སོ་གང་། ཆབ་སྲིད་མ་ཟེན་རྒྱལ་པོ་ལུ་
 ཆེན་རྣམས། དུར་དུ་བརྟེན་གམ་འོན་ཏེ་གཞན་དུ་སྤྱོད།” ཞེས་དང་པོ་དེ་བ་བཀོད་ནས་
 དེའི་ལན་དུ། “དེ་ཡང་ཁྱི་བདུན་བང་སོ་གནམ་ལ་བཏབ། ལྷ་ཡི་ལུས་ལ་རོ་མེད་འཇའ་ལྷར་

ཡལ། རྟེན་གཉིས་དུར་བཏབ་རྗེ་དང་གཡའ་ལ་བཏབ།” ཅེས་སོགས་རེ་རེ་ནས་དྲི་བའི་
ལན་བཏབ་པ་དང་། མིའུ་འབྲ་ཆགས་ལས། “དང་པོ་སྦྱིས་པའི་གཏན་ཆོགས་དང་གཅིག།
བར་དུ་རིགས་བྱུག་གི་འདུག་ལྷགས་དང་གཉིས། ཐ་མར་འོག་མེན་གྱི་གནས་ལྷགས་དང་
གསུམ། འདི་ལྷན་ཅིག་ཡོད་དམ་སོ་སོར་ཡོད།” ཅེས་དྲི་བའི་ཚུལ་དུ་སྒྲེང་སྒྲངས་ནས་
གཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལྟར་ཏེ། ཚུམ་ཚུལ་དེ་ནི་ཐུན་མོང་རིག་གནས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
ན་རྒྱས་གར་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་སྤྱི་གཞུས་སོགས་འགའ་ཞིག་ལས་
གཞན་ལ་ཆེར་མཐོང་རྒྱ་མེད་དོ།

ཡང་གཞན་དག་གཅིག་ནི། བཀའ་གདམས་པའི་མཁས་པ་ལ་ལས་ནང་དོན་རིག་པའི་
བསྟན་བཅོས་མང་པོ་ཞིག་ལུང་ཆོན་བྱེ་བྲག་པའི་སྐད་ཀྱི་ཐོག་བཅུམས་གནང་འདུག་ཅིང་།
རྗེ་ཙོང་ཁ་པས། “རྒྱལ་བའི་གདུང་འཛོལ་བཤེས་གཉེན་པོ་ཏོ་བ། རྣམ་དཔྱད་འགྲན་ཆེན་བླ་བལ་
བའི་ཤར་བ།” ཞེས་སོགས་ཆེས་ཆེས་བསྒྲགས་པ་ལྟར་མདོ་རྒྱུད་གཞུང་ལྷགས་ཡོངས་ཀྱི་
གདམས་པ་ཤར་ཁེང་རྣམ་དཔྱད་འགྲན་ཆེན་བླ་བལ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཡུལ་སྐད་ཅམ་ལས་མ་
མཁུན་པ་ག་ལ་ཡིན། དེར་བརྟེན་དགོས་པ་བྱད་པར་ཅན་རེ་ཡོད་པ་གོར་མ་ཆག་ཀྱང་། ཁོང་
རྣམ་པས་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་ཞིག་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་སྐད་ཐོག་བཅུམས་པ་དེས་ཡུལ་
གཞན་དང་དུས་གཞན་གྱི་མིས་གོ་བའི་གོགས་སུ་གྱུར་ཏེ། རྗེ་པོ་བཀའ་གདམས་པ་ཞེས་ས་
གསུམ་ན་གྲགས་པའི་བསྟན་པ་དེ་ཡང་མཁས་པ་རང་རང་ཞལ་བཞུགས་དུས་ཅམ་ལས་རྗེས་
ནས་ཁ་སྤེའི་དབང་དུ་སོང་བ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་དེ་གཞན་དུ་བཤད་པར་འདོད། གང་ལྟར་
དེ་ལྟ་བུའི་ལུང་ཆོན་བྱེ་བྲག་པའི་སྐད་ཀྱི་ཐོག་ཚུམ་པའི་ཐུན་མོང་རིག་གནས་ཀྱི་བསྟན་
བཅོས་ནི་མང་པོ་ཡོད་ཆོད་མི་འདུག

འདིར་ཤེས་དགོས་པ་དང་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ལ། གོང་དུ་བཀའ་གདམས་པའི་བསྟན་བཅོས་
མང་པོ་ཞིག་གི་འཕྲིན་ལས་དེ་ཅམ་རྒྱས་པོ་མ་བྱུང་བར་བཤད་པ་དེས་གང་ཞིག་མཆོན་གྱི་
ཡོད་ཟེར་ན། ང་ཆོས་ཚུམ་གང་འདྲ་ཞིག་བྲིས་པ་ཡིན་ན་ཡང་གཞི་འཛིན་སའི་རྩ་དོན་ནམ་
རིག་པའི་གཞུང་ལྷགས་ཤིག་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ར་སྤྲོད་བྱུང་བ་རེད། བཀའ་
གདམས་པའི་མཁས་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་བསྟན་བཅོས་ཚུམ་སྐབས་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱི་རྒྱ་
དང་སྤུས་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་གཞུས་འོག་བཅུམས་པ་ཡིན་ན། རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་

ཡུལ་མི་པལ་གྱིས་གོ་དཀའ་བས་དེ་ལས་ཡུལ་མིའི་ཁ་སྐད་ཐོག་བརྩམས་ན་གོ་བདེ་ཞིང་ཕན་
 ཐོགས་ཆེ་བའི་བསམ་ཚུལ་འཛིན་གྱི་ཡོད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་དེའི་ནུས་པ་སྒྲིག་སྒྱུགས་སུ་སོང་
 ནས་ཡུལ་གཞན་དང་མི་རབས་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱིས་གོ་མི་བྱུང་བའི་ཕན་ཐོགས་ཀྱི་ནུས་པ་ཚུང་
 ཅུ་ཕྱིན་ཡོད། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཚོམ་ཡིག་དེ་རིགས་ཀྱི་མིང་བརྒྱའི་གོ་དོན་ཐད་ཡུལ་གཞན་
 དང་དུས་གཞན་དུ་འགན་སྲུང་བྱེད་མཁན་གྱི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཤིག་མེད་པའི་རྒྱུ་
 གྱིས་རེད། དཔེར་ན། བྱ་ལོན་བཏང་བའི་དབང་ཡིག་མེད་ན་ལོ་མང་སོང་ཆོ་བྱན་འདེད་གྱི་
 ནུས་པ་ཤོར་འགོ་བ་དང་གཅིག་མཚུངས་རེད། དེའི་ཕྱིར་དང་སང་ཡང་ཡུལ་མིའི་ཁ་སྐད་
 དང་མཐུན་པར་གོ་བདེར་བྲིས་ཞེས་བརྗོད་མཁན་རྣམས་ལ་གསལ་འདེབས་རེ་ཞུའོ།

གཞན་ཡང་གང་ཞིག་ཚོམ་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་མིང་འདོགས་སྤངས་གྱི་ཆ་ནས་བྱས་ན།
 དུས་ཀྱི་ཞེས་པ་ནི་ལེགས་སྒྱུར་གྱི་སྐད་དེ་རིམ་པས་བྱ་ཏི་དང་པོ་ཏི་དང་པོ་དང་པོ་དང་པོ་དང་པོ་
 གི་སྐད་དུ་སྒྱུར་བ་དང་། སྒྲིགས་ནི་དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱུ་བཞི་ནར་མོ་ལ་གོ་ཞིང་བམ་པོ་
 ནི་མང་པོ་སྒྱུགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པའི་དོན་ཏེ། གསུང་རབ་མང་པོ་སྒྱུགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་
 ཏེ་གྱུ་བཞི་ནར་མོའི་དབྱིབས་སུ་བཞུགས་པ་ལ་སྒྲིགས་བམ་ཟེར། བེའུ་ཞེས་པ་ནི་བཟླ་ཤིས་
 པའི་དབལ་དང་མཚན་མ་མཚོན་བྱེད་ཞིག་དང་བྱམ་ནི་འབྱམ་པའམ་བམ་པོའི་དོན་ཡིན་
 ན་ཡང་ཆོག་སྟེ། བརྗོད་བདེ་བྱས་ནས་བཀའ་གདམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ལར་བེའུ་བྱམ་
 ཟེར། བེའུ་བྱམ་ཞེས་བརྗོད་པ་པལ་ཆེ་བ་མན་ངག་སྟོན་པ་ཤས་ཆེ་བས་བེའུ་བྱམ་ཞེས་པ་
 མན་ངག་གི་སྐད་དོད་འདྲ་ཡིན་མེན་དབྱེད། དམ་པའི་ཆོས་ལ་འབྱུག་པར་སྐྱལ་བ་གཙོ་བོ་
 བྱས་ནས་སྟོན་པ་ལ་གདམས་ངག་དང་། ལག་ལེན་གྱི་ཁྲོད་ནས་ཐོབ་པའི་ཉམས་སྦྱང་སྟེ་
 ཆོགས་ཚུང་དུས་གོ་རྒྱ་ཆེན་པོ་གཙོ་བོ་བྱུང་བའི་ཐབས་ལམ་སྟོན་པ་ལ་མན་ངག་ཟེར། འབྱམ་
 པ་ནི་མཚོད་ཏེན་གྱི་བརྒྱུད་ཀྱིང་དང་བམ་པོའི་གོ་དོན་ཡང་ཆང་བ་ཞིག་སྟེ། མཚོད་པའི་ཏེན་
 དུ་འོས་པའི་གསུང་རབ་མང་པོ་སྒྱུགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པ་རྣམས་ལ་བཀའ་འབྱམ་དང་
 གསུང་འབྱམ་(གསུང་རབ་འབྱམ་ཞེས་བསྐྱེད་མཁན་ཡོད་ཀྱང་བཀའ་འབྱམ་ལ་དེ་དང་ཤིང་མཚུངས་སྐར་རྒྱ་
 མེད་པས་དབྱེད་ཟེར། དེ་དང་སྒྱུགས་མཚུངས་པ་གང་ཞིག་ལ་མཚོད་པའི་ཏེན་དུ་མི་འོས་པ་
 རྣམས་ལ་བཀའ་ཚིམ་དང་གསུང་ཚིམ་ཟེར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ནང་ལེ་
 ཉེན་དང་མའོ་ཡི་གསུང་མང་པོ་ཞིག་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་བ་དང་། མིང་ལ་ལེ་ཉེན་གྱི་གསུང་
 འབྱམ་དང་མའོ་ཡི་བཀའ་འབྱམ་སོགས་བརྗོད་མ་བདེ་ནས་ལེ་ཉེན་གྱི་གསུང་ཚིམ་དང་

མའོ་ཡི་གསུང་ཚིམ་སོགས་སུ་བརྗོད་ཅིང་། དེ་ནས་བཟུང་ཚིམ་ཡིག་དང་ཚིམ་རིག་སྟན་
 ཚིམ་དང་སྟུང་ཚིམ་སོགས་ཡི་གེ་བྲིས་ཆོད་ལ་ཚིམ་དང་ཚིམ་ཞེས་འབོད་སྟོལ་དར། ཡིག་ཐོག་
 ཏུ་མ་བཀོད་པར་སྒྲོར་བྱེད་ནས་སྒྲིལ་བའམ་སྒྲོག་པ་ལ་ངག་ཚིམ་ཟེར། དེ་ལ་སོགས་པ་གང་
 ཞིག་བཅུམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་མཆོན་འདྲགས་སྟངས་དང་། རྒྱ་རིམ་པ་བདུན་ལ་སོགས་
 པ་རྣམས་ཤེས་དགོས་པ་ཡང་ཚིམ་པ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པ་ལ་མཁོ་བ་ཡིན་ནོ།

མཐའ་དོན། ངས་གོང་དུ་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་སྟོས་ན་བོད་ཀྱི་བྱམ་མོང་དང་བྱམ་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཚིམ་སྟོལ་བར་མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་ཡོད་ཀྱང་། རྗོད་བྱེད་
 གྲླེ་ལ་སྟོས་ན་དེ་གཉིས་བར་ཚིམ་སྟོལ་ལ་བྱང་པར་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་མེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན།
 དེ་ནི། “སྦྱིར་བཏང་བསྟན་བཅོས་ངེས་པ་ལ། བྱེད་བྱེད་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཡིན།” ཞེས་པ་
 ལྟར་འཛིན་རྟེན་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ཐ་སྟངས་དང་བསྟན་ནས་བྱུང་དོན་བརྗོད་པའི་མཚུག་
 བསྟུས་ན། བརྗོད་བྱེད་ལ་སྟོས་པའི་ཚིམ་ཚུལ་ལ་བྱང་པར་ཡོད་ཀྱང་སྦྱིར་ཚིམ་ཚུལ་ལ་བྱང་
 པར་ཡོད་མི་དགོས་ཏེ། སྦྱིར་ཚིམ་ཚུལ་ནི་རྗོད་བྱེད་སྟེན་ལ་སྟོས་ནས་བཞག་དགོས་པ་འཛིན་
 རྟེན་གྱི་ཉེར་སྦྱོང་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། གཞན་དུ་ན་རྟགས་ཀྱི་འཚུག་པར། “ཕོ་ནི་འདས་
 དང་གཞན་སྦྱབ་ཕྱིར། མ་ནིང་གཉི་ག་ད་ལྟ་ཆེད།” ཅེས་པའི་ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་པའི་བརྗོད་
 བྱེད་ལ་ཡང་བྱང་པར་ཡོད་པས་དེ་གཉིས་བར་ཚིམ་ཚུལ་ལ་ཡང་བྱང་པར་ཡོད་ཅེས་སྟེན་དགོས་
 པར་འགྱུར། དེས་ན་རྩ་བའི་ཆ་ནས་བོད་ཀྱི་བྱམ་མོང་དང་བྱམ་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་
 གནས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཚིམ་ཚུལ་ལ་བྱང་པར་གང་ཡང་མེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན།

གཉིས། བོད་ཀྱི་ཁོར་ཕྱག་སྐོར་བཤད་པ།

(འདི་ནི་ཕྱི་ལོ་༡༩༧༩ ལོར་བལ་ཡུལ་བོད་ཀྱི་ཁོར་ཕྱག་སྐོར་གྱི་ཚུལ་རིག་འགན་སྐྱོར་ནང་ཨང་དང་གི་གཟེངས་
རྟགས་ཐོབ་ཅིང་ {གཟུགས་བརྟན་མེ་ལོང་} ཞེས་པའི་དུས་དེབ་ཐོག་བཀོད་པ་ཞིག)

འཛམ་གླིང་མི་ཡི་འགོ་བ་བྱུང་ནས་བཟུང་། བོད་ལ་ལས་ཀྱིས་དབང་བའི་གངས་རིའི་
སྒོངས། གཅིས་དགུ་ཡུལ་དུ་འཛིན་ནས་བསྐྱངས་མཛད་པའི། བཙན་བོ་རིམ་པའི་རྣམ་ཐར་
དཔེ་པས་མཛོད། ཅིས་མཛོད་པ་བཙོད་པ་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས་སྐབས་སུ་བབས་པ་བོད་ཀྱི་
ཁོར་ཕྱག་བཤད་པ་ལ། ཁོར་ཕྱག་ཅིས་པའི་མིང་ལ་དབྱུང་བ། སྤྱིར་འཛམ་གླིང་ཁོར་ཕྱག་གི་
ཆགས་རིམ་མདོ་ཙམ་བཤད་པ། བྱེ་བྲག་བོད་ཀྱི་ཁོར་ཕྱག་གི་གནས་སྟངས་རྒྱས་ཙམ་བཤད་
པ་དང་གསུམ་མོ།

དང་པོ། ཁོར་ཕྱག་ཅིས་པའི་མིང་དེ་འདོད་རྒྱལ་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་མིན་པར་སྒྲ་བཤད་དུ་ཡོད་
པའི་རྒྱུ་ཀྱང་གྱི་ཐ་སྐད་ཅིག་ཡིན་ཏེ། ཁོར་ཞེས་པ་གཙོ་བོ་གང་ཞིག་ལ་ལྟོས་ནས་པལ་བ་
ཞིག་བཙོད་པའི་སྒྲ་ལྟེ་རྒྱལ་བོ་དང་གཡོག་བོ་ལ་རྩེ་ཁོར། མི་ཚང་པལ་བ་ལ་ཁོར་པ། ཟེར་བ་
ལྟ་བུ་དང་། ཕྱག་ཅིས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་དམ་ཡོངས་སུ་རྒྱོགས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ་ཐམས་
ཅད་ཤི་བ་ལ་ཕྱག་ཅིག་དུ་ཤི་བ། ཡོངས་རྒྱོགས་སོས་པ་ལ་ཕྱག་ཅིག་གིས་སོས་པ། ཟེར་བ་ལྟ་
བུས་མཛོན། དེ་གཉིས་གཅིག་དུ་བསྐྱེབས་པའི་ཁོར་ཕྱག་ཅིས་པའི་ཐ་སྐད་འདིའི་ཁྲུངས་
གཏུགས་ས་གཙོ་བོ་ནི་མདོར་པ་དང་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ལས། ཁོར་ཕྱག་གི་རི་བོ།
ཞེས་བཤད་པ་འདི་ཡིན་པར་སྤང་ཞིང་། དེ་ཡང་གཙོ་བོ་རི་རབ་ལ་ལྟོས་ནས་དམན་པ་དང་
པལ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ན་ཁོར་དང་། དེས་རི་རབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ནས་ཡོངས་སུ་
བསྐོར་བའམ་ཕྱག་ཅིག་དུ་བསྐོར་བས་ན་ཕྱག་ལྟེ་བར་གྱི་ཆོག་བསྐྱེས་ནས་ཁོར་ཕྱག་ཅིས་
བོས་སམ་སྐྱམ། སྤར་ཤེས་བྱ་གང་ཞིག་གི་མིང་ཆོག་ཀྱང་དེང་སང་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་
ཚོད་མེད་དུ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་བཞིན་པ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པས་ད་སྐབས་ཡུལ་ལྱང་ཐམས་ཅད་ལ་
ཁོར་ཕྱག་ཅིས་བོས་ཀྱང་མི་སྟོན་མོད། ༡༩༧༩ ལོར་ཕྱི་དྲིལ་ནས་བསྐྱུན་པ། བོད་ཀྱི་རང་བྱུང་
ཁོར་ཕྱག་ངོ་སྟོན། ཅིས་པའི་དེབ་ནས་ཁོར་ཕྱག་ཅིས་པ་སྟོན་བཅུད་གཉིས་ཀ་ལ་བཤད་

འདུག་ཀྱང་། བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལ་ཁོར་ཡུག་ཅེས་བཤད་པའི་ཁྱད་སྤངས་ལྡན་ཡིག་ཆ་གཞན་
ཡང་མ་མཐོང་བས་འདྲི་ཁོར་ཡུག་ཅེས་པ་སྣོད་ཀྱི་ཡུལ་ལྷང་ཁོ་ནར་བཟུང་བར་བྱའོ།

གཉིས་པ། ང་ཚོ་འཆོ་གནས་བྱེད་སའི་ཁོར་ཡུག་གི་འཛམ་གླིང་ཆེན་པོ་འདི་ནི་མཐའ་དབུས་
བྲལ་བའི་མཐའ་དབྱིངས་སུ་གནས་པའི་དབྱུ་ཚོགས་མ་ལག་གཅིག་གི་ཁོངས་ནས་ཉི་མའི་
ཁྱིམ་རྒྱད་ནང་གི་འཁོར་སྐར་རྒྱུད་རྒྱུད་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་
པ་ལྟར་གྱི་ལྷས་བཟོས་པའི་རྟག་བརྟན་ཐེར་བྱུག་ཅིག་མིན་པར་ས། ཟུ་མེ། རྒྱུད་རྟེ་འབྱུང་བ་
བཞི་དང་འབྱུང་གྱུར་གྱི་གཏེར་དངོས་ཅི་ཤིང་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བྱ་ཞིག་ཡིན་པས། དེ་
དག་འཕེལ་འགྲིབ་དང་ཆ་མི་སྟོམས་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་མཚོ་ཡོར་ཏེ་སྐམ་སའི་གླིང་ཕྱན་
ནམས་རྒྱ་མཚོའི་མཐེལ་དུ་བྱིངས་འགོ་བ་དང་། སྤར་གྱི་རྒྱ་མཚོའི་ཤུལ་ནམས་རིམ་བས་
འབྱར་དུ་དོན་ནས་འབྱུག་རོམ་གྱི་གླིང་ཕྱན་ནས། ཟུ་ངམ་གྱི་བྱེ་ཐང་ངམ། ཡང་ན་ཅི་ཤིང་
དང་ལྡན་པའི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་ཏུ་འགྱུར་གྱི་ཡོད། སྐམ་ལ་ཐོན་པའི་གླིང་ཕྱན་དེ་དག་ཀྱང་
གཅིག་ཏུ་མི་གནས་པར་ས་ཡོམ་དང་རྒྱ་ལོག་སོགས་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་བགེགས་བར་མང་
པོ་ཞིག་གིས་སྤར་རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་ཐིམ་འགོ་བ་སོགས་ཁོར་ཡུག་གི་འགྱུར་ཕྱིན་ནི་མོ་མོས་
སྤང་བ་བགྲངས་པ་ལྟར་འཁོར་ཁིང་། མདོར་ན་རྩལ་ཕྱན་འབའ་ཞིག་ཆ་ཤས་བྱས་པ་ལས་
གྲུབ་པའི་འཛམ་གླིང་འདི་ཉིད་རྒྱ་མཚོ་དང་འབྱུག་རོམ་དུས་རབས་བརྒྱད། རྩོམས་དུས་
རབས་ནས་ད་ལྟའི་བྱི་ལོའི་དུས་རབས་བར་དུས་རབས་འདྲ་མིན་མང་པོ་ཞིག་བརྒྱད་ཡོད་
ལ། ད་ནས་ཀྱང་རྩོམ་དང་འཛིགས་སྒྲག་ཆེ་ལ་ཡིད་ཐང་ཆད་དགོས་པའི་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་
དུས་ཀྱི་ཁྱུག་པ་དུ་མ་ཞིག་བརྒྱད་ནས་མཐར་འཛམ་གླིང་ཉིལ་པོ་རྩལ་ཕྱན་གྱི་དང་དུ་འཐོར་
ཞིག་འགོ་བའི་བར་ནི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་བརྟེན་པའི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་འགྱུར་
འགོས་ཤིག་རེད།

གསུམ་པ། དེ་ཡང་གངས་ཅན་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་ཁོར་ཡུག་གི་རྒྱ་ཁྱོན་ནི་དུས་དང་
ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་འདིའོ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པར། འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དག་དང་
འདྲ་བར་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འཕེལ་འགྲིབ་དང་དུས་ཀྱི་འགྱུར་འགོས་ལས་འཕོ་འགྱུར་མང་པོ་ཞིག་
བྱུང་ཡོད་པ་ནི་བཤད་མ་དགོས། འོན་ཀྱང་ཆེས་སྤྲ་མོའི་དུས་ནས་བོད་མི་རིགས་འཆོ་གནས་
བྱེད་སའི་ས་ཡི་རྒྱ་ཁྱོན་སྤྱི་ཡོངས་ནས་རགས་ཅིས་བྱས་ན་སྤྱི་ལེ་བྲུ་བཞི་མ་ས་ཡ་གསུམ་ལྷག་

ཅམ་ཡོད་ཅིང་། ཆ་སྒྲོམས་བྱས་ན་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ལས་མཐོ་ཚད་མི་ཏར་བཞི་སྟོང་ཡན་
འཕགས་པས་འཇམ་སྤིང་གི་ཡང་ཆེར་ཞེས་ཀྱང་འབོད།

དབྱིབས། ས་ཐིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྟོང་དབྱིབས་ཡིན་ཅིང་། འབྱར་གཤོང་གི་དབང་དུ་
བྱས་ན་བྱེ་རོལ་ནས་གངས་རིས་བསྐྱར་བའི་ནང་ངོས་ནི་མཚོ་འབྲིལ་སའི་གཤོང་ས་ལྟ་བུ་
ཞིག་སྟེ་དུང་གི་ཁྲུས་གཞོང་མཐིལ་དུ་གཡུ་ཡི་ཁ་བཏབ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། སྤྱིར་ཐང་ལུགས་
ཀྱིས་བཀྲའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྤིན་པོ་གན་རྒྱལ་དུ་ཉལ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད། བྱེ་
བྱག་སྟོང་མངའ་རིས་སྟོར་གསུམ་དེ་ཆུ་འབྲིལ་སའི་རྫིང་གི་དབྱིབས་སུ་ཡོད་པ་དང་། བར་
དབྱས་གཙང་རུ་བཞི་དེ་ཆུ་འགོ་སའི་ཡུར་བའི་དབྱིབས་སུ་ཡོད་པ་དང་། སྤྱང་མདོ་ཁམས་
སྤང་དུག་དེ་ཞིང་ཆུ་མའི་རེའུ་མིག་གི་དབྱིབས་སུ་ཡོད་པ་ནི། “སྟོང་མངའ་རིས་སྟོར་གསུམ་
རྫིང་དང་འདྲ། བར་དབྱས་གཙང་རུ་བཞི་ཡུར་བ་འདྲ། སྤྱང་མདོ་ཁམས་སྤང་དུག་ཞིང་དང་
འདྲ”ཞེས་པ་ལས་ཤེས་བྱུང་། གཞན་ཡང་། “བྱང་གི་གཉན་ཆེན་ཐང་ལྟ་དེ། རྒྱལ་པོ་གདན་
ལ་བཞུགས་པ་འདྲ། མ་དེལ་ཡག་སྟག་ཐང་ཁ་མོ་དེ། སྟག་མ་ཤི་སྟག་སྟགས་བརྒྱངས་པ་
འདྲ། ཉོར་ཆུ་ལྷགས་ནག་ཐབ་མོད་དེ། གཤིན་ཆུ་རབ་ཁ་ལོག་པ་འདྲ། རྩོ་ཡི་ཉག་མ་གསེར་
ཟམ་དེ། གསེར་སྤྱད་དར་གྱིས་བརྒྱན་པ་འདྲ།” ཞེས་པ་ལྟར་རི་ཐང་ཆུ་བོ་ཀུན་ལ་གཞུགས་
དབྱིབས་འདྲ་མཚུངས་རེ་འདྲེན་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་བརྗོད་པས་ག་ལ་ལང་།

ཁ་དོག་ཁ་གདམས་སྟེགས་བམ་ལས། “གངས་དཀར་པོ་ཤེལ་གྱི་མཚོད་རྟེན་ཡོད། མཚོ་
དམའ་མོ་གཡུ་ཡི་མཚུལ་ཡོད། སྤང་སེར་པོ་གསེར་གྱི་ལྷན་པོ་ཡོད།” ཅས་པ་ལྟར་སྤིང་པའི་
གངས་རི་དང་རྩ་རི་རྣམས་ནི་རྣམ་མཁའི་མཐོངས་སུ་དུང་གི་ཀ་བ་ལྟར་དཀར་ཞིང་ཤེལ་གྱི་
མཚོད་རྟེན་ལྟར་གསལ་བ། མཚོ་དང་མཚོའུ་གཙང་པོ་དང་ཆུ་བོ་རྣམས་ནི་དྲངས་གཙང་
ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྷན་ཞིང་མདོག་གཡུ་ལྟར་སྟོང་བ། སྤང་རི་དང་སྤང་གཤོང་རྣམས་ནི་
གསེག་མ་དང་གྱོ་མོ་སོགས་མེད་པར་རྩ་འཇམ་པོས་ཡོངས་སུ་ཁེབས་ནས་དབྱར་དུས་ལྗང་
ཞིང་སྟོན་དུས་སོགས་སུ་གསེར་ལྟར་སེར་པོར་སྤང་བ། ས་ལ་དང་ཤུག་པ། སྟག་མ་དང་སྟར་
དཀར་སོགས་ཆེ་ཤིང་ནགས་ཚལ་རྣམས་ནི་མ་བུའི་སྤྱ་སྤྱག་ལྟར་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་ནི་ཙོའི་
འདབ་གཤོག་ལྟར་ལྗང་བ། མ་བཅེགས་ལྷན་གྱིས་བྱུང་པའི་བྲག་རི་དང་གཡའ་རི་རྣམས་ནི་
སུ་མེན་གྱི་མདོག་ལྟར་སྤྱག་ཅིང་དབྱལ་དཀར་གྱི་བྱེ་ལྟར་འཆོར་བ། སྤང་གཞུང་དང་རི་སྤལ་

ཀུན་ཏུ་མེ་ཏོག་ཁ་དོག་ལྷ་ཚོགས་པ་སྐྱོད་པ་དང་འཇུག་པའི་ཉམས་ཀྱིས་འཇའ་ཚོན་ལྷར་
མཛེས་ཤིང་ཟ་འོག་གི་རིས་ལྷར་རྣམ་པར་བཀྲ་བ་སོགས་བཟོ་བོ་མཁས་པས་ཆེད་དུ་བཟོས་
པ་བཞིན་ལྷ་བས་ཚོག་མི་ཤེས་པའི་མཛེས་སྤྱད་ལྷན།

འབྱུང་ཁུངས། རྒྱལ་རབས་གསལ་མེ་ལས། “ཆུ་བོ་བཞི་འབབ་ཚེ་ཤིང་ནགས་ཀྱིས་མཛེས།
འབྲུ་ལྷ་ལྷ་འབྲུངས་རིན་ཆེན་ལྷ་ཚོགས་འབྱུང་།” ཞེས་པ་ལྷར་རྟ་མཚོག་ཁ་འབབ། མ་བྱ་ཁ་
འབབ། སེལ་ཁ་འབབ། སྤང་ཆེན་ཁ་འབབ་སྟེ་བོད་རྒྱལ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་བཞི་དང་།
མ་ཆུ་དང་འབྲི་ཆུ། རྩ་ཆུ་དང་དདུལ་ཆུ་སྟེ་བོད་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་བཞིའི་རྒྱུ་ཚད་
དང་སྒོག་འདོན་རྣམས་ཤིང་འཛམ་གླིང་གི་ཡང་ཅེར་ཟེན་གྱི་ཡོད་པའི་སྤྱབས་པས་ཤང་
ཤང་དང་འུར་འུར་གྱི་སྒྲ་སྒྲོག་བཞིན་ཡ་གླིང་གི་ཕྱོགས་ཕྱོགས་ནས་བརྟོལ་ཏེ་མཐའ་ཡས་
པའི་རྒྱ་མཚོར་འབབ། སོམ་ཤིང་དང་ཐང་ཤིང་། སྒོན་ཤིང་དང་བེ་ཤིང་། ཤུག་པ་དང་ལྷག་
མ་སོགས་གདོད་མའི་ནགས་ཚལ་རྣམས་ཀྱི་མཐུག་ཚད་དེའང་འཛམ་གླིང་གི་མདུན་གྲལ་དུ་
སྤེབས་པས་དགའ་བའི་ཡལ་འདབ་རྣམས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་འབྱུང། ལྷ་དང་གྲོ། འབྲས་
དང་སྒན་མ། ཏིལ་དང་སོ་བ་སོགས་འབྲུ་སྒན་རྣམས་ཀྱི་རོ་བཅུད་དེའང་འཛམ་གླིང་གི་ཕྱི་
ཤོས་སུ་གྲུབ་པས་མ་ཐེག་པའི་བོལ་གྱིས་མགོ་བོ་ཐུར་དུ་དུད། གསེར་དདུལ་ཟངས་སྤྱགས་པ་
ལམ་སོགས་རིན་ཆེན་གཏེར་དངོས་ཀྱི་རིགས་རྣམས་ཀྱང་འཛམ་གླིང་གི་ཕུལ་དུ་གནས་པས་
ས་འོག་ཏུ་མ་ཤོང་པར་རི་བོའི་གཟུགས་ཀྱི་འཕྱར་དུ་དོན། གུར་གུམ་དང་ལྷུང་ལ། ཟེ་ར་དང་
བོང་དཀར། སྤང་རྒྱན་དང་སྤང་སྒོས། གཞན་ཡང་རང་བྱུང་གི་ཆུ་ཚོན་དང་རྣམ་པ་ཆེ་བའི་
བཟང་དུག་སྒྲན་གྱི་རིགས་ཀྱིས་རི་ལུང་ཡོངས་སུ་གང་བས་བོད་ས་ལའི་སྒྲན་སྤྱོདས་ཞེས་
བཤྲགས་པ་དོན་ལ་གནས་ཤིང་དྲང་སྤང་སྒྲན་ལྟའི་ཞིང་ཁམས་དང་ཡང་གཉིས་སུ་མེད།

འགྱུར་ཐོག །འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་ལས། “ཁ་བ་ཅན་གྱི་མཚོ་འབྲི་ནས། ས་ལའི་ནགས་ནི་
འབྱུང་བར་འགྱུར།” ཞེས་པ་ལྷར་བོད་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་འདི་ལྷར་མཚོ་འབྲིལ་སའི་གཤོངས་ས་
ཞིག་ཡིན་པ་ནས་ནམ་ཞིག་མཚོ་ལུད་དེ་ད་ལྟའི་ཡིད་དུ་འོང་བའི་སྤྱོད་ཀྱི་བཀོད་པ་འདི་
བྱུང་ཡང་། བོད་ཀྱི་ཆུ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ས་ཁམས་བཞུས་པའི་བྱེ་འདུལ་རྒྱ་མཚོར་ཁྱེར་ཆད་དེ་
ཉིན་རེ་འོག་འབྲུམ་ཕྱག་མང་པོ་ཟེན་གྱི་ཡོད་ལྷབས་རི་བོ་རྣམས་ཀྱི་གཟར་ཆད་མཐོ་རུ་ཕྱིན་
ནས་ནམ་ཞིག་ས་གཤིས་ལ་ཆད་བཟུང་དཀར་བའི་འཕོ་འགྱུར་ཐེབས་རྒྱ་ཡིན་པ་ནི་འཛམ་

སྒྲིལ་ཡོངས་ཀྱི་འགྲུར་ཐོག་བཤད་པ་ལྟར་ལགས་ཤིང་། དེ་དག་ནི་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་
སྒྲིབས་ཤུགས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་སྤྱི་ཁྱབ་ཀྱང་བསྒྲིག་པར་མི་ནུས་མོད། དེ་ཙམ་གྱིས་ཇ་དྲག་
དང་དངངས་སྒྲིག་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ཀྱང་མིན།

མཐའ་དོན། དེ་ལྟ་བུའི་ཁོར་ཡུག་བཟང་པོ་དེ་ལ་ད་སྐབས་བསམ་མེད་འགའ་ཤས་ཀྱིས་ལ་
ང་པངས་སེམས་མེད་པར་གཏོར་བཤིག་ཅི་ཐུབ་ཀྱིས་ལུང་ཁྲག་ལ་ཆུ་མེད་པ། ཆུ་ལ་ཉ་མེད་
པ། ལ་ཁ་ན་ཆེ་ཤིང་མེད་པ། ཆེ་ཤིང་ནང་རི་དྲགས་མེད་པ། རི་ཁོག་ན་གཏོར་མེད་པ། ཁང་
ཤུགས་ན་མོར་མེད་པ། གནས་ལ་བྱ་མེད་པ། ས་ལ་སྤྲ་མེད་པ་ཞིག་བཟོ་བཞིན་ཡོད་པ་དེ་ལ་
བོད་མི་ཡོད་དོ་ཅོག་ནས་ངོ་ཆོལ་གྱིས་གདོང་ལེན་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་བྱེད་རྒྱ་ནི་ང་ཚོའི་མི་
ཐོག་འདིའི་སྐབས་བབ་ཀྱི་ལས་འགན་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཀྱང་རེད།

གསུམ། མདོ་ཁམས་ཆུ་བཞི་སྒྲིག་དྲུག་ལ་དབྱེད་པའི་གཏམ་སྒྲིང་སྤྱན་ཆེན་མོ།

(བྱི་ལོ་༢༠༠༤ ལོར་བྲིས་པ་ཉིས་ཁྲི་ལྷ་མོ་འགྲུར་རིགས་འགའ་ཞིག་མི་དགོས་པ་དང་ཉུང་བསྐྱུས་བྱས་ཡོད།)

མདོ་ཁམས་ཞེས་པའི་གོ་དོན་ནི་མདོ་ཁམས་ལ་དབྱེད་པའི་གཏམ་གསེར་གྱི་ཡང་ཁྱུ་ཞེས་
པར་ཅུང་ཟད་དབྱེད་བེན་ལ། དོན་བསྐྱུས་ན། མདོ་ཁམས་ཀྱི་མདོ་ནི་མི་ཚོགས་དང་ཚོང་ཟོག་
མང་པོ་འདུ་བའི་མདོ་དེ་ཡིན་པར་སེམས་ཤིང་། ཁམས་ཞེས་པ་ནི་རྒྱ་ཆེ་བའི་གནས་ལྷལ་གྱི་
དོན་ཏེ། མདོ་ཁམས་ཞེས་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པས་པ་ནི། དམ་པའི་ཆོས་དང་སྤྱི་དྲུག་
དཔལ་སྤྱན་སྤྱོད་ཆོགས་པ་མ་ཆང་བ་མེད་པ་འདུ་བའི་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལྷལ་གྱུ་ཞེས་
པའི་དོན་ཡིན་སྟེ། སྤྱིར་བོད་ཆེན་པོའི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་གནས་པའི་ལྷལ་གྱུ་དེ་ལ་མདོ་ཁམས་
གསུམ་དང་། མདོ་ཁམས་སྒྲིག་གསུམ། མདོ་ཁམས་སྤྲ་གསུམ། མདོ་ཁམས་ཆུ་དྲུག་སྒྲིང་ལ།
མདོ་ཁམས་ཆུ་བཞི་སྒྲིག་ལ། མདོ་ཁམས་ཀྱི་མདོ་གསུམ། མདོ་ཁམས་ཀྱི་མདུད་བཞི། མདོ་
ཁམས་ཀྱི་ཕྱག་དྲུག། མདོ་ཁམས་ཀྱི་རོང་དགུ། མདོ་ཁམས་ཀྱི་ཤོད་ཆེན་བཙུག་ཟེར་བ་
སོགས་མང་དུ་ཡོད་པར་བཤད་དོ།

ཆོན་པ་དེ་དག་གི་ནང་ན་སྒྲིང་མིང་ཐོགས་པ་གསུམ་ཡོད་པ་ནི། མདོ་ཁམས་སྒྲིག་གསུམ་
དང་། མདོ་ཁམས་ཆུ་དྲུག་སྒྲིང་ལ། མདོ་ཁམས་ཆུ་བཞི་སྒྲིག་བཙུག་ཡིན་ལ། མདོ་ཁམས་

སྒྲིལ་གསུམ་ནི། མིའུ་འདྲ་ཆགས་སྟོ་ཐོག་གཏུང་རབས་༧༥་སྟུང་ངས་པ་ལས། “སྒྲིལ་གྱི་མདོ་
ཁམས་སྒྲིལ་གསུམ་དེ། བྱང་གི་ལ་དག་སྒྲིལ་དང་གཅིག་། ལྟོ་སྒྱུ་བ་ཤིང་གི་སྒྲིལ་དང་གཉིས།
རྒྱབ་མོན་པ་ལྷགས་ཀྱི་སྒྲིལ་གསུམ་ཡིན།” ཞེས་ཟེར། དེ་དང་ཅི་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་ཞིག་ནི།
བཤད་མཛོད་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་༥ལས། “སྒྲིལ་གྱི་མདོ་ཁམས་སྒྲིལ་གསུམ་ནི། ཚ་བ་སྒྲིལ་
དང་མར་གྲང་བུན་པོ་སྒྲིལ་།” ཞེས་བཤད། བཤད་མཛོད་ཀྱི་སྒྲིལ་གསུམ་ཅི་ཚུལ་ནི་གཞན་
ཞིག་སྟེ། མདོ་ཁམས་སྒྲིལ་བྱུག་ལ་སྟོད་སྒྲིལ་གཉིས་སུ་བྱེས་པའི་སྒྲིལ་གྱི་སྒྲིལ་གསུམ་ཡིན་
ཅིང་། སྟོད་དཔུལ་རྩ་སྒྲིལ་གྱི་སྒྲིལ་ཚ་བ་སྒྲིལ་དང་། སྟོད་འབྲི་རྩ་སྒྲིལ་གྱི་སྒྲིལ་སྒྲིལ་ཁམས་
སྒྲིལ་དང་། སྟོད་ཤར་ལྷ་སྒྲིལ་གྱི་སྒྲིལ་སྒྲིལ་འཕོར་སྒྲིལ་བཅས་གསུམ་ཡིན་ནོ། མདོ་ཁམས་ཀྱི་
བྱུག་སྒྲིལ་ལྟེན་ནི། མིའུ་འདྲ་ཆགས་༧༥ལས་བཤད་པ་ལྟར་ན། སྤྱི་བ་ཀྱི་ནག་མོ་དང་དཔུལ་ཀྱི་
ཁམ་པ་གཉིས་བར་ལ་སྒྲིལ་གཅིག་དང་། དཔུལ་ཀྱི་ཁམ་པ་དང་རྩ་ཀྱི་སིལ་མ་གཉིས་བར་ལ་
སྒྲིལ་གཅིག་། རྩ་ཀྱི་སིལ་མ་དང་འབྲི་ཀྱི་སེར་པོ་གཉིས་བར་ལ་སྒྲིལ་གཅིག་། འབྲི་ཀྱི་སེར་པོ་
དང་ཉག་ཀྱི་སྟོན་མོ་གཉིས་བར་ལ་སྒྲིལ་གཅིག་། ཉག་ཀྱི་སྟོན་མོ་དང་མ་ཀྱི་ལེབ་མོ་གཉིས་
བར་ལ་སྒྲིལ་གཅིག་སྟེ། ལྟེན་པོ་དེ་ནམས་ཡིན་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིད་དེ། སྒྲིལ་དེ་དག་གི་དབྱེད་པ་
ཟུར་བྱ་བྱེད་པར་འདོད་དོ།

སྐབས་སུ་བབ་པ་ནི་མདོ་ཁམས་ཀྱི་བཞི་སྒྲིལ་བྱུག་སྟེ། འདི་ལ་བཤད་སྟངས་མི་འདྲ་བ་མང་
དུ་མཆིས་ཤིང་། སལ་ཆེ་བ་ནི་ཡུལ་གྱི་བསྐལ་དོན་དུ་གྱུར་པར་བརྟེན་ཀྱི་ཆེན་བཞི་དང་སྒྲིལ་
ཆེན་བྱུག་པོ་སོ་སོར་མདོ་ཁམས་ཀྱི་ཤར་སྟོ་རྒྱབ་བྱང་གང་དུ་ཁེལ་གྱི་ཡོད་པ་དང་། གང་གི་
མཆོམས་སུ་གང་ཞིག་གནས་ཀྱི་ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱི་གོ་རིམ་ཙམ་ཡང་མི་ཤེས་པར་གང་བྱུང་
དུ་སྒྲིལ་མོད། ལོག་པར་བཤད་པ་མཐའ་དག་ནི་འདིར་དབྱེད་པས་མི་ལང་ལ་དགོས་པ་ཡང་
མེད་དེ། དཔེར་ན། མང་གཞི་བརྟན་པོ་མེད་པའི་ཁང་པ་བཟོ་བཅས་གཏོང་བ་བཞིན་ཆོགས་
ཆེ་ལ་བྱ་དཀའ་བས་སོ། དེས་ན་མི་ཐོག་མང་པོའི་རིང་ནས་མདོ་ཁམས་རང་ན་ས་སྒྲིལ་རྩོ་
སྒྲིལ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཡང་ཕྱོགས་རེ་བ་མིན་པར་སྒྲིལ་བྱུག་ཀའི་ཁོངས་ནས་ཆ་ཡོད་རྒྱས་ཡོད་
ཀྱི་གན་རབས་སྟོང་བ་ཅན་མང་པོ་ཐེངས་མང་བཟོ་བའི་དོན་གཏན་ལ་སལ་བ་ནི་ཀྱང་སྒྲིལ་
ལོ་རྒྱས་དེབ་ཐེང་དང་པོར་འཁོད་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡང་གང་འཆོམས་མཆིས་
ན་དེ་ཉིད་གཙོ་གནད་དུ་བབྱུང་ནས་དབྱེད་ན་དགེ་མཚན་ཆེ་བར་སྟོམ་སྟེ། དཔེར་ན། གཞི་

ཅའི་ཆ་ནས་ཁང་པའི་སྒྲོམ་གཞི་ལེགས་པོ་ཞིག་ཡོད་ན་སྒོ་དང་སྒྲེ་ཁུང་གི་ཁ་ཕྱོགས་ཅམ་
ཞིག་ནི་འཆོས་པར་སྒྲ་བ་བཞིན་ནོ།

ཁུ་སྐང་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཤེང་དང་པོར་༤༡འཁོད་པ་ན་མས་བསྐྱས་ཏེ་སྐངས་ན། སྐང་དྲུག་ནི་
རྒྱབ་གོང་ཡུལ་གྱི་སྒྲའི་རི་རྒྱད་དང་ཤར་རྒྱལ་མོ་དངུལ་རྒྱལ་མཆོམས་བྱས་ཤིང་། དེ་གཉིས་
ཀྱི་བར་དུ་གནས་པའི་སྐང་ཆེན་དེ་ལ་སྒོ་བོ་སྐང་དང་། རྒྱབ་རྒྱལ་མོ་དངུལ་རྒྱལ་དང་ཤར་ཆབ་
མདོའི་རྒྱ་རྒྱལ་མཆོམས་བྱས་ཤིང་། རྒྱ་བོ་ཆེན་པོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་གནས་པའི་སྐང་ཆེན་
དེ་ལ་དངུལ་རྒྱ་སྐང་དང་། རྒྱབ་རྒྱ་རྒྱལ་དང་ཤར་འབྲི་རྒྱལ་མཆོམས་བྱས་ཤིང་། རྒྱ་བོ་ཆེན་པོ་
དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་གནས་པའི་སྐང་ཆེན་དེ་ལ་འབྲི་རྒྱ་སྐང་། རྒྱབ་འབྲི་རྒྱལ་དང་ཤར་མ་རྒྱ་
ལ་མཆོམས་བྱས་ཤིང་། རྒྱ་བོ་ཆེན་པོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་གནས་པའི་སྐང་ཆེན་དེ་ལ་མ་འབྲི་
སྐང་། རྒྱབ་ཉག་རྒྱལ་དང་ཤར་རྒྱའི་ས་ལ་མཆོམས་བྱས་ཤིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་གནས་པའི་
སྐང་ཆེན་དེ་ལ་མེ་ཉག་རྒྱ་བ་སྐང་། རྒྱ་བོ་ཆེན་པོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་གནས་པའི་སྐང་ཆེན་དེ་ལ་
ཤིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་གནས་པའི་སྐང་ཆེན་དེ་ལ་ཤར་སྐང་ཟེར་ཏེ། དེ་འདྲའི་སྐང་
ཆེན་དྲུག་པོ་རེ་རེ་ནང་དུ་འང་སྐང་ཕན་གྲངས་ལས་འདས་པ་ཡོད་ཅིང་། རྒྱ་ཆེན་བཞི་དང་
སྐང་ཆེན་དྲུག་གི་བར་ཁོངས་སུ་མདོ་རྟོད་སྐང་གཉིས་ཀ་ཚུད་ནས་ཡོད་ཅིས་ཟེར།

དེ་ཡང་དབུ་ནག་མིའུ་འདྲ་ཆགས་༧༥ལས། “ས་བཅད་ཡུལ་བགོས་སྤིང་པས་བྱས། ཡུལ་
མཆོམས་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ཡིས་བྱེ། ཡུལ་རེར་རྒྱ་རེ་མིང་རེ་བཏགས།” ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་
ཡུལ་གྱི་དབྱེ་མཆོམས་ནི་རྒྱ་བོ་ཆེན་པོའི་གཞུང་རྒྱལ་དང་རི་བོ་ཆེན་པོའི་རི་རྒྱལ་དག་གིས་
འབྱེད་པ་ལས་འོས་མེད་པས། གོང་གི་བཤད་པ་དེ་དག་ནི་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་
རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་འགྱུར་འགྲོས་དང་མཐུན་ཅིང་། གནའ་སྤིང་པ་ཆགས་ནས་ས་མཆོམས་
ཡུལ་མཆོམས་རྒྱ་ཡིས་བྱས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་དང་མཐུན་པ་དང་། མེ་ཡི་སྤྱི་ཆོགས་
ཀྱབ་ནས་མངའ་ཁོངས་ཆེ་རྒྱུ་གི་འཐབ་ཚྭ་དུ་མ་ཞིག་བརྒྱུད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྩིས་ཤུལ་
དང་ཡང་ཡོངས་སུ་མཐུན་པ་མ་ཟད། སྐང་ཕན་མང་པོ་སྐང་ཆེན་དྲུག་དུ་བསྐྱ་བར་ཐབས་
ལས་དེ་ནི་སྤྱད་འོས་པ་དང་ཤིན་ཏུ་འཆོམས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་སྒྲོས་མ་དགོས། འོན་ཀྱང་
སྐང་དེ་དག་གི་ཐ་སྙད་ལས་བཅམས་ཏེ་རུང་ཟད་དབྱུད་ན་གངས་ལ་སྒྲ་འོད་པོ་ག་པ་དང་
གསེར་ལ་ཉི་འོད་འཁྱུད་པ་བཞིན་དོན་འདི་རེ་གསལ་དུ་འགྱུར་བྱབ་སྒྲམ་མོ།

དེ་ལ་སྒོ་བོ་ནི་མདོ་ཁམས་ཀྱི་མདུད་ཆེན་བཞིའི་ནང་བགྲང་བ་ལས་སྤང་ཆེན་དུག་གི་ནང་
 བགྲང་བ་ཞིག་དེ་ཕན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་ཕལ་ཆེར་མེད་པས། དེ་ལས་ཨ་སྤྱིད་སྟོ་འུར་གྱི་སྤང་
 ཞེས་བརྗོད་ན་སྟོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་མཐུན་ཏེ། མིའུ་འདྲ་ཆགས་༡༩ལས། “སྲིབ་ཆུ་སྟོན་མོ་
 རྩེར་བཅད་དང་། དངུལ་ཆུ་དལ་འབྱམས་ཕར་བཅད་དེ། བར་དེར་སྤང་གཅིག་ཡོད་པ་དེ།
 ཨ་སྤྱི་སྟོ་འུར་གྱི་ཁལ་སྤང་ཡིན།” ཞེས་བཤད་པ་དང་། དུལ་དེར་སྟོ་ཞེས་འབོད་དོན་ནི་
 བྱང་རིགས་སྡེ་བཞི་བེར་བའི་སྟོ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལ་ནང་
 གསེས་སྟོ་ལུང་ཆེན་བཙོ་བརྒྱད་ཅེས་གནའ་ནས་ད་བར་གྲགས་པ་དེ་ཡིན། དངུལ་ཆུ་ནི་བར་
 ཁམས་ཀྱི་ཆུ་བོ་ཆེ་ཤོས་རྒྱལ་མོ་དངུལ་ཆུ་ཡིན་ལ། གཙང་པོ་དེ་ནི་ཁམ་པ་དངུལ་གྱི་མདོག་
 རྩེར་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དངུལ་ཆུ་ཁམ་པ་ཞེས་བེར། ཆུ་བོ་ལ་ཁ་དོག་གི་ཆ་ནས་མིང་
 བཏགས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། རོབ་གསེར་ཆུ་དང་སྟོ་ཐོག་གཡུ་ཆུ་བཞིན་ནོ། སྲིབ་ཆུ་ནི་
 ཡིག་ཆ་ལ་ལར་ཏིབ་ཆུ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ལ། དེ་ནི་བར་ཁམས་རྒྱ་ཤོད་ལྷག་པ་ཆོལ་གྱི་སྟོ་
 ཕྱོགས་སྡེ་ཏི་ཆུ་ནག་གཙང་པོ་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། ཆུ་བོ་དེ་ནི་བོད་བཙན་པོའི་དུས་ནས་རྩ་
 ཆེན་དང་དཔའ་ལྷེ་འབྱེད་སྐབས་དུལ་གྱི་མཚམས་ཏྲགས་བྱས་ཚུལ་མང་དུ་འབྱུང་ངོ་། ཡང་
 ན་གོང་དུ་སྟོ་ཐོག་གཡུ་ཆུ་དང་རབས་ཀྱི་ལུང་དངས་པ་ལྟར་སྟོ་སྟེ་བ་ཤིང་གི་སྤང་ཞེས་བརྗོད་
 ཀྱང་མི་ཆོག་རྒྱ་མེད་དེ། དེང་གི་རྒྱ་མི་ཆོན་ཆལ་ས་གཤིས་རིག་པ་བ་དང་རྒྱལ་སྤྱི་རིགས་
 གཅིག་མཁས་པ་ཆོས་༤༤དངུལ་ཆུའི་རྒྱད་ནི་ནགས་ཆོལ་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་སུ་བཤད་པ་
 དང་། མིའུ་འདྲ་ཆགས་༡༩ལས་མདོ་ཁམས་ཀྱི་ལུང་པའི་ཕྱག་དུག་བཤད་པ་ན། “ཏིབ་ཆུ་
 ནག་མོ་ཤིང་གིས་ཕྱུག།” ཅེས་གང་ལྟར་དངུལ་ཆུ་དང་ཏིབ་ཆུ་གཉིས་ནི་ཆེ་ཤིང་ནགས་ཆོལ་
 གྱི་ཉེ་གནས་ཡིན་འདུག་པས། སྤང་དེ་ལ་སྟོ་སྟེ་བ་ཤིང་གི་སྤང་ཞེས་བོས་ན་ཆོས་དོན་དངོས་
 དང་མཐུན་པར་མི་འགྱུར་རམ།

མ་ཟླ་སྤང་དང་ཤར་ཟླ་སྤང་ཞེས་པ་གཉིས་ལ་དབྱུད་པར་བྱ་བ་མང་དུ་སྤང་ཡང་། དང་པོ་
 མ་ཟླ་དང་ཤར་ཟླ་ཞེས་པའི་ཟླ་གཉིས་པོའི་གོ་དོན་དང་། ཐ་སྙད་དེ་དག་གི་འབྱུང་ཁུངས་
 གང་ཡིན་ཤེས་ན་གནད་དོན་དེ་སྒྲུལ་གྱི་མདུད་པ་ལྟར་རང་ཞིག་ཏུ་འགོ་བས་རྩུར་ཅམ་
 བཤད་ན། འདིར་ཟླ་ནི་རྩ་ཡི་དོན་ཏེ་དངུལ་རྩ་སྤང་ལ་དངུལ་ཟླ་སྤང་དང་ཆབ་མདོའི་རྩ་ཆུ་
 ལ་ཟླ་ཆུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟར་རོ། ཟླ་དང་རྩ་གཉིས་ཁྱད་མེད་དུ་སྒྲུབ་ནི་བར་ཁམས་ཀྱི་འབྲོག་
 ཁུལ་ཕར་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་ནམ་མཁར་ཟླ་བ་ཤར་བ་ལ་རྩ་ཤར། ལོ་གཅིག་ཟླ་བ་

བཅུ་གཉིས་ལ་རྩ་གཅིག་དང་གཉིས་ཞེས་ཅི་བ་ལྟར་རོ། དེ་ཡང་ལྷ་བ་དང་རྩ་ལྷ་གཉིས་པོ་
 བྲག་རྩོད་དང་བྱེ་མ་ལས་གྲུབ་པ་མཚུངས་ཤིང་། ལ་དོག་ཀྱང་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་འདྲ་
 བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་གཉིས་ཀ་ལ་རྩ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། ཕྱིས་དེ་གཉིས་དབྱེ་བ་འབྱེད་སྒྲ་
 བའི་དོན་དུ་ནམ་མཁའ་གནས་པ་ལ་ལྷ་བ་དང་ས་གནས་གནས་པ་རྩ་ཞེས་བྲི་སྟོན་དར་
 ཡང་། གནའ་གཏམ་བཤད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་དགའ་བའི་བར་ཁམས་ཀྱི་ཀན་པོ་ནམས་ཀྱིས་ཐ་
 སྟང་དེ་བསྐྱར་མ་བྲ་ནས་མཐུད་བཤད་སྟོང་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་ནམ་སྟེ།

དེ་ཡང་མདོ་ཁམས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་དེ་ལ་རྩ་རྒྱ་གཉིས་དང་རྒྱལ་མོ་དངུལ་རྒྱ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་།
 རྩ་རྒྱ་གཉིས་ནི་རྒྱ་ཆེན་བཞི་ཡི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆབ་མདོའི་རྩ་རྒྱ་དང་། རྩ་སེར་ཤུལ་
 ནས་འབབ་པའི་རྩ་རྒྱ་(སྤང་ནས་ཉག་རྒྱར་འབོད་པའི་རྒྱ་པོ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་མཐར་འབྲི་རྒྱ་དང་འབྲས་
 པས་རྒྱ་ཆེན་བཞིའི་ནང་མ་བགྱང་བེར་)གཉིས་ཡིན་ལ། རྒྱལ་མོ་དངུལ་རྒྱ་གཉིས་ནི་རྒྱ་ཆེན་བཞི་ཡི་ནང་
 ཆོན་ཤོ་སྟར་སྟོ་གསུམ་ཁུལ་ནས་འབབ་པའི་རྒྱལ་མོ་དངུལ་རྒྱ་དང་། རྒྱལ་རྩོད་རྒྱལ་ཁབ་
 བཅོ་བརྒྱད་བེར་བ་ནས་འབབ་པའི་རྒྱལ་མོ་དངུལ་རྒྱ་གཉིས་ཡིན། འོན་ཀྱང་བྱེ་མ་འདི་སྟོ་
 མཆོག་རྒྱལ་མོ་དཔུང་རྩོད་ཆ་བས་གདུང་ནས་རྩལ་རྒྱ་དོན་པའི་རྒྱན་ཡིན་པའི་བཤད་སྟོན་དང་
 སྐར་ན་རྩལ་རྒྱ་ཞེས་འབྲི་དགོས་སྟེ། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡུལ་སྤང་གྱི་དབང་གིས་རྩ་ལ་
 ལྷ་ཞེས་འབོད་པ་ལས་རྩ་རྒྱ་གཉིས་ཀ་ལ་ལྷ་རྒྱ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པ་བྱུང་། དེས་ན་ཤར་ལྷ་སྤང་
 དང་སྟོ་ལྷ་སྤང་ཞེས་པའི་ཐ་སྟངས་འདི་ཐོག་མར་འབྲི་རྒྱ་སྟོང་རྒྱུད་པ་ནམས་ཀྱིས་སྒྲས་ཏེ།
 ཤར་ལྷ་སྟོ་ལྷ་གཉིས་ཀྱི་ཉེ་བའམ་དཀྱིལ་གྱི་མཚམས་རྟགས་འབྲི་རྒྱ་ལ་བྱས་ཤིང་། དེ་དང་སྟོ་
 རྩྱགས་ཆབ་མདོ་ནས་འབབ་པའི་རྩ་རྒྱ་གཉིས་བར་གྱི་སྤང་དེ་ལ་སྟོ་ལྷ་སྤང་དང་། དེ་དང་
 ཤར་རྩྱགས་རྩ་སེར་ཤུལ་ནས་འབབ་པའི་རྩ་རྒྱ་གཉིས་བར་གྱི་སྤང་དེ་ལ་ཤར་ལྷ་སྤང་ཞེས་
 བེར། ཡུལ་སྤང་ཁོག་ཏུ་སྟོང་མཁན་ཞིག་གི་ངོས་ནས་བཤད་ན་ཐ་སྟངས་དེ་ནི་ཆེས་གསོན་
 ཉམས་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་པར་བརྗོད་མ་དགོས། སྐར་མདོ་ཁམས་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་བོད་
 ཡུལ་གྱི་ས་བཅད་ཡུལ་བགོས་བྱེད་ལྷགས་དང་། མེད་གདུང་དུག་གི་རུས་རྒྱུད་མཆེད་ཚུལ་
 སོགས་ཁ་དཔེ་གནའ་རྒྱུང་མང་ཆེ་བའི་འབྱུང་ཁུངས་ནི་བར་ཁམས་རྒྱ་ཆེན་བཞི་ཡི་སྟོང་
 རྩྱགས་འདི་ཡིན་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་དེ། མེད་འདྲ་ཆགས་དང་སྤྱིང་སྤྱང་རུས་མཛོད་ཁག་ལ་
 ཞིབ་དུ་གཟིགས་ན་མཁྱེན་ཐུབ།

གཞན་ཡང་ཁམས་སྤུལ་བཞི་པའི་རང་རྣམ་ཉལ་ལས། “དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་རྩས་དང་ལྡན་པའི་
 བ་མ་དཔོན་འབངས་བཅས་གང་དུ་གནས་པའི་ཡུལ་མདོ་ཁམས་སྐང་དུག་ལས་འབྲི་རྩ་
 སྐང་དུ་གཏོགས་པ་སྟོ་ཟླ་ངང་མ་གཡུ་འབྲུག་གུམ་དུ་འཕྱོ་བ་ལྟར་མདུན་ནས་དལ་བུར་
 འབབ་པའི་སྤྱང་འགམ་”ཞེས་སྟོ་ཟླ་སྟེ་ཆབ་མདོའི་རྩ་རྩ་འབབ་ཡུལ་ནི་འབྲི་རྩ་སྐང་ཡིན་
 པར་བཤད་པ་དང་། ཉག་ཟླ་བསོད་རྒྱལ་གྱི་གསང་རྣམ་ཉལ་ལས། “བོད་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ཤར་
 རྩུགས། མདོ་ཁམས་སྐང་དུག་གི་ནང་ཚན། འབྲི་རྩ་ཟལ་མོ་སྐང་གི་རྩ་རྩ་ལྟུང་གི་སྤྱང་རྩུགས། ...
 ཉག་སྟོང་ཏེ་མོད་ཁ་བ་ལུང་རི་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་”ཞེས་དཀར་མཛོས་གྱི་རྩ་རྩ་འབབ་
 ཡུལ་ནི་འབྲི་རྩ་སྐང་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་ལ་འབྲི་ཟླ་སྐང་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡང་། འཇམ་
 མགོན་མི་པམ་༥༥པས། “མདོ་ཁམས་རྩ་བོ་བཞི་དང་སྐང་དུག་གིས་མཚོན་པའི་ནང་ཚན་ཟླ་
 བའི་རྩ་རྩ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་དལ་གྱིས་འབབ་ཅིང་འབྲི་ཟླའི་སྐང་གཉིས་གྱི་བར་དུ་
 རྩ་བ། ...ལྷགས་མདུང་རི་ནང་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་”ཞེས་པ་ལྟར་འབྲི་རྩ་སྐང་ངམ་འབྲི་
 ཟླ་སྐང་ཞེས་ཐ་སྟད་མི་འདྲ་བ་གཉིས་གཉིས་འབྱུང་བས་ན། གཅིག་ལ་ཤར་འབྲི་ཟླ་སྐང་
 དང་། གཅིག་ཤོས་ལ་སྟོ་འབྲི་ཟླ་སྐང་སྟེ་ཆོག་བསྐྱས་ནས་ཤར་ཟླ་སྐང་དང་སྟོ་ཟླ་སྐང་ཞེས་
 བརྗོད་པ་ནི། སྐང་ཆེན་དེ་གཉིས་དབྱེ་བ་འབྱེད་སྤྲོ་ཞིང་མ་འཇུགས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་སྟེ།
 དེ་གཉིས་ནི་གཅིག་འབྲི་རྩའི་ཤར་དང་གཅིག་རུབ་དུ་ཁེལ་གྱི་ཡོད་མོད། གཅིག་ཤོས་ལ་སྟོ་
 ཟླ་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་འབྱུང་ཁུངས་དང་འབྲེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་གྱི་ཐ་སྟད་
 རྟིང་པར་གཅོགས་སུ་འཛིན་པའོ། དེས་ན་མ་རྩ་པན་གྱི་ཨ་མདོའི་ཡུལ་གྱི་རྣམས་ཤར་ཟླ་
 སྐང་དུ་གནས་ཟེར་བ་སོགས་ནི་དབྱུང་མི་བཟོད་པའི་གཏམ་མོ།

ལར་དེ་འདྲའི་བཤད་སྟེལ་ཞིག་མི་ལོ་བདུན་བརྒྱའི་ཡ་སྟོན་ནས་ཡོད་ཀྱང་ཆོག་སྟེ། དབུ་ནག་
 མིའུ་འདྲ་ཆགས་༥༥པས་སྐང་དུག་བཟུང་བའི་བཅུ་དྲུག་བཤད་པའི་སྐབས། “སྐང་དང་འུ་
 སི་འུ་མི་ལིན་གསུམ། ཅང་ཀ་བཟུང་བའི་བེ་རི་བཞི། རྒྱ་བཀྲ་སྐང་གི་བཅུད་བཞི་ཡིན།”
 ཞེས་བཤད་པའི་རྒྱ་བཀྲ་སྐང་ནི་ཤར་ཟླ་སྐང་དང་སྤྱི་བས་སོ། ཡང་ན་ཅང་ཀ་བཟུང་བའི་
 བེ་རི་དེ་ཡང་བར་ཁམས་གྱི་བེ་རི་དང་། ཅང་ཀ་དེ་ཡང་བར་ཁམས་ཁུལ་གྱི་ཡུལ་ཞིག་ལ་
 ངོས་འཛིན་དགོས་པ་སོགས་དབྱུང་རྒྱ་འགའ་རེ་ཡོད།

སྒང་ཆེན་དྲུག་གི་འོས་གཞིའི་ཚུལ་དུ་གྲགས་ཆེ་བའི་སྒང་མིང་འགའ་ཞིག་སྟོས་ན། ཀའལ་མོ་
 སྒང་། ཟེ་མོ་སྒང་། ཟེལ་མོ་སྒང་། ཟེལ་མོ་སྒང་སོགས་གྲིས་པའང་ཡོད། སྒྲ་ཆ་བ་སྒང་། ཆ་བ་
 སྒང་། ཆ་བའི་རྩ་སྒང་རིང་མོ། ཆ་བའི་ལྷང་སྒང་རིང་མོ་ཡང་བེད། ལྷ་སྒྲར་ཁམས་སྒང་། མར་
 སྒང་། དམར་ཁམས་སྒང་། ལྷར་ཁམས་གཡུ་སྒང་། ལྷར་ཁམས་གེ་རེ་སྒང་། ལྷར་ཁམས་གེ་རེ་
 ལྷ་རྒྱལ་སྒང་ཡང་བེད། རྒྱ་སྟོ་འབོར་སྒང་། ལུ་འབོར་སྒང་། ལུ་འབོར་སྒང་། ལུ་ལོ་སྒང་།
 སྟོ་མ་འབོར་སྟོ་ལྷང་གསེར་སྒང་། ལུ་འབོར་སྟག་སྒང་རིང་མོ་ཡང་བེད། ཡུ་དམར་རྩ་སྒང་།
 དམར་ཟླ་སྒང་། མ་རྩ་སྒང་། མ་རྩ་མཆོང་ལུང་དར་སྒང་ཡང་བེད། ཡུ་མི་ཉག་རབ་སྒང་། མི་
 ཉག་ར་སྒང་། མི་ཉག་རབ་སྒང་། རབ་སྟོང་ཆར་སྒང་། རབ་སྟོང་ཆར་སྒང་། མི་ཉག་ར་བ་
 སྒང་ཡང་བེད། གཤམ་ལྷ་རྩ་སྒང་། ལུ་རྩ་སྒང་། ལུ་ལྷ་སྒང་། ལུ་རྩ་སྒང་། ལུ་རྩ་སྒང་། ལུ་རྩ་སྒང་།
 མ་བྱ་ལྷ་སྒང་ཡང་བེད། སྒྲ་འབྲི་རྩ་སྒང་། འབྲི་ཟླ་སྒང་ཡང་བེད། ལྷ་ཤར་ཟླ་སྒང་།
 ཤར་རྩ་སྒང་། འབྲི་རྩ་སྒང་ཡང་བེད། ཀྱུ་སྟོ་ཟླ་སྒང་། ཟླ་རྩ་སྒང་། འབྲི་རྩ་སྒང་ཡང་བེད།
 ༡༡༥་སྟོ་སྟེ་བ་ཤིང་གི་སྒང་། ༡༢༥་ལུ་ལོ་ལྷ་སྒང་། ༡༣༥་ལུ་ལོ་ལྷ་སྒང་། ༡༤༥་ལུ་ལོ་ལྷ་སྒང་།
 ༡༥༥་ལུ་ལོ་ལྷ་སྒང་། ༡༦༥་ལུ་ལོ་ལྷ་སྒང་། ༡༧༥་ལུ་ལོ་ལྷ་སྒང་། ༡༨༥་ལུ་ལོ་ལྷ་སྒང་།
 ༡༩༥་ལུ་ལོ་ལྷ་སྒང་། ༢༠༥་ལུ་ལོ་ལྷ་སྒང་།

འོ་ན་དེ་རྣམས་ལས་མདོ་ཁམས་སྒང་དྲུག་གི་ནང་གང་དང་གང་ཅི་བ་ཡིན་སྟེ་མ་ན། བོད་རྒྱ་
 ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ་༥༠༥་དང་དུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་༥༢༥་སོགས་ལས་སྒང་དྲུག་ནི། ཟེལ་
 མོ་སྒང་། ཆ་བ་སྒང་། ལྷར་ཁམས་སྒང་། སྟོ་འབོར་སྒང་། དམར་རྩ་སྒང་། མི་ཉག་རབ་སྒང་།
 ཞེས་བཤད། འོ་ན་ཀྱང་དེ་དག་ནི་བར་སྐབས་སུ་སྟོས་ས་སྟོས་འཛོག་གིས་བོད་དབུས་ཕྱོགས་
 སུ་མང་དུ་སྒྲིང་རྒྱ་བྱུང་བ་འགའ་ཡིན་གྱི། ས་ཡི་རྒྱ་ཁྱོན་ནས་བྱས་ན་དེ་ཐམས་ཅད་སྒང་ཆེན་
 དུ་བཟང་འོས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ལྷར་ཁམས་སྒང་ལས་སྟོ་ཟླ་སྒང་ཁྱབ་ཆེ་བ་དང་།
 སྟོ་འབོར་སྒང་ལས་ཤར་ཟླ་སྒང་ཁྱབ་ཆེ་བ་མདོན་སུམ་ཡིན་ཅིང་། དཔུལ་ཚུ་དང་རྩ་རྩ་
 གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་གནས་པས་ཆ་བ་སྒང་ཡང་དཔུལ་རྩ་སྒང་གི་ཁོངས་སུ་འདུ་ཐུབ་པ་བཞིན་
 ཏེ། སྒང་དེ་དག་སྟོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་སུ་འབྱུང་བར་མཚུངས་པ་གང་ཞིག་ལ་ཁྱབ་ཆེ་བ་
 ཉིད་སྒང་ཆེན་དུ་བཟང་དགོས་པ་ནི། ལྷར་ཁཛོད་ཁམས་ལ་སྒང་མིང་ཐོགས་པ་གངས་ལས་
 འདས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་སྒང་དྲུག་དུ་བཟུ་བའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། སྒང་དང་པོ་ཟེལ་མོ་
 སྒང་ཞེས་སྟེ་སྟེ་མ་ཅོམ་ཞིག་སྟེ་པས་ཀྱང་མི་ཡོད་སྟེ། ལྷ་རྩ་ཆོས་འབྱུང་༥༡༡་ལས་ཅི་ཡོས་

ཟལ་མོ་སྒང་ཞེས་བཤད་པ་དང་། མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་༡༥༥ལས་འཕེན་ཡུལ་ཟལ་མོ་སྒང་
 ཞེས་བཤད་པ་དང་། ལྷག་ལུང་ཆོས་འབྱུང་༡༤༥༥ལོགས་ལས་དངུལ་རྩ་ཟལ་མོ་སྒང་ཞེས་
 བཤད་པ་དང་། ལྷ་ཐོག་གཏུང་རབས་༡༥ལོགས་སུ་མེད་འདྲ་ཆགས་ཀྱི་ལུང་དྲངས་ནས་
 སྒར་ཁམས་ཟལ་མོ་སྒང་ཞེས་བཤད་པ་དང་། ཉག་ལྷ་བསོད་རྒྱལ་གྱི་གསང་རྣམ་༡༥ལོགས་
 སུ་འབྲི་རྩ་ཟལ་མོ་སྒང་(འདི་ཤར་ཟླ་སྒང་ཡིན)ཞེས་བཤད་པ་དང་། རོང་པ་ཚའི་ལོ་རྒྱུས་ནས་ཏེ་
 ཏྲུང་ཡུལ་དེ་མདོ་སྟོད་ཟལ་མོ་སྒང་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་། རུས་མཛོད་མེ་ཏྲོག་སྐྱེད་ཆལ་
 ༥༥ལོགས་ལས་བར་ཁམས་སྟེལ་པོ་ཟལ་མོ་སྒང་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་། རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང་
 ༡༥ལས་དབུས་གཙང་གཉིས་ཟལ་མོ་སྒང་ཡིན་འདྲ་བ་བཤད་པ་དང་། ལ་དྲགས་རྒྱལ་
 རབས་༡༡ལས་བོད་ཟལ་མོ་སྒང་ཞེས་བཤད་པ་དང་། འཛམ་གླིང་རྒྱུས་བཤད་ལས་མ་བྱ་
 ཟལ་མོ་སྒང་ཞེས་བཤད་པ་སོགས་ཟལ་མོ་སྒང་ཉིད་ཀྱང་ངོས་འཛིན་བྱེད་དགའ་བས་སོ།

གལ་སྲིད་ཆོག་མཛོད་བྱེད་པོ་དེ་དག་ལ་སྒྲུབ་མདོ་ཁམས་སྒང་དུག་ལ་དེ་རྣམས་གདམས་
 དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེས་དྲིས་ན། རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་ག་གི་མོར་(དེབ་ཐེར་རྒྱ་མཚོ་སོགས་
 ཡིན་སྟེ)དེ་ལྟར་བྲིས་འདུག་ཟེར་བ་ལས་གཞན་པའི་ལན་ཡོང་བར་མི་སྒྲུབ་ལ། དེས་ན་གོང་
 དུ་དྲངས་པ་ལྟར་ཁམས་སྒྲུལ་བཞི་པའི་རང་རྣམ་དང་། ཉག་ལྷ་བསོད་རྒྱལ་གྱི་གསང་རྣམ།
 འབྲུ་མི་པམ་གྱི་དངུལ་ཆུའི་རྟོགས་བཙུག་སོགས་མདོ་ཁམས་རང་གི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་
 གསུང་ལ་གཟིགས་པ་ཡིན་ན། སྒང་དུག་གི་ནང་དུ་ཤར་ཟླ་སྒང་དང་མོ་ཟླ་སྒང་། ཡང་ན་
 འབྲི་རྩ་སྒང་དང་འབྲི་ཟླ་སྒང་སོགས་འདྲེན་པ་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་། མདོ་ཁམས་ཀྱི་ཡུལ་ལུང་
 ཆགས་སྟངས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་འབྲེལ་ཆགས་པ་མ་ཟད། ཡུལ་མཚམས་པན་ཚུན་ཆུ་
 ཡིས་བྱེ་བའི་གནའ་བོའི་དག་རྒྱན་དང་ཡང་མཐུན་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་བཙན་མཚམས་གསལ་
 བས་སྒང་རེ་རེའི་རྒྱ་ཁྲོན་དང་མི་འབོར་སོགས་ཀྱང་བདེ་ལྷག་ཏུ་ཤེས་རུས་པའི་དགེ་མཚན་
 སྒང་། ཆོག་མཛོད་རྣམས་སུ་བཤད་པའི་སྒང་དུག་པོ་དེ་དག་གིས་མདོ་ཁམས་སྟེལ་ལ་བྱབ་མི་
 ཟུབ་པས་སྒང་ཆེན་གྱི་དོན་མ་ཚང་བ་དང་། བཙན་མཚམས་མི་གསལ་བས་དེ་དག་གི་རྒྱ་
 ཁྲོན་བཙུག་པར་མི་རུས་པ་དང་། གལ་ཏེ་སྒང་རེ་རེ་ནི་ལྷ་ལྷེ་པ་དཔོན་ཁག་གིས་བཙན་
 བཟུང་བྱས་པའི་མངའ་རིས་རེ་རེའི་རྒྱ་ཁྲོན་ཡིན་སྟེ་མཁན་ཡོད་མེད་མོད། དེ་ནི་ལྷ་ལྷེ་བྱང་
 ཁམས་ཁུལ་གྱི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་ཞིང་། རང་བྱུང་གི་བཀོད་པ་སྲིད་དོན་
 དང་སྟེལ་བ་ནི་བྱིས་འབྱུང་གི་ཚོད་རྟོག་ཐོལ་པ་ཞིག་ལས་ཅི།

འོ་ན་མདོ་ཁམས་སྐང་དུག་དེ་གང་དང་གང་ཡིན་སྟེ་ན། དམངས་གཙོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟོང་
 མང་གཙོར་བསྐྱར་དགོས་པའི་གྲོས་ཚད་བཞག་པ་ལྟར་བྲིམས་ལུགས་ཀྱི་བཀའ་བཅད་ཅིག་
 བྱང་ན་དེར་ཟད་ཀྱི། དེ་མིན་ཚོས་བརྒྱད་དང་ལྔ་མཚན་སོ་སོས་ཁྲུངས་གང་ལ་བྱེད་པའི་
 ཁྲུང་པར་ལས་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་ཞིག་འབྱུང་བ་གདོན་མི་ཟ་ཞིང་། རྩོགས་གང་གིས་ཀྱང་ང་
 བྱི་བདེན་གྱི་གཞན་ནི་གཏི་མུག་གོ་ཞེས་བརྗོད་པར་མི་རྒྱས་པས་དེ་མུར་འགྲོ་རྒྱ་ལས་ཐབས་
 གཞན་མེད་དོ། འོ་ན་ཀྱང་མི་ཡི་རིགས་ནི་རང་གཞན་རྒྱལ་པམ་ཐོབ་ཤོར་བཟང་ལ་ཆེ་ཆུང་
 རེ་དོགས་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་གནས་སྟངས་ལ་མཐོང་ཆེན་མི་
 བྱེད་པ་མ་ཟད། སྐབས་འགར་འདྲོད་རུ་ཆེན་པོས་རྒྱ་བརྒྱ་རི་སྟོང་བཞུལ་ནས་འབྱུང་
 ཁམས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ལས་བཞུལ་བའི་ས་འོག་ནས་གཏིར་ཁ་སྟོན་དུ་དང་། ས་སྟོང་ནས་ལྡང་ཁུ་
 གཙོད་བྲེག་བྱེད་པ་སོགས་ཨ་མ་ཀན་མོས་སྒོ་ང་ལ་རུམས་དྲགས་ནས་བྱ་མོ་བཤས་པའི་དཔེ་
 ལྟར་བྱེད་བཞིན་ཡོད། མདོར་ན། མི་ཡི་རིགས་ཀྱི་འདྲོད་རུ་ཆེན་པོ་ཚད་བཟུང་མེད་པས་དེས་
 བྱས་པའི་རྒྱ་ཁྲོན་ལ་ཡང་ཚད་བཟུང་བྱེད་དཀའ་བའི་ཕྱིར། ས་བཅད་ཡུལ་བགོས་སྲིད་པས་
 བྱེད་ཅིང་ཡུལ་མཚམས་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ཡིས་བྱེ་བའི་རང་བྱུང་གི་བཀོད་པ་ཆགས་སྟངས་
 ལས་སྐང་དུག་གི་ངོས་འཛིན་བྱས་ན་ལེགས་སམ་སྟུམ།

བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་སྐྱ་ས་ནས་མས་སུ་བཅིས་པ་ཡིན་ན། ༡༡ཉི་ཁུ་ནག་མོ་དང་དབྱལ་ཁུ་ཁམ་པ་
 གཉིས་བར་དེ་སྐང་གཅིག་འཛོག་དགོས་ཤིང་། སྐང་དེའི་ཁོངས་སུ་སྟོ་སྟེ་བ་ཤིང་གི་སྐང་
 དང་རུབ་མོན་པ་ལྷགས་ཀྱི་སྐང་དང་བ་རེ་ཟེ་མོ་སྐང་སོགས་འདུས་ནས་ཡོད། ༡༢དབྱལ་ཁུ་
 ཁམ་པ་དང་རྩ་ཁུ་སེལ་མ་གཉིས་བར་དེ་སྐང་གཅིག་འཛོག་དགོས་ཤིང་། སྐང་དེའི་ཁོངས་
 སུ་དབྱལ་རྩ་ཟེ་མོ་སྐང་དང་ཆ་བ་སྐང་དང་ལ་དགུ་སྐང་སོགས་འདུས་ནས་ཡོད། ༡༣རྩ་ཁུ་
 སེལ་མ་དང་འབྲི་ཁུ་སེར་བོ་གཉིས་བར་དེ་སྐང་གཅིག་འཛོག་དགོས་ཤིང་། སྐང་དེའི་ཁོངས་
 སུ་འབྲི་རྩ་སྐང་དང་སྐར་ཁམས་སྐང་དང་སྟོ་ཁྲ་སྐང་སོགས་འདུས་ནས་ཡོད། ༡༤འབྲི་ཁུ་
 སེར་བོ་དང་སྟོད་ནས་རྩ་ཁུ་སྐང་ནས་ཉག་རྒྱར་འབོད་པ་གཉིས་བར་དེ་སྐང་གཅིག་འཛོག་
 དགོས་ཤིང་། སྐང་དེའི་ཁོངས་སུ་སྟོ་ཁྲ་འབོར་སྐང་དང་ཤར་ཁྲ་སྐང་སོགས་འདུས་ནས་ཡོད།
 ༡༥དཀར་མཛེས་རྩ་ཁུ་དང་རྒྱལ་རོང་གི་རྒྱལ་མོ་རྒྱལ་ཁུ་གཉིས་བར་སྐང་གཅིག་འཛོག་
 དགོས་ཤིང་། སྐང་དེའི་ཁོངས་སུ་མ་རྩ་སྐང་དང་མི་ཉག་རབ་སྐང་དང་རབ་སྟོང་ཆར་སྐང་
 སོགས་འདུས་ནས་ཡོད། ༡༦རྒྱལ་མོ་རྒྱལ་ཁུ་དང་སྟོད་ནས་བྱང་ཁུ་སྐང་ནས་མིན་རྩ་ཁུ་འབོད་

པ་གཉིས་པར་དེ་སྐང་གཅིག་འཛིག་དགོས་ཤིང་། དེའི་ཁོངས་སུ་རབ་སྟོང་ཚར་སྐང་དང་
གཡོར་མོ་སྐང་སོགས་འདུས་ནས་ཡོད།

སྐང་དང་པོ་དེ་ལྟར་འཛིག་དགོས་ཏེ། དེ་མིན་སྐར་ཁམས་སྐང་དང་སྟོ་འཕོར་སྐང་ཚ་བ་
སྐང་གསུམ་ལས་ཆེ་བའི་མདོ་ཁམས་ལུབ་རྒྱུད་ཀྱི་ས་ལྗེ་མང་པོ་ཞིག་སྐང་དུག་གི་ཁོངས་སུ་
འདུ་མི་ཐུབ་པར་འགྱུར། འོན་ཀྱང་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་སྐང་དེ་ལ་མིང་སྟོ་པོ་སྐང་ཞེས་
འདོགས་པ་ལས་སྟོ་སྟེ་བ་ཤིང་གི་སྐང་ཞེས་བཏགས་ན་འབྲེལ་ཆེ་སྟེ། སྐང་གཉིས་པ་ལ་
དདུལ་རྩ་སྐང་ཞེས་བརྗོད་ན་བདེ་ཞིང་། དེའི་ཁོངས་སུ་ཚ་བ་སྐང་བཅུག་པ་ནི་བྱུང་ཆེ་བས་
རྒྱུ་བ་བསྐྱས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མིན་པར་རྒྱ་བོ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་
སྐང་མང་པོར་དབྱེ་ན་མདོ་ཁམས་འདི་སྐང་དུག་གི་ཁོངས་སུ་འདུ་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། སྐང་
གསུམ་པ་ལ་སྟོ་ལྷ་སྐང་(སོན་གྱི་རྣམ་ཐར་ཁག་ཅིག་ལས་སྟོ་རྩ་སྐང་ཞེས་སྐང་)དང་བཞི་པ་ལ་ཤར་ལྷ་སྐང་
ཞེས་བརྗོད་བདེ་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་སྐར་ཁམས་སྐང་དང་སྟོ་འཕོར་སྐང་སོགས་
བསྐྱས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། ཡང་ན་སྐང་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་གཉིས་ཀར་ལོ་
རྒྱས་མང་པོར་འབྲི་རྩ་སྐང་དང་སྐབས་འགར་འབྲི་ལྷ་སྐང་ཞེས་འབྱུང་བས། དེ་གཉིས་དབྱེ་
གསེས་བྱེད་པའི་དོན་དུ་སྐང་གསུམ་པ་ལ་རྩ་འབྲི་སྐང་དང་བཞི་པ་ལ་འབྲི་ལྷ་སྐང་ཞེས་
བརྗོད་ན་ཡང་ཆོག་གོ། སྟོ་ལྷ་སྐང་དང་ཤར་ལྷ་སྐང་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡང་ནང་ཆེན་སོགས་
ཁམས་བྱང་ཕྱོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བོས་པ་ཡིན་ལ། བོད་དང་ཁམས་ཁུལ་སྤྱི་ཡོངས་ནས་
བལྟས་ན་བདེ་པོ་དེ་ཅུ་མེད་ངེས་ཀྱང་ཐ་སྙད་རྟིང་པ་གཅིགས་སུ་བབྱུང་བའོ། སྐང་ལྷ་པ་
ལ་མི་ཉག་རབ་སྐང་དང་དུག་པ་ལ་གཡོར་མོ་སྐང་སྐང་(འདིའི་སྐང་ཕྱོགས་པས་ཆེ་བ་རྒྱ་ཡུལ་དུ་བྱུར་
ཟེན)ཞེས་བརྗོད་ན་བདེ་སྟེ། མ་གོམས་པའི་དབང་གིས་དང་ཐོག་དེ་ཅུ་མི་བདེ་པོ་ཞིག་
མེད་ངེས་ཀྱང་ཡུལ་གྱི་མཚམས་དང་ཚད་ཤིས་ཐུབ་པའི་ཆ་ནས་རིམ་པར་སྐང་དང་པོར་ཏི་
དདུལ་སྐང་། གཉིས་པ་དདུལ་རྩ་སྐང་། གསུམ་པ་རྩ་འབྲི་སྐང་། བཞི་པ་བྲི་རྩ་སྐང་། ལྷ་པ་
ཉག་རྩལ་སྐང་། དུག་པ་རྩལ་བྱང་སྐང་ཞེས་བོས་ན་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་སྟངས་དང་ཤིན་
ཏུ་མཐུན་སྟེ།

ལོ་རྒྱུས་ལ་ལར་རབ་སྟོང་ཚར་སྐང་ངམ་རབ་སྟོང་ཚར་སྐང་དང་མི་ཉག་རབ་སྐང་གཉིས་
དོན་གཅིག་པ་ལྟར་བཤད་པོད། ཆོས་རྒྱལ་སྟོང་བཙན་སྐམ་པོས་མཐའ་འདུལ་གྱི་གཙུག་

ལག་ཁང་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད་ཙ་གཅིག་དང་ཡང་འདུལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་སྟོང་ཙ་གཉིས་
 བཞེངས་སྐབས། སྒྲུང་དེར་སླེབས་དུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བཞེངས་ཚར་བས་ན་དེ་ལྟར་
 རྫོགས་པ་བཀའ་བཞི་རིག་པའི་སངས་ལོ་རྒྱུ་མཐུན་པའི་ལུས་ལ་བཤད་ཅིང་། མཐའ་འདུལ་
 ཡང་འདུལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ཡུལ་ནི་རྒྱལ་རོང་འདི་ཡིན་པའི་ཤོད་
 སྟོལ་ཡོད་ལ། མི་ཉག་ཐོན་མ་སྟེ་མི་ཉག་རྒྱལ་རྫོང་གི་ས་ཆ་ལག་གཅིག་ཀྱང་རབ་སྟོད་ཚར་
 སྒྲུང་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་བཤད་པ་ཡང་ཡོད། འཛམ་གླིང་རྒྱས་བཤད་གྱི་ལུང་རྒྱལ་
 རོང་ཞིབ་འཇུག་དབྱེད་ཡིག་ཚུགས་བསྐྱེགས་༥༤ནུ་དངས་པ་ལས་མ་བྱ་ཟལ་མོ་སྒྲུང་། ཆ་
 བ་སྒྲུང་། སྟོལ་ར་སྒྲུང་། དམར་ཁམས་སྒྲུང་། མི་ཉག་སྒྲུང་། གཡོར་མོ་སྒྲུང་ཞེས་སྟོད་ནས་མས་
 གྱིས་ཅིས་པའི་སྒྲུང་དུག་གི་ཐ་མ་ནི་གཡོར་མོ་སྒྲུང་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་། དེ་ཡང་མི་ཉག་
 རབ་སྒྲུང་ལས་ཐ་དད་པའི་སྒྲུང་དུག་གི་ཡ་བྱལ་ཞིག་ཏུ་བཅིས་འདུག་པ་བཅས་ལས་སྒྲུང་ཐ་
 མ་དེ་ངོས་བབྱུང་བ་ཡིན་ལ། ཡུལ་གྱི་བཀོད་པ་མཚོན་པའི་ཚད་ཅན་གྱི་ས་ཁྲ་ནམས་སུ་
 གཟིགས་པ་ཡིན་ན་ཡང་བཤད་པ་དེ་ནི་དངོས་ཡོད་གནས་སྟངས་དང་མཐུན་པར་ཤེས་
 ཐུབ་པ་འདུག།

སྒྲུང་ཡང་དོན་བཟུས་ན། སྒྲུང་དུག་པོ་ནི་ཆུ་ཡིས་བཅད་པའི་བར་གྱི་རྒྱ་ཁྲོན་རེ་རེ་ལ་འཛིག་
 ན་དགེ་མཚན་ནམ་ཁྲུང་ཆོས་ཆེན་པོ་བཅུ་ཡོད་དེ།

༡༥ མིང་དེ་དག་ངེས་ཆོག་ཅན་ཡིན་པས་འགྲེལ་བཤད་ཟུར་པ་མི་དགོས་པར་བརྗོད་དོན་
 བདེ་ལྷག་ཏུ་གོ་ཐུབ་པ།

༢༥ ཆབ་སྟོད་གྱི་མངའ་ཁོངས་དང་འགྲེལ་བ་མེད་པས་དུས་རབས་ཅི་ཅུམ་སོང་ཡང་འགྱུར་
 མེད་རང་སོར་གནས་ཐུབ་པ།

༣༥ ཐ་སྟོད་དང་གདགས་གཞི་གཉིས་ཀར་མ་འགྱུར་བར་གནས་ཐུབ་པ་དེས་ཕྱིས་འབྱུང་ལོ་
 རྒྱས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པར་ལས་སྒྲུང་ལ་འབྱུག་མེད་རྟོགས་ཐུབ་པའི་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ།

༤༥ ཡུལ་མཚམས་ཆུ་ཡིས་བྱེ་བ་ནི་བོད་གནའ་རབས་ཀྱི་པོ་འདོད་ཆུལ་ཡིན་ལ་རང་
 བྱུང་ཁམས་གྱི་ཆོས་ཉིད་དང་མཐུན་པ།

བཅད་བཤད་པ་ན་སྒྲིབ་ཏུ་གཅིག་ཅེས་དམིགས་སུ་བཀའ་དགོས་དོན་ཅི་ཞིག་ཡོད། གཞན་དུ་
སོག་ཤོད་དཀར་ཤོད་དཔལ་ཤོད་རྟ་ཤོད་སོགས་དཔལ་རྩ་སྒྲིབ་དུ་གཏོགས་པ་ཞིག་མ་ཡིན་
ན། དཔལ་རྩ་སྒྲིབ་དེ་གང་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་པ་དང་དེའི་རྒྱ་ཁྱོན་བརྗོད་པར་མི་
ལུས་ཤིང་། ཡང་ན་སྒྲིབ་དེ་ཡུག་གཅིག་དུ་མི་གནས་པ་ཨིན་རྒྱ་ནི་ཞི་ཡའི་སྒྲིབ་ཐུན་ལྷར་
གང་སར་འཐོར་བ་འགྱུར་ལ། དེ་ནི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་སྒྲིབ་དང་མི་མཐུན་པ་མ་ཟད་
བོད་མིའི་སེམས་ཁམས་དང་ཡང་འཕྲོད་པོ་མེད་ངེས་ཡིན།

ལར་ནས་སྟོད་མངའ་རིས་སྒྲོར་གསུམ་རྩིང་དང་འབྲ། བར་དབུས་གཙང་ཅུ་བཞི་ཡུར་བ་
འབྲ། སྒྲིབ་མདོ་ཁམས་སྒྲིབ་དུ་གཞིང་དང་འབྲ་ཞེས་པའི་འབྲ་དཔེ་སྒྲིབ་ཆོག་དུ་བཀོད་པའི་
ཐ་སྟད་འདི་ནི། དེང་མཁའ་དབྱིངས་འགྲུལ་སྟོད་པ་ཆོས་གཟིགས་སྐབས་ཆེས་གསོན་ཉམས་
ཐུན་ཞིང་མིང་དོན་མཚུངས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ར་སྟོད་འབྲུང་གི་ཡོད། མངའ་རིས་སྒྲོར་གསུམ་
རྩིང་དང་འབྲ་ཞེས་པ་ནི་རྩིང་ཆེན་པོ་གཅིག་མིན་པར་གངས་དང་གཡའ་ཡིས་བསྐྱར་བའི་
རྩིང་བྱ་དུ་མའི་དབྱིབས་སུ་ཡོད་པ་དང་། དབུས་གཙང་ཅུ་བཞི་ཡུར་བ་འབྲ་ཞེས་པ་ནི་སྟོ་
ནས་ཉི་མ་ལ་ཡ་དང་བྱང་ནས་གཉན་ཆེན་ཐང་ལྷའི་རི་རྒྱུད་གཉིས་འབྲུང་དུ་དོན་པའི་བར་
དུ་ཡར་རྒྱང་གཙང་པོ་རྒྱག་སའི་གཤོང་ས་འདི་ཡུར་བ་ཆེན་པོ་གཅིག་གི་དབྱིབས་སུ་ཡོད་པ་
དང་། སྒྲིབ་མདོ་ཁམས་སྒྲིབ་དུ་གཞི་གཙང་པོ་མང་པོ་ཞིག་གིས་དུམ་བྱར་མང་པོར་བཅད་
དེས་བྱས་པ་ཞིང་རྒྱ་མའི་རེའུ་མིག་གི་དབྱིབས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན། ང་ཆོས་མཁའ་དབྱིངས་དང་
རི་མགོ་མཐོན་པོའི་ཅེ་ནས་བལྟས་པ་ཡིན་ན་རྒྱ་ཤོད་ཀྱི་ཞིང་ཀ་ནི་སུ་མཚམས་གསལ་བའི་
ཆོན་པ་ཆོན་པ་བྱས་པ་རེའུ་མིག་གི་དབྱིབས་སུ་མཐོང་བ་བཞིན། མདོ་ཁམས་ཀྱི་ས་ཆ་འདི་
ཡང་ཞིང་གི་སུ་མཚམས་དང་འབྲ་བའི་རྒྱ་ཡིས་བཅད་པའི་ཆོན་པ་ཆོན་པ་བྱས་པའི་ཡུལ་གྱ་
ཞིག་དུ་མཐོང་གི་ཡོད། རྒྱ་མཚན་དེས་ཀྱང་སྒྲིབ་ཐུན་ཞིག་བཤད་ན་ཡང་རྒྱ་
ཡིས་བཅད་པའི་ཆོན་པ་ལ་བརྩེ་དགོས་པ་ཤིན་དུ་གསལ་ཞིང་། དེ་ལྷར་ཅིས་པས་མདོ་
ཁམས་པལ་ཆེར་སྒྲིབ་དེ་དག་གི་ཁོངས་སུ་འདུས་ཡོད་པ་ནི་ཆོད་ཐུན་གྱི་ས་བྲ་སོགས་ལ་
བལྟས་ན་ཤེས་སོ།

མ་རྒྱུ་པན་གྱི་ཨ་མདོའི་ཡུལ་གྱ་དེ་དག་སྒྲིབ་དུ་གཞི་ཁོངས་སུ་མི་གཏོགས་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།
རྩ་མོ་ཞིག་ནས་སྟོད་མངའ་རིས་སྒྲོར་གསུམ། བར་དབུས་གཙང་ཅུ་བཞི་སྒྲིབ་མདོ་ཁམས་

སྒྲིབ་ཅེས་བོད་ཡུལ་ཡོངས་རྫོགས་ཆེན་པ་དེ་གསུམ་གྱི་ནང་འདུས་པ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་
 ཅིང་། དེས་ན་ཨ་མ་དོའི་ཡུལ་གྱི་འདི་སྒྲིབ་མདོ་ཁམས་སྒྲིབ་ནང་འདྲ་དགོས་པ་ལས་
 འོས་མེད་ཀྱང་། མདོ་ཁམས་སྒྲིབ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་བཤད་པ་ན་མ་ཆུ་པན་ནམས་སྒྲིབ་པོ་
 འདི་དང་འདི་ཡིན་པར་འདུག་སྟེ་པའི་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་དེའི་ཐེངས་ཆོད་ལྟ་ཞིག་ལས་
 ཆེར་མེད་ལ། མདོ་སྒྲིབ་ཆོས་འབྱུང་ལས་ཀྱང་མདོ་ཁམས་སྒྲིབ་པོ་ནམས་ནི་བར་
 ཁམས་སུ་གཏོགས་པར་བཤད་དོ། ཨ་མ་དོར་གྲགས་པའི་ཡུལ་གྱི་ནམས་མདོ་ཁམས་སྒྲིབ་
 གྲུག་ཏུ་གཏོགས་ཀྱང་མ་གཏོགས་ཀྱང་སུ་ཞིག་ལ་ཡང་ཐོབ་ཤོར་སྐར་གཅིག་ཀྱང་མེད་དེས་
 ལ། ཨ་མ་དོ་བཤད་པ་ན་མདོ་སྒྲིབ་ཆོས་འབྱུང་སོགས་མདོ་སྒྲིབ་པ་རང་གི་གསུང་ཁྲུངས་
 བཅོན་པ་བྱེད་དགོས་ལ། མདོ་ཁམས་སྒྲིབ་བཤད་པ་ན་ཁུལ་དེའི་མཁས་པ་ནམས་ཀྱི་
 གསུང་ལ་གཞི་བཅོལ་ན་ལགས་ཤིང་། དཔེར་ན། འཕྱོངས་རྒྱུ་དང་ཆོ་ཏན་ཞབས་བྱུང་ཞེས་
 པའི་དག་ཆ་ནི་ལ་རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་དང་ཨ་ལགས་ཆོང་རང་ལ་སྟོན་དགོས་པ་བཞིན་ཏེ།
 རང་གི་པ་ཡུལ་དང་རང་ཉིད་ཀྱི་མིང་གི་ཐ་སྙད་དག་ཆ་སོགས་གང་ཞིག་སྟོད་པའི་དབང་
 ཆོད་ནི་ཡུལ་དེའི་མི་དང་དོ་བདག་རང་རང་ལ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཐ་སྙད་འདིའི་བྱུང་རིམ་ནས་བཤད་ན། མདོ་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་འདིར་བོད་བཅོན་པའི་ཡར་
 རྒྱུ་ནམས་སུ་སུམ་གླ་དང་། བྱ་གྲ། འ་ལ། ཉིང་ཞང་། མི་ཉག་འཇང་། བྱ་དཀར་ནག་ཟེར་བ་
 སོགས་མིང་འདོགས་སྒྲིབ་ཆོགས་པའི་མི་རིགས་འཐོར་སྟོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་དང་རྒྱལ་ཐུན་ཆོ་པ་
 མང་པོ་ལས་ཆེར་བོད་ལས་ལོགས་སུ་སོ་སོ་རྩར་གནས་པ་ཡིན་འདྲ་ཞིང་། བོད་ཀྱི་བཅོན་པོ་
 བློ་སྤྲོད་སྐབས་ཙམ་དེར་སྒྲིབ་ཕྱོགས་སུ་སྟེན་འཛིན་ཁམས་ཆེན་པོ་གསུམ་བཅུགས་པ་ནས་
 སྒྲིབ་ཁམས་གསུམ་ཞེས་འབོད་པ་བྱུང་སྟེ། བཀའ་ཆེམས་ལྷ་དང་བཀའ་འབུམ་ཡུ་སོགས་
 སུ་སྒྲིབ་ཁམས་གསུམ་ན་ནགས་ཀྱི་སྟོངས་སོགས་གསུངས་པ་ཡང་དེ་ཡིན། ལས་ཆེར་བོད་
 བཅོན་པའི་དུས་རབས་སུ་སྒྲིབ་ཁམས་གསུམ་ལས་སྒྲིབ་ཅེས་འབོད་པ་བྱུང་མེད་ལ།
 ཞང་ཞུང་སྟོད་སྒྲིབ་ཀྱི་སྟོང་སྟེ་ལས་སྟོད་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་ཟེར་བ་ཡང་བྱུང་མེད་སྟེ།
 བོད་བསེལ་བུའི་སྐབས་སུ་འོད་སྤང་གི་རྒྱུད་པ་སྟོད་ཕྱོགས་སུ་བྱོལ་ནས་རྒྱལ་ཁབ་བཅུགས་
 པ་དང་། དེའི་མངའ་རིས་དུམ་བུ་གསུམ་དུ་བགོས་ནས་རྒྱལ་སྟེན་བསྐྱུངས་པས་ན་སྟོད་
 མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་ཟེར་བ་བྱུང་ཞིང་། བར་དབུས་གཙང་ཅུ་བཞི་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་
 སྤྱིར་བཅོན་པའི་སྐབས་ནས་ཡོད་པ་ལ། དེའི་ཟླ་ལ་སྟོད་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་ཟེར་བ་བྱུང་

བས་ན། སྤང་མདོ་ཁམས་ལ་ཡང་དེ་དང་བབྱང་ཆ་མཚུངས་པའི་ཐ་སྤང་ཅིག་བརྗོད་བདེ་
 བར་བརྟེན་སྤང་མདོ་ཁམས་སྤང་བྱུག་ཅེས་ཕྱ་མ་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་ལ་ཤུགས་མ་ཐུབ་ཀྱིས་བྱུང་
 བར་སྟམ། དེ་ཡང་ཐོག་མའི་ཆར་མདོ་ཁམས་གསུམ་ལ་མདོ་ཁམས་སྤང་གསུམ་ཞེས་ཚན་པ་
 ལ་སྟོས་པའི་བརྗོད་བདེར་སྟམ་པ་དང་། དེ་རྗེས་མདོ་ཁམས་སྤང་བྱུག་ཅེས་ཕྱབས་གཅིག་
 སྤར་ནས་སྟམ་ཤིང་། མཁས་པ་ལ་ལས་དེ་དག་གི་བཏགས་དོན་བཅའ་བ་ན་མདོ་ཁམས་
 འདི་ནི་ཆུ་ཆེན་བྱུག་གི་བར་དུ་ཆགས་པའི་སྤང་ཕྱ་ལས་བྱུབ་པ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་ནས། མདོ་
 ཁམས་ཆུ་བྱུག་སྤང་ཕྱ་ཟེར་ཏེ་འབོད་པ་བྱུང་ཞིང་། མདོ་ཁམས་ཡུལ་གྱི་རང་བྱུང་བཀོད་པ་
 དང་ཤིན་ཏུ་མཐུན་སྟབས་ཡུལ་དེར་ཆ་རྒྱས་ཡོད་པའི་མི་མང་པོས་ཐ་སྤང་འདི་ཤིན་ཏུ་
 གཅིགས་ཆེན་གནང་འདུག །འོན་ཀྱང་ཆུ་བྱུག་སྤང་ཕྱ་ཞེས་བྱུག་ནས་ཕྱ་ལ་མར་བབ་པ་རྟེན་
 འབྲེལ་ལ་མི་བཟང་བ་དང་། ཆུ་བོ་དེ་དག་ནང་རྒྱ་མཚོར་བཟོད་པར་རང་རྒྱ་བྱུབ་པ་བཞི་
 ལས་མེད་པས་ཐམས་ཅད་གཅིག་མཚུངས་ལྟར་བབྱང་པར་མི་འོས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ཁམས་ཆུ་
 བཞི་སྤང་བྱུག་ཅེས་གྲགས་པ་དོན་ཕན་གྱི་མིང་ཆོག་འདི་བྱུང་བར་སྟམ། མདོར་བསྟམས་ན།
 དང་པོ་སྤང་ཁམས་གསུམ། དེ་ནས་མདོ་ཁམས་གསུམ། དེ་ནས་མདོ་ཁམས་སྤང་གསུམ། དེ་
 ནས་མདོ་ཁམས་སྤང་བྱུག དེ་ནས་མདོ་ཁམས་ཆུ་བྱུག་སྤང་ཕྱ། དེ་ནས་མདོ་ཁམས་ཆུ་བཞི་
 སྤང་བྱུག་ཅེས་པའི་ཐ་སྤང་ནམས་རིམ་གྱིས་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ་སྟམ།

མཐའ་དོན་ཞུ་རྒྱུར། འདི་ནི་ང་ཚོས་ཤིན་ཏུ་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་
 བཀོད་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཡུལ་ལ་ཐ་སྤང་བྱེད་སྒོལ་དར་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོངས་དང་།
 དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་འོངས་པར་ས་བཅད་ཡུལ་བགོས་བྱེད་ལུགས་དང་ཡུལ་གྱི་མིང་
 འདོགས་སྟངས་སོགས་ལ་བསམས་ནས་ནམ་རྒྱུད་ཅན་ལ་སྒོ་ཅམ་ཞིག་བརྟན་པ་ཡིན་གྱི།
 ཁྲིམས་བཞེ་སྟན་ཆོགས་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཁྲིམས་དང་སྤྱི་གཞི་ལྟ་བུ་གང་ཡང་མ་
 ཡིན་པར་རང་རང་གི་བསམ་ཚུལ་དང་མཐོང་སྟོགས་ཅམ་ཞིག་བརྗོད་པ་ཡིན་པས། མཐའ་
 གཅིག་ཏུ་འདིར་བཤད་པ་བཞིན་ཡིན་དགོས་པ་དང་བྱེད་དགོས་པའི་ངེས་པ་གང་ཡང་
 མེད་ལ། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་པོས་དང་ཐོབ་ཤོར་སོགས་ཀྱང་གང་ཡང་འོང་དོན་མེད་
 པས། དགའ་སྟུག་རེ་དོགས་ཆགས་སྤང་སོགས་མི་མཛད་པར་དེ་འབྲེལ་གྱི་དབྱུང་པ་རེ་
 བཏང་ན་དེ་ཕན་གྱི་བྱུབ་འབྲས་རེ་འབྱུང་བས་དེ་ལུགས་དགོངས་དབྱེངས་སུ་འཇགས་པར་
 འཆལ་ཞེས་གསོལ་ལོ།

བཞི་བོ་ནི་མི་རིགས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན།

(ཕྱི་ལོ་༢༠༠༠ ལོར་འབྲས་ལིང་རྒྱ་བོ་དལ་འབབ་ཅེས་པའི་དེབ་ནང་བཞོད་པ་ཞིག)

དང་སང་ཚན་རིག་པས་མི་ནི་སྤྱ་སྤེལ་དག་རིམ་གྱིས་སྤྱ་དང་མཐུག་མ་གྱི་བ་ལས་གྱུར་པར་
 འདོད་ལ་དེ་ལས་ཡར་འདེད་ན་རྒྱ་མཚོའི་ནང་གི་གསེལ་རྩལ་ལ་ཐུག་པར་བཤད་པ་དེས།
 བོད་རྒྱས་ཚས་མི་ནི་སྤྱ་རྒྱུད་འཕེལ་བ་ལས་བྱུང་བར་ཐུར་ནས་བཤད་ཟེན་པ་དེ་ཉིད་
 བསྐྱེད་པ་བཅད་བརྟུན་བའི་གསེར་བཞེན་ཡིད་ཆེས་དང་རིན་ཐང་ཆེ་རུ་སོང་ཡོད། མི་ནི་སྤྱ་
 རྒྱུད་ལས་ཆད་པའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དེ་ཐོག་མར་བོད་ནས་བྱུང་བ་ལྟར་སྤྱ་རིགས་མི་
 ལ་གྱུར་པའི་མིའི་འགྲོ་བ་ཡང་ཐོག་མར་བོད་ནས་བྱུང་བར་མངོན་ཏེ། སྤྱ་སྤེལ་རྒྱུ་མཉམ་ནི་རི་
 བྲག་ཡོད་ས་དང་ལྷག་པར་འབྲས་ལུང་གི་ནགས་ཚལ་རྒྱུ་སྤྱེད་པ་ལས་རང་དགར་
 སྤང་སྤྱོད་ས་དང་། བྱེ་ཐང་། འབྲུག་སྤང་རྒྱུ་མཉམ་སྤྱེད་མི་ཐུབ་ཅིང་། འཛམ་གླིང་ན་
 རགས་ཚལ་གྱི་ཐོག་མ་ནི་བོད་ན་བྱུང་སྟེ། འཛམ་གླིང་འདིར་རྒྱ་མཚོ་དང་འབྲུག་རྩོམ། ས་རྩོ་
 རི་བྲག་གི་རྒྱ་མ་པ་ཅན་ལས་རིམ་གྱིས་ཅི་ཤིང་གི་རིགས་སྤྱེ་བའི་འགོ་ཚུགས་ལ་སྤྱ་ཤོས་ནི་
 ཤིང་འཛམ་བྱ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། ཤིང་དེ་ནི་ཡལ་ག་དང་ལོ་མས་ཁེབས་པ། འབྲས་བུས་དུད་པ།
 ལྷང་ན་ཞེས་པ། བལྟས་ན་མཛེས་པ་ཞིག་ཡོད་པས་འཇིག་རྟེན་འདིར་ངོ་མཚར་ཆེ་བར་
 མཐོང་ནས་དེའི་མིང་གི་ཆེ་བ་དང་ཐུན་པར་སྤྱིང་འདི་ལའང་འཛམ་བྱ་སྤྱིང་ཞེས་མིང་
 བཏགས། དེ་འདྲའི་ཤིང་དེའང་མཚོ་མ་རྩོས་པའི་འབྲས་ན་རྟུང་གཅིག་རང་སྤྱེས་པ་མིན་
 པར་བོད་ཀྱི་ལྷོ་ཕྱོགས་རྩ་ལུལ་ནས་ཡར་སྤྱང་གཙང་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་ལག་ཐམས་ཅད་ཁྱབ་
 རས་ཡོད་ཀྱང་འཛམ་གླིང་སྤྱི་ཡོངས་ནས་བལྟ་དུས་མཚོ་མ་རྩོས་པའི་འབྲས་དུ་སྤྱེས་པར་
 བཤད་པ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡང་མེད་ཅིང་། ཡང་ན་དེ་སྐབས་ཡར་སྤྱང་གཙང་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 རགས་ཚལ་དེ་རྩ་ལུལ་ནས་ཐུབ་ཀ་ཤི་སྤྱིར་བར་སྤེལ་ནས་ཡོད་ཀྱང་ཕྱིས་ཏི་མ་ལ་ཡི་རི་རྒྱུད་
 འདི་འབྱར་དུ་ཐོན་པ་ནས་སྤྱོད་ཁུལ་དུ་ས་གཤིས་ལ་འགྱུར་བ་ཐེབས་ཏེ་ཅི་ཤིང་སྤྱེ་བའི་
 ཐུས་པ་ཉམས་པར་གྱུར། དང་སང་ཡང་མངའ་རིས་བྱང་ཁུལ་དུ་ཐུར་ཤིང་སྤྱོད་སྤྱེས་སྤྱོད་
 བའི་ཤུལ་མང་པོ་འདུག་ཟེར། ང་ཚོའི་མེས་པོ་སྤྱ་རིགས་དེ་དག་འཚོ་སྤྱོད་བྱ་ལུལ་གྱི་ནགས་
 ཚལ་ནི་དེ་དག་ཡིན་ལ་བྱ་དང་རི་དྲགས་ཀྱང་མང་པོར་ཡོད་པས་ནགས་མ་བྱ་ཚོགས་ཅན་

ཞེས་ཀྱང་ཟེར། མ་ཉི་བཀའ་འབྲུམ་ལྟར་ན་ནགས་མ་བྱ་ཚགས་པའི་ཚལ་ཞེས་བརྗོད་དགོས་
སམ་སྟེ།

ནགས་ཚལ་དེར་སྤྱ་བྱ་མང་དུ་འབེལ་བ་ལས་འཚོ་བའི་ཐོག་དཀའ་ངལ་འཕྲད་དེ་སྤྱ་བྱ་
འགའ་རེ་ཉེ་འཁོར་གྱི་ཐང་དུ་འོང་ནས་ས་འོག་གི་ཅ་ལྷུ་མ་བཞོ་བ་དང་རི་དྲགས་ཤི་བ་
སོགས་ཀྱི་ཤ་ཡང་ཟ་དགོས་བྱུང་། དེ་འདྲའི་དཀའ་སྤྱུག་གི་ཀྱག་ཀྱོག་མང་པོའི་ཁྲོད་དུ་ནང་
སེམས་ཀྱི་སྤྲང་ལ་ཉམས་སྦྱང་དང་རྣམ་དཔྱད་ཆེ་ཅུ་ཕྱིན་པས་ལོ་རྟག་སྤྱོད་འཇུགས་ཀྱི་གསོག་
འཛིག་ཤེས་པར་གྱུར་བ་དང་། ཕྱི་ལུས་ཀྱི་བཀོད་པའང་མའི་གཟུགས་སུ་འགྱུར་འགོ་ཚུགས།
དེ་ནི། “མ་ཚོས་འབྱུ་ཟ་གོས་སུ་ཤིང་ལོ་གྱུན། ནགས་སུ་རི་དྲགས་ལྟ་བུར་གནས་པ་ཡི། སྒོ་
དང་མི་ཚོད་ལྟ་བུས་བོད་ལུལ་གང་།” ཞེས་དང་། མཛོད་ལས་ཀྱང་། “དེ་ནས་རིམ་བཞིན་རོ་
ལ་ཆགས། ལེ་ལོས་གསོག་འཛིག་བྱས་ནས་ནི། འཛིན་བཅས་རྣམས་ཀྱིས་ཞིང་དཔོན་
བསྐོས།” ཞེས་བ་ལྟར་གནས་པའི་དུས་སྐབས་དེའི་ཡན་མན་ཞིག་ནས་ད་ནི་མ་འོངས་པར་
འཚོ་བའི་མདུན་ལམ་ཐག་གཅོད་བྱེད་པར་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་ལ་ཕུན་སུམ་ཚགས་པའི་ཡུལ་
སྤྲངས་ཤིག་ལ་བརྟེན་དགོས་པར་མཐོང་སྟེ། ཀ་ཁོལ་མ་ལས་བཤད་བ་ལྟར་སྤྱ་མི་མང་པོ་
ཞིག་ཚན་བ་ཚན་བ་བྱས་ཏེ་མཐོ་སྐང་འདི་དང་ཁ་གྱུས་ནས་ཤར་སྟོན་བྱུང་བྱང་གང་སར་
མདུན་སྟོད་བྱེད་བཞིན་ས་བབ་འཕྲོད་ལ་ཐོན་ཁུངས་འབེལ་པོ་ཡོད་པའི་ལྷང་བ་དང་ཐུག་
དུས་དེར་འཚོ་སྤྱོད་བྱས། དེར་རང་གི་ཁོར་ལུག་དང་ཁ་ཟས་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་ཁ་དོག་
གི་ཆ་ནས་སྤྱ་རྣམས་སེར་པོར་གྱུར་བ་མ་ཟད་ཤའི་མདོག་ཀྱང་སེར་ཞམ་ཡོད་པའི་རིགས་
གཅིག་དང་། སྤྱ་རྣམས་གནག་ལ་འཛིངས་བ་མ་ཟད་ལུས་ཀྱི་མདོག་ཀྱང་ནག་པོ་ཡིན་པའི་
རིགས་གཅིག་དང་། དབྱིབས་ཀྱི་ཆ་ནས་སྤྱའི་གཟེང་མཐོ་བའམ་སྤྱ་གདོང་བའི་རིགས་གཅིག་
དང་། ཡང་སྤྱ་གདོང་བའི་སྒྲིག་ཕྱོགས་ཉག་པའམ་སྟོང་པའི་རིགས་གཅིག་སྟེ་ཅ་བའི་རིགས་
ཆེ་བ་བཞི་བྱང་བར་ཕྱིས་སུ་གཞོད་སྤྱིན་ནག་པོས་བོད་ལ་དབང་བསྐྱུར་པའི་སྐབས་ཚམ་
ལམ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དག་ལ་སེ་སྤྱ་གདོང་སྟོང་ཞེས་པའི་རུས་མིང་རེ་བཏགས་པ་སྟེ་དང་པོ་
སེ་ནི་ཡོ་རོབ་ཀྱི་མི་རིགས་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་སྤྱ་ནི་ཨ་ཕི་རི་ཀའི་མི་རིགས་ལྟ་བུ་དང་།
གསུམ་པ་གདོང་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་མི་རིགས་ལྟ་བུ་དང་། བཞི་པ་སྟོང་ནི་བོད་དང་སོག་པོ་རྒྱ་
ནག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་སེམས།

འཛམ་གླིང་ན་ནགས་ཚལ་གྱི་ཐོག་མ་བོད་ན་བྱང་བར་བཤད་པ་ནི་ནང་པའི་གསུང་རབ་
 རྣམས་སུ་ཤིང་གི་ཐོག་མ་འཛམ་བྱ་ཞེས་པ་དེ་མཚོ་མ་དྲོས་པའི་འགམ་ན་ཡོད་པར་བཤད་
 པ་ལ་གཞི་བཙུག་པ་ཞིག་ཡིན་མོད། སྤྱིར་གནད་དོན་འདིའི་ཐོག་ནང་པའི་བཤད་པ་དང་
 བོད་ཀྱི་བཤད་པ་གཉིས་མི་མཐུན་ཏེ། རང་པའི་མདོ་ལྷན་རྒྱུ་བཤད་པ་ལྟར་ན། འཛམ་
 གླིང་འདིར་ཐོག་མར་སེམས་ཅན་སུ་ཡང་མེད་པར་གཙང་ཁྱིམ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་
 ལ་སྤྱིང་སྤྱོད་ནས་ལྷ་ཁ་ཤས་ཤིག་མར་བབས་ནས་ཆེན་ཁྱིམ་གནས་པ་ལས་མདོན་ཤེས་
 དང་རྩུ་འཕུལ་རྣམས་རིམ་གྱིས་ཉམས་ཏེ་མིར་གྱུར་པ་འདོད་ཅིང་། ང་ཚོ་བོད་ཀྱི་བཤད་
 སྟུང་འདི་ནི་ཚན་རིག་དང་མཐུན་པར་གནའ་བོའི་དུད་འགྲོའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱུ་རྒྱུད་དེད་ནས་
 རིམ་གྱིས་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པའི་ཐོག་ནས་ད་ལྟོ་རྣམ་དཔྱད་ཅན་གྱི་མི་ཡི་འགྲོ་བ་འདི་
 བྱང་བར་འདོད་དོ།

དབ་འདིའི་དབྱང་གཞི་ཡིག་ཀ

ཀ

ཀྱ {ཀྱ་ཚང་ཚས་འབྱུང་} སྐབ་བརྒྱད་ཀྱི་ཀྱ་ཀྱ་ཚང་བརྒྱད་པ་རིན་པོ་ཆའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རབ་འབྱམས་ནོར་
བུའི་ཟླ་བ་ཅུ་ཤེས་གྱི་ཕྱིང་བ་པོད་ད་པ། སི་ཏུ་ཚས་ཀྱི་འབྱུང་གནས། ཤེས་རབ་སྤྱིང་དཔལ་སྤྱངས་གསུང་རབ་ཉམས་
གསོ་ཁང་། ༡༧༧༠།

ཀྲ {ཀྱའི་མཐན་ཆེན་གྱི་རང་རྣམ་} ཐུབ་དབང་གནས་བརྟན་བརྟ་བྱུག་གི་སྒྲ་བཤད་དང་བཞུགས་ཚུལ་གྱི་ཡི་གེ་
ནོར་བུའི་མེ་ལོང་། ཀྱའི་མཐན་ཆེན་རིན་ཆེན་དར་རྒྱས། བྲིས་མ།

ཀླ ཀུན་དགའ་བསྟན་འཛིན་སྐྱེ་རབས་རྣམ་ཐར། ལམས་སྤུལ་སྐབ་བརྒྱད་ཉི་མ། དཔེ་གཟུགས། ཟླ་ལི་གསར་
བ། ༡༧༧༥།

ཀྴ {ཀུན་གཟིགས་པའི་ཆེན་བརྟ་པའི་སྤྱིང་ཕྱོགས་ཀྱི་མཛད་འཕྱིན་གཙོ་བོར་བཞུགས་པ་བདེན་པའི་རང་མདངས་
གསལ་བའི་མེ་ལོང་} ཀུན་གཟིགས་པའི་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་སྐྱེ་ཕྱིང་བརྟ་བ་སྒྲོ་བཟང་འཕྱིན་ལས་སྤུན་གྱུབ་
ཚས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ནམ་བཟན་འཛིན་འཕྱིན་ལས་འཇིགས་མེད་ཚས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་མཚན་གི་སྤྱིང་ཕྱོགས་ཀྱི་
མཛད་འཕྱིན་གཙོ་བོར་བཞུགས་པ་བདེན་པའི་རང་མདངས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་། རྒྱུ་བྱ་གྲ་སྒྲིག་ཚགས་ཅུང་། ཟླ་
ལི་གསར་བ། ༡༧༧༧།

ཀྵ ཀོང་པོ་དེ་མའི་བྲག་བཞོས་ཡིག་རྟིང་།+ བོད་ཀྱི་ཡིག་རྟིང་ཞིབ་འཇུག་མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་། ༡༩༠༣།

ཀྶ བཀའ་བརྟ་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་དད་པ་རྒྱ་མཚོ། བྱ་བུ་ཀུན་དགའ་རྒྱ་མཚོ། བྲིས་མ་ཇར་མན་པར་
སྟོན། ༡༧༧༧།

ཀྷ བཀའ་ཆམས་ཀ་ཁོལ་མ། ཏུས་རབས་བརྟ་གཉིས་པའི་གཏེར་མ། ཀུན་སྤྱུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་། ༡༧༧༧།

ཀྸ བཀའ་གདམས་གསར་རྟིང་གི་ཚས་འབྱུང་ཡིད་ཀྱི་མཛོས་རྒྱན། པའ་ཆེན་བསོད་གྲགས། ཟླ་ལི་གསར་
བ། ༡༧༧༧།

ཀྐྵ ཀྱང་གོའི་རྒྱལ་རབས་མདོར་བསྟན་དེབ་ཐེར་གཉིས་པའི་ལེ་ཆན་གསུམ་པའི་ས་བཅད་བཞི་པ་མུའུ་རྩན་བོད་
རྒྱལ་ཁབ།+ རྩན་མེན་ལན། རྒྱུའི་ཡིག་ཚང་གསལ་བའི་མེ་ལོང་།

ཀྱྱ ཀྱང་གོའི་མཐའ་མཚམས་མི་རིགས་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟན།+ ཀྱང་ཁུན་ཐེན། རྒྱུའི་ཡིག་ཚང་གསལ་
བའི་མེ་ལོང་།

ཀྱྲ {སྤྱིང་ཆེན་ཚས་འབྱུང་} ཚས་འབྱུང་རིན་པོ་ཆའི་གཏེར་མཛད་ཐུབ་བཟན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཉི་འོད་
པོད་ཞེ། སྤྱིང་ཆེན་པ་དྲི་མེད་འོད་ཟེར། དཔེ་གཟུགས། ཟླ་ལི་གསར་བ། ༡༧༧༩།

༡༩༥ ༼ཁྲིང་རྡོལ་རྣམ་ཐར་༽ རྗེ་བཙུན་ལྷ་མ་དམ་པ་ཀུན་སྤངས་སེམས་པ་ཆེན་པོ་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱག་དག་དབང་
སློབ་བཟང་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་མོས་གྲས་རིན་ཆེན་འདྲེན་པའི་ཤིང་རྟ་རྒྱལ་སྤྱོད་པའི་རྒྱན། རྟ་ཚག་རྗེ་
བྱང་སློབ་བཟང་བཞུན་པའི་མགོན་པོ། དགའ་ལྡན་པར་མ་པར་སྟོག༡༩༧༠།

༡༩༦ ༼ཁྲིང་རྡོལ་དག་དབང་སློབ་བཟང་གི་གསུང་འབྲུམ་སྒྲུགས་བམ་གཉིས་པ། བོད་ཕྱོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་
ཁང་༡༩༩༩།

༡༩༧ ༼སྐྱེ་མཆོ་བླ་མ་དག་སྟོལ་མ་གནས་ཀྱི་གནས་ཡིག་ཤེལ་དཀར་མེ་མོང་མཐོང་བ་ཀུན་གྲོལ༥ བདེ་ཆེན་རྡོ་རྗེ། བོད་
ཀྱི་གནས་ཡིག་བདམས་སྟོག༡༩༩༥། གངས་ཅན་རིག་མཛོད༡༩༧༥།

༡༩༨ ༼སྐྱེ་མེ་མདའ་ཁྱེར་གྱི་རྒྱུད། བྱིས་མ་རར་པན་པར་སྟོག༢༠༠༩།

ཁ

༡༩༩ ༼ཁམས་སྤུལ་ལྷ་པའི་གསུང་༽ མདོ་ཁམས་ལྷ་པ་སྤྱབ་བརྒྱུད་ཉི་མའི་གསུང་སྐོར་ལས་སྤྱིང་བྱང་དངས་མའི་
མཛོད་བརྒྱ༥»+« ཁམས་སྤུལ་སྤྱུ་ཕྱིང་གསུང་ཐོར་བྱ་ཕྱོགས་བསྟུས། བོད་བརྒྱུད་པ། བྱིས་མ་པར་སྟོག །བཟ་ཤིས་
ཕྱོངས༡༩༧༥།

༢༠༠ ༼ཁམས་སྤུལ་བཞི་པའི་རང་རྣམ་༽ རང་ཚུལ་སྤྱུག་པར་སྤྱས་པ་མ་བཅོས་གཞུག་མའི་རང་གྲོལ། བྱིས་མ།

༢༠༡ ༼ཁམས་འབྲུག་རྣམ་ཐར་༽ དཔལ་ལྡན་ལྷ་མ་དམ་པ་ཀུན་བཞུན་འཕེལ་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་གྲུབ་པའི་རོལ་
ཅིང་། སྤར་ཤོད་གྱི་བཙུན་པ་མི་པམ་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ། དཔེ་གཟུགས། །བཟ་ཤིས་ཕྱོངས༡༩༧༥།

༢༠༢ ༼མཁར་ནག་ཆོས་འབྱུང་༽ དགའ་ལྡན་ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་སྤོང་པོ་མཁས་པ་དབྱེས་བྱེད། མཁར་ནག་
ལོ་ལྷ་བ། བྱིས་མ།

༢༠༣ ༼མཁས་པ་ལྷུན་མཛོད་པའི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་རྒྱས་པ། བོད་ཕྱོངས་སྤྱི་ཆོགས་ཚན་རིག་བོད་ཡིག་དཔེ་
རྒྱུན་པར་སྟུན་ཁང་༡༩༩༧།

ག

༢༠༤ ༼ག་བཟའི་ཆོས་འབྱུང་། གུ་རུ་བཟ་ཤིས། གུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤིས་རིག་དཔེ་སྟུན་ཁང་༡༩༩༠།

༢༠༥ ༼གོ་འཛོམས་པོ་སྤྱི་ཐུང་ལུབ་བཞུན་ཤིས་རབ་རྒྱ་མཛོའི་གསུང་ཐོར་ཕྱོགས་བསྟུས། རྟ་ས་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་
ཁང་༡༩༠༠༩།

༢༠༦ ༼གོ་འཛོའི་གཞུང་བཤད། དམངས་ཁྲོད་དག་རྒྱན། འབྲི་ཤོག་ལག་བཤུས་མ།

༢༠༧ ༼ལགོང་ས་བཙུ་གསུམ་པའི་གོས་བྱིས་བཅའ་ཡིག་+ ཆབ་མདོ་སྤྱོད་འགའ་ཞིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཕྱོགས་བསྟུས།

༢༥། {མགོ་ལོག་རྩས་མཛོད་} བོད་མིའུ་གཤོང་དུག་གི་རྩས་མཛོད་མེ་ཏྲིག་སྦྱང་ཚལ། སྤགས་མཚོག་རྩོམ་ཅན།
མཚོ་སྒོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། ༡༩༩༢།

༢༥། འགོས་ཀྱི་ཡིག་རྟེང་། བྲིས་མ།

༢༥། གྲུབ་ཐོབ་ཀྱི་རྩལ་པའི་རྣམ་ཐར། (རང་རྣམ་) བོད་མྱེད་ས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟེང་དཔེ་སྟུན་ཁང་། ༡༩༩༥། གངས་
ཅན་རིག་མཛོད།

༢༥། {གྲུབ་དབང་བདེ་ཆེན་རྩོམ་ཐར་} གྲུབ་དབང་བདེ་ཆེན་རྩོམ་ཐར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལས་
ས་བོན་ཅམ་སྤེལ་བ་ཞིང་ཁམས་རྩ་མཚའི་རྩུན། རུར་མང་མཁན་པོ་ཀམ་ཚལ་གཉིས་རྩ་མཚོ། དཔེ་གཟུགས། མེར་
ཆེན་ལྷན་གྲུབ་སྤྱི་བར་མ་པར་སྟོག་ ཁྲི་ལི་གསར་བ། ༡༩༩༤།

༢༥། དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་ཞལ་སྤེལ་བཅུ་གསུམ། ལ་རྩལ་དབང་ལྷ་པ་ཆེན་པོ། ལྷ་རབས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་
ཁྲིམས། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། ༢༠༠༤།

༢༥། འགོ་འདུལ་གཏེར་སྟོན་རིམ་བྱོན་མཚན་སྟོན་གསལ་འདེབས་དང་གྲུབ་ཐོབ་རྩོམ་ཐར་བོད་ལྷན་མཛོད་
བསྟུས་བཀོད་པའི་བེད་ཀྱི་ཕྱི་བཀོད་སྟུང་། གོང་སྟུང་། དཔེ་གཟུགས། ཏི་ཙྱ་༡༩༩༣།

༢༦། སྤང་ཅ་ལུང་བསྟན།+ གཟུངས་བསྟུས། དཔེ་གཟུགས། བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་པར་ཁང་། ༡༩༩༤།

༢༦། {རྩ་བོད་ཡིག་ཚང་} རྩ་བོད་ཡིག་ཚང་ཆེན་མོ་མཁས་པ་དགའ་སྦྱང་། དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོ། སེ་ཁྲོན་མི་
རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། ༡༩༩༥།

༢༦། རྩ་གྲག་རྟོགས་ལྷན་བྱང་རྩལ་འཕགས་དབང་གི་རྣམ་ཐར་དང་གསུམ་རྩ་གཏེར་འཕེལ་བའི་ཟླ་གཞོན། རྩ་
གྲག་སྟུང་མིང་དག་དབང་སྟོན་གྱི་རྩ་མཚོ། གཤོང་རྩ་ཐར་ལམ་བདེ་ཆེན་སྤྱི་བར་མ།

༢༦། རྩའི་ཐང་རྩུ་གསར་རྟེང་དང་། རྩ་ཅེན་བཅས་སུ་འཁོད་པའི་བོད་ཀྱི་རྩལ་རབས་ཞེས་པའི་ནང་ལྷ་རབས་
ཀྱི་བོད་དང་བོད་ནང་ཁུལ་གྱི་རྩལ་ཕྱན་ཁག་ཏེ་བཞེན་བོད་དང་འབེལ་བ་བྱང་བའི་མཐའི་རྩལ་ཁབ་གཞན་
རྣམས་ཀྱི་འབེལ་བཤད་མཛོད་བསྟུས།+རྩའི་ཡིག་ཚང་གསལ་བའི་མེ་ལོང་།

༢༦། {རྩའི་ཡིག་ཚང་གསལ་བའི་མེ་ལོང་} རྩའི་ཡིག་ཚང་ནང་གསལ་བའི་བོད་ཀྱི་རྩལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་
ལོང་། ལྷག་ལྷ་སྟུན་ཆོགས་བཀྲ་ཤིས། རྩ་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད། ༡༩༩༣།

༢༦། {རྩལ་གནས་སྤེད་གྱི་རྩལ་རབས་} དཔལ་ས་སྦྱོང་སྤེད་གྱི་རྩལ་པོ་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར་དགེ་ལེགས་ལོར་བྱའི་
སྤྱི་བའ་འདོད་རྩ་རབ་འཕེལ་ཆོད་དབང་རྩོམ་ཐར་འཛོམ། བོད་མྱེད་ས་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། ༡༩༩༥།

༢༦། རྩལ་པོ་བཀའ་ཐང་།+བཀའ་ཐང་སྤེད་ལྷ། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། ༡༩༩༥།

༢༦། རྩལ་རབས་དབྱིད་ཀྱི་རྩལ་མོའི་སྤྱི་དབྱངས། ལ་རྩལ་བ་ལྷ། ཁྲི་ལི་གསར་བ། ༡༩༩༥།

༡༩༥ ༼རྒྱལ་རབས་གསེར་ཕྱེང་༽ བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་གསེར་གྱི་ཕྱེང་བར་གྲགས་པ་ལས་མངའ་རིས་སྟོད་མར་ཡུལ་
བདག་པོའི་དེབ་ཐེར༥ ཀ་ཐོག་རིག་འཛིན་ཆོད་བད་ནོར་བུས་བཤུས། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ཁག་ལྔ། བོད་
ཚྱངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་༡༧༩༠༥

༡༩༦ རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་། རྩེ་བཅུན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན། སོ་ལན་༡༧༩༡༥།

༡༩༧ ༼སློ་སྟོན་ཉི་མ་བཟུན་འཛིན་གྱི་རྣམ་ཐར༽ དཔལ་བཟུན་ལྷན་རིའི་མཁན་པོ་སློ་སྟོན་ཉི་མ་བཟུན་འཛིན་
དབང་གི་རྒྱལ་བོའི་རྣམ་ཐར་ལེགས་བཤད་ཉི་མ་འབུམ་གྱི་འོད་ཅན་འགྲོ་ཀུན་སློ་སྟོན་སེལ་བའི་སློན་མེ། བྲིས་མ།

༡༩༨ སློ་སྟོན་དར་མ་འབུམ་གྱི་རྣམ་ཐར༥ བཀའ་བརྒྱུད་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་ཕྱེང་བའི་དབུ་ཕྱགས། གྲུབ་ཐོབ་ཨོ་
རྒྱན་པ། དཔེ་གཟུགས། རྩེ་ལི་གསར་པ།༡༧༩༢༥།

༡༩༩ སྤྱང་ཐེའུ་བོན་གསུམ་གྱི་གཏམ་ཨེ་མ་རྟོ། རྣམ་མཁའི་ནོར་བུ། ཅེ་ས་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད༡༧༩༣༥།

༢༠༠ ༼བརྒྱུད་པའི་རང་རྣམ་ལེགས་སྤྱད་མའི་དོན་འགྲེལ༽ རྒྱལ་བ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་
ཐར་ལེགས་སྤྱད་མའི་དོན་འགྲེལ་སྤྱང་དོར་གསལ་བའི་སློན་མེ། དགེ་སློང་སྤང་བ་པ་སངས་རྒྱས་དཔལ་གྲུབ། ཀམ་
པ་བརྒྱུད་པ་མེ་སྤྱད་དོ་རྩེའི་གསུང་འབུམ། དཔལ་བ་ཆེགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་༡༨༠༣༥།

༢༠༡ རྒྱུ་མཁའི་བོད་གནས་ལག་དེབ་༡༨༥༤-༡༨༥༦། ཆོད་བད་ལུན་ཆོགས། དངོས་གྲུབ་འབྲོང་ཆུང་། དག་
དབང་ཆོས་འཕེལ། བཟུན་འཛིན་ལུན་ཆོགས་ཨ་ཏི་ཤ། འཇུར་མེད་བསམ་མཁར། རྩེ་ལི་གསར་པ།༡༨༥༧༥།

༢༠༢ སྤེར་རྟོར་ཁང་གསར་པའི་མི་རབས་ཀྱི་བྱུང་བ་མདོ་ཅམ་བཞེད་པ། རྒྱ་ཆ་བདམས་བསྐྱེགས་༢༠༥། མི་རིག་
དཔེ་སྐྱུན་ཁང་༡༨༥༨༥།

ང

༢༠༣ ར་བ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་མདོར་བསྐྱུས་ལ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ། དམ་དགེ་བསམ་
གཏན༥ རྒྱལ་རོང་ཞིབ་འཇུག་ཀྱང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་༡༨༠༣༥།

༢༠༤ ར་བས་བོད་ཀྱི་སྤྱང་ཐེའུ་སྤྱད་ནམས་ཆོ་རིང་གིས་བསྐྱེགས། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་༡༨༠༠༥།

༢༠༥ རྩོན་གྱི་གཏམ་མེ་རྟག་ཕྱེང་བ༥ རེའུ་བརྩེ་ཏ་གྲགས་པ་སློན་ལམ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཁག་ལྔ། བོད་ཚྱངས་བོད་
ཡིག་དཔེ་རྙིང་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་༡༧༩༠༥།

ཆ

༢༠༦ ༼ཆུགས་སྤུལ་རང་རྣམ༽ དག་དབང་བཟུན་འཛིན་ལྷན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་ཐར་འདོད་དོན་ཀུན་འགྲུབ། བྲིས་མ།

༥༡༥ {ཆགས་མེད་རང་རྣམ་པོད་གཉིས་པ} དག་སྒོང་རྩ་ག་ཨ་སེའི་ཕྱིའི་རྣམ་ཐར་གཉིས་པ། བྱིས་མ་པར་སློག་ཀྟོ་
ལི་སྟལ། ༡༧༥༥།

༥༡༦ {ཆགས་མེད་རང་རྣམ་པོད་དང་པོ} དག་སྒོང་རྩ་ག་ཨ་སེའི་རྣམ་ཐར་ལས་རིགས་རྩས་དང་འབྲེལ་ཞིང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཟུན་པའི་འབྲུག་སྒོ་དང་མཐུན་པའི་སྤྱིའི་རྣམ་ཐར། བྱིས་མ་པར་སློག་ཀྟོ་ལི་སྟལ། ༡༧༥༥།

༥༡༧ ཆབ་མདོ། ཀྲང་གོའི་བོད་ཚྲིངས། སྒྲིང་ཕ་བད་སྦྱར་དཔེ་སྟེན་ཁང་། ༢༠༠༡།

༥༡༨ ཆབ་མདོ་དོ་སྟོང། དཀར་ཅུ་ཤེས་རབ། བྱིས་མ།

༥༡༩ {ཆབ་མདོའི་གདན་རབས་} ཆབ་མདོ་དག་ལྟན་བྱམས་པ་སྒྲིང་གི་གདན་རབས་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་
པ་དག་ལེགས་འོད་སྤང་འདྲན་པའི་དོ་མཚར་གཏམ་གྱི་སྦྱར་ཅིངས། མཁན་ཆེན་བྱམས་པ་ཆོས་གྲགས། ཆབ་མདོ་པར་
འདེབས་བཅོ་སྟེ། ༡༧༥༥།

༥༢༠ ཆབ་མདོ་སྒྲ་དགོན་འགའ་ཞིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཕྱོགས་བསྟུས། གྲུང་ཡིག་རྒྱལ་མཚན། མ་ཟེན་སྤྱུམ་པར། ཆབ་གྲོས་
ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་དབྱེད་གཞིའི་རྒྱ་ཆ་འཛེལ་སྟེག་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་། ༡༧༥༥།

༥༢༡ ཆབ་མདོའི་ལོ་རྒྱུས་རག་བསྟུས། རྒྱུ་སྤྱུལ་སྒོ་བཟང་བཟུན་འཛིན། བྱིས་མ།

༥༢༢ རྒྱ་སྒྲིང་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐོང་དང་པོ། དག་ཡེ་ཤེས་འཕེལ་རྒྱས་ཅན། ལོ་སྒྲིང་ལོ་རྒྱུས་ཚུལ་སྟེག་ཆོགས་
རྒྱུང་། ༢༠༠༠།

༥༢༣ རྒྱུང་ཆང་སངས་རྒྱས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་རྣམ་ཐར།+ བྲག་གཡལ་བླ་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས།

༥༢༤ ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཐོང་བ། པེ་ཅིན་མི་རིགས་དཔེ་སྟེན་ཁང་། ༡༧༥༥།

༥༢༥ ཆོས་འབྱུང་འཕེལ་གཏམ་ཁུང་ཏུ་།+ དཔལ་སྤུལ་ཨོ་རྒྱན་འཇིགས་མེད་ཆོས་ཀྱི་དབང་པོའི་གསུང་འབུམ་
ཀ། ཁི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟེན་ཁང་། ༢༠༠༣།

༥༢༦ ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག་ བྱིས་མ། ཁང་ཁུང་བ་བཤེས་གཉེན་དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོ།

མ

༥༢༧ རྩོ་བོ་ཕྱེ་ཡི་གཏུང་རབས། བྱིས་མ། བུ་སྟོན་གྱི་སྒྲིབ་མ་རིན་ཆེན་དཔལ།

༥༢༨ འཇམ་དཔལ་ཚུ་རྒྱུད།+ ཟླ་དག་པར་མ་རྒྱུད་བོད་ཇ་པ།

༥༢༩ {འཇིགས་བྱེད་ཆོས་འབྱུང་} དཔལ་རྩོ་རྩོ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་ཁམས་གསུམ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་
དངོས་གྲུབ་ཀྱི་གཏེར་མཛོད། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ། དཔེ་གཟུགས། ཟླ་ལི་གསར་པ། ༡༧༥༣།

༤༦༥ ༄ཇི་སྟག་ལུང་ཐང་པའི་རྣམ་ཐར་ཇི་སྟག་ལུང་པ་ཆེན་པོ་མཁྱེན་ལ་ཤིའདི་རྣམ་ཐར་མོས་གྲས་ཀྱི་སྟེ་མ་དག་
ལེགས་མངོན་པར་དར་བའི་དབྱང་། དག་དབང་རྣམ་རྒྱལ། བྱིས་མ་པར་སྟོག་། སྟག་ལུང་ཆོས་སྒྲོར་པོད་ཀ་པ། ཟླ་ལི་
གསར་བ། ༡༧༧༥༥

༤༦༦ ༄ཇི་མར་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་རྟོག་གཞུང་པ་ཡབ་སྐུ་ཀྱི་སྟེ་མའི་རྣམ་ཐར་ནོར་བུའི་ཐོང་བ། བྱིས་མ། རྟོ་དེ་
ཤིང།

༤༦༧ ༄ཇི་བཅུན་ཆེན་པོ་ཆོས་ཐོང་བའི་རྣམ་ཐར་༥ བཀའ་བརྒྱད་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་ཐོང་བའི་དབུ་ཕྱོགས། གྲུབ་
ཐོབ་ཨ་རྒྱུན་པ། དཔེ་གཟུགས། ཟླ་ལི་གསར་བ། ༡༧༧༥༦

༤༦༨ ༄ཇི་བཅུན་སྟེ་མ་དམ་པ་ཀུན་སྤངས་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱོག་དག་དབང་སྟོ་བཟང་དཔལ་
བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་མོས་གྲས་རིན་ཆེན་འདྲེན་པའི་ཤིང་རྟ་རྒྱལ་སྐུ་སྟོད་པའི་རྒྱན། འབྲས་སྤངས་པར་མ། རྟ་
ཆག་རྩེ་བྱང་ཡི་ཤེས་སྟོ་བཟང་བཞུན་པའི་མགོན་པོ།

9

༥༦༩ ༄ཉག་སྟེ་བསོད་རྒྱལ་གྱི་གསང་རྣམ་ཇི་གཏེར་ཆེན་ལས་རབ་སྒྲིང་པ་མཐའ་ཡས་རྩལ་གྱི་གསང་བའི་རྣམ་པར་
ཐར་པ་མད་བྱང་ངོ་མཆར་བསྟོད་ཀར་པོའི་ཐོང་བ་དང་པོའི་ཁྱི་ཤིང་བྱིན་སྟེ་ཐོང་བའི་སྟེ་ཐོང་བའི་མ་དོས་དགའ་
བའི་སྟེ་དབྱངས། ཤི་ལ་སྟེ་ད། ཟླ་ལི་གསར་བ། ༡༧༧༥༧

༥༧༠ ༄ཉང་སྟེ་ཉང་ཆོང་པའི་རྟོགས་བརྟོད་ཇི་ཉང་སྟེ་ཉང་ཆོང་པ་སྟོ་གྲོས་མཆོག་གི་རྟོ་རྟོ་རྟོ་རྟོ་རྟོ་རྟོ་རྟོ་རྟོ་རྟོ་
ཉང་བྱ་རྣམ་གསལ། ལ་གོང་ས་ལ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ། ༩།

༥༧༡ ༄ཉག་རོང་གཏམ་ཤན་མ། ༄ཉག་རོང་ཨ་བརྟན། ༄ཉག་མ་ཆེན་༡༧༧༥༨

༥༧༢ ༄ཉག་སའི་བཞུན་བཅོས་མ་འོངས་ལུང་བཞུན་བཞུགས་པའི་དབུ་ཕྱོགས། བྱིས་མ།

༥༧༣ ༄ཉང་རལ་ཆོས་འབྱུང་ཇི་ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྟེ་པོ་སྤང་ཅིའི་བཅུད། ༄ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། བོད་སྤངས་མེ་
དམངས་དཔེ་སྟེ་ཁང་༡༧༧༥༩། གངས་ཅན་རིག་མཛོད། ༡༧༧༥༩།

༥༧༤ ༄ཉིང་ཆོང་པའི་རྟོད་འབུམ། ༡༧ ཟླ་ལི་གསར་བ། ༡༧༧༦༠

5

༥༧༥ ༄ཉིང་ཆོང་པའི་རྣམ་ཐར། ཡ་རྟན་གྲང་། མཆོ་སྟོན་མེ་རིགས་དཔེ་སྟེ་ཁང་༡༧༧༦༡

༥༧༦ ༄ཉིང་རྟོང་ནས་ཐོན་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ། མེ་རིགས་དཔེ་སྟེ་ཁང་༡༧༧༦༢

༡༥༥ ༼སྒྲིང་འཁོར་ཞབས་བྱུང་གི་རྣམ་ཐར༽ ཞབས་བྱུང་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་རིམ་བྱོན་གྱི་འཁྱུངས་རབས་རྣམ་
པར་ཐར་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རིན་པོ་ཆེ་བྱིན་མེ་ལོང་། ཀྲུང་གོ་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟུན་ཁང་། ༢༠༠༥།

༡༥༦ ཏེ་རབས།+ རང་ཆེན་རྒྱལ་རབས་ཡ་རབ་རྩ་རྒྱན། ཀམ་འཕྱིན་ལས། རྩོད་པར། ༡༩༩༥།

༡༥༧ ༼གཏམ་བྱིན་བྱེད་ཐེང་བ༽ གངས་ཅན་འདིར་སྟོན་པའི་རྒྱལ་ཆབ་དཔལ་སྐམ་པོ་པའི་ཁྱི་གཏུང་འཛིན་པའི་
དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་གཏམ་བྱིན་བྱེད་ཐེང་བ། སྐམ་པོ་ཆོས་རྒྱུ་བཟང་པོའི་མིང་ཅན།

༡༥༨ རྟག་མཆར་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར། ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། ༩༩༩།

༡༥༩ ༼རྟག་ལུང་ཆོས་འབྱུང་གི་ཁ་སྐོང་༽ རྒྱུད་པ་ཡིད་བཞིན་ཞོར་བུའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དོ་མཆར་རྒྱ་མཚོའི་ས་
དབྱུང་བརྒྱུད་པ་རྟགས་ལུང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་རྒྱལ་པར་བཤད་པ་ལས་རྟག་ལུང་ཡ་ཐང་རྩོད་གདན་གྱི་
གདན་རབས་བྱིས་བྱོན་པ་དག་གི་རྣམ་ཐར་ཁ་སྐོང་དོ་མཆར་རྟན་གྲགས་སྟེང་རྩོད་ཆེན། རྟག་ལུང་མ་སྤུལ་དག་
དབང་བརྟན་པའི་ཉི་མ། དཔེ་གཟུགས། བཟ་ཤིས་རྫོངས། ༡༩༩༥།

༡༦༠ བརྟན་བཅོས་རིན་ཆེན་ཐེང་བ།+ ཐེང་ཆོས་འབྱུང་།

༡༦༡ བརྟན་པ་ཐུང་གྱི་ཆོས་འབྱུང་འབྲེལ་ཡོད་དང་བཅས་པའི་དུས་རབས་ཀྱི་མཐའ་དབྱེད་འཕྲུལ་གྱི་མེ་ལོང་།
ཨ་ཁྱུ་ཁང་དཀར་ཚུལ་ཁྲིམས་སྐལ་བཟང་། རྩོད་པོ་གསར་པ། ༡༩༩༥།

ཐ

༡༦༢ ཐང་རྒྱུ་རྫིང་པའི་ལེ་ཆོན་བརྒྱ་དང་ཞེ་དུག་པ།+ ལུང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཚོམ་པ་པོ་ལེའུ་ཞང་། རྒྱའི་ཡིག་ཆར་
གསལ་བའི་མེ་ལོང་།

༡༦༣ ཐང་རྒྱུ་གསར་པའི་ལེ་ཆོན་བརྒྱ་དང་ཞེ་གཅིག་པ།+ ལུང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཚོམ་པ་པོ་ལུང་ཆའེ། རྒྱའི་ཡིག་
ཆར་གསལ་བའི་མེ་ལོང་།

༡༦༤ ཐང་རྒྱུ་ལེའུ་བརྒྱ་དང་ཞེ་གཉིས་པ། དགོ་ཆོས་འབྱུར། དེབ་དཀར། ༩༩༩

༡༦༥ ཐང་ཡིག་གསར་པའི་ལེ་ཆོན་༢༠༠༧། ལྷ་འབྲུག་གི་འབྱུར། རྩོད་པོ་ས་ལ། ༢༠༠༥།

༡༦༦ ཐུབ་དབང་གནས་བརྟན་བཅུ་དུག་གི་ལྷ་བཤད་དང་བཞེངས་ཚུལ་གྱི་ཡི་གེ་ཞོར་བུའི་མེ་ལོང་། བྲིས་མ།
ཀམ་འཕྱིན་ཆེན་རིན་ཆེན་དར་རྒྱས།

༡༦༧ ཐུའུ་བཀྲན་གྲུབ་མཐའ། ཐུའུ་བཀྲན་ཐོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ། ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། ༡༩༩༥།

ད

༡༧༩ ༄དུ་ཁྱེ་ལའི་གོས་བཟང་༄ ཟ་ཉོར་གྱི་བན་དེ་དག་དབང་སྒོ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་འདི་སྒང་འཁྲལ་པའི་རོལ་ཅིང་
རྟོགས་བཞིང་གྱི་ཚུལ་དུ་བཞོད་པ་དུ་ཁྱེ་ལའི་གོས་བཟང་༄ ལ་རྒྱལ་བ་ལྷ་པ། མི་རིགས་དཔེ་སྟེན་ཁང་། ༡༩༥༧

༡༨༠ དུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ། གྲུང་གོ་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟེན་ཁང་། ༡༩༠༠༥།

༡༨༡ ༄དེབ་ཐེར་དཀར་པོ༄ བོད་ཆེན་པོའི་སྲིད་ལུགས་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱལ་རབས་དེབ་ཐེར་དཀར་པོ། དགོ་
འདུན་ཆོས་འཕེལ། རྫོང་གསར་བཤད་གྲུའི་པར་སྟོན། ༡༩༠༡

༡༨༢ དེབ་ཐེར་ཐོན་པོ། འགོས་ལོ་རྒྱུ་བ་གཞོན་ཅུ་དཔལ། རྟོད་ཆ། ལྷ་ཅ་བཟླ་བདལ་དཔེ་མཛོད་ཁང་། ༡༩༠༠༥།

༡༨༣ མདོ་ཐེ་བསྐལ་བཟང་༄ རྩ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་༄

༡༨༤ མདོ་ཐེ་པལ་མ་ཆེ༄ ཆོས་འབྱུང་མ་རྟོག་སྒྲིང་པོ།

༡༨༥ མདོ་ཟ་མ་རྟོག༄ མ་ཅི་བཀའ་འབུམ།

༡༨༦ བདུན་པའི་ཤེ་བམ༄ ཆབ་མདོ་སྒྲ་དགོན་འགའ་ཞིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཚུགས་བསྟུས།

༡༨༧ ༄མདོ་སྒྲ་ཆོས་འབྱུང་༄ ལུལ་མདོ་སྒྲ་གྱི་ཐོངས་སུ་བྱལ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་ཇི་ལྟར་དར་ཚུལ་གསལ་བར་
བཞིང་པ་དེབ་ཐེར་རྒྱ་མཚོ། བཀ་དགོན་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས། སྤྱི་ལོ་༡༩༧༥།

༡༨༨ ༄འདན་མ་ཁྱེ་ཆེན་གྱི་རང་རྣམ༄ ཆོས་སྤྱོད་པའི་བཞེ་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན་དུ་བོད་པའི་སྦྱོར་བ་པལ་པའི་རྟེན་
འབྱུང་དགོ་སྟོན་འདྲེས་མའི་ལས་གྱི་ཡལ་ག་པན་ཚུན་དུ་འཛིངས་པར་བདེ་སྟུག་གི་ལོ་འདབ་དུས་གྱི་རྒྱལ་མོས་རེ་
མོས་སུ་བསྐྱར་བ། ཐེ་དགོ་པར་མ་པར་སྟོན། ཐེ་ལེ་གསར་བ། ༡༩༥༧

༡༨༩ འདས་ལོག་ཀམ་དབང་འཛིན་གྱི་རྣམ་ཐར། རང་རྣམ། དཔེ་གཟུགས། སོ་ལམ། ༡༩༧༥།

༡༩༠ རྫོང་གི་རུས་མཛོད། འབྲི་ཤོག་ལག་བཤུས་མ།

༡༩༡ ༄ཐོང་ཆང་ལོ་རྒྱུས༄ རོམས་པ་ཐོང་ཆང་གི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས་དདུལ་དཀར་གསལ་བའི་མེ་ལོང་། མཁས་
གྲུབ་ཆགས་མེད། བྲིས་མ་པར་སྟོན། ཁྲིན་ཏུ། ༡༩༠༠༡

༡༩༢ ༄རྣམ་ཐར་ཉི་མའི་སྒྲིང་པོ༄ རྒྱལ་བ་འཕགས་པ་ལྷའི་དུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཉི་མའི་སྒྲིང་པོ་མ་
རིག་ཐུན་སེལ། རྟོགས་སྤྲུལ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན། བྲིས་མ།

བ

༡༩༣ དཔལ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་གྱི་གསུམ་འབུམ་བོད་དུག་པ། མི་རིགས་དཔེ་སྟེན་ཁང་། ༡༩༧༥།

༡༩༤ དཔལ་ལྷན་ཤར་ཀ་པའི་གདུང་རབས་རྒྱན་གྱི་ཐོང་བ། བྲིས་མ། འབའ་ཉག་ཨ་ཐིང་གི་བོད་དཔེའི་ཁོངས་
རིམ་པ་བདུན་པ།

༡༠༧། དཔལ་སྟག་ལྷ་པོ་ཆོས་མེད་བྱང་ཚུལ་ཀྱན་གསལ་མེ་ལོང་། དག་དབང་བསྟན་པའི་ཉི་མ། བྱིས་མ།

༡༠༨། {དཔལ་ཚུལ་བསྟན་འབྱུང་} གཡུ་རླང་བོན་གྱི་བསྟན་འབྱུང་ཕྱོགས་བསྟུས། དཔལ་ལྷན་ཚུལ་ཁྲིམས། བོད་
རྫོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟེན་ཁང་། ༡༩༩༡།

༡༠༩། {སྤང་མཁན་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་} འགྲན་པའི་སྤྲ་ཐམས་ཅད་དང་བལ་བ་ཁམས་གསུམ་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་སྤང་
མཁན་ཆེན་འོད་ཟེར་སྤྲ་མའི་རྣམ་ཐར་འགྲོ་བའི་ལུན་སེལ། བྱིས་མ། དངོས་སློབ་བསོད་ནམས་དབང་ལུག

༡༡༠། {སྤུལ་སྟེ་ཟེན་གཞོན་དབང་རྒྱལ་ཏེ་རྩེའི་གསུང་} སྤུལ་པའི་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་ཟེའི་གཞོན་དབང་རྒྱལ་ཏེ་
རྩེའི་ཕྱེའི་རྣམ་ཐར་ངོ་མཆར་སྤང་བྱང་ན་པའི་བདུད་ཅི། རིག་འཛིན་ཟེའི་གཞོན་དབང་རྒྱལ་ཏེ་རྩེའི་མཁ་དབང་
གསུལ་ཏེ་རྩེ།

ཕ

༡༡༡། པོ་ལྷ་པོ་ཆོས་ཀྱི་ཆབ་མདོ་སྤྱོད་འགྲུལ་ཞིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཕྱོགས་བསྟུས།

༡༡༢། འཕྲིན་ཡིག་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་སྟོགས་ལ་ན་རྒྱན་སིལ་ལ་རའི་འཕྲེང་མཛེས། ཀྱན་མཁྱེན་འཇམ་བཞད།
དཔེ་གཟུགས། རྩེ་ལི་གསར་བ། ༡༩༩༣།

༡༡༣། འཕྲུལ་གྱི་ལྷ་བཙན་པོ་རྣམ་པའི་གདུང་རྒྱུད་ཁམས་སྤྱི་ཅི་ལྟར་མཆེད་ཚུལ་སྟོར། བཟ་ཤིས་ཆེ་རིང་། དབྱིན་
ལན་ཨོཀ་སི་པོར་སྟོབ་གྲ་ཆེན་མོར་རྒྱལ་སྤྱི་བོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་ཆོགས་ཆེན་ཐོག་བཤད་པའི་ཟེན་བྲིས། ༢༠༠༣།

བ

༡༡༤། {བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་} བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་ཆོས་གྱི་འབྱུང་གནས་གསུང་རབ་
རིན་པོ་ཆའི་མཛོད། བྱ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ། དཔེ་གཟུགས།

༡༡༥། {བྱ་སེར་} དགའ་ལྷན་ཆོས་འབྱུང་བྱེད་སེར་པོ། རྩེ་སྤྱི་སངས་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ། གྲུང་གོ་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་
དཔེ་སྟེན་ཁང་། ༡༩༩༧།

༡༡༦། བོད་ཀྱི་སྤྱི་དག་དང་སྤྱི་གཞུང་༡༧༩༧-༡༩༩༩། བྱ་རྒྱལ་བོད་རིག་པ་བ་པེ་ཀེ། ཨི་ཏེ་ལི། ༡༩༩༣།

༡༡༧། {བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ན་བའི་བདུད་ཅི། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ས་འོག་ནས་བརྟེན་པའི་དུམ་བསྐྱེགས་ན་བའི་
བདུད་ཅི། མཁས་བཙུན་བཟང་པོ། རྩེ་ལི་གསར་བ། ༡༩༩༥།

༡༡༨། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤང་བའི་གཏམ། རྒྱལ་མོ་འབྲུག་མི་རིགས་དཔེ་སྟེན་ཁང་། ༡༩༩༧།

༡༡༩། བོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཕྱོགས་བསྟུས། དེབ་དང་པོ། གྲུང་གོ་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྟེན་ཁང་། ༡༩༩༧།

༡༢༩། བོད་ཀྱི་རིག་གནས་དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རེའུ་མིག་ངོ་མཚར་ཀུན་ལྡང་། འུ་དཀར་སྒོ་བཟང་འཕྲིན་ལས། སི་
ཁོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། ༡༩༩༧།

༡༢༧། བོད་ཀྱི་ས་མིར་དབྱེད་གཞིའི་ཡིག་རིགས་བསྟུས་བསྒྲིགས། བོད་དམག་ཁུལ་ཁང་སི་ལིན་ཤུའུ་ལྷུ་ཞིབ་ཁུའུ།

༡༢༨། བོད་རྒྱ་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ། ཀྲང་དབྱི་ལུན་ཅན། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། ༢༠༠༩།

༡༢༩། བོད་ཚྭ་སྒྲིངས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གོ་བབ་དབྱེད་ཞིབ། དབང་ཤོད་ཅན། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། ༢༠༠༧།

༡༣༠། བོད་ཆེན་པོའི་ཤར་ཕྱགས་གཞུང་ཕྱི་མདོ་སྟོད་ཆབ་མདོ་ཕྱི་དགོན་གཉིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བསྟུས་གསལ་སྟོན་མ།

འུ་དཀར་ཀོན་རྩྭ་ཅན། འཕགས་ཡུལ་ཆབ་མདོ་ལོ་རྒྱུས་ཚུལ་སྒྲིག་ཁང་། ༢༠༠༥།

༡༣༡། བོན་རིའི་དཀར་ཆགས་ཡིན་བཞིན་སྟོན་ཕྱིར་༥ བོད་ཀྱི་གནས་ཡིག་བདམས་སྒྲིག་༡༩༩༥། གངས་ཅན་རིག་
མཛོད་༢༧།

༡༣༢། དབུ་ནག་མིའུ་འདྲ་ཆགས། ཆེ་དགུ་རིང་བཅུ། དཔེ་གཟུགས་བྲིས་རྫིང་།

༡༣༣། དབུས་གཙང་གནས་ཡིག་སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ། གངས་ཅན་རིག་མཛོད་༡༩༩༣། བོད་ཚྭ་སྒྲིངས་བོད་ཡིག་དཔེ་
རྫིང་དཔེ་སྟུན་ཁང་ནས་བསྟུན། ༡༩༩༩།

༡༣༤། བྱང་པ་དག་གི་དབང་པོའི་རྣམ་ཐར། བྱང་པ་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་དག་གི་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ངོ་
མཚར་བཀོད་པ་རྒྱ་མཚོ། ལ་ཁྲ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ་ནང་བཞུགས།

༡༣༥། བྱང་ཕྱོགས་གངས་རི་དང་དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོགས་དཔྱོད། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ། དགེ་འདུན་ཆོས་
འཕེལ་གྱི་གསུང་ཚུལ་དེབ་དང་པོ། བོད་ཚྭ་སྒྲིངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྫིང་དཔེ་སྟུན་ཁང་། ༡༩༩༤།

༡༣༦། བྲག་གཡལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོར་བྲ། འབྲི་ཤོག་ལག་བཟུས་མ།

༡༣༧། བྲག་གཡལ་སྐྱབས་མགོན་བརྒྱུད་པའི་བཀའ་གཏན།+ བྲག་གཡལ་སྒོ་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས།

༡༣༨། བྲག་གཡལ་སྒོ་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས། བསྐྱ་དབང་འདུས་དང་སྒོ་བཟང་ཆོས་ལུན། ཆབ་མདོ་པར་འདེབས་བཟོ་
ག། ༡༩༩༧།

༡༣༩། {འབྲི་གུང་གཏུང་རབས་} རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་འབྲི་གུང་པ་ཆེན་པོའི་གཏུང་དང་གདན་རབས་༢༧འབྲིན་
ཚུལ་གཅིས་བསྟུས་རིན་པོ་ཆའི་ཕྱིར་བ། འབྲི་གུང་ཆེ་ཆང་སྐུ་ཕྱིར་དང་པོ་དགོན་མཚོག་རྩེ། ལ་དྲགས་སྒྲིག་༡༩༧༩།

༡༤༠། འབྲི་གུང་གདན་རབས་གསེར་ཕྱིར་། འབྲི་ཁུང་བསྟན་འཛིན་པད་མའི་རྒྱལ་མཚན། གངས་ཅན་རིག་
མཛོད་༥། བོད་ཚྭ་སྒྲིངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྫིང་དཔེ་སྟུན་ཁང་། ༡༩༩༥།

༡༣༥ ། {འབྲོང་པའི་དེབ་སྒྲུག} བོད་ཕྱོངས་མདོ་ཁམས་ནང་ཆེན་སྒྱི་དང་ཕྱེ་བྲག་གི་བྱང་པ་བརྗོད་པ་སྤྲོད་པ་འབྲོང་པའི་དེབ་ཐེར་སྒྲུག་གོ། འབྲོང་པ་བྱུང་གོ། ཨ་ཁྱེས་མ་ཆེན་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་། ༢༠༠༩།

༡༣༥ ། འབྲོམ་གྱི་བོད་ཀྱི་སྤྲོད་བཅུད་ནམ་བཤད།+ སྤྲོད་ཚུལ་དག་དབང་སྒོ་བཟང་གི་གསུང་འབུམ་སྒྲེགས་བཅ་གཉིས་པ། བོད་ཕྱོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་། ༡༩༩༧།

༡༣༥ ། སྒྲ་ཆེན་དབུལ་གྱི་གཏུང་རབས་རེན་པོ་ཆེའི་བ་ར་ཚགས། བྲིས་མ། བྱ་བཏང་པ་སྒྲ་དོ་རྩེ།

༡༣༥ ། སྒོན་པོ་བཀའ་ཐང་། བཀའ་ཐང་གྲེ་ལའི་ནང་ཚན། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་། ༡༩༩༥།

༡༣༥ ། སྒོན་པོ་བཀའ་ཐང་།+ བཀའ་ཐང་གྲེ་ལ། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་། ༡༩༩༥། ༡༥༡

༡༤༠ ། སྒ་བཞེད། སྒ་གསལ་སྤང་། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་། ༡༩༩༠།

མ

༡༤༡ ། མ་ཞི་བཀའ་འབུམ། དུས་རབ་བཅུ་གཉིས་པའི་གཏེར་མ། དཔེ་གཟུགས། མཚོ་སྒོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་། ༡༩༩༧།

༡༤༢ ། {མི་འགྱུར་དོ་རྩེའི་ནམ་ཐར་} སྐུལ་སྒྱུ་མི་འགྱུར་དོ་རྩེའི་ཕྱིའི་ནམ་ཐར་ཀུན་ཁྱབ་སྒྲན་པའི་འབྲུག་སྐྱ། མཁས་གྲུབ་རྩ་ག་ཨ་ལེ། དཔལ་ལུལ་པར་མ་པར་སྒོག། ཞེལ་ཀོབ་ནམ་གོལ་སྤྲོད་། ༡༩༩༩།

༡༤༣ ། མི་དབང་རྟོགས་བརྗོད། མདོ་མཁར་ཞབས་བྱང་། སེ་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་། ༡༩༩༧།

༡༤༤ ། མིང་སྲིང་ལྷ་འདོགས། དཔེ་གཟུགས་བྲིས་རྟིང་ཇར་པན་པར་སྒོག་༢༠༠༩།

༡༤༥ ། ལུ་མེ་བྲ་ལུང་ལྷའི་མཐར་ལུག། དཔེ་གཟུགས་བྲིས་རྟིང་ཇར་པན་པར་སྒོག་༢༠༠༩།

༡༤༦ ། ལུ་ལི་ཚས་འབྱུང་། དག་དབང་མཁྱེན་རབ། སེ་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་། ༡༩༩༩།

༡༤༧ ། དུ་དགེ་བསམ་གཏན་གསུང་འབུམ། བོད་གསུམ་པ།

༡༤༨ ། {ཐུང་ཚས་འབྱུང་} ཐུང་ལུལ་སྒོད་སྤྲོད་བར་གསུམ་གྱི་དོ་མཚར་གཏན་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་དོགས། རོ་ནང་ཏཱ་ར་ན་ཤ། བོད་ཕྱོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་། ༡༩༩༩།

༡༤༩ ། སྐ་བཤད་པོ་ཏི་བྲ་མོ། འགོས་ཤན་ཡིན་ནམ་ཟེར། བྲིས་རྟིང་པར་སྒོག།

ཚ

༡༥༠ ། {ཚེ་ལེ་སྐ་ཚགས་རང་གོལ་གྱི་རང་ནམ་} ཞེགས་དུས་ཀྱི་སྒྲ་མའི་གཟུགས་བརྟན་འདོན་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་རི་ལྷ་བར་བརྗོད་པ་བྱང་པའི་ས་བོན། བྲིས་མ་པར་སྒོག། རྒྱུ་ལི་གསར་པ། ༡༩༩༤།

༡༥༡ ཚལ་པའི་དེབ་དམར། ཚལ་པ་ཀུན་དགའ་དོ་རྩེ། མི་རིགས་དཔེ་སྟེན་ཁང་༡༩༥༡།

༡༥༢ ཚལ་པའི་དེབ་དམར་གྱི་མཆན་འགྲེལ། ཅུང་དཀར་རིན་པོ་ཆེ། མི་རིགས་དཔེ་སྟེན་ཁང་༡༩༥༡།

༡༥༣ ཆོ་སྒྲུ་ཡོན་ཀོས། མ་འབྲུག་གི་འབྲུག་༡༩༩༥།

ཇ

༡༥༤ འཇམ་སྒྲིང་ཆེན་པོའི་རྒྱས་བཤད་སྡོད་བཅུད་ཀུན་གསལ་མེ་ལོང་། བཅན་པོ་ལོ་མོན་ཉན། སྤང་ཏྱག་རྫོང་གསར་མཁུན་བཅེ་མ་བང་༡༩༥༡།

༡༥༥ མཛོད་འགྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱ། མཆོམས་འཇམ་པའི་དབྱངས། ཀུང་གོ་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྟེན་ཁང་༡༩༥༤།

༡༥༦ མཛོད་དང་འཇིག་རྟེན་བཞག་པའི་མདོ། རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང་ཆེན་མོ།

ཉ

༡༥༧ {ཞལ་ཕྱ་ཆོས་འབྱུང་} ཞལ་ཕྱ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཐུན་མོན་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་འབྱུང་། མཁས་གྲུབ་ཤུག་མ་དབང་། གངས་ཅན་རིག་མཛོད༡༥༥། བོད་སྡོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་དཔེ་སྟེན་ཁང་༡༩༩༡།

༡༥༨ ཞལ་ཕྱ་ཆོས་འབྱུང་གི་འཛོམས་ཐུང་། དཀོན་ཤོར་སྒོ་བཟང་དབང་ལུག་གིས་མ།

༡༥༩ {ཞི་བྱེད་རས་པའི་མེ་ལའི་རྣམ་ཐར} རྩེ་བཅུན་མིད་ལ་རས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཉི་ལྔའི་འོད་ཟེར་སྟོན་མ། གཡུང་སྟོན་ཞི་བྱེད་རི་ཁྲོད་པ། གིས་མ།

༡༦༠ {ཞེ་རྒྱུང་ཐེ་དགའི་རྒྱལ་རབས} མདོ་སྒྲུད་ལོར་ཐུན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་དབང་བསྐྱར་པའི་ས་དབང་ཐེ་དགའི་གཤུང་རབས་ལས་འཕྲོས་པའི་གཏམ་བཤད་དོ་མཚར་ཆོག་གི་གཏེར་མཛོད། ཞེ་ཆེན་རྒྱུང་ཡིག་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཆན། གིས་མ།

༡༦༡ {བཞད་པའི་དོ་རྩེའི་རང་རྣམ} རིག་པ་འཛིན་པ་སྒོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བཙོན་པ་སྐལ་བཟང་དགའ་སྟོན། ལ་དྲགས།༡༩༥༥།

༡༦༢ ལུར་ཁང་གི་ཏཱ་ལའི་མ་ཀ་ཉལ་གཤེགས་རྩིས་ཀྱི་སྤང་སྟོན་དང་བཀའ་སྟོན་སུ་ཡིན་སྟགས་ཀྱི་ཟིན་གསལ།

༡༦༣ ལུར་ཆོས་དབྱིངས་རང་གྲོལ་གྱི་རྣམ་ཐར། ལུར་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཆོས་དབྱིངས་རང་གྲོལ་གྱི་རྣམ་ཐར་ཐེག་མཆོག་བསྟན་པའི་ཤིང་རྟ། ལ་ཕུ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ། ༡།

ཨ

༡༩༤ ཡར་ལྷང་ཇོ་བོའི་ཚས་འབྱུང་། ཡར་ལྷང་ཇོ་བོ་ཤུ་རིན་ཆེན་སྒེ། བོད་ཚྱངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟེན་
ཁང་། ༡༩༩༥།

༡༩༥ ཡབ་གཞིས་ལྷ་ལྷའི་བྱིམ་ཚང་གི་ལོ་རྒྱུས། རྒྱ་ཆ་བདམས་བསྐྱེགས་༡༩༥༥། མི་རིག་དཔེ་སྟེན་ཁང་། ༡༩༩༥།

༡༩༦ གཡུ་མཚོ་དུས་དཔེ། འདོན་ཐེངས་གཉིས་པ། ཨ་ཁྱེས་མ་ཆེན་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་། ༡༩༩༥།

༡༩༧ ཡོ་ག་ལྷ་གྲུས་ཅན།+ ལེའུ་ཚས་འབྱུང་།

ར

༡༩༨ {རག་ར་རྒྱལ་རབས་} རྒྱལ་རབས་ཚས་འབྱུང་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང་མཁས་པའི་མཁུལ་རྒྱན།+«རག་ར་
རྒྱལ་སྤྱི་དག་དབང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན། གངས་ཅན་རིག་མཛོད།༥། བོད་ཚྱངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་དཔེ་སྟེན་
ཁང་། ༡༩༩༠།

༡༩༩ རང་བྱུང་རྩི་རྩེའི་བྱི་བསང་།+ ལྷག་ལྷང་གསོལ་ལ། བྲིས་མ།

༡༩༠ རབ་གསལ་གསེར་གྱི་སྒྲེ་མ། ལེ་སྤྱང་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ། བོད་ཚྱངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟེན་ཁང་། ༡༩༩༥།

༡༩༡ {རིན་ཆེན་དདུལ་ཚུའི་རྟོགས་བརྗོད་} རིན་ཆེན་དདུལ་ཚུའི་སྦྱར་བའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་གཏམ་ངོ་
མཚར་འཛི་མེད་གྲུབ་པའི་རྒྱ་རྒྱ། འཇམ་མགོན་མི་པམ་པ། ར་རམ་ས་ལ། ༡༩༩༥།

༡༩༢ རིན་ལྷངས་གཏུང་རབས།+ ཡར་ལྷང་ཨ་འབུམ། བྲིས་མ། འབའ་ཉག་ཨ་ཐིང་གི་བོད་དཔེའི་ཁོངས་རིམ་པ་
བདུན་པ།

༡༩༣ རྩངས་ཀྱི་པོ་ཏི་བསེ་བྱ་རྒྱས་པ། ཨ་ཁྱེས་བྱང་ཆུབ་འདྲེ་བཀོལ་དང་བྱང་རྒྱལ་པ། བོད་ཚྱངས་མི་དམངས་
དཔེ་སྟེན་ཁང་། ༡༩༩༥།

ལ

༡༩༤ ལ་དྲགས་རྒྱལ་རབས་འཛི་མེད་གཏེར། བསོད་ནམས་ཆོ་བརྟན། ཡོ་སེབ་དགེ་ཤུན། ལེ་ལི་གསར་པ། ༡༩༩༥།

༡༩༥ ལེགས་བཤད་མཛོད། ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆའི་མཛོད་དབྱེད་ལྷན་དགའ་བའི་ཆར། ཤར་རྩ་བཞེས་རྒྱལ་
མཚན། ལེ་ལི་གསར་པ། ༡༩༩༥།

ཤ

༡༩༦ ཤར་ཀུའོག་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་བོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དྲི་མེད་ཡིད་བཞིན་ནོར་
བྱའི་ཐེང་པ། ཀུའོག་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན། ༡༩༩༥། ༡༩༩༥

༡༡༥ ཤེལ་དཀར་ཚས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་ལོ་ལྷན་མེ་ལོང་སྐལ་བཟང་མགིན་རྒྱན། བྲིས་མ། ཤེལ་དཀར་བ་
དག་དབང་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོ།

༡༡༦ ཤར་ཕྱགས་བོད་ཟླ་མདྲོ་ལོངས་གཏོགས་ཆབ་མདོ་དགོན་ཟླ་གཉིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས། ནུང་ཡིག་དགོན་
མཚན་རྩི་རྩེ་དང་རྒྱུང་སྤོ་བཟང་དབང་འདུས། བྲིས་མ།

༡༡༧ ཤེལ་ཤེལ་འཇང་དེབ་ཐེར།+ རྒྱུ་ཡིག་ཚང་གསལ་བའི་མེ་ལོང་།

༡༡༨ བཤད་མཛད་ཡིད་བཞིན་ལོ་བྲུ་དོན་དམ་སྤྱོད་བའི་སེང་གོ། དཔེ་གཟུགས་བྲིས་རྟེང་།

ས

༡༡༩ ས་རྒྱའི་གཏུང་རབས་ངོ་མཚར་བང་མཛད། དག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས། མི་རིགས་དཔེ་རྒྱན་
ཁང་༡༩༥༩། ༢༡༩

༡༢༠ ས་ལང་བ་ཡང་རྒྱུང་།+ རྒྱུ་ཚས་འབྱུང་།

༡༢༡ སི་ཏུ་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཚས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་ཀྱི་བཀའ་འབྱུང་། དཔལ་སྤྱངས་པར་མ།

༡༢༢ {སུམ་པ་ཚས་འབྱུང་} ཚས་འབྱུང་དཔག་བསམ་སྒྲོན་བཟང་། སུམ་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར། ཀན་སུའུ་མི་
རིགས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་༡༩༩༣།

༡༢༣ སུའུ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཡིག་ཚང་། ལྷ་འབྲུག་གི་འབྲུག་༢༠༠༥།

༡༢༤ སེང་བཟང་བའི་བསྐྱུས་པའི་དཀའ་འབྱེལ།»+« ཟླ་དགེ་པར་མ་ཤེར་ཕྱིན་བོད་ཇ་པ།

༡༢༥ སེའུ་གསེར་གཏུང་འཛམ་སྤྱིང་རྒྱན་གཅིག་གི་དཀར་ཆག། ཟླ་སྤྱིང་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ། བོད་སྤྱིངས་མི་རིགས་
དཔེ་རྒྱན་ཁང་༡༩༩༠།

༡༢༦ {སྤྱིང་དོན་རྒྱལ་རབས་} ཀངས་ཅན་བོད་ཚས་སྤྱིང་གཉིས་ལྷན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་སྤྱིང་དོན་གྱི་རྒྱལ་
རབས་གསལ་བར་སྒྲོན་པ་རྒྱ་བ་འབྱུང་ཕྱག་འཆར་བའི་རྩེང་བུའམ་སྒྲོ་གསལ་བུང་བ་དགའ་བའི་རོལ་མཚོ། ལྷ་སྐབ་
པ་དབང་ཕྱག་བདེ་ལྷན། ཀ་སྒྲོན་སྤྱིང་ལྷ་སྐབ་ཤག་༡༩༩༥།

༡༢༧ སྤྱིང་པའི་ཅང་ཅན་བསྟན་བཅོས། མང་ཚུགས་སྤྱོད་ལྷ་མཚོ་སྤྱིང་ཞིང་ཆེན་རིག་གནས་ཐེན་༢༠༠༩།

༡༢༨ སྤོ་སྤོ་དཔོན་བསྐྱེད་རྒྱགས་རྩན།+ རྒྱག་ལུང་གསོལ་ཁ། བྲིས་མ།

ཏ

༡༢༩ ཏར་རབས་བསྐྱུས་པ། འབྲི་ཤོག་ལག་བཤུས་མ།

༡༧༩༥ ༼ལྷ་ཐོག་གཏུང་རབས༽ ལྷ་ཐོག་དཔོན་གྱི་གཏུང་རབས་དེབ་ཐེར་ལེགས་བཤད་ཆོས་སྤྲོད་སྒོ་བརྒྱ་འབྲུང་
བའི་ཐེུ་མིག་ཁ་གྲོ་སྤྲ་རམས་པ། དཔེ་གཟུགས་བྲིས་མ།

༡༧༩༦ ལྷ་མོ་བྲི་མ་མེད་པས་ཁྱས་པའི་མདོ།+ གཟུངས་བསྟུས། དཔེ་གཟུགས། བོད་གཏུང་ཤེ་རིག་པར་
ཁང་། ༡༧༩༥།

༡༧༩༧ ༼ལྷ་བཙན་བའི་གཏུང་རབས་ཆོག་ཏུང་དོན་གསལ༽ རྒྱལ་བའི་བཟུན་པ་རིན་པོ་ཆེ་བྱང་ཕྱོགས་སུ་འབྱུང་
བའི་ཙུ་ལག་བོད་རྩེ་ལྷ་བཙན་བའི་གཏུང་རབས་ཆོག་ཏུང་དོན་གསལ་ཡིད་གྱི་མེ་ལོང་།+ ཀམ་ཐོག་ཆོ་དབང་རིག་
འཛིན། བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཁག་ལ། བོད་ཕྱོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་དཔེ་སྟུན་ཁང་། ༡༧༩༡།

༡༧༩༨ ལྷ་ལས་ཕུལ་བྱང་གི་བསྟོད་འགྲེལ།+ ཁུང་པར་འཕགས་བསྟོད་གྱི་ཙུ་ལག་ལྷ་ལས་ཕུལ་བྱང་གི་ཙུ་ལག་ལ་
དང་ངེས་དོན་ཕྱག་ཆེན་སྟོན་ལམ་བཅས། དེབ་ཨང་བརྒྱད་པ། སྤྲ་ཅེ་མཐོ་སྟོབ་བཀའ་བརྒྱད་ཉམས་སྦྱོང་ཆོགས་
པ། ༡༧༩༩།

༡༧༩༩ ལྷ་བྲག་རྩེ་བཙན་ཕྱག་དོར་བའི་ཕྱི་རྩམ་ཐར་གཏུང་རབས་དང་བཅས་པ། གངས་ཅན་རིག་མཛད་༤༡
བོད་ཕྱོངས་དཔེ་རྙིང་དཔེ་སྟུན་ཁང་། ༡༩༠༥།

༡༨༠༠ ལྷ་འོ་ཆོས་འབྱུང་བཟུན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་འཕྲོ་མཐུད་འཇམ་མགོན་སྟོན་མཐའི་ཐེང་བ། བྲིས་མ། བཟུན་
འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་འགོ་ཀུན་དགའ་བའི་བཤེས་གཉེན།

༡༨༠༡ ལྷ་རོང་ཆོས་འབྱུང་། ཏྲ་ཆོག་ཆོ་དབང་རྒྱལ། གངས་ཅན་རིག་མཛད་༢༥། བོད་ཕྱོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་
དཔེ་སྟུན་ཁང་། ༡༨༠༤།